

Endagaano Epyaha ko n'ebitabo ebindi
eby'Endagaano Ekayire mu Lunyole

Nyole: Endagaano Epyaha mu Lunyole (Bible)

Endagaano Epyaha ko n'ebitabo ebindi eby'Endagaano Ekayire mu Lunyole

Nyole: Endagaano Epyaha mu Lunyole (Bible)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Nyole)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This is the New Testament in Lunyole of Uganda, with 10 books from the Old Testament.

All rights reserved.

2025-05-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 17 May 2025 from source files dated 17 May 2025
e00787cd-838f-597a-9477-00b97e4e2cff

Contents

ETANDIHA Enyanjula

Ehitabo hino hiroma hu binjamba hutandiha ohwa hiisi hiitu. Hiroma hu ngeri eyi Hatonda gatondamo ebiitu byosibyosi hu hyalo, ohuhirira erala omuutu oyu gaata hu hyalo gamunjambya obuvunanyiziwa owohuhirabiriranga. Ehindi, ehitabo hino hiroma hu ngeri eyi ehibi n'ohubonaabona ko n'ohufa byatandihamo. Hiraga engeri eyi ndimi ejenjabulo n'amawanga gatandihamo era hiroma nohu ngeri eyi Hatonda gatobola omuutu mulala, oyu baali ni balanga baati Yibbulayimu ko n'abejuhulu babe Abayudaaya, ohuba abaatu babe abenjabulo abehwehulire, bahalomera abaatu abandi hu binjamba hu maani n'amazima gage.

Ohunjwa hu suula ey'ehumi n'ebiri ohwolera erala hu suula ey'amahumi ataanu, baloma hu byafaayo eby'amago ga Yibbulayimu n'agomusaani wuwe Yisaka n'aga Yakobbo ko n'abasaani ba Yakobbo ehumi n'ababiri aye ohuhirira erala omusaani oyu balanganga baati Yosefu.

Ehitabo hino hiraga engeri eyi Hatonda galabiriramo abaatu babe abo abenjabulo wayire nga baali badiidiri, abaatu abajumiryanga abahatonda abandi ni babeswanigirihise. Ehindi, ehitabo hino hiraga engeri eyi Hatonda asuubiramo abaatu babe ohumugondera n'ohugendera mu magira agamujeesa enono.

Ehitabo hino, njalala n'ehindi ehi balanga baati Ohununuha, n'Abaleevi n'Ohubala ko n'Amagambi Olwohubiri, Abayudaaya babiranganga baati "Amagambi" oba baati "Amagambi ga Musa."

Etandiha ya hiisi hiitu

¹ Mu hutandiha, Hatonda gatonda egulu n'ehyalo.

² Ehyalo hyali hinumamo hiitu hyosihyosi, ni hiri anjo hiityo hiityo era ehiirema ni hiri hiisi njatu hu maaji. Ng'Omwoyo wa Hatonda geereeranga hu maaji.

³ Ng'anjo Hatonda alagira ati, "Nabejo enjase," era nga yibanjo.

⁴ Nga Hatonda abona enjase ni yiri ndani era nga gaabula enjase hu hiirema.

⁵ Nga Hatonda alanga enjase ati, "Muusi" ng'ehiirema ahiranga ati, "Wiire." Ng'egulo lyola era nga buhya, olwo nj'olwali oludaalo oludaayi.

⁶ Nga nindi Hatonda alagira ati, "Nabejo ebbanga njagati w'amaaji ohwawula amaaji hu gahye."

⁷ Nga Hatonda ataano ebbanga ohwawula amaaji aganamugulu mu bbanga n'aganaasi. Era hiityo pohyali.

⁸ Nga Hatonda alanga ebbanga ati, "Egulu." Ng'egulo lyola era nga buhya, olwo nj'olwali oludaalo olwohubiri.

⁹ Ng'anjo Hatonda alagira ati, "Amaaji hu hyalo gehumbaanie mu hifo hirala, nabejo owoomu." Era hiityo pohyali.

¹⁰ Nga Hatonda alanga owoomu ati, "Hyalo," ng'amaaji agalanga ati, "Nyanja." Hatonda gabona ehi aholire ni hiri hirani.

¹¹ Nga Hatonda alagira ati, "Ebiitu ebya hiisi hiha bimeruhe hu hyalo: ebimera ebirimo owumo n'emisaala ejaama ebibala ni mulimo n'owumo." Era hiityo pohyali,

¹² ehyalo himeruhaho ebimera ebya hiisi hiha: emisaala ejaama ebibala ni mulimo n'owumo. Hatonda gahibona ni hiri hiraŋi.

¹³ Ng'egulo lyola era nga buhya, olwo nj'olwali oludaalo olwohudatu.

¹⁴ Nga Hatonda alagira ati, "Leha ŋabeŋo ebyaduha mu bbanga ohwawulanga omuusi n'owiire, biragenga endaalo n'ebiro n'emyaha

¹⁵ era byaduhenga ohuŋa ehyalo enjase." Era hiityo pohyali.

¹⁶ Nga Hatonda aholo ebyaduha ebibbala bibiri, ehyaduha ehihira obubbala ohwaduhanga mu muusi, n'ehyaduha ehitono ohwaduhanga owiire. Era ng'atonda n'emunyeenye.

¹⁷ Ng'aŋo Hatonda abita mu bbanga biŋenga ehyalo enjase,

¹⁸ biŋugenga mu muusi n'owiire era byawulengaŋo ŋagati w'enjase n'ehiirema. Hatonda gabona ehi aholire ni hiri hiraŋi.

¹⁹ Ng'egulo lyola era nga buhya, olwo nj'olwali oludaalo olwohune.

²⁰ Ng'aŋo Hatonda alagira ati, "Amaaji gabemo ebitonde eduuli era ŋabeŋo n'enyuni jiguluhe mu bbanga."

²¹ Era Hatonda gatonda ebitonde ebibba ebya hiisi hiha, hiisi biramu era ebigenda mu maaji ebya hiisi hiha ko n'enyuni eja hiisi hiha. Hatonda gabona ehi aholire ni hiri hiraŋi.

²² Nga Hatonda abiŋa ekabi abiroma ati, "Musaale mwale era mweyongere obungi, mwijule enyanja era n'enyuni jeyongere obungi hu hyalo."

²³ Ng'egulo lyola era nga buhya, olwo nj'olwali oludaalo olwohutaanu.

²⁴ Ng'aŋo Hatonda alagira ati, "Leha ehyalo hisaale hiisi hiitu ehiri n'obulamu: ebisolo ebyomu mago, ebitonde ebyeŋalula hwiroba ko n'esolo ejomwisugu mu biha byajo." Era hiityo pohyali.

²⁵ Nga Hatonda atonda ebyayo ebya hiisi hiha n'esolo ejomwisugu eja hiisi hiha n'ebitonde ebyeŋalula hwiroba. Hatonda gabona ehi aholire ni hiri hiraŋi.

²⁶ Ng'aŋo Hatonda aloma ati, "Hutonde omuutu mu hifaananyi hyefe, abe hyefe. Era baŋuge enyeeni mu nyanja n'enyuni n'ebisolo ebyomu mago n'ehyalo hyosihyosi n'ebitonde byosibyosi ebigenda hwiroba."

²⁷ Nga Hatonda awumba omuutu mu hifaananyi hihye ehyene, mu hifaananyi hya Hatonda gamuwumba, omusinde n'omuhasi polu gabawumba.

²⁸ Ng'aŋo Hatonda abaŋa ekabi, abaloma ati, "Musaale mwale mweyongere obungi, mwijule ehyalo, muhiŋuge. Muŋuge enyeeni mu nyanja, hiisi nyuni era muŋuge hiisi hitonde ehigenda hu hyalo."

²⁹ Nga Hatonda aloma abaatu abo ati, "Mbaŋaaye hiisi wumo era hiisi musaala ogwama ebibala n'owumo waagwo. Byosibyosi bija huba bibyo byahulya.

³⁰ Era hiisi hisolo hu hyalo, hiisi nyuni era hiisi hiitu ehiramu ehigenda hu hyalo, kiŋaaye enyaasi ohuba mere." Era hiityo pohyali.

³¹ Nga Hatonda abona hiisi ehi gahola ni hiri hiraŋi bugali. Ng'egulo lyola era nga buhya, olwo nj'olwali oludaalo olwomukaaga.

2

¹ Mu ngeri eyo, ng'ohutonda hwegulu n'ehyalo n'ebiitu byosibyosi, huŋwa.

² Oludaalo olwomusanvu ko lwole, Hatonda gaali ahenire emirimo jije josijosi era nga aŋuumula hu ludaalo olwomusanvu.

³ Nga Hatonda aya oludaalo olwomusanvu ekabi, alufuula lwawufu hu jahye olwohuba nj'olu ganuumuliraho n'ahenire ohuhola omulimo ogwohutonda.

Adamu ni Kaawa

⁴ Bino nj'ebyaliyo mu hutonda hwegulu n'ehyalo: MUSENGWA Hatonda ni gatonda egulu n'ehyalo,

⁵ njaali njanuma misaala oba ebimera byosibyosi. Hyali hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda gaali ahiiri hutonyesa efula hu hyalo era njaali njanuma muutu ow'ohulima.

⁶ Aye mu hiseera ehyo olume lwadoosanga eroba hiisi njaatu.

⁷ Ng'ango MUSENGWA Hatonda awumba omuutu mwiroba ng'ahena amufunamo omuuya ogw'obulamu mu suulu, ng'omuutu afuaha mulamu.*

⁸ Ng'ango MUSENGWA Hatonda ategeha endimiro ebuwalyuba mu hifo ehi balanga baati Edeni, ng'anamba omuutu oyu gawumba amuta omwo.

⁹ Era MUSENGWA Hatonda amesa emisaala ejisangaasa ohubona era emirani ohulya. Njagati w'endimiro eyo, mwalimo omusaala oguleeta obulamu n'omusaala oguleetera omuutu ohumanya ehirani n'ehibi.

¹⁰ Nahaani mu Edeni omwo mwasimuhamo olwabi olwajuhiiriranga endimiro eyo. Era olwabi olwo lweyabulamo esaga ene.

¹¹ Olusaga olusooka balulanga baati Pisoni. Olwo lubita lwetoolo mu hyalo hy'e Kavira hyosihyosi omuli ezaabbu.

¹² Era ezaabbu eyomu hyalo ehyo ndani bugali, mulimo n'ebyahawoowo ebi balanga baati bbedula ko n'amabaale ag'ebbeeyi aga balanga baati sokamu.

¹³ Olusaga olwohubiri ni balulanga baati Gihoni, lwetoolo mu hyalo hy'e Kuusi hyosihyosi.

¹⁴ Olusaga olwohudatu balulanga baati Tigiriisi, lubita hutulo w'ebuwalalyuba wa Busuuli. Olusaga olwohune balulanga baati Yufuleeti.

¹⁵ MUSENGWA Hatonda ni ganamba omuutu gamuta mu ndimiro Edeni, gamutamoyo ayirabirirenga. ¹⁶ Nga MUSENGWA Hatonda aloma omuutu ati, "Oli w'edembe ohulya hu bibala by'omusaala gwosigwosi hu misaala ejomu ndimiro

¹⁷ aye sooli n'ohulya hu bibala by'omusaala oguleetera omuutu ohumanya ehirani n'ehibi olwohuba mu butuufu olu olibiryaho oja hufa."

¹⁸ Nga MUSENGWA Hatonda aloma ati, "Sihirani omuutu ohuba yene. Nja humoholerayo omuyeedi amusaanira."

¹⁹ Ng'ango MUSENGWA Hatonda atonda hiisi solo n'enyuni ohunwa mwiroba. Ni gahena, ng'abinjirira omuutu abigulihe amasiina era hiisi ehi gabiranga, eryo nj'esiina lyahyo.

²⁰ Ng'omuutu aguliha ebyayo n'enyuni era n'esolo ejomwisugu amasiina. Aye Adamu sigasunamo muyeedi amusaanira.

²¹ Olw'ehyo, MUSENGWA Hatonda gamuleetera ero ery'amaani, ganenyuha. Ni gaali n'anenyuha nga Hatonda amwomolamo olubafu ng'ahena asebanjo n'enyama.

²² Ng'ango MUSENGWA Hatonda anamba olubafu olugatusa mu musinde aluholamo omuhasi, ahenya amumunjirira.

²³ Adamu ni gabona hu muhasi, galoma ati, "Ono nj'egumba erinjooye mu magumba gange era mubiri ogunjooye mu mubiri gwange. Baja humulanganga baati 'muhasi,'

* 2:7 2:7 1 Kor 15:45

olwohuba bamutuhiise mu musinde.”

²⁴ Olw’ehyo omusinde analehenga semwana ni nyina, nga genimba n’omuhasi wuwe nga bombi bafuuha mubiri mulala.

²⁵ Omusinde n’omuhasi wuwe baali majula aye ni banumaho soni.

3

Ohwonoona hw’omuutu

¹ MUSENGWA Hatonda gatonda esolo josijosi aye omusota gwali mugesigesi ohuhira josijosi. Ng’ango lulala guloma omuhasi guuti, “Kaho Hatonda galoma ati, ‘Simulyanga hu bibala by’omusaala gwsigwosi hu misaala jomu ndimiro?’”

² Ng’omuhasi agugobolamo ati, “Huli badembe ohulya hu bibala by’emisaala jomu ndimiro

³ ohutusaho Hatonda galoma ati, ‘Simulyanga hu bibala by’omusaala oguli ngati w’endimiro era n’ohugunambaho simugunambangaho, ni muli hihola muja hufa.’ ”

⁴ Ng’omusota gumuloma guuti, “Mu butuufu simuja hufa.

⁵ Hiri hiityo olwohuba Hatonda amanyire ati olu muligulyaho, emoni jenywe jija hulimbua era mwesi mube hya Hatonda, ohumanya ehirani n’ehibi.”

⁶ Omuhasi ni gabona ehibala hy’omusaala ni hiboneha bulani era ni hisaanira ohulya nga gegomba ohuhirya olwohuba hyali hireeta amagesi, kale nga anoga alya. Ng’anjaho ni wamwe yeese owaali njalala ni naye.

⁷ Ng’ango emoni jaawe bombi jiguha nga betegeera baati baali majula. Olw’ehyo banabanabania amahoola g’emitiini, nga betaaho.

⁸ Egulo ni lyola, ng’Adamu n’omuhasi wuwe banulira MUSENGWA Hatonda n’agenda mu ndimiro. Ni banulira, behweha hu MUSENGWA Hatonda ngati mu misaala ejomu ndimiro.

⁹ Nga MUSENGWA Hatonda alanga Adamu amubuusa ati, “Oli neena?”

¹⁰ Ng’Adamu amugobolamo ati, “Ni puliye n’ogenda mu ndimiro, obuti bupambire nga nehweha olwohuba mbaye majula.”

¹¹ Ng’amubuusa ati, “Omanyire otye oti oli majula? Oliye hu bibala by’omusaala ogu nahugaana ohulyaho?”

¹² Ng’Adamu amugobolamo ati, “Omuhasi oyu waapa ohubanga ni neese nj’owupaaye ehibala, nga ndya.”

¹³ Nga MUSENGWA Hatonda abuusa omuhasi ati, “Oholire hiina ehyo?”

Ng’omuhasi aloma ati, “Omusota nj’ogukoonjire, nga ndya.”

¹⁴ Nga MUSENGWA Hatonda aloma omusota ati,

“Olwohuba ohoonjire omuhasi,
osunire ehiraamo ohuhiraho ebyayo

ko n’esolo josijosi ejomwisugu!

Onagenderenga hida

era onalyenga fuuhe

endaalo josijosi ej’obulamu buwo.

¹⁵ Era nja hutaano obulabe

ngati wuwo n’omuhasi,

nanagati w’olulyo lulwo n’olwomuhasi.

Omwana wuwe aja hutetenula omutwe gugwo

era weesi oja hubbonja ehibbonje hihye.”

¹⁶ Ng’aloma omuhasi ati,

“Nja huhwongeraho obulumi n’osaala

era oja husaaliranga mu bulumi.
Onanjembenga hu wamwo
era aja huhunjuganga.”

¹⁷ Ng'aloma Adamu ati,
“Olwohuba onulirihiise omuhasi wuwo,
walya hu hibala hy'omusaala ehi nahugaana,
hu lulwo eroba lisunire ehinwabo.

Onahalabanenga ko wasuna ehyohulya
endaalo josijosi ej'obulamu buwo.

¹⁸ Eroba linamerenga amanjwa amahosa n'amanani
era onalyenga bimera byomwisugu.

¹⁹ Onahalaluhanenga era watuyaana ko wasuna ehyohulya
ohwola olu olyagama mwiroba,
olwohuba omwo pomu wanjwa.

Era olwohuba oli loba,
mwiroba muweene omwo pomu olyagama.”

²⁰ Ebyo ni banjwa, ng'Adamu aguliha omuhasi wuwe esiina ati Kaawa,
olwohuba gaali aja hufuuha nyina w'abaatu bosibosi.

²¹ Nga MUSENGWA Hatonda aholera Adamu n'omuhasi wuwe ebyambalo
mu byanjo, ng'abambasa.

²² Nga MUSENGWA Hatonda aloma ati, “Naahani omuutu afuuhire hyefe,
amanyire ehirani n'ehibi. Hutamuleha hunoga alye hu musaala oguleeta
obulamu ohuwangala emirembe n'emirembe.”

²³ Nga MUSENGWA Hatonda amubbinga ohunjwa mu ndimiro Edeni,
amuinjidiha aje alime eroba omu gamuwumba.

²⁴ Oluvanyuma lw'ohubbinga omuutu mu ndimiro Edeni, Hatonda gaata
ebunjwalyuba w'endimiro abakerubbi n'epiima emasamasa ni yetala,
ohuhuuma omuutu ohutalya hu musaala oguleeta obulamu.

4

Kayini n'Abbiri

¹ Ehiseera hyola, ng'Adamu anenyuha n'omuhasi wuwe Kaawa,
ng'asuna ehida asaala Kayini. Nga Kaawa aloma ati, “MUSENGWA yebale
ohuupa omwana omuseere.”

² Oluvanyuma ng'asaala omwana owundi nga bamuguliha baati Abbiri.
Ni bahula, Abbiri ng'aba mwayi w'etaama, Kayini ng'aba mulimi.

³ Ehiseera hyola, nga Kayini anjira birala hu birime bibye ohunjonga eyiri
MUSENGWA.

⁴ Ng'Abbiri anamba ndala hu taama jije eyaali endaayi mu husaaliwa,
ayisala atusaamo ebitundu byayo ebyali ni bisinga ohuba ebisava
abinjongayo. Nga MUSENGWA asiima ebi Abbiri ganjonga,

⁵ aye ng'atala ebya Kayini. Ehyo nga hirunja Kayini bugali weene era
gasusunjala nomu moni.

⁶ Nga MUSENGWA abuusa Kayini ati, “Lwahiina olunjire era wasusunjala
nomu moni?”

⁷ Nja huhusiima singa ohola ebirani. Aye n'otahola ebirani, ehibi
hibundaaye nja lwigi hyenda hihunuge aye oli n'ohuhinjanga.”

⁸ Ng'ano Kayini aloma mugandawe Abbiri ati, “Hutiine mu ndimiro.”
Ni baali ni bali eyo mu ndimiro, nga Kayini agwa hu mugandawe Abbiri,
amwita.

⁹ Nga MUSENGWA abuusa Kayini ati, “Mugandawo Abbiri ali ne?”

Nga Kayini amugobolamo ati, “Simanyire, ndiise omuhuumi wa muganda yange?”

¹⁰ Nga MUSENGWA aloma Kayini ati, “Oholire hiina ehyo? Amafugi ga mugandawo gaali hundiririra ohunwa mwiroba.

¹¹ Naahani oliho ehinwabo era kubbingire nomu loba erinyooye amafugi ga mugandawo.

¹² Onahalabanenga aye eroba sirinahwamirenga mere. Oja hubererera n’olerenga hu hyalo n’onuma aya wenogoma.”

¹³ Ng’ano Kayini aloma MUSENGWA ati, “O-o, ehibonerezo ehi wupaaye hibbala bugali era sisobola nahuhigumira.

¹⁴ Wumbingire ohunwa hwiroba lino era wumbingire n’ohunwa aya oli. Naahani nja hulereenga hu hyalo ni kaya aya nenogoma era singa nabanjo oyu ndigwamo, alinjita.”

¹⁵ Nga MUSENGWA aloma Kayini ati, “Bbe sihija huba hiityo era yesiyesi alihwita, aja husuna ehyegalulo emirundi musanvu.” Nga MUSENGWA ata eraama hu Kayini hiisi amubona atamwita.

¹⁶ Nga Kayini ahena anwa mu moni ja MUSENGWA, atiina mu hyalo hy’e Noodi ebuwalyuba w’Edeni.

¹⁷ Ng’ehiseera hyola, Kayini anenyuha n’omuhasi wuwe era omuhasi wuwe ng’agwamo ehida asaala omwana musinde bamuguliha baati Enoka. Mu hiseera ehyo Kayini gaali alihutongola ehibuga era ng’ahitaho esiina ly’omusaani ati Enoka.

¹⁸ Ng’ano Enoka asaala Yiradi nga Yiradi asaala Mekuyayeri nga Mekuyayeri asaala Mesusayeeri nga Mesusayeeri asaala Lameeka.

¹⁹ Nga Lameeka aleeta abahasi babiri, omudaayi gaali nj’Ada, owohubiri gaali nje Ziira.

²⁰ Ng’Ada asaala Yabbaali semwana w’abo abamenya mu weema era abaayi b’ebyayo.

²¹ Mugandawe gaali nje Yubbali, oyo nje semwana w’abo abahubbi b’ebidongo n’emirere.

²² Nga Ziira yeesi asaala omwana omusinde oyu balanganga baati Tubbali Kayini. Oyo gaali mubboti wa hiisi hiitu ohunwa mu byoma. Mboojo ya Tubbalu Kayini gaali nje Naama.

²³ Olwola, nga Lameeka aloma abahasi babe ati,

“Ada ni Ziira

enywe abahasi ba Lameeka mupulirise,

munulire ebibono byange.

Ese, neeta omuutu olwohuba gaafumita,

neeta omuvubuka olw’ehisago ehi gaataho.

²⁴ Obanga owiita Kayini balimwegalula emirundi musanvu, balyegalula emirundi sanvu namusanvu olwa Lameeka.”

²⁵ Ng’Adamu nindi anenyuha n’omuhasi wuwe, asaala omwana museere nga bamuguliha baati Seezi, mula n’aloma ati, “Hatonda gapaaye omwana owundi mu hifo hy’Abbiri oyu Kayini geeta.”

²⁶ Seezi ni gahula nga yeesi asaala omwana museere bamuguliha baati Enosi.

Ebiseera ebyo mbebi baatu batandihiramo ohujumirya MUSENGWA.

5

Ohunwa hw’Adamu ohwola hu Nuwa

1 Luno nj'olwanji lw'amasiina g'abaatu abomu lulyo lw'Adamu. Hatonda ni gawumba omuutu, gamuwumba mu hifaananyi hihye.

2 Gawumba omusinde n'omuhasi, ng'ahena abanja ekabi. Ng'abalanga ati baatu.*

3 Adamu ni gahena emyaha cikumi mwasatu, gasaala omwana museere owaali n'amufaanana, mu hifaananyi hihye ehyene era ng'amuguliha esiina ati Seezi.

4 Oluvanyuma lw'ohusaala Seezi, Adamu gahena emyaha lunaana, ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

5 Nosinosi Adamu gahena emyaha lwenda n'adatu, ng'afa.

6 Seezi ni gahena emyaha cikumi n'etaanu, ng'asaala Enosi.

7 Oluvanyuma lwa Seezi ohusaala Enosi, gahena emyaha lunaana namusanvu ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

8 Nosinosi, Seezi gahena emyaha lwenda ehumi n'ebiri, ng'afa.

9 Enosi ni gahena emyaha cenda, gasaala Kenani.

10 Oluvanyuma lw'Enosi ohusaala Kenani, gahena emyaha lunaana ehumi n'etaanu, gasaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

11 Nosinosi Enosi gahena emyaha lwenda n'etaanu, ng'afa.

12 Kenani ni gahena emyaha sanvu, gasaala Mahalalyeri.

13 Oluvanyuma lwa Kenani ohusaala Mahalalyeri, gahena emyaha lunaana mu ana, gasaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

14 Nosinosi Kenani gahena emyaha lwenda n'ehumi, ng'afa.

15 Mahalalyeri ni gahena emyaha kaaga n'etaanu, gasaala Yaledi.

16 Oluvanyuma lwa Mahalalyeri ohusaala Yaledi, gahena emyaha lunaana mwasatu, gasaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

17 Nosinosi Mahalalyeri gahena emyaha lunaana mu cenda n'etaanu, ng'afa.

18 Yaledi ni gahena emyaha cikumi nakaaga n'ebiri, gasaala Enoka.

19 Oluvanyuma lwa Yaledi ohusaala Enoka, gahena emyaha lunaana, ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

20 Nosinosi Yaledi gahena emyaha lwenda kaaga n'ebiri, ng'afa.

21 Enoka ni gahena emyaha kaaga n'etaanu, gasaala Mesuseela.

22 Oluvanyuma lw'Enoka ohusaala Mesuseela, ng'aba n'ekolagana endaji ni Hatonda ohuhena emyaha bidatu era gahena gasaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

23 Nosinosi, Enoka gahena emyaha bidatu kaaga n'etaanu.

24 Mu bulamu wuwe, Enoka gaali n'ekolagana endaji ni Hatonda era lwali lulala nga Hatonda amutusa mu hyalo muno n'ahiiri mulamu.

25 Mesuseela ni gahena emyaha cikumi mukinaana namusanvu, gasaala Lameeka.

26 Oluvanyuma lwa Mesuseela ohusaala Lameeka, gahena emyaha lusanvu kinaana n'ebiri ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

27 Nosinosi, Mesuseela gahena emyaha lwenda kaaga namwenda, ng'afa.

28 Lameeka ni gahena emyaha cikumi kinaana n'ebiri, gasaala omwana omuseere.

29 Omwana oyo gamuguliha esiina ati nje Nuwa, n'aloma ati, "Omwana ono alituleetera ehinuumulo ohunwa mu huhalabana n'ohutegana ohwaja MUSENGWA ni gaholimira eroba."

30 Oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Nuwa, Lameeka gahena emyaha bitaanu cenda n'etaanu ng'asaala abaana abandi abaseere n'abahaana.

* 5:2 5:2 baatu Mu Lubbebbulaniya hiri ti "Adamu."

³¹ Njosi, Lameeka gahena emyaha lusavvu sanvu namusanvu, ng'afa.

³² Oluvanyuma lwa Nuwa ohuhena emyaha bitaanu, gasaala Seemu ni Kaamu ko ni Yafeesi.

6

Abaatu bonoonoha mu moni ja Hatonda

¹ Abaatu ni batandiiha ohweyongera obungi hu hyalo, basaala abaana bahaana.

² Ng'abaana ba Hatonda babona abahaana b'abaatu ni baali banjono, nga babanjira ohuba bahasi baawe ng'olu basiimanga mu myoyo jaawe abeene.

³ Nga MUSENGWA aloma ati, "Sinja huleha muutu huwangaala emirembe n'emirembe olwohuba mubiri bubiri. Njahaani aja huhenanga emyaha cikumi mwabiri jone." "

⁴ Mu hiseera ehyo era n'ebyalondaho, njaliho Abanefuuli* hu hyalo era babasaala olu baana ba Hatonda banjonyuhanga n'abahaana b'abaatu. Ahale hale, Abanefuuli abo baali baatu ab'amaani era ni bamanyiheene.

⁵ Nga MUSENGWA abona ebibi by'omuutu ni biri bingi hu hyalo era hiisi hufumitiriza hw'ebijeegego bibye habuhyabuhya ni huli hu huhola bibi hyone.

⁶ Era ehyo hyanakujasa MUSENGWA, gehebulisa lwahiina gawumba omuutu.

⁷ Nga MUSENGWA aloma ati, "Nja husihiirisa omuutu oyu samwene newumbira mutuse hu hyalo. Era omuutu n'esolo n'ebyenalula hwiropa n'enyuni, nja hubisihiirisa olwohuba nehebulisa lwahiina nabitonda."

⁸ Aye wayire ebyo byali biityo, Nuwa niye gaali muhoda eyiri MUSENGWA.

Ebijamba hu Nuwa

⁹ Bino nj'ebijamba hu Nuwa: Nuwa mu mulembe gugwe gaali muutu mugwalaafu ni njajuma hyahumwenjamba. Era gaali n'ekolagana endani ni Hatonda.

¹⁰ Nuwa gaali n'abasaani badatu: Seemu ni Kaamu ko ni Yafeesi.

¹¹ Abaatu hu hyalo baali mu gwa huhola bibi mu moni ja Hatonda era ni bejuuye buhambwe bwone.

¹² Hatonda gabona ehyalo ni hyejuuye bibi olwohuba hiisi muutu hu hyalo gaali hu gwahuhola bibi.

¹³ Nga Hatonda aloma Nuwa ati, "Ekomerero ya hiisi muutu yoolire olwohuba ehyalo hyejuuye ebikolwa byawe ebibi. Njahaani nja husihiirisa ehyalo n'abaatu bosibosi.

¹⁴ Olw'ehyo, baaja meeri mu musaala ogu balanga baati gofeeri. Emeeri eyo yija huba ya kalina era oyijahoho kolansi mugati nohu mugulu.

¹⁵ Baaja meeri ey'efuuti bina n'ataanu obuleeni, obugalamu efuuti sanvu n'etaanu, obuleeni njamugulu efuuti ane n'etaanu.

¹⁶ Lehaho amadegeyi ag'eyiici ehumi namunaana, ohene otheo n'omulyango mu mbafu. Emeeri eyo yija huba lya kalina edatu. ¹⁷ Nja huleeta amataba hu hyalo ohusihiirisa hiisi hiitu ehiramu. Era hiisi hiitu hija hufa.

¹⁸ Aye ndihola endagaano yange ni neewe. Ewe n'omuhasi wuwo n'abasaani babo ko n'abahasi baawe, muja hwingira mu meeri.

* **6:4 6:4** Abanefuuli Ehibono ehyo mu Lubbebulaniya hitegeesa abaatu abehiwago era ab'amaani, abahabeehe.

¹⁹ Era oja hwingisa hiisi hitonde mu meeri ohuba ni neewe ko biḡone. Oja hwingisa bibiri bibiri, ehisinde n'ehihasi.

²⁰ Oja huḡamba hiisi hiha hy'enyuni n'ehyesolo era hiisi hitonde ehigenda hwiropa, ehiasi n'ehisinde mwingire ni nabyo mu meeri bitasihiiriha.

²¹ Oja huhumbaania hiisi hiha hy'emere, obunge mu meeri. Ewe n'amago gago ko n'ebitonde muja hulyangaho."

²² Era Nuwa gahola ebyo byosibyosi ng'olu Hatonda gamulagira.

7

Hatonda aḡindiha amataba hu hyalo

¹ Ehiseera hyola nga MUSENGWA aloma Nuwa ati, "Ewe n'amago gago mwesimwesi, mwingire mu meeri olwohuba oli mugwalaafu mu moni jange mu mulembe guno.

² Namba hiisi hiha hy'ehisolo ehirongoofu musanvu musanvu ehiasi n'ehisinde era ohene oḡambe bibiri bibiri hu bitali birongoofu ehiasi n'ehisinde,

³ oḡambe hiisi hiha hy'enyuni musanvu musanvu, ehiasi n'ehisinde byahasaala mu hyalo oluvanyuma lw'amataba.

⁴ Hiri hiityo olwohuba oluvanyuma lw'endaalo musanvu ohuḡwa olwa leero, nja hutonyesa efula hu hyalo yigwe omuusi n'owiire ohuhena endaalo amahumi ane. Era nja husihiirisa hiisi hiitu ehineera ehi natonda."

⁵ Era Nuwa gahola hiisi hiitu ng'olu MUSENGWA gamulagira.

⁶ Mu hiseera ehi mataba gaali hu hyalo, Nuwa gaali n'emyaha lukaaga.

⁷ Era Nuwa n'omuhasi wuwe n'abasaani babe ko n'abahasi baawe bengira emeeri ohuḡona amataba.

⁸ Ebisolo ebirongoofu n'ebitali birongoofu ko n'enyuni n'ebitonde byosibyosi ebigendera hwiropa

⁹ bibiri bibiri ehisinde n'ehihasi, byengira ni Nuwa mu meeri ng'olu Hatonda gamulagira.

¹⁰ Era oluvanyuma lw'endaalo omusanvu ejo, amataba gaaja hu hyalo.

¹¹ Nuwa ni gaali n'aḡesa emyaha lukaaga, mu mwesi ogwohubiri ng'ehumi namusanvu, esulo josijosi ohuḡwa mwiroba jiiguha n'egulu lyosi nga liḡomoha.

¹² Era efula yajofumuha hu hyalo endaalo amahumi ane mu muusi n'owiire.

¹³ Hu ludaalo olwo olu efula yatandihiraho ohujofumuha, Nuwa n'omuhasi wuwe n'abasaani babe badatu, Seemu ni Kaamu ni Yafeesi ko n'abahasi baawe, bengira emeeri.

¹⁴ Bengira meeri nahiisi hiha hy'esolo ejomwisugu ko n'ebyayo, hiisi hitonde ehigenda hwiropa, hiisi hiha hy'enyuni, josijosi ejiri n'amabaja.

¹⁵ Hiisi bitonde byatiina bibiri bibiri eyiri Nuwa nga byengira emeeri.

¹⁶ Ebisolo ebyengira emeeri byali ehisinde n'ehihasi ebya hiisi hiha ng'olu Hatonda gamulagira. Nga MUSENGWA ahena amwigalira mugati.

¹⁷ Ohuhenera erala endaalo amahumi ane, amataba geyongera hu hyalo era amaaji geyongera ohuniina gadunda emeeri ohuḡwa hwiropa.

¹⁸ Amaaji geeyongera bugali hu hyalo, emeeri niyo ni yiseeyeeya huseeyeeya hu mugulu w'amaaji.

¹⁹ Era amaaji geeyongeranga hweyongera bugali weene hu hyalo goola ohumiraho esozi endeeni josijosi ḡaasi w'eryuba.

20 Ni geeyongera obungi, gamiraho esozi endeeni n'ohuhiraho efuuti amahumi abiri.

21 Hiisi hitonde hu hyalo hyafa: enyuni n'ebiyayo n'esolo ejomwisugu ko n'abaatu bosibosi.

22 Hiisi hiitu hu hyalo ehiri n'omuuya ogw'obulamu hyafa.

23 Mu ngeri eyo, MUSENGWA gasihiirisa hiisi hiitu ehiramu ehyali hu hyalo: abaatu n'esolo n'enyuni. Era owanonaho gaali nje Nuwa yenene ko ni naabo aba gaali ni nabo mu meeri.*

24 Amataba gaahena hu hyalo endaalo cikumi n'ataanu.

8

Amaaji gomeera hu hyalo

1 Hatonda sigerabira Nuwa n'ebisolo byosibyosi ebi gaali ni nabyo mu meeri. Olw'ehyo, ganjindiha embenjo yafuuna hu hyalo ng'amaaji gahendera.

2 Mu hiseera ehyo, esulo hu hyalo jegalira ndijitusa maaji n'egulu lyosi lyaleherano ohujofumuha.

3 Amaaji geeyongera ohuhendeera hu hyalo mu ndaalo cikumi mwataanu.

4 Mu ndaalo ejo, mu mwesi ogwomusanvu hu ludaalo olw'ehumi namusanvu, emeeri yihala hu lusozi Ararati.

5 Amaaji hu hyalo geeyongera ohuhenderera erala era nga lulala omwesi ogw'ehumi esozi jaali jitandihire ohubonehahuho.

6 Ng'oluvanyuma lw'endaalo amahumi ane, Nuwa gegularo edinisa ly'emeeri.

7 Ng'anamba nahinywamalwa amutusa ewulafu. Ni gatula, ng'aguluha atiina era pogaagama ni getoolola hiisi naatu ohwola olu maaji gomeera hu hyalo.

8 Ng'ano anjindiha enjusi litiine libone obanga amaaji gomeeye hu hyalo.

9 Aye siryabona na hugwa olwohuba ehyalo hyali hihiri maaji mereere. Olw'ehyo, lyagamayo nga Nuwa atusa omuhono alinjamba alingisa mu meeri.

10 Ni nabitano endaalo musanvu, nga nindi alinjindiha ohunwa mu meeri litiine libone oba amaaji gomeeye.

11 Enjusi lyagamayo ehy'egulo n'ahahoola ahabisi ah'omusaala omuzayiti mu hanwa! Ng'ano Nuwa ategeera ati amaaji gomeeye hu hyalo.

12 Nga nindi abisyanjo endaalo musanvu anjindiha enjusi, aye ni lyatiina, siryagobola.

13 Hu ludaalo oludaayi olw'omwesi omudaayi, Nuwa ni gaali n'anesa emyaha lukaaga namulala, amaaji gaali gomeeye hu hyalo. Hu ludaalo olwo, gawihulaho ehitudu hya hasolya h'emeeri ng'alengeesa ebulafu ng'abona amaaji ni gomeeye.

14 Mu mwesi ogwohubiri ng'abiri namusanvu, ehyalo hyali hyomeeye erala.

15 Ng'ano Hatonda aloma Nuwa ati,

16 "Naahani ewe n'omuhasi wuwo n'abasaani babo ko n'abahasi baawe, mutule mu meeri.

17 Tusa hiisi hitonde ehibaaye ni hiri ni neewe mu meeri: enyuni n'ebisolo era hiisi hitonde ehigendera hwiropa, bisaale byale binere hu hyalo."

18 Nga Nuwa n'omuhasi wuwe n'abasaani babe ko n'abahasi baawe batula mu meeri.

* 7:23 7:23 Luk 17:27

¹⁹ Ebisolo byosibyosi ko n'ebitonde ebindi ebigendera hwirola byosi-byosi n'enyuni josijosi, hiisi hitonde ehiri hu hyalo ehya hiisi hiha hyatula mu meeri.

²⁰ Ng'ango Nuwa atongolera MUSENGWA ehituuti ohungeeraho enjongo ng'anjamba hiisi hiha hy'ehisolo n'enyuni enongoofu, abinjonga ebyohye biguhuliha hu hituuti ohwo.

²¹ Nga MUSENGWA anunyira olusyololo aloma mu mwoyo gugwe ati, "Sinja hunwaba hyalo nindi olw'omuutu wayire hiisi ehi aneega hibi ohunwa mu bunere buwe. Era sinja husihiirisa ebitonde n'amataba ng'olu nabisihirisa.

²² "Ehyalo ni hihirino,
ohuhoma n'ohuhungula ebirime,
ebiseera by'efula ko n'ebyendobooli,
omuusi n'owiire,
sibija huhoma."

9

Hatonda ahola endagaano ni Nuwa

¹ Nga Hatonda anja Nuwa n'abasaani babe ekabi aloma ati, "Musaale mwale era mweyongere mwijule ehyalo.

² Esolo josijosi n'enyuni n'enyeni mu nyanja ko n'ebitonde ebindi byosi-byosi ebigendera hwirola, binabatyenga. Era byosibyosi mbibanjaaye ohuba njaasi wenywe, mu binjuge.

³ Mbanjaaye hiisi hiitu ehiramu ehigenda ohuba mere yenywe. Ng'olu nabanja ebimera, mbanja hiisi hiitu.

⁴ "Aye simulyanga enyama ehiirimo amafugi olwohuba obulamu buli mu mafugi.

⁵ Era nja huvunaananga omuutu owiita owahye. Era nja huvunaan esolo eyiita omuutu n'omuutu owiita owahye.

⁶ "Hatonda gawumba omuutu mu hifaananyi hihe.
Olw'ehyo, hiisi owiita owahye,
yeesi baja humwitanga.

⁷ "Musaale mwale era mweyongere hu hyalo."

⁸ Ng'ango Hatonda aloma Nuwa n'abasaani babe ati,

⁹ "Kola endagaano yange ni nenywe n'olulyo lwenywe,

¹⁰ nga muweene omwo pomuli hiisi hitonde: enyuni n'ebyayo n'esolo ejomwisugu, ejo josijosi eji obaaye n'oli ni najo mu meeri, ebitonde byosibyosi hu hyalo.

¹¹ Kola endagaano yange ni nenywe. Sinja husihiirisa hyalo n'amataba nindi oba ohusihiirisa ebiitu hu hyalo."

¹² Nga Hatonda aloma Nuwa ati, "Hano nj'ahaja ohuba ahabonero ah'endagaano njagati wange ni neewe ko n'ebitonde byosibyosi, endagaano ey'emirembe n'emirembe:

¹³ taaye olufudu lwange hu bireri era luja huba habonero ah'endagaano yange eyi ndageene ni neewe n'ehyalo hyosihyosi.

¹⁴ Olu naleetenga ebireri hwigulu byawiiha ehyalo, olufudu lwaboneha hu bireri,

¹⁵ nja huhebuliranga endagaano yange eyi kolire ni nenywe n'ebitonde byosibyosi ebya hiisi hiha. Sinja husihiirisa hyalo n'amataba nindi.

¹⁶ Hiisi olu lufudu lunajenga hu bireri, nja hulubonanga nga kebulira endagaano yange ey'emirembe n'emirembe eyiri ngati wange n'ebitonde byosibyosi ebya hiisi hiha hu hyalo."

¹⁷ Nga Hatonda aloma Nuwa ati, "Aho nj'ahabonero h'endagaano ngati wange n'ebitonde byosibyosi hu hyalo."

Abasaani ba Nuwa

¹⁸ Abasaani ba Nuwa abaanjwa mu meeri baali Seemu ni Kaamu ko ni Yafeesi. Era Kaamu nj'owaali semwana ya Kanani.

¹⁹ Abo bondatu nj'abaali abasaani ba Nuwa era mu bo pomwanjwa abaatu abeejula ehyalo.

²⁰ Nuwa gaali mulimi era nj'owatandiha ohulima emizabbibbu.

²¹ Lulala, ganywa hu mwenge ogwomu mizabbibbu, gameera ng'anjenyuha mu weema n'ali wereere.

²² Kaamu semwana ya Kanani, gabona semwana n'ali wereere ng'atiina alomeraho abaganda babe bombi abaali ewulafu w'eweema.

²³ Aye Seemu ni Yafeesi banjamba olugoye balwanjulusa balulerejesa ni balunambiiye hu mabega gaawe batiina hinyuma nyuma baludanya hu saawe. Era bamuwiiha ni batamuhejireho hubona wereere wuwe.

²⁴ Omwenge ni gwanjwa hu Nuwa, gategeera ehi omusaani oyo omunjere amuholire

²⁵ galoma ati,

"Ehiraamo hibe hu Kanani!

Era eyiri abaganda babe,

anaabenga mwidu asinga ohuba owa njaasi."

²⁶ Era galoma ati,

"Gebasiwe MUSENGWA Hatonda wa Seemu!

Era Kanani afuuhe mwidu wa Seemu.

²⁷ Hatonda agalamye omunjuluko gwa Yafeesi.

Yafeesi amenye mu weema ja Seemu.

Era Kanani afuuhe mwidu wuwe."

²⁸ Oluvanyuma lwa mataba, Nuwa gahena emyaha bisatu mwataanu.

²⁹ Nosinjosi, Nuwa gahena emyaha lwenda n'ataanu, ng'afa.

10

Amawanga aganjwa mu Nuwa

¹ Bino nj'ebinjamba hu Seemu ni Kaamu ko ni Yafeesi abasaani ba Nuwa, boosi basaala abaana oluvanyuma lw'amataba.

Abasaani ba Yafeesi

² Abasaani ba Yafeesi baali nje Gomeri ni Magogi ni Madayi ni Yovaani ni Tubwali ni Meseki ko ni Tirasi.

³ Abasaani ba Gomeri baali nj'Asukenaazi ni Lifaasi ko ni Togaluma.

⁴ Abasaani ba Yovaani baali nj'Elisa ni Talusiisi ni Kitimu ko ni Dodanimu.

⁵ Mu basaani abo nj'omwanjwa abaatu abamenyanga mu matwale hu bizinga, hiisi baatu n'olulimi lwawe mu biha nomu mawanga gaawe.

Abasaani ba Kaamu

⁶ Abasaani ba Kaamu, baali nje Kuusi ni Mizulayimu ni Puuti ko ni Kanani.

⁷ Abasaani ba Kuusi, baali nje Seebba ni Kavira ni Sabbuta ni Laama ko ni Sabbuteka. Abasaani ba Laama, baali nje Seebba ko ni Dedani.

8 Kuusi gasaala Nimuloodi era Nimuloodi oyo nj'owasooka ohuba omusooli ow'amaani hu hyalo huno.

9 Era gaali muñjimi hu lw'amaani ga MUSENGWA. C'ehifa hiromwa hiiti, "Hya Nimuloodi omuñjimi ow'amaani olw'amaani ga MUSENGWA."

10 Mu husooka, owahabaha buwe waali mu hyalo hy'e Sinali ni bunjiriramo ebibuga Bbabberi n'Ereeki n'Akudi ko ni Kalune.

11 Ohuñwa mu hyalo hy'e Sinali, gatiina e Busuuli ng'atongola Nineeve ni Lekobbosi Yira ni Kala

12 ko ni Leseni ñagati wa Nineeve ni Kala ehibuga ehibbala.

13 Mizulayimu gaali semwana ya Ludimu n'Anamimu ni Lekabbimu ni Nafutukimu

14 ni Pasulusimu ni Kafutooli ni Kasulukimu, omu Bafirisuuti baasibuha.

15 Kanani gaali semwana ya Sidoni omudaayi wuwe, ni Keesi

16 n'Abayebbusi n'Abamooli n'Abagirugaasi

17 n'Abahiivi n'Abaluki n'Abasiini

18 n'Abaluvada n'Abazemali n'Abahamasi.

Oluvanyuma, ebiha eby'Abakanani nga bisasaana.

19 Era esalo ey'Abakanani yanwa e Sidoni ohutiina e Gerali nga yoola e Gaaza nindi nga yitiina e Sodoma ni Gomora n'Aduma ni Zebboyiimu paka e Laasa.

20 Abo nj'abasaani ba Kaamu mu biha byawe nomu lulimi lwawe nomu matwale gaawe era n'egwanga lyawe.

Abasaani ba Seemu

21 Era ni Seemu yeesi gasaala abaana. Muhulu ya Seemu gaali nje Yafeesi.* Seemu gaali nje sehulu y'abasaani b'Ebberi bosibosi.

22 Abasaani ba Seemu baali nje Elamu n'Asuuli n'Alupakusaadi ni Luudi ko n'Alaamu.

23 Abasaani b'Alaamu baali nje Wuuzi ni Kuuli ni Geseri ko ni Miseki.

24 Ng'ango Alupakusaadi asaala Seera nga Seera asaala Ebberi.

25 Ng'Ebberi asaala abaseere babiri. Mulala hu bo gaali nje Peleegi olwohuba mu ndaalo jije, abaatu basasaana. Mugandawe gaali nje Yokutaani.

26 Nga Yokutaani asaala Alumodaadi ni Serefu ni Hazalumaveesi ni Yera

27 ni Kadolaamu ni Wuzali ni Dikila

28 n'Obbali n'Abbimayeeri ni Seebba

29 n'Ofiri ni Kavira ko ni Yobbabbu. Abo bosibosi baali basaani ba Yokutaani.

30 Etwale omu bamenyanga lyanwanga e Mesa lyatiina e Sefari mu hyalo ehy'esozi, ebuñwalyuba.

31 Abo nj'abasaani ba Seemu mu biha byawe nomu lulimi lwawe nomu matwale gaawe era n'egwanga lyawe.

32 Ebyo nj'ebiha by'abasaani ba Nuwa, hiisi muutu ng'olu lulyo lulwe lwali mu mawanga gaawe. Era mu bo pomwanwa amawanga agasasaana ehyalo hyosihyosi oluvanyuma lw'amataba.

11

Omunaala gw'e Bbabberi

1 Halehale, abaatu bosibosi hu hyalo balomanga olulimi lulala.

* **10:21 10:21** Yafeesi Ebyañandihiwa ebindi biroma biiti Seemu muhulu ya Yafeesi.

² Ehiseera hyola nga basenguha ni bendula aṅohumenya, banwa ebunṅwalyuba boola mu hyalo ehiduleere e Sinali nga bamenya eyo.

³ Lulala behobana baati, “Bahyange, huhubbe amatafaali hugoohye bulani weene.” Era mu hiseera ehyo, baali batambisa amatafaali mu hifo hy’amabaale, ni kolansi mu hifo hy’omujehe.

⁴ Nga baloma baati, “Muhole hutongole ehibuga ehiri n’omunaala ogwola mwigulu hweholere esiina. Ehyo hija hutuyeeda ohutasalanihira mu hyalo.”

⁵ Aye nga MUSENGWA geeha ohunṅwa mwigulu ohubona ebibuga n’omunaala ebi baali ni batongola.

⁶ Ng’aloma ati, “Abaatu bano bali bulala era b’olulimi lulala. Ng’olu batandihire ohuhola ehyo, ṅanuma ehibategehire ohuhola ehija ohubahaya.

⁷ Muuje hwihe eyi bali hutabujule olulimi lwawe hiisi muutu atategeera ebi wahye aloma.”

⁸ Olw’ehyo, MUSENGWA gatiina ng’abasalaania hu hyalo hyosihyosi nga baleheraṅo ohutongola ehibuga.

⁹ C’ehifa ehifo ehyo bahiranga baati Bbabberi, olwohuba eyo peyi MUSENGWA gatabujula olulimi lw’abaatu hu hyalo. Ng’ahena abasalaania mu hyalo hyosihyosi.

Ohunṅwa hu Seemu ohwola hu Yibbulaamu

¹⁰ Bino nj’ebinamba hu Seemu: Emyaha ebiri oluvanyuma lw’amataba, Seemu ni gaali n’añesa emyaha cikumi, gasaala Alupakusaadi.

¹¹ Oluvanyuma lw’ohusaala Alupakusaadi, Seemu gahena emyaha bitaanu, ng’asaala abaana abandi abaseere n’abahaana.

¹² Alupakusaadi ni gahena emyaha adatu n’etaanu, gasaala Seera.

¹³ Oluvanyuma lw’Alupakusaadi ohusaala Seera, gahena emyaha bine n’adatu, ng’asaala abaana abandi abaseere n’abahaana.*

¹⁴ Nga Seera ahena emyaha adatu, ng’asaala Ebberi.

¹⁵ Oluvanyuma lw’ohusaala Ebberi, Seera gahena emyaha bine n’adatu ng’asaala abaana abandi abaseere n’abahaana.

¹⁶ Ebberi ni gahena emyaha adatu neene gasaala Peleegi.

¹⁷ Oluvanyuma lw’ohusaala Peleegi, ng’Ebberi ahena emyaha bine n’adatu ng’asaala abaana abandi abaseere n’abahaana.

¹⁸ Peleegi ni gahena emyaha adatu, gasaala Reewu.

¹⁹ Oluvanyuma lw’ohusaala Reewu, Peleegi gahena emyaha bibiri namwenda ng’asaala abaana abandi abaseere n’abahaana.

²⁰ Reewu ni gahena emyaha adatu n’ebiri gasaala Serugi.

²¹ Oluvanyuma lw’ohusaala Serugi, Reewu gahena emyaha bibiri namu-sanvu ng’asaala abaana abandi abaseere n’abahaana.

²² Serugi ni gahena emyaha adatu gasaala Naholi.

²³ Oluvanyuma lw’ohusaala Naholi, Serugi gahena emyaha bibiri ng’asaala abaana abandi abaseere n’abahaana.

²⁴ Naholi ni gahena emyaha abiri namwenda, gasaala Teera.

²⁵ Oluvanyuma lw’ohusaala Teera, Naholi gahena emyaha cikumi n’ehumi namwenda ng’asaala abaana abandi abaseere n’abahaana.

* **11:13 11:13** 11:12,13 Mu Lubbebbulaniya (Luk 3:35,36 ni Tand 10:24) emyaha adatu n’etaanu, gasaala Kayinani. 13Oluvanyuma lw’ohusaala Kayinani, Alupakusaadi gahena emyaha bina mwasatu ng’asaala abaana abandi abahaana n’abaseere nga ko afa. Kayinani ni gahena emyaha cikumi mwasatu, gasaala Seera, Kayinani gahena emyaha bisatu mwasatu ng’asaala abaana abandi abaseere n’abahaana.

²⁶ Oluvanyuma lwa Teera ohuhena emyaha sanvu, gasaala Yibbulaamu ni Naholi ko ni Harani.

²⁷ Bino nj'ebinjamba hu Teera: Teera gasaala Yibbulaamu ni Naholi ko ni Harani. Nga Harani asaala Luuti.

²⁸ Saawe Teera ni gaali n'ahiiri mulamu, nga Harani afira e Wuuli ehyalo hy'Abakaludaaya omu bamusaalira.

²⁹ Ng'ango Yibbulaamu ni Naholi baleeta abahasi. Omuhasi wa Yibbulaamu gaali nje Salaayi, omuhasi wa Naholi gaali nje Mirika omuhaana wa Harani. Harani gaali n'abahaana babiri: Mirika ko ni Yisika.

³⁰ Salaayi gaali mugumba.

³¹ Nga Teera anjamba Yibbulaamu omusaani wuwe ni Salaayi omulya wuwe ko n'omwjuhulu wuwe Luuti omwana wa Harani banjwa e Wuuli ehyalo hy'Abakaludaaya batiina mu hyalo hy'e Kanani. Ne ni boola e Harani, nga bamenya eyo.

³² Teera gahena emyaha bibiri n'etaanu ng'afira eyo e Harani.

12

Yibbulaamu atiina e Kanani

¹ Lulala MUSENGWA galoma Yibbulaamu ati, "Njwa mu gwanga liryo nomu hiha hihyo ko nomu hidaala hya lataawo otiine mu hyalo ehi nahahulage.*

² "Nja huhufuula egwanga ery'amaani
era nja huhuṅa ekabi,
nja huhufuula omuutu ow'enono
era abandi baja husuna ekabi olw'ewe.

³ Nja huṅa ekabi abo abahuṅa ekabi
era nja huṅwaba oyo ahuṅwaba
era abaatu bosibosi hu hyalo
baja husuna ekabi ni babita mu ewe."*

⁴ Olw'ehyo Yibbulaamu ganjwa e Harani ganjamba engira gatiina ng'olu MUSENGWA gamuloma. Era Luuti yeesi gatiina ni naye. Yibbulaamu gaali ali n'emyaha sanvu n'etaanu anj ganjera e Harani.

⁵ Nga Yibbulaamu anjamba engira atiina ni Salaayi omuhasi wuwe n'ebiiitu byawe byosibyosi ebi baali ni nabyo. Batiina ni Luuti omusaani wa mugandawe n'abeedu babe aba gasuna n'ali e Harani. Banjamba engira batiina mu gwanga ly'e Kanani era nga boola.

⁶ Yibbulaamu n'abaatu aba gaali ni nabo bagenda mu gwanga eryo nga boola mu hifo ehi balanga baati Sekemu, anjali omutumba omubba ogwa Moole. Mu hiseera ehyo, Abakanani baali bamenya mu gwanga eryo.

⁷ Ng'ango MUSENGWA abonehera Yibbulaamu amuloma ati, "Nja huṅa olusaaye lulwo ehyalo hino." Nga Yibbulaamu atongolera MUSENGWA owamubonehera ehituuti ehyohuṅeeraho enjongo mu hifo ehyo.

⁸ Yibbulaamu ganjwa anj gatiina mu hyalo ehy'esozi ehiri ebuṅwalyuba w'e Bbeseeri ng'ahomeha eyo eweema yiye. Bbeseeri hyali hu lubega lw'ebugwalyuba, Ayi ni hiri hu lubega lw'ebunwalyuba. Ng'atongolera MUSENGWA ehituuti ehy'ohumuṅeeraho enjongo mu hifo ehyo, ng'amujumiryanga.

⁹ Ehiseera hyola nga Yibbulaamu geyongera ohugenda n'atiina mu twale ly'e Negevu.

* **12:1 12:1** Bik 7:3 * **12:3 12:3** Tand 18:18; 22:18; 26:4; Bik 3:25; Bag 3:8

Yibbulaamu atiina e Misiri

¹⁰ Enjala yagwa mu hyalo hy'e Kanani nga Yibbulaamu n'omuhasi wuwe behirira batiina e Misiri ohubaaho eyo olwohuba enjala yaali mbitiirifu.

¹¹ Ni baali huupi ohwola e Misiri, Yibbulaamu galoma Salaayi omuhasi wuwe ati, "Wange ese manyire ti oli muhasi mujooono.

¹² Era abaatu b'e Misiri ni baja huhubona, baaja humanya baati oli muhasi wange. Ehyo, hiija hupweramo ohunjita, bahwegoboseho.

¹³ Olw'ehyo olomanga oti oli mboojo yange, hamunga bambisya bulani nanonia obulamu wange olw'ewe ohuloma otyo."

¹⁴ Yibbulaamu ni goola e Misiri, Abamisiri babona Salaayi n'ali muhasi omujooono bugali.

¹⁵ Abahungu ba Falaawo* ni baheja hu Salaayi, batiina nga bamupaaha eyiri Falaawo ng'olu ali muhasi mujooono. Era bamujira mu lubiri lwa Falaawo.

¹⁶ Falaawo gabisya Yibbulaamu bulani hulwa Salaayi. Ng'ano Yibbulaamu etaama n'enombe n'engamiya esinde n'ekasi ni nasugirya ko n'abeedu abahasi n'abasinde.

¹⁷ Ne MUSENGWA galeetera Falaawo n'amago gage ohulwala olwa Salaayi muha Yibbulaamu.

¹⁸ Olw'ehyo, Falaawo galanga Yibbulaamu gamuloma ati, "Hiina hino ehyo ehi waakola? Lwahiina siwandomera oti Salaayi muhasi wuwo?

¹⁹ Lwahiina waloma oti Salaayi mboojoyo? Olw'ohuloma otyo, c'ehyagira namujira ni nenda abe muhasi wange. Kale omuhasi wuwo nj'oyo, mutiine."

²⁰ Ng'ano Falaawo alagira abahungu babe babbinge Yibbulaamu n'omuhasi wuwe n'ebiitu bibye byosibyosi ebi gaali ni nabyo, anjwe mu gwanga ly'e Misiri.

13*Yibbulaamu ni Luuti bawuhana*

¹ Ng'ano Yibbulaamu anjwa e Misiri aniinaniina n'omuhasi wuwe n'ebiitu bibye byosibyosi ebi gaali ni nabyo, atiina mu lulafu lw'e Negevu. Era Luuti gatiina ni naye.

² Yibbulaamu gaali n'obujinda bungi ow'ebyayo n'efeeza ko n'ezaabbu.

³ Ni ganjwa e Negevu gatiinanga n'asega njano ni nanjala ohwola olu goola e Bbeseeri, ehifo ehiri njagati wa Bbeseeri ni Ayi anj gaali n'ahomehire eweema yiye oludaayi.

⁴ Mu hifo ehyo pomu Yibbulaamu gaali n'atongoye ehituuti ehyohunjeeraho enjongo era anj pana gajumirihisyanga MUSENGWA.

⁵ Njaahani Luuti yeesi gaali n'etaama n'embusi n'enombe ko n'abeedu.

⁶ Kale olw'obungi w'ebyayo ebi Yibbulaamu ni Luuti baali ni nabyo, banjuma nj hwayira anjehena. Olw'ehyo baali sibasobola humenya njalala.

⁷ Era nga njabanjo obuyoga njagati w'abaayi ba Yibbulaamu n'aba Luuti. Mu hiseera ehyo, Abakanani n'Abapereezi boosi baali bamenya mu gwanga eryo.

⁸ Nga Yibbulaamu aloma Luuti ati, "Sihirani ohuba n'obuyoga njagati weefe oba njagati w'abaayi bange n'ababo olwohuba huli balebe.

⁹ Ehyalo hibbala, osobola ohusalano njeeana anj wenda ohumenya. Olw'ehyo, hwawuhane era ewe onatiina hu lubega lw'omuhono omugooda, ese nja hutiiina hu mulungi. Onatiina hu mulungi, ese nja hunjamba engira tiine hu mugooda."

* 12:15 12:15 Falaawo hitegeesa hiiti "habaha."

¹⁰ Nga Luuti agangamusa emoni alengera eroba egimu mu hifo ehiduleere ohuupi n'olwabi Yoludaani ni mulimo amaaaji agahena hyomu Edeni endimiro ya MUSENGWA, hyomu hyalo hy'e Misiri n'olengereeye olw'e Zowaali. Luuti gaasiima ehifo ehyo. Mu hiseera ehyo, MUSENGWA gaali ahiiri husihiirisa Sodoma ni Gomora.

¹¹ Nga Luuti gesalirano ohunjira eroba egimu mu hifo ehiduleere ohuupi n'olwabi Yoludaani. Era Luuti ganjamba engira gafuluha ng'atiina ebuḅwalyuba. Kale nga bawuhana baatyo.

¹² Yibbulaamu niye gamenya mu hyalo hy'e Kanani ne Luuti gatiina gamenya ḅaapi n'ehibuga mu hifo ehiduleere ehy'e Sodoma.

¹³ Aye abaatu b'e Sodoma baali babbengi era ni bahola ebibi ebya hiisi ngeri mu moni ja MUSENGWA.

Hatonda asuubisa Yibbulaamu

¹⁴ Luuti n'ahenire ohusenguha, MUSENGWA galoma Yibbulaamu ati, "Gangamusa emoni oheje mu maniino nomu mehiriro, ohene oheje ebuḅwalyuba n'ebugwalyuba.

¹⁵ Ewe n'abejuhulu babo, nja hubana ehyalo ehyo, hibe hyenywe emirembe n'emirembe.

¹⁶ Abejuhulu babo nja hubafuula bangi ni batabaliha hy'omujehe. Era singa omuutu asobola ohubala omujehe, aja husobola n'ohubala abejuhulu babo.

¹⁷ Tiina ogende n'olambuula obugalamu n'obuleeni w'ehyalo ehi ndi huhuḅa."

¹⁸ Ng'ano Yibbulaamu adunda eweema jije afulusa amago atiina amenya e Kebbulooni ḅaapi n'emitumba j'e Mamule. Ng'atongolera MUSENGWA ehituuti ehyohuḅeeraho enongo mu hifo ehyo.

14

Yibbulaamu ayeeda Luuti

¹ Mu hiseera ehyo, Amulafeeri habaha w'e Sinali* ni Ariyooki habaha w'Erasaali ni Kedolawomeeri habaha w'Elamu ni Tidali habaha w'e Goyiimu,

² basoola ni Bbeera habaha w'e Sodoma ni Bbiruusa habaha w'e Gomora ni Sinaabbu habaha w'Aduma ni Semebbeeri habaha w'e Zebboyiimu ko ni habaha w'e Bbeera (oba Zowaali).

³ Abahabaha abataanu bosibosi benimba, basoosa bala abane mu hiiho eri balanga baati Sidimu oba erungu ly'Enyanja Enjumamo Ehiramu.

⁴ Baali bahenire emyaha ehumi n'ebiri ni bali ḅaasi wa habaha Kedolawomeeri. Nga mu mwaha ogw'ehumi nedatu bamujeemera.

⁵ Mu mwaha ogw'ehumi n'ene, Kedolawomeeri n'abahabaha bala abadatu, batiina basoosa abahabaha abataanu nga banangula Abareefa mu Asuterosi Kalumayimu n'Abazuuzi e Kaamu n'Abbeemi e Saave Kiriyaayimu

⁶ ko n'Abakooli e Seyiri mu hyalo ehy'esozi. Nga bababbinga baboosa Elupalaani huupi n'olulafu.

⁷ Ni bahena, bagamayo Eni Misapaati (oba e Kadesi), nga banangula abaatu bomu twale ly'Abameleki lyosiryosi era bahubba n'Abamooli abaali ni bamenya e Kazazoni Tamali.

⁸ Oluvanyuma lwa bahabaha bala abane ohuḅangula, balumba abahabaha bala abataanu. Nga habaha w'e Sodoma ni habaha w'e Gomora

* 14:1 14:1 Sinali oba "Bbabulooni."

ni habaha w'Aduma ni habaha w'e Zebboyiimu ni habaha w'e Bbeera oba Zowaali, batiina mu hiiho hy'e Sidimu† ohusoosa

⁹ Kedolawomeeri habaha w'Elamu ni Tidali habaha w'e Goyiimu n'Amulafeeri habaha w'e Sinali ko ni Ariyooki habaha w'Erasaali. Baali abahabaha bane ni basoosa abahabaha bataanu.

¹⁰ Ehiho hy'e Sidimu hyali hyejuuye amalongo ga kolaasi era abahabaha b'e Sodoma ni Gomora ni badulumanga nga bagwamo, abandi nga badulumira mu hyalo ehy'esozi.

¹¹ Ng'abahabaha abane abo, banyaga ebiitu byosibyosi mu Sodoma ni Gomora n'ebyohulya byosibyosi nga bahena betiinira.

¹² Era banjiramo ni Luuti omusaani wa muganda ya Yibbulaamu n'ebiitu bibye olwohuba gaali amenyire e Sodoma.

¹³ Mulala hu bakabonawo, gatiina ng'alomera Yibbulaamu Omubbebbulaniya ati Luuti yeesi gaali alutiiniyemo. Yibbulaamu gaali amenyire huupi n'emitumba ja Mamule Omwamooli, muganda y'Esukoli ni Aneri. Abadatu abo bosibosi baali bameeri ba Yibbulaamu.

¹⁴ Yibbulaamu ni ganjilira ati banjiriyeemo ni Luuti omwana wa mugandawe, ng'ayungula eje ery'abaatu bidatu ehumi namunaana aba basaalira mu mago gage era ni bali batendehe. Balonda hu bahabaha abo abane nga babagaana mu hifo ehi balanga baati Daani.

¹⁵ Nga mu wiire, Yibbulaamu agabaniamo abasooli babe ohubalumba, nga babahubba bababbinga ohwola e Kobba, ehy'engulu n'olengereeye e Damasiko.

¹⁶ Ng'agobosa Luuti n'ebiitu bibye byosibyosi n'abahasi ko n'abaatu abandi.

¹⁷ Oluvanyuma lwa Yibbulaamu ohunangula Kedolawomeeri n'abahabaha abandi, habaha ow'e Sodoma gatiina ohwagaanana ni naye mu hiiho eri balanga baati Saave. Ehiho ehyo anandi bahiranganga baati lwiho lwa habaha.

¹⁸ Ng'ango Melukezedeki habaha w'e Saalemu‡ abanjirira emere n'omwenge ogwomu mizabbibbu. Melukezedeki gaali musengi wa Hatonda Ali Namugulu Obugali.

¹⁹ Nga Melukezedeki aloma ati,
"Hatonda Ali Namugulu Obugali,
owatonda egulu n'ehyalo,
aje Yibbulaamu ekabi.

²⁰ Era aneewe enono Hatonda Ali Namugulu Obugali,
ahunambiyeho wanangula abalabe babo."

Ng'ango Yibbulaamu anamba hirala ehy'ehumi ehy'ebyo ebi ganyaga, anja Melukezedeki.

²¹ Ng'ango habaha w'e Sodoma aloma Yibbulaamu ati, "Kusunga wuupe abaatu aba ogobohiise aye osigase ebiitu."

²² Ne Yibbulaamu ng'aloma habaha w'e Sodoma ati, "Kolire endagaano ni MUSENGWA Hatonda Ali Namugulu Obugali, owatonda egulu n'ehyalo,

²³ ti sinja hunjira hiitu hihyo hyosihyosi wayire ahahoba h'engayito oba olubuuzi olwohuba ohanda waloma oti, 'Yibbulaamu gagaganjalira mu biitu byange.'

²⁴ Nanjuma ehi nja ohunjira ohutusaho ebi basooli bange baliye. Aye Aneri ni Esukoli ni Mamule, bali n'ohunjiraho omugabo olwohuba batiinire ni neese mu lutalo luno."

† 14:8 14:8 Sidimu oba "ameeho g'enyanya enumamo ehiitu ehiramu." ‡ 14:18 14:18 Saalemu oba "Yerusaalemu."

15

Hatonda ahola endagaano ni Yibbulaamu

¹ Ebyo ni byanwa, nga MUSENGWA aloma Yibbulaamu mu hwolesewa ati, “Yibbulaamu otatya, ndiise engabo yiyo era nja huhuŋa omuhemba ogw’amaani.”

² Aye nga Yibbulaamu amugobolamo ati, “O MUSENGWA Omwene Bunangi, ehyo sihija hunjeeda olwohuba mbula mwana, Eliyezeeri ohuŋwa e Damasiko nje aja husikira ebyange.”

³ Nga Yibbulaamu ameedaho ati, “Musengwa, ohiiri huupa hu mwana, Elyeza omwidu wange nje aja ohuba omusika wange.”

⁴ Ng’ano MUSENGWA aloma Yibbulaamu ati, “Omwidu wuwo oyo, sinje aja ohuba omusika wuwo aye omwana omuseere ohuŋwa mu tumbu jijo, nje aja ohuba omusika wuwo.”

⁵ Ng’ano MUSENGWA amutusa ebulafu w’eweema amuloma ati, “Heja namugulu obale emunyeenye ejo hanye osobola. N’abejuhulu babo boosi baatyo pobaliba obungi.”*

⁶ Nga Yibbulaamu afugiirira ebi MUSENGWA gamuloma era ng’amubala ohuba mugwalaafu.*

⁷ Nga Hatonda nindi amuloma ati, “Ndiise MUSENGWA owahutusa e Wuuli mu hyalo hy’Abakaludaaya ohuhuŋa ehyalo hino.”

⁸ Aye nga Yibbulaamu amuloma ati, “O MUSENGWA Omwene Bunangi, nja humanyira hu hi ti nja huŋira ehyalo hino?”

⁹ Nga MUSENGWA amuloma ati, “Ndetere enombe esodi n’embusi omulusi ko n’emiigu, josijosi ni jiri j’emyaha edatu ohene oleete enjuusi n’enjiiwa eperepere.”

¹⁰ Nga Yibbulaamu amunirira ebiitu ebyo byosibyosi. Ni gahena ohubibaaga ng’abyanulamo ŋabiri ŋabiri. Ni gahena, ng’atiina n’apanga ebitundu bya hiisi hyayo ebi gaanulamo ni birengereene aye enjuusi n’enjiiwa gabireha n’atanuuyemo ŋabiri.

¹¹ Ng’esega jinwa eyi janwera ni jenda ohulya enyama aye Yibbulaamu ng’ajinema.

¹² Esaawa ni yaali ni yenda ohugwa mu maaji ng’ero ery’amaani linamba Yibbulaamu. Era ehiirema ehitiisa nga hiba aŋa gaali.

¹³ Ng’ano MUSENGWA aloma Yibbulaamu ati, “Nenda ohimanye oti abejuhulu babo baja huba babuli mu gwanga eritali lyawe, baliba beedu era baligada ohuhena emyaha bine.

¹⁴ Aye nja hugadya abo abalibahosa owiidu. Oluvanyuma abejuhulu babo abo, baliŋwayo n’ebiitu ebyene ebingi.

¹⁵ Aye ewe oja hufa n’oŋangaaye era otiine e magombe eyiri abasehulu babo, miyaaya.

¹⁶ Era ni bahenireyo emyaha bine, baligobola ŋano olwohuba ebibi by’Abamooli bihiiri huŋera ohwola aŋa nja hubabonerehesa, mbatuse mu hyalo muno omu bamenyire.”

¹⁷ Esaawa ni yagwa mu maaji era ehiirema hyanamba, ehiitu ni hirimo amanda agaduha omuliro nga hibita ŋagati w’enyama j’ebyayo n’enjuusi ko n’enjiiwa yira.

* 15:5 15:5 Bar 4:18 * 15:6 15:6 Bar 4:3; Bag 3:6; Yak 2:23

¹⁸ Era hu ludaalo olwo MUSENGWA gahola endagaano ni Yibbulaamu ati, “Olulyo lulwo ndun̄aaye ehyalo hino, ohun̄wa hu lwabi lw’e Misiri ohwola hu lwabi Yufuleeti,

¹⁹ ehyalo omwihaaye Abakeeni n’Abakenizi n’Abakadumooni

²⁰ n’Abahiiti n’Abapereezi n’Abareefa,

²¹ n’Abamooli n’Abakanani n’Abagirugaasi ko n’Abayebbusi.”

16

Agali ni Yisimayiri

¹ Mu hiseera ehyo, Salaayi muha Yibbulaamu gaali ahiiri husaalaho mwana. Aye gaali ali n’omwidu, omuhaana Mumisiri oyu balanganga baati Agali.

² Nga Salaayi aloma Yibbulaamu ati, “Wange, ng’olu MUSENGWA ahiiri huupa hu mwana, n̄enyuha n’omwidu wange hamunga gaasaalira hu omwana.”

Nga Yibbulaamu afugiirira ehi Salaayi gamuloma.

³ Mu hiseera ehyo, baali bahenire emyaha ehumi ni bali mu gwanga ly’e Kanani. Nga Salaayi an̄amba Agali omuhaana Mumisiri amun̄a wamwe Yibbulaamu ohufuuha muhasi wuwe.

⁴ Nga Yibbulaamu an̄enyuha n’Agali era ng’aba hida.

Agali ni gabona n’ali hida, gatandiha ohunyooma musengwawe Salaayi.

⁵ Nga Salaayi aloma Yibbulaamu ati, “Ndiwe ogira ni banyooma. Nahun̄a omwidu wange ohuba muhasi wuwo. Naahani gambisyamo emoni olwohuba mbo ali hida. Aye MUSENGWA omwene asale omusango n̄agati wange ni neewe.”

⁶ Nga Yibbulaamu amugobolamo ati, “Omwidu wuwo ali n̄aasi wuwo, kale hola ehi onende. Ng’ano Salaayi atandiha ohubisya Agali bubu, ehyan̄wamo ng’amudulumaho.”

⁷ Malayika wa MUSENGWA nga gagaana Agali hu sobere mu lulafu. Esobere eyo yaali hu ngira eyitiina e Suuri.

⁸ Nga malayika amubuusa ati, “Agali omwidu wa Salaayi, on̄wa n̄eena era oja n̄eena?”

Ng’Agali amugobolamo ati, “Ndi huduluma hu Salaayi musengwa yange.”

⁹ Nga malayika wa MUSENGWA amuloma ati, “Yagama eyiri musengwawo, omugondere.”

¹⁰ Nga malayika wa MUSENGWA ameedaho ati, “Nja huhun̄a abejuhulu abeene abangi ni batabaliha.”

¹¹ Nga malayika wa MUSENGWA amuloma ati, “Oli hida

era oja husaala omwana museere.

Olimuguliha esiina oti Yisimayiri,*

olwohuba MUSENGWA amanyire ng’olu oli hubonaabona.

¹² Omwana oyo aja huba wahibbuuli hya nasugirya eyomwisugu, aja hun̄irin̄anianga hiisi muutu

era hiisi muutu aja humun̄irin̄anianga,

aja huba wabulabe eyiri abaganda babe bosibosi.”

¹³ Ng’ano Agali an̄a MUSENGWA owaloma ni naye esiina ati, “Ndiwe Hatonda owumbona.” Ehyo gahiroma olwohuba galoma ati, “Mbwene oyo owumbona.”

* 16:11 16:11 *Yisimayiri* hitegeesa hiiti “Hatonda an̄ulira.”

¹⁴ C'ehyanwaho balanga esobere eyo eyiri ngati wa Kadesi ni Bberedi baati Bberirakalooyi† era esobere eyo ehiriŋo n'olwa leero luno.

¹⁵ Ehiseera ni hyola ng'Agali asaalira Yibbulaamu omwana museere era nga Yibbulaamu amuguliha esiina ati nje Yisimayiri.

¹⁶ Yibbulaamu gaali n'emyaha cinaana namukaaga aŋa Agali gasaalira Yisimayiri.

17

Endagaano eyinjamba hu huhomola

¹ Yibbulaamu ni gaali n'aŋesa emyaha cenda namwenda, nga MUSENGWA amubonehera amuloma ati, "Ndiise Hatonda Omwene Buŋangi wosiwosi, nenda bungonderenga era oholenga ebiruŋamu.

² Nja hunywaniana endagaano yange ni neewe era nja huhuŋa abejuhulu abeene abangi."

³ Ng'aŋo Yibbulaamu ahubba amafuha ajumirya Hatonda. Nga Hatonda amuloma ati,

⁴ "Yino nj'endagaano yange ni neewe, oja huba sehulu w'amawanga.

⁵ Sibahihulanga baati Yibbulaamu aye ŋaahani ndiwe Yibbulayimu olwohuba kufuuye sehulu w'amawanga.*

⁶ Nja huhwasa kene kufuule sehulu w'amawanga mangi. Era bangi abomu mawanga ago baliba bahabaha.

⁷ Nja huhola endagaano yange ey'emirembe n'emirembe ni neewe n'abejuhulu babo, ohuba Hatonda wuwo era Hatonda waawe.

⁸ Nja huhuŋa ehyalo hino ehy'e Kanani ehi omenyiremo hy'omulugendwa hatyane. Nja huhihuŋa, ewe n'abejuhulu babo ohuba obutaka emirembe n'emirembe era nja huba Hatonda waawe."

⁹ Ng'aŋo Hatonda aloma Yibbulayimu ati, "Buvunanyiziwa wuwo ohuhu-uma endagaano yange, ewe n'abejuhulu babo emirembe n'emirembe.

¹⁰ Endagaano yange ni neewe ko n'abejuhulu babo eyi bali n'ohuhuma nje yino: Hiisi musinde mu nywe ali n'ohuhomola.*

¹¹ Munahomolenga era haja huba habonero h'endagaano ngati wange ni neewe.

¹² Mu hiisi mulembe, omwana n'anasaaliwenga aja huhenanga endaalo munaana nga bamuhomola. Hino hija huŋambirangamo ababasaalira mu mago gago n'abamugula hugula ohuŋwa hu banamawanga.

¹³ Hiisi musinde ali n'ohuhomola, oba gasaaliwa mu mago gago oba wamugula bugule. Aho haja huba habonero ahohu mugulu hu mibiri jenywe, ahanalagenga haati endagaano yange ni nenywe y'emirembe n'emirembe.

¹⁴ Omuutu yesiyesi agaana ohuhomola, sibanamubalenga ohuba mulala hu baatu bange olwohuba anaabenga abbwagire endagaano yange."

¹⁵ Nga Hatonda aloma Yibbulayimu ati, "N'omuhasi wuwo ŋahani sibahimulanga baati Salaayi aye ŋahani nje Saala.

¹⁶ Nja humuŋa ekabi, mu butuufu nja huhuŋa omwana omuseere ohubita mu ye. Nja humuŋa ekabi, aja huba nyina w'amawanga era abahabaha baliŋwa mu ye."

¹⁷ Nga Yibbulayimu ahubba amafuha ajumirya Hatonda. Aye mu mwoyo gugwe gejeha galoma ati, "Mu butuufu, hu myaha ecikumi eji ndi ni najo,

† 16:14 16:14 Bberirakalooyi amahulu g'ehibono hino gali ti "Esobere ya Omwene Obulamu oyo owumbona." * 17:5 17:5 Bar 4:17 * 17:10 17:10 Bik 7:8

sobola ohusaala omwana? Mbona ti Saala yeesi gohiise emyaha cenda, ahisaala?”

¹⁸ Nga Yibbulayimu aloma Hatonda ati, “Kusunga ekabi ejo ojine Yisimayiri!”

¹⁹ Nga Hatonda amugobolamo ati, “Bbe, sihija huba hiityo Saala omuhasi wuwo nje alihusaalira omwana era olimuguliha esiina oti Yisaka. Nja huhola endagaano yange ni naye ko n’abejuhulu babe ey’emirembe n’emirembe.

²⁰ Ne puliye ebi olomire hu Yisimayiri era ng’olu wusungire, nja humuḅa ekabi era nja humuḅa n’olusaaye, gaale. Aja huba semwana w’abanugi ehumi n’ababiri era nja humufuula egwanga ebbala.

²¹ Aye nja huhola endagaano yange ni Yisaka oyu Saala alihusaalira omwaha oguuja mu biseera hya bino.”

²² Hatonda ni gahena ohuloma ni Yibbulayimu, ng’anwanjo.

²³ Nga hu ludaalo olwene olwo Yibbulayimu anamba omusaani Yisimayiri ko n’abasinde bosibosi aba basaalira mu mago gage, ni naabo aba gagula obugule, abahomola ng’olu Hatonda gamuloma.

²⁴ Yibbulayimu gahomola n’ali hu myaha cenda namwenda,

²⁵ ne omusaani Yisimayiri gaali hu myaha ehumi nedatu.

²⁶ Bombi bahomola hu ludaalo nj’olwene.

²⁷ Era abasinde bosibosi ababasaalira mu mago ga Yibbulayimu ko ni naabo aba gagula obugule, babahomola hu ludaalo olwo ni naye.

18

Abageni abadatu

¹ Lulala, MUSENGWA gabonehera Yibbulayimu ḅaapi n’emitumba j’e Mamule ko ni gaali ni gehaaye ḅa mulyango ogwingira mu weema yiye mu saawa ejomu muusi.

² Mu hiseera ehyo, Yibbulayimu ni gagangamusa emoni gabona abasinde badatu ni bemire ḅaapi anjo ni naye. Ni gababona, nga mangumangu genyoha atiina anja baali, ahubba amafuha ohulaga ati abanja enono.

³ Ng’anjo amuloma ati, “Musengwa, kusunga wupambire ehisa, otabita hubita ḅa w’omwidu wuwo.

⁴ Leha baleete amaaji, musaabeho amagulu, muhene muḅuumulireho mu musaala guno.

⁵ Mbaneho n’ehyohulya, mwahagobolamo amaani ko mweyongereyo mu lugendo lwenywe. Mbasunga muganye ng’olu mwolire ḅa w’omwidu wenywe.”

Ng’anjo bamuloma baati, “Nanuma bubi, hola otyo ng’olu oteesa.”

⁶ Ng’anjo Yibbulayimu anitanitaho atiina gengira mu weema eyaali Saala omuhasi wuwe, amuloma ati, “Wange husunire abageni, tegehanjo mangu-mangu ebideeja bidatu eby’obusyanu obulani, obanyiiyireno ehyohulya.”

⁷ Nga Yibbulayimu gangunaho atiina mu hidooli, aleeta enombe ehito-bbwatobbwa ayina omwidu ohuyisala, ayinyiye mangumangu.

⁸ Ni yanya, nga Yibbulayimu anamba omuzigo n’amabere n’enyama abinjira abinjula abageni. Ng’ahena atiina gemeerera hu tulo mu musaala anjaapi nana bageni baali ni baliira, abanjerese.

⁹ Ni bahena ohulya, nga bamubuusa baati, “Saala omuhasi wuwo ali ḅe?”

Ng’abagobolamo ati, “Alijo, ali mu weema.”

¹⁰ Ng'ango MUSENGWA aloma Yibbulayimu ati, "Mu butuufu ehiseera hya hino omwaha oguuja aya nja hugobolera, Saala omuhasi wuwo aliba asaaye omwana omuseere."*

Saala gaali na mulyango gw'eweema eyi bageni baali ni bahubbire omugongo n'anulira ebyo byosibyosi.

¹¹ Yibbulayimu ni Saala baali basahulunjire ehibitiriyiye era Saala gaali gabisya emyaha ej'ohusaala.

¹² Olw'ehyo nga Saala ajeha n'aloma ati, "Obanga ese nesahulunjiye era ni musengwa yange yeesi gesahulunjiye, kinyumirwa ebiitu hy'ebyo?"

¹³ Nga MUSENGWA aloma Yibbulayimu ati, "Lwahiina Saala ajehire n'aloma ati, 'Mu butuufu sobola ohusuna omwana ate nesahulunjiye?'

¹⁴ Nalimo ehihaya MUSENGWA? Nja hugobola mu hiseera hya hino omwaha oguuja, Saala aliba asaaye omwana museere."

¹⁵ Olw'obuti nga Saala aloma n'adulinga ati, "Sinjehe bbe."

Aye nga MUSENGWA amuloma n'amuhamiirisa ati, "Otegaana, ojehire."

Yibbulayimu asabira Sodoma

¹⁶ Ng'ango abasinde abo benyoha batiina aya baali ni basobola ohulengerahya ehibuga hy'e Sodoma. Era Yibbulayimu gabanjereheraho.

¹⁷ Nga MUSENGWA aloma ati, "Sinja huhweha Yibbulayimu ehi nenda ohuhola

¹⁸ olwohuba nja humufuula egwanga ebbala ery'amaani era amawanga gosigosi hu hyalo gaja husuna ekabi ohubitira mu niye.

¹⁹ Mutobooye ohutangirira olulyo lulwe ohujamba engira ya MUSENGWA bahole ebirujamu ni batehubbira, noherese ehi namusuubisa."

²⁰ Nga MUSENGWA aloma ati, "Ohulira hw'abaatu hu binjamba hu Sodoma ni Gomora hubitiirifu era n'ebibi byawe birumya,

²¹ nja hutiina mbone oba ebi bahola binjanjanera n'ohulira ohupulira. Ebikolwa byawe binaba ni biri birani, sinja hubasihiirisa."

²² Abasinde abo, baanjwano batiina e Sodoma aye Yibbulayimu gasigala n'ahyemire mu moni ja MUSENGWA.

²³ Nga Yibbulayimu gesendaho anjali MUSENGWA amuloma ati, "Oja husihiirisa abagwalaafu n'ababbengi nalala?"

²⁴ Ne singa ebaayo abagwalaafu amahumi ataanu mu hibuga hy'e Sodoma, oja huhisihiirisa?"

²⁵ Kusunga otasihiirihisa abagwalaafu nalala n'ababbengi, ni nanjuma njabulo ngati w'abagwalaafu n'ababbengi. Ewe Omulamuzi w'ehyalo hyosihyosi, oja hwehubbira?"

²⁶ Ng'ango MUSENGWA aloma Yibbulayimu ati, "Singa ebaayo abagwalaafu ataanu mu hibuga Sodoma, sinja huhisihiirisa hu lwawe."

²⁷ Nga Yibbulayimu aloma ati, "Onaasonje ohuloma ni Musengwa wayire nga ndi muutu wuutu.

²⁸ Ne singa abagwalaafu baba amahumi ane n'abataanu, onasihiirihise ehibuga hyosihyosi? Oja husihiirisa ehibuga olwohuba hunjimiraho bataanu?"

Nga MUSENGWA amuloma ati, "Singa mubamo amahumi ane n'abataanu, sinja husihiirisa hibuga ehyo."

²⁹ Nga nindi Yibbulayimu amuloma ati, "Ne singa ebaayo abagwalaafu amahumi ane gonene?"

Nga MUSENGWA amuloma ati, "Sinja husihiirisa hibuga olw'amahumi ane ago."

* 18:10 18:10 Bar 9:9

³⁰ Ng'ango Yibbulayimu amuloma ati, "Musengwa, kusunga otandunjira aye handomeho: ne singa ebaayo adatu abagwalaafu, onabasihiirise?"

Nga niye amugobolamo ati, "Bbe, sinja hubasihiirisa singa nagaanayo amahumi adatu."

³¹ Nga Yibbulayimu aloma MUSENGWA ati, "Onaasonije ohweyongera ohuloma ni neewe, ne singa ebaayo amahumi abiri bonene?"

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, "Sinja husihiirisa hibuga ehyo olw'abagwalaafu amahumi abiri."

³² Ng'ango Yibbulayimu amuloma ati, "Musengwa, kusunga otandunjira aye fugiirire ndomeho omulundi ogusembayo guno gwojene. Ne singa ebaayo ehumi bonene?"

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, "Sinja husihiirisa hibuga ehyo olw'abaatu ehumi abagwalaafu."

³³ MUSENGWA ni gahena ohuloma ni Yibbulayimu, ganamba engira getiinira nga Yibbulayimu yeesi gagamayo.

19

Basihiirisa Gomora ni Sodoma

¹ Ebyo ni byanjwa, ng'abamalayika babiri batiina e Sodoma ehy'egulo. Luuti gaali geehayo na mulyango ogwingira mu hibuga Sodoma. Ni gababona, genyoha ohubasangaalira, geyala hwiropa ohulaga ati abanja enono.

² Ng'abaloma ati, "Basengwa, ese omwidu wenywe mbasunga hutiiine ewange musaabeho era munenyuhe eyo ko olwejo mu mugamba mutiiine eyi muja."

Nga bamugobolamo baati, "Bbe, sihunatiine yiwuwo, hunanenyuhe hu hyeya hy'ehibuga."

³ Aye Luuti gabomeraho bahanda batiina ni naye banenyuha e wuwe. Ng'abanyiira ahena abenjula emigaati ejibatayemo ehisimbulusa.

⁴ Aye ni bahiiri hunenyuha, ehiindi hy'abasinde bomu hibuga Sodoma banwerehereramo, bosibosi abanjere n'abahulu nga baja beswanigirisa enyumba ya Luuti.

⁵ Nga bamubuusa baati, "Abasinde aba onenyuhise n'ano bali ne? Batuse ebulafu, hubanenyuheho."

⁶ Nga Luuti atula ebulafu alome ni nabo. Ni gatula, nga gegalano omulyango

⁷ ahena abaloma ati, "Bahyange, mbegayiriiye mutahola ehibi hyehyo.

⁸ N'ano ndiyo n'abahaana bange babiri abahiiri hunenyuhangaho n'omusinde. Leha mbaleete, mubahole ehi munende. Aye mulehe abasinde abo mutabahola hiitu hyosihyosi, olwohuba bageni bange era ndi n'ohubalabirira."

⁹ Aye nibo nga baloma Luuti baati, "Tunwereno." Nga bacuuha batandiiha ohuloma abeene n'abeene baati, "Omusinde ono mubuli ngati weefe, njahani nj'owenda atulomere ehyohuhola." Nga bacuuha Luuti bamuloma baati "Ewe, hunahubisye bubi n'ohuhiraho abasinde abo." Nga bamunamba bamusindiha era, nga batiina hu lwigi ohulubbwaga.

¹⁰ Aye abageni bala begalano, bahwesa Luuti bamwingisa mu nyumba bahena begalano n'olwigi.

¹¹ Ng'abahena banofunasa abasinde abo abaali na mulyango, abahulu n'abanjere, nga batandiiha ohumamaata aye ni batabona n'omulyango anjaguli.

¹² Ng'abageni baloma Luuti baati, "Naliño abaatu babo abandi: abahaana n'abasaani babo, abahwe babo oba omuutu wuwo yesiyesi mu hibuga muno?"

¹³ Ehyo huhiroma olwohuba hwenda husihiirisa ehibuga hino, ohulira hweyongeeeye bugali mu moni ja MUSENGWA era atutumire ohuhisihiirisa."

¹⁴ Ng'ano Luuti atula atiina aloma n'abasinde abaali ni benda ohunira abahaana babe ati, "Bahyange mwanguheho, munwe mu hibuga hino, olwohuba MUSENGWA genda huhisihiirisa." Aye abasinde abo banjeega baati Luuti gaali amooa.

¹⁵ Ni wahya mu mawiiwi, ng'abamalayika baloma Luuti baati, "Yinyoha mangumangu, onambe omuhasi wuwo n'abaana babo abahaana bombi, munwe mu hibuga hino mutasihiiraha."

¹⁶ Aye Luuti ni gaali n'agayaala, ng'abamalayika bamunamba hu muhono, banamba nohu gw'omuhasi wuwe nohu bahaana babe bombi, babatusa ebulafu w'ehibuga, olwohuba MUSENGWA gabanambira ehisa.

¹⁷ Ni banwa mu hibuga baati pa, nga mulala hu bamalayika abaloma ati, "Ale naahani munjitenjiteho! Mutaheja yigongo era mutemeerera naatu nosinosi mu hifo ehiduleere! Mudulumire hu lusozi mwahajona."

¹⁸ Aye Luuti ng'abaloma ati, "Bbe, basengwa mbasunga,

¹⁹ ng'olu mundagire ehisa ehy'amaani mwaponia ohusihiiraha, olusozi lundi njaleeni. Pangire ohufa olwagaane.

²⁰ Leha ndulumire anjapi mu habuga aho. Ano nanonie obulamu wange."

²¹ Nga malayika amugobolamo ati, "Kale kufugiiriye tiina, sinja husihiirisa ehibuga ehi olomaho ehyo.

²² Ale yangunaho odulume otiine eyo, olwohuba sinja huhola hiitu hyosihyosi ohutusaho ni woolire." C'ehigima balanga ehibuga ehyo baati Zowaali.*

²³ Ehiseera ehi Luuti goolera mu habuga Zowaali, esaawa yaali etulire.

²⁴ Nga MUSENGWA anjeeresa omuliro ohunwa mwigulu hu Sodoma ni Gomora.

²⁵ Gasihiirisa ebibuga ebyo n'omulirano gwasigwosi mu hifo ehiduleere, abo bosibosi abaali mu bibuga ko ni hiisi hiitu hyosihyosi.

²⁶ Aye omuhasi wa Luuti gaheja enyuma ng'afuuha etuumo ya cumbi.

²⁷ Nga mu mugamba pwipwipwi, Yibbulayimu atiina mu hifo anj gaali ni gemereeye mu moni ja MUSENGWA.

²⁸ Ng'alengera e Sodoma ni Gomora mu hifo ehiduleere, ng'abona eriisi ery'amaani ni liduunya.

²⁹ Hatonda ni gasihiirisa ebibuga ebyo mu hifo ehiduleere, gahebulira Yibbulayimu ng'anonia Luuti ohusihiiraha ohwahanano ebibuga omu gaali ni gehala.

Luuti n'abahaana babe

³⁰ Ng'ano Luuti anamba abahaana babe batiina ohumenya mu sozi olwohuba gatyga ohumenya mu Zowaali. Ng'ano Luuti n'abahaana babe bombi, bamenya mu pungulu.

³¹ Lulala, omuhaana omuhulu galoma omunere ati, "Wange, seefe asahulunire era enjuma musinde hu hyalo huno oja ohutufumbirwa.

³² Olw'ehyo, humunywese omwenge ameere, hunjenyuhe ni naye hwahasaala hu baana, amago geefe gaheyongera mu moni."

* **19:22 19:22** Zowaali hitegeesa hiiti "hidiidiri."

³³ Nga banywesa saawe omwenge owiire owo, ng'omuhaana omuhulu atiina anenyuha ni naye. Olw'obumeesi, Luuti sigategeera n'anenyuha n'omuhaana wuwe era sigategeera omuhaana n'anwanjo.

³⁴ Oludaalo olwagobolaho, omuhaana omuhulu galoma omujere ati, "Owiire obuhyehise olwa leero, penyuhire ni Bbaabba. Nindi humunywe omwenge owiire wuno, weesi onenyuhe ni naye, amago geefe gaheyongera."

³⁵ Ng'owiire owo woosi banywesa saawe omwenge, ng'omuhaana omujere yeesi anenyuha ni naye. Olw'obumeesi, Luuti sigategeera n'anenyuha n'omuhaana wuwe era sigategeera omuhaana oyo n'anwanjo.

³⁶ Ehyanjwamo, ng'abahaana ba Luuti abo bombi, baba bida bya saawe.

³⁷ Ng'omuhaana omuhulu asaala omwana omuseere, nga bamuguliha esiina ati Mowaabbu. Era oyo nje sehulu w'Abamowaabbu hatyane.

³⁸ Omuhaana omujere yeesi ng'asaala omwana museere, ng'amuguliha esiina ati Bbeeni Ami,[†] oyo nje sehulu w'Abamooni hatyane.

20

Yibbulayimu n'Abbimereki

¹ Ehiseera hyola nga Yibbulayimu anwa e Mamule atiina mu twale ly'e Negevu mu hifo ehiri ngati wa Kadesi ni Suuri, ng'amenya eyo. Oluvanyuma gatiina e Gerali gamenyahoyo.

² Yibbulayimu ni gaali eyo, galomeranga abaatu ati, "Saala mboojo yange." Abbimereki habaha w'e Gerali ni ganulira ati Saala mboojo ya Yibbulayimu, gatumisa bamujirire Saala abe muhasi wuwe.

³ Aye Hatonda gaaloma Abbimereki owiire mu hirooto ati, "Luhwageene olw'ohunjira omuhasi wabeene."

⁴ Cooka Abbimereki gaali ahiiri hunenyuhaho ni Saala, kale ng'aloma Musengwa ati, "Musengwa, wenda hunjita wayire nga puma musango?"

⁵ Yibbulayimu omwene nj'owaloma ati Saala mboojo era Saala yeesi galoma c'ehyene. Ehyo nahihola mu mwoyo omulani, ni mbula ehi manyire."

⁶ Ng'anjo Hatonda amuloma mu hirooto ati, "Hituufu manyire ti onjuma musango. C'ehyagira ndikuleha hunenyuha ni naye ohwonoona mu moni jange.

⁷ Olw'ehyo, olwohuba Yibbulayimu naabbi, mwagamihisye omuhasi wuwe ahusabire kulehe obe mulamu. Aye onagaana ohumumwagami-hisya, oli n'ohuhitegeera oti ewe n'amago gago mwesimwesi, muja hufa."

⁸ Ni wahya mu mugamba, ng'Abbimereki alanga abahungu babe bosibosi, ng'abalomera ebyo byosibyosi ebyali ni bibayeno mu hirooto. Ebyo ni byabagwa mu hutwi, obuti ow'amaani wabanamba.

⁹ Ng'anjo Abbimereki alanga Yibbulayimu amuloma ati, "Hiina hino ehi watuhola? Nahuhola hi ohutuleetera endibo jino, ese n'owahabaha wange? Bukolire ehi wahali n'otakola."

¹⁰ Ng'Abbimereki abuusa Yibbulayimu ati, "Waali n'ehigendererwa hi ohukola otyo?"

¹¹ Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Nanjeega ti, 'Mu butuufu abaatu mu gwanga lino sibatya Hatonda, olw'ehyo baja hunjita olw'ohwenda ohunjira omuhasi wange.'

[†] 19:38 19:38 Bbeeni Ami hitegeesa hiiti "omwana w'omulebe wange."

¹² Ne mu butuufu oweene Saala mboojo yange. Seefe gaali mulala ohutusaho abanyineefe nj'ababuhana, ni hwahula ng'afuuha muhasi wange.

¹³ Hatonda ni gandoma ohunwa mu gwanga lyange, n'aloma Saala ti 'Ohulaga ti wunyenda, hiisi eyi hunatiinenga balomenga oti ndi mboojoyo.'

¹⁴ Ng'ango Abbimereki anamba etaama n'enombe n'abeedu abahasi ko n'abasinde abanja Yibbulayimu, ng'amugobohesa ni Saala omuhasi wuwe.

¹⁵ Ng'Abbimereki aloma Yibbulayimu ati, "Oli w'edembe ohumenya anjatu nsojosi mu gwanga lyange."

¹⁶ Ng'aloma Saala ati, "Nja hunja mboojoyo ebitundu* by'efeeza lukumi, hirage abaatu babo hiiti nanuma hibi hyosihyosi ehi oholire."

¹⁷ Ng'ango Yibbulayimu alomba Hatonda era nga Hatonda anonia Abbimereki n'omuhasi wuwe n'abeedu babe abahasi basobole ohusaala abaana.

¹⁸ Ehyo hyalino olwohuba MUSENGWA gaali asidihire abahasi abomu mago g'Abbimereki ohutasaala olwohuba gaali anjire Saala muha Yibbulayimu.

21

Ohusaaliwa hwa Yisaka

¹ Ehiseera hyola, nga MUSENGWA anambira Saala ehisa ng'olu gamuloma era ng'amuna ehi gamusuubisa.

² Nga Saala aba hida asaalira Yibbulayimu omwana omuseere mu hiseera ehyene n'ehyene ehi Hatonda gamulagaania. Mu hiseera ehyo Yibbulayimu gaali asahulujire.

³ Nga Yibbulayimu aguliha omwana oyu Saala gamusaalira ati Yisaka.*

⁴ Yisaka ni gahena endaalo munaana nga Yibbulayimu amuhomola ng'olu Hatonda gamulagira.

⁵ Yibbulayimu gaali anesa emyaha cikumi anja basaalira omwana wuwe Yisaka.

⁶ Nga Saala aloma ati, "Hatonda gapaaye enjeho era hiisi ananjulirenga ati nahani sundya omwana, yeesi aja hujehanga."

⁷ Era ng'ameedahho ati, "Mu biseera ebyegongo eyo, nj'ani owahalomire Yibbulayimu ati Saala alyokesa hu mwana? Aye mu busahulu wuwe musaaliye omwana museere."

Babbinga Agali ni Yisimayiri

⁸ Nga Yisaka ahula anwa hwibeere era Yibbulayimu ganyiiya embaga hasiigu hu ludaalo olu baatusa Yisaka hu beere.

⁹ Aye Saala ng'abona ati omwana oyu Agali Omumisiri gasaalira Yibbulayimu, gaali ajeeja Yisaka.

¹⁰ Nga Saala aloma Yibbulayimu ati, "Bbinga omuhasi oyo omwidu era atiine n'omwana wuwe olwohuba omwana oyo abula mugabo mu by'obusika n'omwana wange Yisaka."*

¹¹ Ehiitu ehyo hyaluma Yibbulayimu bugali olwohuba hyali hinamba hu mwana wuwe Yisimayiri.

¹² Aye Hatonda galoma Yibbulayimu ati, "Ebinamba hu muhasi omwidu n'omwana wuwe bitahulunya mutwe. Nuliirisa ehi Saala ahuloma olwohuba abejuhulu aba nahusuubisa baaja hunwa mu nje Yisaka.

* **20:16 20:16** Ekilo ng'ehumi nandala n'ehitundu. * **21:3 21:3** Yisaka Esiina lino litegeesa liiti "ajeha." * **21:10 21:10** Bag 4:30

13 Era nja huja omwana w'omuhasi omwidu yeesi ekabi afuue egwanga olwohuba mwana wuwo."

14 Ni wahya, nga Yibbulayimu genyoha mu mugamba pwipwipwi anamba emere n'amaaji mu sanu ey'ehyanjo abina Agali. Nga Yibbulayimu atwiha Agali ebiitu ebyo ahena amuseebula. Ng'ano Agali asimbuha n'omwana atiina agenda atyo atyo mu lulafu lw'e Bberuseebba.

15 Amaaji ni ganwa mu sanu ey'ehyanjo, ng'Agali ata ano omwana njaasi w'ogusiiku.

16 Ng'ano atiina gehala njaatu ni gesambireho ahanaanjiro. Ng'aloma mu mwoyo gugwe ati, "Sinenda hubona omwana wange n'afa." Agali ni gaali ni geehaye eyo gatandiha ohulira.

17 Oluvanyuma, Hatonda ganulira Yisimayiri n'alira, nga malayika wa Hatonda n'ali mwigulu alanga Agali ati, "Agali, olirira hi? Otatya, Hatonda anjuliye ohulira hw'omwana wuwo.

18 Tiina omunambe hu muhono omwinyose ohene omunoyerese olwohuba nja humufuula egwanga bbala."

19 Ng'ano Hatonda gegula emoni j'Agali abona esobere ni yirimo amaaji. Ng'atiina adana amaaji gejusa esanu y'ehyanjo eyi gaali ni nayo, ng'anaho Yisimayiri ohunywa.

20 Nga Hatonda aba nalala ni Yisimayiri, ng'ahula, abanga mu lulafu era gafuha omunjiimi hanunye.

21 Olulafu olu gamenyangamo baali balulanga baati Parani era n'ali eyo nga nyina amusunirayo omuhasi ohunwa e Misiri.

Yibbulayimu aholo endagaano n'Abbimereki

22 Lulala, habaha Abbimereki ko ni Fikoli omuhulu w'ene lirye bahyala ewa Yibbulayimu. Nga habaha amuloma ati, "Mbona Hatonda ali nalala ni neewe mu byosibyosi ebi ohola.

23 Kusunga olayire mu moni ja Hatonda oti oja huba w'amazima eyi ndi n'eyiri abaana oba abejuhulu bange. Ese mbye wa hisa eyi oli. Kale kusunga weesi obe wahisa eyi ndi ko n'abaatu bomu gwanga lyange omu oli ng'omubuli."

24 Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Kusuubisa ohuhola tyo."

25 Ng'ano Yibbulayimu gemulugunya eyiri Abbimereki olw'esobere eyi abeedu babe bamutusaho.

26 Ng'Abbimereki amugobolamo ati, "Simanyire owahutusaho esobere eyo. Siwundomerangaho oti abeedu bange bayihuniraho, ko kinulira lwa leero luno."

27 Nga Yibbulayimu atiina anamba etaama n'esaame abina Abbimereki, nga bombi bahola endagaano.

28 Ng'ano Yibbulayimu atiina mu higo anamba etaama enduusi musanvu, ajabula ajita eruuyi.

29 Ng'Abbimereki abuusa Yibbulayimu ati, "Otegeesa hi ohunamba etaama enduusi omusanvu wajita na jonene?"

30 Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Kusunga onjire etaama jino ohebulirirengaho oti ndiise owayaba esobere yino."

31 Ng'ehifo ehyo bahiranga baati Bberuseebba† olwohuba abo bombi baholeraho endagaano.

32 Oluvanyuma lw'ohuhola endagaano mu hifo ehi balanga baati Bberuseebba, ng'Abbimereki ni Fikoli omuhulu w'ene lirye, banamba engira bagamayo mu twale ly'Abafirisuuti.

† 21:31 21:31 Bberuseebba hitegeesa "esobere eyi baholeraho endagaano."

³³ Nga Yibbulayimu ahoma omunyulira e Bberuseebba, ng'ajumirihisyangamo MUSENGWA Hatonda ow'Emirembe n'Emirembe.

³⁴ Nga Yibbulayimu amenya mu twale ly'Abafirisuuti ohuhena ehiseera hirenji.

22

Yibbulayimu anongayo Yisaka

¹ Oluvanyuma Hatonda gagesesya Yibbulayimu. Gamuloma ati, "Yibbulayimu!"

Ng'amugobolamo ati, "Wanji Musengwa."

² Nga Hatonda amuloma ati, "Namba Yisaka omwana wuwo, omulala wogobbo oyu wenda, otiine mu hyalo hy'e Moliya, omuneyo ng'enjongo era omohye aguhulihe mulamba hu lusozi olu nja huhulaga."

³ Ni wahya mu mugamba pwipwipwi, nga Yibbulayimu ahumbaania ekwi ej'ohwohyera enjongo ajita hu nasugirya yiye. Ng'anamba olugendo, niye n'abeedu babe babiri ko ni Yisaka omwana wuwe batiina mu hifo eyi Hatonda gamuloma.

⁴ Hu ludaalo olwohudatu mu lugendo lulwe nga Yibbulayimu alengera ehifo ehyo.

⁵ Nga Yibbulayimu aloma abeedu babe ati, "Musigale njano ni nasugirya, ese n'omuseere hwesendehe mu moni. Huja hujumirya Hatonda, oluvanyuma hunagobole."

⁶ Nga Yibbulayimu anamba ekwi ej'ohwohyera enjongo ajitwiha Yisaka omwana wuwe. Nga niye anamba omuliro n'engeso mu ngalo, batiina bombi.

⁷ Nga Yisaka alanga semwana ati, "Bbaabba!"

Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Hiina mwana wange?"

Nga Yisaka amuloma ati, "Omuliro n'ekwi birinjo ne etaama ey'ohunayo ng'enjongo eyi bohya yaguhuuliha, erinje?"

⁸ Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Mwana wange, Hatonda aja hugabirira etaama ey'ohwohya ng'enjongo." Nga bombi beyongera n'olugendo.

⁹ Ni boola mu hifo aja Hatonda gamuloma, nga Yibbulayimu atongola ehituuti ehyohuñeeraho enjongo, nga ganjaho ekwi. Ni gahena, ng'asidiha Yisaka omwana wuwe, amugalamisa hu mugulu w'ekwi ejo hu hituuti.

¹⁰ Nga Yibbulayimu asonolayo epiima ohusala omwana wuwe.

¹¹ Aye malayika wa MUSENGWA n'ali mwigulu gamulanga ati, "Yibbulayimu! Yibbulayimu!"

Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Wanji Musengwa."

¹² Nga malayika amuloma ati, "Oteeta mwana. Otamuhola hiitu hyosihiyosi. Naahani manyire ti oja Hatonda enjono olwohuba siweganie hunayo mwana wuwo omulala wogobbo."

¹³ Yibbulayimu ni gagangamusa emoni, gaali aheja abona etaama emiigu, ameega ni ganjegeeme mu mbonja. Nga Yibbulayimu atiina anamba emiigu eyo ayinayo ng'enjongo enjohye, mu hifo hy'omwana wuwe.

¹⁴ Ng'ano Yibbulayimu alanga ehifo ehyo esiina lyahyo ati, "MUSENGWA aja hutugabirira." Era n'ohwola olwa leero baloma baati, "Hu lusozi lwa MUSENGWA, baja hutuja."

¹⁵ Nga malayika wa MUSENGWA aloma Yibbulayimu omulundi ogwohubiri,

¹⁶ ati, “Ese MUSENGWA nerayirira ese omwene ti olwohuba ndibunjima mwana wuwo omulala wogobbo,

¹⁷ mu butuufu nja huhuŋa ekabi era nja hufuula abejuhulu babo ohuba bangi hy’emunyeenye mu bbanga, bangi hy’omujehe hwigobo ly’enyanya. Abejuhulu babo baliŋira ebibuga bya balabe baawe.

¹⁸ Era abaatu mu mawanga gosigosi hu hyalo baja husuna ekabi ohubitira mu bejuhulu babo olwohuba wungondeeye.”

¹⁹ Ng’ano Yibbulayimu anamba engira gagamayo eyiri abeedu babe bagamayo e Bberuseebba. Nga Yibbulayimu amenya e Bberuseebba.

Abasaani ba Naholi

²⁰ Oluvanyuma lw’ahaseera ŋaaliŋo abalomera Yibbulayimu baati, “Mirika muha mugandawo Naholi yeesi amusaaliye abaana baseere:

²¹ Wuuzi nj’omudaayi waawe, Bbuuzi nj’owohubiri, Kemweli semwana y’Alaamu nj’owohudatu

²² Kesedi nj’owohune, Kaazo wahutaanu ni Perudaasi ni Yidulaafu ni Bbesweri.”

²³ Bbesweri gasaala Labbeka. Mirika gasaalira Naholi muganda ya Yibbulayimu abaana munaana.

²⁴ Naholi gaali n’omuhasi owundi hutulo, oyu balanganga baati Lewuma. Era yeesi gasaala abaana abandi: Tebba ni Gahamu ni Takasi ni Maaka.

23

Ohufa hwa Saala

¹ Saala gahena emyaha cikumi abiri namusanvu

² ng’afira mu hibuga Kiriyaasi Arubba (esiina erindi baati Kebbulooni), mu hyalo hy’e Kanani. Era ni gafa, nga Yibbulayimu gengira mu weema omu mulambo gwali, ng’alira.

³ Ng’ano Yibbulayimu genyoha anwa anjali omulambo gw’omuhasi wuwe, atiina aloma abatangirisi b’Abahiiti ati,

⁴ “Ese ŋano ndi mubuli era sindi w’egwanga lyyenywe. Mbasunga munguse ehifo ohusiihangamo abaatu bange, siihemo omuhasi wange.”

⁵ Ng’Abahiiti bamugobolamo baati,

⁶ “Muhulu, efe huhuŋira ohuba omuutu ow’eno. Kale oli w’edembe ohusiiha omuutu wuwo mu pungulu* yosiyosi eyi onasiime, ŋanuma anagaane.”

⁷ Ng’ano Yibbulayimu genyoha ahotama mu moni jaawe ohulaga ati abana enono,

⁸ ng’abaloma ati, “Ale ng’olu muloma muuti ndi w’edembe, mbasunga mundomereho n’Efulooni omusaani wa Zokali,

⁹ ganguse epungulu eyiri e Makupeera anja hisugu hihye hihoma. Mumulome ganguse hu bbeeyi eyi genda, siihemo omuutu wange.”

¹⁰ Nahani Efulooni yeesi gaali gehaaye n’Abahiiti bahye mu hifo omu bahumbaaniranga ohuupi n’omulyango gw’ehikomera hy’ehibuga. Ng’ano agobola mu Yibbulayimu ati,

¹¹ “Bbe, musengwa yange sinahihuguse aye kuŋa ehisugu ehyo n’epungulu yawaho hu wereere. Era kuŋa mu moni j’abahyange bano, siihamo omuutu wuwo.”

¹² Nga nindi Yibbulayimu ahotama mu moni j’Abahiiti abaali ano.

* 23:6 23:6 Abaatu abo basiihanga abafu mu pungulu.

13 Ng'aloma Efulooni, abaatu bosibosi abaalino ni banulira ati, "Ese mbaye ndoma ti, hanye oganyire ohuupa eroba eryo, ganya ndi huguleho bugule, kusasulemo ebbeesa. Kusunga ofugiirire."

14 Ng'Efulooni agobola mu Yibbulayimu ati,

15 "Musengwa yange, ehisugu hijaamo esekeri† j'efeeza ebihumi bine. Aye ebbeesa ejo nj'ehiina n'agati wange ni neewe? Olw'ehyo, hinjire osiihemo omuutu wuwo."

16 Nga Yibbulayimu afugiirira ebbeeyi eyo era ng'apimira Efulooni esekeri j'efeeza ebihumi bine Abahiiti ni babona. Ehyo gahihola n'atambisa ehipimo ehi basubuuzi batambisanga mu hiseera ehyo.

17 Eyo nj'engeri eyi hisugu hy'Efulooni e Makupeera an'api n'e Mamule ko n'epungulu yawaho ko n'emisaala josijosi ejaali mu lwaha ohwetoolola

18 byafuuha bya Yibbulayimu mu moni j'Abahiiti bosibosi abaali ni bahumbeene ohuupi n'omulyango gw'ehikomera hy'ehibuga.

19 Oluvanyuma lw'ohugula ehisugu ehyo, Yibbulayimu gasiiha omuhasi wuwe Saala mu pungulu eyomu Makupeera an'api n'e Mamule (ko nje Kebbulooni), mu gwanga ly'Abakanani.

20 Ng'ehisugu n'epungulu ebyali eby'Abahiiti oludaayi, bifuuha bya Yibbulayimu ohuba ehifo hihye ehy'ohusiihangamo abafu.

24

Obufumbo wa Yisaka ni Labbeka

1 Naahani ehiseera hyola Yibbulayimu gaaba n'asahulunjire era nabitiriye mu myaha. MUSENGWA gaali amun'aye ekabi mu hiisi hiitu ehi gaholanga.

2 Lwali lulala, nga Yibbulayimu aloma omuhulu w'abeedu babe era nga nj'owalabiriranga ebiitu byosibyosi mu mago gage ati, "Yigerera n'ano onjamba n'asi w'ehisambi hyange.

3 Nenda olayire mu moni ja MUSENGWA Hatonda owatonda egulu n'ehyalo oti sooja hufunira musaani yange omuhaana Mukanani

4 aye oti oja hutiina mu gwanga lyange era mu balebe bange, eyo osunire musaani yange Yisaka omuhasi."

5 Ng'omwidu amubuusa ati, "Ne singa omuhasi oyu ndisuna safugiirira ohuujira ni neese ohufumbirwa omwana wa musengwa yange, kolanga tye? Ndinamba omwana wuwo namunjira mu hyalo ehyo eyi wanjira ko waaja eno?"

6 Nga Yibbulayimu amugobolamo ati, "Kadi nanjatotono! Sonjiranga mwana wange eyo."

7 Ng'ameedaho ati, "MUSENGWA Hatonda owatonda egulu, omwene huutusa mu mago ga Bbaabba, mu gwanga lyange era gaasuubisa n'alayira n'ohulayira ati, 'Mazima nja hujira abejuhulu babo eroba lino.' Hatonda oyo aja hutuma malayika wuwe ahutangirire osunire omwana wange omuhasi ohunjira eyo."

8 Omuhasi n'aliba n'atenda hujira ni neewe, oliba onjumaaho omusango. Ohutusaho soonjiranga mwana wange eyo."

9 Ng'ano omwidu anamba n'asi w'ehisambi hya Yibbulayimu musengwawe, amulayirira ati aja huhola atyo.

10 Ng'ano omwidu oyo anambaho hu ngamiya ja musengwawe ehumi, ajitwiha ebirabo eby'ebbeeyi ebi musengwawe gamunjira ohunjira,

† 23:15 23:15 Esekeri hyali hipimo ehiseembayo obutono ehy'ebbeesa eji batambisanga.

ng'anamba olugendo ohutiina mu hibuga omu Naholi gamenyanga ehyali mu hyalo ehi balanganga baati Mesopotamya.

¹¹ Ni goola eyo, nga abundaasa engamiya ohuupi n'esobere ebulafu w'ehibuga omu Naholi gamenyanga. Aña golerano, jaali saawa j'egulo eji bahasi baajirangamo amaaji.

¹² Ng'ano omwidu oyo asaba ati, "O MUSENGWA, ewe Hatonda wa musengwa yange Yibbulayimu, pe ekabi olwa leero, ohulaga ng'olu oli n'ehisa eyiri musengwa yange, onambire musengwa yange Yibbulayimu ehisa.

¹³ Nemereeye nãno hu sobere yino ohu bahaana abomu hibuga hino bali huuja ohudana amaaji.

¹⁴ Kusunga ti omuhaana oyu nalome ti, 'Peeho amaaji nyweho,' ng'aloma ati, 'Ngagano era nanywese n'engamiya jijo.' Leha abe nj'oyo oyu wendesa Yisaka omwidu wuwo. Ehyo hiija hundaga hiiti onambiiye musengwa yange ehisa."

¹⁵ Gaali ahiiri hugwisa saala eyo, nga Labbeka goola n'esongo yiye hwibega. Labbeka gaali muhaana wa Bbesweri omusaani wa Mirika omuhasi wa Naholi muganda ya Yibbulayimu.

¹⁶ Omuhaana oyo gaali mujono bugali, najonjire era n'atanenyuhangaho n'omusinde. Ng'omuhaana oyo geeha mu sobere adana amaaji gejusa esongo yiye ng'atula.

¹⁷ Ni gaali ni gahatula ohunwa mu sobere, ng'omwidu ola anaalanaala atiina eyi ali amuloma ati, "Kusunga wupeho amaaji nyweho."

¹⁸ Ng'ano ni naano Labbeka getwihula esongo aloma omwidu oyo ati, "Ngagano, muhulu nywaho."

¹⁹ Oluvanyuma lw'ohumuãa amaaji, gamuloma ati, "N'engamiya jijo joosi najidanjire amaaji janywa jeguta."

²⁰ Ng'ano ajuha amaaji agaali ni gasigaaye mu songo mu hiitu omu byayo byanyweranga, ng'anjitanjita adana agandi aleeta ajuhamo ohwola olu engamiya josijosi janywa jeguta.

²¹ Labbeka gaholanga ebyo n'eno omwidu ola amutayeeho emoni manoleeye ni gebuusa mu mwoyo obanga dala MUSENGWA gaali ali humugobolangamo esaala yiye eyi gasaba n'amusunga amuje ekabi mu lugendo lulwe.

²² Engamiya ni jahena ohunywa amaaji, omwidu ganamba epeta ey'omuendo eyi babbota mu zaabbu, n'ekkeeke embala ebiri eji babbota mu zaabbu ng'abyambasa Labbeka.

²³ Ng'ano amubuusa ati, "Oli muhaana w'ani? Lataawo ananga ohuba n'ehifo omu ese n'abahyange aba ndi ni nabo hunanga ohunenyuha?"

²⁴ Ng'amuloma ati, "Ndi muhaana wa Bbesweri omusaani wa Mirika, oyu gasaala ni Naholi."

²⁵ Ng'ameedahõ ati, "Engo huliyo n'anyaasi ly'ebyayo lingi ko n'ehifo ehy'ohunenyuhamo."

²⁶ Ng'omwidu oyo ahubba amafuha ajumirya MUSENGWA

²⁷ ati, "MUSENGWA Hatonda wa Yibbulayimu musengwa yange, gebasiwe olwohuba otiinire n'omulaga ng'olu oli n'ehisa era omwesigwa eyi ali. Era keesi MUSENGWA ganduãamisye ganjosa mu mago ga balebe ba musengwa yange."

²⁸ Labbeka ni ganwano gaduluma gatiina mu nyumba ya nyina galomera hiisi muutu ebibono ebyo ebinamba hu mwidu ola.

²⁹ Naahani Labbeka gaali ni mboõõ ni bamulanga baati Labbaani.

³⁰ Era Labbaani ni gabona Labbeka ni gambaaye epeta hu suulu ko n'eekeke hu ngalo era ganulira ebibono ebyo ebi mugeni gamuloma, gatula mbiro gaduluma gatiina hu sobere. Ni goola, nga gagaana omuutu oyo ni gemeereye anjo n'engamiya jije.

³¹ Nga Labbaani aloma omwidu wa Yibbulayimu oyo ati, "Ewe oyu MUSENGWA anjaaye ekabi, nja hutiine engo. Lwahiina wemeereye n'ano ebulafu? Kutegeheeye enyumba n'ehifo omu ngamiya jijo jinaabe."

³² Ng'omwidu oyo atiina ni Labbaani nga gengira mu nyumba eyi bamutegehera. Nga Labbaani asitula ebiitu ebyali hu ngamiya era nga bajinjirira enyaasi. Nga banjirira omwidu n'aba gaali ni nabo amaaji ag'ohusaaba.

³³ Ni bahena nga babenjula aye ng'omwidu ola aloma ati, "Sinalye ni kiiri hubalomera ehindetire."

Nga Labbaani amuloma ati, "Ale tulomere."

³⁴ Ng'omwidu atandiha ohubiroosa ati, "Ese ndi mwidu wa Yibbulayimu.

³⁵ MUSENGWA anjaaye musengwa yange ekabi nyingi bugali era afuuhire mujinda. Amujaaye embusi n'enjombe n'engamiya ni nasugirya n'efeeza n'enzaabbu ko n'abeedu abahasi n'abasinde.

³⁶ Era ni Saala omuhasi wa musengwa yange, gamusaalira omwana museere mu busahulu wuwe. Era omwana oyo, bamuja obusika owa hiisi hiitu.

³⁷ Era musengwa yange gandayisa ati, 'Sofuniranga musaani yange omuhaana Mukanani, aba menyiremo hatyane.

³⁸ Aye tiina eyiri abalebe ba Bbaabba era mu hiha hyange eyo osunire musaani yange Yisaka omuhasi.' "

³⁹ "Ng'ano mbuusa musengwa yange ti, 'Ne singa omuhaana oyo saafugiirira ohuuja ohufumbirwa musaani ya musengwa yange, kola tye?'"

⁴⁰ Nga gangobolamo ati, "MUSENGWA oyu peeresa, aja hutuma malayika wuwe ahutangirire mu lugendo lulwo osunire musaani yange omuhasi ohunwa mu hiha hyange era mu balebe ba Bbaabba.

⁴¹ N'oja hutiina mu hiha hyange, omuhaana oyo gagaana, soolibaho musango.

⁴² "Olwaleero ni noolire hu sobere, sabire ti, 'O MUSENGWA Hatonda wa Yibbulayimu musengwa yange, kusunga one olugendo lwange luno ekabi.

⁴³ Neemire n'ano hu sobere yino, omuhaana anaaje ohudana amaaji, namuloma ti, "Peeho, amaaji nyweho,"

⁴⁴ gandoma ati, "Ngagano nywa era n'engamiya jijo joosi najidanjire," leha abe nj'oyo oyu MUSENGWA atoboleeye omusaani ya musengwa yange.'

⁴⁵ "Ni mbaye ni kiiri huhena saala eyo mu mwoyo gwange, nga Labbeka gaaja n'esongo yiye hwibega. Gehire mu sobere ng'adana amaaji. Nga muloma ti, 'Peeho amaaji nyweho.'

⁴⁶ "Anjo ni naajo atwihuuye esongo yiye nga gandoma ati, 'Ngagano nywa era naaje n'engamiya jijo joosi.'

⁴⁷ "Nga mubuusa ti, 'Oli muhaana w'ani?' Nga gangobolamo ati, 'Ndi muhaana wa Bbesweri, omusaani wa Naholi era maama nje Mirika.' Nga pamba ekeke mwambasa hu muhono, ng'amuta n'epeta hu suulu.

⁴⁸ Ni kenire, nga kubba amafuha njumirya MUSENGWA. Nga pa MUSENGWA Hatonda wa Yibbulayimu musengwa yange, enono, owutangiriyiye mu lugendo lwange hu mwijuhulu wa Naholi muganda ya musengwa yange.

⁴⁹ Ebyo nj'ebibayeno, musengwa yange mumuholire muutye? Mbasunga mumulage ehyere era mube balwatu eyi ali. Munamunye omuhaana oba bbe? Ohungobolamo hwenywe hunanjeede ohumanya ehyohuhola."

⁵⁰ Nga Labbaani ni Bbesweri bamugobolamo baati, "MUSENGWA ali mu hiitu hino. Olw'ehyo, njanuma ehi huloma.

⁵¹ Labbeka nj'ono n'ano, munjire abe muhasi w'omusaani wa musengwawo ng'olu MUSENGWA ahutangiriye."

⁵² Omwidu wa Yibbulayimu ni ganulira ebibono ebyo, ng'ahubba amafuha ajumirya MUSENGWA.

⁵³ Ng'ano omwidu atusayo ebyamajolobera ebi bahasi bambala ebi baabbota mu feeza n'ezaabbu ko n'engoye abinjamba Labbeka era ng'ano ni mbooyo ni nyina ebirabo eby'omunendo bugali.

⁵⁴ Ni bahena, nga ko babeenjula balya, banywa era nga banenyuhayo.

Ni wahya, benyoha mu mugamba, ng'omwidu aloma abeene mago ati, "Bahyange, hubaweneho muuseebule hahwagame eyiri musengwa yange."

⁵⁵ Aye nyina ni mbooyo ya Labbeka nga bamuloma baati, "Leha omuhaana asigale n'ano ni neefe ohuhena endaalo ng'ehumi ko mutiine."

⁵⁶ Aye ola ng'abaloma ati, "Mbasunga mutandwisa, ng'olu MUSENGWA anaaeye olugendo lwange ekabi, muuseebule tiine eyiri musengwa yange."

⁵⁷ Nga bamuloma baati, "Hahulange omuhaana omwene humubuuse, hubone ehi aloma."

⁵⁸ Ng'ano balanga Labbeka bamubuusa baati, "Onatiine n'omusinde ono?"

Ng'abagobolamo ati, "Natiine ni naye."

⁵⁹ Ng'ababoojo baseebula Labbeka era nga bamuna n'omuhasi owamulerire atiine ni naye. Ng'omwidu wa Yibbulayimu ko n'abasinde aba gaali ni nabo bagamayo ni Labbeka.

⁶⁰ Ne ko Labbeka asimbuhe, bamusabira ekabi baati, "Mbooyo yeefe, Hatonda ahunge ekabi osalagane ekasi n'esinde, abejuhulu babo basikire ebibuga by'abalabe baawe."

⁶¹ Ng'ano Labbeka n'abeedu babe betegehera olugendo, ni bahena nga baniina engamiya batiina n'omwidu oyo.

⁶² Mu hiseera ehyo, Yisaka gaali anoooye e Bberirakalooyi n'amenya e Negevu.

⁶³ Lulala, gatiina mu ndimiro ehy'egulo. Ni gaali eyo, gaali aheja alengera engamiya ni jija.

⁶⁴ Labbeka ni gagangamusa emoni, ng'alengera Yisaka. Ng'ano ni naano anjwa hu ngamiya.

⁶⁵ Ng'abuusa omwidu wa Yibbulayimu ati, "Omusinde oyo ali mu ndimiro ali huuja eyi huli, nj'ani?"

Ng'omwidu amugobolamo ati, "Nje musengwa yange." Labbeka ni ganulira ehyo, ng'abugula olugoye gewihirira mu moni.

⁶⁶ Ng'ano omwidu alomera Yisaka byosibyosi ebi gaali n'aholire.

⁶⁷ Nga Yisaka anamba Labbeka amunjira mu weema omu Saala nyina gamenyanga. Nga Labbeka afuuha muhasi wuwe era nga Yisaka amwenda bugali. Era ehyo hyamutusaho obutahi obu galimo olw'ohufa hwa nyina.

¹ Oluvanyuma lw'ohufa hwa Saala, Yibbulayimu gasuna omuhasi owundi oyu baali ni balanga baati Ketula.

² Ketula gamusaalira Zimulaani ni Yokusani ni Medani ni Midiyaani ni Yisibbaki ko ni Suuwa.

³ Yokusani gasaala Seebba ni Dedani. Ab'olulyo lwa Dedani baali nj'Abasulimu n'Abaletusimu n'Abalewumimu.

⁴ Abasaani ba Midiyaani baali nje: Efa n'Eferi ni Kanoki n'Abbida ko n'Eluda. Abo bosibosi baali baana ba Ketula.

⁵ Yibbulayimu ganamba byosibyosi ebi gaali ni nabyo ng'abiya Yisaka.

⁶ Aye ni gaali n'ahiirino mulamu, abaana aba bahasi abandi gabaña ebirabo ng'ahena abaseebula batiina ebuñwalyuba, baleha Yisaka omusaani wuwe.

⁷ Njosi, Yibbulayimu gahena emyaha cikumi sanvu n'etaanu,

⁸ nga ko afa n'anangaliye erala bulanji era n'aliyeho. Nga bamunira bamusiiha.

⁹ Nga Yisaka ni Yisimayiri, abasaani babe bamusiiha mu pungulu e Makupeera njaapi n'e Mamule, ehifo ehigagula hu Efulooni omusaani wa Zokali Omuhiiti.

¹⁰ Ehifo ehyo nj'ehi Yibbulayimu gagula hu Bahiiti.* Naweene anjo pana gaali n'asiihire Saala omuhasi wuwe.

¹¹ Oluvanyuma lw'ohufa hwa Yibbulayimu, Hatonda gaja Yisaka ekabi. Nga Yisaka amenyanga ohuupi n'esobere eyi balanganga baati Bberirakalooyi.

Olulyo lwa Yisimayiri

¹² Bino nj'ebinamba hu Yisimayiri omwana wa Yibbulayimu oyu Agali Omumisiri, omwidu wa Saala gamusaalira

¹³ era amasiina g'abaana ba Yisimayiri ng'olu basaaliwa ngagano: omudaayi gaali nje Nebbayoosi, owohubiri gaali nje Kedali, ng'otaaho Adubbeeri. Nga hulondaho Mibbusamu

¹⁴ ni Misuma ni Duma ni Maasa

¹⁵ Hadadi ni Tema ni Yeturi ni Nafisi ko ni Kedema.

¹⁶ Ago nj'amasiina g'abaana ba Yisimayiri era ameene ago nj'amasiina g'abatangirisi baawe ehumi n'ababiri ng'olu bamenyanga.

¹⁷ Yisimayiri gahena emyaha cikumi adatu namusanvu, ng'afa bamunira bamugalamirisa anjali abasehulu babe.

¹⁸ Abejuhulu babe baamenya ohunwa e Kavira ohwola e Suuri ohuupi n'esalo ni Misiri, n'olengereeye e Busuuli. Era baali n'epalaana n'abaliranwa babe bosibosi.

Yakobbo n'Esawu

¹⁹ Bino nj'ebinamba hu Yisaka omusaani wa Yibbulayimu: Yibbulayimu gasaala Yisaka

²⁰ era Yisaka gaali ali n'emyaha ane aja gahwera Labbeka omuhaana wa Bbesweri era mbojo ya Labbaani. Bbesweri gaali w'egwanga ly'Abalaamu mu hyalo hy'e Mesopotamya.

²¹ Naahani Labbeka omuhasi wa Yisaka gaali mugumba. Olw'ehyo Yisaka nga gegayirira MUSENGWA amunje olusaaye. Nga MUSENGWA anjulira ohusaba huhwe era nga Labbeka aba hida.

²² Abaana nga basoolanga mu hida wuwe. Nga nyinaawe aloma ati, "Lwahiina hino hirino?" Olw'ehyo, ng'atiina ohwebuusaho hu MUSENGWA.

²³ Ng'ano MUSENGWA amuloma ati, "Abaana babiri bali mu hida wuwo era baliñwamo amawanga abiri.

* 25:10 25:10 Oba "abaana ba Hiiti."

Era abaatu abo ababiri baja hwawuhana.
Mulala hu bo aja huhira owahye amaani.

Era omuhulu aja huba munjeeresa womujere.”

²⁴ Ehiseera hy’ohusaala ni hyola, Labbeka gasaala balongo, bombi ni bali baseere.

²⁵ Muhwana gaali n’omubiri mulando era omubiri gugwe gwasigwosi ni guhwene amooya oti hani bbulangiti ey’amooya. Olw’ehyo, nga bamutaho esiina baati Esawu.

²⁶ Oluvanyuma nga Mulongo yeesi atula n’anywanywahise ehibbonje hy’Esawu. Olw’ehyo, nga bamutaho esiina baati Yakobbo. Labbeka gasaala abalongo abo Yisaka n’ajesa emyaha kaaga.

²⁷ Abaseere abo ni bahula, Esawu ng’afuuha munjiimi hanjune era n’asinga hugendera mwisugu. Aye Yakobbo gaali muutu mujoleeri era ni getolooleranga njango.

²⁸ Yisaka nga genda nyo Esawu olwohuba ganyumirwanga bugali ohulya enyama y’esolo eji ganjiimanga. Aye Labbeka gendanga nje Yakobbo.

²⁹ Lulala, Yakobbo gaali ali hunyiiya ehifulugo, ng’Esawu gagama engo n’anjwa ohunjiima n’adembire era enjala n’emuluma.

³⁰ Ng’Esawu aloma Yakobbo ati, “Ndi bubi, enjala yenda hunjita. Peeho ebyohulya bibyo ebyo ebirulire ndyeho.” C’ehyagima bamulanga baati Edomu.

³¹ Nga Yakobbo amuloma ati, “Sooka wusuubise oti onapemo omugabo gugwo ogu oli n’ohusuna ng’omwana omudaayi.”

³² Ng’Esawu amugobolamo ati, “Enjala yenda hunjita, omugabo gwange ng’omwana omudaayi gungasa hi?”

³³ Aye Yakobbo ng’amuloma ati, “Sooka wundayirire oti onapemo omugabo gugwo.” Ehyanjwamo ng’Esawu amulayirira amugusa omugabo gugwe.

³⁴ Ng’ano Yakobbo ana Esawu ehifulugo.

Ng’Esawu alya era ng’anywa ahena genyoha anjwano. Atyo Esawu poganyooma era gatunda obusika wuwe.

26

Yisaka adulinga Abbimereki

¹ Ehiseera hyola nga nindi njagwano enjala mu hyalo hy’e Kanani ng’olu yaluma mu ndaalo ja Yibbulayimu. Olw’enjala, Yisaka gatiina e Gerali ewa Abbimereki habaha w’Abafirisuuti.

² Nga MUSENGWA abonehera Yisaka amuloma ati, “Otatiina yi Misiri, nenda omenye mu hyalo omu nja ohuhuloma ohumenya.

³ Nenda omenyeho mu hyalo hino, nja huba ni neewe era nja huhuḡa ekabi. Ewe n’abejuhulu babo nja hubana amawanga gano gosigosi era ehyo hija huhahasa ehi n’aloma Yibbulayimu lataawo.

⁴ Nja hwasa abejuhulu babo babe bangi hy’emunyeenye namugulu mu bbanga era nja hubana e twale lino lyosiryosi. Era abaatu mu mawanga gosigosi hu hyalo baja husuna ekabi ohubitira mu bejuhulu babo

⁵ olwohuba Yibbulayimu gagondera ebiragiro n’amagambi gange.”

⁶ Olw’ehyo, Yisaka gamenya e Gerali.

⁷ Abaatu abomu hitehere ehyo ni bamubuusa ebinamba hu muhasi wuwe, gabagobolamo ati, “Oyo mboojo yange.” Ehyo gahiroma olwohuba gaali atya ohuloma ati, “Oyo muhasi wange.” Najeega ati, “Abaatu bomu hitundu hino baja hunjita olwa Labbeka olwohuba muhasi muḡoono.”

⁸ Aye ni n̄abitan̄o ehiseera, Abbimereki habaha w'Abafirisuuti gaali mu dinisa lirye gaabona Yisaka n'agudusa Labbeka mu ngeri eyiraga yiiti gaali muhasi wuwe.

⁹ Ng'ano Abbimereki alanga Yisaka amuloma ati, "Mu butuufu oweene, Labbeka muhasi wuwo! Lwahiina waloma oti mboojoyo?"

Nga Yisaka amugobolamo ati, "Naloma tyo olwohuba naneega ti baaja hunjita hu lulwe bamunire."

¹⁰ Ng'Abbimereki amuloma ati, "Hiina hino ehi otuholire? Singa mulala hu baatu bange ganenyuha n'omuhasi wuwo, hyahatuleeteeye endibo."

¹¹ Ng'ano Abbimereki ana abaatu bosibosi ehiragiroti ati, "Omuutu yesiyesi, ajooga Yisaka oba omuhasi wuwe, aja hufa."

¹² Nga mu mwaha ogwo Yisaka alima mu hyalo ehyo emere, nga geeta ebiryo cikumi hu cikumi olwohuba MUSENGWA gamuna ekabi.

¹³ Yisaka gasuna obuninda era gatiina ni geeyongera ohusuna obuninda ohwola olu gaali muninda bugali weene.

¹⁴ Gasuna embusi n'etaama n'enombe ko n'abeedu eduuli era ehyo hyagongeesa Abafirisuuti.

¹⁵ Ehyo hyaleetera Abafirisuuti ohusiha esobere eji beedu ba Yibbulayimu semwana bayaba, bajijusa eroba.

¹⁶ Ng'Abbimereki aloma Yisaka ati, "Tunwere mu gwanga lyefe, ofuuhire wa hifuba ohutuhira."

¹⁷ Ng'ano Yisaka anwano atiina mu hiiho hy'e Gerali geemeha eyo eweema jije, amenya omwo.

¹⁸ Nga Yisaka gegula bunyaha esobere eji bayaba Yibbulayimu semwana n'ahiirino mulamu, atusamo eroba olwohuba Abafirisuuti baali baajiigala oluvanyuma lwa Yibbulayimu ohufa. Era gajiranga amasiina gaajo amahalehale aga semwana gajitaho.

¹⁹ Abeedu ba Yisaka nga bayaba esobere mu hiiho babona ni hirimo amaaji amalaji.

²⁰ Ne abaayi abomu Gerali baduhana n'abaayi ba Yisaka baati, "Esobere eyo yeefe, siyenywe." Olw'ehyo, Yisaka galanga esobere eyo ati Eseki olwohuba bayihaabira.

²¹ Ng'ano bayaba esobere eyindi era yoosi bayihaabira, ng'ayiranga ati Situna.*

²² Ng'atiina mu hifo ehindi ayaba esobere eyindi aye yino n̄aanuma owayihaabira. Olw'ehyo, gayiranga ati Lekobbosi† era ng'aloma ati, "Naahani MUSENGWA atugalamisye era huuja huhulahulana mu hyalo hino."

²³ Ohunwa ano, ganamba engira gaatiina e Bberuseebba.

²⁴ Nga mu wiire, MUSENGWA amubonehera amuloma ati, "Ndiise Hatonda wa lataawo Yibbulayimu. Otatya olwohuba ndi ni neewe era nja huhuna ekabi. Nja hwaswa abejuhulu babo babe bangi olwa Yibbulayimu omunjeeresa wange."

²⁵ Nga Yisaka atongola ehituuti ehyohuneeraho enongo, nga ajumiryanga MUSENGWA. Nga geemeha eweema mu hifo ehyo era n̄aweene ano abeedu babe bayabano esobere eyindi.

²⁶ Mu hiseera ehyo, Abbimereki ni meriwe Akuzasi owamunanga amagesi ko ni Fikoli omuduumisi w'ene lirye banwa e Gerali bahyalira Yisaka.

* 26:21 26:21 Situna hitegeesa "ohunahania." † 26:22 26:22 Oba "ohugalamya."

27 Nga Yisaka ababuusa ati, “Enywe mwambinga ewenywe, hiina ehi baleetire?”

28 Nga bamugobolamo baati, “Hiri njalafu ti MUSENGWA ali ni neewe. C’ehyagima hwaloma huuti, ‘Hirani ohunandiiha endagaano njagati weefe ni neewe.’ Leha huhole endagaano ni neewe

29 huuti sooja hutuhola habi hosihosi ng’olu hwesi hwahubisyanga bulani ohwola olu hwabuhana miyaaya. Era njahani MUSENGWA ahunjaaye ekabi.”

30 Ng’ano Yisaka abanyiyira embaga, balya era banywa.

31 Ni wahya mu mugamba, nga bahola endagaano njagati waawe. Ng’ano Yisaka abaseebula bagamayo miyaaya.

32 Oludaalo olwo, ng’abeedu ba Yisaka batiina bamunayira ebinjamba hu sobere eyi baali ni bayabire. Nga bamuloma baati, “Hwolire hu maaji.”

33 Ng’esobere eyo Yisaka ayitaho esiina ati Sibba era ehibuga ehiri ohuupi n’esobere eyo nj’ehigira bahiranga baati, Bberuseebba.‡

Abahasi b’Esawu abanamawanga

34 Esawu ni gaali hu myaha ane, gahwa Yudeesi omuhaana w’omusinde Omuhiiti oyu baali ni balanga baati Bbeeri. Ng’ahwa ni Bbasimaasi omuhaana w’Eloni yeesi Omuhiiti.

35 Abahaana abo bombi bafuuha higosi eyiri muhwe yaawe Yisaka ko ni masaala yaawe Labbeka.

27

Yisaka asabira Yakobbo ekabi

1 Olwola, Yisaka n’ahayirinire era n’ohubona n’atasobola hubona, gatumisa Esawu omusaani wuwe omuhulu, ng’amuloma ati, “Mwana wange.”

Ng’Esawu amugobolamo ati, “Wanji, Bbaabba.”

2 Nga Yisaka amuloma ati, “Ese sahulunire era natere ohufa.

3 Njamba ahasaale otiine mwisugu wupiimire esolo.

4 Ohene otegeheho emere eyahawoowo eyipomera, oyindetere ndye, kene kusabire ekabi ni tafa.”

5 Mu hiseera ehyo, Labbeka gaali anjatu n’anulira Yisaka n’aloma n’omusaani Esawu. Esawu ni gatiina ohunjiima,

6 nga Labbeka aloma Yakobbo omwana wuwe ati, “Ewe! Pwahunulira lataawo n’aloma mugandawo Esawu ati,

7 ‘Tiina wupiimire esolo, otegeheho emere eyahawoowo, eyipomera ndye, kene kusabire ekabi mu moni ja MUSENGWA.’

8 Olw’ehyo, mwana wange, njuliirisa bulani weene ohole ehi kuloma.

9 Tiina wundeetere embusi ebiri eperepere era ejiboneha obulani, piyiire lataawo emere emunomera.

10 Ni yinaanye, ng’oyinjirira lataawo alye, gahahusabira ekabi n’atafa.”

11 Ne Yakobbo ng’aloma nyina Labbeka ati, “Ohimanyire bulani oti Esawu aliho amooya hu mubiri aye ese pumaaho.

12 Ne singa Bbaabba ganjabaabaho, gafaania ati ndi humudulinga, nereetere hinwabo mu hifo hy’ekabi.”

13 Nga nyina amuloma ati, “Mwana wase, leha ehinwabo hibe hu ese. Hola ehi kuloma, tiina wundeetere njano embusi.”

‡ 26:33 26:33 Bberuseebba “esobere eyanjwa mu hulayira” oba “esobere eyomusanvu.”

¹⁴ Nga Yakobbo atiina mu lugo atusaamo embusi ebiri ajinjirira nyina. Nga nyina anyiia enyama enyene enoli.

¹⁵ Nga Labbeka anamba ebyambalo ebirani eby'Esawu omwana wuwe omuhulu, ebyali mu nyumba, gambasa Yakobbo omwana wuwe omujere.

¹⁶ Ng'anamba ebyanjo ebi babaaga hu mbusi jira amuwiiha hu mihono nomu gosi.

¹⁷ Ng'ano anambya omwana wuwe oyo Yakobbo emere eyahawoowo eyi gaali n'ayiyire.

¹⁸ Nga Yakobbo ayinjirira semwana, amulanga ati, "Bbaabba."

Ng'amugobolamo ati, "Oloma otye, mwana wange. Ewe, ndiwe ani?"

¹⁹ Nga Yakobbo aloma semwana ati, "Ndiise Esawu omwana wuwo omudaayi. Kolire ng'olu wundomire, yinyoha wihale, oye wahasabira ekabi."

²⁰ Nga Yisaka abuusa omusaani ati, "Nga soolweyo, mwana wange?"

Nga niye amugobolamo ati, "MUSENGWA Hatonda wuwo gatangiye."

²¹ Ng'ano Yisaka aloma Yakobbo ati, "Yigerera nana, kwabaabeho mwana wange, nahafaania mu butuufu, obanga ndiwe Esawu mwana wange, oba bbe."

²² Nga Yakobbo gigerera eyiri Yisaka semwana. Ni gamwabaabaho, ng'aloma ati, "Ejanjaasi lya Yakobbo aye engalo j'Esawu."

²³ Yisaka sigafaania ati nje Yakobbo, olwohuba emihono jije jaaliho amooya hy'aja mugandawe Esawu, ehyanjwamo ng'amusabira ekabi.

²⁴ Ng'amuloma ati, "Mu butuufu ndiwe omwana wange Esawu?"

Ng'ola amugobolamo ati, "Bbaabba, ndiise."

²⁵ Nga Yisaka amuloma ati, "Ale mwana wange, peerese enyama eyi onjimir ndye, kene kusabira ekabi." Nga Yakobbo amuna alya, ng'amuna n'omwenge ogw'emizabbibu anywa.

²⁶ Nga Yisaka semwana amuloma ati, "Yigerera wungwe mu hifuba, mwana wange."

²⁷ Nga gigerera amugwa mu hifuba. Yisaka ni ganunyira olusu lw'ebyambalo by'Esawu, gamusabira ekabi ati,

"O, ahaloosa h'omwana wange

hali hy'ahaloosa h'endimiro eyi MUSENGWA anaye ekabi."

²⁸ Hatonda ahunge hu olume olunwa mwigulu,

ahunge n'obuninda wuhu hyalo, ebyohulya n'ohunywa.

²⁹ Amawanga hu hyalo gahungeeresenga era

n'abaatu bahubbenga amafuha mu moni jijo,

obe mwami eyiri abaganda babo.

Era abasaani ba maawo bahuhubbire amafuha.

Oyo ahunjwaba himulonde omwene

era ni n'oyo ahunga ekabi abe w'ekabi.

³⁰ Yisaka ko ni gaali ni gahaheneresa ohumusabira ekabi, Yakobbo n'ahiiri ano mu moni ja semwana, nga mugandawe Esawu goleraho n'anwa mu hujjima.

³¹ Era yeesi ng'anyiiya enyama eyahawoowo, ayinjirira semwana. Ng'amuloma ati, "Bbaabba yinyoha, oye wahaapa ekabi."

³² Ng'ano semwana amubuusa ati, "Ndiwe ani?"

Ng'amugobolamo ati, "Ndiise Esawu omwana wuwo omudaayi."

³³ Yisaka gateetema bugali ng'amuloma ati, "Nj'ani atinire ganjima esolo, gahena gandetera enyama? Pwahulya era nahamusabira ekabi ko ohene woole era aja hujisuna."

³⁴ Esawu ni ganulira ebibono bya semwana, gatemuha gaalira n'amaani n'enaku nyingi, ng'aloma semwana ati, "Keesi Bbaabba sabireho ekabi."

³⁵ Aye nga Yisaka amuloma ati, "Mugandawo gajire gandulinga era ahunjireho ekabi jijo."

³⁶ Ng'Esawu aloma ati, "Sihyenunjisa olwohuba esiina lirye nje Yakobbo?" Gandulingire emirundi ebiri: gaapiraho obusika wange era nindi anjire n'ekabi jange!" Ng'Esawu ahena abuusa semwana ati, "Nanumanjo kabi ejindi josijosi?"

³⁷ Nga Yisaka agobola mu Esawu ati, "Musabiiye ekabi ohuba musengwawo era abalebe babe baja huba banjeeresa babe. Mujaaye obuninda wuhu hyalo n'ebyohulya n'ohunywa byosibyosi. Olw'ehyo, mwana wange, nahuholere hi?"

³⁸ Ng'Esawu abuusa semwana ati, "Bbaabba, olijo n'ekabi jengeri ndala yonene? Keesi Bbaabba sabireho ekabi." Ng'ango Esawu atemuha alira.

³⁹ Nga semwana Yisaka amuloma ati,
"Enyumba yiyo yinaabenga
naleeni n'obuninda wuhu hyalo,
naleeni n'olume olunwa mwigulu namugulu.

⁴⁰ Oja huliiranga mu hunjirijana
era oja huba mujeeresa wa mugandawo.
Aye n'olisalano ohuba w'edembe,
olimwetasulyaho ko atasobola huhunuga."

Yakobbo adulumira ewa Labbaani

⁴¹ Ng'Esawu acaawa Yakobbo olwohuba semwana gamusabira ekabi ejaali ejohuba ejije. Ng'aloma mu mwoyo gugwe ati, "Bbaabba nj'ono ali huupi hufa. Kasita hulihena eby'ohulira nga niita muganda yange Yakobbo."

⁴² Ne ni balomera Labbeka ebi Esawu omwana wuwe omudaayi gaali naneeega, gatumisa Yakobbo omwana wuwe omujere, ng'amuloma ati, "Esawu mugandawo, asala amagesi ohuhwita.

⁴³ Olw'ehyo, mwana wange, hola ehi kuloma, duluma otiine e Harani ewa hoojaayo Labbaani, mboojo yange.

⁴⁴ Obeeyo, ohwola olu mugandawo anaheese obusungu.

⁴⁵ Mugandawo n'anhabe ni gehiise obusungu, ni gerabiiye ehi wamuhola, nja hutuma omuutu ahulome ogobole. Sinenda hubafirwa mwembi hu ludaalo lulala."

⁴⁶ Ng'ango Labbeka aloma Yisaka ati, "Ndembire esambo j'abahaana Bahiiti, abahasi b'Esawu. Yakobbo yeesi n'anhaleete mulala hu bahaana Abahiiti mu gwanga lino, ohufa hunahabe husingira ohuba omulamu ni menya njalala ni nabo."

28

¹ Ebyo ni byanjwa, nga Yisaka atumisa Yakobbo, amulombera ekabi ng'ahena amuloma ati, "Soleetanga njano muhaana Mukanani ohuba muhasi wuwo.

² Otiinanga e Padani Alaamu, ewa sehulu wuwo Bbesweri semwana ya maawo, osune omuhaana wa hoojaayo Labbaani, mboojo ya maawo.

³ Hatonda Omwene Bunangi wosiwosi ahunje ekabi, ahufuule egwanga ebbala ery'ebiha ebyene ebingi.

* 27:36 27:36 *Yakobbo* hitegeesa hiiti "omudulingi."

⁴ Era ahunge ewe n'abejuhulu babo ekabi eji gasuubisa Yibbulayimu, osikire ehyalo omu omenyire ng'omuwuli. Ehyalo ehi Hatonda ganja Yibbulayimu."

⁵ Yisaka ni gahena ohumulombera ekabi ng'amuseebula atiine e Padani Alaamu ewa Labbaani, omusaani wa Bbesweri Omwalaamu, mboojo ya Labbeka, nyina ya Yakobbo n'Esawu.

Esawu ahwa omuhasi owundi

⁶ Ng'Esawu afaania ng'olu Yisaka galombera Yakobbo ekabi era gamusindiha ohutiina e Padani Alaamu, asune eyo omuhasi. Era ng'olu gamusabira ekabi gahena gamuhamirisa ati, "Soleetanga n'ano muhaana Mukanani ohuba muhasi wuwo."

⁷ Era gahitegeera ati Yakobbo gagondera semwana ni nyina gatiina e Padani Alaamu,

⁸ ng'Esawu ko ahifaania ati Yisaka semwana gaali sigenda abahasi Bakanani.

⁹ Ng'ano anamba engira atiina ewa Yisimayiri, ng'ahwa Mahalasi ohuba muhasi wuwe. Mahalasi oyo, gaali mboojo ya Nebbayoosi omusaani wa Yisimayiri, omusaani wa Yibbulayimu. Ehyo gahihola, ni gongesa hu bahasi aba gaali ni naabo.

Yakobbo alootera e Bbeseeri

¹⁰ Naahani Yakobbo ni ganja e Bberuseebba ganamba olugendo gasimba olw'e Harani.

¹¹ Ni goola anjatu, gasalano anenyuhe ano olwohuba esaawa yaali yiguuye mu maaji, ganjenyuha ano owiire owo. Ganamba erala hu mabaale mu hifo ehyo, nga genigihya, anenyuha.

¹² Ni gaali n'anenyuha ng'aloota. Mu hirooto ehyo, gabona amadaala ameene amaleeni ni goola mwigulu n'abamalayika ba Hatonda ni baniin-uha era ni baniina.

¹³ Era namugulu wamadaala ago, MUSENGWA ni gemeereye, ng'aloma ati, "Ndiise MUSENGWA Hatonda ya sehulu wuwo Yibbulayimu era Hatonda wa Yisaka. Nja huhunga ewe n'abejuhulu babo eroba eryo anonyuhire.

¹⁴ Abejuhulu babo baja huba hy'omujehe ni batabaliha era baja husalaaniha ohungwa ebugwalyuba ohwola ebugwalyuba, ohungwa mu maniino ohwola mu mehiriro. Abaatu bosibosi hu hyalo balisuna ekabi ohubitira mu ewe n'abejuhulu babo.

¹⁵ Nja huba njalala ni neewe era nahuumenga hiisi ana anaajenga era ndi hugobosa mu gwanga lino. Sindihulehulira ohwola olu ndyoheresa ehi suubisa."

¹⁶ Yakobbo ni gasisimuha mwiro, galoma ati, "Mu butuufu, MUSENGWA ali mu hifo hino aye mbye sikimanyire."

¹⁷ Gaty'a, ng'aloma ati, "Ng'ehifo hino hitiisa! Ehifo hino sihiitu hindi ohutusaho nyumba ya Hatonda era n'ano njalango omulyango oguja mwigulu."

¹⁸ Ni wahya mu mugamba pwipwipwi, Yakobbo ganamba ebaale eri gaali ni genigihire, galihomeha ano hy'ehihondo ohuba ahabonero ahohuhebuliriraho, ng'ahena alijuhaho amafuta agahaloosa.

¹⁹ Ng'ehifo ehyo ahiguliha esiina ati Bbeseeri,* wayire ng'ehibuga ehyo baali bahiranga baati Luuzi.

²⁰ Nga Yakobbo geeyama ati, "Hatonda n'anabenga njalala ni neese era gakuuma mu lugendo luno, gaapa ebyohwambala n'ebuhulya,

* 28:19 28:19 Bbeseeri hitegeesa hiiti "enyumba ya Hatonda."

²¹ ehiseera hyola nagamayo engo ewa Bbaabba miyaaya, MUSENGWA aja huba Hatonda wange,

²² n'ebaale lino eri komire ohuba ehihondo ehy'ohuhebulirirangaho, lija huba nyumba ya Hatonda era hiisi ehi wuupa, keesi nja huhuṅangaho hirala ehy'ehumi."

29

Yakobbo goola e Padani Alaamu

¹ Ng'ano Yakobbo geyongera n'olugendo, atiina goola mu gwanga eriri ebunṅwalyuba.

² Ng'abona esobere anadulere, ebidooli by'etaama bidatu ni bigandaaye ano olwohuba pana janyweranga. Ebaale eri batambisanga ohuwiiha hu sobere lyali bbala.

³ Abaayi ni bahahenire ohuhumbaania etaama ng'olu kola yaawe yaali, nga banjiringisya ebaale eryo balitusa hu munwa gw'esobere nga bajinywesa. Oluvanyuma nga baligobosano hu munwa gw'esobere.

⁴ Nga Yakobbo abusa abaayi ati, "Balebe bange, munwera ne?"

Nga bamugobolamo baati, "Hunwera e Harani."

⁵ Ng'ababusa ati, "Mumanyire Labbaani omwjuhulu wa Naholi?"

Nga bamugobolamo baati, "E e, humumanyire."

⁶ Nga Yakobbo ababusa ati, "Aliyo mulani?"

Nga bamugobolamo baati, "Aliyo mulani era Lakeeli omuhaana wuwe nj'oyo owuujja n'etaama."

⁷ Ng'abaloma ati, "Guhiiri muusi ohuhumbaania ebyayo ohuṅenyuha. Mujinywese muhene mujagamyeyo mu hyayo."

⁸ Nga bamugobolamo baati, "Sihuhola huutyo, husooka huhumbaania etaama josijosi ko hwanjiringisya ebaale hwalitusa hu munwa gw'esobere nga ko josijosi jinywa omulundi mulala."

⁹ Ni gaali n'ahiroma ni nabo, nga Lakeeli goola n'etaama ja Labbaani olwohuba nj'owajeemeranga.

¹⁰ Yakobbo ni gabona Lakeeli omuhaana wa Labbaani mbooyo ya nyina n'etaama, gatiina ng'anjiringisya ebaale alitusa hu munwa gw'esobere, ng'anywesa etaama ja hoojaye.

¹¹ Nga Yakobbo agwa Lakeeli mu hifuba, ng'atandiha n'ohulira.

¹² Gaali alomeeye Lakeeli ati mulebe ya semwana era musaani wa Labbeka. Olw'ehyo, Lakeeli gadduluma embiro gatiina engo galomera semwana.

¹³ Ano ni naano, ni balomera Labbaani hu Yakobbo omwana wa mbooyo, gaduluma ohuja ohwagaanana ni naye. Ni goola ng'amugwa mu hifuba, ng'amufumberera era ng'ahena amunjira engo. Nga Yakobbo alomera Labbaani byosibyosi ebimufaho.

¹⁴ Nga Labbaani amuloma ati, "Mu butuufu, oli mafugi era mubiri gwange."

Yakobbo ahwa Leeya ni Lakeeli

Oluvanyuma lwa Yakobbo ohumenya ni Labbaani omwesi mulala,

¹⁵ Labbaani galoma Yakobbo ati, "Olwohuba oli mulebe yange oli n'ohuutambira huwereere? Ndomere, kusasulenga jinga?"

¹⁶ Labbaani gaali n'abahaana babiri, omuhulu gaali nje Leeya, omunjere gaali nje Lakeeli.

¹⁷ Leeya gaali aheja bulani aye Lakeeli gaali muṅoono era n'asangaasa.

18 Yakobbo gasiima Lakeeli, ng'aloma hoojaye ati, "Nja huhutambira emyaha musanvu wuupe Lakeeli omuhaana wuwo omujere."

19 Nga Labbaani amuloma ati, "Mala gahuja ewe ohuhira ohumuja omuutu owundi. Ba njano ni nange."

20 Olw'ehyo, Yakobbo gatamba emyaha musanvu bamuje Lakeeli aye jafaanana hy'endaalo enyene endiidi olw'ohwenda ohu gaali n'amwendamo.

21 Emyaha omusanvu ni janwaho, nga Yakobbo aloma Labbaani ati, "Naahani pe omuhasi wange olwohuba endaalo jange ejohutamba jinoooyeho. Nenda ohuba ni naye."

22 Olw'ehyo, Labbaani gahumbaania abaatu bosibosi abomu hitehere ehyo, ng'anyiiya embaga.

23 Aye egulo ni lyola, ganamba Leeya omuhaana wuwe omuhulu gaaba nj'oyu amuja era nga Yakobbo anenyuha ni naye!

24 (Nga Labbaani anamba Zilupa omwidu wuwe amuja Leeya omuhaana wuwe, ohuba omwidu.)

25 Ni wahya mu mugamba, Yakobbo ng'ahifaania ati bamujaaye nje Leeya mu hifo hya Lakeeli. Olw'ehyo, Yakobbo gatiina eyiri Labbaani gamuloma ati, "Hino hiina ehi wakolire? Sinahutambira wuupe Lakeeli? Lwahiina wandulingire?"

26 Nga Labbaani amugobolamo ati, "Efe njano sipohuhola huutyo, ohugaba omuhaana omujere ni huhiri hugaba omudaayi.

27 Hena endaalo musanvu ej'obugole w'oyo, ko huhuje obundi nindi wutambire emyaha omusanvu."

28 Nga Yakobbo ahola atyo. Gahena endaalo musanvu ni Leeya nga Labbaani amuja Lakeeli omuhaana wuwe ohuba muhasi wuwe.

29 Nga Labbaani anamba Bbiluha amuja Lakeeli omuhaana wuwe ohuba mwidu wuwe.

30 Nga Yakobbo anenyuha ni Lakeeli yeesi era nga genda Lakeeli ohuhira Leeya. Era ng'atambira Labbaani nindi emyaha musanvu ejindi.

Abaana ba Yakobbo

31 MUSENGWA ni gabona Leeya n'ali nabunobe, gamuja olusaaye aye Lakeeli gaali mugumba.

32 Nga Leeya aba hida, asaala omwana museere ng'amulanga ati Lubbeeni olwohuba galoma ati, "MUSENGWA aweene enaku yange. Mu butuufu wamwange njahani aja hunyenda."

33 Nga nindi aba hida asaala omwana museere, ng'aloma ati, "Olwohuba MUSENGWA amanyire ati wamwange siganyenda, gapaaye ono yeesi." Olw'ehyo, ng'amulanga ati Simyoni.

34 Nga nindi asuna ehida, asaala omwana museere, ng'aloma ati, "Hu luno wamwange aja huholagana ni nange, olwohuba musaaliye abaana abaseere badatu." Ng'amutaho esiina ati Leevi.

35 Nga nindi Leeya aba hida asaala omwana museere, ng'aloma ati, "Omulundi guno nja hujumirya MUSENGWA." Olw'ehyo, galanga omwana oyo ati Yuda. Ng'ahoma anjo ohusaala.

30

1 Lakeeli ni gabona n'atasaalira Yakobbo abaana, ganambira mugandawe esaalwa, ng'aloma Yakobbo ati, "Pe abaana, oba sicehyo fe pwe hu hyalo!"

2 Ng'ehyo hisungujasa Yakobbo ng'amuloma ati, "Ndiise Hatonda owahwima olusaaye?"

³ Nga Lakeeli aloma Yakobbo ati, “Kunjaaye Bbiluha omwidu wange, ohufuuha muhasi wuwo, nenyuha ni naye gahasaalira abaana, keesi nahabaaho n’olulyo.”

⁴ Nga Lakeeli anamba Bbiluha omwidu wuwe anja Yakobbo ohufuuha muhasi wuwe. Era nga Yakobbo anenyuha ni naye.

⁵ Nga Bbiluha aba hida, asaalira Yakobbo omwana museere.

⁶ Nga Lakeeli aloma ati, “Hatonda anjiiye ohusaba hwange, gaapa omwana omuseere.” C’ehyagira gamulanga esiina ati Daani.

⁷ Bbiluha omwidu wa Lakeeli ng’aba hida nindi, ng’asaalira Yakobbo omwana omuseere owohubiri.

⁸ Nga Lakeeli aloma ati, “Pirieneene n’amaani ni muganda yange era muhirire.” Ng’omwana oyo amulanga esiina ati Nafutaali.

⁹ Leeya ni gabona n’ahomire anjo ohusaala, ng’anamba Zilupa omwidu wuwe, amuja Yakobbo ohufuuha muhasi wuwe.

¹⁰ Nga Zilupa omwidu wa Leeya asaalira Yakobbo omwana museere.

¹¹ Nga Leeya aloma ati, “Nga ndi n’ekabi!” Ng’omwana oyo amulanga esiina ati Gaadi.

¹² Nga Zilupa omwidu wa Leeya asaalira Yakobbo omwana omuseere owohubiri.

¹³ Nga Leeya aloma ati, “Hino hisangaahiise! Era abahasi baaja hundanga wasangaalo.” Ng’amulanga esiina ati Aseri.

¹⁴ Lulala mu hiseera hy’ohugesha engaano, Lubbeeni gatiina mu ndimiro y’engaano, ng’agwirihirira ehimera ehi balanga baati mandulake,* ng’anirira nyina Leeya. Ng’anjo Lakeeli aloma Leeya ati, “Peeho mandulake y’omwana wuwo.”

¹⁵ Nga Leeya aloma Lakeeli ati, “Ehyohunyagaho wamwange sihihuhena, wenda humeedaho n’ohuutusaho mandulake y’omwana wange?”

Ng’anjo Lakeeli amugobolamo ati, “Ale ha huswane. Ewe peeho mandulake y’omusaani wuwo, kulehere Yakobbo anenyuhe ni neewe owiire wolwa leero.”

¹⁶ Olw’ehyo, Yakobbo ni gagamayo engo ehy’egulo n’anja mu ndimiro, Leeya gamuloma ati, “Oli n’ohunenyuha ni neese owiire wolwa leero olwohuba kugulire ni mandulake y’omusaani wange ohuhutusa hu Lakeeli omuhasi wuwo.” Nga Yakobbo anenyuha ni naye ehiire ehyo.

¹⁷ Nga Hatonda anjira ohusaba hwa Leeya. Nga Leeya aba hida, asaalira Yakobbo omwana omuseere owohutaanu.

¹⁸ Nga Leeya aloma ati, “Hatonda gapaaye omuhemba, olwohuba naja wamwange omwidu wange.” Ng’omwana oyo amulanga ati Yisikaali.

¹⁹ Nga nindi Leeya aba hida, asaalira Yakobbo omwana omuseere owomukaaga.

²⁰ Ng’anjo Leeya aloma ati, “Hatonda gapaaye ehirabo ehy’omuendo. Hu luno wamwange aja humbisyanga bulani olwohuba musaaliye abaana mukaaga abaseere.” Ng’omwana oyo amulanga Zebbulooni.

²¹ Oluvanyuma gasaala omwana omuhaana, ng’amulanga ati Dina.

²² Ng’anjo Hatonda ahebulira Lakeeli, anjira ohusaba huhwe ng’amwigula ehida.

²³ Ng’aba hida asaala omwana omuseere ng’aloma ati, “Hatonda gatuhiseeho eduho.”

²⁴ Ng’omwana oyo amulanga ati Yosefu, n’aloma ati, “MUSENGWA ganyongeyeho omwana owundi omuseere.”

* **30:14 30:14** Himera ehi baneeganga baati hirimo obulesi bw’olusaaye n’owende mu bahasi.

Ebyayo bya Yakobbo byeyongera obungi

²⁵ Oluvanyuma lwa Lakeeli ohusaala Yosefu, nga Yakobbo aloma Labbaani ati, “Kusunga wuseebule, nagame e weefe.

²⁶ Mbaye mutambi wuwo era ni kalabana, ne ng’olu hiseera hyolire, fugiirire tiine n’abahasi ko n’abaana bange.”

²⁷ Aye Labbaani gamuloma ati, “Kusunga wupambire ehisa osigale, endagu yindomeeye yiiti MUSENGWA gapaaye ekabi olw’ewe.”

²⁸ Ng’ahena amuloma ati, “Wenda kusasule hiina? Loma hyosihyosi ehi wenda nahusasule?”

²⁹ Nga Yakobbo amuloma ati, “Omanyire ng’olu mbayenga ni kuhala-banira era ebyayo bibyo byeyongeye.

³⁰ Ebitono ebi waali ni nabyo byeyongeye obungi era MUSENGWA ahunjaaye ekabi hiisi anambayenga ni naayira ebyayo. Njaahani keesi nj’ehiseera ohulabirira ebyange.”

³¹ Nga Labbaani amubuusa ati, “Wenda kuje hi?”

Nga Yakobbo amugobolamo ati, “Mbula ehi kwendaho aye kusunga wuupe ehiitu hirala hyonene. Era n’oja huhihola, nja hweyongera ohwemera n’ohulabirira ebyayo bibyo.

³² Fugiirire ngende mu taama n’embusi jijo josijosi, ni tusamo hiisi erimo ebihosa n’ebimali n’eyamasosogo. Ebyo nj’ebija huba omuhemba gwange.

³³ Mu moni eyo oja humanya owesigwa wange. Era singa wagaanamo eyitali yamasosogo oba enjumamo ebihosa n’ebimali, eyo eja huba ya wiibi.”

³⁴ Nga Labbaani aloma ati, “Fugiiriye, leha hibe ng’olu olomire.”

³⁵ Nga hu ludaalo olwo, Labbaani anamba embusi epaya ejoluwombye n’ejamatonatona n’ekasi josijosi ejamasosogo n’ejamatonatona, hiisi ejaliho ebala ehosa, ko n’etaama enando josijosi, ng’ajinja abasaani babe ne ni jiri ja Yakobbo.

³⁶ Nga Labbaani niye n’abaana banamba ebisolo ebyo bagenda olugendo olw’endaalo edatu ohunwa aya Yakobbo gaali. Yakobbo niye gasigala ni gemera etaama n’embusi ja Labbaani.

³⁷ Nga Yakobbo anamba obusaala bw’omulibine omubisi, n’owomusakedi n’owomwalamoni, nga gobulaho emisitaale emihosa, ne sigaheneraho moola.

³⁸ Ng’anamba obusaala owo obu ganjalagataho mu biitu ebi taama n’embusi janywerangamo amaaji, jibubone ni jiija ohunywa amaaji.

³⁹ Etaama n’embusi ejo nga jeruhiranga mu moni j’obusaala owo, nga jisaala enyana ejoluwombye n’ebitonatona.

⁴⁰ Mu hiseera ohyohwiruha, Yakobbo gawulanga ekasi na jonene ng’ajirengesa ejoluwombye n’ejebimali. Nga jisaala enyana ejamasosogo n’ejebimali ng’ahena ajabula hu ja Labbaani. Mu ngeri eyo, ebyayo bibye byeyongera obungi.

⁴¹ Etaama n’embusi ej’amaani ni jendanga ohwiruha, Yakobbo ganjambanga obusaala gabuta mu moni waajo, ohweruhira anali obusaala owo.

⁴² Aye etaama n’embusi eniambiniambi ni jendanga ohwiruha, ng’abutusaŋo. Etaama eniambiniambi gajinjanga Labbaani, ne ej’amaani jatiinanga hu luda lwa Yakobbo.

⁴³ Mu ngeri eyo, nga Yakobbo geeyongera bugali ohuhulahulana, ng’aba n’ebisolo bingi n’abeedu abahasi n’abasinde n’engamiya ko ni nasugirya.

31

Yakobbo aduluma hu Labbaani

¹ Ehiseera hyola Yakobbo ganulira ati abasaani ba Labbaani baali bemulugunya baati, “Yakobbo anjirire obuninda wa Bbaabba wosiwosi era agaganaliye mu biitu bya Bbaabba.”

² Era Yakobbo gabona Labbaani n’atamuheja bulani.

³ Nga MUSENGWA aloma Yakobbo ati, “Yagamayo mu hyalo hy’abasehulu n’abalebe babo, naabenga nalala ni neewe.”

⁴ Ng’ano Yakobbo atuma bamulangira Lakeeli ni Leeya batiine mu hyayo eyi gaali.

⁵ Ng’abaloma ati, “Mu ndaalo jino, mbona engeri eyi senywe gakeja, sinje eyabulijo aye Hatonda wa Bbaabba ali ni nange.

⁶ Era muhimanyire ng’olu tambiiye senywe n’amaani gange gosigosi.

⁷ Wayire senywe gakolakolanisye emirundi n’emirundi aye Hatonda sigamuganya hukola habi hosihosi.

⁸ Ni gahalomire ati, ‘Ejamasosogo nj’ejinaabenga omuhemba gugwo,’ ng’etaama n’embusi josijosi jisaala ejamasosogo. Ng’ano acuusa ati, ‘ejamawombwe nj’ejinaabenga omuhemba gugwo,’ nga nindi etaama n’embusi josijosi jitandiha ohusaala ejamawombwe.

⁹ Mu ngeri eyo, Hatonda abatuhiiseho ebyayo, gabiipa.

¹⁰ “Mu mwesi ogu etaama n’embusi jitera ohweruhiramo, nasuna ehirooto era mu hirooto omwo, nabona embusi epaya ejerusanga ni jiri jamawombwe n’ejamasosogo neja matonatona.

¹¹ Nga Malayika wa Hatonda mu hirooto gandanga ati, ‘Yakobbo,’ ng’amugobolamo ti, ‘Wanji Musengwa.’

¹² Nga gandoma ati, ‘Gangamusa emoni jijo obone embusi josijosi epaya ejerusa, jamawombwe n’ejamasosogo, neja matonatona olwohuba mbona byosibyosi ebi Labbaani ahuhola.

¹³ Ndiise Hatonda owahubonehera e Bbeseeri, ana wajuha amafuta ng’ehihondo ehy’ohuhebulirirangaho era wahena wahola oweyamo. Nenda onwe mu hyalo hino ogoboleyo ewenywe eyi bahusaala.’ ”

¹⁴ Nga Lakeeli ni Leeya bamugobolamo baati, “Hunuma mugabo hu buninda wa Bbaabba.

¹⁵ Atunjira hyabagwira olwohuba gatutunda era n’ebiitu gahena hale ohubirya.

¹⁶ Mu butuufu obuninda wosiwosi obu Hatonda atuhiise hu seefe, weefe n’abaana beefe. Olw’ehyo, hola ehi Hatonda ahuloma ohuhola.”

¹⁷ Ng’ano Yakobbo getegeha ohwagamayo ewaawe, ng’anamba abaana n’abahasi babe abata hu ngamiya,

¹⁸ ng’ahubba ebyayo bibye byosibyosi ko n’ebiitu byosibyosi ebi gasuna ni gaali n’ahiiri e Padani Alaamu. Ng’anamba engira ohutiina e Kanani eyi Yisaka semwana gaali n’amenyire.

¹⁹ Ehiseera ehi basimbuhiramo, Labbaani gaali atinire ohusala hu taama jije amooya. Kale nga Lakeeli atambisa ekabi eyo ohwiba abagasani ba semwana.

²⁰ Mu ngiso, Yakobbo gategeha nga geyiba hu Labbaani Omwalaamu. Sigalomeraho Labbaani ati gaali genda hwagama ewaawe.

²¹ Ng’ano Yakobbo n’ebibye byosibyosi amweyibaho, atiina gambuha olwabi Yufuleeti, ng’alunjama atiina e Giliyaadi mu hyalo ehy’esozi.

Labbaani alonda hu Yakobbo

²² Oluvanyuma lw'endaalo edatu, nga balomera Labbaani baati Yakobbo gamudulumaho.

²³ Nga Labbaani n'abalebe babe banamba engira balonda hu Yakobbo. Hu ludaalo olwomusanvu, nga bamwolaho e Giliyaadi mu hyalo ehy'esozi.

²⁴ Nga Hatonda abonehera Labbaani Omwalaamu mu hirooto owiire amuloma ati, "Wehuume ohutaloma ehirani oba ehibi hu Yakobbo."

²⁵ Yakobbo gaali gemeehire eweema yiye e Giliyaadi mu hyalo ehy'esozi, Labbaani n'abalebe babe ni boola nga boosi bemeha ayo ejaawe.

²⁶ Nga Labbaani aloma Yakobbo ati, "Wukolire hi, ohweyiba weyibe ni tamanyire. Ese ndiise owohudulinga, ng'ohena wiibahwiba n'abahaana bange hyababanyagire mu lutalo?"

²⁷ Lwahiina wanwayo mu ngiso? Lwahiina siwandomeraho nahola omukolo nahuseebula bulani n'ebivuga?

²⁸ Wagira siseebuleho bahaana n'abejuhulu bange? Wahola hyabunubeebe.

²⁹ Ndi n'obunangi ohuhukosa aye mu hirooto owiire, Hatonda wa lataawo gandomire ati, 'Wehuume ohutaloma ehirani oba ehibi hu Yakobbo.'

³⁰ Manyire ti otiina olwohuba onemba ohwagama ewenywe. Aye lwahiina mwiba abagasani bange?"

³¹ Nga Yakobbo agobola mu Labbaani ati, "Sinahulomera olwohuba natya, ni peega ti oja hutusaho abahaana babo.

³² Aye singa obona omuutu yesiyesi n'ali n'abagasani babo, saaja husigala n'ali mulamu. Abalebe beefe ni babona, yendula ehyihyo hyosihyosi, onahyagaana hijire." Yakobbo galoma atyo olwohuba gaali samanyire Lakeeli ni geeba abagasani ba semwana.

³³ Nga Labbaani atiina gendula mu weema ya Yakobbo nomu ya Leeya nomu ja bahasi abeedu bombi aba bahaana babe aye sigagaanamo hiitu hyosihyosi. Ni ganwa mu weema ya Leeya, nga atiina gengira mu weema ya Lakeeli ohwendulamo mwosi.

³⁴ Lakeeli gaali gebire abagasani ba semwana n'abataaye mu hisanu hyohu ngamiya, ng'ahena ahibundalaho. Labbaani gendula mu weema yosiyosi aye sigabonamo hiitu hyosihyosi.

³⁵ Nga Lakeeli aloma semwana ati, "Musengwa yange otandunjira olw'ohutemeerera nahuna efaasi wendula. Hiri hiityo olwohuba ndi mu songa yeefe eyabahasi." Labbaani gendula aye sigabona bagasani babe.

³⁶ Ehyo hyalunja Yakobbo. Ng'abuusa Labbaani ati, "Sobisye hi? Kolire hibi hi ehigimire wapiima oti?"

³⁷ Osinguuye ebiitu byange byosibyosi, hiina ehi oweene hu biitu byosibyosi ebyomu nyumba? Hireete nana mu moni j'abalebe babo n'abange, batusalire omusango fembi.

³⁸ "Mbaye ni neewe emyaha abiri, etaama n'embusi jijo sijisumulangaho, n'ohulya sindyangaho emiigu yiyo kadi ndala.

³⁹ Sikuleeterangaho hyayo hihyo hyosihyosi ehi solo yalya. Era esolo ni yalyangaho ndala, nasasulanga. Era wakazanga ohusasula ehiitu hyosihyosi ehyagotanga.

⁴⁰ Omumwi gwapwerangaho omuusi gwosigwosi, embeno yafuuna owiire wuli huno era sinalimbanga hwiwo.

⁴¹ Hibaaye hiityo emyaha ejo abiri josijosi ejimbereeyemo mu mago gago. Kutambiiye emyaha ehumi n'ene ohunjira bahaana babo bombi,

ohwo gataho emyaha mukaaga ohunira ebisolo era hiisi hiseera obaayenga ocuusacuusania omuhemba gwange.

⁴² Singa Hatonda wa Bbaabba Yisaka ni sehulu yange Yibbulayimu, abanga n'atali ni neese, hani nahanoooye ewuwo n'emihono myereere. Aye Hatonda gabona ohufabiina hwange era owiire ahulomire ohwehuuma ohutandomaho hiraŋi oba ehibi."

⁴³ Ng'aŋo Labbaani amugobolamo ati, "Abahaana aba olomaho, bahaana bange era n'abaana baawe baana bange, etaama n'embusi, byayo byange. Byosibyosi ebiri ŋano byange. Aye ŋaahani ŋaŋuma ehi panga ohuhola ohweyongera ohuhuuma abahaana bange bano oba abaana baawe?"

⁴⁴ Ŋaahani huhole endagaano ŋagati weese ni neewe ohuba bujulizi."

⁴⁵ Nga Yakobbo aŋamba ebaale ng'ehihondo ehy'ohuhebulirirangaho, alihomeha ohuba ehy'ohuhebulirirangaho.

⁴⁶ Ng'aloma abalebe babe ati, "Muhumbaanie amabaale." Nga bahumbaania amabaale bawungiha etuumo, nga baliira aŋo emere.

⁴⁷ Nga Labbaani alanga etuumo eryo ati, "Yegali Sahadusa,"* Yakobbo niye galiranga ati, "Galeedi."†

⁴⁸ Nga Labbaani aloma Yakobbo ati, "Etuumo yino bujulizi ŋagati weese ni neewe." C'ehyagira ehifo ehyo bahiranga Galeedi.

⁴⁹ Nindi bahiranga baati "Mizupa" olwohuba galoma ati, "MUSENGWA abonanga ehitiina mu moni ŋagati wange ni neewe hiisi muutu n'atiinire eyi aba.

⁵⁰ N'obisyanga abahaana bange bubi oba n'oleetanga abahasi abandi ohugaata hu bahaana bange, wayire ŋaŋuma muutu yesiyesi ohundomera, ohebuliranga oti Hatonda aliŋo era mujulizi ŋagati wange ni neewe."

⁵¹ Ng'aŋo Labbaani ameedaho aloma Yakobbo ati, "Etuumo ey'amabaale yino eyi komehire, bujulizi ŋagati wange ni neewe.

⁵² Etuumo yino n'amabaale gano gaja huba obujulizi ti sindiŋwa ewange natuuma etuumo yino ohuhulumba ohuhuholaho ehibi era ti weesi sooliŋwa ewuwo ohukolaho obubi.

⁵³ Leha Hatonda wa Yibbulayimu ni Naholi n'abasaawe, abe nj'omulamuzi ŋagati weefe."

Ng'aŋo Yakobbo alayira n'atya Hatonda wa semwana Yisaka.

⁵⁴ Nga Yakobbo aŋaayo eŋongo n'ali eyo mu hyalo ehy'esozi ng'ahena alanga abalebe babe ohulya emere era baahena baŋenyuha eyo owiire owo.

⁵⁵ Ni wahya mu mugamba, nga Labbaani agwa abahaana n'abejuhulu babe mu hifuba, abanŋa ekabi abaseebula. Ng'aŋo abaleeha gagamayo e wuwe.

32

Yakobbo getegeha ohwagaanana n'Esawu

¹ Oluvanyuma nga Yakobbo geyongerayo mu lugendo lulwe. Nga ŋabaŋo abamalayika ba Hatonda abaagaanana ni naye.

² Yakobbo ni gababona galoma ati, "Yino kambi ya Hatonda." Ng'alanga ehifo ehyo ati Mahanayimu.*

³ Nga Yakobbo atuma abahwenda ohutangiramo batiine mu hyalo hy'e Seyiri egwanga ly'Edomu eyiri Esawu mugandawe.

* **31:47 31:47** *Yegali Sahadusa* mu Aramayiki hitegeesa hiiti "etuumo ey'obujulizi." † **31:47 31:47** *Galeedi* mu Lubbebulaniya hitegeesa hiiti "etuumo ey'obujulizi." * **32:2 32:2** *Mahanayimu* hitegeesa hiiti "ekambi ebiri."

⁴ Ng'aloma ati, "Mutiine mulome Esawu musengwa yange muuti, 'Ese Yakobbo omwidu wuwo mbaye menyire ni Labbaani ohwola hatyane.

⁵ Sunire enombe ni nasugirya n'etaama n'embusi n'abeedu abahasi n'abasinde. Naaahani pindiiha obuhwenda buno ni nenda wupambire ehisa.' "

⁶ Oluvanyuma lw'ohwosa obuhwenda eyiri Esawu, abahwenda abo bagamayo eyiri Yakobbo bamuloma baati, "Hutiinire eyiri Esawu mugandawo era ali huuja ohwagaana ni neewe era ali n'abasinde ebihumi bine."

⁷ Olw'obuti obungi, Yakobbo gagabaniamo abaatu aba gaali ni nabo, njabiri. Ng'ahola atyo embusi n'etaama n'enombe n'engamiya.

⁸ Mula ganeega ati, "Singa Esawu alumba ehibinja hirala, ehindi hijona."

⁹ Ng'ano Yakobbo asaba ati, "O Hatonda wa Yibbulayimu sehulu yange, Hatonda wa Yisaka Bbaabba, O MUSENGWA owandoma oti, 'Yagamayo mu gwanga ly'ewenywe era eyiri abalebe babo, nja huhuza ekabi era nja huba ni neewe.'

¹⁰ Sisaanira ehyere n'owesigwa obu bundagire, ese omwidu wuwo. Ana nambuhira olwabi Yoludaani ni tiina e Mesopotamya naali n'omuhomero gwojone aye naahani sunire obuninda bungi n'ebibinja bibiri eby'abaatu.

¹¹ Kwegayiriiye wuponie Esawu muganda yange atanjita, olwohuba tya ti ahanda gaaja gambwaagala gatusiirisa, abahasi n'abaana.

¹² Aye wandoma oti, 'Mu butuufu nahuzenga ekabi era naabenga ni neewe era ndihuzabejuhulu bangi hy'omujehe hu nyanja ogutabaliha.'

¹³ Nga Yakobbo anenyuha ano owiire owo. Ni wahya ganamba hu ebyo ebi gaali ni nabyo ng'atobolamo ehirabo hy'Esawu mugandawe:

¹⁴ embusi ekasi bibiri n'epaya abiri, etaama ekasi bibiri n'emiigu abiri,

¹⁵ engamiya adatu n'enyana jowaaho, enombe ebisonga amahumi ane ko n'ebunwa ehumi, nasugirya ekasi abiri ko n'enyana jowaaho ehumi.

¹⁶ Ng'ahena abinjamba abeedu babe, hiisi muutu hidooli hihye, hiisi taama n'embusi n'enombe n'engamiya ko nasugirya na jone, ng'aloma abeedu babe ati, "Mutangiriremo mutiine aye mulehejo ebbanga ngati w'ebyayo."

¹⁷ Ng'aloma omuhulu w'abeedu babe ati, "Esawu muganda yange anahwagaana, gahubuusa ati, 'Muli beedu b'ani era muja je? Era nj'ani omwene byayo ebi mutangirihise?'

¹⁸ Munamugobolemo muuti, 'Bya Yakobbo omwidu wuwo, birabo ebi aneerehise Esawu musengwawe. Ne omwene yeesi ali enyuma weefe atulondaho.' "

¹⁹ Ng'aloma n'omwidu owohubiri n'owohudatu ko n'abandi bosibosi ati, "Mwesimwesi mulome Esawu muutyo, munamwagaana.

²⁰ Era muli n'ohumuloma muuti, 'Yakobbo omwidu wuwo atulondaho egongo, yeesi ali huuja.' " Galoma atyo olwohuba gaali aneega ati, "Hatangirise ehirabo ebyo, mujooyejooye hamunga gahasangaalira ni anamboneho."

²¹ Ng'ebirabo ebyo bimumtangiriramo aye omwene ng'anenyuha owiire owo mu kambi.

Yakobbo anirinana ni Hatonda

²² Ng'owiire owo Yakobbo genyoha anamba abahasi babe bombi n'abeedu babahasi babe bombi ko n'abasaani babe ehumi namulala, ng'abambusa olwabi olu balanga baati Yabboki.

²³ Oluvanyuma lw'ohubambusa, gambusa ebibye byosibyosi ebi gaali ni nabyo.

²⁴ Nga Yakobbo asigala yenene, ng'enwayo omusinde owanjirijana ni naye ohwola olu Masaaba yasala.

²⁵ Omusinde oyo ni gabona n'atasobola humuhira amaani, ng'anamba hu higudigudi hya Yakobbo amunjigula efungufu.

²⁶ Ng'omusinde oyo amuloma ati, "Ndehe, olwohuba Masaaba esalire." Aye Yakobbo gamuloma ati, "Sinahulehule, ohutusaho nga wupaaye ekabi."

²⁷ Ng'amubuusa ati, "Esiina liryo ndiwe ani?"

Ng'amugobolamo ati, "Ndiise Yakobbo."

²⁸ Ng'omusinde oyo amuloma ati, "Sibahihulanga Yakobbo aye banahulangenga baati Yisirayiri,[†] olwohuba onjirijeene ni Hatonda n'abaatu era wanangula."

²⁹ Nga Yakobbo amubuusa ati, "Kusunga wundomere esiina liryo. Ndiwe ani?"

Ng'omusinde oyo amugobolamo ati, "Lwahiina wumbuusa esiina lyange?" Ng'ano ana Yakobbo ekabi.

³⁰ Nga Yakobbo alanga ehifo ehyo ati Penweri,[‡] olwohuba galoma ati, "Mbwene Hatonda moni hu moni aye nasigala ni kiiri mulamu."

³¹ Eryuba ni lyali ko ni linwayo, Yakobbo ganwa e Penweri gatiina n'anegera olw'efungufu eryali ni liniguhire.

³² Ehyo c'ehigira Abayisirayiri ni batalya enyama yohu fungufu n'ohwosa olwa leero olwohuba banamba Yakobbo hu higudigudi bamunjigula efungufu.

33

Yakobbo n'Esawu bagaanana

¹ Oluvanyuma hu ludaalo olwene olwo, Yakobbo gaali agangamusa emoni ng'alengera Esawu n'atiina eyi ali, n'ali n'abasinde bine. Olw'ehyo, gagabaniamo abaana, hiisi muhasi n'abaana babe, ehiri ti Leeya n'ababe, Lakeeli n'owuwe, n'abeedu babahasi babe hiisi mulala n'abaana babe.

² Ng'anamba abeedu n'abaana baawe abatangirisa, ng'alosaho Leeya n'abaana babe, ng'asemyayo Lakeeli ni Yosefu omwana wuwe.

³ Nga Yakobbo omwene atangiriramo, ni goola ohuupi ni mugandawe, ng'ahotama mu moni jije emirundi musanvu ohumuja enono.

⁴ Aye ng'Esawu aduluma aja amugwa mu hifuba. Nga bombi balira olw'esangaalo.

⁵ Ng'ano Esawu agangamusa emoni abona abahasi n'abaana, ng'amubuusa ati, "Abo mbaba ani?"

Nga Yakobbo amugobolamo ati, "Abo nj'abaana aba Hatonda olw'ehisa hihye, gaana omwidu wuwo."

⁶ Ng'abeedu babahasi babe n'abaana batiina bahoma ekumbo mu moni j'Esawu.

⁷ Nga Leeya n'abaana babe boosi begerera mu moni j'Esawu, nga batiina bahoma ekumbo. Yosefu ni Lakeeli mbabasembayo era boosi baatiina nga bahubba amafuha mu moni j'Esawu.

⁸ Ng'Esawu amubuusa ati, "Ebyayo ebi mbwene ebyo, bitegeesa hi?"

[†] 32:28 32:28 Yisirayiri hitegeesa hiiti "anjirijana ni Hatonda." [‡] 32:30 32:30 Penweri hitegeesa hiiti "oweeni wa Hatonda."

Nga Yakobbo amugobolamo ati, “Bya huhusunga ewe musengwa yange, wupambire ehisa.”

⁹ Aye ng’Esawu amugobolamo ati, “Mwana weefe, ebi ndi ni nabyo bikena, olw’ehyo ebyo sigasa.”

¹⁰ Nga Yakobbo amuloma ati, “Bbe, ng’olu wusangaaliye kusunga wupambire ehisa ofugiirire ehirabo hyange olwohuba ohumbonaho wasangaalira, hibaaye oti hani mbwene nje Hatonda, hiri hy’ohuheja hu Hatonda.

¹¹ Kwegayiriiye ganya onjire ehirabo hyange ehi kuleeteye. Hiisi ehi nahali ni nenda ndi ni nahyo olwohuba Hatonda gandaga ehyere.” Era olwohuba Yakobbo gamwegayirira bugali, Esawu gafugiirira ng’anjira ebiitu ebyo.

¹² Ng’ano Esawu aloma Yakobbo ati, “Hunjambe engira hutiine era leha kutangiriremo.”

¹³ Nga Yakobbo amugobolamo ati, “Musengwa yange omanyire oti abaana bahiiri banjere sibasobola hwangujaho. Era ndi n’ohufayo hu etaama n’enjombe ejihyokesa olwohuba onajigesya bugali ni njajuma hunjumulaho, jinjagire ohufa.

¹⁴ Olw’ehyo, leha musengwa yange otangirire mu mwidu wuwo, ese ni kulondaho n’abaana ko n’ebyayo polapola ohwola olu nahwoleho ewuwo e Seyiri.”

¹⁵ Ng’ano Esawu amuloma ati, “Leha kulehere balala hu baatu aba ndi nabo bano bahuyeedeho.”

Nga Yakobbo amugobolamo ati, “Bbe otafayo musengwa yange, ese ehisingaahise nj’ohubona ti wusangaaliye.”

¹⁶ Ng’ano Esawu anjamba engira gagamayo e Seyiri hu ludaalo olwo.

¹⁷ Aye Yakobbo niye ng’atiina e Sukosi abbota eyo ehidaala ng’ahena aholera n’ebyayo bibye ebigangu. C’ehigira ehifo ehyo baliranga baati Sukosi.*

¹⁸ Oluvanyuma lwa Yakobbo ohugenda ohunjwa e Padani Alaamu, gagenda goola mu hibuga Sekemu ehiri mu hyalo hy’e Kanani, nga geemeha eweema njapi n’ehibuga ehyo.

¹⁹ Ng’agula ehisugu efeeza cikumi hu b’olulyo lw’abaana ba Hamoli semwana ya Sekemu. Naweene ano pana geemeha eweema jije.

²⁰ Era mu hifo ehyo gatongolamo ehituuti ehyohunjeeraho enjongo ahena ahitaho esiina ati Elu Elohe Yisirayiri.†

34

Sekemu ni Dina

¹ Lulala, Dina omuhaana oyu Leeya gasaalira Yakobbo gatiina ohuhyalira balala hu bahaana abohu hyalo abomu hyalo omu baali ni bamenyire.

² Sekemu omusaani wa Hamoli Omuhiivi, omutangirisi w’ehyalo ehyo, ni gamubona gamwegomba. Ng’amufuhumira aja amunajia ohunenyuha ni naye.

³ Era nga Dina omuhaana wa Yakobbo asikiriza Sekemu amwenda bugali era gatandiha ohumuhobya.

⁴ Nga Sekemu aloma semwana Hamoli ati, “Kusunga wukwere omuhaana ono.”

* **33:17 33:17** Sukosi hitegeesa “ebigangu.” † **33:20 33:20** Elu Elohe Yisirayiri hitegeesa hiiti “Hatonda, Hatonda wa Yisirayiri” oba hiiti “Hatonda wa Yisirayiri ali n’obunangi.”

⁵ Nga Yakobbo anulira ati Dina omuhaana wuwe, Sekemu amunagisye ganenyuha ni naye. Mu hiseera ehyo, abasaani babe baali batiinire ohwemera ebyayo bibye. Olw'ehyo Yakobbo ganolera ohwola olu basaani bagobola engo.

⁶ Ng'ango Hamoli semwana ya Sekemu atiina eyiri Yakobbo ateese ni naye hu songa ya Dina ohufumbirwa omusaani.

⁷ Abasaani ba Yakobbo ni banwa mu hyayo, bahitegeera baati Sekemu gaali anagisye Dina mbooyo yaawe ganenyuha ni naye. Ehiitu ehyo hyabanambya enaku hyahena hyabasungunasa bugali, olwohuba Sekemu ni ganagia Dina omuhaana wa Yakobbo ganenyuha ni naye, gahola hiitu ehy'embihohi ehitaholeha era ehiswasa Yisirayiri. Ehiitu ehyali ni hitasaana huhola.

⁸ Aye nga Hamoli abaloma ati, "Omuseere wange Sekemu asiimire omuhaana wenywe. Olw'ehyo, mbasunga mumumunye amufumbirwe.

⁹ Era hwenda abahaana n'abeseere wenywe ko n'abahaana n'abaseere beefe, bafumbirigane.

¹⁰ Era muli b'edembe ohumenya ni neefe mu gwanga lyefe. Mumenye mwabeene ana mwesimiiye, mwetaaye muhene mwesunire n'ebuyobusuni."

¹¹ Ng'ango Sekemu aloma semwana ya Dina n'ababoojo ati, "Mbasunga mukolere ehi hubasungire era nja hubana hyosihyosi ehi munende.

¹² Muusalire emaali n'ehirabo ehi mwenda mbanje era nja hubana hyosihyosi ehi munende kasita munaganye ohuupa omuhaana oyo abe muhasi wange."

¹³ Ng'abasaani ba Yakobbo bagobola mu Sekemu ni semwana Hamoli ni babahiina hubahiina olwohuba Sekemu gaali aswahiise Dina mbooyo yaawe.

¹⁴ Era nga babagobolamo baati, "Sihusobola hunja mbooyo yeefe omusinde atali muhomole, olwohuba hituswasa.

¹⁵ Huuja hufugiirira singa mufuuha mwaba hyefe, mwahomola hiisi musinde.

¹⁶ Hinaba hiityo, huuja hubana abahaana beefe era hwesi huuja hunjira abahaana benywe. Huuja humenya njalala ni nenywe, hufuuhe muutu mulala.

¹⁷ Aye ni munagaane ohuhomola, hunagamyeyo mbooyo yeefe."

¹⁸ Ehyo hyasangaasa Hamoli n'omusaani Sekemu.

¹⁹ Sekemu oyu baali ni basinga ohuna enono mu mago ga semwana, sigegania ohuhola ehi baali ni bamwendaho olwohuba omuhaana wa Yakobbo gaali amuliye omwoyo.

²⁰ Nga Hamoli n'omusaani wuwe Sekemu benyoheramo banamba engira batiina na mulyango gw'ehibuga hyawe balomera abahyawe ababamenyanga ni nabo mu hibuga ehyo baati,

²¹ "Bahyefe, abaatu bano balani, kale habeehale ni neefe mu gwanga lyefe betaaye olwohuba eroba huli n'ebbala. Huja hunjira abahaana baawe era boosi banjire abeefe.

²² Ohutusaho ti abaatu abo baja hufugiirira ohwehala ni neefe ng'omuutu omulala, singa hufugiirira ohuhomola hya nibo.

²³ Bahyefe, hunafugiirira ohuhola ehi batulomire, ebyayo ko n'ebiitu ebindi ebyawe byosibyosi biija hufuuha byefe. Olw'ehyo, hufugiirire bamenye ni neefe."

²⁴ Ng'ango abaatu bosibosi abaali nga mulyango gw'ehibuga bafugiirira ebi Hamoli n'omusaani Sekemu baabaloma, nga bahomola hiisi omusinde mu hibuga ehyo.

²⁵ Oluvanyuma lw'endaalo edatu, ni baali ni bali mu bulumi, babiri hu basaani ba Yakobbo, Simyoni ni Leevi ababoojo ba Dina, banjamba epiima balumba abaatu mu hibuga abaali ni banjuma ehi baali ni bamanyire, nga beeta abasinde bosibosi.

²⁶ Era nga beetiramo ni Hamoli n'omusaani Sekemu nga banjamba Dina bamutusa mu nyumba ya Sekemu, nga bagamayo ewaawe.

²⁷ Simyoni ni Leevi ni bahena ohwita hiisi musinde, abasaani ba Yakobbo abandi batiina bagaana mirambo, nga banyaga ebiitu mu hibuga ehyo ni besasusa olwa mboojo yaawe oyu Sekemu gaali n'afuhumiiye gamunajia ohunenyuha ni naye.

²⁸ Baanyaga etaama n'embusi n'enombe ni nasugirya n'ebiitu ebindi mu hibuga ko n'ebyali mu ndimiro.

²⁹ Banyaga eby'obuninda byosibyosi n'abahasi n'abaana bosibosi era baanyaga n'ebiitu byosibyosi ebyali mu mayumba.

³⁰ Ng'ango Yakobbo aloma Simyoni ni Leevi ati, "Mundeteeye ebigosi! Naahani fuuhire ehy'embihho mu moni j'Abakanani n'Abapereezi, abaatu abamenya mu gwanga lino. Efe huli batono, nibo banegaata banumba batusihirisa, ese n'abomu mago gange bosibosi."

³¹ Aye nibo nga bamugobolamo baati, "Sihunanga hubaleha bulehe atenga Sekemu gabisya mboojo yeefe oti hani malaaya."

35

Yakobbo gagama e Bbeseeri

¹ Ng'ango Hatonda aloma Yakobbo ati, "Tiina e Bbeseeri omenye eyo era otongolere Hatonda ehituuti ehy'ohumujeeraho enjongo, Hatonda oyo owahubonehera ni waali n'oduluma Esawu mugandawo."

² Nga Yakobbo aloma abomu mago gage ni naabo bosibosi aba gaali n'amanya ni nabo ati, "Mweyambule abahatonda aba muli ni nabo, mweyoge mwerongose era mucuuse n'ebyambalo.

³ Ni muhena hutiine e Bbeseeri eyi nja hutongolera Hatonda ehituuti ehyohuñeeraho enjongo, Hatonda oyo owagobolamo ohusaba hwange olu naali n'ebigosi era abaaye ni nange hiisi eyi tiinire."

⁴ Ng'ango banjamba abahatonda aba baali ni nabo bosibosi, n'ekeeke ejaali hu matwi gaawe babinjamba Yakobbo ng'abisiiha njaasi w'omusaala ogwali e Sekemu.

⁵ Nga batandiiha olugendo lwawe era etiisa ya Hatonda yanjamba abaatu bosibosi abomu bibuga ebyohu mulirano. Olw'ehyo, njajuma muutu yesiyesi owabalumba.

⁶ Yakobbo ko n'abaatu bosibosi aba gaali ni nabo batiina boola e Luuzi (hatyane ehi balanga Bbeseeri) mu gwanga ly'e Kanani.

⁷ Mu hifo ehyo, gatongolamo ehituuti ehyohuñeeraho enjongo ng'alanga ehifo ehyo ati Elu Bbeseeri* olwohuba eyo peyi Hatonda gamwehwehulira olu gaali n'aduluma hu Esawu mugandawe.

⁸ Nga Debora omuhasi owalera Labbeka gaaja afa, nga bamusiiha mu mutumba e Bbeseeri. Ng'ehifo ehyo baaja bahiranga baati Aloni Bbakusi.†

* **35:7 35:7** Elu Bbeseeri hitegeesa hiiti "Hatonda w'e Bbeseeri." † **35:8 35:8** Aloni Bbakusi hitegeesa hiiti "omutumba ogw'ohulira."

9 Oluvanyuma Iwa Yakobbo ohunwa e Padani Alaamu, Hatonda gamubonehera era ng'amuja ekabi nindi.

10 Nga Hatonda amuloma ati, "Ndiwe Yakobbo,‡ aye sibaja huhulangaanga baati Yakobbo, ndiwe Yisirayiri.§" Kale nga Hatonda amutaho esiina ati Yisirayiri.

11 Nga Hatonda amuloma ati, "Ndiise Hatonda Omwene Bunangi, mwale mweyongere obungi. Abejuhulu babo baliba bangi bafuuha egwanga era abahabaha balinwa mu tumbu jijo.

12 Ehyalo ehi naja Yibbulayimu ni Yisaka, kihuna weesi era oja huhirya n'abejuhulu babo."

13 Ng'ano Hatonda ahena anwa mu hifo ehyo n'ahenire ohuloma ni naye.

14 Nga Yakobbo ahomeha ebaale mu hifo ehyo omu Hatonda galoma ni naye ohuba ehy'ohuhebulirirangaho, ng'ahena alinongayo n'alijuhaho omwenge ogw'emizabbibbu n'amafuta ogw'omuzayiti.

15 Nga Yakobbo alanga ehifo ehyo omu Hatonda galomeramo ni naye ati Bbeseeri.*

Ohufa hwa Lakeeli ni Yisaka

16 Oluvanyuma Yakobbo n'abomu mago gage banwa e Bbeseeri. Ni baali ni bahiriyo n'ahanajiro ohwola Efulaasi, ebiseera bya Lakeeli ohusaala nga byola era gatandiha ohulumwa bugali.

17 Ni gaali n'alumwa eby'amaani ebyene, ng'omusaalisa amuloma ati, "Otatya, onasaale omwana omuseere owundi."

18 Aye Lakeeli gaali gamunoooye n'ali wa hufa. Ni gaali n'anatere ohunera omuuya ogusembayo, gaguliha omwana oyu gaali n'asaala esiina ati Bbeeni Oni.† Ne semwana niye gamulanga ati Bbenjamini.‡

19 Nga Lakeeli gaaja afa, bamusiiha hu ngira eyitiina Efulaasi (hatyane ehi balanga Bbeserekemu).

20 Hu higombe hya Lakeeli, Yakobbo gataho ebaale ng'ahabonero ahohuhebulirirangaho, eririyo n'ohwola olwa leero luno.

21 Nga Yisirayiri geyongera mu moni n'olugendo lulwe nga geemeha eweema yiye n'obitireho e Migidala Ederi.

22 Yisirayiri ni gaali n'ahimenyire mu matwale ago, nga Lubbeeni atiina anenyuha ni Bbiluha omuhasi wa semwana. Nga Yisirayiri gaaja ahinulira.

Era abasaani ba Yakobbo§ baali ehumi n'ababiri.

23 Abasaani ba Leeya baali nje:

Lubbeeni owaali omudaayi wa Yakobbo,
Simyoni ni Leevi ni Yuda ni Yisikaali ko ni Zebbulooni.

24 Abasaani ba Lakeeli baali nje

Yosefu ni Bbenjamini.

25 Abasaani ba Bbiluha omwidu wa Lakeeli baali nje

Daani ni Nafutaali.

26 Abasaani ba Zilupa omwidu wa Leeya baali nje

Gaadi ko n'Aseri.

Abo nj'abaana ba Yakobbo abagasaala n'ali e Padani Alaamu.

‡ 35:10 35:10 *Yakobbo* hitegeesa hiiti "abbaha ohugulu." § 35:10 35:10 *Yisirayiri* hitegeesa

hiiti "anjinjana ni Hatonda." * 35:15 35:15 *Bbeseeri* hitegeesa hiiti "enyumba ya Hatonda."

† 35:18 35:18 *Bbeeni Oni* hitegeesa hiiti "omwana owundetera enaku hu mwoyo." ‡ 35:18

35:18 *Bbenjamini* hitegeesa hiiti "omwana owohu muhono gwange omulungi." § 35:22 35:22
Oba Yisirayiri.

²⁷ Nga Yakobbo atiina eyiri Yisaka semwana e Mamule anjapi ni Kiriyaasi Arubba hatyane ehi balanga baati Kebbulooni. Eyo peyi Yibbulayimu ni Yisaka bamenyanga.

²⁸ Yisaka gahena emyaha cikumi nacinaana.

²⁹ Ng'ano anjeera omuuya ogusembayo anjumulula, alonda hu baatu babe, n'asahulunjire era n'aliyeho. Era Esawu ni Yakobbo abasaani babe, baamusiiha.

36

Olulyo lw'Esawu

¹ Bino nj'ebinjamba hu lusaaye lw'Esawu (oba Edomu).

² Esawu ganjira hu bahaana Abakanani: Ada omuhaana w'Eloni Omuhiiti, ng'anjira n'Okolibbama omuhaana w'Ana omwijuhulu wa Zibbyoni Omuhiivi,

³ ganjira ni Bbasimaasi omuhaana wa Yisimayiri. Bbasimaasi gaali mbooyo ya Nebbayoosi.

⁴ Ng'Ada asaalira Esawu Elifaazi, nga Bbasimaasi amusaalira Ruweeli,

⁵ nga Okolibbama amusaalira Yewusi ni Yalamu ko ni Kooru. Abo nj'abasaani b'Esawu aba bamusaalira e Kanani.

⁶ Ng'Esawu anjamba abahasi babe n'abaana abahaana n'abaseere n'abaatu bosibosi abaali mu mago gage, n'ebiyayo ko n'ebiitu bibye byosibyosi ebi gasuna n'ali e Kanani, ng'atiina mu hyalo ehindi anjaleeni ni Yakobbo mugandawe.

⁷ Esawu gatiina anjaleeni olwohuba hiisi mulala gaali n'ebiyayo bingi ni batanjanga humenya njalala. Anja baali njali njafunda ni batanjanga hwayira njalala ebyayo byawe.

⁸ Olw'ehyo, Esawu (oba oyu balanga Edomu) gatiina gamenya e Seyiri mu hyalo ehy'esozi.

⁹ Bino nj'ebinjamba hu lulyo lw'Esawu sehulu w'Abedomu e Seyiri mu hyalo ehy'esozi.

¹⁰ Amasiina ga basaani b'Esawu ngagano:

Elifaazi omwana w'Ada omuhasi w'Esawu, Ruweeli omwana wa Bbasimaasi omuhasi w'Esawu.

¹¹ Abasaani b'Elifaazi baali Temani n'Omali ni Zeefo ni Gatamu ko ni Kenazi.

¹² Elifaazi omusaani w'Esawu gaali n'omuhasi oyu baali ni balanga baati Timuna, gamusaalamo Ameleki. Abo nj'abejuhulu b'Ada omuhasi w'Esawu.

¹³ Abasaani ba Ruweeli baali nje

Nahasi ni Zeera ni Saama ni Miiza. Abo nj'abejuhulu ba Bbasimaasi omuhasi w'Esawu.

¹⁴ Abasaani b'Okolibbama omuhasi w'Esawu owaali omuhaana w'Ana era omwijuhulu wa Zibbyoni gasaala, baali nje Yewusi ni Yalamu ko ni Kooru.

¹⁵ Abejuhulu b'Esawu abaali abaami, baali basaani b'omudaayi wuwe Elifaazi era baali nje: Temani n'Omali ni Zeefo ni Kenazi,

¹⁶ ni Kooru ni Gatamu n'Ameleki. Abo nj'abahungu ohunwa mu Elifaazi mu Edomu, abo baali bejuhulu b'Ada.

¹⁷ Abasaani ba Ruweeli omusaani w'Esawu abaali abahungu baali nje: Nahasi ni Zeera ni Saama ko ni Miiza. Abo nj'abaali abahungu ohunwa

- mu Ruweeli mu hyalo hy'Edomu. Abo baali bejuhulu ba Bbasimaasi omuhasi w'Esawu.
- 18 Abasaani b'Okolibbama omuhasi w'Esawu baali nje: Yewusi ni Yalamu ko ni Kooru.
Abo nj'abahungu ohunwa mu Okolibbama omuhasi w'Esawu, owaali omuhaana w'Ana.
- 19 Abo baali nj'abasaani b'Esawu (oba Edomu) era baali bahungu.
- 20 Abasaani ba Seyiri Omukooli, abaali ni bamenya mu twale eryo, baali nje: Lotani ni Sobballi ni Zibbyoni n'Ana,
- 21 ni Disoni n'Ezeri ni Disani. Abasaani ba Seyiri mu Edomu baali bahungu b'Abakooli.
- 22 Abasaani ba Lotani baali nje: Kooli ko ni Hemani. Timuna gaali mbooyo ya Lotani.
- 23 Abasaani ba Sobballi baali nje: Aluvani ni Manahasi n'Ebbali ni Seefo ko n'Onamu.
- 24 Abasaani ba Zibbyoni baali nje: Aya ko n'Ana. Ana nj'owabona esulo j'amaaji agoohya mu lulafu ni gaali ni gemera nasugirya ja semwana Zibbyoni.
- 25 Abasaani b'Ana baali nje: Disoni n'Okolibbama omuhaana w'Ana.
- 26 Abasaani ba Disoni baali nje: Kamudaani n'Esubbani ni Yisulani ko ni Kerani.
- 27 Abasaani b'Ezeri baali nje: Bbilihaani ni Zavani ko n'Akani.
- 28 Abasaani ba Disani baali nje: Wuuzi n'Alani.
- 29 Abahungu abaanjuga Abakooli baali nje: Lotani ni Sobballi ni Zibbyoni n'Ana
- 30 ni Disoni n'Ezeri ni Disani. Abo baali bahungu b'Abakooli mu biha byawe e Seyiri.

Abanjugi b'Edomu

- 31 Ni naali ni nahiiri hubano habaha afuga Yisirayiri, bano nj'abahabaha abafuga ehyalo hy'Edomu:
- 32 Bbeera omusaani wa Bbewori gafuuha munjugi w'Edomu. Ehibuga hihye bahiranganga baati Dinakabba.
- 33 Bbeera ni gafa, nga Yobbabbu omusaani wa Zeera ohunwa e Bbozira, agobola mu magulu gage.
- 34 Yobbabbu ni gafa, Kusamu ohunwa mu hyalo hy'Abatemani, gagobola mu magulu gage nga habaha.
- 35 Kusamu ni gafa, Hadadi omusaani wa Bbedadi, owanjangu Abamidiyaani e Mowaabbu, ng'agobola mu magulu gage nga habaha. Ehibuga hihye bahiranganga baati Avisi.
- 36 Hadadi ni gafa, nga Samula ohunwa e Masuleka agobola mu magulu gage nga habaha.
- 37 Samula ni gafa, nga Sawulo ohunwa e Lekobbosi ohulirana olwabi,* agobola mu magulu gage nga habaha.
- 38 Sawulo ni gafa, nga Bbaali Hanani omusaani w'Akubbooli, agobola mu magulu gage nga habaha.
- 39 Bbaali Hanani omusaani w'Akubbooli ni gafa, Hadadi gagobola mu magulu gage nga habaha. Ehibuga hihye bahiranganga baati Paawu, n'omuhasi wuwe baali bamulanga baati Meketabbeeru era gaali muhaana wa Matuledi, owaali omuhaana wa Mezahaabbu.
- 40 Gano nj'amasiina ga bahungu ohusizira hu biha n'amatwale gaawe mu Edomu:

* 36:37 36:37 Hamunga olwabi Yufuleeti.

Timuna n'Aluva ni Yesesi,
⁴¹ n'Okolibbama n'Era ni Pinoni
⁴² ni Kenazi ni Temani ni Mibbuzali
⁴³ ni Magudyeri ko ni Yiramu. Abo nj'abaali abahungu b'Edomu, mu bitundu eby'obutaka waawe.
 Esawu nje sehulu w'Abedomu.

37

Ebirooto bya Yosefu

¹ Nga n̄aahani Yakobbo amenya e Kanani, ehyalo omu semwana gamenyanga.

² Bino nj'ebinjamba hu mago ga Yakobbo: Yosefu mulala hu baana ba Yakobbo ni gaali muvubuka ow'emyaha ehumi namusanvu, gemeeranga etaama n'abaganda babe, abaana ba Bbiluha ni Zilupa abahasi ba semwana. Nga Yosefu atiina alomera semwana ebijamba hu sambo embi ej'abaganda babe abo.

³ N̄aahani Yisirayiri gendanga Yosefu ohuhira abaana babe abandi, olwohuba gamusaala n'asahulunjire. Era gamutungira ehyambalo ehy'amabala amangi.

⁴ Abaganda babe ni babona baati saawe genda Yosefu ohubahira bosibosi, bamucaawa ndibalomanga ni naye bulaji.

⁵ Lwali lulala Yosefu galoota ehrooto. Cooka ni galomeraho abaganda babe ehrooto ehyo, beeyongera humucaawira erala.

⁶ Beyongera ohumucaawa olwohuba gabaloma ati, "Leha mbalomereho ehrooto ehi ndootire.

⁷ Ndootire ni huli mu ndimiro ni husidiha ebinywa by'engaano. Ng'ano ni naano ehinywa ehyange hyenyoha hyemeerera, ng'ebyenywe bitiina bihyeswanigirisa bitandiha ohuhihubbira amafuha."

⁸ Ng'ano abaganda babe bamuloma baati, "Olwo ojeega oti oja hufuuha habaha, otunuge? Mu butuufu, ojeega oti oja hutunuga?" Era nga beyongera ohumucaawira erala olw'ehrooto hihye n'olwebigaloma.

⁹ Nga nindi aloota ehrooto ehindi era ng'ahiromeraho abaganda babe ati, "Ndootire ehrooto ehindi era mu hirooto ehyo, eryuba n'omwesi n'emunyeenye ehumi nandala byali bikubbira amafuha."

¹⁰ Ni gahiromera semwana n'abaganda babe, nga semwana amuhayula, amuloma ati, "Olotire hirooto hiina ehyo? Ese ni maawo n'abaganda babo hulihuhubbira amafuha?"

¹¹ Ng'ano abaganda babe bamunambira esaalwa aye ehiitu ehyo hyasigala mu mwoyo gwa semwana.

Abaganda ba Yosefu bamutunda

¹² Lulala abaganda ba Yosefu batiina ohwaya ebyayo bya saawe ohuupi n'ehibuga Sekemu.

¹³ Nga Yisirayiri aloma Yosefu ati, "Ng'olu omanyire, abaganda babo baali hwemera ebyayo ohuupi n'e Sekemu. Olw'ehyo hola kutume eyi bali."

Nga Yosefu amugobolamo ati, "Kale Bbaabba."

¹⁴ Ng'amuloma ati, "Ale tiina obone abaganda babo ng'olu baali, obone n'ebisolo byosi. Ohene ogobole wundomere ebibanambaho." Ng'ano amutuma ohunwa eyi baali ni bamenyire mu hiiho hy'e Kebbulooni atiina e Sekemu eyi baganda babe baali ni baayira.

¹⁵ Ni goola eyo, ng'omuutu amubona n'ali hwewuluga mu sugu ni gendula abaganda babe, ng'amubuusa ati, "Oheja hi?"

16 Nga Yosefu amugobolamo ati, “Keja baganda bange abali hwemerera ebyayo. Wahamanyaho eyi bali?”

17 Yosefu ni goola e Sekemu, nga n̄bano omuutu owamubona ni gebuluga mwisugu ng’amubuusa ati, “N̄ano banooyeño, ne puliye ni baloma baati batiina e Dosani.”

Nga Yosefu alonda hu baganda babe, abagaana ohuupi n’e Dosani.

18 Aye ni gaali n’ahiiriho n̄ale, abaganda babe bamulengera nga behobana ohumwita.

19 Nga baloma baati, “Nabirooto nj’oyo gaaja.

20 Muhole humwite, humudanye mu erala hu malono gano, huhene hulome huuti, ‘Esolo ekambwe yamulya,’ ko hubone ng’olu ebirooto bibye biryolerera.”

21 Lubbeeni ni ganulira, gagesyaho ohumuñonia. Ng’abaloma ati, “Hulehe hutamwita.

22 Muteeta muutu, mumudanye mwirono lino eriri n̄ano mu lulafu aye mutamuhola habi hosihosi.” Lubbeeni galoma atyo olw’ohwenda ohumuñonia, amwaganye eyiri semwana.

23 Yosefu ni goola aña baganda babe baali, bamunamba bamwambula ehymbalo hihye eh’yebbeeyi eh’yamabala amangi ehi gaali ni gambaaye,

24 nga bamunira bamudanya mwirono. Erono eryo lyali linumamo maaji.

25 Ni baali ni balya, nga babona ehibinja hy’Abayisimayiri ni ban̄wa e Giliyaadi n’engamiya jaawe ni jetwihire ebyahaloosa ebyohuta mu mere n’ebyahawoowo ebi balanga baati bbaamu ni miira, ni batiina e Misiri.

26 Nga Yuda aloma abaganda babe ati, “Hiran̄i hi ehi hunasune mu hwita muganda yeefe?

27 Muhole humuguse Abayisimayiri abo, efe hutamuhola habi hosihosi olwohuba muganda yeefe era mubiri gwefe.” Nga abaganda babe bafugiirira ehi gabaloma.

28 Olw’ehyo, abasubuuzi bala ohun̄wa e Midiyaani ni baali ni babitano, nga ban̄alula Yosefu ohun̄wa mwirono, nga bamugusa Abayisimayiri efeeza amahumi abiri. Ng’abaatu abo abamugula ban̄ira Yosefu e Misiri.

29 Oluvanyuma Lubbeeni ni gan̄wa eyi gaali gatiina hwirono, Yosefu sigaalimo. Enaku yamuletera ohunabula engoye jije.

30 Ng’año atiina eyiri abaganda babe, abaloma ati, “Omwana mwirino anumamo, naholetye ese?”

31 Ng’abaganda babe basala embusi bahena ban̄amba olugoye lwa Yosefu, balumitya mu mafugi.

32 Nga ban̄amba ehymbalo ehyo eh’yamabala amangi, bahiinjirira saawe, bamuloma baati, “Hwaweene ehymbalo hino. Gesyaho ohuhifaa-
nia hamunga nj’ehyomwana wuwo.”

33 Nga saawe ahifaania ati nje nihyo. Ng’aloma ati, “Hino nj’ehymbalo hy’omwana wange, esolo ekambwe yamulya. O-o, hituufu esolo yagusulagusula Yosefu wange.”

34 Nga Yakobbo anabujula engoye eji gaali ni gambaaye, gesidiha ehigwali, ng’alira omwana wuwe ohuhena endaalo nyingi.

35 Abasaani n’abahaana babe bosibosi batiina ohumugumya aye enaku siyamun̄wa hu mwoyo. Ng’abaloma ati, “Mundehe mu naku yange! Ndiitiina e magombe ni kiirira omwana wange!” Kale nga atiina mu moni n’ohulira hu lw’omwana wuwe.

36 Abamidiyaani ni ban̄ira Yosefu e Misiri, bamugusa Potifaali, mulala hu bahungu ba Falaawo era owaali omuhulu w’abahuumi babe.

38

Yuda ni Tamali

¹ Njaahani ehiseera hyola Yuda ganjwa mu baganda babe geehirira gatiina gamenya n'omusinde oyu balanganga baati Kira mu hitundu ehi balanganga baati Adulamu.

² Nga Yuda abonayo omuhaana wa Suwa Omukanani era ng'amujira obufumbo.

³ Ng'omuhaana oyo aba hida asaala omwana omuseere, nga bamulanga baati Eri.

⁴ Nga nindi aba hida, asaala omwana museere, ng'amulanga ati Onani.

⁵ Era nindi ng'aba hida asaala omwana museere, nga bamulanga baati Seera. Anja gasaalira Seera, Yuda gaali amenyire yi Kezibba.

⁶ Omusaani wa Yuda omuhulu oyu balanga baati Eri ni gahula, nga semwana amuhwera omuhasi oyu balanganga baati Tamali.

⁷ Eri omudaayi wa Yuda, gaali muhosi wa bibi mu moni ja MUSENGWA, olw'ehyo MUSENGWA gamwita.

⁸ Nga Yuda aloma Onani ati, "Sika omuhasi wa mugandawo woohereese obuvunanyiziwa wuwo owobusika eyiri mujiiwo wahamusaalamo abaana hulwa mugandawo."

⁹ Aye Onani gamanya ati abaana abo sibaliba babe. Olw'ehyo olu gahanenyuhire ni muha mugandawe, ebiseera ni byaholire ohujuha gajuhanga njaasi olwohutenda husaalira mugandawe abaana.

¹⁰ Ehyo ehi gahola hyali hibi mu moni ja MUSENGWA, nga yeesi amwita.

¹¹ Ng'ango Yuda aloma Tamali muha omusaani ati, "Kusunga otiine ewenywe obe eyo nga namwandu, ohwola olu Seera musaani yange alihula ko ahusike." Hino gahiroma olwohuba ganjeega ati, "Yeese anjanga ohufa hya baganda babe." Nga Tamali atiina gehala ewaawe, ewa semwana.

¹² Ni njabitanjo ehiseera ehyene ehireeni, Suwa omuhasi wa Yuda, gafa. Endaalo j'ohulira ni janwaho, nga Yuda anjamba engira atiina e Timuna ewa basinde abaali ni basala amooya hu taama jije. Nga Kira Omwadulamu amujereheraho.

¹³ Ni balomera Tamali baati, "Muhwewo ali hutiina e Timuna ohusala amooya hu taama jije,"

¹⁴ geyambula ebyambalo eby'owanamwandu nga gambala ebindi, nga gewihirira olugoye hu mutwe nomu moni batamufaania, nga gehala hu ngira eyitiina e Timuna nja mulyango ogwingira mu habuga h'Enayimu. Hino gahihola olwohuba gabona ati wayire Seera gaali ahenire ohuhula, sibamumuja ohumusika.

¹⁵ Yuda ni gabona Tama, ganjeega ati malaaya olwohuba gaali gewihiriye mu moni.

¹⁶ Ng'atiina anja gaali amuloma ati, "Nja hutiine penyuhe ni neewe." Galoma atyo olwohuba sigategeera ati nj'omulya wuwe.

Nga Tamali amubuusa ati, "Onaape hi ohuhenyuha ni neewe?"

¹⁷ Nga Yuda amugobolamo ati, "Nja huhujereesa embusi ohujwa mu hidooli hyange."

Ng'amuloma ati, "Onaape ehiitu ng'omusingo ohwola olu oliyiijereesa?"

¹⁸ Ng'amubuusa ati, "Musingo hi ogu wenda kuje?"

Ng'amugobolamo ati, "Nenda wuupe epeta yiyo eriho esiina liryo ko n'esimbo eyo eyi onjambire mu ngalo." Ng'ango Yuda amujira ebiitu ebyo, ng'anjenyuha ni naye ng'amujira ehida.

¹⁹ Tamali ni gagama engo, geetusaho olugoye olu gaali ni gewihiriye nga nindi gambala ebyambalo ebyobunamwandu.

²⁰ Oluvanyuma Yuda ni gagamayo engo gaŋa meriwe Kira Omwadulamu embusi ayinirire omuhasi ola ahene amugobohese omusingo ogu gaali n'amuŋaaye. Aye sigagaanaŋo Tamali amugobohese omusingo.

²¹ Nga Kira Omwadulamu abuusa balala hu basinde ab'Enayimu ati, "Malaaya womu masabo ga bahatonda b'e hitundu hino owihalanga ŋano hu tulo w'engira, ali ŋe?"

Ng'abasinde abo bamugobolamo baati, "Ŋano sihubangaŋo ni malaaya owomu masabo ga bahatonda."

²² Nga Kira gagamayo eyiri Yuda, amulomera ati, "Ndimubona era n'abalala hu basinde abomu hitundu ehyo bandomire baati, 'Ŋano sihubangaŋo ni malaaya owomu masabo ga bahatonda.' "

²³ Ng'aŋo Yuda aloma meriwe Kira ati, "Leha anire omusingo ogwo, olwohuba huŋanga n'ohuswalira aŋo abaatu ni batujeherera olwa malaaya. Kasita mbye muŋeerehiise embusi aye somuweene."

²⁴ Ni ŋabitaŋo emyesi ng'edatu nga balomera Yuda baati, "Wange, Tamali omulya wuwo gaahola obuhwedi era aŋa hulomera ŋano ali hida."

Nga Yuda aloma ati, "Mumutuse mu hibuga, mumwohye mulamu."

²⁵ Ne ni baali ni batusa Tamali ebulafu w'ehibuga baje bamwohye, ng'atuma omutu eyiri muhwewe n'omusingo gula ati, "Ndi hida aye hy'omwene biitu bino." Ng'ahena ameedaho ati, "Kusunga obyetegerese obone obanga ofaania epeta yino eriho esiina ko n'esimbo yino."

²⁶ Yuda ni gabifaania, ng'aloma ati, "Tamali mugwalaafu ohusingaho olwohuba sinamuŋa Seera omusaani wange ohumusika." Era siganjenyuha ni naye nindi.

²⁷ Ehiseera ehy'ohusaala ni hyola, nga bahifaania baati Tamali gaalimo balongo.

²⁸ Ni gaali n'asaala, nga mulala atusa engalo, ng'aŋo omusaŋu asaalisa amusidihaho ahagoye ahalando hu ngalo yiye aloma ati, "Ono nj'owehereeye ohutula."

²⁹ Aye ni gagobosayo engalo, mugandawe nj'owatula, ng'omusaŋu omusaalisa aloma ati, "E e, posalireŋo ohutula otyo!" Nga bamutaho esiina baati Preezi.

³⁰ Oluvanyuma nga mugandawe owaali n'ahagoye ahalando hu ngalo nga kwatula era nga bamulanga esiina baati Zeera.

39

Yosefu n'omuhasi wa Potifaali

¹ Naahani oluvanyuma lw'ohutunda Yosefu, Abamidiyaani abamugula beehirira ni naye bamuŋira e Misiri. Omumisiri oyu baali ni balanga baati Potifaali, mulala hu bahungu era omuhulu w'abahuumi ba Falaawo, gamugula hu Bayisimayiri abo.

² MUSENGWA ng'aba ŋalala ni Yosefu era gaamuŋa ekabi mu biitu byosibyosi ebi gaholanga n'aŋeeresa musengwawe Omumisiri oyo.

³ Era musengwa ya Yosefu ni gabona MUSENGWA n'ali ŋalala ni naye era ti hiisi ehi ahola, MUSENGWA ahija ekabi,

⁴ Nga Yosefu aba muhoda eyiri musengwawe oyo era gamufuula muŋeeresa wuwe owenjabulo. Ng'amuŋa ogwohulabiriranga amago gage era ng'amwesiga amuŋa ogw'ohuhuuma ebiitu byomu mago gage byosibyosi.

⁵ Ohunwa olu Potifaali ganambya Yosefu eby'amago gage n'ebiiu bibye byosibyosi, MUSENGWA ganja amago g'Omumisiri oyo ekabi olwa Yosefu. Ekabi ja MUSENGWA nga jiba hu hiisi hiitu ehi Potifaali gaali ni nahyo, mu nyumba nomu ndimiro.

⁶ Olw'ehyo Potifaali ganambya Yosefu ebibye byosibyosi abirabirire. Era byosibyosi ni biri njaasi wa Yosefu, Potifaali sigafanga hu hiitu hyosihyosi ohutusaho emere eyi gaalyanga.

Naaahani Yosefu gaali munegene era n'aboneha bulanyi.

⁷ Olw'ehyo, ehiseera hyola omuhasi wa musengwawe gamwegomba era ng'amuloma ati "Hola onenyuheho ni neese."

⁸ Aye Yosefu ng'agaana amuloma ati, "Musengwa yange gapambya ebiiu byosibyosi ebi ali ni nabyo era njanuma ehigeralihirira hu biitu bibye olwohuba ndiyo ohubirabirira.

⁹ Njanuma owukira obunangi mu mago gano era njanuma ehi musengwa yange atapambya ohutusaho ewe, olwohuba oli muhasi wuwe. Olw'ehyo, sobola tye ohuhola ehibi hyehyo, nonoona mu moni ja Hatonda?"

¹⁰ Era wayire nga hiisi ludaalo omuhasi oyo gadebanga Yosefu anenyuhe ni naye aye niye gagaana wayire ohwehala ohunjaya ni naye.

¹¹ Lulala Yosefu gengira mu nyumba ohuhola emirimo era ni njanuma mwidu yesiyesi owaalimo.

¹² Nga muha Potifaali afahira ehymbalo hya Yosefu amuloma ati, "Nja onenyuhe ni nange." Aye nga Yosefu amulehera ehymbalo hihye aduluma atula ebulafu.

¹³ Ni gabona n'amuleheeye ehymbalo hihye mu ngalo era n'adulumire ganwa mu nyumba,

¹⁴ galanga abeedu babe gabaloma ati, "Mubone, Omubbebulaniya ono baamuleeta nana hutugudujuliraho! Abaaye gengiye muno ohufutagani- raho aye ni kubfire enduulu, ng'aduluma.

¹⁵ Ni kubfire enduulu, adulumire ng'aleha nana ehymbalo hihye ng'atula nomu nyumba."

¹⁶ Ng'ano omuhasi oyo abiiha ehymbalo hya Yosefu ohwola olu musengwawe gagobola.

¹⁷ Ng'amulomera ati, "Omwidu Omubbebulaniya oyu watuleetera nana, abaye gapamba.

¹⁸ Aye ni kubfire enduulu, ng'aduluma aleha ehymbalo hihye era c'ehino."

Badanya Yosefu mu komera

¹⁹ Musengwa ya Yosefu ni ganulira ebibono ebi omuhasi wuwe gamu- lomera, obusungu wamunamba.

²⁰ Musengwa ya Yosefu gamunamba gamunjira gamudanya mu komera omu basidihiranga abasibe ba habaha.

Aye Yosefu ni gaali eyo mu komera,

²¹ MUSENGWA gaali nalala ni naye era gamunambira ehisa, hino hyamuleetera ohuba muhoda eri omuhulu w'ekomera.

²² Ng'omuhulu w'ekomera ana Yosefu owanyapala w'abasibe bosibosi mu komera era ng'amuna n'ogwohulabirira emirimo josijosi eji baholanga mu komera.

²³ Omuhulu w'ekomera sigafangayo hu hiitu hyosihyosi ehi gaali n'anambisye Yosefu. MUSENGWA gaali nalala ni Yosefu era gamuna ekabi mu hiisi hiitu ehigaholanga.

40

Yosefu avunula ebirooto by'abasibe bahye

¹ Oluvanyuma ni n̄abitano ehiseera, omuhulu wabanyiiyi abanyiiyiranga Falaawo omunugi w'e Misiri n'owamunjeeresanga* ebyohunywa, basobya hu musengwa yaawe.

² Nga Falaawo alunira abanjeeresaba babe abo bombi, omuhulu wabanyiiyi abamunyiiyiranga n'owamunjeeresanga ebyohunywa.

³ Ng'ababanza babata mu komera mu nyumba ey'omuhulu w'ekomera, mu hifo ehyene ehyo omu basidihira Yosefu.

⁴ Omuhulu w'abahuumi abanza Yosefu ohuba omwidu waawe.

Oluvanyuma lw'ababiri abo ohuba mu komera ehiseera ehitali hitono,
⁵ bombi, omuhulu wabanyiiyi abanyiiyiranga Falaawo n'owamunjeeresanga ebyohunywa abaali mu komera, basuna ebirooto owiire bulala owo era hiisi hirooto hyali n'amahulu gaahyo.

⁶ Ni wahya mu mugamba, Yosefu gaatiina eyi baali ng'ababona ni banakunjaaye.

⁷ Ng'ababuusa ati, "Hiina ehi banakunjaahiise hiityo olwa leero?"

⁸ Nga bamugobolamo baati, "Hwembi hulootire ebirooto, ne enjuma anjanga ohutuvunulira amahulu gaabyo."

Nga Yosefu abaloma ati, "Hatonda yenene nj'asobola ohuvunula amahulu g'ebirooto. Kale mundomere ebirooto byenywe."

⁹ Ng'ano owanjeeresanga Falaawo ebyohunywa alomera Yosefu ehirooto hihye ati, "Mbwene omuzabbibbu ni gwetengehire mu moni wange,

¹⁰ era hu muzabbibbu ogwo ni huliho amasaga adatu. Anjo ni naano nga gutusa amahoose, nga gwamirano emizabbibbu era nga jirabirano.

¹¹ Mbaye pambire ehipopo hya Falaawo mu ngalo. Ng'ano noga emizabbibbu ejo jhamulira mu hihopo ehyo. Ni kenire nga cinjamba Falaawo."

¹² Nga Yosefu amuloma ati, "Gano nj'amahulu g'ehirooto ehyo: amasaga adatu nj'endaalo edatu.

¹³ Ni n̄abitireno endaalo edatu, Falaawo aja hulagira bahubonolole wagame mu hifo hihyo era wagameyo ohumunanga ehipopo, ng'olu waholanga ahale.

¹⁴ Aye ohebuliranga wandaga ehyere walomeraho Falaawo ebipambaho, nahanwa mu komera muno.

¹⁵ Hiri hiityo olwohuba baatunda hutunda ohunwa mu hyalo hy'eweefe ehy'Ababbibbulaniya era enjuma ehi nahola ohundanya mu komera muno."

¹⁶ Omuhulu wabanyiiyi ni gabona Yosefu n'avunuliye ola bulani, ng'amuloma ati, "Keesi mbaye n'ehirooto. Hu mutwe gwange hubayeho ebisero bidatu ni birimo emere.

¹⁷ Mu hisero ehya namugulu, mubayemo hiisi hirani Falaawo ohulya aye enyuni jiriyenga emere eyo ebaaye mu hisero hu mutwe gwange."

¹⁸ Nga Yosefu amugobolamo ati, "Gano nj'amahulu g'ehirooto ehyo: ebisero ebidatu nj'endaalo edatu.

¹⁹ Endaalo edatu ni jibitireno, Falaawo aja hulagira bahutuse mu komera bahutemeho omutwe. Era bananihe omulambo gugwo hu musaala enyuni jigulye."

²⁰ Endaalo edatu ni jabitano, gaali mazaaliwa ga Falaawo era ganyiiyira abahungu babe bosibosi embaga. Ng'alagira batusa owamunjeeresanga

* 40:1 40:1 oba omusenero wuwe.

ebyohunywa ko n'omuhulu wabanyiiyi mu komera, nga babanjira mu moni ja bahungu babe.

²¹ Ng'asoniṅa omuhulu owamunjeeresanga ebyohunywa amugobohesa obuhulu wuwe era ng'atandiha ohumunjeeresanga nindi.

²² Aye omuhulu wabanyiiyi nga bamunjira bamwita ng'olu Yosefu gaja amahulu g'ehirooto hihye.

²³ Aye omuhulu owanjeeresanga Falaawo ebyohunywa, nga gerabira Yosefu.

41

Ebirooto bya Falaawo

¹ Ni ṅabitanjo emyaha ebiri miramba, oluvanyuma lw'ohugobosa omuhulu w'ebinywewa hu mulimo gugwe, nga Falaawo aloota ni gemere-eye hu lwabi olu balanga baati Kiyira.

² Ng'abona enombe musanvu ejiboneha obulanji era engeeji ni jinwera mu lwabi olwo nga jitandiha ohwaya mu ngada.

³ Oluvanyuma, enombe ejindi musanvu janwera mu lwabi. Jino jaali nyondi era ni jiboneha bubi, joosi jatiina jemeerera hu gobo ly'olwabi aṅaali enombe jira engeeji era ejiboneha obulanji.

⁴ Mu hirooto ehyo, gabona enombe omusanvu enyondi era ejiboneha obubi ni jirya enombe jira omusanvu engeeji era ejiboneha obulanji. Ng'ano Falaawo asisimuha mu hirooto.

⁵ Nga nindi aṅenyuha aloota ehirooto ehindi. Hu luno gabona ebigala by'engaano musanvu, ebigimu era ebiboneha obulanji ni bihulira hu hiholo hirala.

⁶ Nga ṅabanjo ebigala ebindi musanvu ebi gabona cooka nibyo ni biri biṅotohi olw'embenjo embalire eyanjwa mu lulafu yabihubba byanjotoha.

⁷ Ng'ano ebigala ebyo omusanvu ebiṅotohi, bimira bira omusanvu ebigimu era ebiboneha obulanji. Falaawo ni gasisimuha, gafaania ati hyali hirooto.

⁸ Ni wahya mu mugamba, ehyo hyatawanya Falaawo. Olw'ehyo, gatumisa balanga abafumu n'abani bamagesi bosibosi mu hyalo hy'e Misiri. Nga Falaawo abalomera ebirooto bibye aye ṅanjuma owasobola ohumulomera amahulu g'ebirooto ebyo.

⁹ Ng'ano owanjeeresanga Falaawo ebyohunywa amuloma ati, "Musengwa, olwa leero kebuliye esobi yange.

¹⁰ Lulala, Falaawo ganyigira abeedu babe, ng'asidiha omuhulu wabanyiiyi ni nange mu komera mu nyumba ey'omuhulu w'abahuumi babe.

¹¹ Ni hwali mu komera omwo, nga ṅabanjo ehiire omu ese n'owahyange oyo hwaloota hiisi mulala ehirooto.

¹² ṅaliṅo omuseere Omubbebulaniya, omwidu ow'omuhulu w'abahuumi owaali mu komera ni neefe. Ni hwumulomera ebirooto byefe ng'atulomera hiisi muutu amahulu g'ehirooto hihye.

¹³ Hiisi hiitu nga hiba ng'olu gahiroma mu huvunula huhwe: ese nga wungobohesa omulimo gwange, ola nga bamunjira bamwita."

¹⁴ Ng'ano Falaawo alagira baje baleete Yosefu. Ng'ano ni naṅo baja bamutusa mu komera. Ni bahena ohumubega efiri, gacusa ebyambalo bibye, nga bamunjira eyiri Falaawo.

¹⁵ Ni bamwosa nga Falaawo amuloma ati, "Nalootire ehrooto aye ṅanjuma asobola ohuvunula amahulu gaahyo. Aye bandomeeye baati mbo ewe osobola ohuvunula amahulu g'ehirooto singa bahihulomera."

¹⁶ Nga Yosefu amugobolamo ati, “Ese, sisobola huvunula birooto aye Hatonda aja huhulomera amahulu wiihe omwoyo.”

¹⁷ Ng’ano Falaawo aloma Yosefu ati, “Mu hirooto hyange, mbye nemereeye hu gobo ly’olwabi Kiyira,

¹⁸ nga mbona enjombe musanvu engeeji era ejiboneha obulani ni jaaya mu ngada.

¹⁹ Oluvanyuma nabona enjombe ejindi musanvu ejiboneha obubi, enyondi era mbye kiiri hubonangaho mu hyalo hyosihyosi ehy’e Misiri, enjombe enyondi hyejo ejinabona mu hirooto.

²⁰ Enjombe ejo enyondi era ejiboneha obubi, nga jirya enjombe jira omusanvu engeeji era ejiboneha obulani.

²¹ Aye oluvanyuma lw’enyondi ohulya engeeji, enyondi jasigala ni jiiiri nyondi era ni jiboneha bubi. Ng’ano sisimuha mwiro.

²² “Nga nindi penyuha era nga ndoota ehrooto ehindi. Mu hirooto ehyo, nabona amagala g’engaano musanvu amagimu era agaboneha obulani.

²³ Naali keja nga mbona obugala obundi musanvu ni buli bujotohi olw’embeno embalire eyanjwa ewunjwalyuba yabihubba.

²⁴ Ng’obugala owo obujotohi, bumira amagala gala omusanvu amagimu era agaboneha obulani. Bino byosibyosi mbiromeeye abafumu aye njanjumire asobooye ohundomera amahulu gaabyo.”

²⁵ Nga Yosefu aloma Falaawo ati, “Ebirooto ebi Falaawo alootire, biri n’amahulu nj’ameene. Hatonda ahwehuliye Falaawo ebi ali huupi huhola.

²⁶ Enjombe omusanvu ejiboneha obulani, nj’emyaha omusanvu era amagala omusanvu amagimu, nj’emyaha omusanvu. Ebirooto ebyo biri n’amahulu nj’ameene.

²⁷ N’enjombe omusanvu enyondi era ejiboneha obubi, nj’emyaha omusanvu era obugala omusanvu obujotohi olw’embeno embalire ohunjwa ewunjwalyuba, nj’emyaha omusanvu ej’enjala.

²⁸ “Ehyo hiri ng’olu ndomire ti Hatonda alagire Falaawo ehi ali huupi huhola.

²⁹ Nanahabeno emyaha emirani musanvu ej’emere mu gwanga ly’e Misiri lyosiryosi.

³⁰ Aye oluvanyuma lwajo, njaja hubano emyaha musanvu ej’enjala. Era enjala eyo erireetera abaatu ohwibirira ohwama hw’emere ohw’amaani ohwasooka. Enjala eriruma ehyalo ohubitirira.

³¹ Nalinumaño ehiriaga hiiti njalihanjo emyaha eji emere yabereyemo enyingi olwohuba enjala eriba nyingi bugali.

³² Ehigendererwa hya Hatonda ohuna Falaawo ehrooto mu ngeri ebiri, hiri ti Hatonda asalireno ehi aja huhola era aja huhyoheresa mu hiseera ehitali hya njale.

³³ “Olw’ehyo, Falaawo aheje omusinde omulabuhi era ow’amagesi, amune obunangi ohudulumya ehyalo hy’e Misiri.

³⁴ Falaawo ateno abatangirisi mu hiisi hitundu ohusoloosa hirala ehyohutaanu ehy’amakungula mu gwanga ly’e Misiri mu myaha ejo omusanvu ej’emere embitiirifu.

³⁵ Era mu bunangi wa Falaawo, bahumbaanie emere mu myaha ejo josijosi emirani ejijja mu moni, bahene bayibiihe mu bibuga bateno n’abasirikale ohuyihuuma.

³⁶ Emere eyo bayibiihe eyo ni betegehera emyaha omusanvu ej’enjala eyijja mu gwanga ly’e Misiri, ohwehumisa abaatu batafa njala.”

³⁷ Ebibono ebi Yosefu galoma byali by'amagesi eyiri Falaawo n'abahungu babe bosibosi.

³⁸ Ng'ano Falaawo abuusa abahungu babe ati, "Husobola hwagaana neena omusinde hy'ono ali n'Omwoyo wa Hatonda?"

³⁹ Nga Falaawo aloma Yosefu ati, "Hatonda ahulagire amahulu g'ebirooto byange byosibyosi, nanjuma omuutu omulabuhi era ow'amagesi hy'ewe.

⁴⁰ Oja huhulira olubiri lwange era abaatu b'e Misiri bosibosi bali n'ohugonderanga ebiragiyo bibyo. Oja huba wahubiri hu ese."

Yosefu anuga Misiri

⁴¹ Nga Falaawo aloma Yosefu ati, "Kuna obunangi ohunuga ehyalo hy'e Misiri hyosihyosi."

⁴² Era nga Falaawo gefihula epeta yiye ey'obunugi hu lwala lulwe, ayifiha Yosefu. Ng'ahena amwambasa ehimolo ehi baatunga mu lugoye olulani olwa laasi, ng'anamba ahajegere ah'ezaabbu amwambasa mu mamiro.

⁴³ Ng'alagira bamugeehesya mu higaali hihye ehindi ohulaga ti nj'owaali owohubiri hu ye mu bunangi. Ng'abasirikale aba bamuna ohumuhuuma bamutangirira ni bahabuhira abaatu baati, "Mwawuhe!" Kale nga Falaawo ana Yosefu obunangi ohunuga ehyalo hy'e Misiri hyosihyosi.

⁴⁴ Nga Falaawo aloma Yosefu ati, "Wayire ndiise Falaawo anuga Misiri, kunaaye obunangi nanjume muutu aholo ehiitu hyosihyosi n'atahwebuhiiseho."

⁴⁵ Nga Falaawo ana Yosefu esiina ati Zafenasi Paneeya, ng'ahena amuna Asenaasi omuhaana wa Potifeera omusengi womu hibuga Oni, ohuba muhasi wuwe. Kale nga Yosefu anuga egwanga ly'e Misiri.

⁴⁶ Yosefu gaali anesa emyaha adatu ana gatandihira ohunjeeresa Falaawo habaha w'e Misiri. Nga Yosefu anwa mu lubiri ewa Falaawo, atiina agenda n'alambula ahenaho Misiri yosiyosi.

⁴⁷ Mu myaha omusanvu emirani ej'emere, ehyalo hy'e Misiri hyama emere mu bungi.

⁴⁸ Nga Yosefu ahumbaania emere yosiyosi eyi baatu bomu Misiri bafuna mu myaha omusanvu emirani bayibiiha anaatu mu bibuga. Mu hiisi hibuga gatangamo ehifo ana ohubiihamo emere ohunwa mu bitundu ohweswanigirisa.

⁴⁹ Nga Yosefu abunga ebibbiryo by'emere ebibba ebyene ebingi byaba oti hani mujehe hu nyanja. Olwohuba emere yaali nyingi bugali, galeherano n'ohunandiiha omunendo.

⁵⁰ Mu hiseera ehyo, emyaha j'enjala ko joole, ng'Asenaasi omuhaana wa Potifeera omusengi womu hibuga Oni asaalira Yosefu abaana abaseere babiri.

⁵¹ Nga Yosefu alanga omwana omudaayi esiina ati Manase, aloma ati, "Olwohuba Hatonda ganjerabihiise ohutegana hwange ko n'amago ga Bbaabba."

⁵² Ng'owohubiri amulanga esiina ati Efulayimu n'aloma ati, "Olwohuba Hatonda gapaaye olusaaye mu hyalo omu mbonaboneeye."

⁵³ Ng'ano emyaha omusanvu ej'emere ohuba mu bungi mu gwanga ly'e Misiri, jinwaho.

⁵⁴ Ng'emyaha omusanvu ej'enjala jitandiha, ng'olu Yosefu gaaloma. Enjala yaluma ehyalo hyosihyosi aye mu gwanga ly'e Misiri mwosimwosi mwalimo emere.

⁵⁵ Abaatu b'e Misiri ni batandiiha ohulumwa enjala, baliririra Falaawo abanje emere. Nga Falaawo abaloma ati, "Mutiine eyiri Yosefu, muhole ng'olu anabalome."

⁵⁶ Enjala ni yahwana mu gwanga ly'e Misiri lyosiryosi, nga Yosefu gegulaŋo amasitoowa gosigosi, ng'agusa Abamisiri emere, olwohuba enjala yaali nyingi mu gwanga ly'e Misiri lyosiryosi.

⁵⁷ Ng'abaatu ohunwa mu byalo ebindi byosibyosi batiina e Misiri eyiri Yosefu ohugula emere, olwohuba enjala yaali nyingi mu hyalo hyosihyosi.

42

Abaganda ba Yosefu batiina e Misiri

¹ Yakobbo ni gategeera e Misiri n'eriyo engaano, galoma abasaani babe ati, "Lwahiina mwihaaye hwihala ni muhejanaho ni ŋabula ehi muhola?"

² Nga geeyongera abaloma ati, "Pulira ti e Misiri eriyo emere, muserengete mutiineyo mutusahireyo emere hutafiira ŋano njala."

³ Ng'abaganda ba Yosefu ehumi abahulu, beehirira batiina e Misiri ohugula emere.

⁴ Aye Yakobbo sigafugiirira Bbenjamini muganda ya Yosefu ohutiina n'abaganda babe, olwohuba gaali atya ati hamunga yeesi ehiitu ehibi hiŋanga ohumwolahu.

⁵ Abasaani ba Yisirayiri* baali balala hu mutoolo gw'abaatu abaatiina ohusaha engaano olwohuba enjala yaali mu gwanga ly'e Kanani lyosi.

⁶ Yosefu nj'owaali omunugi w'egwanga ly'e Misiri era nj'owaali n'agusa abaatu baayo bosibosi emere. Olw'ehyo, abaganda ba Yosefu ni batiina boola e Misiri, nga bagwa mu moni jije bafumaaye olw'ohumuŋa enono.

⁷ Anjo ni naŋo Yosefu ni gabona abaganda babe, gabafaania aye nga gehosa oti sabamanyire, ng'abaloma n'abogoha ati, "Munwera ŋeena?"

Nga bamugobolamo baati, "Hunwera mu hyalo hy'e Kanani. Hujire ohugula emere."

⁸ Wayire Yosefu gafaania abaganda babe nibo sibamufaania.

⁹ Ng'ano Yosefu ahebulira ebirooto bibye ebi galootanga hu bo, ng'abaloma ati, "Enywe mujire huheeta ohumanya obunafu obuli mu gwanga lyefe ko mugobole mutusoose."

¹⁰ Nga bamugobolamo baati, "Bbe, musengwa yeefe, abeedu babo bajire hugula emere.

¹¹ Muhulu, hwesihwesi ng'olu otubona ŋano huli baana b'omuutu mulala. Efe abeedu babo huli baatu b'amazima, sihuli huheeta."

¹² Nga Yosefu abagobolamo ati, "Bbe mudulinga, enywe mujire huheeta ebiri mu gwanga lyefe."

¹³ Aye bamugobolamo baati, "Efe abeedu babo hwali ehumi n'ababiri, abaana b'omuutu mulala amenya mu gwanga ly'e Kanani, munjere yeefe gasigayeyo ni seefe, muganda yeefe owundi nj'owafa."

¹⁴ Nga Yosefu abaloma ati, "Soobona, hiri ng'olu ndomire, enywe muli huheeta.

¹⁵ Hino cehi nahole ohuhahasa oba ehi muloma hituufu: Falaawo ng'olu ali omulamu, simuja hunwa ŋano ohutusaho nga muleetire ŋano munjere yenywe.

¹⁶ Mweyangalemo mulala hu nywe atiine aleete muganda yenywe omunjere, abasigaaye nenda hubata mu komera ohwola olu hunahahahase

* 42:5 42:5 oba Yakobbo.

hanye ebimuloma bituufu. Ni muba ni mutaloma mazima, ng'olu Falaawo ali mulamu, mu butuufu muba muli baheeti."

¹⁷ Ng'abata bosibosi njalala mu komera ohuhena endaalo edatu.

¹⁸ Ni njabitanjo endaalo ebiri, hu lwalondaho nga Yosefu alagira baleeta abaganda babe abo abaloma ati, "Ese ndi muutu atya Hatonda, olw'ehyo muhole ehi mbaloma ko mujone.

¹⁹ Ni muba ni muloma amazima, mulala hu enywe asigale njano aye olw'amago genywe agali hulumwa enjala, abasigayenjo bagameyo banjirire abaatu bomu mago genywe abali hulumwa enjala, emere.

²⁰ Aye muli n'ohundeeterea njano nakoma wenywe ko kahase ebi muloma era ko mujone." Nga bahola baaty.

²¹ Nga baloma abeene n'abeene baati, "Mu butuufu ehi hwahola muganda yeefe sihyali hiraŋi. Hwabona enaku eyi gaali ni nayo n'atwegayirira humulehe aye sihwanjulirisa bibye. C'ehigima bino bitwolireho."

²² Nga Lubbeeni abagobolamo ati, "Sinabaloma ti omuseere mutamwosaho habi hosihosi aye enywe mwagaana ohunjulira ebyange? Naahani huli n'ohubiroosa."

²³ Sibamanya Yosefu ni gaali n'anjulira ebi baloma olwohuba gaali atambisa omutafuta ohuloma ni nabo.

²⁴ Nga Yosefu anjwa anja bali atiina anjatu akukumusa amasiga, nga gagamayo eyi bali, ng'aloma ni nabo nindi. Ng'alagira banamba Simyoni bamudanya mu komera, bosibosi ni babona.

²⁵ Nga Yosefu alagira bejusa esanju j'abaganda babe emere, banamba n'ebbeesa eja hiisi muutu baajita mu sanju jaawe, nga babawonjera n'emere ey'ohulya ni bali mu lugendo.

²⁶ Ng'ango abaganda babe batwiha emere yaawe hu nasugirya jaawe basimbuha ohwagamayo engo.

²⁷ Owiire ni waberirira nga basalano banjenyuhe anjatu. Mulala hu bo ni gasitula esanju yiye ohunja nasugirya yiye emere, ng'abona ebbeesa jije ni jiri hu mugulu w'esanju yiye.

²⁸ Ng'aloma baganda babe ati, "Bangoboheseye ebbeesa jange, nj'eki mu sanju yange."

Ng'emyoyo jibahubba mu bifuba ni bateetema huteetema ni bebuusa abeene n'abeene baati, "Hatonda atuholire hi hino?"

²⁹ Ni boola engo e Kanani, nga balomera Yakobbo laata yaawe byosibyosi ebyabolaho baati,

³⁰ "Omusinde anjuga egwanga eyi hwatiina ohugula emere, gaaloma ni neefe n'ebbogo n'atulobohesamo ohuba baheeti.

³¹ Aye nga humulomera huuti, 'Efe sihuli baheeti,

³² hwali ehumi n'ababiri, abaana ab'omuutu mulala, mulala gafa, mujere yeefe gaasigalayo ni seefe engo mu gwanga ly'e Kanani.'

³³ "Ng'ango omusinde omunjigi w'egwanga eryo, atuloma ati, 'Hino cehi nja hutegereraho ti muli huloma hy'amazima: mulehe njano mulala hu nywe, ko enywe abandi mujirire abaatu benywe emere olw'enjala eyiruma.

³⁴ Aye mundeeteranga njano muganda yenywe omujere, ehyo nj'ehinditegereraho ti simuli baheeti, ko ndehule muganda yenywe ono. Era muja huba b'edembe ohwihala mu gwanga lino mwetaaye.' "

³⁵ Ni begula esanju jaawe, hiisi muutu gagaanamo ebbeesa jije! Bo ni saawe ni babona ebbeesa ejo, ng'obuti bubanjamba.

³⁶ Nga saawe Yakobbo abaloma ati, “Mukenireho abaana bange. Yosefu gaatiina era ni Simyoni yeesi hinqirire era mwenda ohutusaho ni Bbenjamini yeesi. Hiisi hiitu hiri hutiinira bubi.”

³⁷ Nga Lubbeeni aloma semwana ati, “Wiitanga abaana bange bombi, singa sindigobosa Bbenjamini. Njesige keesi nja humugobosa.”

³⁸ Aye nga Yakobbo aloma ati, “Omwana wange saaja hutiina eyo ni nenywe, olwohuba mugandawe gaafa, niye nj’asigayeno yenene. Singa agwira ehigosi hu ngira, ehyo hiija hundeetera ohutiina e magombe n’obutahi bungi bugali.”

43

Abaganda ba Yosefu bagamayo e Misiri

¹ Enjala yeyongera ohuluma abaatu bugali mu gwanga ly’e Kanani.

² Ni baali ni bahenire ohulya emere yosiyosi eyi baatusa e Misiri, nga Yakobbo aloma abasaani ati, “Mwagameyo e Misiri mutugulireho emere.”

³ Nga Yuda amuloma ati, “Omusinde ola omunugi waayo gatulabula ati, ‘Simuja hugobolayo huloma ni nange ohutusaho nga mujire ni muganda yenywe.’

⁴ N’onafugiirire Bbenjamini ohutiina ni neefe, hunatiine e Misiri hwabagulirayo emere eyindi.

⁵ Aye nooba n’otafugiirira hutiina ni naye, sihunatiine olwohuba omusinde ola gatuloma ati, ‘Sinja hugobolayo huloma ni nenywe ohutusaho ni mujire ni mujere yenywe.’ ”

⁶ Nga Yisirayiri amuloma ati, “Lwahiina mwalomera omusinde oyo muuti muli ni muganda yenywe owundi, ohundeetera obugosi buno?”

⁷ Nga bamugobolamo baati, “Omusinde oyo gatubuusa bugali ebitunambaho, gaabuusa n’ebifa hu mago geefe ati, ‘Senywe ahiirino mulamu? Muli ni muganda yenywe owundi?’ Efe hwagobolangamo hugobolamo ebi gatubuusanga. Hwahamanyiiye hu hi huuti anatulome ati, ‘Muje muleete muganda yenywe oyo?’”

⁸ Nga Yuda aloma semwana Yisirayiri ati, “Fugiirira hutiina e Misiri n’omwana mangumangu hugule emere, ehyo hija huleetera ewe ni neese ko n’amago geefe ohuona enjala.

⁹ Ese suubisa ohumuhuuma butiiribiri. Era ni tamugobosa n’ano, ogwo guja huba musango gwange.

¹⁰ Singa ebiseera sibiŋwereeye hu huloma hu hiitu hino, engeri hwali huhulomeeyeho hale, aŋa ndomera n’ano hwahali hugobolayo mulundi ogwohubiri.”

¹¹ Ng’ano saawe Yisirayiri abaloma ati, “Hinaba ni hiri hiityo, muhole muuti: muŋambeho birala hu biitu ebilirira erala obulaŋi mu hyalo hyefe hino, mute mu saju jenywe muŋirireho omusinde oyo ng’ehirabo. Muŋire ebyahawoowo ebi balanga baati bbaamu ni miira n’omudugere ko n’ebibala ebi balanga baati alumondi.

¹² Muŋire ebbeesa ej’emirundi ebiri olwohuba muli n’ohugobosayo ebbeesa jira ejibabateera mu esaju jenywe. Hamunga sihyali higenderere.

¹³ Muŋire ni muganda yenywe yeesi, mwagame eyiri omusinde oyo omunugi.

¹⁴ Sunga Hatonda Omwene Buŋangi, omunugi oyo abalehulire muganda yenywe Simyoni ni Bbenjamini, bagobole. Ese nimba wohufirwa abaana bange, hahibe hiityo, puma hyahuhola.”

¹⁵ Ng'abasaani babe abo banamba ebirabo ebyo n'ebbeesa ej'emirundi ebiri nga beehirira batiina e Misiri beyanjula eyiri Yosefu ni bali ni Bbenjamini.

¹⁶ Yosefu ni gababona ni bali ni Bbenjamini, galoma alabirira amago gage ati, "Nira abasinde bano mu nyumba ewange, osale ehyayo otegehe ehiinjulo olwohuba banaalye ehyomu muusi ni nange."

¹⁷ Ng'olabirira amago gage, ahola ng'olu Yosefu gamuloma, ng'anjira abasinde abo mu nyumba ewa Yosefu.

¹⁸ Abaganda ba Yosefu batya ni babanjira mu nyumba ewa Yosefu. Baneege baati, "Batuleetire n'ano olw'ebbeesa ejibata mu sanu jeefe hu ludaayi. Atuleetire eno atuhubbe owiibi ahene alagire batuhadaase bahene batufuule beedu babe era banjira ni nasugirya jeefe."

Ehiinjulo mu mago ga Yosefu

¹⁹ Olw'ehyo, batiina eyiri alabirira amago ga Yosefu, owaali na mulyango gw'enyumba bamuloma baati,

²⁰ "Muhulu, hwaja n'ano omulundi omudaayi ohugula emere.

²¹ Aye ni hwagamayo, hwola anjira n'ano hwanjira, ni hwabonjira esanu jeefe, hiisi mulala gaganamo ebbeesa enyene n'enyene eji gasasulira emere, ni jira hu mugulu w'emere. Olw'ehyo, hujigobohise.

²² Sihumanyire owajira mu sanu jeefe. Huleetire n'ebbeesa ejindi ohugula emere."

²³ Ng'alabirira amago ga Yosefu abagobolamo ati, "Enjira bubi, mutatya. Hatonda wenywe era Hatonda wa senywe, gaba n'ano obujira mu sanu jenywe. Nasuna ebbeesa jenywe eji mwasasula." Ni gahena ohuloma, ng'abatuhisa Simyoni.

²⁴ Ng'ano alabirira amago ga Yosefu abengisa mu nyumba ewa Yosefu, ng'abanjira amaaji basaaba amagulu, ng'ano ni nasugirya jaawe enyaasi ohulya.

²⁵ Nga bategeha ohujambira Yosefu ebirabo olwohuba baali babalomira baati gaali aja hujira njira ni naabo ehyomu muusi.

²⁶ Yosefu ni gagobola engo, nga bamujira ebirabo nga bahena bahubba amafuha mu moni jije.

²⁷ Ng'ababuusa ng'olu baali, ng'ahena ababuusa ati, "Senywe oyu mwandomeraho, ali atye? Aliyo mulamu?"

²⁸ Nga bamugobolamo baati, "Omwidu wuwo, seefe aliyo, ahiiriyo mulamu." Nga bahubba amafuha ohulaga baati bamujira njira.

²⁹ Yosefu ni gabetoloosamo emoni, gabona Bbenjamini muganda yaawe, omwana wa nyina, ng'ababuusa ati, "Oyo nje muganda yenywe ohirira erala obujira oyu mwandomeraho?" Ng'ahena amuloma ati, "Mwanawe, Hatonda ahujambira ehisa."

³⁰ Yosefu ni gaabona Bbenjamini omwana wa nyina era mutoowe, ganyanguha ohujambira ohuheja ehifo an'ohujira. Gatiina mu hisenge hihye ehy'enjambira ng'alirira omwo.

³¹ Ni gahena ohujira, ng'asaaba mu moni, atula, ni gegumirisa ohutenda abaali njira bamanye ng'aloma alabirira amago gage ati, "Yinjira emere."

³² Ng'abe njira Yosefu yenyene, n'abaganda babe njira bonene n'Abamisiri abalirira njira ni naye njira bonene. Bahola baaty'o olwohuba hyali hya mbiho eyiri Abamisiri ohujira njira n'Ababbebulaniya.

³³ Beehasa abaganda babe abo ni bamulengereye ni beema hu myaha jaawe, ohujira hu mudaayi ohwola hu mujira. Nga bahejanaho ni beenjira olwohubeehasa baaty'o.

³⁴ Nga babenula emere ni bayituhisa hu meeza ya Yosefu, cooka eya Bbenjamini yasinga eyabahye bosibosi emirundi etaanu. Balya era banywa ni Yosefu era ni baali basangaafu.

44

Ehihopo ehy'efeeza mu sanju ya Bbenjamini

¹ Ni bahena ohulya, nga Yosefu alagira alabirira amago gage ati, "Yoolera abasinde emere mu sanju jaawe hiisi muutu n'omuteeramo eyi asobola ohugega. Era hiisi muutu muteere ebbeesa jije hu mugulu w'emere mu sanju yiye.

² N'ohena onambe ehihopo hyange ehi babbota mu feeza ohite hu mugulu w'esaju eyamuto yaawe era taamo n'ebbeesa eji asasuuye."

³ Ni wahya mu mugamba pwipwipwi, ng'aseebula abasinde abo baniina nasugirya jaawe.

⁴ Ni baali ni bahiiri hwola njaleeni ohunwa mu hibuga, nga Yosefu aloma alabirira na wuwe ati, "Londa hu basinde abo, n'onaboleho obalome oti, 'Lwahiina mutusasuuye ehibi mu hiraŋi ehi hubaholire?"

⁵ Hino nj'ehihopo ehi musengwa yange anyweramo era nj'ehi atambisa ohumanya ebijja hubano mu moni. Muholire hibi ohuhiiba.' "

⁶ Era ni gabalondaho ng'abagaana abaloma ehi Yosefu gamuloma.

⁷ Aye nibo nga bamuloma baati, "Muhulu, hiina ehigema waloma ebibono ebyo? Sihusobola huhola ehiitu hyehyo.

⁸ Obanga hwagobohiise ebbeesa eji hwagaana mu sanju jeefe ni hwola e Kanani, lwahiina hwiba efeeza oba ezaabbu ohunwa mu nyumba ya musengwawo?"

⁹ Singa njabano mulala hu efe abeedu babo, oyu onabone nahibihire, embwa enjibi yegula omugogo. Aye abasigayeno hwesihwesi huja hufuuha beedu babo."

¹⁰ Ng'alabirira amago ga Yosefu, amugobolamo ati, "Mutehiise bulani. Oyo oyu nagaane n'ehihopo nj'anafuuhe omwidu wange yenene. Abasigaayeyo nibo sibanabehe musango."

¹¹ Ng'ano hiisi mulala hu bo atwihula esaju yiye ayita naasi, ng'ahena ayibonolola.

¹² Ng'alabirira ewa Yosefu, atandihira hu y'omuhulu yaawe ohwaza paka olu goola hu yomuŋere. Nga bagaana ehihopo mu sanju ya Bbenjamini.

¹³ Ni hyazuuha hiiti ehihopo ehyo hyali mu sanju ya Bbenjamini, nga bahanula engoye jaawe olw'owusiba, nga bahena bagobosa esaju jaawe hu nasugirya jaawe bagama mu hibuga.

¹⁴ Mu hiseera ehyo, Yosefu gaali ahiiri mu nyumba e wuwe, Yuda n'abaganda babe ni boola mu nyumba, nga bahubba amafuha mu moni jije ni bajooleeye.

¹⁵ Nga Yosefu ababuusa ati, "Muholire hiina ehyo? Simumanyire muuti omuutu hy'ese asobola ohulagula gamanya ebiiitu ebija hubano mu moni?"

¹⁶ Nga Yuda amugobolamo ati, "Hunaalome hi musengwa yange? Hunuma hya huloma. Hunenosyeho huutye ohulaga huuti hunuma musango? Hatonda ganihire obubi weefe, efe abeedu babo. Nahani huli beedu ba musengwa yeefe, efe njalala ni nooyo oyu baageene n'ehihopo mu sanju yiye."

¹⁷ Aye Yosefu galoma ati, "Sipanga huhola ehiitu hyehyo, oyu bageene n'ali n'ehihopo nj'aja ohufuuha omwidu wange. Abasigaaye mweyagamire eyiri senywe, miyaaya."

Yuda ahiihirira abaganda babe

¹⁸ Nga Yuda gegerera aña Yosefu gaali amuloma ati, “Kusunga musengwa yange, wunjihirise ohubaaho n’ehindoma eyi oli. Kusunga otanyigira ese omwidu wuwo, olwohuba manyire ti oli n’obunangi hy’owa Falaawo era ehi olagira nj’ehi bahola.

¹⁹ Muhulu, watubuusa efe abeedu babo oti, ‘Muli ni senywe oba muganda yenywe?’

²⁰ Nga huhugobolamo huuti, ‘Huli ni seefe aye asahulunjire era huliyo ni muganda yeefe oyu seefe gasaala mu wusahulu. Muganda yeefe owundi, gaafa. Nahani muganda yeefe oyo nj’omwana yenene aliño hu nyina era seefe amwenda bugali.’

²¹ Ng’ano otuloma oti, ‘Mumuleetanga nãno muboneho ko kahase ti ebi muloma bituufu.’

²² Nga muhulu, huhugobolamo huuti, ‘Bbaabba sasobola hwihirisa omwana oyo ohumulehaño, asobola n’ohufa ogw’omwana wuwe.’

²³ Aye ng’otuloma oti, ‘Ohutusaho ni muleetire nãno muto yenywe, sinja hubehirisa hugobola nãno hwemeerera mu moni jange nindi.’

²⁴ Era muhulu, ni hwagama engo hwalomera seefe ehi watuloma.

²⁵ “Emere ni yatunwaho, nga seefe atuloma ati, ‘Mwagame e Misiri mutugulireho emere nindi.’

²⁶ Aye hwamugobolamo huuti, ‘Sihuja hutiina e Misiri ohutusaho ni hutiinire ni muganda yeefe Bbenjamini olwohuba omunugi waayo gatuloma ati sigenda hutiineyo ni hunuma muganda yeefe ahira ohuba omunjere.’

²⁷ “Nga Bbaabba atugobolamo ati, ‘Mumanyire muuti nyinenywe gaasaalira abaana abaseere babiri.

²⁸ Mulala gangota hu moni era añañuma hubuusabuusa esolo yamulya. Ohunjwa hulwo simubonangaho.

²⁹ Singa munjira ono yeesi, nãbaño ehigosi hu ngira, muja hugira tiine e magombe ni ndi n’enaku ey’amaani.’ ”

³⁰ Yuda geeyongera ohuloma ati “Olw’ehyo, singa nagama engo wereere añañuma Bbenjamini, ng’olu bulamu wa Bbaabba buholera bugali hu mwana oyo,

³¹ kasita anabone ni hutagemeyo ni mulebe yeefe oyo, aja hufa. Efe abeedu babo huja huba ndiife ohuleeteeye Bbaabba olumbe ohumwita.

³² Ehyo n’ohitaaye año, nahahasa Bbaabba ti nja humuhuuma. Namuloma ati, ‘Singa simugobosa n’ali mulamu, omusango guliba hu ndiise.’

³³ “Kale kusunga ofugiirire omuseere ono gagame engo n’abaganda babe, ese kole owiidu mu hifo hihye.

³⁴ Olwohuba nagama tye eyiri Bbaabba, omwana oyo n’añumaño? Kusunga wunjeede tagama ohubona ehija ohwola hu Bbaabba.”

45

Yosefu geyanjula eyiri abaganda babe

¹ Yuda n’ahenire ohweririgana, Yosefu gaali saahisobola hweyongera ohwehweherera eyiri abaganda babe mu moni j’abaneeresa babe. Olw’ehyo, galagira Abaneeresa abo banwenjo batule ebulafu. Kale ni nãali ni nãñumaño omuutu owundi yesiyesi ohutusaho abalebe babe, ng’abaloma ati, “Ese ndiise Yosefu.”

² Ng’ahena alira n’ejanjaasi ery’amaani, n’Abamisiri abaali ebulafu baanulira era batiina balomeraho n’abomu mago ga Falaawo.

³ Nga Yosefu aloma abaganda babe ati, “Ese ndiise Yosefu! Bbaabba ahiirino mulamu?” Aye abaganda babe ni banjulira ehyo, sibamugobolamo olw’esisi.

⁴ Ng’ango Yosefu aloma abaganda babe ati, “Mwigerere nanao.” Ni beegerera ana gaali ng’abaloma ati, “Ndiise Yosefu muganda yenywe, oyu mwagusa abaatu b’e Misiri.

⁵ Aye nanjume alunjira owahye era muteralihirira olwohuba mwatunda hyapweramo ohuba nanao, olwohuba Hatonda gapindiha eno mbeherereyo ponie obulamu w’abaatu.

⁶ Naahani myaha ebiri enjala n’eruma aye emyaha etaanu mu moni, naja hunjuma ohuhoma n’ohuhungula.

⁷ Ne Hatonda gapindiha eno ohubehererayo, ko enywe n’abejuhulu benywe mwahajona mu ngeri eyenjisa, mwahasigalano ni muli balamu hu hyalo huno.

⁸ “Sindiinywe omwagira naaja nanao aye Hatonda. Gafuula omuni w’amagesi omuhulu owa Falaawo, omuhungu w’amago gage era omunugi w’ehyalo hy’e Misiri hyosihyosi.

⁹ Kale mwagameyo mangu mulomere Bbaabba muuti, ‘Yosefu omwana wuwo aloma ati Hatonda gamufuula munugi w’egwanga ly’e Misiri lyosiryosi. Olw’ehyo, yangunaho wuuje eno mangumangu.

¹⁰ Oja humenyanga mu twale ly’e Goseni era oja huba naapi ni neese, ewe n’abaana ko n’abejuhulu babo n’etaama n’embusi n’enombe ko ni neebyo byosibyosi ebi oli ni nabyo.

¹¹ Nja huhulabirira n’oli eno, olwohuba enjala ehiiruma emyaha etaanu ejomu moni. Nanao sooja hulumwa enjala.’

¹² “Enywe mwabeene ko ni muganda yange Bbenjamini, mubona muuti mu butuufu oweene, ndiise ali huloma ni nenywe.

¹³ Mutiine mulomere Bbaabba hu nono eri ndi ni nalyo nanao mu gwanga ly’e Misiri n’ebinjamba hu biitu ebindi byosibyosi ebi muweene era muhene mumuleete nanao mangu.”

¹⁴ Ng’ango ahena agwa mugandawe Bbenjamini mu hifuba nga bombi bakukumusa amasiga olw’esangaalo.

¹⁵ Ni gahena ng’agwa abaganda babe bosibosi mu bifuba nakukumusa amasiga olw’esangaalo. Oluvanyuma ng’abaganda babe batandiiha ohunaya ni naye.

¹⁶ Amanuliro ni goola mu lubiri lwa Falaawo ti abaganda ba Yosefu baali bajire, Falaawo n’abahungu babe bosibosi baali basangaafu.

¹⁷ Nga Falaawo aloma Yosefu ati, “Loma abaganda babo oti, ‘Mutwihe emigugu hu nasugirya jenywe mwagame e Kanani,

¹⁸ muleete senywe n’amago genywe, muuje mube eno. Nja hubana e twale erisingira erala obulani era muja huba n’emere.’

¹⁹ Era balome oti, ‘Mutiine n’ebigaali ohunwa nanao e Misiri, ohugegeramo abaana abanere n’abahasi benywe, muleete ni senywe.’

²⁰ Era mutafaayo hu biitu byenywe ebi muli ni nabyo eyo olwohuba ebirani byosibyosi ebyomu gwanga ly’e Misiri, biija huba byenywe.”

²¹ Ng’abasaani ba Yisirayiri* bahola baatyo. Nga Yosefu abana ebigaali, ng’olu Falaawo galagira era gabanana n’emere eyohulira mu ngira.

²² Nga hiisi mulala hu bo amuna ebyambalo ebinyaaaha aye ng’ana Bbenjamini ebitundu by’efeeza ebihumi bidatu† n’ebyambalo emigigi etaanu.

* 45:21 45:21 Oba Yakobbo. † 45:22 45:22 Huupi ekilo edatu n’ehitundu.

²³ Ng'aneeresa semwana nasugirya ehumi ni jetwihire ebirani ebyomu gwanga ly'e Misiri, ni nasugirya ekasi ehumi ni jetwihire engaano n'emere n'ebyohulira mu ngira ni batiina.

²⁴ Ng'ango aseebula abaganda babe abo ahena abaloma ati, "Mutaduhanira mu ngira."

²⁵ Ng'abaganda babe batiina banwa e Misiri, boola mu hyalo hy'e Kanani eyiri Yakobbo laata yaawe.

²⁶ Nga bamuloma baati, "Yosefu ahiiriyo mulamu era muhulu nj'angu ehyalo hy'e Misiri." Aye ehyo hyamuñoleresa era sigahifugiirira.

²⁷ Aye ni bamulomera byosibyosi ebi Yosefu gabaloma, gabona n'ebigaali ebi Yosefu ganindiha ohumugega ohumunjira e Misiri, nga Yakobbo laata yaawe agobolamo amaani.

²⁸ Ng'ango Yisirayiri aloma ati, "Naahani fugiirira! Yosefu omwana wange ahiiriyo mulamu. Nja hutiina muboneho ni kiiri hufa."

46

Yakobbo atiina e Misiri

¹ Nga Yisirayiri anamba olugendo atiina n'ebitu bibye byosibyosi ebi gaali ni nabyo era ni goola e Bberuseebba, ganayo enjongo eyiri Hatonda wa Yisaka semwana.

² Nga Hatonda aloma ni Yisirayiri mu hirooto owiire ati, "Yakobbo, Yakobbo."

Nga Yakobbo amugobolamo ati, "Wanji Musengwa."

³ Nga Hatonda amuloma ati, "Ndiise Hatonda, Hatonda wa lataawo, otatya hutiina e Misiri, olwohuba ndihufuulira eyo egwanga ebbala.

⁴ Nja hwehirira ni neewe ohutiina mu gwanga ly'e Misiri era mu butuufu oweene ndihugobosa n'ano. Era n'olifa, Yosefu alihugolola."

⁵ Ng'ango Yakobbo anwa e Bberuseebba, ng'abaana ba Yisirayiri bagega Yakobbo laata yaawe, n'abaana n'abahasi baawe, mu bigaali ebi Falaawo gabanindihira ohugenderamo.

⁶ Nga banjira ebisolo byawe ko n'ebitu byawe ebi baasuna mu gwanga ly'e Kanani, nga Yakobbo n'olulyo lulwe lwosirwosi batiina e Misiri.

⁷ Gatiina e Misiri n'abasaani n'abahaana ko n'abejuhulu babe, olulyo lulwe lwosirwosi.

⁸ Amasiina g'abasaani ba Yisirayiri (Yakobbo n'abasaani babe) abaatiina e Misiri ngagano:

Lubbeeni omusaani wa Yakobbo omudaayi.

⁹ Abasaani ba Lubbeeni baali nje

Kanoki ni Paalu ni Kezirooni ni Karumi.

¹⁰ Abasaani ba Simyoni baali nje

Yemweli ni Yamini n'Okadi ni Yakini ni Zokali ni Sawulo omwana wuwe mu muhasi Omukanani.

¹¹ Abasaani ba Leevi baali nje

Girisoni ni Kohasi ni Merari.

¹² Abasaani ba Yuda baali nje

Eri n'Onani ni Seera ni Preezi ni Zeera. Aye Eri n'Onani baafiira mu hyalo hy'e Kanani.

Abasaani ba Preezi baali nje

Kezirooni ni Hamuli.

¹³ Abasaani ba Yisikaali baali nje

Toola ni Puuva ni Yobbu ni Simurooni.

¹⁴ Abasaani ba Zebbulooni baali nje

Seredi n'Eloni ni Yaleeri.

¹⁵ Abo nj'abasaani ba Leeya aba gasaalira Yakobbo mu Padani Alaamu ohwongera hu ba Dina omuhaana wuwe gasaala. Abaana babe bosibosi, abaseere n'abahaana baali adatu nabadatu.

¹⁶ Abasaani ba Gaadi baali nje
Zifooni ni Hagi ni Suuni n'Ezibboni n'Eri n'Arodi n'Aleeri.

¹⁷ Abasaani b'Aseri baali nje
Yimuna ni Yisuva ni Yisuvi ni Bberiya.
Mbooyo yaawe gaali nje Seera.
Abasaani ba Bberiya baali nje
Hebberi ni Malukiyeeli.

¹⁸ Abo nj'abaana aba Zilupa gasaalira Yakobbo. Zilupa nj'oyu Labbaani gaanja Leeya omuhaana wuwe ohuba omwidu wuwe. Bosibosi njalala, Yakobbo gamusunamo abaatu ehumi namukaaga.

¹⁹ Abasaani ba Lakeeli muha ya Yakobbo baali nje
Yosefu ni Bbenjamini.

²⁰ Yosefu gasaala Manase n'Efulayimu n'ali e Misiri. Asenaasi omuhaana wa Potifeera omusengi wa Oni nj'owaali nyinaawe.

²¹ Abasaani ba Bbenjamini baali nje
Bbeera ni Bbekeru n'Asubbeeli ni Geera ni Naamani n'Eki ni Roosi,
Mupiimu ni Hupimu n'Arudi.

²² Abo nj'abasaani ba Lakeeli aba gasaalira Yakobbo, njalala baali ehumi nabane.

²³ Omusaani wa Daani gaali nje
Husimu.

²⁴ Abasaani ba Nafutaali baali nje
Yahizeeri ni Guuni ni Yezeri ni Silemu.

²⁵ Abo nj'abasaani ba Yakobbo aba Bbiluha gamusaalira. Bbiluha oyo nj'oyu Labbaani gaanja Lakeeli omuhaana wuwe, abe mwidu wuwe. Era nj'owamusaalira abaana musanvu njosinosi.

²⁶ Abo bosibosi abaatiina e Misiri ni Yakobbo, abomu lulyo lulwe n'otuhiiseho abahasi b'abaana babe, baali abaatu kaaga namukaaga.

²⁷ N'ogataho abasaani ba Yosefu ababiri aba gasaalira e Misiri, ohunjirira njalala, abaatu abomu mago ga Yakobbo abaatiina e Misiri bosibosi baali sanvu.

²⁸ Nga Yakobbo atuma Yuda eyiri Yosefu ohumuja endagiriro eyitiina e Goseni. Ni boola mu twale ly'e Goseni,

²⁹ nga Yosefu anamba ehigaali hihye, atiina mu Goseni ohwagaanana Yisirayiri semwana. Yosefu ni gahubba emoni hu semwana ati bbepa, gatiina gamugwa mu hifuba, ng'alira ohuhena ehiseera ehyene ehireeni olw'esangaalo.

³⁰ Oluvanyuma, nga Yisirayiri aloma Yosefu ati, "Njaahani n'olu fa nefiira olwohuba kuweene n'emoni jange nabona ti ohiiri mulamu."

³¹ Ng'ango Yosefu aloma abaganda babe n'abaatu abandi abaatiina e Misiri ni semwana ati, "Nahatiine eyiri Falaawo mulome ti, 'Abaganda bange n'abaatu abandi abajire ni Bbaabba ababaaye ni bamenya mu hyalo hy'e Kanani, bajire ohumenya eno ni neese.

³² Abaatu abo baayi b'ebyayo era bajire n'ebyayo ko n'ebiitu byawe byosibyosi.'

³³ Falaawo n'abalanga gababuusa ati, 'Muhola mirimo hi?'

³⁴ Mumugobolangamo muuti, 'Efe abeedu babo huli baayi by'ebayayo ohunwa mu bunere weefe hy'abasehulu beefe ng'olu baali.' Ehyo hijja humuleetera ohubaleha mumenye mu twale ly'e Goseni olwohuba Abamisiri benyinyalya abaayi."

47

¹ Nga Yosefu atiina alomera Falaawo ati, "Bbaabba gajire ohunwa e Kanani n'abaganda bange n'ebayayo byawe ko n'ebiiitu byawe byosibyosi era bali e Goseni."

² Era gatobolamo hu baganda babe bataanu ng'abanjira ewa Falaawo.

³ Nga Falaawo abuusa abaganda babe abo ati, "Muhola mirimo hi?"

Nga bamugobolamo baati, "Efe abeedu babo huli baayi hya basehulu beefe."

⁴ Nga bamuloma baati, "Hujire ohubaaho eno olwohuba enjala y'amaani e Kanani era ebyayo byefe binjuma n'anyaasi ery'ohwaya. Huhusunga otufugiirire humenye mu twale ly'e Goseni."

⁵ Nga Falaawo aloma Yosefu ati, "Lataawo n'abaganda babo bajire eyi oli,

⁶ egwanga ly'e Misiri liri mu mihono jijo, leha lataawo n'abaganda babo beehale mu twale erihira obulanji. Hababe e Goseni. N'oba n'omanyire mulala hu bo ali n'omuhono ogwohwaya, muje alabirirenga ebyayo byange."

⁷ Ng'ano Yosefu anjira Yakobbo semwana eyiri Falaawo. Yakobbo n'ahenire ohuheesa Falaawo n'ohumusabira ekabi,

⁸ nga Falaawo amubuusa ati, "Oli n'emyaha jinga?"

⁹ Nga Yakobbo agobola mu Falaawo ati, "Kenire emyaha cikumi n'adatu ni senguujaha mu hyalo muno. Emyaha jange mitono era ja bigosi aye sijoola hu myaha ja basehulu bange abaali abagendi."

¹⁰ Nga Yakobbo asabira Falaawo ekabi ahena anjwano atiina.

¹¹ Ebyo ni byanjwa, nga Yosefu anjamba semwana n'abaganda babe abanja eroba mu twale ly'e Lameseesi erihirayo obulanji mu gwanga ly'e Misiri bamenyamo ng'olu Falaawo galagira.

¹² Nga Yosefu anjamba semwana n'abaganda babe ko n'abaatu aba gaali ni nabo emere ohusizira hu bungi w'abaana baawe.

Enjala ebitiirira hu hyalo

¹³ Mu hiseera ehyo, njali njanjwano mere mu hyalo hyosihyosi olwohuba enjala yaali nyingi bugali.

¹⁴ Nga Yosefu ahumbaania ebbeesa josijosi ejaali mu gwanga ly'e Misiri nomu Kanani eji batundanga mu ngaano ng'anjira mu lubiri lwa Falaawo.

¹⁵ Abaatu b'e Misiri n'e Kanani ni batambisa ebbeesa jaawe josijosi jabanjwaho, batiina eyiri Yosefu bamuloma baati, "Muhulu, tujje emere. Otatuleha hufa enjala. Ebbeesa jitunjweeho."

¹⁶ Nga Yosefu abaloma ati, "Ng'olu bbeesa jibanjweeho, njahani muleete ebyayo byenywe mbanjemo emere."

¹⁷ Nga bamunjirira embalaasi n'etaama n'enjombe ni nasugirya jaawe, abanjamo emere. Ng'omwaha ogwo gaaja abanja emere mu byayo byawe byosibyosi.

¹⁸ Omwaha ogwo ni gwanjwaho, nga nindi abaatu batiina eyiri Yosefu omwaha ogwalondaho bamuloma baati, "Sihunjanga hwehweherera musengwa yeefe, mu butuufu oweene ebbeesa jatunjwaho n'ebayayo byefe

byosibyosi njahani bibyo. Nahani hunuma hiitu hyosihyosi ohutusaho emibiri n'amaloba geefe.

¹⁹ Huhusunga otatuleha hufa enjala hulehe anjo amaloba geefe. Tugule era ogule n'amaloba geefe otunemo emere. Efe huja hufuuha beedu ba Falaawo n'amaloba geefe gafuuhe gage. Tunje emere hwahaona enjala, amaloba geefe gatasigala anjo ni munumamo muutu."

²⁰ Olw'enjala ohubitiirira mu gwange ly'e Misiri, abaatu bagusa Yosefu amaloba gaawe, nga gafuuha ga Falaawo. Hiisi Mumisiri gaali n'ohutunda eroba lirye olw'enjala, ng'eroba lifuuha lya Falaawo.

²¹ Nga Yosefu afuula abaatu beedu ohunwa hu salo ly'e gwanga ly'e Misiri ohwola hu yindi.

²² Aye sigagula loba ly'abasengi olwohuba basunanga omugabo ohunwa ewa Falaawo era balinga n'emere eyibahena. Ehyo nje hyagira ndibatunda byawe.

²³ Nga Yosefu aloma abaatu ati, "Ale njahani ng'olu mbagulire, muli baatu ba Falaawo n'eroba lyenywe lyosiryosi lya Falaawo. Owumo mbobuno muje muhome.

²⁴ Aye ni mugesha emere, muli n'ohuna Falaawo hirala ehyohutaano, efikaho esigale yenywe n'abaana benywe ko n'abaatu abamenya ni nenywe."

²⁵ Ng'abaatu bamugobolamo baati, "Muhulu hufugiirira ohuba beedu ba Falaawo olwohuba obaaye wahyere eyi huli otunonisye ohufa enjala."

²⁶ Nga Yosefu ahitango ng'egambi mu gwanga lya Misiri n'ohwosa hatyane ti hirala ehyohutaano ehy'amakungula bya Falaawo. Eroba ly'abasengi lyonene njeritafuuha lya Falaawo.

²⁷ Nga Abayisirayiri bamenya mu gwanga ly'e Misiri mu twale ly'e Goseni. Basuna obuinda era hiisi ehi banjambangaho hyalimo ehyasa era beyongera obungi bugali.

²⁸ Nga Yakobbo ahena emyaha ehumi namusanvu mu gwanga ly'e Misiri. Nga njalala nsoinsoi aba n'emyaha cikumi ane namusanvu.

²⁹ Ehiseera ni hyali huupi ohwola Yisirayiri* ohufa, galanga omusaani wuwe Yosefu ng'amuloma ati, "Pambire ehisa ote omuhono gugwo njasi w'ehisambi hyange, olayire oti oja hundaga ehyere era obe mwesigwa eyi ndi mutasiha mu gwanga ly'e Misiri.

³⁰ Aye ni fanga, wungeganga watusa e Misiri, wapira wasiha njalala n'abaatu bange."

Nga Yosefu amugobolamo ati, "Nja huhola ng'olu olomire."

³¹ Nga Yisirayiri amuloma ati, "Layira oti oja huhola ng'olu oli husuu-bisa." Ng'ango Yosefu amulayirira. Nga Yisirayiri gediira hu muhoomero gugwe ajumirya Hatonda.†

48

Manase n'Efulayimu

¹ Oluvanyuma lw'endaalo sinyingi, balomera Yosefu baati, "Lataawo mulwaye bugali." Ng'ango Yosefu atiina n'abasaani babe bombi Manase n'Efulayimu ohubona semwana.

² Ni balomera Yakobbo baati, "Omusaani wuwo Yosefu gajire ohuhubona," Yisirayiri gahahamuha gehala hu hitanda.

* **47:29 47:29** Oba Yakobbo. † **47:31 47:31** hu muhoomero gugwe Ebyanjandihwa ebindi biroma biiti hu hitanda hiye.

³ Nga Yakobbo aloma Yosefu ati, “Hatonda Omwene Bunangi gambonehera e Luuzi mu gwanga ly’e Kanani, nga gaapa ekabi,

⁴ aloma ati, ‘Nja huhwasa ni ngalanya olusaaye lulwo. Nja hufuula olusaaye lulwo ohuba amawanga mangi era ndibanja ehyalo hino ohuba obutaka emirembe n’emirembe.’

⁵ Naahani abasaani babo bombi Efulayimu ni Manase, aba wasaalira mu gwanga ly’e Misiri muno, ni kiiri huuja baaja hufuuha bange. Abaana abo Efulayimu ni Manase baaja hufuuha bange ng’olu Lubbeeni ni Simyoni baali baana bange.

⁶ Abaana abawasaala oluvanyuma, baaja huba babo era baaja husuna eminjuluhu ohunwa hu bahyawe abo ababiri.

⁷ Kola hino olw’ehyo ehyola hu maawo Lakeeli. Ni naali ni pwa e Padani, ehy’enaku nga gafiraho mu ngira mu hyalo hy’e Kanani ni njahiirino ahanaanjiro ohwola Efulaasi. Kale nga musiiha eyo hu engira eyitiina e Efulaasi” (nje Bbeserekemu).

⁸ Yisirayiri ni gabona abasaani ba Yosefu, ng’abuusa ati, “Bano baana b’ani?”

⁹ Nga Yosefu agobolamo mu semwana ati, “Bano nj’abaana aba Hatonda gaopera nana.”

Nga Yisirayiri amuloma ati, “Baleete nana mbasabire ekabi.”

¹⁰ Emoni ja Yisirayiri jaali sijibona bulani olw’obusahulu. Nga Yosefu abegeresa njapi ni semwana, Ng’ano Yisirayiri abagwa mu hifuba abafumbeerera.

¹¹ Nga Yisirayiri aloma Yosefu ati, “Naali sipeega ti nja huhubonaho nindi. Ne Hatonda gapaaye ekabi naabona nohu lusaaye lulwo lwosi.”

¹² Nga Yosefu abatusa mu magulu ga sehulu yaawe geyala hwiroba mu moni jije.

¹³ Nga Yosefu abanjamba bombi, Efulayimu amulunanya hu muhono gwa Yisirayiri omugooda. Era ng’anjamba Manase mu muhono gugwe omugooda amulunanya hu muhono gwa Yisirayiri omulungi.

¹⁴ Aye Yisirayiri gajanula emihono ni jibitangeene, ganjamba omuhono gugwe omulungi gaguta hu mutwe gw’Efulayimu owaali omunjere aye ng’anjamba omuhono gugwe omugooda aguta hu mutwe gwa Manase owaali omudaayi.

¹⁵ Ng’asabira Yosefu ekabi ati,
 “Hatonda w’abasehulu bange Yibbulayimu ni Yisaka,
 mu bulamu waawe bagendanga ng’olu genda,
 Hatonda owundabiriiye ohunwa obunjere wange wosiwosi ohwola hatyane,

¹⁶ Malayika oyo owununuuye mu bigosi byosibyosi,
 aje abaseere bano ekabi.

Abaatu bakebulirenga era bahebulirenga ni Yisaka Bbaabba ni Yibbulayimu sehulu yange olw’abaseere bano,
 basalagane ekasi n’esinde beyongere era baale hu hyalo.”

¹⁷ Yosefu ni gabona semwana n’ataaye omuhono gugwe omulungi hu mutwe gw’Efulayimu, sihyamusangaasa. Olw’ehyo, ganjamba omuhono gwa semwana omulungi ni genda agutuse hu mutwe gw’Efulayimu agute hu mutwe gwa Manase.

¹⁸ Nga Yosefu aloma semwana ati, “Bbe, Bbaabba, Manase nj’omudaayi, njamba omuhono gugwo omulungi ogute hu mutwe gugwe.”

19 Aye semwana gagaana gaaloma ati, “Manyire, mwana wange, manyire. Yeesi alifuuha gwanga era yeesi aliba muhulu. Ne mugandawe omujere alimuhira era abejuhulu babe balifuuha mawanga mangi.”

20 Yisirayiri gabasabira ekabi hu ludaalo olwo ati,
“Abayisirayiri banasabenga ekabi ni baloma baati,
‘Hatonda ahufuule hy’Efulayimu ni Manase.’ ”

Kale mu hubasabira ekabi, gatangirisa Efulayimu mu hifo hya Manase.

21 Nga Yisirayiri aloma Yosefu ati, “Ese ndi huupi hufa aye Hatonda anaabenga njalala ni nenywe era alibagobosayo mu hyalo hya basehulu benywe.

22 Era ewe ndiwe oyu paaye eroba eryomu twale ly’e Sekemu eri nasuna olu nasoosa Abamooli n’epiima n’obusaale. Omugabo gugwo guli n’ohuhira ogwabahyo.”

49

Yakobbo asabira abasaani babe ekabi

1 Ng’ajo Yakobbo alanga abasaani babe abaloma ati, “Muhumbaane mbalomere ebiribabaho mu biseera ebijja mu moni.

2 “Muhumbaane, mujulire,
enywe abasaani ba Yakobbo.
Mujulire ehi senywe Yisirayiri aloma.

3 “Lubbeeni, ndiwe namudaayi wange,
ndiwe oweeta amaseere gange,
enono n’amaani gago gahira aga bosibosi.

4 Ewe otabuha hy’amaaji agabanda,
sooja huba w’enono olwohuba waniina hu hitanda hya lataawo,
hu buliri wange wawonoona,
wanjenyuha n’omuhasi wange.

5 “Simyoni ni Leevi baganda,
epiima jaawe bisoosa ebisihiirisa.

6 Sinja hubenimbaho mu huteesa hwawe,
sinja huba mu luhiiho lwawe,
olw’etima lyawe beeta abasinde,
era balemasa enombe ebunwa
ohwenda ohwesangaasa.

7 Obusungu waawe
buholimirwe, olwohuba bungi,
obuhambwe waawe obuleeta olusisimo.
Ndi sasaania abejuhulu babo
mu Yisirayiri mwosimwosi.

8 “Ewe Yuda, abaganda
babo baja huhutendanga,
banahuhubbirenga amafuha,
olwohuba oja hunangula abalabe babo.

9 Mwana wange Yuda oli
musira hy’epologoma,
eyigobola ohunwa mu hunjiima.

Mwana wange Yuda oli
musira hy’epologoma, nj’ani ahusagadula?

- 10 Esimbo y'owaami siyija
 hunwa mu ngalo ya Yuda,
 oba esimbo y'obunugi
 ohunwa mu ngalo y'abejuhulu babe,
 ohwola olu omweneeyo aliija ohuyinjira
 oyo oyu baatu bosibosi mu hyalo baligondera.
- 11 Emizabbibbu jije jiryama bugali,
 jiryama goola n'ohujirobbaho nasugirya
 era alyosa engoye
 mu mwenge omutwahaali
 ogwomu mizabbibbu.
- 12 Emoni jije jiritwahaala
 ohuhiraho omwenge gw'emizabbibbu,
 n'ameeno gage galiba mahosa hy'amabeere.
- 13 "Zebbulooni aja humenya
 hu gobo ly'enyanya,
 eyo hu mwalo eyi amaato gagobera.
 Esalo yiye eja huba yi Sidoni.
- 14 "Yisikaali ali hya
 nasugirya ey'amaani,
 egalamira ngati w'emigugu
 ne ni tasobola hwenyoha.
- 15 Cooka n'abona ehifo ehi
 ali hunuumuliramo ni hiri
 hiraŋi era ni hyesiimisa,
 agonda bamutwiha emigugu, gaahola owiidu.
- 16 "Ewe Daani oja
 hulamulanga abaatu babo n'otehubbira,
 nga hirala hu biha bya Yisirayiri.
- 17 Daani oja huba wahabi
 hy'omusota ogweteegire hu tulo w'oluguudo,
 hy'efulugudu hu tulo w'oluguudo,
 ebooja ohugulu hw'embalaasi yesinduha
 ng'oyo ayihayeho agwa hinyumanyuma."
- 18 Ni gahena ng'alomba ati,
 "O MUSENGWA,
 kusunga wuuje wunonjole."
- 19 Nga Yakobbo atiina mu moni n'ohulaamira abaana babe ati,
 "Ewe Gaadi, ehibinja
 hy'abasigu hirihuwaagala,
 aye olyesoolaho wahibbinga
 era baduluma ni bataheja n'egongo.
- 20 "Ewe Aseri, eroba liryo
 lija huba gimu bugali,
 abejuhulu babo balimanga
 emere eyi bahabaha baliryanga.

21 “Ewe Nafutaali wuuja
huba hy’emaadu eyetaaya mwisugu
era esaala otwana otuboneha obulanyi.

22 “Yosefu oja huba
hy’omuzabbibbu ogwamera hu tulo w’olwabi,
oguleremala n’amasaga gagwo
ganiina gasingaho n’ehiteepe.

23 Abalabe babo
bahuwaagala n’obuhambwe ow’amaani,
nga ko balasa obusaale n’ehabyo.

24 Aye waguma
wanywanywasa ehisoosa hihyo,
olwohuba Omwene Bunangi,
Hatonda wa Yakobbo,
Oyo Amulabirira
era Ogubaale omu Yisirayiri genjogoma,

25 Hatonda wa lataawo, gahuyeeda,
Hatonda Omwene Bunangi ahunge ekabi,
ekabi eja namugulu mwigulu,
ekabi ejinjwa njaasi mwiroba,
ahunge ekabi osaale ekasi n’esinde
era n’ebyayo bibyo bisaalagane.

26 Ekabi eji lataawo ali huhuŋa
jihiriraho erala ejo ejinjwa mu sozi,
esozi ejibanjo emirembe n’emirembe,
era enjingi ejolubeerera
ekabi ejo josijosi jibe hu Yosefu
olwohuba ewe onaabenga
mulangira mu balebe babo.

27 “Naahani ewe
Bbenjamini oli hya nahinywamalwa,
mu mugamba ahafuula ehyanjimirere
era ehy’egulo gaheneresa ehi asigahiise.”

28 Ebyo byosibyosi nj’ebiha bya Yisirayiri ehumi nabibiri era ebyo mbebi saawe galomaho n’abasabira ekabi, hiisi muutu namuŋa ekabi ejimusaanira.

Ohufa hwa Yakobbo

29 Ng’ano saawe Yakobbo abaloma n’abahamiirisa ati, “Ndi huupi hufa aye ni fanga, musiihanga njalala n’abasehulu bange mu pungulu eyiri mu hisugu ehyali ehy’Efulooni Omuhiiti,

30 mu pungulu eyiri e Makupeera njaapi ni Mamule mu hyalo hy’e Kanani. Ehisugu ehyo Yibbulayimu gahigula hu Efulooni Omuhiiti ohusiihangamo abaatu babe.

31 Naweene ano, pana baasiiha Yibbulayimu ni Saala omuhasi wuwe, naweene ano pana baasiiha Yisaka ni Labbeka omuhasi wuwe era ano pana nasiiha Leeya.

32 Ehisugu omuli epungulu eyo, bahigula hu Bahiiti.”

³³ Yakobbo ni gahena ohulaabbira abasaani n'ebibono ebyo, ng'adunda amagulu agata hu hitanda gegolola, nga geesa omuuya ogusembayo, ng'afa.

50

¹ Nga Yosefu agwa hu semwana, alira n'amufumbereeye olwobulumi n'ohwenda ohu gaali n'amwendamo.

² Nga Yosefu alagira abeedu babe abasaṅu ohuta obulesi hu mulambo gwa semwana Yisirayiri, gutabola. Ng'abasaṅu abo bahola ng'olu babalagira.

³ Ohuhola hu mulambo gutabola hyanjiranga endaalo amahumi ane. Era Abamisiri bahena endaalo sanvu ni bamulira.

Banjira omulambo gwa Yakobbo e Kanani

⁴ Endaalo ej'ohumulira ni janwa, nga Yosefu aloma abahungu abanja Falaawo amagesi ati, "Ni muba ni mupambirwa ehisa, mundomere Falaawo muuti,

⁵ 'Bbaabba gandayisa ati, "Ndi huupi hufa era ni fanga wusiihanga mu pungulu eyi nayaba mu gwanga ly'e Kanani." Kale kusunga wufugiirire tiine siihe Bbaabba, oluvanyuma ko ngobole.' "

⁶ Nga Falaawo amuloma ati, "Tiina osiihe lataawo ng'olu gahulayisa."

⁷ Nga Yosefu atiina ohusiiha semwana. Abahungu ba Falaawo bosibosi bamunereheraho: abahulu b'embuga ko n'abasaaja bahulu mu gwanga ly'e Misiri n'abasaaja bahulu abomu nyumba yiye

⁸ n'abomu mago ga Yosefu bosibosi n'abaganda babe ni naabo abaali mu mago ga semwana Yakobbo. Abaana baawe abanjere n'etaama n'enjombe jaawe, ebyo byonene nj'ebyasigala e Goseni.

⁹ Ebigaali era nabohu mbalaasi boosi bamunereheraho ohuja ohusiiha semwana. Ehibinja ehyamunerehera hyali hibbala bugali.

¹⁰ Ni boola mu hifo hy'Atadi aṅa baasiritiranga engaano, ṅaapi ni Yoludaani, abaatu bahubba enduulu era balira bugali. Nga Yosefu ahena endaalo musanvu n'ahola omukolo gw'ohulira semwana mu hifo ehyo.

¹¹ Abakanani abaali ni bamenya mu hitundu ehyo omwali ehifo hy'Atadi aṅa baasiritiranga engaano, baloma baati, "Abamisiri balirire bugali olw'enaku." C'ehyagira ehifo ehyo ṅaapi ni Yoludaani bahiranga baati Abbiri Mizirayimu.*

¹² Abasaani ba Yakobbo baahola ng'olu gabalagira:

¹³ nga banjira omulambo gwa saawe bagusiiha e Kanani mu pungulu mu hisugu hya Makupeera ṅaapi ni Mamule, ehi Yibbulayimu gagula hu Efulooni Omuhiiti ohusiihangamo abaatu babe.

¹⁴ Yosefu ni gahena ohusiiha semwana, niye n'abaganda babe ko n'abaatu abandi bosibosi abaatiina ni naye ohusiiha semwana, baagamayo e Misiri.

Yosefu agumya abalebe babe

¹⁵ Abaganda ba Yosefu ni baabona saawe n'afuuye, nga baloma baati, "Naahani ng'olu Bbaabba gahenire ohufa, Yosefu asobola ohwenda ohutwesasusa olw'ehihwamuhola."

¹⁶ Ehyanjwamo nga batuma omuutu eyiri Yosefu baati, "Lataawo ni gaali n'ahiiri hufa, galoma ati,

* **50:11 50:11** *Abbiri Mizirayimu* hitegeesa hiiti "ohulira hw'Abamisiri."

¹⁷ ‘Mulomanga Yosefu muuti: Kusunga osoniye abaganda babo ebisirisinye ebi bahuhola.’ Nahani huhusunga osoniye abeedu ba Hatonda wa lataawo.” Ni balomera Yosefu obuhwenda owo, galira amasiga.

¹⁸ Ng’abaganda babe batiina bahubba amafuha mu moni jije, bamuloma baati, “Huli beedu babo.”

¹⁹ Nga Yosefu abaloma ati, “Mutatya. Sindi Hatonda.

²⁰ Mwali mwendire ohukosa aye Hatonda gahicuusamo olw’ohwenda ohwoheresa ehiriyo hatyane, ohuonia abaatu bangi.

²¹ Olw’ehyo, mutatya. Nja hubahuuma, enywe n’abaana benywe.” Ng’abahahasa ati enjuma higosi hyosihyosi ehija huboolaho. Era galoma ni nabo n’enjoyo.

Ohufa hwa Yosefu

²² Yosefu gamenya e Misiri n’abomu mago ga semwana bosibosi. Gawangaala emyaha cikumi mu kumi.

²³ Yosefu gabona abaana b’Efulayimu ab’omulembe ogwohudatu. Gabona n’abaana ba Makiri omusaani wa Manase, aba boosi gabala ohuba baana babe.

²⁴ Ehiseera hyola, nga Yosefu aloma abaganda babe ati, “Ese ndi huupi hufa. Aye mu butuufu Hatonda alibanunula gabatusa mu gwanga lino gabanjira mu hyalo ehi gasuubisa galayirira Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo ati aja hubanja.”

²⁵ Nga Yosefu alayisa abasaani ba Yisirayiri ati, “Hatonda alibanunula era mugeganga amagumba gange mwagatusa mu gwanga lino.”

²⁶ Nga Yosefu afa n’ajesa emyaha cikumi mu kumi. Nga bamuhalirira bamuta mu sanduuku e Misiri.

OHUNUNUHA

Enyanjula

Ehitabo hino hyeyongera ohuloosa ebyafaayo ebiṅamba hu baatu ba Hatonda, Abayudaaya, ohunwa aṅa ehitabo hy'Etandiha hihoma. Etandiha y'ehitabo hino yiroma hu Abayudaaya bosibosi ng'olu baali beedu mu hyalo hy'e Misiri aye Hatonda gaṅulira ohusaba hwawe ni basunga obuyeedi, ng'atobola Musa ohuba mutangirisi waawe. MUSENGWA gamuṅa obusobozi ohubatangirira ohunwa e Misiri mu wiire olu geeta abaana abaseere abadaayi bosibosi ko n'ebayayo ebidaayi byosibyosi mu hyalo hy'e Misiri aye gabihisya Abayisirayiri (Huṅ 1-12).

Aye wayire ng'Abayisirayiri baali bafuuhire banunule, babonaabona bugali mu lulafu mu lugendo lwawe ni batiina mu hyalo hy'e Kanani ehi Hatonda gasubisa ohubaṅa. Bajeemeranga Hatonda aye ni boola hu lusozi Sinaayi, Hatonda gabaṅa Amagambi Ehumi ko n'agandi aga baali n'ohuhuuma (Huṅ 13-20).

Ohwongera hu Magambi Ehumi, Hatonda gabaṅa ebiragiro ebiṅamba hu ngeri ey'ohumujumiryangamo ko n'engeri ey'ohutongolamo ehifo aṅa abasengi baja humuṅeerangamo eṅongo n'ebirabo (Huṅ 21-40).

Hino nj'ehitabo ehyohubiri hu bitaanu ebi Musa gaṅandiiha. Era bateberesa baati gahiṅandiha mu mwaha ogwa 1,400 ko basaale Yesu.

Abamisiri bagudya Abayisirayiri

¹ Yakobbo oyu baali ni balanga erindi baati Yisirayiri ko n'abasaani babe baatiina e Misiri, hiisi muutu n'abomu mago gage. Era abasaani abo baali nje

² Lubbeeni ni Simyoni ni Leevi ni Yuda

³ ni Yisikaali ni Zebbulooni ni Bbenjamini

⁴ ni Daani ni Nafutaali ni Gaadi ko n'Aseri.

⁵ Abaatu bosibosi ab'olulyo lwa Yakobbo baali sanvu. Mu hiseera ehyo, Yosefu gaali amenyire e Misiri.

⁶ Oluvanyuma, nga Yosefu n'abalebe babe ko n'abaatu abandi bosibosi abomu mulembe ogwo, baṅwa ohufa.

⁷ Aye Abayisirayiri basaala era beyongera obungi bugali, nga bejula ehyalo hy'e Goseni.

⁸ Ng'aṅo Falaawo omunyaha, owaali n'atamanyire hyosihyosi ehyali ni hiṅamba hu Yosefu, gehala hu tebe y'obuṅugi w'egwanga ly'e Misiri.

⁹ Nga Falaawo oyo aloma abaatu babe Abamisiri ati, "Bahyange mwetegerese hino ehi njahubalomera, Abayisirayiri beyongeeye obungi bugali era b'amaani ohutuhira.

¹⁰ Olw'ehyo, hubasalire amagesi, ni hitali c'ehyo baja hweyongera obungi era singa ṅabaano olutalo baja hwenjimba n'abalabe beefe batu-soosa nga bahena bedulumirano."

¹¹ Olw'ehyo, baabataho abanyapala ohubanyigirisa n'emirimo emigumu, batongolera Falaawo ebibuga ebi balanganga baati Pisomu ni Lameseesi, ebyohubungangamo ebiitu.

¹² Aye Abamisiri aṅa bahomya ohunyigirisa Abayisirayiri, paṅa Abayisirayiri bahoma ohweyongera obungi n'ohuhwana mu gwanga eryo. Abamisiri beesinya Abayisirayiri

¹³ era babagudya bugali.

14 Abamisiri bahalubya obulamu w'Abayisirayiri ni babatambisanga emirimo emigumu ej'ohuhubba amatafaali n'ohuholanga mu ndimiro nomu mago. Nga babatambisa byosibyosi ni batabasaasira.

15 Nga habaha w'e Misiri aloma abasanu abahasi Ababbebbulaniya abasaalisa, aba baali ni balanga baati Sifura ni Puuwa ati,

16 "Ni mubanga ni musaalisa abahasi Ababbebbulaniya, ne mwabona omwana n'ali museere, mumwitanga. Aye n'abanga muhaana, mumulehanga."

17 Aye abasanu abasaalisa abo, baana Hatonda enono, sibahola ng'olu habaha w'e Misiri gaali n'abalagiiye, sibeeta baana abaseere.

18 Ng'ano habaha w'e Misiri atumisa bamulangira abasaalisa abo ababuusa ati, "Lwahiina muleha abaana abaseere baaba balamu?"

19 Ng'abasaalisa bagobola mu Falaawo baati, "Abahasi Ababbebbulaniya sibali hya bahasi Abamisiri, olwohuba nibo bali n'amaani, ana abasaalisa baboleraho, baba bahenire hale ohwesaalira."

20 Nga Hatonda ana abasanu abasaalisa abo ekabi era Abayisirayiri beyongera hweyongera ohwala.

21 Era olwohuba abasanu abasaalisa baana Hatonda enono, gaabana amago.

22 Ng'ano Falaawo ana abaatu babe bosibosi ehiragiyo ati, "Hiisi mwana omuseere Omubbebbulaniya oyu basaala, mumudanyanga mu lwabi Kiyira, ne omwana omuhaana mumulehanga gabanu mulamu."

2

Ohusaaliwa hwa Musa

1 Lulala, omusinde owomu hiha hya Leevi ganira omuhasi yeesi owomu lulyo lwa Leevi.

2 Ng'omuhasi oyo aba hida, asaala omwana museere. Ni gabona omwana n'ali munoono, gamuhweha emyesi edatu.

3 Aye ni gabona n'atananga hweyongera ohumuhweha, ganamba ehisero ehi baluha mu mafunjo, ng'ahinjahaho obudobo. Ng'ano ataamo omwana oyo, ahena ahinjamba ahita mu masati hwiigenya w'olwabi Kiyira.

4 Nga mbojjo y'omwana oyo gemeerera ni gesambireho, abone ehinamwoleho.

5 Ng'ano omuhaana wa Falaawo geehirira atiina hu lwabi Kiyira ohusaaba, n'abeedu babe baali bagendera hu hwiigenya w'olwabi ni naye. Ni baali ni bagenda, ng'abona ehisero mu masati ng'atuma omwidu wuwe ahinaane ahimunjirire.

6 Ni gahifunuhula, gaali aheja abona omwana. Omwana oyo gaali alihulira. Ng'ehisa himunambira omwana oyo. Ng'aloma ati, "Ono mulala hu baana Ababbebbulaniya."

7 Ng'ano mbojjo y'omwana oyo abuusa omuhaana wa Falaawo ati, "Tiine kulangire omuhasi Omubbebbulaniya ahwokehese omwana oyo?"

8 Ng'amugobolamo ati, "Tiina omuleete." Omuhaana gatiina gamuleetera omuhasi nyina y'omwana.

9 Ng'omuhaana wa Falaawo aloma omuhasi oyo ati, "Nira omwana ono omunjokehese, nja huhunanga omuhemba." Ng'omuhasi oyo anira omwana, amuhuma.

10 Omwana oyo ni gahula, ng'amunamba amunjirira omuhaana wa Falaawo, ng'afuaha musaani wuwe, ng'amutaho esiina ati Musa olwohuba galoma ati, "Namutusa mu maaji."

Musa adulumira e Midiyaani

¹¹ Lulala, oluvanyuma lwa Musa ohuhula, gatiina eyaali abalebe babe Ababbebbulaniya, ng'abona ng'olu Bamisiri baali ni babanyigirisa. Ng'abona Omumisiri n'ahubba Omubbebbulaniya, mulala hu b'egwanga lirye.

¹² Musa ni gaheja enjuyi n'enjuyi, ng'abona ni njanuma muutu, ganamba Omumisiri gamwita, ng'ahena amwojeraho omujehe.

¹³ Ni wahya, Musa ni gaali n'agenda genda, ng'abona abasinde Ababbebbulaniya babiri ni basoola, ng'aloma oyo owaali omusobyati, "Hiina ehi ohubbira Omubbebbulaniya wahyo?"

¹⁴ Ng'omusinde oyo amugobolamo ati, "Nj'ani owahufuula omuhulu era omulamuzi weefe? Keesi wenda hunjita ng'olu weetire Omumisiri?" Musa ni ganulira, gatyana ng'aloma mu mwoyo gugwe ati, "Abaatu bamanyire ehi naholire!"

¹⁵ Falaawo ni ganulira ehi Musa gahola, genda ohumwita yeesi. Aye Musa gaduluma ng'atiina e Midiyaani. Ni goola, gatiina gehala hu sobere.

¹⁶ Mu hiseera ehyo, omusengi w'e Midiyaani gaali n'abahaana musanvu, abatiinanga ohudana amaaji, bejusa ebiitu eby'ohunywehesamo etaama n'embusi ja saawe.

¹⁷ Abaayi b'etaama n'embusi batiina nga babbinga abahaana abo. Aye Musa genyoha gabayeeda, ganywesa ebyayo byawe.

¹⁸ Abahaana abo ni baagamayo eyiri Ruweeli saawe, gabaloma ati, "Nga mugaluhire mangu olwa leero!"

¹⁹ Nga bamugobolamo baati, "Nalino Omumisiri atuyeedire gatunonia abaayi abatutaganyanga era gaadana amaaji, ganywesa ebyayo byefe."

²⁰ Nga Ruweeli abuusa abahaana babe ati, "Ali neena? Lwahiina mumulehireeyo? Mutiine mumulange, anyweho amaaji."

²¹ Ng'ano Musa afugiirira ohumenya ni Ruweeli owamuja omuhaana wuwe oyu balanganga baati Zipola, ohuba omuhasi wuwe.

²² Nga Zipola asaala omwana museere, nga Musa amutaho esiina ati nje Girisomu olwohuba ati, "Mbaye mubuli mu gwanga eritali lyange."

²³ Ni nabitano emyaha, nga habaha w'e Misiri afa. Abayisirayiri basigala ni bahibinda olw'owiidu obu baalimo. Nga balira era ohulira hwawe olw'owiidu nga hwolera Hatonda.

²⁴ Hatonda ganulira ohubinda hwawe ng'ahebulira endagaano yiye eyi gahola ni Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo.

²⁵ Nga Hatonda abona ohugada hw'Abayisirayiri, gabanambira ehisa.

3*Musa n'ahadejo ahaali ni haaduha omuliro*

¹ Lulala, Musa ni geemera ebyayo bya Yesero semwana y'omuhasi wuwe era omusengi w'e Midiyaani, gatiina naleeni eyo mu lulafu, nga goola e Horebbu hu lusozi lwa Hatonda.

² Nga malayika wa MUSENGWA amubonehera mu hifaananyi hy'ahadejo ahaali ni haaduha omuliro. Musa gabona ahadejo ni haaduha omuliro aye ni hataguguliha.

³ Nga Musa aloma mu mwoyo gugwe ati, "Hino hyenunjisa, leha nigerere mbone ehiitu hino, lwahiina ahadejo sihaguhuliha."

⁴ MUSENGWA ni gabona Musa ni gegereeye ohubona ehyali ni hitiina mu moni, nga Hatonda n'ali mu hadejo amulanga ati, "Musa, Musa!" Nga Musa amugobolamo ati, "Wanji."

5 Nga Hatonda amuloma ati, “Otegeerera eno. Tusamo engayito olwohuba ehifo aña wemereeye, hyawufu.”

6 Ng’ajo ameedaho ati, “Ndiise Hatonda wa lataawo, Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka era ni Yakobbo.” Musa ni ganulira ebibono ebyo, gewiha mu moni olwohuba gatyā n’ohuheja hu Hatonda.

7 Ng’ajo MUSENGWA aloma Musa ati, “Mu butuufu mbwene ohubonaabona hw’abaatu bange abali e Misiri era puliye ohulira hwawe ni basunga ohubanja abanyapala abo ababatambisa ng’abeedu. Era manyire enaku yaawe.

8 Olw’ehyo, nihire ohubanja obunugi w’Abamisiri n’ohubatusa mu gwanga eryo, mbanire mu hyalo ehituluha amabeere n’omudugere, hatyane ehirimu Abakanani n’Abahiiti n’Abamooli n’Abaperezi n’Abahiivi ko n’Abayebbusi.

9 Hituufu, ohulira hw’Abayisirayiri hwolire eyi ndi era mbwene engeri eyi Bamisiri babatulugunyamo.

10 Olw’ehyo, kutuma e Misiri eyiri Falaawo, otuseyo abaatu bange Abayisirayiri.”

11 Aye Musa galoma Hatonda ati, “Ndiise ani ohutiina eyiri Falaawo ohutusa Abayisirayiri e Misiri?”

12 Nga Hatonda amugobolamo ati, “Nja huba njalala ni neewe. Era hano nj’ahaja ohuba ahabonero ohuhahasa haati ndiise ahutumire: N’ohenire ohutusa abaatu abo e Misiri, mulijumirya Hatonda hu lusozi luno.”

13 Ng’ajo Musa aloma Hatonda ati, “Singa tiina eyiri Abayisirayiri nga mbaloma ati, ‘Hatonda wa basehulu benywe gaatumire eyi muli,’ nga bambuusa baati, ‘Esiina lirye nj’ani?’ Ndibaloma tye?”

14 Nga Hatonda aloma Musa ati, “Ndiise NDI.* Oli n’ohulomera Abayisirayiri oti, ‘NDI gaatumire eyi muli.’ ”

15 Galoma Musa ati, “Loma Abayisirayiri oti, ‘MUSENGWA† Hatonda w’abasehulu benywe, Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, gaatumire eyi muli.’ Eryo nj’esiina lyange eri bali n’ohukebuliriraho emirembe n’emirembe.

16 Tiina ohumbaanie abatangirisi b’Abayisirayiri obalome oti, ‘MUSENGWA Hatonda w’abasehulu benywe, Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, gamboneheeye nga gandoma niije eyi muli mbalome ti, “Mbwene ebi babaholire e Misiri.

17 Era salireeno ohubatusa e Misiri mu hyalo ehyohubonaabona, mbanire mu hyalo ehituluha amabeere n’omudugere omuli Abakanani n’Abahiiti n’Abamooli n’Abaperezi n’Abahiivi n’Abayebbusi.”

18 “ ‘Abatangirisi b’Abayisirayiri baja huhunjulirisa. Era ewe n’abatangirisi abo mutiine eyiri habaha w’e Misiri mumulome muuti, “MUSENGWA Hatonda w’Ababbebulaniya gaatubonehera. Olw’ehyo, tufugiirire hutiine mu lugendo olw’endaalo edatu mu lulafu, huneyo enjongo eyiri MUSENGWA Hatonda weefe.”

19 Aye manyire ti habaha w’e Misiri saaja hubafugiirira hutiina ne nja humunajia.

20 Olw’ehyo, nja hutambisa obunangi wange ohuhola ebyamaliholiho e Misiri ohuyiboneresā. Oluvanyuma lw’ebyo, aja hubafugiirira ohutiina.

21 “ ‘Era nja hufuula abaatu bange bahoda mu moni j’Abamisiri, konyo ni muba ni munwa e Misiri, mutanjwayo n’engalo njereere.

* 3:14 3:14 Ndiise NDI Oba NDI EHYO EHI NDI. † 3:15 3:15 Mu Lubbebulaniya ehibono ehibacuusa baati “MUSENGWA” hinjulirihana hy’ehibono ehibacuusa baati “NDI” mu lunyiriri 14.

22 Hiisi muhasi Omuyisirayiri atiine eyiri omuhasi wahye Omumisiri muliranwawe, n'eyiri omuhasi ali ew'Omumisiri, amusunge efeeza n'enzaabbu ko n'engoye mujine abaana benywe abaseere n'abahaana. Mu ngeri eyo muja hunjira obunjinda bw'Abamisiri.' "

4

Hatonda aja Musa obunangi ohuhola ebyamaliholiho

1 Oluvanyuma, nga Musa aloma Hatonda ati, "Aye singa sibafugiirira oba ohunjuliirisa ehi mbaloma, ni baloma baati 'MUSENGWA sigahubonehera!'"

2 Nga MUSENGWA amubuusa ati, "Hiina ehi onjambire mu ngalo?" Nga Musa amugobolamo ati, "Simbo."

3 Ng'ango MUSENGWA amuloma ati, "Yidanye njaasi." Nga Musa ayidanya njaasi nga yifuuha temu, ayiduluma.

4 Ng'ango MUSENGWA aloma Musa ati, "Yinjambe omuhira." Nga Musa anjamba etemu eyo, nga yifuuha simbo.

5 Nga MUSENGWA amuloma ati, "Oholanga ahabonero aho basobole ohufugiirira baati MUSENGWA Hatonda wa basehulu baawe, Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, gahwehwehulira."

6 Ng'ango MUSENGWA amuloma ati, "Yingisa omuhono gugwo mu lugoye." Nga Musa gengisa omuhono gugwe mu lugoye. Ni gagutusamo, gwaliho ebigege era ni guli muhosa hy'amabaale g'efula.

7 Nga Hatonda amuloma ati, "Yagamy omuhono gugwo mu lugoye." Nga Musa agwagamyamo. Ni gagutusamo, gwali gutereeye ni guli hy'ebitundu ebindi eby'omubiri gugwe.

8 Ng'ango MUSENGWA aloma Musa ati, "Ni batahafugiirire olw'ehyamaliholiho ehisooka, baja hufugiirira olw'ehyohubiri.

9 Aye banagaana ohufugiirira olw'ehyamaliholiho ebyo byombi, odananga amaaji agomu lwabi Kiyira wahena wagajuha hu woomu. Amaaji ago gaja hufuuha mafugi."

10 Ng'ango Musa aloma MUSENGWA ati, "O MUSENGWA, ohunwa hale simanyire huloma bulani era sicuuhangaho ohunwa olu waloma ni nange omwidu wuwo. Ese simanyire huloma bulani era ndi n'enguguma."

11 Nga MUSENGWA amubuusa ati, "Nj'ani ahola omuutu gahena gaamutaho omunwa? Nj'ani amufuula ataloma oba omusinja? Era nj'ani amuna emoni eji bona oba amuleetera ohuba omunofu? Sindiise MUSENGWA?"

12 Olw'ehyo, tiina, nja huhuyeeda ohuloma era nja huhuna ehy'ohuloma."

13 Aye Musa gamugobolamo ati, "O Musengwa, kusunga otume omuutu owundi."

14 Ehyo hyaleetera MUSENGWA ohulunjira Musa, ng'amuloma ati, "Obona otye omulebe wuwo oyu balanga baati Alooni Omuleevi? Manyire ti asobola ohuloma bulani. Alihuuja musanjanaane era hinamusangaase ohuhubona.

15 Olw'ehyo, onaalome ni naye, omulomere ehyohuhola. Nja hubayeeda mwembi era nja hubasomesanga ehy'ohuhola.

16 Alooni aja huloma n'abaatu hu lulwo era aja huba oti munwa gugwo eyiri abaatu era weesi oja huba oti Hatonda eyi ali.

17 Aye tiina n'esimbo eyo, oyitambise ohuhola ebyamaliholiho."

Musa agobolayo e Misiri

18 Ng'ano Musa agobolayo eyiri Yesero semwana y'omuhasi wuwe ng'amuloma ati, "Kusunga naagame e Misiri eyiri abaganda bange, mbone oba bahiiri balamu." Nga Yesero agobolamo mu Musa ati, "Tiina miyaaya."

19 Musa ni gaali n'ahiiri e Midiyaani, MUSENGWA gaali amulomire ati, "Yagamayo e Misiri olwohuba abo bosibosi abaali ni benda ohuhwita, bafuuye banoooyeno."

20 Kale Musa ganjamba omuhasi n'abasaani babe gabata hu nasugirya nga gagamayo mu gwanga ly'e Misiri. Era ganjamba esimbo ya Hatonda ng'atiina ni nayo.

21 Nga MUSENGWA aloma Musa ati, "Naahani olihwagamayo e Misiri, oholanga ebyamaliholiho byosibyosi ebi kupaaye obunangi ohuholera mu moni ja Falaawo. Aye nja huhahanyasa omwoyo gugwe ohutafugiirira abaatu bange hutiina.

22 Olomanga Falaawo oti, 'MUSENGWA aloma ati, Yisirayiri nj'omusaani wange omudaayi.

23 Nahuloma ti "Leha musaani yange atiine ganjumirye." Aye ogaana ohumuleha atiine. Olw'ehyo, nja hwita omusaani wuwo omudaayi.' "

24 Musa n'amago gage ni baali mu lugendo ni batiina e Misiri, banjenyuha anjatu nga MUSENGWA amwagaana era gaali huupi amwite.

25 Ng'ano Zipola muha Musa anjamba ebaale eryogi, ahomola omusaani waawe. Ng'adanya ehigode ehyo hu magulu ga Musa, amuloma ati, "Mu butuufu oli wamwange ow'amafugi!"

26 Ng'ano MUSENGWA aleha Musa. (Mu hiseera ehyo ehi muhasi wuwe galomeramo ati, "wamwange ow'amafugi," gaali ategeesa ohuhomola.)

27 Nga MUSENGWA aloma Alooni ati, "Tiina mu lulafu wagaanane ni Musa." Ng'atiina amwagaana hu lusozi lwa Hatonda era ng'amugwa mu hifuba.

28 Ng'ano Musa alomera Alooni byosibyosi ebi MUSENGWA gamuloma n'ebyamaliholiho byosibyosi ebi gamulagira ohuhola.

29 Nga Musa n'Alooni batiina bahumbaania abatangirisi bosibosi ab'Abayisirayiri.

30 Nga Alooni abalomera byosibyosi ebi MUSENGWA galoma Musa. Era Musa gahola ebyamaliholiho mu moni j'abaatu abo,

31 ng'abatangirisi bafugiirira. Era ni banjulira baati MUSENGWA gaali afaayo hu bulamu waawe era ati gaali aja hubanunula, bahubba amafuha bamujumirya.

5

Falaawo agaana ohuja Abayisirayiri enyaasi

1 Lulala, nga Musa n'Alooni batiina eyiri Falaawo bamuloma baati, "MUSENGWA Hatonda w'Abayisirayiri aloma ati, 'Leha abaatu bange batiine banyiiye embaga mu lulafu ohuupa enono.' "

2 Nga Falaawo ababuusa ati, "MUSENGWA wenywe oyo nj'ani oyu ndi n'ohugondera fugiirire Abayisirayiri ohutiina? Simanyire hiitu hyosihyosi ehinjamba hu MUSENGWA oyo era sinja huleha Abayisirayiri hutiina."

3 Nga Musa n'Alooni bamugobolamo baati, "Hatonda w'Ababbbulaniya gatubonehera. Huhusunga otufugiirire hutiine mu lugendo olw'endaalo edatu huneyo enongo eyiri MUSENGWA Hatonda weefe mu lulafu, atatuleetaho hanupuli oba hutuleetera lutalo."

4 Aye habaha w'e Misiri galoma Musa n'Alooni ati, "Lwahiina mwenda ohulehesa abaatu emirimo jaawe? Mwagame hu mirimo jenywe."

⁵ Ng'ano Falaawo abaloma ati, "Enywe muli n'ohuhimanya muuti Abayisirayiri beyongeeye obungi mu gwanga, nindi mwenda balehe emirimo jaawe!"

⁶ Hu ludaalo olwene olwo, Falaawo galagira abanyapala n'abatangirisi b'Abayisirayiri ati,

⁷ "Mulehere ano ohuṅa abaatu enyaasi eryohuhubbisa amatafaali. Mulehe abeene batiine baleete.

⁸ Aye bali n'ohuhubba obungi w'amatafaali ng'olu babayenga ni bahubba. Mutahendesa namba y'amatafaali. Abaatu abo badoto, c'ehigira baloma mbo baati, 'Tulehe hutiine huṅeyo enjongo eyiri Hatonda weefe.'

⁹ Leha abasinde abo bahole emirimo ni ṅaṅuma hubasaasira balehere ano ohuṅuliirisa eby'obudulingi."

¹⁰ Ng'ano abanyapala n'abatangirisi b'Abayisirayiri batiina nga baloma abaatu baati, "Falaawo aloma ati, 'Sibaja hubaṅanga nyaasi.

¹¹ Enywe wabeene mutiine mwendule enyaasi eyi munalisaṅaane. Aye enamba y'amatafaali aga muhubba, sinja hubahendesaho naṅadiidiri.' "

¹² Olw'ehyo, Abayisirayiri batiina hiisi ṅaatu mu gwanga ly'e Misiri ni baheja enyaasi.

¹³ Abanyapala Abamisiri beyongera ohunyigirisa Abayisirayiri ni babaloma baati, "Mwoherese obungi w'amatafaali aga babendaho hiisi ludaalo hyahale olu baali ni babaṅa enyaasi."

¹⁴ Abanyapala aba Falaawo gataṅo ohulabirira emirimo eji Abayisirayiri baali ni bahola, babahubbanga ni bababuusa baati, "Lwahiina olwejo n'olwa leero simwoherehiise bungu w'amatafaali hy'ahale?"

¹⁵ Ng'ano abatangirisi b'Abayisirayiri batiina eyiri Falaawo ni bemulugunya baati, "Lwahiina efe abeedu babo, otubisya otyo?"

¹⁶ Sibatuṅa nyaasi aye batuloma ohuhubba enamba y'amatafaali enyene eyo! Apeedu babo batuhubba. Aye esobi yiṅwera hu baatu babo."

¹⁷ Nga Falaawo amugobolamo ati, "Muli bidoto, ṅaṅuma hindi muli bidoto! C'ehigira musunga muuti mbo babalehe mutiine muṅonge eyiri MUSENGWA.

¹⁸ Olw'ehyo, mwagameyo muhole emirimo. Sibaja hubaṅa nyaasi aye muli n'ohuhubba obungi w'amatafaali ng'olu mubaaye ni muholanga."

¹⁹ Ehyo hyaleetera abatangirisi b'Abayisirayiri ohumanya baati baali mu higosi, Falaawo ohubaloma ati, "Simuli n'ohuhendesa enamba y'amatafaali aga muli n'ohuhubba hiisi ludaalo."

²⁰ Ni baṅwa ewa Falaawo, basaṅaana Musa n'Alooni ni babahuumire.

²¹ Ng'abatangirisi abo babaloma baati, "MUSENGWA abasalire omusango olwohuba mutuleeteeye obusuule mu moni ja Falaawo ko n'abahungu babe era ehi mutuholire, hiri hy'ohubaṅa epiima ohutwita."

Musa gemulugunya eyiri MUSENGWA

²² Ng'ano Musa agobolayo eyiri MUSENGWA amuloma ati, "O MUSENGWA, lwahiina oleeteeye abaatu bano ebigosi? Ehyo nj'ehyagima waatuma?"

²³ Ohuṅwa ni natiina ewa Falaawo ohuloma ni naye mu siina liryo, hiree-teeeye abaatu babo ebigosi. Ne ewe ṅaṅuma ehi oholireṅo ohubanunula!"

6

¹ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "ṅaahani oja hubona ehi nja huhola Falaawo. Era olw'obuṅangi wange, aja huleha abaatu bange batiine. Era olw'obuṅangi wange, omwene aja hubabbinga mu gwanga lirye."

² Nga Hatonda aloma Musa ati, "Ndiise MUSENGWA.

³ Ndiise owabonehera Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo nga Hatonda Omwene Buṅangi. Aye sinabehwehulira nga MUSENGWA.

⁴ Era n'ehindi, nanywania endagaano yange ni nabo, nabasuubisa ohubana egwanga ly'e Kanani eri bamenyamo ng'abalugendwa.

⁵ Puliye ohubinda hw'Abayisirayiri, ab'Abamisiri babafuuye beedu era kebuliye endagaano yange.

⁶ Olw'ehyo, loma Abayisirayiri oti, 'Ndiise MUSENGWA era nja hubanoṅola mu hijoogi hy'Abamisiri n'ohuba abeedu baawe. Nja hubanunula ohuṅwa mu wiidu w'Abamisiri era nja hubanunula n'omuhono gwange ogw'amaani ni kola ebyamaliholiho ni sala omusango.

⁷ Enywe, nja hubafuula ohuba baatu bange era nja huba Hatonda wenywe. Mulimanya muuti Ndiise MUSENGWA Hatonda wenywe owabatusa mu hijoogi hy'Abamisiri.

⁸ Era nja hubanira mu hyalo ehi nalayira ohuṅa Yibbulayimu ni Yisaka ko ni Yakobbo. Nja huhibana ng'omubuluko gwenywe. Ndiise MUSENGWA.'

⁹ Nga Musa alomera Abayisirayiri ebiitu ebyo ebi Hatonda gamuloma aye sibabifugiirira baati bituufu olwohuba baali banoyeemo amaani n'olwembisya embi ey'owiidu eyi baali ni bababisyamo.

¹⁰ Ng'aṅo MUSENGWA aloma Musa ati,

¹¹ "Tiina olome Falaawo ow'e Misiri, alehe Abayisirayiri banwe mu gwanga lirye."

¹² Aye Musa galoma MUSENGWA ati, "Obanga Abayisirayiri sibafugiirira ebi wundomera, olw'ehyo ni Falaawo yeesi saaja hufugiirira ebi ndoma. Ese simanyire huloma bulani."

¹³ MUSENGWA galagira Musa n'Alooni ati, "Mulome Abayisirayiri ni habaha w'e Misiri muuti, 'mbalagiiye ohutusa Abayisirayiri mu gwanga ly'e Misiri.' "

Olulyo lwa Musa ni Alooni

¹⁴ Gano nj'amasiina g'emitwe jamago g'abaana ba Yisirayiri: Abasaani ba Lubbeeni omwana omudaayi owa Yisirayiri, baali nje Kanoki ni Paalu ni Kezirooni ko ni Karumi. Abo nj'abomu hiha hya Lubbeeni.

¹⁵ Abasaani ba Simyoni baali nje Yemweli ni Yamini n'Okadi ni Yakini ni Zokali ni Sawulo omwana w'omuhasi Omukanani. Abo nj'abomu hiha hya Simyoni.

¹⁶ Abasaani ba Leevi ng'olu balondehana mu husaaliwa baali nje Girisoni ni Kohasi ni Merari. Leevi gahena emyaha cikumi adatu namusanvu.

¹⁷ Girisoni gasaala Libbuni ni Simeeyi, abanwamo abejuhulu eduuli.

¹⁸ Kohati gasaala Amulaamu ni Yizuhaari ni Kebbulooni ni Wuziyeeli. Kohasi gahena emyaha cikumi adatu nedatu.

¹⁹ Merari gasaala Mahuli ni Muusi. Abo nj'abomu hiha hya Leevi ṅalala n'abejuhulu baawe.

²⁰ Amulaamu ganjira Yokebbedi masengewe, ng'amusaalamo Alooni ni Musa. Era Amulaamu gahena emyaha cikumi adatu namusanvu.

²¹ Abasaani ba Yizuhaari baali nje Koora ni Nefegi ko ni Zikuri.

²² Abasaani ba Wuziyeeli baali nje Misayeeli n'Elizafaani ko ni Sitiri.

²³ Nga Alooni anjira Eliseebba omuhaana w'Aminadabbu, mboojo ya Nasoni era gamusaalira Nadabbu ni Abbihu n'Elyazaali ko ni Yisamaari.

²⁴ Abasaani ba Koora baali nj'Asiiri n'Elukaana n'Abbiyasafu. Abo nj'abomu lulyo lwa Koora.

²⁵ Elyazaali omusaani w’Alooni ganjira omuhaana wa Putiyeeli ng’amusaalamo Fenekaasi. Abo nj’abomu hiha hya Leevi.

²⁶ Alooni ni Musa abeene abo, nj’aba MUSENGWA galoma ati, “Mutangirire Abayisirayiri n’ebiha byawe ohunwa mu gwanga ly’e Misiri.”

²⁷ Abo mbabaloma Falaawo habaha w’e Misiri ebinjamba hu Bayisirayiri ohunwa e Misiri.

²⁸ Njaahani MUSENGWA ni galoma ni Musa mu gwanga ly’e Misiri,

²⁹ gamuloma ati “Ndiise MUSENGWA. Lomera Falaawo, habaha w’e Misiri hiisi ehi kuloma.”

³⁰ Aye Musa galoma MUSENGWA ati, “Ese simanyire huloma bulanj, olw’ehyo Falaawo nj’oja hupulirisa?”

7

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Nja huhufuula obe hya Hatonda eyiri Falaawo era mulebe wuwo Alooni aja huba hya naabbi wuwo.

² Oli n’ohulomera Alooni hiisi ehi kuloma era yeesi ali n’ohuhiromera Falaawo ohuleha Abayisirayiri banwe mu gwanga lirye.

³ Aye nja huhahanyasa omwoyo gwa Falaawo, wayire mu gwanga ly’e Misiri nja huhola obubonero owenunjisa,

⁴ saaja huhunjulirisa. Nja hulaga obunangi wange hu baatu b’e Misiri era nja huhola ebyamaliholiho ni tusaayo Abayisirayiri, abaatu bange mu gwanga eryo.

⁵ Ni nahalage obunangi wange hu Bamisiri, baja hutegeera baati ndiise MUSENGWA nga kena tusaayo Abayisirayiri mu gwanga eryo.”

⁶ Musa n’Alooni baahola ng’olu MUSENGWA gabalagira.

⁷ Ehiseera ehi Musa n’Alooni balomeramo ni Falaawo, Musa gaali ali n’emyaha cinaana, Alooni n’ali n’ecinaana nedatu.

Esimbo y’Alooni

⁸ Nga MUSENGWA aloma Musa n’Alooni ati,

⁹ “Singa Falaawo abaloma ati, ‘Mukolereho ehyamaliholiho,’ Musa olomanga Alooni oti, ‘Namba esimbo yiyo oyidanye njaasi mu moni ja Falaawo,’ yija hufuuha temu.”

¹⁰ Ng’ajo Musa n’Alooni batiina eyiri Falaawo, nga bahola ng’olu MUSENGWA gaali n’abalagiye. Alooni gadanya esimbo yiye njaasi mu moni ja Falaawo ko n’abahungu babe era nga yifuuha temu.

¹¹ Ng’ajo Falaawo alanga abafumu n’abalogo era abafumu Abamisiri boosi bahola ehiitu c’ehyene mu magesi gaawe agekweho.

¹² Hiisi mulala gadanya njaasi ajo esimbo yiye, nga yifuuha temu. Aye esimbo y’Alooni yamira ejaawe josijosi.

¹³ Wayire ehyo hyali hiityo, Falaawo gahahanyasa omwoyo gugwe, siganjulirisa bya Musa n’Alooni, ng’olu MUSENGWA galoma.

Amafugi ng’ehibonerezo e Misiri

¹⁴ Ng’ajo MUSENGWA aloma Musa ati, “Omwoyo gwa Falaawo muhahanyafu era ageene ohuleha abaatu ohutiina.

¹⁵ Tiinayo mu mugamba omwagaane n’atiina hu lwabi, omuhuumirire hwigenya n’onjambire esimbo yiyo eyafuuha etemu.

¹⁶ Omulome oti, ‘MUSENGWA Hatonda w’Ababbebbulaniya gatumire eyi oli ohuhuloma ti, “Leha abaatu bange batiine banjumirye mu lulafu.” Aye n’ohwosa njaahani ogeene ohunjulira.

¹⁷ Olw'ehyo, MUSENGWA aloma ati hino pohan oja humanyira ti ndiise MUSENGWA. Nja huhubba amaaji gomulwabi n'esimbo nga gafuuha mafugi.

¹⁸ Enyeeni mulwabi jija hufa era njaha hubano ohunjunya ehibulu, Abamisiri sibaja hunywa amaaji ago.' "

¹⁹ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Loma Alooni oti, 'Namba esimbo yiyo, ojanuule omuhono gugwo hu maaji ag'e Misiri gosigosi, enjabi josijosi n'ebidiba n'amaaji gosigosi hiisi njatu, gaja hufuuha mafugi. Amafugi gaja huba hiisi njatu mulwanga ly'e Misiri lyosiryosi, mulbibya ebi bahola mulbisaala ko nomwiroba.' "

²⁰ Ng'ano Musa n'Alooni bahola ng'olu MUSENGWA gaali n'abalagiye. Nga Alooni anamba esimbo mulmoni ja Falaawo n'abahungu babe ng'ajanuula omuhono gugwe hu maaji agomulwabi Kiyira, ng'amaaji gosigosi gafuuha mafugi.

²¹ Ng'enyeeeni ejomulwabi Kiyira jifa, ng'olwabi luduuha ehibulu era Abamisiri sibasobola hunywa maaji gaamo. Ng'amafugi gaba hiisi njatu mulwanga ly'e Misiri.

²² Aye abafumu Abamisiri boosi bahola ebiitu nj'ebyene mulmagesi gaawe agekweho. Era ng'omwoyo gwa Falaawo guhahanyala, siganjulira bya Musa ni Alooni, ng'olu MUSENGWA gaali n'alomire.

²³ Ohutusaho gacuuha ganamba engira gagamayo mulubiri lulwe era ebyo sigabifaho nanadiidiri.

²⁴ Ng'Abamisiri bosibosi batiina bayaba esobere hu gobo w'olwabi basune amaaji g'ohunywa olwohuba baali sibanja hunywa maaji agomulwabi.

²⁵ Nabitano endaalo musanvu MUSENGWA n'ahenire ohufuula amaaji gomulwabi Kiyira, mafugi.

8

Agahere

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, "Tiina eyiri Falaawo omulome oti MUSENGWA aloma ati, 'Leha abaatu bange batiine banjumirye.

² Aye singa ogaana ohubalehula ohutiina, nja huboneresa abaatu b'egwanga liryo lyosiryosi ni mbaleetaho agahere.

³ Olwabi Kiyira luja hwijula agahere era gaja hwingira mulubiri lulwo nomu hisenge hihyo nohu buliri wuwo, nomu manyumba ga bahungu babo nomu j'abaatu babo nomu bibange nomu ndubi ko nomu tubindi.

⁴ Agahere gaja hubejulaho, ewe n'abahungu ko n'abaatu babo.' "

⁵ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Loma Alooni oti 'Namba esimbo yiyo ohubbe hu maaji gomulwabi n'emyala ko n'ebidiba era ehyo hija huleeta agahere ohunjwera eyi gaja hunjwera gamaamire egwanga ly'e Misiri.' "

⁶ Nga Alooni anamba esimbo ajanuula omuhono hu maaji mulwanga ly'e Misiri, ng'agahere ganjwa eyi ganjwera gamaamira egwanga ly'e Misiri lyosiryosi.

⁷ Aye abafumu boosi bahola baatyomu magesi gaawe agomungiso, amahere gaali mulwanga ly'e Misiri.

⁸ Ng'ano Falaawo atuma balanga Musa ni Alooni, ng'abaloma ati "Mbasunga musabe MUSENGWA atutuseho amahere, ese n'abaatu bange era keesi nja huleha abaatu babe batiine banjonge eyiri MUSENGWA."

⁹ Nga Musa aloma Falaawo ati “Kulehire wamwene ohusalano ehiseera ehy’ohuhusabira ewe n’abahungu babo n’abaatu babo, agahere gahulehe n’abaatu babo ko nomu nyumba jenywe ohutusaho gasigale mu lwabi mwonene.”

¹⁰ Nga Falaawo aloma ati “Leha lube ludaalo lwejo.” Ng’ano Musa amugobolamo ati “Hija huba ng’olu olomire, ko wahamanya oti njanuma ali hya MUSENGWA Hatonda weefe.

¹¹ Agahere gaja huhunwaho, ganwe nohu bahungu babo ko nohu baatu babo, gaja husigala mu lwabi Kiyira mwonene.”

¹² Oluvanyuma lwa Musa n’Alooni ohunwa ewa Falaawo, Musa galomba MUSENGWA ohutusaño agahere aga gaali n’aleetire hu Falaawo.

¹³ Nga MUSENGWA ahola ng’olu Musa gamusunga. Ng’ano amahere agaali mu nyumba nomu lunya nomu ndimiro, gafa.

¹⁴ Abamisiri bahumbaania etuumo n’etuumo j’agahere era ehyalo hyaduha ehibulu.

¹⁵ Aye Falaawo ni gabona ni njalino ahalembekeresa, gahahanyasa omwoyo gugwe, siganjulirisa bya Musa n’Alooni. Ehyo hyali ng’olu MUSENGWA gaali n’alomire.

Obugujwi

¹⁶ Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati, “Loma Alooni oti ‘Namba esimbo yiyo ohubbe hwiropa, lifuuhe bugujwi mu gwanga ly’e Misiri lyosiryosi.’”

¹⁷ Nga bahola baaty. Nga Alooni anamba esimbo yiye ahubba hwiropa, ng’efuuhe mu gwanga ly’e Misiri lyosiryosi lifuuha bugujwi, nga bumaamira abaatu n’esolo.

¹⁸ Ng’abafumu boosi batambisa amagesi gaawe agomu ngiso ohuleeta obugujwi aye byabahaya. Ng’obugujwi bumaamira hiisi naatu hu baatu n’esolo.

¹⁹ Ng’abafumu baloma Falaawo baati “Hatonda nj’oli huhola bino.” Aye Falaawo gahahanyasa omwoyo gugwe era siganjulirisa bya Musa n’Alooni ng’olu MUSENGWA gaali n’alomire.

Esonjera

²⁰ Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati, “Olwejo yinyoha mu mugamba pwipwipwi, otiine wagaanane ni Falaawo n’atiina hu lwabi, omulome oti MUSENGWA aloma ati, ‘Leha abaatu bange batiine banjumirye.

²¹ Aye n’otaleehe abaatu bange ohutiina banjumirye, nja huleeta agasonjera hu ewe n’abahungu babo ko n’abaatu babo nomu mayumba genywe. Enyumba j’Abamisiri ko n’ehyalo hyosihyosi hija hwijula agasonjera.

²² Aye hu ludaalo olwo olu nja huleeteraho agasonjera, ehitudu hy’e Goseni omu baatu bange beehala hija huba hyanjabulo, agasonjera sigaja hubayo ko mumanye muuti ese MUSENGWA ndi mu gwanga ly’e Misiri lino.

²³ Nja hutaño enjabulo ngati w’abaatu bange n’Abamisiri. Era ehyamaliholiho hino hija hubaño olwejo.’ ”

²⁴ MUSENGWA gahola atyo, ganjindiha agasonjera gamaala mu lubiri lwa Falaawo nomu nyumba j’abahungu babe. Egwanga ly’e Misiri lyosiryosi lyejula era hiisi naatu nabiiña olw’agasonjera.

²⁵ Ng’ano Falaawo atumisa bamulangira Musa n’Alooni ng’abaloma ati “Mutiine muneyo enjongo eyiri Hatonda wenywe aye mu gwanga muweene muno.”

²⁶ Aye nga Musa amugobolamo ati “Sihiraŋi ohuhola huutyo, olwohuba enjongo lyefe eji huŋongera MUSENGWA Hatonda weefe, jija huba jambiho mu moni j’Abamisiri. Era singa huŋaayo ebiitu eby’embiho mu moni j’Abamisiri, sibaja hutuhubba amabaale?”

²⁷ Huli n’ohuŋamba olugendo olw’endaalo edatu hutiine mu lulafu, huŋonge eyiri MUSENGWA Hatonda weefe, ng’olu atulagira.”

²⁸ Nga Falaawo amuloma ati “Nja hubaleha mutiine mu lulafu muŋeyo enjongo eyiri MUSENGWA Hatonda wenywe, ni muba ni mutatiine ŋaleenji. Musabireho.”

²⁹ Nga Musa aloma ati “Ni naaŋwe mu moni jijo ti bbepa, nalombe MUSENGWA era olwejo agasonjera gaja huŋwa hu Falaawo n’abahungu ko n’abaatu babe. Aye Falaawo ateholaholania nindi gagaana abaatu ohutiina ohuŋonga eyiri MUSENGWA.”

³⁰ Nga Musa aŋwa mu moni ja Falaawo ng’alomba MUSENGWA.

³¹ Nga MUSENGWA aholo ng’olu Musa gamusunga. Nga gasonjera galeha Falaawo n’abahungu ko n’abaatu babe era ŋaŋuma esonjera wayire ndala eyasigala.

³² Aye ebyo ni byaŋwa, Falaawo gahahanyasa omwoyo gugwe, sigafugirira Abayisirayiri ohutiina.

9

¹ Ng’aŋo MUSENGWA aloma Musa ati, “Tiina eyiri Falaawo omulome oti MUSENGWA Hatonda w’Ababbebbulaniya aloma ati, ‘Leha abaatu bange batiine banjumirye.

² Ni weyongera ohubagaana ohutiina,

³ MUSENGWA aja huleeta haŋupuli omuhambwe hu byayo bibyo: embal-aasi ni nasugirya n’engamiya n’enombe n’etaama ko n’embusi.

⁴ Aye MUSENGWA aja hutaaŋo enjabulo ŋagati w’ebyayo by’Abayisirayiri n’Abamisiri, ŋaja huŋuma hyayo hy’Omuyisirayiri ehija hufa.’ ”

⁵ Ng’aŋo MUSENGWA ataŋo ehiseera aloma ati, “Ehyo olwejo MUSENGWA aja huhihola mu gwanga lino.”

⁶ Era ni wahya, nga MUSENGWA ahihola: ebyayo byosibyosi eby’Abamisiri nga bifa. Aye ŋaŋuma hyayo hu by’Abayisirayiri wayire hirala ehyaafa.

⁷ Ng’aŋo Falaawo aŋindiha abaatu ohubona obanga hituufu ŋaŋuma hyayo hu by’Abayisirayiri ehifuuye. Era nga babona ti ŋaŋuma wayire hirala ehyaafa. Aye Falaawo gahahanyasa omwoyo gugwe, sigaleha abaatu abo hutiina.

Amawute

⁸ Ng’aŋo MUSENGWA aloma Musa n’Alooni ati “Mutiine muŋambe amadeeja abiri ag’egohe eryomu mayiga, Musa alyoŋe ŋamugulu Falaawo n’abona.

⁹ Egohe eryo lija hufuuha efuuhe enukuule era hiisi muutu n’ebyayo bija husuna amawute mu gwanga ly’e Misiri lyosiryosi.”

¹⁰ Ng’aŋo baŋamba egohe eryomu mayiga, nga baja bemeerera mu moni ja Falaawo. Nga Musa aliŋaanya ŋamugulu. Ng’amawute gahwana hu hiisi muutu n’ebyayo.

¹¹ Abafumu sibasobola hwemeerera mu moni ja Musa olwohuba bo n’Abamisiri bosibosi baali bahwene mawute mereere.

¹² Aye MUSENGWA gahahanyasa omwoyo gwa Falaawo, nasaŋulirisa bya Musa n’Alooni ng’olu MUSENGWA gaali n’alomire.

Efula ey’amabaale

¹³ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Yinyoha mu mugamba pwipwipwi, otiine eyiri Falaawo omulome oti MUSENGWA Hatonda w’Ababbebbulaniya aloma ati, ‘Leha abaatu bange batiine banjumirye.

¹⁴ Singa sobaleha hutiina, hu mulundi guno nja huhuboneresa bugali, ewe n’abahungu babo n’abaatu b’egwanga liryo, ko otegeere oti mu hyalo hyosihyosi nanjumaŋo ali hy’ese.

¹⁵ Mu butuufu oweene, mbanga ni nahujindihira hanjupuli ow’amaani, hani ewe n’egwanga liryo mwasihiiriha hale mwesimwesi.

¹⁶ Aye nahuhusa nahuŋa obuhulu olw’ohwenda ohulaga amaani gange, ko abaatu mu hyalo hyosihyosi, baape enono.

¹⁷ N’ohwola hatyane ohigeene ohuleha abaatu bange batiine banjumirye.

¹⁸ Olw’ehyo, olwejo mu hiseera hy’ehino, nja hujindiha efula embi ey’amabaale etabangaŋo mu gwanga ly’e Misiri buhye libeŋo.

¹⁹ Lagira bengise ebyayo n’ebiitu bibyo byosibyosi ebiri ebulafu, efula ey’amabaale yija huhubba ehvalo era hiisi ehramu ehiri ebulafu, haabe muutu oba ehayo bija hufa.’ ”

²⁰ Abahungu ba Falaawo batya olw’ebibono bya MUSENGWA, bangunaho nga batusayo abeedu n’ebyayo byawe.

²¹ Aye abo abatafayo hu ebi MUSENGWA galoma, baleha abeedu n’ebyayo byawe ebulafu.

²² Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati, “Golola omuhono eyiri egulu, efula ey’amabaale yigwe hu hyalo hyosihyosi eh’y’e Misiri, hu baatu nohu solo ko nohu bimeru byosibyosi mu ndimiro.”

²³ Musa ni gadunda esimbo yiye namugulu, MUSENGWA ganjindiha ohubbwabbwanuha n’amabaale ko n’ohumyasa. MUSENGWA ganjindiha amabaale hu hyalo hy’e Misiri,

²⁴ efula ey’amabaale n’ohumyasa byali hiisi njaatu. Efula eyo yaali nj’esinga ohuba embi bugali ohunwa olu Misiri lyafuuha egwanga.

²⁵ Mu hyalo hy’e Misiri hyosihyosi amabaale gahubba hiisi hiitu ehiali ebulafu, abaatu n’esolo. Gahubba ebimera byosibyosi mu ndimiro era gasabagulya n’ebisaala byosibyosi.

²⁶ Ehifo ehi mabaale gatahubba hyali hy’e Goseni hyonene, omu Abayisirayiri baali ni bamenya.

²⁷ Ng’ano Falaawo atuma balanga Musa ni Alooni, abaloma ati “Hu luno ndi mubbengi, MUSENGWA mutuufu. Ese n’abaatu bange ndiife abasobya.

²⁸ Musunge MUSENGWA, ahomye ohubbwabbwanuha. Ebyo bihena. Nja hubaleha mutiine, sinenda mweyongere ohuba muno.”

²⁹ Nga Musa amugobolamo ati, “Ni nanwe mu hibuga, nja hugolola emihono jange eyiri MUSENGWA ni saba. Ohubbwabbwanuha hw’efula n’amabaale bija huhoma era oja hutegeera oti MUSENGWA nj’omwene hyalo hino.

³⁰ Aye manyire ti ewe n’abahungu babo simutya MUSENGWA Hatonda.”

³¹ Njaahani ebimera ebi balanga baati fulakisi ni bbaale* bisihirihiere n’efula ey’amabaale olwohuba bibaaye byenda hulaba.

³² Aye engaano yiraba luvanyuma, niyo siyasihiiriha.

³³ Ng’ano Musa aleha Falaawo, anwa mu hibuga era ng’agolola emihono jije eyiri MUSENGWA, ng’ohubbwabbwanuha n’amabaale g’efula, bireheraŋo.

* **9:31 9:31**fulakisi ni bbaale Fulakisi hyali himera omwanwanga engoye, bbaale yaali hiha hy’engaano.

³⁴ Aye Falaawo ni gabona ati efula n'amabaale n'ohubbwabbwanuha bihomire, nga nindi abbenga mu moni ja Hatonda. Niye n'abahungu babe bahahanyasa emyoyo jaawe.

³⁵ Era Falaawo gahahanyasa omwoyo gugwe, sigaleha Abayisirayiri hutiina. Ehyo hyali hiityo ng'olu MUSENGWA galomera mu Musa.

10

Esige jitabaala egwanga ly'e Misiri

¹ Olwola nga MUSENGWA aloma Musa ati, "Tiina eyiri Falaawo, olwohuba kahanyahiise omwoyo gugwe neja bahungu babe, ko nahalaga ebyamaliholiho byange bino mu bo,

² ko mwahalomeraho abaana n'abejuhulu benywe ebi nahola Abamisiri era ng'olu nahola ebyamaliholiho ebi nahola mu bo, ko mwahamanya muuti ndiise MUSENGWA."

³ Ng'ano Musa n'Alooni batiina ewa Falaawo bamuloma baati, "MUSENGWA Hatonda w'Ababbebulaniya aloma ati, 'Olyosa ne ohugaana ohwenomeha mu moni jange? Leha abaatu bange batiine banjumirye.

⁴ Aye onagaana ohuleha abaatu bange ohutiina, olwejo nja huleeta esige mu gwanga liryo.

⁵ Jija humaalaala hiisi naatu, nanume anaboneha. Jija hulya hiisi ehi efula ey'amabaale galeha era jija hulya n'ebisaala ebirihusebuha mu ndimiro jenywe.

⁶ Esige jija hwijula enyumba jijo neja bahungu babo neja Bamisiri bosibosi. Ehiitu ehitabangaño wayire abasenywe oba abasehulu babasehulu babo sibahibonangaho ohunwa ahalehale n'ohwola hatyane.' " Nga Musa anwa ana Falaawo gaali, atiina.

⁷ Ng'abahungu baloma Falaawo baati, "Omusinde ono aja hwosa ne ohututaganya? Leha Abayisirayiri batiine bajumirye MUSENGWA Hatonda waawe. Sobona oti Misiri esihirihihi?"

⁸ Ng'ano batiina bagobosa Musa n'Alooni mu moni ja Falaawo, babaloma baati, "Kale mutiine munjeere MUSENGWA Hatonda wenywe. Aye nj'abaani abaja hutiina?"

⁹ Nga Musa amugobolamo ati, "Huja hutiina n'abaana beefe abanere, n'abaatu beefe abasaahulu, n'abaana beefe abaseere n'abahaana. Era huja hunjira etaama n'enombe jeefe, olwohuba hutehwa ohuholera MUSENGWA embaga."

¹⁰ Nga habaha abaloma ati, "Ndayira mu mazima ga MUSENGWA ti sinja hubaleha hutiina n'abahasi benywe n'abaana benywe. Hiboneha hiiti ehigendererwa ehi muli ni nahyo mu myoyo jenywe, hibi.

¹¹ Olw'ehyo, abasinde mwenene ndinywe muba mutiine munjeere MUSENGWA, ehyo hinaba nj'ehimwenda." Nga babbinga Musa n'Alooni ohunwa mu moni ja Falaawo.

¹² Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Golola omuhono gugwo hu gwanga ly'e Misiri, esige jiije jimaalaale egwanga ly'e Misiri, jiry e hiisi himera hyosihyosi ehyali ni hinonire efula ey'amabaale."

¹³ Nga Musa ananiha esimbo yiye hu gwanga ly'e Misiri, nga hu ludaalo olwo MUSENGWA aleeta epunga eyanwa eburnwalyuba, ng'ehubba hu hyalo, mu muusi n'owiire. Ni wahya mu mugamba, ng'epunga eyo yireeta esige.

¹⁴ Ng'esige jimaalaala hiisi naatu mu gwanga ly'e Misiri lyosiryosi. Era naali sinabangaño esige jiityo era sijija hubano nindi.

¹⁵ Esige jawiha egwanga ly'e Misiri lyosiryosi era hiisi n̄aatu n̄amaliṅa olw'esige. Nga jirya hiisi himera hyosihyosi, n'ebibala ebyohu misaala ebyali ni binonire amabaale. Era siṅasigala hihoola wayire hirala ehibisi hu misaala, wayire hu himera ehindi hyosihyosi, mu gwanga lyosiryosi ery'e Misiri.

¹⁶ Nga habaha atumisa Musa n'Alooni mangumangu, ng'abaloma ati, "Mbengire mu moni ja MUSENGWA Hatonda wenywe ko nomu moni jenywe.

¹⁷ Olw'ehyo, n̄aahani mbegayirira nindi muusonije ebibi byange efunda ndala yonene era musunge MUSENGWA Hatonda wenywe, gaatuseho olumbe luno."

¹⁸ Nga Musa an̄wa an̄ali Falaawo, ng'alomba MUSENGWA.

¹⁹ Nga MUSENGWA aleeta epunga ey'amaani bugali ohun̄wa ebugwa-lyuba, ng'enjira esige ejo mu Nyanja Enando era siṅasigala sige wayire ndala mu gwanga lyosiryosi ery'e Misiri.

²⁰ Aye MUSENGWA gahahanyasa omwoyo gwa Falaawo, sigaleha Bayisir-ayiri ohutiina.

Ehiirema

²¹ Ng'an̄o MUSENGWA aloma Musa ati, "Golola omuhono gugwo eyiri egulu, ehiirema hiṅambe hiiti ngu, hibe hu hyalo hy'e Misiri."

²² Nga Musa agolola omuhono gugwe eyiri egulu, ehiirema ehiṅambire hiitu ngu nga hiwiiha egwanga ly'e Misiri lyosiryosi, ohuhena endaalo edatu.

²³ N̄an̄uma Mumisiri owaali n'asobola ohubona owahye era n̄an̄uma owan̄wa mu hifo omu gaali, ohuhena endaalo edatu. Aye Abayisirayiri baali n'enjase ewaawe eyi bamenyanga.

²⁴ Nga habaha alanga Musa amuloma ati, "Mutiine mun̄eere MUSENGWA. Abaana benywe aban̄ere boosi batiine ni nenywe. Enombe n'etaama n'embusi nj'ejiba ni jisigala."

²⁵ Aye Musa ng'amugobolamo ati, "Tun̄e ebyayo ebyohun̄ayo ng'en̄ongo, n'ebyoohya byaguhuliha ni biri bihwiye, ohun̄aayo eyiri MUSENGWA Hatonda weefe.

²⁶ Huli n'ohutiina n'ebyo byefe byosibyosi, n̄an̄uma hyayo wayire hirala ehi huleha egongo, olwohuba huli n'ohulondamo ejohun̄a MUSENGWA Hatonda weefe. Era sihumanyire hyayo ehy'ohun̄a MUSENGWA, ohwola olu hunahahene ohwolayo."

²⁷ Aye MUSENGWA gahahanyasa omwoyo gwa Falaawo, sigabaleha hutina.

²⁸ Nga Falaawo aloma Musa ati, "Pwe nomu moni! Era wemanya ohutagobola n̄ano nindi. Oludaalo olu oligobola, oja hufa."

²⁹ Nga Musa amugobolamo ati, "Olomire bulan̄i, sinja hugobola n̄ano nindi."

11

Ohufa hw'abaana abadaayi

¹ Ng'an̄o MUSENGWA aloma Musa ati, "Nja huleeta hu Falaawo nohu baatu b'e Misiri ehiguudyo ehindi hirala hyonene. Oluvanyuma lw'ehyo, aja hubalehula nababbinga hubabbinga mutiine mun̄were erala mu Misiri muno.

² Lomera abasinde n'abahasi Abayisirayiri, basunge abaliranwa baawe, baban̄e ebiitu eby'efeeza n'ebyezaabbu."

³ MUSENGWA gaḡa Abayisirayiri obuhoda eyiri Abamisiri. Ohusingira erala abahungu ba Falaawo n'abaatu bosibosi mu gwanga ly'e Misiri baḡa Musa enono bugali.

⁴ Ng'aḡo Musa aloma Falaawo ati, "MUSENGWA aloma ati, 'Olwaleero mu wiire ḡagati nja hubita mu gwanga ly'e Misiri,

⁵ era hiisi mwana omuseere omudaayi mu gwanga ly'e Misiri aja hufa, ohuḡwera erala hu aja ohuba omusika wa Falaawo ohwolera erala hu w'omwidu owa ḡaasi. N'enyana j'ebyayo endaayi joosi jija hufa.

⁶ ḡaja hubaḡo amaliro ag'amaani agatabaḡaḡo hiisi ḡaatu mu gwanga ly'e Misiri era amaliro ago nindi sigalibaḡo.

⁷ Aye Abayisirayiri n'ebyayo byawe baja huba miyaaya ni ḡaḡumaḡo n'embwa ohusama olw'omuutu oba olw'ehisolo. Muja humanyira hwihyo muuti ese MUSENGWA taḡo enjabulo ḡagati w'Abamisiri n'Abayisirayiri.

⁸ Era abahungu babo bano bosibosi baja huuja bahubbe amafuha mu moni jange ni baloma baati, "Tiina n'abaatu babo bosibosi." Ebyo ni biḡooye, nja hutiina.' " Nga Musa n'obusungu oweene obungi aḡwa mu moni ja Falaawo, atiina.

⁹ Ng'aḡo MUSENGWA aloma Musa ati, "Falaawo saaja hufugiirira hulehula baatu bange ohutiina, ko neyongere ohuhola ebyamaliholiho mu gwanga ly'e Misiri."

¹⁰ Musa n'Alooni bahola ebyamaliholiho bino byosibyosi mu moni ja Falaawo. Aye MUSENGWA gahahanyasa omwoyo gwa Falaawo, sigaleha Bayisirayiri huḡwa mu gwanga lirye.

12

Ohwetegehera Embaga ey'Ohubihisya

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa n'Alooni mu gwanga ly'e Misiri ati,

² "Omwesi guno gunaabenga nj'omwesi omudaayi mu mwaha eyi muli.

³ Mulomere ehubbubu hy'Abayisirayiri hyosihyosi muuti hu lu-daalo olw'ehumi olw'omwesi guno, hiisi musinde aḡambanga etaama* eperepere olw'abomu mago gage, etaama ndala hiisi mago, bayiita.

⁴ Singa abomu mago gage baba batono ni batahenaḡo etaama eyo, begaate n'abomu mago ga muliranwa wuwe, ni beema hu bungi w'abaatu abasobola ohuyirya.

⁵ Ebyayo ebi mutobola ohwita, biri n'ohuba bya mwaha mulala, ni biḡumaho buleme wosiwosi, niiri paya y'embusi oba emiigu.

⁶ Muyihuume ohwola hu ludaalo olw'ehumi n'ene olw'omwesi guno, hiisi muutu ng'ehubbubu hy'Abayisirayiri hyosihyosi, ali n'ohuyiita ehy'egulo.

⁷ Bali n'ohuḡamba amafugi baḡahe hu myango jombi ej'enjigi, naḡamugulu w'enjigi j'enyumba omu baliira enyama eyo.

⁸ Owiire oweene owo, balye enyama eyo ni boohyire hwohya ko n'eryani erulu n'Emigaati Ejiḡumamo Ehisimbulusa.

⁹ Simuyiryanga embisi oba epiye aye mwohyanga hwohya: omutwe n'amagulu n'ebyomuhida.

¹⁰ Era simusigasangaho enyama yosiyosi ohwola mu mugamba. Ni ḡaba ni ḡaliḡo eyisigayeho, muyiguhulisanga hu muliro.

¹¹ Muja huyirya mu ngeri yino: mulyanga ni mufunyihiise engoye mu musibiro, n'esimbo ni muḡambire mu ngalo, ni mwambaaye n'engayito

* 12:3 12:3 Mu Lubbebbulaniya hitegeesa "etaama eperepere" oba "embusi eperepere."

ohulaga ti mwetegeheeye olugendo. Muyiryenga mangumangu, eyo Mbaga y'Ohubihisya hwa MUSENGWA.

¹² “Owiire oweene owo nja hugenda mu gwanga ly'e Misiri, nja hwita hiisi hiitu ehidaayi: omuutu n'ebayayo era nja huboneresa abahatonda bosibosi ab'e Misiri. Ese ndiise MUSENGWA.

¹³ Amafugi hu myango j'enjigi j'amayumba genywe gaja huba ahabonero ahalaga amago genywe. Era ni nja hubona amafugi hu myango j'enjigi, nja hubabihisya. Nanuma habi ahaja huboolaho ni pambire Abamisiri hu nyama.

¹⁴ “Olwo nj'oludaalo olu muli n'ohuhebuliranga, ludaalo lw'embaga eyiri MUSENGWA era muyiryanga hu ludaalo olwo ng'egambi ery'emirembe n'emirembe.

¹⁵ Mulyanga Emigaati Ejibatatayemo Ehisimbulusa ohuhena endaalo musanvu. Hu ludaalo oludaayi, mutusanga ehisimbulusa mu manyumba genywe, olwohuba mu ndaalo ejo hiisi aja hulya ehiitu hyosihyosi ehirimo ehisimbulusa, baja humunira hy'otali mulala hu Bayisirayiri.

¹⁶ Hu ludaalo oludaayi munahumbaanenga nalala ohunjumirya era nga nindi muhumbaana hu ludaalo olwomusanvu. Simuholanga mulimo gwo sigwosi mu ndaalo ejo, ohutusaho ohunyiiya emere eya hiisi muutu ohulya. Ehyo hyonene nj'ehi muli n'ohuhola.

¹⁷ “Mulye Embaga ey'Emigaati Ejibatatayemo Ehisimbulusa olwohuba olwo nj'oludaalo olu natuhisamo ebiha byenywe ohunwa mu gwanga ly'e Misiri. Era muyiryanga hu ludaalo olwo ng'egambi ery'emirembe n'emirembe.

¹⁸ Mu mwesi ogusooka muli n'ohulya Emigaati Ejibatatayemo Ehisimbulusa. Ehyo muhiholanga egulo hu ludaalo olw'ehumi n'ene olw'omwesi omudaayi ohwola egulo hu ludaalo olw'amahumi abiri nalulala.

¹⁹ Ohuhena endaalo musanvu, ehisimbulusa sihibanga mu nyumba jenywe. Era hiisi alirya ehiitu hyosihyosi ehirimo ehisimbulusa, aliba sibahimubala mulala hu hibubbu hy'Abayisirayiri, haabe mugwira oba musaale.

²⁰ Simulyanga hiitu ehirimo ehisimbulusa. Eyo mu mago genywe, muli n'ohulya Emigaati Ejijumamo Ehisimbulusa.”

²¹ Nga Musa atumisa abatangirisi bosibosi ab'Abayisirayiri, abaloma ati, “Mutiine mutobole enyana y'etaama oba y'embusi eperepere, musale ey'Ohubihisya.

²² Munambe omuganda gw'obusaala obu balanga baati hayisopu, munambe ebbaafu muyijuhemo amafugi muhene mubutimyemo munaha hu myango jombi ko nanamugulu w'enjigi j'enyumba jenywe. Sinabanganjo wayire mulala hu nywe atula mu nyumba ohwola mu mugamba.

²³ MUSENGWA n'agenda mu gwanga ly'e Misiri ohwita Abamisiri, n'anabone amafugi namugulu w'enjigi nohu myango jombi, n'abita saaja hufugiirira malayika aleeta ohufa ohwingira mu nyumba jenywe ohwita abaana abadaayi, aja hubabihisya.

²⁴ “Enywe n'abaana benywe muli n'ohuumanga ehiragiyo ehyo emirembe n'emirembe.

²⁵ Ni mutiinanga mu hyalo ehi MUSENGWA alibana ng'olu gasuubisa, hiisi mwaha muholanga omukolo ogwo emirembe n'emirembe.

²⁶ Era abaana benywe ni bababusanga baati, 'Omukolo guno gutegeesa hi?'

²⁷ mubagobolangamo muuti, 'Nj'omukolo ogw'Ohubihisya ogwa MUSENGWA, owabihisya amago g'Abayisirayiri e Misiri, olu geeta Abamisiri.' " Ng'año Abayisirayiri bahubba amafuha bajumirya Hatonda.

²⁸ Ng'Abayisirayiri batiina bahola ng'olu MUSENGWA galagira Musa n'Alooni.

²⁹ Nga mu wiire ñagati, MUSENGWA geeta abaana abaseere bosibosi abadaayi mu gwanga ly'e Misiri, ohunwa hu musaani omudaayi owa Falaawo owaali ni geehaye hu etebe ey'owahabaha, ohwolera erala hu mudaayi ow'omusibe mu komera. Era n'enyana endaayi ej'ebyayo joosi jafa.

³⁰ Falaawo n'abahungu babe ko n'Abamisiri bosibosi ni benyoha owiire owo, ñaaliño ohuhubba enduulu mu gwanga ly'e Misiri, olwohuba ñañuma nyumba omutafamo muutu.

Abayisirayiri banwa mu gwanga ly'e Misiri

³¹ Nga mu wiire owo, Falaawo atumisa ohulanga Musa n'Alooni abaloma ati, "Muñwe mu gwanga lyanke, enywe n'Abayisirayiri. Mutiine muñeerese MUSENGWA ng'olu mwasunga.

³² Muñire etaama n'embusi n'enombe jenywe ng'olu mwasunga. Era keesi musabire ekabi."

³³ Ng'Abamisiri bahubbirisa abaatu bangune ohunwa e Misiri, olwohuba baali baloma baati, "Huja hufa hunwenjo hwesihwesi!"

³⁴ Ng'abaatu bejusa endubi jaawe obusyanu w'engaano obubafutire aye ni batatayemo ehisimbulusa, nga basidiha mu ngoye jaawe, bagegera hu mabega.

³⁵ Abayisirayiri bahola ng'olu Musa gabalabbira nga batiina basunga Abamisiri ohubanjaaho efeeza n'ezaabbu ko n'engoye.

³⁶ MUSENGWA gaña Abayisirayiri obuhoda ohunwa mu Bamisiri era babanja ebi basunga. Nga banjira eby'obuninda w'Abamisiri.

³⁷ Ng'Abayisirayiri bageehesya magulu ohunwa e Lameseesi ohwola e Sukosi. Baali abasinde ng'emitwalo kaaga, ni batabaliyeho abahasi n'abaana.

³⁸ Abaatu bangi bugali abatiina n'Abayisirayiri n'ebidooli by'etaama n'embusi n'enombe.

³⁹ Nga banjamba obusyanu obu batusa e Misiri, banyiiya emigaati Ejinumamo Ehisimbulusa, olwohuba banguna mangu ohunwa e Misiri ni bahiiri hubutaamo ehisimbulusa era ni bahiiri hunyiyi mere.

⁴⁰ Abayisirayiri bahena e Misiri emyaha ebihumi bine n'adatu.

⁴¹ Hu komerero y'emyaha ejo ebihumi bine n'adatu hu ludaalo olusembayo, ebiha byosibyosi eby'abaatu ba MUSENGWA, byañwa e Misiri.

⁴² Owiire owo MUSENGWA gahuuma ehisuubiso hiye gabatusa e Misiri. Olw'ehyo, owiire owo Abayisirayiri bosibosi bali n'ohuhebulirirangaho Ohubihisya hiisi myaha, emirembe n'emirembe.

Amagambi aganjamba hu Hubihisya

⁴³ Nga MUSENGWA aloma Musa n'Alooni ati, "Gano nj'amagambi aganjamba hu Mbagaga ey'Ohubihisya: Enjuma omulugendwa alyanga hu mbaga eyo.

⁴⁴ Omwidu oyu mwagula, oluvanyuma lw'ohumuhomola, alyanga Embaga eyo.

⁴⁵ Aye omugeni n'omutambi aholerera omuhemba, sibayiryangaho.

⁴⁶ "Muli n'ohuyiriira mu nyumba, ñañumangaño enyama eyitula ebulafu w'enyumba. Era simubbwaganga gumba lyosiryosi.

⁴⁷ Ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi hiri n'ohuhusanga Embaga eyo.

⁴⁸ "Aye omulugendwa owesengire mu enywe, owenda ohuhusa Embaga ey'Ohubihisya, ohuṅa MUSENGWA eṅono, ali n'ohuhomola abasinde bosibosi abomu mago gage, oluvanyuma banamunjirenga ng'Omuyisirayiri omusaale. Naṅuma atali muhomole, alyanga hu mbaga eyo.

⁴⁹ Amagambi ago gaṅamba hu Bayisirayiri ko n'abalugendwa abesengire mu enywe."

⁵⁰ Abayisirayiri bosibosi baahola ng'olu MUSENGWA galagira Musa ni Alooni.

⁵¹ Era hu ludaalo olwo MUSENGWA gatusa ebiha by'Abayisirayiri mu gwanga ly'e Misiri.

13

Ohuṅayo abaana abadaayi eyiri MUSENGWA

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati,

² "Njabulire abaana abaseere bosibosi abadaayi. Mu Bayisirayiri, hiisi mwana omuseere omudaayi n'ebayayo ebidaayi ebisinde byosibyosi byange."

³ Nga Musa aloma abaatu ati, "Muhebuliranga oludaalo luno olu mwanṅweramo e Misiri, ehyalo ehy'owiidu olwohuba MUSENGWA gabatusayo n'obuṅangi buwe ow'amaani. Hu ludaalo luno simulyanga migaati eji basimbuluhise.

⁴ Olwaleero, mu mwesi ogwa Abbibbu, muli hutiina.

⁵ Muhusanga Embaga ey'Ohubihisya mu mwesi guno, MUSENGWA n'abanjira mu hyalo hy'Abakanani n'Abahiiti n'Abamooli n'Abahiivi n'Abayebbusi, ehyalo ehi galayirira abasehulu benywe ohubaṅa, ehyalo ehituluha amabeere n'omudugere.

⁶ Mulyenga Emigaati Ejinumamo Ehisimbulusa ohuhena endaalo musanvu era hu ludaalo olwomusanvu mulyanga Embaga ey'Ohubihisya ohuṅa MUSENGWA eṅono.

⁷ Mulyenga Emigaati Ejibatatayemo Ehisimbulusa mu ndaalo ejo musanvu. Siṅabangaṅo emigaati eji basimbuluhise era siṅabangaṅo ehisimbulusa mu gwanga lyenywe.

⁸ Hu ludaalo olwo, olomeranga abasaani babo oti 'Kola hino olw'ehi MUSENGWA gakolera olu naṅwa e Misiri.'

⁹ Embaga eyo yinaabenga hyahabonero hu muhono oba mu weeni wuwo, ohuhuhebulisanga amagambi ga MUSENGWA ohubanga mu hanwa henywe, olwohuba gaahutusa e Misiri n'obuṅangi buwe ow'amaani.

¹⁰ Oli n'ohuhuumanga ehiragiho hino mwaha hu mwaha.

¹¹ "Oluvanyuma lwa MUSENGWA ohubanira mu hyalo hy'Abakanani ng'olu gabasuubisa n'ohulayira pohu ataaye, enywe n'abasehulu benywe,

¹² muli n'ohuṅayo abaana abadaayi bosibosi abaseere eyiri MUSENGWA. Ebyayo ebisinde byosibyosi ebidaayi bya MUSENGWA.

¹³ Mununulenga nasugirya ni muswanisamo n'etaama eperepere. Aye n'otenda huyinunula, muyibbwanganga egosi. Mununulenga hiisi baana benywe abaseere abadaayi.

¹⁴ Era mu biseera ebiija, omusaani wuwo n'ahubuusanga ati, 'Hino hitegeesa hi?' Omugobolangamo oti, 'MUSENGWA gaatutusa e Misiri n'obuṅangi buwe ow'amaani, ehyalo ehy'owiidu.

¹⁵ Falaawo ni gaali n'ageene ohutufugiirira ohutiina, MUSENGWA geeta hiisi baana abaseere abadaayi ab'Abamisiri, abaatu ko n'ebayayo. Ehyo c'ehigira hunonga eyiri MUSENGWA hiisi hyayo ehidaayi aye hununula abaana bosibosi abaseere abadaayi.'

¹⁶ Era haja huba habonero hu mihono oba mu weeni byenywe, ohubahebulisanga ti MUSENGWA gaatutusa e Misiri, n'obunangi buwe ow'amaani."

¹⁷ Falaawo ni galeha Abayisirayiri ohutiina, Hatonda sigababisya mu ngira eyibita hu mwalo mu gwanga ly'Abafirisuuti, wayire nga nje yaali ey'ohuupi. Olwohuba Hatonda galoma ati, "Ni baja hwolehera olutalo, baja hucuusa ebiṅeego byawe bagobolayo e Misiri."

¹⁸ Olw'ehyo Hatonda gatangirira abaatu babe beholoobya mu lulafu hutulo w'Enyanja Enando. Abayisirayiri banwa e Misiri ni bali n'ebyohusoosa.

¹⁹ Nga Musa anjira amagumba ga Yosefu ng'olu Yosefu galayisa Abayisirayiri ati, "Mu butuufu Hatonda alibanunula era mugeganga amagumba gange ni munwa mu gwanga lino."

²⁰ Abayisirayiri ni banwa e Sukosi batiina baata ekambi mu hifo ehi balanga baati Etamu hu salo n'olulafu.

²¹ Mu muusi, MUSENGWA gabatangirirangamo mu hireri ehyali oti siiro ohubalaga engira, ng'owiire abatangiriramo mu muliro ogwali oti siiro ohubana enjase, ko basobole ohugenda omuusi n'owiire.

²² Wayire omuusi oba owiire ehireri ehyali hy'esiire oba omuliro ogwali hy'esiire, sibyanwanga mu moni j'Abayisirayiri ohubatangirirangamo.

14

Ohwambuha Enyanja Enando

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati,

² "Loma Abayisirayiri bagobole egongo, babe ṅaapi n'ehifo ehi balanga baati Payi Hahiroosi, ṅagati wa Migidooli n'enyanja Enando. Bali n'ohuhola ekambi mu moni wa Bbaali Zefoni.

³ Falaawo aja hunjeega ati Abayisirayiri bagendana ni banjuma eyi baja mu lulafu.

⁴ Nja huhahanyasa omwoyo gwa Falaawo, aja hubalondaho. Aye nja hwesunira enono ni mbitira mu ye n'abasirikale babe. Abamisiri bajahumanya baati ndiise MUSENGWA." Era Abayisirayiri baahola ng'olu babaloma.

⁵ Ni balomera habaha w'e Misiri baati Abayisirayiri badulumire, niye n'abahungu babe bacuusa ebiṅeego baloma baati, "Hiina hino ehi huholire? Huleehire Abayisirayiri ohutiina, hufiiriye obunjeeresa waawe."

⁶ Olw'ehyo, bategeha egaali yiye nga niye n'ene lirye batiina ni naye.

⁷ Falaawo ganjamba ebigaali lukaaga agahira obulanji ko n'agandi gosigosi mu gwanga ly'e Misiri, n'abagaduumira.

⁸ MUSENGWA gahahanyasa omwoyo gwa habaha w'e Misiri, ng'alonda hu Bayisirayiri abaali ni batiina n'obugumu.

⁹ Abamisiri ko n'embalaasi n'ebigaali ga habaha gosigosi n'abasirikale abandi, balonda hu Bayisirayiri era nga baboolaho ni bali ohuupi n'enyanja, hutulo wa Payi Hahiroosi mu moni wa Bbaali Zefoni.

¹⁰ Falaawo ni gaali naali huupi hubolaho, Abayisirayiri benyosa emoni, balengera Abamisiri ni babolireho. Ehyo hyabatiisa nga baliririra MUSENGWA abayeede.

11 Nga baloma Musa baati, “Yanjumayo bigombe e Misiri, c’ehigira watuleeta hufiire mu lulafu muno? Wagenderera hi ohututusa e Misiri?”

12 Sihwahulomera ni huli e Misiri huuti ‘Tulehe, otatudambya, leha hujeeere Abamisiri?’ Hyahali hirañi efe ohujeeere Abamisiri, ohuhira ohufiira mu lulafu muno!”

13 Nga Musa aloma Abayisirayiri ati, “Mutatya! Mugume, muja hubona obununuzi obu MUSENGWA aja hubaholera olwa leero. Abamisiri abamubona olwa leero luno, simuligobolayo hubabona nindi.

14 MUSENGWA aja hubasoolerera. Mwihahane hyonene.”

15 Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Lwahiina bundiririra? Loma Abayisirayiri batiine mu moni.

16 Namba esimbo yiyo, ojanuule omuhono gugwo hu nyanja yegabulemo nabiri, Abayisirayiri bayibitemo ni yoomire.

17 Nja huhahanyasa emyoyo j’Abamisiri babalondeho, nahefunira enono ni panguye Falaawo n’ene liryey lyosiryosi n’ebigaali ko n’abaduumira embalaasi.

18 Abamisiri baja humanya ng’olu ndi MUSENGWA, ni panguye Falaawo n’amañe n’ebigaali ko n’embalaasi.”

19 Ng’ano malayika wa Hatonda owatangirirangamo Abayisirayiri, abanwa mu moni agobola egongo. Ng’ehireri oti siiro hyosi hibanwa mu moni hitiina hyemeererera egongo waawe

20 nagati w’Abamisiri n’Abayisirayiri. Owiire wosiwosi, ehineri hyaleeta ehiirema hu luuyi lulala n’obutangaafu hu luuyi olundi era enuma Mumisiri owegerera eyiri Omuyisirayiri.

21 Nga Musa ajanuula omuhono hu nyanja era owiire owo wosiwosi MUSENGWA ganindiha omuyaga ogw’amaani hu nyanja ohujwa ebunwalyuba nga guhubba ni gutiina hu woomu. Ng’amaaji geyawulamo nabiri.

22 Ng’Abayisirayiri babita mu nyanja hu woomu, amaaji gahola ehiteepe hu muhono omulungi nohu mugooda.

23 Ng’Abamisiri babalondaho mu nyanja, ni bali n’embalaasi josijosi eja Falaawo, n’ebigaali gage n’ene eryohu mbalaasi.

24 Aye owiire ni waali huupi ohuhya, MUSENGWA n’ali mu hireri n’omuliro ogwali oti siiro, gaheja njaasi gabona ene ly’Abamisiri, ng’abaleetera ohutabuhatabuha.

25 Gabotolabotola amagata g’amagaali gaawe, ehyo hyagaleetera ohuhalubirirwa ohugenda. Ng’ano Abamisiri baloma baati, “Hulehe Abayisirayiri betiinire olwohuba MUSENGWA alihutusoosa efe Abamisiri!”

26 Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati, “Januula omuhono gugwo hu nyanja, amaaji gagoboleyo gamire Abamisiri n’amagaali gaawe ko n’abembalaasi.”

27 Nga Musa ajanuula omuhono gugwe hu nyanja, nga mu mugamba amaaji mu nyanja gagobolayo mu hifo hyago. Abamisiri ni babona amaaji ni gagobolayo, bagesyaho ohuduluma aye MUSENGWA gababulungulira mu maaji.

28 Ng’amaaji gaagamayo gawiiha amagaali n’abohu mbalaasi n’ene lya Falaawo lyosiryosi eryalonda hu Bayisirayiri mu nyanja. Enuma wayire mulala hu bo owanona.

29 Aye Abayisirayiri bagendera hu woomu mu nyanja n’amaaji agaali oti hiteepe hu luuyi lw’omuhono omulungi nohu mugooda.

³⁰ Hu ludaalo olwo, MUSENGWA ganonola Abayisirayiri mu bunugi w'Abamisiri. Era Abayisirayiri babona Abamisiri ni balambagaye hwigobo ly'enyanya.

³¹ Abayisirayiri ni babona obunangi ow'amaani, MUSENGWA n'ananguye Abamisiri, baatya MUSENGWA, bamutamo owesige era bafugiirira ni Musa omuñeeresa wuwe.

15

Olwembo lwa Musa

¹ Ng'año Musa n'Abayisirayiri bembera MUSENGWA olwembo baati,

"Nja hwembera MUSENGWA,
olwohuba ananguye abalabe babe n'obunangi.

Adanyire embalaasi
n'abayihalaho mu nyanja.

² MUSENGWA nj'amaani
era nj'olwembo lwange.
Nj'obunonosi wange.

Niye nje Hatonda wange
era nja humujumiryanga,
Hatonda wa Bbaabba
era nja humugulumisanga.

³ MUSENGWA ali hy'omusooli
era esiina lirye nje MUSENGWA.

⁴ Amagaali ga Falaawo n'ene lirye
babiholonire mu Nyanja Enando.

Abahungu ba Falaawo
abahira ohuba abanamugulu
banywoye etubbi mu Nyanja Enando.

⁵ Amaaji amaleeni gabamirire
era beyinihire mu njuho hy'ebaale.

⁶ "O MUSENGWA, omuhono gugwo omulungi,
gw'amaani era gw'enono.

O MUSENGWA, omuhono gugwo omulungi
guhubbire omusigu.

⁷ Mu bunangi wuwo
ohubbiyeno abo abahunahania.

Ehiruni hihyo hibalire hy'omuliro
era baguhulihire oti binyaasi.

⁸ Ofuunire omuuya ohunwa mu suulu yiyo
ng'amaaji genamba etuumo.

Era gahena gemeerera hy'ehiteepe.
Amaaji getengereye mu wuliba.

⁹ "Omulabe gepaahire ati,
'Nja hubabbinga

kene mbagaane era mbaheneño.

Nja hunira eby'obuninda byawe byosibyosi ebinenda.

Nja hugolola epiima yange,
omuhono gwange guja hubasihirisa.'

¹⁰ Aye wafuuna omuuya ng'enyanya ebamira.
Beeyiniha mu maaji hy'ehyoma ehisito.

- 11 “Hu bahatonda baawe,
nj’ani ali hy’ewe, O MUSENGWA?
Nj’ani ow’ejono hy’ewe,
omwawufu, atiisa era ow’etendo ahola ebyenunjisa?”
- 12 Wagolola omuhono gugwo omulungi,
ng’eroba libamira.
- 13 “Mu hwenda huhwo ohubitiirifu
oja hutangirira abaatu babo abawanunula.
Mu bujangi wuwo oja hubatangirira
ooose mu hifo hiho ehyawufu.
- 14 Amawanga gaja hunulira, gateeteme.
Obuti buja hunamba abaatu b’e Firisuuti.
- 15 Abahungu b’Edomu baja hwenjendeherera,
olusisimo luja hunamba abatangirisi b’e Mowaabbu.
Abeehasi* bomu Kanani baja hunwamo amaani.
- 16 Ohutya ohw’amaani n’etiisa bija hubagwaho.
Olw’obujangi w’omuhono gugwo
baja huba hy’ebaale eritatengeta mu hifo,
ohwola olu abaatu babo babitaṅo, O MUSENGWA,
ohwola olu abaatu babo abawanunula† babitaṅo.
- 17 Olibanjira era wabahoma hu lusozi lw’obusika buwo,
ehifo ehi ewe watobola ohubangamo O MUSENGWA,
Yekaalu eyi wetongolera O MUSENGWA.
- 18 MUSENGWA alinjuga emirembe n’emirembe.”
- 19 Abayisirayiri baabita mu nyanja oti bagendera hu woomu. Aye amagaali n’embalaasi n’enje eryohu mbalaasi erya Falaawo ni bengira mu nyanja, nga MUSENGWA agobosaṅo amaaji, gabamira.
- 20 Ng’ajo Miryamu naabbi, mbojo y’Alooni, anamba etambulini, ng’abahasibosi banwerehereramo bamulondaho ni bacakasa etambulini jaawe ni bahina.
- 21 Nga Miryamu gamba olwembo ati,
“Mwembere MUSENGWA,
olwohuba ananguye.
Adanyire embalaasi
n’abayihayeho, mu nyanja.”

Amaaji g’e Maara n’Elimu

22 Ng’ajo Musa atangirira Abayisirayiri ohunwa hu Nyanja Enando, nga batiina boola hu lulafu e Suuri. Nga bagenda mu lulafu endaalo edatu ni batabona maaji.

23 Ni boola e Maara,‡ sibasobola hunywa maaji gaayo olwohuba gaali malulu. (C’ehifa ehifo ehyo bahiranga baati Maara.)

24 Ng’abaatu bemulugunya eyiri Musa ni baloma baati, “Hunanywe hi?”

25 Nga Musa gegayirira MUSENGWA, nga MUSENGWA amulaga ehisaala. Nga Musa ahinjamba ahidanya mu maaji. Ng’amaaji ago gafuuha malani. Eyo MUSENGWA peyi gabajeera amagambi n’ebiragiro bibye era eyo peyi gabagezesya.

26 Ng’abaloma ati, “Ni muja hugondera MUSENGWA Hatonda wenywe n’ohwegenderesa era mwahola ebirani mu moni jije, ni muja hutayo

* 15:15 15:15 Oba abanjugi. † 15:16 15:16 Oba abawatonda. ‡ 15:23 15:23 Mu Lubbebbulaniya Maara hitegeesa “malulu.”

omwoyo hu magambi gange era mwanamba ebiragiro bibye byosibyosi, sindibaleetaho bulwaye obu naleeta hu Bamisiri, olwohuba ndiise MUSENGWA abanonia.”

²⁷ Ng’ano batiina boola mu Elimu, eyo yaaliyo esulo ehumi n’ebiri ej’amaani n’ebihindu esanvu, nga bahomeha eweema jaawe ano n’amaaji.

16

Emaanu n’esindu

¹ Ng’ehibbubbu hy’Abayisirayiri hyosihyosi hinwa Elimu hitiina mu lulafu lw’e Siini ngati w’Elimu ni Sinaayi ng’ehumi n’etaanu mu mwesi ogwohubiri oluvanyuma lw’ohunwa e Misiri.

² Eyo mu lulafu, ehibbubbu hy’Abayisirayiri hyosihyosi hyemulugunya hu Musa n’Alooni,

³ hiiti, “Singa MUSENGWA gatwitira e Misiri. Eyo hweyihaliranga hu tamu j’enyama n’emere era hwalya hweguta. Aye mwatuleeta mu lulafu n’ano ohwitisa hibbubbu hino hyosihyosi enjala.”

⁴ Ng’ano MUSENGWA aloma Musa ati, “Nja hubamagalihisa ebyohulya ohunwa mwigulu. Abaatu banatulenga hiisi ludaalo ohuhumbaania ebyohulya ebyo ebihena oludaalo olwo. Mu ngeri eyo nja hubagezesya mbone oba banahuumenga ebiragiro byange.

⁵ Hu ludaalo olwomukaaga banahumbaanienga eby’emirundi ebiri ohahiraho ebi bahumbaanienga hiisi ludaalo.”

⁶ Ng’ano Musa n’Alooni baloma Abayisirayiri bosibosi baati, “Olwaleero ehy’egulo muja humanya muuti MUSENGWA nj’owabatusa mu gwanga ly’e Misiri.

⁷ Era mu mugamba mubone enono lya MUSENGWA olwohuba anuliye ohwemulugunya hwenywe. Ndiife ab’ani aba mwemulugunyaho?”

⁸ Nga Musa geyongera abaloma ati, “Muja humanya muuti nje MUSENGWA nabaŋa enyama ohulya ehyegulo ko n’emere hiisi mu mugamba. Muli hwemulugunya hu MUSENGWA sosi hu efe era anuliye ohwemulugunya hwenywe.”

⁹ Nga Musa aloma Alooni ati, “Loma ehibbubbu hy’Abayisirayiri hyosihyosi oti, ‘Muuje mu moni ja MUSENGWA olwohuba anuliye ohwemulugunya hwenywe.’ ”

¹⁰ Alooni ni gaali n’aloma n’ehibbubbu hy’Abayisirayiri hyosihyosi, ni baheja mu lulafu ng’ano ni naano babona MUSENGWA mwinono lirye n’ali mu hireri.

¹¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati,

¹² “Puliye ohwemulugunya hw’Abayisirayiri. Balome oti, ‘Ehyegulo muja hulya enyama era mu mugamba muja huba n’ehibiryo hy’emere. Olwo ko mumanye muuti ndiise MUSENGWA Hatonda wenywe.’ ”

¹³ Ng’ehyegulo ehyo, enyuni eji balanga baati esindu jimaalaala ekambi y’Abayisirayiri era mu mugamba olume lwadoosa ekambi yosiyosi.

¹⁴ Olume ni lwanwangaho, nga nabaano obuutu owabonehanga hwiropa mu lulafu. Obuutu owo, waali bugondi era ni bunialuluha.

¹⁵ Abayisirayiri ni babubona, nga bebuusa abeene n’abeene baati, “Obuutu bunu, wiina?” Hino bahiroma olwohuba baali sibabubonangaho. Nga Musa abaloma ati, “Eyo nj’emere eyi MUSENGWA abanaye ohulya.

¹⁶ Era MUSENGWA alagira ati, ‘Hiisi muutu ahumbaanie eyimuhena era anjirire hiisi muutu owomu mago gage ekilo ebiri.’ ”

17 Ng'Abayisirayiri bahola ng'olu babaloma. Abandi bahumbaania nyingi, abandi tono.

18 Ni bapimanga, oyo owahumbaanianga ebingi, sigaali n'ebingi era ni nooyo owahumbaanianga ebitotono, sigaali n'ebitotono, gafunanga eyimuhena. Hiisi muutu galinga neyimuhena.

19 Nga Musa abaloma ati, "Nanumenjo abiiha hu mere eyo ohuhyesa owiire."

20 Aye abandi hu bo sibanjulira bya Musa, babiihaho ohwola mu mugamba. Aye wahya ni yijuuye enyende era nejunya. Ehyo hyalunja Musa.

21 Mu mugamba, hiisi muutu gahumbaanianga obusito obu gendanga. Ne omumwi ni gwaduhanga, ng'esanuuha.

22 Hu ludaalo olwomukaaga, bahumbaanianga emaanu ey'endaalo ebiri, ekilo ene eja hiisi omuutu. Ng'ajo abatangirisi b'ehibbubbu hy'Abayisirayiri batiina eyiri Musa nga bamulomera.

23 Nga Musa abaloma ati, "MUSENGWA galagira ati, 'Oludaalo lw'ejo Sabbaato,* lwa hunuumula, ludaalo lwawufu eyiri MUSENGWA. Munyiiye ebi mwenda ohunyiiya, mubaseho ebi mwenda ohubasaho. Esigalaho muyibiihe ebe y'olwejo mu mugamba.' "

24 Nga bayibiiha ohwola mu mugamba ng'olu Musa galagira era siyanunya wayire ohugwamo enyende.

25 Ni wahya nga Musa abaloma ati, "Muyirye olwohuba olwa leero Sabbaato ya MUSENGWA. Simuja husanjaana ebiryo ebyo ebulafu w'ekambi olwa leero.

26 Muhumbaanianga ebiryo ebyo mu ndaalo omukaaga aye hu ludaalo olwomusanvu, olwa Sabbaato ebiryo ebyo sabinabengayo."

27 Hu ludaalo olwomusanvu, abandi batiina ohuhumbaania aye siyaaliyo.

28 Ng'ajo MUSENGWA aloma Musa ati, "Mulyosa ne ohutanamba amagambi n'ebiragiro byange?"

29 Muhebulire muuti ese MUSENGWA nabaŋa Sabbaato, c'ehigira hu ludaalo olwomukaaga mbaŋa ebiryo ebibahenesaho endaalo ebiri. Hiisi muutu ali n'ohuba ŋa wuwe hu ludaalo olwomusanvu, ŋanume aŋwa mu mago gage."

30 Olw'ehyo, Abayisirayiri banuumulanga hu ludaalo olwomusanvu.

31 Ng'Abayisirayiri balanga emere eyo baati maanu.† Yaali yifaana hyahamo ahadiidiri ahahosa era ni yinooma hy'obugaati obu batabuyemo omudugere.

32 Nga Musa abaloma ati, "MUSENGWA alagiiye ati, 'Mubiiheho hu maanu era bayibiihe emirembe n'emirembe olw'abejuhulu benywe, bahabonaho emere eyi nabaŋa mu lulafu olu nabatusa e Misiri.' "

33 Nga Musa aloma Alooni ati, "Namba ehibya otemo ekilo ebiri ej'emaanu. Ohene ohite mu moni ja MUSENGWA bayibiihe olw'abejuhulu benywe."

34 Nga Alooni aŋamba emaanu ayibiiha mu Sanduuku y'Endagaano ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

35 Abayisirayiri balya emaanu emyaha amahumi ane ohwola olu boola hu salo n'egwanga ly'e Kanani.

36 (Ehipimo ehi batambisanga hyali hyagaagana n'ekilo ebiri.)

* 16:23 16:23 Sabbaato hitegeesa "ohunuumula." † 16:31 16:31 Mu Lubbebulaniya Maanu hitegeesa hiiti "Obuutu buno wiina?"

17

Amaaji gaṅwa mwibaale

¹ Ng'ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi hiṅwa mu lulafu lw'e Siini, ni hitiina ṅano ni naṅala ni hyeyongerayo ng'olu MUSENGWA galagiranga. Nga batiina mu hifo ehi balanga baati Refidimu aye yaṅuma maaji ag'ohunywa.

² Nga baduhania Musa bamuloma baati, "Ale tuṅe amaaji hunywe!" Nga Musa ababuusa ati, "Lwahiina munduhania? Era lwahiina muhema MUSENGWA?"

³ Aye enduṅo yaluma abaatu nga bemulugunya hu Musa baati, "Lwahiina watutusa e Misiri ohutwitisa n'abaana n'ebisolo byefe enduṅo?"

⁴ Ng'aṅo Musa gegayirira MUSENGWA ati, "MUSENGWA, kolire tye abaatu bano? Baali huupi hukubba amabaale!"

⁵ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, "ṅamba esimbo eyi wahubbisa olwabi Kiyira otiine n'abalala hu batangirisi b'Abayisirayiri, otangirire mu baatu.

⁶ Nja hwemeerera mu moni wuwo hwibaale eryo hu lusozi olu balanga baati Horebbu.* Hubba ebaale eryo n'esimbo yiyo, muja huṅwamo amaaji abaatu banywe." Nga Musa aholo atyo mu moni j'abatangirisi b'Abayisirayiri.

⁷ Musa galanga esiina ly'ehifo ehyo ati Maasa† ni Meribba‡ olwohuba Abayisirayiri baduhana era bahema MUSENGWA ni bebuusa baati, "Hituufu MUSENGWA ali ṅalala ni neefe?"

Baṅangula Abameleki

⁸ Ng'aṅo Abameleki batiina balumba Abayisirayiri e Refidimu.

⁹ Nga Musa aloma Yoswa ati, "Tobolamo abasinde batiine basoole n'Abameleki. Olwejo nja hutiina nemeerere hu lusozi ni pambire esimbo ya Hatonda."

¹⁰ Nga Yoswa aholo ng'olu Musa gamulagira. Ni wahya, gaṅamba abasinde abagatobola batiina ohusoola n'Abameleki. Musa n'Alooni ni Huuri nibo baniina olusozi.

¹¹ Musa ni gaṅanihanga emihono mu bbanga, ng'Abayisirayiri baṅangula aye ni gajisanga ṅaasi, ng'Abameleki babahira amaani.

¹² Musa ni galuṅirira ohuṅaniha emihono mu bbanga, baṅamba ebaale nga gehalaho. Nga Alooni ni Huuri bemeerera hu luuyi nohu luuyi ni bamuṅambiriye emihono ṅamugulu ohwola olu lyuba lyagwa mu maaji.

¹³ Nga Yoswa aṅangula eje ly'Abameleki n'atambisa epiima.

¹⁴ Ng'aṅo MUSENGWA aloma Musa ati, "ṅandiiha ehiitu ehyo mu hitabo, hibe hy'ohuhebulirirangaho era Yoswa ali n'ohuhimanya olwohuba nja husihiirihisa erala Abameleki baṅwe hu hyalo."

¹⁵ Nga Musa atongola ehituuti, ng'ahiranga esiina ati "MUSENGWA nje bbendera yange."

¹⁶ Galoma ati, "Olwohuba baṅaniha emihono eyiri MUSENGWA hu tebe yiye ey'obuṅugi! MUSENGWA anasoolenga n'Abameleki emirembe n'emirembe."

18

Yesero ahyalira Musa

* **17:6 17:6** Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti "Olusozi Sinaayi." † **17:7 17:7** Mu Lubbebbulaniya Maasa hitegeesa hiiti "Ohuhema." ‡ **17:7 17:7** Mu Lubbebbulaniya Meribba hitegeesa hiiti "Ohuduhana."

¹ Olwola, nga Yesero omusengi w'e Midiyaani, semwana ya muha Musa, anjilira byosibyosi ebi Hatonda gaholera Musa n'abaatu babe ab'Abayisirayiri era ng'olu MUSENGWA gabatusa e Misiri.

² Oluvanyuma lwa Musa ohunindiha Zipola omuhasi wuwe ohuja ohubonaho eb'ewaawe, Yesero semwana amusaalira omuhasi, gamusan-gaalira

³ n'abasaani babe ababiri. Omusaani mulala baali bamulanga baati Girisomu,* olwohuba Musa galoma ati, "Mbaye mulugendwa mu hyalo ehitali hy'eweefe."

⁴ Obundi baali bamulanga baati Eliyezeeri,† olwohuba Musa galoma ati, "Hatonda wa Bbaabba ganyeeda, gaponia epiima ya Falaawo."

⁵ Nga Yesero semwana y'omuhasi wa Musa njalala ni Zipola muha Musa n'abasaani bombi batiina eyiri Musa mu lulafu eyi gaali n'ahomehire eweema njaapi n'olusozi lwa Hatonda.

⁶ Yesero gaali atumire omuutu eyiri Musa ohumuloma ati, "Ese semwana y'omuhasi wuwo n'abasaani babo bombi ko n'omuhasi wuwo, huli huuja."

⁷ Ng'ajo Musa anjwayo atiina ohwagaanana ni semwana y'omuhasi wuwe. Ni goola gahotama ohulaga ati amuna enono, ng'ahena amugwa mu hifuba, nga bahesania bengira mu weema.

⁸ Nga Musa anjayira Yesero byosibyosi ebi MUSENGWA gahola Falaawo n'Abamisiri olw'Abayisirayiri. Era ng'amunayira hu bigosi byosibyosi ebyabolaho mu lugendo lwawe era ng'olu MUSENGWA gabanonia.

⁹ Yesero gasangaala ohunulira ebirani byosibyosi ebi MUSENGWA gaholera Abayisirayiri ohubanunula mu bunugi w'Abamisiri.

¹⁰ Ng'aloma ati, "Gebasiwe MUSENGWA owabanunula mu bunugi w'Abamisiri ni Falaawo! Gebasiwe MUSENGWA owanonjola abaatu babe ohunwa mu wiidu!

¹¹ Naahani tegeeye ti MUSENGWA ahira abahatonda bosibosi obunangi olwohuba ganonia Abayisirayiri ohunwa mu bunugi w'Abamisiri ohu bababisyangamo n'obunyoomi."

¹² Nga Yesero semwana ya muha Musa anjayo enongo eyi bohya ni yiri kwiye n'enongo ejindi ej'ohunayo eyiri Hatonda. Nga Aloonni n'abatangirisi bosibosi ab'Abayisirayiri batiina ohuliira njalala ehinjulo ni semwana ya muha Musa, mu moni ja Hatonda.

Ohutobola abalamuzi

¹³ Ni wahya, nga Musa gehala hu tebe ey'ohusala emisango. Abaatu baali anjo ni bamweswanigirihise ohunwa mu mugamba ohwola eh'y'egulo.

¹⁴ Semwana y'omuhasi ni gabona byosibyosi ebi Musa gaali n'oholera abaatu, ng'amubuusa ati, "Hiina hino ehi ohola? Lwahiina weehala ohusala emisango wenene, abaatu bahweswanigirihisa ohunwa mu mugamba ohwola eh'y'egulo?"

¹⁵ Nga Musa amugobolamo ati, "Ehyo kihola olwohuba abaatu baaja eyi ndi ohumanya ebi Hatonda genda bahole.

¹⁶ Ni baba n'ohutategeeragana, baaja nga ndengerera mu songa jaawe mbalomera amagambi n'ebiragiyo bya Hatonda."

¹⁷ Ng'ajo semwana y'omuhasi wa Musa amuloma ati, "Ehi ohola sibirani.

* **18:3 18:3** Mu Lubbebulaniya *Girisomu* linwa mu *Geeri* ehitegeesa "omugwira." † **18:4 18:4** Mu Lubbebulaniya *Eli* hitegeesa "Hatonda." Era *Yezeeri* hitegeesa "Buyeedi." *Eliyezeeri* litegeesa "Hatonda nj'omuyeedi."

¹⁸ Ewe n'abaatu bano, muja hudemba. Guno mulimo mugosi bugali, soosobola huguhola wenene.

¹⁹ Ale tega ohutwi kuje hu magesi era Hatonda abe ni neewe. Oli n'ohweyongera ohuba muhwenda w'abaatu eyiri Hatonda era woosenga esonga jaawe eyi ali.

²⁰ Somesa abaatu amagambi n'ebiragiyo bya Hatonda era obasomesa engeri eyi bali n'ohwebisyangamo.

²¹ Sunayo abasinde abamagesi, abatya Hatonda, abamazima era abatenda nguzi, obatenjo ohutangirira ebibbubbu eby'abaatu olukumi n'ecikumi n'ataanu ko n'ehumi,

²² babe balamuzi b'abaatu ebiseera byosibyosi. Baholenga hu busonga obutonotono aye bahuleeterenga esonga embala. Bahwetwihirengaho omugugu, ehyo hija hwanguja omulimo gugwo.

²³ N'onanjire amagesi gange era Hatonda anaba n'ahulunyama atyo, soonehenengamo ndasi era abaatu bano bosibosi banagobolengayo engo waawe, ebigosi byawe ni babiholireho."

²⁴ Ng'ango Musa anjira amagesi aga semwana y'omuhasi gamuja era byosibyosi ebi gamuloma gabiholeraho.

²⁵ Ng'atobola mu Bayisirayiri bosibosi abasinde abamagesi ng'abatenjo ohutangirira ebibbubbu eby'abaatu olukumi n'ecikumi n'ataanu ko n'ehumi.

²⁶ Nga baholanga hu songa j'abaatu ebiseera byosibyosi. Era esonga engosi bajinjiriranga Musa aye baholanga hu songa etonotono.

²⁷ Ebiseera ni byola ebya semwana y'omuhasi wuwe ohwagama mu gwanga ly'ewaawe, nga Musa amuseebula gagamayo.

19

Hatonda ahola endagaano n'abaatu babe hu lusozi Sinaayi

¹ Mu mwesi ogwohudatu oluvanyuma lw'Abayisirayiri ohujwa e Misiri, boola mu lulafu njapi n'olusozi Sinaayi.

² Oluvanyuma lw'ohujwa e Refidimu, bahomeha ekambi yaawe mu lulafu mu moni j'olusozi Sinaayi.

³ Nga Musa anjamba engira atiina hu lusozi eyiri Hatonda. Nga MUSENGWA amulanga ohujwa hu lusozi ati, "Abayisirayiri abejuhulu ba Yakobbo balome oti,

⁴ 'Enywe mwabeene mwebonera hu ebi nahola Abamisiri era ng'olu nabagega hu mabaja hya hanjingu olu egega owaana waayo, nabaleeta aja ndi.

⁵ Kale ni muja hungondera n'omwoyo mulala era mwoseresi ebiri mu ndagaano yange, muja huba baatu bange abatobole. Wayire ehyalo hyosihyosi hyange,

⁶ muja huba basengi bange era egwanga eryawufu.' Owo nj'obuhwenda obu oli n'ohulomera Abayisirayiri."

⁷ Ng'ango Musa gagamayo atumisa abatangirisi b'Abayisirayiri, ng'abalomera byosibyosi ebi MUSENGWA gamulagira ohubalomera.

⁸ Ng'Abayisirayiri bosibosi bamugobolamo baati, "Huja huhola byosibyosi ebi MUSENGWA alomire." Nga nindi Musa gagamayo eyiri MUSENGWA amulomera ebi baatu bagobolamo.

⁹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, "Nja huuja eyi oli mu hireri ehimali zigizigi, abaatu banjire ni ndoma ni neewe era baja huhwesiganga." Nga Musa alomera MUSENGWA ebi abaatu bagobolamo.

10 Nga MUSENGWA amuloma ati, “Yagamayo eyiri abaatu, obalome begwalaase olwa leero n’ejo era boose ebyambalo byawe.

11 Era oludaalo olwohudatu babe ni betegehire olwohuba hu ludaalo olwo, MUSENGWA aja hwiha hu lusozi Sinaayi abaatu bosibosi ni babona.

12 Era oja hubaterano esalo ohweswanigirisa olusozi aya bali n’ohuhoma, ohene obalome oti, ‘Mwehuume ohutatiina hu lusozi wayire ohwigerera huupi huupi. Hiisi atiina ohuupi n’olusozi, baja humwita.

13 Baja humuhubba amabaale oba bamulase ahasaale, njalijuma humwosaho ngalo.’ Omuutu oba ehyayo, ehyegerera ohuupi n’olusozi, hija hufa. Banafuuna egwala n’amaani, abaatu baja hwigerera ohuupi n’olusozi.”

14 Ng’ano Musa anwa hu lusozi geeha eyiri abaatu abagwalaasa, boosa ebyambalo byawe.

15 Ng’abaloma ati, “Mwetegehe hu ludaalo olwohudatu. Nanume musinde yesiyesi anenyuha n’omuhasi.”

16 Ni wahya mu mugamba hu ludaalo olwohudatu, njalijona ohubbwabbwanuha n’ohumyasa n’ehireri ehikwafu ni hiri hu lusozi n’ejanjaasi ly’egwala ery’amaani amangi. Hiisi muutu mu kambi gateetema.

17 Nga Musa atusa abaatu mu kambi abatangiriramo ohutiina aya Hatonda gaali, nga bemeerera njasi w’olusozi.

18 Ni baali hu lusozi Sinaayi, lwosirwosi lwali lwijuuye liisi lyereere MUSENGWA ni galwihaho n’omuliro. Eriisi lyadunyanga oti hani hirombe era olusozi lwosirwosi lwateetemanga n’amaani.

19 Era n’ejanjaasi ly’egwala lyeyongeranga hweyongera ohufuga. Musa galomanga, nga Hatonda amugobolangamo n’ohubbwabbwanuha.

20 MUSENGWA geeha njamugulu hu lusozi Sinaayi, galoma Musa ohuniina. Nga Musa aniina hu lusozi.

21 Nga MUSENGWA amuloma ati, “Niinuha wagameyo olabule abaatu balehe ohutuuma esalo ohuuya ohubona MUSENGWA, bangi baja husihiir-
iha.

22 N’abasengi ba Hatonda boosi abamusemberera bali n’ohwegwalaasa oba sicehyo, MUSENGWA anababonerese.”

23 Nga Musa aloma MUSENGWA ati, “Abaatu sibasobola huniina hu lusozi luno Sinaayi, olwohuba watulabbira oti, ‘Muteho esalo ohulweswanigirisa era mulwabule hu jahye ohuba lwawufu.’ ”

24 Nga MUSENGWA amuloma ati, “Ninuha otiine oleete Alooni. Aye abasengi n’abaatu batatuuma esalo ohuuya eno eyiri MUSENGWA oba sicehyo aja hubabonerese.”

25 Nga Musa aniinuha atiina eyiri abaatu abalomera ebi MUSENGWA gamuloma.

20

Amagambi Ehumi

1 Nga Hatonda aloma ebibono bino byosibyosi ati,

2 “Ndiise MUSENGWA Hatonda wuwo owahutusa mu hyalo hy’e Misiri eyi waali n’ohola owiidu.

3 “Sojumiryanga abahatonda abandi ohutusaho ese.

4 “Siwebajiranga hifaananyi ehy’ehiitu hyosihyosi ehyomwigulu oba ehyohu hyalo oba ehyomu nyanja njasi.*

* 20:4 20:4 Hunj 34:17; Leev 19:4; 26:1; Mag 4:15-18; 27:15

5 Sohubbiranga bifaanani ebyo amafuha ohubijumirya olwohuba ese MUSENGWA Hatonda wuwo ndi n'ewuba era mboneresa abaana n'ehijuhulu ehyohudatu n'ehyohune olw'ebibi by'abasehulu baabo abacaawa.*

6 Aye ndaga ohwenda hwange ohubitiirifu eyiri abaatu aba hiisi mulembe abanyenda era abanjamba ehiragiro byange.

7 "Sotambisanga esiina lyange mu binambulamo olwohuba ese MUSENGWA Hatonda wuwo ndiboneresa hiisi muutu ajagijja esiina lyange.*

8 "Hebuliranga ohuhuuma oludaalo olwa Sabbaato ni luli lwawufu.

9 Oli n'endaalo mukaaga ej'ohuholeraho emirimo jijo.

10 Aye oludaalo olwomusanvu lwa Sabbaato eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo. Hu ludaalo olwo, njanjumengano muutu yesiyesi hu bomu mago gago aluholeraho omulimo gwsigwosi, ewe n'abaana babo abaseere n'abahaana n'abeedu babo abasinde n'abahasi n'ebiyayo bibyo n'abalugendwa abamenyire ni nenywe.

11 Hiri hiityo olwohuba mu ndaalo omukaaga ese MUSENGWA njomu natonderamo egulu n'ehyalo n'enyanya ko n'ebiitu byosibyosi ebirimo, ni nahena nga pumula hu ludaalo lwa Sabbaato. Era c'ehigira nana oludaalo olwo ekabi era nalwabula.*

12 "Onjanga lataawo ni maawo enono ko wahawangaala mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alihuhuna.

13 "Siwiitanga.*

14 "Soholanga buhwedi.

15 "Siwiibanga.

16 "Otabenjeranga wahyo ehi ataholire.

17 "Siwegombanga nyumba yabeene. Siwegombanga muhasi wabeene oba omwidu wuwe omusinde oba omuhasi, oba esaame yiye oba nasugirya yiye wayire ehiitu hyosihyosi ehyabeene."

Obuti bujamba abaatu

(Mag 5:22-33)

18 Abaatu ni banjulira ohubbwabbwanuha n'egwala, babona n'ohumyasa n'olusozi ni lweduuha eriisi, bateetema olw'obuti. Era bemeerera njaleeni eyo.

19 Nga baloma Musa baati, "Ba ndiwe otulomera, huja hujulira era huhole ehyo ehi oba n'olomire. Aye Hatonda ataloma eyi huli olwohuba n'aneyongere ohuloma ni neefe, huja hufa."

20 Nga Musa aloma abaatu ati, "Mutatya olwohuba Hatonda gajire ohubalaga amaani gage ko muteyongera hwonoona mu moni jije."

21 Abaatu basigala njaleeni ne Musa gegerera ohuupi n'ehireri ehinjambire zigizigi eyi Hatonda gaali.

Ebibbote n'ehituuti

22 Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Loma Abayisirayiri oti, 'Mweweneyeho ng'olu ndomire ni nenywe ohunwa mwigulu.

23 Simujumiryanga bahatonda abandi, simubbotanga bahatonda oba mu feeza oba mu zaabbu.

24 " 'Tongolere ehituuti mwiroba era onjongerengaho enongo eyi bohya yaguguliha, enongo eyohuleetano emiyaaya: etaama n'embusi ko

* 20:5 20:5 Huj 34:17; Leev 19:4; 26:1; Mag 4:15-18; 27:15 * 20:7 20:7 Leev 19:12 * 20:11 20:11 Tand 2:1-3; Huj 31:17 * 20:13 20:13 Tand 9:6; Leev 24:17; Mat 5:21; 19:18; Mar 10:19; Luk 18:20; Bar 13:9; Yak 2:11

n'enombe. Oja hutongolera ehituuti mu hifo ehi nasalenganjo ohunjumir-ihisyangamo era nja huuja ayo nga kuja ekabi.

²⁵ Singa butongolera ehituuti, sihibanga hy'amabaale amabaaje olwohuba muja huhifuula ehitasanira ni mutambisa ehiitu ohubaaja.

²⁶ Era sootongolanga ehituuti ehy'amadaala, olwohuba n'oniina ohuja ohunjaayo enjongo osobola ohwenemula.' "

21

Ebiragiro ebinamba hu beedu Ababbebbulaniya

¹ Ng'ajo MUSENGWA aloma Musa ati, "Ebiragiro ebi oja huja Abayisir-ayiri mbebino:

² 'Singa omuutu agula Omubbebbulaniya ohuba omwidu wuwe, aja humunjeeresa ohuhena emyaha mukaaga. Mu mwaha ogwomusanvu, amunanga edembe lirye gatiina ni nanuma ehi asasuuye.

³ N'aba ni gaali mujuulu aja wamugulira ohuba omwidu wuwo, sigagamangayo ewaawe n'omuhasi. Anaba ni gaali n'omuhasi, atiinanga n'omuhasi wuwe.

⁴ Singa musengwawe amusunira omuhasi, gamusaalira abaana abaseere oba abahaana, omuhasi n'abaana abo baliba ba musengwawe, omusinde aja hwagamayo ewaawe ng'olu gaaja.

⁵ Aye singa omwidu aloma ati, 'Nenda musengwa yange n'omuhasi n'abaana bange, olw'ehyo sinenda hundehula,'

⁶ Musengwawe aja humunjira aja bajumirihisya Hatonda ng'amwemeeresa na mwango gw'olwigi, ng'amunundula ohutwi n'ehyoma ehyogi ng'amusigasa ng'omwidu wuwe emirembe n'emirembe.

⁷ "Singa omuutu atunda omuhaana wuwe ohuba omwidu, sibamuleehanga hutiina ohuhola owiidu ng'olu abeedu abasinde bahola.

⁸ Anaba n'atasangaasa musengwawe owamugula ohuba muhasi wuwe owohutulo, aleehanga semwana y'omuhasi oyo gamununula. Musengwawe anuma bunangi ohumugusa abalugendwa olwohuba aba abbwangire endagaano.

⁹ Aye singa anamba omwidu oyo gamuna musaani wuwe ng'omuhasi, amubisyanga hy'omuhaana wuwe.

¹⁰ Omusaani oyo n'aleetanga omuhasi owohubiri, ali n'ohweyongera ohumuna emere n'engoye n'ohubanga ni naye ng'omufumbo.

¹¹ N'atamunenga ebyo byondata, amuleehanga gatiina ewaawe ni nanuma husasula hiitu hyosihyosi.

Ebiragiro ebinamba hu bikolwa eby'obukambwe

¹² "Hiisi anahubbenga omuutu ng'amwita, yeese bamwitanga.

¹³ Aye anaba natagendereeye, adulumiranga mu hifo ehi njahutano batamuholaho habi hosihosi.

¹⁴ Ne anagenderera ohwita owahye, wayire aba atiinire n'ali hu hituuti hyange ohwenjonia, bamutusangaho bamwita.

¹⁵ "Hiisi anahubbenga semwana oba nyina, bamwitanga.

¹⁶ "Hiisi anagosyenganjo owahye gamutunda, bamusanjana ni naye, yeese bamwitanga.

¹⁷ "Hiisi ananjwabenga semwana oba nyina, bamwitanga.

¹⁸ "Abaatu ni banaduhanenga ng'omulala ahubba owahye ebaale oba ehikonde aye ndaafe ne bamulwasa hu hitanda,

¹⁹ bataboneresanga owamuhubba singa omuhubbe atandiha ohugenda hu simbo, ohutusaho anamulinenga ebiseera bibye ebi afiriye, ng'amujanjaba ohwola olu anonera erala.

²⁰ "Singa omuutu anamba esimbo ng'ahubba omwidu wuwe omusinde oba omuhasi, ng'oyu bahubbire afirano, oyo ahubbire bamuboneresanga.

²¹ Aye omwidu n'anahenenga oludaalo lulala oba ebiri n'ahiiri hufa, sibaboneresanga musengwawe, olwohuba omwidu oyo baamugula bugule.

²² "Singa abasinde basoola nga bakosa omuhasi ali hida, ng'ehida ehyo hinwamo aye omuhasi ndakosewa bugali, amukohiise aja huliņa hyosihyosi ehi yamwe y'omuhasi oyo aba n'amusaliye ehi balamuzi baba ni bafugiiriye.

²³ Aye omuhasi oyo anakosewa, ehibonerezo hinabenga hyahuliņa bulamu olw'obulamu,

²⁴ moni hu lw'emoni, liino hu lw'eriino, muhono hu lw'omuhono, hugulu hu lw'ohugulu,

²⁵ owohye hu lw'owohyere, ebbwa hu lw'ebbwa, ehinubuulire hu lw'ehinubuulire.

²⁶ "Omuutu n'ahubbanga omwidu wuwe omusinde oba omuhasi ng'emoni yifaamo, amuleehanga gatiina ewaawe, ohuliņa emoni yiye.

²⁷ Omuutu anahubbanga omwidu wuwe omusinde oba omuhasi ng'amubbwagamo eriino, amuleehanga gatiina ewaawe olw'ohuliņa erino lirye.

Obuvunanyiziwa w'abeenebyo

²⁸ "Eburnwa y'enombe ni gunyanga omuutu yamwita, bayihubbanga amabaale bayita, n'enyama yaayo sibayiryanga. Era sibavunananga mweneeyo.

²⁹ Aye enombe eyo yinaba ni yibaaye n'omuze ogwohugunya abaatu, balabula omweneeyo, cooka sayisidihe, ni gunyanga omuutu yamwita, bayihubbanga amabaale bayita era biitanga n'omweneeyo.

³⁰ Aye omweneeyo ni banamusaliranga endiņi ohununula obulamu wuwe batamwita, anangayo byosibyosi ebi bamusalira.

³¹ Egambi lino linanambenga hu mwana omuhaana oba omuseere oyu ebunwa y'enombe yiba ni yigunyire.

³² Singa ebunwa y'enombe egunya omwidu omusinde oba omuhasi ng'emwita, omwene enombe anasasulenga omwene mwidu ebitundu amahumi adatu eby'efeeza, ne enombe eyo bayihubbanga amabaale bayite.

³³ "Omuutu n'anayabenga erono aye ndalisiiha, ne enombe oba nasugirya yagwamo,

³⁴ omwene erono eryo ali n'ohuliņa omwene hyayo ehyo, ng'anjira efuuye yiba yiye.

³⁵ "Singa ebunwa yigunya eyobundi nga yiita, batundanga endamu nga bagabana ebbeesa nga bahena bagabana neefu.

³⁶ Aye ebunwa eyo yinaba ni yibaaye ngwiri, ni baali ni balabulaho omweneeyo cooka saayisidihe, ali n'ohuliņa ng'anjira efu.

22

Amagambi aganjamba hu hulabirira ebiitu

¹ "Singa omuutu geeba enombe ng'ayisala oba gayitunda, aja huliņa enombe etaanu. Ne aniiba etaama gayisala oba gayitunda, aja huliņa ene.

² Singa basanjaana omwibi n'abbwaga enyumba owiire ng'abamwita, amwitire saaba n'omusango ogw'obutemu.

³ Aye singa wuba wuhyeye, amwitire aba n'omusango ogw'obutemu.

"Omwibi ali n'ohuliņa, ne ananuma hiitu hyosihyosi, bamutundanga gahola owiidu ohuliņa ehi aba ni geebire.

⁴ "Singa bamusanjaana n'ehyayo ehi aba ni geebire ni hiri hiramu, wayire saame oba nasugirya oba taama, ali n'ohuliņa ebiri.

⁵ "Singa omuutu aleha ebyayo bibye byayiira mu birime oba endimiro y'emizabbibbu eyobundi, ali n'ohuliņa hu birime bibye oba ebyomu ndimiro yiye ey'emizabbibbu ebilirira erala obulaņi.

⁶ "Singa omuutu anambya omuliro nga gulanda gutiina gwohya endimiro y'engaano y'abaatu abandi, oyo aba n'anambisye omuliro ali n'ohuliņa.

⁷ "Singa omuutu abiihisa owahye ebbeesa oba ebiitu, nga bengira mu nyumba eyo babiiba, bananjamba omwibi oyo, ali n'ohuliņa emirundi ebiri.

⁸ Aye singa sibanjamba mwibi, omwene nyumba bamuniranga mu moni j'abalamuzi babone obanga sanjambanga hu biitu by'owahye ebyo.

⁹ Ni njabangaņo obuyoga ni bunjamba hu njombe oba nasugirya oba etaama oba olugoye oba ehiitu ehindi hyosihyosi ehigotire, ehi muutu aloma ati 'Hino hyange,' bombi abahihayanira batiinanga ow'omulamuzi. Era oyo oyu Hatonda asalira omusango ohumusinga, aja huliņa owahye emirundi ebiri.

¹⁰ "Singa omuutu gegeha owahye nasugirya oba enombe oba etaama oba ehyayo hyosihyosi, ne hyafa oba hyabbwagiha oba bahyiiba ni njanuma amanyire,

¹¹ bombi batiinanga mu moni ja MUSENGWA, ng'oyu abiihisa alayira ati saanjambangaho hu hyayo ehyo. Omweneeyo afugiiriranga era owahye saaja huliņa.

¹² Aye singa hizuuha ti oyu bana ohwaya nj'omwibi, ali n'ohuliņa.

¹³ Singa esolo nj'eyalya, anjambanga ebitundu ebisigayeho gabiņira mu moni j'abalamuzi ohuba obujulizi era salinanga.

¹⁴ "Singa owahyo geyasiha ehyayo hyihyo, hyabbwagiha oba nga hifa omweneehyo n'anumaņo, ali n'ohumuliņa.

¹⁵ Aye singa omweneehyo abaanjo, oweyasiha saaja huliņa. Ne ni hiba ni hyali hipangise, ebbeesa ejo jihenanga.

Amagambi aganjamba hu njebisya y'abaatu

¹⁶ "Singa omuutu adulingadulinga omuhaana atanenyuhangaho n'omusinde era anuma amwenda obufumbo, ng'anenyuha ni naye, ali n'ohuhwa omuhaana oyo amunire abe muhasi wuwe.

¹⁷ Aye semwana y'omuhaana anagaana, omusinde ali n'ohuliņa ane semwana y'omuhaana oyo emaali hyali ohuhwa omuhasi.

¹⁸ "Simuleehanga muhasi omufumu yesiyesi ohuba mulamu.

¹⁹ "Mwitanga omuutu yesiyesi anenyuha n'ehisolo.

²⁰ "Hiisi muutu anjonga eyiri abahatonda ohutusaho ese MUSENGWA, mumusihiirisanga.

²¹ "Simubisyanga mulugendwa wubi, wayire ohumutulugunya olwohuba mwesi mwali balugendwa mu gwanga ly'e Misiri.

²² Simubisyanga namwandu oba mulekwa wubi.

²³ Singa mubabisya bubi, bandiririra, nja hunjilira ohulira hwawe.

²⁴ Nja hubalunira mbeete n'epiima, ng'abahasi benywe boosi bafuuha banamwandu n'abaana benywe nga bafuuha bamulekwa.

²⁵ "Singa onjola mulala hu baatu bange mu nywe abagadi ebbeesa, somuterangaho magoba ng'olu basubuuzi bahola.

²⁶ Singa owahyo ahusingira ehymbalo hihye, omugobohesanga eryuba ni lihiiri hugwa mu maaji,

²⁷ olwohuba ehymbalo ehyo nj'ehigedanya hu meeno. Ni ganyenundereranga, nja hunulira ohulira huhwe namuyeeda olwohuba ndi n'ehisasabirisi.

²⁸ "Sofodogolanga Hatonda era soolomanga wubi hu mutangirisi w'abaatu babo.

²⁹ "Sosigasanga hiitu hyosihyosi ni wuupa enjongo ey'ebirime oba eyomu mizabbibbu.

"Oli n'ohuupa omwana omuseere omudaayi.

³⁰ Oholanga otyo nohu njombe n'etaama jijo. Enjombe oba etaama yinasaala enyana esinde, leha ebe ni nyina endaalo musanvu, ng'oyinjongayo hu ludaalo olwomunaana.

³¹ "Muli baatu bange abawufu. Olw'ehyo simulyanga nyama eyi solo yisire. Muyidanyiranga embwa."

23

Amagambi aganjamba hu huba n'ehisa n'ohutehubbira

¹ Nga Hatonda geyongera aloma ati, "Soolomanga byakalebule era sonjanga obujulizi owobudulingi ohubeera omuutu omucaamu.

² "Sootiiniranga hu gunjindi gw'abaatu abahola ebibi. Era ni bahu-lomanga ohuṅa obujulizi mu kooti, sobbalangatanianga olw'ohwenda owagire ogunjindi gw'abaatu ogucaamu.

³ Era siwehubbiranga hu luuyi lw'omugadi ahire omusango wayire mucaamu.

⁴ "Singa osanjaana enjombe oba nasugirya y'omulabe wuwo eyigotire, oyimugobohesanga.

⁵ N'obonanga nasugirya y'omuutu atahwenda ni yiguuye olw'obusito obu yetwihire, oyiyeedanga wayinyosa. Sooyibitangaho huyibitaho.

⁶ "Singa omugadi aba n'omusango mu kooti, simugumusalirisanga humusinga olwohuba mugadi.

⁷ Abalamuzi ni banasalenga emisango, bali n'ohubona baati sibehubbira. Sibasaliranga omuutu omulunamu ogw'ohufa. Banahola baatyo, sinja hubasonija.

⁸ "Soofugiiriranga huhuṅa nguzi olwohuba enguzi yiigala emoni soofayo hu hituufu era yicaamya endoma yabalunamu.

⁹ "Soobisyanga mugwira bubu, mwesi mwaliho bagwira mu gwanga ly'e Misiri.

Amagambi aganjamba hu mwaha ogwomusanvu n'oludaalo olwomusanvu

¹⁰ "Muhomanga ebirime mu ndimiro jenywe ohuhena emyaha mukaaga era ni muhungulanga hiisi mwaha.

¹¹ Aye mu mwaha ogwomusanvu simulimanga, muleehanga eroba lyanuumula. Abagadi mu nywe basune ebyohulya ebimerire ebyene omwaha ogwo era n'esolo joosi jirye ebi baleehaho. Muholanga c'ehyene endimiro ej'emizabbibbu n'ejemizayiti.

12 “Mu ndaalo mukaaga, oholanga emirimo jijo aye onjuumulanga hu ludaalo olwomusanvu, abeedu babo n’abagwira n’esaame ni nasugirya jijo jinjuumulenga.

13 “Mwegenderese ohuumanga byosibyosi ebi mbalomire. Simuju-miryanga bahatonda abandi wayire n’ohulomaho hu masiina gaawe.

Embaga edatu ekulu

14 “Emirundi edatu hiisi mwaha, mulyanga embaga ohuutaamo enono.

15 Mulyanga Embaga ey’Emigaati Ejibatayemo Ehisimbulusa ohuhena endaalo musanvu ng’olu nabalagira. Ehyo muhiholanga mu hiseera ehi nataŋo mu mwesi gw’Abbibbu, olwohuba omwesi ogwo nj’ogu mwanweramo e Misiri.

“Nanumenjo muutu yesiyesi obuja mu moni jange n’engalo enjereere.

16 “Mulyanga Embaga ey’Amakungula ni mutandiha ohuhungula ebibala.

“Mulyanga Embaga ey’Ebisiisira ni mu hungula ebidaayi mu ndimiro jenywe hu komerero y’omwaha.

17 “Hiisi mwaha abasinde bosibosi bali n’ohutiina ohunjumirya ese MUSENGWA Omwene Buŋangi hu mbaga ejo edatu.

18 “Simuupanga mafugi g’ehyayo ehi muŋongire ŋalala n’omugaati ogu bataayemo ehisimbulusa.

“Era amasavu g’ehyayo ehi baŋongire hu mbaga, siganenyuhanga ohwola mu mugamba.

19 Ni muhungulanga ebibala ohunwa mu ndimiro jenywe, muŋambanga ebihirira erala obulaŋi mwanjira mu nyumba ya MUSENGWA Hatonda wenywe.

“Simunyiiyanga enyama ey’enyana y’embusi ni mutabuyemo amabeere.

Ebisuubizo n’ebiragiro

20 “Nja hutuma malayika abatangiriremo era abahuume mu ngira aboose mu hifo ehi nategeha.

21 Mumuŋe enono era mumugondere. Simumujeemeranga olwohuba saaja hubasoniŋa, muŋaaye obuŋangi wange.

22 Singa mumugondera n’omwoyo mulala mwahola hiisi ehi mbaloma, aja hufuuha mulabe wabalabe benywe era nja hunjiriŋania abo ababanjiriŋania.

23 Malayika wange aja hubatangiriramo aboose mu mawanga g’Abamooli n’Abahiiti n’Abapereezi n’Abakanani n’Abahiivi ko n’Abayebbusi era nja hubasihiirisa bosibosi.

24 Simuhubbiranga bahatonda baawe mafuha oba mwabajumirya era simuhopanga sambo jaawe. Musihiirisanga abahatonda baawe abo era muteteenulanga agabaale gaawe.

25 Mujumiryanga MUSENGWA Hatonda wenywe era aja huŋa emere n’amaaji genywe ekabi. Nja hutusaŋo obulwaye mu nywe.

26 Era siŋalibaŋo muhasi anwamo ehida oba omugumba mu nywe. Muli wangalanga emyaha mingi.

27 “Ndi ŋindiha etiisa yange emutwe eyi mutiina n’aleeta ohutabuhatabuha mu baatu ababalumba era ndireetera abalabe benywe bosibosi ohubaduluma.

28 Ndi ŋindiha etiisa emutwe wenywe ohubatangiriramo yadulumya Abahiivi n’Abakanani n’Abahiiti.

29 Aye sinja hubabbinga mu mwaha mulala olwohuba ehyalo hija husiia, ng’esolo jaala ohubahira obungi.

³⁰ Ne ndibabbinganga polapola ohwola olu mulyeyongera obungi, mwala mwanjira emiwuluko.

³¹ “Esalo ly’ehyalo hyenywe lija hunjwa hu Nyanja Enando ohwola hu nyanja ey’Abafirisuuti, n’ohunjwa hu lulafu ohwola hu lwabi Yufuleeti. Ndibanja obunangi hu beehasi bomu hyalo eyo era muli babbingamo.

³² Simuholanga ndagaano ni nabo wayire n’abahatonda baawe.

³³ Simuleehanga baatu abo humenya mu gwanga lyenywe olwohuba baja hubaletera ohwonoona mu moni jange, n’ohujumirya abahatonda baawe huja huba hy’omutego eyi muli.”

24

Endagaano ehahasiwa

¹ Oluvanyuma lwa MUSENGWA ohunja amagambi, galoma Musa ati, “Niina wuuje eno hu lusozi, ewe n’Alooni n’abasaani babe bombi, aba Nadabbu n’Abbihi ko n’abatangirisi esanvu ab’Abayisirayiri. Enywe muja hunjumirya ni muliho njaleeni.

² Aye ewe Musa wenene ndiwe oja hwigerera njapi, abandi batagesyaho ohwigerera. Abaatu bataniina hu lusozi ni neewe.”

³ Musa ni gatiina galomera abaatu byosibyosi ebi MUSENGWA galagira, nga bamugobolamo baati, “Huja huhola byosibyosi ebi MUSENGWA alomire.”

⁴ Nga Musa anandiiha byosibyosi ebi MUSENGWA galoma.

Ni wahya mu mugamba, ng’atongola ehituuti mu meeho g’olusozi ng’ataano amabaale ehumi nabiri ohuhebuliriraho ebiha bya Yisirayiri.

⁵ Ng’atuma abavubuka Abayisirayiri nga banjaayo enjongo eyiri MUSENGWA eyi bohya ehwiye yaguhuuliha era nga banjonga ebunwa j’enjombe ohutabagana.

⁶ Nga Musa anamba ehitudu hy’amafugi g’enjombe eji banjonga agata mu bibya, ng’anamba agasigalaho aganjwanyusa hu hituuti.

⁷ Ng’anamba ehitabo hy’endagaano ahisomera abaatu. Ni gahena, nga bagobolamo baati, “Huja huhola byosibyosi ebi MUSENGWA alomire era huja hubigondera.”

⁸ Ng’ano Musa anamba amafugi aga gaali n’ataaye mu bibya aganjwanyusa hu baatu, aloma ati, “Gano nj’amafugi aganywania endagaano eyi MUSENGWA aholire ni nenywe ng’olu alomire ebibono bibye ebyo byosibyosi.”

⁹ Ng’ano Musa n’Alooni n’abasaani babe bombi aba Nadabbu n’Abbihi ko n’abatangirisi esanvu ab’Abayisirayiri baniina olusozi,

¹⁰ nga babona Hatonda wa Yisirayiri. Njasi wamagulu gage njaliho ehiitu ehifaana hy’omwaliriro ogw’amabaale aga balanga baati safiro ni gali gabbululu hy’egulu.

¹¹ Aye Hatonda sigahola habi hosihosi abatangirisi abo ab’Abayisirayiri. Baabona Hatonda, nga baliira era banywera mu moni jije.

Musa hu lusozi Sinaayi

¹² Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Niina hu lusozi wuuje eno era n’oli eno, nja huhunja ebipande eby’amabaale ohupandiihire amagambi n’ebiragi, ebi oja husomesa abaatu.”

¹³ Ng’ano Musa genyoha ni Yoswa omunjeeresa wuwe batiina baniina olusozi lwa Hatonda.

14 Nga Musa aloma abatangirisi b'Abayisirayiri ati, "Mutuhuumire n̄ano ohwola olu hunagobole. Alooni ni Huuri bali an̄o ni nenywe. Hiisi aba n'ehigosi ni genda obuyeedi atiine eyi bali bamuholeho."

15 Musa ni gatiina hu lusozi, ng'ehireri hiija hiruwihaho,

16 ng'eṅono lya MUSENGWA liba hu lusozi olwo Sinaayi. Ehireri hyaluwihaho ohuhena endaalo mukaaga. Nga hu ludaalo olwomusanvu, MUSENGWA n'ali mu hireri, alanga Musa.

17 Eyiri Abayisirayiri, eṅono lya MUSENGWA ṅamugulu w'olusozi lyafaana hy'omuliro ogwohya gwaguhuulisa.

18 Nga Musa aniina ṅamugulu w'olusozi gengira mu hireri, ng'ahenayo endaalo amahumi ane omuusi n'owiire.

25

Ebirabo ebyomu hifo ehyawufu

1 Nga MUSENGWA aloma Musa ati,

2 "Loma ehibbubbu hy'Abayisirayiri bandetere ebirabo. Hiisi muutu mula owenda ohuupa ehirabo, ahupeere.

3 Bahupeere ebirabo eby'ezaabbu n'efeeza n'ehihomo,

4 n'engoye endani eja laasi n'ewuuzi eja bbululu n'aja namasyoma n'enando n'engoye eji baahola mu mooya g'embusi ekasi,

5 n'ebyanjo by'etaama emiigu ebi babamba byafuuha birando, n'ebyanjo by'embusi n'embaawo ejomu musaala ogu balanga baati kasiya,

6 n'amafuta g'etaala n'ebyahaloosa ebyohutawula mu mafuta ag'ohutambisa mu hwawula n'obubbaani ow'ohudunyisa

7 n'amabaale ag'ebbeeyi aga balanga baati onikisi ohuta hu efodi ko n'amabaale agandi ohuta hu hyambalo ehyomu hifuba ehy'omuhulu w'abasengi.

8 "Era abaatu bakolere ehifo ehyawufu era nja hubanga mu bo.

9 Muholanga Eweema Enjawufu eyo n'ebiitu eby'ohubamo, mu kola enyene n'enyene eyi nja huhulaga."

Sanduuku y'Endagaano

10 Nga MUSENGWA aloma Musa ati, "Loma abaatu bahole e Sanduuku mu mbaawo ohuṅwa mu musaala kasiya. Obuleeni, eyiici ane n'etaanu, obugalamu eyiici abiri namusanvu, obuleeni ohuja ṅamugulu eyiici abiri namusanvu.

11 Mumaalanga mugati n'ohumugulu w'Esanduuku eyo n'ezaabbu enyene n'enyene era muyiteho omugo ogw'ezaabbu ohuyeswanigirisa.

12 Muholanga emihobyō ene ej'ezaabbu mwajita hu magulu, ebiri hu luuyi n'oluuyi.

13 Muhole emirabba ej'ohugingira ohuṅwa mu muṅwa omuhosa muji-maaleho n'ezaabbu.

14 Muṅambe emirabba ejo mujingise mu mihobyō hu hiisi luuyi olw'e Sanduuku ohweyeesa mu huyibbeeda.

15 Emirabba ejo ej'ohweyeesa ohuyibbeeda mujirehanga mu mihobyō ej'e Sanduuku era simujitusangamo.

16 Oṅambanga ebipande eby'amabaale ohuli amagambi wabita mu Sanduuku.

17 "Muṅambanga ezaabbu enyene n'enyene, nga muyiholaamo ehisebo ehyohu Sanduuku, obuleeni eyiici ane n'etaanu, obugalamu eyiici abiri namusanvu.

18 Mubbote mu zaabbu enyene n'enyene ebifaanani by'abamalayika abakerubbi babiri, babe hu luuyi n'oluuyi olw'ehisembo ehyo.

19 Kerubbi mulala abe hu luuyi lulala, owundi abe hu luuyi olundi aye bombi babe hiitu hirala n'ehisembo hy'e Sanduuku ni ḡaḡumaḡo buyungiro.

20 Abakerubbi bombi bahotamirire ni balengereene era ni banjuluhisiye n'amabaḡa gaawe hu hisembo hy'e Sanduuku.

21 Ebipande eby'amabaale ebi nja huhuḡa oja hubita mu Sanduuku eyo, ohene oyiwiheho n'ehisembo hyayo.

22 ḡamugulu w'ehisembo ehyo, ḡagati w'abakerubbi abo bombi hu Sanduuku y'Endagaano eyo, paḡa huja hwagananiranga era kulomere ebiragiḡo byange byosibyosi ebi oja hulomera Abayisirayiri.

Emeeza ey'ohutaho emigaati

23 "Mubbote emeeza mu musaala ogu balanga baati kasiya, obuleeḡi eyiici adatu namukaaga, obugalamu eyiici ehumi namunaana, obuleeḡi ḡamugulu eyiici abiri namusanvu.

24 Muyimaalanga n'ezaabbu enyene n'enyene era muyiteho omugo ogw'ezaabbu ohuyeswanigirisa.

25 Muyinioleheseho omugo, eyiici edatu ohuyeswanigirisa, muyimaaleho ezaabbu.

26 Oja hubbota emihobyoye ej'ezaabbu ene, ohene ote ndala mu hiisi sonda hu magulu g'emeeza eyo.

27 Emihobyoye ejo jiri n'ohuba huupi n'omugo omu baja ohwengisa emirabba ej'emeeza eyo.

28 Oḡambe emirabba ebiri ej'omuḡwa omuhosa, mujimaaleho n'ezaabbu. Emirabba ejo, jahubbeedesanga emeeza.

29 Era mubbotanga esaani n'ebikopo n'eaaga n'ebibya ohuḡwa mu zaabbu enyene n'enyene eby'ohutambasanga hu binywewa.

30 Muja huta emigaati emyawufu hu meeza eyo jibenga mu moni wange hiisi ludaalo.

Ehikhondo hy'etaala

31 "Oja hubbota ehikhondo hy'etaala ohuḡwa mu zaabbu enyene n'enyene, owihaliro n'enduli yahyo n'ebikopo ebyohujuhamo amafuta ebiri hy'ebimuli era byosibyosi ni biri hiitu hirala ni ḡaḡuma buyungiro.

32 Ehikhondo hy'etaala hiribaaho amasaga mukaaga, adatu hu luuyi n'oluuyi.

33 Hiisi lusaga lubeho ebimuli bidatu ebifaana hy'ebyalumondi ni biwumbuluhire.

34 Era hu nduli y'ehikhondo hy'etaala hubeho ebihopo bine ebifaana hy'ebimuli alumondi.

35 ḡaasi wa hiisi masaga abiri ohuḡwa hu nduli y'ehikhondo, hubeḡo ehiiu hy'ehimuli alumondi.

36 Babbote ehikhondo hy'etaala n'amasaga ko n'ebiitu ebiri hy'ebimuli by'alumondi biri n'ohuba hiitu hirala ohuḡwa mu zaabbu enyene n'enyene.

37 "N'ohenire ebyo, obbotanga etaala musanvu ej'ohuta hu hikhondo era banajinambyenga ohuḡa enjase mu hifo ehyo.

38 Oja hubbota esuniya n'ehiitu ehuyohutambisa ohulongosa etambi ohuḡwa mu zaabbu enyene n'enyene.

39 Oḡambanga ekilo amahumi adatu n'etaanu ej'ezaabbu enyene n'enyene wabbotamo ehikhondo hy'etaala n'ebitiiniraho byosibyosi.

⁴⁰ Ebyo byosibyosi obiholanga n’olonderera endagiriro eyi wasuna ni waali hu lusozi Sinaayi.”

26

Eweema Enjawufu

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Muhole Eweema Enjawufu ni mutambisa etimbe ehumi eji baahola mu ngoye endaji eja laasi batunga n’ewuuzi eja bbululu n’aja namasyoma n’enando. Era mu timbe ejo baahubbamo n’ebifaanani by’abamalayika aba balanga baati abakerubbi.

² Etimbe josijosi jiri n’ohunjeranera, obuleeni efuuti ane n’ebiri, obugalamu efuuti mukaaga.

³ Onambe etimbe etaanu ojijimbye nalala era n’etaanu ejindi joosi ojijimbye nalala.

⁴ Ohene ohole endiba mu lugoye olwa bbululu ejohunambihisya etimbe ejo eji bagaata ataanu ataanu.

⁵ Hola epeta amahumi ataanu hutulo w’etimbe engaate ejo, endiba ejohu luuyi lulala ni ganjeranera n’ejohu luuyi olundi.

⁶ Era ohole emirobo amahumi ataanu mu zaabbu ohugaata nalala etimbe jombi, ko Eweema Enjawufu ebe pimbe nalala.

⁷ “Hola etimbe ehumi nandala ohunwa mu mooya g’embusi, ohuwiiha hu Weema Enjawufu.

⁸ Obuleeni, etimbe ehumi nandala ejo jiri n’ohuba efuuti ane n’etaanu, obugalamu efuuti mukaaga.

⁹ Onimbe etimbe etaanu nalala, ohene onimbe n’omukaaga joosi nalala. Oja hufumbamo nabiri olutimbe olwomukaaga olwomu moni w’Eweema Enjawufu.

¹⁰ Ohole endiba amahumi ataanu hu sonda nohu sonda w’etimbe eji ojimbire nalala.

¹¹ Ohole emirobo amahumi ataanu ej’ehihomo, ohene ojite mu ndiba ohugumya eweema nalala.

¹² Ehitundu hira ehija husigalaho ni bahenire ohufumba hu timbe, bahirerejese enyuma w’Eweema Enjawufu.

¹³ Obuleeni, etimbe jija huba eyiici ehumi namunaana enjuyi n’enjuyi, ni jiwiiha hu Weema Enjawufu.

¹⁴ Oholangayo ehyohuwiiha hu weema mu hyanjo hy’etaama emiigu ehi beeniha hyafuuha hirando, oholeyo n’ehyanjo ehindi ehy’embusi ohuta hu mugulu.

¹⁵ “Olihola embaawo ejomu musaala kasiya ej’ohutongolamo Eweema Enjawufu.

¹⁶ Obuleeni wa hiisi lubaawo buja huba efuuti ehumi n’etaanu, obugalamu jibe efuuti ebiri n’eyiici edatu.

¹⁷ Hola ekondo ebiri ohuba naasi wa hiisi lubaawo. Era embaawo ejo josijosi, jiri n’ohuba ni jagaagana.

¹⁸ Oja huhola embaawo abiri ej’oluuyi lwomu mehiri g’Eweema Enjawufu,

¹⁹ era ohole n’ebiihaliro amahumi ane mu feeza naasi waajo: ekondo ebiri naasi wa hiisi lubaawo.

²⁰ Ohole embaawo amahumi abiri ejohu luuyi olwomu mehiri g’Eweema Enjawufu,

²¹ n’ebiihaliro amahumi ane eby’efeeza, ebiihaliro bibiri naasi wa hiisi lubaawo.

22 Ohole embaawo mukaaga ejohu luuyi lw'ebugwalyuba lw'Eweema Enjawufu,

23 ohene ohole n'embaawo ebiri ejomu sonda.

24 Onjimbanga embaawo ejo jombi ohujwa njaasi ohwolera erala namugulu ni bajisidihire n'epeta ndala. Jombi jiri n'ohuba jiityo.

25 Nosinjosi, embaawo jija huba munaana n'ebiihaliro ehumi namukaaga eby'efeeza, bibiri njaasi wa hiisi lubaawo.

26 "Ohole embaawo ehumi n'etaanu ohujwa mu musaala kasiya ohuba emihiihiro: etaanu jibe hu luuyi olw'engulu lw'Eweema Enjawufu,

27 etaanu ejohu luuyi lwomu meenamo. Era ohole emihiihiro etaanu ejohu luuyi lw'ebugwalyuba olw'Eweema Enjawufu.

28 Omuhiihiro ogwa njagati w'embaawo gulinwa hu luuyi ohwola hu luuyi lw'efuleemu.

29 Olimaala embaawo ejo n'ezaabbu era ohene obbote epeta mu zaabbu ejohusidihira emihiihiro era joosi ojimaalangaho n'ezaabbu.

30 "Olitongola Eweema Enjawufu mu ngeri eyi kulagire hu lusozi luno.

31 "Era oja huhola olutimbe mu ngoye endani eja laasi n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando, omuhugu galutungaho ebifaanani by'abamalayika aba balanga baati abakerubbi.

32 Muja hulujambya n'ebyoma ebiri oti mirobo ohujwa mu zaabbu hu bisindi bine ebyomu musaala kasiya ni babimaayeho n'ezaabbu ni biri mu biihaliro bine eby'efeeza.

33 Onjihanga olutimbe hu mirobo ni luleereja, nga muta egongo waalwo e Sanduuku y'Endagaano. Olutimbe olwo luja hwawulanga Ehifo Ehyawufu n'Ehifo Ehyawufu Obugali.

34 Onjambanga ehisembo wafunihira hu Sanduuku y'Endagaano eyiri mu Hifo Ehyawufu Obugali.

35 Onjambanga emeeza ey'ohutangaho emigaati, wayita hu luuyi olwamehiriro hu muhono omulungi mu Eweema Enjawufu. Ehihondo hy'etaala muhite hu luuyi lw'omuhono omugonda mu weema.

36 "Era oja huhola omulyango ogwengira mu Weema Enjawufu otemo olutimbe olu baahola mu ngoye endani eja laasi batunga n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando. Era hu timbe ejo ni bataho n'omuleera.

37 Olutimbe olwo muliruholera ebisindi bitaanu ebyomu musaala kasiya era nga mubimaalaho n'ezaabbu nga muhena mubinjamba n'endobo ej'ezaabbu. Oholanga n'ebiihaliro bitaanu eby'ehihomo."

27

Ehitsuuti ehy'ohujeeraho enjongo

1 Ng'ango MUSENGWA geyongera aloma Musa ati, "Obbotanga ehitsuuti mu musaala kasiya ohujeerangaho enjongo, obuleeni hibe efuuti musanvu n'ehitundu, obugalamu efuuti musanvu n'ehitundu, obuleeni namugulu efuuti ene n'ehitundu.

2 Ohole ameege ane, mu hiisi sonda ene ejo otemo olwiga lulala era gali n'ohuba hiitu hirala n'ehitsuuti, ohene omaaleho n'ehihomo.

3 Era olihola eby'ohuyolerangamo egohe, n'ebijiiko n'ebibya n'ewuuma n'esuniya, eby'ohutambisanga hu hituuti. Ebiitu ebyo byosibyosi olibibbota mu hihomo.

4 Muliyiholera oluhaliriro olw'ehihomo, nga mutaaho epeta ene hu sonda jaahyo ene.

⁵ Era oluhaliriro olwo, mulutanga mugati w’ehituuti ehyo, nga luhoma ḡagati.

⁶ Onḡambanga emirabba ohuḡwa mu muḡwa omuhosa ej’ohubbedera ehituuti era ohene ojimaaleho n’ehihomo.

⁷ Mwingisanga emirabba ejo mu mihobyu mu hiisi luuyi lw’ehituuti ohuyeeda mu huhibbeeda.

⁸ Mubbotanga ehituuti ehyo mu mbaawo ni hiri n’eronjo mugati. Ohiholanga mu ngeri eyi nahulaga hu lusozi.”

Olunya lw’Eweema Enjawufu

⁹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Otanga olunya hu Weema ey’Ohwagananirangamo, obuleeni w’oluuyi lwomu meenamo buuja huba efuuti cikumi n’ataanu, etimbe endani eja laasi ni jitigaliye.

¹⁰ Naja hubaḡo esiiro amahumi abiri ej’ohujomeha mu biihaliro amahumi abiri eby’ehihomo aye ebiitu oti mirobo ohuḡambya etimbe, bija huba by’efeeza.

¹¹ Engulu w’eweema yoosi ejahubaayo esiiro mahumi abiri ej’ohujomeha mu biihaliro amahumi abiri eby’ehihomo ko n’ebiitu eby’efeeza oti mirobo ohuḡambya etimbe.

¹² Hu luuyi olw’ebugwalyuba w’eweema, ḡalibaḡo etimbe obuleeni efuuti sanvu n’etaanu n’esiiro ehumi n’ebiihaliro eby’ehihomo ehumi.

¹³ Hu luuyi olw’ebunḡwalyuba, obugalamu w’olunya buja huba efuuti sanvu n’etaanu.

¹⁴ Obuleeni w’etimbe ejo, buja huba efuuti abiri n’ebiri n’ehitundu hu luuyi lulala olw’omulyango era hubeho esiiro edatu ej’ehihomo ko n’ebiihaliro bidatu.

¹⁵ Hu luuyi olundi olw’omulyango, ḡabeḡo etimbe efuuti abiri n’ebiri ko n’esiiro edatu n’ebiihaliro bidatu eby’ebyoma.

¹⁶ “Olutimbe olwomu mulyango luja huba efuuti adatu obuleeni olu baahola mu lugoye olulani olwa laasi batunga n’ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n’enando era bataho n’omuleera. Naja hubaḡo esiiro ene ko n’ebiihaliro bine, ohuludiira.

¹⁷ Baja hugaata esiiro josijosi n’efeeza ohweswanigirisa olunya lw’eweema era emirobo jaajo baja hujihola ni jiri j’efeeza n’ebiihaliro ni biri by’ehihomo.

¹⁸ Obuleeni w’olunya, buja huba efuuti cikumi n’ataanu, obugalamu efuuti sanvu n’etaanu, obuleeni ḡamugulu efuuti musanvu n’ehitundu n’ebiihaliro bija huba by’ehihomo. Etimbe ejo bajihole mu lugoye olulani olwa laasi.

¹⁹ Ebiitu byosibyosi ebyohutambisa mu Weema Enjawufu, ekondo josijosi ej’eweema ko n’ekondo ej’olunya, jija huba j’ehihomo.”

Amafuta g’etaala

²⁰ Nga MUSENGWA geyongera aloma Musa ati, “Lagira Abayisirayiri bahuleetere amafuta agomu mizayiti ohuta mu taala, yaduhenga hiisi hiseera.

²¹ Alooni n’abasaani babe bali n’ohwadusa etaala mu Weema ey’Ohwagananirangamo, yaduhirenga mu moni ja MUSENGWA ohuḡwa ehy’egulu ohwola mu mugamba, egongo w’olutimbe oluli mu moni w’e Sanduuku y’Endagaano. Abayisirayiri bali n’ohuhuuma egambi eryo emirembe n’emirembe.”

28

Ebyambalo by'Abasengi ba Hatonda

¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, "Tumisa mugandawo Alooni n'abasaani babe: Nadabbu n'Abbihu n'Elyazaali ni Yisamaari ohunwa mu Bayisirayiri, nenda bapeeresenga ng'abasengi.

² Holera mugandawo Alooni ebyambalo ebyawufu, ebimubonesa obulani era ebimujeesa enono.

³ Lomera abasinde abo aba nana amagesi ag'ehikugu mu biitu hy'ebyo, batungire Alooni ebyambalo ebyawufu ebyo, gapeeresenga ng'omusengi.

⁴ Bino nj'ebyambalo ebi baja hutunga: ehyomu hifuba n'efodi n'eganduula n'ekaaso eyi basonire, n'ehyohu mutwe ko n'omusibiro. Balitungira mugandawo Alooni n'abasaani babe ebyambalo ebyo ebyawufu, bambalenga ni bapeeresa ng'abasengi. ⁵ Abatungi abo, baja hutunga olugoye olulani olwa laasi n'ewuuzi ej'ezaabbu neja bbululu neja namasyoma n'enando.

Etunga y'efodi

⁶ "Baja hutunga efodi mu lugoye olulani olwa laasi mu ngeri ey'ehikugu n'ewuuzi ej'ezaabbu neja bbululu neja namasyoma n'enando.

⁷ Hu mabega g'efodi eyo, baja hutunga ni bagaata enjuyi jombi lwenjambe mu moni n'egongo.

⁸ Batunge omusibiro n'amagesi ag'ehikugu mu lugoye nj'olwene olwo n'efodi eyo n'ewuuzi ej'ezaabbu neja bbululu neja namasyoma n'enando ko n'olugoye olulani olwa laasi.

⁹ Onjambanga amabaale abiri agaboneha obulani aga balanga baati onikisi wanandihaho amasiina g'abasaani ba Yisirayiri.

¹⁰ Amasiina omukaaga oja huanandiiha hwibaale erala n'agandi omukaaga hu baale erindi, ng'olu balondehana mu husaaliwa hwawe.

¹¹ Omukugu mu husala amabaale, anandiihe hu mabaale abiri ago amasiina ga basaani ba Yisirayiri, ahene agate mu fuleemu ej'ezaabbu.

¹² Ehyo ni hinooye, osidihanga amabaale ago hu mabega g'efodi y'omuhulu w'abasengi ohuba ehy'ohuhebulirirangaho abaana ba Yisirayiri. Alooni gambale amasiina ago hu mabega ohukebulisa ese MUSENGWA ohuterabira baatu bange.

¹³ Ohole efuleemu ej'ezaabbu,

¹⁴ n'ejegere ebiri ej'ezaabbu enyene n'enyene, ni jiri hy'emigoye, ojisidihe hu fuleemu j'ezaabbu ejo.

Ehyambalo ehyomu hifuba

¹⁵ "Tunga ehyambalo ehyomu hifuba ehi omuhulu w'abasengi anambalenga ohufania ebyo ebi Hatonda genda. Olihihola mu lugoye olulani olwa laasi hy'efodi batunge n'ewuuzi ej'ezaabbu neja bbululu n'aja namasyoma n'enando.

¹⁶ Ehyambalo ehyo hyagaagana enjuyi josijosi, bahifunyemo nabiri obuleeni eyiici mwenda, obugalamu eyiici mwenda.

¹⁷ Olihitamo enyiriri ene ej'amabaale ag'ebbeeyi, olunyiriri oludaayi lwali lwahubaho Sarudiyo ni topazi ni karubukulo.

¹⁸ Olunyiriri olwohubiri lwali lwahubaho emeraludo ni safiro ko ni dayamondi.

¹⁹ Olunyiriri olwohudatu lulibaamo yasiso n'agate n'amesiti.

²⁰ Olunyiriri olwohune lubeho bberulo n'onikisi ni yasipero. Amabaale ago gosigosi balihena nga bagata mu fuleemu ej'ezaabbu.

21 Nabeṣo amabaale ehumi nabiri, hu hiisi baale baṣandiheho esiina erala hu g'abasaani ba Yisirayiri ehumi n'ababiri.

22 "Ehyambalo ehyomu hifuba, olihiholera otujegere mu zaabbu enyene n'enyene, ni babuluha hy'emigoye.

23 Obbote epeta ebiri mu zaabbu, ng'ojita hu sonda jombi ṣamugulu w'ehyambalo ehyomu hifuba.

24 Oṣambe obujegere obubiri ow'ezaabbu owo, obute mu peta mu sonda nomu sonda ej'ehyambalo ehyomu hifuba.

25 Ohene osidihe esonda ejindi ebiri jira olisidihira hu ebiri ej'efuleemu, ng'ohena ohitungira hu hohumabega mu moni hu efodi.

26 Obbote epeta ebiri mu zaabbu, ojite hu sonda jombi ej'ehyambalo ehyomu hifuba mugati hu efodi.

27 Ohene obbote epeta ebiri ejindi mu zaabbu, ojite hu mabega g'efodi, hu luuyi olwomu moni, huupi ṣamugulu w'omusibiro gw'efodi.

28 Basidihe epeta ejomu hifuba hu johu efodi batunge n'ewuuzi eja bbululu ni bajiṣimbya n'ahasibiro ahabbululu ahohu efodi ko ehyambalo ehyomu hifuba hitahuhamo huṣwa hu efodi.

29 "Olu Alooni anengirenga mu Hifo Ehyawufu, ni gambaaye ehyambalo ehyomu hifuba ehyo ehi baṣandihaho amasiina g'ebiha bya Yisirayiri hu mwoyo gugwe, ese MUSENGWA kebulirenga abaatu bange.

30 Oja huta Wurimu ni Samimu mu hyambalo ehyomu hifuba, bibenga hu mwoyo gw'Alooni ni gaaja mu moni jange. Mu biseera hy'ebyo, anambalenga ehyambalo ehyomu hifuba galangirira eyiri Abayisirayiri ebi ese MUSENGWA nenda.

Ebyambalo ebindi eby'Abasengi

31 "Era olitunga eganduula ohwambaliranga mu efodi, baja huyitunga n'ewuuzi eja bbululu.

32 Nṣagati w'olugoye olwo, otangaho ehituli omubefihira omutwe. Era ohweswanigirisa ehituli ehyo, oja hutaaho ehiitu oti hitogi ko hitanawuha.

33 Oja hutaaho ebifaanani ebya komamawanga ebya bbululu ohweswanigirisa ehirenge hy'ohuganduula eryo, ohitunge n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando oteho n'endege eji babbota mu zaabbu.

34 Baholanga endege ej'ezaabbu n'ebifaanani bya komamawanga ohweswanigirisa ehirenge hy'ehyambalo era birerejenga.

35 Alooni ali n'ohuyambalanga n'ajeeresa ng'omusengi. N'anengirenga oba n'anutulenga mu Hifo Ehyawufu mu moni jange, bananulirenga ejanjaasi ly'endege, ko atafa.

36 "Oja hubbotayo esaani ey'ezaabbu enyene n'enyene, oṣandiheho oti 'NJAWUFU EYIRI MUSENGWA.'

37 Oyisidihe n'ewuuzi ej'erangi erya bbululu mu moni w'ehyambalo ehyohu mutwe.

38 Esaani eyo eja hubanga hu weeni w'Alooni ohulaga ti afugiirira esobi j'Abayisirayiri n'aṣayo ebirabo byawe ko MUSENGWA gahabifugiirira.

39 "Olitungira Alooni ekaaso mu lugoye olulaṣi olwa laasi era n'ehyohu mutwe hyosi, olihitunga mu lugoye olwa laasi. Batunganga omusibiro mu kola eyehikugu.

40 Oliholera abasaani b'Alooni amakaaso n'emisibiro ko n'ehyohu mutwe ohubabonesa obulaṣi n'ohubaṣeesa eṣono.

41 N'ohenire ohwambasa mugandawo Alooni n'abasaani babe ebyambalo ebyo, olibaṣaha amafuta obaabule ohubafuula benjabulo bapeere-senga ng'abasengi.

⁴² “Olibatungira ehyohwambala mugati ehiḡwera mu hihunya ohwola mu bisambi ohuwiiha huwereere waawe. Ehyohwambala ehyo, hija huḡwa mu lugoye olulaḡi olwa laasi.

⁴³ Alooni n’abasaani babe bali n’ohwambalanga ebyambalo ebyo hiisi olu banengirenga mu Weema y’Ohwagananirangamo, oba olu banatinenga hu hituuti ohuḡeeresu mu Hifo Ehyawufu, ko batabaho musango ohuḡaweramo ohufa. Egambi lino lija huba ly’emirembe n’emirembe eyiri Alooni n’olusaaye lulwe.”

29

Ohugwalaasa Abasengi ba Hatonda

¹ Nga MUSENGWA geyongera aloma Musa ati, “Bino nj’ebi oli n’ohuhola ohwawula Alooni n’abasaani babe ohuḡagwalaasa ko bapeeresenga ng’abasengi bange: oḡambanga ebunwa eperepere n’emiigu ebiri eḡumaho buleme.

² Era ohande obusyanu ow’engaano obunohi obubatayemo ehisiḡbulusa, oholemo emigaati n’obugaati ni batabuyemo n’amafuta ogomu mizayiti ko n’obukeeki ni baḡahireho n’amafuta ameene ago.

³ N’ohenire, ojite mu hisero oḡiḡeyo ḡalala n’ebunwa ko n’emiigu ebiri jira.

⁴ Oḡambe Alooni n’abasaani babe obaḡire hu mulyango gw’Eweema ey’Ohwagananirangamo ohole omukolo ogw’ohuḡagwalaasa n’amaaji.

⁵ Oḡambe Alooni omwambase ekaaso n’eganduula n’efodi n’ehyomu hifuba ko n’omusibiro.

⁶ Era omusidihe ehitambala hu mutwe ohene oterese engule enḡawufu bulaji hu hitambala ehyo.

⁷ Oḡambe amafuta omujuhe hu mutwe ohumwawula.

⁸ Era oḡambe abasaani babe obambase ekaaso,

⁹ n’ebyohu mitwe. Era osidihe Alooni n’abasaani emisibiro. Egambi lino eriḡamba hu by’obusengi, lija huba ly’emirembe n’emirembe eyiri Alooni n’olusaaye lulwe.

¹⁰ “Ohene oḡambe ebunwa oyinire mu moni w’Eweema y’Ohwagananirangamo, Alooni n’abasaani bayiteho emihono jaawe hu mutwe.

¹¹ Oluvanyuma oyisalire mu moni ja MUSENGWA, ḡa mulyango gw’Eweema ey’Ohwagananirangamo.

¹² Oḡambanga amalasire waḡaha hu meega g’ehituuti n’otambisa olwala, ng’agasigaaye ogajuha hu musingi gw’ehituuti.

¹³ Ng’ano oḡamba amasavu gosigosi agoḡu byenda n’agoḡu hini n’agoḡu sigosigo jombi, ng’obyohyera hu hituuti.

¹⁴ Aye wohyeranga enyama eyo n’ehyanjo ko n’ebyomuhida ebulafu w’ekambi. Eyo ḡongo eyi baḡaayo ohusonija ebibi.

¹⁵ “Oḡambanga emiigu ndala hu ebiri jira, ng’Alooni n’abasaani bayitaho emihono jaawe hu mutwe.

¹⁶ Ohene oyisale olegehe amalasire oḡaḡwanyuse hu njuyi josijosi ej’ehituuti.

¹⁷ Ehyo ni hiḡooye, otematemanga mu nyama eyo ebitundutundu, nga woosa ebyomuhida n’amagulu ohena obita ḡalala n’omutwe n’ebitundu ebindi.

¹⁸ Nga wohya emiigu eyo yosiyosi ehwiye hu hituuti. Eyo ḡongo eyi bohya yaguhuliha hu lwange MUSENGWA era ahaloosa aho hasangaasa, hirabo hya MUSENGWA ehibohya.

19 “Namba emiigu eyohubiri, Alooni n’abasaani babe bayiteho emihono jaawe hu mutwe.

20 Ohene oyisale, oṅambe amalasire oṅaṅahe hu hutwi ohulungi ohw’Alooni nohu matwi agohu muhono omulungi ag’abasaani babe, oṅahe nohu njala embala ejohu mihono emirungi, nohu njala embala ejohu magulu agohu muhono omulungi. N’ohenire, osaasale hu njuyi josijosi ej’ehituuti.

21 Ng’ajo oṅamba nohu malasire agali hu hituuti n’amafuta agohwawula oṅaṅwanyuse hw’Alooni nohu basaani n’ebyambalo byawe. Ehyo ni hiṅwa, oliba ohenire ohufuula Alooni n’abasaani babe ko n’ebyambalo byawe, byawufu.

22 “Oṅambanga amasavu ag’emiigu eyo, amasavu ag’omuhira n’amasavu hu byenda, ehini n’esigosigo jombi n’amasavu gawaho n’ehiṅga ehyohu luuyi olw’omuhono omulungi. Eyo nj’etaama eyohuṅongayo ohwawula abasengi.

23 Oja hubgula omugaati oṅuṅumamo ehisimbulusa ohuṅwa mu hisero ehiri mu moni ja MUSENGWA, ni keeki eyi batabuyemo n’amafuta n’ahagaati halala ahabaṅahaho amafuta.

24 Era oliṅambya Alooni n’abasaani omugaati ko n’enyama ey’emiigu eyo, ng’ajo babinuuba mu moni jange.

25 Ni bahenire, olibinaaṅa ng’obyohyera hu hituuti ṅalala n’ebirabo ebi bohya ni biri bihwiiye, ahaloosa aho hasangaasa, hirabo hya MUSENGWA ehibohya.

26 Oliṅamba ehifuba hy’etaama emiigu ey’omukolo ogw’ohwawula Alooni, ng’ohiṅuuba n’ohiṅongayo mu moni jange eyi ndi, ehyo nj’ehiriba omugabo gugwo.

27 “Mu hwawula omusengi, ehifuba n’ehiṅga eby’emiigu eyo banabinṅengayo eyi ndi ni babinuuba, ni bahenire nga babiṅga babinambya abasengi ohuba omugabo gwawe.

28 Emirembe n’emirembe, ogwo guli n’ohuba mugabo gw’abasengi ohuṅwa mu Bayisirayiri ni baṅayo eṅongo eyohuleetaṅo emiyaaya, ehifuba n’ehisambi binabenga by’abasengi. Era ehyo nj’ehinabenga ehirabo hyange ohuṅwa eyiri Abayisirayiri.

29 “Oluvanyuma lw’Alooni ohufa, ebyambalo bibye eby’obusengi, biriba by’abasaani abalimugobola mu magulu ng’abasengi abahulu. Babambasanga ebyambalo ebyo ko babajuṅhaho amafuta ni babaawula.

30 Omusaani owomu lulyo lulwe amusikira ng’omusengi, gengiranga mu Weema ey’Ohwagananirangamo ohuṅeeresu mu Hifo Ehyawufu, gambalanga ebyambalo ebyo ohuhena endaalo musanvu.

31 “Oṅambanga enyama y’emiigu ey’omukolo ogw’ohwawula, ng’oyinyiiyira mu hifo ehyawufu.

32 Alooni n’abasaani babe baliriira enyama ko n’emigaati jira mu hisero hira, ṅa mulyango gw’Eweema y’Ohwagananirangamo.

33 Abasengi boṅene nj’abali n’ohulya enyama n’emigaati ejo eji baṅongire olw’ohusonijiwa ebibi ni babawula, olwohuba byawufu.

34 Era singa ṅabaṅo enyama oba emigaati ejisigayeho ohwola mu mugamba, ṅaṅumeṅo obirya aye obyohyanga hubyohya byaguhuliha olwohuba byawufu.

35 “Ebyo ebi kulomire, nj’ebi oli n’ohuhola ohwawula Alooni n’abasaani era omukolo ogw’ohwawula guli n’ohuhena endaalo musanvu.

³⁶ Hiisi ludaalo onangayo ebunwa yibe enongo ey'ohusoniṅa ebibi. Gwalaasa ehituuti n'ohiṅaha amafuta ohuhyawula ohuba hyawufu.

³⁷ Olihena endaalo musanvu n'ogwalaasa ehituuti nga hifuuha hyawufu bugali. Era hiisi ahiṅambaho oba ehiitu hyosihyosi ehi hyehonyaho, hinabenga hyawufu.

Enongo eya hiisi ludaalo

³⁸ "Era hiisi ludaalo onangayo hu hituuti etaama ebiri epere ejihenire omwaha mulala.

³⁹ Onongangayo ndala mu mugamba, eyindi ehyegulo.

⁴⁰ Etaama esooka oyiṅongangayo ṅalala n'ekilo ndala ey'obusyanu ow'engaano obunohi era obubatawuyemo erita ndala ey'amafuta amalaji ag'emizayiti. Ojuhanga erita ndala ey'omwenge ogw'emizabbibu ng'enongo.

⁴¹ Etaama epere eyindi, oyiṅonganga ehyegulo ṅalala n'obusyanu ow'engaano n'ehinywewa ng'olu oba n'oholire mu mugamba, obite hu muliro ohunwamo ahaloosa ahalaji eyiri MUSENGWA.

⁴² "Emirembe n'emirembe, enongo eryo eri bohya lyaguhuliha, baja huliṅangayo hiisi ludaalo mu moni jange ṅa mulyango gw'Eweema ey'Ohwagananirangamo. Aṅo paṅa nja hubagaananga naloma ni nenywe.

⁴³ Era aṅo paṅa nja hwagananiranga n'Abayisirayiri, ng'enono lyange ligwalaasa ehifo ehyo.

⁴⁴ Nja hugwalaasa Eweema ey'Ohwagananirangamo, ngwalaase n'ehituuti ehyohunjeraho enongo. Era nja hugwalaasa Alooni n'abasaani babe bapeeresenga ng'abasengi.

⁴⁵ Nja huba mu Bayisirayiri era nja huba Hatonda waawe.

⁴⁶ Era baja humanya baati ndiise MUSENGWA Hatonda waawe, owabatusa mu gwanga ly'e Misiri ohubanga mu bo. Ndiise MUSENGWA Hatonda waawe."

30

Ehituuti ehy'ohudunyangaho obubbaani

¹ Ng'aṅo MUSENGWA aloma Musa ati, "Oja hubbota ehituuti ehy'ohudunyangaho obubbaani. Oja huhihola mu mbaawo ej'omuṅwa omuhosa.

² Era hija hunjeranerana enjuyi n'enjuyi; obuleeni hija huba efuuti ndala n'ehitundu n'obugalamu woosi efuuti ndala n'ehitundu, obuleeni ṅamugulu hija huba efuuti edatu. Ameega gaahyo galiba gambaawo ejomu musaala nj'omwene ogwo ogw'akasiya.

³ Olihimaalaho hu mugulu n'ezaabbu enyene n'enyene, enjuyi n'enjuyi ko nohu meega, oteho n'omugo ogw'ezaabbu ohuyeswanigirisa.

⁴ Oja hubbota emihobyoye ej'ezaabbu ebiri ebiri hu luuyi n'oluuyi ng'ohena ojita ṅaasi w'omugo ohunamba emirabba ej'ohuyeedanga mu hugega.

⁵ Emirabba jija huba j'omuṅwa omuhosa era ojimaaleho n'ezaabbu.

⁶ Oja huta ehituuti ehyo ehy'ohudunyangaho obubbaani mu moni w'olutimbe olwawula Ehifo Ehyawufu n'Ehifo Ehyawufu Obugali omuli Esanduuku y'Endagaano. Hu Sanduuku ohwo, pohu nja hwagananiranga ni neewe.

⁷ Era hiisi mu mugamba, Alooni aja hutiinanga ohulongoosa etaala, ng'aniokehesa obubbaani hu hituuti ehyo.

⁸ Era ananambyenga etaala ehyegulo ganiokesa obubbaani mu moni ja MUSENGWA emirembe n'emirembe.

⁹ Otaniokesanga obubbaani obubagaana oba ohujeeraho ebirabo ebi bohya bihwiye byaguguliha, oba enjongo ey'embehe ey'ebirime, wayire enjongo ey'ehinywewa.

¹⁰ Alooni anaholenga omukolo ogw'ohugwalaasa ehituuti ehyo omulundi mulala mu mwaha. Ananambenga amafugi g'ebyayo ebibasalire olw'ohusonija ebibi ng'aganaha hu meega lulala mu mwaha emirembe n'emirembe. Ehituuti ehyo hyawufu bugali eyiri MUSENGWA."

Omusolo gw'eweema ya MUSENGWA

¹¹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati,

¹² "N'obala Abayisirayiri ohumanya obungi waawe, hiisi muutu ananenga MUSENGWA ebbeesa olw'ohwenda ohujonia obulamu wuwe ko hanjupuli atabalumba n'obabala.

¹³ Era hiisi oyu banahenenga ohubala, anabugulenga hirala hyahubiri ehya sekelo, omujendo ogu baagereha ohusasulanga mu Hifo Ehyawufu. Era ebbeesa ejo jinabenga hirabo ehi anayeyo eyiri MUSENGWA.

¹⁴ Hiisi anesa emyaha amahumi abiri ohutiina mu moni, ni banahenenga ohumubala, aja hujanga MUSENGWA ehirabo.

¹⁵ Omujinda saaja hubugulanga ehisingaho anjo era n'omugadi yeesi saaja hubugulanga ejitanjera hitundu ehya sekelo, ni banayo ebbeesa ejo olw'ohubasonija.

¹⁶ Oja husoloosa ebbeesa mu Bayisirayiri olw'ohubasonija ebibi, ohene ojitambise hu mirimo ejohu w'Eweema ey'Ohwagananirangamo. Baja husasula ebbeesa ejo, nja huhuuma obulamu waawe."

Ebbaafu ey'ohusaabirangamo

¹⁷ Ng'ano MUSENGWA geyongera aloma Musa ati,

¹⁸ "Oliholo ebbaafu ey'ehihomo n'ehihondo hyayo ehy'ehihomo, abaatu ohusaabirangamo. Oja huyitengeha njagati w'ehituuti n'Eweema ey'Ohwagananirangamo era ohene ojuhemo amaaji.

¹⁹ Alooni n'abasaani babe banasaabirengamo engalo n'amagulu.

²⁰ Ni banabenga ni batiina mu moni ja MUSENGWA mu Weema ey'Ohwagananirangamo, oba ni batiina hu hituuti ohujeeresa, ohwohya enjongo yaguguliha, banasaabenga amaaji ago ko hitabaleetera hufa.

²¹ Banasaabenga engalo n'amagulu gaawe ko hitabaleetera hufa. Ehyo hiragiyo eyiri Alooni n'abasaani ko n'abejuhulu baawe emirembe n'emirembe."

Amafuta agohutambisanga mu hwawula

²² Nga MUSENGWA aloma Musa ati,

²³ "Namba ebyahaloosa ebihirira erala obulanji, ekilo mukaaga eja miira ow'amaaji n'ekilo edatu eja kinamooni anjunya obulanji, n'ekilo edatu eja kaani.

²⁴ Era oja hujamba n'ekilo mukaaga eja kasiya, mu bipimo ebitongole ebyomu Hifo Ehyawufu, n'elita ene ej'amafula agomu mizayiti,

²⁵ obiholemo amafuta amawufu ag'ohutambisanga mu hwawula. Amafuta ago baja hugatabulamo ebyahaloosa mu kola ey'ehikugu. Era gaja hufuuha mawufu.

²⁶ Oja hujamba amafuta ago onjaha hu Weema ey'Ohwagananirangamo ko nohu Sanduuku y'Endagaano,

²⁷ nohu meeza, nohu biitu byayo byosibyosi, nohu hihondo hy'etaala, nohu biitu byahyo, nohu hituuti hy'obubbaani,

²⁸ nohu ehituuti ehyohwohyerangaho enjongo, nohu biitu ebitiiniraho byosibyosi, nohu bbaafu, n'ehihondo hyayo.

²⁹ Oja hugwalaasa ebiitu ebyo ohubifuula byawufu bugali era hiisi ehi bihonyaho, hinabenga higwalaafu.

³⁰ Oja hujuha hu Alooni n'abasaani babe amafuta, obawule bapeere-senga ng'abasengi.

³¹ Ohene olomere Abayisirayiri oti, 'Amafuta gange gano agohwawula, gaja huba mawufu emirembe n'emirembe.

³² Sibagajuhanga hu muutu owabulijo era simuholanga mafuta agandi agali hyanigo. Nigo mawufu era muganjirenga muuti mawufu.

³³ Era hiisi alitabula amafuta agandi agagafaana, oba hiisi aligatambisa hu muutu atasaana, aliba sibahimubala ohuba mulala hu baatu bange.' "

Obubbaani

³⁴ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati, "Namba ebyahaloosa bino: sitakite n'onika ni galibbanumu nalala n'obubbaani obulanji, byosibyosi ni bineranerana obusito,

³⁵ obiholemo obubbaani ng'olu muhugu mu hutabula ebyahaloosa, atabulamo. Era olitabulamo cumbi, ohuhumu ni hiri hirongoofu era hyawufu.

³⁶ Oja hutusaho ehitudu wanuula wafuuhira erala wunohi, ng'otaho obundi mu Weema ey'Ohwagananirangamo, mu moni w'e Sanduuku y'Endagaano aja nja hwagananira ni neewe. Hija huba hyawufu bugali eyi muli.

³⁷ Simutabulanga obubbaani mu ngeri nj'enyene ohutambisa hu biitu ebindi. Eyiri ewe, hija huba hyawufu olwa MUSENGWA.

³⁸ Era hiisi aja huhitabula mu ngeri nj'enyene, aliba sibahimubala ohuba mulala hu baatu bange."

31

Bbezaleeri n'Oholiyaabbu abafundi ab'ohuhola hu weema

¹ Ng'ano MUSENGWA aloma Musa ati,

² "Tobooye Bbezaleeri omusaani wa Wuuli era omwijuhulu wa Huuri owomu hiha hya Yuda.

³ Mwijuhiise Omwoyo wange, mujaaye amagesi n'ohutegeera n'ohumanya ohwehikugu ohuhola emirimo eja hiisi ngeri.

⁴ Mujaaye obuhugu ohutetekania amajolobera mu zaabbu nomu feeza nomu hihomo,

⁵ nomu husala amabaale ag'ebbeeyi n'embaawo era n'ohuhola emirimo eja hiisi ngeri.

⁶ Era tobooye n'Oholiyaabbu omusaani w'Ahisamaki owomu hiha hya Daani. N'abasinde abandi boosi mbaaaye obusobozi ohuhola byosibyosi ebi kulagiye:

⁷ Eweema ey'Ohwagananirangamo n'Esanduuku y'Endagaano n'ehisembo hyowaho ko n'ebiitu byosibyosi ebyomu Weema.

⁸ Mujaaye obusobozi ohubbota emeeza n'ebitiiniraho, ehihondo hy'etaala ehy'ezaabbu enyene n'enyene n'ebitiiniraho byosibyosi ko n'ehituuti ehyohudunyahisaho obubbaani,

⁹ n'ehituuti ehyohwohyerangaho enjongo ko n'ebitiiniraho byosibyosi ko n'ebbaafu n'ehihondo hyayo.

¹⁰ Batunge ebyambalo mu ngeri ey'ehikugu era ebyawufu eby'Alooni n'abasaani babe, ohwambala ni baneeresa ng'abasengi,

¹¹ amafuta ogohunaha ko n'obubbaani obununya ahaloosa, ebyomu Hifo Ehyawufu. Baja huhola ebiitu byosibyosi ng'olu kulagiye."

Sabbaato ludaalo lwa hunuumula

¹² Ng'ango MUSENGWA aloma Musa ati,

¹³ "Loma Abayisirayiri oti, 'Muhuumanga oludaalo lwa Sabbaato ndimulutambiraho emirimo olwohuba nj'ahabonero ahali njagati wange ni nenywe emirembe n'emirembe, ohubalaga ti ndiise MUSENGWA abafuula ohuba bagwalaafu.

¹⁴ Muhuumanga oludaalo lwa Sabbaato ni luli lwawufu olwohuba lwahunuumuliraho. Era hiisi ataluhusenga, galuholeraho emirimo, ateehwa hufa, sibaja humubala huba mulala hu baatu bange.

¹⁵ Muli n'endaalo mukaaga ej'ohutambiraho emirimo aye oludaalo olwomusanvu lwa hunuumula, lwawufu eyiri MUSENGWA. Era hiisi ahola omulimo gwsigwosi hu ludaalo olwa Sabbaato, bamwitanga.

¹⁶ Olw'ehyo, Abayisirayiri bali n'ohuhusanga oludaalo lwa Sabbaato emirembe n'emirembe ohulaga baati bahuuma endagaano.

¹⁷ Hiri hiityo olwohuba nj'ahabonero ahali njagati wange n'Abayisirayiri ah'emirembe n'emirembe ti MUSENGWA gatonda egulu n'ehyalo mu ndaalo mukaaga, nga hu ludaalo olwomusanvu, anuumula.' "

¹⁸ Hatonda ni gahena ohuloma ni Musa hu lusozi Sinaayi, ng'amuna ebipande bibiri eby'amabaale, ebi omwene ganandiihaho n'olwala lulwe.

32

Enyana y'enombe eyi baabbota mu zaabbu

¹ Olwola, abaatu ni baabona Musa n'aluyeyo hu lusozi, behumbaania an'Alooni gaali, nga bamuloma baati, "Sihumanyire ehyolire hu Musa, owatutusa mu hyalo hy'e Misiri. Olw'ehyo, tuholereeyo abahatonda abanatutangirirenga."

² Ng'ehyo hireetera Alooni ohubaloma ati, "Mutuse epeta ej'ezaabbu ejiri hu matwi g'abahasi benywe n'abaana benywe abaseere n'abahaana, mujindetere."

³ Ng'abaatu bosibosi betusamo epeta jaawe ej'ezaabbu ejaali hu matwi gaawe, bajinjirira Alooni.

⁴ Nga Alooni anaana ezaabbu ejo ahena ajisanuusa, awumbamo enyana y'enombe. Ng'ango abaatu baloma baati, "Yisirayiri, bano nj'abahatonda abahutusa mu hyalo hy'e Misiri."

⁵ Alooni ni gabona ebyo, gatongola ehituuti mu moni w'ehiwumbe ehyo, ng'ahena alangirira ati, "Olwejo, mu mugamba njaja hubaano embaga ya MUSENGWA."

⁶ Ni wahya, mu mugamba pwipwipwi abaatu benyoha banayo enjongo eri bohya kwiye yaguguliha n'eryohutabagana. Ng'abaatu beehala balya, banywa era benyoha ohuhina mu ngeri ey'obunemu.

⁷ Ng'ango MUSENGWA aloma Musa ati, "Teremuha ogoboleyo, olwohuba abaatu babo aba watusa mu hyalo hy'e Misiri, babbengire.

⁸ Mangu mangu baṅooye hale hu ngira eyi nabalagira ohugenderang-amo. Babbotire enyana y'enombe ohunwa mu zaabbu era nga bahena bay-ijumirya, bayiṅa n'enongo baloma baati, 'Yisirayiri, bano nj'abahatonda aba hutusa mu hyalo hy'e Misiri.' "

⁹ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, "Abaatu bano mbaweene b'emyoyo mihahanyafu.

¹⁰ Olw'ehyo, ndehe mbahenereho obusungu wange, mbasihiirise. Aye ndihufuula ewe egwanga ebbala."

¹¹ Aye Musa gegayirira MUSENGWA Hatonda wuwe ati, "O MUSENGWA, lwahiina wenda ohenere obusungu buwo hu baatu babo aba watusa mu hyalo hy'e Misiri n'otambisa amaani amangi n'obunangi?"

¹² Lwahiina wenda Abamisiri balome baati, 'Watusa abaatu babo e Misiri n'ehigendererwa hy'ohubetira mu sozi, ohubasihiirihisa erala ohunwa hu hyalo?' Kusunga wehubbe mu hifuba, otoosa habi hu baatu babo.

¹³ Hebulira Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo* abanjeeresa babo, aba ewe wamwene werayirira waloma oti, 'Ndifuula abejuhulu benywe duuli hy'emunyeenye hwigulu era nja hubaṅa ehya hino hyosihyosi ehi nasubisa ohuba hyawe emirembe n'emirembe!'"

¹⁴ Ng'ano MUSENGWA gehubba mu hifuba, ndaleeta ndibo hu baatu babe ng'olu gaali n'alomire.

¹⁵ Nga Musa ateremuha ohunwa hu lusozi n'anambire mu ngalo jije ebipande bibiri eby'amabaale, ebi banandiihaho hu njuyi jombi, mu moni n'egongo.

¹⁶ Hatonda omwene nj'owahola ebipande ebyo eby'amabaale era nj'owabinandiihaho.

¹⁷ Yoswa ni ganulira abaatu ni bahayaana, ng'aloma Musa ati, "Pulira abaatu mu kambi oti hani basoola."

¹⁸ Aye Musa gamugobolamo ati, "Eryo sijanjaasi ly'abahayaana olw'obunangusi oba lyahulira olw'ohubawagala aye ejanjaasi eri pulira ly'abaatu abemba."

¹⁹ Musa ni gasembera ṅaapi n'ekambi, gaabona enyana y'enombe n'abaatu ni bahina, ehya hyamusungunasa bugali gadanya ṅaasi ebipande by'amabaale ebi gaali n'anambire mu ngalo, mu materemuhiro g'olusozi nga bibbwagijihamo.

²⁰ Ng'ano anamba enyana y'enombe eyo eyi baali ni babbotire mu zaabbu ng'ayisanuusa n'omuliro, ng'ahena ayinuula yifuuha oti gohe, ng'ayitabula mu maaji, anagia Abayisirayiri ohuganywa.

²¹ Ni gahena ng'acuhira Alooni amuloma ati, "Abaatu bano baahunja hi, ko obaleetere ohuhola ehibi ehya ano?"

²² Ng'Alooni amugobolamo ati, "Musengwa yange, otanyiigira, omanyire oti abaatu bano bulijo banjeega hu huhola bibi.

²³ Bandoma baati, 'Tuholere abahatonda abanatutangiriremo, olwohuba sihumanyire ehylire hu Musa, owatutusa mu hyalo hy'e Misiri.'

²⁴ Nga ese ko mbaloma ati, 'Hiisi ali n'enzaabbu ayireete.' Ni bayireeta, nayidanya mu muliro, nga munwamo enyana y'enombe yino."

²⁵ Musa ni gabona Alooni naleteeye abaatu ohunaba banwa hu hituufu era ni bafuuhire njeho jababita eyiri abalabe baawe,

²⁶ nga Musa gemeerera ṅa mulyango gw'ekambi abaloma ati, "Hiisi ali hu luuyi lwa MUSENGWA gaaje ṅano." Ng'Abaleevi bosibosi bahumbaanira ana gaali bamweswanigirisa.

* 32:13 32:13 Oba Yisirayiri.

²⁷ Ng'abaloma ati, "MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, 'Hiisi mulala hu enywe anambe epiima yiye abite mu kambi ohujwa hu mulyango ohwola hu mulyango ogundi, giite mugandawe n'owemihago ni muliranwawe.' "

²⁸ Era Abaleevi baahola ng'olu Musa galagira, biita abaatu ng'ekumi edatu hu ludaalo olwo.

²⁹ Nga Musa aloma Abaleevi ati, "Olwaleero babangaye ohuba banjeeresa ba MUSENGWA olw'ohwita abaana benywe n'abaganda benywe era MUSENGWA abanjaaye ekabi."

³⁰ Oludaalo olwalondaho nga Musa aloma abaatu ati, "Mwaholire ehibi hibbala bugali! Leha tiine eyiri MUSENGWA nindi oba oli aho gabasonija."

³¹ Ng'aho Musa agobolayo eyiri MUSENGWA amuloma ati, "Abaatu bano baahola hibi nyo, babbotire abahatonda mu zaabbu!

³² Olw'ehyo kwegayirira, obasonije. Aye n'otabasonije, sanguule mu hitabo hihyo."

³³ Aye MUSENGWA galoma Musa ati, "Hiisi aholire ehibi, namusangule mu hitabo hyange.

³⁴ Naahani tiina, onjire abaatu mu hifo ehi nahuloma. Malayika wange anahutangirirenga. Aye ehiseera hija ohwola mbonerese abaatu abo olw'ehibi hyawe."

³⁵ Era MUSENGWA gabanjindihira hanjupuli olwohuba bajumirya enyana y'enombe eyi Alooni gababbotera.

33

MUSENGWA alagira abaatu ohujwa e Sinaayi

¹ Ng'aho MUSENGWA aloma Musa ati, "Ewe n'abaatu babo abawatusa mu hyalo hy'e Misiri, mujwe mu hifo hino, mutiine mu hyalo ehi nalayirira Yibbulayimu ni Yisaka ko ni Yakobbo ti, 'Nja huhija abejuhulu babo.'

² Nja huloma malayika ahutangiriremo era nja hubbingamo Abakanani n'Abamooli n'Abahiiti n'Abapereezi n'Abahiivi ko n'Abayebbusi.

³ Mutiine mu hyalo ehituluha amabeere n'omudugere. Aye ese sinja hutiina ni nenywe olwohuba muli n'emyoyo mihahanyafu, sobola nabasihiirihisa hu ngira."

⁴ Abaatu ni banjura ebibono ebyo banakujala era sibambala n'emihomyo.

⁵ Sibambala olwohuba MUSENGWA gaali alomire Musa ati, "Loma Abayisirayiri oti, 'Muli n'emyoyo mihahanyafu. Era singa hutiina ni nenywe wayire ahaseera hadiidiri, nja hubahenaho. Olw'ehyo, mweyambulemo emihomyo, ko mbone ehi nabaholere.' "

⁶ Olw'ehyo, ohujwa hu lusozi Horebbu ohutiina mu moni, Abayisirayiri baalehera aho ohwambala emihomyo.

Eweema ya Musa ey'Ohwagananirangamo ni MUSENGWA

⁷ Musa ganjiranga eweema gayemeha ebulafu w'ekambi ni njalijo ahanaanjiro, ng'ayiranga ati "eweema y'ohwagananirangamo." Era hiisi owendanga ohwebuusaho hu MUSENGWA, gatiinanga mu weema eyaali ebulafu w'ekambi.

⁸ Hiisi olu Musa gatulanga ebulafu w'ekambi gatiina mu weema y'ohwagananirangamo, hiisi muutu genyohanga gemeerera na mulyango gw'eweema yiye gamulengerera ohwola olu Musa gahengiye.

⁹ Musa ni gengiranga mu weema, ng'ehireri ehyali oti hani siiro hitiina hiiha na mulyango gw'eweema eyo, nga MUSENGWA aloma ni naye.

¹⁰ Abaatu ni babonanga ehireri ehyali oti hani siiro ni hiwihire na mulyango gw'eweema y'ohwagananirangamo, nga hiisi muutu ahubba amafuha na mulyango gw'eweema yiye, ajumirya MUSENGWA.

¹¹ MUSENGWA galomanga ni Musa moni hu moni ng'olu muutu aloma ni meriwe. Musa ni gagamangayo mu kambi, omuloobera wuwe, Yoswa omusaani wa Nuuni, niye gasigalanga mu weema.

MUSENGWA asuubisa ohuba nalala n'abaatu babe

¹² Ng'ango Musa aloma MUSENGWA ati, "Wundoma oti tangirire abaatu bano mbanjire mu hyalo ehisuubise aye sibundomera oyu nja hutina ni naye. Ate waloma oti wumanyire bulaji era osiima ebi kola.

¹³ Kale ehyo ni hiba ni hiri hituufu, somese etegeha yiyo naheyongera ohuhumanya n'ohuhusangaasanga. Era oterabira oti watobola egwanga lino ohuba baatu babo."

¹⁴ Nga MUSENGWA amugobolamo ati, "Nja hutina ni neewe mu lugendo luno era nja huhuŋa ehinuumulo."

¹⁵ Nga Musa amugobolamo ati, "Singa sootiina ni neefe, otatuleha huŋwa neno.

¹⁶ Hiri hiityo olwohuba n'otatiina ni neefe, abaatu balimanyira hu hi baati ese kwesiimisa, ese n'abaatu babo? Ehija ohuleetango enjabulo ngati weefe n'abaatu abandi bosibosi hu hyalo, sihutiina ni neefe?"

¹⁷ Ng'ango MUSENGWA aloma Musa ati, "Nja huhola ng'olu busungire, olwohuba kumanyire bulaji era wunesiimisa."

¹⁸ Nga Musa amuloma ati, "Kusunga wundage enono liryo."

¹⁹ Nga MUSENGWA amugobolamo ati, "Nja huhutangiramo obone hu bulaji wange era nja hulangirira esiina lyange ti, 'MUSENGWA.' Nja huŋambira ehisasabirisi oyo oyu nja huŋambira ehisasabirisi era nja husaasira oyo oyu nja husaasira."

²⁰ Ne geyongera gamuloma ati, "Soosobola humbona moni hu moni olwohuba njanuma owumbona gasigala n'ahiiri mulamu."

²¹ Nga MUSENGWA aloma ati, "Nalino anaatu ohuupi ni nange anja oja hwemeerere hu baale.

²² Era ni naabe ni mbitango mu nono lyange, nahute mwironjo mwibaale, nahuwiiheho ehyaba hyange, ohwola olu nahene ohubitango.

²³ Oluvanyuma natuseŋo ehyaba hyange, obone omugongo gwange. Aye sooja humbona mu weeni."

34

Ebipande by'amabaale ebinyaha

¹ Ng'ango MUSENGWA aloma Musa ati, "Tiina obaaje ebipande bibiri eby'amabaale, ebiri hy'ebidaayi ebi wabbwanga, nja huŋandiihaho ebi-bono ebyene bira ebi naali ni pandiihire oludaayi.

² Wetegehe mu mugamba olwejo oniine hu lusozi Sinaayi anja ndi namugulu w'olusozi.

³ Sibuuŋanga n'omuutu wayire mulala era nataba muutu yesiyesi asemblera ohuupi n'olusozi, nanjume taama oba enombe eyaayira naapi n'olusozi luno."

⁴ Olw'ehyo, Musa gabaaja ebipande bibiri eby'amabaale hy'ebidaayi. Era ni wahya mu mugamba, ganamba ebipande ebyo ganiina ni nabyo hu lusozi Sinaayi ng'olu MUSENGWA gamulagira.

⁵ Ng'ango MUSENGWA geehira mu hireri, gemeerera ni naye era ng'alangirira esiina lirye ati, "MUSENGWA."

⁶ MUSENGWA gabita era ng'alangirira esiina lirye ati, "Ndiise MUSENGWA, MUSENGWA Hatonda ali n'ehisa n'ehisasabirisi, alwanjo ohuluja, ali n'ohwenda ohubitiirifu era omwesigwa.

⁷ Era genda abaatu aba hiisi mulembe era asoniya ebibi n'ohwonoona ko n'obujeemu waawe. Aye abonereso abo abahola ebibi n'atagihira hu abaana baawe n'abejuhulu, ohwola hu hijuhulu ehyohudatu n'ehyohune olw'ebibi by'abasaaye baawe."

⁸ Ng'ango Musa ahubba amafuha ajumirya MUSENGWA ati,

⁹ "O Musengwa, nimba ni kwesiimisa, kwegayiriye otiine ni neefe. Wayire abaatu bano b'emyoyo mihahanyafu aye tusoniye ebibi n'ohwonoona hwefe era otufugiirire ohuba baatu babo."

Bagobosa endagaano bunyaaha

¹⁰ Ng'ango MUSENGWA aloma Musa ati, "Naaahani kola endagaano n'Abayisirayiri. Nja huhola ebyenunjisa bingi bugali ebitabanga njaatu nosinosi hu hyalo. Era ewe n'abaatu babo bosibosi baja hubona ebyamaliholiho, bejunje.

¹¹ Muhuumanga ebiragiro ebi mbanja olwa leero. Nja hubbinga Abamooli n'Abakanani n'Abahiiti n'Abapereezi n'Abahiivi ko n'Abayebbusi.

¹² Mwehuumanga ohutahola ndagaano n'abaatu abali mu hyalo ehyo ehi muja ohusikira. Hiri hiityo olwohuba ni muli hihola, muja hunjamba esambo jaawe embi mubbaame.

¹³ Aye muli n'ohubbwagabbwaga ebituuti byawe ebyohuneeraho enjongo, mubbwagebbwage amabaale gaawe era mutemateme n'epaango j'Asera hatonda waawe.

¹⁴ Simujumiryanga bahatonda abandi, olwohuba ese MUSENGWA ndi Hatonda owewuba.

¹⁵ Mwehuumanga ohutahola ndagaano n'abaatu abali mu hyalo ehyo, ni bahola obuhwedi era ni banga abahatonda baawe enjongo, baja hubalanga ohuyiryaho.

¹⁶ Era mutahanda mwahwera abasaani benywe abahaana baawe olwohuba bajumirya abahatonda baawe, ehyo hija huletera abasaani benywe ohuhola c'ehyene.

¹⁷ "Simwebboteranga hifaananyi hy'ehiitu hyosihyosi mu hyoma ehi basanuhiise ohuba Hatonda.

¹⁸ Muhuumanga Embaga ey'Emigaati eji batatayemo Ehisimbulusa. Era endaalo musanvu mu mwesi gw'Abbibbu, mulyanga Emigaati Ejinumamo Ehisimbulusa ng'olu nabalagira, muholanga muutyo olwohuba omwesi ogwo jogumwanweramo e Misiri.

¹⁹ Hiisi mwana omuseere omudaayi anaabenga wange era hiisi hyayo ehisinde ehidaayi hinabenga hyange.

²⁰ Munjagayo enyana y'etaama ohununula enyana ya nasugirya endaayi. Ni munaabenga ni mutenda huyinunula, munayibbwagenga egosi. Hiisi mwana omuseere omudaayi, munamunulunenga. Era sinjaganjo omuutu obuujja mu moni jange n'engalo njereere.

²¹ "Muli n'endaalo mukaaga ej'ohutambirangamo emirimo aye munjumulanga hu ludaalo olwomusanvu. Munjumulanga mu biseera eby'erima n'ebyegesa.

²² Mulyanga Embaga ey'Amakungula, ni muhunguuye ebibala ebidaayi eby'engaano era muholanga Embaga ey'Ebisiisira ni mubunga ebibala hu komerero y'omwaha.

²³ Emirundi edatu hiisi mwaha, abasinde bosibosi baja hutiinanga ohujumirya MUSENGWA Omwene Bunangi, Hatonda wa Yisirayiri.

²⁴ Nja hubbinga ab'amawanga agandi era nja hugalamya esalo jenywe, naja hunjumaŋo alyegomba eroba lyenywe ni mulitiinanga ohujumirya MUSENGWA Hatonda wenywe, emirundi edatu mu mwaha.

²⁵ "Simuupanga mafugi g'ehyayo ehi muŋongire ŋalala n'omugaati ogu bataayemo ehisimbulusa. Era simuleehanga ŋongo eyohu Mbagay'Ohubihisya, siyiŋenyuhanga ohwola mu mugamba.

²⁶ Ni muhungulanga ebibala ohujwa mu ndimiro jenywe, muŋambanga ebihirira erala obulaŋi mwanjira mu nyumba ya MUSENGWA Hatonda wenywe.

"Simunyiiyanga enyama ey'enyana y'embusi ni mutabuyemo amabeere."

²⁷ Ng'aŋo MUSENGWA aloma Musa ati, "Nandiiha ebibono bino, olwohuba mbebi nemireho ohuhola endagaano ni neewe ko n'Abayisirayiri."

²⁸ Musa gamenya eyo ni MUSENGWA endaalo amahumi ane omuusi n'owiire, sigalyaho hamere oba hunywaho haatu hosihosi. Era MUSENGWA gaŋandiiha Amagambi Ehumi hu bipande by'amabaale.

Musa ameregenya mu moni

²⁹ Musa ni geeha ohujwa hu lusozi Sinaayi, n'aŋambire ebipande bibiri eby'amabaale ebyaliho ebiragiro ehumi, sigamanya ati oweeni wuwe waali bumeregenya olwohuba gaali aŋwa huba ni Hatonda.

³⁰ Aloonii n'Abayisirayiri bosibosi babona oweeni wa Musa ni bumeregenya, nga batya ohumusemberera.

³¹ Aye Musa gabalanga, nga Aloonii n'abatangirisi bosibosi ab'ehibbubbu hy'Abayisirayiri bagamayo batiina aŋa gaali, aloma ni nabo.

³² Oluvanyuma, Abayisirayiri bosibosi basembera aŋa gaali, ng'abaŋa amagambi gosigosi aga MUSENGWA gamuŋeera hu lusozi Sinaayi.

³³ Musa ni gahena ohuloma ni nabo, nga gewiiha mu moni.

³⁴ Aye hiisi olu Musa gegiranga mu weema ohuloma ni MUSENGWA, galeeherangaŋo ohwewiihirira ohwola olu gatulanga ebulafu. Era ni gahatulire ebulafu, galomera Abayisirayiri bosibosi ebi MUSENGWA galagiranga.

³⁵ Era Abayisirayiri babonanga oweeni wa Musa ni bumeregenya. Gewiihiriranga, ohwola olu gagamangaŋo ohuloma ni MUSENGWA.

35

Amagambi agaŋuga Sabbaato

¹ Nga Musa alanga ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi hihumbaana, ng'abaloma ati, "Bino mbebi MUSENGWA abalagira ohuhola.

² Muli n'endaalo mukaaga ej'ohuholerangaŋo emirimo aye oludaalo olwomusanvu lwawufu era eyiri MUSENGWA lwa hunjumuula. Hiisi analuholerangaŋo emirimo, ali n'ohufa.

³ Simuŋambyanga muliro mu mago genywe hu ludaalo lwa Sabbaato."

Ebirabo ebibaŋayo mu Weema Enjawufu

⁴ Nga Musa aloma ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi ati, "Hino nj'ehi MUSENGWA alagiiye.

⁵ Muleetere MUSENGWA ehirabo. Era hiisi ali n'omwoyo omugabi aŋeyo ehirabo eyiri MUSENGWA. Aŋeyo ezaabbu n'efeeza n'ehihomo,

⁶ n'engoye endani eja laasi n'eki bahola mu mooya g'embusi n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando,

7 n'ebyanjo by'emiigu ebi babamba byafuuha birando, n'ebyanjo by'embusi n'embaawo ejomu musaala kasiya,

8 n'amafuta g'etaala n'ebyahaloosa ebi batabula mu mafuta agohutam-bisa mu hwawula, n'obubbaani

9 n'amabaale ag'ebbeeyi aga balanga baati onikisi ohuta hu efodi ko n'ehyambalo hyomu hifuba ehy'omuhulu w'abasengi.

Ebyohutam-bisa mu Weema

10 "Hiisi muutu omukugu mu byohubaaaja, anweyo gaaje ahole byosibyosi ebi MUSENGWA alagiye.

11 Eweema Enjawufu n'ebyohuwihaho n'emirobo n'embaawo n'emihiihiro n'esiiri n'ebiihaliro,

12 e Sanduuku y'Endagaano n'emirabba n'ehisembo n'olutimbe olwawu-lamo,

13 emeeza n'emirabba n'ebiiitu byayo ebyohutam-bisa byosibyosi, n'emigaati eji banongire eyiri Hatonda,

14 n'ehihondo hy'etaala n'etaala n'amafuta gaayo ko n'ebitiiniraho

15 n'ehituuti ehy'ohudunyisangaho obubbaani n'emirabba jowaho, amafuta agohutam-bisa mu hwawula ko n'obubbaani, olutimbe olwomu mulyango gw'Eweema Enjawufu,

16 ehituuti ehi bohyeraho ebi banongire n'oluhaliriro olw'ehihomo n'emirabba jaahyo n'ebiiitu ebyohutam-bisa byosibyosi ko n'ebbaafu n'ehihondo hyowaho,

17 n'etimbe ej'ohweswanigirisa olunya, n'ebisindi byajo ko n'ebiihaliro n'olutimbe olwomu mulyango gwomu lunya,

18 ekondo ej'Eweema Enjawufu, ej'olunya ko n'emigoye jaajo,

19 n'ebyambalo eby'abasengi, eby'ohunjeerehesangamo mu hifo Ehyawufu, ebyambalo ebyawufu eby'Alooni n'abasaani babe ebyohwambala ni bajeeresa ng'abasengi."

Abaatu banjira ebirabo byawe

20 Ng'ano ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi hinwa mu moni ja Musa ohutiina ohuhola ehyo ehi gabaloma.

21 Era hiisi muutu owaali n'omwoyo ogwenda ohuleetera MUSENGWA ehirabo ganjira ohutam-bisa ohubbota Eweema ey'Ohwagananirangamo n'ohuhola ebyetaagisa mu weema, ko n'ohuhola ebyambalo by'abasengi.

22 Abasinde n'abahasi bosibosi abendire, banjira emihomyo ej'ezaabbu, epeta ejohu matwi n'ejohu ngalo, n'embira n'ebyezaabbu byosibyosi, nga babinjaye eyiri MUSENGWA.

23 Era hiisi owaali n'olugoye olulani olwa laasi, nolwa bbululu nolwa namasyoma n'olulando ko n'olubahola mu mooya g'embusi, ebyanjo by'emiigu ebi beeniha byafuuha birando n'ebyanjo by'embusi, babinjira babinjaye.

24 Hiisi muutu owasobola ohunjaayo ebirabo eby'efeeza oba eby'ehihomo, ng'abinjirira MUSENGWA. Hiisi muutu owaali n'omusaala ogwa kasiya ogu basobola ohutam-bisa hu mulimo ogwo, ganjira ganjaye.

25 Era hiisi muhasi amanyire eby'emihono ganjira engoye endani eja laasi n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando.

26 Era hiisi muhasi oyu mwoyo gugwe gwalumiirisa ohunjaayo, gahola engoye mu mooya g'embusi.

²⁷ Abatangirisi banyaayo amabaale ag'ebbeeyi aga balanga baati onikisi agohuta hu efodi nohu hyambalo ehyomu hifuba ehy'omusengi wa Hatonda.

²⁸ Nga banira n'ebyahaloosa n'amafuta agohuta mu taala n'amafuta agohutambisa mu hwawula ko n'obubbaani obununya obulani.

²⁹ Abayisirayiri bosibosi, abasinde n'abahasi, mula abanjulira mula baati baneyo ehiitu olw'omulimo ogu MUSENGWA galagira Musa ohuhola, banjirira MUSENGWA ni njanuma hubanjirisa.

Ohutongola Eweema Enjawufu

³⁰ Ng'ano Musa aloma Abayisirayiri ati, "MUSENGWA atobooye Bbezaleeri omusaani wa Wuuli, omwjuhulu wa Huuri, owomu hiha hya Yuda.

³¹ Era Hatonda amwjuhise Omwoyo wuwe, gamuja amagesi n'ohutegeera n'ohumanya ohuhola emirimo eja hiisi ngeri,

³² ohutetekania amajolobera mu zaabbu nomu feeza ko nomu hihomo,

³³ nomu husala amabaale ag'ebbeeyi n'embaawo n'ohuhola emirimo ej'ehikugu eja hiisi ngeri.

³⁴ Era amujaaye niye n'Oholiyaabbu omusaani w'Ahisamaki owomu hiha hya Daani, amagesi ohusomesa abaatu abandi ohuhola hya nibo.

³⁵ Abanjaaye amagesi ohuhola emirimo eja hiisi ngeri, ohubaaja amabaale, abatungi b'engoye endani mu wuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando ko n'engoye endani eja laasi. Baasobola ohuhola emirimo josijosi eja hiisi ngeri era n'ohuyiia eby'ehikugu.

36

¹ "Bbezaleeri n'Oholiyaabbu n'abatambi abandi bosibosi MUSENGWA abanjaaye amagesi n'ohutegeera ohumanya ohuhola hiisi hiitu ehi benda mu hutongola Eweema Enjawufu ng'olu MUSENGWA gaalagira."

Abaatu banjira ebirabo bibitiirifu

² Ng'ano Musa alanga Bbezaleeri n'Oholiyaabbu n'abatambi abandi abahugu bosibosi aba MUSENGWA gaana obuhugu, hiisi oyu mwoyo gugwe gwali ni gumuhubirisa ohutiina ohuhola emirimo.

³ Ng'abanjamba ebirabo byosibyosi ebi Bayisirayiri banjira eby'omulimo ogw'ohutongola eweema. Era abaatu beyongera hiisi ludaalo ohunjirira Musa ebiitu ni njanuma hubanjirisa.

⁴ Olw'ehyo, abahugu bosibosi abaali ni bahola omulimo ogw'ohutongola eweema, banwayo

⁵ baloma Musa baati "Abaatu baleetire ebiitu bibitiirifu bugali eby-ohuhola omulimo ogu MUSENGWA gatulagira ohuhola."

⁶ Ng'ano Musa atusa ehiragiro mu kambi yosiyosi ati "Naahani abasinde n'abahasi muleehera ano obuyeedi owohutongola eweema." Ng'abaatu ko balehera ano ohunjira ebiitu,

⁷ olwohuba ebi baali ni banjire byali bihena omulimo byasigalaho n'ohusigala.

Ohutongola eweema

⁸ Abatambi abaali ni basinga obumanyi nj'abahola eweema ni mulimo etimbe ehumi eji baahola mu ngoye endani eja laasi n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando. Era mu timbe ejo bahubbamo n'ebifaanani by'abamalayika aba balanga baati abakerubbi.

⁹ Etimbe josijosi jaali jinjeranerana, obuleeni efuuti ane n'ebiri, obugalamu efuuti mukaaga.

10 Etimbe etaanu bajigaata njalala era ganjamba n'etaanu ejindi joosi bajinjimbya njalala.

11 Era gaahola endiba mu lugoye olwa bbululu hutulo w'etimbe ejo eji bagaata etaanu etaanu.

12 Baahola endiba amahumi ataanu hutulo w'etimbe engaate jira era endiba ejohu luuyi lulala ni ganjeranerana n'ejohu luuyi olundi.

13 Era baahola emirobo amahumi ataanu mu zaabbu ohugaata njalala etimbe jombi, ko Eweema Enjawufu yibe pimbe njalala.

14 Nga bahola etimbe ehumi nandala ohunwa mu mooya g'embusi, ohuwiiha hu Weema Enjawufu.

15 Etimbe ehumi nandala, obuleenji jaali efuuti ane n'etaanu, obugalamu efuuti mukaaga.

16 Ganjamba etimbe etaanu njalala era gahena ganjamba n'omukaaga joosi njalala.

17 Era gahola endiba amahumi ataanu mu sonda nomu sonda w'etimbe eji bajinjimbya njalala.

18 Baahola ebiitu amahumi ataanu mu hihomo ohugumya etimbe njalala era ebiitu ebyo byali oti mirobo.

19 Era baahola ehuhuwiiha hu weema mu hyanjo hy'etaama emiigu ehibenihire hyafuaha hirando, ehyanjo ehindi hyali hy'embusi.

20 Ng'ango bahola embaawo ejomu musaala kasiya ej'ohutongolamo Eweema Enjawufu.

21 Obuleenji wa hiisi lubaawo waali efuuti ehumi n'etaanu, obugalamu ni jiri efuuti ebiri n'eyiici edatu.

22 Bahola ekondo ebiri ohuba njaasi wa hiisi lubaawo. Embaawo ejo josijosi ej'Eweema Enjawufu bajihola ni jagaagana.

23 Baahola embaawo abiri ej'oluuyi lwomu mehiriro g'Eweema Enjawufu,

24 era baahola n'ebiihaliro amahumi ane mu feeza: ebiihaliro bibiri njaasi wa hiisi lubaawo.

25 Nga bahola embaawo amahumi abiri ejohu luuyi olw'engulu lw'Eweema Enjawufu,

26 n'ebiihaliro amahumi ane eby'efeeza, ebiihaliro bibiri njaasi wa hiisi lubaawo.

27 Baahola embaawo mukaaga ejohu luuyi lw'ebugwalyuba lw'Eweema Enjawufu,

28 n'embaawo ebiri ejomu sonda jayo.

29 Embaawo ejo jombi ohunwa njaasi oholera erala namugulu, ni bajisidihire n'epeta ndala. Jombi bajihola baaty.

30 Nosinjosi, embaawo jaali munaana n'ebiihaliro ehumi namukaaga eby'efeeza, bibiri njaasi wa hiisi lubaawo.

31 Era baahola emihiihiro ehumi n'etaanu ohunwa mu musaala kasiya: etaanu hu luuyi olw'engulu lw'Eweema Enjawufu,

32 etaanu ejohu luuyi lw'olumenamo. Era gaahola emihiihiro etaanu ejohu luuyi lw'ebugwalyuba olw'Eweema Enjawufu.

33 Baahola omuhiihiro ogwa ngati ni gunwa hu luuyi ohwola hu luuyi lw'efuleemu.

34 Nga bamaala embaawo ejo n'ezaabbu era babbota epeta mu zaabbu ejohusidihira emihiihiro era joosi bajimaalaho n'ezaabbu.

35 Era baahola olutimbe mu ngoye endanji eja laasi n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando, omuhugu galutungaho ebifaanani

by'abamalayika aba balanga baati abakerubbi.

³⁶ Balunambya n'ebyoma ebiri oti mirobo ohunwa mu zaabbu hu bisindi bine ebyomu musaala kasiya ni babimaayeho n'ezaabbu nga babingisa mu biihaliro bine eby'efeeza.

³⁷ Mu mulyango ogwengira mu Weema Enjawufu baatamo etimbe eji baahola mu ngoye endani eja laasi n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando. Era hu timbe ejo, bataho n'omuleera.

³⁸ Baahola esiiro etaanu mu musaala kasiya era nga bajimaalaho n'ezaabbu, emirobo ni jijinjambiriye. Baahola n'ebihaliro bitaanu eby'ehihomo.

37

Sanduuku y'Endagaano

¹ Nga Bbezaleeri abbota e Sanduuku mu mbaawo ohunwa mu musaala kasiya. Obuleeni, eyiici ane n'etaanu, obugalamu eyiici abiri namusanvu, obuleeni ohuja namugulu eyiici abiri namusanvu.

² Ng'amaala mugati n'ohumugulu w'e Sanduuku eyo n'ezaabbu enyene n'enyene era gaayitaho omugo ogw'ezaabbu ohuyeswanigirisa.

³ Ng'abbota epeta ej'ezaabbu ene, ebiri hu luuyi n'oluuyi hu magulu ane ag'e Sanduuku.

⁴ Ng'ano aholo emirabba ej'omuṅwa omuhosa ej'ohuta mu mihobyoye, nga byosi babimaalaho n'ezaabbu.

⁵ Era ng'anamba emirabba ejo ajingisa mu mihobyoye hu hiisi luuyi lw'e Sanduuku ohweyedesa mu huyidunda.

⁶ Bbezaleeri ganamba ezaabbu enyene n'enyene, ng'ayiholamo ehisebo ehyohu Sanduuku, obuleeni eyiici ane n'etaanu, obugalamu eyiici abiri namusanvu.

⁷ Ng'abbota mu zaabbu enyene n'enyene ebifaanani by'abamalayika abakerubbi babiri, babata hu luuyi n'oluuyi olw'ehisebo.

⁸ Ganamba kerubbi mulala gamuta hu luuyi lulala, owundi gamuta hu luuyi olundi. Aye bombi baali hiitu hirala n'ehisebo hy'e Sanduuku ni nanjumaṅo buyungiro.

⁹ Abakerubbi bombi bahotamirira ni balengereene ni banjuluhise n'amabaṅa gaawe era ni gawihiriye hu hisembo hy'e Sanduuku.

Ohuhola emeeza ey'ohutaho emigaati

¹⁰ Ng'ano Bbezaleeri abbota emeeza mu musaala kasiya, obuleeni eyiici adatu namukaaga, obugalamu eyiici ehumi namunaana, obuleeni namugulu eyiici abiri namusanvu.

¹¹ Ng'ayimaalaho n'ezaabbu enyene n'enyene era ng'ayiniholesaho omugo ogw'ezaabbu ohuyeswanigirisa.

¹² Ng'ayiniholesaho omugo, eyiici edatu ohuyeswanigirisa ni bayinjahaho n'ezaabbu.

¹³ Ng'abbota epeta ej'ezaabbu ene, bahena bata ndala mu hiisi sonda hu magulu g'emeeza eyo.

¹⁴ Epeta ejo bajita huupi n'omugo omubengisa ebidundiro eby'emeeza eyo.

¹⁵ Ganamba emirabba ej'omuṅwa omuhosa, gajimaalaho n'ezaabbu. Emirabba ejo jahugegerangaho emeeza.

¹⁶ Hiisi hiitu ehyohutambisa hu meeza hy'esaani n'ebikopo n'ejaaga n'ebibya gabibbota mu zaabbu enyene n'enyene.

Ehikhondo hy'etaala

¹⁷ Ng'ango Bbezaleeri abbota ehikhondo hy'etaala mu zaabbu enyene n'enyene, owihaliro n'enduli yahyo n'ebikopo ebyohujuhamo amafuta ebiri hy'ebimuli, byosibyosi ni biri hiitu hirala ni njanuma buyungiro.

¹⁸ Ehikhondo hy'etaala hyaliho amasaga mukaaga, adatu hu luuyi n'oluuyi.

¹⁹ Hiisi lusaga lwaliho ebimuli bidatu ebifaana hy'ebyalumondi ni biwumbuluhire.

²⁰ Era hu nduli y'ehikhondo hy'etaala, baataho ebihopo bine ebifaanana hy'ebimuli alumondi.

²¹ Naasi wa hiisi masaga abiri ohujwa hu nduli y'ehikhondo, njaalijo ehiitu hy'ehimuli alumondi.

²² Ehikhondo hy'etaala n'amasaga ko n'ebiitu ebiri hy'ebimuli by'alumondi byali hiitu hirala ohujwa mu zaabbu enyene n'enyene.

²³ Gaabbota etaala musanvu n'etambi n'esuniya, byosibyosi mu zaabbu enyene n'enyene.

²⁴ Ganamba ekilo adatu n'etaanu ej'ezaabbu enyene n'enyene, gabbotamo ehikhondo hy'etaala n'ebitiiniraho byosibyosi.

Ehitsuuti ehyohudunyihisaho obubbaani

²⁵ Ng'ango Bbezaleeri ahola ehitsuuti mu mbaawo ej'omusaala kasiya ehy'ohudunyisangaho obubbaani. Ehitsuuti ehyo hyali hineranerana enjuyi n'enjuyi, obuleeni efuuti ndala n'ehitundu, obugalamu efuuti ndala n'ehitundu, obuleeni namugulu efuuti edatu. Ameega gaahyo gaali g'omusaala nj'omwene.

²⁶ Hu mugulu, oluuyi n'oluuyi ko n'ohumeega, ahimaalaho n'ezaabbu enyene n'enyene era gaayitaho n'omugo ogw'ezaabbu ohuyeswanigirisa.

²⁷ Ng'abbota epeta ebiri ej'ezaabbu ajita naasi w'omugo hu njuyi ebiri ohujamba emirabba ej'ohweyeesanga mu hubbeeda.

²⁸ Gaahola emirabba ejomu mujwa omuhosa, ng'ahena amaalaho n'ezaabbu.

²⁹ Era gaahola amafuta amawufu agohutambisanga mu hwawula, gatabulamo ebyahaloosa mu kola ey'ehikugu, ng'ahola n'obubbaani obujunya ahaloosa bugali.

38*Ehitsuuti ehyohwohyerangaho enjongo*

¹ Ng'ango Bbezaleeri anamba embaawo ej'omusaala kasiya abbotamo ehitsuuti ehyohwohyerangaho enjongo, obuleeni efuuti musanvu n'ehitundu, obugalamu efuuti musanvu n'ehitundu, obuleeni namugulu efuuti ene n'ehitundu.

² Ng'ahola ameega ane, hiisi lwiga baaluta mu hiisi sonda era gaali hiitu hirala n'ehitsuuti. Ni gaahena, ng'amaalaho n'ehihomo.

³ Era gaahola ebyohutambisa hu hituuti: eby'ohuyolerangamo egohe n'ebijiiko n'ebibya n'ewuuma n'esuniya, byosibyosi gabibbota mu hihomo.

⁴ Gayiholera oluhaliriro olw'ehihomo, ng'ata mugati w'ehitsuuti, ni luli luleeni namugulu.

⁵ Ng'anamba emihobyoye ej'ehihomo ene ajitamo emirabba ej'ohweyeesanga mu huginga.

⁶ Ng'ahola emirabba ej'omuujwa omuhosa era ng'ajimaalaho n'ehihomo.

⁷ Ng'ango gengisa emirabba ejo mu mihobyoye mu hiisi luuyi lw'ehitsuuti, ohweyeesanga mu hubbeeda. Gaahola ehitsuuti ni hiri oti sanduuku.

Ebbaafu ey'ehihomo

⁸ Ng'abbota ebbaafu ey'ehihomo n'ehihondo hyayo mu ndabirwamu ej'abahasi abaanjeeresanga na mulyango gw'Eweema y'Ohwagananirangamo.

Olunya lw'Eweema Enjawufu

⁹ Ng'ajo Bbezaleeri ahola olunya lw'Eweema Enjawufu. Obuleeni w'oluuyi lwomu mehiriro lwali efuuti cikumi n'ataanu era hwaliho n'etimbe ejomu lugoye olulani olwa laasi,

¹⁰ n'ebisindi amahumi abiri eby'ohujomeha mu biihaliro eby'ehihomo amahumi abiri gataho ebiitu eby'efeeza oti mirobo ohunambya etimbe.

¹¹ Engulu w'Eweema yoosi gaatayo ebisindi amahumi abiri eby'ohujomeha mu biihaliro eby'ehihomo amahumi abiri ko n'ebiitu oti mirobo eby'efeeza ohunambya etimbe ej'efuuti cikumi n'ataanu.

¹² Hu luuyi lw'ebugwalyuba w'Eweema, obuleeni waali efuuti sanvu n'etaanu. Ebisindi byali ehumi n'ebiihaliro eby'ehihomo ehumi ko n'ebiitu eby'efeeza oti mirobo.

¹³ Hu luuyi olw'ebunwalyuba, olunya lwali obugalamu efuuti sanvu n'etaanu.

¹⁴ Hu luuyi lulala olw'omulyango gaataho etimbe obuleeni efuuti abiri n'ebiri n'ehitundu, n'ebisindi bidatu ko n'ebiihaliro bidatu.

¹⁵ Hu luuyi olundi olw'omulyango, gaataho etimbe obuleeni efuuti abiri n'ebiri n'ehitundu ko n'ebisindi bidatu n'ebiihaliro bidatu.

¹⁶ Etimbe ejo josijosi jaali jomu lugoye olulani olwa laasi.

¹⁷ Ganjimba ebisindi byosibyosi n'atambisa ehihomo ohweswanigirisa olunya lw'Eweema era ebiitu oti mirobo ohunambya ebisindi byali by'efeeza ko n'ebiihaliro eby'ehihomo.

¹⁸ Olutimbe olwa na mulyango gw'Ehifo Ehyawufu baluhola mu lugoye olulani olwa laasi nga balutunga n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando mu kola ey'ehikugu. Obuleeni w'olutimbe waali efuuti adatu ne obuleeni namugulu waali efuuti musanvu n'ehitundu ohweswanigirisa olunya.

¹⁹ Gaahola n'ebisindi bine, ebiihaliro byabyo bine byali by'ehihomo era ebiitu oti mirobo n'epeta babbota mu feeza.

²⁰ Ekondo j'Eweema Enjawufu josijosi ko n'ekondo ej'olunya ohweswanigirisa, jaali ja hihomo.

Ebi baatambisa ohutongola Eweema

²¹ Luno nj'olukalala lw'ebiitu ebi batambisa ohutongola Eweema Enjawufu. Musa galagira Abaleevi ohubinandiha era Yisamaari omusaani w'Alooni omusengi nj'owaali omunandiisi.

²² Bbezaleeri omusaani wa Wuuli era omwijuhulu wa Huuri owomu hiha hya Yuda, gaahola byosibyosi ebi MUSENGWA galagira Musa.

²³ Era Bbezaleeri gaahola emirimo jije ni Oholiyaabbu omusaani w'Ahisamaki, owomu hiha hya Daani, omusali w'amabaale, omutetekania era n'amanyire ohutunga engoye mu wuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando ko n'engoye endani eja laasi.

²⁴ Ezaabbu josijosi eji baatu banaayo ohutongola Eweema Enjawufu, yaali talanta abiri namwenda, ni sekeeli* lusanvu n'adatu, mu bipimo ebitongole ebyomu Hifo Ehyawufu.

* **38:24 38:24** Sekeeli nj'ekilo mu hipimo ehitongole ehyomu hifo Ehyawufu. Talanta yalingamo sekeeli ng'ekumi edatu.

²⁵ Ehibbubbu hy'Abayisirayiri hyosihyosi hyanayo efeeza eyanera etalanta cikumi ko ni sekeeli lukumi lusanvu musanvu n'etaanu, mu bipimo ebitongole ebyomu hifo ehyawufu.

²⁶ Abo abaali ni banesa emyaha amahumi abiri ej'obuhulu n'ohuhiraho, baali emitwalo kaaga, n'ekumi edatu n'ebihumi bitaanu n'ataanu. Hiisi mulala ganayo omunendo ogu baagereha, ogwali bbeka ndala, nj'ehitundu hya sekeeli, mu bipimo ebitongole.

²⁷ Hiisi hiihaliro ehy'Eweema, hyanjiranga ekilo adatu n'ene ej'efeeza ohuhibbota. Nosinosi, ebiihaliro byali cikumi.

²⁸ Bbezaleeri gatambisa sekeeli† lukumi nalusanvu nasanvu n'etaanu, ohujiholamo ebiitu oti mirobo ohunambya ebisindi.

²⁹ Era abaatu baanayo etalanta sanvu ej'ehihomo ko ni sekeeli ekumi ebiri nabine.

³⁰ Batambisa talanta ejo ej'ehihomo ohubbotamo ebiihaliro by'omulyango gw'Eweema ey'Ohwagananirangamo n'ehituuti n'oluhaliro ko n'ebiitu byosibyosi ebyohu hituuti.

³¹ Era batambisa ehihomo ohubbota ebiihaliro eby'emyango ohubaata etimbe ni jeswanigirisa olunya n'ebiihaliro eby'etimbe eja na mulyango ogwingira mu lunya ko n'ekondo josijosi ko n'ebiihaliro ohweswanigirisa Eweema Enjawufu.

39

Ebyambalo by'abasengi ba Hatonda

¹ Nga batambisa ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando ohutunga ebyambalo eby'abasengi eby'ohwambalanga ni banjeeresa mu Hifo Ehyawufu. Era baholera Alooni ebyambalo ebyawufu ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

² Nga batunga efodi mu lugoye olulani olwa laasi n'ewuuzi ej'ezaabbu neja bbululu neja namasyoma n'enando.

³ Nga bahubba ezaabbu basalamo obuutu oti wuuzi batunga mu lugoye olulani olwa laasi n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando mu ngeri ey'ehikugu.

⁴ Hu mabega g'efodi baholeraho obusibiro bubiri enjuyi n'enjuyi, ohunjimba mu moni n'egongo ohuyigumya.

⁵ Baatunga omusibiro n'amagesi ag'ehikugu mu lugoye nj'olwene olwo n'efodi ni nanuma buyungiro, n'ewuuzi ej'ezaabbu neja bbululu neja namasyoma n'enando n'endani eja laasi ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

⁶ Nga banamba amabaale onikisi bagata mu fuleemu ej'ezaabbu. Nga hu mabaale ohwo banandiihaho amasiina g'abasaani ba Yisirayiri ehumi n'ababiri.

⁷ Nga bagasidiha hu mabega g'efodi ohuba ehy'ohuhebulirirangaho abasaani ba Yisirayiri ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

Ehyambalo ehyomu hifuba

⁸ Nga bahola ehyambalo ehyomu hifuba mu lugoye olulani olwa laasi, bahitunga mu kola ey'ehikugu mu ngeri nj'enyene n'efodi: n'ewuuzi ej'ezaabbu neja bbululu neja namasyoma n'enando.

⁹ Hyali hyagaagana obuleeni eyiici mwenda, obugalamu eyiici mwenda, ni bayifunayo nabiri.

¹⁰ Ng'ano bataho enyiriri ene ej'amabaale ag'ebbeeyi. Olunyeriri oludaayi lwali lwa sarudiyo ni topazi ko ni karubukulo.

† 38:28 38:28Sekeelioba kilo adatu.

11 Olunyiriri olwohubiri lwali lw'emeraludo ni safiro ko ni dayamondi.

12 Olunyiriri olwohudatu lwali lwa yasiso n'agate n'amesiti.

13 Olunyiriri olwohune lwali lwa bberulo n'onikisi ko ni yasipero, ni biri mu fuleemu ej'ezaabbu.

14 Njaaliṅo amabaale ehumi nabiri, hiisi baale ni baṅandiihaho esiina erala hu biha ehumi nabibiri hu g'abasaani ba Yisirayiri.

15 Nga bahola otujegere mu zaabbu enyene n'enyene, batuta hu hyambalo ehyomu hifuba ni babuluha hy'emigoye.

16 Nga bahola efuleemu ej'ezaabbu ebiri ko n'epeta ebiri ej'ezaabbu. Epeta ejo ebiri bajita hu sonda jombi ṅamugulu w'ehyambalo ehyomu hifuba.

17 Nga bata obujegere ow'ezaabbu owo wombi mu peta ebiri mu sonda nomu sonda ej'ehyambalo ehyomu hifuba.

18 Nga basidiha oluuyi olundi olwa hajegere mu fuleemu ebiri ni baṅimba hu hohumabega mu moni hu efodi.

19 Nga bahola epeta ebiri mu zaabbu, nga bajita hu sonda jombi eja ṅaasi w'ehyambalo ehyomu hifuba, mugati hu efodi.

20 Ng'ṅo bahola epeta ej'ezaabbu ejindi ebiri, bajiṅambya hu mabega g'efodi ṅaasi hu luuyi olwomu moni, ṅamugulu w'omusibiro gw'efodi.

21 Nga baṅambya epeta ejohu hyambalo ehyomu hifuba n'ahasibiro ahabbululu ahohu efodi ko ehyambalo ehyomu hifuba hitahuhamo. Ebyo byosibyosi babihola ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

Ebyambalo ebindi eby'abasengi

22 Ng'ṅo bahola eganduula ohwambaliranga mugati w'efodi era bali-tunga n'ewuuzi eja bbululu.

23 Ehituli omubefihira omutwe, bahyeswanigirisa n'ehiitu oti hitogi ko hitanawuha.

24 Eganduula eryo balihola mu lugoye olulaṅi olwa laasi. Era ohweswanigirisa egemo ly'eganduula, ṅaasi hutulo baataho ebifaanani ebya komamawanga era batunga n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando. Baataho n'endege eji baabbota mu zaabbu enyene n'enyene ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

25 Era baahola endege ej'ezaabbu enyene n'enyene, nga bajita ṅagati wa komamawanga.

26 Baahola endege bajita ṅagati wa komamawanga ohweswanigirisa ehirenge hy'Alooni ohwambalanga n'ṅeeresesa. Ebyo byosibyosi babihola ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

27 Nga baholera Alooni n'abasaani babe amakaaso mu lugoye olulaṅi olwa laasi.

28 Nga babaholera ehyohu mutwe n'epale enyipi mu ngoye endanji eja laasi.

29 Omusibiro gwali gwomu lugoye olulaṅi olwa laasi olu batunga n'episyo mu ngeri ey'ehikugu n'ewuuzi eja bbululu neja namasyoma n'enando ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

30 Nga bahola ahapande ah'ezaabbu enyene n'enyene, bahaṅandiihaho baati, "Hyawufu eyiri MUSENGWA."

31 Nga bahaṅambya mu moni w'ehyambalo ehyohu mutwe n'ewuuzi ej'erangi erya bbululu ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

Ekeneresa y'omulimo ogw'ohutongola

³² Ng'ango omulimo gwasigwosi ogw'ohutongola Eweema Enjawufu, Eweema ey'Ohwagananirangamo gunwa. Abayisirayiri baahola hiisi hiitu ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

³³ Nga banira Eweema Enjawufu aña Musa gaali: eweema n'ebibatambisa byosibyosi n'emirobo n'efuleemu n'emihiihiro n'ebisindi n'ebiihaliro,

³⁴ ebyanjo by'embusi n'ebyenombe n'ebyemiigu ebi bacuusa byafuuha birando ko n'olutimbe

³⁵ n'Esanduuku y'Endagaano n'emirabba jowaho n'ehisembo n'olutimbe

³⁶ n'emeza n'ebiiitu byayo byosibyosi n'emigaati eji banayo eyiri Hatonda,

³⁷ n'ehihondo hy'etaala ehy'ezaabbu enyene n'enyene n'etaala n'amafuta gaayo ko n'ebitiiniraho byosibyosi.

³⁸ Bamunirira n'ehituuti ehy'ezaabbu ehy'ohudunyangaho obubbaani n'amafuta agohutambisa mu hwawula n'obubbaani ko n'olutimbe olwomu mulyango gw'Eweema Enjawufu,

³⁹ n'ehituuti ehy'ehihomo n'oluhaliriro lwahyo olw'ehihomo n'emirabba jaahyo n'ebiiitu ebyohutambisa byosibyosi ko n'ebbaafu n'ehihondo hyowaho,

⁴⁰ n'etimbe ej'ohweswanigirisa olunya, n'ebisindi byajo ko n'ebiihaliro n'olutimbe olwomu mulyango gwomu lunya, n'emigoye n'ebihondo by'eweema ebyomu lunya era n'ebiiitu byosibyosi eby'ohutambisa mu Weema Enjawufu,

⁴¹ n'ebyambalo eby'abasengi eby'ohungeeresangamo mu hifo Ehyawufu, ebyambalo ebyawufu eby'Alooni n'abasaani ebyohwambala ni baneeresa ng'abasengi.

⁴² Abayisirayiri baahola omulimo gwasigwosi ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

⁴³ Nga Musa ahebera omulimo gwasigwosi, abona ati baali baguholire ng'olu MUSENGWA galagira. Ng'ango abasabira ekabi.

40

Ohwemeha Eweema Enjawufu

¹ Ng'ango MUSENGWA aloma Musa ati,

² "Hu ludaalo oludaayi mu mwesi omudaayi, oja hwemeha Eweema ey'Ohwagananirangamo.

³ Oja huta Esanduuku y'Endagaano mu Weema eyo ohene oteno olutimbe ohwawula Ehifo Ehyawufu n'Ehyawufu Obugali.

⁴ Onjiremo emeeza ko n'ebitiiniraho. Otemo n'ehihondo hy'etaala, oteho n'amataala.

⁵ Onjambe ehituuti ehi baabbota mu zaabbu ohudunyangaho obubbaani, ohite mu moni w'Esanduuku y'Endagaano, ohene ote olutimbe mu mulyango ogw'Eweema Enjawufu.

⁶ Oja huta ehituuti ehyohwoyerangaho enongo mu moni w'omulyango gw'Eweema ey'Ohwagananirangamo.

⁷ Onjambe ebbaafu oyitengehe njagati w'Eweema ey'Ohwagananirangamo n'ehituuti, ohene oyijuhemo amaaji.

⁸ Nabejo olunya ohweswanigirisa eweema era oteno olutimbe mu mulyango ogwingira mu lunya.

⁹ "N'ohena ohuhola otyo, onjambanga amafuta agohutambisa mu hwawula onjaha hu biitu byosibyosi ebyomu Weema Enjawufu era hiisi hiitu hirifuuha hyawufu.

¹⁰ Era otambise amafuta ohwawula ehituuti ehyohunjeeraho enongo era wawule hiisi hiitu ehi batambisa hu hituuti ehyo, bibe byawufu bugali.

¹¹ Era onambe amafuta onaje hu bbaafu n'ehihondo hyayo, bifuuhe byawufu.

¹² "N'ohena ebyo, onambanga Alooni n'abasaani wabanjira na mulyango ogwingira mu Weema ey'Ohwagananirangamo, obooge n'amaaji.

¹³ Wambase Alooni ebyambalo ebyawufu, omujuheho amafuta, omwabule gapeerese ng'omusengi.

¹⁴ Onambe abasaani babe, obambase amakaaso

¹⁵ obajuheho amafuta ng'olu onajire saawe, bapeeresenga ng'abasengi. Era obunjeeresa waawe ng'abasengi buja huba w'emirembe n'emirembe."

¹⁶ Nga Musa ahola ebiitu ebyo byosibyosi ng'olu MUSENGWA gamulagira.

¹⁷ Olw'ehyo, hu ludaalo oludaayi mu mwesi omudaayi mu mwaha ogwohubiri ohunwa olu Bayisirayiri banjwa e Misiri, nga bemeha Eweema Enjawufu.

¹⁸ Musa ni gaabona ohutongola Eweema Enjawufu ni hunooye, gatajo ebiihaliro n'embaawo ko n'emihiihiro jaayo, nga genyosa n'ebisindi byayo.

¹⁹ Nga ganjulusa ehyohuwaha hu Weema Enjawufu, ng'ayitaho n'ebyhwalaho hu mugulu, ng'olu MUSENGWA galagira.

²⁰ Ng'anamba ebipande by'amabaale ebibiri, abita mu Sanduuku y'Endagaano. Ng'anamba emirabba ajiomeha mu mihobyo j'Esanduuku, ohuyeeda mu hubbeeda. Ng'ahena ataaho ehisebo ohufunihiraho.

²¹ Nga gengisa Esanduuku y'Endagaano mu Weema Enjawufu, ahena ayitigalira n'olutimbe ng'olu MUSENGWA gamulagira.

²² Nga Musa anamba emeeza ayinjira mu Weema ey'Ohwagananirangamo mu Hifo Ehyawufu hu luuyi lwomu mehiriro.

²³ Ng'ahena ayitaho emigaati eji banjaya eyiri MUSENGWA, ng'olu MUSENGWA gamulagira.

²⁴ Ng'anamba ehihondo hy'etaala anjira mu Weema ey'Ohwagananirangamo, ahita mu moni w'emeeza, hu luuyi olwomu mehiriro g'eweema.

²⁵ Ng'ano anambya etaala mu moni ja MUSENGWA, ng'olu MUSENGWA gamulagira.

²⁶ Ng'anamba ehituuti ehy'ezaabbu ahita mu Weema ey'Ohwagananirangamo, mu moni j'olutimbe

²⁷ ng'aniokehesaho obubbaani obununya ahaloosa, ng'olu MUSENGWA gamulagira.

²⁸ Ng'ano ata olutimbe mu mulyango gw'Eweema Enjawufu.

²⁹ Ng'anamba ehituuti ehyohunjeerangaho enongo ahita huupi n'omulyango gw'Eweema ey'Ohwagananirangamo, ng'anongeraho embehe ej'ebirime ko n'enongo eyibohya kwiye yaguguliha ng'olu MUSENGWA gamulagira.

³⁰ Ng'anamba ebbaafu ayitengeha njagati w'Eweema ey'Ohwagananirangamo ko n'ehituuti, ng'ahena ayijuhamo amaaji ag'ohusaabanga.

³¹ Musa n'Alooni n'abasaani babe, basaabirangamo engalo n'amagulu,

³² hiisi olu bengiranga mu Weema ey'Ohwagananirangamo oba batiina na hituuti, ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

³³ Ng'ano Musa ahola olunya ohweswanigirisa Eweema Enjawufu n'ehituuti era ng'atimba olutimbe mu mulyango gw'olunya. Nga ahena omulimo gugwe.

Ehireri hu Weema Enjawufu

³⁴ Ng'ango ehireri hiiha hiwiiha hu Weema ey'Ohwagananirangamo era enono lya MUSENGWA liijula Eweema Enjawufu.*

³⁵ Musa sigasobola hwengira mu Weema ey'Ohwagananirangamo olwohuba ehireri hyali hiyihireho era enono lya MUSENGWA liijula Eweema Enjawufu.

³⁶ Mu lugendo lw'Abayisirayiri lwosirwosi, olu ehireri hyedundanga ohunwa hu Weema Enjawufu, basimbuhanga batandiiha ohugenda.

³⁷ Aye ehireri ni hitedundire, boosi sibahasimbuuye lugendo lwawe, ohwola oludaalo olu hyahedundire nga ko basimbula.

³⁸ Olw'ehyo, ehireri hya MUSENGWA ohulaga ohubano huhwe hyawihanga hu Weema Enjawufu mu muusi, ng'owiire omuliro guba mu hireri ehyo Abayisirayiri bosibosi ni babona. Hino hyaliho mu ngendo jaawe josijosi.

* **40:34 40:34** Olunyiriri luno lulaga luuti Weema Enjawufu n'Eweema ey'Ohwagananirangamo, nj'ebylene.

Ehitabo hy' Amagambi Enyanjula

Mu hitabo hino, mulimo endomaloma ya Musa eyiri Abayisirayiri ko banwe e Mowaabbu ohwambuha olwabi Yoludaani ohwengira mu hyalo hy'e Kanani. Endomaloma eyo yinjamba hu lugendo oluleeni mu lulafu era abahebulisa hu wesigwa wa Hatonda. Amagambi Olwohubiri gahebulisa abaatu ebinjamba hu byetagisa ohuhola mu ndagaano eyi Hatonda gahola ni Yisirayiri: singa abaatu bagondera amagambi ga MUSENGWA, baja husuna ekabi mu hyalo ehinyaaha ehi batiinamo. Aye singa bajeema, baja hubasalira omusango bahene bababbinge ohunwa mu hyalo ehyo (Esuula 4:1-40, suula 8 ni 27-30). Musa agobosamo abaatu amaani ohwesiga n'ohugondera Hatonda era beneyo ohuhola ebi Hatonda abendaho. Ng'oluvanyuma abatangirira mu hujumirya n'ohwemba. Nga Musa atiina hu lusozi Nebbo eyi galengera ehyalo ehi Hatonda gasubisa ohubana. Musa gafira eyo n'ali n'emyaha cikumi n'abiri era bamusiha mu hyalo hy'e Mowaabbu. Nga Yoswa amugobolera mu magulu.

Esonga ekulu mu hitabo hino yinjamba hu wesigwa n'amaani ga Hatonda ohunonjola n'ohuhuuma abaatu babe. Hatonda gaali ni nabo mu biseera ebigosi era mu bigosi ebyo, gabaŋa esubi ery'obulamu owomu moni. Aabaatu ba Hatonda bali n'ohusalano oyu baja hugondera era bamweje, bamwesige era bamugondere. Ehi Yesu galanga "Egambi erihira obubbala mu gosigosi," liri mu suula 6:5 liroma liiti, "Yendanga MUSENGWA Hatonda wuwo n'omwoyo gugwo gwosigwosi n'obulamu wuwo wosiwosi, n'amaani gago gosigosi."

Hatonda alagira Abayisirayiri ohunwa e Horebbu

¹ Mu hitabo hino, mulimo ebiitu ebi Musa galoma Abayisirayiri ni bali mu lulafu, hu lubega lw'ebunwalyuba w'olwabi Yoludaani. Baali mu hiiho w'olwabi Yoludaani mu lulafu Arabba mu hifo ehi balanga baati Suufu, ŋagati w'ebibuga Parani ni Tofeli ni Labbaani ni Hazeroosi ni Dizahabbu.

² Ohunwa e Horebbu ohutiina e Kadesi Bbaruneya, n'obitire e Seyiri ehyalo ehy'esozi, ŋaaliŋo olugendo lw'endaalo ehumi nalulala.

³ Mu mwaha ogwamahumi ane hu ludaalo oludaayi mu mwesi ogw'ehumi namulala oluvanyuma lw'ohunwa e Misiri, nga Musa alomera Abayisirayiri byosibyosi ebi banambaho ebi MUSENGWA gamulagira.

⁴ Bino byaliŋo n'ahenire ohunangula Sihoni habaha w'Abamooli owaali ni gehala e Hesibboni era Ogi habaha w'e Bbasani ni gehala Asitaroosi n'Edereeyi.

⁵ Abayisirayiri ni baali ebunwalyuba w'olwabi Yoludaani mu hyalo hy'e Mowaabbu, Musa gatandiha ohunyonyola amagambi ati,

⁶ "Ni huli hu lusozi Horebbu, MUSENGWA Hatonda weefe galoma ni neefe ati, 'Ehiseera ehi mubaaye hu lusozi luno, hihena.

⁷ Naahani mwinyohe, mweyongere n'olugendo mutiine mu hyalo ehy'esozi ehy'Abamooli, nomu matwale gosigosi agaliriheene ehiho hy'olwabi Yoludaani mu Arabba ehyalo hy'esozi, nomu hitundu hy'ebugwalyuba, ni Negevu era n'ohwigobo ly'enyanja Meditereniani.

Mutiine mu hyalo hy'Abakanani, n'e Lebbaanooni ohwolera erala hu Yufuleeti olwabi olubbala.

⁸ Mbaŋaaye ehyalo hino hyosihyosi. Mutiine muŋambe emiŋuluko olwohuba nj'ehyalo ehi MUSENGWA galayira ati aja huŋa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo abasehulu benywe ko n'abejuhulu baawe.' "

Abatangirisi b'ebibbubbu

⁹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Sisobola hubatangirira senene.

¹⁰ MUSENGWA Hatonda wenywe abahiise era muli bangi, ŋaahani muli bangi hy'emunyeenye hwigulu.

¹¹ MUSENGWA Hatonda w'abasehulu benywe, geyongere ohubaasa emirundi lukumi ohuhiraho aŋo era abane ekabi ng'olu gasuubisa.

¹² "Aye ese senene sisobola hwetwiha ebigosi n'emigugu ko n'ohwemulugunya hwenywe.

¹³ Olw'ehyo, sunayo abasinde ohuŋwa mu biha byenywe abagesi, abategeefu era aba baatu baŋa eŋono, mbafuule batangirisi benywe ohulamulanga esonga hy'ejo.

¹⁴ "Nga mungobolamo muuti, 'Otehiise bulani.'

¹⁵ "Olw'ehyo, naŋamba abasinde abagesi era aba baatu baŋa eŋono ohuŋwa mu biha byenywe nabaŋa ohuba abatangirisi benywe, ohutangirira ebibbubbu eby'abaatu olukumi lukumi, n'ecikumi cikumi n'ataanu ataanu ko n'ehumi ehumi.

¹⁶ Era mu hiseera ehyo nalabbira abatangirisi benywe abo ti, 'Muŋulirisenga esonga j'abaganda benywe era mujisalenga ni mutehub-bira, wayire omusango guba ŋagati w'abaganda benywe Abayisirayiri hu Bayisirayiri oba Omuyisirayiri n'Omulugendwa.

¹⁷ Simwehubbiranga mu sala yenywe ey'emisango. Muŋulirisenga abagadi n'abaninda aŋaŋuma husosola. Simutyanga muutu yesiyesi ni musala emisango, olwohuba muja hujisalanga hu lw'obuŋangi wa Hatonda. Ne esonga engosi, muyipindihiranga nayiholaho.'

¹⁸ Era mu hiseera ehyo, nabalomera byosibyosi ebi mwali ni muli n'ohuhola."

Batuma embega ohuheeta

¹⁹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Ng'olu MUSENGWA Hatonda weefe gat-ulagira, hwanwa e Horebbu nga hutina mu hyalo ehy'esozi ehy'Abamooli mu lulafu olubbala lwosirwosi era olutiisa, ng'olu mwabona nga hwola e Kadesi Bbaruneya.

²⁰ Nga mbaloma ti 'Mwolire mu hyalo ehy'esozi ehy'Abamooli, ehi MUSENGWA Hatonda weefe, ali hutuŋa.

²¹ MUSENGWA Hatonda wuwo ahuŋaaye ehyalo ehyo otiine oŋambe emiŋuluko ng'olu MUSENGWA Hatonda w'abasehulu babo gahuloma. Oatya era otaŋwamo maani.'

²² "Ng'aŋo mwesimwesi muuja eyi ndi mundoma muuti, 'Hweherere hutumeyo embega batuhetere ehyalo ehyo, bagobole batulomere engira ey'ohubitamo era batulomere n'ebibuga byayo ng'olu biri.'

²³ "Ehyo hyali hirani. Nga tobola mu enywe abasinde ehumi n'ababiri, mulala mulala ohuŋwa mu hiisi hiha.

²⁴ Abasinde abo batiina mu hyalo ehy'esozi, nga boola paka mu hiiho hy'Esukoli, nga baheeta.

²⁵ Era banogaho hu bibala ebyomu hyalo ehyo, nga bagobola ni nabyo. Nga batulomera baati, 'Ehyalo ehi MUSENGWA Hatonda weefe ali hutuŋa, hirani.'

Abaatu bajeemera MUSENGWA

²⁶ “Aye enywe mwajeemera ehiragiro hya MUSENGWA Hatonda wenywe, nga mugaana ohutiina ohunamba eminuluko.

²⁷ Nga mwemulugunyira mu weema jenywe muuti, ‘MUSENGWA satwenda c’ehyagira gaatutusa e Misiri, ohutunayo eyiri Abamooli batusihiirise.

²⁸ Ehyalo ehi hutiinamo, nga hyamafa! Abahyefe batuheniremo amaani, baloma baati, “Abaatu baayo b’amaani era baleeni ohutuhiraho. Ebibuga byawe bigalamu era babitongoleraho olukomera oluleeni ohwola mwigulu. Era hwabonayo n’abejuhulu ba Anaki.” ’ *

²⁹ “Ng’ango ese mbaloma ti, ‘Mutanjwamo maani era mutabatya.

³⁰ MUSENGWA Hatonda wenywe abatangiriyemo, aja hubasoolerera ng’olu mwabona byosibyosi ebi gabaholera e Misiri,

³¹ nomu lulafu. Era wabona engeri eyi MUSENGWA Hatonda wuwo gahugegamo hiisi n’aatu mu lulafu ohwola n’ano ng’olu musaaye agegamo omwana wuwe.’

³² “Aye wayire nabahebulisa ebyo byosibyosi, mwagaana ohwesiga MUSENGWA Hatonda wenywe,

³³ owabatangiriranga mu lugendo lwenywe n’omuliro owiire, n’ehireri mu muusi, ohubalaga ehifo an’ohwemeha eweema jenywe era n’ohubalaga engira ey’ohubitamo.

MUSENGWA aboneresa Abayisirayiri

³⁴ “Era MUSENGWA ni ganulira ebi mwaloma, gabalunjira era ng’alayira ati,

³⁵ ‘Nanuma muutu yesiyesi hu b’omulembe omubi guno alisuna omunuluko hu hyalo ehirani ehyo ehi neerayirira ohuna abasehulu benywe,

³⁶ ohutusaho Kalebbu omwana wa Yefune. Nja humuna niye n’abolulyo lulwe omunuluko hwirola eri galambuula olwohuba gagondera MUSENGWA n’omwoyo mulala.’

³⁷ “Era MUSENGWA keesi gandunjira olwenywe, ng’andoma ati, ‘Sooja hwola mu hyalo ehyo.

³⁸ Ne omuloobera wuwo Yoswa omusaani wa Nuuni, nj’olihingira. Kale mugoboseemo amaani olwohuba alitangirira Abayisirayiri ohubanjira ohusikira ehyalo ehyo.

³⁹ Era n’abaana benywe abamwaloma muuti baja hubanjira mu bunjananguse, abaana abatasobola hwawulano ehirani n’ehibi, nj’abaja hutiina mu hyalo ehyo. Era nja hubana eminuluko.

⁴⁰ Aye enywe mucuue mugende ni mugobola mu lulafu, ni munambire engira eyitiina hu Nyanja Enando.’

⁴¹ “Nga mugobolamo muuti, ‘Hwonoonire mu moni ja MUSENGWA. Naahani ha hutiine husoole n’abalabe ng’olu MUSENGWA Hatonda weefe gatulagira.’ Ng’ango hiisi muutu gambala ebyohusoosa bibye, ni muneega muuti hyangu ohuwaagala abaatu abomu hyalo ehy’esozi.

⁴² “Aye MUSENGWA gandoma mbalome ti, ‘Mutatiina, olwohuba sinja hutiina ni nenywe. Abalabe benywe baja hubanangula.’

⁴³ Nga mbalamera ebiitu ebyo aye simwanulirisa. Mwajeemera ehiragiro hya MUSENGWA era olw’embaha jenywe, mwalumba abaatu abomu hyalo ehy’esozi.

* 1:28 1:28 Abanaki baali hy’ebinyana.

⁴⁴ Ng’ajo Abamooli abomu hyalo ehyo ehy’esozi, banwayo hy’enjuhi babafulumusa, bababbinga ohunwa e Seyiri mu hyalo ehy’esozi baboohesa erala e Horuma.

⁴⁵ Ni mwagobola, mwaliririra MUSENGWA abayeede, ne sigabafaho.

⁴⁶ Ehyo hyabanweramo ohumenya e Kadesi ehiseera ehyene ehireeni.”

2

Ehiseera ehi Bayisirayiri baahena mu lulafu

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Oluvanyuma hwacuuha hwagama mu lulafu, hwanjamba engira eyitiina hu Nyanja Enando ng’olu MUSENGWA gandagira. Era hwahena ehiseera ehireeni ni hwetoololera e Seyiri mu hyalo ehy’esozi.

² “Oluvanyuma nga MUSENGWA gandoma ati,

³ ‘Muhenire ehiseera hibbala ni mwetoololera mu hyalo hino ehy’esozi. Naahani mucuuhe mugende ni mutiina engulu.’

⁴ Era MUSENGWA nga gandoma ati, ‘Na abaatu ebiragi bino oti: “Muli huupi hubita mu hyalo hya balebe benywe, abejuhulu b’Esawu, abamenyire mu Seyiri. Abaatu abo baja huba beralihirifu olwenywe aye mumanya

⁵ mutabasoosa, olwohuba sinja hubana hitundu wayire hirala ehy’ohugulu hwirola lyawe. Hiri hiityo olwohuba olusozi Seyiri naluna Esawu ohuba omunuluko gugwe.

⁶ Era ni munendenga emere n’amaaji, munabibagulengaho bugule n’ebbeesa.

⁷ MUSENGWA Hatonda wuwo, ahunaaaye ekabi mu hiisi hiitu ehi ohola. Ahulabiriyiye mu lugendo lulwo mu lulafu era abaaye njalala ni neewe emyaha amahumi ane emihwiye ni njajuma n’ehi odamba kadi hirala.”

⁸ “Olv’ehyo, hwatiina hwabita hubita hu balebe beefe abejuhulu b’Esawu, abamenyire mu Seyiri. Hwaleha engira eyitiina mu lulafu Arabba, ni yinjwa Elati n’Eziyoni Gebberi, hwacuuha hwabita mu ngira eyomu lulafu lw’e Mowaabbu.

⁹ “Ng’ajo MUSENGWA gandoma ati, ‘Muteegula lutalo hu baatu b’e Mowaabbu olwohuba enywe sinja hubanaaho wayire ahatundu hwirola lyawe ohuba omunuluko gugwe. Hiri hiityo olwohuba ehibuga Ari nahena hale ohuhina abejuhulu ba Luuti ohuba eminuluko jaawe.’ ”

¹⁰ MUSENGWA ni gaali n’ahiiri hunja Abamowaabbu ehyalo ehyo, hyamenyangamo eduuli ly’abaatu ab’amaani. Abaatu abo baali babalanga baati Ababbeemi era ni bali baleeni hy’Abanaki.

¹¹ Abanaki balanganga abaatu abo baati Abareefa, ne Abamowaabbu nibo babalanganga baati Babbeemi.

¹² Abakooli nj’abeherera ohumenya mu Seyiri. Aye abejuhulu ba Esawu bababbingamo nga bamenya mu hifo ehyo era babasihiirisa ng’olu Abayisirayiri baahola abaatu abaali ni bamenya mu hyalo ehi MUSENGWA gabanja ohuba eminuluko.

¹³ “Nga MUSENGWA aloma ati, ‘Naahani mwambuhe ehiiho hy’e Zeredi.’ Nga hwambuha olwabi olwo.

¹⁴ “Emyaha adatu namunaana jabitajo ohunwa olu hwanjwa e Kadesi Bbaruneya, ohwola olu hwambuha ehiiho hy’e Zeredi. Abasinde bosi-bosi ab’omulembe ogwo abaali ni basobola ohusoola, baali bafuuye ni banjooyeno ng’olu MUSENGWA gaberayirira.

¹⁵ MUSENGWA gabasoosa ohwola olu gabasihiirisa gabahenerajo erala.

16 “Njaahani abasembayo hu basooli abo bosibosi ni bafa,
 17 nga MUSENGWA gandoma ati,
 18 ‘Olwaleero mutiine mubite mu twale ly’e Mowaabbu añaapi n’ehibuga Ari.

19 Ni mwola mu hyalo hy’Abamooni, mutabalomaho oba hubasoosa olwohuba sinja hubaṅa wayire hatundu hadyagala hu hyalo hyawe olwohuba ehyalo ehyo, nahija abejuhulu ba Luuti ohuba obusika waawe.’ ”

20 Ehyalo ehyo bahinjiranga ohuba hy’Abareefa abaali ni bamenyamo. Aye Abamooni babalanga baati Bazamuzumayiti.

21 Abareefa baali b’amaani era bangi era ni bali baleeni hy’Abanaki. Aye MUSENGWA gabasihiirisa n’atambisa Abamooni, bababbinga mu hyalo ehyo nga bahena bamenyamo.

22 Mu ngeri nj’enyene, MUSENGWA gayeeda abejuhulu b’Esawu gasihiirisa Abakooli abaali ni bamenya e Seyiri. Era abejuhulu b’Esawu abo bamenya mu hyalo ehyo n’ohwola hatyane.

23 Era Abakafutooli ohuṅwa e Kureete, basihiirisa Abaavi abaali ni bamenya mu bitehere ebyo ohuṅwa hu nyanja ohwolera erala e Gaaza, nga bahena bamenyamo.

Abayisirayiri banangula Sihoni habaha w’e Hesibboni

24 Musa geyongera galoma ati, “Ni hwahena ohubita e Mowaabbu, MUSENGWA galoma ati, ‘Mutiine mu hiiho hy’olwabi Arunooni mwambuhe, olwohuba mbaṅaaye Sihoni Omwamooli habaha w’e Hesibboni n’egwanga lirye mu buṅangi wenywe, mumwiguleho olutalo. Mutandihe ohuṅjira ehyalo hihye ng’eminuluko.

25 Ohuṅwa olwa leero luno, amawanga gosigosi hu hyalo gaja hubatya olw’etiisa eyi nja hubataaho. Baja huṅulira efuma yenywe, baja huteete-manga era benendeherere hu lwenywe.’ ”

26 Musa geyongera galoma ati, “Ni hwali mu lulafu lw’e Kedemoosi, natuma abahwenda eyiri Sihoni habaha w’e Hesibboni ni nenda ṅabeṅo emiyaaya ṅagati weefe ni nabo ni muloma ti,

27 ‘Tufugiirire hubite mu hyalo hihyo. Huja hubita ngira hyoṅene, ni ṅaṅuma humagamaga eyi ni neeyi.

28 Huja hugula hugula emere n’amaaji. Huhusunga otufugiirire hubite mu hyalo hihyo,

29 ng’olu bejuhulu b’Esawu mu hyalo hy’e Seyiri n’Abamowaabbu mu hyalo hy’Ari batufugiirira hwabita mu hyalo hyawe. Hwenda hutiine hwambuhe olwabi Yoludaani, hwingire mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda weefe ali hutuṅa.’

30 “Cooka Sihoni habaha w’e Hesibboni gatugaana ohubita mu hyalo hihye, olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo gamuhahanyasa omwoyo era gaali mujeemu. Ehyo Hatonda gahihola ko hwahaṅangula habaha oyo.

31 “Nga MUSENGWA gandoma ati, ‘Tandihire ohubaṅa Sihoni n’egwanga lirye. Njaahani, mutiine muṅangule ehyalo ehyo, muhinjire hibe minjuluko jenywe.’

32 “Sihoni n’abasirikale babe bosibosi ni batulumba e Yahazi ohutusoosa,

33 MUSENGWA Hatonda weefe gamutuṅa n’abasaani babe ko n’abasirikale babe bosibosi, hwabaṅangula.

34 Era mu hiseera ehyo, hwasihiirisa ebibuga bibye byosibyosi: abaatu bosibosi, abasinde n’abahasi ko n’abaana. ṅaṅuma muutu yesiyesi owaṅona.

³⁵ Aye hwanjira enombe njalala n'ebiiitu ebi hwanyaga mu bibuga ebyo.

³⁶ "Ohunjwa hu Aroweeri mu hiiho Arunooni, n'ehibuga ehiri mu hiiho ehyo ohwolera erala e Giliyaadi, njanjuma hibuga hyosihyosi ehyatuhayisa. Byosibyosi MUSENGWA Hatonda weefe gabitunja hwabinjanguka.

³⁷ Aye olw'ehiragiho hya MUSENGWA Hatonda weefe, simwatiina njapi n'eroba ly'Abamooni, oba eryohwigobo w'olwabi Yabboki oba ebibuga ebyomu hyalo ehy'esozi."

3

Abayisirayiri banjanguka Ogi habaha w'e Bbasani

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Ni hwahena ohunjanguka habaha Sihoni, hwacuuha hwanjamba engira eyitiina e Bbasani. Nga Ogi habaha w'egwanga ly'e Bbasani njanyo n'ene lirye lyosiryosi batulumba Edereeyi.

² Ng'ango MUSENGWA gandoma ati, 'Otatya Ogi olwohuba munjanyo n'abaatu babe bosibosi n'ehyalo hihye, mu banjanga wuwo. Musihirise ng'olu wasihirisa Sihoni habaha w'Abamooli e Hesibboni.'

³ "Nga MUSENGWA Hatonda weefe atunja Ogi habaha w'e Bbasani n'ene lirye lyosiryosi. Hwasihirisa bosibosi era njanjuma wayire mulala hu bo, owatunja.

⁴ Mu hiseera ehyo, hwanjanguka etwale lyosiryosi erya Arugobbu era mwalimo ebibuga nkaaga mu wa habaha wa Ogi ow'e Bbasani. Era njanjuma wayire hibuga hirala ehi hwanjamba.

⁵ Ebibuga ebyo byosibyosi baali babitongoleraho olukomera olwene oluleeni, n'ebihiihiro ko n'enjigi ej'ebiyoma. Era hwanjamba n'ebitehere bingi ebyanjumaho olukomera.

⁶ Hwasihirihisa erala owahabaha wa Ogi ng'olu hwasihirisa Sihoni habaha w'e Hesibboni. Hwasihirisa ebibuga byosibyosi ko n'abaatu: abasinde n'abahasi n'abaana.

⁷ Aye hwanyaga ebyayo byosibyosi n'ebiiitu ebyali mu bibuga ebyo.

⁸ "Sihoni ni Ogi baali banjanga Abamooli ababanga eburnjanyuba wa Yoludaani. Amatwale gaawe gaali njanyo mu hiiho hy'olwabi Arunooni ohwola engulu hu lusozi Herumooni. Hwanjamba amatwale ago gosigosi.

⁹ Abasidoni balanga olusozi Herumooni baati Siriyoni aye Abamooli balulanga baati Seniri.

¹⁰ Hwanjamba ebibuga byosibyosi ebyali njanyalaali hu sozi n'amatwale ag'e Giliyaadi n'e Bbasani, ohwolera erala mu bibuga by'e Saleka n'Edereeyi, ebyali birala hu bibuga bya Ogi habaha w'e Bbasani.

¹¹ Ogi habaha w'e Bbasani gaali nje njene owaali n'asigayeno hu Bareefa. Ehitanda hihye hyali hy'ehiyoma era obuleeni hyali hya fuuti ehumi nedatu, obugalamu hyali efuuti mukaaga. N'ohwola hatyane, ehitanda ehyo hihiriho mu Raabba ehibuga hy'Abamooni.

Ebiha by'Abayisirayiri ebyamenya eburnjanyuba wa Yoludaani

¹² "Ni hwanjamba ehyalo hy'e Aroweeri, ehiri hutulo w'ehiiho hy'olwabi Arunooni, n'ehitundu ehyomu sozi ej'e Giliyaadi, n'ebibuga byamo, nahija abaatu abomu hiha hya Lubbeeni ni Gaadi.

¹³ Ehitundu hya Giliyaadi ehyasigalano ko ni Bbasani hyosihyosi, mu owahabaha wa Ogi, nahija ehitundu hy'ehiha hya Manase. Etwale lya Arugobbu lyosiryosi mu Bbasani baliranganga hyalo hy'Abareefa.

¹⁴ Yayiri ohunjwa mu hiha hya Manase njanyo etwale lya Arugobbu lyosiryosi eryomu Bbasani ohwolera erala hu salo y'Abagesuri ko

n'Abamaaka. Ebyalo ebyo byosibyosi gabiguliha esiina lirye era ebibuga ebyo babiranga baati ebibuga bya Yayiri n'ohwola hatyane.

¹⁵ Ehiha hya Makiri nahija Giliyaadi.

¹⁶ Ne nana ab'ehiha hya Lubbeeni ni Gaadi ehitundu hy'etwale ly'e Giliyaadi. Nabaŋa ohuŋwa mu hiiho Arunooni ohwola hu lwabi Yabboki hu salo n'Abamooni.

¹⁷ Hu luuyi lw'ebunwalyuba, abaatu bomu hiha hya Lubbeeni ni Gaadi baali bahoma hu lwabi Yoludaani, ohuŋwa hu nyanja y'e Galilaaya ohwihirira erala hu Nyanja Enjumamo Ehiramu, ohwola ebugwalyuba w'ehiiho ng'olusozi Pisiga.

¹⁸ "Mu hiseera ehyo, naloma abaatu bomu biha bya Lubbeeni ni Gaadi ko n'ehitundu hya Manase ti, 'MUSENGWA Hatonda wenywe abanaye ehyalo hino. Olw'ehyo, abasooli bosibosi, banambe ebisoosa bambuhe Yoludaani batangiriremo abaganda baawe Abayisirayiri.

¹⁹ Aye abahasi n'abaana benywe n'ebayayo byenywe ebi muli ninabyo ebingi, bisigale mu bibuga ebi naabaŋa.

²⁰ Muyeede abaganda benywe ohusuna obusika waawe boosi banjire eroba eri MUSENGWA Hatonda wenywe ali hubanja engereha w'ebugwalyuba wa Yoludaani. Oluvanyuma, hiisi muutu aja hwagamayo hu munjuluko gugwe Abayisirayiri bahye ni bahenire ohuŋangula abalabe baawe.'

Bagaana Musa ohwingira mu hyalo hy'e Kanani

²¹ "Mu hiseera ehyo, naloma Yoswa ti, 'Weboneyeeho n'emoni, byosibyosi ebi MUSENGWA Hatonda wenywe gaahola abahabaha bala ababiri. Era MUSENGWA aja huhola atyo abahabaha abandi aba oja huwaagala.

²² Olw'ehyo, mutabatya olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe, aja hubasoolera.'

²³ "Mu hiseera ehyo negayirira MUSENGWA ti,

²⁴ 'O MUSENGWA Omwene Bunangi otandihire ohulaga omuŋeeresu wuwo amaani. Ejuma hatonda owundi mwigulu oba hu hyalo asobola ohuhola eby'amaani n'ebyamaliholiho ebi ohola.

²⁵ Kusunga wufugiirire tiine engereha wa Yoludaani mu hyalo ehiranji ehy'esozi ni Lebbaanooni.'

²⁶ "Aye MUSENGWA gandunira olwenywe, sigapuliirisa. Gandoma ati, 'Ehyo sohiromangaho nindi.

²⁷ Tiina hu lusozi Pisiga, oheje ebunwalyuba ko n'ebugwalyuba, mu maniino ko nomu mehiriro. Webonereho eroba olwohuba sooja hwambuha lwabi luno Yoludaani.

²⁸ Aye laabbira Yoswa era omugumye, olwohuba nje aja hwambuha gatangerira abaatu bano ohusuna eroba eri oja hulengera.'

²⁹ Kale hwamenya mu hiiho napa n'ehibuga Bbesi Pewori."

4

Musa alaabbira Abayisirayiri ohugonderanga Hatonda

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Tega ohutwi ewe Yisirayiri onjulire amagambi n'ebiragiro ebi kusomesa. Obigonderanga ko obe n'obulamu era ko wahengira mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda w'abasehulu babo, alihuhunja ng'omunjuluko.

² Siwongerangaho oba sotusangaho hu biragiro ebi kupa. Ogonderanga MUSENGWA Hatonda wenywe.

³ “Hiri hiityo olwohuba mwabeene mweboneraho n’emoni jenywe, olu MUSENGWA Hatonda wenywe gasihiirisa hiisi oyo owajumirya Bbaali hu sozi Pewori.

⁴ Aye hiisi mulala hu enywe mwesimwesi abaali abesigwa eyiri MUSENGWA Hatonda wenywe, muhiiri balamu n’ohwola hatyane.

⁵ “Nabasomesa amagambi n’ebiragiro ng’olu MUSENGWA Hatonda wange gandagira. Mubinambanga ni muli mu hyalo ehi mutiina ohunjira ohuba eminjuluko.

⁶ Mubinambanga n’ohwegenderesa era ehyo hiija hulaga abaatu ab’amawanga agandi ti muli n’amagesi era mutegeera. Era ni bananjulirenga amagambi ago gosigosi, baja huloma baati, ‘Mu butuufu, abaatu bano b’amaani, bamagesi era bategeera.’

⁷ Era enjuma gwanga erindi ery’amaani eriri ni hatonda hya MUSENGWA Hatonda weefe ali huupi ni neefe hiisi olu humusunga.

⁸ Era gwanga hi ery’amaani eriri n’ebiragiro ebyawufu n’amagambi hya gandi hubanja olwa leero luno?

⁹ “Ohutusaho mwehuume! Mwegenderesenga ohutebirira ebi mwabeene mweboneraho. Mutaleha biitu ebyo ohubanjwa mu bineego byenywe era mubiromeranga abaana n’abejuhulu benywe.

¹⁰ Siwibiriranga oludaalo olu wemeerera mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo hu lusozi Horebbu,* eyi gandoma ati, ‘Ndangire abaatu, baaje, samwene nja huloma ni nabo. Baja hwega ohuutyanga endaalo josijosi ej’obulamu waawe era balisomesa n’abaana baawe ohuutyanga.’

¹¹ “Mwegerera mwemeerera huupi n’olusozi olu muliro gwaduha ohunjwa mu lusozi, eriisi lyatumbiira namugulu. Ebireri ebimali zigizigi n’ehiirema byawiha hu lusozi.

¹² Era MUSENGWA galoma ni nenywe naali mu muliro. Mwanjulira ejanjaasi lirye lyonene aye simwamubona omwene ng’olu afaana.

¹³ Gabaloma n’alangirira ebi muli n’ohuholanga ohwoheresa endagaano yiye, Amagambi Ehumi aga ganandiiha hu bipande bibiri eby’amabaale.

¹⁴ MUSENGWA gandagira mu hiseera ehyo ohubasomesa amagambi aga muli n’ohugonderanga mu hyalo eyi mutiina ohwingira ohuba omunjuluko gwenywe.

Balabula Abayisirayiri ohutajumiryanga ebitali Hatonda

¹⁵ “Hu ludaalo olu MUSENGWA galoma ni nenywe mu muliro hu lusozi Horebbu, simwabona ng’olu afaana olw’ehyo, mwegenderesenga bugali.

¹⁶ Kale mwegenderese mutonoona mwebajira ebitali hatonda mu hifaanani hy’omuutu yesiyesi omusinde oba omuhasi,

¹⁷ ehy’esolo oba ehy’enyuni ey’amabanja eyiguluha mu bbanga,

¹⁸ oba ehy’ehiitu hyosihyosi ehyenjalula hwiroba oba ehiri hy’enyeeeni mu maaji.

¹⁹ Oba wahejanga namugulu wabona eryuba n’omwesi ko n’emunyeenye, byosibyosi ebyo ebiri mu bbanga, byahusendasenda ohubijumirya, ebiitu ebi MUSENGWA Hatonda wuwo gateerango abaatu bosibosi abali hu hyalo.

²⁰ Aye muhebuliranga muuti MUSENGWA gabanunula ohunjwa mu muliro mu hyalo hy’e Misiri, abafuule baatu babe ng’olu muli naahani.

²¹ “Aye MUSENGWA gandunjira hu lwenywe era galayira ati sinja hwambuha lwabi Yoludaani ohwingira mu hyalo ehirañi ehi MUSENGWA Hatonda wenywe abanja ohuba omunjuluko.

* **4:10 4:10** Oba *Sinaayi*.

²² Muja hwambuha olwabi Yoludaani mutiine mu hyalo ehyo ehiraŋi aye ese nja hufira ŋano. Ne enywe muuja hwambuha mutiine mwesunire ehyalo ehyo, ohuba omuŋuluko gwenywe.

²³ Mwenenekeresanga ohutebirira endagaano eyi MUSENGWA Hatonda wenywe gaahola ni nenywe, nga mwehwolera ehitali hatonda hyosihyosi, ehi MUSENGWA Hatonda wuwo gahugaana.

²⁴ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo ali hy'omuliro ogusihirisa era ali n'ewuba.

²⁵ "Ni muliba ni muhenire ebbanga ereeŋi mu hyalo ehyo, ni musaaye n'abaana era ni muli n'abejuhulu, simugesyangaho mwonoona ni mwehwolera ebibbote byosibyosi. Ehyo hibi mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo era hija humusunguŋasa.

²⁶ Olw'ehyo, ndanga egulu n'ehyalo ohuba mujulizi olwa leero ti singa mubbwaga endagaano, muja husihiiriha mu hiseera hitono bugali, muŋwereŋo erala hu hyalo engereha wa Yoludaani eyi muli huupi hutina ohusuna omuŋuluko. Simuja humenyamo ebbanga ereeŋi, muja husihiiriha muŋwereŋo erala.

²⁷ MUSENGWA alibasasaania mu mawanga agandi era batono abaliŋona.

²⁸ Mu mawanga eyo, muja hujumirya ebibbote ohuŋwa mu mbaawo n'amabaale, abahatonda abatabona wayire ohuŋulira era abatalya wayire ohuŋunyira.

²⁹ Aye n'oli eyo, olyendula MUSENGWA Hatonda wuwo. Era n'olimwendula n'omwoyo gugwo gwosigwosi n'obulamu wuwo wosiwosi, oja humubona.

³⁰ "Era n'oliba mu bulumi mu ndaalo ej'oluvanyuma, n'obonaabona, oja hugobola eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo, wagondera ebi ahuloma.

³¹ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo, Hatonda w'ehisa. Saaja huhuhubba mugongo oba huhusihirisa oba hwibirira endagaano eyi gahola n'abasehulu babo.

MUSENGWA nje Hatonda

³² "Ale ni yendulirisa hu byafaayo ebiŋamba hu huŋwa Hatonda atonde omuutu hu hyalo. Obuuse hu hyalo hyosihyosi obanga ŋabaaye ŋabangaŋo ehiitu ehibba hy'ehino oba ŋaliŋo owaali n'ahinuliyeho.

³³ Ŋalihunjo egwanga eryali ni linuliyeho ejanjaasi lya Hatonda n'aloma ohuŋwa mu muliro, ng'olu ewe wanulira, wasigala n'ohiiri balamu?

³⁴ Oba ŋaliŋo hatonda yesiyesi owaali n'agehisyehe ohwenjirira egwanga ohuŋwa mu gwanga erindi n'atambisa ebyamaliholiho n'ebyenjunjisa n'obunangi n'olutalo n'amaani n'ebitiisa ebyene ebingi, ng'olu MUSENGWA Hatonda wenywe gaahola e Misiri ni mubona?

³⁵ "MUSENGWA gahulaga ebiitu ebyo wahamanya oti nje Hatonda yeŋene era ŋanuma owundi.

³⁶ Wanulira ejanjaasi lirye ohuŋwa mwigulu, ko waheega ohuba mugondi. Gahulaga omuliro gugwe ogw'amaani, wanulira ejanjaasi lirye ohuŋwa ŋagati mu muliro ogwo.

³⁷ Olw'ohwenda abasehulu benywe, gatobolamo abejuhulu babo gabaŋa ekabi era gahutusa e Misiri n'amaani gage amangi.

³⁸ Gabbinga amawanga agahuhira obubbala n'amaani, olwohuba gendire ohuhunja ehyalo hyawe ohuba muŋuluko gugo ng'olu hiri ŋaahani.

³⁹ "Kale hino ohihebuliranga era ohihuume mu mwoyo gugwo, MUSENGWA nje Hatonda mwigulu ko nohu hyalo, eŋuma wundi.

⁴⁰ Singa ohuumanga amagambi n'ebiragiho bibye, ebi kuja olwa leero, ebiitu byosibyosi binahutiinirenga bulaji, ewe n'abaana babo. Era owangaalire mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahujja ohuba hihyo emirembe n'emirembe."

Ebibuga eby'ohwenjogomamo

⁴¹ Ng'ango Musa atobolamo ebibuga bidatu ebuwalyuba w'olwabi Yoludaani ohuba eby'ohwenjogomamo.

⁴² Omuutu yesiyesi owahetire owahye n'atagendereeye, ni njabaaye ni njajuma kayaana njagati waawe bombi, gahadulumiiye mu hirala hu bibuga ebyo, ohunonia obulamu wuwe.

⁴³ Ebibuga ebyo byali Bbezeri mu lulafu anagwalaali, hu lw'ehiha hya Lubbeeni, ehibuga Ramosi mu twale ly'e Giliyaadi hu lw'ehiha hya Gaadi. Ehibuga ehindi, hyali Golani mu twale ly'e Bbasani, hu lw'ehiha hya Manase.

Endomaloma ya Musa eyohubiri

⁴⁴ Huno nj'ohulaabbira ohu Musa galaabbira Abayisirayiri.

⁴⁵ Gano nj'amagambi n'ebiragiho ebi Musa gaja Abayisirayiri ni banja e Misiri,

⁴⁶ ni baali mu hiiho ohuupi n'ehibuga hy'e Bbesi Pewori, ebuwalyuba w'olwabi Yoludaani. Egwanga eryo lyali lya Sihoni habaha w'Abamooli, n'anjugira e Hesibboni, ne Musa n'Abayisirayiri bamujangula ni banja e Misiri.

⁴⁷ Abayisirayiri banjangula owahabaha owo ko n'owa Ogi habaha w'e Bbasani, abahabaha bombi ab'Abamooli, ebuwalyuba wa Yoludaani.

⁴⁸ Abayisirayiri banjangula njosinosi ohujja hu hibuga Aroweeri hu hiteremuho w'ehiiho hy'olwabi Arunooni, ohwolera erala hu lusozi Siriyooni, anandi olu balanga baati Herumooni.

⁴⁹ Era banjangula n'ehyalo hyosihyosi ehy'ebuwaluba w'olwabi Yoludaani, ohwolera erala hu Nyanja Enjumamo Hiramumu, mu hiiho hy'olusozi Pisiga.

5

Amagambi Ehumi

¹ Nga Musa alanga Abayisirayiri bosibosi abaloma ati, "Tega ohutwi ewe Yisirayiri, onulire amagambi n'ebiragiho ebi ndi hubanja olwa leero. Mugeege era muhene mubigonderenga.

² "MUSENGWA Hatonda weefe gahola endagaano ni neefe hu lusozi Horebbu.

³ Endagaano eyo, sigayihola n'abasehulu beefe bonene aye gayihola ni neefe hwesihwesi abahiiri abalamu.

⁴ Era hu lusozi olwo, MUSENGWA galoma ni nenywe moni hu moni, ejanjaasi lirye ni lijwera njagati w'omuliro.

⁵ Mu hiseera ehyo, naali muhwenda njagati wenywe ni MUSENGWA, ni mbalamera ebi MUSENGWA gaali n'abaloma olwohuba mwali mutiye omuliro hyabaloberehiise ohutiina hu lusozi. Era galoma ati,

⁶ "Ndiise MUSENGWA Hatonda wuwo owahutusa mu hyalo hy'e Misiri, eyi waali n'ohola owiidu.

⁷ "Sojumiryanga abahatonda abandi ohutusaho ese.

⁸ "Siwebajiranga hifaananyi ehy'ehiitu hyosihyosi ehyomwigulu, oba ehyohu hyalo oba ehyomu nyanja njaaasi.

9 Sohubbiranga bifaananyi ebyo amafuha ohubijumirya, olwohuba ese MUSENGWA Hatonda wuwo ndi n'ewuba era mboneresa abaana n'ehijuhulu ehyohudatu n'ehyohune olw'ebibi by'abasehulu babo abacaawa.

10 Aye ndaga ohwenda hwange ohubitiirifu eyiri abaatu aba hiisi mulembe abanyenda era abanjamba ebiragiro byange.

11 "Sotambisanga siina lyange mu binambulamo, olwohuba ese MUSENGWA Hatonda wuwo ndiboneresa hiisi muutu ajagiija esiina lyange.

12 "Huumanga oludaalo olwa Sabbaato,* ni luli lwawufu ng'olu ese MUSENGWA Hatonda wuwo nahulagira.

13 Oli n'endaalo mukaaga ej'ohuholeraho emirimo jijo.

14 Aye oludaalo olwomusanvu lwa Sabbaato eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo. Hu ludaalo olwo, njanumengaŋo muutu yesiyesi hu bomu mago gago aluholeraho omulimo gwo sigwosi, ewe n'abaana babo abaseere n'abahaana n'abeedu babo abasinde n'abahasi, esaame jijo ni nasugirya jijo n'ebiyayo bibyo ebindi byosibyosi, n'abalugendwa abamenyire ni nenywe. Abeedu babo abasinde n'abahasi bali n'ohunuumula hu ludaalo olwo hy'ewe.

15 Hebulira oti mwesi mwali beedu mu gwanga ly'e Misiri, ndiise MUSENGWA Hatonda wuwo onahutusayo n'obunangi era n'amaani gange. C'ehigira MUSENGWA Hatonda wuwo ahulagira ohunuumulanga hu ludaalo olwa Sabbaato.

16 "Onjanga lataawo ni maawo enono ng'olu MUSENGWA Hatonda wuwo ahulagira, ko wahawangaala mu hyalo ehi alihuhunga.

17 "Siwiitanga.

18 "Soholanga buhwedi.

19 "Siwiibanga.

20 "Otabenjeranga wahyo ehi ataholire.

21 "Siwegombanga muhasi wabeene. Era siwegombanga nyumba yabeene, wayire eroba oba omwidu omusinde oba omuhasi oba esaame oba nasugirya oba ehiitu hyosihyosi ehyabeene.

22 "Ebyo nj'ebiragiro ebi MUSENGWA galangirira eyi muli mwesimwesi hu lusozi n'ejanjaasi ery'amaani ohunwa mu muliro n'ebireri n'ehiirema ehimali ngungungu era sigongeraho bindi bbe. Mu hiseera ehyo, ebyo nj'ebigaloma era gabiŋandiiha hu bipande bibiri eby'amabaale, ng'ahena abipambya.

23 "Aye ni mwanjulira ejanjaasi ni linwera mu hiirema era n'olusozi ni lwaduha omuliro, abatangirisi n'abahulu b'ebiha baaja eyi ndi.

24 Nga bandoma baati, 'MUSENGWA Hatonda weefe atulagire enono n'amaani gage era hunjuliye ejanjaasi lirye ohunwa mu muliro. Olwaleero huweene huuti Hatonda asobola ohuloma ni neefe abaatu obuutu hwasi-gala ni huhiriŋo balamu!

25 Aye njaahani hufira hi? Omuliro ogw'amaani guno, guja hutusihiirisa! Singa MUSENGWA Hatonda weefe aloma ni neefe nindi, huja hufa. Omuliro ogwo gunatusihiirise.

26 Njalo owaali n'anjuliye ejanjaasi lya Hatonda Omwene Bulamu ohunwa mu muliro, ng'olu efe hunjuliye, gasigala n'ahiiri mulamu?

27 Ewe tiina onjuliirise ebi MUSENGWA Hatonda weefe atuloma, ogobole obe ndiwe otulomera byosibyosi. Huja hunjulira era hubigondere.'

28 "MUSENGWA ganjulira ohusunga hwenywe nga gandoma ati, 'Puliye ebi abaatu bahusungire era hiisi ehi balomire hiraŋi.

* 5:12 5:12 Sabbaato lwali ludaalo lw'ohunuumula.

²⁹ Singa babererera n'omwoyo guutyu uguutya, bahuumanga ebiragiro byange byosibyosi! Singa baholanga baaty, nibo n'abejuhulu baawe bahali bulani emirembe n'emirembe!

³⁰ Kale yagamayo obalome oti, "Mwagameyo mu weema jenywe."

³¹ Aye ewe ba n'ano nja huhuṅa amagambi n'ebiragiro byange byosibyosi. Oli n'ohubasomesa ko bahabigondera mu hyalo ehi mbanja ohuba omunuluko gwawe.' "

³² Ng'ango Musa aloma ati, "Mufubengaho bugali ohugondera ebiragiro byosibyosi ebi MUSENGWA Hatonda wenywe abalagira, ni nanuma hutangata.

³³ Mugenderenga mu ngira eyi MUSENGWA Hatonda wenywe abalagira, ko mwahawangaalira mu hyalo ehi muja husuna ng'omunuluko."

6

Ehiragiro ehihira obubbala

¹ Nga Musa geyongerera aloma ati, "Gano nj'amagambi n'ohulabbira n'ebiragiro ebi MUSENGWA Hatonda wenywe gandagira ohubasomesa. Muli n'ohubigonderanga mu hyalo ehi muli huupi ohunira ng'omunuluko.

² Era ewe n'abaana babo ko n'abejuhulu, muli n'ohutyanga MUSENGWA Hatonda wuwo mu bulamu wuwo wosiwosi. Oja huwangaala singa onahuumenga amagambi n'ebiragiro bibye byosibyosi.

³ Tega ohutwi ewe Yisirayiri era wehuumenga obe mugondi ko byosibyosi bihutiinirenga bulani era oja husaalagana ekasi n'esinde mu hyalo ehituha amabeere n'omudugere* ng'olu MUSENGWA Hatonda w'abasehulu babo, gahusuubisa.

⁴ "Tega ohutwi ewe Yisirayiri, MUSENGWA Hatonda weefe, nje MUSENGWA mulala yenene.†

⁵ Yendanga MUSENGWA Hatonda wuwo n'omwoyo gugwo gwasigwosi n'obulamu wuwo wosiwosi n'amaani gago gosigosi.

⁶ Amagambi gano aga kuṅa olwa leero luno, sigahunwanga hu mwoyo.

⁷ Mugahebulisanga abaana benywe, mugalomengaho ni muli nango era n'olu muba mu ngundo ni mugenda, ni mugalamiriye hu buliri era nolu muba ni mwenyohire. Ogasomesanga abaana babo. Ogabalomerangaho ni mwihaaye nango era n'ogendanga mu ngira, n'ogalamiriye hu buliri oba ni wenyohire.

⁸ Mugesidihenga hu mihono era mugetimbanga mu byeni byenywe ng'ahabonero ahohubahebulisanga.

⁹ Era mugaṅandiihanga hu myango j'enjigi j'enyumba jenywe.

Balabula Abayisirayiri ohutajeemeranga Hatonda

¹⁰ "MUSENGWA Hatonda wuwo gasuubisa olu galayirira abasehulu babo, Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo ohubanja ehyalo eyi ali huhunira. Ehyalo ehyo hirimo ebibuga ebibbala era ebirani ebi otatongola.

¹¹ Enyumba jaayo, jijuuye ebirani eby'engeri n'engeri ebi mutamanyire eyi byanwa. Era muja hudananga amaaji mu sobere eji mutayaba, n'endimiro j'emizabbibbu n'emizayiti eji mutahoma. Ni muliryanga mweguta mu hyalo ehyo,

¹² mwegenderesanga mutebirira MUSENGWA owabanunula ohunwa mu hyalo hy'e Misiri eyi mwaholanga owiidu.

* **6:3 6:3** *Hyalohituha amabeere n'omudugere* Hitegeesa ehyalo ehigimu era ehijuuye ebirani.

† **6:4 6:4** *MUSENGWA Hatonda weefe, nje MUSENGWA yenene oba MUSENGWA Hatonda weefe, ali mulala.*

¹³ Otyanga nje MUSENGWA Hatonda wuwo era omuñeresenga. Era n'obanga ni weyama, otambisanga siina lirye lyonene.

¹⁴ "Simujumiryanga bahatonda ababahiranwa benywe.

¹⁵ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo, ali n'ewuba. Era ni oja hujumirya abahatonda abandi, MUSENGWA wuwo, aja huhulunjira ahusihiirise ohunwa hu hyalo.

¹⁶ Sohemanga MUSENGWA Hatonda wenywe ng'olu mwamuhema e Maasa.

¹⁷ Mufubengaho ohuhuuma amagambi n'ebiragiro ebi MUSENGWA Hatonda wenywe, gabaña.

¹⁸ Muholenga ebiitu ebituufu era ebirani mu moni ja MUSENGWA, ko ebiitu bibatiinirenga bulani. Era mutiine mu hyalo ehirañi ehi MUSENGWA galayirira abasehulu benywe ohuba eminjuluko jenywe,

¹⁹ era muja hubbinga abalabe benywe bosibosi ng'olu MUSENGWA galoma.

²⁰ "Mu moni eyo, omwana wuwo n'ahubuusanga ati, 'Amagambi n'ebiragiro ebyo byosibyosi ebi MUSENGWA Hatonda weefe gatunja, by'amahulu hi?'

²¹ "Omugobolangamo oti, 'Hwali beedu ba Falaawo e Misiri aye MUSENGWA gatutusayo n'obunangi wuwe ow'amaani.

²² Hwabona MUSENGWA n'ahola ebyamaliholiho n'obubonero owenunjisa era ow'amaani hu Bamisiri nohu Falaawo n'abaatu babe bosibosi.

²³ Gatutusa e Misiri era gatuleeta ohutunja ehyaalo hino ehi galayira ohunja abasehulu beefe.

²⁴ Era MUSENGWA Hatonda weefe gatulagira ohugondera amagambi n'ebiragiro byosibyosi, n'ohumuñanga enono, ko geyongere ohutunja ekabi era ahuumenga obulamu weefe ng'olu hiri hatyane.

²⁵ Singa hwegenderesanga ohuhola hiisi ehi MUSENGWA Hatonda weefe gatulagira, huja huba huhola ehi asiima.' "

7

Abaatu aba MUSENGWA gatobola

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "MUSENGWA Hatonda wuwo alihunjira mu hyalo ehi oli huupi hunjira ng'omuñuluko. Aja hubbingamo eduuli ly'amawanga ag'Abahiiti n'Abagirugaasi n'Abamooli n'Abakanani n'Abapereezi n'Abahiivi ko n'Abayebbusi, amawanga musanvu amabbala era ag'amaani ohuhuhira.

² MUSENGWA Hatonda wuwo n'alijayo amawanga ago mu mihono jijo, wabanangula, oli n'ohubasihiirihisa erala. Wehumanga ohutahola ndagaano ni nabo era sobanambiranga hisa.

³ Simufumbiriganwanga ni nabo. Era abahaana benywe sibafumbirwanga basaani baawe, n'abeseere benywe sibanjiranga bahaana baawe.

⁴ Hiri hiityo olwohuba olu muli hihola, abaatu abo baja huleetera abaana benywe ohujumirya abahatonda baawe. Ehyo hija huleetera MUSENGWA ohubalunjira ng'abasihirisa n'enjuma hugayaala.

⁵ Era bino nj'ebi muli n'ohuhola: muli n'ohubbwagabbwaga ebituuti byawe ebyohuñeeraho enongo, mutemateme n'epaango j'Asera hatonda waawe, muhene mwohye ebifaananyi byawe.

⁶ Hiri hiityo olwohuba oli mwawufu, muutu wa MUSENGWA Hatonda wuwo. Mu baatu bosibosi hu hyalo hino, gahutobola ohuba egwanga lirye eryenjabulo era ery'omuñendo mu gosigosi hu hyalo.

7 “MUSENGWA gabenda era gabatobolamo, sirwahuba ti mwali bangi ohuhira amawanga agandi, enywe mwali ndinywe omuhira obutono mu mawanga gosigosi.

8 Ne MUSENGWA abenda hubenda era gendire ohuhuuma ehirayiro hihye eyiri abasehulu benywe. Ehyo c’ehyagira MUSENGWA gabannunula n’atambisa obunangi wuwe ow’amaani, gabatusa mu wiidu n’ohunyigirisa ohu habaha Falaawo gaali n’abanyigirisa.

9 Olw’ehyo, mumanye muuti MUSENGWA Hatonda wenywe, nje Hatonda. Ye mwesigwa ahuuma endagaano yiye, alaga ohwenda huhwe ohubitiirifu eyiri abaatu aba hiisi mulembe abamwenda era abanamba ebiragiro bibye.

10 Aye sigegania huboneresa n’ohusihirisa abo abamucaawa.

11 Olw’ehyo, mwegenderesenga ohugondera amagambi n’ebiragiro bibye ebi mbanja olwa leero.

Ekabi ejiri mu hugondera Hatonda

12 “N’oja hugondera ebiragiro ebyo n’omwoyo mulala, MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuuma endagaano yiye ohuhulaga ohwenda huhwe ohubitiirifu ng’olu galayira n’asuubisa abasehulu babo.

13 Aja huhwendanga era ahunge ekabi osalagane ekasi n’esinde. Aja hugimusanga eroba liryo era aja hwaswa n’ebyayo bibyo. N’oja hwola mu hyalo ehi galayira ohunja abasehulu babo, oja husunanga amakungula mangi ag’engaano n’omwenge ogwomu mizabbibu omunyaaha n’amafuta ogomu mizayiti. Era enombe n’embusi n’etaama jijo jija hwala.

14 Aja hubanja ekabi ohuhira amawanga gosigosi mu hyalo. Naja hunjuma ho hunywe omusinde oba omuhasi aja huba mugumba oba ebyayo byenywe ohuba ebisaata.

15 MUSENGWA aja hubahingirisanga obulwaye ohutabanambanga. Era saaja huleeha obulwaye owo obu mwabona e Misiri aye aja hubuta hu balabe benywe bosibosi.

16 “Osihiriranga amawanga gosigosi aga MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhunja ohusihirisa. Sobanambiranga hisa era sojumiryanga bahatonda baawe, olwohuba ehyo hija huhufuhira mutego.

17 Siweralihiriranga webuusa oti mbo ‘Nja husihirisa tye amawanga ago olwohuba baikira amaani?’

18 Aye sobatyanga, ohebuliranga ehi MUSENGWA Hatonda wuwo gaahola Falaawo n’abaatu b’e Misiri bosibosi.

19 Ohebuliranga ebiguudyo eby’amaani ebi gaahola abaatu bomu hyalo ehyo. Ebyo byosibyosi, wabyeboneraho n’emoni jijo! Era hebuliranga obubonero owenjijisa n’ebyamaliholiho n’obunangi n’amaani, obu MUSENGWA Hatonda wuwo gatambisa ohuhununula ohunwa e Misiri. MUSENGWA Hatonda wuwo alitambisa amaani nj’ameene hu baatu abo aba mutya.

20 Era MUSENGWA Hatonda wuwo aja hujindiha etiisa mu abo abatono abaliba ni behwehire ohwola olu balisihiriha.

21 “Sobatyanga, olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo ali ni neewe, w’amaani era njanuma amuhira.

22 MUSENGWA Hatonda wuwo aja hubbinganga amawanga ago hy’eralaleralal. Saaja hubabbinga mulundi mulala gwojone olwohuba esolo ejomwisugu jija hubabitiiriraho obungi.

23 Aye MUSENGWA Hatonda wuwo aja hunjaayo abalabe babo mu mihono jijo. Aja hubadanyamo etiisa ey’amaani ohwola olu olisihirisa abatono abo.

²⁴ Alihuleetera ohunangula abahabaha baawe era erinuma aja huhebulira ati baaliho hu hyalo huno. Erinuma muutu yesiyesi aja husobola ohwemeerera mu moni jijo era oja hubasihiirihisa erala.

²⁵ “Onjambanga abahatonda baawe wabohya era soluluhaniranga feeza oba zaabbu eyi baanahaho. Sobinjiranga olwohuba bija huhufuuhira mutego. Ehyo hy’embiho eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo.

²⁶ Sonjiranga hiitu ehy’embiho mu mago gago, olwohuba weesi oja husihiirira hya nibyo. Ocaawiranga erala abahatonda baawe olwohuba bembho mu moni ja MUSENGWA.”

8

Mugonderanga MUSENGWA

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Ofubangaho bugali ohugondera ebiragiyo byosibyosi ebi kuja, ko osobole ohuba mulamu, waale mu hyalo ehi MUSENGWA galayira ohuja abasehulu babo hibe omujuluko.

² Era hebulira ng’olu MUSENGWA Hatonda wuwo gahutangirira mu lulafu ohuhena emyaha amahumi ane. Ehyo gahihola ni genda ohuhugesesya abone epeega yiyo n’ohuhwihahania onambe ebiragiyo bibye.

³ Era galeha enjala yahuluma aye oluvanyuma ng’ahuja emaanu, eyi ewe n’abasehulu babo mwali ni mutamanyire. Ehyo gahihola ohuhusomesa ati omuutu saanabenga mulamu lw’emere yonene aye n’olwa hiisi hibono hya MUSENGWA.*

⁴ Mu myaha amahumi ane ejo josijosi, engoye jenywe sijanawuha wayire amagulu genywe ohusimba.

⁵ Himanye mu mwoyo gugwo oti ng’olu omusaaye anamo omwana wuwe endabusi, ni MUSENGWA Hatonda wuwo yeesi ahujamo endabusi.

⁶ “Olw’ehyo gonderanga ebiragiyo bya MUSENGWA Hatonda wuwo, ogenderenga mu ngira yiye era omutyenga.

⁷ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhujira mu hyalo ehigimu omuli enjabi n’esobere n’esulo j’amaaji agahuluhuta ni ganja mu hiiho nomu sozi.

⁸ Ehyalo ehyo, hyama engaano ni bbaale, eriyo emizabbibbu n’emitiini ni komamawanga n’amafuta ko n’omudugere.

⁹ Era hyalo ehijuuye emere, nanuma hiitu hyosihyosi ehinjumayo. Eriyo ebyoma bingi bugali hy’amabaale era mu sozi jaayo basobola ohuyabamo kopa.

¹⁰ “N’olyanga weguta, weyaasanga MUSENGWA Hatonda wuwo olw’ehyalo ehiraŋi ehi gahuja.

Mutebiriranga MUSENGWA Hatonda

¹¹ “Ofubangaho ohutebirira era wehuume ohubona oti n’osunire obusuni bungi, siwerabiranga MUSENGWA Hatonda wuwo, wajeemera amagambi n’ebiragiyo bibye ebi kuja olwa leero.

¹² Ni musunanga ebyohulya ebihena era mwatongola n’amayumba amalaji,

¹³ era n’ebidooli by’enombe n’embusi n’etaama byasalagana bugali weene, n’efeeza n’ezaabbu ko n’ebiitu ebindi byala, mwenomehanga.

¹⁴ Wegenderesanga, ebyo byosibyosi ni bibanganjo, siwehudumbase. Siwebiriranga MUSENGWA Hatonda wuwo owahutusa mu hyalo hy’e Misiri, eyi waali mu wiidu.

* **8:3 8:3** Mat 4:4; Luk 4:4; Yow 6:31,49,58; Beb 9:4

¹⁵ Siwibiriranga oti gahutangirira mu lulafu olubba era olwali ni lutiisa ni mulimo emisota ej'obusagwa ni namaala. Era mu lulafu olwo, ehyalo ehyomu, gabaŋa amaaji ohuŋwa mu lwanda!

¹⁶ Ni waali mu lulafu, gaahuŋa emaanu, emere eyi abasehulu babo baali ni batamanyire. Era gahuŋindihira ebiguudyo ebyo ohwenda ohuhugesesya wihahane hihuyeede ebiitu byahahutiiniranga bulanji.

¹⁷ Ebyo byosibyosi gabihola ko otaneeganga mu mwoyo gugwo oti, 'Obuŋinda buno nawusuna olw'amaani gange.'

¹⁸ Aye ohebuliranga oti MUSENGWA Hatonda wuwo nj'ahuŋa amaani ohugaganjala olw'ohwenda ohwoheresa endagaano eyi gaahola n'abasehulu babo, ng'olu hiri hatyane.

¹⁹ "Aye kuhahasa ti ni webiriranga MUSENGWA Hatonda wuwo waju-miryā abahatonda abandi, mu butuufu kulomera ti muja husihiiriha.

²⁰ Ng'olu MUSENGWA alisihiirisa amawanga ago ni mubona, mwesi muja husihiiriha olw'ohujeemera MUSENGWA Hatonda wenywe."

9

Obujeemu w'Abayisirayiri

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Tega ohutwi ewe Yisirayiri, olwa leero oli huupi hwambuha olwabi Yoludaani, muŋire ehyalo ehy'amawanga amabba agabahiraho amaani. Abaatu abo bamenya mu bibuga era babitongoleraho olukomera oluleeni bugali.

² Era abaatu abo b'amaani era baleeni, bejuhulu b'Anaki hirimaani oyu mumanyire. Era wanulira n'endoma eyiri yiiti, 'Nj'ani ananga ohuŋirinania Abanaki gabaŋangula?'

³ Aye ewe himanye oti MUSENGWA Hatonda wuwo nje aja huhutangiriramo hy'omuliro ohubasihiirisa. Aja hubanafunja ko ewe obaŋangule era obabbinge era obasihiirise ohuŋwa hu hyalo ng'olu MUSENGWA gasuubisa.

⁴ "Oluvanyuma lwa MUSENGWA Hatonda wuwo ohuhena ohuhubbingira abaatu abo ohuŋwa mu hyalo ehyo hibe omuŋuluko, soneeganga mu mwoyo gugwo oti, 'MUSENGWA gaapa ehyalo hino olwohuba ndi mugwalaafu.' Bbe, ali hutusa abaatu abamawanga ago mu hyalo ehyo olw'ebibi byawe.

⁵ Sirwahuba ti oli mugwalaafu oba mwesigwa mu mwoyo gugwo ti cehigira oli huupi hwingira mu hyalo hyawe hibe omuŋuluko. Aye olw'ebibi by'abaatu abo, c'ehigira MUSENGWA Hatonda wuwo aja hubbinga amawanga ago, ohwoheresa ehi galayirira Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, abasehulu babo.

⁶ Olw'ehyo himanye oti MUSENGWA Hatonda wuwo saali huhuŋa ehyalo ehiraŋi ehyo olwohuba oli mugwalaafu. Omwoyo gugwo muhahanyafu.

⁷ "Hebulira era siwebiriranga ng'olu wasunguŋasa MUSENGWA Hatonda wuwo mu lulafu. Ohuŋwera erala hu ludaalo olu wanwa e Misiri ohwola hatyane, otiniire n'ojeemera MUSENGWA.

⁸ Era nohu lusozi Horebbu* mwaleetera MUSENGWA Hatonda ohubaluŋira bugali weene, huupi abasihiirise.

⁹ Ebyo byaliŋo olu naali hu lusozi Sinaayi ohupambya ebipande by'amabaale ni huliho ebibono eby'endagaano eyi MUSENGWA gaahola ni nenywe. Naaliyo ohuhena endaalo mahumi ane omuusi n'owiire. Era endaalo ejo josijosi sinahombaho hyamu tamu oba hu tuuji.

* 9:8 9:8 Oba Sinaayi.

¹⁰ MUSENGWA gaapa ebipande bibiri eby'amabaale ebi Hatonda omwene gaṅandiihaho n'omuhono gugwe, ebibono byosibyosi ebi galoma ni nenywe n'ali mu muliro, hu ludaalo olu mwahumbaanira mu meeho g'olusozi.

¹¹ "Oluvanyuma lw'endaalo amahumi ane omuusi n'owiire, MUSENGWA gaapambya ebipande bibiri eby'amabaale, ohu gaṅandiiha endagaano.

¹² Ng'aṅo MUSENGWA gandoma ati, 'Yinyoha oserengete mangumangu olwohuba abaatu aba watusa e Misiri banjeemeeye baleha engira eyi nabaloma ohugenderamo. Basanuhiise ezaabbu babbotamo enyana y'enombe.'

¹³ "Nga MUSENGWA Hatonda nindi aloma ati, 'Mbwene ng'olu abaatu abo bali n'emoyo mihahanyafu era bajeemu, mu butuufu oweene.

¹⁴ Kale ndehe mbasihiirise, banwere erala hu hyalo era baberabire. Nja hutusa mu ewe egwanga ebbala era ery'amaani ohubahiraho nibo.'

¹⁵ "Olusozi ni lwali ni luhyaduha omuliro, ng'ateremuha ohuṅwa hu lusozi ni pambire ebipande bibiri eby'amabaale ebi baṅandiihaho endagaano.

¹⁶ Ni naali ni teremuha, nabalengera ni mwonoonire ni muṅooye hu biragiyo bya MUSENGWA Hatonda wenywe ebi gabalagira, ni mubbotire enyana y'enombe mu zaabbu. Ni muṅooye hu ngira ya MUSENGWA eyi gabalagira ohugenderangamo.

¹⁷ Olw'ehyo, nadanya ṅaasi ebipande byombi, nga bibbwagijihira mu moni jenywe.

¹⁸ "Nga kubba amafuha mu moni ja MUSENGWA ng'olu nahola oludaayi hu lusozi. Era nahena endaalo amahumi ane, omuusi n'owiire. Sinalyaho hiitu hyosihyosi oba hunywa maaji gosigosi olw'ehibi ehi mwali ni muholire mu moni ja MUSENGWA mwamusunguṅasa.

¹⁹ Natya olwohuba MUSENGWA gabaliho ehiruṅi ni peega ti aja hubasihiirisa. Aye hu mulundi ogwo nindi gaapulirisa, sabasihiirise.

²⁰ MUSENGWA galuṅira Alooni bugali weene, ni genda n'ohumusihirisa. Aye ese namusabira.

²¹ Mwahola hibi mu moni ja Hatonda ohubbota enyana y'enombe mwahena mwayijumirya. Ehi naahola, nayiṅamba nayisanuusa n'omuliro, nga njiṅuula yitetenuha buluṅi yiba hy'efuuhe. Nga njiṅaanya mu mwala ogwehirira ohuṅwa hu lusozi.

²² "Era nindi mwasunguṅasa MUSENGWA ni muli e Tabbera n'e Maasa ko n'e Kiburoosi Hatava.

²³ Era MUSENGWA gabasindiha ohuṅwa e Kadesi Bbaruneya gabalagira ati, 'Mutiine muṅire ehyalo ehi mbaṅaaye,' aye mwajeemera ehiragiyo hya MUSENGWA Hatonda wenywe era simwamugondera wayire ohumwesiga.

²⁴ Ohuṅwa olu nabamanya, mujeemera MUSENGWA.

²⁵ "C'ehyagira nahubba amafuha mu moni ja MUSENGWA ohuhena endaalo amahumi ane omuusi n'owiire, olwohuba MUSENGWA gaali alomire ati aja hubasihiirisa.

²⁶ Negayirira MUSENGWA ti, 'O MUSENGWA Omwene Buṅangi, otabasihiirisa. Abaatu abo, baatu babo abenjabulo aba wanunula n'obuṅangi n'amaani gago ohuṅwa e Misiri.

²⁷ Kwegayirira osoniṅe ebibi n'obuhahanyafu w'abaatu bano. Hebulira Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, abanjeeresababo.

²⁸ Singa osihiirisa abaatu bano, Abamisiri baja huloma baati, "Abayisirayiri baafa olwohuba MUSENGWA sigasobola huboosa mu hyalo ehi

gasuubisa ohubaŋa.” Oba bahanda baloma baati, “Gabasihiirisa olwohuba gabacaawa, c’ehyagira gabaŋira mu lulafu ohubeetira eyo.”

²⁹ Aye bano baatu babo abenjabulo, aba watusa e Misiri n’obunŋangi n’amaani gago.’ ”

10

Hatonda aŋa Musa ebipande ebindi

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Mu hiseera ehyo, MUSENGWA gandoma ati, ‘Baaja ebipande bibiri eby’amabaale, ebiri hy’ebidaayi. Ohene obaaje n’e Sanduuku mu mbaawo omwohubihanga ebipande ebyo. N’ohenire, oja huuja eno hu lusozi.

² Nja huŋandiiha hu bipande ebyo ebibono ebyene bira ebi naali ni pandiihire oludaayi. Onambe ebipande ebyo obite mu Sanduuku.’

³ “Ng’aŋo mbaaja e Sanduuku mu mbaawo j’omuŋwa omuhosa. Nga pamba ebipande bibiri eby’amabaale hy’ebidaayi niina hu lusozi.

⁴ Nga nindi MUSENGWA aŋandiiha Amagambi Ehumi hu bipande ng’ahena abipambya. Byali bibono nj’ebyene hy’ebyasooka ebi MUSENGWA gabaloma ŋagati mu muliro hu ludaalo olu mwahumbaanira mu meeho g’olusozi.

⁵ Nga ngobola ohuŋwa hu lusozi, pamba ebipande ebyo mbibiiha mu Sanduuku y’Endagaano eyi nabaaja ng’olu MUSENGWA gandagira. Era ebipande ebyo biri mu Sanduuku omwo.”

⁶ Abayisirayiri baŋwa hu sobere j’Abajakaani nga batiina boola e Mosera eyi Alooni gafira era nga bamusiha eyo. Ng’omusaani wuwe oyu balanga baati Elyazaali agobola mu magulu gage aŋeeresas ng’omuhulu w’abasengi.

⁷ Ng’aŋo baŋwayo batiina e Gudugooda. Ni baŋwa e Gudugooda batiina e Yotibbasa, ehyalo ehirimo amaaji amangi.

⁸ Mu hiseera ehyo, nga MUSENGWA atobola abasinde ab’ehiha hya Leevi ohuba basengi babe ohubbedanga Esanduuku ey’endagaano ya MUSENGWA, n’ohuŋayo eŋongo n’ohusabiranga abaatu ekabi mu siina lirye. Ejo nj’emirimo jaawe n’ohwola hatyane.

⁹ Ehyo c’ehigira Abaleevi baŋuma muŋuluko gw’eroba hy’ebiha by’Abayisirayiri ebindi. MUSENGWA omwene nj’omuŋuluko gwawe ogwenjabulo, ng’olu MUSENGWA Hatonda wuwo gaaloma.

¹⁰ Nga Musa geyongera aloma ati, “Naali hu lusozi ohuhena endaalo amahumi ane omuusi n’owiire, ng’olu nahola hu mulundi ogwasooka. Nga nindi omulundi ogwo, MUSENGWA aŋulira ohusaba hwange, afugiirira ohutahusihiirisa.

¹¹ Ng’aŋo MUSENGWA gandoma ati, ‘Yinyoha mweyongere n’olugendo, otangirire abaatu, batiine basune emiŋuluko mu hyalo ehi nalayirira abasehulu baawe, ohubaŋa.’

Ohugonderanga n’ohwendanga MUSENGWA

¹² “Naahani ewe Yisirayiri, MUSENGWA Hatonda wuwo ahwendaho hiina? Genda omutyenga era ogenderanga mu ngira emusangaasa. Omwendenga era omuŋeeresenga n’omwoyo gugwo gwosigwosi n’obulamu wuwo wosiwosi.

¹³ Era oli n’ohugonderanga mu magambi n’ebiragiyo bibye, ebi kuŋa olwa leero ko obe bulaŋi.

¹⁴ “Egulu eryaŋamugulu obugali n’ehyalo ko n’ebirimo byosibyosi bya MUSENGWA Hatonda wuwo.

¹⁵ Ne MUSENGWA gendire abasehulu benywe bugali era ng'atobolamo enywe abejuhulu baawe mu mawanga gosigosi, ng'olu hiri hatyane.

¹⁶ Olw'ehyo, muhomole emyoyo jenywe, mulehere aho ohuba baha-hanyafu.

¹⁷ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe nje Hatonda wabahatonda era nje Musengwa w'abasengwa. Nje Hatonda omubbala, ow'amaani era ow'etiisa, atehubbira era saalya nguzi.

¹⁸ Esonga ja bafuubbi n'abanamwandu, ajiŋamba n'atehubbira. Alu-mirwa abalugendwa, gabaŋa ebyohulya n'ebyohwambala.

¹⁹ Kale mwendenga abalugendwa olwohuba mwesi mwali balugendwa mu hyalo hy'e Misiri.

²⁰ Oli n'ohutyanga MUSENGWA Hatonda wuwo, omuŋeresanga era obe mu bulala ni naye. Olayirenga mu siina lirye lyonene.

²¹ Niye yeŋene nje Hatonda wuwo. Niye nj'oyu osaana ohujumiryanga, owahola ebyamaliholiho n'ebyeŋunjisa ebyo ebi wabonaho n'emoni jiŋo.

²² Abasehulu babo ni baali ni batiina e Misiri, baali sanvu bonene. Aye ŋaahani MUSENGWA Hatonda wuwo, ahuleteeye ohwala, muli bangi hy'emunyeenye hwigulu."

11

Ebyamaliholiho ebi MUSENGWA gaahola

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Yendanga MUSENGWA Hatonda wuwo, ogonderenga amagambi n'ebiragiho bibye n'ebiitu byosibyosi ebi genda ohole.

² Muhimanye muuti sindi huloma n'abaana benywe abanere abahiiri hubona ng'olu MUSENGWA Hatonda wenywe anamo endabusu oba abahiiri hubonangaho amaani n'obubbala ko n'obunangi wuwe.

³ Abaana benywe sinje abaabona aye enywe ndinywe abaabona obubonero owenunjisa n'ebyamaliholiho ebi gahola e Misiri hu Falaawo n'ehyalo hihye hyosihyosi ehy'e Misiri.

⁴ Abaana benywe sinje abaabona ng'olu MUSENGWA gasihiirisa enye ly'e Misiri, n'embalaasi n'amagaali gaawe, ng'olu banywa etubbi mu nyanja eyi balanga baati Enando, olu baali ni bababbinga era gabasihiirisa.

⁵ Abaana benywe sinje abaabona ng'olu MUSENGWA gabalabirira mu lulafu, ohwola olu mwola mu hifo hino.

⁶ Sibaabona ebi gaahola hu Dasani n'Abbiraamu abasaani b'Eliaabbu owomu hiha hya Lubbeeni, n'amago gaawe olu eroba lyasama lyabamira n'amago n'eweema jaawe ko n'ebyawe byosibyosi, Abayisirayiri ni babona.

⁷ Aye ebyo byosibyosi ndinywe abaabibona n'emoni jenywe MUSENGWA n'abihola."

Ekabi ejija olwohugondera MUSENGWA

⁸ Nga Musa geyongera aloma ati, "Olw'ehyo, mufubengaho ohugondera ebiragiho byosibyosi ebi mbanja olwa leero, ko mube n'amaani ohwambuha Yoludaani munjire ehyalo ehi muli huupi hwingiramo.

⁹ Singa muba bagondi, muja huwangaalira mu hyalo ehituluha amabeere n'omudugere ehi MUSENGWA galayira ohuŋa abasehulu benywe ko ni nenywe abejuhulu baawe.

¹⁰ Ehyalo ehi muli huupi hwingiramo ohufuuha hyenywe, sihiri hy'e Misiri eyi mwanja, eyi mwahomanga owumo mwafululuhana ni mujuhirira endimiro ko mwasuna emere.

¹¹ Aye ehyalo ehi muli huupi hwambuha Yoludaani mutiinemo, hy'esozi n'ebiiho era eriyo efula,

¹² hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alabirira ebiseera byosibyosi mu mwaha.

¹³ "Ni munafubenga ohugondera ebiragiyo bibye byosibyosi ebi mbaᅇa olwa leero era singa munendenga MUSENGWA Hatonda wenywe, mwa-muᅇeresanga n'emyoyo jenywe josijosi n'obulamu wenywe wosiwosi,

¹⁴ aja hugwisanga efula mu biseera byayo, musobolenga ohuhungula engaano n'omwenge omunyaaha ogwomu mizabbibbu n'amafuta agomu mizayiti.

¹⁵ Era nomwisugu omwohwayihisanga ebyayo byenywe, muja hubangamo enyaasi. Muja hulyanga emere, mwiguta.

¹⁶ Ne mwegenderesanga, ebiᅇego byenywe ohutababbaamya mwanᅇaba ohuᅇwa hu MUSENGWA nga mutandiha ohuᅇereses abahatonda abandi.

¹⁷ Ni muja huhola muutyo, MUSENGWA aja hubaluᅇira galobera efula ohugwa ng'ehyalo hiᅇalahala yaᅇuma bibala. Ehyo hija hubaletera ohusihiiriha mangu mu hyalo ehiraᅇi ehi MUSENGWA abana.

¹⁸ "Olw'ehyo, mweᅇeyo ohuhuumanga amagambi gange gano n'omwoyo mulala. Mugasidihenga hu mihono jenywe era mugetimbanᅇa mu byeni byenywe ng'ahabonero ahohubahebulisanga.

¹⁹ Mugasomesanga abaana benywe, mugalomengaho ni muli ᅇango era n'olu muba mu ngundo ni mugenda, ni mugalamiriye mu buliri era n'olu muba ni mwinyohire.

²⁰ Era muganᅇandiihanga hu myango j'enjigi j'enyumba jenywe.

²¹ Ni muja huhola muutyo, enywe n'abaana benywe muliwangaalira mu hyalo ehyo ehi MUSENGWA gasubisa ohuᅇa abasehulu benywe. Mulihibamo ehiseera hyosihyosi ehi egulu lija huba ᅇamugulu w'ehyalo.

²² "Mufubengaho ohugondera ebiragiyo bino byosibyosi ebi mbaᅇa. Mwendenga MUSENGWA Hatonda wenywe ni mugendera mu ngira yiye era mumweᅇambeho,

²³ MUSENGWA aja hubbinga mu hyalo ehyo amawanga ago gosigosi era muja huᅇira omuᅇulukoko gw'amawanga amabbala era agabahira amaani.

²⁴ Hiisi ana munatenga ohugulu, ᅇanaabenga ᅇa wenywe. Esalo jenywe jinaᅇwenga hu lulafu mu hiiho ohwola e Lebbaᅇoni engulu, n'ohuᅇwa hu lwabi Yufuleeti ebuᅇwalyuba, ohwola hu nyanja Meditereniani e bugwalyuba.

²⁵ Naja huᅇumaᅇo muutu yesiyesi aja hubaniriᅇania gabasobola, olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe aja hubana obuti ni bateetema huteetema babaduluma ng'olu gabasubisa.

²⁶ "Olwaleero musaleᅇo ᅇagati w'ebiiᅇu bibiri: ekabi oba ebiᅇwabo,

²⁷ ni munagonderanga ebiragiyo bya MUSENGWA Hatonda wenywe ebi mbaᅇa olwa leero, munasunenga ekabi.

²⁸ Ne ni mutagonderanga ebiragiyo bya MUSENGWA Hatonda wenywe, mwabbama mwajumirya abahatonda abandi aba mutamanyire, munasunenga ehiᅇwabo.

²⁹ Era MUSENGWA Hatonda wuwo n'ahuyeedanga waᅇira ehyalo ehyo ng'omuᅇulukoko gugwo, wemanga hu lusozi Gerizimu walangiriranga ekabi aye ni hiri hiᅇwabo, wemanga hu lusozi Ebbali.

³⁰ Ng'olu mumanyire, esozi ejo jombi jiri ebugwalyuba w'olwabi Yoludaani, mu hyalo hy'Abakanani abamenyire mu hiiho hya Yoludaani huupi n'ehibuga Gilugaali, siᅇaleeni n'emitumba ja Moole.

³¹ Muli huupi hwambuha olwabi Yoludaani, mwingire mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wenywe ali hubanja hibe omunuluko. Ni munjiranga ehyalo ehyo, nga mutandiha ohumenyamo,

³² mufubangaho ohugonderanga amagambi n'ebiragiyo byosibyosi ebi mbanja olwa leero."

12

Ehifo ehy'ohujumirihisyangamo

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Gano nj'amagambi n'ebiragiyo ebi muli n'ohufubaho ohugondera mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda w'abasehulu benywe abanja ohuba omunuluko. Muli n'ohugagonderanga endaalo josijosi ej'obulamu wenywe.

² Ni muhena ohubbinga amawanga ago agamenyiremo, muli n'ohusihirihisa erala ebifo byosibyosi omu bajumirihisya abahatonda baawe: hu sozi namugulu, hu ngingi ko nanjaasi w'emisaala.

³ Mubbwanganga ebituuti byawe ohubanjeera enjongo era mutematemanga esiiro jaawe. Mwohyanga ebifaananyi by'Asera era mwabbwagabbwaga n'ebifaananyi bya bahatonda baawe ebibbote, mutuhisenjo erala amasiina ga bahatonda baawe mu byalo ebyo.

⁴ "Simujumiryanga MUSENGWA Hatonda wenywe ng'olu abaatu abo bajumirya abahatonda baawe.

⁵ Aye muli n'ohujumirihisyanga MUSENGWA Hatonda wenywe mu hifo ehi aja hutobola mu hyalo eyi mutiina. Mu hifo ehyo,

⁶ peyi muja hunjiranga ebirabo ebi bohya bihwiye byaguguliha n'enjongo jenywe n'ehirala ehy'ehumi n'ebirabo ebyawufu, eby'oweyamo n'ebirabo ebi wamwene osalajo ohunjaayo ko n'ebyayo ebidaayi mu husaaliwa.

⁷ Enywe n'abomu mago genywe mutiinanga mu hifo ehyo mwalya embaga mu moni ja MUSENGWA Hatonda wenywe, mwasangaala olw'ebyo byosibyosi ebi munaabenga ni musunire, olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe abanjaaye ekabi.

⁸ "Simuholanga biitu ng'olu mubihola hatyane, ng'olu hiisi muutu aba nabona

⁹ olwohuba muhiiri hwola mu hifo ehy'ehinuumulo, ehyalo ehi MUSENGWA Hatonda wenywe ali hubanja ng'obusika.

¹⁰ Aye muli huupi hwambuha olwabi Yoludaani, mumenye mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wenywe ali hubanja. Nabanjonianga abalabe benywe ababetooloye, mwasuna emiyaaya,

¹¹ munjiranga ebirabo ebi bohya ebihwiye byaguguliha n'enjongo lyenywe n'ehirala ehy'ehumi n'ebirabo eby'oweyamo n'ebirabo ebi omutu omwene asalajo ohunjaayo ko n'ebyayo ebidaayi mu husaaliwa, mu hifo ehi MUSENGWA Hatonda wenywe alitobola ohumujumirihisyangamo.

¹² Eyo nj'eyi muja huliiranga embaga mu moni ja MUSENGWA Hatonda wenywe n'esangaalo. Mutiinanga n'abaana benywe abaseere n'abahaana ko n'abeedu benywe abahasi n'abasinde bosibosi. Era muhebuliranga ohutiina n'Abaleevi abali mu bibuga byenywe, olwohuba nibo sibaja husuna munuluko.

¹³ Wegenderesanga ohutanongeranga anjatu nosinjosi ebirabo ebi bohya ebihwiye byaguguliha.

¹⁴ Oja hunjiranga enjongo mu hifo ehi MUSENGWA alitobola mu twale erala hu biha byenywe. Eyo nj'eyi oja hunjeeranga enjongo era nj'eyi

oja huneeranga ebirabo ebi bohya ebihwiye byaguguliha era eyo peyi oja huholeranga byosibyosi ebi kulagira.

¹⁵ “Aye osaliranga ebyayo bibyo anaatu nosinosi ana oba ni wendire, walya enyama mu hibuga hyosihyosi. Olyanga enyama ng’olu MUSENGWA Hatonda wuwo anaabenga n’ahunjaaye ekabi. Mwesimwesi abalongoofu oba abatali balongoofu, mulyenga ebyayo ng’olu mulya namaamya n’enjobe.

¹⁶ Aye simulyanga malasire, mugajuhanga ng’olu mujuha amaaji.

¹⁷ N’onaabenga n’osalireno ohunjaayo enjongo eyiri MUSENGWA, soyiriranga mu bibuga byenywe omu mumenya. Wayire hiba hirala ehy’ehumi ehy’engaano oba omwenge ogwomu mizabbibbu oba amafuta oba enjombe n’etaama n’embusi jenywe endaayi mu husaaliwa, oba ebirabo eby’oweyamo n’ebirabo ebi wamwene osalano ohunjaayo oba ebirabo ebindi byosibyosi.

¹⁸ Oliranga ebiitu ebyo mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo mu hifo ehi aja hutobola. Oliranga nalala n’abaana babo abaseere n’abahaana n’abeedu babo abasinde n’abahasi ko n’Abaleevi abamenya mu bibuga benywe. Era osangaalanga mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo olw’ebiitu ebyo byosibyosi.

¹⁹ Wegenderesanga ohutadanyirira Baleevi, endaalo j’obulamu wuwo josijosi hu hyalo.

²⁰ “MUSENGWA Hatonda wuwo n’agalamyanga esalo jijo ng’olu gahusuu-bisa, wanjamba hu hulya enyama, oja hulyanga ehiseera ehi wenderamo.

²¹ Singa ehifo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alitobola ohumujumirihisyangamo hiba njaleeni bugali, oja hunjambanga enjombe oba etaama oba embusi eji MUSENGWA Hatonda wuwo aba n’ahunjaaye, wasalira mu bibuga bibyo, ng’olya enyama ng’olu kulagira.

²² Omuutu yesiyesi omulongoofu oba atali mulongoofu analyenga hu nyama eyo, ng’olu balya enjobe ni namaamya.

²³ Aye simulya malasire olwohuba obulamu buli mu mafugi. Olw’ehyo, simulyanga enyama ehiirimo amafugi.

²⁴ Mujuhanga amafugi ng’olu mujuha amaaji.

²⁵ Simulyanga malasire, ko ebiitu bibatiinire bulani, enywe n’olulyo lwenywe, olwohuba munahola muutyo, muba muholire ehisangaasa MUSENGWA.

²⁶ Onjambanga ebirabo bibyo ebyawufu ko n’ebyoweyamo wabinjira mu hifo ehi MUSENGWA alitobola.

²⁷ Onjonganga hu hituuti hya MUSENGWA Hatonda wuwo, enyama n’amafugi eby’enjongo eyi bohya ni yiri kwiye yaguguliha. Aye amafugi g’enjongo ejindi ogajuhanga hu hituuti hya MUSENGWA Hatonda wuwo, ne enyama mwayirya.

²⁸ Singa ofubangaho ohugonderanga ebiragiro ebyo byosibyosi ebi kulagira, ewe n’abolulyo lulwo, oja huba bulani emirembe n’emirembe, olwohuba onaahabe ohola ehiitu ehirani era ehisaana mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo.

Ohulabula ohutajumirya ebitali Hatonda

²⁹ “MUSENGWA Hatonda wuwo n’asihiirisanga abaatu abamawanga ago, wababbinga ng’ohena omenya mu hyalo hyawe,

³⁰ siwingiranga mu mutego gwawe wajumirya abahatonda baawe. Sobuusanga n’ohubuusa oti, ‘Abaatu abamawanga gano bajumirya baaty e abahatonda baawe? Nenda keesi mbajumirye.’

³¹ Sojumiryanga MUSENGWA Hatonda wuwo mu ngeri eyi abaatu abamawanga ago bajumiryamo abahatonda baawe, olwohuba bajumirya abahatonda baawe ni bahola ebiitu eby'embihho ebi MUSENGWA acaawa. Boohya n'abaana baawe ng'enjongo eyiri abahatonda baawe.

³² "Ofubangaho bugali ohugondera ebiragiro byosibyosi ebi kuja. Siwongerangaho oba huhendesaho hiitu hyosihyosi."

13

Ohujumirya ebitali Hatonda

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Singa nabaluhano naabbi mu nywe oba omuutu aloota ebirooto, galoma ehija hubano mu moni era gasuubisa obubonero owenjijisa oba ebyamaliholiho,

² era nga obubonero owenjijisa oba ebyamaliholiho ebyo, byolerera era ng'omuutu oyo abaloma ati, 'Bahyange hujumirye abahatonda abandi abo,' abahatonda aba mutamanyire.

³ Simunjulirisanga naabbi oba avunula ebirooto oyo. MUSENGWA Hatonda wenywe aliba ali hwenda hubona mu butuufu obanga mumwenda n'emoyo jenywe josijosi n'obulamu wenywe wosiwosi.

⁴ Muñeresenga nje MUSENGWA Hatonda wenywe yenene era nj'oyu muba ni mutyanga. Mugonderanga ebiragiro bibye, mumunjulirisenga era mumwenenga.

⁵ Abanaabbi ab'obudulingi oba abaloota ebirooto abagesyaho ohubabbaamya, batehwa ohwitiwa olwohuba baleetera abaatu ohujeemera MUSENGWA Hatonda wenywe, owabanunula ohujwa mu wiidu mu hyalo hy'e Misiri. Omuutu hy'oyo genda ababbaamye abatuse hu ngira eyi MUSENGWA Hatonda wenywe gabalagira ohujamba. Olw'ehyo, mumwite mutusejo ehibi ohujwa mu enywe.

⁶ "Singa omuutu, oba mugandawo oba musaani wuwo oba muhaana wuwo, oba muhasi wuwo oyu wenda bugali, oba meriiwo ahusendasenda mu ngiso gahuloma ati, 'Hutiine hujumirye abahatonda,' aba ewe n'abasehulu babo mutamanyire,

⁷ gasobola ohuhuna amagesi ohujumirya abahatonda ababaliranwa oba aba baatu abanjaleeni,

⁸ sonjulirisanga ebi omuutu hy'oyo aloma era somujambiranga hisa. Somulehanga ganona wayire ohumusoniya aye omwanihanga mu lwijuyeye.

⁹ Oli n'ohumwita era ndiwe oli n'ohusooka ohumuhubba amabaale, ko abandi bosibosi bahwenjimbeho.

¹⁰ Omuhubbanga amabaale gaafa, olwohuba genda ohuhubbaamya ahutuse hu MUSENGWA Hatonda wuwo, owahutusa mu hyalo hy'e Misiri eyi waholanga owiidu.

¹¹ Abayisirayiri abandi ni baja hujulira, baja hutya era sinjalibano muutu yesiyesi mu enywe aja huba muhosi w'ebibi.

¹² "N'oliba n'oli mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahuna ohumenyamo, wanjulira ni baloma hu hirala hu bibuga bibyo,

¹³ baati mulimo abaatu ab'egwanga liryo abali hubbaamya abaatu ni baloma baati, 'Hujumirye abahatonda abo,' abahatonda aba mutamanyire,

¹⁴ wendulirisanga bulani n'ohwegenderesa era ni hiba ni hiri hituufu ti njalino aholo ehy'embihho ehyo mu enywe,

¹⁵ onjambanga epiima wawaagala abaatu bomu hibuga ehyo bosibosi wabasihiirihisa erala n'ebiyayo byawe.

16 Ohumbaanianga ebiitu by'abaatu abo byosibyosi wabibunga ngati w'ehibuga ng'obyohya. Oja hohya hiisi muutu nalala n'ehibuga ehyo, hy'enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha ng'ehirabo eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo. Ehibuga ehyo hisigalanga gunda emirembe n'emirembe era sibagobolangamo huhitongola.

17 Simwesigahisanga hiitu hyosihyosi ehi bali n'ohusihirisa ko MUSENGWA alehera anjo ohubalunira abanambire ehisa, musalagane mube bangi ng'olu galayirira abasehulu benywe.

18 Oja hugonderanga MUSENGWA Hatonda wuwo, ohuume ehiragiro bibye byosibyosi ebi kupa olwa leero n'oholanga ebirani mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo."

14

Ebiragiro ebinamba hu hulira abafu

1 Nga Musa geyongera aloma ati, "Ng'olu muli baatu ba MUSENGWA Hatonda wenywe, ni muba ni mufiriye, simwebeganga oweeni oti muli n'epaata hy'abaatu abandi ng'olu bahola ni balira abafu.

2 MUSENGWA Hatonda wuwo gahwawula ohuba wuwe era gahutobola ohuba egwanga eryenjabulo mu mawanga gosigosi agali hu hyalo.

Ebiitu ebirongoofu n'ebitali birongoofu

3 "Simulyanga hisolo hyosihyosi ehitali hirongoofu.

4 Luno nj'olukalala lw'ebisolo eby'ohulyanga: enjombe n'etaama n'embusi,

5 n'enjaza n'etalaganya namaanya n'emaadu n'embulabuzi n'enjobe n'esirabo,

6 hiisi solo eyiri n'ebibbobbolo ebyanulemo era eyigalusa wekulumu.

7 Aye singa ehayo ehyo, hinuma ebibbobbolo ebyanulemo era ni hitagalusa wekulumu, simuhiryanga. Olw'ehyo, simulyanga nasugirya n'enduuyu ni munyala. Ejo jigalusa owekulumu aye jinuma ebibbobbolo ebyanulemo. Ejo sinongoofu.

8 Era simulyanga mbiji olwohuba siyigalusa wekulumu wayire yiri n'ebibbobbolo ebyanule. Olw'ehyo, sinongoofu. Simulyanga nyama j'ebisolo ebyo wayire hujinambaho ni jifuuye.

9 "Hu biba mu maaji, mulyanga enyeeni ejiri n'amanwa n'amagalagambwe.

10 Aye simulyanga ejinumaho amanwa n'amagalagambwe. Ejo sinongoofu.

11 "Mulyanga enyuni enongoofu josijosi.

12 Aye simulyanga hanjongo n'esega n'ekujulu

13 wonzi n'eduudu n'ekongooja eja hiisi hiha

14 hiisi hiha hya nahinywamalwa

15 ni maaya n'embugambugi n'esogo n'ekwambu n'ejindi ejiri hy'ejo

16 ni woogu owa hiisi hiha n'ekukufu

17 n'enyange n'ekooby

18 ni namusiida ni munaha owa hiisi hiha n'ekokonyagirisi ni pundundo.

19 "Simulyanga biwuuka ebiri n'amabana byosibyosi olwohuba sibirongoofu.

20 Aye mulyanga ebirongoofu ebiri n'amabana byosibyosi.

21 "Simulyanga hiitu hyosihyosi ehifuuye. Musobola ohuhina oba mwahigusa abalugendwa ababa ni bamenya ni nenywe oba ni bahyaye.

Aye mwabeene, simuhiryanga olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe gabatobola ohuba bawufu mu moni jije. Simusalanga nyana y'embusi eyi hyoka.

Ohuṅaayo hirala ehy'ehumi

²² “Oṅambanga hirala ehy'ehumi hu ebi ohungula mu hiisi mwaha, wahyabula.

²³ Era ohinṅiranga mu hifo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo aja hutobola ohumujumirihisyangamo, ng'oliira eyo mu moni jije. Ehyo hinṅamba hu hirala ehy'ehumi hiho ehy'engaano n'omwenge ogwomu mizabbibbu n'amafuta agomu mizayiti n'enombe n'etaama n'embusi jijo endaayi mu husaaliwa. Obiriiranga mu hifo ehyo. Ehyo hija huhusomesa ohutyanga MUSENGWA Hatonda wuwo.

²⁴ “Singa MUSENGWA Hatonda wuwo ahuṅa ekabi, ehifo ehi alitobola ohumujumirihisyangamo hyaaba ṅaleeni, n'otasobola hugega hirala ehy'ehumi ohuhinṅira eyo,

²⁵ otundanga hirala ehy'ehumi ehyo wasunamo ebbeesa, ng'otiina mu hifo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alitobola.

²⁶ Ni woolanga mu hifo ehyo, oṅambanga ebbeesa ejo ng'ogulamo enombe oba etaama oba omwenge ogwomu mizabbibbu oba omwenge epiirango, oba ehiitu ehindi hyosihyosi. Ng'oliira eyo mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo, n'osangaalira ṅalala nabomu mago gago.

²⁷ Ne simwibiriranga Abaleevi abomu bibuga byenywe olwohuba sibaja husuna munuluko.

²⁸ “Hu komerero y'omwaha ogwohudatu, sotambisanga hirala ehy'ehumi hu mbaga, ohinṅiranga mu bibuga byenywe babibiha mu sitoowa.

²⁹ Ohinṅiriranga Abaleevi olwohuba banuma mugabo gw'eroba, n'abalugendwa n'abafuubi n'abanamwandu abali mu bibuga byenywe, balye begute. MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuṅa ekabi mu byosibyosi ebi ohola.”

15

Omwaha ogwohusoniṅa abamabanja

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Hiisi myaha musanvu olu ginanṅwengaho, oja husoniṅanga abaatu amabanja.

² Yino nj'engeri eyi oja huhinṅambangamo: hiisi muutu asalanga mu bbanja eri gaali n'anolire Omuyisirayiri wahye. Sagobolangayo hubanja muliranwa oba awoluganda oyu gaali n'anolire, olwohuba ehiseera hya MUSENGWA ohusoniṅa abamabanja, hyolire.

³ Ohusoniṅa abamabanja hinṅamba hu Bayisirayiri bonene, sosi abalugendwa abamenyire ni nenywe.

⁴ “Sinṅaja hubano muutu yesiyesi omugadi mu enywe, olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuṅa ekabi mu hyalo ehi ali huhuṅa hibe omunuluko ogwenjabulo.

⁵ Aja huhuṅa ekabi singa ofubangaho bugali ohugondera ebiragiro byosibyosi ebya MUSENGWA Hatonda wuwo ebi kuṅa olwa leero.

⁶ MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuṅa ekabi ng'olu gasuubisa. Oja huṅolanga amawanga ameene amangi aye sooja hwenṅolanga. Era oja huṅuganga amawanga mangi aye ṅaja huṅumaṅo abahunuga.

⁷ “Aye singa nabaano Omuyisirayiri n’ali mugadi mu hirala hu bibuga byenywe mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahuna, sobanga muhodo eyi ali.

⁸ Aye omunambiranga ehisa, wamunola hyosihyosi ehi aba ni getaaga.

⁹ Sogaananga hunola muutu olwohuba omwaha ogw’ohusoniya abaatu amabanja guli huupi hwola. Singa omugadi oyo genunderera MUSENGWA, oja huba wonoonire.

¹⁰ Oyeedanga abagadi ni nanuma hwemulugunya olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuna ekabi mu byosibyosi ebi oja huholanga.

¹¹ Abagadi baja hubanga mu hyalo. C’ehigira kulagira ohuyeedanga Abayisirayiri bahyo ababa ni banuma.

Engeri ey’ohubisyangamo abeedu

¹² “Singa Omubbebbulaniya wahyo, omusinde oba omuhasi, getunda* eyi oli ohufuuha mwidu wuwo era ng’ahola owiidu ewuwo ohuhena emyaha mukaaga, mu mwaha ogwomusanvu omulehulanga gatiina ewaawe.

¹³ Era n’olehulanga omwidu omusinde, somulehulanga gaagama n’engalo njereere.

¹⁴ Omuseebulanga bulani, obugulanga hu taama oba embusi, nohu mere ey’embehe nohu mwenge ogwomu mizabbibbu, wamuja. Omunanga ohusiziira hu kabi eji MUSENGWA Hatonda wuwo, gaahuna.

¹⁵ Hebulira oti weesi waali mwidu mu hyalo hy’e Misiri, MUSENGWA Hatonda wuwo ng’ahununula, c’ehigira kuna ehiragiho ehyo.

¹⁶ “Aye singa omwidu wuwo oyo aloma ati, ‘Cenda ohuba ni neewe n’abomu mago gago, olwohuba wumbisya bulani era nenjulira bulani ohusigala ni neewe.’

¹⁷ Analoma atyo, onjambanga olukato, wamunjira hu lwigi wamunundula ohutwi, ng’omwidu oyo afuuha mwidu wuwo emirembe n’emirembe. Era poholanga otyo nohu mwidu wuwo omuhasi.

¹⁸ Sohibonanga oti oli hufirwa ohulehula omwidu wuwo. Hebulira oti ahuholeeye emyaha mukaaga, emirimo eji ahuholeeye jirimo emirundi ebiri hu j’omutambi ow’omuhemba. Era singa oholanga otyo, MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuna ekabi mu byosibyosi ebi ohola.

Ohunonga ehyayo ehisinde ehidaayi mu husaaliwa

¹⁹ “Onjambanga enombe n’embusi n’etaama jijo endaayi mu husaaliwa wajitobola mu jahye, ohuba ja MUSENGWA Hatonda wuwo. Sonjambanga byayo ebyo ebidaayi ohuhuholera emirimo era sobisalangaho mooya.

²⁰ Hiisi mwaha, ewe n’abomu mago gago, onjiranga ebyayo ebyo wabiriira mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo, mu hifo ehi alitobola.

²¹ Aye ehyayo ehyo hinabaho obuleme oba obunofu oba ahamogo hosihosi, sohinongangayo eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo.

²² Onjambanga ehyayo ehyo mwaliira mu bibuga byenywe. Omuutu yesiyesi omulongoofu oba atali mulongoofu, aja huhiryaho ng’olu balya enjobe oba epala.

²³ Ne solyanga malasire aye ogajuhanga ng’olu ojuha amaaji.”

16

Embaga ey’Ohubihisya

* 15:12 15:12 Oba bahugusa Omubbebbulaniya wahye ohuba mwidu wuwo.

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Ohuṅa Musengwa Hatonda wuwo eṅono, olyanga Embaga ey’Ohubihisya mu mwesi ogw’Abbibbu olwohuba lulala owiire mu mwesi ogwo, MUSENGWA Hatonda wuwo gahununula ohuṅwa e Misiri.

² Otiinanga mu hifo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alitobola ohumujumirihisyangamo, wasala etaama oba eṅombe hu Mbaga ey’Ohubihisya. Ebyo obiholanga ohuṅa MUSENGWA eṅono.

³ Solyanga nyama eyo n’emigaati eji bataayemo ehisimbulusa. Ohenanga endaalo musanvu n’olya emigaati eji batatayemo ehisimbulusa ng’olu wahola olu wanṅwa mu hyalo hy’e Misiri mangumangu. Lya emigaati eji-raga ohubonaabona. Ehyo mu bulamu wuwo wosiwosi, hihuhebulisenga oludaalo olu wanṅwa e Misiri.

⁴ Sinabangaṅo muutu yesiyesi abanga n’ehisimbulusa mu nyumba yiye ohuhena endaalo omusanvu mu hyalo hyenywe hyosihyosi. Era enyama eyi muba ni muṅongire egulo hu oludaalo oludaayi, siyinenyuhanga ohwola mu mugamba ni yihiirino.

⁵ Soṅangayo eṅongo ey’Embaga ey’Ohubihisya mu hibuga hyosihyosi ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuṅa.

⁶ Aye oli n’ohuyinṅogayo mu hifo hyonene ehi MUSENGWA Hatonda wuwo aja hutobola ohumujumirihisyangamo. Eyo peyi oli n’ohuyinṅerayo ehy’egulo, esaawa ni yija hugwa mu maaji, ohuhebulira ohuṅunuha e Misiri.

⁷ Oyinyiiyanga wayiriira mu hifo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alitobola. N’ohena, nga mu mugamba wagamayo mu weema yiyo.

⁸ Endaalo omukaaga ejirondaho, mulyanga emigaati eji batatayemo ehisimbulusa. Hu ludaalo olwomusanvu, muhumbaananga mwajumirya MUSENGWA Hatonda wenywe. Era hu ludaalo olwo, simuluholerangaho mulimo gwosigwosi.

Embaga ey’amakungula

⁹ “Obalanga ewiiki musanvu ohuṅwa olu mutandiha ohuhungula engano,

¹⁰ ng’olya Embaga ey’Amakungula ni weyaasa MUSENGWA Hatonda wuwo olw’amakungula. Omunṅiriranga ehirabo ehi womwene osalireṅo mu hwenda huhwo ng’olu MUSENGWA Hatonda aba n’ahuṅaaye ekabi.

¹¹ Ehyo hiseera hyahusanalihisya mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo, mu hifo ehi alitobola ohumujumirihisyangamo. Musanalihisyanga ṅalala n’abaana benywe abaseere n’abahaana n’abeedu benywe abasinde n’abahasi ko n’Abaleevi abomu bibuga byenywe, n’abalugendwa n’abafuubbi n’abanamwandu abamenya ni neewe.

¹² Ohebuliranga oti waali mwidu e Misiri, olw’ehyo ofubangaho ohugondera amagambi ago gosigosi.

Embaga ey’Ebitiira

¹³ “N’ohenanga ohubunga engano era n’ojungire n’omwenge, olyanga Embaga ey’Ebitiira ohuhena endaalo musanvu.

¹⁴ Osanalihisyanga ṅalala n’abaana babo abaseere n’abahaana, n’abeedu babo abasinde n’abahasi ko n’Abaleevi abomu bibuga bibyo, n’abalugendwa n’abafuubbi n’abanamwandu abali mu bibuga bibyo.

¹⁵ Olw’ohuṅa MUSENGWA Hatonda wuwo eṅono, olyanga Embaga eyo ohuhena endaalo musanvu, mu hifo ehi alitobola, olwohuba nj’ahuṅa ekabi ohusuna amakungula amangi era ahuṅa ekabi mu hiisi ehi ohola. Embaga eyo yija huba ya husangaala.

16 “Emirundi edatu hiisi mwaha, abasinde bosibosi bali n’ohutiinanga ohujumirya MUSENGWA Hatonda wuwo hu Mbaga ey’Emigaati Ejibatatayemo Ehisimbulusa, Embaga ey’Amakungula ko n’Embaga ey’Ebitiira, mu hifo ehi alitobola. Ne njanuma atiina n’engalo njereere mu moni ja MUSENGWA.

17 Hiisi muutu anangayo ehi asobola ng’olu MUSENGWA Hatonda wuwo aliba n’amunjaaye ekabi.

Abalamuzi n’abanugi

18 “Tobola abalamuzi n’abanugi ohunwa mu hiisi hiha hyenywe mu bibuga byosibyosi ebi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuṅa. Era bali n’ohusala emisango ni batehubbira.

19 Sosaliranga muutu musango n’otya oba ni wehubbira. Era solyanga nguzi olwohuba enguzi yigala emoni j’abaatu abali n’amagesi era yagodanya ebibono by’abagwalaafu, nga bana esala embi.

20 Nabeṅo ohutehubbira mu hiisi hiitu ko osobole ohuba mulamu era osikire ehyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahunja.

21 “Sohomehanga siiro ey’Asera huupi n’ehituuti ehi oja hutongolera MUSENGWA Hatonda wuwo.

22 Era siwebboteranga esiiro ej’amabaale ohujumirihisyaho olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo, abicaawa.”

17

Omujeemu bali n’ohumuhubba amabaale

1 Nga Musa geyongera aloma ati, “Sonongeranga MUSENGWA Hatonda wuwo enombe oba etaama oba embusi endwaye oba eriho embalo, olwohuba ebirabo ebiri hy’ebyo byambiho.

2 Ni muliba ni mumenyire mu bibuga ebi MUSENGWA Hatonda wenywe aja huhuṅa, ne mweyagaana mulala hu enywe omusinde oba omuhasi naholire ehibi mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo gabbwanga endagaano,

3 gajumirya era ganeeresa abahatonda abandi oba eryuba oba omwesi oba emunyeenye, oba ehiitu hyosihyosi ehiri mu bbanga, ebiitu ebi nagaana,

4 n’oṅulirangaho ehiitu hyehyo, wendulirisanga bulanji weene wafaania ehituufu. Singa hiba hituufu ti ehiitu hyehyo ehy’embiho hiriṅo mu Yisirayiri,

5 oṅambanga omusinde oba omuhasi oyo ahola ehiitu ehyo, wamunira na mulyango gw’ehibuga, wamuhubba amabaale, gaafa.

6 Aye siwiitanga muutu hu lw’obujulizi w’omuutu mulala. Bali n’ohuba abajulizi babiri oba badatu abamulumirisa.

7 Abajulizi abo nj’abasookanga ohumuhubba amabaale ko abaatu abandi boosi balondaho. Mu ngeri eyo, oja hutusanjo ehibi ohunwa mu enywe.

8 “Singa mu mbuga njabaṅo esonga engosi y’ohusalano, ng’ehyohuboneraho, oba omuutu omusango gumuhira ni gagenderera oba sigagenderera ohwita owahye. Ehiitu hyehyo hinabaṅo, otiinanga mu hifo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alitobola,

9 nga wanjula esonga eyiri abasengi Abaleevi oba omulamuzi aba n’ali hu lugobo mu hiseera ehyo. Baja huheja mu songa ejo, basalenjo.

10 Mu hifo ehyo ehi MUSENGWA aja hutobola ohumujumirihisyangamo, baja husalano ehyohuhola. Era oli n’ohuhola ehyene n’ehyene ehi bahuloma ohuhola.

¹¹ Ofugiiriranga esala yaawe ey'omusango era wahola hiisi ehi baba ni basalireno ni njanuma hulehayo oba hwongesaho hiitu hyosihyosi.

¹² Omuutu yesiyesi ajerega ehi omulamuzi oba omusengi anjeeresa MUSENGWA Hatonda wuwo aba n'asalireno, ali n'ohufa. Mu ngeri eyo oja hutusaŋo ehibi mu Yisirayiri.

¹³ Hiisi aja huŋulira, aja hutya, ng'agondera ehiragiŋo hy'embuga.

Ebiitu ebi habaha ali n'ohuhola

¹⁴ "Oli huupi hwola mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahuŋa. N'oliba n'ohenire ohwihala mu hyalo ehyo, osobola ohuŋeega oti, 'Hiraŋi hwesi ohuba ni habaha ng'olu abamawanga agandi agandireene gali ni naye.'

¹⁵ Otobolanga omuutu oyu MUSENGWA Hatonda wuwo aliba n'atobooye era ali n'ohuba mulala hu enywe. Simufuulanga omulugendwa ohuba habaha wenywe.

¹⁶ Habaha oyo sigehumbaanihisyangaho embalaasi, oba gaatuma abaatu e Misiri ohugula embalaasi, olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo galoma ati, 'Simwagamanga e Misiri.'

¹⁷ Habaha sigehumbaanihisyangaho bahasi bangi, olwohuba baja huleetera omwoyo gugwe ohuŋwa hu MUSENGWA. Era atehumbaanihisyangaho efeeza n'ezaabbu.

¹⁸ "N'atandihanga ohuŋuga nga habaha, atinanga ew'abasengi Abaleevi gaŋandiiha amagambi ago mu hitabo. Abeho n'ekopi yiye.

¹⁹ Ali n'ohugasomanga hiisi hiseera mu bulamu wuwe wosiwosi. Ehyo hija humuleetera ohutya MUSENGWA Hatonda wuwe n'agondera amagambi n'ebiragiŋo ebyo byosibyosi.

²⁰ Ehyo hija humuleetera ohutehudumbasanga hu bahye naŋeega ati wanjabulo. Era hija hugira atabbaama ohuŋwa hu biragiŋo wayire naŋiidiri. Ehyo hija humuleetera niye n'abolulyo lulwe ohuŋuga Yisirayiri emyaha n'emyaha."

18

Omugabo gw'abasengi n'Abaleevi

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Mu Bayisirayiri bosibosi, ehiha hy'Abaleevi sihija husuna muŋuluko. Aye abasengi n'Abaleevi baja husunanga ehyohulya hu birabo ebi baŋongera MUSENGWA. Ebyo nj'ebija ohuba omugabo gwawe.

² Mu biha byosibyosi eby'Abayisirayiri, Abaleevi sibaja husuna omuŋuluko. Aye nibo omugabo gwawe, guja huŋwanga mu mulimo gwawe ogw'obusengi MUSENGWA ng'olu gabasuubisa.

³ Abaatu banaŋonga eŋombe oba embusi oba etaama, abasengi baja huŋiranga omuhono n'esaya ko n'ebyomuhida.

⁴ Oŋanga abasengi engaano eyomu egesa edaayi n'omwenge ogwomu mizabbibbu oguweheerera ohunyisa ohuŋwa mu mizabbibbu jijo n'amafuta agomu mizayiti jijo ko n'amooya aga weheerera ohusala hu taama jijo.

⁵ Hiri hiityo olwohuba mu biha bibyo byosibyosi, MUSENGWA Hatonda wuwo gatobolamo ehiha hya Leevi ohumuŋeeresanga emirembe n'emirembe.

⁶ Singa Omuleevi asenguha ohuŋwa mu hibuga hyosihyosi mu Yisirayiri, gatiina mu hifo ehi MUSENGWA aja hutobola ohumujumirihisyangamo,

⁷ aņeeresenga MUSENGWA Hatonda wuwe hy'Abaleevi bahye abandi bosibosi abaneeresa MUSENGWA eyo.

⁸ Aja husunanga omugabo hu nņongo n'ebirabo hyabahye, wayire aja huba n'asunire omugabo hu ebi aliba n'atundire hu bibye n'asenguha.

Ohwenjala ohuhola ebi MUSENGWA acaawa

⁹ "Ni wolanga mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahunja, wegen-deresanga ohutahoopa esambo j'abaatu abo aba omenyiremo.

¹⁰ Ng'ehyohuboneraho, soņongangayo abaana babo ng'ebirabo ebi bohya ebihwiye byaguguliha.* Era solehanga muutu yesiyesi ohulagula oba ohuloga oba ohuhola obufumu,

¹¹ wayire ohuhubba ebidaada oba ohusenga emisambwa oba ohwebuusa hu bafu.

¹² Hiisi ahola ebiitu hy'ebyo, aba wambiho eyiri MUSENGWA. Olw'amawanga agandi ago ohuhola ebiitu eby'embihyo hy'ebyo, c'ehigira MUSENGWA Hatonda wuwo aja hugabbinga gahunweremo.

¹³ Aye ewe oli n'ohuba nga oņumaaho hamogo mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo.

¹⁴ Abaatu abamawanga agomu hyalo omu oli hutiina era aba oli huupi hubbinga, bebuusa hu balagusi n'abamayembe. Aye MUSENGWA Hatonda wuwo ahugaana ohuholanga ebiitu hy'ebyo.

Abanaabbi abatuufu n'abobudulingi

¹⁵ "MUSENGWA Hatonda wuwo alihutumira naabbi ohunwa mu balebe babo abeene ng'olu gaatuma ese. N'alijja mudembuhiranga byosibyosi ebi alibaloma.

¹⁶ Hiri hiityo olwohuba ewe womwene wasunga hu ludaalo olu watiina naapi hu lusozi Horebbu† oti, 'Ndehe teeyongera ohunulira ejanjaasi lya MUSENGWA Hatonda wange oba ohubona omuliro ogw'amaani guno, olwohuba nja hufa.'

¹⁷ "Ng'ano MUSENGWA gandoma ati, 'Ehi asunga, hirani.

¹⁸ Ndinyosano naabbi ali hy'ewe ohunwa mu balebe baawe. Nja humunja obuhwenda era aja hulomera abaatu ebi mulagira.

¹⁹ Hiisi atalihola ebi aloma ohunwa eyi ndi, nja humuvunaana.

²⁰ Aye singa naabbi yesiyesi aloma ati obuhwenda obu alomera abaatu, bunwa eyiri MUSENGWA oba aloma hu lw'obunangi wa hatonda owundi yesiyesi, naabbi oyo ali n'ohufa.'

²¹ "Ne osobola ohwebuusa oti, 'Nja hufaanihisyanga hu hi ti obunaabbi owo bunwa eyiri MUSENGWA oba bbe?'

²² Singa naabbi aloma ati ebi aloma binwa eyiri MUSENGWA aye ndibyelerera, mumanyanga muuti obuhwenda wa naabbi oyo, sibunwa yiri MUSENGWA. Olw'ehyo aloma hu lulwe, simumutyanga."

19

Ebibuga eby'ohwenogomamo

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "MUSENGWA Hatonda wuwo n'alisihiirisa abaatu abali mu hyalo ehi ali huhunja, oja humenya mu bibuga nomu mago gaawe.

² Olitobolamo ebibuga bidatu eby'ohwenogomamo mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhunja hibe omunuluko.

* **18:10 18:10** Oba *Soņambanganga abaseere oba abahaana babo wababisya mu muliro.* † **18:16 18:16** Esiina erindi baati *Sinaayi.*

³ Wabulanga amatwale adatu mu hyalo ehyo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuŋa. Hiisi twale mubemo ehibuga hirala ehyohwenogomamo. Ehibuga ehyo hiri n'ohuba aŋaatu aŋa muutu asobola ohwola mangumangu. Omuutu aba ni getire owahye n'atagendereeye, asobole ohudulumira mu hirala hu bibuga ebyo.

⁴ Singa omuutu yesiyesi geeta owahye n'atagendereeye era n'atabaaye mulabe wuwe, adulumiranga mu hirala hu bibuga ebyo, gaŋonia obulamu wuwe.

⁵ Ehy'ohuboneraho, singa omuutu atiina n'owahye mu hibira ohutema ebisaala, ng'embasa ejonohamo, ehubba owahye ng'afa, oyo oyu embasa yinunuhire, adulumiranga mu hirala hu bibuga ebyo, gaŋonia obulamu wuwe.

⁶ Singa ohugenda ohwola hu hibuga ehyohwenogomamo ehya ŋaapi ŋaba ŋaleeŋi, omulebe w'omufu n'obusungu aŋangire ohwenda gesasuse olw'omuutu afuuye, singa alonda hu geetire era gamwolaho aja humwita, ate ola sigagenderera.

⁷ C'ehigira mbalagira ohutobolamo ebibuga bidatu eby'ohwenogomamo.

⁸ "Singa MUSENGWA Hatonda wuwo agalamya esalo jijo ng'olu galayirira abasehulu babo era gahuŋa ehyalo hyosihyosi ehi gasuubisa,

⁹ otobolangamo ebibuga ebindi bidatu eby'ohwenogomamo. Aja huhuŋa ehyalo ehyo singa ofubangaho ohugondera ebiragiro bibye byosibyosi ebikuŋa olwa leero, n'oja hwendanga MUSENGWA Hatonda wuwo, wahola ebi genda n'ogendera mu magira gage.

¹⁰ Ehyo hija huleetera ohuhinga ohwita abaatu abanumaho musango mu hyalo hihyo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuŋa ohuba muŋuluko gugwo. Era solibaho musango ogwohwita omuutu.

¹¹ "Aye singa omuutu acaawa owahye, ng'amweteega gamuhubba gaafa, ng'ahena adulumira mu hirala hu bibuga ebyo,

¹² abatangirisi b'ehibuga hy'ewaawe batumanga abaatu bamutusayo, bamuŋaayo mu mihono j'omuutu oli n'ohwesasusa, yeesi amwite.

¹³ Soŋambiranga omuutu hy'oyo ehisa. Oli n'ohutusaŋo omusango ogw'ohwita anumaho songa mu Yisirayiri, ko ebiitu bihutiinirenga bulanji.

¹⁴ "Ni wolanga mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahuŋa, sonyaganga eroba lya muutu yesiyesi n'ohuula ebiroowa ebi basehulu babo baahoma.

Abajulizi babiri oba badatu

¹⁵ "Omujulizi mulala yeŋene saahena hulumirisa muutu ni bamusalira omusango. Hiisi songa bayihahasenga ni ŋaliŋo obujulizi ow'abaatu babiri oba badatu.

¹⁶ Singa omuutu yesiyesi gemeerera ohulumiirisa owahye omusango naŋa obujulizi owobudulingi,

¹⁷ abaatu bombi batiinanga mu hifo ehi MUSENGWA aliba n'otobooye ohumujumirihisyangamo, bemeerera mu moni j'abasengi n'abalamuzi mu hiseera ehyo.

¹⁸ Abalamuzi bendulirisanga esonga eyo bulanji weene. Ne banazuula baati omujulizi mudulingi era aŋaayirisa owahye,

¹⁹ mumuŋanga ehibonerezo ehi abaaye ni gendesa owahye. Muli n'ohutusaŋo ehibi.

²⁰ Abaatu abandi ni baja huŋulira, baja hutya era ŋaja huŋumaŋo aja huloma ebyakalebule hu wahye.

21 Simuṅambiranga omuutu hy'oyo ehisa. Ehibonerezo hy'oyo akosa obulamu wowahye, husasulwa obulamu, akosa emoni yeesi bamukose emoni, linaba liino yeesi bamukose liino, gunaba muhono yeesi bamukose omuhono, hunaba hugulu yeesi bamukose ohugulu."

20

Ohutiina mu lutalo

1 Nga Musa geyongera aloma ati, "N'otiinanga ohusoosa abalabe babo, wabona embalaasi n'amagaali n'ene erisinga eriryo obubbala, sotyanga, olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo owahutusa e Misiri, aja huba ṅalala ni neewe.

2 Ko mutiine mu lutalo, omusengi wa Hatonda aja huloma abasooli ati,

3 'Tega ohutwi ewe Yisirayiri! Olwaleero otiina ohusoosa omulabe wuwo. Otatya wayire ohuteetema mu moni jaawe.

4 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe nj'ali hutiina ni nenywe ohusoola n'abalabe benywe era aja hubaṅa obuṅangusi.'

5 "Ng'aṅo abaduumisi baloma abasooli abo baati, 'Eriyo owamba atongola enyumba aye ahiiri hu yiṅonga eyiri Hatonda? Leha gagameyo ewuwe olwohuba aṅanga gafira mu lutalo, ng'owundi ayiṅongayo, ayeyingirira.

6 Eriyo owahoma endimiro ey'emizabbibbu, ne ahiiri hulyaho ebibala? Leha yeesi gagame ewuwe. Atafiira mu lutalo ng'owundi geyagalira mu bibala bibye.

7 Eriyo owasuna omuhasi ne ahiiri humuṅira? Leha yeesi gagameyo ewaawe, olwohuba asobola ohufira mu lutalo, omuutu owundi gamuṅiraho omuhasi.'

8 Nindi abaduumisi baja hubuusa abasooli baati, 'Ṅaliṅo ali hutya oba aṅoyemo omwoyo? Gagameyo ewaawe, olwohuba asobola ohuletera abahye boosi ohuṅwamo omwoyo.'

9 Naahani abaduumisi b'amaṅe ni bahena ohulaabbira abasooli, baja hwangala abatangirisi abohuduumira ebibinja.

10 "Ni wolanga hu hibuga ehuhusoosa, osookanga waṅa abaatu bamo ekabi ohweṅaayo ni ṅaṅuma husoola.

11 Singa bafugiirira ohweṅaayo, bahweguliraṅo emiryango j'ehibuga hyawe wengira, abaatu abo bosibosi obafuulanga beedu babo.

12 Ne singa bagaana ohweṅaayo eyi oli, ni benda bahusoose, weswani-girisanga ehibuga ehyo paka olu olihiṅangula.

13 MUSENGWA Hatonda wuwo n'ahiṅangayo mu mihono jijo, osihi-irisanga abasinde bosibosi.

14 Aye abahasi n'abaana abanere, n'ebyayo ko n'ebiitu ebindi byosibyosi mu hibuga ehyo, wenjiriranga. Era otambisanga eby'omunyago byosibyosi ebi MUSENGWA Hatonda wuwo, ahunja.

15 "Ohulaabbira huno huṅamba hu bibuga byosibyosi ebi bali aṅaleeni, ebitali by'omulirano.

16 Aye ebibuga ebyomu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahunja ohuba obusika, solehanga hiitu ehiramumu hyosihyosi ni hiṅeera.

17 Osihiirisanga abaatu bosibosi: Abahiiti n'Abamooli n'Abakanani n'Abapereezi n'Abahiivi ko n'Abayebbusi, ng'olu MUSENGWA Hatonda wuwo gahulagira.

18 Hiri hiityo olwohuba baja hubaleetera ohuhola ebiitu eby'embihyo byosibyosi ebi bahola ni bajumirya abahatonda baawe, nga mwonoona eyiri MUSENGWA Hatonda wenywe.

19 "N'oneswanigirisenga ehibuga ohuhena ehiseera ehireeni, n'osoosa abaatu baamo ohubanjamba, sosihirisanga bisaala, olwohuba osobola ohulyaho ebibala era sobitemanga. Ebisaala balabe benywe ko obiteme?"

20 Osobola ohutema emisaala ejo eji omanyire oti sijaama bibala, wabitambisa ohubbota ebi wetaaga mu husoosa ehibuga ehyo, ohwola olu ohinangula."

21

Ehyohuhola banatemula omuutu

1 Nga Musa geyongerera aloma ati, "Singa mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahuna, obona omuutu yesiyesi oyu batemuuye ne n'otamanyire amwitire,

2 abatangirisi n'abalamuzi babo banatiinenga bapima ebbanga ohunwa hu mulambo ohwola hu bibuga ebirireene.

3 Abatangirisi b'ehibuga ehisinga ohuba ohuupi n'omulambo gw'omuutu oyo oyu batemuuye, banjambanga omusodi gw'enjombe oguhiiri huholaho mulimo gwosigwosi era ogutagegangaho hijoogi.

4 Abatangirisi b'ehibuga ehyo, banjambanga omusodi ogwo bagunjira mu hiiho, ehifo ehinjumamo bulimire ehirimu amaaji agahulumuta. Ng'ano bagubbwaga egosi mu hifo ehyo.

5 Abasengi, ohunwa mu lulyo lwa Leevi boosi bali n'ohutiinayo olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo gabatobola ohumunjeeresanga n'ohusabiranga abaatu ekabi mu siina lya MUSENGWA. Gabana obunangi ohugonjoola ebiba ni bidobire.

6 Era abatangirisi bosibosi abomu hibuga ehyo ehisingira erala ohuba ohuupi n'omulambo ogwo, baja husaabira mu ngalo hu sodi eyo eyibabbwagire egosi mu hiiho omwo,

7 ni baloma baati, 'Efe sindiife ohwatemula omuutu ono era sihumanyire n'owamutemula.

8 O MUSENGWA, sonina abaatu babo Abayisirayiri aba wanunula, batabaho musango ogw'obutemu.' Era baja hubasonina.

9 Kale mu ngeri eyo munetusengaho omusango ogw'ohujuha omusaayi gw'omuutu anumaho musango olwohuba munabenga muholire ehiitu ehira ni mu moni ja MUSENGWA.

Ohunjira omuhasi oyu banyagire mu lutalo

10 "N'otiinanga mu lutalo ohusoola n'abalabe babo, nga MUSENGWA Hatonda wuwo ahuleetera ohubanangula, wanjiraho abandi ng'abasibe,

11 nga mu basibe abo obonaamo omuhasi omunoono oyu wegomba ohunjira obufumbo,

12 oja humunjira mu nyumba ewuwo ng'abegaho efiri era omusalaho n'ebidete.

13 Aja hucuusa ebyambalo ebi gaalimo ni bamunjamba mu lutalo. Aja huba mu nyumba yiyo ohuhena omwesi omuhwiye n'alira nyina ni semwana. Oluvanyuma lw'omwesi, omufuulanga muhasi wuwo era yeesi aja hufuuha wuwo.

14 Ne ni nabitireno ehiseera, anaba n'atahusangaasa, omuleehanga getiinira eyi aba ni genda. Somutundanga oba ohumubisya hy'omwidu olwohuba abaaye muhasi wuwo.

Obusika w'omwana omuseere omudaayi

¹⁵ “Singa omuutu aba n’abahasi babiri: nawende ni nawunobe, ne bombi bamusaalira abaana, cooka ng’omwana omuseere omudaayi aba w’omuhasi nawunobe,

¹⁶ saawe ni gosanga ehiseera ehy’ohugaba abaana babe ebiitu, safuulanga mwana wa nawende ohuba omusika mu hifo hy’omwana omuseere omudaayi owa nawunobe.

¹⁷ Aye ali n’ohulaga ati omwana ow’omuhasi nawunobe nj’omudaayi, gamuṅa emigabo ebiri hu biitu bibye byosibyosi ebi ali ni nabyo, olwohuba nj’omwana omudaayi owamwita amaseere.

Omwana omujeemu

¹⁸ “Singa ṅabaano omuutu ali n’omwana owehingubere era omujeemu, otagondera semwana oba nyina era sanjulira wayire bamuṅamo endabusi,

¹⁹ abasaaye babe baja humuṅamba bamuṅire eyiri abatangirisi b’ehibuga ehi bamenyamo.

²⁰ Ni boola, baja huloma abatangirisi baati, ‘Omwana weefe ono musiṅa era mujeemu, sanjulira ebi humuloma. Ali n’omulyerye era mumeesi.’

²¹ Ohutusaṅo ehibi, abasinde bosibosi abomu hibuga ehyo, baja huṅamba amabaale bamuhubbe, bamwite. Era hiisi Muyisirayiri aja huṅulira, aja hutya geṅomehe.

Omuutu oyu babambire hu musaala

²² “Singa omuutu aholo ehibi bamusalira ogw’ohufa ni bamubambire hu musaala,

²³ omulambo gugwe siguṅenyuhanga hu musaala gwahyesa aye omusiṅa hu ludaalo olwene olwo, olwohuba omuutu oyu babambire hu musaala aliho ehiṅwabo hya Hatonda. Sofuulanga ehyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuṅa ng’obusika, ohuba ehy’embiho.”

22*Amagambi agandi*

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Singa obona enombe oba etaama y’owahyo ni yiri hugota, otagaana humuyeeda. Oyiṅambanga wamwagamihisya.

² Ne omweneeyo anaba n’ali ṅaleeni oba n’otamumanyire, oyiṅiranga ewuwo wayihuuma ohwola olu aliiṅa n’ayendula, ng’oyimuṅa.

³ Era pooja huholanga otyo ni wageene nasugirya oba olugoye oba ehiitu hyosihyosi ehy’owahyo ehiba ni higitire. Sohibitangaho huhibitaho.

⁴ Era singa obona nasugirya oba enombe y’owahyo ni yiguuye hu ngira, omuyeedanga wayenyosa.

⁵ “Omuhasi sigambalanga hyambalo hy’omusinde era n’omusinde yeesi sigambalanga hyambalo hy’omuhasi olwohuba hiisi aholo atyo, aba afuuhire hyambiho eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo.

⁶ “Singa osanjaana ehitala hy’enyuni, hu musaala oba aṅaatu ṅosinṅosi n’egonera oba n’efumbereeye owaana waayo, sonjiranga nyuni eyo n’obwana waayo woosi.

⁷ Onjiranga owaana aye waleha nyina, ko ebiitu bihutiinirenga bulani era olisuna obuwangazi.

⁸ “Singa otongola enyumba, oli n’ohugadirira ṅamugulu ohu baatu beyalihisa ko omuutu atagwa ohweleetaho omusango ogw’ohwita.

9 “Singa ohoma emizabbibbu, sotangamo ehibala oba ehiitu ehindi mu ndimiro eyo. Ne singa ohomaamo ehiitu ehindi, sibibala ebi oba n’ohomiremo byonene aye n’emizabbibbu joosi jiba jambiho.

10 Sosidihanga esaame ni nasugirya hu hijoogi hirala, ohulima.

11 Siwambalanga ehyambalo ehya mooya g’etaama n’ejehiha hya laasi.

12 “Oja hutunganga obujwenge hu sonda ene ej’ehyambalo hihyo.

Omusinde owemulugunya hu muhasi wuwe

13 “Singa omuutu anjira omuhasi obufumbo, ng’anjenyuha ni naye era oluvanyuma olw’ehiseera hidiidiri ng’amucaawa,

14 nga gonoona esiina ly’omuhasi oyo ati, ‘Nanjira omuhasi oyo ohufuuha muhasi wange aye navumbula ti gaali anjenyuhireho n’abasinde abandi.’

15 Singa ehyo hibaano, abasaaye b’omuhaana oyo batiinanga na mulyango gw’ehibuga balaga abatangirisi amasuuka ohuhahasa ti ebi omusinde oyo aloma byakalebule.

16 Era semwana y’omuhaana aja huloma abatangirisi ati, ‘Nana omusinde ono omuhaana wange ohumufumbirwa aye naahani samwenda,

17 amulomaho ebyakalebule ati mbo omuhaana wange gaali anjenyuhireho n’abasinde abandi. Ne amasuuka ngagano galiho n’amafugi ehiraga hiiti ehi oyo aloma sihituufu.’ Ng’abasaaye b’omuhaana oyo, banjulusa amasuuka ago agaliho amafugi mu moni j’abatangirisi b’ehibuga.

18 Abatangirisi b’ehibuga baja hunamba omusinde oyo bamunemo endabusi

19 olwohuba aloma ebyakalebule hu muhasi wuwe. Baja humulinjisa efeeza cikumi ajije semwana y’omuhaana oyo era sibamufugiiriranga hulehano muhaana oyo.

20 “Aye singa omusinde aba mutuufu era ni nanjumaano ehiraga hiiti omuhaana gaali sajenyuhangaho n’omusinde,

21 banjambanga omuhaana oyo bamunjira hu mulyango gw’enyumba ya semwana, ng’abasinde abomu hibuga ehyo bamuhubba amabaale bamwita, olwohuba gaahola ehiitu ehy’elsoni mu Yisirayiri, ohunenyuha n’omusinde otali wamwe n’ahiiri hu lunya lwa semwana. Era muli n’ohutusaño ehibi.

Amagambi aganjamba hu hunenyuha n’omuhasi otali wuwo

22 “Singa bagaana omusinde n’ali hu muhasi wabeene, bombi bali n’ohufa. Ehyo hija hutusaño ehibi mu Yisirayiri.

23 “Singa omuutu gagaana omuhaana mu hibuga atanjenyuhangaho n’omusinde era omuhaana oyu bahena hale ohuhwa, ng’omuutu oyo anjenyuha hu muhaana oyo,

24 munjambanga bombi mwabanjira na mulyango gw’ehibuga ehyo, mwabahubba amabaale, baafa. Ehitisa omuhaana oyo, huba mu hibuga nasahubba nduulu, bamutaase. Omusinde aja hufa olwohwetambagania hu muhabeene. Ehyo hija hutusaño ehibi.

25 Aye singa omusinde gagaana omuhaana oyu bahena hale ohuhwa n’ali mu ndimiro hutulo w’ehibuga eyo, ng’amufahira amunenyuhaho, omusinde yenene nj’oyu baja ohwita.

26 Simuholanga muhaana oyo hibi hyosihyosi olwohuba anjuma hibi ehi aholire ehimwosa hu humwita. Omuhaana oyo afaana hy’omuutu oyu bagwira hugwira beeta,

²⁷ olwohuba omuhaana oyo gaali mu ndimiro eyi musinde gamwagaana ng'amufuhumira. Wayire omuhaana gahubba enduulu, n̄anuma owadulimirira ohumutaasa.

²⁸ Singa omuutu gagaana omuhaana atan̄enyuhangaho n'omusinde era oyu bahiiri huhwa, ng'amun̄enyuhaho era babagaana,

²⁹ omusinde oyo ali n'ohun̄a semwana y'omuhaana oyo esekeeli ataanu ej'efeeza. Ng'omuhaana oyo afuuha muhasi wuwe, olwohuba amusobisyeho. Era sibamufugiiriranga hulehan̄o muhaana oyo ng'omuhasi wuwe.

³⁰ N̄anumangan̄o muutu an̄ira muha semwana, olwohuba ohwo huba hunyooma semwana."

23

Abaatu abatali n'ohuba mu kumbaano ja MUSENGWA

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Omuutu oyu basaama oba oyu basalaho ehitundu hyomu hyama, satiinanga mu luhumbaano lw'abaatu ba MUSENGWA.

² "Omuutu oyu basaalira hutulo satiinanga mu luhumbaano lw'abaatu ba MUSENGWA, wayire ehijuhulu hihye ehy'omulembe ogw'ehumi.

³ "En̄ume Omwamooni oba Mumowaabbu oba ehijuhulu hyawe ehy'omulembe ogw'ehumi abatiinanga mu luhumbaano lw'abaatu ba MUSENGWA.

⁴ Hiri hiityo olwohuba ni waali n'on̄wa e Misiri, bagaana ohuhudulimirira n'emere wayire amaaji. Era bagula ni Bbalamu omusaani wa Bbewori ohun̄wa mu hibuga hy'e Pesori mu twale ly'e Mesopotamya, ahun̄wabe.

⁵ Aye MUSENGWA Hatonda wuwo gagaana ohun̄uliirisa ebya Bbalamu. Era MUSENGWA Hatonda gacuusa ehin̄wabo hyafuuha kabi, olwohuba ahwenda.

⁶ Sosalanga muhago ni nabo oba ohubendesa ekabi emirembe n'emirembe.

⁷ "Sonyoomanga bejuhulu b'Edomu, olwohuba baganda babo. Era sonyoomanga Abamisiri, olwohuba waaliho mu hyalo hyawe ng'omulugendwa.

⁸ Osobola ohufugiirira abejahulu b'Edomu n'Abamisiri ab'omulembe ogwohudatu ohubanga mu luhumbaano lw'abaatu ba MUSENGWA."

Obutali buyonjo mu kambi j'amañe

⁹ Nga Musa geyongera aloma ati, "N'otiinanga ohusoosa abalabe babo, wen̄alenga ebiitu byosibyosi ebin̄anga ohuhufuula atali mulongoofu.

¹⁰ Singa n̄abaan̄o omuutu yesiyesi mu nywe atali mulongoofu olw'ohuloota n'ali n'omuhasi mu buliri, aban̄wangamo gatiina gaba ebulafu w'ekambi ohuhena oludaalo oluhwiye.

¹¹ Aye ehy'egulo esaawa an̄a yigwira mu maaji, asaabanga omubiri, gagobola mu kambi.

¹² "Oja hutaan̄o ehifo ewulafu w'ekambi an̄a onatiinanga ohwen̄ereha.

¹³ Era omuutu ayabanga eron̄o, galisiiha nahenire ohwen̄ereha.

¹⁴ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo anaabenga ni neewe mu kambi ohuhun̄on̄ola n'ohuhuyeeda ohun̄angula abalabe babo. Olw'ehyo, ekambi yiyo yiri n'ohuba nyonjo, ko atabona ehitali hiyonjo mu enywe, gabahubba omugongo.

Amagambi agañamba hu biitu ebindi

15 “Singa omwidu geyiba hu musengwawe gadulumira ewuwo, somunangayo.

16 Omuleehanga gamenya hiisi aya aba ni gendire, nomu hibuga hyosihyosi ehi aliba ni genda. Somubisyanga bubu.

17 “Sinabangaŋo omuhasi oba omusinde Omuyisirayiri ahola owamalaaya* mu yekaalu.

18 Omuhasi oba omusinde owetunda mu yekaalu yaawe sanjiranga bbeesa ej’obuhwendi mu nyumba ya MUSENGWA Hatonda wuwo wayire jiba jahwoheresa oweyamo. Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo acaawa ebiitu hy’ebyo.

19 “Sosunganga magoba hu bbeesa oba hu mere oba ehiitu hyosihyosi ehi oba n’oŋolire Omuyisirayiri wahyo.

20 Osunanga amagoba hu banamawanga hu biitu ebi obanola, ne sosasusanga Muyisirayiri wahyo. Onaholanga otyo, MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuŋa ekabi mu byosibyosi ebi onaholanga mu hyalo ehi oja ohusuna hibe omunuluko.

21 “Sogayalanga hwoheresa ehi oba n’osuubihise MUSENGWA Hatonda wuwo, olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo salireha huhihubuusa, nga hihunweramo omusango.

22 Aye ni muteyamenga, simunabengaho hibi ehi muholire.

23 Aye hiisi ehi osuubisanga, oli n’ohuhyoheresa, olwohuba wasuubisa nje MUSENGWA Hatonda wuwo mu hweyendera.

24 “Singa otiina mu ndimiro ey’emizabbibbu ey’owahyo, olyanga emizabbibbu josijosi eji oba ni wenda aye sogeganga jindi mu hiseero wanjira engo.

25 Singa otiina mu ndimiro y’engaano ey’owahyo, oŋululanga amagala walya aye soŋambanga ngeso watandiha hugesa ebitali bibyo.”

24

Ohwabuhana n’omuhasi

1 Nga Musa geyongera aloma ati, “Singa omuutu asuna omuhasi, ne oluvanyuma ng’azuula ehitali hirani hu muhasi oyo, amunanga ebbaluŋa eyihahasa yiiti amubbingire.

2 Singa omuhasi oyo atiina ng’omusinde owundi amunjira,

3 era nga omusinde owohubiri amucaawa, nga yeesi amunandiihira ebbaluŋa emubbinga, oba singa wamwe owohubiri oyo afa,

4 omusinde omudaayi sagobolangayo humufumbirwa nindi olwohuba ŋaahani omuhasi oyo simulongoofu. Ohugobolamo ohumunjira hiba hy’embiho mu moni ja MUSENGWA. Soholanga hiitu hyehyo ohwonoona ehyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahunja ohuba obusika.

Amagambi aganjamba hu biitu ebindi

5 “Singa omuutu aba ni gahasunanga omuhasi, sibamunjiranga mu lutalo, wayire ohuhola omulimo ogundi ogw’olukale. Aja hubanga ŋa ngo n’asangaasa omuhasi wuwe ohuhena omwaha omuhwiye.

6 “Singa oŋola Omuyisirayiri wahyo ebbesa, osobola ohunjira olubaale ng’omusingo. Ne soŋiranga eso yoosi atafa enjala olw’ohunuma ehyohulya.

* 23:17 23:17 Abamalaaya balinga mu mayekaalu g’Abakanani omu bahatonda abaleeteranga abaatu ehyasa babajumirihisyanga. Abakanani baali bafugiirira baati ohuhola obuhwedi n’abamalaaya abo, hyaleeteranga endimiro n’ebayayo byawe ohuba ebijimu.

⁷ Singa omuutu yesiyesi anamba Omuyisirayiri wahye gamugosyaŋo era gamubisya hy'omwidu oba gamutunda ng'omwidu, ahola ehiitu hyehyo ali n'ohufa. Muli n'ohutusaŋo ehibi ohuŋwa mu enywe.

⁸ "Singa obulwaye w'olugode buba buŋambire omuutu, wegenderesanga ohuhola ng'olu abasengi Abaleevi bahusomesa ohuhola. Ogonderanga amagambi gosigosi aga nahulagira.

⁹ Hebulira ehi MUSENGWA Hatonda wuwo gaahola Miryamu ni mwali ni muŋwa e Misiri.

¹⁰ Singa oŋola Omuyisirayiri wahyo ehiitu hyosihyosi, siwingiranga mu nyumba yiye ohutusamo ehyambalo hihye ng'omusingo.

¹¹ Oli n'ohusigala ebulafu, oyu oŋolire omwene gengire mu nyumba ahihuleetere.

¹² Singa oyo oyu oŋola aba mugadi, gasingayo ehyambalo, sobanga ni nahyo ohuhyesa.

¹³ Omugobohesanga ehyambalo hihye ehy'egulo asobole ohwewiia owiire embeŋo yitamufuŋa, gahahusabira ekabi era MUSENGWA Hatonda wuwo aja husangaala.

¹⁴ "Sobisyanga bubu omuutu omugadi ahuholera ni genda asune ehy-ohwebesano, wayire aba n'ali Muyisirayiri wahyo oba mulugendwa aba n'amenya mu bibuga byenywe.

¹⁵ Omusasulanga hiisi ludaalo olu aba n'aholire eryuba ni lihiiri hugwa mu maaji, ehyo nj'ehi aja hulyamo olwohuba mugadi. Singa somuŋa, aja huliririra MUSENGWA era aja huhulunjira olw'ehibi ehi omuholire.

¹⁶ "Simwitanga musaaye olw'ehibi hy'omwana wuwe oba omwana olw'ehibi hy'omusaaye wuwe. Omuutu omwene aba n'aholire ehibi nj'ali n'ohufa olw'ehibi hihye.

¹⁷ "Simucaamyanga sala y'omusango ogw'omulugendwa n'omufuubbi era simuŋiranga hyambalo hya namwandu ng'omusingo olw'ebanja.

¹⁸ Ohebuliranga oti waali mwidu e Misiri, MUSENGWA Hatonda wuwo gahununula, c'ehigira kuŋa egambi eryo.

¹⁹ "Singa ohungula ebirime bibyo ne webirira ehiganda hy'engaano mu ndimiro, siwagamangayo ohuhitusamo. Ehyo ohireheranga abalugendwa ko n'abafuubbi n'abanamwandu, MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuŋa ekabi mu byosibyosi ebi ohola.

²⁰ N'ohungulanga emizayiti, sogobolangayo hu musaala ohunoga ebisigayeho. Obireheranga abalugendwa n'abafuubbi ko n'abanamwandu.

²¹ N'ohungulanga emizabbibu mu ndimiro yiyo, sogobolangamo huhenereramo ebyasigala. Obireheranga abalugendwa n'abafuubbi ko n'abanamwandu.

²² Muhebulire muuti mwali beedu mu hyalo hy'e Misiri, c'ehifa mbaŋa egambi lino."

25

Ohuhubba omuutu efaalu

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, "Singa nabaano abaatu babiri ni bali n'esonga bajinira embuga ng'abalamuzi basalira mulala hu bo omusango ohumuhira,

² era banasalira oyu musango guhirire ohumuŋa efaalu ejimusaana, omulamuzi ali n'ohumulagira alambaale bajimuŋeere ano mu moni jije.

³ Aye efaalu ejamusaliranga jitabita mu mahumi ane, olwohuba ehyo hija huswasa Omuyisirayiri wahyo.

4 “Otasidihanga munwa gw’esaame ni yirima wayirobeerese ohwaya.

Ehi muganda w’omufu ali n’ohuhola

5 “Singa abaganda babiri bamenya njalala ne mulala gaafa n’atasaayeho mwana museere, namwandu safumbirwanga musinde owundi atali muganda y’omufu. Mugandaawe atehwa ohumusika amusaalire abaana.

6 Omwana omuseere omudaayi, baja humubala ohuba w’omugeezi ko esiina ly’omufu litagota mu Yisirayiri.

7 Aye muganda w’omufu anagaana ohumusika, namwandu oyo ati-inanga eyiri abatangirisi na mulyango gw’ehibuga gabaloma ati, ‘Muganda ya wamwange agaana ohusunira mugandawe omusika mu Yisirayiri. Sigenda huusika goherese obuvunanyiziwa wa mugandawe eyi ndi.’

8 Abatangirisi b’ehibuga baaja humulanga balome ni naye. Ne singa agaanira erala era galoma ati, ‘Sinenda humusika,’

9 namwandu oyo hutiinanga aja musinde oyo ali, gamufihulamo engayito ng’amufujaho amate mu weeni mu moni j’abatangirisi abo, ng’aloma ati, ‘Hino nj’ehi bahola omuutu agaana ohusika ohusaalira mugandawe abaana!’

10 Amago gage mu Yisirayiri banagalangenga baati, ‘Amago ag’omuutu oyu batusamo engayito.’

Amagambi agandi

11 “Singa Abayisirayiri babiri basoola, omuhasi w’omulala hu abo gayeeda wamwe, ng’anamba ola ebitundu eby’ehyama,

12 omuhasi oyo omusalangaho omuhono era somunambiranga ehisa.

13 “Simubanga n’ebipimo bibiri, ehituufu n’ehitali hituufu.

14 Era muli n’ohutambisanga ebipimo ebituufu.

15 Oli n’ohutambisanga ebipimo ebituufu ko wangaalire mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuṅa.

16 Abo bosibosi abalyakula abahyawe n’ebipimo byawe ebitoola, bambiho mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo.

Ehiragiro ehy’ohwita Abameleki

17 “Ohebuliranga ehi Abameleki bahuhola ni waali n’oṅwa e Misiri.

18 Bahulumba n’odembire era n’oṅooyemo amaani nga beeta abo bosibosi abaali egongo ni banegera. Baanuma hutya Hatonda.

19 Olw’ehyo MUSENGWA Hatonda wuwo n’ahunganga ehinuumulo n’oṅanguye abalabe babo bosibosi mu hyalo ehi ali huhuṅa hibe omunuluko gugwo, oli n’ohusihiirihisa erala Abameleki. Era siwebiriranga huhihola.”

26

Amakungula n’ehirala ehy’ehumi

1 “Ni wolanga mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuṅa, watandiha ohumenyamo,

2 obugulanga hu hiisi hiha hy’ebibala ebidaayi ehi oba n’ohunguuye, waata mu hisero wanjira mu hifo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo alitobola ohumujumirihisyangamo.

3 Ni woola mu hifo ehyo, otiinanga eyiri omusengi aba n’ali hu lubu mu hiseera ehyo wamuloma oti, ‘Olwaleero luno nijire n’ehirabo hino ehiraga ti ndi mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo oyu njeeera galayirira abasehulu beefe ati aja hutuṅa.’

⁴ Ng'omusengi oyo anaana ehisero ahita hu hituuti hya MUSENGWA Hatonda wuwo.

⁵ “Ng’ano mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo oloma oti, ‘Sehulu yange Yakobbo gaali Mwalaamu asengujuha, gatiina gamenya e Misiri. Abaatu abomu mago gage baali batono aye ni bali e Misiri, basaala bafuuha egwanga ebbala era ery’amaani.

⁶ Abamisiri ni batubisya wubi era batubonyaabonya, batufuula beedu baawe.

⁷ Ng’ano huliririra MUSENGWA Hatonda w’abasehulu beefe. Era ganulira ohulira hwefe, gabona enaku n’ohutubisya owubi ko n’ohunyigirisa ohu baali ni batunyigirisa.

⁸ Olw’ehyo, MUSENGWA gatutusa ohunwa e Misiri n’obunangi n’amaani gage ko n’obubonero owenunjisa n’ebyamaliholiho.

⁹ Gatuleeta nana era gatuna ehyalo hino ehiluhuta amabeere n’omudugere!

¹⁰ Era nahani MUSENGWA ndetiire amakungula agasooka ohunwa mu binalima.’ N’ohena ohuloma otyo, onambanga ehisero wahita mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo, ng’ohubba amafuha omujumirya.

¹¹ Ewe n’abomu mago gago n’Abaleevi n’abalugendwa abamenyire ni nenywe, musanjalyanga mwaliira nalala olw’ebirani byosibyosi MUSENGWA Hatonda wuwo abanjaaye.

¹² “Hiisi luvanyuma lw’emyaha edatu, onambanga hirala ehy’ehumi wahinjirira Abaleevi n’abalugendwa n’abafuubbi ko n’abanamwandu mu bibuga bibyo, bahaba n’ebyohulya balye beegute.

¹³ Ng’ano oloma mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo oti, ‘Pambire hu biwaapa mu mago gange n’aleeta ohubina Abaleevi n’abalugendwa n’abafuubbi n’abanamwandu, ng’olu wandagira ohuhola. Nanuma hiragiho ehimbwagire oba ehi nerabiye.

¹⁴ Era nanuma hirala ehy’ehumi ehi nalya ni naali hu magombe oba ni tali mulongoofu era nanuma ehi nanongera abafu. Ngondeeye MUSENGWA Hatonda wange era kolire hiisi hiitu ehi wandagira.

¹⁵ Kale heja nanyi hu hyalo, n’oli mu hifo hihyo ehyawufu, one abatu babo Abayisirayiri ekabi, n’eroba eri walayirira abasehulu beefe ohutuna, ehyalo ehiluhuta amabeere n’omudugere.’

Ohugondera Amagambi ga MUSENGWA

¹⁶ “Olwaleero, MUSENGWA Hatonda wuwo alagira ohugondera amagambi n’ebiragiho bibye. Ofubanga ohubigondera n’omwoyo gugwo gwasigwosi n’obulamu wuwo wosiwosi.

¹⁷ Olangiriiye olwa leero oti MUSENGWA nje Hatonda wuwo. Era musuubihiise ohugenderanga mu magira gage n’ohuumanga amagambi n’ebiragiho bibye era muuti munaholenga ebi abaloma.

¹⁸ Era MUSENGWA alangiriiye olwa leero luno ati muja huba baatu babe abenjawulo ng’olu gasuubisa era ati mugonderanga ebiragiho bibye.

¹⁹ Era aja huhufuula mweginghiriri hu mawanga gosigosi aga gatonda. Oja huba gwanga ery’ono era erimanyiheene. Oja huba gwanga eryawufu eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo ng’olu gasuubisa.”

27

Banjandiiha amagambi ga Hatonda hu mabaale

¹ Ng’ano Musa n’abatangirisi ba Yisirayiri baloma abatu baati, “Muhumenga ebiragiho bino byosibyosi ebi mbanja olwa leero.

² Ni muliba ni muhenire ohwambuha olwabi Yoludaani, mwatiina mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuṅa, oṅambanga amabaale amabba waganahaho erangi ehosa.

³ Oṅandiihanga amagambi gano gosigosi hu mabaale ago n’ohenire ohwambuha olwabi ohutiina mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ali huhuṅa, ehyalo ehihuluhuta amabeere n’omudugere ng’olu MUSENGWA Hatonda w’abasehulu babo gabasuubisa.

⁴ N’olyambuha Yoludaani, oṅambanga amabaale ago waganjira hu lusozi Ebbali, waganahaho erangi ng’olu kulagira olwa leero.

⁵ Ng’otongolera MUSENGWA Hatonda wuwo ehituuti ehy’amabaale agatali mabaaje mu ngeri yosiyosi, ohuṅeeraho eṅongo.

⁶ Otongole ehituuti ehy’amabaale agatali mabaaje era ohitambisenga ohuṅeeraho MUSENGWA Hatonda wuwo eṅongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha.

⁷ Era oṅonganga eṅongo ery’ohutabagana waliira mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo n’oli musangaafu.

⁸ Era oṅandiihanga amagambi hu mabaale ago mu ngeri esomeha bulaji.”

⁹ Ng’ano Musa n’abasengi ohuṅwa mu hiha hy’Abaleevi baloma Yisirayiri baati, “Noleera, tega ohutwi Yisirayiri, oṅulire bino! Olwaleero ofuuhire muutu wa MUSENGWA Hatonda wuwo.

¹⁰ Olw’ehyo, oli n’ohugonderenga MUSENGWA Hatonda wuwo era oṅambe amagambi n’ebiragiyo bibye byosibyosi ebi kuṅa olwa leero.”

Ebiṅwabo hu bajeemu

¹¹ Hu ludaalo olwene olwo, Musa galagira abaatu ati,

¹² “Ni mwambuhanga olwabi Yoludaani, ab’ehiha ehya Simyoni n’ehya Leevi n’ehya Yuda n’ehya Yisikaali n’ehya Yosefu ko n’ehya Bbenjamini, bemeereranga hu lusozi Gerizimu ohusabira abaatu ekabi.

¹³ Ne ab’ehiha ehya Lubbeeni n’ehya Gaadi n’ehya Aseri n’ehya Zebbulooni n’ehya Daani ko n’ehya Nafutaali, balyemeerera hu lusozi Ebbali ohulangirira ng’olu MUSENGWA aligudya abaatu.

¹⁴ “Abaleevi baja hulangirira n’ejanjaasi eryanamugulu eyiri Abayisirayiri baati,

¹⁵ “Ehiṅwabo hibe hu muutu abbota ehifaananyi mwibaale, oba mu lubaawo oba mu hyoma gahijumirya mu kweho. Ebibbote ebyo era ebi babboti babkota, byambiho eyiri MUSENGWA.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

¹⁶ “Ehiṅwabo hibe hu muutu atanja semwana ni nyina eṅono.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

¹⁷ “Ehiṅwabo hibe hu muutu acuusa esalo j’ehibanja hya muliranwawe.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

¹⁸ “Ehiṅwabo hibe hu muutu agosya omuṅofu galeha engira etuufu.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

¹⁹ “Ehiṅwabo hibe hu muutu abisya bubi omulugendwa oba omufuubbi oba namwandu.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

²⁰ “Ehiṅwabo hibe hu muutu anenyuha ni muha semwana olwohuba aba aswahiise semwana.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

²¹ “Ehiṅwabo hibe hu muutu anenyuha n’esolo.”

Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

- 22 “Ehiŋwabo hibe hu muutu aŋenyuha ni mboojo, owa semwana oba owa nyina.”
 Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”
- 23 “Ehiŋwabo hibe hu muutu aŋenyuha ni masaalawe.”
 Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”
- 24 “Ehiŋwabo hibe hu muutu alumba muliranwawe mu ngiso ng’amwita.”
 Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”
- 25 “Ehiŋwabo hibe hu muutu oyu bagula ohwita owahye aŋumaho musango.”
 Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”
- 26 “Ehiŋwabo hibe hu muutu atahuuma era atoheresa magambi gano.”
 Abaatu bosibosi baja hugobolamo baati, “Amiina.”

28

Ekabi ejijja olw’obugondi

¹ Nga Musa geyongera aloma ati, “Singa ogonderenga MUSENGWA Hatonda wuwo n’omwoyo mulala era wafuba ohuŋamba ebiragiyo bibye byosibyosi ebi kuŋa olwa leero, MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhufuula egwanga eryeginghiriri ohuhira amawanga gosigosi hu hyalo.

² N’oja hugonderanga MUSENGWA Hatonda wuwo, onasunenga ekabi jije josijosi:

³ “Onaabenga n’ekabi mu bibuga bibyo nomu ndimiro jijo.

⁴ Oja huba n’ekabi wasaala abaana bangi era waasa ebirime n’ebidooli by’enombe n’ebyetaama ko n’embusi.

⁵ Ehiŋonolero hiho n’ehibange hiho binaabenga n’ekabi ej’ehyaasa.

⁶ Oja hubanga n’ekabi hiisi aŋa onatiinenga era nomu hiisi ehi onaholenga.

⁷ “MUSENGWA aja huŋangula abalabe babo ni bahulumba. Baja huhulumbiranga mu ngira ndala ne baja hufulumuhiranga mu ngira musanvu.

⁸ MUSENGWA aja huhuŋa ekabi mu byosibyosi ebi ohola era aja hwejusa ebyagi bibyo n’emere. MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhuŋa ekabi mu hyalo ehi ali huhuŋa.

⁹ “Singa ogonderanga ebiragiyo bya MUSENGWA Hatonda wuwo era wagheranga mu magira gage, MUSENGWA aja huhufuula wenjabulo ng’olu galayira ohuhihola.

¹⁰ Amawanga gosigosi hu hyalo ganabatyenga, olwohuba muli baatu ba MUSENGWA.

¹¹ Era MUSENGWA aja hubahulahulania mu hyalo ehi galayirira ohuŋa abasehulu benywe. Aja huŋa ekabi musaale abaana bangi era mwaba n’ebiraalo by’ebyayo bingi ko n’emere mbitirifu.

¹² Era MUSENGWA aja hutonyesa efula ohuŋwa mwigulu. Era alihuŋa ekabi mu byosibyosi ebi ohola. Oja huŋola amawanga mangi aye ewe sooja hwenjola.

¹³ N’oja hugonderanga ebiragiyo bya Hatonda ebi ndi huhuŋa olwa leero era wafubangaho ohubyoheresa, MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhutangirisa sosi ohuba sembo. Era oja hubanga ŋamugulu waawe sosi ŋaasi waawe.

¹⁴ Sogesyangaho huŋaba wanwa hu magambi aga ndi huhuŋa olwa leero, oba wajumirya abahatonda abandi.

Ebiŋwabo ebijja olw'obujeemu

15 “Ne singa ogaana ohugonderanga MUSENGWA Hatonda wuwo, wa-gaana ohuŋamba amagambi n'ebiragiro ebi kuŋa olwa leero, ebiŋwabo bino byosibyosi bija huhubaaho:

16 “Onaabengaho ehiŋwabo mu hibuga nomu ndimiro jijo.

17 Ehiŋonolero hihyo n'ehibange hihyo binaabengaho ehiŋwabo ehy'ohutabamo hayaasa.

18 Abaana babo n'ebirime n'enombe n'etaama ko n'embusi jijo jija hubaaho ehiŋwabo.

19 Oja hubaaho ehiŋwabo mu hiisi ehi ohola.

20 “MUSENGWA aja hubaŋindihira endibo n'ebiitu ebitiisa mu hiisi ehi muhola, ohwola olu mulisihiirira mwanwanjo olw'ohumuhubba omugongo.

21 MUSENGWA aja huhuŋindihira hanupuli ohwola olu ŋataja husigalano muutu yesiyesi mu hyalo ehi oli huupi huŋira hibe omuŋuluko gugwo.

22 MUSENGWA aja hubaŋindihira obulwaye, n'omusuuja n'ohusimbuluha n'ohubabuuhirira. Era aja hubaŋindihira omumwi gwohye ebirime byenywe. Ebyo byosibyosi bija huboolaho ohwola olu muja husihiiriha.

23 Egulu lija hutangaala, ehyaalo hyome ti bbwe hy'ebaale.

24 MUSENGWA aja hubadumuhisa efuue mu hifo hy'ohubatonyehesa efula ohwola olu mulisihiiriha.

25 “MUSENGWA aja huleetera abalabe babo ohubaŋangula. Oja hulumba abalabe babo mu ngira ndala aye oja hufulumuhira mu magira mangi. Era ebija huhwolaho bija hutiiisa amawanga gosigosi hu hyalo.

26 Era esega n'esolo jiryetebeaya hu mulambo gugwo ni ŋaŋuma ajinema.

27 MUSENGWA ali badanyaho amabbwa n'ebizimba n'amabute n'ohusiŋa ohutalehera, obulwaye obutaŋona ng'olu gaahola Abamisiri.

28 Era MUSENGWA aja hubaŋofuŋasa n'ohubalalusa emitwe ni mutategeera n'ebi muhola.

29 Oja humamaatanga mu muusi tangalwe hy'omuŋofu amamaata mu hiirema aye sooja hubona ngira. Mu hiisi ehi ohola, sooja hubitamo. Baja huhunyigirisa era hiisi hiseera baja huhukondolanga ni ŋaŋuma ahuyeeda.

30 “Oja husunanga omuhasi owohuhwa aye ng'abandi bamuhuniraho. Era oja hutongolanga enyumba aye solinenyuhamo. Olihoma emizabibbu mu endimiro aye sooja huhungulanga.

31 Baja husala enombe jijo n'obona aye sooja huhomba hu nyama. Era baja hunyaga nasugirya jijo aye erinuma alijihugoboheha. Abalabe babo baja huŋira etaama n'embusi jijo, ne erinuma alihuyeeda.

32 Balinira abasaani babo n'abahaana babo ohuhola owiidu aye n'olengereeye hulengerera. Era omwoyo gulihuluma aye olinuma amaani ohubanunula.

33 Abaatu ab'otaŋulirangaho, balirya ebirime ebi watuyanira ohulima. Oja hubonaabona ni bahutulugunya era balihubisya wubi.

34 Oligwa eralu olw'embeera embi eyi oliba nobitamo.

35 MUSENGWA aja huhudanyaho amabbwa ag'ehimaama. Mu butuufu gali hwana omubiri gugwo gwoosigwosi.

36 “MUSENGWA aja hubaŋamba, ewe ni habaha wuwo abanire mu buŋaŋanguse mu hyalo ehi ewe n'abasehulu babo mutamanyire. Era eyo mu buŋaŋanguse, mulijumirya abahatonda aba babbota mu misaala nomu mabaale.

37 Olifuuha njeho jababita, balihunyooma era olifuuha eduho mu mawanga gosigosi eyi MUSENGWA alihunjira.

38 “Olihomanga bingi aye wahungula bidiidiri olwohuba esige jirirya ebirime bibyo.

39 Oja huhoma endimiro ej'emizabbibbu era wajirabirira bulani aye soolinywa hu mwenge oba ohulyaho emizabbibbu, olwohuba ebisiisa birijirya.

40 Oja huba n'emisaala emizayiti hiisi njaatu aye olinuma amafuta ag'ohutambisa olwohuba jirikukumusa ebibala byajo.

41 Olisaala abaana abaseere n'abahaana aye solimenya ni nabo, olwohuba balibanjira mu bunjananguse.

42 Esige jija husihiirisa emisaala n'ebirime bibyo byosibyosi.

43 “Abalugendwa abaliba ni bamenyire ni neewe balyeyongera ohuba n'amaani aye ewe oli henderanga huhendera amaani.

44 Era abalugendwa abo balihunolanga aye ewe olinuma hiitu ehy'ohubanjola. Era baja huba mitwe jijo aye ewe oja huba muhira.

45 “Singa ogaana ohunuliirisa MUSENGWA Hatonda wuwo, ohugondera amagambi n'ebiragiro bibye ebi ahunjaaye, ebinwabo bino byosibyosi bija huhubaaho era bihusihiirise.

46 Ebiguudyo bino bija huba habonero ah'ohulabula eyiri ewe n'abaana babo emirembe n'emirembe.

47 Singa sojeeresanga MUSENGWA Hatonda wuwo n'ohweyaasa n'esangaalo olw'ebirani ebi ahunja.

48 Oja husigala n'oli muyala, n'olumwa enduno n'onuma hyohwambala era ni weyagira lujo, oja huhola owiidu ewa balabe babo aba MUSENGWA aja huhunjihira. Aja huhutaaho ehijoogi ehy'ehyoma mu gosi ohwola olu olisihiriha.

49 MUSENGWA aja huleeta egwanga eryanjaleeni era ery'olulimi olu otategeera, bahugwaho hya hanjugu.

50 Abaatu abo balinuma hisa era ba myoyo mibi, sibasasira basahulu n'owaana obunjere.

51 Abasirikale baawe baja hulya ebyayo ko n'ebirime bibyo era oja husihiiriha. Sibaja huhuleehera ngaano n'omwenge epiirano ohunja mu mizabbibbu, n'amafuta gomu mizayiti, n'enjombe n'etaama n'embusi ohwola olu olisihiriha.

52 Abalabe babo balyeswanigirisa ebibuga bibyo ohwola olu balihubbirano olukomera olu wesiga ohuhugagirira. Baja hweswanigirisa ebibuga byosibyosi mu hyalo ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahunja.

53 “Ohuhweswanigirisa ohu balabe babo bali hweswanigirisamo huli huleetera ohubonaabona woola n'ohudamba ehyohulya hyahunweremo n'ohulya abaana babo aba MUSENGWA Hatonda wuwo gaahunja.

54 Omusinde asinga ohuba ow'ehisa mu nywe alirya emere, n'omuhasi wuwe oyu genda oti hi, n'abaana babe abaliba ni bahiirino balamu ko ni mugandaawe, ni balengereeye.

55 Aligaana ohubanjaaho enyama y'omulala hu baana babe. Ehyo alihihola n'amanyire ati njajuma njandi aja hutusa ehyohulya olwohuba njuma ehyohulya ehindi mu hiseera ehyo ehi balabe balireeta hu bibuga bibyo.

56 Era n'omuhasi asingayo ohuba obulani era omunoono atasobola hugeesya amagulu amereere, aja hwima ni wamwe omuhoda era alirya abaana babe boosi ni balengereeye.

⁵⁷ Aja husaala ng'ahweha ehitanu n'omwana wuwe omwiwo olw'ohwenda ohubirya mu ngiso, geeme ni wamwe oyu genda oti hi era geema n'abaana babe. Ehyo alihihola olw'abalabe abaliba ni beswanigirihiise ebibuga.

⁵⁸ "Singa ogaana ohujamba amagambi gano gosigosi agali mu hitabo hino era wagaana ohutya MUSENGWA Hatonda wuwo ow'ejono era atiisa,

⁵⁹ MUSENGWA alihuleetera ewe n'abaana babo endwaye embi ejitajona. Era obulwaye owo, bulibaleetera ohugada.

⁶⁰ Era aja huhuleetera ohulwala obulwaye wosiwosi ow'e Misiri obu watyanga era olinuma bunonere.

⁶¹ MUSENGWA alihuleetera hiisi bulwaye n'ohubonaabona ohw'amaani ebi batanjandiiha mu hitabo ehy'amagambi hino ohwola olu oja husihiir-
iha.

⁶² Era wayire muliba bangi hy'emunyeenye, mulisigalano batotono olwohuba simwagondera MUSENGWA Hatonda wuwo.

⁶³ Ng'olu hyasangaasa MUSENGWA Hatonda wenywe ohubana ekabi gabaasa mweyongera obungi, atyo pwaliba musangaafu n'abasihiirisa. Era alibadyedyesa gabatusa mu hyalo ehi muli hwingiramo ohujira.

⁶⁴ "MUSENGWA alihusalanihisya mu mawanga gosigosi ohujwa ana ehyalo hitandihira ohwola ana hihoma. Ni muliba eyo, muja hujumirya abahatonda aba babaaja mu bisaala n'abomu mabaale, aba enywe n'abasehulu benywe mutamanyire.

⁶⁵ Era mu mawanga ago, simuja husuna ana hwihala anatuufu nan'ohujuumulira. Era MUSENGWA alibaleetera ohutya era mulinuma suubi mu bulamu wenywe.

⁶⁶ Mu bulamu wuwo soliba n'esuubi ohugobola mu mbeera endaji. Era oja hubanga mu hutya omuusi n'owiire.

⁶⁷ Mu mugamba oja hulomanga oti, 'Singa hy'egulo!' Ng'ehyegulo olome oti, 'Singa mu mugamba!' Ebyo ebi oliba n'obona, birihutiisanga.

⁶⁸ MUSENGWA ali hwagamy e Misiri mu maato, wayire galoma ati simugobolangayo. Ni munahoole eyo, mwabeene mulyenjaayo eyiri abalabe benywe, babagule mube beedu baawe aye sinanahabeeno ababagula."

29

Endagaano n'Abayisirayiri e Mowaabbu

¹ Bino nj'ebi Abayisirayiri baali n'ohuhola ohuhuuma endagaano eyi MUSENGWA galagira Musa ni baali e Mowaabbu, ohwongera hu ndagaano eyi gaahola ni nabo hu lusozi Horebbu.

² Musa galanga Abayisirayiri bosibosi gabaloma ati, "Mwabona byosi-byosi ebi MUSENGWA gaahola mu hyalo hy'e Misiri hu Falaawo n'abahungu babe ko n'abaatu babe bosibosi.

³ Mweboneraho n'emoni jenywe enyene MUSENGWA n'ahola obubonero owenunjisa ko n'ebyamaliholiho.

⁴ Aye n'ohwola olwa leero luno, MUSENGWA ahiiri hwigula emoni jenywe ohubona oba amatwi ohujulira, wayire ohutegeera hwenywe ko mwahamanya amahulu g'ebiitu ebyo.

⁵ Era MUSENGWA aloma ati, 'Emyaha amahumi ane, nabatangiirira mu lulafu aye ebyambalo byenywe sibyanabuha wayire ebirayito ohuhapuha.

⁶ Simwalya mere oba ohunywa omwenge ogw'emizabbibbu omuli ehimeesa hyosihyosi aye nabalabirira mwahamanya muuti ndiise MUSENGWA Hatonda wenywe.' "

7 Nga Musa aloma ati, “Ni hwola mu hifo hino, Sihoni habaha w’e Hesibboni ni Ogi habaha w’e Bbasani, batulumba ohutusoosa aye hwabanangula.

8 Hwanamba ehyalo hyawe, hwahinja ehiha hya Lubbeeni n’ehya Gaadi n’ehitundu hy’ehiha hya Manase.

9 “Olw’ehyo, mufubengaho ohuhuuma endagaano yino, ko mube n’ekabi mu byosibyosi ebi muhola.

10 Olwaleero mwemire mu moni ja MUSENGWA Hatonda wenywe, mwesimwesi abahulu b’ebiha byenywe, abatangirisi benywe, abanugi benywe n’abasinde mu Yisirayiri,

11 n’abahasi, abaana abanjere, n’abalugendwa ababa mu enywe ababanulira ekwi era ababasombera amaaji.

12 Olwaleero muli njano ohuhola endagaano ni MUSENGWA Hatonda wuwo ni weyama ohuyoheresanga era endagaano yino erimo n’ebinjwabo

13 n’ohubahahasa ti muli baatu babe, niye abe Hatonda wenywe ng’olu galayirira Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, abasehulu benywe.

14 Aye sindinywe mwenene aba ndi huhola ni nabo endagaano yino erimo n’ebinjwabo byawaho.

15 Ndi huhola endagaano yino ni nenywe abali njano mu moni ja MUSENGWA Hatonda weefe olwa leero luno era ko n’abejuhulu benywe ababahasaaale mu moni eyo.

16 “Muhebulira obulamu obu hwalimo mu hyalo hy’e Misiri era ng’olu hwabita mu mawanga agandi ohwola njano.

17 Mwabona eby’embiho ebibbote ohujwa mu mbaawo nomu mabaale nomu feeza ko nomu zaabbu ebi bajumirya.

18 Kola endagaano yino ni nenywe ko njanjumeno musinde oba omuhasi oba amago oba hiha oba gwanga, erinahabbaame ohujwa hu MUSENGWA Hatonda weefe, bajumirya abahatonda b’amawanga agandi. Era singa omuutu yesiyesi ahola atyo, aja huba hy’omulandira omululu era ogwita.

19 “Natabano anulira ebibono by’endagaano yino gedulinga mu mwoyo gugwe ati, ‘Ndi bulani nja hweholera ebyange ni njajuma amanyire.’ Ehyo hija hubaleetera ohusihiiraha mwesimwesi, abalaji n’ababi.

20 MUSENGWA saaja husoniya muutu hy’oyo. Aye MUSENGWA aja humuhangavula n’ehiruji. Ebinjwabo ebiri mu hitabo hino byosibyosi bija huba hu baatu abo era MUSENGWA aja husangula amasiina gaawe njaaasi w’egulu.

21 Era MUSENGWA aja humusolohesaho ebinjwabo byosibyosi ebiri mu ndagaano yino ebi banandiiha mu hitabo hino ehy’Amagambi.

22 “Mu mirembe ejomu moni, abejuhulu benywe n’abagwira ohujwa mu byalo ebyanjaleeni, baja hubona ebibonyoobonyo n’obulwaye obu MUSENGWA alireeta hu hyalo.

23 Ehyalo hyosihyosi hiriba oti bahyohyire era ni hiri gohe ni cumbi. Sibaja huhomangamo haatu hosihosi haahula era muja hunumamo n’enyaasi. Hija huba oti Sodoma ni Gomora, Aduma ni Zebboyimu, ebi MUSENGWA gasihiirisa n’ehiruji.

24 Amawanga gosigosi agabeswanigirihise galyebuusa gaati, ‘Lwahiina MUSENGWA aholire abaatu abo atyo? Hiina ehyamusungunasa ohwola ano?’

25 “Abaatu banahabagobolemo baati, ‘Ehyo hiriyo olwohuba babbwaga endagaano ya MUSENGWA Hatonda w’abasehulu baawe, eyi gaahola ni nabo nabatusa mu hyalo hy’e Misiri.

²⁶ Nibo batandiiha huñeeres a n'ohujumirya abahatonda aba baali ni batamanyire era aba MUSENGWA atabaloma hujumiryanga.

²⁷ C'ehyagira MUSENGWA galunira abaatu babe, gabaleetaho ebiñwabo byosibyosi ebi banandiiha mu hitabo hino.

²⁸ Mu busungu n'ehiruji, MUSENGWA gaatusa abaatu babe mu hyalo hyawe, ng'abaholoja mu hyalo ehindi ng'olu hiri hatyane.'

²⁹ "MUSENGWA Hatonda weefe ali n'ebiyama aye ebyo ebi gahwehula byefe n'abaana beefe emirembe n'emirembe, ko husobole ohugonderanga ebyo byosibyosi ebiri mu ndagaano yino."

30

Ebi muutu ali n'ohuhola ohusuna ekabi

¹ Ng'ano Musa geyongera aloma ati, "Mu moni eyo, n'obanga n'ekabi oba ebiñwabo ebitaaye mu moni jijo, ebija hubano, ne wabihebulira n'oli eyo mu mawanga eyi MUSENGWA Hatonda wuwo aliba n'ahudanyire,

² ng'ogobola eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo, ewe n'abaana babo n'omwoyo gugwo gwsigwosi n'obulamu wuwo wosiwosi, wagondera ebiragiyo bibye byosibyosi ebi kuna olwa leero,

³ MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhunambira ehisa gahuhumbaania nindi ohunwa mu mawanga gosigosi eyi aliba n'ahusalanihisiye.

⁴ Wayire aliba ahusalanihisiye mu byalo ebyanjaleeni eyo, MUSENGWA Hatonda wuwo alihuhumbaania gahugobosano.

⁵ Aja huhugobosano mu hyalo ehi basehulu babo baalimo, weesi omenyemo. Era aja huhuna ekabi era ahwase ohuhira abasehulu babo.

⁶ MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhomola omwoyo gugwo n'ejabaana babo, ko wahamwenda n'omwoyo gugwo gwsigwosi n'obulamu wuwo wosiwosi, weyongere ohumenya mu hyalo ehyo.

⁷ Era MUSENGWA Hatonda wuwo aja huta ebiñwabo ebyo byosibyosi hu balabe babo.

⁸ Nindi oligondera MUSENGWA era wahuuma ebiragiyo bibye byosibyosi ebi kuna olwa leero.

⁹ MUSENGWA Hatonda wuwo aja hubana ekabi mu byosibyosi ebi muhola, wasaala abaana eduuli, n'ebiyayo bibyo byeyongera ohwala era waasa n'emere. Hirisangaasa MUSENGWA ohubana ekabi ng'olu hyamusangaasanga ohuna abasehulu babo.

¹⁰ Singa ogonderanga MUSENGWA Hatonda wuwo era wahuuma ebiragiyo n'amagambi gage, aga banandiiha mu hitabo ehy'Amagambi era wagobola eyiri MUSENGWA Hatonda wuwo n'omwoyo gugwo gwsigwosi n'obulamu wuwo wosiwosi, aja huhuna ekabi.

Ohufa oba obulamu

¹¹ "Ehiragiyo hino ehi kuna olwa leero sihigosi oba ti hiri njaleeni sosobola hwolayo.

¹² Sihiri mwigulu ko webuuse oti, 'Nj'ani anahatiine mwigulu agobole gandomere nahahigondera?'

¹³ Era sihiri yingereha w'enyanya ko webuuse oti, 'Nj'ani aja hwambuha enyanja ahindetere sobole ohuhigondera?'

¹⁴ Aye ehibono ehyo hihuli njaapi, hihuli mu hanwa nomu mwoyo gugwo, kale higondere.

¹⁵ "Olwaleero taaye mu moni jijo obulamu n'ekabi, ohufa n'ohusihirira.

¹⁶ Hiri hiityo olwohuba kulagira olwa leero ohwendanga MUSENGWA Hatonda wuwo, ohugonderanga mu magira gage n'ohuumanga amagambi

n'ebiragiyo bibye byosibyosi, ko MUSENGWA Hatonda wuwo ahunje ekabi waale mu hyalo ehi otiina ohunira ng'omunuluko.

¹⁷ “Aye omwoyo gugwo ni guja humunwaho, wamujeemera era singa otiina mu by'ohuhubba amafuha wajumirya abahatonda abandi,

¹⁸ mu butuufu kulomera olwa leero luno ti oja husihiirira. Sooja humenya hiseera hirenji mu hyalo eyi oli hutiina ohwambuha olwabi Yoludaani ohusuna omunuluko.

¹⁹ “Olwaleero luno, ndanga egulu n'ehyalo ohuba bajulizi ti taaye mu moni jijo obulamu n'ohufa, ekabi n'ebinwabo. Olw'ehyo, tobola obulamu, wahaba n'ekabi ko ewe n'olulyo lulwo mube balamu.

²⁰ Yendanga MUSENGWA Hatonda wuwo, omunulirenga era omwenje. Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA nj'obulamu wuwo era aja huhuletera ohuwangaala mu hyalo ehi galayira ohunja Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, abasehulu babo.”

31

Yoswa asikira Musa

¹ Ng'ano Musa geyongera aloma Abayisirayiri bosibosi ati,

² “Ese njaahani ndi n'emyaha cikumi nabiri. Sikisobola huba mutangirisi wuwo, ne MUSENGWA gandoma ati, ‘Sooja hwambuha lwabi Yoludaani.’

³ MUSENGWA Hatonda wuwo omwene aja huhutangirira ohwambuha Yoludaani, aja husihiirisa amawanga ago era obanangule. Yoswa njaja huhutangirira ng'olu MUSENGWA gaaloma.

⁴ Era MUSENGWA alisihiirisa abaatu abo ng'olu gasihiirisa Sihoni ni Ogi, abahabaha b'Abamooli.

⁵ MUSENGWA alinayyo abaatu abo mu mihono jenywe era obaholanga byosibyosi ng'olu gahulagira.

⁶ Guma omwoyo, otatya era otanjwamo maani olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo ali ni neewe. Salihuleha era salihwabulira.”

⁷ Ng'ano Musa alanga Yoswa, amuloma mu moni j'Abayisirayiri bosibosi ati, “Otatya, guma omwoyo, olwohuba oja hutangirira abaatu bano ohutiina mu hyalo ehi MUSENGWA galayira ohunja abasehulu benywe era ewe oja hubanjamba eminuluko jaawe.

⁸ MUSENGWA omwene aja huhutangirira era aja huba ni neewe. Saaja huhuleha era salihwabulira. Otatya era otanjwamo maani.”

Amagambi ag'ohusomanga hiisi myaha omusanvu

⁹ Nga Musa anandiiha amagambi ago, aganjamba abasengi abasaani b'Abaleevi n'abatangirisi bosibosi aba Yisirayiri. Abaleevi abo nj'ababbedanga esanduuku ey'endagaano ya MUSENGWA.

¹⁰ Ng'ano Musa abalagira ati, “Hiisi myaha omusanvu olu jinwaho, ehiseera ehy'ohusoniya abaatu amabanja, hu Mbaga ey'Ebitiira,

¹¹ Abayisirayiri bosibosi olu banahumbaanenga ohujumirya MUSENGWA Hatonda wenywe, mu hifo ehi aliba n'atobooye ohumujumirihisyangamo, muja husomanga Amagambi gano Abayisirayiri bosibosi ni banjulira.

¹² Muhumbaanianga abaatu bosibosi: abasinde n'abahasi n'abaana abanjere n'abalugendwa ababa ni bamenya mu bibuga byenywe, banjulire era beege ohutyanga MUSENGWA Hatonda wenywe, bafubengaho ohunamba amagambi gano gosigosi.

¹³ Era muholanga muityo ko abaana baawe abaliba ni bahiiri hunjulirangaho bahatyanga MUSENGWA Hatonda wenywe emirembe

n'emirembe mu hyalo ehi mutiina ohwambuha Yoludaani munjire eminjuluko."

Ebi MUSENGWA gasembyayo ohulagira Musa

¹⁴ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, "Naaahani ehiseera hihyo ehyohufa, hyolire. Langa Yoswa, mutiine mu Weema ey'Ohwagananirangamo, mulaabbire." Era nga Musa ni Yoswa batiina mu Weema ey'Ohwagananirangamo.

¹⁵ Nga MUSENGWA gebonesa eyi bali n'ali mu hireri ehyali oti siiro. Era esiiro eyo, yemeerera namugulu w'olwigi lw'eweema eyo.

¹⁶ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, "Oli huupi hufa olonde hu basehulu babo. Abaatu bano sibaliba besigwa eyi ndi era balibwaga endagaano eyi nahola ni nabo. Baja hujumirya abahatonda abomu hyalo eyi batiina ohumenya.

¹⁷ Ndibalunjira mu hiseera ehyo. Nja hubanjwaho kene mbehwehe, babasihiirise. Ohubonaabona n'ebigosi bingi biriboolaho. Hulwo balyebuusa baati, 'Ebigosi bino sibitwolireho olwohuba Hatonda saali njalala ni neefe?'

¹⁸ Era nja hubehweha olw'ebibi byosibyosi ebi baliba ni baholire, olwohuba baliba bajumirya abahatonda abandi.

¹⁹ "Kale munjandiihe olwembo luno era olusomesa Abayisirayiri, lube bujulizi njagati wange n'Abayisirayiri.

²⁰ Hiri hiityo olwohuba ni ndibanjira mu hyalo ehihuluhuta amabeere n'omudugere, ehi nalayira ohunja abasehulu baawe, baba ti balya ni beguta era bali bulanj, baja hutandiha ohujumirya n'ohunjeeresanga abahatonda abandi ni baanyooma era babbwaga endagaano yange ni nabo.

²¹ Ehiseera ehyo, ohubonaabona n'ebigosi ni biri babitiiriraho obungi, olwembo olwo luja huba bujulizi, olwohuba n'abejuhulu baawe baliba balumanyire. Hiri hiityo olwohuba manyire ehi banjeega ohuhola ni kiiri n'ohubanjira mu hyalo ehi nalayira ohubanja."

²² Olw'ehyo, Musa ganandiiha olwembo olwo hu ludaalo olwo, ng'alusomesa Abayisirayiri.

²³ Nga MUSENGWA alaabbira Yoswa omusaani wa Nuuni ati, "Guma omwoyo era otanjwamo maani, olwohuba oja hunjira Abayisirayiri mu hyalo ehi nalayira ohubanja. Ese samwene, nja huba ni neewe."

²⁴ Musa ni gahena ohunandiiha amagambi ago mu hitabo, nahenire hiisi hiitu,

²⁵ ng'alagira Abaleevi ababbedanga esanduuku ey'endagaano ya MUSENGWA ati,

²⁶ "Munjire ehitabo hino ehy'amagambi, muhite hutulo w'esanduuku ey'endagaano ya MUSENGWA Hatonda wenywe, hibenga bujulizi ohubalumiirisa.

²⁷ Hiri hiityo olwohuba manyire ng'olu muli bajeemu era bahahanyafu, mubaaye mujeemera MUSENGWA ni kiiri mulamu aye mulyosanje ni fuuye!

²⁸ Mundangire abahulu b'ebiha byenywe bosibosi n'abatangirisi benywe, bahumbaane mbalomere ebibono bino, egulu n'ehyalo bibe bajulizi,

²⁹ olwohuba manyire ti oluvanyuma lwange ohufa, mulicuuha mwanjwa hu ebi mbalagira ohuhola. Era eyi buuja mu moni eyo, ebigosi biribaajira olw'ohuhola ebitoola mu moni ja MUSENGWA, mwamuletera ohubalunjira."

³⁰ Nga Musa agobolamo ebibono by'olwembo olwo byosibyosi ohunwa aña lutandihira ohwola aña luhoma, Abayisirayiri bosibosi ni bategire amatwi.

32

Olwembo lwa Musa

- ¹ “Ewe egulu, tegere ohutwi ndome,
era leha ehyalo hinjulire ebindoma.
- ² Esolesa yange yitonye hy'efula,
ebi ndoma bigwe hy'olume,
hy'efula eyigwa obulani hu nyaasi egondi,
eyi basasalya hu nyaasi enere.
- ³ Nja hulangirira esiina lya MUSENGWA,
mbutule ng'olu Hatonda weefe ali w'amaani.
- ⁴ “MUSENGWA nj'olwanda,
ebi ahola binjumaaho hamogo,
era n'asala esonga sigehubbira.
Hatonda mwesigwa era w'amazima,
ahola ebituufu era ebirunamu.
- ⁵ Abaatu babe sibesigwa,
era sibasaana n'ohuba baana babe.
Aye bafuuhire badulingi,
abaatu ab'omulembe omugodami.
- ⁶ MUSENGWA mumusasula muutyo,
enywe abaatu abasirusiru era abanjuma magesi?
MUSENGWA sinje senywe owabatonda?
Sinje owabafuula egwanga?
- ⁷ “Muhebulire ebiseera ebyahale,
munjege hu mirembe ejahale.
Mubuuse abasenywe babalomere,
abasehulu benywe babalomere ebyaliño.
- ⁸ MUSENGWA oyo Ali Namugulu Obugali
ni gaña amawanga eby'obusika,
olu gaawulamo abaatu,
ng'ataño esalo jaawe
ni geema hu bungi
w'abaana ba Yisirayiri.*
- ⁹ Ne MUSENGWA omwene,
nje Hatonda w'Abayisirayiri,
abejuhulu ba Yakobbo.
- ¹⁰ “Gabagaana mu lulafu enjuma baatu,
ni mugendaana mu mbeño,
gabahumbaania ng'abalabirira,
hy'omuutu alabirira
emunge y'emoni yiye.
- ¹¹ Hya hanjugu ng'olu asomesa owaana waayo ohuguluha,
gabunira mu bbanga,
era gahena gataño amabanya ohubunonia ohugwa,

* 32:8 32:8 Oba ba Hatonda.

- ni MUSENGWA yeesi pwahola atyo
ohuŋonia Abayisirayiri.
- 12 MUSENGWA yeŋene nj'owabatangirira,
era eŋuma hatonda obundi owabayeeda.
- 13 “Gabaŋa ohuba abanugi
mu hyalo ehy'esozi,
nga balya ebibala
ebi balima mu ndimiro.
Bagaana omudugere
mu mabaale,
era emizayiti jaawe jahula
mu mabaale.
- 14 Eŋombe n'embusi jaawe
janwamo amabeere ameene amangi,
jinwamo amabeere ameene amangi ag'eŋombe,
n'emiigu n'embusi engeji,
j'embege endani
n'engaano yoosi endani ohuŋwa e Bbasani.
Banywa omwenge ogwomu mizabbibbu
omulando hyamafugi.
- 15 “Aye Yesuramu† mangu nyo
bafunduŋala nga bafuuha bajeemu.
Baalya emere beguta,
nga banwa hu wabatonda,
era banyooma Olwanda,
Omunonosi waawe.
- 16 Bamuleetera ewuba,
olw'ohujumirya abahatonda abandi.
Bamuleetera ehiruŋi
olw'ohujumirya ebiitu ebibbote.
- 17 Banongera emisambwa, ejitali Hatonda,
abahatonda aba baali ni batamanyire,
abahatonda aba baali ni bahamanyanga,
aba basehulu baawe batajumiryanga.
- 18 Sibahebulira oyo Olwanda owabatonda,
bebirira Hatonda owabawumba.
- 19 “MUSENGWA ni gahibona gabaluŋira.
Abaana babe abahaana n'abaseere bamusuŋuŋasa.
- 20 Ng'abaloma ati, 'Nja hubehweha,
ko mbone ng'olu banahahenerese,
abo abatali besigwa,
abaatu b'omulembe omugodami.
- 21 Bapambisa ewuba ni beena ebitali Hatonda.
Basuŋuŋahise ni besiga ebiitu ebibbote.
Keesi nja hubanamba ewuba,
ni ndumirwa abaatu aba muŋeega muuti mbo banuma punga yiita
hiswa.
Nja hubaleetera ohuluŋa

† 32:15 32:15 *Yesuramu* litegeesa liiti *Omuluŋamu*. Gaali aloma hu Yisirayiri.

- olw'egwanga ly'abo abanubeebe.
 22 Obusungu wange wohya hy'omuliro
 ogwohya hiisi ehiri hu hyalo.
 Era gwohya ohwola emagombe njaasi eyo,
 gwohya emisingi j'esozi.
 23 Ndi babungihaho ebigosi
 era nja hubaheneraho obusaale wange.
 24 Nja hubanindhira enjala n'omusuuja,
 obulwaye owahabi buja hubahenano.
 Nja hunindiha esolo ekambwe jibalye,
 n'emisota ej'obusagwa jibabooje.
 25 Baja hufira ebulafu mu nguudo
 n'omugati mu nyumba obuti buja hubanamba,
 abaseere n'abahaana,
 omuhayire ow'efi
 n'omuñere owooka,
 baja hufanga hufa.
 26 Hani nabaheneeyeno
 erala hu hyalo,
 nabuleno abahebulira.
 27 Aye sinendire abalabe baawe ohwepaaha mbo
 nj'ababahenireno.
 Baja huloma baati,
 "Olw'amaani geefe hubananguuye,
 MUSENGWA sinje aholire ebyo." ' ' "
- 28 Nga Musa geyongera aloma ati,
 "Yisirayiri gwanga ly'abaatu abanubeebe,
 banuma hutegeera.
 29 Singa balimo amagesi bahategeeye
 ehyo ehija huboolaho.
 30 Omulabe mulala abbinga atye Abayisirayiri olukumi,
 oba abalabe babiri bafulumusa omutwalo,
 ohutusaho oyo Olwanda n'abanayeeyo,
 ohutusaho nga MUSENGWA abalehireeno?
 31 Abalabe beefe bamanyire baati abahatonda baawe
 sibamaani hy'Olwanda lwefe.
 32 Abalabe beefe bali hy'endimiro j'emizabbibbu
 eji bahoma e Sodoma ni Gomora,
 emizabbibbu ejiri n'obutwa n'ebibala byajo birulu.
 33 Omwenge gwajo guli hy'obusagwa w'emisota,
 wiita hy'obusagwa w'efulugundu.
- 34 "MUSENGWA aloma ati,
 'Sindihubiiha ebiitu ebyo byosibyosi
 ni mbihweha mu sitoowa yange?
 35 Ohwegalula hwange, ndibesasula.
 Ebiseera bija hwola bagwe,
 oludaalo olw'ohubonaabona luboolireeho.'
- 36 "MUSENGWA aja hununula abaatu babe,
 era saaja hubasalira musango.

Aja huṅambira abañeeresa babe ehisa,
 olu alibona ni baṅoyemo amaani,
 era ni ṅaṅumamo asigaaye, omusibe n'owedembe.

³⁷ MUSENGWA alibabuusa ati,
 'Abahatonda benywe bali ṅe,
 ab'amaani aba mwesiganga?

³⁸ Abahatonda abalyanga amasavu g'enjongo lyenywe,
 era banywa omwenge ogw'emizabbibbu ugu mwabanjanga?
 Baaje babayeede, babahuume.

³⁹ Ese samwene ndiise era ṅaṅuma hatonda wundi.
 Ese ndiise owiita era ndiise agaba obulamu.

Fumita era naṅonia
 ṅaṅuma asobola ohunyagulaho
 ehiba ni hiri mu buṅangi wange.

⁴⁰ Ngolola omuhono gwange
 ṅamugulu nalayira ti,

"Ng'olu ndi ndiise omwene bulamu
 emirembe n'emirembe,

⁴¹ nja huṅagala epiima yange emasamasa,
 mbone ti ṅabaano ohutehubbira.

Nja hwesasusa abalabe bange,
 nja huboneresa abatanyenda.

⁴² Obusaale wange bulihwana amafugi,
 n'epiima yange eja hunabulanabula emibiri.

Nja huhenano hiisi oyu pamba,
 era nja husalaho emitwe j'abatangirisi baawe." ' "

⁴³ Nga Musa geyongera aloma ati,
 "Enywe amawanga, musanjalye olw'esangaalo,
 musangaale n'abaatu ba MUSENGWA,
 aja hwesasusa olw'abaneeresa babe,

aja hwegalula abalabe babe
 aja husoniṅa abaatu babe."

⁴⁴ Nga Musa atiina ni Yoswa omusaani wa Nuuni agobolamo ebibono
 by'olwembo, abaatu ni baṅulirisa.

⁴⁵ Era Musa ni gahena ohulomera Abayisirayiri ebibono ebyo byosibyosi,
⁴⁶ ng'abaloma ati, "Muṅeegenga hu biitu byosibyosi ebi mbalagiiye olwa
 leero, mulagire n'abaana benywe bafubengaho ohwoheresa byosibyosi
 ebiri mu magambi ago.

⁴⁷ Esolesa yino sibibono ebinambulamo, olwohuba ebiitu bino
 bibaleetera obulamu. Mubigondere ko muwangaale mu hyalo ehi muja
 hwambuha olwabi Yoludaani ohunira."

MUSENGWA aloma Musa atiine eyi aja hufira

⁴⁸ Nga hu ludaalo olwene olwo MUSENGWA aloma Musa ati,

⁴⁹ "Tiina hu sozi ej'e Abbariimu, hu lusozi Nebbo mu hyalo hy'e
 Mowaabbu, ohuupi n'ehibuga Yeriko, olengere ehyalo hy'e Kanani, ehyalo
 ehi ndi huṅa Abayisirayiri ohuba obusika waawe.

⁵⁰ Hu lusozi olwo, oja hufira eyo otiine wegaate hu basehulu babo, ng'olu
 mugandawo Alooni gafira hu Lusozi Hoori, ng'atiina hu basehulu babe.

⁵¹ Hiri hiityo olwohuba enywe mwembi simwali besigwa eyi ndi mu moni j'Abayisirayiri ni mwali hu maaji g'e Meribba Kadesi, mu lulafu lw'e Ziini, simwatamo n'ono.

⁵² Olw'ehyo, oja hulengera ehyalo ehi ndi hunja Abayisirayiri aye sooja hu hyolamo."

33

Musa asabira ebiha bya Yisirayiri ekabi

¹ Musa, omuutu wa Hatonda n'ahiiri hufa, gasabira Abayisirayiri ekabi ati,

² "MUSENGWA ganjwa hu lusozi Sinaayi, geeha ohutuyeeda era ganjwayo hy'esaawa gaaduha ohunjwa e Seyiri, era gaaduha ohunjwa hu lusozi Parani.

Ekumi n'ekumi j'abamalayika babe baali ni naye, n'omuliro ogwaduha ni gumuli mu mehiriro.

³ Mu butuufu MUSENGWA genda abaatu babe abawufu. Era ahuuma ababe.

Olw'ehyo humuhubbira amafuha era hugondera ebiragiyo bibye.

⁴ Hugondera amagambi aga Musa gatunja, amagambi ago hiitu hy'omuendo bugali eri egwanga lya Yakobbo.

⁵ MUSENGWA gafuuha habaha wa Yesuramu,* olu biha n'abatangirisi Bayisirayiri bahumbaana."

⁶ Musa gaaloma hu hiha hya Lubbeeni ati, "Leha abaatu ba Lubbeeni batafa wayire baatu batono."

⁷ Hu hiha hya Yuda galoma ati, "MUSENGWA njulira ohulira hwa Yuda. Bagobose njalala n'ebiha ebindi.

Basoolere, O MUSENGWA, era obanjonie abalabe baawe."

⁸ Hu hiha hya Baleevi galoma ati, "MUSENGWA, hwehula ohwenda huhwo n'obitira mu Wurimu ni Samimu. N'obita mu banjeeresa babo

Abaleevi abesigwa, wabagesesya e Maasa.

Era wabategeera oti batuufu eyo hu maaji g'e Meribba.

⁹ Abaleevi balaga baati ewe ohira abasaaye baawe, n'abaganda baawe era n'abaana baawe.

Baanjulira ebiragiyo bibyo, bahuuma endagaano yiyo.

¹⁰ Baja husomesa Yakobbo ohugondera ebiragiyo, Yisirayiri ohunjamba amagambi gago. Adunyisa obubbaani hu hituuti hihyo.

¹¹ O MUSENGWA yeeda ehiha hyawe ohuba n'amaani, Era ebi bahola bihusangaase.

Tetenula abalabe baawe, abo ababacaawa

* 33:5 33:5 Yesuramu litegeesa liiti Omulunamu. Gaali aloma hu Yisirayiri.

- batagobolamo hwinyoha nindi.”
- 12 Hu hiha hya Bbenjamini gaaloma ati,
 “Hino nj’ehiha ehi MUSENGWA genda era ahuuma.
 Abagadirira hiisi haseera
 era anaabenga mu bo.”
- 13 Hu hiha hya Yosefu gaaloma ati,
 “MUSENGWA aje ehyalo hyawe efula,
 ahije amaaji aganjwa mwiroba.
- 14 Ehyalo hyawe hibeemo ebibala
 ebi mumwi guleetera ohulaba,
 era libemo ebiranj ebya hiisi makungula.
- 15 Leha engingi jaawe ekalekale
 munwemo ebiranj.
- 16 Ehyalo hyawe hiijule ebiranj byereere
 ebi bulanj wa MUSENGWA buna ekabi,
 oyo owalomera mu hadenjo
 ahaaduha omuliro.
 Ekabi jino jibe hu Yosefu,
 olwohuba gaali mutangirisi mu baganda babe.
- 17 Yosefu ali n’amaani
 hya g’ebunwa y’enjombe,
 ali n’ameega hy’agembogo.
 Ameega gago, nj’emitwalo j’Abamanase,
 nj’emitwalo n’emitwalo j’Abefulayimu.
 Agagunyisa amawanga,
 era agasindigirisa eyo eyi hyalo hihoma.”
- 18 Hu biha bya Zebbulooni ni Yisikaali gaaloma ati,
 “Leha Zebbulooni abe w’ekabi mu byamaguzi gage hu nyanja,
 era leha obunjinda wa Yisikaali weyongere engo.
- 19 Baliranga abamawanga agandi
 ohutiina hu lusozi lwawe,
 era banjaye enjongo etuufu.
 Basuna eby’obunjinda waawe mu nyanja,
 nomu mujehe hwigobo.”
- 20 Hu hiha hya Gaadi gaaloma ati,
 “Anjeewe enjono Hatonda oyo owagalanya ehyalo hya Gaadi.
 Gaadi awundala hy’epologoma,
 ohunawulanawula omuhono
 oba ehyanj hyohu mutwe gw’omuutu.
- 21 Banjira ehitundu ehihirira erala obulanj,
 bamubiihira omugabo gw’omunugi.
 Abatangirisi ba Yisirayiri ni bahumbaana njalala,
 Gaadi gaahola ebiranjamu ebi MUSENGWA genda era ebigalagira
 Abayisirayiri.”
- 22 Hu hiha hya Daani gaaloma ati,
 “Daani ali hy’enyana y’epologoma,
 Atuumatuuma ohunjwa e Bbasani.”
- 23 Hu hiha hya Nafutaali gaaloma ati,
 “Nafutaali, MUSENGWA ow’ehisa
 ahunjaaye ekabi nyingi.
 Ehyalo hihyo hinjwa mu mehiriro hu nyanja ey’e Galilaaya.”
- 24 Hu hiha hy’Aseri gaaloma ati,

- “Aseri ali n’ekabi ohuhira ebiha ebindi.
 Leha abe muhoda eyiri abaganda babe.
 Era ehyalo hihye hiijule amafuta g’emizayiti.
- 25 Ebibuga bibye bibeho obuhuumi w’enjigi
 ej’ehyoma n’ejehihomo.
 Era amenyenga mu miyaaya.
- 26 “Enywe Yesuramu,[†]
 enjuma hatonda ali hya Hatonda wenywe,
 owefuga hwigulu mu bbanga,
 mu nono ery’amaani ohubayeeda.
- 27 Hatonda ow’emirembe n’emirembe,
 nj’ehyehwehero hyenywe.
 Emihono jije ej’emirembe n’emirembe
 nj’eki baderera.
 Abbinga abalabe benywe,
 ng’abaloma ati, ‘Mubasihiirise.’
- 28 Olw’ehyo, Yisirayiri yija humenya mu miyaaya,
 abejuhulu ba Yakobbo banabenga n’obuhuumi
 mu hyalo omuli engaano n’omwenge gw’emizabbibbu,
 ni bahijuhirira n’olume ohunwa mwigulu.
- 29 Wesimire ewe Yisirayiri!
 Nj’ani obundi ali hy’ewe,
 egwanga eri MUSENGWA anojola?
 MUSENGWA nj’engabo,
 era nj’epiima yenywe eyibanja obunangusi!
 Abalabe benywe baaja ni batya,
 era oja hubatyakirira hu migongo.”

34

Ohufa hwa Musa

- ¹ Ng’ano Musa anjwa mu hifo anagwalaali e Mowaabbu, nga gambuha hu lusozi Nebbo, namugulu wa Pisiga, ohwola e Yeriko. Nga MUSENGWA amulaga ehyalo hyosihyosi ehy’e Giliyaadi, ohwola e Daani,
- ² n’ehitundu hyosihyosi ehya Nafutaali, n’ehyalo hya Efulayimu ni Manase, n’ehyalo hyosihyosi ehya Yuda, ohwola ebugwalyuba hu nyanja Meditereniani,
- ³ n’e Negevu nomu hiiho hya Yoludaani ehy’e Yeriko, ehibuga hy’esaasa, ohwola e Zowaali.
- ⁴ Nga MUSENGWA aloma Musa ati, “Ehyo nj’ehyalo ehi nalayirira Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo ti, ‘Ndihiya olusaaye lulwo.’ Nahani kulehire ohirengere huhirengera n’emoni jijo aye sooja hwambuha hutiinamo.”
- ⁵ Ng’ano Musa omunjeeresa wa MUSENGWA, afira eyo mu hyalo hy’e Mowaabbu, ng’olu MUSENGWA galoma.
- ⁶ Nga MUSENGWA amusiiha mu hiiho mu hyalo hy’e Mowaabbu huupi n’ehibuga Bbesi Pewori. Aye n’ohwola hatyane, nanjuma amanyire ehifo ehyene n’ehyene anja bamusiiha.
- ⁷ Anja Musa gafira, gaali anesa emyaha cikumi nabiri. Cooka gaali ahibona bulani era n’ahiiri n’amaani.

[†] 33:26 33:26 Yesuramu litegeesa liiti *Omulunamu*. Gaali aloma hu Yisirayiri.

⁸ Abayisirayiri balira Musa ohuhena endaalo amahumi adatu e Mowaabbu, ohwola ehiseera ehy'ohulira ni hyanwaho.

⁹ Yoswa omusaani wa Nuuni geejula amagesi olwohuba Musa gaali amutayeeho emihono. Kale Abayisirayiri bagondera Yoswa era banamba n'amagambi aga MUSENGWA gaŋa Musa.

¹⁰ Sinabangaŋo naabbi mu Yisirayiri ali hya Musa, oyu MUSENGWA gaalomanga ni naye moni hu moni.

¹¹ MUSENGWA gaatuma Musa ohuhola ebyamaliholiho n'ebyenunjisa hu habaha w'e Misiri n'abatangirisi babe n'ehyalo hihye hyosihyosi.

¹² Era ŋaŋuma naabbi owundi yesiyesi owahola eby'amaani era ebitiisa hya Musa, Abayisirayiri bosibosi ni babona.

Ehitabo hya Yoswa Yoswa Enyanjula y'Ehitabo hya Yoswa

Ehitabo hya Yoswa hyeyongera n'olunayo olunamba hu gwanga lya Yisirayiri ni hitagihira aña hitabo hy'Amagambi Olwohubiri n'Ohubala byagama. Abayisirayiri batagihira ebuḅwalyuba w'olwabi Yoludaani, basomoha ni batiina ohusuna emiḅuluko jaawe ebugwalyuba. Yoswa omusika wa Musa n'abatangirira ohwoheresa ehi Hatonda gasubisa abejuhulu ba Yibbulayimu ati aja hubaḅa ehyalo hy'e Kanani (Etandiha 12:7).

Ebiitu ebyaliḅo mu hitabo hya Yoswa babiteberesa ohuba ni byaliḅo mu 1250 B.C, ejaali ng'emyaha ane oluvanyuma lwa Ramasesi ohuḅuga mu Misiri. Ramesesi nje habaha oyu baḅeega baati nj'owaali n'anuga mu biseera omu Abayisirayiri baḅunuhiramo ohuḅwa e Misiri (Ohuḅunuha 1:11).

Ehitabo hya Yoswa hitulaga engeri eyi Hatonda anoḅolamo abaatu babe era hitulengesa ti ḅaliḅo etalo eji huteehwa ohusoola huḅangule. Hitwoleha Yesu ng'olu alinoḅola abaatu ba Hatonda mu huḅangula Sitaani n'ehibi mu hyalo.

Yoswa agobola mu magulu ga Musa ng'omutangirisi

¹ Oluvanyuma lwa Musa omuḅeereswa wa MUSENGWA ohufa, MUSENGWA galoma Yoswa omusaani wa Nuuni era omuloobera wa Musa ati,

² "Musa omuḅeereswa wange afuuye. ḅaahani ewe n'Abayisirayiri bosibosi, mwetegehe mwambuhe olwabi Yoludaani, mwingire mu hyalo ehi ndi huupi hubaḅa.

³ Ng'olu nasubisa Musa, nja hubaḅa hiisi hifo ehi mulyolamo.

⁴ Olwaha lw'etwale linyewe luja huḅwera mu lulafu ohwola hu lusozi Lebbaḅoni, nindi luḅwe hu lwabi olubbala olu balanga baati Yufuleeti e buḅwalyuba lubite mu hyalo hy'Abahiiti, ohwola hu Nyanja Meditereniani e bugwalyuba.

⁵ ḅaḅuma muutu wayire mulala olisobola ohuḅangula endaalo josijosi ej'obulamu wuwo. Nja huba ni neewe ng'olu mbaaye ni mba ni Musa. Sinjahuhuleha oba ohuḅubba omugongo.

⁶ Guma omwoyo era otatya olwohuba oja hutangiriira abaatu abo, basikire ehyalo ehi nasubisa ohuḅa abasehulu baawe.

⁷ "Guma omwoyo era otatya. Wegenderesanga ohugondera amagambi gosigosi aga Musa omuḅeereswa wange gaahuḅa. Sogaḅwangaho watiina eyi oba eyi, wahaḅangula hiisi aña onatiinenga.

⁸ Ehitabo ehyo ehy'Amagambi, ohisomanga habuhyabuhya. Onegaḅa hu birimo omuusi n'owiire era wegenderesanga ohugondera hiisi hiitu ehi baḅandiihamo. Hija huhuleeteranga ohuhulahulana bugali.

⁹ Kulomire, guma omwoyo era otatya. Otaḅwamo maani olwohuba MUSENGWA Hatonda wuwo, aja hubaḅa ni neewe hiisi aḅ'onatiinenga."

Yoswa alagira abatangirisi

¹⁰ Nga Yoswa alagira abatangirisi ati,

¹¹ “Mutiine mu kambi mulomere abaatu muuti, ‘Mutegehe emere olwohuba mu ndaalo edatu ohuŋwa hatyane muja hwambuha olwabi Yoludaani, mutiine mwesunire omuŋulukoko ogo MUSENGWA Hatonda wenywe ali hubaŋa.’ ”

¹² Nga Yoswa aloma ab’ehiha ehya Lubbeeni n’ehya Gaadi n’ehitundu hy’ehiha hya Manase ati,

¹³ “Muhebulire ehiragiŋo ehi Musa omuŋeereswa wa MUSENGWA gabaŋa olu gabaloma ati, ‘MUSENGWA Hatonda wenywe aja hubaŋa ehifo eh’ohuŋuulumiramo era aja hubaŋa ehvalo ehiri ebuŋwalyuba w’olwabi Yoludaani.

¹⁴ Abahasi n’abaana abanere n’ebyayo byenywe bija husigala ŋano, aye abasinde ab’amaani abetegefu baja hwambuha n’ebisoosa batiine mu lutalo bayeede abalebe benywe,

¹⁵ ohwola olu balihena ohusuna anohumenya ebugwalyuba w’olwabi Yoludaani, ehvalo ehi MUSENGWA Hatonda wenywe gabategehera. Ni mulihena nga enywe mwagamayo mumenya ebuŋwalyuba w’olwabi Yoludaani, mu hvalo ehi Musa omuŋeereswa wa MUSENGWA gabaŋa.’ ”

¹⁶ Ng’ano bagobola mu Yoswa baati, “Byosibyosi ebi otulagiye, huja hubihola era hiisi ana onatutumenga huja hutiinanga.

¹⁷ Ng’olu hwagonderanga Musa mu hiisi hiitu, weesi huja huhugondera. Hulomba hirala MUSENGWA Hatonda wuwo abenga ni neewe ng’olu abaaye naaba ni Musa.

¹⁸ Omuutu yesiyesi ojeemera ehiragiŋo hihyo, ndanulira bibono bibyo, aja hufa. Olw’ehyo guma omwoyo era otatya.”

2

Yoswa atuma embega e Yeriko

¹ Ng’ano Yoswa omusaani wa Nuuni atuma abambega babiri ohuŋwa e Sitimu, ng’abaloma ati, “Mutiine mwetegerese ehvalo hy’e Kanani ohusingira erala ehibuga Yeriko.” Nga batiina, ni boola bengira mu nyumba y’omuhasi malaaya oyu balanganga baati Rahabbu, nga banenyuha eyo.

² Nga balomera habaha w’e Yeriko baati, “Bona! Balala hu Bayisirayiri baajire ehjegulo hino ohuheeta ehvalo hyefe.”

³ Nga habaha w’e Yeriko anindiha abasirikale ewa Rahabbu bamuloma baati, “Tusayo abaatu abajire mu nyumba yiyo olwohuba ehi baleetire huheeta hvalo hyefe.”

⁴ Aye omuhasi oyo gaali anambire abasinde abo bombi n’abahwehire. Ng’abagobolamo ati, “Hituufu abasinde abo baajire aye simanyire eyi banwereeye.

⁵ Ehiirema ni hyenda ohuŋamba, mu hiseera ehlohwigalano omulyango gw’ehibuga, pana basinde abo banwereeyeŋo. Sinamanyire ngira eyi banambire. Mubalondeho mangu, muŋanga mwabagaana.”

⁶ Aye gaali abanjire namugulu hu nyumba n’abahwehire mu bihangala ebi gaali ni ganjaaye bulani hu hasolya.

⁷ Ng’abasirikale abo basimbuha balonda hu bambega abo hu luguudo olutiina ana bambuhira olwabi Yoludaani. Aye ni batula baati mu hibuga, nga begalano omulyango.

⁸ Abambega abo ni baali ni bahiiri huŋenyuha, nga Rahabbu atiina ana baali hu nyumba

⁹ abaloma ati, “Manyire ti MUSENGWA abanjaaye ehvalo hino. Era hiisi muutu mu hvalo hyefe hino ali hulebera ekoba olwenywe.

¹⁰ Hwanjulira ng'olu MUSENGWA gomeesa amaaji g'Enyanja Enando ni muḡwa e Misiri. Era hwanjulira ehi mwahola abahabaha ababiri ab'Abamooli, Sihoni ni Ogi, abaali ebuḡwalyuba w'olwabi Yoludaani, aba mwasihiirihisa erala.

¹¹ Ni hwanjulira ebyo, hwanḡwamo amaani olwenywe. MUSENGWA Hatonda wenywe, nje Hatonda owa ḡamugulu mwigulu nohu hyalo huno.

¹² “ḡaahani mundayirire mu moni ja MUSENGWA, muuti muja humbisyese ese n'olulyo lwange bulani ng'olu ese mbabihisyebulani. Era muupe ahabonero ahanahahase

¹³ haati simuja hwita bbaabba ni maama n'ababoojo bange n'abaganda bange ko n'abomumago gaawe era mutunḡonie ohufa.”

¹⁴ Ng'abasinde abo beeyama baati, “Hatonda atusihiirisanga singa siuhola ehi huhuloma. Huhuhahasa huuti, singa solomera muutu yesiyesi ehi hubaaye ni huhola ḡano, MUSENGWA n'alitunḡa ehyalo hino, hulibabisyebulani.”

¹⁵ Ng'aḡo Rahabbu aḡamba omugoye abehisaho ḡaasi n'ababisyemu dinisa. Enyumba yiye baali bayitongooye hu hiteepe ehyeswanigirisanga ehibuga.

¹⁶ Ng'abaloma ati, “Mutiine mu hyalo hy'esozi ko ababanjiima batababona. Mwehwehe eyo ohuhena endaalo edatu ohwola olu bana-hagobolenḡo, oluvanyuma mwetiinire eyi mwetiinira.”

¹⁷ Ng'abasinde abo bamuloma baati, “Ehirayiro ehi otulomire ohulayira, sihija huhola ni hunahaaje ohuwaagala ehyalo hino

¹⁸ ohutusaho n'osidihire olugoye olulando mu dinisa muno omu oja hutwihisa ḡaasi era wengisa mu nyumba yiyo lataawo ni maawo n'ababoojo babo n'abaganda babo ko ni naabo bosibosi abomu nyumba ya lataawo.

¹⁹ Ni ḡalibanḡo omuutu yesiyesi atula mu nyumba yiyo, n'afanga omwene guliba gugwe sosi efe. Aye anahasune ehigosi hyosihyosi n'ali ni neewe mu nyumba, ehyo hinahabe hitunḡambaho.

²⁰ Aye singa olomeraho omuutu yesiyesi gamanya ebi huliho, ehyo hija huba hibbwagirenḡo oweyamo obu otulomire ohweyama.”

²¹ Ng'aḡo Rahabbu abagobolamo ati, “Fugiriiye, leha hibe ng'olu mulomire.” Ng'ahena abaseebula batiina. Nga Rahabbu asidiha olugoye olulando mu dinisa.

²² Abasinde abo nga basimbuha batiina mu hyalo hy'esozi, nga babaayo endaalo edatu ohwola olu abaali ni babanjiima bagamayo. Babaheja mu magira gosigosi aye sibababona.

²³ Ng'aḡo abasinde ababiri abo baserengeta banḡwa mu hyalo hy'esozi bambuha olwabi Yoludaani, nga bagamayo eyiri Yoswa omusaani wa Nuuni, nga bamunḡayira byosibyosi ng'olu byali.

²⁴ Ng'aḡo baloma Yoswa baati, “Mu butuufu MUSENGWA alihutunḡa ehyalo ehyo hyosihyosi. Abaatu baayo balihulebera ekoba olwefe.”

3

Abayisirayiri bambuha Yoludaani

¹ Ni wahya mu mugamba pwipwipwi, Yoswa n'Abayisirayiri basimbuha ohunḡwa e Sitimu nga batiina hu lwabi Yoludaani eyi beemeha ekambi ni bahihuumire ohwambuha.

² Oluvanyuma lw'endaalo edatu, abatangirisi bagenda mu kambi yosiyosi,

³ ni balagira abaatu baati, “Kasita mubona Esanduuku y’Endagaano ya MUSENGWA Hatonda wenywe n’Abaleevi ni bayibbeedire, muli n’ohunjwa aya muli, muyirondeho.

⁴ Ni mulonda hu Sanduuku y’Endagaano mutayiba huupi ko mwaamanya bulani engira ey’ohunjamba olwohuba simubangaho eno. Aye nabejo ahanaanjiro nga ah’emayiro ndala njagati wenywe n’Esanduuku y’Endagaano.”

⁵ Nga Yoswa aloma abaatu ati, “Mwegwalaase olwohuba olwejo MUSENGWA aja huhola ebyenjisa mu enywe.”

⁶ Nga Yoswa aloma abasengi ba Hatonda ati, “Mubbeede Esanduuku y’Endagaano, mutangirire abaatu.” Nga bayibbeeda babatangiriramo.

⁷ Ng’ano MUSENGWA aloma Yoswa ati, “Olwaleero nja hutandiha ohugulumisa mu moni j’Abayisirayiri, bahamanya baati ndi njalala ni neewe ng’olu mbayenga ni mba ni Musa.

⁸ Era lagira abasengi ba Hatonda ababbeedire Esanduuku y’Endagaano oti, ‘Ni boola hu lwabi Yoludaani, bengire mu maaji bemeerere.’ ”

⁹ Nga Yoswa aloma Abayisirayiri ati, “Muuje njano mujulire ebi MUSENGWA Hatonda wenywe aloma.

¹⁰ Hino nj’ohu munahategerere muuti Hatonda Omwene Bulamu ali mu enywe era ti salihaya hubbinga Abakanani n’Abahiiti n’Abahiivi n’Abapereezi n’Abagirugaasi n’Abamooli n’Abayebbusi babanjwerejo.

¹¹ Esanduuku y’Endagaano ya Musengwa w’ehyalo hyosihyosi yija hubatangiriramo yibesooke mu lwabi Yoludaani.

¹² Naahani tobola abasinde ehumi n’ababiri, mulala mulala ohunjwa mu hiisi hiha hya Yisirayiri.

¹³ Era Abasengi ba Hatonda ababbeedire Esanduuku ya MUSENGWA kasita baja huta amagulu gaawe mu lwabi Yoludaani baati pa, ng’ano ni naano amaaji galehera ohuduluma gebungiha etuumo.”

¹⁴ Naahani abaatu ni baanwa mu kambi ohutiina ohwambuha Yoludaani, abasengi ni babbeedire Esanduuku y’Endagaano, babatangiriramo.

¹⁵ Mu biseera by’egesa, Yoludaani pana lwabandiranga era lwali lubandire. Ne abasengi ababbeeda Esanduuku ni boola hu lwabi, amagulu gaawe geema mu maaji,

¹⁶ ng’ano amaaji galehera ano ohuduluma. Gebungiha etuumo ohuupi n’ehibuga ehi balanga baati Adamu ehiririheene Zaresaani. Njanuma maaji agaduluma ni gatiina mu Nyanja Ejumamo Ehiramu. Ng’abaatu bagendera hu woomu bambuha ohuupi n’e Yeriko.

¹⁷ Abasengi abaali ni babbeedire Esanduuku y’endagaano ya MUSENGWA beemerera hu woomu njagati w’olwabi Yoludaani, ng’Abayisirayiri bosibosi babitajo bambuha ohwola egwanga lyosiryosi olu lyahena ohwambuha ni bagendera hwiropa eryomu.

4

Amabaale ag’ohuhebulirirangaho

¹ Abayisirayiri bosibosi ni bahena ohwambuha Yoludaani, nga MUSENGWA aloma Yoswa ati,

² “Tobola abasinde ehumi n’ababiri, mulala mulala ohunjwa mu hiisi hiha,

³ obalagire bangale amabaale ehumi n’abiri ni bagatusa njagati wa Yoludaani, mu hifo aya basengi ba Hatonda bemereeye, mwambuhe ni nago mugate mu hifo ehi muja hunjenyuhamo ehiire hy’olwa leero.”

⁴ Nga Yoswa alanga abasinde ehumi n'ababiri aba gatobola mu Bayisirayiri, mulala mulala ohunwa mu hiisi hiha,

⁵ ng'abaloma ati, "Mutiine n̄agati wa Yoludaani an̄ali Esanduuku ya MUSENGWA Hatonda wenywe. Hiisi mulala hu enywe ohunwa mu biha ehumi nabibiri ebya Yisirayiri abugule ebaale alite hwibega.

⁶ Amabaale ago gaja huba habonero eyi muli. Mu moni eyo, abaana benywe ni bababusanga ehi mabaale ago gategeesa,

⁷ mubalomeranga muuti amaaji gomu Yoludaani galehera ohugenda gasigulira Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA. Ni baali ni bayisomosa Yoludaani amaaji galehera ohuduluma. Amabaale ago gaja huba hy'ohuhebulirirangaho eyiri Abayisirayiri emirembe n'emirembe."

⁸ Ng'Abayisirayiri bahola ng'olu Yoswa gabalagira. Nga batiina babugula amabaale ehumi n'abiri n̄agati wa Yoludaani ng'olu biha bya Yisirayiri biri era ng'olu MUSENGWA galagira Yoswa. Ni bahena nga babbeeda amabaale ago baganira bagatwihula mu kambi yaawe.

⁹ Nga Yoswa ahomeha amabaale ehumi n'abiri ago agabatusa n̄agati w'olwabi Yoludaani, mu hifo an̄a basengi ababbeeda Esanduuku y'Endagaano an̄a bemeerera. Era amabaale ago gahiirino n'olwa leero luno.

¹⁰ Abasengi ababbeeda Esanduuku y'Endagaano basigala ni bemereeye n̄agati wa Yoludaani ohwola olu baatu baahola hiisi hiitu ehi MUSENGWA gaali n'alagiiye Yoswa, n'abita mu Musa. Ebyo ni byanwa ng'abaatu bangua bambuha.

¹¹ Ni bahena bosibosi ohwambuha, ng'abasengi abaali n'Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA boosi nga bambuha abaatu ni babatayeho emoni.

¹² Abasinde ohunwa mu hiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi ko n'ehitundu hy'ehiha hya Manase batangiriramo, ni bali betegefu ohusoola. Baali mu moni j'Abayisirayiri ng'olu Musa gabalagira.

¹³ Abasinde huupi emitwalo ene, ni bali n'ebisoosa basomoha MUSENGWA n'ali ni nabo, batiina mu hifo ehiduleere an̄aapi n'e Yeriko.

¹⁴ Hu ludaalo olwo, ebi MUSENGWA gahola byaleetera Abayisirayiri ohunanga Yoswa en̄ono mu bulamu wuwe wosiwosi ng'olu bananga Musa.

¹⁵ Ng'an̄o MUSENGWA aloma Yoswa ati,

¹⁶ "Lagira abasengi ababbeedire Esanduuku y'Endagaano, banwe mu lwabi Yoludaani."

¹⁷ Nga Yoswa alagira abasengi ati, "Munwe mu Yoludaani muuje eno."

¹⁸ Ng'abasengi banwa mu lwabi Yoludaani ni babbeedire Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA. Kasita banwa n̄agati w'olwabi beema hwigobo baati pa, ng'an̄o ni naan̄o amaaji gagobolamo ohuduluma nindi era nga gabanda ng'olu gaali oludaayi.

¹⁹ Hu ludaalo olw'ehumi mu mwesi omudaayi mu mwaha, abaatu basomoha olwabi Yoludaani, batiina bemeha ekambi yaawe e Gilugaali olw'ebunwalyuba w'esalo lya Yeriko.

²⁰ Nga Yoswa ahomeha amabaale ehumi n'abiri e Gilugaali aga batusa mu lwabi Yoludaani.

²¹ Ng'aloma Abayisirayiri ati, "Mu moni eyo abaana benywe ni bababusanga baati amabaale gano gategeesa hi?"

²² "Mubalomeranga muuti, 'Abayisirayiri basomoha olwabi Yoludaani ni bagendera hu woomu.'

²³ MUSENGWA Hatonda wenywe gomeesa olwabi Yoludaani mwasomoha. MUSENGWA Hatonda wenywe goomya olwabi Yoludaani ng'olu gomeesa Enyanja Enando paka olu hwambuha.”

²⁴ “Hino MUSENGWA gahihola olwohuba gendire abaatu bosibosi hu hyalo bategeere baati ali n'amaani era musobole ohutya MUSENGWA Hatonda wenywe.”

5

¹ Abahabaha bosibosi ab'Abamooli abaali hu luuyi olw'ebugwalyuba w'olwabi Yoludaani n'abahabaha ab'Abakanani abaali hwigobo w'Enyanja Meditereniani banulira ng'olu MUSENGWA gomeesa amaaji mu Yoludaani hyaleetera Abayisirayiri ohwambuha, balebera ekoba banwamo amaani agalumba Abayisirayiri.

Ohuhomola n'Embaga ey'Ohubihisya e Gilugaali

² Mu hiseera ehyo, MUSENGWA galoma Yoswa ati, “Bbota obugesu ohunwa mu mabaale, ohomole Abayisirayiri abasinde ababahiiri huhomola.”

³ Olw'ehyo, Yoswa gahola ng'olu MUSENGWA gamulagira ng'ahomola Abayisirayiri ni bali mu hifo ehi balanga baati Olusozi olw'Ebigode.

⁴ Ehyo gahihola olwohuba abasinde abahulu bosibosi abaanwa e Misiri abaali mu myaha ej'ohuba abasooli, baali bafriiye mu lulafu.

⁵ Aabaatu bosibosi abaanwa e Misiri baali babahomooye aye abo ababasaala ni bahiiri mu lulafu sibaali bahomole.

⁶ Abayisirayiri bahena emyaha ane ni batangatangira mu lulafu ohwola olu basinde abaali mu myaha ej'ohuba basooli aya banwera e Misiri baafa olw'ohujeemera MUSENGWA. Hyali hiityo olwohuba MUSENGWA gaali aberayiriiye ati sibaja hubona hu hyalo ehi gasuubisa abasehulu baawe ati aja huhituna, ehyalo ehituluuha amabeere n'omudugere.

⁷ Nga Musengwa agobosa abasaani mu magulu gaawe era abo nj'aba Yoswa gahomola olwohuba ni baali mu lugendo baali sibabahomole.

⁸ Ni baahena ohuhomola hiisi musinde, nga basigala aya baali mu kambi ohwola olu banona.

⁹ Ng'ano MUSENGWA aloma Yoswa ati, “Olwaleero mbatuhiseeho ehiswalo ehy'e Misiri.” Era ohunwa hulwo nga ehifo ehyo bahiranga baati Gilugaali.*

¹⁰ Egulo hu ludaalo olw'ehumi neene mu mwesi omwene ogwo, Abayisirayiri ni baali ni bahiiri e Gilugaali mu hifo ayaapi n'e Yeriko, baalya Embaga Ey'Ohuhebuliraho Ohubihisya.

¹¹ Ni wahya mu mugamba, baalya hu mere ohunwa mu hyalo hy'e Kanani, omwali ebiryo eby'embehe ekalange n'emigaati eji batatayemo ehisimbulusa.

¹² Ni baalya hu mere eyo, ng'oludaalo olwene olwo emaanu eyi balyanga nga yirehera ano ohugwa. Era omwaha ogwo baalya emere ohunwa hwiropa ly'e Kanani.

Yoswa n'omusinde owaali n'epiima

¹³ Lulala Yoswa ni gaali ohuupi n'e Yeriko, galengera omusinde ni gemeereye n'anambire epiima. Nga gegeerera aya gaali amubuusa ati, “Oli bulala ni neefe oba oli bulala n'abalabe beefe?”

¹⁴ Ng'omusinde oyo amugobolamo ati, “Mbe, aye ndi muduumisi w'ene lya MUSENGWA, noolire.” Ng'ano Yoswa ahubba amafuha mu moni jije

* 5:9 5:9 *Gilugaali* mu Lubbebulaniya hitegeesa hiiti *Kutuhiiseho ehiswalo*.

ohumuṅa enono. Era ng'amuloma ati, "Musengwa yange, hiina ehi wenda ese kole?"

¹⁵ Ng'omuduumisi w'ene lya MUSENGWA aloma Yoswa ati, "Fihulamo engayito olwohuba ehifo ehi wemeereyemo hyawufu." Nga Yoswa afihulamo engayito.

6

Ohugwa hw'ehibuga Yeriko

¹ Naahani mu hiseera ehyo enjigi j'ehibuga Yeriko baali bajigaaye ni bajigunyiiye olw'ohwerinda Abayisirayiri. Yaali enuma ovingira wayire otula.

² Nga MUSENGWA aloma Yoswa ati, "Ehibuga Yeriko ni habaha n'abasirikale baamo mbaṅaayeyo mu mihono jijo.

³ Ewe n'abasirikale babo, muhumbe ni mwetoolola ehibuga omulundi mulala hiisi ludaalo, ohuhena endaalo mukaaga.

⁴ Suna abasengi ba Hatonda musanvu, hiisi mulala aṅambe egwala ery'olwiga lw'emiigu, babe mu moni w'Esanduuku y'Endagaano. Hu ludaalo olwomusanvu muja huhumba ni mwetoolola ehibuga emirundi musanvu abasengi ni bafuṅa amagwala.

⁵ N'onuliranga ni bafuṅa amagwala n'amaani, loma abasirikale bosi-bosi bahubbe oluhero, ebiteepe eby'ehibuga binahatepuluhe nga hiisi muutu atiina gengira butereefu mu hibuga."

⁶ Nga Yoswa omusaani wa Nuuni alanga abasengi ba Hatonda abaloma ati, "Mubbeede Esanduuku y'Endagaano, abasengi musanvu batangiriremo Esanduuku ya Musengwa ni baṅambire amagwala ag'ameega g'emiigu."

⁷ Ng'alagira abasirikale ati, "Muhumbe ni mwetoolola ehibuga n'abahuumi ni baṅambire ebisoosa ni bali mu moni w'Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA."

⁸ Yoswa ni gahena ohuṅa abasirikale ehiragi, ng'abasengi omusanvu abaali mu moni ja MUSENGWA ni baṅambire amagwala omusanvu ag'emiigu, batiina ni bagafuṅa nga ko abasengi abaali ni babbeedire Esanduuku ya MUSENGWA babanjwaho egongo.

⁹ Abahuumi abaali n'ebisoosa batangiriramo abasengi abaali ni bafuṅa amagwala, nga hulondaho abaali ni babbeedire Esanduuku y'Endagaano ng'abahuumi abayihuuma balondaho. Era mu hiseera ehyo baali bafuṅa amagwala.

¹⁰ Aye Yoswa gaali alagiiye abasirikale babe ati, "Mutahubba nduulu oba oluhero lwosirwosi era natabaṅo ehibono hyosihyosi ehi muloma ohwola hu ludaalo olu ndibaloma ohuhubba oluhero nga ko muhubba!"

¹¹ Hu ludaalo oludaayi, galagira abaatu babbeeda Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA bayetoloosa ehibuga omulundi mulala. Ng'abasirikale bagobola mu kambi baṅenyuha owiire ohuha.

¹² Hu ludaalo olwagobolaho, Yoswa genyoha mu mugamba pwipwipwi, ng'abasengi babbeeda Esanduuku ya MUSENGWA.

¹³ Abasirikale batangiriramo, ng'abasengi omusanvu abaali ni baṅambire amagwala omusanvu ni bagafuṅa balondaho, ng'Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA yirondaho, abasirikale abenyuma nga balondaho. Era mu hiseera ehyo hyosihyosi amagwala gaali gafuga.

¹⁴ Era hu ludaalo olwohubiri bahumba betoloola ehibuga omulundi mulala, nga bagamayo mu kambi. Ehyo bahihola ohuhena endaalo mukaaga.

¹⁵ Hu ludaalo olwomusanvu benyoha mu mawiiwi nga bahumba betoloola ehibuga mu ngeri nj'enyene. Aye hu mulundi ogwo, betoloola emirundi musanvu.

¹⁶ Omulundi ogwomusanvu abasengi ni bafuuna amagwala, nga Yoswa alagira abaatu ati, "Muhubbe oluhero olwohuba MUSENGWA abanjaaye ehibuga!

¹⁷ Ehibuga n'ebihirimo byosibyosi babinoyo eyiri MUSENGWA. Ohutusaho Rahabbu malaaya n'abaatu bosibosi abali mu nyumba yiye bonene, nj'abamuli n'ohubihisya olwohuba gahweha abambega beefe aba hwanjindiha.

¹⁸ Aye mumanya ohutabugula hu biitu byosibyosi ebibanongire eyiri MUSENGWA. Singa muhohola muja hwereetera ohusihiriha. Era muleetere n'ekambi ya Abayisirayiri ebigosi n'ohusihiriha.

¹⁹ Ebiitu byosibyosi ebi baabota mu feeza nomu zaabbu nomu bihomo nomu byoma, byawufu eyiri MUSENGWA era baja hubita aya babiiha ebiitu bya MUSENGWA."

²⁰ Abasengi ni bafuuna amagwala, ng'abasirikale bahubba oluhero ng'ano ni naano ehiteepe ehyali ni hyeswanigirihiise ehibuga hitepuluha higwa nyaasi. Nga hiisi muutu gengira banamba ehibuga.

²¹ Basihirisa hiisi hiitu ehyali mu hibuga ni batambisa epiima, omwali abasinde n'abahasi, abanjere n'abahulu, enombe n'etaama ko ni nasugirya.

²² Nga Yoswa aloma abasinde ababiri abaahola ogw'ohuheeta ati, "Mutiine mu nyumba ya malaaya mumutuse ebulafu n'abaatu abali mu nyumba yiye bosibosi ng'olu mwamusubisa."

²³ Nga batiina batusa Rahabbu ni semwana ni nyina n'abalebe babe n'abomu mago gage abandi bosibosi, nga babañira mu hifo ohulirihana ekambi y'Abayisirayiri.

²⁴ Ni bahena ohubatusa ng'ano bohya ehibuga n'ebyalimo byosibyosi. Ne efeeza n'ezaabbu n'ebiiitu ebibabbota mu hihomo n'ebyehyoma babinjira babiiha omu babiihanga ebiitu bya MUSENGWA.

²⁵ Aye Yoswa ganonia obulamu wa Rahabbu malaaya, n'abomu mago gage n'abaatu abaali mu nyumba yiye olwohuba gahweha abasinde bala abambega aba gaali natumire e Yeriko. Era Rahabbu n'ohwola olwa leero luno amenya n'Abayisirayiri.

²⁶ Era mu hiseera ehyo nga Yoswa alabula ati, "Hiisi aligesyaho ohutongola bunyaaha ehibuga Yeriko, aliba geleetireho ehinjwabo hya MUSENGWA.

"Hiisi alitango omusingi gw'ehibuga ehyo,
alifirwa omuseere wuwe omudaayi.
Era hiisi aliwanga enjigi mu miryango j'ehibuga ehyo,
alifirwa omwana wuwe naakoma."

²⁷ MUSENGWA gaali ni Yoswa era Yoswa gafuma mu hyalo ehy'e Kanani hyosihyosi.

7

Ehibi hya Akani

¹ MUSENGWA gaaloma Abayisirayiri ohutabugula hu biitu ebi baali ni baja husihirisa. Aye Akani omusaani wa Karumi omwijuhulu wa Zabbudi

omusaani wa Zeera ohunwa mu hiha hya Yuda, gaanjira birala hu biitu ebyo nga aleetera MUSENGWA ohulunira Abayisirayiri.

² Nga Yoswa anjindiha abasinde ohunwa e Yeriko batiine baheete ehibuga Ayi ehiririheene Bbesi Aveni ebuwalyuba wa Bbeseeri n'abaloma ati, "Mutiine muheete ehibuga ehyo." Nga batiina bahiheeta.

³ Ni bagobola eyiri Yoswa nga bamuloma baati, "Sihyetagisa basirikale bosibosi ohutiina ohulumba ehibuga Ayi. Abasirikale ekumi ebiri oba ekumi edatu bahena, abaatu abalimo batono."

⁴ Nga Yoswa anjindiha abasirikale ekumi edatu ohulumba ehibuga ehyo. Aye abasirikale bomu hibuga Ayi babafulumusa,

⁵ nga bababbinga ohunwa hu mulyango gw'ehibuga baboosa hu birombe by'amabaale ni behirira era beeta abasirikale adatu namukaaga. Ng'Abayisirayiri banwamo amaani, balebera ekoba.

⁶ Nga Yoswa anabula ebyambalo bibye ng'ahena agwa mafumaaye mu moni w'Esanduuku ya MUSENGWA. Ng'abaano ohwola egulo. Abatangirisi ba Yisirayiri boosi bahola baatyo era beyona efuue hu mitwe jaawe ohulaga baati banakunafu.

⁷ Nga Yoswa aloma ati, "O MUSENGWA Omwene Bunangi, lwahiina watwambusa olwabi Yoludaani? Wendire hutunayo eyiri Abamooli batusiirise? Hani hwamala gasigala engereha wa Yoludaani!"

⁸ O Musengwa, bona Abayisirayiri badulumire abalabe baawe, olwo ese naahani ndome hiina?

⁹ Abaatu baja huneega baati siwasobola husolerera baatu babo. Naahani Abakanani n'abaatu abandi bosibosi mu gwanga lino ni banahanulire, baja hutweswanigirisa batusiirise hunwe hu hyalo. Olwo sooliba n'odanyire esiina liryo?"

¹⁰ Ng'ano MUSENGWA aloma Yoswa ati, "Yemeerera! Ohola hiina mafumaaye?"

¹¹ Abayisirayiri bonoonire, babbwagire endagaano yange eyi nabalagira ohuhuma. Baanjira hu biitu ebi baali n'ohusiirisa, babiiba era badulinga bahena babita nalala n'ebiitu byawe.

¹² Ehyo c'ehigira Abayisirayiri ni batasobola hunangula balabe baawe. Baduluma abalabe baawe olwohuba boosi abeene bereete ye ohusiiriha. Sinja hweyongera hubayeeda ohutusaho nga musihirihiise ebiitu ebi muli n'ohusiirisa.

¹³ "Yinyoha otiine ogwalaase abaatu obategehe ohuuja mu moni jange. Balome oti, 'Mwegwalaase ni mwetegehera olwejo olwohuba MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, "Enywe Abayisirayiri muli n'ebiitu ebi mwabiihire ebi mwali n'ohusiirisa. Simuja husobola abalabe benywe ohutusaho ni mubituhiisenjo." "

¹⁴ "Mu mugamba, baaje eyi ndi hiha hu hiha. Ehiha ehi MUSENGWA atobolamo, baja hwesonolayo lulyo hu lulyo era olulyo olu MUSENGWA atobolamo, luja hunwamo mago hu mago. Amago aga MUSENGWA atobolamo gaja hunwamo muutu mulala mulala.

¹⁵ Oyo oyu banahagaane n'ebiitu ebyohusiirisa, baja humunwanaho omuliro era aja husihiriha n'ebiitu bibye byosibyosi olw'ohuleeta ehiswalo hu Bayisirayiri n'olwohubwaga endagaano yange gahola ehiitu ehy'embihho."

¹⁶ Mu mugamba pwipwipwi Yoswa galeeta Abayisirayiri hiha hu hiha. Nga batobola ehiha hya Yuda.

¹⁷ Ng'ehiha hya Yuda hitiina hyemeerera, ng'abatobola olulyo lwa Zeera, nga banwayo batiina mago hu mago. Nga batobola amago ga Zabbudi.

¹⁸ Nga Zabbudi atusaayo abaatu abomu mago gage, omuutu hya mulala mulala. Akani omusaani wa Karumi era omwijuhulu wa Zabbudi omwijuhulu wa Zeera owomu hiha hya Yuda, nj'oyu batobolamo.

¹⁹ Nga Yoswa aloma Akani ati, "Mwana wange ndomere amazima mu moni ja MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri, otakweha ehi waholire."

²⁰ Nga Akani amugobolamo ati, "Hituufu nabbenga mu moni ja MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri. Era leha kulomere ehi nahola:

²¹ Ni nabona mu munyago ogujoola gw'engoye ogulanji ohunwa e Sinali* n'esekeeli bihumi biri ej'efeeza† n'ezaabbu esekeeli bihumi bitaanu‡, omwoyo gwatiiniraho nga mbinjira. Nabihweha njaasi mwiropa mu weema yange, nasookayo efeeza nga ebigaaye mbita hu mugulu."

²² Ng'ango Yoswa atuma abahwenda, nga baduluma batiina mu weema ya Akani era nga batuuhirayo ebiitu ebyo mu weema yiye, n'efeeza ni yiri njaasi n'ebindi hu mugulu.

²³ Nga banjamba ebiitu ebyo babitusa mu weema babinjira Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi, nga babyanjala mu moni ja MUSENGWA.

²⁴ Nga Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi banjamba Akani omusaani wa Zeera, n'efeeza n'ehijoola hy'engoye n'ezaabbu n'abaana babe abahaana n'abaseere n'enombe ni nasugirya n'etaama n'eweema yiye ko n'ebitu byosibyosi ebi gaali ni nabyo babinjira mu hiiho ehi balanga baati Akori.

²⁵ Nga Yoswa amuloma ati, "Lwahiina otuleteeye ebigosi bino? Olwaleero luno, weesi MUSENGWA aja huhwosaho ebigosi!"

Ng'Abayisirayiri bosibosi bamuhubba amabaale ng'afa. Era oluvanyuma olw'ohumuhubba amabaale nga bahubba n'abamago gage amabaale. Ni bahena nga babanjwanaho omuliro era nga banjana nohu bitu bibye byosibyosi.

²⁶ Nga babungiha emungo y'amabaale hu Akani era emungo eyo ehiirino n'ohwola olwaleero luno. Ehifo ehyo c'ehifa bahiranga baati erungu lya Akori§.

Ohunwa hulwo nga MUSENGWA atusa ehirunji hihye hu Bayisirayiri.

8

Basihirisa ehibuga Ayi

¹ Nga MUSENGWA aloma Yoswa ati, "Simbuha n'abasirikale babo bosibosi mutiine mulumbe ehibuga Ayi. Otatya, guma. Nja huhungusa habaha wa Ayi n'abaatu babe n'ehibuga ko n'ehyalo hihye bija huba bibyo.

² Ebi waahola ehibuga Yeriko ni habaha waamo nj'ehi obe n'ohola ehibuga Ayi ni habaha waamo. Aye hu mulundi guno ebiitu n'ebyayo byawe byosibyosi muja hubyesigahisa. Mulumbe ehibuga ehyo ni muhinjera egongo."

³ Ng'ango Yoswa n'abasirikale bosibosi batiina balumba ehibuga Ayi. Gatobola abasirikale ab'amaani emitwalo edatu, ng'abasindiha batiina owiire.

⁴ Ng'abana ebiragiro ati, "Mupulirise bulanji. Mutiine mwetege egongo w'ehibuga, ne mutahiba njaleeni era mwesimwesi mube butebute.

⁵ Ese n'abasirikale huja hulumba ehibuga. Aye abasirikale ba Ayi ni baja hunwayo ohutulumba ng'olu baahola hu ludaayi, huja hubaduluma.

* 7:21 7:21 Sinali oba Bbabulooni. † 7:21 7:21 Huupi ekilo ebiri n'ehitundu. ‡ 7:21 7:21 Huupi eguraamu bitaanu n'esanvu n'etaanu. § 7:26 7:26 Akori hitegeesa bigosi.

⁶ Baja hutubbinga ohwola olu baja huba n̄aleeni n'ehibuga ni baneega baati huli hubaduluma ng'olu hwahola hu ludaayi. Aña huja hubemululiraho,

⁷ año enywe paña muli n'ohunwerayo mu hyehwehere, mutiine munambe ehibuga. MUSENGWA Hatonda wenywe aja huhiban̄a.

⁸ Ni muhenire ohun̄amba ehibuga, muhin̄wanangaho omuliro. Muhole ehi MUSENGWA alagiye. Era mubone muuti muhola ebi mbalomire.”

⁹ Ng'año Yoswa abasimbula batiina ohweteega n̄agati wa Bbeseeri ni Ayi ebugwalyuba wa Ayi. Aye Yoswa gasigala n'abaatu abaali ni basigaaye mu kambi owiire obwo.

¹⁰ Nga mu mugamba pwipwipwi Yoswa ahumbaania abasirikale babe. Era nga omwene n'abatangirisi ba Yisirayiri babatangirira ohulumba ehibuga Ayi.

¹¹ Abasirikale bosibosi aba gaali ni nabo nga baniinaniina batiina boola mu moni w'ehibuga, ehiiho ni hiri nj'ehyabula n̄agati waawe ni Ayi.

¹² Yoswa gaali atiire n'abasirikale ekumi etaanu, ni beteegire ebugwalyuba w'ehibuga n̄agati wa Bbeseeri ni Ayi.

¹³ Nga bata abasirikale mu bifo ebyenjabulo ng'ehibinje ehimbala hiba mu maniino g'ehibuga n'ene erindi ni liri ebugwalyuba w'ehibuga. Owiire obwo Yoswa gatiina mu hiiho.

¹⁴ Habaha w'ehibuga Ayi ni gabona abasooli ba Yoswa, genyoheramo n'abasirikale babe bosibosi batiina ena hiiho hy'e Yoludaani* ohusoola n'Abayisirayiri mu hifo ehyene hira ehi basooleramo oludaayi. Aye sigamanya ati baali bamweteegire enyuma.

¹⁵ Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi beholesa oti hani baduluma, balun̄ama mu lulafu.

¹⁶ Abatangirisi bomu hibuga Ayi balanga abasirikale baawe bosibosi ban̄werehereramo ohubbinga Yoswa. Yoswa gaban̄ubania oti hani abaduluma ng'aban̄jira n̄aleeni n'ehibuga.

¹⁷ N̄an̄umaño musirikale owasigala mu Ayi oba Bbeseeri, bosibosi batiina ohubbinga Abayisirayiri. Baaleha emiryango j'ehibuga ni jiri miigule ni n̄an̄uma mu huumi.

¹⁸ Ng'año MUSENGWA aloma Yoswa ati, “Sosya efumo liryo hu hibuga Ayi olwohuba n̄a huhin̄aayo mu mihono jijo.” Nga Yoswa aholo ng'olu bamuloma.

¹⁹ Ni gahena ohusosya hu hibuga efumo, ng'año ni naño abasirikale abaali ni behwehire benyoheramo baduluma beyon̄a mu hibuga bahin̄amba. Era amangu ago nga bahin̄wanaho omuliro.

²⁰ Abasirikale bomu Ayi ni baheja enyuma balengera eriisi ni lidunya ohun̄wa mu hibuga, byabasobera ni n̄an̄uma n̄a hudulumira olwohuba Abayisirayiri abaali ni badulumira ena lulafu, bacuuhan̄o babalumba.

²¹ Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi ni baabona baati abahyawe ban̄ambire ehibuga era bahin̄wanireeho n'omuliro, nga bacuuha batagiha ohwita abasirikale ba Ayi.

²² Abayisirayiri aband̄i abaali mu hibuga, nga boosi batula babalumba. Nga bata aba Ayi n̄agati, babeswanigirisa hu njuyi jombi. Abayisirayiri bababulungula era n̄an̄uma wayire mulala owan̄ona.

²³ Aye ban̄amba habaha w'e Ayi mulamu nga bamun̄jirira Yoswa.

* **8:14 8:14** hiiho hy'e Yoludaani ebitabo ebindi biroma biiti Arabba.

²⁴ Abayisirayiri ni bahena ohwita abasirikale ba Ayi abaali mu lulafu eyi baali ni badulumiiye era ni baali ni bahenire ohwita hiisi muutu hu bo, bagamayo mu hibuga Ayi nga beeta hiisi muutu owaalimo.

²⁵ Abahasi n'abasinde abaafa hu ludaalo olwo mu Ayi baali omutwalo mulala n'ekumi ebiri, enjuma muutu wayire mulala owasigala.

²⁶ Yoswa geyongera ohulengeresa efumo lirye ehibuga Ayi ohwola olu bahena ohwita hiisi owaali n'ahimenyamo.

²⁷ Era Abayisirayiri banjira ebyayo n'ebiiitu ebindi ohunjwa mu hibuga ng'olu MUSENGWA galagira Yoswa.

²⁸ Yoswa goohya ehibuga Ayi hyasigala mungo ya manjuupu era hyaba gunda n'ohwola hatyane.

²⁹ Geeta habaha w'e Ayi gaahena gananiha omulambo gugwe hu musaala era gagulehaho ohwola ehy'egulo. Eryuba anja ligwira mu maaji, Yoswa galagira banjira omulambo ogwo bagudaanye na mulyango ogwingira mu hibuga. Nga bahena bagubungihaho emungo y'amabaale era yihiirino n'ohwola hatyane.

Bahola endagaano bunyaaha hu lusozi Ebbali

³⁰ Ebyo ni byanjwa, nga Yoswa atongolera MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ehituuti hu lusozi Ebbali

³¹ ng'olu Musa omunjeera wa Hatonda galagira Abayisirayiri. Gahitongola n'atiinira hu ndagiriro eyiri mu hitabo hy'Amagambi aga Hatonda gaanja Musa eyiroma yiiti, "Babbotanga ehituuti mu mabaale amahwiye agabatahubbire n'ehyoma hyosihyosi." Hu hituuti ohwo banjeerangaho MUSENGWA enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha n'enjongo eyi banjaye olw'ohufaanana.

³² Ni baali eyo, Abayisirayiri bosibosi bahumbaana, ng'ango ni naango mu moni jaawe Yoswa agobolamo ohunandiiha amagambi aga Hatonda gaanja Musa.

³³ Abayisirayiri bosibosi n'abaatu abahulu mu gwanga n'abahungu n'abalamuzi, baali bemereeye hu njuyi jombi ej'Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA ohulengerera Abaleevi abayibbeedanga. Abagwira n'abasaale baamo baaliho. Abaatu abandi baali mu moni w'olusozi Gerizimu n'abandi mu moni w'olusozi Ebbali. Musa omunjeera wa MUSENGWA galagira bahole baatyohiseera ehyohusuna ekabi ni hyolire.*

³⁴ Oluvanyuma nga Yoswa asoma Amagambi gosigosi, ekabi n'ebinjwabo, ng'olu babinandiiha mu hitabo hy'Amagambi.

³⁵ Hiisi hibono ehyaali mu hitabo hy'amagambi aga MUSENGWA gaanja Musa, Yoswa gahisomera Abayisirayiri bosibosi abaali ni bahumbeene nga pomuli abahasi n'abaana n'abagwira abaali ni bamenya ni nabo.

9

Abagibbyoni badulinga Yoswa

¹ Abahabaha bosibosi ab'ebugwalyuba w'olwabi Yoludaani ni banjulira ng'olu Abayisirayiri banjira abalabe baawe, abahabaha ab'ebugwalyuba mu hyalo ehy'esozi ni naabo abamenyanga hwigobo ly'Enyanja Meditereniani ohwola e Lebbaanooni, abahabaha b'Abahiiti n'Abamooli n'Abakanani n'Abapereezi n'Abahiivi n'Abayebbusi,

² abo bosibosi behobaana begula olutalo hu Yoswa n'Abayisirayiri.

³ Aye abaatu b'e Gibbyoni ni banjulira ebi Yoswa gaali n'aholire Yeriko ni Ayi,

* 8:33 8:33 Mag 27:11-13

⁴ nga basalaṅo ohwefuula oti hani bahwenda ohuṅwa aṅaleeni ohuuja eyiri Abayisirayiri. Nga baṅamba ebisaṅu ebihayire n'ebisaṅu ebindi eby'omwenge gw'emizabbibbu ebihayire ebyadiha nga babidabirisa bunyaaha, babitwiha nasugirya jaawe.

⁵ Nga bambala engoye enabujuhi n'ebigayito eby'ebiraka. N'emere yaawe yosiyosi eyi baboṅa ohulirangaho mu ngira, yaali yenonohire era ni yiṅambire omunani.

⁶ Nga batiina eyiri Yoswa mu kambi e Gilugaali, nga baloma Yoswa n'Abayisirayiri baati, "Huṅooye mu hyalo ehya ṅaleeni. Hwenda muhole endagaano ni neefe mutatulumba era hwesi hutabalumba."

⁷ Ng'Abayisirayiri baloma Abahiivi abo baati, "Musobola ohuba ni mu-menyire huupi ni neefe, hu lw'ehyo huṅanga huutye ohuhola endagaano ni nenywe?"

⁸ Nga baloma Yoswa baati, "Huli baṅeeresa babo." Nga Yoswa ababuusa ati, "Ndinywe abaani era muṅwera ṅeena?"

⁹ Nga bamugobolamo baati, "Huli baṅeeresa babo ohuṅwa mu hyalo ehyaṅaleeni bugali. Huujire ṅano olwohuba hubaaye huṅulira efuma lya MUSENGWA Hatonda wuwo. Hwaṅulira ebi gaahola e Misiri,

¹⁰ n'ebi gaahola abahabaha ababiri ab'Abamooli abaali e buṅwalyuba wa Yoludaani. Abahabaha abo nje Sihoni habaha w'e Hesibboni ni Ogi habaha w'e Bbasani owaṅugiranga mu Asitaroosi.

¹¹ Abatangirisi beefe n'abaatu bosibosi mu hyalo hyefe batulomire baati, 'Mubugule eby'ohweyedesa mu lugendo mutiine mwaganane ni nabo mubalome muuti, "Efe huli baṅeeresa benywe, husunga muhole ni neefe endagaano." '

¹² Emere yeefe yino yaali ndaṅi aṅa hwayiboṅera ni huhiiri engo hu ludaalo olu hwatagihiraho olugendo ohuuja eyi muli. Ne ṅaahani mubone ng'olu yiṅandalaaye yaṅamba n'omunani.

¹³ Ebisaṅu bino byali binyaaha era hwabijusa omwenge gw'emizabbibbu aye mubone ng'olu byesalire efa. Era n'ebymbalo byefe binabuhire n'engayito jaṅwerera olw'olugendo oluleeni obugali olu hubaayemo."

¹⁴ Abayisirayiri balya hu mere yaawe ng'ahabonero ahobulala aye sibeuusa hu MUSENGWA hubona oba hyali hiraṅi ohuhola endagaano ni nabo.

¹⁵ Nga Yoswa ahola endagaano ohutabaṅambaho era ng'abatangirisi b'oluhumbaano bataaho emihono.

¹⁶ Oluvanyuma lw'ohuhola ni nabo endagaano ṅabitaṅo endaalo edatu ng'Abayisirayiri bahitegeera baati abaatu abo baali baliranwa baawe era bamenya huupi ni nabo.

¹⁷ Olw'ehyo benyoheramo batiina ohwendulirisa era bahena endaalo edatu nga boola mu hibuga hy'e Gibbyoni ni Kefira ni Bbeerosi ni Kiriyaasi Yeyariimu.

¹⁸ Aye Abayisirayiri sibabasoosa olwohuba abatangirisi b'oluhumbaano baali baholire oweyamo mu siina lya MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ni bafugiriye ohumenya ni nabo miyaaya.

Ehyo hyaleetera abaatu abaali mu luhumbaano bosibosi ohwemulugunya hu batangirisi baawe.

¹⁹ Aye abatangirisi bosibosi nga babagobolamo baati, "Hweyama mu moni ja MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri olw'ehyo sihusobola hubosaho bulabe wosiwosi.

²⁰ Huja hubaleha babeno balamu olw'oweyamo obu hwahola ko MUSENGWA atatuboneresa olwohubbwaga oweyamo weefe."

²¹ Olw'ehyo babaleha sibabiita aye babaŋa omulimo ogw'ohubatenyerenga ekwi n'ohubasomberanga amaaji.

²² Nga Yoswa alanga abaatu b'e Gibbyoni, ng'ababuusa ati, "Lwahiina mwatudulinga muuti mumenya ŋaleeni ni neefe atenga ko mumenya ŋaapi?"

²³ Ale ŋaahani mweretireeho ehiŋwabo. Munaabenga beedu ni mutenyanga ekwi era ni musomba n'amaaji gomu nyumba ya Hatonda wange."

²⁴ Ng'ano bagobola mu Yoswa baati, "Efe abeedu babo, hwanjulira bulani weene ng'olu MUSENGWA Hatonda wuwo galagira Musa omuŋeresesa wuwe ohubaŋa ehyalo hino hyosihyosi era mubuye abaatu baamo bosibosi. Obuti watuŋamba era ehyo nj'ehyagira hweholaholania.

²⁵ Ŋaahani huli mu mihono jijo. Tuhole hyosihyosi ehi obona oti nj'ehirani era ehituufu."

²⁶ Olw'ehyo Yoswa gabaŋonia Abayisirayiri ohubeeta.

²⁷ Aye ohuŋwa hu ludaalo olwo Yoswa galagira Abagibbyoni ohutenyanga ekwi n'ohusomberanga Abayisirayiri amaaji ko n'ohutenyeranga abasengi ba Hatonda ekwi ej'eŋongo eryohu hituuti mu hifo ehi MUSENGWA anaabenga natobooye. Ogwo nj'omulimo ogu bahola nohwola olwa leero luno.

10

Banangula Abamooli

¹ Adoni Zedeki habaha w'e Yersaalemu ng'anulira ng'olu Yoswa gaŋamba ehibuga Ayi gahisihiirisa era gahola habaha wa Ayi ng'olu gahola Yeriko ni habaha waawe. Nga nindi anulira ati Abagibbyoni baholire endagaano n'Abayisirayiri era bali bulala.

² Adoni Zedeki n'abaatu babe esisi yabaŋamba olwohuba Gibbyoni hyali hibuga hy'amaani era hy'omugaso. Mu bibuga omwali owahabaha, Gibbyoni hyali hibuga hibbala ni hihira Ayi era abasirikale baayo baali basooli ab'amaani.

³ Olw'ehyo, Adoni Zedeki habaha wa Yersaalemu gasunga obuyeedi ohuŋwa ewa Hohamu habaha w'e Kebbulooni ni Piramu habaha w'e Yarumusi ni Yafiya habaha w'e Lakisi ni Debbiri habaha w'e Egulooni ati,

⁴ "Muuje munjeede hulumbe ehibuga hy'e Gibbyoni olwohuba abaatu baamo baholire endagaano ni Yoswa n'Abayisirayiri."

⁵ Ng'ano abahabaha abo abataanu ab'Abamooli, ko nje habaha w'e Yersaalemu nowe Kebbulooni nowe Yarumusi nowe Lakisi nowe Egulooni nga bagaata ŋalala amane gaawe nga beswanigirisa ehibuga hy'e Gibbyoni bahigulaho olutalo.

⁶ Ng'ano abaatu b'e Gibbyoni baŋeresesa Yoswa obuhwenda mu kambi e Gilugaali eyi gaali baati, "Otatuleha efe abeedu babo. Nja mangu otununule! Tuyeede olwohuba abahabaha bosibosi ab'Abamooli ohuŋwa mu hyalo hy'esozi bataaye ŋalala amane gaawe era batulumbire."

⁷ Olw'ehyo Yoswa genyoheramo ohuŋwa e Gilugaali n'ene lirye lyosiryosi nga pomuli abasirikale ab'amaani.

⁸ Nga MUSENGWA aloma Yoswa ati, "Otabatya, kenire ohubaŋaayo mu mihono jijo. Sinaja huŋa wayire mulala aja hu husobola."

⁹ Nga Yoswa agenda owiire wosiwosi owo n'ene lirye ohunwa e Gilugaali ng'asinduhirisa Abamooli.

¹⁰ Nga MUSENGWA atabujula Abamooli, Abayisirayiri ni babona. Nga Yoswa n'Abayisirayiri babasihiirihisa erala e Gibbyoni. Abayisirayiri banjima abaali ni basigaaye hu ngira eyitiina Bbesi Horoni era babeetira mu hibuga Azeka ni Makeda.

¹¹ Ni baali ni baduluma Abayisirayiri ohwihirira hu ngira eyinwa e Bbesi Horoni ni yitiina Azeka, nga MUSENGWA akukumusa agabaale ag'efula gabahubba era bangi abafa n'ohuhiraho ababeeta n'epiima.

¹² Hu ludaalo olu MUSENGWA ganayo Abamooli eyiri Abayisirayiri, Yoswa galomba MUSENGWA Abayisirayiri ni banjulira ati,

“Ewe eryuba yemeerera namugulu wa Gibbyoni otatenga,
era ewe omwesi yemeerera namugulu w'ehiho hy'e Ayijalooni.”

¹³ Ng'eryuba lyemeerera,

n'omwesi nga gwetegemeha,
ohwola olu gwanga lya Yisirayiri lyahena ohunangula abasigu balyo
ng'olu babinandiiha mu hitabo hya Yasari.

Eryuba lyemeerera ngati w'ebanga lyahena huupi oludaalo lulamba ko lyagwa mu maaji.

¹⁴ Sinabanganjo ludaalo hy'olwo enyuma eyo era sinalibanjo ludaalo hy'olwo olu MUSENGWA ganulira ohusaba hw'omuutu. Mu butuufu oweene MUSENGWA gasoolerera Yisirayiri!

¹⁵ Ebyo ni byanwa, nga Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi bagamayo mu kambi e Gilugaali.

Yoswa geeta abahabaha abataanu ab'Abamooli

¹⁶ Abahabaha abataanu ab'Abamooli baali badulumire ni behwehire mu pungulu y'e Makeda.

¹⁷ Ni balomera Yoswa baati abahabaha abataanu babageene ni behwehire mu pungulu e Makeda,

¹⁸ ng'abaloma ati, “Muniringisye agabaale mwigale omulyango gw'epungulu era muhene mutenjo n'abahuumi.

¹⁹ Aye enywe mutasigala anjo, mweyongere ohulumba abalabe benywe ni mubanwera enyuma era mutabaganya hwingira mu bibuga byawe olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe abataaye mu mihono jenywe.”

²⁰ Yoswa n'Abayisirayiri banjulira erala abaatu abo era batono bugali abenunula boola mu bibuga byawe ebi batongoleraho olukomera.

²¹ Ene lyosiryosi lyagobola miyaaya mu kambi e Makeda eyi Yoswa gaali. Era ohunwa hulwo nanjuma muutu wayire mulala owagobolayo ohwenyanyira hu Bayisirayiri.

²² Nga Yoswa aloma abasirikale babe ati, “Naahani munigule ogubaale na mulyango gw'epungulu muleete abahabaha abataanu abo n'ano.”

²³ Nga batusa abahabaha abo abataanu mu pungulu, habaha w'e Yerusalemu nowe Kebbulooni nowe Yarumusi nowe Lakisi ko nowe Egulooni.

²⁴ Yoswa ni gahena ohulanga abasooli Abayisirayiri bosibosi, ng'alambaasa abahabaha bala abataanu, ahenya aloma abaduumisi abagatiina ni nabo ati, “Muuje n'ano mute amagulu genywe mu mamiro g'abahabaha bano.” Nga banjwayo babataho amagulu mu mamiro.

²⁵ Nga Yoswa abaloma ati, “Mutatya era mutanjwamo maani. Mugume emyoyo era mutatya olwohuba MUSENGWA aja huhola atyo abalabe benywe bosibosi aba muja husoola ni nabo.”

²⁶ Ng'ano Yoswa geeta abahabaha abo abataanu ng'ahena alagira babananiha hu misaala ohwola egulo.

²⁷ Eryuba ana ligwira mu maaji, Yoswa gaja ehiragiro bananula emirambo jaawe hu misaala bajidanya mu pungulu omu babatuuhira ni behwehire. Hu mulyango gw'epungulu eyo, begalirano agabaale era gahiirho n'ohwola olwaleero luno.

Yoswa abbulyaga ehibuga ebyomu mehiriro

²⁸ Hu ludaalo olwo Yoswa ganamba ehibuga Makeda. Nga geeta habaha waamo n'abaatu bosibosi abaali mu hibuga ehyo, ndalehano wayire mulala ng'olu gahola habaha w'e Yeriko.

²⁹ Ni bahena ohusiirisa Makeda, nga Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi balumba ehibuga Libbuna.

³⁰ Nga nindi MUSENGWA ana Abayisirayiri ehibuga hya Libbuna ehyo hyosi bahinangula. Nanuma eyi galeha n'ali mulamu. Era nga beeta habaha n'abaatu bosibosi ng'olu gahola habaha w'e Yeriko.

³¹ Ni baahena ehibuga ehyo nga Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi banwa e Libbuna batiina mu hibuga Lakisi bahyeswanigirisa era bahiwaagala.

³² Nga MUSENGWA ana Abayisirayiri ehibuga hy'e Lakisi era nga Yoswa geeta abaatu bosibosi ahinangula hu ludaalo olwohubiri ng'olu baahola e Libbuna.

³³ Nga habaha Horamu ow'e Gezeri atiina ohuyeedaho Lakisi aye Yoswa gamusiirisa n'abasirikale babe ohwola olu nanuma owasigalano.

³⁴ Nga Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi banwa e Lakisi, batiina mu hibuga hy'e Egulooni bahyeswanigirisa, nga bahiwaagala.

³⁵ Bahinamba hu ludaalo olwene olwo nga beeta abaatu bosibosi ng'olu bahola e Lakisi.

³⁶ Yoswa n'Abayisirayiri baniinaniina ohunwa e Egulooni batiina balumba ehibuga hy'e Kebbulooni.

³⁷ Nga bahinamba era nga beeta habaha n'abaatu bosibosi abaali ni bahimenyamo ko n'abaatu bomu byalo eby'ohumulirano. Nanuma oyu baaleha n'ahineera. Gasihiirisa hiisi muutu ng'olu basihiirihisa ehibuga hy'e Egulooni.

³⁸ Nga Yoswa n'Abayisirayiri bosibosi bacuuhira ehibuga Debbiri bahiwaagala.

³⁹ Ganamba ehibuga ni habaha waawe n'ebyalo ebiririheene nga babeeta. Basihiirihisa erala hiisi muutu. Era nanuma kadi mulala oyu baleha n'ahineera. Yoswa gahola abaatu bomu hibuga hy'e Debbiri ni habaha waawe ng'olu gahola ehibuga hy'e Libbuna ni Kebbulooni.

⁴⁰ Yoswa ganangula amatwale gosigosi nga pomuli n'ehyalo ehy'esozi ni Negevu n'abomu mehiriro g'ebugwalyuba n'abahabaha abandi bosibosi. Nanuma oyu galeha n'ahineera. Gasihiirihisa erala bosibosi ng'olu MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri gaali n'alagiye.

⁴¹ Yoswa gababbulyaga ohunwera erala e Kadesi Bbaruneya ohwola e Gaaza, n'ohunwa e Goseni ohwolera erala e Gibbyoni.

⁴² Yoswa gabbulyaga abahabaha abo bosibosi n'ebyalo byawe omulundi mulala olwohuba MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri gabasoolerera.

⁴³ Ebyo ni byanwa, nga Yoswa gagamayo n'Abayisirayiri bosibosi mu kambi e Gilugaali.

11

Yoswa anangula Yabbini n'abawagizi babe

1 Olwola, nga Yabbini habaha wa Hazori anjulira ng'olu Abayisirayiri bananguuye amatwale ago gosigosi. Ng'ango atumisa Yobbabbu habaha w'e Madoni ni habaha w'e Simurooni ko ni habaha owe Akusafu,

2 n'abahabaha abomu maniiino mu hyalo ehy'esozi, n'abahabaha bomu hiiho hy'e Yoludaani mu mehiriro g'enyanya Galilaaya, n'abahabaha bomu meeho g'olusozi ebugwalyuba ko n'abahabaha bomu Naposi Doori ebugwalyuba ohutiina bamuyeede ohusoosa Abayisirayiri.

3 Era gatumisa n'abahabaha bomu Kanani ab'ebunwalyuba n'abebugwalyuba n'abahabaha b'Abamooli n'Abahiiti n'Abapereezi n'Ababayebbusi mu hyalo hy'esozi era n'Abahiivi mu hyalo hy'e Mizupa mu meenamo g'olusozi Herumooni.

4 Nga banwayo n'amane gaawe gosigosi n'embalaasi enyene enyingi n'ebigaali era abasirikale baali babitiirifu ni batabaliha hy'omujehe hwigobo ly'enyanya.

5 Abahabaha abo bosibosi banimba nalala mane gaawe nga bata ekambi n'amaaji g'e Meromu ohusoosa Yisirayiri.

6 Nga MUSENGWA aloma Yoswa ati, "Otabatya, olwohuba olwejo esaawa hy'ejino, nja hubanjaayo bosibosi eyiri Yisirayiri bafe. Mutemanga embalaasi jaawe mwajiremasa era mwahena mwohya n'ebigaali byawe."

7 Ng'ango Yoswa n'enje lirye lyosiryosi batiina babagwaho ni batamanyire n'amaaji g'e Meromu

8 era MUSENGWA gabanayo mu ngalo j'Abayisirayiri. Babanangula bababbingirira bababisya e Misurefoosi Mayimu mbabo e Sidoni nga baboosa mu hiiho hy'ebunwalyuba w'e Mizupa. Nanjuma owalunona. Oluvanyuma lw'olutalo ohunwa Abayisirayiri bagamayo nga bohya ebigaali by'abalabe baawe.

9 Yoswa gabahola ng'olu MUSENGWA gamulagira, gaatema amagulu g'embalaasi nga goohya n'ebigaali byawe.

10 Mu hiseera ehyo, Yoswa gagobolayo ng'awaagala Hazori nga geeta habaha waayo. Habaha w'e Hazori nj'owaali omutangirisi wa bahabaha bala bosibosi abenimba ohusoosa Yisirayiri.

11 Abayisirayiri basihirihisa erala abaatu bosibosi abaali ni bamenya mu hibuga Hazori, nanjuma wayire mulala oyu baaleha era nga Yoswa goohya ehibuga ehyo.

12 Yoswa ganamba ebibuga ebyo byosibyosi n'abahabaha baawe ng'abeeta ng'olu Musa omunjeeresa wa MUSENGWA galagira.

13 Aye Abayisirayiri sibasihirisa bibuga ebibatongola hu sozi wayire hirala ohutusaho ehibuga hy'e Hazori ehi Yoswa goohya omuliro.

14 Abayisirayiri banjira eby'omunyago byosibyosi n'ebiyayo ohunwa mu bibuga ebyo. Aye nga beeta hiisi muutu ndibaleheho wayire mulala.

15 Ng'olu MUSENGWA galagira Musa omunjeeresa wuwe, Musa yeesi galaabbira Yoswa era nga Yoswa yeesi aholo ng'olu bamuloma. Gahola hiisi hiitu ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

Ehyalo ehi Yoswa ganamba

16 Kale Yoswa n'enje lirye banamba ehyalo hya Yisirayiri hyosihyosi ehy'esozi ohwola mu mehiriro. Banamba etwale lya Goseni lyosiryosi n'ehyalo ehyomu lulafu ko nomu hiiho hy'e Yoludaani,

17 ohunwa hu lusozi Halaki ohutiina wehoonya e Seyiri ohwola e Bbaali Gaadi mu hiiho hy'e Lebbaanooni naasi w'olusozi Herumooni. Yoswa ganamba abahabaha baawe bosibosi ng'abeeta.

18 Yoswa gahena ehiseera hirenji n'asoola n'abahabaha abo bosibosi.

¹⁹ Ohutusaho Abahiivi abaali ni bamenya e Gibbyoni, enjuma hibuga ehindi wayire hirala ehyaehola endagaano ohuba bulala n'Abayisirayiri. Ebibuga ebindi byosibyosi Abayisirayiri babisoosa, babinjangula.

²⁰ MUSENGWA omwene nj'owahahanyasa emyoyo jaawe bahegula hu Bayisirayiri olutalo ko gahabasihiirihisa erala ni njanuma hubanjambira ehisa ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

²¹ Mu hiseera ehyo, Yoswa n'ene lirye batiina basihiirisa Abanaki abaali ni bamenya mu hibuga Kebbulooni nomu Debbiri nomu Anabbu ko nomu twale ly'abehiha hya Yuda nomu Yisirayiri ebyalo eby'esozi. Yoswa gabasihiirihisa erala bosibosi ko n'ebibuga byawe.

²² Mu twale lya Yisirayiri njanuma Munaki wayire mulala owasigala ohutusaho mu Gaaza nomu Gaasi ko nomu Asidodi.

²³ Yoswa gawamba ehyalo ehyo hyosihyosi ng'olu MUSENGWA galoma Musa. Nga Yoswa anja Abayisirayiri ehyalo ehyo ohuba munjuluko gwawe n'atiinira hu biha byawe. Ng'ango etalo jihoma Abayisirayiri bamenya miyaaya.

12

Olukalala lw'abahabaha abanjangula

¹ Bano nj'abahabaha ab'Abayisirayiri banjangula era nj'abaali abeene matwale ag'ebunwalyuba wa Yoludaani ohunwera erala mu hiiho Arunooni ohwola hu lusozi Herumooni n'ebunwalyuba w'ehiiho hy'e Yoludaani* aga Bayisirayiri banjira.

² Mulala hubo gaali nje Sihoni habaha w'Abamooli ni gehala e Hesibboni. Ganuganga ohunwa Aroweeri hu tulo w'ehiiho ehya Arunooni, ohwola hu lwabi Yabboki hu lwaha n'Abamooni ohwo nga puhuli n'ehitundu hy'etwale ly'e Giliyaadi.

³ Era ganuganga ebunwalyuba wa meeho ga Yoludaani ohunwa hu nyanja y'e Galilaaya mu mehiriro ohwola e Bbesi Yesimoosi ebunwalyuba w'Enyanja Enjumamo Ehiramu paka mu mehiriro g'olusozi Pisiga.

⁴ Era banjangula ni Ogi habaha w'e Bbasani owaali mulala hu Bareefa asembayo ni gehala Asitaroosi ko n'e Edereeyi.

⁵ Ganuganga ohwola hu lusozi Herumooni ni Saleka ni Bbasani paka hu salo ya Gesuri ni Maaka n'ehitundu ehya Giliyaadi ohwola hu salo ya Sihoni habaha w'e Hesibboni.

⁶ Musa omunjeeresa wa MUSENGWA n'Abayisirayiri banjangula abahabaha abo. Era nga Musa omunjeeresa wa MUSENGWA, anja ab'ehiha hya Lubbeeni n'abehiha hya Gaadi n'ehitundu hy'abehiha hya Manase, ehyalo ehyo ohuba omunjuluko gwawe.

Abahabaha aba Yoswa ganjangula

⁷ Luno nj'olukalala lw'amasiina g'abahabaha aba Yoswa n'Abayisirayiri banjangula ebugwalyuba wa Yoludaani ohunwa e Bbaali Gaadi mu hiiho hy'e Lebbanooni ohwola hu lusozi Halaki ohwehoonya e Seyiri. Yoswa gagaba Abayisirayiri ebyalo byawe ohuba minjuluko jaawe ng'olu biha byawe byali.

⁸ Mwiropa omwo mwalimo ehyalo ehy'esozi ehyali ebugwalyuba mwabamo n'ehiiho hy'e Yoludaani n'ameeho g'olusozi n'olulafu ni

* **12:1 12:1** Oba ehiiho ehi balanga baati Arabba.

Negevu. Abaatu abamenyanga mu matwale ago baali Abahiiti n'Abamooli n'Abakanani n'Abapereezi n'Abahiivi ko n'Abayebbusi.

⁹ Bano nj'abahabaha ab'Abayisirayiri banangula: habaha w'e Yeriko ni habaha w'e Ayi ehireene Bbeseeri

¹⁰ ni habaha w'e Yersaalemu ni habaha w'e Kebbulooni

¹¹ ni habaha w'e Yarumusi ni habaha wa Lakisi

¹² ni habaha w'e Egulooni ni habaha w'e Gezeri

¹³ ni habaha w'e Debbiri ni habaha w'e Gederi

¹⁴ ni habaha w'e Horuma ni habaha w'e Aradi

¹⁵ ni habaha w'e Libbuna ni habaha w'e Adulamu

¹⁶ ni habaha w'e Makeda ni habaha w'e Bbeseeri

¹⁷ ni habaha w'e Tapuwa ni habaha w'e Heferi

¹⁸ ni habaha w'e Afeki ni habaha w'e Lasarooni

¹⁹ ni habaha w'e Madoni ni habaha w'e Hazori

²⁰ ni habaha w'e Simurooni Meroni ni habaha w'e Akusafu

²¹ ni habaha w'e Tanaki ni habaha w'e Megido

²² ni habaha w'e Kedesi ni habaha w'e Yokuneyaamu hu lusozi Karumeeli

²³ ni habaha w'e Doori hu mwalo ni habaha w'e Goyiimu mu Gilugaali

²⁴ ni habaha w'e Tiruza. Nosinosi njalala baali abahabaha amahumi adatu namulala.

13

Ebyalo ebindi ebi Yoswa gaali n'asigahiise ohunangula

¹ Olwola, Yoswa n'asahulunjire bugali, MUSENGWA gamuloma ati, "Osahulunjire aye njahirinjo ebyalo bingi ebyohunamba ng'omuñuluko.

² Amatwale agasigaaye ngagano: Amatwale gosigosi ag'Abafirisuuti n'Abagesuri,

³ etwale ebbala ery'Abakanani ohunwa hu lwabi Sihori hu lwaha n'e Misiri mu maniino ko woole hu salo n'Ekurooni. Etwale eryo linjiramo etwale ly'abanugi b'Abafirisuuti abataanu, ow'e Gaaza nowe Asidodi nowe Asikelooni nowe Gaasi nowe Ekurooni. Muteehwa ohunamba ehyalo hy'Abaava

⁴ mu mehiriro, ehyalo hy'Abakanani hyosihyosi ni Meyala ehy'Abasidoni ohwola hu Afeki hu salo n'Abamooli,

⁵ etwale ly'Abagebbali n'erya Lebbaanooni lyosiryosi n'ehyalo ehy'esozi ebuñwalyuba ohunwa e Bbaali Gaadi mu meho g'olusozi Herumooni ohwola e Lebbo Hamasi.

⁶ "Ebyalo ebyo pomuli amatwale g'Abasidoni gosigosi abamenya mu hyalo ehy'esozi ngati w'esozi ja Lebbaanooni ni Misurefoosi Mayimu. Ese samwene nja hubbinga abatu abo mu hyalo ehyo basigulire Abayisirayiri. Era omanya ohuna Abayisirayiri ehyalo ehyo ohuba muñuluko gwawe ng'olu nahulagira.

⁷ Ogabiranga ebiha omwenda ko n'ehitundu ehy'ehiha hya Manase ehyalo ehyo ohuba omuñuluko gwawe."

Ohugabana etwale ly'ebuñwalyuba wa Yoludaani

⁸ Ehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi, n'ehitundu hy'ehiha hya Manase, Musa omuñeeresa wa MUSENGWA gaali ahenire ohubana emuñuluko jaawe ebuñwalyuba w'olwabi Yoludaani.

⁹ Etwale lyawe lyali lyehoonya hu hibuga hy'e Aroweeri hu tulo w'ehiho ehy'e Arunooni ko n'ehibuga ehiri ngati w'ehiho ehyo. Etwale eryo

lyali linjiriramo ehifo ehigwalaali ehyomu lulafu lw'e Medebba ohwola hu lwaha n'ehibuga Dibboni.

¹⁰ Etwale lyawe lyatiinanga paka ebuñwalyuba w'esalo ly'Abamooni. Era lyañambirangamo ebibuga byosibyosi ebi Sihoni habaha w'Abamooli owihalanga mu hibuga Hesibboni, ganuganga.

¹¹ Era lyali linjiriramo ni Giliyaadi, n'amatwale g'e Gesuri ni Maaka, lyañambiramo n'olusozi Herumooni lwosirwosi ni Bbasani ohwola hu Saleka.

¹² Lyali linambiramo etwale lya habaha Ogi lyosiryosi mu Bbasani, owihalanga mu Asitaroosi n'Edereeyi era nj'Omureefa yenene owasembayo. Musa gabañangula gabañiraho n'eroba lyawe.

¹³ Aye Abayisirayiri sibabbinga Bagesuri n'Abamaaka era bahimenya n'Abayisirayiri n'ohwola olwa leero luno.

¹⁴ Aye Musa siganja hiha hya Leevi omunuluko olwohuba emere eyi bañangayo nga enjongo eyiri MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri, nj'eyaali ni yija huba omugabo gwawe ng'olu MUSENGWA gabasuubisa.

Etwale eri baña ab'ehiha hya Lubbeeni

¹⁵ Musa gaja ab'ehiha hya Lubbeeni omunuluko ng'olu endyo jaawe jaali.

¹⁶ Omunuluko gwawe gwatandihira hu hiiho hy'e Aroweeri hutulo w'ehiiho hy'e Arunooni n'ohunwa hu hibuga ehiri ñagati w'ehiiho ehyo ohwola mu hirafu hy'e Medebba.

¹⁷ Era mwañambiramo ni Hesibboni n'ebibuga byosibyosi ebyomu hirafu omuli: Dibboni ni Bbamosi Bbaali ni Bbesi Bbaali Mewoni

¹⁸ ni Yahaza ni Kedemoosi ni Mefaasi

¹⁹ ni Kiriyasayimu ni Sibbuma ni Zeresi Sakari ehiri hu lusozi olwomu hiiho

²⁰ ni Bbesi Pewori n'amenamo g'olusozi Pisiga ni Bbesi Yesimoosi.

²¹ Ebyo nj'ebibuga byosibyosi ebyomu hirafu ko n'ehitehere ehi Sihoni habaha w'Abamooli ganuganga ni gehala e Hesibboni. Musa gaali amunanguuye era nananguuye n'abatangirisi b'e Midiyaani omwali Evi ni Rekemu ni Zuuri ni Huuri ni Rebba abayeedangaho habaha Sihoni ohunuga ebitehere ebyo.

²² Mu abo ab'Abayisirayiri beeta, nj'omwali n'omunjeña oyu balanganga baati Bbalamu omusaani wa Bbewori.

²³ Olwabi Yoludaani nj'olwali esalo y'omunuluko gw'ehiha hya Lubbeeni hu luuyi lw'ebugwalyuba. Ebibuga n'ebitehere ebyo nj'omunuluko ogu baña ab'ehiha hya Lubbeeni ng'olu endyo jaawe jaali.

Omunuluko ogu baña ab'ehiha hya Gaadi

²⁴ Musa gaja ab'ehiha hya Gaadi omunuluko ng'olu endyo jaawe jaali.

²⁵ Omunuluko gwawe gwanjiriramo ehibuga hy'e Yazeri n'ebibuga byosibyosi ebyomu Giliyaadi n'ehitundu ehy'egwanga ly'Abamooni ohwolera erala hu Aroweeri ebugwalyuba wa Raabba.

²⁶ Babanja ohunwa e Hesibboni ohwola hu Lamasi Mizupa ni Bbetonimu nindi ohunwera e Mahanayimu ohwola hu lwaha ni Lodebbaari.

²⁷ Babanja mu meeho ga Yoludaani ni Bbesi Haramu ni Bbesi Nimura ni Sukosi ni Zafoni n'ehitundu ehyali mu bunugi wa Sihoni habaha w'e Hesibboni. Esalo yaawe e bugwalyuba yaali lwabi Yoludaani ohwolera erala mu maniino, hwigenya ly'enyanya Galilaaya.

²⁸ Ebibuga n'ebitehere ebyo nj'omunuluko ogu baña ab'ehiha hya Gaadi ng'olu endyo jaawe jaali.

Omunjuluko ogu baanja ehitundu hy'abehiha hya Manase

²⁹ Musa gaja ehitundu hy'abehiha hya Manase omunjuluko ng'olu endyo jaawe jaali.

³⁰ Etwale lyawe lyali lyola hu hibuga hy'e Mahanayimu ni linjiramo ehyalo hy'e Bbasani hyosihyosi njalala n'ebitehere byosibyosi enkaaga ebi Yayiri ganyaga mu twale eryo.* Habaha Ogi ow'e Bbasani gaali anugireeho amatwale ago gosigosi.

³¹ Hyanjirangamo ehitundu hy'e Giliyaadi njalala n'Asitaroosi n'Edereeyi, ebibuga ebihulu eby'owahabaha wa Ogi e Bbasani. Ebyo byosibyosi babinja ehiha hya Makiri omusaani wa Manase ng'olu endyo jaawe jaali.

³² Ogwo nj'omunjuluko ogu Musa gabaanja n'ali ebuñwalyuba w'olwabi Yoludaani anjaapi n'e Mowaabbu ko n'ebuñwalyuba wa Yeriko.

³³ Aye Musa siganja abomu hiha hya Leevi omunjuluko, MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri nj'omugabo gwawe ng'olu gabasuubisa.

14

Ohugabaniamo ehyalo ehy'ebugwalyuba wa Yoludaani

¹ Elyazaali omusengi wa Hatonda ni Yoswa omusaani wa Nuuni n'abahulu b'ebiha bya Yisirayiri bagabira Abayisirayiri ebitehere mu hyalo hy'e Kanani ebugwalyuba wa Yoludaani. Era bagabaniamo baati:

² ebihha omwenda n'ehitundu eby'Abayisirayiri babinja eminjuluko ni bahubba ahalulu ng'olu MUSENGWA galagira n'abitira mu Musa.

³ Musa gaali ahenire ohunja ebihha ebibiri n'ehitundu omunjuluko gwawe ebuñwalyuba wa Yoludaani aye natajaaye Baleevi mujuluko.

⁴ Mu hiseera ehyo, abomu lulyo lwa Yosefu baali bafuuhire ebihha bibiri, ehya Manase n'ehya Efulayimu. Enjuma mujuluko ogu baanja Abaleevi, aye babaanja ebibuga eby'ohumenyangamo n'anohwayiranga ebyayo byawe.

⁵ Abayisirayiri bagabana ebitehere ng'olu MUSENGWA galagira Musa.

Omunjuluko gwa Kalebbu

⁶ Lulala abaatu ohunwa mu hiha hya Yuda batiina e Gilugaali eyi Yoswa gaali, nga Kalebbu omusaani wa Yefune Omukenizi aloma Yoswa ati, "Omanyire ehi MUSENGWA galoma Musa omuutu wa Hatonda e Kadesi Bbaruneya ebinjamba hu ese ni neewe.

⁷ Ni hwali e Kadesi Bbaruneya, Musa omujeeeresa wa MUSENGWA anja gaatumira ohuheeta ehyalo hy'e Kanani, naali pesa emyaha amahumi ane. Era namunjirira amanjuro ng'olu naali ni mbwene hyalo ehyo.

⁸ Aye abahyange abanatiina ni nabo bagira abaatu baatya. Aye ese naholera hu bya MUSENGWA Hatonda wange n'omwoyo mulala naloma ebituufu.

⁹ Nga Musa gandayirira hu ludaalo olwo ati, 'Ehyalo ehi magulu gago gemireho, hija huba mujuluko gugwo n'abaana babo emirembe n'emirembe olwohuba obaaye mwesigwa eyiri MUSENGWA Hatonda wange.'

¹⁰ "Era njahani ng'olu MUSENGWA gasuubisa, gakuumire emyaha ane n'etaanu ohunwera erala mu hiseera ehi MUSENGWA galomeramo ni Musa ebibono ebyo, Abayisirayiri ni balengalengera mu lulafu, njahani pesa emyaha cinaana n'etaanu.

* 13:30 13:30 Hub 32:41

11 Era kiirimo amaani ng'olu naali hu ludaalo olu Musa gaatumiraho. Kiiri n'amaani ohusoola etalo era n'ohuhola ebiitu ebindi ng'olu naali.

12 Olw'ehyo n̄aahani pe ehitehere ehyo ehy'esozi ehi MUSENGWA gasubisa hu ludaalo olwo. Ewe wamwene wen̄uliriraho n'amatwi gago oti Abanaki nj'abaali ni bamenya eyo era ebibuga byawe bibbala ate bisitirire n'olukomera. Aye MUSENGWA aja hunjeeda mbabbinge ng'olu galoma."

13 Nga Yoswa asabira Kalebbu omusaani wa Yefune ekabi ng'ahena amuna ehibuga hy'e Kebbulooni ohuba mun̄uluko gugwe.

14 Ohun̄wa hulwo n'ohwola hatyane, ehibuga Kebbulooni hyafuuha hya Kalebbu omusaani wa Yefune Omukenizi olwohuba gagondera MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri n'omwoyo mulala.

15 Konyo ehibuga hy'e Kebbulooni hifuuhe hya Kalebbu, bahiranganga baati Kiriyaasi Arubba olwohuba Arabba nj'owaali n'ahira ohuba ow'amaani mu Banaki.

Ng'ano ehyalo hin̄uumula etalo.

15

Omun̄uluko ogu baana ab'ehiha hya Yuda

1 Abaatu b'ehiha hya Yuda basuna omun̄uluko ng'olu endyo jaawe jaali. Omun̄uluko gwawe gwatiina ni guserengeta ohwola hu Edomu nga gutiina paka hu lulafu lw'e Ziini oluli mu mehiriro.

2 Olubibi mu mehiriro lwatandihira mu mehiriro w'Enyanja En̄umamo Ehiramu,

3 nga lubita mu Akurabbimu lwola mu lulafu lw'e Ziini. Ng'olubibi olwo luniinaniina lun̄wa mu mehiriro g'ehibuga hy'e Kadesi Bbaruneya. Nga lubita hu hibuga hy'e Kezirooni lwola hu hibuga hy'e Adari, nga lucuuha lubita hu hibuga hy'e Kalika,

4 nga lutiina hu hibuga hy'e Azimooni nga lulun̄ama mu mwombe hu lubibi ni Misiri ohwolera erala hu nyanja Meditereniani. Olwo nj'olubibi lw'omun̄uluko gw'abaatu b'ehiha hya Yuda olwomu mehiriro.

5 Enyanja En̄umamo Ehiramu, nj'olubibi lw'ebun̄walyuba ohwola hu njagamo y'olwabi Yoludaani.

Olubibi olwomu maniino lutandihira ano,

6 nga lutiina ohwola e Bbesi Hogula nga lweyongerayo mu maniino g'e Bbesi Arabba nga lutiina ohwola hwibaale lya Bbohani omusaani wa Lubbeeni.

7 Ng'olubibi olwo lubita lutiina hu hiiho ehy'e Akori ohwola e Debbiri. Nga lucuuha lun̄wa mu maniino lutiina e Gilugaali ohulengera Adumiimu engereha hu luuyi olwomu mehiriro g'ehiiho. Nga lweyongerayo ohwola hu maaji ga Eni Semesi nga lutulira Eni Rogeli.

8 Ng'ano olubibi olwo lubita mu hiiho hy'e Bbeni Hinomu hu luuyi lw'amehiriro g'e Yersaalemu, ehibuga hy'Abayebbusi. Nga lubita namugulu w'olusozi oluli ebugwalyuba w'ehiiho ehi balanga baati Hinomu ehiri mu maniino w'ehiiho hy'e Refayiimu.

9 Ohun̄wa hu lusozi olwo, nga lutiina hu sulo j'amaaji ga Nefutowa nga lwola hu bibuga ebyohu lusozi lw'Efulooni. Ng'ano lwiha lucuuha lwola hu hibuga hy'e Bbaala an̄andi bahiranga baati Kiriyaasi Yeyariimu.

10 Eyo peyi lwetololera ebugwalyuba wa Bbaala ohwola hu lusozi lw'e Seyiri nga lubita mu maniino g'olusozi lw'e Yeyariimu olu balanga esiina erindi baati Kesaloni, nga lwihirira e Bbesi Semesi nga lutiina e Timuna.

¹¹ Olubibi olwo nga lutiina lwola mu maniino g'olusozi Ekurooni nga lunjeta lwola hu hibuga hy'e Sikerooni, nga lubita hu lusozi Bbaala nga lwola hu hibuga hy'e Yabbineeli, nga luhoma hu nyanja Meditereniani.

¹² Ebugwalyuba w'enyanya Meditereniani, nj'olwali olubibi. Ejo nj'ejaali embibi j'abaatu ba Yuda ng'olu endyo jaawe jaali.

Kalebbu anjangula Kebbulooni ni Debbiri

¹³ Ng'olu MUSENGWA galagira Yoswa, ehitundu hy'etwale ly'abaatu b'ehiha hya Yuda bahija Kalebbu omusaani wa Yefune ohunwa mu hiha hya Yuda. Gasuna e Kebbulooni, ehibuga hya Kiriyaasi Arubba owaali sehulu wa Anaki.

¹⁴ Kalebbu gabbinga abejuhulu ba Anaki mu hibuga hy'e Kebbulooni. Abejuhulu ba Anaki abo abadatu ohunwa mu basaani baali nje: Sesayi ni Ahimani ko ni Talumayi.

¹⁵ Ni ganwa eyo, ng'alumba abomu hibuga hy'e Debbiri, ahale hale ehi balanganga baati Kiriyaasi Seferi.

¹⁶ Kalebbu galoma ati, "Omusinde oja hulumba ehibuga hy'e Kiriyaasi Seferi gahinjangula, nja humuna omuhaana wange Akusa abe muhasi wuwe."

¹⁷ Nga Osiniyeeli omusaani wa Kenazi muganda ya Kalebbu, alumba ehibuga ehyo ahinjangula, nga Kalebbu amuna omuhaana wuwe Akusa afuaha muhasi wuwe.

¹⁸ Hu ludaalo olu baholeraho embaga ey'obufumbo, Osiniyeeli galoma Akusa asunge semwana amune omunuluko. Akusa ni ganiinuha hu nasugirya yiye, nga Kalebbu amubuusa ati, "Wenda kuholere hi?"

¹⁹ Nga Akusa amugobolamo ati, "Nalijo ehiitu ehyenjabulo ehi nenda wukolere. Ng'olu waapa ehyalo ehy'e Negevu, kusunga wuupe n'esobere ej'amaaji." Nga Kalebbu amuna esobere ej'omumanino n'ejomumenamo.

Ebibuga mu twale ly'abehiha Yuda

²⁰ Guno nj'omunuluko gw'ehiha hya Yuda ng'olu endyo jaawe jaali:

²¹ Ebibuga eby'endyo j'abaatu bomu hiha hya Yuda, ebisemberayo erala mu mehiriro hu lubibi ni Edomu byali:

Kabbuzeeli ni Ederi ni Yaguri

²² ni Kina ni Dimona ni Adada

²³ ni Kedesi ni Hazori ni Yisinani

²⁴ ni Ziifu ni Telemu ni Bbeyaloosi

²⁵ ni Hazori Hadata ni Keriyoosi Kezirooni ehi balanga esiina erindi baati Hazori,

²⁶ ni Amamu ni Sema ni Molada

²⁷ ni Hazari Gaada ni Hesibboni ni Bbesi Peleti

²⁸ ni Hazari Suwaali ni Bberuseebba ni Bbiziyosiiya

²⁹ ni Bbaala ni Yimu ni Ezemu

³⁰ n'Elitoladi ni Kesili ni Horuma

³¹ ni Zikilagi ni Madimana ni Sasaana

³² ni Lebbawoosi ni Siluhiimu ni Ayini ni Rimooni. Nosinosi byali ebibuga abiri namwenda n'ebitehere ebibyeswanigirihiise.

³³ Ebibuga ebyomu hyalo hy'ebugwalyuba ehy'esozi byali:

Esitawooli ni Zooru ni Asina

³⁴ ni Zanowa ni Eni Ganiimu ni Tapuwa ni Enamu

³⁵ ni Yarumusi n'Adulamu ni Sooko ni Azeka

³⁶ ni Sarayiimu n'Adisayiimu ni Gedera ehi balanga erindi baati Gederosayiimu. Njalala byali ebibuga ehumi nabine n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

³⁷ Naaliño n'ebibuga Zenani ni Hadasa ni Migidalo Gaadi

³⁸ ni Dileyaani ni Mizupa ni Yokoseeli

³⁹ ni Lakisi ni Bbozikasi n'Egulooni

⁴⁰ ni Kabboni ni Lahimaasi ni Kitilisi

⁴¹ ni Gederoosi ni Bbesi Dagoni ni Naama ni Makeda. Nosiñosi ebibuga byali ehumi namukaaga n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

⁴² Era ñaaliño n'ebibuga Libbuna ni Eteri ni Asani

⁴³ ni Yifuta ni Asina ni Nezibbu

⁴⁴ ni Keyila ni Akuzibbu ni Maresa. Nosiñosi ebibuga byali mwenda n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

⁴⁵ Etwale ly'ehiha hya Yuda lyali linjiriramo ehibuga Ekurooni ko n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

⁴⁶ Ohunwa Ekurooni olwaha lwatiina ebugwalyuba nga lunjiriramo ebibuga ebirireene Asidodi n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

⁴⁷ Mwanjiriramo Asidodi n'ebitehere ebibyeswanigirihise taaho ni Gaaza n'ebitehere ebibyeswanigirihise. Nga lutiina ohwola hu mwombe oguli hu salosalo ni Misiri paka hwigenya lw'enyanya Meditereniani.

⁴⁸ Mu hyalo ehy'esozi mwalimo ebibuga Samiri, Yatiri, ni Sooko

⁴⁹ ni Daana ni Kiriyaasi Saana ehi balanga esiina erindi baati Debbiri

⁵⁰ ni Anabbu ni Esutemo ni Animu

⁵¹ ni Goseni ni Koloni ni Giilo. Nosiñosi byali ebibuga ehumi nahirala n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

⁵² Naaliño ebibuga Arabbu ni Duma ni Esani

⁵³ ni Yanimu ni Bbesi Tapuwa ni Afeka

⁵⁴ ni Humuta ni Kiriyaasi Arubba ehi balanga esiina erindi baati Kebbulooni ni Ziyori. Nosiñosi byali ebibuga mwenda n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

⁵⁵ Naaliño ebibuga Mawoni ni Karumeeli ni Ziifu ni Yuuta

⁵⁶ ni Yezireeli ni Yokudeyaamu ni Zanowa

⁵⁷ ni Kayini ni Gibbeya ni Timuna. Nosiñosi byali ebibuga ehumi n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

⁵⁸ Naaliño ebibuga Halihuli ni Bbesi Zuuri ni Gedori

⁵⁹ ni Maarasi ni Bbesi Anoosi n'Elitekooni. Nosiñosi byali ebibuga mukaaga n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

⁶⁰ Naaliño ebibuga Kiriyaasi Bbaali ehi balanga esiina erindi baati Kiriyaasi Yeyariimu ni Raabba, ñosiñosi byali ebibuga bibiri n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

⁶¹ Mu lulafu yaaliyo Bbesi Arabba ni Midini ni Sekaka

⁶² ni Nibbusani n'ehibuga ehy'Omuniyu ni Eni Geedi. Nosiñosi byali ebibuga mukaaga n'ebitehere ebibyeswanigirihise.

⁶³ Aye abaatu b'ehiha hya Yuda sibasobola hubbinga Bayebbusi abaali ni bamenya e Yerusaalemu. Era n'ohwola hatyane bamenya njalala ni nabo mu Yerusaalemu.

16

Omuñuluko ogu baña ab'ehiha hya Efulayimu n'ehya Manase

¹ Olubibi lw'omunuluko ogu baanja abomu lulyo lwa Yosefu lwatandihira mu mehiriro w'olwabi Yoludaani ohuupi n'ehibuga Yeriko ebugwalyuba w'esobere j'e Yeriko, nga lutiina mu lulafu ohwola e Bbeseeri mu hyalo ehy'esozi.

² Ohunwa e Bbeseeri lwatiina e Luuzi, nga lusala lutiina mu hitehere hy'e Ataroosi Adaali eyi Abaruki bamenyanga.

³ Nga lunwa eyo lwihirira ebugwalyuba w'Abayafuleeti nga lwihirira ohwola mu hitundu hya Bbesi Horoni ehya njaasi. Nga lwola e Gezeri nga luhoma hu nyanja Meditereniani.

⁴ Ogwo nj'omunuluko ogu baanja abejuhulu ba Yosefu mu biha ebibiri, ehya Manase n'ehya Efulayimu.

Omunuluko ogu baanja ab'ehiha hya Efulayimu

⁵ Omunuluko gw'abehiha hya Efulayimu ng'olu endyo jaawe jaali gwali guuti: olubibi lw'omunuluko gwawe lwali lunwa e Ataroosi Adari hu luuyi olw'ebugwalyuba ohwola hu Bbesi Horoni ehya namugulu,

⁶ nga lutiina lwehoonya hu nyanja Meditereniani. Ohunwa e Mikimesasi mu maniino, lwatiina e bugwalyuba ohwola e Tanasi Siilo nga lusala lutiina e Yanowa hu luuyi olw'ebugwalyuba.

⁷ Nga lwihirira ohunwa e Yanowa ohutiina Ataroosi ni Naara, nga lwehoonya e Yeriko lwibuhira hu lwabi Yoludaani.

⁸ Ohunwa e Tapuwa lwatiina ebugwalyuba hu lwabi Kaana nga luhoma hu nyanja Meditereniani. Ogwo nj'ogwali omunuluko gw'abehiha hya Efulayimu ng'olu endyo jaawe jaali.

⁹ Abaatu b'ehiha hya Efulayimu basuna ebibuga n'ebitehere ebyali mu munuluko gw'abehiha hya Manase.

¹⁰ Aye sibabbinga Bakanani abaali ni bamenya e Gezeri. Era n'ohwola hatyane Abakanani bahimenya njalala n'Abefulayimu aye bafuuha beedu ohutambiranga Abefulayimu emirimo.

17

Omunuluko ogw'ehitundu hy'abehiha hya Manase ebugwalyuba wa Yoludaani

¹ Guno nj'ogwali omunuluko gwa Manase omwana wa Yosefu omudaayi. Makiri semwana wa Giliyaadi era omusaani wa Manase omudaayi gaali hanunye mu husoola etalo, bamunja Giliyaadi ni Bbasani ebugwalyuba wa Yoludaani.

² Omunuluko ogwali ebugwalyuba wa Yoludaani bagunja abejuhulu ba Manase abandi, abaseere abaali ni basigaaye. Era mu bejuhulu abo nj'omwali olulyo lwa Abbiyezeeri n'olwa Heleki n'olwa Asiriyeeli n'olwa Sekemu n'olwa Heferi n'olwa Semida.

³ Zelofehaadi omusaani wa Heferi omusaani wa Giliyaadi omusaani wa Makiri, Makiri omusaani wa Manase, sigasaala hu mwana omuseere aye gasaala bahaana bonene. Amasiina gaawe baali nje Mahula ni Noowa ni Hogula ni Mirika ko ni Tiruza.

⁴ Abahaana abo batiina eyiri Elyazaali omusengi ni Yoswa omusaani wa Nuuni n'abatangirisi, nga babaloma baati, "MUSENGWA galagira Musa batunje omunuluko hy'abalebe beefe abasinde." Olw'ehyo Yoswa gaabana omunuluko njalala n'abalebe baawe abasinde ng'olu MUSENGWA galagira.

⁵ Eminuluko eji Manase gaasuna jaali emigabo ehumi nga ko ogataho Giliyaadi ni Bbasani ebugwalyuba wa Yoludaani

⁶ olwohuba abejuhulu babe abahaana n'abaseere basuna omunuluko. Omunuluko gwomu twale ly'e Giliyaadi gwali gw'abejuhulu ba Manase abandi bosibosi.

⁷ Etwale ly'abehiha hya Manase lyali linwa hu hiha hya Aseri ohwola hu Mikimesasi ebuwalyuba wa Sekemu. Ng'olubibi lutiina mu mehiriro lunambiramo abaatu be Eni Tapuwa.

⁸ Hu lubibi ngati w'etwale ly'abehiha hya Manase n'ehiha hya Efulayimu naalino ehibuga hy'e Tapuwa. Ehibuga ehyo hyali hy'abomu hiha hya Efulayimu aye omunuluko ohweswanigirisa gwali gw'abehiha hya Manase.

⁹ Olubibi lweyongera lwola mu mehiriro hu mwombe ogu balanga baati Kaana. Ehibuga mu mehiriro g'olwabi olwo byali bya bomu hiha hya Efulayimu wayire nga byali mu twale ly'abehiha hya Manase. Olubibi olwo, lweyongera lwatiina mu maniino g'omwombe ogwo nga lwola hu nyanja Meditereniani.

¹⁰ Mu mehiriro, omunuluko gwali gw'abehiha hya Efulayimu aye mu maniino gwali gw'abehiha hya Manase. Etwale ly'abehiha hya Manase lyatiina lyola hu nyanja Meditereniani lyabuhana n'abehiha hya Aseri mu maniino. Ne hu luuyi lw'ebuwaluba lyabuhana n'abehiha hya Yisikaali.

¹¹ Mu matwale g'abehiha hya Yisikaali n'abehiha hya Aseri, Manase bamunayo ehibuga hy'e Bbesi Saani ni Yibbuleyamu n'abaatu bomu Doori ehi balanga esiina erindi baati Nafasi ni Endori ni Tanaki ni Megido n'ebyallo ebibyeswanigirihise.

¹² Aye abaatu b'ehiha hya Manase sibasobola hubbinga Bakanani mu bibuga ebyo olw'ehyo beyongera ohubimenyamo.

¹³ Ehiseera hyola Abayisirayiri basuna amaani nga bafuula Abakanani abo beedu baawe ohubatambiranga emirimo aye sibababbingiramo erala.

Ab'ehiha hya Efulayimu n'ehya Manase basunga ohubongera omunuluko

¹⁴ Lulala abejuhulu ba Yosefu batiina eyiri Yoswa bamuloma baati, "Lwahiina sotumeedahomunuluko ogundi? MUSENGWA atunaaaye ekabi hwalire era huli bangi bugali ohumenya mu haloba hano ahadidiri."

¹⁵ Nga Yoswa abagobolamo ati, "Ehyalo hy'abehiha hya Efulayimu ehy'esozi hinaba ni hitabahena olwohuba muli bangi, mutiine mu hibira ehy'Abapereezi n'Abareefa musaane mumenye eyo."

¹⁶ Nga abejuhulu ba Yosefu bamugobolamo baati, "Ehyalo ehy'esozi sihituhena humenyamo aye Abakanani abamenya mu hifo ehiduleere n'abamenya mu hibuga hy'e Bbesi Saani n'ebibuga ebibyeswanigirihise n'abali mu hiiho hy'e Yezireeli, bosibosi bali n'ebigaali eby'ebiyoma ohutambisa mu lutalo."

¹⁷ Nga Yoswa abaloma ati, "Muli bangi bugali era b'amaani. Simuja husuna mugabo mulala gwonyene.

¹⁸ Ehyalo hyosihyosi ehy'esozi hija huba hyenywe. Wayire hijuuye amadero aye muuja huhisaana, hibe hyenywe ohunwa hu sonda ohwola hu sonda eyindi. Era muja hubbinga Abakanani wayire b'amaani era bali n'ebigaali eby'ebiyoma."

18

Yoswa ana amawanga agandi eminuluko

¹ Lulala, Abayisirayiri ni bahena ohunamba ehyalo nga bosibosi bahumbaanira mu hibuga hy'e Siilo nga beemeha eweema ey'Ohwagananirangamo.

² Mu Bayisirayiri, mwali muhiirimo ebiha musanvu ebyali ni bihiiri husuna minjuluko.

³ Nga Yoswa aloma Abayisirayiri ati, “Mulyosa neena ohubererera anjo ni muhiiri husuna loba eri MUSENGWA Hatonda w’abasehulu benywe gabaŋa?

⁴ Mutobole abasinde badatu badatu ohuŋwa mu hiisi hiha, mbatume batiine baheete bahene baleete eripooti eŋamba hu hyalo ehi bahendire ohuŋira, ni bahena bagobole ŋano bandomere.

⁵ Muja ohwabula mu hyalo ehyo eminjuluko musanvu. Ab’ehiha hya Yuda baja husigala mu twale lyawe mu mehiriro, n’abebiha bya Yosefu babe mu twale lyawe mu maniino.

⁶ Ni muhena ohuŋandiiha ng’olu eminjuluko ejo omusanvu jiri n’ohuba, mundeetere eripooti eyo, nja hwebuusa hu MUSENGWA Hatonda weefe ehy’ohuhola.

⁷ Aye Abaleevi sibaja husuna mujuluko hyenywe olwohuba omugabo gwawe nj’ohuba basengi ba MUSENGWA. Ab’ehiha hya Gaadi n’ehya Lubbeeni ko n’ehitundu hy’ehiha hya Manase, baahena hale ohubaŋa eminjuluko ebuŋwalyuba wa Yoludaani. Musa omunjeeresa wa MUSENGWA gabaŋa omunjuluko gwawe.”

⁸ Abasinde abo ko basimbuhe ohutiina, Yoswa gabalagira ati, “Mutiine mweheneenye ehyalo ehyo, muŋandiihe ebihifaho mugobole ŋano e Siilo, nja huhubba ahalulu ni nebuusa hu MUSENGWA.”

⁹ Ng’abasinde abo batiina betoolola mu hyalo ehyo nga baŋandiiha eripooti hu hiisi hibuga ehyali mu minjuluko omusanvu ejo. Ni baahena nga baagama e Siilo mu kambi eyiri Yoswa.

¹⁰ Nga Yoswa ahubba ahalulu ni gebuusa hu MUSENGWA e Siilo. Era ng’agabira Abayisirayiri eminjuluko abaali ni bahiiri husuna.

Omunjuluko ogu baŋa ab’ehiha hya Bbenjamini

¹¹ Ehiha hya Bbenjamini nj’ehyali ehidaayi ohusuna omunjuluko era etwale lyawe lyali ŋagati w’abaatu ba Yuda mu mehiriro n’abaatu ba Yosefu mu maniino.

¹² Mu maniino, olubibi lwatandiihira hu lwabi Yoludaani, nga lubita mu hiinamo hy’e Yeriko mu maniino nga lusimba ebugwalyuba lutulira mu hyalo ehy’esozi mu lulafu lwe Bbesi Aveni.

¹³ Ohuŋwa eyo ng’alusala lutiina mu mehiriro mu hiinamo hy’e Luuzi ehi balanga baati Bbeseeri, nga lwihirira e Ataroosi Adari hu lusozi oluli mu mehiriro g’e Bbesi Horoni ehya ŋaasi.

¹⁴ Ohuŋwa hu lusozi olulengereeye Bbesi Horoni mu mehiriro, olubibi olwo ng’alunetera mu mehiriro ohutiina ebugwalyuba nga lugwihisa e Kiriyaasi Bbaali ehi balanga baati Kiriyaasi Yeyariimu, ehibuga hy’abaatu bomu hiha hya Yuda. Olwo nj’olwali olubibi olw’ebugwalyuba.

¹⁵ Olubibi mu mehiriro lwatandiihira hu salo ni Kiriyaasi Yeyariimu ebugwalyuba nga lwiguhira hu sobere eyi balanga baati Nefutowa.

¹⁶ Nga lwihirira ŋaasi w’olusozi olulengereeye ehiiho hy’e Bbeni Hinomu mu maniino w’ehiiho hy’e Refayiimu. Nga lweyongerayo lwihirira mu hiiho hya Hinomu mu mehiriro mu hiinamo hy’ehibuga hy’Abayebbusi nga lwola Eni Rogeli.

¹⁷ Ng’alunetera mu maniino lutiina Eni Semesi, nga lweyongera e Geliloosi ohulengerera engira eyi tiina e Adumiimu, nga lwihirira hwibaale lya Bbohani omusaani wa Lubbeeni.

¹⁸ Era nga lweyongerayo lubita mu hiinamo hya Bbesi Arabba mu maniino nga nindi lwihirira mu hiiho hy’e Yoludaani.

19 Ng'ango nindi lutiina mu hiiho hy'e Bbesi Hogula mu maniino nga lutulira hu hiiho ehyomu maniino w'Enyanja Enjumamo Ehiramu hwigobo ly'olwabi Yoludaani hu luuyi lwe mehiriro. Olwo nj'olwali olubibi lwomu mehiriro.

20 Olwabi Yoludaani nj'olwali olwaha hu luuyi olw'ebunwalyuba. Ejo nj'embibi ejabula omunuluko gw'abaatu ba Bbenjamini hu njuyi josijosi ng'olu endyo jaawe jaali.

21 Ehiha hya Bbenjamini ohusiziira hu endyo jaawe babanja ebibuga bino: Yeriko ni Bbesi Hogula ni Emeki Kezizi

22 ni Bbesi Arabba ni Zemarayimu ni Bbeseeri

23 ni Avimu ni Paara ni Ofura

24 ni Kefari Amooni ni Ofuni ni Geebba. Nalala byali ebibuga ehumi nabibiri n'ebitehere ebibyeswanigirihiise.

25 Etwale erindi erya Bbenjamini mwalimo ebibuga bino: Gibbyoni ni Raama ni Bbeerosi

26 ni Mizupa ni Kefira ni Mooza

27 ni Rekemu ni Yirupeeli ni Taraala

28 ni Zeela ni Helefu ni Yebbusi ehi balanga esiina erindi baati Yerusaalemu ni Gibbeya ni Kiriyaasi Yeyariimu. Nalala ebibuga byali ehumi nabine n'ebitehere byabyo.

Ogwo nj'ogwali omunuluko gw'abaatu ba Bbenjamini ng'olu endyo jaawe jaali.

19

Omunuluko ogu bana ab'ehiha hya Simyoni

1 Ab'ehiha hya Simyoni nj'abaali obohubiri ohusuna omunuluko ng'olu endyo jaawe jaali. Omunuluko gwawe gwali ngati bomu munuluko gw'abaatu ba Yuda.

2 Etwale eryo lyalimo ebibuga: Bberuseebba ni Seebba ni Molada

3 ni Hazari Suwaali ni Bbaala ni Ezemu

4 ni Elitoladi ni Bbesuli ni Horuma

5 ni Zikilagi ni Bbesi Marikabboosi ni Hazari Suusa

6 ni Bbesi Lebbawoosi ko ni Sarukeni. Nalala byali ebibuga ehumi nabidatu n'ebitehere ebibyeswanigirihiise.

7 Njaliŋo ni Ayini ni Rimooni ni Eteri ni Asani. Nalala ebibuga bine n'ebitehere byabyo.

8 Etwale lya Simyoni lyosi lyali linjira Bbalasi Bbeera ehi balanga esiina erindi baati Raama ehyomu mehiriro. Ogwo nj'omunuluko ogu b'ehiha hya Simyoni basuna ng'olu endyo jaawe jaali.

9 Omunuluko ogu bana ab'ehiha hya Simyoni bagwabula hu munuluko ogu bana ab'ehiha hya Yuda olwohuba baali basunire mubbala bugali.

Omunuluko ogu bana ab'ehiha hya Zebbulooni

10 Ab'ehiha hya Zebbulooni nj'abaali abohudatu ohusuna omunuluko ng'olu endyo jaawe jaali. Omunuluko ogu basuna gwali gwolera erala hu hibuga hy'e Saridi.

11 Ng'etwale eryo lirujama ebugwalyuba ohwola e Marali ohwehoonya hu hibuga hy'e Dabbesesi nohu haabi ahaali ebunwalyuba w'ehibuga hy'e Yokuneyaamu.

12 Hu luuyi lw'ebunwalyuba w'ehibuga hy'e Saridi, olubibi lwatiina ebunwalyuba ohwola hu salo n'ehibuga hy'e Kisuloosi Tabori ohwola hu hibuga hy'e Dabberaasi, nga luniina ohwola hu hibuga hy'e Yafiya.

¹³ Nga lweyongerayo ebuṅwalyuba ohwola hu hibuga hy'e Gaasi Heferi ni Esi Kazini nga lutulira hu hibuga hy'e Rimooni nga lucuuha lutiina lwola hu hibuga hy'e Neeya.

¹⁴ Ohuṅwa anjo nga lutiina lwetoolola mu maniino lwola hu hibuga hy'e Hanasoni ng'aluhoma mu hiiho hy'e Yifuta Eli.

¹⁵ Etwale lyawe lyanjiriramo n'ebibuga by'e Katasi ni Nahalaali ni Simurooni ni Yidala ni Bbeserekemu. Nalala ebibuga ehumi nabibiri n'ebitehere ebibyeswanigirihiise.

¹⁶ Ebibuga ebyo n'ebitehere byabyo nj'ebyali omuṅuluko ogw'abaatu b'ehiha hya Zebbulooni ng'olu endyo jaawe jaali.

Omuṅuluko ogu bana ab'ehiha hya Yisikaali

¹⁷ Ab'ehiha hya Yisikaali nj'abaali abohune ohusuna omuṅuluko ng'olu endyo jaawe jaali.

¹⁸ Etwale lyawe lyanjiriramo ebibuga bino: Yezireeli ni Kesuloosi ni Sunemu

¹⁹ ni Hafarayimu ni Siyooni ni Anaharasi

²⁰ ni Rabbisi ni Kisiyooni ni Ebbezi

²¹ ni Remesi ni Eni Ganiimu ni Eni Hada ko ni Bbesi Pazezi.

²² Olubibi lwanjambiramo Tabbori ni Sahasuma ni Bbesi Semesi nga luhoma hu Yoludaani. Ebibuga byali ehumi namukaaga n'ebitehere abyali ni bibyeswanigirihiise.

²³ Ebibuga ebyo n'ebitehere ebibyeswanigirihiise nj'ebyali omuṅuluko ogw'abaatu b'ehiha hya Yisikaali ng'olu endyo jaawe jaali.

Omuṅuluko ogu bana ab'ehiha hya Aseri

²⁴ Ab'ehiha hya Aseri nj'abaali abohutaanu ohusuna omuṅuluko ng'olu endyo jaawe jaali.

²⁵ Etwale lyawe lyanjiriramo ebibuga bino: Helukasi ni Hali ni Bbeteni ni Akusafu

²⁶ ni Alamu Meleki ni Amadi ni Misali. Ebugwalyuba olubibi lwali lwehoonya hu Karumeeli ni Sihori Libbunasi.

²⁷ Nga lucuuhira ebuṅwalyuba lwola e Bbesi Dagoni lutiina lwehoonya hu twale ly'abehiha hya Zebbulooni nohu hiiho hy'e Yifuta Eli. Nga luṅwa eyo lutiina mu maniino ga Bbesi Emeki ni Neyeli. Nga lubita e Kabbuli hu luuyi lw'omuhono omugooda.

²⁸ Nga lutiina Ebbulooni ni Rehobbu ni Hamoni ni Kaana nga lwola e Sidoni ehibuga ehibbala.

²⁹ Nga olubibi luṅeta lulujama e Raama nga lutiina mu hibuga Tiiro ehibagadiriraho ehiteepe, ng'alunjeta lutiina lulujama e Hoosa nga lwibbuhira hu nyanja Meditereniani mu twale ly'Akuzibbu

³⁰ ni Wuma ni Afeki ni Rehobbu. Byali ebibuga mahumi abiri nabibiri hiisi hibuga ni hiri mu hitehere hyahyo.

³¹ Ebibuga ebyo n'ebitehere byawaho nj'ebyali omuṅuluko gw'abaatu b'ehiha hya Aseri ng'olu endyo jaawe jaali.

Omuṅuluko ogu bana ab'ehiha hya Nafutaali

³² Ab'ehiha hya Nafutaali nj'abaali abomukaaga ohusuna omuṅuluko ng'olu endyo jaawe jaali.

³³ Olubibi lwawe mu maniino lwanjwa e Helefu nohu mutumba omubba ogw'e Zananiimu nga lubita hu Adami Nekebbu nomu Yabbineeli lwola e Lakumu nga luhoma hu lwabi Yoludaani.

³⁴ Nga lunwa eyo lutiina ebugwalyuba lubita mu Azunoosi Tabori nga lwibbuhira e Hukoki. Lwehoonya hu twale ly'abehiha hya Zebbulooni mu mehiriro nohu twale lya bomu hiha hya Aseri hu luuyi lw'ebugwalyuba, nohu lwabi Yoludaani hu luuyi lw'ebunwalyuba.

³⁵ Ebibuga ebi baali ni bagadiriiyeho ebiteepe ohubyeswanigirisa byali: Zidimu ni Zeri ni Hamasi ni Rakasi ni Kinereesi

³⁶ ni Adama ni Raama ni Hazori

³⁷ ni Kedesi ni Edereeyi ni Eni Hazori

³⁸ ni Yirooni ni Migudali Eli ni Horemu ni Bbesi Anaasi ni Bbesi Semesi. Byali ebibuga ehumi namwenda hiisi hibuga ni hiri mu hitehere hyahyo.

³⁹ Ebibuga ebyo n'ebitehere byabyo nj'ebyali omunuluko ogw'abaatu b'ehiha hya Nafutaali ng'olu endyo jaawe jaali.

Omunuluko ogu bana ab'ehiha hya Daani

⁴⁰ Ab'ehiha hya Daani nj'abaali abomusanvu ohusuna omunuluko ng'olu endyo jaawe jaali.

⁴¹ Etwale ly'omunuluko gwawe lyalimo ebibuga bino: Zoora ni Esita-wooli ni Yiru Semesi

⁴² ni Salabbiini ni Ayijalooni ni Yisila

⁴³ ni Eloni ni Timuna ni Ekurooni

⁴⁴ ni Eluteke ni Gibbesooni ni Bbalasi

⁴⁵ ni Yekudi ni Bbene Bberaki ni Gaasi Rimooni,

⁴⁶ ni Meyarikooni ni Rakoni ko n'ehitundu ehirengereeye Yoopa.

⁴⁷ Abasigu ni batusa hu baatu b'ehiha hya Daani etwale lyawe, bani-inaniina batiina bawaagala ehibuga hy'e Lesemu beeta abaatu baamo nga begobosaho ehibuga ehyo. Bamenya mu Lesemu era ehibuga ehyo bahitaho esiina baati Daani eryali esiina lya sehulu yaawe.

⁴⁸ Ebibuga ebyo n'ebitehere byabyo nj'ebyali omunuluko ogw'abaatu b'ehiha hya Daani ng'olu endyo jaawe jaali.

Omunuluko ogu bana Yoswa

⁴⁹ Abayisirayiri ni bahena ohusuna emunuluko jaawe, nga bana Yoswa omusaani wa Nuuni omunuluko

⁵⁰ ng'olu MUSENGWA gaali n'alagiiye. Bamuja ehibuga ehi gasunga ehy'e Timunasi Seera ehyali mu hyalo ehy'abehiha hya Efulayimu ehy'esozi. Ng'atongola ehibuga ehyo bunyaaha ng'amenyamo.

⁵¹ Ago nj'amatwale aga Elyazaali omusengi wa Hatonda ni Yoswa omusaani wa Nuuni n'abatangirisi b'ebiha bya Yisirayiri bagaba ni bahubba ahalulu e Siilo mu moni ja MUSENGWA na mulyango gw'Eweema ey'Ohwagananirangamo.

20

Ebibuga eby'ohwenogomamo

¹ Ebyo ni byanwa, nga MUSENGWA aloma Yoswa ati,

² "Loma Abayisirayiri batobole ebibuga eby'ohwenogomamo ng'olu nabalagira ni mbita mu Musa.

³ Omuutu onaabenga ni geetire owahye n'atagendereeye, anadulumirenga omwo ohununuha oyo amwendula ohwegalula.

⁴ N'anadulumenga gatiina mu hirala hu bibuga ebyo, anasookenga hwe-meerera na mulyango ogwingira mu hibuga ehyo, nga geromaho mu moni j'abatangirisi b'ehibuga ehyo. Anjo abatangirisi banahejenga mu songa nga ko bamufugiirira ohwingira nga bamusunira ehifo ehy'ohumenyamo.

⁵ Oyo omwendula ohumwegalula anatiinayo n'amunjiima, abatangirisi b'ehibuga ehyo sibamunangayo olwohuba sigagenderera humwita era gaali amunumaho busungu.

⁶ Owiita owahye anasigalenga mu hibuga omwo ohwola olu bana-muleetenga bamwemeha mu luhumbaano lw'abaatu bomu hibuga ohumunosesya ng'ahena aba omwo ohwola olu muhulu w'abasengi ba Hatonda aliho mu hiseera ehyo alifa nga ko gagamayo ewuwe mu hibuga hy'ewawe eyi gadulumamo."

⁷ Nga batobola ehibuga Kedesi mu twale ly'e Galilaaya mu hyalo ehy'abehiha hya Nafutaali ehy'esozi, n'ehibuga hy'e Sekemu mu hyalo ehy'abehiha hya Efulayimu ehy'esozi, n'ehibuga Kiriyaasi Arubba ehi balanga esiina erindi baati Kebbulooni mu hyalo ehy'abehiha hya Yuda ehy'esozi.

⁸ Ebuñwalyuba w'olwabi Yoludaani hu luuyi n'onwa e Yeriko, nga batobola ehibuga hy'e Bbezeri mu twale ly'ehiha hya Lubbeeni mu lulafu anwagwalaali, n'ehibuga hy'e Ramosi mu twale ly'e Giliyaadi ery'abehiha hya Gaadi, n'ehibuga hy'e Golani mu Bbasani ehy'abehiha hya Manase.

⁹ Ebyo nj'ebibuga eby'ohwenogomamo ebi batobolera Omuyisirayiri oba omugwira amenya ni nabo, byaba byahudulumirangamo oyo aba ni getire owahye n'atagendereeye ko natabano amwegalula ni batasokire hu mwemeha genosyeho mu luhumbaano lw'abaatu.

21

Ebibuga eby'Abaleevi

¹ Abatangirisi b'amago g'abehiha hya Baleevi, batiina eyiri Elyazaali omusengi wa Hatonda n'eyiri Yoswa omusaani wa Nuuni ko n'eyiri abatangirisi b'ebihha bya Yisirayiri

² e Siilo mu hyalo hy'e Kanani nga babaloma baati, "MUSENGWA galagira n'abita mu Musa ohutuña ebibuga eby'ohumenyamo n'anohwayiranga ebyayo byefe."

³ Olw'ehyo ng'Abayisirayiri bano Abaleevi ebibuga n'anohwayiranga mu minuluko jaawe ng'olu MUSENGWA gaali n'alagiiye.

⁴ Ab'olulyo lwa Kohasi ohunwa mu hiha hy'Abaleevi, nj'abaali abadaayi ohusuna omunuluko. Abaleevi abo abejuhulu ba Aloonni basuna ebibuga ehumi nabidatu mu matwale g'abomu hiha hya Yuda n'ehya Simyoni ko n'ehya Bbenjamini.

⁵ Abakohasi abandi babano ebibuga ehumi mu matwale g'abehiha hya Efulayimu n'ehya Daani ko nomu hitundu hy'ehiha hya Manase.

⁶ Ab'olulyo lwa Girisoni babano ebibuga ehumi nabidatu mu matwale g'abomu hiha hya Yisikaali n'ehya Aseri n'ehya Nafutaali ko nomu hitundu hy'ehiha hya Manase e Bbasani.

⁷ Ab'olulyo lwa Merari babano ebibuga ehumi nabibiri mu matwale g'abomu hiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehya Zebbulooni.

⁸ Abayisirayiri bahubba ahalulu bano ab'ehiha hy'Abaleevi ebibuga ebyo n'anohwayiranga ng'olu MUSENGWA galagira n'abita mu Musa.

⁹ Gano nj'amasiina g'ebibuga ohunwa mu matwale ag'ehiha hya Yuda n'ehya Simyoni ebi bano

¹⁰ abejuhulu ba Aloonni abomu lulyo lwa Kohasi abasimuha mu hiha hy'Abaleevi. Ahalulu nj'abaheherera ohugwaho:

- 11 Babana ehibuga hy'e Kiriyaasi Arubba hatyane ehi balanga baati Kebbulooni n'anohwayira ohweswanigirisa ehyalo hy'abehiha hya Yuda ehy'esozi. Arubba gaali semwana ya Anaki.
- 12 Aye eroba n'ebitehere ebyeswanigirihise ehibuga ehyo baali bahenire ohubiya Kalebbu omusaani wa Yefune ng'omuñuluko gugwe.
- 13 Abejuhulu ba Aloonni omusengi wa Hatonda, babana Kebbulooni ehirala hu bibuga eby'ohwenogomamo nga babameedaho n'ehibuga hye Libbuna.
- 14 Babana n'ehibuga hye Yatiri n'ehye Esitemowa
- 15 n'ehye Koloni n'ehye Debbiri.
- 16 Nga babana n'ehibuga hye Ayini n'ehye Yuuta ko n'ehye Bbesi Semesi, n'anohwayira ebyayo mu hiisi hibuga. Nosinosi byali ebibuga mwenda ebi baatusa hu hiha ehya Yuda n'ehya Simyoni.
- 17 Ohunwa mu matwale g'abehiha hya Bbenjamini babana ebibuga bine: Gibbyoni ni Geebba
- 18 ni Anasoosi ni Alumooni ko n'anohwayira ebyayo.
- 19 Ebibuga ebi baana abasengi ba Hatonda, abejuhulu ba Aloonni byali ehumi nabidatu ni mulimo n'anohwayiranga ebyayo.
- 20 Ab'olulyo lwa Abakohasi abandi abasimuha mu Baleevi babana ebibuga mu twale ly'ehiha hya Efulayimu.
- 21 Baabana ebibuga bine: Sekemu ehibuga ehy'ohwenogomamo mu hyalo ehy'abehiha hya Efulayimu ehy'esozi ni Gezeri
- 22 ni Kibbuzayimu ni Bbesi Horoni n'anohwayira ebyayo mu hyalo hy'abehiha hya Efulayimu ehy'esozi.
- 23 Ohunwa mu twale ly'abehiha hya Daani, babana ebibuga bine: Eluteke ni Gibbesooni
- 24 ni Ayijalooni ni Gaasi Rimooni n'anohwayiranga ebyayo.
- 25 Nga nindi babana ebibuga bibiri mu twale ly'ehitundu hy'abehiha hya Manase: Tanaki ni Gaasi Rimooni n'anohwayira ebyayo.
- 26 Kale nalala nosinosi abomu lulyo lwa Kohasi abasigala basuna ebibuga ehumi n'anohwayira ebyayo.
- 27 Abaleevi ab'olulyo lwa Girisoni babana ebibuga bibiri: mu twale ly'ehitundu hy'abehiha hya Manase, n'ehibuga Golani ehyohwenogomamo mu twale ly'e Bbasani ni Bbesitera ko n'anohwayira ebyayo.
- 28 Ohunwa mu twale ly'abehiha hya Yisikaali babana ebibuga bine: Kisiyooni ni Dabberaasi
- 29 ni Yarumuusi ni Eni Ganiimu ko n'anohwayira ebyayo.
- 30 Era babana ebibuga bine mu twale ly'ehiha hya Aseri: Misali ni Abbudooni
- 31 ni Helukasi ni Rehobbu ko n'anohwayira ebyayo.
- 32 Nga babana ebibuga bidatu mu twale ly'ehiha hya Nafutaali: Ehibuga Kedesi ehyohwenogomamo e Galilaaya ni Hamosi Doori ni Karutaani n'anohwayira ebyayo.
- 33 Nalala nosinosi, ebibuga ebi baana ab'olulyo lwa Girisoni byali ehumi nabidatu ko n'anohwayira ebyayo.
- 34 Abaleevi abasigala abomu lulyo lwa Merari babana mu twale ly'ehiha hya Zebbulooni ebibuga bine: Yokuneyaamu ni Karita

³⁵ ni Dimuna ni Nahalaali ko n'anjohwayira ebyayo.

³⁶ Nga babaṅa ebibuga bine mu twale ly'ehiha hya Lubbeeni. Ebibuga ebyo byali Bbezeri ni Yahaza

³⁷ ni Kedemoosi ni Mefaasi n'anjohwayira ebyayo.

³⁸ Babaṅa ebibuga bine mu twale ly'ehiha hya Gaadi. Era ebibuga ebyo byali:

Ramosi e Giliyaadi ni Mahanayimu

³⁹ ni Hesibboni ni Yazeri ko n'anjohwayira ebyayo.

⁴⁰ Nalala ṅosinṅosi abomu lulyo lwa Merari abasigala babaṅa ebibuga ehumi nabibiri.

⁴¹ Ebibuga ebi Baleevi basuna mu matwale g'Abayisirayiri byali ane namunaana ṅalala n'anjohwayira ebyayo.

⁴² Hiisi hibuga hyali n'anjohwayira ebyayo ohuhyeswanigirisa.

⁴³ Mu ngeri eyo MUSENGWA gaṅa Abayisirayiri eroba ng'olu gaali n'asuubihise abasehulu baawe era nga boosi baṅira eroba eryo ng'omuṅuluko, bamenyamo.

⁴⁴ MUSENGWA gabaṅa ehinuumulo hu njuyi josijosi ng'olu gaali n'asuubihise abasehulu baawe. Naṅuma mulabe waawe owabaṅangula olwohuba MUSENGWA gabata ṅaasi waawe.

⁴⁵ Naṅuma hiraṅi wayire hirala ehi MUSENGWA gasuubisa Yisirayiri ehitolerera. Hiisi ehi gabasuubisa hyolerera.

22

Ebiha eby'ebunwalyuba wa Yoludaani byagamayo

¹ Ebyo ni byaṅwa, nga Yoswa alanga abomu hiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehitundu hy'ehiha hya Manase ehy'ebunwalyuba,

² ng'abaloma ati, "Muholire byosibyosi ebi Musa omuṅeerera wa MUSENGWA gabalagira ohuhola era mugondeeye ebiragiyo byange byosibyosi.

³ Simulehulireṅo Bayisirayiri bahyenywe ebiseera ebyo byosibyosi n'ohwola hatyane aye mwoherehiise ebiragiyo ebi MUSENGWA Hatonda wenywe gabalagira.

⁴ Naahani ng'olu MUSENGWA Hatonda wenywe aṅaaye Abayisirayiri ehinuumulo ng'olu gasuubisa, mwagameyo ewenywe mu twale eri Musa omuṅeerera wa MUSENGWA gabaṅa ohuba omuṅuluko gwenywe e bunwalyuba wa Yoludaani.

⁵ Aye mwegenderesanga ohwoheresanga amagambi n'ebiragiyo ebi Musa omuṅeerera wa MUSENGWA gabaṅa: ohwendanga MUSENGWA Hatonda wenywe n'ohumugonderanga n'ohunambanga ebiragiyo bibye, mumutemo owesige n'ohumunjeeresanga n'emyoyo jenywe josijosi n'obulamu wenywe wosiwosi."

⁶ Ng'ano Yoswa abalombera ekabi, abaseebula bagama ewaawe.

⁷ Musa gaali aṅaaye ehitundu hy'ehiha hya Manase omuṅuluko e Bbasani hu luuyi lw'ebunwalyuba wa Yoludaani, ehitundu ehindi ehya Manase Yoswa ng'ahija omuṅuluko ebugwalyuba wa Yoludaani mu Bayisirayiri bahyawe. Yoswa ni gaali n'abaseebula ohwagama ewaawe, gabalombera ekabi

⁸ ati, "Mwagame mu mago genywe n'obuninda wenywe obungi obugali n'ebidooli by'ebyayo ebingi n'efeeza n'ezaabbu n'ebihomo n'ebiyoma n'engoye enyene enyingi. Mugabane n'Abayisirayiri bahyenywe eby'obuninda ebi mwanaga hu balabe benywe."

9 Ng'abehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehitundu hy'ehiha hya Manase bagamayo ewaawe. Baleha Abayisirayiri abandi e Siilo mu hyalo hy'e Kanani, nga nibo batiina e Giliyaadi mu hyalo hyawe ehi babana ohuba omunjuluko gwawe ng'olu MUSENGWA galagira n'abita mu Musa.

Batongola ehituuti hu lwabi Yoludaani

10 Ab'ehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehitundu hy'ehiha hya Manase ni boola e Geliloosi ohuupi n'olwabi Yoludaani mu hyalo hy'e Kanani, batongola ehituuti ehi muutu atanjanga hubisyamo moni.

11 Abayisirayiri bahyawe ni banjira baati batongoye ehituuti hu lubibi ni Kanani e Geliloosi huupi ni Yoludaani hu luuyi lwawe,

12 Abayisirayiri bosibosi bahumbaana e Siilo batiine babasoose.

13 Olw'ehyo, batuma Fenekaasi omusaani wa Elyazaali omusengi wa Hatonda eyiri abomu hiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehitundu hy'ehiha hya Manase mu hyalo hy'e Giliyaadi.

14 Nga bamutaho abatangirisi ehumi ohunwa mu hiisi hiha hya Yisirayiri.

15 Nga batiina e Giliyaadi ohuloma n'abomu hiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehitundu hy'ehiha hya Manase baati,

16 Oluhumbaano lw'abaatu ba MUSENGWA lwosirwosi nga luloma luuti, "Lwahiina musalireno ohwetusa hu MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri? Mwetongolera ehituuti ohulaga muuti mumunoyeeho!"

17 "Muhebulire ehibi ehi hwahola ni huli e Pewooli, MUSENGWA gaboneresa abaatu babe ni hanjupuli. Era huli hubonaabona olw'ehibi ehyo ehi hwahola. Muli batuufu nindi ohwongeraho ehibi hu hibi?"

18 Naahani nindi musalireno ohuhubba MUSENGWA omugongo? Muna-jeemera MUSENGWA, aja hulunjira Abayisirayiri bosibosi.

19 Ehyalo hyenywe ni hiba ni hitali hirani ohujumirihisyamo Hatonda, mwambuhe muuje eno eyiri eweema ya MUSENGWA, mugabane ni neefe ehyalo ehyo. Aye mutajeemera MUSENGWA oba ohujeemera efe mwatongola ehituuti ehyenywe ohuleha ehyo MUSENGWA Hatonda weefe.

20 Muhebulire muuti Akani omusaani wa Zeera ni gajeemera ehiragiro ehinjamba hu biitu ebi baali ni banjongire eyiri MUSENGWA, Abayisirayiri bosibosi basuna ehibonereso. Akani sinjowafa yenene olw'ehibi ehi gahola."

21 Ng'ano ab'ehiha ehyo Lubbeeni n'ehya Gaadi n'ehitundu hy'ehiha hya Manase bagobola mu batangirisi b'ebiha by'Abayisirayiri abo baati,

22 "Omwene Bunangi, Hatonda MUSENGWA, Omwene Bunangi, Hatonda MUSENGWA amanyire lwahiina hwahola huutyero era hwenda mwesi muhi-manye. Ni huba ni hwahihola olw'ohujeemera MUSENGWA, muli n'edembe ohutwita.

23 Era ni huba ni hwajeemera MUSENGWA, hwatongola ehituuti ehyefe hu weefe olw'ohwenda ohunongeraho enongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha oba ohunjeeraho enongo ey'embehe n'enongo ery'ohuleeta emiyaaya, leha MUSENGWA omwene atugudye.

24 "Mu mazima hwatongola ehituuti ehyo olw'ohutya ti mu moni eyo, abejuhulu benywe banjongire ohuloma abeefe baati, 'Kolagana hi eyi muli ni nayo ngati wenywe ni MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri?"

25 MUSENGWA gatajo Yoludaani ohuba olubibi ngati weefe ni nenywe: enywe abomu hiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi, munjuma mugabo hu MUSENGWA.' Mu engeri hyeyo, abejuhulu benywe banjanga baletera abeefe ohuleherano ohujumiryanga MUSENGWA.

26 "Ehyo nj'ehyagima hwatongola ehituuti, sihunjeeraho njongo

²⁷ aye hibe obujulizi ŋagati weefe ni nenywe ko n'abaatu b'emirembe ejirigobolaho ohulaga ti huja hujumiryanga MUSENGWA era huja huleetanga eyo mu weema ya MUSENGWA, eŋongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha n'eŋongo eyohuleetaŋo emiyaaya ko abejuhulu benywe mu moni eyo bataloma abeefe baati, 'Muŋuma lulebe ŋagati wenywe ni MUSENGWA.'

²⁸ "Eyo nje yaali epeega yeefe ni huloma huuti singa ehyo hibaaŋo abejuhulu beefe baliroma baati, 'Mubone ehituuti hya MUSENGWA ehi basehulu beefe batongola, sihuŋeerangaho eŋongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha oba eŋongo eyindi aye ng'obujulizi ŋagati weefe ni nenywe.'

²⁹ "Sihusobola hujeemera MUSENGWA oba ohumuŋwaho hwesi hwa-tongola ehituuti ehy'ohuŋeeraho eŋongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha n'eŋongo ery'embehe oba eŋongo eyindi. Sihusobola huhihola ni ŋaliŋo ehituuti hya MUSENGWA Hatonda weefe mu moni w'eweema yiye."

³⁰ Fenekaasi omusengi wa Hatonda n'abatangirisi b'Abayisirayiri abaali abahulu b'ebiha by'Abayisirayiri, ni baŋulira ebibono ebyo, bagwalaala emyoyo.

³¹ Nga Fenekaasi omusaani wa Elyazaali era omusengi wa Hatonda aloma ab'ehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi ko n'ehitundu hy'ehiha hya Manase ati, "Ŋaahani hutegeeye huuti MUSENGWA ali ni neefe. Simuli humujeemera. Era olw'ehyo, muŋonisy e Abayisirayiri ehiguudyo hya MUSENGWA ehyahabajireho."

³² Ng'aŋo Fenekaasi n'abatangirisi abo bagamayo e Giliyaadi mu hyalo hy'e Kanani ohuŋwa mu luhiiho n'abehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi nga balomera Abayisirayiri ebyaliyo.

³³ Abayisirayiri ni baŋulira, basangaala bugali era bajumirya Hatonda. Bahomya ohuloma hu by'ohutiina ohusihirisa ehyalo ehi b'ehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi baali ni bamenyamo.

³⁴ Ng'abehiha hya Lubbeeni n'ehya Gaadi baguliha ehituuti ehyo esiina baati, "Obujulizi ŋagati weefe ti MUSENGWA nje Hatonda."

23

Yoswa aseebula abatangirisi

¹ Ni ŋabitano ehiseera ehireni, MUSENGWA n'aŋaaye Abayisirayiri ehiŋuumulo natuhiseŋo balabe baawe ababateganyanga era mu hiseera ehyo Yoswa n'asahulunire bugali,

² galanga Abayisirayiri bosibosi n'abasaaja bahuu n'abatangirisi n'abalumuzi n'abahungu ng'abaloma ati, "Ese saahulunire bugali weene.

³ Muweene byosibyosi ebi MUSENGWA Hatonda wenywe aholire amawanga gosigosi hu lwenywe. MUSENGWA Hatonda wenywe abayeŋo hu lwenywe n'abasolerera.

⁴ Muhebulire ng'olu naabulira ebiha byenywe emiŋuluko mwiroba ohuŋwa hu lwabi Yoludaani ohwola e bugwalyuba w'enyanya Meditereniani. Nabaŋa eroba ery'amawanga gosigosi aganaŋangula ko n'eroba ly'amawanga ago aga huhiiiri huŋangula.

⁵ MUSENGWA Hatonda wenywe omwene aja hugira babanweroŋo era aja hubbinga amawanga ago ni mubona. Muja huŋira ehyalo hyawe ng'olu MUSENGWA Hatonda wenywe gabasuubisa.

⁶ "Mube bagumu beene era mwegenderese ohugonderanga ebyo byosi-byosi ebi baŋandiiha mu Hitabo ehy'Amagambi aga Hatonda gaŋa Musa, ni ŋaŋuma husagasagana.

⁷ Simuholanga muhumba n'abanamawanga abasigala bamenya njalala ni nenywe wayire ohuloma hu masiina g'abahatonda baawe oba ohugatambisanga ni mulayira oba ohujumiryanga abahatonda abo wayire ohubahubbiranga amafuha.

⁸ Aye mwesigenga MUSENGWA Hatonda wenywe ng'olu mubaaye ni muhola ohwolera erala olwaleero luno.

⁹ "MUSENGWA gabbinga amawanga amabba era ag'amaani ng'olu mwagalumbanga era n'ohwola olwaleero luno njajuma gwanga eribanangulangaho.

¹⁰ Omulala hu enywe abbinga olukumi olwohuba MUSENGWA Hatonda wenywe abasoolera ng'olu gasuubisa.

¹¹ Olw'ehyo, mwegenderesenga era mwendenga MUSENGWA Hatonda wenywe.

¹² "Aye ni munacuuhe mwatandiha ohuba n'omuhumba n'abanamawanga abasigaayeno era mwafumbiriganwa,

¹³ ng'ano muhimanya muuti MUSENGWA Hatonda wenywe saaja hubbinga mawanga ago ohubanwerano. Aye baja hubafuhira hagumba wegoge era mutego, baja hubanga faalu hu migongo jenywe era amanjwa mu moni jenywe ohwola olu munahasihirihe mwanjwa hu hyalo hino ehiraŋi ehi MUSENGWA Hatonda wenywe gabaŋa.

¹⁴ "Njaahani ehiseera hyange ehy'ohufa hyolire. Hiisi muutu hu enywe amanyire mu mwoyo wuwe nomu bulamu wuwe ng'olu MUSENGWA Hatonda wenywe abanjaaye ebiraŋi byosibyosi ebi gasuubisa. Hiisi ehi gasuubisa ahyoherehiise era njajuma wayire hirala ehimuhayire.

¹⁵ Aye ng'olu MUSENGWA Hatonda wenywe goherehiise hiisi ehi gasuubisa, mu ngeri nj'enyene aja hubaleetaho hiisi ndibo musihirihe muŋwe hu hyalo hino ehiraŋi ehi gabaŋa.

¹⁶ Singa muŋwa hu ndagaano eyi MUSENGWA Hatonda wenywe galagira ohuhuuma, mwatandiha ohuŋeeresabahatonda abandi era mwabahubbira amafuha, MUSENGWA aja hubalunira musihirihe, simuja huhena hiseera hireeni mu hyalo ehiraŋi ehi gaabaŋa."

24

Endomaloma ya Yoswa esembayo

¹ Yoswa galoma abaatu bomu biha bya Yisirayiri bosibosi ohuhumbaanira e Sekemu. Ng'alanga abasaaja bahulu n'abatangirisi n'abalamuzi batiine bemeerere mu moni j'eweema ya MUSENGWA.

² Nga Yoswa aloma abaatu bosibosi ati, "Bino mbebi MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma, 'Ahalehale abasehulu benywe bamenyanga engereha w'olwabi Yufuleeti ni bajumirya abahatonda abandi. Mulala hu basehulu benywe abo nje Teera semwana wa Yibbulayimu ni Naholi.

³ Aye natusa sehulu yenywe Yibbulayimu engereha w'olwabi Yufuleeti, namutangirira mu hyalo hy'e Kanani hyosihyosi nga muŋa ni Yisaka n'abejuhulu abeene bangi.

⁴ Naŋa Yisaka abaana abaseere babiri, Yakobbo ni Esawu. Nga pa Esawu ehyalo ehi balanga baati Seyiri ehy'esozi. Aye Yakobbo n'abomu mago gage behirira batiina e Misiri.

⁵ " 'Oluvanyuma natuma Musa ni Alooni era nahola Abamisiri ebiguudyo, nga tusaayo abasehulu benywe.

⁶ Ni nabatusa e Misiri, Abamisiri bababbingirira ni batambisa abasirikale abagendera hu bigaali nohu mbalaasi. Aye abasehulu benywe ni boola hu nyanja Enando,

⁷ baliririra MUSENGWA abayeede, nga taano ehiirema ngati waawe n'Abamisiri era nga Abamisiri bagwa mu nyanja ebamira. Mweboneraho n'emoni jenywe ebi nahola Abamisiri. Mwamenya mu lulafu ehiseera ehyene ehirenji.

⁸ “ Ng'ano mbanira mu hyalo hy'Abamooli, abaali ni bamenya ebunwalyuba w'olwabi Yoludaani. Babasoosa aye nabanayo eyi muli mwabanangula. Nabasihiirisa ni mubona era nga munira ehyalo hyawe.

⁹ Bbalaki habaha w'e Mowaabbu era omusaani wa Zipori, gendire asoose Abayisirayiri. Ng'atumisa Bbalamu omusaani wa Bbewori namusunga abanjwabe.

¹⁰ Aye nagaana ohunjuliirisa ebya Bbalamu era mu hifo hy'ohubanjwaba, gabalombera hubalombera ekabi. Ng'ano mbanonia Bbalaki.

¹¹ “ Nga mwambuha olwabi Yoludaani mwola e Yeriko. Abaatu b'e Yeriko nga babasoosa ng'olu Abamooli n'Abapereezi n'Abakanani n'Abahiiti n'Abagirugaasi n'Abahiivi n'Abayebbusi baahola. Aye nabanayo eyi muli mwabanangula.

¹² Abalabe benywe sibabaduluma olwohuba ti mwali n'epiima n'obusaale aye nabanindihamo etiisa baduluma ng'olu nahola abahabaha bombi ab'Abamooli.

¹³ Nabanja ehyalo ehi mutaholerera n'ebibuga ebi mutatongola era naahani mubimenyamo, n'ohulya mulya emizabbibbu n'emizayiti eji mutaahoma.’ ”

¹⁴ Nga Yoswa geyongera aloma ati, “Olw'ehyo mutyenga MUSENGWA era mumunjeeresenga n'obuhenererefu. Mweyambule abahatonda aba basehulu benywe bajumiryanga engereha w'olwabi Yufuleeti n'e Mesopotamya n'e Misiri, munjeeresenga nje MUSENGWA.

¹⁵ Aye ni muba ni mutenda hunjeeresesa MUSENGWA, musaleno olwaleero nj'ani oyu munajeeresenga: oba abahatonda aba basehulu benywe bajeeresanga e Mesopotamya oba abahatonda b'Abamooli abomu hyalo ehi mulimo hatyane. Aye ese n'abomu mago gange, huja hunjeeresenga MUSENGWA.”

¹⁶ Ng'abaatu bamugobolamo baati, “Efe ehy'ohunwa hu MUSENGWA hwanjeeresesa abahatonda bandi, hitunwenero!

¹⁷ MUSENGWA Hatonda weefe nj'owatutusa efe n'abasehulu beefe mu wiidu eyi hwali mu hyalo hy'e Misiri. Era hwabona n'emoni jeefe obubonero owenjijisa obu gahola. Gatuhuumanga hiisi ana hwatiinanga mu mawanga gosigosi aga hwabitangamo.

¹⁸ Ni hweyongeranga ohutiina mu moni, MUSENGWA gabbingangamo abamawanga agandi gosigosi nga pomuli n'Abamooli abaali ni bamenyamo. Olw'ehyo, hwesi huja hunjeeresanga MUSENGWA olwohuba nje Hatonda weefe.”

¹⁹ Nga Yoswa aloma abaatu ati, “Aye munanga ohutasobola hunjeeresesa MUSENGWA. Hatonda niye mwawufu era ali n'ewuba. Saaja hubasonija olw'obujeemu n'ebibi byenywe.

²⁰ Singa muhubba MUSENGWA omugongo mwajeeresesa abahatonda abamawanga agandi, aja hubabonerese munwenero erala wayire abaaye mulani eyi muli.”

²¹ Aye abaatu bamugobolamo baati, “Mbe, efe huja hunjeeresanga nje MUSENGWA.”

²² Nga Yoswa abaloma ati, “Enywe mwabeene muli bajulizi hu hi musalireno muuti muja hunjeeresanga nje MUSENGWA.”

Nga bamugobolamo baati, “Cehyo, huli bajulizi.”

²³ Nga Yoswa abaloma ati, “Naahani mweyambule abahatonda abamawanga agandi aga mumenyamo. Munereyo erala emyoyo jenywe eyiri MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri.”

²⁴ Ng’abaatu baloma Yoswa baati, “Huja hujeeresenga MUSENGWA Hatonda weefe era hunamugonderenga.”

²⁵ Hu ludaalo olwo, nga Yoswa aholo endagaano n’abaatu e Sekemu. Era ng’abaana amagambi n’ebiragiho.

²⁶ Nga Yoswa anandiiha ebiitu ebyo mu Hitabo ehy’Amagambi ga Hatonda. Ng’anamba ogubaale agwemeha n’asasi w’omutumba ohuupi n’ehifo hya MUSENGWA ehyawufu.

²⁷ Ng’aloma abaatu abo bosibosi ati, “Ebaale lino linaabenga mujulizi eyi huli. Lijuliiye byosibyosi ebi MUSENGWA atulomire. Lija hubasalira omusango ni mutaja husigala b’amazima eyiri Hatonda wenywe.”

²⁸ Nga Yoswa aseebula abaatu abo, hiisi muutu nga gagamayo mu mujuluko gugwe.

²⁹ Ebyo ni byanwa, Yoswa omusaani wa Nuuni era omujeereswa wa MUSENGWA, gafa n’anesa emyaha cikumi n’ehumi.

³⁰ Nga bamusiiha mu mujuluko gugwe e Timunasi Seera mu hyalo ehy’abehiha hya Efulayimu ehy’esozi hu luuyi lwomu maniino g’olusozi Gaasi.

³¹ Mu ndaalo eji Yoswa gabeeramo mulamu, Abayisirayiri banjeeresanga MUSENGWA ohwola olu mulembe gw’abaatu abahulu mu gwanga abaali ni baweene ebi MUSENGWA gabaholera gwanwaho.

³² Abayisirayiri babbeeda amagumba ga Yosefu ni banwa e Misiri nga bagasiiha e Sekemu mwiwira eri Yakobbo gagula hu basaani ba Hamoli semwana ya Sekemu efeeza cikumi. Eroba eryo, nj’eryali omujuluko gw’abejuhulu ba Yosefu.

³³ Elyazaali omusaani wa Alooni ng’afa era nga bamusiiha e Gibbeya mu hibuga ehyomu hyalo ehy’abehiha hya Efulayimu ehy’esozi ehi baana omusaani wuwe Fenekaasi.

EHITABO HYA SAMWIRI EHIDAAYI Enyanjula

Ehitabo hya Samwiri ehidaayi, hiroma hu bulamu wa naabbi Samwiri ni habaha Sawulo ko ni Habaha Dawudi. Samwiri nj'owaali omutangirisi owa sembayo mu biseera ebi gwanga lya Yisirayiri lyanwera mu bunugi wa balamuzi ohugobola mu bunugi wa bahabaha. Samwiri nj'owajuha amafuta hu Sawulo nohu Dawudi ko bafuuha bahabaha. Era ababiri abo nja abaali abahabaha Bayisirayiri abadaayi. Ehitabo hino hiya ebyafaayo eby'egwanga lya Yisirayiri mu biseera ebyo.

Nanuma amanyire owanandiiha ehitabo hya Samwiri ehidaayi. Owahinandiiha sigetusayo aye gaaliyo mu biseera ebiheneresi ebya Habaha Dawudi era gaali amanyire ebyafaayo bya Sawulo ni Samwiri. Ng'olu njaali ni nanuma abamanyire ebyafaayo by'owahinandiiha, n'ebiseera ebi banandiihiramo ehitabo hino, sibimanyiheene.

Elukaana n'amago gage e Siilo

¹ Yaliyo eyo omusinde oyu balanganga baati Elukaana owamenyanga mu hibuga Raamasayimu Zofimu mu hyalo hy'esozi ehya Efulayimu. Omusinde oyo gaali womu hiha hy'Efulayimu era n'ali musaani wa Yerohaamu era omwijihulu w'Elihu. Sehuluwe Elihu niye n'ali musaani wa Tohu omwijihulu wa Zuufu Omwefulayimu.

² Elukaana oyo gaali n'abahasi babiri: Kaana ni Penina. Penina gaali n'abaana aye Kaana n'anuma.

³ Hiisi mwaha, Elukaana ganwanga mu hibuga hihye gatiina e Siilo ohujumirya n'ohunongera MUSENGWA Omwene Manje. Hofini ni Fenekaasi abasaani ba Eli, nj'abaali abasengi ba MUSENGWA mu hiseera ehyo.

⁴ Oludaalo ni lwolanga Elukaana ohunjaayo enongo, ganambanga enyama ganja Penina omuhasi wuwe n'abaana babe abahaana n'abaseere ng'omugabo gwawe.

⁵ Aye Elukaana gananga Kaana omugabo oguhiraho ogw'abandi olwohuba gamwendanga bugali aye MUSENGWA gaali ndamuje lusaaye.

⁶ Era olwohuba MUSENGWA gaali ndamuje lusaaye, munjalihwawe gamujoberesanga ohumusaalisa.

⁷ Era ehyo gahiholanga mwaha hu mwaha. Hiisi olu Kaana gatiinanga mu nyumba ya MUSENGWA, munjalihwawe gamujoberesanga gamuleetera ohulira amangi era hyamuweramo n'ohutahombaho hu hya mutamu.

⁸ Elukaana gabuusanga Kaana ati, "Lwahiina olira? Lwahiina siwenda hulya? Lwahiina oli munakunafu? Sikuhirira baana ehumi?"

Kaana ni Eli

⁹ Lulala ni baali ni bahenire ohulya n'ohunywa e Siilo, nga Kaana genyoha atiina asaba. Eli omusengi wa Hatonda gaali gehaaye hu tebe na mulyango gwa Yekaalu ya MUSENGWA.

¹⁰ Kaana n'enaku hu mwoyo, gasunga MUSENGWA n'ohulira amasiga nga pohwataaye.

¹¹ Ng'anjaayo oweyamo ati, "O MUSENGWA Omwene Manje, bona enaku y'omujeeresa wuwo era wukebulire, otebirira mujeeresa wuwo aye

munje hu mwana omuseere, nja humuhuna ahujeeeresenga obulamu wuwe wosiwosi era sibaja humubegaho fiiri hu mutwe.”

¹² Kaana ni geeyongera ohusaba, Eli geetegeresa omunwa gugwe.

¹³ Kaana gaali asaba manoleeye mu mwoyo gugwe. Eminwa jaali jigenda aye ejanjaasi ni litanjulirihana. Nga Eli ajeega ati gehapiiye mwenge.

¹⁴ Nga Eli amuloma ati, “Olyosa jeena ohumeera? Leherano ohwehapira omwenge.”

¹⁵ Aye Kaana gamugobolamo ati, “Bbe, musengwa yange, sinywe mwenge oba ehimeesa ehindi hyosihyosi aye ndi n’enaku hu mwoyo gwange eyi pwa huliririranga MUSENGWA.

¹⁶ Otajeega oti ndi muhasi anuma mahulu. Olw’enaku n’ebineego ebingi ebi ndi ni nabyo, mbaye ndi husaba.”

¹⁷ Nga Eli amuloma ati, “Tiina miyaaya era Hatonda wa Yisirayiri ahujee ehi onwa humusunga.”

¹⁸ Nga Kaana amuloma ati, “Mubbala webale ohundaga ehisa.” Ni gahena ohumuloma atyo, nga gagamayo alya hu mere ng’asuna amaani.

Kaana asaala omwana era amujongayo eyiri Hatonda

¹⁹ Ni wahya mu mugamba pwipwipwi, nga Elukaana n’abamago gage benyoha bajumirya MUSENGWA, nga bahena bagamayo ewaawe e Raama. Nga Elukaana ajenyuha ni Kaana omuhasi wuwe, MUSENGWA ng’amuhebulira aberega ehida.

²⁰ Mu hiseera ehyo Kaana gagwamo ehida ng’asaala omwana omuseere amuguliha esiina ati Samwiri n’aloma ati, “Olwohuba namusunga MUSENGWA.”

²¹ Elukaana ni gatiina n’amago gage ohunjaayo enjongo eya hiisi mwaha eyiri MUSENGWA n’ohwoheresa oweyamo wuwe,

²² Kaana sigatiina, galoma wamwe ati, “Oluvanyuma lw’omwana ohunja hwibeere ndi munira namujonga eyiri MUSENGWA era aja husigalayo n’amujeeeresanga.”

²³ Nga wamwe Elukaana amuloma ati, “Hola ehi obona oti nj’ehirani. Sigala ohwola olu olitusa omwana hwibeere. Era MUSENGWA ahuyeede woherese ehisuubiso hiho.” Ng’ano omuhasi asigala gookesa omwana wuwe ohwola olu gamutusa hwibeere.

²⁴ Oluvanyuma lw’ohumutusa hwibeere ganamba omwana wayire gaali ahiiri mujere ko n’ebunwa ey’emyaha edatu n’obusyanu ng’ekilo mwenda n’esaju ey’ehyanjo ey’omwenge ogwomu mizabbibbu nga batiina e Siilo mu nyumba ya MUSENGWA.

²⁵ Ni bahena ohujongayo ebunwa eyo, banamba omuseere bamujira aja Eli gaali.

²⁶ Nga Kaana amuloma ati, “Muhulu, Wukebulira? Ndiise omuhasi owaaja nana nenjunderera MUSENGWA.

²⁷ Nasunga MUSENGWA ohuupa omwana ono era ganulira ohulomba hwange.

²⁸ Olw’ehyo, mujongayo eyiri MUSENGWA era aja huba nana mu moni ja MUSENGWA ehiseera hyosihyosi ehy’obulamu wuwe.” Ni baali eyo nga bajumirya MUSENGWA.

2

Esaala ya Kaana

¹ Nga Kaana asaba ati,
“Omwoyo gwange musangaafu olwa MUSENGWA,

nga ndi musangaafu olw'ebi MUSENGWA gakoleeye.
Era njeherera abalabe bange,
nga ndi musangaafu olwohuba Hatonda ganjeedire.

2 “Nanumaano omwawufu hya MUSENGWA,
nanumaano ali hy'ewe
nanumaano ananga ohutuhuuma hya Hatonda weefe.”

3 “Muhomye endoma yenywe ey'ohwepaahapaaha
era mulehere ano ohweginiha
olwohuba MUSENGWA nje Hatonda amanyire
era nj'opima byosibyosi ebi baatu bahola.

4 “Abbwagabbwagire obusaale w'abanamaani
aye anaaaye abanafu amaani.

5 Anahyali sibalwa huhyendula,
abaatu abaalanga n'emere ni basambira amagulu,
naahani banuuna hupakasa ko balya
aye abanumanga hyahulya, naahani baagwa mu biitu.
Omuhasi owaali omugumba asaaye abaana musanvu
aye oyo owasaaye abangi, nanuma kadi mulala oyu asigahiisenjo.

6 “MUSENGWA aleeta ohufa era nj'agaba obulamu,
abaatu abandi abanjira emagombe nindi galamusa abandi.

7 MUSENGWA aleetera abaatu abandi ohuba bagadi
aye abandi ng'abafuula banjinda,
genyosa abandi aye abandi gabiisa naasi.

8 Atusa abagadi mu fuuhe
era ayeeda abali mu wetaavu.
Gabeehasa nalala n'abahombe mu bifo eby'enono.

“MUSENGWA nj'omwene musingi ohu hyalo hiri
era ohwo pohu gatengeha ehyalo.

9 Aja huhuuma abahola ebirunamu
aye abahosi b'ebibi balibasimya.

“Nanuma asobola ohubitamo hu lw'amaani gage.

¹⁰ Abo abanahania MUSENGWA, baja husihiiriha.
Aja hubabbwabbwanuhiraho n'ali mwigulu.
MUSENGWA aja husalira ehyalo hyosihyosi omusango.

“Aja huja habaha wuwe obuhangi
era owuwe oyu getobolera aja humwongesa amaani.”

¹¹ Ebyo ni byanwa, nga Elukaana ni Kaana bagamayo ewaawe e Raama.
Ne Samwiri niye gatandiha ohujeeresa MUSENGWA naasi w'obutangirisi
wa Eli.

Abasaani ba Eli

¹² Abasaani ba Eli baali bahosi b'ebibi bugali era ni batana MUSENGWA
enono.

¹³ Naahani yaali sambo y'abasengi ti omuutu ni ganangayo enongo era
enyama ni yaalinga ni yiri hunya, omujeeresa w'omusengi gahatiinire
n'ewuuma eyiriho ameenno adatu

¹⁴ ng'afumita mu sefuliya oba mu bbinika oba mu hibange oba mu saha. Ehifi ehayirangaho, nj'ehi omusengi gahanjirire. Era babisyanga baatyo hiisi Muyisirayiri owatiinanga e Siilo ohunjaayo enjongo.

¹⁵ Ne baabanga bahiiri hwohya amasavu, ng'omuñeeresa w'omusengi gatiina aloma omuutu oyo ali hunjonga ati, "Peeyo enyama omusengi aje goohye, saaja hunjira enyama epiye, genda embisi."

¹⁶ Ni gahamugoboyemo ati, "Leha boohye amasavu ko onjire enyama eyi wenda," omuñeeresa oyo gahamulomire ati, "Mbe, yiipe hu nyanga yino, hanye ogaana, nayinjire mbaha."

¹⁷ Abaseere abo bahola ehibi ehibba mu moni ja MUSENGWA olwohuba sibajanga njongo lya MUSENGWA enjono.

Samwiri e Siilo

¹⁸ Aye Samwiri niye gaali anjeeresa MUSENGWA, era omuseere gambalanga efodi* ey'olugoye olwa laasi.

¹⁹ Hiisi mwaha, nyina gamutungiranga ehiganduula gamunjirira olu gatiinanga ni wamwe ohunjaayo enjongo erya hiisi mwaha.

²⁰ Eli gasungiranga Elukaana n'omuhasiwe ekabi, galoma Elukaana ati, "MUSENGWA ahujje abaana abandi mu muhasi ono bagobole mu hifo hy'ono oyu ganjonga MUSENGWA." Ni gahenanga ohubasungira ekabi nga bagamayo e waawe.

²¹ Nga MUSENGWA aja Kaana ekabi asaala abaana abaseere abandi badatu ko n'abahaana babiri. Aye Samwiri gahulira mu Yekaalu ya MUSENGWA.

Eli aloma n'abasaani babe hu ebi baali ni bahola

²² Naahani Eli gaali asahulunjire bugali, era ganjuliranga byosi-byosi ebi basaani baali ni bahola Abayisirayiri, era ng'olu bahwedesianianga n'abahasi abanjeresanga hu mulyango gw'e Weema ey'Ohwagananirangamo.

²³ Nga abaloma ati, "Hiisi muutu gaaja eyindi n'abemulugunyaho olw'ebibi ebi muhola. Lwahiina mwebisya muutyo?"

²⁴ Muhihomye baana bange. Ebi pulira ohunja eyiri abaatu ba MUSENGWA sibirani nanadiidiri.

²⁵ Singa omuutu asobya hu muutu wahye, Hatonda gengira mu songa jaawe gajitereesa. Aye omuutu anabbenga hu MUSENGWA, nj'ani aja hwengira mu songa ejo?" Aye wayire gabalomaho, sibanjulirisa bya saawe olwohuba MUSENGWA gaali asalireeno ohubeeta.

²⁶ Aye Samwiri niye geyongera ohuhula mu hirangi n'ali muhoda eyiri MUSENGWA n'abaatu.

Obunaabbi obunamba hu mago ga Eli

²⁷ Lulala, ñaaliño omuutu wa Hatonda owatiina eyiri Eli gamuloma ati, "MUSENGWA aloma ati, 'Nehwehulira abasehulu babo Abayisirayiri ni baali mu wiidu e Misiri.

²⁸ Era natobola sehulu wuwo Alooni mu biha byosibyosi ebya Yisirayiri namufuula musengi wange. Gapongerenga enjongo hu hituuti hyange n'ohudunyisa obubbaani ko n'ohwambalanga efodi ni gapeeresa. Era naana abasehulu babo enjongo yosiyosi eyi bohya kwiye yaguguliha eyi Abayisirayiri banjonga.

* 2:18 2:18 efodi Hitegeesa ehymbalo hy'omusengi wa Hatonda.

29 Lwahiina mululuhanira enongo eyi baatu baapa? Lwahiina onya abasaani babo enono ohuhiraho ese? Mwola n'ohugeeja olw'enyama eyihira obulanji eyi baatu bange baapa?

30 "Olw'ehyo, MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, 'Nasuubisa ti amago gago n'ehiha hihyo muja hupeeresanga ng'abasengi emirembe n'emirembe. Aye nahani sihija hweyongera ohuba hiityo. Abo abaapa enono keesi nja hubanja enono, ne abo abaatala keesi nja hubatala.

31 Era ehiseera hiri huuja olu ndisihiirisa amago ga lataawo nanjume wayire mulala alyola mu myaha ej'obusahulu.

32 Hija huhutawanya era esalwa yija huhunamba n'obona ni ngabira Abayisirayiri ekabi. Aye nanjuma wayire mulala hu b'amago gago ali wangaala emyaha emingi.

33 Abejuhulu babo balifa ni bahiiri banjere aye omuutu owomu mago gago oyu ndirehano aja huba musengi wange aye aja huhunakunasanga era ahulisye amangi.' "

34 "Era ehija ohwola hu basaani babo bombi, Hofini ni Fenekaasi, hija huba habonero eyi oli ohulaga ti hiisi ehi ndomire hija hwolerera. Baja hufa hu ludaalo lulala.

35 Nja hwesunirayo omusengi omwesigwa aja hupeeresanga era n'ahola ebi nenda. Nja humanja olulyo oluja hupeeresanga mu moni ja habaha wange omutobole.

36 Aye ni nanahabeno omuutu owomu lulyo lulwo aliba n'ahisigayeno, alitiina eyiri omusengi wange oyo amusunge ebbeesa n'emere n'amuloma ati, 'Peeho omulimo ogw'obusengi nahasunangaho emere.' "

3

MUSENGWA alanga Samwiri

1 Nahani, omwana ola Samwiri gaali atiina mu moni n'ohupeeresa MUSENGWA naasi w'obutangirisi wa Eli. Mu hiseera ehyo sinjateranga hubano buhwenda ohunwa eyiri MUSENGWA era ni njabula hwolesewa ana ni nana.

2 Mu hiseera ehyo, Eli gaali sabona bulani, lulala mu wiire n'anjenyuhire mu hisenge hihye,

3 Samwiri n'anjenyuhire mu hifo ehyawufu omwali Esanduuku ya Hatonda. Ana wuhyera etaala ni yihyaduha,

4 ng'ano MUSENGWA alanga Samwiri.

Nga Samwiri amugobolamo ati, "Wanji."

5 Nga genyoha aduluma atiina eyiri Eli amuloma ati, "Wundangire ndiise oyu nijire."

Nga Eli amuloma ati, "Sikulange, yagamayo onenyuhe." Nga Samwiri gagamayo anenyuha.

6 Nga nindi MUSENGWA amulanga ati, "Samwiri." Nga Samwiri nindi genyoha atiina eyiri Eli amuloma ati, "Wundangire ndiise oyu nijire."

Nga Eli amugobolamo ati, "Mwana wange, sikulange, yagamayo onenyuhe."

7 Samwiri gaali samanyire ati MUSENGWA nj'owaali n'amulanga olwohuba gaali ahiiri humwehwehulira.

8 Nga MUSENGWA alanga Samwiri omulundi ogwohudatu. Nga Samwiri genyoha atiina eyiri Eli amuloma ati, "Wundangire ndiise oyu nijire."

Ng'ano Eli ategeera ati MUSENGWA nj'owaali n'amulanga.

⁹ Olw'ehyo nga Eli amuloma ati, "Tiina onenyuhe nanahulange nindi, onagobolemo oti, 'MUSENGWA, loma omuñeeresu wuwo ategire ohutwi.'" Nga Samwiri gagamayo mu hifo hihye anenyuha.

¹⁰ MUSENGWA gatiina gemeerera anjo gamulanga ng'olu gamulanga oludaayi ati, "Samwiri! Samwiri!"

Nga Samwiri amugobolamo ati, "Loma, omuñeeresu wuwo ategire ohutwi."

¹¹ Nga MUSENGWA aloma Samwiri ati, "Ndi huupi huhola ehiitu mu Yisirayiri ehija huhanga hiisi muutu ali hiñulira.

¹² Ehiseera ehyo, nja huboneru Eli n'amago gage ng'olu nasuubisa.

¹³ Namuloma ti nja husalira amago gage omusango, ngasihiirise ganwero erala olwohuba gamanya ebibi by'abaana babe era ni bafodogola Hatonda aye ndabalomeho.

¹⁴ Ndayirira amago ga Eli ti nanuma enongo oba ehirabo ehisobola ohutuhisano erala ehibi hyawe."

¹⁵ Samwiri ganenyuha ohwola mu mugamba. Ni genyoha nga gegulano enjigi j'enyumba ya MUSENGWA. Aye gaatya ohulomera Eli ebi Musengwa gamulomera mu hirooto.

¹⁶ Ne Eli galanga Samwiri ati, "Mwana wange Samwiri!"

Nga Samwiri amugobolamo ati, "Wanji."

¹⁷ Nga Eli amubuusa ati, "MUSENGWA gahulomire hiina? Otakweha. Era Hatonda ahugudye n'obuhambwe ow'amaani n'onangise ehiitu hyosihyosi ehi gahulomeeye."

¹⁸ Samwiri gamulomera byosibyosi era nanuma ehi gamugisa wayire hirala. Nga Eli aloma ati, "Nje MUSENGWA leha omwene ahole ehi genda."

¹⁹ Mu huhula hwa Samwiri, MUSENGWA gaali nalala ni naye era hiisi ehi galomanga hyolereranga.

²⁰ Ng'abaatu mu Yisirayiri bosibosi ohunwera erala e Daani ohwola e Bberuseebba bategeera baati Samwiri gaali naabbi wa MUSENGWA.

²¹ MUSENGWA geyongera ohwehwehulira Samwiri e Siilo n'amulomera ehy'ohuloma. Era hiisi ehi Samwiri galomanga Abayisirayiri bosibosi banulirisanga.

4

Abafirisuuti banyaga Esanduuku y'Endagaano

¹ Lulala Abayisirayiri batiina ohusoola n'Abafirisuuti. Nga bata ekambi yaawe ohuupi ni Ebbeneza, ng'Abafirisuuti bata eyaawe mu Afeki.

² Ng'Abafirisuuti bawaagala Abayisirayiri era olutalo ni lwatiina mu moni, beeta abaatu ekumi ene.

³ Abasirikale ni bagobola mu kambi, ng'abaatu abahulu mu Yisirayiri bebuusa baati, "Lwahiina MUSENGWA alehire Abafirisuuti ohutunangula baati? Leha hutine e Siilo hutuseyo Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA yahatuyeeda ohunangula abalabe beefe."

⁴ Olw'ehyo, batuma abaatu e Siilo batusayo Esanduuku y'Endagaano eya MUSENGWA Omwene Manje owihala nagati w'abakerubbi. Abasaani ba Eli, aba Hofini ni Fenekaasi bombi baali eyo n'Esanduuku y'Endagaano ya Hatonda.

⁵ Ni boosa Esanduuku y'Endagaano eya MUSENGWA mu kambi, Abayisirayiri bosibosi bahubba oluhero olw'amaani ehyalo hyateetema.

⁶ Abafirisuuti ni banulira oluhero nga bebuusa baati, "Hiina ehigira Ababbebbulaniya ni bahubba oguhero?"

Ne Abafirisuuti ni bategeera baati Esanduuku ya MUSENGWA bayireetire mu kambi yaawe,

⁷ basuna ohutya nga baloma baati, “Jitwageene! Abahatonda baajire mu kambi. Ehiitu hyehyo hibaaye sihibangano.

⁸ Jitwageene! Nj’ani oja hutuŋonia abahatonda ab’amaani abo? Abo nje abahatonda abaleeta hanupuli hu Abamisiri mu lulafu.

⁹ Enywe Abafirisuuti, mube bagumu, musoole hisinde!” Ni mutasoole, huuja hufuuha beedu b’Ababbebbulaniya ng’olu babaaye beedu beefe olw’ehyo musoole hisinde.

¹⁰ Ng’Abafirisuuti basoola nga banangula Abayisirayiri era hiisi muutu ng’aduluma ni gagama ewuwe. Bangi aba beeta era Abayisirayiri bafiira abasirikale abohu magulu emitwalo edatu.

¹¹ Abafirisuuti banyaga Esanduuku ya Hatonda era abasaani ba Eli bombi, Hofini ni Fenekaasi bafa.

Ohufa hwa Eli

¹² Hu ludaalo olwo yaaliyo omusinde ohuŋwa mu hiha hya Bbenjamini owaduluma mu lutalo gatiina e Siilo. Omusinde oyo gaali anabujuuye engoye jije n’omutwe gugwe ni gwijuuye efuuhe ohulaga enaku eyi gaali ni nayo.

¹³ Ni goola mu hibuga, galomera abaatu ebyali ni bifa mu lutalo, bosibosi batemuha balira. Naahani Eli gaali gehaaye hu tebe yiye hu tulo w’engira nahuumiriye ohuŋulira ebihya mu lutalo. Gahola atyo olwohuba omwoyo gugwe gwali mweralihirifu hu lw’esanduuku ya Hatonda.

¹⁴ Eli ni ganulira amaliro gabuusa ati, “Amaliro ago ganwa hu hi?”

Ng’omusinde oyo ganguŋaho atiina aŋa gaali,

¹⁵ Eli gaali aŋesa emyaha cenda namunaana era n’emoni ni jitabona.

¹⁶ Omusinde oyo ng’alomera Eli ati, “Ndulumire mu lutalo olwa leero luno.”

Nga Eli amubuusa ati, “Mwana wange, bitiinire biitye?”

¹⁷ Ng’omusinde oyo amulomera ati, “Abafirisuuti bananguuye Abayisirayiri era hufiriiye abaatu bangi. Hiŋiriyeemo n’abasaani babo bombi, Hofini ni Fenekaasi. Era batunyagireho n’esanduuku ya Hatonda.”

¹⁸ Ni gahoonya hu sanduuku ya Hatonda ati pa, nga Eli aŋwa hu tebe agenguha magalamiriye ohuupi n’omulyango. Gaali musahulu era musito era olu gagwa ŋaasi, gabbwagiha egosi ng’afa. Eli gaali atangiriye Yisirayiri emyaha ane.

Ohufa hw’omuhasi wa Fenekaasi

¹⁹ Omulya wuwe, muha Fenekaasi gaali ŋasito n’ali huupi husaala. Ni ganulira ati esanduuku ya Hatonda bayinyagire era muhwewe ni wamwe bafuuye, ebise byamutandiha era ng’asaala aye yeesi gatiinirayo.

²⁰ Ni gaali n’afa, abahasi abasaalisa bamugumya baati, “Otatya, osaaye omwana museere.” Aye niye sigabasimula wayire hubanulirisa.

²¹ Gaguliha omwana oyo esiina ati Yikaboodi,* naloma ati, “Enono lya Yisirayiri litiinire.” Olw’ohunyaga esanduuku ya Hatonda ko n’ohufa hwa muhwewe ni wamwe.

²² Galoma ati, “Enono lya Yisirayiri litiinire olwohuba bayinyagire esanduuku ya Hatonda.”

* **4:21 4:21** Mu Lubbebbulaniya esiina eryo litegeesa liiti, “Ŋanuma enono.”

5

Esanduuku y'Endagaano mu Bafirisuuti

¹ Abafirisuuti ni banyaga esanduuku ya Hatonda, bayitusa mu Ebbeeza bayinjira e Asidodi.

² Ni bayoosa eyo, nga bayita mu yekaalu ya Dagoni. Era bayitengeha aho ohumulirana.

³ Abaatu b'e Asidodi ni benyoha mu mugamba pwipwipwi, batuhira Dagoni n'aguuye mafumaaye mu moni w'esanduuku ya MUSENGWA. Nga bagangamusa Dagoni bamugobosa mu hifo hiye.

⁴ Aye ni wahya mu mugamba ni benyoha batiina mu yekaalu, leero hulwo batuhira Dagoni n'aguuye mafumaaye mu moni w'esanduuku ya MUSENGWA. Omutwe n'emihono ni bibbwagihireho, ni biri na mulyango era omubiri gwoka nj'ogwasigala.

⁵ Ehyo c'ehigira abasengi ba Dagoni ni bengira mu yekaalu ya Dagoni, sibeema na mulyango ana basiritira engaano mu Asidodi n'ohwola olwa leero luno.

⁶ MUSENGWA gaboneresa bugali abaatu bomu Asidodi n'ebitehere ebyeswanigirihiise baatya. Gabadanyaho ebizimba.

⁷ Abaatu bomu Asidodi ni babona ebyaboolaho nga baloma baati, "Esanduuku ya Hatonda w'Abayisirayiri siyija hweyongera ni yiri nano olwohuba Hatonda waawe ali hutugudya efe ni Dagoni hatonda weefe bugali."

⁸ Olw'ehyo batumisa abatangirisi b'Abafirisuuti bosibosi nga bababuusa baati, "Esanduuku ya hatonda w'Abayisirayiri huyihole huutye?"

Nga babagobolamo baati, "Esanduuku ya hatonda wa Yisirayiri muyinjire e Gaasi." Olw'ehyo, bayinjira e Gaasi ehibuga ehindi ehy'Abafirisuuti.

⁹ Aye oluvanyuma lw'ohuyoosayo, MUSENGWA gaboneresa abaatu bomu hibuga ehyo, olusisimo olw'amaani lwabanamba. Abaatu bomu hibuga ehyo, abahulu n'abanjere gabadanyaho ebizimba.

¹⁰ Olw'ehyo banjereesa esanduuku ya Hatonda mu hibuga Ekurooni.

Aye ni bayoosa eyo abaatu bomu Ekurooni nga bahayaana baati, "Batuleteeye esanduuku ya Hatonda wa Yisirayiri ohutwita hwesihwesi!"

¹¹ Olw'ehyo abaatu bomu Asidodi balanga abatangirisi b'Abafirisuuti bahumbaana babaloma baati, "Mwagamyeyo esanduuku ya Hatonda wa Yisirayiri mu hifo hyayo etatwita hutuhena." Baloma baatyo olwohuba ohufa hwali huleetire olusisimo lubitiirifu mu hibuga. Hatonda gababoneresa bugali weene.

¹² Abo abanjunuha ohufa, babadanyaho amabute era ohulira hwali hungi mu hibuga.

6

Bagamy Esanduuku mu Yisirayiri

¹ Esanduuku ya MUSENGWA ni yaali nehenire emyesi musanvu mu hyalo hy'e Firisuuti.

² Abafirisuuti balanga abasengi n'abafumu nga bababuusa baati, "Esanduuku ya MUSENGWA huyihole huutye? Mutulomere, huyagamy huutye?"

³ Nga babagobolamo baati, "Ni muba ni mwagamyayo esanduuku ya Hatonda wa Yisirayiri, mutayagamyayo njereere, muyagamy n'ehirabo ohutusa ebibi byenywe. Munajona, muuja humanya muuti Hatonda nj'obaaye n'aboosaho ebiguudyo."

⁴ Ng'Abafirisuuti babuusa baati, "Hirabo hi ehy'ohuñindihiraho?"

Ng'abasengi n'abafumu babagobolamo baati, "Banjambe ezaabbu bawumbemo ebiwumbe ebiri hy'amabute bitaanu, n'ebiri hy'embeba bitaanu, hiisi hirala hu ebyo ni hiri hya mulala hu banugi b'Abafirisuuti abataanu olwohuba hanjupuli oyu babasindihira nj'oyu basindihira n'abanugi b'Abafirisuuti abataanu.

⁵ Olw'ehyo munjambe ezaabbu mubbotemo ebiitu bitaanu ebiri hy'amabute, muhene mubbote ebindi bitaanu ebiri ti hani mbeba ejihenireño ebirime mu gwanga lyenywe. Singa muja Hatonda wa Yisirayiri ebirabo bino, mwamuja enono somanya ananga galehera anjo ohubaboneresa n'abahatonda benywe n'ebirime mu gwanga lyenywe.

⁶ Lwahiina muhahanyasa emyoyo jenywe ng'olu Abamisiri ni habaha waawe bahola? Ne Hatonda w'Abayisirayiri ni gabanoneresa Abamisiri sibaaleha Abayisirayiri batiina?

⁷ "Naahani musune ehigaali ehinyaaha muhisidiheho enombe ebiri eji bahama eji batatangaho hijoogi ne enyana jaajo mujibone hu hihongo.

⁸ Munjambe esanduuku ya MUSENGWA muyite hu higaali ehyo. Munjambe ebiitu bira ebiri oti mabute ag'ezaabbu n'embeba ej'ezaabbu mubite musaju yabyo muhene mubite hu higaali ohulirana esanduuku ya MUSENGWA. Ni muhenire, muyiseebule etiine.

⁹ Era muhene muyiteho emoni ohubona eyi lunjama. Singa yirujama engira eyitiina e Bbesi Semesi, nga hutegeera huuti MUSENGWA nj'obaaye n'atugudya. Aye singa siyirujama eyo nga hutegeera huuti ebiguudyo byatugwira hutugwira."

¹⁰ Ng'Abafirisuuti bahola ng'olu babaloma. Nga banjamba enombe ebiri eji bahama bajisidiha hu higaali ng'enyana bajisidiha hu bihongo.

¹¹ Nga batengeha esanduuku ya MUSENGWA hu higaali n'ebbokisi eyaalimo ebibbote eby'ezaabbu ebyali hy'embeba n'amabute agababbota mu zaabbu.

¹² Ng'enombe jisimbuha jirujama buterefu jitiina e Bbesi Semesi era sijacaamaho hutiina hu muhono omugooda oba omulungi wayire. Era jatiinanga mu ngira omwo mwosimwosi ni jimoola. Abatangirisi b'Abafirisuuti bajirondereraho ohwolera erala hu salo ni Bbesi Semesi.

¹³ Abaatu b'e Bbesi Semesi baali mu hiiho ni bahungula engaano. Ni bagangamusa emoni, babona esanduuku eyo, basangaala bugali.

¹⁴ Enombe nga janjira ehigaali ehyo mu ndimiro ya Yoswa ow'e Bbesi Semesi nga jemeerera ohulirana ogubaale. Ng'Abaatu babbwaga ehigaali ohusuna ekwi nga basala enombe bajinjonga eyiri MUSENGWA ng'enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha.

¹⁵ Abaleevi babbeeda esanduuku ya MUSENGWA n'ebbokisi eyaalimo ebibbote eby'ezaabbu ebyali oti hani mbeba n'amabute agababbota mu zaabbu nga babita hu gubaale. Era hu ludaalo olwo abaatu b'e Bbesi Semesi bana MUSENGWA enjongo eyi bohya lyaguguliha ko n'amanjongo agandi.

¹⁶ Abatangirisi abataanu ab'Abafirisuuti babona ebyo byosibyosi era hu ludaalo olwene olwo bagamayo Ekurooni.

¹⁷ Ebibbote ebiri oti mabute ag'ezaabbu ebitaanu ebi Abafirisuuti bana MUSENGWA ohuba enjongo etusano ebibi byawe, byali birabo ohuñwa mu banugi b'e Asidodi ni Gaaza ni Asikelooni ni Gaasi ni Ekurooni.

¹⁸ Era banjeeresa ebibbote ebiri oti mbeba ebi babbota mu zaabbu ohuñayo ng'enjongo hu lw'ebibuga ebitaanu ebyaliho olukomera ko n'ebitehere byabyo. Ogubaale ohu baata esanduuku ya MUSENGWA mu

ndimiro ya Yoswa ow'e Bbesi Semesi, lihiririŋo ng'obujulizi n'ohwola olwa leero luno ohuhahasa ebyo ebyaliŋo.

¹⁹ Aye MUSENGWA geeta abaatu sanvu ab'e Bbesi Semesi olwohuba balengeesa mu sanduuku yiye. Abaatu balira bugali olwehikangabo ehyo ehi MUSENGWA gaboosaho.

²⁰ Ng'abaatu b'e Bbesi Semesi bebuusa baati, "Nj'ani asobola ohwemeerera mu moni ja MUSENGWA, Hatonda ono omwawufu gaabaŋo mulamu? Esanduuku yino huyiŋire ŋe?"

²¹ Nga batuma abahwenda eyiri abaatu b'e Kiriyaasi Yeyariimu babalome baati, "Abafirisuuti bagobohiise esanduuku ya MUSENGWA. Mwi-hirire mu yibbede muyininieninie muyiŋire mu hibuga hyenywe."

7

¹ Ng'abaatu b'e Kiriyaasi Yeyariimu batiina baginga esanduuku ya MUSENGWA. Bayiŋira mu hidaala hya Abbinadabbu ehyali hu lusozi. Nga baabula omusaani wuwe oyu baali ni balanga baati Elyazaali nga bamuŋa omulimo ogw'ohuyirabiriranga.

Samwiri aŋangula Abafirisuuti e Mizupa

² Esanduuku ya MUSENGWA, yaali e Kiriyaasi Yeyariimu ohuhena ehiseera hireeŋi, emyaha abiri. Mu hiseera ehyo Abayisirayiri baliririra MUSENGWA abayeede.

³ Nga Samwiri aloma Abayisirayiri bosibosi ati, "Ni muba ni muli baheneerefu ohugobola eyiri MUSENGWA n'omwoyo mulala, mwetuseho abahatonda aba baatu abandi bajumirya nga pomuli n'Asitaroosi*. Mweŋeereyo erala eyiri MUSENGWA era muŋeereese nje niye yeŋene, aja huabaŋonia Abafirisuuti."

⁴ Olw'ehyo, Abayisirayiri begaana Bbaali n'Asitaroosi, baŋeeresa MUSENGWA yeŋene.

⁵ Ng'aŋo Samwiri aloma ati, "Mulalihe Abayisirayiri bosibosi bahumbaanire e Mizupa, negayirire MUSENGWA hu lwenywe."

⁶ Bosibosi ni bahumbaanira e Mizupa, nga badaŋa amaaji bagajuha ng'eŋongo eyiri MUSENGWA. Hu ludaalo olwo, basiiba era nga benenya baati, "Huholire ebibi mu moni ja MUSENGWA." Ebyo byosibyosi byali e Mizupa eyi Samwiri galamuliranga Abayisirayiri.

⁷ Abafirisuuti ni baŋulira baati Abayisirayiri bahumbaaniye e Mizupa, abatangirisi baawe baahoba eŋe lyawe nga batiina babawaagala. Abayisirayiri ni bategeera baati Abafirisuuti babalumbire beralihirira bugali.

⁸ Nga baloma Samwiri baati, "Otalehera aŋo ohweriririra MUSENGWA Hatonda weefe gahatuŋonia Abafirisuuti."

⁹ Nga Samwiri aŋamba etaama epere eyaali n'ehyoka ng'ayiŋayo eyiri MUSENGWA ng'eŋongo eyi bohya lyaguguliha. Galiririra MUSENGWA hulwa Yisirayiri era nga MUSENGWA aŋulira ohulira huhwe.

¹⁰ Samwiri ni gaali naŋayo eŋongo eyi bohya lyaguguliha, Abafirisuuti balumba Abayisirayiri ohusoola ni nabo. Aye hu ludaalo olwo MUSENGWA mu janjaasi ery'amaani gabbwabbwanuha, ng'obuti buŋamba Abafirisuuti, nga baduluma Abayisirayiri.

¹¹ Ng'Abayisirayiri baŋwa e Mizupa babbinga Abafirisuuti ohwolera erala ŋaasi e Bbesi Kaari ni beeta hwita hiisi oyu bagaananga.

* **7:3 7:3** Gaali hatonda omuhasi.

¹² Oluvanyuma lw'olutalo Samwiri gahomeha ebaale ngati wa Mizupa ni Seeni. Ng'aliguliha esiina ati Ebbeneza† n'aloma ati, "MUSENGWA nj'otuyeedire ohwola n'ano."

¹³ Mu engeri hy'eyo banangula Abafirisuuti era nabitano ehiseera hireeni ni batawaagala Abayisirayiri.

Hyali hiityo olwohuba Samwiri n'ahiirino mulamu MUSENGWA gaata obuhumi w'amaani hu Bayisirayiri n'ataganya ene ly'Abafirisuuti hubanangula.

¹⁴ Ebibuga byosibyosi ebi Abafirisuuti baali ni banambire hu Bayisirayiri ohunwa Ekurooni ohwola e Gaasi, babyegobohesa. Ng'Abayisirayiri begobohesa amatwale gaawe ohunwa mu mihono j'Abafirisuuti. Era naalino emiyaaya ngati w'Abayisirayiri n'Abamooli.

¹⁵ Nga Samwiri geyongera ohulamula Yisirayiri endaalo josijosi ej'obulamu wuwe.

¹⁶ Hiisi mwaha gatiinanga e Bbeseeri n'e Gilugaali n'e Mizupa n'alamula Abayisirayiri.

¹⁷ Aye gagamanga e Raama eyi mago gage gaali era yoosi galamula emisango jaayo. Era e Raama eyo, gatongolerayo MUSENGWA ehituuti.

8

Abayisirayiri basunga ohuba ni habaha ohubatangiriranga

¹ Samwiri ni gasahuluna gatanjo abasaani ohulamulanga Abayisirayiri.

² Esiina ly'omusaani omudaayi gaali nje Yoweeri, owohubiri gaali nje Abbiya era bombi balamuliranga e Bberuseebba.

³ Aye abasaani sibaali hya saawe. Baali n'omulungo gw'ebbesa era ehyo hyabaleetera ohulya enguzi, basalanga emisango ni behubbira.

⁴ Ng'Abatangirisi bomu Yisirayiri bosibosi bahumbaana batiina ewa Samwiri e Raama.

⁵ Nga bamuloma baati, "Osahulunire era abasaani babo sibali hy'ewe. Olw'ehyo, tuteereno habaha atulamulenga hy'amawanga agandi ng'olu gali."

⁶ Aye ni baloma baati, "Tuteereno habaha atulamulenga," ehyo sihyasan-gaasa Samwiri. Olw'ehyo, gebuusa hu MUSENGWA.

⁷ Nga MUSENGWA amuloma ati, "Fugiirira byosibyosi ebi abaatu bahuloma, sibagaane ndiwe aye bageene ndiise ohuba habaha waawe.

⁸ Ohunwera erala hu ludaalo olu nabatusa e Misiri ohwola hatyane, bakubba omugongo nga bajeeresa abahatonda abandi era bali huhuhola c'ehyene.

⁹ Fugiirira ebi bahuloma aye balabule era obalomere ebi habaha aja hubahola."

¹⁰ Nga Samwiri alomera abaatu abaali ni bamusunga ohubana habaha byosibyosi ebi MUSENGWA galoma.

¹¹ Ng'abaloma ati, "Bino nj'ebiitu ebi habaha aja hubanuga aja hubahola: Aja hunamba abasaani benywe abengise mu mane gage era balala hu bo baaja hufuga ebigaali bibye eby'amahe, abandi bagendere hu mbalaasi jije n'abandi baja hutangiririranga mu magaali gage.

¹² Abandi baja huba baduumisi ba basirikale lukumi, abandi baduumisi ba basirikale ataanu, n'abandi ohulima n'ohuhungula ebirime mu ndimiro jije era n'abandi baja ohubbotanga ebisoosa ko n'ebiyoma by'ebigaali bibye eby'amahe.

† 7:12 7:12 Ebbeneza hitegeesa ebaale eryobuyeedi.

¹³ Aja hunjira abahaana benywe ohumuholeranga ebyahaloosa n'ohumunyiiranga emere n'emigaati.

¹⁴ Alinjira endimiro jenywe ej'emizabbibbu n'ejemizayiti ko n'ejindi ejiboneha obulani, gajira abanjeeresa babe.

¹⁵ Era alinjira hirala ehy'ehumi hu mere yenywe ey'embehe n'ebibala eby'emizabbibbu, gabigabira abahungu n'abanjeeresa babe.

¹⁶ Aja hunjira abeedu benywe abasinde n'abahasi n'abafubuka *benywe nasugirya jenywe ejiboneha obulani jimuholere emirimo jije.

¹⁷ Era aja hunjira hirala ehy'ehumi ehy'etaama n'embusi jenywe. Era enywe mwesi muja hufuuha beedu babe.

¹⁸ Ehiseera ehyo ni hiriyola, muja hulira ohubanunula mu mihono ja habaha oyu mwetobolera aye MUSENGWA saaja hubayeeda."

¹⁹ Wayire Samwiri gabalamera ebyo byosibyosi aye sibamunjirisa. Baloma baati, "Bbe, efe hwenda habaha anatumuge,"

²⁰ hwenda hube hy'amawanga agandi ni huli ni habaha atumuga era atutangirira mu talo jeefe.

²¹ Samwiri ni ganulira ebibono ebyo byosibyosi ebi abaatu baaloma, nindi gatiina gabiromera MUSENGWA.

²² Nga MUSENGWA amugobolamo ati, "Baholere ehi benda, bane habaha."

Nga Samwiri aloma Abayisirayiri ati, "Hiisi muutu gagame mu mago gage."

9

Sawulo gagaanana ni Samwiri

¹ Yaaliyo omusinde omuninda era abaatu ni bamuna enono. Omusinde oyo baali bamulanga baati Kiisi n'anwera mu hiha hya Bbenjamini. Kiisi gaali musaani wa Abbiyeeli, gaaba mwijihulu wa Zerori, Zerori omusaani wa Bbekorasi, Bbekorasi omusaani wa Afiya.

² Kiisi gaali n'omusaani oyu balanganga baati Sawulo. Sawulo oyo gaali munoono bugali ohuhira abasinde bosibosi mu Yisirayiri era gaali muleeni ohunwa hu mabega ohutiina namugulu n'ahiraho abandi bosibosi.

³ Lulala, nasugirya ja Kiisi, semwana ya Sawulo jagota. Nga Kiisi aloma omusaani ati, "Tiina n'omulala hu beedu mwendule nasugirya."

⁴ Nga Sawulo n'omwidu batiina babita mu Efulayimu ehyalo ehy'esosi nomu hyalo hy'e Saalisa ni bendula nasugirya aye sibajibona. Nga batiina bajendula mu hyalo hy'e Saalimu era yoosi janumayo. Nga batiina mu hyalo hy'e Bbenjamini era yoosi sibajibona.

⁵ Ni boola mu hyalo hy'e Zuufu nga Sawulo aloma omwidu oyu gaali ni naye ati, "Hwagameyo engo, bbaabba aja huleherano ohunemba hu nasugirya abe huhweralihirira ndiife."

⁶ Aye omwidu gamuloma ati, "Bona, mu hibuga muno mulimo omuutu wa Hatonda oyu baatu bana enono era hiisi ehi aloma hyolerera. Hutiineyo oba olyaño gatulomera eyi hunjira ohujisanaana."

⁷ Nga Sawulo amuloma ati, "Singa hutiina, hunamuje hi? Emere yitunoyeho mu sanu jeefe. Hunuma hirabo ehi hunanjirire omuutu wa Hatonda. Hiina ehi huli ni nahyo?"

⁸ Ng'omwidu amugobolamo ati, "Ndiño n'ahabbeesa* ah'efeeza. Nja hujira omuutu wa Hatonda gahatulomera engeri ey'ohugendamo."

* **8:16 8:16** n'abafubuka Ebbayibbuli ejindi jiroma jiti Enombe. * **9:8 9:8** Ahabbeesa Oba eseekeeli.

⁹ Halehale mu Yisirayiri, omuutu ni gatiinanga ohwebuusa hu Hatonda, bahalomire baati, “Nja hutiine eyiri omuboni abona ebi baatu abandi batasobola hubona,” olwohuba naabbi owa olwa leero bamulanganga baati muboni.

¹⁰ Nga Sawulo aloma ati, “Ehyo hirañi hola hutiine.” Nga batiina mu hibuga eyi omuutu wa Hatonda gamenyanga.

¹¹ Ni baali ni baniinaniina olusozi ni batiina mu hibuga ehyo, baasanana abahaana ni banwa mu hibuga ni batiina ohudana amaaji, nga bababuusa baati, “Omuboni aliyo?”

¹² Ng’Abahaana babagobolamo baati, “Aliyo era mweyongereyo mu moni. Mwanguneho, ko gahajanga mu hibuga hyefe olwa leero luno olwohuba abaatu bali n’enongo eryohunayo mu hifo ehyawufu.

¹³ Ni munengire muuti mu hibuga, munamusanaane n’ahiiri hutiina mu hifo ehy’ohujumirihisyamo ohulya. Abaatu sibanatandihe ohulya n’ahiiri hwola olwohuba ateehwa ohusabira enongo abageni abalange ko balye. Mutiine esaawa yino munamutuuhire.”

¹⁴ Nga batiina mu hibuga era ni baali ni bengira nga babona Samwiri n’atula n’atiina mu hifo ehyohujumirihisyamo.

¹⁵ N’ehibulayo oludaalo lulala Sawulo ko gaaje, MUSENGWA gaali ahwehuliye Samwiri ati,

¹⁶ “Olwejo esaawa hya jino, nja huhunindhira omusinde ohunwa mu hyalo hya Bbenjamini. Mujuheho amafuta afuue mutangirisi w’abaatu bange Abayisirayiri. Aja hununula abaatu bange ohunwa mu mihono j’Abafirisuuti. Mbwene ohubonaabona ohu baatu bange balimo era puliye ohulira hwawe.”

¹⁷ Samwiri ni gahubba emoni hu Sawulo, nga MUSENGWA amuloma ati, “Oyo nj’omusinde oyu nahulomeeye aja hunuga abaatu bange.”

¹⁸ Nga Sawulo gagaanana ni Samwiri hu mulyango gw’ehibuga ng’amuloma ati, “Kusunga wundagirireho omuboni ana aba?”

¹⁹ Nga Samwiri amugobolamo ati, “Ndiise omuboni. Tangiriiremo otiine mu hifo ehy’ohujumirihisyamo, oliireho ñalala ni neese. Olwejo mu mugamba, nja huhulomera ehi huli hu mwoyo ohene wagame.

²⁰ Oteralihirira nasugirya ejagota endaalo edatu enyuma, jiwonehire. Era kulomera ti emoni j’Abayisirayiri bosibosi, jiri hu ndiwe n’abomu mago genywe.”

²¹ Nga Sawulo amugobolamo ati, “Ese ndi wa mu hiha hya Bbenjamini, ehiha ehisingirayo erala ohuba ehidiidiri mu Yisirayiri era amago geefe nj’agahira ohuba aga ñaasi. Olw’ehyo, lwahiina wundoma otyo?”

²² Ng’ano Samwiri anira Sawulo n’omwidu wuwe abengisa mu nyumba abeehasa mu moni j’abageni abaali ni banera ng’adatu.

²³ Nga Samwiri aloma omunyiyyi ati, “Leeta ehifi hy’enyama ehi kunyaaye ohubiiha hutulo.”

²⁴ Ng’ano omunyiyyi anamba ehiñinga hy’enyama ahitengeha mu moni wa Sawulo. Nga Samwiri aloma Sawulo ati, “Yino nyama yiyo, lya olwohuba bayihutegeheeye olw’omukolo guno ohunwa olu naloma ti ndiño n’abageni abalange.” Nga Sawulo aliira ñalala ni Samwiri hu ludaalo olwo.

²⁵ Ni banwa mu hifo ehy’ohujumirihisyamo, behirira mu hibuga, nga Samwiri anaya ni Sawulo namugulu hu nyumba yiye.

²⁶ Era Sawulo ganenyuhayo. Ni wahya mu mugamba, nga Samwiri alanga Sawulo namugulu hu nyumba yiye amuloma ati, “Wetegehe, nenda

huhuseebula, wagame.” Sawulo ni gahena ohwetegeha, niye ni Samwiri nga batula ebulafu.

²⁷ Ni baali ni baserengeta ni batiina hu butuliro w’ehibuga, nga Samwiri aloma Sawulo ati, “Loma omwidu wuwo atutangiriremo.” Nga yeesi ahola ng’olu bamuloma. Nga Samwiri aloma Sawulo ati, “Aye ewe sigalaho egongo natotono kulomere obuhwenda ohujwa eyiri Hatonda.”

10

Samwiri ajuha hu Sawulo amafuta

¹ Ng’ano Samwiri anamba ejaaga y’amafuta gomu mizayiti agajuha hu mutwe gwa Sawulo ng’ahena amugwa mu hifuba amuloma ati, “MUSENGWA ahutobooye ohuba mutangirisi w’abaatu babe Abayisirayiri. Oja hujuga abaatu babe era oja hubanunula mu maani ga balabe baawe. Hano njahabonero ahahahasa haati Musengwa ahutobooye ohuba mutangirisi w’abaatu babe.”

² Ni hunaseebulane olwa leero, oja hwagaanana n’abasinde babiri ohuupi n’ehigombe hya Lakeeli e Zeluza mu twale lya Bbenjamini. Abasinde abo baja huhuloma baati nasugirya ejiwendula jibonehire era naahani lataawo saali hujeega hu nasugirya aye mweralihirifu hu lulwo. Alihwebuusa ati, “Nahole tye omwana wange?”

³ Oja hutiina woole hu mutumba ogw’e Tabori oja hubona abasinde badatu ni batiina e Bbeseeri ohujumirya Hatonda. Mulala hu abo aja huba agingire embusi eperepere edatu, obundi n’ali n’emigaati edatu, owohudatu aja huba agingire esaju y’ehyanjo ni yirimo omwenge gw’emizamibbu.

⁴ Banahuheese bahene bahuje emigaati ebiri, ojinaaje.

⁵ Ebyo ni biyooye, onatiine hu lusozi lwa Hatonda e Gibbiya ohuli ekambi y’Abafirisuuti. N’onaabe huupi ohwola mu hibuga onagaane ehubbubu hy’abanaabbi ni behirira ohujwa enahituuti mu hifo ehy’ohujumirihisyamo ni bana obunaabbi era ni bahubba obutongooli n’etambulini n’emirere n’agatongooli. Abanaabbi abo banaabe bahina era ni bembera namugulu.

⁶ Omwoyo wa MUSENGWA anahumaamire oje obunaabbi. Oja hufuuha omuutu owenjabulo.

⁷ Obubonero obwo ni buhena ohubaano, oholanga hiisi ehi Hatonda ahutangirira ohuhola.

⁸ Yihirira otiine e Gilugaali. Nja huhwagaanayo ohujaya enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha n’enjongo ey’ohuleetano emiyaaya. Aye oli n’ohukuuma endaaloo musanvu niije kulomere ehy’ohuhola.

⁹ Sawulo ni gacuuha gahubba Samwiri omugongo amulehe atiine, nga Hatonda acuusa omwoyo gwa Sawulo. Era obubonero wosiwosi nga wolerera hu ludaalo olwo.

¹⁰ Sawulo n’omwidu wuwe ni boola e Gibbeya, ehubbubu hy’abanaabbi hyamwagaana era ano ni naano ng’Omwoyo wa Hatonda amumaamira n’amaani, ng’abenjimbaho muhaja obunaabbi.

¹¹ Abaatu abaali ni bamumanyire, ni bamubona nga bebuusa abeene n’abeene baati, “Hiina ehyolire hu Sawulo omusaani wa Kiisi? Yeesi afuuhire naabbi?”

¹² Mulala hu baatu abaali ni bemereeye ano ng’aloma ati, “Ne semwana y’abanaabbi abo nj’ani?” Ni galoma atyo, nga eyo efuuha endoma ti, “Sawulo yeesi mulala hu banaabbi?”

13 Sawulo ni gahena ohuṅa obunaabbi, ng'atiina aniina mu hifo ehy'ohujumirihisyamo.

14 Nga semwana muto abuusa Sawulo n'omwidu wuwe ati, "Mubaye muli ṅeena?"

Nga Sawulo amugobolamo ati, "Hubaayenga huli mu hwendula nasugirya ja bbaabba. Ni jituhayihise ohubona, nga hutiina ohubona Samwiri."

15 Nga Semwana muto oyo amubuusa ati, "Hiina ehi Samwiri ahulomire?"

16 Nga Sawulo amugobolamo ati, "Atulomire n'atuhahasa ati nasugirya ejihubaaye ni hwendula, jibonehire." Aye Sawulo sigamulomera huhy'ohufuaha habaha.

Batongosa Sawulo ohuba habaha

17 Olufanyuma Samwiri gatuma abahwenda ohuloma Abayisirayiri ohwehumbaanihisya e Mizupa mu moni ja MUSENGWA

18 ng'abaloma ati, MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, "Nabatusa e Misiri nabanonia Abamisiri n'amawanga agandi gosigosi agaali ni gabanyigirisa."

19 Aye ṅahani mwegeene Hatonda wenywe obanonia ebitibbotibbo n'ebineeriṅeeri. Nga muloma muuti, "Tuje habaha anatuṅuge. Olw'ehyo, muhumbaane mu moni ja MUSENGWA hiisi muutu mu gwanga n'ehiha hihye."

20 Samwiri ni gahumbaania ebiha bya Yisirayiri byosibyosi, nga MUSENGWA atobola ehiha hya Bbenjamini.

21 Nga nindi Samwiri aleeta egwanga lya Bbenjamini nga MUSENGWA atobola ehiha hya Maturi. Oluvanyuma nga MUSENGWA atobola Sawulo omusaani wa Kiisi. Aye ni bahubbahubba emoni, sibamubona.

22 Nga babuusa MUSENGWA baati, "Ali ṅeena?"

Nga MUSENGWA abagobolamo ati, "Ali mu biitu gehwehire."

23 Olw'ehyo, baduluma batiina bamwendula era ni bamubona, nga bamutusaayo. Sawulo ni gemeerera mu baatu gaali muleeni n'asinga hiisi muutu owetwihiro.

24 Nga Samwiri aloma abaatu bosibosi ati, "Muweene omusinde oyo MUSENGWA atobooye? ṅaṅuma muutu yesiyesi mu baatu bano ali hya niye."

Ng'Abaatu bosibosi bahayaana baati, "Wangaala habaha!"

25 Nga Samwiri anyonyola abaatu emirimo ja habaha. Era ng'ahena abinandiha mu hitabo, ahibiha mu hifo ehyawufu. Ng'aseebula abaatu bagamayo ewaawe.

26 Nga Sawulo yeesi gagama ewuwe e Gibbeya. Abasinde ab'amaani aba Hatonda gaali n'acuhise emyoyo jaawe batiina ni naye.

27 Aye ṅaaliṅo abasinde abahafuyo abaloma baati, "Omusinde oyo aṅanga ohutununula ohuṅwa mu basigu beefe?" Bamutala era nga багаана ohumunirira ebirabo. Aye Sawulo gaṅoleera huṅoleera.

11

Sawulo aṅangula Abamooni

1 Ehiseera hyola, nga habaha Nahasi Omwamooni gambuha awaagala ehibuga Yabbesi mu twale ly'e Giliyaadi. Ng'Abaatu bosibosi ab'e Yabbesi bamuloma baati, "Hola endagaano ni neefe, huja huba ṅaasi wuwo."

² Nga Nahasi Omwamooni abaloma ati, “Nja huhola endagaano ni nenywe kasita mufugiirira ohubomolamo emoni eyohu muhono omulungi, hireetere Abayisirayiri eduho.”

³ Ng’abatangirisi ba Yabbesi bamuloma baati, “Tunjeemo endaalo mu-sanvu hutume abahwenda batiine mu Yisirayiri yosiyosi, singa sinabano owuuja ohutununula, huuja hwenyaayo mu mihono jijo.”

⁴ Abahwenda ni batiina e Gibbeya mu hibuga hya Sawulo balomera abaatu ebifa e Yabbesi. Abaatu ni babinulira, bosibosi batemuha babbolooga.

⁵ Mu hiseera ehyo Sawulo gaali anjwa mu ndimiro n’esaame jije, ng’abuusa ati, “Higosi hi ehiguuye hu baatu? Lwahiina bali hulira?” Nga bamulomera ebi abasinde abanoooye e Yabbesi balomire.

⁶ Sawulo ni ganulira ebibono ebyo, nga Mwoyo wa Hatonda amu-maamira n’amaani ameene amangi, ng’obusungu bumunamba bugali.

⁷ Ng’anamba esaame ebiri, ajitematema mu bugusugusu babuza abahwenda babunira babulaga hiisi muutu mu Yisirayiri ni baloma baati, “Hino nj’ehija hwola hu saame j’omuutu ataja hulonda hu Sawulo ni Samwiri mu lutalo.” Nga MUSENGWA aleetera abaatu ohutya era nga bosibosi bafuuha hirala.

⁸ Sawulo ni gabahumbania abaatu e Bbezeki gabengisa mu mane, Abayisirayiri baali emitwalo adatu n’Abayudaaya emitwalo edatu.

⁹ Nga baloma abahwenda batiine balome abaatu b’e Yabbesi Giliyaadi baati, “Olwejo ko eryuba litandihe ohwohya, banahabanunule.” Ng’abahwenda batiina balomera abaatu b’e Yabbesi baaty, esangaalo lyali huupi hubeeta!

¹⁰ Nga baloma Abamoni baati, “Olwejo huja hwenyaayo eyi muli, mutuhole hiisi ehi mwenda.”

¹¹ Ni wahya, mu mawiiwi nga Sawulo gabulamo abasirikale babe ebibubbu bidatu. Nga bengira mu kambi y’Abamooni nga babatirim-bula ohwolera erala esaawa mukaaga ejomu muusi. Abo abanunaha, basalaniha hiisi mulala ganamba lirye era nanjuma abasigala ni bali babiri.

¹² Ebyo ni byanjwa, ng’abaatu batiina eyiri Samwiri bamuloma baati, “Abasinde baliye abaloma baati Sawulo sananga huba habaha weefe?” Baleete nana hubasimye hubasimya.

¹³ Aye Sawulo gabaloma ati, “Enjuma muutu anaafe olwa leero olwohuba olwa leero luno MUSENGWA anunuuye Yisirayiri.”

¹⁴ Nga Samwiri aloma abaatu ati, “Muuje hutine e Gilugaali hulangirire ni huhahasa Sawulo ohuba habaha weefe.”

¹⁵ Era ng’abaatu bosibosi banwerehereramo batiina e Gilugaali beehasa Sawulo ohuba habaha mu moni ja MUSENGWA. Ni baali eyo, mu moni ja MUSENGWA, banayo enongo ey’ohuleetano emiyaaya. Era Sawulo n’Abayisirayiri bosibosi, bahola omukolo n’esangaalo ery’amaani.

12

Endoma ya Samwiri esembayo

¹ Ng’anjo Samwiri aloma Abayisirayiri bosibosi ati, “Nanjulirisa hiisi ehi mwandoma era n’abana habaha.

² Naahani muli ni habaha ng’omutangirisi wenywe. Ese njono kulire, ndimo n’efi era n’abaana bange mbabano bali ni nenywe. Mbaaye mutangirisi wenywe ohujwa mu buvubuka wange ohwola hatyane.

³ Ndiise ono, mundumirise mu moni ja MUSENGWA ni nooyo oyu gajuhaho amafuta. Nyagangaho enombe y’omuutu yesiyesi? Nj’ani oyu

nanyagaho nasugirya yiye? Era nj'ani oyu ndyakulangaho? Nj'ani oyu nyigirisangaho? Nj'ani oyu nalyaho enguzi hyandeetera ohwitaho emoni ni saala omusango? Nja hulija ni mba ni nahola hirala hu ebyo.”

⁴ Ng'abaatu bamugobolamo baati, “Bbe sotulyakulangaho, wayire ohutunyigirisa oba ohulya enguzi hu muutu yesiyesi.”

⁵ Nga Samwiri abaloma ati, “MUSENGWA n'omutobole wuwe nja bajulizi bange hu ebi ndomire olwa leero.”

Nga bagobolamo baati, “Ehyo hituufu.”

⁶ Ng'ango Samwiri aloma abaatu ati, “MUSENGWA nj'owatobola Musa ni Alooni era nj'owatusayo abasehulu benywe e Misiri.

⁷ Ale njahani mwemeerere njano manoleeye mu moni ja MUSENGWA mbahebulise ebirani byosibyosi ebi MUSENGWA abaholeeye enywe n'abasehulu benywe.

⁸ “Yakobbo ni gatiina e Misiri, abasehulu benywe beriririra MUSENGWA abayeede era nga MUSENGWA atuma Musa n'Alooni batusa abasehulu benywe e Misiri babaleeta ohumenya mu hyalo hino.

⁹ “Aye abasehulu benywe beebirira MUSENGWA Hatonda waawe ng'abanayo mu bunangi wa Sisera omuduumisi w'ene lya Hazori n'eyiri Abafirisuuti n'eyiri habaha w'Abamowaabbu nga babahubba.

¹⁰ Ng'abasehulu benywe beriririra MUSENGWA baati, ‘Hwonoonire, huhubbire MUSENGWA omugongo, hujeeerehiise Bbaali n'Asitaroosi. Aye njahani tununule ohunwa mu mihono j'abalabe beefe, huja huhujeeresanga.’

¹¹ Ng'ango MUSENGWA atuma Yerubbu Bbaali* ni Bbaraka† ni Yefusa ni neese nga abanunula ohunwa mu basigu benywe abaali ni babeswanigirihiiise enjuyi josijosi, nga mumenya miyaaya.

¹² “Aye ni mwabona Nahasi habaha w'Abamooni n'abalumba, nga mundoma muuti, ‘Bbe, efe hwenda habaha ohutunuga’ wayire nga MUSENGWA Hatonda wenywe nj'owaali habaha wenywe.

¹³ Njaahani, habaha oyu mwatobola nj'ono. Mwamusunga era MUSENGWA gamubanja ohubanja. Mumuweene?

¹⁴ Enywe ni habaha wenywe ni munatyenga MUSENGWA Hatonda wenywe, mwamujeeresanga era mwamugonderanga, nandimujeemerenga ebiragiyo bibye, ebiitu biija hubatiiniranga bulani.

¹⁵ Aye ni mutagonderanga MUSENGWA era singa mujeemera ebiragiyo bibye, MUSENGWA aja hubaboneresa ng'olu gaboneresa abasehulu benywe.

¹⁶ “Ale njahani mugume, mubone ehynunjisa ehi MUSENGWA ali huupi ohuhola.

¹⁷ Sihuli mu ndaalo j'endobooli? Aye nja husunga MUSENGWA aleete ohubbwabbwanuha n'efula. Muja hufaanina muuti mwahola hibi hibba ohusunga habaha.”

¹⁸ Ng'ango Samwiri alomba MUSENGWA era hu ludaalo olwene olwo nga njabaano ohubbwabbwanuha n'efula. Olw'ehyo, abaatu bosibosi batya bugali MUSENGWA ni Samwiri.

¹⁹ Ng'abaatu bosibosi baloma Samwiri baati, “Sunga MUSENGWA Hatonda wuwo atatwita olwohuba ni hwasunga ohutuna habaha, hwameeda hibi hu hibi.”

²⁰ Nga Samwiri abaloma ati, “Mutatya, wayire nga mwahola ehibi ohusunga ohuba ni habaha aye simuhubbanga MUSENGWA omugongo aye mumujeeresanga n'omwoyo mulala.”

* 12:11 12:11 Oba *Gidyoni*. † 12:11 12:11 Ono nje *Bbedani* mu *Lubbebbulaniya*.

21 Simujumiryanga ebiitu ebibbote olwohuba binjuma mahulu. Sibisobola hubayeeda oba ohubanunula mu bugosi olwohuba binjuma mugaso.

22 Olw'esiina lirye, MUSENGWA saaja hulehaŋo baatu babe olwohuba hyamusangaasa ohubafuula babe.

23 Aye ese, sihirani ohubbenga mu moni ja MUSENGWA ohugaana ohubasabira. Era nja hubasomesa ebirani eby'ohuhola era ebituufu.

24 Aye mube baheneerefu ohutya MUSENGWA era mumuŋeere mu wesigwa n'emyoyo jenywe josijosi. Muhebulire muuti abaholeeye ebyenunjisa ebyene bingi.

25 Ne ni munagumire hu huhola ebibi, enywe ni habaha wenywe, baja husihiiriha.

13

Olutalo hu Bafirisuuti

1 Sawulo gafuuha habaha nali n'emyaha adatu era ganjuga Yisirayiri emyaha ane n'ebiri.*

2 Sawulo gatobola abasinde ekumi edatu ohunwa mu Yisirayiri ohuba basirikale. Abasinde ekumi ebiri baali ni naye e Mikumasi n'e Bbeseeri ehyalo ehy'esozi era lukumi basigala ni Yonasaani e Gibbeya mu twale ly'e Bbenjamini. Abasigalaŋo gabaloma ohwagamayo mu mago gaawe.

3 Nga Yonasaani awaagala era asihiirisa ekambi y'Abafirisuuti e Geebba era Abafirisuuti banulira amanuliro ago. Nga Sawulo aloma abahwenda bafuŋe egwala abaatu bahumbaane ni babaloma baati, "Leha Ababbebbulaniya banulire!"

4 Ng'Abayisirayiri bosibosi banulira baati, "Sawulo awagaaye gasihiirisa ekambi y'Abafirisuuti era ti nahani Yisirayiri esunire obucaayi ohunwa eyiri Abafirisuuti." Olw'ehyo basunga Abayisirayiri ohwenjimba hu Sawulo e Gilugaali.

5 Ng'Abafirisuuti bahumbaana ohusoola n'Abayisirayiri. Baali n'ebigaali by'amaŋe emitwalo edatu n'abasirikale kakaaga abaali hu mbalaasi ko n'abasirikale abandi bangi bugali hy'omujehe gwohwigobo ly'enyanya. Batiina bahola ekambi yaawe e Mikumasi, ebuŋwalyuba wa Bbesi Aveni.

6 Abayisirayiri ni babona ebiitu ni biri bibi hu luuyi lwawe era ni bali hunyigirisa eŋe lyawe, nga behweha mu pungulu nomu madeŋo ko nomu mbagaanwa j'agabaale, nomu malonjo nomu sobere ejaali ni jinjumamo maaji.

7 Ababbebbulaniya abandi baduluma bambuha olwabi Yoludaani batiina e Gaadi n'e Giliyaadi.

Sawulo gasigala e Gilugaali era abasirikale bosibosi aba gaali ni nabo baali muhulebera ekoba.

8 Sawulo gaali e Gilugaali n'alindire Samwiri olwohuba gaali amulomire ohumulindaho endaalo musanvu. Aye ng'abaatu batandiiha ohusalaana.

9 Nga Sawulo aloma ati, "Mundeetere enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha n'enjongo ey'ohuleetano emiyaaya." Nga Sawulo anaayo enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha.

10 Gaali gahahenanga ati ohunjaayo enjongo eyi bohya lyaguguliha, ng'ano ni naano Samwiri goola, nga Sawulo atiina ohumuheesa.

11 Nga Samwiri amubuusa ati, "Oholire hiina ehyo?"

* 13:1 13:1 Ebyanjandiihiwa ebindi binjuma lunyiriri luno era Olubbebbbulaniya lunjuma myaha eji gatagihiraho ohunjuga n'emyaha eji gahena mu bunjugi.

Nga Sawulo amugobolamo ati, “Mbwene abaatu ni basalaana ate ewe notaaja, n’Abafirisuuti ni bali huhumbaanira e Mikumasi,

¹² nga mula ndoma ti, ‘Abafirisuuti baja huserengeta banumbe n’ano e Gilugaali ni kiiri husunga MUSENGWA buyeedi.’ Olw’ehyo, hipalirihise ohunjaayo enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha.”

¹³ Nga Samwiri amuloma ati, “Oholire hya bunubeebe. Ndonjambe hiragirow ehi MUSENGWA Hatonda wuwu gahuna. Obanga huhinjamba, gahanaaye n’abejuhulu babo ohunuga Yisirayiri emirembe n’emirembe.

¹⁴ Aye naahani obunugi buwo sibuja huba bwa sikiranos, MUSENGWA getoboleeye omuutu omwene oyu genda, aja hutangirira abaatu babe olwohuba ewe sonjambe biragirow bibye.”

¹⁵ Ng’ano Samwiri anwa e Gilugaali asomoha e Gibbeya mu twale ly’e Bbenjamini. Nga Sawulo abala abasirikale abaali ni basigaaye ni naye ni bali lukaaga.

¹⁶ Sawulo n’omusaani wuwe Yonasaani n’abasirikale aba baali ni nabo, baali bataaye ekambi yaawe e Gibbeya† mu twale ly’e Bbenjamini, Abafirisuuti nibo ni bataaye ekambi yaawe e Mikumasi.

¹⁷ Ng’Abafirisuuti batusa mu kambi yaawe ebibubbu bidatu eby’abasirikale ohutiina ohunyagulula ebiitu. Ng’ehibubbu hirala hinjamba engira hitiina mu Ofura mu twale ly’e Suwaali.

¹⁸ Ehibubbu ehindi nga hitiina e Bbesi Horoni. Ng’ehibubbu ehuhudatu hinjamba engira hitiina hu lwaha ohulengerera ameeho ga Zebboyimu n’otiina mu lulafu.

¹⁹ Mu hiseera ehyo, mu Yisirayiri mwanjumamo muutu wayire mulala owaali n’amanyire ohubbota ebisoosa olwohuba Abafirisuuti baloma baati, “Ababbebbulaniya baja hubbota epiima oba amafumo.”

²⁰ Abayisirayiri ni bendanga ohunagala embago ej’emihono n’enenombe n’embasa n’amafumo, babinjiriranga Bafirisuuti.

²¹ Basasulanga ebbeesa enyene enyingi ohunagala embago, n’esuluulu, n’emisolobyu, n’emisabbi, n’embasa.

²² Olw’ehyo, hu ludaalo olw’olutalo, nanuma muutu yesiyesi owaali n’epiima oba efumo ohutusaho Sawulo n’omusaani Yonasaani.

²³ Naahani Abafirisuuti banjindiha ehibubbu hy’abasirikale baawe ohuhuma hu ngira y’e Mikumasi.

14

Yonasaani ahola ehy’obusira

¹ Lulala, nga Yonasaani omusaani wa Sawulo aloma omuvubuka owamugingiranga ebisoosa ati, “Nja husomohe hutine mu kambi y’Abafirisuuti.” Aye sigalomeraho semwana.

² Sawulo gaali amenya hu butulilo ni Gibbeya naasi w’omusaala ogu balanga baati omukomamawanga ogwali e Miguroni. Gaali n’abasirikale lukaaga.

³ Mu abasirikale abo mwalimo Ahiya owaali ni gambaaye efodi ey’olugoye olwa laasi. Ahiya oyo gaali musaani wa Ahituubbu muganda wa Yikaboodi omusaani wa Fenekaasi omusaani wa Eli owaali omusengi wa MUSENGWA e Siilo. Nanuma owategeera Yonasaani n’atiinire.

⁴ Hu luuyi n’oluuyi olw’engira omu Yonasaani gaali n’aja hubita ko goole mu kambi y’Abafirisuuti hwaliho agabaale agaleeni. Ogubaale ogundi ni bagulanga baati Bbozezi, n’ogundi baati Seene.

† 13:16 13:16 Oba *Geebba*.

⁵ Ogubaale ogundi gwali mu maniino n’otiina e Mikumasi, ogundi gwali mu mehiriro n’otiina e Geebba.

⁶ Nga Yonasaani aloma omuvubuka wuwe owamugingiranga ebisoosa ati, “Nja hwenjungleho hutiine mu kambi y’abatali bahomole, somanya MUSENGWA gatunjabiraho. Nanjuma ehinjanga ohuhaya MUSENGWA ohununula omuutu, n’atambisa Abasirikale bangi oba badiidiri ohujangula olutalo.”

⁷ Ng’omuvubuka amugobolamo ati, “Hola hiisi ehi huli hu mwoyo, ndi njalala ni neewe.”

⁸ Nga Yonasaani amuloma ati, “Hola hutiine hwambuhe hwerage Abafirisuuti batubone.

⁹ Singa baloma baati, ‘Mutuhumire eyo ohwola olu hunaaje eyi muli,’ huuja husigala aña huli.

¹⁰ Aye singa batuloma baati, ‘Muuje eyi huli,’ nga hutiina olwohuba aho haja huba ahabonero ahalaga haati MUSENGWA abanjayeeyo mu mihono jeefe.”

¹¹ Nga bombi benyoha bemeerera aña Abafirisuuti basobola ohubabona. Abafirisuuti ni babalengera nga baloma baati, “Bona, Ababbebbulaniya batulire mu malongo omu babaaye ni behwehire!”

¹² Ng’Abasirikale b’Abafirisuuti baloma Yonasaani n’omuvubuka owaali n’ebisoosa baati, “Muuje njano hubasomese esomo.”

Nga Yonasaani aloma omugegi w’ebisoosa wuwe ati, “N’ondeeho hubalumbe olwohuba MUSENGWA abanjayeeyo mu mihono j’Abayisirayiri.”

¹³ Nga Yonasaani ahalambana n’atambisa emihono n’amagulu aniina njamugulu, n’oginga ebisoosa n’amulondaho egongo. Yonasaani gabulungula Abafirisuuti abanjweranga mu moni wuwe. Ne abagalehanga enyuma ni baguuye, owaginganga ebisoosa nj’owabahenereranga.

¹⁴ Mu hulumba ohudaayi ohwo, Yonasaani n’owebisoosa bibye, beeta abasinde abiri mu hitundu huupi ehy’eyiika.

¹⁵ Abafirisuuti bosibosi, abatiinanga ni banyaga n’abasirikale abaali mu kambi bateetema era njalango ohutya hungi olwohuba Hatonda ganjindiha musisi gateetemia ehyalo.

Abayisirayiri banjangu Abafirisuuti

¹⁶ Abahuumi ba Sawulo abaali e Gibbeya mu twale ly’e Bbenjamini babona Abafirisuuti ni banjwerera embiro ni badulumira mu njuyi josijosi.

¹⁷ Nga Sawulo aloma abasirikale abaali ni naye ati, “Mubale abasirikale mubone abulango.” Ni baabala, bahifaania baati Yonasaani n’amugegera ebisoosa nj’abaali ni banjumaño.

¹⁸ Nga Sawulo aloma Ahiya ati, “Leeta esanduuku ya Hatonda.” Mu hiseera ehyo, yaali n’Abayisirayiri.

¹⁹ Sawulo ni gaali n’ahiroma n’omusengi wa Hatonda nga ohutabujuha hweyongera mu kambi y’Abafirisuuti. Olw’ehyo Sawulo galoma omusengi wa Hatonda ati, “Otafayo, leha hutiine.”

²⁰ Ng’ango Sawulo n’abasirikale babe balumba Abafirisuuti. Bagaana Abafirisuuti ni bagwijeenemo eby’amaani, ni basimitana epiima abeene n’abeene.

²¹ Ababbebbulaniya abaali n’Abafirisuuti mu kambi yaawe, batiina begaata hu Bayisirayiri abaali ni Sawulo ni Yonasaani.

²² Abayisirayiri abaali ni behwehire mu Efulayimu ehyalo ehy’ensozi ni banjura baati Abafirisuuti balihuduluma, nga banjwa mu byehwehere benimba hu bahyawe ohubbinga Abafirisuuti.

²³ MUSENGWA ganunula Abayisirayiri hu ludaalo olwo era ni baali ni basoola batiina babisyaŋo e Bbesi Aveni.

Yonasaani anywaho omudugere

²⁴ Abasirikale Bayisirayiri baali banafu olw'enjala hu ludaalo olwo olwohuba Sawulo galayira ati, "Ehiŋwabo hibe hu muutu yesiyesi ahomba hu hyomu tamu egulo ni lihiiri hwola ni kiiri hwesasusa abalabe bange." Olw'ehyo, ŋaŋuma owahomba hu hyomu tamu oludaalo lwosirwosi.

²⁵ Abasirikale bosibosi batiina mwidenjo nga basaŋaana ebiyali by'omudugere ni gutonya hwirola.

²⁶ Aye ŋaŋuma wayire mulala owaguhombaho olwohuba baali batya oweyamo wa Sawulo.

²⁷ Aye Yonasaani gaali samanyire ati semwana gaali ageene abaatu ohulya ehiitu hyosihyosi. Kale gaŋamba esimbo gatimya mu biyali, gahomba omudugere ng'aŋo atandiha ohumoga bulani.

²⁸ Nga mulala hu basirikale amuloma ati, "Lataawo alayiiye ati 'Ehiŋwabo hibe hu oyo analye emere olwa leero.' Era c'ehigira abasirikale ni banafunire."

²⁹ Nga Yonasaani aloma ati, "Laata yange aleeteeye abaatu ebigosi. Mubone ng'olu ndi humoga bulani olwotudugere otu pwa huhombaho.

³⁰ Singa abaatu baliyeeho hu munyago ogu basunire ohuŋwa hu Bafirisuuti. Hani Abafirisuuti abafuuye bahali bangi bugali."

³¹ Hu ludaalo olwo oluvanyuma lw'Abayisirayiri ohwita Abafirisuuti ohuŋwera erala e Mikumasi ohwola Ayijalooni, banulira ni badembire.

³² Olw'ehyo, baŋamba emere eyi banyaga hu Bafirisuuti nga balya. Era beeta etaama n'enombe n'enyana j'enombe nga balya ni batahenenuyemo n'amafugi.

³³ Nga ŋabaŋo owalomera Sawulo ati, "Bona, abaatu balihubbenga mu moni ja MUSENGWA ni balya enyama eyirimo amafugi."

Nga Sawulo aloma ati, "Ehyo hibi bugali! Muniringisye ogubaale muguleete ŋano."

³⁴ Ng'aloma ati, "Mutiine eyiri abaatu mubalome muuti, 'Hiisi muutu aleete enombe n'etaama mujiisalire ŋano, mujirye. Mutabbenga mu moni ja MUSENGWA ni mulya enyama eyi hirimo amafugi.' "

Ng'owiire owo hiisi muutu aŋira esaame yiye ng'ayisala.

³⁵ Nga Sawulo atongolera MUSENGWA ehituuti. Era ogwo, nj'ogwali omulundi omudaayi ohuhola atyo.

³⁶ Ebyo ni byaŋwa, nga Sawulo aloma ati, "Muhole hwihirire huwaagale Abafirisuuti owiire buno hubanyagulule paka mu mugamba era hubeete hutalehaŋo kadi mulala."

Nga bamugobolamo baati, "Hola hiisi ehi onabone oti nj'ehirani."

Aye omusengi wa Hatonda galoma ati, "Muhole hwebuuseho hu Hatonda."

³⁷ Olw'ehyo, Sawulo gebuusa hu Hatonda ati, "Tiine numbe Abafirisuuti onabaŋeyo mu mihono j'Abayisirayiri?" Aye Hatonda sigamugobolamo hiitu hu ludaalo olwo.

³⁸ Nga Sawulo aloma abaduumisi bamaŋe ati, "Muuje ŋano enywe abatangirisi bamaŋe hufaanie ehibi ehi huholire olwa leero.

³⁹ Mu butuufu oweene ng'olu MUSENGWA ali nj'Omwene Bulamu aŋa Yisirayiri obuŋangusi, nolu anaabe nje Yonasaani omwana wange, ali n'ohufa." Aye ŋaŋuma wayire mulala owamusimula.

⁴⁰ Nga Sawulo aloma Abasirikale bosibosi ati, “Mwemeerere hu luuyi olwo, ese ni Yonasaani huja hwemeerera hu luuyi luno.”

Nga bagobolamo baati, “Hola ehi obona oti nj’ehirani.”

⁴¹ Nga Sawulo alomba MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ati, “Lwahiina ndiwungobolemo olwa leero?” Husunga otulomere nj’ani omubbengi. Mwana wange Yonasaani, ndiise oba abaatu babo Abayisirayiri? Nga ahalulu hagwa hu Yonasaani ni Sawulo, nga ehyo hyejereesa Abayisirayiri abandi

⁴² Nga Sawulo aloma ati, “Muhubbe ahalulu ngati wange ni Yonasaani musaani yange.” Ni bahubba ahalulu, hagwa hu Yonasaani.

⁴³ Nga Sawulo aloma Yonasaani ati, “Ndomere ehi oholire.”

Nga Yonasaani amulomera ati, “Kombireho omudugere mutotono guuti ni tambisa esimbo yange. Njaahani ndi n’ohufa!”

⁴⁴ Nga Sawulo aloma ati, “Hatonda gangudye n’obuhambwe singa Yonasaani soofa!”

⁴⁵ Aye ng’abaatu baloma Sawulo baati, “Sihusobola huganya Yonasaani ohufa olwohuba nj’oleteeye Yisirayiri ohunangula etalo! Bbe. Mu butuufu ng’olu MUSENGWA ali nj’omwene bulamu, nj’uma wayire lufiri oluuja ohunwa hu mutwe gugwe olwohuba ehi aholire olwa leero ahiholire olw’amaani ga Hatonda.” Olw’ehyo nga balehula Yonasaani bamunonia ohufa.

⁴⁶ Nga Sawulo alehera anjo ohulonda hu Abafirisuuti era nga bagamayo e waawe.

⁴⁷ Oluvanyuma lwa Sawulo ohufuaha habaha wa Yisirayiri gasoola n’abalabe babe abo bosibosi abaali hiisi nj’atu: Abamowaabbu n’Abamooni n’Abedomu n’abahabaha ba Zoobba n’Abafirisuuti. Era hiisi aja gacuhiranga, gabanangulanga.

⁴⁸ Gasoola hisira hyene ganangula Abameleki, ganunula Abayisirayiri ohunwa mu mihono j’abo ababawaagalanga.

Amago ga Sawulo

⁴⁹ Abasaani ba Sawulo baali mbaba: Yonasaani ni Yisivi ni Malukisuwa. Omuhaana wuwe omuhulu gaali nje Mirabbu era omunere gaali nje Mikaali.

⁵⁰ Omuhasi wa Sawulo gaali nje Ahinowaamu omuhaana wa Ahimaazi. Omuduumisi w’ene lirye gaali nje Abbuneeri omusaani wa Neeri. Neeri gaali munere wa semwana wa Sawulo.

⁵¹ Kiisi semwana wa Sawulo ni Neeri semwana w’Abbuneeri bombi baali basaani b’Abbiyeeli.

⁵² Mu biseera by’obunugi wa Sawulo byosibyosi, gaali mu hunjirijana n’Abafirisuuti. Olw’ehyo, Sawulo ni gabonanga omuutu ow’amaani oba omusira, gamunambanga gengira ene lirye.

15

Olutalo n’Abameleki

¹ Lulala, Samwiri galoma Sawulo ati, “Ndiise oyu MUSENGWA gatuma ohuhujahaho amafuta ofuuhe habaha wa Yisirayiri. Olw’ehyo, njulirisa obuhwenda ohunwa eyiri MUSENGWA.

² MUSENGWA Omwene Mane aloma ati, ‘Nja hubonerese Abameleki olwohuba basoosa Abayisirayiri ni baali ni banwa e Misiri.

³ Njaahani lumba ere wiite Abameleki osihiirise hiisi ehi bali nahyo. Otaleha hiitu hyosihyosi, yiita abasinde n’abahasi n’abaana era osihiirise enombe n’etaama n’enjamiya ni nasugirya.’ ”

⁴ Ng'ango Sawulo alanga abasirikale babe bahumbaanira e Telayimu ng'ababala. Abasirikale abohu magulu ohunwa mu Yisirayiri baali emitwalo abiri, n'abasirikale omutwalo mulala ohunwa mu hiha hya Yuda.

⁵ Nga Sawulo n'abasirikale babe batiina mu hibuga hy'Abameleki, babeteegera mu hiiho.

⁶ Nga Sawulo aloma Abakeeni ati, "Munwenjo mulehe Abameleki tabasihiirihisa njalala ni nabo olwohuba mwalaga Abayisirayiri bosibosi ehyere ni banjwa e Misiri." Olw'ehyo, ng'Abakeeni banjwanjo baleha Abameleki.

⁷ Ng'ango Sawulo awaagala Abameleki ohunwa e Kavira ohwola e Suuri, ebuwalyuba w'e Misiri.

⁸ Ganjamba Agagi habaha w'Abameleki gamunjira mulamu ng'asihiirihisa erala abaatu babe bosibosi n'epiima.

⁹ Aye Sawulo n'enge lirye nga basaasira Agagi n'etaama n'enjombe ejaali ni jiboneha obulanji n'enyana j'enjombe ko n'etaama ejasava, hiisi hiitu ehjali ehiranji. Ebyo sibabisihiirisa ohutusaho basihiirihisa erala hiisi ehjali hiniambiniambi.

MUSENGWA agaana Sawulo nga habaha

¹⁰ Ng'ango MUSENGWA aloma Samwiri ati,

¹¹ "Nehebulisa lwahiina nafuula Sawulo ohuba habaha olwohuba gapooyeho era saholera hu biragiyo byange." Ehyo hyadambya Samwiri era galiririra MUSENGWA owiire owo wosiwosi.

¹² Mu mugamba pwipwipwi Samwiri genyoha ng'atiina eyiri Sawulo. Aye ni goolayo bamulomera baati, "Sawulo atiinire e Karumeeli, eyo atongoyeeyo ehy'ohumuhebuliriraho olw'ohunangula Abameleki gahena gatiina e Gilugaali."

¹³ Samwiri ni goola nga Sawulo amuloma ati, "MUSENGWA ahunge ekabi! Kolire ehi MUSENGWA gandoma."

¹⁴ Nga Samwiri amuloma ati, "Ne ohubbalala hw'etaama n'ohumoola hw'enjombe ohupulira hubaaye huutye?"

¹⁵ Nga Sawulo amugobolamo ati, "Ejo abasirikale bajituhise hu Abameleki, babuyeemo enjombe n'etaama ejisingirayo erala obulanji ohujinjongera MUSENGWA Hatonda wuwo. Aye husihiirihise ebindi byosibyosi."

¹⁶ Nga Samwiri amuloma ati, "Noleera. Leha kulomere ebi MUSENGWA gandomire mu hiire ehihyehiise olwa leero."

Nga Sawulo amuloma ati, "Ndomere."

¹⁷ Nga Samwiri amuloma ati, "Wayire waali webona oti nanjuma ehi oli, MUSENGWA gahutobola gahufuula habaha w'ebiha bya Yisirayiri.

¹⁸ Ng'ahena ahutuma n'ahuloma ati, "Tiina osihiirihise erala abahosi b'ebibi abo, Abameleki, basoose ohwola olu oja hubasiihirisa obahenerenjo erala."

¹⁹ Lwahiina siwagondeye MUSENGWA? Lwahiina waluluhaniye ebyayo wereetera ohuhola ehibi mu moni ja MUSENGWA?"

²⁰ Nga Sawulo amugobolamo ati, "Ese nagondeye MUSENGWA era nahola omulimo ogu gaatuma. Nasiihiirihisa erala Abameleki, nanjamba habaha Agagi namuleeta.

²¹ Abasirikale baanamba etaama n'enjombe eji banyaga mu lutalo ejiboneha obulanji bajireete njano e Gilugaali ohujongera MUSENGWA Hatonda wuwo."

²² Aye Samwiri gamugobolamo ati, “Onjeega oti MUSENGWA asangaalira enjongo eri bohya ehwiye lyaguguliha n’ebirabo aye ehi ahira ohwenda ohumugondera. Ohumugondera hihira ohuŋaayo etaama ejamasavu.

²³ Ohujeemera MUSENGWA hibi era hiri hy’ohuhola eby’obufumu n’ohuba mutengu hiri hy’ojumirya ebibbote. Era olwohuba ojemeeye ehiragiyo hya MUSENGWA, yeesi ahutuhiseeho owahabaha.”

²⁴ Ng’ano Sawulo aloma Samwiri ati, “Hituufu mbengire. Ndipambe hiragiyo hya MUSENGWA n’ohulaabbira huhwo. Tiiye abasirikale natiinira hu byawe.

²⁵ Naahani kwegayirira sonje ebibi byange, ogoboleŋo nahajumirya MUSENGWA.”

²⁶ Nga Samwiri amugobolamo ati, “Sinja hwagama. Ojemeeye ehiragiyo hya MUSENGWA era yeesi ahutuhiseeho hu wahabaha wa Yisirayiri.”

²⁷ Samwiri ni gaali n’acuha anjeŋo, Sawulo gafuhumira ehiganduula hihye nga hidyebuuha.

²⁸ Nga Samwiri amuloma ati, “MUSENGWA ahumamuyeho owahabaha wa Yisirayiri olwa leero era gabuŋa muliranwawo, omuutu owundi ahuhira ewe.

²⁹ Owenono Hatonda wa Yisirayiri simuutu ti anadulinge oba ohucuusa ebineego bibye.”

³⁰ Nga Sawulo amuloma ati, “Mbengire aye kusunga otaswasa mu moni j’abatangirisi b’abasirikale n’Abayisirayiri, hwagameyo ni neewe njumirye MUSENGWA Hatonda wuwo.”

³¹ Ng’ano Samwiri gagamayo ni Sawulo nga Sawulo ajumirya MUSENGWA.

³² Nga Samwiri aloma ati, “Mundeetere ŋano Agagi habaha w’Abameleki.”

Nga Agagi anwayo mula n’anjeega ati, “Sibasobola hunjita naahani. Ebyo byanooye.”

³³ Aye Samwiri gamuloma ati, “Ng’olu obaayenga n’oleetera abahasi ohufirwa abaana baawe, ni maawo yeesi aja hunjuma mwana.” Nga Samwiri geetira Agagi mu moni ja MUSENGWA e Gilugaali.

³⁴ Ng’ano Samwiri ahena atiina e Raama aye Sawulo niye gatiina mu mago gage e Gibbeya ehibuga hya Sawulo.

³⁵ Enaku yanamba Samwiri olwa Sawulo aye sigagobolayo humuhub-baho moni nindi ohwola olu gafa. Era MUSENGWA gehebulisa olw’ohufuula Sawulo habaha wa Yisirayiri.

16

Samwiri ajuha hu Dawudi amafuta

¹ Lulala MUSENGWA galoma Samwiri ati, “Olyosa neena ohwenunamira olwa Sawulo? Mutuhiseeho owahabaha wa Yisirayiri. Yijusa olwiga amafuta, onambe engira otiine e Bbeserekemu ewa Yese. Tobooye mulala hu basaani babe ohuba habaha.”

² Aye Samwiri gamuloma ati, “Natiine tye? Ni hinahagwe Sawulo mu hutwi, aja hunjita!”

Nga MUSENGWA amuloma ati, “Tiina n’esodi y’enombe, olome oti, ‘Nijire ohuŋa MUSENGWA enjongo.’”

³ Onahalome Yese abeŋo hu mukolo ogw’ohunayo enjongo, nahahulage ehy’ohuhola. Onahajuhe amafuta hu oyo oyu nahahulage.”

⁴ Samwiri gahola ehi MUSENGWA gamuloma. Ni goola e Bbeserekemu, abatangirisi b’ehibuga ni bamubona, bateetema. Era nga bamubuusa baati, “Wuujire lw’obulanji?”

⁵ Nga Samwiri abagobolamo ati, “Lw’obulani. Nijire ohuṅa MUSENGWA enṅongo. Mwegwalaase muuje mu nenjimbeko mu huṅayo enṅongo.” Ng’ano agwalaasa Yese n’abasaani ng’ahena abaniirisa hu mukola ogw’ohuṅayo enṅongo.

⁶ Ni boola, nga Samwiri alengera Eliyaabbu, ng’aneega ati, “Mu butuufu, omusinde ono owemereeye mu moni ja MUSENGWA, nj’oyu atobooye.”

⁷ Aye MUSENGWA ng’aloma Samwiri ati, “Otafa hu mboneha yiye oba obuleeni wuwe, ese mugeene. MUSENGWA sabona ng’olu abaatu babona. Abaatu babona byahu mugulu aye MUSENGWA alengera ehiri mu mwoyo.”

⁸ Ng’ano Yese alanga Abbinadabbu, abita mu moni ja Samwiri. Aye Samwiri gamuloma ati, “Era wayire nj’ono MUSENGWA samutobole.”

⁹ Nga Yese aleeta Saama, nga Samwiri amuloma ati, “Wayire nj’oyo, MUSENGWA samutobole.”

¹⁰ Yese ganjira abasaani babe omusanvu babita mu moni ja Samwiri. Ne Samwiri gamuloma ati, “Mu abo paamo oyu MUSENGWA atobooye.”

¹¹ Olw’ehyo, Samwiri gabuusa Yese ati, “Bano nj’abasaani babo aba oli ni nabo bonene?”

Nga Yese amugobolamo ati, “Ehisigaayeyo naakoma ne ali hwemera etaama.”

Nga Samwiri amuloma ati, “Tuma bamuleete, sihunehale ohwola olu anaaje.”

¹² Ng’amutumisa bamuleeta. Gaali afaana bulani era n’ali muṅono.

Ng’ano MUSENGWA aloma Samwiri ati, “Yinyoha omujuheho amafuta. Oyo nje niye.”

¹³ Nga Samwiri anamba olwiga olwijuuye amafuta ng’amujuhaho n’abalebe babe ni babona. Era ohuṅwa hu ludaalo olwo, ng’Omwoyo wa MUSENGWA geeha hu Dawudi ng’abanga ni naye mu bulamu wuwe. Ng’ano Samwiri gagama e Raama.

Dawudi amenya mu lubiri lwa Sawulo

¹⁴ Naahani Omwoyo wa MUSENGWA gaali anoooye hu Sawulo ng’omwoyo omubi ohuṅwa ewa MUSENGWA gumugudyanga.

¹⁵ Abanjeresa ba Sawulo bamuloma baati, “Bona, omwoyo omubi ohuṅwa ewa Hatonda ali huhugudya.

¹⁶ Leha musengwa yeefe, alagire abanjeresa babe bendule omuutu amanyire ohuhubba ahatongooli. Aja huhahubbanga hiisi olu omwoyo omubi ohuṅwa ewa Hatonda gunahubandenga gwahugudya ng’oṅuliraho bulani.”

¹⁷ Nga Sawulo aloma abanjeresa babe ati, “Muheje omuutu asobola ohuhubba obulani ahatongooli mu mundeetere.”

¹⁸ Ng’ano mulala hu banjeresa amuloma ati, “Yese ow’e Bbeserekemu ali n’omusaani amanyire ohuhubba ahatongooli. Musinde musira ate musooli. Amanyire ohuloma bulani era muṅono. Era MUSENGWA ali ṅalala ni naye.”

¹⁹ Nga Sawulo atuma abahwenda ohutiina ewa Yese bamulome baati, “Peerese Dawudi omusaani wuwo, owemera etaama.”

²⁰ Nga Yese anamba nasugirya ayitwiha emigaati n’omwenge gwomu mizabbibbu n’agutaaye mu sanju ey’ehyanjo n’embusi eperepere abijeerehesa ṅalala ni Dawudi eyiri Sawulo.

²¹ Nga Dawudi atiina ewa Sawulo, atandiha ohumujeeresanga. Sawulo genda Dawudi bugali weene gamwangala ohuba omugegi w’ebisoosa bibye.

²² Nga Sawulo anjindihira Yese obuhwenda obuloma buuti, “Kusunga olehe Dawudi abenga munjeeresa wange olwohuba ganesiimisa.”

²³ Era hiisi olu omwoyo mubi ohunwa ewa Hatonda gwatulugunyanga Sawulo, Dawudi ganjambanga ahatongooli ng’ahubba. Ng’omwoyo omubi ogwo gunwa hu Sawulo, ng’anjulira bulani.

17

Abafirisuuti begaata ohusoosa Abayisirayiri

¹ Lulala, Abafirisuuti bahumbaania enje lyawe mu hibuga hy’e Sooko mu Buyudaaya baje mu lutalo. Nga bata ekambi yaawe mu hifo ehi balanga baati Efesi Damimu nagati wa Sooko ni Azeka.

² Nga Sawulo n’Abayisirayiri bahumbaana era nga bata ekambi mu hiiho hya Ela nga betegeha ohusoola n’Abafirisuuti.

³ Abafirisuuti baali hu hasosi eruuyi, n’Abayisirayiri boosi ni bali hu hasosi ahandi, nagati waawe ni njalino ehiiho.

⁴ Ng’ano Omusinde oyu balanganga baati Golyasi ohunwa mu hibuga hy’e Gaasi gesonolayo ohunwa mu kambi y’Abafirisuuti ajojoberesa Abayisirayiri. Obuleeni, omusinde oyo gaali anesa efuuti mwenda.

⁵ Golyasi oyo ohwehuuma ehisago ohutamwolaho hu mubiri, gambalanga ekofiira ey’ehihomo ko n’ekooti ey’ehyoma ni hijesa ekilo huupi ataanu namusaafu.

⁶ Era gaali gambaaye ebyoma hu magulu gage, n’ataaye n’efumo ery’ehyoma hu mabega.

⁷ Olunyago lw’efumo lirye lwali lubbala ehihena. Era obusito w’ehyoma ehi babbotamo efumo eri bajooma hu lunyago olwo, bwaali bunesa ekilo musaafu. Omusirikale owamunambiranga engabo yiye nj’owamwehereranga mu moni niye omwene ko galondaho.

⁸ Golyasi gemeerera gabogohera enje lya Yisirayiri ati, “Lwahiina munwayo mwereega ano ohwenda ohusoola? Ese sindi Mufirisuuti era enywe simuli beedu ba Sawulo? Mwetobolemo omusinde ow’ohusoola ni neese hubone.

⁹ Singa gasoosa ganjita, huja hufuuha beedu benywe aye singa munjinga namwita, muja hufuuha beedu beefe.”

¹⁰ Ng’Omufirisuuti oyo aloma ati, “Olwaleero luno nenda mbone ehiginiha enje lya Yisirayiri. Muupe omusinde husoole.”

¹¹ Sawulo n’Abayisirayiri bosibosi ni banjulira ebibono ebyo, banwamo amaani era batya bugali.

Dawudi atiina mu kambi ya Sawulo

¹² Dawudi gaali musaani wa Yese ohunwa mu Efulayimu e Bbeserekemu mu Buyudaaya. Yese oyo gaali n’abasaani munaana era mu hiseera ana Sawulo ganugira, gaali asahulunjire.

¹³ Abasaani ba Yese abadatu abahulu, baali batiinire ni Sawulo mu lutalo. Era omudaayi gaali nj’Eliyaabbu, owohubiri gaali nj’Abbinadabbu n’owohudatu gaali nje Saama.

¹⁴ Dawudi niye nj’owaali nakoma. Abasaani ba Yese abahulu abadatu, baali mune lya Sawulo.

¹⁵ Aye Dawudi gatiinanga eyiri Sawulo, ne ni gagamayo e Bbeserekemu ohwemera etaama ja semwana.

¹⁶ Ohuhena endaalo amahumi ane, Omufirisuuti gesonolangayo hiisi mugamba n’egulo gajojoberesa enje ly’Abayisirayiri.

17 Lulala, Yese galoma Dawudi omusaani wuwe ati, “Njirira abaganda babo esanju yino ey’engaano ekalange n’emigaati jino ehumi. Yangunaho otiine mu kambi mu bali.

18 Era onjirire n’omuduumisi w’ehibinja hyawe ebitole bino ehumi eby’omuzigo ogwomu mabeere. Tiina obone embeera eyi abaganda babo balimo era oleete ehiitu ehiraga hiiti hituufu obaweeneho.

19 Abalebe babo abo bali ni Sawulo n’enje lya Yisirayiri mu hiiho hy’e Ela basoosa Abafirisuuti.”

20 Nga mu mugamba pwipwipwi Dawudi ng’asigira omwayi wahye ebyayo, ng’agega emere atandiha olugendo ng’olu semwana Yese gaali n’amulomire. Goola mu kambi mu hiseera ehi basirikale baali ni basimbuhiramo ohutiina mu bifo byawe ebyohusoola era baali bemba enyembo j’etalu.

21 Abayisirayiri n’Abafirisuuti baali basidihire amakanda hiisi enje ni lyeteehateha ohuwaagala eryahye.

22 Nga Dawudi alehera omuhumi emigangi jije ng’aduluma atiina aheesaho abalebe babe.

23 Ni gaali n’aloma ni nabo, ng’Omufirisuuti Golyasi habbeehe ohunja e Gaasi, gesonolayo abajoberesa ng’olu gaali nahiholanga. Nga Dawudi anjulira.

24 Abayisirayiri ni balengera habbeehe nago, nga bosibosi banyola olw’ohutya ohungi ohu baali ni nahwo.

25 Nahani Abayisirayiri baali bali hulomanga baati, “Mubona omusinde oyo ng’olu abererera ni gesonolayo? Ehimuleeta hujerega Yisirayiri. Omuutu aja humwita, habaha aja humunja obunjinda bungu era ahene amunje n’omuhaana wuwe. N’abomu mago ga semwana aja hubatusa hu hunjanga omusolo mu Yisirayiri.”

26 Ng’ano Dawudi abuusa abasinde abaali ni bemereeye ano ohuupi ni naye ati, “Baja huholera hi omuutu aja hwita Omufirisuuti ono, gatusa eduho hu Yisirayiri? Omufirisuuti ono atali muhomole geranga nj’ani ko geginihe ohujerega enje lya Hatonda Omwene Bulamu?”

27 Nga bamugobolamo ebi baali ni balomire baati, “Ebyo mbebi baaja hunja omuutu aja humwita.”

28 Eliyaabbu muhulu ya Dawudi ni gamunulira n’aloma n’abasinde abo, gamwenyoharamo n’obusungu ng’amubuusa ati, “Hiina ehi buujire ohuhola nano? Era obutaama obuleheeye nj’ani mu lulafu? Manyire ng’olu wepaahapaaha erang’olu omwoyo gugwo gwijuuye obunafuusi. Ehi huleetire sihindi ohutusaho ohubona abasoola.”

29 Nga Dawudi amugobolamo ati, “Naahani kolire hibi hi? Olwo, tabuusa n’ohubuusa?”

30 Ng’anwanjo acuhira omuutu owundi, amubuusa ehibuuso c’ehyene. Ng’abasirikale era bamugobolamo ng’olu bandi baali ni bamulomire oludaayi.

31 Ebi Dawudi galoma, babiromera Sawulo, nga Sawulo amutumisa.

32 Nga Dawudi aloma Sawulo ati, “Nanjume muutu anjwamo omwoyo olw’Omufirisuuti oyo. Ese omwidu wuwo, n’atiine n’asoola ni naye.”

33 Nga Sawulo agobola mu Dawudi ati, “Sosobola husoola n’Omufirisuuti oyo! Ewe ohiiri mwana munjere, ate niye ahulire n’asoola ohunja mu buvubuka wuwe.”

34 Ne Dawudi galoma Sawulo ati, “Ese omunjeeresa wuwo, mbaaye neamera etaama ja laata yange. Epologoma oba esolo ejindi ekambwe ni jahajire januula etaama,

³⁵ nahajirumbire najihubba era najitusaho etaama. Ni jahacuuhiye, nahajiguyeho najihubba, nahena najiita.

³⁶ Ese omunjeeresa wuwo neetire epologoma n'esolo ejindi ekambwe. Era naahole Omufirisuuti oyo atali muhomole ng'olu nahola esolo ejo olwohuba anyomire eje lya Hatonda Omwene Bulamu.

³⁷ MUSENGWA owaaponia epologoma n'esolo ejindi ekambwe, aja huponia Omufirisuuti oyo."

Nga Sawulo aloma Dawudi ati, "Tiina era MUSENGWA abe ni neewe."

³⁸ Ng'ano Sawulo anamba ebyambalo bibye abyambasa Dawudi, ng'amufiha ekofira ey'ehihomo era ng'amwambasa n'ehyambalo hy'ehyoma.

³⁹ Nga Dawudi gesidiha n'epiima ya Sawulo hu hyambalo ehyo, ng'agesyaho ohugenda olwohuba gaali sabinarire.

Ng'aloma Sawulo ati, "Sisobola hutina ni nambaaye bino olwohuba simbinaririye." Nga Dawudi abyeyambula.

⁴⁰ Ng'anamba esimbo yiye mu ngalo, ahena gangala amabaale ataanu amalaji ohujwa mu haabi, agata mu sanu eyi gabanga ni nayo ni geemera, ng'anamba esumuulo yiye, gejerera ohuupi nana Mufirisuuti gaali.

Dawudi anangula Golyasi

⁴¹ Ng'Omufirisuuti n'owamuambiranga engabo n'amutangiiyemo, geyongerera ohwigerera ana Dawudi gaali.

⁴² Omufirisuuti ni galengera Dawudi gamunyooma olwohuba gabona ti gaali ahiiri museere era nafaana bulaji.

⁴³ Ng'Omufirisuuti aloma Dawudi ati, "Ndi mbwa, konyo buuje eyindi n'esimbo?" Era Omufirisuuti gaduula Dawudi mu masiina ga bahatonda babe.

⁴⁴ Ng'Omufirisuuti aloma Dawudi ati, "Nja nana, nagabule enyuni n'esolo ejomwisugu omulambo gugwo."

⁴⁵ Nga Dawudi aloma Omufirisuuti ati, "Buuja eyi ndi n'epiima n'efumo n'omusabbi aye ese niija eyi oli mu siina lya MUSENGWA Omwene Manje era Hatonda w'ene lya Yisirayiri, oyu onyoomire.

⁴⁶ Oludaalo luno MUSENGWA anahuhupe era nahuhubbe werafuula omuniha nahena nahutemeho n'omutwe. Era olwaleero nagabule enyuni n'esolo ejomwisugu emirambo j'ene ly'Abafirisuuti era amawanga gosigosi gaja humanya gaati mu Yisirayiri mulimo Hatonda.

⁴⁷ Abo bosibosi abahumbeene nana banategeere baati MUSENGWA sanonola lw'efumo n'epiima olwohuba MUSENGWA nj'asoola olutalo era anabaneyo mwesimwesi mu muhono gwefe."

⁴⁸ Omufirisuuti ni gejerera ana Dawudi gaali ohumuwaagala, nga niye aduluma n'atiina eyi ali bagaanane.

⁴⁹ Nga Dawudi anamba mu sanu yiye atusaamo ebaale, alita mu sumuulo alijuguja nga lihubba Omufirisuuti mu weeni lihena lingira mugati era ng'agwa mafumaaye.

⁵⁰ Nga Dawudi anangula Omufirisuuti n'atambisa esumuulo n'ebaale, n'anuma piima mu ngalo yiye, gahubba Omufirisuuti gagwa n'asasi era gamwita.

⁵¹ Nga Dawudi aduluma atiina amwemeereraho. Era ng'asonolayo epiima y'Omufirisuuti enyene mu hirutu hyayo. Oluvanyuma lw'ohumwita, gamutemaho omutwe.

Abafirisuuti ni babona habbeehe waawe oyu bepaahisanga n'afuuye, nga baduluma.

⁵² Ng'ango abasirikale ba Yisirayiri n'abomu twale ly'e Buyudaaya basimbuha batiina mu moni ohulumba Abafirisuuti, bababbingirira ni babomberera ohwola olu baboosa hu mulyango gw'ehibuga hy'e Gaasi n'Ekurooni. Emirambo j'Abafirisuuti jandagalana hu luguudo lw'e Sarayiimu olutiina e Gaasi ohwola Ekurooni.

⁵³ Abayisirayiri ni baagamayo ni banjwa ohubbingirira Abafirisuuti, nga banyagulula ebyali mu kambi yaawe.

⁵⁴ Ng'ango Dawudi anamba omutwe gw'Omufirisuuti agunjira e Yersaalemu aye ganamba ebisoosa by'Omufirisuuti oyo gabita mu weema yiye.

Dawudi afuuha mulala hu baduumisi ba Sawulo

⁵⁵ Sawulo ni gabona Dawudi n'atiina ohusoosa Omufirisuuti, ng'abuusa Abbuneeri omuduumisi w'enge ati, "Abbuneeri, omuseere oyo, musaani w'ani?"

Ng'Abbuneeri amugobolamo ati, "O habaha, mu mazima ameene, simumanyire."

⁵⁶ Nga habaha amuloma ati, "Yendulirisa semwana w'omuvubuka oyo."

⁵⁷ Dawudi ni gaali ni gahagobola mu hwita Omufirisuuti, Abbuneeri gamunjira eyiri Sawulo era Dawudi gaali ahidedereeye omutwe gw'Omufirisuuti.

⁵⁸ Nga Sawulo amubuusa ati, "Muvubuka, oli musaani w'ani?"

Nga Dawudi amugobolamo ati, "Ndi musaani wa Yese omwidu wuwo ohunjwa e Bbeserekemu."

18

Esaalwa yinjamba Sawulo olwa Dawudi

¹ Dawudi ni gahena ohuloma ni Sawulo, gasisikana Yonasaani omusaani wa Sawulo ng'ango ni naango bafuuha bameeri, era Yonasaani genda Dawudi n'omwoyo mulala.

² Ohunjwa hu ludaalo olwo, Dawudi gamenya ni Sawulo era sigamufugirira hwagamayo ewaawe.

³ Nga Yonasaani aholo endagaano ni Dawudi olwohuba gamwenda ng'olu gaali ni geyenda omwene.

⁴ Yonasaani geyambula ehiganduula gahija Dawudi, gamuja n'ehyambalo hihye eh'etallo n'epiima n'ehirasula obusaale era n'omusipi gugwe.

⁵ Hiisi ehi Sawulo gatumanga Dawudi ohuhola, gahiholanga bulaji bugali era ehya hyagira Sawulo gamuta hu daala eryanamugulu mu ne lirye. Ehya hyasangaasa hiisi muutu n'abaduumisi bamahe.

⁶ Ni baali ni bagobolayo engo Dawudi n'ahenire ohwita Omufirisuuti, abahasi banjwa mu bibuga byosibyosi ebyomu Yisirayiri ohubona habaha Sawulo. Baali bamba n'esangaalo ni bahina era ni bahubba n'ebivuga.

⁷ Mu husanjalya, bembanga baati, "Sawulo geetire ekumi ne Dawudi geetire mitwalo."

⁸ Ebibono ebyo byaleetera Sawulo ohuluna bugali weene. Ng'aloma ati, "Dawudi bamubalaho mitwalo aye ese kumi jooka! Njahaani hiina ehisigaaye ohutusaho ohupiraho owahabaha?"

⁹ Ohunjwa hu ludaalo olwo, Sawulo gatandiha ohunambira Dawudi egongi.

¹⁰ Ni wahya, ng'omwoyo omubi ohunwa eyiri Hatonda gubanda Sawulo n'amaani. Ng'atandiha ohulogotana mu nyumba yiye ne Dawudi gahubba ahatongooli ng'olu gaholanga. Sawulo gaali anambire efumo mu ngalo.

¹¹ Nga Sawulo aloma mu mwoyo gugwe ati, "Leha Dawudi mubambe hu hiteepe." Ng'amuholoja efumo emirundi ebiri aye Dawudi n'alyebaaya.

¹² Sawulo gaatya Dawudi olwohuba MUSENGWA gaali ni Dawudi ne niye n'amunjooyeho.

¹³ C'ehyagira Sawulo gamwetusaho ng'amufuula omuduumisi w'abasirikale olukumi, nga Dawudi abatangiriranga mu talo.

¹⁴ Hiisi ehi Dawudi gaholanga gabitangamo olwohuba MUSENGWA gaali njalala ni naye.

¹⁵ Sawulo ni gabona ng'olu Dawudi gabitangamo mu hiisi hiitu ehigaholanga, nga geyongera ohumutya.

¹⁶ Aye abaatu bosibosi mu Yisirayiri nomu Buyudaaya benda Dawudi olwohuba gaali mutangirisi mulani mu talo.

Dawudi anjira omuhaana wa Sawulo

¹⁷ Lulala Sawulo galoma Dawudi ati, "Mirabbu omuhaana wange omuhulu nj'oyo, nja humuhuna omunire abe muhasi wuwo aye nenda wupeeresenga n'obusira era osoolenga etalo ja MUSENGWA." Hyali hiityo olwohuba Sawulo ganeega mu mwoyo gugwe ati, "Taba ndiise omwita aye leha Abafirisuuti nj'ababa ni bamwita."

¹⁸ Aye Dawudi gamugobolamo ati, "Ndiise ani era amago geefe nj'ehiina oba ehiha hyefe c'ehiina mu Yisirayiri ko ese fuuhe muhwe ya habaha?"

¹⁹ Kale ehiseera ni hyola eh'yohuna Dawudi Mirabbu omuhaana wa Sawulo, bamuna nj'Adiriyeeri ow'e Mehola gamunjira ohuba muhasi wuwe.

²⁰ Ne mu hiseera ehyo, Mikaali omuhaana wa Sawulo gaali gendana ni Dawudi. Era ni balomera Sawulo, g'ahisiima.

²¹ Nga Sawulo aneega mu mwoyo ati, "Nja humumuja abe mutego, Abafirisuuti bahamusoosa." Olw'ehyo, Sawulo galoma Dawudi ati, "Ofunire ekabi omulundi ogwohubiri ohuhusaala olw'omuhaana wange."

²² Nga Sawulo alagira abaneeresaba ati, "Mutiine mulome Dawudi mu ngiso muuti, 'Habaha musangaafu olw'ewe era n'abahungu babe bosibosi bahwenda. Kale fuuha muhwewe.' "

²³ Ng'abahungu babe batiina eyiri Dawudi bamuloma ebibono ebyo. Nga Dawudi abaloma ati, "Ohufuuha omuhwe wa habaha, hyanono bbala bugali ohusingira erala eyiri omuutu omugadi era oyu baatu banyooma hy'ese."

²⁴ Ng'abahungu bagamayo balomera Sawulo ebi Dawudi galoma.

²⁵ Nga Sawulo abagobolamo ati, "Mwagameyo mulome Dawudi muuti, 'Enjuma hiitu ehi habaha genda ko obe muhwewe ohutusaho ebigode cikumi eby'Abafirisuuti, ohwegalula abalabe babe abo.' " Etegeha ya Sawulo yaali ya hunjindiha Dawudi, Abafirisuuti bamwite.

²⁶ Abahungu ni balomera Dawudi ebibono ebyo, gabisiima bugali ohufuuha muhwe ya habaha. Olw'ehyo, endaalo endagaane ni jaali ni jihiri hunwaho,

²⁷ Dawudi genyoha gatiina n'abasirikale babe, nga geeta Abafirisuuti bibiri. Ng'abasalaho ebigode abinjirira habaha gahafuuha muhwewe. Ng'ano Sawulo amuna Mikaali omuhaana wuwe afuue muhasi wuwe.

²⁸ Sawulo ni gahifaania ati MUSENGWA gaali njalala ni Dawudi era ti Mikaali omuhaana buwe, gaali genda Dawudi,

²⁹ Sawulo geeyongera ohutya Dawudi era gasigala n'ali mulabe wa Dawudi obulamu wuwe wosiwosi.

³⁰ Abaduumisi b'Abafirisuuti beyongera ohuwaagala aye aya bahomya ohuwaagalanga, paŋa Dawudi gola n'ohubawangulanga ohusinga abahungu ba Sawulo abandi. Era esiina lya Dawudi nga lifuma bugali.

19

Sawulo agesyaho ohwita Dawudi

¹ Lulala, nga Sawulo aloma omusaani wuwe Yonasaani n'abahungu babe bosibosi ati beete Dawudi. Aye Yonasaani gaali genda Dawudi bugali.

² Yonasaani galabula Dawudi ati, "Laata yange Sawulo genda huhwita. Kale wehuume era olwejo mu mugamba, tiina wehwehe obe eyo.

³ Nja hutiina nemeerere ni bbaabba aya onaahabe mu ndimiro ni wehwehire. Nja huloma ni naye ebihunambaho era nja huhulomera ehi nahazule."

⁴ Ni wahya mu mugamba, Yonasaani galomera Sawulo semwana ebirani hu Dawudi, ng'ahena amuloma ati, "Habaha, leha otahola Dawudi omwidu wuwo ehibi olwohuba nanuma hibi ehi ahuholangaho era ebi ahuholeeye birani.

⁵ Dawudi gaata obulamu wuwe mu bugosi olu geeta Omufirisuuti, nga MUSENGWA aleetera Yisirayiri ohusuna obunangusi era wahibona hyahusangaasa. Lwahiina wenda ohuhola ehibi omuutu hya Dawudi ahunumaho hibi omwite ananuma songa?"

⁶ Sawulo ganulirisa Yonasaani, ng'ahena alayira ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'Omwene Bulamu, sibaja hwita Dawudi!"

⁷ Nga Yonasaani alanga Dawudi, amulomera ebyo byosibyosi. Ng'anira Dawudi eyiri Sawulo era ng'aba ni naye hy'olu baali oludaayi.

⁸ Nga nabaluhano olutalo nindi era nga Dawudi awaagala Abafirisuuti, abahubba n'amaani nga baduluma.

⁹ Aye omwoyo omubi ohunwa ewa MUSENGWA gwabanda Sawulo ni gaali ni gehaaye mu nyumba yiye n'anambire n'efumo lirye mu ngalo. Dawudi ni gaali n'ahubba ahatongooli,

¹⁰ Sawulo gagesyaho ohumufumita efumo limubambe hu hiteepe, aye Dawudi nga alyebaaya lifumita ehiteepe. Mu wiire obwo, Dawudi gaduluma geyiba.

Mikaali anonia Dawudi

¹¹ Nga Sawulo atuma abahwenda batiine mu mago ga Dawudi ohumweetege bamwite mu mugamba. Aye Mikaali, omuhasi wa Dawudi gamulabula ati, "Singa siweyibano owiire buno, olwejo oja huba mufu."

¹² Nga Mikaali gehisa Dawudi mu dinisa, ng'aduluma agotano.

¹³ Ng'ano Mikaali anamba ehibbote ahirambaasa hu hitanda, ahena ahiwiiha olugoye, ng'ahinjigiha emutwe n'amooya g'embusi.

¹⁴ Sawulo ni ganindiha abaatu ohunamba Dawudi, Mikaali gabaloma ati Dawudi mulwaye.

¹⁵ Ng'ano Sawulo aloma abaatu abo bagameyo ewa Dawudi. Ng'abaloma ati, "Mumundeetere nana n'ali hu hitanda hihye, mwite."

¹⁶ Nga batiina, ni bengira, bagaana ehifaanani hy'ehibbote hyomu mago omwo ni hiri hu hitanda aye omutwe gaali mooya g'embusi.

¹⁷ Sawulo gabuusa Mikaali ati, "Lwahiina bundulingire otyo, wagama omusigu wange gaapona?"

Nga Mikaali amugobolamo ati, Gandomire ati, “Leha neyibe. Nja huhwita n’otandehe hutiina.”

¹⁸ Dawudi ni geeyiba gaduluma, gatiina ewa Samwiri e Raama, ng’amunayira byosibyosi ebi Sawulo gamuhola. Ng’ano Dawudi ni Samwiri batiina e Nayosi, nga bamenya eyo.

¹⁹ Nga balomera Sawulo baati, “Dawudi ali e Nayosi e Raama.”

²⁰ Nga Sawulo atuma abaatu ohunamba Dawudi. Aye ni babona ehibbubbu hy’abanaabbi ni bana obunaabbi ni Samwiri ni gemeereye ano ng’omutangirisi waawe, Mwoyo wa Hatonda gabamaamira nga boosi bana obunaabbi.

²¹ Ebiitu ebyo babilomera Sawulo, ng’atumayo abahwenda abandi era boosi ni boola nga bana obunaabbi. Nga nindi Sawulo atuma abaatu omulundi ogwohudatu era nga boosi bana obunaabbi.

²² Ng’omwene yeese anamba engira atiina e Raama. Ni goola hu sobere embala eyiri e Seeku, ng’abuusa ati, “Samwiri ni Dawudi bali neena?”

Nga bamulomera baati, “Bali e Nayosi mu Raama.”

²³ Nga Sawulo anamba engira atiina e Nayosi mu Raama. Aye Omwoyo wa Hatonda gamumaamira yeese ng’ana obunaabbi paka olu goola e Nayosi.

²⁴ Nga yeese geyambula ebyambalo ng’ana obunaabbi mu moni ja Samwiri. Ng’alambala ano omuusi gwosigwosi era n’owiire. C’ehigima abaatu ni bebuusa baati, “Sawulo yeese mulala hu banaabbi?”

20

Yonasaani ni Dawudi

¹ Nga Dawudi anwa e Nayosi mu Raama, atiina eyi Yonasaani gaali, ng’amubuusa ati, “Nahola hi? Musango hi ugu nasaala? Hiina ehibi ehi nahola lataawo ohwenda ohunjita?”

² Nga Yonasaani amuloma ati, “Sihinangiha! Sooja hufa olwohuba nanuma hibbala oba ehitotono ehi bbaabba ahola n’atanebuuhiseho. Lwahiina gahakwehire ehyo? Sihituufu.”

³ Aye Dawudi galayira ati, “Lataawo amanyire bulani weene ati bunyenda, cehigirire gasalano ati ‘Yonasaani atamanya hino olwohuba singa ahimanya aja hunakujala.’ Aye mu butuufu ng’olu MUSENGWA ali nj’omwene bulamu era ni neewe ng’olu ohiiri mulamu, ehiseera hyosihyosi ohufa hundi naapi!”

⁴ Ng’ano Yonasaani aloma Dawudi ati, “Nahole hiisi ehi wenda kuholere.”

⁵ Nga Dawudi aloma Yonasaani ati, “Olwejo lw’embaga ey’Ohubaluha hw’Omwesi era mbaye w’ohulya ni habaha aye nja hwehweha mu ndimiro, mbe eyo ohwola egulo ni nabitireno endaalo edatu.”

⁶ Singa Lataawo abuusa ati Dawudi ali neena, omulomeranga oti, “Gasungire olukusa era atiinire e Bbeserekemu mu hibuga hy’ewaawe olwohuba bali n’omukolo ogw’ohunayo enongo ogw’ehiha hyawe erya hiisi mwaha.”

⁷ Singa aloma ati nanuma bubu, ano oja huhimanya ti enuma higosi. Aye singa himulunia, oja huhimanya oti ahenereeye ohuukosa.

⁸ Aye ba w’ehyere eyiri omwidu wuwo ng’olu wasala endagaano ni naye mu moni ja MUSENGWA. N’oba n’omanyire oti ndi n’ehibi ehi nahola hu lataawo, ale wamwene njite. Otapayo mu mihono ja lataawo ohunjita.

9 Nga Yonasaani aloma Dawudi ati, “Bbe otatya, olwohuba singa kimanyaho ti bbaabba muheneerefu ohuhwita, mu butuufu ese sinahahu- lomeeye?”

10 Nga Dawudi abuusa Yonasaani ati, “Nja hufaanhisya hu hi, singa lataawo ahugobolamo n’ehabyo?”

11 Nga Yonasaani aloma Dawudi ati, “Nja hutiine mwisugu.” Nga batula bombi batiina.

12 Nga Yonasaani aloma Dawudi ati, “Leha MUSENGWA, Hatonda wa Yisirayiri abe mujulizi! Mu ndaalo ebiri ehiseera hyehino, nja huba nendulirihiise mbone ehi bbaabba ajeega. Anaba n’ahunumaho habi, nja huhulomera.

13 Aye anaba n’ali n’ehijeego ehy’ohwenda ohuhukosa, leha MUSENGWA gambonerese n’amaani singa sikulomera era nahuloma ohunwanjo miyaaya. MUSENGWA abe ni neewe ng’olu abaaye ni laata yange.

14 Era ni kiiri mulamu, ohuumanga ehirayiro hihyo wasigala mwesigwa eyi ndi ng’olu MUSENGWA abaaye, aye ni fanga

15 soleeheranga huba w’ehyere eyiri abomu mago gange. Ehyo kiroma olwohuba MUSENGWA aliba ahenire ohusihiirisa abalabe babo bosibosi hu hyalo.”

16 Nga Yonasaani ahola endagaano n’amago ga Dawudi ni yiroma yiiti, “MUSENGWA gegalule abalabe ba Dawudi.”

17 Nga Yonasaani aloma Dawudi alayire ati aja huhuuma oweyamo wuwe olwohuba gamwenda ng’olu geyendanga omwene.

18 Nga Yonasaani aloma Dawudi ati, “Ejo yinaahabe mbaga ey’Ohubaluha hw’Omwesi. Oja hunumaano era ehinubaalo hija hutunamba olwohuba etebe yiyo yija huba njereere.

19 Ohukoosa ejo ehyegulo, otiinanga mu hifo ehi weehwehamo hu mulundi gula ana bigosi bino byatandiihira, wehwehe enyuma w’ebaale Ezeli.

20 Nja hulasa obusaale budatu hu hutulo waalyo oti hani njaliho ehi ndi huhubba.

21 Oluvanyuma nja hutuma omuseere mulome ti, ‘Tiina wendule obusaale,’ Singa muloma ti, ‘Bona, obusaale buli hu luuyi ohu oli, buletee’ anjo nga buuja, olwohuba mu butuufu ng’olu MUSENGWA ali nj’omwene bulamu, njaja hunumaano hibi hyoshyosi.

22 Aye singa ndoma omuseere ti, ‘Bona, obusaale buli mu moni buwo,’ oja hutiina olwohuba MUSENGWA anaabe ahulagiiye ohutiina.

23 Hu biitu ebi hulomireho, hebulira oti MUSENGWA nj’omujulizi njagati wuwo ni neese emirembe n’emirembe.”

24 Ng’ano Dawudi geehweha mwisugu era omukolo gw’oludaalo olw’Ohubaluha hw’Omwesi ni lwola, habaha gehala ohulya.

25 Gehala ana gateranga ohwihala ohuupi n’ehitepe ni balengereene ni Yonasaani era Abbuneeri gehala n’alireene Sawulo. Ne ehifo hya Dawudi hyali hyereere.

26 Aye Sawulo ganuma ehi galoma hu ludaalo olwo olwohuba gajeega ati hamunga njaliho ehyali ni hireteeye Dawudi ohutaba mugwalaafu.

27 Aye hu ludaalo olwalondaho, oludaalo olwohubiri mu mwesi, ehifo hya Dawudi nindi hyali hinumamo muutu. Nga Sawulo abuusa Yonasaani omusaani wuwe ati, “Hiina ehireteeye omusaani wa Yese ohutaaja hu hiinulo, olwejo n’olwa leero?”

28 Nga Yonasaani amugobolamo ati, “Dawudi gaasungire olukusa ohutiina e Bbeserekemu.

²⁹ Gandomire ati, ‘Ndehe tiine olwohuba huli n’omukolo mu mago geefe ogw’ohunayo enjongo mu hibuga era muganda yange gandagiiye ohubaayo. Kale n’oba ni wunyenda ndehe tiine mbone abalebe bange.’ C’ehigira anumaŋo n̄ano ohulya ni habaha.”

³⁰ Ng’obusungu buŋamba Sawulo olwa Yonasaani, amuloma ati, “Ewe omwana w’omuhasi owabbaama era omujeemu! Onjeega oti simanyire ti oli huhongereresania n’omusaani wa Yese, ohweswasa wamwene n’ohuswasa maawo owahusaala?”

³¹ “Sohimanyire oti omusaani wa Yese n’ahiiri mulamu hu hyalo huno, ewe solifuuha habaha kadi nan̄adiidiri. Hu olw’ehyo tuma abaatu bamundeetere, olwohuba ateehwa hufa!”

³² Nga Yonasaani abuusa semwana ati, “Lwahiina ali n’ohufa? Aholire hi?”

³³ Ng’ano Sawulo amuholona efumo ohwenda amufumite. Nga Yonasaani ategeera ti semwana muheneerefu ohwita Dawudi.

³⁴ Nga Yonasaani genyoha hu hiiŋulo nalunire bugali weene era hu ludaalo olwo olw’ohubiri mu mwesi, sigalya olwohuba ganakunala bugali olw’engeri eswasa eyi semwana gaali n’ategeha ohuhola hu Dawudi.

³⁵ Ni wahya mu mugamba, Yonasaani gatula gatiina mwisugu ohwagaanaana ni Dawudi ng’olu baali ni balageene. Gatiina n’omuseere omujere.

³⁶ Ng’aloma omuseere oyu gatiina ni naye ati, “Duluma otiine wendule obusaale obu ndahiise.” Omuseere oyo ni gaali n’aduluma ohutiina, nga Yonasaani alasa ahasaale habita haja hagwa emutwe w’omuseere.

³⁷ Omuseere ni goola mu hifo ana hasaale ha Yonasaani haali ni haguuye, nga Yonasaani alanga omuseere oyo amuloma ati, “Ahasaale hahuli emutwe.”

³⁸ Ng’alomera namugulu ati “Yangunaho! Tiina mangu, otagayaala!” Ng’omuseere atiina gangala ahasaale, ng’agobola eyiri musengwawe.

³⁹ Omuseere oyo sigaali n’ehi amanyire aye Yonasaani ni Dawudi nje bonene abaali ni bamanyire.

⁴⁰ Ng’ano Yonasaani ana omuseere oyo ebisoosa bibye amuloma ati, “Byagamyeoyo mu hibuga.”

⁴¹ Omuseere ni gahena ohutiina, nga Dawudi anwa mu hifo ehyali hu luuyi lw’ebaale olwomu mehiriro, geyala hwirola mu moni ja Yonasaani emirundi edatu ohumuŋa enono. Nga Dawudi ni Yonasaani bagwijana mu hifuba ni balira aye Dawudi niye galira bugali ohuliraho.

⁴² Nga Yonasaani aloma Dawudi ati, “Tiina woole miyaaya, MUSENGWA abe ni neewe. MUSENGWA nj’omujulizi n̄agati wange ni neewe emirembe n’emirembe ti ewe ni neese huli n’ohuhuuma endagaano, olulyo lwange n’olulwo emirembe n’emirembe.” Ng’ano Dawudi atiina, Yonasaani yeesi ng’agamayo mu hibuga.

21

Dawudi aduluma Sawulo

¹ Nga Dawudi atiina e Noobbu ewa Ahimeleki omusengi wa Hahonda. Obuti wan̄amba Ahimeleki gateetema ni gagaanana ni Dawudi, ng’amubuusa ati, “Lwahiina oli wenene? Lwahiina enjuma oyu wuujire ni naye?”

² Nga Dawudi agobola mu Ahimeleki omusengi ati, “Habaha ali n’ehigatumire ohuhola era gandomire ati, ‘Nan̄ume muutu amanya ehiitu

hyosihyosi hu hikutumire ohuhola wayire ebi kulagiiye.' Aye abasinde aba mba ni nabo, ŋalijo ehifo ehi mbalomire hwagananiremo.

³ Naahani oliho nahiina wupeho? Peeho emigaati etaanu oba ehiitu hyosihyosi ehiriŋo."

⁴ Aye omusengi galoma Dawudi ati, "Puma migaati eja bulijo, ne ndihuŋo n'emigaati emyawufu, abasirikale babo banaba ni behuumire ohutegaata n'abahasi."

⁵ Nga Dawudi amugobolamo ati, "Mu butuufu sihwegaate n'abahasi ng'olu hutera ohuhola ni ŋalijo aŋa huba ni hutiina. Abasirikale bange bawufu n'olu huba ni huja huhola ehiitu ehya bulijo. Ne baati olwa leero ni huli hu mulimo guno omwabufu?"

⁶ Olw'ehyo, omusengi gamuŋa emigaati ejo emyawufu, olwohuba siŋaaliŋo migaati ejindi ohutusaho ejo eji baali ni bataaye mu moni ja MUSENGWA nga bajibuguluŋo nga bagobosaŋo ejindi ejaali ni jihyohya.

⁷ Hu ludaalo olwo, ŋaaliŋo mulala hu beedu ba Sawulo, oyu baali ni basigahiise mu moni ja MUSENGWA. Omwidu oyo baali bamulanga baati Dyogo, Omwedomu era omuhulu w'abaayi b'etaama ja Sawulo.

⁸ Nga Dawudi abuusa Ahimeleki ati, "Oliho n'efumo oba epiima? Singende n'epiima yange oba ehisoosa hyosihyosi olwohuba ehi habaha gatumire hibaaye hyamangu."

⁹ Ng'omusengi amugobolamo ati, "Epiima ya Golyasi Omufirisuuti oyu weetira mu hiiho ehi balanga baati Ela, yiri ŋano. Bayibonaho olugoye era yiri egongo wa efodi. Nooba n'oyenda, yiŋire olwohuba huŋumaaho piima yindi ohutusaho eyo."

Nga Dawudi aloma ati, "Eŋuma piima eyiri hy'eyo, yiipe ŋano."

¹⁰ Hu ludaalo olwo, Dawudi gemulula hu Sawulo, ng'atiina eyiri Akiisi habaha w'e Gaasi.

¹¹ Aye abeedu b'Akiisi bamuloma baati, "Ono sinje Dawudi habaha w'ehyalo hy'ewaawe? Sinje oyu bamba mu nyembo ni bahina ni baloma baati,

" 'Sawulo geeta ekumi jije aye Dawudi geeta mitwalo'?"

¹² Dawudi gabiiha ebibono ebyo hu mwoyo era gaty'a bugali weene Akiisi habaha w'e Gaasi.

¹³ Ehyo hyagira geŋwitania banege baati omutwe gugwe sigutamba bulani era ni gaali mu mihono jaawe, gebisyanga hy'omulalu w'omutwe, nasalasala emisale hu njigi j'ehibuga era naleha olulehe ni lwituluhiranga hu hirefu.

¹⁴ Nga Akiisi aloma abeedu babe ati, "Simubona muuti omusinde oyo mulalu?"

¹⁵ Muŋeega muuti ndi n'abalalu batono ko muleete omusinde oyo ŋano ohweholaholania atyo mu moni jange? Hisaana omusinde ono ohuuja mu mago gange?"

22

Dawudi atiina e Mizupa nomu Adulamu

¹ Nga Dawudi aŋwa mu hibuga hy'e Gaasi, geyiba atiina mu pungulu ŋaapi n'ehibuga Adulamu. Abaganda babe ko n'abandi abomu mago gaawe bosibosi ni banulira baati gaali ali eyo, batiina eyi gaali.

² Aabaatu bosibosi abaali mu bigosi n'abamabanja n'abaali ni batamatira embeera eyi baalimo, behumbaania aŋa gaali ng'afuuha muduumisi waawe. Baali abasinde huupi bine.

³ Dawudi ni ganwa eyi gaali mu hyehwehero, gatiina e Mizupa mu twale ly'e Mowaabbu, ng'aloma habaha w'e Mowaabbu ati, "Kusunga ofugiirire maama ni bbaabba baaje bamenye ni neewe ohwola olu Hatonda aja hukolera ehi gakolera."

⁴ Kale ng'abaleha ni habaha w'e Mowaabbu bamenya eyo ehiseera hyosihyosi ehi Dawudi gaali mu pungulu.

⁵ Ne naabbi Gaadi galoma Dawudi ati, "Otamenya mu pungulu. Tiina mu Buyudaaya." Nga Dawudi anwayo atiina mu deno ly'e Heresi.

Sawulo alagira Dyogo ohwita abasengi ba Hatonda

⁶ Ng'ano Sawulo anjulira ati Dawudi n'abasirikale babe babonehire. Sawulo gaali anjambire efumo mu ngalo ni gehaaye njaasi w'omusaala ogu balanga baati omunyulira hu hasozi h'e Gibbeya n'abahungu babe bosibosi ni bamweswanigirihiise.

⁷ Nga Sawulo abaloma ati, "Munjuliirise, abasinde ohunwa mu hiha hya Bbenjamini! Mujeega muuti omusaani wa Yese aja hunja hiisi mulala hu enywe ebibanja n'endimiro j'emizabbibbu? Aja hubafuula mwesimwesi baduumisi b'abasirikale olukumi n'abaduumisi b'abasirikale ecikumi?"

⁸ C'ehigira mwesimwesi mundyamo oluhwe? Enjuma wayire mulala hu enywe obunjibiraho ehyama musaani yange n'aholire endagaano n'omusaani wa Yese! Enjuma hu enywe owufaho oba owundomera musaani yange n'awagira mulala hu beedu bange ali hwendula obulamu wange!"

⁹ Aye Dyogo Omwedomu, owaali ni gemeereye ano n'abahungu ba Sawulo amuloma ati, "Nabona omusaani wa Yese n'atiina e Noobbu ewa Ahimeleki omusaani wa Ahituubbu.

¹⁰ Ng'Ahimeleki abuusa MUSENGWA, ebinjamba hu Dawudi era ng'amunja emere n'epiima eyaali eya Golyasi Omufirisuuti."

¹¹ Ng'ano habaha atumisa baleete Ahimeleki omusengi wa Hatonda era omusaani wa Ahituubbu n'abomu mago ga semwana bosibosi, abaali abasengi e Noobbu. Nga bosibosi batiina eyiri habaha.

¹² Nga Sawulo abaloma ati, "Njulira, ewe omusaani wa Ahituubbu!"

Ng'amugobolamo ati, "Pulira, musengwa yange."

¹³ Nga Sawulo amubuusa ati, "Lwahiina bundyamo oluhwe, ewe n'omusaani wa Yese era wamuja n'emigaati n'epiima era wahena webuusa hu Hatonda ahulomere ebimunjambaho, gaba ti ganjeemera era gaba ti ali hwendula obulamu wange?"

¹⁴ Ng'Ahimeleki agobola mu habaha ati, "Mu bajeeresa babo bosibosi, nj'ani omwesigwa hya Dawudi muhwe ya habaha, aduumira ehibinja ehy'abahuumi babo era ow'enono obugali mu lubiri lulwo?"

¹⁵ Oludaalo olwo, sinje olwali oludaayi ohwebuusa hu Hatonda hu bimunjambaho. Habaha, otanenya mujeeresa wuwo oba abomu mago ga laata yange olwohuba enjuma ehi manyire hyosihyosi ehinjamba hu biitu ebyo."

¹⁶ Aye habaha gamuloma ati, "Mu butuufu oweene Ahimeleki, ewe n'abomu mago ga lataawo, muja hufa olwa leero luno."

¹⁷ Nga habaha alagira abahuuma abaali ni bemereeye ana gaali ati, "Mwite abasengi ba MUSENGWA olwohuba boosi benjimbire ni Dawudi ohundyamo oluhwe. Baamanya ni geyiba aye sibandomera."

Aye abahuumi ba habaha baali banjuma mwoyo ogwita abasengi ba MUSENGWA.

¹⁸ Nga Habaha aloma Dyogo ati, “Ewe yiita abasengi abo.” Nga Dyogo Omwedomu acuuha abeeta. Hu ludaalo olwo, geeta abasengi kinaana n’abataanu abambala efodi eyi batunga mu lugoye olwa laasi.

¹⁹ Era Sawulo galagira ohwita abaatu bomu hibuga Noobbu, ehibuga hya abasengi. Beeta abasinde n’abahasi n’abaana abanjere n’enombe ni nasugirya ko n’etaama.

Abbiyasaali aḡona ohumwita

²⁰ Aye Abbiyasaali, omusaani wa Ahimeleki omusaani w’Ahituubbu, geyiba gatiina gegaata hu Dawudi.

²¹ Abbiyasaali ni goola galomera Dawudi ati Sawulo geetire abasengi ba MUSENGWA.

²² Nga Dawudi aloma Abbiyasaali ati, “Hu ludaalo olwo ni nabona Dyogo Omwedomu eyo, nahimanya ti sanḡanga hutalomera Sawulo. Era ndiise oleeteeye lataawo n’abomu mago genywe ohufa.

²³ Menya ni neese, otatya olwohuba owendula obulamu buwo, nj’omwene oyo owendula n’owange woosi. Nḡanuma ehija huhwolaho n’oli ni neese.”

23

Dawudi aḡonia ehibuga Keyila

¹ Nḡahani nga nḡabaḡo abalomera Dawudi baati, “Bona, Abafirisuuti bawagaaye ehibuga hy’e Keyila era bali hunyagulula ebiitu ebiri mu hifo ehi basiritiramo engaano.”

² Nga Dawudi gebuusa hu MUSENGWA ati, “Tiine numbe Abafirisuuti abo?”

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, “Lumba Abafirisuuti abo oḡonie ehibuga hy’e Keyila.”

³ Aye abasirikale ba Dawudi bamuloma baati, “Nḡano mu Buyudaaya huliḡo beralihirifu aye hija huba hibitiirifu singa hutiina e Keyila ohusoosa Abafirisuuti.”

⁴ Ng’aḡo Dawudi nindi agobolamo ohwebuusa hu MUSENGWA, nga MUSENGWA amuloma ati, “Yinyoha wihirire otiine e Keyila olwohuba nḡa hḡaayo Abafirisuuti mu mihono jijo.”

⁵ Ng’aḡo Dawudi n’abasirikale babe batiina e Keyila, nga basoosa Abafirisuuti era nga babanyagaho ebyayo byawe. Geeta Abafirisuuti bangi bugali era ng’aḡonia abaatu bomu hibuga hy’e Keyila.

⁶ Nḡahani Abbiyasaali omusaani w’Ahimeleki ni gaali n’aduluma ohutiina eyiri Dawudi e Keyila, gaginga efodi.

⁷ Nga balomera Sawulo baati Dawudi atinire mu hibuga hy’e Keyila. Nga Sawulo aloma ati, “Nḡahani Hatonda ataaye Dawudi mu mihono jange olwohuba omwene geboḡire ohwingira mu hibuga ehiriho emiryango ej’ebyoma.”

⁸ Nga Sawulo aloma ene lirye ohuuja ḡalala behirire batiine mu hibuga hy’e Keyila beswanigirise Dawudi n’abasirikale babe.

⁹ Dawudi ni gategeera ati Sawulo gaali getegeha ohumuholaho obulabe, ng’aloma Abbiyasaali omusengi wa Hatonda ati, “Leeta nḡano efodi.”

¹⁰ Nga Dawudi aloma ti, “O MUSENGWA, Hatonda wa Yisirayiri, mazima omuḡeeresa wuwo, aḡuliye ati Sawulo ali hutegeha ohuuja asihiirise ehibuga hino ehy’e Keyila hu lw’ese.

¹¹ Abaatu b’e Keyila baja hupaayo mu mihono ja Sawulo? Hituufu Sawulo aja huserengeta gaaje ng’olu omuḡeeresa wuwo aḡuliye? O

MUSENGWA, Hatonda wa Yisirayiri, kwegayiriiye lomera omuñeeresa wuwo.”

Nga MUSENGWA, amugobolamo ati, “Aja huuja.”

¹² Nga Dawudi nindi abuusa ati, “Abaatu b’e Keyila baja hupaayo n’abasirikale bange mu mihono ja Sawulo?”

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, “Baaja huhuñaaayo.”

¹³ Nga Dawudi n’abasirikale babe abaali huupi lukaaga, benyoha banjwa e Keyila, nga batiina ñano ni nanjala. Aye Sawulo ni ganjulira ati Dawudi gaali geyibire e Keyila, sigatiinayo.

Dawudi mu hyalo ehy’esozi

¹⁴ Nga Dawudi amenya mu pungulu mu lulafu nomu hyalo hy’esozi mu lulafu lw’e Ziifu. Sawulo gamuñimanga hiisi ludaalo aye Hatonda siganayo Dawudi mu mihono ja Sawulo.

¹⁵ Dawudi ni gaali e Horesi mu lulafu lw’e Ziifu, gahifaania ati Sawulo gaali amwendula ohumwita.

¹⁶ Nga Yonasaani omusaani wa Sawulo atiina e Horesi eyi Dawudi gaali, ng’amugobosamo amaani ati Hatonda aja humuyeeda.

¹⁷ Ng’amuloma ati, “Otatya, laata yange Sawulo saaja huhwosaho higosi. Oja huba habaha wa Yisirayiri, ese nja huba wahubiri hu ewe. Ehyo ni bbaabba ahimanyire.”

¹⁸ Nga bombi bahola endagaano mu moni ja MUSENGWA. Aye Dawudi gasigala e Horesi, nga Yonasaani gagamayo engo.

¹⁹ Ng’ano abaatu b’e Ziifu baniina batiina eyiri Sawulo e Gibbeya, nga bamuloma baati, “Dawudi gehwehire e weefe mu pungulu j’e Horesi hu lusozi Hakila mu mehiriro g’olulafu lwomu twale ly’e Yuda.

²⁰ Kale habaha, nja ana wendera ñosinosi, huja humuñamba humuhune.”

²¹ Nga Sawulo abagobolamo ati, “MUSENGWA abanje ekabi olw’ohundumirwa.

²² Ale mutiine mwongere ohwetegeresa. Mufaanie ana Dawudi atera ohugendera era nj’ani atera ohumubona anaatu ano olwohuba bandomera baati simwangu.

²³ Mutiine muheete era mumanye ebifo byosibyosi ebi gehwehamo, mugobole eyi ndi ni muli n’ehituufu. Ano nja hutiina ni nenywe. Era anaba n’alimo, nja humwendula hiisi ñaatu mu Buyudaaya.”

²⁴ Ng’abaatu abo benyoha bagamayo e Ziifu ohuheetera Sawulo. Mu hiseera ehyo, Dawudi n’abasirikale babe baali mu lulafu lw’e Mawoni, mu mehiriro g’ehiho ehi balanga baati Yesimooni.

²⁵ Nga Sawulo n’abasirikale babe bamwendula. Ne ni balomera Dawudi baati bamwendula, ganjamba engira geehirira gatiina hwibaale lyomu lulafu olu balanga baati Mawoni ng’amenya eyo. Ni balomera Sawulo, gatiina ganjima Dawudi mu lulafu lw’e Mawoni.

²⁶ Sawulo gamwenduliranga hu luuyi luno olw’olusozi, Dawudi n’abasirikale babe boosi ni batiinira hu luuyi olundi ni beyiba hu Sawulo mangumangu. Sawulo n’ene lirye ko baali benda huñamba Dawudi n’abasirikale babe,

²⁷ nga enwayo omuhwenda aloma Sawulo ati, “Yangunaho wuuje olwohuba Abafirisuuti balumbire ehyalo.”

²⁸ Ng'ano Sawulo alehera ano ohwendula Dawudi, nga gagamayo ohusoosa Abafirisuuti. C'ehigira ehifo ehyo bahiranga baati Seela Hamahilekosi.*

²⁹ Nga Dawudi aniinaniina anwayo, ng'amenya mu byehwehero Eni Geedi.

24

Dawudi anonia obulamu wa Sawulo

¹ Oluvanyuma lwa Sawulo ohugobolayo n'anwa ohusoosa Abafirisuuti, bamulomera baati, "Dawudi nj'ola mu lulafu lwe Eni Geedi."

² Nga Sawulo atobola abasinde ekumi edatu ohunwa mu Yisirayiri yosiyosi, ng'atiina ohunjiima Dawudi n'abasirikale babe mu hitehere ehi balanga baati Olwanda Olw'embusi Ejomwisugu.

³ Ni gaali n'atiina, nga goola hu bidooli by'etaama ebyali ohupi n'epungulu, nga Sawulo gengira omwo ohweyeeda. Ne Dawudi n'abasirikale babe, baali behaaye enyuma eweene mu pungulu.

⁴ Ng'abasirikale ba Dawudi bamuloma baati, "Luno nj'oludaalo olu MUSENGWA galomaho, olu gahuloma ati, 'Nja huta abalabe babo mu mihono jijo, obaholere ehi olyenda.' " Nga Dawudi gambaaga polapola atiina asala ahatundu hu hirenge hy'ehyambalo hya Sawulo n'enjuma amanyire.

⁵ Oluvanyuma nga Dawudi alumwa mu mwoyo gugwe olw'ohusala ahatundu hu hirenge hy'ehyambalo hya Sawulo.

⁶ Ng'aloma abasirikale babe ati, "MUSENGWA ganjeede ohutahola hibi hu musengwa yange, oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta sihirani ohumuholaho ehibi olwohuba nj'oyu MUSENGWA, gajuhaho amafuta."

⁷ Dawudi ni gaaloma ebibono ebyo, gegalirisa epeega y'abasooli babe era sigaganya huhola Sawulo habi. Era nga Sawulo genyoha anwa mu pungulu, atiina.

⁸ Oluvanyuma lwa Sawulo ohutiina, Dawudi genyoha ganwa mu pungulu, ng'ahena alanga Sawulo ati, "Habaha, musengwa yange!" Nga Sawulo acuuha aheja egongo, nga Dawudi geyala hwirola ohulaga ati amuna enono.

⁹ Ng'ano Dawudi aloma Sawulo ati, "Lwahiina onulirisa ebi abaatu bahulomera baati, 'Dawudi muheneerefu ohuhukosa?'

¹⁰ Olwaleero luno weeboneeyeho n'emoni jijo ng'olu MUSENGWA ahupaaye mu mihono jange mu pungulu. Abandi bandomire ohuhwita aye ese kulehire. Ndomire ti, 'Sinja huhola habi hu musengwa yange olwohuba nj'oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta.'

¹¹ Bona, bbaabba! Bona ehitudu hy'ehirenge hy'ehyambalo hihyo mu ngalo jange. Salire ehitudu hu hyambalo hihyo aye sikwite. Naahani hitegeere era ohifaanie oti puma hibi ehi ndubirira ohuhuhola era sikujeemerangaho. Sikuholangaho hibi aye wupiima wenda ohuhenano obulamu wange.

¹² Ale, MUSENGWA asale omusango nagati wuwo ni neese. Era MUSENGWA abe nj'owunegalulira olw'ebiitu ebibi ebi wukolire aye ese sinja huhuhola habi hosihosi.

¹³ Ng'olu abaahale bagera baati, 'Mu bahosi b'ebibi munwamo bikolwa bibi,' aye ese, sinja huhuhola habi hosihosi.

* 23:28 23:28 Seela Hamahilekosihitegeesa Olwanda an'ohwabuhanira.

14 “Bona omuutu oyu habaha wa Yisirayiri ali hwendula ohwita, ese ali hy’embwa oba enguhuni.

15 Leha MUSENGWA abe nj’omulamuzi njagati weefe. Leha asalejo njagati weefe abone omucaamu. Leha aheje mu songa jino, omwene ganejereese era gaponie obugosi obu wenda wunjoseho.”

16 Dawudi ni gahena ohuloma atyo, nga Sawulo amubuusa ati, “Mwana wange Dawudi, ndiiwe?” Nga Sawulo atemuha alira ati,

17 “Dawudi oli mugwalaafu ohukira. Wunjebihisyeho bulani aye ese ndiise ohwebihisyeho bubu.

18 Onjwa hundomera ng’olu wunjebisyaho bulani. MUSENGWA abaaye gapayeyo mu mihono jijo aye siwunjite.

19 Omuutu anatuhira omulabe wuwe, amuleha ni njajuma hibi ehi amwohiseho? MUSENGWA ahunje ekabi olw’ehi wukoleeye olwa leero!

20 Njaahani kitegeerera erala ti oja huba habaha era ti owahabaha wa Yisirayiri buuja hweyongera ni buli mu mihono jijo.

21 Njaahani layira mu siina lya MUSENGWA oti sooja husihiirisa olusaaye lwange oba ohusihirisa esiina lyanje mu mago ga bbaabba banjibirira.”

22 Era nga Dawudi alayira ng’olu Sawulo gamuloma. Nga Sawulo gagamayo ewuwe ne Dawudi n’abasirikale babe bagobolayo mu pungulu.

25

Dawudi ni Nabbali n’Abbigayiri

1 Njehani ehiseera hyola nga Samwiri afa. Ng’Abayisirayiri bosibosi bahumbaana ohumulira era nga bamusiiha mu mago gage e Raama.

Nga Dawudi aserengeta atiina mu lulafu olu balanga baati Parani.

2 Yaaliyo omusinde ow’ehiha hya Kalebbu ohunjwa mu hibuga hy’e Mawoni. Omusinde oyo gaali n’eroba ohuupi n’ehibuga hy’e Karumeeli. Era gaali munjinda bugali n’ali n’embusi lukumi n’etaama ekumi edatu.

3 Omusinde oyo gaali nje Nabbali, omuhasi wuwe ni bamulanga baati Abbigayiri. Omuhasi gaali mulabuhi era munjoono. Wamwe gaali womu hiha hya Kalebbu era gaali w’ehabyo n’enge.

4 Njaalijo olu Dawudi gaali mu lulafu, ng’anjulira ati Nabbali gaali asala amooya hu taama jije.

5 Nga Dawudi atuma abavubuka ehumi eyiri Nabbali ati, “Muniininiine mutiine e Karumeeli ewa Nabbali, mumukeheseho.

6 Era mumulome muuti, ‘Emiyaaya jibe ni neewe n’abomu mago gago nohu biitu byosibyosi ebi oli ni nabyo.

7 “ ‘Pulira mbo oli husala amooya hu taama jijo. Abaayi babo ni baali ni neefe, sihwababisyanga wubi era ehiseera hyosihyosi ehi baali e Karumeeli, njuma hyawe ehagota.

8 Buusaho abaayi babo abeene banahulomere. Kale kusunga obisye abavubuka bange bulani ng’olu hujire mu hiseera eh’omukolo. Kwegayiriye, njeho abanjereesa babo ko Dawudi omusaani wuwo ebyohulya ebi wamwene onabone.’ ”

9 Abavubuka ba Dawudi ni boola nga banga Nabbali obuhwenda obu Dawudi gabatuma. Nga bahuimirira ehi anabagobolemo.

10 Nga Nabbali agobola mu bavubuka ba Dawudi ati, “Dawudi nj’ani? Era omusaani wa Yese nj’ani? Mu biseera bino, banjereesa bangi abali huduluma hu basengwa baawe.

11 Mba tye ko nanjamba emigaati n’amaaji n’enyama eyi saliiye abasala hu taama jange amooya, naanja abaatu abatamanyireho n’eyi banjera?”

12 Ng'abavubuha ba Dawudi bacuuha bagobolayo. Ni boola nga bamulomera, hiisi hiitu ng'olu ola gabagobolamo.

13 Nga Dawudi aloma abasirikale babe ati, "Mubanule epiima jenywe!" Nga banamba epiima jaawe era nga Dawudi yeesi abanula eyiye. Abasinde huupi bine batiina ni Dawudi. Ebihumi ebibiri basigala ohuhuuma ebiitu byawe.

14 Mulala hu beedu ba Nabbali, galoma Abbigayiri muha Nabbali ati, "Wahinjuliyeho? Dawudi gatumire abahwenda babe ohunwa mu lulafu ohuheesaho musengwa yeeffe aye niye gabaduulira hubaduulira.

15 Ne abasinde abo batubisyanga bulanji era ehiseera hyosihyosi ehi hwabeeramo mwisugu ni hwaya huupi ni nabo, enjuma hyefe wayire hirala ehyagota.

16 Mu muusi n'owiire ni hwemera etaama jeefe, baali oti lugaga eyi huli ni batuhuuma mu muusi n'owiire.

17 Kale njahani hineegeho obone ehy'ohuhola olwohuba ebiri huujira musengwa yeeffe n'abomu mago gage sibiraji. Simuutu mwangu era enjuma asobola ohuloma ganjulirisa."

18 Abbigayiri ganguna ganamba emigaati ebihumi bibiri n'omwenge ogwomu mizabbibbu mu sanu ej'ehyanjo ebiri n'enyama ey'etaama etaanu epiye n'ebisero by'engaano ekalangeho bitaanu n'ebisagaso cikumi eby'emizabbibbu ni keeki bibiri ejomu misaala emitiini, ng'abitwiiha hu nasugirya.

19 Ng'aloma abeedu babe ati, "Mweyune mutiinenga, keesi ndi hubalon-daho." Aye sigalomera wamwe Nabbali.

20 Ni gaali hu nasugirya yiye n'atiina n'abita mu sozi ni jimuhingirihiise, nga goola hu Dawudi n'abasirikale babe ni behirira ni batiina eyi ali era nga bagaanana.

21 Dawudi gaali gahahenanga ohuloma ati, "Mazima nahuumira wereere ebiitu by'omusinde oyo byosibyosi mu lulafu ndi hugoteho wayire hirala. Gasasuuyemo bibi olw'ebiraji ebi namuholera.

22 Hatonda gamboneresanga n'obuhambwe, singa buhya ni ndehireno wayire musinde mulala hu bomu lulyo lulwe."

23 Abbigayiri ni gabona Dawudi, nga gangunaho anwa hu nasugirya, ahubbira Dawudi amafuha ng'ahena geyala hwiroba.

24 Ng'amugwa mu magulu aloma ati, "Ewe musengwa yange, leha omusango gube hu ndiise seenene. Era ganya omwidu wuwo alome eyi oli, njulira ehi omwidu wuwo genda ohuloma."

25 Kwegayiriiye musengwa yange, otafa hu bya Nabbali anjuma mahulu. Afaanana esiina lirye olwohuba e siina lirye litegeesa "Omunubeebe" era n'ebi ahola bimufaanana. Aye ese omwidu wuwo, sinamanya musengwa yange n'atumire eyo abasinde babe.

26 "MUSENGWA ahutahiise ohutesasula abalabe babo. Ale Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, abalabe babo ni naabo bosibosi abenda ohuhukosa baja hubaboneresha hya Nabbali.

27 Ale njahani musengwa, fugiirira ehirabo hino ehi kuleeteye, ohije abaatu babo.

28 Kwegayiriiye, sonine ni njaba ni njalino ehibi hyosihyosi ehi kolire. Mu butuufu MUSENGWA aja huhufuula habaha era n'abejuhulu babo boosi olwohuba oli husoola etalo jije era sooja huhola hibi hyosihyosi mu bulamu wuwo.

29 Wayire njalino ali hwendula obulamu wuwo, enjuma ehiryola hu bulamu wa musengwa yange, MUSENGWA Hatonda wuwo aja huhulabirira.

Ne aja hudanya eyo abalabe babo hy'olu muutu aholoŋa ebaale n'atambisa esumuulo.

³⁰ MUSENGWA n'aliba n'ahenire ohuholera musengwa yange hiisi hiraŋi ehi gamusuubisa era n'amufuuye mutangirisi wa Yisirayiri,

³¹ musengwa yange saaja huba n'ehiitu ehimulumirisa hu mwoyo gugwe olw'ohujuha amafugi g'abaatu ni gesasusa. Era MUSENGWA n'ahwinyosanga wukebuliranga, ese omuŋeeresa wuwo."

³² Nga Dawudi aloma Abbigayiri ati, "MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ahutumire olwa leero hwagaanane, aŋeewe eŋono.

³³ Hatonda yebale olw'amagesi gago amalana olwehi oholire olwa leero. Wuponisye ohwita omuutu olw'ohwenda ohwesasusa.

³⁴ MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri Omwene Bulamu, gatigaliye ohutahuhola habi. Mu butuufu singa siweyune huuja hwagaanane, aŋa wuhyera mwahanumire musinde yesiyesi mu mago ga Nabbali."

³⁵ Ng'aŋo Dawudi anaŋa ebi Abbigayiri gaali n'amuleeteeye, ng'amuloma ati, "Gobolayo ewuwo miyaaya. Ebi wundomire mbinjuliye era fugiiriye ehi wusungire."

³⁶ Abbigayiri ni goola engo ewa Nabbali gamwagaana mu nyumba era natayeno embaga hy'eya habaha. Gaali musangaafu bugali aye n'ameeye. Hu lw'ehyo, sigamuloma hiitu hyosihyosi paka ohwola mu mugamba.

³⁷ Ni wahya mu mugamba, omwenge ni gumuŋooye hu mutwe, ng'omuhasi ko amunayira ebiitu ebyo byosibyosi. Nabbali ni ganulira ebiitu ebyo, omwoyo gwesinduha ng'adindibala era gaaba hy'ebaale.

³⁸ Nabitano endaalo ng'ehumi, nga MUSENGWA aletera Nabbali endibo, ng'afa.

³⁹ Dawudi ni ganulira ati Nabbali afuuye, ng'aloma ati, "MUSENGWA aŋeewe eŋono, owegaluyeye Nabbali olw'ohumbisya bubu era gagira omuŋeeresa wuwe ndikole hibi. MUSENGWA asaliye Nabbali omusango ohumusinga olw'ebibi bibye omwene."

Nga Dawudi atumisa Abbigayiri n'amusunga afugiirire abe muhasi wuwe.

⁴⁰ Ng'abaneeresa ba Dawudi batiina e Karumeeli ewa Abbigayiri bamuloma baati, "Dawudi atutumire eyi oli, huhunire obe muhasi wuwe."

⁴¹ Ng'Abbigayiri geyala hwiroba aloma ati, "Ese ndi muŋeeresa wuwe era ndi mwetegefu ohumuŋeeresa n'ohwoganga amagulu gabaneeeresa ba musengwa yange."

⁴² Ng'Abbigayiri gangunaho ategeha, ng'aniina nasugirya n'abeedu babe abahasi bataanu, ng'atiina nabaneeeresa ba Dawudi. Ni boola eyo ng'Abbigayiri afuuha muha Dawudi.

⁴³ Dawudi gaali anjirire Ahinowaamu ow'e Yezireeli, nga bombi baba bahasi babe.

⁴⁴ Aye Sawulo gaali anjambire Mikaali omuhaana wuwe n'amutuhise hu Dawudi n'amunaaeye Paluteli omusaani wa Layisi ow'e Galimu.

26

Nindi Dawudi anonia obulamu wa Sawulo

¹ Ng'abaatu b'e Ziifu batiina e Gibbeya eyiri Sawulo, bamuloma baati, "Dawudi gehwehire hu lusozi Hakila, huupi n'olulafu lw'e Yesimooni."

² Nga Sawulo genyoha n'abasirikale babe ekumi edatu abagatobola mu Bayisirayiri, atiina mu lulafu lw'e Ziifu ohwendula Dawudi.

³ Sawulo gaata ekambi yiye hu tulo w'engira hu lusozi Hakila n'olengereeye olulafu lw'e Yesimooni. Aye Dawudi niye gasigala mu lulafu. Ni gabona ati Sawulo gaali amulumbire eyo,

⁴ nga Dawudi anjindiha abaatu ohuheeta ng'ahifaania ati mu butuufu Sawulo gaali goolireyo.

⁵ Ng'ano Dawudi genyoha atiina eyi Sawulo gaali mu kambu. Ng'abona anja Sawulo n'Abbuneri omusaani wa Neeri omuduumisi w'ene anja baali ni banjenyuha. Sawulo gaali anjenyuhire ngati mu kambu, abasirikale ni bamweswanigirihiise.

⁶ Nga Dawudi abuusa Ahimeleki Omuhiiti n'Abbisaayi omusaani wa Zeruyiya muganda ya Yowaabbu ati, "Nj'ani aja hutiina ni neese mu kambu eyiri Sawulo?"

Ng'Abbisaayi amugobolamo ati, "Ese nja hutiina ni neewe."

⁷ Ng'owiire owo Dawudi n'Abbisaayi batiina basanjaana Sawulo n'anjenyuhire ano mu kambu n'efumo lirye ni balifumitire njaasi na mutwe gugwe. Abbuneri n'abasirikale baali banjenyuhire ni bamweswanigirihiise.

⁸ Ng'Abbisaayi aloma Dawudi ati, "Olwaleero Hatonda anjaayeyo omulabe wuwo mu mihono jijo. Njaahani leha mufumite efumo omulundi mulala, limubitemo limubambe hwiropa, sinja humufumita habiri kadi."

⁹ Aye Dawudi galoma Abbisaayi ati, "Otamwita! Nj'ani asobola ohuhola obulabe hu oyo oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta, ganjuma musango?"

¹⁰ Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, MUSENGWA omwene aja humwita. Oba endaalo jije jinahoole gafa oba aja hutiina mu lutalo gafiira eyo.

¹¹ Aye MUSENGWA aja hutaasa, sinja hwoza ngalo yange yino hu oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta. Ale njamba efumo n'ajaaga y'amaaji ebiri na mutwe wuwe, hwetiinire."

¹² Ng'ano Dawudi abugula efumo n'ajaaga y'amaaji ebyali na mutwe gwa Sawulo nga betiinira. Enjuma owababona oba owahitegeera oba mulala hu bo ohusisimuha. Bosibosi baali bafiriye mwiro olwohuba MUSENGWA gaali abanjindihiiye ero ery'amaani.

¹³ Nga Dawudi atiina engeraha w'oluuyi lula gemeerera namugulu w'olusozi anjaleeniho ni nabo.

¹⁴ Nga Dawudi alomera namugulu eyiri anjane n'Abbuneri omusaani wa Neeri ati, "Abbuneri, sonangobolemo?"

Ng'Abbuneri amubuusa ati, "Ndiwe ani alanga habaha?"

¹⁵ Nga Dawudi aloma Abbuneri ati, "Oli musinde, sipohiri? Era nj'ani ahusinga mu Yisirayiri? Njaahani lwahiina olagajaliye ohuhuuma musengwawo habaha? Nj'ani omuutu owujire ohwita musengwawo habaha."

¹⁶ Ehi oholire sihirani. Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, ewe n'abasinde babo, musaana hufa olwohuba mulagajaliye ohuhuuma musengwa yenywe oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta. Ale muheje mubone, efumo n'ajaaga y'amaaji ebibaaye na mutwe wuwe, biri neena?"

¹⁷ Sawulo gafaania ejanjaasi lya Dawudi, ng'abuusa ati, "Dawudi, mwana wange, ndiwe oyo?"

Nga Dawudi amugobolamo ati, "Habaha musengwa yange, ndiise."

¹⁸ Ng'ameedahalo aloma ati, "Lwahiina musengwa yange, onjima omwidu wuwo? Nalya hy'ani era hibi hi ehi nahola?"

¹⁹ Ale leha habaha musengwa yange, anjulirise ehi omwidu wuwe aloma. MUSENGWA anaba nj'ali huhutuyiraho, ale afugiirire muje enjongo hamunga gahacuusamo. Ne ni babanga baatu nj'abahutuyiraho, ale MUSENGWA abalengereranga, olwohuba nahani batuhiise mwiroba eri MUSENGWA gaapa ohuba minulukoko. Era nga bahena baloma baati, "Tiina ojeerese abahatonda abandi."

²⁰ Otandeha hufiira hu hyalo, ohunwa ana MUSENGWA ali. Habaha wa Yisirayiri gaajire ohunjiima ese enguhuni ng'olu omuutu anjiima enyuni mu sozi."

²¹ Ng'ano Sawulo aloma ati, "Ehikolire hibi, mwana wange Dawudi! Olw'obulamu wange ohuhubeera ehy'ebbeeyi, sinja hugobolayo huhunjiima nindi. Mu butuufu nebihiisye hy'omunubeebe era ehi kolire hibi bugali weene."

²² Nga Dawudi aloma ati, "Efumo lya habaha nderino. Mulala hu bavuvuka babo gaaje aliruhire.

²³ MUSENGWA asasula hiisi muutu olw'obugwalaafu n'owesigwa waawe. Olwaleero MUSENGWA ahunjaayeyo mu mihono jange aye sikuholeho habi olwohuba MUSENGWA gahujuhaho amafuta.

²⁴ Nd'olu ese tahwitire olwa leero, MUSENGWA yeesi atasanga obulamu wange, gaanunula mu bigosi byosibyosi."

²⁵ Nga Sawulo aloma Dawudi ati, "Hatonda ahunje ekabi mwana wange! Oja hubitamo mu hiisi hiitu ehi onaholenga."

Nga Dawudi atiina eyi gatiina, nga Sawulo gagamayo ewuwe.

27

Dawudi n'ali mu Bafirisuuti

¹ Ebyo ni byanwa, nga Dawudi aloma mu mwoyo gugwe ati, "Lulala Sawulo aja hunjita. Ehisanga obulani leha neyibe tiine mu hyalo hy'Abafirisuuti. Hija hugira Sawulo alehere ano ohunjendulira mu Yisirayiri, ano ndiba munonire."

² Olw'ehyo, Dawudi n'abasirikale babe olukaaga banwa eyo batiina ewa Akiisi omusaani wa Mawoki, habaha w'e Gaasi.

³ Nga Dawudi n'abasirikale babe besenga mu Gaasi ewa Akiisi. Hiisi musinde gaali n'amago gage era Dawudi gaali n'abahasi babe bombi: Ahinowaamu ohunwa e Yezireeli n'Abbigayiri owaali muha Nabbali ow'e Karumeeli.

⁴ Era balomera Sawulo baati Dawudi adulumiiye e Gaasi, ng'aleehera ano ohumunjiima.

⁵ Nga Dawudi aloma Akiisi ati, "Ni hiba ni hihusangaasa, fugiirire menye mu halala hu bubuga owomu byalo. Olwohuba enjuma songa egira omwidu wuwo gamenya mu hibuga hya bahabaha ni neewe."

⁶ Olw'ehyo, nga hu ludaalo olwo, Akiisi amuna ahabuga aha balanga baati Zikilagi. Era ohunwa hulwo Zikilagi hibaaye hibuga hya bahabaha bomu Buyudaaya n'ohwola hatyane.

⁷ Nga Dawudi amenya mu twale ly'Abafirisuuti ohuhena omwaha mulala n'emyesi ene.

⁸ Nga Dawudi n'abasirikale babe baniinaniina batiina bawaagala Abagesuri n'Abagiruziti n'Abameleki. Ohunwa ahale abaatu abo baali bamanya mu hyalo ehyo ohwola e Suuri ni Misiri.

⁹ Hiisi olu Dawudi gawaagala nga ehyalo, sigalehangayo musinde wayire muhasi n'ali nj'omwene bulamu. Aye ganjiranga etaama n'enjombe ni nasugirya n'engamiya ko n'engoye. Ng'ano agobolayo ewa Akiisi.

¹⁰ Akiisi ni gabuusanga Dawudi ati, "Olumbire hitehere hi olwa leero?" Dawudi gamugobolangamo ati, "Ndumbire abaatu abomu mehiriro ga Buyudaaya," oba ati, "Ndumbire abaatu abomu hitehere hya Yerahimeeli ehyomu mehiriro," oba ati, "Ndumbire abaatu abomu hitehere hya Bakeeni."

¹¹ Sigalehanga muutu yesiyesi n'ali mulamu ohunjira amanjuro e Gaasi abalomere anjatuufu ana abaaye. Hino gahihola emirundi mingi ni gaali namanya mu twale ly'Abafirisuuti.

¹² Era Akiisi gesiga Dawudi n'aloma n'ohuloma ati, "Abaatu babe Abayisirayiri abeene bamucaawa era ehyo hija hugima geyongere ohuba mwidu wange emirembe n'emirembe."

28

Sawulo gebuusa hu muhasi omulagusi

¹ Ehiseera hyola, nga nindi Abafirisuuti bahumbaania ene lyawe ohusoosa Abayisirayiri. Nga Akiisi aloma Dawudi ati, "Oli n'ohuhimanya oti ewe n'ene liryu muja hutunjerehera mu lutalo."

² Nga Dawudi aloma Akiisi ati, "Oja hubona ehi omwidu wuwo aja huhola."

Ng'Akiisi amugobolamo ati, "Hirani bugali, nja huhufuula omuhumi wange owohunduuhu."

³ Naahani Samwiri gaali afuuye era Abayisirayiri bosibosi baali bamulirire era ni baamusiiha e Raama ehibuga ehy'e waawe. Sawulo gaali abbingire abafumu n'abalagusi mu hyalo ehyo.

⁴ Ng'Abafirisuuti bahumbaania era nga bata ekambi yaawe e Sunemu. Sawulo niye gahumbaania Abayisirayiri bosibosi ng'ata ekambi yiye e Gilubboowa.

⁵ Sawulo ni gabona ene ly'Abafirisuuti, galebera ekoba.

⁶ Nga Sawulo gebuusa hu MUSENGWA, cooka MUSENGWA sigamugobolamo mu birooto oba mu Wurimu* oba n'abita mu banaabbi.

⁷ Nga Sawulo alagira abeedu babe ati, "Mutiine munjendulire omuhasi omulagusi nahatiinayo mwebuuseho."

Ng'abaneeresa babe bamuloma baati, "Eriyo omuhasi omulagusi ali Endori."

⁸ Nga Sawulo geholaholania, gambala ebyambalo ebindi ebitali by'owahabaha. Ng'owiire atiina n'abasinde babiri eyiri omuhasi oyo. Ng'amuloma ati, "Njebuhiseho hu babbala era langa omwigu ogw'oyo oyu nahulome."

⁹ Aye omuhasi gamuloma ati, "Mu butuufu oweene omanyire bulani ehi Sawulo gahola. Gatusano abafumu n'abalagusi mu hyalo hino. Lwahiina wukema ohwenda ohunjitisa?"

¹⁰ Ne Sawulo niye ng'amulayirira mu moni ja MUSENGWA ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, sibaja huhubonereso olw'ehino."

¹¹ Ng'omuhasi oyo amubuusa ati, "Nj'ani oyu mbe ni kulangira?"

Ng'amuloma ati "Nangire Samwiri."

¹² Omuhasi ni gabona Samwiri, gahubba enduulu n'alira, ng'aloma Sawulo ati, "Lwahiina wundulingire? Ndiwe Sawulo!"

* 28:6 28:6 Byali biitu ebibiri ebi omusengi gatambisanga ohwebuusa hu MUSENGWA.

¹³ Nga habaha amuloma ati, "Otatya! Hiina ehi obona?"

Ng'omuhasi amugobolamo ati, "Mbona omwigu ni guṅwa mwiroba."

¹⁴ Nga Sawulo amubuusa ati, "Gufaanana ni naani?"

Ng'omuhasi amugobolamo ati, "Omusinde omusaahulu ali huṅwayo era gambaaye ehimolo."

Nga Sawulo ategeera ati nje Samwiri, nga geyala hwiroba.

¹⁵ Nga Samwiri abuusa Sawulo ati, "Lwahiina bundambya, ohunjinyosa ohuṅwa eyi mbaye mu hyalo hy'abamagombe?"

Nga Sawulo amugobolamo ati, "Ṅaliṅ ebirihundambya bugali weene. Abafirisuuti bali husoosa aye Hatonda gakubbire omugongo. Era sahin-gobolamo wayire huloma ni neese n'abita mu banaabbi oba mu birooto. C'ehigima kulangire wundomere ehy'ohuhola."

¹⁶ Nga Samwiri aloma ati, "Lwahiina wunebuusaho atenga MUSENGWA ahuhubire omugongo era afuuhire musigu wuwo?"

¹⁷ MUSENGWA aholire ehi galoma n'abita mu ese. MUSENGWA ahutuhiseeho owahabaha era abuṅaaye Dawudi muliranwawo

¹⁸ olwohuba wajeemera ehiragiro hya MUSENGWA, sosihirihise erala Abameleki ko n'ebiitu byawe. C'ehigima MUSENGWA ali huhuhola ehyo ṅahani.

¹⁹ MUSENGWA aja huhuṅaayo n'Abayisirayiri mu mihono j'Abafirisuuti. Era olwejo, ewe n'abasaani babo munahaaje ṅano aṅa ndi mu hyalo hya bamagombe. MUSENGWA aja huṅaayo eṅe lya Yisirayiri mu mihono j'Abafirisuuti."

²⁰ Aṅo ni naṅo nga Sawulo gefuumula omunyiha olw'obuti olw'ebibono ebi mwigu gwa Samwiri gwamuloma. Yesiyesi gajoleera olwohuba eṅuma ehi gaali n'aliyeho mu muusi n'owiire.

²¹ Omuhasi ola ni gatiina aṅa Sawulo gaali, gabona ati gaali atiiye bugali weene, gamuloma ati, "Manya oti omuṅeeresa wuwo aholire huhola ehi omulagiye. Taaye obulamu wange mu hatyabaga, nahola ehi wundomire ohuhola.

²² Ṅaahani ganya oṅulirise ehi mwidu wuwo ahusunga, leha kuṅeho ahohulya wahagobolamo amaani ag'ohwagamayo."

²³ Nga Sawulo agaana ati, "Sinja hulya!"

Ne abasinde aba gaali ni nabo nga beṅimba hu muhasi oyo ohumwe-gayirira era nga aganya. Nga genyoha aṅwa hwiroba gehala.

²⁴ Omuhasi gaali n'eṅombe eperepere eyi gaali nabbiitire ṅa wuwe, nga ganguṅa ayisala ayinyiia. Ng'abugula obusyanu abuhanda, anyiiyamo emigaati eji batatayemo hisimbulusa.

²⁵ Nga geṅula Sawulo n'abasirikale babe, nga balya. Ng'owiire oweene obwo benyoha bagamayo.

29

Habaha Akiisi agaana Dawudi ohutiina ni nabo mu lutalo

¹ Ng'Abafirisuuti bahumbaania eṅe lyawe lyosiryosi mu hifo ehi balanga baati Afeki. Abayisirayiri nibo bata ekambi yaawe huupi n'esobere eyaali e Yezireeli.

² Abaṅugi b'Abafirisuuti ni baali ni bahumba n'ebibubbu byawe eby'abasirikale ecikumi n'olukumi, Dawudi n'abasooli babe baali bahumbira egongo ṅalala ni Akiisi.

³ Ng'abadumisi b'Abafirisuuti babuusa baati, "Ababbebbulaniya bano bahola hiina ṅano?"

Ng'Akiisi abagobolamo ati, "Ono nje Dawudi owaali omuduumisi wa Sawulo habaha wa Yisirayiri. Abaaye ni neese omwaha nomusobyoye era ohunwa hu ludaalo olu galeha Sawulo ohwola olwa leero luno, enjuma hibi ehi muwenemo."

⁴ Aye abaduumisi b'Abafirisuuti nga balunjira Akiisi era nga bamuloma baati, "Lagira omusinde oyo gagameyo mu hifo ehi wamuja. Saali n'ohutiina ni neefe mu lutalo, ahanda gatwefudulaho. Aja hugobosano atye omuhago ngati wuwe ni musengwa wuwe ohutusaho ni geetire abasirikale beefe gabatemaho emitwe.

⁵ Oyo sinje Dawudi oyu bamba mu binyumo byawe baati, 'Sawulo geeta ekumi, ne Dawudi geeta mitwalo?' "

⁶ Ehyo hyagima Akiisi galanga Dawudi gamuloma ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, obaaye mwesigwa. Era ese mbona ti hyahali hiraŋi ohutiina ni neese mu lutalo olwohuba ohunwa hu ludaalo olu waaja eyindi ohwola olwa leero, sikubonangamo sobi. Aye abanjugi sibahufugiriramo.

⁷ Kale yagamayo era tiina miyaaya, otahola hiitu hyosihyosi ehirunja abanjugi b'Abafirisuuti."

⁸ Nga Dawudi abuusa Akiisi ati, "Aye kolire hi? Oba hiina ehi wunjageenemo ese omwidu wuwo ohunwa hu ludaalo olu naaja eyi oli? Hiina ehigira nandi tiina husoola n'abalabe ba habaha musengwa yange?"

⁹ Ng'Akiisi amugobolamo ati, "Manyire ti obaaye munaŋi hy'amalayika wa Hatonda mu moni jange. Aye wayire hibaaye hiityo, abaduumisi b'Abafirisuuti bandomire baati, 'Sihwenda atiine ni neefe mu lutalo.'

¹⁰ Kale mu mugamba pwipwipwi aŋa lyuba litulira, yinyoha n'abanjeeresa ba musengwawo abawujire ni nabo, mutiine."

¹¹ Nga Dawudi n'abasooli babe benyoha mu mugamba pwipwipwi, bagobolayo mu hyalo hy'Abafirisuuti. Ng'Abafirisuuti nibo baniinaniina batiina e Yezireeli.

30

Dawudi asihirisa Abameleki

¹ Nga Dawudi n'abasirikale babe boola e Zikilagi hu ludaalo olwohudatu ni banwa Afeki. Basanjaana Abameleki ni banyagire ehitehere hy'e Negevu ni Zikilagi. Baali boohyire ehibuga Zikilagi

² era ni banjirire abahasi n'abaatu bosibosi abaalimo, abanjere n'abahulu. Enjuma hu bo oyu beeta aye babanjamba babanjira balamu.

³ Dawudi n'abasooli babe ni boola mu hibuga Zikilagi, bahyagaana ni hiduunya omuliro era ni babanjirire abahasi baawe n'abaana baawe abaseere n'abahaana.

⁴ Ehyo hyaleetera Dawudi n'abasirikale babe ohubbolooga ohwola olu banwamo amaani agalira.

⁵ Abahasi ba Dawudi bombi: Ahinowaamu ow'e Yezireeli n'Abbigayiri namwandu wa Nabbali ow'e Karumeeli, boosi baali babanjirire.

⁶ Dawudi ali anjira wubi bugali olwohuba abaatu baali baloma ohumuhubba amabaale. Hiisi muutu gaali alumwa mu mwoyo gugwe olw'abaana babe. Aye Dawudi gasuna amaani mu hwesiga MUSENGWA Hatonda wuwe.

⁷ Ng'aŋo Dawudi aloma Abbiyasaali omusengi, omusaani w'Ahimeleki ati, "Ndeetere n'ano efodi." Ng'Abbiyasaali ayimunjirira.

⁸ Nga Dawudi gebuusa hu MUSENGWA ati, "Numbe abanyagi abo? Nabanambe?"

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, “Bawaagale, mu butuufu oja huboolaho era onunule abo aba banjambire.”

⁹ Nga Dawudi n’abasirikale babe olukaaga benyoheramo batiina. Ni boola hu haabi ah’e Bbesori, ng’abandi hu baali ni Dawudi basigala aṅo.

¹⁰ Nga Dawudi geyongerayo n’abasooli ebihumi bine olwohuba ebihumi ebibiri baali badembire bugali ni batasobola husomoha haabi h’e Bbesori.

¹¹ Abasooli abaali ni Dawudi baagaana Omumisiri mwisugu, nga bamunira eyiri Dawudi. Nga bamunja amaaji anywa n’emere ng’alya.

¹² Nga bamunja keeki owomu mizabbibu. Ni gahena ohulya, ng’asuna amaani olwohuba gaali ahenire endaalo edatu omuusi n’owiire n’enjuma ehi ataaye enamunwa.

¹³ Ni gahena ohulya nga Dawudi amubuusa ati, “Nj’ani musengwawo era onwera neena?”

Ng’amugobolamo ati, “Ese ndi museere Mumisiri era omwidu w’Omumeleki. Ne endaalo edatu ejibitire, musengwa yange gandehaṅo olwohuba gabona ni ndwaye.

¹⁴ Hwawagaaye Negevu mu hitehere hy’Abakereti, n’abomu Kalebbu mu twale lyomu Buyudaaya. Era nga hwohya n’ehibuga hy’e Zikilagi.”

¹⁵ Nga Dawudi amubuusa ati, “Onṅanga wapira eyi banyagi abo bali?”

Ng’ola amugobolamo ati, “Layira mu moni ja Hatonda oti sooja hunjita oba wapaayo eyiri musengwa yange, aṅo nja huhunira aṅa bali.”

¹⁶ Ng’anjira Dawudi, behirira ohwola aṅa baali ni basaseene mu hitehere ehyo ni bali hulya era ni banywa era ni basanjalya olw’omunyago omungi ugu baali ni batuhiise ohunṅwa mu twale ly’Abafirisuuti nomu Buyudaaya.

¹⁷ Mu ngolyobere, paṅa Dawudi gabawaagalira era gabasoosa ohwola ehy’egulo hy’oludaalo olwalondaho. Era hu bo sinalihunṅo wayire mulala owanunuha, ohutusaho abavubuka bihumi bine, abagendera hu nasugirya abajifuga beyiba.

¹⁸ Dawudi ganunula era gagobola n’ahiisi hiitu, n’abaatu boosi aba Bameleki baali ni banyagire, nga kohu otaaye n’abahasi babe bombi.

¹⁹ Enjuma hiitu hyawe ehyagota, ha hibe hitono oba ehibbala, ha babe baana abaseere oba abahaana, ha gube munyago oba ehiitu hyosihyosi ehi baali ni babanyagire. Byosibyosi Dawudi gabigobosaṅo.

²⁰ Dawudi ganjira ebidooli by’etaama n’enjombe byosibyosi, ng’abasirikale babe babitangirisa ni baloma baati, “Guno munyago gwa Dawudi.”

²¹ Nga Dawudi goola eyiri abasooli babe ebibiri bala, abaali ni badembire obugali ndi basobola hutiina ni naye nga basigala hu haabi h’e Bbesori. Nga banṅwayo ohwagaanana ni Dawudi n’abaatu abaali ni naye. Ni baboolaho, nga Dawudi anṅwayo abaheesa.

²² Ne abasinde bosibosi abahosi b’ebibi era abowuvuyo mu abo aba Dawudi gaali n’atangirira baloma baati, “Ng’olu bataatiinire ni neefe, sihuja hugabana ni nabo ebi hununuuye. Aye hiisi muutu anjire omuhasi wuwe n’abaana babe, atunṅwereṅo.”

²³ Nga Dawudi abagobolamo ati, “Bahyange, sihiranjani ohuhola muutyu hu biitu ebi MUSENGWA atunjaaye! Atuhumire gahena ganjayo abalabe beefe mu mihono jeefe.

²⁴ Enjuma aja hufugiirira ebi muloma. Hiisi muutu ali n’ohusuna omugabo ogwagagana, oyo atiinire mu lutalo ni nooyo abaaye mu huhuuma ebyohutambisa.”

²⁵ Ohunwa hu ludaalo olwo, Dawudi ng'alifuula gambi era esambo mu Yisirayiri n'ohwola hatyane.

²⁶ Dawudi ni gagobola e Zikilagi, ganeeresaho abameeri babe, abatan-girisi bomu Buyudaaya ebiitu hubi baali ni banyagire n'aloma ati, "Hino hirabo hyenywe ohunwa hu munyago ogu hunyagire hu basigu ba MUSENGWA."

²⁷ Ebirabo ebyo babinjeeresa ab'e Bbeseeri n'abe Ramosi Negevu ko nabomu Yatiri

²⁸ n'abe Aloweri n'abe Sifumosi n'abe Esitemowa

²⁹ n'abe Rakali n'abomu bibuga by'Abayerahimeeli n'abomu by'Abakeeni

³⁰ n'abe Horuma n'abe Bborasani n'abe Asaki

³¹ n'abe Kebbulooni nomu bifo byosibyosi omu Dawudi n'abasooli babe bagenderanga.

31

Ohufa hwa Sawulo n'abasaani babe

¹ Naaahani nga Abafirisuuti basoosa Abayisirayiri hu lusosi Gilubboowa, ng'Abayisirayiri bafulumuha Abafirisuuti ni babahira amaani era Abayisirayiri bangi bafa.

² Abafirisuuti bamimigania Sawulo n'abasaani babe bugali era nga beeta Yonasaani n'Abbinadabbu ni Malukisuwa, abasaani ba Sawulo.

³ Olutalo lwanyinyitira aṅa Sawulo gaali era abalasi b'obusaale ni bamwolaho, bamufumita bubi bugali weene.

⁴ Nga Sawulo aloma omugegi w'ebisoosa bibye ati, "Soṅolayo epiima yiyo wumbisyemo fe olwohuba sinenda abatali bahomole bandulire era bahene banjite."

Aye omugegi w'ebisoosa bibye oyo gatyā era gagaana ohuhihola. Ehyanwamo nga Sawulo omwene aṅamba epiima yiye ayetungaho.

⁵ Omugegi w'ebisoosa bya Sawulo ni gabona Sawulo n'afuuye, nga yeesi getunga hu piima yiye, nga bafira ṅalala.

⁶ Ng'aṅo Sawulo n'abasaani babe bondatu n'omugegi w'ebisoosa bibye n'abasirikale babe abandi boosi babeeta hu ludaalo nj'olwene.

⁷ Abayisirayiri abaali hu lwaha lw'ehiiho hy'e Yezireeli ni naabo abaali ebuṅwalyuba wa Yoludaani ni babona eṅe lya Yisirayiri ni lidulumire era Sawulo n'abasaani babe ni bafuuye, baduluma baaleha ebibuga byawe. Ng'Abafirisuuti batiina bamenya mu bibuga ebyo.

⁸ Ni wahya mu mugamba, Abafirisuuti ni batiina ohwambula emirambo, bagaana Sawulo n'abasaani babe bondatu ni balambagaaye hu lusozi Gilubboowa.

⁹ Nga batema hu Sawulo omutwe era nga bamwambula ebisoosa bibye. Nga banjindiha abahwenda mu hyalo hy'Abafirisuuti hyosihyosi ohunjira obuhwenda mu yekaalu y'ebibbote byawe n'abaatu baawe.

¹⁰ Era nga banjamba ebisoosa bya Sawulo babita mu yekaalu y'Asitaroosi hatonda waawe, nga babamba omulambo gugwe hu hiteepe hy'ehibuga hy'e Bbesi Saani.

¹¹ Abaatu b'e Yabbesi mu twale ly'e Giliyaadi ni banjulira ebi Bafirisuuti baahola Sawulo,

¹² nga banjamba abasinde abasira bosibosi ng'owiire batiina e Bbesi Saani. Nga bananula omulambo gwa Sawulo n'ejabasaani babe bajitusa hu hiteepe hy'olukomera lw'ehibuga ehyo, nga bajinjira bajohyera e Yabbesi.

¹³ Nga banjira amagumba gaawe bagasiiha e Yabbesi ŋaasi w'omusaala ogu balanga baati omunyulira era nga bahena endaalo musanvu ni batahomba hu hy'omutamu olw'enaku eyi baali nayo.

**EHITABO HYA
SAMWIRI
EHYOHUBIRI
Enyanjula**

Ehitabo hya Samwiri ehyohubiri hyali hitabo hirala ehibba, ni hiri hiŋimbye ŋalala n’ehitabo hya Samwiri ehidaayi era ni bahiranga baati Samwiri. Ni bahicuusa mu Luyonaani nga ko biba bitabo bibiri. Nŋanuma amanyire owanandiiha ehitabo hya Samwiri ehidaayi n’ehyohubiri.

Ebitabo bino biŋa ebyafaayo ebiŋamba hu Yisirayiri oluvanyuma lw’ebiseera by’abalamuzi era Samwiri nj’owajuha amafuta ohwabula abahabaha ba Yisirayiri ababiri abadaayi, Sawulo ni Dawudi.

Ehitabo hino hiijaŋo oluvanyuma lw’ohufa hwa habaha Sawulo era hiraga Habaha Dawudi ng’olu gatagiha emyaha amahumi ane ej’obunugi buwe. Dawudi gaali muhoda eyiri Hatonda, ne ehitabo hino sihihweha bibi bibye ebi gaahola. Dawudi genda Hatonda bugali era goola n’ohwenda ohumutongolera Yekaalu mu Yerusaalemu aye Hatonda sigamufugiirira huhihola. Ohutusaho Hatonda gamusuubisa ati mulala hu bejuhulu babe aja huba habaha emirembe n’emirembe (2 Sam 7:8-16).

Dawudi aŋulira ebiŋamba hu hufa hwa Sawulo

¹ Oluvanyuma lw’ohufa hwa Sawulo, Dawudi gagobola e Zikilagi n’ahenire ohuŋangula Abameleki ng’amenya eyo endaalo eberi.

² Hu ludaalo olwohudatu yaaliyo omuutu owanwa mu kambi ya Sawulo ni gambaaye engoye enabuhi n’efuuhe mu mutwe. Ni goola aŋa Dawudi gaali, ng’ahubba amafuha ohulaga ati amuŋa eŋono.

³ Nga Dawudi amubuusa ati, “Oŋwera ŋeena?”
Ng’omusinde oyo amugobolamo ati, “Neyibire mu kambi y’Abayisirayiri.”

⁴ Nga Dawudi amubuusa ati, “Byali biitye?”
Ng’amugobolamo ati, “Eŋe lyefe lyadulumire mu lutalo era baatu bangi baafa. Era Sawulo n’omusaani Yonasaani boosi bafiramo.”

⁵ Nga Dawudi amubuusa ati, “Omanyire otye oti Sawulo n’omusaani Yonasaani bafuuye?”

⁶ Ng’omusinde oyo amugobolamo ati, “Naali hu lusozi Gilubboowa n’abona Sawulo ni gediye hu fumo liryeye. Era nabona n’abasirikale ab’Abafirisuuti abagendera hu bigaali nohu mbalaasi ni bamwolireho.

⁷ Ni gacuuha gambona, gananga nga mugobolamo ti, ‘Wanji.’ ”

⁸ Nga gambuusa ati, “Ndiwe ani?”
Nga mugobolamo ti, “Ndi Mumeleki.”

⁹ Ng’aŋo gandoma ati, “Nja ŋano wunjite! Banjohiseeho ebisago eby’amaani, sinja huŋona.”

¹⁰ Olw’ehyo negerera aŋa ali namwita olwohuba namanya ti ng’olu aguuye ŋaasi sasobola huŋona. Namufihula engule hu mutwe n’ehihomo ehyali hu muhono era mbebino musengwa yange.

¹¹ Ng’aŋo Dawudi n’abasirikale babe nga banabula engoye jaawe.

¹² Balira era basiiba ohuŋwa mu mugamba ohwola egulo olwa Sawulo n’omusaani Yonasaani nohu lw’eŋe lya MUSENGWA nohu lw’Abayisirayiri abaali ni bafiriye mu lutalo.

13 Nga Dawudi abuusa omusinde oyo owaaja ohumulomera amanjuliro ago ati, “Oṅwera ṅeena?”

Ng’amugobolamo ati, “Ndi Mumeleki omwihasi womu gwanga liryo.”

14 Nga Dawudi amubuusa ati, “Lwahiina sotyeho ohusihiirisa oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta?”

15 Nga Dawudi alanga mulala hu basirikale babe amuloma ati, “Mwite!” Ng’omusinde oyo asonolayo epiima amuhenaṅo.

16 Dawudi galoma Omumeleki oyo ati, “Amafugi gago gabe hu ewe wamwene. Omunwa gugwo guhusaliye omusango n’olomire oti, ‘Neetire oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta.’ ”

Dawudi geririgana hulwa Sawulo ni Yonasaani

17 Nga Dawudi gamba olwembo olw’ohweririgana oluṅamba hu Sawulo n’omusaani Yonasaani.

18 Era galagira abaatu babe ohusomesa hiisi muutu mu Buyudaaya olwembo olwo. Gaanṅa olwembo olwo esiina ati, “Olwembo olw’omubaso,” Era baluṅandiiha mu hitabo hya Yasari.

19 “Hu sozi ja Yisirayiri,
abatangirisi babo bafuuye!
Abasira beefe baguuye!

20 “Mutahiromera baatu b’e Gaasi,
mutasalania maṅuliro ago mu nabinṅwera y’Asikelooni,
mutaleetera bahaana Bafirisuuti ohusaṅalya,
abahaana b’abatali bahomole ohusangaala.

21 “Enywe esozi j’e Gilubboowa,
eṅume lume oba efula etonya,
oba endimiro jenywe ohwama ebibala,
olwohuba engabo y’omusooli omusira bayonoona,
engabo ya Sawulo sibahiyiṅahaho mafuta gwomu mizayiti.

22 “Epiima ya Yonasaani yaali sesoboha,
epiima ya Sawulo yaali eṅuma hisa,
ni yiita abanamaani, ni yiita abalabe.

23 “Sawulo ni Yonasaani baali beṅunṅisa era ni bali bahoda,
era baali ṅalala ni bahiiri balamu, baali ṅalala nomu hufa.
Bahunṅuhanga hya haṅungu,
era baali b’amaani ohuhira epologoma.

24 “Abahaana bomu Yisirayiri mulire Sawulo
owabambasa engoye endanṅi
owabambasa ebihomo eby’ezaabbu.

25 “Abasooli abasira baguuye babeetiye mu lutalo,
Yonasaani agalamiriye hu sozi.

26 “Kulira ewe Yonasaani, muganda yange, ng’obaaye muhoda eyi ndi.
Obaaye wunyenda ehibitiiriye n’ohusinga ohwenda ohu muhasi
gendamo wamwe oba omwana wuwe.

27 “Abasooli ab’amaani baguuye.
Ebisoosa by’olutalo bisihirihihire.”

2

Bajuha hu Dawudi amafuta ohufuuha habaha wa Buyudaaya

¹ Ebyo ni byanjwa, nga Dawudi gebuusa hu MUSENGWA ati, “Tiine mu hirala hu bibuga ebiri mu Buyudaaya?”

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, “Tiina.”

Nga Dawudi abuusa ati, “Tiine mu hibuga hi?”

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, “Tiina mu Kebbulooni.”

² Ng’ango Dawudi atiina e Kebbulooni n’abahasi babe bombi, Ahinowaamu ohunjwa e Yezireeli ni Abbigayiri namwandu wa Nabbali ow’e Karumeeli.

³ Dawudi gatiina n’abasinde aba gaali ni nabo, hiisi mulala n’abamago gage batiina bamenya mu bibuga ohuupi ni Kebbulooni.

⁴ Ng’ango abaatu bomu Buyudaaya batiina e Kebbulooni bajuha hu Dawudi amafuta ohuba habaha waawe.

Ni balomera Dawudi baati abaatu b’e Yabbesi Giliyaadi nj’abasiha Sawulo,

⁵ ganjindiha abahwenda ohubaloma ti, “MUSENGWA abanje ekabi olw’ohunjambira Sawulo musengwa yenywe ehyere mwamusiiha.

⁶ MUSENGWA abanjambire ehisa era abe mulaji eyi muli. Era keesi nja hubanja omuhemba olw’ehi mwaholera Sawulo.

⁷ Naahani mube bagumu era basira olwohuba Sawulo musengwa wenywe afuuye era abaatu bomu Buyudaaya banjuhireho amafuta ohuba habaha waawe.”

Yisibboseesi afuuha habaha wa Yisirayiri

⁸ Abbuneeri omusaani wa Neeri era owaali omuduumisi w’ene lya Sawulo ganjamba Yisibboseesi omusaani wa Sawulo batiina e Mahanayimu engereha w’olwabi Yoludaani.

⁹ Gamufuula habaha wa Giliyaadi ni Asuuli ni Yezireeli ni Efulayimu ni Bbenjamini, ni Yisirayiri yosiyosi.

¹⁰ Yisibboseesi oyo omusaani wa Sawulo gafuuha habaha wa Yisirayiri n’ali n’emyaha ane era ng’anjuga emyaha ebiri. Ab’ehiha hya Yuda nibo bafuula Dawudi ohuba habaha waawe.

¹¹ Dawudi gehala nga habaha mu Kebbulooni ganjuga e Buyudaaya ohuhena emyaha musanvu n’emyesi mukaaga.

Olutalo nagati wa Yisirayiri n’Abayudaaya

¹² Abbuneeri omusaani wa Neeri n’abasirikale ohunjwa ewa Yisibboseesi omusaani wa Sawulo banjwa e Mahanayimu nga batiina e Gibbyoni.

¹³ Nga Yowaabbu omusaani wa Zeruyiya n’abasirikale ba Dawudi abandi batiina bagaanana ni nabo hu hidiba hy’e Gibbyoni. Ehibbubbu hirala hyali hu luuyi lulala olw’ehidiba n’ehindi hu luuyi olundi.

¹⁴ Nga Abbuneeri aloma Yowaabbu ati, “Husuneyo abavubuka basoolere mu moni weefe.”

Nga Yowaabbu amugobolamo ati, “Kale leha basoole.”

¹⁵ Ng’abavubuka ehumi n’ababiri besonolayo ohunjwa hu luuyi lwa Yisibboseesi omusaani wa Sawulo n’ehiha hya Bbenjamini ko n’abavubuka ehumi n’ababiri ohunjwa hu luuyi lwa Dawudi.

16 Nga hiisi muvubuka anamba omusigu wuwe omutwe nga bafumitana epiima mu mbafu bagwa njaasi bombi bafa. Olw'ehyo, ehifo ehyo nga bahiranga baati Helukasi Hazuriimu.*

17 Hu ludaalo olwo, ng'olutalo lunioha era abasirikale ba Dawudi bahubba era banjangu ababuneeri n'abasirikale Bayisirayiri.

18 Abasaani ba Zeruyiya bondatu, ababuneeri ni Abbisaayi ni Asaheeli, baaliyo. Asaheeli gadulumanga embiro oti hani njobe,

19 gabbinga Abbuneeri n'ataheja hu luuyi olw'omuhono omulungi oba omugooda.

20 Nga Abbuneeri aheja enyuma ng'amubuusa ati, "Ndiwe Asaheeli?"

Nga Asaheeli amugobolamo ati, "Ndiise."

21 Nga Abbuneeri aloma ati, "Leherano ohumbinga, cuuhira hu muhono gugwo omugooda oba omulungi onjambe mulala hu bavubuka omwite onjire ebyambalo bibye n'epiima." Aye Asaheeli gegumya hwegumya ohumubbinga.

22 Nga Abbuneeri agobolamo nindi amuloma ati, "Wange, leherano ohumbinga! Lwahiina wenda kwite? Hinabonehe hiitye mu moni ja mugandawo Yowaabbu ni kwitire?"

23 Aye Asaheeli gegumya hwegumya ohumubbinga. Olw'ehyo, Abbuneeri gafumita Asaheeli olunyago mu hida nga lumutulira egongo. Nga Asaheeli agwa afirano. Hiisi muutu owoolanga mu hifo ehi Asaheeli gafiramo, gemeereranga.

24 Aye Yowaabbu ni Abbisaayi babbinga Abbuneeri. Esaawa ni yaali ni yiri huupi hugwa mu maaji, nga boola hu lusozi olu balanga baati Ama ohuupi ni Giya n'otiina mu lulafu lw'e Gibbyoni.

25 Ng'abaatu ohunjwa mu Bbenjamini bahumbaanira anja Abbuneeri gaali hu lusozi betegeha ohusoola.

26 Nga Abbuneeri alanga Yowaabbu amuloma ati, "Hulehere ano ohwitana. Anja hunoose ohuhola ehyo panja huja ohwola ohuba mu embeera embi. Huli balala ni nenywe olw'ehyo lagira abaatu babo balehere ohutulumba."

27 Nga Yowaabbu amugobolamo ati, "Kulayirira mu siina lya Hatonda Omwene Bulamu, kaleha huloma otyo, abaatu bange babaaye baja hubbinga abaganda baawe abo ohwola mu mugamba."

28 Olw'ehyo, Yowaabbu gafuuna egwala ahaali ahabonero eyiri abasirikale babe ohulehera ano ohubbinga Abayisirayiri oba ohusoosa omuutu yesiyesi, ng'olutalo luhoma ano.

29 Ng'owiire wosiwosi, Abbuneeri n'abasirikale babe babita mu hinamo hy'e Arabba batiina basomoha olwabi Yoludaani nga bagenda mu mugamba ogwo gwsigwosi boola e Mahanayimu.

30 Nga Yowaabbu alehera ohubbinga Abbuneeri ng'ahumbaania abasirikale babe bosibosi. Ni bababala bavumbula baati abasirikale ba Dawudi ehumi namwenda baali banjumaano n'otuhiiseho Asaheeli.

31 Aye abasirikale ba Dawudi baali beetire abasirikale ba Abbuneeri bidatu nakaaga ohunjwa mu hiha hya Bbenjamini abaali ni Abbuneeri.

32 Nga Yowaabbu n'abasirikale babe banjira omulambo gwa Asaheeli e Bbeserekemu bagusiha hu basehulu babe. Ni bahena, nga bagenda owiire owo wosiwosi boola e Kebbulooni ni buhya.

* 2:16 2:16 Helukasi Hazuriimu hitegeesa hiiti, endimiro y'epiima.

3

¹ Olutalo njagati w'abaatu abaali ni bawagira Sawulo ko n'abaali ni bawagira Dawudi lwahena ehiseera ehireenje. Dawudi geeyongera ohuba n'amaani aye abo abaali ni bawagira Sawulo beyongeranga hunafunahunafuna.

Abasaani ba Dawudi

- ² Dawudi ni gaali e Kebbulooni, gasaala abaana abaseere. Omudaayi gaali nje Amunooni, nyina gaali nje Ahinowaamu Omuyezireeli.
- ³ Owohubiri gaali nje Kileyaabbu, nyina gaali nje Abbigayiri namwandu owaali muha Nabbali Omukarumeeli. Owohudatu gaali nje Abbusolomu ohunwa mu Maaka omuhaana wa Talumayi habaha w'e Gesuri.
- ⁴ Owohune gaali nje Adoniya, nyina gaali nje Hagisi. Owohutaanu gaali nje Sefatiya, nyina gaali nje Abbitaali.
- ⁵ Owomukaaga gaali nje Yitireyaamu, nyina gaali nje Egula omuhasi owa Dawudi. Abo bosibosi, Dawudi gabasaalira e Kebbulooni.

Abbuneeri genimba hu Dawudi

⁶ Abawagira Sawulo beyongerera ohusoosa Dawudi era mu hiseera ehyo Abbuneeri n'ali hu luuyi lwa Sawulo geeyongera ohuba w'amaani.

⁷ Sawulo gaali n'omuhasi owohutulo ni bamulanga baati Rizupa, gaali muhaana wa Aya. Nga Yisibboseesi aloma Abbuneeri ati, "Lwahiina wanjenyuha ni muha bbaabba?"

⁸ Abbuneeri galuja bugali olw'ehi Yisibboseesi gamuloma. Ng'amugobolamo ati, "Ese sindi embwa mu Buyudaaya. N'ohwola hatyane ngondera olulyo lwa Sawulo lataawo n'emihago jije. Sikunangayo eyiri Dawudi aye njahani wunjoloobya olw'omuhasi oyo!"

⁹ Hatonda gamboneresanga bugali weene singa sikolera Dawudi ehi MUSENGWA gamusuubisa n'amulayirira ati

¹⁰ alitusa hu Sawulo n'enyumba yiye owahabaha, gafuula Dawudi habaha wa Yisirayiri ni Yuda ohunwera erala e Daani ohwola e Bberuseebba."

¹¹ Yisibboseesi sigagobola mu Abbuneeri olwohuba gamutya.

¹² Nga Abbuneeri atuma abahwenda eyiri Dawudi ati, "Nj'ani aja hunuga ehyalo hino? Hola ni neese endagaano, nja huhuyeeda ohuleeta Yisirayiri yosiyosi ohuba hu luuyi lulwo."

¹³ Nga Dawudi amugobolamo ati, "Nja huhola ni neewe endagaano aye kwendaho hiitu hirala, huleeta Mikaali omuhaana wa Sawulo ni buuja ohumbona."

¹⁴ Nga Dawudi atuma abahwenda eyiri Yisibboseesi omusaani wa Sawulo ati, "Pe Mikaali omuhasi wange, nasasula ebigode by'Abafirisuuti cikumi ko namunjira."

¹⁵ Nga Yisibboseesi alagira batuse Mikaali hu wamwe Palutiyeli omusaani wa Layisi.

¹⁶ Nga Palutiyeli amulondereraho n'abbolooga ohwola mu hibuga Bbahurimu. Nga Abbuneeri aloma Palutiyeli ati, "Yagamayo engo." Nga gagamayo.

¹⁷ Nga Abbuneeri aloma n'abatangirisi ba Yisirayiri ati, "Muhenire etenjama ni mwenda mufuule Dawudi habaha wenywe.

¹⁸ Njahani muhyohereese olwohuba MUSENGWA gasuubisa Dawudi ati, 'Nja hununula abaatu bange Abayisirayiri mbatuse mu bunjangi

w'Abafirisuuti nomu balabe baawe bosibosi ni mbita mu mujeeresa wange Dawudi.' "

¹⁹ Era Abbuneeri galoma n'abomu hiha hya Bbenjamini moni hu moni. Oluvanyuma ng'atiina e Kebbulooni alomera Dawudi byosibyosi ebi Abayisirayiri n'abehiha hya Bbenjamini basalano ohuhola.

²⁰ Abbuneeri n'abasirikale abiri batiina e Kebbulooni ewa Dawudi. Ni boola, nga Dawudi abategeherano ehiinjulo.

²¹ Ebyo ni byanwa, nga Abbuneeri aloma Dawudi ati, "Leha tiine kumbaanie Abayisirayiri bosibosi bawagire habaha musengwa yange, bahole endagaano ni neewe obanuge ng'olu mwoyo gugwo gwenda." Nga Dawudi aseebula Abbuneeri atiina miyaaya.

Yowaabbu geeta Abbuneeri

²² Oluvanyuma lw'Abbuneeri ohutiina nga Yowaabbu n'abalala hu basirikale ba Dawudi bagobola ni banwa mu hunyaga ebiitu era baleeta ebiitu ebyene bingi. Aye Abbuneeri gaali anooye ewa Dawudi e Kebbulooni, n'amuseebuuye miyaaya.

²³ Yowaabbu ni goola n'abasirikale, bamulomera baati Abbuneeri omusaani wa Neeri gaajire ewa Habaha Dawudi era amuseebuuye gatiina miyaaya.

²⁴ Nga genyoheramo atiina eyiri Habaha Dawudi amuloma ati, "Oholire hiina ehyo! Abbuneeri ohuuja eyi oli wamuleha gatiina.

²⁵ Omanyire oti Abbuneeri omusaani wa Neeri gaajire huhudulinga n'ohumanya amagendere gago ko nahiisi hiitu ehi ohola."

²⁶ Nga Yowaabbu anwa anjali Dawudi atuma abahwenda balonda hu Abbuneeri nga bamutuuhira hu sobere y'e Siira, bamugobosano. Aye Dawudi sigamanya.

²⁷ Naahani Abbuneeri ni gagobola e Kebbulooni, nga Yowaabbu amugobosa hutulo w'omulyango ng'owenda ohuloma ni naye ehyama, ng'amufumita mu hida ng'afa. Gamwita olwohuba Abbuneeri gaali geetire mugandawe Asaheeli.

²⁸ Oluvanyuma Dawudi ni gahinjulira, galoma ati, "Ese n'owahabaha wange hujumaho musango mu moni ja MUSENGWA olw'ohufa hwa Abbuneeri omusaani wa Neeri.

²⁹ Leha amafugi gage gabe hu Yowaabbu n'abomu mago ga semwana gosigosi! Era mu mago ga Yowaabbu mutahaya hubamo mulwaye ow'ehibbwa ehy'ehimaama oba ow'ebigenge oba omuleme oba oyu beetira mu lutalo oba ahaya emere."

³⁰ Yowaabbu ni Abbisaayi mugandawe beeta Abbuneeri olwohuba gaali geetire muganda yaawe Asaheeli mu lutalo e Gibbyoni.

Basiha Abbuneeri

³¹ Nga Dawudi alagira Yowaabbu n'abasirikale aba gaali ni nabo bosibosi ohunabula ebyambalo byawe bambale ebigwali, balire Abbuneeri. Ni baali ni bagingire esanduuku ni baja husiha Abbuneeri, Habaha Dawudi ganweraho egongo.

³² Basiha Abbuneeri e Kebbulooni era habaha galira bugali hu higombe hihye n'abaatu bosibosi balira.

³³ Habaha gamba olwembo olw'ohweririgana hu lwa Abbuneeri ati, "Abbuneeri gahafuuye hy'omubbwagi w'amagambi ng'olu afa?"

³⁴ Sibasidiha mihono jije wayire ohubona amagulu gage. Aye gafa hy'omuutu oyu batemu beeta."

Nga nindi abaatu bosibosi batemuha balira.

³⁵ Bosibosi begalihira Dawudi ohulya hu mere aye niye galayira ati, “Hatonda gambonerese singa komba hu hyomotamu hyosihyosi ni buteera!”

³⁶ Ehyo hyasangaasa abaatu bosibosi era mu butuufu oweene hiisi ehi habaha gaholanga hyabasangaasanga.

³⁷ Olw’ehyo hu ludaalo olwo, abaatu bosibosi n’Abayisirayiri bosibosi bahitegeera baati habaha ganuma mu baatu abo abeeta Abbuneeri omusaani wa Neeri.

³⁸ Nga habaha aloma abajeeresa babe ati, “Simumanyire muuti olwa leero mu Yisirayiri mufuuyemo omuduumisi ow’amaani era omusinde omusira?”

³⁹ Wayire banjuhaho amafuta ohuba habaha, abasaani ba Zeruyiya bombi bali n’amaani bugali era sisobola hubalobera ohuhola ehi benda. Olw’ehyo leha MUSENGWA gesasuse abasinde abo ababi olw’ebibi ebi bahola.”

4

Ohufa hwa Yisibboseesi

¹ Yisibboseesi omusaani wa Sawulo ni ganulira ati Abbuneeri bamwitiye e Kebbulooni, ganwamo amaani n’abaatu bomu Yisirayiri bosibosi beralihirira.

² Yisibboseesi gaali nabahungu babiri: Bbaana ni Rekabbu mugandawe ohutangirira abasirikale abatiinanga banyaga ebiitu mu bitehere bya balabe baawe. Abasinde abo bombi baali basaani ba Rimooni ohunwa mu hibuga Bbeerosi. Era baali bomu hiha hya Bbenjamini. Bbeerosi hyali hirala hu bibuga ebyomu twale lya Bbenjamini

³ olwohuba abaatu b’e Bbeerosi baduluma banwa mu hibuga ehyo batiina bamenya e Gitayiimu eyi bali ng’abagwira n’ohwola olwa leero luno.

⁴ Ow’olulyo lwa Sawulo owundi gaali nje Mefibboseesi omusaani wa Yonasaani. Mefibboseesi oyo gaali n’emyaha etaanu aya Sawulo ni Yonasaani bafira. Omulesi wuwe ni ganulira amanuliro ohunwa e Yezireeli aganamba hu hufa hwawe, gamudunda ng’aduluma ni naye ohumunonia. Aye olw’owangu owugaalimo, omwana gamununuha gagwa naasi gabbwagiha amagulu, ng’alemala.

⁵ Rekabbu ni Bbaana abasaani ba Rimooni basimbuha batiina ewa Yisibboseesi nga boola hu saawa mukaaga ejomu muusi, bamutuuhira n’anjumulaho.

⁶ Bengira mu hisenge hihye ni beholesa oti benda hubugula engaano, nga bafumita Yisibboseesi mu hida afa, nga bahena beyibaano batiina.

⁷ Bengira mu nyumba, Yisibboseesi n’anyuhire hu buliri mu hisenge hihye. Ni bahena ohumwita, bamutemaho omutwe batiina ni nagwo. Nga bagenda owiire wosiwosi, babitira mu ngira eyomu hiiho hya Yoludaani.

⁸ Baginga omutwe gwa Yisibboseesi bagunjirira Dawudi e Kebbulooni nga bamuloma baati, “Omutwe gwa Yisibboseesi omusaani wa Sawulo omusigu wuwo owagesyaho ohuhwita, ngoguno! Olwaleero MUSENGWA gesasuye Sawulo n’olulyo lulwe hulwa habaha musengwa yange.”

⁹ Nga Dawudi agobolamo mu Rekabbu ni Bbaana mugandawe abasaani ba Rimooni ohunwa Bbeerosi ati, “Mu butuufu ng’olu MUSENGWA ali nj’omwene bulamu, oyo owumbihiisye mu bigosi byosibyosi,

¹⁰ omuutu ni gaaja gandomera amanuliro g'ohufa hwa Sawulo, gajeega ati gandeteeye amanuliro amalanji. Aye namujamba namwitira e Zikilagi. Era ogwo nj'omuhemba ogunamuja olw'amanuliro gage ago.

¹¹ Olw'ehyo, enywe abahosi b'ebibi omwitire omuutu anjumaaho musango era abaaye mu nyumba yiye n'anenyuhire hu buliri wuwe, nja hubegalula olw'amafugi gage mbatuse hu hyalo huno."

¹² Nga Dawudi alagira abasirikale babe beeta Rekabbu ni Bbaana. Babatemaho emihono n'amagulu, nga bananiha ebibudubudu byawe hu tulo w'ehidiba hyomu Kebbulooni. Aye banamba omutwe gwa Yisibboseesi bagusiha mu higombe hya Abbuneeri e Kebbulooni.

5

Dawudi afuuha habaha wa Yisirayiri

¹ Ng'ano ebiha byosibyosi ebya Yisirayiri bitiina eyiri Dawudi e Kebbulooni nga bamuloma baati, "Huli b'olulyo lulala ni neewe.

² Mu hiseera ehi Sawulo gabeeramo habaha weefe, ndiwe owatangiiranga Abayisirayiri mu lutalo. Era MUSENGWA gahuloma ati, 'Oja hutangirira abaatu bange Abayisirayiri era oja hufuuha mujugi waawe.'

³ Abatangirisi ba Yisirayiri bosibosi ni batiina e Kebbulooni eyaali Habaha Dawudi, nga habaha ahola endagaano ni nabo mu moni ja MUSENGWA era nga bamujuhaho amafuta bamufuula habaha wa Yisirayiri.

⁴ Dawudi gafuuha habaha n'anjesa emyaha adatu era ganuga emyaha ane.

⁵ Ni gaali e Kebbulooni ganuga e Buyudaaya emyaha musanvu n'emyesi mukaaga. Ni gaali mu Yerusaaumu ganuga Yisirayiri yosiyosi ni Yuda emyaha adatu nedatu.

Dawudi anangula Yerusaaumu

⁶ Habaha n'abasirikale babe batiina balumba Abayebbusi abaali ni bamenya mu Yerusaaumu. Ng'Abayebbusi baloma Dawudi baati, "Sooja husobola hwingira muno. Era wayire hwandibaaye banofu oba baleme siwahasobooye hwingira mu hibuga hino."

⁷ Aye Dawudi ganamba Sayuuni ehibuga ehisitirire n'amaani, nga baaja bahiranga baati ehibuga hya Dawudi.

⁸ Nga hu ludaalo olwo, Dawudi aloma abasirikale babe ati, "Ohwita Abayebbusi hiisi muutu ali n'ohubita mu mwombe gw'amaaji geete abanofu n'abaleme aba Dawudi gacaawa." Ano pananjwa endoma eyiri yiiti, "Abanofu n'abaleme sibaja hwingira mu nyumba ya MUSENGWA."

⁹ Nga Dawudi amenya mu hibuga ehyo, ng'ahitaho esiina ati, "Ehibuga hya Dawudi." Era gatongola ehibuga bunyaaha bajuha eroba mugati ni balibungihya ohweswanigirisa.

¹⁰ Era Dawudi geyongera ohuba ow'amaani bugali olwohuba MUSENGWA Hatonda Omwene Manje gaali njalala ni naye.

¹¹ Ng'ano Hiramumu habaha w'e Tiiru anjindhira Dawudi abaatu, amujeeesa n'embaawo ej'emitumba n'ababaaji n'abatongolera amabaale nga batongolera Dawudi olubiri.

¹² Ehyo hyaleetera Dawudi ohutegeera ati MUSENGWA amunywaniisye nga habaha wa Yisirayiri era gafuula obunugi buwe ohuba w'amaani hu lw'abaatu babe Abayisirayiri.

¹³ Oluvanyuma lwa Dawudi ohunwa e Kebbulooni gatiina mu Yerusaalemu, galeeta abahasi n'abahasi abandi bangi era gasaala abaana abaseere n'abahaana.

¹⁴ Era abaana aba gasaalira e Yerusaalemu baali nje: Samuwa ni Sobbabbu ni Nasani ni Sulemaani

¹⁵ ni Yibbuhaari ni Elisuuwa ni Nefegi ni Yafiya

¹⁶ ni Elisaama ni Eliyaada ni Elifeleeti.

Dawudi anangula Abafirisuuti

¹⁷ Abafirisuuti ni banulira baati Dawudi baali bamujuhireho amafuta ohufuuha habaha wa Yisirayiri, batiina ohumwendula bamunjambe. Aye Dawudi gahigwamo ng'atiina mu pungulu.

¹⁸ Abafirisuuti batiina bamalaala mu hiiho ehi balanga baati Refayiimu.

¹⁹ Nga Dawudi gebuusa hu MUSENGWA ati, "Numbe Abafirisuuti? Oja hubanjaayo mu mihono jange?"

Nga MUSENGWA amugobolamo ati, "Tiina, mu butuufu nja hunjaayo Abafirisuuti mu mihono jijo."

²⁰ Ng'ano Dawudi atiina e Bbaali Peraziimu, ng'eyo anangula Abafirisuuti. Ng'aloma ati, "Hy'olu maaji gawaagala gabbwaga anjaatu, ni MUSENGWA yeesi abbwagire abalabe bange ni gatambisa ese." Ng'ehifo ehyo bahitaho esiina baati Bbaali Peraziimu*.

²¹ Abafirisuuti baduluma balehano abahatonda baawe nga Dawudi n'abasirikale babe bababbedano.

²² Nga nindi Abafirisuuti oluvanyuma lw'ehiseera bagaluhayo bamalaala mu hiiho hy'e Refayiimu.

²³ Nga Dawudi gebuusa hu MUSENGWA. Nga MUSENGWA amuloma ati, "Otaniinaniina bulunamu aye beswanigirise obanjwere enyuma mu moni w'emisaala emitugunda.

²⁴ Onanjulira ejanjaasi mu misaala emitugunda oti basirikale bahumba, balumbe mangumangu olwohuba aho haja huba habonero ohulaga ti MUSENGWA ahutangiririyeemo ohuwulungula Abafirisuuti."

²⁵ Nga Dawudi ahola ng'olu MUSENGWA gamulagira, ng'atiina awulungula enje ly'Abafirisuuti ohunjwera e Geebba ohwola e Gezeri.

6

Banjira Esanduuku y'Endagaano e Yerusaalemu

¹ Lulala Dawudi gahumbaania njalala abasinde emitwalo edatu Abayisirayiri abatobole njosinosi.

² Nga Dawudi atiina ni nabo e Bbaale mu Buyudaaya* ohutusayo Esanduuku ya Hatonda bayireete mu Yerusaalemu. Esanduuku eyo yaaliho esiina lya MUSENGWA Omwene Manje owihala njagati wa bakerubbi abali hu Sanduuku eyo.

³ Nga banjamba Esanduuku ya Hatonda bayita hu higaali hy'embalaasi ehinyaaha bayitusa mu nyumba ya Abbinadabbu eyaali hu lusozi. Wuuza ni Ahiyo abasaani ba Abbinadabbu baali nj'abalabirira ehigaali ehyo.

⁴ Ahiyo gatangiriramo Esanduuku ya Hatonda.

⁵ Dawudi n'Abayisirayiri bosibosi baali mu husanjalya ni bahina n'amaani gaawe gosigosi mu moni ja Musengwa, ni bemba era ni bahubba agatongooli n'obutongooli n'etambulini n'ebitaasa ni bafuunja n'esaasi.

* **5:20 5:20** Bbaali Peraziimu hitegeesa Musengwa abbwagano abalabe. * **6:2 6:2** Oba e Kiriyaasi Yeyariimu.

⁶ Ni boola mu hifo hya Nakoni aña basiritirira engaano, esaame jegumula nga Wuuz a namba hu Sanduuku ya Hatonda yitagwa.

⁷ Aye MUSENGWA galunira Wuuz olw'ehikolwa ehi gahola ohuyinambaho. Olw'ehyo Wuuz gafira aña n Sanduuku ya Hatonda.

⁸ Nga Dawudi aluna olwohuba Musengwa galunira Wuuz. Era ohunwa hulwo, ehifo ehyo bahituuma esiina baati Preezi Wuuz† n'ohwola olwa leero luno.

⁹ Hu ludaalo olwo Dawudi galya MUSENGWA ng'aloma ati, "Esanduuku ya MUSENGWA yinahanjoleho yiitye?"

¹⁰ Ng'asalaño ohutanira Sanduuku ya MUSENGWA mu hibuga hya Dawudi ne gacuusa gayinira mu mago ga Obbedi Edomu ohunwa mu hibuga hy'e Gaasi.

¹¹ Ng'Esanduuku ya Hatonda yimenya mu mago ga Obbedi Edomu ow'e Gaasi ohuhena emyesi edatu, nga niye n'abomu mago gage bosibosi MUSENGWA abana ekabi.

¹² Balomera Habaha Dawudi baati, "MUSENGWA anaaye amago g'Obbedi Edomu ko nahiisi hiitu hihye ekabi olw'Esanduuku ya Hatonda." Dawudi ganamba engira gatiina ewa Obbedi Edomu ganira Esanduuku ya Hatonda mu hibuga hya Dawudi n'esangaalo.

¹³ Ababbeeda Esanduuku ya MUSENGWA ni baali ni bahagendaho amagulu mukaaga, nga Dawudi anaayo enombe ebunwa n'enyana esaava ng'enongo.

¹⁴ Dawudi gaahina n'amaani gosigosi mu moni ja MUSENGWA ni gambaaye efodi eya laasi.

¹⁵ Dawudi n'Abayisirayiri bosibosi banira Esanduuku ya MUSENGWA mu Yersaalemu ni bahayaana olw'esangaalo era ni bafuuna n'amagwala.

¹⁶ Esanduuku ya MUSENGWA ni yaali ni yingira ehibuga hya Dawudi, Mikaali omuhaana wa Sawulo galengehesa mu dinisa. Ni gabona Habaha Dawudi n'ahina era n'atuuma olw'esangaalo, gamujeregera mu mwoyo.

¹⁷ Banira Esanduuku ya MUSENGWA nga bayitengeha mu weema eyi Dawudi gayitegehera. Nga Dawudi ana Hatonda enongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha ko n'ebirabo eby'ohutabagana.

¹⁸ Dawudi ni gahena ohunaayo enongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha ko n'ebirabo eby'ohutabagana, ng'asabira abaatu ekabi mu siina lya MUSENGWA Omwene Mane.

¹⁹ Ng'ano ana bosibosi emere, hiisi musinde n'omuhasi mu Yisirayiri gamuna omugaati n'ehifi hy'enyama enjohye n'ehitole hy'omuzabbibu ogubahalire bahena bagunuula. Nga hiisi muutu gagamayo ewuwe.

²⁰ Dawudi ni gagamayo ewuwe ohusabira abomu mago gage ekabi, Mikaali omuhaana wa Sawulo, gatula ohumwaganira ng'amuloma ati, "Nga habaha wa Yisirayiri geswahiise olwa leero ohweyambulira mu moni j'abahaana abaneeresa, gaba hy'omunubeebe!"

²¹ Nga Dawudi agobola mu Mikaali ati, "Mbaaye kinira nje MUSENGWA owaleha lataawo oba omuutu yesiyesi ohunwa mu nyumba yiye, gaatobola ohutangirira abaatu babe Abayisirayiri. Olw'ehyo, nja husanjalihisya mu moni ja MUSENGWA oyo.

²² Nja hweyongera ohweswasa n'ohuhiraho ano. Aye abahaana ab'olomaho abo, baja huupa enono."

²³ Era Mikaali omuhaana wa Sawulo, sigasuna hu mwana yesiyesi ohwola olu gafa.

† 6:8 6:8 Preezi Wuuz hitegeesa ohubaluhaño hw'olutalo hu Wuuz.

7

Ehisuubiso hya Hatonda eyiri Dawudi

¹ Habaha Dawudi ni gahena ohusenga mu lubiri lulwe era MUSENGWA n'amunjaaye emiyaaya n'anuma musigu yesiyesi amuhiyaania,

² galoma naabbi Nasani ati, "Ese nana menyire mu lubiri oluhoono olw'emitumba aye Esanduuku ey'Endagaano ya Hatonda yiri mu weema."

³ Nga Nasani agobola mu habaha ati, "Tiina mu moni ohole ehi mwoyo gugwo gujeega ohuhola olwohuba MUSENGWA ali njalala ni neewe."

⁴ Aye mu wiire oweene owo MUSENGWA galoma Nasani ati,

⁵ "Tiina olome Dawudi omunjeeresa wange oti, 'MUSENGWA aloma ati, Sindiiwe oja hutongolera enyumba omwohumenyanga.

⁶ Ohunwa olu natusa Abayisirayiri e Misiri ohwola olwa leero luno, simenyangaho mu nyumba. Hiisi ana tiinire mbaaye mu weema.

⁷ Hiisi ana tiinire n'Abayisirayiri nanuma olu ndomangaho omunugi waawe yesiyesi oyu nataho ohulabirira abaatu bange ti, "Lwahiina siwutongolera nyumba enyene epoono ey'emitumba?"

⁸ "Naahani tiina olome Dawudi omunjeeresa wange oti, 'MUSENGWA Omwene Manje aloma ati, Nahutusa hu gw'ohwayanga etaama nahufu-ula omunugi w'abaatu bange Abayisirayiri.

⁹ Mbaaye ni neewe hiisi ano otiina era panguuye abalabe babo bosibosi. Era nja huhufuula omuutu ow'efuma hya bandi ab'amaani hu hyalo.

¹⁰ Naana abaatu bange Abayisirayiri ehifo hyawe an'ohumenyanga ni nanuma abanamba hu muhono. Abahosi b'ebibi sibaja hugobolayo hubatyakirira ng'olu baahola mu hutandiha

¹¹ era po babaaye ni babahola ohunwa olu nabaana abatangirisi ohunuga abaatu bange Abayisirayiri. Nja huhuana emiyaaya.

"Kusuubisa ohuhuna abanugi mu mago gago.

¹² Endaalo jijo ej'ohuba hu hyalo ni jiriba ni jinoooyeho, ndinyosa mulala hu baana babo owomu tumbu jijo, aja huhusikira era nja hunywaniana owahabaha wuwe.

¹³ Oyo nj'alitongolera enyumba era nja hunywaniana etebe ey'obunugi buwe emirembe n'emirembe.

¹⁴ Nja huba semwana era yeesi aja huba mwana wange. N'aja huholanga ehibi, nja humuhangavulanga hy'omusaaye.

¹⁵ Sinja hulehera ohumwenda bugali ng'olu natusa obuhoda wange hu Sawulo owahusooka ohuba habaha.

¹⁶ Olulyo lulwo n'owahabaha wuwo buja huba w'emirembe n'emirembe. Era etebe yiyo ey'obunugi yijahuba y'emirembe n'emirembe.' "

¹⁷ Nga Nasani alomera Dawudi ebiitu ebyo byosibyosi ebi Hatonda gamuhwehulira.

Esaala ya Dawudi

¹⁸ Ng'ano Habaha Dawudi gengira mu Weema gehala mu moni ja MUSENGWA ng'aloma ati,

"O MUSENGWA Omwene Bunangi, ko ndiise ani era abomu mago gange ko mbabaani ohutuholera ebyo byosibyosi?

¹⁹ O MUSENGWA Omwene Bunangi oti hani ehyo sihihena, osuubihiise ohuholera ab'olulyo lw'omunjeeresa wuwo ebiitu mu moni eyo. Eyo nj'engeri yiyo eyi onambamo abaatu, O MUSENGWA Omwene Bunangi?

²⁰ “OMUSENGWA Omwene buᅇangi, hiina ehindi ehi ese Dawudi panga ohuloma? Ewe omanyire omuᅇeresu wuwo.

²¹ Olw’ehibono hihyo era n’olwohwenda huhwo, oholire eby’amaani ebyo byosibyosi olw’ohwenda osomesu ese omuᅇeresu wuwo.

²² “Ng’oli w’amaani, O MUSENGWA Omwene buᅇangi! Naᅇuma ali hy’ewe era naᅇuma Hatonda owundi ohutusaho ewe ng’olu baatulomera.

²³ Era mbabaani abali hy’abaatu babo Abayisirayiri? Egwanga erala hu hyalo eri Hatonda ganunula ohuba babe hu wuwe era n’ohweholera esiina. Waahola ebyamaliholiho ebyenunᅇisa, wabbinga amawanga n’abahatonda baawe ohunweraᅇo abaatu babo aba wanunula ohunwa e Misiri.

²⁴ Watobola Abayisirayiri ohuba baatu babo emirembe n’emirembe era MUSENGWA wafuuha Hatonda waawe.

²⁵ “Naahani MUSENGWA Hatonda yoheresu ebisuubiso ebiᅇamba hu ese omuᅇeresu wuwo n’olulyo lwange emirembe n’emirembe. Hola ng’olu osuubihise

²⁶ ko efuma ly’esiina liryo libe ly’emirembe n’emirembe. Era abaatu baja huloma baati, ‘Musengwa Omwene Maᅇe nᅇe Hatonda wa Yisirayiri.’ Era olulyo lwa Dawudi omuᅇeresu wuwo luja hweyongera emirembe n’emirembe.

²⁷ “O MUSENGWA Omwene Maᅇe Hatonda wa Yisirayiri, ohwehuliiye omuᅇeresu wuwo oti oja hufuula ab’olulyo lulwe bahabaha. Kale ehyo hiᅇaaye omuᅇeresu wuwo obugumu ohunᅇaayo esaala yino.

²⁸ O MUSENGWA Omwene Buᅇangi, oli Hatonda. Ebibono bibyo byesigiha era osuubihise omuᅇeresu ebiitu ebiraᅇi ebyo.

²⁹ Kale leha hihusangaase ohunᅇa olulyo lw’omuᅇeresu wuwo ekabi lweyongere ohuba luhoda mu moni jiᅇo olwohuba ewe MUSENGWA Omwene Buᅇangi olomire era ekabi jiᅇo jija huba hu lulyo lwange emirembe n’emirembe.”

8

Obuᅇangusi wa Dawudi

¹ Oluvanyuma Habaha Dawudi gasoola n’Abafirisuuti gabaᅇangula. Ng’anᅇira ehibuga Mesegama.

² Ng’anᅇo Dawudi asoola n’Abamowaabbu nga boosi abaᅇangula, ng’alagira abasirikale baawe ohulambaala naasi mu nyiriri edatu. Gapima enyiriri edatu ng’alagira babeeta enyiriri ebiri ng’alehaᅇo olunyiriri lulala. Nga bafuuha beedu babe era nga bamuᅇanga omusolo.

³ Dawudi gasoola era gaᅇangula ni Hadadezeri omusaani wa Rehobbu era habaha w’e Zoobba olu gatiina ohutongosa obuᅇugi buwe ohubita hu salo y’olwabi Yufuleeti.

⁴ Dawudi gamuᅇaho abasirikale lukumi nalusanvu abagendera hu mbalaasi n’abasirikale ab’amagulu emitwalo ebiri. Gasala embalaasi josijosi emisina johu magulu galehaᅇo eᅇo jonene eᅇ’ohuhwesa amagaali cikumi.

⁵ Abaatu bomu gwanga ly’Alaamu ohunwa e Damasiko batiina ohuyeeda Hadadezeri habaha w’e Zoobba, nga Dawudi abulungula abasirikale baawe emitwalo ebiri n’ekumi ebiri.

⁶ Ng’anᅇo ataayo ekambi j’abasirikale babe mu wahabaha w’Abalaamu mu hibuga hy’e Damasiko era nga bafuuha beedu babe nga bamusasulanga omusolo. MUSENGWA gaᅇa Dawudi obuᅇangusi hiisi ana gatiinanga ohusoola.

⁷ Dawudi ganyaga engabo ej'ezaabbu ejaali eja bahungu ba Hadadezeri ng'ajinjira e Yerusalemu.

⁸ Ganjira ebihomo bingi ohunwa mu hibuga hy'e Bbeeta ni Bberosaayi ebyali njaasi w'obunugi wa Hadadezeri.

⁹ Tooyi habaha w'e Hamasi ni ganjulira ati Dawudi ananguuye ene lyosiryosi erya Hadadezeri,

¹⁰ ng'atuma Yolamu omusaani wuwe eyiri Habaha Dawudi ohumuheesaho n'ohumwisuusa ohunjirirania Hadadezeri gamunangula. Hadadezeri oyo gaali musigu wa Tooyi ni banuuna hunjirirana. Yolamu ganjirira Dawudi ebirabo ebya hiisi ngeri eby'ezaabbu n'efeeza n'ebyehihomo.

¹¹ Habaha Dawudi ganjaya ebirabo ebyo ebi bamuleetera eyiri MUSENGWA ko n'efeeza n'ezaabbu ebi ganyaga hu mawanga gala gosigosi aga ganangula.

¹² Amawanga ago ngagano: Edomu ni Mowaabbu n'Abamooni n'Abafirisuuti n'Abameleki. Ganjaya n'ebirabo ebi ganyaga hu Hadadezeri omusaani wa Rehobbu habaha w'e Zoobba.

¹³ Era Dawudi gafuma oluvanyuma lw'ohugobola ni geetire ab'olulyo lw'Edomu omutwalo mulala nakanaana mu hiiho ehi balanga baati Cumbi.

¹⁴ Nga Dawudi ata ekambi j'abasirikale babe mu Edomu mwosimwosi. Era ng'obolulyo lw'Edomu bosibosi bafuuha beedu babe. MUSENGWA ganja Dawudi obunangusi hiisi ana gatiinanga ohusoola njojosi.

Abahungu ba Dawudi

¹⁵ Dawudi ganjuga Yisirayiri yosiyosi n'aholeranga abaatu babe bosibosi ebiitu eby'amazima era n'atehubbira.

¹⁶ Yowaabbu omusaani wa Zeruyiya nj'owaali omuduumisi w'ene ahienaho. Yokosofaati omusaani wa Ahiluudi nj'owabihanga ebinandiiho.

¹⁷ Zadooki omusaani wa Ahituubbu ni Ahimeleki omusaani wa Abbiyasaali nj'abaali abasengi ba Hatonda, Serayiya gaali munandiisi.

¹⁸ Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada nj'owaali omuduumisi w'abahuumanga habaha. Abasaani ba Dawudi baali bani b'amagesi.

9

Dawudi anambira Mefibboseesi ehyere

¹ Lulala Dawudi gabuusa ati, "Nahiriyo omuutu mu lulyo lwa Sawulo ahiiri omulamu oyu sobola ohulaga ehyere olwa Yonasaani?"

² Naliyo omuoneera wa Sawulo ni bamulanga baati Ziibba. Ng'ano bamulanga atiina eyiri Dawudi. Nga habaha amubuusa ati, "Ndiwe Ziibba?"

Ng'amugobolamo ati, "Mubbala, ndiise."

³ Nga habaha amubuusa ati, "Naliyo omuutu yesiyesi mu lulyo lwa Sawulo ahiiriyo nahamulaga ehyere?"

Nga Ziibba amugobolamo ati, "Eriyo omusaani wa Yonasaani aye muleme w'amagulu."

⁴ Nga habaha amubuusa ati, "Ali neena?"

Nga Ziibba amugobolamo ati, "Ali mu mago ga Makiri omusaani wa Amiyeeli e Lodebbari."

⁵ Ng'ano Habaha Dawudi atuma abaatu batiina e Lodebbari mu mago ga Makiri omusaani wa Amiyeeli bamuleeta.

⁶ Mefibboseesi omusaani wa Yonasaani era omwijuhulu wa Sawulo ni gatiina eyiri Dawudi, gahubba amafuha mu moni jije ohulaga ati amunja enono.

Nga Dawudi amubuusa ati, “Ndiwe Mefibboseesi?”

Ng’amugobolamo ati, “Mubbala, ndiise.”

⁷ Nga Dawudi amuloma ati, “Otatya. Hu lwa lataawo Yonasaani, nja huhunja eroba eryali erya Sawulo sehulu wuwo. Era oja huliiranga njalala ni neese hu hiinjulo.”

⁸ Nga Mefibboseesi nindi ahubba amafuha aloma ati, “Lwahiina wumbudabuda, ese ali hy’embwa efu?”

⁹ Nga habaha alanga Ziibba omunjeeresa wa Sawulo amuloma ati, “Paaye omwijuhulu wa musengwawo hiisi hiitu ehyali ehya Sawulo n’amago gage.

¹⁰ Ewe n’abaana babo ko n’abajeeresa babo munaalimenga mwirowa lya Sawulo musengwawo nga mubaleetera amakungula babe n’emere. Aye Mefibboseesi omwijuhulu wa musengwawo analyenga ni neese hu hiinjulo.” Ziibba gaali n’abaseere ehumi n’abataanu n’abajeeresa abiri.

¹¹ Nga Ziibba aloma habaha ati, “Ow’ejono musengwa, nja huhola hiisi ehi wundoma ohuhola.” Era Mefibboseesi gehalanga hu hiinjulo hirala ni Dawudi oti hani gaali mulala hu basaani ba habaha.

¹² Mefibboseesi gaali n’omusaani omunjere ni bamulanga baati Mika. Era abaatu bosibosi abomu mago ga Ziibba bafuuha bajeeresa ba Mefibboseesi.

¹³ Mefibboseesi gamenyanga mu Yerusaalemu olwohuba galyanga hu hiinjulo hirala ni habaha ne gaali muleme wa magulu gombi.

10

Dawudi anangula Abamooni n’Abalaamu

¹ Ebyo ni byanjwa, Nahasi habaha w’Abamooni ng’afa. Ng’omusaani Hanuni agobola mu magulu gage nga habaha.

² Nga Dawudi aloma ati, “Nja huba n’ehyere eyiri Hanuni omusaani wa Nahasi, ng’olu semwana gandaga ehyere.” Olw’ehyo Dawudi gatuma abahwenda ohuja ohumubonaho olw’ohufirwa semwana.

Aye abahwenda abo ni boola mu hyalo hy’Abamooni,

³ abahungu b’Abamooni baloma Hanuni musengwa yaawe baati, “Onyega oti Dawudi atumire abasinde bano olw’ohunja lataawo ejono n’ohuhusasira olw’ohufirwa? Dawudi sabanjindihire hwetegeresa n’ohuheeta ehyalo hyefe bahene batusoose?”

⁴ Nga Hanuni anamba abahwenda ba Dawudi abo, ng’ababegaaho amalefu hu luuyi lulala, ng’ahena asala hu byambalo byawe na madaho ng’ahena abaseebula bagameyo.

⁵ Ni balomera Dawudi ehyali ni hyolire hu basinde abo, gabatumira abaatu ohubaloma baati, “Musooke musigale e Yeriko ohwola olu malefu genywe galihena ohuhula konyo mugobole.”

⁶ Abamooni ni bategeera baati baali bafuuye Dawudi musigu waawe, bapangisa abasirikale Abalaamu ab’amagulu emitwalo ebiri ohunja e Bbesi Rehobbu n’e Zoobba ni habaha ow’e Maaka n’abasirikale lukumi era nga bapangisa n’abandi omutwalo mulala n’ekumi ebiri ohunja e Tobbu.

⁷ Ebyo ni byagwa Dawudi mu hutwi, gaatuma Yowaabbu n’enje lyosiryosi ohutiina ohusoola n’Abamooni.

⁸ Ng’Abamooni banwayo beteega hu ngira eyingira mu hibuga hyawe ehibbala ehi balanga baati Raabba. Aye Abalaamu ohunja e Zoobba n’e

Rehobbu n'abasirikale ohunwa e Tobbu n'abe Maaka, baali bonene mu hirafu.

⁹ Yowaabbu ni gabona abalabe ni bamulumba ni banwera mu moni n'egongo, nga getobosa mu basooli ba Yisirayiri abasinga amaani, ng'abaloma ohuwaagala Abalaamu.

¹⁰ Ng'abasooli abasigala, baba n̄aasi w'owuduumisi wa Abbisaayi mugandawe, nga nibo balumba Abamooni.

¹¹ Nga Yowaabbu aloma Abbisaayi ati, "Singa obona Abalaamu ni basinga amaani, wuuja wanjeeda. Aye Abamooni banaba ni bahusinga amaani, nja huuja kuyeede.

¹² Guma omwoyo, husoolerere abaatu beefe n'ebibuga bya Hatonda weefe. MUSENGWA aja huhola ehi abona ati nj'ehirani mu moni jije."

¹³ Ng'ano Yowaabbu n'abasirikale aba gaali ni nabo balumba Abalaamu, ng'Abalaamu banyalagata embiro.

¹⁴ Abamooni ni babona Abalaamu ni baduluma, nga boosi banyalagata embiro hu Abbisaayi besweka mu hibuga. Ng'ano Yowaabbu gagamayo e Yerusaalemu anwa mu husoola n'Abamooni.

¹⁵ Abalaamu ni babona baati Abayisirayiri babananguuye, behobaana baaja n̄alala nindi.

¹⁶ Nga Hadadezeri atumisa Abalaamu abaali engereha w'olwabi Yufuleeti batiina e Helamu, Sobbaki omuduumisi w'ene lya Hadadezeri n'abatangiriiye.

¹⁷ Ni hyagwa Dawudi mu hutwi, gasoloosa Abayisirayiri bosibosi, ng'abasomoha olwabi Yoludaani batiina e Helamu. Abalaamu balumba Dawudi ng'ano olutalo lutandiha.

¹⁸ Aye Abalaamu nindi baduluma Abayisirayiri. Hu olwo Dawudi geeta abafugi b'amagaali lusanvu n'abasirikale abagenda n'amagulu emitwalo ene ni Sobbaki omuduumisi w'ene lyawe yeesi galutiiniramo.

¹⁹ Abahabaha abaali ni bali n̄aasi wa Hadadezeri ni babona Abayisirayiri ni babananguuye, bahola endagaano n'Abayisirayiri nga baba n̄aasi waawe.

Olw'ehyo, Abalaamu baleherano ohweyingisa mu huyeeda Abamooni nindi.

11

Dawudi ni Bbasuseebba

¹ Mu hiseera ehi omuloofe gumereramo, ana bahabaha bateranga ohutiina ohusoola etalo, Dawudi ganindiha Yowaabbu n'abahungu babe ko n'ene ly'Abayisirayiri lyosiryosi. Basihiirisa Abamooni era beswanigirisa n'ehibuga Raabba. Aye Dawudi niye gasigala e Yerusaalemu.

² Lulala ehy'egulo, Dawudi genyoha ohunwa mu buliri n'ahenire ohunumulaho, gatiina namugulu w'enyumba mu lubiri lulwe. Ni gaali namugulu hu nyumba, galengera omuhasi n'asaaba. Omuhasi oyo gaali munjoono bugali.

³ Nga Dawudi atuma omuutu atiineyo afaanie omuhasi oyo nj'ani. Ng'omuutu oyo atiina era ng'agobolayo amulomera ati, "Omuhasi oyo nje Bbasuseebba omuhaana wa Eliyaamu era muha Wuriya Omuhiiti."

⁴ Nga Dawudi atuma abahwenda ohumuleeta. Gatiinayo nga Dawudi anenyuha ni naye. Omuhasi gaali gahanwanga mu songa. Ni bahena, nga gagamayo ewuwe.

⁵ Ni n̄abitanjo ahaseera, ng'omuhasi ahifaania n'ali hida ng'anjindihira Dawudi obuhwenda ati, "Ndi hida."

⁶ Nga Dawudi anjindihira Yowaabbu obuhwenda namuloma ati, “Peerese Wuriya Omuhiiti.” Nga Yowaabbu anjindiha Wuriya atiina.

⁷ Wuriya ni goola, nga Dawudi amubuusa embeera eyi Yowaabbu gaalimo n’embeera eyi basirikale baalimo ko n’engeri eyi lutalo lwali ni lutiinamo.

⁸ Nga Dawudi aloma Wuriya ati, “Serengeta otiine ewuwo onjuumuleho.” Nga Wuriya anjwa mu lubiri atiina. Nga habaha amuloosaho ehirabo.

⁹ Aye Wuriya sigoola yingo wuwe, ganjenyuha na mulyango gwo lubiri njalala n’abasirikale abahuumanga musengwawe.

¹⁰ Ni balomera Dawudi baati, “Wuriya sigatiinire yi wuwe ng’amubuusa ati, ‘Lwahiina siwatiinire wanjenyuha engo? Ohenire ahamanga n’otaba njango.’ ”

¹¹ Nga Wuriya aloma Dawudi ati, “Esanduuku y’Endagaano n’Abayisirayiri n’abaatu ohunwa mu Buyudaaya bamenya mu weema, ni Yowaabbu musengwa yange n’abasirikale babe banjenyuha mu hirafu. Olw’ehyo ese sisobola hutina engo ndye, nywe era penyuhe n’omuhasi wange. Mu butuufu ng’olu ohiiri mulamu, sinja huhola ehiitu hyehyo.”

¹² Nga Dawudi amuloma ati, “Sigala njano olwa leero lwosi, olwejo nja huhwagamya.” Olw’ehyo Wuriya gasigala mu Yerusaalemu endaalo ebiri.

¹³ Dawudi ganirisa Wuriya ohulya ni naye ehy’egulo era gamuna eby’ohunywa bingi, gameera. Aye Wuriya sigagama yi wuwe gatula gatiina ganjenyuha hu mukeeka gugwe mu hisenge hy’abahuumi b’olubiri.

¹⁴ Ni wahya mu mugamba, Dawudi ganandihira Yowaabbu ebbaluna ng’ayina Wuriya amunjirira.

¹⁵ Mu bbaluna eyo ganandihamo ati, “Namba Wuriya omute anjatu anj ohusoola ohw’amaani hunyinyitiye, ohene omulehe bamwite.”

¹⁶ Kale Yowaabbu ni geswanigirisa ehibuga Raabba galoma Wuriya ohutiina mu hifo ehyalimo abalabe abahira ohuba ab’amaani.

¹⁷ Abasirikale bomu hibuga ehyo ni baatula ohusoola n’ene lya Yowaabbu, beeta balala hu basooli ba Dawudi era Wuriya Omuhiiti yeesi galutiiniramo.

¹⁸ Nga Yowaabbu anjindihira Dawudi omuhwenda n’amulomera byosibyosi ebyali mu lutalo.

¹⁹ Gahuutira omuhwenda ati, “Onahena ohulomera habaha engeri eyi lutalo lutiiniremo,

²⁰ obusungu bunjagire ohunamba habaha gahubuusa ati, ‘Lwahiina mwigereeye huupi n’ehibuga ni musoola? Simwahimanya muuti basobola ohulasa obusaale ni basiziira hu hiteepe babahubba?

²¹ Nj’ani oweeta Abbimereki omusaani wa Yerubbeseesi? Simuhasi owadanya olubaale olu baseeraho ohunwa namugulu w’ehiteepe gafiira e Tebbesi? Lwahiina mwigereeye huupi n’ehiteepe?’ Ogobolangamo oti, ‘Omuneeresa wuwo Wuriya Omuhiiti yeesi galutiiniyemo.’ ”

²² Ng’omuhwenda atiina. Ni goola ng’alamera Dawudi byosibyosi ebi Yowaabbu gamutuma ohuloma.

²³ Omuhwenda galomera Dawudi ati, “Abalabe batuhirire amaani batula batulumba mu hirafu aye hwababbinga hwaboosa hu mulyango gw’ehibuga.

²⁴ Nga batulasa obusaale ni bunjera namugulu w’ehiteepe. Balala hu banjeeresa ba habaha bafuuye era hinjiriyemo n’omuneeresa wuwo Wuriya Omuhiiti.”

²⁵ Nga Dawudi aloma omuhwenda oyo ati, “Tiina olome Yowaabbu oti, ‘Ehyo hitahuhenamamo amaani olwohuba soonanga humanya onaafe mu lutalo. Weyongere ohuwaagala ehibuga ohisihiirise.’ Mulomere ebibono ebyo ohumugobosamo amaani.”

²⁶ Muha Wuriya ni ganulira ati wamwe afuuye, gamulira.

²⁷ Ehiseera ehy’ohulira ni hyanwaho, nga Dawudi atuma omuhwenda anjira muha Wuriya mu mago gage afuuha muhasi wuwe era ng’amusaalamo omwana museere. Aye ehi Dawudi gahola, hyasungunasa MUSENGWA.

12

Olugero lwa Nasani n’ohwenenya hwa Dawudi

¹ Nga MUSENGWA atuma Nasani eyiri Dawudi. Nasani ni gatiina anja gaali, gamuloma ati, “Njaliyo abasinde babiri mu hibuga anjaatu. Mulala gaali mujinda owundi n’ali mugadi.

² Omujinda gaali n’etaama n’enombe hibbiryo.

³ Aye omugadi gaali n’ahaana h’etaama ahaluusi aha gagula. Hahulira njalala n’abaana babe. Gahaliisa hahula n’ahanywehesa hu hihopo hihye era ni halya hu mere yiye. Hanjenyuhanga ni naye mu hifuba. Haali oti muhaana wuwe.

⁴ “Lulala omujinda oyo gasuna omugeni. Aye gagaana ohumwitira hu etaama oba enombe jije. Ne ganamba etaama y’omugadi, gaba njeyi amusalira.”

⁵ Nga Dawudi alunjira omusinde owaahola ehiitu ehyo. Era ng’aloma Nasani ati, “Ndayira mu butuufu ng’olu MUSENGWA ali nj’omwene bulamu, omusinde oyo asaana ohufa!

⁶ Era ali n’ohulinjano etaama eyo emirundi ene olw’ohuhola ehiitu hyehyo n’anuma hisa.”

⁷ Nga Nasani aloma Dawudi ati, “Omusinde oyo, ndiwe. MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, ‘Nahujuhaho amafuta obe habaha wa Yisirayiri, nahununula mu mihono ja Sawulo.

⁸ Era nahuja owahabaha wuwe n’abahasi babe. Nahuja obunangi ohunuga Yisirayiri ni Yuda. Obanga hubona ebyo ni bitahena, hani waloma nahwongera.

⁹ Lwahiina wanyooma ebya MUSENGWA wahola ehiitu ehibi ehyo mu moni jije? Wiita Wuriya Omuhiiti olu wamulyonayo eyiri Abamooni bamwita ni wenda ohwegobosa hu muhasi wuwe.

¹⁰ Njaahani wereteeye olutalo hu mago gago emirembe n’emirembe olwohuba waanyooma waanjira muha Wuriya Omuhiiti gafuuha muhasi wuwo.’

¹¹ “Omuutu ohunjwa mu mago gago ameene aja huhuleetera obugosi. Nja huhutusaho abahasi babo mbagabire omuutu owundi ahuli hu nduuhu n’obona, anenyuhe ni nabo omuusi perekete n’omutayeeho emoni.

¹² Wahihola mu ngiso aye ese nja huhihuhola mu muusi perekete Abayisirayiri bosibosi ni babona.”

¹³ Ng’ano Dawudi aloma Nasani ati, “Nabbenga mu moni ja MUSENGWA.”

Nga Nasani amugobolamo ati, “MUSENGWA ahusoninjire ebibi bibyo sooja hufa.

¹⁴ Aye omwana omuseere oyu wasaala, aja hufa olwohuba oleeteeye abalabe ba MUSENGWA ohumunyooma.”

Ohufa hw’omwana wa Dawudi

15 Oluvanyuma Iwa Nasani ohwagama ewuwe, MUSENGWA galwasa omwana oyu Dawudi gasaala mu muha Wuriya.

16 Dawudi gegayirira Hatonda hu lw'omwana oyo. Gasiiba era gatiina mu nyumba ewuwe ganenyuha n̄aasi.

17 Abahungu babe bagesyaho ohumuloma ohwinyoha aye gagaana era gagaana n'ohulya ni nabo emere yosiyosi.

18 Hu ludaalo olwomusanvu, omwana gafa. Aye abahungu ba Dawudi batya ohumulomera baati omwana afuuye olwohuba baloma baati, "Hwaloma ni Dawudi omwana n'ahiirino mulamu gagaana ohutunjulirisa. Sihungu humulomera huuti omwana afuuye. Asobola ohwehola ehiitu ehibi."

19 Aye Dawudi gabona abahungu babe ni banwenweta ng'ategeera ati omwana wuwe afuuye. Nga Dawudi ababuusa ati, "Omwana afuuye?"

Nga bamugobolamo baati, "Afuuye."

20 Nga Dawudi genyoha n̄aasi hwiropa, atiina asaaba ahena geenaha amafuta agahaloosa ng'acuusa engoye atiina mu weema ya MUSENGWA ohumujumirya, nga gagamayo mu lubiri asunga emere, ng'alya.

21 Ng'abahungu babe bamubuusa baati, "Lwahiina webisya otyo? Omwana n'abaaye mulamu obaaye soolya n'osiiba n'olira aye n̄aahani afuuye, winyohire waalya n'ohulya."

22 Nga Dawudi abagobolamo ati, "Omwana ni gaali n'ahiiri mulamu, nasiiba era nalira ni peega ti MUSENGWA asobola ohupambira ehisa galeha omwana wange gaahaba mulamu.

23 Aye n̄aahani omwana afuuye, lwahiina siiba? Sobola ohumulamusa? Nja humulonda emagombe aye niye sasobola hugobola eyi ndi."

Ohusaaliwa hwa Sulemaani

24 Dawudi gagumyagumya omuhasi wuwe Bbasuseebba, ng'anenyuha ni naye ng'asaala omwana museere amuguliha esiina ati Sulemaani. MUSENGWA genda omwana oyo

25 era olwohuba MUSENGWA gamwenda bugali, gatuma naabbi Nasani ohuguliha omwana oyo esiina ati nje Yedidiya*.

Dawudi anamba Raabba

26 Mu hiseera ehyo, Yowaabbu gawaagala hibuga Raabba gasoola n'Abamooni era ng'anamba ehwehero hy'abanugi.

27 Nga Yowaabbu atuma abahwenda eyiri Dawudi bamulomere baati, "Numbire ehibuga Raabba era pambire ehifo omu badaja amaaji.

28 Olw'ehyo humbaania abasirikale bosibosi, olumbe ehibuga ohinambe. Sinenda abaatu bahigulihe esiina lyange."

29 Nga Dawudi ahumbaania abasirikale bosibosi nalala, atiina awaagala ehibuga Raabba, ahinamba.

30 Nga Dawudi awugula ekofira ey'obunugi eyaali hu mutwe gw'ehibbote hya hatonda waawe Moleki. Obusito w'ekofira eyo waali ekilo ng'adatu n'etaanu ej'ezaabbu era ni huliho n'amabaale ag'ebbeeyi. Nga bayambasa Dawudi. Mu hibuga ehyo ganyagamo bingi,

31 gafuula abaatu ba Raabba beedu ohuhola emirimo ni batambisa emisumeeno n'esuluulu n'embasa era gabatambisa n'emirimo ej'ohuhubba amatafaali. Dawudi gahola atyo abaatu bosibosi abomu bibuga by'Abamooni. Ng'ano Dawudi n'ene lirye bagobolayo e Yersaalemu.

* 12:25 12:25 Yedidiya Esiina eryo litegeesa liiti, *Musengwa amwenda*.

13

Amunooni ni Tamali

¹ Oluvanyuma, Amunooni omusaani wa Dawudi genda omuhaana oyu balanganga baati Tamali. Tamali oyo gaali muhaana muḵoono era gaali mbooyo ya Abbusolomu.

² Amunooni gatawana n'ebineego ebyo era goola n'ohulwaala olwa mbooyo oyo Tamali. Tamali gaali sajenyuhangaho n'omusinde era Amunooni n'ahibona ati hyali higosi ohumuḵira.

³ Ne Amunooni gaali ni meeriwe ni bamulanga baati Yonadabbu, omusaani wa Simeeya, muganda ya Dawudi. Yonadabbu oyo gaali mugerengetania bugali.

⁴ Ng'abuusa Amunooni ati, "Lwahiina ewe omwana wa habaha hiisi mu mugamba oba obomboḵaaye? Hiina ehi otasobola hupayiraho?"

Nga Amunooni amugobolamo ati "Negomba Tamali mbooyo ya muganda yange Abbusolomu."

⁵ Nga Yonadabbu amuloma ati, "Tiina hu buliri werwase, lataawo n'anaaje ohuhubonaho, omulome oti, 'Kusunga olome mbooyo yange Tamali, gaaje gategeherenḵo ehy'ohulya. Gategeherenḵo ahamere ni mbona, sobole ohumwebonera omwene ahene gandiise.' "

⁶ Ng'aḵo Amunooni gefundulasa mu buliri oti hani mulwaye. Habaha ni gaaja ohumubona, nga Amunooni amuloma ati, "Kusunga olome mbooyo yange Tamali, gaaje gapiiyire omugaati ogwenjabulo ni mubona, ndyeho mu ngalo jije."

⁷ Nga Dawudi atumisa Tamali mu lubiri ohumuloma baati, "Tiina mu nyumba ya mbooyo Amunooni, omunyiiyireho emere."

⁸ Nga Tamali aḵamba engira atiina ewa mbooyo Amunooni era gamusaḵaana mu buliri. Ng'aḵamba obusyanu abuhanda n'abona, ng'ahena anyiia.

⁹ Ng'aḵamba esaani amwiḵula emigaati. Aye Amunooni gagaana ohulya.

Ng'amuloma ati, "Loma hiisi muutu atule." Era nga bosibosi baḵwano.

¹⁰ Ng'aḵo Amunooni aloma Tamali ati, "Leeta emere ḵano mu hisenge hyange, wundiise." Nga Tamali aḵamba emigaati eji ganyiiya ajiḵirira mbooyo Amunooni mu hisenge hihye.

¹¹ Ne ni gamuḵirira ohulya, gamufuhumira gamuloma ati, "Mbooyo yange, nḵonenyuhe ni neese."

¹² Nga Tamali amugobolamo ati, "Mbe mbooyo yange, otakaka. Ehiitu hyehyo hy'embiho mu Yisirayiri. Otahola ehiitu ehibi hyehyo.

¹³ Ese ndihola tye? Ndyetusaho tye ehiswalo ehyo? Ne baati ewe? Oja huba hy'abahosi b'ebibi abanubeebe mu Yisirayiri yosiyosi. Kusunga olome ni habaha, saaja hungaana huhufumbirwa."

¹⁴ Aye Amunooni gagaana ohumuḵulirisa era olwohuba gaali amusinga amaani, gamuhaha.

¹⁵ Amunooni ni gahena ohukaka Tamali, gamucaawiira erala eby'amaani ebyene. Mu butuufu, ohucaawa ohugamucaawamo, hwasingaho ohwenda ohu gamwendamo. Era ng'amuloma ati, "Yinyoha wupwerenḵo!"

¹⁶ Aye Tamali gamugobolamo ati, "Bbe, ehy'ohusindigirisa hibi bugali n'ohusinga ehiwukolire."

Ne gagaana ohumuḵulirisa.

¹⁷ Ng'alanga omuḵeresasa wuwe amuloma ati, "Tusa omuhasi oyo ḵano, ohene ote hu lwiḵi embaali."

¹⁸ Ng'omuñeeresesa wuwe amutusa ebulafu ng'ahena ata hu lwigi embaali. Tamali gaali gambaaye olugoye olw'ebbeeyi olwohuba ehyambalo hyehyo, nj'ehi bahaana babahabaha abatañenyuhangaho n'omusinde, bambalanga.

¹⁹ Nga Tamali geñaha egohe hu mutwe, ng'anabujula n'olugoye lulwe olw'ebbeeyi olu gaali ni gambaaye. Ng'atiina n'abbolooga n'emihono n'ajitaaye hu mutwe.

²⁰ Nga mboojo Abbusolomu amubuusa ati, "Amunooni mbojooyo añwa huñenyuha ni neewe? Ale ñoleera, mboojo yange, kasita mbojooyo. Ehyo hitahulumya." Nga Tamali amenya ni Abbusolomu, ehibubaalo n'enaku ni bimwijuuye hu mwoyo.

²¹ Habaha Dawudi ni gañulira ebiitu ebyo byosibyosi, galuñya bugali.

²² Abbusolomu niye sigaloma hu Amunooni hiitu hyosihyosi, ehibi oba ehiranji. Aye gacaawa Amunooni olwohuba gaali aswahiise mboojo Tamali.

Abbusolomu geeta Amunooni

²³ Ni ñabitaño emyaha ebiri, Abbusolomu gaali n'abaatu abasala amooya hu taama jije e Bbaali Hazori ohuupi n'esalo n'Efulayimu. Ng'alanga abaana ba habaha bosibosi abaseere ohutiinayo.

²⁴ Nga Abbusolomu atiina aloma habaha ati, "Ese omuñeeresesa wuwo ndi n'abasala amooya hu taama. Kale kusunga, habaha n'abahungu babo muuje mubeño."

²⁵ Nga habaha amugobolamo ati, "Bbe, mwana wange, sihiranji hwe-sihwesi ohuuja olwohuba huja huhusitonjerera." Wayire Abbusolomu gamudeberera, gagaana ohutiina aye gamwendesa ekabi.

²⁶ Ng'año Abbusolomu amuloma ati, "Ale leha muganda yange Amunooni, gaaje."

Nga habaha amubuusa ati, "Lwahiina wenda atiine ni neewe?"

²⁷ Aye Abbusolomu gamudeberera, ehyanwamo ng'afugiirira Amunooni n'abasaani ba habaha ohutiina ni naye.

²⁸ Ng'Abbusolomu alagira abañeeresesa babe ati, "Muñuliirise. Ni mu-naabone Amunooni n'ameeye omwenge, nabaña ehiragiro ti, 'Mumwite,' mutatya olwohuba ndiise anaabe ni mbalagiiye. Mugume, mube basira."

²⁹ Abañeeresesa ba Abbusolomu bahola Amunooni ng'olu babalagira. Ng'abasaani ba habaha abandi bosibosi benyoha, beehala hu nasugirya jaawe, nga baduluma.

³⁰ Ni baali ni bahiiri hu ngira, ng'olugambo lwolera Dawudi luuti, "Abbusolomu geetire abasaani ba habaha bosibosi era eñuma añonire!"

³¹ Nga habaha genyoha, anabula ebyambalo bibye, ng'alambaala hwiropa era abahungu babe nga bemeerera aña gaali aye boosi ni banabuuye engoye jaawe.

³² Aye Yonadabbu omusaani wa Simeeya muganda ya Dawudi galoma ati, "Habaha musengwa yange, otañeega oti betire abasaani babo bosibosi aye Amunooni yeñene nj'oyu betire. Ehyo nj'ehibaaye mu mwoyo gwa Abbusolomu ohuñwera erala hu ludaalo olu Amunooni gahaha mboojo Tamali.

³³ Habaha musengwa yange, otañeega oti abasaani bahabaha bosibosi bafuuye. Amunooni yeñene nj'afuuye."

³⁴ Ne mu hiseera ehyo, Abbusolomu gaduluma.

Omusirikale owaali hu gw'ohuhuuma ni genyosa emoni, galengera abaatu bangi ni baaja, ni bañambire engira ey'ebugwalyuba wuwe.

Ng'omuhumi atiina alomera habaha ati, "Nengera abaatu ni banwera mu ngira eyinwa mu bibuga Horonayimu hu luuyi lw'olusozi."

³⁵ Nga Yonadabbu aloma habaha ati, "Bona, abasaani babo baaja, hyolereeye ehi ndomire."

³⁶ Gaali ko gahahenanga ohuloma, ng'abasaani ba habaha bengira ni bahubba enduulu. Habaha yeesi n'abahungu babe balira n'obusiba oweene ow'amaani.

³⁷ Abbusolomu gaduluma gatiina ewa Talumayi omusaani wa Amiihudi habaha w'e Gesuri. Ne hiisi ludaalo, Habaha Dawudi gasigala n'alira omwana wuwe.

³⁸ Abbusolomu ni gaduluma gatiina e Gesuri, gahenayo emyaha edatu.

³⁹ Habaha ni gahena ohuguma Amunooni n'afuuye, ng'atandiha ohunemba ohubona hu Abbusolomu.

14

Abbusolomu agobola e Yerusaalemu

¹ Yowaabbu omusaani wa Zeruyiya gahifaania ati habaha gaali anemba hu Abbusolomu.

² Nga Yowaabbu atumisa bamulangira omuhasi omugesi ohunwa e Tekowa. Ni goola ng'amuloma ati, "Weholese oti ofiriye, wambale amayinja era otenaha n'ebizigo. Webisye hy'omuhasi ahenire endaalo enyene enyingi n'ali mu butahi w'ohufiirwa omuutu wuwe.

³ Ohene otiine eyiri habaha omulome ebibono bino." Nga Yowaabbu amulomera ebyohuloma.

⁴ Ng'omuhasi oyo ow'e Tekowa atiina ewa habaha, nga geyala hwiropa ohulaga ati amuna enono. Ng'ahena amuloma ati, "O habaha, kwegayiriye wunjeede!"

⁵ Nga habaha amubuusa ati, "Oli n'ehigosi hi?"

Ng'omuhasi oyo amugobolamo ati, "Mu butuufu ndi namwandu, wamwange gafa.

⁶ Ese omuñeeresu wuwo, naali n'abasaani bange babiri, nga basoolera eyo mu ndimiro ananuma muutu owabagaya. Nga mulala ahubba mugandawe, amwita.

⁷ Naahani ab'ehiha bosibosi bacuhiiye ese omuñeeresu wuwo. Bandoma baati, "Tune oyo owahubba mugandawe gamwita, yeesi humwite olw'ohwita owahye." Mu ngeri eyo, banaabe batuhiisenjo n'omusika. Banahola baaty, baba hyabasimiisye omuliro ugu sigahiise ni gwaduha. Wamwange aba anuma mwana ow'ohumwerula hu hyalo huno."

⁸ Nga habaha aloma omuhasi oyo ati, "Yagamayo engo wuwo, nja hulagira bahole hu songa yiyo."

⁹ Naweene anjo ng'omuhasi w'e Tekowa oyo aloma habaha ati, "Muhulu habaha, leha banenye ndiise n'amago gange era omusango gutaba hu habaha n'obunugi buwe."

¹⁰ Nga habaha amugobolamo ati, "Singa omuutu yesiyesi ahutiisatiisa mundeetere, saaja hugobolamo nindi huhuteganya."

¹¹ Ng'omuhasi aloma ati, "Leha habaha, alayire mu siina lya MUSENGWA Hatonda wuwe, enume owiita musaani yange."

Nga habaha aloma ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu, nanuma aja hunamba hu musaani wuwo."

¹² Ng'omuhasi amuloma ati, "Ganya ese omuñeeresu wuwo mbeho n'ehindi ehi ndomaho ni neewe habaha musengwa yange."

Nga habaha amugobolamo ati, "Loma."

¹³ Ng'omuhasi amuloma ati, "Lwahiina wahola ehiitu c'ehyene hu baatu ba Hatonda? Habaha analoma ehyo, aba sigesalira musango olwohuba habaha sagobosanga musaani wuwe owatiina mu buñanguse.

¹⁴ Abaatu hwesihwesi huli hy'amaaji agajijuhire mwiroba, huli n'ohufa. Aye Hatonda satusaño bulamu, ohutusaho ataano engira eyireetera omuntu owagota, agobole eyi ali.

¹⁵ "Ow'enono, nijire ohuhunayira ehigosi hyange olwohuba mbaaye tya ehi baatu basobola ohukola. Salireño ohuuja eyi oli wunjeede.

¹⁶ Somanya habaha ahanda gafugiirira ohunonia omunjeeresa wuwe ohunwa mu muhono gwoyo owenda ohusihirisa ese n'omwana wange, atulehese ohusikira ebiitu ebi Hatonda gatuja.

¹⁷ "Ese omunjeeresa wuwo peegire ti, 'Ehi habaha musengwa yange anandome hinandetere ohunuumula mu mwoyo gwange,' olwohuba habaha musengwa yange ali hy'amalayika wa Hatonda owawulano ehirañi n'ehibi. MUSENGWA Hatonda wuwo, abe ni neewe."

¹⁸ Ng'año habaha aloma omuhasi oyo ati, "Otakweha, ndomere amazima hu ehi nja huhubuusa."

Ng'omuhasi aloma ati, "Habaha musengwa yange, buusa."

¹⁹ Nga habaha amubuusa ati, "Yowaabbu anuma mu hiitu hino?"

Ng'omuhasi oyo amugobolamo ati, "Mu butuufu, habaha musengwa yange ng'olu oli omulamu, Yowaabbu nj'owaapa ehy'ohuloma.

²⁰ Yowaabbu omuhungu wuwo, gahihola olw'ohwenda ohutereesa embeera eriño. Era musengwa yange oli mugesi hy'amalayika wa Hatonda, omanyire byosibyosi ebiri mu gwanga lino."

²¹ Nga habaha aloma Yowaabbu ati, "Ehi oloma hirañi era nja huhihola ng'olu wenda. Tiina ogobose omuvubuka oyo Abbusolomu."

²² Nga Yowaabbu geyala hwiroba ohulaga ti amuna enono era ng'amusabira Hatonda amuje ekabi. Ng'ahena aloma ati, "Olwaleero, ese omuhungu wuwo, kifaniisye ti ndi muhoda eyi oli ewe habaha musengwa yange olwohuba ofugiiriye ohuhola ehi kusungire."

²³ Ng'año Yowaabbu atiina e Gesuri, agobosa Abbusolomu e Yersaalemu.

²⁴ Ne habaha galoma ati, "Sinenda gaasale mu moni, atiine mu nyumba ewuwe." Olw'ehyo, Abbusolomu gatiina gamenya mu nyumba yiye, sigasalanga mu moni ja habaha.

Dawudi asoniña Abbusolomu

²⁵ Mu Yisirayiri yosiyosi, simwalimo muutu oyu bapaahanga olw'obunoono wuwe hy'Abbusolomu. Ganumaho hamogo ohunwa hu magulu ohwola hu mutwe.

²⁶ Hiisi mwaha, Abbusolomu gesalangaho efiri nija hamusitonjereye. Gahajipimire ni joosamo ng'ekilo ebiri mu hipimo hy'owahabaha.

²⁷ Abbusolomu gaali n'abasaani babe badatu n'omuhaana mulala. Esiina ly'omuhaana nje Tamali era gaali muhasi muñoono.

²⁸ Ng'Abbusolomu ahena emyaha ebiri mu Yersaalemu, n'enjuma husala mu moni ja habaha.

²⁹ Ehiseera hyola ng'Abbusolomu atumisa Yowaabbu ni genda amutume eyiri habaha. Aye Yowaabbu gagaana ohutiinayo. Nga nindi amutumisa omulundi ogwohubiri era nga Yowaabbu nindi agaana ohutiinayo.

³⁰ Ng'año Abbusolomu aloma abanjeeresa babe ati, "Endimiro ya Yowaabbu yabuhana neyange era yirimo bbaale. Mutiine muyiteho omuliro." Ng'abanjeeresa b'Abbusolomu batiina bayitaho omuliro.

³¹ Nga Yowaabbu genyoha atiina ewa Abbusolomu amubuusa ati, “Lwahiina abajeeresa babo banwene omuliro hu ndimiro yange?”

³² Ng’Abbusolomu agobola mu Yowaabbu ati, “Ni nahutumisa wuuje siwafayo. Aye nenda wumbuhise bbaabba ehyagira gangobosa ohunwa e Gesuri. Naali nebereeye bulanji eyo. Nahendire hubona habaha hatyani. Era ni njaba ni njaliyo omusango ogu nahola, leha ganjite.”

³³ Era nga Yowaabbu atiina eyiri habaha amulomera ebiitu ebyo. Nga habaha atumisa Abbusolomu atiinayo. Ni goola, geeyala hwiropa mu moni jije. Abbusolomu ni gahena, nga habaha amugwa mu hifuba.

15

Abbusolomu aholo oluhwe hu semwana

¹ Ehiseera ni hyabitanjo nga Abbusolomu asunayo ehigaali n’embalaasi n’abasinde amahumi ataanu ohumutangiriramo.

² Abbusolomu genyohanga mu mugamba, nga gemeerera hu ngira anjali omulyango ogwingira mu hibuga. Hiisi muutu owatiinanga n’esonga eyi genda habaha amuholereho, Abbusolomu gamulanganga ng’amubuusa ati, “Onwera mu hibuga hi?” Omuutu oyo gamugobolangamo ati, “Ese omujeeresa wuwo pweera mu hiha hirebe ehya Yisirayiri.”

³ Ng’ano Abbusolomu amuloma ati, “Esonga yiyo tuufu aye hibi nyo habaha ohunuma omuutu oyu atayeejo ohuyinjulirisa.

⁴ Singa mbaaye ndiise omulamuzi, hiisi muutu owahaletirenga esonga yiye eyi ndi nahayimuholeraho ni tehubbira.”

⁵ Era olu muutu gendanga ohuhubba amafuha mu moni wuwe ohulaga ati amuna enono, sigahamuganyire. Aye geyunanga gamunamba hu muhono ng’amugwa mu hifuba.

⁶ Abbusolomu gaholanga atyo hiisi muutu owatiinanga eyiri habaha ohumulamula. Era ng’anamba emyoyo j’Abayisirayiri.

⁷ Oluvanyuma lw’emyaha ene, Abbusolomu galoma habaha ati, “Leha tiine e Kebbulooni noherese oweyamo wange obu neeyama eyiri MUSENGWA.

⁸ Ni naali e Gesuri mu Alaamu, neeyama ohujumirya MUSENGWA e Kebbulooni singa gangobosa e Yersaalemu.”

⁹ Nga habaha amuloma ati, “Tiina miyaaya” Olw’ehyo gatiina e Kebbulooni.

¹⁰ Aye Abbusolomu ni goola e Kebbulooni, gatuma abahwenda mu ngiso ohutiina eyiri ebiha byosibyosi ebya Yisirayiri balome abaatu baati, “Ni mujulira ejanjaasi ly’egwala ery’etaama emiigu, ng’ano ni naano muloma muuti, ‘Abbusolomu nje habaha era geehaye e Kebbulooni.’ ”

¹¹ Abbusolomu gatiina n’abasinde bibiri ng’abageni ohunwa e Yersaalemu ne sibamanya higendererwa hihye.

¹² Era Abbusolomu ni gaali n’anayo enongo, ng’atumisa Akisofeeli ohunwa mu hibuga Giilo. Akisofeeli oyo, gaali mulala hu bani b’amagesi ba Dawudi. Amangu ago, ng’abaatu bangi bamwenimbaho ng’oluhwe luba lw’amaani.

Dawudi geyiba

¹³ Ng’ano enwayo omuhwenda owaaja galomera Dawudi ati, “Abayisirayiri bosibosi benjimbire hu Abbusolomu mu luhwe lulwe.”

¹⁴ Nga Dawudi aloma abahungu babe bosibosi abaali mu Yersaalemu ati, “Hwinyoheremo, hutagayaala. Hwanguneeho, singa hulwa njano sihuja hunona Abbusolomu, efe n’ehibuga Yersaalemu hija husihiiriha.”

¹⁵ Ng'abahungu abo bamugobolamo baati, "Huli njalala ni neewe, hola ehi obona oti nj'ehiraji."

¹⁶ Nga habaha n'abomu mago gage bosibosi basimbuha. Ne galeha abahasi babe abohutulo ehumi ohuhuuma olubiri.

¹⁷ Nga habaha asimbula n'abaatu bosibosi batiina bameerera hu nyumba esembayo mu hibuga.

¹⁸ Ng'aleha abahungu babe ohutangiramo. Naaliño abasinde lukaaga ohunwa e Gaasi abatiina ni Dawudi ko n'abahuumi babe bosibosi.

¹⁹ Nga Habaha Dawudi aloma Yitayi Omugiti era omutangirisi w'abasooli ohunwa e Gaasi ati, "Lwahiina weesi oli hutiina ni neefe? Galuhayo obe ni habaha Abbusolomu olwohuba oli mugwira era ehyahutusa ewenywe hwendula anonenogome.

²⁰ Wahahena n'ano ehiseera hitono, enjuma songa egira walerenga ni neefe abatamanyire n'eyi hutiina. Yagamayo n'abalebe babo, MUSENGWA abalage ohwenda huhwe ohubitiirifu n'owesigwa wuwe."

²¹ Aye Yitayi ng'agaluha mu habaha, ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu era ni neewe musengwa yange n'ohiri mulamu, hiisi eyi musengwa habaha wange onaabe, n'olu hinaabe mu mafa, omunjeeresa wuwo yeesi anaabe ni neewe."

²² Nga Dawudi aloma Yitayi ati, "Nanuma wubi, yinyoheramo hutiine!" Nga Yitayi Omugiti n'abasirikale babe bosibosi n'abomu mago gaawe bosibosi batiina.

²³ Abaatu ni babona habaha n'abaatu babe ni batiina, balira bugali. Nga habaha n'abaatu bosibosi aba gaali ni nabo basomoha ehiiho ehi balanga baati Kedulooni nga balunama mu lulafu.

²⁴ Mu baatu abo mwalimo Zadooki n'Abaleevi ni babbeedire Esanduuku ey'Endagaano ya Hatonda. Nga bayitengeha n'asasi, ng'Abbiyasaali anjanyo enjongo. Aye Abaleevi sibabbeeda Sanduuku eyo nindi ohwola olu baatu bosibosi banwa mu hibuga.

²⁵ Ng'ano habaha aloma Zadooki ati, "Yagamya Esanduuku ya Hatonda mu hibuga Yerusaalemu. MUSENGWA n'aba ni genda, alingobosa n'agobolamo ohuyibona, n'ehifo hihye omu amenya.

²⁶ Aye ni hiba ni hitamusangaasa, leha ahole hyosihyosi ehi abona ati hiraji eyi ali."

²⁷ Nga Habaha aloma Zadooki omusengi ati, "Oli muutu asalano bulani. Yagamayo mu hibuga miyaaya, tiina ni Ahimaazi omusaani wuwo ni Yonasaani omusaani wa Abbiyasaali. Yagama ni Abbiyasaali ko n'abasaani benywe bombi.

²⁸ Ese nja huba hu haabi nja basomohera ohutiina mu lulafu ni kumiriye ohwola olu munahatumire obuhwenda."

²⁹ Nga Zadooki ni Abbiyasaali bagamya Esanduuku ya Hatonda mu Yerusaalemu era nga basigala eyo.

³⁰ Ne Dawudi geyongera paka hu lusozi olw'emisaala emizayiti era gatiinanga n'alira ni gewihiriye hu mutwe era n'amagulu amereere aganjumamo hiitu. N'abaali ni naye bosibosi batiinanga ni balira, ni bewihiriye hu mitwe jaawe.

³¹ Nga njabaano owalomera Dawudi ati, "Akisofeeli mulala hu behobeene ni Abbusolomu." Nga Dawudi alomba ati, "O MUSENGWA, leha amagesi g'Akisofeeli ganjume mahulu."

³² Dawudi ni goola hu mutwe gw'olusozi nja bajumirihisyanga Hatonda, nga gagaanana ni Husaayi Omwaruki n'ehiganduula hihye ni hinabuhire era ni genjahire efuue hu mutwe.

³³ Nga Dawudi amuloma ati, “Oja humbeera mugugu n’onatiine ni neese.

³⁴ Aye singa wagamayo mu hibuga waloma Abbusolomu oti, ‘O habaha nja huba munjeeresa wuwo ng’olu mbaayenga ni peeresa lataawo,’ anjo oja hunjeeda ohugotaania amagesi g’Akisofeeli.

³⁵ Abasengi ba Hatonda aba Zadooki ni Abbiyasaali baja hubaayo ni neewe. Obalomeranga hiisi ehi onabenga n’onjuliye mu lubiri lwa habaha.

³⁶ Abasaani baawe bombi: Ahimaazi omusaani wa Zadooki ni Yonasaani omusaani wa Abbiyasaali baali eyo ni nabo. Onaba n’ehi onjuliye hyosihyosi, batume eyi ndi.”

³⁷ Nga Husaayi meeri ya Dawudi atiina mu hibuga Yerusaalemu, Abbusolomu ni gengira.

16

Dawudi ni Ziibba

¹ Dawudi ni gaali ni gahabita namugulu w’olusozi, nga gagaanana ni Ziibba omunjeeresa wa Mefibboseesi. Gaali ni nasugirya ebiri n’ajitwihire emigaati bibiri n’ebisagaaso cikumi eby’emizabbiibu emyomu n’ebindi cikumi eby’ebibala ebi balya ohwendobooli n’esanju ey’ehyanjo ehy’omwenge gw’emizabbibbu.

² Nga habaha abuusa Ziibba ati, “Oleetire bino byahi?”

Nga Ziibba amugobolamo ati, “Nasugirya jino j’abomu mago gago habaha ohugenderangaho. Emigaati n’ebibala by’abaatu bano ohulya. Omwenge ogw’emizabbibbu gw’abo ababa ni badembire ohugenda mu lulafu ohunywaho.”

³ Ng’ano habaha amubuusa ati, “Omwijuhulu wa musengwa wuwo Sawulo ali neena?” Nga Ziibba amugobolamo ati, “Asigayeeyo e Yerusaalemu, aloma mbo ati, ‘Naahani Abayisirayiri baja hungaluhisa owahabaha wa sehulu yange.’ ”

⁴ Ng’ano habaha aloma Ziibba ati, “Byosibyosi ebibaaye ni biri ebya Mefibboseesi, naahani bibyo.”

Nga Ziibba aloma ati, “Kunja enono musengwa yange, kusunga mberere muhoda eyi oli.”

Simeeyi aduula Dawudi

⁵ Habaha Dawudi ko ni gaali ni goola mu hibuga e Bbahurimu, nga jireeta omusinde owomu lulyo lwa Sawulo, oyu baali ni balanga baati Simeeyi omusaani wa Geera. Ganwayo n’ajofumula ebibono ebibi byereere hu Dawudi.

⁶ Ng’aholonjera Habaha Dawudi n’abahungu babe amabaale. Hino gahihola n’atabalirira abasinde ab’amaani abaali ni beswanigirihiise Dawudi eruuyi n’eruuyi.

⁷ Simeeyi ni gaali n’aduulira Dawudi galoma ati, “Pwerenjo, pwerenjo, musinde ewe omutemu era onjuma mahulu!

⁸ Wanyaga hu Sawulo owahabaha, wahena wiita abaatu babe bangi. Weesi MUSENGWA ali huhwesasula, abuhubuguyeeho gabunja Abbusolomu omusaani wuwo. Era olwohuba oli mutemu, hihwohiise hu husihiiraha!”

⁹ Nga Abbisaayi omusaani wa Zeruyiya aloma habaha ati, “Lwahiina embwa yino eduulira habaha musengwa yange? Leha tiine mutemeho omutwe.”

¹⁰ Ne habaha galoma Abbisaayi ni mugandawe Yowaabbu ati, “Ehyo hibanjambiraho ne, enywe abasaani ba Zeruyiya? N’aba nje MUSENGWA

amulomire ohunduulira, nj'ani ali n'obunangi ohubuusa ati, 'Lwahiina ohihola?' "

¹¹ Nga Dawudi aloma Abbisaayi n'abahungu babe bosibosi ati, "Obanga musaani yange omwene oyu nesaalira genda ohunjita, ne ow'ehiha hya Bbenjamini oyo ananga ohusaasira? Mumulehe ganduulire olwohuba MUSENGWA amulomire.

¹² Somanya MUSENGWA gabona ohubonaabona ohu ndimo, gaapa ekabi mu hifo hy'ebyo ebi Simeeyi ali hunduulira."

¹³ Dawudi n'abahungu babe nibo beyongera mu lugendo lwawe. Ne Simeeyi gabalondangaho n'abitira hu luuyi lw'olusozi, gatiinanga abaduulira n'abaholona amabaale nga kohu ataaye n'ohubonaho efuuhe.

¹⁴ Habaha n'abaatu bosibosi aba gaali ni nabo boola aya baali ni baja hu lwabi Yoludaani ni badembire. Era eyo peyi ganuumulira ko gagobolamo amaani.

Abbusolomu gengira mu Yerusaalemu

¹⁵ Naahani Abbusolomu n'Abayisirayiri bosibosi bengira Yerusaalemu era ni Akisofeeli yeesi gatiiniraho.

¹⁶ Husaayi meeri ya Dawudi, ni goola aya Abbusolomu gaali, gamuloma ati, "Wangaala habaha! Wangaala habaha!"

¹⁷ Nga Abbusolomu abuusa Husaayi ati, "Huno nj'ohwenda ohu wendam meriiwo? Lwahiina sotiine ni Dawudi meriiwo?"

¹⁸ Nga Husaayi agobola mu Abbusolomu ati, "Mbe, ese naabenga w'oyu oyu MUSENGWA n'Abayisirayiri bosibosi baba ni batobooye era nj'oyu nja husigala ni naye.

¹⁹ Era n'ehindi, nj'ani oyu ndi n'ohunjeeresa? Omusaani nj'oyu nja hunjeeresanga. Nja huba munjeeresa wuwo ng'olu mbayenga munjeeresa wa lataawo."

²⁰ Nga Abbusolomu aloma Akisofeeli ati, "Tuje amagesi, huhole hi?"

²¹ Nga Akisofeeli amuloma ati, "Tiina onenyuhe n'abahasi ba lataawo abohutulo abalahire ohuhuuma olubiri. Ehyo hija hulaga hiisi Muyisirayiri hiiti ocaawiiye erala lataawo era hiisi ahuwagira aja husunira erala amaani ag'ohuhuwagira."

²² Nga bemehera Abbusolomu eweema hu kalina, ng'anenyuha n'abahasi ba semwana hiisi Muyisirayiri ni gebonera.

²³ Mu ndaalo ejo, amagesi aga Akisofeeli gananga baganjiranga hy'agomuutu owebuiise hu Hatonda. Era Dawudi ni Abbusolomu banjiranga amagesi ga Akisofeeli baaty.

17

Husaayi aya Abbusolomu amagesi amabi

¹ Olwola nga Akisofeeli aloma Abbusolomu ati, "Leha tobole abasinde omutwalo n'ekumi ebiri, hutiine hunjime Dawudi mu wiire w'olwa leero luno.

² Muwaagale n'ahiiri mudembi era n'ahiiri munafu. Ehyo hija humusindusa era abaatu abali ni naye baja humudulumaho. Nja husanjaana habaha yenene, muhenejo

³ kene ngobose abaatu bosibosi abali ni naye eyi oli hy'omuhasi agobola ewa wamwe. Onahenajo obulamu w'omuutu omulala oyo oyu onjima, abasigaayeno oja humenya ni nabo miyaaya."

⁴ Ehyo, hyaboneha hirañi eyiri Abbusolomu n'abatangirisi ba Yisirayiri bosibosi.

⁵ Aye Abbusolomu galoma ati, "Langa Husaayi hubone yeesi ehi aloma."

⁶ Husaayi ni gatiina, nga Abbusolomu amuloma ati, “Akisofeeli atunjaaye amagesi. Huholere hu ebi alomire? Ni njaba ni njaliŋo ehi ocuusamo, tulomere.”

⁷ Ng’ajo Husaayi aloma Abbusolomu ati, “Amagesi aga Akisofeeli aŋaaye, simalaŋi hu saawa yino.

⁸ Omanyire lataawo n’abasirikale babe bulani ng’olu bali basooli era abasira hy’engwe eyi babuguuyeho enyana yaayo. N’ehindi, lataawo ali n’obumanyirifu mu by’etallo, saaja hunenyuha njalala n’abasooli.

⁹ Era n’esaawa yino aŋanga ohuba ni gehwehire mu pungulu oba aŋaatu njosiŋosi. Singa aba nj’omudaayi ohuwaagala abasooli babo, hiisi aja hunulira aja huloma ati, ‘Bahenireŋo abasooli ba Abbusolomu.’

¹⁰ Ehyo hija hugira n’omusirikale asinga obusira, ali n’omwoyo hyo gwe-pologoma ohulebera ekoba olwohuba Abayisirayiri bosibosi bahimanyire baati lataawo musooli era ti abaali ni nabo boosi basira.

¹¹ “Olw’ehyo, amagesi agaapa gali ti, humbaania Abayisirayiri bosibosi ohunwa e Daani ohwola e Bberuseebba babe bangi hy’omujehe hwi gobo ly’enyanya, bahumbaanire aŋa oli ko wamwene obatangirire mutiine mu lutalo.

¹² Huja huba bangi ko humuwaagale aŋa aja huba njosiŋosi era humugweho mu bungi ng’olu obona olume hwiroba. Enjuma hubo aja ohunona.

¹³ Singa geyiba gatiina mu hibuga ehiriho olukomera, Abayisirayiri bosibosi baaja huleeta emigoye bahihwehwe ohwosa olu huhyosa mu hiiho, enjume himesu ehisigalaŋo.”

¹⁴ Nga Abbusolomu n’Abayisirayiri bosibosi baloma baati, “Amagesi aga Husaayi aŋaaye, gasinga ag’Akisofeeli.” Hyali hiityo olwohuba MUSENGWA gaali asalireŋo ati batanjira amagesi amalaji ag’Akisofeeli olw’ohwenda agwise Abbusolomu mu bigosi.

Husaayi alabula Dawudi

¹⁵ Nga Husaayi aloma Zadooki ni Abbiyasaali abasengi ba Hatonda ati, “Akisofeeli aŋaaye Abbusolomu n’abatangirisi ba Yisirayiri bosibosi amagesi ohuhola hino ni nehira aye ese mbanjaaye amagesi ohuhola hino ni nehira.

¹⁶ Naahani munjindihire Dawudi obuhwenda ni mumuloma muuti, ‘Owiire w’olwa leero atanenyuha hu haabi aŋa basomohera ohwingira mu lulafu aye asomohe Yoludaani mangu ko niye n’abaatu babe bahanunuha ohubeeta.’ ”

¹⁷ Yonasaani omusaani w’Abbiyasaali ni Ahimaazi omusaani wa Zadooki baali bahuumiiye hu sobere eyi balanga baati Eni Rogeli hu salo ni Yersaalemu olwohuba baali batya ohwingira mu hibuga. Njalinjo omunjeeresa omuhasi owatiinanga gabalomera ebibaayeno, nga boosi batiina balomera Habaha Dawudi.

¹⁸ Aye njalinjo omuvubuka owababona, ng’atiina alomera Abbusolomu. Olw’ehyo, bombi benyoheramo banwano, nga batiina mu hidaala hy’omuutu e Bbahurimu. Omuutu oyo gaali n’esobere mu lunya lulwe, nga beeha omwo behweha.

¹⁹ Ng’omuhasi w’omusinde oyo abugula ehiitu ehifunihira ng’awiiha hu sobere, ahena abagalaho engaano. Enjuma owamanya ehi gahola.

²⁰ Abaatu ba Abbusolomu ni boola hu muhasi oyo, bamubuusa baati, “Ahimaazi ni Yonasaani bali njena?”

Ng’abagobolamo ati, “Basomohire ahaabi.” Abaatu abo babendula ne sibabona muutu yesiyesi nga bagamayo e Yersaalemu.

²¹ Aluvanyuma lw'abaatu abo ohwagamayo, Ahimaazi ni Yonasaani banwayo mu hyehwehero mu sobere, nga batiina balomera Habaha Dawudi baati, "Yinyoheramo osomohe olwabi, olwohuba Akisofeeli abanjaaye amagesi bahole baati."

²² Nga Dawudi n'abaatu bosibosi aba gaali ni nabo benyoheramo basomoha Yoludaani. Aja wanuuhira, abaatu bosibosi baali bahenire ohusomoha Yoludaani.

²³ Akisofeeli ni gabona ati ndibatiinira hu magesi gage, ganiina nasugirya yiye, gagamayo ewuwe mu hibuga hy'ewaawe. Ganandiiha ehiraamo, ng'ahena gemyeda afa era nga bamusiha mu pungulu omu basiihanga abomu mago gaawe.

²⁴ Nga Dawudi atiina e Mahanayimu, nga Abbusolomu n'Abayisirayiri bosibosi aba gaali ni nabo nga basomoha Yoludaani.

²⁵ Abbusolomu gaali atobooye Amasa n'amunjaaye ohutangirira eje mu hifo hya Yowaabbu. Amasa gaali musaani w'omusinde oyu balanganga baati Yisera, Omuyisirayiri owaali n'anjire Abbigayiri, omuhaana wa Nahasi era muganda ya Zeruyiya nyina ya Yowaabbu.

²⁶ Abayisirayiri ni Abbusolomu basidiha amakanda mu hitehere hy'e Giliyaadi.

²⁷ Dawudi ni goola e Mahanayimu, nga Sobbi omusaani wa Nahasi ohunwa e Raabba mu hyalo hy'Abamooni ko ni Makiri omusaani w'Amiyeeli ow'e Lodebbari ni Bbarizilayi omu Giliyaadi ohunwa e Rogeliimu,

²⁸ baanjira eby'ohunenyuhaho n'ebibya n'ebyohutambisa ebi bawumba mwiroba. Era babaanjira obusyanu ow'engaano n'ehirime ehi balanga baati bbaale n'emere ey'embehe eyi bahalangire n'ebijanjaalo n'engaano.

²⁹ Babanja n'omudugere ni bbongo n'etaama, n'omuzigo ogubatusa mu mabeere g'enombe. Babinjamba Dawudi n'abaatu aba gaali ni nabo, balye. Mula baaloma baati, "Abaatu badembire era enjala n'endujo bibarumira mu lulafu."

18

Ohufa hwa Abbusolomu

¹ Nga Dawudi aloma abasooli babe aba gaali ni nabo bosibosi bahumbaana, ng'ahena agabulamo ebibubbu eby'olukumi lukumi n'ecikumi cikumi, ng'ataho n'abaduumisi baabyo.

² Nga Dawudi anjindiha ebibubbu bidatu ebineranerana. Yowaabbu ni Abbisaayi abasaani ba Zeruyiya ko ni Yitayi Omugiiti ohunwa e Gaasi, nj'abaali abaduumisi baabyo. Nga habaha abaloma ati, "Keesi samwene, nja hutiina ni nenywe."

³ Aye abasooli bamuloma baati, "Sooja hutiina olwohuba singa batu-mimigania, hija hutuletera ohuduluma. Era wayire huduluma oba ehitundu hu efe hwafa, sibaja hufayo aye ewe omulala oneranerana n'abaatu omutwalo. Hiraaji osigale mu hibuga n'otuwagiranga hutuwagira."

⁴ Nga habaha abagobolamo ati, "Nja huhola ehi mwenda kole."

Ng'ango gemeerera na mulyango, ng'abasooli bosibosi batula mu bibubbu eby'olukumi lukumi n'ecikumi cikumi.

⁵ Nga habaha aloma Yowaabbu ni Abbisaayi ko ni Yitayi ati, "Hu lw'ese, mutakosa omwana oyo Abbusolomu!" Era abasooli bosibosi banjira ebi habaha galoma hiisi muduumisi ebinamba hu Abbusolomu.

⁶ Ene Iya Dawudi Iyanindigana ohutiina ohusoosa Abayisirayiri. Era olutalo balusolera mu hibira ehyomu Efulayimu.

⁷ Mu hibira eyo, abasooli ba Dawudi banjangula Abayisirayiri. Era abafa baali bangi, baali emitwalo ebiri.

⁸ Olutalo lwahwana ehitehere ehyo hyosihyosi era abaatu abafiira mu hibira hu ludaalo olwo baali bangi ohusinga abafa epiima.

Ohufa hwa Abbusolomu

⁹ Nga Abbusolomu agwa mu basooli ba Dawudi. Gaali hu nasugirya yiye era ni yaali n'ebita n̄aasi w'omusaala, ng'omutwe gugwe gwenjagama mu masaga. Ne nasugirya yeyongera ohutiina. Nga niye asigala n'alerejera mu bbanga.

¹⁰ Mulala hu basooli ni gabona ehyali ni himuguuyeho, gatiina galomera Yowaabbu ati, "Pwahubona Abbusolomu n'alerejera hu musaala."

¹¹ Nga Yowaabbu aloma omusooli oyo ati, "Hiina? Onwahumubona? Lwahiina soomufumite gagwa n̄aasi? Nahahun̄aaye ebitundu ehumi eby'efeeza n'omusipi ogw'abasooli abakugu."

¹² Ng'omusooli agobola mu Yowaabbu ati, "Wayire wuupa ebitundu by'efeeza olukumi, sipanga huhola habi hu musaani wa habaha olwohuba hun̄uliye habaha n'abaloma, ewe ni Abbisaayi ni Yitayi ati, 'Mutakosa muvubuka oyo, Abbusolomu!'

¹³ Era singa netulirihiise namwita, habaha gahitegeera, siwahabayen̄o hungayira."

¹⁴ Nga Yowaabbu aloma ati, "Sinaabe mu huhena biseera ni neewe." Ng'an̄amba amafumo adatu agafumita Abbusolomu hu mwoyo n'ahiiri mulamu, nalerejera hu musaala.

¹⁵ Ng'an̄o abasooli ehumi hu bagingiranga Yowaabbu ebisoosa beswani-girisa Abbusolomu, nga bamufumita bamwita.

¹⁶ Ng'an̄o Yowaabbu afuun̄a egwala, ng'abasooli balehera an̄o ohun̄iima Abayisirayiri, nga bagobolan̄o olwohuba Yowaabbu gabemeeresa.

¹⁷ Nga ban̄amba omulambo gwa Abbusolomu bagun̄jira bagudanya mu gulon̄o ogubba mwiden̄o, nga baguwungihaho emungo y'amabaale enyene embala. Ebyo babiholanga ne Abayisirayiri bosibosi baduluma bagamayo mu mago gaawe.

¹⁸ Abbusolomu ni gaali n'ahiiri mulamu, gan̄amba amabaale gatongola ehihondo mu hiiho hya habaha ni hiri hy'ohumuhebulirirangaho mula galoma ati, "Puma mwana museere owohun̄jerula bahakebulirirangaho." Ng'aguliha ehihondo ehyo esiina lirye eryene era n'ohwola hatyane, bahiranga baati Ehy'ohuhebulirirangaho Abbusolomu.

Babihira Dawudi ohufa hwa Abbusolomu

¹⁹ Ng'an̄o Ahimaazi omusaani wa Zadooiki aloma Yowaabbu ati, "Leha ndulume tiine ndomere habaha ng'olu MUSENGWA amunun̄uuye mu muhono gw'abasigu babe."

²⁰ Aye Yowaabbu gamuloma ati, "Bbe olwa leero otatiina hulomera habaha aman̄uliro ago, oja hutiina olundi olwohuba omusaani wuwe afuuye."

²¹ Ng'an̄o Yowaabbu aloma Omukuusi ati, "Tiina olomere habaha ebi oweene." Ng'omukuusi gen̄omeha mu moni ja Yowaabbu ng'ahotamya omutwe ohulaga ati amun̄a en̄ono, ni gahena ng'aduluma atiina.

²² Nga Ahimaazi omusaani wa Zadooki aloma Yowaabbu ati, “Oba hiba hibe, kusunga wundehe keesi ndulume nonde hu Mukuusi pire obuhwenda.”

Nga Yowaabbu amugobolamo ati, “Mwana wase, hiina ehigima ni wenda ohutiina? Onjuma amanjuro aganahujeeese ehirabo.”

²³ Ng’amugobolamo ati, “Oba hiba hibe, nenda huduluma tiine.” Ehyanjwamo nga Yowaabbu amuloma ati, “Kale duluma otiine.”

Nga Ahimaazi aduluma abitira mu ngira enjumamo ngingi era ng’abisya Omukuusi.

²⁴ Dawudi gaali geehayee njagati w’omulyango ogwomugati n’ogwebulafu. Omuhuumi ganiina njamugulu hu hasolya h’omulyango. Ni galengera gabona omuutu n’aduluma yejene.

²⁵ Ng’omuhuumi alanga habaha amulomera.

Nga habaha amuloma ati, “Anaba naali yejene, aba ali huleeta amanjuro amalaji.” Omuutu oyo geyongera ohwigerera ohupi.

²⁶ Nga nindi omuhuumi abona omusinde obundi, yeesi ni gaaja n’aduluma. Ng’omuhuumi aloma ohuuma hu mulyango ati, “Bona eriyo n’omusinde owundi obuujja n’aduluma yejene!”

Nga habaha amuloma ati, “Yeese atehwa ohuba n’aleeta amanjuro amalaji.”

²⁷ Ng’omuhuumi aloma ati, “Omuutu atangiriyemo aduluma hya Ahimaazi omusaani wa Zadooki.”

Nga habaha aloma ati, “Omusinde oyo mulaji, ali huleeta amanjuro malaji.”

²⁸ Ahimaazi ni goola ng’alanga habaha n’alamera njamugulu ati, “Miyaaaya myereere!” Nga geyala hwiropa mu moni ja habaha ng’aloma ati, “MUSENGWA Hatonda wuwo anjeewe enono. Abaatu ababaaye ni benyoheeye hu habaha musengwa yange, abanjayeeyo.”

²⁹ Nga habaha amubuusa ati, “Omuvubuka Abbusolomu aliyo mulaji?”

Nga Ahimaazi amugobolamo ati, “Anja Yowaabbu asindihiiye omujeeeresa wuwo ni neese ohuujja eno, abaaatu bangi babaaye bamuhumbaaniyeho aye sifaanie ehibayeno.”

³⁰ Nga habaha amuloma ati, “Galuha hutulo, wemeerere anjo.” Ng’ano atiina njala hutulo, gemeerera.

³¹ Ng’omukuusi goola aloma ati, “Habaha musengwa yange, amanjuro amalaji agakuleteeye gali ti olwa leero MUSENGWA ahununuuye mu mihono j’abo ababaaye ni bahwinyoheyeho bosibosi.”

³² Nga habaha abuusa Omukuusi ati, “Omuvubuka Abbusolomu aliyo mulaji?”

Ng’omukuusi amugobolamo ati, “Abalabe ba habaha musengwa yange ninaabo bosibosi abamwinyoheraho ohumuhola ehibi bagwene babe hy’omuvubuko oyo!”

³³ Habaha gehanga ni ganjura obuhwenda obwo. Ng’atiina mu hisenge ehjali njamugulu w’omulyango ogwengira mu hibuga, ng’alira. Ni gaali n’atiina galiranga ati, “Woowe, omwana wange Abbusolomu! Omwana wange, omwana wange Abbusolomu! Singa ndiise afuuye mu hifo hiho! O Abbusolomu, mwana wange, mwana wange!”

19

Yowaabbu anenya Dawudi

¹ Nga balomera Yowaabbu baati, “Habaha alihulira era enaku ey’amaani yimunjambire olwa Abbusolomu.”

² Olw'ehyo, hu ludaalo olwo esangaalo eri basooli baali ni nalyo olw'ohunangula, lyafuuha naku olwohuba hu ludaalo olwo, abasooli banulira ti obutahi bunambire habaha olw'ohufirwa omusaani.

³ Abasooli bamololoha humololoha ni bengira mu hibuga, hy'abaatu abamololoha olw'esoni ejiba ni jibanambire banaba ni baduluma olutalo.

⁴ Habaha gewiha mu moni nga ko gehuula n'aloma ati, "Woowe, omwana wange Abbusolomu! O Abbusolomu, mwana wange, mwana wange!"

⁵ Nga Yowaabbu atiina mu nyumba aloma habaha ati, "Olwaleero ohenire abasooli babo bosibosi amaani, abanonisye obulamu wuwo n'owabasaani babo n'owabahaana babo n'owabahasi babo ko n'owabahasi babo abandi.

⁶ Wenda abo abahucaawa era ocaawa abo abahwenda. Olwaleero ohitaaye njalafu ti abahulu b'enge n'abasooli baawe, bahunumira mahulu. Mula cibona ti, efe hwesihwesi n'olu hwahafuuye hwanwanjo ne Abbusolomu gasigala naali mulamu, wahali musangaafu.

⁷ Olw'ehyo, yinyoha otule otiine ogobose mu basooli babo amaani. Ndayira mu siina lya MUSENGWA ti n'otatule, aya wuneerire onaabe onuma muutu wayire mulala oyu osigahiise. Ehyo hiiya huhunweramo obugosi obusinga obu obaayemo ohunwa mu buvubuka buwo ohwola haati."

⁸ Nga habaha genyoheramo atiina gehala aya gehalanga na mulyango. Ni balomera abasooli baati, "Habaha nj'ola gehaaye na mulyango," bosibosi batiina aya gaali.

Dawudi agobolayo e Yerusaalemu

Mu hiseera ehyo Abayisirayiri baali badulumire era hiisi mulala ni gagemeyo ewuwe.

⁹ Abaatu bosibosi mu Yisirayiri batandiiha ohuduhana abeene n'abeene baati, "Habaha gatuonia abalabe beefe era omwene oyo nj'awatuonia Abafirisuuti. Ne njahani Abbusolomu gagemire gaduluma mu gwanga.

¹⁰ Ne Abbusolomu oyu hwajuhaho amafuta ohutunuga gafiriye mu lutalo. Olw'ehyo, lwahiina simugobosa habaha?"

¹¹ Habaha Dawudi ganeeresa obuhwenda eyiri Zadooki ni Abbiyasaali abasengi ba Hatonda ati, "Mubuuse abatangirisi abomu Buyudaaya muuti, 'Lwahiina enywe mwenda ohuba ndinywe omusembayo ohugobosa habaha mu lubiri lulwe atenga ebi baloma mu Yisirayiri yosiyosi byoleeye habaha?"

¹² Enywe muli balebe bange, hunwa mu ehida hirala. Olw'ehyo, lwahiina enywe mwenda ohuba ndinywe omusembayo ohugobosa habaha?"

¹³ Era mulome ni Amasa muuti, 'Oli mulebe yange, Hatonda gambonere-sanga singa sikufuula muduumisi w'enge lyange ohunwa olwa leero mu hifo hya Yowaabbu.' "

¹⁴ Dawudi gagondya emyoyo j'abaatu bosibosi abomu Buyudaaya era bayalira njalala hy'amage. Nga banjindihira habaha obuhwenda baati, "Gobola, ewe n'abaatu babo bosibosi."

¹⁵ Habaha ni gagamayo, gagaanana n'abaatu bomu Buyudaaya hu lwabi Yoludaani abaali ni banjooye e Gilugaali ohumwaganira bamwambuse Yoludaani.

¹⁶ Nga Simeeyi omusaani wa Geera ohunwa mu hiha hya Bbenjamini ow'e Bbahurimu, gangunaho ohwenjimba hu abaatu ohunwa mu Buyudaaya ohwaganira Habaha Dawudi.

¹⁷ Abaatu abaali ni naye baali abasinde lukumi ohunwa mu hiha hya Bbenjamini. Ziibba omuhumi w'ebitu bya Sawulo yeesi n'abasaani babe

ehumi n'abataanu n'abaneeresa amahumi abiri boosi beyuna batiina hu Yoludaani eyi habaha gaali.

¹⁸ Bambuha Yoludaani ohunerehera amago ga habaha n'ohumuholera hiisi ebi ganembaho.

Dawudi asoniya Simeeyi

Habaha ni gaali ni gambuha, nga Simeeyi omusaani wa Geera gambuha Yoludaani, ng'ageyala mu moni ja habaha.

¹⁹ Nga Simeeyi aloma Dawudi ati, "Muhulu kusunga wuusonije. Otenambirira ebibono ebibi ebi nahulomaho hu ludaalo olu wanjwa e Yersaalemu. Habaha, kwegayiriye otabihebulira.

²⁰ Muhulu, ese omuneeresa wuwo kimanyire ti nabbenga. C'ehigira ni nijire n'ano era ndiise osookire ohunjwa mu lulyo lwa Yosefu ohuuja eyi oli, kubone ewe habaha musengwa yange."

²¹ Ng'ango Abbisaayi omusaani wa Zeruyiya aloma ati, "Simeeyi asaana hufa olwohuba gaduulira oyu MUSENGWA gajuhaho amafuta."

²² Aye Dawudi galoma Abbisaayi ni mugandawe Yowaabbu ati, "Enywe abasaani ba Zeruyiya, nj'ani obasungire ohuupa amagesi? Mwenda hunjuhaho bunyota? Ndiise habaha wa Yisirayiri era enjuma Muyisirayiri yesiyesi oyu baneete olwa leero luno."

²³ Nga habaha aloma Simeeyi ati, "Sibanahwite." Era habaha gamwer-ayirira.

Dawudi anambira Mefibboseesi ehisa

²⁴ Ng'ango Mefibboseesi omwijuhulu wa Sawulo yeesi aserengeta ohwaganana ni habaha. Gaali asalireeno ohutasaaba magulu oba ohubegaho amalefu oba ohwosa engoye ohunjwa hu ludaalo olu habaha gaanjwa e Yersaalemu ohwola olu gagobolayo miyaaya.

²⁵ Mefibboseesi n'anjwa e Yersaalemu ohwaganira habaha, habaha gamubuusa ati, "Mefibboseesi, lwahiina siwatiina ni neese?"

²⁶ Nga Mefibboseesi amugobolamo ati, "Habaha musengwa yange, ese omuneeresa wuwo ng'olu omanyire oti ndi muleme, naloma omuneeresa wange ti, 'Tegehere nasugirya yange ngendereho tiine ni habaha.' Aye Ziibba omuneeresa wange gandyamo oluhwe.

²⁷ Era gahulomera eby'obudulingi hu ese. Aye ewe habaha musengwa yange oli hya malayika wa Hatonda. Kale hola ehi onabone oti hiraŋi.

²⁸ Ab'olulyo lwa sehulu yange bosibosi, nanjuma ehi basaanira ohutusaho ohubeeta aye waapa ekabi ey'ohuliiranga njalala ni naabo ab'olya ni nabo hu hiinjulo hihyo. Hu lw'ehyo habaha, puma lukusa ohutiina mu moni ni kusunga wukejemo."

²⁹ Nga habaha amuloma ati, "Oteyongera huloma bingi, pa ehiragi, ewe ni Ziibba ohugabana ebiitu bya Sawulo."

³⁰ Nga Mefibboseesi aloma habaha ati, "Leha anjire byosibyosi, onabona ewe habaha musengwa yange ogobooye miyaaya."

Dawudi anambira Bbarizilayi ehisa

³¹ Ng'ango Bbarizilayi ohunjwa mu twale ly'e Giliyaadi anjwa e Rogeliimu atiina asisikana Habaha Dawudi hu lwabi Yoludaani asobole ohusomoha ni naye engeraha.

³² Bbarizilayi oyo gaali musaahulu bugali n'anjira emyaha kinaana. Gaali munjinda bugali era gaali anjira habaha ebyohulya ehiseera ehyo ehi gahena n'ali e Mahanayimu.

³³ Nga habaha aloma Bbarizilayi ati, “Hwambuhe hutiine omenyenga ni neese e Yerusaalemu, nja huhulabiriranga.”

³⁴ Nga Bbarizilayi aloma habaha ati, “Sigahiise emyaha mididiri hu hyalo huno, lwahiina wenda tiine ni neewe e Yerusaalemu?”

³⁵ Naahani pesa emyaha kinaana. Enjuma ehicenda ohwesangaasa. Ese sikiomerwa ebi ndya oba ebi nywa. Sikisobola hunulira majanjaasi g’abaatu ni bamba. Nja huba mugugu eyiri habaha musengwa yange.

³⁶ Hamunga leha kuñerehereho ñatono, kusomose Yoludaani hyonene. Aye sinenda huusasula olw’obuyeedi obumbaaye ni kuña.

³⁷ Ndehe nagame engo fiire mu hibuga hy’eweefe anjali ehigombe hya bbaabba n’ehya maayi yange. Aye omunjeeresa wuwo Kimuhaamu nj’ono. Oyo nj’aba ni gambuha ni habaha musengwa yange. Muholere hyosihyosi ehi omwendesa.”

³⁸ Nga habaha amugobolamo ati, “Kimuhaamu aja hutiina ni neese era nja humuñya hyosihyosi ehi wenda. Era ehiitu hyosihyosi ehi wenda kuñe, nja huhuñya.”

³⁹ Ng’ano abaatu bosibosi bambuha Yoludaani, nga ko habaha yeesi gambuha. Nga habaha agwa Bbarizilayi mu hifuba, ng’amusabira ekabi nga ko Bbarizilayi gagamayo mu mago gage.

Abomu Buyudaaya n’Abayisirayiri bahayanira habaha

⁴⁰ Habaha ni gambuha gatiina e Gilugaali, gatiina ni Kimuhaamu. Era abasooli abomu Buyudaaya bosibosi n’ehitundu hy’abasooli ba Yisirayiri baali banjereheyo habaha.

⁴¹ Ng’ano Abayisirayiri bosibosi batiina eyiri habaha bamuloma baati, “Muhulu, lwahiina abalebe beefe abomu Buyudaaya, banjeega baati baali n’obunangi ohuhutusayo bahunjerehera ewe n’amago gago n’abasooli babo, engereha wa Yoludaani?”

⁴² Ng’abomu mu Buyudaaya bosibosi bagobola mu Bayisirayiri baati, “Hino hwahihola olwohuba habaha atuliho olubbaho bugali. Olw’ehyo, lwahiina ehyo hibaletera ohuluña? Huliho n’ehiitu wayire ehira ehyo habaha ehi hwaliye? Oba ñaliño ehirabo ehi gaatuña?”

⁴³ Ng’Abayisirayiri bagobola mu baatu bomu Buyudaaya baati, “Huli n’emigabo ehumi mu habaha era ehyo n’ohitaaye ano, Dawudi weefe bugali ohuhira enywe. Olw’ehyo, lwahiina mutunyooma muutyo? Sindiife abeeheerera ohuleeta ehinego ehy’ohugobosa habaha weefe?”

Aye abaatu bomu Buyudaaya bagobola mu bahyawe n’obuhambwe n’ohusinga abaatu bomu Yisirayiri.

20

Seebba ajeemera Dawudi

¹ Naaliño omuutu owaali ow’esambo embi ni bamulanga baati Seebba. Seebba gaali musaani wa Bbikuri ohuñwa mu hiha hya Bbenjamini. Ng’ano Seebba afuñya egwala ati, “Hunuma mugabo ni Dawudi omusaani wa Yese era sihuja humwenimbaho. Bayisirayiri bahyange, hiisi muutu geyagamireyo ewuwe.”

² Ng’ano Abayisirayiri bosibosi bagungumuha balehano Dawudi, nga balonda hu Seebba omusaani wa Bbikuri. Aye abaatu bomu Buyudaaya sibanwa hu habaha waawe, ohuñwera erala hu Yoludaani ohwola e Yerusaalemu.

³ Dawudi ni gagobolayo e Yerusaalemu mu lubiri lulwe, ganamba abahasi babe abohutulo ehumi aba gaali n’alehire ohulabirira olubiri

ng'abata mu nyumba eyi gataho abahuumi. Gabananga ebyohulya n'obyohwambala aye sigagobolayo hwenjimba ni nabo. Baali oti hani banamwandu ohwola olu bafa.

⁴ Nga lulala habaha aloma Amasa ati, "Ndangire abasooli bomu Buyudaaya, bahumbaane oluvanyuma lw'endaalo edatu era weesi obenjo."

⁵ Aye Amasa ni gatiina ohulanga abasooli bomu Buyudaaya, gabisya mu ndaalo eji bamuḽa.

⁶ Nga Dawudi aloma Abbisaayi ati, "Aḽa byolire, Seebba omusaani wa Bbikuri aja hutwosaho obulabe n'ohusinga obu Abbusolomu gatwosaho. Namba abasooli bange otiine omwendule n'ahiiri hwingira ebibuga ebibatongoleraho olukomera atugoteho."

⁷ Abaatu abaali ḽaasi w'obutangirisi wa Yowaabbu n'abahuumi ba habaha ko n'abasooli abandi bosibosi ni Abbisaayi, benyoha banjwa e Yersaalemu batiina ohunjiima Seebba omusaani wa Bbikuri.

⁸ Ni boola hu gubaale e Gibbyoni, nga Amasa aḽwayo atiina gagaanana ni nabo. Yowaabbu gaali gambaaye ebyambalo bibye eby'etalo n'asidihire omusipi mu hihunya ni huliho n'epiima mu hisaḽu hyayo. Ni baganana, ng'epiima esonohayo yigwa.

⁹ Nga Yowaabbu aloma Amasa ati, "Oli otye muganda yange?" Nga Yowaabbu aḽamba Amasa hu hirefu n'omuhono omulungi oti genda humugwa mu hifuba.

¹⁰ Aye Amasa gaali samanyire ati Yowaabbu gaali n'epiima eyi gaali nanambire mu ngalo. Ng'aḽo Yowaabbu amufumita mu hida ng'ebyomuhida bijofumuha ḽaasi. Nga Amasa ng'afa n'enjuma hugaluhamo humufumita. Nga Yowaabbu ni mugandawe Abbisaayi banjiima Seebba omusaani wa Bbikuri.

¹¹ Nga mulala hu basooli ba Yowaabbu gemeerera huupi ni Amasa aloma ati, "Hiisi awagira Yowaabbu ni Dawudi, alonde hu Yowaabbu!"

¹² Omulambo gwa Amasa gwali gulambagaaye aḽo ḽagati w'oluguudo mu mafugi. Nga mulala hu basooli ba Yowaabbu, ni gabona hiisi muutu ni gehanga ohuguhejaho, gaguhwehwesa gagutusa mu ngira, gagunjira mu ndimiro ng'ahena aguwiihaho olugoye.

¹³ Ni bahena ohutusa omulambo ogwo mu luguudo, nga hiisi muutu atiina ni Yowaabbu ohunjiima Seebba omusaani wa Bbikuri.

¹⁴ Nga Seebba agenda mu matwale gosigosi aga Yisirayiri ohwola mu hibuga ehi balanga baati Abbiri Bbesi Maaka. Ng'ehiha hya Babbeeri bamwenjimbaho era nga batiina ni naye mu hibuga.

¹⁵ Abasooli bosibosi abaali ni Yowaabbu, batiina balumba ehibuga Abbiri Bbesi Maaka. Nga babungiha emungo y'eroba n'amabaale ohuḽeraneḽerana n'ehiteepe obuleeḽi ohweswanigirisa. Ni baali ni bagemula ehiteepe ohuhigwisa ḽaasi

¹⁶ ng'ebaayo omuhasi omugesi mu hibuga owaloma n'alangirira ati, "Tegere ohutwi, tegere ohutwi! Mulomere Yowaabbu asembere ḽano, nenda ohulomaho ni naye."

¹⁷ Nga Yowaabbu geḽerera aḽa gaali. Ng'omuhasi oyo amubuusa ati, "Ndiwe Yowaabbu?"

Nga Yowaabbu amugobolamo ati, "Ndiise."

Ng'omuhasi amuloma ati, "Kusunga onjuliriise ehi ese omuḽeresesa wuwo ndoma."

Nga Yowaabbu amugobolamo ati, "Ndi huḽulira."

¹⁸ Ng'aḽo omuhasi aloma ati, "Halehale balomanga baati, 'Hutiine hwebuuse mu hibuga hy'e Abbiri.' Era bahiholanga baatyo.

19 Mu Yisirayiri yosiyosi, ndiife abasinga ohwenda emiyaaya era abesigwa. Muli hugesyaho ohusihiirisa ehibuga ehy'omugaso mu Yisirayiri. Lwahiina mwenda ohusihiirisa abaatu ba MUSENGWA?"

20 Ng'ango Yowaabbu amugobolamo ati, "Bbe, ese sipanga husihiirisa hibuga hyenywe.

21 Sihwenda husihiirisa hibuga hyenywe. Ohutusaho njaliyo omuutu oyu balanga baati Seebba omusaani wa Bbikuri, ohunwa mu hyalo ehy'esozi ehya Efulayimu, ajeemeye Habaha Dawudi. Singa mumutuŋa, nja huleha ehibuga hyenywe."

Ng'omuhasi oyo aloma Yowaabbu ati, "Huja huhuholoŋera omutwe gugwe ohunwa namugulu w'ehiteepe ehigadiriye ehibuga."

22 Ng'ango omuhasi oyo atiina eyiri abaatu bosibosi abomu hibuga abana amagesi n'abalomera ehyohuhola. Nga banamba Seebba omusaani wa Bbikuri bamutemaho omutwe, nga baguholoŋera Yowaabbu. Ng'ango Yowaabbu afuuna egwala ohuhomya ehi baali ni bahola, ng'abasinde babe banwa hu hibuga ehyo, nga hiisi muutu gagamayo ewuwe. Nga Yowaabbu gagamayo e Yerusaalemu eyaali habaha.

Abahungu ba Dawudi

23 Mu hiseera ehyo, Yowaabbu nj'owaali omuduumisi w'ene lyosiryosi erya Yisirayiri, Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada n'ali muduumisi w'abahuumanga Dawudi, aba Kereesi n'aba Pelesiisi.

24 Adoraamu nj'owaali omuhulu w'abaholanga emirimo mubuhahe, Yokosofaati omusaani wa Ahiluudi nj'owabihanga ebinandiiho.

25 Seeva gaali munandiisi, Zadooiki ni Abbiyasaali nj'abaali abasengi ba Hatonda.

26 Yiira ohunwa mu hibuga ehi balanga baati Yayiri gaali musengi wa Habaha Dawudi.

21

Beeta abejuhulu ba Sawulo

1 Mu biseera ebi Dawudi ganugiramo, njaliyo enjala eyahena emyaha edatu. Nga Dawudi gebuusa hu MUSENGWA. Nga MUSENGWA amugobolamo ati, "Lwa Sawulo ohwita abaatu bomu hibuga Gibbyoni."

2 Habaha galanga Abagibbyoni ng'anaya ni nabo. Abaatu abo, sibaali Bayisirayiri aye baali Bamooli abanunuhano. Abayisirayiri baali beeyama ohutabahola habi aye Sawulo olw'ohwenda Yisirayiri n'abaatu bomu hiha hya Yuda, gagesyaho ohubeeta abaheneŋo.*

3 Nga Dawudi abuusa abaatu bomu Gibbyoni ati, "Hiina ehi mwahendire mbaholere? Era mbanje hi ohuliŋa ko mwahendesa abaatu ba MUSENGWA ekabi?"

4 Nga bamugobolamo baati, "Ebbanja ly'efe ni Sawulo oba ab'olulyo lulwe sirinanga hunwano n'efeeza oba n'ezaabbu era sihunanga huloma huuti beete mulala hu Bayisirayiri."

Nga Dawudi ababuusa ati, "Ne hiina ehi mwenda mbaholere?"

5 Nga bamuloma baati, "Sawulo gaali gendire ohutuhenerano erala mu Yisirayiri yosiyosi!

6 Kale hwenda otuŋe abasinde musanvu hu bejuhulu babe, hutiiine hubitire mu moni ja MUSENGWA e Gibbeya ehibuga hya Sawulo oyu MUSENGWA gatobola."

Nga habaha abagobolamo ati, "Nja hubabana."

* 21:2 21:2 Yos 9:3-27

⁷ Aye habaha siganjayo Mefibboseesi omusaani wa Yonasaani omusaani wa Sawulo olw'omuhago ogwali ngati wuwe ni Yonasaani omusaani wa Sawulo ogu baali ni beeyama mu moni ja MUSENGWA.

⁸ Aye habaha ganjayo Arumooni ni Mefibboseesi abasaani ba Sawulo aba gasaala ni Rizupa omuhaana wa Aya. Ng'anjaayo n'abaseere bataanu aba Merabbu* omuhaana wa Sawulo aba gasaala ni Adiriyeeri omusaani wa Bbarizilayi ow'e Mehola.

⁹ Ng'abanjamba abaatu abo ohunwa e Gibbyoni nga babeeta bahena babanjaniha hu musaala mu moni ja MUSENGWA hu lusozi. Omusanvu bosibosi babeetira njalala. Ehiseera ehyo, hyali tandiha yamakungula ag'ehirime ehi balanga baati bbaale.

¹⁰ Ng'ango Rizupa omuhaana wa Aya anjamba ebigwali ahola ehitiira hwibaale. Ohunwa anj batagihira ohuhungula ohwola olu efula yatandiha ohugwa hu mirambo ejo. Sigaleha enyuni ohulya emirambo ejo, gajihuma mu muusi oba esolo ejomwisugu ohujinjambaho mu wiire.

¹¹ Ni balomera Dawudi ebi Rizupa omuhasi wa Sawulo owohutulo gaali n'aholire,

¹² gatiina mu Yabbesi e Giliyaadi gatusayo amagumba ga Sawulo n'aga Yonasaani omusaani wa Sawulo. Abafirisuuti ni beeta Sawulo ni Yonasaani hu lusozi Gilubboowa, abaatu b'e Yabbesi Giliyaadi batiina beeba emirambo mu hifo hy'olukale e Bbesi Saani anj baali ni bajinjanihire.

¹³ Dawudi gatusayo amagumba ga Sawulo ni Yonasaani omusaani wa Sawulo. Era ng'ahumbaania n'agabasinde omusanvu aba baatu b'e Gibbyoni beeta.

¹⁴ Basiha amagumba ga Sawulo ni Yonasaani omusaani wuwe mu pungulu ya Kiisi semwana ya Sawulo e Zeela mu twale ly'e Bbenjamini. Bahola byosibyosi ng'olu habaha galagira. Ebyo ni byanjwa, Hatonda gagobolamo esaala eyi basabira ehyalo hyawe, enjala yaahoma.

Etalo n'Abafirisuuti

¹⁵ Nga nindi njabaluhano olutalo ngati w'Abafirisuuti n'Abayisirayiri. Nga Dawudi aserengeta n'abasooli babe, nga basoola n'Abafirisuuti. Ndala hu talo ejo, Dawudi gademba bugali weene.

¹⁶ Ng'ango Yisibbi Bbenobbu, mulala hu bejuhulu ba Raafa owomu lulyo lwa bahabbeehe, owaali n'olunyago lw'efumo ery'ehihomo ni lunesa esekeeli bidatu† era n'ali n'epiima epyaha, ng'aloma ati aja hwita Dawudi.

¹⁷ Aye Abbisaayi omusaani wa Zeruyiya gatiina gayeeda Dawudi, ng'afumita Omufirisuuti oyo amwita. Ng'ango abasooli ba Dawudi bamulayirira baati, "Sohitiina ni neefe mu lutalo, ohanda waafa hyaletera etaala ya Yisirayiri ohusima."

¹⁸ Ebyo ni byanjwa, nga nindi njabaano olutalo n'Abafirisuuti e Gobbu. Mu lutalo olwo Sibbekaayi ow'e Huusa geeta Saafu, mulala hu bejuhulu ba Raafa owomu lulyo lwa bahabbeehe.

¹⁹ Ni baali mu lutalo olundi n'Abafirisuuti e Gobbu, Eluhanani omusaani wa Yayiri Oregimu ohunwa e Bbeserekemu, ng'ageeta muganda ya Golyasi‡ ow'e Gaasi owaali n'efumo eryali n'olunyago ni luli hy'esimbo y'omutungi w'engoye.

* **21:8 21:8** Bona 1 Samwiri 18:19 aye ebyanjandiihiwa ebindi sibiroma biiti *Merabbuaye* biroma biiti *Mikaali*. † **21:16 21:16** Esekeeli ebidatu, jaali huupi ekilo edatu n'ehitundu. ‡ **21:19 21:19** Ebyanjandiihiwa eby'Olubbebulaniya biroma biiti, *Omusaani wa Yayiri geeta Lahumi muganda ya Golyasi owe Gaasi*. Bona 1 Ebyaliño 20:5.

²⁰ Era nga nindi mu lutalo olundi e Gaasi, yaaliyo omusinde habbeehe owendanga ohusoola. Gaali n'enjala mukaaga hu ngalo jombi era nohu magulu goosi, njalala abiri n'ene. Yeesi gaali mwijuhulu wa Raafa habbeehe.

²¹ Omusinde oyo ni gaduulira Abayisirayiri, Yonasaani omusaani wa Simeeya muganda ya Dawudi, gamwita.

²² Abasinde abane abo baali bejuhulu ba Raafa habbeehe w'e Gaasi. Era Dawudi n'abasooli babe, babeeta.

22

Olwembo lwa Dawudi olw'obunangusi

¹ Dawudi gembera MUSENGWA ebibono by'olwembo luno ng'olu gamununula ohunwa mu mihono j'abalabe babe bosibosi nomu muhono gwa Sawulo.

² Galoma ati,
 "MUSENGWA nj'olwanda lwange olungadirira,
 nj'epungulu yange omunehweha era nj'omununuzi wange,
³ Hatonda wange nj'olwanda lwange omu nenogoma,
 nj'engabo yange era olwiga* olw'obunonosi wange,
 nj'omunenogoma era omunonosi wange,
 ndiwe owuponia abaatu abahambwe.
⁴ Ndanga MUSENGWA ohunjeeda,
 asaana ohunjeewa enono era gaponia abalabe bange.

⁵ "Amayengo g'ohufa ganeswanigirisa,
 amataba agasihirisa ganetotera ohukenano.

⁶ Ohufa hwaneswanigirisa,
 etiisa y'ohufa yapamba.

⁷ Mu hubonaabona hwange nalanga MUSENGWA,
 naliririra Hatonda wange ohunjeeda.
 Ganulira ejanjaasi lyange n'ali mu Yekaalu yiye,
 ohwerira hwange hwamugwa mu hutwi.

⁸ "Ehyalo hyateetema era hyanyeenya
 n'esimuho j'egulu jateetema,
 jateetema olwohuba Hatonda gaali alunjire.

⁹ Eriisi lyanwera mu suulu yiye,
 omuliro ogugugulisa n'amanda agagegeeye byanwera mu munwa wuwe.

¹⁰ "Gegulano egulu nga geeha njaasi,
 ebireri ebimali byali njaasi w'amagulu gage.

¹¹ Ganiina hu kerubbi gagululuha,
 gaguluhira hu mabana g'embeno.

¹² Gambala ehiirema,
 ehireri hy'efula ehimali hyamweswanigirisa.

¹³ Enjase eyaali n'emunwamo,
 yasaala amanda agagegeeye omuliro.

¹⁴ "MUSENGWA gabbwabbwanuhira mwigulu,
 ejanjaasi ly'oyo Ali Namugulu Obugali lyanulirihana.

* 22:3 22:3 *Olwiga lutegeesa amaani.*

- 15 Galasa obusaale wuwe ng'abalabe basalaana
era enjase yabaleetera ohuduluma.
- 16 Enjuho j'enyanya jeeta anjalafu
n'emisingi j'ehyalo jeeta anjalafu olu MUSENGWA gahayula abalabe
babe era gababogohera n'obusungu.
- 17 "MUSENGWA gajanuula omuhono gugwe ohunwa mwigulu
ganaana gaatusa mu buliba.
- 18 Gaanunula ohunwa mu balabe bange ab'amaani,
abo bosibosi abacaawa, baali baakira amaani.
- 19 Bapirinania mu biseera ebigosi
aye MUSENGWA gakuuma.
- 20 Gaatusayo gapira mu hifo omu netayayira,
gaanunula olwohuba ganyenda.
- 21 "MUSENGWA gaapa omuhemba
olwohuba nahola ebirunamu, gaapa ekabi olwohuba nanumaho
musango.
- 22 Hiri hiityo olwohuba ngendera mu magira ga MUSENGWA.
Simbaame ohunwa hu Hatonda wange.
- 23 Pambire amagambi gage gosigosi,
sinjeemera biragiro bibye.
- 24 Pumaho musango mu moni jije,
era nehumire ohutahola hibi.
- 25 MUSENGWA gapaaye omuhemba ni geema hu bulunamu wange,
olwohuba pumaho hibi mu moni jije.
- 26 "O MUSENGWA oli mwesigwa eyiri abo abesigwa,
oli mutukuvu eyiri abagwalaafu.
- 27 Eyiri abo abanumaho mbalo, onumaaho mbalo
aye onuma hisa eyiri abahosi b'ebibi.
- 28 Ononola abo abenomeha,
aye wendula engeri ey'ohwiisa naasi abo abehudumbasa.
- 29 O MUSENGWA wange, ndiwe etaala yange,
MUSENGWA yange acuusa ehiirema ehi ndimo hyafuuha njase.
- 30 Wuupa amaani ohuwaagala ene erinumba.
Ndiwe owuupa amaani ohubanangula.
- 31 "Amagira ga Hatonda malunamu
era ehibono hya MUSENGWA hituufu.
Nj'engabo yaabo abamwesiga.
- 32 "Hatonda nje MUSENGWA yenene.
Era Hatonda weefe yenene nj'olwanda.
- 33 Hatonda oyo nj'owuupa amaani
era nj'alunamyama amagira gange ohuba malani.
- 34 Ahahadasa amagulu gange gaaba hya ga namoli.
Era nj'agira nasobola ohugendera hu sozi.
- 35 "Gatendeha ohuba omusooli
era emihono jange jisobola ohufuda omubaso ogw'ehyoma ehigumu.
- 36 O MUSENGWA wukuuma era wunonola,

- obuyeedi wuwo wandeetera ohuba w'amaani.
- 37 Ogalamy engira omu mbita,
amagulu gange sigaterera.
- 38 "Nabbinga abalabe bange nabanangula
era sinaagamayo ohwola olu nabasihiirisa.
- 39 Nabaminiangula ndibasobole hwinyoha,
bagwa njaasi w'amagulu gange.
- 40 Waapa amaani ohusoola etalo,
waleetera abalabe bange ohukubbira amafuha.
- 41 "Waleetera abalabe bange ohunduluma,
era nasihiirisa abo abacaawa.
- 42 Baalira ni baana hwana ni benda babayeede,
ne njanuma ow'ohubanjaonia.
- Beegayirira MUSENGWA
aye sigabagobolamo.
- 43 Nabajuula nabaheneramo erala bafuuha hy'efuuhe,
nabafutyaga hy'amadosi mu nguudo.
- 44 "Waanunula ohunwa mu baatu bange abakiyaania,
wafuula munugi w'amawanga.
Abaatu aba naali ni tamanyire, bali njaasi wange.
- 45 Abanamawanga bakubbira amafuha
era ni banulira ejanjaasi lyange, bangondera.
- 46 Bosibosi banwamo amaani,
banwa mu byehwehero byawe ni bateetema huteetema.
- 47 "MUSENGWA nj'omwene bulamu!
Mujumirye oyo olwanda lwange,
langirira obubbala wa Hatonda omunonjosi wange.
- 48 Nj'agira nanangula abalabe bange,
nj'agira amawanga gaaba njaasi wange.
- 49 Nj'owuponia abalabe bange.
O MUSENGWA, wuupa ohunangula abalabe bange,
wuponia abaatu abahambwe.
- 50 "O MUSENGWA, olw'ehyo nja huhujumirya mu mawanga,
nja hwemba enyembo ni kujumirya.
- 51 "Hatonda anja habaha wuwe obunangusi ow'amaani.
Alaga ohwenda huhwe ohubitiirifu eyiri oyo oyu gajuhaho amafuta,
eyiri Dawudi n'abolulyo lulwe emirembe n'emirembe."

23

Ebibono bya Dawudi ebisembayo

- ¹ Bino nj'ebibono bya Dawudi ebisembayo:
"Bino mb'ebibono bya Dawudi omusaani wa Yese,
ebibono by'omuutu oyu Owanamugulu Obugali gafuula ow'amaani,
omuutu oyu Hatonda wa Yakobbo gajuhaho amafuta,
omwembi wa Yisirayiri.

2 “Mwoyo wa MUSENGWA gandomeramo,
 ebibono bibye byali hu lulimi lwange.”
 3 Hatonda wa Yisirayiri galoma,
 olwanda lwa Yisirayiri lwandoma luuti,
 “Omuutu anajuga abaatu n’atehubbira,
 era ganugira mu hutya Hatonda,
 4 aba hy’eryuba eriņa enjase mu mugamba,
 ni hunuma bireri
 era hy’obutangaafu obubano efula ni yaahahya
 obuletera enyaasi ohumera.”

5 Era eyo nj’engeri eyi Hatonda aja hunamo abomu lulyo lwange ekabi,
 olwohuba gahola endagaano ey’emirembe n’emirembe ni neese,
 endagaano eyitaja hunwano,
 ehisuubiso ehi batali cuusamo.
 Ehyo nj’ehi peegaho era nj’obunangusi wange,
 era mu butuufu Hatonda aja huhyoheresa.
 6 Aye abo bosibosi abatatyia Hatonda balibadanya hy’amanwa,
 aga batahumbaania n’engalo.
 7 Hiisi anamba hu manwa
 ali n’ohutambisa ehyoma oba olunyago lw’efumo,
 ana bagahumbaanihisya, pana bagoohyera.

Abasooli ba Dawudi ab’amaani

8 Gano nj’amasiina g’abasooli ba Dawudi abaali ab’amaani: omudaayi gaali nje Yosebba Bbasebbeesi omusaani wa Takemooni, gaali mutangirisi wa badatu. Lulala gasoola n’abalabe lunaana, gabeeta bosibosi hu ludaalo olwo n’efumo lirye.

9 Owohubiri gaali nje Elyazaali omusaani wa Dodo ohunwa mu lulyo lwa Ahohi. Lulala, Abayisirayiri bosibosi baduluma olu baali ni bahumbeene ohusoosa Abafirisuuti aye Elyazaali ni Dawudi baguma basoola.

10 Gesinga geeta Abafirisuuti ohwola olu muhono gugwe gwadamba gweriipa hu piima. Hu ludaalo olwo, MUSENGWA gabaņa obunangusi ow’amaani. Abayisirayiri abaali ni badulumire, nga bagobola eyiri Elyazaali nga bahumbaania ebi Abafirisuuti abaali ni bafuuye baleha.

11 Owohudatu gaali nje Saama omusaani wa Age ohunwa e Harari. Lulala Abafirisuuti ni bahumbaania e Leehi anaali endimiro y’epindi, Abayisirayiri batya nga baduluma.

12 Aye Saama gesinga nga gemeerera ngati w’endimiro y’epindi g’abulungula Abafirisuuti era MUSENGWA gaja Abayisirayiri obunangusi ow’amaani.

13 Lulala mu biseera by’amakungula, abadatu hu bahulu amahumi adatu, baserengeta batiina eyiri Dawudi mu pungulu naapi n’ehibuga Adulamu, ehibbubu hy’Abafirisuuti ni hitaaye amakanda mu hiiho ehi balanga baati Refayiimu.

14 Mu hiseera ehyo Dawudi gaali mu pungulu, Abafirisuuti ni banambire Bbeserekemu.

15 Dawudi ganemba ohunywa amaaji ng’aloma ati, “Nahendire omuutu atiine gandetereho amaaji ag’ohunywa ohunwa mu sobere eyiri ohuupi n’omulyango ogwengira mu hibuga ehy’e Bbeserekemu!”

16 Abasinde abo ab’amaani abadatu benagula babita mu Abafirisuuti, batiina badaņa amaaji mu sobere anaapi n’omulyango gw’ehibuga hy’e

Bbeserekemu, nga baganjirira Dawudi. Aye gagaana ohuganywa, gagajuha mwiroba ng'enongo eyiri MUSENGWA.

¹⁷ Ng'aloma ati, "O MUSENGWA, sipanga hunywa maaji gano. Ohuganywa, mba hyanyoye amafugi g'abasinde bano abalyonjire obulamu waawe ohugaja!" Era Dawudi sigaganywa.

Ebyo nj'ebyobusira ebi basinde abo ab'amaani abadatu baahola.

¹⁸ Abbisaayi muganda ya Yowaabbu, abasaani ba Zeruyiya, gaali mutangirisi w'abasinde abo Ab'amaani Adatu. Era lulala n'atambisa efumo lirye, geeta abalabe bihumi bidatu. Era ehyo hyamufuula mututumufu hy'abadatu bala.

¹⁹ Abbisaayi nj'owaali n'asinga efuma mu basinde Adatu era nj'owaali omutangirisi waawe wayire nga sigaali n'efuma hya Badatu.

²⁰ Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada ohunwa e Kabbuzeeli gaali musira. Geeta Abamowaabbu babiri abaali ni bahira amaani mu nje lyawe era lulala mu biseera eby'obunololohi obungi gabbinga epologoma yengira mwirono ng'ayiita.

²¹ Lulala, geeta Omumisiri owaali omunoono. Wayire Omumisiri oyo gaali n'efumo, Bbenaaya gamulumba n'ogubbiro ng'amunyagulaho efumo nga amwita n'efumo lirye eryene.

²² Ebyo nj'ebyobusira ebi Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada gahola. Yeesi gaali n'efuma hya bala ab'amaani abadatu.

²³ Gaali w'enono ohusinga bosibosi adatu aye sigaali mulala hu Badatu bala. Era Dawudi gamufuula muhulu w'abahuumi babe.

²⁴ Mu basooli adatu pomwali: Asaheeli muganda ya Yowaabbu, Eluhanani omusaani wa Dodo ohunwa e Bbeserekemu,

²⁵ Saama ohunwa e Harodi,

ni Elika yeesi ohunwa e Harodi,

²⁶ ni Helezi ohunwa e Peleti,

ni Yiira omusaani wa Yikesi ow'e Tekowa,

²⁷ ni Abbiyezeeri ohunwa e Anasoosi, ni Mebbunaayi ohunwa e Huusa,

²⁸ ni Zalumooni ow'e Ahowa,

ni Maharaayi ohunwa e Netofa

²⁹ ni Helebbu omusaani wa Bbaana ohunwa e Netofa

ni Yitayi omusaani wa Ribbayi ow'e Gibbeya mu twale ly'e Bbenjamini,

³⁰ Bbenaaya ow'e Pirasoni,

ni Hidaayi ohunwa mu hiiho ehy'e Gaasi,

³¹ ni Abbi Alibooni ow'e Arabba,

ni Azumaveesi ow'e Bbahurimu,

³² Eliyaabba ohunwa e Salubbooni, abasaani ba Yaseni, Yonasaani,

³³ omusaani wa Saama ohunwa e Harari, Ahiyaamu omusaani wa Sarari ohunwa e Harari,

³⁴ Elifeleti omusaani wa Ahasibbayi ow'e Maaka, ni Eliyaamu omusaani wa Akisofeeli ohunwa e Giilo,

³⁵ Heziro ohunwa e Karumeeli, ni Paalayi ohunwa e Arabba,

³⁶ ni Yigali omusaani wa Nasani ohunwa e Zoobba, ni Bbani ohunwa e Gaadi,

³⁷ Zeleki Omwamooni, ni Naharayi ohunwa e Bbeerosi, owabbeedanga ebisoosa bya Yowaabbu omusaani wa Zeruyiya,

³⁸ ni Yiira ohunwa e Yisiri, ni Garebbu ohunwa e Yisiri,

³⁹ ko ni Wuriya Omuhiiti.
Bosibosi njalala baali adatu namusanvu.

24

Dawudi abala abaatu

¹ Nga nindi ehiruji hya MUSENGWA hiiha hu Bayisirayiri era ng'atuuya Dawudi ohubaleetera ebigosi, gamuloma ati, "Tiina obale abaatu bomu Yisirayiri n'abomu Buyudaaya."

² Nga Dawudi aloma Yowaabbu n'abaduumisi b'ene ati, "Mutiine mu biha bya Yisirayiri byosibyosi, ohutandihira hu hiha hya Daani ohwola e Bberuseebba, mubale abasinde abasooli, manye obungi waawe."

³ Aye Yowaabbu gagobola mu habaha ati, "MUSENGWA Hatonda wuwo gongere obungi w'abasooli emirundi cikumi n'ohuhirano era weesi musengwa yange webonereho n'emoni jijo. Aye lwahiina habaha musengwa yange wenda ohuhola ehiitu hyehyo?"

⁴ Ne Yowaabbu n'abaduumisi b'ene baali n'ohuhola ehi habaha gaali n'alagiiye. Nga banjwa mu moni ja habaha, batiina ohubala abasooli mu Yisirayiri.

⁵ Ni bahena ohwambuha olwabi Yoludaani, baata ekambi yaawe mu hyalo hy'e Gaadi mu mehiriro g'ehibuga Aroweeri ehiri mu hiiho, eyi banjwa nga batiina mu maniino e Yazeri.

⁶ Nga banjwa eyo batiina e Giliyaadi. Ni banjwa eyo, batiina e Kadesi mu twale ly'Abahiiti. Banjwa eyo batiina e Daani, eyi banjwa batiina mu Sidoni ebugwalyuba.

⁷ Nga bolehera ehirumbi hy'ehyehwehero ehy'e Tiuro, nomu bibuga byosibyosi eby'Abahiivi n'ebya Bakanani. Mu huheneresa batiina e Bberuseebba mu mehiriro ga Buyudaaya.

⁸ Bahena emyesi mwenda n'endaalo amahumi abiri ohubala abaatu nga bagamayo e Yersaalemu.

⁹ Nga Yowaabbu alomera habaha obungi w'abasooli. Mu Yisirayiri mwalimo emitwalo cinaana abasobola ohusoola nomu Buyudaaya mwalimo emitwalo ataanu.

¹⁰ Dawudi ni gahena ohubala abaatu nga himulumiiirisa mu mwoyo gugwe, ng'aloma MUSENGWA ati, "Nonoonire bugali olw'ehi kolire. O MUSENGWA kwegalihiiye sonija omunjeeresa wuwo. Kolire hiitu hy'abunubeebe bugali."

¹¹ Hu ludaalo olwalondaho mu mugamba Dawudi gaali ahiiri hwinyoha, nga MUSENGWA aloma Gaadi naabbi owananga Dawudi amagesi ati,

¹² "Tiina olome Dawudi oti, 'Bino mbebi MUSENGWA aloma: Nja huhuna ebiitu bidatu. Tobolaho hirala ehi wenda kuholere.' "

¹³ Nga Gaadi atiina eyiri Dawudi amuloma ati, "Wahendire enjala yigwe hu hyalo ohuhena emyaha musaavu? Oba ohuhena emyesi edatu abalabe babo ni bahunjiima? Oba ohuhena endaalo edatu hanjupuli n'aguuye hu hyalo hino? Njaahani salano ehi wenda nje ndomere owutumire."

¹⁴ Nga Dawudi aloma Gaadi ati, "Bikeheeye bugali weene. Leha hugwe mu mihono ja MUSENGWA olwohuba ehisa hihye hingi bugali aye atandeha hugwa mu mihono j'abaatu."

¹⁵ Ng'ano MUSENGWA anindiha hanjupuli mu Bayisirayiri, ohunwa mu mugamba ogwo ohwola hu hiseera ehiragaane. Era abaatu emitwalo musanvu ohunwa e Daani ohwola e Bberuseebba, bafa.

¹⁶ Malayika ni gagolola omuhono gugwe ohusiihirisa Yersaalemu, nga MUSENGWA gehebulisa olw'endibo ejo, ng'aloma malayika owaali

n'asihirisa abaatu ati, "Leherano, otagobolamo hubagudya!" Mu hiseera ehyo, malayika wa MUSENGWA gaali aya Arunaani Omuyebbusi gasiritiranga engano.

¹⁷ Dawudi ni gabona malayika owaali n'ali husihirisa abaatu, ng'aloma MUSENGWA ati, "Ese ndiise owonoonire era oholire omusango. Abaatu bano bali hy'etaama. Banumaaho musango. Kusunga oboneresa ndiise n'amago gange."

¹⁸ Hu ludaalo olwo, Gaadi gatiina eyiri Dawudi ng'amuloma ati, "Tiina otongolere MUSENGWA ehituuti ehy'ohunjeeraho enongo mu hifo hya Arunaani Omuyebbusi aya gasiritiranga engano."

¹⁹ Nga Dawudi anianiina atiina ng'olu MUSENGWA galagira n'abita mu Gaadi.

²⁰ Arunaani ni galengera gabona habaha n'abahungu babe ni batiinira eyi gaali, gatula ng'atiina geyala hwiropa mu moni ja habaha.

²¹ Nga Arunaani aloma ati, "Hiina ehigirire habaha musengwa yange gaaja ew'omunjeeresa wuwe?"

Nga Dawudi amuloma ati, "Nenda wunguse ehifo hiho ehi osiritiramo engano tongoleremo MUSENGWA ehituuti ehy'ohunjeeraho enongo hanupuli gahanwa mu baatu."

²² Nga Arunaani aloma Dawudi ati, "Leha habaha musengwa yange anire hyosihyosi ehi anende ahinongeyo. Era esaame nje jino ejohunjaayo ng'enongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha, n'ehijoogi obitambise ng'ekwi.

²³ O habaha, Arunaani ahuna ebyo byosibyosi." Nga Arunaani ameedaho aloma habaha ati, "MUSENGWA Hatonda wuwo afugiirire enongo eyi onaamuje."

²⁴ Aye habaha gagobola mu Arunaani ati, "Bbe, nja hubihugulaho bugule, sinja hunongera MUSENGWA Hatonda wange enongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha eri puma ehi njisasuliye."

Nga Dawudi agula esaame n'ehifo aya basiritiranga engano era ng'asasula ebitundu by'efeeza ataana.

²⁵ Nga Dawudi atongolera ayo MUSENGWA ehituuti ehy'ohunjeeraho enongo era ng'anaayo enongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha n'enongo ey'ohufanana. Ng'ayo MUSENGWA agobolamo ohusaba hwa Dawudi hu binamba hu Bayisirayiri era nga hanumpuli ahoma.

**EHITABO
HY'EBYABAHABAHA
EHIDAAYI
Enyanjula**

Ehitabo hy'Ebyabahabaha Ehidaayi hiroma hu bahabaha abanjugaho mu Yisirayiri nomu Yuda. Mu hiseera ehi Habaha Sulemaani, ganjugiramo, Yisirayiri ni Yuda lyali gwanga erala. Aye olw'ehibi hya Habaha Sulemaani n'abaatu babe, egwanga lyeyabulamo njabiri. Ehyo hyaliyo mu hiseera Rehobbowaamu omusaani wa Sulemaani n'ali nj'anuga. Hino hyaliyo ohwoheresa obunaabbi obu Ahiya agana mu 1 Eby'Abahabaha 11:31-39.

Omuhandiini ata esira hu hiisi habaha n'ekolagana yiye ni Hatonda oba beena Hatonda oba bbe. Balala hu bahabaha bahola ebiitu ebyasangasanga Hatonda ne abandi babbenga mu moni ja Hatonda. Omuhandiihi aloma mu wiijufu hu bujugi wabahabaha abasangasanga Hatonda era galaga ati egwanga lya Yisirayiri ni Yuda eryaholanga bulani ni hyinjwa hu hufugiirira hwawe eyiri Hatonda.

Ebyola hu Habaha Dawudi mu busahulu wuwe

¹ Ehiseera ni hyola Habaha Dawudi n'asahulunjire bugali, ganjuliranga embeno hiisi hiseera. Era wayire bamuwihanga engoye ejinjeraho, siganjuliranga bubalire.

² Olw'ehyo abanjereesa babe bamuloma baati, "Habaha Musengwa weefe, leha huhwendulireyo omuhaana namatungu otanjenyuhangaho n'omusinde, ahulabirirenga era anjenyuhenga njapi ni neewe, wahabala."

³ Nga bendula mu Yisirayiri mwosimwosi omuhaana omuono era nga basuna Abbisaagi ohujwa e Sunemu, nga bamujirira habaha.

⁴ Omuhaana oyo gaali muono bugali. Era gamulabiriranga aye habaha sigenimba ni naye.

Adoniya gegwanisa owahabaha

⁵ Ehiseera hyola Adoniya mulala hu basaani ba Dawudi oyu gasaala ni Hagisi, geginiha n'aloma ati, "Nenda ohuba habaha!" Olw'ehyo gategeha ebigaali n'abagendera hu mbalaasi n'abasirikale amahumi ataanu, ohuba bahuumi babe.

⁶ Adoniya gaali nj'agobola hu Abbusolomu mu husaaliwa hwawe era n'ali museere muono bugali. Semwana gaali samuhayulangaho wayire humubuusa ati, "Lwahiina webisya otyo?"

⁷ Ng'ango Adoniya ateesa ni Yowaabbu omusaani w'omuhasi oyu balan-ganga baati Zeruyiya ko ni Abbiyasaali omusengi wa Hatonda, era nga bafugiirira ohumuwigira n'ohumuja obuyeedi.

⁸ Aye Zadooki omusengi wa Hatonda ni Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada ni naabbi Nasani ni Simeeyi ni Reeyi n'abasirikale ba Dawudi ab'amaani nibo bagaana ohumuwigira.

⁹ Ng'ango Adoniya anonga etaama n'enombe esaame ko n'enombe eperepere ej'amasavu hwibaale eri balanga baati ery'Omusota ohuupi n'omwombe ogubalanga baati Eni Rogeli. Ng'alanga abaganda babe bosibosi, abasaani ba habaha ko n'abahungu ba habaha abomu Yuda ohutiina hu hiinjulo ehyo.

¹⁰ Aye sigalanga naabbi Nasani oba Bbenaaya oba abasirikale ab'amaani abahuumi ba habaha oba mugandawe Sulemaani.

11 Ng'año naabbi Nasani atiina eyiri Bbasuseebba, nyina ya Sulemaani amubuusa ati, "Ohimanyire oti Adoniya omusaani wa Hagisi gefuuye habaha aye Habaha Dawudi samanyire?"

12 Naahani leha kuje amagesi ag'ohuñoniamo obulamu wuwo n'obwomusaani wuwo Sulemaani.

13 Yangujaho otiine eyiri Habaha Dawudi omulome oti, 'Habaha Musengwa yange, siweeyama era wandoma oti, "Mu butuufu omusaani wuwo Sulemaani nj'alihusikira nga habaha era nj'alihala hu tebe yiyo ey'obuñugi"? Ne Adoniya afuuha atye habaha?'

14 N'onaabe n'ohiroma ni habaha, ese nja hwingira keesi kahase ebi omulomera."

15 Ng'año Bbasuseebba atiina mu hisenge omu habaha gaali. Habaha gaali ahayirinjire bugali era Abbisaagi omuhaana Omusunemu gaali nj'amulabirira.

16 Bbasuseebba ni goola mu hisenge omu habaha gaali, ng'ahotomyaho omutwe ohulaga ati amuna enono ng'ahena ahubba amafuha mu moni jije. Nga habaha amubuusa ati, "Hiina ehi wenda?"

17 Nga Bbasuseebba amugobolamo ati, "Musengwa yange, ewe wamwene weeyama mu moni ja MUSENGWA Hatonda wuwo eyiri ese omuñeeresu wuwo oti, 'Sulemaani omusaani wuwo nj'aligobola mu magulu gange nga habaha era aja hwihala hu tebe yange ey'obuñugi.'

18 Cooka naahani Adoniya niye nj'ola gefuuye habaha, ewe habaha musengwa yange n'enjuma ehi omanyire.

19 Anongire ebyayo ebyene bingi: esaame, enombe eperepere ejasava ko n'etaama era alangire abasaani babo bosibosi ni Abbiyasaali omusengi ni Yowaabbu omuduumisi w'enje liryo aye saalange Sulemaani omusaani wuwo.

20 Habaha musengwa yange, Abayisirayiri bosibosi balengereeye ndiwe, obalomere ow'ohuhusikira hu tebe n'onahabe n'otuñooye hu moni.

21 Ne n'onjoleera huñoleera, olu onuumula oti pa, ese ni Sulemaani musaani yange, bajahutubisya hy'abaatu abekwe."

22 Bbasuseebba ni gaali n'ahiroma ni habaha, nga naabbi Nasani yeesi goola mu lubiri.

23 Ng'abahungu balomera habaha baati, "Naabbi Nasani ali njano genda ohuhubona." Nga Nasani gengira omu habaha gaali, geyala hwirola mu moni ja habaha.

24 Nga Nasani abuusa habaha ati, "Habaha musengwa yange, wasalireño oti Adoniya nj'ali n'ohuhusikira era oti nj'aja hwihala hu tebe yiyo ey'obuñugi?"

25 Hiri hiityo olwohuba olwaleero luno, atiinire ganonga ebyayo ebyene bingi: esaame, enombe eperepere ejasava ko n'etaama era alangire abasaani babo bosibosi n'abaduumisi b'enje ni Abbiyasaali omusengi. Era esaawa yino nibo bali eyo, balya era banywa ni naye ni bamuloma baati, 'Wangaala habaha Adoniya!'

26 Aye ese ni Zadooki omusengi wa Hatonda ni Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada ni Sulemaani, saatulange.

27 Habaha musengwa yange, ehyo ndiwe alaggiye hibenjo aye waga isa abañeeresu babo ohutamanya nj'ani owohwihala hu tebe yiyo ey'obuñugi?"

Bafuula Sulemaani habaha

28 Ng'año Habaha Dawudi aloma ati, "Nangire Bbasuseebba." Nga Bbasuseebba atiina gemeerera mu moni jije.

29 Nga habaha geeyama ati, “Mu butuufu, ng’olu MUSENGWA ali nj’omwene bulamu, era nga nj’owuponisye mu hiisi higosi,

30 nja huhahasa olwaleero luno ehi nahusuubisa mu siina lya MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ti Sulemaani omusaani wuwo nj’alisikira nga habaha era aja hwihala mu tebe yange ey’obunugi.”

31 Nga Bbasuseebba geyala hwiropa aloma ati, “Hababa musengwa yange, wangaala emirembe n’emirembe!”

32 Ng’ango Habaha Dawudi atumisa Zadooki omusengi wa Hatonda ni naabbi Nasani ni Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada. Ni batiina mu hisenge omu habaha gaali,

33 ng’abaloma ati, “Mutiine n’abahungu bange, mwihase Sulemaani musaani yange hu nasugirya yange enyene, mwihirire mutiine ni naye e Gihoni

34 eyi Zadooki ni Nasani banamujhireho amafuta ohufuuha habaha wa Yisirayiri. Muhene mufuunje egwala mulangirire muuti, ‘Wangaala Habaha Sulemaani!’

35 Muhene mumugobose n’ano, gehale hu tebe yange ey’obunugi. Aja hugobola mu magulu gange nga habaha olwohuba mutobooye ohunuga Yisirayiri ni Yuda.”

36 Nga Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada amugobolamo ati, “Amiina! Era leha MUSENGWA Hatonda wuwo aganye hyolerere.

37 Ng’olu MUSENGWA abaayenga n’aba ni neewe, o habaha musengwa yange, mu ngeri nj’enyene abe ni Sulemaani era owahabaha wuwe wube w’amaani ohuhiraho owuwo!”

38 Nga Zadooki ni Nasani ni Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada n’Abakeresi n’Abaperesi batiina behasa Sulemaani hu nasugirya ya Habaha Dawudi batiina ni naye e Gihoni.

39 Ni boola eyo, nga Zadooki omusengi wa Hatonda atusa mu Weema ya MUSENGWA olwiga ni lulimo amafuta ng’agajuha hu Sulemaani. Nga bafuunja egwala ng’abaatu bosibosi balomera namugulu baati, “Wangaala Habaha Sulemaani!”

40 Ng’abaatu bosibosi baniinaniina ni naye ni bafuunja emirere ni basangaaye bugali era ehyalo hyateetema olw’amanjaasi gaawe.

41 Mu hiseera ehyo, nga Adoniya n’abageni babe bosibosi abaali ko ni baheneresa embaga yaawe, banjulira amanjaasi ago. Era Yowaabbu ni ganjulira egwala, ng’abuusa ati, “Oluboyooboyo olwo lwo sirwosi mu hibuga, lwahi?”

42 Ni gaali n’ahiroma nga Yonasaani omusaani wa Abbiyasaali omusengi, goola. Nga Adoniya amuloma ati, “Yingira olwohuba oli muutu omulani era n’amanjulo aga oleetire gafaana malani.”

43 Ng’ango Yonasaani amugobolamo ati, “Mbe sipohiri olwohuba musengwa yeefe Habaha Dawudi, afuuye Sulemaani habaha.

44 Habaha atumire Zadooki ni Nasani ni Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada n’Abakeresi n’Abaperesi bamujerehereho era bamwihahiise hu nasugirya ya Habaha Dawudi.

45 Era Zadooki ni Nasani bamujhiyeeho amafuta e Gihoni ohumufuula habaha. Ni banjooye eyo nga baniinaniina batiina mu hibuga ni basanjalya era nj’oluhero olu mujulira.

46 Era njahani Sulemaani nje habaha.

47 N’abahungu batiinire ohweyaasa Dawudi habaha musengwa yeefe olw’ehyo ehi aholire era bamuloma baati, ‘Hatonda wuwo atutumuse Sulemaani n’ohuhiraho era n’obunugi buwe bufume ohuhiraho obuwo.’

Nga Habaha Dawudi ahotama aya gaali hu hitanda hihye ajumirya MUSENGWA.

⁴⁸ Ng'aloma ati, 'MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ayeewe enono, aganyire olwaleero nabona omusika hu tebe yange ey'obunugi.' "

⁴⁹ Ng'ano abageni ba Adoniya bosibosi benyoha obuti ni bubambire, bapwanguha batiina, hiisi muutu ganamba eyiye.

⁵⁰ Aye Adoniya olw'ohutya Sulemaani, genyoha gatiina genamba hu meega aga babbotera hu hituuti ehy'ohunjeeraho enongo ehyali mu weema ya MUSENGWA.

⁵¹ Nga balomera Sulemaani baati, "Adoniya ahutiye era nj'ola genambire hu meega g'ehituuti ehy'ohunjeeraho enongo aloma ati, 'Leha Habaha Sulemaani gandayirire olwaleero ati saananjite.' "

⁵² Nga Sulemaani abagobolamo ati, "Singa ahahasa ati ajahungondera, nanuma bugosi obuja humwolaho. Aye singa bamwagaanamo ehibi, ali n'ohufa."

⁵³ Ng'ano Habaha Sulemaani atuma abasirikale babe batusa Adoniya hu hituuti ehyo. Nga Adoniya atiina ahubbira Habaha Sulemaani amafuha. Nga Sulemaani amuloma ati, "Yagama ewuwo."

2

Dawudi alaabbira Sulemaani

¹ Ehiseera ni hyali huupi hwola Dawudi ohufa, galaabbira omusaani wuwe Sulemaani.

² Gamuloma ati, "Ehiseera hyange ehy'ohufa hyolire, tiine eyi hiisi muutu ali hu hyalo huno atehwa ohutiina. Olw'ehyo, ba mugumu era muheneerefu,

³ era ohole ebi MUSENGWA Hatonda wuwo ahulagira ohuhola. Gondera amagambi n'ebiragiro bibye byosibyosi n'ebitiiniraho ng'olu byanandiihiwa mu Magambi aga baana Musa ko hiisi ehi ohola hihutiinirenga bulani.

⁴ N'oja hugonderanga MUSENGWA, aja hwoheresanga ehigasuubisa ati olulyo lwange luja hunuga Yisirayiri singa ab'olulyo lwange baja hugonderanga ebiragiro bibye n'emyoyo jaawe ko n'obulamu waawe wosiwosi.

⁵ "N'ehindi, ewe wamwene omanyire ehi Yowaabbu omusaani wa Zeruyiya gahola, ohwita babiri hu baduumisi b'ene lya Yisirayiri: Abbuneri omusaani wa Neeri ni Amasa omusaani wa Yeseri. Gabatemulira mu hiseera ehitaali hyalutalo, gajuha amafugi gaawe oti hani mu lutalo. Ohutemula ohwo hwamuleetera ohujuha amafugi agamwenambaho era agahimulondoola.

⁶ Ehyohuhola ohimanyire, somuleehanga huhayirina oba hufa bulani.

⁷ "Aye onambiranga abasaani ba Bbarizilayi ow'e Giliyaadi ehisa era obalabiriranga olwohuba bandaga ehyere ni naali ni nduluma mugandawo Abbusolomu.

⁸ "Era hebulira ni Simeeyi omusaani wa Geera ohunwa e Bbahurimu, ehibuga hyomu Bbenjamini, gaapwaba ehinwabo ehimbawe hu ludaalo olu n'ali ni tiina e Mahanayimu. Aye oluvanyuma ni gehirira gaaja hwagaanana hu lwabi Yoludaani, namulayirira mu moni ja MUSENGWA ti, 'Sinja huhwita.'

⁹ Aye somuniranga hy'obulaho musango. Oli muutu mugesu era omanyire ehyohuhola, wayire musahulu oli n'ohumwita."

Ohufa hwa Dawudi

10 Nga Dawudi afa bamusiiha aña basiiha abasehulu babe mu Yerusaalemu.

11 Gafa nanugire Yisirayiri emyaha ane; musanvu e Kebbulooni, adatu nedatu mu Yerusaalemu.

12 Nga Sulemaani asikira Dawudi semwana hu tebe era ng'owahabaha wuwe bunywana n'amaani.

Ohufa hw'Adoniya

13 Nahani lwali lulala Adoniya omusaani wa Hagisi gatiina eyiri Bbasuseebba nyina ya Sulemaani. Ni goola nga Bbasuseebba amubuusa ati, "Wuujire lwa bulani?" Nga Adoniya amugobolamo ati, "Ee, nijire lwa bulani."

14 Era ng'ameedahho ati, "Ndi n'ehinenda ohuloma ni neewe." Nga Bbasuseebba amuloma ati, "Ndomere."

15 Nga Adoniya aloma ati, "Omanyire ti ndiise owaali ow'ohusikira owahabaha era abaatu bosibosi mu Yisirayiri nj'ehibaali ni basuubira. Aye ng'ebiiitu bicuuha, muganda yange ng'afuuha habaha olwohuba MUSENGWA pogendire atyo.

16 Kale nahani kusunga ehiitu hirala era kusunga otagaana."

Nga Bbasuseebba amuloma ati, "Hiina ehyo?"

17 Nga Adoniya amuloma ati, "Kusunga busungire Habaha Sulemaani, gaape Abbisaagi omuhaana Musunemu, abe muhasi wange."

18 Nga Bbasuseebba aloma ati, "Kale nja hwanjulira habaha ohusunga huhwo."

19 Ng'ango Bbasuseebba atiina eyiri Habaha Sulemaani alome ni naye hu ebi Adoniya gaali n'amutumire. Habaha ni gabona hu nyina nga genyoha ahotama ohumwanirisa. Ni gahena nga gehala hu tebe yiye ey'obunugi. Ng'alagira ohuleetera nyina etebe, ng'amwihala hu luuyi olw'omuhono omulungi.

20 Nga nyina amuloma ati, "Ndi n'ehiitu hitotono ehi kusunga. Otagaana huhikolera." Nga habaha amuloma ati, "Maama, loma, sinagaane huhihuholera."

21 Nga Bbasuseebba amuloma ati, "Fugiirira Abbisaagi omuhaana Musunemu omuje Adoniya mugandawo abe omuhasi wuwe."

22 Nga Habaha Sulemaani agobola mu nyina ati, "Lwahiina osungira Adoniya ohumuja Abbisaagi Omusunemu? Osobola n'ohumusungira owahabaha olwohuba nje muhulu yange ate ni Abbiyasaali omusengi ni Yowaabbu omusaani wa Zeruyiya bali hu luuyi lulwe!"

23 Ng'ango Habaha Sulemaani alayira mu siina lya MUSENGWA ati, "Hantonda gambonerese n'obuhambwe singa Adoniya saafa olw'ehi asungire!"

24 MUSENGWA ganywanisye hu tebe y'owahabaha wa Dawudi laata yange era ahuumire ehi gasuubisa, gaapa ese n'abejuhulu bange owahabaha, ndayira mu butuufu ng'olu MUSENGWA ali nj'omwene bulamu ti olwa leero luno Adoniya ali n'ohufa."

25 Ng'ango Habaha Sulemaani alagira Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada ng'atiina geeta Adoniya.

Ohubbinga Abbiyasaali n'ohufa hwa Yowaabbu

26 Ng'ango Habaha Sulemaani aloma Abbiyasaali omusengi ati, "Yagamayo ewenywe e Anasoosi. Osaana hufa aye sinahihole olwohuba walabirira Esanduuku ya MUSENGWA Omwene Bunangi era wemeerera ni Dawudi laata yange mu biguudyo ebyamwolaho."

²⁷ Nga Sulemaani abbinga Abbiyasaali hu mulimo ogw'ohuba musengi wa MUSENGWA ni goheresa ehi MUSENGWA gaaloma e Siilo hu mago ga Eli.

²⁸ Amanuliro ago ni goola hu Yowaabbu, owaali ni genjimbire hu Adoniya wayire gaali saawagira Abbusolomu, gadulumira mu Weema ya MUSENGWA, nga genjamba hu meega g'ehituuti ehy'ohujeeraho enjongo.

²⁹ Nga njabaano abalomera Habaha Sulemaani baati, "Yowaabbu adulumire gatiina mu Weema ya MUSENGWA era ali nj hituuti ehy'ohujeeraho enjongo." Nga Sulemaani alagira Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada ati, "Tiina omwite."

³⁰ Nga Bbenaaya atiina goola hu Weema ya MUSENGWA aloma Yowaabbu ati, "Habaha alagiye otule ebulafu."

Nga Yowaabbu aloma ati, "Mbe, hafiire njano."

Nga Bbenaaya gagama eyiri habaha amulomera ebi Yowaabbu gaali n'amugoboyemo.

³¹ Ng'ano habaha alagira Bbenaaya ati, "Muhole ng'olu genda. Mwite ohene omusiihe. Wahaatusaho ese n'abomu mago ga bbaabba omusango ogw'abaatu aba Yowaabbu geeta n'enjuma musango ogubaholire.

³² MUSENGWA aja huboneresha Yowaabbu olw'abaatu abo aba geeta n'epiima Dawudi laata yange n'atamanyire. Yowaabbu gawaagala abasinde babiri abaali ni banumaho musango. Abasinde abo baali nje Abbuneeri omusaani wa Neeri omuduumisi w'ene lya Yisirayiri ni Amasa omusaani wa Yeseri omuduumisi w'ene lyomu Yuda. Abo bombi baali baatu abahola ebirunamu ohumuhira.

³³ Omusango gw'ohubeeta, gube hu b'olulyo lulwe emirembe n'emirembe. Aye emiyaaya ja MUSENGWA jibe hu Dawudi n'olulyo lulwe nohu tebe yiye ey'obunugi emirembe n'emirembe."

³⁴ Olw'ehyo Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada gatiina geeta Yowaabbu, nga bamusiiha mwiroba lirye eryene mu lulafu.

³⁵ Ng'ano habaha ahusa Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada ohuba omuduumisi omuhulu ow'ene mu hifo hya Yowaabbu. Era nga njamba Zadooki omusengi wa Hatonda amugobosa mu magulu ga Abbiyasaali.

Ohufa hwa Simeeyi

³⁶ Ng'ano habaha atumisa Simeeyi amuloma ati, "Tongola enyumba mu Yersaalemu omenyemo aye sogesyangaho ohutiina anjatu anjandi njosinosi.

³⁷ N'olinjwa mu Yersaalemu wasomoha ehiiho ehi balanga baati Kedulooni, mu butuufu weene oja hufa ne wamwene ndiwe oliba ni wereteeye olumbe olwo."

³⁸ Nga Simeeyi amugobolamo ati, "Ehi olomire hiraaji. Ese omunjeeresa wuwo nja huhola ng'olu habaha musengwa yange olomire." Ng'ano Simeeyi amenya mu Yersaalemu ohuhena ehiseera ehireeni.

³⁹ Aye ni njabitanjo emyaha edatu, babiri hu beedu ba Simeeyi beeyiba nga batiina ewa Akiisi omusaani wa Maaka habaha w'e Gaasi. Ng'abaatu balomera Simeeyi baati, "Abeedu babo bali e Gaasi."

⁴⁰ Nga Simeeyi njamba nasugirya yiye ayihalaho atiina e Gaasi ewa Akiisi ohwendula abeedu babe. Ni gababona ng'abagobosa mu Yersaalemu ohunjwa e Gaasi.

⁴¹ Ni balomera Sulemaani baati Simeeyi njoooye mu Yersaalemu gatiina e Gaasi era gagobola,

⁴² nga habaha alanga Simeeyi amuloma ati, "Sinahulayisa mu siina lya MUSENGWA era nahulabula ti, 'Olu hirihutanda watiina njatu njandi

nosinosi, oja hufa?' Era wamwene wagobolamo oti, 'Ehi olomire hirani, nja huhigondera.'

⁴³ Lwahiina ndoohuume ehirayiro ehi wahola mu moni ja MUSENGWA wagondera ehiragiyo ehi nahuṅa?"

⁴⁴ Nga habaha geyongera amuloma ati, "Mu mwoyo gugwo omanyire bulaji byosibyosi ebi wahola Dawudi laata yange. Olw'ehyo hino nj'ehiseera MUSENGWA ohuhwegalula olw'ebibi ebi wahola.

⁴⁵ Aye ese MUSENGWA aja huupa ekabi era aja hunywanywasa owa-habaha wa Dawudi emirembe n'emirembe."

⁴⁶ Ng'ano habaha alagira Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada, ng'atiina geeta Simeeyi.

Mu ngeri eyo Sulemaani gasigala nagumisye obuṅugi mu ngalo jije.

3

Sulemaani asunga Hatonda ohumuṅa amagesi

¹ Nga Sulemaani aholo omuhumba ni Falaawo habaha ow'e Misiri era ng'ahwa omuhaana wuwe. Ng'amuta mu hibuga hya Dawudi ohwola olu gahena ohutongola olubiri olulwe ni Yekaalu ya MUSENGWA ko n'ehiteepe ohweswanigirihisa ehibuga Yerusaalemu.

² Mu hiseera ehyo, Abayisirayiri baali bahiṅeeranga eṅongo mu bifo eby'enjabulo ebi bajumirihisyangamo olwohuba baali bahiiri hutongolera MUSENGWA Yekaalu.

³ Sulemaani galaga ati genda MUSENGWA era gagenderanga hu ebiragiyo bya semwana ng'olu gamuhuutira, ohutusaho gaṅeeranga eṅongo era gadunyisa obubbaani mu bifo ebyo eby'enjabulo eby'ohujumirihisyangamo.

⁴ Lulala, Sulemaani gaṅamba engira gatiina e Gibbyoni olwohuba nj'ehifo ehi bajumirihisyangamo, ehyali ni hihira ohuba ehy'eṅono ng'anongera hu hituuti ehyo ehyali mu hifo ehyo eṅongo lukumi eri bohya ehwiye lyaguguliha.

⁵ Sulemaani ni gaali eyo nga MUSENGWA amubonehera owiire mu hirooto, ng'amuloma ati, "Sunge hiisi ehi wenda kihuje."

⁶ Nga Sulemaani amugobolamo ati, "Olagire habuhyabuhya ng'olu wendire bugali laata yange Dawudi, omuṅeeresa wuwo. Hino ohiholire olwohuba gaali mwesigwa eyi oli era n'ahola ebiruṅamu. Era weyongera ohulaga ng'olu omwenda obugali ni waganya wamuṅa omwana omuseere ohumusikira afuga mu hifo hihye olwaleero."

⁷ "O MUSENGWA Hatonda wange, wufuuye ese omuṅeeresa wuwo ohuba habaha ohugobola mu magulu ga laata yange Dawudi. Aye ndi hy'omwana omuṅere atamanyire ehy'ohuhola.

⁸ Ese omuṅeeresa wuwo ndi n'ohuṅuga abaatu abawatobola ohuba ababo, abaatu ab'amaani era abeene abangi abatabaliha.

⁹ Olw'ehyo kusunga wuupe amagesi ohusobola ohutangirira abaatu babo ni tehubbira era n'ohwawulangaṅo ehirani n'ehibi olwohuba nj'ani aṅanga ohuṅuga abaatu babo abangi baati?"

¹⁰ MUSENGWA gasangaala olw'ehi Sulemaani gamusunga.

¹¹ Nga Hatonda amuloma ati, "Ng'olu osungire ehyo waleha ohusunga ohuwangaala oba obuṅinda oba ohusihiirisa abalabe babo aye wusunga ohuhuṅa amagesi n'ohumanya ko osobolenga ohuṅuga abaatu bange n'otehubbira,

¹² kale nenda huhuṅa ehyo ehi wusungire. Nenda huhuṅa amagesi n'ohutegeera ohuhira omuutu yesiyesi obaayenjo oba aja hubanjo mu moni eyo.

¹³ Era nenda huhuṅa n'ebyotasungire. Nenda huhuṅa obuninda n'enono ohuhiraho habaha yesiyesi obaayenjo.

¹⁴ Era n'onangonderenga wanjamba amagambi n'ebiragiyo byange ng'olu lataawo Dawudi gaholanga, ndihuwangaasa."

¹⁵ Ng'anjo Sulemaani analamuha mwiro, afaania ati abaaye aloota.

Nga genyoha gagama e Yerusalemu, gemeerera mu moni j'Esanduuku ya MUSENGWA, anayoyo enongo eri bohya ehwiye lyaguguliha n'enongo eyohuleetanjo emiyaaya. Ng'anjo anyiiyira abanjeresa babe bosibosi embaga.

Sulemaani asala omusango n'amagesi

¹⁶ Lulala, abahasi abamalaaya babiri batiina eyiri Habaha Sulemaani ni benda abalamule.

¹⁷ Nga mulala aloma ati, "Musengwa, omuhasi oyo ni neese hunenyuha mu nyumba ndala era ese nasaala omwana ni huli ṅalala.

¹⁸ Ni ṅabitano endaaloo edatu nga yeesi asaala. Gasaala ni huli babiri hwenene mu nyumba ni hunuma muutu owundi yesiyesi."

¹⁹ "Lulala mu wiire, omuhasi ono ganenyuha hu mwana wuwe ng'afa.

²⁰ Ni gabona omwana wuwe n'afuuye, genyoha mu wiire ṅagati ese ni friiye mwiro. Ng'abugula omwana wange omulamu amunira amuta anabaaye owuwe omufu, ng'aleeta owuwe omufu amunenyusa mu mbafulu wange.

²¹ Ni nasisimuha mu mugamba ni buhyeye ni nenda nokese omwana wange, gaali mufu. Cooka ni waanuha bulanji, netegeeresa nafaania ti sinje omwana wange."

²² Ng'omuhasi ola aloma ati, "Mbe, omwana omulamu nj'owange, omufu nj'owuwo." Ng'ono yeesi aloma ati, "Mbe, omufu nj'owuwo, omulamu nj'owange." Nga batiina mu moni ni bahayaanira omwana oyo, habaha n'abataayeho emoni.

²³ Nga Habaha Sulemaani abaloma ati, "Ono aloma ati, 'Omwana owange nj'omulamu, omufu nj'owuwo.' Ola aloma ati, 'Mbe, omwana omufu nj'owuwo, omulamu nj'owange.' "

²⁴ Ng'anjo habaha aloma ati, "Mundeetere epiima!" Nga bayimunjirira.

²⁵ Nga habaha alagira ati, "Musale mu mwana oyo ṅabiri, hiisi muhasi mumunehoo ehitundu."

²⁶ Nga nyina y'omwana oyo omulamu, omwoyo gumulumira omwana wuwe, ng'aloma habaha ati, "Musengwa, bateeta mwana! Bamunje owahyange." Aye owahye ng'aloma huloma ati, "Mumusalemo ṅabiri, ṅanume mulala hu efe amunjira."

²⁷ Ng'anjo habaha anja esala yiye ati, "Muteeta mwana oyo. Mumunje omuhasi asookire olwohuba nje nyina."

²⁸ Abayisirayiri bosibosi ni banjira esala y'omusango eyi habaha gasalamo omusango ogwo, baamunje enono olwohuba baabona baati ali n'amagesi ohunwa eyiri Hatonda ag'ohusala emisango n'atehubbira.

4

Abahungu ba Sulemaani

¹ Ng'anjo Habaha Sulemaani anjuga Yisirayiri yosiyosi

² era abaali abahungu babe abahulu baali:

Azaliya omusaani wa Zadooki owaali omusengi wa Hatonda

³ ni Elihoolefu ni Ahiya abasaani ba Sisa abaali abanandiisi ni Yokosofaati omusaani wa Ahiluudi owabiihanga ebinandiiho bya habaha

⁴ ni Bbenaaya omusaani wa Yehoyaada owaali omuduumisi w'enje ni Zadooki n'Abbiyasaali abaali abasengi.

⁵ Azaliya omusaani wa Nasani gaali ahulira abahungu bohu disitulikiti. Zabbudi omusaani wa Nasani owaali omusengi era owanjanga habaha amagesi.

⁶ Ahisaari owaali omutangirisi w'ebyomu lubiri.

Adoniraamu omusaani wa Abbuda nj'owaali nyapala w'abatambi abanajyanga ohuhola emirimo ni batabasasula.

⁷ Sulemaani gaali n'abagavana ehumi n'ababiri ni bahulira Yisirayiri yosiyosi. Abagavana abo nj'abaali n'obuvunanyiziwa obw'ohusolohesanga habaha n'abomu lubiri lulwe eby'ohulya. Baholanga mu lubu, hiisi mulala hu bo gasolosanga ebiryo by'amwesi mulala mu mwaha.

⁸ Era abahungu abo ehumi n'ababiri baali nje:

Bbeni Huuri owaali n'anjira ehyalo ehy'esozi ehya Efulayimu

⁹ ni Bbeni Dekeri owaali n'anjira ebibuga Makasi ni Saalubbimu ni Bbesi Semesi ni Eloni Bbesi Hanani.

¹⁰ Bbeni Hesedi owaali n'anjira ebibuga Arubboosi ni Sooko n'etwale ly'e Heferi, byosibyosi byali bibye.

¹¹ Bbeni Abbinadabbu owanjira Tafasi omuhaana wa Sulemaani, ganjiranga etwale ly'e Doori lyosiryosi.

¹² Bbaana omusaani wa Ahiluudi nj'owanjiranga ehibuga hy'e Tanaki n'ehye Megido n'etwale ly'e Bbesi Saani lyosiryosi eriririheene ehibuga hy'e Zaresaani emehiriro w'ehibuga Yezireeli n'onjwa e Bbesi Saani ohwola hu hibuga hy'e Abbiri Mehola n'otuumire ehibuga hy'e Yokumeyaamu.

¹³ Bbeni Gebberi nj'owaali n'anjira ehibuga hy'e Ramosi mu twale ly'e Giliyaadi n'ebitehere ebyali ebya Yayiri omwijuhulu wa Manase. Gaali anjira n'etwale ly'Arugobbu mu twale ly'e Bbasani eryalimo ebibuga nkaaga ebibatongoleraho ebiteepe n'emyango j'emiryango ej'ebyoma.

¹⁴ Ahinadabbu omusaani wa Yido nj'owaali n'anjira ehibuga hy'e Mahanayimu.

¹⁵ Ahimaazi owaali yamwe ya Bbasimaasi omuhaana wa Sulemaani, nj'owanjiranga etwale ly'e Nafutaali.

¹⁶ Bbaana omusaani wa Husaayi nj'owanjiranga ehitundu hy'e Aseri n'ehibuga hy'e Bbeyaloosi.

¹⁷ Yokosofaati omusaani wa Paruwa nj'owanjiranga etwale ly'e Yisikaali.

¹⁸ Simeeyi omusaani wa Ela nj'owanjiranga etwale ly'e Bbenjamini.

¹⁹ Gebberi omusaani wa Wuuri nj'owanjiranga ehitundu hy'e Giliyaadi ehi habaha Sihoni ow'Abamooli ni habaha Ogi ow'e Bbasani banjuganga. Era Yuda yaali enugiwa ni gavana mulala.

Obusuni wa Sulemaani

²⁰ Abootu bomu Yuda n'abomu Yisirayiri baali bangi bugali hy'omujehe gwohwigobo ly'enyanja. Baali bulani ni balya ni banywa era ni bali basangaafu.

²¹ Era Sulemaani ganjuga owahabaha wosiwosi ohunwa hu lwabi Yufuleeti ohwola hu hyalo hy'Abafirisuuti ohwola hu lwaha ni Misiri.

Amawanga ago gosigosi banjiriranga Sulemaani omusolo era baali njaasi wuwe ni gaali n'ahiiri mulamu.

²² Hiisi ludaalo Sulemaani gatambisanga ekilo ekumi etaanu ej'obusyanu obunohi obulani ko n'ekilo omutwalo mulala ej'obusyanu obundi.

²³ Era geetanga enjombe ehumi ejibaliihisanga mu biyumba n'enjombe amahumi abiri ejibemeerera mu hyayo n'etaama cikumi ko ni namaamya n'enjobe n'engoho.

²⁴ Sulemaani ganjuga ehyalo hyosihyosi ehy'ebugwalyuba w'olwabi Yufuleeti ohunjwera erala e Tifusa ohwola e Gaaza era gaali n'emiyaya enjuyi josijosi.

²⁵ Sulemaani ni gaali habaha, abaatu bomu Yuda ni Yisirayiri ohunjwera erala mu hibuga Daani mu maniino ohwola e Bberuseebba mu mehiriro, bamenyanga mu miyaaya. Era hiisi muutu galinga n'endimiro yiye ey'emizabbibbu n'eyemisaala emitiini.

²⁶ Sulemaani gaali n'ebiyumba enkumi ene omu mbalaasi janenyuhanga. Era gaali n'abasirikale omutwalo mulala n'enkumi ebiri abagenderanga hu mbalaasi.

²⁷ Mu hiisi mwesi, mulala hu bahungu babe ehumi n'ababiri ganjiriranga Habaha Sulemaani n'abaatu bosibosi abehalanga njalala ni naye emere era sibendanga hubona baati abaaho n'ehyadamba.

²⁸ Era banjiriranga embalaasi ejanjalulanga ebigaali n'embalaasi ejindi bbaale n'enyaaasi ery'ohulya.

Amagesi ga Sulemaani

²⁹ Hatonda gaana Sulemaani amagesi n'ohutegeera n'ohumanya ohw'amaani ohwotasobola hwegerageraniaho.

³⁰ Sulemaani gahira abaatu bosibosi ab'ebunwalyuba n'Abamisiri amagesi.

³¹ Gaali mugesi ohuhira abaatu abandi nga pomuli Esani Omuzirahiti ko n'abasaani ba Maholi abadatu, Hemani ni Kalukooli ni Daruda era efuma yiye yatiina mu mawanga gosigosi ohumweswanigirisa.

³² Gagunjanjo engero enkumi edatu era gayiia n'enyembo lukumi n'etaanu.

³³ Ganyonyolanga hu hiisi hiha hy'omusaala natandiihira hu mitumba jomu Lebbaonooi ohwolera erala hu busaala obu balanga baati hayisopu ahahulira hu biteepe. Era gasomesa hu bisolo n'enyuni n'ebyenjalula hwiropa ko n'enyeni.

³⁴ Abahabaha ohunwa mu mawanga gosigosi banjindhanga abaatu baawe banjwerehereramo batiina eyiri Sulemaani banjulire hu bibono eby'amagesi ebi baali ni banjuliye.

5

Sulemaani ategeha ohutongola Yekaalu

¹ Habaha Hiramuw'e Tiiro ni ganulira ati bajuhire hu Sulemaani amafuta ohugobola mu magulu ga semwana Dawudi nga habaha, gamutumira abahwenda olwohuba ohunwa ahale Hiramuw' gaali meeri ya Dawudi.

² Nga Sulemaani anjeeresa Hiramuw' obuhwenda n'amuloma ati,

³ "Omanyire oti olw'etalu mu hiisi sonda eji Dawudi laata yange gaali n'ohusoola, sigasobola hutongolera MUSENGWA Hatonda wuwe Yekaalu ohwola MUSENGWA olu gata abalabe babe mu bunjangi wuwe.

⁴ Aye njaahani MUSENGWA Hatonda wange gapaaye emiyaaya hu njuyi josijosi era njanuma mulabe oba bugosi wosiwosi.

⁵ Olw'ehyo nenda hutongolera MUSENGWA Hatonda wange Yekaalu ng'olu galoma laata yange ati, 'Omusaani wuwo oyu ndita hu tebe ohugobola mu magulu gago, nj'aja hutongolera Yekaalu.'

⁶ Olw'ehyo, kusunga olagire abaneeresa babo baatemereho emitumba je Lebbanooni. Abatambi bange baja huholera njalala n'ababo era nja huhusasula ng'olu onahabe ni wenda. Ohimanyire oti huhuma baatu abahugu mu husala emisaala hy'Abasidoni."

⁷ Hiramumu ni gasuna obuhwenda wa Sulemaani, gasangaala bugali ng'aloma ati, "MUSENGWA gebasiwe olwa leero olwohuba anjaaye Dawudi omwana omugesi ohunuga egwanga eryo ery'amaani."

⁸ Nga Hiramumu atumira Sulemaani obuhwenda n'aloma ati, "Nasunire obuhwenda wuwo era nja huhola hiisi ehi wenda. Nja huhuma emitumba n'emisaala payini.

⁹ Abatambi bange banahatusenga emisaala ohunwa e Lebbanooni bajoosa hu nyanja bajibona njalala nga jereera hu maaji joola ana ojenda. Anjo pana abatambi bange banajibonololerenga bajinambya ababo. Ne ewe ehi nenda wukolere hya huupa emere ohuliisa abomu mago gange."

¹⁰ Nga Hiramumu ana Sulemaani embaawo j'emitumba n'aja payini josijosi eji gaali ni genda.

¹¹ Nga Sulemaani ananga Hiramumu ekilo ejisuuka mu buhayire bubiri ej'engaano n'erita emitwalo ane ej'amafuta amalana ag'emizayiti hiisi mwaha ohuliisanga abomu mago gage.

¹² MUSENGWA gaana Sulemaani amagesi ng'olu gamusuubisa. Naalino emiyaaya njagati wa Hiramumu ni Sulemaani era nga bahola n'endagaano njagati waawe ey'ohumenya mu miyaaya.

¹³ Ng'ano Habaha Sulemaani alagira bamusunire abaatu emitwalo edatu ohunwa mu Yisirayiri yosiyosi babanagye batiine basale emisaala ni batabasasula.

¹⁴ Ng'abanindiha e Lebbanooni mu bibbubbu eby'abaatu omutwalo mulala mulala hiisi mwesi. Babanga mu Lebbanooni omwesi mulala, ng'emyesi ebiri bajihenera engo. Adoniraamu nj'owahuliranga abatambi abo aba batasasula.

¹⁵ Sulemaani gaali n'abatambi emitwalo munaana mu hyalo hy'esozi abahubba amabaale n'abatambi emitwalo musanvu abohuginga amabaale ago.

¹⁶ Era gaali n'abanyapala enkumi edatu nabidatu abahulira n'ohulabiriranga emirimo.

¹⁷ Ohwema hu hiragiyo hya Habaha Sulemaani, abatambi abo bahubba agabaale agabba ag'omuendo agw'ohuta mu musingi gwa Yekaalu.

¹⁸ Abazimbi ba Sulemaani ni naabo aba Hiramumu ko n'abasinde ohunwa mu hibuga hy'e Gebbali, bayeedana era batereesa embaawo n'amabaale ohutongola Yekaalu.

6

Sulemaani atongola Yekaalu

¹ Mu mwesi ogwa Ziivu, ko nj'ogwohubiri, mu mwaha ogwohune ogw'obunugi buwe, Sulemaani gatandiha ohutongola Yekaalu ya MUSENGWA. Naali nahabitanjo emyaha bine nacinaana ohunwa Abayisirayiri banwe e Misiri.

² Yekaalu eyi Habaha Sulemaani gatongolera MUSENGWA, mu buleenji yaali efuuti cenda, obugalamu yaali efuuti adatu, obuleenji namugulu yaali efuuti ane n'etaanu.

³ Mu moni aṅa bengirira mu Yekaalu obuleeni waali efuuti ehumi n'etaanu, obugalamu waali efuuti adatu ohwaga n'obugalamu w'ehifo n'otiina mu lunya lwa Yekaalu.

⁴ Mu Yekaalu eyo gabboteramo amadinisa madiiṅi.

⁵ Gatongola kalina mu mbafu wa Yekaalu ohuba esitoowa. Kalina ejo gajitongola ebulafu wa Yekaalu. Hiisi hisenge ehyomu mbafu hyaliho kalina edatu.

⁶ Kalina endaayi yaali efuuti musanvu n'ehitundu, kalina eyohubiri, obugalamu yaali efuuti mwenda. Obugalamu wa kalina eyohudatu waali efuuti ehumi n'ehitundu. Ebisenge ebyo byali hu musingi ogwa mabaale era sigabiṅimbya hu hiteepe hya Yekaalu.

⁷ Ni baali ni batongola Yekaalu eyo, amabaale agabatambisa ohuyitongola bagabaajiranga mu hifo ehi bagahubbangamo era ṅaṅuma janjaasi ly'enyundo oba ly'omusumeeno oba ly'ehyoma hyosihyosi eryaṅulirihananga ni batongola Yekaalu.

⁸ Omulyango ogwingira mu kalina gwali hu luuyi olw'omuhono omugooda ogwa Yekaalu era ni gutiina mu kalina eyohubiri ohwolera erala mu yohudatu.

⁹ Nga Habaha Sulemaani ahena ohutongola Yekaalu. Ng'ayiguula n'embaawo ej'emitumba.

¹⁰ Ekalina edatu ejo, hiisi ndala obuleeni ṅamugulu yaali efuuti musanvu n'ehitundu ni bajitongola ebulafu wa Yekaalu ni bajinimbya hu Yekaalu n'embaawo ej'emitumba.

¹¹ Nga MUSENGWA aloma Sulemaani ati,

¹² "Hu biṅamba hu Yekaalu eyi oli hutongola, singa onagonderanga amagambi n'ebiragi byange byosibyosi, nja huhuholera ebi nasuubisa Dawudi lataawo.

¹³ Nja humenyanga mu baatu bange Abayisirayiri era sinja hubalehaṅo."

¹⁴ Sulemaani gatongola Yekaalu era ng'ayihena.

Ebyali mugati wa Yekaalu

¹⁵ Mugati mwosimwosi hu biteepe by'e Yekaalu, baaliriraho embaawo ej'omutumba nga ṅaasi baaliriraṅo eja payini.

¹⁶ Egongo mu mugati wa Yekaalu batongolayo ehisenge ehi balanganga baati Ehisenge Ehyawufu Obugali, obuleeni wahyo hyali efuuti adatu. Era hu biteepe byahyo ni balambaho embaawo ej'omutumba ohuṅwera ṅaasi paka ṅamugulu hu siringi.

¹⁷ Mu moni w'ehisenge Ehyawufu Obugali, ṅaaliṅo ehisenge ehibbala ni hiri hy'efuuti nkaaga.

¹⁸ Hu biteepe eby'ehisenge babirambaho embaawo ej'omutumba ohuwi-iha amabaale g'ehiteepe ohutaboneha. Ng'embaawo ejo bajijorijinjaho ebifaanani by'ebita n'ebimuli ebifumbuluhire.

¹⁹ Mu Hifo Ehyawufu Obugali mugati wa Yekaalu batayo ehifo aṅ'ohuta Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA.

²⁰ Ehifo Ehyawufu Obugali ehyo, obuleeni bwahyo hyali efuuti amahumi adatu, obugalamu hyali efuuti amahumi adatu, ṅamugulu hyali efuuti amahumi adatu. Era hyosihyosi bahiiriryaho ezaabbu enyene n'enyene esanuuse. Nga babbota n'ehituuti ehy'ohuniokesahho obubbaani mu mbaawo ej'emitumba nga bahena bahiiriryaho n'ezaabbu enyene n'enyene.

²¹ Hu hiteepe hya Yekaalu mugati beriiryaho ezaabbu baboŋa n'enjegere ej'ezaabbu mu mulyango gw'Ehifo Ehyawufu Obugali. Era omulyango ogwo gwosi bagwiriryaho ezaabbu.

²² Sulemaani geriirya ezaabbu mugati wa Yekaalu mwosimwosi ko nohu hituuti ehyo ehyali ebulafu w'Ehifo Ehyawufu Obugali.

²³ Gabaaja ebifaanani by'abakerubbi babiri ohuŋwa mu mbaawo j'emizayiti ng'abita mu Hifo Ehyawufu Obugali. Obuleeŋi wa hiisi kerubbi waali efuuti ehumi n'etaanu.

²⁴ Olubaŋa olulala olwa kerubbi mu buleeŋi lwali luŋesa efuuti musanvu n'ehitundu. Ohuŋwa aŋa lubaŋa lulala luhoma ohwola aŋa lubaŋa olundi luhoma ŋaaliŋo ebbanga ly'efuuti ehumi n'etaanu.

²⁵ Abakerubbi bombi baali baŋeraŋerana era ni bafaanana mu mboneha.

²⁶ Obuleeŋi wa hiisi kerubbi waali efuuti ehumi n'etaanu.

²⁷ Baata abakerubbi abo mu hisenge Ehyawufu Obugali. Olubaŋa olw'omukerubbi omulala, lwali lwehonya hulwobundi era embaŋa ejisi-gaaye ni jechoonya hu hisenge oluuyi n'oluuyi.

²⁸ Abakerubbi abo bombi, baberiiryaho ezaabbu.

²⁹ Sulemaani gabaloma ohuta amajorijinjo g'abakerubbi n'ebihindu n'ebimuli ebifumbuluhire hu hiteepe hyomu hisenge ehyomugati ko nohu hiteepe hyomu hisenge ehibbala.

³⁰ Era ŋaasi w'ehisenge hira ehibbala, mugati n'ohumugulu beriiryaho ezaabbu esanuuse.

³¹ Gabaaja mu mizayiti enjigi ebiri ejomu mulyango ogwomu Hifo Ehyawufu Obugali. Emyango jaali j'esonda etaanu.

³² Era hu njigi ejo bajorijinjah o ebifaanani by'abakerubbi n'emisaala emihindu n'ebimuli ebifumbuluhire nga bahena beriiryaho ezaabbu esanuuse.

³³ Era gabaaja emyango ejomu mulyango gwomu hisenge ehibbala mu misaala emizayiti.

³⁴ Era gabaaja enjigi ebiri ejefumba ohuŋwa mu musaala payini.

³⁵ Gabbotaho amajolobera ag'abakerubbi n'emisaala emihindu n'ebimuli ebifumbuluhire nga bahena bamaalaho n'ezaabbu.

³⁶ Nga batongola olunya mugati mu moni wa Yekaalu balugadiriraho ehiteepe ehy'ekoosi edatu nga balambaho embaawo ej'omutumba.

³⁷ Omusingi gwa Yekaalu ya Musengwa bagutongola mu mwesi ogwa Ziivu ko nj'omwesi ogwohubiri, mu mwaha ogwohune ogw'obuŋugi wa Sulemaani.

³⁸ Mu mwaha ogw'ehumi namulala ej'obuŋugi wa Sulemaani mu mwesi ogwa Bbuuli, ko nj'omwesi ogwomunaana, nga Yekaalu yosiyosi yinwa ohutongola ng'olu etegeha yaali. Hyaŋirira Sulemaani emyaha musanvu ohutongola Yekaalu eyo.

7

Sulemaani atongola olubiri lulwe

¹ Sulemaani ni gahena ohutongola Yekaalu, gatongola olubiri lulwe mu myaha ehumi nedatu.

² Era Sulemaani gatongola enyumba bayitaaho esiina baati Enyumba yomu Hibira hy'e Lebbanooni. Obuleeŋi yaali efuuti cikumi nataanu, obugalamu yaali efuuti sanvu n'etaanu, obuleeŋi ohutiina ŋamugulu yaali efuuti ane n'etaanu. Muhutongola enyumba eyo batamo enyiriri ene

ej'ebihondo eby'embaawo ej'omutumba nga hu mugulu wabyo bataaho embaawo ej'omutumba eja hola nga olwere.

³ Ahasolya h'enyumba eyo bahaserehesa embaawo ej'omutumba ni bajihubba hu lwere olu baali ni bataaye hu bihondo amahumi ane n'etaanu. Hiisi lunyiriri lw'esiuro baluhubbaho embaawo ehumi n'etaanu.

⁴ Hu mbega ejomu mbafu bataho enyiriri edatu edatu ej'amadinisa ni galengereene.

⁵ Emiryango n'amadinisa byali by'esonda ene era hiisi dinisa ni liren-gereeye eryahye eryohu luuyi olundi.

⁶ Era Sulemaani gatongola enyumba eyi balanganga baati Enyumba Ey'esiuro, obuleeni ni yiri efuuti sanvu n'etaanu, obugalamu ni yiri efuuti ane n'etaanu. Era olusoto lwayo lwaliho olusimbo ni luliho ebihondo ebi lunambiriye.

⁷ Mu lubiri olwo, gatongolamo enyumba n'eri y'ehisenge hirala ehibbala gatamo etebe y'obunugi ey'ohulamuliraho. Enyumba eyo gaayitaho esiina ati Enyumba Ey'ohulamuliramo. Mugati wahyo galamba hu biteepe embaawo ej'omutumba ohunwera erala njaasi ohwola aja hasolya hatandihira.

⁸ Enyumba eyiye omu ganenyuhanga, gayitongola njabano ahanaanjiro e mugutu w'Enyumba Ey'ohulamulirangamo era ni jifaanana. Era Sulemaani gatongolera omuhasi wuwe era omuhaana wa habaha w'e Misiri enyumba yoosi ni yifaanana hy'Eyohulamulirangamo.

⁹ Amayumba ago gosigosi ohunwera erala hu musingi ohwola namugulu aja biteepe bihoma n'otaayeho n'olunya olubbala, bagatongolesa amabaale ag'omuendo agabasala ni batambisa omusumeeno bahena bagay-onja bulani hu njuyi josijosi.

¹⁰ Amabaale ag'omusingi gaali mabbala era g'omuendo, obuleeni wagandi hu ago, waali efuuti ehumi n'etaanu n'agandi efuuti ehumi n'ebiri.

¹¹ Hu mugulu wa mabaale ago batongolaho amabaale agandi agabasala mu bipimo ebyolana era olwere lwali lw'embaawo ej'omutumba.

¹² Olunya olw'olubiri n'olunya lwa Yekaalu ko n'ehisenge ehyomu moni wa Yekaalu ya MUSENGWA eyo, byosibyosi babyeswanigirisa n'ehiteepe ehy'ekoosi edatu ej'amabaale amahenge obulani nga bataaho ekoosi ndala ey'embaawo ej'omutumba joosi eji balanda obulani.

Ebiitu ebyohuba mu Yekaalu

¹³ Habaha Sulemaani gasunga abaatu batiine mu hibuga hy'e Tiuro bamuleetere omusinde oyu baali ni balanga baati Hiram.

¹⁴ Nyina ya Hiram gaali namwandu ohunwa mu hiha hya Nafutaali ne semwana gaali musinde ohunwa mu Tiuro era n'ali mubboti w'ebiitu ohunwa mu bihomo. Hiram gaali muhugu mu hubbota ebiitu ebya hiisi ngeri ohunwa mu bihomo. Era gafugiirira ohuhola emirimo josijosi eji Habaha Sulemaani gamuloma ohuhola.

¹⁵ Hiram gaabota ebihondo eby'ebihomo biri, obuleeni efuuti abiri namusanvu era ni jiri efuuti ehumi namunaana ohwetoolo.

¹⁶ Gaabota ebiitu bibiri ebiri oti hani gatamu mu hihomo ng'agajomeha hu mitwe w'ebihondo ebyo era obuleeni wa hiisi gutamu ogwo gwali efuuti musanvu n'ehitundu.

¹⁷ Hu hiisi gutamu ogwo bagujorijinjah o ebiitu ebyali oti hani njegere.

¹⁸ Era ng'ajolijinjaho n'enyiriri ebiri eja komamawanga.

¹⁹ Hu bihondo byombi ebyohulusimbo hwaliho ogutamu ogubajomehaho ogundi ni guli oti hani bimuli ebyohu maaji, obuleeni ni guli efuuti mukaaga.

²⁰ Hu gatamu aganjaasi hu bihondo byombi, hwaliho obujegere nga hu mugulu waago bajolijinjaho ebiitu ebyali oti hani komamawanga ebihumi bibiri ni biri mu nyiriri ebiri ohugeswanigirisa.

²¹ Hiramumu gahomeha ebihondo ebyo mu moni w'e Yekaalu, hirala hu muhono omulungi ehindi hu mugooda. Ehigahomeha hu muhono omulungi gahitaho esiina ati Yakini, ehyohu mugooda gahitaho ati Bbowaaazi.

²² Agatamu agohu mugulu gaali oti hani bimuli byohumaaji. Ng'ango omulimo ogw'ohubbota ebihondo gunjwa.

Ogukalaayi ogw'ehihomo

²³ Nga Hiramumu abbota ogukalaayi ogwalawunda mu hihomo nga bagulanga baati "Enyanja." Ogukalaayi ogwo obuleeni ohwiha njaasi gwali efuuti musanvu n'ehitundu, ohunwa hu muniga ohwola hu muniga gwali efuuti ehumi n'etaanu, obugalamu ohwetoolola gwali efuuti ane n'etaanu.

²⁴ Hu muniga w'ogukalaayi ogwo bataho enyiriri ebiri ej'emyendo eji baabbota mu hihomo ohweswanigirisa era byosibyosi ni byeripire njalala.

²⁵ Ogukalaayi ogwo bagwihasa hu mugulu w'ebiitu ehumi nabibiri ebiri mu bifaanani by'esaame eji babbota mu hihomo era josijosi ni jiyihubbire omugongo. Esaame edatu jalengerera mu maniino, edatu jalengerera ebugwalyuba, edatu jalengerera mu mehiriro ejindi edatu jalengerera ebugwalyuba.

²⁶ Omugo gw'ogukalaayi ogwo gwali gwaga hy'obugalamu w'ehyaba hy'engalo era omuniga gwago gwali hy'ogwesepiti ni gwefumbire oti hani himuli ehihiri hufumbuluha. Ogukalaayi ogwo gwali gujaamo erita ng'emitwalo ene n'enkumi ene ej'amaaji.

Ebigaali eby'ehihomo

²⁷ Era Hiramumu gaabbota ebigaali eby'ehihomo ehumi eby'ohugingirangaho amaaji. Obuleeni, hiisi higaali hyali efuuti mukaaga, obugalamu efuuti mukaaga, obuleeni ohuja namugulu hyali efuuti ene n'ehitundu.

²⁸ Ebigaali ebyo baali babyaliriyeeho embaawo engalamu ni bajiambisye mu enjuyi ene ej'efuleemu yahyo.

²⁹ Hu njuyi n'enjuyi, babbotaho ebifaanani by'epologoma n'enjombe n'abakerubbi. Hu mbaawo ejo engalamu hwosi hwaliho ebifaanani ebyo. Njaasi w'ebifaanani by'epologoma n'enjombe, njalino ebimuli ebibabonjire oti hani kadaali.

³⁰ Hiisi higaali hyaliho endangadi ene n'ebyoto byaho eby'ehihomo. Era hu hiisi higaali hwaliho ebihomo ohwihala ogukalaayi ni bajorijinjaho ebimuli hu hiisi luuyi ni birereeja.

³¹ Namugulu wa hiisi higaali hwaliho erono an'ohuta ogukalaayi. Erono eryo lyali lijesa efuuti ndala n'ehitundu ohutiina njaasi. Erono lyali lyalawunda, mu bugalamu ni liri efuuti ebiri n'ehiitu ni bajorijinjaho ebifaanani ohulyeswanigirisa. Embaawo engalamu nijo jaali j'esonda ene.

³² Njaasi w'embaawo engalamu ni huliho endangadi n'ebyoma ohujetoolola. Era ebyoto ebyo babibbota ni biri hiitu hirala n'ebigaali. Obugalamu, w'endangadi waali efuuti ebiri n'eyiici edatu.

³³ Endangadi jaali hy'ejebigaali by'embalaasi era efuluwero n'ebyoto n'epagi byosibyosi byali byahihomo.

³⁴ Hiisi higaali hyali n'esonda ene era hiisi sonda mwalimo ehinjambiro ni hiri hyoma hirala n'ehigaali.

³⁵ Hu mugulu w'ebigaali hwaliho ehiitu ehyalawunda, obugalamu ni hiri eyiici mwenda ohunjwa namugulu ohwola hu buhono. Obuhono obunamba mu mbafu babuliipa hu higaali, byaba hiitu hirala n'ehigaali.

³⁶ Hiramu gajorijinja ebifaanani by'abakerubbi n'ebyepologoma n'ebyemihindu n'ebyebimuli hiisi anjali ehifo ehy'ohujorijinjamu era n'ebimuli ebiri oti hani kadaali ohuhyeswagirisa.

³⁷ Ebigaali ehumi ebyo byosibyosi babibbota ni bineranjera era ni bifaanana mu kola yosiyosi.

³⁸ Hiramu gaabbota ekalaayi ehumi ej'ebihomo era hiisi higaali hyali hyahubaho ekalaayi ndala. Obugalamu, bwa hiisi kalaayi bwali efuuti mukaaga era ni mujamo erita nga lunaana ej'amaaji.

³⁹ Ng'anamba ebigaali bitaanu abita hu luuyi olw'omuhono omugooda ogwa Yekaalu n'ebindi bitaanu hu luuyi olwohumuhono omulungi. Ekalaayi eyi balanga baati Enyanja, bayita hu luuyi oluli ngati w'ebunwalyuba nomu mehiriro ga Yekaalu.

⁴⁰ Era Hiramu gaabbota etamu n'ebijiiko ko n'embya. Ng'ahena omulimo ogu Habaha Sulemaani gamunja ohuhola mu Yekaalu ya MUSENGWA.

⁴¹ Era Hiramu bino nj'ebi gaabbota:

ebihondo bibiri, namugulu w'ebihondo ebyo gabbotereho ebiitu ebiri oti hani kalaayi, gaataho enjere enyiriri ebiri ohuwiiha hu mitwe j'ebihondo ebyo.

⁴² Gajorijinjarahho ebiitu ebifaanana oti hani komamawanga bihumi ebine ng'acaana enyiriri ebiri ohweswanigirisa emitwe ja hiisi siiro.

⁴³ Gaabbota ebigaali ehumi nagakalaayi gabyo,

⁴⁴ Gaabbota n'ogukalaayi ogubbala ogu balanga baati Enyanja, gaabbota n'ebiwumbe by'enjombe ehumi n'ebiri njaasi wabyo.

⁴⁵ Gaabbota etamu n'ebijiiko n'ebbakuli ej'ohutambisa mu hunwanyusa amaaji oba amafugi.

Ebiitu byomu Yekaalu ya MUSENGWA byosibyosi, Hiramu gabibbota mu hihomo ehisanuuse ng'olu Habaha Sulemaani gamulagira.

⁴⁶ Habaha galagira Hiramu ohuwumba ebiitu ebyo mwiroba ery'ehyigugo eryomu lulafu lwa Yoludaani ngati wa Sukosi ni Zaresaani.

⁴⁷ Sulemaani gabbotesa ebiitu ebyene bingi mu hihomo, olw'ehyo sibabalirira busito bw'ehihomo ehi gatambisa.

⁴⁸ Sulemaani gabbotesa ebiitu byosibyosi eby'ohutambisanga mu Yekaalu ya MUSENGWA,

omwali: ehituuti ehy'ezaabbu ehy'ohudunyahisangaho obubbaani, n'emeza ey'ezaabbu ohubatanga emigaati eji banongire eyiri MUSENGWA.

⁴⁹ Gaabbota ebihondo by'etaala n'etaala mu zaabbu. Ng'anamba etaanu ajita hu muhono omulungi, etaanu gajita hu muhono omugooda ohwaduhanga mu moni w'Ehifo Ehyawufu Obugali. Ebimuli n'etaala ni makaasi, byosibyosi byali by'ezaabbu.

⁵⁰ Ebbaafu n'obuseesa etambi n'embya ej'ohunwanyuhisangaho amafugi, n'ebbakuli n'embya ej'ohudunyahisangaho obubbaani, epata ejohu njigi ejomu Hifo Ehyawufu Obugali ko n'epata ejohu njigi ejomu hisenge ehibbala, byosibyosi babibbota mu zaabbu.

⁵¹ Habaha Sulemaani ni gahena emirimo josijosi ej'ohutongola enyumba ya MUSENGWA, gaŋamba ebiitu byosibyosi ebi semwana Dawudi gaali naŋongireyo: hy'efeeza n'ezaabbu ko n'ebiitu ebindi ng'abita mu masitoowa g'enyumba ya MUSENGWA.

8

Banjira Esanduuku y'Endagaano mu Yekaalu

¹ Ng'aŋo Habaha Sulemaani atumisa balanga abatangirisi n'abahulu b'ebiha bosibosi mu Yisirayiri ohutiina eyi ali mu Yerusaaumu, ohuŋira Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA ohuŋwa mu Sayuuni ehibuga hya Dawudi bayinire mu Yekaalu.

² Ng'abatangirisi bosibosi bahumbaanira ewa Habaha Sulemaani hu Mbaga y'Ebitiira mu mwesi ogubalanga baati Etaniimu, ko nj'omwesi ogwomusanvu.

³ Abatangirisi bosibosi ni boola, ng'abasengi ba Hatonda babbeeda Esanduuku y'Endagaano

⁴ n'Eweema ey'Ohwagananirangamo n'ebiitu byamo ebyawufu byosibyosi. Abasengi ba Hatonda n'Abaleevi nj'ababibbeeda.

⁵ Habaha Sulemaani n'Abayisirayiri bosibosi banjonga MUSENGWA etaama n'enjombe nyingi bugali ejitabaliha mu moni w'Esanduuku y'Endagaano.

⁶ Ng'aŋo abasengi ba Hatonda banjira Esanduuku y'Endagaano ya MUSENGWA bayitengeha mu Yekaalu mu hifo Ehyawufu Obugali, ŋaasi w'amabaŋa g'abakerubbi.

⁷ Amabaŋa g'abakerubbi gawiiha Esanduuku n'emirabba ej'ohuyigingira.

⁸ Emirabba ejo jaali mireeŋi bugali, omuutu n'asobola ohubona emunya waajo, ni gemereeye mu Hifo Ehyawufu aye ali ebulafu w'Ehifo Ehyawufu, n'atasobola hujibona. Era emirabba ejo jiihiringo n'ohwola hatyane.

⁹ Esanduuku y'Endagaano siyalimo hiitu hindi hyosihyosi ohutusaho ebipande eby'amabaale ebibiri ebi Musa gateramo hu lusozi Horebbu, MUSENGWA ni gahola endagaano n'Abayisirayiri oluvanyuma lw'ohuŋwa e Misiri.

¹⁰ Abasengi ba Hatonda ni banjwa mu Hifo Ehyawufu ng'aŋo ni naaŋo ehireri hijula mu Yekaalu ya MUSENGWA oti hani liisi.

¹¹ Era sibasobola huhola buŋeeresa waawe olw'ehireri ehyo olwohuba eŋono lya MUSENGWA lyali lijuuye mu Yekaalu.

¹² Ng'aŋo Sulemaani aloma ati, "MUSENGWA galoma ati aja huba mu hiirema ehiŋambire ti ngungungu.

¹³ Naahani kutongoleeye enyumba epoono, ehifo omu oja humenyanga emirembe n'emirembe."

Ebi Sulemaani galoma abaatu

¹⁴ Abayisirayiri bosibosi ni baali ni bahyemereeye aŋo, habaha gacuuha gaheja eyi bali nga abasabira ekabi

¹⁵ ati, "MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri gebasiwe! Goherehiise ehi gasubisa laata yange Dawudi ati,

¹⁶ 'Ohuŋwa olunatusa abaatu bange Abayisirayiri e Misiri, sitobolanga hibuga hyosihyosi mu Yisirayiri omu bali n'ohutongolera enyumba ey'ohunjumirihisyangamo. Aye kutobooye ewe Dawudi ohuŋuga abaatu bange Abayisirayiri.' "

17 “Laata yange Dawudi gategeha ohutongolera MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri enyumba ey’ohumujumirihisyangamo.

18 Aye MUSENGWA gamuloma ati, ‘Hiraŋi ohutongolera enyumba,

19 ne sindiiwe olitongolera enyumba aye mulala hu basaani babo nj’alitungolera.’ ”

20 “MUSENGWA goherehiise ehi gasuubisa. Sikiiye laata yange Dawudi nga habaha wa Yisirayiri ng’olu gasuubisa era tongooye enyumba ey’ohumujumirihisyangamo MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri.

21 Era tayeemo ehifo omwohuta Esanduuku ey’Endagaano omuli ebipande eby’endagaano eyi MUSENGWA gahola n’abasehulu beefe olu gabatusa mu hyalo hy’e Misiri.”

Esaala ya Sulemaani

22 Nga Sulemaani atiina gemeerera mu moni j’Abayisirayiri bosibosi, aŋaapi n’ehituuti hya MUSENGWA ehy’ohuŋeeraho eŋongo agolola emihono

23 ng’asaba ati, “MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri, ŋaŋumaano hatonda mwigulu nohu hyalo ali hy’ewe. Woheresa ebi osuubisa era olaga abaatu babo abahugondera n’omwoyo mulala ohwenda ohubitiirifu.

24 Woherehiise ehi wasuubisa Dawudi laata yange omuŋeeresa wuwo, olwa leero hiisi ehi wasuubisa hyolereeye.

25 “O MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri, kusunga woherese ehi wasuubisa laata yange Dawudi omuŋeeresa wuwo olu waloma oti, ‘Mu lulyo lulwo, solihayamo omuutu alihala hu tebe ey’obuŋugi mu Yisirayiri singa abasaani babo begenderesa mu ebi bahola hy’ewe.’

26 O MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri, yoheresa ehi wasuubisa omuŋeeresa wuwo laata yange Dawudi.

27 “Aye Hatonda dala oŋanga ohumenya hu hyalo? Obanga egulu eryaŋamugulu obugali totono eyi oli! Ne baati Yekaalu yino eyi nahutongolera?”

28 Ne MUSENGWA Hatonda wange, ese ndi muŋeeresa wuwo. Kusunga oŋulire ohusaba n’ohweririgana hwange, wupambire ehisa. Nulira ohulira n’ohusaba omuŋeeresa wuwo ohwali husabamo n’ali mu moni jijo.

29 Otatusanga moni hu Yekaalu yino omuusi n’owiire, ehifo hino ehi otobooye ohuhumujumirihisyangamo. Nulira ohusaba hwange, ese omuŋeeresa wuwo, ohunomba ni ndengereeye ehifo hino.

30 Nuliranga ohusaba hwange n’esaala y’abaatu babo Abayisirayiri hiisi olu banahusungenga ni balengereeye ehifo hino. Oŋuliranga era watusoniŋa n’oli eyo eyi omenya mwigulu.”

31 “Omuutu yesiyesi onasaalenga omusango hu wahye, ohwenda ohulaga ati aŋumaaho musango banamuleetenga ŋa hituuti ehi bohyeraho eŋongo ehwiye yaguguliha mu Yekaalu yino galayira,

32 oŋuliranga n’oli mwigulu walamula abaatu abo bombi ng’omusobya omuboneresa ne aŋumaaho musango wamwejeeresa.”

33 “Abaatu babo Abayisirayiri ni banahujeemerenga, abalabe baawe babanangula ne bagobolanga eyi oli banayo esaala jaawe era bahwebbwagira mu nyumba yino,

34 n’oli mwigulu, oganyanga wabanulirisa wasoniŋa abaatu babo Abayisirayiri era wabagobosa mu hyalo ehi waŋa abasehulu baawe.”

35 “Egulu ni linaganenga ohutonyesa efula olwohuba abaatu babo babbengire aye oluvanyuma bagobola eyi oli basaba ni balengereeye ehifo hino era bebbwaga olw'ebyo ebi obohiiseho,

36 ni weema eyo mwigulu eyi oba, onjuliranga ohusaba hwawe wasoniya ebibi by'abaneerese babo Abayisirayiri. Obasomesanga ohuhola ebirani era watonyesa efula mu hyalo ehi waana abaatu babo ohuba omunuluko gwawe.”

37 “Enjala oba hanupuli ni binagwenga mu hyalo oba ebirime byeyohya oba esige oba ebisiisa oba abalabe ni banabalumbenga mu bibuga byawe, oba ni nanaabanga ebineerineeri oba endwaye,

38 ne nabaanga Omuyisirayiri yesiyesi anwayo olw'ohulumirwa, gagolola emihono n'alengereeye Yekaalu yino gahwegayirira olw'obulumi obu hiisi mulala amanyire mu mwoyo wuwe,

39 ofugiiriranga wanulira esaala eyo n'oli mwigulu eyi oba wabasoniya era wabayeeda. Hiri hiityo olwohuba ndiwe wenene omanyire hiisi ehiri mu mwoyo gwa hiisi muutu. Olw'ehyo osasulanga hiisi muutu n'osiziira hu bikolwa bibye,

40 ko ehyo hibaleetere ohuhuna enono hiisi hiseera ni bali mu hyalo ehi waana abasehulu beefe.”

41 “Abagwira abatali Bayisirayiri ohunwa mu hyalo ehyanale, ni banjuliranga efuma liryo,

42 olwohuba abaatu baja hunulira eby'amaani ebi oholire mu bunangi buwo era balomba ni balengereeye Yekaalu yino,

43 onjuliranga ohusaba hwawe n'oli mwigulu eyo eyi omenya wabanuhula era wabana ebi bahusunga ko abaatu bosibosi hu hyalo bahutye ng'olu baatu babo Abayisirayiri bahola era bahamanya baati natongola enyumba yino ohuhuna enono.”

44 “MUSENGWA, n'onalagirenga abaatu babo ohutiina ohusoola n'abalabe baawe, basaba ni bali anaatu nosinosi ni balengereeye eyiri ehifuga hihyo n'enyumba yino eyi kutongoleeye,

45 n'oli mwigulu onjuliranga ebi bahusunga, wabana obunangusi.

46 “Hiisi muutu abbenga, aye abaatu babo ni babbenganga mu moni jijo, wabalunjira era wabanaayo mu mihono j'abalabe baawe babanangula babanjira mu mawanga agatali gaawe, wayire yinaabenga naleeni eyo

47 mu bunananguse ne bebbwaga era bahusunga baati, 'O MUSENGWA, hwabbenga era hwahola ebitasaana mu moni jijo.'

48 Singa benenya n'omwoyo mulala ni bali eyo eyi balabe baawe babanjira mu bunananguse, basaba ni balengereeye eyiri ehifo ehi wana abasehulu baawe, n'ehifuga ehiwatobola n'enyumba yino eyi nahutongolera,

49 n'oli mwigulu omu omenya, onjuliranga ohusaba hwawe era wabanambira ehisa.

50 Obasoninanga ebibi byosibyosi ebi baba ni babbengire mu moni jijo era waleetera abalabe baawe ohubabisa bulani.

51 Hino kiroma olwohuba abo baatu babo aba watusa e Misiri eyi baali ni behaaye hu njiga ebalire.

52 “Onambiranga abaatu babo Abayisirayiri ni habaha waawe ehisa era onjuliranga ebi bahusunga wabayeeda.

53 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Omwene Bunangi, wabatobola ohuba baatu babo ng'olu wabalomera n'obita mu munjeese wuwo Musa ni waali n'otusa abasehulu beefe e Misiri.”

Esaala ya Sulemaani eyisembayo

⁵⁴ Sulemaani ni gahena ohusaba, genyoha gemeerera mu moni w'ehituuti hya MUSENGWA ehyo aña gaali nahubbire amafuha era n'agolooye emihono.

⁵⁵ Ng'adundaho ejanjaasi asabira Abayisirayiri bosibosi abaali ni bahumbeene ekabi ati,

⁵⁶ "Hweyaasa MUSENGWA olwohuba añaaye abaatu babe Abayisirayiri emiyaaya ng'olu gasuubisa. Era goherehiise hiisi ehigasubisa nalomera mu Musa omujeeresa wuwe.

⁵⁷ MUSENGWA Hatonda weefe, abenga ni neefe ng'olu gabanga n'abasehulu beefe, atatuhubba mugongo oba ohutwabulira.

⁵⁸ Agobose emyoyo jeefe eyi ali, hugenderenga mu magira gage era hunambe ebiragiro n'amagambi aga gaña abasehulu beefe.

⁵⁹ MUSENGWA Hatonda weefe, ahebulirenga esaala n'ohusunga hwefe, anambirenga abaatu babe Abayisirayiri ni habaha waawe, ehisa.

⁶⁰ Abaatu bosibosi hu hyalo bahamanya baati MUSENGWA nje Hatonda yejene era enjuma wundi.

⁶¹ "Era enywe abaatu babe, habuhyabuhya mwesigenga MUSENGWA Hatonda weefe, mugonderenga amagambi n'ebiragiro bibye ng'olu muhola hatyane."

Banjongayo Yekaalu

⁶² Ng'ano Habaha Sulemaani n'Abayisirayiri bosibosi banjongera MUSENGWA.

⁶³ Era habaha ganjonga enjongo ey'ohuleetajo emiyaaya omwali enombe emitwalo ebiri n'ekumi ebiri n'etaama emitwalo ehumi n'ebiri ko n'embusi. Nga habaha n'Abayisirayiri bosibosi banjongayo Yekaalu ya MUSENGWA.

⁶⁴ Hu ludaalo olwo, Sulemaani gagwalaasa olunya olwa njagati mu moni wa Yekaalu. Era ano pana ganeerayo enjongo eri bohya ehwiye lyaguguliha n'enjongo ey'embehe ko n'amasavu g'enjongo ey'ohuleeta emiyaaya. Gahola atyo olwohuba ebi baali ni banjongire byali bingi ni bitanjanga hwola hu hituuti ehy'ehihomo ehi gabbotesa.

⁶⁵ Mu hiseera ehyo Sulemaani n'Abayisirayiri balya Embaga y'Ebitiira ni bali mu moni wa MUSENGWA Hatonda weefe ohuhena endaalo musanvu. Abaatu eduuli baalijo ohunwa mu byalo ebyanjaleeni mu hiiho hy'e Misiri nomu mehiriro ko nohu Lebbo Hamasi mu maniino. Embaga eyo yahena endaalo musanvu bameedahoko ejindi musanvu ko nj'endaalo njalala ehumi n'ene.

⁶⁶ Endaalo ehumi n'ene ni janwaho gaseebula abaatu. Abaatu ko bahene bagameyo, basabira Habaha Sulemaani ekabi era bagamayo ni bali basangaafu olw'ebirani ebi MUSENGWA gaali naholeeye omujeeresa wuwe Dawudi n'abaatu babe Abayisirayiri.

9

Hatonda abonehera Sulemaani omulundi ogwohubiri

¹ Sulemaani ni gaali n'ahenire ohutongola enyumba ya MUSENGWA n'olubiri lulwe era n'aholire hiisi ehi gaali ni gendire ohuhola,

² MUSENGWA amubonehera omulundi ogwohubiri ng'olu gamubonehera e Gibbyoni.

³ Nga MUSENGWA amuloma ati, "Puliye ohusaba n'ohwegayirira huhwo. Era fuuye Yekaalu yino eyi watongola ohuba enjawufu omu nja hubanga

emirembe n'emirembe. Nja huyitaaho emoni n'ebineego byange hiisi hiseera.

⁴ Ne ewe, singa onangonderenga n'omwoyo mulala, waaba mulunamu hya lataawo Dawudi era wanamba amagambi n'ebiragiyo byange,

⁵ nja hwoheresa oweyamo obunahola ni lataawo Dawudi ti, 'Mu lulyo lulwo sibaja huhayangamo muutu owohwihala hu tebe y'obwahabaha mu Yisirayiri.'

⁶ "Aye singa ewe oba abasaani babo mucuuha mwajeemera ebiragiyo n'amagambi gange aga nabaṅa, mwajumiryā abahatonda abandi,

⁷ nja hutusa abaatu bange Abayisirayiri mu hyalo ehi nabaṅa era ndyabulira enyumba yino eyi nafuula ohuba ehifo omwohunjumirihisyanga. Abaatu hiisi ṅaatu baja hubatala era mulifuuha njeho jababita.

⁸ Era wayire enyumba yino bayiṅa eṅono ery'amaani ne yirifuuha gunda, abalihibona balyebuusa baati, 'Lwahiina MUSENGWA gahola ehiitu hy'ehyo hu gwanga lino nohu Yekaalu yino?'

⁹ Abeene nga begobolamo baati, 'Hiri hiityo olwohuba bahubba MUSENGWA Hatonda w'abasehulu baawe owabatusa mu hyalo hy'e Misiri omugongo, batandiiha ohujumiryā n'ohuṅeeresa abahatonda abandi. Ehyo nj'ehyabaleetera ebyo.' "

Endagaano ya Sulemaani ni Hiram

¹⁰ Hyanjirira Sulemaani emyaha amahumi abiri ohutongola olubiri lulwe n'enyumba ya MUSENGWA.

¹¹ Habaha Sulemaani ng'aṅa habaha Hiram ow'e Tiirō, ebibuga amahumi abiri ebyomu Galilaaya olwohuba gamuṅa embaawo ej'emitumba n'eja payini n'ezaabbu olw'emirimo jije.

¹² Aye Hiram ni ganṅwa e Tiirō ohutiina abone ebibuga ebi Sulemaani gamuṅa, sigabisiima.

¹³ Ng'aloma Sulemaani ati, "Mulebe yange, bibuga hiina bino ebi wupaaye?" Olw'ehyo, ebibuga ebyo babiranga baati "Kabbuli"* n'ohwosa hatyane.

¹⁴ Hiram gaali aṅindihiiye Habaha Sulemaani ezaabbu huupi etaani etaanu.

Ebiraji ebindi ebi Sulemaani gahola

¹⁵ Habaha Sulemaani gatambisa abatambi ababaṅagyanga ohuhola emirimo emigumu ni batabasasula ohutongola Yekaalu ya MUSENGWA n'olubiri n'ohubunga eroba lihole olugingi ebuṅwalyuba w'ehibuga n'ohutongola ehiteepe ohweswanigirisa ehibuga Yersaalemu. Era gabatambisa ohutongola ehibuga hy'e Hazori n'ehye Megido ko n'ehye Gezeri.

¹⁶ Enyumaho aṅo, habaha w'e Misiri gasoosa ehibuga Gezeri gahiṅamba ng'ahitaho omuliro. Era gasihiirisa Abakanani abaali ni bamenyamo. Omuhaana wuwe ni gaali n'atiina ohufumbirwa Sulemaani, gamutonera ehibuga ehyo.

¹⁷ Nga Sulemaani ahitongola bunyaaha. Era gatongola ehibuga Bbesi Horoni ehya ṅaasi,

¹⁸ n'ehibuga Bbalasi ni Tamali mu lulafu olwomu Yuda,

¹⁹ ko n'ehibuga eby'ohubiihangamo ebiitu n'ehibuga omwohubiihanga ebigaali by'embalaasi n'ebyohuumiramō embalaasi. Sulemaani gatongola hiisi ehi gendire ohutongola mu Yersaalemu nomu Lebbaṅooni ko n'amatwale agandi aga gaali n'aṅuga.

* 9:13 9:13 Ehibono ehyo mu Lubbebbulaniya hitegeesa hiiti, "Sibyamugaso."

²⁰ Abaatu bosibosi abatali Bayisirayiri, aye abaali abakawonawo hu Abamooli n'Abahiiti n'Abapereezi n'Abahiivi ko n'Abayebbusi,

²¹ basigala mu hyalo ehyo olwohuba Abayisirayiri sibabasihiirisa. Sulemaani gabafuula beedu babe n'ohwola hatyane.

²² Aye sigafuula Abayisirayiri ohuba abeedu babe, baali basirikale babe, abahulu mu gavumeeti yiye, baduumisi b'amaŋe era bahulira ebigaali n'abagendera hu mbalaasi.

²³ Naaliŋo abahungu ebihumi bitaanu n'ataanu abaali abanyapala babatambi ababaŋalirisanga ohuhola emirimo ja Sulemaani.

²⁴ Omuhaana wa Falaawo era nga nj'owaali omuhasi wa Sulemaani ni gaŋwa mu hibuga hya Dawudi gatiina ohumenya mu lubiri olu wamwe gamutongolera, nga Sulemaani abungiha eroba ahola olugingi luyeede ohuhuma olubiri.

²⁵ Emirundi edatu mu mwaha, Sulemaani gaŋonganga eŋongo eri bohya ehwiye lyaguguliha n'eŋongo ey'ohutabagana, hu hituuti ehi gaabbota ohuŋeerangaho eŋongo eyiri MUSENGWA ohwoheresa ebyetagisa mu Yekaalu.

²⁶ Habaha Sulemaani gaabbota emeeri nyingi Eziyoni Gebberi ohuupi n'Elosi mu Edomu hu mwalo gw'Enyanja Enando.

²⁷ Habaha Hiramumu ng'aŋeeresaba avugi babe ab'emeeri era abaali n'obumanyirifu hu nyanja, batiina begaata hu ba Sulemaani.

²⁸ Basaabaala batiina e Ofiri, baleeta ezaabbu eŋesa etaani ng'ehumi namukaaga, baŋirira Habaha Sulemaani.

10

Habaha omuhasi ow'e Seebba ahyalira Sulemaani

¹ Habaha omuhasi ohuŋwa mu gwanga ly'e Seebba ni gaŋulira efuma ya Sulemaani n'ekolagana yiye ni MUSENGWA, gatiina e Yerusaalemu gamubuusa ebibuuso ebigumu ni genda ohwebonera.

² Gatiina mu Yerusaalemu n'abahombe bangi n'eŋamiya ni jetwihire ebirabo ebyahaloosa n'ezaabbu enyene enyingi ko n'amabaale ag'omuŋendo bugali. Ni goola gamubuusa byosibyosi ebi gaali ni nabyo hu mwoyo gugwe.

³ Sulemaani gagobolamo ebibuuso bibye byosibyosi era ŋaŋuma wayire hirala ehyaali ni himuhaya ohumunyonyola.

⁴ Habaha omuhasi oyo ohuŋwa mu gwanga ly'e Seebba ni gabona amagesi gosigosi aga Sulemaani gaali ni nago n'olubiri olu gatongola,

⁵ n'emere eyi beŋulanga hu meeza yiye n'enjihala y'abahungu babe n'enyambala y'abaŋeeresaba babe n'abaŋeeresaba babe abamuŋa eby'ohunywa ko n'eŋongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha eyi gaŋongera MUSENGWA hu Yekaalu, hyamutangalasa era hyamweŋunjisa bugali.

⁶ Habaha oyo omuhasi galoma Habaha Sulemaani ati, "Ebi mbayenga ni kuŋuliraho mu gwanga lyange ebiŋamba hubi oholire nohu magesi gago, bituufu.

⁷ Aye sinafugiirira ohwola olu ese omwene nijire neboneraho n'emoni jange. Mu butuufu ebi bandomera sibyola n'ehitundu ehy'ebyo ebi bwene olwohuba amagesi n'obuŋinda obu oli ni naawo bubitiirifu.

⁸ Ng'abaŋeeresaba babo besiimire! Ng'abahungu babo ababa ŋano ni baŋulirisa ebibono bibyo eby'amagesi, besiimire!

⁹ Gebasiwe MUSENGWA Hatonda wuwo owahusiima gahufuula habaha wa Yisirayiri. Era olwohuba MUSENGWA genda abaatu babe Abayisirayiri bugali, gahufuula habaha ohubanjuga mu bulunjamu era n'otehubbira."

¹⁰ Ng'ano habaha oyo omuhasi ana Habaha Sulemaani huupi etaani j'ezaabbu etaanu n'ebyahaloosa bingi bugali ko n'amabaale ag'ebbeeyi. Era sinjaalihuno ebyahaloosa ebirani nindi hy'ebyo ebi habaha omuhasi ohunwa e Seebba gana Habaha Sulemaani.

¹¹ Era emeeri ja Hiramumu nj'ejaletanga ezaabbu ohunwa mu Ofiri n'embaawo j'emitoogo ko n'amabaale ag'ebbeeyi.

¹² Habaha Sulemaani gatambisa embaawo eja alugumu ejo ohubbota amadaala ag'olubiri n'agenyumba ya MUSENGWA. Era gabbotamo agaton-goli n'obutongoli ow'abembi. Sibaali ni baleetangaho embaawo enyingi hy'ejo era sibaali ni bajibonangaho ohwola hu ludaalo olwo.

¹³ Habaha Sulemaani gana habaha omuhasi oyo ohunwa mu gwanga ly'e Seebba byosibyosi ebi ganembaho n'ebi gamusunga n'otuhiseho ebirabo ebi habaha omwene gaali n'aneegire ohumuja. Ng'ano habaha oyo n'abahungu babe bagamayo mu gwanga ly'ewaawe.

Obunjinda n'enono lya Habaha Sulemaani

¹⁴ Ezaabbu eyi Sulemaani gasunanga hiisi mwaha yaali yibisya mu taani amahumi abiri n'etaanu,

¹⁵ n'otabaliiyeho epooza n'omusolo ogu basubuuzi basasulanga ko n'abahabaha bosibosi ab'e Buwarabbu n'abatangirisi b'amatwale.

¹⁶ Habaha Sulemaani gaabbota engabo embala ej'ezaabbu bibiri era hiisi ngabo n'esitona ekilo nga musanvu.

¹⁷ Gaabbota engabo etono bidatu ej'ezaabbu era hiisi ngabo n'esitona ng'ekilo ebiri. Engabo ejo gajita mu nyumba yomu lubiri eyi balanga baati Ehibira hy'e Lebbaanooni.

¹⁸ Gabbotesa etebe yiye ey'obunugi ni bayijolijinjireho n'amasyaka g'enjofu era ni bayimaayeho n'ezaabbu enyene n'enyene.

¹⁹ Etebe ey'obunugi eyo yaliho amadaala mukaaga aga oniina ohuyoolaho era enyuma wayo njaalino an'ohwediira ni nali njalawunda. Etebe eyo yaliho an'ohuta engalo hu hiisi luuyi ko n'ehifaanani hy'epologoma oluuyi n'oluuyi.

²⁰ Ebifaanani by'epologoma ehumi nabibiri byali hu hiisi daala. Era njali njajuma tebe ey'obunugi hy'eyo mu wahabaha wosiwosi obundi.

²¹ Ebihopo bya Habaha Sulemaani byosibyosi byali by'ezaabbu. Era ebitu byosibyosi mu Nyumba yomu Hibira hy'e Lebbaanooni, byali by'ezaabbu enyene n'enyene olwohuba mu hiseera ehi Sulemaani ganjugiramo, efeeza bayinjiranga ng'ehiitu ehitali hy'ebbeeyi.

²² Sulemaani gaali n'emeeri nyingi ejereeranga hu nyanja njalala n'aja Hiramumu. Lulala mu myaha edatu emeeri ejo n'aja Habaha Hiramumu jaleetanga ezaabbu n'efeeza n'ameega g'enjofu n'ekima n'enguge.

²³ Habaha Sulemaani gaali munjinda era gaali w'amagesi ohuhira abahabaha bosibosi hu hyalo.

²⁴ Era abaatu ohunwa mu mawanga gosigosi batiinanga ohumwebusaho n'ohunulirisa ebiitu eby'amagesi ebi Hatonda gaata hu mwoyo wuwe.

²⁵ Hiisi mwaha abahabaha abatiinanga ohunuliirisa amagesi aga Hatonda gamuja, bamunjiriranga ebirabo eby'efeeza n'ezaabbu n'engoye n'ebisoosa n'ebyahaloosa ni nasugirya ko n'embalaasi.

²⁶ Nga Sulemaani anesa ene ery'ebigaali lukumi nabine n'embalaasi omutwalo mulala n'enkumi ebiri. Biralu hu ebyo gaali ni nabyo mu Yersaalemu, ebindi ni biri mu bibuga ebindi.

²⁷ Mu hiseera hya Habaha Sulemaani, efeeza hyali hiitu ehyabulijo mu Yersaalemu hy'amabaale era n'emisaala ej'embaawo ej'omutumba jaali mu bungi oti hani mihuyu mu twale ly'e Yuda.

²⁸ Sulemaani gatusanga embalaasi ohunwa e Misiri n'e Kilikiya. Era eyo peyi abahungu babe abasubuuzi batiinanga bamugulira hu bbeeyi ey'ehiseera ehyo.

²⁹ Bamugulira ebigaali ohunwa e Misiri hu bitundu by'efeeza lukaaga n'embalaasi hu bitundu by'efeeza cikumi n'ataanu. Era baagulanga eweene eyo ebigaali n'embalaasi nga bagusa habaha w'Abahiiti nowe Alaamu.

11

Abahasi ba Sulemaani

¹ Habaha Sulemaani gahwa abahasi abanamwanga bangi. Ohumeeda hu muhaana wa habaha w'e Misiri, ganjira abahasi abagwira nga pomuli Abamowaabbu n'Abamooni n'Abedomu n'Abasidoni ko n'Abahiiti.

² Abahasi abo baali banjwa mu mawanga aga MUSENGWA galoma Abayisirayiri ati, "Simuhwanga bahasi mu mawanga ago oba abahaana benywe ohubafumbirwa olwohuba baja hubahongerera ohujumirya abahatonda baawe." Aye Sulemaani gahola omuhago ni nabo.

³ Gaali n'abahasi lusanku abatongole era gaali n'abahasi abandi bidatu. Abahasi abo bamuleetera ohubbaama hu Hatonda.

⁴ Era anja Sulemaani gasahulunjira, abahasi babe bamuhooja gatandiha ohujumirya abahatonda abandi. Sigaali mwesigwa eyiri MUSENGWA Hatonda wuwe ng'olu semwana Dawudi gaholanga.

⁵ Sulemaani gajumiryanga Asitaroosi hatonda omuhasi ow'Abasidoni ko ni Moleki hatonda ow'Abamooni, ehiitu ehyali ehy'embihho.

⁶ Sulemaani gabbenga mu moni ja MUSENGWA, gagaana ohumweneera erala ng'olu semwana Dawudi gaholanga.

⁷ Sulemaani gatongola hu lusozi ebuwalyuba w'e Yersaalemu esabo ery'ohujumirihisangamo Kemosi hatonda w'Abamowaabbu ehiitu ehy'embihho, ni Moleki hatonda w'Abamooni, ehiitu ehy'embihho.

⁸ Era gatongolera abahasi babe abagwira bosibosi ebituuti eby'ohudunyahisangaho obubbaani n'ohujongerangaho enjongo eyiri abahatonda baawe.

⁹ MUSENGWA galunjira Sulemaani olwohuba ganjwa hu MUSENGWA, Hatonda wa Yisirayiri owamubonehera emirundi ebiri.

¹⁰ Wayire MUSENGWA gaali ageene Sulemaani ohujumirya abahatonda abandi, sigagondera hiragiho hiye.

¹¹ Olw'ehyo, MUSENGWA galoma Sulemaani ati, "Ng'olu osalireno ohubbwaga endagaano yiyo ni neese era wagaana ohujamba ebiragiho byange, nja huhunabulaho owahabaha mbutye mulala hu bahungu babo.

¹² Aye olwa lataawo Dawudi, sinja huhihola n'ohiirino mulamu. Nja huhuuma omusaani wuwo afuuhe habaha ko munabuleho.

¹³ Aye olw'omuñeeresera wange Dawudi n'olwa Yersaalemu ehibuga ehi natobola, sinja humutusaho owahabaha wosiwosi. Nja humuñaahe ehiha hirala."

Abalabe ba Sulemaani

14 Ng'ango MUSENGWA aletera Hadadi owomu lulyo lwa bahabaha ba Edomu ohufuuha mulabe wa Sulemaani.

15 Aye ebyo ko bibeno, Dawudi ni ganangula Edomu, Yowaabbu omuduumisi w'ene lirye gatiinayo ohusiha abasirikale abafiira mu lutalo. Ni baali eyo, beeta abasinde bosibosi mu Edomu.

16 Yowaabbu n'ene ly'Abayisirayiri bamenya mu Edomu ohuhena emyesi mukaaga ohwola olu beeta abasinde bosibosi mu Edomu.

17 Aye mu hiseera ehyo Hadadi gaali ahiiri munjere, gadulumira e Misiri n'abalala hu bahungu b'Edomu abanjeeresanga semwana.

18 Banwa e Midiyaani nga batiina e Parani eyi basunira ababenimbaho nga banamba engira batiina e Misiri ewa habaha owabana enyumba n'eroba n'emere.

19 Hadadi gasuna obuhoda eyiri Falaawo, era gaamuja mujiwe, muganda y'omuhasi wuwe Tapaneesi.

20 Nga muganda ya Tapaneesi asaala omwana omuseere oyu balanganga baati Genubbasi. Nga Tapaneesi ahuhisa omwana oyo mu lubiri njalala n'abaana ba Falaawo.

21 Hadadi n'ali e Misiri, ganulira ati Dawudi ni Yowaabbu omuduumisi w'ene lirye, baali bafuuye, galoma habaha w'e Misiri ati, "Ndehe ngoboleyo mu gwanga lyefe."

22 Nga habaha amubuusa ati, "Hiina ehi odamba njano ko olome oti wenda ohwagama mu gwanga lyenywe?"

Nga Hadadi amugobolamo ati, "Enjuma aye ndehe tiine."

23 Era Hatonda galeetera Rezoni omusaani wa Eliyaada ohuba omulabe wa Sulemaani. Rezoni oyo gaali adulumire hu musengwawe Hadadezeri habaha w'e Zoobba,

24 nafuuhire mutangirisi w'abayekera. Oluvanyuma lwa Dawudi ohunangula Hadadezeri, Rezoni gadulumira e Damasiko eyi bamufuulira habaha w'e Siriya.

25 Rezoni gaali mulabe wa Yisirayiri mu hiseera hyosihyosi ehi Sulemaani gaberamo habaha, gemeeda hu bigosi ebi Hadadi gaali naleetire. Era ganjuga Siriya ne n'ali muhambwe hu Yisirayiri.

Hatonda asuubisa Yerobbowaamu

26 Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati Omwefulayimu ohunwa e Zereda, gajeemera habaha. Gaali mulala hu bahungu ba Sulemaani, nyina gaali namwandu ni bamulanga baati Zeruwa.

27 Ehyaleetera Yerobbowaamu ohujeemera habaha c'ehino: abatambi ba Sulemaani ni baali ni bajuha eroba ohuninia ehigingi ebuwalyuba w'e Yersaalemu era ni badabirisa ehiteepe hy'ehibuga,

28 Sulemaani ni gahifaania ati Yerobbowaamu gaali mutambi w'amaani, gamuja owa nyapala w'abatambi ababanagyanga ohuhola emirimo ni batabasasula mu twale lya Manase n'erya Efulayimu.

29 Lulala Yerobbowaamu ni gaali n'anwa e Yersaalemu, bagaanana ni naabbi Ahiya ow'e Siilo. Nanjuma muutu owundi yesiyesi owaalino.

30 Ng'ango Ahiya anamba ehymbalo hiye ehinyaaha, ahinabulamo obuleewo ehumi nabubiri.

31 Ng'aloma Yerobbowaamu ati, "Wugulaho obuleewo ehumi olwohuba MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, 'Nja hutusa hu Sulemaani ebiha ehumi mu wahabaha wuwe mbihune.'

32 Aye hulwa Dawudi omunjeeresa wange n'olwehibuga Yersaalemu ehi natobola ohunwa mu biha byosibyosi ebya Yisirayiri, Sulemaani alisigasaho ehiha hirala.

³³ Nja huhihola olwohuba Sulemaani gakubba omugongo gajumirya Asitaroosi hatonda w'Abasidoni ni Kemosi hatonda w'Abamowaabbu ni Moleki hatonda w'Abamooni era ganjeemera, gagaana n'ohunamba amagambi n'ebiragiyo byange ng'olu Dawudi semwana gaholanga.

³⁴ Aye sinditusa hu Sulemaani owahabaha wosiwosi era olwa Dawudi omuñeeresa wange oyu natobola era owanambanga ebiragiyo n'amagambi gange, nja humuleha anuge ohwola olu alifa.

³⁵ Nja hutusa hu musaani wuwe owahabaha, kunambye ebiha ehumi.

³⁶ Aye nja hulehera omusaani ehiha hirala nahabaaho n'omwijuhulu wa Dawudi omuñeeresa wange n'anuga mu Yersaalemu ehibuga ehi natobola ohunjumirihisyangamo.

³⁷ Aye ewe ndihufuula habaha wa Yisirayiri era oja hunuga amatwale gosigosi ng'olu wenda.

³⁸ Era singa ohola hiisi ehikulagira wagendera mu magira gange era wahola ebirani mu moni jange, wanamba amagambi n'ebiragiyo byange ng'olu Dawudi omuñeeresa wange gaholanga, nja hubanga ni neewe. Nja hunywanihisya olulyo lulwo mu bunugi ng'olu naholera Dawudi era nja huhuñe Yisirayiri.

³⁹ Nja hubonerese abejuhulu ba Dawudi olw'ehibi hya Sulemaani aye ndihena nabagoboleramo."

⁴⁰ Olw'ehyo, Sulemaani gendire ohwita Yerobbowaamu aye gadulumira e Misiri ewa habaha Sisaki gamenya eyo ohwola olu Sulemaani gafa.

Ohufa hwa Sulemaani

⁴¹ Ebiitu ebindi byosibyosi ebyomu bunugi wa Sulemaani, ebyo byosibyosi ebi gahola ko n'obulabuhi obu goolesa, babinjandiiha mu hitabo hy'ebyaafayo bya Sulemaani.

⁴² Sulemaani ganuga Yisirayiri ni gehaaye mu hibuga Yersaalemu emyaha ane.

⁴³ Ng'ano afa bamusiiha nalala n'abasehulu babe mu hibuga hya semwana Dawudi. Ng'omusaani oyu balanganga baati Rehobbowaamu amugobola mu magulu nga habaha.

12

Ebiha ebyomu maniino bijeemera Rehobbowaamu

¹ Ng'ano Rehobbowaamu atiina e Sekemu olwohuba Abayisirayiri bosibosi baali bahumbaaniyeyo ohumufuula habaha.

² Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati, ni ganulira ng'agobola ohunwa e Misiri olwohuba gaali adulumire hu Habaha Sulemaani.

³ Abaatu bomu mehiriyo bamutumisa agobole. Ni gagobola, niye n'Abayisirayiri bosibosi batiina baloma Rehobbowaamu baati,

⁴ "Lataawo gatutwiha omugugu omusito aye ewe onatudembuhisamo, huuja huhuñeeresa era huhole hiisi ehi otuloma."

⁵ Ng'ano Rehobbowaamu abagobolamo ati, "Mugobole n'ano oluvanyuma lw'endaalo edatu, nja hubasunira ehy'ohubagobolamo." Olw'ehyo, ng'abaatu bagamayo.

⁶ Nga habaha Rehobbowaamu gebuusaho hu basaaja bahulu abananga Sulemaani amagesi ati, "Abaatu bano mbagobolemo tye?"

⁷ Nga bamugobolamo baati, "N'oba ni wenda abaatu abo bahugondere era bahuñeeresenga, bagobolemo bulani."

⁸ Aye Rehobbowaamu gatala amagesi g'abasaaja bahulu ng'atiina gebuusa hu bavubuka ab'oluse lulwe era abaali ni bamuñe amagesi.

⁹ Ng'abebusaho ati, "Magesi hi aga muupa? Abaatu bano abandoma mbo 'Tuhendeseho omugugu ogu lataawo gatutwiha,' hubagobolemo huutye?"

¹⁰ Ng'ano abavubuka abo bamugobolamo baati, "Abo balome oti 'Ahaala hange ahatono, hasinga ekende ya bbaabba obubbala.

¹¹ Laata yange gabatwiha omugugu omusito aye ese nja husingisaho. Gabahubbanga n'embooko aye ese nja hubahubbisanga esimbo eriho amalobo agasuna.' "

¹² Endaalo edatu ni jabitano, nga Yerobbowaamu n'abaatu bosibosi bagama eyiri habaha Rehobbowaamu ng'olu gaali n'abalomire ati, "Mugobolanga oluvanyuma lw'endaalo edatu."

¹³ Aye habaha Rehobbowaamu gabagobolamo n'ebboogo olwohuba siganjira magesi g'abasaaja bahulu.

¹⁴ Gatiinira hu magesi aga bavubuka bamuna ng'abaloma ati, "Laata yange gabatwiha omugugu omusito aye ese nja husingisaho. Gabahubbanga n'embooko aye ese nja hubahubbisanga esimbo eriho amalobo agasuna."

¹⁵ Habaha siganjulirisa ehi baatu baali ni baloma olwohuba yaali tegeha ya MUSENGWA ohwoheresa ehi galoma Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati n'abita mu Ahiya ow'e Silo.

¹⁶ Abayisirayiri bosibosi ni babona habaha n'ageene ohubanulirisa, nga bamuloma baati, "Mugabo hi ogu huli ni nago ohunwa mu lulyo lwa Dawudi? Huli n'omugabo hi n'omusaani wa Yese? Abayisirayiri, muhole hutiine engo! Leha Rehobbowaamu anuge abaatu babe bonene."

Olw'ehyo, Abayisirayiri bajeema banamba engira bagamayo ewaawe.

¹⁷ Aye Rehobbowaamu gasigala n'anuga Abayisirayiri abamenyanga mu twale lya Yuda.

¹⁸ Nga Rehobbowaamu atuma Adoraamu owaali nyapala w'abatambi ababanagyanga ohuhola emirimo ni batabasasula atiine atuse ehiragiro. Aye Abayisirayiri bosibosi bamuhubba amabaale bamwita. Nga habaha Rehobbowaamu anamba ehigaali hihye mangumangu nga geyibaano atiina e Yersaalemu.

¹⁹ Ohunwa hulwo, Abayisirayiri abomu maniimo bajeemera olulyo lwa Dawudi n'ohwola hatyane.

²⁰ Abayisirayiri bosibosi ni banulira baati Yerobbowaamu gaali agobooye ohunwa e Misiri, bamulanga mu luhumbaano nga bamufuula habaha wa Yisirayiri yosiyosi. Ehiha hya Yuda hyonene nj'ehyasigala ni higondera ab'olulyo lwa Dawudi.

Obunaabbi wa Semaaya

²¹ Rehobbowaamu ni gagobolayo e Yersaalemu, gahumbaania abasooli emitwalo ehumi namunaana ohunwa mu hiha hya Yuda hyosihyosi n'ehya Bbenjamini ohutiina ohusoosa ebiha by'Abayisirayiri ebindi bagobose owahabaha njaasi wuwe.

²² Aye MUSENGWA galoma Semaaya omuutu wa Hatonda ati,

²³ "Loma Rehobbowaamu omusaani wa Sulemaani habaha wa Yuda n'abaatu bomu hiha hya Yuda n'ehya Bbenjamini ko n'abaatu abandi bosibosi oti,

²⁴ 'MUSENGWA aloma ati mutatiina husoosa balebe benywe Abayisirayiri. Hiisi muutu gagame ewuwe. Ebiitu ebyo ohuba biityo, tegeha yange.' "

Olw'ehyo, bagondera ehi MUSENGWA galagira, bosibosi bagamayo ewaawe.

Yerobbowaamu anwa hu Hatonda

²⁵ Nga Yerobbowaamu atongola ehibuga Sekemu mu twale ly'Efulayimu ehyalo hy'esozi era ng'amenyamo. Ng'ahena atiina atongola ehibuga Penweri.

²⁶ Lulala Yerobbowaamu galoma mu mwoyo gugwe ati, "Ohutusaho nga ndabuhire, owahabaha busobola ohwagamayo mu lulyo lwa Dawudi nindi.

²⁷ Singa abaatu bano batiinanga e Yersaalemu ohunjaayo enjongo mu Yekaalu ya MUSENGWA, baja hugobolamo ohugondera Rehobbowaamu habaha wa Yuda. Baja hunjita nga bagamayo njaasi w'obunugi wa Rehobbowaamu."

²⁸ Oluvanyuma lw'ohwebuusaho, gaabbota enyana j'enombe ebiri mu zaabbu, ng'aloma abaatu ati, "Mubaaye mudembanga n'olugendo ohutiina e Yersaalemu ohujumirya, aye njahani enywe Abayisirayiri, abahatonda benywe ababatusa mu hyalo hy'e Misiri, mbabano."

²⁹ Ganjamba ehiwumbe hirala gahita mu hibuga Bbeseeri, ng'ehindi ahita mu hibuga Daani.

³⁰ Era ehyo hyaleetera abaatu ohubbenga olwohuba batiinanga e Bbeseeri n'e Daani ohujumirya ebiwumbe.

³¹ Yerobbowaamu gatongola amasabo hu ngingi ng'ahena atobola n'abasengi ohunwa mu hiha ehitali hy'Abaleevi.

³² Nga Yerobbowaamu atongosano embaga hu ludaalo olw'ehumi n'etaanu mu mwesi ogwomunaana hy'embaga eyalinga mu twale lya Yuda. Hu hituuti hy'e Bbeseeri, banjanga eyiri enyana j'enombe ejo enjongo. Era gatongosa n'abasengi bomu masabo ago agagatongola.

³³ Hu ludaalo olw'ehumi n'etaanu mu mwesi ogwomunaana omwene ogugeterano, gatiina e Bbeseeri ganeera enjongo hu hituuti ehi gatongola. Era gateerano Abayisirayiri embaga n'omwene gatiina ganjayo enjongo hu hituuti.

13

Omuutu wa Hatonda ohunwa mu Yuda

¹ Ng'ano MUSENGWA alagira omuutu wa Hatonda ohunwa mu Yuda atiina e Bbeseeri. Ni goola, gatuhira Yerobbowaamu ni gemire nj hituuti ohudunyisa obubbaani.

² Naabbi oyo ni goola ng'alomera mu ejanjaasi eryanjamugulu ati, "O hituuti ewe, O hituuti ewe, MUSENGWA aloma ati, 'Omwana oyu balanga baati Yosiya ohunwa mu lulyo lwa Dawudi, aja husaaliwa. Omwana oyo aja hunjongayo abasengi bomu masabo abo abahunjongera era aja huhwohyeraho amagumba g'abaatu.' "

³ Hu ludaalo olwene olwo omuutu wa Hatonda gabanja ahabonero ohulaga ati MUSENGWA nj'olomire ebibono ebyo, "Ni munaabone ehituuti hino ehy'ohunjeeraho enjongo ni hyadihiremo era n'egohe eririho ni lyonohire, nga mumanya muuti nj'olomire ebiitu ebyo."

⁴ Habaha Yerobbowaamu ni ganjira ebi omuutu wa Hatonda galoma n'afodogola ehituuti ehy'ohunjeeraho enjongo mu Bbeseeri, ng'acuuha amusoosya olwala aloma ati, "Mumujase!" Aye ano ni naano ng'omuhono gugaanirayo n'atasobola hugugobosayo.

⁵ Era ehituuti ehyo hyosi nga hyetema ogufa ng'egohe lijjuha ng'olu Musengwa galoma n'abita mu muutu wa Hatonda.

⁶ Ng'ano Habaha Yerobbowaamu aloma omuutu wa Hatonda ati, "Wegayirire MUSENGWA Hatonda wuwo, omusunge gaponie omuhono gwange gugobole bunyaaha." Ng'omuutu wa Hatonda gegayirira MUSENGWA, ng'omuhono gunjona gugobolano ng'olu gwali.

7 Nga habaha asunga omuutu wa Hatonda ati, "Nja hutiine ewange osuneho ehyohulya era mbeho n'ehirabo ehi kuṅa."

8 Aye ng'omuutu wa Hatonda amugobolamo ati, "Wayire wuupa ehitundu hy'obuṅinda wuwo, sipanga hutiina ni neewe era sisobola hulya mere oba ohunywa amaaji mu hifo hino.

9 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA gandagiye ohutalya oba ohunywa era n'ohutagamira mu ngira eyindetiire."

10 Era gagamira mu ngira eyindi, siganamba ngira eyamuleeta e Bbeseeri.

Naabbi omusaahulu ohuṅwa e Bbeseeri

11 Mu hiseera ehyo, ṅaaliṅo naabbi omusaahulu ohuṅwa e Bbeseeri oyu basaani batiina balomera byosibyosi ebi muutu wa Hatonda gaali n'aholire mu Bbeseeri hu ludaalo olwo. Era balomera saawe ebi naabbi galoma habaha.

12 Nga saawe ababuusa ati, "Ngira hi eyi aṅambire ni gagamayo?" Ng'abasaani bamulaga engira eyi muutu wa Hatonda ohuṅwa mu Yuda ganamba.

13 Ng'aṅo abaloma ati, "Mutegehere nasugirya." Nga bayimutegehera ayiniina gehala,

14 ng'alonda hu omuutu wa Hatonda. Gamwagaana ni gehaaye mu mutumba ng'amubuusa ati, "Ndiwe omuutu wa Hatonda aṅwera mu Yuda?" Ng'amugobolamo ati, "Ndiise."

15 Nga naabbi oyo amuloma ati, "Nja hutiine engo, olyeho emere."

16 Ng'omuutu wa Hatonda aloma ati, "Sisobola hwagama yinyuma era sisobola hulya mere oba ohunywa amaaji mu hifo hino.

17 MUSENGWA gandomire ohutalya oba ohunywa amaaji mu hifo hino oba ohwagamira mu ngira eyi nijiyemo."

18 Nga naabbi omusaahulu ola ow'e Bbeseeri amugobolamo ati, "Keesi ndi naabbi hy'ewe. Era MUSENGWA n'abitira mu malayika gandomire ati, 'Mulome gaaje mu nyumba yiyo alye era anyweho n'amaaji.' " Aye gaali amudulinga.

19 Olw'ehyo omuutu wa Hatonda gafugiirira gaagama ni naye ewuwe ng'alya era anywa.

20 Ni baali ni bahiiri hu hiṅulo, nga MUSENGWA aloma ni naabbi omusaahulu ola ow'e Bbeseeri owagobosano owahye.

21 Mu janjaasi eryanamugulu aloma omuutu wa Hatonda owanṅwa mu Yuda ati, "MUSENGWA aloma ati omujemeeye, wagaana ohutiinira hu ehi MUSENGWA Hatonda wuwo ahulagiye.

22 Ofugiiriye wagama, walya era wanywa mu hifo ehi ahugeene ohulyamo oba ohunywa. Olw'ehyo omulambo gugwo sibaja hugusiiha hu basehulu babo."

23 Omuutu wa Hatonda ni gahena ohulya n'ohunywa, nga naabbi ola owamuloma ohugobolano amutegehera nasugirya ey'ohugenderaho.

24 Ni gaali mu ngira n'atiina ng'agwa mu pologoma emwita, ng'omulambo gugwe gugalambala aṅo mu ngira. Nga nasugirya n'epologoma byemeerera aṅo aṅa gwali.

25 Abaatu abaali ni babita hu ngira ni babona omulambo ni gugalambaaye hu ngira n'epologoma ni yemereeye aṅo huupi ni nagwo, baatiina balomera abaatu mu hibuga omu naabbi ola ow'e Bbeseeri gaali n'amenya.

²⁶ Naabbi omusaahulu owasala mu lugendo lwola gamugobosano, ni gahinjulira ng'aloma ati, "Nj'omuutu wa Hatonda owajeemera MUSENGWA. MUSENGWA amunayeeeyo mu meeno g'epologoma emunabuujule era emwite ng'olu gaali n'amulabuuye."

²⁷ Nga naabbi oyo aloma abasaani ati, "Mutegehere nasugirya." Nga boosi bahola ng'olu gabaloma.

²⁸ Nga gehala hu nasugirya atiina gagaana omulambo ni gulambagaaye mu ngira, nasugirya n'epologoma ni byemereeye aya gwali. Epologoma yaali nderye mulambo wayire ohunabuujula nasugirya.

²⁹ Nga naabbi adunda omulambo gw'omuutu wa Hatonda aguta hu nasugirya agugobosa mu hibuga hihye ohumulira n'ohumusiiha.

³⁰ Gamusiiha mu higombe hihye ehyene era bamulira ni baloma baati, "O nga hibi mulebe yange!"

³¹ Ni gahena ohumusiiha, ng'aloma abasaani ati, "Nifanga musiihanga njalala n'omuutu wa Hatonda oyo. Munjambanga omulambo gwange mwaguta mu lubafu lulwe.

³² Obuhwenda wa MUSENGWA obu galoma hu hituuti ehy'ohungeeraho enjongo mu Bbeseeri nomu masabo agomu bibuga by'e Samaliya, mu butuufu bija hwolerera."

³³ Wayire ebyo byali biityo, Yerobbowaamu geyongera ohuhola ebibi era gatobola abaatu ohuba abasengi. Hiisi owendanga ohuba omusengi, gamufuulanga musengi womu masabo.

³⁴ Ehyo nj'ehibi ehyanweramo olulyo lwa Yerobbowaamu ohusihiriha banwerano erala hu hyalo.

14

Obunaabbi wa Ahiya eyiri Yerobbowaamu

¹ Mu hiseera ehyo, Abbiya omusaani wa Yerobbowaamu galwala.

² Nga Yerobbowaamu aloma omuhasi wuwe ati, "Weholaholanie njajume ahufaanina ati ndiwe muha Yerobbowaamu, otiine e Siilo ewa naabbi Ahiya owandoma ati nja hufuuha habaha wa Yisirayiri.

³ Munjirire ebirabo bino: emigaati ehumi ni keeki n'omudugere. Aja huhulomera ebija hwola hu mwana."

⁴ Ng'omuhasi wa Yerobbowaamu ahola ng'olu wamwe gamuloma, ng'atiina e Siilo ewa Ahiya.

Mu hiseera ehyo, Ahiya gaali saabona olw'obusahulu.

⁵ Aye MUSENGWA gaali amulomeeye ati, "Omuhasi wa Yerobbowaamu ali huuja ohuhubuusa ebinjamba hu musaani olwohuba mulwaye. Oja humugobolamo hino ni nehira. Aja hwefuula ohuba omuutu oyu atali."

⁶ Ahiya ni ganjulira epindo na mulyango, ng'aloma ati, "Yingira, manyire ti ndiwe muha Yerobbowaamu. Lwahiina wefuula ohuba muutu oyu otali? Ndi n'amanjuliro amabi.

⁷ Yagama olome Yerobbowaamu oti MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, 'Nahutobola mu baatu bosibosi nahufuula habaha w'abaatu bange Abayisirayiri.

⁸ Namaamula hu b'olulyo lwa Dawudi owahabaha nabuhuna aye soobe hy'omunjeeresa wange Dawudi, owanjambanga ebiragiro byange era geneerayo erala eyi ndi n'omwoyo mulala gaholanga ebirani mu moni jange.

⁹ Aye ewe oholire ebibi ohuhiraho abo abahweheerera ohubaano. Webboteeye abahatonda abandi ohunwa mu byoma, wandeetera ohunyiga olw'ohukubba omugongo.

¹⁰ “ ‘Olw’ehyo, nja huleeta endibo hu lulyo lwa Yerobbowaamu. Nja husihiirisa hiisi musinde mu lulyo lwa Yerobbowaamu mu Yisirayiri, haabe mwidu oba bbe. Nja hwohya amago ga Yerobbowaamu hy’olu muutu goohya amahisye, gosigosi ganwano.

¹¹ Embwa jija hulya abaatu ba Yerobbowaamu abalifiira mu hibuga, esega jirye abo abalifiira mu byalo. Hiriba hiityo olwohuba Musengwa nj’ahiromire.’

¹² “Ne ewe yagamayo engo. Onaabe waholanga mu hibuga oti, ng’omwana afa.

¹³ Abaatu bosibosi mu Yisirayiri baja humulira ko bamusiihe. Era oyo yejene mu lulyo lwa Yerobbowaamu nj’aja husuna ekabi oy’ohumusiiha olwohuba nj’oyu MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aweenemo ahalani.

¹⁴ “MUSENGWA aja husuna habaha aja hunuga Yisirayiri era asiihirise amago ga Yerobbowaamu. Era ehyo hisobola ohubaano n’olwa leero luno.

¹⁵ Era MUSENGWA aja huboneresa Yisirayiri, hija huba hy’amaaji ng’olu gatengesya olugada. Aja husiikula Yisirayiri ohunwa mwiroba erani eri gaanja abasehulu baawe, ahene abasalaanie engereha w’olwabi Yufuleeti olwohuba ni bebbotera Asera ohuba hatonda waawe, basungunasa MUSENGWA.

¹⁶ Era aja huhubba Abayisirayiri omugongo olw’ebibi bya Yerobbowaamu era aleeteeye Abayisirayiri ohubihola.”

¹⁷ Ng’ano omuhasi wa Yerobbowaamu genyoha gagama mu hibuga Tiruza. Gaali gahoolanga na mulyango gw’enyumba ati bbepa, ng’omwana afa.

¹⁸ Bamusiiha era abaatu bosibosi mu Yisirayiri bamulira ng’olu MUSENGWA gaali n’alomire mu munjeeresa wuwe naabbi Ahiya.

¹⁹ Ebiitu ebindi mu bunugi wa Yerobbowaamu, etalo eji gasoola n’engeri eyi ganugamo, babinandiiha mu hitabo hy’ebyafaayo by’abahabaha ba Yisirayiri.

²⁰ Ganuga emyaha abiri n’ebiri ng’afa, alonda hu basehulu babe. Nga musaani wuwe Nadabbu agobola mu magulu gage nga habaha.

Rehobbowaamu habaha wa Yuda

²¹ Rehobbowaamu omusaani wa Sulemaani gaali habaha wa Yuda. Gafuuha habaha n’ali n’emyaha ane namulala era ganuga emyaha ehumi namusanvu ni gehala mu Yerusaalemu ehibuga ehi MUSENGWA gatobola mu Yisirayiri ohumujumirihisyangamo. Nyina gaali nje Naama, omuhaana Mwamooni.

²² Abaatu bomu Yuda bonoona mu moni ja MUSENGWA era bamuleetera ohuluna olwohuba bahola ebibi n’ohuhiraho ebi abasehulu baawe bahola.

²³ Betongolera amasabo, babaaja n’esiiri ej’amabaale aj’ohusengerangaho ko n’ehibote hy’Asera babihomeha mu hiisi hifo ehy’olugingi nanaasi wa hiisi musaala.

²⁴ Era mu masabo gomu Yisirayiri mwalimo abasinde abamalaaya abanenyuha n’abasinde bahyawe. Abaatu bosibosi banwera mu huhola ebiitu eby’embiho ebi mawanga aga MUSENGWA gabbinga ohunwerao Abayisirayiri, gaholanga.

²⁵ Mu mwaha ogwohutaanu ogw’obunugi wa habaha Rehobbowaamu, Sisaki habaha w’e Misiri gawaagala Yerusaalemu.

²⁶ Ganyaga eby'obuninda ebyomu nyumba ya MUSENGWA n'ebiyumu lubiri. Ganjira hiisi hiitu nga pomuli n'engabo ej'ezaabbu josijosi eji Habaha Sulemaani gaabbota.

²⁷ Olw'ehyo, habaha Rehobbowaamu gabbotesa engabo ejindi ohunwa mu hihomo ohugobosano jira eji banyaga. Ng'anamba engabo ejo ajiya abaduumisi babahuumi, abahuumanga omulyango ogwohu lubiri bajeyeedese.

²⁸ Era hiisi olu habaha gatiinanga mu nyumba ya MUSENGWA, abahuumi banambanga engabo ejo batiina ni naye. Era oluvanyuma nga bajaganya mu hifo aya bajihuumiranga.

²⁹ Ebiitu ebindi byosibyosi eby'omubunugi wa Rehobbowaamu ni neebyo ebi gahola, babinandiiha mu hitabo hy'ebyafaayo by'abahabaha ba Yuda.

³⁰ Naalingano etalo eja hiisi hiseera ngati wa Rehobbowaamu ni Yerobbowaamu.

³¹ Nga Rehobbowaamu afa bamusiiha mu mbafu j'abasehulu babe mu ehibuga hya Dawudi. Nyina gaali nje Naama, omuhaana Mwamooni. Ng'omusaani oyu balanganga baati Abbiyamu amugobola mu magulu nga habaha.

15

Abbiyamu habaha wa Yuda

¹ Mu mwaha ogw'ehumi namunaana ogw'obunugi wa habaha Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati, Abbiyamu gafuuha habaha wa Yuda.

² Abbiyamu ganuga emyaha edatu ni gehaaye e Yersaalemu. Nyina gaali nje Maaka omuhaana w'Abbihyalomu.

³ Abbiyamu gahola ebibi hya semwana era sigagondera MUSENGWA Hatonda wuwe ng'olu sehuluwe Dawudi gaholanga.

⁴ Aye wayire ebyo byali biityo, olwa Dawudi sehuluwe, MUSENGWA Hatonda wuwe gamuna omwana gamugobola mu magulu nga habaha ahuume Yersaalemu.

⁵ Hiri hiityo olwohuba Dawudi gaholanga ebirani mu moni ja MUSENGWA era enuma hiragiho ehi atanamba mu bulamu wuwe wosiwosi, ohutusaho esobi eyi gahola hu Wuriya Omuhiiti.

⁶ Olutalo olwatandiiha ngati wa Rehobbowaamu ni Yerobbowaamu, lweyongera nomu bunugi wa Abbiyamu.

⁷ Ebiitu ebindi byosibyosi eby'obunugi wa Abbiyamu ni neebyo ebi gahola, babinandiiha mu hitabo hy'ebyafaayo by'abahabaha ba Yuda. Naalino ohunjirirana ngati wa Abbiyamu ni Yerobbowaamu.

⁸ Nga habaha Abbiyamu anuumula bamusiiha njalala n'abasehulu babe mu hibuga hya Dawudi. Ng'omusaani oyu balanga baati Asa amugobola mu magulu nga habaha.

Asa habaha wa Yuda

⁹ Mu mwaha ogw'amahumi abiri ogw'obunugi wa Yerobbowaamu habaha wa Yisirayiri, Asa gafuuha habaha wa Yuda.

¹⁰ Ganuga emyaha ane namulala ni gehaaye mu Yersaalemu. Nguh-wawe gaali nje Maaka omuhaana wa Abbihyalomu.

¹¹ Asa gaholanga ebirani mu moni ja MUSENGWA ng'olu sehuluwe Dawudi gaholanga.

¹² Gabbinga abasinde abamalaaya abanenyuhanga n'abasinde bahyawe ohunwa mu hyalo era gatusano ebibbote byosibyosi ebi basehulu babe baali ni babbotire.

¹³ Gatusa Maaka nguhwawe hu waami olwohuba gaali atayeeno ehisindi hy'Asera hatonda waawe ehiitu ehyali ehy'embihho. Asa gahitematema gahibbwagabbwaga ng'ahena ahyohyera mu hiiho hy'e Kedulooni.

¹⁴ Wayire habaha Asa sigatusano masabo aye ganjeerayo erala obulamu wuwe wosiwosi eyiri MUSENGWA.

¹⁵ Ganamba ezaabbu n'efeeza ko n'ebiitu ebindi ebi mwene ni semwana baali ni banongire, gabita mu nyumba ya MUSENGWA.

¹⁶ Naalino etalo ngati wa Asa habaha wa Yuda ni Bbaasa habaha wa Yisirayiri ebiseera byosibyosi eby'obunugi waawe.

¹⁷ Lulala, Bbaasa habaha wa Yisirayiri gawaagala Yuda. Ng'asitirira hu hibuga Raama ohutenda muutu yesiyesi ohwingira oba ohutula mu twale lya Asa habaha wa Yuda.

¹⁸ Ng'ano Asa atusa efeeza n'enzaabbu ebyali ni bisigaaye mu Yekaalu nomu lubiri lulwe, ng'abiya abahungu babe babinjira Bbeni Hadadi habaha w'Alaamu owaali n'anjugira e Damasiko. Bbeni Hadadi oyo gaali musaani wa Tabburimooni omusaani wa Heziyooni. Gamutumira obuhwenda n'amuloma ati,

¹⁹ "Huhole endagaano ngati wuwo ni neese ng'olu abalaata beefe bahola. Kujaaye efeeza n'enzaabbu ng'ehirabo. Naahani bbwaga endagaano eyiri ngati wuwo ni Bbaasa habaha wa Yisirayiri era omulome gapwere mu gwanga lyange."

²⁰ Ng'ano Bbeni Hadadi afugiirira ohusunga hwa habaha Asa. Ng'anindiiha abaduumisi n'ene ohuwaagala ebibuga bya Yisirayiri era nga banamba ehibuga hy'e Yiyooni n'ehye Daani n'ehye Abbiri Bbesi Maaka n'ehye Kinerroosi hyosihyosi n'omeeda hu Nafutaali.

²¹ Ehyo ni hyagwa Bbaasa mu hutwi, galehulira ohusitirira hu Raama nga gagamayo e Tirusa.

²² Ng'ano habaha Asa alagira abasinde bosibosi ohunwa mu Yuda ananuma huleha wayire mulala batiine babbeede amabaale n'embaawo eji Bbaasa gaali n'atambisa ohutongola Raama nga habitambisa ohutongola Geebba mu Bbenjamini ni Mizupa.

²³ Ebiitu ebindi byosibyosi ebi Asa gahola n'ali mu bunugi n'ebibuga ebi gatongola, babinandiiha mu byafaayo by'abahabaha ba Yuda. Aye mu myaha jije ej'obuhulu galwala amagulu.

²⁴ Ng'ano Asa anuumula bamusiiha mu mbafu j'abasehulu babe mu hibuga hya semwana Dawudi. Omusaani Yokosofaati nj'owamugobola mu magulu nga habaha.

Nadabbu habaha wa Yisirayiri

²⁵ Asa gaali gahanuga Yuda emyaha ebiri, nga Nadabbu omusaani wa habaha Yerobbowaamu afuuha habaha wa Yisirayiri era ganuga emyaha ebiri.

²⁶ Gahola ebibi mu moni ja MUSENGWA, ganamba esambo ja semwana embi era galeetera Yisirayiri ohubbenga.

²⁷ Bbaasa omusaani wa Ahiya owomu lulyo lwa Yisikaali gayiia amagesi ag'ohwita Nadabbu era gamwitira e Gibbesooni mu hibuga hy'Abafirisuuti ehi Nadabbu n'Abayisirayiri bosibosi baali ni beswanigirihiise ni bayeekera.

²⁸ Mu mwaha ogwohudatu Asa n'anuga Yuda, Bbaasa geeta Nadabbu ng'amugobola mu magulu nga habaha wa Yisirayiri.

²⁹ Ni gatandiha ohunuga ati bbepa, nga geeta abomu mago ga Yerobbowaamu bosibosi. Sigalehano wayire mulala aye gabasihiirisa bosibosi ng'olu MUSENGWA galoma n'abita mu munjeeresa wuwe Ahiya Omusiilo.

³⁰ Ehyo hyali hiityo olwohuba Yerobbowaamu gahola ebibi bingi era galeetera Abayisirayiri boosi ohubbenga hyaleetera MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ohuluna.

³¹ Ebiitu ebindi byosibyosi eby'obunugi wa Nadabbu ni neebyo ebi gahola, babinandiiha mu hitabo hy'ebyaafaayo by'abahabaha ba Yisirayiri.

³² Njaalino etalo ngati wa Asa habaha wa Yuda ni Bbaasa habaha wa Yisirayiri ebiseera byosibyosi eby'obunugi waawe.

Bbaasa habaha wa Yisirayiri

³³ Mu mwaha ogwohudatu ogw'obunugi wa Asa habaha wa Yuda, Bbaasa omusaani wa Ahiya gafuuha habaha wa Yisirayiri yosiyosi era ganjugira e Tiruza emyaha amahumi abiri n'ene.

³⁴ Gahola ebibi mu moni ja MUSENGWA, ganjamba esambo ja Yerobbowaamu, gahola ebibi ebi gaholanga era galeetera Abayisirayiri ohubbenga.

16

¹ Ng'ano MUSENGWA ana naabbi Yeeku omusaani wa Hanani obuhwenda alome Habaha Bbaasa ati,

² "Nahutusa mu fuuhe nahufuula mutangirisi w'abaatu bange Abayisirayiri. Aye wanjamba esambo ja Yerobbowaamu waleetera Abayisirayiri ohubbenga era nabalunira olw'ebibi byawe.

³ Olw'ehyo, ndi huupi husihiirisa Bbaasa n'olulyo lulwe ng'olu nasihirihisa olulyo lwa Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati.

⁴ Embwa jija hulya abomu mago ga Bbaasa abaja hufira mu hibuga era esega jija hulya abo abaja hufira mu byalo."

⁵ Ebiitu ebindi byosibyosi ebyomu bunugi wa Bbaasa ebi gahola n'ebi gasuna, babinandiiha mu hitabo hy'ebyaafaayo by'abahabaha ba Yisirayiri.

⁶ Nga Bbaasa anuumula bamusiha mu mbafu j'abasehulu babe mu hibuga hy'e Tiruza. Ng'omusaani Ela amugobola mu magulu nga habaha.

⁷ MUSENGWA gatuma naabbi Yeeku omusaani wa Hanani eyiri Bbaasa n'abomu mago gage olw'ebibi ebi gahola mu moni ja MUSENGWA, ehiitu ehyamuleetera ohuluna era n'ohwebisya hy'amago ga Yerobbowaamu n'olwohusihiirisa amago ga Yerobbowaamu.

Ela habaha wa Yisirayiri

⁸ Mu mwaha ogw'abiri namukaaga ogw'obunugi wa Asa habaha wa Yuda, Ela omusaani wa Bbaasa gafuuha habaha wa Yisirayiri era ganjugira mu Tiruza emyaha ebiri.

⁹ Zimuri omulala hu bahungu babe owaali naduumira ehitundu hy'ene erigendera hu bigaali, ng'asala amagesi ag'ohumwita. Mu hiseera ehyo, Ela gaali e Tiruza nanywa era nameeye mu mago ga Arusa owaali n'ahulira olubiri lw'e Tiruza.

¹⁰ Ng'ano jireeta Zimuri gengira amutema agwa njaasi afirano. Ehyo hyalino mu mwaha ogw'abiri namusanvu ogw'obunugi wa habaha Asa owa Yuda. Nga Zimuri amugobola mu magulu nga habaha.

¹¹ Zimuri ni gehala hu tebe gatandiha ohunuga, geeta abomu mago ga Bbaasa bosibosi. Era enjuma wayire musinde kadi mulala owasigala, haabe w'oluganda oba meeri ya Bbaasa.

¹² Zimuri gasihiirisa amago ga Bbaasa gosigosi ng'olu MUSENGWA galoma n'abita mu naabbi Yeeku

¹³ olwohuba Bbaasa n'omusaani Ela bahola ebibi baleetera Abayisirayiri ohubbenga hyaleetera MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ohuluṅa olw'ohujumirya ebibbote.

¹⁴ Ebiitu ebindi ebyomu bunugi wa Ela ni neebyo ebi gahola byosibyosi, babinandiiha mu hitabo hy'ebyafaayo by'abahabaha ba Yisirayiri.

Zimuri habaha wa Yisirayiri

¹⁵ Mu mwaha ogw'abiri namusanvu ogw'obunugi wa Asa habaha wa Yuda, Zimuri gafuuha habaha wa Yisirayiri era ganuga endaalo musanvu ni gehala e Tiruza. Eje lya Yisirayiri lyali linirinania Gibbesooni ehibuga hy'Abafirisuuti.

¹⁶ Abayisirayiri abaali mu kambi ni banulira baati Zimuri gaali aliiye mu habaha oluhwe gamwita, hu ludaalo olwene olwo balangirira Omuri omuduumisi w'ene ohuba habaha wa Yisirayiri.

¹⁷ Ng'ango Omuri n'Abayisirayiri bosibosi banwa e Gibbesooni batiina beswanigirisa ehibuga Tiruza.

¹⁸ Zimuri ni gabona ni banambire ehibuga, gatiina gesweka mu lubiri lwa habaha nga alunwanaho omuliro nga n'omwene anyiramo. Olw'ehyo, gafiramo

¹⁹ olw'ebibi ebi gaali n'aholire mu moni ja MUSENGWA era n'anambire n'esambo ja Yerobbowaamu, gahola ehibi ehyene ehyo ehi Yerobbowaamu gahola hyaleetera Abayisirayiri ohubbenga.

²⁰ Ebiitu ebindi ebyomu bunugi wa Zimuri era n'ahegugungo aha galeeta, babinandiiha mu hitabo hy'ebyafaayo by'abahabaha ba Yisirayiri.

Omuri habaha wa Yisirayiri

²¹ Oluvanyuma lwa Zimuri ohufa, Abayisirayiri begabulamo nabiri, abandi bawagira Tibbuni omusaani wa Ginasi, abandi ni benda Omuri ohuba habaha.

²² Abawagira Omuri baali b'amaani ohuhira aba Tibbuni. Olw'ehyo beeta Tibbuni nga Omuri afuuha habaha.

²³ Mu mwaha ogw'adatu namulala ogw'obunugi wa Asa habaha wa Yuda, Omuri gafuuha habaha wa Yisirayiri era ganuga emyaha ehumi n'ebiri, emyaha mukaaga ganuga ni gehaaye e Tiruza.

²⁴ Gagula hu Semeri olusozi lwe Samaliya, gamusasula ebitundu by'efeeza kakaaga, ng'atongolaho ehibuga ahiguliha esiina ati Samaliya olwohuba Semeri nj'owaali omwenelwo mu husooka.

²⁵ Aye Omuri gahola ebibi mu moni ja MUSENGWA gahiraho ni naabo bosibosi abamweheerera ohubaango.

²⁶ Gagendera mu sambo ja Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati era nomu hibi hiye, ehi galeetera Abayisirayiri ohuhola, baleetera MUSENGWA, Hatonda wa Yisirayiri ohuluṅa olw'ohujumirya ebinambulamo.

²⁷ Ebiitu ebindi ebyomu bunugi wa Omuri ebi gahola n'ebi gasuna, babinandiiha mu hitabo hy'ebyafaayo by'abahabaha ba Yisirayiri.

²⁸ Nga Omuri anuumula bamusiiha mu mbafu j'abasehulu babe e Samaliya. Ng'omusaani Ahabbu amugobola mu magulu nga habaha.

Ahabbu habaha wa Yisirayiri

²⁹ Mu mwaha ogw'adatu namunaana ogw'obunugi wa Asa habaha wa Yuda, Ahabbu omusaani wa Omuri gafuuha habaha wa Yisirayiri ng'anugira mu Samaliya emyaha abiri n'ebiri.

³⁰ Ahabbu omusaani wa Omuri gahola ebibi bingi bugali mu moni ja MUSENGWA ohuhiraho abo abamweheerera ohubaano.

³¹ Sihyamuhena ohuhola ebibi hya Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati aye gatiina mu moni ganjira Yezebbeeli omuhaana wa habaha Esibbaali habaha w'e Sidoni ng'omuhasi wuwe era ng'atandiha n'ohujumiryanga Bbaali.

³² Gatongolera Bbaali eyekaalu e Samaliya ng'ahena amuteramo n'ehituuti ehy'ohunjeeraho enongo.

³³ Ahabbu gahola esiiro y'Asera era gahola ebibi bingi ohuhiraho abahabaha Bayisirayiri abandi bosibosi abamweheerera, ehiitu ehyaleetera MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ohuluna.

³⁴ Ehiseera ehi Ahabbu ganugiramo, Hiyeeli ow'e Bbeseeri gadabirisa ehibuga Yeriko. Era ni gaali n'atongola omusingi gw'ehibuga ehyo, omusaani wuwe omudaayi Abbiraamu gafa. Nindi ni gaali n'atamo enjigi, Segubbu naakoma wuwe nga yeesi afa, nga ehi MUSENGWA galoma n'abita mu Yoswa omusaani wa Nuuni, nga hyolerera.

17

Nahinywamalwa anjirira Eliya emere

¹ Mu hiseera ehyo, Eliya Omutisuubbi ohunwa mu twale ly'e Giliyaadi, galoma habaha Ahabbu ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri oyu njumirya ali nj'omwene bulamu, sinaja huba fula ohutonya wayire olume mu myaha jino ohwola olu ndiroma ti yibenjo."

² Ng'ano MUSENGWA aloma Eliya ati,

³ "Nwa njano otiine ebuunjwalyuba wehwehe ohuupi n'omwombe Kerisi oguli ebuunjwalyuba w'olwabi Yoludaani.

⁴ Mu mwombe ogwo nj'omwonatusenga amaaji ag'ohunywa era ndagiye nahinywamalwa ohuhuleeteranga eyo emere."

⁵ Ng'ano Eliya ahola ng'olu MUSENGWA gamulagira. Gatiina gamenya huupi n'omwombe Kerisi.

⁶ Nga nahinywamalwa amunjiriranga emere n'enyama mu mugamba n'egulo era ganywanga amaaji ohunwa mu mwombe ogwo.

⁷ Ehiseera ni hyabitanjo, ng'omwombe gwomeera olw'efula ohugota.

Eliya amenya e Zerefaasi ewa namwandu

⁸ Ng'ano MUSENGWA aloma Eliya ati,

⁹ "Yinyoheramo otiine mu hibuga Zerefaasi ehirireene ehibuga hy'e Sidoni obe eyo. Ndagiye namwandu ohuhunanga emere."

¹⁰ Nga Eliya genyoha atiina e Zerefaasi. Ni goola na mulyango ogw'ehibuga, namwandu gaali ano n'ateenya ekwi. Nga Eliya amulanga amuloma ati, "Kusunga wundeetereho amaaji ag'ohunywa."

¹¹ Namwandu oyo ni gaali n'atiina ohumuleetera amaaji, nga Eliya amunanjirisa omunwa amuloma ati, "Ndetereho n'ahohulya."

¹² Nga namwandu amuloma ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA Hatonda wuwo ali nj'omwene bulamu, pumaaho hyahulya ohutusaho ehideeja hy'obusyanu mu ndubi, n'otufuta tudidiri mu cupa. Ndi huteenya obuhwi pire engo, piiye ehi ese n'omusaani wange hunaalye, huhene hulindirire ohufa."

¹³ Nga Eliya amuloma ati, "Otatya, tiina ohole ng'olu olomire. Aye sooka wupiiyireno ahamere ko ohene onyiyeo eyiyo n'omwana wuwo,

¹⁴ olwohuba MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri aloma ati, 'Endubi y'obusyanu siyija hunwamo busyanu era n'ecuupa ey'amafuta siyija

hwomeera ohwola hu ludaalo olu MUSENGWA alitonyesa efula hu hyalo.' ”

¹⁵ Ng'ango atiina ahola ng'olu Eliya gamuloma era nga niye n'abomu mago gage baba n'emere ohuhena ehiseera ehireenji.

¹⁶ Endubi siyanwamo busyanu n'ecuupa ey'amafuta siyomeera ohwoheresa ehi MUSENGWA galoma n'abita mu Eliya.

¹⁷ Ehiseera ni hyabitaŋo, ng'omusaani wa namwandu alwala aba muyi. Ng'obulwaye wumunyiikirira ehyanwamo ng'afa.

¹⁸ Ng'omuhasi aloma Eliya ati, “Omuutu wa Hatonda ewe, nahuhola hi? Waaja n'ano hukebulisa bibi byange n'ohwita omwana wange?”

¹⁹ Nga Eliya amuloma ati, “Leeta eno omwana oyo.” Ng'amumutusaaho, amudunda amunira mu hisenge eh-yomu kalina omuganenyuhanga, ng'amuta hu hitanda hihye.

²⁰ Nga geriririra MUSENGWA ati, “O MUSENGWA Hatonda wange, lwahiina namwandu ono owukuumire omuholire otyo, weeta omwana wuwe?”

²¹ Nga geyala hu mulambo gw'omwana oyo emirundi edatu, nga geriririra MUSENGWA ati, “O MUSENGWA Hatonda wange, leha omwana ono alamuhe.”

²² Nga MUSENGWA anjira ohwerira hwa Eliya, ng'omwana alamuha.

²³ Ng'ango Eliya anamba omwana amuginga amutusa mu hisenge namugulu mu kalina, ng'amuna nyina amuloma ati, “Bona, omwana wuwo alamuhire.”

²⁴ Ng'ango omuhasi oyo aloma Eliya ati, “Naahani manyire ti oli muutu wa Hatonda era ti ehi oloma, MUSENGWA aba ahulomeyeemo.”

18

Eliya ni Obbadiya

¹ Ehiseera ehireenji ni hyabitaŋo mu mwaha ogwohudatu ogw'endobooli, MUSENGWA galoma Eliya ati, “Tiina webonese eyiri Ahabbu, nja hutonyesa efula hu hyalo.”

² Ng'ango Eliya atiina ewa Ahabbu.

Mu hiseera eh-yo, enjala yaali nyingi mu Samaliya.

³ Era Ahabbu gaali atumihiise Obbadiya owaali n'alabirira olubiri lulwe. Obbadiya oyo gaali ana MUSENGWA enono bugali.

⁴ Mu hiseera ehi Yezebbeeli geetiramo abanaabbi ba MUSENGWA, Obbadiya ganamba abanaabbi cikumi gabahweha mu pungulu ebiri, ataano ataano mu hiisi pungulu era gabaŋanga emere n'amaaji.

⁵ Ahabbu galoma Obbadiya ati, “Hutiine ni huheja na hiisi sobere n'enjabi n'ebiiho. Somanya hwahagaanayo enyaasi n'amaaji ohuna embalaasi ni nasugirya, hyahatuyeeda ohutafiira solo jeefe.”

⁶ Nga bafugiirisanja eyi hiisi muutu anatiine, Ahabbu gatiina hu luuyi luno nga Obbadiya atiina hu luuyi olundi.

⁷ Obbadiya ni gaali n'atiina, gagaana Eliya. Nga Obbadiya amufaania, ahubba amafuha amubuusa ati, “Hituufu ndiwe musengwa yange Eliya?”

⁸ Nga Eliya amugobolamo ati, “Ndiise. Tiina olomere musengwawo oti, 'Eliya ali n'ano.' ”

⁹ Nga Obbadiya amubuusa ati, “Saaye musango hi ohupaayo mu mihono j'Ahabbu ohunjita?”

¹⁰ Ng'olu MUSENGWA Hatonda wuwo ali nj'omwene bulamu, nanuma gwanga oba wahabaha eyi musengwa yange ahiiri hunjindiha muutu

ohuhwendula. Era hiisi olu gwanga oba owahabaha buloma ti onjumaayo, ng'abalayisa ohuhahasa ati sibahubonangaho.

¹¹ Aye esaawa yino wundoma ohutiina eyiri musengwa yange mulomere ti, 'Eliya ali njano.'

¹² Aye singa mbanahanwa njano, ng'Omwoyo wa MUSENGWA ahunjira aya tamanyire, kola tye? Singa Ahabbu sahwagaana, aja hunjita. Hewulira oti perehiise MUSENGWA ohunwa mu bunere wange.

¹³ Sibahulomerangaho ehi nahola Yezebbeeli ni gaali ni geeta abanaabbi ba MUSENGWA? Nahweha abanaabbi ba MUSENGWA cikumi mu pungulu ebiri, amahumi ataanu mu hiisi pungulu era nabananga emere n'amaaji.

¹⁴ Lwahiina wundoma tiine ndomere musengwa yange ti oli njano!" Aja hunjita!

¹⁵ Nga Eliya aloma ati, "Mu butuufu ng'olu MUSENGWA Omwene Mane ali nj'omwene bulamu era oyu peeresa, nja hwebonesa eyiri Ahabbu olwa leero luno."

Eliya n'abaatu hu lusozi Karumeeli

¹⁶ Ng'ano Obbadiya atiina alomera Ahabbu era nga Ahabbu atiina ohubona Eliya.

¹⁷ Ni gabona Eliya, ng'amubuusa ati, "Ndiwe oyo agira Abayisirayiri ni bali mu bigosi?"

¹⁸ Nga Eliya amugobolamo ati, "Sindiise aleteeye Yisirayiri ebigosi aye ndiwe n'abolulyo lwa lataawo olwohuba mwanwa hu biragiro bya MUSENGWA, mujumirya Bbaali.

¹⁹ Naahani tumisa abaatu bosibosi mu Yisirayiri banjagaane hu lusozi Karumeeli. Wuuje n'abanaabbi ba Bbaali ebihumi ebine n'ataanu n'abanaabbi ba Asera ebihumi ebine, abalya hu hiinjulo hirala ni Yezebbeeli."

²⁰ Nga Ahabbu atumisa Abayisirayiri bosibosi era ng'anjira n'abanaabbi bahumbaanira hu lusozi Karumeeli.

²¹ Nga Eliya atiina aya baatu baali abaloma ati, "Mulyosane ohutasalano ehy'ohuhola hu bibiri? Hanye muhmanyire muuti Hatonda nje MUSENGWA, mumujumirye, ne munamanya muuti Bbaali nje Hatonda, mumujumirye."

Ne abaatu sibamusimula.

²² Ng'ano Eliya abaloma ati, "Ndiise seenene hu banaabbi ba MUSENGWA asigaayeno aye abanaabbi ba Bbaali bali ebihumi bine n'ataanu.

²³ Kale mutune ebunwa ebiri, abanaabbi ba Bbaali betobosemo ndala, bayisalesalemo ebifi bayite hu kwi ne batanjambya muliro. Keesi nja hutegeha eyindi njite hu kwi ne sinja hunjambya muliro.

²⁴ Enywe mwegalihire hatonda wenywe, ese nja hwegalihira MUSENGWA. Kale hatonda aja hugobolamo n'omuliro nje Hatonda."

Abaatu bosibosi nga bagobolamo baati, "Ehi olomire hirani."

²⁵ Ng'ano Eliya aloma abanaabbi ba Bbaali ati, "Enywe musooke olwohuba muli bangi, mwetobosemo ebunwa y'enombe muyibaage era mutemetememo. Musunge hatonda wenywe ne mutanjambya muliro."

²⁶ Nga banjira enombe eyi babana nga bayibaaga.

Nga beriririra Bbaali ohunwa mu mugamba ohwola hu saawa mukaaga ejomu muusi baati, "Bbaali, tugoboleemo." Aye njanuma ehyenyeenya era njuma owabagobolamo. Nga bahina ni betoolola ehituuti ehy'ohunjeeraho njongo ehi baali ni babbotire.

²⁷ Mu muusi esaawa mukaaga, nga Eliya atandiha ohubajoberesa ati, "Mulomere njamugulu ohusingaho ano olwohuba mu butuufu hatonda.

Oba oli aṅo ali n'ebi aṅeegaho oba ṅaliṅo ebi ali huhola oba ali mu lugendo. Ataba n'ali huṅenyuha ni hyetagisa ohumusisimusa."

²⁸ Nga bahayaanira ṅamugulu ng'olu ekola yaawe yaali, nga besalasala engeso n'epiima ohwola olu amafugi gafiririha.

²⁹ Esaawa mukaaga ejomu muusi jabitaṅo era beyongera ohuhina n'ohuhayaanira ṅamugulu ohwola egulo mu saawa ey'ohuṅeeramo enjongo. Aye ṅaṅuma ehyafufula oba owabagobolamo era yaṅuma owabafaho.

Hatonda asindiha omuliro ohwohya enjongo

³⁰ Ng'aṅo Eliya aloma abaatu bosibosi ati, "Mwigerere ṅano." Abaatu bosibosi nga beegerera aṅa gaali. Ng'atongola bunyaaha ehituuti hya MUSENGWA ehyo ehi baali ni babbwagabbwagire.

³¹ Nga Eliya abugula amabaale ehumi nabiri, hiisi baale ni lihihirira ehiha ohuṅwa mu lulyo lwa Yakobbo oyu MUSENGWA galoma ati "Baja huhulanga baati Yisirayiri."

³² Era nga atambisa amabaale ago ohutongolera MUSENGWA ehituuti ehy'ohumuṅeeraho enjongo. Ng'ayaba omuhula omubbala ohweswani-girisa ehituuti ni gwolamo esongo oti ebiri ej'amaaji.

³³ Nga ganja ekwi hu hituuti, ng'atematema ebunwa eyo, ng'ata hu kwi. Ng'aloma ati, "Mwijuse esongo ene amaaji, mugajuhe hu ṅongo nohu kwi."

³⁴ Ng'abaloma ati, "Nindi muhihole omulundi ogwohubiri." Nga bahihola. Nga nindi abaloma ati, "Mugobolemo omulundi ogwohudatu." Era nga bahihola omulundi ogwohudatu.

³⁵ Amaaji gahuluhuta ni ganwera hu hituuti ehyo goola n'ohwijula omuhula.

³⁶ Ehiseera ehy'ohuṅeeramo enjongo ehy'egulo ni hyola, nga naabbi Eliya gigerera ṅa hituuti asaba ati, "O MUSENGWA Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yasirayiri, olwa leero luno leha himanyihane ti oli Hatonda mu Yisirayiri era hiiti ndi muṅeeresa wuwo era ti ndiwe owundagiiye ohuhola ebi kolire bino byosibyosi.

³⁷ O MUSENGWA, ngobolemo, ngobolemo, abaatu bano bahamanya baati ewe MUSENGWA ndiwe Hatonda era ti oli hucusa emyoyo jaawe ohujigobosa eyi oli."

³⁸ Ng'aṅo MUSENGWA aṅindiha omuliro gwohya enjongo n'ekwi n'amabaale n'eroba era nga gwomeesa n'amaaji agaali mu muhula.

³⁹ Abaatu bosibosi ni bahibona, bagwa ṅaasi mafumaaye nga baloma baati, "MUSENGWA nje Hatonda! MUSENGWA nje Hatonda!"

⁴⁰ Ng'aṅo Eliya alagira ati, "Muṅambe abanaabbi ba Bbaali. Enjume owenunula wayire mulala!" Nga babanamba, nga Eliya aloma babaserengesya mu meehe g'e Kisoni, babetira eyo.

⁴¹ Nga Eliya aloma Ahabbu ati, "Tiina olye era onywe, ndi huṅulira ohuṅuma hw'efula ey'amaani."

⁴² Ng'aṅo Ahabbu atiina alya era anywa. Aye Eliya niye gatiina ganiina olusozi olu balanga baati Karumeeli, ng'ahotamya omutwe mu magulu gage.

⁴³ Ng'aloma omuṅeeresa wuwe ati, "Tiina olengere hu luuyi lw'enyanya." Ng'omuṅeeresa oyo atiina ohuhebera ohubona ehi bamulomire, nga gagama amuloma ati, "ṅaṅuma hiitu hyosihyosi ehi mbwene." Eliya gamugobosayo emirundi musanvu.

⁴⁴ Hu mulundi ogwomusanvu, ng'omuṅeeresa oyo aloma ati, "Pwahubona ahaleri ahali oti hyaba hy'omuutu ni hanwa mu nyanja."

Nga Eliya aloma omuneeera wuwe ati, “Tiina olome Ahabbu oti, ‘Yingira mu higaali hihyo wagame engo, wihirire n̄aasi efula n’ehiiri huhujambira n̄ano.’ ”

⁴⁵ Mu haseera ahatono, egulu lyamaliṅa, embeṅo yatandiha era efula enyene ey’amaani nga yiija era nga Ahabbu afuga ehigaali, atiina e Yezireeli.

⁴⁶ Nga MUSENGWA aṅa Eliya amaani agenjawulo, nga geesidiha omusibiro gugwe mu hihunya, aduluma atangirira mu Ahabbu ohwola e Yezireeli.

19

Eliya adulumira hu lusozi Horebbu

¹ Ahabbu galomera omuhasi wuwe Yezebbeeli byosibyosi ebi Eliya gahola era ng’olu geeta abanaabbi ba Bbaali bosibosi.

² Olw’ehyo, Yezebbeeli gatumira Eliya obuhwenda ati, “Abahatonda bamboneresanga n’amaani singa mu mugamba olwejo ehiseera hy’ehino hyola ni kiiri huhwita ng’olu ewe weetire abanaabbi.”

³ Obuti wanjamba Eliya gaduluma ohuṅonia obulamu. Ni goola e Bberuseebba mu Yuda, galeha eyo omuloobera wuwe.

⁴ Cooka niye ng’atiina ahena oludaalo lulala n’agenda mu lulafu. Nga goola mu hiṅolu hy’omusaala, nga gehala asaba ati gahali afa. Gasaba ati, “MUSENGWA ebinjoliroho bihena! Mala ganjita, leha keesi fuuhe hy’abasehulu bange abaafa!”

⁵ Ni gahena ohuloma atyo, ng’alambaala mu musaala ero limunjira.

Ni gaali nanenyuhire nga malayika amunambaho amuloma ati, “Yinyoha olye.”

⁶ Ni genyoha ohuhubbahubba emoni ng’abona aṅa gaali n’ataaye omutwe ni ṅaliṅo omugaati omuhalabande n’amaaji. Ng’alya era ng’anywa, ng’ahena alambaala nindi.

⁷ Nga Malayika wa MUSENGWA, amunambaho omulundi ogwohubiri amuloma ati, “Yinyoha olye olwohuba olugendo olw’osigahiise luleṅi bugali.”

⁸ Ng’aṅo Eliya genyoha, alya era ng’anywa. Eby’ohulya ni byamugobosamo amaani, gagenda endaalo amahumi ane omuusi n’owiire, ng’agoola hu olusozi lwa Hatonda olu balanga baati Horebbu.

MUSENGWA abonehera Eliya hu Lusozi Horebbu

⁹ Eliya ni goola hu lusozi Horebbu, gengira mu pungulu, ng’anenyuha omwo ohwosa olu wahya. Nga MUSENGWA amubonehera amuloma ati, “Eliya, ohola hiina n̄ano?”

¹⁰ Nga Eliya amugobolamo ati, “O MUSENGWA Hatonda Omwene Maṅe, mbaye kugonderanga mu ngeri yosiyosi. Aye Abayisirayiri babbwagire endagaano eyi wahola ni nabo, babbwagabbwaga ebituuti bibyo ohubaneera eṅongo era beetire abanaabbi babo n’epiima. Ndiise osigaaye era keesi bali hupiima benda bakeneṅo.”

¹¹ Nga MUSENGWA amuloma ati, “Tula, wemeerere hu lusozi mu moni ja MUSENGWA olwohuba genda hubitaṅo.” Ng’aṅo omuyaga ogw’amaani gwasaaga olufa mu lusozi era nga gunigujula agabaale aye MUSENGWA sigaali mu hibuyaga oyo. Hibuyaga ni gabunjera nga ṅabaanṅo musisi owateetemya ehyalo aye MUSENGWA sigaali mu musisi oyo.

¹² Musisi ni gahoma, ng’omuliro guuja aye MUSENGWA sigaali mu muliro. Omuliro ni gwasima, nga ṅabaanṅo omuutu n’aloma mu hajanjaasi n’anwenweta hunwenweta.

¹³ Eliya ni gahanjulira, ng'ahwesa olugoye olu gewiihiriranga geewiia mu weeni, ng'atula mu pungulu gemeerera na mulyango.

Ng'ano anjulira ejanjaasi omuutu n'amubuusa ati, "Eliya, ohola hiina nana?"

¹⁴ Nga Eliya amugobolamo ati, "O MUSENGWA Hatonda Omwene Manje, mbaye kugonderanga mu ngeri yosiyosi. Aye Abayisirayiri babbwagire endagaano eyi wahola ni nabo, babbwagabbwaga ebituuti bibyo ohubaneera enongo era beetire abanaabbi babo n'epiima. Ndiise osigaaye era keesi bali hupiima benda bakenejo."

¹⁵ Nga MUSENGWA amuloma ati, "Yagamayo eyi wanwereeye, otiine mu lulafu lw'e Damasiko. N'onoole eyo, juha hu Hazayeeli amafuta afuuhe habaha w'Alaamu.

¹⁶ Ojuhe nohu Yeeku omusaani wa Nimusi afuuhe habaha wa Yisirayiri era ojuhe nohu Elisa omusaani wa Safati ohunwa e Abbiri Mehola afuuhe naabbi ahugobole mu magulu.

¹⁷ Yeeku aja hwita oyo yesiyesi aja hununuha epiima ya Hazayeeli era Elisa aja hwita abaja hununuha epiima ya Yeeku.

¹⁸ Aye nja huhuuma abaatu kasanvu mu Yisirayiri, bosibosi abagaana ohuhubira Bbaali amafuha oba ohumujumirya."

Elisa afuuha muloobera wa Eliya

¹⁹ Nga Eliya atiina asanaana Elisa omusaani wa Safati. Elisa gaali ali hulimisa, emigigi j'esaame ehumi n'ebiri era omwene nj'owaali n'alimisa omugigi ogw'ehumi n'ebiri. Nga Eliya atiina amudanyaho olugoye lulwe.

²⁰ Nga Elisa alehano esaame, adulumira hu Eliya amuloma ati, "Kusunga wundehe tiine seebule bbaabba ni maama ko niije tiine ni neewe." Nga Eliya amuloma ati, "Yagamayo, koni ese kugeene?"

²¹ Nga Elisa gagamayo, ng'anamba emigigi j'esaame eji gaali n'alimisa ng'ajisala. Ng'anamba ebijoogi abyanulamo anyiyisa enyama eyo ng'ayigabula abaatu balya. Ng'anamba engira alonda hu Eliya, afuuha muloobera wuwe.

20

Bbeni Hadadi alumba Samaliya

¹ Nga Habaha Bbeni Hadadi ow'Alaamu ahumbaania eje lirye lyosiryosi. Abahabaha amahumi adatu n'ababiri n'embalaasi n'ebigaali byawe bamunereheraho. Nga batiina balumba Samaliya ehibuga ehya Yisirayiri ehibbala nga bahyeswanigirisa.

² Nga Bbeni Hadadi atuma abahwenda mu hibuga eyiri Ahabbu habaha wa Yisirayiri ohumuloma baati, "Hino nj'ehi Bbeni Hadadi aloma,

³ 'Pe efeeza n'ezaabbu n'abahasi n'abaana babo abasinga obulani.' "

⁴ Ng'ano habaha wa Yisirayiri amugobolamo ati, "Ng'olu habaha musengwa yange oloma, ese n'ebindi ni nabyo byosibyosi, bibyo."

⁵ Nga nindi abahwenda bagobolayo eyiri Ahabbu bamuloma baati Bbeni Hadadi ahuloma ati, "Nahuloma wuupe efeeza n'ezaabbu n'abahasi n'abaana babo.

⁶ Era olwejo hu nyanga oti jiiti, nja huneeresa abahungu bange baaze olubiri lulwo n'amayumba g'abahungu babo. Baja hubugula hiisi ehi onjira ohuba ehy'omunendo."

⁷ Nga habaha wa Yisirayiri alanga abatangirisi bosibosi mu gwanga lirye abaloma ati, "Bahyange mwebonere ng'olu omusinde oyo ali hweretera

ebigosi, ni gaatumihisa mune abahasi n'abaana bange n'efeeza n'ezaabbu, enjuma ehi nagaaniraho."

⁸ Ng'abatangirisi n'abaatu bosibosi bamugobolamo baati, "Otanjirisa era otafugiirira ebi ahuloma ohuhola."

⁹ Olw'ehyo ng'agobola mu bahwenda ba Bbeni Hadadi ati, "Mulome habaha musengwa yange muuti, 'Omuneeresa wuwo aja huhola ebi wamulagira oludaayi byosibyosi aye ebyomulundi ogwohubiri guno, bbe.' "

Ng'abahwenda banwanjo baja balomera Bbeni Hadadi ehi Ahabbu gagobolamo.

¹⁰ Ng'ango Bbeni Hadadi anjindihira Ahabbu obuhwenda obundi ati, "Abahatonda bamboneresanga n'amaani singa sindeta abaatu bange ohusihiirisa ehibuga Samaliya ohwola olu hinahanwanjo era nasihibemo wayire ahaatu ahajera ehyaba hy'engalo ehi hiisi mulala hu basooli bange anjanga ohuyoola."

¹¹ "Nga habaha wa Yisirayiri abaloma batiine balome Bbeni Hadadi baati, 'Omusirikale omutuufu getenda oluvanyuma lw'ohungula olutalo sosi n'ahiiri.' "

¹² Obuhwenda owo ni wagwa Bbeni Hadadi mu hutwi niye n'abahabaha ni bali mu weema jaawe ni banywa. Ng'alagira abasooli babe ati, "Mwetegehe ohuwaagala!" Nga betegeha ohuwaagala ehibuga.

Ahabbu anjangu Bbeni Hadadi

¹³ Mu hiseera ehyo nga njabaango naabbi owatiina eyiri Ahabbu habaha wa Yisirayiri, ng'amuloma ati, "MUSENGWA aloma ati, 'Obona enje ery'amaani eryo lyosiryosi? Olwaleero luno, nja hulijaayo mu mihono jijo ko wahamanya oti ndiise MUSENGWA.' "

¹⁴ Aye Ahabbu gamubuusa ati, "Nj'abaani abanalirumbe?"

Nga naabbi amugobolamo ati, "MUSENGWA aloma ati, 'Abavubuka abahuuma abahungu ba disitulikiti.' "

Nga nindi Ahabbu abuusa ati, "Nj'abaani abaja husooka ohuwaagala?"

Nga naabbi amugobolamo ati, "Ndiwe oja husooka."

¹⁵ Nga Habaha Ahabbu atumisa abahuumi b'abahungu ba disitulikiti bibiri adatu nababiri. Ng'ahumbaania Abayisirayiri abasirikale bosibosi kasanvu.

¹⁶ Nga babalumba hu saawa mukaaga ejomu muusi, Bbeni Hadadi n'abahabaha amahumi adatu n'ababiri aba gaali ni nabo, baali mu weema jaawe ni bameera.

¹⁷ Abavubuka abahuuma abahungu ba disitulikiti nj'abeherera ohutiina.

Njahani Bbeni Hadadi gaali anandiihire abambega nga bamuloma baati "Nalijo abaatu abali mu huuja ni banwera e Samaliya."

¹⁸ Ng'abalagira ati, "Oba bajire olw'emiyaya, mubanambe balamu era n'olu baba ni bajiriyee husoola, mubanambe balamu."

¹⁹ Abavubuka abahuuma abahungu ba disitulikiti njaasi wa baduumisi b'amatwale, beheerera ohutula mu hibuga n'enze ni libalondaho,

²⁰ era nga hiisi muutu geeta oyu gaali n'asoola ni naye. Ehyo hyaleetera Abalaamu ohunyalagatango embiro, Abayisirayiri ni bababbinga. Era Bbeni Hadadi habaha w'Alaamu gadulumira hu mbalaasi n'abasirikale abohu mbalaasi.

²¹ Habaha wa Yisirayiri gabalumba ng'abanyagaho embalaasi n'ebigaali era geeta Abalaamu bangi bugali.

²² Oluvanyuma nga naabbi atiina eyiri habaha wa Yisirayiri, ng'amuloma ati, "Yagamayo oyungule enje liryo era wetegehe bulanji weene

olwohuba mu mwesi hyoguno mu mwaha oguuja, habaha w'Alaamu aja huhuwaagala nindi."

Bbeni Hadadi agobolamo ohuwaagala Samaliya

²³ Ng'ano abahungu ba habaha w'Alaamu bamuna amagesi baati, "Abahatonda b'Abayisirayiri, bahatonda bohu sozi, c'ehyagira batunangula hu lula. Ne singa husoola ni nabo anaduleere, mu butuufu huuja hubasinga amaani.

²⁴ Kale hola oti, tusa abahabaha bosibosi mu bifo ebi baduumira, otemo abaduumisi b'amaŋe.

²⁵ Ehindi oli n'ohutendehe ene eryaga hy'eriwafirwa hu lula, anaali embalaasi ogobosenjo embalaasi era n'anaali ehigaali ogobosenjo ehigaali, ko husoole n'Abayisirayiri anaduleere. Mu butuufu ehyo hija hutuna ohubanangula." Nga habaha Bbeni Hadadi afugiirira amagesi aga bamuna agatiiniraho.

²⁶ Omwesi omulagaane ni gwola, Bbeni Hadadi gahumbaania abasirikale Abalaamu ng'aniinaniina atiina e Afeki ohusoosa Abayisirayiri.

²⁷ Ahabbu gahumbaania ene lirye gabaŋa ebyetagisa mu lutalo, nga batiina ohusoosa Abalaamu. Abayisirayiri batiina nga baba mu kambi ebiri ni balengereeye Abalaamu. Abayisirayiri baali hy'obudooli wubiri ow'embusi aye Abalaamu nibo ni bejuleene ohuhenaho ehyalo.

²⁸ Ng'ano omuutu wa Hatonda atiina aloma Ahabbu habaha wa Yisirayiri ati, "MUSENGWA aloma ati, 'Olwohuba Abalaamu baneega baati MUSENGWA, hatonda wohu sozi, sosi hatonda w'ebiiho, nja hunayo ene eryluleene eryo mu mihono jijo, otegeere oti ndiise MUSENGWA.' "

²⁹ Abalaamu n'Abayisirayiri bahena endaalo musanvu ni bali mu kambi jaawe ejaali ni jirengereene. Nga hulwomusanvu batandiha ohusoola. Abayisirayiri beeta Abalaamu emitwalo ehumi abohu magulu.

³⁰ Abanona nga beyiba batiina mu hibuga Afeki eyi hiteepe ehigadirira ehibuga hyagwira hu mitwalo ebiri n'akasanvu abaali ni basigaaye. Bbeni Hadadi geyiba gaduluma gatiina mu hibuga, gehweha eyo mu hisenge.

³¹ Ng'abahungu babe bamuloma baati, "Hunulira huuti abahabaha ba Yisirayiri bali n'ehisa. Husunga hutiine eyiri habaha wa Yisirayiri ni hwambaaye ebigwali mu bihunya n'emigoye mu mamiro ohulaga enaku yeefe, somanya gahahulehano mulamu."

³² Nga bebona ebigwali mu bihunya n'emigoye mu mamiro. Nga batiina eyiri habaha wa Yisirayiri bamuloma baati, "Omujeeresa wuwo Bbeni Hadadi aloma ati, 'Kwegayirira, ndehe otanjita.' "

Nga Ahabbu ababuusa ati, "Ahiirino mulamu? Enjuma wubi, oyo muganda yange."

³³ Abasinde abo nga banira engaluhamo ya habaha wa Yisirayiri ohuba ahabonero ahalani era nga bangunjirisa ohugobolamo baati, "Mu butuufu Bbeni Hadadi mugandawo."

Nga Ahabbu abaloma ati, "Mutiine mumuleete." Bbeni Hadadi ni ganwayo, nga Ahabbu amunambaho aniina mu higaali hiye.

³⁴ Ng'ano Bbeni Hadadi amuloma ati, "Nja huhugaluhisa ebibuga ebi bbaabba gaali n'atuhiise hu lataawo era n'oba ni wenda osobola ohwigulano amaduuka e Damasiko ng'olu bbaabba gahola mu Samaliya."

Nga Ahabbu aloma ati, "Nja huhuleeha ni neema hu weeyamo wuwo owo." Ng'ahola endagaano ni naye, amuleha atiina.

Naabbi asalira Ahabbu omusango

³⁵ Ng'ano MUSENGWA alagira mulala hu banaabbi alome owahye ati, "Kusunga wusimite ehisoosa hiho." Cooka owahye ng'agaana.

³⁶ Nga naabbi amuloma ati, "Ng'olu ojemeeye MUSENGWA, onaabe wahanwa nana ng'epologoma ehwita." Era naabbi oyo gaali gahanwangano ati ng'epologoma emwita.

³⁷ Nga nindi naabbi gagaana omuutu owundi, amuloma ati, "Kusunga wusimite ehisoosa hiho." Ng'amusimita amukoosa.

³⁸ Ng'ano naabbi oyo gewihirira hu mutwe batamufaania, atiina geema hu luguudo ahuumirira habaha.

³⁹ Habaha gaali abita, nga naabbi amulanga aloma ati, "Ese omuñeeresu wuwo naali mu lutalo, nga nabaano owajire eyi ndi n'omusibe oyu banambire, nga gandoma ati 'Huuma omuutu ono. Singa ahugotaho, ndiwe oja huguhena mu hifo hiho oja huliña efeeza enera etalata* enamba.'

⁴⁰ Ni naali hu mirimo ejindi, omusibe oyo nga ganjeyibaho."

Nga habaha wa Yisirayiri amuloma ati, "Ehibonereso ehyo hihusaana era liña."

⁴¹ Ng'ano naabbi gewihula mangumangu. Nga habaha wa Yisirayiri amufaania ati gaali mulala hu banaabbi.

⁴² Nga naabbi oyo aloma habaha ati, "MUSENGWA aloma ati, 'Ng'olu walehuuye omuutu oyu naali ni nendire ti afe, oja hufa mu hifo hiho era n'abaatu babo baja hufa mu hifo hy'ababe.' "

⁴³ Nga habaha wa Yisirayiri gagama ewuwe e Samaliya n'abomboñaaye era nalunire.

21

Endimiro ya Nabbosi

¹ Naaliño omusinde ohunwa e Yezireeli oyu balanganga baati Nabbosi. Nabbosi gaali n'endimiro y'emizabbibbu ohulirana olubiri lwa habaha Ahabbu e Samaliya.

² Nga Ahabbu aloma Nabbosi ati, "Leha pire endimiro yiyo ey'emizabbibbu njihomemo eryani olwohuba erireene olubiri lwange. Nja huhuswanisamo endimiro ey'emizabbibbu ehira yino obulani oba onaba ni wenda nja huhugulaho hu bbeeyi endani."

³ Aye Nabbosi gamugobolamo ati, "Sipanga huhuña ndimiro eyi nasikira ohunwa hu basehulu bange."

⁴ Nga Ahabbu gagamayo ewuwe n'abomboñaaye era nalunire olw'ehi Nabbosi ow'e Yezireeli gamugobolamo ati, "Sipanga huhuña endimiro eyi nasikira ohunwa hu basehulu bange." Ni goola engo, gatiina mombo galambaala hu buliri era gagaana n'ohuhomba hu hyomutamu.

⁵ Ng'omuhasi wuwe Yezebbeeli gengira mu hisenge amubuusa ati, "Hiina ehahunakunahiise olwaga ano woola n'ohutalya emere?"

⁶ Nga Ahabbu amugobolamo ati, "Nendire ohugula endimiro ya Nabbosi ow'e Yezireeli oba ohumuswanisamo aye ageene galoma ati, 'Sipanga huhuña ndimiro yange.' "

⁷ Nga omuhasi wuwe Yezebbeeli amuloma ati, "Sindiwe habaha wa Yisirayiri? Kale nwa mu buliri, olye. Ewe ba mugumu ese nja huhuña endimiro y'emizabbibbu eya Nabbosi Omuyezireeli."

* 20:39 20:39 Ng'ekilo adatu n'ene.

⁸ Ng'ango Yezebbeeli anandiiha ebbaluṅa mu siina lya Ahabbu era ng'ataaho ahabonero hahe, ajiṅeeresa abatangirisi n'abahungu bomu hibuga hy'e Yezireeli omu Nabbosi amenya.

⁹ Mu bbaluṅa omwo ganandiiha ati, "Mulangirire oludaalo olw'ohusiiba mulange abaatu bahumbaane, mwihase Nabbosi mu hifo ehyomu moni.

¹⁰ Mutegehe abajulizi ab'obudulingi babiri beehale ni bamulengereeye bamulumirise baati gafodogola Hatonda ni habaha. Oluvanyuma mumutuse ebulafu w'ehibuga mumuhubbe amabaale afe."

¹¹ Ng'ango abatangirisi n'abahungu abaali ni bamenya mu hibuga ni Nabbosi bahola ng'olu Yezebbeeli gaali n'abalagiiye mu bbaluṅa.

¹² Nga balangirira oludaalo olw'ohusiiba era nga behasa Nabbosi mu hifo ehyomu moni.

¹³ Ng'abajulizi ab'obudulingi beehala ni bamulengereeye nga bamutaho emisango ni bamulumirisa baati, "Nabbosi gafodogola Hatonda ni habaha." Olw'ehyo, nga bamuṅamba bamuṅira ebulafu w'ehibuga bamuhubba amabaale afa.

¹⁴ Ng'abatangirisi b'e Yezireeli banindihira Yezebbeeli obuhwenda ni baloma baati, "Bahubbire Nabbosi amabaale, gafa."

¹⁵ Yezebbeeli ni ganulira ati bahubbire Nabbosi amabaale gafa ng'aloma Ahabbu ati, "Yinyoheramo otiine, onjire endimiro ey'emizabbibbu eya Nabbosi Omuyezireeli eyi gaali n'ageene ohuhugusa olwohuba ṅaahani mufu!"

¹⁶ Ahabbu ni ganulira ti Nabbosi afuuye, genyoheramo gatiina ohwenjirira endimiro ya Nabbosi ey'emizabbibbu.

¹⁷ Nga MUSENGWA aloma Eliya Omutisuubbi ati,

¹⁸ "Serengeta otiine wagaane Ahabbu habaha wa Yisirayiri anugira e Samaliya. Esaawa yino ali mu ndimiro ya Nabbosi genda ohuyinjira ebe yiye.

¹⁹ Omulome oti, 'MUSENGWA aloma ati oluvanyuma lw'ohwita omuutu, oli hunjira n'ebiitu bibye?' Mulome oti MUSENGWA aloma ati, 'Mu hifo ehi mbwa jihombeeyemo amafugi ga Nabbosi, weesi jija huhomberamo agago.' "

²⁰ Ahabbu ni gabona Eliya gamuloma ati, "Ewe mulabe wange, wunjanirihise?"

Nga Eliya amugobolamo ati, "Kwaganirihise olwohuba wenjayeeyo ohuhola ebibi mu moni ja MUSENGWA.

²¹ MUSENGWA aloma ati, 'Nja huhuletaho endibo. Nja husihiirisa olulyo lulwo era nja husala hu Ahabbu hiisi musinde, haabe mwidu oba atali mwidu.

²² Amago gago gaja huba hya ga Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati era hya ga Bbaasa omusaani wa Ahiya olwohuba wundeteeye ohuluṅa era waleetera Yisirayiri ohubbenga.'

²³ "Era hu Yezebbeeli, MUSENGWA aloma ati, 'Embwa jija huliira omubiri gugwe mu hibuga Yezireeli.'

²⁴ "Embwa jija hulya abaatu ba Ahabbu abaja hufiira mu hibuga. Era esega jija hulya abo abaja hufiira mu byalo."

²⁵ ṅanuma muutu yesiyesi owenjerayo erala ohuhola ebibi mu moni ja MUSENGWA hya Ahabbu, omuhasi wuwe Yezebbeeli n'amusendasenda.

²⁶ Geebisya mu ngeri embi bugali, gajumirya ebibbote by'Abamooli, aba MUSENGWA gabbinga mu hyalo ehi Bayisirayiri baanira.

Ahabbu genenya

27 Eliya ni gahena ohuloma atyo, nga Ahabbu anabula ehyambalo hihye ehyohumugulu ohulaga enaku eyaali n'emujambire, nga gambala ebigwali ng'asiiba. Gagaana ohulya, ganenyuha mu bigwali era gatiina n'ano ni nanjala n'abombonjaaye.

28 Ng'ango MUSENGWA aloma Eliya Omutisuubbi ati,

29 "Oweene ng'olu Ahabbu genomehire mu moni jange? Olw'ehyo, sinja hwosa hu mago gage hibi n'ahiiri mulamu aye nja hugoosaho omusaani n'ali nj'anjuga."

22

Mikaaya ana obunaabbi hwa Ahabbu

1 Emyaha edatu jabitano ni nanjuma lutalo nagati w'Alaamu ni Yisirayiri.

2 Aye mu mwaha ogwohudatu Yokosofaati habaha wa Yuda gaserengeta gatiina ohuhyalira habaha wa Yisirayiri.

3 Habaha wa Yisirayiri gaali alomire abahungu babe ati, "Ramosi Giliyaadi hyalo hyefe aye lwahiina nanjuma ehi huli huholano ohuhigobosa ohunwa hu habaha w'e Alaamu?"

4 Nga Ahabbu abuusa Yokosofaati habaha wa Yuda ati, "Oja hupereheraho ohuwaagala Ramosi Giliyaadi?"

Nga Yokosofaati amugobolamo ati, "Ese ni neewe huli muutu mulala, abaatu bange n'ababo nj'abeene era embalaasi jange n'ejijo nj'enyene."

5 Aye Yokosofaati galoma Ahabbu habaha wa Yisirayiri ati, "Hirani ohusooka ohwebuusaho hu MUSENGWA."

6 Olw'ehyo Ahabbu habaha wa Yisirayiri gatumisa abanaabbi ebihumi bine ng'ababuusa ati, "Tiine numbe Ramosi Giliyaadi oba bbe?"

Nga bamugobolamo baati, "Tiina olumbe, MUSENGWA aja huhunja obunangusi."

7 Aye nga Yokosofaati abuusa ati, "Hunumaano n'ano naabbi wa MUSENGWA oyu hunanga ohwebuusaho?"

8 Nga habaha wa Yisirayiri amugobolamo ati, "Nahiirino naabbi oyu husobola ohwebuusaho hu MUSENGWA. Aye simwenda olwohuba sigandomaho hirani ohutusaho ebibi byereere. Naabbi oyo nje Mikaaya omusaani wa Yimula."

Nga Yokosofaati amuloma ati, "Habaha otaloma otyo."

9 Ng'ango Ahabbu habaha wa Yisirayiri atuma mulala hu bahungu babe aleete Mikaaya omusaani wa Yimula mangumangu.

10 Habaha wa Yisirayiri ni Yokosofaati habaha wa Yuda bambala ebyambalo eby'obunugi. Nga beehala hu tebe jaawe ej'obunugi mu hifo ana basiritiranga engaano ohuupi n'omulyango ogwengira mu Samaliya. Abanaabbi bosibosi baali balihunja obunaabbi waawe mu moni j'abahabaha abo.

11 Zedekiya omusaani wa Kenaana, mulala hu banaabbi abo, gaali abbotire ameege ag'ehyoma ng'alangirira ati, "MUSENGWA aloma ati, 'Oja hugonga Abalaamu n'ameega gano era oja hubasihiirisa.' "

12 Era abanaabbi abandi bosibosi baali baloma c'ehyene baati, "Lumba Ramosi Giliyaadi era oja hunangula olwohuba MUSENGWA aja hubanjaayo mu mihono ja habaha."

13 Ng'omuhwenda owatiina ohulanga Mikaaya amuloma ati, "Abanaabbi bala bosibosi balomire birani byereere ni balaga baati habaha aja hunangula. Olw'ehyo, weesi tiina olome c'ehyene."

14 Aye Mikaaya gamugobolamo ati, “Mu butuufu ng’olu MUSENGWA Hatonda ali nj’omwene bulamu, nja huloma ehi MUSENGWA aja hundoma ohuloma hyonene.”

15 Mikaaya ni goola, nga Habaha Ahabbu amubuusa ati, “Mikaaya, hulumbe Ramosi Giliyaadi oba bbe?”

Nga Mikaaya amugobolamo ati, “Mulumbe, MUSENGWA aja hubanja obunangusi.”

16 Nga Ahabbu aloma Mikaaya ati, “Nahoose ne ohuhuloma ti n’oba n’oloma ni nange mu siina lya MUSENGWA, oli n’ohuloma amazima?”

17 Ng’ano Mikaaya amugobolamo ati, “Mbwene eje lya Yisirayiri ni lisalanihiiye hu lusozi ni liri hy’etaama ejinumahho mwayi, nga MUSENGWA aloma ati, ‘Abaatu abo banjuma mutangirisi, leha bagameyo miyaaya mu mago gaawe.’ ”

18 Nga Ahabbu habaha wa Yisirayiri aloma Yokosofaati ati, “Sikulomere ti oyo sigandomaho hiraŋi hyosihyosi ohutusaho ebibi byereere?”

19 Nga Mikaaya geyongera aloma ati, “Tega ohutwi, onulire ehi MUSENGWA aloma: Mbwene MUSENGWA ni gehaaye hu tebe yiye ey’obunugi, abamalayika abomwigulu ni bamweswanigirihiise hu muhono omulungi n’omugooda.

20 Nga MUSENGWA abuusa ati, ‘Nj’ani aja hutina asendesende Ahabbu habaha wa Yisirayiri alumbe abaatu b’e Ramosi Giliyaadi bamwitire eyo?’

“Nga ono aloma hino, ng’ola aloma hira.

21 Ehyanjwamo, nga njabaano omwoyo ogwatiina gwaloma MUSENGWA guuti, ‘Ese nja hutina musendasende.’

22 “Ng’ano MUSENGWA agubuusa ati, ‘Mu ngeri hi?’

“Ng’omwoyo ogwo gumugobolamo guuti, ‘Nja hutina ndeetere abanaabbi babe bosibosi ohuloma eby’obudulingi.’

“Nga MUSENGWA aguloma ati, ‘Oja husobola, kale tiina ohihole.’ ”

23 Nga Mikaaya aloma Ahabbu ati “Olw’ehyo, MUSENGWA ataaye omwoyo ogw’obudulingi mu banaabbi babo bano bosibosi. MUSENGWA asalireeno ati otiine osihiirihe.”

24 Ng’ano Zedekiya omusaani wa Kenaana atiina ahubba Mikaaya oluji mu moni ahena amuloma ati, “Omwoyo wa MUSENGWA gapooyeho atye gaaba hu ewe?”

25 Nga Mikaaya amugobolamo ati, “Ehyo oja huhifaania olu oliba mu hisenge ni wehwehire.”

26 Nga habaha wa Yisirayiri alagira ati, “Munambe Mikaaya mumunire ewa Amoni gavana w’ehibuga n’eyiri Yowaasi omusaani wa habaha

27 obalome oti, ‘Habaha alagiiye ati omusinde oyo mumudanye mu komera. Era mumunje ahamere hadiidi ko n’amaaji ohwola olu nahagobole miyaaya.’ ”

28 Nga Mikaaya amuloma ati, “N’oja hugobola mulamu, MUSENGWA aliba sinje owundomeeyemo.” Ng’ameedaho ati, “Mwesimwesi mwetegerese ehi ndoma.”

Ahabbu afira e Ramosi Giliyaadi

29 Nga habaha wa Yisirayiri ni Yokosofaati habaha wa Yuda balumba ehibuga hy’e Ramosi Giliyaadi.

30 Nga habaha wa Yisirayiri aloma Yokosofaati ati, “Ese sinja hwambala engoye ej’obunugi ni tiina mu lutalo aye ewe yambala.” Olw’ehyo habaha wa Yisirayiri gatiina mu lutalo n’atambaaye engoye j’obunugi olw’ohutenda bamufaanie.

31 Habaha w'Alaamu gaali alagiiye abaduumisi adatu nababiri ab'ebigaali ati, "Mutasoola n'omuutu owundi yesiyesi ohutusaho habaha wa Yisirayiri yenene."

32 Abaduumisi b'ebigaali ni babona Yokosofaati mu byambalo by'obunugi, nga baneega baati, "Mu butuufu ono nje habaha wa Yisirayiri." Nga bamucuhira bamulumba. Aye Yokosofaati gaanira namugulu

33 ne abaduumisi b'ebigaali ni bahifaania baati sinje habaha wa Yisirayiri, balehera anjo ohumulumba.

34 Aye mulala hu basirikale ba Alaamu galasa ahasaale ni nanuma higererwa nga hafumita Ahabbu habaha wa Yisirayiri mu hifo ananuma ehimugadirira. Ahasaale ni hamufumita ng'aloma omufugi w'ehigaali ati, "Tuse nana, bafumitire."

35 Hyanunya hu ludaalo olwo lwoosirwosi era habaha wa Yisirayiri nga gediira ni gemereeye mu higaali hihye alengerera Abalaamu. Amafugi ohunwa mu hifumitire gahuluhutira mu higaali hihye, ng'ehyegulo ehyo, afa.

36 Esaawa ni yaali ni yija hugwa mu maaji, batusa ehiragiyo mu kambi y'abasirikale baati, "Hiisi muutu gagameyo mu hibuga hihye. Hiisi muutu gagamayo mu hyalo hy'ewaawe."

37 Habaha gafa nga bamunira bamusiiha e Samaliya.

38 Era hu hidiba hy'e Samaliya ehi bamalaaya basaabirangamo, pohan boohesa amafugi gage agaali hu higaali hihye. Ng'embwa jihomba amafugi ago ohwoheresa ehi MUSENGWA galoma.

39 Ebiitu ebindi ebyomu bunugi wa Ahabbu nga pumuli byosibyosi ebi gahola n'ohutongola olubiri galudirikinyaho n'amasyaka genjofu n'ebibuga ebi gatongoleraho ebiteepe ohweswanigirisa, babinandiiha mu hitabo hy'ebyafaayo by'abahabaha ba Yisirayiri.

40 Ahabbu ganuumula nga bamusiiha mu mbafu j'abasehulu baawe. Nga Ahaziya omusaani amugobola mu magulu nga habaha.

Yokosofaati habaha wa Yuda

41 Mu mwaha ogwohune ogw'obunugi wa Ahabbu habaha wa Yisirayiri, Yokosofaati omusaani wa Asa gafuuha habaha wa Yuda.

42 Yokosofaati gafuuha habaha wa Yuda n'ali n'emyaha adatu n'etaanu era ganuga emyaha abiri n'etaanu mu Yerusaalemu. Nyina gaali nje Azubba omuhaana wa Siluhi.

43 Yokosofaati gaali n'esambo endani hy'eja semwana Asa era gahola ebirani mu moni ja MUSENGWA. Cooka sibatusano masabo era abaatu batiina mu moni ni baneerayo enongo, ni badunyihisayo n'obubbaani.

44 Era naalino emirembe nagati wa Yokosofaati ni habaha wa Yisirayiri.

45 Ebiitu ebindi ebyomu bunugi wa Yokosofaati, n'ebiitu ebi gasuna n'etallo eji gasoola, babinandiiha mu hitabo hy'ebyafaayo by'abahabaha ba Yuda.

46 Yokosofaati gatusano abasinde n'abahasi abamalaaya abaneeresanga mu ngolo abaali ni basigaayeno mu mulembe gwa Asa semwana.

47 Mu hiseera ehyo Edomu siyaali ni habaha aye omuhungu wa habaha wa Yuda nj'owanuganga.

48 Yokosofaati gaabbota emeeri ejineraho ohutiinanga mu Ofiri ohusubula ni jireeta ezaabbu aye sijatiina olwohuba jabbwagihira mu Eziyoni Gebberi.

⁴⁹ Mu biseera ebyo Ahaziya omusaani wa Ahabbu galoma Yokosofaati ati, "Leha abanjeeresaba bange basaabalenga n'ababo mu meeri." Aye Yokosofaati gagaana.

⁵⁰ Yokosofaati gafa bamusiiha mu mbafu j'abasehulu babe mu hibuga hya Dawudi. Omusaani Yokolaamu gamugobola mu magulu nga habaha.

Ahaziya habaha wa Yisirayiri

⁵¹ Mu mwaha ogw'ehumi namusanvu ogw'obunugi wa Yokosofaati habaha wa Yuda, Ahaziya omusaani wa Ahabbu gafuuha habaha wa Yisirayiri era ganuga emyaha ebiri mu Samaliya.

⁵² Ahaziya gahola ebibi mu moni ja MUSENGWA, galonda esambo ja semwana ni nyina era n'aja Yerobbowaamu omusaani wa Nebbati owaleetera Yisirayiri ohubbenga.

⁵³ Hya semwana, Ahaziya ganjeeresanga era gajumiryanga Bbaali, ehyo hyaleetera MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri ohuluna.

Ehitabo hy' Ezabbuli Enyanjula

Ehitabo hy'Ezabbuli hirimo enyembo ko n'esaala. Mu Lubbebbulaniya ehibono Zabbuli, hitegeesa olwembo olw'ohujumiryra Hatonda. Ezabbuli ejihira obungi mu butuufu oweene nyembo ej'ohujumiryra Hatonda aye njaliyo Ezabbuli ej'engeri eyindi. Ejindi ejo saala ejisunga Hatonda obuyeedi n'ejindi hweririgana ohulaga enaku ey'amaani. Mulimo Ezabbuli ejipaaha habaha wa Yisirayiri n'ejindi jisomesa abaatu ebiitu ebiŋamba hu huba n'amagesi n'ebi Hatonda genda era ko n'ebiitu ebindi.

Abaatu bangi abanjandiiha ebiri mu hitabo hy'Ezabbuli era bahena emyaha emyene emingi ni babihumbaania. Ezabbuli ejindi kayire enyene era bajinjandiiha mu hiseera ehi Dawudi gaberamo habaha. Mu butuufu Dawudi ganandiiha Ezabbuli nyingi. Ejindi bajinjandiiha oluvanyuma lw'Abayudaaya ohwagamayo mu gwanga lyawe ohujwa mu bunjananguse e Bbabbulooni.

Abanjandiiha Ezabbuli, bajinjandiihanga olunyiriri oludaayi ni lwanjula olwohubiri. Anjandi olwohubiri ni luhahasa ebi ludaayi lulomaho oba ni lwejulirisa oba ni luloma ehiitu ehyene hy'ehiri mu lunyiriri oludaayi ne ni batambisa ebibono ebindi. Epandiiha eyo ya Hibbebbulaniya, mu kola ey'ohubbubbiryra n'ohunyoŋinya hubi baba ni balomaho. Era c'ehigira epandiiha y'Ezabbuli y'enjabulo hu pandiiha y'ebitabo hy'Etandiiha ni Samwiri ni Yoswa.

Ezabbuli nj'ehirala hu bitabo ebi baatu bamanyire bugali mu Bbayibbuli. Ezabbuli nyingi eji batambisanga mu hujumiryra Hatonda mu Yekaalu e Yersaalemu. Ezabbuli jitwigirisa engeri ey'ohulombamo n'ohujumiryra Hatonda Owanamugulu Obugali. Ezabbuli eya 23 ereete ye bangi abali mu butahi ohuguma. Eya 51 yireete ye bangi ohwenenya ebibi byawe bagobola eyiri Hatonda. Eya 110 yireetera abaatu ohugobolamo amaani era baba n'esuubi olwohuloma hu Munonoosi aja huba habaha era omusengi wa Hatonda mu moni eyo.

1

- 1 Gesiimire oyo ataholera hu magesi g'abahosi b'ebibi
oba ohujamba engira y'abahola ebibi
oba ohwihala njalala n'abanyooma Hatonda.
- 2 Aye ehimusangaasa nj'ohugonderanga amagambi ga MUSENGWA
era aganjeegaho omuusi n'owiire.
- 3 Omuutu oyo ali hy'omusaala ugu baahoma ohuupi n'esulo j'amaaji,
ogwama ebibala mu hiseera
era amahoose gaagwo siganjotoha.
Ahulahulana mu hiisi ehi ahola.
- 4 Aye abahosi b'ebibi sibali baaty, o,
bali hy'omuhuuji ugu punga efuuna gwadumuuha.
- 5 Olw'ehyo abahosi b'ebibi sibalijunuha hubasalira musango,
era sibaja hwenjimba mu luhumbaano lw'abagwalaafu.
- 6 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA alabirira abagwalaafu,

ne abahosi b'ebibi baja husihiiriha.

2

- 1 Lwahiina amawanga gahulunjira ohwaga anjo
era abaatu bagesyaho ohuhusalira oluhwe olunjumamo.
- 2 Abahabaha hu hyalo bahwesomeera,
n'abanugi bahumbaana nalala ohusoosa MUSENGWA
ni nooyo oyu bajuhaho amafuta ni baloma baati,
- 3 "Muhole hukapule enjegere jaawe
era hwetuseho n'epingu jaawe."
- 4 Oyo owihaaye mwigulu hu tebe ey'obunugi abajeherera,
Musengwa atala etegeha jaawe.
- 5 Era abahayula n'obusungu,
gabahanga n'ehirunji ati,
- 6 "Natongosa habaha wange
hu lusozi lwange Sayuuni olwawufu."
- 7 Habaha aloma ati,
"Nja hulangirira ehiragiho hya MUSENGWA ehi gandoma ati,
'Oli mwana wange, olwa leero kusaaye.
- 8 Sunge era nja huhunja amawanga gosigosi ohuba obusika wuwo,
ehyalo hyosihyosi hibe njaasi w'obunangi wuwo.
- 9 Olibanuga n'esimbo ey'ehyoma
era olibatetenula hy'atetenula esongo.' "
- 10 Olw'ehyo bahabaha enywe mugobolemo amagesi,
enywe abanugi b'ehyalo mwege bino.
- 11 Mujeeresenga MUSENGWA n'ohutya.
Era musanjalyenga n'ohutetema.
- 12 Hubbira Omusaani amafuha
ko obusungu butamunamba gabalunjira
era hyabanweramo ohusihiriha.
Besimire abo bosibosi abenda MUSENGWA abayeede.

3

Ezabbuli ya Dawudi. Olu gaduluma omusaani Abbusolomu.

- 1 O MUSENGWA, nga ndi n'abalabe bangi!
Era nga bangi abanjesomeera.
- 2 Bangi bandoma baati,
"Hatonda saaja humununula."
- 3 Aye MUSENGWA, ndiwe engabo yange,
ndiwe owuupa obunangusi
era wangobosamo amaani.
- 4 Ndiririra MUSENGWA ni nenda obuyeedi,
era ganjeeda ohunwa hu lusozi olwawufu.
- 5 Penyuha bulanji weene
era nasisimuha ni buhyeye
olwohuba MUSENGWA gakuuma.
- 6 Sinja hutya abalabe eduuli
abanjeswanigirihise enjuyi josijosi.
- 7 O MUSENGWA, nja wunonjole,
O Hatonda wange!
Hubba abalabe bange
obabbwagemo ageeno.

8 MUSENGWA, ogima hwanangula,
leha ekabi jijo jibe hu baatu babo.

4

Y'omutangirisi w'abembi. N'ebivuga eby'ewaaya. Ezabbuli ya Dawudi.

1 O Hatonda omutukuvu, ngobolemo ni kusunga.

Wanjeeda ni naali mu bigosi.

Kusunga wupambire ehisa,
onjilire ohusaba hwange.

2 Baatu enywe mulyosa neena ohuswasa?

Mulyosa neena ohwenda ebinambulamo,
n'ohuholera hu by'obudulingi
n'ohujumirya abahatonda ob'obudulingi?

3 Aye muhimanye muuti MUSENGWA

getobolera abaatu abahola ebirunamu ohuba ababe,
MUSENGWA aja hujulira ohusaba hwange.

4 Nanabano ehibalunia

mwehumenga ohutabaleetera huhola hibi.

N'oba hu buliri wuwo,

manoleeye neeganga hu bibono bino.*

5 Muñengayo enongo eyisaana

era mwesigenga MUSENGWA.

6 Bangi basaba baati, "O MUSENGWA, tujje ekabi
era tulage ehyere."

7 Wupaaye esangaalo ery'amaani

ohahiraho eryabo abali n'emere embitiirifu ko n'omwenge epiirano.

8 Nja hujenyuha ni puma ehineralihirisa

olwohuba MUSENGWA wukuuma.

5

Y'omutangirisi w'abembi: ab'emirere. Ezabbuli ya Dawudi.

1 O MUSENGWA, tegere ohutwi

onjilire ebi ndoma,
njulira ohubinda hwange.

2 Hatonda era Habaha wange,

njulira ohweririgana hwange.

3 O MUSENGWA, mu mugamba onjilira ohusaba hwange,

mu mugamba kwanjulira ebi nenda wunjeede,
era nahuumirira ohungobolamo.

4 Sooli Hatonda asangaalira ehibi,

era hiisi aholo ehibi saaba bulala ni neewe.

5 Abepaahapaaha sibasobola hwemeerera mu moni jijo,

ocaawa bosibosi abahola ebibi.

6 Osihirisa abo abaloma eby'obudulingi,

era MUSENGWA ocaawa abo abeeti n'abadulingi.

7 Aye olw'ehisa hihyo ehibitiirifu,

nja hwingira mu nyumba yiyo,

sobole ohuhujumirya mu Yekaalu yiyo enjawufu.

8 O MUSENGWA, tangirire kolenga ehi wenda,

olwohuba ndi n'abalabe bangi.

Ndage engira eyi ndi n'ohujamba.

* 4:4 4:4 Ebyanjandiihiwa ebindi biroma biiti, *Mu huteetema hwenywe olw'ohutya.*

- 9 Ebi balabe bange baloma sibituufu,
emyoyo jaawe jijuuye bibi byereere.
Ebi baloma binunya ehibulu hy'ehigombe,
ebi baloma bya budulingi.
- 10 O Hatonda, basalire omusango.
Bo abeene babe nja bagwa mu mitego jaawe.
Babbinge mu moni jijo olw'ebibi byawe ebingi,
olwohuba bahujeemera.
- 11 Aye leha abo bosibosi abadulumira eyi oli ohusuna obuhuumi
basanjalye,
leha bembenga olw'esangaalo.
Huuma abo abahwenda bahaba n'esangaalo.
- 12 O MUSENGWA, hiri hiityo olwohuba onja abahola ebirunamu ekabi.
Obeswanigirisa n'ehyere hihyo hy'engabo.

6

Y'omutangirisi w'abembi: ab'emirere. N'ebivuga eby'ewaaya. Ohutiinira hu seminisi. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, otakayula n'obusungu,
oba wapaamo endabusi n'ehirunji.
- 2 O MUSENGWA, pambire ehisa olwohuba gapooye.
O MUSENGWA, ponie olwohuba amagumba ganduma bugali.
- 3 Ndi mweralihirifu bugali mu mwoyo gwange.
O MUSENGWA, olyosa ne, olyosa ne n'otanjeeda?
- 4 O MUSENGWA, nja wununule
nonjole olw'ohwenda huhwo ohubitiirifu.
- 5 Enjuma ahuhebulira n'afuuye.
Nj'ani ahujumirya n'ali emagombe?
- 6 Ohubinda olw'obulumi hukenireemo,
owiire wosiwosi mbamu hulira
era mbandya amasiga hu buliri wange.
- 7 Olw'ohulira obugali emoni jange sijihibona bulanj,
emoni jibona biroliroli olw'amasiga aga balabe bange bandeteeye.
- 8 Mupwero enywe mwesimwesi abahola ebibi
olwohuba MUSENGWA anuliye ohulira hwange.
- 9 MUSENGWA anuliye ohwerira hwange ni sunga ohusasira
era anuliye ohusaba hwange.
- 10 Abalabe bange bosibosi baja huswala era banwemo amaani,
badulume ni bataheja yinyuma!

7

Sigayiyoni ya Dawudi eyi gembera MUSENGWA n'atiinira hu Kuusi ohunwa mu hiha hya Bbenjamini.

- 1 O MUSENGWA, Hatonda wange, nenogoma mu ndiwe.
Nonjole era nunule mu baatu bosibosi abakiyaania,
- 2 otabaleha hudweduula hy'epologoma
era n'ohungusulagusula ni nanjuma wahuponia.
- 3 O MUSENGWA, Hatonda wange, ni mba ni nahola ehibi hyosihyosi
era ni mba ni nabbenga hu muutu yesiyesi,
- 4 oba ni nalya mu meeri yange oluhwe,
oba ni nahola ehibi hu mulabe wange ananjuma songa yosiyosi,
- 5 ale leha omulabe wange gambinge ahene gapambe,

- leha gafulyafulye mwiroba, ganjite era gandehe ni fuuye.
- 6 O MUSENGWA, yinyoha n'obusungu,
osoose abalabe bange abahambwe.
O Hatonda, baaho n'ehi ohola, laga ohutehubbira.
- 7 Humbaania abaatu bosibosi bahweswanigirise,
obanuge ni weema mwigulu.
- 8 Leha MUSENGWA asalire abaatu omusango.
O MUSENGWA, njejeere se omusango ni weema hu birunamu ebi kola,
ni weema hu bugwalaafu wange, ewe Ali Namugulu Obugali.
- 9 O Hatonda, omwawufu era ohebera emyoyo n'ebineego,
simya ababi n'ebikolwa byawe,
ko abahola ebirunamu babe bulani.
- 10 Hatonda Ali Namugulu Obugali nj'engabo yange,
oyo anonola abo abamugondera.
- 11 Hatonda asala emisango n'atehubbira,
habuhyabuhya alunjira abahola ebibi.
- 12 Aja hunagala epiima yiye singa sibegaluhaho,
era aja hutega omutego gugwe.
- 13 Ategehire ebisoosa bibye eby'obusagwa,
n'ohulasa obusaale owaduha omuliro.
- 14 Oyo owijuuye ehibi getegehire ohuhola ebibi
era hiisi ehi aloma hya budulingi.
- 15 Erono eri weyabiiye
nj'erihulya ewe omwene.
- 16 Ebigosi ebi gendesa abahye,
bimugobolera omwene
ebibi bibye bimugobolera omwene.
- 17 Neyaasenga MUSENGWA olwohuba sigehubbira
era nembenga ohujumirya MUSENGWA Ali Namugulu Obugali.

8

Y'omutangirisi w'abembi. Ohutiinira hu gitisi.* Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, Musengwa weefe,
ng'oli w'amaani mu hyalo hyosihyosi!
Era enono liryo lyanamugulu ohuhiraho egulu.
- 2 Wagunjula abaana abanere n'ebiwegera ohuhujumirya.
Mu ngeri eyo wasimya abalabe babo.
- 3 Ni keja hwigulu eri watonda
n'omwesi n'emunyeenye ebi wata ana biri,
- 4 omuutu nj'ani ohuba ti omuneeegaho
era omwana w'omuutu nj'ani ohuba ti omulumirwa?
- 5 Wahola omuutu nabuliraho nadiidiri ohuba hy'abamalayika.†
Era wamwambasa engule ey'enono.
- 6 Ng'omuja n'obunangi hu biitu byosibyosi.
Era wamwambasa engule ey'enono.
Wamuja ohunuga ebiitu byosibyosi ebi watonda,

* 8: 8:0 Ehibono ehyo, hiyangire ohuba ni hinamba hu by'ohwemba. † 8:5 8:5 Ebyanandihiwa ebindi biroma biiti, nadiidiri ohuba hya Hatonda.

- 7 etaama n'enombe josijosi
 ko n'esolo ejomwisugu
 8 n'enyuni ejomu bbanga n'enyeeeni ejomu nyanja
 n'ebitonde ebindi byosibyosi mu nyanja.
 9 O MUSENGWA, Musengwa weefe,
 ng'oli w'amaani mu hyalo hyosihyosi!

9

Y'omutangirisi w'abembi. N'ohutiinira hu janjaasi lya "Ohufa hw'omusaani." Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, nahujumiryenga n'omwoyo gwange gwosigwosi
 era nja hulomeranga abaatu ebinamba hu biitu ebyenunjisa ebi ohola.
 2 Nja husangaala era sanalye olw'ewe,
 nja hwemba ni kujumirya, ewe Ali Namugulu Obugali.
 3 Abalabe bange bagobolayo hinyumanyuma,
 batagala era basihirihira mu moni jijo.
 4 Hiri hiityo olwohuba osalire omusango n'otehubbira nasinga,
 wihaaye hu tebe yiyo ey'obunugi wasala emisango n'otehubbira.
 5 Osaliye amawanga omusango
 era wasihirisa abahosi b'ebibi,
 wasangula n'amasiina gaawe ganwerano erala hu hyalo emirembe
 n'emirembe.
 6 Abalabe beefe banweryeno erala emirembe n'emirembe.
 Osihirihise ebibuga byawe era nanjume aja hubahebulira.
 7 MUSENGWA anuga emirembe n'emirembe,
 atayeeho etebe yiye ey'obunugi ohusaliraho emisango.
 8 Aja husalira ehyalo hino emisango n'atehubbira,
 aja hunuga abaatu mu mazima.
 9 Aba banyigirisa benogoma mu MUSENGWA,
 ehifo ehy'ohwenogomamo mu biseera ebigosi.
 10 Abahumanyire baja huhwesiga.
 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA siwibirira abo abahwendula.
 11 Mwembe ni mujumirya MUSENGWA,
 oyo anugira mu Sayuuni,
 mulomere abaatu bosibosi ebi ahola.
 12 Hiri hiityo olwohuba Hatonda ahebulira abo ababonaabona,
 sigibirira hulira hwawe
 era aja huboneresha abo ababagudya.
 13 Pambire ehisa, O MUSENGWA!
 Bona engeri eyi abalabe bange bakiyaaniamo!
 Pambire ehisa wuponie ohufa.
 14 Pambire ehisa nahalangirira etendo liryo eyiri abaatu abomu Sayuuni,
 sangaale olwohuba wunojooye.
 15 Abahosi b'ebibi baguuye mwiroro eri beene baayaba,
 baguuye mu mutego ogu beene baatega.
 16 MUSENGWA bamumanyire olw'ohusala emisango n'atehubbira
 aye abahosi b'ebibi babañambihisya mu hubbenga hwawe ohwene.
 17 Abahosi b'ebibi bosibosi baja hufa,
 abaatu bosibosi abatajumirya Hatonda.
 18 Aye Hatonda saaja hwibirira abagadi
 era esubi lyawe sirija hufiririra emirembe n'emirembe.
 19 O MUSENGWA, yinyoha otaganya muutu hununuha musango.

Leha baaje eyi oli obasalire omusango.

- ²⁰ O MUSENGWA, bateetemye bahahutya.
Leha bamanye baati baatu buutu.

10

- ¹ O MUSENGWA, lwahiina otuli njaleeni?
Lwahiina otwehweha ni huli mu bigosi?
- ² Omuhosi w'ebibi abona ati nj'ahihenaho era abahiyaania abagadi,
era abanjambihisya mu mitego jije eji abatega.
- ³ Ahola ebibi gepaaha olw'ebikolwa bibye ebibi,
gapaaha abanyagulula eby'abahyawe era atala MUSENGWA.
- ⁴ Olw'ohwepaahapaaha hw'omuhosi w'ebibi oyo,
saafayo humanya MUSENGWA
era samuŋa hifo mu bulamu wuwe.
- ⁵ Abitaamo mu hiisi ehi ahola.
Aye samanyire ati ohumusalira omusango humuhumiriye,
anyooma abalabe babe.
- ⁶ Omuhosi w'ebibi geromaho omwene ati,
"Nanjuma ehija hukaya ohuhola era nanjuma higosi."
- ⁷ Omunwa gugwe gujofumula hujofumula ebinwabo,
n'obudulingi n'ohutiisatiisa,
mwangu ohuloma ebibi hu bahye.
- ⁸ Geteega mwisugu n'ahuumirira ohwita abaatu abamuŋumaho musango.
Era hiisi hiseera gendula abanjumaho songa.
- ⁹ Ali hy'epologoma eyeteega,
geteega ohunamba abanjuma punga yiita hiswa ng'abadyedyesa mu
lutuula lulwe.
- ¹⁰ Olw'amaani gage, abbwagabbwaga abatasobola hwesoolaho.
- ¹¹ Aloma mu mwoyo gugwe ati,
"Hatonda saafayo, alimbiriye era saaja hutubona."
- ¹² O MUSENGWA, yinyoha!
O Hatonda, leha babonaabone.
Otebirira abo ababanyigirisa.
- ¹³ Lwahiina omuhosi w'ebibi anyooma Hatonda?
Lwahiina aloma mu mwoyo gugwe ati, "Saaja huvunaana."
- ¹⁴ Aye ewe Hatonda obona
ohubonaabona n'ohulira hwange,
era hiisi hiseera oliŋo ohunjeeda.
Abanjuma aŋa bali, bahweŋaaye ndiwe oyeeda abafuubbi.
- ¹⁵ Bbwagabbwaga amaani g'omuhosi w'ebibi
mulome genyonyoleho olw'ebibi bibye,
omuvunaane olw'ebikolwa bibye ebibi.
- ¹⁶ MUSENGWA nje Habaha ow'emirembe n'emirembe.
Abo abajumirya abahatonda abandi baja husihiiriha banjwe hu hyalo
hihye.
- ¹⁷ O MUSENGWA, oŋulira ohwegomba hw'abaatu babo ababonaabona,
obagobosamo amaani era oŋulira ohulira hwawe.
- ¹⁸ Oŋulira ohulira hw'abo aba banyigirisa ko n'abafuubbi.
Oja hubayeeda bahire omusango,
ko abaatu balehere aŋo ohubeŋendeheresa.

11

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 Obanga mu MUSENGWA pomu nenogoma,
hijja hiitye ohundoma muuti,
“Weguluhire hy'enyuni otiine hu sozi?”
- 2 Hiri hiityo olwohuba abahosi b'ebibi balasa obusaale,
beteegire ohulasa abagwalaafu obusaale.
- 3 Hiina ehi omuutu omugwalaafu asobola ohuhola
ebiiitu binaba ni byonoonohire?
- 4 MUSENGWA ali mu Yekaalu yiye enjawufu,
MUSENGWA gehaaye hu tebe yiye ey'obunugi mwigulu.
Amanyire byosibyosi ebi baatu bahola,
emoni jije jibetololamo.
- 5 MUSENGWA ahebera abahola ebirunamu,
aye acaawa abo abahosi b'ebibi n'abenda ohukosa abahyawe.
- 6 MUSENGWA aja hujofumula omuliro n'obuganga wa salufa,
n'embejo eyohya bugali hu bahosi b'ebibi basihiirihe.
- 7 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA mwawufu,
olw'ehyo genda ebikolwa ebiranji.
Era hiisi ahola ebiranji aja humubona moni hu moni.

12

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba n'otininira hu seminisi. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, tunonole olwohuba abaatu abesigwa banwanjo,
abaatu ab'amazima banjumaŋo.
- 2 Hiisi muutu ahola gwahudulinga wahye,
benoomya hu mugulu ni baloma aye mugati mula ni bejuuye
budulingi wereere.
- 3 O MUSENGWA, simya abo abaloma ni benoomya
era limba hu hiisi munwa gw'abo abepaahapaaha
- 4 ni bebujja baati, “Efe hunaloma nanuma wundi aloma
era hujja husuna hiisi ehi hwenda, nj'ani musengwa yeefe?”
- 5 Nga MUSENGWA aloma ati,
“Nja huuja olwohuba banyigirisa abagadi n'olwohuhiyaania
ohubabahiyaania abo ababinda.
Nja hwinyoheramo tiine mbanje obuhuumi ng'olu basunga.”
- 6 Ebi MUSENGWA asuubisa binjumaaho hamogo
era ebibono bibye biri hy'efeeza eyi bata hu muliro
hy'ezaabbu eyi bahenenulamo obucaafu efunda musanvu.
- 7 O MUSENGWA, tuhumenga
otunonie ababi ab'omulembe guno.
- 8 Abahosi b'ebibi bali hiisi njaatu
era hiisi muutu abapaaha olw'ebibi ebi bahola.

13

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, olyosa ne ohunjerabira emirembe n'emirembe?
Olyosa neena ohunjehweha?
- 2 Nja hwosa ne ohwehaliriha ebigosi?
Nahoose ne ohuba n'enaku hu mwoyo gwange omuusi n'owiire?
Omulabe wange aja hwosa ne ohutyakirira?

- ³ O MUSENGWA, Hatonda wange,
kwegayirira wuupe ehi kusunga.
Ngobosemo amaani, otandeha hufa.
- ⁴ Abalabe bange baja huloma baati, “Humunanguuye.”
Era singa bapangula, hija hubaleetera ohusanjalya.
- ⁵ Aye kwesiga olwohuba wunyenda bugali,
era sangaalira obununuzi wuwo.
- ⁶ Nja hwembera MUSENGWA
olwohuba mulani eyi ndi.

14

Y’omutangirisi w’abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ Omunubeebe aloma mu mwoyo gugwe ati, “Nanumaano Hatonda.”
Bahosi b’ebibi, ebi bahola byambiho.
Era nanuma wayire mulala ahola ehirani.
- ² MUSENGWA aba mwigulu
galengerera baatu njaasi hu hyalo,
abone oba njalino omuutu yesiyesi ategeera, yesiyesi amwendula.
- ³ Aye bosibosi baanaba, bosibosi njalala bahola ebibi.
Era enuma wayire mulala ahola ebirunamu.
- ⁴ Abahosi b’ebibi, sibaja hwega?
Bahenireno ohulya abaatu bange oti balya mere
era sibasunga MUSENGWA ohubayeeda.
- ⁵ Aye bulihya lulala jabagaana
olwohuba Hatonda ali njalala ni naabo abahola ebirunamu.
- ⁶ Enywe abahosi b’ebibi muhayisa etegeha j’abagadi
aye MUSENGWA ahuuma ababe.
- ⁷ Era saba ti omuutu anwe mu Sayuuni anunule Yisirayiri!
MUSENGWA n’aligobosa abaatu babe bunyaaha,
leha olulyo lwa Yakobbo lusangaale era Yisirayiri asanjalye!

15

Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, nj’ani anaabenga mu Weema yiyo Enjawufu?
Nj’ani aja humenya hu lusozi lulwo olwawufu?
- ² Nj’oyo agondera Hatonda era ahola ehirani habuhyabuhya,
oyo aloma amazima n’omwoyo gugwe gwosigwosi.
- ³ Era atanayirisa wahye, atahola bahye hibi,
era saaloma byakalebule hu bahye.
- ⁴ Nj’oyo anyooma abaatu aba Hatonda acaawa
aye nja enono abo abatya MUSENGWA,
era nj’oyo owoheresa ehi gayama wayire hiba higumu hiitye.
- ⁵ Nj’oyo anola nd’ateho magoba
era nj’oyo atalya nguzi n’asala emisango.
Oyo ahola ebyo byosibyosi, nanuma ehirimwolaho emirembe
n’emirembe.

16

Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ Kusunga wukuume, O Hatonda,
olwohuba ndiwe oyu nesiga.
- ² Naloma MUSENGWA ti,

- “Ndiwe Musengwa wange,
 ebirani byosibyosi ebi ndi ni nabyo ewe ndiwe obiipa.”
- ³ Abagwalaafu babo abali mu hyalo hino,
 nj’abenono abanesiimisa ohuba ni nabo.
- ⁴ Abo abajumirya abahatonda abandi
 baja hweyongera ohubonaabona bugali.
 Sinja hwegaata ni nabo mu hujonga hwawe
 era sinja hujumirya bahatonda baawe.
- ⁵ O MUSENGWA, ewe ndiwe owange.
 Ndiwe owuupa ebi ndi ni nabyo.
 Obulamu wange, buli mu mihono jijo era njanuma ehi tya.
- ⁶ Eroba eri waapa erani bugali,
 era mu butuufu oweene, omugabo ogwobusika wange mulani.
- ⁷ Nja hwebasanga MUSENGWA owutangirira,
 era owiire omwoyo gwange gundabula.
- ⁸ Manyire ti MUSENGWA ali ni neese habuhyabuhya
 era olwohuba ali ni neese, sinja hwenjendeherera.
- ⁹ C’ehigira omwoyo gwange gusanalya, n’olulimi lwange lusangaafu
 era mbula ehiitiisa mu bulamu wange.
- ¹⁰ Solireha mwoyo gwange ohusigala e magombe
 era solireha Omwawufu wuwo ohubolerayo.
- ¹¹ Wundaga engira eyipira mu bulamu.
 Ohuba huupi ni neese, hiipa esangaalo.
 Ohuba hu muhono gugwo omulungi
 hiipa esangaalo ery’emirembe n’emirembe.

17

- Ohusaba hwa Dawudi.
- ¹ O MUSENGWA, njulira ohwenjasyaho hwange ohw’amazima.
 Njulira ohusaba hwange, sihwabudulingi.
- ² Ndiwe osobola ohusala omusango nejeerera,
 olwohuba omanyire abahola ebirani.
- ³ N’oluwehebeja omwoyo gwange,
 era owiire wendulirisa ebigulimo,
 n’oluwungezesa, sooja husanjaanamo hibi.
 Neeyama ohutaloma ehibi.
- ⁴ Ngondera ebiragiro bibyo
 era ehyo hindeetera ohwenjala amagira aga batemu.
- ⁵ Hiisi obuhya ngendera mu ngira yiyo,
 amagendere gange gahiiri nj’ameene.
- ⁶ O Hatonda, kulomba era oja hungobolamo,
 tegere ohutwi era onjilire ohusaba hwange.
- ⁷ Laga ohwenda huhwo ohubitiirifu.
 Nunula abo abadulumira eyi oli
 abo abahwesiga, obanonia abalabe baawe.
- ⁸ Kuume ng’olu ohuuma emunge y’emoni yiyo,
 kwehe mu hisisigo hy’amabana gago,
- ⁹ wuponie ababi abandumba,
 abalabe abaneswanigirihise.
- ¹⁰ Banuma hisa
 era baba mu hwepaahapaaha.
- ¹¹ Banjenduririhise era baneswanigirihise,

- bakeeta babone hiisi aņanja, banjehoyera bakeneņo.
- ¹² Bali hy'epologoma eyi njala eruma hy'epologoma ey'amaani eyiri mu hyehwehere negunjiriiye ehi enalye.
- ¹³ O MUSENGWA, yinyoheramo, banjiriņanie era obaņangule tambisa epiima yiyo wununule ohuņwa mu mihono j'abahosi b'ebibi.
- ¹⁴ O MUSENGWA, mu maani gago nunule ohuņwa mu baatu abasuubira omuhemba ni bahiiri mu bulamu wa hatyane.
Abo aba wenda sobalumya enjala abaana baawe baba n'ebihena, era babiihiraho n'abejuhulu baawe.
- ¹⁵ Era ese nja huhubona olwohuba ndi mugwalaafu.
Ni nja husisimuha ohuņwa mu hufa, hiija hukena ohuhubona ng'olu oli.

18

Y'omutangirisi w'abembi. Ya Dawudi omuņeeresa wa MUSENGWA. Gembera ya MUSENGWA ebibono by'olwembo luno ng'olu gamununula ohuņwa mu mihono j'abalabe babe bosibosi nomu muhono gwa Sawulo. Galoma ati,

- ¹ O MUSENGWA, kwenda, ndiwe amaani gange.
- ² MUSENGWA nj'olwanda lwange olungadirira, nj'epungulu yange omunehweha era nj'omununuzi wange.
Hatonda wange nj'ebaale omu neņogoma, nj'engabo yange era olwiga* olw'obunonosi wange, nj'obuņonere wange.
- ³ Ndanga MUSENGWA ohunjeeda, asaana ohuņeewa eņono era gaponia abalabe bange.
- ⁴ Ohufa hwaneswanigirisa, amataba agasihirisa ganetotera ohukenaņo.
- ⁵ Ohufa hwaneswanigirisa, etiisa y'ohufa yapamba.
- ⁶ Mu hubonaabona hwange nalanga MUSENGWA, naliririra Hatonda wange ohunjeeda.
Gaņulira ejaņjaasi lyange n'ali mu Yekaalu yiye, ohwerira hwange hwamwolaho, hwamugwa mu hutwi.
- ⁷ Ehyalo hyateetema era hyanyeenya n'esimuho j'esozi jatengeeta, jatengeeta olwohuba Hatonda gaali aluņire.
- ⁸ Eriisi lyaņwera mu suulu yiye, omuliro ogugugulisa n'amanda agagegeeye byaņwera mu munwa wuwe.
- ⁹ Gegulaņo egulu nga geeha ņaasi, ebireri ebimali byali ņaasi w'amagulu gage.
- ¹⁰ Ganiina hu Kerubbi gagululuha, gaguluhira hu mabaņa g'embeņo.
- ¹¹ Gambala ehiirema, ehireri hy'efula ehimali hyamweswanigirisa.
- ¹² Enjase eyaali n'emunwamo, yasaala amanda,

* 18:2 18:2 Oba *amaani*.

- nga munwamo ebireri n'amabaale g'efula n'amanda agagegeeye omuliro.
- 13 MUSENGWA gabbwabbwanuhira mwigulu,
ejanjaasi ly'oyo Ali Namugulu Obugali
lyanjulirihana ni lijwera njagati w'amabaale gefula,
n'amanda ag'omuliro.
- 14 Galasa obusaale wuwe ng'abalabe basalaana
era ehimyaaso n'enjase byabaleetera ohuduluma.
- 15 Enjuho j'enyanja jeeta anjalafu
n'emisingi j'ehyalo jeeta anjalafu.
- O MUSENGWA, wahayula abalabe babo
era wababoghera n'obusungu.
- 16 MUSENGWA gajanuula omuhono gugwe ohunwa mwigulu ganaana
gaatusa mu buliba.
- 17 Gaanunula ohunwa mu balabe bange ab'amaani,
abo bosibosi abacaawa, baali baikira amaani.
- 18 Bapirinania mu biseera ebigosi
aye MUSENGWA gakuuma.
- 19 Gaatusayo gapira mu hifo omu netayayira,
gaanunula olwohuba ganyenda.
- 20 MUSENGWA gaapa omuhemba olwohuba nahola ebirunamu,
gaapa ekabi olwohuba nanumaho musango.
- 21 Hiri hiityo olwohuba ngendera mu magira ga MUSENGWA.
Simbaame ohunwa hu Hatonda wange.
- 22 Pambire amagambi gage gosigosi,
sinjeemera biragiro bibye.
- 23 Pumaho musango mu moni jije
era nehumire ohutahola hibi.
- 24 MUSENGWA gapaaye omuhemba,
ni geema hu bulunamu wange,
olwohuba naali pumaho hibi ehi kolire mu moni jije.
- 25 O MUSENGWA, oli mwesigwa eyiri abo abesigwa,
oli mutukuvu eyiri abagwalaafu.
- 26 Eyiri abo abanumaho mbalo, onumaaho mbalo
aye onuma hisa eyiri abahosi b'ebibi.
- 27 Ononola abo abawombeefu,
aye wiisa njaasi abo abehudumbasa.
- 28 O MUSENGWA, wange, huuma etaala yange ni yaduha,
Hatonda wange acuusa ehiirema hyafuuha njase.
- 29 Wuupa amaani ohuwaagala ene erinumba.
Ndiwe owuupa amaani ohubanangula.
- 30 Amagira ga Hatonda malunamu
era ehibono hya MUSENGWA hituufu.
Nj'engabo yaabo abamwesiga.
- 31 Hatonda nje MUSENGWA yenene.
Era Hatonda weefe yenene nj'olwanda.
- 32 Hatonda owuupa amaani,
era nj'alunamyia amagira gange ohuba malani.

- 33 Ahahadasa amagulu gange gaaba hya ga namoli.
Era nj'agira nasobola ohugendera hu sozi.
- 34 Gatendeha ohuba omusooli
era emihono jange jisobola ohufuda omubaso ogw'ehyoma ehigumu.
- 35 O MUSENGWA, wukuuma
era wunoŋola, obuyeedi wuwo wandeetera ohuba w'amaani.
Ohundabirira huhwo humbesaŋo.
Era wukuuma ni puma ehiitya.
- 36 Ogalamy engira omu mbita,
amagulu gange sigaterera.
- 37 Nabbinga abalabe bange naboolaho
sinaagamayo ohwola olu nabasihiirisa.
- 38 Nabaminiangula ndibasobole hwinyoha,
bagwa ŋaasi w'amagulu gange.
- 39 Waapa amaani ohusoola etalo,
waleetera abalabe bange ohukubbira amafuha.
- 40 Waleetera abalabe bange ohunduluma,
era nasihiirisa abo abacaawa.
- 41 Baalira ni baana hwana
ni benda babayeede, ne ŋaŋuma ow'ohubaŋonia.
Beegayirira MUSENGWA aye sigabagobolamo.
- 42 Nabajuula nabaheneramo erala
bafuuha hy'efuuhe eyi embeŋo edumuusa,
naboŋaania hy'agoŋaania amadosi mu nguudo.
- 43 Waanunula ohuŋwa mu baatu abakiyaania,
wufuula muŋugi w'amawanga,
abaatu aba naali ni tamanyire, bali ŋaasi wange.
- 44 Abanamawanga bakubbira amafuha
era ni baŋulira ejanjaasi lyange, bangondera.
- 45 Bosibosi baŋwamo amaani,
baŋwa mu byehwehero byawe ni bateetema huteetema.
- 46 MUSENGWA nj'omwene bulamu!
Mujumirye oyo olwanda lwange,
langirira obubbala wa Hatonda omunoŋosi wange.
- 47 Nj'agira naŋangula abalabe bange,
nj'agira amawanga gaaba ŋaasi wange.
- 48 Nj'owuponia abalabe bange.
O MUSENGWA, wuupa ohuŋangula abalabe bange,
wuponia abaatu abahambwe.
- 49 Olw'ehyo nja huhujumirya mu mawanga O MUSENGWA,
nja hwemba enyembo ni kujumirya.
- 50 Hatonda aŋa habaha wuwe obuŋangusi ow'amaani.
Alaga ohwenda huhwe ohubitiirifu,
eyiri oyo oyu gajuhaho amafuta,
eyiri Dawudi n'abolulyo lulwe emirembe n'emirembe.

19

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ Egulu liroma hu eŋono lya Hatonda,
n'ebiri mu bbanga biraga omulimo gugwe.

- 2 Hiisi mu muusi biroma
era hiisi wiire biraga amagesi gage.
- 3 Njanumaano ndoma oba olulimi
anja janjaasi lyabyo litanjulirihana.
- 4 Ejanjaasi lyabyo, lihwana ehyalo hyosihyosi
n'ebibono byabyo hiisi muutu gabinulira.
Mwigulu gemehera eryuba eweema,
5 ehiri hy'ohuuja hw'omugole omusinde,
anjwera mu hisenge hihye,
hy'omuutu asingire embiro.
- 6 Eryuba lijwera ebuwalyuba,
nga lyetoolola ohwola olu ligwa
mu maaji hu luuyi olundi
era njanuma ehitolaho bubalire waalyo.
- 7 Egambi lya MUSENGWA lyolana,
ligobosamo amaani.
Ebiragiro bya MUSENGWA byesigiha,
abatali bagesi, bibafuula bagesi.
- 8 Ohwigirisa hwa MUSENGWA hutuufu,
husangaasa omwoyo.
Amagambi ga MUSENGWA njase,
gatuleetera obutangaafu.
- 9 Ohutya MUSENGWA hyawufu emirembe n'emirembe.
MUSENGWA asalaano n'atehubbira era ebi asalaano biba biruhamu.
- 10 Byamuendo bugali ohuhira ezaabbu, ezaabbu ehira obulani.
Binomerera ohusinga omudugere,
omudugere ogwomu biyali.
- 11 Birabula omuoneera wuwo,
ohubigondera hipeesa omuhemba mubbala.
- 12 Aye nj'ani omwene asobola ohumanya esobi jije?
O MUSENGWA, sonije ebibi byange ebyomu ngiso.
- 13 Huuma omuoneera wuwo tahola bibi mu hugenderera era bitanuga
mwoyo gagwe.
Ehyo hija hufuula anumaaho mbalo, hija hutusaho ehibi.
- 14 Leha ebibono byange n'ebineego by'omwoyo gwange, bihwesimise,
O MUSENGWA, olwanda lwange era omununuzi wange.

20

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 MUSENGWA ahujje ebi omusunga n'oli mu bigosi.
Hatonda wa Yakobbo ahuhingirise.
- 2 Ahujje obuyeedi n'ali mu hifo ehyawufu,
era ahujje amaani ohujwa mu Sayuuni.
- 3 Ahebulire enongo liryo lyosiryosi,
era afugiirire ebirabo bibyo ebi bohya ebihwiye byaguhuliha.
- 4 Ahujje ehi mwoyo gugwo gujembaho,
era ahuyeede ebi otegeha byosibyosi byolerere.
- 5 Huja husanjalya n'onanguuye abalabe beefe
era huja huginga ebbendera jeefe ni hujumirya Hatonda.
MUSENGWA ahujje byosibyosi ebi omusunga.
- 6 Naahani manyire ti MUSENGWA
anonola oyu gajuhaho amafuta,

- ahugobolemo n'ali mwigulu, olw'amaani gage.
⁷ Abandi besiga amagaali, n'abandi besiga embalaasi.
 Aye efe hwesiga MUSENGWA Hatonda weefe.
⁸ Balyetega bagwa aye efe huliba b'amaani
 era hulyemeerera ni huli bagumu.
⁹ O MUSENGWA, ŋa habaha obuŋangusi.
 Tugaluheemo ni huhulomba.

21

- Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.
¹ O MUSENGWA, habaha musangaafu
 olwohuba omuŋaaye amaani.
 Asaŋalya olwohuba wamuŋa obuŋangusi.
² Omuŋaaye ebi mwoyo gugwe guŋembaho,
 era eŋuma ehi wasigasa hu bigasunga.
³ Wamwanirisa ohuŋwa mu lutalo
 era ng'omuŋa ekabi eja hiisi ngeri,
 ng'omufiha hu mutwe engule ey'ezaabbu enyene n'enyene.
⁴ Gahusunga obulamu era wabumuŋa,
 ow'emirembe n'emirembe.
⁵ Obuŋangusi obu wamuŋa, wamuleetera eŋono eryene ebbala.
 Omuŋaaye efuma gamanyihana.
⁶ Mu butuufu oweene omuŋaaye ekabi ej'emirembe n'emirembe,
 era ohubaano huhwo humuleetera esangaalo.
⁷ Hiri hiityo olwohuba habaha gesiga MUSENGWA,
 era olw'ohwenda ohubitiirifu ohw'oyo Ali Ŋamugulu Obugali
 saaja huŋwa hu tebe ey'obuŋugi atyo atyo.
⁸ Habaha aja huŋamba abalabe babo bosibosi hunyama,
 omuhono gugwo omulungi ogw'amaani guja huŋamba hu abo bosibosi
 abahucaawa.
⁹ Mu hiseera ehi oliboneheramo,
 oli basihirisa n'omuliro ogw'amaani.
 Alibasihirisa n'obusungu.
 MUSENGWA mu busungu wuwo oja hubamira
 era omuliro gugwo guja hubahenano.
¹⁰ Oja husihirisa olulyo lwawe ohuŋwa hu hyalo,
 habaha alibeeta bosibosi.
¹¹ Wayire behobana ohuhuhola ehibi,
 aye sibalihusobola n'ekwe jaawe,
¹² hiriba hiityo olwohuba olirasa obusaale wuwo
 era balicuuha baduluma embiro.
¹³ O MUSENGWA, oŋeewe eŋono, olw'amaani gago,
 huja hwemba era huhujumirye olw'obuŋangi wuwo.

22

- Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu janjaasi "Eryomu mugamba." Ezabbuli ya Dawudi.
¹ Hatonda wange, Hatonda wange,
 lwahiina wundehireŋo?
 Lwahiina siwunjeeda era soŋulira hubinda hwange?
² O Hatonda wange, neririgana omuusi, sogobolamo!
 Owiire kweriririra ni talehera,

- 3 atenga weehala hu tebe ey'obunugi,
ng'Omawwufu ndiwe oyu Yisirayiri anja enono.
- 4 Ndiwe oyu basehulu beefe beesiga,
bahwesiganga era wabanunula.
- 5 Bahweriririra era wabanunula,
ndiwe oyu beesiganga era siwabaswasa.
- 6 Aye abaatu baloma mbo ndi oti nyende era puma mahulu.
Abaatu bosibosi banduha era banyooma.
- 7 Bosibosi banjerega era banduulira
banyeenya n'emitwe jaawe ni baloma baati,
- 8 "Gesiga MUSENGWA,
olw'ehyo MUSENGWA amununule, olwohuba amwenda."
- 9 Aye waatusa mu hida hya maama,
wandeetera ohuhwesiga ni naali ni kiiri hwibeere lya maama.
- 10 Ohunwa saliiwe, kwesiga
era ohunwa mu hida hya maama obaaye Hatonda wange.
- 11 Otandanyiririra, olwohuba ebigosi bindi bubi,
era njanuma w'ohunjeeda.
- 12 Abalabe bangi baneswanigirihise hy'ebunwa,
banjetolooye hy'ebunwa engwiri ejomu hyalo hy'e Bbasani.
- 13 Hy'epologoma ejinuluguma,
basamya eminwa ni banjetotera ohundya.
- 14 Amaani gapooye era ndi hy'amaaji agajijuhire,
n'amagumba gange galojohire.
Omwoyo gwange gusaanuhire.
- 15 Amaani gange gahomire, ndi hy'olujo
n'olulimi lwange lwerapire, namugulu mu munwa.
Wundehire ohutiina mu fuuhe emagombe.
- 16 Agabwa gajeswanigirihise,
ehibbubbu hy'abahosi b'ebibi banjetolooye
basimitire simitire ebyaba by'engalo n'amagulu gange.
- 17 Nondolohire bugali weene
era sobola ohubala n'amagumba gange,
abakejaho banahaata.
- 18 Bagabana ebyambalo byange
era engoye jange bajihubbiraho ahalulu.
- 19 Aye MUSENGWA, otamba njaleeni.
Ewe amaani gange, yangunaho wunjeede.
- 20 Ponie epiima,
omwoyo gwange ogw'ebbeeyi, gunonie embwa.
- 21 Nunule mu meeno g'epologoma,
ponie ameega g'embogo.
- 22 Nahamanyisa abalebe bange obuhulu w'esiina liryo,
nahembe ni kujumirya mu humbaanero.
- 23 Enywe abatya MUSENGWA mumutenderese.
Enywe abejuhulu ba Yakobbo mwesimwesi, mujumirye MUSENGWA.
Abejuhulu ba Yisirayiri mwesimwesi, muje MUSENGWA enono.
- 24 Hiri hiityo olwohuba sanyooma bagadi,
oba ohutaafayo hu bulumi w'oyo ali mu higosi,
samwehwehe aye anjuliye ohwerira huhwe.
- 25 Mu ewe funa omulamwa ohuhunja enono

- mu moni jaabo abahutya, nja hwoheresa ohweyama hwange.
- ²⁶ Abagadi baja hulya beegute,
abo abendula MUSENGWA balimujumirya,
babenga balamu emirembe n'emirembe.
- ²⁷ Amawanga gosigosi galihebulira MUSENGWA,
era abaatu hu hyalo bosibosi balihubba amafuha mu moni jije,
- ²⁸ olwohuba MUSENGWA nje habaha,
era anuga amawanga gosigosi.
- ²⁹ Bosibosi abanjinda hu hyalo balirya embaga
era bajumirya MUSENGWA,
bosibosi balimuhubbira amafuha.
- ³⁰ Abaana aba balisaala balimuñeeresi,
abaatu baliromera ab'omulembe oguuja ebinamba hu Musengwa.
- ³¹ Abaatu abahiiri husaaliwa balibalomera baati,
"MUSENGWA ganonola abaatu babe."

23

Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ MUSENGWA nj'owunjemera,
mbula hyosihyosi ehi nahayenga.
- ² Gandeha nagandaala mu muloofe,
gapira anjali amaaji amateehi.
- ³ Agobosa obulamu wange bunyaaha,
gatangirira mu ngira endunamu ng'olu gasuubisa.
- ⁴ Wayire ngendera n'agati w'ehisisigo hy'ohufa,
nanuma ehi nja hutya olwohuba oli njalala ni neese,
oluga n'esimbo yiyo bimbudabuda.
- ⁵ Wutegehera ehinjulo abalabe bange ni balengereeye.
Wunjuhaho amafuta hu mutwe agaleeta ekabi,
ehihopo hyange hijuuye paka nohu muniga.
- ⁶ Mu butuufu oweene,
ehisasibirisi n'ohwenda huhwo binabenga ni neese mu bulamu
wange wosiwosi,
era nja humenya mu nyumba ya MUSENGWA emirembe n'emirembe.

24

Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ Ehyalo n'ebiiitu byosibyosi ebihirimo bya MUSENGWA,
ehyalo ko nabosibosi abahirimo babe.
- ² Hiri hiityo olwohuba nj'owahitongola hu nyanja
era gagunya omusingi gwahyo hu maaji.
- ³ Nj'ani asobola ohuniina hu lusozi lwa MUSENGWA?
Era nj'ani asobola ohwemeerera mu hifo hiye ehyawufu?
- ⁴ Nj'oyo ali n'emihono emirongoofu era n'omwoyo omugwalaafu,
oyu bulamu wuwe wutanemba hu bitali Hatonda
wayire ohulayira ebinambulamo.
- ⁵ Oyo alisuna ekabi ohunjwa eyiri MUSENGWA
era Hatonda omunonosi wuwe alimufuula mugwalaafu.
- ⁶ Abo nj'abaatu ab'omulembe ogumwendula,
abendula Hatonda wa Yakobbo.

- 7 Enywe emiryango emihalehale mweyigule,
njigi enywe ekalekale mweyigule
Habaha ow'enono gengire.
- 8 Nj'ani Habaha oyo ow'enono?
Nje MUSENGWA ow'amaani n'obunangi,
MUSENGWA omusira n'asoola.
- 9 Enywe emiryango emihalehale mweyigule,
njigi enywe ekalekale mweyigule
habaha ow'enono gengire.
- 10 Nj'ani habaha oyo ow'enono?
MUSENGWA Omwene Manje nje habaha ow'enono.

25

Ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, kuṅambya omwoyo gwange.
- 2 O Hatonda wange, kwesiga otandeha huswala.
Era otaleha balabe bange ohupangula.
- 3 Nṅajuma ahwesiga aja ohuswala
aye abo abekwe baliswala ni ṅajuma hy'ohwenṅambya.
- 4 O MUSENGWA, ndage ebi wenda kole,
somesa ohugendera mu magira gago.
- 5 Somesa era butangirire mbeṅo mu mazima gago
olwohuba ndiwe Hatonda omunonṅosi wange,
era ndiwe oyu nesiga habuhyabuhya.
- 6 O MUSENGWA, hebulira ng'olu bundagire ehisasabirisi n'ohwenda huhwo
ohubitiirifu,
olwohuba byanṅwa ahale nahale.
- 7 Otahebulira ebibi n'obujeemu owomu buvubuka wange.
Olw'ohwenda huhwo ohubitiirifu, kebulire olwohuba MUSENGWA oli
mulanji.
- 8 MUSENGWA mulanji era aholo ebirunamu
olw'ehyo asomesa abahosi b'ebibi amagira gage.
- 9 Atangirira abawombeefu ohuhola ebirunamu
era abasomesa ebi genda bahole.
- 10 Hiisi hiseera MUSENGWA n'owesigwa n'ohwenda,
atangirira abo abahuuma endagaano yiye era bagondera ebiragiro
bibye.
- 11 O MUSENGWA, olw'esiina liryo
soniṅe ebibi byange wayire bingi.
- 12 Nj'ani atya MUSENGWA?
Aja humulaga engira eyi ali n'ohugenderamo.
- 13 MUSENGWA aja humunṅanga ebiranji mu bulamu wuwe wosiwosi.
Era abejuhulu babe balisikira ehvalo hino.
- 14 MUSENGWA alomeraho abo abamutya ebyama bibye,
era abasomesa eberi mu ndagaano yiye.
- 15 Emoni jange njitaaye hu nje MUSENGWA.
Era aja hununula mu bigosi.
- 16 O MUSENGWA, cuuha wukejeho,
saasire olwohuba ndimu hiṅubaalo era mbonaabona.
- 17 Ebigosi mu bulamu wange byeyongeeye ohwala,
nunule mu bigosi.

- 18 Bona ebiguudyo n'ohubonaabona ohu ndimo,
soniye ebibi byange byosibyosi.
- 19 Bona abalabe bange ng'olu beyongeeye obungi
era ng'olu bacaawiiye erala.
- 20 Kuume era wuponie,
otandeha huswala olwohuba ndiwe oyu nesiga.
- 21 Ekola enunamu n'amazima gange biitaase
olwohuba MUSENGWA, ndiwe oyu nesiga.
- 22 O Hatonda, nunula Abayisirayiri
mu bigosi byawe byosibyosi.

26

Ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, langirira ng'olu pumaaho musango,
olwohuba mu bulamu wange pumaaho mbalo,
era nesiga MUSENGWA ni puma hubuusabuusa.
- 2 O MUSENGWA, hebera omwoyo n'ebineego byange
3 olwohuba bunyendera erala
era keesi hiisi obuhya ngendera mu mazima gago.
- 4 Siniisa hirala n'abadulingi
era singendera nalala n'abanafuusi.
- 5 Sikola muhumba n'abahola ebibi
era sifugiirira hwihala n'abahosi b'ebibi.
- 6 O MUSENGWA, saaba mu ngalo jange
ohulaga ti mbula musango
era natiina hu hituuti hihyo nahyetoolola ni njumirya.
- 7 Era kujumirya n'ejanjaasi ery'amaani ni ndoma
hu byamaliholiho ebi ohola.
- 8 O MUSENGWA, nyumirwa ohuba mu nyumba yiyo omu omenya,
ehifo omu enono liry oliba.
- 9 Otapirira nalala n'ababbengi,
otambalira nalala n'abatemu,
- 10 abaneega hu huhola ebibi
era abaliira mu nguzi.
- 11 Ne ese mbulaaho musango,
era pambire ehisa, wununule.
- 12 Nemeereye anaatu anagumu,
era nja hwebasanga MUSENGWA mu luhumbaano olubba.

27

Ya Dawudi.

- 1 MUSENGWA nj'enjase yange era nj'Omunojosi wange,
nj'ani oyu nja hutya?
MUSENGWA nj'ahuuma obulamu wange,
nj'ani aja hutiisa?
- 2 Ababi ni banumba ohwenda ohunjita,
era abalabe bange banumba,
baja hwegumula, nga bagwa.
- 3 Wayire ene eramba lineswanigirisa,
mu mwoyo gwange sinja hutya,
omwoyo gwange siguja hutya.
Wayire olutalo lugwanjo hu ese, sigala ni ndi mugumu.

- 4 Hirala ehi sunga MUSENGWA era ehi nenda obugali
era ehiitu ehyo c'ehino ti, nahaba mu nyumba ya MUSENGWA
obulamu wange wosiwosi, ohweboneranga obunoono wa MUSENGWA,
n'ohusaba mu Yekaalu yiye.
- 5 Hiri hiityo olwohuba mu biseera ebigosi,
aja hukuumira mu weema yiye
era aliita namugulu hu lwanda.
- 6 Nja hunangula abalabe bange abaneswanigirihise.
Ndiņaayo enjongo mu Weema yiye enjawufu nindi n'esangaalo.
Nja hwemba ni njumirya MUSENGWA.
- 7 O MUSENGWA, njulira ejanjaasi lyange ni kulanga
pambire ehisa, bungobolemo.
- 8 Mula mu mwoyo gwange, pulira ni wundoma oti, "Njumirye."
Olw'ehyo, MUSENGWA nja huhujumirya.
- 9 Otanjehwehaho, otabbinga muņeeresu wuwo n'obusungu.
Ndiwe omuyeedi wange, otandehaņo oba wakubba omugongo,
O Hatonda omunoņosi wange!
- 10 Wayire bbaabba ni maama bandehaņo
aye MUSENGWA aja hundabiriranga.
- 11 O MUSENGWA, somese ebi wenda kole,
tangirire mu ngira enduņamu olwohuba ndi n'abalabe bangi.
- 12 Otapayo eyiri abalabe bange,
olwohuba abajulizi ab'obudulingi banjenyoheyeeho n'obuhambwe.
- 13 Aye nehahasa ti nja hubona ng'olu MUSENGWA
ali mulaņi mu bulamu wahatyane.
- 14 Wesige MUSENGWA, galuhamo amaani era guma omwoyo,
ohuumirire MUSENGWA ohuhuyeeda.

28

Ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, olwanda lwange,
njulira ohusaba hwange, otagaana hupulirisa olwohuba singa oņolera
hunoleera,
nja huba hy'abatiina emagombe!
- 2 Njulira ohulira hwange, pambire ehisa,
kulomba ohunjeeda, ni paniha emihono jange eyiri ehifo hihyo
Ehyawufu Obugali.
- 3 Otapirira nalala n'abahosi b'ebibi ni naabo abahola ebibi,
baloma n'abaliranwa baawe bulani hu mugulu,
aye mu myoyo jaawe bejuuye obucaayi.
- 4 Begalule olw'ebikolwa byawe n'olwebibi byawe ebi bahola.
Bane epeera esaanira emirimo jaawe, bane ehyo ehi basaana.
- 5 Ng'olu batanira ebi MUSENGWA aholu ng'ehibbala,
aja hubasihirisa batagobolayo huboneha nindi.
- 6 MUSENGWA gebasiwe
olwohuba anjuliye ohulira hwange gapambira ehisa.
- 7 MUSENGWA nj'amaani era nj'engabo yange,
mwesiga era ganjeeda.
Omwoyo gwange gubinuha n'esangaalo
era nja humweyaasa ni nemba.
- 8 MUSENGWA nj'ana abaatu babe amaani,

nj'ehyehwehero hy'obunonosi ow'omuutu wuwe oyu gajuhaho amafuta.

- ⁹ Nonola abaatu babo era obanje ekabi,
obe mwayi waawe era obalabirirenga emirembe n'emirembe.

29

Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ Muje MUSENGWA enono, enywe ebitonde ebyomwigulu,
muje MUSENGWA enono olw'amaani gage.
- ² Muje MUSENGWA enono,
muhubbe amafuha mu moni j'ohira Owawufu n'enono.
- ³ Ejanjaasi lya MUSENGWA linulirihana hu nyanja,
Hatonda ow'enono abbwabbwanuha hu nyanja josijosi.
- ⁴ Ejanjaasi lya MUSENGWA ly'amaani,
ejanjaasi lya MUSENGWA lyengunjisa bugali!
- ⁵ Ejanjaasi lya MUSENGWA libbwaga emisaala e'jamaani,
MUSENGWA abbwaga emisaala ej'e Lebbanooni ej'amaani.
- ⁶ Agira esozi j'e Lebbanooni n'olusozi Hamoni
byatumatuuma hy'enyana y'enombe.
- ⁷ Ejanjaasi lya MUSENGWA
linwamo endimi ej'omuliro.
- ⁸ Ejanjaasi lya MUSENGWA litengesya olulafu,
MUSENGWA atengesya olulafu lw'e Kadesi.
- ⁹ Ejanjaasi lya MUSENGWA litengesya emitumba,
ligira amahoose g'emisaala mu madejo gakukumuha.
Era hiisi muutu mu Yekaalu yiye alomera namugulu ati, "Onjeewe enono!"
- ¹⁰ MUSENGWA anuga amataba
MUSENGWA anuga nga Habaha emirembe n'emirembe.
- ¹¹ MUSENGWA anja abaatu babe amaani,
MUSENGWA anja abaatu babe emiyaaya.

30

Ezabbuli. Olwembo. Olwohujungayo e Yekaalu. Ya Dawudi.

- ¹ Nja huhutenderesa MUSENGWA, olwohuba wununuuye,
ndoleha balabe bange huneyagaliraho.
- ² O MUSENGWA Hatonda wange,
nahweriririra ohunjeeda era waponia.
- ³ O MUSENGWA, waatusa emagombe
waponia ohutiina emagombe.
- ⁴ Enywe abagwalaafu
mwembere MUSENGWA, mumutenderese.
- ⁵ Obusungu wuwe w'ehiseera buseera,
aye ehisa hihye hy'emirembe n'emirembe.
- Amasiga gabaano owiire
aye esangaalo liija mu mugamba.
- ⁶ Ni naali ni puma ehinduma naloma ti,
"Nanuma ehija hutengesya."
- ⁷ O MUSENGWA, olwohuba waali wufuuye w'amaani hy'olusozi oluleeni.
Ne ni wanjehweha, neralhirira.
- ⁸ O MUSENGWA, nahweriririra,
negayirira Musengwa gapambire ehisa.

- ⁹ Hyamugaso hi ese ohufa
 ese ohutiina emagombe?
 Efuuhe lija huhujumiryanga?
 Lija hulangiriranga owesigwa wuwo?
¹⁰ O MUSENGWA, n̄lira wupambire ehisa,
 O MUSENGWA, njeede.
¹¹ Ohunakuṅala hwange ohufuuye huhina.
 Wutihiseho ehigwali wanyambasa esangaalo hy'ehyambalo
¹² ko nahahwembera ni taṅoleera.
 O MUSENGWA Hatonda wange,
 nahweyaasenga emirembe n'emirembe.

31

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, ndiwe omunenogoma, otandeha huswala.
 Ohola ebiruṅamu, nunule.
² Tegere ohutwi yanguṅaho wununule ba pungulu yange omunehweha,
 ofuuhe ebaale eringadirira.
³ Ng'olu oli ndiwe olwanda lwange omunenogoma
 era ehifo omundulumira ohusuna obuhumi,
 olw'esiina liryō tangirire era wunduṅamye.
⁴ Ponie omutego ogu baategire,
 olwohuba nenogoma mu ndiwe.
⁵ Kuṅambya omwoyo gwange,
 O MUSENGWA nunule
 ewe Hatonda omwesigwa.
⁶ Caawa abo abajumirya ebinambulamo,
 ese nesiga MUSENGWA.
⁷ Nja husangaala era saṅalye olw'ehyere hihyo
 olwohuba omanyire ohubonaabona n'enaku y'obulamu wange.
⁸ Siiwupayo mu mihono j'abalabe bange
 aye wumboṅolooye netaaye.
⁹ O MUSENGWA, pambire ehisa olwohuba ndi mu bigosi.
 Emoni jange jejuuye amasiga era omwoyo n'omubiri gwange bijuuye
 enima.
¹⁰ Obulamu wange wijuuye hubonaabona hwoṅene.
 Era mwaha hu mwaha, ndi mu hubonaabona hubonaabona.
 Amaani gapooye olw'ehibi hyange,
 era amagumba gange ganafuṅjire.
¹¹ Abalabe bange bosibosi banjerega.
 Abaliranwa bange banjenyinyalya,
 abameeri bange baatya era ni bambona hu ngira, banduluma.
¹² Banjebiriiye oti hani nafa hale,
 nafuuha hy'olujo.
¹³ Pulira bangi ni bangeya, esisi yineswanigirihise.
 Basalira oluhwe era banesoomera ohunjita.
¹⁴ Aye kwesiga ewe MUSENGWA,
 era ndoma ti, "Ndiwe Hatonda wange."
¹⁵ Obulamu wange buli mu mihono jijo,
 nunule mu mihono j'abalabe bange, abo abakiyaania.
¹⁶ Pambire ehisa

- ese omunjeeresa wuwo,
nonjole olw'ohwenda huhwo ohubitiirifu.
- 17 O MUSENGWA, otandeha huswala, kweriririye.
Ne leha ababi banemuhe era balambagale emagombe.
- 18 Leha obudulingi waawe weete anjalafu
olwohuba bali n'amalala n'ohujerega,
baloma ni banyomoola abo abahola ebirunamu.
- 19 Ebirani bibyo ebi otegeheeye abahutya, nga bingi!
Hiisi muutu amanyire ng'olu oli mulani,
ng'olu ohuuma abo abahwesiga.
- 20 Obahweha wabafumbeerera ohubanjaonia ekwe j'abaatu.
Obahuumira ana oli nanjume ehibolaho
wabanjaonia ebibono eby'obudulingi.
- 21 MUSENGWA anjeewe enono
olwohuba gandagire ehisa hihye ehyenunjisa,
ni naali mu hibuga abalabe ni baneswanigirihise
wandaga ng'olu wunyenda ehibitiiriye.
- 22 Nahubba enduulu ni ndoma ti,
"Wumbingire ohunwa mu moni jijo!"
Aye wanjulira ni nahweriririra wunjeede.
- 23 Mwende MUSENGWA
enywe mwesimwesi abagwalaafu babe.
MUSENGWA ahuuma abamwesiga
aye abehudumbasa ababoneresa ng'olu hisaanira.
- 24 Mube n'amaani era mugume emyoyo
enywe mwesimwesi omuli n'esuubi mu MUSENGWA.

32

Ya Dawudi. Masikili.*

- 1 Gesiimire oyo oyu basoniya ebibi bibye
oyu bawiiha hu bibi bibye.
- 2 Gesiimire oyo oyu MUSENGWA atabalaho bibi ebi aholire
era anjumamo budulingi.
- 3 Ni naali ni cigeene ohwatula ebibi byange,
amagumba gange ganafunjira erala
olw'ohulira ohunabangamo ni talehera.
- 4 Wamboneresanga omuusi n'owiire, nanwamo amaani
ng'olu maaji gomeera mu biseera by'ehyeya.
- 5 Nga mbutula ebibi byange eyi oli era sinahweha bubi wange.
Naloma ti, "Nja hwatulira MUSENGWA ebibi byange,"
era waasoniya ebibi byange byosibyosi.
- 6 Olw'ehyo, hiisi muutu ahujumirya ahweje alombe n'ohiboneha.
Mu butuufu amataba ni galiija sigalisobola humwolaho.
- 7 Ndiwe ehyehwehero hyange,
oja hukuuma ohutagwa mu bigosi
era oja huupa olwembo olw'obunangusi.

* 32: 32:0 Oba oli anjo hibono hyomu hwemba.

- 8 Nga MUSENGWA aloma ti,
 “Nja huhulaga engira eyohugenderangamo.
 Nja huhusomesa era nja huhulabirira.
- 9 Mutaba hy’embalaasi oba nasugirya ejinjamamo magesi,
 era ejenda ohujitaamo ehyoma n’oluhoba ko jaahola ehi oba ni wenda
 jihole.”
- 10 Abahosi b’ebibi bali n’ohubonaabona hungi,
 aye MUSENGWA genda ehibitiriye abaatu abamwesiga.
- 11 Musangaale era musanjalye hulwa MUSENGWA,
 enywe abahola ebirunamu,
 enywe mwesimwesi abagwalaafu mu myoyo, mwembe.

33

- 1 Enywe abagwalaafu mwembere MUSENGWA n’esangaalo,
 hiraŋi enywe abamugondera, ohumujumirya.
- 2 Mujumirye MUSENGWA n’ahatongooli,
 mumwembere ni muhubba ogutongooli ogw’ewaaya ehumi.
- 3 Mumwembere olwembo olunyaaha, mumwembere n’obuhugu,
 era mwembere ŋamugulu n’esangaalo.
- 4 Hiri hiityo olwohuba ehibono hya MUSENGWA hy’amazima era hituufu,
 sigehubbira mu byosibyosi ebi ahola.
- 5 MUSENGWA genda obulunamu n’ohutehubbira,
 ehvalo hijuuye ohwenda huhwe ohubitiirifu.
- 6 MUSENGWA galagira hulagira, egulu lyatondewa,
 n’ebirimo byaholewa n’ehibono hihye.
- 7 Ahumbaania amaaji ag’omunyanja ŋalala gaaba hy’agali mu songo.
 Abunga amaaji agomu njuho gaaba oti mu sitoowa.
- 8 Ehyalo hyosihyosi hitye MUSENGWA,
 abaatu bosibosi hu hyalo bamuŋe eŋono,
- 9 olwohuba galoma huloma, ng’ehyalo hibaano.
 Galagira hulagira ehvalo hyaŋandalala.
- 10 MUSENGWA afafagania etegeha j’amawanga,
 agumbaasa ebigendererwa by’abaatu.
- 11 Aye etegeha ja MUSENGWA jibaano emirembe n’emirembe,
 ebigendererwa by’omwoyo gugwe bibaano emirembe josijosi.
- 12 Lyesiimire egwanga eri MUSENGWA anuga nga nje Hatonda walyo
 abaatu abagatobola ohuba ababe.
- 13 MUSENGWA n’ali mwigulu alengera ŋaasi
 gabona abaatu bosibosi.
- 14 Hu tebe yiye ey’obunugi abona
 bosibosi abali hu hyalo.
- 15 Oyo nj’awumba emyoyo j’abaatu,
 era nj’amanyire ehi hiisi muutu ahola.
- 16 Ŋanuma habaha anangula olw’obungi weŋe lirye
 era ŋanuma musooli anona mu lutalo olw’amaani gage omwene.
- 17 Hiŋuma mahulu ohwesiga embalaasi ohuhununula.
 Wayire yiri n’amaani mangi,
 siŋanga huŋonia omuutu mu lutalo.
- 18 Aye MUSENGWA ahuuma abo abamutya,
 abo abasuubirira mu hyere hihye ehingi,

- 19 abanonia ohufa era abahuuma ni bali balamu mu biseera eby'enjala.
 20 Huhuumirira ni huli n'esuubi mu MUSENGWA, nj'atubeera era nj'engabo yeefe.
 21 Atuleetera ohusanjalya, olwohuba hwesiga esiina liry eeryawufu.
 22 MUSENGWA, leha ohwenda huhwo ohubitiirifu hube hu efe, ni hweyongera ohuhutaamo esuubi.

34

Ya Dawudi. Olu genwitanania ati atabuhire omutwe mu moni ja Abbimereki owa mubbinga gatiina.

- 1 Nja hwebasanga MUSENGWA hiisi hiseera era namujumiryenga ni talehera.
 2 Nja hujumirya MUSENGWA olw'ebi ahola era leha ababonaabona banjulire bahasanjalya.
 3 Hutenderese MUSENGWA, leha humujumirihisy e njalala.
 4 Nenjunderera MUSENGWA era gangobolamo, gaanunula mu byosibyosi ebyali ni bitiisa.
 5 Abo abamwesiga bameregenya basuna esangaalo era sibalishwala wayire lulala.
 6 Omugadi gamusunga gamunjulira, gamutusa mu bigosi byosibyosi ebi galimo.
 7 Malayika wa MUSENGWA geswanigirisa abo abamutya era abanunula.
 8 Mugesesye waheega oti MUSENGWA mulanj. Gesiimire oyo adulumira eyi ali amuhuume mu bigosi.
 9 Mutye MUSENGWA enywe abagwalaafu babe olwohuba abamutya enjuma hiitu hyosihyosi ehi badamba.
 10 Wayire epologoma ej'amaani jisobola ohuhaya ehyohulya enjala yajiruma aye abo abeenja MUSENGWA enjuma hiranj ehi bahaya.
 11 Baana bange, muje mujuliirise, nja hubasomesa engeri ey'ohunamo MUSENGWA enono.
 12 Hiisi muutu hu enywe owenda obulamu era owegomba ohuwangaala,
 13 ali n'ohuhuuma olulimi lulwe ohutalimirira bahye n'ohutaloma eby'obudulingi.
 14 Era alehere anjo ohuhola ebibi ahole ebiranj, abe omuutu aleeta emiyaaya era geyongere mu jo.
 15 Emoni ja MUSENGWA jiri hu abo abahola ebirunamu era anjulira ohusaba hwawe.
 16 Aye anjahanja abo abahola ebibi MUSENGWA abalengerera n'obuhambwe, ohubasihiirihisa erala enjume hubahebulira hu hyalo.
 17 Abahola ebirunamu benjunderera MUSENGWA gabanjulira, abanjulira gabanunula mu bigosi byawe byosibyosi.
 18 MUSENGWA aba huupi ni naabo abanafunire mu myoyo jaawe era anunula abo abanjooyemo amaani n'esuubi.
 19 Omutu ahola ebirunamu anjanga ohuba n'ehibbiryo hy'ebigosi

- aye MUSENGWA amununula mu byosibyosi.
²⁰ Ahuuma amagumba gage gosigosi
 sihulibbwagihaho wayire erala.
²¹ Ehibi hy'omubi hija humuleetera ohufa,
 abalabe baabo abagwalaafu balibaboneresa.
²² MUSENGWA anunula abanjeresa babe,
 enjuma wayire mulala hu bamwesiga oyu balisalira omusango.

35

Ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, njirinana ni naabo abanjirinana ni neese,
 soola ni naabo abasoosa
² njamba engabo etono n'embala
 winyohereemo bunjeede.
³ Njamba efumo n'embasa oholoje abo abanyendula,
 wundome oti, "Ndi Munonosi wuwo."
- ⁴ Leha abo abenda ohunjita baswale
 era abo abasala oluhwe ohukenaño
 bibasobere bagoboleyo ni baswaye.
⁵ Leha babe hy'omuhuuji ugu embeño ehubba yanjira eyo,
 malayika wa MUSENGWA n'ababbinga.
⁶ Leha engira yaawe yijuule ehiirema n'obuterere,
 Malayika wa MUSENGWA n'ababbinga.
⁷ Ng'olu baatega omutege gwawe ananjuma songa,
 era ng'olu banjabira eronjo mbo ngwemo,
⁸ hibanjiranga hu lunya olugalamu basirihiira eyo ni batamanyire
 era n'omutege ugu baatega gubanjambe abeene
 bagwe mwironjo eryo basihiirihe.
⁹ Ndisangaala olwa MUSENGWA
 era ndisanalya olw'obunonosi wuwe.
¹⁰ N'omwoyo gwange gwosigwosi ndiroma ti, "O MUSENGWA,
 nj'ani ali hy'ewe? Onunula abagadi mu banamaani,
 abagadi era abali mu wetaavu,
 obanonia abo ababanyagulula."
- ¹¹ Abajulizi ab'obudulingi betusaayo,
 basidihaho ebiitu ebitamanyire.
¹² Basasula ehibi olw'ebiranyi ebi kola
 era nanjuma owundiho.
¹³ Atenga ni baali balwaye, nambala ebigwali
 era nabasabira ni siiba n'ohusiiba.
 Ohusaba hwange ni hutagobolewamo,
¹⁴ hyapambya enaku oti hani
 baali boluganda oba bameeri bange.
 Nahotamya omutwe hy'alira nyina.
¹⁵ Aye ni n'ali mu bugosi,
 bosibosi basangaala era behumbaania ohunjeherera,
 abaatu abatamanyire basalaho ebibono ni batalehera.
¹⁶ Banduulira hy'abatamanyire Hatonda,
 era baluma emba olwange.
¹⁷ O Musengwa, olyosa ne ohunjoleera hujoleera n'otanjeeda?

- Ponie olufuluuto lwawe, ponie epologoma jino.
- 18 Nja huhweyaahisa mu luhumbaano olubba,
era nja huhujumirihisya mu duuli ly'abaatu.
- 19 Otaganya balabe bange ohusanjalya ni nanjuma songa,
otaleha abo abacaawira wereere,
otabaganya huminanira moni ni basangaalira enaku yange.
- 20 Endoma yaawe yebboogo,
era bahola gwohunayirisa abo abanjuma songa.
- 21 Bahayaana baati,
"Hwabona ehi wahola."
- 22 O MUSENGWA, bino byosibyosi obiweene,
otanoleera hunoleera.
- O Musengwa otamba njaleeni.
- 23 Yinyoheramo wungayire.
Soolere, Hatonda wange era Musengwa wange.
- 24 Mu bulunamu wuwo, langirira oti mbulaaho musango,
O MUSENGWA Hatonda wange, otabaganya hunjeha.
- 25 Otabaleha huneega baati,
"Otyo, hufunire ehi hwenda."
Oba "Oyo humufunire."
- 26 Leha abo bosibosi abasangaalira enaku yange,
baswale era batanjambagana.
Leha abo bosibosi abanepaahiraho,
esoni jibahubbe.
- 27 Leha abo abasangaala olw'ese ohunumaho musango
bahubbe ebigalagala olw'esangaalo n'ohusanjalya,
era hiisi hiseera balome baati, "MUSENGWA atenderesewe,
asangaala omunjeeresa wuwe n'ali bulanji."
- 28 Olulimi lwange luja hulomanga hu bulunamu wuwo
n'etendo liryo oludaalo lwosirwosi.

36

Y'omutangirisi w'abembi. Ya Dawudi omunjeeresa wa MUSENGWA.

- 1 Omuhosi w'ebibi gegaana Hatonda mu mwoyo gugwe
era sibamuja nono, hiisi hiseera aneega hu huhola hibi.
- 2 Omwene gebona ati wanamugulu,
era aneega mbo Hatonda saaja humuboneresa olw'ebibi bibye.
- 3 Ebibono bibye bibi era byabudulingi,
ebiitu ebi ahola sibyamagesi era sibirani.
- 4 Nohu buliri wuwe aba muhusala magesi huhola ebibi,
sigenda hulehano ohuhola ebibi.
- 5 MUSENGWA, ohwenda huhwo hubitiirifu,
hubbala era hwola hwigulu,
owesigwa wuwo butuumaho ebireri.
- 6 Owabufu wuwo buli hy'esozi embala,
ohutehubbira huhwo huleeni hy'enjuho ey'amaani mu nyanja.
- O MUSENGWA, olabirira abaatu n'ebisolo.
- 7 O Hatonda, ohwenda huhwo hubitiirifu,
sihuhoma era sihuguliha,
abeginghiriri n'abanjasi benogoma mu mabana gago.
- 8 Balya hu bingi ebyomu nyumba yiyo,
era obana eby'ohunywa ebihuluhuta hya maaji gomu lwabi.

- 9 Ndiwe esibuhu y'obulamu,
olw'enjase yiyo husobola ohubona enjase.
- 10 Yeyongere ohulaga ohwenda huhwo eyiri abo abahumanyire,
n'obutukirivu wuwo obulage abo abali n'emyoyo ejihola ebirunamu.
- 11 Otaganya abehudumbasa ohunumba,
oba abahosi b'ebibi ohumbinga.
- 12 Bona abahosi b'ebibi ng'olu balambagaaye,
baguuye njaasi sibasobola n'ohwinyoha.

37

Ya Dawudi.

- 1 Otenendeheranga olw'abahosi b'ebibi
oba esaalwa ohuhunamba olw'abo abahola ebitali birunamu,
- 2 olwohuba bali hy'anyaasi
baja hunotoha hy'ebimera mu hiseera ehitali hya naleeni,
hy'omuloofe ng'olu gunotoha mangumangu boosi baja hufa baaty.
- 3 Wesigenga MUSENGWA,
era oholenga ebirani omenye mu hyalo
onyumirwenga ebirani ebi ahuna.
- 4 Sangaalanga olwa MUSENGWA,
alihuna ebi omwoyo gugwo gunembaho.
- 5 Nambya MUSENGWA obulamu wuwo
omwesigenga era aja huhuyeeda.
- 6 Aja huleetera obugwalaafu wuwo ohwaduhirira hy'enjase mu mawiiwi,
n'ohuba omuutu atehubbira ohwaduha hy'eryuba eryomu muusi
tantalwe.
- 7 Wenomehanga mu moni ja MUSENGWA omuhuumiirire n'obugumiikiriza,
otalihiriranga abaatu banabitamo mu tegeha jaawe ecaamu.
- 8 Leheraano ohunyiiga oba obuhambwe,
bihuleetera bigosi byereere.
- 9 Abahosi b'ebibi baja husihiiriha,
aye abesiga MUSENGWA baja huba nj'abeene ehyalo ehi gasuubisa.
- 10 Mu hamanga hatono, abahosi b'ebibi baja hunwano
era n'oja hubendula, sibaja huboneha.
- 11 Aye abenomeha balisikira ehyalo hino
era baja huba n'emiyaaaya mingi.
- 12 Abahosi b'ebibi besomera abagwalaafu
era baluma emba olw'obucaayi.
- 13 Aye Musengwa ajeherera abahosi b'ebibi olwohuba amanyire ati
oludaalo lwawe luja hwola basihiirihe.
- 14 Abahosi b'ebibi basonolayo epiima
era balasa obusaale ohusiirisa abagadi n'abali mu wetaavu
ko n'ohwita abo abahola ebirunamu.
- 15 Aye nawoogi w'efumo wiita n'obunagaaye
epiima jaawe jija hubeta nibo abeene
era obusaale waawe buja hubbwagih.
- 16 Ebitono ebi omugwalaafu ali ni nabyo byamugaso,
ohuhira obuninda w'abahosi b'ebibi eduuli.
- 17 Hiri hiityo olwohuba amaani g'abahosi b'ebibi gaja huhoma
aye MUSENGWA nj'ahuuma abagwalaafu.
- 18 MUSENGWA alabirira abagwalaafu
era obusika waawe buja huba w'emirembe n'emirembe.

- 19 Mu biseera ebigosi sibaja hujotoha
era mu biseera eby'enjala baja hubanga n'emere mbitirufu.
- 20 Aye abahosi b'ebibi balisihiriha,
abalabe ba MUSENGWA balinjotoha hy'ebimuli
era baja hugotano hy'eriisi.
- 21 Abahosi b'ebibi bejola ne sibasasula
aye abagwalaafu bagaba n'omwoyo mulala.
- 22 Abo aba MUSENGWA ana ekabi balisikira ehyalo hino
aye abo aba anwaba balisihiriha.
- 23 MUSENGWA anaba n'asiima engenda y'omuutu
amutaho obuhuumi,
- 24 n'olu atagala saaja hugwa olwohuba MUSENGWA
amulera mu ngalo jije.
- 25 Naali mujere ne njahani ndi kulire
simbonangaho MUSENGWA n'ahubbire omugwalaafu omugongo
oba abaana babe ni basungirisa emere.
- 26 Baba n'ehyere hiisi hiseera banjola ni banjuma ehi banjamba
era n'abaana baawe baja husuna ekabi.
- 27 Mucuuhe ohunwe mu bibi muhole ebirunamu
muja humenya hu hyalo hino emirembe n'emirembe.
- 28 MUSENGWA genda abatehubira era salehano abesigwa babe.
Aja hubahuuma emirembe n'emirembe
aye olulyo lw'abahosi b'ebibi lulisihiriha.
- 29 Abagwalaafu baja husikira ehyalo
era balihimenyamo emirembe n'emirembe.
- 30 Omuutu omulunamu ebimunjwamo biba by'amagesi
era aloma ebirunamu.
- 31 Ahuuma amagambi ga Hatonda wuwe
mu mwoyo gugwe era sagalehano.
- 32 Omubi geteega omugwalaafu
ni genda amwite
- 33 aye MUSENGWA salireha bagwalaafu mu bunjanga w'ababi
oba ohuleha bamusalire omusango.
- 34 Wesigenga MUSENGWA
era ogenderenga mu magira gage, oja husikira ehyalo hino.
Era olibona ababi ni basihiriha.
- 35 Nabona omuhosi w'ebibi n'anjuma hisa
era n'ali bulani hy'omusaala gw'e Lebbanooni, oguhulira mwiroba
egimu
- 36 aye sinabita hiseera ng'afa era ngagota
ni namwendula sinamubona.
- 37 Wehanjase omuutu omugwalaafu era omulani
aja huba n'obulamu ow'emiyaya mu moni eyo.
- 38 Aye abahola ebibi bosibosi
baja husihiriha banwero erala.
- 39 Obunonosi w'abagwalaafu bunjwa eyiri MUSENGWA
era nj'abahuuma mu biseera ebigosi.
- 40 MUSENGWA nj'abayeeda era nj'abanunula, abanjonia abahosi b'ebibi
era gabanonjola olwohuba bamwesiga.

- 1 O MUSENGWA, otanenya n’olunire
oba ohumboneresha n’ehirunji.
- 2 Obusaale wuwo busimitire
era omuhono gugwo gukangavuuye.
- 3 Olw’ehirunji hihyo omubiri gwange gwalwala
era amagumba gange
ganafunire olw’ebibi byange.
- 4 Esoni jipinga olw’ebibi byange,
hy’omugugu ogutasobola ohubbeda.
- 5 Olw’obunubeebe wange
amabbwa gange ganjuna ehibulu.
- 6 Nefudunga era fuuhire ehitagasa
siiba mu bulumi oludaalo lwosirwosi.
- 7 Omubiri gwange gwohyerera olw’obulumi
era gapooye ndi huupi hufa.
- 8 Nyongobaaye era mbwagijihire
nerira olw’enaku hu mwoyo.
- 9 O Musengwa, omanyire byosibyosi ebi peegaho
onjira ohubinda hwange.
- 10 Omwoyo gwange guhubbahubba n’amaani gapoyeemo
era emoni jange sijihibona.
- 11 Abameeri bange sibasemberera olw’amabbwa aga ndi ni nago,
n’abaliranwa bange banesambire.
- 12 Abenda ohunjita baatega emitego, abanjendesa ohufa banesoomera
era hiisi hiseera baasalira ekwe.
- 13 Ndi hy’omusiya atanjira
era hy’oyo atasobola huloma.
- 14 Fuuhire hy’omuutu atanjira
era atasobola hugobolamo.
- 15 O MUSENGWA, nesiga ndiwe MUSENGWA Hatonda wange
oja hungobolamo.
- 16 Nahusunga ti, “Otaleha balabe bange husanjalihisyaho
olw’ohugwa hwange.”
- 17 Ndi huupi hwefumulirano,
ndi n’obulumi wubitiirifu.
- 18 Naatula ebibi byange,
ebibi byange bindambya.
- 19 Abalabe bange bali mu bulamu obulanji
era abo abatanyenda ananjuma hiitu, bangi.
- 20 Abo abasasula ehibi olw’ebiranji ebi kola
bangeya olw’ohwenda ohuhola ebiranji.
- 21 O MUSENGWA, otandehulira.
Otamba njaleeni, O Hatonda wange.
- 22 Yangunjaho wunjeede O MUSENGWA,
Omunonjosi wange.

39

Y’omutangirisi w’abembi. Yedusuuni. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 Naloma ti, “Nehuumenga mu sambo jange
era negenderesenga ohutaloma hibi.
Sinja huloma hiitu hyoshyosi abahosi b’ebibi ni balino.”
- 2 Ne wayire nanjoleera n’ohuloma nandindoma

- neyongera hubonaabona.
³ Omwoyo gweyongera ohunefubuha,
 era ni gwahubba amaluga neyongera ohweraririra.
 Nga ndoma ti,
⁴ “O MUSENGWA ndomere, ndifa njaali era nja huhena myaha jinga?
 Kebulise ti obulamu wange wa haseera buseera.”
⁵ Wahola endaaloo j’obulamu wange waaba wuupi hy’ekengo j’enjala.
 Emyaha j’obulamu wange sihiitu mu moni jijo.
 Obulamu wa hiisi muutu, muuya wuuya.
⁶ Omuutu hisisigo busisigo!
 Byosibyosi ebi huhola byawereere abunga obuninda aye saamanya
 alibunira.
⁷ Ne njaahani Musengwa hiina ehi nendula?
 Esubi lyange liri mu ndiwe.
⁸ Nonjole mu bibi byange byosibyosi
 otandeha banubeebe hunjeherera.
⁹ Nja hunjoleera hunjoleera
 olwohuba ndiwe oli humbonereso.
¹⁰ Lehera anjoo ohumbonereso
 amanji agawukubbire gahena.
¹¹ Ohayula era wabonereso abaatu olw’ebibi byawe
 olya obuninda waawe hy’ebiserenji hiisi muutu muuya wuuya.
¹² O MUSENGWA, njulira ohusaba hwange,
 njulirisa ni sunga obuyeedi,
 nja wunjeede nahweriririra,
 otaba hy’omusiya eyiri ohulira hwange,
 ndi mugendi hy’abasehulu bange.
¹³ Ndehe nahamwenyaho
 ko pwe hu hyalo huno.

40

- Y’omutangirisi w’abembi. Ezabbuli ya Dawudi.
¹ Nahuumirira MUSENGWA n’obugumiikiriza,
 ganjulira ng’agobolamo ohwerira hwange.
² Gaatusa ohunwa mu madosi mwironjo eritiisa
 nga ganjemeereso hu lwanda gaagira nagenda ni tagwa.
³ Gaapa olwembo olunyaaha olwembo olwohujumirya Hatonda wange.
 Bangi baja hubona batye era besigenga MUSENGWA.
⁴ Gesiimire omuutu owesiga MUSENGWA, atesiga abo abepaahapaaha
 era abagotera mu hujumirya ebinambulamo.
⁵ O MUSENGWA Hatonda wange, oholire ebyamaliholiho bingi, enjuma
 ow’ohuhugerageraniaho.
 Nanjuma asobola ohwanja ebiitu ebi otegehire ohutuholera gahenayo,
 bingi bugali weene sibibaliha era nolu nahagehisyehe ohubibala
 sinahasoboye.
⁶ Siwendire birabo n’enjongo
 enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha
 ni neeryo eri banjanyo olw’ebibi siwabisiima
 ne waapa ohutwi ohuhunulira.
⁷ Ng’anjoo ndoma ti, “Nijire ohuhola ebi osiima
 ng’olu bapandiihaho mu Byanjandiihiwa.
⁸ O Hatonda wange, nenda ohuhola ebi osiima,

- amagambi gago baganjandiiha mu mwoyo gwange.”
- ⁹ O MUSENGWA, ndangirira owawufu wuwo mu luhumbaano olubba.
Sinja huhinjoleraho ng’olu omanyire.
- ¹⁰ Mu luhumbaano lw’abaatu babo sipolera hu bunonjosi wuwo.
Ndangirira ebinjamba hu hwenda n’owesigwa wuwo.
- ¹¹ O MUSENGWA, otalehera hupambira hisa hihyo
leha ohwenda n’amazima gago bikuumenga habuhyabuhya.
- ¹² Hiri hiityo olwohuba ebigosi eduuli bineswanigirihise
ebibi byange bipinga era binjigaaye emoni.
Bihira efiri johu mutwe gwange obungi
era omwoyo gwange gunafujire.
- ¹³ O MUSENGWA, hihusangaase wununule
O MUSENGWA, yangujaho wunjeede.
- ¹⁴ Leha abo abenda ohunjita baswale era hibagwemo abeene n’abeene.
Leha abo abasangaalira ohufafagana hwange bagameyo ni bawom-
bonjaaye.
- ¹⁵ Leha abo abakondyola bagameyo ni baswaye olwohuba baloma baati,
“A a! Hwahulomera!”
- ¹⁶ Leha abo bosibosi abahwendula basangaale era basanjalye olw’ewe,
era leha abo abenda ohunonjoha balomerenga namugulu baati,
“MUSENGWA anjeewe enono!”
- ¹⁷ Ndi mugadi era ndi mu wetaavu,
Musengwa kusunga wupeegeho.
Ndiwe obunjeeda era ndiwe omununuzi wange.
O Hatonda wange, otalwa ohunjeeda!

41

Y’omutangirisi w’abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ Gesiimire oyo alumirwa abagadi,
MUSENGWA amunonia mu biseera ebigosi.
- ² MUSENGWA aja humuhuuma
era alinonia obulamu wuwe
aja humuja ekabi mu hyalo
era saaja humujaayo mu mihono j’abalabe babe.
- ³ MUSENGWA aja humuhuuma n’alwaye
era aja humunonia obulwaye.
- ⁴ Naloma ati, “O MUSENGWA, pambire ehisa,
ponie olwohuba nonoona mu moni jijo.”
- ⁵ Abalabe bange bebuusa baati,
“Alifa njali, bamwerabire hu hyalo?”
- ⁶ Hiisi owuuja ohumbonaho
gaja hukema hya muhanwa
ni gagamayo, nga ko abyanja.
- ⁷ Abalabe bange bosibosi bahubba owaama,
banyendesa bibi byereere era baloma baati,
- ⁸ “Obulwaye obumuluma w’amaani
saaja hugangamuha hunwa hu buliri.”
- ⁹ Ni meeri yange oyu neesiganga,
oyu nalyanga ni naye hu hiinjulo hirala, gacuuhiye.
- ¹⁰ Aye MUSENGWA, pambire ehisa
era ponie sobole ohubesasusa ebi bakola.
- ¹¹ Manyire ti kwesiimisa

era omulabe wange sasobola hupangula.

¹² Ohuumi re obulamu wange olwohuba kola ebirani
era nja huba mu moni jijo emirembe n'emirembe.

¹³ Gebasiwe MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri
emirembe n'emirembe.

Amiina era Amiina.

42

Y'omutangirisi w'abembi. Olwembo lw'abaatu bomu lulyo lwa Koora.

¹ Ng'olu enjobe yirahalaha ni yenda ohunywa amaaji,
O Hatonda, n'omwoyo gwange guutyo poguhuyayaanira.

² Omwoyo gwange gujamba hu Hatonda Omwene Bulamu.
Nahatiine njali ohuba njali Hatonda?

³ Amasiga agandira mu muusi n'owiire nj'emere yange.
Abaatu bambuusa hiisi hiseera baati,
"Hatonda wuwo ali njena ohuhuyeeda?"

⁴ Nejunamira ni kebulira ng'olu nagendanga n'ehibubbu hy'abaatu,
ni kitangirira ohutiina mu nyumba ya Hatonda ni bahubba ebigalagala
era ni beyaasa.

⁵ Lwahiina nejunamira?

Lwahiina omwoyo gwange gugulungutana?

Esubi lyange ndita mu Hatonda

olwohuba ndigobolamo namujumirya, oyo omunonosi wange

⁶ era Hatonda wange.

Omwoyo gwange gwejunamiiye

olw'ehyo nja huhuhewulira mu hyalo hy'e Yoludaani
nohu ngingi j'e Herumooni ohunwa hu lusozi Mizali.

⁷ Nanandi njano, obutahi ow'amaani bunduma
wuli hy'amaaji agayomboha njasi,
wuli hy'amayengo g'amaaji aganolomboga
ni ganindigana ni gatabaala njasi.

⁸ MUSENGWA olaga ohwenda huhwo ohubitiirifu mu muusi,
mu wiire mbe n'olwembo olu nemba,
lube saala eyiri Hatonda ow'obulamu wange.

⁹ Ndoma Hatonda olwanda lwange ti,

"Lwahiina bunjibiriye?

Lwahiina ngenda ni nejunamiiye olw'abasigu abakiyaania?"

¹⁰ Ebiduho ebi banduha bikenireemo amaani era basiiba ni bambuusa
baati,

"Hatonda wuwo ali njena?"

¹¹ Lwahiina nejunamira?

Lwahiina omwoyo gwange gugulungutana?

Esubi lyange ndita mu Hatonda olwohuba ndigobolamo namujumirya,
oyo omunonosi wange era Hatonda wange.

43

¹ O Hatonda, njeebe obe puliida wange eyiri egwanga eritahujumirya.
Ponie abaatu abadulingi era abahosi b'ebibi.

² Ndiwe Hatonda obukuuma.
Lwahiina wukubba omugongo?

Lwahiina siiba ni nejunamiiye, abalabe bange ni bakiyaania?

³ Pindihire enjase yiyo n'amazima gago,

leha bitangirire, leha binjose hu lusozi lulwo olwawufu, ehifo omu omenya.

⁴ Nja hutiina hu hituuti hya Hatonda eyiri Hatonda, esangaalo lyange era owunesiimisa.

Ndihubba ahatongooli ni kujumirya
O Hatonda, Hatonda wange.

⁵ Lwahiina nejunamira?

Lwahiina omwoyo gwange gugulungutana?

Esuubi lyange ndita mu Hatonda, olwohuba ndigobolamo namujumirya oyo omunonjosi wange era Hatonda wange.

44

Y'omutangirisi w'abembi. Olwembo lw'abaatu bomu lulyo lwa Koora.

¹ O Hatonda, hwanjulira n'amatwi geefe
abasehulu beefe ni batunayira ebyamaliholiho
ebi wahola halehale mu mulembe gwawe.

² Watambisa obunangi wuwo wabbinga amawanga omu watongosa
abasehulu beefe.

Wasaanasaan abanamawanga ng'ona abasehulu beefe efuma.

³ Ohunangula amawanga sihyali lwa bisoosa by'abasehulu beefe abeene.
Sihyanwa hu maani gaawe abeene hyanwa mu maani g'omuhono
gugwo omulungi n'obunangi wuwo.

Ohubaano huhwo mu njase yiyo
n'ohwenda ohu wabendamo byabanangusa.

⁴ Ndiwe habaha wange era Hatonda wange,
oyeeda abaatu ba Yakobbo ohunangula.

⁵ Olw'obunangi wuwo, hunangula abalabe beefe,
olw'ewe, huniinirira abatulumba.

⁶ Sinesiga hasaale hange,
era epiima yange sinje egira nanangula.

⁷ Ne ndiwe otuna ohunangula abasigu beefe,
era oswasa abatucaawa.

⁸ Oludaalo lwosirwosi hwenyumikirihisa mu ndiwe Hatonda
era hunahujumiryenga emirembe n'emirembe.

⁹ Aye naahani otuhubbire omugongo era otwihiise naasi
sohitiina mu lutalo n'amahe geefe.

¹⁰ Waagima hwaduluma abalabe beefe
era abasigu banyaga ebyefe.

¹¹ Watunayo batunawujule hy'etaama
era otusalanihisiye mu mawanga.

¹² Watunda abaatu babo hu bbeeyi eyanaasi
omunuma ehi wasunamo.

¹³ Otufuuye eduho eyiri abaliranwa beefe
ehiitu ehi abatweswanigirihise batala.

¹⁴ Otufuuye ehiitu ehyohwenyinyalya eyiri abanamawanga,
abaatu banyeenya emitwe ni batunyooma.

¹⁵ Basiiba ni banyooma,
era niyuuye huswala.

¹⁶ Eriyo abo abakayuhira ni banduulira
olw'omulabe owefumbiririye hu hwesasusa.

¹⁷ Ebyo byosibyosi bitwolireeho wayire sihuhwibiriranga
oba ohubbwaga endagaano eyi wahola ni neefe.

- 18 Mu myoyo jeefe sihunwangaho
era sihujemeranga biragiyo bibyo.
- 19 Aye watuleha mu gasolo enjuma otuyeeda
watudanyirira mu hiirema ehinambire ti ngungungu.
- 20 Singa hwali hwibiriye Hatonda weefe
oba ni hujumirya hatonda omugwira,
- 21 Hatonda amanyire ebyama ebiri
mu myoyo j'abaatu, sigahahimanyire?
- 22 Atenga hiisi ludaalo batwehoyera ohutuhenano hu lulwo.
Batubisya hy'etaama eyi baja husala.
- 23 O Musengwa, yinyoha lwahiina onenyuha?
Yinyoheramo, otatudanyirira watiinirira!
- 24 Lwahiina otwehweha
wibirira ohubonaabona n'ohunyigirisiwa ohu hulimo?
- 25 Huguuye mu fuuhe,
emibiri jeefe jinwereeye njaasi.
- 26 Yinyoha otuyeede,
tununule olw'ohwenda huhwo ohubitiirifu.

45

- Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu ejanjaasi
"Ly'ebimuli." Lw'abaatu bomu lulyo lwa Kooro. Olwembo lw'obugole.
- 1 Omwoyo gwange gwituluha ebirani ni nembera habaha ebi seega
olulimi lwange lusengeja ebibono hy'ekalaamu y'omuhandiisi
hanunye.
- 2 Ndiwe omusinde omuonono ohira abandi bosibosi
era omanyire ohuloma olwohuba Hatonda gahuna ekabi ej'emirembe
n'emirembe.
- 3 Wefihe epiima yiyo hu nduuhu ewe ow'amaani amangi.
Yambala engoye endani ej'omutangirisi.
- 4 Mwinono liryono onanguuye
hulwa amazima, obuwombeefu n'owawufu.
Leha omuhono gugwo ogw'amaani guhole ebiitu ebitiisa.
- 5 Lasula obusaale wuwo owoogi bufumite emyoyo j'abalabe ba Habaha.
Leha ogaluse amawanga mu bunjanga wuwo.
- 6 O Hatonda, owahabaha wuwo buja hubererera emirembe n'emirembe.
Era oja hunjuga abaatu babo n'otehubbira.
- 7 Wenda obutukirivu aye ocaawa ehibi.
Olw'ehyo, Hatonda wuwo ahutobooye
mu bahyo era gahuta mu hifo ehy'enono
ehiitu ehija huhunweramo esangaalo ohuhiraho abahyo.
- 8 Ebyambalo bibyo eby'obunugi binjuna ahaloosa aha miira n'aha alowe
naha kasiya.
Mu mbuga eji batimbire amasyaka ebifuga bihusangaasa.
- 9 Mu bahasi abahulabirira mulimo n'abahaana ba habaha.
Hu muhono gugwo omulungi pohuli omumbeja owambaaye ezaabbu
ehira obulani ohunwa mu Ofiri.
- 10 Muhaana, njulirisa era faayo hu ebi ndoma
yibirira abalebe babo n'abomu hiha hihyo.
- 11 Obunono wuwo wunirire omwoyo gwa habaha.
Mune enono olwohuba nje musengwawo.
- 12 Abaatu b'e Tiyo balihuleetera ebirabo

- n'abaninda balyehoyahoya ni benda obasiime.
- ¹³ Omumbeja ali mu lubiri era gejuuye enono.
Ehyambalo hihye batungiraho ezaabbu.
- ¹⁴ Mu byambalo ebigo hobe obulani bamunerehera ewa habaha
abahaana bahye abatanenyuhangaho n'omusinde bamunerehera era
bali humuhuleetera.
- ¹⁵ Bali humuleeta mu sangaalo n'ohusanalya
ni bengira mu lubiri lwa habaha.
- ¹⁶ Abaana babo balisikira abasehulu baawe
oli bafuula banugi mu hyalo hyosihyosi.
- ¹⁷ Nja huleetera abaatu ab'emirembe josijosi ohuhuebuliranga
era olw'ehyo amawanga gosigosi ganahujumiryenga emirembe
n'emirembe.

46

Y'omutangirisi w'abembi. Olwembo lw'abaatu bomu lulyo lwa Koora.
Ohutiinira hu alamosi.

- ¹ Mu Hatonda njomu hwenogoma era nj'amaani geefe
nj'atuyeeda hiisi hiseera ni huli mu bigosi.
- ² Ehyo nj'ehitugumya wayire ehyalo hinateetemenga sihuja hutya
era wayire esozi jinasiguhenga jedaanya mu buliba w'enyanya,
- ³ wayire amaaji mu nyanja ganajolombogenga gatumbeera
n'esozi jateetema olw'etiisa eyo.
- ⁴ Naliyo olwabi oluliho emyombe ejireeta esangaalo mu hibuga hya
Hatonda,
ehifo ehyawufu omu Ali Namugulu Obugali amenya.
- ⁵ Hatonda ali mu hibuga ehyo era sihiritenga.
Bulihya mu mugamba pwipwipwi Hatonda gahiyeeda.
- ⁶ Amawanga gejuuye ohutya era owahabaha wunwanjo
Hatonda awaatuha ng'ehyalo hisanuuha.
- ⁷ MUSENGWA Omwene Manje ali ni neefe,
hwenogoma mu Hatonda wa Yakobbo.
- ⁸ Muuje mubone ebi MUSENGWA aholire
mubone ebyenunjisa ebi aholire hu hyalo.
- ⁹ Ahenano etalo mu hyalo hyosihyosi,
abbwaga obusaale era afoomafooma amafumo goohya engabo
n'omuliro.
- ¹⁰ N'alagira ati, "Mubunjeere era muhimanye muuti ndiise Hatonda
baja huupa enono mu mawanga gosigosi
baja huupa enono mu hyalo hyosihyosi."
- ¹¹ MUSENGWA Omwene Manje ali ni neefe,
hwenogoma mu Hatonda wa Yakobbo.

47

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli y'abaatu bomu lulyo lwa Koora.

- ¹ Abaatu mwesimwesi muhubbe mu ngalo
muhubbe ebigalagala ni mujumirya Hatonda,
- ² olwohuba MUSENGWA Ali Namugulu Obugali atiisa
era nje habaha ahira obuhulu mu hyalo hyosihyosi.
- ³ Agima hwanangula abalabe beefe
era hwabanuga.
- ⁴ Gatutobolera ehyalo omwohumenyanga
efe abaatu ba Yisirayiri abagenda oti hi.

- ⁵ Hatonda aniina namugulu gehala hu tebe yiye eyobunugi.
Amanjaasi gebigalagala ebibahubba n'amagwala aga bafuuna,
binulirihana MUSENGWA n'atiina namugulu.
- ⁶ Mwembe enyembo ejipaaha Hatonda,
mwembe enyembo ejipaaha,
mwembe enyembo ejipaaha Habaha weefe,
mwembe enyembo ejipaaha.
- ⁷ Hatonda nje habaha w'ehyalo hyosihyosi,
mumwembere ezabbuli eji mupaaha.
- ⁸ Hatonda anuga amawanga gosigosi.
Hatonda gehaaye hu tebe yiye ey'obunugi era enjawufu.
- ⁹ Abahungu b'amawanga bahumbaana n'abaatu ba Hatonda wa Yibbulay-
imu
olwohuba anuga abahabaha bamawanga
era nje Hatonda ow'enono ery'amaani.

48

- Olwembo. Ezabbuli y'abaatu bomu lulyo lwa Kooru.
- ¹ MUSENGWA ali n'enono ery'amaani asaniiye ohumujumirihisyanga
mu hibuga hya Hatonda weefe hu lusozi lulwe olwawufu.
- ² Sayuuni lusozi lunoono era luleetera ehyaalo hyosihyosi esangaalo.
Olusozi Sayuuni hibuga hya habaha ow'enono.
- ³ Hatonda alagire ati omwene nj'omuhuumi
w'abaatu abomu hibuga ehyo.
- ⁴ Abahabaha benimba
ohuwaagala ehibuga Sayuuni.
- ⁵ Ne ni bahibona beninja
era batya bafulumuha.
- ⁶ Emama yabanambira eyo
era baali mu bulumi hy'omuhasi owenda ohusaala.
- ⁷ Wabasihiirisa hy'amaato g'e Talusiisi
aga muyaga ogw'ebunwalyuba gwabbwagabbwaga.
- ⁸ Ebi hwanuliranga mbebi huweene mu hibuga hya MUSENGWA Omwene
Manje mu hibuga hya Hatonda weefe,
Hatonda ahihuma emirembe n'emirembe.
- ⁹ O Hatonda, ni huli mu Yekaalu yiyo
huneega hu hwenda huhwo ohubitiirifu.
- ¹⁰ O Hatonda, abaatu hiisi naatu bahujumirya
efuma yiyo ehwene mu hyalo hyosihyosi era onuga n'otehubbira.
- ¹¹ Leha abaatu bomu Sayuuni basangaale
abaatu bomu Buyudaaya basanjalye olwohuba osala emisango
n'otehubbira.
- ¹² Mugende mu Sayuuni muhyeswanigirise
mubale eminaala ejirimo.
- ¹³ Muhanjase era mwetegerese ebirimo
ko mwahanjyira ab'omulembe oguuja muuti,
- ¹⁴ Hatonda nje Hatonda weefe emirembe n'emirembe
era nj'anatutangirirenga ohwola olu hulifa.

49

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli y'abaatu bomu lulyo lwa Koora.

- 1 Hiisi muutu aṅulire hino
abaatu mwesimwesi mu hyalo hino muṅuliirise,
- 2 abeginghiriri n'abaṅaasi n'abaṅinda n'abagadi.
- 3 Nja huloma ebibono eby'amahulu
era ebi muja huṅulira ohuṅwa mu mwoyo gwange
bija hubafuula abaatu abali n'ohutegeera.
- 4 Nja hwetegeeresa engero
njinyonyole mu lwembo ni kubba ahatongooli.
- 5 Mu biseera ebigosi sinja hutya
wayire abalabe bange banjeswanigirisa,
- 6 abo abesiga obuṅinda waawe
era abepaaha olw'obuṅinda waawe obubitiirifu.
- 7 Eṅuma muutu aṅanga ohununula omuutu wahye,
wayire aṅanga ohusasula Hatonda amuhuuma.
- 8 Obulamu w'ebbeeyi bugali
era eṅuma aṅanga ohugulirira,
- 9 asobole ohuwangaala era atafa.
- 10 Hiisi muutu ahibona ti n'abagesi boosi bafa,
abaṅubeebe n'abaṅuma ehi bategeera boosi basihiiriha
era balehera abandi obuṅinda waawe.
- 11 Amagombe gaawe gaja husigala ni gali nj'amago gaawe endaalo josijosi,
pomu balimenya emirembe n'emirembe
n'olu baliba n'ebyalo ebiri mu masiina gaawe.
- 12 Aye omuutu n'olwaba muṅinda atye sihimugaana hufa
era alisihiriha hy'ebisolo.
- 13 Ehyo nj'ehyola hu abo abaneega ti behena
ni naabo ababesiga era babehirihisamo.
- 14 Boosi bali n'ohufa hy'etaama era olumbe lulibalya.
Bulihya abagwalaafu babanuga
era sibaligobolayo humenya mu mayumba gaawe ag'omutindo.
- 15 Aye Hatonda aja huununula ohuṅwa emagombe,
mu butuufu omwene alipira ewuwe.
- 16 Hitahubisyanga bubi singa omuutu asuna obuṅinda obubitiirifu
singa obuṅinda buwe weyongera obungi
- 17 olwohuba n'alifa eṅuma ehi alitiina ni nahyo
era saalitiina emagombe n'eṅono lirye.
- 18 Wayire omuutu geranga w'ekabi
era abaatu bamupaaha olw'obuṅinda
- 19 aye ali tiina geṅimba hu basehulu babe
abataligaluhamo hubona hu lyuba.
- 20 Omuutu omuṅinda aṅuma hutegeera
yeesi wahusihiriha hy'esolo.

50

Ezabbuli y'Asafu.

- 1 Hatonda Omwene Buṅangi, MUSENGWA alanga ehyalo hyosihyosi ohwe-
humbaania
ohuṅwera erala ebuṅwalyuba ohwola ebugwalyuba.
- 2 Hatonda amasamasa ohuṅwa mu Sayuuni ehibuga ehinooonoo
era hyaduhirira hy'eryuba.

- 3 Hatonda weefe alihuuja saaja hunjoleera era omuliro
ni gumutangiriyeemo ni hibuyaga atiisa amweswanigirihiise.
- 4 Alanga egulu n'ehyalo ohuba bajulizi
n'asalira abaatu babe emisango.
- 5 Aloma ati, "Humbaania abaatu bange
abaahola endagaano ni nange ni banayo enongo."
- 6 Egulu lirangirira owawufu wuwe
olwohuba Hatonda omwene nj'omulamuzi.
- 7 "Baatu bange munjulire era nja huloma enywe Abayisirayiri
nja hubanaaho obujulizi ndiise Hatonda, Hatonda wenywe.
- 8 Simbanenya olw'enongo lyenywe oba olw'enongo eyi bohya ehwiye
lyaguguliha eri muupa hiisi haseera.
- 9 Sinetaaga bunwa ejomu bidooli byenywe
oba embusi ejomu lugo lwenywe.
- 10 Hiri hiityo olwohuba esolo josijosi ejomwisugu jange
era hiisi nombe ejiri hu sozi olukumi, jange.
- 11 Manyire hiisi nyuni eyiri hu sozi
era hiisi hitonde mwisugu, hyange.
- 12 Ni nahali njala sihyetagisa hubalomera
olwohuba ehyalo n'ebihirimo byosibyosi byange.
- 13 Ndya nyama j'ebunwa
oba nywa amafugi g'embusi?
- 14 Mulehe ohweyaasa hwenywe hube nj'enongo lyenywe eyiri Hatonda
era mwoherese oweyamo wenywe eyiri oyo Ali Namugulu Obugali.
- 15 Onaba mu bigosi, ndange nja huhununula
era oja huupa enono."
- 16 Aye Hatonda abuusa omuhosi w'ebibi ati,
"Lukusa hi olu oli ni nalwo ohuloma hu magambi gange oba ohuloma
hu ndagaano yange?"
- 17 Ocaawa ebi kulagira
era ebi ndoma obihubba omugongo.
- 18 Omwibi nj'oyu ohola ni naye omuhumba
era ohola omuhago n'abahwedi.
- 19 Hiisi hiseera oloma bibi byereere
era ebibono bibyo bijuuye budulingi wereere.
- 20 Hiisi hiseera oba muhuloma hu mugandawo
era oloma hu mwana wa maawo.
- 21 Ebyo byosibyosi obiholire nanjoleera ng'onjeega oti ndi hy'ewe.
Aye nja huhuhangavula era kunenye moni hu moni.
- 22 Nulira hino, ewe owibirira Hatonda
nja huhunawujula mu bugusugusu nanjume ow'ohuhuyeeda.
- 23 Oyo anaayo enongo ohunjeyaasa aba gaapa enono
era mu butuufu nja humulaga obunonjosi wa Hatonda."

51

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi eyi ganandiiha olu-
vanyuma lwa naabbi Nasani ohuhena ohuloma ni naye hu binamba hu
Bbasuseebba.

- 1 O Hatonda, pambire ehisa olw'ohwenda huhwo ohubitiirifu.
Olw'ehisa hihyo ehubitiirifu kusunga osangule ebibi byange byosibyosi.
- 2 Njogeho ebibi byange byosibyosi,
ehibi hipweho tuhulire erala.

- 3 Manyire ti ndi mubbengi
era habuhyabuhya manyire ehibi hyange.
- 4 Nasungunasa ndiwe wamwene.
Nahola ebibi mu moni jijo era c'ehigira eby'oloma ni biri by'amazima,
era siwehubbira n'osala emisango.
- 5 Mu butuufu ndi mubbengi ohunwera erala mu bunjere wange,
mubbengi ohunwera erala hu ludaalo olu nagwa mu hida hya maayi
yange.
- 6 Mu butuufu ewe wenda omuutu ow'amazima
olw'ehyo somese ohuba mwesigwa mu mwoyo gwange.
- 7 Njogeho ni hayisopu era nja hufuuha mugwalaafu,
njoge tuhule ohuhiraho amabaale g'efula.
- 8 Leha sangaale era sanalye,
leha amagumba ag'obbwagire gasangaale.
- 9 Lehera aṅo ohuheja hu bibi byange
era tuseho ebibi byange byosibyosi.
- 10 O Hatonda, tondeemo omwoyo omugwalaafu
era ngobosemo bunyaaha omwoyo omwesigwa.
- 11 Otaminga ohunwa mu moni jijo,
oba watusaho Omwoyo wuwo Omutukuvu.
- 12 Ngobohese bunyaaha esangaalo ery'obunonjosi wuwo
era wuupe omwoyo ogwenda ohuhugondera.
- 13 Ehyo hija hundeetera ohusomesa ababbengi amagira gago
era baja hucuuha bagobole eyi oli.
- 14 O Hatonda, nonjole ohunwa mu butemu ewe Hatonda omunonjosi wange
era nja hwemba ebinamba hu butukirivu wuwo.
- 15 O Musengwa, njeede sobole ohuloma
era nja hulangirira etendo liryo.
- 16 Enjongo sinje erihusangaasa nahahuleteeye
enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha sinje lihweziimisa.
- 17 Enjongo eri Hatonda genda nj'omwoyo omugondi,
O Hatonda, sooja hutala omwoyo omugondi era omuwombeefu.
- 18 Heja hu Sayuuni n'ehisa
era oyeede otongole ebiteepe bya Yersaalemu.
- 19 Oja husangaala abaatu ni bahunja enjongo n'omwoyo omulanji,
enjongo eyi bohya ehwiye lyaguguliha
era baja hunjaya ebunwa j'enjombe hu hituuti hiho.

52

Y'omutangirisi w'abembi. Dyogo ohunwa mu Edomu olu gatiina eyiri
Sawulo gamuloma ati, "Dawudi atinire mu mago g'Ahimeleki."

- 1 Lwahiina weranga ow'amaani wepaahapaaha olw'ebibi ebi ohola?
Lwahiina wepaahapaaha oludaalo lwosirwosi
aye Hatonda mwesigwa emirembe n'emirembe.
- 2 Hiisi ludaalo oyiiya ohusihiirisa abahyo
era ebibono bibyo byogi hy'ekereta hiisi ehi oloma hya budulingi.
- 3 Onyumirwa ebibi ohuhira ebiraji
onyumirwa ohudulinga ohuhira ohuloma amazima.
- 4 Mudulingi ewe onyumirwa ohusihiirisa abahyo n'ebibono bibyo!
- 5 Mu butuufu Hatonda alihusihirihiisa erala.
Alihunamba gahudyedyesa ohunwa mu mago gago
aja huhuhuula ohunwa mu hyalo omu omenyire.

- 6 Abagwalaafu baja hubona era balitya
baja humujeherera baati,
7 “Bona omuutu owagaana ohwesiga Hatonda
aye geesiga obunida wuwe obubitiirifu
era gahulahulana olw’ohusihirisa abahye.”
8 Aye ndi hy’omusaala omuzayiti oguhulira mu nyumba ya Hatonda,
nesiga Hatonda olw’ohwenda huhwe ohubitiirifu ohw’emirembe
n’emirembe.
9 Nja huhujumiryanga emirembe n’emirembe olw’ebi oholire
nja huta esuubi lyange mu ewe olwohuba oli mulaŋi.
Nja huhujumiryanga mu luhumbaano lw’abagwalaafu babo.

53

Y’omutangirisi w’abembi. Masikili* ya Dawudi.

- 1 Omunubeebe aloma mu mwoyo gugwe ati, “Nanumaano Hatonda.”
Abahosi b’ebibi, ebi bahola byambiho.
Era nanuma wayire mulala ahola ehirani.
2 Hatonda aba mwigulu
galengerera baatu n̄aasi hu hyalo,
abone oba n̄aliŋo omuutu yesiyesi ategeera,
yesiyesi amwendula.
3 Aye bosibosi babbaama, bosibosi n̄alala bahola ebibi.
Era enuma wayire mulala ahola ebirunamu enuma wayire mulala.
4 Abahola ebibi sibaja hwega?
Bahenireeno ohulya abaatu bange oti balya mere era sibasunga
Hatonda ohubayeeda.
5 Aye bulihya lulala jabagaana olwohuba Hatonda aja husalaania am-
agumba g’abalabe babe.
Era esoni jija hubanamba Hatonda n’abahubbire omugongo.
6 Era saba ti omuutu an̄we mu Sayuuni anunule Yisirayiri!
Hatonda n’aligobosa abaatu babe bunyaaha
leha olulyo lwa Yakobbo lusangaale era Yisirayiri asan̄alye!

54

Y’omutangirisi w’abembi owemba n’ebivuga eby’ewaaya. Ezabbuli ya Dawudi. Olu Abazifayiti batiina eyiri Sawulo bamuloma baati, “Dawudi atwehwehiremo.”

- 1 O Hatonda, non̄ole olw’obunangi wuwo
era nunule olw’amaani gago.
2 O Hatonda, n̄ulira ohusaba hwange
n̄ulira ebi kusunga.
3 Abamalimbe banumba
abaatu abahambwe bendula obulamu wange
abaatu abo sibatya Hatonda.
4 Mu butuufu Hatonda nj’obunjeeda
era Musengwa nj’obukuuma.
5 Leha ebi balabe bange bategeha ohukola bibagobolere abeene.
Basihirise olwohuba oli mwesigwa.
6 Nja huhunongera n’esangaalo,
O MUSENGWA, nja huhujumiryanga olwohuba ehyo hiraŋi.
7 Hiri hiityo olwohuba gaanunula mu bigosi byange byosibyosi

* 53: 53:0 Oba oli an̄o hibono hyomu hwemba.

era neboneyeho n'emoni jange abalabe bange ni banjooye amaani.

55

Y'omutangirisi w'abembi owemba n'ebivuga eby'ewaaya. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 O Hatonda, ŋulira ohusaba hwange
otagaana hwegayirira hwange.
 - 2 Ganya wupuliirise era wungobolemo,
ebineego bikenireemo.
 - 3 Nenendeherera olw'ebibono by'abalabe bange.
Banjohise hu bigosi era bandiho ehiruŋi ehy'amaani.
 - 4 Omwoyo gwange guhubbahubba
era noleheeye ohufa.
 - 5 Teetema olw'obuti era mbula ngeri
ey'ohuleheramo ohuteetema.
 - 6 Naloma ti, "Singa naali n'amabaŋa hy'enjuusi
nahaguluhire natiina eyi tiina nesunira emiyaaya.
 - 7 Nahaguluhire natiina ŋaleeŋi
namenya eyo mu lulafu.
 - 8 Nahanguŋire mangu nasuna aŋa neŋogoma
naŋona hibuyaga ow'amaani n'efula ey'amabaale."
 - 9 O Musengwa, tabuujuula tabuujuula olulimi lw'abahosi b'ebibi
hiisi muutu atategeera ehi wahye aloma.
Hiri hiityo olwohuba mbona abaatu mu hibuga bahola ebikolwa ebibi
era begugunga.
 - 10 Omuusi n'owiire basiiba hugenda ni betoolola ehibuga,
ni bahola emivuyo n'ebiitu ebyenyinyasa.
 - 11 Hiisi ŋaatu ŋaliŋo husihiiriha
era mu nabiŋwera mwejuuye budulingi n'ohulyakula.
 - 12 Singa omulabe ganduula, nahamwehalirihire.
Era singa omulabe ganjinyoheraho nahamwehwehire.
 - 13 Aye omuutu oyo ndiwe omuutu hyange
oyu ndya ni naye mu swa ndala era meeri yange,
 - 14 oyu naali n'omuhumba ni naye
ni hutinanga huutyo mu nyumba ya Hatonda.
 - 15 Leha ohufa hugwe hugwa hy'omwibi hu balabe bange
era amagombe gabamire balamu olwohuba ehibi himenyire mu
bulamu waawe.
 - 16 Aye ndanga Hatonda,
era MUSENGWA ganonola.
 - 17 Mu mugamba nomu muusi n'egulo, neririgana enaku yange
era ganulira ejanjaasi lyange.
 - 18 Aja hungobosa miyaaya ohuŋwa mu lutalo
wayire ndi n'eduuli ly'abalabe.
 - 19 Hatonda aŋuga emirembe n'emirembe
era oja huŋangula abalabe bange
olwohuba bageene ohucuusa ebikolwa byawe bahujumiryey.
 - 20 Oyu ndya ni naye mu swa ndala alumba meriwe
gebirira endagaano eyi gahola.
 - 21 Endoma yiye ndaŋi ohuhiraho omuzigo
aye omwoyo gugwe gwijuuye talo njereere.
- Ebibono bibye bigonda hy'amafuta agahaloosa ng'olu gagondya omubiri

aye bisala hy'epiima.

²² Yanjuliranga MUSENGWA ebigosi bibyo aja huhuyeeda saaja huleha banangule abagwalaafu babe.

²³ Aye ewe Hatonda oja hujindiha abahosi b'ebibi mwirono ereeni basihiirihe, abatemu n'abadulingi sibaja hujesa n'ehitundu hy'emyaha jaawe ej'obuhulu aye ese nesiga ndiwe.

56

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu ejanjaasi "Enjuusi hu mutumba." Mikitamu ya Dawudi. Olu Bafirisuuti banamba Dawudi e Gaasi.

¹ O Hatonda, pambire ehisa olwohuba omulabe gakiyaania hiisi hiseera.

² Abalabe bange bapiima oludaalo lwofirwosi era mu hwepaahapaaha hwawe, bangi abanumba.

³ Ne wayire mbatiye nja huhwesiga.

⁴ Nesiga Hatonda olw'ebi gasuubisa. Nesiga Hatonda era njajuma ehija hutiisa. Omuutu buutu ananga hukola hi?

⁵ Oludaalo lwofirwosi baba muhucuusacuusa bibono byange era baba mu husala magesi ohukenano.

⁶ Behobana era behweha anjatu babone hiisi ehi kola ni basuubira ohunjita.

⁷ O Hatonda, otabaleha hujunuha hirunji hiho aye basihiirihise erala.

⁸ Nandiiha ohweririgana hwange, njamba amasiga gange ogajuhe mu cupa yiyo, amasiga gage gali hu lukalala lulwo.

⁹ Ohuhweriririra hwange huja hugima abalabe bange bagamirirayo enyuma. Kimanyire ti Hatonda ali hu luuyi lwange.

¹⁰ Jumirya Hatonda olw'ebyo ebi gasuubisa jumirya MUSENGWA olw'ebyo ebi gasuubisa.

¹¹ Nesiga Hatonda era sinja hutya hiitu hyosihyosi. Omuutu buutu ananga hukola hi?

¹² O Hatonda, nja hwoheresa ebi nasuubisa era nja huleeta ehirabo ohuhweyaasa.

¹³ Hiri hiityo olwohuba waponia ohufa n'amagulu gange ohutaterera olw'ehyo nja hugendera mu moni ja Hatonda ngendere mu njase eyi leeta obulamu.

57

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu janjaasi "Otasihirisa." Mikitamu ya Dawudi. Olu gatiina gehweha mu pungulu n'aduluma Sawulo.

¹ O Hatonda, pambire ehisa, pambire ehisa olwohuba nenogoma mu ndiwe. Nja hwenogoma mu hisisigo hy'amabana gago

- ohwola olu bugosi bulinwano.
- 2 Nenunderera Hatonda Ali Namugulu Obugali,
eyiri Hatonda owoheresa ehigendererwa hihye mu bulamu wange.
- 3 Gapeeresa obuyeedi ohunwa mwigulu era ganonola
ne aja huleeta ebigosi hu abo abanumba.
Hatonda mwesigwa era aja hundaga ohwenda huhwe ohubitiirifu.
- 4 Ndi ngati w'epologoma mu meeno ga nasaja
mu baatu abali n'ameeno amoogi oti fumo n'obusaale
ebibono byawe byogi hy'epiima.
- 5 O Hatonda, laga etendo liryo hiisi naatu mwigulu
era leha enono liryo libe hu hyalo hyosihyosi.
- 6 Abalabe bange bategire olutuula lupambe amagulu, omwoyo gwange
gwenunamiiye!
Banjabira erono mu ngira yange aye abeene baliguyeemo.
- 7 Olw'ewe Hatonda ndi mugumu bugali
ndi mugumu era nja hwemba.
- 8 Nja hwinyoha, nja hwinyoha pambe ogutongooli n'ahatongooli,
nja husisimuha pwipwipwi nembe!
- 9 O Musengwa, nja huhweyaasanga ni ndi mu baatu abangi,
nja huhujumiryanga ni ndi mu mawanga.
- 10 Hiri hiityo olwohuba ohwenda huhwo hubitiirifu era hwola hwigulu.
Owesigwa wuwo bubitiirifu ohwola hu bireri.
- 11 O Hatonda, laga etendo liryo hiisi naatu mwigulu
era leha enono liryo libe hu hyalo hyosihyosi.

58

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu janjaasi "Otasihirisa."
Mikitamu ya Dawudi.

- 1 Enywe abanugi muloma amazima?
Era musala emisango ni mutehubbira?
- 2 Mbe! Muneega hu huhola bibi byonene,
era muba muhuleeta mivuyo hu hyalo.
- 3 Ohunwa mu husaaliwa, omuhosi w'ebibi gabbaama
era ohunwa mu hida hya nyina aloma by'obudulingi.
- 4 Bejuuye obusagwa hy'omusota
basiya hy'ekolokima etanjulira,
5 senjulira janjaasi ly'omunenja ahongerese emisota,
anjamba emisota gajina obulesi jagonda wayire mukugu mu mulimo
ogwo.
- 6 O Hatonda, babbwagebbwageemo ageeno,
O MUSENGWA, babbwagebbwageemo ageeno agali oti g'epologoma.
- 7 Leha banwenejo erala hy'amaaji agomubando agatalwano
leha ebisoosa byawe binjume mugaso.
- 8 Leha bomeetane hy'agasooko aga bajuhire hu woomu
era leha babe hy'omwana afa nataweene hu lyuba.
- 9 Leha babahenejo mangu
hy'anyaasi eri muliro gududumusa.
- 10 Abagwalaafu baja husangaala ohubona abahosi b'ebibi ni basuna
omugabo ogu basaanira,*
ni basaaba amagulu mu mafugi g'abahosi b'ebibi.

* 58:10 58:10 Mu Lubbebulaniya, amahulu gw'olunyiriri luno sigategereheha bulaji.

- 11 Ng'abaatu baloma baati, "Mu butuufu abagwalaafu babaŋaaye omuhemba.
Era mu butuufu Hatonda asala emisango n'atehubbira, aliŋo!"

59

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu janjaasi "Otasihirisa." Mikitamu ya Dawudi. Olu Sawulo gaŋindiha abaatu ohwitira Dawudi mu nyumba yiye.

- 1 O Hatonda wange, nunule ohuŋwa mu balabe bange
ngadirire eyiri abo abanjinyoheraho.
- 2 Nunule ohuŋwa mu bahosi b'ebibi
era njeede abatemu batanjita.
- 3 O MUSENGWA, bona ng'olu banjeteega ohunjita,
n'obuhambwe behobana ohuukosa ni ŋaŋuma hisobyo oba ehibi ehi
mbaholire.
- 4 Eŋuma hibi ehi mbaholire aye betegeha ohunumba.
Yinyoheramo wunjeede banyendesa bigosi.
- 5 O MUSENGWA Hatonda Omwene Maŋe,
Hatonda wa Yisirayiri yinyoha obonerese amawanga gosigosi
era abo abahosi b'ebibi otabasasira.
- 6 Bagaluha ehyegulo ni bahiritira hy'embwa
bagenda ni betoloola ehibuga.
- 7 Bona ebi bahaasa ohuŋwa mu hanwa haawe bahaasa ebibono ebiri
hy'epiima.
Era baloma baati, "Ŋaŋuma aŋulira ebi huloma."
- 8 Aye O MUSENGWA obajeherera,
ojeherera ababi abo bosibosi.
- 9 Ewe ndiwe amaani gange
era Hatonda neŋogoma mu ndiwe.
- 10 Hatonda wange ganyenda aja huuja eyi ndi,
aja hutangirira naŋangula abalabe bange.
- 11 Ne ewe Musengwa engabo yeefe,
kusunga otabeeta olwohuba abaatu bange bahanda bebirira.
Basasaanie n'amaani gago era obaŋangule.
- 12 Olw'ebibono ebibi ebi baloma,
leha ohwepaahapaaha hwawe hubafuhumire.
Olw'ebinwabo n'obudulingi obu baloma,
- 13 basihirise n'ehiruŋi era basihirise baŋweroŋo erala
abaatu bosibosi baja humanya baati Hatonda aŋuga Yisirayiri.
- 14 Bagaluha ehyegulo ni bahiritira hy'embwa
bagenda ni betoloola ehibuga.
- 15 Bendula ebyohulya
aye batiina ohuŋenyuha ni ŋaŋuma ehi badanyire mu hida.
- 16 Aye nja hwemba hu maani gago.
Mu mugamba nja hwemba hu hwenda huhwo ohubitiirifu
olwohuba neŋogoma mu ndiwe mu biseera ebigosi.
- 17 Ndiwe amaani gange era nja hwemba ni kujumirya
Hatonda ndiwe owukuuma era obunyenda.

60

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu janjaasi "Ehimuli hy'Endagaano." Mikitamu ya Dawudi. Olw'ohusomesa. Ni gasoola ni

Alaamu Naharayimu ni Alaamu Zoobba era ni Yowaabbu olu gaali ni gagamayo nga geeta abaatu b'Edomu omutwalo n'ekumi ebiri mu hiiho ehi balanga baati Cumbi.

- 1 O Hatonda, otuhubbire omugongo era watudanyirira watulunjira ale n̄aahani tugobose bunyaaha.
- 2 Otengehisye ehyalo wahyadisamo aye n̄aahani hidabirise olwohuba hiri huyuuga.
- 3 Olehire abaatu babo ohubonaabona bugali era hugenda ni hutagataga oti hunyooye mwenge.
- 4 Aye eyiri abo abahutya obaaye bunonere waawe banone ohusihiiriha.
- 5 Twanuhule otununule n'otambisa omuhono gugwo omulungi, ononie abo aba wenda.
- 6 Hatonda n'ali mu hifo hihye ehyawufu gasuubisa ati, "Nja husalamo mu hibuga Sekemu era ngabe ehiiho hy'e Sukosi mu butundutundu.
- 7 Ehyalo hy'e Giliyaadi hyange nehya Manase hyosi hyange, ehyalo hy'Efulayimu nj'ekofiira yange ey'ohwambala mu lutalo ehyalo hya Yuda nj'esimbo yange ey'obunugi.
- 8 Ehyalo hy'e Mowaabbu nj'ebbaafu omu saabira. Ehyalo hy'Edomu pohnuta amagulu. Abafirisuuti baneege baati basobola ohupangula?"
- 9 Nj'ani aja huupira mu hibuga ehy'amaani? Nj'ani aja hutangirira ohutiina mu Edomu?
- 10 Hatonda, sindiwe otuhubbire omugongo era otenda hutiina ni neefe mu lutalo?
- 11 Tnje obuyeedi ohunangula abalabe. Hiri hiityo olwohuba obuyeedi w'omuutu obuutu bunuma mahulu.
- 12 Hatonda n'ali hu lubega lwefe huja hunangula era aja hutyakirira abalabe beefe.

61

Y'omutangirisi w'abembi. N'ebivuga eby'ewaaya. Ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, njulira ohulira hwange, njuliirisa ohusaba hwange.
- 2 Pulira puma suubi mu bulamu wange kusunga ni ndi njaleeni n'engo pire mu hifo ehyohwenogomamo.
- 3 Hiri hiityo olwohuba ndiwe omunenogoma, omunaala ogw'amaani eyiri abalabe.
- 4 Leha mbenga ni neewe mu weema yiyo emirembe n'emirembe nenogome mu hisisigo hy'amabana gago.
- 5 O Hatonda, onjuliye oweyamo wange wupaaye ekabi eji on̄a abahutya.
- 6 Yongesa habaha endaalo ej'obulamu wuwe, awangaale emyaha n'emyaha.
- 7 Leha anugire mu moni jijo emirembe n'emirembe. Ohwenda n'owesige wuwo bibenga ni naye.
- 8 Kale nja huhujumiryanga era hiisi ludaalo noheresa ebi suubisa.

62

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi. Ohwembera hu janjaasi lya Yedusuuni.

- 1 Nindirira Hatonda n'obugumiikiriza ohunonola era niye yenene nj'oyu nesiga.
- 2 Niye yenene nj'olwanda lwange era nj'obunonosi wange nj'obutaasa era sinja hutya.
- 3 Mulyosa neena ohunumba, ese anuma ehi ndi era omunafu hy'olukomera olwagwa njaasi?
- 4 Musala amagesi ohungwisa njaasi, mundomaho eby'obudulingi era mwefuula ohuba abanyendesa ehirani aye mu myoyo jenywe jejuuye obucaayi.
- 5 Hatonda nje yenene owuupa emiyaaya era nj'esuubi lyange.
- 6 Hatonda yenene nj'olwanda lwange era omunonosi wange nja gakuuma olw'ehyo sinja hutya.
- 7 Obunangusi n'enono lyange binwa eyiri Hatonda nj'omuhumi wange ow'amaani nj'olwanda era omu nenogoma.
- 8 Abaatu bange mwesige Hatonda ehiseera hyosihyosi humunambye emyoyo jeefe olwohuba nj'omuhwenogoma.
- 9 Abaatu hwesihwesi huli muuya buuya, nanuma ow'amaani hu begingihiriri n'abanaasi singa batupima hu mizaani huli muuya buuya.
- 10 Siwesigamanga hu biitu ebi osunire mu magira amabi oba ohwenyumirisanga mu biitu eby'owiibi era wayire obuninda buwo weyongera, sobutangaho mwoyo gugwo.
- 11 Hatonda aloma lwatu era emirundi mingi kinjuliye ti Hatonda nj'omwene obunangi.
- 12 Era ti Musengwa ohwenda huhwo siuhoma. Mu butuufu oja hunja hiisi muutu omuhemba ni weema hu bikolwa bibye.

63

Ezabbuli ya Dawudi olu gaali mu lulafu mu Buyudaaya.

- 1 O Hatonda, ndiwe Hatonda wange, kwendula n'omwoyo gwange. Nesunga bugali ohuba ni neewe ng'olu muutu anemba hu maaji n'ali mu hyalo ehinumamo maaji.
- 2 Kuweene mu hifo ehyawufu era mbwene ng'olu oli n'amaani n'enono.
- 3 Ohwenda huhwo ohubitiirifu husingira obulamu era nja huhujumirya.
- 4 Ni kiiri mu bulamu buno nja huhwebasanga era nja hugololanga emihono jange ni saba.
- 5 Wunjigusa ohahiraho emere endani eyijuuye ebirungo, nja hwemba ni kujumirya n'esangaalo.
- 6 Ni ndi hu hitanda hyange kuhebulira, era kuneegaho owiire wosiwosi.
- 7 Olwohuba oli muyeedi wange nembera njaasi w'ehisisigo hy'amabana gago.
- 8 Nediye hu ndiwe era omuhono gugo omulungi gunjeeda.

- 9 Abo abenda ohunjita balibasihirisa,
baja hutiina emagombe.
- 10 Balibeeta n'epiima,
balibadanyira embwa ejomwisugu.
- 11 Aye habaha aja husangaala olwohuba Hatonda amuna obunangusi.
Abo bosibosi abeyama mu siina lya Hatonda baja humujumirya
aye abo abadulingi balinguma hya huloma.

64

- Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.
- 1 O Hatonda, n'ulira ohusaba hwange ni kulomera ebinduma.
Kuume abalabe batanjosa hibi.
- 2 Taase etegeha j'abaatu abahosi b'ebibi,
ogubbubbu gw'ababbengi.
- 3 Ebibono byawe byogi hy'epiima
era ebibono byawe biri oti busaale.
- 4 Anajuma hutya balumba abaatu abanjumaho musango
babataho ebibono ni banjuma hutya.
- 5 Begobosamo amaani ohuhola ebibi
bateesa ana banaate emitego jaawe ni baloma baati,
"Nanjuma onjanga ohujibona."
- 6 Bahola etegeha embi ni baloma baati,
"Engeri eyi hutegehiremo ebyefe, nanjuma ayimanyire."
Mu butuufu nanjuma amanyire ebi baatu banjeega mu myoyo jaawe.
- 7 Aye Hatonda aja hubalasa n'obusaale
abate njasi mu dakiika ndala.
- 8 Ebibono byawe ebyene biribaleetera ohusihiriha
era hiisi alibabona aja hubatala.
- 9 Abaatu bosibosi balitya
era baliweega hu ebi Hatonda aholire
era baaloma hu hikorwa ehyo.
- 10 Leha abagwalaafu basangaale olwa MUSENGWA
era benogome mu ye
leha abo bosibosi abalanji mu myoyo jaawe bamujumirye.

65

- Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi. Olwembo.
- 1 O Hatonda, hiraaji ohuhujumirya mu Sayuuni
era huja hwoheresa oweyamo weefe.
- 2 Ewe onjira esaala
abaatu baja huja eyi oli.
- 3 Wayire ohubbenga hwefe hutusitonjerera aye otusonija.
- 4 Besiimire abo abotobola wabaleeta huupi ohuba mu hifo hihyo ehyawufu.
Husuna ebiraji ebyomu nyumba yiyo ebituhumire mu Yekaalu yiyo
enjawufu.
- 5 Otuna obunangusi era ohola ebyenjajisa ohutunonjola.
O Hatonda, abaatu bosibosi hu hyalo ni naabo abali engereha
w'enyanya ejanaleeni, banahwesigenga.
- 6 Wahola esozi olw'obunangi wuwo era oli n'amaani.
- 7 Obunjeesa amayengo hu nyanja obunjeesa n'ebimoto by'amaaji
abaatu balehera ano ohuteetema.

- 8 Abo abamenya anjaleeni eyo benunja ebyamaliholiho ebi ohola era bosibosi ohunwa ebuḅwalyuba ohwola ebugwalyuba bejula esangaalo olw'ebiitu ebi ohola.
- 9 Olabirira ehyalo Watonyesa efula ebimera ebya hiisi ngeri byahula enjabi jejula amaaji.
- 10 Ojuhirira amalime gagonda n'efula ey'amaani ohuyeeda ebimera ebihiri ebinere ohuhula.
- 11 Oli mulani eyi huli otunjaaye amakungula mangi bugali.
- 12 Enyaasi ery'ebyayo ohwaya lingi era esozi jijuuye ebisangaasa.
- 13 Esugu lijuuye embusi n'etaama engaano ereremaaye mu hiiho era hiisi hiitu hyembera namugulu olw'esangaalo.

66

Y'omutangirisi w'abembi. Olwembo. Ezabbuli.

- 1 Abaatu hu hyalo hyosihyosi mwembere Hatonda n'esangaalo.
- 2 Yemba hu nono ly'esiina lirye, mujumirye n'omuḅa enono.
- 3 Loma Hatonda oti, "Ebiitu ebi ohola byenunjisa era ebi ohola bireetera abalabe babo ohuhubbira amafuha olw'ohuhutya.
- 4 Abaatu hu hyalo hyosihyosi bahujumirya, bemba hu nono liryo ni bahutendereza."
- 5 Nja webonere ebi Hatonda aholire, ebikolwa ebyenunjisa ebi aholera abaatu.
- 6 Gafuula enyanja yaaba hy'owoomu ng'abasehulu beefe babitaamo n'amagulu. Kale olwa niye muuje husangaale.
- 7 Anjuga emirembe n'emirembe olw'amaani gage emoni jije jibona amawanga olw'ehyo nanjume amwepahiraho.
- 8 Abaatu mwesimwesi mwebase Hatonda weefe era amanjaasi geefe ganjulirihane.
- 9 Atuhuumire ni huli balamu era sigatuleha hwefumulirano.
- 10 O Hatonda, watugezesa ng'olu feeza bayita hu muliro ohuyihenunulamo obucaafu.
- 11 Watuleha hwagwa mu mutego watutwiha emigugu.
- 12 Waleha abalabe beefe batwema hu mitwe. Hwabita mu muliro nomu maaji aye watwambusa watwosa mu hyalo ehyejuuye ebirani.
- 13 Nja huuja mu nyumba yiyo n'enongo eri bohya ehwiye lyaguguliha ohwoheresa ebi neeyama,
- 14 nja huleeta ehi neeyama ni ndi mu bigosi.
- 15 Nja hunonga ebyayo ebisava emiigu y'etaama n'ebunwa y'enombe ko n'embusi, eriisi litiine namugulu.
- 16 Mwesimwesi abana Hatonda enono muuje munjulire leha mbalomere ehi gakoleeye.
- 17 Namweriririra gaape obuyeedi

era namujumirya.

- 18 Mbanga ni naali ni ndehire ehibi mu bulamu wange ni nasifayo
singa Musengwa sigapuliirisa.
- 19 Aye Hatonda gaapulira
era gagobolamo ohusaba hwange.
- 20 Hatonda gebasiwe olwohutagaana hunulira esaala jange
oba ohugaana ohundaga ohwenda huhwe ohubitiirifu.

67

Y'omutangirisi w'abembi. Ebifuga eby'ewaaya. Ezabbuli. Olwembo.

- 1 O Hatonda, tunjambire ehisa otunje ekabi
otuhejeho n'esangaalo.
- 2 Abaatu hu hyalo bamanye amagira gago
obunonjosi wuwo mu mawanga gosigosi.
- 3 O Hatonda, abaatu bahujumiryenga
abaatu bosibosi bahujumiryenga.
- 4 Abaatu basangaale
era bembe olw'esangaalo olwohuba onjuga abaatu n'otehubbira
era otangirira amawanga hu hyalo.
- 5 O Hatonda, abaatu bahujumiryenga
abaatu bosibosi bahujumiryenga.
- 6 Eroba lija hutuleetera amakungula mangi
era Hatonda, Hatonda weefe aja hutunja ekabi.
- 7 Hatonda aja hutunja ekabi
era abaatu bosibosi hu hyalo bamunenga enono.

68

Y'omutangirisi w'abembi. Ya Dawudi. Ezabbuli. Olwembo.

- 1 Leha Hatonda genyohe,
abalabe babe basalaanihe
leha abamucaawa bafulumuhe embiro.
- 2 Hy'olu mbeno ehubba eriisi, babbinge banwenjo
hy'olu musubbaawa gusaanuha mu muliro
n'abahosi b'ebibi basihiirihire mu moni ja Hatonda.
- 3 Aye abagwalaafu basanjalye
era basangaalire mu moni ja Hatonda
leha basangaale era basanjalye.
- 4 Mwembere Hatonda,
mumwembere ni mumujumirya.
- Mulongose engira y'oyo agendera hu bireri,
esiina lirye nje MUSENGWA
era musangaalire mu moni jije.
- 5 Nje Bbaabba w'abafuubbi agayira abanamwandu.
Nje Hatonda aba mu hifo hihye ehyawufu.
- 6 Hatonda anamba abali mu hinubaalo gabanja amago.
Gejeerese abasibe emisango
aye anamba abajeemu gabata mu hyalo ehiduleere.
- 7 O Hatonda, ni wanunula
abaatu babo ohunwa e Misiri
wabatangirira basobola ohubita mu lulafu,
- 8 ehyalo hyateetema

- efula yajofumuha mu moni ja Hatonda ow'e Sinaayi mu moni ja Hatonda,
 Hatonda wa Yisirayiri.
- 9 O Hatonda, Watonyesa efula ey'amaani yahubba eroba lyagobolaŋo bunyaaha.
- 10 Ng'abaatu babo bamenyamo era wayeeda abagadi olwohuba oli mulaŋi.
- 11 Musengwa gaana ehiragiro nga bangi babuulira amanuliro amalangi.
- 12 "Abahabaha n'amaŋe gaawe baduluma baleha ebi banyaga. Ng'abahasi abasigala mu kambi babyegabanira.
- 13 Ni naabo abasigala mu mago ohuhuuma ebyayo besunira enjiwa ni jiri n'amabana ag'efeeza n'amooya ag'ezaabbu agameregenya."
- 14 Omwene Buŋangi ni gasasaania abahabaha n'amaŋe gaawe hyali hy'amabaale g'efula hu lusozi Zalumooni.
- 15 Ng'esozi j'e Bbasani mbala era jiriho emitwe mingi bugali!
- 16 Lwahiina enywe esozi j'e Bbasani muheja hu lusozi Sayuuni n'esaalwa, olusozi olu Hatonda gatobola ohuba amago gage? MUSENGWA aja humenya ohwo emirembe n'emirembe.
- 17 Musengwa atiina mu hifo hihye ehyawufu n'anwa e Sinaayi n'ali n'amagaali ekumi n'ekumi.
- 18 MUSENGWA ni watiina mu hifo ehya namugulu obugali wanira abasibe bangi era wasuna ebirabo ohunwa nomu bajeemu era omenyenga mu hifo ehyawufu.
- 19 Onjeewe enono Musengwa Hatonda omunonosi weefe atulaga ehyere habuhyabuhya.
- 20 Hatonda weefe nje Hatonda anonola. Musengwa atununula mu hufa.
- 21 Mu butuufu Hatonda aja hutetenula emitwe j'abalabe babe abo abeyongera ohuhola ebibi.
- 22 Musengwa galoma ati, "Nja huleeta abalabe babo ohunwa e Bbasani nja hubaleeta ohunwa mu nyanja njaasi,
- 23 muja husaaba amagulu n'amafugi gaawe n'embwa jeefe jija huba n'omugabo gwajo."
- 24 Huweene ehiŋindi hy'abaatu ni bahumba ni batiina mu hifo ehyawufu ohujumirya Hatonda wange era habaha.
- 25 Abembi batangiriye n'abebivuga ni balondaho nalala n'abahaana ni bacakasa etambulini.
- 26 Gebasiwe Hatonda mu luhumbaano gebasiwe MUSENGWA mu luhumbaano lw'Abayisirayiri.
- 27 Ehiha ehitotono ehya Bbenjamini nj'ehibatangirira, nga hulondaho abatangirisi ohunwa mu hiha hya Yuda, nga hulondaho abatangirisi ohunwa mu hiha hya Zebbulooni ni Nafutaali.
- 28 O Hatonda weefe, laga obunangi wuwo O Hatonda, nindi tulage ng'olu watulagaho ahale.
- 29 Abahabaha baja huhuleetera ebirabo

- olwa Yekaalu yiyo mu Yerusaalemu.
³⁰ Hangavula esolo eyimenya mu hiiho,
 egwanga eriri n'abatangirisi ko n'abaatu abali hy'enjombe ebunwa
 bahuje efeeza.
 Salaania abo abanyumirwa ohuhola etalo.
³¹ Leha Abamisiri bahuleetere ebirabo eby'ebihomo
 era leha abaatu b'Esopiya bagolole emihono eyiri Hatonda.
³² Amawanga gosigosi hu hyalo mwembere Hatonda,
 mwembere Musengwa.
³³ Mwembere oyo agendera mu bbanga,
 mujulire ejanjaasi eribbwabbwanuha n'amaani.
³⁴ Mulangirire ebiŋamba hu buŋangi wa Hatonda,
 abaatu bamuŋa eŋono mu Yisirayiri era nj'anuga ebireri mu bbanga.
³⁵ Nga Hatonda otiisa n'oli mu hifo hihyo ehyawufu!
 Hatonda wa Yisirayiri aŋa abaatu babe amaani. Hatonda gebasiwe.

69

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu janjaasi "Ebimuli."
 Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ O Hatonda, noŋole
 amaaji ganjolare mu mamiro!
² Neyiniha mu luteete, ŋaŋuma eroba egumu aŋa panga ohwemeerera
 era amataba genda huumira.
³ Ndembire ohulira ni nenda obuyeedi noomire ŋa mamiro
 era n'emoni jange sijihibona bulani olw'ohulira ni nendula Hatonda
 wange.
⁴ Abo abacaawa aŋaŋuma songa yosiyosi bangi bugali
 bahiraaho n'obungi w'efiiri hu mutwe gwange.
 Ndi n'abalabe bangi aŋaŋuma songa abo abenda ohunjita
 era baapagia ohuliŋa ebi teeba.
⁵ O Hatonda, omanyire ebibi byange
 ŋaŋuma hibi hyange ehi otamanyire.
⁶ O MUSENGWA Omwene Maŋe,
 otaleha abo abahwesiga ohuswala olw'ese,
 otaleha abo abahwendula ohuswala olw'ese O Hatonda wa Yisirayiri.
⁷ Nehalirihire ebiduho hu lulwo
 era nejuuye soni njereere.
⁸ Ndi hy'omulugendwa eyiri abaganda bange
 era ndi hy'omugwira eyiri abaana ba maama.
⁹ Hiri hiityo olwohuba ohwenda ohunendamo enyumba yiyo hulinjitisa
 era ebi baatu baloma ni bahuduha bigobola hu ndiise.
¹⁰ Ni ndira era nasiiba
 ndi n'ohugumira ebiduho.
¹¹ Banjeherera ni nambala ehigwali
 ohulaga ti enaku yipambire.
¹² Abo abeehala hu mulyango banjerega
 era nafuuha lwembo lw'abameesi.
¹³ Aye MUSENGWA, kusunga
 wungobolemo mu hiseera hihyo ehiragaane
 era Hatonda mu hwenda huhwo ohubitiirifu
 ngobolemo wununule ng'olu wasuubisa.
¹⁴ Ponie, otandeha hweyiniha mu luteete

- nunule mu balabe bange
njinunule mu maaji amangi.
- 15 Otaleha mataba huupira
oba ohugwa mu njuho
oba eroŋo ereeŋi ohuumira.
- 16 O MUSENGWA, gobolamo ohusaba hwange
olw'obulani w'ohwenda huhwo ohubitiirifu n'ehisa ehy'amaani,
njeede.
- 17 Otehweha mwidu wuwo
ndi mu bugosi ow'amaani
kusunga bungobolemo mangumangu.
- 18 Sembera era wununule,
noŋole ohuŋwa mu balabe bange.
- 19 Omanyire ng'olu balabe bange banjooga,
banduula era baaswasa,
omanyire abalabe bange bosibosi.
- 20 Banduhire era bakeniremo amaani ndi aŋo tyotyoty.
Naheja owohupambira ehisa aye ŋaanuma.
Naheja owohungobosamo amaani
aye ŋaŋuma wayire mulala.
- 21 Enjala ni yaali ni yinduma, baapa emere eyi batayemo enduse
era enduŋo ni yaali ni yinduma, baapa omwenge gw'emizabbibbu
ogusalire.
- 22 Kale leha ebiiŋulo byawe bibafuuhire mutego, bibafuuhire hagumba
wegoge,
leha emiyaaya jaawe jibafuuhire lutuula.
- 23 Leha emoni jaawe jiiŋeho olubooha batabona n'ohubona
n'emigongo jaawe jigodame emirembe n'emirembe.
- 24 Bajuheho ehiruŋi hihyo
era balage obusungu wuwo.
- 25 Leha ehobbwe hyembere mu gunda lirye,
ŋaŋume amenyamo.
- 26 Hiri hiityo olwohuba bahiyaania abo aba wahena hale ohuboneresa
era baloma hu abo abali mu bulumi.
- 27 Beguleho emisango n'emisango
otabasoniŋa kadi.
- 28 Basangule mu hitabo ehy'obulamu
era otabalalira ŋalala n'abagwalaafu.
- 29 Ndi mu bulumi n'ohubonaabona
O Hatonda, nunule.
- 30 Najumiryenga Hatonda n'olwembo
ni muŋa eŋono era ni mweyaasa.
- 31 Ehyo hija husangaasanga MUSENGWA ohuhiraho ohumuŋa esaame,
ohuhiraho ebunwa ey'ameega.
- 32 Abagadi baja hubona basangaale
enywe abendula Hatonda mugobolemo amaani.
- 33 MUSENGWA aŋulira esaala j'abali mu wetaavu
era sigibirira baatu babe abali mu komera.
- 34 Ebiitu ebiri mwigulu nohu hyalo, bimujumirye
enyanja ko n'ebiramu byosibyosi ebirimo bimujumirye.
- 35 Hiri hiityo olwohuba Hatonda alinoŋola Sayuuni
era atongole bunyaaha ebibuga bya Yuda.

Abaatu babe baja humenyamo.

- ³⁶ Abejuhulu babanjeeresa babe balihisikira
ni naabo abamwenda balimenyamo.

70

Y'omutangirisi w'abembi. Ya Dawudi. Ohwegayirira.

- ¹ O Hatonda, yinyoheramo wununule
O MUSENGWA, yangunaho wunjeede.
² Leha abenda ohunjita baswale
leha abo abasangaalira ohufafaagana hwange
bagemeyo ni bawombonaaye.
³ Leha abo abandoma baati, "A a! Hwahulomera!"
Bagemeyo ni baswaye.
⁴ Aye leha abo bosibosi abahwendula
basangaale era basanjalye olw'ewe
era leha abo abenda obunonosi wuwo balomerenga namugulu baati,
"Nga Hatonda w'amaani!"
⁵ Aye ndi mugadi era ndi mu wetaavu,
O Hatonda, nja mangumangu.
Ndiwe MUSENGWA obunjeeda era obununula, otalwa hunjeeda.

71

- ¹ O MUSENGWA, ndiwe omunenogoma
otandeha huswala.
² Ohola ebirunamu nunule,
tegere ohutwi yangunaho wununule ba pungulu yange omunehweha,
ofuuhe ebaale eringadirira.
³ Ba lwanda lwange omunenogoma
ehifo omundulumira ohusuna obuhuumi. Lagira ohunonola.
Ndiwe olwanda lwange era ehifo hyange omunehweha.
⁴ O Hatonda wange, nunule ohunwa mu bahosi b'ebibi
era wuponie amaani g'ehibi
abaatu abehubbira era abahambwe.
⁵ O MUSENGWA Omwene Bunangi,
esuubi lyange liri mu ndiwe
era kwesigire ohunwa buvubuka wange.
⁶ Obaaye ni nange ehiseera hyosihyosi ehy'obulamu wange
wukumire ohunwa olu nanwa mu hida hya maama
era nja huhujumiryanga hiisi hiseera.
⁷ Obulamu wange hyahuboneraho eyiri abaatu bangi
olwohuba ndiwe ehifo ehy'amaani omunenogoma.
⁸ C'ehifa kutendereza oludaalo lwosirwosi
ni ndangirira ebinamba hu enono liryo.
⁹ Olw'ehyo otanetusaho olwohuba nahani ndi musahulu,
otandehulira olw'ohubona ti nahani gapooye.
¹⁰ Abalabe bange bateesa ohunjita
behobana ohukenano.
¹¹ Era baloma baati, "Hatonda gamuhubba omugongo
hutiine humunambe olwohuba nanuma ow'ohumununula."
¹² O Hatonda, otamba naleeni.
O Hatonda wange, nja mangu wunjeede.
¹³ Leha abo abapanabira baswale era obasihiirise

- leha abo abenda ohukosa baswale.
 14 Aye ese habuhyabuhya esuubi lyange linabenga mu ndiwe
 nja hweyongera ohuhujumiryanga.
 15 Nasiibenga ni ndomera abaatu hu binjamba hu birunamu ebi ohola
 ebinjamba hu bunonosi wuwo,
 wayire nga simanyire bungi wabyo.
 16 O MUSENGWA Omwene Bujangi
 nahujumiryanga olw'ebiyamaani ebi ohola
 era nja hulagirira obulunamu wuwo, owuwo wonene.
 17 O Hatonda, ohunwa mu buvubuka wange wusomehiise
 era n'ohwola hatyane ndomera abaatu hu binjamba hu byenunjisa ebi
 ohola.
 18 O Hatonda, kusunga atandehulira mu busahulu buno
 otakubba mugongo
 ohwola olu ndiromera ab'omulembe oguuja ebinjamba hu maani gago
 hu maani gago eyiri abo aba baja husaala.
 19 O Hatonda, obulunamu wuwo woola nohwigulu
 oholire ebyenunjisa bingi
 O Hatonda, nj'ani ali hy'ewe?
 20 Wayire wundehire nabonaabona n'ebigosi bingi era eby'amaani
 oja hungobosa bunyaaha
 oja hundamusa ohunwa e magombe.
 21 Oja hufuula ohuba ow'enono ery'amaani
 era wambudabuda nindi.
 22 O Hatonda wange, nja huhujumirya ni kubba ogutongooli olwohuba oli
 mwesigwa
 nja huhujumirya ni kubba ahatongooli olwohuba ndiwe Omwawufu
 wa Yisirayiri.
 23 Nja hwembera namugulu olw'esangaalo ni kwembera etendo
 ese oyu wanunula.
 24 Oludaalo lwosirwosi nja huloma
 hu binjamba hu birunamu ebi ohola olwohuba abo abenda ohuukosa
 obaswahise era obatabujuuye.

72

Ezabbuli ya Sulemaani.

- 1 O Hatonda, yeeda habaha
 omusaani wa habaha abenga w'amazima hy'ewe n'alamula.
 2 Ehyo hija humuyeeda ohunuganga abaatu babo bulanji
 era abagadi ababisye bulanji n'atehubbira.
 3 Leha esozi jireete emiyaaya
 n'enjigi jireete ebibala byobugwalaafu.
 4 Habaha aja hulabiriranga abagadi,
 ayeede abo abatesobola
 era asihirise abalabe baawe.
 5 Habaha anuge emirembe josijosi
 hy'eryuba n'omwesi ng'olu birinjo lubeerera.
 6 Leha obunugi wa habaha wube hy'efula,
 enosa eroba yayeeda ebibala mu ndimiro byahula.
 7 Mu mulembe gugwe ohuhola ebirunamu huhwane,
 ohwola omwesi olu gulihoma ohwaduha.
 8 Aja hunuga ohunwa hu nyanja ohwola hu nyanja,

- ohunwa hu lwabi Yufuleeti ohwola ehyalo aña hihoma.
- 9 Abaatu bomu lulafu balimuhubbira amafuha,
era abalabe babe baligafubira mu fuuhe.
- 10 Abahabaha b'e Talusiisi n'abomu bizinga balimuleetera ebirabo.
Era abahabaha b'e Seebba ni Seeba balimuleetera ebirabo.
- 11 Abahabaha bosibosi balimuhubbira amafuha
n'amawanga gosigosi galifuuha banjeeresa babe.
- 12 Hiri hiityo olwohuba aja hununula abatesobola abamweriririra
abo abagadi abanumiririraho w'ohubayeeda.
- 13 Aja hunambira abanafu n'abatesobola ehisa
abatesobola abataase ohufa.
- 14 Aja hubanunula ohunwa mu hubanyigirisa n'ohubabisya obubi
olwohuba obulamu waawe w'ebbeeyi eyi ali.
- 15 Wangaala habaha!
Abaatu bahunenga ezaabbu ohunwa e Seebba.
Leha abaatu basabirenga habaha era leha bamwebasenga hiisi lu-
daalo.
- 16 Ebibala biijule hiisi ñaatu nohu sozi hwosi.
Leha ebibala bireremale hy'ebyomu Lebbaanooni.
Era abaatu beejule ebibuga babe hy'anyaasi.
- 17 Habaha abeño emirembe n'emirembe
gaaliño konyo eryuba libeño.
Abaatu bosibosi balisuna ekabi ohubita mu habaha oyo.
Era baja humulanganga w'ekabi.
- 18 MUSENGWA Hatonda,
Hatonda wa Yisirayiri ajeewe enono, yenene nj'ahola ebyenunjisa.
- 19 Gebasiwe emirembe n'emirembe
ehyalo hyosihyosi hiijule enono lirye.
Amiina era Amiina.
- 20 Yino nj'engohoba y'ohusaba hwa Dawudi omusaani wa Yese.

73

Ezabbuli ya Asafu.

- 1 Mu butuufu Hatonda mulani eyiri Yisirayiri,
eyiri abo abagwalaafu mu myoyo.
- 2 Aye naali huupi huterera,
naali mbuliraho hatono ohugwa
- 3 olwohuba esaalwa yapamba ni mbona abaatu abepaahapaaha,
ni nabona ebiitu ni bitiinira bulani abahosi b'ebibi.
- 4 Banuma bigosi
emibiri jaawe jibulaamo bulwaye
era bali n'amaani gaawe.
- 5 Sibabonaabona hy'abaatu abandi
obulwaye sibubajoogajooga ng'olu bujooga abandi.
- 6 Ohwepaahapaaha nj'ebihomo ebi bambala mu mamiro
era emivuyo nj'ehyambalo hyawe.
- 7 Emyoyo jaawe jijuuye bibi byereere,
ebiyeego byawe bibererera hutegeha embi.
- 8 Bajeherera era balimirira abandi,
bepaahapaaha era bategeha hunyigirisa abahyawe.
- 9 Baloma wubi hu Hatonda mwigulu
banyooma n'abaatu babe hu hyalo.

- 10 C'ehigira n'abaatu bacuuha baaba hya nibo,
bafugiirira ebi baloma.
- 11 Baloma baati, "Hatonda saaja humanya.
Oyo Ali Namugulu Obugali sasobola humanya."
- 12 Abahosi b'ebibi baatyo polu baba
obulamu wubabereeye bulani era bebbiryaho obuninda.
- 13 Mu butuufu sihyamahulu ohuhuuma
omwoyo gwange ni guli mugwalaafu,
hyawereere ohwehuuma ni tabbenga.
- 14 Mbonaabona oludaalo lwosirwosi
hiisi mugamba bamboneresa.
- 15 Singa naloma ti, "Nja hwebisya hya nibo,"
sinahabaaye w'amazima eyiri abaatu babo.
- 16 Nagesyaho ohutegeera
aye hyali higosi.
- 17 Ohwola olu natiina mu hifo hya Hatonda ehigwalaafu
nga ko tegeera ekomerero yaawe.
- 18 Hituufu obata anjali obuterere
bagwe basihiirihe.
- 19 Sibalwa husihiiriha,
baja husihiirihira erala.
- 20 O Musengwa n'olinyoha, baja husihiiriha,
babanyoome hy'ehirooto ehinjumamo
ehi muutu gebirira ni buhyeye.
- 21 Obusungu wapamba
omwoyo gwanduma.
- 22 Mu moni jijo
naali munubeebe hy'esolo ni tahutegeera.
- 23 Aye hiisi ludaalo ndi njalala ni neewe
era onambiriyee omuhono gwange omulungi.
- 24 Wutangirira ni wundabbira
oluvanyuma oja hu nyanirisa ohwingira mu nono.
- 25 Puma wundi yesiyesi mwigulu ohutusaho ewe,
era hu hyalo puma ehinenda ehindi ohutusaho ewe.
- 26 Ebiyeego n'omubiri gwange binafu
aye Hatonda wange nj'amaani gange
nj'eyi netaaga emirembe n'emirembe.
- 27 Abahwenjalama balisihiiriha
osihirisa abatali besigwa.
- 28 Aye hiraŋi ese ohuba njaapi ni Hatonda,
MUSENGWA Omwene Bunangi nj'omunenogoma,
nja huloma hu bikolwa bibyo byosibyosi.

74

Ezabbuli ya Asafu.

- 1 O Hatonda, lwahiina watuhubba omugongo?
Oja hutwesamba emirembe n'emirembe?
Lwahiina olunjira etaama jijo?
- 2 Hebulira abaatu babo abawefunira ohunwa ahale,
egwanga eriwetobolera aba wanunula,
hebulira olusozi Sayuuni ohu wamenyanga.
- 3 Lambuula amagunda eg'ehibuga,

- abalabe basihiirisa ehifo hiho ehyawufu.
- 4 Abalabe babo balangirira obuᅇangusi mu Yekaalu yiyo
nga basimihamo n'ebbendera jaawe ohulaga obuᅇangusi waawe.
- 5 Bafaanana hy'abaatu abatema ebisaala n'embasa mwidenjo.
- 6 Babbwaga ebibaaje byosibyosi
ni babyadisa n'embasa ko n'enyundo.
- 7 Boohya ehifo hiho ehyawufu
era baholera mu Yekaalu yiyo eby'embihho.
- 8 Baloma mu myoyo jaawe baati,
"Huja hubahenerano erala."
Basihiirisa n'omuliro hiisi hifo ana bajumirihisyanga Hatonda.
- 9 Nanjuma bubonero owenjunjisa
n'abanaabbi abasigaayeno
era nanjuma hu efe amanyire embeera yino ana yija hwagamira.
- 10 O Hatonda, abalabe balyosa ne ohuhufodogola?
Omulabe ana huhutala emirembe n'emirembe?
- 11 Lwahiina ogaana ohubaaho n'ehyohola?
Lwahiina weyongera ohuhweha omuhono gugwo omulungi?
Tusayo omuhono gugwo obasihiirise.
- 12 Aye ohunwa ahale nahale
ewe Hatonda ndiwe habaha wange
oleeta obunonosi hu hyalo.
- 13 Ndiwe owaabulamo enyanja habiri olw'amaani gago,
wasusungula emitwe j'agasolo agomu maaji.
- 14 Ndiwe owateetena emitwe j'ebinyana
era wabiᅇaayo ng'emere eyiri ebitonde byomu lulafu.
- 15 Ndiwe owegula esulo n'enjabi
era woomya enjabi embala.
- 16 Watanjo omuusi n'owiire,
ndiwe owatonda eryuba n'omwesi.
- 17 Ndiwe owatanjo esalo josijosi ej'ehyalo
era watanjo ebiseera eby'ehyeya n'ebyobunololohi obungi.
- 18 Aye MUSENGWA hebulira ng'olu balabe bahuduuye,
ng'olu banubeebe bahunyoomire.
- 19 Otaleha baatu babo abali hy'enjuusi
wabalehera abalabe baawe abahambwe.
Abaatu babo ababanyigirisa otabebirira emirembe n'emirembe.
- 20 Hebulira endagaano eyi wahola ni neefe
olwohuba emivuyo jejuuye hiisi natu mu hyalo hino.
- 21 Otaleha abo aba banyigirisa ohuswala
leha abagadi n'abali mu wetaavu bahujumiryenga.
- 22 O Hatonda, yinyoha osolerere ebibyo
hebulira ng'olu banubeebe bahufodogola oludaalo lwosirwosi.
- 23 Otebirira hubogola hw'abalabe babo
n'ohwegugunga hwawe ohutahoma.

75

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba ni batiinira hu janjaasi "Otasihirisa."
Ezabbuli ya Asafu. Olwembo.

- 1 O Hatonda, huhweyaasa,
huhweyaasa olwohuba oli huupi,

- hiisi naatu baloma hu bikolwa bibyo ebyenunjisa.
- ² Oloma oti, "Ehiseera hyange ehiragaane,
ndisala omusango ni tehubbira.
- ³ Ehyalo n'abaatu ni bateetema,
ndiise anambirira emisingi jaahyo.
- ⁴ Ndoma abepaahapaaha ti, 'Mulehere anjo ohwepaahapaaha.'
Era ndoma abahosi b'ebibi ti, 'Mulehera anjo ohwehudumbasa
olw'amaani genywe.
- ⁵ Mbaloma ohulehera anjo ohwepaahapaaha
era mulehera anjo ohuloma n'ehitigi.' "
- ⁶ Enjuma mulamuzi ohunwa ebuwalyuba
oba ebugwalyuba oba mu lulafu aja huuja ni gepaahapaaha.
- ⁷ Aye Hatonda nj'omulamuzi,
geesa ono, genyosa ola.
- ⁸ MUSENGWA anambire mu ngalo jije ehipopo hy'omwenge ogusalire
ogw'obusungu wuwe.
Agujuha ng'abahosi b'ebibi bosibosi bagunywa bahenano baati cwi.
- ⁹ Aye ese nja hulomanga hu ebi Hatonda aholire,
nja hwembera Hatonda wa Yakobbo ni mujumirya.
- ¹⁰ Hatonda aloma ati, "Nja husihiirisa amaani g'abahosi b'ebibi bosibosi,
aye aga bagwalaafu galyeyongerera hweyongerera."

76

Y'omutangirisi w'abembi. Ohwemba n'ebivuga eby'ewaaya. Ezabbuli ya Asafu. Olwembo.

- ¹ Hatonda amanyiheene mu hyalo hya Yuda,
esiina lirye ly'amaani mu Yisirayiri.
- ² Eweema yiye yiri mu Yerusaalemu
amago gage gali hu lusozi Sayuuni.
- ³ Eyo peyi gabbwagabbwagira obusaale w'omulabe
n'engabo n'epiima ebisoosa byomu lutalo.
- ⁴ Hatonda, ng'oli w'enono,
ohumba hya habaha ohunwa hu sozi
eyi wanangulira abalabe.
- ⁵ Babanyagireho abasooli baawe abasira bosibosi,
enjuma ananga ohutwinyoheraho.
- ⁶ O Hatonda wa Yakobbo,
ni wahayuha embalaasi n'amagaali, byanwera mwiroba.
- ⁷ Aye ewe wenene nj'oyu bali n'ohutya!
Nj'ani asobola ohwemeerera mu moni jijo n'olunire?
- ⁸ N'oli mwigulu wasala emisango
abaatu hu hyalo baatya era banolerehana,
- ⁹ O Hatonda, ni wanwayo wabasalira emisango
ohunonola ababanyigirisa bosibosi hu hyalo.
- ¹⁰ Mu butuufu oweene obusungu w'abaatu bunwamo ohuhuna enono
era abo abaja hunona mu talo, balihutendereza.
- ¹¹ Mweyamanga eyiri MUSENGWA Hatonda wenywe era mwoheresenga.
Amawanga agohumulirano, galetera oyo oyu batya ebirabo.
- ¹² Gehahania ehitigi hy'abanugi
era abahabaha hu hyalo bamutya.

77

Y'omutangirisi w'abembi. Ya Yedusuuni. Ya Asafu. Ezabbuli.

- 1 Neriririra Hatonda ganjeede,
neriririra Hatonda anjulare ohusunga hwange.
- 2 Ni naali mu bigosi nasaba Musengwa,
owiire nagolola emihono jange ni talehera
era omwoyo gwange ni gutamatira.
- 3 O Hatonda, nahuhebulira
era nabinda n'amaani gapwamo.
- 4 Olw'ewe Hatonda sinalimba hwiwo
naali n'ebigosi n'ohuloma ni tasobola huloma.
- 5 Nañeega hu endaalo ej'egongo,
emyaha ejahale.
- 6 Nahebulira enyembo jange eji nembanga owiire.
Mu mwoyo gwange nebuusa ti,
- 7 "Musengwa aja hukubba omugongo emirembe n'emirembe?
Saligaluhayo hupambira hisa nindi?"
- 8 Naahani sahitwenda?
N'ehisuubiso hihye hyahoma?
- 9 Hatonda galeeheraño ohuba w'ehisa?
Obusungu wugimire alehire ohuba w'ehisa?"
- 10 Ng'ango ndoma ti, "Ehindumya obugali c'ehino ti:
Hatonda Ali Namugulu Obugali, sahiiri w'amaani."
- 11 Nja huhebulira ebikolwa bya MUSENGWA,
nja huhebulira ebyamaliholiho bibyo ebi waholanga ahalehale.
- 12 Nja huñeeganga hu bikolwa bibyo byosibyosi,
nja huñeeganga hu bikolwa bibyo eby'amaani.
- 13 O Hatonda, amagira gago mawufu
hatonda hi ow'amaani hya Hatonda weefe?
- 14 Ndiwe Hatonda ahola ebyamaliholiho
olaga amaani gago mu baatu.
- 15 Wanunula abaatu babo n'amaani mangi
abejuhulu ba Yakobbo ni Yosefu.
- 16 O Hatonda, amaaji gahubona,
amaaji gahubona gahutya
enjuho j'enyanya jateetema.
- 17 Ebireri byajuha amaaji,
eraadu lyaduma mwigulu,
obusaale wuwo wabitabitana n'ano ni nanjala!
- 18 Ejanjaasi ly'ohubbwabbwanuha huhwo lyali mu hafuusa,
ohumyasa hwahwana ehyalo hyosihyosi,
ehyalo hyateetema era hyayuuga.
- 19 Watema engira mu nyanja,
engira yiyo mu maaji amangi
wayire amagulu gago sigaboneha aña wabita.
- 20 Watangirira abaatu babo hy'etaama,
Musa ni Alooni nj'abaali abatangirisi.

78

Zabbuli ya Asafu.

- 1 Baatu bange munjulire esomesa yange.
Mutegere amatwi munjulire ebibono byange.

- 2 Nja huloma ni nabo mu ngero,
nja huloma ebyama ebi bahweha ahale nahale.
- 3 Ebiitu ebi hwanulira era ebi humanyire,
ebiitu ebi basehule beefe batulomera.
- 4 Sihuja hubihweha abaana beefe,
huja hulomera ab'omulembe oguuja
ebinamba hu maani ga MUSENGWA
nohu by'amaani n'ebyenunjisa ebi gaahola.
- 5 Gaṅa abejuhulu ba Yakobbo ebiragiyo,
gaṅa abasehulu beefe Abayisirayiri amagambi bagasomese abaana
baawe,
- 6 ab'omulembe ogulondaho bahagamanya
era ni naabo ababahiiri husaala boosi bahagasomesa abaana baawe.
- 7 Bahesiga Hatonda era batebirira ebi ahola
aye bahanamba ebiragiyo byange.
- 8 Bataba hy'abasehulu baawe,
omulembe ogw'abaatu abahahanyafu
era abajeemu abaali n'emyoyo ejitagonderanga Hatonda era
abatamwesiganga.
- 9 Aabaatu bomu hiha hy'Efulayimu wayire baali n'obusaale,
baatyā baduluma hu ludaalo lw'olutalo.
- 10 Babbwaga endagaano ya Hatonda
era bajeemera amagambi gage.
- 11 Beebirira ebi gaali n'aholire ebyenunjisa ebi gabalaga.
- 12 Gaahola ebyamaliholiho mu moni j'abasehulu baawe
mu hyalo hy'e Misiri, mu twale ly'e Zowani.
- 13 Gaabula enyanja ng'abaatu babitaamo.
Gaahola amaaji gemeerera hy'ehiteepe hu luuyi nohu luuyi.
- 14 Mu muusi gabatangiriranga n'ali mu hireri
ng'owiire abatangirira n'omuliro.
- 15 Gaadisa amabaale mu lulafu
gabaṅa amaaji amangi oti g'enyanya.
- 16 Gaaleetera esulo j'amaaji ohunwa mwibaale,
amaaji nga gahuluhuta hya g'olwabi.
- 17 Aye ni bali mu lulafu beeyongera ohwonoona
bajeemera oyo Ali Namugulu Obugali.
- 18 Basalaṅo ohuhema Hatonda
ni baduhanira eby'ohulya.
- 19 Bemulugunya hu Hatonda baati, "Dala Hatonda asobola
ohutuṅa emere mu lulafu luno?"
- 20 Ni gahubba hwibaale
amaaji ameene amangi gaṅwamo.
Aye asobola ohuṅa abaatu babe enyama n'emere?"
- 21 MUSENGWA ni gabanulira ni baloma baatyō
gabaluṅira gaṅwana omuliro hu Yakobbo
era ehiruṅi hihye hyali hu Yisirayiri.
- 22 Sibafugiirira bya Hatonda
era sibesiga ti aja hubanoṅola.
- 23 Aye galagira ebireri mu bbanga
gegulaṅo enjigi ej'egulu,
- 24 gakukumuhisa abaatu emaanu balye
gabaṅa emere ohunwa mwigulu.

- 25 Abaatu balya hu emere ey'abamalayika,
bosibosi gabaŋa emere mu bungu.
- 26 Galehula hibuyaga ohuŋwa ebunwalyuba gafuŋa
era olw'amaani gage gagira embeŋo ohuŋwa mu mehiriro yahubba.
- 27 Gabakukumuhisa enyama hy'efuuhe,
enyuni ejiguluha ehibbiiryo hy'omujehe hwigobo ly'enyanya.
- 28 Enyuni ejo jagwa ohweswanigirisa ekambi jaawe,
ohwetoolola eweema jaawe.
- 29 Abaatu balya byabameera hu myoyo
olwohuba gabaŋa ehi baali ni baŋembaho.
- 30 Aye ni baali ni bahiirya
era emere ni yaali n'ehiiri mu hanwa,
- 31 Hatonda gabaluŋira nga geeta abaali ni basinga ohuba ab'amaani
era gasalaho abavubuka mu Yisirayiri.
- 32 Aye wayire gabahola atyo beeyongera ohwonoona
era wayire gabalaga ebyamaliholiho sibafugiirira bibye.
- 33 Olw'ehyo baheneeresa obulamu waawe wubi
era emyaha jaawe bajihenera mu bigosi.
- 34 Hiisi olu Hatonda gahabeetire,
nga bebbwaga bamwendula bacuuhiisa erala emyoyo jaawe.
- 35 Nga bahebulira baati Hatonda gaali nj'olwanda lwawe
Ali Ŋamugulu Obugali gaali nj'Omununuzi waawe.
- 36 Aye ebibono byawe byali by'obudulingi wereere,
eŋuma ehi baloma ehy'amazima.
- 37 Emyoyo jaawe sijaali miheneerefu,
sibaali besigwa ohuhuuma endagaano yiye.
- 38 Aye Hatonda gaali w'ehisa eyi bali,
gabasoniŋa ebibi byawe era sigabasihiirisa.
Emirundi mingi gahuuma obusungu wuwe
era sigabajuhaho hirunji hihye.
- 39 Gahebulira ati baali baatu buutu
baali mbeŋo eyifuŋa yanwanjo.
- 40 Ne mirundi mingi bamujeemera eyo mu lulafu,
bamwenunamisa eyo mu luhoola.
- 41 Mirundi mingi bahema Hatonda,
banyiiigisa Omwawufu wa Yisirayiri.
- 42 Sibahebulira baati ali n'obuŋangi
oludaalo olu gabanunula mu balabe.
- 43 Oludaalo olu gahola obubonero oweŋunjiisa e Misiri,
ebyamaliholiho ebi gahola mu twale ly'e Zowani.
- 44 Amaaji gomu lwabi gafuuha mafugi
era Abamisiri sibaganywa.
- 45 Gabasindhira agasonera agabahehera
n'agahere agabaleetera ohwesinya.
- 46 Endimiro jaawe gajina amadeede
era ebirime byawe gabiŋa esige.
- 47 Efula ey'amabaale yonoona emizabbibbu jaawe
n'emisaala emitiini jasihiiriha.
- 48 Efula ey'amabaale yahubba eŋombe jaawe,
ebisololo byawe byafa olw'ohubbwabbwanuha n'ohumyasa hw'ekuba.
- 49 Gabajuhaho ehirunji hihye,

- gabataaho obusungu n'ohunyiiga,
ehibubbu hy'abamalayika hyabasihiirisa.
- 50 Gabajofumulaho obusungu wuwe, sigabaŋonia hufa
aye gabataho haŋupuli baafa.
- 51 Geeta abaana abadaayi bosibosi mu Misiri,
ebibala ebidaayi mu weema ja Haamu.
- 52 Ng'aŋo atangirira abaatu babe hy'etaama
gabalunamyanya mu lulafu.
- 53 Gabatangirira bulani weene ni nanuma hutya.
Aye enyanja yamira abalabe baawe.
- 54 Ng'aboosa hu salo y'eroba lirye eryawufu,
ehyalo ehy'esozi olu ganangula n'amaani gage.
- 55 Gabbinga amawanga agaalimo
ng'anamba ehyalo ehyo
ahina abaatu babe ng'obusika
amago gaawe, gaganja Abayisirayiri.
- 56 Aye bahema Hatonda
era bajeemera Ali Namugulu Obugali,
sibahuuma biragiro bibye.
- 57 Sibaali badimamu era banuma hufugiirira hy'abasehulu baawe,
ni becuusa hy'embasa mu munaya.
- 58 Bamuletera obusungu olw'amasabo gaawe hu sozi
ni bajumirya ebiitu ebibbote.
- 59 Hatonda ni gabona ebiitu ebyo gabalunjira
ng'ahubbira erala Yisirayiri omugongo.
- 60 Gahubba Eweema Enjawufu e Siilo omugongo,
eweema eyi gaali ni gemehire ngati w'abaatu babe.
- 61 Galeha Esanduuku yiye enjawufu bayinjira mu bunanguse
eyaali ni yiraga enono lirye ohutiina ohuba mu balabe.
- 62 Galeha abaatu babe babeeta n'epiima,
ganyigira abaatu babe bugali.
- 63 Omuliro gwasihirisa abaseere baawe,
abahaana baawe bahaya n'obufumbo.
- 64 Galeha beeta abasengi baawe n'epiima
era abanamwandu baawe babagaana n'ohubalira.
- 65 Ng'aŋo Musengwa genyoha ohunjwa mwiro
hy'omeeye omwenge
- 66 ng'abbinga abalabe babe
era baswalira erala olwohuba gabanangula.
- 67 Gahubba abejuhulu ba Yosefu omugongo
era sigatobola hiha hy'Efulayimu.
- 68 Aye gatobola ehiha hya Yuda,
olusozi Sayuuni olu genda.
- 69 Aŋo pana gatongola ehifo hihye ehyawufu
ohuba hy'amago gage mwigulu,
hy'ehyalo ehi gataŋo emirembe n'emirembe.
- 70 Gatobola Dawudi ohuba munjeeresa wuwe
oyu gatusa mu hwaya etaama,
- 71 ohunjwa mu hwemera etaama,
gamufuula mwayi w'abejuhulu ba Yakobbo, Abayisirayiri, abaatu ba
Musengwa.

⁷² Era Dawudi gabaaya bulanji n'owesigwa
gabanuga n'amagesi.

79

Ezabbuli ya Asafu.

- ¹ O Hatonda, amawanga galumbire ehyalo hihyo,
baholire eby'embihho hu Yekaalu yiyo enjawufu,
ehibuga Yerusaalemu bahirehire ni hiri magunda.
- ² Emirambo j'abañeeresaba babo bajiña esega ohuba mere,
emibiri j'abagwalaafu babo bajiña esolo jeriire.
- ³ Amafugi g'abaatu aba beeta,
gabanda hiisi ñaatu mu Yerusaalemu oti maaji,
ni ñañuma wa hubasiiha.
- ⁴ Abaliranwa beefe batuduula,
batujerega era batujeherera.
- ⁵ MUSENGWA olihyosa ñeena?
Oja hutulunjira emirembe n'emirembe?
Ebuba liryo lija hwosa ñe ohwaduha hy'omuliro?
- ⁶ Lunjira amawanga agatahumanyire,
abaatu abo abatahujumirya.
- ⁷ Hiri hiityo olwohuba bahenireño abejuhulu ba Yakobbo,
baasihiirisa ehifo hyawe.
- ⁸ Otatuboneresa olw'ebibi by'abasehulu beefe.
Yangunaho otunambire ehisa olwohuba hwenda obuyeedi.
- ⁹ O Hatonda, tuyeede otunonole,
ehyo hija huhuñeesa enono,
tununule era tusonije ebibi byefe olw'esiina liryo.
- ¹⁰ Lwahiina abaatu abamawanga bebuusa baati,
"Hatonda waawe ali ñeena?"
Leha huhubone ni wegalula amawanga olw'ohwita abañeeresaba babo.
- ¹¹ Nulira ohubinda hw'abasibe
era olw'obunangi bubo, huuma abo aba basalira ogw'ohufa.
- ¹² O Musengwa, yesasule abaliranwa beefe emirundi musanvu
olw'ebiduhu byawe ebi bahuduha.
- ¹³ Efe abaatu babo, etaama ejomu hidooli hihyo
huja huhweyaasa emirembe n'emirembe
huja huhujumiryanga emirembe josijosi.

80

Y'omutangirisi w'abembi. Ohuyemba ni batiinira hu janjaasi ly'Ehimuli
eby'Endagaano. Ya Asafu. Ezabbuli.

- ¹ Tunjuliirise ewe olabirira Yisirayiri hy'omwayi,
ewe otangirira Yosefu ng'olu muutu atangirira etaama,
ewe owihala ñagati w'abakerubbi, leha enjase yiyo yaduhire
- ² ehiha hy'Efulayimu ni Bbenjamini ni Manase.
Tunonole olw'amaani gago.
- ³ O Hatonda, tugobose bunyaaha
tunambire ehisa hwahanonoha.
- ⁴ O MUSENGWA Hatonda Omwene Mañe,
olihyosa ñe ohuluña olw'esaala j'abaatu babo?
- ⁵ Otwinjuuye ohubonaabona
era otunjaaye ohunywa ehipopo hy'amasiga ameene amangi.

- 6 Otufuuye ehiitu ehy'ohwenyinyalya eyiri abaliranwa beefe era abalabe beefe batujeherera.
- 7 O Hatonda Omwene Maṅe, tugobose bunyaaha, tunjambire ehisa hwahanonjoha.
- 8 Watusa omuzabbibbu ohunwa e Misiri, wabbinga amawanga ohunwa mu byalo ebyo, ng'ohena oguhomaamo.
- 9 Wagulongohesa ehisambu nga gusimiha emirandira gulanda mu hyalo.
- 10 Ehisigo hyagwo hyawiihirira hu hiisi lusozi ng'amasaga gaagwo gawiiha emitumba emireeni.
- 11 Amasaga gaagwo gatandabala ohwola hu nyanja Meditereniani nohu lwabi Yufuleeti.
- 12 Lwahiina wabbwaga olukomera olugugadirira, hyaleetera bosibosi ababitanjo ohwenogera ebibala byagwo?
- 13 Embiiji jomwisugu jigutyakirira n'esolo josijosi ejomwisugu jigulya.
- 14 O Hatonda Omwene Maṅe, cuuha ogobole eyi huli. Heja njaasi ohunwa mwigulu obone era olabirire omuzabbibbu guno,
- 15 omulandira ugu muhono gugwo omulungi gwahoma, olusaga lulwo olu wamwene wafuula olw'amaani.
- 16 Baatema omuzabbibbu gugwo bagwohya omuliro abaatu babo basihiiriha onabahangavula n'obuhambwe.
- 17 Leha omuhono gugwo gube hu muutu ali hu luuyi olw'omuhono omulungi omwana w'omuutu oyu wamwene wehuhisa.
- 18 Tugobese bunyaaha huja huhujumiryanga nindi era sihuja huhunwaho.
- 19 O MUSENGWA Hatonda Omwene Maṅe, tugobese bunyaaha tunjambire ehisa hwahanonjoha.

81

- Y'omutangirisi w'abembi. Ohuyemba ni batiinira hu gitisi. Ya Asafu.
- 1 Mwembere Hatonda n'esangaalo olwohuba nj'amaani geefe, mwembera Hatonda wa Yakobbo mu janjaasi eryanjamugulu!
- 2 Mutandiihe olwembo ni muhubbireho n'etambulini muhubbireho ahatongooli ko n'ogutongooli.
- 3 Mufuunje olwiga lw'etaama emiigu omwesi ni gwahabaluha era n'omwesi ni guhulire hu ludaalo lwefe olw'embaga.
- 4 Lino gambi eyiri Abayisirayiri, hiragiro hya Hatonda wa Yakobbo.
- 5 Galija ohuba egambi eyiri Yosefu olu gawaagala ehyalo hy'e Misiri eyi hwanjulira olulimi oluhutategeera.
- 6 Aloma ati, "Nabatwihula emigugu era nabatusaho ehinaaba ehisito ehi baali ni babbeedire.
- 7 Ni mwali mu bigosi mwananga nga mbanunula, nabagobolamo mu hireri ehibbwabbwanuha. Nabagezesa hu maaji g'e Meribba.
- 8 Enywe abaatu bange munjulire,

- enywe Abayisirayiri nja hubalabula singa mupulirisa.
- 9 Simujumiryanga bahatonda abandi
era simuhubbiranga bahatonda abandi amafuha.
- 10 Ndiise MUSENGWA Hatonda wenywe
owabatusa mu hyalo hy'e Misiri.
Mwasamye eminwa jenywe, nja hubegusa.
- 11 Aye abaatu bange sibapulirisa,
Abayisirayiri sibagonda.
- 12 Olw'ehyo nabanwaho nabaleha bahole ng'olu hwegomba hw'emyoyo
jaawe hwali,
ohuhola ng'olu abeene benda.
- 13 Singa abaatu bange bapulirisa,
O singa Abayisirayiri bagendera mu ngira yange,
- 14 nahabananguliye abalabe baawe bosibosi mu dakiika ndala,
era omuhono gwange gwahabaholireho.
- 15 Abo abacaawa MUSENGWA bahamuhubbiye amafuha olw'ohutya
era ehibonerezo hyawe hyahali hy'emirembe n'emirembe.
- 16 Aye mwahaliye engaano enyene endani
n'omudugere ohunwa mwibaale mweguta."

82

Ezabbuli ya Asafu.

- 1 Hatonda nj'omuhulu w'oluhiiho mwigulu
anja esala ey'emisango mu bahatonda.
- 2 "Mulyosa ne ohusala emisango ni mwehubbira,
ni mubeera abahosi b'ebibi?"
- 3 Muyeede abagadi n'abafuubbi
era musolerenga abaatu aba banyigiirisa.
- 4 Muyeede abanafu n'abali mu wetaavu,
mubanunule ohunwa mu bunangi w'abahosi b'ebibi."
- 5 "Nanuma ehi bamanyire era nanuma ehibategeera,
bagendera mu hiirema
era emisingi josijosi ej'ehyalo jiteetema.
- 6 Naloma ti, 'Muli bahatonda,
mwesimwesi muli baana b'oyo Ali Namugulu Obugali.'
- 7 Aye muja hufa hy'abaatu obuutu,
muja huheneresa hy'abanugi abandi."
- 8 O Hatonda, yinyoha osalire ehyalo omusango
olwohuba amawanga gosigosi gago.

83

Olwembo. Ezabbuli ya Asafu.

- 1 O Hatonda, otaṅoleera huṅoleera
O Hatonda, otaba aṅo ni ṅanuma ehi oloma.
- 2 Bona abalabe babo benyoheene,
abo abahucaawa bahujeemera.
- 3 Bahola ekwe hu baatu babo.
Bacuhiiye abaatu babo abahoda.
- 4 Baloma baati, "Muuje hutiine hubasihiirise ng'egwanga,
esiina lya Yisirayiri ligote batagobolayo hulihebulira nindi."
- 5 Era bosibosi beesa hirala mu tegeha yaawe,
beehobana ohuhuyeeekera,

- 6 eweema j'Edomu n'Abayisimayiri
ohunwa e Mowaabbu n'Abahagari,
7 n'Abagabbali n'Abamooni,
Abameleki n'Abafirisuuti ko n'abaatu b'e Tiiro.
8 Era ni Busuuli yibegaatireho
ohuyeeda olulyo lwa Luuti.
9 Bahole ng'olu waahola Abamidiyaani
ng'olu waahola Sisera ni Yabbini hu lwabi Kisoni,
10 aba wasiirisa mu Endori
era emibiri jaawe jabolera hwiroba.
11 Hola abatangirisi baawe ng'olu waahola Orebbu ni Zeebbu
hola abatangirisi baawe ng'olu waahola Zeebba ko ni Zalumuuna.
12 Abaatu abo baloma baati,
"Muhole hwenjirire ehyalo hya Hatonda."
13 O Hatonda wange,
basalaanie ng'olu mbejo esalaania ebisasiro,
14 hy'olu muliro gugugulisa amadenjo
oba hy'olu omuliro gwohya olusozi,
15 babbinge n'omuyaga gugwo ogw'amaani,
era batiise ni hibuyaga wuwo.
16 O MUSENGWA, baleetere ohuswala ko abaatu bahategeera amaani gagwo.
17 Balehe esoni jibahubbe emirembe n'emirembe,
leha basihiirihe ni njajuma abanja enono.
18 Leha bamanye baati ewe MUSENGWA
ewe wenene ndiwe Ali Namugulu Obugali
anjuga hiisi hiitu hu hyalo hyosihyosi.

84

Y'omutangirisi w'abembi. Ohuyemba ni batiinira hu gitisi. Ezabbuli y'abaatu bomu lulyo lwa Koora.

- 1 O MUSENGWA Omwene Manje,
ng'enyumba yiyo ndanji!
2 Obulamu wange wujemba bugali hu huba mu lunya lwa MUSENGWA,
omwoyo n'omubiri byeriririra Hatonda Omwene Bulamu.
3 Ni namuhuji asunire amago atongola ehitala
anja namalala ahuumira owaana waayo huupi n'ehituuti hihyo
O MUSENGWA Omwene Manje,
habaha wange era Hatonda wange.
4 Besiimire abo ababa mu nyumba yiyo,
baba muhujumirya hiisi hiseera.
5 Besiimire abo abahufuula ewe ohuba amaani gaawe
abo abalumirwa ohutiinanga mu nyumba yiyo hu lusozi Sayuuni
ohuhujumirya.
6 Ni babita mu hiiho hy'e Bbaka ehinjumamo maaji,
balihifuula ehifo ehy'amaaji,
hyejula n'efula eyisookera erala ni hunwa mu hiseera hy'endobooli.
7 Abaatu babo beyongera ohusuna amaani
era baja hwola hu lusozi Sayuuni mu moni ja Hatonda.
8 O MUSENGWA Hatonda Omwene Manje,
njulira ohusaba hwange.
O Hatonda wa Yakobbo, puliirise.

- 9 O Hatonda, na habaha weefe ekabi
era oyu watobola omuhejeho n'ehisa.
- 10 Oludaalo lulala olukenera mu lunya lwa Yekaalu yiyo,
luhira endaalo olukumi ejikenera anjatu anandi.
Era mala gaba muhumi na mulyango gw'enyumba ya Hatonda wange
ohuhira ohumenya mu weema j'abahosi b'ebibi.
- 11 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA Hatonda
nj'eryuba era engabo yeefe
gandaga ehisasabirisi era gafuula ow'enono.
Sanjanga hutana ebirani abo abahola ebirunamu.
- 12 O MUSENGWA Omwene Manje,
gesiimire oyo ahwesiga.

85

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli y'abaatu bomu lulyo lwa Koora.

- 1 O MUSENGWA, waana ehyalo hihyo ekabi
era oleeteeye abejuhulu ba Yakobbo ohuba bulani.
- 2 Wasonina ohubbenga hw'abaatu babo
era wabatusaho ebibi byawe byosibyosi.
- 3 Walehera ano ohutulunira
n'ohuba n'obusungu bungi eyi huli.
- 4 O Hatonda Omunonosi weefe, tugobose bunyaaha
era olehere ano ohutulunira.
- 5 Oja hutulunira emirembe n'emirembe?
Oja hweyongera ohuba n'obusungu?
- 6 Sooja hutugobosa bunyaaha nindi,
abaatu babo basangaale hu lw'ewe?
- 7 O MUSENGWA, tulage ohwenda huhwo ohubitiirifu
era otunonole.
- 8 Nja hunjuliirisa ehi Hatonda MUSENGWA aja huloma,
olwohuba asubisa abaatu abagwalaafu babe emiyaaya
ohutusaho batagobolayo mu bunubeebe waawe.
- 9 Mu butuufu oweene ali njapi
ohunonola abo abamutya
ko enono lirye lihwane ehyalo hyefe.
- 10 Ohwenda n'owesigwa byenjimbire
era obulunamu n'emiyaaya bigwijana mu hifuba.
- 11 Owesigwa bunwera mu hyalo hino
obulunamu busiziira mwigulu nga wiiha njasi hu hyalo.
- 12 MUSENGWA aja hutana ebirani
era ehyalo hyefe hija hwama ebibala bingi bugali.
- 13 Obulunamu bumutangiriramo
era wamweyulira engira omu abita.

86

Esaala ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, tegere ohutwi era wungobolemo,
olwohuba ndi mugadi era ndi mu wetaavu.
- 2 Huuma obulamu wange olwohuba nenjayeeyo eyi oli.
Oli Hatonda wange, nonjola omunjeeresa wuwo,
oyo ahwesiga.

- 3 O Musengwa pambire ehisa
olwohuba oludaalo lunwerereraho ni kweriririra.
- 4 O Musengwa sangaasa omuñeeresu wuwo
olwohuba nahujambya obulamu wange.
- 5 O Musengwa osonija era oli mulani
olaga ohwenda ohubitiirifu eyiri abo bosibosi abahujumirya.
- 6 O MUSENGWA, njulira ohusaba hwange,
njuliirisa ohulira hwange ni sunga wupambire ehisa.
- 7 Ni ndi mu bugosi
kulanga olwohuba oja hungobolamo.
- 8 O Musengwa, njajumaano hatonda ali hy'ewe.
Era njajumaano wayire mulala ahola ebi ohola.
- 9 O Musengwa, amawanga gosigosi aga watonda gaja huuja gahujumirye
era gaja huhuñe enono.
- 10 Hiri hiityo olwohuba oli w'amaani
era ohola ebyenjajisa,
ewe wenene ndiwe Hatonda.
- 11 O MUSENGWA, somese amagira gagwo
era nja hugendera mu mazima gago.
Pe omwoyo ogubulamo wasiwaasi, nahahuñe enono.
- 12 O Musengwa Hatonda wange,
nja huhujumirya n'omwoyo gwange gwasigwosi
nja huhujumirya emirembe n'emirembe.
- 13 Hiri hiityo olwohuba ohwenda ohuwunyendamo hubitiirifu,
wanunula ohujwa emagombe mu hufa.
- 14 O Hatonda, abo abehudumbasa banumba,
abaatu abahambwe bendula obulamu wange
abaatu abatahutya.
- 15 Aye ewe Musengwa oli Hatonda ow'ehyere
era oli n'ehisasabirisi,
olwano ohuluñe wijuuye ohwenda n'owesigwa.
- 16 Cuuha eno wupambire ehisa,
ña omuñeeresu wuwo amaani,
onoñole omusaani w'omwidu wuwo omuhasi.
- 17 MUSENGWA, pe ahabonero ahalaga ng'olu oli mulani
ko abalabe bange baswale olwohuba bunjedire.

87

Ezabbuli y'abaatu bomu lulyo lwa Kooru. Olwembo.

- 1 MUSENGWA gatongola ehibuga hu lusozi olwawufu.
- 2 MUSENGWA genda ehibuga Sayuuni
ohusinga ebifo byosibyosi ebya Yakobbo.
- 3 Baloma ebirani hu ewe ehibuga hya Hatonda.
- 4 Hatonda aloma ati, "Misiri ni Bbabbulooni
ni Firisuuti ni Tiiru n'Esopiya, mawanga agaanondera
era abaatu baamo baloma baati, 'Ono musaale w'e Sayuuni.' "
- 5 Mu butuufu baja huloma hu Sayuuni baati,
"Ono ni noola, basaale b'e Sayuuni
era Ali Namugulu Obugali aja huhifuula ohuba hy'amaani."
- 6 MUSENGWA alinjandiiha ati,
"Ono musaale w'e Sayuuni."

7 Abembi n'abahini balyemba baati,
 "Sayuuni nj'esibuho y'ekabi jeefe."

88

Olwembo. Ezabbuli y'abaatu bomu lulyo lwa Koor. Y'omutangirisi w'abembi. Ohuyemba ni batiinira hu mahalasi liyanosi. Masikili* ya Hemani Omuzirahiti.

- 1 O MUSENGWA Hatonda omunonjosi wange,
 kweriririra omuusi n'owiire.
- 2 Nulira ohusaba hwange,
 nuliirisa ohulira hwange.
- 3 Nijuuye bigosi byereere
 era ohufa hundi njaapi.
- 4 Bambala ohuba mulala hubatiina emagombe,
 ndi hy'onjuma maani.
- 5 Bandeha ohuba njalala n'abafu
 hy'abafu abali emagombe aba otahebulira,
 abo aba otayeeda.
- 6 Wundanya mwironjo ereenji eryene
 era erijuuye ehiirema ehinjambire oti ngu.
- 7 Obusungu wuwo bungi hu bulamu wange,
 amayengo gago ganyigiirisa.
- 8 Wutihiseho abameeri bange,
 wufuuye hyenyinyasa eyi bali.
 Ndi musibe atasobola hunjwa mu busibe.
- 9 Emoni jange sijibona olw'enaku eyi ndimo.
 MUSENGWA, hiisi ludaalo kusunga obuyeedi,
 ngolola emihono ni saba.
- 10 Oholera abafu ebyamaliholiho?
 Abafu benyoha bahujumirya?
- 11 Abanamagombe basobola ohuloma hu hwenda huhwo ohubitiirifu
 n'owesigwa wuwo mu hifo ehy'ohusihiiriha?
- 12 Ebyamaliholiho bibyo babimanyire mu hiirema
 oba obulanji wuwo mu hyalo hy'abo aba berabira?
- 13 Aye MUSENGWA kusunga obuyeedi
 era mu mugamba kusunga.
- 14 Lwahiina MUSENGWA wukubbire omugongo
 era n'ohukejaho siwenda hukejaho?
- 15 Mbweneweene ohunjwera erala mu buvubuka huupi fe n'ohufa
 era pooye embaha olw'ebibonerezo bibyo.
- 16 Ehirunji hihyo hikenireenjo
 era ohunyigirisa ohubunyigirisa husihiirihise.
- 17 Baneswanigirisa oludaalo lwosirwosi hy'amataba,
 banjetolooye enjuyi josijosi.
- 18 Ogimire abameeri bange ni naabo aba nenda bapwaho
 era ehiirema nje meeri yange.

89

Masikili* ya Esani Omuzirahiti.

* 88: 88:0 Oba oli anjo hibono hyomu hwemba. * 89: 89:0 Oba oli anjo hibono hyomu hwemba.

- 1 Nja hwemba hu hwenda hwa MUSENGWA ohubitiirifu emirembe
n'emirembe.
Nja huloma hu wesigwa wuwe eyiri abaatu emirembe josijosi.
- 2 Nja hulangirira ebiŋamba hu hwenda huhwo ohw'emirembe
n'emirembe,
owesigwa wuwo sibunwanjo hy'egulu.
- 3 Waloma oti, "Nahola endagaano n'omutobole wange.
Nalayirira Dawudi omunjeeresa wange ti,
- 4 'Mu lulyo lulwo muja hubaamo omunugi nga habaha
emirembe n'emirembe.' "
- 5 MUSENGWA egulu lihutendereza olw'ebyamaliholiho bibyo
era leha abamalayika bahutendereze olw'owesigwa wuwo.
- 6 Nj'ani ali mwigulu owegerageraniaho hu MUSENGWA?
Hu abo abali mwigulu nj'ani ali hya MUSENGWA?
- 7 Hatonda bamutya mu luhiiho lw'abawufu,
atiisa ohuhira bosibosi abamweswanigirihise.
- 8 O MUSENGWA Hatonda Omwene Manje,
O MUSENGWA, nj'ani ali hy'ewe!
Era oli mwesigwa mu biitu byosibyosi.
- 9 Onjuga obusungu w'enyanya,
obunjeesa amayengo agatumbera.
- 10 Wabbwagabbwaga Rahabbu,[†]
wasalaania abalabe babo n'obunangi wuwo ow'amaani.
- 11 Egulu n'ehyalo bibyo,
n'ebibirimo byosibyosi bibyo olwohuba ndiwe owabihola.
- 12 Watonda amaniino n'amehiriro,
esozi Tabori ni Herumooni jihwembera n'esangaalo.
- 13 Oli n'obunangi,
amaani gago ganamugulu
era omuhono gugwo gw'amaani mangi.
- 14 Obulunamu n'ohutehubbira
nj'omusingi gw'obunugi wuwo,
ohwenda n'owesigwa nj'ebi oholeraho.
- 15 O MUSENGWA, besiimire abo abahujumirya,
abamenya mu njase ey'ehyere hiho.
- 16 Basangaala oludaalo lwsirwosi
era bahujumirya olw'obulani wuwo
- 17 olwohuba ndiwe ogima baba n'enono n'amaani
era otuna obunangusi olw'ehisa hiho.
- 18 Mu butuufu MUSENGWA nj'engabo yeefe
era Omwawufu wa Yisirayiri gaatuna habaha weefe.
- 19 Mu biseera ebyahale waloma abaatu babo
abesigwa mu hwolesewa oti, "Paaye omusooli amaani,
nenyosa omuvubuka oyu natobola namuna etebe ey'obunugi."
- 20 Paaye Dawudi omunjeeresa wange owahabaha
era mujuhireeho amafuta amawufu.
- 21 Nabenga ni naye
era mu butuufu nja humuna amaani.
- 22 Abalabe babe sibaja humunangula
nanuma muhosi w'ebibi aja humunyigirisa.

[†] 89:10 89:10 *Rahabbu* gwali gusolo ogwomu maaji, ni yirindoma ey'ohubbubirya ni yitegeesa amaani g'ehiirema.

- 23 Nja husihiirisa abalabe babe n'abona
abo abamucaawa baja hufa.
- 24 Nja humwenda era mbe mwesigwa eyi ali,
era n'abita mu ese aja huba w'amaani.
- 25 Nja hugalama owahabaha wuwe ohuŋwa hu nyanja Meditereniani
ohwolera erala hu lwabi Yufuleeti.
- 26 Aja huloma ati, "Ndiwe Bbaabba Hatonda wange,
olwanda lwange era omunonjosi wange."
- 27 Nja humufuula mwana wange omudaayi
ahira abahabaha bosibosi hu hyalo.
- 28 Nja humwenda emirembe n'emirembe
era endagaano yange ni naye y'emirembe n'emirembe.
- 29 Mu lulyo lulwe muja huŋwamo habaha
aja huŋuga emirembe n'emirembe
era etebe yiye ey'obuŋugi yija hweyongera ohubaano hy'egulu.
- 30 "Singa abejuhulu babe babbwaga amagambi gange
era багаана ohugondera ebiragiyo byange,
- 31 singa banyooma ebiragiyo byange,
amagambi gange gabahaya ohuhuuma,
- 32 nja hubahangavula olw'ebibi byawe,
nja hubabonyaabonya olw'obujeemu waawe
- 33 aye sinja huleherano hubenda
era nja husigala ni ndi mwesigwa eyi bali.
- 34 Sinja hubbwaga ndagaano yange
oba ohucuusamo ehi nasuubisa.
- 35 Mu wawufu wange nalayira nahena
era sinja hudulinga Dawudi.
- 36 Mu lulyo lulwe muja huŋwamo habaha ow'emirembe n'emirembe
era owahabaha wuwe bulibererano hy'eryuba.
- 37 Obuŋugi wuwe buja hubaano hy'omwesi hwigulu,
obujulizi ow'amazima hwigulu."
- 38 Aye oluŋiye habaha wuwo oyu watobola
era omuhubbire omugongo.
- 39 Obbwagire endagaano yiyo eyi waahola n'omuŋeeresu wuwo
era engule yiye oyidanyire mu fuuhe.
- 40 Olukomera olw'ehiteepe hihye ehy'ehibuga olubbwagire,
walufuula gunda era watangajula ebibagadirira.
- 41 Ababitaŋo bosibosi beeba ebibye
era n'abaliranwa babe bamujeherera.
- 42 Abalabe babe obaŋaaye obuŋangusi
era obaŋaaye esangaalo.
- 43 Ebisoosa bibye sibihiri byamugaso
era omulehire bamuŋangula.
- 44 Omutihiseho enono,
odanyire etebe yiye ey'obuŋugi ŋaasi.
- 45 Omuhayirinihiisye n'ahiiri muŋere era omuswahiise.
Era omuhubbire esoni.
- 46 O MUSENGWA, olihyosa ŋeena ohutwehweha emirembe n'emirembe?
Onahoseŋe ohuba n'ehiruŋi ehyohya hy'omuliro?
- 47 Hebulira oti obulamu wange w'ehiseera buseera.
Hebulira oti watutonda baatu buutu hwesihwesi.
- 48 Nj'ani atalifa

- oba genonola ohutatiina emagombe?
- 49 O Musengwa, ohwenda huhwo ohwahale ohubitiirifu, ohuwasuubisa Dawudi mu wesigwa wuwo huli neena?
- 50 Musengwa, hebulira ng'olu baduuye omunjeeresa wuwo, ng'olu ngumiiye ebiduhu by'abaatu bangi.
- 51 O MUSENGWA, abalabe babo baduha oyu wajuhaho amafuta, bamuduha hiisi aña aja.
- 52 O MUSENGWA, aņeewe eņono emirembe n'emirembe!
Amiina era Amiina.

90

- Ohusaba hwa Musa, omuutu wa Hatonda.
- 1 Musengwa, ohuņwa ahale nahale obaaye mago geefe.
- 2 Konyo otonde esozi oba konyo otonde ehyalo n'ebirimo, waaliņo era oli Hatonda emirembe n'emirembe.
- 3 Wagamyayo abaatu mwiroba obaloma oti, "Mwagameyo mwiroba, enywe abaana b'abaatu."
- 4 Emyaha olukumi hu ewe jiri hy'oludaalo olwejo olwabitire oba hy'esaawa ejohuņungulaho endiidiri mu wiire.
- 5 Ogima abaatu batiina emagombe mangumangu, bali hy'nyaasi eryahamera mu mugamba,
- 6 wayire mu mugamba limera, ne aña wirira liba liņotohire nga lyoma.
- 7 Obusungu wuwo butusihiirisa, onaluņa nga hweņendeherera.
- 8 Ebibi byefe biri ņalafu eyi oli, obona ebibi byefe ebyomu ngiso.
- 9 Emyaha jeefe jisaliwaho olw'obusungu wuwo, obulamu weefe hubuhena ni hulira.
- 10 Obungi w'endaalo ej'obulamu weefe jiri emyaha esanvu, oba kinaana hunaba ni huli b'amaani, atenga jiba jijuuye ohubonaabona n'ebigosi. Jiduluma mangu, nga huņwanjo.
- 11 Nj'ani amanyire amaani g'obusungu wuwo? Nj'ani amanyire etiisa eyi busungu wuwo buleeta?
- 12 Tusomese obuupi w'endaalo j'obulamu weefe, hyahatuleetera ohubaamo amagesi.
- 13 O MUSENGWA, olyosa ņe ohuba n'obusungu? Nambira abañeeresa babo ehisa.
- 14 Otwijusenga n'ohwenda huhwo ohubitiirifu mu mugamba, hwahemba n'esangaalo era husañalyenga endaalo josijosi ej'obulamu weefe.
- 15 Tuņe esangaalo ohutusasula ebiseera bira eby'ohubonaabona, emyaha emingi ejo eji hubaaye n'ebigosi.
- 16 Olage abañeeresa babo ebyamaliholiho, olage abejuhulu baawe eņono liryo.
- 17 Leha ehisasabirisi hya Musengwa Hatonda weefe hitubeho, leha byosibyosi bitutiinire bulani, byosibyosi bitutiinire bulani.

91

- 1 Hiisi amenya mu hisisira hy'oyo Ali Namugulu Obugali,
asuna obuhuumi w'Omwene Bujangi.
- 2 Era nalomenga ti, "MUSENGWA ndiwe olwanda lwange era omuhuumi
wange,
oli Hatonda wange oyu nesiga,"
- 3 Era mu butuufu aja huhunonianga emitego j'abalabe
era ahunonie ni hanupuli.
- 4 Anahuwihenga namabana gage,
wasunira omwo obuonere.
Era owesigwa wuwe bunaabenga ngabo yiyo.
- 5 Sonatyenga hiitu hyosihyosi owiire,
oba obusaale obu balahiise mu muusi
- 6 oba ohutya hanupuli agwano mu njirema,
oba namusisa abaluhano mu muusi.
- 7 Abaatu ekumi n'ekumi balifira ano n'obona,
aye ewe nanuma ehiri hwolaho kadi.
- 8 Olibona n'emoni jijo
omubi n'asuna ehibonerezo.
- 9 MUSENGWA nj'ohugadirira,
era Ali Namugulu Obugali nj'omuhuumi wuwo.
- 10 Era nanuma higosi hyosihyosi ehija huhwolaho,
nanuma ehija hwola hu mago gago.
- 11 Hiri hiityo olwohuba Hatonda aliragira
abamalayika babe bahuyeeda.
- 12 Era balihubbaha
ndiwegumula hu mabaale huhulumya magulu.
- 13 Oja hutyakirira epologoma n'ekolokima
oja hwema hu pologoma ekambwe nohu gusota.
- 14 MUSENGWA aloma ati, "Nja hunonia abo abanyenda.
Era nja huhuuma abo abaamanyire.
- 15 Anaabenga n'ebigosi gandanga,
nja humugobolangamo
era mbe nalala ni naye muhume era mune enono.
- 16 Nja humuletera ohunangala era munonole."

92

Ezabbuli. Olwembo. Ohwemba hu lwa Sabbaato.

- 1 Hiraŋi ohweyaasa MUSENGWA
n'ohwembera Ali Namugulu Obugali enyembo,
- 2 ohulangirira ohwenda huhwo mu mugamba
n'owesigwa wuwo owiire,
- 3 n'ohuhubba ogutongooli, ehifuga ehy'ewaaya ehumi
ko n'ahatongooli.
- 4 O MUSENGWA, ndi musangaafu olw'ebi ohola,
olw'ebi oholire, nemba n'esangaalo.
- 5 O MUSENGWA, nga ebi ohola byenunjisa,
ng'ebineego bibyo bija hireenji.
- 6 Omutu ataneega, saamanyire
era abanubeebe banuma hutegeera,

- 7 baati wayire abahosi b'ebibi bameruha hy'anyaasi,
baja hubasihiirihisa erala.
- 8 Aye ewe MUSENGWA oja
hutunuga emirembe n'emirembe.
- 9 MUSENGWA, mu butuufu oweene abalabe babo,
mu butuufu oweene abalabe babo baja husihiiriha,
abahosi b'ebibi bosibosi baja hubonaania.
- 10 Wupaaye amaani hya g'ebunwa y'enjombe,
wunjuhireeho amafuta amalaji.
- 11 Samwene neboneyeeho ni banangula abalabe bange,
amatwi gange gaanulira ebinamba huhusiiriha hw'abahosi b'ebibi.
- 12 Abagwalaafu baja huhulahulana hy'omuhindu,
baja huhula hy'emitumba j'e Lebbanooni,
- 13 ogu bahoma mu nyumba ya MUSENGWA
era jija hweyagalira mu lunya lwa Hatonda.
- 14 Jija hwama ebibala nomu buhayire waajo,
jija husigala ni jitooma.
- 15 Ehyo hiraga hiiti MUSENGWA sigehubbira
nj'olwanda lwange era anuma hibi mu ye.

93

- 1 MUSENGWA anuga era gambaaye amaani n'enono.
Wanjamba ehyalo wahita anja hiri era sihyenyeenya.
- 2 Etebe yiyo ey'obunugi yaalino ohunwa hale nahale,
ya mirembe n'emirembe.
- 3 O MUSENGWA, enyanja yefuhuuye,
enyanja yefuhuula n'ejanjaasi ery'amaani,
enyanja yefuhuula n'amayengo.
- 4 MUSENGWA ali namugulu w'amaani
ohusinga ohujuuma hw'enyanja,
n'ohuhira amayengo gaayo ago enaba n'etabuhire.
- 5 O MUSENGWA, ebiragiyo bibyo sibiwanjo,
enyumba yiyo njawufu emirembe n'emirembe.

94

- 1 O MUSENGWA, Hatonda owesasusa,
O Hatonda owegalula, ale ni webonese.
- 2 Yinyoheramo ewe asala emisango hu hyalo,
abehudumbasa bane ehi basaanira.
- 3 O MUSENGWA, balyosa ne?
Abahosi b'ebibi balyosa ne ohweyagala?
- 4 Bajofumula ebibono ni bepaahapaaha
abahosi b'ebibi bejuuye ohweginiha.
- 5 O MUSENGWA, bahiyaania abaatu babo,
banyigirisa abo abawefunira.
- 6 Batemula abanamwandu n'abalugendwa
era batemula abafuubbi.
- 7 Baloma baati, "MUSENGWA saabona,
Hatonda wa Yakobbo sabifaho."
- 8 Baatu enywe, muli banubeebe ba ngeri hi?

- Muliba n'amagesi n̄aali?
⁹ Oyo owatonda amatwi, san̄ulira?
 Owahola emoni, saabona?
¹⁰ Oyo ahangavula amawanga, saaja hubahangavula?
 Omun̄i w'amagesi asobola ohun̄uma magesi?
¹¹ MUSENGWA amanyire ebin̄eego by'abaatu,
 amanyire ati ebin̄eego byawe bin̄uma mahulu.
¹² MUSENGWA, nga gesiimire oyo oyu on̄amo endabusi,
 omuutu oyu osomesa amagambi gago.
¹³ Omun̄a ehin̄uumulo mu biseera ebigosi
 ohwola olu bayabira abahosi b'ebibi obulon̄o,
¹⁴ olwohuba MUSENGWA salireha baatu babe,
 saaja hwabulira abo ababe.
¹⁵ Aban̄ugi baja husala emisango ni batehubbira,
 era ab'emyoyo emigwalaafu baja huhisiima.
- ¹⁶ Nj'ani aja hwemeerera hu lwange ohun̄ahania abahosi b'ebibi?
 Nj'ani aja ohun̄irin̄ania abahola ebibi?
¹⁷ Singa MUSENGWA siganjeeda,
 hani natiina hale e magombe.
¹⁸ O MUSENGWA, ni naloma ti, "Ohugulu ni hwaterera,"
 ohwenda huhwo hwapambirira.
¹⁹ Ni naali ni neralihiriye bugali
 ohumbudawuda hyandeetera esangaalo.
- ²⁰ On̄uma kolagana n'aban̄ugi abahosi b'ebibi
 sibasobola huloma baati oli n̄alala ni nabo,
 abalanga ohwehubbira baati hiran̄i?
²¹ Behobaana ohwita abagwalaafu,
 era abo aban̄umaho omusango babasalira ogw'ohufa.
²² Aye MUSENGWA nj'owukuuma,
 era Hatonda wange nj'ebaale omunen̄ogoma.
²³ Aja hubegalula olw'ebibi byawe
 era aja hubasihiirisa olw'ebibi byawe,
 MUSENGWA Hatonda weefe aja hubasihiirisa.

95

- ¹ Muuje hwembere MUSENGWA n'esangaalo,
 leha huhayaanire n̄amugulu ni hwembera Hatonda olwanda
 atunon̄ola.
² Leha hutiine mu moni jije n'ohweyaasa,
 humwembere n'esangaalo ni humujumirya.
³ MUSENGWA nje Hatonda ow'amaani,
 habaha ow'amaani ahira abahatonda bosibosi.
⁴ Ehyalo hyosihyosi hiri mu mihono jije,
 n'oweginghiriri w'esozi woosi wuwe.
⁵ Enyanja jije olwohuba nj'owajitonda,
 era emihono jije nje jahola eroba.
⁶ Muuje huhubbe amafuha ni humujumirya,
 leha huhome ekumbo mu moni ja MUSENGWA owatutonda,
⁷ olwohuba nje Hatonda weefe
 era efe huli baatu babe,

- etaama jije eji alabirira.
 Olwaleero ni mujulira ejanjaasi lirye,
⁸ mutahahanyasa myoyo jenywe hy'abasehulu benywe olu baahola e Meribba,
 ng'olu bahola hu ludaalo olu baali e Maasa mu lulafu
⁹ eyi basehulu benywe baakema wayire baabona ebinahola.
¹⁰ C'ehyagira nalujira abaatu abo emyaha amahumi ane era n'aloma ti, "Emyoyo jaawe jinjaba era sibanjamba biragiyo byange.
¹¹ C'ehyagira nalujira nalayira ti, 'Sibalyola mu hifo omu naali n'ohubanjeramo ehinuumulo hyange.' "

96

- ¹ Yembera MUSENGWA olwembo olunyaaha,
 enywe abaatu hu hyalo hyosihyosi mwembere MUSENGWA.
² Yembera MUSENGWA omwebase, hiisi ludaalo mulangirire ng'olu gatunonola.
 Mulangirire eyiri amawanga ng'olu ali n'enono.
³ Mulangirire eyiri amawanga ng'olu ali n'enono,
 mulome hu ebyamaliholiho ebi aholera abaatu.
⁴ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA w'amaani bugali era asaana ohumuten-dereza,
 abaatu bali n'ohumutya ohuhira abahatonda abandi bosibosi.
⁵ Abahatonda abamawanga bosibosi biwumbe buwumbe,
 aye MUSENGWA gatonda egulu.
⁶ Enono n'obuhulu,
 obunangi n'obunoono bijuuye mu hifo hihye ehyawufu.
⁷ Hiisi hiha hy'abaatu mwesimwesi muje MUSENGWA enono,
 mumujumirye olw'amaani n'enono lirye.
⁸ Muje MUSENGWA enono erimusaanira,
 muleete ehirabo era mutiine mu lunya lwa Yekaalu yiye.
⁹ Mujumirye MUSENGWA mu wawufu wuwe,
 leha ehyalo hyosihyosi hiteeteme mu moni jije.
¹⁰ Mulomere amawanga muuti, "MUSENGWA anuga."
 Ehyalo higumu sihitengeta era sihisagasagana, alisalira abaatu emisango n'atehubbira.
¹¹ Leha egulu lisangaale n'ehyalo hisanjalye,
 leha enyanja n'ebirimo byosibyosi binuume.
¹² Leha endimiro yisanjalye n'ebirimo byosibyosi.
 Emisaala mu madejo jija hwemba olw'esangaalo,
¹³ jija hwemba mu moni ja MUSENGWA olwohuba gaaja,
 gaaja ohusalira ehyalo emisango.
 Aja husalira ehyalo emisango mu bulujamu,
 asalire abaatu emisango mu mazima.

97

- ¹ MUSENGWA anuga, leha ehyalo hisanjalye,
 leha ebizinga byosibyosi bisangaale.
² Ebireri n'ehiirema ehinjambire oti ngu bimweswanigirihiise,
 obunugi buwe wijuuye obulujamu n'ohutehubbira.
³ Omuliro gunwera anja ali,

- gwohya abalabe babe abamweswanigirihise.
- ⁴ Ahubba ehimyaso hu hyalo,
abaatu babona bateetema.
- ⁵ Esozi jisanuuha hy'amasavu mu moni ja MUSENGWA
mu moni ja Musengwa w'ehyalo hyosihyosi.
- ⁶ Ebitonde ebiri mwigulu biraga biiti MUSENGWA ahola ebiruḡamu
era hiisi muutu abona eḡono lirye.
- ⁷ Aswasa hiisi muutu ajumirya ebibbote abaswasa
era abahatonda bosibosi bahubbira MUSENGWA amafuha.
- ⁸ O MUSENGWA, abaatu bomu Sayuuni basangaala
n'abomu bibuga bya Yuda basanjalya olw'ohuḡulira emisango eji
olamula.
- ⁹ O MUSENGWA, ndiwe Ali ḡamugulu Obugali era oḡuga ehyalo hyosihyosi,
ohirira ḡale abahatonda bosibosi.
- ¹⁰ Enywe omwenda MUSENGWA, mucaawe ehibi.
Ahuuma abaatu babe era gabanunula ohuḡwa mu maani g'ababi.
- ¹¹ Enjase yaduhira abahola ebiruḡamu
n'esangaalo liba n'abemyoyo emigwalaafu.
- ¹² Enywe abagwalaafu mwesimwesi musangaale olw'ebyo ebi MUSENGWA
ahola.
Mumweyaase olw'owawufu wuwe.

98

Ezabbuli.

- ¹ Mwembere MUSENGWA olwembo olunyaaha olwohuba aholire ebyamali-
holiho.
Anḡanguye n'obuḡangi n'amaani ag'omuhono gugwe omwawufu.
- ² MUSENGWA alagire obunoḡosi wuwe,
gahwehulira amawanga ebiruḡamu ebi ahola.
- ³ Ahebuliye ohwenda huhwe ohubitiirifu
n'ohuba mwesigwa eyiri Abayisirayiri,
abaatu hu hyalo hyosihyosi babona
obunoḡosi wa Hatonda weefe.
- ⁴ Abaatu mwesimwesi hu hyalo hyosihyosi,
mwembere MUSENGWA n'esangaalo ni muhayaanira ḡamugulu,
mutumbuhe n'ohwemba n'ohusanjalya.
- ⁵ Mwembere MUSENGWA n'ahatongooli,
n'ejanjaasi ery'ohwemba.
- ⁶ Mufuḡe egwala n'ejanjaasi y'olwiga lw'emiigu,
muhayaane n'esangaalo mu moni ja MUSENGWA habaha.
- ⁷ Leha enyanja n'ebiyirimo byosibyosi bimwembere.
Leha ehyalo n'ebiitu byosibyosi byembe.
- ⁸ Leha enjabi jhubbe mu ḡalo,
leha esozi jihoohere ḡalala n'esangaalo,
- ⁹ leha jembere mu moni ja MUSENGWA,
olwohuba alihuuja ohusalira abaatu hu hyalo emisango.
Aja husalira ehyalo emisango mu buluḡamu,
aliramula abaatu n'atehubbira.

99

- 1 MUSENGWA anuga, leha amawanga gateeteme.
Gehala n̄agati w'abakerubbi hu tebe yiye ey'obunugi,
leha ehvalo hitengete.
- 2 MUSENGWA w'amaani mu Sayuuni,
ali n̄amugulu w'amawanga gosigosi.
- 3 Leha bamujumirye olw'amaani n'etiisa yiye
era mwawufu.
- 4 Habaha ali n'obunangi, genda ohutehubbira,
wataŋo ohusala emisango n'otehubbira mu bejuhulu ba Yakobbo,
wahola ebituufu n'otehubbira.
- 5 Mugulumize MUSENGWA Hatonda weefe,
muhubbe amafuha mu moni j'etebe yiye niye mwawufu.
- 6 Musa ni Alooni baali balala hu basengi ba Hatonda,
Samwiri gaali mulala hu balanganga esiina lirye.
Balanganga MUSENGWA era gabagobolamo.
- 7 Galoma ni nabo n'ali mu hireri,
banamba amagambi n'ebiragiŋo ebi gabaŋa.
- 8 O MUSENGWA Hatonda weefe, wabagobolamo,
walaga oti ndiwe Hatonda asoniŋa,
eyiri Yisirayiri, waali Hatonda asoniŋa,
wayire wabaŋamo endabusi olw'obujeemu waawe.
- 9 Mugulumise MUSENGWA Hatonda weefe,
era mumujumirihisye hu lusozi lulwe olwawufu,
olwohuba MUSENGWA Hatonda weefe mwawufu.

100

Ezabbuli ey'ohweyaasa.

- 1 Abaatu hu hvalo hyosihyosi
muhubbire MUSENGWA ehigalagala n'ejanjaasi eryl̄anamugulu.
- 2 Muŋeerese MUSENGWA n'esangaalo,
muuje mu moni jije n'enyembo ej'ohusanalya.
- 3 Mumanye muuti MUSENGWA nje Hatonda.
Nj'owatutonda era huli babe.
Huli baatu babe, etaama eji alabirira.
- 4 Mwingire mu nyumba yiye n'ohweyaasa
nomu lunya lulwe n'ohumutendereza
era mumweyaase.
- 5 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA mulani
era ohwenda huhwe hw'emirembe n'emirembe,
owesigwa wuwe w'emirembe josijosi.

101

Ezabbuli ya Dawudi ey'ohweyaayo.

- 1 Nja huhwembera ebiŋamba hu hwenda n'ohutehubbira huhwo,
MUSENGWA, nja hwemba ni kujumirya.
- 2 Nja hwegenderesa ohuba n'obulamu obunumaho mbalo.
Oliija ŋaali eyi ndi?
Nja huba n'obulamu obugwalaafu mu mago gange.
- 3 Nja hugaana ehiitu eh'y'embihō ohuba mu moni jange.
Caawa ebikolwa by'abo abahola ebitasaana
era sinja huhola muhumba ni nabo.

- 4 Abaatu ab'emyoyo emibi baja humba njaleeni,
sinja hulirihana hibi.
- 5 Nja hunoleresana hiisi aloma ebyakalebule hu wahye.
Sinja hugumikiriza oyo ow'emoni embi n'abepaahapaaha.
- 6 Emoni jange jija huba hu abo abesigwa hu hyalo ko bahaba ni nange,
oyo anjumaaho mbalo aja hupeeresanga.
- 7 Enjuma aloma ebitali bituufu aja huba mu nyumba yange
era enjuma mudulingi aja humenya ni nange.
- 8 Hiisi ludaalo nja hunoleresanga abahosi b'ebibi hu hyalo,
nja husalaho abahosi b'ebibi mu hibuga hya MUSENGWA.

102

Esaala y'omuutu ali mu bugosi.

- 1 O MUSENGWA, njulira ohusaba hwange,
leha ohwerira hwange hwole eyi oli.
- 2 Otakubba mugongo ni ndi mu bigosi.
Tegere ohutwi, ni kulanga ngobolemo mangumangu.
- 3 Hiri hiityo olwohuba obulamu wange
buli hudumuha hy'eriisi erya haseera buseera,
n'amagumba gange gahumulya huhumulya.
- 4 Ndi hunotoha hunotoha hy'enyasi
nebirira n'ohulya emere.
- 5 Olw'ohubinda ohumbindamo ohutahoma
sigaaye magumba mereere.
- 6 Ndi hya woogu owomu lulafu,
hya woogu ali eyo yenene mwigunda.
- 7 Sinimba hwiwo,
ndi hy'enyuni eyiri yonene hu hisuli hy'enyumba.
- 8 Abalabe bange basiiba banduha
era esiina lyange lyafuaha duho.
- 9 Era egohe nj'emere yange,
amasiga nj'amaaji aga nywa,
- 10 olw'ehirunji hihyo ehy'amaani,
wapamba wandanya ebulafu.
- 11 Obulamu wange buli hy'ehisisigo
era bunotoha hy'enyasi.
- 12 Aye ewe MUSENGWA, wihaaye hu tebe ey'obunugi emirembe
n'emirembe,
era hiisi mulembe guja huhuhebuliranga.
- 13 Oja hunambira Sayuuni ehisa, olwohuba nj'ehiseera ohunambira
abaatu baamo ehisa.
Ehiseera ehiragaane hyolire.
- 14 Abanjeeresana babo benda ehibuga Sayuuni bugali
era hibuluma bugali ohubona ni higuuye.
- 15 Amawanga gosigosi gaja hutya MUSENGWA
abahabaha bosibosi balihuna enono.
- 16 MUSENGWA aja hutongola Sayuuni bunyaaha,
aja hulaga amaani gage.
- 17 Aja hwanuhula esaala j'abagadi,
saaja hunyooma hwerira hwawe.

- 18 Leha hino bahiṅandiihire ab'omulembe oguuja,
abaatu abahiiri husaaliwa bahajumirya MUSENGWA,
19 baati, "MUSENGWA n'ali mu hifo hihye ehyawufu,
n'ali mwigulu gaaheja ṅaasi hu hyalo,
20 ohuṅulira ohubinda hw'abasibe,
anunule abo ababasalira ogw'ohufa."
21 Olw'ehyo efuma ya MUSENGWA baja huyiṅayangaho mu Sayuuni,
etendo lirye baja huliṅayangaho mu Yerusaalemu,
22 olu baatu n'abahabaha
banahumbaanenga ohujumirya MUSENGWA.
- 23 Nahali kiiri n'amaani aye MUSENGWA gandeteeye ohuṅuma maani ni
kiiri muvubuka,
obulamu wange abusalireeho.
24 Nga ndoma ti, "Ewe Hatonda wange,
otatusaṅo ni kiiri husahuluṅa, ndiwe aliṅo emirembe josijosi.
25 Mu hutagiha watonda ehyalo
era n'egulu ndiwe owalihola.
26 Egulu n'ehyalo biriṅwaṅo aye ewe olibaṅo emirembe n'emirembe.
Byosibyosi birihayiriṅa hy'olugoye.
Biriṅayiriṅa hy'olugoye byaṅwaṅo.
27 Aye ewe osigala c'ehyene
era olibaṅo emirembe n'emirembe.
28 Abaana ba baṅeeresa babo baja huba ni neewe
era olulyo lwawe luja huba bulani."

103

Ya Dawudi.

- 1 Omwoyo gwange gwebase MUSENGWA,
hiisi ehiri mu ese hyebase esiina lirye eryawufu.
2 Omwoyo gwange gwebase MUSENGWA
era gutebirira ebiraṅi ebi ahola.
3 Asoniṅa ebibi bibyo byosibyosi
era ahuṅonia obulwaye wuwo wosiwosi.
4 Ahununula ohuṅwa mwiroṅo,
gahulaga ohwenda n'ehyere.
5 Ahuṅa ebiraṅi bingi, wasigala n'ohiiri muṅere
n'oli n'amaani hya haṅungu.
6 MUSENGWA w'amazima musala ey'emisango
era agayira abo ababanyigirisa n'atehubbira.
7 Gahwehulira Musa etegeha yiye,
era galaga Abayisirayiri ebikolwa bibye eby'amaani.
8 MUSENGWA ali n'ehisa n'ehisasabirisi,
alwaṅo ohusunguṅala era ali n'ohwenda ohubitiirifu.
9 Saaja huba mu hwoloobyanga hiisi hiseera
oba ohusidihirira obusungu hu mwoyo emirembe n'emirembe.
10 Satuhangavula ng'olu hyahali ni hisaana olw'ebibi byefe
era satwegalula ni geema hu hubbenga hwefe.
11 Ng'olu egulu liri ṅaleeni n'ehyalo,
n'ohwenda huhwe huutyo hubitiirifu eyiri abo abamutya.
12 Ng'olu ebuṅwalyuba yiri ṅaleeni bugali n'ebugwalyuba,
atyo po atutusaho ebibi byefe gaabita ṅaleeni ni neefe.

- 13 Ng'olu omusaaye anambira abaana babe ehisa,
ni MUSENGWA yeesi po anambira abo abamutya ehisa.
- 14 Hiri hiityo olwohuba amanyire ng'olu gatuwumba,
ahebulira ati gatuwumba ohunwa mu fuuhe.
- 15 Obulamu w'omuutu buli hy'enzaasi,
ali hy'ehimuli ehinotoha ehiseera hyosihyosi.
- 16 Embeño ehifuuᅇa nga hikukumuha
era nanuma alihebulira ana hyali.
- 17 Aye ohunwa ahale n'ahale MUSENGWA genda abo abamutya
era mulani eyiri abejuhulu n'ebijuhulu,
- 18 abo abahuuma endagaano yiye
era bagondera ebiragiro bibye.
- 19 MUSENGWA atongohiise etebe ey'obunugi buwe mwigulu
era anuga emirembe n'emirembe.
- 20 Mweyaase MUSENGWA enywe abamalayika abasooli ab'amaani abahola
ebi genda,
abagondera ehibono hihye era mwanjulirisa ebi aloma.
- 21 Mweyaase MUSENGWA enywe ene lirye mwesimwesi mwigulu,
enywe abaneeresa babe abahola ebi genda.
- 22 Mweyaase MUSENGWA enywe ebitonde bibye mwesimwesi,
hiisi hifo ana anuga.

Omwoyo gwange gujumirye MUSENGWA.

104

- 1 Omwoyo gwange gweyaase MUSENGWA
O MUSENGWA Hatonda wange,
oli w'amaani bugali, wetwihire enono n'obubbala.
- 2 Wewihirira enjase hy'ehyambalo
era wanjulusa egulu hy'eweema.
- 3 Watongola amago gago namugulu w'amaaji
era otambisa ebireri hy'ehigaali,
wagendera hu mabana g'embeño.
- 4 Afuula abahwenda babe ohuba hy'embeño,
n'abaneeresa babe ohuba hy'endimi j'omuliro.
- 5 Waata ehyalo hu musingi omugumu
era nanuma ananga ohuhitengesya.
- 6 Enyanja yawiiha hu hyalo hy'omuutu owetaho ehyambalo
era amaaji gawiiha esozi.
- 7 Aye ni wahayula amaaji, ganulira ejanjaasi liryo
era ni lyawatuha, gaduluma.
- 8 Gahuluhutira hu sozi nga gaserengetera mu biinamo
mu hifo ehi wataño ti pomu gali n'ohwehumbanishya.
- 9 Waataño olwaha ohwabula ehyalo n'amaaji
era sigaja hwambuha hubanda hu hyalo nindi.
- 10 Oleetera esulo j'amaaji ohuhuluhutira mu biinamo,
n'enjabi ohuhuluhutira mu sozi.
- 11 Jina esolo josijosi amaaji,
nasugirya ejomwisugu jinywa janona enduno.

- 12 Enyuni jitongola ebiswi byajo hu maaji,
jembera mu masaga g'emisaala.
- 13 Atonyesa efula hu sozi ni yinwa mwigulu,
ng'ehyalo hyejula ebibala bibye.
- 14 Amerusa enyaasi hu hyalo ebyayo ohwaya,
omuutu ohulima ebimera bireeta emere ohunwa mwiwoba.
- 15 Era bahungula omwenge ogw'emizabbibbu gwabaleetera esangaalo,
n'amafuta agahaloosa aganyerengesa oweeni waawe,
n'emere ebanja amaani.
- 16 Efula ejuhirira emisaala ja MUSENGWA,
emitumba ohunwa mu Lebbanooni eji gahoma.
- 17 Mu misaala ejo, enyuni jitongolamo ebitala
nga jalutu gesunira amago.
- 18 Esolo ejomwisugu ejifaana oti embusi jimanya hu sozi endeeni,
obusolo obutono bumanya mu pungulu.
- 19 Watajo omwesi ohwabula ebiro,
eryuba limanyire esaawa eyohugwa mu maaji.
- 20 Watajo ehiirema ng'ohiranga wiire,
ng'esolo ejomwisugu jinwayo ohwendula emere.
- 21 Epologoma epere jejunduguma,
ni jijiima ehi Hatonda anajine ohulya.
- 22 Eryuba ni linwayo nga jagamayo,
jinyenyuha mu pungulu jaajo.
- 23 Ng'ano abaatu batiina mu ndimiro jaawe,
batamba ohwola ehjegulo.
- 24 O MUSENGWA, nga waahola ebiitu bingi bugali!
Ehyalo hyejuuye bitonde bibyo.
- 25 Agayanja n'obugalamu waago,
gejuuye bitonde bibyo ebitabaliha,
ebiramu ebitono n'ebibbala.
- 26 Emeeri jigenderaho eyi ni neeyi,
ehinyana ehi watonda higuduliramo.
- 27 Ebitonde byosibyosi bihumirira
ndiwe ohubina emere mu biseera.
- 28 N'obina emere, nga bijibunga
era onaganjuula omuhono gugwo nga byeguta.
- 29 Onaheja eruuyi, byeraliirira,
n'obitusamo omuuya, nga bifa,
bifa nga byagama mwifuuhe omu byanwa.
- 30 N'obitamo omuuya* nga bifuuha biramu,
ng'ehyalo ohigobosa bunyaaha.
- 31 Leha MUSENGWA geyongere ohuba w'enono emirembe n'emirembe,
era leha MUSENGWA asangaale olw'ebiitu ebi gatonda.
- 32 Oyo aheja huheja hu hyalo, hyateetema
era anamba hu sozi jaduunya eriisi.
- 33 Nja hwemberanga MUSENGWA mu bulamu wange wosiwosi.
Nja hwemba ni jumirya Hatonda ni kiiri mulamu.
- 34 Leha epeega yange emusangaasenga,

* 104:30 104:30 Oba n'otuma Omwoyo wuwo.

olwohuba esangaalo lyange liŋwa yiwa MUSENGWA.
 35 Aye leha abahola ebibi basihiirihe banwe mu hyalo
 era abahosi b'ebibi banweroŋo erala.
 Omwoyo gwange gweyaase MUSENGWA.

Mujumirye MUSENGWA.

105

- 1 Mweyaase MUSENGWA, mumujumirye,
 mulomere abaatu ebi ahola.
- 2 Mumwembere,
 mumwembere ni mumujumirya,
 mulome hu byenunjisa byosibyosi ebi aholire.
- 3 Mwejage hu lw'owawufu wuwe,
 leha abaatu abo abali n'emyoyo ejendula MUSENGWA basangaale.
- 4 Mwendulenga MUSENGWA n'amaani gage
 era mumujumiryenga hiisi hiseera.
- 5 Muhebulire ebyenunjisa ebi gaahola,
 ebyamaliholiho n'ekola eyi gasalamo emisango,
- 6 enywe olulyo lwa Yibbulayimu omuŋeeresa wuwe,
 abejuhulu ba Yakobbo aba gatobola.
- 7 Nje MUSENGWA Hatonda weefe,
 asala emisango hu hyalo hyosihyosi n'atehubbira.
- 8 Ahebulira endagaano yiye emirembe n'emirembe,
 ebi gasuubisa emirembe olukumi,
- 9 endagaano eyi gahola ni Yibbulayimu
 n'ehi gasuubisa Yisaka n'amulayirira.
- 10 Gayinywanywasa eyiri Yakobbo,
 eyiri abaatu Bayisirayiri ng'endagaano ey'emirembe n'emirembe.
- 11 Galoma ati, "Ndibanja ehyalo hy'e Kanani
 ohuba omunuluko gwenywe."
- 12 Ni baali ni bahiiri batono, ni bali badiidiri,
 era ni bali bawuli mu hyalo ehyo,
- 13 batiina ŋano ni nanjala mu mawanga,
 ohuŋwa mu wahabaha buno ni nobula.
- 14 Sigaleha muutu yesiyesi hubanyigirisa
 era bagima gahayula abahabaha.
- 15 N'aloma ati, "Mutanamba hu baatu bange,
 aba najuhaho amafuta, simukosanga banaabbi bange."
- 16 Gaŋindiha enjala hu hyalo ehyo,
 ng'emere yaawe yosiyosi yiŋwaŋo.
- 17 Gatuma omuutu ohubatangiriramo,
 Yosefu oyu batunda hy'omwidu.
- 18 Balumya amagulu gage ni bamusidiha n'enjegere,
 bamusidiha ehyoma mu mamiro,
- 19 ohwola olu ebyo ebi galomaho byolerera.
 Ehibono hya MUSENGWA hyahahasa ti gaali mutuufu.
- 20 Habaha w'e Misiri gatumisa nga bamusitula,
 omuŋugi gamulehula.
- 21 Gamuŋa obuhulu hu baatu babe,

- gamuᅇambya ohulabirira ebibye byosibyosi,
 22 alaabbire abahungu babe ng'olu gaali ni genda
 era aᅇenga abasaaja bahulu amagesi.
 23 Ng'aᅇo Yisirayiri atiina e Misiri,
 nga Yakobbo gesenga mu hyalo hy'e Haamu.
 24 MUSENGWA galeetera abaatu babe ohusaala bugali,
 gabaᅇa amaani ohusinga abalabe baawe.
 25 Galeetera emyoyo j'Abamisiri ohucaawa abaatu babe,
 ohulya mu baᅇeresā babe oluhwe.
 26 Ng'atuma Musa omuᅇeresā wuwe,
 ni Aloonī abaatu abagatobola.
 27 Baahola obubonero wuwe oweᅇunᅇisa mu Bamisiri,
 ebyamaliholiho bibye mu hyalo hy'e Haamu.
 28 MUSENGWA gaᅇindiha ehiirema ng'aleetera ehyalo ohumaliᅇa
 aye Abamisiri bajeema ohuᅇuliririsa ebibono bibye.
 29 Gafuula amaaji gaawe ohuba mafugi,
 hyaleetera enyeeni jaawe ohufa.
 30 Ehyalo hyawe hyeᅇula amahere,
 ageᅇula nomu bisenge bya baᅇugi baawe.
 31 MUSENGWA ni gaᅇa ehiragiᅇo
 esoᅇera n'obugujwi byamalaala egwanga lyawe lyosiryosi.
 32 Gafuula efula yaba mabaale,
 n'ohumyasa hwaba mu hyalo hyawe.
 33 Gasihirisa emizabbibbu n'emitiini jaawe,
 gabbwagabbwaga emisaala josijosi mu gwanga lyawe.
 34 Galoma huloma ng'esige jiiᅇa,
 amadeede agatabaliha.
 35 Galya hiisi himera hyosihyosi mu gwanga lyawe,
 nga galya emere yaawe yosiyosi.
 36 Ng'asihirisa abasaani baawe abadaayi bosibosi mu gwanga lyawe,
 abo ababeeta amaseere.
 37 Ng'otusaayo Abayisirayiri ni babbeedire efeeza n'ezaabbu,
 era ᅇaᅇuma hu baatu babe owasigala enyuma.
 38 Abamisiri basangaala abaatu abo ni baᅇwa mu gwanga lyawe,
 olwohuba Abayisirayiri baali babaleteye olusisimo.
 39 MUSENGWA ganjulusa ehireri ohubawiiha,
 n'omuliro ohubaᅇa enjase mu wiire.
 40 Ni bamusunga gabaᅇa esindu
 era ng'abaᅇa emigaati ohuᅇwa mwigulu.
 41 Gegulaᅇo ebaale ng'amaaji gajofumuha
 gahuluhuta mu lulafu hy'olwabi.
 42 Gahebulira ehisuubiso hihye ehyawufu
 ehi gaᅇa Yibbulayimu omuᅇeresā wuwe.
 43 Gatusayo abaatu babe ni bamba n'esangaalo,
 ababe abagatobola.
 44 Gabaᅇa ehyalo hya mawanga,
 basikira ebyo ebi bandi bafululuhanira,
 45 basobole ohuᅇambanga ebiragiᅇo bibye,
 era bahuumenga amagambi gage.
 Mujumirye MUSENGWA.

106

- 1 Mujumirye MUSENGWA.
Mweyaase MUSENGWA olwohuba mulanji
era ohwenda huhwe hw'emirembe n'emirembe.
- 2 Nj'ani asobola ohuloma hu byosibyosi ebi MUSENGWA ahola,
oba gamujumirya ehihena?
- 3 Besiimire abo abatehubbira,
abahola ebirunamu hiisi hiseera.
- 4 MUSENGWA kebulirenga n'oyeeda abaatu babo,
keesi mbe mu abo aba onunula,
- 5 nahasunaaho omugabo ogwa baatu babo,
nahasangaalira njalala n'egwanga liryo,
keesi mbegaateho ni bahujumirya.

- 6 Efe hwabbenga hy'abasehulu beefe,
hwahola ebibi era hwebisya mu ngeri etasaana.
- 7 Abasehulu beefe ni baali e Misiri
sibategeera ebyamaliholiho bibyo,
sibahebulira hwenda huhwo eyi bali
era nga bajeema ni boola hu nyanja, Enyanja Enando.

- 8 Aye gabanonola hu lw'esiina lirye
ni genda ohulaga obunangi wuwe ow'amaani.
- 9 Galagira Enyanja Enando yomeera
ng'ab atangirira oti hani hu woomu, hy'ababita mu lulafu.
- 10 Gabanonola ohunwa mu bunangi w'abo abaali ni baabacaawa,
gabanunula ohunwa mu balabe.
- 11 Amaaji gamira abalabe baawe,
njajuma wayire mulala owanona.
- 12 Ng'ango bafugiirira ebi gaali n'abasuubihiise,
nga bamba ni bamujumirya.
- 13 Aye sibalwa hwibirira ebi gaahola,
era sibahuuma hubona ehi Hatonda gaali n'ategehire ohuhola.
- 14 Ni baali mu lulafu baholanga ebi banjembangaho,
era mu lulafu baahema Hatonda.
- 15 Kale gabanja ebi bamusunga,
aye gabataho endwaye ey'ehinjindo.
- 16 Ni baali mu kambi, esaalwa yabanamba olwa Musa
ni Alooni oyu MUSENGWA gafuula mwawufu.
- 17 Eroba lyasama lyamira Dasani,
lyawiiha hu Abbiraamu n'abajeemu bahye.
- 18 Omuliro gwiha mu baloobera baawe
gwasihirisa abahosi b'ebibi.
- 19 Ni baali e Horebbu basanuusa ezaabbu,
babbotamo enyana y'enombe, nga bayijumirya.
- 20 Mu hifo hy'ohunja Hatonda enono,
baalina nyana y'enombe eyaaya enyaasi.
- 21 Beebirira Hatonda owabanunula,
owaali n'aholire ebyamaliholiho e Misiri,
- 22 ebyamaliholiho mu hyalo hy'e Haamu,
ebitiisa hu Enyanja Enando.
- 23 Ng'ango aloma ati aja hubasihirisa

ne Musa omutobole wuwe
gegayirira Hatonda ohutabasihiirisa olw'ehirunji hihye.

- 24 Nga bajerega ehyalo ehisangaasa,
sibafugiirira mu ehi gabasuubisa.
- 25 Ni baali mu weema jaawe bemulugunya,
era sibagondera MUSENGWA.
- 26 Olw'ehyo, gaberayirira ati baja hufiira mu lulafu,
27 aja huleetera abejuhulu baawe
ohusasaanira mu mawanga.
- 28 Abaatu ba Hatonda ni boola e Pewori, boosi batandiiha ohujumirya
Bbaali
era balya ebi banongeranga abahatonda abanuma bulamu.
- 29 Baleetera MUSENGWA ohuluna olw'ebikolwa byawe ebibi,
ng'ano hanupuli abagwamo.
- 30 Ne Fenekaasi ganwayo gabonereso abo ababbenga,
ng'ano hanupuli ahoma ano.
- 31 Ehyo hyamuleetera ohumubala
ohuba omugwalaafu emirembe n'emirembe.
- 32 Hu sobere j'e Meribba, baleetera MUSENGWA ohubalunira,
nga baleetera Musa ebigosi eby'amaani,
- 33 olwohuba baleetera Musa ohuluna,
era ng'aloma atyo atyo.
- 34 Sibasihiirisa baatu abamawanga agandi ago
ng'olu MUSENGWA gabalagira,
- 35 aye bamenya njalala n'amawanga ago,
era nga banamba esambo jaawe embi.
- 36 Bajumirya ebibbote byawe,
ebyabafuuhira omutege.
- 37 Banongayo abaana baawe,
abaseere n'abahaana eyiri emisambwa.
- 38 Bajuha amafugi g'abaatu abaali ni banumaho musango,
batugumbula abaana baawe abaseere n'abahaana
aba banongayo eyiri ebibbote by'e Kanani.
Ehyo hyaleetera ehyalo ohubiiya.
- 39 Beyonoona olw'ebikolwa byawe, olw'ebi baahola ni bajumirya ebibbote,
waali buhwedi mu moni ja Hatonda.
- 40 Olw'ehyo, MUSENGWA
galunira abaatu babe era gabesinya.
- 41 Gabanayo mu bunangi w'amawanga agandi
era nga abalabe baawe babanuga.
- 42 Abalabe baawe babanyigirisa
era babanugira erala n'amaani.
- 43 Emirundi mingi gabanunulanga aye baali bajeemu
era bagoteranga mu bibi byawe.
- 44 Ne gabona ohubonaabona hwawe
era nga anulira ohulira hwawe.
- 45 Hu lwawe gahebulira endagaano yiye,
era olw'ohwenda huhwe ohw'amaani,
gabasoniya nasabahangavula.

- 46 Galeetera abaali ni babanyigirisa
ohubanambira ehisa.
- 47 Tunonjole MUSENGWA Hatonda weefe,
otuhumbaanie ohunwa mu mawanga
hwahahweyaasanga ewe omwawufu,
hwahejaganga mu huhujumirya.
- 48 Aneewe enono MUSENGWA Hatonda wa Yisirayiri emirembe
n'emirembe.
Leha abaatu bosibosi balome baati, "Amiina."
Mujumirye MUSENGWA.

107

- 1 Mweyaase MUSENGWA olwohuba mulaji,
ohwenda huhwe hw'emirembe n'emirembe.
- 2 Leha aba MUSENGWA ganunula balome baaty,
abo aba ganunula ohunwa mu balabe.
- 3 Abo abagatusa ohunwa mu mawanga,
ohunwa e bunwalyuba n'e bugwalyuba,
ohunwa mu maniino nomu mehiriro.
- 4 Abandi batangatangira mu lulafu
era sibabona ngira eyitiina mu hibuga omwohumenya.
- 5 Enjala n'enduho byabaluma
era banwamo esuubi.
- 6 Ng'ango beriririra MUSENGWA mu bigosi byawe
era ng'abanunula mu hunyigirisiwa ohu baalimo.
- 7 Gabatangirira mu ngira enunamu
eyitiina mu hibuga ehy'ohumenyamo.
- 8 Leha beyaase MUSENGWA olwohuba ohwenda huhwe hubitiirifu
n'olwebyamaliholiho bibye ebi aholera abaatu.
- 9 Hiri hiityo olwohuba aba enduho eruma abanja ehyohunywa
era aba enjala eruma abanja ebirani.
- 10 Abandi baali banutaliye mu hiirema, ni bebonyeeye mu hubonaabona,
era aba basidihire enjegere ej'ebyoma,
- 11 olwohuba baali bajemeeye ebiragiro bya Hatonda Owanamugulu
Obugali
era ni banyooma ebi abalaabbira.
- 12 Gaabanjwa olw'ohufululuhana ohw'amaani,
befuumulirango eminyiha aye nga nanuma abayeeda.
- 13 Ng'ango beriririra MUSENGWA mu bigosi byawe
era ng'abanunula mu hunyigirisiwa ohu baalimo.
- 14 Ng'abatusa mu hiirema nomu hufa,
nga ahapujula enjegere ejaali ni jibabonjire.
- 15 Leha beyaase MUSENGWA olwohuba ohwenda huhwe hubitiirifu
n'olwebyamaliholiho bibye ebi aholera abaatu.
- 16 Hiri hiityo olwohuba abbwagabbwaga enjigi ej'ebihomo
era gabotojola emitalimbwa.
- 17 Balala hu bo bafuaha banubeebe olw'ebibi byawe,
era babonaabona olw'ohubbenga hwawe.

- 18 Emyoyo jaawe nga jenyinyalya eby'ohulya byosibyosi,
era baali huupi hufa.
- 19 Ng'ano beriririra MUSENGWA mu bigosi byawe
era ng'abanunula mu hunyigirisiwa ohu baalimo.
- 20 Galagira hulagira banona,
gabanunula ohunwa emagombe.
- 21 Leha beyaase MUSENGWA olwohuba ohwenda huhwe hubitiirifu
n'olwebyamaliholiho bibye ebi aholera abaatu.
- 22 Leha baneyo enongo ni beyaasa,
era bembe n'esangaalo.
- 23 Abandi hu bo basabaalira mu meeri hu nyanja
baali basubuuzi ni baholera hu gayanja agabbala.
- 24 Baabona ebi MUSENGWA ahola,
ebyamaliholiho hu gayanja agabbala.
- 25 Galagira omuyaga gwenyoha,
gwenyosa amayengo hu nyanja.
- 26 Bedunda namugulu mu bbanga nga bahena beeha njaasi mu njuho,
mu tiisa ey'amaani abagimbi b'emeeri banwamo esuubi.
- 27 Olumbuuju lwabanamba era batagala hy'abameesi,
banwamo ahategeera.
- 28 Ng'ano beriririra MUSENGWA mu bigosi byawe
era ng'abanunula mu hunyigirisiwa ohu baalimo.
- 29 Gehahania omuyaga
era amayengo hu nyanja gabunjeera.
- 30 Basangaala enyanja ni yabunjeera,
nga abatangirira boola hu mwalo omulani.
- 31 Leha beyaase MUSENGWA olwohuba ohwenda huhwe hubitiirifu
n'olwebyamaliholiho bibye ebi aholera abaatu.
- 32 Leha balangirire obubbala wuwe mu lwijuuye lw'abaatu
era bamujumirye mu luhumbaano lw'abatangirisi.
- 33 Gafuula enjabi lulafu,
amaaji ana gahuluhutiranga nafuuha noomu.
- 34 Ehyalo ehigimu gahifuula ehy'oluunyu,
olw'ebibi by'abo abamenyangamo.
- 35 Gafuula olulafu bidiba by'amaaji,
n'ehyalo ehoomu gahifuula esulo ejihuluhuta amaaji.
- 36 Omwo nj'omugata abayala
era batongolamo ehibuga omu baamenya.
- 37 Bamwa obumo mu bisambu,
era nga bahoma emizabbibu, omwanwa egesa ery'amaani.
- 38 Gabana ekabi baala bugali weene
era sigaleha byayo byawe huhendeera.
- 39 Ng'ano bahendeera obungi era babatusaaho obunangi
ohunyigirisiwa n'endibo n'ohubonaabona byabagwira.
- 40 Oyo agima abahungu babajerega,
gabaleetera ohutangatanga mu lulafu.
- 41 Aye ganonia abagadi gabatusa mu hubonaabona hwawe
era gabaleetera ohusalagana hy'ebidooli by'etaama.

- 42 Abagwalaafu babibona nga basanjalya
ne abahosi b'ebibi bosibosi bagawiihaho.
43 Hiisi ali n'amagesi, ate omwoyo hu biitu ebyo,
baneege hu hwenda hwa MUSENGWA ohubitiirifu.

108

Olwembo. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 Olw'ewe Hatonda, ndi mugumu bugali,
nja hwemba n'omwoyo gwange gwosigwosi.
2 Nja hwinyoha pambe ogutongooli n'ahatongooli,
nja husisimuha pwipwipwi nembe.
3 O MUSENGWA, nja huhweyaasanga ni ndi mu baatu abangi,
nja huhujumiryanga ni ndi mu mawanga.
4 Hiri hiityo olwohuba ohwenda huhwo hubitiirifu huhiraho egulu,
owesigwa wuwo bubitiirifu ohwola hu bireri.
5 O Hatonda, laga etendo liryo hiisi njaatu mwigulu
era leha enono liryo libe hu hyalo hyosihyosi.
6 Twanuhule otununule n'otambisa omuhono gugwo omulungi,
ononie abo aba wenda.
7 Hatonda n'ali mu hifo hihye ehyawufu gasubisa ati,
"Nja husalamo mu hibuga Sekemu
era ngabe ehiiho hy'e Sukosi mu butundutundu.
8 Ehyalo hy'e Giliyaadi hyange nehya Manase hyosi hyange.
Ehyalo hy'Efulayimu nj'ekofiira yange ey'ohwambala mu lutalo,
ehyalo hya Yuda nj'esimbo yange ey'obunugi.
9 Ehyalo hy'e Mowaabbu nj'ebbaafu omu saabira.
Ehyalo hy'Edomu pahuuta amagulu.
Abafirisuuti baneega baati basobola ohupangula?"
10 Nj'ani aja huupira mu hibuga ehy'amaani?
Nj'ani aja hutangirira ohutiina mu Edomu?
11 Hatonda, sindiwe otuhubbire omugongo,
era otenda hutiina n'ene lyefe mu lutalo?
12 Tunje obuyeedi ohunangula abalabe.
Hiri hiityo olwohuba obuyeedi w'omuutu obuutu bunuma mahulu.
13 Hatonda n'ali hu lubega lwefe huja hunangula
era aja hutyakirira abalabe beefe.

109

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 Hatonda wange oyu njumirya,
otanjoleera hunjoleera,
2 olwohuba abahosi b'ebibi n'abadulingi
bandomaho ebyakalebule.
3 Bandomaho ebibono ebyobucaayi
era banumba ni njuma ehi kolire.
4 Bapayirisa wayire ese mbenda
era mbasabira.
5 Mu biranji ebi kola basasulamo bibi,
era mu muhago basasulamo bucaayi.
6 Musuneyo omuutu omuhosi w'ebibi amunayirise,

- leha mulala hu balabe babe amulumirise.
⁷ Ni bamunira mu mbuga leha bamusalire omusango
 era leha ebi asaba bibe bibi byereere.
⁸ Leha obulamu wuwe owohu hyalo huno wube wuupi,
 era ehifo hihye bahiye omuutu owundi.
⁹ Abaana babe bafuuhe bafuubbi,
 n'omuhasi wuwe afuuhe namwandu.
¹⁰ Abaana babe balerengenga ni basungirisa
 era bababbinge mu magunda gaawe.
¹¹ Amubanja anyage byosibyosi ebi ali nabyo,
 abagwira banyage byosibyosi ebi gaholerera.
¹² Nanume amunambira ehisa
 wayire ohulabirira abafuubbi aba galeha.
¹³ Olulyo lulwe lwosirwosi lusihirihe
 enjume amuhebulira mu mulembe ogugobolaho.
¹⁴ Leha MUSENGWA ahebulire ebibi by'abasehulu babe
 era enjume asoniya ehibi hya nyina.
¹⁵ Leha MUSENGWA ahebulirenga ebibi byawe hiisi hiseera,
 ko nanume amuhebulira hu hyalo
¹⁶ olwohuba ganuma hisa,
 gahiyaania abagadi n'abaali mu wetaavu,
 n'abanuma suubi gabaleetera ohufa.
¹⁷ Ganomerwanga ohunwaba abandi, leha bimugobolere.
 Sigendesanga bahye ekabi,
 era leha yeesi anume hiraŋi.
¹⁸ Ohunwaba gahufuula hyambalo hihye,
 hwamwingira mu mubiri hy'amaaji,
 hwamwingira hy'amaŋa mu magumba.
¹⁹ Leha ebiŋwabo bimweswanigirise hy'ehyambalo,
 bibe hy'omusibiro ni bimuhadire emirembe n'emirembe.
²⁰ MUSENGWA abasasule atyo abo abapayirisa,
 abo abandomaho ebibi.
²¹ Aye MUSENGWA Omwene Buŋangi,
 njeede ng'olu wasuubisa olwohuba oli munaŋi era wunyenda.
²² Ndi mugadi era ndi mu wetaavu
 era omwoyo gwange guliho amabbwa.
²³ Ndi hugota hy'ehisisigo hy'egulo
 basambulya hy'esige.
²⁴ Ekumbo jange jigondire olw'ohutalya,
 nondire sigaaye magumba.
²⁵ Ndi duho eyiri abo abapayirisa,
 ni bambona basugusa emitwe jaawe.
²⁶ Njeede MUSENGWA Hatonda wange
 nonole olw'ohwenda huhwo ohubitiirifu.
²⁷ Leha bategeere baati MUSENGWA ndiwe owuponisye.
²⁸ Basobola ohunwaba,
 aye ewe waapa ekabi ni banumba, leha baswale
 aye ese omunjeeresa wuwo saŋalye.
²⁹ Abapayirisa bambale ehiswalo
 era esoni jibambale hy'ehyambalo.
³⁰ Nja hweyaase MUSENGWA n'ejanjaasi ery'amaani,
 nja humujumirya mu lwijuuye

31 olwohuba abeera abagadi
era abanonia abo ababasalira ogw'ohufa.

110

Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 MUSENGWA galoma Musengwa yange ati,
“Yiihala ni wundireene hu lubega olw'omuhono gwange omulungi,*
ohwola olu ndifuula abasigu babo ekookolo ey'ohutaho amagulu
gago.”
- 2 MUSENGWA aja hugalamya obunugi wuwo ohunwa e Sayuuni,
era oja hunuga abalabe babo.
- 3 Hu ludaalo olw'olutalo, abasirikale babo balyenjaayo ohusoola n'omwoyo
mulala.
Ng'olu obona olume olwomu mugamba,
abavubuka babo balijja baatyo hu lusozi lulwo olwawufu.
- 4 MUSENGWA galayira
era salicuusa bineego bibye olu gahulayirira ati,
“Oli musengi emirembe n'emirembe hya Melukezedeki.”
- 5 Musengwa ali hu luuyi lw'omuhono gugwo omulungi,
n'aliruna, alibulungula abahabaha.
- 6 Alisalira amawanga omusango,
gawunga emungo j'emirambo
alisihiirisa abanugi mu hyalo hyosihyosi.
- 7 Aye omwene alinywa amaaji ohunwa mu sobere eyohu tulo w'engira,
n'ahenire ohunangula abalabe babe.

111

1 Mujumirye MUSENGWA.

Nja hweyaasa MUSENGWA n'omwoyo gwange gwosigwosi
mu luhumbaano lw'abagwalaafu nomu lwijuuye lw'abaatu.

- 2 MUSENGWA ahola eby'amaani,
abo bosibosi ababisangaalira babinjegaho.
- 3 Ebi ahola byosibyosi biraga enono n'obunangi wuwe
era mulani emirembe n'emirembe.
- 4 MUSENGWA satuleha hwibirira byamaliholiho bibye,
ali n'ehyere era n'ehisa.
- 5 Abamutya abana ebyohulya,
era ahebulira endagaano yiye emirembe n'emirembe.
- 6 Alagire abaatu babe obunangi mu ebi ahola,
n'abana ehyalo hy'amawanga agandi.
- 7 Mwesigwa era sighubbira mu byosibyosi ebi ahola,
ebiragiro bibye byesigiha.
- 8 Sibicuuha emirembe n'emirembe,
gabitano mu butuufu n'amazima.
- 9 Ganunula abaatu babe gahola endagaano yiye,

* **110:1 110:1** Amahulu gahyo ti, *Mu hifo ehisinga eby'abandi ohuba ehy'obunangi n'enono.*

endagaano enjawufu, ey'emirembe n'emirembe.
Esiina lirye lyawufu era ly'enono.

- ¹⁰ Ohutya MUSENGWA nj'etandiha y'amagesi.
Bosibosi abahola ebi alagira, bali n'obutegeefu.
Abaatu basaana bamujumiryenga emirembe n'emirembe.

112

- ¹ Mujumiryeye MUSENGWA!
Ali n'ekabi oyo atya MUSENGWA,
asangaalira bugali ebiragiyo bibye.
- ² Abaana babe banaabenga b'amaani hu hyalo huno.
Olulyo ly'omugwalaafu luja husuna ekabi.
- ³ Obusuni n'obuninda binabenga mu mago gage
era ebiranyi ebi bahola bija hubaano emirembe n'emirembe.
- ⁴ Enjase yaduhira ahola ebirunamu wayire mu hiirema,
omuutu oyo ali n'ehisa n'ehyere ko n'obugwalaafu.
- ⁵ Gesiimire oyo omugabi era anola ananuma humunjalirisa
era omwesigwa mu hiisi ehi ahola.
- ⁶ Mu butuufu oweene nanuma ehija humuteetemya,
omuutu omugwalaafu, baja humuhebulira emirembe n'emirembe.
- ⁷ Saaja hutya hunulira manuliro amabi,
olwohuba gesiga MUSENGWA ohumulabirira.
- ⁸ Omwoyo gugwe mugumu, saaja hutya
aja huheneresa n'ananguuye abalabe babe.
- ⁹ Gagabira abagadi n'ehyere
era balihebulira ehyere hihye emirembe n'emirembe.
Era aja huba w'amaani oyu baatu bana enono.
- ¹⁰ Ebyo abahosi b'ebibi ni babona,
bibaleetera ohuluna era beninala.
Ohunemba hw'omuhosi w'ebibi sihuja hwolerera.

113

- ¹ Mujumiryeye MUSENGWA.

Mujumiryeye MUSENGWA, enywe abanekerese babe,
Mujumiryeye MUSENGWA.
- ² Leha Mujumiryeye MUSENGWA
hatyane era emirembe n'emirembe.
- ³ Ohunwa eryuba eyi linwera ohwola eyi ligwira mu maaji,
abaatu bajumiryenga MUSENGWA.
- ⁴ MUSENGWA anuga amawanga gosigosi,
enono lirye lyanamugulu bugali ohuhiraho egulu.
- ⁵ Enjuma ali hya MUSENGWA Hatonda weefe,
oyo owihaaye hu tebe ey'obunugi namugulu.
- ⁶ N'ali eyo ahotama gahubba emoni
hu ebiri hwigulu nohu hyalo.
- ⁷ Atusa abagadi mu fuuhe
era ayeeda abali mu wetaavu,
- ⁸ gabeehasa nalala n'abahombe,
abahombe abanuga abaatu babe.

9 Anamba omuhasi omugumba gamwihasa mu bufumbo
era gamuŋa n'olusaaye.

Mujumirye MUSENGWA.

114

- 1 Abayisirayiri ni banwa e Misiri,
enyumba ya Yakobbo ohunwa mu baatu abaloma olulimi olwenjabulo,
- 2 ehyalo hya Yuda hyafuuha
hifo hya MUSENGWA ehyawufu,
Yisirayiri abaatu babe.
- 3 Ni boola hu nyanja Enando,
amaaji gababona gabaduluma.
Amaaji gomu lwabi Yoludaani, gagamayo enyuma.
- 4 Esozi jamaduha hy'etaama emiigu,
enjingi jamaduha hy'enyana j'etaama.
- 5 Lwahiina nyanja ewe womeera?
Lwahiina ewe Yoludaani
wabanweroŋo wagamayo enyuma?
- 6 Lwahiina enywe esozi mwamaduha hy'etaama emiigu?
Lwahiina enywe enjingi mwamaduha hy'enyana j'etaama?
- 7 Ewe ehyalo teetema olwa Musengwa,
olwa Hatonda wa Yakobbo,
- 8 owafuula olwanda hidiba hy'amaaji,
ebaale egumu galifuula sulo j'amaaji.

115

- 1 Sindiife, MUSENGWA, sindiife
aye ewe oŋeewe eŋono,
olw'ohwenda ohubitiirifu n'owesigwa wuwo.
- 2 Lwahiina amawanga gebuusa gaati,
"Hatonda waawe ali ŋeena?"
- 3 Hatonda weefe ali mwigulu,
era aholo hiisi ehimusangaasa.
- 4 Aye ebi bajumirya biwumbe ebi bahola mu feeza n'ezaabbu,
era abaatu nj'ababibbota n'emihono jaawe.
- 5 Biri n'eminwa aye sibiroma,
biri n'emoni aye sibibona.
- 6 Biri n'amatwi aye sibiŋulira,
biri n'esuulu aye sibiŋunyira.
- 7 Biri n'engalo aye sibiŋamba,
biri n'amagulu aye sibigenda
n'ohutusa ejanjaasi sibitusa.
- 8 Ababiwumba balifaanana hya nibyo,
hiityo pohiri n'eyiri abo bosibosi ababitamo owesige.
- 9 Ne enywe enyumba ya Yisirayiri,
mwesige MUSENGWA,
nj'omuyeedi era nj'engabo yenywe.

- 10 Enywe abomu nyumba ya Alooni,
mwesige MUSENGWA
nj'omuyeedi era nj'engabo yenywe.
- 11 Enywe abatya MUSENGWA mumwesige,
nj'omuyeedi era nj'engabo yenywe.
- 12 MUSENGWA atuhebulira era aja hutunja ekabi.
Aja hunja Abayisirayiri ekabi
era aja hunja abomu nyumba ya Alooni ekabi.
- 13 MUSENGWA aja hunja hiisi muutu amutya ekabi,
haabe mweginghiriri oba wa njaasi.
- 14 MUSENGWA geyongere ohuwasa,
ewe n'abaana babo.
- 15 MUSENGWA abanje ekabi,
owatonda egulu n'ehyalo.
- 16 Egulu eryanjamugulu eweene lya MUSENGWA
aye ehyalo gaahija abaatu.
- 17 Abafu sibajumirya MUSENGWA
abo abatiina emagombe eyi baba ni banoleeye.
- 18 Aye efe abalamu ndiife abajumirya MUSENGWA,
ohunja hatyane ohwola emirembe n'emirembe.

MUSENGWA gebasiwe.

116

- 1 Nenda MUSENGWA olwohuba anulira ejanjaasi lyange,
ganulira ni namweriririra ohupambira ehisa.
- 2 Era olwohuba gategera ohutwi,
nja humulombanga mu bulamu wange wosiwosi.
- 3 Ohufa hwandumba
obulumu ow'emagombe wanjijira,
ebigosi n'obutahi byakenamo amaani.
- 4 Ng'ango nejunderera MUSENGWA ti,
"O MUSENGWA ponie!"
- 5 MUSENGWA ali n'ehisa era mulani,
Hatonda weefe gejuuye ohusaasira.
- 6 MUSENGWA ahuuma abanuma buyeedi,
gaaponia ni naali mu bigosi.
- 7 Omwoyo gwange gwihahene,
olwohuba MUSENGWA mulani eyi oli.
- 8 O MUSENGWA, onunuuye obulamu wange ohunja mu hufa,
emoni jange ohunja mu masiga,
amagulu gange ohutaterera,
- 9 ko ngendenga mu moni ja MUSENGWA
mu hyalo hy'abalamu.
- 10 Nafugiirira olw'ehyo naloma ti,
"Mbweneene luhulu lwene!"
- 11 Era olw'obulumu obu nalimo naloma ti,
"Abaatu bosibosi badulingi!"

- 12 Hiina ehi panga ohusasula MUSENGWA,
olw'ebirani byosibyosi ebi gakoleeye?
- 13 Nja hunjira omwenge ogwomu mizabbibbu
peyo enjongo ohweyaasa MUSENGWA olw'ohunonjola.
- 14 Nja hwoheresa ebi neeyama mu moni ja MUSENGWA
mu lwijuuye lw'abaatu babo.
- 15 Ohufa hw'omuutu omugwalaafu
hwamuendo bugali mu moni ja MUSENGWA.
- 16 O MUSENGWA, mu butuufu weene ndi mujeeresa wuwo,
ndi mujeeresa wuwo era omusaani w'omuhasi omwidu wuwo,
wuponisye ohunwa mu njegere.
- 17 Nja huhunja enjongo ni kweyaasa
era MUSENGWA nja huhwenjunderera.
- 18 Nja hwoheresa ebi neeyama mu moni ja MUSENGWA,
mu lwijuuye lw'abaatu babo,
- 19 mu lunya lw'e nyumba ya Musengwa,
mu Yerusalemu.

Mujumiry e MUSENGWA.

117

- 1 Mujumiry e MUSENGWA, enywe amawanga gosigosi,
enywe abaatu mwesimwesi, mumugulumisenga.
- 2 Ehyo hiri hiityo olwohuba atwenda bugali,
era owesigwa wuwe w'emirembe n'emirembe.

Mujumiry e MUSENGWA.

118

- 1 Mweyaase MUSENGWA olwohuba mulani,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 2 Leha Abayisirayiri balome baati,
"Ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe."
- 3 Leha abomu lulyo lwa Alooni balome baati,
"Ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe."
- 4 Leha abo abatya MUSENGWA balome baati,
"Ohwenda huhwe hw'emirembe n'emirembe."
- 5 Ni naali mu hanyigo,
neriririra MUSENGWA, gangobolamo, ganunula.
- 6 MUSENGWA ali ni neese, sinja hutya.
Omuutu obuutu ananga hukola hi?
- 7 MUSENGWA ali ni neese era nj'owunjeeda,
nja hubona Hatonda nanangula abalabe bange.
- 8 Hirani ohwesiga MUSENGWA,
ohuhira ohwesiga omuutu obuutu.
- 9 Hirani ohwesiga MUSENGWA
ohuhira ohwesiga abahombe.
- 10 Amawanga gosigosi ganeswanigirisa
aye nabanangula hu lw'amaani ga MUSENGWA.
- 11 Baneswanigirisa enjuyi josijosi
aye nabanangula hu lw'amaani ga MUSENGWA.

- 12 Banjabuluhiraho hy'enjuhi
ne basihiiriha oti hani masanja aga badanyireho omuliro,
aye nabanangula hu lw'amaani ga MUSENGWA.
- 13 Baasindiha hinyumanyuma
era naali huupi hwehubbirano
aye MUSENGWA ganjeeda.
- 14 MUSENGWA nj'amaani gange
era nj'olwembo lwange
era nj'omunonosi wange.
- 15 Enyembo ej'esangaalo n'obunangusi
jijwera mu weema j'abagwalaafu ni baloma baati,
"MUSENGWA aholire eby'amaani.
- 16 Amaani ga MUSENGWA gatuleteeye ohunangula
era MUSENGWA oyo aholire eby'amaani."
- 17 Sinja hufa ohutusaho nja husigala ni ndi mulamu
era ndomere abaatu ebi MUSENGWA aholire.
- 18 MUSENGWA gambonerehiise bugali
aye sigandehe hufa.
- 19 Munjigulireno emiryango ja Yekaalu omu bagwalaafu bengirira,
ningire neyaase MUSENGWA.
- 20 Guno nj'omulyango gwa MUSENGWA
omu bagwalaafu bengirira.
- 21 Nahweyaasenga olwohuba wangobolamo
era ofuuhire wunonosi wange.
- 22 Ebaale eri abatongoli baatala baati sirani
nj'eryafuuha ehulu ery'omugaso.
- 23 Hino MUSENGWA nj'owahihola,
era hyesiimisa ohubona.
- 24 Luno nj'oludaalo olu MUSENGWA atunjaaye,
leha husangaale era hulusanalihisyemo.
- 25 O MUSENGWA, tunonole.
O MUSENGWA, tuyeede hunangule.
- 26 Ali n'ekabi oyo owuujira mu siina lya MUSENGWA.
Huja huhujumirya ni huli mu nyumba ya MUSENGWA.
- 27 MUSENGWA nje Hatonda,
atumulihisiye enjase yiye.
Huhujumirya ni hunambire esaga j'emihindu,
ni hutiina ohwola hu hituuti.
- 28 Ndiwe Hatonda wange era nahweyaasenga.
Ndiwe Hatonda wange, nahunenga enono.
- 29 Mweyaase MUSENGWA olwohuba mulani,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.

119

- 1 Bali n'ekabi abo abahola ebirani
abagondera amagambi ga MUSENGWA.
- 2 Bali n'ekabi abo abahuuma ebiragiyo bibye,
era bamwendula n'omwoyo gwawe gwosigwosi.
- 3 Era sibahola hibi
bagendera mu magira gage.
- 4 O MUSENGWA, watunja amagambi gago

- era watulagira ohugagonderanga.
⁵ Nahendire negumye
 ohugondera amagambi gago!
⁶ Najeegenga hu biragiho bibyo
 ehyo hyahandeetera ohutaswala.
⁷ Nja huhujumirya n'omwoyo ogw'amazima,
 ni neega esala yiyo ey'emisango n'otehubbira.
⁸ Nja hugonderanga ebiragiho bibyo,
 otakubba mugongo.
- ⁹ Omuvubuka asobola atye ohwehuuma ko asobole ohwenjala ohuhola
 ehibi?
 Gehuuma n'agondera ehibono hihyo.
¹⁰ Kwendula n'omwoyo gwange gwosigwosi,
 otandeha hunjaba ohunwa hu biragiho bibyo.
¹¹ Kwehire ehibono hihyo mu mwoyo gwange,
 ko tabbenga mu moni jijo.
¹² O MUSENGWA, ojeewe enono,
 somese ebiragiho bibyo.
¹³ N'ejanjaasi eryanjumugulu
 ndoma hu ebyo byosibyosi ebi watulabbira.
¹⁴ Hisangaasa ohugondera ebiragiho bibyo
 ng'olu muutu asangaala olw'obuninda obungi.
¹⁵ Omwoyo gwange guneege hu biragiho bibyo
 era nehenenya ebi wusomesa.
¹⁶ Sangaalira ebiragiho bibyo,
 sinjahwerabira ehibono hihyo.
- ¹⁷ Bisya bulaji omujeeresa wuwo,
 ko mbeno mulamu, nja hugondera ehibono hihyo.
¹⁸ Njigule emoni jange
 nahabona ebyenjisa,
 ebiri mu magambi gago.
¹⁹ Ndi mulugendwa hu hyalo huno,
 otakweha biragiho bibyo.
²⁰ Omwoyo gwange gunemba
 hu magambi gago hiisi hiseera.
²¹ Ohangavula abehudumbasa,
 abanjwabe era ababbaama banjwa hu biragiho bibyo.
²² Otabaleha hunduha n'ohunyooma
 olwohuba n'oheresa ebiragiho bibyo.
²³ Wayire abatangirisi behala njalala bandomaho bubi,
 ese omujeeresa wuwo
 nanembenga hu biragiho bibyo.
²⁴ Ebiragiho bibyo nj'esangaalo lyange,
 era nj'ebiipa ehyohuholeraho.
- ²⁵ Obulamu wange buli huupi hutiina emayeera,
 ngobose bunyaaha ng'olu wasuubisa.
²⁶ Nebbwaga olw'ebibi ebi nahola byosibyosi,
 era wasaasira,
 somese ebiragiho bibyo.

- 27 Njeede nahategeera amagambi gago,
sobole ohuṅembanga hu somesa yiyo eyenunjisa.
- 28 Omwoyo gwange gwejuuye enaku,
ngalusemo amaani ng'olu wasuubisa.
- 29 Kingirise tagendera mu magira amacaamu,
pambire ehisa wusomese amagambi gago.
- 30 Salireeṅo ohubanga w'amazima,
era ebiṅeego byange mbitaaye hu magambi gago.
- 31 Kolera hu biragiyo bibyo,
olw'ehyo MUSENGWA otandeha huswala.
- 32 Nja hugondera ebiragiyo bibyo
olwohuba wunjeeda ohubitegeera.
- 33 O MUSENGWA, somese ohugondera amagambi gago,
sobole ohugaholerangaho habuhyabuhya.
- 34 Njeede ohutegeera amagambi gago,
hija hundeetera ohugagonderanga n'omwoyo mulala.
- 35 Njeede ohugonderanga ebiragiyo bibyo,
olwohuba ehyo hindeetera esangaalo.
- 36 Cuusa omwoyo gwange guṅembanga hu biragiyo bibyo,
sosi ohululuhanira obuṅinda.
- 37 Kuume ohutanembanga hu biitu ebiṅuma mugaso
aye ohuume obulamu wange ng'olu wasuubisa.
- 38 Yoheresa ebi wasuubisa omuṅeeresa wuwo
ko abaatu bahahutya.
- 39 Tuseho eduho olwohuba nditya,
ng'endamula yiyo y'amazima!
- 40 Nga peega bugali hu biragiyo bibyo!
Kusunga wuupe obulamu obunyaaha olwohuba oli mwawufu.
- 41 O MUSENGWA, ndage ohwenda huhwo
era wunoṅole ng'olu wasuubisa.
- 42 Nja hugobola mu abo abanduula
olwohuba nesiga ehibono hihyo.
- 43 Otatusamo hibono hihyo olwohuba hy'amazima
era esuubi lyange liri mu magambi gago.
- 44 Nja hugonderanga amagambi gago
emirembe n'emirembe.
- 45 Nja huba mu dembe,
olwohuba fubaho ohuṅamba ebiragiyo bibyo.
- 46 Esoni sijija hupamba ohulomera abahabaha
ebinamba hu magambi gago.
- 47 Ebiragiyo bibyo bisangaasa
olwohuba binesiimisa.
- 48 Ebiragiyo bibyo mbiṅa eṅono era mbyenda
nja huṅeeganga hu biragiyo bibyo.
- 49 Hebulira ehi wasuubisa omuṅeeresa wuwo
era ehyo hiipa esuubi.
- 50 Ehingumya mu hubonaabona hwange,
c'ehino ti wasuubisa ohukuuma.
- 51 Abaatu abepaahapaaha basiiba banjeeja ni batalehera

- aye sinja hunwa hu magambi gago.
- 52 O MUSENGWA, kebulira esala yiyo ey'emisango era esala eyo yingumya.
- 53 Hipambya obusungu, ni mbona ababi ni babbwaga amagambi gago.
- 54 Amagambi gago nj'omulamwa gw'olwembo lwange hiisi anja mba.
- 55 O MUSENGWA, mu wiire kuhebulira era nja huhuumanga amagambi gago.
- 56 Era eyo nj'ebaaye ekola yange, ngondera ebiragiro bibyo.
- 57 O MUSENGWA, ndiwe owange, nasuubisa ohugonderanga ebibono bibyo.
- 58 Kwegayiriiye n'omwoyo gwange gwosigwosi, pambire ehisa ng'olu wasuubisa.
- 59 Ni nehubba mu hifuba hu ngeri eyi njendamo, suubisa ohuhuuma ebiragiro bibyo.
- 60 Sinja husidihamo, nja hwangua ohugondera ebiragiro bibyo.
- 61 Wayire abahosi b'ebibi bakaada emigoye, sinja hwibirira magambi gago.
- 62 Mu wiire ngati ninyoha nahweyaasa olw'amagambi gago amawufu.
- 63 Ndi n'omuhumba eyiri abo bosibosi abahutya abo abagondera ebiragiro bibyo.
- 64 O MUSENGWA, olagire baatu hu hyalo ohwenda huhwo, somese ebiragiro bibyo.
- 65 O MUSENGWA, holera omunjeeresa wuwo ebiranji ng'olu wasuubisa.
- 66 Pe amagesi n'ohutegeera, olwohuba nesiga ebiragiro bibyo.
- 67 Ni waali n'ohiiri humbonerisa nabbama, aye njaahani ngondera ehiono hihyo.
- 68 Oli mulani era ebi ohola biranji byereere, somese ebiragiro bibyo.
- 69 Wayire abepaahapaaha bapahire esiro aye kuuma ebiragiro bibyo n'omwoyo mulala.
- 70 Emyoyo jaawe mihahanyafu era jasirinjala, aye ese sangaalira amagambi gago.
- 71 Wahola bulani ohupaamo endabusi, hyanjeeda ohwega amagambi gago.
- 72 Amagambi gago gamunendo bugali ohusinga eduuli ly'enzaabbu n'efeeza.
- 73 Wamumba n'engalo jijo olw'ehyo pe ohutegeera nahamanya ebiragiro bibyo.
- 74 Leha abo abahutya basangaale ni bambwene, olwohuba esuubi lyange liri mu hibono hihyo.
- 75 O MUSENGWA, manyire ti amagambi gago mawufu

- era wamboneresa olwohuba oli mwesigwa.
- 76 Leha ohwenda huhwo ohubitiirifu hungumye,
ng'olu wasuubisa omuñeeresesa wuwo.
- 77 Pambire ehisa, sobole ohuba n'obulamu,
olwohuba sangaalira amagambi gago.
- 78 Leha abepaahapaaha baswale olw'ohunjolonga añañuma ehi kolire
aye nja huñeeganga hu biragiyo bibyo.
- 79 Leha abo abahutya baaje eyi ndi,
abo abategeera ebiragiyo bibyo.
- 80 Njeede ohunamba ebiragiyo bibyo,
ko nahañona ohuswala.
- 81 O MUSENGWA, omwoyo gwange guñemba hu bunonosi wuwo
aye esuubi lyange liri mu hibono hihyo.
- 82 Emoni jange jidembire ohuumirira ohubona ehi wasuubisa,
nebuusa ti, "Olinjeeda ñaali?"
- 83 Wayire fuuhire hy'esañu y'eñyanjo eyiñuma mugaso,
sinibiriranga biragiyo bibyo.
- 84 Omuñeeresesa wuwo aja huhuumirira hwosa ñe?
Oligudya ñaali abakiyaania?
- 85 Abepaahapaaha, sibagondera magambi gago,
banjabiiye amalonjo mbo ngwemo.
- 86 Ebiragiyo bibyo byosibyosi mbyesiga.
Njeede olwohuba abaatu bakiyaania añañuma hibi hyosihyosi ehi
kola.
- 87 Nabalira ñatono ohukenaño hu hyalo,
aye sipwanga hu biragiyo bibyo.
- 88 Olw'ohunyenda ehibitiiriye,
huma obulamu wange butagota,
nja hugonderanga ebiragiyo bibyo.
- 89 O MUSENGWA, ehibono hihyo hy'emirembe n'emirembe,
era hiri mwigulu.
- 90 Owesigwa wuwo wahweyongera ohubaño mu hiisi mulembe,
watongosa ehyalo era sihitenga.
- 91 Ebiragiyo bibyo bisigala ni biri bituufu,
olwohuba ebiitu byosibyosi bihuneeresesa.
- 92 Amagambi gago gabanga ni gatasangaasa,
hani nasihiirihira mu hubonaabona ohu naalimo.
- 93 Sinja hwibirira biragiyo bibyo
olwohuba nj'ebigira n'ohuumire obulamu wange.
- 94 Nonole olwohuba ndi wuwo,
fubaho ohwoheresa ebiragiyo bibyo.
- 95 Abahosi b'ebibi bahuumiriye ohukenaño
aye nañembenga hu biragiyo bibyo.
- 96 Ebiitu byosibyosi biri n'añabihoma
aye ebiragiyo bibyo biñuma hyagamo.
- 97 Nga nenda amagambi gago bugali!
Ngañembaho hiisi hiseera.
- 98 Ebiragiyo bibyo bifuula omugesi, ohusinga abalabe bange.
Hiri hiityo olwohuba hiisi hiseera mbebi ngenderaho.

- 99 Tegeera bingi n'ohuhiraho abasomesa bange bosibosi,
 olwohuba peega hu biragiho bibyo.
- 100 Ndi n'ohutegeera ohusingaho abakiraho obuhulu mu myaha,
 olwohuba ngondera amagambi gago.
- 101 Nehuumire ohutagendera mu ngira embi,
 ko nahasobola ohugondera ehibono hiho.
- 102 Sindehuliranga magambi gago
 olwohuba ewe wamwene wusomehiise.
- 103 Ng'ebibono bibyo bipoomera,
 bijooma ohuhira omudugere.
- 104 Amagambi gago gafuula mugesi,
 olw'ehyo caawa esambo embi.
- 105 Ehibono hiho taala y'amagulu gange,
 njase eyimuliha mu ngira yange.
- 106 Ndayira era kihahasa ti,
 nja hugondera amagambi gago amawufu.
- 107 O MUSENGWA, mbweneweene bugali,
 huuma obulamu wange ng'olu wasuubisa.
- 108 O MUSENGWA, fugiirira ohuhujumirya hwange
 era wusomese amagambi gago.
- 109 Wayire ndi mwetegefu
 ohunayo obulamu wange,
 sinja hwibirira magambi gago.
- 110 Abahosi b'ebibi bategire omutege,
 aye sipwanga hu biragiho bibyo.
- 111 Ebiragiho bibyo nj'omuhemba gwange emirembe n'emirembe,
 era nj'esangaalo ly'omwoyo gwange.
- 112 Nasalano mu mwoyo gwange
 ohugonderanga ebiragiho bibyo ohwola olu ndifa.
- 113 Caawa abaatu abemeerera n'ohugulu hulala eyi neeyi,
 aye ese nenda amagambi gago.
- 114 Ndiwe omu nenogoma
 era engabo yange,
 nesiga ebi wasuubisa.
- 115 Mupwerejo enywe ababbengi,
 nahahuuma ebiragiho bya Hatonda wange.
- 116 Pe amaani ng'olu wasuubisa, mbe mulamu,
 otandeha nasuubirira wereere.
- 117 Panirire era nja hununuha,
 hiisi hiseera nanembenga hu biragiho bibyo.
- 118 Ocaawa abo bosibosi abanwa hu biragiho bibyo,
 era etegeha jaawe jinuma mahulu.
- 119 Abahosi b'ebibi bosibosi hu hyalo obabisya hy'ebisasiro
 olw'ehyo nenda ebiragiho bibyo.
- 120 Omubiri gwange guteetema olw'ohuhutya,
 olw'engeri eyi osalamo emisango.
- 121 Kolire ebirani era ebisaana,
 otapayo mu mihono j'abalabe bange.
- 122 Yeeda omunjeeresa wuwo,

- otaleha abepaahapaaha ohunyigirisa.
- 123 Emoni jange jidembire ohuumirira ohubona obunonosi wuwo
obu wasuubisa.
- 124 Namba omuñeeresa wuwo n'ehisa,
era wusomese ebiragiro bibyo.
- 125 Ndi muñeeresa wuwo,
pe amagesi, nahategeera ebiragiro bibyo.
- 126 O MUSENGWA, hino nj'ehiseera ohubaaho n'ehyohola,
olwohuba abaatu bali hubbwaga amagambi gago.
- 127 Hiri hiityo olwohuba nenda ebiragiro bibyo ohuhiraho ezaabbu,
ezaabbu enongose obugali,
- 128 era olwohuba pira ebiragiro bibyo ohuba ebituufu,
caawa amagira amabi gosigosi.
- 129 Ebiragiro bibyo byenunjisa,
olw'ehyo mbigondera.
- 130 Esonesa y'ehibono hiho,
ereeta ohutegeera eyiri abo abatamanyire.
- 131 Ndahalaha olw'ohwenda ebiragiro bibyo.
- 132 Kejeho wupambire ehisa,
ng'olu habuhyabuhyo oholera abo abahwenda.
- 133 Lunjama amagulu gange ng'olu wasuubisa,
ñanumenjo ehibi ehijuga obulamu wange.
- 134 Nonole mu hunyigirisiwa hw'abahosi b'ebibi,
sobole ohugondera ebiragiro bibyo.
- 135 Nambira omuñeeresa wuwo ehisa,
era wusomese ebiragiro bibyo.
- 136 Ndira amasiga bugali,
olwohuba abaatu sibagondera magambi gago.
- 137 O MUSENGWA, oli mwawufu,
era amagambi gago matuufu.
- 138 Amagambi aga watanjo matuufu,
era gesigiwa.
- 139 Obusungu wange woherera mugati hy'omuliro
olwohuba abalabe bange sibafa hu bibono bibyo.
- 140 Ebusuubiso bibyo babigezesya bulani weene
era omuñeeresa wuwo abisiima.
- 141 Wayire puma mugaso era banyooma,
sipanga hwibirira biragiro bibyo.
- 142 Oli mwesigwa emirembe n'emirembe
era amagambi gago matuufu.
- 143 Ngwiriye ebigosi n'ohubonaabona,
aye ebiragiro bibyo nj'ebisangaasa.
- 144 Ebiragiro bibyo bituufu emirembe n'emirembe.
Pe ohutegeera nahaba n'obulamu.
- 145 O MUSENGWA, kwegayirira n'omwoyo gwange gwosigwosi,
ngobolemo, nja hugondera amagambi gago.
- 146 Kwegayirira, nonole
era nja hugonderanga amagambi gago.

- 147 Puuna pwipwipwi, nahweririra wunjeede
esuubi lyange nditaaye mu hibono hihyo.
- 148 Sinimba hwirowiire wosiwosi
olwohuba mba mu hujeega hu ebi wasuubisa.
- 149 O MUSENGWA, njulira ehi ndoma olw'ohunyenda
era huuma obulamu wange olw'ebiragiro bibyo.
- 150 Abo abanjuuna ohugunjanjo amagira amabi, bandi njapi,
aye bali njaleeni n'amagambi gago.
- 151 Ne O MUSENGWA, oli njalala ni nange,
era ebiragiro bibyo byosibyosi bituufu.
- 152 Ohunjwa ahale neega ebiragiro bibyo,
ti wabitanjo ohubanja emirembe n'emirembe.
- 153 Bona ng'olu mbonaabona wununule,
olwohuba sinibiriranga magambi gago.
- 154 Tereeno ahabega wununule,
huuma obulamu wange ng'olu wasuubisa.
- 155 Abahosi b'ebibi sibaja hunojoha olwohuba sibagondera biragiro bibyo.
- 156 O MUSENGWA, oli n'ehisa hingi,
huuma obulamu wange ng'olu hiri mu magambi gago.
- 157 Ndi n'abakiyaania bangi,
aye sipwe hu biragiro bibyo.
- 158 Ni mbona abaatu abatafugiirira,
pulira obulumi mu mwoyo gwange
olwohuba sibagondera hibono hihyo.
- 159 O MUSENGWA, bona ng'olu nenda ebiragiro bibyo
huuma obulamu wange olwohunyenda.
- 160 Ebibono bibyo byosibyosi by'amazima,
amagambi gago gosigosi maawufu
era g'emirembe n'emirembe.
- 161 Abanjugi bakiyaania ananjuma songa,
aye ehibono hihyo nj'ehiteetemya.
- 162 Ebi wasuubisa bisangaasa hy'omuutu owangala
eby'obuninda eby'amaani.
- 163 Caawira erala obudulingi
aye nenda amagambi gago.
- 164 Hiisi ludaalo kujumirya emirundi musanvu
olwohuba osala emisango n'otehubbira.
- 165 Abenda amagambi gago bali n'emiyaaaya ej'amaani
era njanjuma ehisobola ohubaleetera ohwegumula.
- 166 O MUSENGWA, suubirira mu ndiwe ohununula
era ngondera ebiragiro bibyo.
- 167 Ngondera ebiragiro bibyo olwohuba mbyenda bugali.
- 168 Ngondera ebiragiro bibyo n'amagambi gago
olwohuba omanyire amagira gange gosigosi.
- 169 O MUSENGWA, njulira ohulira hwange,
pe ohutegeera ng'olu wasuubisa.
- 170 Njulira ohwenjundera hwange,
nunule ng'olu wasuubisa.

- 171 Nahujumiryenga hiisi hiseera
olwohuba wusomesa ebiragiyo bibyo.
- 172 Nembenga ehibono hiho,
olwohuba ebiragiyo bibyo byosibyosi byawufu.
- 173 Wetegehe ohunjeeda
olwohuba nasalango ohunamba ebiragiyo bibyo.
- 174 O MUSENGWA, nesunga obunonosi wuwo,
era amagambi gago nja gasangaasa.
- 175 Leha mbe mulamu sobole ohuhujumiryanga
era leha amagambi gago ganjeede.
- 176 Mbamire hy'etaama eyigotire yendula omunjeeresa wuwo,
olwohuba sinibiriranga biragiyo bibyo.

120

Olwembo n'otiina e Yersaalemu.

- 1 N'alanga MUSENGWA ni ndi mu bugosi
era gangobolamo.
- 2 O MUSENGWA, nunule wuutuse mu badulingi
n'abaloma ebyakalebule.
- 3 Hatonda ali bahola hiina,
enywe abadulingi?
- 4 Ali bagudya n'obusaale owoogi,
era bahoohe n'amanda agekeeka omuliro.
- 5 Jinjageene ohuba ni menya e Meseki
oba n'abaatu be Kedali!
- 6 Pirire ehiseera hirenji,
ni menya n'abaatu abacaawa emiyaaya.
- 7 Ese ndi muutu owenda emiyaaya,
aye ni ndoma hu miyaaya, nibo benda husoola.

121

Olwembo n'otiina e Yersaalemu.

- 1 Ngangamusa emoni jange, narengerera hu sozi,
obuyeedi wange bunwa neena?
- 2 Obuyeedi wange bunwa eyiri MUSENGWA,
owatonda egulu n'ehyalo.
- 3 MUSENGWA saaja huhuleha hutyerera,
oyo ahuhuuma, saaja hunongera.
- 4 Mu butuufu oyo ahuuma Yisirayiri,
saaja hunongera oba hunenyuha.
- 5 MUSENGWA ahuhuuma,
ali huupi ni neewe hu nduuhu ohuhuuma.
- 6 Eryuba sirija huhwohya mu muusi
wayire omwesi ohuhukosa mu wiire.
- 7 MUSENGWA aja huhuhuuma mu bugosi wosiwosi
era aja hulabiriranga obulamu wuwo.
- 8 MUSENGWA aja huhulabiriranga mu matiina n'amagobolere
ohunwa naahani ohwola emirembe n'emirembe.

122

Olwembo n'otiina e Yersaalemu. Olwembo lwa Dawudi.

- 1 Nasangaala olu bandoma baati,

- “Nja hutiine mu nyumba ya MUSENGWA.”
- ² O Yerusaalemu hatyane huli n̄ano,
hwemereeye mu miryango jijo.
- ³ Yerusaalemu hibuga ehi batongola ni behoota,
enjuma an̄anga ohuhijagiija.
- ⁴ Era eyo peyi biha bya Yisirayiri bitiina
ohujumirya MUSENGWA ng’olu egambi lirye libalagira.
- ⁵ Mu hibuga ehyo pomuli etebe ya Dawudi ey’obunugi
ohu beehala basala emisango.
- ⁶ Sabira Yerusaalemu ohubaamo emiyaaya
ti, “Abo abahwenda babe bulani.
- ⁷ Ha emiyaaya jibe mu bisenge bibyo,
obuhumi mu lubiri lulwo.”
- ⁸ Olw’abalebe n’abameeri bange
nja huloma Yerusaalemu ti, “Emiyaaya jibe mu ewe!”
- ⁹ Olw’enyumba ya MUSENGWA Hatonda weefe,
kusabira ohulahulane.

123

- Olwembo n’otiina e Yerusaalemu.
- ¹ Ngangamusa emoni jange eyi oli,
eyi oli mwigulu hu tebe ey’obunugi.
- ² Hy’abeedu ng’olu balengerera ehin̄wa mu ngalo ja musengwa yaawe
era ng’olu aban̄eresā abahasi balengerera ehin̄wa
mu muhono gw’omuhasi oyu ban̄eresā,
hwesi huutyō huhuumirira ehin̄wa ewa MUSENGWA Hatonda weefe
ohwola olu atun̄ambira ehisa.
- ³ O MUSENGWA, tun̄ambire ehisa, tun̄ambire ehisa
olwohuba batun̄yooma bugali.
- ⁴ Hugumiiye ebiduho bingi ohun̄wa eyiri abepaahapaaha
era abehudumbasa batun̄yooma bugali.

124

- Olwembo n’otiina e Yerusaalemu. Olwembo lwa Dawudi.
- ¹ Singa MUSENGWA sigaali hu luuyi lwefe,
leha Yisirayiri yigobolemo yiiti,
- ² singa MUSENGWA sigaali hu luuyi lwefe
olu baatu batulumba
- ³ n’ehirun̄i ehy’amaani,
hani batumira balamu.
- ⁴ Hani amataba gatun̄jira,
hani amaaji gatumira,
- ⁵ hani amaaji agefuhisa hwefuhisa gatuhenajo.
- ⁶ MUSENGWA gebasiwe
ataleha abalabe beefe
hutunawulanawula n’ameeno gaawe.
- ⁷ Hun̄unuhire hy’enyuni en̄ooye mu luban̄jo,
oluhumberi luhapuhire hwan̄unuha.
- ⁸ Obun̄onere weefe bun̄wa eyiri
MUSENGWA owatonda egulu n’ehyalo.

125

Olwembo n’otiina e Yerusaalemu.

- ¹ Abo abesiga MUSENGWA bali hy’olusozi Sayuuni olu tatenga aye luliŋo emirembe n’emirembe.
- ² Ng’olu esozi jeswanigirihiise Yerusaalemu,
ni MUSENGWA yeesi atyo po geswanigirisa atyo abaatu babe ohuŋwa hatyane ohwola emirembe n’emirembe.
- ³ Abahosi b’ebibi sibaja husigala ni banuga ehyalo hy’abagwalaafu olwohuba abagwalaafu bananga ohutandiha ohubbenga.
- ⁴ O MUSENGWA, holera abaatu abalaŋi ebiitu ebiraŋi,
abo abagwalaafu mu myoyo jaawe.
- ⁵ Aye abo abanaba banamba amagira amagodajami,
MUSENGWA aja hubagudihisa ŋalala n’abahola ebibi.

Emiyaaya jibe hu Yisirayiri.

126

Olwembo n’otiina e Yerusaalemu.

- ¹ MUSENGWA ni gatugobosa mu Sayuuni ohuŋwa mu busibe,
hwali hy’abaloota.
- ² Hwejula amamwemwe era hwemba n’esangaalo.
Nga abanamawanga baloma baati,
“MUSENGWA abaholeeye ebyenunjisa!”
- ³ MUSENGWA atuholeeye ebyenunjisa
era huli basangaafu.
- ⁴ O MUSENGWA, tugaluse bunyaaha
hy’efula ng’olu yejusa enjabi ejomeera mu Negevu.
- ⁵ Abo abamwa ni balira
baja huhungula ni basanalya.
- ⁶ Atiina ohumwa n’alira
aligaluha engo n’ahubba ebigalagala
era ni getwihire emiganda j’amakungula.

127

Olwembo n’otiina e Yerusaalemu. Olwembo lwa Sulemaani.

- ¹ Ohutusaho nga MUSENGWA nj’atongooye enyumba
abayitongola bateganira wereere.
Ohutusaho nga MUSENGWA nj’ahuuma ehibuga,
abahihuuma bateganira wereere.
- ² Hinuma mahulu ohuŋuuna ohuhataabana,
era waalwa ohuja hu buliri olw’ohwendula ehyohulya.
Aye aba MUSENGWA genda abaleetera ohulimba hwiro.
- ³ Abaana hirabo ohuŋwa eyiri MUSENGWA,
era nj’ekabi eji husuna ohuŋwa eyi ali.
- ⁴ Abaana aba muutu asaala mu buvubuka
baba hy’obusaale mu mihono j’omusira.
- ⁵ Gesiimire omuutu oyo ali n’obusaale bungi
sibaja huswala ni basoola n’abalabe baawe.

128

Olwembo n’otiina e Yerusaalemu.

- 1 Besiimire abo bosibosi abatya MUSENGWA
abo abagendera mu magira gage.
- 2 Oja hulya hu bibala by'amaani gago,
ebirani n'ekabi binabenga bibyo.
- 3 Omuhasi wuwo mu mago aja huba hy'omuzabbibbu ogwama ebibala
ebingi.
Abaana babo baja hweswanigirisanga ehiinjulo.
- 4 Omuutu atya MUSENGWA,
mu butuufu atyo polu bamuṅa ekabi.
- 5 MUSENGWA ahunje ekabi ohunṅwa mu Sayuuni,
endaalo josijosi ej'obulamu wuwo,
obone Yerusaalemu n'ehulaahulana.
- 6 Era owangaale obone
hu bejuhulu babejuhulu babo.

Emiyaaya jibe hu Yisirayiri.

129

Olwembo n'otiina e Yerusaalemu.

- 1 Leha hiisi Muyisirayiri alome ati,
"Abalabe bakiyaanisyeye ohunṅwa mu bunjere."
- 2 Ohunṅwa mu bunjere wange
abalabe bakiyaanisyeye aye sibapangulanga.
- 3 Bafuuhisyeye omugongo gwange ohuba hy'ehisambu
bagwijuhiise mabbwa mereere.
- 4 Aye MUSENGWA aholo ebirunṅamu
gatuhiise mu migoye j'abahosi b'ebibi.
- 5 Ale bosibosi abacaawa Sayuuni banṅgulwe
era bagameyo egongo ni baswaye.
- 6 Leha babe hy'anyaasi erimera ṅamugulu hu nyumba
era eryoma ni lihiiri huhula,
- 7 ohuula anyaasi eryo, salinesamo hinywa,
ni nooyo olihumbaania salinesamo muganda bbe.
- 8 Era enjume abitanṅo gabaloma ati, "MUSENGWA ahunje ekabi
era hwesi hubendesha ekabi mu siina lya MUSENGWA."

130

Olwembo n'otiina e Yerusaalemu.

- 1 Mu bugosi ow'amaani
kuliririra MUSENGWA.
- 2 O Musengwa ṅulira ohulira hwange,
tegere ohutwi wupambire ehisa wunjeede.
- 3 O MUSENGWA, obanga ni wenṅambirira,
nj'ani owahanṅunuhire ohumusalira omusango?
- 4 Aye ewe otusonija,
olw'ehyo abaatu bahutya.
- 5 Kumirira MUSENGWA ohunjeeda,
omwoyo gwange guhuhumirira
era nesiga ehibono hihye.
- 6 Omwoyo gwange guhuhumirira Musengwa

ohusinga abahuumi ng'olu bahuumirira owiire ohuha,
ohusinga abahuumi ng'olu bahuumirira owiire ohuha.

- 7 Yisirayiri wesigenga MUSENGWA olwohuba ali n'ohwenda ohubitiirifu,
era niye nj'ali n'amaani ohuhununula.
8 Niye omwene aja hununula Abayisirayiri
ohunwa mu bibi byawe byosibyosi.

131

Olwembo n'otiina e Yerusaalemu. Olwembo lwa Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, sinehudumbasa mu mwoyo gwange
era puma keja embi sineyingisa mu songa ejitapambaho
oba ebiitu ebitasobola.
2 Aye nesomesa ohuba mubombeefu mu bulamu wange
hy'omwana owanwa hu hwoka
hy'omwana owanwa hu mabeere ga nyina
n'obulamu wange pobuli buutyo.
3 Yisirayiri, wesige MUSENGWA
ohunwa nahani ohwola emirembe n'emirembe.

132

Olwembo n'otiina e Yerusaalemu.

- 1 O MUSENGWA, hebulira Dawudi
n'ebigosi byosibyosi ebi gagumira.
2 Galayirira MUSENGWA
geyama mu moni j'Omwene Bunangi owa Yakobbo ati,
3 "Sinja hwingira mu nyumba yange
oba huniina hu hitanda hyange
4 oba hunenyuha hu hwiro
wayire hunongera
5 ohwola olu ndifunira MUSENGWA
ehifo ana Omwene Bunangi owa Yakobbo anamenyenga."
6 Hwanulira hu binamba hu Sanduuku y'Endagaano mu Efulaasi
era hwayibona e Jaari.
7 Ng'ano huloma huuti, "Hutiine hwingire omu MUSENGWA amenya,
humujumirihisyeye na tebe yiye ey'obunugi.
8 O MUSENGWA, yinyoha otiine mu hifo hiho ehy'ohunumuliramo,
obemo n'Esanduuku y'Endagaano ahabonero ah'obunangi wuwo.
9 Abasengi babo bahole ebirunamu
era leha abagwalaafu babo bembe n'esangaalo."
10 Hu lw'omuñeeresu wuwo Dawudi,
otahubba muutu wuwo oyu wajuhaho amafuta, omugongo.
11 MUSENGWA galayirira Dawudi
oweyamo obu atanja hubbwaga gamuloma ati,
"Nja hunamba mulala hu basaani babo mute hu tebe yiyo ey'obunugi.
12 Singa abaana babo bahuuma endagaano yange n'ebiragiro ebi mbanja,
abaana baawe baja hwihala
hu tebe yiyo ey'obunugi emirembe n'emirembe."
13 Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA getobosamo Sayuuni
ohuba ehifo hiho ehy'ohumenyamo.
14 Galoma ati, "Hino nj'ehifo
hyange omu nanuumulirenga emirembe n'emirembe
nana nja ana siimire ohunugiranga.

- 15 Nja hujofumulira Sayuuni ekabi eja hiisi hiitu,
abagadi baja hulyanga hiisi ehi benda.
- 16 Nja hunja abasengi baamo ekabi mu hiisi ehi bahola
era abagwalaafu abahirimo baja husangaalanga.
- 17 Mu hifo hino paṅa ndifuulira mulala hu basaani ba Dawudi ohuba
habaha ow'amaani.
Era omutobole wange aliba hy'etaala eyitasima.
- 18 Nja hunṅambya abalabe babe esoni
aye owahabaha wuwe wulihulahulana era wafuma.”

133

Olwembo n'otiina e Yerusaalemu. Olwembo lwa Dawudi.

- 1 Nga hiraṅi era hisangaasa
aboluganda ohumenya ṅalala ni bali mu bulala!
- 2 Hiri hy'amafuta ag'omuṅendo aga bajuhire hu mutwe
ko gahuluhuta ni geeha hu hirefu hy'Alooni
ohwola hu hitogi hy'ehyambalo hihye.
- 3 Hiri oti lume lw'olusozi Herumooni olugwa hu lusozi Sayuuni,
hiri hiityo olwohuba eyo peyi MUSENGWA
ajofumulira ekabi jije ej'obulamu hu baatu babe ow'emirembe
n'emirembe.

134

Olwembo n'otiina e Yerusaalemu.

- 1 MUSENGWA gebasiwe,
enywe mwesimwesi abaneeresa ba MUSENGWA
abamuṅeeresa owiire mu nyumba ya MUSENGWA.
- 2 Mugolole emihono jenywe mu hifo ehyawufu
mweyaase MUSENGWA.
- 3 MUSENGWA owatonda egulu n'ehyalo
abane ekabi ohuṅwa mu Sayuuni.

135

1 Mujumirye MUSENGWA.

Mujumirye MUSENGWA,

- mumujumirye, enywe abaneeresa ba MUSENGWA,
2 enywe abemeerera baneeresa mu nyumba ya MUSENGWA,
mu lunya lw'enyumba ya Hatonda weefe.
- 3 Mujumirye MUSENGWA olwohuba mulanji.
Mumwembere etendo olwohuba ehyo hisangaasa.
- 4 MUSENGWA gatobola Yakobbo ohuba wuwe,
Yisirayiri ohuba hy'omuṅendo hihye.
- 5 Manyire ti MUSENGWA w'amaani,
era ti MUSENGWA weefe asinga abahatonda bosibosi amaani.
- 6 MUSENGWA ahola hiisi ehigenda ohuhola
mwigulu oba hu hyalo, mu nyanja nomu buliba.
- 7 Agima ebireri byenyohera hu njuyi josijosi ej'ehyalo,
anindiha ohumyasa n'efula
era atusaayo hibuyaga ohuṅwa mu sitoowa jije.
- 8 Galeetera abaseere abadaayi ab'e Misiri,
abaana abaseere abadaayi n'ebisolo ohufa.
- 9 Gaṅindiha ebyamaliholiho n'ebyenjunjisa hu baatu b'e Misiri

- ohusoosa habaha n'abahungu babe bosibosi.
- 10 Gasihirisa amawanga mangi
era giita n'abahabaha ab'amaani,
- 11 Sihoni habaha w'Abamooli,
ni Ogi habaha w'e Bbasani,
n'abahabaha bosibosi ab'e Kanani.
- 12 Era ehyalo hyawe gahinjayo ng'omunuluko,
omunuluko eyiri abaatu babe Abayisirayiri.
- 13 O MUSENGWA, oliŋo emirembe n'emirembe
era efuma yiyo MUSENGWA yija huba y'emirembe n'emirembe.
- 14 MUSENGWA aja hwejeeresa abaatu babe
era aŋambire abajeeresa babe ehisa.
- 15 Ebi mawanga gajumirya,
bibbote ebi bahola mu feeza n'ezaabbu
era abaatu nj'ababibbota n'emihono jaawe.
- 16 Biri n'eminwa aye sibiroma
biri n'emoni aye sibibona.
- 17 Biri n'amatwi aye sibiŋulira
era sibiŋeera n'ohuŋeera.
- 18 Ababiwumba balifaanana hya nibyo,
hiityo pohiri ni naabo bosibosi ababitamo owesige.
- 19 Enywe olulyo lwa Yisirayiri mujumirye MUSENGWA.
Enywe ab'olulyo lw'Alooni, mweyaase MUSENGWA.
- 20 Enywe ab'olulyo lwa Leevi, mweyaase MUSENGWA,
enywe abatya MUSENGWA, mweyaase.
- 21 Mujumirye MUSENGWA mu Sayuuni,
mujumirye oyo amenya mu Yerusaalemu.

MUSENGWA gebasiwe.

136

- 1 Mweyaase MUSENGWA olwohuba mulaŋi,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 2 Mweyaase Hatonda wa bahatonda,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 3 Mweyaase Musengwa w'abasengwa,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 4 Niye yeŋene nj'ahola ebyenunjisa,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 5 Owahola egulu mu magesi gage,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 6 Owata ehyalo hu maaji,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 7 Owahola ebyaduha ebibbala,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 8 Owahola eryuba lijugenga mu muusi,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 9 Owahola omwesi n'emunyeenye bijugenga mu wiire,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 10 Oyo owiita abaana abaseere abadaayi e Misiri,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe,
- 11 ng'atusa Abayisirayiri e Misiri,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe,

- 12 n'amaani amangi n'obunangi,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 13 Gaabula mu Nyanja Enando njabiri,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 14 Era gatusayo Abayisirayiri baabita mu nyanja eyo,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 15 Ne gasihiirihisa Falaawo n'ene lirye mu Nyanja Enando,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 16 Oyo owatangirira abaatu babe mu lulafu,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe,
- 17 owasihiirisa abahabaha ab'amaani,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 18 Era geeta abahabaha abaali ni bamanyiheene,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe,
- 19 Sihoni habaha w'Abamooli,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe,
- 20 ni Ogi habaha w'e Bbasani,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 21 Era ehvalo hyawe gahija abaatu babe ng'omunjuluko,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe,
- 22 ohuba munjuluko gwa Yisirayiri omunjeeresa wuwe,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 23 Eyiri oyo owatuhebulira ni hwali banafu era ni batunyooma,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe
- 24 gatununula ohunwa mu balabe beefe,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 25 Oyo aja ebitonde byosibyosi emere,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.
- 26 Mweyaase MUSENGWA owomwigulu,
ohwenda huhwe hubitiirifu emirembe n'emirembe.

137

- 1 Hu njabi j'e Bbabbulooni hwihala njaasi hwalira amasiga
ni hwahebulira Sayuuni.
- 2 Ng'ango hunaniha obutongooli weefe
hu misaala ejaali ajaapi
- 3 olwohuba abatumamba batuloma ohubembera.
Abatubonyaabonyanga batulagira hubembere enyembo ej'esangaalo.
Batuloma baati, "Mutwembere enyembo
ejinamba hu Sayuuni."
- 4 Hunanga huutye ohwemba enyembo ejinamba
hu MUSENGWA ni huli mu hyalo ehitali hyefe?
- 5 Ni nibiriranga Yerusaalemu,
omuhono gwange omulungi gwibiriranga ohuhubba ogutongooli.
- 6 Era ni kwibiriranga,
olulimi lwange lwenjambanga namugulu w'omunwa,
ni kwibiriranga ewe Yerusaalemu ohusinga byosibyosi ebisangaasa.
- 7 O MUSENGWA, hebulira ehi baatu bomu Edomu baahola
hu ludaalo olu ene ly'e Bbabbulooni lyanamba ehibuga hy'e
Yerusaalemu,
baloma baati, "Muhisihiirise, muhisihiirise hinwewerejo erala!"
- 8 Ewe Bbabbulooni baja huhusihiirisa.

Ali n'ekabi ahwesasusa ebyo ebi watuhola.

- ⁹ Ali n'ekabi oyo anamba abaana babo abanjere gabaminiangulira hu mabaale!

138

Ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, nja huhujumiryanga n'omwoyo gwange gwosigwosi, nja hwemba ni kujumirya mu moni ja bahatonda.
- ² Nja huhubba amafuha ni nengereeye Yekaalu yiyo enjawufu era nja hujumirya esiina liryo olw'ohwenda huhwo ohubitiirifu n'owesigwa wuwo olwohuba ebiitu byosibyosi biri njaasi w'esiina liryo n'ehibono hiho.
- ³ Ni nahulanga, wangobolamo, wafuula musira era wangumya.
- ⁴ O MUSENGWA, abahabaha bosibosi mu hyalo bahujumiryenga, hiisi olu bananjulirenga ebibono bibyo.
- ⁵ Baja hwemba hu ebi MUSENGWA ahola, MUSENGWA w'enono bugali.
- ⁶ Wayire MUSENGWA ali namugulu, alabirira aba banyooma aye ali njaaleeni n'abepaahapaaha.
- ⁷ Wayire ngenda ebigosi ni binetolooye aye ohuuma obulamu wange. Onjirania abasigu bange, omuhono gugwo nj'oguponia.
- ⁸ MUSENGWA aja hwoheresa ehigendererwa hiye mu bulamu wange, O MUSENGWA, ohwenda huhwo hubitiirifu emirembe n'emirembe. Otatwesamba olwohuba watutonda.

139

Y'omutangirisi w'abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- ¹ O MUSENGWA, wanjehebeeja era wumanyire.
- ² Omanyire nimba ni nihaaye oba nimba ni nemereeye era ko peege hu hiitu oba ohimanyire.
- ³ Wutegeera amagendere n'amanumulire gange, ebi kola byosibyosi obimanyire.
- ⁴ O MUSENGWA, mbanga kiiri huloma, oba ohenire ohumanya ehi nja huloma.
- ⁵ Wuneswanigirihiise enjuyi josijosi amaani gago nj'obuhumi wange.
- ⁶ Ohumanya ohuwumanyiremo hubitiirifu era hubita anja koma ohuhutegeera.
- ⁷ Neena anja panga ohutiina nehweha hu Mwoyo wuwo? Era neena anja panga ohudulumira anja otali?
- ⁸ Singa tiina mwigulu eyo oliyo, nolu tiina njaasi e magombe, yoosi oliyo.
- ⁹ Nolu nguluha nabisya ebuwalyuba, oba namanya anjale eyo ebugwalyuba,
- ¹⁰ ni neeyo kwagaanayo ohutangirira, omuhono gugo omulungi guja hunjeeda.
- ¹¹ Singa ndoma ti,
"Mu butuufu ehiirema hija hukweha,

- era enjase eyineswanigirihiise yafuuha hiirema,”
- 12 n’ehiirema ehyo sihija huba hiirema eyi oli,
olwohuba hu ewe, owiire buli hyomuusi
era ehiirema hiri hy’enjase.
- 13 Watonda hiisi hitundu hy’omubiri gwange,
ndiwe owamumba mu hida hya maama.
- 14 Kujumirya olwohuba waatonda mu ngeri eyenunjisa,
ebi ohola byenunjisa era ehyo kimanyire bulanji weene.
- 15 Amagumba gange ni baali ni bagatonda
mu ngiso mu hida hya maayi yange, ewe wamanya
- 16 wambona ni kiiri husaaliwa.
Endaalo jange josijosi bajiñandiha mu hitabo hihyo ni kiiri nahubaño.
- 17 O Hatonda, ebi wupeegaho nga byamuñendo bugali
era nga sibibaliha!
- 18 Singa naali wahubibala, byahasingire embehe j’omujehe obungi.
Era aña sisimuhira mba kiiri ni neewe.
- 19 O Hatonda, singa wiita abahosi b’ebibi!
Mupwereño, enywe abañemba hu hwita.
- 20 Bahulomaho n’ebigendererwa ebibi,
abasigu babo bahulomaho eby’obudulingi.
- 21 O MUSENGWA, ese caawa abahucaawa
era nyooma abahusoosa.
- 22 Enjuma hindi ehi ndi ni nahyo ohutusaho ohubacaawa,
mbañira ohuba balabe bange.
- 23 O Hatonda, njehebeeje,
ngesesye omany ebiñeego byange.
- 24 Bona hanye ñaliño aña ndi n’ekenyera mu bulamu wange,
ohene butangirire mu ngira ey’obulamu ow’emirembe n’emirembe.

140

Y’omutangirisi w’abembi. Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, nunule mu baatu abahosi b’ebibi,
kuume eyiri abatemu.
- 2 Abayiiya etegeha embi mu myoyo jaawe
era hiisi obuhya baleeta etalo.
- 3 Ebi baloma biruma hy’obusagwa w’etemu,
hy’obusagwa w’efulugundu.
- 4 O MUSENGWA, nunule mu mihono j’abahosi b’ebibi,
taase mu batemu abehobana ohukubbirano.
- 5 Abaatu abepaahapaaha baategire omutego mu ngiso,
banjuluhiise olutuula lwawe benda bapambye mu ngira omu mbita.
- 6 Ndoma MUSENGWA ti, “Oli Hatonda wange.”
O MUSENGWA, ñulira ohwerira hwange wunjeede.
- 7 O MUSENGWA Omwene Buñangi,
omunonosi wange ow’amaani,
engabo yange mu lutalo.
- 8 O MUSENGWA, ababi otabaña ebi benda
olwohuba bañanga behudumbasa.
- 9 Otaleha balabe bange ohupangula,
leha ebibi ebi banyendesa bibagobolere abeene.

- 10 Leha amanda agekeeka gabagweho,
leha bagwe mu muliro, mwironjo eri batalisobola hunwamo.
- 11 Abaloma ebyakalebule hu bahyawe batabitamo,
leha ebinjeeri bibasihiirise.
- 12 Manyire ti MUSENGWA agayira abagadi
era asolerera abali mu wetaavu.
- 13 Hituufu abagwalaafu baja huhujumirya
era abahola ebirunamu balimenya ni neewe.

141

Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, kweriririra nja mangu wunjeede.
Nulira ejanjaasi lyange ni kulanga.
- 2 Leha ohusaba hwange hwole eyi oli hy'obubbaani,
leha ohugolola emihono jange hube hy'enongo eyi banayo egulo.
- 3 O MUSENGWA, njeede ohusengeeja ebibono byange,
nuga olulimi lwange.
- 4 Leha omwoyo gwange gutagotanira mu hibi
ohwenyigira mu bikolwa by'abahosi b'ebibi,
leha talya hu binoli byawe.
- 5 Leha omuutu omugwalaafu gapemo endabusi,
aba gandagire ehyere.
- Anakangavula, hiba hy'amafuta ag'ekabi hu mutwe gwange, sinja hugaana
olwohuba mu husaba hwange, soosa ebikolwa bya bahosi b'ebibi.
- 6 Balidanya abanugi baawe njaasi ohunwa namugulu hu lusozi
era abahola ebibi balimanya baati ebi ndoma byolerera.
- 7 Ng'olu bonjania eroba ni balima,
n'amagumba geefe baligonjania hu magombe.
- 8 Aye O MUSENGWA Omwene Bunangi,
emoni jange njitaaye hu ndiwe,
ndiwe omunenogoma, otandeha hufa.
- 9 Kingirise emitego eji bategire,
ohunwa mu lutuula olu bahosi b'ebibi baategire.
- 10 Leha abahosi b'ebibi abeene bagwe mu mitego jaawe eji bategire,
ese ni nebitira hwebitira.

142

Olwembo lwa Dawudi, esaala naali mu pungulu.

- 1 Neriririra MUSENGWA n'ejanjaasi ery'amaani
MUSENGWA gapambire ehisa.
- 2 Mujofumulira ohwemulugunya hwange,
mulomera ebigosi byange.
- 3 Mula omwoyo gwange ni guba ni gunafunjire,
ndiwe amanyire ehi ndi n'ohuhola.
Abaatu bategire omutego, mu ngira omu mbita.
- 4 Ni keja hu muhono omulungi ohubona owohunjeeda, najuma owufaaho.
Puma ajohwenogoma era enjuma alumirwa obulamu wange.
- 5 O MUSENGWA, ndiwe oyu neriririra, ndoma ti, "Ndiwe omunenogoma
era oyu netaaga mu bulamu buno."
- 6 Nulira ohwerira hwange olwohuba ndi mu wetaavu ow'amaani,
nunule ohunwa mu balabe bange olwohuba baasinga amaani.

7 Mbonolole ohunwa mu komera konyo sobole ohuhujumirya.
Ehyo hija huleetera abagwalaafu ohuneswanigirisa olw'obulani wuwo.

143

Ezabbuli ya Dawudi.

- 1 O MUSENGWA, njulira ohusaba hwange,
njulira ohwerira hwange,
njulira wupambire ehisa, mu wawufu wuwo
njulira ohwerira hwange, ngobolemo ng'olu oli mwesigwa.
- 2 Otasalira munjeeresa wuwo musango humusinga
olwohuba enjuma muutu ahola ebirunamu mu moni jijo.
- 3 Omulabe ali humbinga gafulyafulihisya mwiroba
era agira ni menya mu hiirema hy'abaafa ahale.
- 4 Ehyo hireetera obulamu wange ohunafuna
era omwoyo gwange mweralihirifu.
- 5 Kebulira endaalo ejahale peega hu byosibyosi ebi wahola,
ebi wahola n'emihono jijo.
- 6 Kugololera emihono jange ni saba,
omwoyo gwange guhuli nduno, hy'eroba erinalahaaye olw'ohunuma
amaaji.
- 7 O MUSENGWA, ngobolemo mangu
olwohuba poyeemo amaani.
Otakubba mugongo, kanda naaba hyaba batiina e magombe.
- 8 Hiisi mu mugamba kebulisenga ohwenda huhwo ohubitiirifu olwohuba
nesiga ndiwe.
Ndage engira eyi ndi n'ohugenderamo olwohuba ndiwe oyu nden-
gereeye ohutangirira.
- 9 O MUSENGWA, nunule ohunwa mu balabe bange
olwohuba ndiwe omunenogoma.
- 10 Somese ohuhola ebi wenda olwohuba ndiwe Hatonda wange.
Mwoyo wuwo omulani gatangirire mu ngira enunamu.
- 11 O MUSENGWA, olw'esiina liryo,
huuma obulamu wange mu wawufu wuwo, tuse mu bigosi.
- 12 Olw'ohunyenda obugali,
njolereesa abalabe bange,
sihiirisa abalabe bange bosibosi olwohuba ndi munjeeresa wuwo.

144

Ya Dawudi.

- 1 Gebasiwe MUSENGWA olwanda lwange
otendeha emihono jange ohusoola
n'enjala jange ohwetegehera olutalo.
- 2 MUSENGWA ganyenda ehibitiriye
nj'engabo yange era nj'omunenogoma,
nj'omununuzi wange oyu nesiga ohukuuma.
Anamba amawanga gosigosi gagata njaasi w'amagulu gange.
- 3 O MUSENGWA, omuutu nj'ani ohuba ti omulabirira
era omwana w'omuutu nj'ani ohuba ti omunjeegaho?
- 4 Omuutu ali hy'omuuya obuuya
endaalo jije jiri hy'ehisisigo ehitalwa hugotano.
- 5 O MUSENGWA, njwa mwigulu liryo wihe

- era namba hu sozi, jiduunye eriisi.
⁶ Nindiiha ohumyasa abasigu babo basasaane.
 Balase obusaale buwo obafulumuse.
⁷ Januula omuhono gugwo ohunwa mwigulu
 wununule era wuponie ohunwa mu bunangi w'abalugendwa,
⁸ abejuuye obudulingi
 era abalayira eby'obudulingi.
⁹ O Hatonda wange, nja huhwembera olwembo olunyaaha
 n'ogutongooli ogw'ewaaya ehumi.
¹⁰ Ndiwe aṅa abahabaha obunangusi,
 onunula Dawudi omunjeeresa wuwe ohutafa piima.
¹¹ Nunule era ponie ohunwa mu bunangi w'abalugendwa,
 abejuuye obudulingi era abalayira eby'obudulingi.
¹² Hino hija huletera abasaani beefe mu buvubuka waawe ohuba
 b'omuhulo hy'omuloofe.
 Era n'abahaana beefe baliba hy'ebisindi ebinooon eby'ohujolijinja
 olubiri.
¹³ Ebyagi byefe birijula amakungula aga hiisi ngeri.
 Etaama jeefe jirisaalagana emidudu n'emidudu, ekumi n'ekumi.
¹⁴ Enombe jeefe jisalagane ekasi n'esinde,
 ṅanumenjo ejisumula,
 era ṅanumenjo maliro olw'enaku mu nguudo jeefe.
¹⁵ Besiimire abaatu abo aba hino hiṅambaho.
 Besiimire abaatu abo abali ni MUSENGWA nga Hatonda waawe.

145

Ezabbuli ey'ohutenderesa. Ya Dawudi.

- ¹ Nja huhugulumisanga ewe Hatonda wange era Habaha wange,
 nja huhwebasanga emirembe n'emirembe.
² Nja huhweyaasanga hiisi ludaalo,
 nja huhugulumisanga emirembe n'emirembe.
³ MUSENGWA ali n'amaani era asaana enono bugali
 olwohuba w'amaani ohusinga ng'olu baatu bahitegeera.
⁴ Abaatu aba hiisi mulembe baja huhutenderesanga olw'ebikolwa bibyo,
 baja huloma hu byamaliholiho bibyo.
⁵ Baja huloma hu ṅono n'amaani gago
 era nja hunjeeganga hu biitu bibyo ebyenunjisa ebi ohola.
⁶ Abaatu baja hulomanga hu byenunjisa eby'amaani ebi ohola
 era nja hulangirira ti oli w'amaani.
⁷ Baja hulomanga hu bulanji wuwo
 era baja hwemba hu wawufu wuwo ni basanjalya.
⁸ MUSENGWA ali n'ehisasabirisi n'ehisa
 alwanjo ohusungunjala era ali n'ohwenda ohubitiirifu.
⁹ MUSENGWA mulanji eyiri abaatu bosibosi
 era anambira ebitonde byosibyosi ebi gatonda ehisa.
¹⁰ MUSENGWA ebitonde byosibyosi biija huhweyaasanga,
 abagwalaafu babo baja huhutenderesanga.
¹¹ Baja hulomanga hu ṅono ly'obunugi buwo,
 baja hunayanga hu bunangi buwo,
¹² abaatu bosibosi bahamanya eby'amaani ebi ohola,
 n'enono ly'obunugi wuwo.

- 13 Obunugi wuwo sibuja hunwanjo
era owahabaha wuwo w'emirembe n'emirembe.
MUSENGWA mwesigwa mu ebi gasuubisa
era ali n'ehisa mu byosibyosi ebi ahola.
- 14 MUSENGWA ayeeda abo bosibosi abali mu bugosi,
era genyosa abo abanjaasi.
- 15 Ebitonde byosibyosi birengerera ndiwe ohubiyeeda
era obija emere mu hiseera.
- 16 Ojanuula engalo
nga hiisi hiitu hisuna ehi hyetaaga.
- 17 MUSENGWA mwawufu mu byosibyosi ebi ahola
era ali n'ehisa hu byosibyosi ebi gatonda.
- 18 MUSENGWA ali njapi ni naabo abamwegayirira,
abo bosibosi abamwegayirira mu mazima.
- 19 Goheresa ohuyayaana hwabo abamuja enono,
anjulira ohwerira hwawe gabanonola.
- 20 MUSENGWA ahuuma abo bosibosi abamwenda
aye abahola ebibi bosibosi ali basihirisa.
- 21 Najumiryenga MUSENGWA
leha ebitonde bibye byosibyosi
byebara Hatonda omwawufu emirembe n'emirembe.

146

- 1 Mujumirye MUSENGWA,
omwoyo gwange gujumirya MUSENGWA.
- 2 Nja hujumirya MUSENGWA, obulamu wange wosiwosi
nja hwemberanga Hatonda wange ni kiiri mulamu.
- 3 Simwesiganga batangirisi, abaatu obuutu,
abatajanga hubanonola.
- 4 Omuyya gunabanwamo nga baagama mwiroba,
hu ludaalo olwene olwo etegeha jaawe nga jifa.
- 5 Gesiimire oyo ali ni Hatonda wa Yakobbo ng'omuyeedi wuwe
era asuubirira mu MUSENGWA Hatonda wuwe,
- 6 owatonda egulu n'ehyalo n'enyanya ko n'ebiitu byosibyosi ebirimo,
oyo MUSENGWA omwesigwa emirembe n'emirembe.
- 7 Agonjoola esonga j'ababanyigirisa n'atehubbira,
abayala abanja ehyohulya,
MUSENGWA abonjolola abasibe,
- 8 MUSENGWA gegula emoni j'abanjofu,
MUSENGWA ayeeda abakokomaaye,
MUSENGWA genda abagwalaafu.
- 9 MUSENGWA ahuuma abalugendwa
era ayeeda abanamwandu n'abafuubbi
aye asihirisa ekola y'abahosi b'ebibi.
- 10 MUSENGWA anuga emirembe n'emirembe.
Ewe Sayuuni, Hatonda wuwo aja hunuga emirembe n'emirembe.

Mujumirye MUSENGWA.

147

- 1 Mujumirye MUSENGWA.

- Nga hiraŋi ohwemba ni hujumirya Hatonda weefe,
nga hisangaasa era hyolana ohumujumirya.
- ² MUSENGWA agaluhamo ohutongola Yerusaalemu,
ahumbaania Abayisirayiri abasasaanira mu buŋaŋanguse.
- ³ Aŋonia ab'emyoyo ejibbwagijihire
era abasidiha n'ebbandeji hu birwaye.
- ⁴ Nj'asalaŋo obungi w'emunyeenye,
josijosi gajiguliha amasiina.
- ⁵ Musengwa weefe muhulu
ali n'obuŋangi bungi era amagesi gage sigahoma.
- ⁶ MUSENGWA genyosa abeŋomeha
aye afulabihisya abahosi b'ebibi ŋaasi.
- ⁷ Mwembere MUSENGWA ni mumweyaasa
mwembere Hatonda weefe n'ahatongooli.
- ⁸ Awiiha ebireri hwigulu,
atonyesa efula hu hyalo, amesa enyaasi hu sozi.
- ⁹ Aŋa ebisolo ebyohulya,
n'owaana wa nahinywamalwa ni wulirira emere, awuŋa.
- ¹⁰ Amaani g'embalaasi sinje agamusangaasa
oba obusira w'abasirikale.
- ¹¹ MUSENGWA asangaala olw'abo abamutya,
abo abasuubirira mu hwenda huhwe ohubitiirifu.
- ¹² O Yerusaalemu, ŋa MUSENGWA eŋono
ewe Sayuuni tendereza Hatonda wuwo
- ¹³ olwohuba ahuuma ebisindi by'enjigi jijo
era aŋa abaana benywe ekabi.
- ¹⁴ Aleeta emiyaaya ohweswanigirisa esalo jijo
era ahuŋa engaano ehira obulaŋi.
- ¹⁵ Aŋindiha ehiraŋiro hu hyalo,
ehibono hihe higenda mbiro nawangu.
- ¹⁶ Ganjala amabaale g'efula oti hani mooya g'etaama
era adumuusa ehisuusu oti hani gohe.
- ¹⁷ Adumuusa amabaale g'efula hy'epuli,
nj'ani aŋanga ohugumira obuŋololohi obu aŋindiha?
- ¹⁸ Alagira hulagira byasanuuha.
Aŋindiha omuuya gugwe ng'amaaji gahuluhuta.
- ¹⁹ Ahwehuliiye Yakobbo ehibono hihe,
amagambi n'ebiraŋiro bibye eyiri Abayisirayiri.
- ²⁰ Hino sahiholerangaho gwanga lindi lyosiryosi
era sibamanyire magambi gage.

Mujumirye MUSENGWA.

148

- ¹ Mujumirye MUSENGWA.
Enywe abali mwigulu, mujumirye MUSENGWA,
mumujumirye ŋamugulu mu bbanga.
- ² Abamalayika babe mwesimwesi mumujumirye,
eje lyomwigulu mumujumirye.
- ³ Mumujumirye, enywe eryuba n'omwesi,
mumujumirye, enywe emunyeenye josijosi ejimeregenya.
- ⁴ Mumujumirye, enywe egulu eryaŋamugulu obugali

- n'amaaji agali namugulu mu bbanga.
- ⁵ Leha byosibyosi ebyo bijumirye MUSENGWA
olwohuba galagira hulagira nga bibaano.
- ⁶ Gabita mu bifo byabyo ohubaamo emirembe n'emirembe,
era ehiragiro hihye hy'emirembe n'emirembe.
- ⁷ Enywe ebitonde hu hyalo, mujumirye MUSENGWA,
enywe ebitonde ebyomu nyanja n'obuliba w'agayanja.
- ⁸ Enywe ehimyasohy'efula n'amabaale gaayo,
obunololohi n'ebireri ni hibuyaga bigondera ehiragiro hihye.
- ⁹ Enywe esozi n'engingi josijosi,
emisaala ejaama ebibala n'emitumba josijosi,
- ¹⁰ enywe esolo ejomwisugu n'ejanango josijosi,
ebyenalula n'enyuni ejigulaha,
- ¹¹ abahabaha hu hyalo n'amawanga gosigosi,
enywe abatangirisi n'abanugi hu hyalo mwesimwesi,
- ¹² enywe abosuhu n'abajonju,
abasaahulu n'abaana abanere.
- ¹³ Ebitonde byosibyosi ebyo bijumirye MUSENGWA,
olwohuba nje yenene asaana,
enono lirye bitirifu ohuhiraho ehyalo n'egulu.
- ¹⁴ Anaaaye abaatu babe obunangusi,
abagwalaafu babe bosibosi bahamuja enono,
Abayisirayiri bali hu mwoyo gugwe.

Mujumirye MUSENGWA.

149

- ¹ Mujumirye MUSENGWA.
Mwembere MUSENGWA olwembo olunyaaha,
mwembe etendo lirye mu luhumbaano lw'abagwalaafu.
- ² Leha Abayisirayiri basanjalye olw'oyo owabatonda.
Leha abaatu bomu Sayuuni basanjalye olwa habaha waawe.
- ³ Leha bamujumirye n'ohuhina
era bamwembere ni bahubba etambulini n'ahatongooli
- ⁴ olwohuba MUSENGWA asangaalira abaatu babe,
abewombeha abatihira engule ey'obunangusi.
- ⁵ Abamwesiga bosibosi basanjalye olwohuba bananguuye,
bembe n'esangaalo ni bali hu buliri waawe.
- ⁶ Leha bembe enyembo ni bajumirya Hatonda,
ni banambire n'epiima enjogi hu njuyi jombi,
- ⁷ ohwegalula amawanga
n'ohuboneresabaatu
- ⁸ basidihe abahabaha baawe,
babone n'abatangirisi baawe epingu,
- ⁹ bahole ebibonerezo ebi babasalira.
Eryo nj'enono ly'abagwalaafu babe.

Mujumirye MUSENGWA.

150

¹ Mujumirye MUSENGWA.

Mujumirye Hatonda mu hifo hihye ehyawufu,
mumujumirye mwigulu lirye ery'amaani.

² Mumujumirye olw'ebi ahola eby'amaani,

mumujumirye olw'obubbala wuwe obu otasobola hwegeragaraniaho.

³ Mumujumirye n'ejanjaasi ery'ehifuga ehy'ewaaya ehumi,

mumujumirye n'ogutongooli n'ahatongooli.

⁴ Mumujumirye n'etambulini n'ohuhina,

mumujumirye n'edingidi n'emirere.

⁵ Mumujumirye n'ebifuga obugali,

mumujumirye n'ebitaasa ebisagala.

⁶ Ebiitu ebiramu byosibyosi bijumirye MUSENGWA.

Mujumirye MUSENGWA.

Ehitabo hy' Engero Enyanjula

Ehitabo hy'Engero hyehumbanihisnyamo ebibono eby'amagesi. Nj'abandiisi abandi abandi ehitabo hino aye Habaha Sulemaani omusaani wa Habaha Dawudi nj'owanandiiha engero ejihira obungi. Sulemaani gaali amanyiheene olw'amagesi gage era mu hitabo hy'Abahabaha Ehidaayi 4:32 hiroma hiiti Sulemaani ganandiiha Engero ekumi edatu. Ehitabo hy'Engero ehihira obubbala bahinandiiha mu hiseera ehi Sulemaani gabereyemo habaha. Engero ejindi bajinandiiha mu hiseera ehi habaha Hezekiya ganugiyemo Buyudaaya.

Engero bibono by'amagesi ebituufu aye jenjabulo hu bisuubise oba obunaabbi. Ehyohuboneraho, Engero 22:6 luloma luuti, "Tendehanga omwana n'ahiiri munjere ng'olu ali n'ohwebisya n'aja huhula, saaja hunwa hu ebi wamusomesa." Ne olunyiriri luno sirusuubisa luuti hiisi mwana aja hugoberera ebi basaaye babe bamusomesa aye luja amagesi amalaji ag'ohutiiniraho. Ehitabo hy'Engero hiroma hu mugaso gw'Engero mu suula 1:2-6. Engero jiyeeda ohugunjula abaatu abanjuma ehi bamanyire n'abahiiri abanjere ohuba n'amagesi n'ohubalabbira obulanji. Era Engero jifuula abaatu abagesi beyongera ohuba bagesi bugali.

Emigaso j'engero

¹ Jino j'engero ja Sulemaani omusaani wa Dawudi era habaha wa Yisirayiri.

² Emigaso j'engero jino,
hulabbira omuutu ohusuna amagesi n'esambo endani
ko n'ohutegeera ebibono eby'amahulu.

³ Jisomesa omuutu ohuba n'esambo endani
n'ohuba mwesigwa n'atehubbira era omudimamu.

⁴ Engero jiiigula emoni j'abo abatamanyire bingi
j'abaleetera ohutegeera
era jinja abavubuka amagesi mu husalano ehy'ohuhola.

⁵ Leha omugesi anjulirise
geeyongere ohubeera erala mugesi
era leha omutegeefu asune ohumanya,

⁶ ohutegeera amahulu g'engero
n'endoma ey'ohubbumbirya
ko nomu bibono n'ebikoyiko eby'abaatu abagesi.

⁷ Ohutya MUSENGWA nj'etandiha y'ohumanya.
Ne abanjubeebe banyooma amagesi
era sibenda hwega.

⁸ Mwana wase, njuliirisa ebi lataawo ahulaabbira
era solehanga ebi maawo ahusomesa.

⁹ Ebi wasoma bija huba hy'engule ey'enono hu mutwe gugwo
era hy'omudaali ogw'enono mwigosi.

¹⁰ Mwana wase, singa abahosi b'ebibi bahuhongerera ohuhola ehibi,

- otafugiirira huhihola.
- 11 Singa bahuloma baati,
“Nja otwenimbeho, huje hwetege hwite omuutu hwesangaase,
wayire atunumaho songa yosiyosi,
- 12 leha hubalye balamu hubamire,
ng’olu amagombe gamira abaatu.
- 13 Huja hunyaga ebiitu eby’omuendo ebya hiisi ngeri
era hwijuse amayumba geefe n’ebyomunyago.
- 14 Nja otwegaateho,
huja hugabana ebi hwiba.”
- 15 Mwana wase otahola muhumba ni nabo
era otaholanga ebi bahola,
- 16 olwohuba banemberesa ohuhola ebibi
era bangu ohutemula abahyawe.
- 17 Nga hinuma mugaso ohutega oluhumbeeri
enyuni eji wenda ohunamba ni jibona!
- 18 Ebi baatu abo bahola bibalondoola abeene
era nawoogi w’efumo siwutya awunagaaye.
- 19 Baatyo pobaliba abo abasuna obuninda mu kola embi,
baheneresa ni bafiriye obulamu waawe.

Amagesi galanga

- 20 Amagesi galanga n’ejanjaasi ery’amaani mu nabinwera
galanga n’amaani mu bifo eby’olukale,
- 21 galangirira n’ejanjaasi ery’amaani mu akisoni
nohu mulyango gw’ehibuga gaati,
- 22 “Enywe abanuma ehi mumanyire,
mulyosa ne ohwenda ohuba mu hutategeera?
Enywe abanyoomi mulyosa ne ohunyumirwa obunyoomi wenywe?
Era abanubeebe enywe mulyosa ne ohucaawa ohumanya?
- 23 Nuliirisa nimba ni kuleegera, nja huhuza amagesi amalangi
kune n’ebineego byange.
- 24 Ne ng’olu wanegaana ni nahulanga
era siwafayo ni nahusimiryu,
- 25 ng’olu wanyooma amagesi aga nahuza
era siwebbwaga ni nahunenya,
- 26 keesi ndi hujherera n’oli mu bugosi
ndi hulengerera hulengerera ebigwa ni bitalagire ni bihuguyeho,
- 27 ebigosi ni biri hujira hy’omuyaga ni biri hweswanigirisa hya hafuusa,
olu ebigwa ni bitalagire birihunyigirisa byahunjinga.
- 28 “Balindanga ne sindibagobolamo
balinyendula aye sibalimbona.
- 29 Ng’olu bacaawa ohumanya
era ndibatoboleho ohutya MUSENGWA.
- 30 Ng’olu bagaana amagesi gange
era banyooma ohubanenya,
- 31 baja hulya hu bibala by’ebikolwa byawe
era balyesinya ebibala ebinwa mu bujeemu waawe.
- 32 Ehiita abanubeebe, hugaana magesi
era ehibeeta hutafaayo.

³³ Aye hiisi anuliirisa ebi ndoma anaabenga n'emiyaaya era n'enjuma ehi atya n'ehimusindusa."

2

Ebiranji ebi magesi galeeta

- ¹ Mwana wase singa ofugiirira ebibono ebi ndoma era wanamba ebiragiyo byange,
- ² wanulira ebibono eby'amagesi era wanayo omwoyo ohubitegeera
- ³ era onayayanira ohumanya wegayirira ohuhunja ohutegeera
- ⁴ era wendula amagesi hy'owendula efeeza hy'owendula eby'obuninda ebi bahweha,
- ⁵ aho oja humanya ohutya MUSENGWA ehi hitegeesa era oja hutegeera Hatonda.
- ⁶ Hiri hiityo olwohuba MUSENGWA nj'anja amagesi era ebibono bibye bireeta ohumanya n'ohutegeera.
- ⁷ Ayeeda era ahuuma abagwalaafu era nj'engabo yaabo abesigwa.
- ⁸ Agadirira abo abatehubbira era ahuuma abesigwa.
- ⁹ N'oja hunayo omwoyo gugwo hu ebi kulabbira, oja humanya ebituufu eby'amazima era ebi osaana ohuhola.
- ¹⁰ Oja hufuaha mugesi era ohumanya huja huhufuula musangaafu.
- ¹¹ Ohumanya huja huhuhuumanga era obutegeefu buja huhugadiriranga.
- ¹² Amagesi gaja huhunonia amagira g'abahosi b'ebibi, gaja huhunonia abaatu abagodama,
- ¹³ abo abaleha ohugendera mu ngira endunamu nga bagendera mu hiirema.
- ¹⁴ Abanyumirwa ohuhola ebibi era basangaalira obugodami,
- ¹⁵ amagira gaawe magodami era ebi bahola sibirani.
- ¹⁶ Amagesi gaja huhunonia omuhasi omuhwedi, gahutaase n'ebibono bibye ebihusendasenda.
- ¹⁷ Owalehano wamwe owomu buvubuka wuwe, gabbwaga endagaano eyi gaahola mu moni ja Hatonda.
- ¹⁸ Ohwingira mu nyumba yiye huba hutiina mu hufa era n'engira eyitiinayo yija yimagombe.
- ¹⁹ Hiisi atiina eyi ali, aba anjambire engira ey'ohusihiiriha.
- ²⁰ Olw'ehyo oja hugenderanga mu ngira ey'abaatu abagwalaafu era ogumirenga hu magira aga bagwalaafu,
- ²¹ olwohuba abagwalaafu nj'abaja ohumenya hu hyalo era abanjumaho mbalo nj'abalihisigalamo.
- ²² Aye Hatonda aja hutusa abahosi b'ebibi hu hyalo era asihirise abatali besigwa.

3

- 1 Mwana wase, siwibiriranga ebi kusomesa
aye ohuumanga ebiragi byange mu mwoyo gugwo,
- 2 olwohuba bija huhuleetera ohuwangaala emyaha n'emyaha
n'obulamu ow'emiyaaya.
- 3 Ohwenda n'owesigwa sibihunwangamo.
Obyesidihanga mu mamiro gago
era obinandihanga hu mwoyo gugwo.
- 4 Ehyo hija huhuleetera ohuba muhoda ko n'esiina eranji
mu moni ja Hatonda n'abaatu.
- 5 Wesige MUSENGWA n'omwoyo gugwo gwosigwosi,
era otesiganga magesi gago huwuwo.
- 6 Mu hiisi ehi ohola omuhebuliranga
era aja huhulunamyanga mu ngira endunamu.
- 7 Otefuulanga huba mugesi,
aye tyanga MUSENGWA, wenjalenga ohuhola ehibi.
- 8 Ehyo nj'ehija hubanga obulesi obunonia omubiri gugwo
era ehinangasa amagumba gago.
- 9 Onjanga MUSENGWA enono n'omuja hu bibyo,
hu bidaayi mu huhungula,
- 10 ko ebyagi bibyo bijulenga nohu muniga
era ebi obiihamo bijulenga omwenge ogwomu mizabbibbu.
- 11 Mwana wase sonyoomanga MUSENGWA anahunamo endabusi
era otanjwangamo maani n'ahunenya,
- 12 olwohuba oyo oyu MUSENGWA genda amunamo endabusi
ng'olu omusaaye ahangavula omwana wuwe omuhoda.
- 13 Gesiimire oyo asuna amagesi
omuutu oyo asuna ohutegeera,
- 14 olwohuba amagesi gamunendo bugali ohusinga efeeza
era ebiganjwamo bisinga n'ezaabbu.
- 15 Amagesi gamunendo ohusinga amabaale ag'omunendo
era nanjuma ehi osobola ohunembaho ohusuna ehisinga amagesi.
- 16 Amagesi gahuleetera ohuwangaala,
n'ohuba n'obuninda n'enono.
- 17 Amagira gaago gasangaasa
era gosigosi ga miyaaya.
- 18 Amagesi gali hy'omusaala oguleeta obulamu eyiri abageenja
era besiimire abo abataganwaho.
- 19 MUSENGWA gatambisa amagesi ohutonda ehvalo
era gatonda egulu olw'ohutegeera huhwe.
- 20 Olw'obumanyi wuwe, agayanja geyawula
n'ebireri byatonyesa efula hu hvalo.
- 21 Mwana wase, otaganya huleha magesi n'ohutegeera
era byenambeeho hy'obulimbo.
- 22 Amagesi gaja huhuleetera ohuba n'obulamu,

- hy'ehihomo mwigosi ehi neesa enono.
²³ Anjo oligenda bulari mu lugendo lulwo,
 n'enjuma hwegumula.
²⁴ N'onanenyuhenga hu buliri wuwo, oja hunjuma ehi otya
 era onanenyuhenga ero lyahunoomera.
²⁵ Sooja hwenendehereranga ebigwa ni bitalagire,
 oba ohusihiiriha ohujira abahosi b'ebibi,
²⁶ olwohuba MUSENGWA aja huhuhuumanga
 era aja huhuhingirisanga otagwa mu mitego.
²⁷ Otagaananga hunja muutu yesiyesi
 obuyeedi ni hiba ni hinangiha.
²⁸ Solomanga muliranwawo oti,
 "Onahagaluhe ejo nahuyeeda,"
 atenga ko oli nahyo anjo ehi genda.
²⁹ Sotegehanga hwosa hu wahyo obugosi
 naali ni neewe miyaaya.
³⁰ Sobeneranga muutu ananjuma songa
 era ananjuma ehi ahuholire.
³¹ Otegombanga muutu owetima
 wayire ohuhola ebi ahola
³² olwohuba MUSENGWA
 acaawa abahola ebibi
 aye abahola ebirari abafuula bameeri babe.
³³ Ehinwabo hya MUSENGWA hiri hu mago g'ababi
 aye anja ekabi amago g'abagwalaafu.
³⁴ Anyooma abepaahapaaha
 aye anambira abo abenomeha ehisasabirisi.
³⁵ Abagesi babanja enono
 aye abanubeebe baliswala.

4

Amagesi nj'ehihulu mu byosibyosi

- ¹ Baana bange munjirisenga ebi senywe abasomesa.
 Mutengayo omwoyo ko mwahasuna ohutegeera.
² Ebi mbasomesa birari
 olw'ehyo mutabinwangaho.
³ Ni naali ni kiiri mu nyumba ya laata yange ni kiiri museere mujere
 era ni ndi mulala hu maayi yange,
⁴ bbaabba gaasomesanga ni gandoma ati,
 "N'onahuumenga ebiragiro byange mu mwoyo gugwo oja huwan-
 gaala.
⁵ Nenda obe mwana alimo amagesi era ategeera
 siwibiriranga bibono ebi kuloma era sobinwangaho.
⁶ Solehanga magesi olwohuba gaja huhuhuuma
 era yendanga ohuba n'amagesi, gaja huhulabirira.
⁷ Ohusuna amagesi nj'ehiitu ehisinga obuhulu mu byosibyosi.
 Wayire hihunjiraho ebiitu byosibyosi aye ofubanga wagasuna.
⁸ Yendanga amagesi galihugulumisa waaba w'amaani bugali
 gafumbetererenga galihuneesa enono.
⁹ Amagesi galihutwihira engule ey'enono
 gaja huhuneesa engule ey'obunoono."

- 10 Mwana wase njulirisanga ebibono ebi kuloma,
oja huwangaala.
- 11 Kulunjanya mu ngira ay'amagesi
era kulaga engira endunamu.
- 12 N'onabenga n'ogenda
sooja hwegumula
sooja hwetega n'oduluma.
- 13 Nira esomesa yange ng'ehihulu
soyinjwangaho, oyihuumanga bulani olwohuba nj'obulamu wuwo.
- 14 Otaholanga ebi bahosi b'ebibi bahola
oba ohugenderanga mu magira g'abahola ebibi.
- 15 Ehyo ohyebayanga era soholanga hya nibo
otagenderanga njalala n'abaatu hy'abo,
- 16 olwohuba abahosi b'ebibi sibanyuha ni bataholire bibi,
sibanyuha ohutusaho ni bakohiise omuutu.
- 17 Ebi balya n'ebi banywa mbebyo
ebi baba ni basunire mu hutemula abahyawe.
- 18 Aye ekola y'abagwalaafu yiri hy'ohwanuuha hw'eryuba ni litandihirisa
ohunwayo,
enjase yitiina ni yeyongera hweyongera ohwola olu guba mu muusi
tantalwe.
- 19 Ne ekola y'abahosi b'ebibi yiri hy'ehiirema ehinjambire oti ngu ngu ngu
sibamanyire ehi begumulaho.
- 20 Mwana wase, taayo omwoyo hu ebibono byange
njulirisa ebi ndoma.
- 21 Bitahunwanga mu binjeego
obihuumanga hu mwoyo gugwo,
- 22 olwohuba bireeta obulamu eyiri abo ababitegeera
era bulesi eyiri omubiri gw'omuutu.
- 23 Mu byosibyosi, huumanga omwoyo gugwo
olwohuba nj'esimuhu y'obulamu.
- 24 Yenjalamenga ohuloma ebyakalebule,
wenjalenga ohuloma ebi otamanyireho mutwe n'amagulu.
- 25 Lunjanyama emoni eyi oba n'otiina,
yegumyenga ohulengerera mu moni eyi oja.
- 26 Teresanga amagendere gago gabe malunamu
era ogumirenga ohuhola ebiitu ebirani.
- 27 Otasagasagananga,
leherano ohuhola ebiitu ebicaamu.

5

Ohulabula hu binjamba hu buhwedi

- 1 Mwana wase, njira ebibono eby'amagesi ebi kunga ng'ehihulu
onjulirise bulani ebibono byange ebi huleetera ohutegeera,
- 2 wahamanya ehirani ehy'ohuhola,
ko ebi oloma birage biiti oli w'amagesi.
- 3 Ebibono by'omuhasi omuhwedi binjomerera hy'omudugere
n'endoma yiye yiri hy'amafuta g'emizayiti.
- 4 Aye hu komerero aluluna hy'enduse

- mwogi era wabulabe hy'empiiima enjogi hu mbega jombi.
- ⁵ Singa omwetehera, oja hutiina mu hufa
engira eyi anambire ehunjira yimagombe.
- ⁶ Gabbaama ganjwa hu ngira ereeta obulamu
amagira gage magodami aye sahimanyire bbe.
- ⁷ Olw'ehyo baana bange, mupulirise
mutabbaamanga hunjwa hu bibono ebi mbalomera.
- ⁸ Mwenjalenga ebikolwa bibye
era simutiinanga njapi n'omulyango gw'enyumba yiye.
- ⁹ Singa ohihola oja hufiirwa enono liryu
abandi abanjuma hisa balirinjira,
- ¹⁰ abagwira baja hunjira obuninda wuwo
omuutu owundi gaaba nj'onyumirwa ohuhalabana huhwo.
- ¹¹ Hu komerero y'obulamu wuwo
oja hubinda omubiri ni gunoyeho enyama.
- ¹² Oja hwehebulisa oti,
"Lwahiina mu mwoyo gwange nacaawa ohulabulwa ohu bapanga
era mu bulamu wange nanyoomanga abandabula!
- ¹³ Sinanjulirisanga basomesa bange
oba hunjuliirisa abo abandabbiranga.
- ¹⁴ Naahani nolire ohusihiiraha
era swale mu lwijuuye!"
- ¹⁵ Omuhasi wuwo ali hy'esobere y'amaaji amalaji,
olw'ehyo nywanga amaaji agahuluhuta ni ganjwa mu sobere yiyo.
- ¹⁶ Hisaana amaaji gago ohuhuluhutira mu nguudo,
esulo j'amaaji gago ohuhuluhutira mu nabinjwera?
- ¹⁷ Leha amaaji gomu sulo ejo gabe gogo wenjene
era sogabananga n'abaatu abandi.
- ¹⁸ Leha omuhasi wuwo abenga hy'esulo ey'ekabi
era osangaalenga olw'omuhasi oyu wasuna ni muhiiri bavubuka.
- ¹⁹ Omuhasi wuwo munoono era mulaji
leha amabeere gage gahusangaasenga endaalo josijosi
era leha ohwenda huhwe eyi oli huhunambirirenga habuhyabuhya.
- ²⁰ Mwana wase, lwahiina omuhasi omuhwedi ahuhenamona esamuuna?
Lwahiina muhabeene geeba omwoyo gugwo?
- ²¹ MUSENGWA abona byosibyosi ebi ohola
era hiisi anja oja ahubona.
- ²² Omuhosi w'ebibi agwa mu mitego j'ebibi bibye omwene.
Emitego j'ebibi bibye jimunamba.
- ²³ Aja hufa olw'ohutanuga wongo wuwe
aja hunjaba olw'obunubeebe wuwe.

6

Obubi w'ohweyimirira abandi

- ¹ Mwana wase, singa weyimirira
owahyo olw'ebanja,
n'oba n'ofugiiriye ohumuterano
omusingo ohumuola,
- ² singa webonja olw'endagaano yiyo

- ebibono ebi waloma ebyene byahubona,
³ wedanya mu mihono jije.
 Olw'ehyo otiinanga wamwegayirira
 afugiirire musalemo endagaano.
⁴ Otagayaalanga huhihola
 otanjuumula n'ohiiri huhihola.
⁵ Wefubengaho hy'enjobe olu yefubaho embiro ohuᵇona omunjiimi,
 hy'enyuni egululuha ohuᵇwa mu lubanjo.

Ohweᵇala obudoto

- ⁶ Mudoto ewe, ᵇeega hu kola y'amage
 ohene weege ogobolemo amagesi.
⁷ Amage gaᵇuma mutangirisi
 wayire muᵇugi oba nyapala,
⁸ aye gahola n'amaani ohwendobooli
 gewungira emere eyi galya ohwefula.
⁹ Kale mudoto ewe olyosa ᵇe ohuᵇenyuha?
 Oja huᵇwa ᵇaali mwiro?
¹⁰ Onᵇosa oti, "Leha punguleho ahalo ᵇatotoᵇo,
 pongereho ᵇatotoᵇo, pumuleho ᵇatotoᵇo,"
¹¹ aye obugadi wuja huhugwira hy'omwibi,
 obugadi bulihulumba hy'omutemu.
- ¹² Abaatu abanuma mugaso era abahosi b'ebibi
 batiina hiisi ᵇaatu ni bageesya syetu.
¹³ Bahola obubonero w'obudulingi ni baminanira emoni,
 ni banyeenya amagulu era ni basoosya n'olwala.
¹⁴ Abahosi b'ebibi bategeha huhola bibi mu mwoyo jaawe
 era sibalehera huleeta bigosi.
¹⁵ Ebi bahola bija hubanᵇweramo ebigosi ni batamanyire
 era baja husihiiriha ni ᵇanuma huᵇona.
- ¹⁶ ᵇalijo ebiitu mukaaga ebi MUSENGWA acaawa,
 biri musanvu eby'embihho eyi ali,
¹⁷ ekeja ey'amalala
 n'ebibono eby'obudulingi n'obutemu
¹⁸ n'omwoyo ogupanga ekwe
 n'ohudulumirira ohuhola ebicaamu,
¹⁹ omujulizi ajofumula eby'obudulingi,
 n'omuutu aleeta ohutawuujuha mu mago.

Ohulabula ohuᵇamba hu buhwedi

- ²⁰ Mwana wase, onambanga ebiragiro bya lataawo
 era solehanga ebi maawo ahusomesa.
²¹ Ebibono ebyo obihuumanga hu mwoyo gugwo
 obyesidihanga mu mamiro.
²² Bija huhuᵇamyanga n'ogenda bija huhuumanga n'onᵇenyuhire
 era bija hulomanga ni neewe n'osisimuhire,
²³ olwohuba ebiragiro biri hy'etaala ohuhuᵇa enjase,
 bija huhusomesa ohufuga owongo
 n'ohuhutangirira mu ngira ey'obulamu.
²⁴ Bija huhutaasa omuhasi omuhwedi,

- bihutuse hu muhabeene
ali n'ebibono ebihongerese.
- 25 Otegombanga bunoono wuwe
otaleha keja y'emoni jije huhuhongerese.
- 26 Omuhasi malaaya bamugula hu bbeeyi y'emere
aye ohwenda muhabeene hihuleetera ohufirwa obulamu wuwo.
- 27 Omuutu ananga gagegera hu hifuba hihye amanda agekeeka,
engoye jije ndijinye?
- 28 Oba omuutu asobola ohugendera hu manda agekeeka
amagulu ndigababuhe?
- 29 Pohiri hiityo n'omuutu anenyuha ni muhabeene,
hiisi ahihola baja humubonerese.
- 30 Singa omuutu geeba
olwohuba abaaye afa enjala, sibamusoniya.
- 31 Singa bamunamba, aja huliya emirundi musanvu
n'olu hiba ti ali n'ohutunda ebi ali ni nabyo mu mago gage byosibyosi.
- 32 Aye ahwedeseana ni muha owahye aba munubeebe.
Oyo ahihola, asihirisa bulamu wuwe omwene.
- 33 Bali mwosaho ebisago era balimutala
ehiswalo ehi aliba n'asunire sibirimunjwaho,
- 34 olwohuba ewuba ly'omusinde omwene muhasi muhambwe
era saaliba n'ehisa ni gegalula.
- 35 Salifugiirira ndiji, saaja hunjira mutango
wayire mubbala guutye.

7

Ofubanga ohusuna amagesi

- 1 Mwana wase, hebuliranga ebi kulaabbira,
era siwibiriranga biragiyo byange.
- 2 Hola ebi kuloma ohuhola oja hubano mulamu.
Huumanga ebi kusomesa ng'olu ohuuma emunge y'emoni yiyo.
- 3 Hiisi hiseera obihuumanga
era obinjandiihe hu mwoyo gugwo.
- 4 Yendanga amagesi ng'olu wenda mbojooyo
era wende ohutegeera hy'olu wenda meriiwo owohu mwoyo.
- 5 Hija huhuhingirisa omuhasi omuhwedi
era bihunonie ohutiinira hu bibono bibye ebisendasenda.

Obukodyo w'omuhwedi

- 6 Lulala naheja ebulafu ni ndi na
dinisa y'enyumba yange,
- 7 nga mbona abavubuka ababuyabuya
ne nehalirisamo mulala owaali omunubeebe.
- 8 Nabita mu ngira huupi n'ekoona,
anjaali enyumba y'omuhasi omuhwedi oyo,
- 9 ehy'egulo mu hiirema ehidaayi,
ehiirema ehy'amaani ana hiijira.
- 10 Ng'ano omuhasi owambala ebyambalo ebisendasenda anwayo
ni genda amunigule omwoyo.
- 11 Omuhasi oyo gaali anuma soni
era atehalisa nango.

- 12 Gaberereranga ni gereresu mu hiisi luguudo era nomu nabinwera.
- 13 Gatiina ng'agwa omuvubuka oyo mu hifuba, nga gooma emoni amuhejaho amuloma ati,
- 14 "Engo ndiyo n'enongo ey'ohutabagana olwa leero noherehise oweyamo wange.
- 15 Olw'ehyo nijire ni kwendula era njono kwageene nana.
- 16 Naalire obuliri wange n'amasuuka aga bahola mu lugoye olulani olwa laasi ohunwa e Misiri.
- 17 Obuliri mbuhubbireho ahaloosa ahamiira eyi baahola mu bubbaani n'aloowe ko ni sinamooni.
- 18 Nja hutiine huhyese owiire ni hunywa obulamu, leha hwesangaasemo,
- 19 olwohuba engo wamwange anumaayo, gatiinire mu lugendo analeeni.
- 20 Gatiinire n'ehihapu hy'ebbeesa aja hugobola ni nabitirengo ewiiki ebiri."
- 21 N'ebibono ebi hoonahoonja, galeetera omuvubuka ohubbaama gamusendasenda n'ebibono bibye.
- 22 Anjo ni naano gamulondaho hy'enombe eyi banira ohwita, hya namoli agwa mu mutego,
- 23 paka olu hasaale hamufumita omwoyo hy'enyuni eyingira mu lubanjo. Sigamanya ati obulamu wuwe waali butiina emayeera!
- 24 Kale baana bange munjire ebibono ebi ndoma era mute emyoyo hubi mbaloma.
- 25 Mutaleha muhasi oyo hwiba myoyo jenywe oba hubbaamira hu magira gage.
- 26 Agwihiise bangi era mu butuufu oweene abasihiirihiise sibabaliha.
- 27 Enyumba yiye ngira ehunjira emagombe, nj'engira eyanjaapi eyitiina mu hufa!

8

Amagesi galanga

- 1 Njuliirisa amagesi ni galanga era njulira ohutegeera ni hulanga.
- 2 Hu lusozi ohuupi n'engira nomu masanjira gemeerera,
- 3 na miryango ejingira mu bibuga ana bengirira, pana alomera n'amaani ati,
- 4 "Mbalanga enywe abasinde nanga abaatu mwesimwesi.
- 5 Enywe abanuma ehimumanyire munangale enywe abanubeebe musune ohutegeera.
- 6 Munjuliirise olwohuba ndi n'ebyamahulu ebi nenda hubalomera.

- Omunwa gwange ngwasamya ohuloma ebituufu.
- 7 Ebi ndoma by'amazima
era sikolagana n'obudulingi.
- 8 Ebi ndoma byosibyosi bituufu
era munumamo budulingi oba ohucaamya.
- 9 Ebi ndoma bitegereheha eyiri ategeera
era eyiri amanyire, biri njalafu.
- 10 Musaleno ohunjira ebi mbalegera ohusinga ohunjira efeeza,
ohumanya ohusinga ezaabbu ekenene,
- 11 olwohuba amagesi gamunendo bugali
ohusinga amabaale aga balanga baati rubbisi.
Enjuma ehi onembaho ehinerajerana n'amagesi.
- 12 "Ese magesi, menya njalala n'ohusalano ohulani.
Manyire an'ohwagaana amagesi n'obutegeefu.
- 13 Ohutya MUSENGWA hihuleetera ohucaawa ehibi.
Ese caawa ohwehudumbasa n'ohwepapaaha
era caawa ekola etali nunamu n'endoma embi.
- 14 Ndi w'amaani n'ohutegeera,
kola etegeha era najoheresa.
- 15 Njeeda abahabaha ohunuga
n'abatangirisi ohutano amagambi amalani.
- 16 Njeeda abanugi ohunuga
era njeeda abahombe ohulamula bulani hu hyalo hino.
- 17 Nenda abo abanyenda
era abo abanyendula, bambona.
- 18 Ndi n'obuninda n'enono
obuninda owolubererera ko n'ohutehubbira.
- 19 Ebibala byange bisinga ezaabbu endani,
ebi ngaba bisinga efeeza endani.
- 20 Ebi kola birunamu,
era kola ni tehubbira.
- 21 Abanyenda mbanja obuninda
era esitoowa jaawe jejula.
- 22 "MUSENGWA gaali ni nange mu hutandiha,
gahihola n'ahiiri hutonda hiitu hyosihyosi.
- 23 Naalino ohunwa mu hutandiha
ehyalo ni hihiri n'ohubano.
- 24 Nasaaliwa agayanja ni gahiri hubano
n'esulo ejiwamo amaaji ni jihiri hubano,
- 25 naalino esozi ni jihiri hubano
ko engingi ni jihiri hubano,
- 26 ko Hatonda atonde ehyalo
oba eroba hu hyalo.
- 27 Naalino n'atano egulu mu hifo hyalyo,
naalino ko n'atano esalo y'enyanja.
- 28 Naalino n'atonda ebireri gabita mu bbanga
era n'atano esulo mwiroba.
- 29 Naalino n'atano esalo ya gayanja
amaaji gatatuuma hiragiro hihye,

- era n'olu gatanjo omusingi gw'ehyalo,
 30 ndiise owaali omuhubbi w'epulaani oyu gaali ni naye.
 Ndiise owamwesiimisanga habuhyabuhya.
 N'asangaalanga olw'ohubano huhwe,
 31 naali musangaafu olw'ehyalo ehi gatonda
 era ni sangaala olw'abaatu aba gatonda.
- 32 "Naahani baana bange, munjuliirise
 olwohuba bali n'ekabi abagendera mu magira gange.
 33 Munjulisenga ebi mbasomesa mwahaba bagesi
 era mutabigayaliriranga.
 34 Gesiimire oyo anjilira ebi ndoma
 abo ababererera hu lwigi lwange
 ni banindirira hu mulyango ogwingira ewange,
 35 olwohuba abo abaneeja baba bafumbuuye obulamu
 era basuna owende ohujwa ewa MUSENGWA.
 36 Aye abo abataneja bekosa abeene,
 bosibosi abatanyenda baba bendula hufa."

9

Embaga n'obunubeebe

- 1 Amagesi gatongooye enyumba yago
 era gayiholeyeeho n'esiiri musanvu.
 2 Gategehire enyama yaago
 n'ebyohunywa era gategehire emeeza ey'ohugabuliraho.
 3 Gatumire abanjeeresas baago abahasi ohwanirisa abaatu bosibosi.
 Galanga ni geemire mu hifo ehyeginghiriri namugulu mu hibuga
 gaati,
 4 "Leha oyo atamanyire gaaje ewange."
 Era ehyo ahiroma abo abanubeebe ati,
 5 "Muuje mulye emere
 era munywe omwenge gw'emizabbibbu.
 6 Lehanjo obunubeebe buwo ko wahaba mulamu
 ogendere mu hutegeera."
- 7 Hiisi anenya omuutu omunyoomi bamuduha humuduha,
 oyo aloma hu muhosi w'ebibi nj'akosewa.
 8 Sogesyangaho hulunamyama omuutu omunyoomi
 olwohuba aja huhucaawa olw'ehyo.
 Ne singa obuulirira omugesis aja huhwenda.
 9 Laabbira omugesis, aja hweyongera ohuba mugesis
 somesa omuutu omugwalaafu aja hweyongera ohumanya.
- 10 Ohutya MUSENGWA nj'etandiha y'amagesis
 era hyabutegeefu ohumanya Oyo Omwawufu.
 11 Hiri hiityo olwohuba amagesis
 gaja huhuleetera ohuwangaala emyaha emyene emingi.
 12 Ohuba n'amagesis hihugasa ndiwe wamwene.
 Era onaba muutu omunyoomi, ewe wamwene ndiwe aja
 hubonaabona.

- 13 Obunubeebe buli hy'omuhasi anjumamo soni,
alomera namugulu era anjuma ehi amanyire.
- 14 Gehala na mulyango gw'enyumba yiye,
hu tebe anjengihiriri ana boneherera mu hibuga,
- 15 n'alanga abo ababita,
abali hu ngendo jaawe ati,
- 16 "Leha oyo atamanyire gaaje ewange."
Era ehyo ahiroma abo abanubeebe ati,
- 17 "Amaaji agowiibi ganooma*
era ebiryo ebi baliira mu ngiso nj'ebisinga ohunooma."
- 18 Aye abanubeebe sibamanyire baati mu nyumba yiye yiriyo abafu
era baati abageni babe bali emagombe.

10

Engero ja Sulemaani

¹ Engero ja Sulemaani:

- Omwana omugesi asangaasa semwana
aye omunubeebe anakunasa nyina.
- 2 Obuninda obu osuna mu bukupania bunuma ehi bugasa
aye ohuba ow'amazima hihuleetera ohuwangaala.
- 3 MUSENGWA saleeha mugwalaafu ohuhaya emere
aye aloberesa abahosi b'ebibi ohusuna ebi balubirira.
- 4 Ohulera engalo hireeta obugadi
aye ohutamba n'amaani hireeta obuninda.
- 5 Omuutu awunga emere mu hiseera ehy'egesa aba mugesi
aye oyo aba mu hifuluta mu hiseera ehy'ohuhungula anjambya esoni.
- 6 Omugwalaafu aja husuna ekabi
aye abahosi b'ebibi baloma ni bawihirira hu bibi ebi bahola.
- 7 Omugwalaafu bamuhebulira ng'omuutu ow'ekabi
aye omuhosi w'ebibi baja humwibirira mangu.
- 8 Omuutu omutegeefu afugiirira amagesi aga bamuna
aye omunubeebe owerohopa, gesihiirisa omwene.
- 9 Omuutu owebisya obulani abaanjo nenjuma ehimuluma hu mwoyo
aye oyo agendera mu ngira engodami, sibalwa humunambya.
- 10 Omuutu ataloma mazima aleeta ebigosi
aye oyo aloma n'atabbumbirya aleeta emiyaaya.
- 11 Ebibono by'omugwalaafu biri hy'esulo ejireeta obulamu
aye abahosi b'ebibi baloma ni bawihirira hu bibi ebi bahola.
- 12 Obucaayi buleeta ohuduhana
aye ohwenda huleeta ohusoniya ebibi byosibyosi.
- 13 Omuutu omutegeefu aloma ebirimo amagesi
aye omunubeebe asaanamo endabusi.
- 14 Abaatu abagesi benda ohumanya
aye endoma y'omunubeebe yireeta ohusihiiriha.
- 15 Obuninda w'omuutu buli hy'ehiteepe ehigumu ehyeswanigirihiise
ehibuga
aye obugadi buleetera omugadi ohusihiiriha.
- 16 Omugwalaafu bamuna omuhemba ogw'ohuwangaala

* 9:17 9:17 *Amaaji agowiibi ganooma* hitegeesa esangaalo eri baatu basuna ni bali mu hikorwa ehy'obuhwedi.

- aye enyingisa y'omuhosi w'ebibi yimuleetera ohweyongera ohuhola ebibi.
- 17 Oyo afugiirira ebi bamusomesa ahuuma obulamu wuwe aye oyo agaana ohumunenya, abbaamyabandi.
- 18 Omuutu ahweha obucaayi wuwe, aba mudulingi era ni nooyo ageya abahye abamunubeebe.
- 19 Mu hwelomaaja obugali mubamo ohubbenga aye oyo ahuuma olulimi lulwe mugesi.
- 20 Ebibono by'omuutu omugwalaafu biri hy'efeeza esengeje aye ebi omuhosi w'ebibi ajeega mu mwoyo binjuma mugaso.
- 21 Ebibono by'omuutu omugwalaafu bigasa bangi aye ehiita abamunubeebe hutamanya husalano bulaji.
- 22 Ekabi eji MUSENGWA ana jireeta obuninda era sijireeta naku.
- 23 Omunubeebe anyumirwa ohuhola ebibi aye omuutu omugesi anyumirwa bugali ohwega.
- 24 Ehi omuhosi w'ebibi atya hija humwolaho aye ebi omugwalaafu asuubira aja hubisuna.
- 25 Abahosi b'ebibi basihiiriha hibuyaga ni gaaja aye abagwalaafu baba bagumu emirembe n'emirembe.
- 26 Sotumanga omuutu omudoto, aja huhulumya hy'omwenge endota hu meeno oba eriisi mu moni.
- 27 Ohutya MUSENGWA hireeta ohuwangaala aye abahosi b'ebibi sibawangaala.
- 28 Ebi bagwalaafu basuubira bibaleetera esangaalo aye ebi bahosi b'ebibi basuubira sibyolerera.
- 29 MUSENGWA ahuuma abaatu ab'amazima aye asihiirisa abahola ebibi.
- 30 Enjuma ehiritiisatiisa abagwalaafu aye abahosi b'ebibi sibalimenya hu hyalo huno.
- 31 Ebi abagwalaafu baloma by'amagesi aye baja hunoleresabadulingi.
- 32 Abagwalaafu bamanya ebi basaana ohuloma aye abahosi b'ebibi bamanyire bigodami byereere.

11

- 1 MUSENGWA acaawa abatambisa ebipimo ebicaamu aye asiima ebipimo ebituufu.
- 2 Ohwepaahapaaha huleeta ohuswala aye ohwenomeha hihufuula mugesi.
- 3 Onahola ebirani amazima gaja huhulunamyabatali besigwa basihiiriha.
- 4 Obuninda bunjuma mugaso hu ludaalo olw'ohusaliraho emisango aye ohuhola ebirunamu hiri hunonia ohufa.
- 5 Obugwalaafu w'omuutu bumuleetera ohumulaga ehy'ohuhola aye ebikolwa by'abahosi b'ebibi bibaleetera ohusihiiriha.
- 6 Obulunamu w'abagwalaafu bubanunula aye ohwegomba ohubi ohwabatali besigwa hubafuuhira mutego.
- 7 Esuubi ly'omuhosi w'ebibi anafa lisihiiriha. Era ebi galubiriranga ohuhola olw'amaani gage byosi bihoma.
- 8 Omuutu omugwalaafu anunuha ebigosi aye omuhosi w'ebibi abigwamo.

- 9 Omuutu atali mwesigwa alimirira muliranwawe
aye amagesi g'omugwalaafu gamuṅonia.
- 10 Omuutu omugwalaafu anasuna ekabi
abaatu mu hibuga basangaala
aye omuhosi w'ebibi anafa basanjalya.
- 11 Olw'ekabi j'omugwalaafu ehibuga hifuuha hy'eṅono
aye ebibono by'abahosi b'ebibi bihireetera ohusihiiriha.
- 12 Hyabuṅubeebe ohunyooma abahyo
aye omuutu ategeera geṅolerera.
- 13 Omuutu ow'olugambo sahuuma byama
aye omwesigwa abihuuma.
- 14 Nananumaṅo omuutu ow'amagesi alunamyā egwanga hirireetera
ohugwa
aye anjali abanji b'amagesi abangi, njabaṅo obuṅangusi.
- 15 Oyo ateeranjo owenola oyu atamanyire omusingo, himuṅweramo
ohubonaabona
aye ohutabyeyingisamo nj'ehisinga.
- 16 Omuhasi ow'ehyere bamuṅa eṅono
aye abaatu abanuma sambo basuna obuṅinda wonene.
- 17 Omuutu ow'ehisa aganyulwamo
aye omuhambwe omwene gereetera ebigosi.
- 18 Omuhosi w'ebibi asuna ebiitu eby'obudulingi
aye onahola ebiruṅamu oja husuna ebiitu eby'amazima.
- 19 Omuutu ahola ebiranji asuna obulamu
aye ahola ebibi himuṅweramo ohufa.
- 20 MUSENGWA acaawa ab'emyoyo ejekirihindi
aye asangaalira abo abahola ebituufu.
- 21 Obutuufu ananuma hubuusabuusa baligudya abahosi b'ebibi,
aye abaatu abagwalaafu baja hwebeera bulani.
- 22 Omuhasi omuṅoono anuma episa
ali hy'epeta ey'ezaabbu mu suulu y'embiiji.
- 23 Ebiitu ebi bagwalaafu banjeegaho biba biranji
aye ebi bahosi b'ebibi basuubira ohuhola bireeta obugosi.
- 24 Nalino anamba ebbeesa gayeeda abaatu era geyongera ohuba muṅinda
aye nakuumumu geyongera hwafuṅala.
- 25 Omuutu omugabi aja husuna obuṅinda,
oyo ayeeda abahye yeesi baja humuyeeda.
- 26 Omuutu ahweha emere n'ahuuma ebbeeyi ohweyongera, bamulomaho
wubi
aye oyo abagusa bamuloma biranji byereere.
- 27 Ebigendererwa bibyo binaba biranji baja huhusiima
aye ebigosi bija hugwira oyo abyendula.
- 28 Oyo owesiga obuṅinda wuwe aligwa
aye omuutu ahola ebiruṅamu aja huhulahulana hy'amahoose
g'omusaala.
- 29 Oyo aleetera amago gaawe ebigosi alihaya ehy'ohusikira
era omuṅubeebe aja hufuuha mwidu w'oyo omugesi.
- 30 Ebiitu ebi mugwalaafu ahola musaala oguleeta obulamu
era oyo ali n'esambo endanji abandi bajironderera.
- 31 Obanga omugwalaafu bamuṅa omuhemba gugwe hu hyalo huno,

ne olwo hiriba hiitye eyiri abatamanyire Hatonda ko n'abahosi b'ebibi?

12

- 1 Omuutu afugiirira ohumuṅa amagesi aba genda ohumanya aye oyo atenda humunenya nagodeeme aba muṅubeebe.
- 2 Omuutu omulaṅi asuna obuhoda ohuṅwa eyiri MUSENGWA aye MUSENGWA asalira abakuyikuyi omusango.
- 3 Ohuba omuhosi w'ebibi sihireeta obuhuumi hu bulamu w'omuutu aye eṅuma aṅanga ohugengula omugwalaafu.
- 4 Omuhasi omwegenderesa agima abaatu baṅa wamwe eṅono aye omuhasi aṅuma esambo aba oti bulwaye obuleetera amagumba ga wamwe ohusesaṅa.
- 5 Etegeha j'abaatu abagwalaafu jiba j'amazima aye amagesi ag'abahosi b'ebibi gabudulingi.
- 6 Endoma y'abahosi b'ebibi yahujuha mafugi aye endoma y'abagwalaafu yibanunula.
- 7 Abahosi b'ebibi basihiiriha bosibosi aye olulyo lw'abagwalaafu nirwo siruṅwaṅo.
- 8 Singa oba mugesi, abaatu baja huhusiima aye onaba muṅubeebe, balihunyooma.
- 9 Hiraṅi abaatu ohuhunyooma ne waholerera obulamu wuwo ohuhira olu weranga ohuba omwegingihiriri aye n'ohaya n'ehyohulya.
- 10 Abaatu abalaṅi balabirira ebyayo byawe aye abahosi b'ebibi sibafayo hu byawe.
- 11 Omuutu ahola emirimo n'amaani asuna emere nyingi aye oyo ahenera ebiseera hu biitu ebitagasa muṅubeebe.
- 12 Abahosi b'ebibi baṅemba hu huhola bibi aye abagwalaafu sibatangatanga.
- 13 Obudulingi w'ababi wubaṅambirayo abeene aye omugwalaafu aṅunuha ebigosi.
- 14 Omuutu asuna omuhemba ohwema hubi aloma n'ebi ahola hiisi muutu aja husuna ehimusaanira.
- 15 Omunubeebe aṅeega mbo ati hiisi ehi ahola hiraṅi aye omugesi aṅuliirisa ebi bamulomera.
- 16 Omunubeebe saalwa hulaga busungu wuwe aye omuutu omutegeefu geṅomeha n'olu bamuduha.
- 17 Omujulizi ow'amazima aṅa obujulizi obutuufu aye abadulingi baloma byakalebule.
- 18 Ebibono abaatu abanubeebe ebi beromboja bifumita bugali hy'epiima aye eby'amagesi bireeta ohuṅona.
- 19 Amazima siganwaṅo emirembe n'emirembe aye obudulingi wa haseera buseera.
- 20 Abahosi b'ebibi bejuuye budulingi mu myoyo aye abateesa ebiraṅi baleeta esangaalo.
- 21 Eṅuma habi ahoola hu mugwalaafu aye ebigosi bingi bigwira abahosi b'ebibi.
- 22 MUSENGWA acaawira erala abaloma eby'obudulingi aye asangaalira abo abaloma amazima.
- 23 Omuutu omutegeefu sigehenamo ebi amanyire aye abanubeebe berebula.

- 24 Ohuhola n'amaani hihuleetera ohuŋuga
aye obugayaafu buhuleetera ohuba omwidu.
- 25 Omwoyo omuti guhuhenaho esangaalo
aye ebibono ebiraŋi bigobosamo amaani.
- 26 Omuutu omugwalaafu aluŋamyā meriiwe
aye amagira g'abahosi b'ebibi gabaŋira mu hubbaama.
- 27 Sosuna ehi wenda onaba n'oli mudoto
aye atamba n'amaani aligwa mu biitu.
- 28 Engira y'omugwalaafu yimuleetera ohuba n'obulamu
era oluguudo olwo luli ŋaleeŋi n'ohufa.

13

- 1 Omwana omugesi ataayo omwoyo hu ebi semwana amulaabbira
aye omunyoomi saŋulira n'olu muhangavula.
- 2 Omuutu omugwalaafu asuna omuhemba olw'ebibono ebiraŋi ebi aloma
aye abo abadulingi baŋemba huhuhola ebitoola.
- 3 Oyo owegenderesa mu ndoma ahuuma obulamu wuwe
aye oyo oweromaja hifaabi gesihiirisa omwene.
- 4 Omuutu omudoto safuna ehi gegomba
aye oyo ow'ehyonji asuna ehi aba ni genda.
- 5 Omuutu omugwalaafu acaawa obudulingi
aye omuhosi w'ebibi aho la ebiswasa.
- 6 Esambo j'omugwalaafu jimuŋonia
aye ehibi hy'omubbengi himuhubbiraŋo.
- 7 Ŋaliŋo omuutu oweranga ohuba muŋinda atenga ko panaŋo
ne ŋabaŋo owehosa ati mugadi
aye ŋga ali n'obuŋinda buhehere.
- 8 Omuŋinda atambisa obuŋinda wuwe ohwenunula mu higosi
aye omugadi aŋuma ehimweralihirisa.
- 9 Omugwalaafu ali hy'enjase eyimulisa hiisi ŋaatu
aye omuhosi w'ebibi ali hy'etaala eyisimire.
- 10 Amalala galeeta obuyoga
aye hiraŋi ohuba omuutu aŋeeha amagesi.
- 11 Obuŋinda obu muutu asuna mu ngeri embi buŋwaŋo mangumangu
aye oyo abuhumbaania polapola weyongera ohwala.
- 12 Ohuŋuma esubi hireetera omwoyo ohulwala
aye ehi obaaye n'oŋembaho hinolerera hihusangaasa.
- 13 Oyo anyooma ebi bamubulirira aja husihiiriha
aye oyo agondera ehiraŋiro alisuna omuhemba.
- 14 Esomesa y'omuutu omugesi yiri oti sulo eyireeta obulamu
era yireetera omuutu ohuŋwa mu mitego j'ohufa.
- 15 Ohusalano ohulaŋi hihuleetera owende
aye abo abatali besigwa baŋambire oluguudo olutiina mu husihiiriha.
- 16 Omuutu omutegeefu ahena huŋeega hu hiitu ko gahihola
aye omuŋubeebe golesa obutamanya wuwe.
- 17 Omuhwenda omuhosi w'ebibi ahugwisa mu bugosi
aye oyo omwesigwa aleeta emiyaaya.
- 18 Atenda humubuulirira gafuŋala gahena gaswala
aye aleha bamunenya, asuna eŋono.
- 19 Omuutu asangaala singa asuna ehi abaaye n'aŋembaho
aye abanuŋubeebe sibenda hulehaŋo ebibi byawe.

- 20 Oyo ahola omuhumba n'omuutu omugesi yeesi afuuha mugesi
aye oyo asyana n'abanubeebe gereetera hubonaabona.
- 21 Ebigosi birumba abo abahosi b'ebibi
aye abagwalaafu basuna ebirani.
- 22 Omuutu omulani asuna obuṅinda obu aleetheraho n'abejuhulu babe
aye ow'omubbengi babubungihira bagwalaafu.
- 23 Endimiro y'omugadi yisobola ohwama emere nyingi
aye abatali b'amazima sibamuganya huyirya.
- 24 Oyo atanamo mwana wuwe endabusi aba samwenda
aye owenda omwana wuwe afaayo ohumulunamya.
- 25 Omugwalaafu alya geguta
aye omuhosi w'ebibi asiiba n'ali njala.

14

- 1 Omuhasi omugesi gemeeresano amago gage
aye omunubeebe abbwagano agage omwene.
- 2 Oyo agendera mu magira amalunamu atya MUSENGWA
aye oyo agendera mu magodajami, alaga ati amujerega.
- 3 Endoma y'omunubeebe yimuleetera ohumuhubba
aye ey'oyo ali n'amagesi yimuhuuma.
- 4 Ananuma esaame ohulima enuma ehiba mu hyagi
aye ana jiba ni jirima ebyagi bijula emere.
- 5 Omujulizi ow'amazima sadulinga
aye omudulingi aloma ebyakalebule.
- 6 Omuutu omunyoombi n'olu gendula amagesi sagasuna
aye hyangu omutegeefu ohugasuna.
- 7 Yenale omunubeebe olwohuba nanuma ehy'amagesi ehi oja hwega.
- 8 Omugesi ategeera ehy'ohuhola olwohuba mugesi
aye omunubeebe aneega ati amanyire.
- 9 Abanubeebe bahola ehibi era ndibafeyo
aye omuutu omulani genenya.
- 10 Omuutu omwene nj'amanya enaku oba esangaalo ebiba hu mwoyo
gugwe
era nanuma ananga ohubigabana n'owundi muwiijufu.
- 11 Amago g'omuhosi w'ebibi gaja hufuuha gunda
aye olulyo lw'omugwalaafu luja husigala ni luhiirino.
- 12 Nalino ekola y'ebitu eyiboneha ohuba endani eyiri omuutu
aye hu komerero ni yimunjira mu hufa.
- 13 Enjeho jisobola ohunwamo enaku
n'esangaalo ohunwamo ohunakunala.

- 14 Omuutu omubi mu mwoyo alisuna ehimusaanira
era n'omulanji yeesi balimuŋa omuhemba ogumusaanira.
- 15 Omunubeebe afugiirira hiisi hiitu
aye omutegeefu ahena hwetegeresa ko gabaho n'ehi ahola.
- 16 Omuutu omugesi atya ohugwa mu bigosi era geŋala ohuhola ebibi
aye omunubeebe geranga mugesi era sigenderesa mu ebi ahola.
- 17 Abaatu abatalwa hunyiiga bahola eby'obunubeebe
era omuutu ow'ekwe bamucaawa.
- 18 Abanubeebe bagendera mu bunubeebe
aye abategeefu basuna eŋono olw'obumanyi.
- 19 Abahola ebibi balihubbira abalanji amafuha
era ababbengi balihubbira abagwalaafu amafuha.
- 20 Eŋuma owenda omugadi era wayire muliranwawe samwenda
aye abaninda baba n'emihago mingi.
- 21 Hiba hibi omuutu ohunyooma muliranwawe
aye besiimire abo abayeeda abagadi.
- 22 Abo abahola ebibi banaba
aye abaatu abahola ebirani babenda era babesiga.
- 23 Ohuhola emirimo n'amaani hireeta amagoba
aye olugambo lusaala enjala.
- 24 Obuninda w'abagesi nj'eŋono lyawe
aye omunubeebe amanyihira hu lw'obunubeebe wuwe.
- 25 Omujulizi aloma amazima aŋonia obulamu w'abaatu
aye obujulizi ow'obudulingi siwesigiha.
- 26 Oyo atya MUSENGWA aba n'aŋohwenogoma
era hireetera omuutu n'abaana babe ohubaaho obuhuumi.
- 27 Ohutya MUSENGWA hiri oti sulo eyireeta obulamu,
era hireetera omuutu ohuŋwa mu mitego j'ohufa.
- 28 Obungi w'abaatu nj'eŋono lya habaha
aye aŋanuma ehyo ŋanuma fuma.
- 29 Omuutu omugumikiriza aba mutegeefu
aye ow'obusungu owaŋaapi ŋaapi alaga obunubeebe wuwe.
- 30 Omwoyo ogwijuuye emiyaaya guleetera omubiri ohuba mu mbeera
endanji
aye esaalwa yibosa amagumba.

31 Anyigirisa abagadi aba anyooma Oyo Owabatonda
aye omuutu aṅambira abagadi ehisa aba aṅa Hatonda eṅono.

32 Abahosi b'ebibi bereetaho ebigosi olw'ebi bahola
aye abagwalaafu nomu hufa baba n'aṅohwenṅogoma.

33 Hiisi hiṅeego hy'omuutu omugesi hiba hy'abutegeefu
aye omuṅubeebe aṅuma ehy'amagesi ehi amanyire.

34 Abaatu banaba bagwalaafu ehyo hiṅeesa egwanga lyawe eṅono
aye ehibi hireeta ehiswalo.

35 Omuṅeeresā omulaṅi asangaasa habaha
aye ahangavula oyo atahola mirimo bulāṅi.

15

1 Engobolamo endāṅi, yihahania ehiruṅi
aye ebibono eby'ehabyo bireeta obusungu.

2 Omuutu omugesi aloma ebisaana
aye omuṅubeebe aloma ebiṅuma mahulu.

3 MUSENGWA abona hiisi ṅaatu
era emoni jije ajitaaye hu bahosi b'ebibi n'abagwalaafu.

4 Ebibono ebiṅonia biri hy'omusaala oguleeta obulamu
aye ebibono eby'obudulingi bibbwaga omwoyo.

5 Hya buṅubeebe ohuṅwa hu ebi lataawo gahusomesa
aye hiisi aṅamba ebi bamulabbira aba mugesi.

6 Amago g'omuutu omugwalaafu mubaamo eby'obuṅinda bingi
aye ebyefuna by'abahosi b'ebibi bibaṅweramo ebigosi.

7 Ebibono by'abagesi bireetera abandi ohumanya
aye ehyo sihiri mu myoyo j'abaṅubeebe.

8 MUSENGWA genyinyalya eṅongo ly'abahosi b'ebibi
aye ohusaba hw'abagwalaafu humusangaasa.

9 MUSENGWA acaawa esambo j'abahosi b'ebibi
aye genda abo abafayo ohuhola ebiruṅamu.

10 Singa oleha engira endāṅi baja huhuhangavula luhulu lwene
era oyo acaawa ohumunnya aja mu hufa.

11 MUSENGWA aṅuma ehi atamanyire ehiṅamba hu hufa n'ohusihiiriha
olw'ehyo eṅuma ehi atamanyire ehiri mu myoyo j'abaatu.

12 Omunyoomi sigenda humulomaho
era sigenda hwebuusaho hu bamuhiraho ohumanya.

13 Omwoyo omusangaafu guleeta amamwemwe mu moni
aye ohulumwa hu mwoyo huleeta ohunakuṅala.

14 Omuutu ow'amagesi genda bugali ohwega
aye omuṅubeebe gebona ati ali bulāṅi mu obuṅubeebe wuwe.

15 Obulamu w'omugadi wijuuye bigosi
aye abasangaafu mu myoyo nibo baba mu hweyagala.

16 Hirāṅi ohwebeera n'ahadiidiri onaba n'otya MUSENGWA ohuhira ohuba
n'obuṅinda ehibbiiryo
aye n'oṅuma miyaaya.

17 Omala galiira eryani eryamagala ne ni mwendana
ohusinga ohuliira ebinoli aye ni mwejuuye obucaayi.

- 18 Omuutu atalwa hunyiiga atanula etalo
aye oyo anamba pola ebiitu gehahania obuduhani.
- 19 Onaba mudoto oja hwagaana ebigosi mu bulamu wuwo
aye onaba mwesigwa sooja huba n'obugosi.
- 20 Omwana omugesi asangaasa semwana
aye omunubeebe anyooma nyina.
- 21 Obunubeebe wusangaasa abanuma magesi
aye omuutu omutegeefu aholo ebisaana.
- 22 Ananuma huhuna magesi, etegeha siyolerera
aye yolerera abani b'amagesi banaba ni bali bangi.
- 23 Hiisi muutu asangaalira engobolamo endani
era nga hisangaasa ohuba n'endomaloma eyolaana mu hiseera ehitu-
ufu.
- 24 Abaatu ab'amagesi bagendera mu ngira eja namugulu eyiri obulamu
sosi engira eyija naasi mu hufa.
- 25 MUSENGWA asihirisa amago g'omuutu owehudumbasa
aye ahuuma ebiitu by'anamwandu.
- 26 MUSENGWA acaawa ebiheego by'abahosi b'ebibi
aye eby'abagwalaafu bimusangaasa.
- 27 Omuutu owomunudu aleetera amago gage ebigosi
aye oyo acaawa enguzi aja huwangaala.
- 28 Omugwalaafu asooka huheega mu mwoyo hu ehi aja huloma konyo
gagobolamo
aye omuhosi w'ebibi aloma hifaabi.
- 29 MUSENGWA aba naleeni n'abahosi b'ebibi
aye anulira ohusaba hw'abagwalaafu.
- 30 Ohumwemwejera huleeta esangaalo hu mwoyo
era amanuliro amalani gagobosa mu magumba amaani.
- 31 Anulirisa ni bamunnya aja hufuuha mugesi.
- 32 Agaana ohwega gerumya omwene
aye afugiirira ohumunnya geeyongera amagesi.
- 33 Ohutya MUSENGWA hireetera omuutu ohuba mugesi
era ohuba omuutu oweyiisa naasi, hihuheesa enono.

16

- 1 Omuutu ategeha mu mwoyo gugwe ebi gahendire ahole
aye MUSENGWA nj'asalaño.
- 2 Osobola ohuheega oti hiisi ehi ohola hirañi
aye MUSENGWA nj'amanyire ehiri mu mwoyo.
- 3 Etegeha jijo jinambye MUSENGWA
aja hujoheresa.
- 4 Hiisi ehi MUSENGWA gataño hiri n'ehigendererwa
era abahosi b'ebibi gabateeraño oludaalo olw'ohubaboneresa.
- 5 MUSENGWA genyinyalya abo bosibosi abepaahapaaha mu myoyo jaawe
era mu butuufu oweene aja hubahangavula.
- 6 Ba wa hisa era mwesigwa, Hatonda aja huhusonina ebibi
era oyo atya MUSENGWA genala ohuhola ehibi.
- 7 Onaba n'osangaasa MUSENGWA
afuula abasigu babo ohuba bameeri babo.
- 8 Omala gaba n'ehitono ne n'oli mugwalaafu
ohuhira ohuba n'ehibbiryo hy'obuninda n'obusunira mu bukuyakuyi.

- 9 Hutegeha ebi hwahendire huhole
aye MUSENGWA nj'asalaŋo ng'olu binagende.
- 10 Ebi habaha aloma abiroma hu buŋangi wa Hatonda
era ebi asalaŋo by'amazima.
- 11 Emizaani n'ebipimo ebyolana bya MUSENGWA,
era ebi bapimiraho byosibyosi bibye.
- 12 Habaha acaawa ebikolwa ebibi
olwohuba ohuhola ebiitu mu buluŋamu
hinywanywasa etebe ey'obuŋugi.
- 13 Abahabaha basangaalira amazima
era benda abo abaloma ebituufu.
- 14 Habaha analuŋa aŋanga geeta omuutu
aye omuutu omugesi amuŋooyanooya.
- 15 Habaha anasangaala aŋo ŋabaano obulamu
era ohuba muhoda eyi ali hiri hy'efula ohwendobooli.
- 16 Ohuba n'amagesi hisinga ezaabbu
era ohuba n'ohutegeera hisinga efeeza.
- 17 Abaatu abaluŋamu beŋalama amagira agabaleetera ohuhola ebibi
olw'ehyo manya amagendere gago wahaŋonia obulamu wuwo.
- 18 Amalala galeeta ohusihiiriha,
ohwepaahapaaha huŋwamo ehigo.
- 19 Omala gaba muutu owaŋaasi
era waba ŋalala ni naabo ababanyigirisa
ohuhira ohugabana eby'omunyago ni naabo abehudumbasa.
- 20 Hiisi aŋuliirisa ebi bamulabbira aja huhulahulana
era gesiimire oyo owesiga MUSENGWA.
- 21 Omuutu omugesi omubonera hu butegeefu wuwe
abandi bamwigiraho ebibono bibye binaba ni biri by'amahulu.
- 22 Obutegeefu sibuhu y'obulamu eyiri abo abagesi
aye ohugesyaho ohusomesa abanubeebe hiba huhena biseera.
- 23 Omuutu ow'amagesi gehuuma mu ndoma yiye
era ebi aloma biba by'amahulu.
- 24 Ebibono eby'ehisa biri hy'omudugere
bigalusamo amaani era bireeta obulamu.
- 25 Ŋaliŋo ekola y'ebiiu eyiboneha ohuba endani eyiri omuutu
aye hu komerero ni yimuŋira mu hufa.
- 26 Ohwegomba ohulya ohu mutambi aba ni nahwo humuleetera ohuhola
bugali
era ehyo himuleetera ohusuna ehi genda.
- 27 Abahosi b'ebibi basiiba bayiiya engeri ey'ohukosamo abahyawwe
era ebi baloma byohya hy'omuliro.
- 28 Omuutu owakalebule aleeta etalo
era gabuhania abameeri.
- 29 Abaatu ab'emyoyo emibi badulinga abahyawwe
era babagwisa mwiroŋo.
- 30 Oyo ahumiinamiinira emoni aba asala luhwe huhugwisa mu bigosi
era oyo ahusosya omunwa aba ahwendesa hibi.
- 31 Ohusahuluŋa wamera efi yiba ngule y'eŋono
ohuyifuna oba obaaye ohola ebiruŋamu.
- 32 Omala gaba mugumiikiriza ohuhira ohuba musooli w'etalu,
era omuutu afuga obusungu ohusinga ohusoola waŋangula ehibuga
ehiramba.

33 Abaatu bahubba ahalulu
aye MUSENGWA nj'asalaŋo ng'olu hanaabe.

17

- 1 Omala galya amahayaga n'oli n'emiyaaya
ohusinga ohulya ebinoli mu mago omuli ohuduhanaduhana.
- 2 Omwidu omugesi alinuga omwana owa musengwawe anjuma mahulu
era alisuna omugabo ogw'obusika oti hani yeesi mulala hu bomu mago
ago.
- 3 Ezaabbu n'efeeza babita mu muliro ohutusamo obucaafu
aye MUSENGWA nj'ahebera emyoyo.
- 4 Abahosi b'ebibi banjulirisa kalebule
era omudulingi anjuliirisa olugambo.
- 5 Aduulira abagadi aba afodogola Owabatonda
baja huhuboneres a onaba n'osangaala abaatu abandi ni baguuye mu
bigosi.
- 6 Abaana bejuhulu hya nono eyiri abo abasaahulu
era n'abaana benyumikiriza mu basaaye baawe.
- 7 Sihyabulijo omunubeebe ohuloma ebiitu ebyamahulu
era sihiba hyamahulu omunugi ohuloma eby'obudulingi.
- 8 Abaatu bajeega mbo ohugulirira hihubisyamo
era hiisi ahihola abitaamo.
- 9 Oyo asoniŋa abahye agobosaŋo omuhago
aye owenambirira geeta omuhago.
- 10 Omuutu omutegeefu anjuliirisa ni bamulabula
ohusinga olu ohubba omunubeebe efaalu cikumi.
- 11 Omuhosi w'ebibi anyumirwa ohuhola ebibi
aye baja humuboneres a n'amaani.
- 12 Omala gasaŋaana engwe eyi bebireho enyana yayo
ohusinga omunubeebe mu buneebebe wuwe.
- 13 Singa omuutu ahuholera ebiranji
aye ewe wamusasulamo ehibi,
ehibi sihija hunwa mu mago gago.
- 14 Ohutandiha obuduhani hiri hy'ohwigula omulyango ogw'amataba
olw'ehyo, hihomye ni gahiiri gamutumbu.
- 15 Ohwejeeres a holire omusango
n'ohusingisa oyo anjumaaho songa omusango,
byombi MUSENGWA abicaawa.
- 16 Hyamugaso hi omunubeebe ohuba n'ebbeesa ej'ohwesasulira hu
somero
olwohuba anjuma mwoyo ogwenda ohwega.
- 17 Meriwo ahwenda hiisi hiseera.
Era ehigumya olulebe huyeedagana mu bigosi.
- 18 Omunubeebe nj'oweeta mu buvunanyiziwa
ow'ohusasula ebbanja eritali lirye,
oba gataŋo omusingo hulwa muliranwawe.
- 19 Hiisi anyumirwa ohuduhana aba anyumirwa ehibi
era hiisi owehudumbasa aba gendula husihiiriha.
- 20 Omuutu ow'omwoyo mubi saŋanga huhulahulana
era ow'endoma mbi emudaanya mu bigosi.
- 21 Ohusaala omwana omunubeebe hihuleetera enaku hu mwoyo
era enjuma musaaye w'omuneebebe aba musangaafu.

- 22 Ohuba n'omwoyo omusangaafu woosi bulesi obunonia
aye ohuba n'omwoyo omunakuṅafu hijoleesa omubiri.
- 23 Omuhosi w'ebibi afugiirira enguzi mu ngiso
ohugosya amazima.
- 24 Omuutu omutegeefu gehuunirira hu by'amagesi
aye emoni j'omuṅubeebe jiba hu hiisi hiitu ehiri hu hyalo.
- 25 Omwana omuṅubeebe anakunasa semwana
era aleetera nyina enaku.
- 26 Sihiraṅi ohuboneresa omuutu anumaaho omusango
oba ohufaduula omutangirisi olwohuba mwesigwa mu ebi ahola.
- 27 Omugesi gehuuma mu ndoma yiye
era omutegeefu anuga obusungu wuwe.
- 28 Singa omuṅubeebe anoleera,
bamubala mugesi era mutegeefu.

18

- 1 Oyo ataholagana n'abahye
niye geyendulira bibye omwene
era anahania ehi hiisi muutu amanyire ati nj'ehituufu.
- 2 Omuṅubeebe saafayo hutegeera hiitu
aye ganguṅirisa ohulaga ng'olu ali w'amagesi.
- 3 Ehibi n'ohuswala bitiinira ṅalala
era ehiswalo hisaala eduho.
- 4 Ebibono ebi omuutu aloma biṅangire ohuba simuho y'amagesi
era biri hy'amaaji agomu njuho
oba agaduluma mu lwabi.
- 5 Sihiraṅi ohuwahirira hu bikolwa by'omuhosi w'ehibi
oba ohugaana ohuṅa omuutu anumaaho omusango ehimusaanira.
- 6 Ebibono by'omuṅubeebe bimunweramo ohuṅahana
era byamuleetera ebihubbe.
- 7 Ebi muṅubeebe aloma bimunweramo ohusihiriha
era ebibono bibye ebyene mutego eyi ali.
- 8 Ow'olugambo ebi aloma biṅomerera,
era biri hy'emere eyi olya yeehala mu hida.
- 9 Omuutu omudoto ali hy'oyo ahena ebiitu ohwonoona.
- 10 MUSENGWA ali hy'omunaala omugumu,
abagwalaafu pomu badulumira basuna obunonere.
- 11 Omuninda aneega ati obuninda wuwe busobola ohumuṅonia
hy'ehiteepe ehigumu ehyeswanigirihiise ehibuga.
- 12 Amalala galeetera omuutu ohugwa
aye omuutu asooka hwenomeha ko gasuna enono.
- 13 Nulira konyo obe n'ehyohugobolamo.
N'otahihola, oba oli muṅubeebe era oswasa.
- 14 Ohwenda ohweyongera ohuba mulamu hihuṅambiirira n'olwaye
aye ohwesinya obulamu hihenamo esubi.
- 15 Abaatu abali n'amagesi benderera ohwega
era amatwi g'oli n'amagesi genda ohumanya.
- 16 Wenda ohulomaho n'omuutu omweginghiriri?
Onamuṅirira ehirabo hija huhwanguṅira.
- 17 Asooka ohwenosyaho aboneha oti nj'omutuufu
ohwola oyu anosa ni naye ganja ebibye yeesi.

- 18 Ohuhubba ahalulu hihenaŋo embaha
era higaya ab'amaani.
- 19 Hyangu ohubbwaga ehiteepe ehyeswanigirihiise ehibuga ohuhira ohu-
faanana n'omulebe oyu okohiise
era obuduhani buli hy'omulyango ogw'ehibuga ogu bagunyira.
- 20 Omuutu asaanira ohugumira ebiŋwa mu bi aloma.
- 21 Amaani g'obulamu n'ohufa gali hu lulimi.
Olw'ehyo, oli n'ohugumira ebiŋwa mu ebi oloma.
- 22 Oyo asuna omuhasi aba gesiimire
era aba asunire ekabi ohuŋwa eyiri MUSENGWA.
- 23 Omugadi gegayirira bamuŋambire ehisa
aye omuŋinda agobolamo n'ebbogo.
- 24 Omuutu ali mihago ejitesigihha saalwa hugwa mu bigosi
ne ŋaliŋo ohuba ni meriiwo n'ahusingira ni mugandaawo.

19

- 1 Hiraŋi ohuba mugadi ne waba w'amazima
ohuhira ohuba omuŋubeebe omudulingi.
- 2 Sihiraŋi ohubugutanira ohuhola ehiitu ehi obulaho bumanyi,
onabugutana ohuhihola ogwa mu bigosi.
- 3 Abaatu abandi olw'obuŋubeebe waawe beyita abeene
nga nindi banenya MUSENGWA.
- 4 Obuŋinda wugima waba n'emihago mingi,
aye abameeri b'omuutu omugadi bamuŋwaho.
- 5 Omuutu aŋa obujulizi ow'obudulingi salinona humuboneresha
ni nooyo aloma ebyakalebule salyejeerera.
- 6 Baatu bangi bendula obuhoda hu banugi
era hiisi muutu genda abe meeri w'omuutu omugabi.
- 7 Omuutu anaba mugadi n'abolulyo lulwe olwene bamunyooma
n'abemihago jije bamweŋalama
era n'olu mugadi abegayirira, bamuŋwaho.
- 8 Oyo osuna amagesi aba gefaaho
era hebuliranga ebi wasoma ko wahahulahulana.
- 9 Omuutu aŋa obujulizi ow'obudulingi salinona humuboneresha
ni nooyo aloma ebyakalebule salyejeerera.
- 10 Sihiraŋi omuŋubeebe ohuba mu bulamu ow'ohwejalabya
ng'olu hitasaana mwidu ohuŋuga abalangira.
- 11 Omuutu omutegeefu afuga obusungu wuwe
era ohutalonderesa songa hihujeesa eŋono.
- 12 Obusungu wa habaha, wuli hy'epologoma ebuluguma
aye ehylene hihye hiri hy'olume hu birime.
- 13 Omwana omuŋubeebe aba higosi eyiri semwana
era n'omuhasi aduhanirisa ali hy'efula etahya.
- 14 Abasaaye basikisa abaana baawe amayumba n'obuŋinda
aye ohusuna omuhasi omutegeefu hiba hirabo ohuŋwa eyiri MUSEN-
GWA.
- 15 Obudoto buleeta ero ery'amaani
era ehhala busa hisaala enjala.
- 16 Oyo ahuuma ebiragiwo ataasa obulamu wuwe
aye oyo abinyooma himuŋweramo ohufa.
- 17 Oyo ow'ehylene eyiri abagadi aba aŋola nje MUSENGWA
era aja humuŋa omuhemba olw'ebyo ebi ahola.

- 18 Hangavula omwana wuwo ni gahiiri gamutumbu
aye singa sohihola oba omuyeeda hwonoonoha.
- 19 Omuutu ow'obusungu obungi ali n'ohugumira ebibunwamo,
singa lulala omuyeeda mu higosi nindi oja humuyeeda olundi.
- 20 Nulirisanga ebi bahulabbira
era onambenga ebiragi, mu moni eyo oja huba mugesi.
- 21 Omuutu aba n'etegeha nyingi mu mwoyo gugwe
aye MUSENGWA nj'asalaŋo.
- 22 Ehyere cehi muutu ahira ohwenda
era omala gaba mugadi ohutabaaye mudulingi.
- 23 Ohutya MUSENGWA hihuwangaasa
era hihuleetera obuhumi n'ohuŋona ebigosi.
- 24 Omudoto anjira engalo mu bbakuli ohubugula emere
aye yimuhaya ohuta mu hanwa!
- 25 Hangavula omuutu omunyoomi, omubuyabuya gahega,
omugesi geega banamuhangavula.
- 26 Abisya semwana ubi
oba abbinga nyina amunwere ŋa wuwe,
aswasa era hy'embih.
- 27 Mwana wase, onalehera ohunuliirisa ebibono ebi kulaabbira,
oja hwibirira n'ebi omanyire.
- 28 Omuutu anjira obujulizi ow'obudulingi,
ahihola olw'ohwenda ohulumya oyu anjira ni naye.
Era abahosi b'ebibi benda ebiitu hy'ebyo.
- 29 Omunyoomi ali n'ohuhimanya ati baja humuvunaana
era omunubeebe baja humufaduula efaalu.

20

- 1 Sihirani ohumeera olwohuba hyabunubeebe eyi oli
era ohumeera huhuleetera ohusoola.
- 2 Habaha analuŋa abuluguma hy'empologoma
olw'ehyo oyo amuleetera obusungu aba geyita omwene.
- 3 Ohwenjala ohusoola hihuneesa enjira
aye hiisi munubeebe gangunjirisa ohuduhana.
- 4 Omudoto sategeha hisambu mu hiseera
olw'ehyo mu hiseera ehy'ohuhungula ahenamo emoni ni nanjuma ehi
abonaho.
- 5 Ebigendererwa by'omuutu mu mwoyo biri hy'obuliba w'amaaji
aye omuutu ali n'ohutegeera abisengeeja.
- 6 Abaatu bangi beeranga ohuba b'amazima
aye sihyangu ohusuna omuutu omwesigwa.
- 7 Abahola ebirunamu obulamu waawe sibubaho mbalo,
era abaana baawe balisuna ekabi.
- 8 Habaha ni gehala hu tebe yiye ey'obunugi ohusala emisango,
atambisa emoni jije ohusengeeja ehirani n'ehibi.
- 9 Nj'ani asobola ohuloma ati,
"Ese omwoyo gwange mugwalaafu
era puma hibi hyosihyosi mu bulamu wange?"
- 10 MUSENGWA acaawa abatambisa emizaani n'ebipimo ebicaamu.
- 11 N'omwana omunere omumanyira hu bikolwa bibye,
wamanya oba enebisya yiye ndani era tuufu.
- 12 Amatwi ohunulira n'emoni ohubona,

- MUSENGWA nj'owawumba byombi.
- 13 Onenda ohuŋenyuha bugali obugadi buja huhuŋamba
aye onahalabana osuna emere mu bungi.
- 14 Agula apatana n'ajerega ati, "Ebbeeyi yaŋamugulu, ebbeeyi
yaŋamugulu."
Aye oluhena ohugula, atiina ni gebuuja ng'olu adondooye.
- 15 Ezaabbu n'amabaale ag'omuŋendo biri mu biha bingi
aye omuutu aloma eby'amagesi hyamuŋendo ehitaboneha aŋa ni
naaŋa.
- 16 Owetaŋo ohweyimirira omuutu oyu atamanyire olw'ebbanja,
asaana ohutaŋo omusingo ohuhahasa ati anahasasule.
- 17 Emere ey'owiibi eŋoma
aye oheneresa n'ehutulira mu suulu.
- 18 Etegeha yolerera singa oŋamba amagesi agabahuŋa
era otatiina mu lutalo n'oŋuma abaŋi b'amagesi.
- 19 Ow'olugambo sabiiha hyama
olw'ehyo weŋale abaatu abali n'eminwa ejitagwaho soŋera.
- 20 Singa omuutu aduha semwana oba nyina
obulamu wuwe buheneresa ni buli hy'etaala esimiiye mu hiirema
ehiŋambire ti ngu.
- 21 Obuŋinda owamangumangu ni huhiri baŋere
sibubamo kabi hu komerero.
- 22 Solomanga oti, "Nja huhwesasusa olw'ehibukolire."
Aye wesiganga MUSENGWA aja huhununula.
- 23 MUSENGWA acaawa abaatu abatambisa ebipimo n'emizaani ebitali
bituufu.
- 24 MUSENGWA nj'ategeha amagendere g'omuutu.
Olw'ehyo ŋaŋumaŋo asobola ohutegeera ebitiina mu moni.
- 25 Otanguŋirisanga husuubisa Hatonda ehiitu n'ohiri hweŋeegamo,
olwohuba hisobola ohuhuŋweramo ohwehebulisa.
- 26 Habaha omugesi asengeja abahosi b'ebibi
era ababoneresa aŋaŋuma husaasira.
- 27 Enjase ya MUSENGWA emuliha mu mwoyo gw'omuutu
yaata ŋalafu hiisi higendererwa ehi bahweha.
- 28 Habaha aja hweyongera n'aŋuga
anaba n'ali mwesiga n'atehubbira era ni genda abaatu babe.
- 29 Abavubuka benyumirisa olw'amaani gaawe
aye efi nj'eŋono ly'abasahulu.
- 30 Endabusi yigira hwalehaŋo esambo embi
era ehibooko higira hwacuasamo enebisya.

21

- 1 MUSENGWA nj'aŋuga omwoyo gwa habaha
aguluŋamya ng'olu aluŋamya amaaji mu lwabi gatiina eyi agendesa.
- 2 Ebi muutu ahola byosibyosi bimubonehera bulani
aye MUSENGWA nj'ahebera emyoyo.
- 3 Ohuhola ebiiitu ebiruŋamu n'ohutehubbira
MUSENGWA ahisiima
ohuhira ohumuŋa eŋongo.
- 4 Ohulaga obuhambwe n'ohwepaahapaaha biŋuga abahosi b'ebibi era
ehyo hibi.
- 5 Etegeha y'omuutu ow'ehyonji, yireeta ekulahulana

- ng'olu ohwangujirisa ebiitu huleeta obugadi.
- 6 Obujinda obu osuna mu budulingi
budumuuha hy'omuuya era buhunjira mu mutego gw'ohufa.
- 7 Obuhambwe obu bahosi b'ebibi bahola
bulibanjiriramo n'abeene olwohuba bagaana ohuhola ebiitu
ebirujamu.
- 8 Abahosi b'emisango bagendera mu magira amabi
aye abalujamu bahola ebisaana.
- 9 Omala gebanda njamugulu hu hasolya h'enyumba ohutabaaye
mu nju ndala n'omuhasi aduhanirisa.
- 10 Omuhosi w'ebibi anemba hu huhola ebibi
era sasaasira muliranwawe.
- 11 Singa baboneresa omunyoomi
liba somo eyiri oyo omubuyabuya.
Era onalaabbira omuutu omutegeefu geyongera ohuba mugesi.
- 12 Hatonda oyo omutukuvu amanya ehi hiisi bahosi b'ebibi bahola mu
mago gaawe
era aja hubasihiirisa.
- 13 Singa omugadi gerira ne somudulumirire
weesi enjuma ali hudulumirira ni wenda obuyeedi.
- 14 Singa omuutu ahulunjira ne wamuja ehirabo mu ngiso,
himwisa obusungu.
- 15 Ohutehubbira husangaasa abagwalaafu
aye hireeta ohwehanga eyiri abahosi b'ebibi.
- 16 Omuutu anaba gaanwa hu hituufu,
amagombe gamulindiriyee.
- 17 Abo abenda ebyamasanjalyo, baja hwafunjala
era hiisi owenda ohunywa omwenge n'ohwejalabya, salifuuha
muujinda.
- 18 Abahosi b'ebibi bereetaho ohubonaabona ohu bendesa abagwalaafu,
ebi abatali besigwa baleetera abahola ebirujamu.
- 19 Omala gamenya mu lulafu,
ohuhira ohumenya n'omuhasi aduhanirisa
era ow'obusungu.
- 20 Omuutu omugesi abunga obujinda
aye omujubeebe asalaania ebibye.
- 21 Fubangaho ohuba w'ehyere era omwesigwa, oja huwangaala
era abaatu baja huhubisya bulani era bahuje n'enono.
- 22 Omuutu omugesi alumba ehibuga ehy'abanamaani
gabbwaganjo ebyo ebi besiga.
- 23 Oyo atelombooja atyo atyo genonia ebigosi.
- 24 Omuutu owepaahapaaha era aduula abahye
bamulanga "Omunyoomi,"
ahola ebi ahola n'anjeega ati nj'ahihenaho.
- 25 Omudoto geyita omwene
olwohuba anuuna hulera ngalo.
- 26 Era asiiba mu hululuhanira biitu
aye abo abagwalaafu bagaba n'omwoyo mulala.
- 27 Enjongo y'abahosi b'ebibi lyenyinyasa,
ohusingira erala analinjayo n'ehigendererwa ehibi.
- 28 Omuutu anja obujulizi ow'obudulingi aja husihiiriha
aye omwesigwa ebi aloma babinjuliirisa.

- 29 Abahosi b'ebibi bekaza
aye abagwalaafu nibo baneega hubi bahola.
30 Nanuma magesi wayire tegeera oba etegeha yosiyosi
eyisobola ohuhayisa MUSENGWA.
31 Bategeha embalaasi ohuja mu lutalo
aye ohunangula hunwa eyiri MUSENGWA.

22

- 1 Ohuholerera esiina eraŋi hyesiimisa hihira ohuba n'obuninda obungi.
Abaatu ohuhunja enono hirani, hihira ohuba n'ezaabbu oba efeeza.
2 Ehigaata omuninda n'omugadi c'ehino ti:
bombi MUSENGWA nj'owabatonda.
3 Omuutu omutegeefu, abona ebigosi ni biija, gabyebaaya
aye omunubeebe atiina hutiina gabigwamo.
4 Ohwenomeha n'ohutya MUSENGWA
bigima wasuna obuninda n'abaatu ohuhunja enono n'ohuwangaala hu
hyalo.
5 N'oba ni wenda obulamu wuwo, wenalenga ohugendera mu magira
g'abahosi b'ebibi.
Ehyo hija huhuyeeda ohutagwa mu mitego.
6 Tendehanga omwana n'ahiiri munjere ng'olu ali n'ohwebisya
n'aja huhula, saaja hunwa hu ebi wamusomesa.
7 Omuninda anjuga omugadi
era owenola afuaha mwidu w'aba n'amunolire.
8 Oyo amwa obucaayi aligesa ebigosi
era ohunyigirisa ohwanyigirisa abahye huja huhoma.
9 Omuutu ali n'omwoyo omugabi Hatonda aja humunja ekabi
olwohuba anjaho abagadi emere.
10 Webbingeho omuutu omunyoomi,
oliba wetusaho etalo n'ohuduhana n'ohunahana.
11 Oyo owenda ohuba mugwalaafu mu mwoyo gugwe
n'ohuba n'endoma endani,
aja huba meeri ya habaha.
12 MUSENGWA alabirira abo abamutegeera
aye afafagania etegeha j'abadulingi.
13 Omudoto aloma ati,
"Epologoma yiri ebulafu,
sinja hutula yinangire ohunjita."
Oba ati, "Sinatiine hutamba
olwohuba abatemu bali mu nabinwera."
14 Ebibono by'omuhasi omuhwedi biri hy'omutego
era binambya oyo oyu MUSENGWA galunjira.
15 Abaana bosibosi balimo obunubeebe
aye n'obanamo endabusi batereera.
16 Oyo anyigirisa abagadi olw'ohwenda ohugaganjala
ko ni nooyo anja abanjinda ebirabo
bombi baja huheneresa ni bali bagadi.
Ebibono ebya bagesi
17 Nuliirisa ebibono ebya bagesi,
taayo omwoyo hu bikusomesa.
18 Hija huhuletera esangaalo,

- singa obihebulira era wabinayangaho.
- 19 Wesige MUSENGWA
c'ehigira mbihusomesa olwa leero.
- 20 Kuṅandihiiye ebiitu adatu
ebibono eby'amagesi n'ohumanya,
- 21 era bija huhusomesa ohumanya amazima
wagamy'e obuhwenda obutuufu eyiri abo aba hutuma.
- 22 Sonyigirisanga bagadi olwohuba bagadi
era nomu mbuga, sonyigirisa muutu ali mu wetaavu,
- 23 olwohuba MUSENGWA aja hubasoolerera
era aja hulumba abo ababanyigirisa.
- 24 Soholanga muhumba n'omuutu ow'obusungu
era otemanyirisa omuutu atalwa huluna,
- 25 olwohuba oṅangire ohwega esambo jije
hyahubeera mutega nandi osobola hwenunula.
- 26 Siweyamanga husasula ebbanja ly'omuutu obundi.
Era sotangayo ehiitu hihyo ng'omusingo olw'ebanja lirye.
- 27 Ebbeesa ni jirihuhaya ohusasula
baja hunjira obuliri buwo.
- 28 Socuusacuuṅanga biroowa ebi basaaye babo baahoma.
- 29 Omutambi ahola emirimo jije bulani
aja hunjeeresa mu mago ga habaha, sosi huba mwidu.

23

- 1 Ni wiihalanga hu hiiṅulo n'omuṅugi ohulya,
wegenderesanga ohuhuuma episa.
- 2 N'oba n'olya bugali,
hulwo gesyaha ohwepima emere.
- 3 Soluluhaniranga mere eyi ahwiṅuuye, habibe binoli biitye
olwohuba aṅangire ohuba n'ahupima ohumanya esambo yiyo.
- 4 Siwehenererangamo olw'ohwenda ohusuna obuṅinda
onagesyaha wabona oti bigeene, baamo amagesi obirehe.
- 5 Obuṅinda buṅangire ohuhunwaho hy'ohubbalya hw'emoni,
bumera amabana wagululuha hya hanjunga watiina.
- 6 Solyanga mere y'omuutu owenge
otegombanga binoli bibye wayire biba birani biitye
- 7 olwohuba nj'omuutu mula mu mwoyo gugwe
aṅeega hu bbeesa ejitiinire hu mere eyo.
Aṅangire ohuhuloma ati, "Lya era onywe,"
aye ni geromesa hu mugulu.
- 8 Oja husesema ebi oliiye,
ohusiima huhwo huhufe wereere.
- 9 Sohenanga biseera mbo oṅa omuṅubeebe amagesi
olwohuba aja hutala hutala ehi omulomera.

- 10 Socuusanga hiroowa ehi bahoma ahalehale
oba ohwingiriranga omuñuluko gw'abafuubbi,
- 11 olwohuba Omununuzi waawe w'amaani
aja hwenambiramo mu songa jaawe ohuñosya.
- 12 Taayo omwoyo hu bibahusomesa
era oñulirisenga ebibono eby'amagesi.
- 13 Solehanga huhangavula mwana
olwohuba saaja hufa olw'ohumuñamo endabusi.
- 14 Muñeemo endabusi, oñonie obulamu wuwe.
- 15 Mwana wase singa oba mugesi mu mwoyo gugwo, hija husangaasa.
- 16 Nja husangaala ni pulira n'oloma ebibono eby'amagesi.
- 17 Esaalwa sehunambanga olw'ababbengi
aye genderanga mu hutya MUSENGWA hiisi hiseera.
- 18 Mu butuufu, onaholenga otyo
oli n'esuubi mu moni eyo
era ñañuma ehija huhutigatigania.
- 19 Mwana wase tegere ohutwi wahaba mugesi
era webisyenga bulani mu mwoyo.
- 20 Soholanga muhumba ni naabo abanywa omwenge babitiirisa
oba ab'omulyerye,
- 21 olwohuba abameesi n'abomulyerye bafuuha bagadi
era ohusiiba mwiro hibaleetera ohwambala ebireebo.
- 22 Nulirisanga lataawo owahusaaye
era sotalanga maawo n'asahuluñire.
- 23 Ofubangaho wagula amazima era sogatundanga
suna amagesi n'esambo ko n'obutegeefu.
- 24 Semwana y'omugwalaafu aba musangaafu bugali
era oyo ali n'omwana omugesi amwesiimisa.
- 25 Leha lataawo ni maawo basañalye,
leha omuhasi owahusaala asangaale.
- 26 Mwana wase, taayo omwoyo hu ebi kuloma
era pire ng'ehyohuboneraho eyi oli.
- 27 Abahasi abamalaaya n'abahwedi bali hy'eronjo ereeni.
- 28 Hy'abakondo, abahasi abo beteega abasinde bangi,
babaleetera ohwonoona.
- 29 Nj'ani ali n'ebigosi hiisi hiseera?
Nj'ani asiiba mu hunahana n'ohusoola?
Nj'ani asiiba ni gemulugunya?
Nj'ani ali n'ebinubulire?
Nj'ani ali n'emoni etwahaali?
- 30 Nj'oyo ahenera ebiseera mu hunywa omwenge
era atabula ebiha by'omwenge.
- 31 Otahejanga hu mwenge huhusendasenda
ni gutumbeera efulo mu giraasi,

n'ogunywa guṅoomerera.

- ³² Oluvanyuma gumufuuhira hy'obusagwa w'efulugundu.
³³ Emoni jijo jija hutandiha ohubona biroliroli
 era sooja huṅeega n'ohuloma ebirimo amahulu.
³⁴ Oja huba hy'omuutu agendera hu maaji,
 epunga ni muhubba yanjira eyi ni neeyi hu nyanja.
³⁵ Oja huloma oti, "Bakubba aye sibaakosa.
 Bakubba aye sinenjulisamo.
 Era nenyoye ṅaali nendule omwenge ogundi?"

24

- ¹ Soṅambiranga bahosi b'ebibi esaalwa
 era soṅembanga huhuhola muhumba ni nabo
² olwohuba mu myoyo jaawe bategeha hukosa bahyawwe
 era ebi baloma bitabula bahyawwe.
³ Amagesi nj'omusingi gw'amago
 era obutegeefu wugemeresaṅo.
⁴ Era ohuba n'ohumanya hireetera
 ebisenge by'enyumba eyo ohwijula ebiitu ebitaboneha aṅa naaṅa era
 ebyomuṅendo.
⁵ Omuutu omugesi w'amaani mangi
 era ali n'ohumanya geyongera ohuba n'amaani,
⁶ olwohuba ko otandihe olutalo
 wetaaga ohusuna amagesi
 ohuṅwa eyiri abaatu bangi.
⁷ Abaṅubeebe sibategeera endoma ey'amagesi
 era bahaya eby'ohuloma ni baba ni bateesa hu biitu eby'omugaso.
⁸ Oyo abererera mu huyiia ohuhola ebibi,
 baja humumanyira hu tegeha yiye.
⁹ Hiisi ehi muṅubeebe aṅeegaho ohuhola hiba hibi
 era abaatu bacaawa omuutu anyooma abahye.
¹⁰ Singa oba munafu mu biseera ebigosi,
 oba oli n'amaani matono!
¹¹ Onunulanga abo aba baba ni baṅira ohwita
 ni ṅaṅuma ehi baholire.
¹² Singa oloma oti, "Sihwahimanyaho kadi,"
 Hatonda ategeera ehiri mu myoyo j'abaatu, ahubona.
 Era oyo ahuhuma, amanyire ati wamanya
 era aja husasula hiisi muutu ni geema hu bikolwa bibye.
¹³ Mwana wase, nywanga omudugere olwohuba mulaṅi.
 Omudugere ogwomu biyali guhuṅomera.
¹⁴ Mu ngeri nj'enyene oli n'ohuhimanya oti amagesi malaṅi eyiri obulamu
 wuwo.
 Singa ogasuna, obulamu wuwo owomu moni buliba bulani.
 Era ṅaṅuma alityaka mu suubi liryo.

- 15 Otabanga hy'abahosi b'ebibi
abeteega abagwalaafu ohubanyagulula
babatuseho n'amago gaawe,
- 16 olwohuba wayire omugwalaafu gehubbirano emirundi musanvu aja
hwinyoha nindi.
Aye abahosi b'ebibi baja hunwerao erala.
- 17 Sosangaalanga omulabe wuwo n'asunire ebigosi
oba ohusanya mu mwoyo ko n'atagala n'ebigosi,
- 18 olwohuba MUSENGWA
n'alihibona atyo aja huleherano ohumuboneres.
- 19 Oteralihiriranga olw'abahosi b'ebibi
era sobanjambiranga saalwa,
- 20 olwohuba abahosi b'ebibi
banjuma hirani mu moni eyo ehi basuubiriramo
era etaala y'abahosi b'ebibi yija husima.
- 21 Mwana wase tyanga MUSENGWA ni habaha
era soholanga muhumba n'abajeemu,
- 22 olwohuba balisuna ebigosi
era njuma amanyire ebigosi ebi balisuna ohunwa eyiri MUSENGWA
oba habaha.
- Ebibono ebindi ebya bagesi*
- 23 Bino byosi bibono ebya bagesi:
- Sihirani ohwehubbira n'osala emisango.
- 24 Hiisi aloma asaaye omusango ati, "Wejereeye,"
abaatu mu mawanga gosigosi baja humucaawa.
- 25 Aye abo ababoneresasaasaaye omusango,
baja husuna ekabi era baja huba bulani.
- 26 Ohugobolamo n'otehubbira hirani,
habonero ahalaga haati oli w'omuhago omutuufu.
- 27 Hena ohutegeha endimiro jijo bulani
ko otandiihe ohutongola enyumba.
- 28 Soonanga bujulizi ow'obudulingi hu wahyo
oba ohuloma ebyakalebule.
- 29 Solomanga oti, "Keesi nja humuhola ng'olu gaakola,
oyo nja humwesasusa."
- 30 Nabita hu ndimiro ey'omuutu omudoto,
endimiro ey'emizabbibbu ey'omuutu anuma magesi.
- 31 Amanwa gaali gamerire hiisi njatu n'anyaasi ni lyejuuye endimiro
yosiyosi
era n'olukomera olu batongolesa amabaale ni lwagwa njasi.
- 32 Ni nabona ng'olu endimiro yifaana
hyapa ehyohwega ti hulomanga ti,
- 33 "Leha punguleho ahalo natotono,
pongereho natotono, pumuleho natotono,"
- 34 aye obugadi wuja huhugwira hy'omwibi,

obugadi bulihulumba hy'omutemu.

25

Engero ejindi eja Sulemaani

- ¹ Jino nj'engero ja Sulemaani ejindi eji batangirisi ba Hezekiya habaha wa Buyudaaya bahopolola.
- ² Huja Hatonda enono olw'ebiitu ebi agisa
era huja abahabaha enono olw'ebyo ebi banyonyola abaatu.
- ³ Ng'olu egulu liri naleeni n'ebiri naasi mu nyanja
mu ngeri nj'enyene sosobola humanya ebi bahabaha baneega mu myoyo.
- ⁴ Singa batusa obucaafu mu feeza
esigalano omuñeesi asobola ohusunamo ehiitu ehy'omuñendo.
- ⁵ Mu ngeri nj'enyene habaha n'aba w'ohunuga n'atehubbira,
abahosi b'ebibi bali n'ohubatusa mu moni jije.
- ⁶ N'obanga mu moni ja habaha
solaganga ng'olu oli womunina
era siwihalanga mu baatu ebeginghiriri.
- ⁷ Hirañi omwene gahuloma ati,
"Nja namugulu eno,"
ohuhira ohususwasa mu moni j'abahombe babe.
- ⁸ Siwangunjirisanga hunjira musango mu mbuga
olwohuba basobola ohususwahisayo!
- ⁹ N'obanga n'esonga hu muliranwawo,
mwihalanga nalala mwatabagana
era sotusanga byama ebinamba hu wahyo.
- ¹⁰ Abaatu ni bali manya baati sohuuma byama
hija huhuleetera ohuswala mu moni jaawe.
- ¹¹ Hirañi ohuloma ehiitu mu hiseera hyahyo ehituufu
ehyo hiba hy'ezaabbu eyi bataaye hu suniya eyi babbota mu feeza.
- ¹² Oyo anjuliirisa omuutu namulaabbira
ali hy'ehihomo ehy'ezaabbu enyene n'enyene.
- ¹³ Omuhwenda omwesigwa ali hy'amaaji ag'ohunywa
agagwisa enduno mu hiseera hy'endobooli
eyiri oyo aba n'amutumire.
- ¹⁴ Omuutu asubisa ehiitu ndigoherese,
ali hy'ebireri ebidumbadumbana aye ndibitonyese efula.
- ¹⁵ Ohuloma nenjooyo ko n'obugumiikiriza
hinosanosa omunugi
era hireetera ohutusaño ebigosi.
- ¹⁶ Singa osuna omudugere,
onywanga sobitirisa
olwohuba ohanda wasesema.
- ¹⁷ Otasiibanga ewa muliranwawo
olwohuba aja huhwesinya ng'ahucaawa.
- ¹⁸ Omuutu anjaayirisa owahye
ali hy'epiima oba hy'ahasaale
oba hyamuhubbire ehinabbiro.

- 19 Ohwesiga omuutu atali mwesigwa mu biseera ebigosi,
hiri hy'ohuliisa eriino erihuumulya
oba ohugendesa ohugulu ohuleme.
- 20 Ohwembera omuutu ali n'enaku hu mwoyo,
hiri hy'ohwambula omuutu ekooti mu hiseera ehy'embejo
oba hy'ajuhire cumbi mu hibbwa.
- 21 Enjala yinaba ni yiruma omulabe wuwo,
omuñanga emere galya
era enduño yinaba n'emuluma
omuñanga amaaji ganywa.
- 22 Onahola otyo onahabe oñeesa amanda agaduha omuliro hu mutwe
gugwe
era MUSENGWA alihuña omuhemba.
- 23 Ng'olu mbejo epololohi yireeta efula
n'olugambo lwosi luleetera abaatu ohuluña.
- 24 Omala gebanda ñamugulu hu hasolya h'enyumba ohutabaaye
mu nju ndala n'omuhasi aduhanirisa.
- 25 Amanuliro amalaji ohuñwa añale
gali hy'amaaji amanololohi agagwisa enduño.
- 26 Omugwalaafu afugiirira omuhosi w'ebibi ohumubuzabuza
ali hy'esobere y'amaaji agadumbuhire.
- 27 Sihirañi ohunywa omudugere wabitiirisa
oba ohwenda abaatu bahuñe eño.
- 28 Omuutu atasobola hwenuga
ali hy'ehibuga ehinuma ho lukomera.

26

- 1 Ng'olu obuñololohi butabaño mu hiseera hy'omumwi
n'efula ng'olu etasaana hutonya mu hiseera hy'egesa
n'omuutu omuñubeebe sasaanira eño.
- 2 Hy'enyuni egululuha ni eñuma ña hwebanda
ehinwabo sihisobola huhuñamba onaba n'õñumaho musango.
- 3 Hutambisa esimbo hu mbalaasi
hwatambisa oluhoba hu nasugirya ohuhola ehi hwenda
n'omuñubeebe yeesi gendamo ehibbooko.
- 4 Sogobolanga mu hibuso hy'omuñubeebe,
onamugobolamo, weesi oliba muñubeebe hya niye.
- 5 Omuñubeebe omugobolangamo mu ngeri ey'ehinubeebe
ko gafaania ati ehibuso hiye hibaaye hyabuñubeebe.
Ni hitali cehyo, aja huñeega ati mugesi.
- 6 Ohutuma omuñubeebe ohuñira obuhwenda
hiri hy'ohwetemaho ohugulu wamwene
oba ohunywa obutwa.
- 7 Engero eyiri omuñubeebe jinuma mahulu,
hy'ohugulu ohuleme eyiri omwenehwo ni hulereeja hulereeja.
- 8 Hinuma mahulu huña omuñubeebe eño
hifaana hy'omuutu aboña ebaale mu panda ko gahubba.
- 9 Omuñubeebe ohutambisa engero
hiri hy'omumeesi agesyaho ohweyiña oluñwa.
- 10 Huña omuñubeebe omulimo,
hiri hy'omuutu agoba galasa hulasa obusaale hifaabi.
- 11 Omuñubeebe agobolamo ohuhola ehiitu c'ehyene,

- ali hy'embwa egaluhira ebirusi byayo.
- 12 Omuutu ahirira erala ohuba omunubeebe
asinga oyo oweranga ohuba omugesi.
- 13 Omuutu omudoto aloma ati,
"Epologoma yiri mu luguudo,
epologoma egendera mu nabinwera."
- 14 Ng'olu olwigi lucuuhira hu pata,
omudoto yeesi atyo po gecuuhsa hu buliri wuwe.
- 15 Omudoto anjira engalo mu bbakuli ohubugula emere
aye yimudembya ohuyita mu hanwa.
- 16 Omuutu omudoto anjeega ati mugesi
ohuhira abaatu abangi abaloma n'amagesi.
- 17 Omuutu oweyingisa mu buduhani obutamunambaho,
ali hy'omuutu anamba hu matwi g'embwa eyi atamanyire eyi enwera.
- 18 Omulalu agudusa ehisoosa ehy'obulabe,
19 ali hy'omuutu adulinga muliranwawe
ng'ahena amuloma ati, "Mbaaye saaga husaaga."
- 20 Nananuma asendamo ekwi, omuliro gusima
era ananuma lugambo sinaba buduhani.
- 21 Ng'olu kwi jihuuma omuliro ni gwaduha,
mu ngeri nj'enyene n'omuutu aleeta obuyoga agima obuduhani
weyongera.
- 22 Ow'olugambo ebi aloma binomerera,
era biri hy'emere eyi olya yeehala mu hida.
- 23 Omuutu owenoomya mu ndoma
aye mugati mula n'ali n'omwoyo omubi,
ali hy'etamu eyi banahaho erangi
yaboneha bulani ate nga ko panao.
- 24 Omunafuusi ahweha obucaayi wuwe
era genomya mu malomere
aye mu mwoyo gugwe ni gejuuye budulingi wereere,
- 25 wayire genomya mu malomere
aye sofugiiriranga ebi aloma,
olwohuba omwoyo gugwe gwijuuye bibi byereere.
- 26 Asobola ohuwiiha hu bucaayi wuwe
aye obubi wuwe buja hweta nalafu mu lwijuuye.
- 27 Singa oyaba erono, oja huligwamo wamwene
era oyo anjiringisya ebaale,
lirimugaluhira lyamuhena omwene.
- 28 Omuutu adulinga abahye aba saabenda
era obudulingi buleeta ohusihiiraha.

27

- 1 Otewuujanga hu ebi onahahole obuhyeeye
olwohuba somanyire ebinahabeeno.
- 2 Olehanga abaatu abandi bahutenda
sosi ewe omwene ohwepaaha.
- 3 Ebaale n'omujehe, byombi bisitona
aye sibyola hu bigosi ebi munubeebe aleeta.
- 4 Obusungu wubi era ehiruni hiri oti mataba
aye esaalwa esingisaho owubi.
- 5 Bamala gahuhayula mu lwatu

- ohuhira ohuhwenda mu ngiso.
- 6 Meeriwo n'ahwoloobya aba ahwendesa ohulya
aye omulabe wuwo anahugwa mu hifuba aba ahudulinga.
- 7 Omuutu anaba ni gegutire, sigenda n'ohuhomba hu mudugere
aye ehohulya wayire hiba hirulu hiitye, hiomera oyu enjala yiruma.
- 8 Enyuni eyibbama yalehaŋo ehiswi hyayo
yiri hy'omuutu alehaŋo amago gage.
- 9 Amafuta agahaloosa ko n'obubbaani
obuŋunya obulaŋi busangaasa omwoyo.
Era n'ohulabula ohuŋwa ewa meriwo
huba hulaga huuti ahuliho.
- 10 Sodanyiriranga meriwo oba meeri ya lataawo.
Era sotiinanga ewa mugandawo ohumusunga obuyeedi n'oli mu
bigosi.
Muliranwawo ohuli ohuupi ahusingira mugandawo ahuli aŋale.
- 11 Ba mugesi mwana wange, ehyo hija husangaasa omwoyo gwange
era hija hupeererera amaani ohugobolamo abo abanyooma.
- 12 Omuutu omutegeefu abona ebigosi ni biija gabyebaaya
aye omuŋubeebe atiina hutiina gabigwamo.
- 13 Omuutu oweyimirira oyu atamanyire olw'ebbanja,
asaana ohutaŋo omusingo.
- 14 Ohuhayuha n'ohesa owahyo mu mugamba pwipwipwi,
oba hy'omuhubba ehisiraani.
- 15 Omuhasi aduhanirisa
ali hy'efula eyitonya ni tahya,
- 16 era omuhasi hy'oyo higosi ohumulobera
ng'olu hiri higosi ohutigalira embeŋo ohufuŋa
oba ng'olu hiri higosi ohudederera amafuta mu hyaba.
- 17 Ng'olu ehroma hiŋagala ehroma hyahye
omuutu yeesi atyo ko agunjula omuutu wahye.
- 18 Oyo alabirira omusaala omutiini
aja hulya hu bibala byagwo,
ni nooyo aŋeeresa musengwawe
baja humuŋanga eŋono.
- 19 Ng'olu omuutu gebona mu maaji
n'omwoyo gw'omuutu gwosi gulaga ehyo ehi ali.
- 20 Emagombe n'ohusihiiriha sibijula,
hiri hy'abaatu ng'olu banemba hu husuna ebiitu.
- 21 Ezaabbu n'efeeza babita mu muliro ohutusamo obucaafu
n'omuutu yeesi bamubona ng'olu gebisyamo abaatu ni bamupaaha.
- 22 Wayire oŋuula omuŋubeebe mu hinu,
sooja humutusamo buŋubeebe wuwe.
- 23 Fubangaho ohulabirira ebyayo bibyo
era oteyo omwoyo ohulabiriranga etaama n'embusi jijo.
- 24 Hiri hiityo olwohuba obuŋinda sibubaŋo emirembe n'emirembe
era n'engule y'obuŋugi siyaluberera.
- 25 Oluvanyuma lw'ohusala enyaasi ohuliisa ebyayo, enyaasi erindi enyaaha
limera
era enyaasi eryohu lusozi balisala balibunga mu sitoowa,
- 26 oja husuna ehohwambala ohuŋwa mu mooya g'etaama
era watunda embusi wagulamo eroba.

27 Embusi jinahunenga amabeere mangi
ewe n'abomu mago gago
ko n'abanjeeresa babo abahasi, mwanywa.

28

- 1 Omuhosi w'ebibi aduluma ni njanuma n'amubbinga
aye abagwalaafu baba basira hy'epologoma.
- 2 Egwanga omuba etalo ejitanwesa liba n'abanugi bangi
aye omunugi omugesi era omutegeefu agima egwanga lyatereera.
- 3 Omunugi anyigirisa abagadi
ali hy'efula erimo hibuyaga
esihirisa emere yosiyosi.
- 4 Abo abalehano amagambi, batenderesa abahosi b'ebibi
aye abo abaganamba babanahania.
- 5 Abaatu abahosi b'ebibi sibategeera
ehi hutehubbira hitegeesa
aye abajumirya MUSENGWA
bahitegeera bugali weene.
- 6 Omala gaba mugadi n'oli mwesigwa
ohusinga ohuba omuninda omukupanya.
- 7 Omwana agondera amagambi aba mugesi
aye ahola omuhumba n'abaatu abanuma mahulu aswasa semwana.
- 8 Onasuna obuninda olwohutoosa abaatu amagoba mangi
obuninda wuwo bulitiina eyiri oyo aja huba w'ehisa eyiri abaatu
abagadi.
- 9 Omuutu yesiyesi atagondera magambi,
n'esaala yiye yiba yambiho mu moni ja Hatonda.
- 10 Oyo aleetera omuutu omugwalaafu ohwonoona,
aja hugwa mu mutego gugwe omwene
aye abo abanumaho mbalo balisuna ebirani.
- 11 Omuninda anangire ohuba mugesi ng'olu mwene gebona
aye omugadi ali n'ohutegeera amanyire ohumuhira.
- 12 Omugwalaafu anafuaha munugi abaatu basanjalya
aye omuhosi w'ebibi anaba nj'omunugi abaatu baba mu hwehweha.
- 13 Oyo awiha hu bibi bibye saaja huhulahulana
aye hiisi abyatula gebbwaga bamusonina.
- 14 Gesiimire omuutu atya MUSENGWA hiisi hiseera
aye oyo ahahanyasa omwoyo gugwe aja hugwa mu bigosi.
- 15 Omunugi abisya wubi abagadi
ali hy'empologoma ejunduguma
oba hya nalana owendula ehyohulya.
- 16 Omunugi atategeera anyigirisa abaatu
aye oyo acaawa enguzi aja huwangaala.
- 17 Omuutu omutemu geyabira omwene amagombe
era omuutu hy'oyo somubeeranga.
- 18 Oyo ahola ebirunamu njanuma hibi ehirimwolaho
aye oyo atahola ebituufu aja husihiriha.
- 19 Omuutu ahola emirimo n'amaani asuna emere nyingi
aye oyo ahenera ebiseera hu biitu ebitagasa aja hufuaha mugadi.
- 20 Omuutu omwesigwa alisuna ekabi

- aye oyo owenda ohusuna obuᅇinda owamangumangu,
balimuboneresa.
- 21 Sihiraᅇi ohuba omuutu owehubbira
aye abalamuzi bahola ebitasaana olw'ohubaᅇamo ahaatu.
- 22 Omuutu ow'amayiru abuguutana ohusuna obuᅇinda
aye samanyire ati obugadi bumuhuumiriiye.
- 23 Oyo agolola omuutu esobi jije
oluvanyuma balimusiima, ohuhiraho oyo aba mu humupaahapaaha.
- 24 Oyo aᅇeega ati sihibi ohwiba semwana oba nyina
ali hy'omutemu.
- 25 Omuutu aluluhanira ebiitu aleeta ohusoola
aye oyo owesiga MUSENGWA
aja huhulahulana.
- 26 Oyo owesiga amagesi gage muᅇubeebe
aye oyo agendera mu hwenda ohumanya ahola hiraᅇi.
- 27 Oyo agabiraho abagadi ᅇaᅇuma ehi anadambenga
aye oyo atenda huheja hu mugadi
aja husuna ebiᅇwabo.
- 28 Omuhosi w'ebibi anafuuha muᅇugi
abaatu baba mu hyehwehere
aye omuhosi w'ebibi anasihiriha
abagwalaafu baᅇira obuᅇugi.

29

- 1 Omuutu asigala n'ahahanyala
oluvanyuma lw'ohumulabula efunda nyingi
aja husihiriha ni ᅇaᅇuma huᅇona.
- 2 Omugwalaafu anaba n'aᅇuga abaatu basangaala
aye abahosi b'ebibi banaba nj'abaᅇuga, abaatu beᅇunduguma.
- 3 Omwana owenda ohuba mugesi asangaasa semwana
aye ahola omuhumba n'abamalaaya adubuuda buᅇinda wuwe.
- 4 Habaha omwesigwa aleeta emiyaaya mu gwanga
aye oyo owenda enguzi aligwisa.
- 5 Omuutu ahiina owahye,
aba genda amudanye mu mutego.
- 6 Ebibi by'omuhosi w'ebibi bija humufahira mu sobi jije enyene
aye omugwalaafu aja huyiᅇona gembe n'esangaalo.
- 7 Abagwalaafu bafaayo hu dembe lya bagadi
aye abahosi b'ebibi sibafayo.
- 8 Abaatu abatalumirwa bahyawe bagwisa ehibuga mu bigosi
aye abo abategeefu behahania ehiruᅇi.
- 9 Singa omuutu omutegeefu aᅇira omuᅇubeebe mu mbuga,
omuᅇubeebe aja huloma n'obusungu n'ohuduhana era siᅇaja huᅇaᅇo
miyaaya.
- 10 Abatemu sibenderaho erala abaatu abalaᅇi
aye bendula ngeri y'ohubahenaᅇo.
- 11 Omuᅇubeebe alaga obusungu wuwe mu lwatu
aye oyo omugesi afuga owongo wuwe.
- 12 Singa omuᅇugi aᅇuliirisa eby'obudulingi
abatangirisi babe bosibosi bafuuha bahosi b'ebibi.
- 13 Ehigaata omugadi ni nooyo amunyigirisa hiri ti
bombi MUSENGWA nj'owabaᅇa emoni ohubona.

- 14 Habaha n'anasalenga emisango j'abagadi n'atehubbira
anawangalirenga mu bujugi.
- 15 Hiraŋi ohuŋaamo omwana endabusi geega
aye onamuleha ohweholera ehi genda aja huswasa nyina.
- 16 Abahosi b'ebibi ni baba mu buŋangi n'ehibi hyosi hyeyongera obungi
aye abagwalaafu baja hubaano bebonere ohugwa hwawe.
- 17 Omwana wuwo muŋeemo endabusi, naja hubaano emiyaaya onahola
otyo
era aja huhuleetera ohwesiima.
- 18 Hatonda n'atangiriye baatu, sibaabulano hiraŋi n'ehibi
aye gesiimire oyo agondera amagambi ga Hatonda.
- 19 Ebibono byonene sibilobola huhangavula mwidu wayire anangire
ohuhutegeera
aye saaja huhola ehi wenda.
- 20 Omunubeebe ali n'esubi
ohusinga omuutu aloma n'atasookire huŋeega hu ehi aja huloma.
- 21 Omwidu oyu obisya bulani ohuŋwera erala mu buvubuka
ali hufuuhira higosi hu komerero.
- 22 Omuutu ow'obusungu owanapi napani
aleeta obuduhani n'ebigosi bingi.
- 23 Omuutu owepaahapaaha bamwisa napani
aye owenomeha bamuŋa enono.
- 24 Ahola omuhumba n'omwibi alyecaawa omwene
olwohuba ni baliba ni bamulayisa ohuloma mazima
saligaloma hyamuŋweramo Hatonda ohumuboneres.
- 25 Ohutya omuutu obuutu hyabulabe bugali
aye MUSENGWA ahuuma oyo amwesiga.
- 26 Abaatu bangi abenda ohuba bahoda eyiri abatangirisi
aye MUSENGWA nj'atehubbira.
- 27 Omugwalaafu genyinyalya atali mwesigwa
n'omuhosi w'ebibi acaawa ahola eburuŋamu.

30

Ebibono bya Aguli

- 1 Ebibono bya Aguli omusaani wa Yake ow'e Maasa ebi galomera Yisiyeeli
ni Wukali ati:
- 2 Ndi munubeebe bugali ohusinga abaatu bosibosi,
mbulaamo habuutu era sitegeera.
- 3 Simbangaho mugesi
era nanjuma ehi manyire ebinamba hu Hatonda.
- 4 Nj'ani owatiinaho mwigulu nindi gagobola?
Nj'ani owahumbaaniaho embeno mu ngalo jije?
Nj'ani afumbirangaho amaaji mu lugoye lulwe gasigalamo?
Nj'ani owatano esalo hu hyalo?
Esiina lirye nj'ani era omusaani wuwe nj'ani?
Ndomere n'oba n'omumanyire!
- 5 Hiisi ehi Hatonda aloma hituufu
era Hatonda oyo nj'engabo y'abo abenogoma mu ye.
- 6 Someedanga hu bibono bibye,
n'oja huhihola aja huhwaniha alage abaatu ng'olu oli mudulingi.

- 7 O Hatonda, kusunga wuupe ebiitu bibiri ni kiiri mulamu:
 8 Njeede taba mudulingi
 era otandeha huba mugadi bugali oba ohuba omuninda
 aye pe ebyo ebiikena.
 9 Hiri hiityo olwohuba singa mba muninda ohubitiirira
 sobola ohuhwegana naloma ti,
 “Ko MUSENGWA nj’ani?”
 Oba naaba mugadi bugali nahanda niiba n’ohwiba naswasa Hatonda
 wange.
- 10 Sogeyanga mwidu eyiri musengwawe
 omwidu oyo aja huhucaawa era osune ebigosi.
- 11 Nalijo abaatu ababisya bubi abasaawe
 era sibasiima banyinaawe,
 12 abo beranga bagwalaafu
 atenga ko bejuuye bubi wereere,
 13 abo abebona baati banamugulu ohuhira abandi,
 14 abo abatambisa obuhambwe waawe
 ohutulugunya abagadi n’abatesobola
 basobole ohwesunira ehinabemeresejo.
- 15 Omuutu ow’omuluulu ali n’abaana babiri
 era bombi babalanga baati, “Peeho, peeho.”
 Nalijo ebiitu bidatu ebitanjerwa
 biri bine ebitaloma biiti, “Ehyo hihena.”
 16 Era ebiitu ebyo mbebino: amagombe
 n’ehida hy’omuhasi omugumba,
 n’eroba eritanjerwa maaji
 ko n’omuliro ogutaloma guuti, “Ehyo hihena.”
- 17 Abo abanyooma saawe oba abatala nyinaawe
 esega jigwene jibalye oba jibomolemo emoni.
- 18 Nalijo ebiitu bidatu ebinjenjunjisa
 bine ebikayire ohutegeera:
 19 engeri eyi hanungu agululuhamo mu bbanga,
 engeri eyi musota gwenjalulira mu gabaale,
 engeri eyi emeeri yiyererehamo hu nyanja,
 n’engeri eyi musinde ahobyamo omuhasi!
- 20 Ebikolwa by’omuhasi omuhwedi biri biiti,
 ahena ohulya nga gesabuusa hu munwa aloma ati,
 “Puma hibi ehi kolire.”
- 21 Nalijo ebiitu bidatu ebiteetemya ehyalo
 bine ebi hitasobola hubigumikiriza:
 22 omwidu ohufuuha habaha
 n’omunubeebe ohuba ni hiisi ehi genda,
 23 n’omuhasi owadiba ohuba mufumbo
 n’omuhasi omwidu ohuleetera musengwawe ohunoba.
- 24 Hu hyalo huno huliho n’ebiitu bine ebitootono

- aye mu magesi sibusoboha.
- 25 Amage gali n'amaani matootono
aye gebiihira emere gerindiisa endobooli.
- 26 Nawangeye hasolo ahali n'amaani matootono
aye hamenya mu mabaale.
- 27 Esige jijuma habaha
aye jigendera mu nyiriri hy'amaŋe.
- 28 Ahapunu haatu hatootono era osobola ohuŋamba n'engalo
aye ohasaŋaana mu lubiri lwa habaha.
- 29 Naliŋo ebiitu bidatu oba bine ebisangaasa ohubona ni bigenda:
- 30 epologoma y'amaani ohuhira esolo josijosi
era siyitya wayire ndala hu solo jahye,
- 31 engoho edwaya yiri n'olwerago,
embusi epaya
ko ni habaha n'ali n'eŋe lirye ni limweswanigirihiise.
- 32 N'oba n'obaaye muŋubeebe era ni wepaahapaaha
oba n'otegehire ohuhola ehibi
ohuŋwa ŋaahani, yegoboleeho.
- 33 Ohusaja amabeere gaŋwamo omuzigo
era onahubba esuulu yituluha amafugi
n'obusungu buŋweramo omuutu ohuduhana.

31

- 1 Ebibono bya habaha Lamweli ebi nyina gamusomesa ati:
- 2 "O mwana wase!
O mwana owomu mala gange,
omwana oyu nasaba ko nahusaala,
olw'ehyo pulirise.
- 3 Soheneranga maani gago hu bahasi
basihiirihise abahabaha.
- 4 O Lamweli wange
sihirani abahabaha ohunywa omwenge
oba abanugi ohuŋemba hu himeesa
- 5 olwohuba ni banywa berabira amagambi,
basigalaŋo ni banyigirisa abagadi.
- 6 Omwenge oguŋanga abo abadembereye
abo abanuma suubi mu bulamu waawe.
- 7 Leha banywe berabire obugadi waawe
era batahebulira bigosi ebi bali ni nabyo.
- 8 Banga janjaasi ly'abo abatasobola hweromereraho
era osolererenga abo abanuma abayeeda.
- 9 Banga janjaasi era obe mulamuzi atehubbira
solehereranga abagadi n'abali mu wetaavu."
- Omuhasi ow'esambo endani*
- 10 Nj'ani asobola ohuvumbula omuhasi ow'esambo endani?
Omuhasi hy'oyo wamuŋendo,
ohuhira amabaale agebbeeyi bugali.
- 11 Wamwe amwesigira erala
era ŋaŋumaŋo ehy'omuŋendo ehi aŋuma.

- 12 Omuhasi oyo aholera wamwe ebirani byereere
era njanuma hibi ehi amwosaho mu bulamu wuwe wosiwosi.
- 13 Afululuhana n'engalo jije gatunga engoye
ohunwa mu mooya g'etaama ko n'eja laasi.
- 14 Era omuhasi oyo ali hy'emeeri,
eyireeta emere ohunwa engereha w'enyanya.
- 15 Genyoha mu mugamba pwipwipwi,
gategehera amago gage emere
era galaabbira abajeeresa babe abahasi ehy'ohuhola.
- 16 N'abona ehibanja gahyegomba ahigula
era atambisa ebbeesa jije ng'ahomaamo emizabbibbu.
- 17 Ali n'amaani era mutambi w'emirimo
emihono jije simidoto.
- 18 Gefaaho ohubona ati hiisi ehi ahola himuleetera amagoba
era ahola ohwirisa owiire.
- 19 Getungira engoye jije omwene.
- 20 Ali n'ehyere eyiri abagadi
era ayeeda abali mu wetaavu.
- 21 Mu biseera eby'obunololohi obubitiirifu niye saatya
olwohuba abomu mago gage bosibosi bali n'ebyambalo eby'embeno.
- 22 Omwene getungira amasuuka
era gambala engoye eja laasi n'eja namasyoma.
- 23 Wamwe amanyiheene bugali
era ng'omutangirisi, abaatu bamuja enono mu hibuga.
- 24 Omuhasi oyo atunga engoye eja laasi ko n'emisibiro ng'ajitunda
agusa abasubuuzi.
- 25 W'amaani era abaatu bamuja enono
saatya ehijja mu moni.
- 26 Aloma n'amagesi ag'ehikugu
era alaga ehisa n'abuulirira.
- 27 Alabirira abomu mago gage
era sanuuna hulera ngalo.
- 28 Abaana babe basiima ebi ahola
era wamwe amusiima, gamutenderesa.
- 29 Amuloma ati, "Eriyo abahasi bangi abaholire ebiitu eby'amaani hu hyalo
huno
aye ewe obahira bosibosi!"
- 30 Emboneha y'omuhasi yisobola ohuhudulinga era obunoono wuwe
bunwanjo
aye omuhasi atya MUSENGWA bamujenga enono.
- 31 Mumuje omuhemba
era olw'ebiitu ebi aholire,
mumujenga enono mu lwijuuye.

EHITABO HYA YONA ENYANJULA

Yona atengunja Hatonda

¹ Lulala MUSENGWA galoma Yona omusaani w'Amitaayi ati,

² "Yinyoheramo otiine mu hibuga ehibbala ehi balanga baati Nineeve olome abaatu baamo oti 'Nogenwe n'ebibi byawe.' "

³ Aye Yona gasalaŋo ohudulumaŋo atiine e Talusiisi aŋwe aŋali MUSENGWA. Nga gehirira atiina hu mwalo gw'e Yoopa eyi gagaana emeeri ni yitiina e Talusiisi. Ng'asasula ebbeesa ej'ohumwambusa, gengira mu meeri ohusabaala atiine e Talusiisi, aŋwe aŋali MUSENGWA.

⁴ Emeeri ni yaali n'ehiiri mu lugendo, nga MUSENGWA aŋindiha omuyaga ogw'amaani hu nyanja nga guhubba emeeri eyiganiha n'ehabira hubbwag-
iha.

⁵ Olw'esisi, hiisi mulala hu baali mu meeri gatandiha ohulirira hatonda wuwe gaaje abayeede. Batagiha n'ohudanya mu nyanja emigugu ejaali mu meeri beyihendeseho obusito. Aye Yona niye mu hamanga aho hosihosi gaali mu hisenge ehya ŋaasi mu meeri n'afiiriyi mwiro.

⁶ Ng'omuhulu w'emeeri eyo atiina aŋa Yona gaali amubuusa ati, "Obaaye otye ewe ofuluuta? Yinyoha olombe hatonda wuwo obuyeedi, hamunga gatunambira ehisasabirisi gatunonia."

⁷ Ng'aŋo abagimbi b'emeeri basalaŋo bahubbe ahalulu babone nj'ani hu bo abaleeteye endibo. Ni bahubba ahalulu, hagwa hu nje Yona.

⁸ Nga bala bamubuusa baati, "Tulomereho, nj'ani atuleeteye endibo jino? Ohola mirimo hi? Onwereeeye ŋeena era oli mwina?"

⁹ Nga Yona abagobolamo ati, "Ndi Mubbebbulaniya. Hatonda owom-wigulu owatonda ehvalo n'enyanya nje MUSENGWA oyu peeresi."

¹⁰ Ng'aŋo abaloohesa ng'olu gaali n'atengunji MUSENGWA era n'ali hu mudulumaho. Bala abaali mu meeri ni banjulira ebibono ebyo, obuti wabanjamba nga bamuloma baati, "Ee! Oholire hiina ehyo?"

¹¹ Ahatenjama aho hosihosi enyanja niyo yaali etaama hutaama ohube-fuuuulira. Nga bamubuusa baati, "Huhuhole huutye konyo enyanja eteehe?"

¹² Ng'abagobolamo ati, "Mundunde mundanye mu nyanja yinateeche olwohuba manyire ti ehibi hyange nj'ehyenda hugira mufe olwagaane."

¹³ Aye bala sibahihola wabula bagesyaho ohugimba emeeri mangu-mangu baagame hwigobo. Ehyo sihyasoboha olwohuba enyanja yeyongerera erala ohwefuhuula ng'ebahayisa.

¹⁴ Ng'aŋo batandiiha ohulirira MUSENGWA wa Yona baati, "O MUSENGWA huhulomba otatusihirisa olw'ohutusaŋo obulamu w'omusinde ono wayire olw'ohwita omuutu atubulaho musango olwohuba esobi siyeeefe aye tegeha yiyo ewe omwene."

¹⁵ Ng'aŋo abasinde abo badunda Yona bamudanya mu nyanja nga n'ohuteeha eteeha.

¹⁶ Hino hyabaleetera ohuŋa MUSENGWA eŋono, baamuŋongera era beyama n'ohumuŋeeresi.

¹⁷ Nga MUSENGWA atusa eyi gatusa oguyeeni ogwene ogubba gumira Yona. Nga Yona ahena mu guyeeni ogwo endaalo edatu owiire nomu muusi.

2

Yona alomba Hatonda

¹ Yona ni gaali mu guyeeni, galomba MUSENGWA Hatonda wuwe.

² Galomba ati,
 “Ni naali ngati mu binjeerineeri,
 MUSENGWA nahwenjundeerera
 wunjeede nga wungobolamo.
 Ni naali mu hyalo hy’abamagombe nahwenjunderera
 wategera ohutwi era wanjeeda.

³ “Ni wanjuguja mu njuho
 ngati neyinihire ngaasi mu buliba
 amaaji ganeswanigirisa,
 amayengo aga wasindihire
 ganjolohera hu mutwe n’amaani gosigosi.

⁴ Nga peega ti olwo ko wundanyiriiye,
 kuṅooye mu moni?
 Sikigoboyeyo hwingira mu Yekaalu yiyo enjawufu?

⁵ Amaaji gaamirire getotera ohunjita
 neyinihire mu njuho ngati
 n’ebinyaasi byomu nyanja byanewotolera hu mutwe.

⁶ Neyinihire nolera erala hu simuho y’esozi eyo,
 ngaasi mu hyalo hy’abamagombe.
 Aye ewe MUSENGWA Hatonda wange,
 wanjinululayo nanwayo mulamu.

⁷ Ni nanulira obulamu ni butiina,
 MUSENGWA nahebulira nahwenjundeerera
 ni kulomba ngobole eyi oli.
 Weesi ni waali mu hifo hihyo ehyabufu omu wihala,
 wanulira ohwenjundeera hwange.

⁸ Abo abagaaniye mu hujumirya emisambwa ejibula ehi jiyeeda,
 bafiirwa emiyaaya ohunwa eyi oli.

⁹ Aye ese, ewe ndiwe oyu najumiryenga.
 Nahahunge enongo, noherese hiisi ehi neyamire.
 Olwohuba ewe MUSENGWA ndiwe ononola.”

¹⁰ Ng’ango MUSENGWA alagira oguyeeni guhaasa Yona hwigobo.

3

¹ Nga nindi MUSENGWA aloma Yona ati,

² “Yinyoheramo otiine mu hibuga ehihulu ehi balanga baati Nineeve olomere abaatu baamo obuhwenda obu kuṅa.”

³ Nga Yona aganya genyoheramo atiina e Nineeve, ng’olu MUSENGWA gamuloma. Nineeve hyali hibuga higalamu bugali ni hinjirira omuutu endaalo edatu ohuhigendamo hyosihyosi.

⁴ Yona ni gengira mu hibuga, gagendaho olugendo lw’oludaalo lulala ng’atandiha ohulangirira ati, “Esigaayeyo endaalo amahumi ane Hatonda asihirise ehibuga hino.”

⁵ Abaatu b'e Nineeve ni banulira obuhwenda owo bafugiirira ebibono bya Hatonda. Nga basalaŋo basiibe batalya wayire ohunywa amaaji. Ng'aŋo bosibosi ohuŋwera erala hu beginghiriri ohwola hu baŋaasi bewoŋa ebigwali. Bino babihola ohulaga baati bebbwagire olw'ebibi byawe.

⁶ Ni byagwa habaha w'e Nineeve mu hutwi, gahutuha mu tebe yiye ey'obuŋugi geyambula ehimolo nga yeesi gewoŋa ehigwali. Nga gehala mwigohe, ohulaga ati gebbwagire olw'ebibi ebi gaali n'ahola.

⁷ Nga habaha alangirira eyiri abaatu bomu Nineeve bosibosi ati, "Hino nj'ehiragiho ohuŋwa eyiri habaha n'abataka babe abahulu: 'Nabula muutu yesiyesi ahomba hu hy'omutamu wayire ehy'ohunywa. Natabaŋo hyayo hyosihyosi: eŋombe oba etaama oba embusi eyaaya wayire eyinywa hu maaji.

⁸ Hiisi muutu ateehwa ohwewoŋa ehigwali ohulaga ati gebbwagire, alombe Hatonda n'omwoyo mulala nindi aleheŋo obuhambwe n'ebibi ebi abaaye n'ahola.

⁹ Hamunga Hatonda gacuusa ebiŋeego gatugoboleramo nasatusihiirisa."

¹⁰ Hatonda ni gabona ni bacuhire ni balehireŋo ebibi ebi baholanga, ng'abanambira ehisasabirisi nasabasihirisa ng'olu gaali n'ategehire oludaayi.

4

Yona alujira Hatonda olw'ehisasabirisi hihye

¹ Yona ehyo sihyamusangaasa aye galuŋira huluŋira Hatonda Musengwa.

² Ng'alomba MUSENGWA ati, "MUSENGWA ni naali ni kiiri engo si naloma mu mwoyo gwange ti hino kehi onahahole? Ehyo nj'ehyali ni higriri ni kudulumireho ohutiina e Talusiisi. Namanya ng'olu oli Hatonda ow'ehisasabirisi, owijuuye ohwenda ate agumikirisa. Anjanga ohucuusa ebiŋeego nasasihirisa.

³ Naahani ng'olu hiri hiityo, MUSENGWA, tusaŋo obulamu wange. Ohufa husingira ohuba omulamu."

⁴ Aye MUSENGWA ng'amubuusa ati, "Oba mutuufu ohuluŋa?"

⁵ Nga Yona atula mu hibuga agendaho nadiidiri n'alunama ewuŋwalyuba, ng'aluha ehinolu gehalamo n'ahuuma ohubona ehinoole hu hibuga ehyo.

⁶ Ng'aŋo MUSENGWA Hatonda amesa enderema erandira hu hinolu ehi Yona gebbotera hamwongere ehinolu anjulire emirembe. Yona ng'asangaala bugali olw'ahasaala aho.

⁷ Ni wahyeye, mu mawiiwi Hatonda ng'alagira ehisiisa hiruma ahasaala aho, nga hanotoha.

⁸ Eryuba ni lyaŋanga, Hatonda ng'asindiha embeŋo embalire ohuŋwa ewuŋwalyuba ng'ehubba Yona. Ng'eryuba lyosi limwohya omutwe oti afeho olweso. Nga gegomba afe. Ng'aloma ati, "Ohufa husingira ohuba omulamu."

⁹ Aye Hatonda gamubuusa ati, "Oba mutuufu ohuluŋa olw'ahasaala?" Nga Yona amugobolamo ati, "C'ehyo, ndi mutuufu ohuluŋa. Ohumanya ni nduŋire, ohufa husingira ohuba omulamu."

¹⁰ Aye MUSENGWA gamuloma ati, "Ewe osaliirwe olw'ahasaala aha otahomire wayire ohuhalabirira. Aheene hamerire hu waaho mu hiire hirala nga wuhya ni hoomire.

¹¹ Olwo ese ndiise otahabaaye n'ehisasabirisi eyiri ehibuga hy'e Nineeve, ate nga hirimo abaatu ababita mu emitwalo ehumi n'ebiri abahiiri humanya ohwawula ehirani n'ehibi, njalala n'ebiyayo oluhulende omwo?"

Amanjuro Amalanji aganjamba hu Yesu Kurisito ng'olu Matayo gaganandiiha Enyanjula

Amanjuro Amalanji aga Yesu Kurisito ng'olu *Matayo* gaganandiiha, ganyonyola hu bulamu wa Yesu Kurisito. Matayo gaali munjoosa nga Yesu amulanga ohufuwa omuhwenda wuwe. Matayo bamulanganga esiina erindi baati Leevi. Omusinde ono gaali Muyudaaya era gaganandiihira Abayudaaya bahye. Hino nj'ehirala hu bitabo ebine ebirimo Amanjuro Amalanji aga Yesu. Ebitabo ebyo nje Mariko ni Luka ko ni Yowaane.

Abahugu mu by'Ebbayibbuli baloma baati sibamanyire ehiseera ehi-tuufu ehi Matayo gaganandiihiramo ehitabo hino. Aye bateberesa baati gaganandiiha emyaha nkaaga oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Era ehifo ehi gaganandiihiramo ehitabo hino, sihimanyihire aye bangi baneega baati hyali mu Palesitayini oba mu hibuga Yerusalemu.

Matayo gaganandiiha n'ehigendererwa ati abasoma bafaanie baati Yesu nj'oyu Hatonda gatobola, ng'ahena amufujaho amate ohunonola abaatu era nj'oyu banaabbi balomaho. Matayo gaganandiiha bingi ebinjamba hu bunugi wa Hatonda. Abayudaaya nibo baali baneega baati Kurisito gaali aja huba habaha waawe hy'amawanga agandi. Matayo gaali mwegenderesa bugali mu hucusa epeega eyo n'anyonyola hu bunugi wa Hatonda.

Ebiri mu hitabo hino mu buupi

1. Matayo atandiha Amanjuro Amalanji n'aloma hu husaaliwa hwa Yesu Kurisito n'etandiha y'obunjeeresa buwe (1-4)
2. Matayo anyonyola hu bunjeeresa wa Yesu n'esomesa yiye hu biitu eby'enjabulo (5-25)
3. Matayo aloma hu hufa n'ohulamuhwa hwa Yesu (26-28)

Olulyo lwa Yesu (Luk 3:23-38)

¹ Luno nj'olukalala lw'amasiina g'abaatu abomu lulyo lwa Yesu Kurisito Omwijuhulu wa Dawudi, owaali omwijuhulu wa Yibbulayimu.

² Yibbulayimu* gasaala Yisaka, nga Yisaka asaala Yakobbo. Nga Yakobbo asaala Yuda ko n'abalebe babe,

³ nga Yuda asaala Preezi ni Zeera era nyinaawe gaali nje Tamali. Nga Preezi asaala Kezirooni, nga Kezirooni asaala Raamu,

⁴ nga Raamu asaala Aminadabbu. Ng'Aminadabbu asaala Nasoni, nga Nasoni asaala Salumooni;

⁵ nga Salumooni asaala Bbowaazi. Era nyina ya Bbowaazi gaali nje Rahabbu. Bbowaazi gasaala Obbedi, nyina y'Obbedi gaali nje Luusi era nga Obbedi asaala Yese.

⁶ Nga Yese asaala Habaha Dawudi, nga Dawudi asaala Sulemaani era nyina ya Sulemaani gaali muha Wuriya mu husooka.

* **1:2 1:2** *Yibbulayimu* Ohunwa hu Yibbulayimu ohwola hu Habaha Dawudi, njaalino emirembe ehumi neene. Pohiri nomu lunyiriri olwomukaaga n'olwehumi n'ebiri.

- 7 Nga Sulemaani asaala Rehobbowaamu, nga Rehobbowaamu asaala Abbiya, ng'Abbija asaala Asa.
- 8 Ng'Asa asaala Yokosofaati, nga Yokosofaati asaala Yolamu, nga Yolamu asaala Wuziyya.
- 9 Nga Wuziyya asaala Yosamu, nga Yosamu asaala Ahazi, ng'Ahazi asaala Hezekiya.
- 10 Nga Hezekiya asaala Manase, nga Manase asaala Amoni, ng'Amoni asaala Yosiya.
- 11 Nga Yosiya asaala Yekoniya n'abalebe babe era ebiseera ebyo nj'ebi banjiriramo Abayisirayiri mu buñanguse e Bbabbulooni.*
- 12 Oluvanyuma lw'ehiseera ehyo ehi banjiriramo Abayisirayiri e Bbabbulooni, Yekoniya gasaala Seyalutiyeri, nga Seyalutiyeri asaala Zerubbabeeri.
- 13 Nga Zerubbabeeri asaala Abbiwudi, ng'Abbiwudi asaala Eliyakimu, ng'Eliyakimu asaala Azori.
- 14 Ng'Azori asaala Zadooki, nga Zadooki asaala Akimu, ng'Akimu asaala Eliwudi.
- 15 Nga Eliwudi asaala Elyazaali, ng'Elyazaali asaala Matani, nga Matani asaala Yakobbo.
- 16 Nga Yakobbo asaala Yosefu yamwe ya Malyamu, nyina ya Yesu oyu balanga baati Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu.
- 17 Nj'aliño emirembe ehumi neene ohunwa hu Yibbulayimu ohwola hu Dawudi, ehumi n'ene ohunwa hu Dawudi ohwola olu banjira Abayisirayiri mu buñanguse e Bbabbulooni. Nindi ehumi neene ohunwa mu buñanguse ohwola olu basaala Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu.

*Ohusaaliwa hwa Yesu Kurisito
(Luk 2:1-7)*

- 18 Bino nj'ebyalino ko basaale Yesu Kurisito: nyina Malyamu ni Yosefu baali basalireño ohufumbirigana.† Aye ko bafumbirigane, bavumbula Malyamu n'ali hida hu lw'obunangi w'Omwoyo Omutukuvu.*
- 19 Olwohuba Yosefu yamwe ya Malyamu gaali muutu ahola ebirunamu, sigendire humuswasa mu baatu. Olw'ehyo, gendire amuleheño mu ngiso.
- 20 Ne ni gaali n'ategeha ohuhola atyo, nga malayika wa Hatonda Musengwa amubonehera mu hirooto amuloma ati, "Yosefu, omwjuhulu wa Dawudi, otatya hunjira Malyamu ng'omuhasi wuwo. Ehida ehi ali ni nahyo hy'Omwoyo Omutukuvu.
- 21 Aja husaala omwana musinde era olimuguliha esiina oti Yesu; olwohuba aja hunonola abaatu babe mu bibi byawe."
- 22 Bino byosibyosi byalino ohwoheresa ehi Musengwa gaaloma n'abitira mu naabbi ati,
- 23 "Omahaana ahiiri ohwenjimbangaho n'omusinde aliba hida, ng'asaala omwana omusinde. Era balimuguliha esiina baati Emanweri," (amahulu galyo ti, "Hatonda ali ni neefe.")*
- 24 Olw'ehyo Yosefu ni gasisimuha, gaahola ng'olu malayika wa Musengwa gamulagira, ganjira Malyamu ng'omuhasi wuwe.
- 25 Aye sigenimba ni naye ohwola olu gasaala omwana omusinde, nga Yosefu amuguliha esiina ati Yesu.

* 1:11 1:11 2 Bah 24:14-15; 2 Lino 36:10; Yer 27:20 † 1:18 1:18 *ohufumbirigana* Malyamu ni Yosefu baali baholire endagaano mu moni j'abasaaye ab'enjuji jombi ng'olu ekola y'Abayudaaya yaali era ni bahinjira ng'obufumbo oweene. * 1:18 1:18 Luk 1:27 * 1:23 1:23 Yis 7:14

2

Ohuhya hwa'abasinde abagesi

¹ Oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Yesu e Bbeserekemu mu twale ly'e Buyudaaya, mu hiseera ehi Herode gaali habaha, abasinde abagesi* ohunwa ewunwalyuba baatiina e Yerusalemu.

² Ni boola nga babuusa baati, "Omwana oyu basaaye ohuba habaha w'Abayudaaya ali neena? Hwaweene emunyeenye n'eraga ohusaaliwa huhwe, nj'ohuuja humujumirye."

³ Ehyo ni hyagwa habaha Herode mu hutwi, hyamweralihirisa era n'abaatu bosibosi mu Yerusalemu beralihirira.

⁴ Olw'ehyo, Herode galanga oluhiiho lw'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abasomesa b'amagambi bosibosi, ng'ababuusa ati, "Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu wahusaaliwa neena?"

⁵ Nga bamugobolamo baati, "Wahusaaliwa e Bbeserekemu mu twale ly'e Buyudaaya, olwohuba naabbi ganandiiha ati,

⁶ " 'Aye enywe abaatu bomu Bbeserekemu mu twale ly'e Buyudaaya, abanugi bomu Buyudaaya bamanyire baati ehibuga hyenywe hirala hu bibuga eby'omugaso, olwohuba mu nywe mulinwamo omutangirisi, alinuga Yisirayiri, abaatu bange.' "*"

⁷ Ng'ango Herode alanga abasinde abagesi abo mu ngiso ababuusa ehiseera ehyene n'ehyene ehi baboneramo emunyeenye.

⁸ Ng'abaloma ati, "Mutiine e Bbeserekemu mubuhirise hu binjamba hu mwana oyo era ni muvumbula aja ali, muutebuseeho keesi nahatiina mujumirye."

⁹ Oluvanyuma lwa habaha Herode ohubaloma atyo, banjamba engira batiina e Bbeserekemu. Ni baali ni bahiiri mu ngira nga nindi babona emunyeenye yira eyi baabona era nga yibatangiriramo ohwola olu yemereera namugulu w'enyumba omu mwana gaali.

¹⁰ Ni baabona emunyeenye eyo, basangaala bugali weene.

¹¹ Ni bengira mu nyumba, baabona omwana n'ali ni nyina Malyamu, nga bahubba amafuha bamujumirya. Ng'ango batusa mu sanu jaawe ebirabo eby'ezaabbu, obubbaani n'ebyahaloosa ebi balanga baati miira bahena batonera omwana oyo.

¹² Ehiseera ehy'ohwagamayo ewaawe ni hyola, banjamba engira eyindi olwohuba Hatonda galoma ni nabo mu hirooto n'abalabula ohutagama eyiri Herode.

Ohudulumira e Misiri

¹³ Oluvanyuma lw'abasinde abagesi abo ohutiina ewaawe, malayika wa Musengwa gabonehera Yosefu mu hirooto, ng'amuloma ati, "Yosefu yinyoheramo onjambe omwana ni nyina mweyibe mutiine e Misiri, mube eyo ohwola olu ndi balomera ehyohuhola, olwohuba Herode aja hutuma abaatu bendule omwana bamwite."

¹⁴ Ng'ango Yosefu genyoheramo owiire owo, anjamba omwana ni nyina batiina e Misiri.

¹⁵ Eyo gamenyayo ohwola olu Herode gafa. Hino hyalino ohwoheresa ehi Musengwa galoma n'abitira mu naabbi ati, "Nalanga omwana wange ohunwa e Misiri."*

* 2:1 2:1 abagesi Abasinde abo bendulirisanga ebinjamba hu munyeenye. * 2:6 2:6 Mik 5:2

* 2:15 2:15 Kos 11:1

Ohwita abaana abaseere mu Bbeserekemu

¹⁶ Herode ni gategeera ati abasinde abagesi abo bamweholaholanisye, galuŋa era ng'alagira beete abaana abaseere bosibosi ab'emyaha ebiri ohwiha ŋaasi mu Bbeserekemu n'ohumirirano. Ehyo gahihola ni geema hu hiseera ehi basinde abagesi baloma baati nj'ehi baboneramo emunyeeenye.

¹⁷ Ng'ango ehi naabbi Yereimiya galoma ati,

¹⁸ "Ejanjaasi liŋwera mu Raama,
enduulu n'ohulira ohw'amaani,
Lakeeli* n'alira abaana babe
era n'atenda muutu yesiyesi humugumyagumya,
olwohuba abaana babe bafuuye,"*
hyolerera.

Yosefu, Malyamu ni Yesu banjwa e Misiri

¹⁹ Oluvanyuma lwa Herode ohufa, malayika wa Musengwa gabonehera Yosefu mu hirooto e Misiri,

²⁰ ng'amuloma ati, "Yosefu; yinyoheramo onjire omwana ni nyina e Yisirayiri, olwohuba abo abaali ni benda ohwita omwana, bafuuye."

²¹ Olw'ehyo, nga Yosefu genyoha anamba omwana ni nyina nga bagamayo e Yisirayiri.

²² Aye Yosefu ni ganjulira ati Arucelaawo nj'owagobola mu magulu ga semwana Herode nga habaha wa Buyudaaya, gaty'a ohwagamayo. Ne olwohuba Hatonda gamulabula mu hirooto, gasalaŋo hutiina mu twale ly'e Galilaaya,

²³ ng'atiina mu habuga ahabalanga baati Nazaleesi. Ng'ebyo ebi abanaabbi baaloma baati, "Bali mulanga Munazaleesi," byolerera.

3*Yowaane Omubatiza*

(*Mar 1:1-8; Luk 3:1-18; Yow 1:19-28*)

¹ Ehiseera hyola nga ŋabaano omuutu oyu balanganga baati Yowaane Omubatiza, owatiina mu lulafu lw'omu twale ly'e Buyudaaya, n'abuulira ati,

² "Mwebbwage muleheŋo ebibi byenywe, olwohuba obuŋugi bwomwigulu bwigereeye."*

³ Yowaane oyo nj'oyu naabbi Yisaaya galomaho ati,
"Naliŋo ejanjaasi eriŋwera mu lulafu,
omuutu n'alangirira ati,
'Muhosiirire Musengwa engira,
muluŋamy'e amagira gage.'"*

⁴ Yowaane gambalanga ehyaambalo ehi baahola mu mooya g'esolo eyi balanga baati engamiya era ni gesidiha omusipi ogw'ehyanjo mu hihunya. Emere yiye yalinga esige n'omudugere.

⁵ Era olw'ohubuulira huhwe, abaatu banjwerehererangamo ohuŋjwa mu hibuga hy'e Yerusaalemu nomu twale ly'e Buyudaaya ko n'ebitundu ebiririheene olwabi Yoludaani.

⁶ Nga batiina benenya ebibi byawe era ng'ababatiza mu lwabi Yoludaani.

* 2:18 2:18 Tand 35:19 * 2:18 2:18 Yer 31:15 * 3:2 3:2 Mar 1:15 * 3:3 3:3 Yis 40:3

⁷ Aye Yowaane ni gabona eduuli ly'Abafalisaayo n'Abasadukaayo ni bati-inayo ohubabatiza, ng'abalomanga ati, "Enywe abaatu abahabi hy'etemu, nj'ani owabalabula ohununuha ehuruji hya Hatonda?"

⁸ Ale njaahani muhole ebikolwa ebiraga biiti mwebbwagire mulehireno ebibi byenywe.

⁹ Mulehere ano ohweginiha muuti mbo muli bagwalaafu olwohuba muli bejuhulu ba Yibbulayimu. Mbalomera ti Hatonda anjanga ohucuusa amabaale gano gafuuha bejuhulu ba Yibbulayimu.*

¹⁰ Njaahani mumanye muuti muli hy'emisaala eji muutu ategeheeye ano embasa ohujitema. Era hiisi musaala ogutaama bibala ebirani baja hugutema, bagudanye mu muliro.

¹¹ "Ese mbabatiza n'amaaji* ohulaga ti mwebbwagire era mulehireno ebibi byenywe. Aye njalino aliija oluvanyuma lwange owukira obunangi oyu ese toola wayire ohufihulamo engayito. Oyo alibabatiza n'Omwoyo Omutukuvu n'omuliro.

¹² Niye anahaabule mu baatu ng'olu omuutu anamba olugali gaahonja ohwawula omuhuuji n'embehe. Embehe nijo ajihumbaania gajibiiha aye omuhuuji njalala n'ebidete alibyohya n'omuliro ogutasima."

Ohubatiziwa hwa Yesu
(Mar 1:9-11; Luk 3:21-22)

¹³ Mu hiseera ehyene ehyo, nga Yesu anjwa mu twale ly'e Galilaaya, atiina eyiri Yowaane amubatize mu lwabi Yoludaani.

¹⁴ Aye Yowaane gagesyaho ohugaana ohubatiza Yesu n'aloma ati, "Ndiwe ow'ohumbatiza, lwahiina wuuja eyi ndi?"

¹⁵ Nga Yesu amugobolamo ati, "Hahibe hiityo, olwohuba hiranji ohuhola byosibyosi ebisangaasa Hatonda." Ng'ano Yowaane afugiirira ohubatiza Yesu.

¹⁶ Ano ni naano, Yesu ni gahena ohubatiziwa ng'anjwa mu maaji. Mu hiseera ehyo ng'egulu liwihuha, ng'abona Omwoyo wa Hatonda n'amwihaho n'ali mu hifaananyi hy'enjuusi.

¹⁷ Ng'ejanjaasi linjwa mwigulu ni njalino aloma ati, "Ono nj'Omwana wange omuhoda, owunesiimisa."*

4

Ohuhemewa hwa Yesu
(Mar 1:12-13; Luk 4:1-13)

¹ Oluvanyuma, ng'Omwoyo alunjamia Yesu amunjira mu lulafu Sitaani ohumuhema.*

² Oluvanyuma lwa Yesu ohusiiba endaalo amahumi ane omuusi n'owiire, enjala yamuluma.

³ Ng'ano Sitaani atiina amuloma ati, "N'oba n'oli Mwana wa Hatonda, lagira amabaale gano gafuuhe biryo olye."

⁴ Nga Yesu amugobolamo ati, "Hyanandiihiwa hiiti, 'Omuutu saan-abenga mulamu lwa biryo byonene aye n'olwa hiisi hibono hya Hatonda.'"

⁵ Ng'ano Sitaani anjira Yesu mu hibuga ehyawufu ehi balanga baati Yersaalemu amuniinia hu hisuli hya Yekaalu,

⁶ amuloma ati, "N'oba n'oli Mwana wa Hatonda, tuuma ogwe njaaasi, olwohuba hyanandiihiwa hiiti,

* 3:9 3:9 Yow 8:33 * 3:11 3:11 n'amaaji Oba "mu maaji." * 3:17 3:17 Mar 1:11 * 4:1 4:1 Beb 2:18; 4:15 * 4:4 4:4 Mag 8:3

“ ‘Hatonda aliragira abamalayika babe
bahuyeeda era hiiti balihubbaha,
ndiwegumula hu mabaale huhulumya magulu.’ ”*

⁷ Nga Yesu amugobolamo ati, “Era nindi hyanandiihiwa hiiti; ‘Soohe-
manga Musengwa Hatonda wuwo.’ ”*

⁸ Nga nindi Sitaani anjira Yesu namugulu hu lusozi, amulaga owahabaha
wosiwosi owohu hyalo n’ebirani byamo.

⁹ Ng’amuloma ati, “Ebyo byosibyosi nja hubihuna, singa wunjumirya.”

¹⁰ Ng’ano Yesu aloma Sitaani ati, “Pwero! Hyanandiihiwa hiiti;
‘Onajumiryenga nje Musengwa Hatonda wuwo era nj’oyu onanjeeresenge
yene.’ ”*

¹¹ Ng’ano Sitaani amuleha era ng’abamalayika batiina baja ba-
munjeeresa.

Yesu atandiha ohusomesa e Galilaaya

(Mar 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² Oluvanyuma, Yesu ni gaali n’ahiiri mu twale ly’e Buyudaaya, ganjira
ati badanyire Yowaane mu komera, nga gaagamayo mu twale ly’e
Galilaaya.*

¹³ Ni goola eyo, gatiina e Nazaleesi eyi ganjira ng’atiina amenya e Kaper-
anawumu, ehiri hu nyanja mu hitundu hy’e Zebbulooni ni Nafutaali.*

¹⁴ Hino hyali hiityo, ohwoheresa ehi naabbi Yisaaya galoma ati,

¹⁵ “Ehyalo hy’e Zebbulooni,
n’ehyalo hy’e Nafutaali,
hu luguudo olutiina hu nyanja y’e Galilaaya,
engereha wa Yoludaani,
ni Galilaaya, omu Abatali Bayudaaya bamenya!

¹⁶ Enjase ey’amaani yaduhiiye
abaatu abahosi b’ebibi.
Enjase yaduhiiye

abo abali mu hiirema.”*

¹⁷ Ohunwa mu hiseera ehyo, nga Yesu atandiha ohubuulira Amanjiliro
Amalani ati, “Mwebbwage olwohuba obunugi bwomwigulu bwigereeye.”

Yesu alanga abenuli bane ohuba beegi babe

(Mar 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Lulala, Yesu ni gaali n’agenda hwiigenya ly’enyanya y’e Galilaaya,
gabona abalebe babiri: Simooni oyu balanga Peetero n’Andereya. Abalebe
abo baali benuli b’enyeeeni ni batega ahatimba mu nyanja.

¹⁹ Nga Yesu abaloma ati, “Muuje munonde mugendenga ni neese,
ndibafuula benuli b’abaatu.”

²⁰ Anjo ni naano nga baleha anjo obutimba waawe, bamulondaho.

²¹ Ni gesendaho mu moni natotono, ng’abona abalebe babiri, Yakobbo ni
Yowaane abasaani ba Zebbedaayo ni bali ni saawe mu lyato ni bagonjoola
obutimba waawe.

²² Nga boosi abalanga. Anjo ni naano nga baleha eryato ni saawe
Zebbedaayo nga nibo batiina ni Yesu bagendanga ni naye.

Yesu asomesa era anonia abalwaye

(Luk 6:17-19)

* 4:6 4:6 Zab 91:11-12 * 4:7 4:7 Mag 6:16 * 4:10 4:10 Mag 6:13 * 4:12 4:12 Mar 6:17; Luk
3:19-20 * 4:13 4:13 Yow 2:12 * 4:16 4:16 Yis 9:1-2

²³ Ng'ango Yesu atiina hiisi n̄aatu mu twale ly'e Galilaaya n'asomesa mu mahumbaaniro gaawe, n'abuulira abaatu Amanuliro Amalan̄i aganjamba hu bunugi wa Hatonda era ng'anonia hiisi bulwaye mu baatu.

²⁴ Ng'efuma lirye lihwana mu gwanga lya Siriya mwosimwosi. Era nga bamuleetera abalwaye aba hiisi ngeri, abaali n'obulumi ow'amaani, abaaliho emisambwa, ab'esimbu n'abasanyalaala, ng'abanonia.

²⁵ Ng'ango ehin̄indi hy'abaatu ohun̄wa mu twale ly'e Galilaaya, n'e Dekapooli,* n'e Yerusaalemu, nomu twale ly'e Buyudaaya era n'engereha w'olwabi Yoludaani bagendanga ni naye.

5

Yesu asomehesa hu lusozi (Luk 6:20-23)

¹ Lulala, Yesu ni gabona ehin̄indi hy'abaatu, gatiina hu lusozi nga gehala. Ng'ango abeege babe batiina an̄a gaali,

² ng'atandiha ohubasomesa ati,

³ "Bali n'ekabi abo abamanyire
baati benda Hatonda abayeede,
olwohuba nj'aba genda babe mu bunugi buwe.

⁴ Bali n'ekabi abalira hatyane,
olwohuba Hatonda alibagumyagumya.*

⁵ Bali n'ekabi abo abawombeefu,
olwohuba Hatonda aliban̄a ehyalo hino,
n'ebiran̄i byosibyosi ebi abendesa.*

⁶ Bali n'ekabi abayala era ab'endūjo eruma
olw'ohwenda ohuhola ebi Hatonda genda, olwohuba banahegute.*

⁷ Bali n'ekabi abo abali n'ehisa,
olwohuba Hatonda aliban̄ambira ehisa.

⁸ Bali n'ekabi abo abali n'emyoyo emigwalaafu,
olwohuba balibona Hatonda moni hu moni.*

⁹ Bali n'ekabi abo abenda emiyaaya,
olwohuba balifuuha baana ba Hatonda.

¹⁰ Bali n'ekabi abo ababahiyaania
olw'ohwenda ohuhola ebi Hatonda genda,
olwohuba abo mbaba genda babe mu bunugi buwe.*

¹¹ "Muli n'ekabi ni banabaduhenga, babahiyaania era baban̄ayirisa hiisi hibi olwohuba baloobera bange.*

¹² Musangaalenga era musan̄alyenga olwohuba muli n'omuhemba mubba mwigulu. Mu ngeri nj'enyene n'abanaabbi boosi babahiyaania.*

Omunyu n'enjase (Mar 9:50; Luk 14:34-35)

¹³ "Muli hy'omunyu omuherehe mu hyalo muno. Aye singa omunyu gufuuha heresu, on̄anga otye ohugugobosamo obunoli nindi? Guba gubula mugaso ohutusaho ohugudanya ng'abaatu bagutyakirira.*

¹⁴ "Enywe muli hy'enjase mu hyalo muno emulihira hiisi muutu era muboneherera hy'ehibuga ehi batongola hu lusozi.

* 4:25 4:25 Dekapooli Oba ebibuga ehumi. * 5:4 5:4 Yis 61:2 * 5:5 5:5 Zab 37:11 * 5:6 5:6 Yis 55:1-2 * 5:8 5:8 Zab 24:3-4 * 5:10 5:10 1 Peet 3:14 * 5:11 5:11 1 Peet 4:14 * 5:12 5:12 2 Līo 36:16; Bik 7:52 * 5:13 5:13 Mar 9:50; Luk 14:34-35

15 Era omuutu saan̄ambya taala gayifunihira mu hisero oba gayita mu kuliiti aye ayita hu hihondo aña yinaañe hiisi muutu ali mu nyumba enjase.*

16 Mu ngeri nj'enyene, mube hy'enjase eyiri abaatu, ko bajumiryenga Senywe ali mwigulu ni babona ebikolwa byenywe ebiraji."*

Ohwoheresa amagambi

17 Nga Yesu geyongera abaloma ati, "Mutañeega muuti naaja hudibya magambi aga baña Musa oba ebi banaabbi bañandiiha. Sinaaja hubidibya kadi aye ohubyoheresa.

18 Mbalomera ehituufu ti, ohutusaho ng'egulu n'ehyalo binoyeeño, ñabula hanjikuta hun̄wa hu magambi ga Hatonda, ohwola olu byosibyosi bija hwolerera.*

19 "Olw'ehyo, omuutu yesiyesi abbwaga erala hu magambi wayire erisingayo obutono ohuba ly'omugaso era gasomesa n'abandi ohuhola c'ehyene, omuutu oyo nj'alisembayo ohutaba w'omugaso mu bun̄ugi wa Hatonda. Aye oyo añamba ebiragiro era gabisomesa n'abandi, aja huba muhulu mu bun̄ugi buwe.

20 Era mbalomera ti; ohutusaho nga muholire ebi Hatonda genda ohuhiraho ng'olu basomesa b'amagambi ga Hatonda n'Abafalisaayo bahola, simulingira mu bun̄ugi buwe.

Obusungu

(Luk 12:57-59)

21 "Mwan̄ulira muuti Hatonda gaaloma abaatu abahalehale ati, 'Siwitunga muutu wahyo. Era omuutu yesiyesi owiita, balimusalira omusango.'

22 Aye ese mbaloma ti; hiisi alun̄ira owahye, balimusalira omusango. Nindi oyo aloma owahye ati, 'Oboneha hirangi,' bamun̄añabira mu Luhiiho lw'Abayudaaya Olubbala. Era hiisi aloma owahye ati, 'Musiru ewe,' balimudanya mu muliro namehere ogutasima.

23 "Olw'ehyo, n'obanga n'on̄ira en̄ongo yiyo eyiri Hatonda hu hituuti, ne wahebulira oti mulebewo ali n'ehyahwemulugunyaho,

24 olehanga año en̄ongo liryo ña hituuti, watiina watabagana ni naye, ko wagobola waliñayo.

25 "Singa ñabaño ahun̄añabira, n'aba n'ahun̄ira mu mbuga fuba n'amaani mufugiirisanie ni muhiiri mu ngira. Ne ni mutafugiirisania, n'alihwosa mu moni w'omulamuzi, balihusalira omusango bahena bahun̄ayo eyiri omuhulu w'abasirikale bahudanye mu komera.

26 Kulomera ehituufu ti, soolin̄wa mu komera ohutusaho n'osasuuye ebbeesa josijosi eji ahubanja.

Obuhwedi

27 "Mwan̄ulira muuti amagambi aga baña Musa galoma gaati, 'Soholanga buhwedi.'*

28 Aye mbaloma ti omuutu yesiyesi aheja hu muhasi gamwegomba, aba ahenire ohuhola obuhwedi mu mwoyo gugwe.

29 Olw'ehyo hanye emoni yiyo eyohu muhono omulungi nj'ehuleetera ohuhola ehibi, yomoleemo oyidanye. Hirañi obe wa moni ndala aye wingire mu bun̄ugi wa Hatonda, ohuhira olu osigasa emoni jombi aye bahudanya mu hifo omu oja husihiirihira.*

* 5:15 5:15 Mar 4:21; Luk 8:16 * 5:16 5:16 1 Peet 2:12 * 5:18 5:18 Luk 16:17 * 5:27 5:27 Hunj 20:14; Mag 5:18 * 5:29 5:29 Mat 18:9; Mar 9:47

³⁰ Era hanye omuhono gugwo omulungi nj'oguhuleetera ohuhola ehibi, gutemeeho ogudanye. Hiraŋi ohufiirwa hirala hu bitundu by'omubiri gugwo aye osune obulamu obutaŋwaŋo ohuhira olu badanya omubiri gugwo gwo sigwosi mu hifo omu oja husihiirihira.*

Ohwabuhana hw'abafumbo

(Mat 19:9; 5:32; Mar 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ "Mwaŋulira muuti amagambi aga baŋa Musa galoma gaati, 'Omuutu yesiyesi abbinga omuhasi wuwe, amuŋanga ebbaluŋa eyihahasa yiiti amubbingire.'*

³² Aye ese mbaloma ti, hiisi abbinga omuhasi wuwe, ohutusaho olw'obuhwedi, amuleetera ohuhola obuhwedi. Era omuutu yesiyesi afumbirwa oyu babbingire, aba ahola obuhwedi.*

Ohulayira

³³ "Era nindi mwaŋulira muuti baaloma abahalehale baati, 'Soolayiranga wereere aye woheresanga ebi wasuubisa Hatonda Musengwa.'*

³⁴ Aye mbaloma ti mutalayiranga wayire lulala oba ohulayira mbo muuti, 'Mu mazima aga Hatonda ali mwigulu,' olwohuba nj'etebe ya Hatonda,

³⁵ oba ehyalo, olwohuba Hatonda nj'ohwata amagulu gage, oba ni mutangirisa ehibuga Yerusaalemu, olwohuba nj'ehibuga hya Habaha Ohihenaho.*

³⁶ Era soolayiranga wasinga n'omutwe gugwo, olwohuba oguŋumaho buŋangi, ohufuula wayire olufiiri lulala ohuba luhosa oba lumali.

³⁷ Olw'ehyo, onaba n'onahole ehiitu, loma oti, 'Nahihole' oba oti, 'Bbe sinahihole.' Ehiitu hyosihyosi ehihiraho aŋo hiba hiŋwa eyiri hibooyi Sitaani."

Esolesa eŋamba hu hwegalula

(Luk 6:29-30)

³⁸ "Mwaŋulira muuti baaloma abahalehale baati, 'Singa omuutu ahukosa emoni, weesi mukose moni, linaba liino weesi omukosa liino.'*

³⁹ Aye mbaloma ti siwegalulanga. Era omuutu n'ahuhubanga oluŋi hwitama, mucuuhise ahubbe n'ohulindi lyosi.

⁴⁰ Era singa omuutu ahunjira mu mbuga ni genda ahunyageho esaati yiyo, omuŋanga n'ekooti yoosi.

⁴¹ Era singa omuutu ahunjalirisa ohumugegera ebiitu emayiro ndala, bimugegere emayiro ebiri.

⁴² Singa omuutu ahusunga ehiitu, omuŋanga era ni bayo owenda ohumuŋola, omuŋolanga.

Ohwenda abalabe

(Luk 6:27-28,32-36)

⁴³ "Mwaŋulira muuti baaloma abahalehale baati, 'Yendanga omuutu wahyo aye ocaawenga omulabe wuwo.'*

⁴⁴ Ne mbaloma ti, mwendenga abalabe benywe era mulomberenga abo ababahiyaania,

⁴⁵ ko muŋange ohuba abaana ba Senywe ali mwigulu. Olwohuba gaduhisa abalaŋi n'ababi omumwi era agwisa efula ew'abahola ebiraŋi ko n'abahola ebibi.

* 5:30 5:30 Mat 18:8; Mar 9:43 * 5:31 5:31 Mag 24:1-4; Mar 10:4 * 5:32 5:32 obuhwedi Ebyaŋandihiwa ebindi ebyahale biŋuma bibono ebyo. * 5:33 5:33 Leev 19:12; Hub 30:2; Mag 23:21 * 5:35 5:35 Yis 66:1; Zab 48:2 * 5:38 5:38 Huŋ 21:24; Leev 24:20; Mag 19:21 * 5:43 5:43 Leev 19:18

⁴⁶ Ni munendenga ababenda bonene, ehyo hibaneesa kabi hi? N'abaŋoosa aba muloma ti bahosi b'ebibi boosi benda ababenda.

⁴⁷ Era singa muheesa abalebe benywe bonene, ehi muba ni muholire hiba hihiriraho ŋe ehy'abandi? N'Abatali Bayudaaya boosi po bahola.

⁴⁸ Olw'ehyo, enywe muli n'ohuba besigwa mu huhola ebiraŋi ng'olu Senywe ali mwigulu ali mwesigwa."

6

Ohugabira abagadi

¹ Ng'aŋo Yesu aloma abeegi babe ati, "Mwehuume ohutaholanga bikolwa ebiraŋi mu moni j'abaatu olw'ohwenda bababone. Olwohuba singa muhola muutyo, simulisuna muhamba ohuŋwa eyiri Senywe ali mwigulu.

² "Olw'ehyo n'ogabiranga abagadi, siwerangiriranga ng'olu banafuusi bahola mu mahumbaaniro nomu nguudo, ni benda abaatu babane enono. Mbalomera ehituufu ti, olw'ohwenda abaatu babane enono, ogwo nj'omuhamba ogu basuna.

³ Aye ewe n'obanga n'ogabira abagadi, sooganyanga muhono gugwo omugooda ohumanya omulungi ehi guholire.

⁴ Mu ngeri hy'eyo ehi oliba n'oŋaaye abagadi, hiriba mu ngiso. Era Hatonda abona ebi bahola mu ngiso alihuŋa omuhamba.

Yesu gegirisa abeegi babe ohusaba (Luk 11:2-4)

⁵ "Era ni mubanga ni musaba, simubanga hy'abanafuusi, olwohuba nibo benda ohwemereera mu mahumbaaniro n'ohutulo w'enguudo ko abaatu bababone, babane enono. Mbalomera ehituufu ti, enono eryo nj'omuhamba gwawe ogu balihomaho.

⁶ Aye enywe ni muba ni musaba, mwingiranga mu hisenge mwigalano olwigi, nga ko musaba Hatonda ataboneha. Era Senywe abona ebi bahola mu ngiso aja huŋa omuhamba.

⁷ "Era ni musaba, mutagobojolangamo ebibono ebinjuma mahulu ng'olu 'abahosi b'ebibi' bahola olwohuba baneega mbo baati Hatonda aja huŋulira esaala jaawe olw'ebibono byawe ebingi.

⁸ Mutaba hya nibo olwohuba Senywe amanyire ebi mwenda ni muhiiri n'ohusaba.

⁹ "Ni muba ni musaba, mulombenga muuti,

" 'Seefe ali mwigulu,
oŋeewe enono,

¹⁰ obunugi buwo buuje,
ebi wenda biholewe hu hyalo ng'olu biholewa mwigulu.

¹¹ Tufunise ebiryo ebyolwa leero

¹² era tusoniŋe ebibi byefe,
ng'olu hwesi husoniŋa hiisi abatuhola ebibi.

¹³ Era otatuleha hugwa mu huhemewa,
aye tunoŋole mu bubu.

Obunugi n'amaani ko n'enono,
bibyo emirembe n'emirembe. Amiina.*

¹⁴ "Era ni munasoniŋenga abaatu ebibi ebi babahola, Senywe ali mwigulu anabasoniŋenga mwesi.

* **6:13 6:13** Ebyaŋandihwa ebyahale binjuma ebibono ebindi mu lunyiiri luno.

15 Aye ni mutasoninŋenga ababahola ebibi, mwesi Senywe saanabasoninŋenga.

Ohusiiba

16 “Ni mubanga ni musiiba, simunakuŋalanga hy’abanafuusi abeyonoona mu moni, ohulaga abaatu baati bali husiiba. Mbalomera ehituufu ti, olw’ohwenda abaatu babanŋe eŋono, ogwo nj’omuhemba gwawe ogu balihomaho.

17 Aye ni muba ni musiiba, musaabenga mu moni, mwenŋahe amafuta era mususule n’efiiri,

18 ko abaatu batategeera baati muli husiiba, ohutusaho Hatonda ataboneha abe nj’ababona. Era Hatonda oyo abona ebi bahola mu ngiso alibanŋa omuhemba.

Obuŋinda owomwigulu

19 “Simwebihiranga buŋinda hu hyalo huno ohu bisereni n’obutalagi bibyonoona n’abeebi babbwaga enyumba babiiba.

20 Aye mwebiihirenga obuŋinda wenywe mwigulu eyi butalagi n’ebisereni bitoola; n’abeebi eyi batanŋa hutuina babbwaga, beeba.

21 Olwohuba eyi obuŋinda bubwo buba n’omwoyo gugwo nj’eyi gusiiba ni guŋemba.

22 “Emoni yiri hy’etaala hu mubiri. Era emoni jenywe jinaba ni jibona bulani, obulamu wenywe wosiwosi buja hwijula enjase.

23 Aye emoni jenywe jinaba ni jitabona bulani, muba muli mu hiirema. Enjase eyiri mu nywe yinafuuha hiirema, ehiirema ehyo hiba hibitiirifu!

24 “Nanuma anŋanga ohuba n’abasengwa babe babiri. Hinaba hiityo acaawaho mulala nga genda owundi oba agonderaho mulala ng’atala owundi. Omuutu saanŋa huŋira ebbeesa ng’ehiitu ehihulu era gasigala n’ahinŋeeresa Hatonda.”

Ohuta owesige mu Hatonda

25 Nga Yesu aloma abeegi babe ati, “Olw’ehyo, mbaloma ti mutenŋendehereranga olw’ehyohulya oba ehy’ohunywa oba ehyohwambala. Obulamu si wa muŋendo ohuhira ebiryo, n’omubiri gwosi siguhira eby’ohwambala?”

26 Ale mubonere hu nyuni, sijirima era jinuma byagi omu jibunga ebiryo aye Bbaabba owomwigulu ajiŋa ebijirya. Enywe simuhirira nŋaleeni enyuni ejo bbe?

27 Era nj’ani hu enywe anŋanga ohweyongesaho wayire oludaalo lulala hu bulamu wuwe olw’ohwenŋendehereranga?

28 “Lwahiina mwenŋendeherera olw’ebyohwambala? Mubonere hu bimuli, sibirima wayire ohutungisa engoye.

29 Era mbalomera ti; n’eŋono eri Habaha Sulemaani gaali ni nalyo lyosiryosi sigambalanga hubihira emboneha.

30 Obanga eyo nj’engeri eyi Hatonda alabiirira ebimuli ebiriŋo ehiseera buseera nga babyohya omuliro, saalibambasa enywe abali n’ohufugiirira ohudiidiri?

31 “Kale mutenŋendehereranga hu ebi munaalye oba munanywe oba munambale.

32 Byosibyosi ebyo mbebi baatu abatafugiirira Hatonda banembaho byabahenera ehiseera aye Senywe ali mwigulu amanyire ati mubyenda.

33 Ne enywe ohuhira byosibyosi, mwendulenga obuŋugi wa Hatonda n’ehiitu ebiruŋamu ebi genda muhole, ali bameedahho n’ebisigayeyo byosibyosi.

³⁴ Kale simwenyendehereranga olw'oludaalo olunahahye ejo. Olwohuba hiisi ludaalo luba n'ebyenyendeheresa ebyalwo.

7

Ohusalira abandi omusango (Luk 6:37-38,41-42)

¹ "Mutasaliranga bahyenywe misango, mwesi Hatonda saalibasalira.

² Olwohuba, mu ngeri enyene eyi musaliramo abahyenywe emisango, nj'eyi mwesi Hatonda alibasaliramo. Era ehipimo ehi mu pimirammo abandi, ehyene ehyo mwesi c'ehi balibapimiramo.*

³ Lwahiina ehiri hu wahyo nj'ehiraŋi hy'ohuloma, waleherera ehi huliho ewe wamwene?

⁴ Oŋanga otye ohuloma mulebewo oti, 'Mulebe yange, leha kutuse ahaatu hu moni,' aye ewe wamwene n'otebona oguutu oguhuli hu moni?

⁵ Munafuusi ewe, sooka wetuseho oguutu oguhuli hu moni ko oŋange ohutusa ahaatu ahali hu wahyo.

⁶ "Simuŋambanga ebiitu ebyawufu mwabiŋa ababbengi. Olwohuba bali hy'embiiŋi ejityakirira ebiitu eby'omugaso jonoona era bali hy'embwa ejibacuuhira jabaluma."

Saba, yendula era kookona (Luk 11:9-13)

⁷ Ng'aŋo Yesu aloma abeegi babe ati, "Mulombenga, Hatonda alibaŋa ehi musaba, mwegumyenga ohwendula, muligundula era mukookonenga, balibeguliraŋo.

⁸ Olwohuba hiisi asunga bamuŋa, owendula agundula, n'akookona yeesi bamwiguliraŋo.

⁹ Ale nj'ani hu enywe aŋa omwana wuwe ebaale n'amusungire omugaati

¹⁰ oba aŋa omwana wuwe etemu n'amusungire enyeeni?

¹¹ Olwo ŋaahani obanga enywe ababi mumanyire ohuŋa abaana benywe ebiraŋi, ne Senywe ali mwigulu saalihira bugali weene ohuŋa ebiraŋi abo abamusunga?

¹² "Olw'ehyo mu hiisi hiitu hyosihyosi, muholerenga abahyenywe ebi mwahendire mwesi babaholere. Ebyo mu buupi nj'ebiri mu magambi nomu ebi banaabbi baŋandiiha."*

Omulyango omudiini n'omugalamu (Luk 13:24)

¹³ Yesu geyongera ohuloma abeegi babe ati, "Mufubenga ohwingirira mu mulyango omudiini, olwohuba omulyango ogwingira mu husihiriha mugalamu, n'engira eyolayo ngalamu era bangi abayibitamo.

¹⁴ Ne omulyango ogwingira mu bulamu obutaŋwaŋo mudiini, n'engira eyolayo yahwenyigiirisa, n'abayigundula sibangi.

Omusaala n'ebibala byagwo (Luk 6:43-44; 13:25-27)

¹⁵ "Mwehuumenga abanaabbi ab'obudulingi, abaaja eyi muli ni baboneha bawombeefu hy'etaama aye mugati mula ni bali hya nalaja.

¹⁶ Ne munahabafaanihisye hu bikolwa byawe. Ebibala eby'omusaala ogu balanga baati omutiini sibabinoga hu buŋwa obusaba, n'ebibala by'emizabbibbu sibabinoga hu manani.

* 7:2 7:2 Mar 4:24 * 7:12 7:12 Luk 6:31

¹⁷ Mu ngeri nj'enyene hiisi musaala omulani gwama ebibala ebirani aye omusaala omubi gwama ebibala ebibi.

¹⁸ Omusaala omulani sigwama bibala ebibi era n'omusaala omubi sigwama bibala ebirani.

¹⁹ Hiisi musaala ogutataho bibala ebirani bagutemaano era bagudanya mu muliro.*

²⁰ Hy'emisaala, abanaabbi ab'obudulingi boosi mulibafaanihisya hu bikolwa byawe.*

²¹ "Sihisi owunanga ati, 'Musengwa, Musengwa,' aja hwingira mu bunugi wa Hatonda, ohutusaho oyo ahola ebi Bbaabba ali mwigulu genda.

²² Hu ludaalo olwo, bangi balindoma baati, 'Musengwa, Musengwa, sihwasesanga mu siina liryo? Sihwabbinganga emisambwa hu baatu era hwahola ebyamaliholiho bingi mu siina liryo?'

²³ Aye ese ndibagobolamo lwatu ti; 'Simbamanyire era simanyire n'eyi munwera. Olw'ehyo, mupwere ni naano enywe abahosi b'ebibi.*

Omutongoli omugesi n'omubuyabuya

(Luk 6:47-49)

²⁴ "Olw'ehyo hiisi anjulira ebibono byange gahena gabiholeraho, ali hy'owatongola enyumba yiye hu mabaale.

²⁵ Efula yagwa, ng'amaaji gabanda, ng'epunga ehubba enyumba eyo aye siyefumulirano olwohuba gayitongola hu mabaale.

²⁶ Aye hiisi anjulira ebibono byange ebyo, ndabiholeraho, ali hy'omuutu omubuyabuya, owatongola enyumba yiye hu mujehe.

²⁷ Efula ni yagwa, ng'amaaji gabanda, ng'epunga ehubba enyumba eyo yefumuliyeo yosiyosi yanwera hwiwira."

²⁸ Yesu ni gahena ohuloma ebibono ebyo, ehinjindi hy'abaatu hyenunja bugali esomesa yiye.*

²⁹ Olwohuba gasomesanga n'obunangi, sosi hy'abasomesa b'amagambi ga Hatonda.

8

Yesu anjonia omusinde owaali n'ebigenge

(Mar 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Oluvanyuma Yesu ni ganjwa hu lusozi ng'ehibubbu hy'abaatu himulondaho.

² Ng'ano nabanjo omusinde omugenge* owatiina anja gaali, ng'ahubba amafuha mu moni jije, amwegalihira ati, "Muhulu, ni huba ni huli husiima huhwo, ponie."

³ Nga Yesu ajanuula omuhono amunambaho, amuloma ati, "Nj'ohusiima hwange, ale njona." Nga njaweene ano ebigenge binona.†

⁴ Ng'ano Yesu amuhamiirisa ati, "Omanyana, hino otahromeraho muutu kadi mulala. Aye tiina weyanjule eyiri omusengi wa Hatonda, oneyo enjongo eyi Musa galagira, bube bujulizi obubahahasa buuti ononire."*

Ohufugiirira hw'omusirikale Omurooma

(Luk 7:1-10)

⁵ Ng'ano Yesu atiina mu hibuga hy'e Kaperanawumu. Mu hibuga omwo mwalimo Omurooma owaali omuhulu w'ehibinja hy'abasirikale cikumi.

* 7:19 7:19 Mat 3:10; Luk 3:9 * 7:20 7:20 Mat 12:33 * 7:23 7:23 Zab 6:9 * 7:28 7:28 Mar 1:22; Luk 4:32 * 8:2 8:2 omugenge Ebigenge byali bulwaye obuleeta ebipala hu mubiri. † 8:3 8:3 ebigenge binona Oba ng'alongoha. * 8:4 8:4 Leev 14:1-7

Omwidu w'omuhulu oyo gaali mulwaye n'ali huupi hufa. Ng'anjo omuhulu anjamba engira atiina eyiri Yesu amwegayirira ati,

⁶ “Muhulu, omwidu wange engo eyo ali hu buliri gasanyalaala era ali hubonaabona bugali.”

⁷ Nga Yesu amuloma ati, “Natiine namuñonia.”

⁸ Ng'omuhulu oyo amugobolamo ati, “Musengwa, sipoomera ewe ohuuja ewange aye loma ehibono hyonene, omwidu wange ananone.

⁹ Hiri hiityo olwohuba ndi n'abasengwa bange abaapira era keesi ndi n'abasirikale abali njaasi wange. N'aloma ono ti, ‘Tiina,’ ng'atiina; n'aloma ola ti, ‘Nja,’ nga gaaja; oba n'aloma omwidu wange ti, ‘Hola hino,’ ahihola.”

¹⁰ Yesu ni ganulira ebi omuhulu oyo galoma, nga genunja. Ng'aloma ehiñindi hy'abaatu ehyali ni himulondaho ati, “Mbalomera ehituufu, kiiri hwaganaho omuutu yesiyesi mu Bayisirayiri ali n'ohufugiirira hy'ohwomusinde ono!

¹¹ Mbahahasa ti abaatu balinwa enjuyi n'enjuyi nga beehala hu mbaga ni Yibbulayimu, ni Yisaka ko ni Yakobbo mu buñugi owomwigulu.*

¹² Aye mu hiseera ehyo, abo abahali abeene bo balibadanya ebulafu mu hiirema, eriba ohweninala n'ohulira amangi olw'obusiba.”*

¹³ Ng'anjo Yesu aloma omuhulu oyo ati, “Tiina, hija huba hiityo ng'olu ofugiiriye.” Era mu hiseera ehyene ehyo ng'omwidu wuwe anonerano.

Yesu anjonia abaatu bangi

(Mar 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Ng'anjo Yesu anjwa mu humbaanero eryo, atiina ewa Peetero. Ni gengira mu nyumba, gasanjaana masaala ya Peetero n'alambaaye hubuliri n'ali mulwaye w'omusuuja omwene ogw'amaani.

¹⁵ Ng'amunamba hu muhono, anjo ni naano omusuuja ogwali ni gumuluma nga gunona era nga genyoha amutegeherano ehyohulya.

¹⁶ Egulo ni lyola, abaatu abaali n'abalwaye baawe abaali n'obulwaye owa hiisi ngeri, babaleeta eyiri Yesu era ng'anjamba hu hiisi mulwaye amunonia. Era bangi abaaliho emisambwa, gajibabbingaho n'ajiragira ohubanwaho jitiine.

¹⁷ Ehyo hyali hiityo, ohwoheresa ebibono ebi naabbi Yisaaya gaaloma ati, “Gatutusaho obunafu era gaanjira obulwaye owaali ni butuluma.”*

Ohwenjoheresa hw'abaatu

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Yesu ni gabona ehiñindi hy'abaatu ni himweswanigirihise galoma abeegi babe ati, “Hwambuhe, hutiine engereha w'enyanja.”

¹⁹ Baali bahiiri huniina eryato ng'omusomesa w'amagambi ga Hatonda atiina anja Yesu gaali, amuloma ati, “Musomesa, nagendenga ni neewe hiisi anja onatiinenga.”

²⁰ Aye Yesu gamugobolamo ati, “Ebibbwe biri n'ekero omu binenyuha, enyuni joosi jiri n'ebiswi aye Omwana w'Omuutu anjuma anja ata olubafu.”

²¹ Nga njabaano owundi hu abeegi babe owamuloma ati, “Muhulu, nahahene husiiha laata yange ko naaja.”

²² Nga Yesu amuloma ati, “Nja, ogendenga ni neese, leha abafu mu mwoyo basiihe abafu bahyawe.”

Yesu gehahania hibuyaga hu nyanja

(Mar 4:35-41; Luk 8:22-25)

* **8:11 8:11** Luk 13:29 * **8:12 8:12** Mat 22:13; 25:30; Luk 13:28 * **8:17 8:17** Yis 53:4

²³ Yesu ni ganiina eryato, abeegi babe baleha anjo ehiṅindi hy'abaatu, nga bambuha ni naye.

²⁴ Ni baali ni bahiiri mu lugendo, ng'ero liṅamba Yesu anenyuha. Hibuyaga ow'amaani ng'ahubba hu nyanja ng'ebimoto by'amaaji byedanyanga mu lyato.

²⁵ Ng'ano abeegi babe batiina bamusisimusa, ni bamuloma baati, "Tunoṅole Musengwa, enyanja yenda hutwita!"

²⁶ Ng'ano Yesu abagobolamo ati, "Lwahiina mutya? Muli n'ohufugiirira hutotono?" Nga genyoha ahayuhira hibuyaga ko n'ebimoto by'amaaji ebyali ni byefuhisa hu nyanja. Ng'ano hibuyaga ateeha n'enyanja ng'ebunjeerera erala.

²⁷ Ehyo hyahena abeegi abo efiri hu mutwe, bebuusa abeene n'abeene baati, "Omuutu ono wa ngeri hi oyu wayire hibuyaga n'ebimoto by'amaaji hu nyanja binjulira?"

Yesu anonia abasinde babiri abaliho emisambwa
(Mar 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Ebyo ni byanwa, nga Yesu n'abeegi babe boola engereha w'enyanja mu hyalo hy'Abagaraasa.‡ Yesu gaali ko gahanwa ati mu lyato, abasinde babiri abaliho emisambwa nga bamwagaana ni banwera mu pungulu eji basiihangamo abafu. Abasinde abo baali n'oluswa bugali, n'enjuma muutu yesiyesi abita mu ngira eyo.

²⁹ Nga bahayaana ni baloma baati, "Otuhaabya hiina, ewe Yesu Omwana wa Hatonda? Wujire ṅano ohutubonyaabonya ehiseera ni hihiri hwola?"

³⁰ Ohuupi anjo ṅaaliṅo ehidooli hy'embijji ni jaaya.

³¹ Ng'emisambwa jegalihira Yesu jiiti n'aba n'ajibbinga, ajiganye jitiine mu mbijji ejo.

³² Era nga Yesu ajiganya. Emisambwa ni jabanwaho, jatiina jingira mu mbijji. Nga josijosi jifulumuha embiro jahirira jinwera mu nyanja jinywa etubbi nga jifa.

³³ Abaali ni beemera embijji nga baduluma baja balomera abaatu abomu hibuga hyawe, byosibyosi ebyali ni byolire hu basinde bala abaliho emisambwa.

³⁴ Ng'ano abaatu bangi abomu hibuga ehyo banwerekhereramo batiina ohwebonera Yesu. Ni boola anjo gaali bamwegalihira anwe mu hitehere hyawe.

9

Yesu anonia owaali n'asanyalaaye
(Mar 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Nga Yesu aniina mu lyato, asomoha enyanja atiina mu hibuga hy'ewaawe.

² Ng'ano ṅabanjo abasinde abanjira omuutu owaali n'asanyalaaye ni bamugegire hu musigaasiga. Yesu ni gabona ni bali n'ohufugiirira, ng'aloma omulwaye ati, "Mwana wange otenendeherera, kusoniṅire ebibi bibyo."

³ Mu hiseera ehyo, ṅaaliṅo abasomesa b'amagambi ga Hatonda abali ni behaaye anjo baanulira ebibono ebi Yesu gaaloma, nga baloma abeene n'abeene baati, "Anjanga atye ohuloma atyo? Ohwo huba hufodogola."

‡ 8:28 8:28 Ebyanandihwa ebindi biroma biiti Gadarenisi oba Gerigesene.

⁴ Naweene ayo nga Yesu afaania mu mwoyo gugwe ebyali mu bineego byawe. Ng'ababuusa ati, "Lwahiina mufugiirira epeega embi ohuba mu myoyo jenywe?"

⁵ Ehihiraho owangu nj'ehiri neena, ohuloma ti 'Kusonjire ebibi bibyo,' oba ti, 'Yinyoha ogende'?"

⁶ Njaahani nja hubalaga ti Omwana w'Omuutu ali n'obunangi hu hyalo ohusonja ebibi." Ng'aloma owaali n'asanyalaaye oyo ati, "Yinyoha ogege omusigaasiga gugwo wagameyo ewenywe."

⁷ Naweene ayo ng'omusinde oyo genyoha, anamba omusigaasiga gugwe atiina engo.

⁸ Ng'abaatu bosibosi bejinja era nga bajumirya Hatonda aya abaatu obunangi hy'obwo.

Yesu alanga Matayo

(Mar 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Yesu ni gaali nanwa mu hifo aya ganonehesya omuutu owaali n'asanyalaaye, ng'abona omuhoosa oyu balanganga baati Matayo ni gehaaye aya banoosesa n'anoosa. Nga Yesu amuloma ati, "Nja ofuuhe mwegi wange." Ng'ebyo byosibyosi Matayo abinjwaho, genyoha atiina ni Yesu.

¹⁰ Ebyo ni byanjwa, nga Yesu atiina n'abeegi babe ewa Matayo ohulya. Omutoolo gw'abanoosa n'abaatu abandi abahola ebibi, boosi batiinayo. Nga bosibosi beehala ni Yesu n'abeegi babe, baliira njalala.*

¹¹ Abafalisaayo ni babona Yesu n'alya n'abaatu abo "abahola ebibi" n'abanoosa nga babuusa abeegi babe baati, "Lwahiina alya n'abaatu 'abahosi b'ebibi' n'abanoosa?"

¹² Yesu ni ganulira ehi babuusa, nga niye abaloma ati, "Abaatu abalamu sibetaaga musaju, ohutusaho abalwaye.

¹³ Aye mutiine mwendule amahulu g'ehyanandiihiwa ehiroma hiiti, 'Nenda ehisa sosi enjongo.' Olw'ehyo mbaloma ti sinaaja hwendula aberanga abalaji, ohutusaho abahola ebibi."*

Ohusiiba

(Mar 2:18-22; Luk 5:33-39)

¹⁴ Ng'ayo abeegi ba Yowaane batiina eyiri Yesu bamubuusa baati, "Lwahiina efe n'Abafalisaayo husiiba aye abeegi babo sibasiiba?"

¹⁵ Nga Yesu abagobolamo ati, "Abalange hu mbaga y'obugole banjanga ohunakujala ahooye omweya n'ahiiri ni nabo? Aye ehiseera hiriyola babatusaho ahooye omweya. Hu olwo nj'olu balitandiha ohusiiba.

¹⁶ "Omuutu saahubba hinero ehy'olugoye olunyaaha mu hyambalo ehihayire. Olwohuba ehinero ehyo ni hyehuuna, hihapuha ohujwa hu lugoye olwo oluhayire hyanjiriraho n'ehimesu hyalwo, ng'ehituli hyeyongera ohugalama.

¹⁷ Mu ngeri nj'enyene, sibajuha mwenge epiirano ogwomu mizabbibbu mu saju y'ehyanjo ekayire. Singa ohihola, yadisa esaju ng'obifiirwa byombi. Aye omwenge epiirano ogwo, bagujuha mu saju y'ehyanjo epyaha ko nd'obifiirwe byombi."

Omuhaana wa Yayiro n'omuhasi w'oluheeno

(Mar 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Yesu ni gaali n'ahiroma, nga jireeta mulala hu bahulu b'ehumbaniri ly'Abayudaaya oyu baali ni balanga baati Yayiro. Yayiro oyo gatiina

* 9:10 9:10 Luk 15:1-2 * 9:13 9:13 Kos 6:6

ng'ahubba amafuha mu moni jije, amwegalihira bugali n'amuloma ati, "Muhulu ahahaana hange hahanjwa ohufa, nja oje ohanjambeho hanalamuhe."

¹⁹ Ng'ango Yesu n'abeegi babe benyoha batiina ni naye.

²⁰ Naaliño omuhasi owaali n'alwaye oluheeno ohuhena emyaha ehumi n'ebiri. Ng'ango geyibirira anjwera egongo wa Yesu anamba hu hyambalo hihye.

²¹ Hino gahihola olwohuba gaaloma mu mwoyo gugwe ati, "Ni nanjambe hunambaho hu hyambalo hihye, naanone."

²² Nga Yesu acuuha amubona amuloma ati, "Muhaana, ba mugumu! Ohufugiirira huhwo huhunoniseye." Ng'omuhasi oyo anona mu haseera aho.

²³ Yesu ni goola mu mago g'omuhulu ola oyu balanga baati Yayiro, gengira mu nyumba, ng'abona abembi n'emirere ni bali huhoocha enyembo eji bamba omutu n'afuuye, n'abaatu bosibosi abaaliño ni bali hulira ni bahubba n'enduulu olw'ohufa hw'omuhaana oyo.

²⁴ Ng'abaloma ati, "Mutule ebulafu, omuhaana saafe aye ali hunenyuha." Aye nibo bamujeherera humujeherera, olwohuba baali bamanyire baati omuhaana gaali afuuye.

²⁵ Ni bahena ohutusa ehinjindi hy'abaatu ebulafu, nga Yesu gengira anamba omuhaana hu muhono, ng'omuhaana gemeerera.

²⁶ Amanjuro aganjamba huhulamua hw'omuhaana oyo gahwana mu twale eryo lyosiryosi.

Yesu anonia abanjofu babiri

²⁷ Yesu ni gaali n'anjwa mu hifo ehyo, abasinde babiri abaali abanjofu bamulondaho ni balomera namugulu baati, "Mwijuhulu wa Dawudi, tunjambire ehisa otunonie!"

²⁸ Naahani Yesu ni gengira mu nyumba, abanjofu abo boosi batiina anja gaali, ng'ababuusa ati, "Mufugiirira muuti sobola ohubanjonia?" Nga bamugobolamo baati, "Musengwa, hufugiirira!"

²⁹ Ng'ango anamba hu moni jaawe, abaloma ati, "Hahibe hiityo olw'ohufugiirira hwenywe."

³⁰ Naweene anjo ng'emoni j'abasinde abo jirimbula batandiiha ohubona. Nga Yesu abalabula n'abahutiira ati, "Mumanya ohutalomeraho muutu yesiyesi!"

³¹ Aye nibo baatula, batiina bahwania mu twale eryo lyosiryosi amanjuro aganjamba hu Yesu.

Yesu anonia kasiru

³² Abasinde abo ni baali ni batula ebulafu, nga njabaano abaleetera Yesu omusinde owaaliho omusambwa natanjanga n'ohuloma.

³³ Yesu ni gabbinga omusambwa ogwo, omusinde oyo gatandiha ohuloma ng'ehinjindi hy'abaatu abaali anjo benjunga. Era nga baloma baati, "Hino hubaaye sihubonangaho mu Yisirayiri!"

³⁴ Aye Abafalisaayo baaloma baati, "Abbinga emisambwa n'atambisa obunangi wa Bbeluzebbuli omuhulu w'emisambwa."*

Abatambi batono

* 9:34 9:34 Mat 10:25; 12:24; Mar 3:22; Luk 11:15

³⁵ Yesu gagenda mu bibuga byosibyosi nomu byalo n'asomesa mu mahumbaaniro g'Abayudaaya, n'abuulira Amanjuro Amalaji aganjamba hu bujugi wa Hatonda. Era n'anonia hiisi bulwaye.*

³⁶ Yesu ni gabona ehinjindi hy'abaatu ni hihumbeene, nga bamujambya ehisa olwohuba baali benendeherereye ni njabulano ow'ohubayeeda era ni baali hy'etaama ejijumaho mwayi.*

³⁷ Ng'ano aloma abeegi babe ati, "Abaatu abaja ohufugiirira Amanjuro Amalaji bangi era bali hy'ebirime ebyolire ohuhungula aye abatambi sibahena.*

³⁸ Olw'ehyo, musunge Hatonda Musengwa omwene ndimiro asindihemo abatambi."

10

Yesu atuma abeegi babe ehumi n'ababiri

(Mar 3:13-19; Luk 6:12-16; Mar 6:7-13; Luk 9:1-6)

¹ Nga lulala Yesu alanga abeegi babe ehumi n'ababiri batiine aja gaali, ng'abaja obujangi ohubbinganga emisambwa hu baatu era banonie hiisi bulwaye.

² Abahwenda babe abo ehumi n'ababiri mba bano: asooka nje Simooni oyu balanga erindi baati Peetero ni mugandaawe Andereya; ko ni Yakobbo ni mugandaawe Yowaane abasaani ba Zebbedaayo;

³ Filipo ni Bbatulumaayo ni Matayo omujooza ni Tomasi ni Yakobbo omusaani w'Alufaayo; ni Sadaayo

⁴ ni Simooni Omuzelote,* ko ni Yuda Yisikaryoti owalya mu Yesu oluhwe.

⁵ Yesu gatuma abahwenda abo nabalaabbira ati, "Mutatiina mu Batali Bayudaaya, oba ohwingira mu hibuga hy'Abasamaliya hyosihyosi.

⁶ Aye mutiine eyiri abaatu ba Yisirayiri abaagota.

⁷ Mutiine mubalome muuti; 'Obujugi bwomwigulu bwegereeye njapi.'

⁸ Era mujonie abalwaye, mulamuse abafu, mujonie abali n'ebigenge, mubbinge emisambwa hu baatu. Musunire obujangi owo huwereere era mwesi mubutambisenga huwereere.

⁹ Mu lugendo luno, mutagega bbeesa josijosi mu sanu jenywe.

¹⁰ Mutagega ehihapu oba ehohwambala ehohubiri oba omugogo gw'engayito ogwohubiri oba omuhoomero† olwohuba omutambi asaanira bamuje ebi genda.*

¹¹ "Hiisi hibuga oba mu hyalo eyi munolenga, mwendulirisanga omuutu ananga ohubasangaalira nga mumenya mu mago gage ohwola olu museebuha.

¹² Ni mwingiranga mu mago omwo, mubasabiranga ekabi.

¹³ Abomu mago ago banabasangaalira, ekabi eji mubalombeeye jin-abenga ni nabo. Aye banagaana ohubasangaalira, ekabi jenywe jibagobol-eranga.

¹⁴ Ni mwolanga mu mago anjatu oba mu hibuga, ndibabasangaalira oba bagaana ohujuliirisa ebi mubaloma, nga mujwanjo. Era ni muba ni mujwanjo, mwekukumulangaho efuue mu magulu, habe habonero ahalaga ohulabula ohujwa eyiri Hatonda.*

* **9:35 9:35** Mat 4:23; Mar 1:39; Luk 4:44 * **9:36 9:36** Hub 27:17; 1 Bah 22:17; 2 Lino 18:16;

Ezek 34:5 * **9:37 9:37** Luk 10:2 * **10:4 10:4** Omuzelote Omuzelote nj'owaali omuutu asolerera ohwenjuga hw'egwanga lyawe. † **10:10 10:10** Omuutu geyedesanga omuhoomero ohutetega hugwa n'agenda mu ngira ejaali eja gabaale n'ohwehumisa singa aba gagaane esolo ekambwe.

* **10:10 10:10** 1 Kor 9:14; 1 Tem 5:18 * **10:14 10:14** Bik 13:51

15 Mbalomera ehituufu ti hu ludaalo olw’ohusaliraho emisango, baliņa abaatu bomu Sodoma ni Gomora ehibonereso ehiriho obudemwademwa ohuhira abomu hibuga ehyo.”

Ohuhiyaania ohulibaņo
(Mar 13:9-13; Luk 21:12-17)

16 Nga Yesu geyongera aloma ati, “Mbatuma aye mwehuume olwohuba eyi mbatuma muja huba hy’enyana j’etaama mu nalana. Olw’ehyo mube bagesigesi mwehuume hy’etemu era mube bawombeefu hy’enuusi.*

17 Mubeņo ni muhimanyire era ni mwetegehire, olwohuba balibaņamba babaņaayo mu mbuga j’amagambi era balibahubbira mu mahumbaaniro gaawe.

18 Balibemeha ohuņosya mu mbuga j’abaami neja bahabaha olwohuba baloobera bange. Hino hiribaleetera enywe ohulomera abanuņi abo n’Abatali Bayudaaya Amanuļiro Amalanj agapambaho.

19 Aye ni banabaņambenga babaņira mu mbuga jaawe, simwenendehereranga ehi munalome oba ng’olu munahirome. Olwohuba mu hiseera ehyo, Hatonda anabaņenga ehy’ohuloma.

20 Era simuja huba ndinywe omuloma aye ebibono ebi muja hulomanga bija huba by’Omwoyo Omutukuvu owa Senywe ali mwigulu.

21 “Mu hiseera ehyo, abalebe baja hulyanganamo oluhwe owundi ganayo owahye ohumwita, n’abasaawe b’abaana boosi baliņaayo abaana baawe. Abaana balijeemera abasaaye baawe era bahena babaņaayo ohubeeta.*

22 Era enywe, abaatu bosibosi balibacaawa olwohuba baloobera bange. Aye oyo aligumira ebigosi ohwola hu komerero, nj’alinoņoha.

23 Munatiina aņaatu babahiyaania, mudulumiranga aņandi. Mbalomera ehituufu ti; simulihenaho bibuga ebyomu Yisirayiri Omwana w’Omuutu n’atagobola.

24 “Omusomi saahira musomesa wuwe eņono era eņuma omwidu ahiraho musengwawe.*

25 Omusomi saali n’ohwenunja singa bamubisya ng’olu babisya omusomesa wuwe, mu ngeri nj’enyene n’omwidu yeesi saali n’ohwenunja banaba ni bamubisya ng’olu babisya musengwawe. Obanga omwene mago bamulanga Bbeluzebbuli,‡ hiina ehibataliranga abomu mago gage!”*

Oyu baatu bali n’ohutya
(Luk 12:2-9)

26 Nga Yesu geyongera aloma ati, “Olw’ehyo simwenendehereranga olw’abaatu hy’abo abalibahiyaania, olwohuba hiisi ehi bahweha balihi-gundula era ehiitu ehi bagisa hiriyeta aņalafu.*

27 Byosibyosi ebi mbalomera mu wiire mubiromanga mu muusi etangalwe. Ehi babaņwenweterera mu hutwi, mubibbutulanga mu lwijuuye.

28 “Mutatyanga abo abeeta omubiri hyonyene. Mutyenga nje Hatonda olwohuba ali n’obuņangi ohusihiirisa obulamu n’omubiri mu muliro ogutasima. Oyo nj’oyu muli n’ohutyanga.

29 “Obuyuni bubiri bulimo ebbeesa§ totono nyene aye eņuma wayire halala hubwo ahafa, Senywe ali mwigulu n’atendire.

* **10:16 10:16** Luk 10:3 * **10:21 10:21** Mar 13:12; Luk 21:16 * **10:24 10:24** Luk 6:40; Yow 13:16; 15:20 ‡ **10:25 10:25** Bbeluzebbuli Sitaani aņandi bamulanga baati “omuhulu w’emisambwa.”

* **10:25 10:25** Mat 9:34; 12:24; Mar 3:22; Luk 11:15 * **10:26 10:26** Mar 4:22; Luk 8:17 § **10:29 10:29** ebbeesa Mu Luyonaani jaali “Asalyoni” ndala. Asalyoni nj’ahabbeesa ahaali ah’omuņendo oguhirirayo erala obudiidiri omutambi ahagasunanga mu ludaalo.

³⁰ Era ni nenywe mwesi, Hatonda amanyire n'obungi w'efiiri ejiri hu mitwe jenywe.

³¹ Kale mutenjendehereranga, olwohuba muli bamujendo n'ohuhiraho obuyuni owo eduuli.

³² "Hiisi oyu esoni jitanjamba ohwatula mu abaatu ati gaafugiirira, keesi ndyatula mu moni ja Bbaabba ali mwigulu ti muutu wange.

³³ Aye oyo oyu soni jinjamba ohwatula mu baatu ati gaafugiirira, keesi ndimwegaana mu moni ja Bbaabba ali mwigulu."*

Simiyaaya aye talo

(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Nga Yesu geyongera ohuloma ati, "Mutanjeege muuti naaja huleeta miyaaya hu hyalo. Sinaaja huleeta miyaaya aye etalo.*

³⁵ Hiri hiityo olwohuba naaja ohwabuhania
"omwana omuseere ni semwana,
omwana muhaana ni nyina,
omulya ni masaalawe.*

³⁶ Era abalabe b'omuutu
baja huba bomu mago gage ameene."

³⁷ Nga Yesu aloma ati, "Omuutu yesiyesi owenda semwana oba nyina oba abaana babe ohuhiraho ng'olu ganyenda ese, saasanira huba muloobera wange.

³⁸ Hiisi owenda ohuba omuloobera wange, ali n'ohwefirisa gagega omusalabba gugwe gagedanga ni neese.*

³⁹ Hiisi owehenerera obulamu wuwe, alibufirwa aye hiisi afirwa obulamu wuwe hu lwange, alibunonola."*

Omuhemba ohujwa eyiri Hatonda

(Mar 9:41)

⁴⁰ Ng'ango Yesu aloma abeegi babe ati, "Hiisi abasangaalira aba asangaaliye ndiise era hiisi owusangaalira aba asangaliye oyo owaatuma.*

⁴¹ Hiisi asangaalira naabbi olwohuba naabbi, alisuna omuhemba hy'ogwa naabbi. Era hiisi asangaalira omuutu omugwalaafu olwohuba omuutu oyo mugwalaafu, alisuna omuhemba hy'ogwoyo omugwalaafu.

⁴² Mbalomera ehituufu ti, singa omuutu yesiyesi aja mulala hu beegi bange bano omwendo gw'amaaji, olwohuba oyu bana muloobera wange wayire nga nj'asembayo ohuba w'enono, mu hiisi ngeri Hatonda alisasula omuutu oyo."

11

Yesu ni Yowaane Omubatiza

(Luk 7:18-35)

¹ Oluvanyuma, Yesu ni gahena ohusomesa abeegi babe ehumi n'ababiri, ng'anjwa mu hifo ehyo atiina ohusomesa n'ohubuulira abaatu Amanjuro Amalaji mu bibuga by'e Galilaaya.*

² Yowaane Omubatiza n'ali mu komera, bamujayira hu biitu ebi Kurisito gaali n'ali huhola. Ng'atuma abeegi babe

* **10:33 10:33** 2 Tem 2:12 * **10:34 10:34** etalo Oba epiima. * **10:35 10:35** Mik 7:6 * **10:38 10:38** Mat 16:24; Mar 8:34; Luk 9:23 * **10:39 10:39** Mat 16:25; Mar 8:35; Luk 9:24; 17:33; Yow 12:25 * **10:40 10:40** Mar 9:37; Luk 9:48; 10:16; Yow 13:20 * **11:1 11:1** Galilaaya Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti "bibuga by'ewaawe."

³ ohubuusa Yesu baati, “Ndiwe oyo oyu Hatonda gasubisa ohuuja ohunonjola abaatu oba eriyo owundi?”

⁴ Nga Yesu abagobolamo ati, “Mwagame mulomere Yowaane ebi mubona n’ebi munulira,

⁵ abaali abanjofu njahani babona; abaleme bagenda; abagenge balongooha, abasija banulira, abafu balamuha n’abagadi boosi basunire ekabi ohubalomera Amanuliro Amalanji.*

⁶ Bali n’ekabi abo abatanemotamo.”

⁷ Abahwenda ba Yowaane abo ni baali ni bagamayo, nga Yesu atandiha ohubuusa ehinjindi hy’abaatu ebinjamba hu Yowaane ati, “Ni mwatiina mu lulafu, mwatiina hubona hiina? Mwatiina hubona omuutu ali hy’olugada olu embenjo ehubba ni njira eyi ni neeyi?

⁸ Ni hitaba c’ehyo, mwatiina hubona hi? Omuutu owambaye engoye ejimeregenya? Si c’ehyo, olwohuba abambala engoye ejimeregenya baba mu lubiri ewa habaha.

⁹ Ne hiina ehyene ehi mwatiina ohubona mu lulafu? Peega ti mwatiina hubona naabbi. Era mu butuufu oweene, Yowaane oyo sinaabbi hyonyene.

¹⁰ Aye oyo, nj’oyu ehyanandiihiwa hirimaho hiiti,
“ ‘Nja hutuma omuhwenda wange

ahweherereyo aje ahutereehese engira.’* ”

¹¹ “Mbalomera ehituufu ti, mu baatu abahasaaliwa bosibosi, njabula ahira Yowaane Omubatiza enono cooka abaatu abali mu bunugi womwigulu, asembayo ohuba owa njaaasi, amuhira enono.

¹² Ohunja mu biseera bya Yowaane Omubatiza ohwola hatyane, abanamaani basoosa obunugi womwigulu bugali weene era oyo awingira awingirira hifuba.

¹³ Hiri hiityo olwohuba amagambi n’ebi banaabbi bosibosi banandiiha byaloma hu hiseera hy’obunugi womwigulu, ohwola olu Yowaane gaaja.

¹⁴ Era ni muba ni mufugiirira obuhwenda owo, Yowaane oyo nj’Eliya oyu baalomaho baati aja huuja.”

¹⁵ Ng’ango agohoba ati, “Ali n’ohutwi, anulire.

¹⁶ “Abaatu ab’omulembe guno n’abagerageranie hu hi? Bali hy’abaana abanjere abehaaye mu nabinjera ko baaloma abahyawe baati,

¹⁷ “ ‘Hubafuunjiye emirere aye ndimuhine,
era n’olu hwembire
olwembo olunambya enaku,
ndimulire nahulira.’ ”

¹⁸ “Ehyo kigeragerania hu Yowaane, sigalyanga biryo ebya bulijo oba hunywaho envinyo, olw’ehyo nga baloma baati, ‘Aliho emisambwa!’

¹⁹ Aye Omwana w’Omuutu gaaja ni geriira ebiryo era n’anywa n’evinyo hy’omuutu yesiyesi nga baloma baati, ‘Oyo wa mulyerye, mumeesi era ahola omuhumba n’abanjoosa ko n’abahosi b’ebibi.’ Aye abo bosibosi abaholera hu magesi ga Hatonda bahahasa baati matuufu ni hibonehera hu bikolwa byawe.”

Jageene abaatu abatafugiirira

(Luk 10:13-15)

²⁰ Ng’ango Yesu atandiha ohunenya abaatu abomu bibuga omu gaholera ebyamaliholiho ebihira obungi olwohuba sibebbwaga.

²¹ Ng’aloma ati, “Jibageene enywe abaatu abomu hibuga Korazini n’e Bbesusayida! Ebyamaliholiho ebi baahola ewenywe, biba ni byali mu Tiuro

* 11:5 11:5 Yis 35:5-6; 61:1 * 11:10 11:10 Mal 3:1

nomu Sidoni, hani abaatu baayo bebona ebigwaali era beenaha n'egohe ohulaga baati bebbwagire.

²² Aye mbalomera ti, hu ludaalo olw'ohusala emisango, baliṅa abaatu abomu Tiironi ni Sidoni ehibonereso ehiriho obudemwademwa hu hyenywe.

²³ "Ate enywe abaatu b'e Kaperanawumu, muṅeega muuti mulitiina mwigulu? Bbe, mulitiina mu geyeena, olwohuba ebyamaliholiho ebi baahola mu nywe, baba ni babihola mu hibuga hy'e Sodoma, hani hihiriho.*

²⁴ Aye mbalomera ti, hu ludaalo olw'ohusala emisango, baliṅa abaatu bomu Sodoma ehibonereso ehiriho obudemwademwa hu hyenywe."

Muuje eyi ndi musune ehiṅuumulo

(Luk 10:21-22)

²⁵ Mu hiseera ehyo, nga Yesu aloma ati, "Kujumirya Bbaabba, Musengwa owatonda egulu n'ehyalo, olwohuba wagisa aberanga abamagesi ohumanya amazima, ng'ohwehulira abanuma ehi bamanyire hy'abaana abanere.

²⁶ Hituufu Bbaabba, ehyo hyahusangaasa olwohuba nj'ohwali ohusiima huhwo."

²⁷ Ng'ano Yesu aloma abaatu ati, "Bbaabba gapambya ebiitu byosibyosi ohubinjuga. Nanuma amanyire Omwana ohutusaho Semwana era nanuma amanyire Semwana ohutusaho Omwana ni naabo aba Omwana ahwehulira ehyama ehy'ohumutegeera.

²⁸ "Muuje eyi ndi, enywe mwesimwesi abadembire era abalunjiriye n'emigugu emisito, nja hubana ehiṅuumulo.

²⁹ Mungondere ng'olu enombe esaame yigonda bayitaaho ehijoogi. Mwegire hu ese olwohuba ndi muwombeefu era wagonjewa mu mwoyo, mulisuna ehiṅuumulo.

³⁰ Ehyo kiroma olwohuba engeri eyi nja hubatangirirangamo eja huba ndani era ehi mbanja ohuhola hyangu."

12

Yesu nje Musengwa anjuga Sabbaato

(Mar 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Lulala hu ludaalo lwa Sabbaato, Yesu n'abeegi babe baali babita mu ngira eyibita mu muga gw'engaano. Enjala yaali eruma abeegi babe era nga batiinanga ni banjulula amagala g'engaano bahena bemunga embehe.

² Abafalisaayo ni bababona, nga baloma Yesu baati, "Bona, abeegi babo bahola ehi magambi gatatufugiirira huhola hu ludaalo lwa Sabbaato!"

³ Ng'ano Yesu abagobolamo ati, "Simusomangaho hu ehi Dawudi gahola olu niye n'abahye aba gaali ni nabo ni baali ni banuma hy'ohulya?*

⁴ Dawudi gengira mu weema ya Hatonda ng'alya emigaati eji baali ni banongire eyiri Hatonda. Amagambi gaali gafugiirira basengi ba Hatonda bonene ohulya emigaati ejo.* Cooka Dawudi gajirya era ganjaho n'aba gaali ni nabo.

⁵ Oba simusomangaho mu magambi aga bana Musa muuti abasengi ba Hatonda ni bahola emirimo jaawe mu Yekaalu hulwa Sabbaato baba babbwaga egambi, cooka ate sibabaho musango?

⁶ Ne mbalomera ti, oyo ahira* Yekaalu enono ali nana.*

* 11:23 11:23 Tand 19:24-28 * 12:3 12:3 1 Sam 21:1-6 * 12:4 12:4 Hub 28:9-10 * 12:6 12:6 oyo ahira oba "ehiitu" nomu 12:41-42. * 12:6 12:6 Hub 28:9-10

⁷ Era mubanga ni mumanyire amahulu g'ebibono ebiroma biiti; 'Nenda ehisa sosi enjongo,' simwahali ni munenya abo abenjumira musango.*

⁸ Hiri hiityo olwohuba Omwana w'Omuutu nje Musengwa anuga oludaalo lwa Sabbaato."

Yesu anjonia omuutu hulwa Sabbaato

(Mar 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Ng'ano Yesu anwa ano, atiina mu humbaaniri ly'Abayudaaya eryomu hitehere ehyo.

¹⁰ Hu olwo, mwalimo omusinde owaali n'omuhono omujotohi. Mu weene omwo, mwalimo Abafalisaayo abaali ni bendula ehy'ohumwenjambya ehi baneemeho ohumujanjabira. Kale nga bamubuusa baati, "Amagambi g'efe gafugiirira ohujonia abaatu hu ludaalo lwa Sabbaato?"

¹¹ Nga Yesu abagobolamo ati, "Nj'ani hu enywe, singa etaama yiye yiba yiguuye mwiroro hu ludaalo olwa Sabbaato, atafayo huyinjululamo?"

¹² Omuutu saahirira njale etaama omujendo? Olw'ehyo hirani ohuhola obulani hu Sabbaato."

¹³ Ng'ano Yesu aloma omusinde oyo owaali n'omuhono omujotohi ati, "Waama, januula omuhono gugwo." Ng'ola agujanuula, nga gujonera erala guba hyagula ogundi.

¹⁴ Aye Abafalisaayo nga banwa mu humbaaniri batiina huseega magesi g'ohwitamo Yesu.

Omujeeresa oyu Hatonda gatobola

¹⁵ Yesu ni gategeera oluhwe olw'ohumwita, ganwa mu hifo ehyo. Abaatu bangi nga bamulondaho era ng'anjonia abalwaye baawe bosibosi.

¹⁶ Ng'ahena abahamiirisa batalomeraho muutu yesiyesi.

¹⁷ Ebyo byalino ohwoheresa ehi naabbi Yisaaya galoma ati,

¹⁸ "Ono nj'omujeeresa wange oyu natobola, omuhoda era owunesiimisa.

Nja humutaaho Mwoyo wange,

alomere abaatu abamawanga gosigosi amazima.

¹⁹ Saliduhana oba ohuhayaana n'omuutu yesiyesi, ejanjaasi lirye sirinjulirihana mu nguudo n'ahayaana.

²⁰ Saalyabulira abali n'ohufugiirira ohutono;

era aliyeeda hiisi muutu

wayire abo abamwesiga ehitono

ohwola olu alisala emisango n'atehubbira.

²¹ Era aliba suubi ly'abaatu mu mawanga gosigosi."*

Yesu ni Bbeluzebbuli

(Mar 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Ng'ano njabaano abanjirira Yesu omusinde owaaliho omusambwa. Omusinde oyo gaali mujofu era n'ataloma, ng'amujonia atandiha ohuloma n'ohubona.

²³ Abaatu bosibosi benjanga nga bebuusa baati, "Ono anjanga ohuba nj'Omwijuhulu wa Habaha Dawudi, oyu Hatonda gasuubisa?"

²⁴ Aye Abafalisaayo ni banjulira, baloma baati, "Abbinga emisambwa hu baatu, n'atambisa obunangi wa Bbeluzebbuli omuhulu w'emisambwa."

* 12:7 12:7 Kos 6:6 * 12:21 12:21 Yis 42:1-4

²⁵ Ng'ango Yesu ategeera ebineego byawe, abaloma ati, "Abaatu ab'owahabaha obulala banesalamo bahubbagana abeene n'abeene, owahabaha owo busihiiriha. Era n'olu hiba hibuga oba mago goosi ganeyabulamo, gabbwagiha.

²⁶ Ni Sitaani yeesi singa gesoosa omwene, owahabaha buwe buba bunemeerereho buutye?

²⁷ Naahani obanga mbinga emisambwa ni tambisa obuŋangi wa Bbeluzebbuli, abaloobera benywe bajibbinga hu lw'obuŋangi bw'ani? Ehyo c'ehigira abaloobera benywe abeene balibasalira omusango.

²⁸ Aye nimba ni mbinga emisambwa hu lw'Omwoyo wa Hatonda, naahani obuŋugi buwe buujire eyi muli.

²⁹ "Kale n̄abula aŋanga ohwingira mu nyumba y'omuutu ow'amaani ganyaga ebibye n'atasookire humusidiha ko gabinyaga.

³⁰ "Oyo atali hu lubega lwange aba mulabe wange era atahumbaania ni nange, asalaania.

³¹ Era mbalomera ti, balisoniŋa abaatu ebibi byosibyosi, nga pomuli n'ohuloma ebibono ebifodogola. Aye hiisi afodogola Omwoyo Omutukuvu, sibalimusiŋa.

³² Hiisi aloma ebibi hu Mwana w'Omuutu, balimusiŋa aye oyo aloma ebibi hu Omwoyo Omutukuvu sibalimusiŋa emirembe n'emirembe."

Omusaala n'ebibala byagwo

(Luk 6:43-45)

³³ Ng'ango Yesu geyongera abaloma ati, "Singa omusaala guba mulani, n'ebibala byagwo biba birani aye gunaba mubi n'ebibala byagwo byosi biba bibi. Olw'ehyo omusaala bagumanyira hu bibala byagwo.

³⁴ Enywe abaatu abaahabi hy'etemu, muŋanga ohuloma ebirani ni muli babi? Ebi omuutu aloma, abitusa hu mungo ey'ebyo ebiba mu mwoyo gugwe.

³⁵ Omuutu anaba n'omwoyo omulani, aholo ebirani ebiri mu mwoyo gugwe, ne anaba n'omwoyo omubi, aholo ebibi n'abitusa hu mungo y'ebibi ebiri mu mwoyo gugwe.*

³⁶ Aye mbalomera ti, hu ludaalo lw'ohusala emisango, hiisi muutu alyeromereraho hu hiisi hibono ehitaana ehi gaaloma.

³⁷ Ebibono bibyo ebyene nj'ebirihusalira omusango ohuhuhira oba bbe."

Abafalisaayo basunga Yesu ahabonero

(Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Ng'ango balala hu Bafalisaayo n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda baloma Yesu baati, "Musomesa, hwenda otulage ahabonero ahenunjisa."

³⁹ Ng'ango Yesu abagobolamo ati, "Abaatu b'omulembe guno babi era sibesigwa eyiri Hatonda! Basunga ahabonero ahenunjisa aye n̄anuma habonero ahabaja ohubana ohutusaho ahabonero ha naabbi Yona mu gyeeni.

⁴⁰ Ng'olu Yona gaali mu hida hy'oguyeeni endaalo edatu omuusi n'owiire; mu ngeri nj'enyene n'Omwana w'Omuutu yeesi aliba e magombe endaalo edatu, owiire n'omuusi.

⁴¹ Abaatu b'e Nineeve hu ludaalo lw'ohusala emisango balyemeerera balumirisa ab'omulembe guno omusango gubahire olwohuba nibo Yona ni gabalomera ebibono hya Hatonda, bebbwaga. Aye ahira Yona enono ali n̄ano ne simwenda hwebbwaga.

* 12:35 12:35 1 Bah 10:1-10; 2 Linjo 9:1-12

⁴² “Habaha omuhasi ohunḡwa mu gwanga ly’e Syebba ehirirene mu mehiriro ga Yisirayiri alyemeerera gasalira abaatu b’omulembe guno omusango ohubahira olwohuba gagenda olugendo olwene oluleenji gatiina mu Yisirayiri ohunḡliirisa ebibono bya Habaha Sulemaani eby’amagesi. Aye ahira Sulemaani enono ali nḡano ne simufugiirira ebi aloma.

Ohugobola hw’omusambwa

(Luk 11:24-26)

⁴³ “Omusambwa ni gunḡwa hu muutu, gulerenga mu lulafu ni gwendula aḡa gunenogome nga guhaya.

⁴⁴ Ni guhaya guloma guuti, ‘Nja hwagama eyi nabanga.’ Ni gwagama, gwagaana obulamu w’omuutu oyo ni babulongosa bulanji weene hy’enyumba eyi basaguuye.

⁴⁵ Ng’ano gutiina guhobaho ejahye ejindi musanvu ejiguhiraho obubi, nga jija jimwingiramo. Era obulamu w’omuutu oyo buliba bubu ohuhiraho ng’olu waali oludaayi. Bino nj’ebinahooole hu baatu b’omulembe guno abahosi b’ebibi.”

Abalebe ba Yesu ni nyina

(Mar 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Yesu ni gaali n’ahiroma n’eduuli ly’abaatu, abalebe babe ni nyina batiina aḡa gaali. Ni boola nga beema ebulafu ni benda ohuloma ni naye.

⁴⁷ Ng’ano nabaano owamuloma ati, “Maawo n’abalebe babo bali ebulafu, benda ohulomaha ni neewe.”

⁴⁸ Nga Yesu amugobolamo ati, “Baatu ba ngeri hi abasaniye ohuba maama n’abalebe bange?”

⁴⁹ Ng’asosya hu beegi babe ahena aloma ati, “Maama n’abalebe bange mba bano.

⁵⁰ Hiisi ahola ebi Bbaabba ali mwigulu genda, nj’aba muganda yange, mbooyo yange era nj’aba maama.”

13

Olugero olunḡamba hu muḡaanyi w’owumo

(Mar 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Oluvanyuma, hu ludaalo olwene olwo, Yesu ganḡwa mu nyumba, ng’atiina gehala hwigenya ly’enyanya.

² Ng’ano ogunḡindi gw’abaatu guhumbaanira aḡa gaali era ehyanḡwamo ng’aniina mu lyato gehala omwo, ne abaatu bosibosi bemeerera hwigenya.

³ Ng’abalomera ebiitu bingi mu ngero ati, “Nḡaliḡo omulimi owatiina ohumwa owumo.*

⁴ Ni gaali n’amwa, ng’owumo obundi bugwa hu tulo w’engira babutyakirira era ng’enyuni jitiina jibulya.

⁵ Obundi nga bugwa hwiroba eryohu lwanda ohwali otuloba otugeregere. Era olwohuba waali hu mugulu, siwalwa humera.

⁶ Aye endobooli ni yatula, nga bunotoha era nga bwoma olwohuba emisi jaali ndi jiiha nḡaasi ehihena.

⁷ Ng’obundi bugwa mwiroba eryameramo amanḡwa, ni wamera nga buhulira nḡalala n’amanḡwa ago era nga gabumiina gabuloberesa ohuhula.

⁸ Aye obundi nga bugwa hwiroba eranji. Ng’owumo owo bwama, amagala gaabwo nga gajuhamo emoni. Amagala agandi nga gabaaho embehe cikumi; agandi embehe nkaaga; n’agandi embehe amahumi adatu.

⁹ Ali n’ohutwi, anḡulire.”

* 13:3 13:3 Luk 5:1-3

Ehigendererwa hy'ohusomesa mu ngero
(Mar 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Ng'ango abeegi babe besenda aya gaali, bamubuusa baati, "Lwahiina oloma n'abaatu mu ngero?"

¹¹ Ng'abagobolamo ati, "Enywe muli n'ekabi ohumanya ebyama ebinamba hu bunugi bwomwigulu aye abaatu abandi bayinuma.

¹² Oyo ali n'ebingi balimumedaho ebindi aye oyo anuma balimutusaaho n'ahadiidiri aho aha ali ni naho.

¹³ Ehyo c'ehigira ndoma ni nabo mu ngero, olwohuba wayire bahaasa aye batafaania ehi bahaasa. Banjulire aye batategeera ehi banjulira.

¹⁴ "Era hyolerere ehi Hatonda gabalomaho n'abita mu naabbi Yisaaya ati,

" 'Ohujulira muja hujuliranga aye ni mutategeera;
muja hubonanga aye ni mutetegeera.

¹⁵ Hiri hiityo olwohuba abaatu bano bali n'emyoyo migumu,
bamasiipe abali n'amatwi aye sibanjulira,

bali n'emoni aye sibabona,
ate nga bahaweene n'emoni jaawe,

banjulira n'amatwi gaawe,
bategeera n'emyoyo jaawe,

bacuha nga mbanonia.*

¹⁶ "Aye enywe mwesiimire olwohuba emoni jenywe jibona era n'amatwi genywe ganjulira.

¹⁷ Mbalomera ehituufu ti abanaabbi ko n'abaatu abagwalaafu bangi beegomba ohubona bino ebi mubona n'ohujulira ebi mujulira aye sibasobola.*"

Amahulu g'olugero lw'omujaanyi w'owumo
(Mar 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ Ng'ango Yesu abaloma ati, "Naahani mujulire amahulu g'olugero lw'omujaanyi w'owumo.

¹⁹ Omuutu yesiyesi anjulira obuhwenda obunamba hu bunugi wa Hatonda aye saabutegeere, Sitaani gaaja gabumutusamo. Oyo ali hy'owumo owagwa hu tulo w'engira.

²⁰ Owumo owagwa mwiroba eryohu lwanda buli hy'abaatu abanjulira ehibono hya Hatonda, bahisangaalira n'amanyonyo.

²¹ Aye olwohuba bali hy'ebirime ebinuma emisi ejihire mwiroba ehi-hena, ohufugiirira hwawe hwa haseera buseera. Ebigosi ni bibaajira oba abaatu babacaawa olw'ehibono hya Hatonda, banafuza.

²² Owumo owagwa mwiroba eryameramo amanwa buli hy'abaatu abanjulira ehibono hya Hatonda aye oluvanyuma ebiitu ebindi omuli ohujemba obugali hu by'ehyalo, ohusendasendebwa n'omulungo gw'obusuni, n'ohululuhanira ohusuna ebiitu, binuga emyoyo jaawe, byaloberesa ehibono ehi banjuliye ohujwamo ehiraji.

²³ Owo owagwa mwiroba eraji, nj'abaatu abanjulira ehibono hya Hatonda bahitegeera era baaba n'ehyasa. Abaatu abandi emirundi cikumi; abandi emirundi nkaaga, n'abandi emirundi amahumi adatu."

Olugero olunamba hu bibereji

* 13:15 13:15 Yis 6:9-10 * 13:17 13:17 Luk 10:23-24

²⁴ Nga Yesu abagerera olugero olundi ati, “Obunugi bwomwigulu hunanga ohubugeragerania hu muutu owanjanya owumo obulani mu ndimiro yiye ey’engaano.

²⁵ Aye abaatu ni baali ni banenyuha, ng’omulabe atiina, amwa ebibereni ng’ahena genjerano.

²⁶ Engaano ni yahula, nga yitulula, n’ebibereni byosi bitulula biboneherera.

²⁷ Abeedu b’omwene ndimiro nga batiina ana gaali bamuloma baati, ‘Muhulu, siwamwa owumo obulani mu ndimiro yiyo? Ne ebibereni bira byanjwa neena?’

²⁸ Ng’ano abagobolamo ati, ‘Omulabe nj’owahola atyo.’ Ng’abeedu bamuloma baati, ‘Wenda hutiine hubihuulemo?’

²⁹ Ng’abaloma ati, ‘Bbe, olwohuba ni munaabe ni mubihulamo, munanga ohuhuuliramo n’engaano.

³⁰ Mulehe byombi bihulire njalala ohwola hwigesa. Mu hiseera ehyo, ndiroma abaligesa beheerere huhumbaania ebibereni ebyo, babisidihe mu miganda babyohye aye bahumbaanie engaano baje bayibunge mu hyagi hyange.’ ”

Olugero olunamba hu ahamo ha kalidaali

(Mar 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹ Nga Yesu abagerera olugero olundi ati, “Obunugi bwomwigulu hunanga ohubugeragerania hu ahamo ah’ehirime ehi balanga baati kalidaali* aha omuutu ganjira gahoma mu muga gugwe.

³² Wayire nj’ahamo ahahirira erala obutono mu wumo wosiwosi aye ni hamera hahula hanwamo ehisaala ehyene ehibba, ng’enyuni jitongolamo ebiswi mu masaga.”

Olugero olunamba hu hasimbulusa

(Luk 3:20-21; Mar 4:33-34)

³³ Nga Yesu abagerera olugero olundi ati, “Obunugi womwigulu hubugeragerania hu hasimbulusa aha omuhasi ganamba gahatabula mu busyanu ow’engaano† oweene obungi abuhande anyiyemo emigaati nga hengira mu tome lyosiryosi eri gahanda mu busyanu owo.”

³⁴ Yesu galomera ehinjindi hy’abaatu ebyo byosibyosi mu ngero. Era njabula ehitu hyosihyosi ehi gabalomera ehitaali mu lugero.

³⁵ Ehyo hyoheresa ehi naabbi galoma ati, “Nja huloma ni nabo mu ngero

nja huloma ebyama ebi bahweha ohunwa hu hutonda hw’ehyalo.”*

Yesu anyonyola olugero olunamba hu bibereni

³⁶ Ng’ano Yesu aleha ehinjindi hy’abaatu, gengira mu nyumba. Ng’abeegi babe bamulondaho bamuloma baati, “Tulomere amahulu g’olugero olunamba hu bibereni.”

³⁷ Nga Yesu abagobolamo ati, “Owanjanya owumo obulani, nj’Omwana w’Omuutu.

³⁸ Endimiro nj’ehyalo era owumo obulani nj’abaatu abomu bunugi wa Hatonda. Ebibereni nj’abaatu ba Sitaani.

³⁹ Era omulabe owamwa nje Sitaani. Egesa nj’ekomero y’ehyalo era abamalayika nj’abaligesa.

* **13:31 13:31** kalidaali hyali hirime ni banaho amahoose banyiiya ng’eryaani. † **13:33 13:33** ow’engaano Ebbayibbuli y’Oluyonaani yiroma yiiti “n’ebisero bidatu eby’obusyanu.” * **13:35 13:35** Zab 78:2

⁴⁰ Ng'olu bahumbaania ebibereni babyohya omuliro, pohiriba hiityo hu komerero y'ehyalo hino.

⁴¹ Omwana w'Omuutu alituma abamalayika babe, nga batusaamo ebireeta ehibi ni naabo bosibosi abahola ebibi

⁴² nga babadanya mu muliro eyiriba ohweninala n'ohulira amangi olw'obulumi.

⁴³ Hu olwo abagwalaafu balimeregenya hy'eryuba mu bunugi wa Bbaabba. Era oyo ali n'ohutwi, anjulare.

Olugero olunamba hu buninda obu bahweha

⁴⁴ "Obunugi bwomwigulu hunanga ohubugeragerania hu buninda obu bahweha mu hisugu anjatu. Omuutu ni gagundula, gabuhweha anjatu anjandi, gatiina n'esangaalo ng'atunda ebibye byosibyosi ebi gaali ni nabyo, ng'agula ehisugu ehyo."

Olugero olunamba hu mabaale ag'ebbeeyi

⁴⁵ Nga nindi Yesu abagerera olugero ati, "Obunugi bwomwigulu hunanga ohubugeragerania hu musubuuzi, owendula amabaale ag'ebbeeyi.

⁴⁶ Ni gagwirihirira erihira ohuba ery'ebbeeyi obugali, gatiina gatunda ebibye byosibyosi ebi gaali ni nabyo, ng'aja aligula."

Olugero olunamba hu hatimba h'enyeeeni

⁴⁷ Nga nindi Yesu abagerera olugero ati, "Obunugi bwomwigulu buli hy'ahatimba ahabatega mu nyanja nga hanambya enyeeeni eja hiisi ngeri.

⁴⁸ Ni hejula enyeeeni, ng'abenuli bahahwesa ohwola hwiigenya. Nga beehala, bangalamo endani bajita mu bisero aye nga badanya embi.

⁴⁹ Pohiriba hiityo hu komerero. Abamalayika baliija baabulamo abalaji, ng'ababi

⁵⁰ babadanya mu muliro ogutasima eyiriba ohweninala n'ohulira amangi olw'obulumi."

⁵¹ Nga Yesu ababuusa ati, "Ebyo byosibyosi mubitegeeye?" Nga bamugobolamo baati, "Hutegeeye."

⁵² Ng'abaloma ati, "Olw'ehyo, hiisi musomesa w'amagambi ga Hatonda afuuha omwegi mu bunugi wa Hatonda, ali hy'omuutu omwene nyumba atusa ebiitu ebinyaaha n'ebihayire omu babibiiha."

Naabbi oyu batana enono

(Mar 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Yesu ni gaahena ohugera engero ejo, ng'anwa mu hifo ehyo,

⁵⁴ ng'atiina mu hibuga hy'ewaawe. Ni goola, ng'asomesa abaatu mu humbaanero lyawe. Era abo abanjulira nga bejunja ni bebuusa baati, "Omusinde ono gatusa neena amagesi n'obunangi obuhola ebyamaliholiho?"

⁵⁵ Ono sinje omusaani w'omubaaji? Era nyina sinje Malyamu? N'abalebe babe sinje Yakobbo ni Yosefu ni Simooni ko ni Yuda?

⁵⁶ N'ababoojo bosibosi sibamenya njano ni neefe? Amagesi n'obunangi buno wosiwosi gabitusa ne?"

⁵⁷ Ehyanjwamo nga bagaana ohufugiirira ebibye.

Aye Yesu niye ng'abaloma ati, "Naabbi bamuna enono anjatu njosinisi, ohutusaho mu hitundu hy'ewaawe nomu mago ewaawe."

⁵⁸ Era eyo sigaholayo byamaliholiho bingi olw'abaatu baayo ohutaba n'ohufugiirira.*

* 13:58 13:58 Yow 4:44

14

Ohufa hwa Yowaane Omubatiza (Mar 6:14-29; Luk 9:7-9)

¹ Mu biro ebyo, Herode owaali n'anjuga etwale ly'e Galilaaya ganjira efuma lya Yesu.

² Ng'aloma abanjeeresa babe ati, "Omuutu oyo anaabe nje Yowaane Omubatiza alamuhire, c'ehifa ali n'obunangi ohuhola ebyamaliholiho."

³ Herode ganjeega atyo olwohuba gaali anambire Yowaane n'amudanyire mu komera olw'ohwenda ohusangaasa Herodiya oyu gaali n'apaahise hu mulebewe Filipino.

⁴ Hino gaali ahiholire olwohuba Yowaane galomanga Herode ati, "Sihi-ranji ewe ohupaasa muha mulebewo."*

⁵ Herode gendire ohwita Yowaane aye gatya abaatu, olwohuba baali bamanyire baati Yowaane naabbi.

⁶ Hu ludaalo olw'ohuhebuliriraho ohusaaliwa hwa Herode, omuhaana wa Herodiya gabahinira era ehyo hyasangaasa Herode.

⁷ Ehyanjwamo, gamulayirira era ng'amusuubisa ohumuja hyosihyosi ehi anamusunge.

⁸ N'aholera hu amagesi ga nyina, ng'omuhaana aloma Herode ati, "Nenda omutwe gwa Yowaane Omubatiza ni guli hu suniya."

⁹ Ehyo hyanakujasa habaha bugali aye olwohuba gaali ahenire ohu-layira n'abageni babe ni banjira, ng'ahanda alagira bagumuje.

¹⁰ Era nga batiina mu komera batema hu Yowaane omutwe.

¹¹ Nga baguleeta hu suniya baguza omuhaana, nga yeesi agunjirira nyina.

¹² Ng'abeegi ba Yowaane batiina baja batusayo omulambo gugwe, bagusiiha. Ni bahena nga batiina balomeraho Yesu.

Yesu aliisa abaatu ekumi etaanu (Mar 6:30-44; Luk 9:10-17; Yow 6:1-14)

¹³ Yesu ni ganjira ebyali ni byolire hu Yowaane, ganjamba engira n'abeegi babe banjira mu hifo ehyo nga baniina eryato batiina mu hifo ehinjumamo baatu. Ne ehinjindi hy'abaatu ni bahitegeera, banjira mu bibuga ebiririhene bamulondaho n'amagulu.

¹⁴ Yesu ni ganjira mu lyato gabona ehinjindi hy'abaatu ni hihumbeene, nga himujambya ehisa ng'anonia abalwaye aba baali ni nabo.

¹⁵ Egulo ni lyola, ng'abeegi batiina anja Yesu gaali bamuloma baati, "Ehifo hino hiduleere, ate owiire mbobuno butiinire. Seebula abaatu batiine mu bitahere ebyohu mulirano begulire ebiryo balye."

¹⁶ Nga Yesu abaloma ati, "Sihibeetagisa hutina, enywe mubanje ebiryo balye."

¹⁷ Nga nibo bamuloma baati, "Hulinjo n'emigaati etaanu n'enyeeeni ebiri jonene."

¹⁸ Nga Yesu aloma ati, "Mubindeetere njano."

¹⁹ Nga Yesu alagira abaatu ohwihala njansi hu nyaasi. Ng'abugula emigaati jira etaanu n'enyeeeni jawaho ebiri, ng'agangamusa emoni aheja mwigulu, geyaasa Hatonda. Ng'ango abbwagabbwaga mu migaati ejo, ajinja abeegi babe bagabire abaatu.

²⁰ Ng'abaatu abo bosibosi balya beeguta. Ng'ango abeegi babe bahumbaania obukukumuhira owasigalaho nga bijusa ebisero ehumi nabibiri.

²¹ Abaatu abalya baali ng'ekumi etaanu ohwo n'otataayeho abahasi n'abaana.

* 14:4 14:4 Leev 18:16; 20:21

Yesu agendera hu maaji
(*Mar 6:45-52; Yow 6:15-21*)

²² Ebyo ni byanjwa, ng'ango ni naango Yesu aloma abeegi babe baniine eryato batangirengamo bambuhe enyanja, niye n'ahiseebula abaatu.

²³ Ni gahena ohubaseebula, ng'atiina hu lusozi yenene ohusaba. Anja hiirema hyanambira, Yesu gaali ahiiri eyo yenene.

²⁴ Cooka abeegi babe nibo ni bali mu lyato ni boolire njaleeni era amayengo ni gali huhubba, olw'epunga eyaali ni banjwa emutwe.

²⁵ Ni waali ni bunatere ohuha, Yesu gatiina eyi baali n'agenda hu maaji.

²⁶ Ni bamubona n'agenda hu maaji, ng'olusisimo lubanjamba, baloma baati, "Himalyo!" ni binianguha olw'ohutya.

²⁷ Aye anjo ni naango nga Yesu abaloma ati, "Ndiise, mugume mutatya!"

²⁸ Ng'ango Peetero amugobolamo ati, "Musengwa, n'oba n'oli ndiwe ndome ngendere hu maaji niije eyi oli."

²⁹ Nga Yesu amuloma ati, "Nja." Nga Peetero anjwa mu lyato, agenda hu maaji n'atiina eyiri Yesu.

³⁰ Aye ni gabona amayengo ni genyoha, ng'obuti bumunamba. Amaaji ni gamwiniha, gahayaana ati, "Musengwa, ponie!"

³¹ Ng'ango ni naango Yesu agolola omuhono, amunamba amuloma ati, "Lwahiina obuusabuusa, oli n'ohufugiirira hutotono?"

³² Era bombi ni bengira mu lyato, ng'epunga eteeha.

³³ Ng'ango abaali mu lyato bajumirya Yesu ni baloma baati, "Mu butuufu oweene, oli Mwana wa Hatonda!"

Yesu anjonia abalwaye e Genesareeti
(*Mar 6:53-56*)

³⁴ Ni bambuha enyanja, nga boola mu hitehere ehi balanga baati Genesareeti.

³⁵ Era abaatu baayo ni bahitegeera baati Yesu gaali goolire, basasaania amanuliro mu hitundu ehyo hyosihyosi ko n'emirirano. Ng'ango abaatu bamunirira abalwaye baawe bosibosi

³⁶ nga bamwegalihira aganye abalwaye abo banambeho bunambe hu gemo ly'ehyambalo hihye. Era hiisi owamunambaho, ganonanga hunona.

15

Obulombolombo bw'Abayudaaya
(*Mar 7:1-13*)

¹ Oluvanyuma balala hu Bafalisaayo n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda banjwa e Yerusaalemu, baatiina eyiri Yesu bamubuusa baati,

² "Lwahiina abeegi babo sibahola ng'olu obulombolombo w'abasehulu beefe butuloma? Balya ni bahiiri husaaba mu ngalo."

³ Nga Yesu abagobolamo ati, "Ne lwahiina enywe mubbwaga egambi lya Hatonda olw'obulombolombo wenywe?"

⁴ Hiri hiityo olwohuba Hatonda gaaloma ati, 'Nanga lataawo ni maawo enjono,* era ati, 'Anaduhenga Semwana oba nyina, bali n'ohumwita.'

⁵ Aye enywe muloma muuti omutu analoma semwana oba nyina ati, 'Obuyeedi obunahahunaye, nabunongayo eyiri Hatonda,*'

⁶ olwo aba n'ehiyale ehy'ohutana Semwana* obuyeedi. Mu ngeri eyo nga mudibya ehibono hya Hatonda olw'obulombolombo wenywe.

* 15:4 15:4 Hunj 20:12; 21:17; Mag 5:16; Leev 20:9 * 15:5 15:5 Hunj 20:12; 21:17; Leev 20:9 * 15:6 15:6 Ebyanjandihwa ebindi biri ni "semwana oba nyina."

⁷ Banafuusi enywe, ehibono hya Hatonda ehi naabbi Yisaaya gabalom-aho hituufu olu gaaloma ati,

⁸ “ ‘Abaatu bano baapa enono
lya hu munwa,

aye emyoyo jaawe jipumaho.

⁹ Era banjumirya byahwehenahenaho olwohuba ebibono obubono eby’abaatu,
mbebi banjira ohuba amagambi gange.’ ”*

*Ebyonoona omuutu binjwa mu mwoyo gugwe
(Mar 7:14-23)*

¹⁰ Ng’ano Yesu alanga ehinjindi hy’abaatu hitiina ana gaali, ng’aloma ati, “Mutege ohutwi era mutegeere ehi nja ohuloma.

¹¹ Ebi muutu alya sinje ebimonoona aye ebinjwa mu munwa gugwe.”

¹² Ng’ano abeegi babe batiina ana gaali, bamubuusa baati, “Ohimanyire oti Abafalisaayo balunire ni banjuliye ebibono ebyo?”

¹³ Nga Yesu abagobolamo ati, “Hiisi musaala ogu Bbaabba ali mwigulu atahoma, banahaguhuulejo.

¹⁴ Olw’ehyo, Abafalisaayo abo batabahenera biseera olwohuba batangirisi abanofu. Era singa omunofu atangirira omunofu wahye, bombi bagwa mwironjo.”

¹⁵ Ng’ano Peetero amuloma ati, “Tulomere amahulu g’olugero olwo.”*

¹⁶ Nga Yesu abaloma ati, “Koni mwesi simufaania mahulu g’olugero olwo bbe?”

¹⁷ Simumanyire muuti ebi muutu alya bitiina mu hida omu binjwa byatula?

¹⁸ Aye ebi aloma binjwa mu mwoyo gugwe era ebyo nj’ebimwonoona.

¹⁹ Hiri hiityo olwohuba mu mwoyo gw’omuutu pomunjwa ebinjeego ebibi, obutemu, obuhwedi, ohuba w’emoni enyangu, ohuba n’omuhono omuleenji, obudulingi n’obunjesi.

²⁰ Ebyo nj’ebyonoona omuutu; sosi ohulya n’atasaabire mu ngalo.”

*Omuhasi Omukanani
(Mar 7:24-30)*

²¹ Yesu ni gaanjwa mu hifo ehyo, ng’atiina mu twale ly’e Tiiro ni Sidoni.

²² Omuhasi Omukanani ohunjwa mu hitundu ehyo, ng’atiina ana gaali, genaana ati, “Musengwa, Omwijuhulu wa Dawudi,† pambire ehisa! Omusambwa gugudya omuhaana wange bugali!”

²³ Aye Yesu sigamugobolamo hiitu hyosihyosi. Olw’ehyo, abeegi babe batiina ana gaali bamwegalihira baati, “Mubbinge, olwohuba ali hutuhub-bira oluhero!”

²⁴ Nga Yesu agobolamo ati, “Baatuma eyiri Abayisirayiri ababbaama bonene.”

²⁵ Ng’ano omuhasi oyo atiina ahubba amafuha mu moni jije amuloma ati, “Musengwa, njeede!”

²⁶ Nga Yesu amugobolamo ati, “Sihirani ohunjamba ebiryo by’abaana wabidanyira embwa jaawe.”

²⁷ Ng’omuhasi oyo amuloma ati, “Musengwa, pohiri aye n’embwa joosi jirya obukukumuhira obugwa njaasi w’emeeza ya musengwa waajo.”

* 15:9 15:9 Yis 29:13 * 15:15 15:15 Luk 6:39 † 15:22 15:22 Dawudi Oba owaaja ohununula abaatu.

28 Nga Yesu amugobolamo ati, “Muhasi ewe, oli n’ohufugiirira ohw’amaani! Ale hahibe ng’olu osungire.” Era omuhaana wuwe ganjona mu saawa enyene eyo.

Yesu anjonia abaatu bangi

29 Yesu ni ganjwa mu hifo ehyo, gatiina n’agendera hwigenya ly’enyanja y’e Galilaaya, ng’aniina hu lusozi gehala.

30 Abaatu bangi batiina aja gaali ni bamunjirira abaleme n’abahyafutafuta n’abanjofu n’abagongobala n’abataloma ko n’abalwaye abandi. Nga babata anjono ohuupi ni naye era ng’abanjonia.

31 Abaatu benjuna ni baabona abaali ni bataloma ni baloma, abaleme ni bagenda, abanjofu ni babona. Era nga bajumirya Hatonda w’Abayisirayiri.

*Yesu aliisa abaatu ekumi ene
(Mar 8:1-10)*

32 Ng’anjono Yesu alanga abeegi babe batiine aja gaali abaloma ati, “Abaatu bano bapambya ehisa olwohuba babaaye ni neese endaalo edatu kwiye aye njahani banjuma hy’ohulya. Sinenda hubaseebula ni bali njala, bahanda bagwa hu ngira.”

33 Aye abeegi babe bamugobolamo baati, “Mu hifo ehiduleere hino omutu anjanga hutusa njena ebiryo ebijanga ohuliisa abaatu bano bosibosi?”

34 Nga Yesu ababuusa ati, “Mulinjono n’emigaati jinga?” Nga bamugobolamo baati, “Musanjvuni n’obuyeeni butotono.”

35 Ng’anjono Yesu aloma abaatu behale njaaasi.

36 Ng’abugula emigaati ejo omusanjvuni n’enyeeni jawaho, nga geyaasa Hatonda, ajibbwagabbwagamo ng’ahena ajinja abeegi babe bajigabire abaatu. Nga boosi bahola ng’olu gabaloma.

37 Nga bosibosi balya beguta. Ni bahena ohulya, ng’abeegi babe bahumbania obukukumuhira owasigalano, nga bwijula ebisero musanjvuni.

38 Abaatu abalya, baali ekumi ene, ohwo n’atatayeho abahasi n’abaana.

39 Oluvanyuma lwa Yesu ohuseebula abaatu, gahena ganiina eryato ng’atiina mu twale ly’e Magadani.

16

*Abafalisaayo n’Abasadukaayo basunga Yesu ahabonero
(Mar 8:11-13; Luk 12:54-56)*

1 Lulala, balala hu Bafalisaayo n’Abasadukaayo baatiina eyiri Yesu nga bamuloma abanje ahabonero ahenjajisa ahalaga haati obunjanga obu gaali ni nawo gabutusa yiri Hatonda. Ehyo bamuloma humuhema.

2 Nga Yesu abagobolamo ati, “Eryuba aja ligwira mu maaji, munabona egulu ni lifaana hy’amafugi, muloma muuti; ‘Olwejo embeera y’owiire yinahabe ndaji.’

3 Mu mugamba aja lyuba linjwerayo munabona egulu ni lifaana hy’amafugi n’ebireri ni bisidihire muloma muuti; ‘Olwa leero lunaabe lw’ehidumi.’ Mumanyire amahulu gemboneha y’owiire aye simumanyire huvunula ebirinjono mu hiseera hino.*

4 Abaatu b’omulembe guno babi era sibesigwa eyiri Hatonda! Benda ahabonero ahalaga haati Hatonda nj’owaatuma aye njanjuma ahabonero

* **16:3 16:3** Ebyanjandihwa ebyahale binjuma ebibono ebiroma biiti “ehyegulo ni hyola...ebirinjono mu hiseera hino.”

ahabaja ohubana ohutusaho ahabonero hyaha Yona olu gaali mu guyeeni.”* N’ebibono ebyo, nga Yesu abalehana getiinira.

*Esomesa y’Abafalisaayo n’Abasadukaayo ey’obudulingi
(Mar 8:14-21)*

⁵ Abeegi ba Yesu ni boola engereha w’enyanya, bahebulira baati bebiriye ohugega emigaati.

⁶ Nga Yesu abaloma ati, “Mwegenderese era mwehuume ehisimbulusa hy’Abafalisaayo n’Abasadukaayo.”

⁷ Nga nibo begeyamo abeene n’abeene baati, “Aloma atyo olwohuba ndihugega migaati.”*

⁸ Yesu gamanya ehi baali ni begeyamo ng’ababuusa ati, “Enywe abali n’ohufugiirira ohutotono, lwahiina mujeega hu hy’ohujuma emigaati?”

⁹ N’ohwola haati muhiiri hutegeera? Si muhebulira olu nabbwaga mu migaati etaanu nagabira abaatu ekumi etaanu? Mwahumbaania ebisero binga eby’obukukumuhira?

¹⁰ Ate mwahumbaania ebisero by’obukukumuhira binga olu nabbwaga mu migaati omusanvu nagabira abaatu ekumi ene?*

¹¹ Lwahiina simutegeera muuti simbaaye ni ndoma hu migaati? Aye mbalomire mwehuume ehisimbulusa hy’Abafalisaayo n’Abasadukaayo.”*

¹² Ng’abeegi abo ko bategeera baati sigali n’abaloma hwehuuma hutalya migaati ejirimo ehisimbulusa aye esomesa y’Abafalisaayo n’Abasadukaayo ey’obudulingi.

*Peetero abbutula ati Yesu nje Kurisito
(Mar 8:27-30; Luk 9:18-21)*

¹³ Yesu n’abeegi babe ni boola mu hibuga Kayisaaliya ehya Filipi, ng’ababuusa ati, “Abaatu ni baba ni baloma hu Omwana w’Omuntu, baloma baati nj’ani?”

¹⁴ Nga bamugobolamo baati, “Naliyo abaloma mbo ndiwe Yowaane Omubatiza, abandi baati ndiwe naabbi Eliya, abandi baati ndiwe Yeremiya era n’abandi baati oli mulala hu banaabbi.”

¹⁵ Ng’ano ababuusa ati, “Ne enywe, muloma muuti ndiise ani?”

¹⁶ Nga Simooni oyu balanga baati Peetero amugobolamo ati, “Ndiwe Kurisito oyu bafujaho amate ohunojola abaatu era Omwana wa Hatonda Omwene Bulamu.”*

¹⁷ Nga Yesu amugobolamo ati, “Simooni omwana wa Yona, oli n’ekabi olwohuba omuntu sinje ahuhwehuliye ehya aye Bbaabba ali mwigulu.*

¹⁸ Olw’ehyo kuloma ti ndiwe Peetero,† hu lwanda huno nditongolaho ehibbubbu hyange ehya’abafugiirira era amaani g’e magombe ‡ sigalibanangula.

¹⁹ Ndihuja ebisumuluzo eby’obunugi bwomwigulu era hiisi ehi osidiha hu hyalo, nomwigulu mwosi balihisidiha era hiisi ehi ositula hu hyalo nomwigulu mwosi balihisitula.”

²⁰ Ng’ahuutira abeegi babe batalomeraho muutu yesiyesi baati nje Kurisito oyu bafujaho amate ohunojola abaatu.*

* **16:4 16:4** Yon 1:17 * **16:7 16:7** Luk 12:1 * **16:10 16:10** Mat 14:17-21 * **16:11 16:11** Mat 15:34-38 * **16:16 16:16** Mat 14:1-2; Mar 6:14-15; Luk 9:7-8 * **16:17 16:17** Yow 6:68-69 † **16:18 16:18** Peetero Peetero mu Aramayiki nje Keefa amahulu gaalyo ti ebaale. ‡ **16:18 16:18** Oba Geyeena. * **16:20 16:20** Mat 18:18; Yow 20:23

*Yesu aloma hu hufa n'ohulamuha huhwe
(Luk 9:22-27)*

²¹ Ohunwa mu hiseera ehyo, nga Yesu atandiha ohusomesa abeegi babe ng'olu ali n'ohutiina e Yerusaalemu, abaatu abahulu mu gwanga n'abasomesa b'amagambi n'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda bamubonyaabonye bugali weene era bamwite aye ni nhalibitajo endaalo edatu aliramuha.

²² Olw'ehyo, Peetero ganjira Yesu hu tulo ng'amuhayula ati, "Musengwa, ehyo sihija huhwolaho kadi!"

²³ Nga Yesu acuuha amuloma ati, "Pwe mu moni, oli Sitaani! Oli hutigatigania ohuhola ebyagima naaja, sooli hunjeega hu mulimo gwa Hatonda ogwandeeta aye oli hunjeega hu by'abaatu!"

²⁴ Ng'ajo aloma abeegi babe ati, "Hiisi muutu owenda ohuba omuloobera wange, ateehwa ohwefirisa byosibyosi era n'ali muheneerefu ohubbeeda omusalabba gugwe era agende ni neese.

²⁵ Hiri hiityo olwohuba hiisi oweheneerera obulamu wuwe, alibufiirwa aye hiisi afirwa obulamu wuwe hu lwange, alibunonola.*

²⁶ Ale higasa hi omuutu ohuba n'obuninda bwuhu hyalo huno wosiwosi aye gafirwa obulamu wuwe? Ale dala njalijo ehi omuutu ajanga ohunjaayo ko gagobosajo obulamu wuwe ni buba ni buhenire ohugota?*

²⁷ Hiri hiityo olwohuba Omwana w'Omuutu aja huuja mu enono lya Semwana, n'ali n'abamalayika babe aje hiisi muutu omuhemba ni geema hu bikolwa byawe.

²⁸ Mbalomera ehituufu ti, njalijo abandi hu enywe abemereeye n'ano, abatalifa ohutusaho ni bahenire ohubona Omwana w'Omuutu ni gaaja ohunuga."*

17

*Emboneha ya Yesu yicuuha
(Mar 9:2-13; Luk 9:28-36)*

¹ Ni njabitanjo endaalo mukaaga, nga Yesu anjira Peetero ni Yakobbo ni Yowaane muganda ya Yakobbo batiina baniina hu olusozi olwegingihiriri baba eyo bonene.

² Ni baali eyo, abeegi babe abo baali baheja nga mu moni wuwe mucuuha mumeregenya hy'eryuba era ebyambalo bibye nga bipepya bimesya hy'enjase.

³ Anjo ni naano nga babona Eliya ni Musa ni banaya ni Yesu.

⁴ Nga Peetero aloma Yesu ati, "Musengwa, hiraaji ti huli n'ano. Ni huba husiima huhwo, natongole ebitiira bidatu. Hirala hibe hihiyo, ehindi hya Musa n'ehindi hy'Eliya."

⁵ Peetero ni gaali n'ahiroma, ehireri ehipepya nga hiija hibawiihaho. Ng'ejanjaasi linwera mu hireri ehyo, ni njalijo aloma ati, "Ono nj'Omwana wange omuhoda oyu nenda era owunesiimisa. Ale munjulirise ebi abaloma."

⁶ Abeegi abo ni banjulira ebibono ebyo batya bugali, nga bagwa njaasi mahotamiriye ni batenda n'ohumuhejaho.*

⁷ Aye Yesu gatiina gabanambaho, ng'abaloma ati, "Mwinyohe mutatya!"

* **16:25** **16:25** Mat 10:38; Luk 14:27 * **16:26** **16:26** Mat 10:39; Luk 17:33; Yow 12:25 * **16:28**
16:28 Mat 25:31; Bar 2:6 * **17:6** **17:6** Tand 22:2; Mag 18:15; Zab 2:7; Yis 42:1

8 Abeegi babe ni bagangamuha, sibabona muutu owundi yesiyesi ohutusaho Yesu yenene.

9 Ni baali ni banjwa hu lusozi, nga Yesu abahamiirisa ati, “Mutalomeraho muutu yesiyesi ebyo ebi muweene ohwola olu Omwana w’Omuutu aliramuha.”

10 Ng’ano abeegi abo bamubuusa baati, “Lwahiina abasomesa b’amagambi ga Hatonda baloma baati naabbi Eliya ali n’ohweheerera ohugobola ko Kurisito gaaje?”

11 Nga Yesu abagobolamo ati, “Hituufu, Eliya ali n’ohweheerera ohuuja agobose bunyaaha emyoyo j’abaatu.

12 Aye mbalomera ti Eliya gahena hale ohuuja aye sibamufaania era abaatu bamuhola byosibyosi ebi bendire. Mu ngeri nj’enyene baja hugudya n’Omwana w’Omuutu baatyo.”

13 Ng’ano abeegi bategeera baati gaali abalomera hu Yowaane Omubaliza.*

Yesu anjonia omuseere aliho omusambwa
(Mar 9:14-29; Luk 9:37-43)

14 Yesu n’abeegi babe bala abadatu ni banjwa hu lusozi, nga bagaana ehinjindi hy’abaatu. Nga njabaano omusinde owatiina eyiri Yesu, ahubba amafuha mu moni wuwe amuloma ati,

15 “Muhulu, kwegayiriye njambira musaani yange ehisa, agwa efubu era abonaabona bugali. Efunda nyingi agwa mu muliro oba mu maaji.

16 Namuleetaho eyiri abeegi babo aye sibamuñonia.”

17 Nga Yesu abaloma ati, “Enywe abaatu abanjuma hufugiirira era ab’omulembe guno ogwabbaama, ndihena ni nenywe ahamanga ahaaga hatye ko mube n’ohufugiirira, ndyosa njena ohubehaliiriha? Mundeetere njano omuseere oyo.”

18 Yesu ng’ahayuhira omusambwa gujwa hu museere, ng’ano ni naano anjona.

19 Oluvanyuma abeegi ba Yesu batiina nja gaali n’ali yenene nga bamubuusa baati, “Lwahiina sihwabobola hubbinga musambwa ogwo hu museere?”

20 Nga Yesu abagobolamo ati, “Ehyo hibaaye hiityo olwohuba muli n’ohufugiirira hutotono. Mbalomera ehituufu ti, singa muba n’ohufugiirira n’olu huba hudiidiri hy’ahamo ha kalidaali, mwahalomire olusozi luno muuti, ‘Siguha njano oje wedaanye njala’ era nga ehi oloma hibanjo. Njanuma ehiribahaya.

21 Aye omusambwa hy’ogwo sigujanga hutiina ni njanuma husaba n’ohusiiba.”*

Nindi Yesu aloma hu hufa huhwe
(Mar 9:30-32; Luk 9:43-45)

22 Abeegi bosibosi ni Yesu ni baali ni bahumbeene njalala e Galilaaya, nga Yesu abaloma ati, “Baja hulya mu Mwana w’Omuutu oluhwe bahene bamuñeyo eyiri abobujangi bamwite.

23 Baja humwita aye njalibitano endaalo edatu ng’alamuha.” Ehyo hyaleetera abeegi babe ohwenjunamira.

Ohuja omusolo gwomu Yekaalu

* 17:13 17:13 Mat 11:14 * 17:21 17:21 Ebyanjandihwa ebindi ebyahale binjuma lunyiriri luno.

²⁴ Yesu n'abeegi babe ni boola e Kaperanawumu, ng'abañoosa bomu y'e Yekaalu† batiina eyiri Peetero bamubuusa baati, "Koni omusomesa wenywe niye saanja musolo gwomu Yekaalu?"

²⁵ Nga Peetero abagobolamo ati, "Aja."

Peetero ni gengira mu nyumba, Yesu nj'oweherera ohuloma ng'amubuusa ati, "Ne ewe Simooni ojeega otye? Abahabaha bañoosa baatu hi? Abaatu bomu gwanga lyawe oba abalugendwa?"*

²⁶ Nga Peetero amugobolamo ati, "Hu balugendwa."

Ng'ano Yesu amuloma ati, "Abazaliranwa bomu gwanga sibali n'ohuja omusolo.

²⁷ Aye ohutenda hubalujia tiina hu nyanja odanye omulobo mu maaji, enyeeni eyi oneheerere ohujambya, onayasanye wagaanamo ebbeesa. Jijambe otiine osasule omusolo ogugwo n'ogwange."

18

Omuutu ahira ohuba ow'enono eyiri Hatonda

(Mar 9:33-37; Luk 17:1-2)

¹ Mu hiseera ehyo abeegi batiina anjali Yesu, nga bamubuusa baati, "Nj'ani ahira ohuba ow'enono mu baatu abali mu bujugi owomwigulu?"

² Ng'ano Yesu alanga omwana omujere owaali anaapi ano, amwe-meeresa nagati waawe.

³ Ng'ahena aloma ati, "Mbalomera ehituufu ti hiisi muutu ateesiga Hatonda hy'omwana omujere ng'olu geesiga abasaaye babe, sibalimubala huba mulala hu baatu aba Hatonda anuga.

⁴ Olw'ehyo hiisi owenomeha hy'omwana omujere ono, nj'ahira ohuba ow'enono mu baatu aba Hatonda anuga.*

⁵ Era Hiisi asangaalira omwana omujere hy'ono hu lwange, aba asangaliye ndiise.

⁶ Aye omuutu yesiyesi aleetera mulala hu banjere bano abafugiirira ohubbenga, anoomera humusidihamo ogubaale ogusito mu mamiro, nga bahena bamudanya mu buliba.

⁷ "Nga jibageene abaatu abomu hyalo hino olwohuba mulimo ebiitu ebi baleetera ohwonoona. Ebiitu hy'ebyo biri n'ohubano aye jimwageene oyo abireeta!

⁸ Olw'ehyo hanye muhono oba hugulu huhwo nj'ohuhuleetera ohwonoona, hutemeeho. Hirañi osune obulamu obutanwanjo n'oli muleme, ohuhira olu osigasa emihono jombi oba amagulu gombi aye bahudanya mu muliro ogutasima emirembe n'emirembe.

⁹ Era hanye emoni yiyo ehuleetera ohuhola ehibi yomoleemo. Hirañi obe wa moni ndala aye wingire mu bujugi wa Hatonda, ohuhira olu osigasa emoni jombi aye bahudanya mu hifo omu oja husihiirihira.*

Olugero olujamba hu taama eyaali n'egotire

(Luk 15:3-7)

¹⁰ "Olw'ehyo omanyanya otatalanga wayire mulala hu banjere bano, olwohuba mbalomera ti, abamalayika ababalabirira hiisi hiseera bolerera Bbaabba ali mwigulu.

¹¹ Omwana w'Omuutu gaaja ohunojola abaatu ababbaama.*

† 17:24 17:24 ng'abañoosa bomu y'e Yekaalu Ogwo gwali musoolo ogu hiisi muutu mu Yisirayiri gasasulanga hiisi mwaha ohuhola hu mirimo ja Yekaalu. * 17:25 17:25 Hunj 30:13; 38:26 * 18:4 18:4 Mar 10:15; Luk 18:17 * 18:9 18:9 Mat 5:30 * 18:11 18:11 Ebyanjandihwa ebindi ebyahale bijuma lunyiriri luno.

12 “Enywe muneeega muutye? Singa omuutu aba n’etaama jije cikumi aye nga ndala yigotaho, saaleha ayo ecenda namwenda ni jiri hwaya gatiina ohwendula endala eyo egotire ohwola olu ayibona?”

13 Era mbalomera ehituufu ti, n’ayibona asangaala bugali olw’etaama eyo endala, ohuhiraho jira ecenda namwenda.

14 Mu ngeri nj’enyene Senywe ali mwigulu sigenda wayire mulala hu banere bano ohubadanya mu muliro.”

Owahyo ahuhola ehihulumya

15 Ng’ayo Yesu geyongera aloma ati, “Singa owahyo ahuhola ehibi, tiinayo omulomere ehibi hihye ni muli babiri mwenene. N’afugiirira ehi omuloma, muligobolano nindi ohuholagana bulani.

16 Aye singa saafugiirira ehi oloma, wagamangayo n’owahyo mulala oba babiri ko hiisi songa bayihahasenga ni njalino obujulizi ow’abaatu babiri oba badatu.

17 Singa agaana ohubanjulirisa, mumunziranga mu hibbubbu hy’abafugiirira, bamwiihasa bamubulirira. Anagaana ohunjulirisa, mumunziranga ohuba hy’Atali Muyudaaya oba omunjoosa oyu muloma muuti ali n’ebibi.*

18 “Mbalomera ehituufu ti hiisi ehi osidiha hu hyalo, nomwigulu mwosi balihisidiha era hiisi ehi ositula hu hyalo, nomwigulu mwosi balihisitula.

19 “Nindi mbaloma ti, singa babiri hu hyalo huno banabenga bulala mu hiisi ehi musaba, Bbaabba ali mwigulu anahibanjenga.*

20 Hiri hiityo olwohuba babiri oba abadatu abafugiirira banahumbaana mu siina lyange, mba ayo ni nabo.”

Olugero olujamba hu mwidu atasonija

21 Ng’ayo Peetero atiina ajali Yesu amubuusa ati, “Musengwa, owahyange anakola ehibi, musonije efunda jinga? Musonije efunda musanvu?”

22 Nga Yesu amugobolamo ati, “Kuloma ti, si funda musanvu aye sanvu emirundi musanvu.*

23 “Obunugi bwomwigulu hunjanga ohubugeragerania hu habaha owendire abeedu babe baneyo embalirira y’ebbeesa jije.

24 Ni gatandiha ohubala ebitabo nga baleeta mulala hu beedu oyu gaali n’abanja etalanta omutwalo mulala.†

25 Omwidu oyo ganjuma bbeesa ohusasula musengwawe. Olw’ehyo musengwawe galagira bamutunde, n’omuhasi wuwe n’abaana babe ko n’ebiitu bibye byosibyosi, ohusasula ebbanja.

26 Ng’ayo omwidu oyo ahubba amafuha amwegalihira ati, ‘Ngumiki-rizeho, nahahasule ebbeesa jijo josijosi eji wumbanja.’

27 Omwidu oyo ganjamba musengwawe ehisa, ng’amusonija ebbanja ng’amuleha gagamayo.

28 “Aye omwidu oyo ni gatula ebulafu, gagaanana n’omwidu wahye oyu gaali n’abanja dinaari cikumi.‡ Ng’amugwa mu mamiro amuloma ati, ‘Sasule ebbeesa jange!’

* 18:17 18:17 Mag 19:15 * 18:19 18:19 Mat 16:19; Yow 20:23 * 18:22 18:22 Luk 17:3-4 † 18:24 18:24 etalanta omutwalo mulala Talanta ndala yaali muhamba gw’omupakasi ey’emyaha ng’ehumi n’etaanu. Olw’ehyo talanta omutwalo, jaali bbeesa mbitiirifu. ‡ 18:28 18:28 Dinaari ndala nj’eyaali omuhamba ogw’oludaalo lulala. Olw’ehyo dinaari cikumi yaali peera y’emyesi ng’edatu, ate talanta omutwalo gwali muhamba ogw’emyaha ehumi n’etaanu.

²⁹ Ng'ango omwidu wahye oyo ahubba amafuha, amwegalihira n'aloma ati, 'Ngumikirizeho, nja huhusasula ebbeesa jijo.'

³⁰ Aye niye gagaana era galoma bamudanya mu komera ohwola olu alisasula ebbanja.

³¹ Abeedu bahye ni baabona ebyaliho, ehyo hyababisya bubu bugali weene era banamba engira batiina balomera musengwa yaawe byosibyosi.

³² Ng'ango musengwa yaawe alanga omwidu oyo amuloma ati, 'Mwidu ewe omubi, nahusonija ebbanja eri naali ni kubanja olwohuba wanjegalihira.

³³ Ndiwe atananga husoniya wahyo ng'olu ese nahusonija?'

³⁴ N'obusungu bungu, musengwawe gamunambya abasirikale bamudanye mu komera bamugudye, ohwola olu alihena ohusasula ebbanja lyosiryosi."

³⁵ Nga Yesu agohoba ati, "Eyo nj'engeri eyi Bbaabba ali mwigulu alibisyamo hiisi mulala hu nywe, ohutusaho nga musonijire abahyenywe ohunwera erala mu myoyo jenywe."

19

Yesu asomesa hu hwawuhana hw'abafumbo

(Mar 10:1-12)

¹ Yesu ni gahena ohuloma ebibono ebyo, ng'anwa e Galilaaya atiina mu twale ly'e Buyudaaya, engereha w'olwabi Yoludaani.

² Ng'ango ehinjindi hy'abaatu himulondaho era ng'anonia abalwaye abaalimo.

³ Ng'ango balala hu Bafalisaayo batiina bamuhema baati, "Amagambi geefe gafugiirira omuutu ohubbinga omuhasi wuwe olw'esonga yosiyosi?"

⁴ Ng'ango Yesu abagobolamo ati, "Simusomangaho ehyanjandiihiwa hiiti; 'Ohunwa hutandiha y'ehyalo, Hatonda gawumba omusinde n'omuhasi?'"*

⁵ Era ng'aloma ati, 'Olw'ehyo omusinde analehenga semwana ni nyina, nga genimba n'omuhasi wuwe, nga bombi bafuuha mubiri mulala?'"*

⁶ Olwo nga sibahiiri babiri, wabula mulala. Ale omuutu saanjimbululanga ehi Hatonda ganimba nalala."*

⁷ Ng'Abafalisaayo abo bamubuusa baati, "Ne lwahiina Musa gatanjo ehiragiho ati omusinde abbinga omuhasi wuwe, amunanga ebbaluna eyihahasa yiiti amubbingire?"

⁸ Nga Yesu abagobolamo ati, "Musa gafugiirira abasinde ohuna abahasi baawe ebbaluna olw'obuhahanyafu w'emyojo jaawe. Aye sihyali hiityo ohunwera erala mu hutandiha."*

⁹ Mbaloma ti hiisi abbinga omuhasi wuwe ohutusaho olw'obuhwedi, ng'ahena aleeta owundi, aba aholire obuhwedi."*

¹⁰ Ng'abeegi babe bamuloma baati, "Ni hiba ni hiri hiityo njagati w'omusinde n'omuhasi wuwe, hiraŋi ohutafumbirwa."*

¹¹ Nga Yesu abagobolamo ati, "Hiisi muutu saananga hufugiirira esomesa eyo, ohutusaho abo aba Hatonda gana ohuyitegeera bonene.

¹² Abaatu abandi sibaleeta bahasi olwohuba babasaala ni bali bafirirwa, abandi olw'ohubalaana n'abandi olw'ohwenda ohwenjerayo erala ohunjeeresa Hatonda. Afugiirira ebyo ebindomire hu bufumbo, ahifugiirire."

* **19:4 19:4** Tand 1:27 * **19:5 19:5** Tand 2:24 * **19:6 19:6** Tand 5:2 * **19:8 19:8** Mag 24:1-4; Mat 5:31 * **19:9 19:9** *obuhwedi* Ebyanjandiihiwa ebindi ebyahale binjuma bibono bino. * **19:10 19:10** Mat 5:32; 1 Kor 7:10-11

*Yesu asabira abaana abanjere ekabi
(Mar 10:13-16; Luk 18:15-17)*

¹³ Ng'ango njabaango abaanjira abaana abanjere eyiri Yesu ohubanjambaho abalombere ekabi aye abeegi babe bahayula abaatu abo.

¹⁴ Nga Yesu abaloma ati, "Mulehe abaana abanjere baaje eyi ndi. Muta-bagaana olwohuba abali hy'abo, mbabengira mu obunugi womwigulu."

¹⁵ Ni gahena ohubanjambaho n'ohubasabira ekabi, ng'anjwa mu hifo ehyo.

*Yesu n'omusinde omujinda
(Mar 10:17-31; Luk 18:18-30)*

¹⁶ Njalinjo omusinde owatiina eyiri Yesu ng'amubuusa ati, "Musomesa, hiranji hi ehi ndi n'ohuhola ohusuna obulamu obutanjwango?"

¹⁷ Nga Yesu amugobolamo ati, "Lwahiina wumbuusa ehinjamba hu biitu ebiranj? Njalinjo mulala yenene Omulanji. Era n'oba ni wenda ohusuna obulamu obutanjwango gondera ebiragiyo bibye."

¹⁸ Ng'omusinde oyo amubuusa ati, "Biragiyo hi ebyo?" Nga Yesu amugobolamo ati, "Siwiitanga muutu, soholanga buhwedi, siwiibanga hiitu hyosihyosi, otabenjeranga muutu ehi ataholire,

¹⁹ onjanga lataawo ni maawo enono era 'yendanga omuutu wahyo, ng'olu weyenda wamwene.' **

²⁰ Ng'omusinde oyo amuloma ati, "Ebiragiyo ebyo byosibyosi mby-oheresa. Hiina ehi kibuliraho?*"

²¹ Nga Yesu amuloma ati, "N'oba ni wenda ohuba owolereeye, tiina otunde ebibyosibyosi, ebbeesa ejinjwamo ojigabire abagadi olisuna obunjinda owomwigulu. N'ohena, wuuje obe muloobera wange."

²² Omusinde oyo ni ganjilira ebyo, ganjwango n'awombonjaaye olwohuba gaali n'obunjinda oweene obungi.

²³ Ng'ango Yesu aloma abeegi babe ati, "Mbalomera ehituufu ti, higosi omujinda ohwingira mu bunugi womwigulu!

²⁴ Era mbalomera ehituufu ti, hyangu bugali weene engamiya ohubita mu njundu ly'episo, ohuhira omujinda ohwingira mu bunugi wa Hatonda."

²⁵ Abeegi babe ni banjilira ebibono ebyo, benjunga bugali nga babuusa baati, "Olwo njahani nj'ani njanga ohunonjoha?"

²⁶ Nga Yesu abalengerera ahena abaloma ati, "Eyiri abaatu, higosi ohwenonjola aye eyiri Hatonda ebiiitu byosibyosi bisoboha era njabula ehimuhaya."

²⁷ Ng'ango Peetero aloma Yesu ati, "Efe hwaleha ebyefe byosibyosi nga huuja hube baloobera babo, balitjwa hi?"

²⁸ Nga Yesu abaloma ati, "Mbalomera ehituufu ti ni balihena ohugobosa hiisi hiitu bunyaaha, Omwana w'Omuntu alihala hu tebe yiye ey'obunugi mu nono lirye, enywe abaloobera bange ehumi n'ababiri mwesi mulihala hu etebe ehumi n'ebiri ej'obunugi, mwasalira ebiha bya Yisirayiri ehumi nabibiri emisango.

²⁹ Era hiisi owaleha amago gage oba abaganda babe oba ababoojo oba nyina† oba semwana oba abaana oba mujulukoko gugwe hu lwange, alisuna omuhamba emirundi cikumi ej'ebyo ebi gafirwa era baamunja n'obulamu obutanjwango.*

* **19:19 19:19** Huj 20:13-16; Mag 5:17-20 * **19:20 19:20** Huj 20:12; Mag 5:16; Leev 19:18 † **19:29 19:29** Ebyanjandihwa ebindi biroma biiti "omuhasi." * **19:29 19:29** Mat 25:31; Luk 22:30

³⁰ Aye bangi hu beginghiriri mu hiseera hino abaliba abanjaasi, nindi bangi hu banjaasi mu hiseera hino abaliba abeginghiriri.”*

20

Olugero olujamba hu batambi mu ndimiro y'emizabbibbu

¹ Nga Yesu abagerera olugero ati, “Obunugi bwomwigulu hunjanga ohubugeragerania hu muutu owaali n'endimiro yiye ey'emizabbibbu. Lulala ganuuna mu mugamba ohwendula abaatu abohumutambira mu ndimiro yiye.

² Ni gababona, ng'afugiirisanja ni nabo ohubasasula dinaari ndala,* ng'abasindiha batiina ohutamba mu ndimiro yiye.

³ Ni gatiina mu katale hu saawa ng'edatu ohwendula abatambi abandi, gabona abaatu ni bemereeye anjo ni banjuma ehibahola.

⁴ Ng'abaloma ati, 'Enywe mwesi mutiine mutambe mu ndimiro yange ey'emizabbibbu, nabasasule ebbeesa ejisaana.'

⁵ Era nga boosi batiina ohutamba mu ndimiro eyo. Nga nindi hu saawa mukaaga ejomu muusi nohu saawa mwenda gagamayo mu katale aholo ehiitu c'ehyene.

⁶ Hu saawa ehumi nandala gatiina era nga nindi abona abandi ni bemereeye anjo ng'ababuusa ati, 'Lwahiina oludaalo lwosirwosi muluheneeye anjo ni mwemereeye hwemeerera ni njanjuma ehi muhola?'

⁷ “Ng'abaatu abo bamugobolamo baati, 'Hwemereeye njano olwohuba njanjuma atunjaye emirimo ohumutambira.' Ng'abaloma ati, 'Ale mwesi mutiine mutambe mu ndimiro yange ey'emizabbibbu.'

⁸ “Egulo, esaawa ey'ohwinuha hu muga ni yoola, ng'omwene ndimiro aloma nyapala wuwe ati, 'Langa abatambi obasasule omuhemba gwawe n'otandihira hu basembireyo ohuuja ohutamba, osembyeyo abo abehereeye.'

⁹ “Abaatu abo abaatiina esaawa ehumi nandala ohutamba, batiina nga hiisi muutu asuna edinaari ndala.

¹⁰ Abeheerera ohutiina ohutamba ni batiina ohubasasula, baneega baati baali bahusuna hibbala ohuhiraho abahyawe abo. Aye boosi baabaja edinaari ndala ndala.

¹¹ Oluvanyuma lw'ohubaja ebbeesa, bemulugunya eyiri omwene ndimiro

¹² baati, 'Abasinde bano, abasembireyo ohuuja era abatambire esaawa ndala yonene, obasasuuye c'ehyene ni neefe abaholire omuusi gwasigwosi n'ogumwi gwatunjweraho!'

¹³ Ng'anjo omwene ndimiro agobolamo mu mulala hu abo ati, 'Wange nandikwibe, sihutegeregane edinaari ndala?'

¹⁴ Olw'ehyo njamba eyiyo ote mu sanu wetiinire. Hiri eyi ndi ohusasula n'asembireyo ohuuja, c'ehyene ni neewe.

¹⁵ Ehi oloma puma bujanga ohutambisa ebbeesa jange ng'olu mba ni nendire? Oba ogongera olwohuba ndi n'ehyere? ”

¹⁶ Nga Yesu agohoba ati, “Bangi hu beginghiriri mu hiseera hino abaliba abanjaasi, nindi bangi hu banjaasi mu hiseera hino abaliba abeginghiriri.”

*Yesu aloma hu hufa huhwe efunda eyohudatu
(Mar 10:32-34; Luk 18:31-34)*

* **19:30 19:30** Mat 20:16; Luk 13:3 * **20:2 20:2** dinaari ndala Dinaari ndala nj'eyaali omuhemba gw'omutambi ogw'oludaalo.

17 Naaahani Yesu n'abeegi babe ehumi n'ababiri ni baali ni batiina e Yerusaaalemu, gabagobosa hutulo ng'abaloma ati,

18 "Huli hutiina e Yerusaaalemu aye ni hulyola eyo baja hulya mu Mwana w'Omuutu oluhwe bahene bamuṅeyo eyiri abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abasomesa b'amagambi. Era baja humusalira ogw'ohufa,

19 bamuṅeyo eyiri abalugendwa bamujeeje era bamufadule efaalu bahene bamuhomerere hu musalabba. Ne ni ṅalibitaṅo endaaloo edatu, aliramuha."

*Ohusaba hwa nyina ya Yakobbo ni Yowaane
(Mar 10:35-45)*

20 Ng'aṅo muha Zebbedaayo atiina n'abasaani babe eyiri Yesu, ng'ahubba amafuha amusunga abeho n'ehi amuholera.

21 Nga Yesu amubuusa ati, "Wenda kuholere hi?" Ng'omuhasi oyo amugobolamo ati, "N'onahehale hu tebe yiyo ey'eṅono mu buṅugi buwo, nenda oganye abasaani bange bano bombi beehale ohuhulirana, mulala hu muhono gugwo omulungi, n'owundi hu mugooda."

22 Nga Yesu aloma abasaani ba Zebbedaayo ati, "Ehi musunga simuhitegeera. Muṅanga ohunywa hu hihopo ehy'ohubonaabona ehi nja hunywaho?" Nga nibo bamugobolamo baati, "Huṅanga."

23 Nga Yesu abaloma ati, "Hituufu mwesi mulinywa hu hihopo ehy'ohubonaabona ehi nja hunywaho. Aye ehy'ohwihala ni mundireene hu muhono gwange omulungi oba omugooda, sindiise ahigaba. Ebifo ebyo, Bbaabba omwene alibinja abo aba gabitegehera."

24 Abeegi bahyawe ehumi ni banulira ehi bahyawe ababiri abo basunga, nga babalunira.

25 Olw'ehyo nga Yesu abalanga bosibosi bahumbaanire aṅa gaali. Ng'abaloma ati, "Mumanyire muuti abanugi b'Abatali Bayudaaya benda babanṅeere era abatangirisi baawe benda abaatu aba banuga bamanye baati babaliho obunangi.

26 Aye sihiri n'ohuba hiityo eyiri enywe. Hiisi owenda ohuba omuhulu mu nywe, ali n'ohuba muṅeeres a w'abahye.*

27 Era hiisi owenda ohuba omutangirisi, ali n'ohuba muṅeeres a w'abahye.*

28 Mu ngeri nj'enyene n'Omwana w'Omuutu sigaaaja bamuṅeere aye niye ohuṅeeres a era n'ohunayo obulamu wuwe ohuba endiṅi ey'ohununula oluhulende."

*Yesu aṅonia abanofu babiri
(Mar 10:46-52; Luk 18:35-43)*

29 Yesu n'abeegi babe ni baali ni banwa e Yeriko, ng'ehinindi hy'abaatu himulondaho.

30 Naaahani ṅaaliṅo abasinde babiri abanofu abaali ni behaaye hutulo w'engira. Abasinde abo ni banulira baati Yesu abita, nga balan-girira n'ejanjaasi ery'amaani baati, "Musengwa, Mwijuhulu wa Dawudi, tunambire ehisa otunonie!"

31 Nga bangi hu baatu abomu hinindi ehyo babahayula ni babaloma banoleere. Cooka nibo nga begumya hwegumya ohulangirira baati, "Musengwa Mwijuhulu wa Dawudi, tunambire ehisa!"

32 Nga Yesu gemeerera alagira baleete abanofu abo aṅa ali. Ni babanira, ng'ababuusa ati, "Mwenda mbaholere hi?"

* 20:26 20:26 Luk 22:25-26 * 20:27 20:27 Mat 23:11; Mar 9:35; Luk 22:26

³³ Nga bamugobolamo baati, “Musengwa, twigule emoni hubone.”

³⁴ Yesu gabanambira ehisa ng’abanamba hu moni. Anjo ni naajo, ng’emoni j’abasinde abo jirimba batandiiha ohubona era nga benimba hu baali ni balonda hu Yesu.

21

*Yesu gengira mu Yersaalemu mu enono ery’amaani
(Mar 11:1-11; Luk 19:28-40; Yow 12:12-19)*

¹ Naahani Yesu n’abeegi babe ni baali ni banatere ohwola mu Yersaalemu, boola mu haalo ahabalanga baati Bbesufage, hu lusozi lw’emisaala Emizayiti. Ng’atuma babiri hu beegi babe ati,

² “Mutiine mu hitehere ehi mulengera hira. Ni munaabe ni mwahengi-ramo, munaabone nasugirya n’enyana yaayo ebunwa ni bajisidihire anjo, mujibonolole mujindeetere.

³ Singa nabanjo ababuusa lwahiina mujibonolola, munamugobolemo muuti; ‘Musengwa nj’ajenda,’ era anjo ni naajo anabafugiirire mwa-jireeta.”

⁴ Bino byaliyo ohwoheresa ehi naabbi galoma ati,

⁵ “Mulomere abaatu bomu Sayuuni muuti;

‘Mubone, habaha wenywe ali huuja,

muwombeefu era gehaaye hu nasugirya eperepere.’ ”*

⁶ Ng’anjo abeegi abo batiina, bahola ng’olu Yesu gabaloma.

⁷ Nga batangirisa nasugirya eyo n’enyana yaayo bajimunjirira. Ni boola bayaalaho engoye jaawe hu mugongo, nga Yesu ayiihalaho.

⁸ Ni baali ni batiina, ng’ehinjindi hy’abaatu hyala engoye mu ngira Yesu abiteho, n’abandi nga baaliriramo obusaga w’ebisaala obuliho amahoose obu baabbwaga hu misaala. Bino babihola olw’ohunja Yesu enono.

⁹ Ng’anjo ehinjindi hy’abaatu abaali ni batangiririye, n’abaali ni bamunjwaho egongo bahoohera namugulu baati, “Tunonjole, Omwijuhulu wa Dawudi.

Ali n’ekabi oyo owujira mu bunangi wa Hatonda Musengwa!

Aneewe enono Musengwa ali mwigulu.”*

¹⁰ Yesu ni gengira mu Yersaalemu, ehibuga hyosihyosi hyasamalirira. Era ehyo hyaleetera abaatu ohubuusa baati, “Nj’ani oyo?”

¹¹ Nga babagobolamo baati, “Nje Yesu, naabbi Omunazaleesi ohunwa mu twale ly’e Galilaaya.”

*Yesu abbinga abaali ni batundira hu Yekaalu
(Mar 11:15-19; Luk 19:45-48; Yow 2:13-22)*

¹² Yesu n’abeegi babe ni boola e Yersaalemu gengira mu lunya lwa Yekaalu ng’abbingamo bosibosi abaali ni batundiramo n’abaali ni bagula. Ng’agengula emeeza j’abaswanisa ebbeesa, n’efoomu j’abaali ni batunda enjiwa.

¹³ Ng’abaloma ati, “Hyanandiihiwa hiiti, ‘Enyumba yange yinaabenga nyumba omu baatu bananjumirihisyenga. Ne enywe muyifuuhisyepungulu eyi bakondo behwehamo.’ ”*

¹⁴ Ebyo ni byanwa, ng’abanofu n’abaleme batiina anja Yesu gaali mu lunya lwa Yekaalu, ng’abanonia.

¹⁵ Aye abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abasomesa b’amagambi ni baabona ebyamaliholiho ebi Yesu gaali n’ahola, n’abaana ni bahayaanira

* 21:5 21:5 Zak 9:9 * 21:9 21:9 Zab 118:25-26 * 21:13 21:13 Yis 56:7; Yer 7:11

hu lunya lwa Yekaalu ni baloma baati, “Omwijuhulu wa Dawudi oneewe enono,” ng’obusungu bubaŋamba.

¹⁶ Olw’ehyo nga babuusa Yesu baati, “Oli hunjulira ebi baana abo baloma?”

Nga Yesu abagobolamo ati, “Pulira.” Ng’ahena ababuusa ati, “Ne simusomangaho Ehyanjandiihiwa ehiroma hiiti;

“ ‘Wagunjula abaana abanjere

n’ebiwegera ohuhujumirya?’ ”*

¹⁷ Ni gahena ohuloma atyo, ng’abaleha aŋo aŋwa mu hibuga Yerusaaemu atiina e Bbesaniya eyi ganjenyuha.

Yesu aŋwaba omusaala omutiini

(Mar 11:12-14,20-24)

¹⁸ Ni wahya mugamba, Yesu n’abeegi babe ni baali ni baŋwa e Bbesaniya ni baagama e Yerusaaemu, ganjulira enjala n’emuluma.

¹⁹ Ni galengera omusaala omutiini hutulo w’engira, ng’atiina aje abone hanye aŋanga ohwagaanaho ebibala. Ni gagwolaho sigabona hibala kadi hirala ohutusaho amahoose. Ng’aŋo aguloma ati, “Siwamanga bibala kadi!” Aŋo ni naaŋo ng’omusaala ogwo guŋotoha n’ohuŋotoha.

²⁰ Abeegi ni baabona ehyo, beŋunja! Nga bebuusa baati, “Omusaala omutiini guŋotohire guutye amangu ago?”

²¹ Nga Yesu abagobolamo ati, “Mbalomera ehituufu ti singa muba n’ohufugiirira era ni muŋuma hubuusabuusa, simulihola ehi kolire hu musaala omutiini ogwo hyoŋene aye muliŋanga n’ohuloma olusozi luno muuti, ‘Siguha ŋano oje wedaanye mu buliba’ era ehi mulomire hyabaŋo.

²² Era singa muba n’ohufugiirira, munasunenga hiisi ehi munalombenga Hatonda.”

Abatangirisi b’Abayudaaya babuusa eyi Yesu atusa obuŋangi

(Mar 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Ng’aŋo Yesu goola mu lunya lwa Yekaalu era ni gaali n’asomesa, ng’abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abaatu abahulu mu gwanga, batiina aŋa gaali nga bamubuusa baati, “Otusa ŋeena obuŋangi obuhuginiha ohuhola ebiiitu ebyo ebi ohola? Era nj’ani owahuŋa obuŋangi obwo?”

²⁴ Nga Yesu abagobolamo ati, “Keesi leha mbabuuse ehibuuso hirala. Ni munangobolemo nga ko mbalomera eyi tusa obuŋangi obu neemaho ohuhola ebi kola.

²⁵ Mundomere, Yowaane gatusa ŋeena obuŋangi ow’ohubatiza? Gabutusa yiri Hatonda, oba yiri baatu?” Ng’aŋo bahubbagania ebiŋeego ni baloma baati, “Humugobolemo huutye? Singa huloma huuti Hatonda nj’owamutuma anatubuuse ati, ‘Kale lwahiina simwafugiirira bya Yowaane?’ ”

²⁶ Aye ni hunalome huuti, “Abaatu nj’abamutuma,” hitiisa olwohuba abaatu bosibosi bafugiirira baati Yowaane gaali naabbi.

²⁷ Ehyanjwamo nga bamugobolamo baati, “Sihumanyire.” Ng’aŋo Yesu abaloma ati, “Kale keesi sinabalomere eyi tusa obuŋangi obuukosa ebi kola.”

Olugero oluŋamba hu basaani b’omuutu ababiri

²⁸ Nga Yesu geyongera aloma abatangirisi b’Abayudaaya ati, “Naahani enywe muŋeega muutye hu lugero luno? Naaliŋo omuutu owaali n’abasaani babe babiri. Ng’atiina eyiri omudaayi amuloma ati, ‘Mwana wange, olwa leero tiina otambe mu ndimiro y’emizabbibbu.’

* 21:16 21:16 Zab 8:2

²⁹ Nga niye amugobolamo ati, 'Ngeene.' Cooka oluvanyuma ng'acuusa ebiñeego atiina atamba.

³⁰ Nga semwana atiina eyiri owohubiri ng'amuloma c'ehyene. Niye ng'amugobolamo ati, 'Kale Bbaabba.' Aye omusaani oyo sigatiina ohuhola ehi gamuloma."

³¹ Kale nj'ani hu bombi owahola ehi saawe gendire? Nga bamugobolamo baati, "Omudaayi."

Nga Yesu abaloma ati, "Mbalomera ehituufu ti abanjoosa n'abahwedi bali hweyingirira mu bunugi wa Hatonda enywe ni mudindibaliye anjo.

³² Hiri hiityo olwohuba Yowaane Omubatiza gaaja ohubalaga engira etuufu ey'ohunamba, mwagaana ohufugiirira obuhwenda wuwe. Aye abanjoosa n'abahwedi nibo bafugiirira. Era wayire mwababona ni bafugiirira, simwebbwaga mwamufugiirira."

*Olugero olunamba hu bapangisa b'endimiro y'emizabbibbu
(Mar 12:1-12; Luk 20:9-19)*

³³ Nga Yesu geyongera abaloma ati, "Munjulire olugero olundi. Naalino omuutu owahoma endimiro ey'emizabbibbu ng'ahena ayisitiriraho, ayabamo erono eryohujungirangamo, ng'atongolamo n'ehitiira hy'omuhumi, ng'ahena ayipangisa abaatu nga niye atiina mu gwanga erindi."

³⁴ Ehiseera ehy'egesa ni hyola, gatuma balala hu baneeresa babe eyiri abapangisa, bamune owiisa wuwe.*

³⁵ Cooka abapangisa abo banamba abaneeresa babe abo. Owundi nga bamuhubba, nga beeta owundi era ng'owohudatu bamuhubba amabaale.

³⁶ Nga nindi omwene ndimiro abatumira abaneeresa abandi bangi ohahiraho abagabatumira oludaayi era boosi nga bababisya c'ehyene.

³⁷ Omwene ndimiro gasembyayo n'ohubatamira omusaani wuwe, mula n'aloma ati, "Baja hunja omwana wange enono bamupeera owiisa wange."

³⁸ Cooka abapangisa ni babona omusaani, nga behobaana baati, "Ono nj'omusika. Muhole hu mwite hwegoboseho obusika."

³⁹ Ng'ano bamusindigirisa bamutusa ebulafu w'endimiro y'emizabbibbu, nga bamwitira eyo.

⁴⁰ Ng'ano Yesu ababuusa ati, "Naahani omwene ndimiro n'aligobola alihola atye abapangisa abo?"

⁴¹ Nga bamugobolamo baati, "Alitiina gasiirisa abamalimbe abo n'endimiro gayipangisa abaatu abandi abohumuñanga owiisa buwe mu hiseera ehy'egesa."

⁴² Nga Yesu abaloma ati,
"Simusomangaho ehyañandiihiwa ehiroma hiiti;

'Ebaale eri abatongoli batala baati sirani,
nj'eryafuaha ehulu ery'omugaso* mu gosigosi?

Hino Musengwa omwene nj'owahihola,
era hyenunjisa abahibona.' "*

⁴³ Nga Yesu geyongera aloma ati, "Olw'ehyo mbalomera ti Hatonda alibatusaaho enywe obunugi buwe, gabugabira abaatu abaliba n'ebikolwa ebirani.

⁴⁴ Era hiisi agwa hu ebaale eryo, alibbwagijihamo aye oyo oyu lirigwaho, aliminianguha."†

* 21:34 21:34 Yis 5:1-2 * 21:42 21:42 Ebyañandiihiwa ebindi biroma biiti, *Ebaale eryomu sonda.*

* 21:42 21:42 Zab 118:22-23 † 21:44 21:44 Ebyañandiihiwa ebindi ebyahale biñuma lunyiriri luno.

⁴⁵ Abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'Abafalisaayo ni banjulira olugero olwo, bategeera baati Yesu gaali ali huloma hu nje nibo.

⁴⁶ Olw'ehyo, bagesyaho ohwenda ohumuŋamba aye batya ehiŋindi hy'abaatu, olwohuba nibo baali bafugiirira baati Yesu gaali naabbi.

22

Olugero oluŋamba hu mbaga y'obugole

(Luk 14:15-24)

¹ Ng'aŋo nindi Yesu agerera abatangirisi b'Abayudaaya olugero ati,

² "Owahabaha owomwigulu huŋanga ohubugeragerania hu habaha owategehera omusaani embaga ey'obugole.

³ Esaawa ey'obugole ni yoola, gatuma abeedu babe ohuhebulisa abageni abalange batiine. Aye abageni nga bagaana ohutiina.

⁴ "Ng'aŋo nindi atuma abeedu abandi ati, 'Mulome abageni abalange muuti kenire ohutegeha embaga era netire enjombe esaame n'ebisonga ebisaata ebinabbiita olw'embaga y'obugole w'omwana wange. Era hiisi hiitu hiŋooye, muuje hu mbaga.'

⁵ "Aye abageni abo abalange, sibafayo era hiisi muutu eyi gaali, gaŋamba engira yiye gaŋwaŋo. Ng'abandi batiina mu ndimiro jaawe, abandi betiinira mu husubuula.

⁶ Abasigalaŋo, nga baŋamba abeedu aba baali ni batumire bababonyabonya bugali bahena babeeta.

⁷ Ehyo hyalunja habaha bugali weene. Era ehyaŋwamo, gaŋindiha eŋe lirye lyasihiirisa abatemu abo era nga bohya n'ehibuga hyabwe.

⁸ Ng'ahena aloma abeedu babe ati, 'Kenire ohutegeha embaga. Aye abageni abalange bebihiisye bubi era enjuma n'osaaniye ohuuja.

⁹ Olw'ehyo mutiine mu masaŋangira g'enguudo ejomu hibuga, mulange hiisi muutu oyu munagaane gaaje hu mbaga.'

¹⁰ Ng'aŋo abeedu batiina mu nguudo balanga abaatu bosibosi abalaŋi n'ababi ababagaana batiine hu mbaga. Olw'ehyo abaatu baŋwerereheramo batiina hu mbaga era enyumba omu bategehera nga yijula.

¹¹ "Ne habaha ni gengira mu nyumba ohuheesa abageni, galengera omuutu owaali n'atambaaye ebyambalo ebiŋomera ohwambala hu mbaga.

¹² Ng'amuloma ati, 'Wange, wujire ŋano otye n'otambaaye bulani?' Omusinde oyo gaŋuma hya huloma.

¹³ Ng'aŋo habaha aloma abeedu babe ati, 'Mumuhaade emihono n'amagulu, muhene mumudanye ebulafu mu hiirema, eyiriba ohweninala n'ohulira amangi olw'obulumi.' "

¹⁴ Ng'aŋo Yesu agohoba ati, "Bangi aba Hatonda alanga aye gatobolamo badiidiri."*

Ehibuuso ehiŋamba hu huŋa omusolo

(Mar 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Ng'aŋo balala hu Bafalisaayo batiina baseega amagesi agohutege Yesu bamuŋambihisye mubi analome.

¹⁶ Olw'ehyo, batuma balala hu beegi baawe ko n'abawagizi ba habaha Herode, baje bamuheme bamuŋambire mu ndoma yiye. Batiina bamuloma baati, "Musomesa, humanyire huuti ewe ofira hu mazima era

* 22:14 22:14 Mat 8:12; 25:30; Luk 13:28

osomesa mu mazima ebi Hatonda genda abaatu bahole, olwohuba obula hu byahuhusiima ebinambulamo.

¹⁷ Naahani tulomere, hiraŋi efe Abayudaaya ohuŋa Kayisaali omusolo oba bbe?"

¹⁸ Aye Yesu mu hutegeera ehi baaliho, gabaloma ati, "Banafuusi enywe, lwahiina mukema?"

¹⁹ Mundeetere ŋano endusu eyi batambisa ohuŋa omusolo." Nga bamuŋirira edinaari.

²⁰ Ng'ababuusa ati, "Ehifaananyi n'amasiina ebiyiriho bino, by'ani?"

²¹ Nga bamugobolamo baati, "Bya Kayisaali." Ng'aŋo Yesu abaloma ati, "Ale ebya Kayisaali mubiŋe Kayisaali, n'ebya Hatonda mubiŋe Hatonda."

²² Ni banulira ebibono ebyo, nga benunja bugali engeri eyi anunuhiremo omubaso gwawe. Olw'ehyo bamuŋwaho, nga banamba engira bagamayo.

Ehibuuso ehiŋamba hu hulamuha

(Mar 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ Hu ludaalo olwene olwo, balala hu Basadukaayo, bano nj'abatafugiirira baati eriyo ohulamuha, batiina eyiri Yesu bamubuusa baati,

²⁴ "Musomesa, Musa omuŋeerese wa Hatonda gatunandiihira egambi ati, 'Singa omuutu afa galeha namwandu n'atamusaayemo mwana, mugandaawe ateehwa ohumusika amusaalire abaana.'*

²⁵ Naahani ŋaaliŋo aboluganda musanvu abamenyanga ni neefe. Ng'omudaayi ahwa omuhasi, cooka ng'afa n'atamusaayemo mwana. Ng'aleehera mutoowe omuhasi oyo.*

²⁶ Nga mutoowe asika namwandu oyo era nga yeese afa n'atamusaayemo mwana. N'owohudatu yeese atyo. Bosibosi omusanvu nga bambalaho omuhasi oyo. Cooka ndibamusaalamo mwana.

²⁷ Naahani bosibosi ni baali ni baŋooye ohufa ng'omuhasi oyo yeese afa.

²⁸ Olwo ŋaahani, hu ludaalo olu baatu bosibosi baliramuhiraho, omuhasi oyo aliba muha ani olwohuba gaaliho muhasi w'abaatu abo omusanvu?"

²⁹ Nga Yesu abagobolamo ati, "Aŋo mugotire era ehibaleeteeye ohugota, hutamanya Ebyanandiihiwa, wayire obuŋangi wa Hatonda.

³⁰ Hiri hiityo olwohuba abaatu ni baliramuha, baliba hy'abamalayika mwigulu, ni batahwa era ni batafumbirwa.

³¹ Ate ehiŋamba hu hulamuha hw'abafu simusomangaho ehyanandiihiwa, Hatonda n'abaloma ati,

³² 'Ndiise Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo.'* Ehyo hiraga hiiti Hatonda, si Hatonda w'abafu aye w'abalamu."

³³ Ehiŋindi hy'abaatu ni hyanulira ebibono ebyo, bosibosi benunja esomesa yiye.

Ehiragiyo ehihira obubbala

(Mar 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Naahani Abafalisaayo ni banulira baati Yesu atangalahiise Abasadukaayo, nga behumbaania ohweteesamo ehi banahole.

³⁵ Era nga mulala hu bo owaali omusomesa w'amagambi ga Hatonda abuusa Yesu n'amuhema ati,

³⁶ "Musomesa, hiragiyo hiina ehihira byosibyosi?"*

* **22:24 22:24** Mag 25:5-6; Bik 23:8 * **22:25 22:25** Mag 25:5 * **22:32 22:32** Hunj 3:6 * **22:36 22:36** Luk 10:25-28

³⁷ Nga Yesu amugobolamo ati, “Hyaṅandiihiwa hiiti; ‘Yendanga Hatonda Musengwawo n’omwoyo gugwo gwasigwosi n’obulamu wuwo wosiwosi ko n’amagesi gago gosigosi.’*
³⁸ Ehyo c’ehiragiyo ehidaayi era ehihira byosibyosi.
³⁹ Ehiragiyo ehirona hu ehyo mu bubbala era ehihifaanana, c’ehino, ‘Yenda omuutu wahyo ng’olu ewe weyenda wamwene.’*
⁴⁰ Era amagambi gosigosi n’ebi abanaabbi baṅandiiha byediiye hu biragiyo ebyo ebibiri.”

Kurisito ni Dawudi
(Mar 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Naahani Abafalisaayo ni baali ni bahumbeene aṅo, nga Yesu ababuusa ati,

⁴² “Kurisito oyu bafuujaho amate ohunoṅola abaatu, mwijuhulu w’ani?” Nga bamugobolamo baati, “Mwijuhulu wa Dawudi.”

⁴³ Nga Yesu ababuusa ati, “Lwahiina Dawudi omwene, gamulanga Musengwawe?” Omwoyo n’amutangirira galoma ati,

⁴⁴ “ ‘Hatonda Musengwa gaaloma Musengwa yange ati, Yiihala ni wundireene hu lubega olw’omuhono gwange omulungi, ohwola olu ndifuula abasigu babo ekookolo ey’ohutaho amagulu gago.’*
⁴⁵ “Obanga Dawudi omwene alanga Kurisito ati Musengwawe, nindi aṅanga atye ohuba mwijuhulu wuwe?”
⁴⁶ Naṅuma wayire mulala hu bo owamugobolamo ehibono hyosihyosi. Era ohuṅwa hulwo naṅuma owesinga ohumubuusa ebibuuso nindi.

23

Yesu alabula ohwehuuma Abafalisaayo n’abasomesa b’amagambi
(Mar 12:38-39; Luk 11:43,46; 20:45-46)

¹ Oluvanyuma, Yesu galoma ehiṅindi hy’abaatu ṅalala n’abeegi babe ati,
² “Buvunanyiziwa w’abasomesa b’amagambi n’Abafalisaayo ohuvu-unula amagambi ga Musa.

³ Olw’ehyo muli n’ohubagondera era muhole hiisi ehi babaloma. Aye simuṅambanga esambo jaawe olwohuba ebi basomesa sinje ebi bahola.

⁴ Batwiha abaatu amagambi amakambwe ate nga nibo abeene sibasobola n’ohugaṅamba.

⁵ “Hiisi ehi bahola, bahihola olw’ohwenda abaatu bababone. C’ehigira besidiha mu weeni oba hu ngalo obusaṅu omuba enyiriri j’ebyaṅandiihiwa obubbala ohuhiraho owabandi era batunga n’amajolobera amaleeni hu magandula gaawe.*

⁶ Benda ohwihala mu bifo eby’enoṅo hu mbaga nomu mahumbaaniro.

⁷ Era benda abaatu ohubaheesa mu akisoni n’ohubalanga baati, ‘Musesomesa.’

⁸ “Aye enywe simufugiiriranga hubalanga ‘Basomesa,’ olwohuba Musengwa wenywe ali mulala yenene. Enywe mwesimwesi muli baluganda.

⁹ Era simulanganga muutu yesiyesi hu hyalo muuti ‘Bbaabba’ ohulaga muuti mumuṅa enoṅo, olwohuba muli ni Senywe mulala era ali mwigulu.

* 22:37 22:37 Mag 6:5 * 22:39 22:39 Leev 19:18 * 22:44 22:44 Zab 110:1 * 23:5 23:5 Mat 6:1; Hub 15:38; Mag 6:8

¹⁰ Era ni nenywe mwesi simufugiiriranga hubalanga ti ‘Basomesa,’ olwohuba Omusomesa wenywe ali mulala, nje Kurisito oyu bafuujaho amate ahunonola abaatu.

¹¹ Omuutu ahira ohuba omuhulu mu enywe, ali n’ohuba mujeeresa wenywe.

¹² Ehyo kiroma olwohuba hiisi owegulumisa, balimwisa aye oyo oweyisa balimugulumisa.”*

*Jageene Abafalisaayo, n’abasomesa b’amagambi
(Mar 12:40; Luk 11:39-42; 20:47)*

¹³ Nga Yesu geyongera aloma ati, “Jibageene enywe abasomesa b’amagambi n’Abafalisaayo. Banafuusi nywe! Mulobera abaatu ohwingira mu bunugi bwomwigulu. Enywe mwabeene simwingira ate ni naabo abagesyaho ohwingira mubahingirira.

¹⁴ Jibageene enywe, abasomesa b’amagambi n’Abafalisaayo. Banafuusi enywe! Munyagulula ebiitu mwahena mu mayumba ga banamwandu era mujumirya Hatonda n’ebibono ebingi olw’ohweraga. Olw’ehyo, balibanja ehiguudyo ehihiraho obubala.*

¹⁵ “Jibageene enywe abasomesa b’amagambi n’Abafalisaayo. Banafuusi enywe! Mutiina hiisi naatu olw’ohwenda muhongerese omuutu mulala ohufuuha omulobera wenywe. Cooka anafugiirira, afuuha munafuusi ohuhiraho ni nenywe mwabeene era hino hija humuletera ohubonaabona mu geyeena ohuhiraho enywe emirundi ebiri.

¹⁶ “Jibageene enywe abatangirisi abanofu! Muloma muuti; ‘Hiisi alayira n’atangiirisa Yekaalu saaba n’omusango n’atoherehiise ehi galayira. Aye hiisi alayira n’atangiirisa ebiitu ebya zaabbu ebiri mu Yekaalu, ali n’ohwoheresa ehi aba n’alayiiye.’

¹⁷ Banofu era banubeebe enywe, hiri neena ehihira ohuba ehy’omugaso? Ebiitu ebi babbota mu zaabbu oba Yekaalu egima byaba byabufu?

¹⁸ Era nindi musomesa muuti mbo; ‘Omuutu yesiyesi analayira n’atangiirisa ehituuti, saaba n’omusango n’atoherehiise ehi aba n’alayiiye. Aye omuutu yesiyesi alayira n’atangiirisa ehirabo ehiri hu hituuti, oyo ali n’ohuhyoheresa.’

¹⁹ “Banofu enywe, ehihiraho ohuba ehy’omugaso c’ehiri neena? Hirabo oba ehituuti ehifuula ehirabo ehyo ohuba ehyawufu?

²⁰ Olw’ehyo omuutu yesiyesi alayira n’atangiirisa ehituuti, aba alayiiye hu lw’ehituuti n’olwebirabo ebi baba ni banongire eyiri Hatonda.

²¹ Era hiisi alayira n’atangiirisa Yekaalu, salayira mu siina lya Yekaalu hyonene aye aba alayiiye nomu siina lya Hatonda ayiihalamo.

²² Era omuutu alayira n’atangiirisa egulu, aba salayira mu siina ly’etebe ya Hatonda ey’obunugi hyonene aye nomu siina ly’oyo ayiihalaho.”*

²³ “Jibageene enywe abasomesa b’amagambi n’Abafalisaayo. Banafuusi enywe! Muja ehirala ehy’ehumi n’ohubirime ebisemberayo erala obutotono ebi mutambisa ohujomya ebyohulya aye mwebirira muuti ohusala emisango ni mutehubira n’owesigwa n’ohwenda Hatonda nj’ebihira ohuba eby’omugaso. Muhole byosibyosi ni nanuma hulehayo ebindi.*

* **23:12 23:12** Mat 20:26-27; Mar 9:35; 10:43-44; Luk 22:26
binjuma lunyiriri luno. * **23:22 23:22** Yis 66:1; Mat 5:34

* **23:14 23:14** Ebyanandihwa ebindi
* **23:23 23:23** Leev 27:30

²⁴ Enywe abatangirisi abanofu, muta bugali esira huhugondera ohuhola ebiitu ebitali by'amaani, nga mulagajalira ebiitu ebibbala mu magambi ga Hatonda aye ebyo mubihola ni mutamanyire!

²⁵ "Jibageene enywe abasomesa b'amagambi n'Abafalisaayo. Banafuusi enywe! Muli hy'abaatu aboosa hu mugulu w'ebihopo n'embya aye mugati ni mwijuuye obucaafu. Mwesi mu myoyo jenywe mwijuuye ebibi.

²⁶ Omufalisaayo omunofu ewe, sooka woose ehihopo n'olubya mugati ko bibonehe hu mugulu hwosi ni biri binjoono.

²⁷ "Jibageene enywe abasomesa b'amagambi n'Abafalisaayo. Banafuusi enywe! Muli hy'amagombe agabanahaho erangi ehosa nga gaboneha manjoono hu mugulu aye mugati ni mwijuuye magumba g'omufu n'ebiiitu ebitali bigwalaafu!

²⁸ Mu ngeri nj'enyene, eyiri abaatu muboneha hy'abaatu abahola ebirunamu aye mugati mula mwijuuye obunafuusi n'obubi.

Ehibonereso hyabwe

(Luk 11:47-51)

²⁹ "Jibageene enywe abasomesa b'amagambi n'Abafalisaayo. Banafuusi enywe! Mudabirisa amagombe g'abanaabbi era mudabirisa n'agabaatu abaali abagwalaafu.

³⁰ Nga muhena muloma muuti; 'Singa hwaliyo mu mireembe j'abasehulu beefe, hani sihwabenimbaho ohwita abanaabbi.'

³¹ Olw'ebyo muli bajulizi, enywe mwabeene muja obuhahafu muuti muli bejuhulu baabo abeeta abanaabbi olwohuba muli hya nibo.

³² Muheneerese ohuhola ebibi ebi basehulu benywe batandiihirisa.

³³ "Enywe abaatu abahabi hy'etemu! Mulinunuha muutye omusango ogw'ohubadanya mu geyeena?

³⁴ Olw'ehyo, nja hubatumira abanaabbi n'abasinde abagesi n'abasomesa. Balala hu bo muja hubeeta abandi mubahomerere hu musalabba, abandi mubahubbire mu mahumbaaniro genywe n'abandi mulibanjiima mu hiisi hibuga mubanambe.

³⁵ Ehyo c'ehigira balisalira abaatu b'omulembe guno omusango olw'ohwita abanaabbi bosibosi ohunwera erala hu hutonda hw'ehyalo ohwola hatyane. Ohunwa ng'olu beeta Abbiri omugwalaafu ohwola hu Zakaliya omusaani wa Bbalakiya oyu beetira ngati w'ehituuti n'ehifo ehigwalaafu mu Yekaalu.

³⁶ Mbalomera ehituufu ti; ebyo byosibyosi birigira baasalira abaatu ab'omulembe guno omusango."*

Yesu alumirwa abaatu bomu Yerusaalemu

(Luk 13:34-35)

³⁷ Nga Yesu geyongera abaloma ati, "Enywe abaatu bomu Yerusaalemu! Enywe abaatu bomu Yerusaalemu! Mweta abanaabbi era mwahubba aba babatumira amabaale! Efunda nyingi nendire ohubahumbaania hy'engoho ng'olu ehumbaania owaana bwayo aye ni mutafugiirira.

³⁸ Mu butuufu oweene mbalomera ti Yekaalu yenywe yija hufuuha magunda.

³⁹ Era simulimbona nindi ohwola olu ndigobola nga mundoma muuti, 'Ali n'ekabi oyo owuujira mu bunangi wa Hatonda Musengwa.' "

* **23:36 23:36** Tand 4:8; 2 Lino 24:20-21 * **23:39 23:39** Zab 118:26

24

Obubonero owohuuja hwa Kurisito

(Mar 13:1-22; Luk 21:5-19)

¹ Oluvanyuma lw'ebyo, Yesu ganjwa hu Yekaalu era ni gaali n'atiina, abeegi babe beegerera aña gaali bamulaga ng'olu bayitongola n'ebyamano.

² Nga Yesu ababuusa ati, "Mubona ebizimbe ebyo byosibyosi? Mbalomera ehituufu ti, biribulunguha era sinalibanjo ebaale wayire erala eririsi-gala ni liri hu lyahye. Gosigosi baligatepulula gaagwa njaasi."

³ Yesu n'abeegi babe ni baali ni beyebire, ni gehaaye ni nabo hu lusozi olw'emisaala Emizayiti, nga bamubuusa baati, "Tulomereho, ebyo biribaano njaali? Habonero hi ahaliraga haati oli huupi hugobola era n'ekomero y'ehyalo yoolire?"

⁴ Ng'ano Yesu abaloma ati, "Mwehuume natabano abadulingadulinga.

⁵ Hiri hiityo olwohuba bangi baliija ni beranga ohutambisa obunangi wange era ni baloma baati, 'Ndiise Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu' era balidulinga bangi.

⁶ Era ni mujuliranga etalo nana ni nanala, simutyanga. Ebyo biri n'ohubano aye ekomerero yiriba yihiiri hwola.

⁷ Amawanga galihubbana n'owahabaha buliwaagala owahabaha obundi. Enjala erigwa hu hyalo ni musisi alitengesya ebitundu bingi hu hyalo.

⁸ Aye ano galiba gahiiri gamutumbu.

⁹ "Balibanamba babanayo ohubabonera bahene babeete. Era abaatu bosibosi balibacaawa olwohuba muli baloobera bange.

¹⁰ Mu hiseera ehyo bangi baliywa mu hufugiirira, baliryananamo ekwe era bacaawagana.

¹¹ Abanaabbi ab'obudulingi baliija era balidulinga bangi.

¹² Era olwohuba ohuhola ebibi hulyeyongera bugali, bangi sibaja hwenda bahyawe.

¹³ Aye oyo aligumira ebigosi ohwola hu komerero, alinonoha.

¹⁴ Ko natabano ehoywenjamba, Amanuliro Amalaji aganjamba hu bunugi wa Hatonda gaja hubuulirwa mu hyalo hyosihyosi eyiri abaatu bosibosi ko ekomerero yole."

Ehiitu ehy'embihho ehi benyinyalya

(Mar 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ Nga Yesu geyongera aloma ati, "Ni mulibona ehiitu ehy'embihho ehyenyinyasya, ehi naabbi Daniyeri galomaho ni bahitaaye mu hifo ehyawufu* (asoma bino ategeere),

¹⁶ abaliba mu Buyudaaya, badulumiranga mu bitehere eby'obusozi.

¹⁷ Aliba namugulu hu nyumba yiye n'aninuhanga, sigengiranga mu nyumba ohutusamo ehiitu hyosihyosi ehy'ohutiina ni nahyo.

¹⁸ Era aliba hu muga, saagobolanga yingo hwiruhira ebyambalo bibye.

¹⁹ Mu ndaalo ejo abahasi abaliba ebida n'abookesa nj'abalisinga ohubonaabona.

²⁰ Musabe, bino bitabano mu biseera eby'efula n'obunololohi obungi oba hulwa Sabbaato.

²¹ Hiri hiityo olwohuba mu ndaalo ejo nalibanano ohubonaabona ohw'amaani, ni huhira hwosihwosi ohwali ni hubaayeno ohunwera erala

* 24:15 24:15 Dan 9:27; 11:31; 12:11

hu hutonda hw'ehyalo nohwola hatyane. Era sinjalibanjo hubonaabona ohuli hy'ohwo.*

²² Era singa Hatonda Musengwa sigahendeesa hu ndaalo ejo ej'ohubonaabona, sinahanonireho muutu kadi mulala. Aye olw'abo abagatobolamo, endaalo ejo gajipinja.

²³ Mu biseera ebyo, omuutu n'alibaloma ati, 'Bona! Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu nj'ono n'ano,' oba ati, 'Bona! Nj'ola nala,' simufugiiriranga.

²⁴ Hiri hiityo olwohuba bangi balidulinga ni beranga Kurisito, oba ni beranga abanaabbi era balihola obubonero ow'amaani n'ebyamaliholiho ebyenunjisa, ni hiba ni hinangiha babbaamye n'abatobole ba Hatonda.

²⁵ Aye enywe mbalabuuye ebyo ni bihiiri hubaano. Kale mubejo ni muhimanyire era ni mwetegehire!

²⁶ "Olw'ehyo singa omuutu yesiyesi abaloma ati, 'Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu ali mu lulafu,' simutiinangayo; oba ati, 'Ali mu nyumba,' simufugiiriranga.

²⁷ Hiri hiityo olwohuba ohuuja hw'Omwana w'Omuutu huliba hy'ohumesya hw'efula ohuhosya egulu ohunwa ebuwalyuba ohwola ebugwalyuba.

²⁸ Ng'olu hiri ti anaba ehifu pana esega jihumbaanira hiisi muutu gajibona, n'ohuuja hw'Omwana w'Omuutu huutyo po huliba."

Amagobola g'Omwana w'Omuutu

(Mar 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ Ng'ano Yesu geyongera aloma ati, "Oluvanyuma lw'ebiseera ebyo eby'ohubonaabona,

" 'eryuba liribaaho ehiirema,
n'omwesi gulisima.

Emunyeenye jirinanuha namugulu jakukumuha,

n'ebiri namugulu mu bbanga biritetema.'*

³⁰ "Mu hiseera ehyo ahabonero ahalaga ohuuja hw'Omwana w'Omuutu haliboneha hwigulu, abaatu bosibosi hu hyalo balinianguha. Era balibona Omwana w'Omuutu ni gaajira hu hireri n'obunangi n'enono ery'amaani.*

³¹ Era alituma abamalayika babe n'amagwala agafuga n'amaani ohutiina mu njuyi josijosi ej'ehyalo, bahumbaanie abaatu babe abatobole ohunwa mu hiisi sonda y'ehyalo."

Omusaala omutiini ng'ehyohuboneraho

(Mar 13:28-31; Luk 21:29-33)

³² Nga Yesu geyongera aloma ati, "Mubonere hu musaala omutiini muhene mwege. Amasaga g'omusaala ogwo ni guhena ohukukumusa gusebuhaho amahoose amanyenyeeri, ng'omanya oti ebiro eby'endobooli binaatere ohwola.

³³ Mu ngeri nj'enyene, ni mubonanga ebindomireho byosibyosi ni birinjo, mumanyanga muuti ekomerero yinatere ohwola.

³⁴ Mbalomera ehituufu ti ebiitu bino byosibyosi binahabeeno abaatu ab'omulembe guno ni batanwanjo hufa.

³⁵ Ehyalo hino n'ebiri namugulu mu bbanga birinwanjo aye ebibono byange sibirigwa njaasi."

* **24:21 24:21** Dan 12:1; Hub 7:14 * **24:29 24:29** Yis 13:10; 34:4; Ezek 32:7; Hub 6:12-13 * **24:30 24:30** Dan 7:13; Zak 12:10-14; Hub 1:7

*Nabula amanyire oludaalo wayire esaawa
(Mar 13:32-37; Luk 17:26-30)*

³⁶ Nga Yesu geyongera abaloma ati, “Cooka njanuma amanyire oludaalo olwene oba esaawa eyi biitu ebyo biribeeraŋo, n’abamalayika mwigulu oba Omwana* wa Hatonda sibamanyire ohutusaho Bbaabba yenene nj’amanyire.

³⁷ Ng’olu hyali mu mulembe gwa Nuwa, pohiriba hiityo n’ohuuja hw’Omwana w’Omuutu.*

³⁸ Mu hiseera ehyo, abaatu baali balya ni banywa ni bahwa era ni bafumbirwa ohwola hu ludaalo olu Nuwa gengira mu lyato

³⁹ era baali sibamanyire ehija hubaŋo ohwola olu mataba gasihiirisa abaatu bosibosi. N’ohugobola hw’Omwana w’Omuutu huliba huutyo.*

⁴⁰ Abaatu babiri baliba mu ndimiro, balinjiraho mulala baleha owundi.

⁴¹ Abahasi babiri baliba njalala ni basa, balinjiraho mulala nga baleha owundi.

⁴² “Olw’ehyo mubeŋo moni ni mwetegehire, olwohuba simumanyire ludaalo olu Musengwa yenywe aligobola.

⁴³ Aye muhimanye muuti singa omwene amago amanya esaawa ej’owiire eji omwibi anajiremo, saamuleha hubbwaga nyumba yiye ohumunyaga ebiitu bibye.

⁴⁴ Mwesi mwetegehe olwohuba Omwana w’Omuutu alijiira mu hiseera ehi mutamusuubiriramo.”

*Abeedu abetegehera ohugobola hwa musengwa yaawe
(Luk 12:41-48)*

⁴⁵ Nga Yesu geyongera aloma ati, “Njaahani nj’ani omuŋeeresa omwe-sigwa era ow’amagesi? Nj’oyo oyu musengwawe gataŋo ohutangirira abahye era gabaŋa ebiryo byawe mu hiseera ehituufu.

⁴⁶ Gesiimire omuŋeeresa oyu musengwawe alyagaana n’ahola atyo.

⁴⁷ Mbalomera ehituufu ti musengwawe alimuŋa ohuhulira ebiitu bibye byosibyosi.

⁴⁸ “Aye omuŋeeresa oyo anaba naali mubi, aloma mu mwoyo gugwe ati, ‘Musengwa yange anahalwe ohugobola,’

⁴⁹ ng’atandiha ohuhubba abahye era gaaba hu hulya n’ohunywera njalala n’abameesi.

⁵⁰ Musengwa w’omuŋeeresa oyo aligobola hu ludaalo olu atamusuubiriraho nomu saawa eyi atamanyire.

⁵¹ Era musengwawe oyo alimugudya ebyembaha ebyene ng’ahena amubalira njalala n’abanafuusi. Eyo peyi aliba mu hweninala n’ohulira amangi olw’obulumi.”

25

Olugero olujamba hu bahaana ehumi

¹ Ng’aŋo Yesu geyongera aloma ati, “Mu hiseera ehyo ehi Omwana w’Omuutu aligoboleramo, obunugi womwigulu huŋanga ohubugeragerania hu abahaana ehumi abatanenyuhangaho n’omusinde, abaatiina n’etaala jaawe ohusangaalira omugole omusinde.

² Hu bahaana abo ehumi, abataanu baali banubeebe aye abataanu baali bagesi.

* 24:36 24:36 Omwana Ebyanjandihiwa ebindi binjuma hibono hino.

* 24:37 24:37 Tand 6:5-8

* 24:39 24:39 Tand 7:6-24

³ Abanjubeebe batiina n'etaala jaawe aye sibagega mafuta mu cupa ohwerindisa.

⁴ Abagesi nibo batiina n'etaala jaawe ko n'amafuta mu cupa.

⁵ Omugole ni galwano ohwola, bosibosi batandiiha ohujongera nga banenyuha.

⁶ "Nagati mu wiire njalino omuutu owalangirira ati, 'Omugole nj'ono goolire, mutule mumusangaalire.'

⁷ Ng'ano abahaana abo ehumi benyoha, bahosiira etambi j'etaala jaawe.

⁸ Ng'abanjubeebe baloma abahyawe abagesi baati, 'Mutujeho hu mafuta genywe, olwohuba etaala jeefe jenda husima.'

⁹ Ng'abahaana bala abagesi babagobolamo baati, 'Siganatuhene hwesi-hwesi ohutusaho mutiine eyi bagatunda, mwegulireyo.'

¹⁰ "Aye abanjubeebe ni baali ni bahiiri mu ngira ni batiina ohugula amafuta g'etaala, ng'omugole goola. Abahaana bala abaali ni betegehire, nga bengira n'omugole mu nyumba omubategehera embaga. Ni bahena ohwingira, ng'abanjeeresa begalano olwigi.

¹¹ "Oluvanyuma, ng'abahaana bala abanjubeebe boosi boola, ng'abalanga baati, 'Muhulu, muhulu, twigulireno.'

¹² Aye omugole omusinde ng'abagobolamo ati, 'Mbalomera ehituufu ti simbamanyire.' "

¹³ Nga Yesu agohoba ati, "Olw'ehyo, mubeno moni olwohuba simu-manyire ludaalo oba esaawa eji Omwana w'Omuutu aligoboleramo."

Olugero olujamba hu beedu abadatu

(Luk 19:11-27)

¹⁴ Nga nindi Yesu geyongera aloma ati, "Mu hiseera ehy'ohugobola hw'Omwana w'Omuutu, obujugi bwomwigulu hujanga ohubugeragerania hu muutu owaali n'olugendo, ng'alanga abeedu babe abalehera ebiitu bibye babirabirire.

¹⁵ Ng'alehera mulala hu bo ebbeesa ejibalanga baati etalanta etaanu, owundi ebiri, n'owundi ndala. Hiisi mwidu bamuna etalanta ni bema hu busobozi buwe. Omuutu oyo ni gahena ohubana etalanta ejo, ng'atiina mu lugendo.

¹⁶ Ano ni naano, oyo owaasuna etalanta ataanu, gaatiina ng'ajisubuuamo, nga jisaala etalanta ejindi etaanu.

¹⁷ Ni nooyo owasuna etalanta ebiri, gaahola atyo ng'asaasamo etalanta ejindi ebiri.

¹⁸ Aye oyo owasuna etalanta ndala, gatiina gayaba erono ng'ahwehamo etalanta eya musengwawe eyo.

¹⁹ "Oluvanyuma lw'ehiseera ehireni, musengwa y'abeedu abo gagobola, ng'abaloma bamulomere ebijamba hu ebbeesa jije eji gaba.

²⁰ Ng'omwidu owasuna etalanta etaanu, atiina aleeta etalanta ejindi etaanu ng'amuloma ati, 'Muhulu, waapa etalanta etaanu. Bona, nasaasamo ejindi etaanu nje jino.'

²¹ Nga musengwawe amuloma ati, 'Webale bugali weene, oli mwidu mulani era mwesigwa. Ng'olu obaaye mwesigwa hu biitu ebidiidiri, nja huhuna obuvunanyiziwa hu biitu bingi. Yingira husanjalihisye nalala.'

²² Ng'ola owaasuna etalanta ebiri yeese gaaja, ng'aloma ati, 'Muhulu, waapa etalanta ebiri. Bona, nasaasamo etalanta ejindi ebiri.'

²³ Nga musengwawe amuloma ati, 'Webale bugali weene, oli mwidu mulani era mwesigwa. Ng'olu obaaye mwesigwa hu biitu ebidiidiri, nja huhuna obuvunanyiziwa hu biitu bingi. Yingira husanjalihisye nalala.'

²⁴ Aye owohudatu owasuna etalanta ndala ni gaaja gamuloma ati, 'Muhulu, namanya ti oli mugosi, ogesa aya otamwa era onjira n'ehitali hihyo.

²⁵ Olw'ehyo natya, ng'atiina kweha etalanta yiyo mwiroba era nje yino, enyene n'enyene.'

²⁶ "Nga musengwawe amugobolamo ati, 'Mwidu ewe omusirusiru era omudoto! Obanga omanyire oti pira ehitali hyange era ngesa n'anya tamwa,

²⁷ Iwahiina ebbeesa eji nahuḡa siwajinjola abasubuuzi ni nahagobooye samwene najitusayo ni jikoleeye amagoba?'

²⁸ Ng'ano musengwawe aloma balala hu beedu ati, 'Mumutuseho n'etalanta eyo, muyiḡe oyo ali n'ehumi.

²⁹ Hiisi ali n'ebingi balimumeedahō ebindi aye oyo anjuma balimutusaaho n'ahadiidiri aho aha ali ni naho.

³⁰ Omwidu oyo anjuma mugaso, mumudanye ebulafu mu hiirema, eyi aliba ni geninala era n'alira amangi olw'obulumi.' "

Etaama n'embusi

³¹ Nga Yesu geyongera aloma ati, "Omwana w'Omuutu n'alijja mu ḡono lirye n'abamalayika bosibosi, aliihala hu tebe yiye ey'ejono.

³² Hu olwo abaatu bosibosi balihumbaana mu moni jije. Ng'ababulamo ng'olu omwayi gabula etaama mu mbusi.

³³ Alyabula etaama jaaba hu muhono omulungi, embusi hu mugooda.

³⁴ "Habaha aliroma abo abali hu muhono gugwe omulungi ati, 'Enywe aba Bbaabba gaja ekabi, muuje mube mu bulamu obu babategeehera ohuḡwa olu batonda ehvalo.

³⁵ Ehyo kiroma olwohuba enjala ni yaali ni yinduma, mwapa ehohulya era enduḡo ni yaali ni yinduma, mwapa eh'ohunywa. Era ni naali mugeni, mwasangaalira.

³⁶ Ni naali ni puma hyambalo, mwanyambasa. Ni naali mulwaye, mwandabirira. Era ni naali mu komera, mwaja mwambonaho.'

³⁷ "Ne abaatu abo abagwalaafu balimugobolamo baati, 'Musengwa, hwahubona ḡaali enjala n'ehuluma hwahuḡa ehohulya oba enduḡo n'ehuluma hwahuḡa eh'ohunywa?'

³⁸ Era hwahubona ḡaali n'oli mugeni, hwahusangaalira oba n'onjuma hyambalo hwahwambasa?'

³⁹ Era hwahubona ḡaali n'oli mulwaye, oba n'oli mu komera, hwaja hwahubona?'

⁴⁰ "Habaha alibagobolamo ati, 'Mbalomera ehituufu ti; hiisi ehiitu ehi mwaholera mulala hu balebe bange bano ababatala, mwahiholera ndiise.'

⁴¹ "Aye aliroma abo abali hu muhono gugwe omugooda ati, 'Mupwe mu moni, enywe aba Hatonda ganwaba! Mutiine mu muliro ogutasima emirembe n'emirembe ogubategehera Sitaani n'abamalayika babe.

⁴² Naali njala ne simwapa hy'ohulya era enduḡo yanduma, ne simwapa hy'ohunywa.

⁴³ Ni naali mugeni, simwasangaalira mu mago genywe, ni naali ni puma hyahwambala simwanyambasa, ni naali mulwaye simwafaaho era ni naali mu komera simwandabirira.'

⁴⁴ "Boosi balimugobolamo baati, 'Musengwa, hwahubona ḡaali n'oli enjala oba enduḡo n'ehuluma, oba n'oli mugeni oba n'onjuma hyambalo oba n'oli mulwaye oba n'oli mu komera aye sihuhuyeeda?'

⁴⁵ Alibagobolamo ati, 'Mbalomera ehituufu ti; hiisi olu mwagaananga ohuyeeda mulala hu abo ababatala, mwagaananga huyeeda ndiise.'

46 “Balibanjindiha eyi baligadira emirembe n'emirembe. Aye abag-walaafu nibo balitiina mu bulamu obutanwanjo.”*

26

Oluhwe olw'ohwita Yesu

(Mar 14:1-2; Luk 22:1-2; Yow 11:45-53)

1 Yesu ni gahena ohuloma ebibono ebyo byosibyosi, ng'aloma abeegi babe ati,

2 “Ng'olu mumanyire esigayeeyo endaalo ebiri, Embaga ey'ohuhebuliriraho Ohubihisya yoole. Era baja hunjanyo Omwana w'Omuutu, bamuhomerere.”

3 Ng'ano abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abaatu abahulu mu gwanga, bahumbaanira ewa Kayaafa omuhulu w'abasengi ba Hatonda,*

4 era nga basala amagesi ag'ohunjamba Yesu mu ngiso, bamwite.

5 Nga baloma baati, “Aye ehyo hutahihola mu biseera eby'Embaga, olwohuba abaatu bahanda batabuha.”

Omuhasi ajuha amafuta ag'ebbeeyi hu Yesu

(Mar 14:3-9; Yow 12:1-8)

6 Mu hiseera ehyo Yesu ni gaali mu habuga h'e Bbesaniya mu nyumba ya Simooni owaali omugenge,

7 nga njabaano omuhasi owatiinayo n'ecupa ey'amafuta amalanyi aganjanya ahaloosa era ag'ebbeeyi, ng'agajuha hu mutwe gwa Yesu.

8 Abeegi ni baabona ehyo, basungujala, nga bebuusa baati, “Lwahiina gonoonire amafuta ago atyo?”

9 Bahagatundire mwanjwamo ebbeesa enyene enyingi, nga bajigabira abagadi.”

10 Yesu ni gategeera ehi baali ni banyega, ng'abaloma ati, “Lwahiina mwoloobya omuhasi ono? Ehi gakoleeye hiraŋi.

11 Abagadi banabenga ni nenywe habuhyabuhyu aye ese sinja huba ni nenywe ehiseera hyosihyosi.*

12 N'ajuhire amafuta agahaloosa hu mubiri gwange, ahiholire n'agutegeha olw'ohugusiiha.

13 Mbalomera ehituufu ti hiisi njaaatu mu hyalo hyosihyosi eyi banabuulirenga Amanjuro Amalanyi, ni nahino ehi omuhasi ono aholire banahromengaho nga bamuhebulira.”

Yuda afugiirira ohulya mu Yesu oluhwe

(Mar 14:10-11; Luk 22:3-6)

14 Ng'ano mulala hu beegi babe ehumi n'ababiri oyu balanganga baati Yuda Yisikaryoti, atiina eyiri abatangirisi b'abasengi ba Hatonda,

15 ababuusa ati, “Munaape hiina singa mbyeeda ohumunjamba?” Olw'ehyo bala bamubalira endusu j'efeeza amahumi adatu ng'abamuja.*

16 Ohunjwa hulwo nga Yuda atandiha ohwendula ahamanga ahohunjayo Yesu eyi bali.

Yesu alya n'abeegi babe Embaga ey'Ohubihisya

(Mar 14:12-21; Luk 22:7-13; Yow 13:21-30)

* 25:46 25:46 Dan 12:2 * 26:3 26:3 Hunj 12:1-27 * 26:11 26:11 Mag 15:11 * 26:15 26:15 Zak 11:12

17 Hu ludaalo oludaayi mu ndaalo j'Embaga Eyi Baliiraho Emigaati Ejibatataayemo Ehisimbulusa, abeegi baatiina aya Yesu gaali bamubuusa baati, "Wenda huje hutegehere neena eyi onaliire Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya?"

18 Nga Yesu abagobolamo ati, "Mutiine mu hibuga munagaane omuutu wange oyo oyu mumanyire mumulome muuti Omusomesa alomire ati, 'Ehiseera hyange ehiragaane hinaatere ohwola. Kale ese nalala n'abeegi bange, naliire yiwuwo Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya.' "

19 Ng'ango abeegi bahola ng'olu Yesu gabaloma era nga bategeha Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya.

20 Owiire ni wiira, nga Yesu n'abeegi babe ehumi n'ababiri beehala ohulya.

21 Era ni baali ni balya, nga Yesu abaloma ati, "Mbalomera ehituufu ti, mulala hu enywe anandyemo oluhwe."

22 Ehyo hyanakunasa bugali abeegi babe era nga hiisi mulala abuusa Yesu ati, "Musengwa, ndiise?"

23 Nga Yesu abagobolamo ati, "Anandyemo oluhwe nj'oyo ali hutonga ni neese mu lubya.*

24 Omwana w'Omuutu baja humwita ng'olu Ebyanandihwiwa bimulomaho. Aye jimwageene oyo amulyamo oluhwe! Hyahamubereeye hirani singa sibamusaala!"

25 Ng'ango Yuda owaali n'analye mu Yesu oluhwe amuloma ati, "Musesa, ndiise?" Nga Yesu amugobolamo ati, "Ndiwe."*

Ehinulo hya Musengwa weefe

(Mar 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

26 Ni baali ni bahiirya nga Yesu abugula omugaati geyaasa Hatonda, ng'agubbongolamo aguna abeegi babe abaloma ati, "Munaane mulye, guno nj'omubiri gwange."

27 Ng'ango abugula ehipopo hy'envinyo ni gahena ohweyaasa Hatonda, ng'abana n'aloma ati, "Mwesimwesi muhinyweho,

28 gano nj'amafugi gange aganahonohwe hu lw'abangi olw'ohubasoniya ebibi ni gahahasa endagaano epyaha eyi Hatonda ali huhola n'abaatu babe.*

29 Mbalomera ti sinja hunywa hu nvinyo y'emizabbibbu ohwola olu ndinywa epyaha ni nenywe, mu bunugi wa Bbaabba."

30 Ni bahena ohwemba olwembo olw'ohujumirya Hatonda, nga batula batiina hu lusozi olw'emisaala Emizayiti.

Yesu aloma ati Peetero anamwegaane

(Mar 14:27-31; Luk 22:31-34; Yow 13:36-38)

31 Ng'ango Yesu aloma abeegi babe ati, "Mwesimwesi munadulume mwandehano mu hiire ehyene hino olw'ebinaabe ni binjolireho, olwohuba hyanandihwiwa hiiti;

" 'Naheete omwayi,
ng'etaama jisalaaniha.'*

32 "Aye oluvanyuma lw'ohulamuha, ndibeheerera ohutiina e Galilaaya."*

33 Ng'ango Peetero amuloma ati, "Wayire abandi bosibosi banadulume bahulehano, ese sinahulehano."

* 26:23 26:23 Zab 41:10 * 26:25 26:25 Ndiwe Ebyanandihwiwa ebindi biroma biiti "Ng'olu oloma olwo." * 26:28 26:28 Hunj 24:8; Yer 31:31-34 * 26:31 26:31 Zak 13:7 * 26:32 26:32 Mat 28:16

³⁴ Nga Yesu amugobolamo ati, “Kulomera ehituufu ti mu hiire ehyene hino, engoho yinaabe yitaholyoha, ni wahanegaanira emirundi edatu.”

³⁵ Aye Peetero nga muloma ati, “Wayire hunaabe hufira njalala ni neewe, sinahwegaane.” Era n’abahye bosibosi nga baloma c’ehyene.

Yesu mu Gesesimane
(*Mar 14:32-42; Luk 22:39-46*)

³⁶ Ng’ango Yesu n’abeegi babe boola mu hifo ehi balanga baati Gasesimane. Nga Yesu abaloma ati, “Muhole ni mwihala njano, ese nesendehe njala nombe Hatonda.”

³⁷ Ng’atiina ni Peetero n’abasaani ba Zebbedaayo bombi era ng’atandiha ohutya n’ohwenendeherera bugali.

³⁸ Ng’abaloma ati, “Omwoyo gwange gwijuuye enaku eyoola n’ohunjita! Musigale njano ni muliyo moni, mutajenyuha.”

³⁹ Ni geeyongerayo njatono mu moni nga geyala hwiropa gegayirira Hatonda ati, “Bbaabba, ni hiba ni hinjanga, ponie esaawa yino ey’ohubonaabona! Aye ewe ehi wenda c’ehiba ni hiholebwa, sosi ehi ese nenda.”

⁴⁰ Ng’ango agobola eyiri abeegi babe, ng’abagaana ni banjenyuha ng’aloma Peetero ati, “Ndimusobola hubajo moni ni neese wayire ohuhena esaawa ndala?”

⁴¹ Mutajenyuha, mubeno moni ni musaba ko mutahemewa, mu butuufu emyoyo jenywe miheneerefu aye emibiri minafu.”

⁴² Ng’atiina nindi efunda eyohubiri asaba ati, “Bbaabba, ni hiba ni hinjetagisa ohubita mu hubonaabona huno, kale ehi wenda hiholewe.”

⁴³ Ni gagobola nga nindi abagaana ni banjenyuha olwohuba emoni jaawe jaali jijuuye ero.

⁴⁴ Olw’ehyo gabaleha, nindi ng’atiina omulundi ogwohudatu asaba n’aloma c’ehyene.

⁴⁵ Ng’ango gaagama eyiri abeegi abaloma ati, “Muhinjenyuha era muhinjuumula? Esaawa ey’ohunjayo Omwana w’Omuutu mu bunjangi w’ababbengi yoolire.

⁴⁶ Mwinyohe hutiine. Bona! Obundyamo oluhwe nj’oyo gaaja.”

Banjamba Yesu
(*Mar 14:43-50; Luk 22:47-53; Yow 18:3-12*)

⁴⁷ Yesu ni gaali nahiiroma, nga Yuda mulala hu beegi babe ehumi n’ababiri, goola n’ehinjindi hy’abaatu abaali ni banjambire epiima n’esimbo. Abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abaatu abahulu mu gwanga baali babatumire ohumujaamba.

⁴⁸ Oyo owalya mu Yesu oluhwe gaali ahenire ohubaloma ati, “Oyu naagwe mu hifuba anaabe nje niye, mumujambe.”

⁴⁹ Yuda ni goola, ng’ango ni naajo atiina njali Yesu, amuheesa ati, “Musomesa, oli otye!” Ng’ahena amugwa mu hifuba.

⁵⁰ Nga Yesu amuloma ati, “Wange, hola ehihuleetereeye.”† Nga bafuhumira Yesu, nga bamujasa.

⁵¹ Mulala hu abo abaali ni Yesu gasonolayo epiima, ng’atema omwidu w’omuhulu w’abasengi ba Hatonda amuhapulaho ohutwi.

⁵² Nga Yesu amuloma ati, “Yagamyayo epiima yiyo nja yibaaye olwohuba abo bosibosi abanjamba epiima, balifa piima.

⁵³ Onjeega oti sipanga husunga Bbaabba gapeeresa ebibinja by’amaje g’abamalayika ebituuma ehumi nabibiri basoolera?

† 26:50 26:50 Wange Oba “Wange, hiina ehihuleetire?”

⁵⁴ Ne singa kihola, Ebyanandihiwa ebiroma biiti hino nj'ehiri n'ohunjolaho, binolerere biitye?"

⁵⁵ Mu hiseera ehyo, nga Yesu ababuusa ati, "Mujire ohupamba ni muli n'epiima n'emibbera hy'abajiriiye omuyekera? Hiisi ludaalo mbaayenga nihala mu lunya lwa Yekaalu ni somesa, ni mutapamba.

⁵⁶ Aye hino muhiholire, ohwoheresa ebi banaabbi banjandiiha." Ng'ango abeegi babe bosibosi baduluma, bamulehanjo.

Bemeha Yesu mu moni j'Oluhiiho lw'Abayudaaya
(Mar 14:53-65; Luk 22:54-55,63-71; Yow 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Abo abanjamba Yesu, bamunjira ewa Kayaafa omuhulu w'abasengi ba Hatonda, eyi basomesa b'amagambi n'abaatu abahulu mu gwanga bahumbaanira.

⁵⁸ Aye Peetero galonda hu Yesu ni gesambireho ahanaanjiro era gatiina ohwolera erala mu lunya lw'omuhulu w'abasengi. Ni goola, nga gengira mu lunya gehala n'abahuumi ba Yekaalu ohubona ebinabejo.

⁵⁹ Abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'Aboluhiiho lw'Abayudaaya Olubbala baali muhwendula obujulizi ow'obudulingi obu baneemeho ohwita Yesu.

⁶⁰ Aye babuhaya wayire njalino bangi abatiina bana obujulizi owobudulingi. Oluvanyuma abaatu babiri benayo batiina ohuna obujulizi,

⁶¹ nga baloma baati, "Ono gaaloma mbo asobola ohubbwaganjo Yekaalu ya Hatonda gahena gayitongola mu ndaalo edatu."*

⁶² Ng'ango omuhulu w'abasengi ba Hatonda gemeerera, abuusa Yesu ati, "Obula ehi ogobolamo? Hiina ehi oloma hu bino ebi bahulumiiirisa?"

⁶³ Aye Yesu ganoleera hunoleera. Ng'omuhulu w'abasengi amuloma ati, "Mu mazima ga Hatonda Omwene Bulamu: tulomere hanye ndiwe Kurisito oyu bafuujaho amate ohunojola abaatu, Omwana wa Hatonda."

⁶⁴ Nga Yesu amugobolamo ati, "Ng'olu oloma olwo. Era mbaloma ti mulibona Omwana w'Omuutu ni gehaaye hu lubega olw'omuhono omulungi ogwa Hatonda Omwene Bunangi era mulimubona ni gaajira hu bireri ebyomwigulu."*

⁶⁵ Ng'ango omuhulu w'abasengi ahanula eganduula yiye mu busungu aloma ati, "Afodogooye! Hwendera hi obujulizi obundi. Bahyange, mujuliiye n'amatwi genywe mwabeene ebibono ebifodogola.

⁶⁶ Mujeega muutye?" Nga bamugobolamo baati, "Anjamera hufa."*

⁶⁷ Ng'ango bamufuujaho agate mu moni era nga bamuhubba epuusi, n'abandi bamuhubba amani*

⁶⁸ ni bamuloma baati, "Kurisito oyu bafuujaho amate ohunojola abaatu, tulomere nj'ani ahuhubbire?"

Peetero gegaana Yesu
(Mar 14:66-72; Luk 22:56-62; Yow 18:15-18,25-27)

⁶⁹ Naahani Peetero ni gaali ni gehaaye ebulafu mu lunya, nga njabaano omuhaana owanjeeresanga ewomuhulu w'abasengi ba Hatonda owatiina aja gaali ng'amuloma ati, "Ewe weesi oli muloobera wa Yesu Omu-galilaaya."

⁷⁰ Aye Peetero gegaana mu moni jaawe bosibosi ati, "Simanyire ehi oloma."

* 26:61 26:61 Yow 2:19 * 26:64 26:64 Dan 7:13 * 26:66 26:66 Leev 24:16 * 26:67 26:67 Leev 24:16

⁷¹ Ng'ango Peetero genyohaŋo atiina ŋa mulyango, aŋa omuhaana omwidu owundi gamubonera, ng'aloma abaatu abaali aŋo ati, "Omusinde ono yeesi abaaye ni Yesu Omunazaleesi."

⁷² Nga Peetero nindi gegaana n'alayira ati, "Mu mazima, omusinde oyo simumanyire."

⁷³ Ni ŋabitaŋo ahaseera hatotono, abaali ni bemereeye aŋo nga besenda aŋa Peetero gaali bamuloma baati, "Hituufu oli mulala hu baloobera ba Yesu, olwohuba engeri eyi olomamo yihuloopa yiiti oli Mugalilaaya."

⁷⁴ Ng'ango Peetero atandiha ohulayira ati, "Mu mazima, ese simanyire omusinde oyo."

Ng'ango ni naaŋo engoho yiholyoha.

⁷⁵ Nga Peetero ahebulira ebi Yesu gaali n'amulomire ati, "Engoho yinaabe yitaholyoha, ni wuneganiye emirundi edatu." Ng'ango Peetero atula ebulafu, atemuha alira bugali weene.

27

Banjira Yesu eyiri Pilaato

(*Mar 15:1; Luk 23:1-2; Yow 18:28-32*)

¹ Ni wahya mu mugamba, abatangirisi b'abasengi ba Hatonda bosibosi n'abaatu abahulu mu gwanga bateesa nga basalaŋo ohwita Yesu.

² Ng'ango bamusidiha emihono bamuŋira bamuŋaayo eyiri Pilaato owaali gavana Omurooma mu hiseera ehyo.

Ohufa hwa Yuda

(*Bik 1:18-19*)

³ Yuda owalya mu Yesu oluhwe ni gabona ni basaliye Yesu ogw'ohufa, gehebulisa ng'agobohesa abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abaatu abahulu mu gwanga endusu j'efeeza amahumi adatu eji baali ni bamuŋaaye,*

⁴ ng'abaloma ati, "Nonoonire ohulya oluhwe mu muutu anuma musango!" Aye nibo nga bamugobolamo baati, "Ebyo bibyo, sihituŋambaho."

⁵ Nga Yuda adanya ebbeesa ejomu Yekaalu ng'atula atiina geetuga.

⁶ Ng'ango abatangirisi b'abasengi ba Hatonda bangala ebbeesa ejo, baloma baati, "Sihiraŋi ohuta ebbeesa jino ŋalala n'ejebirabo olwohuba jinjwa mu hwita muutu."

⁷ Olw'ehyo, ni bahena ohusalaŋo ehi banahole ng'abanamba ebbeesa ejo bajigulamo ehisugu hy'omuwumbi basihengamo abalugendwa.

⁸ "C'ehigira ehisugu ehyo bahiranga baati 'Ehisugu hy'amafugi' n'ohwola hatyane."

⁹ Ng'ango hyolerera ehi naabbi Yeremiya galoma ati,

"Banjira endusu ej'efeeza amahumi adatu,
nga nj'ebbeeyi eyi batangirisi ba Yisirayiri bapatana,

¹⁰ nga bajigulamo ehisugu hy'omuwumbi
ng'olu Hatonda Musengwa gandagira."*

Bemeha Yesu mu moni ja Pilaato

(*Mar 15:1-5; Luk 23:3-5; Yow 18:33-38*)

¹¹ Ng'ango banjira Yesu bamwemeha mu moni ja Pilaato. Ng'amubuusa ati, "Ndiwe habaha w'Abayudaaya?" Nga Yesu amugobolamo ati, "Ng'olu oloma olwo."

* **27:3 27:3** *Bik 1:18-19* * **27:10 27:10** *Zak 11:12-13; Yer 19:1-13; 32:6-9*

¹² Abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abaatu abahulu mu gwanga ni bamuṅaṅabira, ṅaṅuma ehigagobolamo.

¹³ Ng'āṅo Pilaato amubuusa ati, "Soonṅulira ebi bahulumiiirisa?"

¹⁴ Aye Yesu gaṅoleera huṅolera. Ehyo hyeṅunjisa gavana oyo bugali.

Basalira Yesu ogw'ohufa

(Mar 15:6-15; Luk 23:13-25)

¹⁵ Mu biseera by'Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya, gavana galehulanga omusibe oyu bamusunganga ohulehula.

¹⁶ Hu mulundi ogwo, mu komera mwalimo omusibe owaali n'amanyiheene obugali olw'ebikolwa ebibi, oyu balanganga baati Yesu Bbarabba.

¹⁷ Ehiṅindi hy'abaatu ni hyahumbaana ewa Pilaato, ng'ababuusa ati, "Mwenda mbalehulire nj'ani: Bbarabba oba Yesu oyu balanga Kurisito oyu bafuujaho amate ohuṅola abaatu?"

¹⁸ Galoma atyo olwohuba gaali ategeeye ati abatangirisi b'abasengi baali baṅayeeyo Yesu eyi ali olw'ekirihindi eyi baali ni nayo.

¹⁹ Pilaato ni gaali ni gehaaye hu etebe ohugehalanga n'asala emisango, omuhasi wuwe gamutumira omuutu amulome ati, "Wegenderese n'osala esonga ejiṅamba hu muutu oyo olwohuba muluṅamu era owiire obuhyeeye olwa leero, mbweneweene bugali n'ehirooto ehimuṅambaho."

²⁰ Ne abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abaatu abahulu mu gwanga, bahongerera ehiṅindi hy'abaatu basunge balehule nje Bbarabba aye Yesu bamwite.

²¹ Pilaato gababuusa ati, "Hu bano bombi, mwenda mbalehulire nj'ani?" Nga bamugobolamo baati, "Bbarabba."

²² Nga Pilaato ababuusa ati, "Kole tye Yesu oyu balanga Kurisito oyu bafuujaho amate ohuṅola abaatu?" Nga bosibosi bamugobolamo baati, "Bamuhomerere hu musalabba!"

²³ Nga Pilaato ababuusa ati, "Lwahiina? Aholire hibi hi?" Aye nibo nga beeyongera hweyongera ohuhayaana baati, "Mumuhomerere hu musalabba!"

²⁴ Pilaato ni gabona ebiitu ni bimusobeeye era abaatu ni benda hutabuha, ng'āṅamba amaaji asaaba mu ngalo* mu moni jaawe bosibosi ng'aloma ati, "Simbona musango hu muutu ono. Era amafugi gage gabe hu ndinywe mwabeene."

²⁵ Ng'abaatu bosibosi bamugobolamo baati, "Leha amafugi gage gabe hu efe n'abaana beefe."

²⁶ Pilaato gabalehulira Bbarabba ng'olu bamusunga. Aye ng'alagira bafaduule Yesu efaalu, nga ko ahenā amuṅayo eyiri abasirikale baje bamuhomerere hu musalabba.

Abasirikale bajeeja Yesu

(Mar 15:16-20; Yow 19:2-3)

²⁷ Ng'āṅo abasirikale baṅira Yesu mu lubiri lwa Pilaato mu hifo ehi balanganga baati Purayitoriyo, nga bahoba abahyawe bosibosi abomu hibinja ehyo bahumbaana bamweswanigirisa.

²⁸ Nga bamufihulamo engoye jije, bahena bamwambasa olugoye olulando.

²⁹ Nga bagata amanṅwa mu ngeri y'omuge bamufiha hu mutwe. Nga bamuṅambya olugada mu muhono gugwe omulungi, nga bahubba

* **27:24 27:24** asaaba mu ngalo Ohusaaba mu ngalo haali halombolombo ohulaga ti omuutu sigali ni geṅimbire hu hwita ng'olu hiri mu Mag 21:6-7.

amafuha mu moni jije, bamujeeja ni baloma baati, “Wangaala, Habaha w’Abayudaaya!”

³⁰ Nga bahena bamufujaho agate, banamba olugada bamuhubba hu mutwe efunda n’efunda.

³¹ Ni baahena ohumujeeja nga bamufihulamo olugoye lula olulando, nga bamwambasa engoye jije bamunjira ohumuhomerera hu musalabba.

Bahomerera Yesu hu musalabba
(*Mar 15:21-32; Luk 23:26-43; Yow 19:17-27*)

³² Ni baali ni batula mu hibuga, baagaanana n’omusinde ow’e Kireene oyu balanganga baati Simooni, nga bamunajia ohugega omusalabba gwa Yesu.

³³ Ni boola mu hifo ehi balanga baati Gologosa, amahulu gahyo ti “Ehifo Ehyahananga,”

³⁴ nga bana Yesu envinyo ni bayitabuuyemo enduse. Cooka ni gahombaho, gageene ohunywa.*

³⁵ Ni baahena ohumuhomerera hu musalabba, bagabana ebyambalo bibye ni babihubbiraho ahalulu.*

³⁶ Abasirikale beehala anjo ni bamuhuumire babone ehinamwoleho.

³⁷ Namugulu w’omutwe gugwe nga batano omusango ogo baali ni bamuhaabya bagunandiiha hu hapande baati:

ONO NJE YESU, HABAHA W’ABAYUDAAYA.

³⁸ Era bahomerera n’abakondo babiri, hiisi muutu hu musalabba gugwe. Mulala hu muhono gugwe omulungi, owundi hu mugooda.

³⁹ Abaali ni babitano nga boosi basugusa emitwe jaawe n’obusambuha ni baduha Yesu,*

⁴⁰ baati, “Ewe asobola ohubbwagano Yekaalu, nindi wayitongola mu ndaalo edatu, wenonole. Era hanye oli Mwana wa Hatonda, niinuha hu musalabba!”*

⁴¹ Mu ngeri nj’enyene abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abasomesa b’amagambi n’abaatu abahulu mu gwanga boosi bamujerega ni baloma baati,

⁴² “Ganonolanga bandi, saananga hwenonola niye omwene. Nje Habaha wa Yisirayiri! Njaahani anwe hu musalabba, konyo humufugiirire.

⁴³ Gesiga Hatonda. Leha Hatonda n’aba ni genda, amununule. Ti galomanga mbo niye Mwana wa Hatonda.”*

⁴⁴ Abakondo ababahomerera hu misalabba huupi ni naye nga boosi bamuduha mu ngeri nj’enyene.

Ohufa hwa Yesu
(*Mar 15:33-41; Luk 23:44-49; Yow 19:28-30*)

⁴⁵ Ohunwa esaawa mukaaga ejomu muusi, ohwola hu saawa mwenda ej’egulo, ng’ehiirema hijamba ehvalo hyosihyosi.

⁴⁶ Ng’ano hu saawa nga mwenda, Yesu alanga n’ejanjaasi ery’amaani ati, “Eloyi, Eloyi, lama sabbakusaani?” Amahulu gaahyo ti, “Hatonda wange, Hatonda wange, lwahiina wundehireno?”*

⁴⁷ Balala hu abo abaali ni bemereeye anjo ni banulira, nga baloma baati, “Ali hulanga Eliya!”

⁴⁸ Ng’ano ni naano mulala hu bo aduluma, anamba ehisuumwa ahitimya mu nvinyo eyisalire, ahita hu lugada ana Yesu ohunywa.*

* 27:34 27:34 Zab 69:22 * 27:35 27:35 Zab 22:18-19 * 27:39 27:39 Zab 22:8; 109:25 * 27:40 27:40 Mat 26:61; Yow 2:19 * 27:43 27:43 Zab 22:9 * 27:46 27:46 Zab 22:2 * 27:48 27:48 Zab 69:22

⁴⁹ Aye abandi nga baloma baati, “Leha hubone hanye Eliya anaaje gamunonjola!”

⁵⁰ Yesu ni galanga nindi n’ejanjaasi ery’amaani, ng’ahena afa.

⁵¹ Mu hiseera ehyo, olutimbe olwomu Yekaalu nga ludweduhamo njabiri, ohunwa njamugulu ohwola njaaasi. Ehyalo hyatengeeta ng’amabaale gaadiha.*

⁵² Era nga njabano amagombe agaadiha, ng’abagwalaafu bangi abaali ni bafuuye, balamuha banwamo.

⁵³ Baanwa mu magombe era Yesu ni galamuha batiina e Yerusaalemu, ehibuga ehyawufu era abaatu bangi bababona.

⁵⁴ Omuhulu w’ehibinja hy’abasirikale ecikumi ni naabo abaali ni bahuuma Yesu ni babona byosibyosi ebyaliho banjira n’ohutetema hwa musisi, batya bugali era nga baloma baati, “Mu butuufu ono abaaye Mwana wa Hatonda!”

⁵⁵ Njalingo n’abahami bangi abaali ni besambireho ahamanga ni bebonera. Abahami abo baali balondire hu Yesu ohunwa e Galilaaya era nj’abamujeeresanga.

⁵⁶ Mu abo mwalimo Malyamu Magadaleeni ni Malyamu nyina ya Yakobbo ni Yose era ni nyina y’abasaani ba Zebbedaayo.

Basiha Yesu

(Mar 15:42-47; Luk 23:50-56; Yow 19:38-42)

⁵⁷ Egulo ni iyola, omusinde omuninda ow’e Alimataaya, oyu balanga baati Yosefu, ng’atiina nja bahomerera Yesu. Era yeesi gaali afuuhire mwegi wuwe.

⁵⁸ Kale ng’atiina eyiri Pilaato amusunga omulambo gwa Yesu aje agusihe. Nga Pilaato alagira bagumuje.

⁵⁹ Nga Yosefu njira omulambo ogwo, agubona mu lugoye olunyaha olwalaasi.

⁶⁰ Ng’aguta mu higombe hihye ehi gaali n’abajire mwibaale mu ngeri y’epungulu era ehi baali ni batatambisangaho. Ng’anjiringisya ogubaale, gegalirano omulyango ogwingira mu higombe, ng’anwano.

⁶¹ Malyamu Magadaleeni ni Malyamu owundi baali behaaye huupi n’ehigombe ni bahirengereeye.

Abahuumi hu higombe hya Yesu

⁶² Ni wahya, lwali lwa Sabbaato oludaalo lw’Abayudaaya olw’ohunumuliraho, ng’abatangirisi b’abasengi n’Abafalisaayo batiina eyiri Pilaato.

⁶³ Nga bamuloma baati, “Muhulu, huhebulira omudulingi oyo ni gaali n’ahiiri mulamu galoma mbo n’alifa njalibitajo endaalo edatu ng’alamuha.

⁶⁴ Olw’ehyo, huhusunga olagire bahuumire erala amagombe butiribiri ohwola endaalo edatu ni jibitireno olwohuba abeegi babe bananga ohuuja bamwibamo nga balomera abaatu baati alamuhire. Obudulingi owo, buja hahiraho owasooka.”

⁶⁵ Nga Pilaato abaloma ati, “Mbanjaaye abahuumi. Mutiine bahuumire erala amagombe ng’olu hisoboha.”

⁶⁶ Ng’ano batiina bata ahabonero hu gubaale nga balehano abahuumi ohuhuuma.

* 27:51 27:51 Hunj 26:31-33

28

Ohulamuha hwa Yesu

(Mar 16:1-10; Luk 24:1-12; Yow 20:1-10)

¹ Oludaalo olwa Sabbaato ni lubitire, nga mu mawiiwi hu ludaalo oludaayi mu wiiki, Malyamu Magadaleeni ni Malyamu owundi batiina hu higombe omu baali ni bataaye omulambo gwa Yesu.

² Ni boola eyo, ng'ango ni naango njabaango musisi ow'amaani olwohuba malayika wa Musengwa ganwa mwigulu gatiina hu higombe ehyo ng'aniringisya ebaale eryali namulyango alitusaango, ng'ahena aliihalaho.

³ Malayika oyo gaali amesya hy'ehimyasoy hy'efula n'ebymbalo bibye ni bipepya hy'amabaale g'efula.

⁴ Abahuumi ni bamubona, batya bugali, bateetema era nga bagwa bafaho olweso.

⁵ Ng'ango malayika aloma abahasi abo ati, "Mutatya, manyire ti mwendula Yesu, oyu bahomerera hu musalabba.

⁶ Nano anumaango, alamuhire ng'olu galoma. Muuje mubone aya baali ni bamutaaye,

⁷ muhahase konyo mutiine mangu, mulomere abeegi babe muuti; 'Alamuhire era atangiyo atiina e Galilaaya. Eyo peyi munahamubonere.' Owo nj'obuhwenda obu mbalomera."

⁸ Ng'abahasi abo batula mangu banwa hu higombe ni batiye aye ni bejuuye esangaalo, nga baduluma batiina balomere abeegi babe.

⁹ Ng'ango ni naango Yesu ababonehera ng'abaloma ati, "Emiyaaya jibe ni nenywe!" Nga bamwigereraho bahubba amafuha, bafuhumira amagulu gage nga bamujumirya.

¹⁰ Nga Yesu abaloma ati, "Mutatya, mutiine mulomere abeegi bange batiine e Galilaaya. Eyo peyi banahambonere."

Lipooti y'abahuumi b'ehigombe

¹¹ Abahasi abo ni baali ni batiina, balala hu basirikale abaali ni bahuuma ehigombe batiina mu hibuga Yerusaalemu nga baloohesa abatangirisi b'abasengi ba Hatonda byosibyosi ebyalino.

¹² Abatangirisi b'abasengi abo n'abaatu abahulu mu gwanga bahumbaana, nga bateesa basalango bana abasirikale ebbeesa embitiirifu ni babagula.

¹³ Nga babaloma baati, "Mulome muuti; 'Abeegi babe baajire owiire ni hunenyuha nga beeba omulambo gugwe.'

¹⁴ Ni hinoole hu mujugi Pilaato, efe hunamunyonyole nga hubanonia omusango."

¹⁵ Ng'abahuumi abo banaana ebbeesa ejo, bahola ng'olu babaloma. Era ebibono ebyo byahwana mu Bayudaaya n'ohwola hatyane.

Yesu abonehera abeegi babe

(Mar 16:14-18; Luk 24:36-49; Yow 20:19-23; Bik 1:6-8)

¹⁶ Ng'ango abeegi ehumi namulala batiina e Galilaaya, hu lusozi eyi Yesu gabaloma ohutiina.*

¹⁷ Ni bamubona, nga bamujumirya aye abandi hu bo bamubuuusabuusa.

¹⁸ Nga Yesu atiina aya baali abaloma ati, "Bapaaye obunangi wosiwosi mwigulu nohu hyalo.

¹⁹ Olw'ehyo, mutiine mufuule abaatu bosibosi ohuba beegi bange, ni mubabatiza mu siina lya Bbaabba n'Omwana n'Omwoyo Omutukuvu*"

* 28:16 28:16 Mat 26:32; Mar 14:28 * 28:19 28:19 Bik 8:16; 19:5

²⁰ ni mubasomesanga ohunamba byosibyosi ebi nabalagira. Mu butuufu oweene, niija hubanga ni nenywe ohwola hu komerero y'ehyalo.”

Amanjuro Amalaji aganjamba hu Yesu Kurisito ng'olu Mariko gaganandiiha Enyanjula

Amanjuro Amalaji aga Yesu Kurisito ng'olu *Mariko* gaganandiiha, ganyonyola hu bulamu wa Yesu Kurisito. Hino nj'ehitabo, mu bitabo ebine ebiroma hu Manjuro Amalaji, ehi beheerera ohujandiiha oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Ebitabo ebine ebyo, nje Matayo ni Mariko ni Luka ko ni Yowaane. Hino nj'ehitabo ehihira obuupi mu ebitabo ebine ebyo. Era Mariko gahujandiiha njagati w'emuyaha enkaaga n'etaanu ko n'esanyu. Abahugu mu by'Ebbayibbuli baloma baati Mariko gaganandiiha naali e Rooma ohugobosa mu abafugirira Kurisito, amaani.

Mariko oyo bamulanganga esiina erindi baati Yowaane era gaali meeri ya Pawulo ni Banabbasi aye omuhago gwawe nga gufaahomo olu gabadulumaho ni baali ni bali mu lugendo (Bik 13:13). Oluvanyuma Mariko gatiina ni Banabbasi (Bik 15:37-39). Era Mariko oyo gaali meeri ya Peetero yeesi (1 Peet 5:13). Engeri Mariko sigali mulala hu beegi ba Yesu, abahugu mu by'Ebbayibbuli baloma baati mbo gaganandiiha bingi ohujwa hu Peetero. Mariko ata esira hu bujjeera ko n'esomesa ya Yesu mu biseera eby'ekomero.

Ebiri mu hitabo hino mu buupi

1. Mariko ganjula Amanjuro Amalaji (1:1-13)
2. Obujjeera wa Yesu mu twale ly'e Galilaaya (1:14-8:21)
3. Olugendo lwa Yesu n'anjwa e Galilaaya ohutiina mu hibuga Yersaalemu (8:22-10:52)
4. Obulamu wa Yesu hu hyalo n'ebi gahola e Yersaalemu n'ohufa ko n'ohulamuhuhwe (11:1-16:8)

Ohubuulira hwa Yowaane Omubatiza (Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Yow 1:19-28)

¹ Gano nj'Amanjuro Amalaji aganjamba hu Yesu Kurisito Omwana wa Hatonda.

² Gatandiiha n'ebibono bya Hatonda ebi naabbi Yisaaya gaganandiiha ati, "Nja hutuma omuhwenda wange ahweherereyo ohuuja ahutereehese engira.*

³ Nalijo ejanjaasi ery'amaani erinjwera mu lulafu, ni nalijo alangirira ati, 'Muhosiire Musengwa engira, mulujamy'e amagira gage.' ”*

⁴ Omuutu oyo oyu balanganga baati Yowaane Omubatiza, gabanga mu lulafu n'abatiza era n'abuulira,* n'aloma abaatu bebbwage bacuuse emyoyo babatiziwe, Hatonda abasonije ebibi.

⁵ Ng'ango abaatu banjwerehererangamo ohujwa mu twale ly'e Buyudaaya lyosiryosi nomu hibuga hy'e Yersaalemu ni batiina eyi ali ni benenya ebibi byawe, ng'abatiza mu lwabi Yoludaani.

* 1:2 1:2 Mal 3:1 * 1:3 1:3 Yis 40:3 * 1:4 1:4 n'abuulira Ebyanjandiihiwa ebindi biroma biiti "Nga Yowaane Omubatiza atiina n'abuulira."

⁶ Yowaane gambalanga olugoye olu baahola mu mooya g'esolo eyi balanga baati engamiya era ni gesidiha omusipi ogw'ehyanjo. Galyanga esige n'omudugere ogwomwisugu.*

⁷ Mu hubuulira huhwe galomeranga abaatu ati, "Naliŋo aliija owukira obunangi oyu toola wayire n'ohwinama ohumufihulamo engayito namwoga amagulu.

⁸ Ese mbabatiza n'amaaji aye niye alibabatiza n'Omwoyo Omutukuvu."

Ohubatiziwa hwa Yesu

(Mat 3:13; 4:11; Luk 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Mu hiseera ehyene ehyo, nga Yesu anjwa mu habuga ah'e Nazaleesi mu twale ly'e Galilaaya, atiina eyiri Yowaane amubatize mu Lwabi Yoludaani.

¹⁰ Yesu ni ganjwa mu maaji ng'ango ni naango abona egulu ni liwihuhire ng'Omwoyo amwihaho n'ali mu hifaananyi hy'enuusi.

¹¹ Ng'ejanjaasi linjwa mwigulu ni njaliŋo aloma ati, "Ndiwe Omwana wange omuhoda, owunesiimisa."*

¹² Naweene anjo ng'Omwoyo Omutukuvu alunjomya Yesu amunjira mu lulafu.

¹³ Ng'eyo ahenayo endaalo amahumi ane n'amenyire njalala n'esolo ejomwisugu Sitaani n'amuhema, ng'abamalayika batiina bamulabirira.

Yesu atandiha ohubuulira Amanjuro Amalaji

(Mat 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ Naahani abobunangi ni baali ni badanyire Yowaane mu komera, Yesu gatiina mu twale ly'e Galilaaya ng'alomeranga abaatu Amanjuro Amalaji aganjwa eyiri Hatonda,

¹⁵ n'aloma ati, "Ehiseera ehi mubaaye ni mulindirira hyolire. Obunugi wa Hatonda bwigereeye. Mwebbwage mucuuse emyoyo, mufugiirire Amanjuro Amalaji aganjamba hu Bunugi wa Hatonda."*

¹⁶ Naahani njaliŋo abasinde babiri Simooni n'Andereya mulebewe. Abasinde abo baali benuli b'enyeeeni ni bateganga obutimba mu nyanja. Lulala Yesu ni gaali n'agenda hwigenya ly'enyanya Galilaaya, ng'ababona ni batega obutimba mu nyanja.

¹⁷ Ng'ango abaloma ati, "Muuje munonde mugendanga ni neese, ndibafuula benuli b'abaatu."

¹⁸ Anjo ni naango nga baleha anjo obutimba waawe, bamulondaho.

¹⁹ Ni gesendaho mu moni njatoto, ng'abona Yakobbo ni Yowaane abasaani ba Zebbedaayo ni bali ni saawe mu lyato lyawe ni bagonjoola obutimba.

²⁰ Anjo ni naango nga boosi abalanga, baleha anjo saawe Zebbedaayo n'abatambi babe mu lyato, nga nibo batiina ni Yesu bagendanga ni naye.

Yesu abbinga omusambwa hu muutu

(Luk 4:31-37)

²¹ Ng'ango Yesu n'abeegi babe, boola mu hibuga hy'e Kaperanawumu. Olwa Sabbaato ni lwola, nga Yesu atiina mu humbaanero ly'Abayudaaya, atandiha ohusomesa.

²² Abaatu ni banjira, nga benjira bugali esomesa yiye. Olwohuba gasomesa n'obunangi, sosi hy'abasomesa b'amagambi ga Hatonda.*

²³ Naahani mu humbaanero omwo mwalimo omusinde owaaliho omusambwa. Ng'ango ni naango aloma n'ahayaana ati,

* **1:6 1:6** 2 Bah 1:8 * **1:11 1:11** Tand 22:2; Zab 2:7; Yis 42:1 * **1:15 1:15** Mat 3:2 * **1:22 1:22** Mat 7:28-29

24 “Otuhaabya hiina ewe Yesu Omunazaleesi? Wuujire hutusihiirisa? Ese kumanyire! Ndiuwe Omwawufu wa Hatonda.”

25 Yesu ng’ahayula omusambwa ogwo ati, “Noleera! Nwa nohu muutu oyo!”

26 Omusambwa nga gujugumisa omusinde oyo n’amaani, nga guhena gumunwaho ni gwhiteera.

27 Abaaliṅo bosibosi nga benunja, nga bahena bebuusa baati, “Omuutu ono wa ngeri hi? Esolesa yiye pyaha ate ya bunangi. Obona alagira n’emisambwa joosi jamunulira!”

28 Ohunwa hulwo, ng’afuma mu hyalo hy’e Galilaaya hyosihyosi n’emirirano.

Yesu aṅonia eduuli ly’abalwaye

(Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

29 Yesu ni ganjwa mu humbaanero ly’Abayudaaya, ng’atiina ni Yakobbo ni Yowaane mu mago ga Simooni n’Andereya.

30 Mu hiseera ehyo masaala ya Simooni gaali mu buliri omusuuja ni gumuluma era olu Yesu goola ati nga bamulomera.

31 Ng’ano Yesu atiina aṅa ali, ng’amunamba hu muhono amwinyosa. Aṅo ni naṅo, omusuuja ogwali ni gumuluma nga gunona, ng’abategehera ehyohulya.

32 Ng’ano egulo esaawa niija ohugwa mu maaji, abaatu banwerehereramo banira abalwaye n’abaaliho emisambwa eyiri Yesu.

33 Era abaatu abomu hibuga ehyo bosibosi nga bejuha ebulafu ṅa mulyango gw’enyumba omu gaali.

34 Ng’ano bangi abaali n’obulwaye owa hiisi ngeri. N’abaaliho emisambwa gajibabbingaho, cooka n’atajiganya huba n’ehi jiroma olwohuba jaali jimumanyire.

Yesu abuulira mu Galilaaya

(Luk 4:42-44)

35 Ni wahya mu mawiiwi, Yesu genyoha ng’atiina mu hifo ehiduleere ng’aba eyo n’asaba.

36 Simooni n’abahye, nga batiina ohumwendula.

37 Ni bamubona, nga bamuloma baati, “Hiisi muutu ali huhudaha.”

38 Nga Yesu abaloma ati, “Muhole hutiineho nomu bitahere ebirirene ṅano yoosi nje mbuulireyo olwohuba ehyo nj’ehi najiriye.”

39 Ng’ano atiina hiisi ṅaatu mu twale ly’e Galilaaya, n’abuulira mu mahumbaanero gaawe era n’abbinga emisambwa hu baatu.*

Yesu aṅonia omugenge

(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

40 Ng’ano ṅabaano omusinde omugenge owatiina eyiri Yesu, ng’ahubba amafuha mu moni jije, amwegalihira ati, “Ni huba ni huli husiima huhwo, ponie.”

41 Omusinde oyo ng’anambya Yesu ehisa. Ng’ano ajanuula omuhono amunambaho,† amuloma ati, “Nj’ohusiima hwange, ale ṅona.”*

42 ṅaweene aṅo, ebigenge nga biṅona, ng’alongooha.

43 Ng’ano Yesu amuseebula n’amuhamiirisa buhomya ati,

* **1:39 1:39** Mat 4:23; 9:35 † **1:41 1:41** amunambaho, Hino hyali hibbwaga esambo y’Ehiyudaaya olwohuba amagambi gaali sigehirisa omuutu omulamumu ohunamba hu mugenge. * **1:41 1:41** Leev 13:45-46

⁴⁴ “Omanyanya hino otahromeraho muutu kadi mulala. Aye tiina weyanjule eyiri omusengi wa Hatonda, onoyo enjongo eyi naabbi Musa galagira, bube bujulizi obubahahasa ti ononire.”

⁴⁵ Aye omusinde oyo gatiina gaatandiha hwerebulira hiisi muutu, ng’olu Yesu gaali n’amunoniseye. Olw’ehyo, Yesu hyamubeera higosi ohubaaho n’ahabuga aha gengiramo lubonani aye gaabanga hutulo mu lulafu ebula baatu. Cooka ni n’eyo yoosi abaatu banwanga hiisi naatu ni batiina eyi ali.

2

Yesu anonia omulwaye owaali n’asanyalaaye

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ Ni naabitanjo endaalo ndiidiri, nga Yesu gagama mu hibuga hy’e Kaperanawumu. Ni hyagwa abaatu baayo mu hutwi ti ali mu mago aga gamenyangamo,

² nga batiinayo abeene abangi bahumbaanira mu lunya, n’ohwolera erala na mulyango n’onuma n’anja obisya hugulu. Yesu ni gaali n’abalomera ehibono hya Hatonda,

³ nga nabaano abasinde bane abatiinayo ni banjira omuutu owaali n’asanyalaaye ni bamugegire hu musigaasiga.

⁴ Olw’obungi w’abaatu bahaya engeri eyimwosa aya Yesu gaali. Ehyanjwamo nga baniina namugulu banomola enjundu mu hasolya h’enyumba omu gaali, nga babisya omulwaye mu njundu eryo, bamwihisa hu musigaasiga ohu bamuletera ohumwosa aya Yesu gaali.

⁵ Yesu ni gabona ohufugiirira hwawe, ng’aloma omulwaye ati, “Mwana wange, kusionjire ebibi bibyo.”

⁶ Ehiseera ehyo, naalino hu basomesa b’amagambi ga Hatonda abaali ni behaaye ano. Ni banjira ebibono ebi Yesu galoma, nga baloma mu myoyo jaawe baati,

⁷ “Anjanga atye ohuloma atyo? Ohwo huba hufodogola. Hatonda yenjene nj’ali n’obunjangi ohusonija ebibi.”

⁸ Naweene ano nga Yesu afaania mu mwoyo gugwe, ehyali mu binjeego byawe. Ng’ababuusa ati, “Lwahiina mungega muutyu mu myoyo jenywe?”

⁹ Ehihiraho owangu ohuloma owasanyalala nj’ehiri neena? Ohuloma ti: ‘Kusionjire ebibi bibyo’ oba ti: ‘Yinyoha ogege omusigaasiga gugwo wagameyo ewuwo?’

¹⁰ Naahani nja hubalaga ti Omwana w’Omuutu ali n’obunjangi hu hyalo huno ohusonija ebibi.” Ng’aloma owaali n’asanyalaaye ati,

¹¹ “Yinyoha ogege omusigaasiga gugwo, wagameyo ewenywe.”

¹² Ano ni naano bosibosi ni bamutaayeho emoni, ng’omusinde oyo genyoha, anamba omusigaasiga gugwe ohu bamunjirira, agenda atiina. Nga bosibosi benjuna, bajumirya Hatonda, ni baloma baati, “A! Hino sihuhibonangaho!”

Yesu gaajire hu lw’abali n’ebibi

(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Ng’ano Yesu gagamayo hu nyanja Galilaaya. Ng’ehinjindi hy’abaatu hihumbaana aya gaali ng’atandiha ohubasomesa.

¹⁴ Oluvanyuma ni gaali n’agenda hwiigenya ly’enyanya, ng’abona omunjoosa oyu balanganga baati Leevi w’Alufaayo ni gehaaye aya banjoohesa. Nga Yesu amuloma ati, “Nja wunonde ogendenga ni neese.” Nga Leevi genyoheramo amulondaho.

¹⁵ Ebyo ni byanjwa, nga Yesu atiina n'abeegi babe ewa Leevi ohulya. Omutoolo gw'abañoosa n'abaatu abandi abahola ebibi, nga batiina ni naye. Nga bosibosi beehala baliira njalala ni Yesu n'abeegi babe.

¹⁶ Balala hu basomesa b'amagambi ab'ehibbubbu hy'Abafalisaayo ni babona Yesu n'alya n'abaatu abo ab'ebibi n'abañoosa nga babuusa abeegi babe baati, "Lwahiina alya n'abaatu abahola ebibi n'abañoosa?"

¹⁷ Yesu ni ganulira ehi babuusa, nga niye abaloma ati, "Abaatu abalamu sibetaaga musanjo, ohutusaho abalwaye. Sinaaja hwendula aberanga abalanji, ohutusaho abahola ebibi."

Ehibuuso ehijamba hu husiiba

(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

¹⁸ Lulala, abeegi ba Yowaane Omubatiza n'aba Bafalisaayo baali basiibire aye aba Yesu ni batasiibire. Nga njabaano abaatu abaatiina eyiri Yesu nga bamubuusa baati, "Lwahiina abeegi ba Yowaane n'aba Abafalisaayo basiiba aye ababo ni batasiiba?"

¹⁹ Ng'ano Yesu abagobolamo ati, "Abalange hu mbaga y'obugole banjanga ohusiiba ahooye omwenja n'ahiiri ni nabo? Ehiseera hyosihyosi ehi ahena ni nabo, sibasiiba."

²⁰ Aye ehiseera hiriyola, babatusaho ahooye omwenja. Hu olwo ndolu balitandiha ohusiiba." Nga geyongera ohubagerera engero ejindi ohubalaga ng'olu esomesa yiye n'obulombolombo waawe bitasobola hunjambagana.

²¹ Ng'abaloma ati, "Omuutu saahubba hijero ehy'olugoye olunyaaha mu hyambalo ehihayire. Olwohuba ehihero ehyo ni hyehuuna, hiha-puha ohunjwa hu lugoye olwo oluhayire hyanjiriraho n'ehimesu hyalwo, ng'ehituli hyeyongera ohugalama."

²² Mu ngeri nj'enyene, sibajuha omwenge gw'emizabbibbu epiirano mu hisanjo* ehihayire. Singa bahihola, gwadisa ehisanjo ehyo nga byombi obifiirwa. Aye omwenge gw'emizabbibbu epiirano, bagujuha mu hisanjo ehinyaaha."

Yesu nje Musengwa anjuga Sabbaato

(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Lulala hu ludaalo lwa Sabbaato, Yesu n'abeegi babe baali babita mu ngira eyibita mu muga gw'engaano. Abeegi babe nga batiinanga ni banjulula embehe hu magala ni bemunga.*

²⁴ Balala hu Bafalisaayo ni bababona ni banjulula amagala g'engaano, nga babuusa Yesu baati, "E! Lwahiina abeegi babo bahola ehi magambi gefe gatatufugiirira huhola hu ludaalo lwa Sabbaato?"

²⁵ Ng'ano Yesu abagobolamo ati, "Simusomangaho hu ehi Dawudi gahola olu niye n'abahye aba gaali ni nabo baali ni banjuma hy'ohulya?"

²⁶ Mu biseera ebi Abbiyasaali gaali nj'omuhulu w'abasengi ba Hatonda, Dawudi gengira mu weema ya Hatonda ng'alya emigaati eji baali ni banjongire eyiri Hatonda. Amagambi gafugiirira basengi ba Hatonda bonene ohulya emigaati ejo. Cooka ate Dawudi gajiryaho era ganjaho n'aba gaali ni nabo."

²⁷ Ng'ano Yesu agohoba n'aloma Abafalisaayo ati, "Hatonda gaatanjo oludaalo lwa Sabbaato lugase omuutu, sosi Sabbaato ohumunjuga."

²⁸ Olw'ehyo Omwana w'Omuutu nje Musengwa anjuga oludaalo lwa Sabbaato."

* **2:22 2:22** hisanjo Mu biseera bya Yesu Abayudaaya babiihanga omwenge gwomu mizabbibbu mu bisanjo ebi batunganga mu byanjo, hyefe olu huli n'ebita. * **2:23 2:23** Mag 23:25

3

Yesu anjonia omuutu hulwa Sabbaato (Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ Nga nindi olundi Yesu atiina mu humbaaniro ly'Abayudaaya. Hu olwo mwalimo omusinde owaali n'omuhono omunotohi.

² Hu baali mu humbaaniro, mwalimo Abafalisaayo abaali ni bendula ehy'ohumwenjambya era nga bamutaho emoni babone oba ananjonie ow'omuhono omunotohi hu ludaalo lwa Sabbaato, basune ehi baneemeho ohumunjabira.

³ Nga Yesu aloma omusinde owaali n'omuhono omunotohi ati, "Yinyoha, wemeerere anja hiisi muutu asobola ohuhubona."

⁴ Ng'ano Yesu ko abuusa abaali ni bamwendulirisa ati, "Kaho amagambi gatufugiirira huhola hiina hulwa Sabbaato? Huhola birani, oba huhola bibi? Hunjonia bulamu, oba hubusihiirisa?" Aye nibo nga banjoleera hunjoleera.

⁵ Nga Yesu abetoloosamo emoni n'abasungunjaliye era n'ali munyikaafu olw'obuhahanyafu w'emyoyo jaawe, ng'aloma omusinde oyo ati, "Waama januula omuhono gugwo." Ng'ola agujanuula, nga gunjoneera erala.

⁶ Naweene anjo, Abafalisaayo ni bahena ohubona Yesu n'anjonisye omusinde oyo, nga batula mu humbaaniro batiina benimba hu bawagizi ba Herode ohuseega magesi g'ohwitamo Yesu.

Abaatu banjwerehereramo ohuja ohwebonera Yesu

⁷ Ng'ano Yesu anjwano n'abeegi babe batiina hwigenya ly'enyanja Galilaaya. Ogunjindi gw'abaatu nga gumulondaho. Abaatu banjwa enjuyi n'enjuyi mu twale ly'e Galilaaya nomu Buyudaaya,

⁸ nomu hibuga hy'e Yerusaalemu, nomu hitundu hy'e Yidumeya, n'engereha w'olwabi Yoludaani, nomu bitundu ebirirene ebibuga hy'e Tiiri ni Sidoni nga batiina eyi gaali. Hino bahihola olwohuba baali banjuliye efuma y'ebi gaholanga.

⁹ Olw'abaatu ohubitiirira obungi, Yesu galoma abeegi babe bamutegehereno eryato gehalemo n'asomesa, abaatu batamunyigirisa.*

¹⁰ Olwohuba gaali anjonisye abaatu bangi, hiisi mulwaye hulwo gaali genyigirisa asobole ohumwolerera amunjambeho.

¹¹ Hiisi olu baatu abaaliho emisambwa bamubonanga, bagwanga njaasi mu moni jije, emisambwa ni juiteera jiiti, "Ndiwe Omwana wa Hatonda!"

¹² Cooka niye gahayulanga huhayula emisambwa ejo n'atajiganya hubbutula ehyama ehyo.

Yesu atobola abahwenda ehumi n'ababiri (Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Yesu ni ganjwa anjo ng'atiina mu meeho g'olusozi, ng'agangalamo abaatu aba gendire nga beegerera anja ali.

¹⁴ Mu bano pomu gatobola ehumi n'ababiri gabafuula bahwenda babe, basobole ohubanga ni naye era abatumenga ohubuulira obuhwenda buwe.

¹⁵ Ni gahena ng'abana obunangi ow'ohubbinganga emisambwa hu baatu.

¹⁶ Ehumi n'ababiri abo mba bano: Simooni, oyu gameedaho esiina erindi ati Peetero;

* 3:9 3:9-10 Mar 4:1; Luk 5:1-3

17 abasaani ba Zebbedaayo ababiri Yakobbo ni Yowaane, boosi aba gameedaho erindi ati, “Bbowanageruge” amahulu gaalyo ti, “Ababbwabbwanuha hy’eraadu.”

18 Ng’ohwo omeedaho Andereya ni Filipino ni Bbatulumaayo ni Matayo ni Tomasi ni Yakobbo w’Alufaayo ni Sadaayo ni Simooni Omuzelote*,

19 ko ni Yuda Yisikaryoti, owalya mu Yesu oluhwe.

Yesu ahira Sitaani amaani
(Mat 12:22-32)

20 Ebyo ni byanjwa nga Yesu n’abeegi babe baagama eyi bamenyanga. Nga nindi eyo yoosi ehiṅindi hy’abaatu hihumbaana nga hyola n’ohutabaṅa simire ey’ohujamba hu hyomu tamu.

21 Ni hyagwa abalebe babe mu hutwi, nga batiina baje bamutuseyo olwohuba baali baṅeega baati alaluhire.

22 Njaaliṅo abasomesa b’amagambi abaali ni bajire ohujwa e Yerusaalemu. Bano baaloma baati, “Yesu aliho Bbeluzebbuli omuhulu w’emisambwa.” Era baati, “Atambisa buṅangi wa Bbeluzebbuli ohubbinga emisambwa hu baatu.”*

23 Ng’ajo Yesu abalanga besende aṅa ali, ng’abalomera mu ngero ati, “Sitaani omuhulu w’emisambwa, aṅanga atye ohwebbinga omwene hu muutu?”

24 Abaatu ab’owahabaha obulala banesalamo bahubbagana abeene n’abeene, owahabaha owo busihiiriha.

25 “Nolu baba baatu mu mago boosi singa sibanambagana, amago ago gabbwagiha.

26 Mu ngeri nj’enyene singa ni Sitaani gesoosa omwene, obuṅangi buwe bwabuhanamo era aba anasihiirihe.

27 Kale ṅabula aṅanga ohwingira mu nyumba y’omuutu ow’amaani ganyaga ebiitu bibye n’atasookire humusidiha ko ganyaga ebibye.

28 Mbalomera ehituufu ti balisoniṅa abaatu ebibi byosibyosi, nga pomuli n’ohuloma ebibono ebifodogola.

29 Aye hiisi afodogola Omwoyo Omutukuvu, sibalimusioniṅa aye aba asaaye omusango ogu alisigala ni nagwo emirembe n’emirembe.”*

30 Hino Yesu gahiroma n’agobola mu baali ni balomire baati aliho emisambwa.

Abalebe ba Yesu ko ni nyina
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 Ng’ajo nyina n’abalebe babe boola eyi gaali. Ni boola nga beema ebulafu bamutumisa atiine eyi baali.

32 Hu nyanga eyo ehiṅindi hy’abaatu hyali hihaaye ni himwetolooye. Nga ṅabaajo abamuloma baati, “Bona maawo n’abalebe babo bali ebulafu benda ohuhubona.”

33 Nga Yesu ababuusa ati, “Baatu ba ngeri hi abasaniye ohuba maama n’abalebe bange?”

34 Ng’ajo getoloosa emoni mu abaatu abaali ni behaaye ohumwetoolola. Nga ko ahena aloma ati, “Maama n’abalebe bange mba bano.

35 Hiisi ahola ebi Hatonda genda, nj’aba muganda yange, mbooyo yange era nj’aba maama.”

* 3:18 3:18 Omuzelote hitegeesa omuutu asolerera egwanga lirye.

* 3:22 3:22 Mat 9:34; 10:25

* 3:29 3:29 Luk 12:10

4

*Olugero lw'omuḡanyī w'owumo**(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)*

¹ Ng'āḡo nindi Yesu atiina atandiha ohusomesa n'ali hwiḡenya ly'enyanya Galilaaya. Oḡuḡindi ḡw'abaatu ḡḡwahumbaana aḡa ḡaali ḡa gubitiirira obubbala. Ehyāḡwamo ḡḡaniina mu lyato balisenda mu maaji ḡehala omwo n'asomesa, abaatu bosibosi bemeerera hwiḡenya.*

² Ng'abasomesa ebiitu ebiḡera n'atambisa engero. Mu husomesa huhwe, ḡabaloma ati,

³ “Ni mweteḡe! Nḡaaliḡo omulimi owatiina ohumwa owumo.

⁴ Ni ḡaali n'amwa, ḡḡowumo obundi ḡuḡwa hu tulo w'engira ḡḡenyuni jitiina jibulya.

⁵ Obundi ḡa ḡuḡwa hwiḡoba eryohu lwanda ohwali otuloba otuḡeregere. Era olwohuba waali hu muḡulu, siwalwa humera.

⁶ Aye endobooli ni yatula, ḡa buḡotoha era ḡa bwoma olwohuba emisi jaali ndi jiiha ḡaasi ehihena.

⁷ Ng'obundi ḡuḡwa hwiḡoba eryameramo amanḡwa, ni wamera ḡa buhulira ḡalala n'amanḡwa ḡo era ḡa ḡabumiina ḡabuloberesa ohuhula era ehyo hyabuleetera ohutaama.

⁸ Aye obundi ḡa ḡuḡwa hwiḡoba eraḡi. Nibwo ni bwamera ḡa buhula era ḡa wiitulula, amagala ḡaabwo ḡa ḡajuhamo emoni. Amagala ḡandi ḡa ḡabaaho embehe amahumi adatu; ḡandi embehe nkaaga; n'ḡandi, embehe cikumi.”

⁹ ḡa Yesu ḡohoba ati, “Ali n'ohutwi aḡulire.”

*Ehigendererwa hy'ohusomesa mu ngero**(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)*

¹⁰ Ebyo ni byanḡwa, abaatu abahira obungi ni baali ni baḡooyeḡo, abeḡi babe ehumi n'ababiri ko n'abandi abaali ni basigaaye ni Yesu, ḡa bamusunga abanyonyole amahulu ḡ'engero.

¹¹ Ng'āḡo abaloma ati, “Enywe muli n'ekabi ohumanya ehyama ehiḡamba hu buḡuḡi wa Hatonda.” Aye abebulafu, hiisi hiitu hiba mu ngero konyo:

¹² Bahaḡaase aye ni batafaania ehi bahaḡaasa.

Baḡulirise aye ni batateḡeera ehi baḡulira, batahanda hwebbwaga bacuusa emyoyo

babasoniḡa ebibi byawe.*

*Amahulu ḡ'olugero lw'omuḡanyī w'owumo**(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)*

¹³ Ng'āḡo Yesu ababuusa ati, “Simufaania mahulu ḡ'olugero luno? Olwo ḡaahani munahanḡe muḡtye ohubaaho n'olugero olu munahafaanie amahulu?

¹⁴ Omuḡanyī w'owumo, ali hy'omuutu oyo abuulira ehibono hya Hatonda mu baatu.

¹⁵ Abaatu abandi bali hy'owumo owagwa hu tulo w'engira. Ni babaḡaanyamo ehibono, baḡulira aye ḡaweene aḡo Sitaani ḡaaja ḡahibatusamo.

¹⁶ Abandi bali hy'owumo owagwa mwiroba eryohu lwanda. Ni baḡulira ehibono, bahisangaalira n'amanyonyo.

* 4:1 4:1 Luk 5:1-3 * 4:12 4:12 Yis 6:9-10

¹⁷ Aye olwohuba bali hy'ebirime ebinuma emisi ejihire mwiroba ehi-hena, ohufugiirira hwawe hwa haseera buseera. Ebigosi ni bibajira oba abaatu babacaawa olw'ehibono hya Hatonda, nga banafuŋa.

¹⁸ Ate abandi bali hy'owumo owagwa mwiroba eririmo amanŋwa. Bano banulira ehibono,

¹⁹ aye oluvanyuma ebiitu ebindi omuli ohuŋemba obugali hu by'ehyalo, ohusendasendebwa n'omulungo gw'obusuni, n'ohululuhana ohusuna ebiitu ebindi, binuga emyoyo jaawe, byaloberesa ehibono ohuŋwamo ehirani.

²⁰ Aye abaatu abandi bali hy'owumo owo owagwa mwiroba erani. Ni banulira ehibono bahifugiirira n'omwoyo mulala era baba n'ehyasa. Abaatu abandi emirundi amahumi adatu; ate bandi emirundi nkaaga, n'abandi emirundi cikumi."

Sibanambya taala bayifunihira mu hisero
(Luk 18:16-18)

²¹ Ng'ano nindi Yesu abagerera olugero olundi n'ababuusa ati, "Nalino anambya etaala gayifunihira mu hisero oba gaayita mu kuliiti mu hifo hy'ohuyita hu hihondo hyayo?*

²² Olw'ehyo hiisi ehi bagisa, hiriyeta analafu. Era hiisi hyama bali-hinebbula.*

²³ Ale hanye nalino ali n'ohutwi, anulire."

²⁴ Era ng'ameedahho ati, "Mwetegeresenga ebi munulira. Ehipimo ehi opimiramo abandi, ehyene ehyo weesi c'ehi balihupimiramo era bali huteerahho n'enyongesa.*

²⁵ Oyo ali n'ebingi balimumedahho ebindi. Oyo anuma, balimutusaahho n'ahadiidiri aha ali ni naho."*

Olugero lw'ebirime ng'olu bihula mu ngiso

²⁶ Nga Yesu geyongera abagerera olugero olundi n'aloma ati, "Obunugi wa Hatonda huŋanga bugeragerania n'olugero luno: Omuutu anaanya owumo mu muga gugwe.

²⁷ Ebiseera ebyomu muusi omuutu oyo aho emirimo jije ejindi, owiire ng'anenyuha. Owumo bumeru, waahula, omwene hubunanya n'atamanyire ngeri eyi bumeramo, wayire eyi buhulamo.

²⁸ Eroba eryene hu waalyo lihusa ebirime ebyo mu ngiso. Ebirime ebyo byehherera hutubbula emitombo, ni bihula nga bitulula, nga bijuhamo emoni.

²⁹ Ni binangala, ng'olwo omuutu anamba hageso ahagesa olwohuba egesa liba lyolire."

Olugero lw'ahamo ahasingamo obutono
(Mat 13:31-32,34; Luk 13:18-19)

³⁰ Nga Yesu abagerera olugero olundi n'abaloma ati, "Obunugi wa Hatonda hunabugerageranie hu hiina? Oba lugero hi olu huŋanga ohutambara ohubunyonyola?

³¹ Buli hy'ahamo h'ehirime ehi balanga baati kalidaali.* Hano nj'ahamo ahasingira erala obudidiri mu wumo wosiwosi hu hyalo.

³² Aye ni bahahoma mwiroba, hamera nga hahula hanwamo ehirime hy'eryani ehisingira erala byosibyosi obubbala. Hihubba amasaga ameene

* 4:21 4:21 Mat 5:15; Luk 11:33 * 4:22 4:22 Mat 10:26; Luk 12:2 * 4:24 4:24 Mat 7:2; Luk 6:38

* 4:25 4:25 Mat 13:12; 25:29; Luk 19:26 * 4:31 4:31 kalidaali Kalidaali hyali hirime ehyamahho eryani.

amabbala, aga enyuni jinanga ohutongolamo ebiswi, n’ohweyigama omumwi mu hinolu hyahyo.”

³³ Yesu galomera abaatu ehibono hya Hatonda n’atambisa engero ejijera ejifananaho ni najino, ni geema hu hutegeera hwawe.

³⁴ Era n̄abula ehiitu hyosihyosi ehi gabalomera ehitaali mu lugero. Aye ni gasigalanga n’abeegi babe bonene, nga nibo abanyonyola amahulu gaajo goosi.

Yesu gehahania hibuyaga hu nyanja
(Mat 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Egulo hu ludaalo olwene olwo, Yesu galoma abeegi babe ati, “Hwambuhe, hutiine engereha w’enyanja.”

³⁶ Nga baleha an̄o ehin̄indi hy’abaatu, baniina eryato eri Yesu gaalimo nga bambuha ni naye. N̄aalin̄o n’amaato agandi, nga goosi galondaho.

³⁷ Baali bahiiri mu lugendo nga hibuyaga ow’amaani genyoha hu nyanja, ng’ebimoto by’amaaji bitagiha ohwedanyanga mu lyato, ni lihaabira hwijula.

³⁸ Mu hiseera ehyo, Yesu gaali yinyuma mu lyato ni genjigihire n’an̄enyuha. Ng’an̄o abeegi babe bamwinyosa, bamuloma baati, “Musesoma, enyanja yenda hutwita n’ewe soofayo?”

³⁹ Nga Yesu genyoha, ahabira hibuyaga ati, “Yihaahana!” Era ng’alagira enyanja ati, “Wunjeera!” Nga hibuyaga gehahana, n’enyanja ng’ewunjeerera erala yiiti ce!

⁴⁰ Nga Yesu abuusa abeegi babe ati, “Lwahiina mubaaye mun̄ooyemo omwoyo? Muhiiri huba n’ohufugiirira?”

⁴¹ Aye nibo hino nga hibahenaho efiri hu mutwe bahena bebuusa abeene n’abeene baati, “Omuutu ono wa ngeri hi oyu wayire hibuyaga n’ebimoto by’amaaji hu nyanja bin̄ulira?”

5

Yesu an̄onia omusinde owaaliho emisambwa
(Mat 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Ebyo ni byan̄wa, nga Yesu n’abeegi babe boola engereha w’enyanja mu hyalo hy’Abagaraasa.

² Yesu gaali ko gahan̄wa ati mu lyato, ng’omusinde owaaliho emisambwa an̄wera mu pungulu eji basiihangamo abafu, atiine gagaanane ni naye.

³ Omusinde oyo gan̄enyuhanga mu pungulu ejo. Hyali hin̄aaye omusinde oyo amaani ni nan̄uma hiitu hyosihyosi ehi baali ni basobola ohumusidiha ndahihapula, wayire olujegere.

⁴ Efun̄da nyingi bamusidihanga n’enjegere emihono n’amagulu, cooka n’ajihapula. Era ni n̄abula ow’amaani owaali n’asobola ohumuhuuma.

⁵ Hiisi owahyanga, mu muusi n’owiire gaberereranga alerenga eyo mu hifo nago ehi basiihangamo abafu nomu ngingi, ni geyasa era ni gesalasala amabaale hu mubiri.

⁶ Omusinde oyo ni galengera Yesu, gaduluma ng’atiina an̄a gaali, ni goola ng’ahubba amafuha mu moni jije.

⁷ Ng’omusambwa ogwamuliho gwinianguha ni guloma guuti, “Wukaabya hiina, ewe Yesu Omwana wa Hatonda ali N̄amugulu Obugali? Kwegayiriye mu siina lya Hatonda, otangudya.”

⁸ Nga Yesu alagira omusambwa ogwali hu musinde oyo ati, “Musambwa ewe n̄wa hu muutu oyo!”

⁹ Ng'ano Yesu agubuusa ati, "Ndiwe ani?" Nga gumugobolamo guuti, "Ndiise Manje, olwohuba huli buhehere."

¹⁰ Nga gumwegayirira bugali ni gumusunga atajibbinga hunwa mu hitundu ehyo.

¹¹ Ohuupi ano mu hiiho g'olusozi, njaalino ehidooli hy'embijji ni jaaya.

¹² Ng'emisambwa jegayirira Yesu jiiti, "Tufugiirire huje hwingire mu mbijji ejo."

¹³ Ng'ajifugiirira, nga jinwa hu muutu oyo, jija jingira mu mbijji. Nga wangewe ehidooli hy'embijji ehyali ni hineramo embijji ng'ekumi ebiri jifulumuha embiro jinwera mu nyanja jinywa etubbi.

¹⁴ Abaali ni beemera embijji nga baduluma baja balomera abaatu abomu habuga haawe n'abomu bitundu eby'omulirano. Nga batiina baje bebonere ebyali ni byolire hu musinde owaaliho omusambwa.

¹⁵ Ni boola ana Yesu gaali nga babona omusinde ola owabangaho enje ly'emisambwa ni gehaaye, ni gambaaye ebyambalo, n'ohutegeera n'ategeera bulani weene, nga batya.

¹⁶ Abaalino baabona emisambwa ni jinwa hu musinde oyo ni jingira mu mbijji, nga baloohesaho abahyawe abaali ni baajire ng'olu bibaaye.

¹⁷ Bala ni banulira nga batandiiha ohwegalihira Yesu anwe mu hitehere hyawe.

¹⁸ Yesu ni gaali n'aniina eryato abanjwero, omusinde ola oyu gabbingaho emisambwa ng'amwegalihira amufugiirire atiine ni naye.

¹⁹ Cooka Yesu ndaamufugiirira, ng'amuloma ati, "Yagamayo ewenywe eyiri abaatu babo, obalomere byosibyosi ebi Hatonda Musengwa ahuholeeye era ng'olu ahunambiiye ehisasabirisi."

²⁰ Ng'ano omusinde oyo abita n'alomera hiisi muutu mu bitundu by'e Dekapooli byosibyosi ebi Yesu gaali n'amuholeeye. Bosibosi abanjulira nga benunja.

Omuhaana wa Yayiro n'omuhasi w'oluheeno
(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Nga nindi Yesu n'abeegi babe bambuha baagamayo engereha w'enyanja. Ni boola ng'ogunjindi gw'abaatu gwesoloosa ana gaali hwiigenya.

²² Gaali ahiiri ano, nga jireeta mulala hu bahulu b'ehumbaaniro ly'Abayudaaya oyu balanganga baati Yayiro. Yayiro ni gahubba emoni hu Yesu, ng'aja ahubba amafuha mu moni jije,

²³ amwegalihira bugali n'amuloma ati, "Ahahaana hange henda hufa. Muhulu, nja oje ohanambeho ohanonie hatafa."

²⁴ Ng'ano Yesu atiina ni naye. Ogunjindi gw'abaatu nga gunjindigana gumulondaho ni gutiina ni gumunyigirisa.

²⁵ Mu gunjindi ogwo mwalimo omuhasi owaali n'aweeneweene n'obulwaye w'oluheeno ohuhena emyaha ehumi n'ebiri.

²⁶ Omuhasi oyo gaali aweeneweene bugali olw'abagangi ehipyeda eyi gesombanga n'atiina ohumuganga era n'ahenireno ebiitu bibye olw'ohubasasula cooka n'atanona aye obulwaye buwe ni butaamanga hutaama.

27 Olwohuba gaali anuliyyeho ni baloosa efuma ya Yesu, ganwaho enyuma* ni genyigirisa mu gunjindi gw'abaatu ogwali ni gulonda hu Yesu, ng'anamba hu hyambalo hihye.

28 Hino gahihola olwohuba galoma mu mwoyo gugwe ati, "Hasinge ni nanambe hunambaho hu hyambalo hihye, nanone."

29 Ni gahinjambaho, anjo ni naajo ng'oluheenjo lwomeera. Ng'anulira mu bulamu wuwe obulwaye obubaaye ni bumudambya ni bunonire.

30 Hu nyanga enyene eyo, Yesu gategeera amaani gage aganonia ni gaholire omulimo. Ng'acuuha ahejaheja abuusa ehinjindi hy'abaatu ati, "Nj'ani owupambire hu hyambalo?"

31 Abeegi babe nga bamugobolamo baati, "Weesi, obona ehinjindi hy'abaatu ng'olu hiri hunjindigana era wabuusa oti: 'Nj'ani owupambireho?' "

32 Aye Yesu nga gegumya ohuhejaheja abone omuutu amunambireho.

33 Ng'ano omuhasi ola olw'ohumanya ehyali ni himwolireho, gatiina butibuti era n'akaakana, ng'ahoma ekumbo mu moni ja Yesu, amulomera byosibyosi ebyamuliho.

34 Nga Yesu amuloma ati, "Muhaana, Ohufugiirira huhwo huhunoniseye. Tiina n'emiyaaaya, n'obulwaye obubaaye ni buhudambya bunone."

35 Yesu gaali ahiroma, ng'ebaayo abahwenda abanwa ewa Yayiro omuhulu w'ehumbaniro, nga baloma omuhulu oyo baati, "Muhulu odambihisya hiina Omusomesa? Omwana† wuwo ahenire ohufa."

36 Yesu ni ganulira ebi baali ni baloma, ng'aloma Yayiro ati, "Ewe oteralihira, yegumye huba n'ohufugiirira."

37 Ng'ano Yesu asibira abaatu abandi ohumulondaho n'atiina ni Yayiro, ohutusaho Peetero n'aboluganda ababiri Yakobbo ni Yowaane.

38 Ni boola mu mago ga Yayiro, Yesu gageeneyo amaliro, abaatu ni balira era ni bahubba n'enduulu.

39 Ni gengira mu nyumba, ng'abaloma ati, "Amaliro n'enduulu ebimuhubba, byahi? Omwana saafe aye ali hunenyuha."

40 Nibo bamujeherera humujeherera. Ni gahena ohubbingano abaatu abandi, nga gengira n'abasaye b'omwana, ko n'abeegi babe abadatu, mu hisenge omu mwana gaali.

41 Ng'anamba omwana,‡ hu muhono, amuloma ati, "*Taliisa kumi*" amahulu gaahyo ti, "Mwana ewe§ yinyoha!"

42 Naweene anjo, ng'omwana oyo owaali n'anesa emyaha ehumi n'ebiri, gemeerera agenda. Abaaliho nga basamalirira!

43 Nga Yesu abahamiirisa ehi aholire batahiromeraho abaatu bandi. Era ng'alagira baneho omwana oyo ehyohulya.

6

Ab'e Nazaleesi bajerega esomesa ya Yesu (Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

1 Yesu ni ganwa mu hitundu ehyo, ng'atiina mu habuga h'ewaawe aha balanga Nazaleesi. Ng'abeegi babe batiina ni naye.

2 Oludaalo lwa Sabbaato ni lwola, ng'atiina mu humbaaniro atandiha ohusomesa. Abahira obungi hu banulira ebi gaali n'asomesa nga bejunja ni bebuusa baati, "A! Omusinde ono bino ebi asomesa gabitusa

* 5:27 5:27 ganwaho enyuma Omuhasi ganwaho enyuma olwohuba amagambi g'Abayudaaya sigafugiiriranga omuhasi yesiyesi owabanga mu mwesi oba alwaye oluheenjo ohuba mu baatu.

† 5:35 5:35 oba Omuhaana. ‡ 5:41 5:41 oba ahahaana. § 5:41 5:41 oba Hahaana ewe.

neena? Magesi hiina gano aga gasuna ohuba ti asobola n’ohuhola ebyamaliholiho?”

³ Nga bamujerega ni baloma baati, “Ono sinje omubaaaji omusaani wa Malyamu, mulebe ya Yakobbo ni Yose, ni Yuda, ni Simooni? Era ababoojo sibamenyire huno ni neefe?” Ehyanjwamo nga bagaana ohufugiirira ebibye.

⁴ Nga Yesu abaloma ati, “Naabbi bamuṅa eṅono hiisi ṅaatu, ohutusaho mu hitundu hy’ewaawe omuli abalebe babe n’abehiha.”*

⁵ Olw’ehyo, sigaholayo byamaliholiho, ohutusaho abalwaye ababale aba gaṅambaho baṅona.

⁶ Era geṅunja bugali abaatu baayo ohutaba n’ohufugiirira.

Ng’ano atiina ṅano ni naṅala mu bitundu eby’omulirano n’asomesa abaatu ehibono hya Hatonda.

Yesu atuma abeegi babe ehumi n’ababiri

(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

⁷ Mu hiseera ehyo nga Yesu alanga abeegi babe ehumi n’ababiri batiine aṅa gaali. Ng’abatuma babiri babiri ohuja ohubuulira Amanṅuliro Amalaṅi agaṅamba hu buṅugi wa Hatonda, ng’abaṅa n’obuṅangi ohubbinganga emisambwa hu baatu.

⁸ Ng’abahamiirisa ati, “Mu lugendo luno mutagega hiitu hindi hyosi-hyosi, ohutusaho omuhoomero. Mutawoṅa ebyohulya era mutagega bihapu oba bbeesa.”*

⁹ Mwambale ebirayito aye mutagega byambalo ebindi ohutusaho ebi hiisi muutu anaabe ni gambaaye.

¹⁰ Hiisi hibuga ehi munaholengamo, mumenyanga mu mago g’abaatu ababa ni babasangaaliye, ohwola olu museebuha.

¹¹ Era ni mwolanga aṅaatu ndibabasangaalira, oba bagaana ohuṅuliirisa ebi mubaloma, nga muṅwano. Era ni muba ni muṅwayo, mwekukumulangaho efuuhe mu magulu, habe habonero ahalaga ohulabula ohuṅwa eyiri Hatonda.”*

¹² Ng’ano abeegi batiina ni babuulira abaatu bebbwage bacuuse emyoyo balehe ebibi ebi bahola.

¹³ Nga babbinga emisambwa mingi hu baatu, nga n’abalwaye bangi babajuhangaho amafuta ni baṅona.*

Ohufa hwa Yowaane Omubatiza

(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Ehiseera hyola nga Herode owaali n’ajuṅga etwale ly’e Galilaaya aṅulira efuma ya Yesu, olwohuba baali bamulomaho hiisi ṅaatu baati, “Nje Yowaane Omubatiza alamuhire, c’ehifa ali n’obuṅangi ohuhola ebyamaliholiho.”*

¹⁵ Aye abandi ni baloma baati, “Nj’Eliya.” N’abandi baati, “Mulala hu banaabbi aba hale.”

¹⁶ Aye efuma ya Yesu ni yagwa Herode mu hutwi niye galoma ati, “Oyo anaabe nje Yowaane Omubatiza oyu nalagira batemaho omutwe, nj’alamuhire!”

¹⁷ Nanyumaho, Herode gaali alagiiye baṅambe Yowaane bamuwoṅe mu komera. Hino gahihola olw’ohwenda ohusangaasa Herodiya oyu gaali n’ahooye oluvanyuma lw’ohumupaasa ohuṅwa hu Filipo mugandaawe.*

* 6:4 6:4 Yow 4:44 * 6:8 6:8-11 Luk 10:4-11 * 6:11 6:11 Bik 13:51 * 6:13 6:13 Yak 5:14

* 6:14 6:14-15 Mat 16:14; Mar 8:28; Luk 9:19 * 6:17 6:17-18 Luk 3:19-20

18 Efunda ejiŋera, Yowaane Omubatiza galomanga Herode ati, “Sihiraŋi ewe ohupaasa muha mugandawo.”

19 Hino hyaleetera Herodiya ohuŋalana Yowaane ni genda n’ohumwita cooka n’ahaya engeri,

20 olwohuba Herode gaali amuhuuma atoolaho higosi. Hino gahihola olwohuba gaali amanyire ati Yowaane musinde muluŋamu era muutu wa Hatonda, kale n’atya ohigosi ohumwolaho. Herode gendanga ohuŋuliirisa ebi Yowaane galomanga wayire hiisi olu gamuŋulirisanga, gasigalangamo ahakukuna.

21 Lwali lulala nga Herodiya afuna ahakisa. Oludaalo olwo lwali lw’amazaaliwa ga Herode. Herode ganyiiya embaga, ng’alanga abahungu babe, n’abahulu b’abasirikale, n’abaatu abeginghiriri mu twale ly’e Galilaaya.

22 Ni baali ŋagati w’embaga, omuhaana wa Herodiya gengira mu diiro omu baali ng’ahina, asangaasa bugali Herode n’abageni babe. Ng’ano Habaha aloma omuhaana oyo ati, “Loma ehiitu hyosihyosi ehi wenda, nahihuje.”

23 Ng’alayira n’ohulayira ati, “Mazima ameene ehi onende hyosihyosi nahihuje, n’olu onende oti hugabanire ŋagati owahabaha wange.”

24 Ng’ano omuhaana atula aja gebuusa hu nyina ati, “Sunge hiina?” Nga nyina amugobolamo ati, “Tiina osunge mutwe gwa Yowaane Omubatiza.”

25 Omuhaana nga genyoheramo gagama eyiri habaha amuloma ati, “Nenda wupeere ŋaweene ŋano omutwe gwa Yowaane Omubatiza ni bagutereeye hu suniya.”

26 Ehyo hyanakuŋasa habaha bugali aye olwohuba gaali ahenire ohulayira n’abageni babe ni banulira, gahaya engeri ey’ohumwima ehi amusungire.

27 Ŋaweene ano habaha galagira omusirikale omuhuumi w’ekomera aje ateme hu Yowaane omutwe aguleete. Nga oyu gatuma atiina mu komera atema hu Yowaane omutwe,

28 aguleetera hu suniya aguna omuhaana, n’omuhaana ng’aguna nyina.

29 Abeegi ba Yowaane ni banulira, nga baja batusayo omulambo gugwe bagunira baja bagusiiha.

*Yesu aliisa abaatu ekumi etaanu
(Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Yow 6:1-14)*

30 Ng’ano abahwenda aba Yesu gatuma ohutiina ohubuulira Amanuliro Amalaji bagobola bamuloohesa byosibyosi ebi baali ni baholire n’ebi baali ni basomesiise.

31 Mu hiseera ehyo, abaatu oluhulende baali batiina hanjihinjiji ana baali. Bano babanga bahanwano, nga nindi abandi boola, nga bahaya n’ehiseera ehy’ohunamba hu hyomu tamu. Nga Yesu aloma abeegi babe ati, “Muhole hutiine mu hifo ehibulamo baatu ana hunaabe hwenene, muŋuumuleho.”

32 Nga baniina eryato bambuhe batiine mu hifo ehiŋumamo baatu.

33 Aye nga ŋabaano abaatu bangi abababona ni batiina babafaania ti nje nibo. Ng’ano banwerehereramo ohunwa hiisi ŋaatu bamulondaho n’amagulu ni babita hu woomu, nga baja babeherera mu hifo eyi Yesu n’abeegi babe baali ni batiina.

³⁴ Yesu ni ganwa mu lyato, gabona ehinindi hy'abaatu ni hyahumbaana, nga bamujambya ehisa olwohuba baali hy'etaama ejinumaho mwayi. Ng'ango abasomesa ebiitu ebyene ebitali bitono.*

³⁵ Abeegi babe ni babona owiire ni butiinire, nga batiina aya Yesu gaali bamuloma baati, "Ehifo hino hiduleere, ate owiire mbobuno butiinire.

³⁶ Seebula abaatu batiine mu bitahere ebyohu mulirano begulire ebiryo balye."

³⁷ Nga Yesu abagobolamo ati, "Enywe mubanje biryo balye?" Nga nibo bamubuusa baati, "Ongega hunatuse neena edinaari ebihumi bibiri,* ko hubagulire ebiryo balye?" Ehyo hinanga ohunjira omuhemba ogw'emyesi nga munaana.

³⁸ Nga niye ababuusa ati, "Muli n'emigaati jinga? Mutiine mubone." Ni bahena ohwetegeresa, nga bamuloma baati, "Etaanu, n'enyeeeni ebiri."

³⁹ Ng'ango Yesu alagira abeegi babe balome abaatu bosibosi behale njaasi hu nyaasi mu bibbubbu.

⁴⁰ Nga babehasa mu bibbubbu, eby'abaatu cikumi cikumi, ebindi amahumi etaanu etaanu.

⁴¹ Nga Yesu anamba emigaati jira etaanu n'enyeeeni ebiri, ng'agangamusa emoni aheja mwigulu, nga geyaasa Hatonda. Ng'ango abbwagabbwaga mu migaati ejo, ajina abeegi babe bagabire abaatu. N'enyeeeni jira ebiri joosi ng'ajigaba hiisi muutu afuna.

⁴² Ng'abaatu abo bosibosi balya beeguta.

⁴³ Ng'ango abeegi bahumbaania obukukumuhira w'emigaati n'enyeeeni ebyasigalaho nga bejusa ebisero ehumi nabibiri.

⁴⁴ Abaatu abaalya baali abasinde ekumi etaanu.

Yesu agendera hu maaji

(Mat 14:22-33; Yow 6:15-21)

⁴⁵ Ebyo ni byanjwa, ng'ango ni naano Yesu alagira abeegi babe baniine eryato batangirengamo bambuhe enyanja, batiine e Bbesusayida, niye n'ahiseebula abaatu.

⁴⁶ Ni gahena ohubaseebula, ng'atiina hu lusozi ohusaba.

⁴⁷ Aya hiirema hyanambira, abeegi babe baali mu lyato nagati mu nyanja aye Yesu niye n'ali yenene hu woomu.

⁴⁸ Yesu ni gaali eyo ng'alengera abeegi babe ni bafaabiina ohugimba eryato n'emiiho, olw'epunga eyaali ni banjwa emutwe. Ni waali ni bunatere ohuhya, gatiina eyi baali n'agenda hu maaji. Era gatiina oti hani genda ohubabitamo.

⁴⁹ Ne nibo ni bamubona n'agenda hu maaji, nga banjeega baati himalyo nga benianguha,

⁵⁰ olw'obuti owaali ni bubanjambire bosibosi ni bamubona. Anjo ni naano nga Yesu abaloma ati, "Ndiise, mugume mutatya!"

⁵¹ Ng'ahena gengira mu lyato omu baali ng'epunga eteeha. Hino hyatangalasa abeegi babe bugali,

⁵² olwohuba baali bahiiri humutegeera wayire nga gaali aholire ehya-maliholiho ehy'ohwasa emigaati. Ehyaleeta hino, myoyo jaawe huba mihahanyafu.

Yesu anonia abalwaye e Genesareeti

(Mat 14:34-36)

* **6:34 6:34** Hub 27:17; 1 Bah 22:17; Ezek 34:5; Mat 9:36 * **6:37 6:37** Dinaari ndala nj'eyabanga epeera y'omupakasi ey'oludaalo lulala.

⁵³ Ni bambuha enyanja, nga boola mu hitehere ehi balanga baati Genesareeti nga banwa mu lyato balihwesa balireeta hwigenya.

⁵⁴ Baali bahanwa baati mu lyato, ng'abaatu abaali anjo bahitegeera baati nje Yesu.

⁵⁵ Ni bamufaania nga baduluma betoloola hiisi njaatu mu hitundu ehyo ni basima hu baali n'abalwaye babanjira ni babagegeeye hu misigaasiga eyi banjuliranga baati peyi Yesu ali.

⁵⁶ Hiisi njaatu anja gatiinanga, hamube mu hyalo oba mu bibuga, abaatu batanga abalwaye baawe mu bifo ebihumbaania baatu, nomu bifo ebindi hyomu akisoni, nga bamwegalihira aganye abalwaye banjambeho bunjambe hu gemo ly'ehyambalo hihye. Era hiisi owamuñambangaho, ng'anona.

7

Obulombolombo w'Abayudaaya (Mat 15:1-9)

¹ Naahani njaalino balala hu Bafalisaayo n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda abanwa e Yerusaalemu abahumbaania nja Yesu gaali.

² Baali bahiiri anjo nga babona balala hu beegi ba Yesu ni balya ni batehereeye husaaba mu ngalo mu ngeri ey'ohwegwalaasa ng'olu obulombolombo waawe ow'Ehiyudaaya waali ni bubetagisa ohuhola.

³ Abayudaaya bosibosi ko weyite Abafalisaayo, balondereranga ahalombolombo h'abasehulu baawe ah'ohutalya ni bahiiri husaaba mu ngalo mu ngeri ey'ohwegwalaasa.

⁴ Era ni banwanga mu butale sibalyanga ni batehereeye husaaba mu ngeri eyo. Baali n'obulombolombo obundi bungi obu balondereranga nga pomuli ahohwosa ebihopo, enywero, n'embya ej'ebihomo eji batambisanga mu ngeri ey'ohubigwalaasa ng'olu obulombolombo waawe waali ni bubaloma.

⁵ Ng'anjo Abafalisaayo abo n'abasomesa b'amagambi aba baali ni nabo babuusa Yesu baati, "Lwahiina abeegi babo sibahola ng'olu obulombolombo w'abasehulu beefe butuloma aye balya n'engalo eji batehereeye husaaba?"

⁶ Nga Yesu abagobolamo ati, "Banafuusi enywe, ehibono hya Hatonda ehi naabbi Yisaaya gabalomaho hituufu olu galoma ati, " 'Abaatu bano baapa enono lya hu munwa,

aye emyoyo jaawe jipumaho.*

⁷ Era banjumirya byahwehenahenaho, olwohuba ebibono obubono eby'abaatu, mbebi banjira ohuba amagambi gange.'

⁸ "Kale mu ngeri oyo, muleherera egambi lya Hatonda, mwanamba bulombolombo w'abaatu."

⁹ Ng'ameedaholo abaloma ati, "Olwo ko mujeega mbo muhola hirani ohuleha ohunamba egambi lya Hatonda mwahola ebi bulombolombo wenywe bubaloma.

¹⁰ Ale Musa gaaloma ati, 'Onjanga lataawo ni maawo enono.' Era ati, 'Anaduhenga semwana oba nyina, bali n'ohumwita.'

¹¹ Aye enywe muloma muuti singa omuutu aloma semwana oba nyina ati ehi gahamuñaaaye ng'obuyeedi, hyafuuha Korubbani (amahulu gaahyo ti hinjonge eyiri Hatonda),

* 7:6 7:6-7 Yis 29:13

12 olwo muba simuhimwihirisa hubaaho n'ehiitu hyosi ehi aholera semwana oba nyina.

13 Mu ngeri eyo nga mudibya ehibono hya Hatonda ni musomesa obulombolombo wenywe. Era n'ebindi bingi eby'engeri eyo ebi muhola."

Ebyonoona omuutu biŋwa mu mwoyo gugwe

(Mat 15:10-20)

14 Nga nindi Yesu alanga ehiŋindi hy'abaatu hitiina aŋa gaali. Ng'abaloma ati, "Mutegere ohutwi era mutegeere ehi nja ohuloma.

15 Ebi muutu alya sinje ebimonoona, ohutusaho ebiŋwa mu mwoyo gugwe.

16 Ali n'ohutwi ohuŋulira, ale aŋulire."*

17 Ni galeha aŋo ehiŋindi hy'abaatu abo gengira mu nyumba ng'abeegi babe bamubuusa amahulu g'ehi gaali n'alomire.

18 Ng'abaloma ati, "Koni mwesi simufaania? Simumanyire muuti omuutu ebi alya sinje ebimonoona?"

19 Ebi olya sibingira mu mwoyo gugwo aye bitiina mu hida, omu biŋwa byatula." (Mu huloma atyo Yesu gaali ataaho enjihiso ng'olu hiisi ehiriwa hiri hiraŋi.)

20 Ng'aŋo ameedaho ati, "Ebitula ohuŋwa mu mwoyo gw'omuutu nj'ebimonoona,

21 olwohuba mu mwoyo gw'omuutu po muŋwa ebiŋeego ebibi, ohuba w'emoni enyangu, owiibi, obutemu, obuhwedi,

22 ohwegomba, obubi owa hiisi ngeri; obudulingi, ohwetyolonga, omwoyo ogw'ekirihindi, obuŋesi, ohwebona, n'obuŋwituhi.

23 Ebibi ebyo byosibyosi nj'ebyonoona omuutu olwohuba biŋwa mu mwoyo gugwe."

Yesu n'omuhasi Mufoyiniki

(Mat 15:21-28)

24 Yesu ni gaanwa aŋo, ng'atiina n'abeegi babe mu hitehere ehirene ehibuga hy'e Tiiro. Ni goola eyo nga ŋabaanŋo amago aga gengiramo mu kweho n'atenda baatu bamanye, cooka ndihinangiha.

25 Naaliŋo omuhasi owaali n'ahahaana hahe ni haliho omusambwa cooka n'aŋulira ati Yesu ali mu mago ago, gatiina aŋa gaali ng'ahoma ekumbo mu moni jije, amusunga abbinge omusambwa hu haana hahe.

26 Omuhasi oyo gaali Muyonaani ni bamusaala e Foyiniki mu hyalo hy'e Siriya.

27 Nga Yesu amuloma ati, "Leha abaana beherere ohulya begute, olwohuba sihiraŋi ohuŋamba ebiryo by'abaana wabidanyira embwa jaawe."

28 Ng'omuhasi oyo amuloma ati, "Musengwa pohiri. Aye n'embwa joosi ni jiba ŋaasi w'emeeza ohu baana baliira, jirya obukukumuhira."

29 Nga Yesu amuloma ati, "Olw'ebibono ebi olomire, yagamayo engo omusambwa guŋooye hu muhaana wuwo."

30 Ng'aŋo omuhasi oyo gagamayo engo gagaana omuhaana wuwe n'alambaaye hu buliri, omusambwa ni gumuŋooyeho.

Yesu aŋonia kasiru

* **7:16 7:16** aŋulire. Ebyaŋandihwa ebindi ebyahale biŋuma lunyiiriri luno. Ali n'ohutwi ohuŋulira, ale aŋulire.

³¹ Yesu ni ganjwa mu hitehere ehirirene ehibuga Tiiro nga nindi anjamba olugendo atiina hu nyanja Galilaaya, n'abitira mu hibuga hy'e Sidoni nomu matwale g'e Dekapooli.

³² Nga njabaano abaatu abanjira anj gaali omusinde owaali kasiru n'atanjulira, bamwegalihira amunjambeho anjone.

³³ Ng'ango Yesu atusa omusinde oyo mu hijindi hy'abaatu, amunjira hu tulo, ng'amuta enjala mu matwi, afuujja amate amunjamba hu lulimi.

³⁴ Ng'agangamusa emoni aheja mwigulu ahena giisa omuuya, amuloma ati, "Efata!" Amahulu gaahyo ti, "Yiguha!"

³⁵ Ng'ango amatwi g'omusinde oyo geguha, n'ehyali ni himusidihire olulimi hiwojoloha ng'atandiha ohuloma bulaji.

³⁶ Nga Yesu ahutira abaatu abaliyo, ehi baweene batahiromer-aho abaatu abandi. Cooka anj gahoma ohubahuutira, panj bahoma n'ohwerebulira hiisi muutu.

³⁷ Bosibosi abahinjulira, benunja bugali nga baloma baati, "Hiisi ehi ahola ahihola bulaji. Obona geegula amatwi g'abatanjulira banjulira n'abakasiru gabawonjolola olulimi basobola ohuloma!"

8

Yesu aliisa abaatu ekumi ene (Mat 15:32-39)

¹ Olwola mu biseera ebyene ebyo, nga nindi ogunjindi gw'abaatu guhumbaanira anjali Yesu. Njahanj abaatu abo ebiryo ni byali ni bibanjoyeho, ng'ango Yesu alanga abeegi babe batiine anj gaali abaloma ati,

² "Abaatu bano bapambya ehisa, olwohuba babaaye njano ni neese endaalo edatu kwiye aye njahanj banjuma hy'ohulya.

³ Singa mbaseebula baagameyo ewaawe enjala n'ebaluma, bahanda bagwa hu ngira ate abandi hu bo banjera njaleeni."

⁴ Aye abeegi babe nga bamugobolamo baati, "Mu hifo ehiduleere hino omuutu anjanga hutusa njena ebiryo ebinjanga ohuliisa abaatu bano bosibosi?"

⁵ Nga niye ababuusa ati, "Muliyo n'emigaati jinga?" Nga bamugobolamo baati, "Musanvu."

⁶ Ng'ango Yesu aloma abaatu behale njansi. Ng'anjamba emigaati ejo omusanvu geyaasa Hatonda, ng'ajibbwagabbwagamo ahena anjabe abeegi babe bajigabire abaatu. Nga boosi bahola ng'olu gabaloma.

⁷ Abeegi ba Yesu era baaliyo n'obuyeeni budidiri. Bwoosi, Yesu ni gahena ohweyaasa Hatonda ng'abaloma babugabire abaatu.

⁸ Ng'abaatu balya beguta. Ni bahena ohulya ng'abeegi babe bahumbaa- nia obukukumuhira owasigalano, nga bwijula ebisero musanvu.

⁹ Abaatu abagaliisa baali banjera ekumi ene. Ni bahena ohulya, nga Yesu abaseebula.

¹⁰ Ni gahena ganiina eryato n'abeegi babe bambuha enyanja Galilaaya, nga batiina mu hitundu ehy'e Dalumanuta.

Abafalisaayo basunga Yesu ahabonero (Mat 12:38-42; 16:1-4)

¹¹ Ng'ango njabaano balala hu Bafalisaayo abaatiina eyiri Yesu nga batandiiha ohumujoboberesa ni bamuloma abanj ahabonero ahalaga haati

obuŋangi obu gaali ni nawo gabutusa yiri Hatonda. Hino bahihola olw’ohwenda humuhema.*

¹² Yesu ni ganjulira ebibono byawe, nga bimulumya omwoyo, nga geesa omuuya ahena abaloma ati, “Lwahiina abaatu b’omulembe guno basunga ahabonero ahenunjisa? Mbalomera ehituufu ti ŋanuma habonero ahabanahabane.”*

¹³ Ng’ano abaleha ano, nindi aniina eryato gambuha gagameyo engereha w’enyanja.

Ehisimbulusa hy’Abafalisaayo ni Herode

(Mat 16:5-12)

¹⁴ Mu lugendo luno, abeegi ba Yesu baali bebiriye ohuwona ebiryo ebihena ohutusaho omugaati omulala ogu baali ni nagwo mu lyato.

¹⁵ Ni baali ni batiina nga Yesu abaloma mu lugero n’abalabula ati, “Mwengerese, mwehuume batabadulinga n’ehisimbulusa hy’Abafalisaayo n’ehya habaha Herode.”*

¹⁶ Nga nibo begeyamo abeene n’abeene baati, “Alomire atyo olwohuba ndihuwona ebiryo ebihena!”

¹⁷ Aye Yesu ni gamanya ehi baali ni begeyamo ng’ababuusa ati, “Lwahiina muneega hu hy’ohunuma biryo ebihena? N’ohwosa haati muhiiri hufania era mutategeera? Emyoyo jenywe jihiiri mihahanyafu?”

¹⁸ Muli n’emoni aye sijibona? Era muli n’amatwi aye siganjulira? Simuhebulira?*

¹⁹ Olu nabbwaga mu migaati etaanu nagabira abaatu ekumi etaanu, mwahumbaania ebisero by’obukukumuhira ebijufu binga?” Nga bamugobolamo baati, “Ehumi nabibiri.”

²⁰ Nga nindi ababuusa ati, “Ate olu nabbwaga mu migaati omusanvu nagabira abaatu ekumi ene, mwahumbaania ebisero by’obukukumuhira ebijufu binga?” Nga bamugobolamo baati, “Ebisero musanvu.”

²¹ Ng’ano ababuusa ati, “N’ohwosa haati muhiiri hutegeera ehi ndomire?”

Yesu anonia omuŋofu mu habuga h’e Bbesusayida

²² Ng’ano Yesu n’abeegi babe boola mu hibuga ehi balanga baati Bbesusayida. Nga nabaano abaatu abanjira omusinde omuŋofu ana gaali bamwegalihira amuŋambeho gahanona.

²³ Nga Yesu anamba omusinde oyo omuŋofu hu muhono, amutusa ebulafu w’ahabuga aho. Ni boola eyo ng’afuujja hu moni j’omuŋofu, amuŋamba hu moni, nga ko amubuusa ati, “Obona?”

²⁴ Omuŋofu ni galimbula gaamoga ng’amugobolamo ati, “Mbona abaatu abagenda aye baafanira hy’emisaala.”

²⁵ Nga nindi Yesu gongera ohumuŋamba hu moni, omusinde oyo ni galimbula gahaŋaasa, ng’emoni jije jirimbuha abona hiisi hiitu bulani.

²⁶ Ng’ano Yesu amuseebula gagameyo ewaawe n’amuloma ati, “Otaga-mayo mu habuga aho.”

Peetero abbutula ati Yesu nje Kurisito

(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷ Ng’ano Yesu atiina n’abeegi babe mu bitahere ebirirene ehibuga ehi balanga baati Kayisaaliya ehya Filipi. Ni baali ni batiina, nga Yesu abuusa abeegi babe ati, “Abaatu bandanga baatye?”

* **8:11 8:11** Mat 12:38; Luk 11:16 * **8:12 8:12** Mat 12:39; Luk 11:29 * **8:15 8:15** Luk 12:1 * **8:18 8:18** Yer 5:21; Zak 12:2; Mar 4:12

28 Nga bamugobolamo baati, “Nalino abaloma baati ndiwe Yowaane Omubatiza. Abandi baati ndiwe naabbi Eliya, ate abandi baati oli mulala hu banaabbi.”*

29 Ng’ano ababuusa ati, “Ne enywe muloma muuti ndiise ani?” Nga Peetero amugobolamo ati, “Ndiwe Kurisito oyu Hatonda gafuujaho amate ohunonola abaatu.”*

30 Nga Yesu abahamiirisa ehi Peetero alomire batahiromeraho muutu yesiyesi.

Yesu aloma hu hufa n’ohulamuha huhwe

(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 Ng’ano Yesu atandiha ohubasomesa ng’olu Omwana w’Omuutu ali n’ohubonaabona bugali era abaatu abahulu mu gwanga, n’abatangirisi b’abasengi ba Hatonda, n’abasomesa b’amagambi bamwegaane. Era bamwite aye oluvanyuma lw’endaalo edatu, aliramuha.

32 Bino gabibaloma butereefu natabbumbirya. Ehyanjwamo nga Peetero anjira Yesu hu tulo ng’amuhayula olw’ohuloma ebibono hy’ebyo.

33 Cooka Yesu ni gacuuha gaaheja egongo, gahubba emoni hu beegi babe abandi, ng’ahayula Peetero ati, “Pwe mu moni, oli Sitaani! Sooli hujeeega hu mulimo gwa Hatonda ogwandeeta aye oli hujeeega hu by’abaatu!”

34 Ebyo ni byanjwa, nga Yesu alanga abaatu abaali ohuupi ano ko n’abeegi babe besende ana gaali ng’abaloma ati, “Hiisi muutu owenda ohuba omuloobera wange, ateehwa ohwefirisa byosibyosi abe muheneerefu ohubbeeda omusalabba gugwe era agende ni neese.*

35 Hiri hiityo olwohuba hiisi oweheneerera obulamu wuwe, alibufirwa aye hiisi afirwa obulamu wuwe hu lwange n’olwa Manjuro Amalaji alibunonola.*

36 “Ale higasa hiina omuutu ohuba n’obunjinda wuhu hyalo huno wosiwosi aye gafirwa obulamu wuwe?”

37 Ale dala nalino ehi omuutu ananga ohunayo ko gagobosano obulamu wuwe ni buba ni buhenire ohugota?

38 Hiisi oyu esoni jinamba olw’ese n’olwehibono hyange n’ali mu baatu ab’omulembe guno omubi ogwawuhana hu Hatonda, n’Omwana w’Omuutu yeesi alimwegaana olu aligobolera mu nono lya Semwana n’abamalayika abagwalaafu ni bamunjerehera.”

9

1 Ng’ano Yesu geyongera ohubaloma ati, “Mbalomera ehituufu ti nalino abandi hu enywe abemereeye nana, abatalifa ohutusaho ni bahenire ohubona Obunugi wa Hatonda ni buujire n’amaani.”

Emboneha ya Yesu yicuuha

(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

2 Ni nabitano endaalo mukaaga, nga Yesu atiina ni Peetero, Yakobbo, ni Yowaane mu kweho abatangirira baja baniina hu olusozi olweginghiriri. Ni boola eyo, abeegi babe abo bali baheja ng’efaani yiye yicuuha ng’afaana lundi.*

3 Ebyambalo bibye nga bimeregenya, bipepya bugali ni nanuma kadi mulala hu hyalo owaali n’asobola ohubyosa gabituhusa ohwaga ano.

4 Ng’ano babona abanaabbi ba Hatonda Eliya ni Musa ni banaya ni Yesu.

* 8:28 8:28 Mar 6:14-15; Luk 9:7-8 * 8:29 8:29 Yow 6:68-69 * 8:34 8:34 Mat 10:38; Luk 14:27

* 8:35 8:35 Mat 10:39; Luk 17:33; Yow 12:25 * 9:2 9:2-7 2 Peet 1:17-18

⁵ Nga Peetero aloma Yesu ati, “Musomesa, hiraŋi ti efe huli ŋano. Leha hutongoleŋo ebitiira bidatu. Hirala hibe hiho, ehindi hya Musa, n’ehindi hy’Eliya.”

⁶ Peetero galoma atyo olwohuba niye n’abahye baali batiye bugali ni bahaya n’ehyohuloma.

⁷ Nga ŋabaano ehineri ehya ja hyabawiiha n’ehisisigo hyahyo era ng’ejanjaasi liŋwera mu hireri ehyo ni ŋaliŋo aloma ati, “Ono nj’Omwana wange omuhoda, muŋulirise ebi abaloma.”*

⁸ Abeegi babe ni bagangamuha, sibabona muutu wundi ali ni nabo, ohutusaho Yesu yenene.

⁹ Ni baali ni baniinuha ohuŋwa hu lusozi, nga Yesu abahamiirisa ati, “Ebi muweene mutabiromeraho muutu wundi, ohwola olu Omwana w’Omuutu aliramuha.”

¹⁰ Era boosi nga bagondera ehi gabaloma, ni bebuusa abeene n’abeene baati, “Ategehiise hiina n’alomire hu hulamuha?”

¹¹ Ng’ano bamubuusa baati, “Lwahiina abasomesa b’amagambi ga Hatonda baloma baati naabbi Eliya ali n’ohweheerera ohugobola ko Kurisito gaaje?”*

¹² Nga Yesu abagobolamo ati, “Hituufu, Eliya ali n’ohweheerera ohugobola atereese emyoyo j’abaatu. Aye lwahiina hyaŋandiihiwa hiiti Omwana w’Omuutu ateehwa ohuboneresebwa bugali era abaatu bamwegaane?”

¹³ Aye mbalomera ti Eliya gahena hale ohuuja era abaatu bamuhola byosibyosi ebi bendire, ng’olu Ebyaŋandiihiwa byamulomaho.”

Yesu aŋonia omuseere aliho omusambwa
(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43)

¹⁴ Yesu n’abeegi babe abadatu ni baŋwa hu lusozi, nga bagaana ehinindi hy’abaatu ni betolooye abeegi babe abandi era abasomesa b’amagambi ga Hatonda ni bali huhubba ni nabo embaha.

¹⁵ Abaatu ni bahubba emoni hu Yesu nga basangaala bugali, nga baduluma ohutiina eyi ali ohumusangaalira.

¹⁶ Nga Yesu abuusa abeegi babe ati, “Hiina ehi muli huhubba embaha ni nabo?”

¹⁷ Mulala mu hinindi hy’abaatu abaali aŋo ng’amugobolamo ati, “Omusesa, kuleteye musaani yange aliho omusambwa ogumugaana ohuloma.

¹⁸ Hiisi olu gumubanda gumuhubba ehigo, ng’atumbeera efulo mu munwa, galuma ameenno era nga gumuŋandalasa. Sungire abeegi babo ohugumubbingaho aye nga bibahaya.”

¹⁹ Nga Yesu abaloma ati, “Enywe abaatu b’omulembe guno abanuma hufugiirira, ndihena ni nenywe ahamanga ahaaga hatye ko mube n’ohufugiirira, ndyosa ŋeena ohubehaliiriha? Mundeetere ŋano omuseere.”

²⁰ Ng’ano bamumuŋirira.

Omusambwa ni gwabona Yesu, aŋo ni naano nga gubanda omuseere, gumujugumisa, gumuhubba ehigo gegalangusa, n’atumba efulo mu munwa.

²¹ Nga Yesu abuusa semwana y’omuseere oyo ati, “Omusambwa guno gumuhenireho hamanga hi?” Nga niye agobolamo ati, “Ohuŋwera erala mu bujere buwe.

²² Era efunda nyingi gubaaye gumudanyanga mu muliro, oba mu maaji, gumwite. Cooka n’oba n’oŋanga tuŋambire ehisasabirisi, otuyeede.”

* 9:7 9:7 Mat 3:17; Mar 1:11; Luk 3:22 * 9:11 9:11 Mal 4:5; Mat 11:14

²³ Nga Yesu amuloma ati, “Olomire oti nimba ni panga? Manyire ti byosibyosi bisoboha, omuutu anaba n’ohufugiirira.”

²⁴ Ng’ango semwana y’omuseere agobolamo ni gekakaba ati, “Fugiirira, ohutusaho ti Musengwa njeede, mu hufugiirira hwange tabamo hwe-moota!”

²⁵ Yesu ni gabona eduuli ly’abaatu abandi ni baduluma ni batiina aya gaali ng’ahayuhira omusambwa ati, “Musambwawe ogusirinasa era ogutaloma kulagira ohunwa hu museere oyo era soomugobolangaho nindi.”

²⁶ Nga wangewe omusambwa ogwo gujugumisa omuseere ebyembaha ebyene, n’ohwiteera nga pohu gutaaye nga ko gumunwahogumuleha n’ajalaaye hy’afuuye. Abahira obungi hu baaliyo beboneraho nga baloma baati, “Afuuye!”

²⁷ Aye Yesu ng’amunamba hu muhono amwinyosa, nga gemeerera.

²⁸ Ebyo ni byanwa, Yesu ni gengira mu nyumba, ng’abeegi babe bamubuusa baati, “Lwahiina ndihusobola hubbinga omusambwa ogwo hu museere?”

²⁹ Nga niye abagobolamo ati, “Omusambwa ogw’engeri yino sigubbingiha hu muutu anabula husaba.”*

Yesu nindi aloma hu hufa huhwe

(Mat 17:22-23; Luk 9:43b-45)

³⁰ Ng’ango Yesu n’abeegi babe banwa mu hitehere ehyo nga batiina ni babitira mu twale ly’e Galilaaya. Yesu sigendire abaatu abandi ohumanya aya ali,

³¹ olwohuba gaali gegeresa abeegi babe n’abaloma ati, “Omwana w’Omuutu baja humunayo eyiri abaatu bamwite aye ni baliba ni bahenire ohumwita, nalibitango endaalo edatu ng’alamuha.”

³² Cooka sibategeera ehi gabaloma era baatya n’ohumubuusa.

Omuutu ahira ohuba ow’eyono eyiri Hatonda

(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Ng’ango Yesu n’abeegi babe boola mu hibuga hy’e Kaperanawumu. Ni bengira mu nyumba, nga Yesu abuusa abeegi babe ati, “Munahenenga hu hiina mu ngira?”

³⁴ Aye nga nibo esoni jibanamba banoleera hunoleera, olwohuba mu ngira baali banahene ni bebuusa nj’ani hu bo ahira ohuba ow’eyono.*

³⁵ Nga Yesu gehala alanga abeegi babe ehumi n’ababiri begerere aya ali. Ng’abaloma ati, “Hiisi owenda ohuba ow’eyono, ali n’ohweherera geyise afuuhe munjeeresa wa basigaayeno bosibosi.”*

³⁶ Ng’ango anamba omwana omunere owaali anapi, amwemeeresa nagati waawe. Ng’amufumberera, ahenababala ati,

³⁷ “Hiisi asangaalira omwana omunere hy’ono hu lwange, aba asangaliye ndiise. Nindi hiisi owusangalira ese, aba saasangaalira ndiise aye aba asangaliye oyo owaatuma.”*

Atatusoosa saaba musigu

(Luk 9:49-50)

³⁸ Ng’ango mulala hu beegi babe oyu balanga Yowaane aloma Yesu ati, “Omusomesa, hwaweene omuutu n’abbinga emisambwa hu baatu

* **9:29 9:29** *husaba* Ebyanandihwa ebindi ebyahale bimeedahobiiti “n’ohusiiba.” * **9:34 9:34**

Luk 22:24 * **9:35 9:35** Mat 20:26-27; 23:11; Mar 10:43-44; Luk 22:26 * **9:37 9:37** Mat 10:40; Luk 10:16; Yow 13:20

n'atambisa esiina liryo, efe nga humuloma alehere aŋo olwohuba simu-
lobera wuwo hyefe.”

³⁹ Nga Yesu amugobolamo ati, “Simugesyangaho ohulobera omuutu
hy'oyo, olwohuba hiisi muutu ahola ebyamaliholiho n'atambisa obunangi
obuli mu siina lyange, saananga hwefudula mu hamanga ahatotono
gandomaho ubi.

⁴⁰ Hiisi atatusoosa, saaba mulabe weefe.*

⁴¹ Mbalomera ehituufu ti hiisi abanja omwendo gw'amaaji ohunywa
olwohuba muli balobera bange, mu buli ngeri Hatonda alimusasula.*

Ebihongeresabaatu ohuhola ehibi

(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)

⁴² “Era omuutu yesiyesi aletera mulala hu banjere bano abafugiirira
ohubbenga, aŋoomera humusidiha ogubaale ogusito mu mamiro, bamu-
danya mu buliba.

⁴³ Olw'ehyo hanye muhono gugwo nj'oguhuleetera ohwonoona, gute-
meeho. Hiraŋi obe w'omuhono mulala aye osune obulamu obutanwanjo
ohuhira olu osigasa emihono jombi aye bahudanya mu hifo omu oja
husihiiriha,*

⁴⁴ omuli omuliro ogutasima era omutanjwa enyende.†

⁴⁵ “Era hanye hugulu huhwo nj'ohuhuleetera ohuhola ehibi hutemeeho.
Hiraŋi osune obulamu obutanwanjo n'oli muleme, ohuhira olu osigasa
amagulu gombi aye bahudanya mu hifo omu oja husihiiriha,

⁴⁶ omuli omuliro ogutasima era omutanjwa enyende.‡

⁴⁷ “Era hanye emoni yiyo ehuleetera ohuhola ehibi yomoleemo. Hiraŋi
obe wa moni ndala aye wingire mu bunugi wa Hatonda, ohuhira olu
osigasa emoni jombi aye bahudanya mu hifo omu oja husihiirihira,*

⁴⁸ omuli omuliro ogutasima era omutanjwa enyende.*

⁴⁹ “Ng'olu ebiryo babitamo omunyu byabamo obunoli, abafugiirira
bosibosi balibita mu hyobo hya Hatonda gabanwanamo omuliro ohuba-
longoosa.

⁵⁰ Omunyu omuherehe gwa mugaso aye gunafuuha heresu, oŋanga
otye ohugugobosamo obunoli? Olw'ehyo esambo jenywe jibemo obunoli
hy'omunyu era muholaganenga.”*

10

Yesu asomesa hu hwabuhana hw'abafumbo

(Mat 19:1-12; Luk 16:18)

¹ Yesu ni ganjwa e Kaperanawumu, ng'atiina mu twale ly'e Buyudaaya,
nga gambuha olwabi Yoludaani atiina mu bitahere eby'engereha w'olwabi.
Nga nindi ehiŋindi hy'abaatu hihumbaanira aŋa gaali era ng'olu yaali
esambo yiye ng'atandiha ohubasomesa.

² Ng'aŋo balala hu Bafalisaayo batiina aŋa gaali bamubuusa ni ba-
muhema baati, “Hihirisiwa omusinde ohubbinga omuhasi wuwe?”

³ Niye ng'abagobolamo ati, “Musa omuhwenda wa Hatonda gabalagira
atye?”

* **9:40 9:40** Mat 12:30; Luk 11:23 * **9:41 9:41** Mat 10:42 * **9:43 9:43** Mat 5:30 † **9:44 9:44**
Ebyanjandihwa ebindi binjuma lunyiriri luno. ‡ **9:46 9:46** Ebyanjandihwa ebindi binjuma lunyiriri
luno. * **9:47 9:47** Mat 5:29 * **9:48 9:48** Yis 66:24 * **9:50 9:50** Mat 5:13; Luk 14:34-35

⁴ Nga bamuloma baati, “Musa gafugiirira omusinde ohubbinga omuhasi wuwe, amunje ebbaluṅa eyihahasa yiiti amubbingire.”*

⁵ Nga Yesu abagobolamo ati, “Musa gabateerango ehiragiyo ehyo lw’obuhahanyafu w’emyoyo jenywe,

⁶ aye Ebyanandihwa biroma biiti ohunṅwa hutandiha y’ehyalo, ‘Hatonda gawumba omusinde n’omuhasi.’*

⁷ Olw’ehyo omusinde analehenga semwana ni nyina, nga genimba n’omuhasi wuwe,*

⁸ nga bombi bafuaha mubiri mulala. Olwo nga sibahiiri babiri, wabula mulala.*

⁹ Kale omuutu saanjimbululanga ehi Hatonda ganimba ṅalala.”

¹⁰ Ni ganṅwa mu baatu gengira mu nyumba n’abeegi babe, abeegi nga bamuloma gongere ohubanyonyola hu songa y’ohubbinga omuhasi.

¹¹ Ng’ango abaloma ati, “Hiisi abbinga omuhasi wuwe, ng’ahena aleeta owundi, aba aholire obuhwedi.*

¹² Era singa omuhasi anoba hu wamwe, gahena gasuna obufumbo obundi, aba aholire obuhwedi.”

Yesu asabira abaana abanjere ekabi

(Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Lulala ṅaaliṅo abaatu abanjira abaana abanjere eyiri Yesu abanjambeho abalombere ekabi aye abeegi babe nga babahayula hubahayula.

¹⁴ Yesu ni gabona ehi abeegi babe bahola, ng’abalunṅira, abaloma ati, “Mulehe abaana abanjere baaje eyi ndi. Mutabagaana, olwohuba abaatu abali hy’abo, mbabengira mu bunugi wa Hatonda.

¹⁵ Mbalomera ehituufu ti hiisi muutu ateesiga Hatonda hy’omwana omunjere ng’olu geesiga abasaaye babe, saalingira mu bunugi wa Hatonda.”*

¹⁶ Ng’ango alera abaana abo abanjere, ng’abanjambaho abasabira ekabi.

Yesu n’omusinde omuninda

(Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)

¹⁷ Nindi Yesu ni gatandiha olugendo lulwe, nga ṅabaango omusinde owaduluma gatiina eyi gaali ng’ahubba amafuha mu moni jije, ng’amubuusa ati, “Omusomesa omulanji, kole hi ko sune obulamu obutanṅano?”

¹⁸ Nga Yesu amugobolamo ati, “Wema huhi ohunanga omulanji ate nga ṅanjuma mulanji ohutusaho Hatonda yenjene?”

¹⁹ Omanyire ebiragiyo bya Hatonda ebiroma biiti; ‘Siwiitanga muutu, soholanga buhwedi, siwiibanga, otabenjeranga muutu ehi ataholire, otalyahanga byabeene, oṅanga lataawo ni maawo enono?’ ”*

²⁰ Omusinde oyo ng’agobola mu Yesu ati, “Omusomesa, ohunṅwera erala mu bunjere wange n’ohwosa haati ebiragiyo ebyo byosibyosi mbyoheresa.”

²¹ Nga Yesu alengerera omusinde oyo ng’amusasira. Ng’amuloma ati, “Ohibuliraho ehiitu hirala. Tiina otunde ebibyo byosibyosi, ebbeesa ejinanṅwemo ojigabire abagadi, ko ohene wuujje obe muloobera wange, olisuna obunṅinda mwigulu.”

* **10:4 10:4** Mag 24:1-4; Mat 5:31 * **10:6 10:6** Tand 1:27; 5:2 * **10:7 10:7-8** Tand 2:24 * **10:8**

10:8 Tand 1:27; 2:24; 5:2 * **10:11 10:11-12** Mat 5:32; 1 Kor 7:10-11 * **10:15 10:15** Mat 18:3

* **10:19 10:19** Hun 20:12-16; Mag 5:16-20

22 Omusinde oyo ni ganulira ebyo ganulyana era ganwano n'awombonaaye olwohuba gaali n'obuninda oweene obungi.

23 Nga Yesu getoloosa abaaliyo emoni, ng'ahena aloma abeegi babe ati, "Nga hiriba higosi abanjinda ohwingira mu bunugi wa Hatonda!"

24 Ng'abeegi babe bejinja ebibono bibye ebyo era ng'obuti wubanjamba. Cooka nindi nga Yesu abaloma ati, "Baana enywe, nga higosi omuninda ohwingira mu bunugi wa Hatonda!"

25 Hyangu bugali weene engamiya ohubita mu njundu ly'episo, ohuhira omuninda ohwingira mu bunugi wa Hatonda!"

26 Ng'ano ehyo ko hyongerera erala ohwenjijisa abeegi babe, nga bamubuusa baati, "Olwo njahani nj'ani ananga ohunonoha?"

27 Nga Yesu abalengerera ahena abaloma ati, "Eyiri abaatu, higosi ohwenonola aye eyiri Hatonda ebiitu byosibyosi bisoboha era njabula ehimuhaya."

28 Ng'ano Peetero aloma Yesu ati, "Efe hwaleha ebyefe byosibyosi, nga huuja hube baloobera babo."

29 Nga Yesu amugobolamo ati, "Mbalomera ehituufu ti njajuma muutu owaleha amago gage, oba abaganda babe, oba ababoojo, oba nyina, oba semwana, oba abaana babe, oba omunuluko gugwe, hu lwange n'olwa Manuliro Amalaji,

30 atalisuna mu bulamu buno owohu hyalo, emirundi cikumi ej'ebyo ebi gafiirwa: amago, abaganda babe, ababoojo, abasaaye babe, abahasi, abaana, omunuluko, ohwo taaho n'ohumunjalaana. Era mu biseera ebyomu moni, alisuna n'obulamu obutanwano.

31 Aye bangi hu beginghiriri mu hiseera hino abaliba abanjaasi, nindi bangi hu banyaasi mu hiseera hino abaliba abeginghiriri."*

Yesu aloma hu hufa huhwe efunda eyohudatu

(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)

32 Njahani Yesu n'aba gaali ni nabo baali mu lugendo, ni batiina mu hibuga hy'e Yerusaalemu. Yesu gaali abatangiriyemo, n'abalehireno ahamanga. Hino nga hyenjijisa abeegi babe nga hiya n'abaatu abandi abaali ni babanjwaho egongo obuti. Nga geeta amagulu abeegi babe ehumi n'ababiri bamwolaho. Nga nindi abagobosa hu tulo, atandiha ohubalomera ebyali ni bija humwolaho.

33 Ng'abaloma ati, "Huli hutiina e Yerusaalemu; eyo baja hulya mu Mwana w'Omuntu oluhwe bahene bamuneyo eyiri abatangirisi b'abasengi ba Hatonda, n'abasomesa b'amagambi. Era baja humusalira ogw'ohufa era bamuneyo eyiri abalugendwa.

34 Abo nibo baja humujeherera, bahene bamufujeho agate, bamuhubbe efaalu era bamwite. Ni njalibitajo endaalo edatu, aliramuha."

Ohusaba hwa Yakobbo ni Yowaane

(Mat 20:20-28)

35 Ng'ano Yakobbo ni Yowaane, abasaani ba Zebbedaayo, bolerera Yesu, bamuloma baati, "Omusomesa, hwenda otuholere ehiitu hyosihyosi ehi hunahulombe."

36 Nga Yesu ababuusa ati, "Mwenda mbaholere hi?"

37 Nga bamugobolamo baati, "N'onahemale hu tebe ey'enono mu bunugi buwo, hwenda oganye hwihale huhulirane, mulala hu muhono gugwo omulungi, n'owundi hu mugooda."

* **10:31 10:31** Mat 20:16; Luk 13:30

38 Nga Yesu abaloma ati, “Ehi musunga simuhitegeera. Munjanga ohunywa hu hihopo ehy’ohubonaabona ehi nja hunywa, oba ohubatiziwa ohw’ohweyiniha mu hubonaabona ohu nja hubatiziwa?”*

39 Nga nibo bamugobolamo baati, “Husobola.” Nga Yesu abaloma ati, “Hituufu mwesi mulinywa hu hihopo ehy’ohubonaabona ehi nja hunywaho era mulibatiziwa mu ngeri eyi nja hubatiziwamo.

40 Aye ehy’ohwihala ni mundirene hu muhono omulungi oba omugooda, sindiise ahigaba. Ebifo ebyo, omwene alibiņa abo aba gabitegehera.”

41 Abeegi bahyawe ehumi ni banjulira ehi Yakobbo ni Yowaane basungire, nga babalunjira.

42 Olw’ehyo nga Yesu abalanga bosibosi baje bahumbaanire anja ali. Ng’abaloma ati, “Mumanyire muuti abanjugi b’Abatali Bayudaaya benda babanjeerese era abatangirisi baawe benda abaatu aba banjuga bamanye baati babaliho obunangi.*

43 Aye sihiri n’ohuba hiityo eyiri enywe. Mu nywe, hiisi owenda ohuba omuhulu, ali n’ohuba munjeeresa w’abahye,*

44 era hiisi owenda ohuba omutangirisi, ali n’ohuba mwidu wa basi-gaayenjo.

45 “N’Omwana w’Omuutu sigaaaja bamunjeerese aye niye ohunjeeresa era n’ohunayo obulamu wuwe ohuba endiji ohununula abaatu oluhulende.”

Yesu anjonia Bbarutimaayo
(*Mat 20:29-34; Luk 18:35-43*)

46 Ng’ano Yesu n’abeegi babe, n’ogunjindi gw’abaatu abaali ni bamulonda, boola mu hibuga e Yeriko. Eyo yaaliyo omusinde omunofu owehalanga hu ngira n’asungirisa. Omusinde oyo baali bamulanga baati Bbarutimaayo (amahulu gesiina eryo baati omusaani wa Timaayo). Yesu n’aba gaali ni nabo ni baali ni batula ehibuga, nga bagaana omusinde oyo omunofu ni gehaaye hu tulo w’engira.

47 Bbarutimaayo ni ganjulira ati Yesu Omunazaleesi nj’abitano, ng’atandiha ohulangirira n’aloma ati, “Yesu Omwijuhulu wa Dawudi, pambire ehisa!”

48 Nga bangi hu baatu abomu hiņindi bamuhayula ni bamuloma anjoleere. Cooka niye nga gegumya hwegumya ohulangirira ati, “Mwijuhulu wa Dawudi, pambire ehisa!”

49 Ng’ano Yesu geema, aloma ati, “Mumulange gaaje.” Nga bamulanga bamuloma baati, “Guma omwoyo, yinyoha ahulanga.”

50 Ng’ano adanya ehihooti ehi gaalimo, genyoha mangu, atiina anjali Yesu.

51 Nga Yesu amubuusa ati, “Wenda kuholere hiina?” Ng’omunofu amugobolamo ati, “Musomesa, njigule emoni, mbone.”

52 Ng’ano Yesu amuloma ati, “Kale tiina, ohufugiirira huhwo, huhunonisyey.” Naweene ano ng’emoni j’omusinde oyo jirimbula atandiha ohubona era nga yeesi genimba hu baali ni balonda hu Yesu.

11

Yesu gengira mu Yerusaalemu mu nono ery’amaani
(*Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Yow 12:12-19*)

* 10:38 10:38 Luk 12:50 * 10:42 10:42-43 Luk 22:25-26 * 10:43 10:43-44 Mat 23:11; Mar 9:35; Luk 22:26

¹ Njaahani Yesu n'abeegi babe ni baali ni banatere ohwola mu hibuga hy'e Yerusaalemu, nj'ohuloma ni boolire mu bubuga obuhirireene obuli mu hiiho g'olusozi lw'Emisaala Emizayiti, ah'e Bbesufage ni Bbesaniya, nga Yesu atuma babiri hu beegi babe ati,

² "Mutiine mu hitehere ehi mulengera mu moni. Ni munaabe ni mwahengiramo muuti, munaabone nasugirya eperepere eyi muutu ahiiri hwihalangaho ni bayisidihire hu hihongo, muyiwonolole muyindeetere n'ano.

³ Singa nanaabenjo ababuusa ati, 'Lwahiina muyiwonolola?' Muna-mugobolemo muuti; 'Musengwa nj'ayenda era n'anabe n'ahenire ehi ayetagira banayigobose n'ano mu wangu.' "

⁴ Ng'ango batiina, nga bagaana nasugirya eperepere ni yemereeye ebulafu na mulyango gw'enyumba n'eri sidihe hu hihongo naapi n'engira, nga bayiwonolola.

⁵ Nga nabaango balala hu baali ni bemereeye ayo, abababuusa baati, "Muhola hiina ehyo? Lwahiina muwonolola nasugirya eyo?"

⁶ Ng'abeegi abo babagobolamo ng'olu Yesu gaali n'abalomire. Nga bala babaleha batiina ni nasugirya.

⁷ Ng'ango abeegi batangirisa nasugirya eyo bayinjirira Yesu. Nga bayaalaho hu mugongo engoye jaawe, Yesu ayiihalaho batandiiha olugendo.

⁸ Ni baali ni batiina nga bangi huba gaali ni nabo baala engoye jaawe mu ngira Yesu abiteho, n'abandi nga baaliriramo obusaga w'ebisaala obuliho amahoose obu baabwaga hu misaala. Bino babihola olw'ohunja Yesu enono.

⁹ Ng'ango abaali ni batangiriiye, n'abaali ni bamunwaho egongo ni bahoohera namugulu baati, "Musengwa aneewe enono."

Ali n'ekabi oyo owuujira mu siina lya Musengwa,*

¹⁰ Hatonda aje ekabi owahabaha wa sehulu yeefe Dawudi obuujja ohugobolano.

Musengwa, ali Namugulu Obugali, aneewe enono.

¹¹ Ng'ango Yesu goola mu hibuga hy'e Yerusaalemu, gengira mu Yekaalu. Ni gahena ohuhubba emoni hu hiisi hiitu n'ohubona ebyali ni bitiina mu moni, ng'atula n'abeegi babe ehumi n'ababiri batiina e Bbesaniya, olwohuba owiire waali huupi hwira.

*Yesu anwaba omusaala omutiini
(Mat 21:18-19)*

¹² Hu ludaalo olwagobolaho, Yesu n'abeegi babe ni baali ni banwa e Bbesaniya ohwagamayo e Yerusaalemu, nga Yesu anulira enjala n'emuluma.

¹³ Ni galengera omusaala omutiini oguliho amahoose, ng'atiina aje abone hanye ananga ohwagaanaho ebibala. Ni gagwolaho sigagaanaho hibala kadi hirala ohutusaho amahoose ameerere gonene, olwohuba sibiyali biro ebi mitiini jibeeraho ebibala.

¹⁴ Ng'ango aguloma ati, "Ohunwa olwa leero natabano nindi muutu alirya ebibala bibyo!" Abeegi babe nga banulira n'aloma ebibono ebyo.

*Yesu abbinga abaali ni batundira mu Yekaalu
(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Yow 2:13-22)*

* 11:9 11:9 Zab 118:25-26

¹⁵ Yesu n'abeegi babe ni boola e Yerusaalemu nga Yesu gengira mu lunya lwa Yekaalu atandiha ohubbingamo abaali ni batundiramo n'abaali ni bagula. Ng'agengula emeeza j'abaswanisa ebbeesa, n'efoomu j'abaali ni batunda enjiiwa.

¹⁶ Era ng'asibira hiisi muutu ohubisya ebiitu mu lunya lw'e Yekaalu.

¹⁷ Ng'ango asomesa abaalino ati, "Hatonda sigaloma mu byanjandiihiwa ati, 'Enyumba yange yinaabenga nyumba omu baatu bananjumirihisyenga? Ne enywe muyifuhisye pungulu eyi bakondo behwehamo!'"

¹⁸ Abatangirisi b'abasengi n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda ni banjulira ebi Yesu aholire n'ebi alomire, nga batandiiha ohusala amagesi ag'ohumwita. Hino bahihola olwohuba beralihirira engeri eyi hinihi hy'abaatu hyosihyosi hyali ni hisangaliye esomesa yiye.

¹⁹ Owiire ni wiira, nga Yesu n'abeegi babe banwa mu hibuga baagamayo eyi bamenyanga.

Ehy'ohwega ohunwa hu musaala omutiini
(Mat 21:20-22)

²⁰ Ni wahya mu mugamba, Yesu n'abeegi babe ni baali ni babita hu mutiini gula ogu Yesu gaali n'anjwebe nga babona ni gwomire ohunwera erala hu hiholo.

²¹ Nga Peetero ahebulira ebyalino aloma Yesu ati, "Musomesa, bona! Omusaala omutiini ogu wanjwebe gwomire!"

²² Nga Yesu aloma abeegi babe ati, "Mwesige Hatonda.

²³ Mbalomera ehituufu ti singa omuutu gesiga Hatonda ananga ohuloma olusozi luno ati, 'Siguha nana oje wedaanye mu buliba' era ehi alomire hyabano. Ehyetagisa hiri hirala, hya muutu hutabuusabuusa mu mwoyo gugwe aye gafugiirira ati ehi aloma hinolerere.*

²⁴ Olw'ehyo mbahahasa ti hiisi ehi munalombenga Hatonda, mufugiirire mu myoyo jenywe muuti muhenire ohuhisuna era mulihisuna.

²⁵ "Era hiisi olu munenengayo eyiri Hatonda mu husaba, ni nabanga abbingire eyi oli, omusoninanga ko weesi Senywe ali mwigulu ahusonine ebibi bibyo.

²⁶ Aye singa soomusonina, weesi Senywe ali mwigulu saalihusonina bibi bibyo."*

Abatangirisi babuusa eyi Yesu atusa obunangi
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Ng'ango nindi Yesu n'abeegi babe boola e Yerusaalemu. Yesu ni gaali n'agenda mu lunya lw'e Yekaalu ng'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abasomesa b'amagambi, n'abaatu abahulu mu gwanga, batiina ana gaali.

²⁸ Nga bamubuusa baati, "Otusa neena obunangi obuhuginiha ohuhola ebiitu ebyo ebi ohola? Era nj'ani owahuna obunangi owo?"

²⁹ Nga Yesu abagobolamo ati, "Keesi leha mbabuuse ehibuuso hirala. Ni munangobolemo nga ko mbalomera eyi tusa obunangi obu nemaho ohuhola ebi kola.

³⁰ Mundomere, Yowaane gatusa neena obunangi ow'ohubatiza? Gabu-tusa yiri Hatonda, oba yiri baatu?"

* **11:17 11:17** Yis 56:7; Yer 7:11 * **11:23 11:23** Mat 17:20; 1 Kor 13:2 * **11:26 11:26** Ebyanjandiihiwa ebindi ebyahale binjuma lunyiriri luno (Mat 6:15).

³¹ Ng'ango bala bahubbagania ebiṅeego ni baloma baati, "Humugobolemo huutye? Singa huloma huuti Hatonda nj'owamutuma anatubuuse ati, 'Kale lwahiina simwafugiirira bya Yowaane oyo?' "

³² Ate ni baneega ohumugobolamo baati, "Abaatu nj'abamutuma" nga hino bahitya olwohuba abaatu bosibosi baali bafugiirira baati Yowaane gaali naabbi dala.

³³ Ehyaṅwamo nga bamugobolamo baati, "Sihumanyire." Ng'ango Yesu abaloma ati, "Kale keesi sinabalomere eyi tusa obuṅangi obuukosa ebi kola."

12

Olugero lw'abapangisa b'endimiro y'emizabbibbu (Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Ng'ango Yesu atandiha ohuloma n'abaatu abo mu ngero. Ng'abaloma ati, "Naaliṅo omuutu owahoma endimiro ey'emizabbibbu, ng'ahena ayisitiriraho, ayabamo eronjo eryohujungirangamo, atongolamo ehitiira hy'omuhumi, ng'ahena ayipangisa abaatu nga niye atiina mu gwanga erindi."*

² Ehiseera ehy'egesa ni hyola, gatuma mulala hu baneeresaba babe eyiri abapangisa, bamuṅe owiisa wuwe.

³ Ng'ango bala baṅamba omuṅeeresaba oyo bamuhubba bahena bamubinga gagama ni ṅabula ehi bamuṅaaye.

⁴ Nga nindi omwene ndimiro abatumira omuṅeeresaba owundi. Ng'oyo bamuhubba oluguma, bahena bamuhola n'ebyobuṅemu.

⁵ Omwene ndimiro sigademba era ng'atuma owundi. Oyo beeta wiite. N'abandi bangi aba omwene ndimiro gatuma ni bababisya mu ngeri nj'enyene. Abandi ni babahubba, n'abandi ni babeeta.

⁶ "Hu komerero ya byosi omwene ndimiro gaali ahiiriyo n'omuutu owundi mulala oyu gaali n'anga ohutuma. Omuutu oyo nj'omusaani wuwe omuhoda. Oyo nj'oyu gasembyayo ohubatumira n'aloma ati, 'Omwana wange banamuṅe eṅono bamupeera owiisa wange.'

⁷ Cooka abapangisa ni bamubona nga behobaana baati, 'Ono nj'omusika. Muhole hu mwite hwegoboseho obusika.'

⁸ Ng'ango bamusindigirisa bamutusa ebulafu w'endimiro nga bamwitira eyo.

⁹ "Naahani omwene ndimiro alihola hi abapangisa abo? Alitiina gabasihiirisa n'endimiro gayipangisa abaatu abandi.

¹⁰ Kahasa ti mwali musomireho ehyaṅandiihiwa ehiroma hiiti;
" 'Ebaale eri abatongoli batala baati ebi,
nj'eryafuaha ehulu ery'omugaso mu gosigosi.*

¹¹ Hino Musengwa omwene nj'owahihola,
era hyeṅunjisa abahibona.' "

¹² Abasigu ba Yesu ni bahisuna baati olugero olwo alugerire ni luṅamba hu nibo, nga bagesyaho ohwenda ohumuṅamba aye nga batya ehinindi hy'abaatu, nga bamuleha batiina.

Ehibuuso ehinamba hu huṅa omusolo (Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Ebyo ni byaṅwa, abasigu ba Yesu bamutumira balala hu Bafalisaayo n'ababala hu bawagizi ba habaha Herode, baje bamuheme bamuṅambire mu malomere.

* 12:1 12:1 Yis 5:1-2 * 12:10 12:10-11 Zab 118:22-23

14 Ng'ango batiina bamuloma baati, "Musomesa, humanyire huuti ewe ofiira hu mazima era obula hu by'abaatu huhusiima ebinambulamo wabula abaatu bosibosi obabisya mu ngeri nj'enyene n'obasomesa ebi Hatonda genda bahole anabula hwehubbiryaa. Naahani Muhulu tulomere, hiraŋi ohuŋa Kayisaali habaha wa Barooma omusolo oba bbe? Huŋe omusolo oba hutaguŋa?"

15 Aye Yesu ng'ategeera ehi baaliho, ng'abaloma ati, "Lwahiina mukema? Mundeetere ŋano endusu njibone."

16 Ni bayimuleetera ng'ababuusa ati, "Ehifaananyi n'amasiina ebiyiriho by'ani?" Nga bamugobolamo baati, "Bya Kayisaali."

17 Ng'ango Yesu abaloma ati, "Ale ebya Kayisaali mubiŋe Kayisaali, n'ebya Hatonda mubiŋe Hatonda." Nga bala beŋunja engeri eyi anunuhiremo omubaso gwawe.

Ehibuuso ehiŋamba hu hulamuha
(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

18 Ng'ango balala hu Basadukaayo, bano nj'abatafugiirira baati eriyo ohulamuha, batiina eyiri Yesu bamubuusa baati,*

19 "Musomesa, Musa omuŋeeresa wa Hatonda gatunandiihira egambi ati, 'Singa omuutu afa galeha namwandu n'atamusaayemo mwana, mugandaawe ateehwa ohumusika amusaalire abaana.'"

20 "Naahani ŋaaliŋo aboluganda musanvu. Ng'omudaayi ahwa omuhasi, cooka ng'afa n'atamusaayemo mwana.

21 Owohubiri ng'asika namwandu oyo era yeesi ng'afa n'atamusaayemo mwana. N'owohudatu yeesi atyo.

22 Bosibosi omusanvu nga bambalaho omuhasi oyo, cooka ndi bamusaalamo mwana. Naahani bosibosi ni baali ni baŋooyeŋo ohufa, ng'omuhasi oyo yeesi afa.

23 Olwo ŋaahani hu ludaalo olu baatu bosibosi baliramuhiraho, omuhasi oyo aliba muha ani olwohuba gaaliho muhasi w'abaatu abo bosibosi?"

24 Nga Yesu abagobolamo ati, "Ano mugotire era ehialeeteeye ohugota, hutamanya Ebyanandiihiwa, wayire obuŋangi wa Hatonda.

25 Abaatu ni baliramuha, baliba hy'abamalayika mwigulu, ni batahwa era ni batafumbirwa.

26 "Ate mu butuufu suubira ti mwasomaho mu hitabo hya Musa omuŋeeresa wa Hatonda, ebifa hu hulamuha hw'abafu. Mu hitundu ehiroma hu hadenjo aha Musa gabona ni hanya cooka ni hataguhuliha, Hatonda galoma Musa ati, 'Ndiise Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo.'"

27 Ehyo hiraga ti Ye Hatonda w'abalamu sosi w'abafu."

Ehiragiyo ehihira obubbala
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)

28 Ng'ango ŋabaano mulala hu basomesa b'amagambi ga Hatonda owatiina, ng'anulira Abasadukaayo ni bahubba embaha ni Yesu. Ni gabona Yesu n'abagobooyemo bulani, nga yeesi amubuusa ati, "Hiragiyo hiina ehihira byosibyosi?"*

29 Nga Yesu amugobolamo ati, "Ehiragiyo ehisinga byosibyosi obubbala c'ehino: 'Tega ohutwi ewe Yisirayiri, Hatonda Musengwa weefe nje Musengwa yeŋene.'"

* 12:18 12:18 Bik 23:8 * 12:19 12:19 Mag 25:5 * 12:26 12:26 Hunj 3:6 * 12:28 12:28-34 Luk 10:25-28 * 12:29 12:29-30 Mag 6:4-5

³⁰ Era yendanga Musengwa Hatonda wuwo, n'omwoyo gugwo gwo sigwosi, n'obulamu wuwo wosiwosi, n'amagesi gago gosigosi, n'amaani gago gosigosi.'

³¹ Ehiragiyo ehirona hwihiyo mu bubbala, c'ehino: 'Yenda omuutu wahyo ng'olu ewe weyenda wamwene.' Ebula hiragiyo ehindi ehirira ebyo obubbala."*

³² Ng'ano omusomesa w'amagambi oyo aloma Yesu ati, "Musomesa, ogobooyemo bulanji. Ehi olomire oti Hatonda ali mulala yenene hituufu. Era nanuma wundi."*

³³ Era hiroma hiiti "Yendanga Hatonda n'omwoyo gugwo gwo sigwosi, n'amagesi gago gosigosi, n'amaani gago gosigosi era yendanga muliranwawo ng'olu weyenda wamwene. Era ng'ohugondera egambi lino hisinga ebisolo byosibyosi ebi baatu banjaayo ng'enjongo babyohye ni biri bihiye, ko n'ebindi byosi ebi baatu banjaayo eyiri Hatonda."*

³⁴ Yesu ni gabona omusomesa w'amagambi ng'olu amugobooyemo n'amagesi, ng'amuloma ati, "Sooli njaleeni n'obunugi wa Hatonda." Ohunwa hulwo, sinjaalino muutu wundi owesinga ohumubuusa ebibuuso nindi.

Kurisito ni Dawudi
(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Olundi Yesu ni gaali mu lunya lwa Yekaalu n'asomesa, ng'abuusa abaatu ati, "Lwahiina abasomesa b'amagambi baloma baati Kurisito Mwijuhulu wa Dawudi.

³⁶ Ate nga Dawudi omwene, n'aliho Omwoyo Omutukuvu, galoma ati, "Hatonda Musengwa gaaloma Musengwa yange ati, Yihala ni wundireene hu lubega olw'omuhono gwange omulungi, ohwola olu ndifuula abasigu babo ekookolo ey'ohutaho amagulu gago?'"*

³⁷ "Obanga Dawudi omwene amulanga Musengwawe nindi olwo ananga atye ohuba mwijuhulu wuwe?" Ng'ehinjindi hy'abaatu abaalino, banjulirisa ebibono bibye bino n'amanyonyo.

Yesu alabula hu hwehuuma abasomesa b'amagambi
(Mat 23:1-36; Luk 20:45-47)

³⁸ Nga Yesu atiina mu moni n'ohubasomesa ati, "Mwehuume mubone ti simunamba sambo y'abasomesa b'amagambi abagenda ni bambaaye amaganduula amaleeni aghwesa hwirola ohulaga ng'olu bahihenaho era abenda babaheese mu ngeri ey'ohubana enono ni bali mu akisoni

³⁹ n'ohwihala mu bifo eby'enono mu mahumbaaniro nohu mbaga.

⁴⁰ Abanyagulula ebiitu baahena mu mayumba ga banamwandu era abajumirya Hatonda n'ebibono ebyene ebingi olw'ohweraga. Balibana ehiguudyo ehiriraho obubbala."

Ehirabo hya namwandu
(Luk 21:1-4)

⁴¹ Yesu ni gaali ni gehaaye na hifo ana banjeerayo ehirabo mu Yekaalu ng'abona abaatu bangi ni banjaayo ehirabo. Abanjinda bangi nga bataamo ebbeesa ejijera.

⁴² Ng'ano enwayo namwandu omugadi owatiina gaatamo obubbeesa bubiri obusembayo ohuba ow'omunendo omutono obugali.

* 12:31 12:31 Leev 19:18 * 12:32 12:32 Mag 4:35 * 12:33 12:33 Kos 6:6 * 12:36 12:36 Zab 110:1

⁴³ Nga Yesu alanga abeegi babe, beegerera aya ali, ng'abaloma ati, "Mbalomera ehituufu namwandu ono omugadi ayaayo hibbala bugali, ohuhira abandi bosibosi.

⁴⁴ Bala bataayemo ni batusa hu hingi ehi bali ni nahyo. Aye namwandu ono omugadi, mu bugadi buwe ayaayo hyosihyosi ehi abaaye ni nahyo ehibaaye ni hija humuyeeda mu obulamu wuwe."

13

Obubonero owohujja hwa Kurisito (Mat 24:1-14; Luk 21:5-19)

¹ Hu olwo Yesu ni gaali n'anya hu Yekaalu mulala hu beegi babe ng'amuloma ati, "Musomesa, oweene otye amabaale gano n'ebizimbe bino ng'olu biri binooono?"

² Nga Yesu amugobolamo ati, "Ebizimbe bino ebibbala ebi obona byosibyosi biribulunguha era sinalibaayo ebaale wayire erala eririsigala ni liri hu lyahye. Gosigosi baligatepulula gaagwa njaasi."

³ Yesu ni gaali ni gehaaye hu lusozi olw'emisaala Emizayiti ohulengerera Yekaalu, nga Peetero ni Yakobbo ni Yowaane n'Andereya bamuloma abebireho ehyama. Nga bamubuusa baati,

⁴ "Tulomereho, ebyo biribaayo njaali? Era habonero hi ahaliraga haati ebyo byosibyosi binatere ohubayo?"

⁵ Nga Yesu abaloma ati, "Mwehuume natabayo abadulingadulinga.

⁶ Bangi baliija ni beranga ohutambisa obunangi wange era balidulinga bangi.

⁷ Era ni munjuliranga etalo nana ni njala, simunjunuhanga. Ejo jiri n'ohubayo aye ekomerero yiriba yihiiri hwola.

⁸ "Amawanga galihubbagana, n'owahabaha buliwaagala owahabaha obundi. Nalibaayo musisi mu bitundu bingi hu hyalo era enjala erigwa. Aye anyo galiba gahiiri gamutumbu.

⁹ "Ne nywe mubayo ni muhimanyire era ni mwetegehire, olwohuba balibaayamba babaayayo mu mbuga j'amagambi. Balibahubbira mu mahumbaaniro gaawe era balibemeha ohuoyosa mu mbuga j'abaami neja bahabaha ni babahabya ohuba baloobera bange, mubalomere obuhwenda wange era mube bujulizi eyi bali.*

¹⁰ Ekomerero n'ehiiri hwola, Amanjuro Amalanyi gali n'ohubuulirwa eyiri abaatu mu mawanga gosigosi.

¹¹ "Era ni banabaayambenga babaayira mu mbuga j'amagambi, simwenendehereranga ehi munalome aye mulomenga ehyo ehi Hatonda anabaayenga ohuloma mu hiseera ehyo. Ebibono ebi munalomenga sibinaabenga byenywe aye binaabenga by'Omwoyo Omutukuvu.

¹² "Mu hiseera ehyo, abalebe baja hulyanganamo oluhwe owundi ganayo owahye ohumwita, n'abasaawe b'abaana boosi baliayayo abaana baawe. Abaana balijeemera abasaaye baawe era bahena babaayayo ohubeeta.

¹³ Era enywe abaatu bosibosi balibacaawa olwohuba baloobera bange. Aye oyo aligumira ebigosi ohwola hu komerero, nj'alinojoha."*

¹⁴ "Ni mulibona ehiitu ehy'embihho ehi benyinyalya ni bahitaaye mu Yekaalu anyo hitasaniye ohuba (asoma bino ategeere), hulwo abaliba mu Buyudaaya, badulumiranga mu bitundu eby'esozi.*

* **13:9 13:9-11** Mat 10:17-20; Luk 12:11-12 * **13:13 13:13** Mat 10:22 * **13:14 13:14** Dan 9:27; 11:31; 12:11

15 Aliba namugulu hu nyumba yiye, n'aninuhanga, sigengiranga mu nyumba ohutusamo ehiitu hyosihyosi ehy'ohutiina ni nahyo.*

16 Era aliba hu muga, saagobolanga yingo hwiruhira ebyambalo bibye.

17 Mu ndaalo ejo abahasi abaliba ebida n'abookesa nj'abalisinga ohubonaabona.

18 Mwegalihire Hatonda, bino bitabaŋo mu biseera eby'efula n'obunololohi obungi.

19 "Mu ndaalo ejo, ŋalibaŋo ohubonaabona ohw'amaani, ni huhira hwosihwosi ohwali ni hubaayeno, ohunwera erala olu Hatonda gatonda ehyalo n'ohwola hatyane. Era sinalibaŋo hubonaabona ohuli hy'ohwo.*

20 Singa Hatonda Musengwa sigahendeesa hu ndaalo ejo ej'ohubonaabona, sinahaŋonireho muutu kadi mulala. Aye olw'abo abagatobolamo, endaalo ejo gajipinja.

21 "Mu hiseera ehyo, omuutu n'alibaloma ati, 'Bona! Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu nj'ono ŋano,' oba ati, 'Bona! Nj'ola ŋala,' simwihirisanga.

22 Hiri hiityo olwohuba bangi balidulinga ni beranga Kurisito, oba ni beranga abanaabbi era balihola obubonero n'ebyamaliholiho ebyenunjisa, ni hiba ni hiŋangiha babbaamyee n'abatobole ba Hatonda.

23 Olw'ehyo, mwehuume mbalomeeye byosibyosi ni bihiiri hubaano. Kale mubeno ni muhimanyire era ni mwetegehire!"

Amagobola g'Omwana w'Omuutu

(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

24 "Aye mu ndaalo ejo, ehiseera ehy'ohubonaabona ni hiriba ni hiŋooye, eryuba liribaho ehiirema, n'omwesi gulisima.*

25 Emunyeenye jiriŋanuha namugulu jakukumuha, n'ebiri namugulu mu bbanga biri teteema.*

26 "Mu hiseera ehyo abaatu balibona Omwana w'Omuutu ni gaajira hu bireri mu ŋono n'obunangi ow'amaani.*

27 Era alituma abamalayika babe ohutiina mu njuyi josijosi ej'ehyalo, bahumbaanie abaatu babe abatobole ohunwa mu hiisi sonda y'ehyalo."

Omusaala omutiini ng'ehyohuboneraho

(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

28 "Mubonere hu musaala omutiini muhene mwege. Amasaga g'omusaala ogwo ni gahena ohukukumuha, gusebuhaho amahoose amanyenyeeri, ng'omanya oti ebiro eby'endobooli binaatere ohwola.

29 Mu ngeri nj'enylene, ni mubonanga ebindomireho ni biriŋo, manyanga muuti ekomerero yinatere ohwola.

30 "Mbalomera ehituufu ti ebiitu bino byosibyosi binahabeeno abaatu ab'omulembe guno ni batanwanjo hufa.

31 Ehyalo hino n'ebiri namugulu mu bbanga biriŋwanjo aye ebibono byange sibirigwa ŋaasi."

Nabula amanyire oludaalo wayire esaawa

(Mat 24:36-44)

32 Nga Yesu geyongera abaloma ati, "Cooka ŋanuma amanyire oludaalo olwene oba esaawa, eyi biitu ebyo biribeeraŋo, n'abamalayika mwigulu

* 13:15 13:15-16 Luk 17:31 * 13:19 13:19 Dan 12:1; Bik 7:14 * 13:24 13:24 Yis 13:10; Ezek 32:7; 3:15; Hweh 6:12 * 13:25 13:25 Yis 34:4; Yow 2:10; Bik 6:13 * 13:26 13:26 Dan 7:13

oba Omwana wa Hatonda sibamanyire, ohutusaho Bbaabba yenene nj'amanyire.*

³³ Kale mubeņo ni mwetegehire! Mutanongerera, olwohuba simumanyire hiseera hino aņa hirjolera.

³⁴ "Ehiseera hino hunahigeheşye hubi muutu ahoa n'aba n'atiina mu lugendo. Omutu oyo n'aba n'anwa mu mago, aleha n'anambisye hiisi muņeeresha ņa wuwe omulimo ogw'ohuhola, ng'ahena alagira omuhuumi w'ohu mulyango ohuhuuma.

³⁵ Olw'ehyo mubeņo bulindaala ni mwetegehire, olwohuba simumanyire omwene mago aņa aligobolera. Hamunga aligobola egulo, oba mu wiire ņagati oba engoho ni yiholyoha, oba mu mugamba pwipwipwi.

³⁶ Atahanda hubagwaho bugwe, gabagaana ni muņenyuha.

³⁷ Ehi mbaloma enywe era nj'ehi ndoma n'abasigaayeyo ti, 'Mutanenyuha! Mubeņo moni ni mwetegehire.' "

14

Oluhwe olw'ohwita Yesu

(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Yow 11:45-53)

¹ Mu hiseera ehyo, yaali esigaayeyo endaalo ebiri, Embaga y'Abayudaaya ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya, n'Embaga eyi baliiraho emigaati eji batatayemo ehisimbulusa, joolo. Abatangirisi b'abasengi, n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda baali mu husala amagesi ag'ohunamba Yesu mu ngiso, bamwite.*

² Aye nga baloma baati, "Hutamunamba mu biseera eby'embaga, olwohuba abaatu baja hwediima."

Omuhasi ajuha amafuta ag'ebbeeyi hu Yesu

(Mat 26:6-13; Yow 12:1-8)

³ Mu hiseera ehyo, Yesu ni gaali mu habuga h'e Bbesaniya mu nyumba ya Simooni owaali omugenge, n'alya, nga ņabaano omuhasi owatiinayo n'ecupa erimo amafuta amalanyi aganjunya ahaloosa era ag'ebbeeyi obugali aga balanga baati narudo. Ni goola ng'asembula ecupa eyo, amafuta agaalimo ng'agajuha hu mutwe gwa Yesu.*

⁴ Aye balala hu baaliņo nga baluņa. Nga baloma baati, "Lwahiina gonoonire amafuta ago atyo?"

⁵ Bahagatundire, mwanjwamo ebbeesa ejibita mu dinaari ebihumi bidatu, bajigabira abagadi." Boloobya omuhasi oyo mu ngeri eyo.

⁶ Cooka Yesu ng'abaloma ati, "Lwahiina mumwoloobya? Mumulehe. Ehi gakoleeye hiraņi.

⁷ Abagadi banabenga ni nenywe bulijo era hiisi olu munendenga munabayeedenga. Aye ese sinja huba ni nenywe ehiseera hyosi.*

⁸ Omuhasi ono aholire ehi asobooye. Ajuhire amafuta agahaloosa hu mubiri gwange ni kiiri hufa, n'agutegeha olw'ohugusiiha.

⁹ Mbalomera ehituufu ti hiisi ņaatu mu hyalo hyosihyosi eyi banabuulirenga Amanuliro Amalanyi, ni nahino ehi omuhasi ono aholire, banahiromengaho nga bamuhebulira."

Yuda afugiirira ohulya mu Yesu oluhwe

(Mat 26:14-16; Luk 22:3-6)

* 13:32 13:32 Mat 24:36 * 14:1 14:1 Hun 12:1-27 * 14:3 14:3 Luk 7:37-38 * 14:7 14:7 Mag 15:11

10 Ng'ango Yuda Yisikaryoti, mulala hu beegi ba Yesu ehumi n'ababiri, atiina eyiri abatangirisi b'abasengi ba Hatonda, ni genda ohulya mu Yesu oluhwe bamunjambe.

11 Abasengi ni banulira ehi genda ohubaholera, nga basangaala era nga basuubisa ohumuja ebbeesa. Ohunwa hulwo nga Yuda atandiha ohwendula ahamanga ahohunayo Yesu eyi bali.

Yesu alya n'abeegi babe Embaga ey'Ohubihisya
(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14; Yow 13:21-30)

12 Hu ludaalo oludaayi mu ndaalo j'Embaga Eyi baliiraho Emigaati Eji-batataayemo Ehisimbulusa era olu betiraho etaama eperepere ey'Embaga eyi bahebuliriraho Ohubihisya, abeegi ba Yesu nga bamubuusa baati, "Wenda huje hutegehere neena eyi onaliire Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya?"

13 Ng'ango Yesu atuma babiri hu bo, n'abaloma ati, "Mutiine mu hibuga, munaagaane omusinde owetwihire esongo y'amaaji, mumulonde.

14 Mulome omwene nyumba omu anengire muuti; 'Omusomesa alomire ati mbo ehisenge hiri neena omu niye n'abeegi babe banaliire Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya?

15 Anabalage ehisenge ehibbala namugulu, mu kalina ehi bahenire ohulongosa n'ohutegeha, kale mutegehere omwo.' "

16 Ng'ango abeegi basimbuha, batiina mu hibuga. Era baagaana byosibyosi ni biri ng'olu Yesu gaali n'abalomire. Ng'ango bategeha Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya.

17 Owiire ni wiira, nga Yesu atiina n'abeegi babe ehumi n'ababiri.

18 Ni baali ni balya, nga Yesu abaloma ati, "Mbalomera ehituufu ti mulala hu enywe ali hulya ni neese hatyane, anandyemo oluhwe."*

19 Abeegi babe nga banakunala era hiisi mulala ng'abuusa Yesu ati, "Ndiise?"

20 Nga Yesu abagobolamo ati, "Mulala hu nywe ehumi n'ababiri, ali hutonga ni neese mu lubyu.

21 Omwana w'Omuutu baja humwita, ng'olu Ebyanandihwa bimulomaho. Aye jimwageene oyo amulyamo oluhwe! Hyahamubereeye hirani singa sibamusaala!"

Yesu alya n'abeegi babe ehinjulo ehisembayo
(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

22 Ni baali ni bahiirya nga Yesu abugula omugaati. Ni gahena, geyaasa Hatonda, ng'agubbongolamo aguna abeegi babe abaloma ati, "Munaane mulye, guno nj'omubiri gwange."

23 Ng'ango abugula ehipopo hy'envinyo. Ni gahena ohweyaasa Hatonda ng'abana bosibosi bahinyweho.

24 Ng'abaloma ati, "Gano nj'amafugi gange aganahonjhe hu lw'abangi, ni gahahasa endagaano epyaha eyi Hatonda aholire.*

25 Mbalomera ehituufu ti sinja hunywa hu nvinyo y'emizabbibbu nindi, ohwola olu ndinywa epyaha,* mu bunugi wa Hatonda."

26 Ni bahena ohwemba olw'emisaala Emizayiti.

Yesu aloma ati Peetero anamwegaane
(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Yow 13:36-38)

* 14:18 14:18 Zab 41:9 * 14:24 14:24 Hunj 24:8; Yer 31:31-34 * 14:25 14:25 oba ndiyinywa bunyaaha.

27 Ng'ango Yesu aloma abeege babe ati, "Mwesimwesi munadulume mwandehango, olwohuba hyanjandiihiwa hiiti: 'Naheete omwayi, ng'etaama jisalaaniha.'"

28 Aye oluvanyuma lw'ohulamuha, ndibeheerera ohutiina e Galilaaya."*

29 Ng'ango Peetero amuloma ati, "Wayire abandi bosibosi banadulume bahulehango ese sinahuleheho."

30 Nga Yesu amugobolamo ati, "Mu butuufu kulomera ti mu hiire ehyene hino, engoho yinaabe yitagobolamo huholyoha efunda eyohubiri, ni wahaneganira emirundi edatu."

31 Cooka Peetero ng'agobolamo n'amuhahahisa erala ati, "Wayire hinetagise ohufira njalala ni neewe, sinahwegaane." N'abahye bosibosi nga baloma baatyo.

Yesu mu Gesesimane
(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

32 Nga Yesu n'abeege babe boola mu hifo ehi balanga baati Gasesimane. Ng'aloma abeege babe ati, "Muhole ni mwihala njano, ese nje sabeho."

33 Ng'atiina ni Peetero, Yakobbo ni Yowaane era ng'atandiha ohutya n'ohweralihirira bugali.

34 Ng'abaloma ati, "Omwoyo gwange gwijuuye enaku eyoola n'ohunjita! Musigale njano, ni muliyo moni mutajenyuha."

35 Ni geeyongerayo njatono mu moni ng'ahubba amafuha gegalihira Hatonda n'amusaba ni hiba ni hisoboha esaawa ey'ohubonaabona yitamwolaho.

36 Ng'aloma ati, "Bbaabba, ebiitu byosibyosi binjanga eyi oli. Tuseho esaawa yino ey'ohubonaabona. Aye ewe ehi wenda hibe nj'ehiholewa, sosi ehi ese nenda."

37 Ni gagobolayo nga gagaana Peetero, Yakobbo ni Yowaane ni banjenyuha, ng'aloma Peetero ati, "Simooni, onjenyuha? Ndimusobola hubango moni wayire ohuhena esaawa ndala yonyene?"

38 Mutajenyuha, mubejo moni ni musaba ko mutahemewa, mu butuufu emyoyo jenywe miheneerefu aye emibiri minafu."

39 Nga nindi gagamayo asaba ehiitu nj'ehyene ng'olu gasaba oludaayi.

40 Ni gagobola nga nindi abagaana ni banjenyuha, olwohuba emoni jaawe jaali jijuuye ero. Nga bahaya ehy'ohuloma.

41 Ni gaagama omulundi ogwohudatu ng'abaloma ati, "Muhijenyuha era muhijuumula? Ale mulehere anjo! Esaawa ohunjaayo Omwana w'Omuntu mu bunjanga w'abaatu ababbengi yoolire.

42 Mwinyohe hutiiine. Bona! Owundyamo oluhwe nj'oyo gaaja."

Banjamba Yesu
(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Yow 18:3-12)

43 Yesu gaali ahiroma, ng'ango ni naango Yuda, mulala hu beegi babe ehumi n'ababiri, goola n'ehinjindi hy'abaatu abaali ni banjambire epiima n'esimbo. Abatangirisi b'abasengi ba Hatonda, n'abasomesa b'amagambi, ko n'abaatu abahulu mu gwanga baali babatumire ohumujamba.

44 Oyo owalya mu Yesu oluhwe gaali ahenire ohubaloma ati, "Oyu naagwe mu hifuba anaabe nje niye, mumujambe mujire ni mumuhumire butiribiri."

45 Yuda ni goola, ng'ango ni naango atiina anjali Yesu amuloma ati, "Musomesa!" Ng'ahena amugwa mu hifuba.

46 Nga bafuhumira Yesu, bamujamba bamuhadaasa.

* 14:27 14:27 Zak 13:7 * 14:28 14:28 Mat 28:16

⁴⁷ Aye mulala hu baali ni bemereeye aṅo, ng'asonolayo epiima yiye, atema omwidu w'omuhulu w'abasengi ba Hatonda amuhapulaho ohutwi.

⁴⁸ Ng'aṅo Yesu ababuusa ati, "Mujire ohupamba ni muli n'epiima n'ebibiro, hy'abajire ohuṅamba omuyekera?"

⁴⁹ Hiisi ludaalo mbaayenga mba ni nenywe mu lunya lwa Yekaalu ni somesa, ni mutapamba. Aye hino muhiholire, Ebyañandihwa bisobole ohwolerera."*

⁵⁰ Ng'aṅo abeegi babe bosibosi bamulehaṅo, baduluma.

⁵¹ Nṅaaliṅo omuseere nalunje owaali n'atambaaye lugoye lundi ohutusaho olu gaali ni gewihiriye, ng'abaatu bamuṅamba n'alonda hu Yesu.

⁵² Cooka ng'abenunulaho aduluma majula, n'abaleheeye olugoye.

*Bemeha Yesu mu moni j'Oluhiiho lw'Abayudaaya
(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55,63-71; Yow 18:13-14,19-24)*

⁵³ Ng'aṅo banjira Yesu ewomuhulu w'abasengi. Abatangirisi b'abasengi bosibosi n'abaatu abahulu mu gwanga, n'abasomesa b'amagambi, nga besoloosa beehala mu hijaami.

⁵⁴ Peetero galonda hu Yesu, ni gesambireho ahanaaṅiro. Nga gengirira erala mu lunya lw'omuhulu w'abasengi ba Hatonda, gehala n'abahuumi b'embuga ṅa hihoso goota omuliro.

⁵⁵ Abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'Aboluhiiho lw'Abayudaaya Olubbala baali muhwendula obujulizi ow'obudulingi obu baneemeho ohwita Yesu aye babuhaya.

⁵⁶ Nga ṅabaṅo bangi abaṅa obujulizi ow'obudulingi ni bamulumirisa aye obujulizi waawe ni butaṅambagana.

⁵⁷ Era abandi nga benyoha, baṅa obujulizi ow'obudulingi ni bamulumirisa baati,

⁵⁸ "Hwamuṅulira n'aloma ati, 'Ndibbwagaṅo Yekaalu yino eyi abaatu baatongola, oluvanyuma mu ndaalo edatu, nditongola eyindi, eyitaton-golewa abaatu.' "*"

⁵⁹ Aye obujulizi wa bano woosi ni butaṅambagana.

⁶⁰ Ng'aṅo omuhulu w'abasengi ba Hatonda gemeerera mu moni jaawe, abuusa Yesu ati, "Obula ehi ogobolamo? Hiina ehi oloma hu bino ebi bahulumirisa?"

⁶¹ Aye Yesu gaṅoleera huṅoleera, n'asagobolamo. Omuhulu w'abasengi nga geyongera ohumubuusa ati, "Ndiwe Kurisito, Omwana wa Hatonda oyu hujumirya?"

⁶² Ng'aṅo Yesu agobolamo ati, "Ndiise. Era mulibona Omwana w'Omuutu ni gehaaye hu lubega olw'omuhono omulungi ogwa Hatonda Omwene Buṅangi era mulimubona ni gaajira hu bireri ebyomwigulu."*

⁶³ Ng'aṅo omuhulu w'abasengi ahanula† ebyambalo ebi gaali ni gambaaye ahena aloma ati, "Hwendera hi obujulizi obundi?"

⁶⁴ Muṅuliye ng'olu afodogooye. Enywe muṅeega muutye?" Nga bosibosi basalira Yesu omusango baati asaanira ohufa.*

⁶⁵ Ng'abandi batandiiha ohumufujaho agate, bamuwiiha mu moni, nga bamuhubba epuusi ni baloma baati, "Tulomere ahuhubbire." Ng'abahuumi b'embuga bamuṅira ni bamuhubba amani.

* 14:49 14:49 Luk 19:47; 21:37 * 14:58 14:58 Yow 2:19 * 14:62 14:62 Dan 7:13 † 14:63 14:63 Ohuhanula ebyambalo haali habonero h'Abayudaaya ahalaga obusungu w'omuutu olw'ehiitu ehibi ehi aba n'aweene oba n'aṅuliye. * 14:64 14:64 Leev 24:16

*Peetero geegaana Yesu**(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Yow 18:15-18)*

⁶⁶ Peetero ni gaali mu lunya, ng'enjwayo mulala hu bahaana abaneeresanga ewomuhulu w'abasengi.

⁶⁷ Ni gamubona ni goota omuliro, ng'amuhañaasa ahena amuloma ati, "Ewe weesi obaaye ni Yesu Omunazaleesi."

⁶⁸ Cooka Peetero nga geegaana ati, "Ehi oloma sikimanyire era sikitegeera." Ng'ango Peetero anjwa mu lunya, atiina mu luhuubo olutula ebulafu. Ng'engoho yiholyoha.

⁶⁹ Omuhaana ola nindi ni gabona Peetero ng'aloma abaali ni bemereeye ohuupi ni naye ati, "Omusinde ono nj'omulala hu babaaye ni bagendanga ni Yesu."

⁷⁰ Nga Peetero atandiha ohulayira ati, "Mu mazima, ese simanyire omusinde oyu muloma."

Nabitanjo ahamanga hatotono, abaali ni bemereeye ohuupi ni naye nga bamuloma baati, "Hituufu oli mulala hu babaaye ni bagendanga ni Yesu, olwohuba weesi oli Mugalilaaya hya niye."

⁷¹ Aye Peetero gatandiha ohulayira n'ohwenwaba ati, "Ese simanyire muutu oyo oyu mulomaho!"

⁷² Anjo ni naajo ng'engoho yiholyoha omulundi ogwohubiri. Nga Peetero ahebulira ebi Yesu gaali n'amulomire ati, "Engoho yinaabe yitaholyoha efunda eyohubiri, ni wuneganiye emirundi edatu." Ng'atemuha alira.

15*Bemeha Yesu mu moni ja Pilaato**(Mat 27:1-2,11-14; Luk 23:1-5; Yow 18:28-38)*

¹ Ni wahya mu mugamba, abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abaatu abahulu mu gwanga, n'abasomesa b'amagambi ga Musa, ko n'abaatu abandi boosi abohu Luhiiho lw'Abayudaaya, nga bateesa ohubona ehi banahole Yesu. Nga bamuhaada bamunjira bamunjaye eyiri Pilaato.*

² Pilaato ng'amubuusa ati, "Ndiwe habaha w'Abayudaaya?" Nga Yesu amugobolamo ati, "Ng'olu oloma olwo."

³ Ng'ango abatangirisi b'abasengi ba Hatonda bamunjanabira emisango emyene emingi.

⁴ Nga Pilaato amubuusa ati, "Onjuma hya hwenjonyaho? Soobona emisango eji bahunjanabira ni jiri mingi?"

⁵ Aye Yesu ganjolera hunjolera. Nga Pilaato genjunga.

*Basalira Yesu ogw'ohufa**(Mat 27:15-26; Luk 23:13-25)*

⁶ Mu biseera by'Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya, Pilaato galehulanga omusibe oyu bamusunganga ohulehula.

⁷ Hu mulundi guno, mu komera mwalimo omusinde oyu balanganga baati Bbarabba, oyu baali ni bawonjire n'abajeemu bahye abaali ni beetire abaatu mu hediimo ah'ohujeemera Abarooma abaali ni banjuga ehyalo hyawe.

⁸ Ng'ango ehibbubbu hy'abaatu hitiina ewa Pilaato himusunge abaholere ng'olu gaali n'abanahiise.

* **15:1 15:1** Pilaato gaali Murooma era nj'owaali omunugi w'etwale lya Buyudaaya. Abarooma mu hiseera ehyo nj'abaali n'obunangi obusalira omuutu ogw'ohufa.

9 Pilaato ng'ababuusa ati, "Mwenda mbawonolorere Habaha w'Abayudaaya?"

10 Ehyo gahiroma, olwohuba gamanya ati Abatangirisi b'abasengi baali banayeeyo Yesu olw'ekirihindi eyi baali ni nayo.

11 Ne abatangirisi b'abasengi ba Hatonda nga batuuya abaatu balome Pilaato abalehulire nje Bbarabba mu hifo hya Yesu.

12 Nga Pilaato ababuusa ati, "Naahani oyu mulanga habaha w'Abayudaaya muhole tye?"

13 Nga nibo bamugobolamo ni bahayaana baati, "Muhomerere hu musalabba!"

14 Nga Pilaato ababuusa ati, "Lwahiina? Aholire hibi hi?" Aye nibo nga beeyongera hweyongera ohuhayaana baati, "Mumuhomerere hu musalabba."

15 Pilaato olw'ohwenda ohubasangaasa, gabalehulira Bbarabba ng'olu bamusunga. Aye ng'alagira bafaduule Yesu efaalu, nga ko ahena amunayo eyiri abasirikale baje bamuhomerere hu musalabba.

Abasirikale bajeeja Yesu

(Mat 27:27-31; Yow 19:2-3)

16 Ng'abasirikale banjira Yesu mu lubiri lwa Pilaato olu balanganga baati Purayitoriyo, nga bahoba abahyawe bosibosi abomu hibiraha ehyo bahumbaana.

17 Nga bamwambasa eganduula ery'erangi lya namasyoma, bagata amanjwa mu ngeri y'omuge bamufiha hu mutwe.

18 Nga batandiiha ohumujeeja baati, "Wangaala, Habaha w'Abayudaaya!"

19 Nga banjamba olugada bamuhubba hu mutwe efunda n'efunda. Nga bahena bamufuujaho agate, bamuhubbira n'amafuha ohumuhiina ti bamuna enono.

20 Ni bahena ohumujeeja, nga bamufihulamo olugoye olwa namasyoma, nga bamwambasa engoye jije, nga ko bamutusa ebulafu bamunjira ohumuhomerera hu musalabba.

Bahomerera Yesu hu musalabba

(Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Yow 19:17-27)

21 Mu hiseera ehyo, naaliyo omusinde ow'e Kireene oyu balanganga baati Simooni owaali n'abita engira n'anjwa mu hitehere ehirirene ehibuga. Simooni ono nj'owaali semwana y'Alekizanda ni Ruufusi. Abasirikale nga bamunajaga ohubbeeda omusalabba gwa Yesu.

22 Ng'ano boosa Yesu mu hifo ehi balanga baati Gologosa, amahulu gahyo ti Ehifo Ehyahanjanga.

23 Nga bamuna envinyo yomu mizabbibu ni bayitabuuyemo ehiresi ehi balanga baati miira. Cooka ng'agaana ohuyinywa.

24 Nga bamuhomerera hu musalabba, bagabana ebyambalo bibye ni babihubbiraho ahalulu ohubona hiisi mulala ehi ananjire.*

25 Bamuhomerera ni jinjera esaawa edatu ejomu mugamba.

26 Omusango ogu baali ni bamuhaabya nga bagunandiiha hu hapande baati, HABAHA W'ABAYUDAAYA, nga bahanjaniha hu musalabba gugwe.

27 Ng'ano bahomerera n'abakondo babiri hiisi mulala hu musalabba gugwe. Mulala hu muhono gwa Yesu omulungi, owundi hu mugooda.

* 15:24 15:24 Zab 22:18

28 Ehyanjandiihiwa nga hyolerera ehiroma hiiti, “Bamubalira njalala n’ababbwagi b’amagambi.”†*

29 Abaali ni babitajo nga boosi basugusa emitwe jaawe n’obusambuha ni baduha Yesu baati, “Ewe asobola ohubbwaganjo Yekaalu nindi wayitongola mu ndaalo edatu,*

30 wenonole! Ninuha hu musalabba!”

31 Mu ngeri nj’enyene abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abasomesa b’amagambi, boosi bamujerega ni baloma baati, “Ganonolanga bandi aye saanjanga hwenonola niye omwene!

32 Kurisito Habaha wa Yisirayiri, ale njahani anjwe hu musalabba, hubone konyo humufugiirire!” Ni naabo aba bahomerera ni naye nga boosi bamuduha.

Ohufa hwa Yesu

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Yow 19:28-30)

33 Ohunjwa hu saawa mukaaga ejomu muusi ohwola hu mwenda ej’egulo, ng’ehiirema hinjamba ehvalo hyosihyosi.

34 Hu saawa ey’omwenda, nga Yesu alanga n’ejanjaasi ery’amaani ati, “Eloyi, Eloyi, lama sabbakusaani?” Amahulu gaahyo ti, “Hatonda wange, Hatonda wange, lwahiina wundehireno?”*

35 Balala hu abo abaali ni bemereeye njapi anjo, ni banjira nga baloma baati, “Munjire, ali hulanga Eliya!”

36 Ng’ano mulala hu bo aduluma atimya ehismwa mu nvinyo eyisalire, ahita hu lugada nja Yesu ohunywa n’aloma ati, “Leha hubone hanye Eliya anaaje gamutusa hu musalabba!”*

37 Yesu ng’alira n’ejanjaasi ery’amaani, ng’ahena afa.

38 Ng’ano olutimbe olwomu Yekaalu ludweduhamo njabiri, ohunjwa njamugulu ohwola njasi.*

39 Omuhulu w’ehibinja hy’abasirikale cikumi owaali ni gemereeye nj musalabba n’alengereeye, ni gabona engeri eyi Yesu gafamo, ng’aloma ati, “Mu butuufu omutu ono abaaeye Mwana wa Hatonda!”

40 Era njaliho n’abahasi abaali ni besambireho ahamanga ni balengereeye. Mu abo mwalimo Malyamu Magadaleeni, Salome, ni Malyamu nyina ya Yose ni Yakobbo omunjere.*

41 Abahasi bano bagendanga ni Yesu ni bamunjereesa, olu gaali mu hitehere hy’e Galilaaya. Era njaliho n’abahasi abandi bangi abaali ni bajire ni naye e Yerusaalemu.

Basiha Yesu

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Yow 19:38-42)

42 Bino byosibyosi byalino hu ludaalo lw’ohwetegehera obunahye n’enahabe Sabbaato. Njaliho ow’enono owahiihanga mu Luhiiho lw’Abayudaaya Oluhulu,

43 ni bamulanga baati Yosefu ow’e Alimataaya. Yosefu ono gaali alindirira ohuujwa hw’obunjugi wa Hatonda. Nga Yosefu gesinga atiina eyiri Pilaato amusunga omulambo gwa Yesu.

44 Pilaato ni ganjira ati Yesu gaali ahenire ohufa, nga genjuna. Ng’alanga omuhulu w’ehibinja hy’abasirikale, amubuuse hanye dala Yesu gaali afuuye.

† 15:28 15:28 Ebyanjandiihiwa ebindi ebyahale binjuma lunyiriri luno. * 15:28 15:28 Yis 53:12

* 15:29 15:29 Zab 22:7; Zab 109:25; Mar 14:58; Yow 2:19 * 15:34 15:34 Zab 22:1 * 15:36 15:36

Zab 69:21 * 15:38 15:38 Huj 26:31-33 * 15:40 15:40-41 Luk 8:2-3

⁴⁵ Omuhulu w'ehibinja hy'abasirikale ni gamuhahasa ng'olu Yesu gaali ahenire ohufa, Pilaato gehirisa Yosefu ohunjira omulambo.

⁴⁶ Ng'ano Yosefu agula olugoye olulani olwa laasi, ng'atusa omulambo gwa Yesu hu musalabba, agwambiha mu lugoye olwo, aguta mu higombe ehi baali ni babajire mwibaale mu ngeri y'epungulu. Ng'anjiringisya ogubaale, gegalirano omulyango ogwingira mu higombe ehyo.

⁴⁷ Malyamu Magadaleeni, ni Malyamu nyina ya Yose, nga beetegeeresa aña bata omulambo gwa Yesu.

16

Ohulamuha hwa Yesu

(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Yow 20:1-10)

¹ Oludaalo lwa Sabbaato ni lwanjwaho, Malyamu Magadaleeni ni Salome ni Malyamu nyina Yakobbo, nga bagula amafuta agahaloosa, batiine bahahe omulambo gwa Yesu.

² Ni wahya, hu ludaalo oludaayi mu wiiki, mu mugamba pwipwipwi eryuba ni lyali ni lyahanwangayo, nga batiina hu higombe.

³ Batiinanga bebuusa baati, "Nj'ani anatumjiringisisye ebaale ohulitusa hu mulyango gw'ehigombe?"

⁴ Aye ni bagangamusa emoni ohuhejayo, nga babona baati baali balinjiringihisye ni balituhiise hu mulyango gw'ehigombe ate nga ebaale eryo lyali bbala bugali.

⁵ Ni bengira mu higombe, babona omuseere nalunje ni gehaaye hu luuyi olw'omuhono omulungi, ni gambaaye ekaaso ekosa. Ng'obuti bubanjamba.

⁶ Ng'abaloma ati, "Mutatya. Mwendula Yesu Omunazaleesi oyu bahomerera hu musalabba. Anjuma njano. Alamuhire. Mubone, hino nj'ehifo aña baali ni bamutaaye.

⁷ Mutiine mulomere abeegi babe ko weyite Peetero, muuti; 'Atangiyemo atiina e Galilaaya. Eyo peyi munahamubonere ng'olu gabaloma.' **

⁸ Ng'abahasi abo batula mu higombe baduluma, olwohuba esisi n'obuti byali bibanjambire. Era olw'obuti owo sibalomeraho muutu kadi mulala.

Yesu abonehera Malyamu Magadaleeni

(Mat 28:9-10; Yow 20:11-18)

⁹ Yesu ni gahena ohulamuha hu ludaalo oludaayi mu wiiki gasooka hubonehera nje Malyamu Magadaleeni oyu gabbingaho emisambwa omusanvu.*

¹⁰ Ono nj'owatiina galomera abaloobera ba Yesu, mu hiseera ehyo aba obutahi waali ni wijuuye hu mwoyo n'ohulira ni balira.

¹¹ Aye ni babalomera baati Yesu mulamu era ng'olu Malyamu Magadaleeni gamubona, sibafugiirira.

Yesu abonehera abeegi babiri

(Luk 24:13-35)

¹² Ebyo ni byanjwa, nga Yesu abonehera babiri hu beegi babe abaali ni batula ehibuga ni batiina mu hyalo cooka n'atafaana ng'olu gafaananga.

* **16:7 16:7** Mat 26:32; Mar 14:28 * **16:9 16:9** Ebyanjandihwa ebindi ebyahale biri n'engohoba yino eyindi enyipi, ate mu bindi bayimeeda hu eyo eyiri mu nyiriri (16:9-20) oba yagobola mu hifo hy'eyo. Engohoba eyo enyipi nje yino: ⁹ Ng'ano abahasi abo batiina eyiri Peetero n'abahye, nga babalomera mu bupibuupi byosibyosi ebi nalunje galoma. 1

13 Ni gahena ohubabonehera nga baagamayo balomera abahyawwe. Cooka nibo sibafugiirira hibono ehyo.

Yesu abonehera abeegi babe ehumi namulala
(*Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Yow 20:19-23; Bik 1:6-8*)

14 Oluvanyuma, nga Yesu abonehera abeegi babe ehumi namulala, ni behaaye ni balya. Ng'abanenya olw'ohutafugiirira hwawe, n'olwobuhahanyafu w'emyoyo jaawe, olwohuba sibehirisa bibono by'abo abaali ni baamuweeneho n'ahenire ohulamuha.

15 Era ng'abaloma ati, "Mutiine mu mawanga gosigosi, mulomere abaatu bosibosi Amanuliro Amalanji.*

16 "Hiisi afugiirira era gabatiziwa, alinonolewa aye atafugirira, omusango gulimuhira.

17 "Abafugiirira banaholenga ebyamaliholiho bino. Mu siina lyange banaabbingenga emisambwa hu baatu, banalomenga mu ndimi eji bahiiri hwega,

18 ni banaanambenga hu misota oba ni bananywenga ehiitu hyosihyosi ehiita, sibanolengaho higosi hyosihyosi. Ni banaanambenga hu balwaye banaanonenga."

Yesu anjiriwa mwigulu
(*Luk 24:50-53; Bik 1:9-11*)

19 Yesu Musengwa ni gahena ohuloma ni nabo, ng'anjiriwa mwigulu, gehala hu luuyi olw'omuhono omulungi ogwa Hatonda.*

20 Ng'abeegi babe batiina hiisi njaatu ni balomera abaatu Amanuliro Amalanji. Nga Yesu Musengwa abanambirangaho ni bahola ebyamaliholiho ohuhahasa obuhwenda waawe.

* 16:15 16:15 Bik 1:8 * 16:19 16:19 Bik 1:9-11

Amanjulo Amalaji aganjamba hu Yesu Kurisito ng'olu Luka gaganandiiha Enyanjula

Amanjulo Amalaji aga Yesu Kurisito ng'olu *Luka* gaganandiiha ganyonyola hu bulamu wa Yesu Kurisito. Luka gaali musaju omutendehe. Luka gaganandiiha ebituufu ebinjamba hu bulamu wa Yesu, hu byaliho n'engeri eyi byaliho, ko ababisoma basobole ohutegeera ehituufu (1:1-3). Aye Luka oyo sigaali Muyudaaya (Kol 4:10-14) era gaganandiiha mu engeri eyi Abatali Bayudaaya banjanga ohutegeera. Hino hibonehera mu engeri eyi anyonyolamo esambo j'Abayudaaya (1:8). Baaganandiiha Amanjulo ago oluvanyuma lw'ohufa hwa Yesu.

Luka sigaganandiiha hu bulamu wa Yesu hyonene aye gaganandiiha nohu biitu ebi bahwenda ba Yesu baahola. Era ebiitu ebyo biri mu Bikolwa by'Abahwenda ba Yesu. Nanjuma amanyire ehiseera n'ehifo ehituufu ehi Luka gaganandiihiramo Amanjulo gano aye abahugu mu by'Ebbayibbuli abahira obungi banjeega baati gaganandiiha mu mwaha ogw'esavvu oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Yesu Kurisito.

Luka nj'ahira ohuloma mu wijuufu hu husaaliwa hwa Yowaane Omubatiza. Era ahubbirisa abaatu ohusonija abahyawe (3:3; 11:4; 17:3-4; 23:34; 24:47) n'ohusaba (3:21; 5:16; 6:12; 11:1-12; 22:32).

Ebiri mu hitabo hino mu buupi

1. Ohwanjula Amanjulo Amalaji (1:1-4)
2. Ohusaaliwa hwa Yesu n'engeri eyi getegeheramo obunjeeresa (1:5-4:13)
3. Ebyamaliholiho ebi Yesu gaahola n'ebiitu ebi gaasomesa (4:14-21:38)
4. Ohufa n'ohulamuha hwa Yesu (22:1-24:53)

¹ Ow'enjono Tefiuro, abaatu bangi banandiihire hu biitu ebi Yesu atiinire n'ahola mu fe.

² Banandiihire ni batambisa ebibono by'abo ababyeboneraho n'emoni jaawe ohunjwera erala oludaayi ng'olu gatandiha obunjeeresa buwe era basasaania n'ehibono ehyo mu baatu.

³ Olw'ehyo, oluvanyuma lw'ohwendulirisa mu wiijufu hu hiisi hiitu ehibayeno keesi kunjadiihira ew'enjono Tefiuro ebibono ebiroose obulani ebyolereeye mu fe,

⁴ ko weesi ofaanie ehituufu ehinjamba hu bibono ebi bahusomesa.

Ohusaaliwa hwa Yowaane Omubatiza

⁵ Mu himanga ehi habaha Herode gaali n'anjuga Buyudaaya, njalino omusengi wa Hatonda oyu balanganga baati Zakaliya owomu hibubbu hy'abasengi ehi balanganga baati Abbiya. Omuhasi wuwe gaali nj'Elizabeesi yeesi owaali n'anjwa mu lulyo lw'abasengi ba Hatonda, owomu lusaga lw'Alooni.

⁶ Abaatu bano bombi baholanga birunamu mu moni ja Hatonda Musengwa era ni badembuhira amagambi n'ebiragiyo bibye byosibyosi.

⁷ Aye baali banjuma mwana olwohuba Elizabeesi gaali mugumba, nindi bombi ni basahulunjire.

⁸ Lulala ehibinja ehi Zakaliya gajeerehesangamo ng'omusengi mu moni ja Hatonda ni hyali hu lunjalo,

⁹ abahye bamwangala ni bahubba ahalulu ng'olu ekola yaawe yaali, aje adunyise obubbaani mu Yekaalu ya Hatonda Musengwa.

¹⁰ Ehimanga ehy'ohudunyisa obubbaani ni hyola, abaatu bosibosi baali bahumbeene ebulafu wa Yekaalu ni basaba.

¹¹ Ng'ano mu himanga ehyene ehyo Zakaliya abona malayika wa Hatonda Musengwa ni gemereeye hu lubega lw'omuhono omulungi ogw'ehituuti ohubadunyihisanga obubbaani.

¹² Zakaliya ni gamubona gesinduha bugali weene, nga n'obuti wumuamba.

¹³ Aye malayika oyo ng'amuloma ati, "Zakaliya, otatya olwohuba Hatonda anjuliye ohusaba huhwo. Era omuhasi wuwo Elizabeesi aja huhusaalira omwana omuseere, olimuguliha esiina oti Yowaane.

¹⁴ Omwana oyo, aligira waaba n'esangaalo n'ohusanjalya era abaatu balisangaala olw'ohusaaliwa huhwe,

¹⁵ olwohuba anaahabe mwegingihiriri mu moni ja Hatonda Musengwa. Era saagesangaho ohunywa omwenge gwomu mizabbibbu wayire ehiitu hyosihyosi ehimeesa. Omwoyo Omutukuvu anahamumaamire ohunjwera erala mu hida hya nyina.*

¹⁶ Era aligira Abayisirayiri bangi bebbwaga baagobola eyiri Hatonda Musengwa yaawe.

¹⁷ Aliba n'amaani g'Omwoyo Omutukuvu hy'Elia era nj'alyeheerera ohuuja ohweyulira Musengwa engira. Alifanania abaana n'abasaawe era aligobosa abaatu abajeemera Hatonda mu ngira ey'obugwalaafu, n'abategeha olw'ohuuja hwa Musengwa.**

¹⁸ Ng'ano Zakaliya abuusa malayika oyo ati, "Hiina ehihahasa hiiti ehi oloma hinaholerere? Ese n'omuhasi wange hwesahulunjiye."

¹⁹ Ng'ano Malayika amugobolamo ati, "Ese, ndiise Gabbudyeri, aba mu moni ja Hatonda ni munjeeresa. Hatonda gaatumire ohuhulomera amanjuro gano amalaji.*

²⁰ Aye olw'ohubuusabuusa ebi kulomera, sooja hugobolayo huloma ohwola olu Hatonda anahabyohereese ehiseera hy'abo ni hyolire."

²¹ Mu hiseera ehyo, abaatu baali ebulafu ni bahuumiriye Zakaliya era ni bebuusa ehimwolireho.

²² Zakaliya ni gatula, gaali saahinjanga huloma aye n'agesya hugesya n'engalo. Ng'abaatu bahifaania baati gaali asunire ohwolesewa.

²³ Olugobo lulwe olw'ohunjeeresa mu Yekaalu ni lwanjwaho, nga gagamayo ewuwe.

²⁴ Nabitanjo ehiseera ng'Elizabeesi omuhasi wuwe aba hida, ng'ahena emyesi etaanu n'atebonesa mu baatu.

²⁵ Ng'ano aloma ati, "Hatonda Musengwa gapambiiye ehisa mu hiseera hino gaatusaho eduho ery'obugumba."

Malayika aloma hu husaaliwa hwa Yesu

²⁶ Elizabeesi n'ali hida ehy'emyesi mukaaga, Hatonda gatuma Malayika Gabbudyeri mu hibuga ehi balanga baati Nazaleesi mu twale ly'e Galilaaya,

²⁷ eyiri omuhaana atanenyuhangaho n'omusinde oyu balanga baati Malyamu owaali n'aja hufumbirwa omusinde oyu balanganga baati Yosefu era gaali anjwa mu lulyo lwa Habaha Dawudi.*

* 1:15 1:15 Hub 6:3 * 1:17 1:17 Mal 4:5-6 * 1:19 1:19 Dan 8:16; 9:21 * 1:27 1:27 Mat 1:18

²⁸ Malayika oyo ng'amuloma ati, "Oli otye ewe omuhoda wa Hatonda? Oli n'ekabi era Hatonda Musengwa ali ni neewe!"

²⁹ Ebibono ebyo byenunjisa Malyamu bugali weene, ni gebuusa ehi bitegeesa.

³⁰ Ng'ango Malayika amuloma ati, "Malyamu, otatya olwohuba osunire obuhoda eyiri Hatonda.

³¹ Oliba hida wasaala omwana museere, olimuguliha esiina oti nje Yesu.

³² Omwana oyo, aliba n'obunangi era balimulanga Mwana wa Hatonda oyo Owanamugulu Bugali. Hatonda Musengwa alimuja obunugi hy'owa Dawudi sehulu wuwe.*

³³ Alinjuga Yisirayiri emirembe n'emirembe era obunugi buwe sibulinwanjo."

³⁴ Nga Malyamu abuusa malayika oyo ati, "Naahabe tye hida, ese otanenyuhangaho n'omusinde?"

³⁵ Nga Malayika amugobolamo ati, "Omwoyo Omutukuvu anahamuamamire ng'amaani ga Hatonda Owanamugulu Bugali gahuujaho, ng'oba hida. Olw'ehyo omwana oyu olisaala aliba mwawufu era aliba Mwana wa Hatonda.

³⁶ N'omulebe wuwo Elizabeesi oyu babaaye ni balanga omugumba, yeesi aja husaala omwana mu busahulu buwe era guno anjira omwesi gwa mukaaga n'ali hida.

³⁷ Olwohuba nanjuma ehihaya Hatonda."*

³⁸ Nga Malyamu aloma ati, "Ese ndi mujeeresa wa Hatonda Musengwa. Hahibe hiityo hu ese ng'olu olomire." Ng'ango Malayika anwanjo getiinira.

Malyamu ahyalira mugandaawe Elizabeesi

³⁹ Mu hiseera ehyene ehyo, Malyamu genyoheramo ganamba olugendo gatiina mu hibuga mu twale ly'e Buyudaaya mu ehyalo hy'esozi eyi Zakaliya gamenyanga.

⁴⁰ Ni goola gengira mu nyumba ya Zakaliya ng'aheesa Elizabeesi.

⁴¹ Wangewe, Elizabeesi ni ganulira Malyamu n'amuheesa, ng'omwana asamba mu hida. Ng'Omwoyo Omutukuvu amaamira Elizabeesi.

⁴² Ng'ango Elizabeesi olw'esangaalo aloma n'ejanjaasi eryanamugulu ati, "Hatonda ahunjaaye ekabi ohuhira abahasi bosibosi era n'omwana oyu oja ohusaala yeesi ali n'ekabi.

⁴³ Ko ndiise ani, ewe oja huba nyina ya Musengwa ohuupa enono lino ery'amaani ohucaalira?

⁴⁴ Olu puliye ejanjaasi liryo ni bukeesa, omwana asambire mu hida olw'esangaalo.

⁴⁵ Oli n'ekabi olw'ohufugiirira oti ebi Hatonda Musengwa gaaloma bija hwolerera."

Malyamu ajumirya Hatonda n'olwembo

⁴⁶ Ng'ango Malyamu aloma ati,

"Mu mwoyo gwange njumirya Hatonda Musengwa.*

⁴⁷ N'obulamu wange busangaafu olwa

Musengwa Omunonjosi wange,

⁴⁸ olwohuba gapambiiye ehisa

ese omujeeresa wuwe anjumaaho nanjaali.

Ohunwa njahani abaatu aba hiisi mulembe,

* 1:32 1:32 2 Sam 7:12,13,16; Yis 9:7 * 1:37 1:37 Tand 18:14 * 1:46 1:46-55 1 Sam 2:1-10

bananangenga w'ekabi,*

⁴⁹ olwohuba Hatonda omwene buᅇangi era omwawufu
gakoleeye ebihulu.

⁵⁰ Ohuᅇwa mu hiisi mulembe ogubaluhano
ehisa hihye hiba eyiri abo abamutya.

⁵¹ Alagire obuᅇangi wuwe ow'amaani mu byamaliholiho ebi ahola,
ni goᅇania abeᅇegaho baati nj'abahihenaho.

⁵² Aᅇanuuye abanugi hu buᅇugi
aye genyosa abeᅇomeha gabaᅇa obubbala.*

⁵³ Geguhise abayala n'ebiraᅇi,
aye abo aberanga abaninda gabagamirisaho engalo ni jirereeja.

⁵⁴ Ayedire Yisirayiri abaatu babe abamuᅇeresā
abahebuliye gaba n'ohusasira,

⁵⁵ eyiri Yibbulayimu n'olusaaye lulwe emirembe n'emirembe,
ng'olu gahisuubisa abasehulu beefe.”*

⁵⁶ Nga Malyamu amenya n'Elizabbeesi emyesi ng'edatu, nga ko gaagama
engo.

Ohusaaliwa hwa Yowaane Omubatiza

⁵⁷ Endaalo ej'ohusaala ni joola, ng'Elizabbeesi asaala omwana omuseere.

⁵⁸ Abaliranwa n'abalebe babe ni banulira ng'olu Hatonda Musengwa
amuᅇambiye ehisa gamuᅇa omwana, nga boosi basangaala.

⁵⁹ Omwana ni gaᅇesa endaalo munaana, nga batiina ohumuhomola.
Baali baja humuguliha esiina lya semwana baati nje Zakaliya.*

⁶⁰ Aye nyina ng'aloma ati, “Bbe, humugulihe huuti nje Yowaane.”

⁶¹ Nga bamuloma baati, “Mu lulyo lulwo muᅇumamo muutu kadi mulala
oyu baguliha esiina eryo!”

⁶² Ng'aᅇo beeyedesa obubonero ohubuusa semwana y'omwana esiina
eri genda bamugulihe.

⁶³ Zakaliya ng'asunga ehipande ehy'ohuᅇandiihaho, ng'aᅇandiiha ati,
“Esiina ly'omwana nje Yowaane.” Bosibosi nga beᅇunja.

⁶⁴ Aᅇo ni naaᅇo nga Zakaliya geguha omunwa era n'olulimi lulwe nga
lubonoloha, ng'atandiha ohuloma n'ajumirya Hatonda.

⁶⁵ Hino hyaleetera abaliranwa babe bosibosi ohweᅇunja. Era ng'ebibono
bino bihwana hu ᅇngi j'e Buyudaaya josijosi.

⁶⁶ Bosibosi ababinulira, bebuusanga abeene n'abeene baati, “Omwana
ono anaahabe muutu wa ngeri hi?” Baaloma baatyō olwohuba Hatonda
Musengwa gaali ni naye.

Olwembo lwa Zakaliya

⁶⁷ Ng'aᅇo Omwoyo Omutukuvu amaamira Zakaliya semwana ya
Yowaane ng'aᅇa obunaabbi n'aloma ati,

⁶⁸ “Hujumirye Hatonda Musengwa wa Bayisirayiri,
olwohuba ahyaliye abaatu babe era abanunuuye.

⁶⁹ Atuᅇaaye Omunonosi ow'amaani
ohuᅇwa mu lulyo lwa Dawudi omuᅇeresā wa Hatonda, atunonole

⁷⁰ ng'olu gasuubisa ahale nahale
n'abita mu banaabbi babe abagwalaafu,

⁷¹ atunonole ohuᅇwa eyiri abasigu beefe,
nomu muhono gwabo bosibosi abatatwenda.

* 1:48 1:48 1 Sam 1:11 * 1:52 1:52 Yob 5:11; 12:19 * 1:55 1:55 Tand 17:7 * 1:59 1:59 Leev
12:3

72 Ng'olu gasuubisa ohunambira abasehulu beefe ehisa era gahebulira endagaano yiye ey'enjabulo
 73 mu hirayiro ehi galayirira sehulu yeefe Yibbulayimu, ati alitununula ohunwa mu ngalo j'abasigu beefe
 74 ko humunjeerese ni hunjuma hutya,
 75 mu bugwalaafu era ni hwolereeye mu moni jije obulamu weefe bosibosi.
 76 Ne ewe mwana wase, balihulanga naabbi wa Hatonda oyo ali Namugulu Obugali.

Hiri hiityo olwohuba olitangiramo ohutiina ohweyulira Musengwa engira,*
 77 n'ohuleetera abaatu babe ohufaania engira ey'obunonjosi, Hatonda n'abasonija ebibi byawe,
 78 olw'ehisasabirisi hihye ehingi, ehiriiha ohunwa mwigulu hy'enjase ey'eryuba ni linwayo,
 79 ohwaduhira abali mu hiirema hy'ebibi n'ehisisigo hy'olumbe, n'ohutulunamyama mu ngira ereeta emiyaaya."*

80 Ng'Omwana ahula mu hirangi nomu bulamu wuwe ow'omwoyo era gamenyanga mu lulafu ohwola olu gatandiha ohulomera Abayisirayiri ehibono hya Hatonda.

2

Ohusaaliwa hwa Yesu

1 Mu hiseera ehi habaha* oyu balanganga baati Agusito ganjugiyemo owahabaha wa Rooma, gaatusa ehiragiho ati abaatu bosibosi mu matwale gage, benandiise.

2 Ohwenjandiisa ohwo ohudaayi, hwaliho gavana oyu balanganga baati Kiriniyo n'ali nj'anuga etwale ly'e Siriya.

3 Ng'ango hiisi muutu atiina mu habuga h'ewaawe ohwenjandiisa.

4 Olw'ehyo, nga Yosefu yeese anjwa mu hibuga Nazaleesi mu twale ly'e Galilaaya, atiina mu hibuga Bbeserekemu mu twale ly'e Buyudaaya. E Bbeserekemu eyo peyi basaala Habaha Dawudi era Yosefu yeese gaali wamu lulyo olwo.

5 Yosefu gatiina ni Malyamu oyu gaali n'ahwa, benandiise. Malyamu gaali ali hida,

6 era ni bali eyo, ng'ehiseera hihye ehy'ohusaala hyola.

7 Nga Malyamu asaala omwana wuwe omudaayi omuseere, ng'amuwiiha mu bugoye era ng'amuta mu hiitu omu bisolo byaliranga. Gamusaalira mu hidooli olwohuba sibasuna hifo mu nyumba omu abagendi bapangisanga banjenyuhamo.

Abaayi n'abamalayika

8 Anjapi anjo mu hitundu ehyo, mwalimo abaayi abahuumanga etaama jaawe owiire mu hyayo.

9 Ni baali eyo, nga malayika wa Hatonda Musengwa abawonehera. Ng'ehimyaso hy'enjono lirye hibeswanigirisa. Hino hyabaleetera ohutya bugali weene!

10 Aye malayika ng'abaloma ati, "Mutatya, olwohuba mbaleteeye amanjuliho amalanyi, agalileetera abaatu bosibosi esangaalo eryene ery'amaani.

* 1:76 1:76 Mal 3:1 * 1:79 1:79 Yis 9:2 * 2:1 2:1 Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti Kayisaali.

11 Olwa leero e Bbeserekemu mu hibuga eyi basaala Habaha Dawudi, basaaye Omunonosi w'abaatu bosibosi, Kurisito Musengwa.

12 Hano nj'ahabonero ahamunamufanihisyehe, muja hubona omwana museere ni bamuwiihire mu bugoye w'abanjere era ni bamutaaye mu hiitu omu bisolo biriira."

13 Ng'ango ni naango eduuli ly'abamalayika ohunwa mwigulu abandi benimba hu wahyawe ni bamba enyembo ej'ohujumirya Hatonda baati,

14 "Enono libe eyiri Hatonda mwigulu n'emiyaaaya jibe mu baatu abasiima!"

15 Abamalayika ni banjwango baagamayo mwigulu, ng'abaayi baloma abeene n'abeene baati, "Hutiine e Bbeserekemu huje hubone ebibaayeno ng'olu Hatonda Musengwa atulomire."

16 Ng'ango abaayi beyuna batiina era nga babona Malyamu ni Yosefu n'omwana ni bamutaaye mu hiitu nago omu bisolo biriira.

17 Ni bahena ohubona omwana, nga batiina balomera abaatu ebi malayika gaali n'abalomeeye hu mwana oyo.

18 Era abaatu bosibosi mu hitundu ehyo beenjuna ebi abaayi abo babalomera.

19 Aye Malyamu ng'ata ebibono ebyo byosibyosi hu mwoyo, n'abineegangaho bugali.

20 Ng'ango abaayi bagamayo hu byayo byawe ni bajumirya Hatonda era ni bamunja enono olw'ebyo ebi baali ni banjuliye era ni baweene, olwohuba byosibyosi byali ng'olu malayika gaali n'abalomeeye.

Abasaaye ba Yesu bamunayo eyiri Hatonda

21 Omwana ni goosa endaalo munaana ohumuhomola, bamuguliha esiina baati Yesu, eri malayika galoma omwana n'ahiiri n'ohuba mu hida.*

22 Endaalo j'omukolo gw'ohwegwalaasa ogwabangaŋo abahasi ni bahenire ohusaala ni janjwa ng'olu magambi aga Hatonda ganya Musa galagira, nga Yosefu ni Malyamu banjira Yesu e Yersaalemu ohumunayo eyiri Musengwa.*

23 Hino bahihola olw'ohwoheresa ehyanandiihiwa mu magambi ga Musengwa hiiti, "Hiisi mwana omuseere omudaayi banamunengayo eyiri MUSENGWA." *

24 Era batiina n'ebyohunonga ng'olu hiri mu magambi ga Hatonda Musengwa: "enjiwa ebiri oba amanjusi amanjere abiri."

25 Njaahani yaaliyo omusinde mu Yersaalemu oyu balanganga baati Simyoni. Omusinde oyo gaaliho amaani g'Omwoyo Omutukuvu, n'ali mugwalaafu, n'anamba ebiragiro bya Hatonda era n'ahuumiriiye ohubonaho ohununula hwa Yisirayiri.†

26 Omwoyo Omutukuvu gaali amusuubihiise ati alibona hu Kurisito oyu Hatonda Musengwa gafuujaho amate ohunonola abaatu, ko gafa.

27 Ng'ango Omwoyo Omutukuvu amutangirira amunjira mu lunya lwa Yekaalu. Abasaaye ba Yesu ni bamwosa hu Yekaalu ohuhola ebi amagambi galoma,

28 nga Simyoni anaŋa omwana hu nyina, ahena ajumirya Hatonda ati,

29 "Ale Hatonda Musengwa, ng'olu w'asuubisa ganya omunjeeresa wuwo anjuumule n'emiyaaaya.

30 Olwohuba mbwene Omunonosi

31 oyu wategehera abaatu bosibosi,

* 2:21 2:21 Leev 12:3 * 2:22 2:22 Leev 12:6-8 * 2:23 2:23 Huj 13:2,12 † 2:25 2:25 Mu hiseera ehyo Abayisirayiri baali bali njaasi w'Abarooma.

32 abe enjase ohulaga Abatali Bayudaaya ehi Hatonda ali, era aņeese abaatu babo Abayisirayiri enono.”*

33 Nga Yosefu ni Malyamu beenjuna olw’ebibono ebi Simyoni galoma hu mwana oyo.

34 Ng’ano Simyoni abasabira ekabi ahena aloma Malyamu nyina ati, “Omwana ono Hatonda gamwangala, bangi mu Yisirayiri bamufugiirire banonohe era bangi bamwegaane basihiirihe. Aja huba ahabonero ohulaga ati anwa ewa Hatonda aye sibaja hu hifugiirira,

35 ko ebiņeego ebibi ebyomu myoyo j’abaatu abeene abangi byeyolehe. Era enaku erifumita omwoyo gugwo hy’epiima.”

36 Era njaaliņo naabbi omuhasi owaali omuhayire ni bamulanga baati Ana omuhaana wa Fanweri ow’ehiha hya Aseri. Omuhasi oyo ni gafumbirwa gahena emyaha musanvu, wamwe ng’afa.

37 Ohunwa hulwo gaali ahenire emyaha cinaana n’ene n’ali namwandu era omuusi n’owiire siganwanga mu Yekaalu, galinga mu hujumirya Hatonda, n’asaba era n’asiiba.

38 Nga mu hiseera ehyene ehyo, omuhasi oyo atiina ana Malyamu ni Yosefu baali, nga geyaasa Hatonda olw’omwana oyo. Era ng’alomera abo bosibosi abaali ni bahuumirira Hatonda ohununula Yerusaalemu ebiņamba hu mwana oyo.

39 Yosefu ni Malyamu ni bahena ohuhola byosibyosi ng’olu magambi ga Hatonda Musengwa galoma, nga balucuusa bagamayo ewaawe mu hibuga hy’e Nazaleesi mu Galilaaya.

40 Ng’ano omwana oyo geyongerera ohuhula mu hirangi nomu magesi, ng’aba n’amaani era omuhoda eyiri Hatonda.

Yesu mu Yekaalu

41 Naahani hiisi mwaha abasaaye ba Yesu batiinanga e Yerusaalemu hu Mbaga ey’Ohubihisya.*

42 Yesu ni goosa emyaha ehumi n’ebiri, nga batiina ni naye e Yerusaalemu hu mbaga ey’Ohubihisya ng’olu esambo yaawe yaali.

43 Embaga ni yanwa, abasaaye ba Yesu ni baali ni bagamayo, baneeega baati Yesu ali ni nabo aye gaali asigaye e Yerusaalemu.

44 Ni baali ni bahagendaho olugendo olw’oludaalo lulala nga ko bafaania baati gaali saali mu hiņindi hy’abaatu aba baali ni bagenda ni nabo. Ng’ano batandiiha ohumwendula hiisi njaatu, mu balebe nomu mihago jaawe.

45 Ni bamuhaya, nga bagamayo e Yerusaalemu ohumwendula.

46 Ni nabitano endaalo edatu nga ko bamugwirihirira mu lunya lwa Yekaalu n’anaya n’abasomesa b’amagambi, n’abanjuliirisa era n’ababuusa ebibuuso.

47 Bosibosi abamunjuliirisa benjuna olw’amagesi n’engeri eyi gagobolangamo ebibuuso.

48 Abasaaye babe ni bamubona, ng’emyoyo jibeeha aye basigala ni benjuna. Nga nyina amuloma ati, “Mwana wase, lwahiina otuholire otyo? Ese ni lataawo hubaaye huhwedula ni hwenendehereeye.”

49 Nga niye abagobolamo ati, “Lwahiina mubaaye munyendula? Simu-manyire muuti ndi n’ohuba mu nyumba ya Bbaabba?”

50 Aye nibo ndibategeere ehi gaali n’aloma.

* 2:32 2:32 Yis 42:6; 49:6; 52:10 * 2:41 2:41 Hunj 12:1-27; Mag 16:1-8

⁵¹ Ng'ango gaagama ni nabo e Nazaleesi era ng'aba mugondi eyi bali n'abanjulira. Nga nyina ata ebyo byosibyosi hu mwoyo era ng'abiineegangaho.

⁵² Ng'ango Yesu geyongera ohuhula mu hirangi nomu magesi, n'ali muhoda eyiri abaatu ni Hatonda.*

3

Yowaane Omubatiza

¹ Mu mwaha ogw'ehumi n'etaanu ogw'omulembe gwa Tibberiyi habaha w'e Rooma, Pootiyo Pilaato gaali anuga etwale ly'e Buyudaaya ni Herode n'anuga ery'e Galilaaya, ni mulebe wuwe Filipino n'anuga etwale ery'e Yituraaya ni Turakoniti, ni Lisaniya n'anuga ery'Abbileene.

² Era Anaasi ni Kayaafa baali nj'abahulu b'abasengi, Hatonda gaja Yowaane omusaani wa Zakaliya owaali n'amenya mu lulafu obuhwenda aje alomere abaatu.

³ Ng'ango Yowaane agenda mu bitahere byosibyosi ebiririheene olwabi Yoludaani n'aloma abaatu bebbwage bacuuse emyoyo babatiziwe, Hatonda abasoniye ebibi.

⁴ Yowaane gahola hino ni goheresa Ebyanandihiwa mu hitabo hya naabbi Yisaaya ebiroma biiti,

"Nalijo ejanjaasi ery'amaani
erinwera mu lulafu omuutu n'alangirira ati,
'Muhosiirire Musengwa engira,
mulunamyeye amagira gage.*

⁵ Hiisi hiiho muhijuse;
era hiisi lusozi muluteremuse.
Mulunamyeye amagira amagodami,
mugwalaase n'ebinjigi.

⁶ Era hiisi muutu anahabone ohunonola hwa Hatonda.' "

⁷ Eduuli ly'abaatu nga litiinanga eyiri Yowaane ababatize, ng'abalomanga ati, "Enywe abaatu abahabi hy'etemu, nj'ani owabalabula ohununuha ehirunji hya Hatonda?"

⁸ Ale naahani muhole ebikolwa ebiraga biiti mwebbwagire mulehireno ebibi byenywe. 'Mulehere anjo ohuloma muuti mbo muli bagwalaafu olwohuba muli bejuhulu ba Yibbulayimu.' Mbalomera ti Hatonda ananga ohucuusa amabaale gano gafuuha bejuhulu ba Yibbulayimu.

⁹ Naahani mumanye muuti muli hy'emisaala eji muutu ategeheeye anjo embasa ohujitema. Era hiisi musaala ogutaama bibala ebirani baja hugutema, bagudanye mu muliro."

¹⁰ Ng'ango abaatu bamubuusa baati, "Naahani huhole hi?"

¹¹ Ng'abagobolamo ati, "Ali n'ebyambalo bibiri aneho oyo anuma era ali n'ebiryo yeese ahole atyo."

¹² Abanoosa boosi nga batiina ohubabatiza, nga bamubuusa baati, "Omusomesa, huhole hi?"

¹³ Ng'abagobolamo ati, "Mutasolonganga ohuhira ehi babaloma."

¹⁴ Abasirikale boosi nga bamubuusa baati, "Ate efe, huhole hi?" Ng'abaloma ati, "Mutanyaganga ebyabeene era mutanayirisanga muutu yesiyesi. Omuhemba gwenywe gubahenenga."

* 2:52 2:52 1 Sam 2:26; Nge 3:4 * 3:4 3:4 Yis 40:3-5

¹⁵ Ng'ango abaatu bosibosi batandiiha ohwebuusa mu myoyo jaawe hanye Yowaane nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu oyu bali ni balindiriye.

¹⁶ Nga Yowaane abaloma ati, "Ese mbabatiza n'amaaji aye owukira obunangi gaaja oyu toola wayire n'ohubonolola ekoba j'engayito jije namwoga amagulu era oyo alibabatiza n'Omwoyo Omutukuvu n'omuliro.

¹⁷ Niye anahaabule mu baatu ng'olu omuutu anamba olugali gahonja ohwawula omuhuuji n'embehe. Embehe nijo ajihumbaania gajibiiha mu hyagi aye omuhuuji njalala n'ebidete alibyohya n'omuliro ogutasima."

¹⁸ Yowaane atyo pogalabulanga abaatu n'atambisa ebibono hy'ebyo era nabalomeranga Amanjuliro Amalanji.

¹⁹ Aye goloobya Herode owaali n'anuga etwale ly'e Galilaaya olwa Herodiya oyu gaali n'apaahise hu mulebewe n'olwebibi ebindi ebi gaahola.

²⁰ Herode sigahoma anjo, gongera ehibi hu hibi, galagira bandanye Yowaane mu komera.

Ohubatiziwa hwa Yesu

²¹ Olwola abaatu abandi ni baali ni babatiziwa, nga Yesu yeesi atiina bamubatize. Ni bahena ohumubatiza, ni gaali n'ahisaba, ng'egulu liwihuha,

²² ng'Omwoyo Omutukuvu n'ali mu hifaananyi hy'enjuusi amwihaho. Era ejanjaasi nga lijwa mwigulu ni njaliyo aloma ati, "Ndiwe Omwana wange omuhoda, owunesiimisa."*

Olulyo lwa Yesu

(Mat 1:1-17)

²³ Yesu ni gatandiha emirimo jije gaali anesa emyaha amahumi adatu, abaatu ni bamulanga musaani wa Yosefu, omusaani wa Heli.

²⁴ Heli gaali musaani wa Matati, Matati musaani wa Leevi, Leevi musaani wa Meleki, Meleki musaani wa Yanaayi, Yanaayi musaani wa Yosefu.

²⁵ Yosefu gaali musaani wa Matatiya, Matatiya musaani wa Amoji. Amoji musaani wa Nahumu, Nahumu musaani w'Esili, Esili musaani wa Nagayi.

²⁶ Nagayi musaani wa Maati, Maati musaani wa Matatiya, Matatiya musaani wa Simeeyi, Simeeyi musaani wa Yoseki, Yoseki musaani wa Yoda.

²⁷ Yoda niye gaali musaani wa Yowanani, Yowanani musaani wa Reesa, Reesa musaani wa Zerubbabbeeri, Zerubbabbeeri musaani wa Seyalutiyeri. Seyalutiyeri musaani wa Neeri,

²⁸ Neeri musaani wa Meleki, Meleki musaani w'Adi, Adi musaani wa Kosamu, Kosamu musaani w'Elimadamu, Elimadamu musaani w'Eli.

²⁹ Eli niye gaali musaani wa Yoswa, Yoswa musaani w'Eliyezeeri, Eliyezeeri musaani wa Yorimu, Yorimu musaani wa Matati, Matati musaani wa Leevi.

³⁰ Leevi musaani wa Simyoni, Simyoni musaani wa Yuda, Yuda musaani wa Yosefu, Yosefu musaani wa Yonamu, Yonamu musaani w'Eliyakimu.

³¹ Eliyakimu niye gaali musaani wa Meleya, Meleya musaani wa Meena, Meena musaani wa Mataasa. Mataasa musaani wa Nasani, Nasani musaani wa Dawudi,

³² Dawudi musaani wa Yese, Yese musaani w'Obbedi. Obbedi musaani wa Bbowaazi, Bbowaazi musaani wa Salumooni, Salumooni musaani wa Nasoni.

* **3:22 3:22** Tand 22:2; Zab 2:7; Yis 42:1

³³ Nasoni niye gaali musaani w'Aminadabbu, Aminadabbu musaani w'Adimiini, Adimiini musaani w'Aruni. Aruni musaani wa Kezirooni, Kezirooni musaani wa Pereezi, Pereezi musaani wa Yuda.

³⁴ Yuda musaani wa Yakobbo, Yakobbo musaani wa Yisaka, Yisaka musaani wa Yibbulayimu. Yibbulayimu musaani wa Teera, Teera musaani wa Naholi.

³⁵ Naholi niye gaali musaani wa Serugi, Serugi musaani wa Reewu. Reewu musaani wa Peleegi, Peleegi musaani w'Ebberi, Ebberi musaani wa Seera.

³⁶ Seera musaani wa Kanani, Kanani musaani w'Alupakusaadi, Alupakusaadi musaani wa Seemu, Seemu musaani wa Nuwa, Nuwa musaani wa Lameeka.

³⁷ Lameeka musaani wa Mesuseela, Mesuseela musaani w'Enoka, Enoka musaani wa Yaledi. Yaledi musaani wa Mahalalyeri, Mahalalyeri musaani wa Kanani,

³⁸ Kanani musaani w'Enosi. Enosi musaani wa Seezi, Seezi musaani w'Adamu, Adamu mwana wa Hatonda.

4

Sitaani ahema Yesu

¹ Ng'ajo Omwoyo Omutukuvu amaamira Yesu, amutusa hu lwabi Yoludaani amulunyama amunjira mu lulafu,

² ng'ahenayo endaalo amahumi ane, Sitaani n'amuhema. Ahamanga aho hosihihi sigalyaho hiitu hyosihyosi era enjala yamuluma.

³ Nga Sitaani amuloma ati, "N'oba n'oli Mwana wa Hatonda, lagira ebaale lino lifuuhe biryo, olye."

⁴ Nga Yesu amugobolamo ati, "Hyanandiihiwa hiiti, 'Omuutu saan-abenga mulamu lwa biryo byonene.' "*"

⁵ Ng'ajo Sitaani anjira Yesu namugulu hu lusozi, ng'amangu ago amulaga owahabaha wosiwosi owohu hyalo.

⁶ Ng'amuloma ati, "Nja huhuŋa obuŋangi ohuŋuga owahabaha obu oweene ko n'ebyobuŋono ebitiniraho olwohuba babipambya era panga ohubiŋa oyo oyu mbyendesha.

⁷ Olw'ehyo, byosibyosi binaabe bibyo, singa onanjumirye."

⁸ Nga Yesu amugobolamo ati, "Hyanandiihiwa hiiti, 'Onajumiryenga nje Musengwa Hatonda wuwo era nj'oyu onajeeresenge yenene.' "*"

⁹ Ng'ajo Sitaani anjira Yesu e Yerusaaumu amuninia hu hisuli hya Yekaalu amuloma ati, "N'oba n'oli Mwana wa Hatonda, tuuma ogwe ŋaasi,"

¹⁰ olwohuba hyanandiihiwa hiiti, " 'Hatonda aliragira abamalayika babe bahuyeeda,'

¹¹ era hiiti, 'Balihubbaha ndiwegumula hu mabaale huhulumya magulu.' "*"

¹² Nga Yesu amugobolamo ati, "Hyanandiihiwa hiiti, 'Soohemanga Musengwa Hatonda wuwo.' "*"

¹³ Sitaani ni gahena ohuhema Yesu, ng'amuleha n'amuhuumire ehiseera ehindi.

Yesu atandiha ohujeeresa mu Galilaaya

¹⁴ Ng'ajo Yesu gagamayo mu twale ly'e Galilaaya n'ali n'amaani ag'Omwoyo Omutukuvu. Ng'efuma yiye yihwana mu twale eryo lyosiryosi.

* 4:4 4:4 Mag 8:3 * 4:8 4:8 Mag 6:13 * 4:11 4:11 Zab 91:12 * 4:12 4:12 Mag 6:16

¹⁵ Ng'asomesa mu mahumbaaniro gaawe era hiisi muutu owamuñulira n'asomesa, gamutenda.

Abaatu b'e Nazaleesi begaana Yesu
(Mat 13:53-58; Mar 6:1-6)

¹⁶ Ng'año Yesu atiina e Nazaleesi eyi gahulira. Ng'olu yaali esambo yiye, hu ludaalo lwa Sabbaato gatiina mu humbaaniro nga bamusunga ohusoma ehyanandiihiwa.

¹⁷ Nga bamuñambya omufumbo gw'ehitabo hya naabbi Yisaaya, awihula ng'asoma anjaloma ñaati,

¹⁸ "Omwoyo wa Hatonda Musengwa gamaamiye, olwohuba ganyangala ohulomera abagadi Amanuliro Amalanji. Gaatumire ohulangirira ti abasibe baja hubabonolola, n'abanofu boosi baja huñona.

Era gaatuma ohutaasa ababanyigirisa,*

¹⁹ N'ohulangirira ti nj'ehiseera ehya Hatonda Musengwa ohunonola ababe."

²⁰ Ni gahena ohusoma ng'awiihano agobohesa omuñeeresa womu humbaaniro ehitabo ng'ahena gehala. Ng'abaatu bosibosi mu humbaaniro bamutaho emoni.

²¹ Ng'abaloma ati, "Olwa leero ehyanandiihiwa hino hyolereye eyi muli."

²² Ng'año bosibosi beenjuna olw'ebibono ebirani ebi galoma, ng'abaloma baati, "Ono sinje omusaani wa Yosefu oyu hwesihwesi humanyire?"

²³ Nga Yesu abaloma ati, "Mu butuufu oweene, muja hungerera olugero oluloma luuti, 'Omuñeña, wenjeñe.' Era muja humedaho muuti, 'Holeraho ñano ebi hwanulira huuti waholera e Kaperanawumu.' "

²⁴ Ne ese mbaloma ati, "Mu butuufu, naabbi sibamuñangaho enono ewaawe!

²⁵ Muhebulire muuti mu mulembe gw'Elia olu endobooli yatula efula ndiyitonya ohuhena emyaha edatu n'emyesi mukaaga enjala enyene ey'amaani yagwa hu hyalo. Mu hiseera ehya ñaaliño abanamwandu bangi mu Yisirayiri

²⁶ cooka Elia sibamutuma eyiri mulala hw'abo aye bamutuma yiwa namwandu owaali e Zarefaasi mu hyalo hy'e Sidoni.*

²⁷ Era mu mulembe gwa naabbi Elisa, ñaaliño abagenge bangi mu Yisirayiri aye ñañuma kadi mulala owanona ohutusaho Namani Omusiriya."*

²⁸ Abaatu bosibosi mu humbaaniro ni banulira ebyo, ng'ehirunji hibanjamba,

²⁹ nga benyoha bamusindigirisa bamutusa bamuñira hu mugo gw'olusozi ohubatangola ehibuga hyawe; olwohuba bendire bamusindihe agwe ñaasi mwironjo.

³⁰ Aye gabenjunula gababitamo, nga getiinira.

Yesu abbinga omusambwa hu muutu

³¹ Ng'año Yesu atiina e Kaperanawumu ehibuga ehya Galilaaya, nga hu ludaalo lwa Sabbaato atiina mu humbaaniro asomesa abaatu ebinjamba hu Hatonda.

³² Ng'año abaatu benjuna bugali ekola eyi gasomesamo olwohuba gasomesa n'obunangi.

* 4:18 4:18 Yis 61:1-2 * 4:26 4:26 1 Bah 17:8-16 * 4:27 4:27 2 Bah 5:1-14

³³ Mu humbaaniro omwo mwalimo omuutu owaaliho omusambwa. Ng'omuutu oyo alomera namugulu ati,

³⁴ "O, otuhaabya hiina ewe Yesu Omunazaleesi? Wujiire ohutusihirisa? Ese kumanyire! Ndiwe Omwawufu wa Hatonda."

³⁵ Nga Yesu ahayula omusambwa ogwo ati, "Noleera! Nwa nohu muutu oyo." Omusambwa nga guhubbirano omusinde oyo ehigo nga guhena gumunwaho ni nanuma hisago hyosihyosi ehi gumwohiiseho.

³⁶ Ng'abaatu bosibosi benunja era nga bebuusa baati, "Esomea yino ya ngeri hi? Obona alagira hulagira n'amaani n'obunangi emisambwa janjwa hu muutu!"

³⁷ Ng'efuma yiye yihwana hiisi naatu mu twale eryo.

Yesu anjonia abaatu bangi

³⁸ Ng'ano Yesu anjwa mu humbaaniro eryo, atiina gengira mu nyumba ya Simooni. Mu hiseera ehyo, masaala ya Simooni gaalino n'ali mulwaye w'omusuuja omwene ogw'amaani, nga basunga Yesu amunonie.

³⁹ Nga Yesu atiina gemeerera, ahotama anjali omulwaye oyo, alagira omusuuja nga gunona. Anjo ni naano ng'omulwaye oyo genyoha atandiha ohubategeherano ehyohulya.

⁴⁰ Esaawa nijja ohugwa mu maaji, abaatu abaali n'abalwaye baawe abaali n'obulwaye owa hiisi ngeri, babaleeta eyiri Yesu ng'anamba hu hiisi mulwaye amunonia.

⁴¹ Era bangi abaaliho emisambwa, jabanwaho ni jironera namugulu jiiti, "Ndiwe Omwana wa Hatonda!" Yesu n'ajihabuhira hujihabuhira, n'atajiganya huloma olwohuba jaali jimumanyire jiiti nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu.

⁴² Oludaalo olwalondaho ko ni wanuuha, nga Yesu atiina mu hifo enjuma baatu. Ng'abaatu bamwendula ohwola olu bamubona era sibendire abanjweho atiine anjatu anandi.

⁴³ Cooka niye ng'abaloma ati, "Ndi n'ohutiina mu bibuga ebindi yoosi ndomere abaatu baayo Amanuliro Amalani aganjamba hu bunugi wa Hatonda, olwohuba nj'ehyagira gaatuma."

⁴⁴ Era geyongera ohulomera abaatu ehibono hya Hatonda mu mahumbaaniro gomu Buyudaaya.

5

Yesu atobola abahwenda abadaayi

¹ Lulala Yesu ni gaali ni gemereeye hwigenya lw'enyanja Genesareeti,* ehinjindi hy'abaatu hyaja hy'anindigana anja gaali banjulire ehibono hya Hatonda.

² Ng'ano Yesu abona amaato abiri ni gali anjo hwigenya w'enyanja, aga benuli bali ni balehire anjo ni bali hugonjoola obutimba waawe.

³ Nga Yesu aniina mwirala hu maato ago, eryali erya Simooni era gamusunga alisendehe nadiidiri mu maaji ohunwa hu woomu. Nga Yesu gehala atandiha ohusomesa abaatu.

⁴ Ni gahena ohusomesa, ng'aloma Simooni ati, "Hwesendehe mu maaji amangi otege obutimba, mwinule."

⁵ Nga Simooni amuloma ati, "Musengwa, hufululuhene hwahyesa huhyerere. Ne onaloma otyo, haatege obutimba."

⁶ Ni baatega obutimba, nga banjamba enyeeni enyene enyingi huupi jihapule obutimba.

* 5:1 5:1 Oba enyanja Galilaaya.

⁷ Nga basimirya abahyawe abaali mu lyato erindi, baaje babayeede. Ni baaja, nga bejusa amaato ago gombi enyeeni. Era olw'obusito, huupi geyinihe.

⁸ Simooni oyu balanganga erindi baati Peetero ni gabona hino, ng'ahubba amafuha ohuupi ni Yesu, ng'amuloma ati, "Ndehe, Musengwa. Olwohuba ese, ndi muutu mubbengi!"

⁹ Peetero galoma atyo olwohuba niye n'abahye bosibosi aba gaali ni nabo, obuti waali bubaŋambire olw'obungi w'enyeeeni eji baali ni baŋambisye.

¹⁰ Yakobbo ni Yowaane abasaani ba Zebbedaayo, abameeri ba Simooni boosi obuti wabaŋamba. Ng'ano Yesu aloma Simooni ati, "Otatya, olwohuba ohuŋwa olwa leero muhifo hy'ohwinulanga enyeeni, munenu-linge abaatu mwabaleeta bafuuha baloobera bange."

¹¹ Ng'ano bagobosa amaato gaawe hu woomu, ng'ebyo babinwaho bagendanga ni Yesu.

Yesu aŋonia omugenge

¹² Lulala Yesu gaali mu hibuga omwali omusinde omugenge. Ng'omugenge oyo atiina geyala hwiropa mu moni jije amwegalihira ati, "Muhulu, ni huba ni huli husiima huhwo, ponie."

¹³ Nga Yesu amuŋambaho amuloma ati, "Nj'ohusiima hwange era ŋona." Era nga ŋaweene ano ebigenge binona.

¹⁴ Ng'ano Yesu amuhamiirisa atalomeraho omuutu yesiyesi, ohutusaho gamuloma ati, "Tiina weyanjule eyiri omusengi wa Hatonda oŋeyo eŋongo ng'olu naabbi Musa galagira bube bujulizi obubahahasa ti oŋonire."*

¹⁵ Aye efuma ya Yesu yeyongera n'ohuhiraho, ehyanwamo abaatu bangi ohutiinanga eyi gaali bamuŋulirise era abanonie n'obulwaye waawe.

¹⁶ Aye efundi nyingi Yesu gatiinanga gesyeneeha ebula abaatu, gasaba.

Yesu aŋonia omulwaye owaali n'asanyalaaye

¹⁷ Lulala Yesu ni gaali n'asomesa, Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda ohuŋwa mu hiisi haalo h'e Galilaaya n'e Buyudaaya nomu Yerusaalemu boosi baaliŋo ni behaaye ano. Amaani ga Hatonda Musengwa gaali ni Yesu ohusobola ohuŋonianga abalwaye.

¹⁸ Ng'ano ŋabaŋo abasinde abanira omuutu owaali n'asanyalaaye ni bamugegire hu musigaasiga, nga bagesyaho ohumwingisa bamute aŋa Yesu gaali.

¹⁹ Aye olw'eduuli ly'abaatu, sibasobola. Nga baniina ŋamugulu hu nyumba, nga baŋomola ehituli bamwihisa hu musigaasiga aŋa Yesu gaali.

²⁰ Yesu ni gabona ohufugiirira hwawe, ng'amuloma ati, "Meeri yange, kusionjire ebibi bibyo."

²¹ Ng'Abafalisaayo abo n'abasomesa b'amagambi batandiiha ohuloma abeene n'abeene baati, "Ono gelanga ani? Ohwo hufodogola. Nj'ani asobola ohusoniŋa ebibi ohutusaho Hatonda yeneŋe?"

²² Yesu gamanya ebiŋeego byawe ng'abaloma ati, "Lwahiina muli hwebuusa mu myoyo jenywe muutyo?"

²³ Ehihiraho owangu nj'ehiri ŋeena, ohuloma ti 'Kusionjire ebibi bibyo,' oba ti, 'Yinyoha ogende?'

²⁴ Naahani nja hubalaga ti Omwana w'Omuutu ali n'obuŋangi hu hyalo ohusoniŋa ebibi." Ng'ano aloma owaali n'asanyalaaye oyo ati, "Yinyoha ogege omusigaasiga gugwo wagameyo ewenywe."

* 5:14 5:14 Leev 14:1-32

²⁵ Aho ni naano ng'omusinde oyo genyoha bosibosi ni bamutaayeho emoni, anamba omusigaasiga gugwe gagamayo engo n'ajumirya Hatonda.

²⁶ Nga bosibosi abaaliho benjunja, bajumirya Hatonda era ng'olusisimo lubanamba baloma baati, "Olwa leero huweene ebyamaliholiho!"

Yesu alanga Leevi

²⁷ Ebyo ni byanwa, nga Yesu anwanjo atiina. Ni gaali n'agenda ng'abona omunooosa oyu balanganga baati Leevi ni gehaaye ana banjoosesa n'anoosa. Nga Yesu amuloma ati, "Nja ofuuhe omwegi wange."

²⁸ Ng'ebyo byosibyosi Leevi abinjwaho, genyoha atiina ni Yesu.

²⁹ Nga Leevi ahyasa Yesu ewuwe amunyiyira embaga enyene ey'amaani. Omutoolo gw'abanooosa n'abaatu abandi abahola ebibi batiina beehala nga baliira nalala ni naye.

³⁰ Aye Abafalisaayo n'abasomesa baawe ab'amagambi abomu hibbubbu hyawe bemulugunya era nga baloma abeegi ba Yesu baati, "Lwahiina mulya n'abanooosa ko n'abaatu abandi abahola ebibi?"

³¹ Nga Yesu abagobolamo ati, "Abaatu abalamu sibetaaga musanjo ohutusaho abalwaye.

³² Sinaaja hwendula aberanga abalanji, ohutusaho abahola ebibi."

Ehibuuso ehinamba hu husiiba

³³ Ng'Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi abo baloma Yesu baati, "Abeegi ba Yowaane n'aba Abafalisaayo basiiba era basaba ana ni nana aye ababo sibasiiba, balya hiisi ludaalo."

³⁴ Ng'ano Yesu abagobolamo ati, "Abalange hu mbaga y'obugole bananga ohusiiba ahooye omwenja n'ahiiri ni nabo?"

³⁵ Aye ehiseera hiriyola babatusaho ahooye omwenja. Hu olwo nj'olu balitandiha ohusiiba."

³⁶ Ng'ano Yesu abagerera olugero ati, "Ebula asala ehinero eh'y'olugoye olunyaaha gahitunga mu lugoye oluhayire. N'ahihola aba gononire olugoye olunyaaha era ehinero ehinyaaha sihinambagana n'ehinero ehayahire.

³⁷ Mu ngeri nj'enyene, sibajuha mwenge ogwomu mizabbibbu epiirano mu sanjo ey'ehyanjo ekayire. Singa ohihola, gwadisa esanjo eyo nga byombi obifiirwa.†

³⁸ Aye omwenge gwomu mizabbibbu epiirano, bagujuha mu sanjo y'ehyanjo ehinyaaha.

³⁹ Omuutu ananywaho omwenge gwomu mizabbibbu endoota, sigenda epiirano olwohuba aloma ati, 'Endoota ehira epiirano ohunooma.' "

6

Yesu nje Musengwa anuga Sabbaato

¹ Lulala hu ludaalo lwa Sabbaato, Yesu n'abeegi babe baali babita mu ngira eyibita mu muga gw'engaano. Abeegi babe nga batiinanga ni banjulula amagala g'engaano nga bahunyaho omuhuuji bahena bemunga embehe.*

² Balala hu Bafalisaayo nga babuusa baati, "Lwahiina muhola ehi magambi geefe gatatufugiirira huhola hu ludaalo lwa Sabbaato?"

³ Ng'ano Yesu abagobolamo ati, "Simusomangaho hu ehi Dawudi gahola olu niye n'abahye aba gaali ni nabo baali ni banjuma hy'ohulya?*

† **5:37 5:37** Bona esanjo omu bajuhanga envinyo epiirano mu hitabo ehya Matayo 9:17. * **6:1 6:1**

Leev 14:1-32 * **6:3 6:3** 1 Sam 21:1-6

⁴ Dawudi gengira mu weema ya Hatonda ng'alya emigaati eji baali ni banjongire eyiri Hatonda. Amagambi gafugiirira basengi ba Hatonda bonene ohulya emigaati ejo. Cooka Dawudi gajirya era ganaho n'aba gaali ni nabo.”*

⁵ Ng'ango Yesu aloma Abafalisaayo ati, “Omwana w'Omuutu nje Musengwa anuga oludaalo lwa Sabbaato.”

Yesu anjonia omuutu hulwa Sabbaato
(Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)

⁶ Hu Sabbaato eyindi, Yesu gatiina mu humbaaniri ly'Abayudaaya era ni gaali n'asomesa, hulwo mwalimo omusinde owaali n'omuhono omulungi ni gwanotoha.

⁷ Ng'Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda bahaasa Yesu babone oba hanye ananjonie ow'omuhono omujotohi hu ludaalo lwa Sabbaato, basune ehi baneemeho ohumunjabira.

⁸ Aye Yesu gamanya ebijeege byawe, ng'aloma omusinde oyo owaali n'anjotohire omuhono ati, “Yinyoha wemereere anja hiisi muutu asobola ohuhubona.” Ng'ola genyoha gemeerera.

⁹ Ng'ango Yesu abaloma ati, “Mbabuusa enywe, hiraŋi ohuhola obulaŋi hu Sabbaato? Hunjonia bulamu, oba hubusihiirisa?”

¹⁰ Nga Yesu abetoloosamo emoni bosibosi ng'ango aloma omusinde oyo ati, “Waama, januula omuhono gugwo.” Ng'agujanuula, nga gujona erala.

¹¹ Aye abasigu ba Yesu abo, nga baluŋa era batandiiha ohuteesa ehy'ohumuhola.

Yesu atobola abahwenda ehumi n'ababiri
(Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)

¹² Lulala mu biseera ebyo, Yesu gatiina hu lusozi ohusaba era gahyesa n'asaba.

¹³ Ni wahya, ng'alanga abeegi babe besende anja ali, ng'ahena atobola ehumi n'ababiri, abaguliha ti bahwenda.

¹⁴ Era abahwenda abo nje Simooni, oyu gameedaho erya Peetero, ni mulebewe Andereya ni Yakobbo ni Yowaane ni Filipino ni Bbatulumaayo,

¹⁵ ni Matayo ni Tomasi ni Yakobbo omusaani w'Alufaayo ni Simooni Omuzelote,

¹⁶ ni Yuda mulebe wa Yakobbo ko ni Yuda Yisikaryoti owamulyamo oluhwe.

Yesu asomesa abaatu era anjonia abalwaye
(Mat 4:23-25)

¹⁷ Ng'ango Yesu ateremuha n'abahwenda babe abo, ng'atiina gemeerera mu hifo ehiterifu. Mu hifo ehyo mwali muhumbaaniyemo ehubbubbu hy'abalobera babe n'ogunindi gw'abaatu abaali ni banjooye mu twale ly'e Buyudaaya lyosiryosi nomu Yerusaalemu n'ohumyalo ej'e Tiiri ni Sidoni.

¹⁸ Abaatu abo bosibosi batiina hunjulira ebi asomesa era n'ohubanjonia obulwaye waawe. Ni naabo abaaliho emisambwa, bajibabbingaho.

¹⁹ Hiisi mulala hu bo genyigirisa asobole ohumwolerera amunjambeho gahanjonia, olwohuba amaani aganjonia gamunwangamo ni gabanjonia.

Esangaalo n'enima
(Mat 5:1-12)

²⁰ Ng'ango Yesu aheja hu beegi babe abaloma ati,

* 6:4 6:4 Leev 24:9

“Muli n’ekabi abagadi olwohuba muhenire ohwingira mu Bunugi wa Hatonda.

²¹ Muli n’ekabi abayala hatyane, olwohuba muliguta. Muli n’ekabi abalira hatyane, olwohuba mulijeha.

²² Muli n’ekabi abaatu ni babacaawanga, bababoola era babaduha baahena babalanga babi hu lw’Omwana w’Omuutu.

²³ “Musangaalenga era mwenyoonye olwohuba muli n’omuhemba mubba mwigulu. Abasehulu babwe boosi baholanga baaty abanaabbi.

²⁴ “Jibageene enywe abanjinda hatyane, olwohuba obunjinda ni bunahabanweho, muligada.

²⁵ Jibageene enywe omulya ni mwiguta hatyane olwohuba mwesi enjala enahabalume.

Jibageene enywe abagiginala hatyane, olwohuba muligawihaho.

²⁶ Jibageene enywe aba hiisi muutu apaaha.

Olwohuba abasehulu baawe po bapaahanga baaty abanaabbi ab’obudulingi.

*Yenda abasigu babo
(Mat 5:38-48; 7:12)*

²⁷ “Ne mbaloma enywe abapulirisa, ti mwendenga abalabe benywe era muholerenga abatabenda ebiraji.

²⁸ Musabirenga ababanwaba ekabi. Era musabirenga abo ababagudya.

²⁹ Omuutu nahuhubanga oluji hwitama, mucuuhise ahubbe n’ohulindi. Oyo anjira ekooti yiyo, omunanga n’esaati yoosi.

³⁰ Singa omuutu ahusunga ehiitu, munjanga. Omuutu ananjira ebiby, omuleheranga.

³¹ Muholerenga abahyenywe ebi mwahendire mwesi babaholere.

³² “Ni munendenga ababenda bonene, ehyo hibanjeesa ekabi? N’abahola ebibi boosi benda ababenda!

³³ Era ni munayeedenga ababayeeda bonene, ehyo hibanjeesa ekabi? N’abahosi b’ebibi po bahola.

³⁴ Singa munjola abo aba musuubira ohubasasula bonene, ehyo hibanjeesa ekabi? N’abahosi b’ebibi boosi banjola ababi bahyawe.

³⁵ Aye mwendenga abalabe benywe era mubabisyenga bulaji. Mutatanga mwoyo eyi munjolare. Anjo mulisuna omuhemba mubba era mulifuuha baana b’Oyo ali Namugulu Obugali, olwohuba niye mulaji eyiri abatasiima n’ababi.

³⁶ Mube n’ehisa ng’olu Senywe ali mwigulu ali w’ehisa.

*Mutasaliranga bandi misango
(Mat 7:1-5)*

³⁷ “Mutasaliranga bahyenywe emisango, mwesi Hatonda saalibasalira. Mutasaliranga bahyenywe ehibonereso, mwesi mwahanona ohubasalira. Musonijenga abo ababahola ebisirisinye, mwesi bali basonija.

³⁸ Mugabenga, mwesi bali bagabira. Mutambisanga ehipimo ehituufu, ehi musegehiise mwasinya bulaji mwataho n’omutwe, olwohuba ehipimo ehyene ehyo c’ehi balibapimiramo mwesi.”

³⁹ Ng’anjo Yesu abagerera olugero ati, “Omunjofu saatangirira omunjofu wahye. Hiri hiityo olwohuba anahihola, bombi bagwa mwironjo.

⁴⁰ Omusomi saahira musomesa wuwe aye hiisi oyu basomesa n’ahena ohwega bulaji, aba hy’owamusomesa.

⁴¹ “Lwahiina ehiri hu wahyo nj’ehiraŋi hy’ohuloma, waleherera ehi-huliho ewe wamwene?”

⁴² Onjanga otye ohuloma mulebewo oti, ‘Mulebe yange, leha kutuse ahaatu hu moni,’ aye ewe wamwene n’otebona oguutu oguli hu moni? Ewe, owegesinjasa sooka wetuseho oguutu oguhuli hu moni ko onjange ohutusa ahaatu ahali hu wahyo.

Omusaala n’ebibala byagwo

(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “Omusaala omulaŋi sigwama bibala ebibi era n’omusaala omubi sigwama bibala ebiraŋi.

⁴⁴ Hiisi musaala gumanyihira hu bibala ebi gwama. Ebibala byohu mu-tiini sibabinoga hu bunjwa obusaba, n’ebibala by’emizabbibbu sibabinoga hu manani.

⁴⁵ Omuutu anaba n’omwoyo omulaŋi, ahola ebiraŋi ebiri mu mwoyo gugwe, ne anaba n’omwoyo omubi, ahola ebibi n’abitusa mu mungo y’ebibi eyiri mu mwoyo gugwe. Olwohuba ebi omuutu aloma, abitusa hu mungo ey’ebyo ebiba mu mwoyo gugwe.

Abatongoli ababiri

(Mat 7:24-27)

⁴⁶ “Lwahiina munanga muuti, ‘Musengwa, Musengwa’ aye simugondera ebi mbaloma?”

⁴⁷ Leha mbalage ng’olu hiisi omuutu owuuja eyi ndi gaanjulira ebibono byange gahena gaabihola, afaana.

⁴⁸ Ali hy’omuutu oyo owatongola enyumba ni gehereeye ohuyaba omusingi gwatindirira ohwola hu mabaale. Efula ni yagwa, amaaji gabanda, ng’omuhula guhubba enyumba oyo, siyanyenya olwohuba gayitongola bulani.

⁴⁹ Aye oyo anjulira ebibono byange ne ndabiholeraho, afaana hy’oyo owatongola enyumba yiye natehereye huyaba musingi. Efula ni yagwa, amaaji gabanda, omuhula gwayitomera, yefumuliyeno yosiyosi yanjwera hwiwoba.”

7

Yesu anjonia omwidu w’omusirikale

(Mat 8:5-13)

¹ Yesu ni gahena ohusomesa abaatu ebiitu ebyo byosibyosi, ng’atiina mu hibuga hy’e Kaperanawumu.

² Mu hibuga omwo mwalimo Omurooma owaali omuhulu w’ehibinja hy’abasirikale cikumi n’ali n’omwidu oyu gendanga obugali. Aye omwidu oyo gaali mulwaye n’ali huupi hufa.

³ Omuhulu w’abasirikale oyo ni ganjulira ebinjamba hu Yesu, gatuma balala hu bahulu aba Bayudaaya n’amusunga gaaje amunoniehese omwidu wuwe.

⁴ Ni boola anjaali Yesu, nga bamwegalihira bugali baati, “Omusinde oyo asaniira omuholere ehi ahusunga,

⁵ olwohuba genda abaatu abegwanga ly’efe era gatutongolera n’ehumbaaniro.”

⁶ Ng’ano Yesu atiina ni nabo. Ni gaali n’ali huupi ohwola, ng’omuhulu w’abasirikale oyo atuma emihago jije baje balomere Yesu baati, “Muhulu, otedambya, olwohuba ese sisaana ewe ohuuja ewange,

⁷ c’ehigirire kiweene ti sinoola ohuuja eyo ese omwene. Aye loma huloma ehibono, omwidu wange ananjone.

8 Olwohuba ese keesi ndi n'abasengwa bange abaapira era keesi ndi n'abasirikale abaapira. Naloma ono ti, 'Tiina,' ng'atiina; naloma ola ti, 'Nja,' nga gaaja; oba naloma omwidu wange ti, 'Hola hino,' ahihola."

9 Yesu ni ganulira ebi omuhulu oyo galoma, nga gejunja. Ng'acuuhira ehinjindi hy'abaatu ehyali ni himulonda, aloma ati, "Mbaloma ti mbaaye simbonangaho omuutu ali n'ohufugiirira hy'ohwomusinde oyo wayire mu Bayisirayiri!"

10 Abahwenda ab'omuhulu w'ehibinja hy'abasirikale cikumi abagatuma ni baagamayo engo, baageene omwidu oyo n'anonire.

Yesu alamusa omusaani wa namwandu

11 Olwolire, ni nabitireno ehiseera hidiidiri nga Yesu atiina mu hibuga ehi balanganga baati Nayini era abeegi babe ko n'ehinjindi hy'abaatu abandi baatiina ni naye.

12 Ni gaali ko ni goleresa hu mulyango ogwali ni gwingira mu hibuga ehyo, nga gagaanana n'abaali ni batusa omulambo. Omufu oyo gaali musaani wa namwandu ate n'ali nj'omwana wuwe omulala wogobbo. Ehinjindi hy'abaatu abomu hibuga ehyo baali ni namwandu oyo.

13 Yesu Musengwa ni gamubona, ng'amusaasira amuloma ati, "Otalira."

14 Ng'ango anamba hu musigaasiga ogu baali ni bagegeyeho omulambo, ng'abaali ni bagundire beema. Nga Yesu aloma ati, "Wange museere, yinyoha!"

15 Ng'omufu oyo alamuha, ahena gehala atandiha n'ohuloma. Yesu ng'amunambya nyina.

16 Ng'obuti ow'amaani bunamba bosibosi abaaliyo, bajumirya Hatonda ni baloma baati, "Naabbi owenjabulo atuhaliye." "Hatonda gajire ohunonia abaatu babe."

17 Ng'ango efuma ya ehi Yesu gaali n'aholire ehwana mu Buyudaaya mwosimwosi n'ebitundu ebiririheene.

*Yowaane Omubatiza atuma abahwenda babe
(Mat 11:2-19)*

18 Abeegi ba Yowaane ni banulira efuma y'ebi Yesu gaahola, nga batiina bamulomera ebyo byosibyosi. Nga Yowaane alanga babiri hu bo,

19 abatuma eyiri Yesu Musengwa, ohumubuusa baati, "Ndiwe oyo oyu Hatonda gasubisa ohuuja ohunonola abaatu oba eriyo owundi?"

20 Abeegi ba Yowaane abo ni boola, nga baloma Yesu baati, "Yowaane Omubatiza atutumire eyi oli n'abuusa ati, 'Ndiwe oyo oyu Hatonda gasubisa ohuuja ohunonola abaatu oba eriyo owundi?' "

21 Hu ludaalo olwene olwo, Yesu ganonia eduuli ly'abaatu abaali n'obulwaye n'abaaliho emisambwa era gegula n'emoni j'abanofu bangi.

22 Ng'ango Yesu aloma abahwenda ba Yowaane ati, "Mwagame mulomere Yowaane ebi muweene n'ebi munjuliye, abanofu naahani babona; abaleme bagenda; abagenge balongooha, abasiya banulira, abafu bala-muha n'abagadi boosi basunire ekabi ohubalomera Amanuliro Amalanji.*

23 Bali n'ekabi abo abatanemotamo."

24 Oluvanyuma lw'abahwenda ba Yowaane abo ni bagamayo, Yesu gaabuusa ehinjindi hy'abaatu ebinamba hu Yowaane ati, "Ni mwatiina mu lulafu, mwatiina hubona hiina? Mwatiina hubona omuutu ali hy'olugada olu mbeno ehubba ni njira eyi ni neeyi?"

* 7:22 7:22 Yis 35:5-6; 61:1

²⁵ Ni hitaba c'ehyo, mwatiina hubona hi? Omuutu owambaye engoye ejimeregenya? Si c'ehyo, olwohuba abambala engoye ej'ebbeeyi era ababa mu bulamu ohwejalabya baba mu lubiri.

²⁶ Ne hiina ehyene ehi mwatiina ohubona mu lulafu? Peega ti mwatiina hubona naabbi. Era mu butuufu oweene, Yowaane oyo si naabbi hyonyene.

²⁷ Aye oyo, nj'oyu ehyanandiihiwa hiromaho hiiti, 'Nja hutuma omuhwenda wange ahweherereyo ohuuja ahuterehese engira.' **

²⁸ Nga Yesu geyongera aloma ati, "Mu baatu abahasaaliwa bosibosi, nabula ahira Yowaane enono. Cooka oyo asembayo ohuba owa njaasi mu bunugi wa Hatonda amuhira enono."

²⁹ Abañoosa n'abaatu abandi bosibosi ni banjulira ebibono ebyo, bafugirira baati Hatonda sigehubbira olwohuba Yowaane nj'owababatiza.

³⁰ Aye Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi ga Hatonda bageene etegeha ya Hatonda olwohuba sibafugirira Yowaane ohubabatiza.

³¹ Yesu geeyongera ohuloma ati, "Abaatu ab'omulembe guno n'abagerageranie hu hi? Bafaana baatye?"

³² Bafaana hy'abaana abanjere abehaaye mu nabinjwera ko baloma abahyawe baati, 'Hubafuunjiye emirere aye ndimuhine era n'olu hwembire olwembo olujambya enaku, ndimulire nahulira.'

³³ "Yowaane Omubatiza sigalyanga biryo ebya bulijo oba hunywaho omwenge gwomu mizabbibbu, olw'ehyo nga muloma muuti, 'Aliho emisambwa!'

³⁴ "Aye Omwana w'Omuutu gaaja ni geriira ebiryo era n'anywa n'evinyo nga muloma muuti, 'Oyo wa mulyerye, mumeesi era ahola omuhumba n'abañoosa ko n'abahosi b'ebibi.'

³⁵ Aye abo bosibosi abaholera hu magesi ga Hatonda bahahasa ti matuufu ni hibonehera hu bikolwa byawe."

Yesu mu mago ga Simooni Omufalisaayo

³⁶ Lulala njaaliño mulala hu Bafalisaayo ow'asunga Yesu amuhyalireho ewuwe. Nga Yesu atinayo ohulya.

³⁷ Mu hibuga omwo mwalimo omuhasi omuhosi w'ebibi owategera ati Yesu gaali ew'omufalisaayo oyo, ng'atiina n'ecupa erimo amafuta amalaji aganjunya ahaloosa, ³⁸ ng'aja gemeerera egongo huupi n'amagulu ga Yesu. Ng'omuhasi oyo atandiha ohulira, amasiga ni gatonya hu amagulu ga Yesu, ng'ahoma ekumbo amusaabuusa n'efiri jije, ng'amujuhaho amafuta ago.

³⁹ Omufalisaayo owahyasa Yesu ni gabona ebi muhasi oyo gaali n'ahola, ng'aloma mu mwoyo ati, "Omusinde ono aba n'ali naabbi, gahamanyire omuhasi amujanbanjambaho ehi ali. Gahali amanyire ati muhosi w'ebibi."

⁴⁰ Ng'ano Yesu amuloma ati, "Simooni, ndi n'ehi kuloma." Nga Simooni amugobolamo ati, "Musomesa, ndomere."

⁴¹ Nga Yesu atandiha ati, "Njaaliño owaali n'abanja abaatu babiri. Omudaayi n'amubanja dinaari* ebihumi bitaanu, owundi dinaari amahumi ataanu.

⁴² Bombi sibasobola humusasula, kale ng'abasoniņa. Njaahani nj'ani hu bo owahira ohumwenda?"

⁴³ Nga Simooni amugobolamo ati, "Peega ti gahali oyo oyo gasoniņa enyingi." Nga Yesu amuloma ati, "Hituufu."

* **7:27 7:27** Mal 3:1 * **7:41 7:41** *dinaari* Dinaari ndala nj'eyaalinga epeera y'omupakasi ey'olunaku.

⁴⁴ Ng'ango acuha aheja hu omuhasi ola, ahena aloma Simooni ati, "Obona omuhasi ono? Ese caaye njawuwo, nasiwuupa maaji ohusaaba amagulu aye niye ganjogire n'amasiga, gasiimuula n'efiri lirye.†

⁴⁵ Ni nolire siwunywegera aye naaholeeye njano ono anywegera amagulu gange.

⁴⁶ Nasiwuupa mafuta agomu fiiri aye niye gaapahire ebyahaloosa.

⁴⁷ Olw'ehyo kuloma ti ohwenda huhwe hunwa hu humusonija ebibi ebingi aye oyu basonija ehitono n'ohwenda huba hutono."

⁴⁸ Ng'ango Yesu aloma omuhasi ati, "Kusonijire ebibi bibyo."

⁴⁹ Abaali ni behaaye ni Yesu ni balya nga batandiiha ohwebuusa abeene n'abeene baati, "Nj'ani ono oweenja obunangi ow'ohusonija ebibi!"

⁵⁰ Ng'ango Yesu aloma omuhasi oyo ati, "Olw'ohufugirira huhwo ononohire, tiina n'emiyaya."

8

Abahasi abanjagaho Yesu obuyeedi

¹ Ebyo ni byanjwa, nga Yesu atandiha ohugenda njano ni nanjala mu bibuga nomu byalo n'abuulira Amanjuro Amalanji aganjamba hu bunugi wa Hatonda. Abahwenda babe ehumi n'ababiri,

² ko n'abahasi aba gangingaho emisambwa n'abaganonia obulwaye baali ni naye. Omwo pomwali Malyamu Magadaleeni oyu gabbingaho emisambwa musanvu,

³ ni Jowaana omuhasi w'omuwanika wa Herode oyu balanganga baati Kuuza, ni Susaana ko n'abahasi abandi abeene abangi. Abahasi abo babugulanga hu byawe banjaho Yesu n'abeegi babe obuyeedi.

Olugero lw'omuwanika w'owumo

(Mat 13:1-9; Mar 4:1-9)

⁴ Ehinjindi hy'abaatu ni hyali ni hihumbaanira nja Yesu gaali, ni banjwa mu bibuga ng'abagerera olugero ati,

⁵ "Nj'aliyo omulimi owatiina ohumwa owumo. Ni gaali n'amwa, ng'owumo obundi bugwa hu tulo w'engira babutyakirira era ng'enyuni jitiina jibulya.

⁶ Obundi nga bugwa mwiroba eryohu lwanda ohuli otuloba otugeregere. Olwohuba waali hu mugulu, siwalwa humera aye olw'emisi ohutesimiha njasi ehihena nga bunotoha.

⁷ Ng'obundi bugwa mwiroba eryameramo amanjwa, ni wamera nga buhulira njalala n'amanjwa ago nga gabumiina gabuloberesa ohuhula.

⁸ Aye obundi nga bugwa mwiroba eraji ni bwamera nga buhula wiitulula, nga hiisi gaala lijuhamo emoni cikumi cikumi." Yesu ni gahena ohuloma atyo ng'adundaho ejanjaasi ameedaho ati, "Ali n'ohutwi, anjire."

Ehigendererwa hy'ohusomehesa mu ngero

(Mat 13:10-17; Mar 4:10-12)

⁹ Ng'ango abeegi babe bamubuusa amahulu g'olugero olwo.

¹⁰ Ng'abagobolamo ati, "Enywe muli n'ekabi ohumanya ebyama ebinamba hu bunugi wa Hatonda aye abaatu abandi babinjulirira mu ngero, ko bahaanase aye ni batafaania ehi bahaanasa, banjulire aye ni batategeera ehi banjulira."*

† 7:44 7:44 Yaali sambo yaawe ohunja omugeni amajji ohusaaba amagulu ko gengira mu nyumba.

* 8:10 8:10 Yis 6:9-10

Amahulu g'olugero lw'omujanyi w'owumo
(Mat 13:18-23; Mar 4:13-20)

¹¹ Nga Yesu aloma ati, “Amahulu g'olugero olwo ngagano, owumo nj'ehibono hya Hatonda.

¹² Era owumo owagwa hu ngira buli hy'abaatu abanjulira ehibono hya Hatonda aye Sitaani gaaja gahibatusamo batafugiirira banonjohe.

¹³ Abaatu abandi bali hy'owumo owagwa mwiroba eryohu lwanda. Ni banjulira ehibono hya Hatonda, bahisangaalira n'amanyonyo aye nga baba hy'ebirime ebinuma emisi ejihire mwiroba ehihena. Bafugiirira ohuhena ahaseera hadiidiri aye ebigosi ni bibaajira nga banjwamo amaani.

¹⁴ Abandi bali hy'owumo owagwa hwiroba eryameramo amanwa, banjulira ehibono hya Hatonda aye ohwenendeherera olw'ebigosi by'ehyalo n'ohululuhana ohusuna obujinda n'amasanyu g'ehyalo hino bibaloberesa ohujangala mu hufugiirira hwawe.

¹⁵ Aye abaatu abandi bali hy'owumo owagwa mwiroba eraŋi, ni banjulira ehibono hya Hatonda bahifugiirira n'omwoyo mulala era baaba n'ehyasa.

Sibanjamba taala bayifunihira mu hisero
(Mar 4:21-25)

¹⁶ “Omuutu saanjamba taala gayifunihira mu hisero oba gayita mu kuliiti aye ayita hu hihondo aŋa yinaŋe abo abengira mu nyumba enjase.

¹⁷ Enjuma ehiitu ehi bagisa ehi batalibona era hiisi hyama balihinebbula.

¹⁸ Olw'ehyo, mwegenderesenge ebi mujulira. Oyo ali n'ebingi balimumedaho ebindi aye oyo anjuma balimutusaaho n'ahadiidiri aho aha ali ni naho.”

Abalebe ba Yesu ko ni nyina
(Mat 12:46-50; Mar 3:31-35)

¹⁹ Lulala, abalebe ba Yesu ni nyina batiina eyi gaali aye ndibasobola humwolaho olw'eduuli ly'abaatu.

²⁰ Ng'ano njabaano owamuloma ati, “Maawo n'abalebe babo bali ebulafu, benda ohuhubona.”

²¹ Nga Yesu amugobolamo ati, “Maama n'abalebe bange mbabo abanjulira ehibono hya Hatonda bahena bahola ebi hiroma.”

Yesu gehahania hibuyaga hu nyanja
(Mat 8:23-27; Mar 4:35-41)

²² Lulala Yesu galoma abeege babe ati, “Hwambuhe hutiine engereha w'enyanya.” Ng'ano baniina eryato batiina.

²³ Ni baali ni bahiiri mu lugendo, ng'ero lijamba Yesu anenyuha. Nga hibuyaga ow'amaani ahubba hu nyanja ng'ebimoto by'amaaji byedanyanga mu lyato. Ehyo hyabata mu bugosi ow'amaani.

²⁴ Ng'ano abeege babe batiina bamusisimusa, bamuloma baati, “Musengwa, Musengwa, enyanja yenda hutwita!”

Nga Yesu genyoha ahabuhira hibuyaga ko n'enyanya eyaali ni yefuhisa. Ng'ano hibuyaga ateeha n'enyanya yoosi ng'ebunjeera.

²⁵ Ng'ano Yesu abuusa abeege babe ati, “Lwahiina mujuma hufugiirira?” Aye nibo nga hibahenaho efiri hu mutwe, bebuusa abeene n'abeene baati, “Omuutu ono wa ngeri hi oyu wayire hibuyaga n'ebimoto by'amaaji hu nyanja binjulira?”

Yesu anjonia omusinde owaaliho emisambwa
(Mat 8:28-34; Mar 5:1-20)

²⁶ Ebyo ni byanjwa, nga Yesu n'abeegi babe bambuha boola engereha hu woomu mu hyalo hy'Abagaraasa ehyali ni hirengerene n'etwale ly'e Galilaaya.

²⁷ Yesu ni ganjwa ati mu lyato, gagaanana n'omusinde owomu hibuga ehyo owaaliho emisambwa. Omusinde oyo gaali ahenire ehiseera hireeni n'atambala ngoye era n'atanenyuha mu nyumba aye namenya mu pungulu ejibasihangamo abafu.

²⁸ Ni gabona Yesu, ng'ahubba amafuha mu moni jije n'ahayanira namugulu ati, "Wukaabya hiina ewe Yesu Omwana wa Hatonda ali Namugulu Obugali? Kwegayiriye otangudya!"

²⁹ Galoma atyo olwohuba Yesu gaali alagiye omusambwa ogwo ohumuŋwaho. Efunda nyingi ni gwahamubandire, wayire bahamubonire emihono n'amagulu ni tambisa enjegere era bamuhuma atabadulumaho, gajihapulanga ng'omusambwa ogwo gumuŋira eyo mu lulafu enjuma muutu.

³⁰ Nga Yesu amubuusa ati, "Esiina liryo ndiwe ani?" Ng'amugobolamo ati, "Ndiise Maŋe." Galoma atyo olwohuba emisambwa buhehere jaali jiri hu muutu oyo.

³¹ Ng'aŋo jegalihira Yesu atajisindiha mwirono ereeni eritahoma.

³² Ohuupi aŋo mu hiiho g'olusozi ŋaaliŋo ehidooli hy'embiiji ni jaaya. Ng'emisambwa jegalihira Yesu jiiti, "Tufugiirire huje hwingire mu mbiiji ejo."

³³ Ng'ajifugiirira jinjwa hu muutu oyo, jija jingira mu mbiiji. Ng'embiiji ejo josijosi jifulumuha embiro jiihirira jinjera mu nyanja nga jinywa etubbi.

³⁴ Abemeri b'embiiji ejo ni babona ebyali ni byolire hu musinde ola owaaliho emisambwa, nga baduluma batiina balomeraho abaatu abomu hibuga ehyo n'abohumulirano.

³⁵ Ng'abaatu batiina ohwebonera ehiguuŋe. Ni boola aŋa Yesu gaali, nga babona omusinde ola owabangaho emisambwa ni jimunjooyeho, ni gehaaye huupi ni naye era ni gambaaye ebyambalo, n'ohutegeera n'ategeera bulanji weene, nga batya.

³⁶ Ng'aŋo abo abaaliŋo beboneraho, baloohesaho abahyawe abaali ni baajire engeri eyi oyo owaaliho emisambwa jamuŋwaho.

³⁷ Ng'aŋo abaatu abomu twale ly'Abagaraasa basunga Yesu aŋwe mu hitehere ehyo olwohuba baali batiye bugali. Nga Yesu aniina eryato, aŋwano.

³⁸ Yesu ni gaali n'abanjerano, ng'omuutu ola oyu gabbingaho emisambwa amwegalihira amuganye atiine ni naye. Aye Yesu sigamuganya, ng'amuloma ati,

³⁹ "Yagamayo ewenywe, obalomere byosibyosi ebi Hatonda ahuholeeye." Ng'aŋo omuutu oyo abita n'alomera hiisi muutu mu hibuga hyosihyosi ebi Yesu amuholeeye.

*Omuhaana wa Yayiro n'omuhasi w'oluheeno
(Mat 9:18-26; Mar 5:21-43)*

⁴⁰ Yesu ni gambuha enyanja gagamayo, abaatu bangi bamusangaalira olwohuba bosibosi baali bamuhuumiriye.

⁴¹ Ng'omuhulu w'ehumbaaniro ly'Abayudaaya oyu balanganga baati Yayiro gaaja ahubba amafuha huupi ni Yesu, amwegalihira gooleho ewuwe,

⁴² olwohuba ahahaana hahe ahaali ni hanesa emyaha ng'ehumi n'ebiri ej'obuhulu, ate nga nje honene aha gaali ni naho haali halwaye ni henda hufa.

Yesu ni gaali n'atiina, ogunindi gw'abaatu nga gunjindigana gumulon-daho ni gumunyigirisa.

⁴³ Mu gunjindi omwo, mwalimo omuhasi owaali n'alwaye oluheeno ohuhena emyaha ehumi n'ebiri era nahayire anjanga ohumuonia.

⁴⁴ Ng'ano geyibirira anwa egongo wa Yesu anjamba hu hyambalo hihe, anjo ni naano ng'oluheeno lwomeera.

⁴⁵ Ng'ano Yesu abuusa ati, "Nj'ani owupambireho?" Bosibosi nga begaana. Nga Peetero amuloma ati, "Weesi Musengwa, abaatu bali hunjindigana ni bahwehonyaho!"

⁴⁶ Aye nga Yesu aloma ati, "Nalino owupambireho, olwohuba pulira amaani aganonia ni gapoyeemo era ni gaholire omulimo."

⁴⁷ Ng'ano omuhasi oyo owamuambaho ahifaania ati bamufanisye, ng'atiina butibuti n'ateetema, ahoma ekumbo mu moni ja Yesu, amulomera mu lwijuuye ehyagira gamuambaho era ng'olu gaali n'anoneeyeno.

⁴⁸ Nga Yesu amuloma ati, "Muhaana, ohufugiirira huhwo huhuonisye. Tiina n'emiyaya."

⁴⁹ Yesu ni gaali n'ahiiroma n'omuhasi oyo, ng'omuhwenda gaaja alomera Yayiro omuhulu w'ehumbaaniro ati, "Odadamba musomesa. Omwana wuwo afuuye."

⁵⁰ Aye Yesu ni ganulira, ng'aloma omuhulu w'ehumbaaniro oyo ati, "Otatya, fugiirira hufugiirira, omuhaana wuwo aja hulamuha."

⁵¹ Yesu ni goola mu mago ga Yayiro, sigaganya abaatu abandi ohwingira ni naye mu nyumba, ohutusaho Peetero ni Yowaane ni Yakobbo ko n'abasaaye b'omuhaana.

⁵² Abaatu bosibosi abalino, baali balira ni bahubba n'enduulu olw'ohufa hw'omuhaana oyo. Aye Yesu ng'abaloma ati, "Mulehere ano ohulira n'ohuhubba enduulu, olwohuba nandafe aye ali hukenyaha."

⁵³ Ng'ano bosibosi bamujeherera, olwohuba nibo baali bamanyire baati omuhaana oyo gaali afuuye.

⁵⁴ Aye Yesu ng'amunamba hu muhono, ng'amulanga ati, "Mwana ewe, yinyoha!"

⁵⁵ Ng'ano ni naano omuhaana oyo alamuha, nga gemeerera. Nga Yesu alagira bamuho ehyohulya.

⁵⁶ Abasaaye b'omwana oyo beenunja aye nga Yesu abahamiirisa bat-alomeraho muutu wayire mulala ehibaayeno.

9

Yesu atuma abeege babe ehumi n'ababiri

¹ Lulala, Yesu galanga abeege babe ehumi n'ababiri batiine ana gaali, ng'abana amaani n'obunangi ohubbinganga emisambwa josijosi hu baatu n'ohuoniaanga obulwaye.

² Ni gahena ng'abatuma batiine balomere abaatu ebinamba hu bunugi wa Hatonda era banonie n'abalwaye.

³ Ng'abaloma ati, "Mu lugendo luno, mutagega hiitu hindi hyosihyosi wayire muhoomero oba ehipu oba ebyohulya oba bbeesa oba ehyohwambala ehyohubiri.

⁴ Ni mwolanga mu hibuga, mumenyanga mu mago omu baba ni babasangaaliye ohwola olu museebuha.

⁵ Aye ni mwolanga aṅaatu ndibabasangaalira, ni mubanga ni munṅwano mwekukumulangaho efuuhe hu magulu habe habonero ahalaga ohulabula ohunṅwa eyiri Hatonda.”

⁶ Ng’ano abeegi abo batiina, ṅano ni naṅala mu byalo ni balomera abaatu Amanṅuliro Amalaṅi era ni baṅonia abalwaye hiisi ṅaatu.

⁷ Naahani, Herode owaali n’anjuga etwale ly’e Galilaaya, ni gaṅulira byosibyosi ebyali ni bitiina mu moni, nga bimuheehera olwohuba ṅaaliṅo abaatu abalomanga baati, “Anaabe nje Yowaane Omubatiza alamuhire!”

⁸ Aye abandi baati, “Oyo nj’Eliya abonehire.” N’abandi baati, “Anaabe mulala hu banaabbi abaahale.”

⁹ Aye Herode galoma ati, “Nalagira batema hu Yowaane Omubatiza omutwe, nindi ono oyu pulira anaabe nj’ani?” Era gendire ohumubona ahahase.

*Yesu aliisa abaatu ekumi etaanu
(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Yow 6:1-14)*

¹⁰ Abahwenda aba Yesu gatuma ohutiina ohubuulira ni bagobola, nga bamulomera byosibyosi ebi baahola. Nga Yesu atiina ni nabo mu hifo ehinjamamo baatu baba boṅene eyo mu hibuga ehi balanganga baati Bbesusayida.

¹¹ Aye ehinṅindi hy’abaatu ni hyategeera, nga himulondaho. Ni gahena ohubasangaalira, ng’abalomera ebiṅamba hu buṅugi wa Hatonda era ng’anjonia abalwaye abaaliṅo.

¹² Abeegi ba Yesu ehumi n’ababiri ni babona owiire ni butiinire, bamuloma baati, “Seebula abaatu batiine mu bitehere ebiririheene ṅano, beegulire ebiryo balye basune n’anj bananjenyuhe olwohuba ehifo hino hiduleere.”

¹³ Aye nga Yesu abaloma ati, “Enywe mubaṅe ebiryo balye.” Nga bamugobolamo baati, “Huliṅo n’emigaati etaanu n’enyeeeni ebiri joṅene. Kooji ni hutiinire hwabagulira!”

¹⁴ (ṅaaliṅo abasinde ng’ekumi etaanu).

Nga Yesu aloma abeegi babe ati, “Mubeehase mu bibbubbu eby’abaatu ng’amahumi ataanu ataanu.”

¹⁵ Nga bahola baatyō, bosibosi babeehasa.

¹⁶ Nga Yesu abugula emigaati jira etaanu n’enyeeeni jawaho ebiri, ng’agangamusa emoni aheja mwigulu, nga geyaasa Hatonda. Ng’ano ko ajibbwagabbwagamo, ajiṅa abeegi babe bagabire abaatu.

¹⁷ Ng’abaatu abo bosibosi balya beeguta. Ng’ano abeegi babe bahumbaania obukukumuhira owasigalahō nga wiijusa ebisero ehumi nabibiri.

*Peetero abbutula ati Yesu nje Kurisito
(Mat 16:13-28)*

¹⁸ Lulala, Yesu ni gaali ni geyebire n’asaba, abeegi babe baali ni naye, ng’ababuusa ati, “Abaatu bandanga baatyē?”

¹⁹ Nga bamugobolamo baati, “ṅaliṅo abaloma mbo ndiwe Yowaane Omubatiza, abandi baati ndiwe naabbi Eliya, ate abandi baati mbo oli mulala hu banaabbi abaahale alamuhire.”

²⁰ Ng’ano ababuusa ati, “Ne enywe, mundanga muutyē?” Nga Peetero amugobolamo ati, “Ndiwe Kurisito oyu Hatonda gafuujaho amate ohunonjola abaatu.”*

²¹ Nga Yesu abahamiirisa bugali weene ehyo batahiromeraho muutu yesiyesi.

* 9:20 9:20 Yow 6:68-69

22 Ng'abaloma ati, "Baja hugudya Omwana w'Omuutu bugali weene, abaatu abahulu mu gwanga lwefe n'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda, n'abasomesa b'amagambi bamwegaane era bamwite aye ni njalibitango endaalo edatu aliramuha."

23 Ng'ango abaloma bosibosi ati, "Hiisi muutu owenda ohuba omu-loobera wange, ateehwa ohwefirisa byosibyosi era abe muheneerefu habuhyabuhya ohubbeeda omusalabba gugwe era agende ni neese.

24 Hiri hiityo olwohuba hiisi oweheneerera obulamu wuwe, alibufirwa aye hiisi afirwa obulamu wuwe hu lwange, alibunonola.

25 Ale higasa hiina omuutu ohuba n'obuninda wuhu hyalo huno wosiwosi aye gafirwa obulamu wuwe?

26 Hiisi oyu esoni jinamba olw'ese n'olwehibono hyange, n'Omwana w'Omuutu yeesi alimwegaana olu aligobolera mu nono lya Semwana n'erya bamalayika abagwalaafu.

27 Mbalomera ehituufu ti, njaliko abandi hu enywe abemereeye nango, abatalifa ohutusaho ni bahenire ohubona Obunugi wa Hatonda."

Emboneha ya Yesu yicuuha

(Mat 17:1-8; Mar 9:2-8)

28 Ni njabitango endaalo nga munaana, nga Yesu atiina ni Peetero ni Yowaane ni Yakobbo, ng'aniina ni nabo hu lusozu ohusaba.

29 Ni gaali n'asaba, ng'efani yiye yicuuha era ebyambalo bibye bimeregenya era bihosa bugali hy'ohumesya hw'efula.

30 Ng'ango abasinde babiri, Eliya ni Musa

31 baboneha mu nono ery'amaani ni baloma ni naye hu hufa huhwe olu gaali n'aja hufamo e Yerusaalemu.

32 Mu hiseera ehyo, ero lyali njambire Peetero n'abahye aye ni basisimuha, baabona Yesu n'ali mu njono n'abasinde ababiri abo ni bemereeye ni naye.

33 Abasinde abo ni baali ni banjwa njali Yesu, nga Peetero aloma ati, "Musengwa, hirani ti huli njano. Leha hutongolejo ebitiira bidatu, hirala hibe hihyo, ehindi hya Musa n'ehindi hy'Eliya." Galoma atyo olwohuba gaali saamanyire hyahuloma.

34 Peetero gaali ahiroma ebyo, ng'ehireri hiija hibawiiha nga niye n'abahye ng'obuti bubanjamba.

35 Ng'ejanjaasi njwera mu hireri ehyo, ni njaliko aloma ati, "Ono nj'Omwana wange, oyu netobooleye, munjirise ebi abaloma."*

36 Ejanjaasi eryo ni njanjoleera, ng'abeegi abo babona nje Yesu njene nj'ali ni nabo. Ehi babona nga bahinjooleraho, ndibahiromereho muutu owundi mu hiseera ehyo.

Yesu njonia omuseere aliho omusambwa

(Mat 17:14-18; Mar 9:14-27)

37 Ni wahya, Yesu n'abeegi babe abo abadatu ni baniinuha hu lusozu, nga bagaanana n'ehinjindi hy'abaatu.

38 Ng'ango mulala hu basinde abaali mu njindi ehyo adundaho ejanjaasi aloma ati, "Musomesa, kwegayiriiye, njambira musaani yange ehisa, olwohuba mulala wogobbo!

39 Olu musambwa gumubanda, nga gaana gumuhubba ehigo ng'atumbeera efulo n'ohusihimbwa po hwataaye. Sigumunjaho simire era guli humukosa.

* 9:35 9:35 Yis 42:1

⁴⁰ Negayiriiye abeegi babo ohugumubbingaho aye ndibasobole.”

⁴¹ Nga Yesu abaloma ati, “Enywe abaatu b’omulembe guno ababbeeme era abanuma hufugiirira, ndihena ni nenywe ahamanga ahaaga ne ko mube n’ohufugiirira?” Ng’ano aloma semwana y’omuseere oyo ati, “Leeta nana musaani wuwo.”

⁴² Era n’olu baali ni banjira omuseere oyo, omusambwa gwamubanda, gwamuhubba ehigo gatandiha ohujugumira. Aye Yesu gahayuhira omusambwa nagwo, ng’ahena anonia omuseere amunjambya semwana.

⁴³ Nga bosibosi abaalino beenjuna obunangi wa Hatonda.

Yesu nindi aloma hu hufa huhwe

(Mat 17:22-23; Mar 9:30-32)

Aye abaatu ni baali ni bahyenjuna byosibyosi ebi Yesu gaali ni holire, ng’aloma abeegi babe ati,

⁴⁴ “Munulirise ebibono byange bino n’ohwegenderesa. Omwana w’Omuutu baja humunayo eyiri abaatu bamwite.”

⁴⁵ Aye nibo sibafaania mahulu g’ebibono ebyo era baatya n’ohumubuusa amahulu gabyo.

Omuutu ahira ohuba ow’enono eyiri Hatonda

(Mat 18:1-5; Mar 9:33-37)

⁴⁶ Njaalino olu beegi ba Yesu banahana ni bebuusa baati nj’ani hu bo alihira ohuba ow’enono.

⁴⁷ Yesu ni gamanya ehi baneega, nga gemeeresa omwana omunjere owaali anjapi ano ni naye.

⁴⁸ Ng’abaloma ati, “Hiisi muutu asangaalira omwana omunjere hy’ono hu lwange, aba asangaaliye ndiise. Nindi hiisi owusangaalira, aba asangaaliye Hatonda owaatuma. Oyo oweeyisa gafuuha munjereesa wabahye, nj’ahira ohuba ow’enono.”

Atatusoosa saaba musigu

(Mar 9:38-40)

⁴⁹ Ng’ano mulala hu beegi babe oyu balanga baati Yowaane aloma Yesu ati, “Musomesa, hwaweene omuutu n’abbinga emisambwa hu baatu n’atambisa esiina liryo, efe nga hugesyaho ohumulobera olwohuba si mulobera wuwo hyefe.”

⁵⁰ Nga Yesu amuloma ati, “Simuloberanga omuutu hy’oyo, olwohuba atabanjirania saaba musigu wenywe.”

Abaatu b’e Samaliya bagaana ohusangaalira Yesu

⁵¹ Endaalo ja Yesu ej’ohwagamayo mwigulu ni jaali ni jigereeye anjapi, gahenerera ganamba engira ohutiina e Yersaalemu.

⁵² Ng’ano atuma balala hu bahwenda babe batangirirengamo batiine mu hitehere hy’e Samaliya abaatu betegehere ohuuja huhwe.

⁵³ Aye abaatu baayo bagaana ohumusangaalira olwohuba gaali atiina yi Yersaalemu.

⁵⁴ Abeegi babe, Yakobbo ni Yowaane, ni banjira nga bamuloma baati, “Musengwa, hulome omuliro gunjwe mwigulu gubasihiiriise?”*

⁵⁵ Aye Yesu gacuuha gabahejaho ng’abahayula.

⁵⁶ Ng’ano batiina mu hitehere ehindi.

Ohwenjoheresha hw’abaatu

(Mat 8:19-22)

* 9:54 9:54 2 Bah 1:9-16

⁵⁷ Ni baali mu lugendo ni batiina, nga nabaŋo omuutu owaloma Yesu ati, “Nagendenga ni neewe hiisi aŋa onatiinenga.”

⁵⁸ Aye Yesu gamugobolamo ati, “Ebibbwe biri n’ekero omu binenyuha, enyuni joosi jiri n’ebiswi aye Omwana w’Omuutu aŋuma aŋa ata olubafu.”

⁵⁹ Nga nabaŋo owundi oyu galoma ati, “Nja, ogendenga ni neese.” Aye oyo ng’amugobolamo ati, “Muhulu, nahahene husiha laata yange ko naaja.”

⁶⁰ Nga Yesu amuloma ati, “Leha abafu mu mwoyo basiihe abafu bahyawe aye ewe otiine olomere abaatu ebiŋamba hu buŋugi wa Hatonda.”

⁶¹ Nga nabaŋo owundi owumuloma ati, “Muhulu, nja hufuuha mu-loobera wuwo aye ganya nje ndomereho abengo konyo.”*

⁶² Aye Yesu ng’amuloma ati, “Ng’olu oyo alimisa eŋombe n’ahejaheja egongo atahola mulimo mulani, n’owenda ohuba muloobera wange yeesi, anaheja egongo saaba w’omugaso mu buŋugi wa Hatonda.”

10

Yesu atuma abeegi babe esanvu n’ababiri

¹ Ebyo ni byaŋwa, nga Yesu Musengwa atobola abahwenda esanvu n’ababiri,* abatuma babiri babiri ohutiina mu hiisi hibuga n’ebyalo eyi gaali n’ategehire ohutiina.

² Ng’abaloma ati, “Abaatu abaja ohufugiirira Amaŋuliro Amalaji bangi era bali hy’ebirime ebyolire ohuhungula aye abatambi sibahena. Olw’ehyo, musunge Hatonda Musengwa omwene ndimiro atume abatambi.

³ Mutiine aye mwehuume olwohuba eyi mbatuma muja huba hy’enyana j’etaama mu nalaja.

⁴ Mutagega hasaŋu omu babiiha ebbeesa oba ehikapu wayire omugogo gw’engayito ogundi. Era mutalwa hu ngira ni muheeseresha hiisi oyu muba ni mwageene.

⁵ Hiisi mago agamunolengamo, mwehererenga hugasabira ekabi muuti, ‘Hatonda ŋa amago gano emiyaaya era ogasagaaluse.’ ”

⁶ Abaatu bomu mago ago ni babasangaalira, emiyaaya eji muba ni mubasangira, jija husigala ni nabo. Aye ni baba ni batenda, ekabi jenywe jibagoboleranga.

⁷ Mumenye mu mago omu babasangaaliye ni mulya era ni munya ebi babeeŋula olwohuba omutambi asaanira bamuŋe omuhemba. Simuŋwanga mu mago ago mwatiina aŋandi.

⁸ Munengira mu hibuga abaatu baamo baabasangaalira, mulyanga ebi babaŋa ni mutemoota.

⁹ Muŋonienga abalwaye ababa ni bali mu hibuga omwo era mulomanga abaatu baamo muuti, “Obuŋugi wa Hatonda bwigereeye eyi muli.”

¹⁰ Aye ni munengirenga mu hibuga ndibabasangaalira, mwemereranga mu luguudo lwahyo mwaloma muuti,

¹¹ “Hwekukumulaho n’efuuhe eryomu hibuga hyenywe eribaaye ni lyeŋambire hu magulu, habe habonero ahalaga haati Hatonda abalabuyeye. Aye mumanye muuti Obuŋugi wa Hatonda bwigereeye.”

¹² Mbalomera ehituufu ti, hu ludaalo olw’ohusaliraho emisango balireherahomo abaatu bomu Sodoma ohuhira abomu hibuga ehyo.

* **9:61 9:61** 1 Bah 19:20 * **10:1 10:1** Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti esanvu.

Ebibuga eby'abaatu abanuma hufugiirira
(Mat 11:20-24)

¹³ Ng'ango Yesu aloma ati, "Jibageene enywe abaatu abomu hibuga Korazini n'e Bbesusayida! Ebyamaliholiho ebi baahola ewenywe, biba ni byali mu Tiuro nomu Sidoni, hani abaatu baayo beebona ebigwaali era beenaha n'egohe ohulaga baati bebbwagire.*

¹⁴ Aye hu ludaalo olw'ohusala emisango, baliya abaatu abomu Tiuro ni Sidoni ehibonerezo ehirihobudemwademwa hu hyenywe.

¹⁵ Enywe abaatu b'e Kaperanawumu, mujeega muuti mulitiina mwigulu? Bbe, mulitiina mu geyeena.**

¹⁶ Ng'ango Yesu aloma abeegi babe ati, "Anulirisa ebi musomesa gaahena gabifugiirira, aba afugiiriye ndiise. Aye oyo atala ebimusomesa, aba atalire ndiise era atala ese aba atalire oyo owatuma."

Esanvu n'ababiri baagamayo

¹⁷ Ni nabitano ehiseera, ng'abeegi bala esanvu n'ababiri baagamayo eyiri Yesu ni bali basangaafu nga bamulomera baati, "Musengwa, hubaaye hunonia abaatu n'emisambwa joosi ni jituulira olw'obunangi obu watana."

¹⁸ Nga Yesu abaloma ati, "Nabona Sitaani n'ananuha ohunwa mwigulu hy'ohumesya hw'efula.

¹⁹ Era nj'ehigema mbanaye obunangi ohwema hu temu ej'obusagwa n'esiiga n'ohungula amaani gosigosi ag'omusigu. Nanuma habi wayire halala ahaliboolaho.*

²⁰ Mutasangaala olwohuba ti emisambwa jibanulira aye musangaale olwohuba amasiina genywe baaganandiiha mwigulu."

Ohusangaala hwa Yesu
(Mat 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Mu hiseera ehyo, ng'Omwoyo Omutukuvu amaamira Yesu ahena amuna esangaalo aloma ati, "Kujumirya Bbaabba, Musengwa owatonda egulu n'ehyalo, olwohuba wagisa aberanga abamagesi ohumanya amazima, ng'ohwehulira abanuma ehi bamanyire hy'abaana abanere. Hituufu Bbaabba, ehyo hyahusangaasa olwohuba nj'ohwali ohusiima huhwo.

²² "Bbaabba gaapambya ebitu byosibyosi ohubijuga. Nanuma amanyire ehi Omwana ali ohutusaho Semwana era nanuma amanyire ehi Semwana ali ohutusaho Omwana. Era nanuma amanyire ehi Semwana ali ohutusaho Omwana ni naabo aba Omwana ahwehulira ehama ehy'ohumutegeera."

²³ Yesu ni gasigala n'abeegi babe bonene ng'abaloma ati, "Enywe mwesiimire ohubona bino ebi mubona!

²⁴ Mbalomera ti abanaabbi n'abahabaha bangi beegombanga ohubona ebyamaliholiho ebi mubona n'ohunulira bino ebi munulira aye sibasobola."

Olugero olunamba hu mulugendwa owaali ow'ehisa

²⁵ Lwali lulala, ng'omusomesa† w'amagambi ga Hatonda genyoha abuusa Yesu n'amuhema ati, "Musomesa, kole hi ko nahasuna obulamu obutanwano?"

²⁶ Nga Yesu amubuusa ati, "Amagambi aga bana Musa galoma gaatyee? Gahuloma hiina n'ogasoma?"

* **10:13 10:13** Yis 23:1-18; Amo 1:9-10; Zak 9:2-4 * **10:15 10:15** Yis 14:13-15 * **10:19 10:19** Zab 91:13 † **10:25 10:25** Bano baali bahugu mu husomesa amagambi ga Hatonda.

²⁷ Ng'omusomesa oyo amugobolamo ati hyanandiihiwa hiiti, "Yendanga Hatonda Musengwawo n'omwoyo gugwo gwasigwosi n'obulamu wuwo wosiwosi n'amaani gago gosigosi n'amagesi gago gosigosi. Era yendanga muliranwawo‡ ng'olu weyenda wamwene."*

²⁸ Nga Yesu amuloma ati, "Ogoboyeemo bulaji. Holanga otyo, olisuna obulamu obutanwanjo."

²⁹ Aye omusomesa w'amagambi oyo olw'ohwenda ohwehenaho esoni ng'abuusa Yesu ati, "Muliranwa§ yange, nj'ani?"

³⁰ Ng'ano Yesu amugobolamo n'amugerera olugero ati, "Naaaliño omusinde* owaali n'anwa e Yersaalemu ni gehirira e Yeriko, ng'agwa mu batemu, bamuhubba bamwambulamo engoye n'ebigaali ni nabyo byosibyosi bamuleha n'ajalaaye ano n'afuuyeho olweso.

³¹ Nga nabaano omusengi† wa Hatonda owaali yeesi n'abita mu ngira enyene eyo, ni gamubona gamwebaaya, ng'abitaano getiinira.

³² "Omuutu ohunwa mu hiha hy'Abaleevi‡ gaali yeesi abita mu ngira enyene eyo. Ni goola mu hifo ehyo gamubona, gamwebaaya, ng'abitaano getiinira.

³³ Aye Omusamaliya§ yeesi owaali hu lugendo lulwe, ni goola ana omuutu oyo gaali, ng'amubona amunambira ehisa,

³⁴ ng'atiina ana gaali ng'ahotama ng'amooga amabbwa amunaha en-vinyo* ahena amubona ebbandeji, ng'amuta hu nasugirya† yiye amunira mu nyumba omu bagendi baapangisanga banenyuhamo, geyongera ohumujanjaba.

³⁵ Ni wahya, ng'asasula omwene nyumba y'abagendi edinaari‡ ebiri, ahena amuloma ati, 'Mulabirire, ndihusasula ebbeesa ejigwaho josijosi ni ngobooye.'

³⁶ "Kale nj'ani hu abo abadatu, oyu ojeega oti nj'owaali muliranwa w'oyo owagwa mu batemu?"

³⁷ Ng'omusomesa w'amagambi amugobolamo ati, "Oyo ow'amunambira ehisa."§ Nga Yesu amuloma ati, "Ale weesi tiina oholenga otyo."

Yesu ahyalira Maliza ni Malyamu

³⁸ Yesu n'abeegi babe ni baali mu lugendo ni batiina e Yersaalemu, nga boola anaatu mu hitehere omu muhasi oyu balanganga baati Maliza gamenyanga. Ng'omuhasi oyo amuhyaasa mu mago gage.

³⁹ Maliza gaali ni mugandaawe oyu balanganga baati Malyamu. Malyamu gatiina gehala huupi ni Yesu Musengwa ganjuliirisa ebi gaali n'aloma.

⁴⁰ Aye Maliza gaali afululuhana n'emirimo yenene. Ehyanjwamo ng'atiina anjali Yesu amuloma ati, "Musengwa, sihihuluma muganda yange ohundehera emirimo seenene? Mulomeho gaaje ganjeede."

‡ **10:27 10:27** Hino hyali hitegeesa omuutu ali n'ehigosi owenda obuyeedi. * **10:27 10:27** Leev 19:18; Mag 6:5 § **10:29 10:29** Mulirwana hyali hitegeesa Omuyudaaya wahye. * **10:30 10:30** Oba Omuyudaaya. † **10:31 10:31** Oba gaali sigenda ohufuuha ehy'embihho ng'olu hyali mu magambi g'Ehiyudaaya. ‡ **10:32 10:32** Abaleevi nj'abaholanga emirimo mu Yekaalu. Ono yeesi gaali sigenda ohufuuha ehy'embihho olw'ohunamba hu mulambo. § **10:33 10:33** Mu hiseera ehyo, Abayudaaya banyomanga Abasamaliya. * **10:34 10:34** Mu Luyonaani hiroma hiiti amafuta n'envinyo. Bino byombi babitambisanga ng'obulesi hu birwaye. † **10:34 10:34** Mu Luyonaani baloma baati ehisololo. ‡ **10:35 10:35** Edinaari ndala yaali muhamba ogw'oludaalo lulala. § **10:37 10:37** Omusomesa w'amagambi sigendire huloma ati "Musamaliya."

41 Nga Yesu Musengwa amugobolamo ati, “Maliza, Maliza, wenjendehire era oli n’ebingi ebihudambya ebitagasa.

42 Aye ehyetagisa obugali hirala hyonyene. Malyamu niye c’ehigangayeŋo era sibalihimutusaho.”

11

Yesu gegirisa abeegi babe ohusaba

(Mat 6:9-13; 7:7-11)

1 Lulala, Yesu gaali aŋaatu n’asaba. Ni gahena, nga mulala hu beegi babe amuloma ati, “Musengwa, hwesi tusomese ohusaba, ng’olu Yowaane gasomesa abeegi babe.”

2 Ng’aŋo Yesu abaloma ati, “Ni muba ni musaba, musabenga muuti, “ ‘Seefe, oŋeewe eŋono, obuŋugi buwo buuje.

3 Tufunise ebiryo ebya olwa leero.

4 Era tusoniŋe ebibi byefe

ng’olu hwesi husoniŋa hiisi abatuhola obubi.

Era otatuleha hugwa mu huhemewa.’ ”*

5 Ng’aŋo abaloma ati, “Singa mulala hu enywe aba ni meriwe, ng’atiina eyi ali mu wiire ŋagati amuloma ati, ‘Wange, poleho obusyanu,

6 olwohuba meeri yange aŋwa hungwaho aye mbula hyahumwiŋula.’

7 Ne ola ali mu nyumba ng’amugobolamo ati, ‘Wange ese kenire ohweyigala, n’abaana bange banenyuhire. Mbula agenyoha ohuba n’ehikuholera.’

8 Mbalomera ti wayire nga aba abula agenyoha ohumuŋa ehi aba n’amusungire ate nga ko bamuhago, olwa ola ohumwomeraho n’amwegayirira, genyoha gaamuŋa hiisi ehi genda.

9 “Olw’ehyo, mbaloma ti musabenga, Hatonda alibaŋa ehi mumusunga, mwegumyenga ohwendula, muligundula; mukokonenga, balibeguliraŋo.

10 Olwohuba hiisi asunga bamuŋa, owendula agundula, n’akookona yeesi bamwiguliraŋo.

11 “Ale nj’ani hu enywe, aŋa omwana wuwe etemu n’amusungire enyeeni,

12 oba esiiga mu hifo hy’egi?

13 Olwo ŋaahani obanga enywe ababi, mumanyire ohuŋa abaana benywe ebiraŋi, ne Senywe owomwigulu saalihira aŋo bugali weene ohuŋa Omwoyo Omutukuvu abo abamusunga?”

Yesu ahira Bbeluzebbuli amaani

(Mat 12:22-30; Mar 3:20-27)

14 Lulala, Yesu gabbinga omusambwa hu muutu ogwali ni gumusidihire ohutaloma. Ni gwamuŋwaho gatandiha ohuloma ng’ehiŋindi hy’abaatu abaali aŋo hyeŋunja.

15 Aye abandi nga baloma baati, “Abbinga emisambwa n’atambisa obuŋangi wa Bbeluzebbuli omuhulu w’emisambwa.”

16 N’abandi nga bamusunga ni bamuhema, mbo abaje ahabonero ahalaga haati obuŋangi obu gaali ni nawo gabutusa yiri Hatonda.

17 Yesu gamanya ebiŋeego byawe, ng’abaloma ati, “Abaatu abowa-habaha obulala banesalamo bahubbana abeene n’abeene, owahabaha owo busihiiriha era n’olu gaba mago ganeyabulamo gabbwagiha.

* 11:4 11:4 Ebyaŋandihiwa ebindi bimeedaho biiti “Aye tunoŋole eyiri obubi.”

18 Ni Sitaani yeesi singa geesoosa omwene, owahabaha wuwe buba bunemeerereño buutye? Hiri hiityo olwohuba muloma muuti mbo mbinga emisambwa hu baatu hu lw'obunangi wa Bbeluzebbuli.

19 Naaahani hanye mbinga emisambwa ni tambisa obunangi wa Bbeluzebbuli, abaloobera benywe bajibbinga hu lw'obunangi bw'ani? Ehyo c'ehigira abaloobera benywe abeene balibasalira omusango.

20 Aye nimba ni mbinga emisambwa hu lw'obunangi wa Hatonda, naahani obunugi buwe buujire eyi muli.

21 Omuutu ow'amaani ali n'ebyohusoosa, anahuuma enyumba yiye, abeebi sibanjira ebiitu bibye.

22 Aye amuhira amaani anamuwaagala gamunangula, anjira eby'ohusoosa ebi gesiga era ganyagulula n'ebiitu bibye.

23 "Atali hu lubega lwange aba mulabe wange era atahumbaanihisya njalala ni nange, asalaania.

24 "Omusambwa ni gunjwa hu muutu, gulerenga mu lulafu ni gwendula ana gunenjogome. Ni guhaya guloma guuti, 'Nja hwagama eyi nabanga.'

25 Ni gwagama, gwagaana obulamu w'omuutu oyo ni babulongoosa bulani weene hy'enyumba eyi basaguuye.

26 Ng'ango gutiina guhobaho ejahye ejindi musanvu ejiguhiraho obubi, nga jija jimwingiramo. Era obulamu w'omuutu oyo buliba bubu ohuhiraho ng'olu waali oludaayi."

27 Yesu ni gaali n'ahiiroma, ng'omuhasi owaali anjo mu hijindi hy'abaatu adunda ejanjaasi amuloma ati, "Ali n'ekabi omuhasi owahusaala gahena gahwokesa!"

28 Aye Yesu gamuloma ati, "Abahira ohuba n'ekabi mbabo abanjulira ehibono hya Hatonda baahena bahigondera."

Abafalisaayo basunga Yesu ahabonero

(Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)

29 Abaatu bangi ni beyongera ohuhumbaana, nga Yesu aloma ati, "Abaatu b'omulembe guno babi! Benda ahabonero ahenunjisa ahalaga haati Hatonda nj'owaatuma aye nanjuma ahabonero ahabaja ohubanja ohutusaho ahabonero hyaha Yona olu gaali mu guyeeni.

30 Olwohuba ng'olu Yona gaali habonero eyiri abaatu b'e Nineeve, n'Omwana w'Omuntu po aja ohuba eyiri abaatu b'omulembe guno.

31 Habaha omuhasi ohunwa mu gwanga ly'e Syebba ehirirene mu mehiriro ga Yisirayiri alyemeerera gasalira abaatu b'omulembe guno omusango ohubahira olwohuba gagenda olugendo olwene oluleeni gatiina mu Yisirayiri ohunjulirisa ebibono bya Habaha Sulemaani eby'amagesi. Aye ahira Sulemaani enono ali njano ne simufugiirira ebi aloma.*

32 Abaatu b'e Nineeve hu ludaalo lw'ohusala emisango balyemeerera balumiirisa ab'omulembe guno omusango gubahire olwohuba nibo Yona ni gabalamera ehibono hya Hatonda, bebbwaga. Aye ahira Yona enono ali njano ne simwenda hwebbwaga.*

Enjase mu bulamu w'omuutu

33 "Omuntu saanjamba etaala gayihweha oba gayifunihira mu hisero aye ayita hu hihondo ko abaatu abengira mu nyumba babone enjase.

34 Emoni jenywe nj'etaala j'emibiri jenywe. Era jinaba ni jibona bulani, obulamu wosiwosi wijula enjase. Aye jinaba ni jitabona, omuntu oyo aba ali mu hiirema.

* 11:31 11:31 1 Bah 10:1-10; 2 Lino 9:1-12 * 11:32 11:32 Yon 3:5

³⁵ Ale ni mwegenderese, enjase eyiri mu enywe etaba hiirema.

³⁶ Singa obulamu wenywe wosiwosi wijula enjase ni njanuma himesu wayire hirala ehiri mu hiirema, olw'ehyo obulamu wenywe bunafugiirira enjase ey'ehibono hya Hatonda ni njanumaho hanyomero ahagaana amazima gehibono hya Hatonda, ehibono ehyo hiija huba hy'etaala mu bulamu wenywe."

Jageene Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi
(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)

³⁷ Yesu ni gahena ohuloma atyo, nga nabanjo omufalisaayo ow'amwanirisa ohulyaho ewuwe. Nga Yesu atiina gehala ohulya.

³⁸ Aye omufalisaayo oyo geenunja ohubona Yesu n'alya n'atasaabire mu ngalo.

³⁹ Ng'ango Yesu Musengwa amuloma ati, "Enywe Abafalisaayo muli hy'abaatu aboosa hu mugulu w'ebihopo n'embya aye mugati ni mwijuuye obucaafu. Mwesi mu myoyo jenywe mwijuuye ebibi.

⁴⁰ Basiru enywe! Mujeega muuti owatonda hu mugulu, sinje owatonda n'omugati?

⁴¹ Ehyohuhola, mugabirenga abagadi hu byenywe n'omwoyo mulala ko mubeere erala bagwalaafu.

⁴² "Jibageene enywe Abafalisaayo! Muja ehirala ehy'ehumi ehya hiisi hiitu aye mwebirira muuti ohusala emisango ni mutehubbira n'ohwenda Hatonda, byamugaso. Muhole ebyo byosibyosi ni njanuma hulehayo ebindi.

⁴³ "Jibageene enywe Abafalisaayo, olwohuba mwenda ohwihala mu bifo eby'enjono mu mahumbaaniro n'ohubaheesa mu akisoni mu ngeri eraga yiiti ndinywe abahihenaho.

⁴⁴ "Jibageene, olwohuba muli hy'amagombe aga baatu beemaho aye ni batamanyire baati anja bemire njalijo omufu!"

⁴⁵ Ng'ango mulala hu basomesa b'amagambi amuloma ati, "Musomesa, onaloma otyo oba otuduhiramo hwesi."

⁴⁶ Nga Yesu amuloma ati, "Jibageene enywe abasomesa b'amagambi olwohuba mutwiha abaatu amagambi amasito aga mwabeene mwesi mutasobola n'ohunamba!

⁴⁷ Jibageene enywe, olwohuba mudabirisa amagombe g'abanaabbi aba basehulu benywe beeta aye simugondera ebi baalomanga.

⁴⁸ Muli bajulizi b'ebyo ebi basehulu benywe baahola. Nibo beeta abanaabbi, ne nywe muli huhola gwahutandaza magombe gaawe.

⁴⁹ "Olw'ehyo, Hatonda mu bulabuhi buwe galoma ati, 'Ndibaturira abanaabbi n'abahwenda era balala hu bo baja hubeeta n'abandi babahiyaania.'

⁵⁰ Olw'ehyo balisalira abaatu b'omulembe guno omusango olw'ohwita abanaabbi bosibosi ohunjwera erala hutandiha y'ehyalo ohwola hatyane.

⁵¹ Ohunja ng'olu beeta Abbiri ohwola hu Zakaliya oyu beetira njagati w'ehituuti n'ehifo ehyawufu mu Yekaalu.

⁵² "Jibageene enywe abasomesa b'amagambi olwohuba mutigalira abaatu ohumanya amazima bahanonoha. Hiri hiityo olwohuba muhweha ehisumuluzo ehigula olwigi oluja mu hifo omu begirihisa abaatu amazima mwabaloberesa ohwingira, ni nenywe mwabeene ndimwingira!"

⁵³ Yesu ni gahena ohuloma ebyo, ganwanjo ng'atiina. Ng'ango abasomesa b'amagambi n'Abafalisaayo batandiiha ohumwendulirisa

n'ohumuḡahanianga eby'amaani ebyene n'ohumusosekanga ebibuuso hulala hulala,

⁵⁴ ni bendula aḡohumuḡambihisya mu ndoma yiye enyene.

12

Ohulabula ohuḡamba hubunafuusi (Mat 10:26-27)

¹ Mu hiseera ehyene ehyo, abaatu ekumi n'ekumi ni baali ni bahumbeene n'ohwemanaho ni bemanaho, nga Yesu atagihira hu beegi babe abaloma ati, "Mwehuume obunafuusi w'Abafalisaayo olwohuba baloma hino nga bahola hindi.

² Hiisi hiitu ehi bagisa hiriyeta aḡalafu era hiisi ehi bahweha, balihiḡebbula.

³ Byosibyosi ebi balomera mu njirema, mubiromanga mu muusi etangaalwe era ni neebyo ebi babanḡwenḡweterera mu hutwi mu hisenge biribbutuha.

Omuutu owohuḡa eḡono (Mat 10:28-31)

⁴ "Bahyange, mbaloma ti mutatyanga abo abeeta omubiri hyoḡene nga bahoma aḡo.

⁵ "Aye leha mbalomere oyu muli n'ohutyanga, mutyenga nje Hatonda olwohuba ali n'obuḡangi ohwita omubiri n'ohudanya omuutu mu muliro ogutasima. Oyo nj'oyu muli n'ohutyanga!

⁶ "Singa omuutu atunda obuyuni butaanu, saabufunamo bbeesa nyingi.* Aye ḡaḡuma wayire halala aha Hatonda gebirira.

⁷ Kale mutenḡendehereranga, olwohuba mu moni ja Hatonda muli bamuḡendo n'ohuhiraho obuyuni owo eduuli, olwohuba amanyire n'obungi w'efiiri eriri hu mitwe jenywe.

Ohufugiirira n'ohwegaana Kurisito (Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ "Mbalomera hino ti hiisi oyu esoni jitaḡamba ohwatula mu abaatu ati gaafugiirira, n'Omwana w'Omuutu yeesi alimwanjula eyiri abamalayika ba Hatonda ati wuwe.

⁹ Aye oyo oyu pambya esoni mu baatu, keesi sindimwanjula eyiri abamalayika ba Hatonda.

¹⁰ Era hiisi aloma ebibi hu Mwana w'Omuutu, balimusoniḡa aye oyo afodogola Omwoyo Omutukuvu sibalimusoniḡa.

¹¹ Ni banabanḡambenga babanḡira mu mbuga j'amagambi, mu mahumbaaniro oba mu b'obuḡangi, simwenḡendehereranga ehi munalome.

¹² Omwoyo Omutukuvu alibanḡa ehy'ohuloma mu hiseera ehyo."

Olugero lw'omuḡinda omuḡaayi

¹³ Ng'aḡo ḡabaḡo omuutu mulala hu baali mu hiḡindi hy'abaatu owaloma Yesu ati, "Musomesa, lomaho hu mulebe yange hugabane eby'obusika weefe."

¹⁴ Nga Yesu amuloma ati, "Wange, nj'ani owaatayenḡo ohuba mulamuzi wenywe?"

* **12:6 12:6** Mu Luyonaani jaali "Asalyoni" ebiri. Asalyoni nj'ahabbeesa ahaali ah'omuḡendo oguhirirayo erala obudiidiri.

15 Ng'ango aloma abaalijo ati, "Mwehuume ohutaluluhaniranga ebiitu eby'ehyalo hino olwohuba obulamu w'omuutu sibubano olw'ebiitu ebingi ebi aba n'ali ni nabyo."

16 Ng'abagerera olugero ati, "Naalijo omuutu omujinda owaali n'endimiro yiye nga geeta ebiryo."

17 Nga geebuusa mu mwoyo gugwe ati, 'Kole hi? Mbula ehifo ehihena ohubungamo ebirime byange bino!'

18 Ng'ango omwene gegobolamo ati, 'Hino nj'ehi nj'ahuhola. Nja hubbwagano ebyagi bino kene nduhejo ebibbala. Mbihe omwo ebiryo n'ebiitu byange ebindi.

19 Ni kenire ohuhola tyo, ndyesiima mu mwoyo gwange ti naahani kenire ohutegehera obulamu wange owomu moni. Leha pumule, ndye era nywe hu byange, sangaale!'

20 Aye Hatonda ng'amuloma ati, 'Muṅaayi ewe! Mu hiire hino obulamu buwo buja hunwano. Naahani nj'ani aja hulya ebi obungire ebyo?' "

21 Nga Yesu ko agohoba ati, "Po aliba atyo omuutu owebiihira eby'obujinda mu hyalo muno aye n'atali mujinda ewa Hatonda."

Ohuta owesige mu Hatonda

(Mat 6:25-34)

22 Nga Yesu aloma abeegi babe ati, "C'ehigira mbaloma ti mutenendehereranga olw'ehyohulya oba ehyohwambala.

23 Obulamu wenywe wa mujendo ohuhira ebiryo n'omubiri gwosi guhira ebyohwambala.

24 Mubonere hu nyuni, sijirima era jinuma byagi omu jibunga ebiryo aye Hatonda ajina ebijirya. Enywe simuhirira njaleeni enyuni ejo bbe?

25 Era nj'ani hu enywe ananga ohweyongesaho wayire oludaalo lulala hu bulamu wuwe olw'ohwenendehereranga?

26 Naahani oba nga simujanga huhola wayire ehiitu ehidiidiri hyehyo, lwahiina mwenendehereranga?

27 Mubonere hu bimuli, sibirima wayire ohutungisa engoye aye n'enozi eri Habaha Sulemaani gaali ni nalyo lyosiryosi sigambalanga hubihira emboneha.

28 Hanye eyo nj'engeri eyi Hatonda alabiirira ebimuli ebiryo ahaseera buseera nga babyohya omuliro, saalibambasa enywe abali n'ohufugiirira ohudiidiri?

29 Mutenendehereranga hu ebi munaalye oba munanywe.

30 Byosibyosi ebyo nj'ebi baatu abatafugiirira Hatonda banembaho byabahenera ehiseera aye Senywe amanyire ati mubyenda.

31 Aye enywe mwendulenga obujugi wa Hatonda, bali bameedaho n'ebisigayeyo byosi.

32 "Mutatya wayire muli habubbu hadiidiri olwohuba Senywe owomwigulu alibana omugabo mu obujugi buwe.

33 Mujambe ebyenywe mune abagadi, munahola muutyo muba mwebiihira obujinda ow'emirembe n'emirembe mwigulu eyi omwibi n'ebisereni bitoola,

34 olwohuba eyi obujinda bubwo buba n'omwoyo gugwo nj'eyi gusiiba ni gunemba.

Abeedu abetegehera ohugobola hwa musengwa yaawe

(Mat 24:45-51)

35 "Mube betegefu ohujeeresanga Hatonda hiisi ludaalo hy'omwidu ng'olu aba nahuumiirye musengwawe n'etaala yiye ni yaaduha.

³⁶ Era mube hy'abaatu abalindirira musengwa yaawe ohugobola n'anwa hu higole, ni goola gakookona ng'ango ni naango bamwigulirango.

³⁷ Bali n'ekabi abanjeeresa abo aba musengwa yaawe agobola gagaana ni bamoga. Mu butuufu oweene mbalomera ti alyetegeha gabehasa ng'abenjula era ng'asigalango n'alindiriyeye ohunjeeresa hiisi muutu ehi genda.

³⁸ Hiriba hiraŋi musengwa yaawe ohubagaana ni bahiimoga wayire agobola mu wiire ŋagati oba engoho ni yiholyoha.

³⁹ Aye muhimanye muuti singa omwene mago amanya esaawa eyi mwibi anaajiremo, saamuleha hubbwaga nyumba yiye ohumunyaga ebiitu bibye.

⁴⁰ Mwesi mwetegehe olwohuba Omwana w'Omuutu alijira mu hiseera ehi mutamusuubiriramo."

⁴¹ Ng'ango Peetero abuusa Yesu ati, "Musengwa, olugero luno olugereeye ndiife hwenene oba abaatu bosibosi?"

⁴² Nga Musengwa amugobolamo ati, "Naahani nj'ani omunjanika omwesigwa era ow'amagesi? Nj'oyo oyu musengwawe gatanjo ohutangirira abahye era gaabana ebiryo byawe mu hiseera ehituufu.

⁴³ Gesiimire omunjeeresa oyu musengwawe alyagaana n'ahola atyo.

⁴⁴ Mbalomera ehituufu ti musengwawe alimuŋa ohuhulira ebiitu bibye byosibyosi.

⁴⁵ Aye singa omunjeeresa oyo aloma mu mwoyo gugwe ati, 'Musengwa yange anahalwe ohugobola,' atandiha ohuhubba abahye era gaaba hu g'ohulya n'ohunywa n'ohumeera.

⁴⁶ Musengwa w'omunjeeresa oyo aligobola hu ludaalo olu atamusuubiriraho nomu saawa eyi atamanyire. Era musengwawe oyo alimugudya ebyembaha ebyene ng'ahena amubalira ŋalala n'abatafugiirira.

⁴⁷ "Era omunjeeresa amanyire ehi musengwawe genda era ndamwetegehera cooka ndahihola, balimugudya ebyembaha ebyene.

⁴⁸ Aye omunjeeresa oyo ohola ehibi n'atamanyire ati ehi ahola hibi, balimugudya ni bamuleheramoho. Hiisi oyu bana obuvunanyiziwa obubbala, balimusubiriramo bingi, ne oyo oyu babiihisa ebingi bali mwendaho bingi ohuhiraho ebi bamubiihisa."

Yesu sigaleeta emiyaaya aye hwabuhania

(Mat 10:34-36)

⁴⁹ Ng'ango Yesu geyongera ohuloma ati, "Naaja hunwana muliro ogw'ohwabuhania abaatu hu hyalo. Ne nga nahendire bugali gube ti gwahena hale ohunamba!

⁵⁰ Aye ese samwene ndi n'ohweyiniha mu hubonaabona ng'olu beeniha omuutu mu maaji mu hubatiziwa era nenjendehereeye bugali ohwola olu hiryelerera.

⁵¹ Munjeega muuti naaja huleeta miyaaya hu hyalo? Bbe, naaja hwabuhania.

⁵² Ohunjwa olwa leero, abaatu bataanu mu hidaala hirala baneyabulengamo, abadatu babuhana hu babiri oba ababiri babuhana hu badatu hu lwange.

⁵³ Omusaaye omusinde saalinjambagana n'omusaani era omuhaana saalinjambagana ni nyina, omulya saalinjambagana ni masaalaawe hu lwange."*

Ohumanya ehiseera

(Mat 16:2-3)

* 12:53 12:53 Mik 7:6

⁵⁴ Nga Yesu aloma ehiḅindi hy'abaatu ati, "Ni mubona ehireri ni hiḅwa ebugwalyuba, muloma muuti, 'Efula yinaagwe,' era nga yigwa.

⁵⁵ Era epunga enahubba ohuḅwa mu mehiriro, muloma muuti, 'Omumwi guja hwaduha bugali.' Nga era gwaduha.

⁵⁶ Banafuusi enywe! Mumanyire amahulu gemboneha y'embeera y'ehyalo n'eyegulu byonyene. Lwahiina simumanyire huvunula ebiriḅo mu hiseera hino?

Tegeregana n'omusigu wuwo ni guhiiri
(Mat 5:25-26)

⁵⁷ "Lwahiina simuḅanga hweyabuliraḅo ehiruḅamu ehi Hatonda genda era mwahihola?

⁵⁸ Singa ḅabaḅo ahuḅaḅabira, ni muba ni mutiina mu moni j'omulamuzi, fuba mufugiirisanie ni muhiiri mu ngira. Ne ni mutategeregana, n'alihwosa mu moni j'omulamuzi alihusalira omusango gaahena gaahuḅambya omuhulu w'abasirikale ahudanye mu komera.

⁵⁹ Kulomera ti sooliḅwa mu komera ohwola olulisasula ebbeesa josijosi eji ahubanja."

13

Mwebbwage oba musihirihe

¹ Mu hiseera ehyo, ḅaaliḅo abalomera Yesu ebyafa hu baatu b'e Galilaaya aba Pilaato galagira babeeta ni baali ni baḅaayo eḅongo eyiri Hatonda.

² Nga Yesu ababuusa ati, "Muḅeega muuti Abagalilaaya abo baali babbengi ohuhira abandi olwohuba baafa mu ngeri eyo?

³ Mu butuufu oweene sipohiri. Aye mbaloma ti ni nenywe mwesi ni mutebbwaga, mulisihiriha mwesimwesi.

⁴ Oba muḅeega muuti abasinde bala ehumi namunaana aba munaala gwagwaho e Silowaamu baafa baali babbengi ohuhira abaatu bosibosi abaali mu Yerusaalemu?

⁵ Mu butuufu oweene sipohiri. Aye ni mutebbwaga, ni nenywe mwesimwesi mulisihiriha."

Olugero lw'omusaala omutiini

⁶ Ng'ḅo Yesu abagerera olugero luno ati, "ḅaaliḅo omutu owaali n'omusaala ugu balanga baati omutiini mu muga gugwe. Lulala gatiina ohwendulaho ebibala aye ndigagaanaho wayire hirala.

⁷ Ng'aloma owalabiriranga endimiro ati, 'Bona, emyaha edatu ni niija ohwendula ebibala hu mutiini guno aye ni tagaanaho.' Gutemeenjo, guḅuma mugaso."

⁸ Ng'owalabiriranga endimiro amugobolamo ati, "Muhulu, peeyo omwaha mulala ngutemerere nguteho n'ebigimusa hubone.

⁹ Singa gwama ebibala omwaha oguuja hiraḅi ne ni gutahaame nga ko gutemaḅo."

Yesu aḅonia omuhasi hu Sabbaato

¹⁰ Lulala, hu ludaalo olwa Sabbaato, Yesu gaali mwirala hu mahumbaaniro n'asomesa.

¹¹ Ng'ḅo ḅabaḅo mu humbaaniro omwo omuhasi oyu omusambwa gwali ni gufudungire ohuhena emyaha ehumi namunaana. Omuhasi oyo gaali saasobola n'ohwegolola kadi naḅadiidiri.

¹² Yesu ni gamubona, ng'amulanga amuloma ati, "Oḅonire obulwaye bubo."

¹³ Ng'amunambaho, ayo ni naayo omuhasi oyo ng'agololoha ajumirya Hatonda.

¹⁴ Omuhulu w'ehumbaaniro galuza olwohuba Yesu ganonia omuutu oyo hu ludaalo lwa Sabbaato. Ng'aloma ehinjindi hy'abaatu abaaliyo ati, "Endaalo jiri mukaaga eji baatu baholeraho emirimo. Mujenga hwijo ohubania aye sihu ludaalo olwa Sabbaato."

¹⁵ Nga Yesu Musengwa amugobolamo ati, "Banafuusi enywe, simusitula nombe oba nasugirya jenywe hu hihongo hulwa Sabbaato mwajinjira ohujinywesa?"

¹⁶ Olwo hibi ohunonia omuhasi ono, omwijuhulu wa Yibbulayimu oyu Sitaani abaaye n'abonyabonya ohuhena emyaha ehumi namunaana, olwohuba ludaalo lwa Sabbaato?"

¹⁷ Ni galoma atyo, nga hisimbya abasigu babe emitwe aye abaatu basigaayo ni bali basangaafu olw'ebirani ebyo byosibyosi ebi gaali n'abaholera.

Olugero olwa Kalidaali n'olwehisimbulusa

(Mat 13:31-33; Mar 4:30-32)

¹⁸ Ng'ayo Yesu aloma ati, "Obunugi wa Hatonda hunabugerageranie hu hi?"

¹⁹ Buli hy'ahamo ha kalidaali* aha omuutu gahoma mu muga gugwe. Ni gahoma nga hamera era hahula nga hanwamo ogusaala ogwene ogubba, ng'enyuni jitongola ebiswi mu masaga."

²⁰ Nga Yesu nindi abuusa ati, "Obunugi wa Hatonda nabugerageranie hu hiina?"

²¹ Nabugerageranie hu hasimbulusa aha omuhasi ganamba gahatabula mu busyanu oweene obungi ow'engaano abuhande anyiyemo emigaati nga hengira mu tome lyosiryosi eri gahanda mu busyanu owo."

Omulyango omudiini

(Mat 7:13-14)

²² Ng'ayo Yesu agenda n'asomesa mu bibuga nomu byalo omu gabitanga naali hu lugendo lulwe n'atiina e Yersaalemu.

²³ Nga nabano owamubuusa ati, "Yesu Musengwa, abaatu abalinojoha baliba badiidiri?" Ng'ayo Yesu amugobolamo ati,

²⁴ "Mufubenga ohwingirira mu mulyango omudiini olwohuba mbalom-eraho ti bangi baligesyaho ohwingira mu bunugi wa Hatonda aye sibalibobola.

²⁵ Olwigi luhiri lwigule aye omwene nyumba n'aligalano, mulyemeerera ebulafu ni mukookona era ni mwegayirira muuti, 'Muhulu, twigulireno!' Aye alibagobolamo ati, 'Simbamanyire era simanyire n'eyi munwera.'

²⁶ Ng'ayo mutagiha ohuloma muuti, 'Wasomesanga mu bitahere by'ewefe era hwalyanga ni n'ewe.'

²⁷ Niye aligobolamo ati, 'Ndomire ti simbamanyire era simanyire n'eyi munwera. Munwe ayo, enywe mwesimwesi abahosi b'ebibi.'

²⁸ Mu hiseera ehyo, nalibano ohweninala n'ohulira amangi olw'obulumu ni mubona Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo n'abanaabbi bosibosi ni bali mu bunugi wa Hatonda aye enywe ni bababbingire.

²⁹ Abaatu baliywa ebuwalyuba n'ebugwalyuba, mu maniino nomu mehiriro, nga beehala hu mbaga mu bunugi wa Hatonda.

* **13:19 13:19** Ahamo ha Kalidaali haali nj'ahahirayo ohuba ahadiidiri mu wumo hu hyalo. Ni hamera hahula, hanwangamo ogusaala ogwene ogubba era baanangaho n'eryani.

³⁰ Era hituufu bangi hu beginghiriri mu hiseera hino abaliba abanjaasi, nindi bangi hu banjaasi mu hiseera hino abaliba abeginghiriri.”

Yesu alumirwa abaatu bomu Yerusaalemu
(Mat 23:37-39)

³¹ Mu hiseera ehyene ehyo, balala hu Bafalisaayo batiina ng’abaloma Yesu baati, “Nwa njano olwohuba Herode genda hu hwita.”

³² Nga Yesu abaloma ati, “Mutiine mulome ow’olugesigesi oyo hy’ehibbwe muuti, ‘Olwa leero n’ejo nja hubbinga emisambwa hu baatu ponie n’abalwaye aye oludaalo olulondereraho nahahenerese ehyandetire.’

³³ Ndi nohweyongera ohuhola ehyandetire era pambire engira tiina e Yerusaalemu olwohuba eyo peyi banaabbi bali n’ohufiira.”

³⁴ Nga Yesu geyongera abaloma ati, “Enywe abaatu bomu Yerusaalemu! Enywe abaatu bomu Yerusaalemu! Mweta abanaabbi era mwahubba aba babatumira amabaale! Efunda nyingi nendire ohubahumbaania hy’engoho ng’olu ehumbaania owaana bwayo aye ni mutafugiirira.

³⁵ Mu butuufu oweene mbalomera ti Yekaalu yenywe yija hufuuha magunda. Era simulimbona nindi ohwola olu ndigobola nga mundoma muuti, ‘Ali n’ekabi oyo owuujira mu bunjani wa Hatonda Musengwa.’ ”

14

Yesu anjonia omulwaye owasimbuluha

¹ Lulala hu ludaalo lwa Sabbaato, Yesu ni gaali ewomulala hu batangirisi b’Abafalisaayo ni balya, ng’abasigu babe bamutaho emoni ni benda babone ehi anahole,

² olwohuba njaliyo anjo mu moni jije omuutu owaali n’alwaye obulwaye owohusimbuluha.

³ Nga Yesu abusa Abafalisaayo n’abasomesa b’amagambi ga Hatonda ati, “Amagambi gafugiirira ohujonia omuutu hu ludaalo lwa Sabbaato oba bbe?”

⁴ Aye nibo banjoleera hujoleera sibamusimule. Ng’anjo Yesu anjamba hu mulwaye oyo amujonia ahena amuseebula.

⁵ Ng’anjo ko ahena ababusa ati, “Nj’ani hu enywe, oyu omwana wuwe oba enombe yiye yinagwa mwiryo hu ludaalo olwa Sabbaato, ndaafayo?”

⁶ Era nindi sibamusimula.

⁷ Yesu ni gaabona abageni bahye ni betobosamo ebifo eby’ejono hu meeza ohwali ebiryo, ng’aloma n’abbumbirya ati,

⁸ “Omuutu n’ahulanganga hu mbaga yiye ey’obugole, siwetobosangamo ehifo ehy’ejono ni batahulomire, olwohuba ejanga ohubaano obundi oyu balangire ahahiraho ejono.

⁹ Oba mbo ohiiri anjo, ng’omutegehi w’embaga gaaja ni nola ahuhira ejono ahuloma ati, ‘Wange, njwano ono gehale anjo,’ nga ko otiina ohwihala mu hifo ehitali hy’ejono n’oswaye.

¹⁰ Aye ni bahulanganga, wihalanga mu hifo ehitali hy’ejono ko mutegehi w’omukolo n’ahubona ni wihaaye eyo gaaje ahulome ati, ‘Wahyange, yigerera wuuje wihale njano anjani ohuhiraho anjo.’ Wangewe anjo abageni bahyo bosibosi balihwisamo ejono.

¹¹ Ehyo kiroma olwohuba hiisi owegulumisa, balimwisa aye oyo oweyisa balimugulumisa.”

¹² Ng’anjo aloma owamuhya ati, “N’onyiyanga emere soolanganga mihago jijo oba abalebe babo oba abehiha hihyo oba abaliranwa babo abanjinda, olwohuba onahihola boosi balihulanga ewaawe.

¹³ Aye n’oholanga embaga, olanganga bagadi, abaleme n’abahyafutafuta n’abanofu abanjuma ehi banahahuŋe.

¹⁴ Ehyo hirihuŋeesa ekabi, olwohuba banjuma hya huhusasula. Hatonda omwene alihusasula hu ludaalo olu aliramuhisaho abagwalaafu.”

Olugero lw’embaga hasiigu

(Mat 22:1-10)

¹⁵ Mulala hu baali ni behaaye hu meeza ni balya ni ganjulira ehi Yesu galoma, ng’aloma ati, “Bali n’ekabi abo abalirya hu mbaga eyomu bunugi wa Hatonda!”

¹⁶ Nga Yesu amuloma ati, “Naaliŋo omuutu owanyiiya embaga hasiigu, ng’alanga abaatu abeene abangi.

¹⁷ Esaawa ey’ohugabula ni yoola, ng’atuma omwidu wuwe ohuloma abageni abalange ati, ‘Muuje, olwohuba ŋaahani kenire ohutegeha byosi-byosi.’

¹⁸ Aye abageni abo abalange bosibosi batandiiha ohweŋosyaho ng’olu batasobole ohubaŋo hu mbaga. Oyu behereeye ohuloma galoma ati, ‘Nagulire ehisugu, nenda ohutiina ohuhyetegeresa. Olw’ehyo soniŋe sinasobole hubaŋo.’

¹⁹ Ng’owundi amugobolamo ati, ‘Nagulire esaame ehumi, nenda ohutiina ohujigesesya mbone hanye jisobola ohulima bulani. Olw’ehyo soniŋe sinasobole hubaŋo.’

²⁰ N’owundi ng’amugobolamo ati, ‘Nahaleetanga omweŋa, olw’ehyo soniŋe sinasobole huuja.’

²¹ “Ng’aŋo omwidu gagamayo alomera musengwawe ebyo byosibyosi. Omwene mbaga ni ganjulira, ng’aluŋa aloma omwidu wuwe ati, ‘Niitaho otiine ŋosiŋosi mu nguudo ejomu hibuga bunangire abagadi n’abatene n’abanofu n’abaleme aba onagaane baaje.’

²² Ng’omwidu atiina aholo ehi musengwawe amulomire. Ni gahena ng’aloma musengwawe ati, ‘Kenire ohuhola ehi wundomire aye abaatu bahiiri huŋera.’

²³ Nga musengwa y’omwidu oyo amuloma ati, ‘Tiina olome abo bosibosi aba onagaane ŋosiŋosi mu nguudo ebulafu eyo baaje banjere hu mbaga yange.

²⁴ Mu butuufu oweene, kulomera ti eŋuma wayire mulala hu banaali ni ndangire abanahombeho hu mbaga yange.’ ”

Ohwefirisa hw’abalobera ba Yesu

(Mat 10:37-38)

²⁵ Abaatu bangi bugali baali bagenda ni batiina ni Yesu, ng’acuuha abaloma ati,

²⁶ “Omuutu yesiyesi owenda semwana oba nyina oba omuhasi wuwe oba abaana babe oba abalebe babe oba ababoojo oba oweyenda omwene ohuhiraho ng’olu ganyenda ese, saananga huba muloobera wange.

²⁷ Hiisi owenda ohuba omuloobera wange, ali n’ohwefirisa byosibyosi era gaaba muheneerefu n’ohufirwa obulamu wuwe hu lwange ko abe muloobera wange.

²⁸ Naahani nj’ani hu nywe nategeha ohutongola enyumba, ateherera hwihala gaabalirira abone hanye aŋanga ohuyihena?

²⁹ Anayaba omusingi aye yamuhaya ohuheneeresa, ababona bamujeherera,

³⁰ baati, ‘Omuutu ono gatandiha ohutongola aye byamuhaya ohuheneeresa.’

³¹ “Oba habaha hi atandiha ohusoosa habaha owundi n’atehereeye hwihala gebuusa hanye asobola ohuŋangula olutalo n’abasooli omutwalo mulala, ate nga ola oyu aja husoosa ali n’abasooli emitwalo ebiri?”

³² Anabona ati saasobola, amutumira abahwenda ola n’ahiiri n’aleeni n’amusunga batabagane.

³³ Mu ngeri nj’enyene, hiisi mulala hu enywe atefiirisa byosibyosi saananga huba muloobera wange.

³⁴ “Omunyu omuherehe gwa mugaso aye singa gufuuha heresu, onanga otye nindi ohugugobosamo obunoli?”

³⁵ Guba gubula mugaso ohutusaho ohugudanya hu hibbomboyisi. Ale ali n’ohutwi, anulire.”

15

Etaama eyaali n’egotire

¹ Lulala, abanjoosa n’abahosi b’ebibi bosibosi baali bahumbaanira anja Yesu gaali ohumuŋuliirisa n’asomesa.

² Ne Abafalisaayo n’abasomesa b’amagambi ga Hatonda bemulugunya ni baloma baati, “Omusinde ono aholo omuhumba n’abahosi b’ebibi era alya ni nabo.”

³ Ng’ano Yesu abagerera olugero ati,

⁴ “Singa mulala hu enywe aba n’etaama jije cikumi aye nga ndala yigotaho, saaleha ano ecenda namwenda ni jiri hwaya gatiina ohwendula endala eyo egotire ohwola olu ayibona?”

⁵ Era n’ayibona, ayidunda gaayita humabega n’asangaaye

⁶ ng’ahena ayinjira engo. Ni goola ng’alanga emihago jije ko n’abaliranwa babe ng’abaloma ati, ‘Bahyange, husanjalihisye njalala olwohuba etaama yange eyibaaye n’egotire yibonehire.’

⁷ Mu ngeri nj’enyene, nabaano ohusanjalya hubitiirifu mwigulu olw’omuhosi w’ebibi mulala owebbwaga ohuhira abalanji ecenda namwenda abatenda hwebbwaga.

Endusu eyaali n’egotire

⁸ “Oba singa nabaano omuhasi n’ali n’endusu* jije ehumi, ng’endala yimugotaho saanjambya taala gasingula ebiitu era gasaagula enyumba yosiyosi n’ayendula ohwola olu ayibona?”

⁹ N’ayibona, alanga emihago jije n’abaliranwa babe ng’abaloma ati, ‘Bahyange, husanjalihisye njalala olwohuba mbwene endusu yange eyibaaye ni yingotireho.’

¹⁰ Mu ngeri nj’enyene, abamalayika ba Hatonda mwigulu basanjalya olw’omuhosi w’ebibi mulala owebbwaga.”

Omwana owaali n’abbeeme

¹¹ Nga Yesu geyongera abaloma ati, “Naalino omuutu owaali n’abasaani babe babiri.

¹² Ng’ano owehinjere aloma saawe ati, ‘Bbaabba, pe omugabo gwange hu by’obunjinda bubwo. Ng’ano saawe abagabaniamo ebiitu bibye.’

¹³ “Endaalo sijabitanjo nyingi, ng’omusaani oyo abona ebibye byosibyosi atiina eyo mu hyalo ehyanjaleeni eyi g’abidubuudira mu obulamu owohwejalabya.

¹⁴ Ni gabihenanjo byosibyosi, ng’enjala ey’amaani yigwa hiisi njatu mu hyalo ehyo, ng’ano atandiha ohudamba.

* 15:8 15:8 Endusu mu hiseera ehyo yaali muhemba gw’omutambi ogw’oludaalo.

15 Olw'ehyo, gaatiina geesenga ewomulala hu baatu bomu hyalo ehyo owamuja ogw'ohulabiriranga embiiji.

16 Olw'ohuhaya ehyohulya, gegombanga n'ohulya hu moola aga ganjanga embiiji aye njabulano amuhombyaho ahaatu hosihosi.

17 "Ni gengegamo, ng'aloma ati, 'Abapakasi ba Bbaabba banga abalya ebiryo basendera n'amagulu aye ese ndihufira n'ano n'enjala!'

18 Leha tiine eyiri Bbaabba, mulome ti 'Bbaabba, nabbenga eyiri Hatonda n'eyiri ewe wamwene.

19 Sipomera n'ohunanga ti ndi mwana wuwo. Aye fuule mulala hu bapakasi babo.'

20 Ng'ano genyoha atiina engo eyiri semwana.

"Aye ni gaali n'ahiirho njale nga semwana amulengera, ni gamufaanina ng'ehisa himujambira omwana wuwe, ng'aduluma amugwa mu hifuba.

21 Ng'omusaani amuloma ati, 'Bbaabba, nabbenga eyiri Hatonda n'eyiri ewe wamwene. Sipomera hundanga oti ndi mwana wuwo!'

22 Aye semwana galoma abeetu babe ati, 'Mwanguneho muleete ebyambalo ebihira obulani, n'epeta† n'engayito mumwambase.'

23 "Mutiine muleete ebunwa y'enombe etobbwatobbwa muyisale, hulye husangaale

24 olwohuba omwana wange ono gaali afuuye aye njahani alamuhire era gaali agotire ne abonehire. Ng'ano batandiiha ohusanjalya.

25 "Baholanga ebyo, omusaani omuhulu n'ali mu ndimiro. Ni gaali n'agobola, n'anatere ohwola engo ng'anulira ni bamba.

26 Ng'alanga mulala hu beetu, amubuusa ati hiina ehiri eyo?

27 Ng'omwidu oyo amugobolamo ati, 'Mulebewo agobooye era lataawo amusaliye ebunwa y'enombe etobbwatobbwa olwohuba mbo omwana wuwe agobooye n'ali mulamu.'

28 "Aye omusaani oyo galuna huluna nandi geeda n'ohwingira mu nyumba. Nga semwana atula ebulafu amwegalihira gengire.

29 Aye ng'agobola mu semwana ati, 'Bona, emyaha mingi eji kenire ni kuholera hy'omwidu era sikuhaniajalirangaho. Aye sibupangaho wayire ahabusi sale keesi sangaaleho n'abahyange.

30 Aye omusaani wuwo oyo, owadubuuda ebibyo n'abamalaaya n'agobooye, omwitiye ebunwa y'enombe!'

31 "Nga Semwana amugobolamo ati, 'Mwana wange, ewe obaaye n'ano ni nange ahamanga hosihosi era ebiri n'ano byosibyosi bibyo.

32 Aye hibaaye hirani ohusanjalya olwohuba mulebewo oyo, gaali afuuye aye njahani alamuhire era gaali agotire ne abonehire.' "

16

Omujanika omukupania

1 Ng'ano Yesu aloma abeege babe ati, "Najalino omujinda owaali n'omujanika wuwe oyu baloopa baati gaali adubuuda ebiiitu ebi gaali n'amujaaaye ohulabirira.

2 Ng'ano alanga omujanika oyo amubuusa ati, 'Biina bino ebi kujuliraho? Nenda wuupe embalirira y'ebiiitu ebi nahujambya olwohuba sooja hweyongera n'ohiiri mujanika wange.'

† 15:22 15:22 Epeta yaali eraga yiiti semwana gaali amwanirisa mu mago ng'omwana buwe.

³ Ng'omuñanika oyo geebuusa mu mwoyo gugwe ati, 'Hiina ehi naahole, olwohuba musengwa yange gatuhiseemo owesige? Mbula amaani agalima, ndimudoto, n'esoni jipamba ohusungirisa.'

⁴ Ng'omwene gegobolamo ati 'Naahani manyire ehi nahole, ko abaatu abo aba musengwa yange abanja basangaalire mu mago gaawe ni bamingire hu mulimo.'

⁵ Ng'ano alanga hiisi owaali n'ebanja lya musengwawe. Ng'aloma omudaayi ati, 'Musengwa yange ahubanja jinga?'

⁶ "Ng'amugobolamo ati, 'Amafuta gomu mizayiti ebidomolo* lunaana.' Ng'omuñanika amuloma ati, 'Namba endagaano yiyo. Yiihala oyicuuse onandiihe ebidomolo ebihumi bine.'

⁷ Ng'aloma owundi ati, 'Ate ewe, bahubanja jinga?' Ng'amugobolamo ati 'Esanu j'engaano cikumi.' Ng'omuñanika amuloma ati, 'Namba endagaano yiyo eyi bahubanjiraho. Yiihala oyicuuse onandiihe cinaana jonene.'

⁸ "Nga musengwawe amupaaha olw'obugeregetania obu gaali ni nawo ohusala amagesi. Ehihulu hiri hiiti, abaatu abatafugiirira Hatonda bagesigesi ohuhira abafugiirira olw'engeri eyi betegeheramo obulamu waawe owomu moni.

⁹ Mbalomera ti mutambisenga obuninda wenywe ohwesunira emihago, olwohuba ebiitu ebyohu hyalo huno ni biribanwaho balibasangaalira mu mago ag'emirembe n'emirembe mwigulu.

¹⁰ "Omuutu omwesigwa mu hidiidiri aba mwesigwa nomu hibbala era oyo atali mwesigwa mu hidiidiri saaba mwesigwa nomu hibbala.

¹¹ Naahani ni muba ni mutali besigwa mu ngeri eyi munambamo obuninda owohu hyalo huno, nj'ani alibanja obuninda owomwigulu?

¹² Era ni muba ni mutali besigwa hu by'abandi, nj'ani alibanja ebyenywe hu wenywe?

¹³ "Omwidu saananga huba n'abasengwa babiri, atalaho mulala nga genda owundi oba agonderaho mulala, ng'atala owundi. Omuutu saananga hunjira ebbeesa ng'ehiitu ehihulu era gasigala n'ahinjereesa Hatonda."

¹⁴ Naahani, njaaliño Abafalisaayo abaali ni benda bugali eby'obuninda ow'ehyalo hino ni banjulira ebyo byosibyosi, nga bamujeherera.

¹⁵ Nga niye abaloma ati, "Mwefuula abalaji mu moni j'abaatu aye Hatonda amanyire emyoyo jenywe. Olwohuba ehi abaatu bapaaha, hiba hya mbiho mu moni ja Hatonda.

Omugaso gw'amagambi ga Hatonda

(Mat 11:12-13; 5:13-32; Mar 10:11-12)

¹⁶ "Basomesanga amagambi aga Hatonda gaja Musa n'ebi banaabbi banandiiha ohwola hu biseera bya Yowaane. Aye ohunwa hulwo babuulira Amanuliro Amalaji aganjamba hu bunugi wa Hatonda era hiisi muutu gesolaho ohuwingira n'ehifuba.

¹⁷ Era hyangu egulu n'ehyalo ohunwanjo ohuhira ahanjikuta ohunwanjo mu magambi ga Hatonda.

¹⁸ "Ehy'ohuboneraho, hiisi abbinga omuhasi wuwe ng'ahena aleeta owundi, aba aholire obuhwedi. Era oyo ajira omuhasi owanoba hu wamwe, aba ahola obuhwedi.

Omusinde omujinda ni Lazaalo

* **16:6 16:6** Mu Luyonaani hiroma hiitu ebbatusi era ebbatusi ndala yabangamo elita ng'amahumi ane.

19 “Njaaliŋo omusinde omunjinda owambalanga engoye ej’ebbeeyi, nabanga mu bulamu obulaŋi ow’ohwesangaasa hiisi ludaalo.

20 Era njaaliŋo n’omugadi oyu balanganga baati Lazaalo owaali n’ahwene mabbwa mereere era oyu batanga ŋa mulyango ogwingira mu mago g’omunjinda oyo.

21 Era embwa jaatiinanga ni jihomba amabbwa gage. Lazaalo gegombanga ohulya obukukumuhira wuhu meeza y’omunjinda aye njaanuma amuŋa.

22 “Aye ehiseera hyola, nga Lazaalo afa, ng’abamalayika bamunjira mwigulu aŋa Yibbulayimu gaali. Ng’omunjinda yeesi afa, bamusiiha.

23 Omunjinda oyo ni gaali mu bulumi oweene ow’amaani emagombe, galengera Yibbulayimu naali ni Lazaalo.

24 Ng’aŋo omunjinda oyo n’adundireho ejanjaasi amuloma ati, ‘Bbaabba Yibbulayimu, pambire ehisa otume Lazaalo atiine atimye olwala mu maaji gaaje gatonyese hu lulimi ohuŋosa ŋa mwoyo, olwohuba ndi mu bulumi bubitiirifu mu muliro guno.’

25 “Aye nga Yibbulayimu amuloma ati, ‘Mwana wange, hebulira oti ni waali n’ohiiri hu hyalo wasuna omugabo gugwo ogw’ebiraŋi aye Lazaalo niye n’abonaabona. Njaahani ali husangaala, ewe n’oli mu bulumi obubitiirifu.

26 Nindi ebyo byosibyosi n’obitaaye aŋo, bataayeŋo olukooko olwene olubba ŋagati weefe ni nenywe, eŋume muutu aŋanga ohuŋwa eno ohuuja eyo oba ohuŋwa eyo ohuuja eno.’

27 “Ng’aŋo omunjinda aloma Yibbulayimu ati, ‘Ale muhulu, kwegayiriiye tuma Lazaalo atiine engo weefe,

28 alabule abalebe bange abataanu abaliyo, boosi bataaja mu hifo hino ehy’obulumi obubitiirifu.’

29 “Nga Yibbulayimu amuloma ati, ‘Bali n’amagambi aga baŋa Musa n’ebi banaabbi baŋandiiha, ebyo bihena ohubalabula.’

30 Ng’omunjinda oyo amuloma ati, ‘Bbe, Bbaabba Yibbulayimu, singa nabaanjo alamuha gatiina gabalomera, bebbwaga.’

31 Nga Yibbulayimu amuloma ati, ‘Ni baba ni batanjilira ebya Musa n’abanaabbi, sibaja hufugiirira wayire nabaanjo alamuha gatiina ohubalomera.’ ”

17

Ehibi

(*Mat 18:6-7,21-22; Mar 9:42*)

1 Ng’aŋo Yesu aloma abeegi babe ati, “Ebiitu ebireetera abaatu ohwonoona sibirihaya hubaŋo aye jimwageene oyo abireeta.

2 Omuntu oyo aŋoomera humusidiha ogubaale ogusito mu mamiro bamudanya nomu buliba ohuhira olu aleetera mulala hu baŋere bano ohubbenga.

3 Mwehume hino, mulebewo anahuhola ehibi, omulabulanga era singa geebbwaga, omusonjanga.

4 Singa ahuhola ehibi emirundi musanvu mu ludaalo lulala era hiisi funda ni gaaja eyi oli gaahuloma ati, ‘Nebbwaga, soniŋe,’ omusonjanga.”

Ohufugiirira

5 Ng’abahwenda baloma Musengwa baati, “Tuyeede hwahaba n’ohufugiirira ohuhiraho ŋano.”

⁶ Nga Yesu abagobolamo ati, “Singa muba n’ohufugiirira ohwaga hy’ahamo ha kalidaali, musobola ohuloma omusaala guno muuti, ‘Huuha n’emisi oje wehomehe mu nyanja,’ era gwabanjulira.

Omulimo gw’omwidu

⁷ “Nj’ani hu nywe ali n’omwidu amulimira oba amwemerera anjanga ohuloma omwidu oyo n’anjwa mu huhola emirimo ati, ‘Nja wiihale olye?’

⁸ Geheerera humuloma ati, “Tegehereño ehyohulya bunyinjule, obe anjo ni bupeeresa kene ohulya weesi ko olye.’

⁹ Omwidu oyo, Musengwawe amweyaasa olw’ohuhola ebi aba ni bamulagiye ohuhola? Bbe, saamweyaasa.

¹⁰ C’ehyene ni nenywe, ni munahenenge ohuhola byosibyosi ebi Hatonda galoma, mulomenge muuti, ‘Huli beedu wiidu. Huholire ebi huli n’ohuhola.’ ”

Yesu anjonia abagenge ehumi

¹¹ Yesu ni gaali n’atiina e Yerusaalemu, gabita njagati wamatwale g’e Samaliya ni Galilaaya.

¹² Ni gaali n’abita mu hirala hu bitahere byayo, njaliño abasinde ehumi abaali abagenge abaatiina bemeerera njalenjaleho* ni naye.

¹³ Ng’anjo baloma n’ejanjaasi ery’amaani baati, “Yesu Musengwa, tunjambire ehisa otunjonie.”

¹⁴ Yesu ni gababona, ng’abaloma ati, “Mutiine mweyanjule eyiri abasengi ba Hatonda.” Ni baali ni batiina, nga banjona.

¹⁵ Mulala hu bo ni gabona ati anjoniire, ng’agobola n’ajumirya Hatonda n’ejanjaasi ery’amaani.

¹⁶ Ng’ahubba amafuha huupi ni Yesu, geyaasa. Oweyaasa oyo gaali Musamaliya.†

¹⁷ Nga Yesu aloma ati, “Abanjoniire babaaye ehumi. Omwenda bali njeeena?”

¹⁸ Nabula owundi yesiyesi agobooye ohweyaasa Hatonda ohutusaho ono Atali Muyudaaya?

¹⁹ Nga Yesu ahena amuloma ati, ‘Yinyoha otiine, ohufugiirira huhwo huhunjonisye.’ ”

Obunugi wa Hatonda

(Mat 24:23-28,37-41)

²⁰ Lulala, Abafalisaayo babuusa Yesu baati, “Obunugi wa Hatonda bulibanjo njali?” Ng’abagobolamo ati, “Obunugi wa Hatonda sibuuja ni bwebonesa.

²¹ Abaatu sibanjanga huloma baati, ‘Bona, Hatonda anjuga njano’ oba baati, ‘Anjuga njala,’ olwohuba Obunugi wa Hatonda buli mu myoyo jenywe.”

²² Ng’anjo aloma abeegi babe ati, “Ehiseera hiryooola mwegomba ohuba anjali Omwana w’Omuutu aye ni mutamubona.

²³ Abaatu balibaloma baati, ‘Bona, ali njala’ oba baati, ‘Bona, ali njano.’ Ebyo simubifugiiriranga.

²⁴ Ohuuja hw’Omwana w’Omuutu huliba hy’ohumesya hw’efula ohuhosya egulu ohunjwa hu lubega lulala ohwola hu lundi.

* **17:12 17:12** Bemeerera njaleni olwohuba amagambi aga banja Musa gaali sigabafugiirira bagenge ohwigerera njapi n’abaatu abalamu. † **17:16 17:16** Abayudaaya babisyanga mu Abasamaliya emoni. Olw’ehyo, ehi Musamaliya oyo gahola hyali hyanjabulo.

²⁵ Aye ebyo ko bibeŋo, banahasooke humugudya bugali weene era abaatu b'omulembe guno bamwegaana.

²⁶ “Ng’olu hyali mu mulembe gwa Nuwa, pohiriba hiityo nomu hiseera ehy’ohuuja hw’Omwana w’Omuutu.

²⁷ Mu mulembe gwa Nuwa, abaatu baali balya ni banywa ni bahwa era ni bafumbirwa ohwola hu ludaalo olu Nuwa gengira mu lyato, ng’efula yitonya, amaaji gabanda gasihiirisa abaatu bosibosi.

²⁸ “Era pohyali nomu mulembe gwa Luuti. Abaatu baali balya ni banywa, ni bagula era ni batunda ebyawe, baali balima era ni bagesa ni batongola n’amayumba.

²⁹ Aye hu ludaalo olu Luuti ganwa mu Sodoma, Hatonda ganjindiha omuliro ohunwa mwigulu nga gusihiirisa abaatu bosibosi mu hibuga ehyo.

³⁰ “Era pohiriba hiityo mu hiseera ehy’ohuuja hw’Omwana w’Omuutu.

³¹ Mu hiseera ehyo, omuutu aliba ŋamugulu hu nyumba n’ali n’ebiitu bibye mugati, sigengiranga hutusamo ehy’ohutiina ni nahyo. Era oyo aliba hu muga sigaagama yingo.

³² Muhebulire ehyola hu muha Luuti,* mwesi hitaboolaho!

³³ Hiisi owenda oweheneerera obulamu wuwe, alibufirwa aye hiisi afirwa obulamu wuwe hu lwange, alibuŋonia.

³⁴ Mbalomera ti mu hiire ehyo, abaatu babiri baliba hu buliri bulala, baliŋiraho mulala baleha obundi.

³⁵ Abahasi babiri baliba baseera ŋalala hu mbaale, baliŋira mulala nga baleha obundi.

³⁶ Abaatu babiri baliba hu muga, baliŋira mulala baleha obundi.” ‡

³⁷ Ng’abeegi babe bamubuusa baati, “Musengwa, ebiitu ebyo biriba ŋeena?” Ng’abagobolamo mu lugero ati, “Aŋaba ehifu, paŋa esega jihumbaanira hiisi muutu gajibona, n’ohuuja hw’Omwana w’Omuutu huutu po huliba.”

18

Olugero lwa namwandu n’omulamuzi

¹ Ng’aŋo Yesu nindi agerera abeegi babe olugero ohubasomesa ati bali n’ohusabanga habuhyabuhya ni batademba.

² Ng’abaloma ati, “Ŋaaliŋo eyo ehibuga omwali omulamuzi atatyanga Hatonda oba omuutu yesiyesi.

³ Ng’aŋo ŋabaanŋo ni namwandu mu hibuga ehyene ehyo owadebereranga n’atiina ew’omulamuzi oyo n’amwegayirira ati, ‘Ŋgayeho obuyoga n’osalira oyu posa ni naye omusango.’

⁴ Omulamuzi gaahena ehiseera n’atafayo hu namwandu oyo aye goola aŋaatu gesinya ng’aloma mu mwoyo gugwe ati, ‘Wayire sitya Hatonda oba omuutu yesiyesi,

⁵ olwohuba namwandu ono gasulusuuta, leha sale omusango gugwe alehere aŋo ohuujanga ni gasulusuuta.’ ”

⁶ Nga Musengwa abaloma ati, “Mubone ehi omulamuzi oyo atatya Hatonda galoma.

⁷ Olwo muŋeega muuti Hatonda saaliyeeda baatu babe abasaba omuusi n’owiire? Saaliŋira hamanga n’ahiiri hubayeeda.

⁸ Mbalomera ti alibayeeda mangu aye Omwana w’Omuutu n’aligobola alyagaana abaatu hu hyalo huno ni bahimufugiirira?”

* 17:32 17:32 Tand 19:24-26 ‡ 17:36 17:36 Ebyanandihwa ebindi ebyahale binjuma lunyiriri luno.

Olugero lw'Omufalisaayo n'omuḥoosa

⁹ Ng'ango Yesu agerera abo abaali ni beebona baati nj'abagwalaafu mu moni ja Hatonda olugero luno ati,

¹⁰ "Abaatu babiri batiina mu Yekaalu ohusaba. Mulala gaali mufalisaayo, owundi muḥoosa.

¹¹ Ng'omufalisaayo gemeerera asaba ati, 'Hatonda, kweyaasa olwohuba sindi hy'abandi: abakondo, abahosi b'ebibi, abahwedi oba hy'omuḥoosa oyo.

¹² Ese siiba emirundi ebiri mu wiiki era paayo ehirala ehy'ehumi hu byosibyosi ebisuna.'

¹³ Aye omuḥoosa niye gaali gebaayireho, n'atenda n'ohugangamusa emoni ḥamugulu ohuheja ewa Hatonda. Aye nga gehubba mu hifuba aloma ati, 'Hatonda, saasire ese omuhosi w'ebibi!'

¹⁴ Mbalomera ti omuḥoosa oyo gaagamayo ewuwe Hatonda n'amusonjire ebibi bibye aye omufalisaayo bbe, olwohuba hiisi owegulumisa, balimwisa aye oyo oweyisa balimugulumisa."

Yesu asabira abaana abanjere ekabi

(Mat 19:13-15; Mar 10:13-16)

¹⁵ Lulala, ḥaaliḥo abaatu abanjira abaana abanjere eyiri Yesu abanjambeho abasabire ekabi. Aye abeegi babe ni bababona, nga babahayula hubahayula.

¹⁶ Aye Yesu galanga abaana abo n'aloma ati, "Mulehe abaana abanjere baaje eyi ndi, mutabalobera olwohuba abaatu abali hya nibo, mbabengira mu bunugi wa Hatonda.

¹⁷ Mbalomera ehituufu ti hiisi muutu ateesiga Hatonda hy'omwana omujere ng'olu geesiga abasaaye babe, saalingira mu bunugi wa Hatonda."

Yesu n'omusinde omujinda

(Mat 19:16-30; Mar 10:17-31)

¹⁸ Ng'ango mulala hu batangirisi b'Abayudaaya abuusa Yesu ati, "Omu-somesa omulani, hiina ehisaanira ohuhola ko sune obulamu obutanjwanjo?"

¹⁹ Nga Yesu amugobolamo ati, "Wema huhu ohunanga omulani ate nga ḥanjuma mulani ohutusaho Hatonda yeyene?"

²⁰ Omanyire ebiragiro bya Hatonda ebiroma biiti, soholanga buhwedi, siwiitanga muutu wahyo, siwiibanga, soobeneranga muutu ehi ataholire, onjanga lataawo ni maawo enono."

²¹ Ng'omutangirisi oyo amugobolamo ati, "Ohunjwera erala mu bunjere wange n'ohwosa haati ebiragiro ebyo byosibyosi mbyoheresa."

²² Yesu ni ganjilira ebyo, ng'amuloma ati, "Ohibuliraho ehiitu hirala. Tiina otunde ebibyosibyosi, ebbeesa ejinanjwemo ojigabire abagadi, ko ohene wuuje obe muloobera wange, olisuna obunjinda mwigulu."

²³ Aye omutangirisi oyo ni ganjilira ebiitu ebyo, ng'abombonjala olwohuba gaali n'obunjinda oweene obungi.

²⁴ Yesu ni gamubona n'awombonjaye ng'aloma ati, "Nga hiriba higosi abanjinda ohwingira mu Bunugi wa Hatonda!

²⁵ Hituufu, hyangu bugali weene engamiya ohubita mu njundu ly'episo, ohuhira omujinda ohwingira mu bunugi wa Hatonda."

²⁶ Abanjilira ebyo nga bamubuusa baati, "Olwo ḥaahani nj'ani anjanga ohunonjaha?"

27 Nga Yesu agobolamo ati, “Eyiri abaatu higosi ohwenonola aye eyiri Hatonda hyangu ohunonola olwohuba njabula ehimuhaya.”

28 Ng’ango Peetero aloma Yesu ati, “Efe hwaleha ebyefe byosibyosi ebi hwali ni nabyo nga huuja hube baloobera babo.”

29 Nga Yesu abaloma ati, “Mbalomera ehituufu ti njabula muutu owaleha amago gage oba abaganda babe oba omuhasi wuwe oba abasaaye babe oba abaana babe olw’obunugi wa Hatonda,

30 atalisuna omuhemba omubba mu mulembe guno ko n’obulamu obutanwanjo mu biseera ebyomu moni.”

Yesu aloma hu hufa huhwe efunda eyohudatu

(Mat 20:17-19; Mar 10:32-34)

31 Nga Yesu agobosa abeegi babe ehumi n’ababiri hu tulo abaloma ati, “Huli hutiina e Yerusalemu era byosibyosi ebi banaabbi banandiiha hu Mwana w’Omuutu bija hwolerera.

32 Baja humunayo eyiri abalugendwa,

33 bamuhubbe efaalu bahene bamwite aye ni nabitireno endaalo edatu aliramuha.”

34 Aye abeegi babe sibategeera mahulu g’ebibono ebyo olwohuba gaali magise.

Yesu anonia omunofu ow’asungirisanga

(Mat 20:29-34; Mar 10:46-52)

35 Yesu ni gaali n’ali huupi hwola mu hibuga e Yeriko, gaagaana omunofu owaali ni geehaye hu tulo w’engira n’asungirisa.

36 Omunofu oyo ni ganulira ehinindi hy’abaatu ni hibita ng’abuusa ati, “Hiina ehyo?”

37 Nga bamulomera baati Yesu Omunazaleesi nj’abitanjo.

38 Ng’ango alangirira n’ejanjaasi ery’amaani ati, “Yesu, Omwijuhulu wa Dawudi, pambire ehisa!”

39 Ng’abaatu abaali ni batangiyemo bamuhayula ni bamuloma anjoleere. Aye niye nga geeyongera hweyongera ohuloma n’ejanjaasi ery’amaani ati, “Mwijuhulu wa Dawudi, pambire ehisa!”

40 Nga Yesu gemeerera alagira baleete omunofu oyo ana gaali. Ni bamunira, ng’amubuusa ati,

41 “Wenda kuholere hi?” Ng’omunofu amugobolamo ati, “Musengwa, njingule emoni, mbone.”

42 Ng’ango Yesu amuloma ati, “Ohufugiirira huhwo, huhunoniseye. Limbula obone.”

43 Anjo ni naano ng’emoni jirimbuha atandiha ohubona, nga yeesi genimba hu baali ni balonda Yesu n’ajumirya Hatonda. Era abaatu bosibosi ni babona n’anonire, nga boosi bajumirya Hatonda.

19

Yesu ni Zakayo omunjoosa

1 Ng’ango Yesu n’abagaali ni nabo bengira mu hibuga Yeriko ni babita engira.

2 Mu hibuga omwo, mwalimo omusinde omuninda owaali omuhulu w’abanjoosa ni bamulanga baati Zakayo.

3 Omusinde oyo gendire ohubona omuutu oyu balanga baati Yesu aye olw’eduuli ly’abaatu sigananga humubona olwohuba gaali muupi.

⁴ Olw'ehyo, gaduluma gatiina mu moni ganiina omusaala omusokomooli ogwali hu ngira eyi Yesu gaali n'aja hubitamo.

⁵ Yesu ni goola hu musaala ogwo, ng'aheja namugulu ahena amuloma ati, "Zakayo, niinuha mangu, olwohuba olwa leero ndi mugeni wuwo."

⁶ Ng'ano ni naano, Zakayo aniinuha n'ali musangaafu ng'anjira Yesu ewuwe.

⁷ Abaatu ni babona, nga bemulugunya baati, "Atiina ohuhyala 'ew'omuhosi w'ebibi.' "

⁸ Ni baali ni bali eyo, Zakayo genyoha galoma Yesu ati, "Musengwa, nabuuyeemo ngati hu biitu byange ngabireho abagadi. Era ni nabanjo oyu nalyakula, nja humulinano emirundi ene."

⁹ Ng'ano Yesu amuloma ati, "Olwa leero abaatu abomu mago gano banonohire olwohuba wetuhiseyo oti ewe weesi oli mwijuhulu wa Yibbulayimu.

¹⁰ Olwohuba Omwana w'Omuutu gaaja hu hyalo ohwendula n'ohunonola abo abaagota."

Olugero olw'endusu eyagota

(Mat 25:14-30)

¹¹ Abaatu baali bahyetegeeresa ebyo, nga Yesu abagerera olugero olwohuba baali huupi n'e Yerusaalemu era n'abaatu aba gaali ni nabo ni baneega baati aja hutagihirano ohunuga nga habaha ni golireyo.

¹² Ng'aloma ati, "Naalino omuutu owomu lulyo oluhombe owatiina mu hyalo ehyanale ohumufuula habaha, ko ahene agobole.

¹³ Ng'alanga abeedu babe ehumi, ng'ana hiisi mulala hu bo ebbeesa ejibalanga baati mina* ndala ng'abaloma ati, 'Musuubuulire mu bbeesa ejo ohwola olu ndigobola.'

¹⁴ "Aye abaatu abomu hyalo hihye baali sibamwenda, nga batuma abahwenda batiine era eyi gaali n'aja ohumufuula habaha balome baati, 'Sihwenda musinde oyo ohuba habaha weefe.'

¹⁵ "Cooka niye nga bamufuula habaha gagamayo engo, ni goola ng'alanga abeedu aba gana ebbeesa jije ni genda ohumanya amagoba aga baahola.

¹⁶ Ng'omwidu omudaayi amuloma ati, 'Musengwa, ebbeesa jijo eji waapa jasaala amagoba g'emina ehumi.'

¹⁷ "Nga musengwawe amuloma ati, 'Kalwe bugali weene, oli mwidu mulani. Ng'olu baaye mwesigwa mu hidiidiri, oja hunuga ebibuga ehumi.'

¹⁸ "Owohubiri nga gaaja aloma ati, 'Musengwa, emina eyi waapa nayisaasamo ejindi etaanu.'

¹⁹ "Nga musengwawe amuloma ati, 'Kalwe bugali weene, oja hunuga ebibuga bitaanu.'

²⁰ "Aye owohudatu ni gaaja gamuloma ati, 'Musengwa, emina yiyo eyi waapa nj'eyi. Nayibiiha bulani weene era nj'eyi enyene n'enyene.

²¹ Nahutya, olwohuba oli mugosi, njira n'ehitali hihyo era ogehesa n'anotamwa olwohuba wenda ebyowereere.'

²² "Nga musengwawe amugobolamo ati, 'Musirusiru ewe, ebi oloma ebyene bihusalira omusango. Hanye omanyire oti ndi mugosi era ti nenda ebyowereere,

²³ lwahiina ebbeesa eji nahuna siwajina abasubuuzi ni nahagoboye samwene najitusayo ni jikoleeye amagoba?'

* **19:13 19:13** Mina ndala yaali epeera y'omutambi ey'emyesi edatu.

24 “Ng’ano aloma abeedu abandi abaali ni bemereeye ano ati, ‘Mumutuseho n’emina eyo, muyiye oyo ali n’ehumi.’

25 “Ng’abeedu abo bamugobolamo baati, ‘Musengwa, oyo oyo oloma ohuṅa, ali n’ehumi!’

26 “Ng’abagobolamo ati, ‘Mbalomera hino ti oyo atambisa ehi bamuṅa, balimumedaho ebindi aye oyo anuma balimutusaaho n’ahadiidiri aho aha ali ni naho.

27 Naahani muleete ṅano abalabe bange, abatendire baafuule habaha waawe era mubeetire ṅano ni mbona.’ ”

*Yesu gengira mu Yerusaalemu mu ṅono ery’amaani
(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Yow 12:12-19)*

28 Yesu ni gahena ohuloma ebyo ng’abatangiramo batiina e Yerusaalemu.

29 Ni baali ni banaatere ohwola mu hubuga Bbesufage ni Bbesaniya mu hiiho g’olusozi lw’emisaala emizayiti, gatuma babiri hu beegi babe,

30 abaloma ati, “Mutiine mu haalo aha mulengera aho. Ni munaabe ni mwahengira muuti, munaabone nasugirya eperepere eyi muutu ahiiri hwihalangaho ni bayisidihire ano, muyiwoṅolole muyindeetere ṅano.

31 Singa ṅabaṅo ababuusa ati, ‘Lwahiina muyiwoṅolola?’ Munamugobolemo muuti, ‘Musengwa nj’ayenda.’ ”

32 Ng’ano aba baatuma batiina bagaana byosibyosi ni biri ng’olu baali ni babalomire.

33 Ni baali ko ni bawoṅolola nasugirya eyo, ng’abeneeyo bababuusa baati, “Lwahiina muyiwoṅolola?”

34 Nga babagobolamo baati, “Musengwa nj’ayenda.”

35 Nga batangirisa nasugirya eyo bayinjirira Yesu. Ni boola nga bayaalaho engoye jaawe hu mugongo, Yesu ayiihalaho.

36 Ni gaali n’atiina, ng’abaatu baalirira engoye jaawe mu ngira Yesu agendereho.

37 Ni gaali ni genda hwola e Yerusaalemu ni gehirira hu lusozi olw’emisaala emizayiti, ehiṅindi hy’abeegi babe hyosihyosi nga hijumirya Hatonda n’ejanjaasi ery’amaani ni basangaaye olw’ebyamaliholiho byosibyosi ebi baali ni baweene.

38 Ni baloma n’ejanjaasi ery’amaani baati,

“Ali n’ekabi habaha oyo

owuujira mu siina lya Musengwa,

abaatu bamuṅe enono.

Haṅabeṅo emiyaaya ṅagati wa Hatonda n’abaatu,

era enono libe eyiri Hatonda oyo ali Namugulu Obugali.”*

39 Ng’ano balala hu Bafalisaayo abaali mu hiṅindi baloma Yesu baati, “Musomesa, loma hu beegi babo baṅoleere.”

40 Nga Yesu abagobolamo ati, “Mbalomera ti singa abo baṅoleera, amabaale ganaahayaane.”

Yesu alira amangi olw’abaatu bomu Yerusaalemu

41 Yesu ni goola huupi n’ehibuga Yerusaalemu, ni gahirengera ng’alira amangi olw’ohulumirwa abaatu bamo,

42 ng’aloma ati, “Singa baatu nywe olwa leero mumanyire ehyahabaleeteye emiyaaya! Aye hatyane bahibahwehire.

43 Ehiseera hinahoole abasigu benywe babeswanigirisa.

* 19:38 19:38 Zab 118:26

⁴⁴ Baabasihirisa enywe ababalyagaana mu hibuga omwo era sibalireha ebaale eribatongolera ehibuga hyenywe ni liri hu lyahye, olwohuba simwamanya hiseera ehi Hatonda gaali ni gaajire ohubanojola.”

Yesu atiina hu Yekaalu

(Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Yow 2:13-22)

⁴⁵ Nga Yesu goola e Yersaalemu gengira mu lunya lwa Yekaalu atandiha ohubbingamo abaali ni basuubuliramo.

⁴⁶ Ng’abaloma ati, “Hyanandiihiwa hiiti, ‘Enyumba yange yinaabenga nyumba omu baatu bananjumirihisyenga.’ Ne enywe muyifuuhisye pungulu eyi bakondo behwehamo.”*

⁴⁷ Nga hiisi ludaalo Yesu asomesanga mu Yekaalu. Aye abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abasomesa b’amagambi n’abaatu abahulu mu gwanga batandiiha ohugesyaho ohumusihirisa.

⁴⁸ Aye gabahayisa olw’abaatu abanjwerehererangamo ni bahumbaana aya gaali ohumuuliirisa.

20

Abatangirisi babuusa Yesu eyi atusa obuñangi

(Mat 21:23-27; Mar 11:27-33)

¹ Lulala, Yesu ni gaali mu lunya lwa Yekaalu n’asomesa era n’abuulira Amanjuro Amalaji, abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abasomesa b’amagambi ko n’abaatu abahulu mu gwanga, batiina aya gaali,

² nga bamuloma baati, “Tulomere, otusa neena obuñangi obuhuginiha ohuhola ebiitu ebyo ebi ohola? Era nj’ani owahuna obuñangi owo?”

³ Ng’ano Yesu abagobolamo ati, “Keesi leha mbabuuseho. Mundomere,

⁴ Yowaane gatusa neena obuñangi ow’ohubatiza; gabutusa yiri Hatonda oba yiri baatu?”

⁵ Ng’ano bahubbaganja ebiñeego ni baloma baati, “Humugobolemo huutye? Singa huloma huuti ‘Hatonda nj’owamutuma’ anatubuse ati, ‘Lwahiina simwafugiirira bya Yowaane oyo?’

⁶ Nindi ni baneega ohumugobolamo baati, ‘Abaatu nj’abamutuma,’ nga hino hibatiisa baloma baati, ‘Abaatu banatuhubbe amabaale.’ Olwohuba bosibosi baali bafugiirira baati Yowaane gaali naabbi dala.”

⁷ Ehyanjwamo nga bamugobolamo baati, “Sihumanyire.”

⁸ Ng’ano Yesu yeesi abaloma ati, “Kale keesi sinabalomere eyi tusa obuñangi obuukosa ebi kola.”

Olugero lw’abapangisa b’endimiro y’emizabbibbu

(Mat 21:33-46; Mar 12:1-12)

⁹ Ng’ano Yesu agerera abaatu abalimo olugero ati, “Naalimo omuutu owahoma endimiro ey’emizabbibbu, ng’ahena ayipangisa abaatu, niye ng’atiina mu lugendo ng’alwayo.*

¹⁰ Ehiseera ehy’egesa ni hyola, gatuma mulala hu baneeresa babe eyiri abapangisa, bamuñe owiisa wuwe. Cooka abapangisa abo baamuhubba nga bahena bamubbinga gaagama ni nabula ehi bamuñeaye.

¹¹ Nga nindi omwene ndimiro abatumira omuñeeresa owundi. Ng’oyo bamuhubba bahena bamuhola n’ebyobuñemu nga gagama n’engalo enjerere.

¹² Ng’atuma omuñeeresa owohudatu era yeesi bamubisya bubu, bamuhubba oluguma gaagama ni nanuma ehi bamuñeaye.

* 19:46 19:46 Yis 56:7; Yer 7:11 * 20:9 20:9 Yis 5:1

13 “Ng’ango omwene ndimiro gebuusa ati, ‘Kole hi? Hatume omwana wange omuhoda, hamunga banaamuje ejono bamupeera owiisa wange.’

14 “Cooka abapangisa ni bamubona nga behobaana baati, ‘Ono nj’omusika. Muhole hu mwite hwegoboseho obusika.’

15 Ng’ango bamusindigirisa bamutusa ebulafu w’endimiro y’emizabbibbu, nga bamwitira eyo.

“Naahani omwene ndimiro alihola hi abapangisa abo?”

16 Alitiina gabasihiirisa n’endimiro gayipangisa abaatu abandii.” Abaatu ni banjulira ebibono ebyo nga baloma baati, “O! Hatonda atuyeede ehyo hitabano!”

17 Nga Yesu abahanaasa emoni ahena abaloma ati, “Naahani ehyanandiihiwa hino hitegeesa hi,

“ ‘Ebaale eri abatongoli batala baati sirani,

nj’eryafuuha ehulu ery’omugaso mu gosigosi?’”

18 “Era hiisi agwa hu ebaale eryo, alibbwagijihamo aye oyo oyu lirigwaho, aliminianguha.”

19 Ng’ango abasomesa b’amagambi n’abatangirisi b’abasengi ba Hatonda bagesyaho ohwenda ohunamba Yesu mu haseera aho, olwohuba bategeera baati olugero olwo alugerire ni lunamba hu nibo aye nga batya abaatu.

Ehibuuso ehijamba hu hunja omusolo

(Mat 22:15-22; Mar 12:13-17)

20 Abasomesa b’amagambi n’abatangirisi b’abasengi ni bendulirisa ehi banenjambye hu Yesu, batuma abaatu batiina beefuula oti haani basiima ebi ahola bamunambihisye mu malomere gage ameene, bamuneyo mu bunugi wa Barooma.

21 Ng’ango batiina bamuhema baati, “Musomesa, humanyire huuti ewe ofiira hu mazima era obula hu by’abaatu huhusiima ebinambulamo wabula abaatu bosibosi obabisya mu ngeri nj’enyene n’obasomesa ebi Hatonda genda bahole.

22 Naahani muhulu tulomere, hiraŋi ohunja Kayisaali* omusolo oba bbe?”

23 Aye Yesu ng’ategeera ehi baaliho, ng’abaloma ati,

24 “Mundage edinaari. Ehifaananyi n’amasiina ebiyiriho by’ani?”

25 Nga bamugobolamo baati, “Bya Kayisaali.” Ng’ango Yesu abaloma ati, “Kale ebya Kayisaali mubiŋe Kayisaali, n’ebya Hatonda mubiŋe Hatonda.”

26 Abo aba batuma ohumuhema ndibanange humunambya mu ebi gaaloma mu lwijuuye, benunja engeri eyi gabagobolamo era banuma hyahuloma.

Ehibuuso ehijamba hu hulamuha

(Mat 22:23-33; Mar 12:18-27)

27 Ng’ango Abasadukaayo, bano nj’abaali ni batafugiirira baati eriyo ohulamuha, batuma balala hu bahyawwe eyiri Yesu bamubuusa baati,

28 “Musomesa, Musa omuŋeereswa wa Hatonda gatunandiihira egambi ati singa omuutu afa galeha namwandu n’atamusaayemo mwana, mugandaawe ateehwa ohumusika amusaalire abaana.*

29 Naahani njaaliŋo aboluganda musanvu. Omudaayi ng’ahwa omuhasi, cooka ng’afa n’atamusaayemo mwana.

30 Owohubiri ng’asika namwandu oyo era yeesi ng’afa n’atamusaayemo mwana.

* 20:17 20:17 Zab 118:22 * 20:22 20:22 Oba habaha wa Barooma. * 20:28 20:28 Mag 25:5

³¹ N'owohudatu yeesi atyo. Bosibosi omusanvu nga bambalaho omuhasi oyo. Cooka ndibamusaalamo mwana.

³² Naahani bosibosi ni baali ni banjooye ohufa ng'omuhasi oyo yeesi afa.

³³ Olwo naahani hu ludaalo olu baatu bosibosi baliramuhiraho, omuhasi oyo aliba muha ani, olwohuba gaaliho muhasi w'abaatu abo bosibosi omusanvu?"

³⁴ Ng'ango Yesu abagobolamo ati, "Obufumbo, w'abaatu hu hyalo huno.

³⁵ Aye sipohija huba eyiri abaatu aba Hatonda abona ati basaanira ohulamuha babe balamu mwigulu ni batahwa era ni batafumbirwa.

³⁶ Baliba hy'abamalayika, ni batafa era baliberera balamu olwohuba baliba baana ba Hatonda.

³⁷ Mu hitundu ehiroma hu hadenjo ahaali ni hanya aye ni hataguhuliha, Musa omuñeereswa wa Hatonda n'aloma hu hulamuha, yeesi ahihahasa ati abafu balamuha ni gaali n'aloma ati Musengwa, 'nje Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo.*

³⁸ Hatonda w'abalamu sosi w'abafu olwohuba abaatu bosibosi eyiri Hatonda, balamu."

³⁹ Nga balala hu basomesa b'amagambi baloma baati, "Musomesa, olomire bulani."

⁴⁰ Ohunwa hulwo, nanjuma owesinga ohumubuusa ebibuuso nindi.

Kurisito ni Habaha Dawudi

(Mat 22:41-46; Mar 12:35-37)

⁴¹ Ng'ango Yesu abaloma ati, "Lwahiina abaatu baloma baati Kurisito oyu Hatonda gafuujaho amate ohunonjola abaatu Mwijuhulu wa Dawudi?"

⁴² "Dawudi omwene mu Zabbuli aloma ati, " 'Hatonda gaaloma Musengwa yange ati, Yiihala ni wundireene, hu lubega olw'omuhono gwange omulungi,

⁴³ ohwola olu ndifuula abasigu babo ekookolo ey'ohutaho amagulu gago.*

⁴⁴ "Obanga Dawudi amulanga 'Musengwawe,' nindi olwo anjanga atye ohuba mwijuhulu wuwe?"

Yesu alabula hu hwehuuma abasomesa b'amagambi

(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)

⁴⁵ Abaatu bosibosi ni baali ni bahinjulirisa, nga Yesu aloma abeegi babe ati,

⁴⁶ "Mwehuume mubone ti simunamba sambo y'abasomesa b'amagambi abagenda ni bambaaye amaganduula amaleenji agehwesa hwirola ohulaga ng'olu bahihenaho era abenda babaheese mu ngeri ey'ohubanja enono ni bali mu akisoni n'ohwihala mu bifo eby'enono mu mahumbaaniro nohu mbaga.

⁴⁷ Abanyagulula ebiitu baahena mu mayumba ga banamwandu era abajumirya Hatonda n'ebibono ebyene ebingi olw'ohweraga. Balibanja ehiguudyo ehihiraho obubbala."

21

Ehirabo hya namwandu

(Mar 12:41-44)

¹ Yesu ni gaali n'ahiiri mu Yekaalu, ng'abona abanjinda bangi ni banjaayo ehirabo.

* 20:37 20:37 Hunj 3:6 * 20:43 20:43 Zab 110:1

² Ng'ango abona ni namwandu omugadi yeesi owaaja gaatamo obubbeesa bubiri obusembayo ohuba ow'omuñendo omutono obugali.

³ Nga Yesu aloma abeegi babe ati, "Mbalomera ehituufu, namwandu ono anjanyeyo hibbala bugali ohuhira abandi bosibosi.

⁴ Bala bataayemo ni batusa hu bingi ebi bali ni nabyo. Aye namwandu ono, mu bugadi wuwe anjanyeyo hyosihyosi ehi abaaye ni nahyo mu bulamu wuwe."

*Obubonero owohujja hwa Kurisito
(Mat 24:1-14; Mar 13:1-23)*

⁵ Ng'ango balala hu beegi ba Yesu baloma ng'olu Yekaalu bayitongola n'amabaale ameene amanooono n'ebiitu ebi banjanga eyiri Hatonda. Nga Yesu abagobolamo ati,

⁶ "Ehiseera hinahoole bino byosibyosi ebi mubona, byabulunguha era nasinjabanjo ebaale wayire erala eririsigala ni liri hu lyahye. Gosigosi baligatepulula gaagwa njasi."

⁷ Ng'abeegi babe bamubuusa baati, "Musomesa tulomereho. Ebyo biribaano njali? Era habonero hi ahabalimanyiraho?"

⁸ Ng'ango Yesu abaloma ati, "Mwehuume njatabano abadulingadulinga. Hiri hiityo olwohuba bangi baliija ni beranga ohutambisa obunangi wange era ni baloma baati, 'Ndiise Kurisito' era baati, 'Ekomerero yoolire.' Aye simufugiiriranga ebi baloma.

⁹ Era ni muñuliranga etalo n'ohutawuha njano ni nanjala, simutyanga. Ebyo biri n'ohubano aye ekomerero yiriba yihiiri hwola."

¹⁰ Ng'ango geyongera aloma ati, "Amawanga galihubbana n'owahabaha buliwaagala owahabaha obundi.

¹¹ Njalinano musisi mu bitundu bingi era enjala yirigwa ni hanupuli alibano mu hyalo. Era njalinano ebiitu ebitiisa n'ebyamaliholiho ebirinjwa mwigulu.

¹² "Aye ebyo byosibyosi ko bibeno, balibahiyaania era balibanamba babeemeha ohunosa mu mbuga j'amahumbaaniro g'Abayudaaya neja bahabaha nga bahena babadaanya mu komera olwohuba muli baloobera bange.

¹³ Hino hiribaleetera mubooseho Amanjuro Amalanji agapambaho.

¹⁴ Aye simwenendehereranga ehi munaahalome oba ng'olu munenjosyeho,

¹⁵ olwohuba ndibanja ebibono n'amagesi agohubagobolamo era abasigu benywe sibilinjanga hubanjania wayire ohugaana ebi muliroma.

¹⁶ Abasaaye, n'abalebe benywe n'abemihago balibalyamo oluhwe era abandi hu nywe abasigu balibeeta.

¹⁷ Era abaatu bosibosi balibacaawa olwohuba abaloobera bange.

¹⁸ Aye njabula hu nywe oyu balisihiirisa obulamu wuwe ow'omwoyo.*

¹⁹ Oyo alyehaliraha ebigosi ohwola hu komerero alinonjaha."

²⁰ Nga Yesu geyongera aloma ati, "Ni mulibona abasooli ni beswani-girihise Yerusalemu, olwo nga mumanya muuti ohusihiiraha hw'ehibuga ehyo huli huupi.

²¹ Abo abaliba mu Buyudaaya, badulumiranga mu bitundu eby'esozi, abo abaliba mu hibuga bahinjwangamo era ni nabo abaliba mu byalo sidadulumanga huja mu hibuga.

* **21:18 21:18** Ebyanjandihwa ebindi biroma biiti efiri jenywe sijirisihiiraha.

22 Mu ndaalo ejo Hatonda aliba gesasusa era ehyo hiriba hyoheeresa byosibyosi Ebyañandihwa.*

23 Mu ndaalo ejo abahasi abaliba ebida n'abookesa nj'abalisinga ohubonaabona. Nalibaño ohubonaabona ohw'amaani hu baatu olw'ehiruñi hya Hatonda eyi bali.

24 Balibeeta n'epiima era banjira abandi eyo mu busibe mu mawanga agandi. Abatali Bayudaaya baliihala hu baatu bomu Yersaalemu era babanjuga ohwola ebiseera by'obunugi waawe olu birinwaho."

Ohugobola hw'Omwana w'Omuutu

(Mat 24:29-31; Mar 13:24-28)

25 Nga Yesu geyongera aloma ati, "Nalibaño ehyamaliholiho hu lyuba nohu mwesi ko nohu munyeenye. Hu hyalo amawanga galyenendeherera olw'ohwoluuma hw'enyanja n'ebimoto by'amaaji.

26 Ebyo ebiri mu bbanga balibitengesya. Ehyo hirireetera abaatu ohufaho olweso olw'emama ko n'ohwenendeherera olw'ebyo ebiriba ni biboolireho era n'ebiri namugulu mu bbanga biritetema.

27 Mu hiseera ehyo balibona Omwana w'Omuutu ni gaajira mu hireri n'obunangi n'ejono ery'amaani.

28 Aye ebiitu ebyo byosibyosi ni biritandiha ohubaño, mugobolangamo amaani olwohuba ohununuliwa hwenywe huliba huli huupi."

Omusaala omutiini ng'ehyohuboneraho

(Mat 24:32-35; Mar 13:29-31)

29 Ng'ano Yesu abagerera olugero ati, "Mubonere hu musaala omutiini oba ogundi gwsigwosi muhene mwege.

30 Omusaala ogwo ni gusebuhaho amahoose amanyenyeeeri, nga mu-manyu muuti ebiri eby'endobooli binaatere ohwola.

31 Mu ngeri nj'enyene ni mubonanga ebindomireho ni birino, mu-manyanga muuti Obunugi wa Hatonda bunaatere ohwola.

32 Mbalomera ehituufu ti ebiitu bino byosibyosi binahabeeno abaatu ab'omulembe guno ni batanjwano hufa.

33 Ehyalo hino n'ebiri namugulu mu bbanga birinjwano aye ebibono byange sibirigwa njaasi.

34 "Mwehuume, mutahenera biseera byenywe mu hwejalabya n'ohumeera, oludaalo olw'ekomero lutaboolaho ni mutamanyire.

35 Olwohuba oludaalo olwo lulyola hu baatu bosibosi hu hyalo.

36 Mube butebute hiisi hiseera ni musaba ko muñange ohubita mu ebyo byosibyosi ebija hubano era muñange n'ohwemeerera n'esangaalo mu moni j'Omwana w'Omuutu hu ludaalo olu aligobola."

37 Hiisi ludaalo, Yesu gatiinanga hu Yekaalu ng'asomesa, ne ni wiiranga ng'atiina hu lusozi olw'emisaala emizayiti eyi ganenyuhanga.

38 Era hiisi mugamba abaatu bangi baanunanga hu Yekaalu ohu-munjiirisa n'asomesa.

22

Yuda afugiirira ohulya mu Yesu oluhwe

(Mat 26:1-5; Mar 14:1-6; Yow 11:45-53)

1 Embaga y'Abayudaaya eyi baliirangaho Emigaati Eji batatayemo Ehisimbulusa eyi balanga baati Embaga ey'Ohubihisya yaali yiri huupi hwola,

* 21:22 21:22 Kos 9:7

² abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abasomesa b'amagambi baali mu husala amagesi og'ohwita Yesu mu ngiso olwohuba baali batya abaatu.

³ Nga Sitaani gengira mu mulala hu beegi ba Yesu ehumi n'ababiri oyu balanganga baati Yuda n'erindi baati Yisikaryoti.

⁴ Ng'ango Yuda atiina atesa n'abatangirisi b'abasengi n'abahulu b'abahuumi ba Yekaalu, ng'olu ananayo Yesu eyi bali.

⁵ Hino hyasangaasa abatangirisi abo era nga balagaana ohumuja ebbeesa.

⁶ Nga Yuda afugiirira atandiha ohwendula ahamanga ahohunayo Yesu eyi bali, ehinjindi hy'abaatu ni hinjuma.

*Yesu alya n'abeegi babe Embaga ey'Ohubihisya
(Mat 26:17-25; Mar 14:12-23; Yow 13:21-30)*

⁷ Ng'ango oludaalo olw'Embaga Eyibaliiraho Emigaati Ejibatataayemo Ehisimbulusa era olu beetiraho etaama eperepere ng'enjongo ni bahebula Ohubihisya, lwola.

⁸ Nga Yesu atuma Peetero ni Yowaane abaloma ati, "Mutiine mututegehere Embaga ey'Ohubihisya."

⁹ Nibo nga bamubuusa baati, "Wenda huje hutegehere neena?"

¹⁰ Ng'abaloma ati, "Ni munaabe ni mwingira mu hibuga, munagaane omusinde ni getwihire esongo y'amaaji, mumulonde ohwola mu nyumba omu anengire.

¹¹ Mulome omwene nyumba muuti, 'Omusomesa abuusa ati mbo ehisenge hiri neena omu niye n'abeegi babe banaliire Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya?'

¹² Anabalage ehisenge ehibbala ehyanamugulu mu kalina ehi bahenire ohulongoosa n'ohutegeha, mutegehere omwo."

¹³ Ng'ango abeegi basimbuha batiina, baagaana byosibyosi ni biri ng'olu Yesu gaali n'abalomire. Ng'ango bategeha Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya.

¹⁴ Esaawa ey'ohulya ni yoola, nga Yesu n'abahwenda babe beehala ohulya.

¹⁵ Ng'abaloma ati, "Nendire bugali weene ohulya ni nenywe embaga yino ni kiiri hubonaabona.

¹⁶ Mbalomera ti sinja hulyaho mbaga yino nindi ohwola olu hiribanjo mu bunugi wa Hatonda."

¹⁷ Ng'ango abugula ehipopo hy'envinyo geyaasa Hatonda, ng'aloma ati, "Munaane munyweho mwesimwesi,

¹⁸ olwohuba mbalomera ti sinja hunywa hu nvinyo y'emizabbibbu nindi ohwola olu ndinywa epyaha mu bunugi wa Hatonda."

¹⁹ Ng'ango abugula omugaati geyaasa Hatonda, ni gahena ng'agubbongolamo, ng'abana aloma ati, "Guno nj'omubiri gwange oguupayo hu lwenywe. Hino muhiholenga olw'ohukebulira."

²⁰ Mu ngeri nj'enyene ni baahena ohulya eh'yegulo, nga Yesu anamba ehipopo hy'envinyo aloma ati, "Envinyo yino nj'amafugi gange aganoonjhe ohuba ahabonero ahahahasa endagaano epyaha eyi Hatonda aholire n'abaatu.*

²¹ Aye oyo aja hundyamo oluhwe ali ni neese hu hiinjulo hino.

²² Omwana w'Omuutu aja hufa ng'olu hyanandiihiwa aye jimwageene oyo amulyamo oluhwe!"

* 22:20 22:20 Ebyanandiihiwa ebindi binjuma lunyiri luno.

²³ Ng'abeegi babe bebuusa abeene n'abeene baati nj'ani hu bo owaali n'aja hu mulyamo oluhwe.

Ahira ohuba ow'ejono mu bujugi wa Hatonda

²⁴ Ng'ango nabaluhano embaha mu beegi ba Yesu ni bebuusa baati mbo nj'ani hu bo ahira ohuba ow'ejono.

²⁵ Nga Yesu abaloma ati, "Abahabaha b'Abatali Bayudaaya banjuga n'obuhambwe era abatangirisi baawe benda abaatu aba banjuga bamanye baati babaliho obunangi era nga bahena beeranga mbo bayeedi baawe.

²⁶ Aye mu enywe sipohiri hiityo, wabula ahira ohuba ow'ejono mu nywe, gebisye hy'omuñere era omutangirisi abe muñeereses wabahye.

²⁷ Naahani ahira ohuba ow'ejono nj'ani? Oyo owihaaye ohulya oba oyo owinjula? Nj'oyo owihaaye ohulya. Aye ese mu enywe ndi hy'omuñeereses.

²⁸ Ndinywe abagumiiye ebigosi byange.

²⁹ Keesi mbateehateehera obunugi ng'olu Bbaabba gaategehera,

³⁰ konyo mulye era munywere hu meeza yange mu bujugi wange. Era mwesi mulihaala hu tebe ehumi n'ebiri ej'obunugi mwasalira ebiha bya Yisirayiri ehumi nabibiri emisango."

Yesu aloma ati Peetero anamwegaane

(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Yow 13:36-38)

³¹ Ng'ango Yesu aloma ati, "Simooni, Simooni, Sitaani asungire Hatonda amufugiirire abasenyete hy'engaano.

³² Aye kusabiiye ti otanjwamo maani mu hufugiirira huhwo. Era n'olihena ohwebbwaga, ogumyanga abahyo."

³³ Aye gamuloma ati, "Musengwa, ese netegehire ohwingira ekomera ni neewe. Era netegehire ohufiira njalala ni neewe."

³⁴ Nga Yesu amugobolamo ati, "Mu butuufu oweene kuloma ti mu hiire ehyene hino, engoho yinaabe yihiiri huholyoha ni wahanegaanira emirundi edatu."

³⁵ Ng'ango Yesu ababuusa ati, "Ni n'abatuma ohubuulira Amanjuro Amalaji, ndimugega bbeesa wayire engayito, njalino ehimwahaya?" Nga bamugobolamo baati, "Nanjuma."

³⁶ Ng'abaloma ati, "Ale oyo ali n'ebbeesa n'ehihapu abugule, ni nooyo anjuma piima atunde ehyambalo hiye ayigule.

³⁷ Ehyanjandiihiwa ehiroma hiiti, 'Bamubalira njalala n'ababbwagi b'amagambi,* hiri n'ohwolerera. C'ehyo ehyene, ebyo ebipambaho biri n'ohwolerera."

³⁸ Nga abeegi babe bamuloma baati, "Musengwa, hulinjo n'epiima ebiri njano." Nga Yesu abaloma ati, "Ehyo hihena!"

Yesu mu Gesesimane

(Mat 26:36-46; Mar 14:32-42)

³⁹ Ng'ango Yesu anjwa mu Yerusaalemu atiina hu lusozi olw'emisaala Emizayiti ng'olu gaholanga era abeegi babe nga batiina ni naye.

⁴⁰ Ni goola eyo, ng'abaloma ati, "Musabe Hatonda ko mutahemewa."

⁴¹ Ng'ango niye anjwano gesambaho ahanaanjiro, ahena ahubba amafuha gegayirira Hatonda,

⁴² n'aloma ati, "Bbaabba, hanye nj'ohusiima huhwo, esaawa yino ey'ohubonaabona yitanjolahyo aye ewe ehi wenda hibe nj'ehiholewa sosi ehi ese nenda."

⁴³ Ng'ango malayika anjwa mwigulu amugobosamo amaani.

* 22:37 22:37 Yis 53:12

44 Mu bulumi obubitiirifu geyongera ohwegayirira Hatonda bugali weene era oluuya lulwe nga lutagiha ohutonya njaasi hy'amatondo g'amafugi.†

45 Yesu ni gahena ohusaba, nga genyoha gaagamayo aya beegi babe baali aye gabagaana ni banenyuha olw'omudembo n'ohwenjendeherera ebi baali ni nabyo.

46 Ng'abaloma ati, "Lwahiina muli hunenyuha? Mwinyohe, musabe ko mutahemewa."

Banjamba Yesu

(*Mat 26:27-56; Mar 14:43-50; Yow 18:3-11*)

47 Yesu ni gaali n'ahiroma, ng'ehinjindi hy'abaatu hyola aya baali, Yuda mulala hu beegi babe ehumi n'ababiri n'ahitangiriye. Nga geegerera huupi ni Yesu amuheesa n'amugwa mu hifuba.

48 Aye Yesu ng'amuloma ati, "Yuda, ewe Omwana w'Omuutu omulyamo oluhwe n'omugwa mu hifuba?"

49 Abeegi ba Yesu ni babona ehyali ni hija hubano, nga bamubuusa baati, "Musengwa, hubasoose n'epiima?"

50 Nga mulala hu beegi babe atema hu mwidu w'omuhulu w'abasengi ba Hatonda ohutwi ohulungi.

51 Aye Yesu ng'abaloma ati, "Mulehe!" Ng'anjamba aya batemire ohutwi hw'omwidu oyo, amunonia.

52 Ng'ano Yesu aloma abatangirisi b'abasengi n'abahulu b'abahuumi ba Yekaalu ko n'abaatu abahulu mu gwanga abaaja ohumunjamba ati, "Muujire ohupamba ni muli n'epiima n'ebibiro hy'abajiriye omuyekera?"

53 Mbaayenga mba ni nenywe mu Yekaalu, ni mutapamba. Aye hino nj'ehiseera hyenywe amaani g'ehiirema ohuhola."

Peetero gegaana Yesu

(*Mat 26:57-58,69-75; Mar 14:53-54,66-72; Yow 18:12-18,25-27*)

54 Ng'ano banjamba Yesu, bamunjira ewomuhulu w'abasengi ba Hatonda. Peetero galondaho ni gesambireho ahanaanjiro.

55 Ne ni bahena ohunjamba ehihoso mu lunya ngati nga beehala ohwota omuliro. Nga Peetero yeesi gehala ni nabo ohwota omuliro.

56 Mulala hu bahaana abaneeresanga ow'omusengi oyo, gabona Peetero ni gehaaye mu njase y'omuliro, ng'amuhangaasa emoni, ahena aloma abo abaalino ati, "Omusinde ono yeesi agendanga ni Yesu."

57 Aye Peetero nga gegaana ati, "Muhasi ewe, omuutu oyo ese simu-manyire."

58 Era ni nabitireno ahaseera, omuutu owundi ng'amubona, ng'aloma ati, "Weesi oli mulala hu abo." Cooka Peetero ng'amuloma ati, "Musinde ewe, ese kwegaana!"

59 Ni nabitireno esaawa nga ndala, omuutu owundi ng'amuhamiirisa ati, "Hituufu, ni noono abaaye agendanga ni Yesu olwohuba yeesi Mugalilaaya hya niye."

60 Aye Peetero galoma ati, "Wange, ehi oli huloma sikimanyire." Ano ni naano, ni gaali n'ahiroma ng'engoho yiholyoha.

61 Nga Musengwa weefe acuha aheja hu Peetero. Ng'ahebulira ebi Musengwa gaali n'amulomire ati, "Olwa leero engoho yinaabe yitaholyoha, ni wuneganiye emirundi edatu."

62 Ng'ano Peetero atula ebulafu, atemuha alira bugali weene.

† 22:44 22:44 Ebyanjandhiwa ebindi binjuma enyiriri jino.

*Abaatu bajeeja era bahubba Yesu
(Mat 26:67-68; Mar 14:65)*

⁶³ Mu hiseera ehyo, abasinde abaali ni bahuuma Yesu batandiiha ohumujeeja n'ohumuhubba.

⁶⁴ Nga bamuwiiha mu moni bahena bamuloma baati, "Teeba, nj'ani ahuhubbire."

⁶⁵ Nga bamuloma ebibono ebyene ebingi ni bamufodogola.

⁶⁶ Ni wanuuha, ng'Ahahiiho h'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abasomesa b'amagambi bahumbaana nga banjira Yesu mu Luhiiho lwawe.

⁶⁷ Nga bamubuusa baati, "Tulomere, ndiiwe Kurisito oyu Hatonda gafuu-jaho amate ohunoŋola abaatu?" Ng'abagobolamo ati, "N'olu n'abalomere, simunafugiire,

⁶⁸ era singa mbabuusa, simunangobolemo.

⁶⁹ Aye ohuŋwa ŋaahani, Omwana w'Omuutu aja hwihala hu lubega olw'omuhono omulungi ogwa Hatonda omwene buŋangi."

⁷⁰ Nga bosibosi bamubuusa baati, "Ewe, oli Mwana wa Hatonda?" Nga niye abagobolamo ati, "Ng'olu muloma olwo."

⁷¹ Ng'aŋo baloma baati, "Hwendera hi obujulizi obundi olwohuba efe hwabeene hwenjiriyeho n'amatwi geefe ebinwa mu munwa gugwe."

23

*Bemeha Yesu mu moni ja Pilaato
(Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Yow 18:28-38)*

¹ Ng'aŋo abohu Luhiiho Olubbala mu diini ly'Ehiyudaaya bosibosi benyoha batangirisa Yesu bamuŋjira ewa Pilaato.

² Nga batandiiha ohumuŋaŋabira ni baloma baati, "Hwavumbula huuti omusinde ono asasamasa abaatu b'egwanga ly'efe, n'abagaana ohuŋa Kayisaali omusolo era ni geeranga Kurisito oyu Hatonda gafuu-jaho amate ohunoŋola abaatu era mbo nje habaha."

³ Ng'aŋo Pilaato amubuusa ati, "Ndiwe habaha w'Abayudaaya?" Nga Yesu amugobolamo ati, "Ng'olu oloma olwo."

⁴ Nga Pilaato aloma abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'ehibbubbu hy'abaatu ati, "Simbona musango ugu muutu ono asaaye."

⁵ Aye nibo nga beyongera huhayaana baati, "Ebi omuutu oyo asomesa bisasamahise abaatu mu Buyudaaya mwosimwosi. Gatandihira mu twale ly'e Galilaaya era goolire ni nanano mu Yerusaalemu."

⁶ Pilaato ni gaŋulira ebyo, ng'abuusa hanye Yesu gaali Mugalilaaya.

⁷ Ni bamulomera baati Mugalilaaya, ng'amuŋindiha ewa Herode owaali omuŋugi w'etwale eryo, yeesi owaali n'ali mu Yerusaalemu mu hiseera ehyo.

⁸ Herode gasangaala bugali ni gabona hu Yesu, olwohuba gaali aŋuliiye ebimuŋambaho era n'ahenire ehimanga ni gesunga ohumubona n'ahola ebyamaliholiho.

⁹ Nga Herode abuusa Yesu ebibuuso ebyene ebingi aye Yesu sigagobolamo wayire hirala.

¹⁰ Abatangirisi b'abasengi n'abasomesa b'amagambi baali bemereeye aŋo, nga bahaalama ni bamuŋaŋabira emisango.

¹¹ Ng'aŋo Herode n'abasirikale babe bamujeeja era bamuhiina ni bamwambasa olugoye olumeregenya. Ni bahena ng'amuŋambya abahahiho bamwagamyeyo ewa Pilaato.

12 Herode ni Pilaato baali sibendana aye esonga ya Yesu yabagaata bafuuha ba muhago hu ludaalo olwo.

Basalira Yesu ogw'ohufa

(Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Yow 18:39; 19:16)

13 Ng'ano Pilaato alanga abatangirisi b'abasengi ba Hatonda ko n'abaatu abandi abohu hahiiho h'Abayudaaya ko n'ehinjindi hy'abaatu ehyali ano,

14 ng'abaloma ati, "Mundeteeye omusinde ono ni muloma muuti asasama abaatu. Aye ng'olu muweene ni kejire mu songa jije, simbona musango ogu mumunjabira.

15 Era ni Herode yeesi ahayire esonga yosiyosi nj'ohumugobosa eno. Ng'olu mwesi mubona, omuutu ono anuma ehi aholire ohumusalira ogw'ohufa.

16 Olw'ehyo, oluvanyuma lw'ohumuswaja, namulehule."

17 Hu hiisi ludaalo lw'embaga ey'Ohubihisya, Pilaato galehulanga omusibe oyu bamusunganga.*

18 Ng'ehinjindi hy'abaatu hyosihyosi hihayaana hiiti, "Oyo mumusimye humusimya aye lehula Bbarabba!"

19 Bbarabba oyo baali bamusidihire mu komera olw'ahegugungo ahaliho mu hibuga n'olwobutemu.

20 Nga nindi Pilaato aloma n'abaatu nabanjooyanjooya olw'ohwenda ohulehula Yesu.

21 Aye nibo beyongera huhayaana baati, "Muhomerere hu musalabba, muhomerere hu musalabba!"

22 Nga nindi Pilaato ababuusa omulundi ogwohudatu ati, "Lwahiina mwenda bamuhomerere? Hibi hi ehi aholire? Simbona songa hu muutu ono eyigera ni mwenda musalire ogw'ohufa. Olw'ehyo, ni banahene ohumuswaja, namulehule."

23 Cooka nibo nga beyongera huhayaana ni bahahasa baati bahomerere Yesu hu musalabba. Era nga bamunja amaani.

24 Nga Pilaato asalano abaholera ehi bendire.

25 Ng'abalehulira Bbarabba oyu beegalira mu komera olw'ohwegugunga n'obutemu, anayo Yesu bamuhomerere ng'olu bendire.

Bahomerera Yesu hu musalabba

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Yow 19:17-27)

26 Abasirikale ni baali ni batangirihise Yesu ni bamunira ohumuhomera, nga bagaana omusinde omusaale w'e Kireene oyu balanganga baati Simooni n'anwa mu hyalo ni gaagamayo mu hibuga. Nga bamugegesa omusalabba gwa Yesu agubbeeda n'amulondaho.

27 Ehinjindi hy'abaatu hyalonda hu Yesu ni mulimo n'abahasi abaali ni bahubba enduulu era ni balira olwa Yesu.

28 Cooka Yesu ng'abacuuhira abaloma ati, "Abahaana b'e Yersaalemu, mulehe ohundira ese aye mwerire mwabeene n'abaana benywe.

29 Olwohuba ehiseera hiryola olu baatu baliroma baati 'abahasi abagumba bali bulanji.†

30 Era

"baaloma esozi baati, 'Mutugweho'

n'obusozi baati, 'Mutusiihe.'*

31 "Anabaholera bino hu musaala omubisi, ne hu mwomu hiriba hiitye?"

* 23:17 23:17 Ebyanjandihwa ebindi binjuma lunyiriri luno. † 23:29 23:29 olwohuba enaku yaawe sija huba mbitiirifu hy'eyabo abaliba ni bali n'abaana. * 23:30 23:30 Kos 10:8

³² Era njaaliŋo abasinde babiri ababbwagi b'amagambi boosi ababatan-girisi baanjira ni Yesu ohuja ohubahomerera.

³³ Ni boola aŋa balanga baati, "Ehifo Ehyahaŋanga" nga bahomerera Yesu ko n'ababbwagi b'amagambi bala hu musalabba, mulala hu lubega lw'omuhono gwa Yesu omulungi, owundi hu mugooda.

³⁴ Ebyo ni byanŋwa nga Yesu aloma ati, "Bbaabba, basoniŋe olwohuba sibamanyire ehi bahola."‡ Abasirikale baahubba ahalulu bagabana ebyambalo bya Yesu.*

³⁵ Abaatu nga bemeerera aŋo ni bamulengereeye, n'abatangirisi babwe boosi ni bamujeherera baati, "Ganoŋolanga bandi aye saanŋanga hwenonola niye omwene. Hanye hituufu ehyene nje Kurisito oyu bafuu-jaho amate ohunonola abaatu era oyu Hatonda gatobola, genonole!"*

³⁶ Abasirikale boosi nga bamujeeja nga bahena bamuŋa envinyo ey-isalire,*

³⁷ ni baloma baati, "Wenonole hanye oli habaha w'Abayudaaya!"

³⁸ Nga bata ŋamugulu wuwe ehipande ehisoma hiiti:

ONO NJE HABAHA W'ABAYUDAAYA.

³⁹ Mulala hu babbwagi b'amagambi yeesi oyu baahomerera hu musalabba ng'aduha Yesu ati, "Weranga Kurisito oyu bafuujaŋo amate ohunonola abaatu. Ale wenonole onŋwe hu musalabba, hwesi otunonole."

⁴⁰ Aye owahye ng'amuhayula ati, "Ewe n'ohutya sootyaho Hatonda olwohuba mbo oli hu hibonerezo c'ehyene ni naye?"

⁴¹ Ese ni neewe, ehibonerezo hino hitwola olwohuba huli husasula ebyo ebi hwahola. Aye ono abula hibi ehigahola."

⁴² Ng'aŋo aloma Yesu ati, "Bukebuliranga olu onahajire mwiŋono ly'obunugi buwo."

⁴³ Nga Yesu amugobolamo ati, "Mazima kuloma ti olwa leero, onaabe ni neese mu hifo ehy'ohwesiima."

Ohufa hwa Yesu

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Yow 19:28-30)

⁴⁴ Naahani ebyo byaliŋo esaawa nga mukaaga ejomu muusi. Ohuŋwa hu saawa ejo ohwola esaawa mwenda ej'egulo, ng'ehiirema hiŋamba ehvalo hyosihiyosi,

⁴⁵ olwohuba eryuba lyasima. Olutimbe olwomu Yekaalu nga ludwe-duhamo ŋabiri, ohuŋwa ŋamugulu ohwola ŋaasi.

⁴⁶ Nga Yesu alanga n'ejanjaasi ery'amaani ati, "Bbaabba, kuŋambya omwoyo gwange!" Ni gahena ohuloma atyo, ng'afa.

⁴⁷ Omuhulu w'ehibbubbu hy'abasirikale ecikumi ni gabona ebyaliŋo, ng'ajumirya Hatonda n'aloma ati, "Mu butuufu omuutu ono anumaaho musango!"

⁴⁸ Abaatu bosibosi abaali ni bahumbeene ohwebonera, ni babona ebyaliŋo, nga baagamayo ewaawe ni bawombonaaeye.

⁴⁹ Aye abo bosibosi abaali ni bamumanyire, omwo ni mulimo n'abahasi abaamulondaho ohuŋwa e Galilaaya, nga bemeerera ni besambireho ahamanga ni bebonera.

Basiha Yesu

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Yow 19:38-42)

‡ 23:34 23:34 Ebyanandihiwa ebindi bibula lunyiriri luno. * 23:34 23:34 Zab 22:18 * 23:35 23:35 Zab 22:7 * 23:36 23:36 Zab 69:21

⁵⁰ Naaliŋo omusinde ow'esambo endani era omugwalaafu ow'ahiihanga hu Luhiiho lw'Abayudaaya ni bamulanga baati Yosefu.

⁵¹ Omusinde oyo gaali musaale womu habuga ahabalanga baati Alimataaya mu twale ly'e Buyudaaya era gaali ahuumirira ohuuja hw'obunugi wa Hatonda. Yosefu gaali saafugiirisanie n'eteesa ko n'ebikolwa by'abahye.

⁵² Kale ng'atiina eyiri Pilaato amusunga omulambo gwa Yesu aje agusiihe.

⁵³ Ni gagutusa hu musalabba, gagwambiha mu lugoye olulani olwa laasi. Ng'agunira aguta mu higombe ehibabaaja mwibaale mu ngeri y'epungulu era ni batasihangahomo muutu yesiyesi.

⁵⁴ Bino byosibyosi byaliŋo hu ludaalo lw'ohwetegehera obunahye ni yinaahabe Sabbaato.

⁵⁵ Abahasi abaali ni banjooye e Galilaaya ni batiinire ni Yesu e Yerusaalemu, balonda hu Yosefu baabona ehigombe omu gaata omulambo.

⁵⁶ Ng'ano abahasi abo bagamayo engo bategeha aby'ahaloosa ohunaha omulambo. Aye hu ludaalo lwa Sabbaato baanuumula ng'olu egambi liroma.

24

Ohulamuha hwa Yesu (Mar 16:1-8; Mat 28:1-8)

¹ Ng'ano mu mugamba hu ludaalo oludaayi* mu wiiki, abahasi abo banjamba ebyahaloosa ebi baali ni bategehire batiina hu higombe hya Yesu.

² Ni boola, nga baagaana ebaale ni balisiringihisye ohunja hu mulyango gw'ehigombe.† ³ Aye ni bengira, sibagaanamo mulambo gwa Yesu Musengwa.

⁴ Ni baali ni bahitangalaaye, ng'ano ni naano abasinde babiri bemeerera huupi ni nabo, ni bambaaye engoye ekosa ni jimeregenya hy'ohumesya hw'efula.

⁵ Ng'abahasi abo bahotama olw'ohubatya n'ohubana enono, ng'abasinde abo babaloma baati, "Lwahiina mwendulira omulamu mu bafu?"

⁶ Anjuma nana, alamuhire. Muhebulire ng'olu gabaloma ni gaali n'ahiiri ni nenywe mu Galilaaya ati,

⁷ 'Baliŋaayo Omwana w'Omuutu eyiri ababbengi, bamuhomerere hu musalabba aye aja hulamuha ni nabitireno endaalo edatu.' "

⁸ Ng'ano bahebulira ebibono bibye ebyo.

⁹ Era abahasi abo ni batula mu higombe, baagamayo ng'ebyo byosibyosi babiromera abeegi ba Yesu ehumi namulala, n'abandi bosibosi.

¹⁰ Abahasi abo baali nje Malyamu Magadaleeni ni Jowaana ni Malyamu nyina ya Yakobbo ko n'abahasi abandi abaali ni nabo.

¹¹ Aye abahwenda sibafugiirira ebi bahasi abo babalomera olwohuba ebibono byawe byali oti binjuma mahulu.

¹² Aye Peetero nga genyoha, aduluma atiina hu higombe. Ni goola ng'ahotama ohwetegehera ng'abona engoye eji baali ni basiihiremo Yesu ni jiri ano, ng'anjwayo ni gejunja ebi aweene.‡

* **24:1 24:1** Eyiri Abayudaaya, oludaalo oludaayi mu wiiki nj'olwa Sande. † **24:2 24:2** Mu Yisirayiri, babbotanga ebigombe mu pungulu. ‡ **24:12 24:12** Ebyanjandihiwa ebindi binjuma lunyiriri luno.

Mu ngira Emawusi
(Mar 16:12-13)

¹³ Hu ludaalo olwene olwo olu Yesu gaalamuhiraho, babiri hu beegi babe baali batiina mu haalo ahabalanga baati Emawusi emayiro nga musanvu ohunwa e Yersaalemu.

¹⁴ Batiinanga ni banjaya hu ebyo byosibyosi ebyali ni bibayeeño hu Yesu.

¹⁵ Ni baali ni bagenda ni banjaya nga Yesu omwene anwera eyi ganwera abenjimbaho bagendera njalala.

¹⁶ Aye nibo sibafaania baati nje niye.

¹⁷ Ng'ababuusa ati, "Mulihugenda ni munjaya hu hi?" Nga bemeerera ni babombonaaye.

¹⁸ Mulala hu bo, oyu balanganga baati Kulewopasi ng'amugobolamo ati, "Ndiwe wenene mu Yersaalemu atamanyire ebibaayeno mu ndaalo jino?"

¹⁹ Ng'ababuusa ati, "Ebiina?" Nga baloma baati, "Ebinjamba hu Yesu Omunazaleesi, abaaye naabbi ow'amaani era Hatonda n'ali ni naye n'abaatu bangi ni babona obunangi buwe mu ebi gaholanga nomu bigalomanga.

²⁰ Abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abanugi bamunjayo ohumusalira ogw'ohufa era nga bamuhomerera hu musalabba.

²¹ Hwali husubira huuti nj'aja hununula Yisirayiri. Aye endaalo edatu jahabitano ohunwa olu bamwita.

²² Ebyo ni bihiiri ano, eriyo abahasi abanjuunire hu magombe,

²³ aye ndibabona mulambo gugwe. Batulomire baati mbo baweene abamalayika ababalomire baati mbo Yesu alamuhire.

²⁴ Abahyefe abandi boosi batiinire hu higombe, baageene ni biri ng'olu abahasi balomire, sibabona hu mulambo gugwe."

²⁵ Ng'ano Yesu abaloma ati, "Nga muli banjubeebe era nga mulwano ohufugiirira byosibyosi ebi banaabbi baaloma baati biribano!"

²⁶ Baali n'ohugudya Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu, ko ahene aneewe enono lirye."

²⁷ Ng'ano Yesu, abanyoyola Ebyanandihwa ebimulomaho byosibyosi, ohutandihira hu ebi Musa ganandiiha n'ebyabanaabbi bosibosi.

²⁸ Ni baali ni boola eyi baali ni baja, Yesu niye gaali oti ahyeyongerayo mu moni.

²⁹ Nga bamwegalihira bugali weene baati, "Nja hutiine e weefe, olwohuba owiire wiriire." Ng'afugiirira atiina ni nabo.

³⁰ Ni baali ni balya, nga Yesu abugula omugaati geyaasa Hatonda, ng'agubbongolamo, ahena abana.

³¹ Ng'ano hibawijuhaho bamufaania baati nje niye aye ano ni naano ng'abagotaho.

³² Nga bebuusa abeene n'abeene baati, "Emyoyo sijitwefubuhirenge n'aloma ni neefe mu ngira n'atunyonyola Ebyanandihwa?"

³³ Nga benyoha mu haseera aheene aho, baagamayo e Yersaalemu. Ni boola, baagaana abeegi ba Yesu ehumi namulala n'abandi ni bahumbeene.

³⁴ Nga babaloma baati, "Hituufu, Musengwa alamuhire era Simooni amuweene."

³⁵ Nga bano boosi babanjayira ebibaayeno mu ngira ni bagenda ni naye era ng'olu abbwagire omugaati ni bali hulya nga ko hibawijuhaho bamufaania.

*Yesu abonehera abeegi babe**(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Yow 20:19-23; Bik 1:6-8)*

³⁶ Ni baali ni bahiroma ebyo, ng'ango ni naango Yesu gaaja gemeerera n'agati waawe abaloma ati, "Emiyaaya jibe ni nenywe!"

³⁷ Hino hyabasindusa era hyabanga ohutya ni baneega baati baweene omwigu gugwe.

³⁸ Ng'ango abaloma ati, "Lwahiina mweralihirira era lwahiina mubuus-abuusa mu myoyo jenywe?"

³⁹ Mubone ebyaba n'amagulu gange. Ndiise ono omwene. Mupambeho mubone, omwigu gubula mubiri n'amagumba hy'olu ese ndi ni nabyo."

⁴⁰ Ni gahena ohubaloma atyo, ng'abalaga ebyaba n'amagulu gage.

⁴¹ Hino hyabaleetera esangaalo bitiirifu aye mula ni batafugiirira baati nje niye. Nga Yesu abaloma ati, "Mupeho ehyohulya."

⁴² Nga bamuanga enyeeni enjohye.

⁴³ Ni gayinaanga, ng'ayirya ni babona.

⁴⁴ Ng'abaloma ati, "Bino mbebi nabalomeranga ni kiiri ni nenywe ti byosibyosi Ebyandihira ni bindomaho mu magambi ga Musa nomu bitabo by'abanaabbi nomu Zabbuli, biri n'ohwolerera."

⁴⁵ Ng'ango ko hibawijuhaho bategeera Ebyandihira.

⁴⁶ Ng'abaloma ati, "Hyanandihira hiiti, baaja hugudya Kurisito oyu bafujaho amate ohunonola abaatu, bahene bamwite aye aja hulamuha ni nabitireno endaalo edatu,

⁴⁷ baaja hulomera abaatu bosibosi ohutandihira mu Yerusaalemu obuhwenda ow'ohwenenya n'ohusonijwa ebibi olw'obunangi wuwe.

⁴⁸ Era muli bajulizi b'ebitu bino.

⁴⁹ Nja hubaneera ehirabo ehi Bbaabba gabasuubisa. Aye musigale mu hibuga muno ohwola olu mulisuna amaani ohunwa mwigulu."

*Yesu atiina mwigulu**(Mar 16:19-20; Bik 1:9-11)*

⁵⁰ Nga Yesu abatusa mu hibuga, abanjira anjatu mu hitundu ohuupi n'ahabuga h'e Bbesaniya. Ni boola, ng'agolola emihono abasabira ekabi.

⁵¹ Ni gaali n'ahibasabira ekabi, ng'abalehaango atiina mwigulu.

⁵² Nga bahubba amafuha bamujumirya. Ni bahena nga baagamayo e Yerusaalemu ni bejuuye esangaalo bitiirifu.

⁵³ Era baabanga hu Yekaalu habuhyabuhyu ni bajumirya Hatonda.

Amanjuro Amalaji aganjamba hu Yesu Kurisito ng'olu Yowaane gaganandiiha Enyanjula

Amanjuro Amalaji aga Yesu Kurisito ng'olu *Yowaane* gaganandiiha galoma hu bulamu wa Yesu Kurisito. Yowaane, mulala hu bahwenda ehumi n'ababiri nj'owaganandiiha hamunga mu mwaha ogw'ecenda oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Wayire ehitabo hino ehyene sihiroma hiiti Yowaane nj'owanandiiha aye amanandiihire gafaananira erala ni naago agomu ebbaluna jije edatu. Balala hu bahugu mu by'Ebbayibbuli baloma baati mu hiseera ehyo Yowaane gaali amenya mu hibuga hy'Efeeso. Olw'ehyo, hiboneha hiiti eyo peyi ganandiihira ehitabo hino.

Ehigendererwa hya Yowaane ohunandiiha ehitabo hino gendire abaatu bamanye era bafugiirire baati Yesu Mwana wa Hatonda era ti nj'Omunoŋosi oyu Hatonda gasubisa era ti basuna obulamu obutanwano olw'ohumufugiirira (20:31). Yowaane ganandiihira Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya. Era ehitabo hino hyanjabulo hu Matayo ni Mariko ni Luka olwohuba sihiroma hu biitu hy'Ohusaaliwa n'Ohubatiziwa n'Ohuhemebwa hwa Yesu. Ohutusaho Yowaane ata esira hu byamaliholiho ebi Yesu gaahola. Sigandiiha bingi ebinjamba hu engero eji Yesu gatambisanga mu husomesa abaatu.

Ebiri mu hitabo hino mu buupi

1. Yowaane atandiha Amanjuro Amalaji (1:1-18)
2. Ebyamaliholiho ebi Yesu gaahola (1:19-12:50)
3. Obulamu wa Yesu n'ehyamuleetera ohufa era galamuha (13:1-20:31)
4. Yesu abonehera abaloobera babe oluvanyuma lw'ohulamuha (21:1-25)

Hibono gafuuha muutu

¹ Mu hutandiha ko batonde ehyalo, oyo oyu balanga baati Hibono gaaliŋo. Hibono ng'aba ni Hatonda era n'ali n'owa Hatonda owijuufu.

² Hibono gaali ni Hatonda mu hutandiha ni bahiiri hutonda ehyalo.

³ Hatonda gatonda hiisi hiitu n'atambisa Hibono oyo era aŋa ataali enjuma ehi gatonda.

⁴ Hibono gaali nj'esimuhu y'obulamu era nj'enjase eyimulihira abaatu.

⁵ Enjase eyo eraga abaatu ehi Hatonda ali n'ehi genda bahole aye sibamutegeera.*

⁶ Olwolire nga Hatonda atuma omuutu oyu balanganga baati Yowaane.

⁷ Yowaane gaaja ohulomera abaatu ebinjamba hu oyo ali hy'enjase alaga abaatu ehi Hatonda ali n'ehi genda. Era ti abaatu bafugiirire Hatonda ohubita mu niye.

⁸ Yowaane sinje owaali enjase aye gaaja ohulomera abaatu hu oyo ali hy'enjase.

⁹ Oyo owaali ni gaaja hu hyalo huno, nj'enjase etuufu emulihira hiisi muutu.

* **1:5 1:5** Ebyanandiihiwa ebindi biroma biiti "abaatu sibamuhayisa ohulaga obulani wa Hatonda."

¹⁰ Hibono gaaja hu hyalo huno era wayire Hatonda nj'oyu gahozesa ohutonda hiisi hiitu, abaatu sibamufugiirira.

¹¹ Gaaja mu hyalo hihye aye abaatu babe abeene n'abeene sibamusangaalira.

¹² Ne abamusangaalira baahena baamutaamo owesige, gaabafuula baana ba Hatonda.

¹³ Sibafuuha baana ba Hatonda ng'olu baatu basaala abaana baawe oba olw'ohusalaŋo hw'obuutu oba hu lw'ohwenda hw'omusinde omufumbo aye gabasaala ng'olu omwene asiima.

¹⁴ Hibono gahena gafuuha muutu era gamenya ŋalala ni neefe mu hyalo muno. Efe hwabonaho eŋono lirye eri ali ni nalyo, eŋono eri Hatonda gatwiha Omwana wuwe omulala wogobbo oyo oyu Semwana gatuma ohuŋwa mwigulu gaaja ni gejuuye amazima n'ehisasabirisi ehy'amaani.

¹⁵ Lulala, Yowaane galangirira ati, "Ono nj'oyu n'aloma ti, 'Oyo anahaaje oluvanyuma lwange gaakira obuŋangi, olwohuba gaaliŋo ni kiiri husaaliwa.' "

¹⁶ Olw'ehisasabirisi hihye ehibitirifu, hwesihwesi gatuŋa ekabi enyene enyingi.

¹⁷ Hiri hiityo olwohuba Hatonda gatuŋa amagambi n'abita mu Musa aye husuna ehisasabirisi n'amazima agaŋamba hu Hatonda ohubita mu Yesu Kurisito.

¹⁸ Nabula abonangaho Hatonda, ohutusaho Omwana wuwe omulala wogobbo owihaaye ŋalala ni Semwana. Omwana oyo nj'atulaga ehi Semwana ali.

*Obuhwenda wa Yowaane Omubatiza
(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luk 3:1-18)*

¹⁹ Ng'abatangirisi b'Abayudaaya batuma balala hu Baleevi n'abasengi ba Hatonda abomu Yerusaalemu eyiri Yowaane Omubatiza ohumubuusa baati, "Ndiwe ani?"

²⁰ Aye gabagobolamo n'obugumu ati, "Sindiise Kurisito oyu bafuujaho amate ohuŋola abaatu."

²¹ Nga bamubuusa baati, "Ŋaahani hanye si ndiwe Kurisito, ndiwe ani? Ndiwe Eliya?" Nga Yowaane abagobolamo ati, "Sindiise." Nga bamubuusa baati, "Ndiwe naabbi ola oyu basuubisa?" Ng'abagobolamo ati, "Bbe."*

²² Ng'aŋo bamuloma baati, "Ale ni tulomere, ndiwe ani? Hwenda hwagame n'ehyohugobolamo abo abatutumire."

²³ Nga Yowaane abagobolamo n'atambisa ebibono ebi naabbi Yisaaya gaŋandiiha ebiroma biiti, "Ndiise ejanjaasi ery'amaani eriŋwera mu lulafu ni lirangirira liiti, 'Muhosiirire Musengwa engira.' "*"

²⁴ Nga balala hu Bafalisaayo abo ababatuma

²⁵ babuusa Yowaane baati, "Ŋaahani, hanye sindiwe Kurisito oyu bafuujaho amate ohuŋola abaatu era sindiwe Eliya, oba naabbi ola, lwahiina obatiza abaatu?"

²⁶ Nga Yowaane abagobolamo ati, "Ese mbatiza n'amaaji aye mu nywe ŋaliŋo owukira obuŋangi oyu mutamanyire.

²⁷ Oyo nj'aliija oluvanyuma lwange era ese sipomera wayire n'ohubuŋolola ekoba j'engayito jije."

²⁸ Ebyo byosibyosi byaliŋo mu habuga aha balanga baati Bbesaniya, engereha w'olwabi olu balanga baati Yoludaani eyi Yowaane gaali n'abatihiza abaatu.

* 1:21 1:21 Mag 18:15,18; Mal 4:5 * 1:23 1:23 Yis 40:3

Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi

²⁹ Oludaalo olwalondaho, nga Yowaane abona Yesu n'atiina eyi gaali, ng'alomera abaaliŋo ati, "Mubone ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi by'abaatu.

³⁰ Ono nj'oyu nalomaho ti, 'Omusinde anahaaje oluvanyuma lwange gaakira obunangi' olwohuba gaaliŋo ni kiiri husaaliwa.

³¹ Ese keesi naali simumanyire aye ehyagira naaja ohubatiza abaatu n'amaaji, hyali ti Abayisirayiri bahamutegeera."

³² Nga Yowaane aloma ati, "Nabona Omwoyo ohunwa mwigulu n'amwihaho n'ali mu hifaananyi hy'enjuusi, ng'amusigalaho.

³³ Hani sinamanya ti nje niye. Aye Hatonda owaatuma ohubatiza abaatu n'amaaji, gaali gandomire ati, 'Omusinde oyu olibona Omwoyo n'amwihaho, oyo nje aja hubatiza abaatu n'Omwoyo Omutukuvu.'

³⁴ Mbalomera ehi nabonaho n'emoni jange era mbahahasa ti oyo nj'Omwana wa Hatonda."

Abaloobera ba Yesu abadaayi

³⁵ Oludaalo olwalondaho, Yowaane nindi gaali gemereeye naweene njala n'ababiri hu beegi babe.

³⁶ Ng'aŋo abona Yesu n'abita, ng'abaloma ati, "Mubone oyo ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi by'abaatu!"

³⁷ Abeegi babe abo ababiri ni banjulira ebibono ebyo, nga balonda hu Yesu.

³⁸ Yesu ni gaheja egongo, gababona ni bamulondaho, ng'ababuusa ati, "Mwenda hi?" Nga bamugobolamo baati, "Musomesa, omenya neena?"

³⁹ Nga Yesu abaloma ati, "Muuje hutiine mumanyeyo." Esaawa jaali ng'ehumi ej'egulo. Nga banjamba engira batiina eyi gamenyanga, eyi baali egulo eryo lyosiryosi.

⁴⁰ Andereya mulebe wa Simooni Peetero, gaali mulala hu banjulira ehi Yowaane galoma era abaali ni balondire hu Yesu.

⁴¹ Ehi Andereya gasooka ohuhola, hutiina hwendula mulebewe Simooni, ng'amuloma ati, "Huweene Masiya."†

⁴² Ng'aŋo amunjira eyiri Yesu. Yesu ni gamuhejaho ng'amuloma ati esiina liryo ndiwe Simooni omwana wa Yona aye banahulangenga baati Keefa.‡

Yesu alanga Filipino ni Nasanayiri

⁴³ Oludaalo olwalondaho, nga Yesu asalango ohutiina mu twale ly'e Galilaaya. Ng'abona omusinde oyu balanganga baati Filipino amuloma ati, "Nja obe mwegi wange."

⁴⁴ Filipino yeesi gaali anjwera mu hibuga Bbesusayida hy'Andereya ni Peetero.

⁴⁵ Filipino ni gabona Nasanayiri, gaumuloma ati, "Huweene oyo oyu Musa ganandiihaho mu magambi era oyu banaabbi boosi banandiihaho. Nje Yesu omusaani wa Yosefu e Nazaleesi."

⁴⁶ Ng'aŋo Nasanayiri amubuusa ati, "Naliŋo ehiraŋi hyosihyosi ehinanga ohunwa e Nazaleesi?" Nga Filipino amugobolamo ati, "Ewe nja obone."

⁴⁷ Yesu ni gabona Nasanayiri ni goleresa aŋa ali, ng'aloma ati, "Bona Omuyisirayiri endiho era abulamo obunafuusi!"

⁴⁸ Nga Nasanayiri amubuusa ati, "Wumanyire otye?" Nga Yesu amugobolamo ati, "Filipo ko ahulange, kuweene n'oli mu musaala omutiini."

† **1:41 1:41** Masiya mu Lubbebulaniya hitegeesa hiiti "Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu." ‡ **1:42 1:42** Keefa mu Aramayiki nj'ehyene ni Peetero mu Luyonaani, amahulu galyo ti "Ebaale."

⁴⁹ Nga Nasanayiri amuloma ati, “Musomesa, ndiwe Omwana wa Hatonda era habaha wa Yisirayiri!”

⁵⁰ Nga Yesu amuloma ati, “Ofugiirira olwohuba kulomeeye ti kuweene n’oli mu musaala omutiini? Olibona ebiitu ebyene eby’amaani ebihira ehyo.”

⁵¹ Nga Yesu ameedaho ati, “Mu butuufu oweene mbalomera ti muna-habone egulu ni liwihuhire, abamalayika ba Hatonda ni baniina era ni beeha hu Mwana w’Omuutu.”*

2

Embaga ey’obugole e Kaana

¹ Ebyo ni byanwa, nabitano endaalo edatu nga nabanjo embaga ey’obugole mu hibuga e Kaana mu twale ly’e Galilaaya. Nyina ya Yesu gaaliyo,

² era Yesu n’abeegi babe boosi baali babalangire hu mbaga eyo.

³ Abaatu ni banywa omwenge gw’emizabbibbu ogu baali ni bategehire gwanwanjo, nga nyina amuloma ati, “Mwana wange, abaatu bano ebyohunywa bibanoyeho.”

⁴ Nga Yesu amugobolamo ati, “Maama ndehe! Ehiseera hyange hihiri hwola.”

⁵ Nga nyina aloma abanjeeresa ati, “Muhole hyosihyosi ehi anabalome.”

⁶ Ohuupi anjo nalanjo agatamu mukaaga aga baahola mu mabaale. Agatamu ago gaali gajamo ebidomolo amahumi abiri hu adatu buli galala, baali bagatayero olw’esambo y’Ehiyudaaya ey’ohwegwalaasa.

⁷ Nga Yesu aloma abanjeeresa ati, “Mwijuse agatamu ago amaaji.” Nga bagejusa n’ohumuniga.

⁸ Ng’anjo abaloma ati, “Naaahani mudanaho munjirire omuhulu w’embaga.”

Nga boosi badanja banjirira

⁹ omuhulu w’embaga amaaji ago agaali ni gafuuhire omwenge gwomu mizabbibbu ng’anywaho. Cooka niye sigamanya eyi gwanwa aye abanjeeresa nibo baali bamanyire. Ng’anjo omuhulu w’embaga alanga omugole omusinde amuloma ati,

¹⁰ “Abahyo beheerera hugabula omwenge omulanji. Abaatu ni bahena ohunywa, nga ko baloosaho ogutali mulanji. Ne ewe obihiriye omulanji ohwola esaawa yino!”

¹¹ Hano nj’ahabonero ahenunjisa ahadaayi aha Yesu gahola e Kaana mu twale ly’e Galilaaya, eyo galaga obunangi buwe era ng’abeegi babe bamutamamo owesige.

¹² Oluvanyuma lw’obugole, Yesu n’abeegi n’abalebe babe ko ni nyina, nga batiina e Kaperanawumu bahenayo ahamanga.

Yesu abbinga abaali ni batundira hu Yekaalu

(Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Embaga ey’Ehiyudaaya ey’Ohuhebuliriraho Ohubihisya ni yaali n’enaatere ohwola, Yesu n’abeegi babe baatiina e Yersaalemu.

¹⁴ Mu lunya lwa Yekaalu gagaanamo abaali ni batunda enjombe n’etaama n’enjiiwa era n’abandi ni behaaye na meeza jaawe ni baswanisa ebbeesa.

¹⁵ Ng’anamba emigoye, ajihambaamo olubbooko, ng’abbinga enjombe n’etaama jitula, ng’agengula emeeza j’abaswanisa ebbeesa jigwa era ng’endusujonaaniha.

* 1:51 1:51 Tand 28:12

16 Ng'aloma abo abaali ni batunda enjiwa ati, "Jino mujituse n'ano. Mulehe hufuula enyumba ya Bbaabba ya husubuulirangamo."

17 Ng'abeegi babe bahebulira ehyandiihiwa hiiti, "Ohwenda ohunden-damo enyumba yiyo hulinjitisa."*

18 Ng'ano abatangirisi b'Abayudaaya bamuloma baati, "Habonero hi ahenjijisa ahosobola ohuhola ohutulaga oti oli n'obunangi ohuhola ebyo byosibyosi ebi oholire?"

19 Nga Yesu abagobolamo ati, "Ale mubbwageho e Yekaalu yino, nja huyitongolera mu ndaalo edatu yaba n'enooye."

20 Ng'abatangirisi b'Abayudaaya abo bamugobolamo baati, "Yekaalu yino yatunjirira emyaha mahumi ane namukaaga ni huyitongola. Aye ewe onanga otye ohuyitongorera mu ndaalo edatu jonene?"

21 Aye Yesu galoma hu Yekaalu n'ategeesa mubiri gugwe.

22 Ni galamuha, nga abeegi babe bahebulira ehi galoma. Ng'ano bafugirira Ebyandiihiwa n'ebibono ebi Yesu galomanga.

Yesu amanyire ehiri mu myoyo j'abaatu

23 Yesu ni gaali e Yerusaalemu hu Mbagi eyi bahebuliriraho Ohubihisya, abaatu bangi babona obubonero owenjijisa obu gaholanga, nga bamu-tamo owesige.

24 Aye enjuma oyu Yesu gatamo owesige olwohuba gaali abamanyire bosibosi.

25 Sihyali ni hyetagisa muutu yesiyesi ohumulomera ebinjamba hu baatu olwohuba ye omwene gaali amanyire ehyali mu myoyo jaawe bosibosi.

3

Yesu ni Nekodemu

1 Naalino omusinde oyu balanganga baati Nekodemu. Omusinde oyo gaali wamu hibubbu hy'Abafalisaayo era n'ali mulala hu b'Oluhiho lw'Abayudaaya Olubbala.

2 Lulala, Nekodemu gatiina eyiri Yesu owiire, ng'amuloma ati, "Musesa, humanyire huuti Hatonda gahutuma olwohuba nanjuma ananga ohuhola obubonero owenjijisa obu ohola, ohutusaho Hatonda n'ali ni naye."

3 Nga Yesu amugobolamo ati, "Kulomera ehituufu ti ohutusaho ng'omuutu bamusaaye omulundi ogwohubiri, saananga hwingira mu bunugi wa Hatonda."

4 Nga Nekodemu amubuusa ati, "Omuutu ananga atye ohusaaliwa omulundi ogwohubiri n'ali muhulu? Mu butuufu saananga hwingira mu hida hya nyina, baamusaala nindi."

5 Ng'ano Yesu amugobolamo ati, "Kulomera ehituufu ti, ohutusaho ng'omuutu bamubatihiize n'amaaji era gasuna n'Omwoyo Omutukuvu, saananga hwingira mu bunugi wa Hatonda."

6 Omuntu asaala muutu wahye aye Omwoyo Omutukuvu nj'aletera omuntu ohuba n'obulamu obunyaaha.

7 Otenjija olw'ohuhuloma ti muli n'ohusaaliwa omulundi ogwohubiri.

8 Omwoyo wa Hatonda ali hy'epunga. Omuntu ayinjilira aye nanjuma aba n'amanyire eyi enjwera oba eyi erujama. Mu ngeri nj'enyene, nanjuma ananga ohumanya Omwoyo n'acusa obulamu w'omuutu."

9 Nga Nekodemu amubuusa ati, "Ehyo hisoboha hiitye?"

* 2:17 2:17 Zab 69:9

¹⁰ Nga Yesu amugobolamo ati, “Ewe omusomesa w’Abayisirayiri omulamba, soofaania ebindoma?”

¹¹ Kulomera ehituufu ti efe huloma ebi humanyire era ebi hwaweeneho aye enywe simufugiirira.

¹² Obanga kulomeeye hu ebi baatu bahola hu hyalo huno nandofaania aye onafugiirire otye ni nahulomere hu byomwigulu?

¹³ Enjuma owaali n’atiinireho mwigulu ohutusaho Omwana w’Omuutu owanjwayo.”

¹⁴ Ng’olu Musa gananiha etemu hu musaala mu lulafu, mu ngeri nj’enyene n’Omwana w’Omuutu baja humunaniha baatyho hu musalabba,

¹⁵ ko hiisi amufugiirira asune obulamu obutanjwayo.

¹⁶ Hatonda ni gendire bugali abaatu, ganjwayo Omwana wuwe omulala wogobbo, ko hiisi amufugiirira atasihiriha aye asune obulamu obutanjwayo.

¹⁷ Olwohuba Hatonda sigatuma Mwana wuwe hu hyalo ohusalira abaatu omusango aye banonjhe ni babita mu niye.

¹⁸ Hiisi amufugiirira, gejeerera omusango. Aye atafugiirira, gwahena hale ohumuhira olwohuba saafugiirira Mwana mulala wogobbo owa Hatonda.

¹⁹ Guno nj’omusango, Hatonda galeeta enjase hu hyalo aye abaatu benda ehirema ohuhira enjase, olwohuba ebikolwa byawe bibi.

²⁰ Hiisi muutu ahola ebibi, acaawa enjase era saatiina eyiri oyo ali hy’enjase olwohuba ebikolwa bibye bija hweta anjalafu.

²¹ Aye hiisi ahola amazima, aleha enjase yamumulihira ohulaga ti hiisi ehi ahola, ahihola hu lwa Hatonda.

Yesu ni Yowaane Omubatiza

²² Ebyo ni byanjwa, nga Yesu n’abeegi babe batiina mu twale ly’e Buyudaaya, eyi gaali ni nabo n’abatiza.

²³ Yowaane Omubatiza yeesi gaali mu hifo ehi balanga baati Enoni, ohuupi ni Saalimu n’abatiza olwohuba eyo amaaji gaali mangi. Abaatu batiinangayo ohubatiziwa.

²⁴ Ehyo hyaliho ni bahiri hudanya Yowaane mu komera.

²⁵ Lulala, abeegi ba Yowaane banjaha n’omulala hu Bayudaaya hu binjamba hu halombolombo haawe ah’ohwegwalaasa.

²⁶ Nga batiina eyiri Yowaane, bamuloma baati, “Musomesa, omusinde ola owaali ni neewe engereha w’olwabi Yoludaani era oyu walomaho ebiranj, ali hubatiza abaatu era bangi bali hutiinayo ohubabatiza.”

²⁷ Nga Yowaane abagobolamo ati, “Omuutu saanjanga huba n’obunjangi ohutusaho Hatonda n’abumunjaaye.

²⁸ Enywe mwabeene muja obujulizi ng’olu n’aloma ti, ‘Sindiise Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonjola abaatu ohutusaho baatuma ohumweyulira engira.’

²⁹ Omugole aba bw’oyo amuhooye. Meeri y’ahooye niye aba huba anj n’amulindiriye era olu anjira ejanjaasi lirye himusangaasa bugali. Mu ngeri nj’enyene keesi ndi n’esangaalo bitiirifu.

³⁰ Yesu geyongere ohufuma, ese ohwange ni huhendeera.”

Oyo owanjwa mwigulu

³¹ “Oyo owanjwa mwigulu ali njamugulu wa bosibosi. Aye omuutu owohu hyalo huno aba wa hyalo hino, aloma era ahola bya hu hyalo huno. Oyo owanjwa mwigulu ali njamugulu wa bosibosi.

³² Era aloma hu ebi gaabona n’ehi ganjulira mwigulu aye batono abanjulirisa ebibye.

³³ Hiisi afugiirira ebibono bibye, asuna ahabonero ahalaga haati ebi Hatonda aloma bituufu.

³⁴ Olwohuba oyo oyu Hatonda gatuma, aloma ebibono bibye era amujeera erala amaani ameene amangi ag’Omwoyo Omutukuvu.

³⁵ Hatonda genda Omwana wuwe era gaamuja obunangi hu hiisi hiitu.

³⁶ Hiisi afugiirira Omwana wa Hatonda ali n’obulamu obutanwanjo. Aye atamufugiirira, anjuma bulamu obutanwanjo olwohuba Hatonda amuliho ehiruji.”

4

Yesu n’omuhasi Omusamaliya

¹ Mu hiseera ehyo, Abafalisaayo banjulira baati abaloobera ba Yesu baali beyongera obungi era baati gaali abatiza abaatu bangi ohuhira Yowaane,

² wayire Yesu omwene sinje owabatizanga aye abeegi babe.

³ Yesu Musengwa ni ganjulira ebiitu ebyo, ganwa mu twale ly’e Buyudaaya, nga gagamayo mu ly’e Galilaaya.

⁴ Ni gaali ni gagamayo, gaali n’ohubita e Samaliya.

⁵ Ng’ano atiina goola e Samaliya mu hibuga ehi balanga baati Sikaali, ohulirihana omunuluko ogu Yakobbo gaja Yosefu omusaani wuwe.*

⁶ Mu munuluko ogwo mwalimo esobere eyi Yakobbo gaali n’ayabire. Olw’omudembo gw’olugendo, Yesu gehala anjo hu sobere eyo. Esaawa jaali nga mukaaga ejomu muusi.

⁷ Ng’ano njabanjo omuhasi Omusamaliya owatiina hu sobere eyo ohudana amaaji. Nga Yesu amuloma ati, “Peeho amaaji nyweho.” ⁸ Mu hiseera ehyo, abeegi babe baali batiinire mu hibuga ohugula ebiryo.

⁹ Ng’ano omuhasi oyo amugobolamo ati, “Ewe oli Muyudaaya, ese ndi Musamaliya. Onjanga otye ohusunga amaaji ohunywa?” (Abayudaaya baali sibaholagana n’Abasamaliya).*

¹⁰ Nga Yesu amugobolamo ati, “Obanga n’omanyire ehirabo ehi Hatonda anja abaatu, oyo ahuloma ati omuneha amaaji, wahamusungire gahuna amaaji agaleeta obulamu.”

¹¹ Ng’omuhasi oyo amuloma ati, “Muhulu, esobere yino ndeeni ate onjuma hyahudanira. Onatuse neena amaaji ago agaleeta obulamu?”

¹² Ewe ohira sehulu yeefe Yakobbo owayaba era gaatuna esobere yino eyi omwene n’abaana babe era n’ebyayo bibye byanywangamo?”

¹³ Nga Yesu amugobolamo ati, “Hiisi anywa hu maaji gano, enduno emuluma nindi.

¹⁴ Aye hiisi anywa hu maaji aga ese muja, enduno sirimuluma olwohuba galifuuha esulo ej’amaaji agamuleetera obulamu obutanwanjo.”

¹⁵ Ng’omuhasi oyo amuloma ati, “Muhulu, peehe amaaji ago enduno etanumanga nindi era ndehere anjo ohujanga njano ohudana amaaji.”

¹⁶ Nga Yesu amuloma ati, “Tiina olange wamo ohene ogobole ni naye.”

¹⁷ Ng’omuhasi oyo amugobolamo ati, “Puma wamwange.”

Ng’ano Yesu amuloma ati, “Oli mutuufu ohuloma oti onjuma wamo,

¹⁸ olwohuba wahafumbirwa abasinde bataanu era ni nooyo oyu oli ni naye siwamo. Ehi olomire hituufu.”

* 4:5 4:5 Tand 33:19; Yos 24:32 * 4:9 4:9 Ezek 4:1-5; Nek 4:1-2

¹⁹ Ng'omuhasi oyo aloma Yesu ati, "Muhulu, wumbonehera oti oli naabbi.

²⁰ Abasehulu b'efe bajumirihisyanga Hatonda hu lusozi luno. Aye enywe Abayudaaya muloma muuti mbo Yerusaalemu nj'ehifo omwohujumirihisyanga Hatonda."

²¹ Nga Yesu amuloma ati, "Muhasi ewe, fugiirira, ehiseera hiri huuja olu hitahetagise ohujumirihisyanga Hatonda Seefe hu lusozi olwo oba mu Yerusaalemu.

²² Enywe Abasamaliya mujumirya ehi mutamanyire. Aye efe Abayudaaya hujumirya ehi humanyire, olwohuba Hatonda aja hunonola abaatu n'abita mu Bayudaaya.

²³ Aye ehiseera hiija era hyolire, abajumirya Hatonda Seefe mu ngeri etuufu banamujumirihisyanga mu mwoyo era nomu mazima, olwohuba abamujumirya baaty, mbaba genda.

²⁴ Hatonda Mwoyo era ni naabo abamujumirya bali n'ohumujumirihisyanga mu mwoyo era nomu mazima."

²⁵ Ng'omuhasi oyo amuloma ati, "Manyire ti Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu aja huuja. Era n'aliija, alitunyonyola byosibyosi."

²⁶ Ng'ano Yesu amuloma ati, "Ese aloma ni neewe, ndiise oyo."

²⁷ Nga mu hiseera ehyene ehyo abeegi ba Yesu bagobola era nga bejinja ohumwagana n'aloma n'omuhasi olwohuba hyali hibbwaga amagambi. Aye nanjumaŋo owabuusa omuhasi oyo ati, "Wenda hi?" Oba abuusa Yesu ati, "Lwahiina oloma n'omuhasi oyo?"

²⁸ Ng'omuhasi oyo aleha ano esongo yiye, anamba engira gagamayo mu hibuga, alomera abaatu ati,

²⁹ "Muuje mubone omusinde owundomeeye byosibyosi ebi mbayenga ni kola. Omusinde ono ananga ohuba n'ali nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu?"

³⁰ Ng'ano abaatu banwerehereramo batiina ohumwebonera.

³¹ Mu hiseera ehyene ehyo, abeegi babe baali bamwegalihira baati, "Musomesa, lyaho ebiryo."

³² Aye gabagobolamo ati, "Ndi n'ebiryo ebi mutamanyire."

³³ Ng'ano abeegi babe bebuusa abeene n'abeene baati, "Naliŋo amuleteyeho ehyohulya?"

³⁴ Nga Yesu abaloma ati, "Nahola ebi owatuuma genda kole, mba hy'aliye.

³⁵ Enywe simuli n'endoma eroma yiiti; 'Esigayeeyo emyesi ene, egesa lyole?' Ale mubone: ebirime birabire era egesa lyolire.

³⁶ Agesa ali hy'oyo aloma ebipambaho galeetera abaatu ohusuna obulamu obutanwanjo olw'ohufugiirira. Olw'ehyo owamwa ko ni nooyo agesa, basanalihisyanga nalala.

³⁷ Endoma eyi baatu baloma baati, 'Oyo amwa wundi n'agesa yeesi wundi, tuufu.'

³⁸ Nabanjindiha ohugesaga ana mutafaabinira. Abandi nj'abafaabiina aye enywe muuja hugesa."

Abasamaliya bangi bafugiirira

³⁹ Abasamaliya bangi abomu hibuga ehyo bafugiirira Yesu olw'ebibono ebi muhasi oyo gabalomera ati, "Gandomeeye byosibyosi ebi naholanga."

⁴⁰ Abasamaliya ni batiina eyiri Yesu nga bamusunga ohubaaho ewaawe. Ng'ahenayo endaalo ebiri.

⁴¹ Era olw'ebigabasomesa, bangi bamufugiirira.

⁴² Nga baloma omuhasi oyo baati, “Sihufugiirira olw’ebi otulomeeye aye olwohuba efe hwabeene huŋuliye n’amatwi geefe. Humanyire huuti omusinde oyo mu butuufu nj’Omunoŋosi w’abaatu bosibosi.”

Yesu aŋonia omwana w’omuhungu wa habaha

⁴³ Oluvanyuma lw’endaalo ejo ebiri, Yesu gatiina mu twale ly’e Galilaaya.

⁴⁴ Naahani Yesu gaali alomire ati, “Naabbi sibamuŋa eŋono mu hitundu hy’ewaawe.”

⁴⁵ Ni goola e Galilaaya, ng’abaatu baayo bamusangaalira olwohuba baali baweene byosibyosi ebi gahola hu Mbaga ey’Ohubihisya mu Yersaalemu.

⁴⁶ Ng’aŋo nindi Yesu ahyala e Kaana mu Galilaaya, eyi gafuula amaaji ohuba envinyo. Mu hibuga hy’e Kaperanawumu mwalimo omuhungu wa habaha owaali n’omusaani wuwe n’ali mulwaye.

⁴⁷ Omusinde oyo ni gaŋulira ati naahani Yesu gaali aŋooye e Galilaaya n’ali mu twale ly’e Buyudaaya, ng’atiinayo amwegayirira atiine ni naye e Kaperanawumu, aŋonie omusaani wuwe owaali n’ali huupi hufa.

⁴⁸ Ng’aŋo Yesu amuloma ati, “Ohutusaho nga muweene obubonero owenunjisa, simuja hufugiirira.”

⁴⁹ Ng’omuhungu oyo amwegayirira ati, “Muhulu, ganya hutiine omwana wange n’ahiiri hufa.”

⁵⁰ Nga Yesu amuloma ati, “Tiina, omwana wuwo ananone.”

Omusinde oyo ng’afugiirira ehi Yesu gamuloma, nga gagamayo engo.

⁵¹ Ni gaali n’ahiiri mu lugendo, ng’abeedu babe bamwagaana hu ngira, bamulomera baati omwana wuwe aŋonire.

⁵² Ni gababuusa esaawa eyi gatandiha ohuba obulaŋi, nga bamulomera baati, “Omusuuja gwamulehuuye olwejo hu nyanga musanvu.”

⁵³ Ng’aŋo semwana y’omwana oyo ahebulira ati eyo nj’esaawa enyene n’enyene eyi Yesu gamulomeeyemo ati, “Omwana wuwo ananone.” Ng’aŋo niye n’abomu mago gage bosibosi bafugiirira Yesu.

⁵⁴ Hano nj’ahabonero ahenunjisa ahohubiri aha Yesu gaahola n’agobooye mu twale ly’e Galilaaya ohuŋwa mu ly’e Buyudaaya.

5

Yesu aŋonia omulwaye hu hidiba

¹ Ni nabitahono ahamanga, nga Yesu atiina e Yersaalemu hu mbaga y’Abayudaaya.

² Mu Yersaalemu, ohuupi n’omulala hu miryango ejingira mu hibuga omwo, naaliŋo omulyango ni bagulanga baati, “Omulyango gw’Etaama”* ni naaliŋo ehidiba mu Lubbebbulaniya ni bahiranga baati Bbesusaaza.† Era hu hidiba ehyo ni batongolaho ebigangu bitaanu ohuhyeswanigirisa.

³ Mu bigangu omwo, mwabangamo eduuli ly’abalwaye hy’abanofu, abaleme, n’abasanyalala abalindiriranga amaaji ohwehuyuga.

⁴ Naahani naalingano ehiseera ehi malayika geehanga mu hidiba, ng’ahuyuga amaaji. Oyo owehereranga ohwiha mu maaji ago, gaŋonanga hiisi bulwaye obu gabanga ni nawo.‡

⁵ Hu hidiba ehyo, hwaliho omusinde owaali n’ahenire emyaha adatu namunaana n’ali mulwaye.

⁶ Yesu ni gamubona, gamanya ati abaaye mu mbeera eyo ohuhena ebbanga ebbala. Ng’amubuusa ati, “Wenda ohuŋona?”

* 5:2 5:2 Omulyango ogwo pomu babisyanga etaama eji baalinga ni baja hu nonga mu Yekaalu.

† 5:2 5:2 Ebyanandihwa ebindi biri ni Betuzasa. ‡ 5:4 5:4 Ebyanandihwa ebindi binjuma lunyiriri luno.

⁷ Ng'omusinde oyo amugobolamo ati, "Muhulu, puma muutu owohun-jeeda gandunda gaata mu hidiba mu hiseera aña maaji gehuyugira. Ni ngesyaho ohwiha mu maaji ng'owundi ganeeheerera."

⁸ Ng'año Yesu amuloma ati, "Yinyoha, ogege omusigasiga gugo, otiine."

⁹ Año ni naño ng'omusinde oyo aña ahenya genyoha, añaamba omusigasiga gugo, atiina. Oludaalo olwo lwali lwa Sabbaato.

¹⁰ Abatangirisi b'Abayudaaya ni babona omusinde oyo oyu baali ni banonisye bamuloma baati, "Olwa leero lwa Sabbaato, amagambi sigahufugiirira hugega omusigasiga gugo."*

¹¹ Aye ng'omusinde oyo abagobolamo ati, "Omusinde owuponisye, nj'owundomire ati, 'Gega omusigasiga gugo,' otiine."

¹² Ng'año bamubuusa baati, "Nj'ani oyo ahulomire ati, 'Gega omusigasiga gugo,' otiine?"

¹³ Aye oyo oyu baali ni banonisye gaali samanyire ati Yesu nj'owamuñonia, olwohuba gaali agoteeye mu gujindi gw'abaatu ogwali mu hifo ehyo.

¹⁴ Oluvanyuma, nga Yesu asañaana omusinde oyo hu Yekaalu, ng'amuloma ati, "Wange, ñaahani oli bulani. Otahagesyaho hubbenga nindi, ehigosi ehihira año hitahwolaho."

¹⁵ Ng'omusinde oyo atiina añaayira abatangirisi b'Abayudaaya ati Yesu nj'owaali n'amunonisye.

Hatonda gaja Omwana wuwe obunangi

¹⁶ Ng'año abatangirisi b'Abayudaaya bahiyaania Yesu olwohuba ganonia omusinde oyo hu ludaalo lwa Sabbaato.

¹⁷ Nga Yesu abaloma ati, "Hiisi ludaalo Bbaabba ahola emirimo era keesi ndi n'ohuhola."

¹⁸ Ehyo hyongera hwongera amaani mu batangirisi b'Abayudaaya ohusala magesi ag'ohumwita. Olwohuba sigahoma hu hubbwaga egambi erinamba hu Sabbaato hyonyene aye geranga Mwana wa Hatonda, ehiitu ehyali ni himuta hu daala erala ni Hatonda.

¹⁹ Ng'año Yesu abagobolamo ati, "Mbalomera ehituufu ti, Omwana anuma ehi ananga ohuhola hu lulwe, ohutusaho ahola ehyo ehi abona Semwana n'ahola.

²⁰ Olwohuba Hatonda genda Omwana wuwe oyo, amulaga byosibyosi eby'ohuhola. Era aja hu mulagirira ahole eby'amaani ebihiraho ni nehyo mwenunje.

²¹ Ng'olu Bbaabba alamusa abafu, n'Omwana yeesi aña abo aba gendesa obulamu obutanwano.

²² Era Bbaabba anuma oyu asalira omusango aye obunangi owo wosiwosi gabuna Omwana wuwe,

²³ ko abaatu bosibosi banenga Omwana wuwe oyo enono ng'olu baliña Semwana. Era oyo atana Mwana enono, aba saana ni Semwana."

²⁴ "Mbalomera ehituufu ti, anulira ebibono byange, gahena gafugiirira oyo owaatuma, ali n'obulamu obutanwano era sibalimusalira musango. Aba anoooye mu hufa, n'asunire obulamu obutanwano.

²⁵ Mbalomera ehituufu ti, ehiseera hinahoole olu bafu baliñulira ejanjaasi ly'Omwana wa Hatonda nga balamuha."

²⁶ Ng'olu Bbaabba aña abaatu obulamu obutanwano, mu ngeri nj'enyene n'Omwana yeesi gamuna obunangi ohubana obulamu owo.

* 5:10 5:10 Nek 13:19; Yer 17:21

27 Era gaja Omwana obunangi ohusala emisango, olwohuba ye nj'Omwana w'Omuutu.

28 Hitabenunjisa, olwohuba ehiseera hinahoole olu bafu bosibosi baliulira ejanjaasi lirye,

29 balamuha. Abo abaholanga ebirani, balisuna obulamu obutanwano aye abo abaholanga ebibi, baliramuha nga babasalira omusango.*

30 "Enjuma ehi kola hu lwange, sala emisango ng'olu mba ni mbwene ehi Bbaabba aloma. Olw'ehyo sinehubira, olwohuba nabula ehi kola olw'ohwesangaasa samwene ohutusaho ohusangaasa oyo owaatuma."

Amazima aganjamba hu Yesu

31 Nga Yesu geyongera ohuloma ati, "Mbanga ni neromaho samwene, ebibono byange sibyahabaaye by'amazima.

32 Aye njalino omuutu aloma ebipambaho. Oyo nje Bbaabba era manyire ti ebi aloma by'amazima.

33 Mwatuma abaatu eyiri Yowaane ohumubuusa ebipambaho era ebi gagobolamo, bituufu.

34 Ne sihinetagisa huba ti abaatu baloma ebirani ebipambaho aye bino mbiroma, mwahafugiirira mwanonjoha.

35 Obuhwenda wa Yowaane waali hy'etaala ni buleetera abaatu enjase. Aye mwali n'amanwaali haseera buseera olw'ebi gaali n'aloma."

36 Aye ebikolwa byange ebyene biraga ehyo ehi ndi n'ohuhiraho ni n'ebyo ebi Yowaane galoma. Era ebi kola nj'ebi Bbaabba gaapa ohuhola era biraga biiti nj'owaatuma.

37 Era Bbaabba owaatuma gandomaho hiina ehi ndi. Aye enywe simumubonangaho era simutayo mwoyo hu bi abaloma.

38 N'ehibono hihye hinuma nomu myoyo jenywe, olwohuba simufugiiririra mu oyo oyu gatuma.

39 "Musiiiba mu husoma Ebyanjandiihiwa, olwohuba munjeega muuti ehyo hiija hubanjeesa obulamu obutanwano. Ebyanjandiihiwa ebyene ebyo bindomaho,

40 aye simwenda hujulira byange nahabana obulamu obutanwano."

41 "Ese, sindi hu by'abaatu husiima

42 cooka mbamanyire bulani weene era kimanyire ti simwenda Hatonda.

43 Ese naaja mu bunangi wa Bbaabba aye simufugiirira. Ne abandi ni banahaaje hu lwawe, munahabasangaalire.

44 Simujanga hufugiirira ebindoma olwohuba mwepaahapaaha mwabeene n'abeene. Simufayo ohwenda Hatonda abasiime.

45 "Aye mutanjeega muuti ndiise alibanjanabira eyiri Bbaabba. Amagambi ameene aga bana Musa era aga mwesiga nj'agalibabona.

46 Mubanga ni mufugiirira ebi Musa ganjandiiha, keesi mwahafugiiriye, olwohuba bindomaho.

47 Aye obanga simufugiirira ebi ganjandiiha, munafugiirire muutye ebindoma?"

6

Yesu aliisa abaatu ekumi taanu (Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luk 9:10-17)

1 Oluvanyuma, Yesu ganiina eryato gasomoha gatiina engereha w'enyanya y'e Galilaaya, (esiina erindi baati Tibberiya.)

* 5:29 5:29 Dan 12:2

² Ng'eduuli ly'abaatu limulondaho olw'obubonero owenjunjisa obu gaali n'aholire, n'anonia abalwaye.

³ Ng'ango Yesu n'abeegi babe baniina olusozi, bahena beehala eyo.

⁴ Mu hiseera ehyo, Embaga y'Abayudaaya ey'Ohuhebuliraho Ohubihisya, yaali huupi hwola.

⁵ Yesu ni gagangamusa omutwe gabona ehinjindi hy'abaatu ni batiina eyi ali, ng'aloma Filipino ati, "Hunagule neena ebiryo ebi abaatu bano bosibosi banaalye?"

⁶ Aye galoma atyo hwenda hubona ehi analome olwohuba niye gaali amanyire ehi gaali n'aja huhola.

⁷ Ng'ango Filipino amugobolamo ati, "Wayire omuhemba ogw'emyesi nga munaana,* sigunanga hugula ebiryo ebihena hiisi muutu ohulyaho."

⁸ Ng'owundi hu beegi babe oyu balanga baati Andereya mulebe ya Simooni Peetero, amuloma ati,

⁹ "Nano njalijo omuseere ali n'emigaati etaanu ejomu busyanu wa bbaale† n'enyeeeni ebiri. Aye bino binahole hi, hu eduuli ly'abaatu lino?"

¹⁰ Nga Yesu aloma ati, "Mwihase abaatu." Njalijo enyaasi erangi oly'ohwihalaho mu hifo ehyo. Ng'abaatu beehala era baali abasinde ng'ekumi taanu.

¹¹ Ng'ango Yesu abugula emigaati jira etaanu nga geyaasa Hatonda. Ng'ango ajija abeegi babe bagabire abaatu abaali ni behaaye. Mu ngeri nj'enyene ng'anamba n'enyeeeni jira joosi abanja bajigabira abaatu. Nga hiisi muutu alya goosa anja gendire.

¹² Hiisi muutu n'ahenire ohwiguta, ng'aloma abeegi babe ati, "Muhumbaanie obukukumuhira obusigaayeno, mutonoona biryo."

¹³ Nga bahumbaania obukukumuhira ow'emigaati jira etaanu bejusa ebisero ehumi nabibiri.

¹⁴ Abaatu ni babona ahabonero ahenjunjisa aha Yesu gaahola, nga batandiiha ohuloma baati, "Hituufu ono nje naabbi oyu hubaaye ni hulindirira ohuuja hu hyalo huno!"

¹⁵ Yesu ni gategeera ati baja humunamba bamufuule habaha n'ehifuba, nga geyongerayo hu lusozi gebeera eyo yenene.

Yesu agendera hu maaji

(Mat 14:22-33; Mar 6:45-52)

¹⁶ Egulo ni lyola, abeegi babe beehirira batiina hu nyanja y'e Galilaaya,

¹⁷ nga banamba eryato, basaabaale batiine e Kaperanawumu. Ehiseera ehyo, owiire waali wiirire aye Yesu gaali ahiiri hubeyungaho.

¹⁸ Epunga ey'amaani yaali eri huhubba era enyanja n'etabuhire.

¹⁹ Ni baali ni bahasabaalaho ng'ekilomita ene oba etaanu, nga babona Yesu n'agenda hu maaji, ni goleresa ohuupi n'eryato omu baali. Ni bamubona ng'obuti ow'amaani bubanamba.

²⁰ Aye nga Yesu abaloma ati, "Ndiise, mutatya!"

²¹ Ng'ango baba n'obugumu ohumufugiirira ohwingira mu lyato, anjo ni naango nga boola hu lugereha eyi baali ni batiina.

²² Oludaalo olwalondaho, ehinjindi hy'abaatu abaali ni basigaaye engereha w'enyanya,‡ bendula Yesu ni batamubona nga benunja. Hino hyaja olwohuba bahimanya baati hu mwalo hwaliho eryato erala eri beegi babe baali ni bambuhiiyemo bonjeene.

* **6:7 6:7** Mu Luyonaani hiri "edinaari ebihumi bibiri." Edinaari ndala mu hiseera ehyo, nj'eyalinga epeera ey'omutambi ey'oludaalo lulala. † **6:9 6:9** Bbaale pomu bagadi basunanga obusyanu bahubbamo emigaati. ‡ **6:22 6:22** Oba enyanja y'e Galilaaya.

23 Ng'ango nabaano amaato agandi aganwa e Tibberiya, nga gagobera ohuupi n'ehifo aya abaatu baliira emigaati jira eji Musengwa gabaña n'ahenire ohweyaasa Hatonda.

24 Abaatu ni babona baati Yesu n'abeegi babe banumaano, nga baniina amaato ago basaabaala batiina e Kaperanawumu baje bamwendule.

Yesu nj'ehyohulya ehireeta obulamu obutanwanjo

25 Ni boola engereha w'enyanya bamubona nga bamubuusa baati, "Musomesa, wolire njali njano?"

26 Nga Yesu abagobolamo ati, "Mbalomera ehituufu ti, simunyendula olwohuba mwabona obubonero owenunjisa obu n'ahola aye olwohuba mwaliye emigaati mweguta.

27 Mutaluluhaniiranga ebiryo ebinwanjo aye ehohulya eh'omwoyo ehialeetera obulamu obutanwanjo obu Mwana w'Omuutu ali bana. Olwohuba Hatonda ate nga nje, Semwana gaamuna obunangi owo."

28 Nga bamubuusa baati, "Huhole hi ko hube ni hwoheresa ebi Hatonda genda huhole?"

29 Nga Yesu abagobolamo ati, "Hatonda ehi genda muhole, nj'ohufugiirira oyo oyu gaatuma."

30 Ng'ango bamubuusa baati, "Habonero hi ahenunjisa ewe aha onahole, ko huhufugiirire? Onahole hi?"

31 Mu lulafu, abasehulu beefe balyanga ebiryo ebi balanga baati emaanu, ng'olu hyanandihiwa hiiti, 'Gabaña emere ohunwa mwigulu' balye."*

32 Ng'ango Yesu abaloma ati, "Mu butuufu, mbalomera ti Musa sinje owanja abasehulu benywe ebiryo ebyo ebyanwa mwigulu aye Bbaabba abana ehohulya ehylene n'ehylene nj'owabibana.

33 Olwohuba ehohulya ehi Hatonda abana, nj'oyo owanwa mwigulu gaaja hu hyalo ohuna abaatu obulamu obutanwanjo."

34 Nga bamuloma baati, "Muhulu, ohunwa naahani tunjenga ehohulya ehyo."

35 Ng'ango Yesu abaloma ati, "Ndiise ehohulya ehireeta obulamu. Owuujja eyi ndi, enjala serimulumaho kadi era owufugiirira enduno serimulumaho kadi.

36 Aye ng'olu mbalomeeye, mumbwene ne simufugiirira ebindoma.

37 Hiisi oyu Bbaabba gaapa, gaaja eyi ndi. Era hiisi owuujja eyi ndi simwigalira yinje.

38 Hiri hiityo olwohuba sinanwa mwigulu ohuhola ebyange aye ohuhola ebi Hatonda omwene hutuma genda kole.

39 Era husiima hwa Hatonda omwene huutuma ti tagosyaho wayire mulala hu abo aba gapambya aye mbalamuse hu ludaalo lw'ekomero.

40 Olwohuba Hatonda Seefe asiima ati hiisi afugiirira Omwana wuwe, alisuna obulamu obutanwanjo era ndimulamusa hu ludaalo lw'ekomero."

41 Ebibono ebyo byaleetera abatangirisi b'Abayudaaya ohwenjulununya, olwohuba galoma ati, "Ndiise ehohulya ehyanwa mwigulu."

42 Nga baloma baati, "Ono sinje Yesu, omusaani wa Yosefu, oyu humanyire nyina ni semwana abamusaala? Naahani geema huhu ohuloma ati ganwa mwigulu?"

43 Nga Yesu abaloma ati, "Mulehere anjo ohwenjulununya mwabeene n'abeene.

* 6:31 6:31 Hunj 16:4,15; Zab 78:24

⁴⁴ Nabula aŋanga ohuuja eyi ndi hu lulwe ohutusaho nga Bbaabba omwene amuleetire. Era keesi hiisi owuuja ndimulamusa hu ludaalo lw'ekomero.

⁴⁵ Hyaŋandiihiwa mu bitabo by'abanaabbi hiiti, 'Hatonda gaaja husomesa hiisi muutu.* Hiisi anulira ebya Bbaabba era gaŋamba ebi amuloma, afugiirira ebyange.'

⁴⁶ Nabula owaali n'aweeneho Bbaabba ohutusaho oyo owaŋwa mwigulu ewa Hatonda."

⁴⁷ "Mbalomera ehituufu ti, oyo owufugiirira ali n'obulamu obutaŋwaŋo.

⁴⁸ Ndiise ehyohulya ehireeta obulamu.

⁴⁹ Abasehulu benywe balya emaanu mu lulafu aye baahena baafa.

⁵⁰ Aye ehyohulya ehiŋwa mwigulu c'ehino ehi muutu alya ndaafe.

⁵¹ Ndiise ehyohulya ehiŋwa mwigulu ehireeta obulamu. Hiisi alya hu hy'ohulya hino aliba mulamu emirembe n'emirembe. Ehyohulya ehyo nj'omubiri gwange, ugu ndiŋayo ohuletera abaatu obulamu obutaŋwaŋo."

⁵² Ng'aŋo abatangirisi b'Abayudaaya bahiŋahania n'obusambuha ni baloma baati, "Omusinde ono aŋanga atye ohutuŋa omubiri gugwe ohulya?"

⁵³ Nga Yesu abaloma ati, "Mbalomera ehituufu ti, ohutusaho nga muliye omubiri gw'Omwana w'Omuutu era mwanywa amafugi gage simuŋanga huba n'obulamu obutaŋwaŋo.

⁵⁴ Hiisi alya omubiri gwange era ganywa amafugi gange ali n'obulamu obutaŋwaŋo era ndimulamusa hu ludaalo olw'ekomero.

⁵⁵ Olwohuba omubiri gwange hy'ohulya ehyene n'ehyene era amafugi gange c'ehyohunywa ehyene n'ehyene.

⁵⁶ Hiisi alya omubiri gwange, ganywa n'amafugi gange, asigala n'ali bulala ni neese.

⁵⁷ Ng'olu Bbaabba omwene huutuma agaba obulamu, keesi ndi mulamu hu lulwe. Era mu ngeri nj'enyene ni nooyo alya omubiri gwange gahena ganywa amafugi gange aba mulamu hu lwange.

⁵⁸ Ndiise ehyohulya ehiŋwa mwigulu. Abasehulu benywe balya emaanu bahena baafa aye oyo alya ehyohulya hino aliba mulamu emirembe n'emirembe."

⁵⁹ Yesu galoma ebibono ebyo n'ali husomesa mu humbaanero ly'Abayudaaya e Kaperanawumu.

Bangi baleheraŋo ohugendanga ni Yesu

⁶⁰ Bangi hu beegi ba Yesu ni baŋulira ebibono ebyo, nga baloma baati, "Esomea eyo ngumu yahutegeera. Nj'ani aŋanga ohuyifugiirira?"

⁶¹ Yesu ni gafaania ati abeegi babe baali beŋulununya olw'ebi gaali n'alomire, ng'ababuusa ati, "Olwo ebindomire bibaheniremo amaani?"

⁶² Ne hiriba hiitye ni mulibona Omwana w'Omuutu ni gagamayo mwigulu eyi gaŋwa!

⁶³ Omwoyo wa Hatonda aleetera abaatu ohuba n'obulamu obutaŋwaŋo; aye omuutu hu buwe ŋaŋuma ehi asobola. Ebibono ebi mbalomera bireeta obulamu obutaŋwaŋo.

⁶⁴ Aye abandi hu nywe simufugiirira." Yesu galoma atyo olwohuba hu huŋwera erala mu hutandiha, gamanya abo abaali ni batamufugiirira era ni nooyo owaali n'aja humulyamo oluhwe.

* 6:45 6:45 Yis 54:13

⁶⁵ Nga geyongera abaloma ati, “C’ehigira nabaloma ti njabula anjanga ohufugiirira ohutusaho Bbaabba n’amujaaye amaani.”

⁶⁶ Ohunjwa hulwo bangi hu abeegi babe bamwabalira era balehera anjo ohugendanga ni naye.

⁶⁷ Ng’ano Yesu abuusa abeegi babe ehumi n’ababiri ati, “Enywe mwesi mwenda hunjabulira?”

⁶⁸ Nga Simooni Peetero amugobolamo ati, “Musengwa, hunaaje njena? Ndiwe ali n’ebibono ebireeta obulamu obutanwano.

⁶⁹ Humanyire era hufugiirira huuti ndiwe Omwawufu owanjwa ewa Hatonda.”

⁷⁰ Nga Yesu abaloma ati, “Sindiise owabatobola enywe ehumi n’ababiri? Ne mulala hu nywe Sitaani mulamba.”

⁷¹ (Ehyo gahiroma n’ategeesa Yuda omusaani wa Simooni Yisikaryoti, olwohuba nj’owaali n’aja ohumulyamo oluhwe wayire nga gaali mulala hu ehumi n’ababiri.)

7

Yesu atiina hu Mbaga

¹ Ebyo ni byanjwa, nga Yesu agenderanga mu twale ly’e Galilaaya, n’atambuha huja mu ly’e Buyudaaya olwohuba Abayudaaya baali basala amagesi ohumwita.

² Aye Embaga y’Abayudaaya eyi balanga baati Embaga eyomu busisira ni yaali ni yiri huupi ohwola,*

³ ng’abaganda ba Yesu bamuloma baati, “Koni soonatiine mu twale ly’e Buyudaaya, abeegi babo bahebonera ebyamaliholiho ebi ohola?”

⁴ Koni soomanyire oti hiisi owenda abaatu bamumanye, sigehwehahweha n’ebi ahola? Ng’olu ohola ebyamaliholiho, leha ehyalo hyosihyosi hihwebonere.”

⁵ Abaganda babe baaloma baatyo olwohuba baali sibafugiirira baati Hatonda nj’owamutuma.

⁶ Olw’ehyo, nga Yesu abaloma ati, “Ehiseera hyange ohy’ohutiina hu Mbaga hihiiri hwola aye eyiri enywe, hiisi hiseera hiba hiraaji omuutu ohuhola ehi aba ni genda.

⁷ Abaatu sibanjanga hubacaawa aye ese bacaawa olwohuba mbalamera amazima ti ebibahola bibi.

⁸ Enywe mutiine hu Mbaga, ese sindi hutiinayo hatyane olwohuba ese ebiseera byange eby’ohutiina eyo bihiiri hwola.”

⁹ Ni gahena ohuloma atyo, nga niye asigalaho enyuma mu twale ly’e Galilaaya.

¹⁰ Abaganda babe ni bahena ohutiina hu Mbaga, nga Yesu yeesi alondaho aye mu ngiso.

¹¹ Mu hiseera ehyo, abatangirisi b’Abayudaaya baali bamudaha hu Mbaga, ni bebuusa baati, “Omusinde nago ali nj?”

¹² Ng’ano owaama obumuñambaho butagiha ohubitabitana mu baatu hu Mbaga. Balala hu bo ni baloma baati, “Omusinde oyo mulani.” Abandi baati, “Bbe, abbaamya abaatu.”

¹³ Aye olw’ohutya abatangirisi b’Abayudaaya abaalino, njanjuma ow’amulomaho ehiitu hyosihyosi mu lwijuuye.

Yesu asomehesa hu Mbaga

* 7:2 7:2 Leev 23:34; Mag 16:13-15

14 Anja Embaga enambira omwamba, Yesu gatiina mu lunya lwa Yekaalu, gatandiha ohusomesa.

15 Engeri eyi gasomesamo yenunjisa abatangirisi b'Abayudaaya, nga bebuusa baati, "Omusinde oyo, gatusa neena amagesi gano ate nga ko saasomanga mu masomero geefe?"

16 Nga Yesu abagobolamo ati, "Ebisomesa sibyangе hu wange aye by'oyo owaatuma.

17 Hiisi owenda ohuhola ebi Hatonda asiima, aja hutegeera oba ebisomesa binwa ewa Hatonda, oba byange hu wange.

18 Hiisi aloma hu lulwe aba geyendulira bibye hu wuwe aye oyo aloma eby'oyo owamutuma aba aholerera enono ly'owamutuma era aloma by'amazima, saaloma by'obudulingi.

19 Kaho Musa sigabana magambi ga Hatonda, ale hu nywe nj'ani aganjamba? Mubanga ni mujanamba hani simunesoomera hunjita."

20 Ng'ango ehinjindi hy'abaatu himugobolamo hiiti, "Ewe kooji emisambwa jihubandire! Nj'ani ali huhwesoomera ohuhwita?"

21 Nga Yesu abagobolamo ati, "Nahola ehyamaliholiho hiralа hyonyene aye olwohuba n'ahihola lwa Sabbaato, mwesimwesi mwesisimula.

22 Cooka olwohuba Musa gabalagira ohuhomola (wayire sihwatandihira hu niye aye hu basehulu benywe), muhomola abaana nohu ludaalo lwa Sabbaato.*

23 Obanga muhomola omwana hu ludaalo lwa Sabbaato ohwoseresa amagambi aga bana Musa, lwahiina munyiigira olw'ohunonehesya erala omuutu hu ludaalo olwa Sabbaato?

24 Mulehere ngo ohusala emisango ni mwema hu bimubona hu mugulu. Hirani ohunonia omuutu oyo oba bbe? Musale omusango ogwo bulani hubone."

Yesu nje Kurisito oyu bafujaho amate

25 Ngo pana balala hu baatu bomu Yerusaalemu batandihira ohwebuusa baati, "Ono sinje omusinde oyu besoomera ohwita?"

26 Nj'ono ali nana mu lwijuuye aye nanuma ehi bamulomaho. Abatangirisi beefe bahifaanisye baati nje Kurisito oyu bafujaho amate ohunonola abaatu?

27 Ne omusinde ono efe humanyire eyi anwera, ate nga Kurisito n'aliija, nanuma alimanya eyi alinwera."

28 Yesu ni gaali n'ahisomehesa mu lunya lwa Yekaalu, ng'anulira ni baloma baatyо. Ng'ango adundaho ejanjaasi alangirira ati, "Wayire mujeega muuti muumanyire era mumanyire n'eyi pwera aye sindi nana hu lwange. Hatonda ow'amazima nj'omwene hutuma. Enywe simumumanyire,

29 aye ese mumanyire olwohuba n'anwa eyi ali era nj'owaatuma."

30 Balala hu bo ni banulira ebyo, nga benda ohumuamba aye nanuma owahihola olwohuba ehiseera hihye ehy'ohufa hyali hihiri hwola.

31 Cooka era bangi mu hibbubbu hy'abaatu abaalino bafugiirira ebibye, baloma baati, "Kurisito oyu bafujaho amate ohunonola abaatu n'aliija, alihola obubonero oweunjisa obuhira obu ono ahola?"

32 Ng'ango Abafalisaayo banulira abaatu ni banwenweta ebibono ebyo hu Yesu. Ng'abatangirisi b'abasengi batuma abahuumi ba Yekaalu ohumuamba.

* 7:22 7:22 Tand 17:10; Leev 12:3

³³ Nga Yesu abaloma ati, “Nja huhena ahamanga hatono ni nenywe, kene nagame eyiri oyo owaatuma.

³⁴ Muja hunyendula aye ni mutambona olwohuba simunanga huuja eyi ndi hutiina.”

³⁵ Ng’ango abatangirisi b’Abayudaaya bebuusa abeene n’abeene baati, “Omusinde ono genda hutiina neena eyi hutaligobolayo humubona? Genda hutiina asomese Abatali Bayudaaya, eyi baatu beefe basalanihira?”

³⁶ Ategeesa hi ohuloma ati, ‘Muja hunyendula aye simuja humbona era simunanga huuja eyi ndi hutiina?’ ”

Esulo j’amaaji agaleeta obulamu obutanwanjo

³⁷ Anja Embaga enyinyitirira, hu ludaalo olusembayo, ko nj’oluhirira erala obubbala, Yesu genyoha galangirira ati, “Hiisi oyu endunjo eruma gaaje eyi ndi, anywe amaaji agaleeta obulamu obutanwanjo.*

³⁸ Owufugiirira ng’olu hyanandiihiwa hiroma, ‘Esulo ej’amaaji agaleeta obulamu obutanwanjo jihulumuta ohunwa mu mwoyo gugwe.’ ”*

³⁹ Yesu galoma atyo n’ategeesa Omwoyo Omutukuvu oyu abamufugiirira baali ni baja husuna. Mu hiseera ehyo, baali bahiiri hubanja Mwoyo olwohuba Hatonda gaali ahiiri hulamura Yesu.

⁴⁰ Abaatu ni banjira ebibono ebyo, ng’abalala hu bo baloma baati, “Hituufu ono nje naabbi* oyu baaloma baati aja huuja.”

⁴¹ Ng’abandi baloma baati, “Ono nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu.” Aye abandi nga baloma baati, “Dala oyo oyu bafuujaho amate ananga atye ohunwa mu twale ly’e Galilaaya?”

⁴² Ehyandiihiwa sihiroma hiiti Kurisito oyu bafuujaho aja hunwa mu lulyo lwa Dawudi era aliba musaale w’e Bbeserekemu ehibuga eyi basala Dawudi?”*

⁴³ Olw’ohutanambagana hu bibaali ni baloma hu Yesu, babuhanamo.

⁴⁴ Era abandi baali benda ohumunamba aye nanjuma owahihola.

Ohutafugiirira hw’abatangirisi b’Abayudaaya

⁴⁵ Abahuumi ba Yekaalu bala ni baagamayo, ng’abatangirisi b’abasengi n’Abafalisaayo bababuusa baati, “Lwahiina simumunambe mwamutuletera?”

⁴⁶ Aye abahuumi abo babagobolamo baati, “Hubaaye sihubonangaho aloma mu ngeri eyenunjisa hy’eyomusinde oyo!”

⁴⁷ Ng’Abafalisaayo babagobolamo baati, “Kaho mwesi ababbaamisye?”

⁴⁸ Mwali muweneho mulala hu fe abatangirisi oba hu Bafalisaayo, afugiirira ebibye?

⁴⁹ Ohutusaho abaatu bano abatamanyire magambi, leha ehiraamo hya Hatonda hibalonde abeene olw’ohunuliirisa ebibye!”

⁵⁰ Nga Nekodemu, mulala hu batangirisi abo, owaali n’atiinire ohwebu-usa hu Yesu owiire, ababuusa ati,

⁵¹ “Kaho amagambi geefe gafugiirira ohusalira omuutu omusango n’ahiiri hunosya, n’ohufania ehi aholire?”

⁵² Nga bamugobolamo baati, “Kaho weesi onwa mu twale ly’e Galilaaya, ko olome otyo? Wetegerese mu byanandiihiwa, oja hubona oti naabbi oyo saaja hunwa mu twale ly’e Galilaaya.”

⁵³ Ng’ango hiisi muutu gagamayo ewuwe.*

* 7:37 7:37 Leev 23:36 * 7:38 7:38 Ezek 47:1; Zak 14:8 * 7:40 7:40 Mag 18:15-18 * 7:42 7:42 2 Sam 7:12; Mik 5:2 * 7:53 7:53 Ebyanandiihiwa ebindi binjuma nyiriri ohunwa hu 7:53-8:11.

8

Omuhasi oyu baanamba n'ahola obuhwedi

¹ Ebyo ni byanjwa, nga Yesu niye atiina hu Lusozi olw'emisaala ejibalanga baati Emizayiti.

² Ni wahya, nga mu mugamba pwipwipwi gaagamayo mu lunya lwa Yekaalu era abaatu bangi nga bahumbaana bamweswanigirisa, gehala abasomesa.

³ Ng'ango nabaano Abafalisaayo n'abasomesa b'amagambi aga Hatonda gaja Musa, abanjira omuhasi oyu bagaana lubona n'ahola obuhwedi, nga bamwemeha mu moni j'abaatu.

⁴ Nga baloma Yesu baati, "Musomesa, omuhasi ono bamwageene lubona n'ahola obuhwedi.

⁵ Amagambi* aga bana Musa, gatulagira ohuhubba abahasi hy'ono amabaale. Ne ewe oloma otye?"

⁶ Ehyo bahiroma ni bamuhema, ko basune ehyohwenambya ohumuñabira mu b'obunangi. Aye Yesu geenama, ganandiiha njaasi n'olwala lulwe.

⁷ Ni beyongera ohumusooseha ebibuuso, Yesu gagangamusa omutwe, gabaloma ati, "Hu enywe, atabbengangaho abe nj'oweheerera ohumuhubba ebaale."

⁸ Nga nindi genamirira, anandiiha njaasi.

⁹ Ni banulira ebibono ebyo, nga batandiiha ohunyololohaño hyamulala mulala, ni basookera hu bahulu mu myaha ohwola olu banwesa balehaño Yesu n'omuhasi n'ahyemereeye año.

¹⁰ Nga Yesu gemeerera, amuloma ati, "Muhasi ewe, koni ababaaye ni bahunanjabira bali neena? Oti hani enjuma ahusaliye omusango?"

¹¹ Ng'ango omuhasi oyo amugobolamo ati, "Muhulu, nabula." Nga Yesu amuloma ati, "Keesi sikusalira. Ale tiina aye ohunja olwa leero omanyata otagobolaho hubbenga."*

Yesu nj'enjase y'ehyalo

¹² Yesu ni gaali n'aloma n'abaatu nindi, gabaloma ati, "Ndiise enjase emulihira abaatu. Era hiisi afuuha omuloobera wange, saaja hugenderanga mu hiirema aye nja humulunamyanga mu ngira eyireeta obulamu obutanwanjo."

¹³ Ng'Abafalisaayo bamuloma baati, "Olwohuba oli hweromaho wamwene, sihunanga hufugiirira ebi oloma."

¹⁴ Nga Yesu abagobolamo ati, "Wayire neeromaho samwene, ebindoma by'amazima, olwohuba manyire eyi nanja era n'eyi ndi hutiina. Aye enywe simumanyire eyi n'anja wayire eyi ndi hutiina.

¹⁵ Musala omusango ng'olu muba ni mubona hu mugulu aye ese sisalira muutu yesiyesi musango.

¹⁶ Aye singa sala omusango, esala yange y'amazima, olwohuba sindi seenene, ndi ni Bbaabba owaatuma.

¹⁷ Hyanandiihiwa mu magambi genywe hiiti obujulizi ow'abaatu babiri ni buba c'ehyene wuba w'amazima.*

¹⁸ Ese neromaho era omujulizi wange obundi nje Bbaabba owaatuma."

¹⁹ Ng'ango bamubuusa baati, "Lataawo ali neena?" Nga Yesu abagobolamo ati, "Ese ni Bbaabba, simutumanyire. Mubanga ni muumanyire ese, mwahali mumanyire ni Bbaabba yeesi."

* 8:5 8:5 Leev 20:10; Mag 22:22-24 * 8:11 8:11 Ebyanjandiihiwa ebindi binjuma bibono ebiri mu 7:53-8:11. * 8:17 8:17 Mag 17:6; 19:15

20 Yesu galoma ebibono ebyo n'asomesa mu lunya lwa Yekaalu ohuupi n'ehifo aya banyera ebirabo. Aye nanyuma owamunamba, olwohuba ehiseera hihye hyali hihiiri hwola.

Eyi tiina Simunanga hwolayo

21 Nga nindi Yesu abaloma ati, "Ndi hutiina era muliikeja aye simulimbona era mulifira mu hibi hyenywe ni batabasonjire. Ate nga eyi ndi hutiina, simunanga hwolayo."

22 Endoma eyo yaleetera Abayudaaya ohwebuusa baati, "Aja hweyita, c'ehigira aloma ati, 'Eyi ndi hutiina, simunanga hwolayo?' "

23 Aye Yesu geyongera ohuloma ati, "Enywe muli bahu hyalo huno aye ese pwera mwigulu. Enywe muli bahu hyalo huno aye ese sindi."

24 C'ehigira mbalomeeye ti mu butuufu oweene mulifira mu bibi byenywe, singa simufugiirira ebipambaho."

25 Nga bamubuusa baati, "Weranga ani?" Nga Yesu abagobolamo ati, "Ese ndiise oyu mbalomeeye oludaayi."

26 Ndi n'ebingi eby'ohubalomaho ebibasalira omusango aye oyo owaa-tuma w'amazima ebi gandoma, keesi mbebi ndomera abaatu."

27 Sibategeera baati Yesu gaali aloma hu Hatonda Semwana.

28 Ng'anyo aloma abatangirisi b'Abayudaaya abo ati, "Ni munahahene ohunaniha Omwana w'Omuutu hu musalabba, nga ko mumanya muuti ndiise oyu mbalamera ohuba. Era nanyuma ese ehi kola hu wange aye ndoma ehi Bbaabba aba ni gandomire."

29 Era oyo owaatuma ali ni neese, siganjabulirangaho olwohuba hiisi ludaalo kola ebi asiima."

30 Yesu ni gaali n'ahiroma ebibono ebyo, abaatu bangi bamufugiirira.

Abeedu n'abatali beedu

31 Nga Yesu aloma Abayudaaya abaali ni bamufugiiriramo ati, "Singa mweyongera ohugondera esomesa yange, muba baloobera bange abatu-ufu."

32 Mulimanya amazima aganyamba hu Hatonda era ali bafuula b'edembe."

33 Nga nibo bamugobolamo baati, "Huli bejuhulu ba Yibbulayimu era sihubangaho beedu b'omuutu yesiyesi. Onyanga otye ohuloma oti, 'Alitufuula b'edembe?' "

34 Nga Yesu abagobolamo ati, "Mbalamera ehituufu ti, hiisi ahola ehibi, aba mwidu w'ehibi era anyuma bulomero."

35 Omwidu saaba mulala hu baatu bomu mago ohutusaho omwana wamwo nj'aba owamwo emirembe n'emirembe."

36 Olw'ehyo Omwana wa Hatonda anabatusa mu wiidu mufuuhira erala baatu ba Hatonda."

37 Mweranga bejuhulu ba Yibbulayimu, cooka munesomera ohunjita, olwohuba simufugiirira ebisomesa."

38 Mbalamera ebi nanulira ohunwa ewa Bbaabba era mwesi muhola ebi laata yenywe abaloma ohuhola."

39 Nga bamugobolamo baati, "Efe, Yibbulayimu nje sehulu yeefe." Nga Yesu abaloma ati, "Mubanga ni muli bejuhulu ba Yibbulayimu, mwahali muhola ebi gaholanga."

40 Aye olwohuba simuli, c'ehifa munesomera ohunjita, ese abalamera amazima aga nasuna ohunwa ewa Hatonda. Yibbulayimu oyu mwesidihireho ohuba senywe sigaholanga atyo."

41 Muhola ebi senywe ahola."

Aye nibo nga bamugobolamo baati, “Efe sihuli baana abatali bamu lunya. Huli ni Seefe mulala yeeka, nje Hatonda.”

⁴² Nga Yesu abaloma ati, “Hatonda abanga n’ali nje Senywe, mwahali munyenda olwohuba nanjwa yiwa Hatonda ko naaja era sinaaja hu wange aye niye omwene nj’owaatuma.

⁴³ Lwahiina simutegeera ebindoma? Simubitegeera olwohuba simwenda huhola ebi mbasomesa.

⁴⁴ Senywe nje Sitaani era mwenda ohuhola ebyo ebi senywe genda. Ohunwera erala mu hutandiha hw’ehyalo, omulimo gugwe gw’ohwiita olwohuba anjumaamo mazima. Era ohuloma eby’obudulingi, eyo kola yiye ohunwa ahale nahale olwohuba mudulingi era nj’asaala obudulingi.

⁴⁵ Aye olwohuba ese ndoma amazima, simufugiirira ebindoma.”

⁴⁶ “Nj’ani hu enywe anjanga ohundumirisa ati ndi n’ehibi ehi kola? Obanga ndoma amazima aye lwahiina simufugiirira?

⁴⁷ Omuutu wa Hatonda, anjuliirisa ehibono bibye. Aye enywe mugaana ohumufugiirira olwohuba simuli babe.”

Yesu ni Yibbulayimu

⁴⁸ Ng’abatangirisi b’Abayudaaya bagobola mu Yesu baati, “Sihuli batuufu ohuloma huuti oli hy’Omusamaliya, sooli mulala hu fe era emisambwa jihubandire?”

⁴⁹ Nga Yesu abagobolamo ati, “Ese mbulaho musambwa ohutusaho pa Bbaabba enono, ne enywe mumbisyamo emoni.

⁵⁰ Ese sikolerera muutu huupa nono aye oyo aliipa aliyo era nj’owabulano omutuufu njagati wese ni nenywe.

⁵¹ Mbalomera ehituufu ti, hiisi anjamba ehibono hyange saalifa emirembe n’emirembe.”

⁵² Ng’abatangirisi b’Abayudaaya nibo bamuloma baati, “Naahani hu-faanisye huuti sooli wereere. Emisambwa jihubandire. Yibbulayimu n’abanaabbi, baafa aye oli njano odafaaya oti, ‘Hiisi anjamba ehibono hihyo, saalifa emirembe n’emirembe.

⁵³ Ohira Yibbulayimu sehulu yeefe n’abanaabbi abaafa?’ Weranga ndiwe ani?”

⁵⁴ Nga Yesu abagobolamo ati, “Nimba ni nepaaha, ebinepaaha biba binjuma mahulu. Ese obungulumisa nje Bbaabba, oyu enywe muloma mbo muuti nje Hatonda wenywe.

⁵⁵ Wayire enywe simumanyire aye ese mumanyire. Era singa ndoma ti, ‘Simumanyire, nahabaaye mudulingi hyenywe. Ese mumanyire era ngondera ehibono hihye.’

⁵⁶ Sehulu yenywe oyo Yibbulayimu ni gamanya ati baali baja huutuma niije hu hyalo huno, gaali n’ohwehoya era ni galengera n’emoni ej’omwoyo oludaalo lw’ohuuja hwange, gaali musangaafu.”

⁵⁷ Ng’abatangirisi abo bamuloma baati, “Ewe atanjesa myaha ataanu, sehulu yeefe Yibbulayimu, wamubonera njena?”

⁵⁸ Nga Yesu abagobolamo ati, “Mbalomera ehituufu ti, Yibbulayimu gaali ahiiri husaaliwa, Ese ni ndiyo.”

⁵⁹ Ni banjilira ehyo, nga banjamba amabaale ohuhubba Yesu aye niye ng’aba nanjagenogoma ng’ahena abanyololohaho anjwa mu lunya lwa Yekaalu, atiina.

9

Yesu anjonia omusinde oyu basaala n’ali munjofu

¹ Yesu ni gaali n'agenda n'abeegi babe, ng'abona omusinde oyu basaala n'ali muṅofu.

² Ng'abeegi babe bamubuusa baati, "Musomesa, nj'ani owabbenga ko hireetere ono ohumusaala n'ali muṅofu, basaaye babe oba mwene?"

³ Nga Yesu abagobolamo ati, "Hu musinde ono n'abasaaye babe, ṅabula owabbenga ko asaaliwe atyo aye Hatonda omwene nj'owagera olw'ohwenda ohulaga obunṅangi wuwe.

⁴ Ni guhiiri muusi, huli n'ohuhola emirimo j'oyo owaatuma. Esaawa yinahoole ehiirema hyanṅamba omuutu n'atasobola hutamba.

⁵ Ni kiiri hu hyalo huno, ndiise enjase emulihira abaatu."

⁶ Ni gahena ohuloma atyo, ng'afuuja amate ṅaasi, afuta eroba ng'ahena alita hu biginye by'emoni j'omusinde oyo.

⁷ Ng'amuloma ati, "Tiina osaabe mu moni mu hidiba Silowaamu" amahulu gahyo ti, "Oyu baatuma." Ng'omusinde oyo atiina asaaba mu moni ng'olu bamulomire, ng'agagama engo n'abona.

⁸ Abaliranwa babe n'abaatu abandi abamubonanga n'asungirisa, nga bebuusa baati, "Ono sinje omusinde abayenga ni gehala n'asungirisa?"

⁹ Ng'abalala hu bo baloma baati, "Nje niye" aye abandi baati, "Bbe, amufaana humufaana." Ne niye omwene ng'ahahasa ati, "Ndiise."

¹⁰ Ng'aṅo bamubuusa baati, "Tulomere, emoni jibaaye jiitye ko otandihe ohubona?"

¹¹ Ng'abagobolamo ati, "Omusinde oyu balanga baati Yesu afutire eroba, nga gaata hu biginye by'emoni, ng'ahena gandoma ati, 'Tiina hu hidiba Silowaamu osaabe mu moni. Ng'aṅo tiina saaba, ng'emoni jiiguha tandiha ohubona.' "

¹² Nga bamubuusa baati, "Omusinde oyo ali ṅeena?" Ng'abagobolamo ati, "Simanyire eyi ali."

Abafalisaayo bahemerese owaali omuṅofu

¹³ Ng'aṅo batiina n'omusinde oyo owaali omuṅofu eyiri Abafalisaayo.

¹⁴ ṅaahani, hu ludaalo olu Yesu gaafuta eroba gaṅaha hu biginye by'emoni j'omusinde oyo gamuṅonia, lwali lwa Sabbaato.

¹⁵ Ehyo hyaleetera Abafalisaayo boosi ohubuusa omusinde oyo owaali omuṅofu engeri eyi aṅoniremo. Ng'abalomera ati, "Yesu gataaye eroba hu biginye by'emoni, nga kena saaba era ṅaahani mbona."

¹⁶ Nga balala hu b'Abafalisaayo baloma baati, "Hatonda sinje owatuma omusinde oyo, olwohuba gahali ahuuma amagambi ga Sabbaato." Aye ng'abandi babuusa baati, "Omubbengi asobola atye ohuhola obubonero owenṅunjisa hyobuno?" Nga babuhanamo abeene n'abeene.

¹⁷ Ehyanwamo, nga bacuuhira omusinde oyo owaali omuṅofu bamuloma baati, "Ewe, tulomere, ahunonisye omulomaho otye?" Ng'abagobolamo ati, "Omusinde oyo, naabbi."

¹⁸ Aye abatangirisi b'Abayudaaya abo sibafugiirira baati omusinde oyo gaali muṅofu ko gaṅona, ohwola olu batumisa abasaaye babe.

¹⁹ Abasaaye babe ni boola, ng'abatangirisi abo bababuusa baati, "Mbo ono mwana wenywe? Mbo mwamusaala n'ali muṅofu? Obanga hituufu mwamusaala n'ali muṅofu, abitire atye ohuba ti ṅaahani abona?"

²⁰ Ng'abasaaye babe babagobolamo baati, "Humanysire huuti oyo mwana weefe era hwamusaala n'ali muṅofu.

²¹ Aye efe sihumanyire ehimuleeteeye ohuṅona. Ng'olu ali muhulu mu myaha asobola ohweromaho, mumubuuse omwene abalomere."

²² Abasaaye babe baloma baaty o lw'ohutya abatangirisi b'Abayudaaya. Olwohuba baali basalireno baati mbo hiisi afugiirira ati Yesu nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu, bamubbinge mu humbaaniri lyawe.

²³ Ehyo nj'ehyanwaho abasaaye babe ohuloma baati, "Omwene muutu muhulu, mumubuuse."

²⁴ Nga nindi omulundi ogwohubiri baloma omusinde oyo owaali omuḥofu baati, "Loma amazima mu moni ja Hatonda. Humanyire huuti oyo ahunonisyemubbengi."

²⁵ Nga niye abagobolamo ati, "Simanyire oba mubbengi oba bbe. Manyire hirala ti n'ali muḥofu aye nj'ahani mbona."

²⁶ Ng'ano abatangirisi abo bamubuusa baati, "Kaho olomire oti aholire atye? Aholire hiina ko ahunonie emoni?"

²⁷ Nga niye abagobolamo ati, "Mbalomeeye hale. Ndimuḥulira? Lwahiina mwenda mbalomere nindi? Mwesi mwenda hufuuha baloobera babe?"

²⁸ Nga bala bamuduha, bahena bamuloma baati, "Ewe ndiwe omuloobera w'omuutu hy'oyo. Efe huli baloobera ba Musa."

²⁹ Humanyire huuti Hatonda galoma ni Musa. Aye oyo, sihumanyire n'eyanjwera."

³⁰ Ng'omusinde oyo abagobolamo ati, "E! Ehyo hyenjijisa! Simumanyire n'eyi anjwera ate nga ese gandeteeye ohubona!"

³¹ Humanyire huuti Hatonda saanjulirisa esaala j'ababbengi aye anjilira ej'abo abamuja enono era abahola ebi genda.

³² Ohunwa hu tandiha y'ehyalo ohwola hatyane, nj'ajuma owaali n'aweeneho omuutu owaali n'aleeteeye oyo oyu basaaye n'ali muḥofu, ohubona.

³³ Hatonda abanga sinje owatuma omusinde oyo ohuhola ebyo ebi ahola, hani sigahanjire huhola hiitu hyosihyosi."

³⁴ Ni banjilira ebibono ebyo, nga bamuloma baati, "Ko ewe weesi oyu basaalira mu hibi, osomesa nj'ani?" Nga bahena bamubbinga mu humbaaniri lyawe.

Obuḥofu mu by'omwoyo

³⁵ Nga Yesu anjilira ati abatangirisi b'Abayudaaya babbingire omusinde oyo oyu ganonia, mu humbaaniri. Ng'atiina amwendula, ni gamwagaana ng'amubuusa ati, "Ofugiirira Omwana w'Omumu oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu?"

³⁶ Ng'omusinde oyo amugobolamo ati, "Muhulu, Omwana w'Omumu oyo nj'ani nahamufugiirira?"

³⁷ Nga Yesu amuloma ati, "Ohenire ohumubona. Olwohuba nj'ono ali huloma ni neewe."

³⁸ Ng'ano omusinde oyo aloma ati, "Musengwa, fugiirira." Ng'ahena amujumirya.

³⁹ Nga Yesu amuloma ati, "Naaja mu hyalo lw'ohuta ebibi by'abaatu anjalafu. Ko hibe ti abanjofu batandiiha ohubona ni naabo aberanga ohuba ti babona bahifaanie baati banjofu."

⁴⁰ Nga balala hu Bafalisaayo abaali ohuupi ni naye, bamuḥulira n'aloma atyo, nga bamubuusa baati, "Olomire otye? Ehi oloma hwesi huli banjofu?"

⁴¹ Nga Yesu abagobolamo ati, "Mubanga ni muli banjofu, mwahanjire hibi. Aye nj'ahani ng'olu mujeega muuti emoni jenywe jibona, simunanga hwefihulaho omusango."

10

Omwayi omulani n'etaama jije

¹ Ng'ango Yesu geyongera abaloma ati, "Mbalomera ehituufu ti, omuutu atabitira mu mulyango ohwingira mu lugo lw'etaama, ne gabbwaga hubbwaga* añaatu añandi ko gengira, oyo aba mwibi era mukondo.

² Omuutu owingirira mu mulyango, nj'omwayi w'etaama.

³ Ni goola hu mulyango gw'olugo, omuhuumi amwigulirango ng'omwayi oyo alangamo etaama jije. Era jinulira ejanjaasi lirye ng'ajitusa ebulafu.

⁴ N'ahena ohujitusa josijosi, atangiramo† era jimulondaho olwohuba jitegeera ejanjaasi lirye.

⁵ Aye omuutu owundi sijimulondaho kadi, jimuduluma olwohuba jiba sijifaania janjaasi lirye."

⁶ Yesu galomera abaatu abaalino olugero olwo aye nibo sibategeera ehi gaali n'aloma.

⁷ Olw'ehyo, nga nindi Yesu abaloma ati, "Mbalomera ehituufu ti, Ndiise omulyango omu taama jingirira era jatula mu lugo.

⁸ Abo bosibosi abaaja, ese ni kiiri huuja baali beebi era bakondo aye ng'olu taama jitanulirisa oyo oyu jitamanyire, boosi abaatu sibabanulirisa.

⁹ Ndiise omulyango era hiisi abitira mu ese alinojoha.‡ Oyo aba hy'etaama eyingira era yaatula, ng'esuna ehoyohulya.

¹⁰ Omwibi gajirira hwiba n'ohwita n'ohusihiirisa aye ese naaja etaama jange jibe n'obulamu owijuuye esangaalo n'emiyaaya."

¹¹ Nga Yesu geyongera ohuloma ati, "Ndiise omwayi w'etaama omulani, anayo obulamu wuwe hu lw'etaama.*

¹² Omwayi owemerera omuhemba, saaba oti mwene etaama ejo era n'abona nalana ni gaaja, aduluma gajirehango, nga nalana ajigwamo anambaaho ndala ng'ejindi jisalaaniha.

¹³ Omuutu hy'oyo adulumano olwohuba aba gemeerera muhemba, olw'ehyo saafayo hutaasa taama ejo.

¹⁴ "Ne ese Ndiise omwayi ow'etaama omulani, manyire etaama jange era joosi jii manyire.

¹⁵ Mu ngeri nj'enyene Bbaabba gamanyire era keesi mumanyire, paayo obulamu wange ohufirira etaama jange.

¹⁶ Era ndi n'etaama ejindi ejitali mu lugo luno era joosi ndi n'ohujireeta. Joosi jija hunuliirisa ejanjaasi lyange era lube lugo lulala ni jiri n'omwayi mulala.

¹⁷ "Ehigira Bbaabba ni ganyenda, paayo obulamu wange ohufirira etaama, ko kene mbwegobohese.

¹⁸ Nabula muutu abuutusaho aye samwene mbunayo olw'ohwenda hwange. Era ndi n'obunangi ohubunayo banjita nahena nawegobohesa. Ehyo nj'ehi Bbaabba gandagira ohuhola."

¹⁹ Ebibono ebyo, byaleetera abatangirisi b'Abayudaaya nindi ohwabuhanamo abeene nabeene.

²⁰ Era bangi hu bo baaloma baati, "Oyo emisambwa jimubandire era aguuye eralu. Lwahiina munulirisa omuutu hy'oyo?"

²¹ Aye abandi nga baloma baati, "Ebibono ebyo sibya omuutu oyu emisambwa jibandire olwohuba omusambwa sigusobola hunonia omunofu."

* **10:1 10:1** Ebyanandihiwa ebindi biroma biiti gahalambana huhalambana. † **10:4 10:4** Abayudaaya nibo, omwayi gatangirirangamo ng'etaama jimulondaho. ‡ **10:9 10:9** Oba nabula ehirimusindusa. * **10:11 10:11** Yis 40:11; Ezek 34:23; 37:24

Ohutafugiirira hw'abatangirisi b'Abayudaaya

²² Oluvanyuma, mu Yerusalemu nga nabaano Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohunonga e Yekaalu eyiri Hatonda. Ehiseera ehyo hyali hya puuji n'obunololohi bubitiirifu,

²³ era Yesu gaali ali hugenda mu lunya lwa Yekaalu mu hifo ehi balanga baati, "Ehiganga hya Sulemaani."

²⁴ Ng'abatangirisi b'Abayudaaya batiina bahumbaana ana gaali beema bamweswanigirisa, bamubuusa baati, "Olihyosa ne ohutatulomera ehi-tuufu? Tulomere, n'oba n'oli ndiwe Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu."

²⁵ Ng'ano Yesu abagobolamo ati, "Nabalomera hale aye simufugiirira. Ebyamaliholiho ebi kola mu bunangi wa Bbaabba biraga ehyo ehi ndi.

²⁶ Aye enywe simufugiirira, olwohuba simuli baatu bange.

²⁷ Ng'olu taama jinulira omwayi waajo, n'abaatu bange boosi banulira ebyange. Era mbamanyire.

²⁸ Sibaja husihiiriha olwohuba mbanja obulamu obutanwano era nabula anjanga ohubanyagulaho.

²⁹ Bbaabba owabaapa, ahira bosibosi obunangi era nabula asobola ohubamunyangulaho.

³⁰ Ese ni Bbaabba huli bulala."

³¹ Nga nindi abatangirisi b'Abayudaaya banamba amabaale ohuhubba Yesu.

³² Aye Yesu gabaloma ati, "Kolire ebyamaliholiho bingi era eby'amaani mu bunangi wa Bbaabba. Hirine hu bindomire ehi munwaho ohwenda ohukubba amabaale?"

³³ Ng'Abayudaaya abo bamugobolamo baati, "Sihwenda huhubba amabaale olw'ebyamaliholiho ebi ohola aye lw'ohufodogola Hatonda. Olwohuba ewe omuutu buutu onjanga otye ohweranga Hatonda?"

³⁴ Nga Yesu abagobolamo ati, "Sihyanandihiwa mu magambi genywe hiiti, 'Muli bahatonda?'"*

³⁵ Obanga galanga abaatu abo aba bana ehibono hihye ati bahatonda, ate Ebyanandihiwa bisigala ni biri bituufu,

³⁶ ne baati oyo oyu Bbaabba gatobola, gamwabula gahena gamutuma mu hyalo? Lwahiina muloma muuti ese fodogola, olw'ohuloma ti 'ndi Mwana wa Hatonda?

³⁷ Nimba ni tahola ebi Bbaabba ahola, mutafugiirira.

³⁸ Ne nimba ni kola ebi Bbaabba ahola, wayire simufugiirira ebyange, mwahali mufugiirira olw'ebyamaliholiho ebi kola, mwahamanya era mwategeera muuti Bbaabba ali mu ese era keesi ndi mu Bbaabba.' "

³⁹ Nga nindi bagesyaho bamunambe aye gabenunula ng'anwano.

⁴⁰ Ng'ano Yesu gambuha olwabi Yoludaani, atiina mu hifo omu Yowaane gabatihizanga. Ng'aba eyo ohuhena ahamanga,*

⁴¹ era abaatu bangi batiinangayo. Ni boola baaloma baati, "Wayire Yowaane sigahola bubonero owenunjisa aye byosibyosi ebi galoma hu musinde ono, bituufu."

⁴² Era mu hifo ehyo, bangi bafugiirira Yesu.

11

Ohufa hwa Lazaalo

* **10:34 10:34** Zab 82:6 * **10:40 10:40** Yow 1:28

¹ Olwola, ng'omusinde oyu balanganga baati Lazaalo, alwala. Omusinde oyo gaali womu habuga aha balanga baati Bbesaniya eyi Malyamu ni Maliza, ababoojo babe bamenyanga.

² Malyamu oyo, nj'owaali mboojo ya Lazaalo owaali omulwaye era nj'owanaha Yesu Musengwa amafuta agahaloosa hu magulu ng'ahena amusiimuula n'atambisa efiri lirye.*

³ Ng'ano ababoojo babe abo, bamutumira obuhwenda ni bamuloma baati, "Musengwa, meriwo mulwaye."

⁴ Yesu ni ganulira ehiitu ehyo, galoma abeegi babe ati, "Obulwaye owo siwa humunweramo hufa bbe aye hugera hwa Hatonda, ko abaatu bahaŋa Omwana wuwe enono."

⁵ Yesu gaali meeri ya Lazaalo ni Maliza ni Malyamu.

⁶ Aye niye ni ganulira ati Lazaalo mulwaye, geyongera ohuba eyi gaali endaalo ejindi ebiri.

⁷ Oluvanyuma ng'aloma abeegi babe ati, "Hwagameyo mu twale ly'e Buyudaaya."

⁸ Nga beegi babe bamuloma baati, "Musomesa, ejuusijuusi n̄ano, abatangirisi b'Abayudaaya baali benda huhuhubba amabaale, nindi nj'eyi wenda ohwagama?"

⁹ Nga Yesu abagobolamo ati, "Omuusi sigulimo esaawa ehumi n'ebiri? Agenda omuusi sigegumula olwohuba enjase eyomu hyalo huno emumuli-hira.

¹⁰ Aye oyo agenda owiire, nj'owegumula, olwohuba aba anuma enjase ey'ohumumulihira."

¹¹ Ni gahena ohuloma atyo, ng'abaloma ati, "Meeri yeefe Lazaalo ali hunenyuha aye ndi hutiinayo musisimuse."

¹² Ng'ano abeegi babe bamugobolamo baati, "Musengwa, n'aba n'anenyuha aba anaabehe bulani."

¹³ Yesu gaali aloma n'abbumbirya ne n'ategeesa ati Lazaalo gaali afuuye. Cooka abeegi babe nibo ni baneega baati ali hutegeesa hunenyuha ero.

¹⁴ Ng'ano Yesu ahanda abalamera n'atabbumbirya ati, "Lazaalo mufu.

¹⁵ Aye hu lwenywe hiraŋi ti sinaaliyo, mwahafugiirira. Ale hutiineyo."

¹⁶ Ng'ano Tomasi oyu balanga baati Didimo,* aloma abeegi bahye ati, "Leha hwesi hutiine hufiire ŋalala ni naye."

Yesu nj'olamusa abaatu era nj'obana obulamu

¹⁷ Yesu ni goola, gagaana Lazaalo n'ahenire endaalo ene e magombe.

¹⁸ Ahabbu ga Bbesaniya haali huupi n'e Yerusaalemu, emayiro ng'ebiri.

¹⁹ Era Abayudaaya bangi baali batiinire ohulirisaho Maliza ni Malyamu olw'ohufiirwa mboojo yaawe.

²⁰ Maliza ni ganulira ati Yesu gaali gaaja, gatula ng'atiina ohumusan-gaalira, Malyamu niye gasigala mu nyumba.

²¹ Maliza ni goola an̄a Yesu gaali ng'amuloma ati, "Musengwa, obanga ni waali n̄ano, hani mboojo yange sigahafuuye!

²² Aye manyire ti n'anandomera n̄ano, Hatonda anahune hiisi ehi onamusunge."

²³ Nga Yesu amuloma ati, "mbojoyo aja hulamuha."

²⁴ Nga Maliza amugobolamo ati, "Manyire ti aliramuha hu ludaalo olw'ekomero."

* **11:2 11:2** Luk 7:36-38 * **11:16 11:16** *Didimo* Ehitegeesa hiiti Mulongo.

²⁵ Ng'año Yesu amuloma ati, "Ndiise alamusa abaatu era abanja obulamu. Hiisi owufugiirira aja huba mulamu wayire aliba afuuye.

²⁶ Era hiisi omulamu owufugiirira, saalifa emirembe n'emirembe. Ehyo ohifugiirira?"

²⁷ Nga Maliza amugobolamo ati, "Hituufu Musengwa, fugiirira ti ndiwe Kurisito Omwana wa Hatonda, oyu gafuujaho amate ohuuja ohunonola abaatu mu hyalo."

Yesu alira olw'ohufa hwa Lazaalo

²⁸ Maliza ni gahena ohuloma atyo, nga gagamayo alanga mugandaawe Malyamu hutulo amuloma ati, "Omusomesa, golire era ahulanga."

²⁹ Malyamu ni ganulira, nga genyoheramo atinayo.

³⁰ Naahani Yesu gaali ahiiri hwola mu hitehere omu bafiire bamenyanga aye n'ahiiri anja Maliza gamwagaana.

³¹ Abayudaaya abaali ni Malyamu mu nyumba ni bamusaasira obutahi, ni babona ni genyoha mangumangu ohutula ebulafu, nga boosi bamulon-daho. Baali baneega baati gaali atiina hu higombe ohulirira eyo.

³² Malyamu ni goola mu hifo anja Yesu gaali, gahubba amafuha ng'ahena amuloma ati, "Musengwa, obanga ni waali n'ano hani mboojo yange sigahafuuye!"

³³ Yesu ni gabona Malyamu n'alira era n'Abayudaaya abaatiina ni naye boosi ni bali hulira, ganulira ohulumwa era enaku yamwijula hu mwoyo.

³⁴ Ng'ababuusa ati, "Mwamuta neena?" Nga bamuloma baati, "Musengwa, nja hutiine obone."

³⁵ Ng'año Yesu alira.

³⁶ Nga balala hu batangirisi b'Abayudaaya baloma abeene n'abeene baati, "Mubone ng'olu abaaye n'amwenda!"

³⁷ Aye ng'abandi baloma baati, "Obanga gagira omusinde omunofu gaabona, hani siganonisye Lazaalo ohufa?"

Yesu alamusa Lazaalo

³⁸ Enaku ni namba Yesu, gaatiina goola hu higombe. Era ehigombe ehyo yaali pungulu, ni begaliyenjo ebaale.

³⁹ Nga Yesu abaloma ati, "Mutusenjo ebaale." Nga Maliza, mboojo y'omufu amuloma ati, "Musengwa, naahani anjuna olwohuba ahenireemo endaalo ene!"

⁴⁰ Ng'año Yesu amuloma ati, "Sikulome ti n'onafugiirire, onabone ng'olu Hatonda ali n'obunangi?"

⁴¹ Nga batusano ebaale eryo. Ng'año Yesu aheja namugulu aloma ati, "Bbaabba, kweyaasa olwohuba bupuliye.

⁴² Ese manyire ti bupulira habuhyabuhya aye ndomire hino olw'abaatu abali n'ano, ko bahafugiirira baati waatuma."

⁴³ Yesu ni gahena ohuloma atyo, ng'alanga n'ejanjaasi ery'amaani ati, "Lazaalo, tula wuuje!"

⁴⁴ Ng'año omufu anwayo, n'engoye eja laasi ko n'olundi mu moni eji bamusiihamo ni jihyefumbiye hu magulu n'emihono. Nga Yesu abaloma ati, "Mumufumbululeho engoye ejo, mumulehe atiine."

Oluhwe olw'ohwita Yesu

(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luk 22:1-2)

⁴⁵ Olw'ehyo, bangi hu Bayudaaya abaali ni baajire ohulirisa Malyamu, ni baabona ehi Yesu gaahola, nga bamutamo owesige.

⁴⁶ Aye balala hu bo batiina eyiri Abafalisaayo, nga babalomera ehi Yesu gaali n'aholire.

⁴⁷ Ng'ango abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'Abafalisaayo beehasa Oluhiiho lw'Abayudaaya Olubbala bateesa abeene n'abeene baati, "Huhole hi? Omuutu ono ahola obubonero owenunjisa bungi.

⁴⁸ Ni hunaalehe omusinde ono ohutiina mu moni n'asomesa atyo, Abayudaaya bangi baja humufugiirira baati mbo nj'omununuzi. Olw'ehyo, Abarooma baja hutuwaagala basihiirise Yekaalu n'egwanga lwefe!"

⁴⁹ Ng'ango mulala hu bo, oyu balanganga baati Kayaafa, owaali Omuhulu w'abasengi ba Hatonda omwaha ogwo abaloma ati, "Enywe, njanuma ehi mumanyire hu bitiina mu moni.

⁵⁰ Simuhifaania muuti hiraŋi omuutu mulala ohufiirira abaatu ohuhira bosibosi ohusihiriha?"

⁵¹ Ehyo, Kayaafa sigahiroma hu lulwe aye ng'olu gaali muhulu w'abasengi omwaha ogwo, gaŋa obunaabbi ati Yesu aja hufiirira Abayudaaya.

⁵² Nindi sigwanga ly'Abayudaaya lino lyonene aye n'ohuhumbaania abaatu ba Hatonda abasasaana.

⁵³ Era ohunwa hu ludaalo olwo, nga beehobana ohwita Yesu.

⁵⁴ Olw'ehyo Yesu galeheraŋo ohugendanga lubona mu Bayudaaya. Ng'anwayo atiina mu haalo ohulirihana olulafu, mu hitehere ehi balanga baati Efulayimu, eyi gaali n'abeegi babe.

⁵⁵ Embaga y'Abayudaaya ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya ni yaali n'enaatere ohwola, abaatu bangi banwa mu byalo, batiina e Yerusaalemu hu mukolo ogw'ohwegwalaasa ko Embaga eyo, yoole.

⁵⁶ Ni baali ni bahiiri eyo beyongera ohuhejaheja ni bendula Yesu n'ano ni nanala era ni baali ni bali mu lunya lwa Yekaalu bebuusa abeene n'abeene baati, "Munjeega muutye, anangire ohutaaja hu Mbaga?"

⁵⁷ Ehyo hyali hiityo olwohuba Abatangirisi b'abasengi n'Abafalisaayo baali balagiye baati singa nabaŋo amanyire aŋa Yesu ali, abebireho ahaama, bamunambe.

12

Omuhasi ajuha amafuta ag'ebbeeyi hu Yesu (Mat 26:6-13; Mar 14:3-9)

¹ Ni yaali n'ebulayo endaalo mukaaga ko Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya yoole, nga Yesu atiina mu hibuga Bbesaniya, eyi omusinde oyu balanga baati Lazaalo oyu galamusa, gamenyanga.

² Nga nabaŋo balala hu baatu abomu hibuga omwo abategehera Yesu ehiiŋulo. Maliza gayeeda mu hwiŋula ne Lazaalo gaali mulala hu abo abaali ni behaaye ni Yesu hu hiiŋulo ni balya.

³ Ng'ango Malyamu atusaayo ecupa ey'amaŋa amalaŋi ag'ebbeeyi obugali era agahaloosa ah'amaani aga balanga baati narudo. Ng'agajuha hu magulu ga Yesu ahena atambisa efiri lirye ohumusiimuula. Ng'ahaloosa hahwana enyumba yosiyosi.

⁴ Aye mulala hu beegi ba Yesu, oyu balanga baati Yuda Yisikaryoti era owaali n'aja humulyamo oluhwe ng'aloma ati,

⁵ "Lwahiina sibatunde amafuta ago edinaari ebihumi bidatu* banamba ebbeesa ejo bajigabira abagadi?"

* **12:5 12:5** Edinaari ndaala nj'eyi basasulanga omutambi owaleejaleeja oludaalo lulala.

⁶ Sigaloma atyo olwohuba gaali afaayo hu bagadi aye olwohuba gaali mujanika waawe era n'atambisangaho ebbeesa ejindi mu kweho.

⁷ Nga Yesu amugobolamo ati, "Lwahiina mumwoloobya? Mumulehe, olwohuba gaabiiha amafuta ago bagatambise mu huusiiha.

⁸ Munaabenga n'abagadi habuhyabuhya. Era hiisi olu munendenga munabayeedenga. Aye ese sinja huba ni nenywe ehiseera hyosihyosi."*

Oluhwe olw'ohwita Lazaalo

⁹ Mu hiseera ehyo, Abayudaaya bangi bategeera baati Yesu gaali e Bbesaniya. Era batiina silwa niye y'eneene aye n'ohwebonera Lazaalo, oyu galamusa.

¹⁰ Ng'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda basala amagesi ohwita Lazaalo yeesi.

¹¹ Era olw'ohulamuha huhwe, Abayudaaya bangi baali bali hubanjwangaho ni batiina eyiri Yesu era ni bamutamamo owesige.

Yesu gengira mu Yerusaalemu mu nono ery'amaani

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Oludaalo olwalondaho, ehihindi hy'abaatu ehyali ni hitiinire e Yerusaalemu hu Mbagay ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya, hyanjulira hiiti Yesu anjambire engira atinayo.

¹³ Nga banjamba esaga j'esaasa batiina ohumusangaalira ni bahoohera namugulu baati,

"Musengwa anjeewe enono!

Ali n'ekabi oyo owuujira

mu siina lya Musengwa,

habaha wa Yisirayiri anjeewe enono."*

¹⁴ Nga basunira Yesu nasugirya eperepere ng'ayihalaho ohwoheresa ehyanandiihiwa ehiroma hiiti,

¹⁵ "Mutatya hiitu hyosihyosi,

enywe abaatu bomu Sayuuni,

mubone habaha wenywe alihuuja

era gehaaye hu nasugirya eperepere."*

¹⁶ Ehyo, abeegi babe sibahitegeera ohwola olu Yesu galamuha nga ko bahebulira baati ebyo byosibyosi byaliho ng'olu byanandiihiwa.

¹⁷ Ehihindi hy'abaatu ehyaliho n'alamusa Lazaalo, hyatiina mu moni ni hiroohesa abaatu ebyaliho.

¹⁸ Olwa Yesu ohuhola ahabonero aho ahenunjisa, bangi batiina ohumusangaalira.

¹⁹ Ng'ano Abafalisaayo baloma abeene n'abeene baati, "Hunuma hyahuhola! Abaatu bosibosi bali hunwerehereramo ohumufugiirira!"

Yesu aloma hu hufa huhwe

²⁰ Mu abo abaatiina e Yerusaalemu ohujumirya Hatonda hu Mbagay ey'Ohubihisya, mwalimo Abatali Bayudaaya.

²¹ Abaatu abo batiina eyiri Filipino, omusaale w'e Bbesusayida mu twale ly'e Galilaaya, nga bamuloma baati, "Muhulu, hwenda ohubona Yesu."

²² Ng'ano Filipino atiina alomeraho Andereya nga batiina balomera Yesu baati njaaliho abaali ni benda ohumubona.

²³ Nga Yesu abagobolamo ati, "Ehiseera hyolire Hatonda ohulaga enono ly'Omwana w'Omuutu eri ali ni nalyo.

* 12:8 12:8 Mag 15:11 * 12:13 12:13 Zab 118:25-26 * 12:15 12:15 Zak 9:9

²⁴ Mbalomera ehituufu ti, ohutusaho nga bahomire ahamo h'engaano, hasigala ni hali hamo halala honene. Aye ni bahahoma hamera, hanwamo owumo wungi.

²⁵ Olw'ehyo oweheneerera obulamu wuwe alibufirwa aye oyo abufirwa mu hyalo muno hu lwange alisuna obulamu obutanwano.*

²⁶ Hiisi owenda ohuba omuñeeresa wange ali n'ohuba muloobera wange, eyi ndiba yeesi peyi aliba. Era hiisi obuñeeresa, Bbaabba alimuña omuhemba.

²⁷ "Neñendeherewe era simanyire n'ehyohuloma. Olwo, sabe ti, 'Bbaabba, ponie ehiseera hino ehy'ohubonaabona hitanjolaho? Bbe, olwohuba ehyo nj'ehyagira naaja hu hyalo!'

²⁸ Bbaabba, laga ng'olu oli w'enono." Ng'ano ejanjaasi linwa mwigulu ni ñaliño aloma ati, "Kenire ohuliraga era nja hweyongera ohuliraga."

²⁹ Balala hu abaatu mu hinjindi ehyo ehyaliño, baloma baati mbo ohwo hwali huduma hw'efula. Aye abandi nga baloma baati Malayika nj'owaali n'alomire ni naye.

³⁰ Ng'ano Yesu abaloma ati, "Ejanjaasi eri muñuliiye libaaye lya huyeeda ndinywe sosi ese.

³¹ Era ñaahani ehiseera hyolire ohusalira ehyalo hino omusango, ohunyagula hu Sitaani obunugi.

³² Aye ni balipaniha hu musalabba, nja huleetera bangi ohunonoha."

³³ Yesu galoma atyo, ohulaga engeri eyi gaali naaja hufamo.

³⁴ Ng'ano ehubbubu hy'abaatu himuloma hiiti, "Ebyañandihwa biroma biiti Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu aja hubaño emirembe n'emirembe. Lwahiina ewe oloma oti Omwana w'Omuutu baja humuñaniha hu musalabba? Omwana w'Omuutu oyo nj'ani?"

³⁵ Nga Yesu abaloma ati, "Muja huba mu njase ahaseera hatotono. Era mugendenga ehiirema ni hihiri hunjamba. Olwohuba agendera mu hiirema saabona eyi aba n'atiina.

³⁶ Olw'ehyo mute owesige wenywe mu njase n'ehiri ni nenywe, mwahafuuha baana b'enjase." Yesu ni gahena ohuloma atyo, ng'anwano abehwehaho.

Abatangirisi b'Abayudaaya beyongera ohutafugiirira

³⁷ Wayire Yesu gaali aholire obubonero owenunjisa owo wosiwosi, abatangirisi b'Abayudaaya sibamufugiirira.

³⁸ Ehyo hyaliño ohwoheresa ehi naabbi Yisaaya gaaloma ati, "Musengwa, nj'ani afugiirira obuhwenda weefe?

Era nj'ani oyu Musengwa galaga obunangi wuwe?"*

³⁹ Olw'ehyo, sibafugiirira olwohuba Yisaaya omwene oyo, ñaliño añandi aña gaaloma ati,

⁴⁰ "Hatonda gabeegala emoni batabona, gabahahanyasa emyoyo jaawe.

Olw'ehyo sibananga hubona n'emoni jaawe, wayire ohutegeera bahagobola eyi ndi nabanonia."*

⁴¹ Yisaaya gaaloma atyo, olwohuba galengera enono eri Yesu gaali n'aja huba ni nalyo.

⁴² Wayire ebyo byali biityo, bangi bafugiirira Yesu nga pomuli n'abatangirisi b'Abayudaaya aye olw'ohutya Abafalisaayo ohubabbinga mu humbaaniri, bahihola mu ngiso.

* 12:25 12:25 Mar 8:35 * 12:38 12:38 Yis 53:1 * 12:40 12:40 Yis 6:10

⁴³ Olwohuba bendire bugali abaatu ohubasiima mu hifo hya Hatonda ohubasiima.

⁴⁴ Ng'ango Yesu alangirira ati, "Omuutu owufugiirira, saafugiirira ndiise seenene aye aba afugiirira ni nooyo owaatuma.

⁴⁵ Omuutu owumbona aba aweene oyo owaatuma.

⁴⁶ Ese naaja mu hyalo ohuletera abaatu enjase ko hiisi owufugiirira ataba mu hiirema.

⁴⁷ Omuutu anjira ebibono byange aye ndabigondere simusalira musango, olwohuba naaja hu hyalo hunonola baatu.

⁴⁸ Abo abagaana ohufugiirira ebindoma, Hatonda nj'aja hubasalira omusango hu ludaalo olw'ekomero ni geema hu bibono ebyene ebyo.

⁴⁹ Olwohuba sindoma hu lwange aye Bbaabba owaatuma nj'owundagira ebindoma n'engeri ey'ohubiromamo.

⁵⁰ Era manyire ti ehiragiho hihye hibaletera obulamu obutanwano. Olw'ehyo hiisi ehi ndoma nj'ehi gandoma ohuloma."

13

Yesu googa abeege babe amagulu

¹ Naahani byali biseera by'egulo obunahye ni lunahabe ludaalo lw'Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya. Yesu gamanya ati ehiseera hihye ehy'ohunwa hu hyalo ohwagamayo eyiri Semwana hyolire. Era olw'ohwenda ohu gaali ni gendamo abeege babe abaali ni bajahusigala hu hyalo, gasalano ohubalagira erala ohwenda huhwe mu hiseera ehyo.

² Ana beenulira ehy'egulo, Sitaani gaali ahenire hale ohuta mu Yuda Yisikaryoti omwana wa Simooni omwoyo mubi, ohulya mu Yesu oluhwe.

³ Aye Yesu gamanya ati Semwana gaamuna obunangi hu hiisi hiitu era ati ganwa eyiri Hatonda era gaali gagamayo.

⁴ Olw'ehyo, genyoha hu hiinjulo, gefihulamo olugoye olu gaali ni gambaye hu mugulu, ahena geewona etabulo mu kende.

⁵ Ng'ango ajuha amaaji mu bbaafu, atandiha ohwoga abeege babe amagulu n'abasiimula n'etabulo eyi gaali ni gewonire.

⁶ Ni goola hu Simooni Peetero, nga niye amubuusa ati, "Musengwa, dala wenda hunjoga amagulu?"

⁷ Nga Yesu amugobolamo ati, "Soonanga hutegeera ehi ndi huhola aye olihitegeera hale."

⁸ Nga Peetero amuloma ati, "Soonanjoge magulu!" Nga Yesu amugobolamo ati, "Singa sikwoga magulu, sooja huba ni wiisa hirala ni nange."

⁹ Nga Simooni Peetero amugobolamo ati, "Ale Musengwa, otanjoga magulu gongeene aye njoge emihono n'omutwe gwosi!"

¹⁰ Nga Yesu amugobolamo ati, "Omuutu asaabire omubiri getaaga husaaba magulu gongeene olwohuba aba munoono. Era muli banoono wayire simwesimwesi."

¹¹ Yesu gaali amanyire owaali n'aja humulyamo oluhwe c'ehifa galoma ati, "Muli bagwalaafu aye simwesimwesi."

¹² Ni gahena ohubooga amagulu, gambala olugoye lulwe lula nga gagama mu hifo hihye gehala, ahena ababuusa ati, "Mutegeera amahulu g'ehi kolire?"

¹³ Munanga Musomesa era Musengwa yenywe. Ehyo hituufu olwohuba c'ehi ndi.

¹⁴ Naahani ng'olu ese, Omusomesa era Musengwa yenywe mbogire amagulu, mwesi mwoganenga.

¹⁵ Olwohuba mbanjaaye ehy'ohuboneraho, ale mwesi muholenga ng'olu ese kolire.

¹⁶ Mbalomera ehituufu ti, enjuma omwidu ahira musengwawe enjono era enjuma muhwenda ahiraho owamutuma.

¹⁷ Njaahani ng'olu mumanyire ebiitu ebyo, muja husuna ekabi ni munabiholenga.

¹⁸ "Sindoma mwesimwesi olwohuba manyire abo abanatobola. Aye ehyanandiihiwa ehiroma hiiti, 'Oyo oyu ndya ni naye hu hiinjulo hirala gacuhiiye, hiri n'ohwolerera.'*

¹⁹ Mbalomera hino ni hihiri hubano mwahafugiirira ti ndiise oyu bafuujaho amate.

²⁰ Mbalomera ehituufu ti, hiisi asangaalira yesiyesi oyu tuma aba asangaaliiye ndiise era hiisi owusangaalira, aba asangaaliiye oyo owaatuma."

*Yesu alya n'abeegi babe Embaga ey'Ohubihisya
(Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luk 22:21-23)*

²¹ Yesu ni gahena ohuloma atyo, geralihirira ng'abbutula ati, "Mbalomera ehituufu ti, mulala hu enywe anandyemo oluhwe."

²² Abeegi babe, bahejanaho byabatangaliha olw'ohutategeera oyu gaali n'alomaho.

²³ Mulala hu bo oyu gaali ni genda bugali gaali amulireene.

²⁴ Nga Simooni Peetero aholera omwegi oyo ahabonero n'amuloma ati, "Mubuuse oyu ali hulomaho."

²⁵ Ng'ango omwegi oyo ni gediira hu Yesu, amubuusa ati, "Musengwa, nj'ani oyo oyu olomaho?"

²⁶ Nga Yesu amugobolamo ati, "Oyu naane omugaati guno ni kenire ohugutonga mu lubya, anaabe nje niye." Nga nanaweene anjo atonga omugaati aguja Yuda Yisikaryoti omwana wa Simooni.

²⁷ Yuda ni gahena ohulya omugaati ogwo, ng'ango ni naajo Sitaani amwingiramo. Ng'ango Yesu aloma Yuda ati, "Ehi wenda ohuhola, hihole mangumangu!"

²⁸ Aye njanuma hu abo abaali hu hiinjulo owategeera lwahiina Yesu gamuloma atyo.

²⁹ Abandi baneega baati ng'olu Yuda gaali munjanika, Yesu gamuloma hutiina hugula ebyohutambisa hu Mbaga oba ohuyeeda abagadi.

³⁰ Yuda ni gahena ohulya omugaati ogwo, genyoheramo ng'atula ebulafu. Ehiseera ehyo, owiire waali wiirire.

Ehiragiyo ehinyaaha

³¹ Yuda n'ahenire ohutiina, nga Yesu aloma abeegi abaali ni basigaayeno ati, "Ehiseera hyolire abaatu ohuja Omwana w'Omuutu enjono era ehyo ehi aja huhola, hija hunjeesa Hatonda enjono.

³² Ng'olu bana Hatonda enjono olw'ebyo ebi Mwana ow'Omuutu ahola, Hatonda aja hulaga engeri eyi Mwana wuwe ali n'obunangi mu hiseera ehitali hyanjale.

³³ Baana bange, nja huba ni nenywe ahaseera hatotono. Mulinyendula era ng'olu nalomera Abayudaaya, mwesi mbaloma ati, 'Simunjanga huuja eyi ndi hutiina.' "

³⁴ "Ehiragiyo ehinyaaha ehi mbanja c'ehino ti: Mwendanenga. Ng'olu ese mbenda, mwesi mwendanenga muutyo.

³⁵ Ni munendanenga, ohwo pohu baatu banahamanyire baati muli beegi bange."

* 13:18 13:18 Zab 41:9

*Yesu aloma ati Peetero anamwegaane
(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luk 22:31-34)*

³⁶ Nga Simooni Peetero abuusa Yesu ati, “Musengwa, oli hutiina njeena?” Ng’ano Yesu amugobolamo ati, “Soonjanga hutiina eyi ndi huja hu saawa yino aye olinondaho hale.”

³⁷ Nga Peetero amubuusa ati, “Musengwa, lwahiina sisobola hutiina ni neewe olwa leero? Ese kenereeye ohufa hu lulwo.”

³⁸ Nga Yesu amugobolamo ati, “Dala onaneyo obulamu wuwo hu lwange? Kulomera ehituufu ti, mu hiire ehyene hino, engoho yinaabe yitagobolamo huholyoha omulundi ogwohubiri, ni wahanegaanira emirundi edatu.”

14

Yesu nj’engira eyitwosa ewa Bbaabba

¹ Nga Yesu aloma ati, “Mutejendehereranga. Mute mu Hatonda owesige era keesi muutemo owesige.

² Ewa Bbaabba eriyo ebifo bingi era hiba ni hitali hiityo, nahabalomeeye. Era tiina ohubategeheera ehifo.

³ Oluvanyuma lw’ohubategeheera, nja hugobola mberuhire, mwesi mube ni nange eyi nja huba.

⁴ Mumanyire engira eyoola eyi ndi hutiina.”

⁵ Ng’ano Tomasi amuloma ati, “Musengwa, sihumanyire eyi oli hutiina. Hujanga huutye ohumanya engira eyitiinayo?”

⁶ Nga Yesu amugobolamo ati, “Ndiise engira, n’amazima n’obulamu. Nanjuma atiina eyiri Bbaabba, ohutusaho n’abitiire mu ese.

⁷ Mbalomera ehituufu ti mubanga ni muumanyire,* mwahali mu-manyire ni Bbaabba yeesi. Ohujwa hatyane mumumanyire era muhenire ohumubona.”

⁸ Nga Filipino aloma Yesu ati, “Musengwa, tulage Bbaabba wuwo era ehyo hinatuhene.”

⁹ Nga Yesu amugobolamo ati, “Filipo, buhye menye ni nenywe ahamanga ahaaga ano, ohiiri hutegeera? Hiisi owumbona, aba aweene Bbaabba. Lwahiina wundoma oti, “Tulage Bbaabba wuwo?”

¹⁰ Soofugiirira oti ese ndi bulala ni Bbaabba, ni Bbaabba yeesi ali bulala ni neese? Ebibono ebi mbalomera, sibyangе hu wange aye Bbaabba ali mu ese nj’ahola emirimo jije, n’abitira mu ese.”

¹¹ “Mufugiirire ni mbalomera ti ese ndi bulala ni Bbaabba, ni Bbaabba yeesi ali bulala ni neese. Ni hitaba hiityo, mumale gafugiirira olw’ebyamaliholiho ebi kola.

¹² Mbalomera ehituufu ti hiisi owufugiirira, aja huhola ebyamaliholiho n’ohuhiraho bino ebi kola, olwohuba ndi hutiina eyiri Bbaabba.

¹³ Era hiisi ehi munasungenga ni mutambisa esiina lyange nja huhibanjanga ko hireetere abaatu ohuja Bbaabba enono.

¹⁴ Era ni munasungenga ehiitu hyosihyosi ni mubita mu siina lyange, nahibanjanga.”

Yesu asuubisa abeege babe Omwoyo Omutukuvu

¹⁵ Nga Yesu aloma abeege babe ati, “Ni muba ni munyenda, mu-nanambenga ebiragiyo byange.

¹⁶ Era nja husunga Bbaabba, abanje Omuyeedi owundi, aja hubanga ni nenywe emirembe n’emirembe.

* **14:7 14:7** Ebyanjandihwa ebindi biroma biiti ni muba ni muumanyire, muja humanya.

17 Omuyeedi oyo nj'Omwoyo aloma amazima aganjamba hu Hatonda. Abaatu abandi sibanjanga humufugiirira, olwohuba sibamutegeera era sibamumanyire. Aye enywe mumumanyire olwohuba ali mu enywe era anaabenga ni nenywe."

18 "Sinja hubaleha hy'abafuubbi, nja hugobola ohuba ni nenywe.

19 Mu hiseera ehitali hyanjale, abatafugiirira sibaja humbona aye enywe muja humbona. Olwohuba nja hulamuha, mwesi muja huba balamu emirembe n'emirembe.

20 Hu ludaalo olwo ni ndamuhire, mulitegeera muuti ndi bulala ni Bbaabba, mwesi muli bulala ni neese era keesi ndi bulala ni nenywe.

21 Oyo owunyenda, afugiirira ebiragi byange, gaahena gabanjamba. Era Bbaabba aja hwenda oyo owunyenda, keesi nja humwenda kene mwewehulire gategeere."

22 Ng'ango Yuda, ola atali Yisikaryoti, aloma Yesu ati, "Musengwa, lwahina wenda ohutwewehulira huhutegeere aye sosi abaatu abatahufugiirira?"

23 Nga Yesu amugobolamo ati, "Hiisi owunyenda, aja hujamba ebisomesa. Bbaabba aja humwenda. Era ese ni Bbaabba, huja hutiina eyi ali hube ni naye.

24 Oyo atanyenda, saanjamba ebisomesa. Bino ebisomesa sibyanje aye bya Bbaabba omwene oyo owaatuma."

25 Bino byosibyosi mbiromire ni kiiri ni nenywe.

26 Aye Omuyeedi oyu Bbaabba alituma mu siina lyanje era nga nj'Omwoyo Omutukuvu alibasomesa era gabahebulisa byosibyosi ebi mbalomeeye.

27 Ale ng'olu ndi hutiina, emiyaaya jibe ni nenywe. Emiyaaya eji mbalehera sijiri hy'eki baatu banja. Olw'ehyo simwenjendehereranga era simutyanga.

28 "Munjaliye ni ndoma ti 'Ndi hutiina aye nja hugobola. Era singa mubaaye munyenda, mwahasangaaye ese ni tiina eyiri Bbaabba, olwohuba gaakiraho enono.'

29 Mbalomeeye ehyo ni hihiri hubano, ni hiribano ko musobole ohufugiirira.

30 Sinja hweyongera huloma ni nenywe, olwohuba Sitaani anjuga ehyalo hino alihuuja ohumbwagala aye gapumaho bujangi wosiwosi.

31 Cooka abaatu abatafugiirira bali n'ohuhimanya baati nenda Bbaabba era olw'ohumwenda, ehigandagira c'ehi kola."

Ng'ango aheneresa n'aloma ati, "Ale ni mwinyohe, hutiine."

15

Omuzabbibu n'amasaga gaagwo

1 Ng'ango Yesu aloma abeege babe ati, "Ndiise omuzabbibu omwene n'omwene era Bbaabba nj'omulimi omwenegwo.

2 Asalaaho hiisi lusaga olutaama bibala aye olwama alusabagulya ko lweyongerere erala ohuleremala.

3 Enywe njahani muli hy'olusaga olu bahena ohusabagulya olw'ohufugiirira ebibono byange.

4 Olw'ehyo, musigale ni muli bulala ni neese, keesi nja husigala ni ndi bulala ni nenywe. Olusaga lw'omuzabbibu sirujanga hwama ebibala ni luli nj lwojene ohutusaho ni lusigaaye hu hiholo. Mu ngeri nj'enyene, ni

nenywe mwesi simunanga huhola ebi Hatonda genda ohutusaho nga muli bulala ni neese.”

⁵ “Ndi hy’omuzabbibbu, enywe muli hy’amasaga. Singa musigala ni muli bulala ni neese, keesi ni ndi bulala ni nenywe, muja hwama ebibala bingi. Ananuma ese, enuma ehi munanga ohuhola.

⁶ Singa simusigala ni muli bulala ni neese, muja huba hy’olusaga olu batema hu hisaala badanya. Ni lwoma, balwohya omuliro.

⁷ Singa musigala ni muli bulala ni neese era mwanamba ebibono byange, ni munasungenga hyosihyosi ehi mwenda, munahisunenga.

⁸ Abaatu baja huja Bbaabba enono singa mwama ebibala bingi ohulaga muuti muli beegi bange.”

⁹ Ng’olu Bbaabba ganyenda, keesi pombenda tyo. Musigale ni muli bulala ni neese ko neyongere ohubenda.

¹⁰ Singa mugondera ebiragiyo byange, muja husigala ni muli bulala ni neese ko neyongere ohubenda ng’olu ese ngondera ebiragiyo bya Bbaabba yeesi geyongera ohunyenda.

¹¹ Mbalomeeye ebiitu bino ko mube n’esangaalo hy’eryange era mube ni nalyo mu wijuufu.

¹² Ehiragiyo ehi mbanja c’ehino ti: mwendanenga ng’olu ese mbenda.

¹³ Nanuma ali n’ohwenda ohuhira ohw’omuutu anayo obulamu wuwe olw’abameeri babe.

¹⁴ Singa mugondera ebiragiyo byange, muba bameeri bange.

¹⁵ Simbalanga banjeeresa olwohuba omunjeeresa saamanyire ehi musengwawe aholo. Aye mbalanga bameeri bange, olwohuba nabalomera byosibyosi ebi Bbaabba gandomera.

¹⁶ “Si ndinywe omwasalano ohuba abeegi bange aye ese ndiise onabatobola mube beegi bange, nga kena mbatuma mutiine mwame ebibala ebija hubano emirembe n’emirembe. Era hiisi ehi munasungenga Bbaabba mu siina lyange, anabanenga.

¹⁷ Ehi mbalagira c’ehino ti, mwendanenga.”

Abaatu bacaawa abeegi ba Yesu

¹⁸ “Abaatu ni babacaawanga, muhebuliranga muuti beeheerera hucaawa ndiise.

¹⁹ Singa mubaaye hya nibo, bahabendire. Aye olwohuba n’abatobola ohutaba hya nibo, c’ehifa babacaawa.

²⁰ Muhebulire ebi n’abalomera ti nanuma mwidu ahira musengwawe enono.* Obanga bakiyaania ese Musengwa yenywe, baja hubahiyaania mwesi. Abagondera ebisomesa, baja hugonderanga n’ebyenywe.

²¹ Baja hubabisya baatyolw’ese, olwohuba sibamanyire owaatuma.”

²² “Mba ni taaja nabalomera obuhwenda ohunwa eyiri Bbaabba, banumire musango. Aye naahani banuma hyahwenambya ohugununuha olw’ebibi byawe.

²³ Hiisi owucaawa, acaawa ni Bbaabba yeesi.

²⁴ Mba ni taahola ebyamaliholiho ebi bandi baatahola, banumireho hibi. Aye babyeboneyeho ne baacaawa ese ni Bbaabba.

²⁵ Aye bahola ebyo ohwoheresa ehyanandiihiwa ehiroma hiiti, ‘Baa-caawira wereere.’ ”*

²⁶ “Omuyeedi oyu ndibanindhira ohunwa ewa Bbaabba n’aliija, Omwoyo alomera abaatu amazima aganjamba hu Bbaabba era alibalomera ebipambaho.

* 15:20 15:20 Yow 13:16 * 15:25 15:25 Zab 35:19; 69:4

27 Era ni nenywe muli n’ohulomera abaatu ebipambaho, olwohuba mubaaye ni nange ohuŋwa mu hutandiha.”

16

1 Ng’ano Yesu aloma abeegi babe ati, “Mbalomeeye ebyo byosibyosi ko mutanwamo maani mu hufugiirira hwenywe.

2 Banahababbinge mu mahumbaaniro. Era mu butuufu oweene ehiseera hinahoole olu abaatu banahabeete baneega baati mbo bali huŋeeresesa Hatonda.

3 Ebyo balibihola olwohuba sibamanyire Bbaabba era keesi sibamanyire.

4 Mbalomeeye ebiitu ebyo ko ehiseera ni hyolire muhebulire muuti nabatebusa. Sinabalomera bibono ebyo mu hutandiha olwohuba naali manyire ti kiiri ni nenywe.”

Ebi Omwoyo Omutukuvu ahola

5 Ehiseera hyolire ese ohwagama eyiri oyo owaatuma aye njanuma hu nywe owumbuusa ati, “Oja neena?”

6 Era enaku yibanambire olwohuba mbalomeeye ebiitu ebyo.

7 Aye mbalomera ehituufu ti, hyamugaso eyi muli ti ndi hutiina. Olwohuba singa sitiina, Omuyeedi saaliija eyi muli. Aye singa tiina nja humuŋindiha gaaje eyi muli.

8 Era n’aliija alirumiirisa abatafugiirira ati epeega yaawe hu binamba hu hibi caamu, abalage nj’ani omulunamu era n’engeri eyi Hatonda alisalamo omusango.

9 Alirumiirisa abaatu hu binamba hu hibi, olwohuba sibaafugiirira.

10 Aja hubalaga ati epeega yaawe caamu hu biipambaho olwohuba ndi wanjabulo era ndi hutiina eyiri Bbaabba eyi mutananga hugobolayo humbonaho.

11 Era Omuyeedi oyo aja hubalaga ebinamba hu ngeri eyi Hatonda aja husalamo omusango, olwohuba gahena hale ohugusalira Sitaani anuga ehyalo hino.

12 “Kiiri n’ebingi eby’ohubalomera aye simunanga hubitegeera naahani.

13 Aye Omwoyo aloma amazima aganamba hu Hatonda n’aliija, ali balunamyanya ohumanya amazima gosigosi. Saaja huloma ebibye hu wuwe aye aja hubalomeranga ebi anulira ohuŋwa eyiri Bbaabba. Era aja hubalomeranga ebija hubano mu moni.

14 Alibalaga ng’olu ndi w’eno olwohuba aja hubalomeranga ebyo ebi aja hunjuliranga ni ndoma.

15 Ebya Bbaabba byosibyosi byange. C’ehigira n’aloma ti Omwoyo oyo aja hunjuliirisanga ebimulomera nga ko abalomera.”

Ohunakunala hwa beegi ba Yesu huuja hufuuha sangaalo

16 Ng’ano Yesu abaloma ati, “Mu hiseera ehitali hyanjale simuja humbona ne nindi oluvanyuma lw’ehiseera hitotono, muja humbona.”

17 Ng’ano balala hu beegi babe bebuusa baati, “Hiina ehi ategeesa ohuloma ati, ‘Mu hiseera ehitali hyanjale simuja humbona ne nindi oluvanyuma lw’ehiseera hitotono, muja humbona’ era ati ‘Olwohuba tiina eyiri Bbaabba?’ ”

18 Beyongera ohwebuusa baati, “Ategeesa hi ohuloma ati ‘Mu hiseera ehitotono?’ Sihutegeera ehi ali huloma.”

19 Yesu ni gabona ati benda humubuusa hu ebi alomire, ng’abaloma ati, “Muli hwebuusa ehi tegehiise ni ndomire ti ‘Mu hiseera ehitali hyanjale

simuja humbona era ni ṅabitireṅo ehiseera hitotono muja humbona nindi?’

²⁰ Mbalomera ehituufu ti, ‘mulihubba enduulu era mulirira aye abatafugiirira balisaṅalya. Munahanakuṅale aye ohunakuṅala hwenywe hulibanṅweramo esangaalo.

²¹ Omuhasi alumwa, aba n’obulumi bubitiirifu, olwohuba ehiseera ehy’ohusaala hiba hyolire. Aye olu ahena ohusaala, nga gebirira obulumi owo olw’esangaalo eryohusaala omwana.

²² Olw’ehyo mwesi hino c’ehiseera hyenywe ohunakuṅala aye ndibabona nindi era mulisangaala olw’ohumbona era ṅaṅuma muutu yesiyesi alibalobera ohuba abasangaafu.’ ”

²³ “Mu hiseera ehyo, sihiryetagisa husunga hiitu hyosihyosi olwohuba mbalomera ehituufu ti, Bbaabba alibanṅanga hiisi hiitu ehi mulisunga mu siina lyange.

²⁴ Ohwola haati muhiiri husungangaho hiitu hyosihyosi mu siina lyange. Musungenga Hatonda, mulisuna ko mubeere erala basangaafu.”

Yesu gaanṅangula Sitaani

²⁵ Ng’aṅo Yesu geyongera aloma abeegi babe ati, “Wayire mbayenga ndoma ni nenywe ni mbumbirya aye ehiseera hija hwola ndome ni nenywe ni tabbumbirya hu biṅamba hu Bbaabba.

²⁶ Mu hiseera ehyo, mulimusunganga mu siina lyange. Sihirinjetagisanga hubasungira Bbaabba abane ebimwenda.

²⁷ Olwohuba Bbaabba omwene abenda era alibanṅanga ehi mulimusunganga. Hino alihiholanga olwohuba munyenda era mufugiirira muuti naṅwa eyi ali.

²⁸ Ese naṅwa eyiri Bbaabba naaja hu hyalo era ṅaahani ndi hwagamayoy.”

²⁹ Ng’aṅo abeegi babe bamuloma baati, “ṅaahani oli huloma n’otabbumbirya.

³⁰ ṅaahani humanyire huuti omanyire hiisi hiitu era sihyetagisa muutu yesiyesi ohuhubuusa ebibuuso. Hino hituleetera ohufugiirira huuti waṅwa ewa Hatonda.”

³¹ Nga Yesu abagobolamo ati, “ṅaahani mufugiirira?”

³² Aye ehiseera hiija era hyolire, olu banabagwemo mwasalaaniha era mwesimwesi munadulume mwandehaṅo hiisi muutu gatiina ewuwe. Aye sindi seenene, olwohuba Bbaabba ali ni nange.

³³ Mbalomeeye ebiitu ebyo, ko musobole ohuba n’emiyaaya olwohuba muli bulala ni neese. Hu hyalo huno muja hubonaabona. Aye mugume olwohuba ese panguuye amaani g’ehyalo hino.”

17

Yesu asaba

¹ Yesu ni gahena ohuloma n’abeegi babe ng’aheja ṅamugulu mwigulu asaba ati, “Bbaabba, ṅaahani ehiseera hyolire, laga abaatu eṅono ly’Omwana wuwo yeesi, abalage eṅono liryoy.

² Olwohuba wamuṅa obuṅangi hu baatu bosibosi, ko aṅe abo aba wamuṅambya obulamu obutaṅwaṅo.

³ Era engeri ey’ohusunamo obulamu obutaṅwaṅo, yiri mu huhumanya ewe Hatonda omutuufu era omulala wogobbo n’ohumanya Yesu Kurisito oyu watuma hu hyalo.

4 Ndagire abaatu enono liryo olwohuba kenire omulimo ogu waapa ohuhola.

5 Njaahani Bbaabba, ngobose mu enono eri naali ni nalyo ni naali ni kiiri ni neewe, ko hutonde ehyalo.”

Yesu asabira abeegi babe

6 Ng’ano Yesu geyongera ohusaba ati, “Ndeteeye abaatu aba waapa ohuŋwa mu hyalo hino, ohuhumanya. Baali babo aye ng’obapambya era baagondera ehibono hihyo.

7 Era njaahani bamanyire baati ebiitu byosibyosi ebi waapa binwa eyi oli.

8 Nabaŋa obuhwenda obu waapa era baabufugiirira. Bamanyire mu butuufu baati nanwa eyi oli era bafugiirira baati ndiwe owaatuma.”

9 “Mbasabira. Sisabira abatafugiirira aye abo aba waapa olwohuba babo.

10 Abaatu bosibosi aba ndi ninabo babo era ababo bosibosi, bange keesi. Era balagire enono lyange.

11 Sinja hweyongera huba mu hyalo hino era ndi huuja eyi oli aye nibo bahiiri mu hyalo muno. Bbaabba omwawufu, bahuume olw’obunangi buwo obu waapa, babenga bulala ng’olu ese ni neewe huli bulala.

12 Ni mbaaye ni kiiri ni nabo, mbahuumire bulani olw’obunangi obu waapa. Era njanuma wayire mulala owagota ohutusaho oyo owanaba ohutiina mu husihiiriha ko ehyanandiihiwa hyolerere.*

13 Ehiseera hyolire ese ohuuja eyi oli aye bino mbiroma ni kiiri mu hyalo muno ko baahaba n’esangaalo ebiteerifu hy’ese.”

14 “Nabaŋa obuhwenda wuwo era abaatu babacaawa, olwohuba siba hyalo hino ng’olu ese tali w’ehyalo hino.

15 Sikusunga hubatusa mu hyalo hino aye obanomie omusigu Sitaani.

16 Ng’olu ese tali wa hyalo hino, boosi siba hyalo hino ng’olu abatafugiirira bali.

17 Bafuule babo olw’ehibono hihyo olwohuba hiisi ehi oloma hituufu.

18 Ng’olu waatuma ohuuja hu hyalo huno, keesi mbatuma.

19 Neŋaayo eyi oli ko boosi basobole ohwenjaayo eyi oli.”

Yesu asabira abafugiirira bosibosi

20 “Sisabira bano bonene aye ni naabo abalifugiirira obuhwenda waawe.

21 Bbaabba, mbasabira bosibosi babenga bulala, ng’olu ese ni neewe huli bulala, boosi babenga bulala ni neefe ko abaatu mu hyalo bafugiirira baati ndiwe owaatuma.

22 Era mbaleeteeye ohuba b’enono hy’eryo eri waapa, ko babe bulala ng’olu ese ni neewe huli bulala.

23 Ese sobole ohuba bulala ni nabo hy’olu ewe oli bulala ni neese. Babeere erala bulala era bamanye baati obenda ng’olu bunyenda ko abo abatafugiirira, bategeerere ohwo baati ndiwe owaatuma.”

24 “Bbaabba, kusunga abo aba waapa, lube lulala babe ni neese eyi nja huba bahabona enono eri ndiba ni nalyo. Waapa enono eryo olwohuba wanyenda ni huhiri hutonda hyalo.

25 Bbaabba aholo eburuŋamu byereere, wayire abaatu sibahumanyire aye ese kumanyire era n’abeegi bange bano bamanyire baati waatuma.

26 Mbalagire ehyo ehi oli era nja hweyongera ohubalaga ko basobole ohwenda abaatu ng’olu ewe bunyenda era keesi ko mbe bulala ni nabo.”

* 17:12 17:12 Zab 41:9; Yow 13:18

18

Banjamba Yesu

(Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luk 22:47-53)

¹ Yesu ni gahena ohusaba atyo, ng'asimbuha atiina n'abeegi babe bambuha ahiho ahabalanga baati Kedulooni. Ng'ano boola mu ndimiro y'emisaala emizayiti nga baba omwo.

² Yuda owamulyamo oluhwe, gaali amanyire ehifo ehyo olwohuba emirundi mingi Yesu n'abeegi babe bahumbaanirangamo.

³ Nga Yuda atiina mu ndimiro eyo n'atangiriye ehibinja hy'abasirikale n'abahuumi ba Yekaalu ab'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'Abafalisaayo baatuma. Era baali banjambire etooki n'etaala ko n'ebisoosa.

⁴ Cooka Yesu gaali amanyire ebyo ebyali ni bija humwolaho, olw'ehyo nga getusayo ababuusa ati, "Nj'ani oyu mwendula?"

⁵ Ng'ano bamugobolamo baati, "Hwendula nje Yesu omusaale w'e Nazaleesi." Nga Yesu abaloma ati, "Ndiise oyu." Yuda owamulyamo oluhwe gaali gemereeye ano ni nabo.

⁶ Yesu ni gabaloma ati, "Ndiise oyu," nga baagama hinyumanyuma bagwa njaasi.

⁷ Nga nindi Yesu ababuusa ati, "Nj'ani oyu mwendula?" Nga bamugobolamo baati, "Yesu omusaale w'e Nazaleesi."

⁸ Nga Yesu abagobolamo ati, "Mbalomeeye ti ndiise ono. Ni muba ni mwendula ndiise, bano mubalehe betiinire."

⁹ Ebyo byalino ohwoheresa ebi gaali n'alomire ati, "Sinagosyaho wayire mulala hu abo aba waapa."*

¹⁰ Mulala hu beegi babe oyu balanga baati Simooni Peetero gaali n'epiima. Ng'ayisonolayo, atema hu mwidu w'omuhulu w'abasengi ba Hatonda ohutwi ohulungi. Omwidu oyo baali bamulanga baati Maluko.

¹¹ Nga Yesu aloma Peetero ati, "Yagamyayo epiima yiyo aja yibaaye. Siwenda ese nywe hu hihopo eh'yohubonaabona ehi Bbaabba gaategehera?"

¹² Ng'ano ehibinja hy'abasirikale n'omuduumisi waawe n'abahuumi ba Yekaalu banjamba Yesu bamuhaada.

¹³ Nga bamunjira ewa Anaasi semwana y'omuhasi wa Kayaafa omuhulu w'abasengi ba Hatonda mu mwaha ogwo.

¹⁴ Era nj'owaali n'anjaaye Abayudaaya amagesi ati hirani omuutu mulala ohufirira bosibosi.*

Peetero gegaana Yesu

(Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Nga Simooni Peetero n'omwegi wahye owundi balonda hu Yesu. Olwohuba omwegi oyo gaali mumanye eyiri omuhulu w'abasengi ba Hatonda, ehyo hyagira gamulondaho ohwola mu lunya ewomuhulu w'abasengi oyo.

¹⁶ Aye Peetero gasigala ebulafu gahuumira hu mulyango. Oluvanyuma, omwegi oyo owaali omumanye eyiri omuhulu w'abasengi, gaagamayo ng'aloma omuhaana owaali omuhumi wuhu mulyango amufugiirira gengisa Peetero mu lunya.

¹⁷ Ng'omuhaana oyo abuusa Peetero ati, "Weesi sooli mulala hu beegi b'omusinde nago?" Nga Peetero amugobolamo ati, "Bbe."

* **18:9 18:9** Yow 6:39 * **18:14 18:14** Yow 11:49-50

18 Olw'obunololohi, abajeeresa n'abahuumi ba Yekaalu baali banweene omuliro hu hihoso ni bemerereeye ohuhyeswanigirisa ni boota. Peetero yeesi gaali ali hwota ni nabo.

Omuhulu w'abasengi asooseka Yesu ebibuuso

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luk 22:66-71)

19 Ng'ango omuhulu w'abasengi ba Hatonda abuusa Yesu hu binjamba hu beegi babe n'ebi abaaye n'asomesanga.

20 Nga Yesu amugobolamo ati, "Mbayenga somesa abaatu mu lwijuuye mu mahumbaaniro nomu Yekaalu omu Bayudaaya bosibosi bahumbaani-ranga. Enjuma ehi ndomangaho mu ngiso.

21 Lwahiina bumbuusa otyo? Buusa abo ababaayenga ni bapulirisa, olwohuba bamanyire ebi mbaye ni somesanga."

22 Yesu ni galoma atyo, nga mulala hu bahuumi ba Yekaalu owaali ni gemereeye ohuupi ni naye amuhubba olunji hu tama ng'ahena amubuusa ati, "Eyo nj'engeri eyi ogobolamo omuhulu w'abasengi ba Hatonda?"

23 Nga Yesu amuloma ati, "Oba ndomire bubi laga obubi wange aja buli. Aye hanye ndomire ebituufu, lwahiina wukubba?"

24 Ng'ango ni bahimuaadire, Anaasi aloma bamunjire ewa Kayaafa omuhulu w'abasengi ba Hatonda.

Peetero nindi gegaana Yesu

(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luk 22:58-62)

25 Simooni Peetero ni gaali ni gemereeye anjo ni goota omuliro, nga nabano owamubuusa ati, "Weesi sooli mulala hu beegi b'omusinde nago?" Nga Peetero amuloma ati, "Ese kwegaana."

26 Ng'ango mulala hu beedu b'omuhulu w'abasengi ba Hatonda era mulebe y'omusinde oyu Peetero gatemaho ohutwi, amuhamiirisa ati, "Sikubone n'oli ni naye mu ndimiro y'emisaala emizayiti?"

27 Nga nindi Peetero gegaana era mu hiseera ehyo ng'engoho yiholyoha.

Bemeha Yesu mu moni ja Pilaato

(Mat 27:1-2,11-14; Mar 15:1-5; Luk 23:1-5)

28 Ng'ango mu mugamba pwipwipwi, abatangirisi b'Abayudaaya banjwa ewa Kayaafa, batangirisa Yesu bamunjira ewa gavana Omurooma. Aye olwohuba ohwingirayo hwali huja hubafuula abatali bagwalaafu, hi-baleetere ohutasaanira hulya Mbaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya, abatangirisi abo sibengira yibuwe. Bendire ohwehuuma batabbwaga magambi ko banjange ohulya.

29 Ng'ango Pilaato atula atiina aja baali ababuusa ati, "Omusinde ono mumuhaabya hi?"

30 Nga bamugobolamo baati, "Abanga n'atasaaye musango, hani sihu-muleete eyi oli."

31 Nga Pilaato abaloma ati, "Mumunjire, mwabeene mumusalire omu-sango ni mwema hu magambi genywe." Aye nibo nga bamugobolamo baati, "Sibatufugiirira husalira muutu yesiyesi ogw'ohufa."

32 Hino hyaliho ohwoheresa ebibono ebi Yesu gaali n'alomire ebinjamba hu ngeri eyi gaali n'aja ohufamo.

33 Ng'ango Pilaato gagamayo mu lubiri alanga Yesu amubuusa ati, "Ndiwe habaha w'Abayudaaya?"*

34 Nga Yesu amugobolamo ati, "Ehyo ohiroma hu lulwo, oba eriyi abahulomeeye ebipambaho?"

* 18:33 18:33 Yow 3:14; 12:32

³⁵ Nga Pilaato amugobolamo ati, “Koni ndi Muyudaaya? Mbona ti abaatu babo abeene n’abasengi abahulu nj’abahuleetire eyi ndi. Osaaye musango hi?”

³⁶ Nga Yesu amugobolamo ati, “Obunugi wange siwa hu hyalo huno. Singa hiri hiityo, hani abeegi bange basooye n’Abayudaaya ohulobera ohupamba. Aye obunugi wange w’enjabulo.”

³⁷ Ng’ano Pilaato amubuusa ati, “Ehi oloma oli habaha?”

Nga Yesu amugobolamo ati, “Ng’olu oloma olwo. Ehyo c’ehigira nasaaliwa era naaja hu hyalo huno ohulomera abaatu amazima. Hiisi owenda ohuba w’amazima anjulisira ebyange.”

³⁸ Ng’ano Pilaato amubuusa ati, “Amazima c’ehiina?” Ni gahena ohumubuusa atyo, ng’atula nindi atiina eyiri Abayudaaya abaloma ati, “Simbona musango hu musinde ono.”

³⁹ Aye kola yenywe ohubalehuliranga omusibe mulala mu biseera by’Embaga ey’Ohuhebuliriraho Ohubihisya. Naahani, mwenda mbalehulire Habaha w’Abayudaaya?”

⁴⁰ Ng’ehinjindi hy’abaatu hyosihyosi higobolamo n’ejanjaasi ery’amaani hiiti, “Bbe, sinje oyo, tulehulire nje Bbarabba!” Bbarabba oyo baali bamunambire ogw’obujeemu.

19

Basalira Yesu ogw’ohufa

(Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luk 23:13-25)

¹ Ng’ano Pilaato alagira abasirikale ohufaduula Yesu efaalu.

² Era abasirikale baagata amanjwa mu ngeri y’omuge bamufiha hu mutwe, nga bamwambasa eganduula erya namasyoma,

³ era nga batiina ana gaali efunda n’efunda ni bamujeeja baati, “Wangaala, habaha w’Abayudaaya!” Ehyo bahimuhola ni bamuhubba n’amani.

⁴ Nga nindi Pilaato atula ebulafu aloma Abayudaaya ati, “Nenda humuleeta ebulafu n’ano, ohubalaga ti simubonaho musango.”

⁵ Ng’ano batusa Yesu ni bamufiihire engule eyi baagata mu manjwa era ni bamwambahise olugoye olwa namasyoma. Nga Pilaato abaloma ati, “Ale mwebonere, omusinde nago!”

⁶ Kasita abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abajeeresu bomu Yekaalu bamogeeye Yesu, nga bahayaana baati, “Muhomerere hu musalabba, muhomerere hu musalabba!”

Aye Pilaato gabagobolamo ati, “Mwabeene mumunjire mumuhomerere. Ne ese simbona musango hu musinde ono.”

⁷ Ng’Abayudaaya bamugobolamo baati, “Huli n’egambi eriroma liiti ali n’ohufa, olw’ohweranga ati mwana wa Hatonda.”*

⁸ Pilaato ni ganjilira ehyo, hyamwongera humwongera obuti.

⁹ Ng’alagira bagamyayo Yesu mu lubiri, ng’amubuusa ati, “Onjwera njeeena?” Aye Yesu ng’anoleera hunoleera.

¹⁰ Ng’ano Pilaato amubuusa ati, “Ogeene ohungobolamo? Soomanyire oti ndi n’obunangi ohuhulehula oba nalagira bahuomerera hu musalabba?”

¹¹ Nga Yesu amugobolamo ati, “Siwahaabaaye n’obunangi hu ese taleha Hatonda gabuhuna. Olw’ehyo oyo obupayeyo eyi oli nj’ali n’ehibi ehahiraho obubbala.”

* 19:7 19:7 Leev 24:16

¹² Ohunwa mu hiseera ehyo, nga Pilaato gendulirisa engeri ey'ohulehula Yesu. Aye Abayudaaya nibo nga beyongera ohuhayaana baati, "Onalehula omusinde oyo, onaabe soowagira Kayisaali* olwohuba hiisi oweranga habaha aba amuyekera."

¹³ Pilaato ni ganulira ebibono ebyo, galagira baatusa Yesu ebulafu nga niye ahena gehala hu tebe yiye ey'obunugi. Etebe eyo yaali mu hifo ehi balanga mu Lubbebulaniya baati Gabbasa amahulu gaalyo ti Ehy'amabaale Amaalirire.

¹⁴ Esaawa jaali nga mukaaga ejomu muusi hu ludaalo olw'ohwetegehera Embaga ey'Ohuhebuliriraho Ohubihisya. Nga Pilaato aloma Abayudaaya abo ati, "Ale mwebonere habaha wenywe nj'oyo!"

¹⁵ Aye nga bahayaana baati, "Musimye humusimya! Musimye humusimya! Muhomerere hu musalabba!" Nga Pilaato ababuusa ati, "Mwenda komerere habaha wenywe hu musalabba?" Ng'ano abatangirisi b'abasengi ba Hatonda bamugobolamo baati, "Hubula habaha owundi, ohutusaho Kayisaali."

¹⁶ Ohwihahana, nga Pilaato abanja Yesu baje bamuhomerere hu musalabba.

Bahomerera Yesu hu musalabba

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luk 23:26-43)

Ng'ano abasirikale banamba Yesu bamunjira.

¹⁷ Nga bamunjira ana balanga baati, "Ehifo Ehyahananga," mu Lubbebulaniya ehi balanga baati Gologosa n'abbeedire omusalabba gugwe.

¹⁸ Eyo peyi bahomerera Yesu hu musalabba n'abasinde abandi babiri. Mulala hu bo hu luda olw'omuhono gwa Yesu omulungi, n'owundi hu mugooda.

¹⁹ Nga Pilaato alagira banandiiha hu hipande baati:

YESU OMUSAALE W'E NAZALEESI, HABAHA W'ABAYUDAAYA

Nga batimba hu humusalabba gugwe.

²⁰ Abayudaaya bangi basoma ebibono ebyo olwohuba bahomerera Yesu njaapi n'ehibuga Yerusaalemu, ate ni babinandiihire mu Lubbebulaniya nomu Lulatini ko nomu Luyonaani.

²¹ Abatangirisi b'abasengi ba Hatonda nga batiina eyiri Pilaato bamuloma baati, "Hani soonandiihe oti, 'Habaha w'Abayudaaya' aye oti, 'Omusinde ono abaaye geranga habaha w'Abayudaaya.' "

²² Ng'ano Pilaato abagobolamo ati, "Ehipandiihire, nj'ehipandiihire."

²³ Oluvanyuma lw'abasirikale ohuhomerera Yesu hu musalabba baanira engoye jije, bajigabamo emigabo ene. Hiisi musirikale gafunaho omugabo nga nasigalano ekaaso yonene. Ekaaso eyo sibayitunga n'ebuusi aye bayiruha huyiruha.

²⁴ Ng'ano abasirikale abo baloma baati, "Hulehe hutayinabulamo aye huhubbe ahalulu hasaleno anayinjire." Hino hyalino, ohwoheresa ehyanandiihiwa hiiti, "Bagabana ebyambalo byange era engoye jange bajihubbiraho ahalulu." Era ehyo nj'ehi basirikale baahola.*

²⁵ Ohuupi ano n'omusalabba ohu bahomerera Yesu, njaalino nyina ni mulebe ya nyina, ni Malyamu muha Kulopaasi, ko ni Malyamu Magadaleeni.

²⁶ Yesu ni gabona nyina n'ali ano era n'omwegi wuwe oyu gaali ni genda obugali yeesi ni gemeereye ano huupi, ng'aloma nyina ati, "Maama, naahani oyo musaani wuwo."

* 19:12 19:12 Oba ti habaha. * 19:24 19:24 Zab 22:18; Mat 27:35; Mar 15:24; Luk 23:34

27 Era ng'ahena aloma omwegi oyo ati, "Oyo maawo." Era ohuŋwa hulwo, ng'omwegi oyo amuŋjira engo wuwe amuhuuma.

Ohufa hwa Yesu

(*Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luk 23:44-49*)

28 Ng'aŋo oluvanyuma lw'ebyo Yesu ni gamanya ati ŋaahani ahenire emirimo eji bamutuma ohuhola era olw'ohwoheresa ehyaŋandiihiwa, ng'aloma ati, "Enduŋo yinduma."*

29 Nga mulala hu basirikale aŋamba ehismwa atimya mu juule w'omwenge gwomu mizabbibbu ogwali ŋapi aŋo, ata hu hasaala aha balanga baati hayisopu ng'ahena adunda ahita hu munwa gwa Yesu.

30 Ni gahena ohususuuna hu juule w'envinyo eyo ng'aloma ati, "Hiŋooye." Ni gahena ohuloma atyo, ng'ahotamya omutwe, atondoha.

Bafumita Yesu efumo mu mbafu

31 Naahani, oludaalo olwo lwali lw'ohwetegehera obunahye ni lunahabe lwa Sabbaato olwenjabulo mu biseera eby'Ohuhebuliriraho Ohubihisya. Olw'ohutenda emirambo jisigale hu musalabba ohwola hu ludaalo lwa Sabbaato, abatangirisi b'Abayudaaya basunga Pilaato abafugiirire babbwage amagulu g'abaatu abo, baahafa mangu.

32 Ni gabafugiirira, ng'abasirikale batiina babbwaga amagulu g'omusinde omudaayi hu abo aba bahomerera ŋalala ni Yesu nga bahena baloosaho n'agowundi yeesi.

33 Aye ni boola hu Yesu, bamutuhiira n'ahenire hale ohufa, olw'ehyo sibamubbwaga magulu.

34 Cooka mulala hu basirikale ng'amufumita efumo mu mbafu ohuha-hasa ti afuuye. Ng'aŋo ni naaŋo amafugi n'amaaji bitandiha ohwituluha ohuŋwa aŋa baamufumita.

35 Omuutu aloosa ebibono bino gaaliŋo gabyeboneraho n'emoni era aloma ebi gabona. Aloma ebyene n'ebyene ebi gaabona. Gehahasa ati ebi aloma by'amazima era abiroma mwesi mwahafugiirira.

36 Ebyo byaliŋo, ohwoheresa ehyaŋandiihiwa ehiroma hiiti, "Eŋuma hu magumba gage, wayire erala eri balibbwaga."*

37 Era n'ohwoheresa ehyaŋandiihiwa ehindi ehiroma hiiti, "Emoni balijita hu oyo oyu bafumita."*

Basiha Yesu

(*Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luk 23:50-56*)

38 Oluvanyuma lw'ebyo, omusinde oyu balanga baati Yosefu gatiina eyiri Pilaato ng'amusunga omulambo gwa Yesu. Omusinde oyo gaali musaale womu habuga aha balanga baati Alimataaya era n'ali mulala hu baloobera ba Yesu aye mu ngiso olw'ohutya Abayudaaya. Ni bamufugiirira, ng'atiina atusa omulambo gwa Yesu hu musalabba agunira.

39 Mu huŋjira omulambo gwa Yesu, Yosefu gatiina n'owahye oyu balanga baati Nekodemu. Nekodemu ono nj'owatiina eyiri Yesu owiire. Era mu hutina ohusiiha omulambo, gatiina ni kalifuuŋa owahaloosa ah'amaani oyu balanga baati miira n'owundi baati aloowe ohugunaha.

40 Ng'aŋo baŋjira omulambo gwa Yesu, baŋunaha ebyahaloosa bahena bagwambiiha mu ngoye eja laasi, ng'olu esambo y'Abayudaaya ey'ohusiiha yaali.

* 19:28 19:28 Zab 69:21 * 19:36 19:36 Huŋ 12:48; Hub 9:12; Zab 34:20 * 19:37 19:37 Zak 12:10

41 Mu hifo aña bahomerera Yesu hu musalabba, ñaaliño endimiro omwali ehigombe† ehinyaaha era ni batasihangahomo muutu yesiyesi.

42 Olwohuba lwali ludaalo lw'Abayudaaya ohwetegehera obunahye ni yinaahabe Sabbaato era ng'olu higombe ehyo hyali ohuupi anjo, bamunjira bamuta omwo.

20

Ohulamuha hwa Yesu

(Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luk 24:1-12)

1 Hu ludaalo oludaayi* mu wiiki, Malyamu Magadaleeni gatiina hu higombe hya Yesu mu mawiiwi, ng'abona ni batuhiisenjo ebaale eri baali ni begaliye omulyango.

2 Olw'ehyo, gaduluma ng'atiina eyiri Simooni Peetero n'omwegi ola owundi Yesu oyu gendanga bugali, ng'abaloma ati, "Batuhiise Musengwa mu higombe, sihumanyire aña bamutaaye!"

3 Ng'ano Peetero n'omwegi oyo batula batiina hu higombe.

4 Bombi baatiina ni baduluma aye omwegi ola gahira Peetero embiro, ng'amweherera hu higombe.

5 Ni goola, ng'ahotama ohwetegeeres, ng'abona engoye ni jiri anjo aye sigengira.

6 Ng'ano Simooni Peetero owaali n'amunwaho egongo goola nga gengira abona engoye ni jiri anjo.

7 Ng'abona n'olugoye olwali hu mutwe gwa Yesu ni lwefumbire olwene ohwabuha hu jahye eja laasi.

8 Oluvanyuma omwegi ola oweheerera ohwola hu higombe, nga yeesi gengira. Gaabona era ng'afugiirira.

9 Nomu hiseera ehyo bali sibategeera hibono ohunwa mu hyanandiihiwa ehyali ni hiroma hiiti Yesu gaali n'ohulamuha.

Yesu abonehera Malyamu Magadaleeni

(Mat 26:9-10; Mar 16:9-11)

10 Ng'ano abeege abo bagamayo ewaawe.

11 Aye Malyamu Magadaleeni niye ng'asigala anjo ebulafu w'ehigombe n'alira. Era n'alira, g'ahotama galengeesa mu higombe,

12 ng'abona abamalayika babiri mu ngoye ekosa ni behaaye. Mulala emutwe, owundi emagulu mu hifo aña baali ni bataaye omulambo gwa Yesu.

13 Ng'abamalayika abo bamubuusa baati, "Muhasi ewe, olirira hi?" Nga niye abagobolamo ati, "Batuhiisenjo Musengwa era simanyire eyi bamutaaye!"

14 Ni gahena ohuloma atyo, ng'acuuha aheja egongo abona Yesu ni gemereeye anjo aye sigafaania ati nje niye.

15 Nga Yesu amubuusa ati, "Muhasi ewe, olirira hi? Nj'ani oyu oli hwendula? Nga Malyamu aneega ati gaali nj'omwene ndimiro. Ng'amuloma ati, 'Muhulu,' n'oba ndiwe amutuhiisenjo, ndage aña omutaaye, tiine mutuseyo."

16 Nga Yesu amulanga ati, "Malyamu!" Ng'acuuha amuhejaho, ahena aloma mu Lubbebulaniya ati, "Rabboni" (amahulu gahyo ati, "Musesa").

† 19:41 19:41 Ehigombe ehyo baali bahibaaja mwibaale mu ngeri y'epungulu. * 20:1 20:1 Eyiri Abayudaaya, oludaalo oludaayi mu wiiki nj'olwa Sande.

17 Nga Yesu amuloma ati, “Otanjerijaho, olwohuba kiiri hwagamayo mwigulu ewa Bbaabba. Aye tiina eyiri abalebe bange, obalomere oti: ‘Ndi hwagamayo mwigulu eyiri Bbaabba era Senywe; eyiri Hatonda wange era Hatonda wenywe.’ ”

18 Ng’ano Malyamu Magadaleeni atiina, alomera abeegi ba Yesu ati, “Mbwene Musengwa.” Ng’ahena abalomera ebi gamuloma ohubalomera.

Yesu abonehera abeegi babe

(*Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luk 24:36-49*)

19 Hu ludaalo olwene olwo, egulo eryuba ni lihenire ohugwa mu maaji, abeegi ba Yesu baali njalala ni beyigaliriye mu nyumba olw’ohutya abatangirisi b’Abayudaaya. Yesu gatiina gemeerera njagati waawe ng’abaloma ati, “Emiyaaya jibe ni nenywe!”

20 Ni gahena ohuloma atyo, ng’abalaga ebyaba n’embafu jije. Abeegi basangaala bugali ohubona Musengwa.

21 Nga nindi Yesu abaloma ati, “Emiyaaya jibe ni nenywe. Ng’olu Bbaabba gaatuma, keesi ndihubatuma.”

22 Ni gahena ohuloma atyo, ng’abafuunjaho omuuya ng’abaloma ati, “Musune Omwoyo Omutukuvu.

23 Ni munasoninjenga abaatu ebibi byawe, Hatonda yeesi anabasoninjenga. Ne ni mutabasoninjenga, ni Hatonda yeesi saaja hubasoninja.”

Yesu abonehera Tomasi

24 Tomasi oyu balanga erindi baati Didimo, mulala hu beegi ehumi n’ababiri sigaali n’abahye olu Yesu gababonehera.

25 Abahye ni bamulomera baati, “Huweene Musengwa” niye gabagobolamo ati, “Ohutusaho nga mbwene emamba j’emisumali mu byaba bibye nanambamo, n’amwabaaba nomu mbafu jije ana bamufumita efumo, sinja hufugiirira ebi muloma.”

26 Ni njabitanjo ewiiki ndala, nindi abeegi ba Yesu ni bali mu nyumba, Tomasi yeesi gaaliyo. Wayire enjigi jaali njigale, Yesu gatiina gemeerera njagati waawe, ng’abaloma ati, “Emiyaaya jibe ni nenywe.”

27 Ng’ano aloma Tomasi ati, “Leeta olwala lulwo olute njano. Bona emamba mu byaba byange. Leeta omuhono gugwo wabaabehe mu mbafu ana baafumita. Leherano ohubuusabuusa, fugiirira.”

28 Nga Tomasi amugobolamo ati, “Musengwa yange era Hatonda wange!”

29 Nga Yesu amuloma ati, “Olwohuba wumbwene, c’ehifa ofugiirira. Aye bali n’ekabi abo abafugiirira ni njanjuma ehi baweeneho.”

30 Yesu gahola obubonero bungi owenjijisa, abeegi babe ni babona cooka wosiwosi sibabujandiiha mu hitabo hino.

31 Aye buno babujandiiha, mwahafugiirira muuti Yesu nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu era ti Mwana wa Hatonda, onamufugiirira osuna obulamu obutanwanjo.

21

Yesu abonehera musanvu hu beegi babe

1 Ni njabitanjo endaalo, Yesu nindi gabonehera balala hu beegi babe, hu nyanja ey’e Tibberiya.* Njaahani hyali hiiti,

2 Simooni Peetero ni Tomasi, oyu balanga erindi baati, “Didimo,” ni Nasanayiri omusaale w’e Kaana mu twale ly’e Galilaaya, n’abasaani ba Zebbedayo, n’abeegi abandi babiri bosibosi baali njalala.

* **21:1 21:1** Oba enyanja y’e Galilaaya.

3 Nga Simooni Peetero aloma abahye abo ati, “Ese tiina ohwinula enyeeni.”

Nga bamugobolamo baati, “Hwesi leha hutiine ni neewe.” Nga batula batiina baniina eryato. Aye owiire owo wosiwosi sibanambyaho hiitu.

4 Nga mu mugamba Yesu aboneha ni gemereeye hwigenya ly’enyanya aye abeegi babe sibategeera baati nje niye.

5 Ng’abananja omunwa aloma ati, “Bahyange, mujambisyeho enyeeni?” Nga nibo bamugobolamo baati, “Bbe.”

6 Ng’abaloma ati, “Mudanye ahatimba henywe mu maaji hu lubega olulungi olw’eryato, munañambye.” Ni badanya ahatimba habahayisa ohuhwesa olw’obungi w’enyeeni eji baali ni banambisyehi.*

7 Ng’ango omwegi oyu Yesu gendanga bugali, aloma Peetero ati, “Nje Musengwa.” Anjo ni naajo Simooni Peetero ni ganulira omwegi oyo n’aloma ati, “Nje Musengwa,” nga gesidiha olugoye olu gambaliranga hu mugulu, olwohuba gaali alwetuhiseho. Ni gahena, ng’atuuma agwa mu maaji atiina eyiri Yesu.

8 Abeegi abandi balondaho mu lyato, ni bahwesa ahatimba ahaali ni hejuuye enyeeni. Sibaali njale n’ohwigenya, ahanaanjiro h’emita nga cikumi.

9 Ni boola hu woomu, nga babona ni banwene omuliro ni batayeeho enyeeni, ko n’emigaati ni jiri anjo.

10 Nga Yesu abaloma ati, “Muleeteho hu nyeeeni eji mujambisyehi.”

11 Nga Simooni Peetero atiina aniina eryato, ahwesa ahatimba goosa hu woomu. Haali hejuuye agayeeni cikumi ataanu nedatu. Aye wayire agayeeni gaali gangi, ahatimba sihakapuha.

12 Nga Yesu abaloma ati, “Ale muuje mulyeho ehyomu mugamba.” Njanuma hu beegi abo owamubuusa ati, “Ndiwe ani,” olwohuba bategeera baati gaali nje Musengwa.

13 Nga Yesu abugula omugaati abanja, ng’ahena abanja n’enyeeni.

14 Yino yaali funda yahudatu Yesu ohubonehera abeegi babe, oluvanyuma lw’ohulamuha.

Yesu abuusa Peetero hanye amwenda

15 Ni bahena ohulya, nga Yesu aloma Simooni Peetero ati, “Simooni, omwana wa Yona, mu butuufu wunyenda ohuhiraho abahyo?” Ng’amugobolamo ati, “Musengwa, omanyire oti kwenda.” Nga Yesu amuloma ati, “Labiriranga enyana j’etaama jange.”

16 Nga nindi efunda eyohubiri amubuusa ati, “Simooni omwana wa Yona, wunyenda?” Nga Simooni amugobolamo ati, “Musengwa, omanyire oti kwenda.” Nga Yesu amuloma ati, “Labiriranga etaama jange.”

17 Nga nindi efunda eyohudatu amubuusa ati, “Simooni, omwana wa Yona, wunyenda?” Nga Peetero mula anulira bubi olwohuba Yesu amubuuhiise efunda eyohudatu ati, “Wunyenda?” Ng’amugobolamo ati, “Musengwa, omanyire byosibyosi, omanyire oti kwenda.” Nga Yesu amuloma ati, “Ale labiriranga etaama jange.”

18 Kulomera ehituufu ti, ni waali n’ohiiri mujere, wambalanga watiina eyi wahendire aye n’olinangala balihusidiha emihono, nga bahunjira hy’omusibe eyi otenda hutiina.”

19 Yesu galoma atyo, n’ategeesa efa eyi Peetero alifamo ohunjeesa Hatonda enono. Yesu ni gahena ohuloma atyo ng’aloma Peetero ati, “Wegumye ohuba muloobera wange.”

* 21:6 21:6 Luk 5:5-6

²⁰ Nga Peetero acuuha abona omwegi oyu Yesu gendanga bugali n'abalondaho. Omwegi oyo nj'ola owediiye hu Yesu olu baali hu hiinjulo ni balya, ow'abuusa Yesu ati, "Musengwa, nj'ani aja huhulyamo oluhwe?"*

²¹ Peetero ni gamubona, ng'abuusa Yesu ati, "Musengwa, ate oyo aliba atye?"

²² Nga Yesu amugobolamo ati, "Singa nenda asigale n'ali mulamu ohwola olu ndi gobola, ehyo hihunambiraho ne? Ewe yegumye ohuba muloobera wange."

²³ Olwa Yesu ohuloma atyo, hyasasaana mu boluganda hiiti omwegi oyo saaja hufa. Aye Yesu sigaloma ati saaja hufa, ohutusaho galoma ati, "Singa nenda ti atafa ohwola olu ndi gobola, hihunambiraho ne?"

²⁴ Omwegi oyo geboneyeeho ebiitu ebyo n'emoni jije era gaabinandiiha. Humanyire huuti ebi aloma bituufu.

Engohoba

²⁵ Yesu gahola ebiitu ebyene ebingi. Era singa banandiiha hiisi hiitu, mu hyalo hyosihyosi nahanumire ana bahataaye ebitabo ebi bahanandiihire.

* 21:20 21:20 Yow 13:25

Ebikolwa by'abahwenda ba Yesu

Ebikolwa Enyanjula

Ehitabo *EBIKOLWA BY'ABAHWENDA BA YESU* hiroma hu ngeri eyi hibubbu hy'abafugiirira Kurisito hyatandihamo era n'engeri eyi hyasasaana ohunwa mu Yersaalemu hyatiina mu twale ly'e Buyudaaya n'e Samaliya ko n'ebitundu ebindi. Ehyo hyaliŋo ng'olu Yesu galoma abahwenda babe ko gatiina mwigulu (1:8). Luka nj'owaŋandiiha ehitabo hino. Luka oyo gaali musaŋu era gegenderesa mu pandiiha yiye. Amaŋuliro Amalaŋi n'Ebikolwa by'Abahwenda ba Yesu, gabiŋandiihira nje Tefiŋo owaali Omuyonaani (1:1).

Hiboneha hiiti ehitabo Ebikolwa by'Abahwenda ba Yesu bahiŋandiiha ŋagati w'omwaha gw'enkaaga n'enkaaga neene oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito olwohuba hiheneresa ni bahiiri hulehula Pawulo ohunwa mu komera. Luka gagendanga ni Pawulo era hiboneha oti gahiŋandiihira mu hibuga Atiyokiya. Ehitabo Ebikolwa by'Abahwenda ba Yesu hitandihira aŋa bahomya Amaŋuliro Amalaŋi aga Yesu Kurisito ng'olu Luka gaganandiiha era hitandiha ni hiroma hu huŋiriwa hwa Yesu mwigulu.

Luka mu huŋandiiha ehitabo hino gaali n'ehigendererwa c'ehyene hy'ehi gaali ni nahyo n'aŋandiiha Amaŋuliro Amalaŋi aga Yesu Kurisito. Luka gendire Tefiŋo, n'abafugiirira Kurisito abaali ni beyongera obungi habuhyabuhya ohugumya ebyo ebi baali ni babegirisa. Olw'ehyo gaŋandiiha bulani bugali n'anyonyola ebiŋamba hu bulamu wa Yesu n'engeri eyi Maŋuliro Amalaŋi gasasaana mu hyalo.

Ehitabo Ebikolwa by'Abahwenda ba Yesu, hituŋa ehy'ohuboneraho ng'olu ehibubbu hy'abafugiirira Kurisito ehidaayi hyagumira mu hufugiirira Kurisito. Abahwenda ba Yesu beesiga Omwoyo Omutukuvu gabaŋa amaani, babuulira abaatu abeene abangi.

Ebiri mu hitabo hino mu buupi

1. Omwoyo Omutukuvu geeha hu bahwenda (1:1-8:1)
2. Bahiyaania abafugiirira Kurisito era Amaŋuliro Amalaŋi gasasaana mu bitundu ebindi (8:2-12:23)
3. Olugendo oludaayi olwa Pawulo ohutiina ohubuulira (12:24-14:28)
4. Oluhiiho lwihala mu Yersaalemu (15:1-35)
5. Olugendo olwohubiri olwa Pawulo ohutiina ohubuulira (15:36-18:22)
6. Olugendo olwohudatu olwa Pawulo ohutiina ohubuulira (18:23-20:38)
7. Pawulo bamuŋambira mu Yersaalemu (21:1-26:32)
8. Baŋira Pawulo e Rooma (27:1-28:31)

¹ Ow'eŋono Tefiŋo, mu hitabo hyange ehidaayi nahuŋandiihira ni kuloohesa ebyo ebi Yesu gatiina n'ahola era n'asomesa ohunwa olu gatandiha ohuhola omulimo gugwe,*

² ohwolera erala hu ludaalo olu gatiina mwigulu n'ahenire ohulaabbira abahwenda babe abagatobola, Omwoyo Omutukuvu n'amutangirira.

³ Abanamaani ni bamuhomerera hu musalabba, gafa bamusiiha aye ng'alamuha. Ni galamuha gahena endaalo amahumi ane n'atiina n'abonehera abahwenda babe abo ŋano ni naŋala ohuhahasa ati dala gaali

* 1:1 1:1 Luk 1:1-4

mulamu era gabalomeranga ebiŋamba hu Hatonda n'obunugi buwe mu bulamu bw'abo abamufugiirira.

⁴ Lulala ni gaali ni nabo ni bali hu hiŋjulo gabaloma ati, "Simuŋwanga mu Yerusaalemu ohwola olu Bbaabba alibanjeeresa ehirabo ehy'Omwoyo Omutukuvu oyu gabasuubisa ng'olu mbayenga ni mbalomera.*

⁵ Yowaane omubatiza gabatizanga abaatu n'amaaji aye enywe mu ndaalo ejitali jaŋaleeni muja hubatiziwa mu Omwoyo Omutukuvu."*

Yesu atiina mwigulu

(Mar 16:19-20; Luk 24:50-53)

⁶ Nindi olundi ni baali ni bahumbeene, abahwenda babuusa Yesu baati, "Olwo Musengwa, mu hiseera ehyene ehyo cehi olibbingiramo Abarooma abatuŋuga ewe wanuga Yisirayiri hya Dawudi omuhalehale olu ganuganga?"

⁷ Nga Yesu abagobolamo ati, "Sihyenywe ohumanya ebiseera oba oludaalo lw'ebyo ebiri mu tegeha n'obunangi wa Bbaabba."

⁸ Wabula ehi muli n'ohumanya hiri hiiti Omwoyo Omutukuvu n'anahabeheho anahabaleetere ohuba n'obunangi mwalomera abaatu bomu hibuga Yerusaalemu, abomu twale ery'e Buyudaaya n'erye Samaliya ko n'abomu hyalo hyosihyosi ebipambaho.

⁹ Ni gagwisa ebibono ebyo, nga Hatonda amunira mwigulu. Gatiina bosibosi ni bamutaayeho emoni ohwola olu ehireri hyamuwiiha gaabagotaho.*

¹⁰ Baali bahirengereeye engira eyamunira ŋa mugulu, ng'ano ni naano ŋabaano abasinde babiri abaali ni bambaaye engoye ekosa abaaja bemeerera aŋa baali.

¹¹ Ng'abasinde abo bababuusa baati, "Enywe abasinde b'e Galilaaya, hiina ehibemeerehise ŋano ni mulengereeye ŋamugulu? Yesu oyo oyu muweene n'atiina mwigulu po aligobola atyo ng'olu mumuweene n'atiina."

Matiya agobola mu hifo hya Yuda

(Mat 27:3-10)

¹² Ng'ano abahwenda banwa aŋa baali hu lusozi olw'emisaala ejibalanga baati Emizayiti baagamayo mu hibuga Yerusaalemu. Olusozi olwo lwali suulu n'omunwa ohunwa mu hibuga ehyo.*

¹³ Ni boola mu Yerusaalemu nga bengira mu nyumba omu bamenyanga, baniina mu hisenge hyawe ehyali ŋamugulu. Abaatu bano baali nje Peetero ni Yowaane ni Yakobbo n'Andereya ni Filipino ni Tomasi ni Bbatulumaayo ni Matayo ni Yakobbo omwana w'Alufaayo ni Simooni omuzelote ni Yuda omwana wa Yakobbo.

¹⁴ Abaatu bano bosibosi ko n'abahasi abagenderanga ŋalala ni Yesu nga pomuli abaganda babe ni nyina Malyamu bahumbaananga aŋa ni naŋa ohusaba.

¹⁵ Lulala mu biseera ebyene ebyo, Peetero gemeerera ŋagati mu bahye abaali ni bafugiirira Kurisito abaali ni banera abaatu nga cikumi nabiri ng'abaloma ati,

¹⁶ "Aboluganda, Ehyandiihiwa ehi Omwoyo Omutukuvu gawihulira Habaha Dawudi hyali n'ohwolerera. Ehyandiihiwa ehyo hiŋamba hu Yuda owatangirira abaja ohunamba Yesu

* **1:4 1:4** Luk 24:49 * **1:5 1:5** Luk 3:16; Yow 1:33 * **1:9 1:9** Mar 16:19; Luk 24:50-51 * **1:12 1:12** Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti, *olugendo olu amagambi gafugiiranga omuutu ohugenda hu ludaalo lwa Sabbaato.*

17 ate nga gaali wahyefe, yeesi oyu Yesu gangala hyefe huhole obunjeeresa buno.”

18 (Ebbeesa eji baamuṅa olw’ehikolwa hihye ehyo ehibi bajigulamo ehisugu era mu weene omwo ni geetuga, gaṅanuha hu musaala ohu geetugira gagwa ng’ehida hyosuha n’ebyomuhida nga bijofumuha.*

19 Hiisi muutu mu hibuga Yerusalemu gaṅulira ehiitu ehyo era baguliha n’ehifo ehyo esiina mu lulimi lwawe baati Akeludama amahulu galyo ti, “Ehisugu hy’amafugi.”)

20 Ng’ano Peetero atiina mu moni abaloma ati, “Dawudi gaṅandiiha mu hitabo hya Zabbuli ati,

“ ‘Leha ehibbwe hyembere mu gunda lirye,
ṅaṅume amenyamo.’

“Era ati,

“ ‘Ehifo hihye bahiṅe omuutu owundi.’* ”

21 “Olw’ehyo hyenda mwangale omuutu owundi agendire ni neefe ehiseera hyosihyosi ehi hubaaye ni Yesu Musengwa,

22 ohwemera erala mu biseera bya Yowaane omubatiza ohwola olu Yesu gatiina mwigulu, agobole mu hifo hya Yuda atwenjimbeho mu hulomera abaatu ng’olu Yesu galamuha.”*

23 Ng’ano baleeta amasiina g’abaatu babiri, Yosefu oyu balanganga baati Barusabba ko n’erindi baati Yusito ko n’owundi ni bamulanga baati Matiya.

24 Nga basaba baati, “Musengwa ndiwe omanyire ebiri mu myoyo j’abaatu bosibosi. Olw’ehyo husunga otulage oyu ewe omwene otobooye hu bano bombi,

25 agobole mu hifo hya Yuda mu mulimo gw’obuhwenda ogu niye galeha gaaja emusaanira.”

26 Ni bahubba ahalulu, hagma hu nje Matiya era nga geṅimba hu bahwenda bala ehumi namulala.

2

Ohuuja hw’Omwoyo Omutukuvu

1 Ebyo ni byanṅwa, oludaalo lw’embaga eyi balanga baati Petekoote* ni lwola, abafugiirira Kurisito bosibosi baali bahumbeene mu hifo hirala mu hibuga Yerusalemu.

2 Baali bahiiri ano nga ano ni naṅo baṅulira ohwoluuma hy’ohwepunga enyene ey’amaani ni huṅwera mwigulu nga huṅulirihana mu nyumba mwosimwosi omu baali ni behaaye.

3 Ng’ano babona n’ebiitu ebyali ni bifaana oti hani ndimi j’omuliro era nga jeyabulamo jiiha hu hiisi mulala hu bafugiirira Kurisito abo.

4 Nga bosibosi Omwoyo Omutukuvu abamaamira era nga batandiiha ohuloma mu ndimi ejindi eji baali ni batamanyire, Omwoyo omwene n’ali nj’abalomya endimi ejo.

5 Naahani mu biseera ebyo, ṅaaliṅo Abayudaaya abanadiini abaali ni baṅooye mu mawanga agenjabulo ni bali mu Yerusalemu olw’embaga eyo.

6 Abaatu abo ni baṅulira ohwoluuma hula ohwali hy’ohwa epunga enyene ey’amaani nga baṅindigana bahumbaanira aṅali abafugiirira

* **1:18 1:18** Mat 27:3-8 * **1:20 1:20** Zab 69:25; 109:8 * **1:22 1:22** Luk 3:21; 24:51 * **2:1 2:1** Leev 23:15-21; Mag 16:9-11

Kurisito. Ehyabahenaho ebyenjungula nje hiisi mulala hu bo ohunulira abafugiirira ni baloma mu ndimi ejitali jaawe.

⁷ Ng'ano bebuusa baati, "Abaatu bano bosibosi si Bagalilaaya abata-manyire ndimi jeefe?"

⁸ Hiija hiitye ohuba ti baloma endimi jeefe?

⁹ Abaperusi n'Abameedi n'Abalaamu n'ejabanwa mu Mesopotamya n'e Buyudaaya ni Kapadokiya; Pooto n'Asiya,

¹⁰ Fulugiya nomu Pafiliya; Misiri nomu matwale ga Libbiya agali ohuupi n'e Kireene n'abandi ni bali bageni abahyaye n'ano ohunwa e Rooma,

¹¹ nga pomuli Abayudaaya n'abalugendwa abengira ediini y'Ehiyudaaya! Era n'abandi abanwa hu hizinga hy'e Kureete n'Abanarabbu? Cooka hwe-sihwesi huli hunulira ni baloma mu ndimi jeefe enyene hu byamaliholiho ebi Hatonda aholire!"

¹² Hino hyabatangalasa era nga bebuusa abeene n'abeene baati, "Hino hitegeesa Hiina?"

¹³ Aye abandi nga babajeeja hubajeeja ni babalanga bameesi abehapiiye omwenge!

Obuhwenda wa Peetero eyiri abaahumbaana

¹⁴ Ng'ano Peetero gemeerera nalala n'abahwenda bahye ehumi namulala ng'abaloma n'adundireho ejanjaasi ati, "Bayudaaya bahyange ko ni nenywe mwesimwesi abamenya mu hibuga Yerusaalemu, mutegere ohutwi munulirise ehi ndoma.

¹⁵ Abaatu bano ko ni neese samwene sihuli bameesi ng'olu abandi hunywe munega olwohuba ko jiri esaawa edatu ejomu mugamba ate ng'olu mumanyire sibanjuuna humeera!

¹⁶ Ohutusaho hino hyoherehiise ebibono ebi Hatonda galomera mu naabbi Yoweeri ati,

¹⁷ "Mu ndaalo ej'oluvanyuma,

ndijeeresa Omwoyo wange hu baatu bosibosi anabula hubihisya.

Olw'ehyo,

abasaani benywe n'abahaana benywe,

baja hulomera abaatu ehibono hyange.

Abaseere benywe balyolesewa,

n'abaatu abahulu mu gwanga ndibalootesa ebirooto.

¹⁸ Mu ndaalo ejo,

ndiija abajeeresa bange abasinde n'abahasi

Omwoyo wange Omutukuvu nga balomera abaatu ehibono hyange.

¹⁹ Ndihola na mugulu mu bbanga ebiitu ebiryenunjisa abaatu

ko n'ebyamaliholiho ebiriraga obunangi wange hu hyalo.

Hu hyalo hulibaho ohujjuha hw'amafugi mu baatu

ko n'omuliro n'eriisi ebiitu ni biguhuuliha.

²⁰ Eryuba namugulu linahabehe enjirema,

n'omwesi gulicuuha gwafaana hy'amafugi.

Ebyo nj'ebiribanjo ng'oludaalo oluhulu

olu Musengwa alisaliraho emisango ko lwola.

²¹ Aye ni luliba ni luhiiri hwola,

hiisi aliranga Musengwa n'amusunga ohumunonola, ali munonola."*

²² Nga Peetero geyongera aloma ati, "Bayisirayiri bahyange, mwetege mbalomere. Muhimanyire bulani muuti Yesu omusaale womu hibuga hy'e Nazaleesi ni gaali n'ahiiri mu hyalo muno Hatonda gamuna ohuhola

* 2:21 2:21 Yowe 2:28-32

ebyamaliholiho eby'amaani ohuhahasa ati nj'oyu gafuujaho amate ohuuja ohubanonola.

²³ Wayire hyali hiityo, mwaleha baamunayo eyiri abaatu ababi abata-manyire Hatonda. Cooka mu tegeha yiye omwene, Hatonda gamanya ati hino hiribanjo era gaaganya hyolerera nga mwenjimba n'abaatu abo abatamanyire Hatonda bamwita ni bamuhomerera hu musalabba.

²⁴ Aye Hatonda sigaganya amaani g'ohufa hu mubonera e magombe era gamulamusa nindi gaaba mulamu.*

²⁵ Habaha Dawudi gamulomaho ati,
 “ ‘Hiisi obuhya mbona Musengwa naali ni neese.
 Era olwohuba ali ni neese,
 sinja hwenjendeherera.*

²⁶ C'ehigira omwoyo gwange gusanalya,
 n'olulimi lwange lusangaafu

²⁷ olwohuba ndi suubi ti,
 wayire ndifa olindamusa.

Solireha mwoyo gwange ohusigala e magombe
 era solireha Omwawufu wuwo ohubolerayo.

²⁸ Wundagire amagira agaapira mu bulamu.

Onahanjijuse esangaalo
 olwohuba nja hubereranga ni neewe.' ”

²⁹ Nga Peetero geyongera aloma ati, “Aboluganda, mbalomera hino ni mbula ehinemoota. Sehulu yeefe Habaha Dawudi era omwene huloma bibono ebyo gafa n'amagombe gage galiyo n'ohwosa olwa leero luno.

³⁰ Dawudi gaali naabbi era gamanya ati Hatonda geeyama era gaalayira n'ohulayira ati mulala hu bejuhulu babe alisikira etebe ey'obwahabaha buwe.*

³¹ Era olw'ohumanya ebyali ni bija hubano, galoma hu hulamuha hwa Kurisito oyu Hatonda gafuujaho amate ohunonola abaatu ati Hatonda sigaali n'aja humuleha ohusigala e magombe era omubiri gugwe sigwabola.

³² Hatonda galamusa Yesu era efe abaloobera babe hwamweboneraho n'emoni era huli bajulizi b'ohulamuhuhwe ohwo.

³³ Ni gatiina mwigulu Hatonda era Semwana gamuna enono gamuta hu tebe y'obunugi ohunuga ni naye era gaamuna Omwoyo Omutukuvu oyu gamusuubisa era hwesi gatuyombolaho ehirabo hihye ehyo, mwesi mweboneraho era nj'ehiri hutulomya ebi munulira.”

³⁴ Dawudi niye sigatiina mwigulu aye aloma ati,
 “Hatonda Musengwa gaaloma Musengwa yange ati,
 ‘Yiihala ni wundireene hu lubega olw'omuhono gwange omulungi

³⁵ ohwola olu ndifuula abasigu babo
 ekookolo ey'ohutaho amagulu gago.' ”*

³⁶ “Olw'ehyo abaatu bosibosi mu Yisirayiri bali n'ohumanya baati Yesu oyo oyu mwanayo bamuhomerera hu musalabba nj'oyu Hatonda gafuujaho amate gamufuula Musengwa era Kurisito Omunonosi w'abaatu.”

³⁷ Abaatu abo ni banulira ebibono ebyo nga bibasimita hu myoyo era nga babuusa Peetero n'abahwenda bahye baati, “Aboluganda huhole hiina konyo Hatonda atusonije?”

* **2:24 2:24** Mat 28:5-6; Mar 16:6; Luk 24:5 * **2:25 2:25** Zab 16:8-11 * **2:30 2:30** Zab 132:11; 2 Sam 7:12-13 * **2:35 2:35** Zab 110:1

³⁸ Nga Peetero abagobolamo ati, “Mwebbwage mucuuse emyoyo era hiisi mulala hu nywe abatiziwe mu siina lya Yesu Kurisito ko babasoniye ebibi byenywe. Era ni munahole ehyo, mwesi munasune ehirabo hy’Omwoyo Omutukuvu,

³⁹ olwohuba Hatonda gasuubisa ohuhibanja enywe n’abaana benywe ko n’abaatu bosibosi abalimufugiirira wayire nga bamuli naleeni. Hatonda Musengwa aliya hiisi muutu oyu alanga gatiina eyi ali ehirabo hino ehy’Omwoyo Omutukuvu.”

⁴⁰ N’atambisa ebibono ebindi ebijeraho, Peetero geyongera ohubegalihira n’ohubalabula n’aloma ati, “Musabe abanojole munjone ehiguudyo ehinahooole hu baatu ababi abomu mulembe guno.”

⁴¹ Ng’ano hu ludaalo olwo abaatu ng’ekumi edatu bafugiirira ebibono bibye era nga babatiziwa.

Esambo j’abafugiirira

⁴² Ng’ano abaatu abo abafugiirira Kurisito bosibosi begumya ohwega ebi abahwenda babasomesanga n’ohuhumbaananga njalala ng’aboluganda ohusaba n’ohuliira njalala.*

⁴³ Abaatu bosibosi mu hibuga omwo nga benjuna olw’ebyamaliholiho ebingi ebi bahwenda baholanga era nga bibaleetera ohunja Hatonda enono.

⁴⁴ Abafugiirira abo bosibosi baali n’obulala era begumya ohuhumbaananga njalala n’ohutambisanga hitabwe ebiitu ebi hiisi mulala galinga ni nabyo.*

⁴⁵ Abaalinga n’ebiitu babitundanga bayeeda abahyawe abaali ni banjuma hy’ohwenjambaho.

⁴⁶ Habuhyabuhyu begumyanga ohuhumbaanira hu Yekaalu ohujumirya Hatonda era hiisi mulala mu mago gage genjulanganga ebiryo n’omwoyo mulala era gaabirya n’abahye mu sangaalo.

⁴⁷ Mu hiisi hiitu bajumiryanga Hatonda, n’abaatu bosibosi mu Yersaalemu baasiimanga esambo jaawe. Era hiisi owahyanga Yesu Musengwa gongerangaho omunjendo gw’abaatu abanojohanga ohunjwa mu bibi byawe.

3

Peetero anonia omusinde omuleme

¹ Lulala Peetero ni Yowaane batiina hu Yekaalu egulo hu nyanga ey’omwenda ohusaba.

² Naahani njalino omusinde owanjwa mu hida hya nyina ni hya-mufutafuta oyu hiisi ludaalo banjiranga beehasa na mulyango ogwingira mu lunya lwa Yekaalu ogu balanganga baati, “Omulyango Omunjoono,” ohusungirisa ebbeesa hu baatu abengiranga.

³ Omusinde oyo ni gabona Peetero ni Yowaane ni babitanjo ohwingira mu Yekaalu ng’abasunga ebbeesa.

⁴ Nga Peetero ni Yowaane bamusimba emoni, nga Peetero ahena amuloma ati, “Tuhejeho.”

⁵ Ng’ola abahejaho n’asuubira ati banamunjeho ahaatu.

* **2:42 2:42** Mu Luyonaani hiroma hiiti, “Beegumyanga n’ohubbwagabbwaganga omugaati ehiri n’amahulu ag’ohusembera mu ndaalo jino.” * **2:44 2:44** Bik 4:32-35

⁶ Aye Peetero ng'amuloma ati, "Ese puma bbeesa ej'ohuhunja aye ehi ndi ni nahyo c'ehi kunja. Mu bunjangi obu Yesu Kurisito ow'e Nazaleesi gaapa, yinyoha ogende."

⁷ Ni galoma atyo ng'amunamba hu muhono omulungi amwinyosa. Ng'ano ni naano amagulu g'oyu hyali ni hifutafutire gahahadala.

⁸ Nga hino himunja amaani ahuhutuha gemeerera, atandiha ohugenda gengira ni nabo mu lunya lwa Yekaalu n'agenda n'ohupuluha n'apulaha era n'ajumirya Hatonda.

⁹ Abaatu bosibosi abaali mu lunya lwa Yekaalu ni bamubona n'agenda era n'ajumirya Hatonda,

¹⁰ baahena bamufaania baati nj'omusinde ola oweehalanga na mulyango ogwingira mu Yekaalu ogu balanga baati, Omulyango Omunjoono n'asungirisa, nga benunja bugali weene ehyali ni himwolireho.

Peetero anyonyola amahulu g'ehyamaliholiho

¹¹ Omusinde ola owasungirisanga ni gaali n'ahyebonjire hu Peetero ni Yowaane abaatu bosibosi abaali mu Yekaalu bamubona benunja bugali era nga badulumaho baja bahumbaanira ana baali mu lunya lwa Yekaalu mu hifo ehi balanga baati "Ehigangu hya Sulemaani."

¹² Peetero ni gabona atyo ng'abaloma ati, "Bayisirayiri bahyange, ehy'omusinde ono ohugenda hitabenunjisa ohwola ano era mwatulenjerera olwaga ano oti hani bunjangi njalala n'obugwalaafu weefe mbehimuleeteeye ohutandiha ohugenda.

¹³ Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo, abasehulu beefe, gasalano ohugulumisa Yesu omunjeeresa wuwe oyu enywe mwegaana mu moni ja Pilaato olu abatangirisi benywe bamwemeha mu moni jije ohumunosesya, wayire nga Pilaato niye gaali asalireeno ohumulehula.

¹⁴ Enywe mwasalano ohwegaana Yesu oyu Hatonda gangala era owa-holanga ebirunamu n'abula musango mwasunga balehule omutemu owaali ni geetire abaatu.*

¹⁵ Oyo omwene bulamu era agira abaatu bosibosi baaba n'obulamu obutanwano nj'oyu mwanayo beeta aye Hatonda gamulamusa ohunja mu bafu. Era efe huli bajulizi b'ohulamuha huhwe.

¹⁶ Yesu oyu hufugiirira ahahadahise omusinde ono oyu mubona era oyu mumanyire. Olw'ohwesiga obunangi wa Yesu nj'ehireeteeye omusinde ono ohunona era gaba muhwiye ng'olu mwesimwesi mumubona.

¹⁷ "Naaahani balebe, ese manyire ti ebi enywe n'abanugi benywe mwahola Yesu, mwabihola lw'obunajayi.

¹⁸ Ne omwo pomu Hatonda gabita ko goherese ebigasuubisa abaatu n'abita mu banaabbi ni galoma ati ebyo mbebi balihola Kurisito oyu gafuujaho amate ohunonola abaatu.

¹⁹ Olw'ehyo mwebbwage mugobole eyiri Hatonda abasonije ebibi era Musengwa agobose bunyaaha obulamu wenywe.

²⁰ Ni munahole ehyo Hatonda nindi anahabatumire Omunonosi ate nga siwundi wabula naali nje Yesu omwene oyo.

²¹ Cooka nga Yesu aja huhola n'ahiiri mwigulu ohwola olu Hatonda anahagobose bunyaaha ebiitu byosibyosi ebi gawumba ng'olu gahisuubisa ahale n'abita mu banaabbi babe abagwalaafu abaalino ahale.

* **3:14 3:14** Yow 19:12-15

22 Olwohuba Musa naabbi wa Hatonda galoma ati, 'Musengwa era Hatonda wenywe alibatumira naabbi ohunwa mu balebe benywe abeene ng'olu gaatuma ese. N'alijja mudembuhiranga byosibyosi ebi alibaloma.*

23 Aye hiisi muutu atalihola ebi naabbi oyo aliroma aliba sahiiri muutu wa Hatonda era bamusihiirisanga ohunwa mu baatu ba Hatonda.*

24 "Era abanaabbi bosibosi ohunwera erala hu Samwiri baloma hu birinjo endaalo jino ebinamba hu Yesu.

25 Enywe ni neefe ndiife aba Hatonda gasuubisa Omunonjosi n'abita mu banaabbi era n'endagaano eyi galagaana n'abasehulu befe, efe hwesi huyiganyulwamo. Galoma Sehulu yeefe Yibbulayimu ati, 'Abaatu abamawanga gosigosi mu hyalo balisuna ekabi ni jinwa mu lusaaye lulwo.*

26 Olw'ehyo, Hatonda ni gatuma Yesu omunjeeresa wuwe omuhoda hu hyalo, gehereeye hu mutuma eyi muli abanje ekabi mucuuhe munwe mu bibi byenywe mutandihe ohuhola ebimusangaasa."

4

Beemeha Peetero ni Yowaane mu kooti y'Abayudaaya

1 Peetero ni Yowaane ni baali ni bahiroma eyiri ehinjindi hy'abaatu, ng'abasengi n'omuhulu w'abasirikale abahuuma Yekaalu njalala n'Abasadukaayo batiina eyi baali.

2 Abaatu abo baali n'ehirunji ehy'amaani olwohuba mbo abahwenda abo ababiri baali basomesa abaatu baati Hatonda aliramusa abaatu ng'olu Yesu galamuha.

3 Ng'ango abaatu abo banamba abahwenda abo babadanya mu komera ohwola mu mugamba ko babanosesye olwohuba hyali hiseera hy'egulo ni batafugiirira hubanohesya hu nyanga eyo.

4 Cooka bangi hu abo abanjulira ebibono ebi Peetero galoma, bafugiirira Kurisito era omunendo gw'abafugiirira nga gweyongera ohwola abasinde ng'ekumi etaanu n'otataayeho bahasi n'abaana.

5 Ni wahya, abatangirisi b'Abayudaaya n'abaatu abahulu mu gwanga lyabwe ko n'abasomesa b'amagambi g'Abayudaaya behumbaania njalala mu hibuga Yerusaalemu.

6 Mu bahumbaana, mwalimo omuhulu w'abasengi ba Hatonda oyu balanganga baati Anaasi ni Kayaafa owaali n'amusikiiye, ni Yowaane n'Alekizanda ko n'abandi abomu lulyo lw'omuhulu w'abasengi.

7 Ni bahumbaana nga balagira abahuumi baleeta Peetero ni Yowaane babemeha mu moni jaawe batandiiha ohubanosesya ni bababuusa baati, "Mutusa neena obunangi ow'ohuhola ebi mwaholire?"

8 Ng'ango Omwoyo Omutukuvu amaamira Peetero amuna obugumu abaloma ati, "Enywe abatangirisi beefe ko n'abaatu abahulu mu gwanga lino, mwetege mbalomere!

9 Hanye mutwemehire hwenjosyeho olw'ehikolwa ehiranji ehy'ohunonia omusinde oyo owaali omuleme n'ohubalomera ngeri hi eyi hwa-munonisyemo,

10 ale enywe n'abaatu ba Yisirayiri abandi mwesimwesi muhimanye muuti ganonire hu lw'obunangi wa Yesu Kurisito ow'e Nazaleesi, oyu mwahomerera hu musalabba aye Hatonda gamulamusa. Yesu nj'agemire omusinde oyo gaba ti gemereeye njano mu moni jenywe n'anonire.

* 3:22 3:22 Mag 18:15,18 * 3:23 3:23 Mag 18:19 * 3:25 3:25 Tand 22:18; 26:4

11 Yesu nj'oyu Ebyanandihiwa biromaho biiti 'Ebaale eri enywe abaton-goli mutala, nj'eryafuuha ery'omugaso mu gosigosi.'*

12 Yesu nje yeyene anjanga ohutunonjola. Nj'abula ngira yindi njano hu hyalo eyi omuutu anjanga ohubitamo ohunonjoha ohunjwa mu bibi ohutusaho n'abita mu ye."

13 Abomu hahiiho ni babona obusira wa Peetero ni Yowaane ate bahifaania baati baali baatu bahabuhya buhya abaali ni batemangaho nomu somero nga benunja era nga bahena bahihahasa baati abasinde abo baali baloobera ba Yesu.

14 Cooka olwohuba omusinde ola oyu baali ni banonisye gaali yeesi gemereeye mu moni jaawe ohuupi ni Peetero ni Yowaane, byabatangaliha bahaya ehy'ohuloma.

15 Olw'ehyo baalagira babatuse ebulafu basooke beteesemo.

16 Ni babatusa nga beteesamo ni bebuusa baati, "Huhole hutye abasinde bano? Abaatu bosibosi mu Yerusaalemu bahenire ohumanya ehyamaliholiho hino ehy'amaani ehibaholire era sihunanga hugaana huuti sihyalino!

17 Wayire hiri hiityo huli n'ohuhinga ehiitu ehyo ohweyongera ohugenda mu baatu. Olw'ehyo huteehwa ohulabula abasinde bano ni hubaloma huuti nindi ni hulibanjulisaho ni basomesa omuutu yesiyesi hu binjamba hu Yesu sibalirunona."

18 Ni bagobosa Peetero ni Yowaane mu luhiiho, nga babahamiirisa nindi ohutagobolaho ohulomera wayire ohusomesa omuutu yesiyesi ebinjamba hu Yesu.

19 Aye Peetero ni Yowaane nga babagobolamo baati, "Munjeega muuti hiruunamu efe ohuholera hu byenywe ohuhira ohudembuhira Hatonda?

20 Efe sihunanga hunoolera hu ebyo ebihwabona n'emoni jeefe n'ebihwenjulirira n'amatwi geefe."

21 Ab'Oluhiiho lw'Abayudaaya Olubbala ni bahaya ehi banenjambye ko bababonerese, nga babaloma ebibono ebibatiisatiisa nga babaleha batiina. Hino bahihola olw'ohutya abaatu abaali anjo ni bajumirya Hatonda olw'ehyamaliholiho ehi baali ni beboneyeeho abeene n'emoni jaawe.

22 Omusinde ola oyu banonia gaali abisya mu myaha amahumi ane ej'obuhulu olw'ehyo hyali njalafu ti gaali saananga hunona ohutusaho Hatonda omwene n'amunonisye.

Abafugiirira basaba Hatonda abanje obusira

23 Abatangirisi b'Abayudaaya ni bahena ohubalehula, Peetero ni Yowaane banamba engira baagama eyiri abahyawe babalomeraho byosibyosi ebi abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abaatu abahulu mu gwanga ebi babahamiirisa.

24 Abahyawe bosibosi ni banjulira nga bagangamusa amanjaasi basaba baati, "O Musengwa Omwene Bunangi era owatonda egulu n'ehyalo n'enyanja ko n'ebiiitu byosibyosi ebibirimo.

25 Omwoyo wuwo Omutukuvu galomera mu sehulu yeefe Dawudi omunjeeresa wuwo ati,

" 'Lwahiina Abatali Bayudaaya bahulunjira ohwaga anjo era abaatu abo abatahumanyire bagesyaho ohuhusalira oluhwe?"

26 Abahabaha hu hyalo bahwesoomera,
n'abanugi hu hyalo bahumbaana njalala,

* 4:11 4:11 Zab 118:22

ohusoosa MUSENGWA
ni nooyo oyu bajuhaho amafuta.’ *

27 “Musengwa, ebyo ebi waloma bituufu byene olwohuba habaha Herode ni Pootiyo Pilaato behobaana n’abalugendwa ko n’Abayisirayiri bahumbaanira n’ano mu Yerusaalemu ohusiirisa Yesu Omunjeeresa era Omwawufu wuwo oyu wajuhaho amafuta.*

28 Ng’ango boseresa ehyo ehi ewe omwene wendire era ng’olu wategeha mu bujangi wuwo.

29 “Ale Hatonda Musengwa wamwene balengerere mu bibono byawe ebibatutiisatiisa ni nabyo aye efe abanjeeresa babo otuje obusira ow’ohulomera abaatu ehibono hihyo n’obugumu.

30 Era mu bujangi wuwo ganya ohole ebyamaliholiho era onjonie abaatu babo mu siina lya Yesu Omwawufu era omunjeeresa wuwo.”

31 Ni bagwisa esaala eyo, ng’ehifo omu baali ni bahumbaaniiye hyosihyosi hitengeta. Era nga bosibosi Omwoyo Omutukuvu abamaamira abaletera ohuloma n’obugumu ehibono hya Hatonda.

Abafugiirira Yesu bayeeda abahyawe

32 Abafugiirira Kurisito bosibosi baali n’obulala era ni bahola hirala. Sijaalino wayire mulala mu bo owalomanga ati ebi gaali ni nabyo byali bibye yenyene wabula abaalinga n’ebiiitu babinjanyo babitambisa hitabwe n’abahyawe abaali ni banjuma.

33 Ng’abahwenda ba Yesu abo ni beejuuye amaani ameene amangi batiina mu moni ni balomera abaatu ng’olu Hatonda galamusa Yesu Musengwa. Era nga bosibosi ekabi ja Hatonda jibatangiriranga mu byosibyosi.

34 Sijabangaŋo owahayanga ehiitu hyosihyosi mu bafugiirira Kurisito olwohuba mu bo omuutu owabanga n’ebisugu oba amanyumba gatundanga ng’ebbeesa ejiŋooyemo

35 ajinjirira abahwenda nga bagabaniamo banga hiisi muutu mubo owahali n’anjuma hyahwenjambaho.

36 Mu bahola ehyo po mwali omusinde oyu balanganga baati Yosefu aye abahwenda ni baamuguliha esiina erindi baati Bbalunaba (amahulu galyo ti: “Oyo agobosa mu bahye amaani.”) Omusinde oyo owaali ow’ehiha hy’Abaleevi n’asaaliwa hu hizinga hy’e Kipuro,

37 gatunda ehisugu hihye ng’anjirira abahwenda ebbeesa ejanwamo.

5

Ananiya n’omuhasi wuwe Safira

1 Naahani mu bafugiirira mwalimo omusinde oyu balanganga baati Ananiya n’omuhasi wuwe ni bamulanga baati Safira. Abaatu abo nga boosi batunda hu hisugu ehi baali ni nahyo.

2 Ni bahitunda nga bafugiirisanja bamegaho ebbeesa ejindi bajesigahisa nga ko Ananiya anjira ejasigalaho ajija abahwenda n’adulinga ati nj’eki batundamo.

3 Ni ganjamba abahwenda ebbeesa eji ganjira nga Peetero amubuusa ati, “Ananiya, lwahiina olehire Sitaani ganjira omwoyo gugwo ohutudulinga wadulingiramo n’Omwoyo Omutukuvu? Oholire Hiina ehyo ohulehaho ebbeesa ejindi hujiwatunda mu hisugu?”

* 4:26 4:26 Zab 2:1,2 * 4:27 4:27 Yow 18:28-29

⁴ Ni waali n’ohiiri huhitunda sihyali hihyo? Era ni wahena ohuhitunda ebbeesa ejaŋwamo sijaali mu buŋangi buwo ohujituma ehi wenda? Olwo ŋaahani lwahiina wasalireŋo mu mwoyo gugwo ohuhola ehiitu ehifaana hiityo? Ale himanye oti ndogesyaho hudulinga efe abaatu aye odulingire nje Hatonda omwene!”

⁵ Ananiya ni gaŋulira ebibono ebyo ng’agwa ŋaasi atondoha. Abaaliŋo bosibosi beboneraho ni naabo aba baloochesaho ng’olusisimo lubaŋamba.

⁶ Ng’aŋo ŋabaŋo abaseere ab’amaani abaja badunda omulambo gugwe baguŋira bagusiiha.

⁷ Ni ŋahabitaŋo ahamanga oti h’esaawa edatu omuhasi w’Ananiya paŋa yeesi gengiriiye mu nyumba omu abahwenda baali cooka n’atamanyire ebibaayeŋo.

⁸ Ni gengira nga Peetero amubusa ati, “Ndomereho. Jino nj’ebbeesa josijosi ejimwatunda mu hisugu?” Nga Safira amugobolamo ati, “E-e. Nj’ejo ejihwasunamo.”

⁹ Nga Peetero amubusa ati, “Lwahiina mufugiirisenie ni wamwo mugesyeho ohulebakania Omwoyo wa Hatonda Musengwa? Ale epindo eji oŋulira ejo j’abasiihire wamwo! Mbabo baaja weesi banahuŋire baje bahusiiha.”

¹⁰ Naweene aŋo nga Safira agwa ŋaasi ohuupi ni Peetero atondoha. Abavubuka bala ni bengira bamwagaana n’afuuye nga badunda omulambo gugwe baja bagusiiha mu lubafu lwa wamwe.

¹¹ Olw’ehyo, ng’olusisimo olw’amaani luŋamba ehibbubbu hyosihyosi eh’y’abafugiirira Kurisito ko n’abaatu abandi bosibosi abanuŋira ehiitu ehyo.

Abahwenda bahola ebyamaliholiho

¹² ŋaahani abahwenda baali bahola ebyamaliholiho ebyene ebingi ebyeŋunjisa abaatu. Era n’abafugiirira Kurisito bosibosi ni bahumbaani-ranga mu lunya lwa Yekaalu mu hifo ehi balanganga baati, “Ehigangu hya Sulemaani.”

¹³ Wayire abaatu abandi abataali bahyawe mu hufugiirira babatangamo bugali eŋono, ŋaŋuma hu bo owesinga ohuhola ni nabo omuhumba ni geholesa ati yeesi mufugiirira wahyawe.

¹⁴ Cooka omuŋendo gw’abafugiirira Musengwa ogw’abasinde n’abahasi gwatiina ni gweyongera hweyongera.

¹⁵ Olw’ebyamaliholiho ebi bahwenda baholanga, abaatu baniranga abalwaye baawe baabata hu tulo w’engira j’ehibuga ehisisigo hya Peetero hyahaboolaho n’abita baanona.

¹⁶ Era abaatu kwiro n’ekwiro besombanga ohuŋwa mu bibuga ebiriri-hene ehibuga Yerusalemu ni baleeta abalwaye ko ni naabo ababangaho emisambwa eyiri abahwenda era bosibosi Hatonda nabaŋonia.

Bahiyaania abahwenda

¹⁷ Ng’aŋo omuhulu w’abasengi n’abaloobera babe abaali abomu hibbubbu hy’Abasadukaayo bagongera olw’ebiitu ebi abahwenda baholanga.

¹⁸ Ehyanuŋwamo, baalagira abahuumi bomu Yekaalu baanamba abahwenda babadaanya mu komera omu baboŋeranga ababbwagi b’amagambi.

¹⁹ Aye mu hiire ehyo nga Hatonda Musengwa atuma malayika wuwe aja gegulaŋo enjigi j’ekomera eryo abatusa ebulafu ahena abaloma ati,

²⁰ “Mutiine mu Yekaalu mulomere abaatu mu wiijufu ebibono ebinamba hu bulamu obutanwanjo.”

²¹ Ni wahya, ng’abahweda banuuna mu mugamba batiina bengira mu Yekaalu batandiiha ohusomesa abaatu. Baali bahiiri eyo nga jireeta omuhulu w’abasengi n’abahye. Ni boola nga balanga ab’Oluhiiho lw’Abayudaaya Olubbala n’abaatu abahulu bosibosi mu gwanga lya Yisirayiri bahumbaane. Ni bahumbaana nga batumisa baleete abahwenda ohunwa mu komera.

²² Aye aba batuma ni boola mu komera sibagaanamo aba babatuma ohuleeta. Ng’ano baagamayo babaloma baati,

²³ “Hwageene ekomera ni liri ligale bulani weene n’abahuumi ni beemereeye hu mulyango ni bahumire. Aye ni hwiguuyenjo hwengira mugati ndihwagaanamo muutu kadi mulala hu bamututumire.”

²⁴ Omuhulu w’abahuumi ba Yekaalu n’abatangirisi b’abasengi ba Hatonda ni banulira ebibono ebyo nga bibatangaliha bahena benunja ehyolire hu babone.

²⁵ Baali bahiiri ano nga njabaano owaaja gabaloma ati, “Mbalomereho? Abasinde bala abamwabonire mu komera mbabala bali mu lunya lwa Yekaalu basomesa abaatu!”

²⁶ Omuhulu w’abahuumi ni ganulira ebibono ebyo ng’atiina n’abasirikale babe baje babaleete. Mu hubaleeta babaanooyanooya hubanooyanooya ni batya baati ni banatambise ehifuba abaatu banabahubbe amabaale.

²⁷ Ni baboosa nga babemeha mu moni j’Oluhiiho lw’Abayudaaya Olubbala. Ng’omuhulu w’abasengi ababuusa ati,

²⁸ “Sihwabaloma huuti mutagobolaho ohusomesa abaatu ebinamba hu Yesu? Nenywe mutiinire mu moni n’ohuhola ehi hwabagaana era njahani muhwanisye Yerusaalemu yosiyosi n’esomesa yenywe ni muli beheneerefu ohutunaha omusango ogw’ohumwita.”*

²⁹ Aye nga Peetero n’abahwenda bahye bamugobolamo baati, “Huli n’ohugondera Hatonda ohuhira ohunulira ebi abaatu baloma!

³⁰ Hatonda w’abasehulu beefe galamusa Yesu oyu enywe mwahomerera hu musalabba.

³¹ Ni gahena, gamutwiha obunangi n’amwihasa hu lubega lw’omuhono gugwe omulungi hu tebe y’obunugi era gamufuula omutangirisi era Omunonosi w’abaatu. Hatonda gahola ehyo ni genda Abayisirayiri ohusuna engira ey’ohwebbwaga n’ohubasonija ebibi.

³² Olw’ehyo efe huli n’ohulomera abaatu ebihumanyire huuti byamwolaho. Omwoyo Omutukuvu oyu Hatonda ana abo abamugondera yeesi alumiirisa abaatu ati ebiitu ebyo bituufu.”

³³ Ni banulira ebibono ebyo ng’ehirunji ehy’amaani hibanamba begomba n’ohuhenaano obulamu w’abahwenda abo.

³⁴ Aye njalino owahyawe mulala oyu balanganga baati Gamalyeli owabalabula. Gamalyeli gaali womu hibubbu hy’Abafalisaayo era n’ali musomesa w’amagambi g’Abayudaaya oyu baatu bosibosi baali ni bana enono. Mu huloma huhwe gemeerera gaasunga batuse abahwenda abo ebulafu njadiidiri,

³⁵ nga ko aloma abahye ati, “Bayisirayiri bahyange mwegenderese ehimuhola abaatu bano.

³⁶ Olwohuba mu ndaalo ejibitireno njabaluhano omusinde oyu balanganga baati Sewuda. Sewuda gepaaha ng’olu gaali wa hifuba era

* 5:28 5:28 Mat 27:25

ati aja hutangirira abaatu mu hujeemera Abarooma. Hino hyaleetera abaatu ebihumi bine ohumwenjimbaho. Aye olu bamwita abaali ni bamwenjimbireho nga basalaniha nga n'ebibye bihoma anjo.

³⁷ Oyo olu ganwanjo mu biseera ebi abatangirisi b'egwanga lino baliramamo abaatu nga nindi nabaluhano omusinde ohunwa mu twale ly'e Galilaaya oyu balanganga baati Yuda. Oyo yeesi ng'asuna abamwenjimbaho aye yeesi ni bamwita abaali ni bamwenjimbireho nga basalaniha.

³⁸ Kale anjo panja nenda hubaneera amagesi mu songa yino. Munwe hu baatu bano. Mubalehule batiine olwohuba ebi bahola ni biba ni biri by'abaatu buutu bija huhoma.

³⁹ Aye ni biba ni biri bya Hatonda simuja hunjanga hu basimya. Era munjanga ohweyagana ni muli husoosa nje Hatonda omwene!"

⁴⁰ Ng'ano ebibono bya Gamalyeli bicuusa epeega eyi baali ni nayo oludaayi baholera hu magesi aga gabanja. Nga balagira bengisa abahwenda babafaduulamo efaalu nga bahena nundi babahamiirisa ohutagobolaho husomesa abaatu ebinjamba hu Yesu. Ni bahena nga babalehula.

⁴¹ Ng'ano abahwenda banja mu kooti eyo ni basanjalya olwohuba bahifaania ng'olu hyali hya mahulu mu moni ja Hatonda ohubagudya ni babahaabya ohuba abaloobera ba Yesu.

⁴² Hiisi owahyanga sibaleheranga hutiina mu lunya lw'e Yekaalu era n'ohutiina nyumba hu nyumba ohulomera abaatu Amanjuliro Amalanji baati Yesu nje Kurisito oyu Hatonda gafujaha amate ohunonjola abaatu.

6

Ohutoboola hw'abanjeeresa omusanvu

¹ Mu ndaalo ejo abafugiirira Kurisito ni baali ni beyongeeye obungi balala hu bo abaali ni basimuha mu mawanga agaloma Oluyonaani nga bemulugunya hu bahyawe abaloma Olubbebulaniya, olwohuba abanamwandu baawe sibaali ni babanjanga ebiryo ebihena.

² Ehyo ni hyalino ng'abahwenda ehumi n'ababiri balanga abafugiirira Kurisito bosibosi bahumbaana nga babaloma baati, "Sihirani efe ohuleha ohusomesa ehibono hya Hatonda hugobole hu gw'ohugaba biryo.

³ Olw'ehyo balebe, mwetobolemo abasinde musanvu aba mumanyire muuti Omwoyo Omutukuvu nj'abatambisa mu byosi, abali n'amagesi era aba abaatu banja enono babe mbaba hunjambya omulimo ogwo,

⁴ efe huhenere amaani hu husaba n'ohusomesa ehibono hya Hatonda."

⁵ Ehteese hino nga hisangaasa abaatu bosibosi mu hibubbu hy'abafugiirira Kurisito. Era nga batobola Sitefaano omusinde owaali n'ohufugiirira ohw'amaani era Omwoyo Omutukuvu n'ali nj'amutambisa mu byosi, ni Filipino ni Purokoro ni Nikanori ni Timooni ni Parumena ni Nikolaawo. Nikolaawo gaali musaale womu hibuga hy'Atiyokiya era gaali gengiye ediini ly'Ehiyudaaya ne njahani n'afuuhire muloobera wa Yesu.

⁶ Ni bahena ohubatobola nga babaleeta mu moni j'abahwenda. Ng'ano abahwenda babataho emihono hu mitwe basabira era nga baababula ohuhola omulimo ogu babatobolera.

⁷ Ng'ano abafugiirira beyongera ohulomera abaatu ehibono hya Hatonda era nga hihwana hiisi njatu era n'omunendo gw'abafugiirira nga gweyongera mu hibuga Yerusalemu n'abasengi mu diini y'Abayudaaya abeene abangi boosi bafugiirira Kurisito.

Banjamba Sitefaano

⁸ Njaahani Hatonda ng'anambira Sitefaano, mulala hu bala omusanvu aba bangala, ehiasabirisi. Era ng'amutangiriranga mu huhola ebyamali-holiho ebyene ebingi ebyenjijisanga abaatu.

⁹ Hino hyamuŋweramo abaatu abandi ohugongeera era nga batandiiha ohumuŋahania. Abaatu abo baali bomu humbaaniri eri balanganga baati ery'Abaali Abeedu ni banwera mu bibuga ehy'e Kireene n'Alekizandiriya, n'abandi ni banwera mu twale ery'e Kilikiya ni ery'Asiya.

¹⁰ Cooka baali sibamusobola olw'amagesi aga gaali ni nago n'Omwoyo Omutukuvu owaali n'alomera mu Sitefaano.

¹¹ Ehyanjwamo nga basala oluhwe basendasenda abaatu balome ebyakalebule hu Sitefaano baati mbo bamuŋulira n'afodogola Hatonda era n'ataala amagambi aga gaŋa Musa.

¹² Mu ngeri eyo nga batabangula abaatu ŋalala n'abaatu bahulu mu gwanga ko n'abasomesa b'amagambi aga Hatonda gaŋa Musa. Ng'ano baaja bajasa Sitefaano bamuleeta mu Luhiiho lw'Abayudaaya.

¹³ Ni bamuleeta nga bamwemeha ohuŋosya baleeta n'abajulizi baloma ni bamubenera baati, "Omusinde ono habuhyabuhyu aloma ebibono ebifodogola ehifo hino ehyawufu era n'atala n'amagambi aga Hatonda gaŋa Musa.

¹⁴ Era hwamuŋulira n'aloma ati mbo Yesu ow'e Nazaleesi aja husihiirisa Yekaalu n'ehifo hino ahene acuuse n'esambo eji Musa gatusomesa."

¹⁵ Bosibosi abaali mu luhiiho olwo nga balengerera Sitefaano bamuŋaasa era nga bamubona n'ameregenya mu moni oti hani malayika.

7

Ohweŋosyaho hwa Sitefaano

¹ Ng'ano omuhulu w'abasengi abusa Sitefaano ati, "Ebiitu bino ebi bahulomaho bituufu?"

² Nga Sitefaano agobolamo ati, "Aboluganda n'abaatu abahulu mu gwanga mutege amatwi mbalomere! Hatonda mu enono lirye gabonehera sehulu yeefe Yibbulayimu ni gaali n'ahiiri mu hyalo hy'e Mesopotamya ko ahene atiine amenye mu habuga h'e Harani.

³ Ni gamubonehera gamuloma ati, 'Nwa mu hyalo hino omu omenyire ŋalala n'abolulyo lulwo otiine mu hyalo ehi nahahulage.'

⁴ "Olw'ehyo, nga Yibbulayimu anwa mu hyalo ehyo ehy'Abakaludaaya ng'atiina amenya e Harani. Semwana ni gafa, nga nindi Hatonda aloma Yibbulayimu gaaje asenge mu hyalo hino omu enywe ni neese humenyire.

⁵ Mu hiseera ehyo, Hatonda sigamuŋa muŋuluko wayire oguŋera ohugulu hulala aye gamusuubisa ati olusaaye lulwe nj'olulirya ehyalo ehyo ate nga hu nyanga eyo Yibbulayimu gaali anuma mwana.

⁶ Hatonda galoma Yibbulayimu ati, 'Olusaaye lulwo lulinata mu hyalo ehitali hyalwo eyi lulinena emyaha bine ni bahola owiidu era ni bababisya bubi.'

⁷ Aye keesi ndiboneresu abaatu abo abalibahosa owiidu era oluvanyuma olusaaye lulwo lulinwayo banjumirihisya mu hifo hino nga Hatonda waawe.*

⁸ Ng'ano Hatonda ahola endagaano ni Yibbulayimu. Era ehyali ehy'ohunywania endagaano eyo haali habonero hahuhomola. Era Yibbulayimu ni gasaala Yisaka ng'amuhomola ni ŋabitireŋo endaalo munaana. Yisaka ng'asaala Yakobbo era yeese ng'amuhomola. Yakobbo oyo ng'asaala abasehulu beefe ehumi n'ababiri era bosibosi babahomola.

* 7:7 7:7 Huj 3:12

9 “Abasehulu beefe abo nga banjambira mulebe yaawe Yosefu egongi olwohuba saawe gamugoosanga. Hino hyabaleetera ohumutunda mu wiidu eyiri abaatu b’e Misiri. Aye Hatonda gaaba ni Yosefu,

10 gamuhuuma mu bigosi byosibyosi ebyamwolangaho era gaamuja amagesi era gamuleetera ohuba muhoda mu moni ja Falaawo habaha w’e Misiri. Nga Falaawo amufuula munugi mu Misiri era gaamuja n’ogwohulabirira ebiitu bibye.*

11 Ng’ango enjala yigwa mu hyalo hy’e Misiri hyosihyosi nomu hyalo hy’e Kanani abaatu baanjata ni bahaya ehyohulya. Sehulu yeefe Yakobbo n’abasaani boosi enjala yabaluma mu mago gaawe ni banjuma hy’ohulya.

12 Yakobbo ni ganulira ati mu hyalo hy’e Misiri eriyo emere ng’atumaayo abasaani abahulu baje basahe. Ni boola nga mulebe yaawe Yosefu abasahira emere aye sibamufaania.

13 Ni baagamayo omulundi ogwohubiri nga Yosefu ko gebuula eyiri abalebe babe era nga ni Falaawo yeesi ko amanya obusaale buwe.

14 Ebyo ni byanjwa nga Yosefu atuma abalebe babe abo baleete saawe Yakobbo n’abomu mago gage abaali ni basigaayeyo. Abaatu abo bosibosi njalala baali sanvu n’abataanu.

15 Abasaani ni bamulomera, Yakobbo n’abomu mago gage batiina e Misiri era eyo abasehulu beefe abo peyi baafira.

16 Aye amagumba gaawe nga bagaleeta bagasiiha e Sekemu mu hifo hy’amasiihiro ehi Yibbulayimu gagula hu bejuhulu ba Hamoli.

17 “Aye ehiseera ni hyola ehi Hatonda gasubisa Yibbulayimu ati alibatusa eyi banatira, omunendo gw’abasehulu beefe abo abaali mu Misiri gwali gweyongeeeye bugali.

18 Mu hiseera ehyo, nga Falaawo omunyaaha, ataamanya hyosihyosi ehinjamba hu Yosefu gehala hu tebe y’obunugi w’e Misiri.

19 Era ng’agudya abasehulu beefe abaali mu Misiri ehiseera ehyo gabasalira n’olugesi olw’ohwita abaana babwe abeebo nabalagira babadanye.

20 Mu hiseera ehyene ehyo pana basaalira Musa. Musa gaali mwana aboneha obulanji era hyaleetera abasaaye babe ohumuhweha ohuhena emyesi edatu.

21 Ehiseera ni hyola ni batanjanga hweyongera ohumuhweha, ng’omwana oyo bamunjira bamuta hwiigenya ly’olwabi eyi omuhaana wa Falaawo gamwageene ng’amwangala amunjira amuhusa hy’omwana wuwe omwene.

22 Nga Musa geega era ng’agunjuha mu magesi gosigosi n’obusomi bw’Abamisiri nga sigeneeha mu huloma nomu biitu ebi gaholanga.

23 “Musa ni gajesa emyaha amahumi ane ej’obuhulu ng’anjwa mu lubiri atiina alambuula abalebe babe Abayisirayiri hu mirimo eji baali ni babatambisa.

24 Ni goola eyo gaabona Omumisiri n’agudya mulala hu Bayisirayiri ng’amubeera era nga geeta Omumisiri owaali n’amugudya.

25 Mu huhola hino ganjeega ati abalebe babe banafaanie baati Hatonda gaali aja hubita mu niye ohubanunula cooka nibo sibahifaania.

26 Oludaalo olwalondaho Musa gaageene Abayisirayiri babiri ni basoola ng’agesyaho ohubagaya. Ng’abaloma ati, ‘Lwahiina musoola ate muli balebe?’

27 “Aye ola owaali n’anogia owahye ng’asindiha era Musa ng’ahena amuloma ati, ‘Nj’ani owahufuula omunugi era omulamuzi weefe?’

* 7:10 7:10 Tand 41:39-41

28 Keesi wenda hunjita ng'olu weetire Omumisiri olwejo?'

29 Musa ni ganjilira ebibono ebyo nga olw'ohutya anyalagatanjo atiina amenya mu hyalo hy'e Midiyaani ng'omubuli ng'asaalirayo abaana abasinde babiri.

30 "Lwali lulala, ni gaali ni gahahena mu hyalo hy'e Midiyaani emyaha amahumi ane, nga malayika wa Hatonda amubonehera mu hifaananyi hy'ahadenjo ahaali ni haaduha omuliro mu lulafu ohuupi n'olusozi Sinaayi.

31 Musa ni gabona omuliro ogwali ni gwaduha aye n'ahadenjo ni hataguhuliha nga genjuna ng'ahanda gesenda getegerese. Naweene anjo pana ganjilirira ejanjaasi lya MUSENGWA n'amuloma ati,

32 'Ndiise Hatonda wa Yibbulayimu ni Yisaka ni Yakobbo.' Musa ni ganjilira ng'ateetema olw'obuti n'atenda n'ohuhejajo nindi.

33 "Ng'ano MUSENGWA amuloma ati, 'Tusamo engayito jijo olwohuba ehifo ana wemereeye, hyawufu.

34 Mbwene engeri eyi Abamisiri bali hugudyamo abaatu bange era puliye ohubinda hwawe olw'obulumi obu balimo. Olw'ehyo nijire ohubanunula mbatuse mu hunjata ohwo. Ale njahani hola kutume waagameyo e Misiri.'

35 "Musa ono nj'oyu bala bageene ni baloma baati, 'Nj'ani owahufuula omunugi era omulamuzi weefe?' Era Musa ono nj'oyu Hatonda gatuma n'abita mu malayika owamubonehera mu hadenjo ahaali ni haaduha omuliro, aje abe mutangirisi waawe abanunule mu wiidu.

36 Era ng'abatangirira ohubatasa mu hyalo hy'e Misiri. Ng'ahola ebyamaliholiho mu moni j'Abamisiri, hwigenya ly'enyanya enando nomu lulafu ohuhena emyaha amahumi ane.

37 "Musa omwene oyo nj'owaloma Abayisirayiri ati, 'Hatonda alibatu-mira naabbi ohunwa mu balebe benywe ng'olu gaatuma ese eyi muli yeesi gabalamera ehibono hihye.'*

38 Era omwene oyo nj'owaali omutangirisi w'abasehulu beefe mu lulafu olu bahumbaana hu lusozi Sinaayi malayika ko ahene amunambye ebibono ebi galomera abasehulu beefe. Ebibono ebyo ebireeta obulamu mbebi hwesi gatunambya.

39 "Cooka abasehulu beefe abo bagaana ohumunjilira era nga begomba bagameyo e Misiri.

40 Ehyanjwamo nga baloma Aloonni mulebewe baati, 'Ewe tubbotere abahatonda abanatutangirire olwohuba sihumanyire ehiguuye hu Musa owatutusa mu hyalo hy'e Misiri.'

41 Anjo pana babbotera ehifaananyi hy'enyana y'enombe nga bahinjongera era nga bamba ni bahijumirya mu hifo hya Hatonda ni beejaga olw'ehiitu ehi abeene bebbotera.

42 Hatonda yeesi abanjwaho bahole ehi benda nga bajumiryanga ebyaduha namugulu mu bbanga ohwoheresa ebibono ebi mulala hu banaabbi ganandiiha Hatonda n'aloma ati,

" 'Enywe Abayisirayiri,

mu myaha amahumi ane eji mwali mu lulafu
ebisolo ebi mwetanga ni munjajo ng'enjongo
mwapanga ndiise?

43 Mwagegeruhananga eweema

y'ekuni eyi balanga baati Moleki,
n'ehifaananyi hy'emunyeenye eyi balanga baati Refani

* 7:37 7:37 Mag 18:15

ni biri mbebi mujumirya.

Olw'ehyo ndibanjaayo eyiri abalugendwa

babanjira mu bujananguse engereha wa Bbabbulooni.' "

⁴⁴ Nga Sitefaano atiina mu moni abaloma ati, "Abasehulu beefe ni baali mu lulafu baali n'eweema ni hali habonero ahalaga haati Hatonda ali ni nabo. Eweema eyo bayibbota ni beema hu ngeri eyi Hatonda galoma Musa era eyi gaali naweene.

⁴⁵ Oluvanyuma abasehulu beefe abomugigi ogundi aba Yoswa gatan-girira nga baaja n'eweema eyo mu hyalo muno omu huli omu Hatonda gabbinga amawanga agaalimo. Eweema eyo yaali mu hyalo muno ohwolerera erala mu biseera bya Habaha Dawudi

⁴⁶ owaali omuhoda mu moni ja Hatonda. Nga Dawudi asunga ehiyale Hatonda aganye amutongolere enyumba omu ye omwene ko n'Abayisirayiri bosibosi bali n'ohumujumirihisyanga.

⁴⁷ Aye Hatonda sigamufugiirira, ohutusaho omusaani wa Dawudi Sulemaani nj'owatongola Yekaalu eyo."

⁴⁸ "Aye Oyo ali Namugulu Obugali, saamenya mu nyumba eji batu batongola. Hiri ng'olu mulala hu banaabbi ganandiiha ebi galoma ati,

⁴⁹ " 'Egulu nj'etebe ey'obunugi ohu nihala
ehyalo pohu ta amagulu gange.

Nyumba ya ngeri hi eyo eyi mulitongolera menyemo?

⁵⁰ Ese samwene sindiise owatonda ebiitu byosibyosi?'

⁵¹ "Baatu nywe muuli n'emoyoyo migumu hy'abatamanyire Hatonda! Muli basija abatenda hunulira ebibono bibye! Muli hy'abasehulu benywe bala olwohuba mwesi hiisi obuhya muhanania ebi Omwoyo Omutukuvu aloma!

⁵² Naliho naabbi oyu basehulu benywe batahiyania? Obanga beeta ni nabo abalagula ohuuja hw'Oyo Omwawufu oyu enywe mwalyamo oluhwe bamwita!

⁵³ Enywe abeene husuna amagambi aga Hatonda gaja abamalayika baganjamba abasehulu beefe, nindi ndinywe abagajeemera mwagabbwaga."

Beeta Sitefaano ni bamuhubba amabaale

⁵⁴ Ab'oluhiiho lw'Abayudaaya Olubbala ni banulira ebibono bya Sitefaano ebyo, ng'obusungu bujanamba beninala oti bamulye bulye.

⁵⁵ Aye Omwoyo Omutukuvu gaali amaamiye Sitefaano n'amunjaaye obugumu era ni gaheja namugulu mwigulu ng'abona Hatonda mu enono lirye ni Yesu ni gemereeye mu hifo ehy'enono hu lubega olw'omuhono omulungi ogwa Hatonda.

⁵⁶ Ng'aloma abaali ni bamunosesya ati, "Bona! Egulu nderyo libwihuhire era mbona Omwana w'Omuutu ni gemereeye mu hifo ehy'enono hu lubega olw'omuhono omulungi ogwa Hatonda!"

⁵⁷ Abahahiiho ni banulira ebibono ebyo nga basemba amatwi n'engalo jaawe ni bahubba n'oluboyooboyo batanjulira ebi gaali n'aloma. Nga ko bosibosi bamuyabuluhiraho,

⁵⁸ bamunalundula bamutusa ebulafu w'ehibuga batandiiha ohumuhubba amabaale bamwite. Nga bala abeene humutaho obujulizi ow'obudulingi befihamo ebyambalo byawe ebyohu mugulu babinjamba omuseere oyu balanga baati Sawulo abibanjambire ko banange ohumuhubba bulani amabaale.

⁵⁹ Ni baali ni bahubba Sitefaano amabaale, ng'asaba ati, "Yesu Musen-gwa kulomba onaanje obulamu wange."

⁶⁰ Ng'ango ahoma ekumbo aloma n'ejanjaasi ery'amaani ati, "O Musen-gwa basonje ehibi hino." Ni gahena ohuloma ebibono ebyo ng'afa.

8

¹ Era Sawulo gaaliyo gaawagira ehikolwa hy'ohwita Sitefaano.

Ohuhiyaania abafugiirira Kurisito

Hu ludaalo olwene olwo ohuhiyaania abafugiirira Kurisito ohw'amaani hwatandiha mu Yersaalemu. Ng'abafugiirira abahira obungi mu hibuga ehyo n'otuhiiseho abahwenda badulumano basasanira mu bitundu by'e Buyudaaya ni Samaliya.

² Aye ng'ebaayo abasinde abanadiini abaja basiiha omulambo gwa Sitefaano era ohufa huhwe hwabaluma bugali.

³ Aye Sawulo niye gagesyaho ohusihiirisa ehibbubbu hy'abafugiirira era gatiinanga nyumba hu nyumba n'ajasa abafugiirira abasinde n'abahasi gabadyedyesa gabadaanya mu komera.

Filipo abuulira mu Samaliya

⁴ Ng'ango abafugiirira bala abasasaana olw'ohubahiyaania batiina ni balomera abaatu ehibono hya Hatonda eyi hiisi mulala hu bo gajanga.

⁵ Mulala hu bo oyu balanganga baati Filipino nga gehirira atiina mu hirala hu hibuga byomu twale ly'e Samaliya alomera abaatu baayo ati Yesu* nj'oyu Hatonda gafuujaho amate gaaje anonole abaatu.

⁶ Abaatu abeene abangi nga banulira ebi Filipino gabalomeranga era nga babona n'ebyamaliholiho ebi gaholanga. Ehyo nga hireetera bangi ohutaayo omwoyo hubi gabalomanga.

⁷ Ng'emisambwa jinwanga hu baatu abeene abangi ni jaana hwana n'ejanjaasi ery'amaani. Era bangi aba hyali ni hisanyalahiise ni batananga n'ohwecuusa ko n'abaleme nga banona.

⁸ Nga njabaano esangaalo ebitirifu mu hibuga ehyo.

⁹ Naahani naaliyo mu hibuga ehyo omusinde oyu balanganga baati Simooni owaali omunena hanunye era ni genunjisa abaatu bosibosi mu Samaliya. Era ni gepaaha ng'olu ali wa hitalo.

¹⁰ Abaatu abeene abangi mu Samaliya ohunwa hu banjaasi ohwolera erala hu beginghiriri baali bamufugiiriramo ni baloma mbo omuutu oyo gaali nje "Maani ga Hatonda" era mbo nj'ahihenaho.

¹¹ Abaatu bomu hibuga ehyo bamufugiirirangamo olwohuba gabenunjisanga n'ebyunena buwe.

¹² Aye ni banulira obuhwenda ow'Amanuliro Amalanji aganjamba hu Yesu Kurisito ko n'obunugi wa Hatonda obu Filipino gabalomera nga bafugiirira bababatiza, abasinde n'abahasi.

¹³ Ni Simooni omwene yeese ng'afugiirira bamubatiza. Ni gabatiziwa ng'alonderesanga Filipino hiisi eyi gajanga era genunjanga ebyamaliholiho eby'amaani ebi gabonanga Filipino n'ahola.

¹⁴ Abahwenda baali e Yersaalemu ni banulira baati abaatu b'e Samaliya baali bafugiiriye ehibono hya Hatonda, nga banindihayo Peetero ni Yowaane.

¹⁵ Ni boola e Samaliya nga basabira abafugiirira Omwoyo Omutukuvu abeeheho,

* 8:5 8:5 Oba Yesu Kurisito.

16 olwohuba yaali enjuma wayire mulala hu bafugiirira abo owaali n'asunire Omwoyo Omutukuvu. Baali bababatihize hubababatiza mu siina lya Yesu Musengwa.

17 Ng'ango Peetero ni Yowaane bata emihono hu hiisi mulala hu bafugiirira abo ng'amaani g'Omwoyo Omutukuvu gabamaamira.

18 Simooni ni gabona ati abahwenda abo ni bata emihono hu baatu amaani g'Omwoyo Omutukuvu gabamaamira, gagesyaho ohuᅇa abahwenda abo ebbeesa,

19 n'abaloma ati, "Keesi mupeho amaani ago hiisi oyu natengaho emihono Omwoyo Omutukuvu amumaamirenga."

20 Aye nga Peetero amuloma ati, "Hihunire era osihiirihire eyo n'ebbeesa jijo! Olwohuba onjeega oti Omwoyo wa Hatonda bamugula bugule n'ebbeesa!

21 Onjuma n'omugabo gwsigwosi mu bunjeeresa buno olwohuba omwoyo gugwo simulunamu mu moni ja Hatonda.

22 Olw'ehyo webbwage wenjunderere Hatonda Musengwa ahusonije olw'ohunjeega otyo mu mwoyo gugwo;

23 olwohuba mbona nga wijuuye egongi era oguuye mwironjo ery'ehibi."

24 Simooni ng'aloma Peetero ni Yowaane ati, "Musabire Hatonda Musengwa ganjede njume wayire hirala hu bibono ebyo ehi njolaho."

25 Peetero ni Yowaane ni bahena ohulomera abaatu baayo ebinjamba hu Yesu n'ohubabuulira ehibono hya Hatonda Musengwa, nga baagamayo e Yersaalemu. Ni baali ni baagama batiinanga balomera abaatu abomu bitahere by'e Samaliya Amanjuro Amalanji aganjamba hu Yesu.

Filipo n'omuhulu Omwesopiya

26 Naahani lulala malayika wa Hatonda Musengwa galoma Filipino ati, "Yehirira mu mehiriro njambe engira ebitira mu lulafu n'enjwa e Yersaalemu n'etiina mu hibuga hy'e Gaaza."

27 Ng'ango Filipino genyoheramo atiina. Ni gaali n'agenda nga gagaanana n'omusinde Omwesopiya owaali mulala hu beginghiriri abanjeresanga Kandake, habaha omuhasi owaali n'anjuga ehyalo ehi balanga baati Esopiya. Omusinde oyo gaali mulaᅇe era n'ali nj'omunanika wa Kandake. Omusinde oyo gaali mu lugendo ni gaagamayo engo n'anjwa e Yersaalemu eyi gaali n'atiinire ohusaba.

28 Mu lugendo lulwe luno gaali gehaaye mu higaali hihye n'asoma ehitabo hya naabbi Yisaaya. 29 Ng'ango Omwoyo Omutukuvu aloma Filipino ati, "Tiina ogendere njapi n'ehigaali ehyo."

30 Nga Filipino asesera goola hu higaali hy'omusinde ola. Ni gahyolaho ng'amunjulira n'asoma ehitabo hya naabbi Yisaaya, nga ko amubuusa ati, "Ebi osoma obitegeera?"

31 Ng'ola amugobolamo ati, "Kadi! Sipanga hubitegeera ohutusaho ni njalijo obunyonyooye amahulu." Ni gahena ohuloma atyo ng'asunga Filipino aniine mu higaali hihye gehale njalala ni naye amunyonyole amahulu gabyo.

32 Omusinde oyo gaali asoma ehyanandiihiwa ehiroma hiiti, "Gaali hy'etaama eyi banjira ohusala; era hy'enyana y'etaama eyitabbaalaala ni bayisalaho amooya, yeesi sigasimula abo abamubonyabonya.

33 Abaatu bamujerega, era sibaganya abobunangi ohumulamula ni batehubbira. Enjuma owanyonyola hu lulyo lulwe,

olwohuba obulamu wuwe waali buṅooyeṅo.”

³⁴ Omusinde ola ng’abuusa Filipino ati, “Ndomereho. Naabbi oyo gaali aloma hu nj’ani? Gaali geromaho omwene oba gaali aloma hu muutu wundi?”

³⁵ Nga Filipino atagihira hu hyanḅandiihiwa ehyene ehyo amulomera Amanḅuliro Amalanḅi aganḅamba hu Yesu.

³⁶ Baali bahitiina nga boola anḅali ehidiba hy’amaaji. Ng’omusinde oyo aloma Filipino ati, “Bona! Ehidiba hy’amaaji kehino! Hola bumbatize.”

³⁷ Ng’ano Filipino amuloma ati, “N’oba n’ofugiiirira n’omwoyo mulala, onḅanga ohubatiziwa.” Ng’omusinde ola amugobolamo ati, “Fugiiirira ti Yesu Kurisito Mwana wa Hatonda.”†

³⁸ Ng’ano omusinde oyo omwegingihiriri alagira bemeereese ehigaali. Nga Filipino n’omusinde oyo beeha mu maaji, Filipino amubatiza.

³⁹ Ni banḅwa mu maaji, ng’ano ni naano Omwoyo wa Musengwa atusanḅo Filipino mu moni j’omusinde ola ndagobolayo humubona nindi. Cooka niye ng’atiina mu moni n’olugendo lulwe ni gejuuye esangaalo.

⁴⁰ Aye Filipino niye gaja ohweyagaana Omwoyo n’amunḅirire mu hibuga Azooto. Ni gaali eyo ng’agenda nḅano ni nanḅala n’atiina n’alomera abaatu Amanḅuliro Amalanḅi mu bibuga byosibyosi ohwola olu goola mu hibuga hy’e Kayisaaliya.

9

Sawulo afugiiirira Kurisito

(Bik 22:6-16; 26:12-18)

¹ Naahani mu ndaalo enyene ejo Sawulo gaali anḅera huḅera ohwita abafugiiirira Yesu Musengwa. Hino hyamuleetera ohutiina eyiri Omuhulu w’Abasengi,

² gaamusunga amunḅe ebbaluḅa eyimwanjula mu mahumbaaniro g’Abayudaaya agomu hibuga Damasiko aje abone hanye eriyo abasinde n’abahasi, abagendera mu Ngira ya Musengwa, abanḅambe ahene abahoolomye abanḅire e Yerusaalemu babasalire omusango.

³ Sawulo n’aba gaali ni nabo ni baali ni batiina ko ni banatere ohwola e Damasiko, ng’ano ni naano enjase ey’amaani ohunḅwa mwigulu emuhubba yimweswanigirisa.

⁴ Ng’agwa nḅaasi anḅulira ejanḅaasi ni nḅaliḅo aloma ati, “Sawulo, Sawulo, lwahiina bukiyaania?”

⁵ Nga Sawulo abuusa ati, “Ndiwe ani Musengwa?” Ng’omuutu oyo owaloma amugobolamo ati, “Ndiise Yesu oyu ohiyaania.

⁶ Ale yinyoha otiine mu hibuga, eyo peyi banahahulomere ehyohuhola.”

⁷ Ng’abasinde abaali ni Sawulo bibatangaliha ni banḅuma hy’ohuloma olwohuba banḅulira ejanḅaasi aye ndibabona muutu yesiyesi.

⁸ Ng’ano Sawulo genyoha aye ni galimbula geyageene n’atabona era ng’abahye bamunḅamba hu muhono bamugeesya bengira mu Damasiko.

⁹ Eyo gahenayo endaalo edatu n’atabona era n’atalya wayire ohunywa ehiitu hyosihyosi.

¹⁰ Naahani mu hibuga hy’e Damasiko yaaliyo omuutu afugiiirira Kurisito ni bamulanga baati Ananiya. Ananiya oyo mu hwolesewa ganḅulira Musengwa n’amulanga ati, “Ananiya.” Nga niye agobolamo ati, “Ndiise ono Musengwa.”

† 8:37 8:37 Ebbayibbuli ejindi jibula lunyiriri luno.

11 Nga Yesu Musengwa amuloma ati, “Yinyoha otiine mu mago g’omusinde oyu balanga baati Yuda. Amago ago gali hu luguudo olu balanga baati ‘Oluguudo olulunamu,’ era n’onooleyo obuuse bahulage omusinde ow’e Taruso oyu balanga baati Sawulo olwohuba mu hiseera ehyene hino ali husaba.

12 Omusinde oyo aweene mu hwolesewa omuutu oyu balanga baati Ananiya ni gengira mu nyumba omu ali n’amwisaho emihono jije ohumusabira atandihe ohubona nindi.”

13 Ng’Ananiya aloma ati, “Musengwa, puliye abaatu bangi ni baloma ebiitu ebyene ebingi hu musinde oyo n’ebigosi ebi gohiise hu baatu babo abagwalaafu abali mu Yersaalemu.

14 Era ni n’ano gaajire n’ebbaluŋa ohunŋwa eyiri abatangirisi b’abasengi ba Hatonda ni bamufugiirira ohuuja ajase abahufugiirira bosibosi.”

15 Aye nga Musengwa amuloma ati, “Ewe tiina ohole ehi kuloma, olwohuba oyo nj’oyu tobooye ohuja ohulomera Abatali Bayudaaya n’abahabaha baawe ko n’abaatu ba Yisirayiri ebipambaho.

16 Era samwene nahamulage ng’olu asaniye ohubonaabona bugali hu lwange.”

17 Ng’aŋo Ananiya atiina gengira mu nyumba ya Yuda. Ni gabona Sawulo ng’amutaho emihono amuloma ati, “Omulebe Sawulo, Yesu Musengwa owahubonehera mu ngira ni wuuja n’ano gaatumire niije kuŋambeho otagihe ohubona nindi era n’Omwoyo Omutukuvu ohwiheeho ahumaamire.”

18 Ni gagwisa ebibono ebyo ng’aŋo ni naŋo hu moni ja Sawulo hunŋwaho ebiitu ebyali oti hani magalagambwa g’enyeeni era ng’atandiha ohubona. Ng’aŋo genyoha bamubatiza.

19 Era ni galyaho ebiryo, ng’agobolamo amaani.

Sawulo abuulira mu Damasiko

Ng’aŋo Sawulo ahena endaalo ndidiri naali n’abafugiirira Kurisito mu Damasiko.

20 Era sigalwa nga gengiranga mu mahumbaaniro g’Abayudaaya n’alomera abaatu ati Yesu Mwana wa Hatonda.

21 Abaatu bosibosi abamuŋulira nga beŋunja ni baloma baati, “Ono sinje owahiyaanianga abafugiirira Kurisito mu Yersaalemu? Era ehyo sinje ehyamuleetire ni n’ano n’oosi abajase ahene abanjire eyiri abatangirisi b’abasengi ba Hatonda?”

22 Cooka Sawulo niye geyongera hweyongera amaani mu husomesa goola ohunŋoleeresa Abayudaaya abaali mu Damasiko n’abahahasa ati Yesu Kurisito nj’oyu Hatonda gafuujaho amate anonŋole abaatu.

23 Ni nabitano endaalo ejinera ng’Abayudaaya bateesa bamwite,

24 aye nga Sawulo ategeera oluhwe lwawe. Nga bala beemanga ŋa mulyango ogwingira mu hibuga omuusi n’owiire ni betegeeresa hiisi abita olw’ohwenda bamuŋambe baje bamwite.

25 Aye Sawulo ni ganayiraho abafugiirira nga nibo bagera ehire ŋagati bamuta mu gunaaba bamwibanŋo bamubisya mu nundu eryali mu hiteepe ehyeswanigirisa ehibuga bamwiisa ebulafu geeyiba anŋwa mu Damasiko.

Sawulo abuulira e Yersaalemu

26 Sawulo ni goola e Yersaalemu, ng’agesyaho ohwenjimba hu bafugiirira Kurisito aye nibo ni bamutya olwohuba baali babuusabuusa hanye dala Sawulo gaali afugiiriye Kurisito.

²⁷ Aye njaaliŋo owahyawe oyu balanganga baati Bbalunaba oyo nj'owanira Sawulo ng'amwanjula eyiri abahwenda. Era nj'owabalomera ng'olu Musengwa gabonehera Sawulo era gaaloma ni naye olu gaali mu ngira n'atiina e Damasiko. Era gabalomera ng'olu Sawulo gaali n'abuuliye n'obugumu hu biŋamba hu Yesu Musengwa mu Damasiko.

²⁸ Hino hyabaleetera ohufugiirira Sawulo gaamenya ni nabo era getaaya n'abafugiirira bahye mu Yerusalemu n'alomera abaatu n'obugumu ebiŋamba hu Yesu Musengwa.

²⁹ Ng'alomanga n'Abayudaaya abaloma Oluyonaani ebiŋamba hu Yesu era ganahananga ni nabo aye nibo ni baŋeeganga hu ngeri y'ohumwita.

³⁰ Abafugiirira bahye ni bahitegeera nga bamutusaŋo bamunira hu mwalo gw'e Kayisaaliya gambuhe atiine e Taruso.

³¹ Ng'aŋo abafugiirira Kurisito mu matwale g'e Buyudaaya ni Galilaaya ko ni Samaliya baba n'emirembe olwohuba mu hiseera ehyo njaali nabula abahiyaania. Ng'omuŋendo gw'abafugiirira gweyongera obungi era ng'Omwoyo Omutukuvu abaleetera ohweyongera ohuba n'amaani mu hufugiirira hwawe n'ohuta mu Hatonda Musengwa eŋono.

Ayineeya ni Doloka

³² Naahani Peetero gatiinanga n'ano ni nanjala mu matwale g'eyo n'ahyalira abafugiirira Kurisito. Era lulala gatiina aje ahyalireho abaatu ba Hatonda abomu hitehere hy'e Liida.

³³ Eyo gagaanayo omusinde oyu balanga baati Ayineeya oyu hyali ni hisanyalahiise omubiri era n'aŋotoheeye hu buliri ohuhena emyaha munaana.

³⁴ Ng'aŋo Peetero amuloma ati, "Ayineeya, Yesu Kurisito ahunonisye. Yinyoha ofumbeŋo obuliri buwo." Ng'aŋo ni naaŋo Ayineeya genyoha gemeerera.

³⁵ Bangi hu baali ni bamenyire mu hitehere hy'e Liida ni Saroni ni bamubona n'aŋonire nga bafugiirira Yesu Musengwa.

³⁶ Naahani mu hibuga ehi balanganga baati Yoopa mwalimo omwegi wa Yesu oyu balanganga baati Tabbisa ate mu Luyonaani ni bamulanga baati Doloka. Amahulu g'amasiina gano gombi gaali ti "enjobe." Habuhyabuhya Tabbisa gaholanga ebirani era n'ayeeda abagadi.

³⁷ Mu hiseera ehyo ehi Peetero gabeeramo e Liida, Tabbisa galwala ng'afa. Ni bahena ohwoga omulambo gugwe nga baguta mu hisenge ehyanamugulu mu nyumba eya kalina.

³⁸ Liida hyali hupi n'ehibuga hy'e Yoopa olw'ehyo abafugiirira b'e Yoopa ni banulira baati Peetero gaali ahiiri mu Liida, nga bamutumira abasinde babiri. Ni boola nga bamuloma baati, "Huhwegalihiiye, yinyoheramo hutiine e Yoopa."

³⁹ Ng'aŋo Peetero genyoheramo atiina ni nabo. Ni goola nga bamunira mu hisenge ehyanamugulu omu mulambo gwali. Abanamwandu bangi nga bamweswanigirisa ni balira era ni bamulaga n'engoye eji Doloka gaali n'atungiye abaatu n'ahiiri mulamu.

⁴⁰ Ng'aŋo Peetero abaloma bosibosi batule ebulafu, nga ko ahubba amafuha asaba. Ni gahena ng'acuuha aheja eyiri omulambo aloma ati, "Tabbisa, yinyoha." Ng'aŋo Tabbisa alimbula. Ni gabona Peetero nga genyoha gehala.

⁴¹ Nga Peetero amunamba hu muhono amwinyosa gemeerera ng'ahena alanga abanamwandu n'abafugiirira abandi, ng'amubanamba n'ali mulamu.

⁴² Ng'efuma yehyo enjulirihana mu Yoopa mwosimwosi era nga hireetera bangi hu baatu baayo ohufugiirira Yesu Musengwa.

⁴³ Nga Peetero ahena ahamanga e Yoopa n'amenyire ewa Simooni omubambi w'ebyanjo.

10

Ohwolesewa ohu Koloneriyo gasuna

¹ E Kayisaaliya yaaliyo omusinde oyu balanganga baati Koloneriyo. Koloneriyo gaali muhulu w'ehibbubbu hy'amane g'Abarooma cikumi ehi balanganga baati, "Ehibbubbu hy'abasirikale Abayitale."

² Omusinde oyo n'abomu mago gage bosibosi baali banya Hatonda enono era ye omwene n'asabanga habuhyabuhya era n'ali wahyere eyiri abagadi.

³ Lulala hu nyanga nga mwenda ej'egulo Koloneriyo gasuna ohwolesewa. Mu hwolesewa ohwo gabona malayika wa Hatonda owatiina aya gaali gaamulanga ati, "Koloneriyo!"

⁴ Nga Koloneriyo amuhajasa ni gejuuye obuti. Ng'ano amuloma ati, "Musengwa, hiina?"

Nga malayika amugobolamo ati, "Hatonda asiima ehyere ehi oli ni nahyo eyiri abagadi era anjuliye ohusaba huhwo.

⁵ Olw'ehyo hu nyanga enyene yino tuma abaatu batiine e Yoopa bahulangire omutu oyu balanga baati Simooni Peetero.

⁶ Omutu oyo ali ewa Simooni omubambi w'ebyanjo. Enyumba yiye yiri huupi n'enyanja."

⁷ Malayika owaloma ni naye ni gaagamayo eyi ganwera, nga Koloneriyo alanga babiri hu beedu babe, n'omulala hu basirikale abamuhumanga owaali yeesi n'anya Hatonda enono.

⁸ Ni batiina eyi ali ng'abanayira byosibyosi ebi malayika gamuloma nga ko ahena abatuma e Yoopa.

Ohwolesewa ohu Peetero gasuna

⁹ Ni wahya, esaawa jaali oti jija ohwola omukaaga ejomu muusi abaatu bala aba Koloneriyo gatuma ni banatere ohwola e Yoopa. Hu nyanga enyene eyo, nj'eyi Peetero ganiiniraho namugulu hu nyumba atiine asabe.

¹⁰ Ni gaali eyo ng'anulira enjala n'emuluma era nga gegomba abeho n'ehi alya. Ni baali ni bahiitegeha ebiryo ng'asuna ohwolesewa.

¹¹ Mu hwolesewa ohwo gabona egulu oti libwihuhire era ni beesa hu hyalo ehiitu ehyali oti hani lusuuka olwene olubba ni balunambire hu esonda jaalwo ene.

¹² Hu lusuuka ohwo hwaliho hiisi solo ey'amagulu ane, ebyenalula ebya hiisi ngeri ko n'enyuni eja hiisi hiha.

¹³ Gaali aheja anulira ejanjaasi ni njalijo aloma ati, "Peetero yinyoha wiite ohene olye."

¹⁴ Ng'ano Peetero amugobolamo ati, "Bbe, Musengwa sipanga, olwohuba kiiri hulyangaho ehiitu ehy'embihho wayire ehitali higwalaafu."

¹⁵ Nga nindi omwene janjaasi lira amuloma ati, "Ehiitu ehi Hatonda ahenire ohugwalaasa otahiranga oti sihigwalaafu."

¹⁶ Nga Peetero anulira ebibono ebyo ni babigobolamo emigigi edatu nga ko ano ni naano ehiitu hira ehyali oti hani lusuuka bahyagamyayo mwigulu.

¹⁷ Peetero gaali ahyenunja era ni gebuusa amahulu g'ehi aweene ng'abasinde bala aba Koloneriyo gatuma boosi boola hu nyumba ya Simooni bemeerera nja mulyango.

¹⁸ Ni bahubba koodi nga babuusa hanye ayo paŋa omugeni oyu balanga baati Simooni Peetero gaali.

¹⁹ Peetero ni gaali n'ahineega hu bi aweene, ng'Omwoyo Omutukuvu amuloma ati, "Simooni, ŋaliŋo abasinde badatu abali huhwendula.

²⁰ Olw'ehyo ninuha otiine eyi bali. Otekania hutiina ni nabo olwohuba Ndiise abatumire."

²¹ Ng'aŋo Peetero aninuha atiina eyiri abasinde abo abaloma ati, "Ndiise ono oyu mwendula. Songa hiina ebaleetire?"

²² Ng'aŋo bamugobolamo baati, "Koloneriyo Omurooma era omudumisi w'ehibbubbu hy'abasirikale ecikumi nj'atutumire eyi oli. Omusinde oyo mugwalaafu era aŋa Hatonda eŋono n'Abayudaaya bosibosi abamumanyire bamutamo eŋono. Malayika omugwalaafu gamuloma ahutumise otiine ewuwe obeho n'ebi omulomera."

²³ Ng'aŋo Peetero abasangalira abengisa mu nyumba.

Peetero ni Koloneriyo

Ni wahya, nga Peetero genyoha atiina ni nabo era nga balala hu bafugiirira bomu Yoopa bamunereheraho.

²⁴ Oludaalo olwagobolaho nj'olu booleraho e Kayisaaliya. Ni boola eyo bagaana Koloneriyo n'abalindiriye era n'ahumbanisye n'abalebe babe ko n'abemihago.

²⁵ Peetero ko gaali gengira ati mu nju nga Koloneriyo gaaja amusangalira era ng'ahubba amafuha ohulaga eŋono eri gaali namuŋa.

²⁶ Aye nga Peetero amwinyosa aloma ati, "A-a! Yinyoha! Ese keesi ndi muutu buutu hy'ewe."

²⁷ Peetero gamulomanga ebibono ebyo eno gengira n'aba gaali ni nabo mu nju era nga gagaanamo ehinjindi hy'abaatu ni bahumbeene.

²⁸ Ng'abaloma ati, "Muhimanyire bulanji muuti hy'embihho Omuyudaaya ohuhyalira Atali Muyudaaya wayire ohuholagana ni naye. Aye Hatonda gandagire mu hwolesewa ati sihiranji ohuloma omuutu yesiyesi ti simugwalaafu era ti hy'embihho ohuholagana ni naye.

²⁹ Olw'ehyo ni wandangire, nijire ni mbula ehi nemota. Ale ŋaahani mundomere. Wandangiye hiina?"

³⁰ Ng'aŋo Koloneriyo amugobolamo ati, "Endaalo edatu ejahabita olwa leero lwahune ohunwa olu naali mu nyumba yange hu nyanga mwenda hya jino, ni saba. Ni naali ni saba ng'aŋo ni naaŋo mbona omuutu ni gambaaye engoye ejimeregenya ni ganjemereeye emutwe.

³¹ Ng'omuutu oyo gandoma ati, 'Hatonda asiima ehyere ehi oli ni nahyo eyiri abagadi era aŋuliye ohusaba huhwo.

³² Olw'ehyo tumisa bahulangire omuutu oyu balanga baati Simooni Peetero ali e Yoopa. Omuutu oyo ali ewa Simooni omubambi w'ebyanjo amenyire ohuupi n'enyanja.'

³³ Kale keesi nj'ohuhutumira abaatu bahulange era oholire bulanji waaja. Hwesi ŋaahani huhumbeene ŋano mu moni ja Hatonda ohunulirisa byosibyosi ebi Musengwa ahulagiye ohutulomera."

Endomaloma ya Peetero ewa Koloneriyo

³⁴ Ng'aŋo Peetero atandiha ohuloma ati, "ŋaahani tegeeye ti Hatonda samomola mu baatu,

³⁵ wabula ganirisa hiisi muutu amuna enono era ahola ebiruḡamu n'atamubalira gwanga omu anwa.

³⁶ Mumanyire ng'olu Hatonda gatunja efe Abayisirayiri Amanuliro Amalanji agaleeta emiyaaya n'abita mu Yesu Kurisito Musengwa w'abaatu bosibosi.

³⁷ Era mumanyire n'ebyaliḡo mu Buyudaaya, ebyatandihira mu twale ly'e Galilaaya Yowaane n'ahenire ohubuulira ati abaatu bebbwage baleheḡo ebibi byawe babatiziwe;

³⁸ ng'olu Hatonda gaḡa Yesu Omunazaleesi Omwoyo Omutukuvu era n'amaani agenjabulo. Yesu oyo gagendanga ḡosinḡosi, n'ahola ebiranji era n'anḡonia bosibosi aba amaani ga Sitaani gaali ni gafutire, olwohuba Hatonda gaali ni naye.

³⁹ "Efe abahwenda babe huhahasa ebyo byosibyosi ebi gahola mu hyalo hy'Abayudaaya nomu Yerusaalemu. Abaatu ababi bamuhomerera hu musalabba nga bamwita.

⁴⁰ Aye ni ḡabitano endaalo edatu Hatonda ng'amulamusa era abaatu bamubona naali mulamu.

⁴¹ Abaatu bosibosi sibamubona ohutusaho efe aba Hatonda gaali n'ahenire ohutoboola ohuhola omulimo guno ogw'ohulomera abaatu ebimuḡambaho. Efe hwalya era hwanywa ni naye n'ahenire ohulamuha.

⁴² Gatulagira hulomere abaatu ng'olu ali nj'oyo oyu Hatonda gaḡa obuḡangi ow'ohulamula abalamu n'abafu.

⁴³ Abanaabbi bosibosi baloma hu Yesu baati hiisi muutu amufugiirira balimusonija ebibi bibye olw'obuḡangi obuli mu siina lirye."

⁴⁴ Peetero gaali ahiroma ng'Omwoyo Omutukuvu geha hu baatu abo bosibosi abaali ni bamuḡulirisa nga batandiiha ohuloma endimi eji baali ni batamanyire ni bajumirya Hatonda.

⁴⁵ Abayudaaya abafugiirira Kurisito abaali ni baneereheeyeho Peetero ohuḡwa e Yoopa ni baabona Hatonda n'anḡaaye Abatali Bayudaaya boosi ehirabo ehy'Omwoyo Omutukuvu, nga beḡunja.

⁴⁶ Babanulira ni baloma mu ndimi ni bajumirya Hatonda. Nga Peetero niye aloma ati,

⁴⁷ "Abaatu bano ng'olu bahenire ohusuna ehirabo hy'Omwoyo Omutukuvu hyefe olu hwasuna ḡaliḡo anḡanga ohubagaana ohubabatiza n'amaaji?"

⁴⁸ Olw'ehyo ng'alagira bababatiza mu siina lya Yesu Kurisito. Ni bahena ohubabatiza ng'abaatu abo basunga Peetero ohuhola n'abaho ni nabo ohuhena ahamanga.

11

Peetero anyonyola hu hwolesewa ohu gasuna

¹ Ng'anḡo abahwenda abasigalanḡo ko n'abafugiirira Kurisito abomu Buyudaaya yosiyosi banulira baati abaatu Abatali Bayudaaya boosi baali bafugiiriye ehibono hya Hatonda.

² Olw'ehyo Peetero ni gaḡwa e Kayisaaliya gagamayo e Yerusaalemu, Abayudaaya bahye abaali ni bawagira ehy'Abatali Bayudaaya ohuhomola nga bamwoloobya baati,

³ "Otiina otye mu mago g'Abatali Bayudaaya era walyamo n'ebiryo?"

⁴ Ng'anḡo Peetero abaloohesa byosibyosi ng'olu byali ati,

⁵ “Ni naali mu hibuga e Yoopa ni ndi husaba nasuna ohwolesewa. Mu hwolesewa ohwo nabona ehiitu ehyali oti hani lusuuka olubba ni balunambire hu mbega jalwo ene ni balwisa aña naali ohunwa mwigulu.

⁶ Ni netegeeresesha nga mbonaaho esolo ej’amagulu ane eja hiisi hiha n’ebyenjalula ko n’enyuni.

⁷ Ng’ano pulira ejanjaasi omuutu ni gandoma ati, ‘Peetero, yinyoha wiite, ohene olye.’

⁸ Ng’ese mugobolamo ti, ‘Bbe, Musengwa sipanga, olwohuba kiiri hulyangaho ehiitu ehy’embiho wayire ehitali higwalaafu.’ ”

⁹ Nga nindi pulira ejanjaasi lira eri nanjulira ni linwa mwigulu omuutu oyo ni gandoma ati, “Ehiitu ehi Hatonda ahenire ohugwalaasa otahiranga oti sihigwalaafu.”

¹⁰ Ebibono ebyo babigobolamo emirundi edatu, ng’ano bagobosayo olusuuka olwo mwigulu.

¹¹ “Mu hiseera ehyene ehyo abasinde badatu aba baali ni batumire eyi ndi ohunwa e Kayisaaliya nga boola mu mago omu naali.

¹² Era Omwoyo Omutukuvu nga gandoma tegania hutiina ni nabo eyiri owaali n’abatumire. Abalebe bano omukaaga boosi batiina ni nange era hwesihwesi hwengira mu nyumba yomwene hunanga.

¹³ Ni hwali eyo nga Koluneriyo omwene hunanga atuloohesa ng’olu malayika gamubonehera mu nyumba yiye era malayika oyo ng’olu gamuloma ati, ‘Tumisa e Yoopa, bahulangire omuutu oyu balanga baati Simooni Peetero,

¹⁴ nj’anahulomere ebibono ebinahuleetere ewe omwene n’abomu mago gago bosibosi ohunonjoha.’

¹⁵ “Ni natandiha ohuloma, Omwoyo Omutukuvu ng’abeehaho ng’olu hwesi oludaayi gatwihaho hu ludaalo lwa Petekoote.

¹⁶ Ehyo ni hyalino nga kebulira ehi Musengwa galoma ati, ‘Yowaane gabatiza n’amaaji aye enywe muja hubatiziwa mu Omwoyo Omutukuvu.’

¹⁷ Olwo naahani Hatonda n’aba n’anaaye abaatu abo Abatali Bayudaaya ehirabo ehyene ehyo ehi gatuja efe ni hwafugiirira Musengwa Yesu Kurisito, naahali ndiise ani ohunahania Hatonda mu hi aholire?”

¹⁸ Ni banjulira ebibono ebyo, banjuma hindi hya huloma wabula bajumirya hujumirya Hatonda ni baloma baati, “E-e! Naahani Hatonda anaaye n’Abatali Bayudaaya ekabi ey’ohwebbwaga n’ohufugiirira Yesu basune obulamu obutanwanjo!”

Abafugiirira Kurisito mu Atiyokiya

¹⁹ Naahani balala hu bafugiirira Kurisito bala abasaasaana ohunwa mu Yersaalemu olw’ohuhiyaania ohwalino ni beetire Sitefaano, bagenda nga boola mu twale ly’e Foyinikiya abandi hu hizinga Kipuro n’abandi mu hibuga hy’Atiyokiya. Hiisi eyi babitanga batiinanga ni balomera Bayudaaya bonene Amanuliro Amalaji aganjamba hu Yesu.

²⁰ Aye abandi hu bafugiirira abo baali basinde abaali ni basimuha hu hizinga Kipuro nomu hibuga Kireene. Abo ni batiina mu Atiyokiya, nga batandiiha ohulomera Abayonaani* boosi Amanuliro Amalaji aganjamba hu Yesu Musengwa.

²¹ Nga Hatonda Musengwa abanjambiraho era nga bangi hu bo bacuuha bafugiirira Yesu Musengwa.

²² Amanuliro ago ni gagwa mu matwi gabafugiirira Kurisito abaali mu Yersaalemu nga batuma Bbalunaba mu Atiyokiya.

* 11:20 11:20 Oba Abatali Bayudaaya.

²³ Bbalunaba ni goola gaabona ng'olu Hatonda ganambira abaatu abo ehiasabirisi ng'asangaala era ng'abahubirisa bosibosi ohusigala ni bali beheneerefu mu myoyo jaawe ohwesiga Yesu Musengwa.

²⁴ Bbalunaba gaali musinde mulani era Omwoyo Omutukuvu n'ali nj'amutangirira mu byosibyosi ebi gaholanga era ni gesigira erala Hatonda. Abaatu bangi nga boola ohufugiirira Yesu Musengwa hulwa Bbalunaba.

²⁵ Naahani olwola nga Bbalunaba atiina mu Taruso ohuheja Sawulo.

²⁶ Ni gamubona ng'atiina ni naye mu Atiyokiya aje amuyeedeho omulimo gw'ohusomesa abafugiirira Kurisito. Eyo nga bahenayo omwaha omuhwiye ni bali n'ehibbubbu hy'abafugiirira ehyomu hibuga ehyo nga basomesa abaatu abeene abangi. Eyo mu Atiyokiya peyi basookera ohuguliha abafugiirira Kurisito esiina baati, "Abakurisitaayo."

²⁷ Mu hiseera ehyo ng'ebaayo abanaabbi abanjwa e Yerusalemu beehirira batiina mu Atiyokiya.

²⁸ Ni baali eyo, nga mulala hu bo oyu balanganga baati Agabbo gemeerera mu baatu ohubaaho n'ehi aloma. Ng'ango Omwoyo Omutukuvu amulomeramo ng'olu enjala ey'amaani yaali neja hugwa mu hyalo hyosihyosi ehi Abarooma baali ni banjuga (Enjala eyo yagwango mu mulembe gwa habaha w'Abarooma oyu balanganga baati Kulawudiyo).

²⁹ Ehyo ni hyalino, ng'abafugiirira bomu Atiyokiya basalango ohwesondamo obuyeedi ni beema hu pamba ya hiisi mulala hu bo babunjeerese abahyawe abaali mu twale lya Buyudaaya.

³⁰ Ni bahena ohwesonda nga batuma Bbalunaba ni Sawulo banjire obuyeedi owo babunjambye abatangirisi ab'ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito babunje abo abaali ni banjuma hyahwenjambaho.

12

Ohuhiyaania hwa bafugiirira hweyongera

¹ Naahani mu hiseera ehyo habaha Herode gatandiha ohuhiyaania abafugiirira Kurisito era galagira bajase balala hu bo babadanye mu komera.

² Nga habaha oyo alagira beeta n'epiima omuhwenda oyu balanganga baati Yakobbo mulebe wa Yowaane omuhwenda.

³ Ni gabona ehi aholire ni hisangahise abatangirisi b'Abayudaaya ng'alagira bajasa ni Peetero yeesi bamudanya mu komera. Ehyo gahihola mu hiseera hy'Embaga y'Abayudaaya eyi baliiraho emigaati eji batatayemo ehisimbulusa.

⁴ Ni bahena ohunjamba Peetero nga Herode alagira bamudanye mu komera era ng'alagira bayungule ebibbubbu bine eby'abasirikale bane bane bamuhuume butiribiri ni batamuja simire. Herode gaali genda anjosesye Peetero mu lwijuuye oludaalo lw'Embaga ey'Ohuhebuliraho Ohubihisya ni lubitire.

⁵ Ng'ango bajasa Peetero bamubona mu komera aye abafugiirira bahye nga begumya ohumulombera Hatonda amuyeede.

Malayika ayeeda Peetero ohunjwa mu komera

⁶ Ko buhene buhye hu ludaalo olu Herode gaali n'ategehire ohulagira baleete Peetero bamujosesye mu lwijuuye lw'abaatu, Peetero gaali anjenyuhire njagati w'abasirikale babiri, ni bamuhaadire n'enjegere* ebiri era n'abasirikale abandi ni bahuumire hu lwigi lw'ekomera.

* 12:6 12:6 Huj 12:1-27

⁷ Ni gaali mwiro ng'ango ni naango malayika wa Musengwa gaaja, ng'ehimyaso hihwana ehisenge hyosihyosi omu gaali. Nga Malayika oyo ahoonya Peetero mu mbafu amwinyosa mwiro ahena amuloma ati, "Yinyoha mangumangu!" Ng'ango enjegere eji bali ni basidihire Peetero jinjwa hu mihono jigwa njaasi.

⁸ Nga malayika oyo amuloma ati, "Yambala ebyambalo n'ebirayito bibyo." Nga Peetero ahola ng'olu bamuloma. Nga malayika amuloma ehindi ati, "Yeboje olugoye lulwo ohene wunonde."

⁹ Nga Peetero atula mu komera alonda malayika cooka n'atahahasa ati ebi malayika gaali n'amuholera dala bituufu era byali biri hubango. Niye gaali aneega ati gaali alihwolesewa.

¹⁰ Ng'ango bagenda baabita hu hibbubbu ehidaayi ehy'abasirikale abaali ni bahuuma ekomera. Nga babita nohu hyohubiri boola hu lwigi olw'ehyoma olwali hu mulyango ogwiguhira mu ngira eyija mu hibuga. Ni balwolaho nga lweyigula olwene batula boola mu luguudo. Ni bagenda ni balujama lulala hu nguudo baluheenaho ng'ango ni naango malayika amugotaho.

¹¹ Nga mu hiseera ehyo Peetero ko afaania ati ebyali ni bibaayengo dala byali bituufu ng'aloma ati, "Njaahani tegeeye ti Musengwa atumire malayika wuwe gaaje gaatuse mu meeno ga nasana omu Herode abaaye ni gataaye ni n'ebyo byosibyosi ebi batangirisi b'Abayudaaya babaaye ni baneega ohukola."

¹² Ni gahena ohuhifaania ng'agenda atiina ewa Malyamu nyina wa Yowaane oyu balanganga erindi baati Mariko. Eyo abafugiirira baali bahumbaaniiyeyo ohumusabira, Hatonda amuyeede.

¹³ Peetero ni goola gakookona hu lwigi ng'omuhaana oyu balanganga baati Rooda owaali n'atamba mu mago ago, atiina aje abone nj'ani akookona.

¹⁴ Omuhaana ni gafaania ati ejanjaasi ly'owaali n'akookona lyali lya Peetero gaduluma n'esangaalo ni lyenda humwita wiite nga gaagamayo n'atamwiguliiyengo. Ng'alomera abaali mu nyumba ati, "Peetero nj'ali ebulafu gemereeye hu mulyango!"

¹⁵ Nga bala bamubuusa baati, "Oguuye eralu?" Omuhaana ni gabahahasa ati hituufu, nga bahanda baloma baati, "Oyo anabe malayika wuwe amuhuuma."

¹⁶ Aye Peetero niye gaali geyongera ohukookona. Ni beegulango bamubona nga benunja.

¹⁷ Nga Peetero abanjubira omuhono ohubanjoleresa ng'abalomera ng'olu Musengwa gaali n'amutuhiise mu komera. Era ng'abaloma ati, "Bino mubiromereho Yakobbo n'abalebe abandi." Ng'ahena anwayo atiina anjatu anandi.

¹⁸ Ni wahya mu mugamba nga njabaango ohutabuha ohw'amaani mu basirikale abaali ni bahuuma Peetero ni bebuusa abeene n'abeene ehyali ni himwolireho.

¹⁹ Ni byagwa habaha Herode mu hutwi ng'alagira bamunenje aye ndibamubona. Ehyanjwamo ng'abuusa abasirikale abaali ni bamuhuuma ohubiroosa ng'olu gabeyibaho ko agote. Ni byabahaya ng'alagira babeete.

Ohufa hwa Herode

Ebyo ni byanjwa, nga habaha Herode anjwa mu twale ly'e Buyudaaya gehirira atiina mu hibuga hy'e Kayisaaliya abeho eyo ohuhena ahamanga.

²⁰ Mu hiseera ehyo habaha Herode gaali asuuleene n'abaatu bomu bibuga ehy'e Tiiro ko ni Sidoni. Balala hu baatu bomu bibuga ebyo nga benjimba batiina eyi ali baje bamubone basyane. Ni boola nga banjooyanjooya Bulasito omunjeeresa wa habaha oyu gasiganga ohwesiga ni bamusunga abateereyo ahabega habaha Herode aganye nabejo ekolagana njagati waawe n'egwanga lirye olwohuba nj'eryabaliisanga.

²¹ Hu ludaalo olu Herode gabalaga ati ndolu anababone, gambala ebyambalo bibye eby'obunugi nga gehala hu tebe yiye ey'obunugi ng'aloma eyiri abaatu bosibosi abaali ni bahumbeene.

²² Ng'ango abaatu abo bamupaaha ni baloma baati, "Ono aloma eyi huli simuutu wabula hatonda!"

²³ Olwohuba Herode siganja Hatonda enono aye galeha abaatu bamupaaha ni bamulanga hatonda, njaweene anjo malayika wa Hatonda Musengwa ng'amudanyaho olumbe era nga enyende jimulya mulamu ahen afa.

²⁴ Aye ehibono hya Hatonda nihyo nga hyeyongera ohuhwana mu baatu era n'omunjendo gw'abafugiirira nga gweyongera.

²⁵ Bbalunaba ni Sawulo ni boosa obuyeedi obu bafugiirira bomu Atiyokiya babaŋa ohunjirira abahyawe abomu Yerusaalemu, nga baagamoto mu Atiyokiya ni Yowaane oyu balanganga erindi baati Mariko.

13

Baabula Bbalunaba ni Sawulo bajeerese Hatonda

¹ Njaahani mu hibbubbu hy'abafugiirira Kurisito mu Atiyokiya mwalimo abanaabbi ko n'abasomesa abasomesanga ebinjamba hu Hatonda. Abaatu abo baali nje Bbalunaba ni Simyoni oyu balanganga erindi baati Mumali ni Lukiyo ow'e Kireene ni Sawulo ni Manayeeni owaali ow'omuboolo gwa habaha Herode.

² Lulala abaatu abo ni baali mu husaba n'ohusiiba, Omwoyo Omutukuvu ng'abaloma ati, "Muutobolere Bbalunaba ni Sawulo baakolere omulimo ogu nabalangira."

³ Ng'ango bosibosi beyongera ohusiiba n'ohulombera Sawulo ni Bbalunaba. Ni bahena nga babataho emihono ohubaabula ohuholanga emirimo eji babalangira nga bahena babaseebula batiine bahole emirimo ejo.

Bbalunaba ni Sawulo batiina hu hizinga Kipuro

⁴ Ng'ango Omwoyo Omutukuvu atangirira Bbalunaba ni Sawulo nga batiina njano ni nanjala ni babuulira Amanjuro Amalanji. Ni banjwa mu Atiyokiya beehirira nga batiina hu mwalo gw'e Selewukiya eyi banjwa nga basomoha batiina hu hizinga Kipuro. ⁵ Hu hizinga hino boolera hu mwalo gw'e Salamisi. Ni baali eyo nga babuuliranga ehibono hya Hatonda mu mahumbaaniro g'Abayudaaya. Yowaane oyu balanga baati Mariko gaali ni nabo era gabayeedanga mu mulimo guno.

⁶ Ng'abaatu abo bondatu bagenda ohunjwa eyi ehizinga ehyo hitandihira ohwola eyi hyagama mu bibuga ehi balanganga baati Paafo. Eyo baaganayo omunjeŋa Omuyudaaya era naabbi ow'obudulingi oyu baali ni balanga baati Bari Yesu.

⁷ Omunjeŋa oyo gaali meeri y'omunugi ow'ehizinga ehyo oyu balanganga baati Serugiyo Pawulo. Serugiyo Pawulo gaali munugi owaali omulabuhi era gatumisa bamulangire Bbalunaba ni Sawulo ni genda yeesi bamulomere ehibono hya Hatonda.

⁸ Aye omunja oyo oyu balanganga baati Eluma olwohuba c'ehi esiina lirye lira lyali ni litegeesa, ng'anahania ebya Bbalunaba ni Sawulo n'atenda omunugi oyo afugiirire Kurisito.

⁹ Ng'ano Omwoyo Omutukuvu amaamira Sawulo oyu balanganga erindi baati Pawulo ng'asimba Eluma emoni,

¹⁰ ahena amuloma ati, "Musinde ewe, oli mujeeresa wa Sitaani. Oli wamahiribbania era owijuuye obudulingi. Onahania hiisi hiitu ehirani mu moni ja Hatonda. Soolirehera ano ohubbaamya abaatu ohunwa hu bibono ebituufu ebinamba hu Musengwa?"

¹¹ Ale ni njaahani nana Hatonda Musengwa genda huhuboneresa era genda huhwigala emoni ohene ahamanga n'oli munofu n'otabona njase y'eryuba." Ng'ano ni naano emoni j'omusinde oyo omunja jijaho olubooha ng'ehyalo himalija ndananga hubona. Ng'atandiha ohuma-maata humamaata ni gendula omutu ow'ohumunamba hu muhono amutangirire.

¹² Omunugi Serugiyo Pawulo ni gabona ebyolire hu munja oyo nga genunja bugali esomesa eyinamba hu Yesu Musengwa era ng'ahena amufugiirira.

Pawulo abuulira mu Atiyokiya nomu Pisidiya

¹³ Ebyo ni byanwa nga Pawulo n'abahye ababiri basomoha ohunwa e Paafu bambuha boola e Peruga mu twale ly'e Pafiliya eyi Yowaane oyu balanganga erindi baati Mariko gabaleha geeyagamirayo e Yerusalemu.

¹⁴ Nga Pawulo ni Bbalunaba nibo banwa e Peruga batiina mu hibuga Atiyokiya mu hitundu ehi balanga baati Pisidiya. Oludaalo olwa Sabbaato ni lwola nga batiina mu humbaanira ly'Abayudaaya beehala.

¹⁵ Nga njabaano ow'asomera abaatu Ebyanandihwa ohunwa mu bitabo by'amagambi ebi Musa ganandihwa nomu bitabo by'abanaabbi. Ni gahena ng'abatangirisi b'ehumbaanira eryo batuma omutu alome Pawulo n'owahye ati, "Aboluganda ni muba n'ehibono ehy'ohugumya abaatu, esaawa nj'eyino."

¹⁶ Ni baloma Pawulo baaty, nga genyoha ana ahabonero n'ahola omuhono beetege bamunulirise ng'ahena aloma ati, "Bayisirayiri bahyange ni nenywe Abatali Bayudaaya aye ni mujumirya Hatonda, mutege ohutwi mbalomere.

¹⁷ Hatonda oyu efe Abayisirayiri hujumirya gatobola abasehulu beefe ni baali babuli mu hyalo hy'e Misiri babe baatu babe era ng'abaasa basaalagana bafuuha egwanga ery'abaatu oluhulende. Ehiseera hyola ng'abatusa eyi baali ni banatiye n'atambisa obunangi buwe ow'amaani.*

¹⁸ Nga gahena abalabirira mu lulafu ohuhena emyaha ng'amahumi ane ni gehalirihire obuhahadafu waawe.*

¹⁹ Ng'abanambiraho asihirisa amawanga omusanvu agaali ni gamenyire mu hyalo hy'e Kanani. Ni gahena ohugasihirisa ng'abana ehyalo ehyo ohuba obutaka waawe.*

²⁰ Ehyo hyanira emyaha ng'ebihumi bine n'ataanu. Ebyo ni byanwa nga Hatonda abateerano abalamuzi ohubalamulanga era omugigi ogwo gwalino ohwolera erala mu biseera bya naabbi Samwiri.*

* **13:17 13:17** Hup 1:7; 12:51 * **13:18 13:18** Hub 14:34 * **13:19 13:19** Yos 14:1 * **13:20 13:20** 1 Sam 3:20

²¹ Ehiseera hyola Samwiri n'ahiramula ng'ano basunga babanje habaha abe nj'abanuga. Nga Hatonda abanja Sawulo omusaani wa Kiisi ow'ehiha hya Bbenjamini ow'abanuga ohuhena emyaha amahumi ane.*

²² Hatonda ni gatusa hu Sawulo owahabaha ng'atajo Dawudi ohuba habaha waawe. Dawudi oyo Hatonda gamulomaho ati, 'Paaye Dawudi omwana wa Yese nj'omusinde owoleene n'ebineego byange era anaholenga byosibyosi ebinjolera hu mwoyo.' "

²³ Hatonda goheresa ehi gasuubisa abasehulu beefe n'ahibisya mu lulyo lwa Dawudi ni gaja Yisirayiri Yesu ohuba Omunonosi.

²⁴ Yesu ni gaali n'ahiiri hutagiiha omulimo gugwe, Yowaane omubatiza geheerera galoma abaatu bosibosi mu Yisirayiri bebbwage babatiziwe.

²⁵ Era Yowaane ni gaali n'aheneresa omulimo gugwe gabuusa abaatu ati, "Muneege muuti ndiise ani? Mutaneega muuti ndiise Omunonosi oyu babasuubisa. Niye anahanondeho egongo, ese ni poyeejo era oyo gaakira obunangi sipoomera wayire n'ohubonolola ekoba j'engayito jije."

²⁶ Ale Aboluganda Abayisirayiri abomu lulyo lwa Yibbulayimu ko ni nenywe Abatali Bayudaaya aye ni mujumirya Hatonda mulehe mbalomere. Hatonda ganeereses ebibono bino ebinjamba hu Munonosi hu lwefe.

²⁷ Abaatu bomu Yerusaalemu ko n'abatangirisi baawe sibafaania baati Yesu nj'Omunonosi, cooka mu hutamufaania ohwo hyabanweramo ohumusalira omusango ogw'ohufa boheresa ebibono by'abanaabbi ebi basomanga hiisi ludaalo lwa Sabbaato.

²⁸ Wayire banjuma songa etuufu eyitisa Yesu, basunga Pilaato alagire bamuhomerere hu musalabba.

²⁹ Ni bahena ohwoheresa byosibyosi ebi Ebyanjandiihiwa bimulomaho, nga njabaano abamutusa hu musalabba bamusiha.

³⁰ Aye Hatonda ng'amulamusa.

³¹ Yesu ng'ahena hu hyalo endaalo enyene enyingi n'atiina n'abonehera abaloobera babe aba gajwa ni nabo e Galilaaya ohutiina e Yerusaalemu. Hatyane abaatu abo nj'abaja obujulizi obumujambaho.

³² "Naahani Amanjiliro Amalani aga hubalomera gali gaati ehi Hatonda gasuubisa abasehulu b'efe,

³³ ahyoherehiise mu mulembe guno eyiri efe abaana baawe n'alamusa Yesu. Ehyo era hyohereses ehyanjandiihiwa mu Zabbuli eyohubiri ehiroma hiiti,

" 'Oli Mwana wange,

olwa leero kusaaye.'*

³⁴ "Olwohuba Hatonda galamusa Yesu era nga saligobolayo hufa nindi, c'ehigira aloma ati, 'Ng'olu n'asuubisa Dawudi, mwesi anajuma hubu-usabuusa ndibanja ekabi.'

³⁵ Nomu Zabbuli eyindi Dawudi aloma ati, " 'Solireha Omwawufu wuwo ohubolerayo.'

³⁶ "Dawudi ni gahena ohuhola emirimo eji Hatonda gendire ahole, gafa era bamusiha mu masihiro g'abasehulu babe.

³⁷ Aye Yesu oyo oyu Hatonda galamusa ohunjwa e magombe sigabola.

³⁸ "Olw'ehyo balebe, muhitegeere muuti Hatonda asoniya ebibi byenywe olw'ehyo ehi Yesu gahola sosi olw'ohuhuuma amagambi aga banya Musa. Hatonda ananga ohusoniya ebibi byenywe.

³⁹ Hatonda asoniya ebibi bya hiisi muutu afugiirira Yesu, ehi amagambi ga Musa gatanjanga huhola.

* 13:21 13:21 1 Sam 8:5; 10:21 * 13:33 13:33 Zab 2:7

⁴⁰ Olw'ehyo mumanya ebi banaabbi baloma bitaboolaho. Olwohuba baloma baati,

⁴¹ " 'Ale enywe abatala ebindoma ohuhola, mutiine mu moni n'ohwenjunja muhene musihirire, olwohuba njalijo ehi ndi huhola mu mulembe gwenywe, cooka ehi mutanjanga hufugiirira, wayire nolu njabaano abanyonyola.' "

⁴² Pawulo ni gahena ohuloma ebibono ebyo, n'ehiseera ni hyola ehy'ohunwa mu humbaaniri, Pawulo ni Bbalunaba ni baali ni batiina ng'abaatu babasunga baagameyo mu humbaaniri olwa Sabbaato olulondaho bongere ohubasomesa ebibono ebyo.

⁴³ Abahulu b'ehumbaaniri ni baseebula abaali ni bahumbeene, abaatu abanjeraho omwali Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya abaali ni bacuuhire ni bengira ediini ly'Ehiyudaaya, nga banjerehera Pawulo ni Bbalunaba. Mu hunjaya ni nabo, Pawulo ni Bbalunaba babahubbirisa begumye ohufugiirira baati Hatonda abanajola lwa hisasabirisi hihye.

⁴⁴ Hu lwa Sabbaato olwalonderaho, abaatu bomu hibuga ehyo banjerehereramo n'ebyana baje banjire ehibono hya Hatonda Musengwa.

⁴⁵ Abatangirisi b'Abayudaaya ni babona abaatu ni bali bangi baaty, nga bagongeera era nga batandiiha ohuloma lubona ni batala ebi Pawulo gaali n'alomera abaatu.

⁴⁶ Pawulo ni Bbalunaba ni babona baaty nga babaloma ni banjuma hutya baati, "Enywe Abayudaaya ndiinywe aba hubaaye n'ohweherera ohulomera ehibono hya Hatonda. Aye ng'olu mugeene, nga mulaga mwabeene ng'olu mutenda husuna bulamu obutanjwano ale leha hwesi hubalehe hutiine hulomere Abatali Bayudaaya,

⁴⁷ olwohuba ehyo ni Musengwa omwene c'ehi gatulagira ohuhola ni galoma ati, 'Kutajeno obe hy'enjase eyiri Abatali Bayudaaya era oje olomere abaatu bosibosi mu hyalo ebinamba hu bunajosi.' "

⁴⁸ Abatali Bayudaaya ni banjira ehibono ebyo, nga basangaala era nga bana ehibono hya Musengwa enono. Abo aba Hatonda gategehera ohusuna obulamu obutanjwano nga bafugiirira Kurisito.

⁴⁹ Mu hiseera ehyo ehibono hya Musengwa nga higenda hihwana mu twale eryo lyosiryosi.

⁵⁰ Cooka ng'abatangirisi b'Abayudaaya basendasenda abasinde ab'enono ko n'abalala hu bahasi abaali ni bajumirya Hatonda ate ni bali beginghiriri mu hibuga ehyo batandiiha ohuhiyaania Pawulo ni Bbalunaba era nga bahena bababbinga nomu twale lyawe.

⁵¹ Nga Pawulo ni Bbalunaba banjania ehi babahola ni bakukumulira abaatu abo efuue ly'omu magulu gaawe. Ng'ano banjwa mu hibuga ehyo batiina mu hibuga ehi balanganga baati Yikoniyo.

⁵² Ne Omwoyo Omutukuvu nga geyongerera ohumaamira abafugiirira mu Atiyokiya n'abatangirira mu bibaholanga beeyongerera ohusanjalyanga olw'obunajosi.

14

Pawulo ni Bbalunaba babuulira mu hibuga Yikoniyo

¹ Pawulo ni Bbalunaba ni boola mu hibuga ehi balanganga baati Yikoniyo, nga batiina mu humbaaniri ly'Abayudaaya ng'olu esambo

* 13:41 13:41 Hab 1:5 * 13:47 13:47 Yis 42:6; 49:6

yaawe yaali. Ni batiina nga batandiiha ohulomera abaatu ebinamba hu Yesu. Ohumanya nga baloma bulanji Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya abeene abangi nga bafugiirira Kurisito.

² Aye nga nabaano Abayudaaya abandi abagaana ohufugiirira ebya Pawulo ni Bbalunaba era nga batabula ebinjeego by'Abatali Bayudaaya ni babaloma baati baali babadulinga era nga hibaleetera ohucaawa abalebe abo.

³ Ng'ano Pawulo ni Bbalunaba bahenayo ahamanga ahanjeraho ni balomera abaatu n'obugumu ebinamba hu Musengwa. Era Musengwa yeesi ng'abanambirangaho bahola ebyamaliholiho ohuhahasa ebi bashesanga baati abaatu banonjoha olw'ehisasabirisi hiye.

⁴ Ng'eduuli ly'Abatu bomu hibuga ehyo begabulamo ebibubbu bibiri olw'obuhwenda obunamba hu Yesu. Hirala hu byo mwalimo abafugiirira ebi Bayudaaya baloma, ng'abandi baba hu lubega olwafugiirira eby'abahwenda abo ababiri.

⁵ Ng'ano abaali ni banahania eby'abahwenda ni mulimo Abatali Bayudaaya ko n'Abayudaaya njalala n'abatangirisi baawe beehoba ohuwaagala abahwenda abo babahubbe amabaale bafe.

⁶ Aye abahwenda nga bahitegeera banja mu hibuga ehyo batiina mu bibuga Lisitura ni Derube mu hitundu hy'e Likawooniya ko nomu bitahere eby'omulirano,

⁷ eyi batiina mu moni n'omulimo gw'ohulomera abaatu Amanjuro Amalanji aganjamba hu Yesu.

Pawulo ni Bbalunaba babuulira mu Lisitura ni Derube

⁸ Naahani mu hibuga Lisitura mwalimo omusinde omuteje owanwa mu hida hya nyina ni hyamutolyonga amagulu.

⁹ Lulala Pawulo ni gaali n'abuulira, omusinde oyo omuteje yeesi gaali ano n'anjulirisa ebi gaali n'aloma. Pawulo ni gasimba omusinde oyo emoni ng'ahifaania ati gaali n'ohufugiirira ati Yesu ananga ohumuonia.

¹⁰ Olw'ehyo Pawulo gamuloma ati, "Yinyoha wemeerere." Ng'ano ni naano omusinde oyo ahutuha gemeerera atandiha ohugenda.

¹¹ Ng'ano ehinjindi hy'abaatu ahyali ano hyabona ehyamaliholiho ehi Pawulo gahola banjeega baati abahwenda abo ababiri mbabagasani aba bajumiryanga mu gwanga lyawe. Nga bayaalira njalala ni baloma n'ejanjaasi ery'amaani mu Lulikoniyo baati, "Muuje mwebonere! Abahulu batuhaliye mu hifaananyi hy'abaatu!"

¹² Nga Bbalunaba bamulanga ohuba nje Zeewo, Pawulo niye bamulanga Erume olwohuba mbo nj'owali omuhwenda wa Zeewo namulomerera.

¹³ Ng'ano omusengi wa Zeewo owaali n'esabo ebulafu w'ehibuga, aleeta ebunwa j'enombe na mulyango gw'ehibuga ni bajambahiise amabombwe ni genda genimbe hu hinjindi hy'abaatu abaali ano banongere Pawulo ni Bbalunaba.

¹⁴ Aye abahwenda abo bombi, Bbalunaba ni Pawulo ni bahifaania nga bahanula ebyambalo byawe ohulaga baati sibasangaafu olw'ehyo ehi baatu baali ni benda ohuhola. Era nga baja babehubbamo ni besasaagala ni baloma baati,

¹⁵ "Bahyefe hiina ehiboosa ohuhola ehyo? Efe hwesi huli baatu buutu hyenywe. Huujire ohubalomera Amanjuro Amalanji mulehe ohujumirya ebinambulamo mucuuhe mugobole eyiri Hatonda Omwene Bulamu owa-tonda egulu n'ehyalo n'enyanya n'ebiitu byosibyosi ebibirimo.*

* 14:15 14:15 Huj 20:11; Zab 146:6

16 “Ahalehale Hatonda galeha enywe abaatu Abatali Bayudaaya mwajumirya hiisi ehi emyoyo jenywe jabatumanga.

17 Cooka sigahaya hwebonesa eyi muli. Hino gahiholanga n’abita mu birani ebi gabaholeranga omuli ohubatonyehesa efula hu birime, n’ohwamya gabyamya mwasuna ebiryo ebinera emyoyo jenywe jejula esangaalo.”

18 Wayire baloma ebibono ebyo, sihyali hyangu ohulobera abaatu abo ohubanongera.

19 Aye ebyo ni byanjwa nga njabaano Abayudaaya abaanjwa mu bibuga Atiyokiya ni Yikoniyo batiina basendasenda abaatu banjwa hu bi Pawulo gaali n’ababuuliye. Ng’abaatu bafugiirira eby’Abayudaaya bahubba Pawulo amabaale ohwola olu gagwa gaafaho olweso. Nga bala bamudyedyesa bamutusa ebulafu w’ehibuga bamuleha eyo ni banjega baati afuuye.

20 Aye abafugiirira Kurisito abaali mu hibuga ehyo nga batiina bemeerera ohumweswanigirisa. Ni gagobosa nga genyoha gaagamayo mu hibuga ni nabo. Ni wahya nga Pawulo ni Bbalunaba banjamba engira batiina mu hibuga hy’e Derube.

Pawulo ni Bbalunaba bagamayo mu Atiyokiya ehya Siriya

21 Ni boola e Derube, nga Pawulo ni Bbalunaba balomera abaatu bomu hibuga ehyo Amanjuro Amalanji era nga bangi hu bo bafugiirira Kurisito. Ebyo ni byanjwa banjamba olugendo nga baagamayo e Lisitura mbabo e Yikoniyo ohwola mu Atiyokiya mu twale ly’e Pisidiya.

22 Hiisi eyi boolanga, batiinanga bagumya abafugiirira Kurisito ni babahubbirisa ohuba abamazima mu hufugiirira hwawe mu Hatonda. Hino bahihola ni babaloma baati, “Huli n’ohugumira ebigosi ebingi ebitwolaho Hatonda ko atwingise mu bunjugi wuwe.”

23 Hiisi eyi Pawulo ni Bbalunaba banjwanga, balehanga ni bangaaye abatangirisi abohutangirira ehibubbu ehyo. Era ni bahenanga ohubangala nga bahumbaania abafugiirira babaaho n’ehiseera ni babasabira era ni basiiba nga ko bahena babanjamba Musengwa oyu baali ni bafugiiriye abahuume.

24 Pawulo ni Bbalunaba ni banjwa mu hitundu hy’e Pisidiya nga boola mu hy’e Pafiliya.

25 Ni boola mu hitundu ehyo batiina mu hibuga ehi balanga baati Peruga nga balomera abaatu baamo ehibono hya Hatonda eyo peyi banjwa nga batiina hu mwalo Ataliya.

26 Ni boola hu mwalo ogwo nga basomoha baagamayo mu Atiyokiya eyi bafugiirira bahyawe basaba abe ni nabo ni batandiiha omulimo ogw’ohulomera abaatu Amanjuro Amalanji ogu njahani baali ni babbubuyeye.

27 Pawulo ni Bbalunaba ni boola nga bahumbaania abafugiirira Kurisito babanjulira byosibyosi ebi Hatonda gabatambisa era ng’olu ganja Abatali Bayudaaya ehiyale boosi baafugiirira Kurisito.

28 Ng’ano abahwenda abo bahena mu Atiyokiya ahamanga ni bali n’abafugiirira bahyawe.

15

Ehibuuso ehinjamba hu huhomola n’ohunonjoha

1 Njahani njahani abasinda abaanjwa e Buyudaaya batiina mu Atiyokiya nga batandiiha ohusomesa abafugiirira Kurisito baati, “Ohutusaho nga

enywe Abatali Bayudaaya mwesi muhomooye ng'olu amagambi ga Musa galagira, Hatonda saaja hubanojola.”*

² Hino hyaleetera Pawulo ni Bbalunaba ohunahana ni nabo ebyembaha ebyene hu songa yino, ehyanwamo ng'abafugiirira basalaŋo baati Pawulo ni Bbalunaba n'abafugiirira abandi hu bo batiine e Yerusaalemu eyiri abahwenda n'abatangirisi babafugiirira babebuuseho hu songa eyo.

³ Abafugiirira Kurisito ni babaseebula, ng'abahwenda basimbuha batiina mu lugendo lwawe ni babitira mu twale ery'e Foyinikiya n'erye Samaliya. Hiisi eyi boolanga balomeranga abafugiirira baayo ng'olu Abatali Bayudaaya boosi bafugiirira Hatonda. Amanjuro gano gaasangasa bugali abafugiirira bahyawe abomu bifo ebyo.

⁴ Pawulo ni Bbalunaba ni boola e Yerusaalemu ng'abafugiirira Kurisito, abahwenda n'abatangirisi abahulu aba babafugiirira babasangaalira. Boosi nga babanjulira hiisi hiitu ehi Hatonda abatambihise.

⁵ Aye abandi hu bafugiirira abaali abomu hibiina hy'Abafalisaayo nga baloma baati, “Abatali Bayudaaya ni baba ni benda ohufuaha abafugiirira Kurisito, bali n'ohuhomola era bahole ebi magambi aga Hatonda gaŋa Musa galagira konyo.”

⁶ Ng'aŋo abahwenda n'abatangirisi babafugiirira abahulu bahumbaana ohuŋeega hu songa eyo.

⁷ Ahamanga ni haneraŋo ni bahubbaganja ebineego, Peetero genyoha ng'aloma Oluhiiho ati, “Aboluganda, muhimanyire muuti ehiseera ehibitireho nanyuma aŋo Hatonda gaatobola ese samwene nje ndomere Abatali Bayudaaya Amanjuro Amalanj bahafugiirira.

⁸ Hatonda amanyire ebiri mu myoyo j'abaatu gafugiirira abaatu abo era gahena gaabaŋa ehirabo hy'Omwoyo Omutukuvu ng'olu gatunja efe.

⁹ Sigataŋo njabulo ŋagati weefe ni nabo olwohuba gagwalaasa obulamu waawe olw'ohufugiirira Kurisito.

¹⁰ Olwo ni hiba hiityo, lwahiina hwahendire ohuhema Hatonda ni hutwiha abafugiirira Kurisito abo omugugu gw'amagambi ogu efe abeene wayire abasehulu beefe batananga hwetwiha?

¹¹ Huhimanyire bulanj huuti efe hwesi Hatonda atunonjola olw'ehisasabirisi hya Musengwa weefe Yesu, ng'olu Abatali Bayudaaya boosi abanojola.”

¹² Ebibono ebyo nga binoleeresa abaali ni bahumbeene era nga banjulirisa Pawulo ni Bbalunaba ni babaloohesa ebyenunjisa n'ebyamaliholiho ebi Hatonda gabatambisa ŋagati mu Abatali Bayudaaya.

¹³ Ni bahena ohuloosa ebyo, nga Yakobbo owaali omutangirisi w'abafugiirira mu Yerusaalemu aloma ati, “Aboluganda mutege ohutwi mbalomere.

¹⁴ Simooni Peetero atunyonyooye ng'olu Hatonda omwene mu hutandiha galaga ati abalumirwa ni gaali n'aba getoboleeye mu baatu abo Abatali Bayudaaya gabafuula abaatu babe.

¹⁵ Ehyo hinjambagana bulanj n'ebi banaabbi banandiiha baati,

¹⁶ “ Ebyo ni binoooye ndigobola,
n'agobosa bunyaaha obunugi wa Dawudi.
Ndibuhosiira,

nabugobosaŋo ng'olu waali oludaayi.*

¹⁷ Ehyo ndihihola abaatu banyendule,
Abatali Bayudaaya bosibosi aba nalanga

* 15:1 15:1 Leev 12:3 * 15:16 15:16 Amo 9:11-12

ohuba abaatu bange, banyendule.

Bino binahabeŋo olwohuba ese MUSENGWA omwene hubiroma nahabyohereŋe.

¹⁸ Ebyo samwene nabimanyisa eyiri abaatu ohuŋwa ahale nahale.' "

¹⁹ Nga Yakobbo geyongera aloma ati, "Olw'ehyo, hu lwange ndoma ti hutahalubya bulamu w'Abatali Bayudaaya hihande hibalobeereŋe ohucu-uha ohugobola eyiri Hatonda.

²⁰ Aye hubaŋandiihire ni hubaloma beŋalame ohulya ebiryoy ebi baŋongire eyiri emisambwa, n'obuhwedi n'ohulya enyama ey'ehyayo ehifuuye ni batahisalireho wayire ohulya amalasire.*

²¹ Olwohuba ahamanga haŋerire abaatu abo ni baŋulira ebibono by'amagambi ga Hatonda ebi Musa gaŋandiiha ni babisoma hiisi ludaalo lwa Sabbaato mu mahumbaaniro gomu bibuga byawe."

Ebbaluŋa eyi oluhiiho lw'aŋandiiha

²² Ng'aŋo abahwenda n'abatangirisi abahulu n'ehibubbu hy'abafugiirira Kurisito hyosihyosi behirisa ebya Yakobbo. Nga basalano ohweyangalamo abasinde babiri babatume batiine ni Pawulo ni Bbalunaba mu Atiyokiya. Nga bangala Yuda oyu balanganga erindi baati Barusabba ko ni Silaasi. Abaatu bano bombi baali batangirisi babafugiirira bahyawe.

²³ Nga babatuma n'ebbaluŋa eyaali ni yiroma yiiti,

"Ndiife abalebe benywe abahwenda n'abatangirisi abahulu ababafugiirira. Huŋandiihira enywe abafugiirira Kurisito Abatali Bayudaaya abali mu hibuga Atiyokiya nomu bifo ebindi mu twale ly'e Siriya ko n'erye Kilikiya. Mutye eyo?

²⁴ Hwaŋulira huuti ŋaliŋo abaatu abanwa eno beŋagula baaja eyo nga betambagania n'ebibono ebitabuyetabuuye ebiŋeego byenywe.

²⁵ Olw'ehyo efe hwesihwesi eno husalireŋo ohwetobolamo abaatu hubatume eyi muli ŋalala n'abameeri beefe abahoda Bbalunaba ni Pawulo,

²⁶ abeŋayo baasinga obulamu waawe ohuhola emirimo ja Yesu Kurisito Musengwa weefe.

²⁷ Olw'ehyo huli hutuma Yuda ni Silaasi ohubahahasa ni babalomera n'omunwa ebi hubaŋandiihiye mu bbaluŋa yino.

²⁸ Omwoyo Omutukuvu atutangiriye mu hiŋeego hino era husalireŋo ohutabatwiha mugugu gw'amagambi g'Abayudaaya ohutusaho ohubaloma muhole bino,

²⁹ mweŋalame ohulya ebiryoy ebi baŋongire eyiri emisambwa, n'obuhwedi era n'ohulya enyama ey'ehyayo ehifuuye ni batahisalireho wayire ohulya amalasire. Singa simunaholenga biitu ebyo munaabenga muholire bulani. Mweraba."

³⁰ Ng'aŋo babaseebula baŋire obuhwenda owo eyiri abafugiirira mu Atiyokiya. Ni boola nga bahumbaania abafugiirira Kurisito bahena babanamba ebbaluŋa eyo.

³¹ Abafugiirira ni basoma ebbaluŋa eyo nga basangaala olw'obuhwenda owo owabagobosamo amaani.

³² Nga Yuda ni Silaasi abaali n'ehirabo hy'obunaabbi baloma ebibono bingi ebigobosamo amaani era ebyagunya abalebe abo.

* 15:20 15:20 Huŋ 34:15-17; Leev 17:10-16; 18:6-23

³³ Oluvanyuma lw'ohuhenayo ahamanga, abafugiirira bomu Atiyokiya babasabira ekabi, nga babaseebula baagamayo e Yerusaalemu eyiri aba batuma.

³⁴ Aye Silaasi niiye gasalano ohusigalayo.*

³⁵ Aye Pawulo ni Bbalunaba nga basigala mu Atiyokiya ni basomesa abaatu ehibono hya Musengwa n'abahyawe abandi.

Pawulo ni Bbalunaba babuhana

³⁶ Ni nabitano ehiseera nga Pawulo aloma Bbalunaba ati, "Hutiine hulambuule abafugiirira Kurisito mu bibuga eyi hwabulira ehibono hya Musengwa hubone ng'olu beemire mu hufugiirira Musengwa."

³⁷ Bbalunaba gaali genda batiine ni Yowaane oyu balanganga baati Mariko,

³⁸ aye Pawulo ndahisiima n'atahibonamo mahulu ohutiina ni Mariko olwohuba gabadulumaho ni bali mu twale ly'e Pafiliya gabaleha ni baahihola obunjeeresa.

³⁹ Hino hyabaleetera obuyoga ngati waawe era boola n'ohwabuhana amabitire. Bbalunaba ng'asalaano atiine ni Mariko era nga basomoha batiina hu hizinga Kipuro.

⁴⁰ Aye Pawulo gangala nje Silaasi abe nj'oyu atiina ni naye. Abafugiirira Kurisito ni babasabira ekabi ja Hatonda Musengwa, nga batiina.

⁴¹ Nga Pawulo agendanga ni Silaasi betoolola mu Siriya nomu Kilikiya n'agumya ebibubbu by'abafugiirira Kurisito.

16

Temuseewo gejimba hu Pawulo ni Silaasi

¹ Ng'ano Pawulo ni Silaasi boola mu hibuga hy'e Derube abonaho abafugiirira bayo ng'ahena atiina mu hibuga hy'e Lisitura. Eyo yaaliyo omuloobera wa Yesu oyu balanganga baati Temuseewo. Nyina ya Temuseewo gaali muhaana Muyudaaya era n'afugiirira Kurisito aye semwana niiye gaali Muyonaani.

² Abafugiirira Kurisito bosibosi mu Lisitura ni Yikoniyo balomanga birani byereere hu Temuseewo.

³ Pawulo gendire ohutiina ni Temuseewo mu lugendo lulwe. Hino hyamuleetera ohumuhomola olwohuba Abayudaaya abaali mu hitundu ehyo bosibosi baali bamanyire ng'olu semwana gaali Muyonaani.

⁴ Ng'ano Temuseewo ni Pawulo ni Silaasi baagenda batiina hibuga hu hibuga ni balomera abafugiirira ebi bahwenda n'abatangirisi abahulu mu Yerusaalemu basalano abafugiirira Abatali Bayudaaya ohunamba.

⁵ Ebibubbu by'abafugiirira Kurisito nga biyangala mu hufugiirira hwabyo era nga hiisi ludaalo omunendo gw'abafugiirira gweyongerangaho.

Ohwolesewa ohu Pawulo gasuna

⁶ Pawulo n'abahye baali bendire ohutiina ohulomera abaatu bomu twale ly'Asiya Amanuliro Amalaji aye Omwoyo Omutukuvu gabagaana. Ehyanjwamo nga batiina ni betoolola mu twale ly'e Fulugiya n'e Galatiya ni balomera abaatu Amanuliro Amalaji.

⁷ Ni boola hu salosalalo n'etwale lya Misiya nga bagesyaho ohutiina mu twale ly'e Bbisiniya aye Omwoyo wa Yesu sigabaganya hutiina.

⁸ Olw'ehyo babita hubita e Misiya beehirira batiina hu mwalo gw'e Turoowa eyi nabenjimbiraho.

* **15:34 15:34** Ebyanjandihwa ebindi ebyahale binuma lunyiiriri luno.

⁹ Ni boola eyo mu wiire oweene owo nga Pawulo goolesewa abona omusinde owomu twale ly'e Makedoniya ni gemeereye era namwegalihira ati, "Nja e Makedoniya otuyeede."

¹⁰ Ni wahya Pawulo ko n'ahenire ohusuna ohwolesewa, ni gatunayira hwasalano ano ni naano hutegehe hutiine e Makedoniya, ni huli n'obuhahafu huuti Hatonda gaali atulanga huje hulomere abaatu ab'e Makedoniya Amanuliro Amalaji.

Ohucuuha hwa Lidiya

¹¹ Ng'ano husomoha ohunwa e Turoowa hutiina hu hizinga ehi balanga Samoturakiya era peyi hwanjenyuha. Ni wahya nga nindi husomoha hwola hu mwalo gw'e Niyapooli.

¹² Ni hwanwayo nga hutiina mu hibuga hy'e Filipi. Ehibuga hino nj'ehyali eihulu mu twale ly'Abarooma ery'e Makedoniya. Eyo hwa-menayayo endaalo ejiñera.

¹³ Oludaalo lwa Sabbaato ni lwola hwatula ehibuga nga hutiina hu lwabi eyi hwasuubira huuti hunanga ohwagaanayo ehifo ehirani hy'ohulomberamo. Ni hwola eyo hwagaanayo abahasi abaali ni bahum-beene nga hwihala hutandiha ohubalomera ehibono hya Hatonda.

¹⁴ Mu bahasi abo abaali ni batutegeeye amatwi mwalimo oyu balanganga baati Lidiya. Lidiya gaali musubuuzi w'engoye ej'erangi lya namasyoma n'anwera mu hibuga Siyatira. Omuhasi oyo gaali Muyonaani aye ni gacuuha gengira ediini y'Abayudaaya. Hatonda Musengwa ng'agegula omwoyo gugwe afugiirira obuhwenda obu Pawulo gabuulira.

¹⁵ Niiye n'abomu mago gage ni bahena ohubatiziwa, ng'atusunga ohutiina ewuwe n'aloma ati, "Ni muba ni mukahasa ohuba omuutu afugiirira Musengwa, muganye muuje mumenyeho ewange." Nga huganya hutiina humenyaho ni naye.

Pawulo ni Silaasi mu komera e Filipi

¹⁶ Lulala ni hwali ni hutiina mu hifo ehi baatu beeyo bahumbaanirang-amo ohusaba nga hwaganana n'omuhaana owaali omwidu womulala hu baatu bohwo. Omuhaana oyo gaaliho omusambwa ogwamuleeteranga ohulagula ebyabanga ni bija hubano. Musengwawe gamusunirangamo hibbala olw'ohulagula ohu galagulanga abaatu n'abalomera ebinahabeno.

¹⁷ Ng'Omuhaana oyo alonderesa Pawulo ko ni neefe abaali ni naye n'alomera namugulu ati, "Abasinde bano baneeresa ba Hatonda owom-wigulu ahira bosibosi obunangi. Bali hubalomera baati Hatonda oyo nj'anonola."

¹⁸ Hino gahihola ohuhena endaalo ejiñera. Ehyo hyaleetera Pawulo ehabyo ehyanwamo ng'acuuha aheja eyiri omuhaana oyo ng'aloma omusambwa ogwamuliho ati, "Kulagira mu siina lya Yesu Kurisito, munweho!" Ng'ano ni naano omusambwa gumunwaho.

¹⁹ Abeene muhaana oyo ni babona baati esubi lyabwe ery'ohwingisa obuninda lihomire, nga banamba Pawulo ni Silaasi babadyedyesa babanjira mu nabinwera mu moni j'abobunangi.

²⁰ Ni baboosa nga babemeha mu moni j'abalamuzi babanjanabira ni baloma baati, "Abaatu bano Bayudaaya ne basasamahise abaatu mu ehibuga muno

²¹ ni babaleegera esambo eji efe Abarooma hutanjanga hufugiirira wayire ohugenderamo."

²² Ng'ango ogunindi gw'abaatu abaali anjo gwenimba hu bala abaali ni bananabira Pawulo ni Silaasi gubejulira. Ng'Abalamuzi balagira bambula Pawulo ni Silaasi babafaduula efaalu.

²³ Ni bahena ohubafaduula nga babadanya mu komera bahena balagira omuhuumi w'ekomera ohubahuuma butiribiri.

²⁴ Omuhuumi w'ekomera yeesi ni bamuḡa ehiragiho ehyo ng'abata mu hisenge ehyomugati ng'abasidiha amagulu n'ebijofu.

²⁵ Mu wiire ḡagati Pawulo ni Silaasi ni baali ni basaba era ni bamba n'enyembo ej'ohumujumirya, abasibe bahyawwe baali banjulirisa.

²⁶ Ng'ango ni naḡo ḡabaḡo ohuteetema hw'ehyalo ohw'amaani ohwa-tengesya omusingi gw'ekomera. Ng'ejigi j'ekomera josijosi jiguha nga n'enjegere eji baali ni basidihiiye abasibe bosibosi jibonoloha.

²⁷ Omuhuumi w'ekomera ni gasisimuha mwiro gaabona enjigi j'ekomera ni jiri njigule ng'aneega ati abasibe beyibire. Ng'asonolayo epiima yiye ni genda geeyite.

²⁸ Aye Pawulo ng'amuhayuhira ati, "Leha oteyita! Hwesihwesi hulimo!"

²⁹ Ng'ango omuhuumi w'ekomera atumisa baleete etaala. Ni bamuletera etaala nga gengira mangu mu komera ahubba amafuha ohuupi ni Pawulo ni Silaasi n'ateetema huteetema olw'obuti.

³⁰ Ng'ango atusa abasibe abo ebulafu ahena ababuusa ati, "Bahulu, kole hi ko nahanonoha?"

³¹ Ng'ango bala bamuloma baati, "Fugiirira Yesu Musengwa oja hunonoha ewe omwene n'abomu mago gago bosibosi."

³² Ng'ango Pawulo ni Silaasi balomera omuhuumi w'ekomera n'abomu mago gage bosibosi ehibono hya Musengwa.

³³ Owiire owo ng'omuhuumi w'ekomera anira Pawulo ni Silaasi anali amaaji abamitya amabbwa g'ebihubbe. Ni gahena ng'ango ni naḡo omuhuumi w'ekomera abatiziwa ko n'abomu mago gage bosibosi.

³⁴ Ni bahena ng'omuhuumi w'ekomera anira Pawulo ni Silaasi ewuwe abanḡa ehigeni ni gejuuye esangaalo olwohuba niye omwene n'abomu mago gage bosibosi baali bafugiiriiye Hatonda.

³⁵ Owiire ni wahya ng'abalamuzi batuma abasirikale eyiri omuhuumi w'ekomera bamulome baati, "Lehula abasinde abo."

³⁶ Ng'ango omuhuumi w'ekomera aloma Pawulo ati, "Abalamuzi bandagi-iyie mbalehule, ewe ni Silaasi. Olw'ehyo mweyagamireyo engo era mwole bulani."

³⁷ Aye nga Pawulo aloma aba balamuzi batuma ati, "Batuhubbire mu lwijuuye ni batehereeye hutunosesya ate nga ko huli Barooma. Naahani olwo batulehula batye mu ngiso? Kadi! Hugeene. Muje mubalome abeene baaje batulehule."

³⁸ Nga bala batiina balomera abalamuzi ebi Pawulo gabaloma. Ni hyabagwa mu hutwi hiiti Pawulo ni Silaasi Barooma nga balebera ekoba.

³⁹ Ng'ango baja babebbwagira olw'ebi baali ni babaholire nga babanerehera babatusa ebulafu w'ekomera ni babegalihira batiine banḡe mu hibuga ehyo.

⁴⁰ Pawulo ni Silaasi ni banḡa mu komera nga batiina ewa Lidiya. Ni boola nga babonana n'abafugiirira nga babahubbirisa ohwegumya hu Yesu nga bahena basimbuha batiina.

17

¹ Ng'ango Pawulo ni Silaasi batiina babita mu hibuga ehy'Afipooli n'ehya Apolooniya nga boola mu hibuga hy'e Sesalonika. Eyo yaaliyo ehumbaaniro ly'Abayudaaya.

² Oludaalo lwa Sabbaato ni lwola, nga Pawulo atiina mu humbaaniro ng'olu esambo yiye yaali era ng'alondehania Sabbaato edatu n'atiinanga mu humbaaniro n'anyonyola abaatu abaalngamo Ebyanjandihiwa,

³ ohulaga ati Oyo oyu Hatonda gafuujaho amate ohunonola abaatu gaali n'ohubonaabona, bamwite aye ahene alamuhe. Ng'era abaloma ati, "Yesu ono oyu mbalomera nj'omwene oyo oyu Hatonda gafuujaho amate ohunonola abaatu."

⁴ Nga njabanjo Abayudaaya abafugiirira Kurisito beenimba hu Pawulo ni Silaasi era n'Abatali Bayudaaya abeene abangi abaali ni banja Hatonda enono ko n'abahasi abeginghiriri abatali batono boosi bafugiirira Kurisito.

⁵ Aye balala hu batangirisi b'Abayudaaya nga bagongeera olw'abaatu bomu Sesalonika ohufugiirira ebi Pawulo gabasomesa. Ehyanjwamo nga batiina mu nabinwera bahumbaania balala hu baatu ababi abaalimo ni berereesa nga banesa ogubbubbu gw'abaatu batagiha ohwegugunga mu ehibuga. Nga balumba amago g'omusinde oyu balanganga baati Yasoni ni baheja Pawulo ni Silaasi babanjire mu bobunjabangi babanjohesye.

⁶ Ni batabagaanayo nga banjamba Yasoni bamudyedyesa ko n'abafugiirira abandi abaaliyo babanjira eyiri abobunjabangi mu hibuga ehyo. Ni baboosa nga baloma abobunjabangi ni bahayuha baati, "Abasinde nago ababiri abatabuuyetabuuye abaatu mu hyalo hyosihyosi bajire ni nanjano mu hibuga hyefe.

⁷ Era omusinde ono Yasoni, nj'abahuumire mu mago gage. Abaatu bosibosi abomu hibubbu hyawe bajeemera amagambi ga Kayisaali ni baloma mbo njalino habaha owundi atali Kayisaali. Mbo bamulanga baati Yesu."

⁸ Ehinjindi hy'abaatu abaalino n'abatangirisi b'ehibuga ni banjilira ehibono ebyo nga batawuha.

⁹ Baali benda hu danya Yasoni n'abafugiirira aba gaali ni nabo mu komera aye nga basasula endini nga abatangirisi b'ehibuga babalehula.

Pawulo atiina mu hibuga hy'e Bberoya

¹⁰ Ni wiira ng'abafugiirira baseebula Pawulo ni Silaasi batiine e Bberoya. Ni boola eyo ng'olu esambo yaawe yaali, batiina mu humbaaniro ly'Abayudaaya.

¹¹ Abayudaaya abaali mu Bberoya nibo baali balani ohuhira ab'e Sesalonika olwohuba baafugiirira ehibono hya Hatonda n'omwoyo mulala era baatayo omwoyo hiisi ludaalo ohwendulirisa mu Byanjandihiwa ohubona hanye ebi Pawulo ni Silaasi baali ni babasomesa dala bituufu.

¹² Ehyanjwamo, Abayudaaya bangi nga bafugiirira Kurisito era balala hu bahasi abeginghiriri n'abasinde abeene bangi Abatali Bayudaaya nga boosi bafugiirira.

¹³ Aye ni hyagwa Abayudaaya bomu Sesalonika mu hutwi ti Pawulo gaali abuulira ehibono hya Hatonda e Bberoya, nga yoosi batiinayo baja basasama abaatu baayo ni babaloma baati ebi Pawulo gaali n'abasomesa byabudulingi.

¹⁴ Olw'ehyo, balala hu bafugiirira nga banjamba Pawulo bamunjereha hu mwalo aye Silaasi ni Temusewo nibo nga basigala e Bberoya.

¹⁵ Abanjerehera Pawulo ni bamwosa hu mwalo nga basomoha ni naye bamwosa mu hibuga Asene nga ko baagamayo. Ni baali ni baagama nga Pawulo abalagiirisa balome Silaasi ni Temuseewo batere bamulondeho.

Pawulo abuulira mu hibuga Asene

¹⁶ Pawulo ni gaali mu Asene n'ahumiriye Silaasi ni Temuseewo ohutiina ohumwenjimbaho ng'anjulira ohulumwa mu mwoyo olw'ehibuga ohwujulamo ebiitu ebibbote ebi bajumiryanga.

¹⁷ Hino hyamuleetera ohutiinanga habuhyabuhya mu humbaanero nomu nabinwera mu hibuga ehyo ohulomera Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya abaali ni banja Hatonda enono, ebinamba hu Yesu.

¹⁸ Nga njabanjo abasomesa aba balanganga baati Abeepikuro ko n'Abasitoyiki abanjahanianga ebya Pawulo. Nga mubaamo abaaloma ni bamujerega baati, "Ko ono yeesi adafaaya hi?" Abandi nga baloma baati, "Hinaabe ti emisambwa emigeni nj'ejimulomereraho." Abaatu abo baaloma batyo olwohuba Pawulo gaali abuulira Amanjuliro Amalanji aganjamba hu Yesu ng'olu gafa gaahena gaalamuha.

¹⁹ Ng'ango bamunjira mu hifo omu bahihiranga ehi balanganga baati Arewopagaawo. Ni boola nga bamuloma baati, "Ale njahani tulomereho ebinamba hu buhwenda buno obunyaaha obu oli hulomeranga abaatu.

²⁰ Ebi oloma binyaaha mu matwi geefe era hwenda humane ehi bitegeesa."

²¹ Ehyo bahiroma olwohuba abasaale bomu Asene ko n'abaali ni bamenyire mu hibuga ehyo bosibosi, bahenanga ebiseera byawe ni banjulirisa aba balomeranga amanjuliro amanyaaha.

²² Ng'ango Pawulo gemeerera mu moni j'oluhiiho lw'Arewopagaawo aloma ati, "Bataka bomu Asene, mbwene ng'olu muli banadiini ehibitiriyeye.

²³ Hiri hiityo olwohuba ni mbaaye ni genda mu hibuga hyenywe, hiisi anja kubbirenga emoni nga mbonano ehiorero era kenire naabona n'ehindi ehi banandiihaho baati:

HINO HYA HATONDA ATATEGEREHEHA

"Njahani oyo oyu mujumiryana ni mutamutegeera nj'oyu nenda hubalomera ebimufaho.

²⁴ "Hatonda oyo nj'owatonda ehyalo ni neebyo byosibyosi ebirimo era nje Musengwa anjuga egulu n'ehyalo era saamenya mu masabo aga abaatu batongola n'engalo jaawe.*

²⁵ Hatonda oyo anjuma ehi getaaga abaatu ohumuhirihitanira olwohuba niye nj'anja abaatu bosibosi omuuya ogw'obulamu n'ebiitu byosibyosi ebi benda.

²⁶ Mu hutandiha, Hatonda gawumba omuutu mulala era mu oyo nga mujwamo amawanga g'abaatu bosibosi abahwene ehyalo hyosihyosi. Ni gahena ng'ateerango hiisi baatu ehifo omu banamenyenga n'ebiseera ebi banahenenga.

²⁷ Ehyo Hatonda gahihola olw'ohwenda abaatu bamwendule hamunga bahamubona wayire saali njaleeni ni hiisi mulala hu fe.

²⁸ Ng'olu baloma, 'Hatonda oyo nj'agemu hwagenda era hwabanjo balamu,' era ng'olu balala hu bahirimagesi benywe baloma baati, 'Huli baana babe.'

* 17:24 17:24 1 Bah 8:27; Yis 42:5

²⁹ Olw'ehyo, ng'olu huli baana ba Hatonda, sihiba hiraŋi huneega huuti Hatonda ali mu hifaananyi hy'ehiitu ehi baatu bahola mu magesi gaawe og'obuutu buutu mu zaabbu oba mu feeza.

³⁰ "Ahalehale Hatonda sigafangayo hu ebyo ebi baatu baholanga olw'obuŋaayi ni batamumanyire. Aye ŋaahani alagira abaatu bosibosi hiisi eyi bali bebbwage bacuuse emyoyo,

³¹ olwohuba gataŋo oludaalo olu alisalira abaatu bosibosi omusango n'atehubbira n'atambisa omuutu oyo oyu omwene gahena ohweyangalira. Hino gahihahasa eyiri abaatu bosibosi ni galamusa omuutu oyo mu bafu."

³² Ni banjulira Pawulo n'aloma hu hulamuha nga ŋabaanjo abesiniola aye abandi nga baloma baati, "Hunahende wongere ohutulomera hu songa eyo oludaalo olundi."

³³ Ng'aŋo Pawulo aŋwa mu luhiiho atiina.

³⁴ Nga ŋabaanjo abaatu bageregere abehirisa ebi Pawulo galoma nga bafugiirira Yesu. Mu baatu abo mwalimo mulala hu b'Oluhiiho oyu balanganga baati Diyoniiziyo, n'omuhasi oyu balanganga baati Damari ko n'abandi.

18

Pawulo abuulira mu hibuga Koriiso

¹ Ebyo ni byaŋwa, nga Pawulo aŋwa mu hibuga Asene atiina e Koriiso.

² Eyo gagaanayo Omuyudaaya owaali omusaale womu twale ly'e Pooto ni bamulanga baati Akwila ko n'omuhasi wuwe Pulisikira. Abaatu abo baali bahasenguha ohuŋwa e Rooma mu Yitale ohuuja mu hibuga ehyo olwohuba Kulawudiyo owaali omuŋugi w'obwahabaha w'Abarooma mu hiseera ehyo gaali alagiiye Abayudaaya bosibosi bahiŋwemo. Nga Pawulo atiina abahyalira.

³ Olwohuba Akwila ni Pulisikira baali babboti b'eweema, Pawulo owaali yeesi n'amanyire omulimo nj'omwene gasalaŋo ohumenya ni nabo batambire ŋalala.

⁴ Hiisi ludaalo lwa Sabbaato Pawulo gatiinanga mu humbaaniri ly'Abayudaaya gagesyaho ohunyonyola Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya bafaanie baati Yesu nj'oyu Hatonda gafuujaho amate ohunoŋola abaatu.

⁵ Silaasi ni Temusewo ni baŋwa e Makedoniya bamwenimbaho nga Pawulo ahenera amaani gosigosi hu hubuulira ehibono hya Hatonda n'alomera Abayudaaya ati Yesu nj'oyu Hatonda gafuujaho amate ohunoŋola abaatu.

⁶ Aye Abayudaaya abo ni batandiiha ohumuŋahania n'ohumulomaho ebyakalebule ng'abakukumulira efuuhe lyomu ngoye jije ng'ahena abaloma ati, "Ni musihirihanga, musango gwenywe mwabeene! Ese kenire ogwange era ohuŋwa ŋaahani nja hutiina hulomera Abatali Bayudaaya Amanuliro Amalanji."

⁷ Ng'aŋo Pawulo aŋwa mu humbaaniri eryo atiina mu mago agaali ni galireene ng'aja abeeyo n'abuulira. Amago ago gaali g'omusinde Atali Muyudaaya aye owaali n'aŋa Hatonda enono ni bamulanga baati Tito Yusito.

⁸ Oluvanyuma, Omuhulu w'ehumbaaniri ly'Abayudaaya oyu balanganga baati Kurisipo n'abomu mago gaage bosibosi nga bafugiirira Musengwa. Era abaatu b'e Koriiso bangi abanjulira ehibono ebi Pawulo gabuulira nga bafugiirira Kurisito bababatiza.

⁹ Lwali lulala mu wiire nga Musengwa aloma ni Pawulo mu holesebwa ati, "Otatya, wegumye ohulomera abaatu ehibono hyange otahihalaho,

¹⁰ olwohuba ese samwene ndi njalala ni neewe. Enjuma muutu yesiyesi aja huhwosaho ehigosi. Yegumye olwohuba ndi n'abaatu bangi mu hibuga hino abaja hufugiirira.”

¹¹ Nga Pawulo ahenayo omwaha muhwiye n'ehimesu n'asomesa abaatu baayo ehibono hya Hatonda.

¹² Njahaani olwola Galiyo ni gaali n'anjuga e twale eri balanganga baati Akaya, ng'abatangirisi b'Abayudaaya beehobana banjamba Pawulo bamuhubba mu mbuga.

¹³ Nga bamunjanabira ni baloma baati, “Omusinde ono ali husendasenda abaatu bajumirye Hatonda mu ngeri eyi bbwaga amagambi g'Ehiyudaaya.”

¹⁴ Pawulo gaali ko genda hwenosyaho, nga Galiyo aloma Abayudaaya abo ati, “Omusinde ono abanga n'aholire esobi oba n'asaaye omusango ogw'ohubbwaga amagambi nahagunulirihise,

¹⁵ aye ng'olu ebi mufa binjamba hu bibono n'amasiina ko n'amagambi genywe ag'Ehiyudaaya, mwabeene mubiholeho ese sinabyeyingisemo.”

¹⁶ Ni galoma ebyo ng'ahena ababbinga nomu kooti.

¹⁷ Nga njaweene anjo bala banjamba omuhulu w'ehumbaaniro ly'Abayudaaya oyu baali ni balanga baati Sosinesi nga batandiiha ohumuhubbira anjo mu moni ja Galiyo. Cooka Galiyo niye sigabefiraho.

Pawulo gaagama mu Atiyokiya

¹⁸ Nga Pawulo amenya mu hibuga Koriiso ohuhena endaalo enyene enyingi. Oluvanyuma ng'aseebula abafugiirira asomoha n'Akwila ni Pulisikira omuhasi wuwe batiina e Siriya. Ne ni gaali n'ahiiri husomoha, gatiina hu mwalo gw'e Kekiriya nga bamubegeraho eyo efiri olw'ohweyama ohu gaali ni geeyamire.*

¹⁹ Ni boola mu hibuga Efeeso eyo peyi Pawulo galeha Akwila ni Pulisikira omuhasi wuwe. Aye n'ahiiriyo ye omwene gatiina mu humbaaniro ly'Abayudaaya ng'atandiha ohunyonyola Abayudaaya ebinjamba hu Yesu.

²⁰ Cooka ni bamusunga abongereyo ahamanga ah'ohuba ni nabo sigafugiirira,

²¹ aye ni gaali nabaseebula ng'abaloma ati, “Ni huba nj'ohusiima hwa Hatonda ndigobola.” Ng'ahena asomoha anjwa mu Efeeso.

²² Emeeri ni yoola hu mwalo gw'e Kayisaaliya ng'anjwamo atiina ohuhesaho abafugiirira Kurisito nga ko gehirira atiina mu Atiyokiya.

²³ Oluvanyuma lw'ohubaho mu Atiyokiya ohuhena ahamanga, ganwayo ng'agenda atiina njano ni njala mu twale lya Galatiya n'erye Fulugiya n'agumya abafugiirira bosibosi mu hufugiirira hwawe. ²⁴ Mu hiseera ehyene ehyo njalino Omuyudaaya oyu balanganga baati Apolo owaali omusaale womu hibuga Alekizandiriya owanjwa ewaawe ng'atiina mu Efeeso. Apolo gaali mwegerese bulani era n'amanyire bulani Ebyanjandihwa.

²⁵ Gaali gegire bingi ebinjamba hu ngeri eyi Musengwa genda abafugiirira bebisyemo era n'abuulira bulani ehyo ehi gaali n'amanyire hu Yesu wayire nga gaali ahoma hubi Yowaane omubatiza gasomesa abo abagabatizanga.

²⁶ Ng'anjo Apolo atandiha ohubuuliranga n'obugumu mu humbaaniro ly'Abayudaaya mu hibuga omwo. Akwila ni Pulisikira omuhasi wuwe ni banjira ebi gaali n'asomesa nga bamwanirisa mu mago gaawe bamunyonyola ebinjamba hu Ngira ya Hatonda.

* 18:18 18:18 Hub 6:1

²⁷ Ehiseera ni hyola Apolo gasalaŋo ohutiina mu twale ly'Akaya, Abafugiirira bamuwagira era nga baŋandiihira abafugiirira baayo bamusangaalire. Ni goolayo gayeeda bugali abaatu aba Hatonda gaali n'anjambiiye ehisasabirisi bafugiirira Yesu.

²⁸ Era ŋagati mu baatu ng'asimyanga Abayudaaya mu huŋahana ye nahahasa n'ebyaŋandiihiwa ati Yesu nj'oyu Hatonda gafuujaho amate ohunoŋola abaatu.

19

Pawulo abuulira mu hibuga Efeeso

¹ Apolo ni gaali n'ahiiri e Koriiso, Pawulo gaŋwa mu matwale g'e Fulugiya ni Galatiya eyi gaali ng'anamba engira atiina mu Efeeso. Eyo gagaanayo abaatu abamulomera baati baali bafugiirira Kurisito.

² Nga niye ababuusa ati, "Ni mwafugiirira mwasuna ehirabo hy'Omwoyo Omutukuvu?" Nga nibo bamugobolamo baati, "Kadi! N'ohuŋulira sihuŋulirangaho huuti ŋaliŋo Omwoyo Omutukuvu."

³ Nga Pawulo ababuusa ehindi ati, "Olwo ŋaahani ohubatiziwa hwenywe hwali hwa ngeri hi?" Nga bamugobolamo baati, "Ohubatiziwa ohwa Yowaane."

⁴ Nga Pawulo abaloma ati, "Ohubatiza ohwa Yowaane haali habonero ahalaga haati omutu gebbwagire era gabalomanga bafugiirire owaali n'aja huuja niye n'anooyeŋo era oyo nje Yesu."

⁵ Ni baŋulira ebibono ebyo, nga bababatiza mu siina lya Yesu Musengwa.

⁶ Pawulo ni gaata hu hiisi mulala emihono, ng'Omwoyo Omutukuvu abeehaho nga batandiiha ohuloma endimi eji baali ni batamanyire era nga baloma ebibono ebi Omwoyo gabawiihulira.

⁷ Abaatu abo baali baŋera abasinde ng'ehumi n'ababiri.

⁸ Ebyo ni byaŋwa, Pawulo gahena emyesi edatu n'atiinanga mu humbaaniro ly'Abayudaaya mu hibuga ehyo n'alomeranga abaatu n'obugumu n'abahahasa ati ebi gaali n'abalomera hu ngeri eyi Hatonda genda aŋugemo obulamu w'abaatu bituufu.

⁹ Aye balala hu Bayudaaya nga bagaana ohufugiirira Kurisito era nga baduuliranga mu lwijuuye abo abaali ni bagendera mu Ngira ya Musengwa. Ehyo nga hireetera Pawulo ohubaŋwamo era ng'anamba abafugiirira atiina ni nabo bahumbaaniranga mu somero lya Turaano hiisi ludaalo ni bahubbagania ebiŋeego hu biŋamba hu buŋugi wa Hatonda.

¹⁰ Hino hyamuŋirira emyaha ebiri era ng'Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya bosibosi abaali ni bamenyire mu Asiya baŋulira ehibono hya Musengwa.

¹¹ Nga Hatonda aholo ebyamaliholiho bingi n'abitira mu Pawulo.

¹² N'ebitambaala oba engoye eji gaŋambangaho ni bahajinjirire bajita hu balwaye, obulwaye waawe waŋonanga. N'ababangaho emisambwa ni jibaŋwaho.

Abasaani ba Sikeeva

¹³ Naahani ŋaaliŋo Abayudaaya abagendanga ni babbinga emisambwa hu baatu. Ehiseera hyola nga bagesyangaho ohujibbinga ni bajiroma baati, "Kulagira mu siina lya Yesu Musengwa oyu Pawulo abuuliraho, ŋwa hu muutu ono."

¹⁴ Abaholanga ehiitu ehyo baali basinde musanvu abaali abasaani b'omutangirisi w'abasengi b'Abayudaaya oyu balanganga baati Sikeeva.

¹⁵ Aye lwali lulala nga n̄abaño omusambwa ogwabaloma guuti, “Yesu mumanyire ni Pawulo yeesi mumanyire, ne enywe ndinywe aba ani?”

¹⁶ Ng’ano omusinde owaaliho omusambwa ogwo abatumiraho bosibosi abahubirano nga ko ababbutujula hifaabi ohwola olu benunula baduluma majula n’abahanuuyehanuyeho ebyambalo ni batonya amafugi.

¹⁷ Ehiitu ehyo ni hyagenda hyahwana mu Bayudaaya n’Abatali Bayudaaya abamenyanga mu Efeeso, nga bosibosi obuti bubañamba era nga batagiha ohuñja Yesu Musengwa enono ery’amaani olwohuba bafaania baati ali n’obunangi ow’amaani.

¹⁸ Era nga hireetera bangi hu bafugiirira ohubbutula ebibi byawe eyiri abahyawe mu lwijuuye.

¹⁹ Abañeña bangi nga bahumbaania emifumbo j’ebitabo ebi batambisanga ohuhola obun̄eña, babyohya mu lwijuuye abaatu bosibosi ni babona. Ebiitu ebyo ni babibalirira byali binwamo ebbeesa buheehere.*

²⁰ Bino byaleetera ehibono hya Musengwa ohusasaana mu baatu abeene abangi era hyahola n’amaani mu bulamu waabo abahinulira.

²¹ Ebyo ni byañwa, nga Pawulo asalaño ohutiina e Yerusaalemu n’abita mu matwale ery’e Makedoniya n’erye Akaya ohulambuula abafugiirira Kurisito. N’aloma ati, “Ni ndihena ohwolayo, teehwa ohutiina n’e Rooma yoosi.”

²² Nga geheerera atuma abaloobera babe Temuseewo n’Erasito e Makedoniya bamwehererengayo niye n’ahiiriho mu twale ly’Asiya.

Ahagugumuho mu Efeeso

²³ Huupi mu hiseera nj’ehyene, ñaaliño abaatu abaleeta endibo hu abo abaali ni bagendera mu Ngira ya Musengwa.

²⁴ Ñaahani ñaaliño omusinde omubboti oyu balanganga baati Demetiriyo. Demetiriyo nj’owabboteranga abaatu mu byoma eby’efeeza obufaananani womu birorero by’omusambwa ogu balanganga baati Arutemi. Omulimo guno gwamwingihisanga ye omwene n’ababboti bahye ebbeesa ejitali tono.

²⁵ Ng’ano Demetiriyo ahumbaania ababboti bahye bosibosi abaloma ati, “Bahyange, muhimanyire bulañi weene ng’olu husunira hibbala mu mulimo gwefe guno.

²⁶ Cooka mubona era muñulira ng’olu omusinde ono oyu balanga Pawulo abbamiisye abaatu abeene abangi baaba ti sibahiigula biitu ebi hubbota, simu Efeeso muno mwonene aye mu twale ly’Asiya lyosiryosi, n’aloma mbo bino ebi hubbota n’engalo sibahatonda kadi nan̄atotonono.

²⁷ Ehigosi hino sihinahagame hu mulimo gwefe, ahatale h’ebiiitu byefe ni haguuye hyonyene aye n’abaatu boosi banahalehere ano ohutiina mu yekaalu y’Arutemi. Era banahagosye obubbala n’enono ebi Arutemi oyu baatu bosibosi mu twale ly’Asiya nomu hyalo hyosihyosi ohun̄jirira añalala bajumirya.”

²⁸ Abahye ni ban̄ulira ebibono ebyo ng’etima libañamba batandiiha ohuhayaana ni baloma baati, “Arutemi ow’Abefeeso nj’ahihenaho!”

²⁹ Sin̄abita eten̄ama ebala ng’ehibuga hyosihyosi hihwana oluboyoooyo. Nga n̄abaño abaatu abañamba Gaayo n’Arisitaluuko ab’e Makedoniya abagendanga ni Pawulo. Ng’ehin̄indi hy’abaatu hyeyoola hitiina

* **19:19 19:19** *buheehere* Ebbayibbuli mu ndimi ejindi jiroma jiiti durakima emitwalo etaanu. Durakima ndala nj’eyabanga omuhemba ogu omuutu gapakasanga oludaalo lulala.

ni badyedyesa abasinde abo baja bejuha mu hifo ehi bagudulirangamo emigudulo.

³⁰ Pawulo gaali gendire gebonese eyiri ehihindi hy'abaatu abo aye abafugiirira bamugaana.

³¹ Balala hu b'obuñangi mu hibuga ehyo abaali abameeri babe boosi bamutumira obuhwenda ni bamuloma atagesyaho hwemayo.

³² Abaatu abaali ni bahumbeene baali mu huhubba luboyoboyo ni ñabula anulirisa ehy'owahye, hiisi muutu n'ahayaana n'aloma hihye. Era ñaaliño bangi abaali ni batabona n'ehyabanjirayo.

³³ Nga ñabaano Abayudaaya abanjamba owahyawe oyu balanganga baati Alekizanda nga bamusindigirisa bamunira mu moni abahihirire alome eyiri ehihindi hy'abaatu. Nga ñaweene ano Alekizanda anubira ehihindi hy'abaatu abo omuhono banoleere anoserehese Abayudaaya.

³⁴ Aye bala ni bahifaania baati Muyudaaya nga bosibosi bayaalira ñalala bahayaana ni baloma baati, "Arutemi ow'Abefeeso nj'ahihenaho!" Hino bahihola ohuhena esaawa huupi ebiri kwiye.

³⁵ Ehiseera ni hyola omunandiihi w'abobuñangi mu hibuga ehyo ganoolerisa abaatu, ng'abaloma ati, "Bahyange abeehasi bomu Efeeso, nj'ani ñano atamanyire ati mu hibuga Efeeso pomuli esabo ly'Arutemi ow'enono, ñalala n'ehifaananyi hihye ehyanwa mwigulu hyagwa hu hyalo?"

³⁶ Olw'ehyo, ng'olu ñanuma ananga huhinahania, muguuje mutan-gunirisa huhola hiitu hyosihyosi ehinanga ehuhenaño emiyaaya.

³⁷ Abasinde bano aba muleetire ñano ñabula ehi banyagire ohunwa mu sabo ly'Arutemi wayire ohumufodogola.

³⁸ Ale hanye Demetiriyo n'ababoti bahye bali n'ehi bemulugunya hu muutu yesiyesi, emiryango j'ekooti j'abalamuzi miigule. Banjire eyo esonga jaawe banajinulirise.

³⁹ Ni ñabaño esonga yosiyosi eyi mwemulugunya, mutiine mwemulugunyahise mu kooti.

⁴⁰ Aye ñaahani ebiitu ng'olu byemire singa abanugi banulira oluboy-ooboyo luno olu muli huhubba, bananga ohutubonerisa ni batulangira ohwegugunga. Hunuma songa kulu eyi hunanga ohunja olw'oluhumbano luno."

⁴¹ Ni gahena ohuloma ebibono ebyo ng'abaloma baagameyo mu mago gaawe.

20

Pawulo atiina mu matwale ly'e Makedoniya n'e Buyonaani

¹ Oluboyooboyo olwali mu hibuga hy'Efeeso ni lwasima nga Pawulo atumisa abafugiirira Kurisito. Ni gahena ohubaloma ebibono ebi bagumya ng'abaseebula atiina e Makedoniya.

² Ni goola eyo ng'ahyala mu hiisi hifo omwali abafugiirira n'atiina n'abagumya era ng'agenda goola nomu twale ly'e Buyonaani,

³ eyi gahena emyesi edatu. Ni gaali n'anatere ohusomoha ohutiina e Siriya ng'anulira ati ñaaliño Abayudaaya abaali ni bamwehobera ohumwitira mu ngira, ng'asalaño ohubitira hu woomu e Makedoniya.

⁴ Mu lugendo luno, Sopateri omusaani wa Puuro ow'e Bberoya n'Arisitaluuko ni Sekundo abaali ni basimuha mu hibuga Sesalonika ni Gaayo ohunwa e Derube ni Temusewo ko ni Tukikasi ni Turofimo ohunwa mu twale ly'Asiya bamunereheraho.

⁵ Abasinde bano omusanvu batangiramo nga baja batuumira e Turoowa, ese ni Pawulo.

⁶ Efe ababiri nga hugenda hwola mu hibuga Filipi. Oluvanyuma lw'embaga y'Abayudaaya eyi baliiraho Emigaati Eji batatayemo Ehisimbulusa hwasomoha ohunwa e Filipi hutiine e Turoowa. Mu ngira hwahenamo endaalo etaanu nga hwola hwenjamba hu bahyefe era nga huhenayo endaalo musanvu.

Pawulo alamusa Ewutuuko

⁷ Hu ludaalo olutagiiha mu wiiki* efe n'abafugiirira abandi mu hibuga ehyo hwahumbaana ohubbwaga n'ohulya emigaati ni huhebulira ehy'egulo ehyasembayo ehi Musengwa galya n'abaloobera babe. Ni hwahena, Pawulo ganjira ehiseera hireeni n'aloma eyiri abafugiirira olwohuba gaali ategeha ohunwa mu hibuga ehyo ni buhyeye. Galoma ohwola esaawa mukaaga ej'owiire.

⁸ Namugulu mu hisenge omu hwali mwalimo etaala enyene nyingi ni jaduha.

⁹ Mu baali ni banulirisa ebi Pawulo gaali n'aloma mwalimo omuseere oyu balanganga baati Ewutuuko. Omuseere oyo gaali gehaaye hu mwango gw'edinisa eryali erigule ery'ehisenge omu hwali mu nyumba eyohudatu namugulu mu kalina. Ng'ero lijamba omuseere. Ni gaali n'afiriye mwirowo ng'ananuha ohunwa eyo na mugulu eyi hwali ng'agwa naasi era bamutusano n'afuuye.

¹⁰ Pawulo ni ganiinuha gatiina anjali omuseere oyo nga geeyala hu mulambo gugwe agufumbeerera ng'ahena aloma abaatu abaalijo ati, "Mutenendeherera, Ewutuuko alijo mulamu."

¹¹ Pawulo ni gaagamayo namugulu eyi hwali ni huhumbaaniye ng'abbwaga mu migaati hulya ni huhebulira ehi Musengwa gahola. Ni hwahena nga hunjaya huhyesa nga ko abaseebula asimbuha atiina mu lugendo lulwe.

¹² Bala nga bagamya Ewutuuko ewaawe emyoyo ni jibeehire olwohuba gaali mulamu.

Pawulo aseebula abatangirisi babafugiirira abomu Efeeso

¹³ Ni hwanjwa anjo efe abandi nga hutiina hunjamba emeeri husomoha hutiina mu hibuga Asosi eyi hwali ni huuja hwagaanana ni Pawulo, olwohuba niye gaali aholire etegeha ohutiinayo n'amagulu. Eyo peyi gaali n'aja hutwenjimbiraho mu meeri.

¹⁴ Ni gatwenjimbaho mu Asosi, nga husomoha hutiina mu hibuga hy'e Mituleene.

¹⁵ Ni wahya nga hunjwayo husomoha hutiina mu hifo ehyali ohuupi n'e hizinga hy'e Kiiyo. Hu ludaalo olwalondaho nga husomoha hutiina hu hizinga hy'e Samusi. Hu ludaalo olwalondaho nga husomoha hwola mu hibuga hy'e Mileto.

¹⁶ Ni hwali ni hutiina hwabita hubita hu hibuga Efeeso. Hino hwahihola olwohuba Pawulo gaali ahenire ohusalano ati sigenda hulwa mu twale ly'Asiya. Gendire ni hiba ni hinjaniha oludaalo lw'embaga eyi balanga Petekoote lwole ni goolire e Yerusalemu.

¹⁷ Pawulo ni gaali n'ahiiri e Mileto ng'atumisa bamulangire abatangirisi abaali ni batangirira ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito mu Efeeso.

* **20:7 20:7** Oludaalo olusooka mu wiiki nj'olwa Sabbiiti mu mbala y'Abayudaaya.

¹⁸ Abatangirisi abo ni boola ng'abaloma ati, "Mumanyire bulanji ng'olu mbaayenga ni nebisya ahamanga hosihosi aha mbaaye ni nenywe ohunwera erala hu ludaalo olu noleraho mu twale ly'Asiya.

¹⁹ Mbaaye peeresa Yesu Musengwa n'ohwenomeha ohw'amaani era oluusi n'ohulira ni ndira amasiga olw'abaatu ohugaanira mu bibi byawe. Mumanyire ng'olu mbitire mu biseera ebigosi olw'Abayudaaya abatafugirira Musengwa ohunesoomera.

²⁰ Muhimanyire ng'olu mbaaye mwesigwa mu hubalomera obuhwenda wa Hatonda ni njanuma ehi ndehayo ehinanga ohuba ehy'omugaso eyi muli. Aye mbayenga mbasomesa mu lwijuuye era ni tiina nyumba hu nyumba mu mago genywe.

²¹ Mbaayenga ndomera Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya ti bateehwa ohwebbwaga bacuuhe banwe mu bibi byawe bagobole eyiri Hatonda era bafugiirire Musengwa weefe Yesu.

²² Ne njaahani mbalomeraho ti ndi hutiina e Yersaalemu eyi Omwoyo Omutukuvu ali hunumiirisa ohutiina cooka eyi tamanyire ebinahanjoleho ni noolireyo.

²³ Ohutusaho ti mu hiisi hibuga ehi nooliremo Omwoyo Omutukuvu gandabula ati ekomera n'ohubonaabona nj'ebinindiiriye.

²⁴ Aye sifayo hu hinahanjoleho, nolu banjita banjite, kasita n'aba ni mbubuuye omulimo ogu Yesu Musengwa gapambya, ndomere abaatu Amanjuliro Amalanji aganjamba hu ngeri eyi Hatonda atunonolamo olw'ehisasabirisi hihye.

²⁵ "Ehiitu hindomera hiiti njaahani njanuma kadi mulala hunywe aba mbaaye ni ndomera Amanjuliro Amalanji aganjamba hu bunugi wa Hatonda anahamboneho nindi.

²⁶ Olw'ehyo, olwa leero hambalomere ti singa njaabano mu nywe omubaaye ni munjulira ebi mbuulira afiira mu bibi, simusango gwange.

²⁷ Hiri hiityo olwohuba mbaaye sinekeka hubalomera byosibyosi ebi Hatonda genda muhole.

²⁸ Enywe abatangirisi mwehuumenga ohutanwa hu hufugiirira era ni muyeeda n'abafugiirira abandi bosibosi ab'Omwoyo Omutukuvu gabanambya ohulabiriranga. Ng'olu omwayi alabirira ebyayo bibye, mwesi muutyo mulabirirenga ehibbubbu hy'abafugiirira aba Hatonda† gesunira omwene n'abita mu hufa hwa Yesu Kurisito hu musalabba.

²⁹ "Manyire ti ni ndiba ni tiinire abaatu ababi abali hya nalana anjuma husasira baliija babenjimbaho badulingadulinga abafugiirira.

³⁰ Nomu nywe mwabeene mulinjwamo abaatu abalisomesa eby'obudulingi bagodamya abafugiirira babatusa hu hituufu olw'ohwenda babe baloobera baawe.

³¹ Olw'ehyo mwehuume natabano anwa hu hufugiirira! Era muhebulire muuti mu myaha edatu eji mbaaye ni nenywe mbaaye sindehera omuusi n'owiire ohubalabula mu hino n'amasiga nga pohu taaye.

³² "Njaahani mbaseebula ni mbanambya Hatonda abahuume era abayeede mwegumye ohufugiirira obuhwenda obuloma buuti atunonola lw'ehisasabirisi hihye. Obuhwenda owo mbobuja hubanangasa mu hufugiirira Musengwa era bubaleetere Hatonda ohubana ebirani ebi gasuubisa abaatu bosibosi aba gagwalaasa bafuuha abaatu babe."

³³ Ese mbula bbeesa y'omuutu, oba ebyambalo ebi mbaaye ni nduhanira.

† 20:28 20:28 Ebyanjandhiwa ebindi biri ni aba Musengwa.

³⁴ Ohutusaho mumanyire muuti ese omwene mbaayenga nefululuhana n'engalo jange jino n'ananga ohweyemeresano era naahena nayeeda n'abahyange aba nabanga ni nabo.

³⁵ Ebyo byosibyosi nabiholanga ohubalaga ti pohuseene ohuholanga huutyo emirimo konyo hunange ohuyeedenga abatananga hweyeeda. Habuhyabuhya huli n'ohuhebuliranga ebibono bya Yesu Musengwa ebi galoma ati, "Ohugaba hulimo ekabi ohuhira ohunaana ebi baba ni batunaaaye."

³⁶ Pawulo ni gahena ohuloma ebibono ebyo, ng'ahoma ekumbo n'abatangirisi abo bosibosi nga basaba.

³⁷ Ni bahena nga hiisi mulala hu batangirisi abo aseebula Pawulo n'amugwa mu hifuba n'ohulira ni balira amasiga.

³⁸ Ehyasinga ohubalisya amangi nj'ehibono ehi gabaloma ati baali sibaja humubonaho nindi. Ng'ano bamunereheraho bamwosa hu mwalo aniina emeeri nga ko bagamayo.

21

Pawulo atiina e Yerusaalemu

¹ Ni hwaseebula abatangirisi bala nga hubereheresa husomoha bulunamu hwola mu hibuga ehi balanga baati Koosi. Ni wahya nga hutiina hu hizinga ehi balanga baati Rodesi eyi hwanjwa nindi ni buhyeye nga hutiina e Patara.

² Eyo hwagaanayo emeeri eyaali ni yitiina mu twale ly'e Foyinikiya nga huyiniina husomoha.

³ Ni hwalengera ehizinga Kipuro nga huhireha hu lubega huhubitira mu mehiriro gahyo hulunama e Siriya. Nga hugoba hu mwalo gw'e Tiiro olwohuba eyo peyi emeeri eyo yaali ni yija hutwihula emigugu ejaaliho.

⁴ Eyo hwagaanayo abafugiirira bahyefe era nga humenya ni nabo ohuhena endaalo musanvu. Ng'abafugiirira abo baloma Pawulo atatiina e Yerusaalemu olwohuba Omwoyo Omutukuvu gaali abahwehuliye ati Pawulo gaali aja husunirayo ebigosi.

⁵ Aye ehiseera ehi hwali n'ohuhena ni nabo ni hyanjwaho nga hubaseebula hweyongereyo n'olugendo lwefe. Ng'abafugiirira abo bosibosi n'abahasi baawe ko n'abaana batunerehera batutumyaho ana hibuga hyagama batwosa hu mwalo. Ni hwola eyo nga hwesihwesi huhubba amafuha ohusaba.

⁶ Ni hwahena ohusaba nga husebulana efe huniina emeeri nga nibo baagamayo ewaawe.

⁷ Ni hweyongera n'olugendo lwefe ohunwa e Tiiro nga hwola mu hibuga hy'e Putolemaayi. Eyo yoosi hwagaanayo abafugiirira aba hwaja hwaheesaho era nga hunenyuhayo ehiire hirala ni nabo.

⁸ Ni wahya nga nindi hunamba olugendo hutiina e Kayisaaliya eyi hwamenya ewa Filipo ow'abuuliranga Amanuliro Amalaji. Filipo gaali mulala hu banjeeresa omusanvu aba batobola mu Yerusaalemu.

⁹ Filipo gaali n'abahaana abakabbamba bane abaali n'ehirabo hy'obunaabbi.

¹⁰ Ni hwali ni hwahahena ewuwe endaalo ejineraho naabbi oyu balanganga baati Agabbo nga gehirira gaaja n'anwa e Buyudaaya.

¹¹ Ni goola ana hwali ng'abonjolola hu Pawulo omusipi agwesidiha amagulu n'emihono ahena aloma ati, "Omwoyo Omutukuvu aloma ati, 'Abatangirisi b'Abayudaaya mu Yerusaalemu po banahasidihe baati

omwene musipi guno era baahena bamunayo ng'omusibe eyiri Abatali Bayudaaya.' "

¹² Ehyo ni hyatugwa mu hutwi, efe ko n'abandi abaalino nga hwegalihira Pawulo atatiina yi Yersaalemu.

¹³ Aye nga Pawulo aloma ati, "Lwahiina mukenamo amaani muutyo n'amasiga ni muli pohu mutaaye? Netegeheeye hiisi hiitu ehi banahakole. Sihumbona hwojene aye n'ohufira mu Yersaalemu olw'ohungeeresu Yesu Musengwa."

¹⁴ Ni hwabona huuti sihunanange hu mucuusa hunjwa huhu gaaliho, nga humuleha humuloma huuti, "Leha Musengwa Omwene ahole ehi asiima."

¹⁵ Ehiseera ni hyola ebyo ni binooye nga hwetegeha hwehubba mu ngira hutina e Yersaalemu.

¹⁶ Balala hu bafugiirira Kurisito abomu Kayisaaliya nga batunerehera batwosa mu mago g'omusinde oyu balanganga baati Munasoni. Munasoni gaali asimuha hu hizinga Kipuro era naali mulala hu baatu abaali abadaayi ohufugiirira Yesu.

Pawulo ahyalira Yakobbo e Yersaalemu

¹⁷ Ni hwola e Yersaalemu abafugiirira batusangaalira bulani.

¹⁸ Ni wahya nga hutina ni Pawulo ewa Yakobbo. Abatangirisi abahulu ab'abafugiirira bosibosi, baaliyo.

¹⁹ Pawulo ni gahena ohubaheesa ng'abaloohesa mu wiijufu byosibyosi ebi Hatonda gaali n'amutambihise mu bunjeeresu wuwe njagati mu Batali Bayudaaya.

²⁰ Yakobbo n'Abatangirisi abo abahulu ni banulira ebibono ebyo nga bajumirya Hatonda. Nga baloma Pawulo baati, "Mulebe, ng'olu obona njalino Abayudaaya bangi bugali abacuuhire bafugiirira Kurisito era bosibosi bahuuma butiribiri amagambi ga Hatonda.

²¹ Aye banulira mbo ewe osomesa Abayudaaya bosibosi abamenyire eyo mu Batali Bayudaaya ohutanamba magambi aga Hatonda ganja Musa era mbo obaloma oti batahomola baana baawe wayire ohunamba esambo j'Ehiyudaaya.

²² Naahani huhole hutye ko hubatuseyo? Olwohuba ananjuma hubuus-abuusa bananjulire baati wuujire njano bahuujira.

²³ Olw'ehyo, amagesi aga huhuja nga gano. Njano hulino n'abasinde bane abali n'ehi beeyama eyiri Hatonda.*

²⁴ Tiina ni nabo mu Yekaalu obenjimbeho hu mukolo g'ohwegwalaasa mu moni ja Hatonda era obe ndiwe obasasulira ehi banjajayo ng'enjongo ko bababegeho efiiri.* Ehyo hinaleetere abaatu bosibosi abanahubone ohufaanja baati ebi bahunjuliraho si bituufu olw'ohuhubona ewe omwene n'onjamba amagambi aga Hatonda ganja Musa.

²⁵ Ne Abatali Bayudaaya abafugiirira Kurisito, abo hwahena ohubanandiihira ni hubaloma ebyo ebi hwasalano huuti benjalame ohulya ebiryo ebi banjongire eyiri emisambwa, n'obuhwedi era n'ohulya enyama ey'ehyayo ehifuuye ni batahisalireho wayire ohulya amalasire."

²⁶ Ni wahya nga Pawulo geenimba hu basinde abo hu mukolo g'ohwegwalaasa mu moni ja Hatonda era nga batiina mu Yekaalu ohulomera abasengi ba Hatonda ehiseera n'endaalo j'ohwegwalaasa anja jirinweraho era hiisi mulala hu bo ganjajo enjongo eyiri Hatonda.

* **21:23 21:23** Hub 6:13-21 * **21:24 21:24** Ohubega efiiri haali habonero ahalaga haati baali bohorehise ehi beeyama.

Banjambira Pawulo mu Yekaalu

²⁷ Endaalo musanvu ej'ohwegwalaasa ni jaali ni jiri huupi huŋwaho, nga ŋabaanjo Abayudaaya abaali ni banjooye mu twale ly'Asiya ababona Pawulo mu Yekaalu. Abayudaaya abo nga basasamasa abaatu bosibosi abaalijo era nga banjamba Pawulo

²⁸ ni bahayaanira ŋamugulu baati, "Bayisirayiri bahyefe, mutuyeede! Ono nj'omusinde nago atinire n'asomesa abaatu bosibosi mu hiisi hitundu omu goolire banwe hu magambi ga Musa n'ohufodogola Yekaalu. Nindi n'ehindi nj'ono ŋano aleetire n'abaatu Abatali Bayudaaya mu Yekaalu yeefe ehiitu ehy'embihho mu hifo hino ehyawufu."

²⁹ Ehyo bahiroma olwohuba ŋalijo olu baali ni baweene Pawulo n'ali ni Turofimo Omwefeeso mu hibuga Yerusaalemu olw'ehyo banjeega baati gaali gengiye ni naye mu Yekaalu.

³⁰ Ebibono ebyo byaleetera abaatu bosibosi mu hibuga ehyo ohutabuha. Era nga banjindigana ohuŋwa enjuyi n'enjuyi bayabuluhira hu Pawulo bamunamba bamudyedyesa bamutusa ebulafu w'e Yekaalu. Ng'ano ni naanjo ŋabaanjo abegalanjo emiryango ja Yekaalu ehicaamu hitoolamo.

³¹ Bala ni baali ko ni bamimigania Pawulo ni benda bamwite, nga ŋabaanjo omuutu owanyanguha gatiina eyiri omuduumisi wamaŋe g'Abarooma ng'amulomera ati ehibuga Yerusaalemu hyosihyosi hyali higuuyemo ohutabuha.

³² Anjo ni naanjo ng'omudumisi oyo anamba engira aduluma n'abasirikale ko n'abahulu baawe beehirira baatiina eyiri ehiŋindi hy'abaatu abo abaali ni batabuhire. Bala ni babona omuduumisi n'eduuli ly'abasirikale ni batiina eyi bali nga balehera anjo ohuhubba Pawulo.

³³ Omuduumisi omuhulu ni goola ng'ajasa Pawulo ahena alagira bamu-sidihe n'enjegere ebiri. Nga ko abuusa abaatu ati, "Ono nj'ani era aholire hi?"

³⁴ Nga hiisi mulala mu hiŋindi hy'abaatu abo amugobolamo n'ahayaana n'aloma hihye. Olw'oluboyoboyo ohuba lubitiirifu, omuduumisi sigabatutamo hituufu era ng'alagira banjire Pawulo mu kambi y'abasirikale.

³⁵ Ni bamwosa hu madaala aganiina ohwingira mu kambi, ng'abasirikale bamugegera ŋamugulu mu bbanga ohumwingisa olwohuba abaatu baali batabuhire bugali ni benda bamubanyaguleho bamwite.

³⁶ Oguŋindi gw'abaatu ogwali ni gulondaho gwatiinanga guhayaana guuti, "Oyo mwite hwita!"

Pawulo geŋosyaho

³⁷ Abasirikale ni baali ni banatere ohwingisa Pawulo mu bbarakisi, ng'aloma omuduumisi oyo mu Luyonaani ati, "Fugiirire mbeho n'ehindomaho eyi oli." Ng'omudumisi amubuusa ati, "Koni weesi omanyire Oluyonaani?"

³⁸ Ewe, sindiwe omusinde ola Omumisiri ŋanyuma anjo ow'agesyaho ohuyeekeera gavumeeti era owatangirira ehibbubbu hy'abatemu ekumi ene baaja behuhuma mu lulafu?"

³⁹ Nga Pawulo amugobolamo ati, "Bbe, ese ndi Muyudaaya omusaale womu hibuga Taruso ehitutumufu mu twale ly'e Kilikiya. Fugiirire mbeho n'ehindoma eyiri abaatu."

⁴⁰ Omuduumisi ni gamufugiirira, nga Pawulo gemeerera hu madaala, agehesya ehiŋindi hy'abaatu abo n'omuhono banoleere. Bosibosi ni bahena ohuŋoleera ng'abaloma mu lulimi olu Aramayiki† ati,

† 21:40 21:40 Oba Olubbebbulaniya.

22

¹ “Aboluganda n’abaatu abahulu mu gwanga, munulirise ohwenosyaho hwange hu songa eyi bafunaana.”

² Ni banulira Pawulo n’aloma eyi bali mu lulimi olu Aramayiki nga banoolera baati ce. Ng’ango Pawulo atiina mu moni aloma ati,

³ “Ese ndi Muyudaaya omusaale womu hibuga Taruso mu twale ly’e Kilikiya aye nahulira n’ano mu Yerusalemu. Gamalyeli omusomesa hanunye mu hwegeresa amagambi geefe nj’owasomesa nakuguhira erala era najumbiranga bugali ohunjeesa Hatonda mu by’ediini lyefe ng’olu abandi hunywe muhola.

⁴ Nahiyaanianga abaatu abaali ni bagendera mu Ngira ya Musengwa ey’obunonosi noola n’ohuleetera abandi hu bo ohufa. Nabanambanga anabula hubihisya, abasinde n’abahasi ni mbadanya mu komera olw’ohufugiirira hwawe.

⁵ “Omuhulu w’abasengi n’Aboluhiiho Olubbala mu gwanga ly’efe basobola ohunjulira mu hino. Era abahulu abo baapa n’ebbaluna ejinyanjula eyiri abahyawe mu Damasiko tiine pambe abafugiirira Yesu abeeyo mbaleete e Yerusalemu ng’abasibe bababonerese.”

*Pawulo aloma hu hucuusiwa huhwe
(Bik 9:1-19; 22:12-18)*

⁶ “Ni naali ni tiina e Damasiko, esaawa jaali oti mukaaga ejomu muusi ni natere ohwola, ng’ango ni naango enjase ey’amaani ohunwa mwigulu yikubba yineswanigirisa.

⁷ Ni yakubba nga ngwa n’asasi pulira ejanjaasi ni n’alino owundoma ati, ‘Sawulo, Sawulo! Lwahiina bukiyaania?’

⁸ Nga mbuusa omwene janjaasi eryo ti, ‘Ndiwe ani Musengwa?’

“Nga gangobolamo ati, ‘Ndiise Yesu Omunazaleesi oyu ohiyaania.

⁹ Abahyange aba naali ni nabo boosi babona enjase eyo era banulira n’ejanjaasi aye sibategeera ebi omutu oyo gandoma.’

¹⁰ Ng’ango ese mubuusa ti, ‘Musengwa, kole hi?’ Nga niye gandoma ati, ‘Yinyoha otiine mu hibuga Damasiko. Eyo peyi banahahulomere ehyohuhola.’

¹¹ Olwohuba naali sikiibona n’ohubona olw’ehimyaso ehyo ehy’amaani, abahyange aba naali ni nabo bapamba hu muhono baapira e Damasiko.

¹² “Naahani mu hibuga Damasiko mwalimo omusinde oyu balanganga baati Ananiya. Ananiya gaali musinde omuhenerefu owajumiryanga Hatonda era n’agendera mu magambi aga banambya Musa n’Abayudaaya bosibosi abamenyanga eyo ni bamuna enono.

¹³ Omusinde oyo nga gaaja geemeerera ana naali gandoma ati, ‘Mulebe Sawulo, yiguha emoni otagihe ohubona nindi. Hu nyanga enyene eyo emoni jange nga jirimbula tandiha ohubona.’

¹⁴ “Ng’ango omusinde oyo atiina mu moni gandoma ati, ‘Hatonda ow’abasehulu beefe ahutobooye obe ti omanyana ehi genda ohole, obone Omwawufu wuwe era onjilire ebibono ebinwa mu munwa gugwe.

¹⁵ Olw’ehyo oja huba mujulizi wuwe olomere abaatu bosibosi ebi onjiliiye n’ebi oweene.

¹⁶ Era naahani nwa mu by’ohugayala. Yinyoheramo wenunderere Hatonda gahahusonina ebibi bibyo era ohene obatiziwe bahwogeho ebibi bibyo.’

¹⁷ “Ebyo ni byanjwa nga ngobola n’ano mu Yerusalemu. Lulala ni naali mu Yekaalu ni saba nga nolesebwa.

18 Mu hwolesewa ohwo Musengwa gandoma ati, 'Yinyoheramo onje mu Yerusaalemu, olwohuba abaatu baamo sibaja hufugiirira n'obalomera ebipambaho.'

19 Ng'ese mugobolamo ti, 'Musengwa, bamanyire baati natiinanga mu mahumbaaniro g'Abayudaaya ni pamba abahufugiirira ni mbafaduula efaalu ni kena ni mbandanya nomu komera.

20 Era ni baali ni beeta Sitefaano omuloobera wuwo, keesi naaliyo nawagira ehikolwa hy'ohumwita era nahuma n'engoye jaawe ko bala bamuhubbe bulani amabaale.'

21 Ng'ano Musengwa gandoma ati, 'Nwa mu Yerusaalemu, olwohuba nja huhutuma eyo analeeni mu baatu Abatali Bayudaaya.' "

22 Abaatu banjulirisa ebi Pawulo gaali n'aloma ohwola olu galoma ebibono ebyo. Ng'ano batandiiha ohuhayanira namugulu ni baloma baati, "Mumwite, olwohuba omuutu hy'oyo sasaana huba hu hyalo!"

23 Ni baali ni bahihayaana ni baholona engoye jaawe eji bewihiriranga, ni boona n'efuue mu bbanga ohulaga ehiruni ehi baali ni nahyo,

24 ng'omudumisi omuhulu alagira bengisa Pawulo mu kambi. Ni bamwingisa ng'alagira bamufaduule efaalu era amubuuse abalomere ehyali ni higema Abayudaaya ni bamuhubbira oluboyobooyo batyo.

25 Ni baali ko ni bamulambaasa, nga Pawulo abuusa omuduumisi w'ehibbubbu hy'abasirikale ecikumi owaali ni gemereeye anaapi ano ati, "Bahifugiirira ohuhubba Omurooma efaalu ni bahiiri humusalira musango ohumuhira?"

26 Omuduumisi oyo ni ganulira ati Pawulo Murooma ng'atiina eyiri omuduumisi omuhulu amuloma ati, "Omusinde ono Murooma, humuhole hutye?"

27 Omuduumisi omuhulu ni ganulira ebyo ng'atiina eyiri Pawulo amubuusa ati, "Hanye ndomereho. Mbo oli Murooma?" Nga Pawulo amugobolamo ati, "E-e ndi Murooma."

28 Ng'omudumisi omuhulu oyo amuloma ati, "Keesi ndi Murooma aye nasasula bbeesa enyene enyingi ohufuuha Omurooma." Nga Pawulo niye amuloma ati, "Ese nasaaliwa ng'Omurooma."

29 Naweene ano ehyo nga hireetera abaali ni bamwenuguna ohubuusa ebibuuso ohunyololohaño. Ng'omudumisi omuhulu omwene asigalano n'alebera ekoba olw'ohunamba era gadanya hu Pawulo Omurooma wahye ebijofu.

Pawulo genosyaho mu kooti y'Abayudaaya

30 Olwohuba omuduumisi wamañe gendire ohumanya ehilulu ehyene ehi Abayudaaya baali ni bahaabya Pawulo, ni wahya gamulehula aye ng'alagira abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'Aboluhiiho lw'Abayudaaya olubbala bosibosi ohuhumbaana. Ni bahumbaana ng'anjira Pawulo amwemeha mu moni jaawe.

23

1 Ni beemeha Pawulo mu moni j'Aboluhiiho lw'Abayudaaya Olubbala, ng'abasimba emoni ahena abaloma ati, "Aboluganda, mu bulamu wange wosiwosi ohwolera erala hu ludaalo lwa naahani nehumire ohubona ti kola ebi Hatonda asiima."

2 Ni galoma atyo, ng'Ananiya owaali omuhulu w'abasengi alagira abaali ohuupi ni Pawulo bamulasula oluni hu munwa.

³ Ng'ano Pawulo aloma Ananiya ati, "Oli wamahiribbania! Weesi Hatonda anahahusafuule. Wihaaye mu tebe ohusalira omusango ni weema hu magambi gage aye olagira bakubbe ate nga amagambi ameene ago gahigaana."

⁴ Abaali ni bemereeye ohuupi ni Pawulo nga bamuloma baati, "N'ohutya sooty'a huduha omuhulu w'abasengi era omuñeeresa wa Hatonda?"

⁵ Nga Pawulo abaloma ati, "Aboluganda munasoniñe, mbaaye simanyire ti nj'omuhulu w'abasengi, olwohuba Ebyañandihwa biroma biiti, 'Otalomanga bubi hu mutangirisi w'abaatu babo.' "*"

⁶ Nga Pawulo abona balala hu baali mu luhiiho olwo baali bamu hibbubbu ehy'Abasadukaayo, n'abandi ni bali bomu hy'Abafalisaayo. Olw'ohwenda ohubatabula abeene n'abeene gaananihaho ejanjaasi ng'aloma ati, "Aboluganda, ese ndi Mufalisaayo era omwana w'Omufalisaayo. Ndi ñano ohuposesya olwohuba fugiirira ti Hatonda aliramusa abafu."

⁷ Pawulo ni galoma atyo, ng'Oluhiiho lwesalamo ñabiri, Abafalisaayo n'Abasadukaayo batandiiha ohuñahana abeene n'abene.

⁸ Hino hyaja olwohuba Abasadukaayo sibafugiirira baati abafu bali-ramuha ohuñwa e magombe era sibafugiirira baati ñaliño abamalayika wayire emiigu j'abaatu abafa. Aye ebyo byosibyosi Abafalisaayo nibo babifugiiriramo.*

⁹ Nga ñabaano oluboyoboyo olw'amaani era balala hu basomesa b'amagambi ga Hatonda abomu hibbubbu hy'Abafalisaayo abeemeerera bañahanira erala eby'amaani ebyene ni baloma baati, "Sihubona hibi mu muutu ono. Soomanya hamunga malayika oba omwigu gwaba nj'ogwalomire ni naye."

¹⁰ Ohutabuha ohwali ñagati waawe hwali hubitiirifu era hwaleetera omuduumisi wamañe ohutya ati abaatu abo bañanga ohugusula Pawulo mu bugusugusu ni bamuhaabira. Ehyañwamo ng'alagira abasirikale baje bamubatuseho hifuba, bamwagamyeyo mu kambi.

¹¹ Owiire ni wiira nga Yesu Musengwa aloma Pawulo mu hwolesewa ati, "Otatya guma omwoyo! Ng'olu olomeeye abaatu bomu Yersaalemu ebipambaho era otyo pooli n'ohulomera n'abe Rooma boosi."

Oluhwe lw'ohwita Pawulo

¹² Ni wahya mu mugamba, ng'Abayudaaya abaali ni batenda Pawulo behumbaania bateesa basidiha ehyama beeyama baati sibaja huhomba hu hyomu tamu wayire ehy'ohunywa ohutusaho ni betire Pawulo.

¹³ Abasala oluhwe olwo baali batuuma abasinde amahumi ane.

¹⁴ Abasinde abo nga batiina eyiri abatangirisi b'abasengi ba Hatonda n'abaatu abahulu mu diini y'Abayudaaya babaloma baati, "Hweyamire ohutahomba hu hyomu tamu ohutusaho ni huhenire ohwita Pawulo.

¹⁵ Olw'ehyo hubasunga enywe n'Aboluhiiho olubbala mutumise ni musunga omuduumisi wamañe nindi abaleetere Pawulo mu mbuga yenywe ni mweromesa muuti ñaliño ebi mwenda ohwetegeresa hu songa jije. N'efe hunaabe añaatu ni hweteegire humusimye n'ahiiri hwola ñano mu luhiiho."

¹⁶ Aye nga ñabaano omwiñwa wa Pawulo owagwa mu luhwe lwawe ng'atiina mu kambi alabula Pawulo.

¹⁷ Pawulo ni gañulira ohulabula hw'omwiñwa wuwe, ng'alanga mulala hu baduumisi abaduumiranga ehibbubbu ehy'abasirikale ecikumi atiina

* 23:5 23:5 Hun 22:28 * 23:8 23:8 Mat 22:23; Mar 12:18

eyi ali amuloma ati, “Nira omuseere ono eyiri omuduumisi omuhulu olwohuba ali n’ehi genda humulomera.”

¹⁸ Ng’ano ola anira omuseere oyo eyiri omuhulu amuloma ati, “Pawulo omusibe gasungire ndeete omuseere ono eyi oli, mbo ali n’ehi genda ohuhulomera.”

¹⁹ Ng’omudumisi omuhulu anamba omuseere oyo hu muhono amunira hu tulo amubuusa ati, “Hiina ehi wenda hundomera?”

²⁰ Ng’omuseere amugobolamo ati, “Eriyo Abayudaaya abeteahiise bafugiirisanina ohuhusunga baati olwejo onire Pawulo mu luhiiho oluhulu, ni beholesa baati naliho ebi benda hwetegeresa hu songa jije.

²¹ Aye kulomba otafugiirira olwohuba naliho abasinde ababita mu mahumi ane abatehiise ohumweteega hu ngira. Abasinde abo banera hunera ohutahomba hu hyomu tamu wayire ehy’ohunywa ohutusaho ni bahenireho obulamu wa Pawulo. Era bahenire ohwetegeha bahumiriye hubona ehi onabagobolemo.”

²² Nga wange ewe omuduumisi omuhulu aseebula omuseere oyo, aheni amuhamiirisa ohutalomeraho muutu yesiyesi ati naliho ehi amulomeeyeho.

Banjindiha Pawulo ew’omunugi Filikisi

²³ Naweene ano ng’omudumisi omuhulu alanga babiri hu bahulu b’ebibubbu by’abasirikale ecikumi abalagira ati, “Mutegehe abasirikale ebihumi bibiri, n’abembalaasi sanvu, ko n’abasoola n’amafumo ebihumi bibiri, betegehe batiine e Kayisaaliya hu nyanga edatu ej’owiire.

²⁴ Era mutegehe n’embalaasi eji Pawulo n’abamunerehera banagen-dereho mumunire mumwose bulani eyiri omunugi Filikisi.”

²⁵ Ng’ano omuduumisi oyo anandiihira Lusyasi ebbaluja ati,

²⁶ “Eyiri ow’ejono omunugi Lusyasi,
Otye eyo sebo gavana Filikisi?”

²⁷ Abayudaaya banamba omusinde ono era baali benda humwita. Aye ni nategeera ti Murooma, nga tiina n’amane gange nja mubataasulyaho.

²⁸ Olw’ohwenda ohumanya ehi baali ni bamuhaabya namunira namwemeha mu Luhiiho lw’Abayudaaya Olubbala.

²⁹ Hino hyandeetera ohufania ti baali bamuhaabya ebinamba hu magambi gaawe ehitamwosa hu humwita wayire ohumubona mu komera.

³⁰ Oluvanyuma ni banjibiraho baati Abayudaaya baali basalire oluhwe ni benda bamwetege hu ngira bamwite, ano ni naano nj’ohusalano ohumunindiha eyi oli. Era ndagiye ni naabo abali n’ehi bamuhaabya boosi baaje banje esonga jaawe eji bafa ni naye mu moni jijo.

Ndiise Kulawudiyo Lukiya.”

³¹ Ng’ano abasirikale bahola ehi omuduumisi omuhulu gabalagira. Owiire owo nga banira Pawulo bamwosa mu hibuga ehi balanga baati Atipatiri.

³² Ni wahya ng’abasirikale abaali ni bagenda n’amagulu bamulehera abasirikale abohu mbalaasi ohweyongerayo ni naye, nga nibo baagamayo mu kambi.

³³ Abasirikale abohu mbalaasi ni boola e Kayisaaliya, nga bana Filikisi ebbaluja bahena bamunambya ni Pawulo, nga nibo baagamayo e Yersaalemu.

³⁴ Filikisi ni gasoma ebbaluja eyo, ng’abuusa Pawulo ehitudu omu anwera. Ni gamugolobolamo ati yi Kilikiya,

³⁵ nga Filikisi amuloma ati, “Omusango gugwo ndigunulira abahunabira ni balino.” Ng’ahena alagira abasirikale bahumire Pawulo mu lubiri olu habaha Herode gatongola.

24

Omusango ogu bahaabya Pawulo

¹ Ni nabitano endaalo etaanu, ng’omuhulu w’abasengi oyu balanga baati Ananiya n’abalala hu baatu abahulu mu diini y’Abayudaaya ko ni puliida waawe oyu balanganga baati Terutuulo batiina e Kayisaaliya ohunabira Pawulo mu kooti y’omunugi ola oyu balanga baati Filikisi.

² Filikisi ni galagira baaleeta Pawulo mu kooti nga Terutuulo ganja esonga ati,

“Owenono Filikisi, obutangirisi buwo n’ohulengera huhwo anjale bituleeteeye emiyaaya n’ekulakulana mu gwanga lino.

³ “Olw’ehyo mubbala Filikisi, mu buli ngeri husiima bugali weene ebi otuholera mu hiisi hifo.

⁴ Aye ohutahudembya bugali, leha salire ni kulomba olw’ehyere hihyo wutegere ohutwi onjulirise mu buupi ehi huhaabya omusinde ono.

⁵ “Huhyageene huuti Pawulo ono musinde wa mutawaana era ajeemesa Abayudaaya bosibosi hiisi njaatu mu hyalo. N’ehindi nj’omutangirisi w’ehibbubbu hy’abaatu abasomesa eby’obudulingi aba balanga baati, ‘Abaloobera b’Omunazaleesi.’

⁶ Era n’ohugesya gagesyaho ohuhola ehiitu ehy’embiho mu Yekaalu, ehifo hyefe ehyawufu, nga ko humunamba ni hwenda ohumusalira omusango.

⁷ Aye omuduumisi w’abasirikale oyu balanga baati Lusiya nga gaaja amutusaŋo lwa mbaha, ng’alagira abamunabira baaje oyi oli.*

⁸ Ewe wamwene oluvanyuma lw’ohwendulirisa hu songa jino oja hunafaania oti ebyo byosibyosi ebi humuhaabya bituufu.”

⁹ Ni gagwisa ebibono ebyo, ng’abatangirisi b’Abayudaaya bosibosi nga bamusemba ni bahahasa baati ebi pulida galoma hu Pawulo byali bituufu.

Pawulo geŋosyaho mu moni ja Filikisi

¹⁰ Bala ni bahena ohwanja ebyawe, nga Filikisi agesya n’omuhono ohuŋa Pawulo ehiale ohwenosyaho. Nga Pawulo aloma ati, “Mubbala, manyire ng’olu ohenire emyaha mingi n’olamula abaatu b’egwanga lino. Olw’ehyo ndi n’esangaalo ohwenosyaho mu moni jijo.

¹¹ “Ewe omwene onjanga ohwendulirisa era wahihahasa oti endaalo ejitatumu ehumi n’ebiri egongo natiina e Yerusaalemu ohujumirya Hatonda.

¹² Abo abapanabira sibanjageeneho ni njalino oyu pahana ni naye oba ni sasamasa abaatu mu Yekaalu oba mu humbaaniro ly’Abayudaaya oba mu hifo hyosihyosi mu hibuga ehyo.

¹³ Era sibanjaŋa huŋa buhahafu eyi oli hu ebyo byosibyosi ebi bandumiirisa hu esaawa yino.

¹⁴ Ohutusaho hituufu era nihirisa ti njumirya Hatonda oyu basehulu beefe bajumiryanga, ni nonderera Engira ya Yesu eyi bo balanga mbo yabudulingi. Era fugiirira ebyo byosibyosi ebiri mu magambi aga Hatonda gaŋa Musa n’ebi banaabbi banandiiha.

¹⁵ Era keesi ndi n’esuubi hya nibo ti hu ludaalo olw’ekomero, Hatonda aliramusa abagwalaafu n’ababi.

* **24:7 24:7** Ebyanandihiwa ebindi ebyahale binjuma bibono eby’olunyiriri luno.

¹⁶ Ehyo c'ehigira habuhyabuhya ni fuba bugali ohugendera mu bulamu obugwalaafu mu moni ja Hatonda n'ejabaatu.

¹⁷ "Oluvanyuma lwohuba ebulafu ohuhena emyaha ejiñera, naagamayo e Yerusaalemu ohunirira abalebe bange Abayudaaya obuyeedi obw'ohugabira abahyawe abagadi n'ohunayo enongo eyiri Hatonda.

¹⁸ Mu hiseera ehyo ni banjagaana mu Yekaalu, naali kenire ohuhola omukolo og'ohwegwalaasa ng'olu efugiirira mu diini yeefe yiri. Sinaali n'ehinjindi hy'abaatu era njanuma hutabulatabula ohu nenimbamo.

¹⁹ Aye njaaliño Abayudaaya abandi abanwa mu twale ly'Asiya nj'abaleetera abaatu ohutabuha. Abo hani mbabahabaaye mu moni jiño bandumirise hanye hituufu ndi n'ehibi ehi n'ahola.

²⁰ Ni hitaba hiityo, bano abali nana balome esobi eyi bapamba ni nayo olu nenosyaho mu Luhiiho lw'Abayudaaya Oluhulu.

²¹ Hamunga baloma baati bakaabya ehi nahayaana mu moni jaawe ni ndoma ti, 'Posya mu moni jenywe olwohuba fugiirira ti Hatonda aliramusa abafu ohunwa e magombe.' "

²² Ng'ano Filikisi gemeeresa ohunulirisa omusango ogwo olwohuba gaali amanyire bulani ehi abaatu abagendera mu Ngira ya Musengwa bafugiiriramo. Ng'abaloma ati, "Kulawudiyo Lusyasi omuduumisi wamañe n'aliija nga ko sala omusango gwenywe."

²³ Ng'alagira omuduumisi w'ehibbubbu hy'abasirikale ecikumi ohuhuma Pawulo aye n'amuleheraho edembe era afugiirire abameeri babe bamunirirengaho obuyeedi.

²⁴ Ni nabitaño endaaló ejiñeraho, nga Filikisi atiina n'omuhasi wuwe Omuyudaaya oyu balanga baati Durusila. Ni goola ng'atumiisa Pawulo, ng'anulirisa n'amulomera hu by'ohufugiirira mu Yesu Kurisito.

²⁵ Aye Pawulo ni gaali n'ahimunyonyola hubi muutu ali n'ohuhola ko asangaase Hatonda, omuutu ng'olu ali n'ohuba n'ebbulegi mu ngeri eyi gebisyamo, n'ehya Hatonda ohusalira abaatu omusango ni geema hubi hiisi muutu ahola, ng'obuti bumunamba aloma Pawulo ati, "Ebi wundomeeyeho bikena! Onanga ohwagamayo. Ni ndisunaño ahamanga ahalani nindi ndihulanga."

²⁶ N'ehindi, Filikisi gamulomanga ebyo mula n'asuubira ati Pawulo ananga ohumuñamo ahaatu amulehule. Hino hyaleetera Filikisi ohutumisanga Pawulo emigigi n'emigigi anayeho ni naye.

²⁷ Ni nabitaño emyaha ebiri, nga Porukiyo Fesito asikira Filikisi mu tebe oy'obunugi. Cooka olw'ohwenda ohusangaasa Abayudaaya, Filikisi galeha Pawulo mu komera.

25

Pawulo gejulira ewa Kayisaali

¹ Naahani ni nabitaño endaaló edatu, Porukiyo Fesito owaali omunugi omunyaaha ni gaahoola mu twale ly'e Buyudaaya ganamba olugendo ohunwa e Kayisaaliya gatiina e Yerusaalemu.

² Ni goola eyo ng'abatangirisi b'abasengi ba Hatonda ko n'abatangirisi b'Abayudaaya batiina eyi ali, bananabira Pawulo emisango eji baali ni bamuhaabya.

³ Nga basunga Fesito abayeede alagire bagobose Pawulo e Yerusaalemu amunohesye eyo. Cooka nibo ni bali hu luhwe lw'ohumweteega hu ngira bamwite.

⁴ Nga Fesito abagobolamo ati, “Pawulo musibe e Kayisaaliya era ese ndi hwagamayo mu biseera ebitali bya n̄ale.

⁵ Olw’ehyo mweyangalemo balala hu abatangirisi benywe batiine ni nange baje bamulumiirise hanye n̄aliño emisango eji gasaala.”

⁶ Fesito ni gahena e Yersaalemu endaalo munaana oba ehumi, nga gehirira gaagamayo e Kayisaaliya. Ni wahya nga geehasa ekooti alagira baleete Pawulo.

⁷ Ni boosa Pawulo mu kooti ng’Abayudaaya abanjwa e Yersaalemu bemeerera ohumweswanigirisa, nga ko batandiiha ohumuñabira emisango emyene emingi cooka eji baali ni banumaho bujulizi.

⁸ Nga Pawulo niye genosyaho n’aloma ati, “Ese sikolangaho hiitu ehibbwaga amagambi g’Abayudaaya oba ohufodogola Yekaalu wayire ohujeemera obunugi wa Kayisaali.”

⁹ Olw’ohwenda ohusangaasa Abayudaaya, nga Fesito abusa Pawulo ati, “Wahendire ohutiina e Yersaalemu oje onohesye eyo emisango jino eji bahuhaabya?”

¹⁰ Nga Pawulo amugobolamo ati, “Bbe, aña ndi n̄ano nemereeye mu kooti ya Kayisaali era paña ndi n’ohwenohesyaho. Puma musango ogu nasaaye hu Bayudaaya ng’olu ewe omwene weesi ohimanyire bulani weene.

¹¹ Ne ni mba ni nasaala omusango ogunjosa ohusalira ogw’ohufa, singaana hunjita. Aye hanye ebi Bayudaaya bano bandumiirisa bya mata-matama, ñañuma muutu kadi mulala ali n’obunangi ow’ohundyonayo eyi bali. Era nejulira ewa Kayisaali.”

¹² Naweene año Fesito ni gahena ohwegeyamo n’abahahiiho hahe ahamunanga amagesi ng’aloma Pawulo ati, “Wejuliiye eyiri Kayisaali, olw’ehyo keesi nganyire tiina.”

Pawulo mu moni ja habaha Aguripa

¹³ Ebyo ni byanjwa, nga ñabitanjo endaalo ndidiri nga habaha oyu balanga baati Aguripa ko ni Bberunike omuhasi wuwe batiina e Kayisaaliya ohusangaalira Fesito mu butongole.

¹⁴ Olwohuba bahenayo endaalo ejinera, Fesito ganayiraho habaha oyo esonga eyinamba hu Pawulo. Gamunayira ati, “Ñano n̄aliño omusinde oyu Filikisi galeha mu komera.

¹⁵ Ni natiina e Yersaalemu, abatangirisi b’abasengi ba Hatonda n’abaatu abahulu mu gwanga ly’Abayudaaya bamunañabira emisango era basunga baati mbo musalire omusango ogw’ohufa.

¹⁶ Ne ese n’abaloma ti sikola y’Abarooma ohusalira omuutu omusango n’ahiiri hunosya n’abamunañabira.

¹⁷ Ni baaja n̄ano, keesi sinalwisano songa jaawe era ni wahya nehase ekooti nalagira baleeta Pawulo nehala mu musango gwawe.

¹⁸ Abatangirisi b’Abayudaaya abaali ni bamunañabira ni batandiiha ohwanja esonga, sinabonamo musango ogu naali ni suubira.

¹⁹ Ohutusaho n̄aliño biituutu ebinamba hu diini yaawe ebi baali ni bamuhaabya n’ehindi mbo n̄aliño omusinde owafa oyu balanga baati Yesu oyu Pawulo aloma ati mbo galamuha.

²⁰ Ni hyakayisa engeri eyi n’endulirise ehituufu hu songa eyo era ni hiri higosi ohusala omusango ogwo, nga mbuusa Pawulo hanye gaali genda hutiine e Yersaalemu aje genohesyeho eyo.

²¹ Aye nga niye gejulira ewa Kayisaali keesi nj’ohulagira bamuhuumire mu komera ohwola olu ndimun̄indihayo.”

²² Ng'Aguripa aloma Fesito ati, "Keesi nahendire ohwenjiriraho ebi musinde oyo geromereraho." Nga Fesito amuloma ati, "Onahamuñulirise olwejo."

²³ Ni wahya ng'Aguripa ni Bberunike mu ñono ery'amaani batiina bengira mu gusenge omu baatu bahumbaaniranga. Abahulu bamañe n'abaatu abeginghiriri mu hibuga ehyo nga babanjereheraho. Ni bengira nga Fesito alagira baleeta Pawulo.

²⁴ Ni bamwosa nga Fesito aloma ati, "Habaha Aguripa ko ni nenywe mwesimwesi abali ñano, mubona omusinde oyo? Abayudaaya bosibosi ab'e Yersaalemu n'aba ñano mu Kayisaaliya baasunga ni bahayaana baati mbo musalire ogw'ohufa olwohuba sasaana huba mulamu!

²⁵ Neese nabona mu songa eji bamuhaabya ti ñabula ehi gaali n'aholire ko musalire ogw'ohufa. Aye olwohuba omwene gejulira Kayisaali, keesi nasalajo ohumuñindiha e Rooma.

²⁶ Cooka puma hituufu ehimuñambaho ehi panga ohuñandiihira ow'eñono Kayisaali. Olw'ehyo muleetire mu moni jenywe mwesimwesi, ko weyite ewe habaha Aguripa, hamunga ni nema hubi munamusunemo, naasune esonga ey'ohuñandiihira Kayisaali.

²⁷ Olwohuba peega ti sihiraji ohuñindiha omusibe embuga n'onjuma songa etuufu emuñambaho."

26

¹ Ng'ajo Aguripa aloma Pawulo ati, "Ale yenosyeho." Nga Pawulo agesya n'omuhono gugwe ohulaga ati aja habaha eñono ng'atagiha ohwenosyaho ati,

² "Habaha Aguripa, nesiimire bugali ohwenosyaho mu moni jijo olwa leero luno hu songa josijosi eji Abayudaaya bakaabya.

³ Hiri hiityo olwohuba ewe omanyire bulaji esambo j'Abayudaaya josijosi ko ni n'ebyo ebitera ohubanjahania. Olw'ehyo kusunga wupulirise n'ohwehaliriha kuloheese ebi hufa.

⁴ "Abayudaaya bahyange abahira obungi mu gwanga ly'efe, ohwemera hu hyalo ohu baasaala era nomu hibuga Yersaalemu bamanyire engeri eyi nahulamo.

⁵ Baamanyire ohuhena ebbanga ereeni era singa baba bendire banjanga abeene boosi ohuhulomera baati ohuñwa obunere wange nahuumanga butiribiri obulombolombo w'ediini lyefe ng'Omufalisaayo.

⁶ Era ñaahani ndi ñano ohuñosya olwohuba fugiirira ti Hatonda aja hwoseres a ehi gasuubisa abasehulu beefe ati ñalibanjo ohulamuha hw'abafu.

⁷ Ehisuubiso ehyene ehyo c'ehi ebiha ehumi nabibiri ebya Yisirayiri birindiriye era ni bajumirya Hatonda omuusi n'owiire. Oweñono habaha, esubi eryo nd'erinjwaho abatangirisi b'Abayudaaya ohupanjabira.

⁸ Baatu nywe, lwahiina muhibona muuti sihinjaniha Hatonda ohulamusu abafu?

⁹ "Ese keesi nanjeganganga ti ndi n'ohuhola hyosihyosi ehi sobola ohuhiyaania Yesu omusaale womu hibuga Nazaleesi.

¹⁰ Era ehyo c'ehi naholanga ni naali mu Yersaalemu. Nasunanga olukusa ohuñwa eyiri abatangirisi b'abasengi ba Hatonda, nga pamba era ndanya abafugiirira bangi mu komera. Era abatangirisi ni bendanga baati ñabenjo abafugiirira aba beeta keesi nahiwigiranga.

¹¹ Efunda nyingi natiinanga mu hiisi humbaaniri ly'Abayudaaya ohwendula abafugiirira mbabonerese era ni mbanjalirisa begaane Yesu.

Olw'ehabyo eri naali ni nalyo hu baatu, natiinanga nomu bibuga ebyanjaleeni nje mbahiyaanie."

Pawulo aloma hu hucuuha huhwe
(Bik 9:1-19; 22:6-16)

¹² "Lulala naali mu lugendo hy'olwo ni tiina e Damasiko, abatangirisi b'abasengi ba Hatonda ni bapaaye obunangi era ni batumire nje pambe abafugiirira abaaliyo.

¹³ Ni naali ni kiiri mu lugendo, owenono habaha, ng'ano hu nyanga nga mukaaga ejomu muusi, nga mbona enjase eyaali ni yaduha n'ohuhiraho eryuba n'enwa mwigulu. Enjase eyo nga yikubba yineswanigirisa njalala ni naabo aba naali ni nabo.

¹⁴ Ni yatuhubba yatweswanigirisa, nga hwesihwesi hunwera hwiropa nga pulira ejanjaasi ni njaliyo owundoma mu lulimi olu Aramayiki* ati, 'Sawulo, Sawulo! Lwahiina bukiyaania? Ohukiyaania oba werumya ewe omwene.'

¹⁵ Ng'ano ese mbuusa ti, 'Ndiwe ani Musengwa?' Nga Musengwa gangobolamo ati, 'Ndiise Yesu oyu oli huhiyaania.

¹⁶ Ale njahani yinyoha wemeerere. Kuboneheeye olw'ohwenda kufuule omunjeeresa wange era oje olomere abaatu ebi onwa hubona n'ebi nja huhulaga mu biseera ebyomu moni.

¹⁷ Nja huhunulanga mu bigosi ebi Abayudaaya bahyo n'Abatali Bayudaaya balihwosaho. Ndi huhutuma eyi bali,

¹⁸ obeegule emoni bafaanie ehituufu banwe mu bikolwa eby'ehiirema bagobole mu butangaafu, banwe mu bunugi wa Sitaani bagobole eyiri Hatonda abasonje ebibi era abagwalaase olw'ohunefugiirira.' "

Pawulo aloma hu mulimo gugwe

¹⁹ "Olw'ehyo habaha Aguripa, Musengwa ni geema mwigulu galoma ni neese mu janjaasi eryo, keesi sinamutenguna.

²⁰ Natagihiiyeno ohulomera Abayudaaya ni tagihira hu bomu hibuga Damasiko, nga ndoosaho abomu Yerusaalemu n'abomu twale ly'e Buyudaaya lyosiryosi ko n'Abatali Bayudaaya boosi ni mbahubbirisa ohwebbwaga bacuuse emyoyo bagobole eyiri Hatonda. Era ni mbaloma bahole ebikolwa ebiraga biiti bebbwagire.

²¹ Ehyo nj'ehyanwaho Abayudaaya ohupambira mu lunya lwa Yekaalu baagesyaho ohunjita.

²² Aye Hatonda gaakuumire ohwola hu ludaalo lwa njahani era olw'ehyo nemeereye njano ohulomera abegingihiriri n'abanaasi ebinamba hu Yesu. Puma hyange ehi meedaho ohutusaho ebyene n'ebylene ebi Musa n'abanaabbi baloma baati nj'ebija hu mwolaho.

²³ Olwohuba banandiiha baati abaatu baja hugudya Kurisito oyu Hatonda gafuujaho amate ohunonola abaatu bahene bamwite era abe omudaayi mu hulamuha, alomere abaatu babe Abayudaaya ko n'Abatali Bayudaaya obuhwenda obuli hy'enjase bubanonole."*

²⁴ Ebyo ni byagwa Fesito mu hutwi, ng'amuhabuhira n'amuloma ati, "Ewe Pawulo oguuye eralu! Owegerese obungi obu oli ni nawo buhulaluhiise."

²⁵ Nga Pawulo amugobolamo ati, "Bbe! Owenono Fesito, sindi mulalu. Ebibono ebindoma bya mazima era by'amagesi.

* 26:14 26:14 Oba Olubbebbulaniya. * 26:23 26:23 Yis 42:6; 49:6; 1 Kor 15:20

²⁶ Bino ebindoma ni habaha Aguripa abimanyire era puma ehi panga ohwehweherera ni ndoma ni naye hu ebyo. Era nehahasa ti ebula ehi atamanyire olwohuba sibiyali mu ngiso era abaatu bosibosi babinjulira.”

²⁷ Nga Pawulo abusa ati, “Habaha Aguripa, ofugiirira ebi banaabbi banandiiha? N’olu otagobolemo manyire ti obifugiirira.”

²⁸ Ng’Aguripa aloma Pawulo ati, “Olwo mu hiseera ehidiidiri hino ko onjeega oti onanga ohusendasenda keesi nafuuha Omukurisitaayo?”

²⁹ Nga Pawulo amugobolamo ati, “Mbo hipirira ehiseera hirenji oba hiipi sifayo. Ehihulu hiri hiiti saba otaba ndiwe wenene afugiirira ohufuuha omuloobera wa Kurisito aye ni nabo bosibosi abali hupulirisa bahole c’ehyene ohutusaho ni batali basibe ng’olu ese ndi.”

³⁰ Ng’ango habaha Aguripa ni Fesito omutangirisi w’etwale eryo, ni Bberunike ko n’abandi aba baali ni nabo mu luhiiho benyoha.

³¹ Ni benyoha nga batula. Batiinanga hiisi muutu n’aloma owahye ati, “Nano nanjuma musango ogwitisa omusinde ono wayire ogumusidihisa.”

³² Ng’Aguripa niye aloma Fesito ati, “Taleha omusinde ono ni gejuliye ewa Kayisaali, hwahamulehuuye.”

27

Banjira Pawulo e Rooma

¹ Fesito n’abaatu babe ni basalango baati ehiseera hyali hyolire ehy’ohuniina emeeri ohusomoha ohutiina e Rooma mu Yitale, ganambya Yuliyo omuhulu w’ehibubbu hy’abasirikale cikumi Pawulo n’abasibe bahye abandi abahuume mu lugendo olwo. Yuliyo gaali womu gubbubbu gw’abasirikale ba Kayisaali abenjawulo.

² Ohunwa e Kayisaaliya hwaniina emeeri eyaali ni yagama hu mwalo gw’Aduramitiyo, yitiine n’egoba hu hiisi mwalo mu twale ly’Asiya. Mu lugendo luno hwali n’Arisitaluuko ohunwa mu hibuga Sesalonika mu twale ly’e Makedoniya.

³ Nga husimbuha husabaala. Ni wahya nga hwola hu mwalo gw’e Sidoni. Ni hwola, Yuliyo gaali mulani eyiri Pawulo gamufugiirira ohutiina eyiri abameeri babe mu hibuga ehyo bamuneho obuyeedi.

⁴ Ni hwanwa eyo nga nindi husabaala aye enyanja n’etali ndani olw’ogupunga ogwali ni gutunwa emutwe. Ehyo hyatuleetera ohufuga luhiriji ni hulonderera ehizinga Kipuro hituhingirire epunga eyo eyaali ni tunwa emutwe.

⁵ Ni hwola anaduleere nga husomoha ni hulonderera olubalama olw’e twale ery’e Kilikiya n’erye Pafiliya, nga hwola hu mwalo ogw’e hibuga Miira mu twale ly’e Lusiya.

⁶ Ni hwola eyo, nga hwagaanayo emeeri eyaali n’anjwa Alekizandiriya ni yitiina e Yitale, nga Yuliyo atwingisa omwo husomoha hutiina.

⁷ Ni hwengira omwo, nga husabaala era hwanesa endalo ni hutiina pola era hwabita mu bugosi ohwola ohuupi n’olubalama olw’omwalo gw’e Kuniido. Epunga ni yatuloberesa ohulunama eyi hwendire nga huyisala hubita luhiriji hulunama ni hwahirira, nga hunamba hu muhono omugooda hulonderera ehizinga Kureete ohulengera e Salumooni.

⁸ Nga hunjirijana n’epunga husabaala ni hulonderera olubalama lw’ehizinga Kureete ohwola olu hwola mu hifo ehi balanga baati Omwalo Omulani ohuupi n’ehibuga Laseya.

⁹ Endalo nyingi jaali jihenire ohubitanjo era ohweyongera ohusomoha ni hinjanga ohutunweramo endibo olwohuba epunga n’obunololohi byali

bibitiirifu mu hiseera ehyo.* Ehyo hyaleetera Pawulo ohulabula abaali mu meeri ati,

¹⁰ “Bahyange, mbona ti singa hwegumya n’olugendo luno, luja hutubera lugosi luhene lutunweremo ohufiirwa, sibiitu n’emeeri byonene aye n’obulamu weefe abeene.”

¹¹ Aye Omuduumisi w’ehibbubbu hy’abasirikale ecikumi owaali n’abahuuma siganjulirisa bya Pawulo, wabula gatiinira hu magesi g’omufugi w’emeeri ko n’omweneyo abendire hweyongere n’olugendo.

¹² Engeri eyi omwalo ogwo aya hwali ni hwenogomire sijaali njalaji njohuba mu biseera eby’obunololohi n’epunga enyingi, abaatu abahira obungi mu meeri bateesa baati husimbuhe husabaale hwahoola hu mwalo gw’e Foyiniiki, hube peyi huba mu biseera eby’obunololohi obungi. Omwalo guno gwali hu hizinga Kureete ni gulengereeye njagati w’amehiro ag’ebugwalyuba n’amaniino ag’ebugwalyuba w’enyanya era ni njali njalaji epunga ni yitahubba hwolano.

Epunga ey’amaani ehubba hu nyanja

¹³ Epunga eyinjwa mu mehiri ni yatandiha ohufuuna polapola, nga baneega baati ehi baali ni bendulira embasa, epunga yaali ehubbiyeeno. Ng’ano basimbula emeeri basabaala ni balonderera egobo ly’ehizinga Kureete.

¹⁴ Cooka njali njatabitajo hamanga ahanera, nga epunga ey’amaani era ey’obulabe ehubba n’enjwera hu hizinga hu luuyi olw’obuhiiha w’ebunwalyuba.

¹⁵ Epunga eyo ng’ehubba emeeri eyigaaniha ndetuganya hulujama eyi hwali ni huja. Ehyanjwamo nga hubinjwaho enyene atunjira eyi yendire.

¹⁶ Ng’ano epunga etunjira etubisya huupi n’egenya ly’ehizinga ehi balanga baati Kawuda hu lubega olu hyali ni hituhingiriraho epunga eyo. Ni hwali ni husomoha ng’abagimbi b’emeeri bafuba ohunjalula ahaato aha beyeedesanga ni njalajo ehigosi hu nyanja† bahengise mu meeri aye sihyali hyangu.

¹⁷ Ni banangula bahengisa mu meeri, nga babisya emiyundwe njaa si w’emeeri bayihaada bayeswanigirisa etagabuhanamo. Epunga eyo ey’amaani eyaali n’ehubba emeeri yaleetera abagimbi obuti nga beesa mu nyanja oguutu gwawe ogusito oguyeeda emeeri ohuba mu hifo hirala nga baleha emeeri enyene ohwetaaya. Hino bahihola olw’ohwenda ohunonia emeeri etaja hwesiha mu gujehe ogungi ko boole hwigobo ly’enyanya e Rusiti n’ohiiri hwola e Libbiya.

¹⁸ Omuusi n’owiire waali ohwo nga hutegana n’epunga huutyo n’ehubba emeeri n’eyigaaniha. Ni wahya ng’abagimbi b’emeeri batandiiha ohudanya emigugu ejaaliho mu nyanja.

¹⁹ Hu ludaalo olwalondaho nga abeene hu waawe badanyadanya n’ebiiitu ebi beyeedesanga mu hugimba emeeri, omwali emigoye n’emisaala ohu basidiha amatanga ko n’ebindi hamunga emeeri yahanguya bahendeeseho ehigosi.

²⁰ Ni njabitajo endaalo ejinjira ni hutabona hu lyuba wayire emunyee nye olw’epunga ohweyongera ohuba embitiirifu nga hunjwamo amaani ni huneega huuti sihuli ba hunona.

²¹ Ni njabita endaalo ejinjira ni hutahombire hu haatu hosihosi olwohuba ti njajuma oyu omwoyo gwali hu biryo, Pawulo gemeerera ng’atuloma ati,

* 27:9 27:9 Ebbayibbuli ejindi jiro ma jiiti Oludaalo olw’ohusiiba lwali lubitire. † 27:16 27:16 Ahaato aho bahasidihanga mu mbafu w’emeeri halejera ebulafu oba bahatangamo omugoye emeeri yatiina n’ehahwehweza.

“Bahyange, mubanga ni mwanjuliirisa ebyange hani sihwanywa yi Kureete era n’ohufiirwa huno ohw’ebiiitu sihwahabayeno.

²² Aye njaaahani mbasunga emyoyo jitabenaniha, olwohuba njajuma kadi mulala hunywe oyu enyanja enahalye ohutusaho emeeri nj’enahabbwagijihe.

²³ Hiri hiityo olwohuba mu wiire obuhyehiise olwa leero Hatonda wange oyu peeresa atumire malayika wuwe gaaja gemeerera aja mbaaye,

²⁴ nga gandoma ati, ‘Pawulo otatya, onahoole eyi oja wemeerere mu moni ja Kayisaali ohunonya. Era olw’ehyere hihye eyi oli, Hatonda anahahuume bosibosi abali ni neewe mu meeri muno.’

²⁵ Olw’ehyo mugume emyoyo olwohuba ese nesiga ti Hatonda anahoherehe ehi gandomire.

²⁶ Aye emeeri niyo enatuhulubbye njabaano ehizinga ohu yinatujuhe.”

²⁷ Mu hiire ehy’oludaalo olw’ehumi n’ene ohunwa olu bigosi bino byali ni bitugwiriiye, epunga yaali ehitudjabya hu nyanja Adiriya. Mu hiire njagati abagimbi b’emeeri bafaania baati hwali huli huupi hwola hu woomu.

²⁸ Ni badanya ehipima, nga babona obuleeni w’amaaji ni hiisi efuuti cikumi mu abiri. Nindi ni hweyongerayo mu moni hatono, ni bapima jaali efuuti cenda.

²⁹ Olw’ohutya baati hunjanga ohutomera amabaale, beesa ebiiitu ebisito bine ebi beyeedesa ohulobera emeeri ohugenda mula ni bafunjeeresa ahadete owiire buhye bahabona engira eyi emeeri enjambire.

³⁰ Balala hu bagimbi b’emeeri nga beesa ahaato aha beyeedesanga ni njalijo ehigosi hu nyanja ni beholesa baati baali baja hwisa biitu bira ebisito ebirobera emeeri ohugenda, kahowe ni bagesyaho ohwenyulula banjwe mu meeri.

³¹ Aye Pawulo ng’aloma abasirikale n’omuhulu waawe ati, “Abaatu abo ni banatunweho batuleha mu meeri simunaabe n’esuubi ly’ohunona.”

³² Hino nga hiretera abasirikale ohusala emigoye ejaali ni jisidihire ahaato nga hagwa mu maaji.

³³ Owiire ni waali ni bunatere ohwanuuha nga Pawulo gegayirira abaatu abo aba gaali ni nabo mu meeri ohulyaho ahaatu. Gabegayirira n’abaloma ati, “Bahyange, endaalo jahabitanjo ehumi n’ene ni muli mu hwenjendeherera ni njajuma ehi muhombaho.

³⁴ Olw’ehyo, mbegayiriiye mulyeho ahamere, mutafa njala. Njajuma kadi mulala hunywe oyu enyanja enalye.”

³⁵ Ni gahena ohubaloma atyo, ng’anamba omugaati geyaasa Hatonda bosibosi ni bamulengereeye. Ng’ano agubbwagamo atandiha ohulya.

³⁶ Hino hyabana amaani nga boosi balyaho ebiryo.

³⁷ Hwesihwesi abaali mu meeri hwali abaatu ebihumi bibiri na sanvu na mukaaga.

³⁸ Abaatu bosibosi abaali mu meeri ni beguta, nga badanya engaano eyi meeri yaali n’egegire mu nyanja bayihendeseeho obusito.

Amayengo ag’amaani gabbwagabbwaga Emeeri

³⁹ Ni wanuuha, nga hubona hu woomu aye abagimbi ni batafaania aja hwali cooka nga babona ahasokolo h’enyanja ahaali ni haaliye ni hengiye hu woomu n’egobo ery’omujehe omwene omungi era nga basalano ni hiba ni njangaha emeeri egobe ohwo.

⁴⁰ Olw’ehyo balala hu bo nga basala emigoye ejaali ni njambiriiye obusito obulobera emeeri ohugenda. Era ehiseera nj’ehyene ehyo abandi nga babonolola emigoye eji baali ni basidihiiye amatanga aga baali ni

beyeedesa ohugimba emeeri, bagalehula epunga ebe nj'egesya emeeri ng'olwo bolehera hwigobo.

⁴¹ Aye nga n̄abaŋo etuumo y'omujehe eyi batomera ng'emeeri yitubira esuulu yaayo yejooma mu mujehe ogwo, emeeri yiraliramo n'etatenga n'ohutenga. Amayengo ag'amaani nga gahubba ehitundu hy'emeeri ehy'egongo hitandiha ohubbwagijiha.

⁴² Ng'aŋo abasirikale bateesa beete abasibe n̄atabaŋo kadi mulala asaanya gaanunuha.

⁴³ Aye Yuliyo omuhulu waawe ng'abagaana olwohuba gendire aŋonie obulamu wa Pawulo atafa. Ng'alagira abasobola ohusanya beherere basanye batiine hu woomu.

⁴⁴ Oluvanyuma ng'alagira abatasobola husanya benambe hu mbaawo oba hu bitundutundu by'embaawo ejabbwagiha hu meeri bereere batiine hu woomu. Mu ngeri eyo nga hwesihwesi hwola hu woomu ni hutolireho higosi.

28

Ebyaliŋo hu hizinga Malita

¹ Ni hwola hu woomu nga hufaania huuti ehizinga aŋa hwali baali bahiranga baati Malita.

² Abeehasi bohu hizinga ehyo batulaga ehyere ehitaboneha aŋa ni naŋa. Olwohuba efula yaali yitonya era n'obuŋololohi ni buli bubitirifu, banwana ehihoso nga batuloma hwesihwesi hutiine hwote.

³ Nga Pawulo ahumbaania omunywa gw'obududumusi gongesa hu muliro. Gabuhumbanianga atyo kaho we adundiramo n'efulugundu era obubalire ni bwayoolaho nga yenyulula yinwamo yija emubooja omuhono.

⁴ Abeehasi bohu hizinga ni babona efulugundu eyo n'ererejera hu muhono gwa Pawulo, nga hiisi muutu aloma owahye ati, "Omuutu ono ateehwa ohuba mwiti. Olwohuba wayire aŋonire enyanja ohumulya, ehiitu hiri humulondoola era siwahuŋona."

⁵ Aye Pawulo gakukumula hukumula omuhono ng'etemu egwa mu muliro, ye omwene ndaabaho hiitu hyosihyosi ehimwolireho.

⁶ Nga bala basuubira baati Pawulo anasimbasingane omubiri oba ti anafunguhe ehigo gafiraŋo. Aye ni bahuumaho n̄aabita ehiseera ehyene ehireeŋi ndibabona ehi baali ni basuubira, nga bacuusa ebiŋeego batandiiha ohumulanga gasani.

⁷ Ohuupi n'aŋa hwali pa n̄aali amago ga Pubbuliyo owaali omutangirisi w'ehizinga ehyo. Nga Pubbuliyo atuloma hutiine ewuwe era ng'atuhyasa bulani ohuhena endaalo edatu.

⁸ Mu hiseera nj'ehyene ehyo, semwana ya Pubbuliyo gaali mulwaye w'omusuuja n'ehidukano ehy'amafugi. Nga Pawulo gengira eyi gaali ohumubonaho n'ohumusabira. Ni gamusabira, ng'amunambaho amunonia.

⁹ Ehyo ni hyaliŋo, ng'abalwaye abandi bosibosi abaali hu hizinga ehyo boosi baaja Pawulo abasabira nga baŋona.

¹⁰ Abaatu bohu hizinga ehyo nga batuholera ebiitu bingi ohulaga ng'olu batuŋa eŋono era ehiseera ehy'ohweyongera n'olugendo lwefe ni hyola nga batugangisa ebi hwali ni hwetaaga mu lugendo.

Olugendo ohuŋwa hu hizinga Malita ohwola e Rooma

¹¹ Ni n̄abitaŋo emyesi edatu, nga husomohera mu meeri eyaali n'egobire ohwo ohuhena emyesi ejo eji enyanja yefuhuliramo. Emeeri eyo yaali

yiṅooye hu mwalo gw'Alekizandiriya. Mu moni waayo baali bataayemo ebifaanani bya bagasani abalongo, ni babalanga baati Kasiteri ni Pulikisi.

¹² Ni hwasomoha nga hwola hu mwalo gw'e Sirakuusa eyi hwahena endaalo edatu.

¹³ Ni hwanjwa eyo nga husomoha hwola hu mwalo gw'e Regiyo mu Yitale. Ni wahya, epunga yaaja ng'ehubba ninjwa mu mehiriro era ng'etwangunjiaho. Oludaalo olwalondaho nga hwola hu mwalo gw'e Putewooli.

¹⁴ Eyo hwagaanayo abafugiirira Kurisito abatusunga hutiine ewaawe era nga huhena ni nabo endaalo musanvu. Oluvanyuma nga hutiina e Rooma.

¹⁵ Abafugiirira Kurisito ab'e Rooma baali banjuliye baati huli mu ngira hutiinayo. Olw'ehyo abandi banjwa e Rooma batiina batuhuumira mu hibuga ehi balanga baati "Ekatale y'Apiyo," n'abandi nga batuhuumira mu hibuga ehi balanga baati "Ebisulo Ebidatu." Pawulo ni gahubba emoni hu bafugiirira abo nga geyaasa Hatonda era nga agobolamo amaani.

¹⁶ Ni hwola e Rooma, sibata Pawulo mu komera aye bamufugiirira ohuba mu nyumba n'apangisa, ni njalijo omusirikale amuhuma.

Pawulo abuulira Amanjiliro Amalaji e Rooma

¹⁷ Ni njabitanjo endaalo edatu nga Pawulo alanga abatangirisi b'Abayudaaya abaali mu Rooma anjaye homo ni nabo. Ni bahumbaana, ng'abaloma ati, "Aboluganda, wayire nga puma hibi ehi nahola abaatu beefe oba ohubbwaga esambo jeefe ej'Ehiyudaaya eji basehulu beefe batunjambya, abatangirisi beefe bapambira mu Yerusalemu nga bapayo eyiri Abarooma bandanya mu komera.

¹⁸ Ni baposesya babona baati naali puma musango gwasigwosi ogwali ni gunjosa ohunjita era olw'ehyo bendire ohundehula.

¹⁹ Aye Abayudaaya ni banjahanja ehyohundehula, hyapalirisa ohwijulira ewa Kayisaali wayire nga puma ehi kaabya abatangirisi abo.

²⁰ Olw'esonga eyo, nendire ohubabona era ndomemo ni nenywe olwohuba ndi huhola obusibe olw'esuubi ery'Obunonosi eri Bayisirayiri baali ni nalyo."

²¹ Nibo nga bamuloma baati, "Sihufunangaho bbalunja yosiyosi ohunjwa e Buyudaaya ehulomaho. N'abalebe abanjwayo baaja eno boosi sibatulom-erangaho ehibono ehibi hu ewe.

²² Aye hwahendire ohumanya ewe omwene ehi oloma, olwohuba humanyire huuti hiisi njatu ehibubbu ehyo ehy'abafugiirira Yesu bahi-romaho bibi byereere."

²³ Nga bala gaana oludaalo olundi olw'ohuja ohubonana ni Pawulo era ni lwola nga batiina abeene abangi eyi Pawulo gamenyanga. Ni boola nga Pawulo abanyonyola ohunjwa omugamba ohwola egulo ebibono ohunjwa mu magambi ga Musa hu engeri eyi Hatonda genda ohunjugamo obulamu w'abaatu ng'agesyaho n'ohubamatiza ni gesigama hu bi Musa n'abanaabbi banjandiiha ati Yesu nj'oyu Hatonda gafuujaho amate ohunonola abaatu.

²⁴ Nga njabaano abaafugiirira ebi gabaloma aye abandi ndibabifugiirira.

²⁵ Hino hyabaleetera ohunjanana abeene n'abeene. Pawulo ni gabona atyo ng'abaloma ati, "Omwoyo Omutukuvu gaali mutuufu ni galoma abasehulu benywe n'abita mu naabbi Yisaaya ati,

²⁶ " 'Tiina eyiri abaatu abo obalome oti;

Ohunjulira muja hunjuliranga aye ni mutategeera.

Muja hubonanga aye ni mutetegeera,

²⁷ olwohuba abaatu bano bali n'emyoyo migumu,

bamasiipe abali n'amatwi aye sibanjulira.

Bali n'emoni aye sibabona,
ate nga bahaweene n'emoni jaawe,
banjulira n'amatwi gaawe,
bategeera n'emyoyo jaawe,

bacuuha nga mbanjonia.' **

²⁸ Nga Pawulo atiina mu moni abaloma ati, "Naaahani mutegeere muuti Hatonda anjerehiise obuhwenda bw'obunonosi eyiri Abatali Bayudaaya era nibo baja hufugiirira."

²⁹ Pawulo ni gagwisa ati ohuloma ebyo, ng'Abayudaaya banwanjo batiina ni banjhana eby'amaani ameene bonene nabanene.*

³⁰ Nga Pawulo ahena emyaha ebiri mihwiye n'ali mu nyumba eyi gepangihisanga, ng'asangaaliranga bosibosi abatiinanga eyi gaali.

³¹ Ng'alomeranga abatiinangayo engeri eyi Hatonda anjanga ohunuga obulamu waawe era n'obugumu ng'asomesanga ebinamba hu Musengwa Yesu Kurisito, n'enjuma amuhubba hu muhono.

* 28:27 28:27 Yis 6:9-10 * 28:29 28:29 Ebyanjandihiwa ebindi ebyahale binjuma lunyiiriri luno.

Ebbaluṅa eyi Pawulo gaṅandiihira Abarooma Abarooma Enyanjula

Pawulo nj'owaṅandiihira *Abarooma* ebbaluṅa yino ṅagati w'omwaha ogw'ataanu neene n'ogwataanu namunaana oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Mu biseera ebyo, Pawulo gaali ahiiri huhuala e Rooma. Abafugiirira Kurisito abomu Rooma aba gaṅandiihira, mwalimo Abayudaaya n'Abatali Abayudaaya. Ebbaluṅa yino gayiṅandiihira mu hibuga Koriiso eyi gaali mu ehiseera ehyo. Gendire abaatu bosibosi bafugiirire Yesu Kurisito era bamugondere (16:26).

Ehitabo hino hy'omugaso eyiri abafugiirira Kurisito abali hiisi ṅaatu mu ehiseera hyosihyosi olwohuba Pawulo anyonyola hu bunonosi ati hubusuna olw'ohufugiirira Yesu Kurisito. Abahugu mu by'Ebbayibbuli baloma baati omusingi gw'ebbaluṅa yino gwendiye hu 1:16, oluloma luuti, "Ese sihipambya soni ohubuulira Amaṅuliro Amalaṅi, olwohuba nj'engeri ya Hatonda ey'ohunonola Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya abafugiirira Yesu."

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Pawulo geyanjula era aloma nohu bagaṅandiihira (1:1-15)
2. Obulamu w'abaatu n'engeri ey'ohunonoha (1:16-11:36)
3. Obulamu obu bafugiirira Kurisito bali n'ohubamo (12:1-15:13)
4. Obuheese (16:1-27)

Obuheese

¹ Ndiise Pawulo omuṅeerese* wa Yesu Kurisito oyu Hatonda galanga era ganjabula ohuba omuhwenda wuwe, ndomere abaatu Amaṅuliro Amalaṅi agaṅwa eyi ali.

² Amaṅuliro gano Amalaṅi Hatonda gagasuubisa abaatu ohwema ahale nahale n'abita mu byaṅandiihiwa ebyawufu ebi banaabbi babe baṅandiiha.

³ Era Amaṅuliro gano Amalaṅi gaṅamba hu Mwana wuwe oyu basaala hy'omuutu ohuṅwa mu lulyo lwa Habaha Dawudi.

⁴ Hatonda omwene gahihahasa ati Mwana wuwe ni gamulamusa n'atambisa amaani g'Omwoyo Omutukuvu. Omwana wuwe oyo nje Musengwa weefe Yesu Kurisito.

⁵ Hatonda n'abita mu Yesu oyo, gaapambira ehisasabirisi gaafuula muhwenda wuwe tiine ndomere Abatali Bayudaaya bosibosi obuhwenda buwe bahamudembuhira olw'ohumufugiirira.

⁶ Era enywe mwesi muli mu abo aba Hatonda galanga ohuba abaatu ba Yesu Kurisito.

⁷ Mbaṅandiihira ebbaluṅa yino, abahoda eyiri Hatonda, enywe mwesimwesi aba galanga ohuba abaatu babe ni mumenyire mu hibuga e Rooma. Mbasabira ti Hatonda Seefe ni Musengwa Yesu Kurisito babanambire ehisasabirisi era babane n'emiyaya.

Ohweyaasa n'ohusaba

⁸ Neheerera n'ohweyaasa Hatonda wange ni mbita mu Yesu Kurisito olwenywe mwesimwesi, olwohuba hiisi ṅaatu mu hyalo hyosihyosi abaatu baloma hu hufugiirira hwenywe.

* 1:1 1:1 Oba omwidu.

⁹ Peeresa Hatonda n'omwoyo mulala ni ndomera abaatu Amanjuro Amalaji aganjamba hu Mwana wuwe. Hatonda oyo amanyire era abona ng'olu habuhyabuhya mbahonyaho mu husaba hwange.

¹⁰ Era hiisi hiseera saba ti Hatonda mu husiima huhwe gegulejo engira niije mbaboneho.

¹¹ Negomba ohuuja eyo ohubagumya mwahanangala mu hufugiirira hwenywe.

¹² Ko huloma hugobosaniemo amaani mu hufugiirira hwefe.

¹³ Aboluganda, nenda muhimanye muuti emirundi mingi nendire ohuuja eyo aye ohwola hatyane hihiiri hunangiha. Nenda niije mbayeede ng'olu njedire Abatali Bayudaaya mu bifo ebindi mwesi mwahanangala mu hufugiirira hwenywe.

¹⁴ Olwohuba ndi n'ebbanja eryohulomera Abatali Bayudaaya† ab'esibo n'esibo, abalabuhi n'abanubeebe Amanjuro Amalaji.

¹⁵ Ehyo c'ehigima ni nenda ohubuulira Amanjuro Amalaji eyiri enywe mwesi abali e Rooma.

¹⁶ Ese sihipambya soni ohubuulira Amanjuro Amalaji, olwohuba nj'engeri ya Hatonda ey'ohunonola Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya abafugiirira Yesu.

¹⁷ Hiri hiityo olwohuba mu Manjuro Amalaji Hatonda alaga engeri eyi asiimamo omuutu olw'ohumufugiirira n'omwoyo mulala. Ehyo hiri hiityo ng'olu hyanandihiwa hiiti, "Oyo ahola ebirunamu alibanjo mulamu olw'ohufugiirira huhwe."

Ehirunji hya Hatonda eyiri abahola ebibi

¹⁸ Ehirunji hya Hatonda hiri huhwehuha ni hinwa mwigulu hu baatu abatamumanyire era abahola ebibi ni beegalirisa ehituufu n'obubi waawe obubahola.

¹⁹ Ehyo hiri hiityo olwohuba hiisi muutu anjanga ohumanya ehituufu ehinjamba hu Hatonda ko weeyite olu omwene gaahena ohuta anjalafu ebimuhya.

²⁰ Ohunwera erala hu hutonda hw'ehyalo, Hatonda oyu omuutu atanjanga hubona n'emoni ali n'obunangi emirembe n'emirembe era amaani gage gabonehera mu ebyo ebi gaahola. Era olw'ehyo abaatu abo banjuma hy'ohwenambya ohugaana ohumujumirya.

²¹ Wayire bamanyire baati Hatonda aliyo, sibamujumirya ng'olu hisaanira oba ohumweyaasa olw'ebyo ebi abanja. Mu hifo hy'ebyo, baneeganga hu binambulamo n'emyoyo jaawe eminjubebe nga ko jisirinjalira erala.

²² Wayire beranga ohuba bagesi aye beyongera husirinjala busirinjale.

²³ Era boola n'ohunamba enono eri bahaaya Hatonda atalifa emirembe n'emirembe, baaliya ebifaanani ebibabbota obubbote ebifaana hy'abaatu, n'esolo, n'enyuni ko n'ebyenjalula.

²⁴ Olw'ehyo, Hatonda yeesi gabanwaho gabaleha bahole obuhwedi ng'olu hwegomba hw'emyoyo jaawe hwali, ng'ano ko beehola eby'obunemu.

²⁵ Mu hifo hy'ohufugiirira amazima aganjamba hu Hatonda, basalano hufugiirira eby'obudulingi era nga bagobola hu hujumirya n'ohunjeeresa ebitonde obutonde mu hifo hya Hatonda omwene hubitonda. Oyo nj'oyu baatu bali n'ohuna enono emirembe n'emirembe. Amiina.

† 1:14 1:14,16 Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti Abayonaani n'abamawanga agandi.

26 Olw'ebiiitu hy'ebyo, Hatonda gabanwaho gabaleha bahole eby'obunemu ebi ohwegomba hwawe hubatuma. N'abahasi baawe boosi nga balehera ohwenjimba n'abasinde bagobola mu huba n'abahasi bahyawe.

27 Mu ngeri nj'enyene, abasinde boosi baaleha engeri eyi Hatonda gatajo ey'ohwenjimba n'abahasi bagobola hu basinde bahyawe. Abasinde bahola eby'obunemu n'abasinde bahyawe era nga basuna ehiguudyo olw'ebitoola byawe ebyo.

28 Ni bahibona ti sihisaanira hutya Hatonda, nga yeesi abanjwaho abaleha bahole ebinumamo ebi batagwene huhola.

29 Nga beyijuusaho obubi owa hiisi ngeri, omuli ohuhola ebibi, omulungo, n'obugwenyuh. Bejuuye egongi, omwoyo ogw'owiiti, ohujobere-sania, obudulingi, n'ohulimirira abahyawe. Baatu abageesya olugambo,

30 abanjayirisa abahyawe, abatenda Hatonda, abanyoomi, abehudumbasa era abepaahapaaha, abaatiina ni basegano amagira amanyaha ag'ohuhola ebibi era abatagondera basaaye baawe.

31 Bahola eby'obunubeebe, banjuma mazima wayire omwoyo ogulumirwa abahyawe, emwoyo jaawe jiri hy'ejesolo.

32 Wayire bahimanyire baati ehiragiyo hya Hatonda ehinumamo hwehubbira hiroma hiiti abahola ebiiitu hy'ebyo, Hatonda abasalira ogw'ohufa, sibahoma hu hubihola abeene hyonene aye basemba ni nabo ababihola.

2

Hatonda asala omusango n'atehubbira

1 Naahani ewe osalira owahyo omusango olw'ehibi ehi aholire obula hyahwenjamba, olwohuba esambo eyi omusaliramo weesi oba ogwesalira, nange ti ebi omusalira omusango weesi mbebi ohola.*

2 Naahani humanyire huuti Hatonda n'asalira abaatu hy'abo omusango guba guboola.

3 Aye ewe omuutu obuutu onabasalira omusango ate nga ko weesi ebi bahola mbebi ohola, onjeega oti olinunuha Hatonda ohuguhusalira?

4 Anjo sooba n'otala ohwehaliriha n'ehyere hya Hatonda ehbitiirifu? Somanyire oti Hatonda ahunjambira ehisasabirisi wahhubba mu hifuba wacuusa omwoyo gugwo?

5 Aye olw'obuhahadafu w'omwoyo gugwo n'otenda hwebbwaga, wehumbaanihisyaho ehuruji hya Hatonda ehoyu ludaalo olw'ekomero olu alisaliraho emisango n'atehubbira.

6 Hu ludaalo olwo "Hatonda alija hiisi muutu omuhemba ogwolana n'ebigahola."*

7 Era abo abegumya ohuhola ebiraji olw'ohwenda Hatonda abambase enono n'obulamu obutanwano, aja hubibanja.

8 Aye abo abahola ebyawe hu waawe ni banyumirwa eby'obudulingi mu hifo hy'amazima, Hatonda aja hubagudya n'ehuruji eh'yamaani.

9 Ebiitu biriba bibi eyiri hiisi muutu ahola ebibi, ni bitandihira hu Muyudaaya ko ogoboseho Atali Muyudaaya.

10 Aye Hatonda alyambasa hiisi muutu ahola ebiraji enono era gaamuna n'emiyaya n'atagihira hu Muyudaaya nga ko aloosaho Atali Muyudaaya.

11 Hatonda alihola atyo olwohuba paano muutu oyu aboola.*

* 2:1 2:1 Yis 52:5 * 2:6 2:6 Zab 62:12 * 2:11 2:11 Mag 10:17

¹² Wayire Abatali Bayudaaya banjuma magambi aga Hatonda gaja Musa aye balibasalira omusango ni bateema hu magambi ago. Ne nibo Abayudaaya abahola ebibi, balibasalira omusango ni beema hu magambi olwohuba bagamanyire.

¹³ Bino mbiroma olwohuba abaatu aba Hatonda abala ohuba abagwalaafu simbaabo abanjulira hunjulira ebi magambi galoma aye abahola ebi galagira.

¹⁴ Abatali Bayudaaya banjuma magambi aga Hatonda gaja Musa. Aye banahola ebiri mu magambi mu hutegeera hwawe ohw'obusaale, ehyo hiba egambi eyi bali.

¹⁵ Ebi bahola biraga biiti Hatonda ganandiiha amagambi hu myoyo jaawe. Era hireetera emyoyo jaawe ohubaloma jiiti hino oholire hirani oba hibi.

¹⁶ Bino biryolerera hu ludaalo olu Hatonda alisalira abaatu emisango n'abita mu Yesu Kurisito, ej'ebyo ebi baholanga mu ngiso era buno nj'obuhwenda obu ndomera abaatu.

Abayudaaya n'Amagambi

¹⁷ Mwepaahapaaha olwohuba mbo muli Bayudaaya, abamanyire amagambi era mweginiha olwohuba mbo muli baatu ba Hatonda olw'ekolagana ey'enjabulo erijo njagati wenywe ni naye.

¹⁸ Era mweginiha olwohuba mbo mumanyire ebi Hatonda genda abaatu bahole olwohuba mubisoma mu magambi.

¹⁹ Era mwenjira ohuba ndinywe abanjambira abanjofu omuhoomero era muli enjase eyiri abo abahiiri mu hiirema.

²⁰ Mwenjira ohuba abasomesa b'abanjubeebe era baabo abali hyabanjere abatamanyire ehi bahola. Ehyo muhiroma olwohuba mbo muli n'amagambi era mumanyire amazima.

²¹ Ale njaaahani enywe aberanga abahanjanye, ni mundomere! Enywe abasomesa abandi, lwahiina simwesomesa mwabeene? Musomesa muuti abaatu bataba n'omuhono omuleeni aye enywe mugunuma?

²² Muloma muuti abaatu bataba n'emoni enyangu, enywe muyinuma? Muduhirira abajumirya ebifaanani, ebitali Hatonda aye simunjuuna mu bifo ebi bajumirihisyamo ohunyagulula ebyamo?

²³ Enywe abepaaha mbo mugendera mu magambi ga Hatonda, simuhubba Hatonda esoni ni mugabbwaga?

²⁴ Olw'ebyo ebi muhola, c'ehigima hyanjandiihiwa hiiti, "Mugira Abatali Bayudaaya ni bafodogola Hatonda."

²⁵ Ohuhomola olw'ohulaga oti oli muutu wa Hatonda, huba hwamahulu singa onjamba amagambi gage aye onagabbwaga soobaho njabulo n'atali muhomole.

²⁶ Singa Atali Muyudaaya gooheresa ebi magambi galoma, Hatonda saaja humunjira hy'Abayudaaya abahomola?

²⁷ Atali Muyudaaya owooheresa ebi magambi galagira alihusalira ewe Omuyudaaya endiho omusango n'oba n'otagendera mu magambi wayire nga wahomola.

²⁸ Omuutu saaba Muyudaaya endiho olw'ohwoheresa obulombolombo bw'Ehiyudaaya oba olw'ohuhomola.

²⁹ Aye Omuyudaaya endiho nj'oyo aholo ebi Hatonda asiima era ohuhomola ohutuufu nj'ohwebbwaga wacuusa omwoyo sosi ohunjamba bunjambe amagambi agabanjandiiha. Omuutu hy'oyo wayire abaatu sibamusiima aye Hatonda niye amusiima.

3

Owesigwa wa Hatonda

¹ Ale n̄aahani ohuba Omuyudaaya hiri n'omugaso hi, oba ohuhomola hugasa hi?

² Ohuba Omuyudaaya higasa mu ngeri nyingi, ehisooka Abayudaaya mbaba Hatonda gaŋambya obuhwenda buwe.*

³ Aye singa Abayudaaya abandi sibafugiirira ebya Hatonda, ehyo hiba hiraga hiiti simwesigwa eyi bali?

⁴ Kadi nan̄adiidiri! Hiisi muutu aŋangire ohuba mudulingi aye Hatonda niye asigala n'ali w'amazima. Ng'olu hyan̄andiihiwa hiiti;

“Ko bahahase baati ewe Hatonda oloma amazima. Siwehubbira n'osala emisango.”*

⁵ Aye singa ebibi byefe Abayudaaya bita aŋalafu obulaŋi wa Hatonda, huba n'ehyohuloma? Hatonda saaba mutuufu ohutugudya? (Bino mbiroma mu buutu).

⁶ Nenga sipohiri. Hatonda abanga ni gehubbira gahaŋangire atye ohusalira abaatu bosibosi omusango?

⁷ Omuutu asobola ohwebuusa ati, “Obanga obutali wesigwa wange bulaga ng'olu Hatonda ali mwesigwa era hireetera abaatu ohumujumirya, lwahiina gaasalira omusango?”

⁸ Ehyo hireeteera abandi ohumbenjeera baati mbo somea ti “Huhole ebibi ko ehyere hya Hatonda hyeyongere.” Ale Hatonda asalira abaatu abo abandomaho baaty omusango.†

Ejuma muutu wayire mulala asaana

⁹ N̄aahani ehituufu c'ehiri ŋe? Efe Abayudaaya huhira Abatali Bayudaaya ohuba abalaŋi? Bbe, mu moni ja Hatonda abaatu hwesihwesi huli ŋaasi w'obuŋangi w'ehibi.

¹⁰ Ng'olu hyan̄andiihiwa hiiti,

Ejuma wayire mulala ahola ebiruŋamu, ejuma wayire mulala.*

¹¹ Ejuma ategeera ehirani ehyohuhola, wayire ayanira ohwendula Hatonda.

¹² Bosibosi baan̄aba baŋwa hu Hatonda, bosibosi ŋalala bahola ebibi.

Era ejuma wayire mulala ahola ebiruŋamu, ejuma wayire mulala.

¹³ Ebi baloma biŋunya ehibulu hy'ehigombe era ebi baloma byabudulingi.

Ebibono byawe biri hy'obusagwa w'etemu.

¹⁴ Eminwa jaawe

jijofumula hujofumula ebiŋwabo,

ebibono bihambwe byereere.*

¹⁵ Sibemoota hu hy'ohwita abahyawe.*

¹⁶ Hiisi eyi baja

balehaŋo ohusihiiriha n'amaliro.

¹⁷ Ebiitu ebireeta emiyaaya, simbebibahola.

¹⁸ Ni Hatonda yeesi sibamuŋa eŋono.*

* **3:2 3:2** Eby'omugaso ebindi biri mu suula 9:4-5. * **3:4 3:4** Zab 51:4 † **3:8 3:8** Ehi Pawulo agobolamo ohisaŋana mu suula 6. * **3:10 3:10** Zab 14:1-3; 53:1-3 * **3:14 3:14** Zab 10:7 * **3:15 3:15** Yis 59:7-8 * **3:18 3:18** Zab 36:1

¹⁹ Naaahani humanyire huuti byosibyosi ebi magambi galoma binjamba hu Bayudaaya aba magambi ga Musa ganjuga, nanjume onunuha Hatonda n'asalira abaatu omusango.

²⁰ Olw'ehyo enjuma muutu wayire mulala oyu Hatonda abala ohuba omugwalaafu olw'ohunjamba amagambi ago olwohuba enjuma owoheresa gosigosi. Aye amagambi ago gayeeda omuutu ohumanya n'abbengire.*

Batubala ohuba abagwalaafu olw'ohufugiirira Yesu

²¹ Aye naahani Hatonda ataaye anjalafu engira eyi abaliramo abaatu ohuba abagwalaafu. Engira eyo amagambi aga ganjamba Musa ko n'ebi abanaabbi banjandiiha, biyiromaho.

²² Hatonda abala abaatu ohuba abagwalaafu olw'ohufugiirira Yesu Kurisito. Nanjuma njawulo njagati w'Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya,*

²³ olwohuba abaatu bosibosi babbengi mu moni ja Hatonda era nanjuma kadi mulala owolana n'enono lirye.

²⁴ Aye abaatu bejeerera omusango hu wereere ananjuma hubugula ndini olw'ehisasabirisi hya Hatonda olw'ohufa hwa Yesu Kurisito hu musalabba ohwali endini ey'ohubanunula.

²⁵ Hatonda ohulaga ti sighebbira, ganjaya Yesu bamuhomerere hu musalabba afuuhe endini olw'ebibi by'abaatu ko hiisi amufugiirira, Hatonda amusonije. Ehyo gahihola olwohuba gehaliiriha ebibi ebi baatu baaholanga, ndabagudya.

²⁶ Hino gahiholanga olw'ohwenda ohulaga abaatu mu hiseera hino ati sighebbira. Era hiisi muutu afugiirira Yesu gejeerera omusango.

²⁷ Naaahani olwo hujanga ohwepaaha huuti Hatonda atubala ohuba abagwalaafu olw'ebikolwa byefe ebirani oba olw'ohuhuuma amagambi? Bbe sipohiri. Huba bagwalaafu lwa hufugiirira Yesu.

²⁸ Huhinywanywasa huuti omuutu gejeerera omusango mu moni ja Hatonda olw'ohumufugiirira aye silwahuhuuma amagambi.

²⁹ Kaho Hatonda w'Abayudaaya bonene? Omwene oyo sinje Hatonda w'Abatali Bayudaaya boosi? Ehituufu hiri hiiti abaatu bosibosi babe.

³⁰ Hatonda omulala wogobbo oyo nje ow'Abayudaaya abahomola ko n'Abatali Bayudaaya abatahomola era nj'abala bosibosi ohuba abagwalaafu olw'ohumufugiirira.

³¹ Ni hiba hiityo olwo hulome huuti amagambi ganjuma mahulu olw'ohufugiirira? Kadi nanjadiidiri! Wabula huganywanywasa bunyanywase.

4

Yibbulayimu bamubala ohuba mugwalaafu olw'ohufugiirira

¹ Naaahani hunaalome hiina huhi sehulu yeefe Yibbulayimu gafaania hu binjamba hu bugwalaafu?

² Hatonda aba ni gabala Yibbulayimu ohuba mugwalaafu olw'ebikolwa bibye ebirani, gahabaaye n'ehyohwepaaha eyiri abaatu aye mu moni ja Hatonda gahanjire.

³ Ehyanjandiihiwa hiroma hiiti, "Hatonda gabala Yibbulayimu ohuba mugwalaafu olw'ohufugiirira ebi gamuloma."*

⁴ Omuutu n'ahola omulimo, bamunja omuhemba aye sibamuja hirabo.

⁵ Hatonda abala omuutu omubi ohuba omugwalaafu lw'ohumufugiirira, sosi lw'ebikolwa bibye ebirani.

* 3:20 3:20 Zab 143:2; Bag 2:16 * 3:22 3:22 Bag 2:16 * 4:3 4:3 Tand 15:6

⁶ Era hino nj'ehi Habaha Dawudi galoma hu muutu oyu Hatonda asiima n'ateemire hu hiraŋi ehi aba n'aholire.

⁷ Galoma ati,
"Gesimire oyo oyu basoniŋa ebyonoono bibye,
oyu bawiiha hu bibi bibye.

⁸ Gesimire oyo oyu Musengwa atabalaho ebibi ebi aholire."*

⁹ Naahani ohwesiima ohwo hwa Bayudaaya boŋene olwohuba bahomola oba n'Abatali Bayudaaya boosi wayire sibahomola? Hulomire huuti Hatonda gabala Yibbulayimu ohuba mugwalaafu olw'ohufugiirira ebi gamuloma.

¹⁰ Kaho Hatonda ohubala Yibbulayimu ohuba mugwalaafu, hwalino n'ahenire ohuhomola oba n'ahiiri? Hwalino ko ahene ahomole.

¹¹ Ehiseera hyabitaŋo nga ko bahomola Yibbulayimu, ng'ohuhomola huhwe huba habonero ohuhahasa haati Hatonda gamubala ohuba omugwalaafu olw'ohufugiirira. Era ng'afuuha sehulu y'abaatu bosibosi aba babala ohuba abagwalaafu olw'ohufugiirira Hatonda wayire nga bahiiri huhomola.*

¹² Era Yibbulayimu oyo si sehulu w'Abayudaaya abahomole obuhomole hyoŋene aye ni bafugiirira hya niye olu gafugiirira Hatonda ni bahiiri huhomola.

Ebi Hatonda gasuubisa babisuna lwa humufugiirira

¹³ Hatonda sigasuubisa Yibbulayimu n'abomu lulyo lulwe ati baja hulya ehvalo olw'ohunamba amagambi aga baŋa Musa aye bamubala ohuba mugwalaafu olw'ohufugiirira.*

¹⁴ Ohunamba amagambi hibanga nj'ehireteera Hatonda ohuŋa abaatu ebi gasuubisa, hani ohufugiirira hunuma mahulu n'ehisuubiso ehyo hyahali hifu,

¹⁵ olwohuba egambi lireteera Hatonda ohugudya abaatu n'ehiruŋi eh'yamaani. Era ni njanumaŋo egambi, siŋaba hulibbwaga.

¹⁶ Olw'ehyo ehisuubiso hya Hatonda hyediye hu humufugiirira. Era olw'ehisasabirisi hihye eriyo obuhahafu ti baja hu hisuna. Sigasuubisa abomu lulyo lwa Yibbulayimu abahuuma amagambi boŋene aye n'abafugiirira bosibosi ng'olu Yibbulayimu sehulu yeefe hwesihwesi gamufugiirira.

¹⁷ Ng'olu hyanandihiwa hiiti, "Kufuuye sehulu y'abaatu abamawanga eduuli." Yibbulayimu oyo, nje sehulu yeefe mu moni ja Hatonda alamusa abafu era alagira ehinumaŋo hyabaŋo.*

¹⁸ Yibbulayimu n'esuubi gafugiirira ebya Hatonda era gafuuha sehulu y'abaatu abamawanga eduuli ng'olu bamulomaho baati, "Oja huba n'olwebe lw'abaana ni batabaliha hy'emunyeenye."

¹⁹ Niiye siganwamo amaani mu hufugiirira huhwe wayire gaali anesa emyaha huupi cikumi ej'obuhulu era ni Saala omuhasi wuwe gaali asahulunire n'ataheja namugulu. Bombi baali hy'abafu.*

²⁰ Sigabusuubisa aye geyongera ohufugiirira ebya Hatonda era n'amujumirya olw'ebyo ebi gaali n'aja humuŋa,

²¹ gaali n'obuheneerefu ati Hatonda ali n'obunangi ohwoheresa ehi gamusuubisa.

²² Hino nj'ehyagira bamubala ohuba mugwalaafu.

* 4:8 4:8 Zab 32:1-2 * 4:11 4:11 Tand 17:10 * 4:13 4:13 Tand 17:4-6; 22:17-18 * 4:17 4:17 Tand 17:5 * 4:19 4:19 Tand 17:17

23 Ebibono ebiroma biiti, “Bamubala ohuba omugwalaafu” sibabiñandiiha hu Yibbulayimu yenene,

24 aye ni neefe hwesi aba Hatonda alibala ohuba abagwalaafu olw’ohufugiirira huuti niye nj’owalamusa Yesu Musengwa weefe ohujwa mu bafu.

25 Yesu oyo bamulyonayo era bamwita olw’ebibi byefe aye Hatonda gamulamusa olw’efe ohwejeerera omusango.

5

Ohwejeerera omusango mu moni ja Hatonda

1 Olw’ohufa hwa Musengwa weefe Yesu Kurisito hwejeerera omusango olw’ohumufugiirira era njaañani njaliño emiyaaya njagati weefe ni Hatonda.

2 Olw’ohufugiirira Kurisito hy’añeererera Hatonda ohutunambira ehiasabirisi era husuubira huuti luliba lulala hwaba mu bulamu wuwe ow’ejono.

3 Si c’ehyo hyonene aye humeedaho n’ohusanalya mu hubonaabona olw’ohufugiirira Kurisito ohu banamaani batwosaho olwohuba hituletera ohwega ohwehaliiriha,

4 ng’ohwehaliiriha ohwo hutunjeererera ohuba n’obulamu obusangaasa Hatonda, ng’ehyo hituletera ohuba n’esuubi huuti Hatonda alituhwehulira ejono lirye.

5 Esuubi eri huli ni nalyo mu hihuumiriye eramu, humanyire huuti Hatonda sañanga hutujuha olwohuba gatunja Omwoyo wuwe Omutukuvu ow’atuyombolera ohwenda huhwe mu myoyo jeefe.

6 Ale ni hwali ni hutañanga hwenonola, Kurisito gafa hu lwefe ababi mu hiseera ehiragaane.

7 Sihiboneha aña n’añe ohufiririra omuutu omugwalaafu wayire nga njañanga ohubaño owenayo ohufiririra ahola ebirañi.

8 Aye Hatonda galaga ng’olu atwenda olwohuba wayire nga hwali huhiri babi eyi ali, Kurisito gaatufiririra.

9 Obanga ohufa hwa Yesu hwatuletera ohutubala ohuba abagwalaafu, saaja hutunonola olu Hatonda aligudya abaatu n’ehiruñi ehy’amaani?

10 Olwohuba ni njali ni njahiirino ehihooli njagati weefe ni Hatonda, Yesu Omwana wuwe ni gafa, ohufa huhwe hwatufaanania ni Hatonda. Ohufa huhwe ni huhenire ohutufaanania ni Hatonda, hulinonoha olw’ohulamuha huhwe!

11 Si c’ehyo hyonene aye husanalya n’ohusanalya olwa Musengwa weefe Yesu Kurisito agira ni huli n’omuhumba ni Hatonda olw’ohutufaanania ni naye.

Kurisito n’Adamu

12 Ehibi hyaja mu hyalo olw’ohubbenga hw’omuutu omudaayi era n’ohufa hwosi hwaja olw’ehibi hy’omuutu oyo. Olw’ehyo ohufa nga humaamira abaatu bosibosi, olwohuba bosibosi baabbenga.*

13 Hatonda ko añe Musa amagambi, ehibi hyali hihenire ohuuja mu hyalo. Aye amagambi ni ganumaño njanuma añanga ohugabbwaga.

14 Atenga ohujwa hu Adamu ohwolera erala hu mulembe gwa Musa, abaatu beyongera ohufa ni hinjiriramo ni naabo abatabbenga olw’ohubbwaga egambi lya Hatonda hy’Adamu. Era Adamu mu ngeri eyindi, gaali hyahuboneraho hya Yesu oyu baali ni bahuumiirira ohuuja.

* 5:12 5:12 Tand 3:6

¹⁵ Aye ehirabo hya Hatonda, niho hyanjabulo sihiri mwisa erala n'ohubbenga hw'Adamu. Olwohuba ng'olu ohubbenga hw'omuutu omulala oyo Adamu hwaleetera bangi ohufa era ni Hatonda aya abaatu bangi ehirabo hy'obulamu olw'ehisasabirisi hihye n'abasoniḡa ebibi n'abita mu muutu omulala oyo Yesu Kurisito.

¹⁶ Nindi ehirabo hya Hatonda ehyo sihiri hy'ohufa ohwaja olw'ehibi hy'Adamu ehyaaleetera abaatu bosibosi ohubasalira omusango. Aye ehirabo hihye ehyo hyaleetera bangi ohwejeerera omusango.

¹⁷ Ohubbenga hw'Adamu hwaleetera abaatu ohufa. Aye olw'ehisasabirisi hya Hatonda ehibitiirifu, ababala ohuba abagwalaafu era basuna obulamu obutanḡaḡo ni babita mu Yesu Kurisito.

¹⁸ Ng'olu Hatonda gasalira abaatu bosibosi omusango olw'ehibi hy'Adamu, mu kola nj'enyene ohufa hwa Yesu* huḡweramo bosibosi ohubabala ohuba bagwalaafu era basuna obulamu obutanḡaḡo.

¹⁹ Ng'olu Adamu gajeema galeetera bangi ohufuaha babbengi mu moni ja Hatonda, n'obugondi wa Kurisito ohufa hu musalabba hireetera bangi ohubabala ohuba bagwalaafu.

²⁰ Hatonda gataḡo amagambi gayeede abaatu ohumanya baati babbengi. Aye abaatu aya baahoma ohubbenga ni Hatonda yeesi peyi gahoma ohweyongera ohubanambira ehisasabirisi.

²¹ Ng'olu ehibi hyanḡweramo abaatu ohufa, n'ehisasabirisi hya Hatonda hiityo paḡahyagama ohuleetera bangi ohubabala ohuba bagwalaafu. Hino hyabaleetera ohusuna obulamu obutanḡaḡo ohubita mu Yesu Kurisito Musengwa weefe.

6

Huli hy'abafu eyiri ehibi aye balamu olwa Kurisito

¹ Naahani hulome huutye? Hweyongere ohuhola ebibi ko Hatonda geyongere ohutanambira ehisasabirisi?

² Kadi naḡadiidiri. Efe huli hy'abafu eri ebibi, huḡanga huutye ohubigobolera nindi?

³ Simumanyire muuti ni hwabatiziwa, hwabatiziwa ohulaga ti hwingira mu muhumba ni Yesu Kurisito era hwaba hy'abafiira ḡalala ni naye?

⁴ Ni batubatiza hwali hy'abafuuye batusiha ni Kurisito, ko hibe ti ng'olu Semwana gamulamusa n'obunḡangi buwe, hwesi huutyo hwambale obulamu obunyaaha.*

⁵ Ale hanye ni batubatiza hwenḡimba ni naye mu hufa, aḡaḡuma hubuusabuusa hwesi huja hulamuhya hya niye.

⁶ Humanyire huuti obulamu obuhwalimo owanḡembanga ohuhola ehibi babuhomerera hu musalabba ḡalala ni Kurisito ko hutagobolayo ohuba abeedu b'ehibi.

⁷ Olwohuba omuutu anafa aba gejeereeye, ehibi sihimuḡa.

⁸ Olw'ehyo, ni huba ni hwafiira ḡalala ni Kurisito, huli n'ohufugiirira huuti huliba balamu ni naye.

⁹ Olwohuba humanyire huuti ng'olu Hatonda galamusa Kurisito, saalifa nindi era ohufa sihimuḡa.

¹⁰ Gafa mulundi mulala olw'ebibi by'abaatu era sahigobolayo hufa nindi aye ḡaahani mulamu ḡalala ni Hatonda.

* **5:18 5:18** Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti ehikolwa ehy'obugwalaafu. * **6:4 6:4** Kol 2:12

¹¹ Mu ngeri nj'enyene mwesi mwebone hy'abafu eyiri ehibi aye abalamu mu bulamu obunyaaha mu Yesu Kurisito. Ehyo hiñeesa Hatonda enono.

¹² Olw'ehyo, mutaganyanga ehibi ohubanjuga ko mutagondera ohwegomba hw'emibiri jenywe.

¹³ Era mutanangayo ebitundu by'emibiri jenywe eyiri ehibi aye hy'abaatu abaali ni bafuuye balamuha baaba n'obulamu obunyaaha, mweñeereyo erala eyiri Hatonda, abatambisenga ohuhola ebyo ebisaana.

¹⁴ Ehibi hitabanjuganga olwohuba simuli ñaasi w'obunugi wa magambi aye muli ñaasi w'ehisasabirisi hya Hatonda.

Hufuuhe beedu b'ebyo ebi Hatonda asiima

¹⁵ Olwo ñaahani huhole hi? Hwegumye ohuhola ehibi olwohuba sihuli ñaasi w'amagambi aye w'ehisasabirisi hya Hatonda? Kadi nanadiidiri!

¹⁶ Simumanyire muuti singa oba wenjayeeyo ohuba omwidu w'omuutu ahunge era hiityo po hiba? Olw'ehyo hiri eyi muli ohusalaño ohugondera ehibi ehireeta ohufa oba ohuba abagondi hibafuule ohuba abasaana eyiri Hatonda.

¹⁷ Cooka hweyaasa Hatonda olwohuba wayire mwalinga beedu b'ehibi, mwanulira era mwafugiirira n'omwoyo mulala ebi babasomesa.

¹⁸ Ñaahani bababonolola mu maani g'ehibi era mwafuuha banjeeresa ba Hatonda ohuhola ebi asiima.

¹⁹ Bino mbiroma ni tambisa ebibono ebinamba hu huhola owiidu olwohuba hyangu ohubitegeera. Ng'olu mweñerangayo erala ohuhola ebibi, mweñeereyo erala muutyo ohuholanga ebirani ebiraga biiti muli bagwalaafu.

²⁰ Ni mwali ni muhiiri beedu b'ehibi, mwali mwetaaya ni mutananga ohuhola ebi Hatonda asiima.

²¹ Hirani hi ehi mwasuna mu huhola ebyo ebi banambya esoni ñaahani? Ebiitu ebyo binwamo ohufa.

²² Aye ñaahani ng'olu Hatonda gababonolola mu wiidu eyiri ehibi era mwafuuha hy'abeedu eyi ali. Hino hibanweramo obugwalaafu hyabaleetera obulamu obutanwano.

²³ Ohufa nj'omuhemba ogubana omuutu ahola ehibi aye obulamu obutanwano nj'ehirabo ehi Hatonda agaba ohubita mu Yesu Kurisito Musengwa weefe.

7

Obufumbo ng'ehy'ohuboneraho

¹ Aboluganda, ehi nenda ohulomaho hiri mu magambi aga mufaania. Simumanyire muuti amagambi ganjuga omuutu n'ahiiri mulamu?

² Ehy'ohuboneraho, omuhasi omufumbo, wamwe amunuga n'ahiiri mulamu. Aye wamwe anafa, egambi ly'obufumbo liba sirihinjuga muhasi oyo.

³ Olw'ehyo, omuhasi anafumbirwa omusinde owundi wamwe ola n'ahiirino, omuhasi oyo aba muhwedi. Aye wamwe anafa, egambi eryo liba sirihimuwoña. Era singa afumbirwa omusinde owundi, ano saaba n'aholire obuhwedi.

⁴ Aboluganda, pohiri hiityo n'eyiri enywe mwesi. Mwejeerera amagambi ohubanjuga olu mwafiira ñalala ni Kurisito. Olwohuba muli bimesu by'omubiri gwa Kurisito era ni gafa hu musalabba mwesi mwafa. Olw'ehyo, ñaahani muli b'oyo owalamuha ko munjange ohuhola ebirani ni munjeeresa Hatonda.

⁵ Aye ohwegomba hw'omubiri ni hwali ni huhitunuga, amagambi gajeerereranga omwoyo ohwegomba ohuhola ebibi ohwo hwatambisa emibiri jeefe, nga huhola ebitwosa hu hufa.

⁶ Aye naahani ohwema olu hwafira nalala ni Yesu hu musalabba era sihuhiiri naasi w'amagambi ago agaali ni gatuwoonjire. Batwejeeresa obusibe w'amagambi hunjange ohunjeeresa Hatonda mu kola epyaha ni hubita mu Mwoyo Omutukuvu, ekola eyitali yira ekale ey'ohugenderanga mu magambi aga banandiiha.

Amagambi n'ehibi

⁷ Olwo naahani hulome huuti amagambi mabi? Kadi nanadiidiri! Olwohuba hu lwange ananjuma magambi sinahamanyire ehibi nj'ehiina. Ni nahatabaayeno egambi eriroma liiti, "Siwegombanga hiitu hyabeene." Sinahamanyire ti ohwegomba ehyabeene hibi.*

⁸ Aye ehibi hyatambisa ekabi ohunwa hu gambi eryene eryo, hyan-deetera ohwegomba ohwa hiisi ngeri. Olwohuba ananjuma magambi ehibi sihiba n'obulomere.

⁹ Ni naali ni kiiri hufaanina ehi amagambi galagira, naali ndibulanji. Aye ni nagategeera, ng'ehibi hyeta anjalafu,

¹⁰ era nga ko faania ti egambi eryali eryohunjeeda sune obulamu, mu butuufu lyali lipira mu hufa.

¹¹ Olwohuba ehibi ni hyasuna ekabi ey'ohundulinga ni hibita mu hiragi, nga hindeteera ohufa.*

¹² Wayire hiri hiityo amagambi nigo mawufu era n'ebiragi byosi byabufu, bituufu era biranji.

¹³ Naahani hulome huuti amagambi malanji nindi nj'agapweramo ohufa? Kadi nanadiidiri. Aye ehihulu hiri hiiti ehibi ko hibonehere erala hiiti hibi, hitambisa ehiranji ohupweramo ohufa.

Ohunjirijana n'ehibi mu bulamu w'omuutu

¹⁴ Humanyire huuti amagambi ganjwa ewa Hatonda aye neyagaana ni kolire eby'omubiri era ndi mwidu w'ehibi.

¹⁵ Ehi kola sikitegeera olwohuba ehi nenda ohuhola si c'ehi kola aye neyagaana ni kolire ehi tenda kole.

¹⁶ Mu ngeri eyi kola ehitahendire kole, hindeetera ohufugiirira ti amagambi nigo malanji.

¹⁷ Aye puma ngeri yosiyosi olwohuba ehibi ehiri mu ese nj'ehigira ni kola ehitahendire kole.

¹⁸ Manyire ti mu ese puma hiranji hyosihyosi, olwohuba ng'omuutu wayire nenda ohuhola ehiranji, sipanga huhihola.

¹⁹ Olwohuba ehiranji ehi nenda ohuhola si c'ehi kola aye neyagaana ni kolire ehibi ehitahendire kole.

²⁰ Naahani nimba ni kola ehi tahendire kole, sindiise aba nahiholire aye ehibi ehiri mu ese.

²¹ Olw'ehyo, neyagaana ehyo ni hiri nj'ehindiho. Nimba ni nenda kole ehiranji neyagaana ehibi ni hiri nj'ehyetaayeno.

²² Cooka mu mwoyo gwange sangaalira amagambi ga Hatonda.

²³ Aye mu mubiri mbona egambi ery'enjabulo ni litamba era ni lijirijania egambi lya Hatonda mu binjingo byange, hino hindeteera ohuhola eby'omubiri.

* 7:7 7:7 Huj 20:17 * 7:11 7:11 Tand 3:13

24 O, nga mbweneweene! Nj'ani alinonola mu mubiri guno ogwijuuye ehibi era oguupira mu husihiiriha?

25 Neyaasa Hatonda olwohuba mu Yesu Kurisito Musengwa weefe, punuha ohunwa mu higosi hino!

Naahani po ndi tyo. Mu mwoyo gwange nemanyire ti ndi n'ohuhola ehi gambi lya Hatonda liroma aye omubiri gupalula gwapira ohuhola ebi ehiragiro hy'ohuhola ehibi hiroma.

8

Obulamu ow'omuutu oyu Omwoyo Omutukuvu atangirira

1 Njahani abaatu abali mu Yesu Kurisito, banjuma musango

2 olwohuba mu Yesu Kurisito, Mwoyo gaapa* edembe era ehibi n'ohufa sibihinjuga bulamu wange.

3 Amagambi gaali sigananga hutunonola olw'ohwegomba hw'omubiri. Aye Hatonda gatuma Omwana wuwe naali n'omubiri hy'ogwomuutu ko ahene anangule ehibi ehi magambi gaali ni gatananga huhola olw'ohwegomba hw'omubiri.

4 Yesu Kurisito gahihola, ko efe aba ohwegomba hw'omubiri hutatangiira aye Omwoyo Omutukuvu nj'atutangirira, hwahoheresa ebi magambi gatulagira.

5 Abo aba ohwegomba hw'omubiri hunjuga, banjema hu hola eby'omubiri aye abo aba Omwoyo Omutukuvu anjuga, banjema hu hola ebi asiima.

6 Ohunjema ohuhola ebi mubiri gwegomba hihwosa hu hufa. Aye onahola ebi Omwoyo Omutukuvu asiima, oja husuna emiyaaya n'obulamu obutanwanjo.

7 Omuutu oyu hwegomba hw'omubiri hunjuga aba mulabe eyiri Hatonda era saananga hugondera magambi gage.

8 Abo aba ohwegomba hw'omubiri hunjuga sibanja husangaasa Hatonda.

9 Omwoyo wa Hatonda n'aba n'amenyire mu nywe, naahani nj'obanjuga sosi ohwegomba hw'omubiri. Era oyo anjuma Omwoyo wa Kurisito mu bulamu wuwe, si wuwe.

10 Kurisito n'aba n'amenyire mu bulamu wenywe, wayire emibiri jenywe jinahafe olw'ehibi aye Omwoyo abanja obulamu olwohuba Hatonda ababala ohuba abagwalaafu.

11 Hanye Omwoyo wa Hatonda owalamusa Yesu Kurisito amenyire mu bulamu wenywe, mwesi alibalamusa.

12 Olw'ehyo naahani balebe mu Kurisito, huli n'ebanja. Aye ohwegomba hw'omubiri sinje ohutubanja ohuhola ebigwenda.

13 Ohululuhanira ohuhola ebi hwegomba hw'omubiri gwenda hireeta ohufa. Aye Omwoyo anabanja amaani mwanjangula ehibi, muba n'obulamu obusangaasa Hatonda.

14 Olwohuba abo aba Mwoyo wa Hatonda alunjanya, nj'abaana babe.

15 Omwoyo oyu Hatonda gabanja saabaletera obuti aye gabafuula abaana babe era huli n'obugumu ohulanga Hatonda huuti "Bbaabba."*

16 Omwoyo wuwe omwene atuhahasa mu myoyo j'efe ati huli baana ba Hatonda.

* 8:2 8:2 Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti Mwoyo gahuja. * 8:15 8:15 Mar 14:36; Bag 4:6

17 Ni huba ni huli baana babe, hulisuna ebyo ebi gasuubisa abaatu babe era hulisunira njalala ni Kurisito ebi Hatonda gamutegehera. Ni hubonaabonera njalala ni Kurisito, balitunjeera njalala enono ni naye.

Enono eri hunahabe ni nalyo

18 Mbona ng'ebiguudyo ebi hubitamo hatyane, sihuŋanga hubigeragerania n'enono eri Hatonda alitunja.

19 Ebitonde byosibyosi bihuumiriye era ni byesunga ohwola hu ludaalo olu Hatonda alihwehulayo abaana babe.

20 Ebitonde sibyeendeeye ohutoheresa ehigendererwa hya Hatonda aye omwene nj'owasalaŋo bibe biityo.*

21 Ebitonde ebyo bisuubira ohubinunula mu hufa olu Hatonda aliŋa abaana babe enono n'edembe.

22 Humanyire huuti ebitonde byosibyosi ohwola hatyane bibinda n'obulumu hy'omuhasi alumwa ohusaala.

23 Sibitonde byonene aye ni neefe abaasuna Omwoyo Omutukuvu ng'ehirabo ehi Hatonda atagihiraho ohutunja. Hwesi hubinda mu myoyo jeefe n'obulumu. Hwesunga era huhuumirira Hatonda ohutununula atunje emibiri ejitafa ohulaga ng'olu huli baana babe.

24 Ng'olu gatunonola, hwesunga era husuubira ohutununula. Aye ehi osuubira onaba n'ohibonaho, ohwo sihuba husuubira nanadiidiri. Nj'ani asuubira ehyo ehi aba n'anambire mu ngalo?

25 Aye ni husuubira ohusuna ehi hutabonaho, huhuumirira n'ohwehaliriha.

26 Mu ngeri nj'enyene, Omwoyo Omutukuvu atuyeeda mu budoto weefe ow'ohutamanya husaba bulani. Aye Omwoyo omwene oyo atulombera n'ohubinda mu ngeri eyi otananga huloma n'ebibono.

27 Hatonda oyo abona emyoyo j'abaatu, amanyire Omwoyo ehi aba n'atulombera efe abafugiirira.

28 Humanyire huuti mu hiisi hiitu ehitwolaho, Hatonda agira efe abamwenda hyatunweramo ehiraŋi ng'olu husiima huhwe huli.

29 Ko Hatonda atonde ehyalo, gamanya abaatu babe era gabalanga gahena gatobola ni genda bafaane n'Omusaani wuwe, ko Omusaani wuwe oyo ahene abe omudaayi mu balebe eduuli.

30 Abo aba Hatonda gatobola gahena gabalanga era gababala ohuba abagwalaafu ng'abana n'edaala ery'enono.

Ohwenda hwa Hatonda mu Yesu Kurisito

31 Njaahani ehyo hunahiromeho hi? Hatonda anaba hu lubega lwefe, nj'ani ananga ohutunjinania gatunanga?

32 Hatonda owanayo Omusaani wuwe ohufa hu lwefe hwesihwesi, olw'ehisasabirisi hihye saalitunja ebiitu byosibyosi ebihwenda?

33 Nj'ani aliŋanabira aba Hatonda gatobola? Mbona ti Hatonda omwene oyo nj'obabala ohuba abagwalaafu.

34 Nj'ani alibasalira omusango? Enjuma wayire mulala. Olwohuba Yesu Kurisito owaafa era galamuha gehaaye mu hifo ehy'enono hu lubega lw'omuhono omulungi ogwa Hatonda atunoherehesa.

35 Njaahani nj'ani ananga ohutwabuhania ni Kurisito galeheraŋo ohutwenda? Huba n'ebigosi oba baatu hutuhiyaania, hunjuma hyahulya oba hugenda majula, baatu hu tutisatiisa oba hwenda hutwita?

36 Ng'olu hyanandihiwa hiiti;

* 8:20 8:20 Tand 3:17-19

“Hiisi ludaalo batwehoyera ohutuhenaŋo
hu lulwo.

Batubisya hy’etaama eyi baja husala.”*

³⁷ Aye mu ebyo byosibyosi, huli n’obunangusi ow’amaani olwa Yesu Kurisito atwenda.

³⁸ Kahahisa erala ti wayire ohufa oba huba mulamu, bamalayika oba emisambwa, ebiriŋo hatyane oba ebiribaŋo mu moni eyo, wayire amaani g’emisambwa

³⁹ agaholera ŋamugulu mu bbanga oba ŋaasi hu hyalo oba ehitonde hyosihyosi, sibiŋanga hututusaho hwenda ohu Hatonda atwenda mu Yesu Kurisito Musengwa weefe.

9

Hatonda gatobola Abayisirayiri

¹ Ndoma amazima mu Kurisito sindulinga, n’Omwoyo Omutukuvu gakahasa mula mu mwoyo gwange ati ehi nja huloma hituufu.

² Ndi n’ohunyolwa hungi hu mwoyo gwange olw’Abayudaaya bahyange.

³ Era nahendire mbe ndiise ofuuha ehy’embiho era omusuule eyiri Kurisito ni hiba ni hireetera abalebe bange abegwanga lyange abo ohunoŋoha.

⁴ Abalebe bange Abayisirayiri abo, mbaba Hatonda gaŋa ekabi ohuba abaana babe, mbaba gabonehera baabona eŋono lirye n’emoni jaawe, mbaba gahola ni nabo endagaano. Mbaba gaŋambya amagambi gage gaahena gabalegera n’engeri ey’ohumujumiryanga mu Yekaalu era mbaba gaŋa ebisuubise ebiŋamba hu bunoŋosi.*

⁵ Nibo nj’abaŋwa mu lulyo lw’abahale omu ebiha by’abaatu bosibosi bisimuha. Ni Kurisito oyu basaaye hy’omuutu osimuha mu lulyo lwawe ate nje Hatonda aŋuga byosibyosi oyu banajumiryenga emirembe n’emirembe. Amiina.

⁶ N’aloma tyo sihitegeesa hiiti Hatonda sigooheresa ebi gabasuubisa olwohuba sihiisi abaŋwa mu lulyo lwa Yisirayiri bosibosi oti baatu ba Hatonda.

⁷ Wayire bamu lulyo lwa Yibbulayimu, sihitegeesa hiiti bosibosi bejuhulu babe, endiho. Aye hyaŋandiihiwa hiiti “Mu Yisaka nj’omwolisuŋira abejuhulu aba nahusuubisa.”*

⁸ Mu ngeri eyindi, abaatu ba Hatonda sinje abaŋwa mu lulyo lwa Yibbulayimu hyoŋene aye abo abafugiirira ehisuubiso hihye ng’olu Yibbulayimu gafugiirira ehi Hatonda gamusuubisa.

⁹ Malayika ni gaali n’abalomera ehisuubiso galoma ati, “Mu hiseera ehiragaane aŋa nahagobolere omwaha oguuja, Saala anaahabe asundya omwana omuseere.”*

¹⁰ Si c’ehyo hyoŋene, omuhasi wa Yisaka oyu balanganga baati Labbeka gasaaye abaana.

¹¹ Aye abaana abo ni baali ni bahiiri hubasaala era ni bahiiri huhola ehiraŋi oba ehibi,

¹² Hino hyali hiityo ko bahahase baati Hatonda atobola oyo oyu aba ni gendire n’atemire hu ebyo ebi aba n’aholire. Hatonda galoma Labbeka ati, “Omuhulu aja huba muŋeereses womuŋere.”*

¹³ Hyaŋandiihiwa hiiti, “Nenda Yakobbo aye nasuula Esawu.”*

* 8:36 8:36 Zab 44:22 * 9:4 9:4 Hunj 9:4 * 9:7 9:7 Tand 21:12 * 9:9 9:9 Tand 18:10 * 9:12 9:12 Tand 25:23 * 9:13 9:13 Mal 1:2-3

14 N̄aahani olwo hulome huuti Hatonda gehubbira? Kadi nan̄adiidiri.

15 Olwohuba Hatonda omwene galoma Musa ati, “Ese saasira oyo oyu mba ni nendire ohusaasira era nan̄ambira ehisasabirisi oyo oyu mba ni nendire ohun̄ambira ehisasabirisi.”*

16 Olw’ehyo, Hatonda saan̄ambira muutu yesiyesi ehisasabirisi olw’ohwefaaho oba olw’ebikolwa ebi aba n’aholire aye omwene nj’osalano ow’ohun̄ambira ehisasabirisi.

17 Ehyañandiihiwa hiroma Falaawo hiiti, “Nahuhusa nahuna obuhulu olw’ohwenda ohulaga amaani gange mu ewe era ng’olu ndi n’obun̄angi mu hyalo hyosihyosi.”*

18 Olw’ehyo, Hatonda asaasira oyo oyu aba ni gendire ohusasira era ahahadasa omwoyo gw’oyo oyu aba ni gendire ohuhadasa.

Ehiruji n’ehisa hya Hatonda

19 N̄aahani on̄angire ohuloma oti, “Obanga pohiri hiityo, lwahiina Hatonda atun̄enya? Nj’ani an̄anga ohun̄ahania ehi aba ni gendire ohuhola?”

20 Aye ewe omuutu obuutu, ndiwe ani ohubuusa Hatonda hu kola yiye? Ehiwumbe obuwumbe hin̄anga hiitye ohubuusa owahiwumba hiiti, “Lwahiina wamumba oti?”

21 Omuwumbi saaba n’ehiyale ehy’ohuwumba hyosihyosi ehi aba ni gendire mu hitole hy’eroba lirye? Mwiropa nderyene saan̄anga husalano gawumbamo ebyohutambisa ebitula ana naana n’ebitula olubalira?

22 Ni Hatonda yeesi c’ehi ahola. Gendire ohulaga ehiruji ehibitirifu n’amaani gage eyiri abo aba gaali n’aja ohusihirisa aye gabehaliiriha.

23 Hino gahihola ni genda ohulaga en̄ono lirye ebitirifu eyiri abo aba galitegeehera ohun̄wa ahale nahale era aban̄ambira ehisasabirisi.

24 Abaatu abo ko ndiife aba galanga, simu Bayudaaya boonene aye n’Abatali Bayudaaya.

25 Ng’olu Hatonda omwene aloma mu hitabo hya Kosiya ati,

“Abatali baatu bange,
ndi balanga baatu bange.
Abaatu abaali abasuule,
ndi balanga bahoda.*

26 Mu hifo ehyene ehyo omu babalangira baati,

‘Simuli baatu bange’
nj’omu banahabalingirire baati,

‘Abaana ba Hatonda Omwene Bulamu.’ ”*

27 Ni Yisaaya galira Yisirayiri amangi ati, “Wayire Abayisirayiri bangi bali hy’omujehe ogw’ohunyanja ogutabaliha, abanahanon̄ohe banaahabe badiidiri beene.

28 Olwohuba Hatonda Musengwa an̄anuma hwemoota anahasalire abaatu omusango era abagudye an̄anuma hubagoboleramo.”*

29 Era Yisaaya omwene oyo gaaloma ati, “Singa Musengwa Omun̄ugi w’ebiitu byosi sigatuleherahuna abaatu ab’olulyo lwefe, hani hwasihiriha hy’abaatu abomu bibuga Gomora ni Sodoma.”*

Ohutafugiirira hw’Abayisirayiri

30 N̄aahani hulome hiina? Hatonda gabala Abatali Bayudaaya abetefu-uyeho ohwendula ohuba abagwalaafu olw’ohumufugiirira,

* 9:15 9:15 Hun 33:19 * 9:17 9:17 Hun 9:16 * 9:25 9:25 Yis 29:16; 45:9 * 9:26 9:26 Kos 1:10

* 9:28 9:28 Yis 10:22-23 * 9:29 9:29 Yis 1:9

³¹ aye Abayisirayiri abagesyaho ohuba abagwalaafu olw'ohuhuuma amagambi, sibabusuna.

³² Ne lwahiina sibabusuna? Sibabusuna olwohuba sibabwendulira mu ngira ey'ohufugiirira wabula babita mu bikolwa byawe. Ehyo hyabaleetera ohwegumula hu oyo ali "hy'ebaale eri begumulaho."

³³ Ng'olu hyanandiihiwa hiiti;
"Bona taaye ebaale mu Sayuuni,
ebaale egumu erireetera abaatu ohwegumula,
olwanda oluja hubaleetera ohwehubbirano omunyiha.
Era hiisi amwesiga saanahaswale."*

10

¹ Aboluganda, ehi mwoyo gwange gujembaho bugali era ehi saba hiri hiiti Abayisirayiri banonjhe.

² Manyire ti bafubaho ohuṅa Hatonda enono aye simukola endani.

³ Sibamanyire engeri ey'ohusunamo obugwalaafu ohuṅwa ewa Hatonda aye bagesyaho ohusegano engira yaawe hu waawe ohuba bagwalaafu.

⁴ Kurisito gooheresa ehigendererwa hy'amagambi ko hiisi amufugiirira bamubale ohuba mugwalaafu.

Obuhwenda ow'ohunonjha eyiri abaatu bosibosi

⁵ Musa ganandiiha ati omuutu anegumyenga ohwoheresa amagambi n'ebiragiho anabengano olw'ohubyoheresa.*

⁶ Aye obugwalaafu obuuja olw'ohufugiirira, omuutu sigebuusa ati, "Nj'ani anahatiine mwigulu atuseyo Kurisito amuleete hu hyalo atuyeede?"

⁷ Oba ohwebuusa ati, "Nj'ani alitiina e magombe atuseyo Kurisito ohuṅwa mu bafu?"

⁸ Naahani obuhwenda obuṅamba hu bugwalaafu obu muutu asuna olw'ohufugiirira buli buuti, "Ehibono hya Hatonda hiri huupi ni neewe. Hiri mu hanwa nomu mwoyo gugwo." Ehyo nj'ehibono ehi hubuulira abaatu.

⁹ Singa waatula n'omunwa gugwo oti Yesu nje Musengwa n'otayeho n'ohufugiirira mu mwoyo gugwo oti Hatonda gamulamusa mu bafu, ononjha.

¹⁰ Olwohuba omuutu afugiirira n'omwoyo gugwe ko bamubala ohuba omugwalaafu era ohunonjha, geyatulira n'omunwa gugwe omwene ati anonjhire.

¹¹ Ng'olu ehyanandiihiwa hiroma hiiti "Hiisi amwesiga saanahaswale,"*

¹² Enjuma njabulo ngati bw'Omuyudaaya n'Atali Muyudaaya. Hatonda nje Musengwa ya bosibosi era agaba ekabi abo bosibosi abamusaba.

¹³ Era hyanandiihiwa hiiti; "Hiisi aliranga Musengwa n'amusunga ohumunonjola, ali munonjola."

¹⁴ Aye basunga baatye oyo oyu bahiiri hufugiirira, ohubanonjola? Era banjanga baatye ohumufugiirira ni bahiiri huṅulirangaho ebi muṅambaho? Nindi banjanga baatye ohuṅulira ebimuṅambaho ni njajuma muhwenda obalomeeye?

¹⁵ Era abahwenda batiina baatye ohubalamera ni njajuma obatumire? Hyanandiihiwa hiiti, "Nga hiraṅi abaatu abatulomera Amanjuli Amalanji ohutuhyalira!"*

* 9:33 9:33 Yis 28:16 * 10:5 10:5 Leev 18:5 * 10:11 10:11 Yis 28:16 * 10:15 10:15 Yis 52:7

16 Aye abaatu bosibosi sibafugiirira Amanjuliro Amalanji ago. Yisaaya aloma ati, "Musengwa, nj'ani afugiirira obuhwenda weefe?"*

17 Ohufugiirira huuja olw'ohunjulira Amanjuliro Amalanji aganjamba hu Kurisito.

18 Aye hambuuseho, mu butuufu sibanjulira obuhwenda owo? Ehituufu hiri hiiti banjulira, ng'olu ehyanandiihiwa hiroma hiiti;

"Ejanjaasi lyabyo

lihwana ehvalo hyosihyosi era n'ebibono byawe

hiisi muutu gabinulira."*

19 Nindi hambuuse, Abayisirayiri sibategeera? Bategeera. Musa omwene galoma ati,

"Nja hubaleetera ohugongeera

olw'abaatu aba mujeega muuti mbo banjuma pungu yiita hiswa,

nja hubaleetera ohulunga

olw'abaatu abanjubeebe."*

20 Era Yisaaya n'obugumu gaaloma ati,

"Abo abatanyendulangaho baahena bambona.

Era nehwehulira abo abaali ni baatasungire."*

21 Aye ehinjamba hu Yisirayiri aloma ati, "Nahena etenjama ey'amaani ni nangirisa abaatu abajeemu baaje eyi ndi aye bageene."*

11

Ehisa hya Hatonda eyiri Abayisirayiri

1 Naahani hambuuseho, kaho Hatonda gahubba Abayisirayiri omugongo? Kadi nanadiidiri. Ese aloma ono, ndi Muyisirayiri omwijuhulu wa Yibbulayimu ohunja mu hiha hya Bbenjamini.

2 Hatonda sigahubba abaatu babe abo omugongo, abagatobola ko ahene atonde ehvalo. Simumanyire ehyanandiihiwa ehiroma hu Eliya ng'olu galoma hu Bayisirayiri ati,

3 "Musengwa, beetire abanaabbi babo era babbwagabbwaga ebituuti bibyo ohubanjeera enjongo. Ndiise osigaaye era keesi bali hupiima benda bakenejo."*

4 Aye Hatonda gamugobolamo atye? Gamuloma ati, "Ndiyo n'abaatu kasanvu abagaana ohuhubbira Bbaali amafuha."*

5 Era pohiri nomu ndaalo jino. Naliyo badiidiri beene aba Hatonda gatobolamo olw'ehisasabirisi hihye.

6 Hatonda naaba ni gabatobola olw'ehisasabirisi hihye, ehyo hiba hitegeesa hiiti sigabatobola olw'ebikolwa byawe ebiranji. Hiba ni hyali hiityo, ehisasabirisi hihye hyahali sihyihiiri hisasabirisi.

7 Naahani Abayisirayiri bendire Hatonda ohubabala ohuba abagwalaafu olw'ohuhuuma, amagambi aye sibahisuna ohutusaho abo abagatobola. Abandi baali n'emyoyo emihahadafu.

8 Ng'olu hyanandiihiwa hiiti, "Hatonda gabalehera obunjubeebe ohubanjuga. Gabanja emoni aye sibabona, n'amatwi aye sibanjulira n'ohwola hatyane."

9 Ni Habaha Dawudi galoma ati,

"Leha ebiinjulo byawe

bibafuuhire omutego,

* 10:16 10:16 Yis 53:1 * 10:18 10:18 Zab 19:4 * 10:19 10:19 Mag 32:21 * 10:20 10:20 Yis 65:1

* 10:21 10:21 Yis 65:2 * 11:3 11:3 1 Bah 19:10,14 * 11:4 11:4 1 Bah 19:18

bibe ebaale ery'ohwegumulaho era ehy'ohwegalula.*

¹⁰ Leha emoni jaawe jiijeho olubooha
batabona n'ohubona,
n'emigongo jaawe
jigodame emirembe n'emirembe.”

¹¹ Nindi hambuuseho, olwo Abayudaaya ni bageene ohufugiirira basihi-irihira erala? Bbe aye ohubbenga hwawe hyaleetera ab'Abatali Bayudaaya ohunonjoha, ko hinjweremo Abayudaaya abo ohugongeera.

¹² Ohubbenga hwawe hwagira Abatali Bayudaaya basuna ekabi mbitiirifu. Aye hija huba hibitiirifu Abayudaaya ni balifugiirira Kurisito.

Ohunonjoha hw'Abatali Bayudaaya

¹³ Naahani handome ng'olu ndi muhwenda wenywe, obuñeeresa wange eyiri enywe Abatali Bayudaaya bunesiimisa,

¹⁴ hamunga hyahaleetera abandi hu balebe bange Abayisirayiri ohunonjoha.

¹⁵ Obanga Hatonda ohuhubba Abayudaaya omugongo hyafaanjanja Abatali Bayudaaya ni naye, hinahabe hiitye olu Hatonda alibasangelira olu baligobola eyi ali? Hiriba oti hani hulamuha.

¹⁶ Onanonga ehitole hy'etome ly'engaano eyiri Hatonda, hitegeesa hiiti etome eryo lyosiryosi liba lyawufu olwohuba oliñongireeyo. Era n'ehiholo hy'omusaala onahinongayo, n'amasaga goosi gatiiniraho.*

¹⁷ Aye singa amasaga ag'omusaala omuzayiti bagatemaho, baahena bajomehaho olusaga lw'omuzayiti ogwomwisugu, olusaga olwo luliisiwa n'ehiholo hira. Mu ngeri nj'enyene weesi Otali Muyudaaya naahani osuna omuganyulo nj'omwene hy'Abayudaaya.

¹⁸ Kale ewe oli hy'olusaga olu bajomehaho obujomehe otatalanga hiholo olwohuba oli lusaga busaga.

¹⁹ Aye onanga ohuloma oti, “Amasaga ago bahena hugatemaho ko banjomehaho.”

²⁰ Ehyo hituufu aye bagatemaho olw'ohutafugiirira Hatonda. Enywe babajomehaho olw'ohumufugiirira. Kale mwenjomehe, mutepaahapaaha.

²¹ Olwohuba obanga Hatonda sigasaasira amasaga gala ameene hiholo, enywe ababajomehaho bujomehe mulinonera neena?

²² Olw'ehyo mwegenderese, wayire Hatonda ali n'ehisasabirisi, abamujeemera abahambujalira. Ali n'ehyere eyi muli singa mweyongera ohumwesiga. Aye ni munahamujeemere, mwesi anahabatemeho.

²³ Era Abayudaaya abo ni banahaleheho obuñeemu wabwe, Hatonda anahabagoboleremo gabajomeha hu hiholo nindi.

²⁴ Enywe Abatali Bayudaaya muli hy'olusaga lula olw'omuzayiti ogwam-era omwene bahena bagujomeha hu hiholo. Aye Abayudaaya nibo bali hy'omusaala omuzayiti ogubahoma huhoma. Olw'ehyo hyangu Hatonda ohubagobosa hu hiholo ng'olu baali oludaayi.

Ehisa hya Hatonda eyiri abaatu bosibosi

²⁵ Aboluganda, nenda mutegeere ehyama ehinjamba hu Yisirayiri ko mutaneega muuti mubahira. Abayisirayiri abandi basigaaye bahahadafu b'emyoyo ohwola olu obungi w'Abatali Bayudaaya bulinwayo ni bafugiirira Hatonda. Obuhahadafu w'emyoyo jaawe wahaseera buseera.

* **11:9 11:9** Zab 69:22-23 * **11:16 11:16** Etome ly'engaano n'ehiholo bitegeesa Yibbulayimu ni Yisaka ko ni Yakobbo.

26 Ebyo ni biṅooye, Abayisirayiri bosibosi balinonḡoha, ng'olu hyanḡandiihiwa hiiti;

“Omunoḡosi alinḡwa mu Sayuuni,
alitusa abejuhulu ba Yakobbo
mu bibi byawe.*

27 Era yino nj'enahabe
endagaano yange ni nabo,
olu ndibasoniḡa ebibi byawe.”*

28 Abayisirayiri abo balabe ba Hatonda olwohuba sibafugiirira Amanḡuliro Amalanḡi ko enywe muganyulwemo. Aye olwa basehulu baawe, bahoda eri Hatonda era gabatobola.

29 Hatonda sacuusa biṅeego bibye eyiri abo abatobola gahena gabaḡa ekabi.

30 Ng'olu mwesi Abatali Bayudaaya ahale hale mwali bajeemu, ḡaahani Hatonda gabaḡambira ehisasabirisi olw'obujeemu w'Abayudaaya.

31 Mu ngeri nj'enyene, ng'olu Hatonda gabaḡambira enywe ehisa, Abayudaaya boosi bajeemu ko Hatonda abaḡambire ehisa.

32 Olw'ehyo, Hatonda galeha abaatu bosibosi baaba mu bujeemu waawe hy'abasibe ko abaḡambire bosibosi ehisa.

33 Nga Hatonda muḡinda! Enjuma aḡanga ohutegeera amagesi n'ohumanya huhwe! Ebula otegeera ebi asalaḡo n'engeri eyi aholamo ebibye!*

34 Ehyandiihiwa hiroma hiiti;
“Nj'ani amanyire
ehi Musengwa aḡeega?

Era nj'ani aḡanga ohumuḡa amagesi?*

35 Nj'ani owaali n'aḡolireho Hatonda
ehiitu hyosihyosi ko abe n'ebbanja eryohusasula?">*

36 Hatonda nj'owatonda ebiitu byosibyosi, nj'agira byabaḡo era birimuḡa eḡono. Abaatu bamuḡe eḡono emirembe n'emirembe. Amiina.

12

Engeri ey'ohuḡeeresamo Hatonda

1 Naahani balebe bange, mbegayirira olw'ehisa hya Hatonda, mumuḡe obulamu wenywe bube eḡongo endamu eyi bamutobolera era emusanḡaasa. Eyo nj'engeri etuufu ey'ohumujumirya.

2 Mutebisyanga hy'abaatu b'ehyalo hino aye muganye Hatonda acuuse emyoyo n'epeega yenywe ko mufaanie ebi genda ng'olu biri ebiranḡi, ebisangaasa era ebyolereeye.

3 Olw'ehirabo ehi Hatonda gaapa olw'ehisasabirisi hihye, ndoma ti hiisi muutu hu enywe ateebona ati nj'ohihenaho ate nga ko paanaḡo. Aye gejeegengaaho mu kola endanḡi era geheberenga ni geema hu hufugiirira ohu Hatonda gamuḡa.

4 Hiisi muutu ali n'omubiri mulala era ni guli n'ebimesu bingi aye ebimesu ebyo byosibyosi sibatamba mulimo nj'omwene.

5 Mu ngeri nj'enyene, wayire nga huli bangi aye huli mubiri mulala mu Kurisito era hiisi muutu hu efe getaaga owahye.

* 11:26 11:26 Yis 59:20 * 11:27 11:27 Yer 31:33-34 * 11:33 11:33 Yis 55:8 * 11:34 11:34 Yis 40:13 * 11:35 11:35 Yob 41:11

⁶ Huli n'ebirabo byenjabulo ng'olu Hatonda gatunja olw'ehisasabirisi hihye. Singa omuutu aba n'ehirabo ehy'obunaabbi, atiine mu moni n'ohulomera abaatu ehibono hya Hatonda n'afugiirira ati ali humulom-eramo.

⁷ Ni huba hujeeresa, afubenga ohujeeresa n'omwoyo mulala, oba ohusomesa abaatu ba Hatonda, afubengaho ohubasomesa.

⁸ Oyo ali n'ehirabo ehy'ohugobosangamo abahye amaani, afubengaho ohuhihola. Ali n'ehyohugaba, agabenga n'omwoyo mulala. Ali n'ehyobunugi, anugenga nahenereye. Ni nooyo ali n'ehyohulaga ehyere, aholenga atyo naali musangaafu.

⁹ Ohwendana hwenywe hubenga hw'amazima. Mwenjalenga ehibi era mwegumyenga ohuholera abaatu ebiranji.

¹⁰ Mwendanenga hy'abalebe era hiisi muutu anjenga owahye enjono.

¹¹ Mubenga baheneerefu era mujeeresenga Musengwa n'omwoyo mulala.

¹² Esuubi eri muli ni nalyo libaleetere ohuba n'esangaalo, mwehalirihenga mu bigosi ebi mubitamo era mulombenga hiisi haseera.

¹³ Mubugulenga hu bimuli ni nabyo mwayeeda abafugiirira bahyenywe abanuma hyahwenambaho era musangaalirenga abageni mu mago genywe.

¹⁴ Mutabanwaba abo ababahiyaania aye mubasabirenga ekabi.

¹⁵ Musanjalihsyenga njalala ni naabo abasanjalya era mulirisenga abo ababa ni bali hulira.

¹⁶ Hiisi muutu amenyenga mu bulala n'abahye era mutehudumbasanga aye mube n'omuhago n'abaatu ab'edaala ery'anjaasi. Mutanjeeganga muuti mbo ndinywe omuhihenaho.

¹⁷ Omuutu anahuhola ehibi, ewe otamwegalula. Muholenga ebi abaatu bosibosi basiima baati biranji.

¹⁸ Mufubenga ng'olu hiyangiha ohuhola ebiitu ebireeta ohumenya mu miyaaya n'abaatu bosibosi.

¹⁹ Bahyange, mutegalulanga muutu yesiyesi abahola ehibi aye muleherenga Hatonda omwene gaaba nj'obegalulira. Olwohuba Musengwa aloma mu hyanandiihiwa ati,

"Ohwegalula hwange, ndibesasula."*

²⁰ Ng'olu ehyanandiihiwa hiroma hiiti,
 "Enjala yinaba ni yiruma omulabe wuwo,
 omunanga emere galya
 era enduno yinaba n'emuluma
 omunanga amaaji ganywa.
 Onahola otyo
 onahabe onjesa amanda agaduha omuliro
 hu mutwe gugwe."*

²¹ Ehibi hitabanangulanga aye muhinangule ni muhola ebiranji.

13

Mujulirenga ababanuga

¹ Mudembuhirenga abo ababanuga olwohuba obunugi wosiwosi bunwa eyiri Hatonda. Era enjuma munugi anuga, Hatonda n'atamutaayejo.

² Olw'ehyo, hiisi agaana ohudembuhira abanugi aba ajemeeye ehi Hatonda gaatanjo era balimusalira omusango.

* 12:19 12:19 Mag 32:35 * 12:20 12:20 Nge 25:21-22

³ Abaatu abahola ebirani sibatya batangirisi baawe aye abo abahola ebibi batya ohubebonesa. Wenda ohumenya mu miyaaya n'abatangirisi babo? Ale hola ebirani ebi banugi benda era baja huhuṅa eṅono.

⁴ Abanugi banjeeresa ba Hatonda hu lw'obulani wenywe. Aye onaba n'ohola ebibi oli n'ohwenjenderera olwohuba abanugi baliṅo ohugudya abo abahola ebibi.

⁵ Olw'ehyo, mubadembuhirenga, sirwohutya ohubagudya hyoṅene aye olwohuba muhimanyire mu myoyo jenywe muuti hiraṅi ohubadembuhira.

⁶ Era ehyo c'ehigira ni musasula omusolo olwohuba abanugi banahola emirimo ejibagwene ohuhola baba banjeeresa Hatonda.

⁷ Musasulenga amabanja genywe, oba husasula omusolo oba epooza, ni hiba huṅa muutu eṅono muli muṅe.

Ohwendananga

⁸ Mutabanga n'ebbanja lya muutu yesiyesi ohutusaho ebbanja ery'ohwendananga, olwohuba onenda owahyo oba woherhiise ehi amagambi galagira.

⁹ Amagambi galagira gaati, "Soholanga buhwedi, siwiitanga muutu wahyo, siwiibanga hiitu hyosihyosi, siwegombanga hiitu hyabeene," ko n'amagambi agandi gosigosi baganjimba lyaba erala lyoṅene eriroma liiti, "Yendanga omuutu wahyo ng'olu weyenda wamwene."*

¹⁰ N'oba ni wenda owahyo, soonanga hu muhola hibi. Olw'ehyo onenda owahyo oba woheerehise ehi amagambi galagira.

¹¹ Hino muhiholenga ni mumanyire muuti ehiseera hituṅoyeeho. Musisimuhe muṅwe mwiro esaawa yoolire, olwohuba ṅaahani ehiseera ehy'ohugobola hwa Musengwa weefe higereeye ohuhiraho aṅa hwatagihira ohufugiirira.

¹² Owiire bunatere ohwanuuha. Hulehe ohuhola ebikolwa eby'ehiirema hwambale ebisoosa eby'obutangaafu.

¹³ Hwebisyenga bulani hy'abaatu abomumwi, sosi huṅwera mu binyumo nomu bumeesi nomu buhwedi nomu hwejabaata nomu huduhanaduhana ko n'egongi.

¹⁴ Aye mwambale Musengwa Yesu Kurisito aṅuge obulamu wenywe ko mutoheresanga hwegomba hw'omubiri.

14

Mutasaliranga bahyenywe musango

¹ Musangaalirenga owahyenywe atali mudimamu mu hufugiirira era mutanahananga ni naye hu biitu ebinjamba hu ngeri eyi omuutu oyo aṅeega hu hino ni nahira.

² Abaatu abandi balya hiisi hiitu olw'ohufugiirira hwawe. Aye abandi abali n'ohufugiirira ohudiidiri balya eryani ery'amagala lyoṅene.

³ Aye oyo alya hiisi hiitu atatalanga oyo otalya byosibyosi. Ni nooyo atalya ebiitu ebindi atasalira oyo alya hiisi hiitu omusango olwohuba Hatonda samwesamba.

⁴ Ndiwe ani owoloobya omuṅeeresa wabeene? Musengwa waawe nj'asalaṅo hanye ehi baholire hiraṅi oba hibi. Era olw'amaani ga Musengwa baja huṅangula.

⁵ Eriyo aṅeega ati oludaalo hirebe luhira oludaalo hirebe ohuba olwenjabulo, owundi ati endaalo josijosi jinjanerana. Ese ndoma ti hiisi muutu agumirenga hu hyaṅeega ati nj'ehituufu.

* 13:9 13:9 Huj 20:13-15,17

⁶ Oyo ahusa oludaalo hirebe ohuhira olundi, ahihola olw'ohuṅa Musengwa eṅono. Ni nooyo alya enyama, alya lwa Musengwa olwohuba geyaasa Hatonda. Ni nooyo atalya ahihola lwa Musengwa olwohuba yeesi geyaasa Hatonda.

⁷ Eṅume muutu hu efe aliṅo ohwesangaasa omwene. Era ni huba ni hufuuye oba ni huhiriṅo balamu, eṅuma eweṅuga omwene.

⁸ Ni huba balamu, hubaṅo lwa Musengwa. Era ni hufa, hufa hu lwa Musengwa. Olw'ehyo, mbo hufa mbo huba balamu, husigala ni huli baatu ba Musengwa.

⁹ Olw'esonga enyene yino, Kurisito gafa gaahena galamuha ko abe Musengwa w'abalamu n'abafu.

¹⁰ Naahani ewe otalya enyama, lwahiina osalira omulebe wuwo omusango? Ni neewe olya lwahiina otala mulebe wuwo otalya? Hwesihwesi hunahemeerere mu moni ja Hatonda ohutusalira omusango.

¹¹ Hyaṅandiihiwa hiiti;
 "Musengwa aloma ati,
 'ng'olu ndi Hatonda omwene bulamu,
 hiisi muutu alikubbira amafuha.
 Era hiisi muutu
 alinjumirya olwohuba ndiise Hatonda.' **

¹² Olw'ehyo, hiisi muutu anahenyosyeho mu moni ja Hatonda omwene.

Hutahola ebiṅanga ohugwisa abahyefe mu hibi

¹³ Naahani hulehere aṅo ohusalira abafugiirira bahyefe emisango aye huhole ebiitu ebigira sibesitaala hugwa mu hibi.

¹⁴ Ese manyire era kahasa ti mu moni ja Yesu Musengwa eṅuma hyahulya ehy'embihyo aye hiba hy'embihyo eyiri oyo aṅeega ati hy'embihyo.

¹⁵ Singa ehi olya higira mulebe wuwo gesitaala, aṅo oba soohola ehiraṅa hiiti omwenda. Otagira mulebe wuwo oyu Kurisito gafiiririra gaṅamba engira emuṅira mu husihiiriha olw'ehyo ehi olya.

¹⁶ Otaleha ehi omanyire oti hiraṅi ohufuuha ehiduhyo eyiri abaatu abandi.

¹⁷ Obuṅugi wa Hatonda sihulya n'ohunywa aye huhola ebi Hatonda asiima, emiyaaya n'esangaalo ebi Omwoyo Omutukuvu atuṅa.

¹⁸ Oyo aṅeeresha Kurisito mu ngeri eyo, asangaasa Hatonda era n'abaatu bamusiima.

¹⁹ Olw'ehyo, hufubenga ohuhola ebireeta emiyaaya n'ebiyeeda hiisi muutu ohuṅangala mu hufugiirira huhwe.

²⁰ Otonoona mulimo gwa Hatonda olw'ebiryo. Ebiryo byosibyosi biranji aye ehibi nj'ohulya ehyo ehireetera omuutu owundi ohwesitaala mu hufugiirira huhwe.

²¹ Hiraṅi ohutalya nyama wayire ohunywa omwenge gwomu mizabibbu oba ehiitu ehindi hyosihyosi ehireetera omulebe wuwo ohugwa mu hibi.

²² Leha ehi ofugiirira oti hiraṅi ehiṅamba hu biitu ebyo, hisigale hyama hihyo ni Hatonda. Ali bulanji oyo otesalira musango hu hyaṅeega ati hiraṅi.

²³ Aye singa omuutu aba n'ohubususabuusa, ehiitu ni himulumirisa ohutalya ehiitu aye gatiina mu moni gahirya, aba gesaliye omusango olwohuba ehiitu hyosihyosi ehi ohola n'onuma hufugiirira oti hiraṅi hiba hibi.

* 14:11 14:11 Yis 45:23

15

Husangaasenga abahyefe

¹ Efe abadimamu mu hufugiirira, huyeedenga abo abali n’ohufugiirira ohudiidiri sosi ohuholanga ebiitu ohwesangaasa efe abeene.

² Hiisi muutu aholerenga abafugiirira bahye ebiitu ebi basangaasa era ebi baleetera ohuŋangala mu hufugiirira hwawe.

³ Ni Kurisito yeesi ebi gaholanga, sigaholanga ohwesangaasa omwene aye ng’olu hyaŋandiihiwa hiiti, “Ebi baatu baaloma ni bahuduha byagobola hu ndiise.”*

⁴ Byosibyosi ebiri mu byaŋandiihiwa ahale bitwegeresa hube n’ohwehaliriha n’ohugobolamo amaani mu huhuumirira ebi Hatonda gasuubisa.

⁵ Hatonda agira hwaba n’ohwehaliriha era gatugobosamo amaani, abaleetere ohuba n’obulala mu myoyo jenywe ni mweyongerera ohufugiirira Yesu Kurisito,

⁶ ko muyaalire ŋalala hy’amage mu hujumiryanga Hatonda semwana ya Musengwa weefe Yesu Kurisito.

⁷ Hiisi muutu ganirisenga owahye ng’olu Kurisito gabaanirisa, ehyo hireetere abaatu ohuŋa Hatonda eŋono.

⁸ Olwohuba Kurisito gaaja ohuŋeeresa Abayudaaya abahomole ohulaga ng’olu Hatonda ali mwesigwa owoheresa ebi gasuubisa abasehulu baawe,

⁹ ko Abatali Bayudaaya bajumirye Hatonda olw’ehisa hihye. Ng’olu hyaŋandiihiwa hiiti,

“Olw’ehyo nahahujumirye
ni ndi ŋalala n’Abatali Bayudaaya.

Nahembe enyembo ejihujumirya.”*

¹⁰ Era nindi ehyaŋandiihiwa hiroma hiiti,

“Enywe Abatali Bayudaaya,
musajalihisyenga ŋalala n’abaatu babe abagatobola.”*

¹¹ Era nindi hiiti,

“Mwesimwesi Abatali Bayudaaya,
abaatu mwesimwesi

mumugulumisenga.”*

¹² Era nindi naabbi Yisaaya aloma ati,

“Mu lulyo lwa Yese,
mulinwamo anahanuge amawanga,

esuubi ly’Abatali Bayudaaya

liriba mu nje niye.”*

¹³ Hatonda ogira hwaba n’esuubi abasagaaluse era abane emiyaaya olw’ohumufugiirira ko mweyongerenga ohuba n’esuubi olw’amaani g’Omwoyo Omutukuvu.

Pawulo omuŋeeresa w’Abatali Bayudaaya

¹⁴ Aboluganda, ese samwene kahahisa erala ti enywe mulimo ebirani n’amagesi era mumanyire ehuhuhola era ti hiisi muutu aŋanga ohusomesa owahye.

¹⁵ Aye hu biitu ebindi mbaŋandiihiye ni puma hubbimbirya ni mbahebulisa ehuhuhola. Hino ciholire olw’ehisasabirisi ehi Hatonda gapambira.

* 15:3 15:3 Zab 69:9 * 15:9 15:9 2 Sam 22:50; Zab 18:49 * 15:10 15:10 Mag 32:43 * 15:11 15:11 Zab 117:1 * 15:12 15:12 Yis 11:10

16 Gafuula ohuba omuñeereswa wa Yesu Kurisito eyiri Abatali Bayudaaya. Era ng'omusengi ndomere abaatu Amanjuro Amalanji aganjwa ewa Hatonda. Ehyo ko hiretere Abatali Bayudaaya abafugiirira Kurisito ohuba hy'enjongo eyi Hatonda asiima, ng'Omwoyo Omutukuvu nj'abagwalaahiise.

17 Olw'ehyo, hinesiimisa mu Yesu Kurisito olw'omulimo ogukolera Hatonda.

18 Simpanga huloma hu hiitu ehindi ohutusaho ebyo ebi Kurisito gahola n'abita mu ese ehireete ye Abatali Bayudaaya ohudembuhira Hatonda olw'ebyo ebinaloma n'ebinahola,

19 ebyamaliholiho ebinahola olw'amaani g'Omwoyo Omutukuvu. Hiisi njaa tu aña tiinire, ohunwera erala e Yersaalemu ohwola e Yiririko, mbuliye abaatu Amanjuro Amalanji mu wiijufu aganjamba hu Kurisito.

20 Ohwegomba hwange hubaaye hubuulira abaatu Amanjuro Amalanji mu bifo ebyo eyi batanjurirangaho hu Kurisito, ko taba hy'omuutu atongola hu musingi gw'owundi.

21 Aye ng'olu hyanandiihiwa hiiti;
 "Abo ababatalomerangaho
 ebimujambaho baja hufaanina,
 ni naabo abatanjurirangaho
 ebimujambaho banahamutegeere."*

22 Yino nj'esonga eyibayenga ni yipambiriye ohuuja eyo, mbaaye mbuulira Amanjuro Amalanji mu matwale ago.

Pawulo ategeha ohuhyala e Rooma

23 Aye njaa hani ng'olu kenire omulimo gwange mu matwale ago era ng'olu kenire emyaha mingi ni negomba ohuuja ohubabonaho.

24 Nahabahyalireho ni tiina e Supeyini, mbeho ni nenywe era mupeho obuyeedi ko neyongereyo.

25 Aye njaa hani ndi hutiina e Yersaalemu ohunjiriraho abaatu ba Hatonda obuyeedi.

26 Abafugiirira ab'e Makedoniya n'abe Akaya n'esangaalo basalano ohuyeeda ebibubbu by'abafugiirira abagadi abali e Yersaalemu.

27 Ehyo bahiholiire ni bahyesimiiye abeene era bali n'ebbanja ohuyeeda abaatu ba Hatonda abagadi mu Yersaalemu. Olwohuba Abatali Bayudaaya basuna ekabi ej'omwoyo mu Manjuro Amalanji ohunjwa hu Bayudaaya, mu ngeri nj'enyene basaniye boosi ohuyeeda Abayudaaya n'ebiiitu ebyahabuhyahya.

28 Ni nahabe ni kenire ohubanjirira obuyeedi, nahabitireho eyo nahahyaliraho ko neyongereyo e Supeyini.

29 Manyire ti Kurisito anahatuje ekabi hwesihwesi ni nahaaje eyo.

30 Mbegayiriye balebe bange, hu lwa Musengwa weefe Yesu Kurisito n'olwohwenda ohu munyenda ohu Omwoyo Omutukuvu gabaña, hunjambire njalala mu husaba hu lwange nahaaja eyo.

31 Munombere muuti abo abatafugiirira Yesu Kurisito abali mu Buyudaaya batanjosa hisago era n'abaatu ba Hatonda abali mu Yersaalemu basiime obunjeereswa wange.

32 Anjo ni huliba husiima hwa Hatonda niije ni nejuuye esangaalo hugobosaniemo amaani.

33 Hatonda agaba emiyaaya abe ni nenywe mwesimwesi. Amiina.

* 15:21 15:21 Yis 52:15

16

Obuheese

¹ Leha mbanjulire mbooyo yeeffe oyu balanga baati Feyibbe, omuñeeresa w'ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehiri mu Kekiriya, alihuuja eyo.

² Mbasunga mumusangaalire mu kola eneesa Musengwa enono. Era mumuñe obuyeedi wosiwosi obu aba ni genda, yeesi abaye ayeeda abaatu bangi nga keesi pomundi.

³ Keesaho Pulisikira n'Akwila aba kola ni naabo mu huñeeresa Yesu Kurisito.

⁴ Abo bombi basinga omubiri ohuñonia obulamu wange. Sindiise seenene aye ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito eby'Abatali Bayudaaya byosibyosi bibeyaasa bugali weene.

⁵ Mukeheeseho abafugiirira Kurisito abahumbaanira mu nyumba yaawe. Mukeheeseho ow'omuhago oyu balanga baati Payneeto owaali omudaayi ohufugiirira Kurisito mu twale ly'Asiya.

⁶ Muheese ni Malyamu ow'abafululuhanira bugali.

⁷ Keesaho abalebe bange Anduroniiko ni Yuniyasi aba nahola ni nabo obusibe mu komera. Abalebe bange abo bali n'obumanye eyiri abahwenda era nibo banjehereera ohufugiirira Kurisito.

⁸ Muheese n'Apuliyaato ow'omuhago mu Musengwa weefe.

⁹ Mukeheese ni Wurubbanasi oyu huhola ni naye mu huñeeresa Kurisito ko ni meeri yange Sitakiisi.

¹⁰ Muheeseho n'Apele ogumiiye ebigosi mu Kurisito. Era muheese n'abomumago g'Arisitobbulosi.

¹¹ Mukeheese ni mulebe yange Herodiyooni. Muheese abafugiirira Musengwa weefe abomu nyumba ya Narusiiso.

¹² Mukeheese Torofayina ni Torofisa, abahasi abahola bugali omulimo gwa Musengwa weefe. Mukeheese ni Perusi ow'omuhago, omuhasi atambiiye Musengwa weefe bugali.

¹³ Muheeseho ni Ruufusi oyu Musengwa gatobola. Muheese ni nyina ali oti hani nje maayi yange.

¹⁴ Muheese Asukuritasi ni Fulegooni ni Herume ni Paturobasi ni Heruma ko n'aboluganda ababamenya ni nabo.

¹⁵ Muheese Filologosi ni Yuliya ni Nerewo ni mboojoye n'Olipasi n'abaatu ba Hatonda bosibosi ababamenya ni nabo.

¹⁶ Hiisi muutu aheese owahye mu keesa ey'abaatu abagwalaafu. Ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito byosibyosi bibahehiise.

Ebibono ebifundihira

¹⁷ Aboluganda, mbegayiriiye mwegenderesenga abo abahola ebiitu ebireeta ohweyabujula, byagira abaatu baanaba baleha engira etuufu eyi babasomesa. Aabaatu hy'abo, mubenalamenga.

¹⁸ Aabaatu abo sibaneeresa ba Kurisito Musengwa weefe aye beyendulira hya hulya. Batambisa ebibono ebinyunyuula n'ebiwanaawana olw'ohwenda ohudulinga abaatu abanuma ehi bamanyire.

¹⁹ Hiisi muutu anulira ng'olu mudembuhira Hatonda, c'ehigira ni ndi musangaafu olwenywe. Nenda mube bagesi mumanye ehirani ehyohuhola aye mwenalame ehibi.

²⁰ Hatonda ogaba emiyaaya, ali huupi huteteenera Sitaani njaasi w'amagulu genywe. Ehisasabirisi hya Musengwa weefe Yesu hibenga ni nenywe.

²¹ Temuseewo omutambi wahyange abahehiiseho. N'abalebe bange Lukiyo ni Yasoni ko ni Sosipateeri bosibosi babahehiiseho.

²² Era keesi Terutirasi omuḡandiihi w'ebbaluḡa yino, mbahehiiseho mu siina lya Musengwa weefe.

²³ Gaayo obukumiire era omwene mago omu bafugiirira Kurisito bahumbaanira, abahehiseeho. Erasito omuḡanika w'ehibuga* ni Kwatasi babahehiise.

²⁴ Musengwa weefe Yesu Kurisito abanambirenga ehisa mwesimwesi.†

²⁵ Hujumiryenga Hatonda olwohuba asobola ohubagumya mu hufugiirira hwenywe ng'olu Amanuḡiro Amalaḡi galoma. Amanuḡiro ago agaḡamba hu Yesu Kurisito nḡ'agandomera abaatu. Era galoma hu hyama ehi bahweha ohuḡwa ahale nahale.

²⁶ Aye ḡaahani ng'olu banaabbi banandiiha hu Kurisito, Hatonda oyo otafa galagira ehyama ehyo bahihwehule eyiri abaatu bosibosi bahamufugiirira era bamudembuhire.

²⁷ Hatonda oyo ahihenaho era omwene magesi, abaatu bamuḡenga eḡono ohubita mu Yesu Kurisito emirembe n'emirembe. Amiina.

* **16:23 16:23** Ehibuga baali bahiranga baati Koriiso. † **16:24 16:24** Ebyaḡandiihiwa ebisinga obungi biḡuma luyiriri luno.

Ebbaluja endaayi eyi Pawulo gaṅandiihira Abakoriiso Enyanjula

Pawulo omuhwenda wa Yesu nj'owanṅandiiha ebbaluja eya *Bakoriiso* endaayi n'eyohubiri. Gaṅandiiha ebbaluja yino mu mwaha ogw'ataanu n'etaanu oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Era yino nj'ebbaluja endaayi eyi Pawulo gaṅandiihira Abafugiirira Kurisito abomu hibuga Koriiso. Aṅa Pawulo gaṅandiihira ebbaluja yino, hamuga gaali amenya mu Efeeso. Oluvanyuma gatiina e Koriiso n'aṅwa e Makedoniya (16:5-9).

Pawulo gaṅandiiha ebbaluja yino oluvanyuma lw'ohuṅulira ebyali ni biṅamba hu bafugiirira Kurisito. Ehibuga Koriiso hyali himanyihene olw'obuhwedi. Era Pawulo gaṅandiiha ohuloma hu bigosi ebi bafugiirira Kurisito baali ni nabyo.

Ebiri mu bbaluja yino mu buupi

1. Obuheese n'ohweyaasa Hatonda (1:1-9)
2. Pawulo aloma hu bigaali n'anjuliye (1:10-4:21)
3. Pawulo aloma hu buhwedi ko n'abafugiirira Kurisito ohuṅirana mu mbuga (5:1-6:20)
4. Pawulo asomesa hu bufumbo n'ohuṅonga eyiri ebibbote n'ohujumirya Hatonda mu lwijuuye nohu birabo eby'Omwoyo ko n'ohulamuha (7:1-15:58)
5. Engohoba (16:1-24)

¹ Ndiise Pawulo oyu Hatonda galanga olw'ohusiima huhwe ohuba muhwenda wa Yesu Kurisito. Ndi n'owoluganda Sosinesi.

² Pandiihira enywe ehibbubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga Koriiso, abaatu abagatobola n'abitira mu Kurisito ohuba ababe, ṅalala ni naabo bosibosi abali hiisi ṅaatu abesiga Yesu Kurisito Musengwa, Musengwa weefe hwesihwesi.

³ Hatonda Seefe ni Musengwa Yesu Kurisito, babaṅambire ehisasabirisi era babaṅe n'emiyaaaya.

Ohweyaasa Hatonda

⁴ Habuhyabuhya, neyaasa Hatonda olwenywe olwohuba gabajuhira ebirabo eby'Omwoyo bingi n'abitira mu Yesu Kurisito.

⁵ Ohubita mu Yesu Kurisito, Hatonda gabaṅa ebiraṅi bingi, muloma ehibono hihye era muli n'ohutegeera.

⁶ Obuhwenda obuṅamba hu Kurisito buhomire emisi mu bulamu wenywe.

⁷ Olw'ehyo, ni muhummirira n'esuubi, Yesu Kurisito Musengwa ohugobola, ṅaṅuma birabo by'Omwoyo ebi muṅuma.

⁸ Era Hatonda alibahuuma mwasigala ni muli bagumu ohwola hu komerero, ko muṅume musango hu ludaalo olu Yesu Kurisito Musengwa weefe aligobola.

⁹ Hatonda owabalanga ohuba bulala n'Omwana wuwe Yesu Kurisito Musengwa weefe, alibaṅa obugumu olwohuba mwesigwa.

Ohweyabulayabula hw'abafugiirira Kurisito

¹⁰ Aboluganda, hu lw'obuᅇangi wa Yesu Kurisito Musengwa weefe, mbasunga mube bulala mwesimwesi ko ᅇᅇumengaᅇo hweyabulayabula era mubeere erala bulala mu biᅇeego n'omutegeera yenywe.

¹¹ Aboluganda, hino kiroma olwohuba balala hu bomu mago ga Kuloowe bandomera mbo musiiba muhuhahana hu biᅇamba hu batangirisi benywe.

¹² Ehi ndoma c'ehino; abandi mu enywe mbo muloma muuti Pawulo nj'omutangirisi wenywe, abandi baati Apolo nj'omutangirisi wenywe, abandi baati Keefa nj'omutangirisi wenywe, ko n'abandi baati Kurisito nj'omutangirisi wenywe.

¹³ Hambuseho, olwo Kurisito bamwabulamo? Bahomereraho Pawulo hu musalabba hu lwenywe? Oba bababatiza ni batambisa esiina lya Pawulo?

¹⁴ Ndi musangaafu olwohuba simbatizangaho wayire mulala hu nywe, ohutusaho Kurisipo ni Gaayo.*

¹⁵ Olw'ehyo enjuma asobola ohuloma ati bamubatiza mu siina lyange.

¹⁶ Era nabatiza n'amago ga Sitefanaasi. Ohutusaho abo, sikebulira ti nabatizaho omuutu owundi yesiyesi.

¹⁷ Hiri hiityo olwohuba Kurisito sigaatuma hubatiza aye hulomera abaatu Amaᅇuliro Amalaᅇi ni taholera hu magesi g'omuutu olwohuba sinenda ohufa hwa Kurisito hu musalabba hube hwawereere.

Kurisito nj'amagesi era amaani ga Hatonda

¹⁸ Obuhwenda obuᅇamba hu Yesu ohutufirira hu musalabba buᅇuma mahulu eyiri abo abagota olwohuba sibabutegeera aye eyiri efe abali hunoᅇoha, hiraga maani ga Hatonda.

¹⁹ Hiri hiityo olwohuba hyanᅇandiihiwa hiiti, "Ndisihiirisa amagesi gaabo abaneega baati bagesi,

era tabuujule ohumanya hw'abo abaneega baati bamanyire."*

²⁰ Ni hiba ni hiri hiityo, omugesi ali ᅇeena? Omusomesa w'amagambi ga Hatonda ali ᅇe? Oyo amanyire ohuhahana ow'omulembe guno ali ᅇeena? Ehituufu hiri hiiti, Hatonda alagire ati amagesi g'abagesi mu hyalo hino, busirusiru wereere.*

²¹ Hiri hiityo olwohuba Hatonda mu magesi gage gahihola ng'olu hisoboha, abaatu ohutamutegeera ni batambisa amagesi gaawe. Aye gasalaᅇo ohunonola abaatu abamufugiirira n'abita mu busirusiru w'ohubuulira Amaᅇuliro Amalaᅇi.

²² Abayudaaya benda baboneho ahabonero aheᅇunjisa ohuhahasa ti hituufu. Aye Abatali Bayudaaya nibo benda ohuᅇulira ebibono ebi baneega baati by'amagesi.

²³ Aye efe hubuulira Kurisito oyu bahomerera hu musalabba, ehiitu ehireetera Abayudaaya ohwegumula ate ehyobuᅇubeebe eyiri Abatali Bayudaaya.

²⁴ Aye eyiri Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya aba Hatonda galanga ohuba abaatu babe, Kurisito alaga ati Hatonda ali n'amaani era n'amagesi.

²⁵ Hiri hiityo olwohuba ehiboneha oti buᅇubeebe wa Hatonda buhira amagesi g'abaatu era ehiboneha oti bunafu wuwe buhira amaani gaawe.

²⁶ Aboluganda, muhebulire obulamu obu mwalimo ko Hatonda abalange ohuba abaatu babe. Batono hu enywe mwali abo aba baali ni baᅇira baati mwali bagesi era batono hu enywe mwali baᅇugi era batono mwali ni mwasaaliwa mu mago amahombe.

* **1:14 1:14** Bik 18:8; 19:29; Bar 16:23 * **1:19 1:19** Yis 29:14 * **1:20 1:20** Yob 12:17; Yis 19:12; 33:18; 44:25

²⁷ Aye Hatonda gatobola abaatu ababalanga ababuyabuya olw'ohwenda ohuswasa aberanga abagesi. Era gatobola abo ababalanga abanafu olw'ohwenda ohuswasa abajeega baati b'amaani.

²⁸ Hatonda gatobola abaatu ohunwa mu mago agatali mahombe era ababatala ni babalanga ebitagasa, ko asobole ohusiirisa abo abajeega baati bamugaso,

²⁹ ko njanume owehudumbasa mu moni jije.

³⁰ Hatonda nj'ogira ni muli bulala ni Yesu Kurisito, owafuuha amagesi ga Hatonda ohutunonjola, gatufuula abagwalaafu, abatobole era abanunule babe.

³¹ Olw'ehyo, ng'olu hyanandiihiwa hiiti, "Oyo owepaaha, gepaahenga olwa Musengwa."*

2

Ebiyamba hu Kurisito oyu bahomerera hu musalabba

¹ Aboluganda, ni naaja ohubalomera obuhwenda obuyamba hu Hatonda, sinaaja eyo ohulaga obusomi wange era sinatambisa bibono ohweraga ng'olu ndi mugesi.

² Hiri hiityo olwohuba ni naali ni nenywe nasalano ohutaloma hu ehiitu ehindi hyosihyosi ohutusaho Yesu Kurisito oyu bahomerera hu musalabba.

³ Era ni naaja eyo, naaja mu bunafu n'ohutya ni teetema huteetema ni nenda tonoono mulimo ogw'ohubuulira Amanjuro Amalanji.

⁴ Era mu somesa yange sinatambisanga magesi g'abaatu buutu aye naajira mu maani g'Omwoyo wa Hatonda.

⁵ Ehyo hyali hyahuleetera ohufugiirira hwenywe ohutaba hu musingi gw'amagesi g'abaatu buutu aye hu maani ga Hatonda.

Amagesi ga Hatonda

⁶ Wayire ndomire tyo aye hubuulira mu magesi agatali g'abaatu buutu oba ag'abanugi bohu hyalo hino abalano ahaseera buseera era ehyo huhihola ni huli n'abaatu abanangafu mu hufugiirira Kurisito.

⁷ Aye hulomera abaatu ehyama ehi hwenyumikirisamo ehi Hatonda gaali n'abahwehire ko atonde ehyalo.

⁸ Enjuma munugi wayire mulala owamanya etegeha ya Hatonda, olwohuba babanga ni baali ni bamanyire singa sibahomerera Musengwa ow'enono eryagano, hu musalabba.

⁹ Ng'olu hyanandiihiwa hiiti;
"Nanjuma owaali n'aweeneho,
nanjuma owaali n'anjulyeho,
era nanjuma owaali n'anjeegireho hu ehi
Hatonda gategehera abamwenda."*

¹⁰ Aye efe, Hatonda gatuhwehulira n'abita mu Omwoyo wuwe Omukuvu. Omwoyo amanyire hiisi hiitu n'ebijeego bya Hatonda.

¹¹ Nj'ani amanyire ehiri mu mwoyo gw'omuutu ohutusaho omuutu oyo omwene? Mu ngeri nj'enyene enjuma ananga ohumanya ebi Hatonda ajeega ohutusaho Omwoyo wuwe.

¹² Aye efe sihutegeera ng'olu abaatu abandi bategeera olwohuba Hatonda gatuja Omwoyo wuwe ohutuyeeda ohutegeera ebyo ebi atuhwehulira.

* 1:31 1:31 Yer 9:24 * 2:9 2:9 Yis 64:4

¹³ Olw'ehyo ebi huloma sibyabaatu buutu aye by'Omwoyo Omutukuvu era hubinyonyola abaatu abali n'Omwoyo.*

¹⁴ Omuutu anuma Omwoyo wa Hatonda saafugiirira ebi Mwoyo aloma olwohuba by'obusirusiru eyiri omuutu oyo era saananga hubitegeera.

¹⁵ Hiisi ali n'Omwoyo Omutukuvu ategeera ebya Hatonda aye abo abanuma sibananga humutegeera.

¹⁶ Hiri hiityo olwohuba hyanandihiwa hiiti,
"Nj'ani amanyire ehi Musengwa anjeega
ko abenga ti amuna amagesi?"

Aye efe abamufugiirira, hujeega hya Kurisito.*

3

Abañeeresa ba Hatonda

¹ Aboluganda, ni naali eyo sinaloma ni nenywe ng'abaatu abanangafu mu hufugiirira Hatonda aye ng'abaatu abahyoheresa ebi mubiri gwenda, abahiiri abanere mu Kurisito.

² Nabanja mabeere mu hifo hy'ebiryo, olwohuba mwali muhiiri banere mu hufugiirira hwenywe era hituufu, muhiiri banere.*

³ Muhyoseresu ebi mubiri gwenda. Munaba ni muhiiri n'egongi era ni muhiduhanirisa, hiba hiraga hiiti muhiiri bamubiri.

⁴ Mulala analoma ati, "Omutangirisi wange, nje Pawulo," owundi ati, "Ese owange nj'Apolo," ehyo sihiraga hiiti mwebisya hy'abaatu abatamanyire Hatonda?

⁵ Apolo, nj'ani? Era Pawulo yeesi, nj'ani? Mbona ti hwesihwesi huli banjeeresa bujeeresa aba Hatonda gatambisa, hiisi mulala gaahola omulimo ng'olu Musengwa gamutuma. Era ehyo hyabaleetera ohufugiirira Kurisito.

⁶ Ese nahoma owumo, ng'Apolo ajuhirira aye Hatonda nj'owagira wamera.

⁷ Olw'ehyo, owahoma n'owajuhirira sihibbala aye Hatonda owaleetera owumo ohumera.

⁸ Omuutu ananya n'ajuhirira, bombi bali n'ehigendererwa hirala. Era Hatonda aliya hiisi muutu omuhemba olw'omulimo ogu gaahola.

⁹ Hiri hiityo olwohuba ese n'Apolo hujeeresa Hatonda. Enywe muli ndimiro era nyumba ya Hatonda.

¹⁰ Era ng'omutongoli omuhugu, n'atambisa ehirabo ehi Hatonda gaapa ohutano omusingi era abaatu abandi pohu bali hutongola. Aye hiisi muutu gengerese engeri eyi atongolamo.

¹¹ Nanuma asobola ohutongola hu musingi ogundi ohutusaho ogwo ogubayaba, omusingi ogwo nje Yesu Kurisito.

¹² Singa omuutu atongola hu musingi ogwo, n'atambisa ebiitu ebigumu hy'ezaabbu, efeeza, n'amabaale ag'ebbeeyi, oba n'atambisa ebiitu ebinya omuliro hy'embaawo n'anyaasi n'engada,

¹³ omulimo gugwe baligubona hu ludaalo olw'ekomero. Omuliro gulimanyisa hiisi mulimo gw'omuutu era guliba njalafu.

¹⁴ Singa ehi gatongola hinunuha ohunya omuliro, omutongoli aja husuna omuhemba.

¹⁵ Ne singa ebiitu ebi gatambisa ohuhola omulimo binya, saalisuna muhemba. Niye omwene alinonjoha aye hy'omuutu anoneeye hu haala.

* 2:13 2:13 Oba Omwoyo anyonyola abaatu abali n'Omwoyo. * 2:16 2:16 Yis 40:13 * 3:2 3:2
Beb 5:12-13

¹⁶ Enywe simumanyire muuti ndinywe Yekaalu ya Hatonda era Omwoyo wuwe amenya mu nywe?

¹⁷ Olw'ehyo singa omuutu yesiyesi gonoona Yekaalu ya Hatonda, Hatonda alimusihirisa olwohuba Yekaalu ya Hatonda yiye yene era ndinywe Yekaalu eyo.

¹⁸ Mutedulinganga. Era njanjume aneega ati mugesi ni geema hu esambo j'abaatu w'omulembe guno, aneega atyo afuuhe musiru mu moni j'abaatu ko abe mugesi mu moni ja Hatonda.

¹⁹ Ebi abaatu mu hyalo muno banjira baati by'amagesi, eyiri Hatonda bya busirusiru. Hyanjandiihiwa hiiti, "Hatonda anambihisya abaatu abaneega baati bagesi, mu budulingi waawe."*

²⁰ Era nindi hyanjandiihiwa hiiti, "Musengwa amanyire ati ebinjeego by'abaatu abaneega baati bagesi, binjuma mahulu."*

²¹ Olw'ehyo mulehe ohwepaahapaaha muuti "omutangirisi ono ahira ola." Bosibosi baliho hubayeeda.

²² Oba Pawulo oba Apolo oba Keefa,* oba ehyalo hino oba bulamu oba hufa oba ebiiitu ebiriho hatyane oba ebiribano mu moni eyo byosibyosi bya hubayeeda.

²³ Enywe muli baatu ba Kurisito era Kurisito yeesi wa Hatonda.

4

Abaneeresha ba Kurisito

¹ Olw'ehyo, hiraani abaatu ohutunjira ng'abaneeresha ba Kurisito era abagatamo owesige ohulomera abaatu ebyama bya Hatonda.

² Era hisaaniye abo abagatamo owesige ohuba abesigwa.

³ Ese sifayo, enywe oba abaatu abandi ohupima obuneeresha wange ohuba obulani oba bbe. Mu butuufu oweene, keesi sisobola hwepima.

⁴ Enjuma ehibi ehinemanjireho mu bunjeeresha wange. Ne ehyo sihiraga hiiti ndi mulujamu, Musengwa nj'omanyire.

⁵ Olw'ehyo simusaliranga muutu musango ehiseera ehituufu ni hihiri hwola, muhume ohwola olu Musengwa aligobola. Alihwehula ebyo ebi bahweha mu njirema era alita anjalafu ebiri mu myoyo j'abaatu. Mu hiseera ehyo Hatonda aja husiima hiisi muutu mu ngeri emujoomera.

⁶ Aboluganda, ebyo byosibyosi ebindomire hu Apolo ni neese byahuboneraho mujange ohutegeera amahulu g'endoma eriho yiiti, "Mutaholanga ebiiitu ebitali mu byanjandiihiwa." Ehyo hiribayeeda ohutaba n'abaatu abamwenda n'abandi abamutala.

⁷ Ale nj'ani owahufuula ohuba owenjabulo hu bahyo? Hiina ehi oli ni nahyo ehi otasuna ohujwa eyiri Hatonda? Obanga hiisi ehi oli ni nahyo bahuna huhuna, lwahiina wepaaha?

⁸ Olwo mwasuna hiisi hiitu ehi mwenda era muli banjinda? Naahani mwafuaha bahabaha abatetaaga efe ohubayeeda? Nahendire mufuuhe bahabaha ko hwesi hwahanjugira njalala ni nenywe!

⁹ Peega ti Hatonda gaana efe abahwenda ehifo ehya naasi, huli hy'abaatu ababasalira ogw'ohufa ohubetira mu lwijuuye. Huli njalafu hiisi muutu hu hyalo ohutwebonera, abamalayika n'abaatu.

¹⁰ Abaatu batunjira ti huli basiru olw'ohubuulira Kurisito aye enywe mweranga bagesi olw'ofugiirira Kurisito. Efe batutala baati huli banafu ne enywe muli b'amaani era mwepaaha muuti babana enono ne efe bbe.

* 3:19 3:19 Yob 5:13 * 3:20 3:20 Zab 94:11 * 3:22 3:22 Oba Peetero.

¹¹ N'olwa leero luno enjala n'enduḡo bituluma, huḡuma hyahwambala, abaatu batubisya bubi era huḡuma ḡa humenya.

¹² Hufabiina bugali weene ko hwebesaḡo era wayire abaatu batulomaho bubi, efe hubasabira ekabi. Era ni batuhiyaania hwehaliriha.

¹³ Ni batufodogola, efe hubagobolamo n'obuwombeefu. Sibatubalamo magesi era batubisya hy'ehitagasa mu hyalo hino.

¹⁴ Sipandiiha hino ohubaḡambya esoni aye mbalabula ng'abaana bange abahoda.

¹⁵ Wayire muli n'abasomesa aboola omutwalo aye muḡuma basenywe bangi olwohuba nafuuha senywe mu Yesu Kurisito olw'Amaḡuliro Amalaḡi aganabalomera.

¹⁶ Olw'ehyo mbasunga mwebisyenga hyange.

¹⁷ Era ehyo c'ehigira ni ndi hubatumira Temuseewo omwana wange omwesigwa mu Musengwa. Aja hubahebulisa engeri eyi menyamo olw'ohufugiirira Yesu Kurisito era eḡambagana n'ebisomesa hiisi ḡaatu mu bibbubbu by'abafugiirira.

¹⁸ Abandi mwepaahapaaha oti hani sindigobola.

¹⁹ Aye ni huli husiima hwa Musengwa, ndi hugobola mangu, mbone ehigima abandi abo abepaahapaaha n'ehigima bepaahapaaha.

²⁰ Hiri hiityo olwohuba Obuḡugi wa Hatonda hububonera mu bulamu w'abaatu olw'ebiitu ebibahola sosi ebi baloma.

²¹ Kale mwahendire mbahole hiina ni nijire eyo? Mwenda niije n'esimbo oba niije mbalage ohwenda n'obubombeefu?

5

Obuhwedi mu bafugiirira Kurisito

¹ Hituufu abaatu batulomera baati eriyo abahola obuhwedi obu n'abatafugiirira Hatonda batahola. Muli n'omuutu mu nywe ahola obuhwedi ni muha semwana.*

² Ne ehinjeḡunḡisa, nj'ehiitu hyehyo ohutabaḡambya soni! Simwanakuḡaye mwaloma omusinde ohola ehikolwa ehyo ohuleheraḡo ohuhola omuhumba ni nenywe?

³ Wayire sindi ni nenywe, ndi ḡalala ni nenywe mu biḡeego. Mu siina lya Yesu Musengwa, ahola ehikolwa ehyo ahola hibi. Musalira omusango ohumuhira.

⁴ Ni muhumbaana ḡalala ohusaba, keesi nja huba ni nenywe mu biḡeego hu lw'obuḡangi wa Musengwa weefe Yesu Kurisito.

⁵ Muḡeyo omusinde oyo eyiri Sitaani, omubiri gugwe gusihiirihe aye obulamu wuwe bunoḡohe hu ludaalo olu Musengwa aligobola ohusala emisango.

⁶ Mulehere aḡo ohwepaahapaaha. Simumanyire muuti ahasimbulusa ahadiidiri haleetera etome ly'engaano ekande ohusimbuluha?

⁷ Olw'ehyo, mweyambuleho ehibi ko mube abaatu ba Hatonda. Hu Mbaga ey'Ohubihisya, baḡonga Kurisito ali mu hifo hy'Etaama Etusaḡo Ebibi, gatufiirira husobole ohusuna obulamu obunyaaha.*

⁸ Kale hulye Embaga ey'Ohubihisya ni huḡuma sambo embi n'ekirihindi aye hweḡeereyo erala eyiri Hatonda era ni huli b'amazima.*

⁹ Nabaḡandiihira mu bbaluḡa yange ni mbaloma ohutaholanga muhumba n'abaatu abahwedi.

* 5:1 5:1 Mag 22:30 * 5:7 5:7 Huḡ 12:5 * 5:8 5:8 Huḡ 13:7; Mag 16:3

¹⁰ Sitegeesa abaatu abatafugiirira Kurisito abali hu hyalo hino abahola obuhwedi oba abaluluhanira ebiitu, abeebi, abajumiryanya ebitali Hatonda, olwohuba simunanga huleheraŋo ohuba ni nabo ni muhiiri hu hyalo huno.

¹¹ Aye mbanandiihira ti mutaholanga muhumba n'abaatu abaloma baati mbo baluganda ne basigala ni bahola obuhwedi, banayirisa abahyawe, bajumiryanya ebitali Hatonda, abameesi, oba abeebi. Simulyanga n'abaatu hy'abo.

¹² Hipambiraho ŋe ohusalaŋo hu biŋamba hu batafugiirira Kurisito ohuba ni bahola ebiraŋi oba bbe? Aye simusalaŋo hu biŋamba hu bo abafugiirira Kurisito?

¹³ Hatonda omwene alisalira abatamufugiirira, omusango. Hyanandiihiwa hiiti, "Mubbinge omuutu ohola ehibi, mu enywe."*

6

Emisango j'abafugiirira Kurisito

¹ Singa mulala hu enywe aba n'esonga hu wahye, lwahiina ajiŋira mu kooti j'abaatu abatafugiirira Kurisito, mu hifo hy'ohutiina eyiri abafugiirira Kurisito?

² Simumanyire muuti abaatu ba Hatonda balisalira abaatu b'ehyalo hino omusango Yesu n'agobooye? Obanga mulisalira ehyalo hino omusango, simusobola hulongoosa obusonga songa owo bbe?

³ Simumanyire muuti hulisalira abamalayika omusango? Hanye hiri hiityo, simunanga husala emisango ejiŋamba hu biitu ebyahabuhyabuhya hy'ebyo?

⁴ Olw'ehyo, ni muba ni muli n'esonga ej'engeri eyo, lwahiina mujiŋirira abaatu aba abafugiirira Kurisito batana eŋono?*

⁵ Hino kiroma hubanambya esoni. Dala hituufu ŋanuma owoluganda yesiyesi mu enywe asobola ohulongoosa esonga ŋagati wenywe abafugiirira Kurisito?

⁶ Ehyo nj'ehigira owoluganda ganjanabira owahye eyiri abatafugiirira Kurisito?

⁷ Munaba ni munjanabira abahyenywe mu kooti j'abatafugiirira Kurisito balamule hiba hiraga hiiti simwebisya hy'abafugiirira. Hyahali hiraŋi ohubahola ehibi era babalyaha ohuhira ohubananabira.

⁸ Ate enywe mwesi mulyaha! Era hino muhihola hu bafugiirira Kurisito bahyenywe.

⁹ Simumanyire muuti abatafugiirira Kurisito babula mugabo mu bunugi wa Hatonda? Batabadulinganga. Wayire ab'emoni enyangu oba abajumiryanya ebitali Hatonda oba abahwedi oba abamalaaya oba abasinde abanenyuha n'abasinde bahyawe,

¹⁰ oba abeebi oba abaluluhanira ebiitu oba abameesi oba abo abanayirisa abahyawe oba abakupanya, sibalisuna muhumba mu bunugi wa Hatonda.

¹¹ Era abandi hu enywe mwali muutyo. Aye olw'obunangi wa Musengwa Yesu Kurisito n'olwa Omwoyo wa Hatonda, baboogaho ebibi mwafuaha bagwalaafu, abaatu ba Hatonda era mwejeerera omusango.

Ohwenjala ohuhola obuhwedi

¹² Manyire ti abaatu baloma baati, "Husobola ohuhola hiisi hiitu ehi hwenda." Ehyo hituufu aye ese ndoma ti hiisi hiitu sihyamugaso

* 5:13 5:13 Mag 13:5 * 6:4 6:4 eŋono Ebyanandiihiwa ebindi biroma biiti, "Abafugiirira Kurisito sibana abalamuzi benywe eŋono."

ohuhihola. Era baloma baati, “Sobola ohuhola hiisi hiitu ehi nenda.” Aye ese sinja hufugiirira hufuuha mwidu w’ehiitu hyosihyosi.

¹³ Era baloma mbo, “Emere eriṅo ohwigusa ehida era ehida hiriṅo hulya mere.” Baloma baaty, ne Hatonda alibisihiirisa byombi. Sotambisanga omubiri ohuhola obuhwedi aye gutambise ohuṅeresanga Musengwa era nj’agulabirira.

¹⁴ Hatonda galamusa Musengwa Yesu Kurisito era hwesi alitulamusa olw’obunangi wuwe.

¹⁵ Simumanyire muuti emibiri jenywe bitundu by’omubiri gwa Kurisito? Olwo ṅaahani sobola tye ohuṅamba ebitundu by’omubiri gwa Kurisito neṅimba n’omuhwedi? Sisobola huhola ehiitu hyehyo kadi.

¹⁶ Simumanyire muuti omusinde oweṅimba n’omuhasi omuhwedi, bombi bafuuha mubiri mulala? Hyaṅandiihiwa hiiti, “Bombi bafuuha mubiri mulala.”*

¹⁷ Aye oyo oweṅimba ni Musengwa, bombi baba bulala mu mwoyo.

¹⁸ Mweṅalamenga ohuhola obuhwedi. Ebibi ebindi ebi omuutu aholo, biba ebulafu w’omubiri gugwe. Aye oyo aholo obuhwedi akosa bulamu wuwe omwene.

¹⁹ Simumanyire muuti emibiri jenywe Yekaalu y’Omwoyo Omutukuvu oyu Hatonda gabaṅa, ali mu enywe? Era simumanyire muuti simuliṅo hu lwenywe aye hulwa Hatonda,

²⁰ era gabagula hu bbeeyi ey’amaani? Olw’ehyo mutambisenga emibiri jenywe ohuṅa Hatonda eṅono.

7

Obufumbo

¹ Bino nj’ebinamba hu songa eji mwapandiihira: Hiraṅi omuutu ohutaleeta muhasi.*

² Aye olw’ohweṅalama obuhwedi, hiraṅi hiisi muutu ohuleeta omuhasi era hiisi muhasi ohufumbirwa.

³ Omusinde omufumbo ali n’ohwoheresanga obuvunanyiziwa wuwe mu hisenge eyiri omuhasi wuwe era n’omuhasi yeesi atyo.

⁴ Omubiri gw’omuhasi sigugwe yeṅene aye wamwe yeesi aguliho obunangi. Mu ngeri nj’enyene omubiri gw’omusinde sigugwe yeṅene aye omuhasi wuwe yeesi aguliho obunangi.

⁵ Abafumbo, mutagananga huṅa bahyenywe ebi basaanira ohutusaho ni mufugiirisenie muuti muhene ehiseera ehigere olw’ohwenda ohusaba. Aye ni muhenire, mugobolenga ṅalala ko Sitaani atabahema olw’ohutasobola hwehuuma hwenywe.

⁶ Ndoma hino ng’afugiirira Kurisito, simbaṅa hiragiwo.

⁷ Nahendire hiisi muutu ohuba hyange. Aye hiisi muutu ali n’ehirabo hihye ehy’enjawulo ehi Hatonda gamuṅa, ono ali n’ehirabo hino owundi ali ni nehira.

⁸ ṅaahani, abo abatali bafumbo n’abanamwandu, ndoma ti hiraṅi ohusigala ni batali bafumbo ng’olu ese ndi.

⁹ Aye ni baba ni batananga hwehuuma, bafumbirwe olwohuba hiraṅi ohufumbirwa ohuhira ohufa n’obulumu owohwenda ohwegaata.

¹⁰ Abafumbo mbaṅa ehiragiwo ehitali hyange aye hiṅwa eyiri Musengwa; omuhasi saanobanga hu wamwe.

* **6:16 6:16** Tand 2:24 * **7:1 7:1** Oba “Hiraṅi omusinde ohutenjimba n’omuhasi.”

11 Ne singa anoba ateehwa ohusigala n'anjuma musinde, ne n'atasobola atabagananga ni wamwe. Era omusinde saabbinganga muhasi wuwe.

12 Hino ehi nja ohuloma, hiywa eyiri ndiise samwene sosi eyiri Musengwa. Eyiri abandi, singa njabaŋo owoluganda naali n'omuhasi atafugiirira Kurisito, ne n'ahyenda ohumenya ni naye, owoluganda oyo saamubbinganga.

13 Era singa omuhasi afugiirira Kurisito aba n'omusinde atafugiirira, ne omusinde oyo n'ahyenda ohumenya ni naye, saamunobangaho.

14 Hiri hiityo olwohuba Hatonda anjira omusinde atafugiirira Kurisito ohuba hy'omuutu wuwe olw'omuhasi afugiirira Kurisito era n'omuhasi atafugiirira Kurisito, amunjira ohuba hy'omuutu wuwe olwa wamwe afugiirira Kurisito. Singa sihiri hiityo, abaana baawe bahabaaye hy'ababaatu abatajumirya Hatonda. Aye ng'olu hiri hiityo Hatonda abanjira hy'abaatu babe.

15 Aye singa omulala hu bo atafugiirira Kurisito genda ohwawuhana n'ofugiirira, leha bawuhane. Mu mbeera hy'eyo, omusinde oba omuhasi afugiirira Kurisito aba anjuma ehimuboŋa olwohuba Hatonda gabatobola ohumenya mu miyaaya.

16 Muhasi ewe afugiirira Kurisito, omanyira hu hi oti olireetera wamwo ohunoŋoha? Oba ewe omusinde afugiirira Kurisito, omanyira hu hi oti olireetera omuhasi wuwo ohunoŋoha?

17 Aye hiisi muutu geyongere ohuba ng'olu gaali n'ahiiri hufugiirira Musengwa era abe ehyo ehi Hatonda gamulanga ohuba. Hino nj'ehiragiyo ehiipa ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito ebiri hiisi njatu.

18 Oyo owahomola ko afugiirire Kurisito, atetusaho ahabonero ahalaga haati muhomole. Ni nooyo owafugiirira Kurisito n'ahiiri huhomola, atahomola.

19 Ohuhomola n'ohutahomola sihyamugaso aye ehihulu hugondera ehiragiyo bya Hatonda.

20 Hiisi muutu asigale n'ali ng'olu gaali n'ahiiri hufugiirira Kurisito.

21 Waali mwidu ko ofugiirire Kurisito? Ehyo hitahulumya mwoyo aye singa njabaŋo ekabi ohunŋwa mu wiidu, hiba hiraŋi.†

22 Hiri hiityo olwohuba omuutu oyu Musengwa gafuula owuwe n'ali mwidu, gamufuula w'edembe ohunŋwa mu hibi. Ni nooyo otaali mwidu ko afugiirire Musengwa, njahani mwidu wa Kurisito.

23 Hatonda gabagula era gasasula endiŋi n'amafugi ga Kurisito, olw'ehyo simubanga beedu b'omuutu owundi.

24 Aboluganda, musigale ni muli ng'olu mwali ni muhiiri hufugiirira Hatonda.

Ebibuuso ebiŋamba hu banamwandu n'abatali bafumbo

25 Ebiŋamba hu bajoŋu, puma ehiragiyo ohunŋwa eyiri Musengwa aye mbaŋa epeega yange ng'omuutu oyu Musengwa gaŋambira ehisa gaafuula omwesigwa.

26 Hino kiroma olw'ebigosi ebiriŋo hatyane, hiraŋi omuutu ohusigala ng'olu ali.

27 Oli mufumbo? Otanoba oba otabbinga muhasi wuwo. Sooli mufumbo? Otaleeta muhasi.

28 Aye onafumbirwa, sooba n'obbengire. Era omujonjuna anafumbirwa, aba saabbenga. Aye abo abafumbirwa bagaana ebigosi mu bufumbo. C'ehigira nahendire mbaŋonie ebiiitu hy'ebyo.

† 7:21 7:21 Oba wayire hisoboha ohuleeha ohuba omwidu aye gesyaho ohuba omwidu omulaŋi.

²⁹ Aboluganda, tegeesa ti ebiseera eby'ekomerero byolire. Era ohunwa njaahani, abo abali n'abahasi babe hy'abanjuulu.

³⁰ Abo abalira babe hy'abatalira, ni naabo abasangaala babe hy'abatali basangaafu. Era ni naabo abagula ebiitu, babe hy'abanjuma.

³¹ Era ni naabo abali n'ebiitu mu hyalo hino, bitabanjuga olwohuba ehyalo hino n'ebiitu ebirimo birinjwano.

³² Nenda muteralihiriranga. Omusinde atali mufumbo afa hu mulimo gwa Musengwa olwohuba genda ohumusangaasa.

³³ Aye omusinde omufumbo afa hu ebiitu eby'ehyalo hino: hu ngeri ey'ohusangaasamo omuhasi wuwe,

³⁴ era ebinjeego bibye sibigumira hu hiitu hirala. Aye omuhasi owaaliho mufumbo oba atanjenyuhangaho n'omusinde, aba muheneerefu hu bya Musengwa. Ehigendererwa hihye huba hwenjerayo erala eyiri Musengwa mu mubiri nomu mwoyo gugwe. Aye omuhasi omufumbo, aba hu hujeege hu by'ehyalo hino, n'engeri ey'ohusangaasamo wamwe.

³⁵ Hino kiroma hu lw'obulanji wenywe era simbatwiha mugugu aye mbalaga ehirirayo obulanji, ko musobole ohwenjerayo erala eyiri Musengwa.

³⁶ Aye singa omuutu anjeega ati sigebisya bulanji eyiri omujonju oyu genda obufumbo, natajanga hwehuuma, atiine mu moni bafumbirigane olwohuba ehyo sihibi.

³⁷ Aye singa omuutu asalano mu mwoyo gugwe ohutaleeta omuhasi, ni nanjuma humunjalirisa ohuhihola era n'asobola ohwehuuma aba aholire hirani.

³⁸ Olw'ehyo oyo owereetera omuhasi‡ aba aholire hirani aye asalireeno ohutaleeta, nj'ahira. §

³⁹ Omuhasi omufumbo anjuma edembe ohufumbirwa omusinde owundi, wamwe n'ahiiri mulamu. Aye singa wamwe afa, aba w'edembe ohufumbirwa omusinde owundi yesiyesi oyu aba ni gendire anaba n'afugiirira Kurisito.

⁴⁰ Aye mu hubona ohwange, singa asigala ng'olu ali aba bulanji ohuhiraho olu afumbirwa. Era keesi ndi n'Omwoyo wa Hatonda, ohuloma tyo.

8

Emere eyi banjongire eyiri ebitali Hatonda

¹ Ebinjamba hu mere eyi banjongire eyiri ebitali Hatonda, ng'olu mwabeene muloma muuti, "Hwesihwesi hutegeera ebinjamba hu ebiitu ebyo." Era ohumanya ohwo huletera omuutu ohwehudumbasa aye ohwenda abaatu nj'ehiyeeda.

² Omuutu yesiyesi anjeega ati amanyire, aba ahiiri ohumanya ehi asaanira ohumanya.

³ Aye omuutu owenda Hatonda nj'oyu Hatonda amanyire.

‡ 7:38 7:38 Oba "omuujonju ahiiri hujenyuhangaho n'omusinde." § 7:38 7:38 Omusaaye yesiyesi, anabona ati saali huhola hirani ohulobera omuhaana wuwe ohufumbirwa era anaba n'ali huhulanga mu myaha, amulehe asune omusinde. Anjo aba sigonoona. 37Aye omusaaye asalireeno omuhaana wuwe ohutafumbirwa ni nanjuma humunjalirisa, oyo yeesi sigonoona. 38 Kale, oyo oleha omuhaana wuwe (atajenyuhangaho n'omusinde) ohufumbirwa aba aholire hirani aye oyo aleha omuhaana wuwe ohuba njango aba aholire ehiririra erala obulanji.

⁴ Kale ohulya ebiryo ebi banongire eyiri ebitali Hatonda, humanyire huuti ebitali Hatonda binjuma mahulu mu hyalo hino era ti njaliyo Hatonda mulala yenene.

⁵ Wayire nga njaliyo ebiitu eduuli mwigulu oba hu hyalo ebi balanga mbo hatonda n'abasengwa,

⁶ aye njaliyo Hatonda era Seefe mulala yenene owatonda hiisi hiitu era efe huliyo hu lulwe. Era njaliyo Musengwa Yesu Kurisito, omulala yenene owatonda hiisi hiitu era huliyo hu lulwe.

⁷ Aye hiisi muutu samanyire ehi huli hulomaho. Engeri abaatu abandi baanala ohujumirya ebitali Hatonda era hatyane ni balya ebiryo ebyo, mula babona baati baholire hibi. Ehyo hiriyo olw'epeega yaawe enafu era hibaleetera ohweyoonona.

⁸ Aye ebiryo sinje ebitufuula abalanyi oba ababi mu moni ja Hatonda. Ohulya n'ohutalya, njajuma ehifufiirwa oba ehikutumeedah.

⁹ Aye mwegenderesenga, edembe lyenywe litagira abo abanafu mu hufugiirira beesitaala.

¹⁰ Singa omuutu omunafu mu hufugiirira ahubona ewe oli n'ohutegeera ebinamba hu Yekaalu y'ebitali Hatonda, ni wetengehire hu mere mu ngolo, ehyo sihija humuleetera ohungeega ati hiraŋi yeesi ohulya ebiryo hy'ebyo?

¹¹ Olw'ehyo, owoluganda oyo, omunafu mu hufugiirira, oyu Kurisito gafiriirira, alisihiriha olw'ohumanya huhwo.

¹² Onesitaaza aboluganda babo, olw'ohuhola ehi bamanyire baati hibi, oba oli hwonona eyiri Kurisito omwene.

¹³ Olw'ehyo, hanye ohulya enyama hireetera muganda yange ohugwa mu hibi, sinja hugobolayo huyirya, tamuleetera hwonona.

9

Ebisanira ohuholera omuhwenda wa Yesu

¹ Mu butuufu oweene sinahali ni tamba ko nebesaano ng'olu abandi benda. Njaahani sindi w'edembe ohulya oba ohunywa ehinenda? Keesi ndi muhwenda wa Yesu Musengwa era enywe muli bibala by'omulimo ogu gaapa ohuhola.

² Wayire eyiri abandi sindi muhwenda aye eyiri enywe ndi muhwenda, olwohuba enywe muli habonero ahahahasa haati Musengwa gaatuma.

³ Enywe ndinywe obujulizi wange eri abaatu abapahania baati sindi muhwenda.

⁴ Olwo ese sindi w'edembe ohulya n'ohunywa hu byenywe olw'omulimo ogu mbaholamo?

⁵ Sihuli b'edembe ohugendanga n'abahasi b'efe ng'olu abahwenda abandi n'abalebe ba Musengwa ko ni Keefa* bahola?

⁶ Ese ni Bbalunaba, ndiife hwenene ohuli n'ohutamba ko hwalya?

⁷ Musirikale hi owesasula omuhemba? Nj'ani ahoma emizabbibbu aye ndalyaho hu ebibala byagwo? Oba nj'ani owemera aye ndi anywe hu mabeere?

⁸ Sindoma hu lwange ng'omuutu obuutu olwohuba n'egambi lyosi liroma c'ehyene.

⁹ Hyanjandiihiwa mu magambi aga Hatonda gaja Musa hiiti, "Otasidihanga munwa gw'esaame ni yirima, wayirobeerese ohwaya."† Onjeega oti Hatonda alumirwa esaame jonene?

* 9:5 9:5 Oba Peetero. † 9:9 9:9 Mu Mag 25:4 Ebbayibbuli yiroma yiiti; Soosidihanga munwa gw'esaame esirita engaano.

¹⁰ Ehyo gahiroma hutuyeeda ndiife abaatu era hyanandiihiwa hu lwefe, olwohuba alima, ni nooyo agesa basuubira ohulya amakungula.

¹¹ Efe hubaliisa emere ey'omwoyo, hiba hibi efe ohusuna obuyeedi ohunwa eyi muli?

¹² Obanga abandi b'edembe ohusuna obuyeedi ohunwa eyi muli, efe sihuli ni nalyo ohubahiraho? Aye efe sihwatambisa ekabi eyo.

Ne hugumira hiisi mbeera olw'ohutenda huziyiza ohubuulira Amanjuro Amalaji aganjamba hu Kurisito.

¹³ Simumanyire muuti abo abanjeeresa mu Yekaalu balya hu byomu Yekaalu era ni naabo abanjeeresa hu hituuti balya hu birabo ebi banjanga hu hituuti?*

¹⁴ Mu ngeri nj'enyene, Musengwa galagira ati abo ababuulira Amanjuro Amalaji bali n'ohusuna obuyeedi olw'obujeeresa waawe.*

¹⁵ Aye ese sitambisa edembe eryo era hino sindihuhinjandiiha ni suubira obuyeedi ohunwa eyi muli. Nenyumirisa ti nababuulira Amanjuro Amalaji ni njuma ehimuupa. Era mala gafa ohuhira omuutu olu ahiitusaho.

¹⁶ Ate puma hy'ohwenyumirisa olw'ohubuulira Amanjuro Amalaji olwohuba Hatonda gandagira ohubuulira. Era jinjageene singa simbuulira Amanjuro Amalaji.

¹⁷ Mbanga ni mbuulira mu hweyendera hwange samwene, nahali suubira ohuupa omuhemba. Aye ese mbuulira olwohuba Hatonda gaapambya obuvunanyiziwa owo.

¹⁸ Omuhemba gwange guliye? Omuhemba gwange nj'ekabi ey'ohubuulira Amanjuro Amalaji ni puma ehisuna olw'ohubuulira.

¹⁹ Wayire nga sindi mwidu w'omuutu yesiyesi, nafuaha mwidu wa bosibosi, nahaleeta bangi eyiri Kurisito.

²⁰ N'aba n'Abayudaaya nebisya ng'Omuyudaaya, ko nahabaleetera ohufugiirira Kurisito. Ni ndi ni naabo anjamba amagambi g'Ehiyudaaya nebisya oti hani keesi ndi njaaasi w'amagambi ko nahabaleeta eyiri Kurisito.

²¹ Mu ngeri nj'enyene n'eyiri Abatali Bayudaaya, nebisya hya nibo ko nahabaleeta eyiri Kurisito. Hino sihitegeesa hiiti sipamba magambi ga Hatonda, ese ndi njaaasi w'amagambi ga Kurisito.

²² N'aba n'abanafu mu hufugiirira keesi fuuha munafu, ko nahabaleeta eyiri Kurisito. Olw'ehyo fuuha byosibyosi eyiri abaatu bosibosi mu ngeri yosiyosi abandi bahanonjoha.

²³ Ebyo byosibyosi mbihola hu lw'Amanjuro Amalaji aganjamba hu Yesu ohubuulirwa ko nahasuna ebibala.

²⁴ Mumanyire muuti mu husindana embiro, baba bangi abaduluma aye mulala oyu bana ehirabo. Olw'ehyo mudulumenga mu ngeri eyi munjanga ohusuna ehirabo.

²⁵ Hiisi osindana mu migudulo agesyaho ohwetegeha n'amaani gahanangula. Ehyo bahihola ohusuna engule eya haseera buseera aye efe mu husindana hwefe huja husuna engule ey'emirembe n'emirembe.

²⁶ Olw'ehyo, sinduluma hy'omuutu njuma ehigendererwa era sisoola hy'oyo ohubba ebbanga.

²⁷ Nihahania ohwegomba hw'omubiri gwange sobole ohwehuuma ko ni kenire ohulomera abandi Amanjuro Amalaji, tafiirwa ehirabo ehi Hatonda aja hunja abaatu olwohuba abesigwa.

* 9:13 9:13 Mag 18:1 * 9:14 9:14 Mat 10:10; Luk 10:7

10

Mutebisyanga hy'Abayisirayiri

¹ Aboluganda, nenda muhebulire muuti abasehulu beefe bosibosi ni banwa e Misiri bagenderanga n̄aasi w'ehireri ehyabalun̄amyanga era bosibosi basomoha enyanja eyi balanga baati Enando.*

² Bosibosi ni baali n̄aasi w'ehireri ehyo era ni babita mu nyanja eyo baali babatiziwa ohufuuha abaloobera ba Musa.

³ Era bosibosi balya hu ebiryo eby'omwoyo ebi Hatonda gabaŋa,*

⁴ banywa hu maaji ag'omwoyo ohun̄wa mu baale ery'omwoyo eryaban̄ereheranga era ebaale eryo nje Kurisito.*

⁵ Aye ebikolwa by'abahira obungi hu bo sibyasangaasa Hatonda. Ehyan̄wamo hubasihiirisa emirambo jaawe jandagalana mu lulafu.*

⁶ Ebiitu ebyo byali byahuboneraho eyiri efe ohutulabula, hwesi hutan̄embanga hu huhola ebibi hya nibo.*

⁷ Simujumiryanga ebitali Hatonda hya nibo ng'olu hyan̄andiihiwa hiiti, "Ng'abaatu beehala balya, banywa era benyoha ohuhina mu ngeri ey'obun̄emu."*

⁸ Hutaholanga buhwedi hya nibo era ehyo hyaleetera abaatu emitwalo ebiri n'ekumi edatu ohufa hu ludaalo lulala.*

⁹ Hutahemanga Musengwa, ng'olu balala hu bo baahola hyagira etemu jabaluma.*

¹⁰ Era hutemulugunyanga ng'olu bandi hu bo beemulugunya hyagira malayika aleeta ohufa, ohubasihiirisa.*

¹¹ Ebiitu ebyo byosibyosi byaboolaho ohuba ehy'ohuboneraho eyiri efe era byan̄andiihiwa hutulabula olwohuba huli mu biseera eby'ekomero.

¹² Olw'ehyo oyo an̄eega ati gemire bulani mu hufugiirira, gegenderese atagwa mu hibi.

¹³ Ebihero byosibyosi ebiboolireho, mbeiiijira abaatu habuhyabuhyu. Aye Hatonda mwesigwa era ahuuma ebisuubise bibye, saaja huleha muutu yesiyesi ohuhemewa mu ngeri eyi atasobole huhin̄angula. Era ni munahemewenga, anaban̄enga amaani ag'ohwehaliriha, n'amagesi ag'ohubin̄angula.

Ehin̄ulo hya Musengwa

¹⁴ Olw'ehyo, bameeri bange abahoda, mwen̄alamenga ohujumirya ebitali Hatonda.

¹⁵ Manyire ti ndoma n'abaatu abategeera ehi ndoma, musaleno mwabeene oba ehi ndoma hituufu.

¹⁶ Hunanywa hu hihopo hirala ehy'envinyo ni huhenire ohweyaasa Hatonda sihuba ni huli hugabana hu mafugi ga Kurisito? Era ni hubongola omugaati hwagulya, sihuba ni huli hugabana mubiri gwa Kurisito?

¹⁷ Omugaati guli mulala, efe abangi huli mubiri mulala olwohuba hugabana omugaati omulala ogwo.

¹⁸ Muhebulire muuti n̄aaliŋo Abayisirayiri abalyanga en̄ongo eyi ban̄ongeranga hu hituuti, ng'ehyo hibaleetera ohuba bulala ni Hatonda. Mu ngeri nj'enyene ohulya ebi ban̄ongire eyiri ebitali Hatonda, hi-huleetera ohuba bulala ni nabyo.*

* **10:1 10:1** Huj 13:21-22; 14:22-29 * **10:3 10:3** Huj 16:35 * **10:4 10:4** Huj 17:6; Hub 20:11

* **10:5 10:5** Hub 14:29-30 * **10:6 10:6** Hub 11:4 * **10:7 10:7** Huj 32:6 * **10:8 10:8** Hub 25:1-18

* **10:9 10:9** Hub 21:5-6 * **10:10 10:10** Hub 16:41-49 * **10:18 10:18** Leev 7:6

19 Ni ndoma tyo, mujeega muuti ebitali Hatonda oba ohulya ebi banonga, byamahulu?

20 Binjuma mahulu bbe aye enjongo eyi abatafugiirira Kurisito banonga, babinongera misambwa sosi Hatonda era sinenda mwenjimbe n'emisambwa.*

21 Simujanga hunywa hu hihopo hya Musengwa nohu hihopo hy'emisambwa. Era simujanga huliira hu meeza ya Musengwa nohu y'emisambwa.

22 Hujanga ohuhola ehyo Musengwa ndaababubira, oba hujeege huuti huli n'amaani ohumuhiraho?*

Edembe ly'abafugiirira Kurisito

23 Nga Pawulo geyongera aloma ati, "Abaatu baloma baati mbo 'Husobola ohuhola hiisi hiitu ehi hwenda.'" Aye ese ndoma ti hiisi hiitu sihyamugaso ohuhihola. Baloma mbo "Husobola ohuhola hiisi hiitu ehi hwenda." Aye ese ndoma ti ebiitu byosibyosi sibyamugaso.

24 Nanumengano hu enywe owendula ebibye aye afenga hu byabahye.

25 Mulyenga nyama eyi batunda ni nanjuma hwesalira musango mu myoyo jenywe,

26 olwohuba hyanandihiwa hiiti "Ehyalo n'ebiitu byosibyosi ebihirimo bya Musengwa."*

27 Singa omuutu atafugiirira Kurisito ahulanga ewuwe ohulyaho, lya hiisi ehi aba n'ahwinuuye n'onjuma hwesalira omusango mu mwoyo gugwo.

28 Aye singa omuutu ahulomera ati, "Ehyo bahinjongire eyiri ebitali Hatonda," sohiryanga hu lw'oyo aba n'ahulomeeye, ohutenjulira musango mu mwoyo gugwe.

29 Ndoma hu lw'obulani w'omwoyo gugwe, sosi ogugwo. Omuutu anjanga ohuloma ati, "Lwahiina edembe lyange ohuhola ehiitu liri n'ohutiinira hu ebinjeego by'abaatu?"

30 Singa neyaasa Hatonda ko nalya, lwahiina omuutu obundi gaanenya?"

31 Olw'ehyo hiisi ehi muhola oba hulya oba hunywa, muholenga olw'ohuna Hatonda enono.

32 Simuleeteranga muutu yesiyesi ohubbenga wayire hu Bayudaaya oba hu Abatali Bayudaaya oba hu hibubbu hy'abafugiirira Kurisito.

33 Muholenga hy'ese ng'olu ngesyaho ohusangaasa hiisi muutu mu hiisi ehi kola. Sikolatyo olw'obulani wange aye hu lw'obulani wa bangi bahanojoha.

11

1 Mubonere hu ese muhene muhole ebi kola ng'olu keesi mbonera hu Kurisito.

2 Ndi musangaafu olwohuba muhebulira hiisi hiitu ehi nahola era mugumisyee ebi nabasomesa.

Esambo ejisaanira abahasi mu luhumbaano

3 Nenda mutegeere muuti Kurisito ali n'obujangi hu hiisi musinde, omusinde ali n'obujangi hu muhasi wuwe era Hatonda ali n'obujangi hu Kurisito.

4 Omusinde yesiyesi anasaba oba analomera abaatu ehibono hya Hatonda, ni gewihiriye omutwe aswasa Kurisito amuliho obujangi.

* 10:20 10:20 Mag 32:17 * 10:22 10:22 Mag 32:21 * 10:26 10:26 Zab 24:1

⁵ N'omuhasi yeesi anasaba oba analomera abaatu ehibono hya Hatonda natebonjire hitambala hu mutwe, aswasa wamwe* olwohuba omutwe gugwe guba oti hani bagubegireeho efiiri.

⁶ Ale hanye njaliyo omuhasi atenda hwebonjaho ehitambaala hu mutwe, gebegeho efiiri. Aye hanye hyasoni ohwebegaho efiiri, gebonjengaho ehitambaala hu mutwe.

⁷ Sihiraji omusinde ohwebonja ehitambaala hu mutwe olwohuba alaga ehifaananyi n'ejono lya Hatonda. Aye omuhasi njono ly'omusinde.†

⁸ Hiri hiityo olwohuba Hatonda sigawumba omusinde ohujwa mu muhasi aye gawumba omuhasi ohujwa mu musinde.*

⁹ Era omusinde sibamuwumba hu lw'omuhasi aye omuhasi nj'oyu bawumba hu lw'omusinde.

¹⁰ Olw'esonga eyo n'olwabamalayika, omuhasi n'asaba ali n'ohwebonja ehitambaala ohuba ahabonero ahalaga haati ali nj'asasi w'omusinde.

¹¹ Aye eyiri Musengwa, omuhasi saaliyo hu lulwe yenene aye hu lw'omusinde era n'omusinde yeesi saaliyo hu lulwe yenene aye hu lw'omuhasi.

¹² Hiri hiityo olwohuba omuhasi ganja mu musinde, n'omusinde yeesi anja mu muhasi. Aye byosibyosi binja eyiri Hatonda.

¹³ Musalajo mwabeene hanye hiraji omuhasi ohusaba n'atebonjire ehitambaala.

¹⁴ Sihiri njalafu ti hiswasa omusinde ohuba n'efiiri ereeni?

¹⁵ Aye hinesa omuhasi ejono singa aba n'efiiri ereeni olwohuba Hatonda galimuja ng'ehyambalo.

¹⁶ Nanabano owenda ohujahana hu ebyo anjahane, ne efe n'ebibubbu by'abafugiirira Kurisito hujuma hindi.

Ehiinjulo hya Musengwa

(Mar 14:22-25; Luk 22:14-20)

¹⁷ Mu hino ehinja hulomaho, puma hubasiima olwohuba olu muhumbaana njalala, muhifo hy'ebiraji, ebibi nj'ebi banjwamo.

¹⁸ Ehisooka bandomera baati mbo ni muhumbaana njalala ng'abafugiirira Kurisito, muba muhweyabulayabulamo era ehiseera ehindi noola nahinjira ti hituufu.

¹⁹ Njajuma hubuusabuusa ohweyabulayabulamo huli n'ohubano, ko basobole ohufaanika mu enywe abali n'ohufugiirira ohutuufu.

²⁰ Enywe ni muhumbaana njalala, simulya ehinjulo hya Musengwa,

²¹ olwohuba njajuma ahuumaho owahye ko galya. Enjala eruma owundi aye owundi aba gegutire era owundi anjuma hy'ohunywa aye abandi ni basambira magulu.

²² Hambuuseho, mujuma mago eyi mujanga ohuliira n'ohunywera? Oba olwohuba mutala ehubbubbu hy'abafugiirira Kurisito era mwenda muswase abanjuma ebiryo? Olwo mwenda ndome hiina? Mbasiime olw'ehyo? Bbe, sipanga.

* **11:5 11:5** *wamwe* Ebyanjandihwa ebindi biroma biiti "omutwe." † **11:7 11:7** Ebyanjandihwa ebindi biroma biiti "Omusinde yesiyesi asaba oba alomera abaatu ehibono hya Hatonda efiiri jije ni jiri ndeeni, aswasa oyo amuliho obujangi. Era hiisi muhasi asaba oba alomera abaatu ehibono hya Hatonda n'atebonjire hikongo aswasa oyo amuliho obujangi. Aba oti hani geebegaho efiiri. N'atebonjire ehitambaala gesaleho efiiri. Aye olwohuba hiswasa omuhasi ohubegaho efiiri, alehenga jahula. Omusinde atabanga n'efiiri ereeni." * **11:8 11:8-9** Tand 2:18-23

²³ Hiri hiityo olwohuba ebi Musengwa gaasomesa, keesi mbebi mba-somesa; mu hiire ehi baliiramo Yesu Musengwa oluhwe, gabugula omugaati,

²⁴ geyaasa Hatonda, ni gahena ng'agubbongolamo, ng'abana aloma ati, "Guno nj'omubiri gwange oguupayo hu lwenywe. Hino muhiholenga olw'ohukebulira."

²⁵ Mu ngeri nj'enyene ni baahena ohulya ehy'egulo, nga Yesu anamba ehipopo hy'envinyo aloma ati, "Envinyo yino nj'amafugi gange aganoonohwe ohuba ahabonero ahahahasa endagaano epyaha eyi Hatonda aholire n'abaatu. Muholenga hino hiisi olu munanywenga olw'ohukebulira."*

²⁶ Hiri hiityo olwohuba hiisi olu munalyenga hu mugaati guno era mwanywa hu hihopo hy'envinyo hino, hibenga hyahulomera abaatu ebinamba hu hufa hwa Musengwa, ohwola olu aligobola.

²⁷ Olw'ehyo, hiisi alya omugaati oba anywa hu hihopo hy'envinyo ya Musengwa mu ngeri etamusangaasa, aba aholire ehibi eyiri omubiri n'amafugi ga Musengwa.

²⁸ Olw'ehyo hiraŋi omuutu asooke gehebere mu mwoyo gugwe, ko alye omugaati era anywe nohu hihopo hy'envinyo.

²⁹ Hiri hiityo olwohuba hiisi alya era ganywa n'atana omubiri gwa Musengwa enono, aba gereetaho omusango.

³⁰ Era ehyo c'ehigira bangi hu enywe muli banafu era mulwala era bangi bafuuye.

³¹ Singa husooka ohwehebera hwabeene ko hwalya era hwanywa, Hatonda saatusalira musango.

³² Aye Musengwa anatumamo endabusi, aŋo aba atulumanya ko bata-tusalira musango n'abaatu abahosi b'ebibi hu ludaalo olw'ekomero.

³³ Olw'ehyo aboluganda ni muhumbaananga, muhumenga abahyenywe ko mwalya.

³⁴ Ni ŋabano oyu enjala eruma, asookenga ohulya ewuwe ko hitabanweramo hubasalira omusango ni muhumbeene. Ebinamba hu bindi, nja hubalomera ni nijire eyo.

12

Ebirabo eby'Omwoyo Omutukuvu

¹ Aboluganda, sinenda mube mu hiirema hu binamba hu birabo by'Omwoyo Omutukuvu.

² Muhimanyire muuti ni mwali ni muhiiri humanya Hatonda, baali bababbaamisye ni mujumirya ebiitu ebibbote, ebiitu ebinuma bulamu.

³ Olw'ehyo, mbalomera ti ŋanuma muutu yesiyesi ali n'Omwoyo wa Hatonda aloma ehibi hu Yesu. Era ŋanuma abbutula ati, "Yesu nje Musengwa," Omwoyo Omutukuvu natamulumamisye.

⁴ Ŋaliŋo ebirabo ebyenjabulo aye Omwoyo abigaba ali mulala.

⁵ Ŋaliŋo obunjeeresa owenjabulo aye Musengwa oyu hunjeeresa ali mulala.

⁶ Ŋaliŋo engeri nyingi ej'ohutambamo emirimo aye Hatonda ali mulala atuna amaani ohuhola emirimo ejo.

⁷ Hatonda ana hiisi muutu Omwoyo Omutukuvu olw'ohwenda ohuyeeda abaatu bosibosi.

* 11:25 11:25 Hup 24:6-8; Yer 31:31-34

8 Omwoyo Omutukuvu aya omuutu amagesi agenjabulo, owundi gamuḡa ohumanya ohwenjabulo,

9 ng'Omwoyo omwene oyo aya owundi ohufugiirira ohubitiirifu era gaaya owundi ehirabo ehy'ohuḡonia abalwaye.

10 Omwoyo omwene oyo aya owundi amaani ag'ohuholanga ebyamali-holiho, ng'owundi amuḡa ehirabo ehy'obunaabbi. Omwoyo Omutukuvu aya owundi ohwawula ehirabo eby'Omwoyo owa Hatonda ko ni neebyo ebiḡwa ayaatu ayaandi, Omwoyo omwene oyo aya owundi ohuloma mu ndimi ejenjabulo, owundi gamuḡa ohutafuta endimi.

11 Omwoyo aya abaatu ehirabo ebyo byosibyosi ng'olu omwene aba ni gendire.

Omubiri mulala aye guli n'ebitundu bingi

12 Nga Pawulo geyongera aloma ati, "Kurisito ali hy'omubiri," wayire guli n'ebitundu bingi aye gusigala ni guli mubiri mulala.

13 Era mu ngeri nj'enyene hwesihwesi Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya, abeedu n'abatali beedu, hwabatiziwa mu Mwoyo mulala. Era Hatonda gatuya Omwoyo mulala, hwahena hwafuuha omubiri mulala.

14 Omubiri siguli n'ehitundu hirala hyoḡene aye guli n'ebitundu bingi.

15 Singa ohugulu huloma huuti, "Olwohuba sindi muhono, sindi ehitundu hy'omubiri," ehyo sihigima hwalehera aya ohuba hirala hu bitundu hy'omubiri.

16 Era singa ohutwi huloma huuti, "Olwohuba sindi emoni, sindi hitundu hy'omubiri," ehyo sihigima hwalehera ohuba hirala hu bitundu by'omubiri.

17 Singa omubiri gwsigwosi gwali emoni, hani omuutu ayulira atye? Era singa omubiri gwsigwosi gwali hutwi, hani omuutu atambisa hi ohuḡunyira?

18 Mu butuufu, Hatonda gaata hu mubiri ebitundu ebyenjabulo, ng'olu omwene gendire bibe.

19 Singa ebitundu byosibyosi byali hitundu hirala, olwo omubiri gwa-habaaye guutye?

20 Ebitundu biri bingi aye omubiri guli mulala.

21 Emoni siyiyanga huloma omuhono yiiti, "Sikwenda, olwohuba wupumira mugaso." Era omutwe siguyanga huloma ohugulu guuti, "Sikwenda, olwohuba wupumira mugaso."

22 Mu butuufu, ebitundu eby'omubiri ebinafu, mbebihira ohuba eby'omugaso.

23 Era ebitundu eby'omubiri ebinafu obugali mbebi baatu bahira ohuḡa eḡono ery'amaani era babirabirira bulayi abaatu ohutabibona olwohuba biḡambya esoni.

24 Ebitundu ebyohu mibiri jeefe ebiboneherera sibyetagisa hubirabirira bugali aye Hatonda gabiyimbya ayalala byosibyosi era ebyo ebi baali ni bataya eḡono gahena gabifuula eby'eḡono ery'amaani.

25 Ehyo gahihola, ko ayatabaya hweyabulayabulamo mu mubiri era hiisi hitundu hy'omubiri hirimirwenga ehyahye.

26 Ayatabaya ehitundu hy'omubiri ehinyulira obulumi, hiisi hitundu ehiri hu mubiri hinyulira obulumi. Ehindi banahaya eḡono, hiisi hitundu ehiri hu mubiri hisanalihisyenga ayalala n'ehyahye.

27 Olw'ehyo, muli mubiri gwa Kurisito era hiisi mulala hu enywe hitundu hy'omubiri gugwe.

²⁸ Era mu bafugiirira Kurisito, Hatonda gataŋo: abadaayi, abahwenda, abohubiri abanaabbi, obohudatu abasomesa ab'ehibono hihye, abahola ebyamaliholiho, abali n'ehirabo ehy'ohuŋonia abalwaye, abo abayeeda abaatu abali mu bigosi, abatangirisi, ko ni naabo abaloma endimi ejenjabulo.

²⁹ Hiisi muŋeeresesa simuhwenda. Bosibosi sibanaabbi. Bosibosi sibasomesa. Bosibosi sibahola ebyamaliholiho.

³⁰ Bosibosi sibali n'ehirabo ehy'ohuŋonia abalwaye. Bosibosi sibaloma mu endimi. Era bosibosi sibatafuta endimi.

³¹ Aye muŋembenga bugali hu birabo ebihira obubbala.

Era nja hubalaga engeri ehira ohuba endani.

13

Ohwenda

¹ Wayire ndoma mu endimi ej'abaatu neja bamalayika aye ni puma hwenda, mba hy'ehivuga ehinjwamo ejanjaasi eritategereheha.

² Wayire mba n'ehirabo ehy'obunaabbi era n'ohumanya namanya ebyama byosibyosi era wayire mba n'amagesi n'ohufugiirira ohugengula esozi aye nga puma hwenda, mba puma mugaso.*

³ Wayire paayo ebyange byosibyosi ohuyeeda abagadi era n'ohwenjaayo Nenayo ohunjohya omuliro,* aye ni puma hwenda, ehyo hiba sihingasa.

⁴ Ohwenda hugumikiriza era huli n'ehisa. Ohwenda huŋuma esaalwa, sihwepaahapaaha, sihwehudumbasa,

⁵ huŋuma ehabyo, sihweyendesa ebirani, huŋuma busungu owamangu-mangu era sihwenjambirira hibi.

⁶ Ohwenda sihusangaalira ebikolwa ebibi aye husangaalira ebiitu ebitu-ufu.

⁷ Ohwenda hwehaliriha, hugumira ebigosi byosibyosi, sihuleheraŋo hufugiirira ti Hatonda asobola byosibyosi, mu biitu byosibyosi ohwenda huba n'ohusuubira n'ohugumikiriza.

⁸ Ohwenda nihwo sihuhoma. Aye obunabbi bulyola ehiseera wahoma. N'ehirabo ehy'ohuloma mu ndimi hija huŋwano, n'ohumanya hwosi huhoma aŋo.

⁹ Hiri hiityo olwohuba humanyireho bidiidiri era n'obunaabbi obuhuna sihubuhenayo.

¹⁰ Aye ni hulisuna ebyene n'ebyene, ebindi ebyo birihoma aŋo.

¹¹ Ni naali ni kiiri muŋere, n'alomanga hy'omuŋere, naneeganga hy'omuŋere era ni mbona ebiitu hy'omuŋere. Aye ni nahula, nga eby'obuŋere mbita ŋala.

¹² Hatyane hubona biroliroli. Aye ni hulitiina mwigulu, hulibona hiisi hiitu moni hu moni. Sitegeera hiisi hiitu mu wiijufu aye hulwo ndimanyira erala byosibyosi bulani, ng'olu Hatonda gamanyire mu wiijufu.

¹³ Ebiitu biri bidatu ebija husigalaŋo emirembe n'emirembe; ohufugiirira, n'ohusuubira, n'ohwenda. Aye ohwenda nj'ohuhira byosibyosi.

14

Ebirabo ebyemeeresano abafugiirira Kurisito

* **13:2 13:2** Mat 17:20; 21:21; Mar 11:23 * **13:3 13:3** omuliro Oba omubiri ko nepaahapaaha.

1 Olw'ehyo, muhenerenge amaani genywe gosigosi hu hwenda era mujembenga hu ebirabo eby'Omwoyo Omutukuvu, ohuhirira erala ehirabo ehy'obunaabbi.

2 Hiri hiityo olwohuba omuutu aloma mu ndimi saaloma n'abaatu aye ni Hatonda era njanuma ategeera ebi aba n'aloma olwohuba Omwoyo aba nj'omulomya.

3 Aye oyo anja obunaabbi, agumya, gahubbirisa era gagobosa mu baatu amaani.

4 Oyo aloma mu ndimi, omwene gegobosamo amaani. Aye anja obunaabbi, agobosa mu abafugiirira Kurisito, amaani.

5 Nahendire mwesimwesi mulome mu ndimi. Aye ohuhirira erala, nahendire mwesimwesi muje eby'obunaabbi olwohuba oyo alomera abaatu obuhwenda wa Hatonda, ahiraho oyo aloma mu ndimi, ohutusaho nga njalijo atafuta ohuyeeda abafugiirira Kurisito ohutegeera ehi aloma.

6 Aboluganda, singa niija eyi muli naloma mu ndimi, hiba hy'omugaso hi? Ohutusaho nga mbalomera ehi Hatonda aba ni gakwehuliiye, oba ohumanya ohwenjabulo oba naanja obunaabbi oba n'abasomesa?

7 Mu ngeri nj'enyene, n'ebiiitu hy'omulere oba enanga, singa omuutu saabihubba mu ngeri etegereheha, anjuliirisa saananga humanya ehi aba ni gamba.

8 Era singa bafuuna egwala ni balanga abaatu batiine mu lutalo ne ejanjaasi ni litategereheha, nj'ani ananga ohwetegeha ohuja mu lutalo olwo?

9 Mu ngeri nj'enyene ohutusaho ng'olomire mu lulimi olutegereheha, enuma ananga ohutegeera ebi oba n'oloma. Onahola otyo, oba hy'ofuunire omuuya mu hisero.

10 Wayire hituufu ti njalijo endimi nyingi hu hyalo huno, ne njanuma lulimi olunuma mahulu.

11 Nimba ni tategeera lulimi olu muutu aba naali huloma, hiisi muutu aba mugwira eyiri owahye.

12 Kale mwesi, ng'olu mwegomba ohusuna ebirabo by'Omwoyo Omutukuvu, mufeeyo bugali ohubona muuti musuna ebirabo ebyemeeresano abafugiirira Kurisito.

13 Olw'ehyo, omuutu aloma mu ndimi, asabe amuje n'ehirabo ehy'ohujitafutanga.

14 Hiri hiityo olwohuba nimba ni saba mu ndimi, omwoyo gwange guba guli hu saba aye ese samwene sitegeera ehi mba ni ndi hu saba.

15 Olwo njaahani kole hiina? Nja husaba n'omwoyo gwange, ne nja husaba n'ohutegeera hwosi. Nja hwemba n'omwoyo gwange, ne nja hwemba n'ohutegeera.

16 Singa oba oli hweyaasa Hatonda mu ndimi, oyo atategeera ehi oba n'oloma* ananga ohugobolamo ati, "Amiina" n'oheneresa ohusaba?

17 Wayire onanga ohuba ti weyaahise Hatonda bulani weene aye oyo atamanyire lulimi olwo, saaganyulwamo.

18 Neyaasa Hatonda olwohuba ndoma mu ndimi ohubahira mwesimwesi.

19 Aye hiraani mu luhumbaano lw'abafugiirira Kurisito, ndome ebibono bitaanu mu lulimi olu baatu bategeera ohuhira olu ndoma ebibono omutwalo mu lulimi olu batategeera.

* 14:16 14:16 Oba njanjo mulala owesanjaana n'ali mu baatu abatali b'olulimi lulwe.

²⁰ Aboluganda, mutaneeganga hy'abaana abanjere. Aye mu bikolwa ebibi, mube hy'abaana abanjere, ne muhangale mu binyeego.

²¹ Mu hyanandiihiwa, Hatonda Musengwa aloma ati, "Nditambisa abaatu abaloma endimi eji batamanyire, ohulabula abaatu bange,

aye sibalinjulira."*

²² Olw'ehyo, ohuloma mu ndimi sihabonero eyiri abafugiirira Kurisito ahohubasalira omusango aye habonero eyiri abatafugiirira Kurisito. Obunaabbi habonero ohunwa eyiri Hatonda ohulaga abafugiirira Kurisito ati ali njalala ni nabo.

²³ Singa abafugiirira Kurisito muhumbaana, hiisi muutu gatandihya huloma mu ndimi, ng'abatategeera ehi muloma oba abatafugiirira Kurisito baaja mu luhumbaana olwo, sibaja huloma baati muli balalu?

²⁴ Aye singa atafugiirira Kurisito oba atategeera ehi muba ni muli huloma gaaja ng'agagaana mwesimwesi ni muli hunya obunaabbi, ehyo hija humulumirisa ebibi bibye, gesalire omusango omwene,

²⁵ Hatonda aja huta ebyama bibye anjalafu. Olw'ehyo, aja huhubba amafuha ajumirye Hatonda n'aloma ati, "Hituufu, Hatonda ali ni nenywe."

Ekola endaji ey'ohujumiryamo Hatonda

²⁶ Aboluganda, hulome hi? Ni muhumbaananga njalala ohujumirya Hatonda, ow'olwembo, ali n'ehyohusomesa abahye, ali n'obuhwenda obu Hatonda amunaaye aleete, ali n'ehirabo ehy'ohuloma mu ndimi n'owundi ali n'ehirabo ehy'ohutafuta, atafute. Ebyo byosibyosi mubiholenga olw'ohwemeresejo abafugiirira Kurisito.

²⁷ Nanabano abaloma mu ndimi, babe babiri oba badatu, ne ni baloma mu lubu era nabejo atafuta.

²⁸ Ne ni muhumbeene, nanaumano atafuta, aloma mu ndimi, anjoleere hunjoleera ohutusaho alomenga ni Hatonda.

²⁹ Abanaabbi babiri oba badatu bane obunaabbi waawe, ne abasigaaye babe nga bawehenya.

³⁰ Aye singa mulala hu behaaye asuna obuhwenda ohunwa eyiri Hatonda, oyo abaaye n'aloma, anjolerenga ola yeesi galoma.

³¹ Mwesimwesi musobola ohuloma mu lubu, ohusomesa n'ohugobosa mu hiisi muutu amaani.

³² Abo abasuna ehirabo ehy'obunaabbi, benjugenga mu ndoma yaawe,

³³ olwohuba Hatonda siwahifagaato aye aleeta emiyaaya.

Ng'olu hiri mu bibbubbu by'abafugiirira Kurisito

³⁴ abahasi banjoleerenga hunjoleera ni muhumbeene. Sibabafugiirira huloma aye banjoleranga hunjoleera ng'olu magambi g'Ehiyudaaya galoma.

³⁵ Ni njabano ehi benda ohumanya, babuusenga abawamwawe ni bali engo, olwohuba hya soni omuhasi ohuloma mu luhumbaano lw'abafugiirira Kurisito.

³⁶ Obuhwenda obunamba hu Hatonda, siwatandiihira ewenywe era sindinywe mwenene omwabusuna.

³⁷ Ni njabano omuutu aneega ati naabbi oba ati ali n'ehirabo hy'Omwoyo Omutukuvu, ategeere ati ebi mbanandiihira, biragiyo bya Musengwa.

³⁸ Singa saafayo ohubinira ng'ebihulu, yeesi sibalimufaho.†

* 14:21 14:21 Yis 28:11-12 † 14:38 14:38 Ebyanandiihiwa ebindi biroma biiti "Ni naba ni njalajo atamanyire, leha abano."

³⁹ Olw'ehyo, aboluganda mwegombenga bugali ohuṅa obunaabbi aye mutagananga huloma mu ndimi.

⁴⁰ Aye hiisi hiitu muhiholenga mu kola endanji era enduṅamu.

15

Ohulamuha hwa Kurisito

¹ Aboluganda, mbahebulisa hu biṅamba hu Manjuro Amalanji aga nabalomera mwafugiirira era nj'omusingi gwenywe.

² Amanjuro ago gabanonola singa mweyongera ohugafugiirira. Hanye sicehyo, mwafugiirira wereere.

³ Ehihulu hiri ti obuhwenda owomugaso obu nasuna mbobu keesi nabalomera ti: Kurisito gafa olw'ebibi byefe ng'olu byanandiihiwa biroma.

⁴ Era ti bamusiiha, bamulamusa hu ludaalo olwohudatu ng'olu byanandiihiwa.

⁵ Ni bamulamusa, gabonehera Peetero* ng'oluvanyuma abonehera abahwenda ehumi n'ababiri bosibosi.*

⁶ Ebyo ni byanwa, gabonehera abaloobera babe abatuuma mu ebihumi bitaanu, bosibosi ni bali ṅalala. Abahira obungi hu bo bahiiri balamu, wayire nga abandi banjooye ohufa.

⁷ Ng'ano abonehera Yakobbo, oluvanyuma ng'abonehera abahwenda bosibosi.*

⁸ Ni gahena ohubonehera abo bosibosi, keesi gambonehera, wayire nga ndi hy'omwana oyu basaala ehiseera ni hihiri ohwola.

⁹ Ndiise asembayo ohuba ow'omugaso mu bahwenda era sipoomera n'ohunanga omuhwenda, olwohuba nahiyaanianga abafugiirira Kurisito.*

¹⁰ Aye ndi ehi ndi olw'ehisasabirisi hya Hatonda era ehisasabirisi ehi gapambira sihyali hyawereere. Nafululuhana bugali ohuhiraho abahwenda abandi bosibosi aye nga sindiise owahola ebyo, ne nje Hatonda owaapa amaani olw'ehisasabirisi hihye.

¹¹ Oba ndiise oba abahwenda abandi babuulira Amanjuro Amalanji, ago nj'aga hwesihwesi hubuulira era nj'agamufugiirira.

Ohulamuha

¹² Aye hanye hubuulira huuti Hatonda galamusa Kurisito, lwahiina abandi hu enywe muloma muuti ṅanumaṅo hulamuha?

¹³ Ni ṅaba ni ṅanumaṅo hulamuha, hitegeesa hiiti ni Kurisito yeesi sibamulamusa.

¹⁴ Ni baba ni balamusa Kurisito, ohubuulira hwefe era n'ohufugiirira hwenywe, huṅuma mahulu.

¹⁵ Era hiba hitegeesa hiiti huloma byobudulingi hu Hatonda, olwohuba hwabuulira huuti Hatonda galamusa Kurisito oyu atalamusa, hinaba ni hiri hituufu ti enjuma hulamuha.

¹⁶ Era hanye enjuma hulamuha, ehyo hitegeesa hiiti ni Kurisito sibamulamusa.

¹⁷ Ni baba ni balamusa Kurisito, ohufugiirira hwenywe huba huṅuma mahulu era muhiiri mu bibi byenywe.

¹⁸ Ni naabo abaafa ni bafugiirira Kurisito ng'Omunoṅosi waawe, bali mu husihiiriha.

* 15:5 15:5 Oba Keefa. * 15:5 15:5 Mat 28:16-17; Luk 24:34,36; Yow 20:19 * 15:7 15:7 Bik 9:3-6
* 15:9 15:9 Bik 8:3

¹⁹ Ni huba ni husuubira Kurisito ohutunonjola mu bulamu owohu hyalo huno wonene, husaasirwa ohuhiraho abaatu bosibosi olwohuba ehyo hiba hitegeesa hiiti huli huhena biseera byefe.

²⁰ Aye ehituufu hiri ti baalamusa Kurisito, ehihahasa hiiti ni naabo abaafa, balibalamusa.

²¹ Ng'olu ohufa hwaja olw'ehibi ehi muutu gaahola, mu ngeri nj'enyene abaatu balamuha olw'ehi omuutu gaahola.

²² Ng'olu ohufa hwaja olw'ehibi hy'Adamu, mu ngeri nj'enyene bosibosi baliramuha olwa Kurisito.

²³ Aye abafu baja hulamuha mu biseera byawe. Hatonda gasooka hulamuha Kurisito, oluvanyuma lw'ohuuja huhwe, abamufugiirira bosibosi baliramuha.

²⁴ Kurisito n'ahenire ohusihiirisa abanamaani bosibosi, aliŋambya Hatonda obunugi nga ko ekomerero y'ehyalo yoola.

²⁵ Kurisito ali n'ohunuga ohwola olu aliŋangula abalabe babe bosibosi.*

²⁶ Ohufa nj'omulabe oyulise mbyayo ohusihiirisa.

²⁷ Hyanandiihiwa hiiti, "Ng'omuŋa n'obunangi ohunuga hiisi hiitu." Aye ni hiroma hu ebiitu byosibyosi, sihinjiriramo ni Hatonda, owaŋa Kurisito obunangi hu biitu byosibyosi.*

²⁸ N'alihena ohuta ebiitu byosibyosi ŋaasi w'obunangi wa Kurisito, olwo Kurisito Omwana omwene yeesi alyeta ŋaasi w'obunangi wa Hatonda owamuŋa ohunuga byosibyosi. Hatonda ko anugire erala ebiitu byosibyosi.

²⁹ Naahani ni ŋaba ni ŋaŋuma hulamuha, abaatu abababatiza hu lw'abafu basuubira hwoheresa hi? Era ni ŋaba ni ŋaŋuma hulamuha, lwahiina babatiza abaatu abalamu hu lw'abafu?

³⁰ Era lwahiina efe hweta mu bigosi hiisi hiseera?

³¹ Aboluganda, ese nolehera ohufa hiisi ludaalo, ohwenyumiirisa ohu ndi ni nahwo olwenywe mu Musengwa weefe Yesu Kurisito hundeetera ohuloma hino.

³² Ohunjirirana ohunajirirana n'abaatu abali oti esolo mu Efeeso, hwamahulu hi? Ni ŋaba ni ŋaŋuma hulamuha, ng'olu endoma yiri, "Leha hulye era hunywe, olwohuba hwefiira ehiseera hyosihyosi."*

³³ Simwihirisanga hubabbaamya, olwohuba emihago emibi jonoona esambo endaji.

³⁴ Mwegoboleho, mulehere aŋo ohwonoona, olwohuba abandi hu enywe simumanyire Hatonda era hino kiroma hubanambya soni.

Omubiri oguhuliba ni nagwo mu hulamuha

³⁵ Nga Pawulo geyongera aloma ati, "Aye omuutu aŋanga ohubuusa ati, 'Abafu balamuha baatyey?' Era ati, 'Baliba n'omubiri gwa ngeri hi?' "

³⁶ Musiru ewe! Ahamo sihanjanga huhula ohutusaho nga hacuuhire haba oti hafu.

³⁷ Era mu eronjo sodanyamo ehimera ehyahula ahale ohutusaho ahamo, hanjagire ohuba h'engaano oba ehiitu ehindi.

³⁸ Aye Hatonda aŋa ahamo aho ekula yaho ng'olu aba n'asiimire era hiisi hiha hy'ahamo ahiŋa ekula yahyo.

³⁹ Ekula y'ebiitu byosibyosi siyifaanana. Abaatu bali n'omubiri ogwenjabulo hu gw'ebisolo, enyuni jaaba n'ogwajo era n'enyeeeni joosi jiri n'ogwajo.

* 15:25 15:25 Zab 110:1 * 15:27 15:27 Zab 8:6 * 15:32 15:32 Yis 22:13

⁴⁰ Njalinjo emibiri ejomwigulu, n'emibiri ejohu hyalo huno. Aye obunjoono w'emibiri ejomwigulu wabuhana hu bunjoono w'emibiri johu hyalo.

⁴¹ Eryuba liri n'obunjoono walyo, obunjoono w'omwesi woosi wenjabulo hu w'emunyeenye. Era nomu munyeenye ejo mulimo enjabulo.

⁴² Era pohiri hiityo n'ohulamuha hw'abafu. Omubiri bagusiiha ni guli gwahubola aye bagulamusa ni gutali gwahubola.

⁴³ Bagusiiha ni gunjuma enono aye bagulamusa ni guli n'enono, bagusiiha ni guli munafu aye bagulamusa ni guli gw'amaani.

⁴⁴ Bagusiiha ni guli mubiri bubiri aye bagulamusa ni guli g'Omwoyo.

Ni njaba ni njalinjo omubiri bubiri, njaba njalinjo n'omubiri ogw'omwoyo.

⁴⁵ Olw'ehyo hyanandiihiwa hiiti, "Adamu omudaayi gafuuha mulamu." Aye Adamu ow'oluvanyuma Mwoyo omulamu.*

⁴⁶ Omubiri ogwabulijo gweherera ohuuja nga ko Omwoyo aleeta obulamu, gaaja.

⁴⁷ Omuutu owasooka ganjwa mwiropa aye owohubiri ganjwa mwigulu.

⁴⁸ Ng'olu omuutu oyu bawumba mu eroba gaali, baatyo pobali n'abaatu abohu hyalo. Era ng'olu muutu owanjwa mwigulu ali, ni nabo abomu mwigulu pobali.

⁴⁹ Ng'olu hufaanana omuutu ola oyu babwumba mwiropa, polu huliifaana ni nooyo owanjwa mwigulu.

⁵⁰ Aboluganda, mbalomera ti omubiri n'amafugi sibianga hwingira mu Bunugi wa Hatonda, n'omubiri ogufa sigunanga huba ogutafa.

⁵¹ Mbalomera ehya; sihilifa hwesihwesi hwanjwanjo aye hwesihwesi hulicuusiwa

⁵² mu dakiika ndala hy'ohumoga hw'emoni olu balifuunja egwala olusembayo, baliramusa abafu era balyambala omubiri ogutalifa aye efe ohuliba ni huhiririno balamu, hulicuusiwa.

⁵³ Omubiri guno ogufa guli n'ohufuuha ogutalibola.

⁵⁴ Omubiri guno ogufa ni gulifuuha ogutalibola, ng'ango Ebyanjandihiwa byolerera ebiroma biiti;

"Obunjangusi wa Hatonda bumirire ohufa."*

⁵⁵ "Hufa ewe, obunjangusi buwo buline?"

"Hufa ewe, amaani gago

agagima abaatu balumwa, galine?"*

⁵⁶ Ehibi nj'ehigima ohufa ni huleetera abaatu obusiba era n'amaani g'ehibi ganjwa mu magambi aga bana Musa.

⁵⁷ Aye hweyaasa Hatonda olwohuba agima hwanjangula ehibi hulwa Yesu Kurisito Musengwa weefe.

⁵⁸ Olw'ehyo, aboluganda abahoda mube bagumu era njanjume ehibanjigula. Mwenjereyo erala ohujereesa Musengwa, olwohuba manyire muuti ohuhalabana hwenywe sihwawereere.

16

Ohusoloosa obuyeedi

¹ Njaahani ebinjamba hu husoloosa obuyeedi ohunjirira abaatu ba Hatonda abali e Yerusalemu, muhole ng'olu naloma ebibubbu by'abafugiirira Kurisito eby'e Galatiya.

* 15:45 15:45 Tand 2:7 * 15:54 15:54 Yis 25:8 * 15:55 15:55 Kos 13:14

² Hu ludaalo oludaayi mu wiiki, hiisi muutu hu enywe abeho n'ehyatanga hutulo ni geema hu suna yiye, ko njanjume husoloosa ebbeesa ni nijire.

³ Ni nahaaje, nja hunja abaatu abamunahangale ebbalunja ni mbanjulayo banjirire abafugiirira Kurisito mu Yerusaalemu obuyeedi owo.

⁴ Ni hinahabe ni hinetaagisa ohutiiniraho, hulitiina.

Etegeha ya Pawulo

⁵ Oluvanyuma lw'ohubitira mu twale ly'e Makedoniya, nja huuja mbaboneho. Hiri hiityo olwohuba nja hubitira e Makedoniya.

⁶ Soomanya panga ohubaaho ni nenywe ohwola olu biseera by'obunololohi obubitiirifu birinjwaho mwahapaho obuyeedi ko neyongerayo n'olugendo lwange.

⁷ Sinenda huuja eyo ohubabonaho nadiidiri ehiseera ehyo ni mbita hubita. Suubira ohuhena ni nenywe ahamanga ahanjeraho, Musengwa n'aliba ni gendire.

⁸ Aye nja huba mu Efeeso ohwola hu ludaalo lwa Petekoote,*

⁹ olwohuba Hatonda ganjigulirano olwigi mu Efeeso ohubuulira Amanuliro Amalani wayire nga bangi bapahania.

¹⁰ Temuseewo n'alijja, mufubeho ohubona muuti sinabano hiitu hyosi-hyosi ehimuleetera ohutya n'ali ni nenywe olwohuba yeesi anjeeresa Musengwa, hy'ese.

¹¹ Olw'ehyo natabano muutu yesiyesi amutalirisa aye mumuyeede mu lugendo lulwe ohugobola eno era musuubira ohugobola n'aboluganda abandi.

¹² Ebinamba hu muganda yeefe Apolo, namuhubirisa bugali ohuuja eyo n'aboluganda. Gaali sigenda, ne anahaaje nafunire ehiseera.

¹³ Mwegenderesenga era mwegumye ohwema n'amagulu abiri mu hufugiirira hwenywe, mube basira era ab'amaani.

¹⁴ Hiisi hiitu muhiholenga muhwendana.

¹⁵ Aboluganda, muhimanyire muuti abaatu bomu mago ga Sitefanaasi nj'abeheerera ohufugiirira Kurisito mu twale ly'Akaya era beenayo ohunjeeresanga abagwalaafu ba Hatonda. Kale mbahubirisa

¹⁶ mugonderenga abaatu hy'abo era ni naabo abaholera nalala ni nabo.

¹⁷ Naali musangaafu olw'ohuuja hwa Sitefanaasi ni Forutunaato n'Akayiko. Hiri hiityo olwohuba babaaye baapa obuyeedi obu enywe mwahapaaye ni mulino.

¹⁸ Era bangobohisemo amaani ng'olu babagobosamo mwesi ni babalom-era ebifa eno. Muenga abaatu hy'abo enono.

Obuheese

¹⁹ Ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito ebyomu twale ly'Asiya, bibahehiise. Akwila n'omuhasi wuwe Pulisikira, nalala n'abafugiirira Kurisito abahumbaanira mu mago gaawe, babahehiise bugali mu siina lya Musengwa.

²⁰ Aboluganda bosibosi eno, babahehiiseho. Hiisi muutu aheese owahye mu keesa ey'abaatu abagwalaafu.

²¹ Ese Pawulo samwene mbanandiihiye obuheese buno n'omuhono gwange.

²² Ni njaba ni nalino omuutu yesiyesi atenda Musengwa, oyo mujwabe. Musengwa, hola ogobole.

²³ Ehisasabirisi hya Yesu Kurisito Musengwa weefe, hibe ni nenywe.

* **16:8 16:8** *Petekoote* Endaalo amahumi etaanu oluvanyuma lwa pasika.

²⁴ Hulwa Yesu Kurisito, mbenda mwesimwesi. Amiina.†

† **16:24 16:24** Ebyañandihwa ebindi biyuma “Amiina.”

Ebbaluṅa eyohubiri eyi Pawulo gaṅandiihira Abakoriiso Enyanjula

Pawulo omuhwenda wa Yesu nj'owaṅandiiha ebbaluṅa eya *Bakoriiso eyohubiri*. Bateberesa baati gayiṅandiiha ṅagati w'ataanu n'etaanu n'ataanu namukaaga oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Yino nj'ebbaluṅa eyohubiri eyi Pawulo gaṅandiihira Abafugiirira Kurisito abomu hibuga Koriiso. ṅaṅuma ebbaluṅa eyi alomaho mu 2:3-4. Abahugu mu by'Ebbayibbuli bateberesa baati Pawulo gayiṅandiihira mu twale ly'e Makedoniya (2:13).

Ebbaluṅa yino y'enjabulo hu ndaayi olwohuba Pawulo gaali musangaafu olw'ohuṅulira eripoota endani ohuṅwa eyiri Tito ni yiṅamba hu bafugiirira Kurisito ab'e Koriiso. Ebbaluṅa yino, yisomesa hu hugaba ng'olu hiri mu Ndagaano Epyaha (8-9). Hiboneha oti abasomesa ab'obudulingi baali batambisa abaatu ab'esambo embi mu hibubbu hy'abafugiirira Kurisito ehyo olw'ohwenda ohuṅaha Pawulo esiro. Ehyo hyamuleetera ohuloma hu bubonero ow'omuhwenda wa Yesu Kurisito.

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Pawulo aheesa abafugiirira Kurisito (1:1-7)
2. Pawulo acuusa etegeha yiye (1:8-7:16)
3. Ohusoloosa obuyeedi ow'abafugiirira Kurisito ab'e Yerusaalemu (8:1-9:15)
4. Pawulo geromereraho ng'omuhwenda wa Yesu (10:1-13:10)

¹ Ndiise Pawulo, owafuuha omuhwenda wa Yesu Kurisito, olw'ohusiima hwa Hatonda ni ndi n'omulebe Temusewo, hubaṅandiihira enywe ehibubbu hy'abafugiirira Kurisito mu hibuga Koriiso, ni naabo bosibosi abali hiisi ṅaatu mu twale ly'Akaya.

² Hatonda seefe ni Musengwa Yesu Kurisito, babanambire ehisasabirisi era babane emiyaaya.

Pawulo ajumirya Hatonda

³ Hujumirye Hatonda era Semwana ya Musengwa weefe Yesu Kurisito, Seefe oyo ow'ehisa era Hatonda agumya abaatu.

⁴ Oyo nj'atugumya ni huli mu bigosi ebya hiisi ngeri, hwesi ko hwasobola ohugumya abo ababa ni bali mu bigosi.

⁵ Hiri hiityo olwohuba eyi huhomya ohubonaabona ng'olu Kurisito gabonaabona, peyi Hatonda ahomya ohutugumya n'abita mu Kurisito.

⁶ Ohubonaabona hwefe hwahubaleetera ndinywe ohuba bagumu mu hufugiirira era ehyo hibanweramo ohuṅoṅoha. Hatonda n'atugumya, mwesi hibanja obugumu mwanṅanga ohugumira ebigosi ng'olu efe hubigumira.

⁷ Olw'ehyo, hubalimo esubi ery'amaani era humanyire huuti muja hugumira ebigosi hyefe, olwohuba mwesi Hatonda aja hubagumya ng'olu atugumya efe.

⁸ Aboluganda, hwahendire mumanye ohubonaabona ohuhwabitamo ni huli mu twale ly'Asiya. Batugudya ehibitiriyee era hwanṅwamo n'esubi eryohuba abalamu.

⁹ Mu butuufu hyali oti hani batusaliiye ogw'ohufa. Era ehyo hyatomesa ohutesiga amaani geefe aye ohwesiga Hatonda yenene alamusa abafu.

¹⁰ Hatonda owatunonia ehigosi hyehyo, husuubira huuti aja hweyongera ohutunonianga ebindi. Era esuubi ly'e fe liri mu mwene oyo.

¹¹ Olw'ehyo, hubasunga mutusabire era olw'esaala j'abaatu abangi Hatonda alituna ekabi hyahena hyaleetera abaatu bangi ohumweyaasa hu lwefe.

Pawulo acuusa mu tegeha yiye

¹² Aboluganda, ehituleetera ohwepaaha hiri ti mu myoyo jeefe hunjira huuti enebisya yeefe mu baatu n'ohuhirira erala mu kolagana yeefe ni nenywe, hubaaye b'amazima eyi muli olw'amaani ga Hatonda.

¹³ Era sihunanga hubanjandiihira ehiitu ehimutananga ohusoma mwa-tegeera. Era suubira ti

¹⁴ wayire simututegeera bulani, ehiseera hiryola mwatutegeerera erala bulani, ehyo hibaleetere ohutwenyumirisamo ng'olu hwesi hulibenyumir-ihisamo hu ludaalo olu Yesu Musengwa aligobola ohusala emisango.

¹⁵ Era olwohuba nahitegeera, nategeha ohusookera eyo ko mwahaganyulwamo habiri.

¹⁶ Nategeha ohubahyalira ni tiina e Makedoniya era mu hugobola nindi mbaboneho mupeho obuyeedi ni tiina e Buyudaaya.

¹⁷ Olwo, olw'ohusalamo olugendo olwo, njahani mujeega muuti sinoheresa ehi mba ni ndomire? Era mujeega muuti ekola yange yitiinira hu y'abaatu abatafugiirira Kurisito abaloma baati, "Naahole," aye njabitanjo ahaseera hatotono nga baloma baati, "Sinaahole?"

¹⁸ Aye ng'olu Hatonda ali w'amazima, obuhwenda weefe eyi muli bubulamo hwefudula.

¹⁹ Hiri hiityo olwohuba Yesu Kurisito, Omwana wa Hatonda oyu ese ni Silaasi ni Temuseewo hwabalomera ebimujambaho, sigefudula. Aye niye hiisi ehi aloma, ahiroma n'omwoyo mulala.

²⁰ Hiisi ehi Hatonda gasuubisa, Kurisito gahyoheresa. Era hwesi mu hunja Hatonda enono nga hutaaho enjihiso huuti, "Amiina," ni hubita mu Kurisito omwene oyo.

²¹ Hatonda nj'agima efe ni nenywe hwemerera n'amagulu abiri mu hufugiirira Kurisito. Era Hatonda gatujuhaho amafuta,

²² gatutaaho ahabonero ohulaga ati huli babe era gatuna Omwoyo wuwe ng'omusingo ohulaga ati alituna ehi gasuubisa.

²³ Mu moni ja Hatonda ehi mbaloma nj'amazima ti ehyagima ndiniija eyo e Koriiso, hyali hyahubasaasira mutalumwa myoyo ni mbanenya.

²⁴ Sinenda efe hube ndiife ohubalomera engeri eyi muli n'ohufugiiriramo Kurisito aye huholera njalala ni nenywe ko mube basangaafu era munjagale mu hufugiirira hwenywe.

2

¹ Kale nasalano ohutagobola eyo, olwohuba ohuuja hwange hwa-habanweryemo ohubanakuñasa nindi.

² Hiri hiityo olwohuba singa mba ndiise abanakuñasa, nj'ani aja husangaasa ohutusaho enywe aba mba ni nakunahiise?

³ Ehyo c'ehyagima nabanandiihira, ni tenda niije eyo mbanakuñase ate nga muli n'ohusangaasa. Nehahasa ti ehisangaasa, hibasangaasa ni nenywe mwesi.

⁴ Ni nabanandiihira ebbaluṅa eyo naali n'enaku hu mwoyo era n'amasiga ni ganjituluha. Ehigendererwa hy'ohubanandiihira sihyali hubanakunasa aye nendire hubalaga ng'olu mbenda bugali.

Ohusonija owabbenga

⁵ Hanye ṅaliṅo owasobya hu wahye gabaleetera ohunakuṅala, sigasinga hunakuṅasa ndiise aye gasinga hunakuṅasa ninywe mwesimwesi.

⁶ Ehibonereso ehi bangi hu enywe mwamuṅa, himuhena.

⁷ ṅaahani mumusonije era mumugumye, ko enaku etamuṅamba gahanda ganwamo amaani mu hufugiirira.

⁸ Mbasunga mumulage muuti muhimwenda.

⁹ Era ehigendererwa hy'ohubanandiihira, nendire hubona oba mu-gondera hiisi ehi mbaloma.

¹⁰ Munasonija omuutu yesiyesi, keesi musonija. Ni ṅaba ni ṅaliṅo ehy'ohumusoniṅa, hu lwenywe nahena ohumusoniṅa era mu hino Kurisito nj'omujulizi wange. ṅanabaṅo oyu mba ni soniṅire, mba musoniṅire.

¹¹ Ehyo kihola olw'ohutenda Sitaani hutuhema olwohuba humanyire ebigendererwa bibye.

Pawulo e Turoowa

¹² Ni natiina e Turoowa ohulomera abaatu Amanjuro Amalanj aganjamba hu Kurisito, Musengwa gaali ganjiguliyeenjo engira ohubuulirayo.

¹³ Aye mu mwoyo gwange sihyambisya bulanj ohutagaanayo ow'oluganda Tito. Era ehyo hyagima nabaseebula n'atiina e Makedoniya.

Mu Kurisito huṅangula

¹⁴ Cooka hweyaasa Hatonda atuleetera ohuṅangula habuhyabuhya hulwa Kurisito era atutambisa ohusasaania Amanjuro Amalanj aganjamba hu Kurisito agali hy'amafuta agahalooosa hwagoosa hu hiisi muutu.

¹⁵ Hiri hiityo olwohuba huli hy'olusyololo oluṅunya obulanj ohuṅwa mu ṅongo eyi Kurisito anjonga eyiri Hatonda ni ṅunyira abo abanoṅoha ko ni naabo abali hutiina mu husihiiriha.

¹⁶ Eyiri abo abaatiina mu husihiiriha, huṅunya hy'olumbe aye eyiri abo abanoṅoha huli hy'ahasyololo ahalanj ahaleeta obulamu. Olwo ṅaahani nj'ani amwegerageraniaho ohuhola omulimo hy'ogwo?

¹⁷ Efe sihuli hy'abaatu abandi abatambisa ehibono hya Hatonda mu ngeri ecaamu olw'ohwenda ohusuna obuṅinda. Aye efe mu Kurisito huloma amazima olwohuba Hatonda nj'owatutuma.

3

Abanjeeresa ab'endagaano ya Hatonda epyaha

¹ Olwo hunaloma huuty, huba huli hwepaaha? Oba hwesi hwenda ebbaluṅa ejitulomaho ebiranj eyi muli oba ohuṅwa eyi muli hy'abaatu abandi?

² Hiri hiityo olwohuba enywe mwabeene muli hy'ebbaluṅa etusemba eyi banandiiha hu myoyo jeeffe eyi hiisi muutu amanyire era eyi anjanga ohusoma.

³ Hiisi muutu abona engeri eyi mufugiiriramo Kurisito, ahahasa ati muli Bbaluṅa. Ebbaluṅa eyibatanandiiha ni wiino aye n'Omwoyo wa Hatonda

Omwene Bulamu. Etañandiihiwa hu bipande by'amabaale aye hu myoyo j'abaatu.*

⁴ Ehyo kiroma olw'obwesige obuhuli ni nawo mu Hatonda ni hubita mu Kurisito.

⁵ Sihuloma huuti ndiife abamanyi aye obumanyi weefe bunjwa yiri Hatonda.

⁶ Era nj'owatufuula abañeeresa ab'endagaano yiye epyaha abatali ñaasi w'amagambi aga baña Musa aye ab'Omwoyo Omutukuvu. Hiri hiityo olwohuba amagambi galeetera abaatu ohubasalira ogw'ohufa aye Omwoyo wa Hatonda agima baaba n'obulamu.*

⁷ Obanga amagambi agaleetera abaatu ohubasalira ogw'ohufu gaaja n'eñono ery'amaani era hyaleetera Abayisirayiri ohutasobola huheja Musa mu moni ate nga eñono eryo lyali lyahaseera buseera,*

⁸ olwo obañeeresa bw'Omwoyo Omutukuvu sibuhiraho año eñono?

⁹ Obanga amagambi agaleetera abaatu ohubasalira ogw'ohufa gaaja n'eñono, olwo obañeeresa obuleetera abaatu ohuba bagwalaafu sibulihiraho año eñono?

¹⁰ Olw'ehyo ehyo ehi baatu bañanga eñono eryo ery'amaani sihihiri n'eñono olwohuba hira hiri n'eñono ohuhihira.

¹¹ Ñaahani obanga ehyo ehy'ehiseera buseera hyaja n'eñono, olwo hira ehy'oluberera sihirahiraho año eñono?

¹² Olw'ehyo, ng'olu huli n'esuubi eryo, husigala ni huli bagumu.

¹³ Sihuli hya Musa owewihiriranga olugoye Abayisirayiri batabona humeregenya hwomu moni wuwe ni humunwaho.*

¹⁴ Cooka n'ohwola olwa leero luno nibo bahisiriñaliye ohwo olwohuba ni basoma amagambi aga baña Musa, basigala ni batafaania olwohuba Kurisito nj'eyenje awihula abaatu emoni ko bafaania.

¹⁵ N'ohwola olwa leero luno ni basoma amagambi aga baña Musa, sibagategeera olwohuba ehyabawiiha emyoyo jaawe hihiiri hubawijuhaho.

¹⁶ Aye hiisi ocuuha gafugiirira Musengwa, amuwihula emoni ko gafaania ehituufu.*

¹⁷ Musengwa Mwoyo era Omwoyo wa Musengwa aña aba, aleeta edembe.

¹⁸ Ñaahani balabe, efe hwesihwesi aba Musengwa gawihula emoni hwafaania, huli n'ohulaga eñono lirye era habuhyabuhya hucuusiwenga ohumufaanana olw'eñono eryo eriija eyi huli mu maani g'Omwoyo Omutukuvu.

4

Embya ej'eroba ejibabiihamo eby'obujinda

¹ Hatonda nj'owatulanga olw'ehisa hihye gaatuña obañeeresa bunu. Olw'ehyo, sihuñanga huñwamo maani ohuhola omulimo guno.

² Hwasalaño ohutahola ebiitu eby'elsoni ebi baatu bahola mu ngiso era sihutambisa bubi ehibono hya Hatonda olw'ohweyendulira ebyefe. Wabula hulomera abaatu amazima mu moni ja Hatonda era hiisi muutu amanyire hiina ehi huli.

³ Ne ni hiba ti Amanuliro Amalañi aga hubuulira sigategereheha, sigategereheha eyiri abo abatiina mu husihiiriha.

* 3:3 3:3 Huñ 24:12; Yer 31:33; Ezek 11:19; 36:26 * 3:6 3:6 Yer 31:31 * 3:7 3:7 Huñ 34:29

* 3:13 3:13 Huñ 34:29 * 3:16 3:16 Huñ 34:29

⁴ Sigategereheha eyi bali olwohuba Sitaani gabasirinjasa, gabawiha emoni ohutabona enjase ey'Amanuliro Amalanji aganjamba hu enjono lya Kurisito owaleha ehi Hatonda ali.

⁵ Hiri hiityo olwohuba sihubuulira ebitunambaho aye hubuulira ebinjamba hu nje Yesu Kurisito nga Musengwa n'ohweromaho huuti huli baneeresa benywe hu lulwe.

⁶ Hino huhihola olwohuba Hatonda owaloma ati, "Leha njabejo enjase yaaduhe mu hiirema,"* galagira enjase ohwaduha mu myoyo jeefe husobole ohutegeera huuti enjono lirye libonehera mu Kurisito.

⁷ Aye ehy'obuninda ehyo hiri mu ndiife ohuli hy'embya ej'eroba. Ehyo hiri hiityo olw'ohwenda ohulaga ti Hatonda nj'omwene bunjangi sosi efe.

⁸ Hwosa ehiseera, ebigosi byatunyigirisa eyi ni neeyi aye sibituhenamo maani. Era wayire ebiitu bituheehera, sihunwamo suubi.

⁹ Batuhiyaania aye Hatonda satulehurira, batunyigirisa aye sibatusihirisa.

¹⁰ Hiisi anja huja, hugenda olumbe olweta Yesu ni lutulengereeye, obulamu wuwe bubonehere mu mibiri jeefe.

¹¹ Hiri hiityo olwohuba wayire huli balamu hiisi ludaalo hubita mu meeno ga nasanja hulwa Yesu obulamu wuwe bubonehere mu mibiri jeefe ejifa.

¹² Olw'ehyo, efe ohufa hutulengereeye, ko enywe musobole ohusuna obulamu obutanwanjo.

¹³ Baloma mu Byanjandiihiwa baati, "Nafugiirira, olw'ehyo naloma."* Hwesi mu engeri nj'enyene ohufugiirira hwefe nj'ohugima hwaloma,

¹⁴ olwohuba humanyire huuti Hatonda owalamusa Yesu Musengwa, hwesi aja hutulamusa ng'olu gamulamusa era alitwanjulayo efe ni nenywe mu moni ja Hatonda.

¹⁵ Ale ni muhimanye muuti ndinywe omugima ni hubonaabona, ko ehisa hya Hatonda hyeyongere ohusasaana mu baatu, boosi beyongere ohumwebasa n'ohumuja enjono.

Ebiñeego hubitenga hu biitu ebitaboneha

¹⁶ Olw'ehyo, wayire emibiri jeefe jitiina ni jisesenja, sihunwamo maani, olwohuba habuhyabuhya obulamu weefe ow'omwoyo Hatonda abugobosa bunyaaha.

¹⁷ Sihunwamo maani olwohuba ebiguudyo ebi huli hubitamo bidingiri era by'ehiseera buseera, sibyolana n'enjono eritanwanjo erihulisuna olw'ohubigumira.

¹⁸ Olw'ehyo ebiñeego byefe hubitenga hu biitu ebitaboneha sosi ebiboneha. Hiri hiityo olwohuba ebiitu ebi hubonaho n'emoni jeefe by'ehiseera buseera aye ebyo ebitaboneha byahubano emirembe n'emirembe.

5

Amago geefe gali mwigulu

¹ Humanyire huuti emibiri jeefe ej'ohuhyalo jiri hy'eweema eyi batano bahena batusano. Era ni hulifa, Hatonda alituna emibiri ejindi mwigulu ejo ni jiri hy'enyumba ey'oluberera etanwanjo, eyi Hatonda omwene alitongola sosi abaatu.

² Ne ni huhiri mu mubiri guno hwesunga era hunjamba ohwambala emibiri ejomwigulu,

* 4:6 4:6 Tand 1:3 * 4:13 4:13 Zab 116:10

³ olwohuba singa Hatonda atwambasa emibiri ejo sibaja hutwagaana ni huli wereere.

⁴ Hiri hiityo olwohuba ni huhiri mu mubiri guno, hubinda olw'obulumi olwohuba sihwenda batwambule aye batwambase ehyambalo ehyo ehy-omwigulu; omubiri ogwo ogutafa gumire guno ogufa.

⁵ Ehyo Hatonda omwene gahena ohuhitegeha era gatunja Omwoyo Omutukuvu ohuba ahabonero eyi huli ohuhahasa ati ehyo hiribaŋo.

⁶ Olw'ehyo, ehituŋa obugumu habuhyabuhyu hiri ti humanyire huuti ni huhiri mu mubiri guno sihuŋanga huba yingo eyiri Musengwa.

⁷ Era hu hyalo huno hubaaho ni hwesiga Hatonda olw'ebiitu ebi gatusubisa, wayire sihubibona n'emoni.

⁸ Olw'ehyo huli bagumu ne ehilwahasingire ohwenda nj'ohuŋwa mu mubiri guno hutiine hube ni Musengwa.

⁹ Kale hwefaaho ohusangaasa Musengwa hahibe ti huhiri mu mubiri guno oba hutiinire eyo eyi husuubira ohutiina.

¹⁰ Hiri hiityo olwohuba hwesihwesi hwenda sihwenda hulyemeerera mu moni ja Kurisito ohutusalira omusango ko hiisi muutu asune ehimusaanira olw'ebiitu ebiraŋi oba ebibi ebi ahola n'ahiiri mu mubiri guno.

Kurisito nj'atufaanania ni Hatonda

¹¹ Olw'ehyo, ng'olu humanyire huuti hyetagisa ohuŋa Musengwa enono, huhubirisa abaatu bebbwage. Hatonda atumanyire bulanji era suubira ti mwesi mu myoyo jenywe mumanyire ehi huli.

¹² Ne sihuli hugesyaho hweromaho nindi eyi muli aye hwenda mube nehimwemaho ko mwepaaha hu lwefe era mube n'ehyohulomera abo abepaaha olw'ebiitu eby'ohumugulu mu hifo hy'ebyo ebyomu mwoyo.

¹³ Ni huba ni huli balalu ng'olu baloma, huli balalu olwa Hatonda. Ne ni huba ni hutali balalu, ehyo hiyeeda ndinywe.

¹⁴ Hiri hiityo olwohuba ohwenda ohu Kurisito atwendamo nj'ohutuŋuga era hwehahasa huuti ye omulala hu wuwe gafa hu lw'abaatu bosibosi era olw'ehyo bosibosi nga baba oti abafuuye.

¹⁵ Era olw'ohufa huhwe hulwa abaatu bosibosi, abo abalamu bali n'ohumanya baati sibalamu hu lwawe aye hu lw'oyo owabafiririra gahena galamuha.

¹⁶ Olw'ehyo, sihuhitambisa magesi ag'obuutu ohutegeera ebifa hu muutu, wayire nga hwatambisanga amagesi g'obuutu ohumanya ehi Kurisito ali. Naahani humutegeera mu engeri eyindi.

¹⁷ Olw'ehyo, singa omuutu yesiyesi aba mu Kurisito aba afuuhire hitonde hinyaaha, ebihale biba binooyenjo n'afuhiire muutu munyaha.

¹⁸ Ebyo byosibyosi Hatonda owafaanana ni neefe n'abita mu Kurisito nj'abihola. Era gahena gatunja obuŋeeresa ow'ohuhubirisa abaatu abandi boosi bafaanane ni naye.

¹⁹ Ehiri ti Hatonda afaanana n'abaatu bosibosi n'abita mu Kurisito, aŋaŋuma hubabalira ebibi byawe. Era gaatuŋa obuŋeeresa ow'ohulomera abaatu obuhwenda obuŋamba hu hufaana ohwo.

²⁰ Olw'ehyo huli bahwenda ba Kurisito era Hatonda abahubbira omulanga n'abita mu hubuulira hwefe. Hubegayirira mu esiina lya Kurisito mufaana ni Hatonda.

²¹ Hatonda gaŋayo Kurisito ate nga sigaholaho hibi hyosihyosi ohuba enongo olw'ebibi byefe. Era olw'ehyo hunaba bulala ni naye Hatonda atubala ohuba bagwalaafu.

6

¹ Naahani ng'olu Hatonda gatunja ohuba abatambi ni naye, hubegayirira ohutatambisa ubi ehisasabirisi ehi gabaŋa.

² Hatonda aloma ati,
 “Mu hiseera hyange ehituufu
 nabagobolamo,
 era hu ludaalo olw'ohunoŋoha
 nabayeeda.”*

Era mbalomera ti hino nj'ehiseera hya Hatonda era olwa leero nj'oludaalo olw'ohunoŋoha.

Ebigosi ebi Pawulo gaasuna

³ Sihwahendire hwesitaaza muutu yesiyesi mu bihuhola ko batanaha obunjeeresa weefe esiro.

⁴ Aye mu hiisi hiitu hulaga huuti huli bajeeresa ba Hatonda. Olw'ehyo hwehaliiriha bugali ebigosi omuli embeera embi,

⁵ ebihubbe, ohutubonja mu komera, abaatu ohutuyabuluhiraho, ohutamba emirimo ej'amaani, ohutalimba hwiro n'ohuhaya ehuhulya.*

⁶ Era hulagire huuti huli bajeeresa ba Hatonda mu nebisya yeefe, mu hulaga huuti hutegeera Hatonda, mu hugumikiriza n'ohuba ab'ehyere, n'omuhuboneha ti amaani g'Omwoyo Omutukuvu gaholera mu fe era ti ohwenda hwefe hubulamo hwehubbira.

⁷ Ni hwongera hu ebyo, hulomera abaatu Amanjuliro Amalanji mu maani ga Hatonda. Era hutambisa obugwalaafu ng'ehisoosa mu muhono gwefe omulungi n'omugooda.

⁸ Nalino abatunja enono abandi batujerega, abatulomaho ebirani abandi ebibi, abatulanga baati huli bajeeresa abatuufu abandi baati huli badulingi.

⁹ Batunjira hy'abaatu aba batamanyire ate nga batumanyire. Batubalira mu bafu aye huli balamu era batugudya baatwite aye sihufa.

¹⁰ Wayire batunakunasa, husigala ni huli basangaafu. Wayire huboneha hy'abagadi, huleetera bangi ohuba baninda. Wayire huboneha oti hunuma hiitu hyosihyosi, huli ni hiisi hiitu.

¹¹ Enywe abaatu b'e Koriiso, efe hiisi hiitu huhromire mu lwatu eyi muli ni nanuma ehuhagisa.

¹² Efe hubalagire huuti mutuli hu mwoyo aye enywe mutulagire muuti hubali naleeni mu bindego byenywe.

¹³ Mbasunga ng'olu nahasungire abaana bange, mwesi mutulage muuti hubali hu myoyo jenywe.

Mutaholanga muhumba n'abatafugiirira Kurisito

¹⁴ Mutaholanga muhumba n'abatafugiirira Kurisito. Hiri hiityo olwohuba nanuma ehinanga ohunimba abaatu abahola ebirunamu n'abahosi b'ebibi. Oba kolagana hi enanga ohubano ngati w'enjase n'ehiirema?

¹⁵ Kolagana hi erino ngati wa Kurisito ni Sitaani?* Hiina ehinimba omuutu afugiirira Kurisito n'atamufugiirira?

¹⁶ Era kolagana hiina erino ngati wa Yekaalu ya Hatonda n'eyebitali Hatonda? Huli Yekaalu ya Hatonda Omwene Bulamu. Era Hatonda galoma

* **6:2 6:2** Yis 49:8 * **6:5 6:5** Bik 16:23 * **6:15 6:15** Mu bitabo ebindi bamulanga baati Bbeliya.

ati, “Naabenga mu bo era nagendenga ni nabo. Nja huba Hatonda waawe, boosi banaabenga baatu bange.”*

17 Era Musengwa aloma ati,
 “Olw’ehyo, mubanwemo,
 mubeyabuleho.
 Mutanambanga hu hiitu ehitali hitukuvu,
 keesi nja hubasangaalira.”*

18 “Nja huba Semwana
 era mwesi muja huba baana bange.
 Ese Musengwa Omwene Bunangi, ndiise aloma.”*

7

1 Bameeri bange abahoda, ng’olu batusuubisa ebyo byosibyosi, hulongoose obulamu weefe hulehe ohuhola ebiitu ebyonoona emibiri n’emyoyo jeefe, ko husobole ohubeera erala abagwalaafu olw’ohutya Hatonda.

Esangaalo lya Pawulo

2 Bahyange mubeho n’anamututa mu myoyo jenywe. Enjuma muutu oyu huholangaho ehibi oba oyu hulyakulangaho oba oyu hwebaho.

3 Sindoma hino hubasalira musango. Nahiromaho hale ti mutuli hu myoyo era huli njalala mu bulamu nomu hufa.

4 Mbesiga bugali era mbenyumirihisamo. Olw’ehyo wayire mbaaye n’ebigosi bingi aye sigaaye ni ndi musangaafu bugali.

5 Era ni hwola e Makedoniya, sihwusunaho bunjeerero olwohuba batugudya mu hiisi ngeri era ehiseera c’ehyene ni hunjirinana n’abaatu ko n’obuti owaali mu myoyo jeefe.

6 Aye Hatonda agumya abo abanjyemo amaani gatugumya n’abitira mu huuja hwa Tito n’anwa eyo.

7 Ohuuja huhwe sinje ohwatugumya hwojone aye hwasuna obugumu ni gatulomera ng’olu mwamusangaasa bugali. Tito gatulomera ng’olu munjamba ohumbonaho, ng’olu mwesubba mu hifuba olw’ebyo ebyalino era ng’olu mundumirwa bugali. Ebyo byosibyosi byeyongera ohusangaasa.

8 Wayire ebbaluna eyi nabanandiihira yabaleetera ohunakujala, sinehebulisa lwahiina nayinjandiiha. Ne wayire noola ehiseera nehebulisa olwohuba yabanakujasa, ehyo hyali hya ahaseera buseera.

9 Cooka njahani ndi musangaafu silwohuba ti nabanakujasa, olwohuba ohunakujala hwenywe hwabaleetera ohwehubba mu hifuba mwenenya. Hwali husiima hwa Hatonda enywe ohunakujala, olw’ehyo njajuma hibi ehi hwabahola.

10 Ohwehubba mu hifuba ohu Hatonda asiima hugima omuutu genenya hyamunweramo ohunonoha era omuutu oyo sigehebulisa. Aye ohwehubba mu hifuba ohwa hamooyo mooyo, hunjwamo ohusihiiriha.

11 Ale mubone ohwehubba mu hifuba ohusangaasa Hatonda ng’olu hwaleetera hiisi mulala hu enywe ohwenosyaho, obusungu ohubanamba olwa oyo owanwaho endibo n’ohutandiiha ohuutya, ohunjamba ohumbonaho. Era hyabaleetera ohwenda bamubonerese omuhosi w’ebibi. Mu ebyo byosibyosi mwalaga muuti njajuma ehy’ohuboloobya.

12 Olw’ehyo sinanjandiiha hu lw’omuutu owahola ehibi, oba olwa oyo oyu basobyaho aye nabanandiihira lw’ohwenda huhahasa mu moni ja Hatonda ti mutwenda.

* **6:16 6:16** Leev 26:12; Ezek 37:27; 1 Kor 3:16; 6:19 * **6:17 6:17** Yis 52:11 * **6:18 6:18** 2 Sam 7:14; 1 Lino 17:13; Yis 43:6; Yer 31:9

¹³ Ebyo byosibyosi bitugobosamo amaani. Era ohumeeda hu ehyo, hwali basangaafu bugali olwohuba mwesimwesi mwaleetera Tito ohuba musangaafu.

¹⁴ Naali nenyumirihise eyiri Tito ng'olu muli balaji, hirani ti simwaswasa. Aye ng'olu byosibyosi ebi hwabalomera byali bituufu, n'ohwenyumirisa hwefe eyiri Tito sihwali hwabudulingi.

¹⁵ Era Tito abenda bugali mwesimwesi ohuhirira erala nahebulira engeri eyi mwamusangaaliramo, ng'olu mwamugondera ko n'enjono eri mwamuja.

¹⁶ Ndi musangaafu olwohuba mu biitu byosibyosi panga ohubesiga.

8

Ohugaba

¹ Aboluganda, naahani hwenda mumanye hu biŋamba hu hyere ehi Hatonda gaŋa ebibbubbu by'abafugiirira ebyomu twale ly'e Makedoniya.

² Wayire baali n'ebigosi eby'amaani era ni bali bagadi bugali, basigala ni bali basangaafu era ehyo hyabaleetera ohugaba n'omwoyo mulala.

³ Mbalomera ehituufu ti bagaba n'ohusingisaho ng'olu baali ni basobola. Era ehyo bahihola hulwa ohwenda hwawe abeene.

⁴ Batwegayirira bugali hubafugiirire ohusoloohesa abaatu ba Hatonda abali mu Yerusaalemu obuyeedi.

⁵ Baahola ehi hwali ni hutabasubiriramo! Beheerera hwenjayo eyiri Musengwa, ng'oluvanyuma batwenja hwesi olw'ohusiima hwa Hatonda.

⁶ Olw'ehyo hwahubbirisa Tito ohutiina mu moni n'omulimo ogw'ohubasoloosamo obuyeedi, mu ngeri eyi gaali n'agutagihireho.

⁷ Aye ng'olu muli ndinywe abasinga abahyenywe mu hiisi hiitu; mu hufugiirira, mu hubuulira, mu humanya ebiŋamba hu Hatonda, mu huba abaheneerefu era nomu hutwenda, hwenda mube c'ehyene nomu hugaba.

⁸ Sindi hubalagira aye nenda hubona obuheneerefu bw'ohwenda hwenywe ni ngeragerania n'ohwenjaayo hw'abaatu abandi.

⁹ Mumanyire ehyere ehi Musengwa weefe Yesu Kurisito ali ni nahyo. Wayire gaali muŋinda ne gafuaha mugadi hu lw'ohwenda mufuuhe baŋinda hu lw'obugadi wuwe.

¹⁰ Ese, hino nj'ehinjeego hyange hu biŋamba hu husoloosa obuyeedi. Omwaha ogubitire ndinywe omweheerera simu husoloosa hyonene aye nomuhuba baheneerefu ohuhihola.

¹¹ Olw'ehyo muheneerefu omulimo ogu mwatagiha era obuheneerefu obu mwali ni nawo butiinire ŋalala n'ohuhita mu kola ni mwema hu pamba yenywe.

¹² Hiri hiityo olwohuba omuutu anagaba n'obuheneerefu era gaŋayo ni geema hu ebi ali ni nabyo Hatonda amusiima era samubalira hugaba ebi aŋuma.

¹³ Sinenda hubahalubya, abandi ni beyagala aye nenda ŋabeŋo ohuŋeraŋerana.

¹⁴ Mu hiseera hino muli n'ebingi, olw'ehyo hirani muyeede abo abaŋuma. Era mwesi ni munahabe ni muŋuma nibo ni bali ni nabyo, banahabayeede. Mu ngeri eyo ŋanahabe ŋaliŋo ohuŋeraŋerana.

¹⁵ Ng'olu hyaŋandiihiwa hiiti, "Oyo owahumbaanianga ebingi, sigaali n'ebingi era ni nooyo owahumbaanianga ebitotono, sigaali n'ebitotono."*

Batuma Tito ohutiina e Koriiso

* 8:15 8:15 Huŋ 16:18

¹⁶ Neyaasa Hatonda owaṅa Tito omwoyo ogubalumirwa hy'ese.

¹⁷ Sigahoma hu hufugiirira ehi hwamuloma ohuhola hyoṅene aye yeesi omwene gaali muheneerefu ohuujja eyi muli abayeede.

¹⁸ Era huli humutuma n'omulebe oyu ebibbubbu by'abafugiirira ebyeno byosibyosi biṅa eṅono olw'ohulomera abaatu Amanjuro Amalaji.

¹⁹ Era n'ehindi, ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito byamwangala atujerehere ni huṅira obuyeedi, olw'obuṅeeresa buno obu huhola ohuṅa Hatonda eṅono n'ohulaga ng'olu huli baheneerefu ohuyeeda.

²⁰ Hwenda hwegenderese natabaṅo hwemulugunya hu engeri eyi husoloosamo n'eyi hugabamo obuyeedi obubitiirifu hy'obwo.

²¹ Ehigendererwa hyefe huhola ebiruṅamu, simu moni ja Hatonda yeṅene aye nomu moni j'abaatu boosi.*

²² Olw'ehyo huli hubaṅindihira omulebe owundi ṅalala ni nabo. Mirundi mingi, huweene omulebe oyo n'alaga ati munyikifu mu hwenda ohuyeeda abahye. Era ṅaahani geyongeeye ohunyikira olwohuba abalimo esuubi ebbala eryohugaba ni muteemota.

²³ Tito niye mumumanyire muuti mutambi wahyange oyu kola ni naye olw'ohubagasa. Abalebe aba ali ni nabo, bahwenda ohuṅwa mu bibbubbu by'abafugiirira ebyeno, abaneesa Kurisito eṅono.

²⁴ Olw'ehyo mulage abasaaja abo obuhahafu w'ohwenda hwenywe ko ebibbubbu by'abafugiirira byosibyosi bihahase era bimanye biiti ebi hubenyumirihisamo, bituufu.

9

Ohuyeeda abafugiirira Kurisito

¹ Sihinjetagisa hubaṅandihira hu biṅamba hu buyeedi owohuṅirira abafugiirira Kurisito abali mu Yerusaaumu.

² Hiri hiityo olwohuba manyire ti muli baheneerefu ohuyeeda era mbayenga mbapaaha eyiri abaatu b'e Makedoniya ti ohuṅwa omwaha ogwo, abalebe abomu twale ly'Akaya baheneerefu ohusoloosa obuyeedi. Era obuheneerefu wenywe buleeteeye bangi ehinyeegenyege boosi ohwenda ohuṅaayo obuyeedi.

³ Aye ndihuṅindiha abalebe abo ko ohupaaha ohunabapaaha hutaba hwawereere aye mube betegefu ng'olu naloma ti muli betegefu.

⁴ Hiri hiityo olwohuba singa niija n'abalala hu baatu b'e Makedoniya, hwagaana ni mutetegehire, ehyo hija hutuleetera si efe hwenene aye ni nenywe mwesi ohuswala olwohuba naali kenire ohubapaaha.

⁵ Olw'ehyo mbona ti hiraṅi ohubasindihira abalebe beheerere ohubahyalira, babayeede ohuheneresa etegeha ey'ohusoloosa obuyeedi obu kwasuubisa. Ehyo ko hirage hiiti mwanayo muhweyendera, aṅaṅuma hubaṅalirisa.

⁶ Muhebulire muuti oyo amwa aṅatono, aligesa bitotono era ni nooyo amwa aṅabbala, aligesa bingi.

⁷ Olw'ehyo hiisi muutu agabenga ng'olu aba n'asalireṅo mu mwoyo gugwe, sosi muhwenagia oba olw'ohumuṅagia. Hiri hiityo olwohuba Hatonda genda omuutu agaba n'esangaalo.

⁸ Era Hatonda aṅanga ohuṅa n'ebisingaho ebi mwetaaga, ko musobole hiisi hiseera ohuba n'ebibahena era musobole ohutambisa ebisigalaho ohuyeeda abali muwetaavu.

⁹ Era Ebyaṅandihira biroma biiti,

* 8:21 8:21 Nge 3:4

“Gagabira abagadi n’ehyere,
era balihebulira ehyere hihye
emirembe n’emirembe.”*

¹⁰ Era Hatonda aña omulimi owumo owohumwa n’emere ey’ohulya, aja hwaswa owumo wenywe mwaheyongera ohuyeeda abo abanuma.

¹¹ Hatonda aja hweyongera ohwasa hiisi ehi muli ni nahyo ko musobole ohuṅa obuyeedi abanuma era obuyeedi owo ni bubita mu efe ohwola eyiri abo abawetaaga ko abaatu abo beyaasenga Hatonda olw’ebyo ebi muholire.

¹² Ehyo kiroma olwohuba obuyeedi wenywe sibuhoma hu huleetera abaatu ba Hatonda ohusuna ebi banuma hyonene aye higima baatu beyaasa Hatonda bugali.

¹³ Ni balibona ehyere hyenywe eyi bali ko n’eyiri abaatu abandi, baja hujumirya Hatonda olwohuba muliba mulagire ng’olu mugondera ebiragiyo bibye era ti mu butuufu oweene mwafugiirira Amanjuro Amalanji aga Kurisito.

¹⁴ Era muja huba bahoda eyi bali era babasabirenga ekabi ohuṅwa eyiri Hatonda olw’ehyere ehy’amaani ehi gabaṅa.

¹⁵ Era hweyaasa Hatonda olw’ehirabo hihye ehyo ehyenunjisa.

10

Omuhwenda wa Kurisito

¹ Ese Pawulo oyu abandi munywe baloma baati mbo ndi muti era baati mbo nimba ni nenywe tya ohubahayula aye aña mubula nga ko nehambunasa mu bbaluṅa, hambalombe ni mbegayirira olw’ehisa n’ohwenomeha hwa Kurisito.

² Mbasunga mutandeetera huba n’ehabyo ni nijire eyo, olwohuba eyo, eriyi abaloma baati huli baatu buutu hya nibo era hwesi hwebisya ng’olu baatu abandi mu hyalo hino bebisya. Olw’ehyo suubira ohuba n’obusambuha eyi bali.

³ Hiri hiityo olwohuba, wayire hwesi huli baatu buutu ng’olu baloma, efe sihusoola mu ngeri eyi baatu buutu basoolamo.

⁴ Ebisoosa ebyefe sibya mu hyalo hino aye binṅwa eyiri Hatonda era biri n’amaani ohusiirisa amaani g’omusigu.

⁵ Husimya ebibono byosibyosi ebireetera abaatu ohutamanya Hatonda. Era hucuusa epeega yaawe baba ti bagondera Kurisito.

⁶ Ni munahafuuhire erala abagondi eyiri Kurisito, huja hugudya hiisi muutu omujeemu.

⁷ Mulengerere esonga era mufaanie ehituufu. Oyo oweṅeegaho ati nje yeṅene aṅeerera Kurisito, ali n’ohuhimanya ati hwesi huli baṅeerera ba Kurisito abatuufu.

⁸ Wayire nepaaha olw’obunangi obu Musengwa gaatuṅa, ehyo sihipambya soni olwohuba Kurisito gaabutuṅa ko husobole ohubagumya mu hufugiirira sosi ohubahenamo amaani.

⁹ Sinahendire huboneha oti mbatihirisa n’ebi pandiiha mu bbaluṅa jange.

¹⁰ Hiri hiityo olwohuba abaatu abandi baloma mbo, “Ebbaluṅa ja Pawulo kambwe era j’amaani aye omwene munafu n’ali ni neefe era ebi aloma adafaaya hudafaaya.”

¹¹ Aye abaloma baaty, bali n’ohumanya baati ebi huloma mu bbaluṅa jeefe, mbebi hulihola ni hujire eyo.

* 9:9 9:9 Zab 112:9

¹² Efe sihweta hu daala erala oba ohwegeragerania hu abo abeginiha. Abeene beeteraño esambo eji baneega baati tuufu era bajifuula ehipimo ehy'ohwegerageranihisya abeene hu beene. Ehyo hiraga busiru.

¹³ Ne efe sihuja hwepaaha ohuhiraho ng'olu hisaana, ohutusaho huja hwepaaha hu binamba hu mulimo ogu Hatonda gatunambya era mwesi omulimo ogwo gubahooheramo.

¹⁴ Hwahali hutuumire esalo ohwepaaha hu lwenywe mubanga ni mutali balala hu abo aba Hatonda gatunambya ohulomera Amanuliro Amalanji aganamba hu Kurisito.

¹⁵ Ate era sihwepaaha hulwa ebi bandi bahola ebulafu w'esalo j'omulimo ogu Hatonda gatunambya.* Husuubira huuti muja hunangala mu hufugiirira hwenywe era n'omulimo gwefe mu enywe gweyongere ohugalama.

¹⁶ Ehyo hyahatuleetera ohubuulira Amanuliro Amalanji mu bitundu ebindi olwohuba efe sihwepaaha olw'omulimo ogu bandi baahola.

¹⁷ Aye hyanandiihiwa hiiti, "Oyo owepaaha, gepaahenga olwa Musengwa."*

¹⁸ Hiri hiityo olwohuba omuutu oweginiha, sinje oyu Musengwa asiima aye asiima nj'oyo oyu omwene aginiha.

11

Pawulo n'aberanga abahwenda

¹ Nahabasungire mwehaliriheho obusirusiru wange. Era peega ti muli huhihola.

² Mbabubira era ewuba erindi ni nalyo linwa yiri Hatonda, olwohuba nabahobyababaleeta eyiri Kurisito mube babe yene, mbaneyo eyi ali ni muli bagwalaafu hy'omuhaana atanenyuhangaho n'omusinde.

³ Aye ndimo ohutya ti ng'olu etemu yadulinga Kaawa, mwesi munangire ohubbaama mwanwa hu mazima ga Kurisito.*

⁴ Hiri hiityo olwohuba muli bangu b'ohufugiirira omuutu singa gaaja gabuulira ebinamba hu Yesu owundi, otali oyo oyu hwabuulira oba mwafugiirira omwoyo owundi atali oyo oyu mwasuna oba mwafugiirira Amanuliro agandi agatali ago ga hwabalomera.

⁵ Aye sipeega ti abo abeeranga abahwenda abahihenaho bali n'ehibaakira.

⁶ Pangire ohuba ni taali mulomilomi mulani, ne abo sibaakira humanya amazima era mu hiisi ngeri ehyo hwahibahahasa bulani.

⁷ Ni nababuulira Amanuliro Amalanji ohunwa eyiri Hatonda, sin-abasasulisa. Olwo ko muneega muuti obuhwenda obu nabalomera waali bunumamo samuuna? Oba nahola hibi ohweyisa tyo?

⁸ Ni naali eyo ni mbaholamo omulimo, nali hy'onyaga ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito ebindi, olwohuba mbebi nasunangamo obuyeedi mu hifo hy'ohubusuna mu enywe.

⁹ Era ni naali eyo, ni nabananga ehi nenda, nanumanga wayire mulala hu enywe oyu nasitonjereranga olwohuba abalebe ab'e Make-doniya bandeeteranga obuyeedi. Nehuumanga ohutaba n'engeri yosiyosi ey'ohusitonolera muutu yesiyesi era nja hweyongera ohutabasitonjerera.

* **10:15 10:15** Oba: Sihuja hwepaaha olw'ehiitu ehi otananga hupima aye huja hwepaaha ni hwema hu hipimo ehi Hatonda omwene hipimo gatutuma ohuhola, nga mwesi pomu muli. Era sihwepaaha olw'ehiitu ehi bandi baahola. * **10:17 10:17** Yer 9:24 * **11:3 11:3** Tand 3:1,5,13

¹⁰ Mu hino njanuma muutu yesiyesi mu twale ly'Akaya aja hundobera ohwepaaha olwohuba njanuma ehi ndicuousamo ohufugiirira obuyeedi ohunwa eyi muli. Era ehi ndoma nj'amazima mu siina lya Kurisito ali mu bulamu wange.

¹¹ Mutajeega muuti hino kiroma olwohuba simbenda. Mu butuufu ni Hatonda yeesi amanyire ati mbenda.

¹² Wabula nja hutiina mu moni n'ohutanaana obuyeedi wenywe olw'ohwenda ohusimya abo aberanga abahwenda bataba n'ehi bemaho ohwepaaha n'ohutwegerageraniaho.

¹³ Abaatu abo aberanga abahwenda bakuyakuyi era mu bukuyakuyi waawe beranga ohuba bahwenda ba Kurisito.

¹⁴ Era ehyo sihyenunjisa, olwohuba ni Sitaani yeesi gefuula ohuba malayika ow'enjase.

¹⁵ Mu ngeri nj'enyene sihyenunjisa abajeeresa babe ohwefuula ohuba abajeeresa abahola ebirunamu. Ne hu komerero baja husuna ehibonereso ehisaana ebikolwa byawe.

Ohubonaabona hwa Pawulo ng'omuhwenda

¹⁶ Ng'olu kenire ohuhiroma nindi hambagoboleremo: Mutajeega muuti ndi musiru. Aye ni muba ni muneega muutyo, kale mupire hy'omusiru keesi nepaahoho.

¹⁷ Ohwepaaha hwange huno, sihunwa yiwa Musengwa aye kihola ng'omusiru.

¹⁸ Ng'olu bangi bepaaha olw'ebibaholire, keesi hanepaahoho.

¹⁹ Olwohuba muli bagesi ehiena nj'ehigima ni mwehaliriha ebibono by'abasiru abo?

²⁰ Dala ndimufayo omuutu ohubafuula abeedu babe oba ohubanyaga, oba ohubacuhisa nana ni nanala, oba ohubeeba lubona?

²¹ Kale handome ti swaye olwohuba sihwanaanga hubahola hy'abo. Aye nanabano owepaaha mu hiitu hyosihyosi, keesi nja hwepaaha era hino kiroma hy'omusiru.

²² Abepaaha abo sibaloma mbo Mubbebulaniya? Keesi ndi Mwebbulaniya. Baloma baati mbo Bayisirayiri? Keesi ndi Muyisirayiri. Baloma baati mbo bejuhulu ba Yibbulayimu? Keesi ndi mwijuhulu wa Yibbulayimu.

²³ Kaho baloma baati mbo bajeeresa ba Kurisito? Oba ndi huloma hy'omulalu. Ese kolire emirimo ohubahira. Basidihire mu komera emirundi mingi ohubahira. Emirundi mingi batiinire ni bakubba bugali ohubahira era punyire hu hufa emirundi mingi.

²⁴ Emirundi etanu, Abayudaaya bakubba esimbo amahumi adatu namwenda.*

²⁵ Emirundi edatu ni batambisa oluga, lulala baakubba amabaale era emirundi edatu eryato omu naali ni gendera lyabwagiha nahena omuusi n'owiire mu nyanja naagati.*

²⁶ Mu ngendo jange enyingi eji ngendire, ponire enjabi ohundya, abeebi, ebigosi ebi Bayudaaya bahyange ko n'Abatali Abayudaaya banjohiseho. Ponire ebigosi mu bibuga nomu byalo, mu nyanja ko n'abaatu aberanga mbo balebe mu Kurisito.

²⁷ Fululuhene ni fabina bugali ni kola omuusi n'owiire ohweyemesano era ebiseera bingi ni talimba hwiwo. Enjala n'endujo birumire hu ese

* 11:24 11:24 Mag 25:3 * 11:25 11:25 Bik 16:22; 14:19

emirundi mingi. Embeño efuunire hu ese ni puma hyahwedanya hu magumba.

²⁸ Ebyo n'obitaaye hu tulo, hiisi ludaalo pulira ni nyigirisiwa n'omugugu ogw'ohulabirira ebibubbu by'abafugiirira Kurisito byosibyosi.

²⁹ Nj'ani anjwamo amaani, ndi ndumwa? Nj'ani ahemewa gaagwa mu hibi, nasihinduma?

³⁰ Nimba wa hwepaaha, nja hwepaaha olw'ebyo ebiraga obunafu wange.

³¹ Hatonda era Semwana wa Musengwa weefe Yesu Kurisito, oyu baatu bali n'ohunja enono emirembe n'emirembe, amanyire ati sindulinga.

³² Ni naali mu hibuga Damasiko, gavana oyu habaha Areete gataño, galagira abasirikale babe ohuhuuma ehibuga ehyo butiribiri bapambe,

³³ aye abahyange nga baata mu gunaaba nga banjihisa mu dinisa eryali mu hiteepe ehyali ni hyeswanigirisa ehibuga, nga punuha.*

12

Ohwolesewa hwa Pawulo

¹ Naahani leha nindi nepaahe wayire nga nanjuma ehi higasa. Leha mbalomere ebinamba hu hwolesewa nohu biitu ebi Musengwa weefe Yesu Kurisito gaakwehulira.

² Emyaha ehumi neene ejibitireño, Hatonda gaanjira mulala hu abafugiirira Kurisito, mwigulu eryohudatu. Era omuutu oyo mumanyire ne simanyire oba hyalinjo n'ahiiri mulamu oba hwali hwolesewa aye Hatonda omwene nj'amanyire.

³ Ese manyire ti omuutu oyo oba gaali ahiiri mulamu oba bbe, ehyo Hatonda omwene nj'amanyire,

⁴ ese ehi manyire hiri ti bamunjira mu hifo ehy'ohwesiima. Ni goola eyo, ganulira ebibono ebi muutu atasobola hunyonyola era anjuma lukusa ohubiroosa.

⁵ Kale nja hwepaaha olwebyola hu muutu oyo aye sinja hwepaaha olw'ebyo ebipambaho ohutusaho obunafu wange.

⁶ Ate nindi wayire saalaño ohwepaaha, sihiba ni hiraga hiiti ndi musiru olwohuba gahali mazima. Aye sinabijemo olwohuba sinenda muutu yesiyesi ohumbona mu hifaananyi ehindi ohuhiraho ehy'ebyo ebi kola oba ebi ndoma.

⁷ Aye Hatonda olw'ohwenda tehudumbasa olw'ebiiitu ebyenjijisa ebi nabona, gaasyoha olunwa mu mubiri lungudye. Olunwa olwo, nj'omuhwenda wa Sitaani.

⁸ Era efunda edatu negalihira Musengwa weefe gaponie obulumi owo.

⁹ Aye gangobolamo ati, "Ehisabirisi hyange hihuhena olwohuba amaani gange gabonehera mu bunafu." Olw'ehyo nja hwepaaha olw'obunafu wange ko obunangi wa Kurisito bubonehere mu ese.

¹⁰ Ehyo c'ehigima hulwa Kurisito naaba musangaafu olw'obunafu wange, nolu abaatu banduha, nolu mba mu bigosi, nolu bakiyaania, nolu mbonaabona olwohuba nimba munafu anjo ko mba ndi w'amaani.

Obuuti obu Pawulo ali ni nawo olw'esambo j'Abakoriiso

¹¹ Fuuhire hy'omusirusiru aye ndinywe omundeteeye ohwebisya tyo. Mwahali musiima olwohuba abahwenda aberanga ab'amaani abo sibaakira wayire nga puma anja ndi.

¹² Ni naali eyo, mu hugumikiriza ohw'amaani nahola obubenero owenjijisa ko n'ebyamaliholiho ohubalaga ti ndi muhwenda omutuufu.

* 11:33 11:33 Bik 9:23-25

¹³ Ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito ebindi bibahira mu ngeri hi? Ohutusaho ti nibo nabasunganga obuyeedi aye enywe bbe. Musoniye olw'ohubaleha ebulafu mwihyo.

¹⁴ Njaahani netegehire ohubahyalira omulundi ogwohudatu, cooka era sinja hubasitonjerera. Hiri hiityo olwohuba simbendaho byenywe aye nenda myoyo jenywe. Muhimanyire bulaji muuti muli baana bange. Ne abaana sinje ababiihiraho abasaaye baawe aye abasaaye nj'abalabirira abaana baawe.

¹⁵ Nja huba musangaafu ohuŋaayo ebyange byosibyosi era keesi neŋeereyo erala hu lwenywe. Wayire nga mbenda bugali, enywe munyenda hamooyomooyo.

¹⁶ Muhimanyire muuti sinabasitonjerera aye abandi hu enywe baneega baati mbo ndi mukuyakuyi era nabadulinganga.

¹⁷ Ne ehyo nahiholanga mu ngeri hi? Mu abo aba nabatumiranga, mulimo oyu n'atambisa ohubalyakula?

¹⁸ Nasunga Tito ohuuja eyi muli era gaaja n'omulebe owundi. Njalinjo ehi Tito gabalyakula? Episa yange n'eyiye sinje enyene era sihuli n'ehigendererwa hirala?

¹⁹ Oba muneega muuti huli hwenjoomya hwenjoomya mu moni jenywe? Efe, mu moni ja Hatonda huloma ng'olu Kurisito genda hulome era hiisi ehi huhola huhihola olw'ohubayeeda.

²⁰ Tya ohuuja eyo mbagaane ni mutali ng'olu nenda mube era mwesi mumbone ni tali mu hifaananyi ehi musuubiriramo. Tya ohuuja mbagaanemo obuyoga, egongi, obusungu, ohwesalalalamo obubbubbu, owiimi, ohuŋahana esiro, ohugeyana, ohwehudumbasa n'ohwetabujula.

²¹ Era tya ti ni nahaaje, esoni jiripamba mu moni ja Hatonda wange, ehyo hindetere ohulira amangi olw'abangi hu enywe, ŋanyuma aŋo abaahola ebibi ndibebbwaga ebibi ebi bahola, omuli ohwejabaata n'obuhwedi n'ohuba n'emoni enyangu.

13

Ohulabula ohusembayo

¹ Guno guja huba mulundi gwohudatu ohuuja eyo ohubahyalira. Ehyandiihiwa hiroma hiiti "Hiisi songa bayihahasenga ni njalinjo obujulizi ow'abaatu babiri oba badatu."*

² Ni nabahyalira efunda eyohubiri nalabula abo abaahola ebibi ko ni naabo bosibosi abali hubbenga. Era wayire sindi ni nenywe, ngobolamo ohubalabula ti ni nahaaje, ŋanyuma muutu abbenga oyu ndisasira.

³ Ehyo kiroma olwohuba mwenda ahabonero ahahahasa haati Kurisito aloma n'abita mu ese. Muhimanye muuti Kurisito simunafu aye ali n'amaani ag'ohubahangafula.

⁴ Wayire sigalaga ati w'amaani ni baali ni bamuhomerera hu musalabba aye olw'amaani ga Hatonda njahani mulamu. Hwesi mu ye Hatonda atunja amaani ohubaholamo omulimu gugwe wayire abandi baloma mbo huli banafu mu malomere.

⁵ Hiisi muutu gehebere omwene abone hanye ahiiri mu hufugiirira. Simumanyire muuti Yesu Kurisito ali mu enywe? Ohutusaho nga mwenda hwendulinga!

⁶ Suubira ti muja huhifaania muuti efe ng'abahwenda abatuufu aba Kurisito, sibituhayanga.

* 13:1 13:1 Mag 17:6; 19:15

⁷ Husaba Hatonda abayeede muleheyo ohuhola ebibi, silwa hwenda huboneha oti hwabaholamo omulimo omulanyi aye enywe muhole ebiranyi, ng'olu hiboneha oti efe hwalemererwa.

⁸ Hiri hiityo olwohuba sihuwanga huhola ehiitu ehisingirira Amanuliro Amalanyi, ohutusaho ohubona huuti hugasoolerera.

⁹ Husangaala ni batubona baati huli banafu aye enywe ni muli bagumu mu hufugiirira. Olw'ehyo hubasabira mube badimamu.

¹⁰ Hino nj'ehigima ni mba ni tali ni nenywe mbanandiihira ni mbaloma ebiitu bino, ko hibe ti ni nijire eyo taba w'ehabyo ni tambisa obuñangi obu Musengwa gaapa ohubayeeda, sosi hubasihirisa.

Obuheese

¹¹ Aboluganda, ni keneresa mweraba. Mufube ohuba badimamu mu hufugiirira, mute omwoyo hu bimbalomire, muholenga hirala, mumenye mu miyaaya n'abahyenywe era Hatonda atulaga ohwenda era atunja emiyaaya, anaabenga ni nenywe.

¹² Hiisi muutu aheese owahye mu keesa ey'abaatu abagwalaafu.

¹³ Abafugiirira Kurisito abeenno bosibosi babahehiise.

¹⁴ Ehisasabirisi hya Musengwa Yesu Kurisito n'ohwenda hwa Hatonda, n'obulala ow'Omwoyo Omutukuvu, bibenga ni nenywe mwesimwesi.

Ebbaluṅa eyi Pawulo gaṅandiihira Abagalatiya Enyanjula

Pawulo omuhwenda wa Yesu nj'owaṅandiihira *Abagalatiya* ebbaluṅa yino (1:1). Ebbaluṅa yino Pawulo gayiṅandiihira ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito abomu twale ly'e Galatiya ṅagati w'omwaha ogw'ane namunaana n'ogwataanu namusanvu oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Abahugu mu by'Ebbayibbuli bateberesa baati Pawulo gaṅandiihira ebbaluṅa yino n'ali mu Efeeso oba e Koriiso.

Pawulo gaṅandiihira ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito mu Galatiya, omwali Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya. Gaṅandiihira n'aṅahania esomesa ey'obudulingi mbo abafugiirira Kurisito baali n'ohuhuuma amagambi g'Ehiyudaaya ohuṅwa mu Ndagaano Ekayire, ohuhirira erala ohuhomola. Ehindi, baali baleetera abafugiirira Kurisito ohuba n'ohubuusabuusa mu Pawulo ohuba omuhwenda owa Yesu. Hino hyagira Pawulo gesolaho ohulaga ati muhwenda (1:11-2:14). Gaṅandiihira n'anyonyola ati omuutu ali n'ohufugiirira Kurisito ko gaṅoṅoha (2:16). Era abaatu banṅoṅoha olw'ehisasabirisi hya Hatonda, sosi olw'ebiraṅi ebi bahola.

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Pawulo atandiha n'ohuheesa (1:1-5)
2. Pawulo aloma hu biṅamba hu magambi (1:6-2:21)
3. Pawulo anyonyola hu biṅamba hu magambi n'ehisasabirisi hya Hatonda (3:1-4:31)
4. Pawulo alabbira abafugiirira Kurisito hu ngeri eyi bali n'ohumenyamo (5:1-6:10)
5. Hyamugaso omuutu ohucuusiwa mu bulamu wuwe ohuhira ohuhomola (6:11-18)

Ohweyanjula ko n'obuheese

¹ Ndiise Pawulo omuhwenda wa Kurisito abanṅandiihira enywe abafugiirira Kurisito abali mu twale ly'e Galatiya. Ese Pawulo sindi muhwenda olwohuba ti abaatu batobola oba omuutu obuutu ohuutuma. Aye ndi muhwenda olwohuba Yesu Kurisito ni Hatonda Seefe owamulamusa, nj'abanyangala era baatuma.

² Ese ko n'abalebe bosibosi mu Kurisito abali ṅano hubahehiiseho enywe ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito mu Galatiya,

³ Hatonda Seefe ni Musengwa Yesu Kurisito babanṅambire ehisasabirisi era babanṅe emiyaaya.

⁴ Yesu Kurisito oyo olw'ohugera hwa Hatonda era Seefe, geṅaayo bamwita hu lw'ebibi byefe atunṅoṅole mu mulembe guno omubi.

⁵ Ale abaatu banṅenga Hatonda oyo eṅono emirembe n'emirembe, Amiina.

Amanjiro Amalaṅi amatuufu

⁶ Bahyange, hikenire efiiri hu mutwe ohuba ti musenguhire ohuṅwa hu Hatonda owabalanga mufuuhe baana babe olw'ehisasabirisi hya Kurisito oyu mwahafugiiriranga, mangumangu mwabbaamira hu somesa eyindi eyi babadulinga baati mbo yoosi manjiro malaṅi,

⁷ ate nga ko panano. Ehihulu hiri hiiti njalino abaatu abali hubanjwitania olw'ohwenda ohuhoohera ebyawe mu Manjuro Amalani aganjamba hu Yesu Kurisito.

⁸ Aye njanabano omuutu agesyaho ohubabuulira obuhwenda obundi obutali owo obu hwabaleetera oludaayi, omuutu oyo n'olwaba mulala hu fe abahwenda oba malayika ohunwa mwigulu, Hatonda amusyenanga!

⁹ Ng'olu hwahena ohubalamera, nindi kigobolamo ti, hanye njalino omuutu ali hugesyaho ohubabuulira obuhwenda obundi owenjabulo hu bula obu mwafugiirira, Hatonda amusyenanga!

¹⁰ Bino simbiroma olw'ohwenda ohwenomya eyiri abaatu wabula olw'ohwenda Hatonda asiime ebi kola. Olwohuba singa kola ogw'ohwenomya eyiri abaatu, ano mba sipanga huba munjeeresa wa Kurisito owolereeye.

Engeri eyi Pawulo gafuhamo Omuhwenda wa Yesu

¹¹ Aboluganda, nenda mumanye hino ti Amanjuro Amalani agandomera abaatu sigahuseega buseege.

¹² Sinagasuna hunwa hu muutu yesiyesi oba ti omuutu nj'owasomesa, ohutusaho Yesu Kurisito omwene nj'owagambwihulira.

¹³ Manyire ti mwajulira ebinamba hu bulamu wange ni naali ni kiiri mu diini ly'Ehiyudaaya era ng'olu nahiyaanianga ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito aba Hatonda gaali n'ahenire ohutongosa era ng'olu nagesyaho ohubisihiirisa.

¹⁴ Ebinamba hu bumanyi ow'ediini ly'Ehiyudaaya naali netemaho mutwe era ni njanuma wa muwoolo gwange owaali ni gapunyamo era ni nenda abaatu bosibosi banambe obulombolombo w'abasehulu beefe.

¹⁵ Cooka Hatonda mu hisasabirisi hihye owanjabula ni kiiri nomu hida hya maama, olw'ohusiima huhwe gananga tambe omulimo gugwe,

¹⁶ era gaamanyisa ebinamba hu Yesu Omwana wuwe olw'ohwenda mbiromere Abatali Bayudaaya. Hino natandiha ohuhihola anjabula hwendula bumanyi eyiri omuutu yesiyesi.

¹⁷ Sinatiina wayire nomu hibuga Yerusaalemu eyiri abaneherera ohuba abahwenda mbebuuseho aye nenyohera natiina mu twale ly'e Bunjarabbu eyi nanwa oluvanyuma nga tiina mu hibuga Damasiko.

¹⁸ Ni njabitanjo emyaha edatu, nga ko tiina e Yerusaalemu ohumanyana ni Peetero aye yeesi nahena ni naye endaalo ehumi n'etaanu joojene.

¹⁹ Ni naali eyo njabula muhwenda owundi oyu nabonanaho ni naye ohutusaho Yakobbo mulebe ya Yesu Musengwa.

²⁰ Mu mazima ameene aga Hatonda ebindoma bino sibyabudulingi.

²¹ Ni nanwa e Yerusaalemu natiina mu matwale g'e Siriya n'e Kilikiya.

²² Mu hiseera ehyo abaatu abahira obungi mu bibbubbu by'abafugiirira Kurisito abomu twale lya Buyudaaya baali bahiiri huumanya.

²³ Baali banjulira hunjulira efuma y'ebipambaho ebi baatu babalom-eranga baati, "Omusinde ola owatuhiyaanianga leero yeesi abuulira abaatu bafugiirire ebyo ebi ganahanianga n'atenda abaatu babifugiirire."

²⁴ Era nga bajumirya Hatonda olw'ebyali ni binjolareho.

2

Abatangirisi mu Yerusaalemu bafugiirira Pawulo ng'omuhwenda

¹ Oluvanyuma ni njabitanjo emyaha ehumi n'ene, nindi naagamayo e Yerusaalemu. Hu mulundi guno natiina n'owahyange Bbalunaba, ko ni Tito yeesi.

² Hu luno natiinayo olwohuba Hatonda omwene gambwihulira ati tiineyo era ni noola neheerera hwegeyamo n'abatangirisi babafugiirira nabanyonyola obuhwenda obu ndomera Abatali Bayudaaya. Ehyo n'ahihola olw'ohwenendeherera ti hamunga omulimo ogu naali ni kola bananga ohugugaana ni baloma baati mbo ebisomesa sibituufu.

³ Wayire nj'eyaali ekola yaawe, hu mulundi ogwo abatangirisi sibanalirisa hya huhomola Tito wayire nga gaali Muyonaani olwohuba baafugiirira baati yeesi gaafugiirira Yesu,

⁴ ate nga ko njaaliño abaatu abandi abaali ni bahyendire. Abaatu abo baali batwepaatihiremo ni beranga bahyefe cooka nga ehi balihyo hya hutulega hya mu hanwa n'ohwenda ohutwemera mu dembe eri Yesu Kurisito gaatuja batwagamyeyo mu wiidu w'obulombolombo w'Ehiyudaaya.

⁵ Ne efe hwahatala ndihubadembuhiraho kadi nanjadiidiri olw'ohwenda enywe muganyulwe mu hituufu ehi Amanjuli Amalanji galoma.

⁶ Abo aba nibo balanga baati nj'abahihenaho, ate nga hu lwange ehyo sihilulu olwohuba Hatonda abona eby'omugati nj'atusinga ohumanya, banuma ehi bameedahho hu buhwenda obu ndomera abaatu.

⁷ Ohutusaho ti bahifaania baati Hatonda gaali gapambisye omulimo ogw'ohulomera Abatali Bayudaaya* Amanjuli Amalanji, ng'olu ganambya Peetero ogw'ohulomera Abayudaaya.

⁸ Olwohuba Hatonda owaali n'atambisa Peetero ohuhola omulimo gw'obuhwenda eyiri Abayudaaya abahomole, keesi nj'owaali ni gatambisa mu mulimo ogw'ohuba omuhwenda wuwe eyiri Abatali Bayudaaya.

⁹ Era ehyo hyaleetera Yakobbo ni Peetero† ni Yowaane aba bamanyire baati nj'esiiri j'abafugiirira ohufaania baati hwesi olw'ehisasabirisi hya Hatonda hwali humunjeeresa nj'ehyene era baahena banamba ese ni Bbalunaba mu ngalo ohulaga obulala. Bahena bafugiirisanja baati efe hutiine mu moni n'ohulomera Abatali Bayudaaya Amanjuli Amalanji nibo bagalomere Abayudaaya abahomole.

¹⁰ Ohutusaho ti batusunga ohutebirira hudulumiriranga abafugiirira abomu Yerusaalemu abaali abagadi. Ne ehyo keesi naali muheneerefu ohuhihola.

Pawulo anenya Peetero

¹¹ Ebyo ni byanjwa, ni naali mu hibuga Atiyokiya, njaaliño olu Peetero gaajayo namuhayula mu lwijuuye olw'ehigodami ehi gaahola.

¹² Naahani njaaliño abaatu abaanjwa eyiri Yakobbo mu Yerusaalemu batiina mu Atiyokiya. Ne ni baali ni bahiiri huuja, Peetero galyanga njalala n'Abatali Bayudaaya. Aye abaatu abo ni boola, nga Peetero gefudula mu ndya olw'ohutya ehi abaatu abo abaali ni bawagira ehy'ohuhomola Abatali Bayudaaya banamulomeho olw'ohulya njalala n'abatali bahomole.

¹³ Abayudaaya abandi boosi nga bamwenjimbaho era ohwefudula hwawe hwanjalula ni Bbalunaba yeesi gabbaama.

¹⁴ Ni nabona ehibaholire ni hitali njalala n'ehituufu ehi Amanjuli Amalanji galoma, nga kayula Peetero mu moni jaawe ni muloma ti, "Obanga ewe Omuyudaaya, sohironderesa magambi n'obulombolombo w'Ehiyudaaya aye webisya hy'Atali Muyudaaya, lwahiina njalirisa Abatali Bayudaaya ohuba ti babironderesa?"

* 2:7 2:7 Ebbayibbuli ejindi jiroma jiiti: Abatali bahomole. † 2:9 2:9 Esiina erindi baati Keefa.

15 Ohutafaana n'aba balanga "Abatali Bayudaaya ababbengi" era abatoheresa magambi aga Hatonda ganjambya Musa, efe hwasaliwa ng'Abayudaaya era hwahulira mu magambi ago.

16 Cooka n̄aahani huhimanyire huuti omuutu saaba mugwalaafu olw'ohwesiga ohwoheresa amagambi wabula olw'ohufugiirira Yesu Kurisito. Olw'ehyo hwesi Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya owesige hwabuta mu Yesu Kurisito ko batubale bagwalaafu olw'ohumufugiirira, sosi lw'ohwoheresa amagambi aga Hatonda ganjambya Musa. Olwohuba n̄an̄uma muutu kadi mulala an̄anga ohufuaha omugwalaafu ni geesiga ohwoheresa amagambi ago.*

17 "Abaatu batulanga baati huli babbengi" olwohuba hwata owesige weefe mu Kurisito hwalehaŋo obuteekateeka w'Ehiyudaaya. Ehyo hiraga hiiti Kurisito awagira omuutu huhola ebibi? Kadi nan̄adiidiri!

18 Ehihulu hiri hiiti singa naagamayo nafugiirira ti Hatonda abala omuutu ohuba omugwalaafu hu lw'ohwoheresa ebi magambi galoma mba neragire ng'olu ndi mubbengi an̄ooye emirimo.

19 Ni nebona ndi hy'omufu oyu magambi gatan̄anga hubaho buŋangi cooka ni ndi mulamu hulwa Hatonda omwene. Ese bakomerera ni Kurisito.

20 Cooka ese samwene sindiise an̄uga obulamu wange ng'olu hyabanga ahale. N̄aahani Kurisito nj'abuŋuga era hiisi ehi kola, kihola ni nesiga Omwana wa Hatonda owanyenda geen̄aayo ohufa abe n̄ongo ohununula obulamu wange.

21 Ni ndoma ehyo mba singaana hyere hya Hatonda eyi ndi. Aye ehi ndoma hiri ti singa Hatonda abala abaatu ohuba abagwalaafu hulwohwoheresa ebi magambi aga ganjambya Musa galagira, ohufa hwa Kurisito huba huŋuma mahulu.

3

Amagambi oba ohufugiirira

1 Enywe abafugiirira Kurisito abali mu twale ly'e Galatiya lwahiina mwebisya hya banubeebe? Nj'ani owabaloga ohuba banubeebe? Hiina ehi tabalomera hu biŋamba hu bi Yesu Kurisito gabaholera ni bamuhomerera hu musalabba?

2 Olw'ehyo ndi nahirala ehi nenda ohwega ohuŋwa eyi muli. Kaho Hatonda gabaŋa Omwoyo Omutukuvu olw'ohwoheresa magambi aga gaŋa Musa oba lw'ohufugiirira Aman̄uliro Amalan̄i agan̄amba hu Yesu?

3 Hiina ehibaleetera ohuba hyabanubeebe ohwola an̄o? Olwo n̄aahani muŋeega muuti bikolwa byenywe nj'ebin̄anga ohubayeeda ohuŋangala mu hufugiirira hwenywe? Mwoyo wa Hatonda nj'owabatangiriranga mu hutandiha aye n̄aahani muli hu byenywe.

4 Nga mwabonaabona bugali ni mwafugiirira Kurisito! Olwo ohubonaabona ohwo mwenda hubafe busa?

5 Hatonda ni gabaŋa Omwoyo wuwe gahena gaahola ebyamaliholiho, gahihola lwahuba mwali mwoheresa ebi magambi galoma ohuhola oba lwohuba mwafugiirira Aman̄uliro Amalan̄i aga mwan̄ulira?

6 Ale n̄aahani hahubonere hu Yibbulayimu. Hatonda gamubala ohuba mugwalaafu olw'ohufugiirira ebi gamuloma.*

7 Muli n'ohuhimanya muuti abo abafugiirira ebya Hatonda boonene mbaba babala ohuba abomu lulyo lwa Yibbulayimu.

* 2:16 2:16 Zab 143:2; Bar 3:20,22 * 3:6 3:6 Tand 15:6

⁸ N'ehindi Hatonda omwene gahimanya ati Abatali Bayudaaya ni balimufugiirra alibabala ohuba abagwalaafu. Ehyo nj'ehyagira gaaloma Yibbulayimu ati, "Amawanga gosigosi galisuna ekabi hu lwewe."*

⁹ Olw'ehisuubiso ehyo, Hatonda aña abaatu bosibosi ekabi, abafugiirira hya Yibbulayimu.

¹⁰ Abaatu bosibosi abesiga ohugendera mu magambi aga banambya Musa ko basune obuhoda eyiri Hatonda, bahiiri ñaasi w'ehirunji hihye olwohuba hyanandiihiwa hiiti oyo ategumya huhola hiisi hiitu ehi magambi galagira; Hatonda alimusyena.*

¹¹ Mu butuufu ñañuma oyu Hatonda añaanga ohubala ohuba omugwalaafu olw'ohwoheresa amagambi olwohuba sihinangiha hugoheeresa gosigosi. Hino c'ehigira hyanandiihiwa hiiti, "Oyo ahola ebirunjamu alibanjo mulamu olw'ohufugiirira huhwe."*

¹² Ohwoheresa amagambi ñañuma aña hwediirira hu hwesiga Hatonda olwohuba hyanandiihiwa hiiti, "Anegumyenga ohwoheresa amagambi n'ebiragirowo anabanganjo olw'ohubyoheresa."*

¹³ Aye ñaahani Kurisito ni geenayo bamuhomerera hu musalabba hu lwefe, gatujonjooyeho ehijoogi hy'amagambi niye gahyefiha. Hino kihahasa olwohuba hyanandiihiwa hiiti, "Ehijoogi hya Hatonda hiri hu oyo oyu beeta ni bamubambire hu musaala."*

¹⁴ Kurisito gatununula mu ehijoogi hy'ohutoheeresa ebi magambi galagira, Abatali Bayudaaya boosi banange ohusuna ekabi eji Hatonda gaja Yibbulayimu. Era gendire ati olw'ohufugiirira Yesu Kurisito hwesihwesi anabula hubihisya husune ehisuubiso hy'Omwoyo wuwe oyu gatusuubisa.

Amagambi n'ehisuubiso

¹⁵ Ale ñaahani boluganda, hambanje ehy'ohuboneraho ohunwa mu kolagana yefe abaatu hu hyalo hino. Singa ñabanjo abaatu ababa ni baholire endagaano era baayita mu bunandiihe, ñabula muutu bundi ananga ohuyicuusa. Ehi ndi hulomaho hyosi hiityo pohiri.

¹⁶ Ehisuubiso hya Hatonda hyali eyiri Yibbulayimu n'olusaaye lulwe. Sigaloma hu "saaye jije" ko ohuloma n'ahooheramo abaatu eduuli aye gamuloma ati, "olusaaye lulwo."* Galoma hu muutu mulala era omuutu oyo n'ali nje Kurisito.

¹⁷ Ehi ndi hugesyaho ohuloma hiri hiiti, amagambi aga Hatonda gaja Abayisirayiri ni ñabitireño emyaha ebihumi bine n'adatu oluvanyuma lw'ohuhola endagaano ni Yibbulayimu, sigabbwaganjo ndagaano yiye ni Yibbulayimu.

¹⁸ Singa hiba hiiti Hatonda atuna ehi gatusuubisa lw'ohwoheresa magambi, ehyo hiba hiraga hiiti sahituna olwohuba gahitusuubisa. Cooka Hatonda niye olw'ehisasabirisi hihye gaja Yibbulayimu ehyo ehi gamusuubisa era ni neefe huutyo po atuna.

¹⁹ Ne ni hiba hiityo, hiina ehyene ehyagira Hatonda gatanjo amagambi? Gagatanjo gayeede ohulaga obubbengi w'abaatu era gaali n'ohutamba ohwola hu huuja hw'oyo oyu hisuubise hiromaho. Hatonda ganambya Musa amagambi n'abita mu malayika ahole nga wakwenda wuwe agoose eyiri abaatu.

²⁰ Wakwenda abanjo olw'ohunimba enjuyi eji hinambaho. Aye Hatonda gaali yenene n'ahola ehisuubiso.

* **3:8 3:8** Tand 12:3 * **3:10 3:10** Mag 27:26 * **3:11 3:11** Hab 2:4 * **3:12 3:12** Leev 18:5 * **3:13 3:13** Mag 21:23 * **3:16 3:16** Tand 22:18; 26:4; 28:14

²¹ Olwo n̄aahani hulome huuti amagambi aga Hatonda gaṅa Musa gabb-wagaṅo ehisuubiso hihye? Kadi naṅadiidiri! Olwohuba hiba ni hiri hiityo hani omuutu asuna obulamu obutaṅwaṅo olw'ohwoheresa amagambi era hani omuutu alongoosa ekolagana yiye ni Hatonda olw'ohwoheresa amagambi ago.

²² Aye Ebyaṅandihiwa nibyo biroma biiti amaani g'ehibi gatuhaada hwesihwesi era hwaba hy'abasibe abaṅuma bwecuuhise. Ehyo hiri hiityo hiṅese abafugiirira Yesu Kurisito ehi Hatonda gasuubisa ohuṅa abaatu olw'ohufugiirira.

²³ Ehiseera hy'abaatu ohufugiirira Yesu ni hyali ni hihiri hwola, amagambi ga Musa ago gaali gatuhaadire ni gatuhadaahise hy'abasibe mu komera. Ehyo hiretere abaatu ohusuna esubi eryohuba n'edembe ohuṅwa mu busibe owo olw'ohufugiirira Yesu.

²⁴ Ehiri ti Hatonda gataṅo amagambi gabe hya nyapala ohutulabirira ohwola hu huuja hwa Kurisito ko Hatonda atubale ohuba abagwalaafu olw'ohumufugiirira.

²⁵ Naahani Kurisito n'ahenire ohuuja, amagambi sigahiiri nyapala weefe ohutucuunganga.

Huli baana ba Hatonda olw'ohumufugiirira

²⁶ Olw'ohufugiirira Yesu Kurisito, mwesimwesi aṅaṅuma hubihisya mwafuuha baana ba Hatonda,

²⁷ olwohuba enywe mwesimwesi abahena ohubatiziwa ohulaga muuti mwengira mu muhumba ni Kurisito ebikolwa byenywe bifaana hy'ebya Kurisito.

²⁸ Eyiri Hatonda, siṅahiiriṅo njabulo ṅagati w'Omuyudaaya n'Atali Muyudaaya, omwidu n'atali mwidu, omuhasi n'omusinde. Mwesimwesi muli c'ehyene olw'ekolagana eriṅo ṅagati wa hiisi mulala hu nywe ni Yesu Kurisito.

²⁹ Olwohuba muli ba Yesu Kurisito, mwesi bababala ohuba lusaaye lwa Yibbulayimu era mulisuna omugabo hu hirabo ehi Hatonda gamusuubisa.

4

¹ Mu ngeri eyindi, ehi ndoma huṅanga ohuhigeragerania hu mwana omuseere mu mago ga semwana. Omwana oyo anaba n'ahiiri muṅere, saabaho njabulo n'omuṅeresesa womu mago ago olwohuba wayire aba nj'omwene biitu ebiri ṅango aṅo mu hiseera ehyo sabyehenerera.

² Omwana oyo bamutaho omuutu ohumubbiita era gamuhuumira ebiitu ohwola ehiseera ehi semwana galaga ohubimuṅambya hyola.

³ Mu ngeri nj'enyene hwesi ni hwali ni huhiri hufugiirira Kurisito, hwali hy'omwana oyo era ni huli hy'abeedu ni hundembuhira emisambwa n'obulombolombo owomu hyalo hino ng'olu omwidu agondera museng-wawe.

⁴ Aye ehiseera ehiragaane ni hyola, Hatonda gatuma Yesu Omwana wuwe mu hyalo nga yeesi omuhasi amusaala era nga yeesi aba n'ohwoheresa amagambi ga Musa.

⁵ Ebyo byaliṅo olw'ohutununula eyiri obunugi w'amagambi hwesihwesi hwahasuna omugabo gwefe ogutusaanira ng'abaana ba Hatonda.

⁶ Olwohuba hwesihwesi huli baana ba Hatonda, gatuma Omwoyo Omutukuvu ohuṅwa eri Yesu Omwana wuwe gaaje amenye mu myoyo jeefe. Omwoyo oyo nj'atuṅa obugumu ow'ohwehahasa huuti huli baana ba Hatonda era hwamulanga "Bbaabba."

⁷ Olw'ehyo muhimanye muuti simuhiiri beedu aye ŋaahani hiisi mulala hunywe mwana wa Hatonda. Era olwohuba mwana mu nyumba yiye, Hatonda gabaŋaaye obusika w'ebi gasuubisa.

Mutaŋemba hwagama eyi mwaŋooye

⁸ Halehale ni mwali ni muhiiri huba n'ekolagana ni Hatonda, ebinambulamo ebitali Hatonda nj'ebyabaŋuganga ni bibahosa hiisi hiitu hy'omwidu oyu musengwa wuwe ahosa hiisi ehi aba ni gendire.

⁹ Ng'olu ŋaahani mumanyire Hatonda era ehihiraho ehyo yeesi abamanyire ati muli babe, hiina ehyene ehigira ni muŋemba ohwagama eyi mwaŋwa mugendere mu buteekateeka n'obulombolombo w'ehyalo ebi mwaŋunuha? Ehi muloma, mwenda mwagameyo mu busibe wabyo?

¹⁰ Mbo mwesi mutandihire ohulonderesa obulombolombo obutali wenywe obuŋamba hu ndaalo ekulu, emyesi, ebiro ŋalala n'emyaha ejenjabulo olw'ohwendula obuhoda eyiri Hatonda!

¹¹ Ndi mweŋendeheresu olw'ebiitu ebi muhola! Olwo obuŋeeresawa wange eyi muli ko wenda hufa busa?

¹² Olw'ehyo, aboluganda mbegayirira mwefihule ebiitu ebyo mube hyange ng'olu nabyefihula nafaana hyenywe. Mubaaye mutebisyangaho bubi eyi ndi aye ŋaahani mwenda hwonoona oluŋayo.

¹³ Muhimanyire bulani muuti n'ali nijire ewenywe lw'obulwaye nga ko mbalomera Amaŋuliro Amaŋani aga Yesu.

¹⁴ Wayire n'ali mulwaye, simwambisayamo moni aye mwasangaalira mu ngeri eyi mwahasangaaliyemo Malayika wa Hatonda, aŋandi oti hani n'ali ndiise Yesu Kurisito omwene!

¹⁵ Esangaalo eryo lyosiryosi eri mwasangaalira lyaja ŋeena? Mu hiseera ehyo ŋaŋuma ehi mwali ni mutaŋanga hukolera n'olu nahabalomire ohwomolamo emoni jenywe mujiipe!

¹⁶ Olwo ŋaahani ko fuuhire musigu eyi muli olw'ohubahayula ni mbalomera ehituufu olw'ohugota ohu muli hugota?

¹⁷ Abo aberanga ti babalumirwa ehi baliho hya hubabbaamya muŋambe obulombolombo waawe. Ehigendererwa hyawe sihirani olwohuba ehi baliho hyahwenda hutwabuhania, efe ni nenywe abatafugiirira byawe ko bahene babegoboseho.

¹⁸ Hirani ohulaga muuti muwagira ebi mbegirisa. Aye ehyo simuli n'ohuhihola lw'ohwehenaho ni nijire eyi muli.

¹⁹ Baana bange! Ohufaana hy'omuhasi alumwa ebise ni genda husaala keesi nindi pulira obulumi n'ohweŋendeherera hu lwenywe ohwola olu Kurisito anahengire era gaamenya mu bulamu wenywe.

²⁰ Hiba ni hiŋangiha nahaajire eyo naaba ni nenywe hu nyanga enyene yino nacusaho n'amalomere olwohuba ebi muhola olw'ohutaba ŋalala ni nenywe, bikenire bugali efiri hu mutwe.

Agali ni Saala

²¹ Aleeni mundomereho, enywe omwenda ohugendera ŋaasi w'amagambi ga Musa, simumanyire ehi Musa gaŋandiiha mu magambi ago?

²² Baŋandiiha mu magambi ago baati Yibbulayimu gaali n'abasaani babiri. Mulala hu bo gaali musaani w'Agali omuhasi owaali omwidu n'owundi gaali musaani wa Saala omuhasi omweneŋo.

²³ Ohusaaliwa hw'abasaani ba Yibbulayimu abo hwosi hwalimo enjabulo. Omusaani oyu gasaala n'omuhasi omwidu gamusaaye mu ngeri eyabulijo aye ohusaaliwa hw'omusaani ow'omuhasi omweneŋo, hwali

hw'ehyamaliholiho oluvanyuma Iwa Hatonda ohuṅa semwana ehisuubiso hy'ohumusaala.

²⁴ Ebiitu ebyo hubiṅira ohuba mu hifaananyi hy'olugero olwohuba abahasi bano bombi bali mu hifaananyi hy'endagaano ebiri eji Hatonda gaahola. Ndala hu ndagaano ejo gayiholera hu lusozi Sinaayi era yaalimo ohugondera amagambi aga gaṅa Musa. Eyo nj'eya Agali owaali omwidu n'abaana babe aba asaala.

²⁵ Agali ali hy'olusozi Sinaayi mu hyalo hy'e Bunarabbu era Agali ali mu hifaananyi hy'ehibuga Yersaalemu mu mbeera eyi hirimo hatyane olwohuba abali mu hibuga ehyo n'abahiihalamo bali mu wiidu.

²⁶ Aye ṅaliṅo ehibuga Yersaalemu ehinyaaha ehiri mwigulu era abo abalihiihalamo bali mu dembe era sibali ṅaasi w'obunugi w'amagambi. Efe abasuubira ohuba mu hibuga ehyo huhiṅirira mu hifaananyi hya nyineefe olwohuba huli baana ba Hatonda ab'edembe.

²⁷ Ebyaṅandihwa biroma biiti,
 "Saṅalya ewe omuhasi omugumba, atasaala;
 otaṅoleera huṅoleera aye lereesula ehigalagala
 ewe atabonangaho bise by'ohusaala
 olwohuba omuhasi nabunobe anahoṅe oluhulende
 abaana ababe baahira abanawende obungi."*

²⁸ Naahani boluganda muhimanye muuti muli baana ba Hatonda olw'ohufugiirira ebi gasuubisa era muli hya Yisaka omusaani wa Yibbulayimu oyu gasaala olw'ohufugiirira ehisuubiso hya Hatonda.

²⁹ Era ohufaana ng'olu omusaani wa Yibbulayimu oyu gasaala n'omuhasi omwidu gahiyaania owahye owasaaliwa olw'amaani g'Omwoyo, hwesi huutyohu. Abo abaneega baati huli n'ohugendera ṅaasi w'amagambi ga Musa batuhiyaania olw'ohufugiirira Kurisito.

³⁰ Aye huhebulire ebi Ebyaṅandihwa biroma hu songa yino. Biroma biiti, "Bbinga omuhasi oyo omwidu era atiine n'omwana wuwe olwohuba omwana oyo abula mugabo mu by'obusika wa semwana ohutusaho omwana w'omuhasi omweneṅo."*

³¹ Olw'ehyo balebe bange, efe abamufugiirira sihuli bomu lusaaye lw'omuhasi omwidu abali ṅaasi w'amagambi aye huli bomu lusaaye lw'omuhasi omweneṅo.

5

Edembe eri Yesu aṅa abamufugiirira

¹ Yesu gatubonolola mu busibe w'amagambi ga Musa gaatuṅa edembe. Olw'ehyo mube badimamu ṅatabaṅo nindi abaatu ababahalubirisa ni babafiha ehijoogi hy'obuteekateeka n'obulombolombo waawe.

² Ale mwetege bulani mbalomere! Ese Pawulo mbalomeraho ti hiisi olu munaganye babahomola mbo mwendula obuhoda eyiri Hatonda, ohufa hwa Kurisito hunaabe huhiibula mahulu kadi eyi muli.

³ Nindi hakigobolemo! Ndoma ti hiisi muutu anafugiirira bamuhomola omwene anaabe geboṅire mu mamiro omugoye ogw'ohuhola byosibyosi ebi amagambi gamulagira.

⁴ Era enywe abali hugesyaho ohwenda Hatonda ababale ohuba abagwalaafu ni mubita mu magambi, mwahena ohweyabula hu Kurisito era mwabeene mulehire engira ya Hatonda ey'ohusonija olw'ehisasabirisi hihye.

* 4:27 4:27 Yis 54:1 * 4:30 4:30 Tand 21:10

⁵ Ne efe abataaye owesige mu hisasabirisi hya Hatonda, Omwoyo Omutukuvu atuhahasa ati Hatonda aja hutubala ohuba abagwalaafu olw'ohufugiirira Kurisito.

⁶ Hiri hiityo olwohuba Hatonda saafayo oba omuutu muhomole oba simuhomole. Ehihulu ehi genda nj'omuutu ohwesiga Yesu Kurisito era ni genda n'abahye.

⁷ Mwali mugenda bulani ng'abafugiirira ne njaahani hiina ehyaboolireho ko mujwe hu hufugiirira obuhwenda obutuufu obunamba hu Kurisito?

⁸ Ohuhongerera ohu babahongerera sihunwa yiri Hatonda omwene hubangala ohuba abamufugiirira.

⁹ Muhebulire muuti ng'olu hasimbukulusa ahadiidiri haleetera etome ly'engaano efute ohusimbuluha ohuhira olu lyaga, ehibono bubono ehy'esomesa ecaamu hyosi hiyanga ohubbaamyabaatu oluhulende.

¹⁰ Ne ese mbalimo owesige mu Yesu Musengwa ti simunahabbaame mwanwa hu hi ndi hubaloma. Oyo abatabulatabula aja husuna omuhemba, haabe ani oba ani.

¹¹ Aboluganda, ni nja mbanga ni ndoma abaatu ti bali n'ohuhomola ng'olu abandi basidihaho, hani Abayudaaya abahiwagira bakiyaania? Mbanga ni mbalamera c'ehyo mu hifo hy'ohubalamera ti ohufa hwa Yesu hu musalabba nj'ohunonjola abaatu, hani sibakiyaania.

¹² Hiba ni hiyangiha abo ababahongerera ohuhomola bahehereeye abeene begiduuliraho erala obusinde waawe!

¹³ Ne enywe balebe bange Hatonda gaabatobola mube mu bulamu ow'edembe ni njuma buteekateeka oba obulombolombo obubafuga. Simutambisanga dembe lyenywe ohwetolyonga mu by'obusiru wabula hiisi muutu n'anja owahye obuyeedi olw'ohumwenda.

¹⁴ Hino muhohole olwohuba amagambi gosigosi mu buupi ganwamo egambi erala eriroma liiti, "Yendanga owahyo ng'olu weyenda ewe wamwene."*

¹⁵ Aye singa mubeererera ni mujirijana mwaba hy'agabwa agalumanira egumba, ni mutegenderesa mwabeene mwesihirisa.

Obulamu obuhuba ninabo olw'Omwoyo

¹⁶ Olw'ehyo mbahubbirisa muganye Omwoyo Omutukuvu abe nj'abatangirira mubi muhola ko mwenjalame ohwoheresa ebi mibiri jenywe jegomba.

¹⁷ Hino muli n'ohuhihola olwohuba ohwegomba hwenywe ohw'omubiri hunjalula omugoye n'Omwoyo hiisi hirala hubyo ni hyenda muhole ebi hibalagira. Ohunjalula hw'omugoye ohwo sihubaganya muhole ehi mwahendire ohuhola.

¹⁸ Aye singa Omwoyo aba nj'abatangiirira muba simuhiiri njaasi w'amagambi ga Musa.

¹⁹ Ebikolwa ebinwa mu hwegomba hw'omubiri biri njalafu era hiisi muutu abimanyire. Biralu hu byo mbebino; obuhwedi, ohwejabaata, ohuba ow'emoni enyangu;

²⁰ ohusenga emisambwa n'ohuhola eby'obunjeja, obucaayi, ohweduhaniaduhania, ekenyera, etima, ohwenjeegaho, ohweyabujula, ohwesalasalamo obubbubbu,

²¹ egongi, obumeesi, ohutanwa mu binyumo ko n'ebindi ebiri hy'ebyo. Nindi mbalabula ng'olu nabalabula oludaayi ti abahola ebyo babula mugabo mu bunugi wa Hatonda.

* 5:14 5:14 Leev 19:18

²² Ebikolwa eby'omuutu oyu Omwoyo wa Hatonda atangirira nibyo byanjabulo era mbebino; ohwenda abahyo, esangaalo, ohwenda emiyaaya, obugumikiriza, ehyere, obuutu bulamu, owesigwa,

²³ ohujamba ebiitu pola n'ohwegenderesa. N'ohola ebyo, sinabano gambi eri obbwaga.

²⁴ Abo abali mu Yesu Kurisito bahomerera ohwegomba hw'omubiri ohu baali ni nahwo oludaayi.

²⁵ Hanye dala Omwoyo wa Hatonda gatunja obulamu obunyaaha, huganye huhole ebi genda huhole.

²⁶ Hutaba mu hwepaahapaaha ni hulunja abahyefe era ni hubaleeteranga ohugongeera.

6

Ohuhola ebirani eri abaatu bosibosi

¹ Aboluganda, singa nabano owahyenywe agwa mu hibi, enywe abadi-mamu mu hufugiirira mumunambenga pola mwamuyeeda ohujwa mu hibi ehyo. Cooka oyo aba n'amuyeeda gegenderesenga yeesi atagwa mu hibi.

² Singa nabano owahyenywe ali mu bigosi, mumunambirengaho gabihenano. Ni munaholenga muuty munaabenga mwoherehiise egambi eri Kurisito gaatunja.

³ Muhimanye muuti singa omuutu genjegahoh ng'olu ali wahitalo ate nga ko panaano aba gedulinga omwene.

⁴ Ehihiraho obulani muutu hwehebera ebikolwa bibye omwene gebuuse hanye birani. N'ahena ehyo, nga ko gesiima hu lw'ebirani ebi aba n'ahola, cooka n'atahohola olw'ohwenjeranjanania hu bahye.

⁵ Muhebulire muuti hiisi muutu ali n'ohwetwiha obuvunanyiziwa wuwe.

⁶ Musaanira ohujangaho ababegirisa ehibono hya Hatonda, omugabo ogusaanira hu biitu byenywe ebi muli ni nabyo.

Omuutu agesa ehyo ehi gaamya

⁷ Omuutu atabahoonaanga hubabbaamya. Muhebulire muuti sihunanga hwebbalakania hu Hatonda olwohuba ng'olu muutu ageesa ehyo ehyene n'ehyene ehi aba ni gamwa, ni Hatonda atyo po ahola. Asasula omuutu ni geema hu ehyo ehi aba n'aholire.

⁸ Olw'ehyo Hatonda aligudya hiisi muutu olw'ehibi ehi omubiri gugwe gumutuma ohuhola era gasasula oyo ahola ehi Omwoyo Omutukuvu amulagira ohuhola, n'ehirabo hy'obulamu obutanwano.

⁹ Aleeni hutadamba huholanga birani olwohuba ehiseera ehiragaane ni hiryola, Hatonda alitunamo omuhemba.

¹⁰ Ng'olu huhiiri n'ekabi eyo hwegumye ohuholera abaatu bosibosi ebirani ko weyite abafugiirira bahyefe.

Ohugohoba

¹¹ Aleeni mwetege bulani mufaanie bino olwohuba samwene ndi hubinandiha n'omuhono gwange omwene mu ganyikuta agabbala.

¹² Abo abenda ohweragalaga ebinambulamo bali hugesyaho ohubanagia muhomole. Ehyo bahihola olw'ohwenda batabahiyaania olwohuba sibenda hulomera abaatu baati Hatonda asoniya ebibi olw'ohufugiirira baati Yesu Kurisito gaabafiirira hu musalabba.

¹³ Mbaloma bino olwohuba Abayudaaya abo ababomeeyeho n'esomesa yaawe ti muhomole, boosi siboheresa ebi magambi ga Musa galagira

ohutusaho benda muhomole basune ehi banepaaha olw'ohuhomola hwenywe.

¹⁴ Ne ese simbona ehi nepaahisa ohutusaho nepaaha olwa Musengwa weefe Yesu Kurisito owaafirira hu musalabba. Ehi gaakolera hu musalabba, hindeteera ohutaŋemba hu bi baatu abandi mu hyalo basangalira era boosi ehyo hibaleetera ohutambalamo magesi.

¹⁵ Ohwepaaha hwange huli mu hufa hwa Kurisito hu musalabba olwohuba Hatonda saafayo oba omuutu muhomole oba simuhomole. Ye ehi abala hu muutu hya huba mu bulamu obunyaaha olw'ohufugiirira Kurisito.

¹⁶ Sunga Hatonda aŋambire hiisi muutu anagendere mu bindomire ehisasabirisi era amuŋe emiyaaya. Ko weyite Yisirayiri, abaatu ba Hatonda abali mu hifaananyi hya Yisirayiri.

¹⁷ Ehisembayo, nenda ohwema olwa leero abaatu abo baasoniŋe, ŋatabaŋo nindi owundambya mu songa jino olwohuba emamba eji ndi ni najo olwohuba muhwenda wa Yesu nibo bajiŋuma.

¹⁸ Boluganda, Musengwa weefe Yesu Kurisito abaŋambire ehisasabirisi. Amiina.

Ebbaluŋa eyi Pawulo gaŋandiihira Abefeeso Enyanjula

Pawulo nj'owaŋandihira *Abefeeso* ebbaluŋa yino mu mwaha ogw'enkaaga oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Abahugu mu by'Ebbayibbuli baloma baati wayire mu bbaluŋa yino, mubulamo obuheese hy'obuli mu Bakolosaayi, Pawulo nj'owayinandiha. Hamunga ebbaluŋa yino yali yahugenda mu bibbubbu by'abafugiirira Kurisito mu twale eryo. Pawulo aloma ati gaali mu komera aŋa ŋandiihira ebbaluŋa yino (3:1; 4:1; 6:20). Pawulo gaŋindiha Tukikasi n'ebbaluŋa yino owaali hu lugendo ohuhyalira abafugiirira Kurisito mu hibuga Efeeso (6:21-22).

Efeeso hyali hibuga ehibbala mu twale ly'Asiya mu buŋugi w'Abarooma. Era ehibuga Efeeso hyali himanyihene olwa yekaalu y'Arutemi hatonda w'Abayonaani (Bik 19:23-31). Mu hutandiha, abafugiirira Kurisito b'Efeeso baali b'amaani aye oluvanyuma banafuŋa mu hufugiirira hwawe (Hweh 2:1-7).

Mu hitundu ehidaayi ehy'ebbaluŋa yino, Pawulo anyonyola ng'olu Hatonda gatobola abaatu babe era gahena gabanonola ohuŋwa mu bibi byawe era ehyo gahihola n'abita mu Yesu Kurisito. Ageragerania abafugiirira Kurisito ohuba hy'omubiri nga Kurisito nj'omutwe era nohu nyumba nga Kurisito nj'ebaale ery'omusonda. Mu hitundu ehyohubiri, Pawulo ahubbirisa abafugiirira Kurisito ohuba n'obulamu obusaanira omutu atya Hatonda.

Ebiri mu bbaluŋa yino mu buupi

1. Pawulo geyanjula era aheesa Abefeeso (1:1-2)
2. Ekolagana ŋagati wa Kurisito n'abafugiirira babe (1:3-3:21)
3. Obulamu w'abafugiirira Kurisito (4:1-6:20)
4. Engohoba (6:21-24)

Enyanjula

¹ Ndiise Pawulo omuhwenda wa Yesu Kurisito olw'ohusiima hwa Hatonda. Pandiihira enywe abagwalaafu, abesiga Yesu Kurisito abali mu hibuga Efeeso.*

² Hatonda Seefe ni Musengwa Yesu Kurisito babanambire ehisasabirisi era babane emiyaaya.

Ekabi ohubita mu Kurisito

³ Hujumirya Hatonda Semwana wa Musengwa weefe Yesu Kurisito owabitira mu Kurisito ohutuŋa hiisi kabi ejomwigulu.

⁴ Hatonda n'ahiiri hutonda ehyalo gaatutobola, n'abita mu Kurisito, hube bagwalaafu ni hunumaho hamogo mu moni jije. Olw'ohutwenda,

⁵ gasalano ohuŋwa ahale nahale ohutufuula baana babe n'abita mu Yesu Kurisito olw'ohusiima huhwe,

⁶ c'ehigira huli n'ohumujumirya olw'ehisasabirisi hihye ehi gatuna n'abita mu Mwana wuwe oyo omuhoda.

⁷ Kurisito ni gafa, amafugi gage gatununula ng'atusoniŋa ebibi. Ehisasabirisi hya Hatonda

⁸ ehi gatuyomboolera hyatuŋa amagesi ohufaania etegeha yiye.

* **1:1 1:1** Ebyanandihwa ebindi sibiroma biiti "mu hibuga Efeeso."

⁹ Era gatuhwehulira ehyama ehi gaali n'ategehire ohwoheresa n'abita mu Kurisito.

¹⁰ Etegeha yiye yiri yiiti ehiseera ni hyolire, aleete njalala ebiitu byosibyosi ebiri mwigulu nohu hyalo, njaaasi w'obunugi wa Kurisito.

¹¹ Olwa Kurisito, Hatonda gatutobola gaahena gatwabula ohuba abaatu babe ng'olu genda era ahola byosibyosi ni geema hu tegeha yiye yira eya halehale,

¹² ko efe Abayudaaya abehereeye ohuba n'esuubi mu Kurisito, humujumirye era humuḡe eḡono.

¹³ Era enywe Abatali Bayudaaya mwesi Hatonda gabafuula abaatu babe ni mwanjulira amazima, nj'Amanjuro Amanjuri aganjamba hu hunojoha. Ni muhenire ohufugiirira Kurisito, gaabana Omwoyo Omutukuvu oyu gabasuubisa ohunwa ahale nahale ohulaga ati muli babe.

¹⁴ Omwoyo oyo nj'ahabonero ahahahasa haati Hatonda alituna ebi gasuubisa abaatu babe era ti aja hutununula, leha humujumirye olw'eḡono lirye.

Ohweyaasa n'ohusaba hwa Pawulo

¹⁵ Olw'ehyo, ohunwa olu n'anjulira ti mufugiirira Yesu Musengwa era mwenda abagwaalafu bosibosi,

¹⁶ sindeherangaho ohweyaasa Hatonda hu lwenywe mu husaba hwange.

¹⁷ Mbasabira ti Hatonda wa Musengwa weefe Yesu Kurisito era Seefe owenono, abane Omwoyo Omutukuvu ko mwahaba n'amagesi mu-mutegeere bulani.

¹⁸ Era saba ti emoni jenywe ejomu hida jirimbuhe mufaanie ebiitu eby'amaani ebi Hatonda gabalangira era mulindirire ni njajuma hubu-usabuusa ebi gasuubisa abaatu babe.

¹⁹ Saba ti mutegeere amaani gage amabitiirifu ohuhira gosigosi era agatuyeeda efe abafugiirira.

²⁰ Amaani ameene ago, nj'agalamusa Kurisito ng'ahena gehala mu hifo ehy'eḡono hu lubega lw'omuhono omulungi ogwa Hatonda mwigulu.

²¹ Kurisito oyo ali njamugulu w'obunangi n'abanugi era anuga abanamaani n'abahombe bosibosi, sinahani hyonene aye emirembe n'emirembe.

²² Hatonda gaata ebiitu byosibyosi njaaasi w'obunangi wa Kurisito, ng'amufuula Musengwa† era anuga hiisi hiitu olw'abo abamufugiirira.

²³ Abafugiirira abo, nj'omubiri gwa Kurisito era nj'aleetera hiisi hiitu ohuba n'obulamu.

2

Hwafuuha balamu hulwa Kurisito

¹ Ni mwali ni muhiiri hufugiirira Yesu, mwali bafu mu mwoyo olw'ebibi byenywe.

² Mwalondereranga esambo embi ej'ehyalo hino, ni mudembuhira Sitaani, omwoyo ogunuga na mugulu mu bbanga. Hatyane, omwoyo jana ogwo nj'ogunuga abo abajeemera Hatonda.

³ Ohwegomba ohw'omubiri n'epeega yeefe embi ni bitunuga ng'olu byali ni binuga abaatu abandi. Era olw'ebibi ebyo, hwesihwesi Hatonda gaali atuliho ehirunji.

⁴ Aye Hatonda olw'ohutwenda obugali n'olwehisa hihye ehibitiirifu,

† 1:22 1:22 Oba "omutwe."

⁵ gatulamuhisa njalala ni Kurisito ohunwa mu bujeemu omu hwali ni hufiiriye, gatunonola olw'ehisasabirisi hihye.

⁶ Hatonda gatulamuhisa njalala ni Yesu Kurisito era ng'atwihasa ni naye mwigulu olwohuba huli hirala ni naye.

⁷ Gaahola ehyo ohulaga abomu mireembe ejiribano obulani n'ehisasabirisi hihye ehibitiirifu ehi gatunambira mu Yesu Kurisito.

⁸ Mwanonoha olw'ehisasabirisi hihye olu mwamufugiirira, olwohuba ohunonoha simaani genywe aye hirabo hya Hatonda.

⁹ Hatonda sigabanonola olw'ebikolwa byenywe ebirani olw'ehyo nanjume owepaahapaaha.

¹⁰ Hatonda gatutonda n'abita mu Yesu Kurisito ohuholanga ebirani ebi gatutegehera.

Obulala mu Kurisito

¹¹ Olw'ehyo, enywe Abatali Bayudaaya era "abatali bahomole" ng'olu Abayudaaya babalanga olwohuba mbo nibo bahomole, (ohuhomola ohu baatu bahomola n'engalo)* muhebulire ehi mwali mu biseera ebyahale.

¹² Mwali munjuma Kurisito era simwali baatu ba Hatonda, ni batabalira hu gwanga ery'Abayisirayiri, abaatu ba Hatonda era ni munjuma mugabo mu ndagaano ejirimo ebi Hatonda gasuubisa. Mwali munjuma suubi lyosiryosi era ni munjuma Hatonda omwene bujangi.

¹³ Aye naahani ohubita mu hufa hwa Yesu Kurisito, enywe abaali ni mwedanyiriye anjaleeni, Hatonda gabeegeresa huupi olw'amafugi ga Kurisito.

¹⁴ Kurisito galeeta emiyaaya, gaagira Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya hwaba muutu mulala, gatusano obulabe owaali hy'ehitepe ni butwabuu-jula.

¹⁵ Olu gafa hu musalabba, gadibya ebiragiro n'amagambi g'Ehiyudaaya ko afaananie Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya ohuba egwanga erala era enyaaha mu moni ja Hatonda, mu kola eyo galeetano emiyaaya.

¹⁶ Ohufa huhwe hu musalabba hwatufaanania ni Hatonda hwatusano obulabe njagati w'Abayudaaya n'Abatali Bayudaaya, hwesihwesi hwagob-ola njalala.

¹⁷ Kurisito gaaja gabalomera enywe Abatali Bayudaaya abaali anjaleeni ni Hatonda n'Abayudaaya abaali ohuupi ni naye, Amanuliro Amalani.*

¹⁸ Naahani hwesihwesi hubita mu Kurisito oyo ko hwola eyiri Hatonda Seefe olw'amaani g'Omwoyo wuwe.

¹⁹ Olw'ehyo, enywe Abatali Bayudaaya simuhiiri balugendwa aye muli b'ehiha hirala n'abaatu ba Hatonda era abomu nyumba yiye.

²⁰ Enywe muli nyumba eyi baatongola hu musingi gw'esomesa y'abahwenda n'abanaabbi, Yesu Kurisito omwene n'ali nj'ebaale eryomu sonda era ery'omugaso.

²¹ Kurisito nj'anambiriye enyumba eyo yosiyosi era nj'agira yagalama yaba Yekaalu enjabufu eya Musengwa.

²² Mu Kurisito, enywe mwesi Abatali Bayudaaya, babatongolera njalala ni neefe Abayudaaya ohuba enyumba omu Mwoyo wa Hatonda amenya.

3

Pawulo abuulira mu Batali Bayudaaya

* 2:11 2:11 Mag 10:16. Nalinjo ohuhomola ohundi ohw'omwoyo. * 2:17 2:17 Yis 57:19

¹ Ese Pawulo, bambonja hu lwenywe Abatali Bayudaaya olwohuba pereesa Yesu Kurisito.

² Mbalomera ti ng'olu mwanjulira, Hatonda gaapambira ehiasabirisi gaapa omulimo ogw'ohulomera Abatali Bayudaaya Amanjuliro Amalanji.

³ Ko huloma gakwehulira ehyama hihye ng'olu pandiihire mu buupi.

⁴ Mu husoma ebbaluja yino, muja hufaanina ng'olu Kurisito nj'ehyama ehyo.

⁵ Hatonda sigahwehulira abomu mirembe ej'ahale ehyama ehyo, ng'olu hiri naahani n'abita mu Omwoyo Omutukuvu eyiri abahwenda n'abanaabbi babe abagaabula ohumunjeeresa.

⁶ Ehyama hiri hiiti, Amanjuliro Amalanji gagira Abatali Bayudaaya basuna omugabo nalala n'Abayudaaya hu hisuubizo hya Hatonda ohubanonola. Era bosibosi mubiri mulala ohubita mu Yesu Kurisito.

⁷ Olw'ehiasabirisi hya Hatonda, gaapa ekabi ohuba omunjeeresa ohulomera abaatu Amanjuliro Amalanji gano olw'amaani gage.

⁸ Wayire ndiise ow'edaala erya naasi mu abaatu ba Hatonda bosibosi aye gaapa ekabi ohulomera Abatali Bayudaaya Amanjuliro Amalanji aganjamba hu bunjinda obubitiirifu obuli mu Kurisito.

⁹ Era Hatonda oyo owatonda hiisi hiitu, gaatuma ohulomera abaatu bosibosi ebinjamba hu hyama ehyo ehi gaali n'ahwehire ohunjwa ahale nahale.

¹⁰ Ehigendererwa hihye hiri hiiti naahani n'abita mu abafugiirira Kurisito, balomere emisambwa n'abanamaani abali mu bbanga ebinjamba hu magesi gage amangi agatanwayo.

¹¹ Ohunonola abaatu, nj'eyaali etegeha ya Hatonda ko atonde ehyalo era gayoheresa n'abita mu Musengwa weefe Yesu Kurisito.

¹² Naahani ni hubita mu Kurisito oyo olw'ohumufugiirira, hwigerera eyiri Hatonda n'obugumu.

¹³ Olw'ehyo, mbegayirira mutanjwamo maani olw'ohungudya ohubangudya hu lwenywe, olwohuba hyasuno eyi muli.

Ohumanya ohwenda hwa Kurisito

¹⁴ C'ehigira kubhira Hatonda seefe amafuha ni mbasabira,

¹⁵ Hatonda oyo nj'owatonda ebiiitu byosibyosi mwigulu nohu hyalo.

¹⁶ Saba ti Hatonda ow'enono ery'amaani, abanje amaani gage n'abita mu Mwoyo wuwe.

¹⁷ Era saba ti mufaanie ng'olu Hatonda abenda bugali weene era Kurisito amenye mu mwoyo jenywe olw'ohumufugiirira ko musigale ni muli bagumu,

¹⁸ ko enywe nalala n'abagwalaafu abandi bosibosi, munjange ohufaanina ohwenda hwa Kurisito ng'olu huli hw'amaani.

¹⁹ Era mumanye ohwenda hwa Kurisito ohwo eyiri abaatu, ohwenda ohu omuutu atanjanga hufaanina mu magesi gage ag'obuutu ko mube n'obulamu obu Hatonda genda.

²⁰ Naahani Hatonda oyo ali n'obunangi ohuhola n'ohuhiraho ebi humusunga n'ebi hujeege, olw'amaani gage agaholera mu efe.

²¹ Abamufugiirira banjanga Hatonda enono ohubita mu Yesu Kurisito emirembe n'emirembe. Amiina.

4

Huli mubiri mulala mu Kurisito

¹ Ng'omuutu oyu baabona olw'ohunjeeresa Musengwa, mbegayirira mube n'esambo ejoolana n'obulamu obu Hatonda gaabalanga ohuba ni nawo.

² Mube abaatu abatetulirisa, mwenomehe era hiisi muutu gehalirihenga owahye olw'ohwendana.

³ Mufubengaho ohweyongera ohuloma hirala, Omwoyo wa Hatonda n'ali nj'abayeeda ohumenya njalala mu miyaaya.

⁴ Huli mubiri mulala, n'Omwoyo wa Hatonda mulala ng'olu hihusuubira ohusuna, hiri hirala.

⁵ Nalijo Musengwa mulala n'obuhwenda bulala obu hufugiirira ko n'ohubatiziwa hulala ng'ahabonero ahalaga haati huli hirala ni Kurisito,

⁶ Hatonda, Semwana w'abaatu bosibosi mulala anuga ebiitu byosibyosi, aholera era amenya mu hiisi muutu wuwe amufugiirira.

⁷ Kurisito gaja hiisi muutu ehirabo ehy'enjabulo ng'olu omwene asiima.

⁸ C'ehigira ehyanandiihiwa hiroma hiiti,

"Gangula abasigu

era ni gatiina mu hifo ehya namugulu obugali

gaja abaatu ehirabo."*

⁹ Hitegeesa hi ohuloma oti gatiina mu hifo ehya namugulu obugali? Hitegeesa hiiti geheerera ohwiha njaaasi hu hyalo.

¹⁰ Oyo oweeha, nj'omwene oyo owatiina mwigulu na mugulu obugali ohuhiraho ebireri ko amaamire hiisi hiitu.

¹¹ Era nj'omwene oyo owaya abaatu ehirabo. Abandi gaabana ohuba abahwenda babe, abandi ohuba abanaabbi, abandi ohuba abalamera abaatu Amanjiliro Amalaji, abandi ohuba abaayi ko n'ohusomesa abaatu ba Hatonda.

¹² Ehyo Kurisito gahihola ni genda batendehe abaatu babe mu mulimo gw'ohumunjeeresa ko omubiri gugwe guhule,

¹³ ohwola hwesihwesi olu huliba hy'omuutu mulala mu hwesiga n'ohumanya Omwana wa Hatonda, hunangale mu by'omwoyo hube hya niye.

¹⁴ Anjo sihunaahabe hy'abaana abanere abacuuhacuusa ana naana olw'esomesa ey'obudulingi era egodanya abaatu.

¹⁵ Aye hube b'amazima era hwendane ko huhule mu hiisi ngeri hya Kurisito omutwe gwefe abamufugiirira.

¹⁶ Kurisito oyo aletera omubiri gwasigwosi ohwenjimba njalala, hiisi muutu n'ahola omulimo gugwe ko omubiri gwasigwosi gwahula olw'ohwendana.

Obulamu obunyaaha mu Kurisito

¹⁷ Mutege ohutwi mbalomere hino olw'obunangi wa Musengwa era leha mbane hu magesi ti mulehere anjo ohwebisya hy'abaatu abali n'epeega embi abatafugiirira Hatonda.

¹⁸ Obulamu waawe wijuuye ehiirema era banuma mugabo ogw'obulamu obutanwano olw'obunanyi n'obuhahanyafu w'emyoyo jaawe.

¹⁹ Banuma n'esonu era banwera mu huhola eby'obunemu. Bali n'omulungo ohuhola ebibi ebya hiisi ngeri ananjuma hwemoota.

²⁰ Aye enywe sibabasomesa baaty'o hu Kurisito.

²¹ Mu butuufu, mwanjilira obuhwenda ow'amazima obunamba hu Yesu.

²² Ng'olu babasomesa, mwefihule obulamu obuhale owijuuye ohwegomba ohw'obudulingi obu mwalimo ni muhiiri hufugiirira Yesu.

* 4:8 4:8 Zab 68:18

²³ Mwambale obulamu obunyaaha ohunwa ewa Hatonda, mufuuhe banyaaha nomu biyeego byenywe,

²⁴ era mube baatu abanyaaha aba gatonda mu hifaananyi hihye ohubeera erala abagwalaafu era abamusangaasa.

²⁵ Olw'ehyo, mulehe obudulingi, hiisi muutu alomenga amazima olwohuba huli mubiri mulala.

²⁶ Nanabaño ehibaluña, mwehuumenga ohutabaleetera huhola hibi. Mutagwisanga eryuba ni muhiirunire,*

²⁷ era mutananga Sitaani ebbanga ohubahema ohuhola ehibi.

²⁸ Omwibi alehere año ohwiba aye abeho n'ehyehola anange ohuyeedaho abo abagadi.

²⁹ Mwenjalame endoma embi aye ebibono byenywe bibe ebiyeeda abo ababinulira.

³⁰ Era mutenunamisanga Omwoyo wa Hatonda olwohuba nj'ahabonero ahalaga haati balibanunula hu ludaalo olw'ekomero.

³¹ Mwenjalenga ohuba abaatu abehabyo n'oluswa. Mutanayirisanga oba ohuñalatana n'omuutu yesiyesi.

³² Aye hiisi muutu alumirwenga era asoniñenga owahye ng'olu Hatonda gabasoniña n'abita mu Kurisito.

5

Ohuba mu njase

¹ Naahani ng'olu muli abaana ba Hatonda abahoda, leha abe eh'y'ohuboneraho mu bulamu wenywe,

² era mwendanenga ng'olu Kurisito gatwenda geenayo gafa hu lwefe ohuba enongo erisangaasa Hatonda.

³ Mutaholanga obuhwedi oba omuutu yesiyesi ohuba n'emoni enyangu oba ayayaanira ebibi by'ehyalo hino. Ebiitu hy'ebyo, sihirani ohuba mu abaatu ba Hatonda.

⁴ Mutalomanga eby'obunemu wayire ohumooca ohwehisirusiru aye mweyaasenga hweyaasa Hatonda.

⁵ Hino muhimanyire erala muuti ñanuma muhwedi wayire oyo ahola eby'obunemu oba eby'obudakaani oba anemberesa hu ebibi by'ehyalo hino, ko nj'ohujumirya ebitali Hatonda, alisuna omugabo mu bunugi wa Hatonda ni Kurisito.

⁶ Omuutu yesiyesi saabadulinganga ati Hatonda afugiirira ebiitu hy'ebyo, olwohuba aligudya abajeemu, n'ehiruñi.

⁷ Olw'ehyo, mutaholanga muhumba n'abaatu hy'abo.

⁸ Ni muhiiri hufugiirira Kurisito, mwagenderanga mu hiirema aye ñaahani ng'olu muli n'omuhumba ni Musengwa, mugenderanga mu njase olwohuba muli baatu b'enjase.

⁹ Hiri hiityo olwohuba enjase nj'egira omuutu gaahola ebirani, ebiruñamu era eby'amazima.

¹⁰ Era mugesyengaho ohuhola ebisangaasa Musengwa.

¹¹ Mutaholanga ebiitu eby'ehiirema olwohuba binuma ehi biyeeda aye mubyanihenga hubyaniha.

¹² Hiñambya n'esoni ohuloma hu ebyo ebi bajeemu bahola mu ngiso.

¹³ Aye enjase enahubba mu hiirema, ebiitu byosibyosi ebyomu hiirema biboneherera,

* 4:26 4:26 Zab 4:4

14 olwohuba enjase nj'egira hiisi hiitu hyaboneha. C'ehigira baloma baati,

"Sisimuha ewe oli hy'ofuluuta,
era ewe oli hy'omufu lamuha onwe mu bafu,
era onahola otyo, Kurisito aja hu huhwaduhisa enjase."

15 Mwegenderesenga, mutebisyanga hyabanubeebe aye hy'abali n'amagesi.

16 Mutambisenga hiisi kabi eyi muba ni nayo bulanji ohuhola ebirani olwohuba omulembe guno mubi.

17 Olw'ehyo, mutaba hy'abatategeera aye mufaanie ehi Musengwa genda.

18 Era mutameeranga olwohuba ehyo hija hu bonoona aye mulehe Omwoyo Omutukuvu abamaamirenga.

19 N'omwoyo mulala, mwemberenga Musengwa e Zabbuli n'enyembo ej'ohumujumirya, n'aji Mwoyo abanja ohuseega.

20 Era habuhyabuhya mweyaasenga Hatonda Seefe olw'ebiitu byosi-byosi, ebi Musengwa weefe Yesu Kurisito gaatuholera.

Abasinde n'abahasi baawe

21 Hiisi muutu anjulirenga owahye olw'ohunga Kurisito enono.

22 Abahasi, mujulirenga abawamwenywe ng'olu mujulira Musengwa,

23 olwohuba omusinde nj'omutwe gw'omuhasi wuwe ng'olu Kurisito ali nj'omutwe gw'abamufugiirira, omwene n'ali nj'Omunojosi waawe.

24 Ng'olu abafugiirira bagondera Kurisito, n'abahasi boosi banjulirenga abawamwawe mu hiisi hiitu.

25 Abasinde, mwendenga abahasi benywe ng'olu Kurisito gendire abamufugiirira era geenayo gafa hu lwawe,

26 gabagwalaasa n'abooga n'amaaji, nj'ehibono hihye,

27 ko abamufugiirira abo, babe bagwalaafu eyi ali ni banumaho hamogo wayire mbalo oba efunyi.

28 Mu ngeri nj'enyene, n'abasinde mwesi mwendenga abahasi benywe ng'olu mweyenda mwabeene. Owenda omuhasi wuwe aba geyenda.

29 Nanuma kadi mulala owerya olubeje aye geeriisa era geerabirira ng'olu Kurisito alabirira abamufugiirira,

30 olwohuba huli mubiri gugwe.

31 Hyanandiihiwa hiiti, "Olw'ehyo, omusinde analehenga semwana ni nyina, genimba n'omuhasi wuwe nga bombi bafuaha mubiri mulala."*

32 Hino hyama hihulu era hiraga ng'olu Kurisito n'abamufugiirira bali omutu mulala.

33 Ale, hiisi musinde gendenga omuhasi wuwe ng'olu geyenda omwene era n'omuhasi yeesi anjenga wamwe enono.

6

Abasaaye n'abaana baawe

1 Abaana, mudembuhirenga abasaaye benywe hulwa Musengwa, olwohuba ehyo hiraaji.

2 "Onanga lataawo ni maawo, enono," lino nj'egambi edaayi eriri n'ehisuubiso ehiroma hiiti,

3 "Ko ebiitu bihutiinire bulanji era owangaale hu hyalo."

4 Abasaaye mutanyigisanga baana benywe aye mubasomesenga ebi Musengwa genda.

* 5:31 5:31 Tand 2:24

Abeedu n'abasengwa baawe

⁵ Abeedu, mudembuhirenga abasengwa benywe era mubaŋenga eŋono n'omwoyo mulala ng'olu mwahadembuhiye Kurisito.

⁶ Ehyo mutahiholanga olwohuba babataayeho emoni aye muhiholenga ni muhenereeye ng'abeedu ba Kurisito olwohuba ehyo nj'ehi Hatonda abendaho.

⁷ Muŋeeresenga abasengwa benywe n'omwoyo omulala hy'abaŋeeresera Musengwa omwene sosi abaatu,

⁸ olwohuba muhimanyire muuti Musengwa aja huŋa hiisi muutu omuhemba, haabe mwidu oba bbe, ni geema hu hiisi hiraŋi ehi ahola.

⁹ Ni nenywe abali n'abeedu, mubabisyenga bulani ni ŋaŋuma huba-hayula hiisi aŋa naaŋa. Muhebulire muuti Musengwa yenywe mwesimwesi ali mwigulu era ŋaŋuma oyu aboola.

Ebisooa eby'abafugiirira Kurisito

¹⁰ Ehisembayo, mube badimamu hu lw'amaani ga Musengwa.

¹¹ Mwambale ebisooa byosibyosi ebi Hatonda abaŋa ko muŋange ohuŋirirania ekwe ja Sitaani.

¹² Sihujirirana n'abaatu bahyefe abali n'omubiri n'amafugi aye n'abaŋugi, n'abanamaani, n'amaani g'ehiirema agali mu hyalo muno ko n'obuŋugi w'emisambwa ejinugira mu bbanga.

¹³ Olw'ehyo, mwambale ebisooa bya Hatonda ko muŋange ohuŋirirania ekwe ja Sitaani n'abawagaaye.

¹⁴ Ŋaahani mwemeerere ni mwesidihire amazima mu hihunya ng'olu muutu geeboŋa omusipi, n'ebikolwa ebiiraŋi bibe hy'ehyohwambala ehi musirikale gambala mu hifuba ohwehummisa mu lutalo.

¹⁵ Mwambale engayito ohulaga ohwetegeha ohulomera abaatu Amanuliro Amalaŋi engeri eyi baŋanga ohusunamo emiyaaya ja Hatonda.*

¹⁶ Ohumeeda hu ebyo byosibyosi, mube n'ohufugiirira hy'engabo ko muŋange ohwehuma obusaale wa Sitaani obuli hy'omuliro owalasa.

¹⁷ Mwambale obunoŋosi hy'ekofiira eyi omusirikale gambala era muŋambe ehibono hya Hatonda ehi Omwoyo abaŋa hibe hy'epiima ohusoosa omusigu.*

¹⁸ Mu lutalo luno, Omwoyo abatangirirenga mu husaba ohwa buli hiha habuhyabuhya. Era mube butebute, mutaleheranga husabira abaatu ba Hatonda bosibosi.

¹⁹ Keesi musabirenga, Hatonda gaape ehy'ohuloma era ndomere abaatu n'obugumu, ehyama ehiri mu Amanuliro Amalaŋi.

²⁰ Ndi mu komera olw'ohulomera abaatu Amanuliro Amalaŋi. Musabireho mbe n'obugumu mbuulire ng'olu hyahali.

Obuheese

²¹ Mulebe yeefe omuhoda oyu balanga baati Tukikasi era omuŋeeresera omwesigwa owa Musengwa, aja hu balomera hiisi ebiifaho n'ebi kola.

²² C'ehigira ndihumutuma eyo olw'esonga enyene eyo ko mumanye ng'olu huli era abagobosemo n'amaani.

²³ Hatonda seefe ni Musengwa Yesu Kurisito, babaje emiyaaya n'ohwenda era babayeede ohuba n'ohufugiirira.

²⁴ Hatonda abanjambire ehisasabirisi, enywe mwesimwesi abenda Musengwa weefe Yesu Kurisito n'omwoyo mulala.

* 6:15 6:15 Yis 52:7 * 6:17 6:17 Yis 59:17

Ebbaluja eyi Pawulo ganandiihira Abafilipi Enyanjula

Pawulo nj'owañandihira *Abafilipi* ebbaluja yino mu mwaha ogw'enkaaga namulala oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Gayinandiiha ni ali mu komera (1:13) era abahugu mu by'Ebbayibbuli bateberesa baati gaali e Rooma. Ebbaluja yino bayinandiihira ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehyomu hibuga Filipi. Hino nj'ehibbubbu ehy'abafugiirira Kurisito ehidaayi e Makedoniya. Filipi nj'ehyali ehibuga ehibbala mu twale ly'e Makedoniya. Pawulo ni Silaasi nj'abatandiha ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehyo era babanjambira eyo babadanya mu komera, banenyuhamo lulala (Bik 16).

Pawulo geyaasa abafugiirira Kurisito olw'obuyeedi obu bamunindiihira ni ali mu komera (4:10-19). Era gabalomera engeri eyi gaalimo mu komera gahena gabanjindihira Temuseewo n'Epapuladito (2:19-30).

Ebiri mu bbaluja yino mu buupi

1. Obuheese (1:1-2)
2. Embeera ya Pawulo (1:3-2:30)
3. Pawulo alabbira abafugiirira Kurisito (3:1-4:9)
4. Pawulo geyaasa abafugiirira Kurisito olw'obuyeedi (4:10-23)

Obuheese

¹ Ndiise Pawulo ni Temuseewo abanjeeresa ba Yesu Kurisito, mbanandiihira enywe abagwalaafu ñalala n'abalabirizi ko n'abadiikoni abamenya mu hibuga hy'e Filipi.

² Hatonda Seefe ni Musengwa Yesu Kurisito babanjambire ehisasabirisi era babanje n'emiyaaaya.

Ohweyaasa n'ohusaba

³ Neyaasa Hatonda wange hiisi olu mbanjeegaho,
⁴ mu husaba hwange hwosihwosi ni mbasabira, saba n'esangaalo,
⁵ olwohuba ohunwa olu mwafugiirira Kurisito ohwola hatyane, mwanenjimbaho mu mulimo gw'ohubuulira Amanuliro Amalanji.

⁶ Kahasa ti Hatonda owatandiha omulimo omulanji mu nywe, aja hweyongera ohuguhola ohwola olu Yesu Kurisito aligobola.

⁷ Mbanjeegaho hiisi hiseera olwohuba mudi hu mwoyo era nomu komera muno munjeedire ohubuulira n'ohunyonyola abaatu ng'olu Amanuliro Amalanji gali g'amazima. Olw'ehisasabirisi hya Hatonda ehi gatunambira, huli huholera ñalala ohubuulira Amanuliro Amalanji.

⁸ Mazima Hatonda amanyire ati mbenda mwesimwesi n'ohwenda ohunwa eyiri Yesu Kurisito.

⁹ Era mbasabira ti Hatonda abanjangase mu hwendana ni mwijuuye amagesi n'ohutegeera,

¹⁰ ko musobole ohwabulano ehirani n'ehibi ohwola hu ludaalo olu Kurisito aligobola, abagaane ni muli bagwalaafu era abanjumaho mbalo.

¹¹ Muholenga ebikolwa ebirani olw'amaani aga Yesu Kurisito abanja. Era abaatu ni balibona ebikolwa byenywe ebirani baja hunja Hatonda enono.

¹² Aboluganda, nenda mumanye muuti ebigosi ebinjolireho, bireteeye Amanuliro Amalanji ohweyongera ohusasaana.

¹³ Era ehyo hiŋwerekemo abasirikale bangi mu lubiri lwa habaha ko n'abaatu abandi ohutegeera baati ndi mu komera olwohuba muloobera wa Kurisito.

¹⁴ Era olwohuba mu komera, Musengwa aŋaaye abalebe bangi obugumu ohubuulira Ehibono hya Hatonda ni babula hutya hwsihwosi.

¹⁵ Hituufu ti abandi babuulira Amaŋuliro Amalaŋi agaŋamba hu Kurisito olw'esaalwa n'ohusindania abahyawe aye abandi babuulira mu mwoyo omulaŋi.

¹⁶ Abo ababuulira mu mwoyo omulaŋi, bahihola olwohuba banyenda era bamanyire baati Hatonda gaataŋo ohubuulira Amaŋuliro Amalaŋi.

¹⁷ Aye abo babuulira olw'ekirihindi n'ohusindana olw'ohwenda baati neyongere ohusuna ebigosi mu komera muno.

¹⁸ Aye ohubuulira ni basindana sinje hibbala. Sifayo oba omuutu abuulira lw'ehigendererwa ehibi oba ehiraŋi, ehihulu wiira babuulira Amaŋuliro Amalaŋi agaŋamba hu Kurisito. Era olw'ehyo nja hweyongera ohusangaala,

¹⁹ manyire ti olw'ohusaba hwenywe, ebyo ebinjolareho biripweramo ohundehula olw'amaani g'Omwoyo wa Yesu Kurisito.

²⁰ Suubira era manyire ti esoni sijija hupamba, ehyo hija huŋeesa Kurisito eŋono olw'ebiitu ebi kola n'ebi ndoma, mu ngeri eyi nebisiamo oba engeri eyi nahafemo.

²¹ Olwohuba mu bulamu wange nenda mbeŋo ni sangaasa Kurisito era ni fa hinahambeere hiraŋi ohuhira ohuba hu hyalo hino.

²² Ohusigala ni kiiri mulamu, hyosi hiraŋi ohweyongera ohuŋeeresha Kurisito aye simanyire hyahuhola, oba hweyongera ni kiiriŋo mulamu oba ohwefiira.

²³ Ndi ŋagati aŋo, negomba ohuŋwa hu hyalo huno tiine nebeere ni Kurisito, olwohuba ehyo hisingira ohuba ehiraŋi.

²⁴ Aye hu lwenywe, hya mugaso ohusigala ni kiiri mulamu.

²⁵ Ehyo kiriho obuhahafu ti nja hweyongera ni kiiriŋo mulamu ohuyeeda ohunywanja ohufugiirira hwenywe mwesimwesi, mwahasuna esangaalo.

²⁶ Ni balindehula ndigobola eyo era mulisaŋalya olwa Yesu Kurisito hu lwange.

²⁷ Mu hiisi mbeera, mwebisye ng'olu hisaanira abaatu abafugiirira Amaŋuliro Amalaŋi aga Yesu Kurisito. Oba ndigobola ohubabonaho oba pumayo ne ni pulira huŋulira ebibaŋambaho, nenda pulire ti muhiiri bagumu era muhola hirala mu huŋiriŋania abo abaniriŋania Amaŋuliro Amalaŋi.

²⁸ Mutatya abo ababahiyaania ko habe habonero ahalaga haati Hatonda aja hubasihiirisa aye abaje enywe obulamu obutaŋwano.

²⁹ Hatonda genda mubonaabone hulwa Kurisito, sosi humufugiirira bufugiirire hyoŋene.

³⁰ Mwesi muli mu lutalo nj'olwene hy'olu nali ni nalwo ni ndi eyo era olu muŋulira muuti kiŋiriŋana mu komera muno.

2

Kurisito ng'ehyohuboneraho

¹ Ohuba bulala ni Kurisito hibaŋa amaani? Olwohuba abenda sihibasangaasa? Muli bulala n'Omwoyo Omutukuvu? Muŋambanira ehisaabirisi era hiisi muutu asaasira owahye?

² Olw'ehyo, mbahubbirisa ohusangaasa ni mujeega hirala, ni mwendana era ni muli n'omwoyo mulala.

³ Muteyendesanga ebirani mwenene oba olw'ohwepaahapaaha aye mu hwenomeha munirenga abaatu abandi ohuba n'enono ohubahiraho.

⁴ Simufanga hu byenywe byonene aye mufenga nohu by'abandi boosi.

⁵ Mubenga n'epeega hy'eyi Yesu Kurisito gaali ni nayo,

⁶ Wayire Kurisito gaali Hatonda,
sigasigala
mu hifo ehyo.

⁷ Aye getusaho enono lirye,
gafugiirira ohufuuha omujeeresa
gasaaliwa ng'omuutu.

⁸ Era mu huba omuutu,
gaali mugondi
n'ohwolera erala olu gafa hu musalabba.

⁹ Olw'ehyo Hatonda gaamuja obubbala,
n'obunangi n'esiina

erihira amasiina gosigosi obunangi,

¹⁰ ebitonde byosibyosi ebiri mwigulu nohu hyalo,
era ni n'ebyo ebiri njaasi wehyalo

bihubbirenga Yesu oyo amafuha,*

¹¹ era abaatu bosibosi baje
Hatonda Bbaabba enono
ni babbutula baati
Yesu Kurisito nje Musengwa.

Ohumasamasa hy'emunyeenye mu hyalo

¹² Olw'ehyo, balebe bange abahoda, ng'olu mubaayenga ni mugondera Hatonda sosi ni ndi eyo ni nenywe hyonene aye hu nyanga yino ni mbulayo, mweyongere ohuhola ebiitu ebisaanira abaatu aba Hatonda ganonola. Muhole hino n'ohuteetema olw'ohumuja enono

¹³ olwohuba Hatonda nj'abayeeda ohwenda ohuhola ebigenda muhole era gaabana n'amaani ohubihola.

¹⁴ Ebiitu byosibyosi ebi muhola, mubiholenga ni mutemulugunya oba ni mutanahana n'abahyenywe.

¹⁵ Ni muhola muutyo, erinuma muutu yesiyesi aliboloobya era mumenye mu bulamu obulani ng'abaana ba Hatonda mu hyalo hino ehagodama era ehijuuye abaatu abahola ebibi. Mu hyalo hino, mube hy'emunyeenye ejihosya egulu.*

¹⁶ Mwegumye ohulomera abaatu ehibono hya Hatonda, ehibaletera ohusuna obulamu obutanwano. Singa muhola muutyo, muja hundeetera ohuba n'ohwenyumiirisa hu ludaalo olw'ekomero olu Kurisito aligoboleraho, ohufabiina hwange eyo sihwali hufuuna muuya mu hisero.

¹⁷ Singa banjita, amafugi gange galiba hy'ehyohunywa* ehibalitufuula ohwongera hu nongo n'obujeeresa wenywe olw'ohufugiirira Kurisito era ehyo hindeetera ohusangaalira nalala ni nenywe mwesimwesi.*

¹⁸ Era mwesi musangaalire nalala ni nange.

Temusewo n'Epafuladito

* **2:10 2:10** Yis 45:23 * **2:15 2:15** Mag 32:5 * **2:17 2:17** Mu biseera ebyo, Abayudaaya bajuhanga envinyo ohwongera hu nongo. * **2:17 2:17** Hub 15:1-12

¹⁹ Musengwa Yesu Kurisito n'alisiima, suubira ohubatumira Temuseewo mangu, ahene agobole gandomere ebibafaho nahagobolamo amaani.

²⁰ Puma wundi yesiyesi abalumirwa bugali hya niye.

²¹ Olwohuba abahira obungi beyendulira byawe, sibafayo hu ebi Yesu Kurisito genda.

²² Aye mumanyire muuti Temuseewo abaaye mwesigwa olwohuba ng'omwana ni semwana, huholeeye njalala omulimo ogw'ohubuulira Amanjulo Amalaji.

²³ Suubira ohumunjindiha eyo oluvanyuma lw'ohumanya ebiitu ng'olu bitiina eno.

²⁴ Era kahasa ti Musengwa anahaganye bandehula, nga niija eyo mu hiseera ehitali hyanjale.

²⁵ Aye ni kiiri huuja eyo, mbwene ti hiraŋi ohubanindihira omunjeeresa wahyange era owoluganda Epafuladito oyu mwatumira ohunjeedanga.

²⁶ Olwohuba genda bugali mumuhubbeho emoni ko weyite olw'ohunyolwa ohu ali ni nahwo olw'ohumanya ati mwanjulira ng'olu galwala.

²⁷ Hituufu galwala era njatono afe aye Hatonda gamunambira ehisa, sigasaasira niye yenene aye ni nange keesi, gaaponia obutahi.

²⁸ C'ehigira nenda bugali ohumutuma eyo, ko mwahasangaala ni mumuweneho era keesi ndeheraŋo ohwenjendeherera.

²⁹ Mumusangaalire mu kola ey'abaatu ba Musengwa. Era munjenga abaatu hy'abo enono,

³⁰ olwohuba ganonera hu haala ohufa ni ganjeeda mu mulimo gwa Kurisito hu lwenywe.

3

Hunonjoha olw'ohufugiirira Kurisito

¹ Aboluganda, musangaalenga olwa Musengwa weefe. Era njajuma bubi ohubanandihira hu biitu nj'ebyene olwohuba hija hubayeeda ohwehuuma abasomesa ab'obudulingi.

² Mwehumenga abaatu abo abali n'esambo embi, Abayudaaya abasomesa mbo Hatonda genda muhomole omubiri obubiri.

³ Ndiife ohwasuna ohuhomola ohutuufu, olwohuba hujumirya Hatonda ng'olu Omwoyo wuwe atulunjama era hwenyumiirisa olwa Yesu Kurisito, sihwesiga bulombolombo w'abaatu ohutonjola.

⁴ Ni njaba ni njalijo omuutu owenyumirisa mu bikolwa ohunonjola omuutu, ese ndi n'ebingi eby'ohwenyumihirisamo.

⁵ Olwohuba ni baasaala, nahena endaalo munaana nga baakomola. Nasaaliwa Muyisirayiri, ohunjwa mu hiha hya Bbenjamini, ndi Mubbebbulaniya endiho, mu hunjamba amagambi g'Ehiyudaaya, naali Mufalisaayo.

⁶ Naali n'ehinani mu huhiyaania abafugiirira Kurisito, ni netemaho mutwe mu huhuuma amagambi era ni neranga mugwalaafu.

⁷ Aye ebyo byosibyosi ebi naali ni peega ti byamugaso, njahani mbibona nga sibyamugaso olwa Kurisito.

⁸ Ehituufu ehyene, ebiitu byosibyosi mbibona nga binjuma mugaso olwohuba ohufugiirira Yesu Kurisito Musengwa hiitu hyamagoba amabiti-irifu ohuhira byosibyosi.

⁹ Era sifululuhana huba mugwalaafu hu lwange olw'ohuhuuma amagambi g'Ehiyudaaya. Aye obugwalaafu obunjwa eyiri Hatonda, hubusuna olw'ohufugiirira Kurisito.

¹⁰ Nenda ohutegeera Kurisito n'amaani agamulamusa. Nenda mbite mu hubonaabona hy'olu niye gabonaabona, faane hyaniye mu hufa huhwe.

¹¹ Era keesi ni suubira ti ndiramuha.

¹² Ese sindoma ti ehyo kenire ohuhisuna, ohutusaho ndi n'ohutiina mu moni, ohusuna ehyo ehi Yesu Kurisito gagenderera mu hufuula ohuba owuwe.

¹³ Aboluganda, manyire ti kiiri husuna ehifaabinira aye ehi kola nj'ohwibirira eby'egongo n'atiina mu moni.

¹⁴ Ehi kola nj'ohwenda ohwola hu mugoye, ohusuna omuhemba ogu Hatonda gaategehera mwigulu olw'ohwenda ohufuula faane ni Yesu Kurisito.

¹⁵ Naahani efe abanangafu mu hufugiirira, huli n'ohuba n'epeega nj'enyene. Aye oba mu ngeri eyindi munjeega lundi, Hatonda abayeede mutegeere.

¹⁶ Aye hugumire hu ehyo ehi hwasuna.

¹⁷ Aboluganda, mwesimwesi munjire obulamu wange ko n'owabandi abali n'esambo endaji ng'ehyohuboneraho ng'olu hwabasomesa.

¹⁸ Ng'olu mbalomeeye emirundi nyingi era nindi ngobolamo ni ndira n'amasiga, ti njalijo bangi abacaawa obuhwenda obunamba hu hufa hwa Yesu Kurisito hu musalabba.

¹⁹ Ekomerero yaawe huliba husihiiriha, ehida hyafuuha hatonda waawe nindi ebyahabanambisye esoni nj'ebibenyumirihisamo, n'ebineego byawe babiheneeye hu by'ehyalo.

²⁰ Aye efe obutaka weefe buli mwigulu era huhuumirira Musengwa weefe Yesu Kurisito Omunonosi, ohugobola.

²¹ Alifuula emibiri jeefe eminafu era ejifa ohuba hy'ogugwe ogutalifa olw'amaani n'obunangi wuwe.

4

Ebiraji eby'ohuhola

¹ Aboluganda abahoda era abapembaho mu mwoyo gwange, musangaasa era nenyumiirisa hu lwenywe, mube bagumu mu hufugiirira Musengwa.

² Negayirira Ewudiya ni Sutuke baganye babe hirala olwa Musengwa.

³ Kusunga munjeeresa wahyange omwesigwa, oyeede abahasi abo bahole hirala. Olwohuba, njalala ni Kelemeeti ko n'abanjeeresa abandi aba masiina gaawe gali mu hitabo ehy'obulamu,* baahola ni nange omulimo ogw'ohubuulira Amanuliro Amalanji.

⁴ Hiisi hiseera musangaalenga olwohuba muli bulala ni Musengwa. Nindi ngobolamo ti musangaalenga.

⁵ Munjambenga abaatu bosibosi n'ohwegenderesa olwohuba Musengwa ali huupi hugobola.†

⁶ Mutenendehereranga olw'ehiitu hyosihyosi aye ebyetaago byenywe byosibyosi mubinambyenga Hatonda ni musaba n'ohwegalihira era n'ohweyaasa.

⁷ Era emiyaaya ja Hatonda ejihutananga hutegeerera erala, jihuumenga emyoyo n'ebineego byenywe mu Yesu Kurisito.

⁸ Aboluganda, ebineego byenywe bibenga hu biitu ebyomunina, ebiraji, eby'amazima, ebireetera abaatu ohubana enono, ebirunjamu era ebisaana.

* **4:3 4:3** Ehitabo ehy'obulamu nj'ehitabo ehirimo olwanji lw'amasiina g'abaatu abalisuna obulamu obutanwanjo. † **4:5 4:5** Oba ali huupi ni nenywe.

⁹ Hiisi ebi mwega oba ebi mwasuna ohunwa eyi ndi oba ebi mwabona mu ese oba mwanulira ni ndoma, ebyo nj'ebi muba ni muta mu kola. Era Hatonda atunja emiyaaya aja huba ni nenywe.

Ohweyaasa olw'obuyeedi

¹⁰ Ndi musangaafu bugali olwa Musengwa olwohuba wayire mubaaye muhenire ebbanga ni numa buyeedi obu muupa, mutandihire ohufaaho. Hituufu mubaaye mufaayo aye ni munuma ngeri ey'ohulaga.

¹¹ Sindoma hino olwohuba ndibubi. Nahena ohwiga ohubano mu mbeera yosiyosi.

¹² Mbitire mu mbeera ey'ohunuma haatu hosihosi, nindi n'embeera ey'ohuba ni nabyo mu bungi. Ngumira embeera yosiyosi oba huba ni nabyo oba hulumwa enjala, ohuba n'ebingi oba ohubuliriraho erala haatu hosihosi.

¹³ Sobola ohubano mu hiisi mbeera olw'amaani ga Kurisito.

¹⁴ Aye mwahola bulani ohunjeeda mu bigosi byange.

¹⁵ Bahyange Abafilipi, mumanyire muuti ni nanwa e Makedoniya, mwali mwahafugiirira Amanuliro Amalani era enuma hibbubbu hy'abafugiirira Kurisito abanyenimbaho mu songa y'ohugaba n'ohusuna, ohutusaho enywe mwenene.*

¹⁶ Era ng'olu naali e Sesalonika, mwapeeresa obuyeedi emirundi ejinera.

¹⁷ Sindoma hino olwohuba nenda muupe obuyeedi aye nenda mwahusuna omuhemba olw'ehyere hyenywe.

¹⁸ Obuyeedi obu mwana Epafuladito ohuleeta, buukena. Buli hy'ahasyololo ahanunya obulani ahanwa mu hyayo ehibanongire eri Hatonda gasangaala.*

¹⁹ Era Hatonda wange alibana hiisi ehi mwenda, n'atusa hu buninda wuwe obubitiirifu obuli mu Yesu Kurisito.

²⁰ Abaatu banjanga Hatonda weefe era Seefe enono emirembe n'emirembe. Amiina.

Ohuseebula

²¹ Muheese abagwalaafu bosibosi. Ab'eno babahehiseho.

²² Abagwalaafu bosibosi ohuhirira erala abali mu lubiri Iwa Kayisaali‡ babahehiseho.

²³ Ehisasabirisi hya Musengwa Yesu Kurisito hibe ni nenywe. Amiina.

* 4:15 4:15 2 Bah 11:9 * 4:18 4:18 Hun 29:18 ‡ 4:22 4:22 Oba habaha, mu ndimi ejindi.

Ebbaluṅa eyi Pawulo gaṅandiihira Abakolosaayi Enyanjula

Pawulo nj'owaṅandihira *Abakolosaayi* ebbaluṅa yino mu mwaha ogw'enkaaga namulala oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Pawulo gaṅandiiha ebbaluṅa yino, n'ali mu komera era abahugu mu by'Ebbayibbuli bateberesa baati gaali e Rooma. Ebbaluṅa ja Pawulo eyiri Abakolosaayi n'Abefeeso ni Filimooni ko n'ejindi, bajiranga baati jomu komera olwohuba gajinandiiha n'ali mu komera. Ebbaluṅa yino gayinandiihira abafugiirira Kurisito abomu hibuga hy'e Kolose. Pawulo sinje owatandiha ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehy'e Kolose (2:1). Hiboneha oti Epafuraasi nj'owatandiha ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehyo olwohuba gaali musaale w'e Kolose.

Pawulo gaṅandiihira ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehy'e Kolose olw'abasomesa ab'obudulingi abaali ni bababbaamya. Abasomesa abo baali basomesa baati omuutu ohunonoha, ali n'ohuhuuma amagambi g'Ehiyudaaya ng'olu Ndagaano Ekayire yiroma. Pawulo gaṅandiiha n'aloma ati abafugiirira Kurisito betaaga nje Yesu Kurisito yenene, Hatonda ohubabala bagwalaafu (1:15-20) era ati esomesa eyo yaali peega y'omuutu buutu. Olw'ehyo, enuma mahulu (2:8).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Obuheese (1:1-2)
2. Owegingihiriri wa Kurisito (1:3-3:4)
3. Obulamu obu bafugiirira Kurisito bali n'ohubamo (3:5-4:6)
4. Obuheese n'ohulabbira abafugiirira Kurisito (4:7-18)

Obuheese

¹ Ndiise Pawulo omuhwenda wa Yesu Kurisito olw'ohusiima hwa Hatonda. Ndi n'omulebe yeefe Temusewo,

² mbaṅandiihira enywe abaatu ba Hatonda abesigwa era abafugiirira Kurisito abali mu hibuga ehy'e Kolosaayi. Hatonda Seefe abanambire ehisasabirisi era abanje n'emiyaya.

Ohusaba n'ohweyaasa hwa Pawulo

³ Habuhyabuhya ni hubasabira, hweyaasa Hatonda Semwana wa Yesu Kurisito Musengwa weefe,

⁴ olwohuba hwanulira ng'olu mufugiirira Yesu Kurisito era ng'olu mwenda abagwaalafu bosibosi.

⁵ Ohufugiirira Yesu Kurisito n'ohwenda abaatu ba Hatonda ohumuli ni nahwo, bisimuha mu esubi eri muli ni nalyo eryohusuna ebirani ebi gabategehera mwigulu. Esubi eryo, mwalisuna olu mwanulira Amanuliro Amalanji ag'amazima.

⁶ Amanuliro ago gatiina ni gahwana ehyalo hyosihyosi ni galeetera abaatu ekabi ng'olu gaholire mu enywe, ohunwera erala hu ludaalo olu mweheerera ohunulira amazima aganamba hu hisasabirisi hya Hatonda mwahifaania.

⁷ Epafuraasi omutambi wahyefe, omuhoda, omwesigwa era omuṅeeresa wa Kurisito nj'owabasomesa Amanuliro Amalanji ago hu lwefe.

⁸ Era gatunayira nohu ngeri eyi mwendamo abaatu ba Hatonda ng'Omwoyo Omutukuvu nj'abatangirira.

⁹ Olw'ehyo, ohunwa olu hwanulira huuti mufugiirira Yesu, habuhyabuhya sihuleherangaho hubasabira, Hatonda abanje ohumanya ohunwa ew'Omwoyo Omutukuvu, mufaanie ebi genda.

¹⁰ Husaba huutyo munange ohwebisya mu sambo esaana era esangaasa Musengwa mu hiisi ngeri ni muhola ebirani era mweyongere ohumanya Hatonda,

¹¹ abanje amaani ko munange ohwehaliiraha hiisi higosi ni muli basangaafu,

¹² ni mweyaasa Hatonda Seefe agira ni muli bagwalaafu, abali mu njase yiye era mulisuna ekabi jije josijosi.

¹³ Olwohuba gaatutusa mu wahabaha wa Sitaani ow'ehiirema gatunira mu bunugi w'Omwana wuwe omuhoda,

¹⁴ era ohubita mu Mwana oyo, Hatonda gatununula ng'atusoniya ebibi.

1 Oweginghiriri wa Kurisito

¹⁵ Kurisito oyo pomu Hatonda ataboneha abonehera, nj'Omwana wuwe ahira obunangi era anuga hiisi hiitu.

¹⁶ Hatonda gaabita mu Kurisito oyo ohutonda ebiitu byosibyosi mwigulu nohu hyalo, ebyo ebiboneha n'ebitaboneha, abahabaha n'abanamaani n'obunangi wosiwosi. Ebiitu byosibyosi bibye era nj'agira byabanjo.

¹⁷ Kurisito gaaliyo ni njahiiri hubanjo ehiitu hyosihyosi era nj'anambirira byosibyosi.

¹⁸ Kurisito nj'omutwe gw'omubiri gugwe, ko mbabamufugiirira era nj'esimuho y'obulamu waawe. Nj'omudaayi ohunwa mu bafu ko anuge hiisi hiitu.

¹⁹ Hatonda gasalano ati ehyo ehi ali mu wiijufu hibe mu Kurisito,

²⁰ era n'abita mu Mwana wuwe oyo, galeetano omuhago ngati wuwe n'ebiiitu byosibyosi ebiri mwigulu nohu hyalo. Mu ngeri eyo, Kurisito gatajo emiyaaya olw'amafugi gage olu gafa hu musalabba.

²¹ Ni mwali ni mu hiri hufugiirira Kurisito, mwali basigu mu ebineego n'ebikolwa byenywe ebibi era ni munuma ekolagana endani ni Hatonda.

²² Aye njahani Hatonda gafaanana ni nenywe n'abita mu mubiri gwa Kurisito olu gafa hu musalabba ko mube bagwalaafu ni munumaho hamogo wayire omusango gwsigwosi mu moni jije.

²³ Mutiine mu moni ni muli bagumu mu hufugiirira Kurisito era mutadanya esubi eri mwasuna olu mwanulira Amanuliro Amalanji. Amanuliro ago, nj'agababuulira hiisi muutu hu hyalo era keesi Pawulo nafuaha mulala hu bagabuulira.

Obunjeeresa wa Pawulo eyiri abafugiirira Kurisito

²⁴ Sifayo wayire ndi hugada kasita ohugada huno ohu ngada, ngada hu lwenywe ni nongerera hu ohwo ohu Yesu Kurisito gagada hu lw'abo abamufugiirira.

²⁵ Hatonda gaafuula omunjeeresa w'abafugiirira Kurisito era gaapa omulimo ogw'ohubalomera ehibono hihye mu wiijufu.

²⁶ Amanuliro Amalanji ago, nj'ehyama ehi gaali n'agihise abaatu aye njahani ahihwehuliye ababe.

²⁷ Hatonda gabahwehulira ehyama ehyo olwohuba gendiire enywe Abatali Bayudaaya mwesi muhitegeere ng'olu hiri ehy'omugaso bugali

weene era ehy'eṅono. Ehyama ehyo c'ehino ti Kurisito ali mu enywe, nj'esuubi linyewe eryohusuna eṅono lya Hatonda.

²⁸ Olw'ehyo, hulomera hiisi muutu ebiṅamba hu Kurisito oyo ni hubatebusa era ni hubasomesa n'amagesi aga Hatonda atunja, ko hiretere hiisi muutu ohunuma ehyanumiraho mu hufugiirira Kurisito.

²⁹ Ehyo c'ehigira ni fululuhana bugali weene olw'amaani ga Kurisito amabitirifu agabonehera mu ese ni kola emirimo jije.

2

¹ Nenda mumanye ng'olu kalabana bugali weene hu lwenywe n'abafugiirira Kurisito abali mu hibuga hy'e Lawodiikiya era ni naabo bosibosi abahiiri humanya.

² Ehigendererwa hyange, nenda hu bagobosamo amaani era mube mu bulala mu hwendana ko mufaanisye erala mu wiijufu ng'olu Kurisito nj'ehyama hya Hatonda.

³ Kurisito oyo, nje yenene agira mwamanya obuninda w'amagesi n'ohumanya hwosihwosi ohunwa ewa Hatonda.

⁴ Mbalomera hino ko ṅatabaṅo omuutu kadi mulala agira mwanaba ohunwa hu mazima n'abadulingadulinga n'ebibono, habibe binoli biitye.

⁵ Wayire nga sindi ni nenywe mu mubiri, ndi ṅalala ni nenywe mu mwoyo era sangaala bugali ohunulira ti muli mu bulala era bagumu mu hufugiirira Kurisito.

Obulamu ow'edembe mu Kurisito

⁶ Naahani ng'olu mwafugiirira Yesu Kurisito nga Musengwa yenywe, mweyongere ohuba n'obulamu obumusangaasa.

⁷ Mwegumye ohumufugiirira ko muṅangale mu hufugiirira ohwo ni mwema hu ebyo ebi babasomesa era mutadembanga humweyaasa.

⁸ Mwehumenga ṅatabaṅo muutu kadi mulala agira mwanaba n'atambisa obulombolombo w'abaatu obunumamo mahulu aye obudulingi owereere. Esolesa hy'eyo siyinjwa yiri Kurisito aye yinjwa eyiri emisambwa ejinyopire ehyalo hino.

⁹ Kurisito nje Hatonda mu mubiri gw'obuutu,

¹⁰ era mwesi olwohuba hirala ni Kurisito, eṅuma ehindi ehi mwenda ohubanoṅola. Kurisito oyo nje Musengwa era aṅuga abanamaani n'abobunangi bosibosi.

¹¹ Kurisito gabahomola mu bulamu wenywe ow'omwoyo, ng'abambulaho ohwegomba hw'omubiri olu bamuhomerera hu musalabba.

¹² Era ni bababatiza, hyali oti hani mwesi babasiiha ni Kurisito era nga mulamuhira ṅalala ni naye olw'ohufugiirira Hatonda owamulamusa.

¹³ Ni mwali ni muhiiri hufugiirira Kurisito, mwali bafu mu mwoyo olw'ebibi byenywe era ohwegomba hw'omubiri ni hubaṅuga aye Hatonda gabaṅa obulamu obunyaaha n'abita mu Kurisito era gatusoniṅa ebibi byefe byosibyosi.

¹⁴ Hatonda gatutusaho ebbanja ery'ehibi gaahena galisalamo olu bahomerera Yesu hu musalabba.

¹⁵ Era hu musalabba ohwo, nj'ohu gaṅangulira abanamaani n'abobunangi, gabatusaho ebisoosa ng'abaswasa mu lwijuuye.

¹⁶ Olw'ehyo, mutaganyanga omuutu yesiyesi ohubasalira omusango hu biṅamba hu by'ohulya oba ebyohunywa oba hu ndaalo ekulu oba hu

by'embaga eja hiisi mwaha oba hu by'ohubaluha hw'omwesi wayire ebinamba hu ludaalo lwa Sabbaato.

¹⁷ Ebiitu hy'ebyo, bisisigo busisigo aye Kurisito nj'amazima, oyu byali ni biraga biiti gaali aja huuja.

¹⁸ Mutaganya abaatu abo, abeefuula ohuba n'ohwolesewa ohwenjabulo bagira mwajumirya abamalayika, mwaba n'ohwenjomeha ni mwegudya, mwafiirwa obunonosi. Abaatu hy'abo baali n'ohumanya hw'abaatu buutu era n'ohwepaahapaaha hwawe, panaŋo.

¹⁹ Abaatu abo, beyabula hu Kurisito omutwe gw'abafugiirira era aliisa omubiri gwoSIGWOSI, gagunimba ŋalala hy'olu owongerero n'emisiŋa bihola, nga ko guhula ng'olu Hatonda genda.

²⁰ Kurisito ni gafa, mwesi muli oti hani mwafiira ŋalala ni naye nga muŋangula emisambwa ejinyopire ehyalo hino. Ŋaahani lwahiina muŋamba obulombolombo w'abo ababaloma baati mbo,

²¹ "Otaŋamba hu hirebe oba otalya hino oba otaholanga oti?"

²² Bahyange, obulombolombo hy'obwo buŋamba hu ebyohunywa n'ebyohulya ebinwaŋo, ebyo by'abaatu buutu era ŋaŋuma ehi bigasa.

²³ Wayire obulombolombo owo, buboneha hy'ehiitu ehy'amahulu mu kola ey'ohujumirya n'ohwenjomeha ohw'obudulingi ko n'ekola ey'ohwegudya eyi abaatu abeene baseegaŋo ohusangaasa Hatonda, biŋuma aŋa biyeedera omuutu ohuŋangula ohwegomba hw'omubiri.

3

¹ Ale ng'olu mwalamuhira ŋalala ni Kurisito mu by'omwoyo era mwa-suna obulamu obunyaaha, muŋembenga hu biri mwigulu eyi Kurisito gehaaye mu hifo ehy'eŋono hu lubega lw'omuhono omulungi ogwa Hatonda.

² Muŋembenga hu biitu ebyomwigulu sosi ebibi ebyohu hyalo huno,

³ olwohuba muli oti hani mwafa era obulamu wenywe babuhweha mu Kurisito ewa Hatonda.

⁴ Kurisito esimuhu y'obulamu wenywe obunyaaha olu aligobola, mwesi balibahwehulira ŋalala ni naye mu eŋono lirye.

Obulamu obuhale n'obunyaaha

⁵ Ŋaahani mweyambule ohwegomba ohw'omubiri hy'obuhwedi, ohuba n'emoni enyangu, ohwejabaata ko n'ohuyayaanira ebiitu ebibi eby'ehyalo hino. Olwohuba ehyo hiri hy'ohujumirya ebiitu ebitali Hatonda.

⁶ Hatonda aja hugudya abaatu abahola ebiitu hy'ebyo, n'ehiruŋi.

⁷ Era mwesi ebyo nj'ebimwaholanga ni mwali ni muhiiri hufugiirira Yesu.

⁸ Aye ŋaahani mweyambule ebiitu hy'etima, ohuŋalaatana, ohuloma ebyakalebule n'ohuŋemula era bitatulanga nomu hanwa henywe.

⁹ Mutadulinananga olwohuba mweyambula obulamu obuhale n'ebikolwa ebibi ebi mwaholanga ni mu hiri hufugiirira Yesu,

¹⁰ nga muhena mwambala obulamu obunyaaha ohuŋwa ewa Hatonda era obu ali hugobosa bunyaaha ko mwahamutegeera bulani.

¹¹ Olw'ehyo, sihyamahulu ohuba Omuyudaaya oba Atali Muyudaaya, omuhomole oba atali muhomole, omulugendwa, atali mugunjuhi, omwidu oba atali mwidu aye Kurisito nj'ehihulu era ali mu bosibosi, abamufugiirira.

¹² Olw'ehyo, ng'olu Hatonda gabatobola ohuba abaatu babe abahoda gaahena gabagwalaasa, mubenga n'omwoyo ogusaasira, n'ehyere n'ohwenjomeha n'ohweyisa ŋaasi ko n'ohwehaliraha.

13 Hiisi muutu gehalirihenga era asoninenga owahye hiisi olu njanabenganjo ohwenjulumunya. Musoninanenga hy'olu Musengwa gaba-sonija.

14 Era hu ebyo byosibyosi, mumeedeho n'ohwendana olwohuba nj'ohubanywanywasa mwesimwesi mu bulala.

15 Emiyaaya eji Kurisito atunja jibane ohuba abateehi mu myoyo jenywe. Olwohuba hy'omubiri omulala, Hatonda gabalanga ohumenya mu miyaaya hiisi muutu n'owahye. Era mumweyaasenga humweyaasa.

16 Obuhwenda obunamba hu Kurisito bubenga mu bulamu wenywe mu wiijufu, ni musomesania era hiisi muutu n'alabbira owahye n'amagesi gosigosi. Era mwemberenga Hatonda e Zabbuli n'enyembo ej'ohumujumirya n'eki Mwoyo abanja ohuyiia, n'ohweyaasa mu myoyo jenywe.

17 Hiisi hiitu ehi muloma oba ehi muhola, muhiholenga ng'abahahirira Yesu Musengwa weefe ni mweyaasa Hatonda Seefe ohubita mu Yesu oyo.

Ebi husaanira ohuhola mu bulamu obunyaaha

18 Abahasi, munjilirenga abawamwenywe ng'olu Musengwa genda.

19 Abasinde, mwendenga abahasi benywe era mutabahambunjaliranga.

20 Abaana, munjilirenga abasaaye benywe mu hiisi hiitu olwohuba ehyo hisangaasa Musengwa.

21 Abasaaye* mutanyigirisanga baana benywe, bahanda banwamo amaani.

22 Abeedu, munjilirenga abasengwa benywe mu hiisi hiitu, ehyo mutahiholanga ni babataayeho emoni ohusuna obuhoda aye muhiholenga ni muhenereeye olw'ohunja Musengwa enono.

23 Hiisi ehi muhola, muhiholenga n'omwoyo mulala hy'abaholera Musengwa sosi abaatu.

24 Muhebulire muuti Musengwa aja hubanja omuhemba ng'olu gasuubisa, olwohuba mu butuufu oweene Kurisito nj'oyu mujeeresa.

25 Oyo aholo ebibi, aja husuna omuhemba ogwolana n'ebibi bibye olwohuba Hatonda anjuma muutu yesiyesi oyu aboola.

4

1 Abasengwa, mubisyenga abeedu benywe bulani era ni mutehubbira. Muhebulire muuti mwesi muli ni Musengwa mwigulu abaliho obunangi.

2 Mwegumyenga ohusaba era mutengeyo omwoyo hu ebi musaba ni mutayeho n'ohumweyaasa.

3 Era hwesi mutusabirenga, Hatonda atwigulirengo engira hulomere abaatu obuhwenda obunamba hu Kurisito. Era olw'ohulomera Abatali Bayudaaya ehyama ehyo, c'ehigira ni ndi mu komera.

4 Muusabire, ndomere abaatu obuhwenda owo ng'olu hiseene ko bahabutegeera bulani.

5 Mwebisyenga mu kola ey'amagesi eyiri abo abahiiri hufugiirira Kurisito era mutambisenga hiisi kabi eyi muba ni nayo bulani.

6 Emboosi yenywe n'abatafugiirira Yesu yibenga ndani era eyisangaasa ko munange ohumanya engeri ey'ohwanuhulamo omuutu n'aba n'ehyabuusa.

Obuheese

* 3:21 3:21 Mu Luyonaani hiri ti "Abasaaye abasinde."

⁷ Oboluganda Tukikasi, omuhoda era omuñeeresa wahyefe omwesigwa oyu hutamba ni naye omulimo gwa Musengwa aja hubalomera byosibyosi ebiifaho.

⁸ C'ehigira ndihumutuma eyo mwahamanya ng'olu huli eno era ehindi abagobosemo n'amaani mu hufugiirira hwenywe.

⁹ Tukikasi alihuuja eyo ni Onesimo mulebe yeefe omuhoda era omwesigwa. Onesimo oyo mulala hunywe eyo era baja hubalomera byosibyosi ebitufaho.

¹⁰ Arisitaluuko omusibe wahyange ni Mariko omwiñwa wa Bbalunaba, babahehiise. Mwasuna obuhwenda muuti Mariko ali hutegeha ohuuja eyo, kale n'anahaaje mumusangaaliranga.

¹¹ Ni Yesu oyu balanga erindi baati Yusito, abahehiseho. Abo nj'Abayudaaya boñene abaakola ni nabo omulimo gwa Hatonda era bamugaso bugali eyi ndi.

¹² Epafuraasi omuñeeresa wa Yesu Kurisito era omulala hu enywe, abahehiise. Habuhyabuhya abasabira bugali weene ati mwahañangala mu hufugiirira hwenywe ko muñange ohumanya ebi Hatonda genda ni mutemoota.

¹³ Ese ndi n'obuhahafu ti Epafuraasi ahalabana bugali weene hu lwenywe ko nohu lw'abo abomu Lawodiikiya n'abomu Yerapoolisi.

¹⁴ Omusanu era omuhoda weefe oyu balanga baati Luka ko ni Demasi, babahehiise.

¹⁵ Muheese abalebe abomu Lawodiikiya ni Nuufa mboojo yeefe ko n'abafugiirira Kurisito abahumbaanira mu nyumba ewuwe.

¹⁶ Oluvanyuma lw'ohusoma ebbaluña yino, muyiñeereese ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ab'e Lawodiikiya. Era mwesi musome ebbaluña eyiñwa ewaawe.

¹⁷ Era mulome Arikipo muuti, "Fubaho ohuheneresa obuñeeresa obu Musengwa gahañambya."

¹⁸ Ese Pawulo, ndiise añandiihire obuheese buno n'omuhono gwange. Muhebulire muuti ndi mu komera. Hatonda abañambire ehisasabirisi.

Ebbaluṅa endaayi eyi Pawulo gaṅandiihira Abasesalonika Enyanjula

Pawulo omuhwenda wa Yesu nj'owaṅandiihira *Abasesalonika* ebbaluṅa endaayi yino (1:1). Abahugu mu by'Ebbayibbuli baṅeega baati Pawulo gaṅandiiha ebbaluṅa yino mu mwaha ogw'ataanu namulala oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Era gayiṅandiihira abafugiirira Kurisito ab'e Sesalonika n'ali e Koriiso. Pawulo gatandiha ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehyo n'ali hu lugendo lulwe olwohubiri mu hubuulira Amaṅuliro Amalaṅi aga Yesu Kurisito (Bik 17:1-10). Ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehyo, hyalimo Abayudaaya n'Abayonaani.

Oluvanyuma lw'ohwegulaṅo ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ehyo, Pawulo sigamenya e Sesalonika ehiseera hireeṅi. Olw'ehyo, gaṅandiiha ebbaluṅa yino ohubagumya. Ebbaluṅa yino yirimo bingi, ohuhirira erala eroma hu engeri eyi bafugiirira Kurisito bali n'ohwebisyamo. Era yiroma hu hugobola hwa Kurisito. Hamunga abafugiirira Kurisito ab'e Sesalonika baali basinga hwenda ohuṅulira hu hiitu hyehyo. Olw'ehyo Pawulo atambisa ohugobola hwa Kurisito ng'ehiitu ehiri n'ohutuṅa amaani ohuba n'obulamu obusangaasa Hatonda (5:6-8).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Obuheese n'ohweyaasa Hatonda (1:1-8)
2. Amaṅuliro agagobosamo amaani (2:1-3:13)
3. Obulamu w'abafugiirira Kurisito n'engeri eyi Yesu Kurisito aligobola (4:1-5:15)
4. Obuheese n'engohoba (5:16-28)

Obuheese

¹ Ese Pawulo n'abahyange Siluvaano ni Temuseewo, hubaṅandiihira enywe abaatu ba Hatonda Seefe ni Yesu Kurisito Musengwa, ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito mu hibuga hy'e Sesalonika. Hubendesa ekabi n'emiyaya.

Obulamu n'ohufugiirira hw'abaatu bomu Sesalonika

² Hweyaasa Hatonda habuhyabuhyu olwenywe mwesimwesi era hiisi olu husaba, siuhaya hubaṅaayo eyiri Hatonda mu saala jeefe.

³ Habuhyabuhyu hiisi olu hwenomeha mu moni ja Seefe era Hatonda weefe ohusaba, huhebulira ebi muhola ohulaga ohufugiirira hwenywe n'ohwenda ohu muli ni nahwo ohweraga mu ngeri eyi muhatabaanamo olwa abahyenywe. Era huhebulira n'ohugumikiriza ohu muli ni nahwo olw'esubi eri muli ni nalyo mu hugobola hwa Musengwa weefe Yesu Kurisito.

⁴ Aboluganda, humanyire huuti muli bahoda eyiri Hatonda era ng'olu gabatobola mube baatu babe.

⁵ Hino huhihahasa olwohuba mwesi hwababuulira Amaṅuliro Amalaṅi, agataali mu bibono bubono aye ni galiho n'ohuhola hw'amaani g'Omwoyo Omutukuvu, ohuhahasa ti ebi hwali ni huloma, bituufu. Era ng'olu mumanyire, ni hwali eyo ni nenywe, mwabona engeri eyi hwebisyangamo olw'ohwenda ohubayeeda mutwegereho.

⁶ Mwalonderera esambo jeefe neja Musengwa weefe Yesu, olwohuba wayire ng'abaatu babagudya olw'obuhwenda obu hwabaleetera, cooka mwawufugiirira n'esangaalo ery'Omwoyo Omutukuvu.*

⁷ Mu ngeri eyo mwafuuha hyahuboneraho eyiri abafugiirira bosibosi abomu twale ly'e Makedoniya n'erya Akaya.

⁸ Olw'ehyo, njaaahani obuhwenda wa Yesu Musengwa busaseene, simu Makedoniya n'Akaya mwonene aye efuma y'ohufugiirira hwenywe, yoolire hiisi njaaatu. Efe nindi hino njabula ehi hitwetagisa ohuhiromaho,

⁹ olwohuba abaatu abeene baloosa engeri eyi mwatuumamo ni hwaja ewenywe. Era baloosa ng'olu mwafuluha mwaleha emigaami mwagobola eyiri Hatonda Omwene Bulamu era omutuufu, mumujeerese

¹⁰ era ng'olu mulindirira Omwana wuwe Yesu ohugobola ohunja mwigulu, oyu galamusa era ng'omwene oyo nj'atunonia ehirunji hya Hatonda.

2

Omulimo ogu Pawulo gaahola mu Sesalonika

¹ Aboluganda, enywe mwabeene mwesi mumanyire muuti ohuuja hwefe eyi muli, sihwafa busa.

² Ng'olu mumanyire, ni hwali ni huhiiri huuja ewenywe, e Sesalonika, hwabonaabona era batubisya bubi mu hibuga hy'e Filipi. Cooka Hatonda weefe gatugumya, hwasobola ohubabuulira Amanjuro Amalanji aganjwa eyi ali, wayire nga bangi bagesyaho ohutuhayisa.*

³ Bino ebi hubahubirisa ohufugiirira sibyabudulingi ate sihweyendulira byefe oba ti huli hwenda hubahema hubabbaanye.

⁴ Cooka ng'olu Hatonda gatwesiga gatunjambya omulimo gw'ohulomera abaatu Amanjuro Amalanji, hwesi huutyo pohuguhola. Ni hutagenderera husangaasa abaatu ni huloma ebinomera amatwi gaawe aye ni hwenda husangaasa Hatonda amanyire ebitufaho n'ohwolera erala mugati w'emyoyo jeefe.

⁵ Mumanyire bulanj muuti ni hwaja ewenywe, sihwatambisa bibono ebi bapaahapaaha ebinambulamo oba ebibayeyeresha hy'abaatu ab'omulyerye olu bahola olw'ohwenda ohuwiiha omulyerye gwawe. Hatonda omwene nj'omujulizi weefe mu hino.

⁶ Era sihwaholanga biitu olw'ohwenda batupaahe.

⁷ Ng'abahwenda ba Kurisito hyali hyola ohubasitonjerera mu ngeri ey'ohweyemeeresano. Cooka hwegenderesanga eyi muli hy'omuhasi omusaaye olu gegenderesa eyiri abaana babe.

⁸ Olw'ohubooya n'ohubenda obugali hwegomba hubooseho Amanjuro Amalanji aganjwa eyiri Hatonda. Sicehyo hyonene aye n'ohunayo huneyo obulamu weefe oweene hu lwenywe.

⁹ Mu butuufu balebe muhebulira bulanj muuti ni hwali eyo ni hubabuulira Amanjuro Amalanji aga Hatonda, hwafabiinanga ni huhola omuusi n'owiire husobole ohweyemesano fabeene, habe hasinge hutasitonjerera kadi mulala hu nywe.

¹⁰ Enywe mwabeene muli bajulizi beefe, ni Hatonda omwene yeesi humwijulira era amanyire ati ni hwali eyo esambo jeefe jaali ngwalaafu, ejolana era ni jibulaho hya hwenjambya.

* 1:6 1:6: Bik 17:5-9 * 2:2 2:2: Bik 16:19-24; 17:1-9

¹¹ Muhimanyire muuti hiisi mulala hu nywe hwamunziranga mu ngeri eyi omusaaye ow'ehisinde anjiramo abaana babe.

¹² Hwababuliriranga, hwabagumya era hwabahubbirisa mugendere mu bulamu obusangaasa Hatonda omwene hubalanga mube mu Bunugi nomu nono lirye.

¹³ Ebyo n'obitaaye hutulo, hweyaasa Hatonda habuhyabuhya n'olwohuba ti ni hwaboosaho ehibono hihye, mwahitegera ohutwi era mwahifugiirira. Simwahinjira ng'ehinjwa eyiri abaatu aye ng'ehibono hya Hatonda ehyene n'ehyene era nga nj'ehiri huhola omulimo mu bulamu wenywe abafugiirira.

¹⁴ Abalebe, ohufaanana n'ebibbubbu by'abafugiirira Yesu Kurisito ebyomu twale ly'e Buyudaaya, mu ngeri nj'enyene mwesi Abayudaaya bahyenywe abeene, babagudya.*

¹⁵ Abayudaaya abahola ebiri hy'ebyo nj'abeeta Musengwa weefe Yesu n'abanaabbi era hwesi nj'abatugudya. Abaatu abo sibasangaasa Hatonda era ogwawe gwahunyiza hiisi muutu.*

¹⁶ Obona baagesyaho n'ohutuhingirira hutalomera Abatali Bayudaaya ehibono hya Hatonda bahanonjoha! Ehyo hyameeda humeeda hu bibi byawe ebi batiinire ni bahola ohunjwa enyuma. Aye naahani jibageene, ehirunji hya Hatonda hibageene.

Pawulo anemba ohuhyalira Abasesalonika

¹⁷ Aboluganda, ni hwaseebulana ni nenywe, wayire hyali hya-hamanga hatono, ehiyungo hyatunamba hwanjulira ni hwegomba bugali ohubabonaho,

¹⁸ era nga hunemba nindi hugobole eyi muli. Ese semwene Pawulo aloma ni nenywe, nagesyaho omulundi omudaayi n'ogwohubiri, cooka Sitaani gahingirira.

¹⁹ Hunalome hi hwaleha hi? Yesu Musengwa weefe n'aligobola, sindinywe omuliba esuubi ly'efe era omuligema hwaba n'esangaalo mu moni jije? Sindinywe omuligema hwepaaha ng'olu hwanjanguka?

²⁰ Enywe ndinywe omunjwaho ohwepaaha hwefe, n'esangaalo eri huli nalyo.

3

¹ Olw'ehyo, ohugumikiriza ehibubaalo ni hwatuhaya, nga husalano husigale hwenene mu hibuga hy'Asene,*

² aye hwabatumira Temuseewo mulebe yeefe era omutambi wahyefe mu mulimo gwa Hatonda ogw'ohubuulira abaatu Amanjuliro Amalanji aganjamba hu Kurisito. Hwamutuma gaaje abagumye era abanywanie mu hufugiirira hwenywe,

³ natabano kadi mulala hu nywe anwamo amaani olw'ohuhiyaania ohu babahiyaania. Muhimanye bulanji muuti ebyo bitwolaho olw'ohugera hwa Hatonda.

⁴ Ni hwali ni huhiri eyo ni nenywe hwabalomereeyeno huuti efe abafugiirira baja hutuhiyaania olw'ohufugiirira hwefe era mumanye muuti ehyo naahani hyolereeye.

⁵ Olw'ehyo, ni nabona ti sipanga hweyongera hugumikiriza ohuba mu njirema ni tamanyire ebibafaho, nabatumira Temuseewo. Namutuma sobole ohumanya ng'olu mwemereeye mu hufugiirira hwenywe ni

* 2:14 2:14: Bik 17:5 * 2:15 2:15: Bik 9:23,29; 13:45,50; 14:2,5,19; 17:5,13; 18:12 * 3:1 3:1: Bik 17:15

nenenderehire ti hamunga nanwangayo omuhemi gabahema mwanjwa hu hufugiirira Kurisito, ohufaabiina ohu hwafaabiina hwatufa busa.

Temuseewo agobola n'amanjiro agagobosamo amaani

⁶ Njaahani Temuseewo nj'ono ko gahagobolanga n'anjwa eyo. Atuleete-eye amanjiro agagobosamo amaani ni gahya hu hufugiirira hwenywe era n'ohwenda ohu hiisi muutu ali ni nahwo eyiri owahye n'abaatu bosibosi ohujirira njalala. Era atulomeeye ati habuhyabuhya mutunjeegaho bugali era ati mwoya ohutubonaho hyefe hwesi ng'olu hwoya ohubabonaho.*

⁷ Olw'ehyo balebe beefe, wayire nga huli mu bigosi n'ohugada ohw'amaani, ohufugiirira hwenywe hutugobosiseemo amaani.

⁸ Hitugobosamo amaani munaba banywani mu hufugiirira era ni muli bulala ni Musengwa weefe.

⁹ Mu butuufu oweene, hiina ehi hujaanga ohuja Hatonda ohumulaga ohumusiima hwefe n'esangaalo eri huli ni nalyo mu moni jije hu lwenywe?

¹⁰ Omuusi n'owiire hubeererera ni hwegalihira Hatonda nindi atunje ekabi hubonaneho ni nenywe emoni hu moni, hwoherese ebihubuliraho hu hufugiirira hwenywe.

¹¹ Ale, Seefe era Hatonda weefe omwene ni Musengwa weefe Yesu, baganye batusenjo ebirobera husobole ohuuja.

¹² Musengwa abameedemo omwoyo gw'ohwendana era n'ohwenda abaatu bosibosi, ng'olu efe hubenda enywe,

¹³ Musengwa weefe Yesu n'aligobola njalala n'abagwalaafu babe, abagaane ni mubulaho ehi muutu asobola ohwenjamba, ni muli bagwalaafu mu moni ja Seefe era Hatonda weefe.

4

Obulamu obusangaasa Hatonda

¹ Ehisembayo aboluganda, hwabahubbirisa ohwebisyanga mu ngeri esangaasa Hatonda, ehiitu himuli hugesyaho ohuhola. Era mu siina lya Yesu Musengwa, hubasunga mweyongerenga ohuhola c'ehyene.

² Hino huhiroma olwohuba mumanyire ebi hwabalabbira olw'obunangi obu Yesu Musengwa gaatunja.

³ Hatonda abendesa ohuba bagwalaafu, n'ohwenjalamira erala obuhwedi.

⁴ Hiisi mulala hu nywe ateehwa ohumanya ohufuganga omubiri gugwe mu ngeri engwalaafu era enjese enono.

⁵ Ohwegomba hw'omubiri hutabafuganga ng'olu hufuga abaatu abatamanyire Hatonda.

⁶ Kale, mu songa yino njatabano muutu mu nywe ahola ebirumya owahye, wayire owiibira epiki ni muha owahye olwohuba ng'olu hwalomera era hwabalabula, Musengwa aliboneresaba abaatu abahola ebiitu hy'ebyo byosibyosi.

⁷ Hatonda sigatulanga huhene husigale ni hugendera mu buhwedi, wabula gatulanga hube bagwalaafu.

⁸ Olw'ehyo hiisi anyooma hino ehi hubalabbira, aba saanyooma muutu aye aba anyooma Hatonda abana Omwoyo wuwe Omutukuvu.

⁹ Ebinjamba hu hwendana, sihinetagisa hulanduluhana ni mbalaabbira, olwohuba Hatonda gaahena ohubasomesa.

* 3:6 3:6: Bik 18:5

¹⁰ Era mu butuufu, ehyo nj'ehi mulihuhola. Mwenda aboluganda bosibosi abali mu twale ly'e Makedoniya lyosiryosi. Ni naaŋo baganda beefe, hubegayirira muholenga muutyo n'ohusingaho aŋo.

¹¹ Mwegumye mu sambo y'ohutaba bahifaabi n'ohuteyingisa mu bitabaŋambaho, hiisi muutu ni geholera emirimo jije n'emihono jije ng'olu hwabaloma.

¹² Ni munaholenga muutyo, abatafugiirira Kurisito banabaŋenga eŋono era simunasitonjererenga muutu yesiyesi.

Ohugobola hwa Musengwa

¹³ Aboluganda, sihwenda mube mu hiirema hu biŋamba hu abafa, obutahi ohubaŋamba ng'olu buŋamba abaatu abandi abaŋuma suubi.

¹⁴ Efe hufugiirira huuti Yesu gafa era galamuha, ni naabo abafa oluvanyuma lw'ohumufugiirira, Hatonda alibalamusa bagobolera ŋalala ni Yesu.

¹⁵ Hubalomera hino ni hwema hubi Musengwa weefe omwene gaaloma ati n'aliba nagobola, efe abaliba ni huhiri balamu mu hiseera ehyo sihulitangirira mwabo abaafa, ohumusanaana.

¹⁶ Hiri hiityo olwohuba Musengwa omwene olinwa mwigulu n'ejanjaasi eririhabuha, n'omuhulu wa malayika alifuuŋa egwala n'aŋa ehira-giro ehya Hatonda. Abo abaafa ni bahenire ohufugiirira Kurisito, nj'abalyeherera ohulamuha.

¹⁷ Ng'aŋo hwesi abaliba ni huhiri balamu, ko hulondaho huŋiriwa ŋalala ni nabo mu bireri ohuja ohwagaanana ni Musengwa mu bbanga. Era huliba ni naye emirembe n'emirembe.*

¹⁸ Olw'ehyo, hiisi muutu agumyenga owahye n'ebibono ebyo.

5

Ohwetegehera ohugobola hwa Musengwa

¹ Aboluganda, sinenda hulanduluhana mu hubalomera hu biŋamba hu biro n'ebiseera ebyo aŋa biryolera,

² olwohuba mwabeene mwesi muhimanyire bulani muuti oludaalo lw'ohugobola hwa Musengwa luliba hy'omwibi olu gaaja owiire n'atalagire.*

³ Olu abaatu baliba ni baloma baati, "Ha-a! Huli bulani, ŋaŋuma hituluma." Hu olwo ndolu ohusihiiriha hulibagwaho bugwe ni batetegehire ng'olu ebise biija hu muhasi n'alumwa ohusaala era ŋalibula buŋonere.

⁴ Aye enywe, aboluganda, simuli mu hiirema oludaalo olwo ko lubagweho bugwe hy'omwibi olu gaaja ohwiba.

⁵ Mwesi mwesi muli baatu ba mumwi era muli hy'eswa esiisi ejija omuusi etangalwe, muli bamu muusi. Olwohuba efe abafugiirira sihuli bamugenda wiire, wayire abaholera mu hiirema.

⁶ Olw'ehyo hutanyuha hy'abandi olu bali huŋenyuha aye hubeno moni era ni muli balangaasa.

⁷ Abanyuha, banyuha wiire; n'abameera bameera wiire.

⁸ Aye efe ng'olu huli bamumwi, hutameera aye husigale ni huli balangaasa. Husaanira hwehinge ohuhola ebibi, ohufugiirira n'ohwendana ni biri nj'engabo yeefe, n'esuubi ly'obunonosi obunwa eyiri Yesu libe eyi huli hy'ekofiira ey'ehyoma eyiri omusirikale.*

* **4:17 4:17:** 1 Kor 15:51-52 * **5:2 5:2:** Mat 24:43; Luk 12:39; 2 Peet 3:10 * **5:8 5:8:** Yis 59:17; Beef 6:13-17

⁹ Olwohuba Hatonda sigatutegehera hutugudya mu hirunji hihye, ohutusaho ohutunonjola n'abita mu Musengwa weefe Yesu Kurisito,

¹⁰ owatufiririra ko husobole ohuba balamu njalala ni naye, sisonga oba hufuuye oba huli balamu.

¹¹ Kale hiisi mulala hu nywe agumyenga owahye era ni muyeedana ng'olu muhola hatyane.

Ebisembayo

¹² Aboluganda, hubegayirira mumanye era muje abaatu ababaholamo omulimo enono, aba Hatonda gatobola ohubatangirira n'ohubegirisa ebi musaanira ohuhola.

¹³ Mubatengamo enono bugali era mubendenga olw'omulimo ogu babaholamo. Mwihale bulani ni mwenjalama nionionio njagati wenywe.

¹⁴ Aboluganda, hubegayirira mulabulenga abahyenywe abanjuuna ohulera engalo, mugumyenga abatali bagumu, muyeedenga abanafu, mugumiikirizenga bosibosi.

¹⁵ Mubone muuti mu nywe simubangamo omuutu ow'oluboole. Ohutusaho habuhyabuhyu hiisi muutu gegumyenga ohuholera owahye ebirani, njalala n'abaatu bosibosi ohunjirira njalala.

¹⁶ Mubenga basangaafu habuhyabuhyu.

¹⁷ Mulombenga Hatonda hiisi hiseera.

¹⁸ Mu byosibyosi, mumweyaasenga mu hiisi mbeera olwohuba enywe ng'abaatu ba Yesu Kurisito, ehyo Hatonda c'ehi genda muhole.

¹⁹ Mumanya mutahayisanga Omwoyo Omutukuvu.

²⁰ Mutanyoomanga bunaabbi.

²¹ Mwetegeresenga byosibyosi era mugumirenga hu hirani,

²² ni mwebaayanga hiisi hibi.

²³ Hatonda yene atuna emiyaaya, abafuule abagwalaafu. Era muhume emyoyo jenywe, obulamu wenywe n'emibiri jenywe ni biri bulani, Musengwa weefe Yesu n'alijja mube ni mubulaho hy'ohubanenya.

²⁴ Owabalanga mwesigwa era ehi gasubisa alihyoheresa.

²⁵ Aboluganda, muteebirira hutusabirangaho.

²⁶ Muheese aboluganda bosibosi mu keesa ey'abaatu abagwalaafu.

²⁷ Mbalagira, mu siina lya Musengwa weefe, ebbaluna yino muyisomere aboluganda bosibosi.

²⁸ Musengwa weefe Yesu Kurisito abanjambire ehisasabirisi.

Ebbaluṅa eyohubiri eyi Pawulo gaṅandiihira Abasesalonika Enyanjula

Ebbaluṅa ya Pawulo eyiri *Abasesalonika* gayiṅandiiha mu mwaha ogw'ataanu namulala oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Era mu hiseera ehyo, Pawulo gaali ahiiri e Koriiso (Bik 17:1-10). Mu hibuga Sesalonika, mwalimo abafugiirira Kurisito Abayudaaya n'Abayonaani.

Mu bbaluṅa yino, Pawulo aloma hu biṅamba hu biseera by'ekomero n'ohugobola hwa Kurisito. Era alabula abafugiirira Kurisito ohutalera ngalo. Ahubbirisa hiisi muutu ohutambanga ohusuna ehyohulya (3:6-10).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Ohweyanjula (1:1-2)
2. Ohweyaasa Hatonda n'ohulombera abafugiirira Kurisito (1:3-12)
3. Ebiseera by'ekomero (2:1-17)
4. Hiisi muutu ali n'ohutamba (3:1-15)
5. Agohoba n'obuheese (3:16-18)

¹ Ese Pawulo n'abahyange Siluvaano ni Temuseewo, hubaṅandiihira enywe ehubbubu hy'abafugiirira Kurisito mu hibuga hy'e Sesalonika. Muli baatu ba Hatonda Seefe ko ni Musengwa Yesu Kurisito.

² Hatonda era Seefe ko ni Musengwa Yesu Kurisito babaṅambire ehiasabirisi era babane emiyaaya.

Ohugumya abafugiirira

³ Aboluganda, efe huli n'ohweyaasa Hatonda habuhyabuhya olwenywe. Ehyo husaniiye ohuhihola olwohuba ohufugiirira hwenywe huli hweyongera hweyongera ohuṅangala era ohwenda ohu hiisi mulala hu nywe gendamo owahye, hweyongera.

⁴ Ehyo hwesi hituṅa obugumu ni huba n'ebubbubu ebindi eby'abafugiirira Kurisito, ohwenyumiirisa olwenywe. Hwenyumiirisa olwenywe olwohuba mugumiikiriza ohuhiyaania ohu babahiyaania era mugumira ohugada olw'ohufugiirira Kurisito.

⁵ Ebyo byosibyosi bujulizi obulaga ng'olu Hatonda atehubbira mu hulamula huhwe era hu komero ng'olu mulisaanira ohwingira obunugi wa Hatonda obugira ni mugada.

⁶ Hatonda saalyaha, alibonerese ababahiyaania,

⁷ ate enywe aba bahiyaania ṅalala ni neefe gaatuṅa obuneeero. Ebyo biribaṅo Musengwa weefe Yesu n'alyeyeyula* n'anwa mwigulu ohugobola hu hyalo, abamalayika babe ab'amaani ni bamunerehera.

⁸ Yesu alijira mu himyaso hy'omuliro abonerese abatamanyire Hatonda, ni nabo abagaana ohufugiirira Amanuliro Amalanji aga Musengwa.

⁹ Abaatu abo begula mubiri. Balisasula olw'ebibi ebibahola. Hatonda alibaṅa ehiguudyo ehy'ohubabbinga ohuṅwa mu moni ja Musengwa weefe nomu ṅono lirye ery'amaani era baliba mu hugada emirembe n'emirembe.*

¹⁰ Ebyo biriboolaho hu ludaalo olu Yesu Musengwa aligoboleraho, abafugiirira bosibosi bamuṅe enono olw'ebyo ebi aliba n'aholeeye abaatu

* 1:7 1:7 Oba n'alyehwehula. * 1:9 1:9 Yis 2:10

babe. Era mwesi muliba balala hu baatu abo olwohuba mwafugiirira obuhwenda obu hwabaleetera.

¹¹ Olwohuba muja huneesa Musengwa enono, habuhyabuhya hubasabira, Hatonda weefe ababone ng'abasaanira ehyo ehi gabalangira era mu buñangi buwe goheerese emirimo emirañi josijosi eji muhola n'eki muluubirira ohuhola olw'ohufugiirira hwenywe.

¹² Husaba ehyo hyolerere ko abaatu bañe Musengwa weefe Yesu enono olw'ohubanoñola era mwesi hu lulwe babañe enono olw'ehisasabirisi hya Hatonda weefe, ni Musengwa Yesu Kurisito.

2

¹ Naahani aboluganda, hu biñamba hu hugobola hwa Musengwa weefe Yesu Kurisito era ng'olu efe abafugiirira hulihumbaanira aña ali,

² hubegayirira mutañalagana hubugabugana mu biñeego byenywe, wayire ohweralihirira ni babalomera baati oludaalo lw'ohugobola hwa Musengwa weefe lwabita hale. Ehyo wayire muhinulira hunwa hu banaabbi oba mu lugambo obugambo oba mu bbaluñya eyi pulira ti mbo yaaja eyo ni huli ndiife abayinandiha, simuhifugiiriranga.

³ Simufugiiriranga muutu yesiyesi ohubadulinga, olwohuba oludaalo lw'ohugobola hwa Musengwa weefe ni luliba ni luhiiri hwola, ñalyeherera hubaño ehiseera ehi baatu balijeemera Hatonda. Ehiseera ehyo ni hiriyola omuutu oyo oyu balisihiirisa, omutangirisi w'abajeemu* alyeta añalafu.

⁴ Omuutu oyo alinñahania Hatonda ko ni hiisi hiitu ehi baatu bajumirya mu siina lya Hatonda. Alyeginiha gahena geetabata n'obuñangi ow'ohumujumirya. Omuutu oyo alyolera erala n'ohwihala mu Yekaalu ya Hatonda ni geeranga Hatonda era galagira abaatu bamujumirye.*

⁵ Peega ti muhihebulira muuti ni n'ali ni kiiri eyo ni nenywe nabalabula ti ebiitu ebyo biribaano.

⁶ Muhimanye muuti ehyemerehiise omuutu oyo ohweta añalafu huba ti ehiseera hihe ehirage hihiiri hwola.

⁷ Obujeemu buno obuliño obu mubona buhiholera mu hyama era buja hutiina ni weyongera ohwola olu ehingiriye omujeemu oyo, hirimulehula geete añalafu.

⁸ Hu olwo omujeemu oyo ndolu alyeta añalafu, nga Yesu Musengwa amuhubba ehimyasoye hy'enono liryeyeri eri aligoboleramo nga wangewe omujeemu oyo agamuginihanga gamuñwa. Nga Yesu ahena amutusaño n'amufuuna hu mufuuna hy'ahanyaasi amuholoña mu husihiiriha.

⁹ Omujeemu oyo aliija n'amaani ga Sitaani ameene amangi gaahola ebyamaliholiho ñalala n'ebyenunñisa ebya hiisi ngeri aye ni biri byabudulingi.

¹⁰ Alitambisa hiisi hibi ehisobola ohubbaamya abaatu abali mu ngira y'ohusihiriha olw'ohugaana ohufugiirira obuhwenda wa Yesu obutuufu era obunoñola.

¹¹ Olw'ehyo, abaatu abo Hatonda alibanwaho, baagota ni bafugiirira obudulingi w'omuutu oyo ow'ehibi.

¹² Ehyo ni hiñooye, omusango gulihira bosibosi abatafugiirira hituufu olwohuba basangaalira ehibi.

Gabatobola lw'ohubanoñola

* 2:3 2:3 Ebyañandihwa ebindi biroma biiti ehibi. * 2:4 2:4 Dan 11:36; Ezek 28:2

¹³ Ne efe huli n’ohweyaasa Hatonda habuhyabuhya olwenywe abalebe beefe era abahoda eyiri Musengwa weefe, olwohuba Hatonda gabatobola, ohuba balala hu badaayi ohunoŋolewa hu lw’amaani g’Omwoyo Omutukuvu abafuula abaatu ba Hatonda abagwalaafu n’olwa ohufugiirira ehituufu.

¹⁴ Hino Hatonda gahibalangira n’abita mu Amanjuro Amalaji aga hwalomera, konyo musune omugabo gwenywe ogw’enono eri Musengwa weefe Yesu Kurisito gasuna.

¹⁵ Olw’ehyo, balebe mube bagumu mu hufugiirira hwenywe. Mugumire hu bituufu ebiŋamba hu Kurisito ebi hwabasomesa mu bibono ebi hwaloma ni nenywe oba mu bbaluŋa eyi hwabanandiihira.

¹⁶ Hubasungira Musengwa weefe Yesu Kurisito omwene, ni Hatonda Seefe, owatwendire era mu hisasabirisi hihye, gatunja esangaalo eritaliŋwanjo n’esuubi ery’ebiraji ebi gatusubisa,

¹⁷ agumye emyoyo jenywe era abanje amaani mu hiisi hiraŋi ehi muhola n’ebibono ebi muloma.

3

Mutusabirengaho

¹ Aboluganda, ni keneeresa mbasunga mutusabirengaho, ehibono hya Yesu Musengwa hyeyongere ohusasaana mangumangu, n’abahinjulira bahifugiirire hyenywe.

² Era mutusabire, abaatu abahosi b’ebibi era ababi batatwosaho higosi, olwohuba abaatu bosibosi abanjulira obuhwenda sibabufugiirira.

³ Aye Musengwa omwesigwa era owoheresa hiisi ehi aloma, anabanjenga obugumu era anabagayengaho olunetehe lw’omusigu abahiyaania.

⁴ Huli bagumu eyi muli olw’owesige obu huli ni nawo mu Musengwa era huhahasa huuti muhola era munaholenga ebyo ebi hwabalagira.

⁵ Hubasabira, Musengwa alujamyemye emyoyo jenywe muhufaanika ohwenda ohu Hatonda abenda era mube n’ohugumikiriza ohunja eyiri Kurisito.

Ohulabula abalera engalo

⁶ Aboluganda, hubalagira mu siina lya Musengwa Yesu Kurisito ohutahola muhumba n’abaatu abanjuuna ohulera engalo era abatalonderera ebi hwabasomesa.

⁷ Enywe mwesi mwabeene muhimanyire bulaji muuti ni hwali eyo ni nenywe hwabalaga ehy’ohuboneraho ni hutajuuna hulera ngalo. Olw’ehyo mwesi ni mubonera hu efe muli n’ohutamba ng’olu efe hwatambanga.

⁸ Efe sihwalyanga biryo ebi hutaholereeye aye hwatambanga n’amaani, ni hwehalubya omuusi n’owiire, hutahalubirisa kadi mulala hu nywe.

⁹ Sihuloma huuti hyali sihyola enywe ohutuholaho aye hwendire hubanja ehy’ohuboneraho, mwesi musobole ohuholanga hyefe.

¹⁰ Era ni hwali ni huhiiri njalala ni nenywe, hwabanja ehiraŋiro huuti, “Atenda hutamba, n’ohulya atalyanga.”

¹¹ Ne hujulira mbo abandi mu nywe banjuuna hulera ngalo, sibatamba wabula baba hu gwa hweyingisa mu bitabanjambaho.

¹² Ab’engeri abo, hubalabula era hubalagira mu siina lya Musengwa Yesu Kurisito, begoboleho banje hu by’ohulera engalo batambanga, besunire abeene ehi banaalye.

¹³ Aye enywe balebe, mwegumye mutadamba huhola biraji.

¹⁴ Ni n̄abangan̄o agaana ohun̄ulira ebi hubaloma mu bbalūna yino, mumwegenderesanga era simuholagananga ni naye, ehyo himuhubbe esoni.

¹⁵ Cooka simumubisyanga hy'omusigu aye mumulabulanga nga mulebe yenywe.

Ebisembayo

¹⁶ Ehisembayo, hulomba Yesu Musengwa weefe omwene hugaba miyaaya, abenga ni nenywe mwesimwesi era habuhyabuhyabanga emiyaaya hiisi ana munaabenga.

¹⁷ Ndiise Pawulo, abanandiihiye era abaneerehiise obuheese buno era yino nj'epandiiha yange. Tayeeho n'omuhono gwange nga nj'ahabonero ahalaga hiisi bbalūna eyi mba ni pandiihire.

¹⁸ Ehisasabirisi hya Musengwa weefe Yesu Kurisito, hibe hu nywe mwesimwesi.

Ebbaluja endaayi eyi Pawulo gaṇandiihira Temuseewo Enyanjula

Pawulo nj'owayinṇandiihira *Temuseewo* omuloobera wuwe ebbaluja yino, endaayi. Abahugu mu by'Ebbayibbuli baneega baati gayinṇandiiha ṇagati w'omwaha gw'enkaaga n'ebiri n'enkaaga neene oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Pawulo gaali anjira Temuseewo ng'omwana wuwe (Beef 2:22; 1 Tem 1:2; 1:18).

Yino ndala hu bbaluṇa ene eji Pawulo gaṇandiihira abaatu mu hifo hy'ehibbubbu. Abaatu abo baali nje Temuseewo ni Tito ko ni Filimooni. Mu bbbaluṇa yino, mulimo bingi eby'ohulaabbira abafugiirira Kurisito ebiṇamba hu hujumirya Hatonda (2:1-15), abatangirisi babafugiirira Kurisito (3:1-13), hu basomesa ab'obudulingi (1:3-11; 4:1-5; 6:2-5). Hino hiranga engeri eyi Pawulo gaali n'asomesamo Temuseewo ohuba omutangirisi omulaṇi ow'abafugiirira Kurisito. Era mu bbaluṇa yino husaṇanamo ebiitu bingi ebiṇamba hu ngeri ey'ohutangiriramo abafugiirira Kurisito.

Ebiri mu bbaluṇa yino mu buupi

1. Pawulo aheesa Temuseewo (1:1-2)
2. Ohulabula hu biṇamba hu basomesa b'obudulingi (1:3-11)
3. Pawulo geyaasa Yesu Kurisito (1:12-19)
4. Pawulo alaabbira Temuseewo hu biṇamba hu batangirisi babafugiirira Kurisito n'ohujumirya Hatonda (2:1-3:16)
5. Engohoba (4:1-6:12)

Obuheese

¹ Ndiise Pawulo owafuuha omuhwenda wa Yesu Kurisito olw'obuṇangi wa Hatonda era Omunonjosi weefe ṇalala ni Yesu Kurisito oyu hulimo owesige.

² Kuṇandiihira ewe Temuseewo, oyu pira ng'omwana wange omwene n'omwene olw'ohufugiirira ohu ese ni neewe huli ni nahwo mu Kurisito. Hatonda Seefe ni Yesu Kurisito Musengwa weefe bahuṇambire ehisa-abirisi era bahuṇe emiyaaya.

Ohulabula hu basomesa ababbaamyā

³ Ng'olu nahuloma ni n'ali ni tiina e Makedoniya, nenda osigale mu Efeeso, olagire abaatu abali husomesa ebibono eby'obudulingi ebyabuhana n'ohufugiirira hwefe, bahyagamyē.

⁴ Balagire balehere aṇo ohuheneranga ebiseera mu husomesa abaatu ni batambisa engano ejitali tuufu ejinamba hu byafaayo by'obusaale n'ohulanduluhana n'olwanji lw'amasiina g'abaahale olutahoma. Ebyo byongesa huhubba mbaha n'ohuṇahana mu baatu, mu hifo hy'ohubasomesa ebya Hatonda. Ebya Hatonda hubyoheresa ni hubita mu humufugiirira.

⁵ Ehingendererwa mu huhuṇa ehiragiyo hino, hya hwenda huhubbirisa abafugiirira bendane n'ohwenda ohuṇwa mugati w'omwoyo ogubulamo kirihindi era oguṇanga ohwawula ehiraṇi n'ehibi. Singa bendana mu sambo eyo, hiija hulaga ng'olu bagumisye esomesa etuufu.

⁶ Balala hu baatu abo abasomesa ebitali bituufu, ebyo babinwaho, baagobola hu binambulamo.

⁷ Abaatu abo benda basomese abaatu amagambi ga Hatonda aga abeene batategeera wayire beenjira baati bagafaania.

⁸ Hwesihwesi humanyire huuti ebi magambi ga Hatonda galoma biranji ate bisaana, omuutu anagatambisa mu ngeri etuufu.

⁹ Ne husaana hutegeere huuti amagambi sibagatanjo hu lw'abalanji aye hu lw'abaatu abajeemu abahola ebibi, abaganiye mu hubbenga ni batatya Hatonda, abaali n'omwoyo omubi era abatala Hatonda. Abeeti, abeeta abasaawe oba abanyinaawe ko n'abaatu abandi.

¹⁰ Abahwedi, abasinde abanjenyuha n'abasinde bahyawe, abatunda mu bahyawe. Abadulingi n'abalayira ebitali bituufu, n'ebindi byosibyosi ebitolana n'esomesa etuufu

¹¹ enjambagana n'Amanjuro Amalanji aganjamba hu Hatonda oyu hunja enono, aga bapambya ohulomera abaatu.

Ohweyaasa Hatonda olw'ehyere hihye

¹² Neyaasa Yesu Kurisito Musengwa weefe, owambona ni ndi mwesigwa ohuhola omulimo gugwe ko gagupambya gaahena gaapa n'amaani agohumujeeresa.

¹³ Wayire oludaayi namulomangaho ebibi, ni ngudya abamufugiirira era ni ndi muutu w'embaha, gaasaasira olwohuba ebyo byosibyosi nabiholanga mu bunjaayi, n'olwohuba ti naali kiiri humufugiirira.

¹⁴ Aye Musengwa weefe gapambira ehisasabirisi ehyene ehangi era gaapa n'omwoyo ogw'ohufugiirira njalala n'ohwenda ebi husuna ohunjwa eyiri Kurisito.

¹⁵ Ng'olu omanyire, efe abafugiirira huloma hituufu huuti, "Yesu Kurisito gaaja hu hyalo ohunonjola abali n'ebibi." Ehibono hino hituufu hyene ehi hiisi muutu asaniye ohufugiirira era nga mu baatu abo ababi ndiise owaali ni kira ohuba omubi.

¹⁶ Aye wayire naali mubi ohwola anjo, Hatonda gaapambira ehisasabirisi. Ese owaali ni singira erala ohuba omubi. Gaasonjira olw'ohwenda ohulaga abaatu ng'olu Yesu Kurisito asobola ohugumikiriza abo abanjanga ohumufugiirira, basobole ohusuna obulamu obutanwanjo.

¹⁷ Ale njahani, hiisi muutu anje Hatonda enono olwohuba nje Habaha anjuga emirembe n'emirembe, atalifa, oyu muutu atasobola hubona n'emoni era nga nje Hatonda omulala yenjene emirembe n'emirembe. Amiina.

¹⁸ Temuseewo mwana wase, kuhubirisa ohuhola ebyo ebyolana n'ebibono eby'obunaabbi ebi bahulomaho baati olihola, konyo osobole ohugumikiriza ohuhola omulimo gwa Hatonda n'ohusoola olutalo n'obusira.

¹⁹ Yegumye ohufugiirira era n'ohola ehi omanyire ti nj'ehituufu. Abandi hino bahinjwaho hale, hyabaleetera ohugwa.

²⁰ Mu abo p'omuli Himenaayo n'Alekizanda aba nalyonjera Sitaani abatambise hiisi ehi anende baheega ohutafodogolanga Hatonda.

2

Ohujumirya

¹ Ohusookera erala, olw'ebyo ebi kenire ohuhuloma, kuhubirisa ewe ko n'abafugiirira bosibosi ohusabirangaho abaatu abandi hiisi olu munahumbaanenga ohujumirya Hatonda. Mubasabire, Hatonda asobole ohubayeeda benenye, banonjhe. Era ni muba ni musaba, mweyaasenga Hatonda hulwa ebi aholire.

² Musabirenga habaha, n'abanugi abandi abasigaayeyo ko hunange ohuba obulani, ni huli n'edembe eryohujumirya Hatonda n'ohuhola omulimo gugwe ni nabula atuhubba hu muhono.

³ Hino hiraŋi era hisangaasa Hatonda Omunonosi weefe,

⁴ owenda abaatu bosibosi banonjohe era basobole ohufaania amazima.

⁵ Hiri hiityo olwohuba Hatonda ali mulala era nafaanania abaatu ni Hatonda, ali mulala. Omuutu oyo nje Yesu Kurisito,

⁶ oweenayo abe endiŋi y'abaatu bosibosi. Buno nj'obuhwenda obu Hatonda gatunambya era nga hino nj'ehiseera ehituufu ehy'ohubulomera abaatu.

⁷ Era ehyo nj'ehyagira Hatonda gaatuma ohuba omuhwenda nje nangirire era somese Abatali Bayudaaya obuhwenda buwe obutuufu buno. Ehi ndoma nj'amazima, sindulinga.*

⁸ Olw'ehyo, hiisi olu munahumbaanenga ohusaba, nenda abasinde ni banagololenga emihono jaawe, baholenga baatyo ni babula tima oba egongi hu muutu.

⁹ Era nenda abahasi bambalenga mu ngeri etanemula era ebyambalo byawe bibawiihenga bulani ni bitaleetera abasinde ohubegomba. Bataholanga majolobera mu fiiri jaawe wayire ohwambala embira n'emihobyoye eby'omuŋendo, wayire ebyambalo eby'ebbeeyi ehibitiriye.*

¹⁰ Cooka ebiseera byawe n'ebbeesa babihenerenga hu huhola ebiitu ebiyeeda abaatu olwohuba ehyo c'ehi Hatonda genda abahasi ohuhola, ko weeyite abo abaloma baati bamufugiirira.

¹¹ Mu hiseera hy'ohusomesa Ebyanandihiwa, omuhasi gegenga manoleeye, ni geŋomehire.

¹² Sifugiirira muhasi husomesa oba ohuba n'obunangi hu musinde aye asaana hunoleera hunoleera.

¹³ Hiri hiityo olwohuba ti Adamu nj'oyu basooka ohuwumba, nga ko baloosaho Kaawa.*

¹⁴ N'ehindi, Adamu sinje oyu Sitaani gadulinga aye omuhasi nj'oyu badulinga, gagwa mu hibi. Olw'ehyo abahasi bali n'ohwenomeha.*

¹⁵ Aye Hatonda alinonola abahasi singa banegumyenga ohumwenda n'ohumugondera, ohwesiganga Kurisito, ohwoheresanga obuvunanyiziwa waawe ng'abasaaye, ko n'ohwebisya mu ngeri esaanira.

3

Abalabirizi b'ehibubbu hy'abafugiirira Kurisito

¹ Ng'olu omanyire, efe abafugiirira Yesu huloma hituufu huuti, "Omuutu yeesi owenda omulimo gw'obulabirizi w'abaatu abafugiirira Yesu aba gegombire ohuhola omulimo omulani."

² Olw'ehyo, Omulabirizi, aseene ohuba omuutu ow'esambo endani ejibulaho ehi omuutu geŋambya. Ali n'ohuba omusinde ow'omuhasi mulala, afuga owongo, omwegenderesa, oyu baatu bana enono, asangaalira abageni, amanyire ohusomesa,

³ atali mumeesi, atali muhambwe aye n'anamba ebiitu pola, ataduhanaduhana era anjuma mulungo gw'ebbeesa.

⁴ Ali n'ohuba muutu anjuga bulani amago gage, n'abaana babe ni bamunulira era ni bali b'esambo ndani.

* 2:7 2:7: 2 Tem 1:11 * 2:9 2:9: 1 Peet 3:3 * 2:13 2:13: Tand 2:7,21-22 * 2:14 2:14: Tand 3:1-6

⁵ Kale omuutu atanjanga hunjuga mago gage ameene dala, aba anjanga atye ohulabirira ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito?

⁶ Nehindi, sihiraŋi Omulabirizi gaaba omuutu owahafugiiriranga Kurisito, olwohuba omuutu hy'oyo ahanda geehudumbasa, ehyo hya-muleetera ohumusalira omusango, ng'olu basalira Sitaani.

⁷ Asaana ohuba omuutu oyu abaatu abatafugiirira Kurisito bosibosi baŋa eŋono. Olwohuba anabula ehyo, baaja humulomaho ebibi atanjanga hulomeranga abaatu ehibono hya Hatonda bamuŋulira, ate hino nj'ehi Sitaani genda.*

Abadiikoni

⁸ Mu ngeri nj'enyene, Abadiikoni boosi basaana ohuba abaatu aba baŋa eŋono, abaloma amazima, abatehapira mwenge era abanjuma mulungo gw'ebbeesa.

⁹ Bateehwa ohufugiirira obuhwenda obuŋamba hu Kurisito. Hino bali n'ohuhihola n'obulamu waawe wosiwosi.

¹⁰ Era ni bahiiri hubangala ohubaŋa obuŋeeresa buno, beheererenga babahebera babona hanye baŋanga ohuhola bulani obuŋeeresa buno ni njanjuma hya hubenambya.

¹¹ Mu ngeri nj'enyene, abahasi baawe* boosi baaty, bateehwa ohuba abahasi aba baatu baŋa eŋono, abatanjaayirisa aye abegenderesa mu hiisi ehi bahola era abesigwa mu hiisi hiitu.

¹² Mu bufumbo, Omudiikoni ali n'ohuba omusinde w'omuhasi mulala era n'anjanga ohunjuga obulani abaana babe, n'amago gage,

¹³ olwohuba abaatu abanjeeresa obulani ng'abadiikoni, mbaba abaatu baŋa eŋono era n'abeene boosi baba n'obugumu ow'ohulomera abaatu ebihya hu hufugiirira Yesu Kurisito.

Ehyama ehihulu

¹⁴ Wayire nga suubira ohuuja mangu eyi oli, kuŋandiihira bino olw'esonga ti,

¹⁵ singa nabaŋo ehindwihiise ohuuja, obeenjo n'omanyire eby'ohusomesa abaatu bamanye ng'olu Hatonda genda abaatu baholagane hy'abaana abomu nyumba endala era nga bo nj'abaatu† ba Hatonda Omwene Bulamu era esiiro eyi ohufugiirira obuhwenda wa Kurisito obulani era obutuufu, bwediye.

¹⁶ Ananjuma hubuusabuusa, Hatonda gaatuwihulira ehyama ehiri mu hufugiirira Kurisito ehiroma hiiti:

“Hatonda geebonesa eyi huli ni gambaaye omubiri hy'omuutu,

Omwoyo wa Hatonda ng'ahahasa ebegaholanga.

Abamalayika baamubona,

Hatonda ng'amunjira mwigulu mu ŋono ery'amaani.

Abafugiirira nga balomera abamawanga ebimuŋambaho,

Ng'abaatu bamufugiirira.”

4

Abasomesa ebitali bituufu

¹ Omwoyo Omutukuvu atulomera buhomya ati mu ndaalo ej'oluvanyuma njalibaano abalinjwa hu hufugiirira Hatonda, babbaamira

* 3:7 3:7: Tit 1:6-9 * 3:11 3:11 Oba abadiikoni abahasi. † 3:15 3:15 Oba ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito.

hu baatu abasomesa ebitali bituufu ebiŋwa eyiri Sitaani n'emyoyo ejibbaamya.

² Abasomesa abo balyeranga ohuba ti basomesa bituufu ate nga budulingi wereere. Baliba egubbe, abamalimbe natanulira, ni batafaayo oba ebi basomesa bituufu oba byabudulingi.

³ Baligaana abaatu ohuhwa n'ohufumbirwa era ŋaliŋo n'ebiryo ebi baligaana abaatu ohulya ni babiranga by'embihho ate nga hiisi hiitu Hatonda gahitereeyenjo abafugiirira era abafaania amazima bahitamrise ni bamweyaasa olw'ohuhibanja.

⁴ Olw'ehyo, hiisi hiitu ehi Hatonda gatonda hiraŋi era ŋanuma hisira, kasita omuutu geyaasa Hatonda ko gahitamrise,

⁵ olwohuba ebiitu byosibyosi bifuuha biranji olw'ehibono hya Hatonda n'olwohubisabira.

Omujjeeresa omulaŋi owa Kurisito

⁶ N'onalomereŋga aboluganda ebibono bino ebi kuloma, onaabenga mujeeresa omulaŋi owa Yesu Kurisito era Hatonda aja huhuŋangasa mu hufugiirira nomu bujeeresa n'abita mu bibono ebituufu ebi waafugiirira.

⁷ Weŋale emboosi ejehiŋere ejibula mahulu ate ejitaŋooma n'ohunaya. Aye wenaseho esambo ey'ohuhola ebi Hatonda genda.

⁸ Hola hino olwohuba ng'olu olulomo luli, "Hiraŋi omuutu ohunasa omubiri gugwe ohutamba n'amaani olwohuba hino himuyeeda naali mu bulamu wuhu hyalo huno. Cooka ehisinga obulaŋi hwenasaho ohuhola ebi Hatonda genda olwohuba hino himuyeeda n'ahiiri mu bulamu womu hyalo hino ko n'obulamu obu husuubira ni huŋooye mu hyalo hino."

⁹ Ehibono ehyo hituufu olwohuba esuubi ly'eŋe, abafugiirira liri mu Hatonda era hiisi muutu gaahali ahifugiirira aŋabula hwemoota.

¹⁰ Hino nj'ehigira ni hufaabiina ohubona ti huhola ebi genda, olwohuba Ye Mulamu era nj'Omunoŋosi w'abaatu bosibosi, ko weeyite abafugiirira Kurisito.

¹¹ Ebi kuloma bino, bisomesenga abaatu era balagire ohubyoheresanga.

¹² Otaganya baatu huhubisyamo emoni olwohuba ti mbo ohiiri mujeere. Ng'olu hiri ti omujere ahubba eŋoma omuhulu gaahina, weesi fuuha ehy'ohuboneraho eyiri abafugiirira mu malomere, mu sambo eyi webisyamo, mu hwenda ohu wendamo hiisi muutu, mu hufugiirira huhwo nomu bugwalaafu.

¹³ Yeegumye ohusomeranga abaatu Ebyaŋandihiwa, n'ohubabuulira n'ohubasomesa ebya Hatonda, ohwola olu ndiija.

¹⁴ Otagayalira hutambisanga ehirabo ehi Hatonda gahuŋa olu abatan-girisi babafugiirira Kurisito bahufuujaho amate bahwabula baahena bahusabira olu bahutaho engalo.

¹⁵ Omanyanya otadamba huhola ebi kuloma bino era bitengeho omwoyo, abaatu bosibosi babone ng'olu weegumisye ohugendera mu magira ga Hatonda.

¹⁶ Bona ti weegumya ohugonderanga Hatonda mu hiisi hiitu n'ohusomesanga ebimuŋambaho ebituufu, olwohuba n'onaholenga otyo, Hatonda alihunoŋola ewe ko n'abahutegera ohutwi n'osomesa.

5

Obuvunanyiziwa bw'abafugiirira eyiri abaatu bahyawe

¹ Omusinde ahahiraho emyaha otamuhayulanga aye muṅooyingenga n'omulabula ng'olu wahaholire lataawo. Abavubuka ab'oluse lulwo banirenga hy'abalebe babo,

² abahasi bahulu n'obanjira ohuba hy'abamaawo, ate abahasi abahiiri abanjere n'obanjira hy'ababoojo babo aba otaṅanga husobya ni nabo.

³ Njanga abanamwandu abanjuma abanjambire hu muhono, obuyeedi.

⁴ Aye namwandu anaba n'abaana oba abejuhulu, abo babenga nj'abumulabirira olwohuba obuvunanyiziwa obu hiisi afugiirira Kurisito ali n'ohwega ohwoheresanga, nj'ohumanya ohulabirira abomu mago gaawe, n'asasula abasaaye babe ebi bamuholera, olwohuba ehyo hisangaasa Hatonda.

⁵ Namwandu oyu muteehwa ohuyeeda nj'oyo abuliriraho muutu yeesi amuyeeda, oyu suubi lirye liri yiri Hatonda yenene era asiiba omuusi n'owiire ni geṅunderera Hatonda amuyeede.

⁶ Aye namwandu aba mu hwetolyonga n'ohwesangaasa omwene ndamanya Hatonda, wayire ng'aba ahiiri mulamu mu bulamu ow'omwoyo aba hy'omufu.

⁷ Laabbira era olagire abaatu baholenga baatyo natabaṅo kadi mulala abaho ehy'ohumunanya.

⁸ Singa nabaṅo atafaayo huyeeda abalebe babe, ko weyite abomu mago gage abeene, aba gegeene ohufugiirira era aba mubi ohahiraho n'atafugiirira Hatonda.

⁹ Namwandu ahiiri huṅesa emyaha nkaaga, otamuṅandiihanga hu lukalala lw'abanamwandu abohuṅa obuyeedi. Omutu oyu onanandiihanga nga namwandu ali n'ohuba ni gaali mwesigwa eyiri wamwe,*

¹⁰ era oyu baatu bamanyire baati muutu mulani, owahusa abaana babe bulani, owasangaaliranga abageni mu mago gage, owalihitanga abaatu ba Hatonda ni goola n'ohubooga amagulu, owayeedanga abaalinga mu bigosi era owenṅangayo ohuholera abaatu ebirani ebya buli ngeri.

¹¹ Aye abanamwandu abahisaaba ni gateremuha otabanandiihanga hu lukalala lw'abanamwandu, olwohuba ehy'ohubeeramo aṅo ni babula musinde ni hiribahayisa, balibbwaga endagaano ey'ohwenjayo eyiri Kurisito, baaja bafumbirwa.

¹² Ehyo hiribasalira omusango ogw'ohutagumya ehi basuubisa ohuhola oludaayi.

¹³ N'ehindi, abanamwandu hy'abo batera ohulera engalo n'ohuhena ebiseera byawe ni balerenga mu bidaala by'abaatu. Sicehyo hyonyene aye bali ni kalebule era beeyingisa mu bitabanambaho, ni berebula n'ebibatasana huloma.

¹⁴ Ehyo nj'ehigira nahendire abanamwandu abahisaaba ni gateremuha bafumbirwenga, basaale abaana era balabirire amago gaawe, batana Sitaani ngira ey'ohutulomesaho ebibi.

¹⁵ Abanamwandu abandi bahena hale ohugota, balonda Sitaani.

¹⁶ Aye singa nanabengano omuhasi afugiirira Kurisito n'ali n'abanamwandu mu lulyo lulwe, abalabirirenga hiteeyuseho obusito hu hibbubbu hy'abafugiirira Kurisito, ko hisobole ohulabiriranga abanamwandu abanjumaho ababayeeda.

* 5:9 5:9 Oba owaali n'atebira piki n'abasinde abandi.

17 Abatangirisi abatangirira obulanyi ehibbubbu hy'abafugiirira, mubanyanga enono n'ebibemeeresano mu bunjeeresa, ko weeyite abo ababuulira n'abasomesa abaatu ehibono hya Hatonda,

18 olwohuba Ebyanyandiihiwa biroma biiti, "Otasidihanga munwa gw'esaame ni yirima, wayirobeerese ohwaya." Era bimeedaho biiti, "Omutambi asaanira epeera yiye."*

19 Otangujirisanga hwihirisa ebi baba ni basidiha hu mutangirisi yesiyesi, ohutusaho n'aliho abamulumiiirisa babiri oba badatu.*

20 Aye abanjeeresa ababbenga, bahayulirenga mu lwijuuye, abandi ko batye.

21 Mu ga Hatonda Seefe ni Yesu Kurisito ko n'abamalayika babe abatubona ebi huhola, kulagira ohuholanga ebi kulabbiye anyuma hwehubbira, wayire ohusalirisa.

22 Otangujirisanga hwisa hu baatu emihono jijo ohubaabula ohuba abatangirisi b'ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito, olwohuba ehyo hihanda hyahwingisa mu bibi bya baatu abandi. Yehuume osigale n'oli mugwalaafu.

23 Aye ehyo hitahuleetera hunywanga amaaji goonene. Nywan-gaho n'otwenge tutotono tuhuyeede mu bulumi womu hida hihyo n'ohulwalalwala huhwo.

24 Ebibi by'abaatu abandi biba byanyalafu era mbebibasingisa omusango aye eby'abandi biba mu ngiso era biboneha luvanyuma.

25 Mu ngeri nj'enyene ebikolwa ebiranyi biboneherera. N'ebibi byosi biityo pobiri. Olw'ehyo otangujirisanga hwawula abaatu.

6

Abeedu n'abasengwa baawe

1 Abafugiirira Kurisito bosibosi aba bataayeho ehijoogi hy'owiidu banyanga abasengwa baawe enono ery'amaani olwohuba hino hiija hujeesa Hatonda enono n'ohufugiirira hwefe batahufodogola.

2 Ate abeedu abali n'abasengwa baawe abafugiirira Kurisito, batanjeeganga baati olwohuba abasengwa baawe balebe baawe mu hufugiirira, banyanga ohubabisyamo emoni. Aye babanjeeresenga bulanyi n'ohuhiraho, olwohuba abaganyulwamo, bafugiirira bahyawe era abahoda eyi bali. Ebibono bino ebi kuloma, bisomesenga abafugiirira Kurisito era bahubbirise babiholenga.

Omulungo gw'ebbeesa

3 Omuutu yesiyesi asomesa ebibono ebindi ebitanyambagana n'ebibono ebituufu ebiroma hu Musengwa weefe Yesu Kurisito n'esomesa yiye, ebiyanga ohuyeede omuutu geebisya mu ngeri esangaasa Hatonda,

4 aba geebona era ni geranga omumanyi cooka nga mu butuufu saategeera ebi asomesa. Omuutu oyo anyumirwa bugali ohujahana hu biyamba hu mahulu g'ebyanyandiihiwa era aba hy'omugwa eralu. Hino himusaalira omwoyo ogw'ekirihindi, ekayu, ohujaha abahye esiro, n'ohujeege ati bamulimirira.

5 Hino himunjeramo ohubererera n'anjirinana n'abahye abamu-faanana, boosi abanyooye hu mazima, abanjeega baati ohuhola ebya Hatonda, ngira eyoosa omuutu hu busuni.

* 5:18 5:18 Mag 25:4; Luk 10:7 * 5:19 5:19: Mag 17:6; 19:15

⁶ Aye mu hwesiga Hatonda n'ohutanjuduuha ehi osunire, pomuli amagoba agasinga.

⁷ Olwohuba njanuma ehi hwajire ni nahyo mu hyalo era njanuma ehi hulitiina ni nahyo ni huhinjwamo.

⁸ Hutabanga n'omwoyo ogw'omuhopo. Ni hunabenga n'ebiryo ebituhena n'ebymbalo ebi hwetaaga, ebyo bituhenga.

⁹ Aye hyangu abaatu abayayaanira eby'obuninda ohuhemewa, baagwa mu lutuula lwa Sitaani batandiiha ohuhola ebitoola ebiiniha abaatu mu hugota n'ohusihiiriha,

¹⁰ Olwohuba omulungo gw'ebbeesa nj'esimuho y'ebibi ebya hiisi ngeri. Olw'omulungo ogwo, abaatu abandi bagotire baanwa mu hufugiirira, nga bereetaho obulumi oweene obungi mu myoyo jaawe.

Ohulabula hwa Pawulo eyiri Temuseewo

¹¹ Aye ewe omutu wa Hatonda, yenalenga ebyo byosibyosi. Genderanga mu bugwalaafu n'ohola ebi Hatonda genda n'omwesiga, ni wenda abaatu bosibosi, n'ogumira ebigosi era n'onjamba ebiitu pola.

¹² Ohufaanana hy'omusooli mu lutalo, weesi njirinananga ni Sitaani n'obuhenereri ni wesigire Hatonda ko osobole ohusuna obulamu obutanwanjo obu gahulangira hu ludaalo olu waatuliraho lubona ohufugiirira huhwo mu moni j'abangi.

¹³ Hatonda anja hiisi hiitu obulamu ni Yesu Kurisito owalomera erala amazima mu moni ja Pootiyo Pilaato, nga nj'abajulizi beefe hwembi, kulagira

¹⁴ oholenga hiisi ehi Hatonda genda ohole, ohwolera erala olu Musengwa weefe Yesu Kurisito aligobola.

¹⁵ Hatonda oyu hujumirya ate nga nje yenene anuga mu mazima, Habaha w'abahabaha era Musengwa y'abasengwa bosibosi, omwene nj'aligobosa Kurisito hu hyalo mu hiseera hihye ehiragaane.

¹⁶ Hatonda yenene ali n'obunangi era atafa, owihala mu njase ey'amaani eyiitamo emoni, oyu nabula owaali n'amuweeneho era nga njanuma anjanga ohumubona, omwene oyo abe nj'anuga era hiisi muutu amune enono emirembe n'emirembe. Amiina.

Ohulabula eyiri abanjinda

¹⁷ Labula abanjinda abali eyo balehere anjo ohwenegaho wayire ohwesiga obuninda ate nga sibubererera. Beesigenga nje Hatonda atunja byosibyosi ebitugasa.

¹⁸ Balome baholenga ebirani, babe banjinda b'ebirani ebi baholera abahyawe era babe bahyere ate abagabi.

¹⁹ Ni banaholenga baatyo baja huba hy'abebiihira obuninda mwigulu era banaabenga bebbotera omusingi omugumu ohu balyema basuna obulamu obutalinwanjo.

²⁰ Temuseewo, huuma bulani obunjeeresa obu bahunambya. Oteyingisanga mu huhubba embaha mu by'obusirusiru ebitanjesa Hatonda enono ebi baatu abandi beedulinga baati mbo nj'amagesi.

²¹ Abaatu abandi bagotire baanwa hu hufugiirira banjamba esomesa eyo ebbaamya.

Ale mwesimwesi, Hatonda abanje ekabi.

Ebbaluṅa eyohubiri eyi Pawulo gaṅandiihira Temuseewo Enyanjula

Pawulo nj'owaṅandiihira omuloobera wuwe *Temuseewo* ebbaluṅa yino, eyohubiri. Pawulo gaali aṅirira erala Temuseewo ng'omusaani wuwe. Mu hiseera ehyo, Pawulo gaali mu komera e Rooma (1:16).

Era mu hiseera ehi Pawulo gaṅandiihiramo ebbaluṅa yino, mu bufuzi w'Abarooma abaatu baali bahiyaania abafugiirira Kurisito. Hamunga ehyo nj'ehyagira Pawulo ni gaali mu komera. Mu bbaluṅa yino gaali alabbira Temuseewo ohugumira embeera. Hyomu bbaluṅa endaayi, Pawulo amulabula hu biṅamba hu basomesa b'obudulingi (1 Tem 1:16-18). Era alomera Temuseewo ati ṅaaja hubaṅo ebigosi mu biseera eby'ekomero (3:1).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Pawulo atandiha n'ohuheesa Temuseewo (1:1-2) era ng'ahena amugobosamo amaani (1:3-18)
2. Pawulo asomooza Temuseewo ohugumira ebigosi (2:1-13)
3. Pawulo alabbira Temuseewo (2:14-26)
4. Pawulo alabula Temuseewo hu biṅamba hu bija hubaṅo ng'ahena omuṅa n'engeri ey'ohubiṅambamo (3:1-4:8)
5. Engohoba (4:9-22)

Pawulo aheesa Temuseewo

¹ Ndiise Pawulo, owafuuha omuhwenda wa Yesu Kurisito, olw'ohusiima hwa Hatonda sobole ohulomeranga abaatu ebiṅamba hu bulamu obutaṅwano obu gatusuubisa n'abita mu Yesu Kurisito.

² Kuṅandiihira ewe Temuseewo omwana wange omuhoda. Hatonda Seefe ni Yesu Kurisito Musengwa weefe bahuṅambire ehisasabirisi era bahuṅe n'emiyaaaya.

Pawulo ahubbirisa Temuseewo ohuṅeeresa n'owesigwa

³ Habuhyabuhya, neyaasa Hatonda oyu peeresa hy'olu abasehulu bange bamuṅeeresanga, ni puma hibi ehi kweha mu mwoyo gwange. Hiisi olu mba ni saba omuusi n'owiire, sikaya huhonya hu siina liryo ni mweyaasa olw'ewe.

⁴ Nahebulira amasiga aga walira hulwo, pemba ohuhubona ehyo hyahaapa esangaalo.

⁵ Kewulira ohufugiirira huhwo ohw'amazima ohu oli ni nahwo mu Kurisito. Ohufugiirira ohwo ohwatandiihira hu nguhwawo Loyisi ni maawo Ewunike, kahasa ti kohuli mu ewe weesi.

⁶ Olw'ehyo kuhebulisa otebiriranga hutambisa n'amaani ehirabo ehi Hatonda gahuṅa olu nahufuujaho amate* nahwabula ohuhola emirimo jije.

⁷ Olwohuba Hatonda sigatuṅa mwoyo ogw'obuti aye omwoyo ogw'ohumuṅeeresanga n'obugumu, ni hwenda abahyefe era n'ohwehumanga ohutahola ebitoola.

⁸ Olw'ehyo otatyanga ohulomera abaatu ebi omanyire hu Musengwa weefe Yesu Kurisito wayire esoni ohuhuṅamba hulwa ese oyu baabona

* **1:6 1:6** Oba olu nahutaho emihono jange.

hu lulwe. Aye weesi ohufaanana ni neese, gumira ohubonaabona olw'Amanuliro Amalanji, amaani ga Hatonda

⁹ owatunonjola gaatufuula ababe, ni gali nj'agahuyeeda. Sigatunonjola hu lw'ebirani ebi hwaholanga aye gahihola ni geema hu tegeha yiye omwene eyi gaali ni nayo ohwema oludaayi n'olwa ehisasabirisi hihye. Olwohuba ohunja ahale nahale Hatonda gategeha ohutusaasira n'abita mu Yesu Kurisito.

¹⁰ Aye njaahani Hatonda ataaye anjalafu ehisasabirisi ehyo ehi gatutegehera hwahibonera mu Munonjosi weefe Yesu Kurisito owanangula ohufara n'abita mu Manuliro Amalanji gaatunja esubi ly'obulamu obutanwanjo.

¹¹ Olwa hino, Hatonda ganyangala ohuba omusomesa era omuhwenda wuwe, gaatuma ohulomeranga abaatu Amanuliro Amalanji.

¹² Hino nj'ehigira ni bambona mu komera. Ne ehyo sihipambya soni, olwohuba Yesu oyu nafugiirira mwehahasa era kahasa ti aja huhuuma obulamu wange obu namunambya ohwola hu ludaalo olw'ekomererero.

¹³ Somesanga ebibono ebituufu ebinamba hu hufugiirira hwefe ng'olu nabihunambya. Hola hino ni wegumisye hu hufugiirira Yesu n'ohwenda abahyo olwohuba muli muutu mulala mu Yesu Kurisito.

¹⁴ Huumanga bulani obuhwenda obutuufu obu Hatonda gahunambya ohulomera abaatu era Omwoyo Omutukuvu aba mu fe abafugiirira Hatonda, anahuyeedenga ohuhola ehyo.

¹⁵ Ng'olu omanyire, abaatu abahira obungi mu twale ly'Asiya baapwaho. Mu abo pomuli Fugero ni Heromogeene.

¹⁶ Aye Musengwa anambire Onesifooro n'abomu mago gage, ehisasabirisi olwohuba emirundi mingi gaanambuulanga mu komera ni gangumya era esoni ni jitamunamba ohuuja ohumbona olw'obusibe obu ndimo.

¹⁷ Era olu goola mu hibuga hy'e Rooma ati bbepa, gafuba bugali ng'olu asobola, ganyendula ohwola olu ganjolahu.

¹⁸ Ni neewe weesi omanyire bulani ebi gaakolera ni naali mu hibuga Efeeso. O! Hatonda Musengwa amunambire ehisasabirisi hu ludaalo olu olisaliraho emisango!

2

Omusirikale omwesigwa owa Kurisito

¹ Ne ewe Temuseewo mwana wase, Yesu Kurisito ahunambireho wegumye ohuba mugumu mu maani aga atunja.

² Obuhwenda obunamba hu Kurisito obu wanulira ni somesa mu lwijuyeye, weesi busomesenga abaatu abesigwa, abananga boosi ohubusomesa abandi.

³ Ng'olu omusirikale wamahe agumira ebigosi mu lutalo, weesi ng'omusirikale omulani owa Yesu Kurisito, gumira ohubonaabona.

⁴ Nanuma muutu ow'amahe aba ni genda ohusangaasa musengwawe, gahena nindi geyingisa mu mirimo ejitali j'amahe.

⁵ Mu ngeri nj'enyene, omuutu yesiyesi ovingira mu mbaha j'ohusindana mu mugudulo gwsigwosi, anasindana n'atalonderera magambi aganjuga omugudulo ogwo, n'olu ahira sibamuja hirabo.

⁶ N'ehindi, omulimi owafaabiina nj'asaana ohweherera ohulya hu binooye mu ndimiro yiye.

⁷ Ale neega hubi ndi huloma bino, olwohuba Musengwa saanahaye huhuyeeda ohubitegeera byosibyosi.

⁸ Habuhyabuhya bangaŋo n’ohimanyire oti Yesu Kurisito owalamuha, wamu lulyo lwa Dawudi. Gano nj’Amanŋuliro Amalaŋi aga ndomera abaatu,

⁹ era nj’agagira ni mbonaabona mu komera omu bamboŋa hy’omubbwagi w’amagambi. Aye baboŋa ndiise sosi ehibono hya Hatonda.

¹⁰ Olw’ehyo ngumiiye ebiguudyo byosibyosi olw’abaatu bosibosi aba Hatonda gatobola ohuba ababe boosi bafugiirire Yesu Kurisito abanoŋole era abaje n’enoŋo ery’emirembe n’emirembe.

¹¹ Ebibono bino ebiromwa biiti;
Hunafugiirira Kurisito owafa olw’ebibi byefe,
gatutusamo omwoyo ogw’ohuhola ebibi,
mu ngeri nj’enyene huliba balamu
ŋalala ni naye.

¹² Ni hunagumirenga ebigosi hu lulwe,
alitufuula baŋugi hwanŋuga ni naye.
Aye hunegaana huuti sihuli baloobera babe,
era yeesi alitwegaana.*

¹³ Cooka n’olu hudanya owesige,
niye asigala n’ali mwesigwa,
olwohuba saanŋana hwegaana ehi ali.
Ebibono bino bituufu byene era hiisi muutu asaniiye ohubifugiirira.

Omutambi oyu Hatonda asiima

¹⁴ Hebulisanga abafugiirira Kurisito, ebibono bino ebindoma. Hatonda atubona oluuyi lulala n’ali nj’omujulizi abona n’obaloma. Balabule beŋalamenga ohuŋahana ebinambulamo hu bibono ebi baatu bagwa ni nabyo, olwohuba ŋabula ehi biyeeda ababiŋuliirisa.

¹⁵ Fubanga ohuhola ebi Hatonda asiima, n’oli mutambi owehahasa mu bi ohola era n’osomesa mu buluŋamu ehibono hya Hatonda ehituufu.

¹⁶ Yebaayenga emboosi ey’obusirusiru etaŋeesa Hatonda enoŋo era enumamo jamu, olwohuba abeyingisa mu bifaana hy’ebyo bibongera wongere ohutala Hatonda.

¹⁷ Ebibono ebi begirisa abaatu biri hy’ehirwaye ehy’ehimaama ehyewi-
ihirisa hu mugulu ne mugati ni hifuhula. Mu baatu abo p’omuli
Himenaayo ni Filetuusi,

¹⁸ ababbeeme baanŋwa hu mazima. Abaatu abo baloma mbo ohulamuha
ohwa bosibosi hwahena hale ohubita era ŋaliŋo aba babbaamisye ohuŋwa
hu somesa ya Kurisito etuufu.

¹⁹ Aye wayire bahola ebyo, abaatu ba Hatonda nibo bali hy’omusingi
omugumu ogutatenga era Hatonda gabataho eraama ey’ebibono ebiroma
biiti, “Hatonda Musengwa amanyire ababe.” Era n’ehindi ti, “Hiisi
owetoloma esiina lya Musengwa, ali n’ohuŋwa mu bibi.”*

²⁰ Ebiitu ebiba mu nyumba y’omuhombe sibiba by’ezaabbu n’efeeza
byoŋene aye mubaamo n’ebi babaaja ohuŋwa mu mbaawo era n’ebi
bawumba mwiroba. Ebiitu eby’omuŋendo mu nyumba omwo, babitam-
bisa emirimo emitongole aye ebitali byamuŋendo nibyo babitambisa aŋa
ni naŋa.

²¹ Mu ngeri nj’enyene, omuutu yesiyesi oweŋala ohuhola ebibi
ebindomireho geenoomya mu moni ja Hatonda, aba hy’ehirala hu biitu
eby’omuŋendo mu nyumba y’omuhombe. Yeesi anaabenga w’enjabulo,

* 2:12 2:12 Mat 10:33; Luk 12:9 * 2:19 2:19 Hub 16:5

omuṅoono era ow'omugaso eyiri Musengwawe olwohuba hiisi hiseera abaanjo ni getegehire ohuhola omulimo omutongole era ogw'ejono ogu amutuma.

²² Olw'ehyo yebaayenga ohuhola ebibi ebi bavubuka abandi aboluse lulwo bahola, n'ohola ebirunamu ebi Hatonda genda. Ba mwesigwa era yendanga abaatu bosibosi, ni wihaaye ni nabo mu dembe. Ewe omwene n'abafugiirira Musengwa n'omwoyo mulala, muli n'ohunira ebindoma bino ng'ehihulu.

²³ Oteṅimbanga hu bahubba embaha hu biitu eby'ehisiru ate ebinumamo mahulu, olwohuba ng'olu omanyire ehyo hinwamo ohuduhana.

²⁴ Omunjeeresa wa Hatonda saanomera huduhana, ohutusaho ali n'ohuba w'ehisa eyiri hiisi muutu, n'asomesa bulanj ehibono hya Hatonda era ni gehaliiriha abamuhanania.

²⁵ Abo abanahania ebi asomesa, abalaga engira enunamu nabanyonyola pola n'abula kayu, esuubi n'alitaaye mu Hatonda ohubayeeda bafaanie amazima, bebbwage

²⁶ basobole ohunwa mu lutuula Iwa Sitaani olu abawoneeyemo ko n'ahena n'abatuma ohuhola hiisi ehi genda.

3

Ebiribanjo Kurisito ko ahene agobole

¹ Baano n'omanyire oti mu ndaalo ekeneeresi Kurisito ko ahene agobole, ṅalibaano ebiseera ebigosi.

² Hiri hiityo olwohuba abaatu balyemanya bonene, ni bali n'omulungo gw'ebbeesa, abepaaha, eb'ehyenulisi, abaduha abahyawe, abatanulira basaaye baawe, abatasiima, abatala ebya Hatonda,

³ abatenda bahyawe, abatsonija, abanjaayira abahyawe, abatebalirira mu bibahola, abahambwe, abanoomerwa ebibi,

⁴ abeekwe, abenda ebiitu ebyamangu, abeebona, abasangalira ebinyumyo ohuhira Hatonda.

⁵ Hu mugulu balyeraganga abaatu abanja Hatonda ejono, cooka mugati mula ni batafugiirira maani ga Hatonda hubacuusa.

⁶ Soholanga muhumba n'abaatu hy'abo, olwohuba balala hu bo bengiririra ebidaala by'abaatu ni basomesa eby'obudulingi, nga bafuga owongo w'abahasi abanjuma epunga eyiita ehiswa, aba ehibi n'ohwegomba ohubi ohwa buli ngeri hwahenamo amagesi.

⁷ Abahasi hy'abo, hiisi obuhya baba hugwa hwega hiisi somesa epyaha eyibaluhano aye sibanja kadi nanatotonohufaanania n'ohwabulano obuhwenda wa Hatonda obutuufu.

⁸ Ng'olu Yanesi ni Yamburesi* banahania Musa, n'abasinde abo abasomesa eby'obudulingi boosi pobali, banahania amazima. Abaatu abo benwitania era banjuma hufugiirira hutuufu.

⁹ Aye banjuma eyi baja, olwohuba ng'olu obudulingi wa Yanesi ni Yamburesi weeta anjalafu, boosi obudulingi waawe buuja hweta anjalafu abaatu bosibosi babuafaanie.

Obulamu wa Pawulo ng'ehyohuboneraho eyiri Temuseewo

¹⁰ Ne ewe omanyire byosibyosi ebi tiinire ni somesa, omanyire esambo jange, omanyire hiina ehi fululuhanira, omanyire ohufugiirira ohu ndi

* **3:8 3:8** Yanesi ni Yamburesi baali banjuma Abamisiri abanahania Musa mu moni ja Falaawo.

ni nahwo mu Kurisito, omanyire engeri eyi nendamo abaatu, omanyire n'obugumiikiriza wange,

¹¹ omanyire ohugudya ohu bangudisye n'ohubonaabona ohu mbitiremo. Omanyire ebigosi ebyanjolireho mu bibuga ehy'Atiyokiya, ehya Yikoniyo n'ehya Lisitura. Mu butuufu bangudya bugali! Aye Musengwa gambisya mu byosibyosi.*

¹² Cooka ehihulu hiri hiiti, hiisi muutu owenda ohugendera mu bulamu ow'ohuḅa Hatonda eḅono n'afugiirira Yesu Kurisito, balimuhiyaania,

¹³ ate ehiseera nj'ehyene abaatu ababi, n'abadulingi balyeyongera ohuba ababi, ni badulinga abaatu ni bababbaamya, ate nindi boosi ni babadulinga.

¹⁴ Ne ewe olwohuba omanyire ate wesiga abahusomesa, gumya ebyo ebi bahusomesa ebi wahena n'ohwehahasa ti bituufu.

¹⁵ N'ehindi, ohimanyire ti ohuḅwa mu buḅere wuwo, otiinire ni weega Ebyañandiihiwa ebyawufu ebiḅanga ohuḅuḅa amagesi, wanoḅoha olw'ohufugiirira Yesu Kurisito.

¹⁶ Hatonda nj'omwene Byañandiihiwa† era nj'owabita hu myoyo j'abo ababiñandiiha husobole ohubyeyedesanga mu husomesa, ohunonya, ohugolola, n'ohutendeha abaatu ko baholenga ebituufu.

¹⁷ Era gabituḅa bisobole ohuleetera hiisi muutu aḅeeresā Hatonda, ohuba owolereeye era asobola ohuhola hiisi mulimo omulaḅi.

4

Pawulo alabbira Temuseewo aḅeereḅe n'owesigwa

¹ Kuhamiirisa mu moni ja Hatonda ni Yesu Kurisito aligobola hu hyalo ohuḅuga nga Habaha, n'ohusalira abaliba abalamu n'abaliba ni bafuuyee omusango,

² ohwegumya mu hiseera ehirani n'ehitali hirani ohulomeranga abaatu ehibono hya Hatonda n'ohuhisomesa. Lomeranga abaatu esobi eyi baba ni baholire aḅabula hubbimbirya era n'obahayula olw'ebibi ebi baba ni baholire. Ehiseera nj'ehyene, somesanga n'oli n'obugumiikiriza eyiri abasomesa n'obahubbirisa ohuḅamba n'ohugendera mubi obasomesa.

³ Olwohuba ehiseera hinahoole, abaatu behumbanihisyaḅo abasomesa abanahabasomesa ebicaamu ebyolana n'ohwegomba hwawe, ebi matwi gaawe ganaahabe ni gaḅemba ohuḅulira mu hifo hy'ohufaayo ohuḅulira ebituufu.

⁴ Balireha ohuḅuliirisa ebituufu ebi baliba ni babasomesa, beehaada hu huḅulira engano obugano.

⁵ Aye ewe, ehya sihihuhenangamo maani. Gumiranga ohubonaabona era holanga omulimo ogw'ohulomera abaatu Amanḅuliro Amalaḅi ni woheeresā omulimo ogw'obuḅeeresā ogu baahuḅa.

⁶ Ne ese pambire olugendo ndi huupi hubalehaḅo. Ehiseera hya Hatonda ohupira pwe hu hyalo hinaatere ohwola.

⁷ Sooye buḅaḅi olutalo olw'ohufugiirira Yesu Kurisito, mbubuuyee omulimo ogu Kurisito gaapa era ngumisye ohufugiirira hwange.

⁸ Ehi sigahiise hya husuna hirabo hy'obulamu obutaḅwano obu Yesu Musengwa, asala emisango n'atehubbira, aliipa hu ludaalo olw'ekomero. Ehirabo ehya saalihiḅa ndiise seenene aye alihiḅa ni naabo bosibosi, abanemba ohugobola huhwe.

⁹ Fuba wuuyee amangu eyi ndi

* **3:11 3:11** Bik 13:14-52; 14:1-20 † **3:16 3:16** Hiisi Hyañandiihiwa Hatonda nje ahiruḅamya.

¹⁰ olwohuba Demasi olw'ohwenda ebiitu eby'ehyalo hino, gandehano gatiina mu hibuga hy'e Sesalonika. Kuresike niye namutuma mu twale ly'e Galatiya, ate Tito oyo yeesi namutuma mu twale ly'e Dalumatiiya.*

¹¹ Luka yenyene nj'ali ni neese. Olw'ehyo n'oba ni wuuja, yendula Mariko wuuje ni naye ganjeede omulimo gw'ohulomera abaatu Amanjuro Amalaji.*

¹² Tukikasi niye ndi humutuma mu hibuga Efeeso.

¹³ N'onaahabe ni wuuja, wundeteranga ekooti yange eyi naaleha ewa Karipo mu hibuga hy'e Turoowa. Wundeteranga n'omufumbo gw'ebinjadiho* byange, ko weeyite ogwomu byanjo.

¹⁴ Cooka omusinde omubboti oyu balanga baati Alekizanda gaakola ubi bugali. Aye Musengwa alimusasula.

¹⁵ Ale weesi mwehuume, olwohuba ganahania bugali ebibono byefe.

¹⁶ Olu nemeerera omulundi omudaayi ohwenosyaho mu moni j'omulamuzi, abaatu bosibosi baapwaho njanuma kadi mulala owaaja ohuposerehesaho. Aye Hatonda atabafuunana, olw'ehyo.

¹⁷ Wayire baahola baaty, Yesu Musengwa niye gaali ni neese era gaapa amaani nasobola ohulomera abaatu b'amawanga agandi abeene abangi, ehibono hya Hatonda era gaatasa mu meeno g'epologoma.

¹⁸ Mu ngeri nj'enyene, Musengwa anaponienga mu hiisi higosi era alinjosa bulaji mu bujugi wuwe mwigulu. Olw'ehyo, Musengwa oyo abaatu bamujenga enono emirembe n'emirembe. Amiina.

¹⁹ Keeheseho Pulisikira n'Akwila, n'abomu mago g'Onesifooro.

²⁰ Erasito gasigala mu hibuga hy'e Koriiso, ate Turofimo niye namuleha hu mwalo gw'e Mileto n'ali mulwaye.

²¹ Fuba bugali wuuje ehiseera ehigosi ehy'embeno enyingi ni hihiri hwola. Yubbulo ni Puude ni Liino ni Kulawudiyo ko n'aboluganda bosibosi, bahuheehiseho.

²² Musengwa abe ni neewe era abanjambire mwesimwesi ehisasabirisi.

* **4:10 4:10** Bag 2:3; Tit 1:4; Fil 24 * **4:11 4:11** Bik 12:12,25; 13:13; 15:37-39; Fil 24 * **4:13 4:13** Ebyanjandihwa ebyo byalinga hu papula ejibabbotanga mu masati oba mu byanjo by'esolo era babifumbanga hubifumba hy'olujambo.

Ebbaluṅa eyi Pawulo gaṅandiihira Tito Enyanjula

Ebbaluṅa ya *Tito* ndala hu bbaluṅa ene eji Pawulo gaṅandiihira abaatu ohutusaho ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito. Hamunga Pawulo gaṅandiiha ebbaluṅa yino ṅagati w'omwaha ogw'enkaaga nedatu ko n'enkaaga n'etaanu, oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito.

Pawulo gaali aṅambisye Tito omulimo ogw'ohutangirira ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito hu hizinga Kureete. Era Pawulo gaṅandiiha ebbaluṅa yino n'alaabbira Tito hu ngeri endani ey'ohwangala ko n'ohutendehe abatangirisi babafugiirira Kurisito. Ebbaluṅa yino yinyonyola engeri eyi abafugiirira Kurisito baali n'ohuṅambamo abatangirisi baawe. Abafugiirira Kurisito n'abatangirisi baawe bali n'ohutegeera ebisanyizo ebi batangirisi bali n'ohuba ni nabyo.

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Pawulo alabbira Tito engeri ey'ohwangalamo abatangirisi babafugiirira Kurisito (1:1-16)
2. Pawulo alabbira Tito ohusomesa abaatu ohuba n'obulamu obugwalaafu (2:1-3:11)
3. Pawulo aheneresa n'aloma hu tegeha eyi gaali ninayo era ng'agohoba n'obuheese (3:12-15)

Pawulo geyanjula era aheesa Tito

¹ Ndiise Pawulo omuṅeeresa* wa Hatonda era omuhwenda wa Yesu Kurisito oyu Hatonda gangala gaatuma ohunywania mu baatu babe abatobole ohufugiirira hwawe mu Yesu Kurisito, n'ohutegeera esomesa etuufu eyiṅamba hu Kurisito, ebiyeeda omuutu ko gagendera mu bulamu obusangaasa Hatonda.

² Ohufugiirira ohwo n'ohutegeera esomesa etuufu kohu esubi ly'efe eryohusuna obulamu obutanwanjo, obu Hatonda atadulinga gatusuubisa ohuṅwa ahale nahale, lyediye.

³ Ehiseera hihye ehiragaane ni hyola, gaata aṅalafu ehibono hihye ehyo mu buhwenda obu gapambya, ndomere abaatu. Keesi tyo po kola ng'olu Hatonda Omunonosi weefe gandagira.

⁴ Kuṅandiihira ewe Tito oyu pira ng'omwana wange omwene n'omwene, mu hufugiirira hwefe mu Kurisito atunimba, ese ni neewe. Hatonda Seefe ni Yesu Kurisito Omunonosi weefe bahuṅambire ehisasabirisi era bahuṅe n'emiyaaaya.*

Omulimo gwa Tito mu Kureete

⁵ Nahuleha hu hizinga hy'e Kureete oheneereese ogw'ohutereesa ebyali ni bihinumiraho, n'ohutano abatangirisi b'abafugiirira Kurisito mu hiisi hibuga, ng'olu nahuloma.

⁶ Omuutu oyu otano ohuba omutangirisi w'abafugiirira Kurisito, ateehwa ohuba n'anjumaho ehi bamwenambya, n'ali musinde ow'omuhasi mulala era n'ateebira piki n'abahasi abandi. Abaana babe bateehwa ohuba abafugiirira Kurisito era ni batali aba abaatu babala ohuba ab'ehifaabi oba abajeemu.

* **1:1 1:1** Oba *omwidu*. * **1:4 1:4:** 2 Kor 8:23; Bag 2:3; 2 Tem 4:10

7 Olwohuba omutangirisi† oyo muneeresa wa Hatonda era ateehwa ohuba n'anumaho ehi baatu bamwenjambya. Ali n'ohuba omuutu ajeeha amagesi, afuga omutwe, atali mumeesi, atali w'ehifaabi era atahabira ebi atatuyaaniriyee.

8 Aye ateehwa ohuba omuutu asangaalira ohuhyasa abageni era n'anyumirwa ohuholera abaatu ebirani, omwegenderesa, atehubbira, agendera mu bulamu obugwalaafu era ow'esambo endani.

9 Ateehwa ohuba omuutu atacuuhacuuha aye owemeereeye n'amagulu gombi mu hibono ehituufu ehinamba hu Yesu Kurisito, ng'olu baahimusomesa. Hino hiija humuleetera ohusobola ohuyeeda abaatu abandi ohunamba esomesa eyinamba hu Kurisito etuufu, n'ohubalaga obugodami w'abo abayinahania.*

10 Hiri hiityo olwohuba naliyo eyo abaatu bangi abajeemera abatangirisi, ko weyite ab'ehibubbu hy'abaloma baati abaatu bosibosi bateehwa ohunamba egambi ly'Abayudaaya eryohuhomola. Abaatu abo beerombola ebinambulamo ni benda badulinge abahyawe.

11 Olw'ehyo simya esomesa yaawe olwohuba bali hutiina ni babbaamya abaatu, hidaala hu hidaala ni basomesa ebibono ebi batasaaniye husomesa ni hireetera abaatu ohunwa hu hufugiirira Kurisito ni bafugiirira ebi basomesa, ng'ehibaliho hy'ohubasuniramo.

12 Ebindoma bino, ni mulala hu baatu baawe omwene, oyu abeene baloma mbo gaali naabbi galoma ati,

"Abaatu b'e Kureete
 baberereeye badulingi;
 bali hy'ebinyana,
 banyumirwa hufenja aye sibenda hutamba!"

13 Ebi gabalomaho ebyo bituufu byene. Olw'ehyo, hayulanga abafugiirira Kurisito batanamba sambo eyo embi, ko babe n'ohufugiirira ohutuufu.

14 Batatanga mwoyo hu ngano j'Ehiyudaaya, oba hubi baatu abagaana ohufugiirira esomesa etuufu eyinamba hu Kurisito babalagira ohuhola.

15 Eyiri abaatu abagwalaafu mu moni ja Hatonda, nabula hisira. Aye eyiri ababeeme era abatafugiirira Kurisito, sinabano higwalaafu, olwohuba ebiheego byawe byahena ohubbaama sibahisobola hwawula hiraani n'ehibi.

16 Abaatu abo baloma mbo bamanyire Hatonda, cooka ebi bahola biraga humutala. Banwamo hale, sibahigondera Hatonda era nabula n'ehiraani ehi bananga ohuhola.

2

Esomesa etuufu

1 Aye ewe somesanga ebibono ebituufu ebinamba hu Kurisito.

2 Hubbirisanga abaatu abahale mu myaha bejomehenga, babe abaatu aba batamo enono, abahola ebijamo, abemereeye n'amagulu gombi mu hufugiirira hwawe, abenda abahyawe era abagumiikiriza.

3 Abahasi bahulu boosi bahubbirisenga otyo, babenga n'esambo ejisaanira abaatu ba Hatonda, ni batanayirisa bahyawe era ni batali bameesi. Bateehwa ohusomesanga ebirani,

4 ko bagunjule abahasi abanere ohwendanga abawamwawe n'abaana baawe,

† 1:7 1:7 Ebyanandihwa ebindi bitambisa *omulabirizi*. * 1:9 1:9: 1 Tem 3:2-7

⁵ ohutaba b'emoni nyangu, ohuholanga emirimo mu mago gaawe, n'ohuba ab'ehisa era abanjulira abawamwawe, abaatu ko batafodogolanga hibono hya Hatonda hu lwawe.

⁶ Hubbirisa abavubuka babenga abegenderesa,

⁷ ewe omwene n'oli hy'ohuboneraho ehirani eyi bali mu byosibyosi ebi ohola, n'oli mulunamu era ow'amazima mu husomesa huhwo.

⁸ Lomanga amazima, nabulenga ehi muutu genjamba mubi oloma, abahunahania baswale, olw'ohuhaya ehibi ehi banatunjahe.

⁹ Hubbirisanga abeedu babenga bagondi eyiri abasengwa baawe, batabagalujusanianga era babasangaasenga mu byosibyosi,

¹⁰ era ni batabeebaho biitu byawe. Aye babenga besigwa era abamazima mu byosibyosi, abaatu ko basiime era begombe esomesa ya Hatonda Omunonosi weefe.

¹¹ Somesanga abafugiirira Kurisito ebibono ebindomire ebyo olwohuba Hatonda ataaye analafu ehisasabirisi hihye n'atano engira ey'ohunonoha mu moni j'abaatu bosibosi.

¹² Ehisasabirisi hya Hatonda ehyo hituyeeda ohwega ohwenjala ohuhola ebitamusangaasa n'ohuleha ohwegomba eby'ehyalo. Aye hwaba abaatu abegenderesa mubi huhola, abalunamu era abanja Hatonda enono ni huhiri mu bulamu buno.

¹³ Era huhole huutyo ni hulindirira oludaalo olw'ekabi olu husuubira, oludaalo olu Hatonda weefe ow'enono era Omunonosi weefe Yesu Kurisito aligoboleraho hu hyalo.

¹⁴ Yesu Kurisito geenayo bamuhomerera hu musalabba hu lwefe, konyo atununule mu bibi byefe byosibyosi, atufuule abaatu babe abagwalaafu, abegumya ohuhola ehirani.*

¹⁵ Ebyo ebi kulomire banga mbebi olomera abaatu n'obuulira era n'ogolola n'obunangi wosiwosi abaatu babo aba otangirira, ana baba ni babbenga. Otaganyanga hubano muutu yesiyesi ahubisyamo emoni.

3

Enebisya y'abafugiirira Kurisito

¹ Hebulisanga abafugiirira Kurisito abali eyo banjanga abobunangi mu gavumeeti enono ni bagonderanga amagambi gaawe era ni betegehire ohuholanga hiisi hiitu ehirani.

² Bamanya, batanjahanga muutu yesiyesi esiro aye babe baahisa era abenomeha ni bana abaatu bosibosi enono.

³ Bahebulise ebyo olwohuba efe hwesi ahale ni hwali ni huhiri hufugiirira Kurisito, hwali basirusiru era abajeemu. Hwali hugotire era omwoyo ogw'oguhopo n'ohwegomba ohubi ko n'amasangaalo aga hiisi ngeri ni biri nj'ebitunuga. Hwali bagutima era eb'emyoyo ej'ekirihindi, ni huli higosi eri abaatu bahyefe era ni hutendana.

⁴ Cooka ehisasabirisi hya Hatonda Omunonosi weefe, n'ohwenda huhwe, ohu gendamo abaatu ni byatubonehera,

⁵ nga Hatonda atunonola, silwa birani ebi hwali ni huhola aye lw'ohusasira huhwe. Gatunonola n'atwogaho obubi weefe, hwasaliwa omulundi ogwohubiri, nga hufuuha banyaaha olw'Omwoyo Omutukuvu,

⁶ oyu gaatuna n'atebalilira n'abita mu Yesu Kurisito Omunonosi weefe.

⁷ Ehyo gahihola husobole ohwolana olw'ehyere ohufuuha abaana babe era husune obulamu obutanwano, obu husuubira.

* 2:14 2:14: Hunj 19:5; Mag 4:20; 7:6; 14:2; Zab 130:8; 1 Peet 2:9

⁸ Ebindoma bino, bituufu era nenda obihahasenga abafugiirira Hatonda, ko basobole ohwegenderesanga mu huhola ebirani. Ebindoma bino bihulu era byamugaso eyiri hiisi muutu.

⁹ Cooka ewe yeenjalenga abaatu abahubba embaha ej'ehisirusiru ejinamba hu tungo j'amasiina gaba halehale era abanjahana hu binamba hu magambi aga Hatonda ganambya Musa olwohuba binuma mahulu era nabula ehi bigasa.

¹⁰ Omuutu yesiyesi aleetera abaatu bomu hibbubbu hy'abafugiirira Kurisito ohwabuhanamo mulabulenga habiri, oluvanyuma anagaana ohunulira ebi omuloma, nga mumufujulula,

¹¹ olwohuba ehyo hiba hiraga bulage ti omuutu oyo gahena ohugodama, mubbengi anoooye emirimo era ebibi bibye byahena hale ohumusingisa omusango.

Ebibono ebigohoba

¹² Ndi hutuma eyo Aritema oba Tukikasi. Mulala hu bo ni goolanga, ofubanga ng'olu osobola ohuuja hwaganane mu hibuga hy'e Nikopooli embeera y'owiire n'ehiiri hwononoha, engenda yibe ngosi, olwohuba eyo peyi kenereeye ohuba mu biseera eby'embenjo enyingi.

¹³ Fuba ng'olu osobola otegehere Zeena omunamateeka n'owahye Apolo batiine mu lugendo lwawe era bona oti baba ni hiisi hiitu ehi beetaaga.

¹⁴ Era hubbirisa abaatu beefe beege ohuholanga emirimo emirani ejinwamo ebinanga ohuyeeda abahyawe abali obubi, mu hifo hy'ohuba anjo ni babula ehi bagasa.

¹⁵ Abafugiirira bosibosi abali eno ni neese, bahuheehiise. Weesi tuheheseho abahyefe abali eyo aba hugabana ni nabo ohufugiirira.

Mwesimwesi, Hatonda abanjambire ehisasabirisi.

Ebbaluŋa eyi Pawulo gaŋandiihira Filimooni Enyanjula

Ebbaluŋa yino Pawulo gayiŋandiihira Filimooni (1:1). Era gayiŋandiihira mu komera, hamunga e Rooma. N'aba ni gaali e Rooma, hitegeesa hiiti gwali mu mwaha ogw'enkaaga namulala oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Era ehyo nj'ehiseera ehi gaŋandiihiramo n'ebbaluŋa ya Bakolosaayi.

Filimooni gaali mulala hu hibbubbu hy'abafugiirira Kurisito mu hibuga Kolose era gaali n'abeedu mu mago gage. Onesimo gaali mwidu wa Filimooni. Lulala, Onesimo nga geeba musengwawe Filimooni, ng'ahena amudulumaho. Pawulo gamuŋandiihira n'amusunga ataboneresa Onesimo. Mu magambi agaali ni gaŋuga obufuzi w'Abarooma, Filimooni gaali w'edembe ohwita Onesimo. Pawulo ahubbirisa Filimooni afugiirire Onesimo ng'omuutu omunyaaha mu Kurisito (13-14).

Ebiri mu bbaluŋa yino mu buupi

1. Pawulo aheesa Filimooni (1-3)
2. Pawulo asunga Filimooni afugiirire Onesimo ng'oboluganda mu Kurisito (4-21)
3. Pawulo ategeha ohuhyala (22-25)

¹ Ese Pawulo, omusibe hu lw'ohuŋeeresa Yesu Kurisito, ni Temuseewo mulebe yeefe, kuŋandiihira ewe Filimooni meeri yeefe omuhoda era omutambi wahyefe,

² ni mbooyo yeefe Afiya, n'owahyefe Arikipo yeesi oweenayo ohuhola omulimo gwa Yesu hyefe, ko n'abafugiirira Kurisito bosibosi abahum-baanira mu mago ewuwo.

³ Hatonda Seefe ni Musengwa Yesu Kurisito babanambire ehisasabirisi era babane emiyaaya.

Ohufugiirira n'ohwenda hwa Filimooni

⁴ Habuhyabuhya ni saba sikaya huhonya hu siina liryo ni neyaasa Hatonda olw'ewe,

⁵ olwohuba binjolera ng'olu ofugiirira Yesu Musengwa era n'engeri eyi wendamo abagwalaafu bosibosi.

⁶ Saba ti omuhumba ogu oli ni nagwo n'abafugiirira bahyo gwemeede ohuŋangala ni gwema hu hufaanika huhwo ebirani ebi Hatonda atuna era hino hyolerere olw'ohuŋeesa Kurisito enono.

⁷ Owoluganda, engeri eyi wendamo abaatu yiipa esangaalo eryene ery'amaani era yingobosamo amaani; olwohuba ebi ohola bigobohiisemo abagwalaafu amaani.

Ohusunga hwa Pawulo eyiri Filimooni

⁸ Olw'ehyo, wayire ng'omuhwenda wa Kurisito nahali kulagira bulagire ohuhola ehi nenda,

⁹ ne olw'ohwenda ohu kwenda hipalirisa ese Pawulo omusinde omuŋangafu era oyu babona mu komera hu lw'ohuŋeeresa Yesu Kurisito, ohususungu busunge ng'owahyo bukolere ehisaaniye mu songa eyi nja hulomaho.

¹⁰ Kusunga busunge osoniye omwana wange Onesimo* oyu nasaala mu hufugiirira Yesu ni ndi mu komera.

¹¹ Nanyumaho aho Onesimo gaali anuma mugaso eyi oli aye njaahani afuuhire wamugaso eyi huli hwembi.

¹² Wayire muhoda bugali eyi ndi salireeno ohumuhunjeeresa agobole eyi oli.

¹³ Nahendire bugali ohumwesigahisa asobole ohupeeresa mu hifo hihyo nindi nana mu komera omu bambona olw'ohulomera abaatu Amanjuro Amalaji,

¹⁴ aye sinenda kihole ni tehereye huhusunga olwohuba nenda hyosihyosi ehi onasaleho hibe ni hinooye hu hwenda huhwo sosi olw'ohuhunjalirisa.

¹⁵ Hamunga yaali tegeha ya Hatonda, Onesimo ohuhweyibaho, ko hibe ti gahagobola eyi oli asigale n'ali wuwo,

¹⁶ cooka n'atali mwidu hyonyene aye n'afuhiire muutu wundi eyi oli. Mu mubiri n'ahiiri mwidu wuwo aye n'ali woluganda olwa Yesu Musengwa era omuhoda ehihena eyi oli, n'ohuhiraho ng'olu ali muhoda eyi ndi.

¹⁷ Ale hanye mu butuufu bundiho era wupeegaho ng'owahyo mu bunjeeresa, ganya osangaalire Onesimo ng'olu wahasangaaliye ese.

¹⁸ Hanye njalino esobi eyi gahuhola oba njalino ehi omubanja, ese ndiise anahaliye.

¹⁹ Ese Pawulo aloma ni neewe era ahunandiihiye n'omuhono gwange omwene, nejaayeyo ohulija. Aye weesi otebirira oti oli ehi oli olwohuba ndiise owahulomera Amanjuro Amalaji.

²⁰ Olw'ehyo owoluganda, ganya ohole ehi kusunga ohukolera, omwoyo gwange gwihe.

²¹ Kunandiihira bino ni kulimo esubi era ni nehahasa ti soonahaye hukolera n'ebihiraho ebi kusunga.

²² Ehindi, tegeherenga ana ohunenyuha, olwohuba suubira ti olw'esaala jenywe banahambonolole mu busibe obu ndimo hatyane, naajaho eyo.

²³ Epafuraasi omusibe wahyange yeesi oyu bahaabya ohufugiirira Yesu Kurisito, ahuhehiise.

²⁴ Abanjeeresa bahyefe: Mariko, Arisitaluuko, Demasi ni Luka boosi bahuhehiise.

²⁵ Ehisasabirisi hya Musengwa Yesu Kurisito hibe hu nywe mwesimwesi.

* **1:10 10** Amahulu g'esiina *Onesimo* gali ti *ow'omugaso*.

Ebbaluṅa eyiri Ababbebbulaniya Enyanjula

Ebbaluṅa yino eyiri *Ababbebbulaniya* bayinandiiha ohugobosa mu bafugiirira Kurisito amaani olwohuba eraga ng'olu Yesu goheresa obunaabbi mu Ndagaano Ekayire. Emirundi nkaaga, ebbaluṅa yino yiraga ng'olu Yesu goheresa emirimo ej'Omusengi Omuhulu ng'olu hiri mu Ndagaano Ekayire. Era olwohuba gajoheresa, sihyetagisa basengi ba Hatonda ohweyongera n'ohuṅonga. Yesu gaṅonga obulamu wuwe olw'ebibi by'abaatu, lulala lwoṅene era ng'ehyo hiṅwa. Ebbaluṅa yino yihubbirisa abafugiirira Kurisito ohwesiga Hatonda olw'ehyo ehi Yesu gaahola (12:2).

Naṅuma amanyire owaṅandiiha Ababbebbulaniya aye abahugu mu by'Ebbayibbuli baṅeega baati gaali nje Pawulo oba Luka oba Bbalunaba. Owaṅandiiha ebbaluṅa yino, aloma hu biṅamba hu hibuga Yersaalemu ehi basihiirisa mu mwaha ogw'esanvu oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Ehyo hitegeesa hiiti ebbaluṅa yino, bayinandiiha Yersaalemu ni yihiriṅo. Baṅandiiha ebbaluṅa yino eyiri Ababbebbulaniya mu hibuga hy'e Rooma (13:24).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Yesu ahira abanaabbi n'abamalayika (1:1-4:13)
2. Yesu ahira abasengi ba Hatonda abanjeeresa mu Yekaalu mu Yersaalemu (4:14-7:28)
3. Obunjeeresa wa Yesu waṅamugulu hu bunjeeresa w'endagaano ey'amagambi aga baṅa Musa (8:1-10:31)
4. Yesu muhulu mu hiisi ngeri (10:32-13:17)
5. Ohugobosamo amaani ko n'obuheese (13:18-25)

Hatonda aloma n'abita mu Mwana wuwe

¹ Halehale Hatonda galomanga n'abasehulu beefe emirundi mingi nomu ngeri nyingi n'abita mu banaabbi.

² Aye mu ndaalo jino ej'oluvanyuma, Hatonda aloma ni neefe n'abita mu Mwana wuwe oyu gataṅo ohuba omusika wa hiisi hiitu era omwene oyo nj'oyu gabitamo ohutonda ehyalo.

³ Mu mwana wuwe oyo, njomu eṅono n'ehifaananyi hya Hatonda bibonehera era niye nj'anjengerera ehyalo hyosihyosi n'atambisa amaani gehibono hihye. Ni gahena ohuhola ehyo ehi Hatonda gemaho ohusonija abaatu ebibi, gatiina gehala mwigulu hu lubega lw'omuhono omulungi ogwa Hatonda omwene buṅangi.

Yesu ahira abamalayika eṅono

⁴ Hatonda gaṅa Omwana wuwe eṅono erihira ery'abamalayika ko n'esiina erihira agaawe.

⁵ Ale nj'ani hu bamalayika oyu Hatonda gaaloma ati,

“Oli Mwana wange,

olwa leero kusaaye?”

Oba ati,

“Nja huba Semwana,

- yeesi aja huba Mwana wange?”*
- ⁶ Era Hatonda ni gaali n’anatere ohutuma Omwana wuwe omudaayi hu hyalo, gaaloma ati,
 “Abamalayika ba Hatonda bosibosi bamujumiryenga.”*
- ⁷ Eyiri abamalayika, Ebyañandihwa biroma biiti,
 “Hatonda afuula abamalayika ohuba hy’embeño,
 n’abañeeresaba babe ohuba hy’endimi j’omuliro.”*
- ⁸ Aye hu Mwana wuwe biroma biiti,
 “O Hatonda, oja huñuga emirembe n’emirembe.
 Era oja huñuga abaatu babo n’otehubbira,
- ⁹ Wenda abo abahola ebyolereeye era ocaawa abaatu ohuhola ebibi.
 Olw’ehyo, Hatonda wuwo ahutobooye mu bahyo
 era gahuta mu hifo ehy’enoño,
 ehiitu ehija huhuñweramo esangaalo
 ohuhiraho abahyo.”*
- ¹⁰ Era aloma ati,
 “Ewe Musengwa, mu hutagiha watonda ehyalo
 era n’egulu ndiwe owalihola.*
- ¹¹ Egulu n’ehyalo biriñwaño aye ewe olibaño emirembe n’emirembe.
 Byosibyosi birihayirina hy’olugoye,
- ¹² olibifumbaaho hy’olugoye
 era biricucuha hy’ehyambalo.
 Aye ewe osigala c’ehyene,
 era olibaño emirembe n’emirembe.”
- ¹³ Nj’ani hu bamalayika oyu Hatonda gaaloma ati,
 “Yiihala hu lubega olw’omuhono gwange omulungi,
 ohwola olu ndifuula abasigu babo ekookolo ey’ohutaho amagulu
 gago?”*
- ¹⁴ Abamalayika bosibosi sinje emyoyo ejineeresaba Hatonda era eji atuma ohuyeeda abo abalinoño?

2

Ohunoño ha hiitu hihulu

¹ Huli n’ohugumira erala hu hituufu ehi hwanulira, ko hutañaba huhuñwaho.

² Ohulaga ti amagambi ga Hatonda aga bamalayika balomera abaatu gaali matuufu, hiisi atagagonderanga, Hatonda gamuboneresanga.

³ Olwo ñaahani efe huliño huutye singa hutala obunoño obubbala owaaga año? Musengwa omwene nj’oweherera ohuñ obuhwenda obunamba hu ngeri eyi baatu banonohamo era abo aba buñulira batuhahasa ng’olu buli butuufu.

⁴ Ni Hatonda omwene gahahasa ati obuhwenda obo butuufu ni gaahola eby’enyunisa n’ebyamaliholiho era n’agaba n’ebirabo by’Omwoyo Omukuvu ng’olu omwene genda.

Yesu gafuuha muutu ko atunoño

⁵ Abamalayika simbaba Hatonda gaña obunangi ohuñuga ehyalo ehinyaaha, ehiriija ehikulomaho.

⁶ Aye ñaliño mu Byañandihwa aña bihahahisa erala biiti,

* 1:5 1:5 Zab 2:7 * 1:6 1:6 Mag 32:43 * 1:7 1:7 Zab 104:4 * 1:9 1:9 Zab 45:6-7 * 1:10 1:10 Zab 102:25-27 * 1:13 1:13 Zab 110:1

“Hatonda, omuutu nj’ani ohuba ti omuneeegaho,
era omwana w’omuutu nj’ani ohuba ti omulumirwa?

⁷ Wahola omuutu njabuliraho nadiidiri ohuba hy’abamalayika.

Era wamwambasa engule ey’ejono,

⁸ era ng’omuṅa n’obunangi ohunuga hiisi hiitu.”*

Hatonda ni gaata ebiitu byosibyosi njaasi w’obunangi w’omuutu, njanuma hiitu kadi hirala ehi atamuṅa hunuga. Aye njahani huhiri hubona byosibyosi n’abinuga.

⁹ Aye hubona Yesu oyu beesa njaaasi ganumiraho nadiidiri ohuba hy’abamalayika njahani ni bamunaye engule ey’ejono olw’ohubonaabona ohugabonaabona. Era olw’ehisasabirisi hya Hatonda gaafiririra abaatu bosibosi.

¹⁰ Hatonda owatonda ebiitu byosibyosi era agira byabanjo, gasiima ohunonjola abaana babe bangi gaabambasa ejono. Olw’ehyo, gabona ati Yesu nj’osaniira ohuba omutangirisi owolereeye n’abita mu humugudya ko abanonjole.

¹¹ Yesu ko ni naabo aba agwalaasa, bali ni saawe mulala. C’ehigira esoni ni jitamuṅamba ohubalanga ati balebe babe.

¹² Yesu aloma Hatonda ati,

“Nahamanyise abalebe bange obuhulu w’esiina liryo,
nahembe ni kujumirya mu humbaaniri.”*

¹³ Era nindi aloma ati,

“Nja hwesiganga Hatonda.”

Era geyongerera ohuloma ati,

“Ndi njano n’abaatu aba Hatonda gaapa.”*

¹⁴ Olwohuba abaatu bali n’omubiri n’amafugi, c’ehyagira Yesu gafuuha hya nibo ko anange ohufa asihirise Sitaani owaali n’obunangi hu hufa,

¹⁵ ko abo abaali hy’abasibe mu bulamu waawe ni batya ohufa, abanje edembe.

¹⁶ Mu butuufu oweene, Yesu sigajja huyeeda abamalayika aye gaaja huyeeda bejuhulu ba Yibbulayimu.

¹⁷ C’ehyagira gafaana hy’abalebe babe mu hiisi ngeri, ko anjeerese Hatonda ng’Omuhulu w’abasengi ali n’ehisa era omwesigwa, ko aleetere Hatonda ohusonija abaatu ebibi.

¹⁸ Era njahani ananga ohuyeeda abo abahemewa, olwohuba yeesi bamuhema era gabonaabona.

3

Yesu ahira Musa ejono

¹ Ale baluganda, enywe aba Hatonda galanga musune omugabo gw’obulamu owomwigulu, muneeegenga hu Yesu Omuhwenda era Omuhulu w’abasengi ba Hatonda oyu hufugiirira.

² Niye gaali mwesigwa eyiri Hatonda owamutobola ohuhola omulimo gugwe, ng’olu Musa gaali mwesigwa mu nyumba ya Hatonda.*

³ Cooka ng’olu omutongoli aba n’ejono erihira enyumba eyi atongola, ni Yesu asaniira ohuba n’ejono erihira erya Musa.

⁴ Hiri hiityo olwohuba hiisi nyumba ebaaho owayitongola aye owatongola hiisi hiitu nje Hatonda.

* 2:8 2:8 Zab 8:4-6 * 2:12 2:12 Zab 22:22 * 2:13 2:13 Yis 8:17,18 * 3:2 3:2 Hub 12:7

⁵ Musa gaali munjeeresa mwesigwa mu nyumba ya Hatonda era gaaloma hu biitu ebi Yesu gaali n'aja hulomaho mu biseera ebyomu moni.

⁶ Aye Kurisito ng'omwana, mwesigwa mu nyumba ya Hatonda. Ndiife enyumba ya Hatonda singa husigala ni huli bagumu era ni huli n'esuubi eryo eri hwebonehesyamo.

Mwegenderese ohutaleheraŋo ohufugiirira

⁷ Ng'olu Omwoyo Omutukuvu aloma ati,

“Olwa leero ni munulira ejanjaasi lirye,*

⁸ mutahahanyasa myoyo jenywe,
hy'abasehulu benywe olu bajeema

hu ludaalo olu bahemeraho Hatonda mu lulafu,

⁹ eyo eyi basehulu benywe baakema

era ohuhena emyaha amahumi ane baabona ebinabahola.

¹⁰ C'ehyagira nalunira abaatu abo,

era n'aloma ti, 'Habuhyabuhya emyoyo jaawe jinaba,

era sibanyamba magambi gange.'

¹¹ Ni nalunira nalayira ti,

'Sibalyola mu hifo omu naali n'ohubanyeramo ehinuumulo hyange.'

„*

¹² Olw'ehyo, aboluganda, mwenomehe natabaŋo kadi mulala hu enywe aba n'omwoyo ogunemba ohuhola ebibi era ogutafugiirira, gaanwa hu Hatonda Omwene Bulamu.

¹³ Aye hiisi muutu agumyenga owahye hiisi ludaalo, ni huhiri mu “Olwa leero” ko natabaŋo wayire mulala hu enywe oyu hibi hidulinga gahahanyasa omwoyo gugwe.

¹⁴ Hiri hiityo olwohuba hwafuaha abaloma ehira mu Kurisito kasita hugumihisya erala owesigwa weefe obu hwatandiha ni nawo ohwola olu hulinwa hu hyalo huno.

¹⁵ Ebyanyandihiwa biroma biiti,
Olwa leero ni munulira ejanjaasi lirye,
mutahahanyasa myoyo jenywe,
hy'abasehulu benywe olu bajeema.*

¹⁶ Mbaba ani abanulira ejanjaasi lya Hatonda bamujeemera? Mbabo bosibosi aba Musa gaatusa e Misiri.*

¹⁷ Era mbaba ani aba Hatonda galunira ohuhena emyaha amahumi ane? Mbabo abonoona, baafa era emirambo jaawe jasigala mu lulafu.

¹⁸ Era mbaba ani aba Hatonda galayirira ati sibalingira mu hinuumulo hihye? Mbabo abamujeemera.

¹⁹ Olw'ehyo, hubona ti sibengira mu hinuumulo hihye olw'ohutafugiirira hwawe.

4

Ehinuumulo hy'abaatu ba Hatonda

¹ Naahani, ng'olu Hatonda gatusubisa ohutunja ehinuumulo hihye, natabaŋo wayire mulala hu enywe oyu hihaya ohuhisuna.

² Hiri hiityo olwohuba hwesi hya nibo, baatulomera Amanuliro Amalanji aganyamba hu hwingira mu hinuumulo ehyo. Aye nibo ebi banulira sibabayeeda olwohuba sibabifugiirira.

* 3:7 3:7 Zab 95:7-11 * 3:11 3:11 Zab 95:7 * 3:15 3:15 Zab 95:7-8 * 3:16 3:16-18 Hub 14:1-35

³ N̄aahani efe abagafugiirira, ndiife abengira mu hīn̄uumulo ehyo olwohuba eyiri abo abatafugiirira Hatonda galoma ati,
 “Ni nalun̄a nalayira ti,
 ‘Sibalyola mu hifo omu naali n’ohuban̄eramo ehīn̄uumulo hyange.’
 „*“

Hino gahiroma wayire nga ebi gategeha ohuhola ohun̄wa hu hutonda hw’ehyalo byali bīnooyeyo.

⁴ Ebyan̄andihiwa biroma hu bīn̄amba hu ludaalo olwomusanvu biiti,
 “Hatonda gan̄uumula hu ludaalo olwomusanvu n’ahenire emirimo jije josijosi.”*

⁵ Era nindi galoma ati, “Sibalyola mu hifo omu naali n’ohuban̄eramo ehīn̄uumulo hyange.”*

⁶ Eriyo abaatu abanahengire ehīn̄uumulo ehyo wayire nga abeeheerera ohun̄ulira aman̄uliro amal̄ani sibahingira olw’obujeemu waawe.

⁷ Olw’ehyo, Hatonda nindi gaatan̄o oludaalo olundi galulanga ati, “Olwa leero.” Oluvanyuma lw’ehiseera ehīneraho, galulomaho n’abita mu Dawudi ati,

“Olwa leero ni mun̄ulira ejanjaasi lirye,*
 mutahahanyasa myoyo jenywe.”*

⁸ Yoswa abanga ni gaboosa mu hīn̄uumulo ehyo, ebyo ni bīnooye nindi Hatonda sigahalomire hu ludaalo olundi olw’ehīn̄uumulo.*

⁹ Olw’ehyo, abaatu ba Hatonda bahiiriyo n’ehīn̄uumulo ehindi ng’olu Hatonda gan̄uumula hu oludaalo olwomusanvu,

¹⁰ olwohuba hiisi muutu owingira mu hīn̄uumulo ehyo, an̄uumula ng’olu Hatonda gan̄uumula n’ahenire ohutonda ehyalo.*

¹¹ Olw’ehyo, hufubengaho ohwingira mu hīn̄uumulo ehyo, n̄ataban̄o oyu hihaya ng’olu hyahaya Abayisirayiri olw’obujeemu waawe.

¹² Hiisi ehi Hatonda aloma hireeta obulamu era hiri n’amaani n’owoogi obuhira epiima eriho owoogi hu mbega jombi, hingirira erala mugati hyolera erala n’ohwabula obulamu n’omwoyo, emisija n’omusohono era hita n̄alafu ebīneego n’ohugobangobana hwefe.

¹³ En̄uma hitonde wayire hirala ehīn̄anga ohwehweha hu Hatonda. Ebiitu byosibyosi byeyanjaaye eyiri Oyo oyu hulyemeerera mu moni jije ohwen̄osyaho.

Yesu nj’Omuhulu w’abasengi ba Hatonda

¹⁴ Olw’ehyo, ng’olu huli n’Omuhulu w’Abasengi nga nje Yesu Omwana wa Hatonda owatiina mwigulu, hwegumye hu hufugiirira hwefe.

¹⁵ Omuhulu w’abasengi oyo, ategeera obunafu weefe olwohuba Sitaani gamuhema mu hiisi ngeri hyefe olu atuhema aye sigabbenga.

¹⁶ N̄aahani hwigerere n’obugumu eyiri Hatonda hu tebe yiye olwohuba ali n’ehisa, aja hutun̄ambira ehisasabirisi era atuyeede hiisi olu huba ni hwenda obuyeedi.

5

¹ Hiisi muhulu w’abasengi ba Hatonda bamutobola ohun̄wa mu baatu ohubahihirira ewa Hatonda n’an̄ayo ebirabo n’en̄ongo olw’ebibi byawe.

² Hiri hiityo olwohuba omwene yeesi ali n’obunafu era an̄amba pola abo abahola ebicaamu ni batamanyire n̄alala ni naabo aban̄aba.

* 4:3 4:3 Zab 95:11 * 4:4 4:4 Tand 2:2 * 4:5 4:5 Zab 95:11 * 4:7 4:7 Zab 95:7-11 * 4:7 4:7 Zab 95:7-8 * 4:8 4:8 Yos 22:4 * 4:10 4:10 Tand 2:2

³ Ehyo c'ehigira n'anayo enongo hu lw'ebibi bibye ko n'olwebibi by'abaatu.

⁴ Nanuma ananga ahwepaatihaho enono eryohuba muhulu w'abasengi ohutusaho Hatonda omwene n'amulangire ng'olu galanga Aloon.*

⁵ Mu ngeri nj'enyene, Kurisito yeesi sigepaatihaho nono eryo wabula Hatonda omwene nj'owamuloma ati,

“Oli Mwana wange,
olwa leero kusaaye.”

⁶ Anjatu anandi mu Byanjandiihiwa Hatonda aloma ati,

“Oli musengi emirembe n'emirembe,
hya Melukezedeki.”*

⁷ Yesu ni gaali n'ahiiri hu hyalo huno, gegayiriranga era gasaba n'ejanjaasi ery'amaani n'amasiga n'aliririra Hatonda owaali n'obunangi ohumunonola eyiri ohufa era yeesi gamunulira olwohuba Yesu gamunanga enono bugali.*

⁸ Wayire Yesu gaali Mwana wa Hatonda, ohugudya ohubamugudya hwamwigirisa ohuba mugondi.

⁹ Era ni gahena ohubita mu hubonaabona, gafuaha munonosi ow'emirembe n'emirembe eyiri abo bosibosi abamugondera,

¹⁰ ni Hatonda gaamufuula muhulu w'abasengi hya Melukezedeki.

Ohulabula ohutagobola eyi baanwa

¹¹ Huli n'ebingi eby'ohuloma hu hya Yesu ohuba hya Melukezedeki aye higosi ohubanyonyola olwohuba mulwano ohutegeera.

¹² Mu butuufu oweene hani hatyane muli basomesa aye muhyenda omutu owohubasomesa ebi batagihiraho ohwega hu Hatonda. Era muli hy'abaana abanjere abasaanira mabeere sosi mere ekahadafu.*

¹³ Hiisi muutu ahyenda ohutambisa amabeere gonene aba ahiiri mwana munjere atananga hwawula ehiraŋi n'ehibi.

¹⁴ Aye emere ekahadafu y'abaatu abanjangaaye mu by'omwoyo, abanyire ohwawula ehiraŋi n'ehibi.

6

¹ Olw'ehyo, hunwe hu huhenera ebiseera mu hwega ebibatandihiraho mu somesa y'abafugiirira Kurisito olwohuba hwahena hale ohubana omusingi ogwo era sihyetagisa hugobojolamo ebi hwahena ohubasomesa. Mumanyire muuti sihinangiha hunonoha olw'ebikolwa byefe era manyire ng'olu hiri hihulu ohufugiirira Hatonda.

² Hwabegirisa hale ebinamba hu hubatiziwa, n'ohuta hu baatu emihono nohu hulamuha ko n'engeri eyi Hatonda alisaliramo abaatu emisango. Olw'ehyo, munwe hu ebyo hutiine hu bibaletera ohunangala mu by'omwoyo.

³ Ni huba husiima hwa Hatonda, ehyo nj'ehi hwenda muhole.

⁴ Hiri hiityo olwohuba abaatu abaahena ohusuna enjase bafugiirira era bategeera ehiraŋi ehyomwigulu, baasuna n'omugabo gw'ehiraŋi hy'Omwoyo Omutukuvu,

⁵ baalega nohu bunoli w'ehibono hya Hatonda n'engeri eyi aja hunjugamo n'obunangi,

* 5:4 5:4 Hunj 28:1 * 5:6 5:6 Zab 110:4 * 5:7 5:7 Mat 26:36-46 * 5:12 5:12 1 Kor 3:2

⁶ abaatu abo banagwa banwa mu hufugiirira, sihyangu ohugobolano olwohuba mu bikolwa byawe baba oti abali huhomerera Yesu hu musalabba omulundi ogwohubiri.

⁷ Hiisi olu fula yigwa, eroba linywa amaaji lyahusa ebiryo ebi mulimi genda olwohuba Hatonda aliya ekabi.

⁸ Aye eroba erihusa manwa n'ebinyaasi, liba linuma mugaso era liba lyolire ohusuna ehiwabo n'ebinyaasi ebyo ohu byohya omuliro.

⁹ Aye balebe beefe abahoda, wayire huloma huutyo enywe sihubebus-abuusamo. Humanyire huuti muli mu ngira eyiriboosa hu hunonjoha,

¹⁰ Hiri hiityo olwohuba Hatonda sighebbira era saalibirira mulimo ogu mwahola n'ohwenda ohu mwamulaga ni muyeeda abaatu babe era ehi muhohola n'olwa leero luno.

¹¹ Era hwenda hiisi mulala hu enywe ohulaganga obuheneerefu ow'ohwendana ohwo ohwola olu mulisuna ehi musuubira.

¹² Sihwenda munuunenga hulera ngalo aye mulonderere ehy'ohuboneraho ehy'abo abaali n'ohufugiirira era n'ohwehaliriha ko baasuna ebi Hatonda gabasuubisa.

Mufugiirire ebisuubise bya Hatonda

¹³ Hatonda ni gasuubisa Yibbulayimu, gerayirira omwene olwohuba njaali njanuma amuhiraho oyu gaali n'ohulayirira.

¹⁴ Gaaloma ati, "Mazima nja huhuza ekabi n'olwebe lw'abejuhulu."*

¹⁵ Yibbulayimu gahuumirira n'ohwehaliriha era ng'asuna ehi Hatonda gamusuubisa.

¹⁶ Abaatu balayira ni batambisa esiina ly'oyo abahiraho era ehirayiro nj'obuhahafu obuhenano embaha.

¹⁷ Hatonda galayira ol'ohwenda ohuhahahisa erala ati abo abagasuubisa balisuna ebi gabasuubisa.

¹⁸ Hatonda gatunja ehisuubiso n'ehirayiro. Ebiitu ebyo byombi sibicuhacuha olwohuba Hatonda saadulinga. Olw'ehyo efe ohwadulumira eyi ali, hitugobosamo amaani bugali ohugumira hu suubi ly'efe eryo.

¹⁹ Hu suubi eryo, pahu obulamu weefe wediye era hitugobosamo amaani. Era esuubi eryo lingirira erala mu hifo ehyawufu ehiri egongo w'olutimbe lw'omu Yekaalu mwigulu,*

²⁰ omu Yesu gengira hu lwefe gahena njaahani gafuuha muhulu w'abasengi emirembe n'emirembe hya Melukezedeki.*

7

Ebiyamba hu Melukezedeki ng'omusengi

¹ Melukezedeki gaali habaha w'ehibuga ehi balanga baati Saalemu era n'ali musengi wa Hatonda Oyo Ali Namugulu Obugali. Yibbulayimu ni gaali n'anwa mu lutalo olu ganangula abahabaha gagaanana ni Melukezedeki, gamusabira ekabi,*

² nga Yibbulayimu nja Melukezedeki hirala ehy'ehumi ehy'ebitu byosi-byosi ebi gaali n'anyagire. Esina Melukezedeki litegeesa, "Habaha ahola ebirunamu." Ate "Habaha ow'e Saalemu" hitegeesa hiiti "Habaha aleeta emiyaaya."

³ Nabula amanyire hu by'ohusaaliwa oba eby'ohufa hwa Melukezedeki. Nanuma amanyire semwana wayire nyina oba abasehulu babe.

* 6:14 6:14 Tand 22:16-17 * 6:19 6:19 Leev 16:2 * 6:20 6:20 Zab 110:4 * 7:1 7:1 Tand 14:17-20

Melukezedeki ali hy'Omwana wa Hatonda era asigala musengi emirembe n'emirembe.

⁴ Ale oweene ng'olu Melukezedeki gaali muhulu! Ni sehulu yeefe Yibbulayimu gamuṇa ehira ehy'ehumi hu ebyo ebi ganyaga mu lutalo!

⁵ Amagambi galagira bejuhulu ba Leevi abafuaha abasengi ohusoloosa mu balebe baawe Abayisirayiri hira ehy'ehumi wayire nga abalebe baawe abo bejuhulu ba Yibbulayimu.*

⁶ Melukezedeki sigaali wamuhida hya Leevi aye Yibbulayimu gamuṇa hira ehy'ehumi. Melukezedeki gahena gaṇa Yibbulayimu, omuutu oyu Hatonda gaali n'angaaye ebisuubise, ekabi.

⁷ Naṇuma hubuusabuusa ti omuutu ahiraho owahye edaala nj'amuṇa ekabi.

⁸ Ni huloma hu basengi abomu lulyo lwa Leevi, abaatu obuutu abafa nj'abasoloosanga hira ehy'ehumi. Aye Ebyanandihiwa biroma biiti Melukezedeki abasinga olwohuba niye mulamu.

⁹ Oṇanga ohuloma oti Leevi yeesi n'abasengi ab'omululyo lulwe, abasoloosa ehira ehy'ehumi, boosi baahṇa Melukezedeki ni babita mu Yibbulayimu.

¹⁰ Hiri hiityo olwohuba Leevi ni gaali n'ahiiri mu tumbu ja Yibbulayimu, gaṇa Melukezedeki hira ehy'ehumi.

Yesu ali hya Melukezedeki

¹¹ Abayisirayiri basuna amagambi ni gediye hu buṇeeresa w'Abaleevi. Omulimo gw'abasengi abomu lulyo lwa Leevi guba ni gwali muluṇamu, hani sihyali ni hyetagisa omusengi owundi ohuuja n'ali hya Melukezedeki, n'atanwa mu hida hy'Alooni.

¹² Obuṇeeresa w'abasengi bunacuaha, n'amagambi goosi gacuaha.

¹³ Musengwa weefe oyu balomaho ebyo, wamu hiha hindi ehitali hyahunwamo musengi wayire mulala ohuṇeeresa hu hituuti.

¹⁴ Huhimanyire huuti Musengwa weefe gaṇwa mu hiha hya Yuda ehi Musa atalomaho ati hiriṇwamo abasengi.

¹⁵ Aye hitegereheha hiiti ṇaahani ṇaliṇo ecuahacuaha, ṇaliṇo omusengi owundi ali hya Melukezedeki,

¹⁶ ataafuaha Musengi wa Hatonda olwohuba gaali wamu hiha ehiṇwamo abasengi aye hu lw'obuṇangi w'obulamu obutanwaṇo.

¹⁷ Hiri hiityo olwohuba Ebyanandihiwa biroma biiti, "Oli musengi emirembe n'emirembe,

hya Melukezedeki."*

¹⁸ Ehiragiyo ehidaayi ehiṇamba hu basengi, bahidibya olwohuba hyali hinafu era ni hitagasa,

¹⁹ olwohuba amagambi manafu era sigagasa. Aye ṇaahani huli n'esuubi erihiraho obulaṇi erituleetera ohwigerera ohuupi ni Hatonda.

²⁰ Hatonda galayira ati Yesu aja huba musengi emirembe n'emirembe. Abandi bala bafuaha basengi n'atalayiiye.

²¹ Aye Yesu gafuaha musengi olu Hatonda galoma ati, "Musengwa saalicuusa biṇeego bibye olu gahulayirira ati, 'Oli musengi emirembe n'emirembe.' "*
²² Olw'ehirayiro ehyo, Yesu gafuaha musingo gw'endagaano ehira obulaṇi era nj'agira yoolerera.

²³ Abasengi mu ndagaano endaayi baali bangi olwohuba bafanga.

* 7:5 7:5 Hub 18:21 * 7:17 7:17 Zab 110:4 * 7:21 7:21 Zab 110:4

24 Aye olwohuba Yesu saafa, obuñeeresa buwe ng'omusengi w'emirembe n'emirembe.

25 Olw'ehyo, Yesu asobolera erala ohunoñola abo abaaja eyiri Hatonda ni babita mu ye olwohuba aliño ohubañoherehesa emirembe n'emirembe.

26 Omuhulu w'abasengi ba Hatonda oyo nj'owolana n'owetaavu weefe olwohuba mwawufu, abula hyahumwenjambya, mwawufu hu fe ababbengi era Hatonda gamuhusa gaaba ñamugulu w'egulu.

27 Yesu saali hy'abahulu b'abasengi abandi. Sihimwetagisa huñaayo enjongo hiisi ludaalo olw'ebibi bibye ko n'ebiyabandi. Niye geenayo ng'enjongo olw'ebibi by'abaatu omulundi mulala gaahena, olu bamuhomerera hu musalabba.*

28 Mu magambi ga Musa, batobolanga abaatu buutu abaali n'obunafu ohuba abahulu b'abasengi. Aye mu hirayiro ehyalondera amagambi ago, Hatonda gatobola Mwana wuwe ohuba omusengi owolereeye emirembe n'emirembe.

8

Omuhulu w'abasengi ow'endagaano epyaha

1 Ehihulu ehi huli hulomaho c'ehino ti, huli n'Omuhulu w'abasengi ba Hatonda era gehaaye mwigulu hu lubega lw'omuhono omulungi ogwa Hatonda Omwene Bunangi.*

2 Omuhulu w'abasengi oyo añeeresa mu Hifo Ehihirira erala Owabufu mu weema eyi Hatonda Musengwa omwene gaabbota, sosi abaatu.

3 Hatonda gataño hiisi muhulu w'abasengi ohuñangayo ebirabo n'enjongo. Olw'ehyo, ni Yesu yeesi gaali n'ohuba n'ehi añayo.

4 Abanga n'ahiiri hu hyalo, sigahali musengi wa Hatonda kadi nañadiidiri olwohuba eriyo abasengi abañaaayo ebirabo ng'olu magambi galagira.

5 Ebi abasengi abo bahola bifaana bufaane hy'ebyo ebiri mwigulu. Era Musa ni gaali n'aja hubbota eweema, Hatonda gamulagira ati, "Hola byosibyosi n'olonderera endagiriro eyi wasuna ni waali hu lusozi Sinaayi."*

6 Aye obuñeeresa wa Yesu buhira ow'abasengi abadaayi ng'olu endagaano epyaha eyi gahola n'afañania abaatu ni Hatonda yihira endaaayi olwohuba yediiye hu bisuubiso ebisinga obulañi.

7 Endagaano endaaayi yibanga ni yaali n'enjuma ehiñumiraho, Hatonda sigahaholire eyohubiri.

8 Aye Hatonda Musengwa galoma ni goloobya abaatu babe ati, "Hatonda Musengwa aloma ati,

'Ehiseera hinahoole,
n'ahola endagaano epyaha
n'abaatu ba Yisirayiri,
ko n'abaatu abomu hiha hya Yuda.

9 Siyiriba hy'endagaano
eyi nahola n'abasehulu baawe,
olu nabañamba hu muhono
nabatusa e Misiri.

Aye olwohuba sibagumya ndagaano eyo,
keesi nalehayo ohubañulirisa.

10 Yino nj'endagaano eyi ndihola n'Abayisirayiri

* 7:27 7:27 Leev 9:7 * 8:1 8:1 Zab 110:1 * 8:5 8:5 Huñ 25:40

mu hiseera ehijja.
Ndiṅandiiha amagambi gange
hu myoyo jaawe.

Banahanjumirye nga Hatonda waawe,
era boosi baliba baatu bange.

¹¹ Nḷalinjuma alisomesa omulebe wuwe oba muliranwawe,
n'amuloma ati, "Osaana ohumanya Musengwa."

Olwohuba ohuṅwera erala hu baṅere ohwola hu bahulu,
bosibosi baliimanya nga Musengwa yaawe.

¹² Olwohuba ndisoniṅa ebibi byawe
era sindibihebulira kadi naṅadiidiri.' ".*

¹³ Hatonda n'aloma hu ndagaano epyaha, endaayi aba ayidibisye. Era ehiitu banahidibya hiba hiṅuma mugaso.

9

Kurisito nj'eṅongo ehira josijosi

¹ Endagaano endaayi yaali yiroma hu weema eyohu hyalo huno
n'amagambi agabalondereranga mu bajumirya Hatonda.

² Eweema eyo yalimo ehifo ehidaayi ni bahiranga baati, "Ehifo Ehyawufu" era mwalimo ehisindi ohubatanga etaala, emeeza ko
n'emigaati ejibanongire eyiri Hatonda.*

³ Ehifo ehyohubiri egongo w'olutimbe, baali bahiranga baati, "Ehifo Ehihira Owabufu."*

⁴ Omwo mwalimo ehituuti ehy'ezaabbu ohubadunyihisanga obub-
baani, n'esanduuku ey'endagaano ni bayiṅahaho ezaabbu embega josi-
josi. Mu sanduuku eyo, mwalimo esimbo y'Alooni eyaloha, n'ebipande
by'amabaale ohubanandiiha amagambi ehumi ko n'olubya olw'ezaabbu
omwali emigaati eji balanga baati emaanu.

⁵ Hu mugulu w'ehisembo hy'e Sanduuku eyo hwaliho ebifaanani
by'abamalayika aba balanga baati Abakerubbi ab'eṅono. Ebiwumbe
ebyo byaliho amabaṅa aga byali ni bitigaliye ni nago etebe ya Hatonda
ow'ehisasabirisi. Aye ebyo byosibyosi sihuṅanga hubiroosa hatyane
hwabihenayo.

⁶ Hiisi hiitu ni bahena ohuṅyanjiha baaty, ng'abasengi bengiranga aṅa
ni naṅa mu hisenge ehidaayi ohuhola emirimo jaawe.*

⁷ Aye omuhulu w'abasengi yeṅene nj'owengiranga mu Hifo Ehihira
Owabufu, ate lulala lwoṅene mu mwaha. Hiisi olu gengiranga, gabanga
n'ohuṅira amafugi ohuṅwa mu hyayo ehi baṅongire aganyeyo hu lulwe
nohu olw'ebibi by'abaatu ebi baholanga ni batamanyire.*

⁸ Mu byosibyosi, Omwoyo Omutukuvu gaali alaga ati engira eyitiina
mu Hifo Ehihira Owabufu baali bahiiri huyihwehula olwohuba eweema
endaayi yaali ehiirino.

⁹ Ehyo hiraga hiiti ebirabo n'eṅongo ebibanayo sibiṅanga hugwalaasa
bulamu w'abo ababinayo.

¹⁰ Ebyo byahomanga hu mugulu ebiṅamba hu by'ohulya n'ebyohunywa
ko n'obulombolombo ow'ohwegwalaasa era byali n'ohutamba ohwola hu
hiseera ehy'ohugobosa ebiitu obunyaaha.

Amafugi ga Kurisito

* **8:12 8:12** Yer 31:31-34 * **9:2 9:2** Huṅ 26:1-30; 25:23-40 * **9:3 9:3** Huṅ 26:31-33 * **9:6 9:6**
Hub 18:2-6 * **9:7 9:7** Leev 16:2-34

11 Aye Kurisito ni gaaja ng'omuhulu w'abasengi era agima ebiiitu ebirani hatyane ni birinjo, gatiina mu hifo ehihirira erala obulani mwigulu ehi baatu batatongola era ehitali hya hu hyalo huno.

12 Yesu ni gengira mu Hifo Ehihira Owabufu sigengirayo n'amafugi g'embusi oba ag'enjombe ohuganjayo ng'enjongo aye omulundi mulala gaahena era ganjayo mafugi gage omwene gatununula emirembe n'emirembe.

13 Mu magambi aga banja Musa, abaatu abaaholanga ebibi, banjambanga amafugi g'embusi n'agebunwa y'enjombe bagatabula n'egohe ly'esodi eyi bohyanga yaguhuuliha, nga babanjanyaho. Ehyo hyabagwalaasanga hu mugulu hwojene.*

14 Aye mu ndagaano epyaha, amafugi ga Kurisito gagwalaasa emyoyo jeefe ehiena ohunwa mu bicolwa ebitwosa hu hufa ko hunjange ohunjeeresa Hatonda Omwene Bulamu mu kola eyolereeye. Ale njahani amafugi ga Kurisito abulaho ebibi mu moni ja Hatonda sigalihola bugali ohwoga emyoyo j'efe ko hunjange ohunjeeresa Hatonda Omwene Bulamu?

15 Olw'ehyo, mu ndagaano epyaha, Kurisito nj'afaanania abaatu ni Hatonda ko abo aba galanga banjange ohusuna ekabi ejigasubisa. Ehyo hibaano olwohuba gafa ganunula abaatu mu bibi ebi baahola ni bahiiri njasi w'endagaano endaayi.

16 Njahani ng'ehy'ohuboneraho, ehiraamo* hiba n'amahulu ow'ahihola n'ahenire ohufa.

17 Owahihola anaba n'ahiiri mulamu sihitamba aye ahena hufa ko hyatamba.

18 N'endagaano endaayi siyatambanga ni njajuma mafugi g'ehyayo ehi banjongire.

19 Musa ni gahena ohusomera abaatu amagambi gosigosi, ganjamba amafugi g'enjombe ebunwa n'embusi eperepere njalala n'amaaji n'amooya g'etaama enando n'ahasaala ahabalanga baati, "Hayisopu," abitabula anjwanyusa hu mufumbo gw'ehitabo hy'amagambi nohu baatu bosibosi,

20 ng'ahena aloma ati, "Gano nj'amafugi aganywania endagaano eyi Hatonda abalagiiye ohwoheresa."*

21 Mu ngeri nj'enyene, Musa ganjwanyusa amafugi hu weema nohu biitu byosibyosi ebi batambisanga mu hujumirya Hatonda.*

22 Mu butuufu, amagambi galagira huupi hiisi hiitu bahigwalaase n'amafugi era anajuma amafugi, sinjaba husoniya bibi.*

23 Ebiiitu ebyo ebifaana hy'ebyomwigulu bali n'ohubigwalaasa n'enjongo. Aye ebyomwigulu nibyo byetaaga njongo eyihira obulani.

24 Aye Kurisito sigengira mu Hifo Ehihira Owabufu ehi baatu bahola ehifaana bufaane hy'ehyene n'ehyene aye gatiina mwigulu mu moni ja Hatonda eyi ali hatyane hu lwefe.

25 Sigagobojolanamo hwingira mwigulu ohwenjayo ng'olu omuhulu w'abasengi gengiranga mu Hifo Ehihira Owabufu hiisi mwaha ohunjaayo amafugi agatali gage.

26 Hiba ni hyali hiityo, hani Kurisito gabonaabona efunda n'efunda ohunwera erala hu hutonda hw'ehyalo. Aye gabonaabona omulundi mulala gaahena, mu emirembe jino ejisembayo ko atuhisenjo erala ehibi olw'ohwenjayo omwene ng'enjongo.

27 Ng'olu hiisi muutu ali n'ohufa omulundi omulala oluvanyuma bamusalire omusango,

* 9:13 9:13 Leev 16:15-16 * 9:16 9:16 oba endagaano. * 9:20 9:20 Hunj 24:6-8 * 9:21 9:21 Leev 8:15 * 9:22 9:22 Leev 17:11

28 mu ngeri nj'enyene ni Kurisito yeesi geenjaye omulundi mulala olw'ebibi by'abaatu oluhulende. Era aligobola omulundi ogwohubiri, sihugobolamo hwetwiha ehibi aye ohunonola abo abamuhumiriye.*

10

1 Amagambi aga Hatonda gaja Musa nigo hisisigo busisigo ehy'ebirani ebijja aye sinje byene n'ebyene. Enjongo eji bagobojolamo ohunja hiisi mwaha jisobola ohugwalaahisa erala omutu ajinjaye? Bbe.

2 Enjongo ejo jibanga ni jaali ni jisobola ohufuula abaatu ohuba abagwalaafu, hani balehera ayo ohujinjaye. Hani abo abanjonga bahababalire bagwalaafu omulundi mulala baahena era bahali sibahiiri n'ehibi.

3 Aye enjongo ejo hiisi mwaha jihola gwa hubahebulisa jiti bahiiri n'ebibi.

4 Hiri hiityo olwohuba amafugi g'ebunwa y'enombe ko n'agembusi siganjanga hutusayo ebibi.

5 Olw'ehyo, Kurisito ni gaaja mu hyalo gaaloma Hatonda ati,
"Siwendire birabo n'enjongo,
aye omubiri ugu waapa.

6 Ebyayo ebi bohya ni biri bihwiye,
ni neebyo ebi banjaye olw'ebibi, siwabisiima.

7 C'ehyagira n'aloma ti, 'O Hatonda, nijire ohuhola ebi osiima,
ng'olu bapandihaho mu Byanjandihawa.' **

8 Ehidaayi galoma ati, "Siwendire birabo n'enjongo ko n'ebyayo ebi bohya bihwiye olw'ebibi." Hino gahiroma wayire ng'amagambi gaali galagira ohujanjaye enjongo.

9 Nga nindi aloma ati, "Nijire ohuhola ebi osiima." Olw'ehyo atusanyo ekola endaayi ey'ohujonga ko agumye eyohubiri ey'ohugwalaasa abaatu n'amafugi gage omwene.

10 Era batubala ohuba bagwalaafu olwohuba Yesu Kurisito olu geenjaye ng'endi ni omulundi mulala gaahena, gaahola ehi Hatonda asiima.

11 Mu ndagaano endaayi, abasengi banjanye enjongo hiisi ludaalo aye sijatusanga yo bibi byawe.*

12 Aye Kurisito ni geenjaye omulundi mulala ng'endi ni olw'ebibi by'abaatu, gahena gehala hu lubega olw'omuhono omulungi ogwa Hatonda.*

13 Naahani ahumiriye ohwola olu Hatonda alifuula abalabe babe ekookolo ohu ata amagulu gage.

14 Olw'ohwenjaye omwene ng'endi ni omulundi mulala, galeetera abaatu ohubabala ohuba abagwalaafu emirembe n'emirembe.

15 Era Omwoyo Omutukuvu atuhahasa ati ehyo hituufu. Geheerera galoma ati,

16 "Hatonda Musengwa aloma ati,
'Yino nj'endagaano eyi ndihola ni nabo,
mu ndaalo ej'oluvanyuma.

Ndinandiiha amagambi gange
hu myoyo jaawe.' **

17 Ng'ameedaho ati,
"Sindihebulira ebibi n'obujeemu waawe."*

* 9:28 9:28 Yis 53:12 * 10:7 10:7 Zab 40:6-8 * 10:11 10:11 Hun 29:38 * 10:12 10:12 Zab 110:1

* 10:16 10:16 Yer 31:33 * 10:17 10:17 Yer 31:34

18 Njaahani, naaba n'asoninire abaatu ebibi byawe, hiba hinjuma mahulu ohweyongera ohunjaayo enjongo.

Hwigerere eyiri Hatonda

19 Olw'ehyo aboluganda, hunjanga ohwingira mu Hifo Ehihira Owabufu mwigulu ni hunjuma hutya olw'amafugi ga Yesu.

20 Gatwigulirano engira epyaha eyija ewa Hatonda era eyireeta obulamu n'abita mu lutimbe, ko nj'omubiri gugwe, olu gafa.

21 Era ng'olu huli n'Omuhulu w'Abasengi anjuga enyumba ya Hatonda,

22 ale hutiine eyiri Hatonda ni hufugiirira n'omwoyo mulala olwohuba gagwalaasa emyoyo n'emibiri jeefe najoogaho n'amaaji amagwalaafu.*

23 Ale mugende hugumye esubi eri huli ni nalyo, hutalidaanya olwohuba Hatonda omwene husuubisa, mwesigwa.

24 Hunjengayo omwoyo hiisi muutu ohuhubbirisanga owahye, ohuhola ebirani n'ohwendana.

25 Hutegania huhumbaananga njalala ng'olu abandi bahola. Aye hiisi muutu agobose mu wahye amaani ohuhirira erala ng'olu ohugobola hwa Musengwa hunaatere ohwola.

26 Enjumayo enjongo eyindi oy'ohutusaño ebibi byefe, hunabbenga mu hugenderera ni huhenire ohutegeera amazima aganjamba hu Yesu.

27 Wabula ehiba ni hisigaaye huhuumirira Hatonda ohutusalira omusango n'ohutudanya mu muliro oguja ohwohya abalabe babe.*

28 Omuutu owajeemeranga amagambi ga Musa, bamwitanga n'enjuma husaasira kasita njabangaño abajulizi babiri oba badatu ohumulumiirisa.*

29 Olwo njahani omuutu abisya emoni mu hufa hw'Omwana wa Hatonda owatugwalaasa n'amafugi gage, oba gaajerega Omwoyo amunambira ehisaabirisi saalisuna hibonerezo ehisingayo obuhambwe?*

30 Humanyire oyo owaloma ati,
"Ohwegalula hwange. Ndibesasula."

Era ati,

"Musengwa alisalira abaatu babe omusango."*

31 Nga hinjamba olusisimo ohugwa mu ngalo ya Hatonda Omwene Bulamu!

32 Muhebulire ebiseera ebyahale ebi mwasuniramo enjase ya Manjiliro Amalaji aga Yesu, ng'olu mwehaliiriha ohubonaabona ohw'amaani olw'ohumufugiirira.

33 Emirundi ejindi babaduhanga era babahiyaania mu lubona era mwali n'ohulumirwa abo abaali mu hubonaabona hyenywe.

34 Mwalumirwa abasibe era mwehaliiriha n'esangaalo olu abatafugiirira Kurisito babanyagaho ebyenywe, olwohuba mwali mumanyire muuti muli n'ebihira obulanji eby'emirembe n'emirembe.

35 Olw'ehyo, mutanjwamo maani olwohuba muja husuna omuhemba mubbala.

36 Muteehwa ohwehaliriha muhole ebi Hatonda genda ko musune ebi gasuubisa.

37 Esigaaye ahatenama hadiidiri heene,
"Oyo owuujja, gaaje era saanahalwe.*"

38 Aye oyo ahola ebirunamu alibanjo mulamu olw'ohufugiirira huhwe. Era singa gaagama egongo,

* 10:22 10:22 Leev 8:30; Ezek 36:25 * 10:27 10:27 Yis 26:11 * 10:28 10:28 Mag 17:6; 19:15

* 10:29 10:29 Hunj 24:8 * 10:30 10:30 Mag 32:35-36 * 10:37 10:37 Hab 2:3-4

sindimusaasira.”
 39 Efe sihuli mu abo abagama egongo ohusihiiriha aye huli mu abo abafugiirira banonjoha.

11

Abaatu abaali n’ohufugiirira

¹ Ohufugiirira nj’ohuba n’obuhahafu huuti ebi Hatonda gasuubisa hulibisuna era nj’ohutabusabuusa mubi hutabonaho.

² Hino nj’ehyanwaho Hatonda ohusiima abaatu abaahale.

³ Olwohuba n’ohufugiirira, humanyire huuti Hatonda gatonda ehyalo n’atambisa amaani ag’ehibono hihye. Era huuti ebiitu ebi hubonaho byanjwa mu ebyo ebitaboneha.

⁴ Olwohuba Abbiri gaali n’ohufugiirira, ganayo enongo eyi Hatonda gasiima ohuhira eya Kayini. Era Hatonda ni gasiima enongo y’Abbiri hyahahasa ng’olu Abbiri gaali mugwalaafu. Era wayire gafa, olw’ohufugiirira huhwe ehigahola hy’eromaho ehyene.*

⁵ Olwohuba Enoka gaali n’ohufugiirira, Hatonda gamunjira mwigulu n’ali mulamu era enuma owagobolayo ohumuhubbaho emoni. Aye ni baali ni bahiiri humunjira, hyahahasiwa hiiti gasangaasanga Hatonda.*

⁶ Omuutu anjuma hufugiirira, sasobola husangaasa Hatonda, olwohuba hiisi atiina eyi ali, atehwa ohuba n’afugiirira ati Hatonda aliyo era ti anj abamwendula n’obuhenererefu omuhemba.

⁷ Olwohuba Nuwa gaali n’ohufugiirira, Hatonda ni gamulabula hu byali ni bija hubano aye ebi gaali n’atabona geehirisa ebi Hatonda gamuloma ng’abbota eryato. Ehyo hyanonia amago gage ohusihiiriha olw’amataba. Mu ngeri eyo, Nuwa gaalaga abatafugiirira, ati Hatonda aja hubasalira omusango. Olw’ohufugiirira huhwe, Hatonda gamubala ohuba omugwalaafu.

⁸ Olwohuba Yibbulayimu gaali n’ohufugiirira, Hatonda ni gamuloma ati anjwe mu hyalo hy’ewaawe atiine mu hyalo ehi gaali n’aja humunja ohuba obusika wuwe, Yibbulayimu gaganya ganamba engira gatiina wayire sigaali n’amanyire n’eyi gaali n’aja.*

⁹ Olw’ohufugiirira ebya Hatonda, Yibbulayimu gaali hy’omulugendwa mu hyalo ehi bamsuubisa gaamenyanga mu weema. Yisaka ko ni Yakobbo boosi baamenyanga mu weema era boosi Hatonda gabasuubisa ehiitu c’ehyene.*

¹⁰ Yibbulayimu gaahola ehyo olwohuba gaali ahumiriye ohuba mu hibuga ehy’emirembe n’emirembe ehi Hatonda omwene gaatongola.

¹¹ Olwohuba Yibbulayimu gaali n’ohufugiirira, gafuuha musaaye wayire nga gali asahulunjire, ni Saala omuhasi wuwe n’ali mugumba. Yibbulayimu gafugiirira ati Hatonda owamusuubisa mwesigwa.*

¹² Olw’ehyo, wayire Yibbulayimu gaali asahulunjire n’atasobola husaala, gasaala era ganjwamo olwebe lw’abejuhulu abaali abangi hy’emunyeenye hwigulu, n’omujehe hwiigenya ly’enyanya.

¹³ Abaatu abo bosibosi bafa ni bahifugiirira baati baja husuna ebi Hatonda gasuubisa. Sibabisuna aye babirengera bulengere babisangaalira ni bamanyire baati bageni bugeni mu hyalo muno.*

* 11:4 11:4 Tand 4:3-10 * 11:5 11:5 Tand 5:21-24 * 11:8 11:8 Tand 12:1-5 * 11:9 11:9 Tand 35:27 * 11:11 11:11 Tand 18:11-14; 21:2 * 11:13 11:13 Tand 23:4; Zab 39:12

14 Abo abamanyire baati bageni mu hyalo muno, basiiba bendula owiihasi mu gwanga eryawe eryene n'eryene.

15 Era baba ni baali ni banemba ehyalo ehi banwamo, hani bagamayo.

16 Aye banemba humenya mu hifo ehirira obulanji. C'ehyagira sihinjamba Hatonda esoni ohuba Hatonda waawe olwohuba gabategehera ehibuga bamenyemo.

17 Olwohuba Yibbulayimu gaali n'ohufugiirira, Hatonda ni gamugezesa gaganya ohunjaayo Yisaka omusaani omulala wogobbo abe njongo ate nga nj'oyu Hatonda gaali namusuubihise*

18 ati, "Mu Yisaka pomulinjwa abejuhulu aba nahusuubisa."

19 Yibbulayimu gaali ahimanyire bulanji ati Hatonda ananga ohulamusa abafu era ehiromerere Hatonda gamugobohesa Yisaka n'ali hy'alamuhire.

20 Olwohuba Yisaka gaali n'ohufugiirira, gasabira Yakobbo n'Esawu ohusuna ekabi mu bulamu waawe owomu moni.*

21 Olwa Yakobbo ohuba n'ohufugiirira, mu busahulu wuwe n'ali hupupi hufa gasabira abejuhulu, abasaani ba Yosefu ekabi. Gediira hu muhoomero gugwe gajumirya Hatonda.*

22 Olwohuba Yosefu gaali n'ohufugiirira, ni gaali n'ahiiri hufa gaaloma hu hunjwa hw'Abayisirayiri e Misiri era gaabana n'ehiragiho ohugega amagumba gage batiine ni nago e Kanani.*

23 Olwohuba abasaaye ba Musa baali n'ohufugiirira, ni bahena ohumusaala bamuhweha ohuhena emyesi edatu ni batatya hiragiho hya habaha olwohuba bamubona baati gaali mwana mulanji.*

24 Olwohuba Musa gaali n'ohufugiirira, ni gahula gagaana abaatu ohumulanga baati musaani w'omuhaana wa Falaawo.

25 Gaasalano ohubonaabonera njalala n'abaatu ba Hatonda ohuhira ohuba mu sangaalo ery'ohwejalabya mu ngeri ey'ehibi ohwahaseera buseera.

26 Musa gabona ati ohumuduha hulwa Kurisito, hyali hihirira njale obuninda w'e Misiri olwohuba gamanya omuhemba ogu gaali n'aja husuna.

27 Olwohuba Musa gaali n'ohufugiirira, gaanjwa e Misiri n'anuma hutya ehi habaha anamuhole, ebinjeego n'abitaaye hu Hatonda oyu hutabona n'emoni.*

28 Olwohuba Musa gaali n'ohufugiirira, gatanjo embaga eyi balanga baati Ohubihisya gaaswanyusa amafugi hu miryango j'Abayisirayiri, ko malayika owahola ogw'ohwita ateeta baana abaseere abadaayi ab'Abayisirayiri.*

29 Olwohuba Abayisirayiri baali n'ohufugiirira, bambuha Enyanja Enando oti hani babita hu woomu. Aye Abamisiri ni bahigesyaho ohwambuha, enyanja yabalya.*

30 Olwohuba Abayisirayiri baali n'ohufugiirira, ehiteepe ehyali ni hyeswanigirisa ehibuga Yeriko hyagwa Abayisirayiri ni bagenda bahyetoolola hiisi ludaalo ohuhena endaalo musanvu.*

31 Olwohuba malaaya oyu balanganga baati Rahabbu gaali n'ohufugiirira, gasangaalira Abayisirayiri embega, ganjona ohusihiirihira njalala n'abajeemu.*

* 11:17 11:17 Tand 22:1-14 * 11:20 11:20 Tand 27:27-29,39-40 * 11:21 11:21 Tand 47:31; 48:20

* 11:22 11:22 Tand 50:24-25 * 11:23 11:23 Hunj 2:2; 1:22 * 11:27 11:27 Hunj 2:15 * 11:28

11:28 Hunj 12:21-30 * 11:29 11:29 Hunj 14:21-31 * 11:30 11:30 Yos 6:12-21 * 11:31 11:31 Yos 2:1-21; 6:22-25

³² Meedeho hi nindi hwebyo? Mbula hiseera hy'ohuloma hu Gidyoni nohu Bbaraki ni Samusooni nohu Yefusa nohu Habaha Dawudi ni Samwiri ko n'abanaabbi.*

³³ Olw'ohufugiirira hwawe, abaatu abo banangula amawanga, baanuga ni batehubbira era basuna ebi Hatonda gabasuubisa. Abandi babadanya mu pungulu j'epologoma aye sijabalya.

³⁴ Era n'omuliro ogw'amaani sigwabohya, baanona ohubeeta n'epiima. Wayire baali banafu, bafuuha b'amaani era abasira mu lutalo, babbinga amaje ga mawanga agandi.*

³⁵ Abahasi basuna abaatu baawe abaali ni bafuuye, baalamuha. Abana-maani baagudya abaatu abandi mbo bahanwa hu Hatonda ko babalehule aye baagaana ni babona baati wakiri ohufa hihira ohuba omulamu. Olwohuba baali n'esuubi eryohulamuha basune obulamu obuhiraho owo obulani.*

³⁶ Abandi babadulira, babahubba embooko n'abandi babagudya era babawona mu komera.*

³⁷ Babahubba amabaale, babasalamo nabiri n'omusumeeno, abandi babeeta n'epiima. Abandi baali bagadi ni babula ehi benambaho era bambalanga byanjo by'etaama n'ebyembusi, babagudya era bababisya bubu,*

³⁸ ni benogoma mu lulafu nomu sozi nomu pungulu nomu malono. Baali sibasaanira huba mu hyalo hino.

³⁹ Hatonda gasiima abaatu abo bosibosi olw'ohufugiirira hwawe. Cooka sibaasuna ebi Hatonda gasuubisa,

⁴⁰ olwohuba gatutegehera efe ni nabo ehiitu ehihira obulani huhisune ni huli nalala ni nabo.

12

Hatonda anamo abaana babe endabusi

¹ Olw'ehyo, ng'olu huli n'abaatu bangi abaagenderanga mu hufugiirira Hatonda abatwetolooye ohutwebonera, hweyambule hiisi hiitu ehitusitonjerera ohuhirira erala ehibi ehitwebonaho era hudulume n'ohwehaliriha mu mbiro jino.

² Emoni hujite hu Yesu yenene olwohuba oyo nj'omwene hutonda ohufugiirira hwefe era omwene oyo nj'ali n'engohoba yaahwo. Yesu niye gehaliiriha ohumunemulan'ohumugudya hu musalabba olw'esuubi eri gaali ni nalyo ti alisuna esangaalo n'abitire mu hufa olwohunonola abaatu. Naahani gehaaye mu hifo ehy'enono hu lubega lw'omuhono omulungi ogwa Hatonda.

³ Olw'ehyo, muneegenga hu nj'oyo oyu babbengi bagudya ohwaga ano ko mutademba era mutanjwamo maani mu hwesiga Hatonda.

⁴ Mu husoola hwenywe n'ehibi, muhiiri hwola hu hujaha amafugi.

⁵ Mwibiriyee ebibono ebigobosamo amaani ebi Hatonda gabaloma enywe abaana babe? Gaaloma ati,

“Mwana wase, sonyoomanga Musengwa anahunamo endabusi, era otanjwangamo maani n'ahunenya,

⁶ olwohuba oyo oyu Musengwa genda, amunamo endabusi,

era alabula hiisi oyu amanyire ng'omwana wuwe.”*

* **11:32 11:32** 1 Sam 15:33 * **11:34 11:34** Dan 3:1-30; 6:1-27 * **11:35 11:35** 1 Bah 17:17-24; 2 Bah 4:25-37 * **11:36 11:36** 2 Linjo 18:25-26; Yer 20:2; 37:15; 38:6 * **11:37 11:37** 2 Linjo 24:21 * **12:6 12:6** Nge 3:11-12

⁷ Mwehalirihenga, Hatonda anabanamo endabusi, olwohuba muli baana babe. Naahani mwana hi oyu semwana atalomaho?

⁸ Aye singa Hatonda sabanamo ndabusi ng'olu ahola abaatu babe, muba mufuhire baana abatali bahu lunya.

⁹ Hwesihwesi hwali n'abaseefe abatuangamo endabusi era hwabananga enono. Olw'ehyo, huli n'ohugondera bugali weene Seefe oyo owomwigulu ko hube balamu.

¹⁰ Abaseefe abo batunanga endabusi mu haseera hatotono ng'olu abeene babonanga. Aye Hatonda n'ahihola hitugasa ndiife ko hwahamufaanana.

¹¹ Enjuma ndabusi eyireeta esangaalo mu hamanga ahoyisuniramo ohutusaho ohuhuleetera obusiba. Aye oluvanyuma yireetera abo abayiregireho emiyaaya n'obulamu obulaji.

¹² Olw'ehyo, mutefeebya ni muleha emihono n'amagulu ohudotonjala aye mwefuunemo omuuya.*

¹³ Mweyongere ohugendanga bulunamu mu hufugiirira hyahayeeda abandi ohugobolamo amaani.*

Ohulabula abaatu batajeemera Hatonda

¹⁴ Mufubenga ohumenya mu miyaaya n'abahyenywe era mu bulamu obugwalaafu. Olwohuba ananjuma bugwalaafu, nanjuma alibona Musengwa.

¹⁵ Mwehuumenga ohutanjwa mu hisasabirisi hya Hatonda. Era nanjumejo kadi mulala hu enywe aba hy'obutwa galeetera bangi ohufa.*

¹⁶ Mwehume natabano kadi mulala ahola obuhwedi oba aluluhanira eby'ehyalo hy'Esawu owaali omwana omudaayi aye gatunda obusika buwe olw'ehyohulya ehya haseera obuseera.*

¹⁷ Mumanyire muuti ebyo ni binjooye, gendiire ohusuna ekabi ej'obusika aye sibajimuja olwohuba gaanuma ngeri ey'ohucuusa ehi gaali n'aholire wayire gahyendire nga n'amasiga po hu ataaye.*

¹⁸ Mu huuja eyiri Hatonda, ndiimuujja hu Lusosi Sinaayi olu muutu anjanga ohunambaho era olwaduha omuliro. Era ndiimuujja yiri hiirema ni hibuyaga,*

¹⁹ n'ohufuga hw'egwala n'ejanjaasi eryaleetera abalinjulira ohwegalihira bateyongera hulinjulira. Ebyo byali hu Bayisirayiri,

²⁰ olwohuba sibagumira hiragiho ehi Hatonda gabaña ati, "Muhubbe omutu oba esolo yosiyosi eyigerera ohuupi n'olusozi, baja humuhubba amabaale!"*

²¹ Ebyali hu lusozi byali bitiisa, ni Musa goola n'ohuloma ati, "Ndi huteetema huteetema olw'ohutya!"

²² Aye enywe muujire hu lusozi Sayuuni era mu hibuga Yersaalemu ehyomwigulu, ehibuga hya Hatonda Omwene Bulamu, eyi oluhulende lw'abamalayika bahumbaanira.

²³ Muujire mu luhumbaano lw'ehibubbu hy'abafugiirira Kurisito Omwana omudaayi owa Hatonda era banandiiha amasiina genywe mwigulu. Muujire yiri Hatonda aja hulamula abaatu bosibosi era mutiina n'eyiri emyoyo j'abaatu abagagwalaasa.

* **12:12 12:12** Yis 35:3 * **12:13 12:13** Nge 4:26 * **12:15 12:15** Mag 29:18 * **12:16 12:16** Tand 25:29-34 * **12:17 12:17** Tand 27:30-40 * **12:18 12:18-19** Huj 19:16-22; 20:18-21 * **12:20 12:20** Huj 19:12-13

²⁴ Muujire yiri Yesu afaanania Hatonda n'abaatu mu ndagaano epyaha era muujire ohubanyaho amafugi agaloma hu husoniya, agatali hy'amafugi g'Abbiri agasunga ohwegalula.*

²⁵ Ale ni mwehume, mutagaana hujulirisa ebi Hatonda aloma. Olwohuba obanga Abayisirayiri sibanyuha Hatonda ohubagudya ni baagaana ohujulira Musa owaali omuhwenda owohu hyalo, efe hulinonera neena singa hugaana ohujulira oyo alomera mwigulu?*

²⁶ Hu lula ejanjaasi lya Hatonda hu lusozi Sinaayi lyateetemya ehyalo, ne njahani asuubisa ati, "Sinja hugobolamo huteetemya ehyalo hyonene aye n'egulu."*

²⁷ Ohuloma ati, "Sinja hugobolamo," ehyo hitegeesa hiiti ebitonde ebiteetema anahabitusejo ko ebitateetema bisigalejo.

²⁸ Olw'ehyo, ng'olu huli husuna owahabaha obutanwano, humweyaasenga era humujumiryenga ni humuna n'enono n'ohumutya,

²⁹ olwohuba "Hatonda muliro ogwohya gwaguhuulisa!"*

13

Ebibono ebigojoha

¹ Mweyongere ohwendana mu Yesu, hy'abokire hu ebeere erala.

² Musangaalirenga abageni olwohuba musambo eyo eriyo abaatu abasangalira abamalayika ni batamanyire.

³ Muhebulirenga ohuyeeda abali mu komera ni muli oti hani mwesi muli basibe hya nibo era muyeedenga abo aba babonyaabonya oti hani ndinywe abali mu mbeera eyo.

⁴ Hiisi muutu anjanga obufumbo enono era abasinde n'abahasi baawe babenga besigwa hiisi muutu eri owahye olwohuba Hatonda aja husalira abahwedi n'abemoni enyangu, omusango.

⁵ Mutabanga n'oguhopo gw'ebbeesa era ebi muli ni nabyo bibahenenga olwohuba Hatonda galoma ati, "Sindhuleha era sindihwesamba."*

⁶ C'ehigira ni huloma ni hujuma hwemoota huuti, "Musengwa nj'owunjeeda, sinja hutya. Omuutu obuutu anjanga hukola hi?"*

⁷ Muhebulirenga abatangirisi benywe ababasomesa ehibono hya Hatonda. Muhebulire ebi babitamo mu hufugiirira hwawe, babenga ehy'ohuboneraho eyi muli.

⁸ Hiri hiityo olwohuba Yesu Kurisito, aba nj'ehyene, olwejo n'olwa leero n'ejo obunahaye, emirembe n'emirembe.

⁹ Mutanjabiranga hu somesa eyinjamamo mahulu. Hirañi ehisasabirisi hya Hatonda hyaba nj'ehigumya emyoyo jeefe sosi obulombolombo obunamba hu by'ohulya ebibula mahulu eri abo ababirya.

¹⁰ Efe huli n'ehituuti ohu abo abanjeeresa mu kola ekayire ey'Ehiyudaaya batasaana huliiraho.

¹¹ Omuhulu w'abasengi ba Hatonda gengiranga mu Ehifo Ehihira Owabufu n'amafugi g'ehyayo ehi banangayo ng'enongo olw'ebibi by'abaatu aye enyama y'ehyayo ehyo nga bayohyera ebulafu w'ehigo omu baatu bamenyanga.*

¹² Yesu yeesi c'ehyagira gafiira ebulafu w'ehibuga Yerusaalemu ko agwalaase abaatu olw'amafugi gage.

* 12:24 12:24 Tand 4:10 * 12:25 12:25 Huj 20:22 * 12:26 12:26 Hag 2:6 * 12:29 12:29 Mag 4:24 * 13:5 13:5 Yos 1:5 * 13:6 13:6 Zab 118:6 * 13:11 13:11 Leev 16:27

¹³ Olw'ehyo, hutiine eyi ali ebulafu w'ehigo huswalire ŋalala ni naye.

¹⁴ Hiri hiityo olwohuba ehibuga hyefe sihya hu hyalo huno aye husuubira ehibuga ehyene n'ehye ehiriija, omu hulimenya emirembe n'emirembe.

¹⁵ Olw'ehyo hwenengayo ng'enongo ni hujumirya Hatonda hiisi hiseera ni hubita mu Yesu era habuhyabuhya hwatulenga esiina lirye n'eminwa jeefe.

¹⁶ Mutebiriranga ohuhola ebiraŋi ni muyeeda abahyenywe mu bigosi. Eyo nj'enongo eyisangaasa Hatonda.

¹⁷ Muŋulirenga abatangirisi benywe mu by'omwoyo, olwohuba nj'abalabirira era Hatonda alibabuusa banyonyole engeri eyi bohere-hiisemo obuvunanyiziwa owo. Munabagondera, bahola omulimo gwawe n'esangaalo ko emirimo jaawe nasijibabera mugugu olwohuba ehyo enywe sihibagasa.

¹⁸ Mutusabirengaho olwohuba hwehahasa huuti huli n'omwoyo omulaŋi era ogwegomba ohuhola ebiraŋi hiisi hiseera.

¹⁹ Mbasunga n'omwoyo omulala, musabire bahamboŋolola mu hiseera ehitali hya ŋale, niije.

²⁰ Hatonda aleeta emiyaaya era owalamusa Musengwa weefe Yesu Omwayi Omuhulu ow'etaama era owanywanywasa endagaano ey'emirembe n'emirembe olw'amafugi gage,

²¹ abanŋe hiisi hiitu ehiraŋi ko musobole ohuhola ebi genda ni mubita mu Yesu Kurisito oyu baatu bali n'ohuŋa enono emirembe n'emirembe. Amiina.

²² Aboluganda, muŋulirise ebi mbalomera olwohuba ebbaluŋa yino eyi mbanandiihiye ni mbagobosamo amaani nyiipi.

²³ Nenda mumanye muuti mulebe yeefe Temuseewo bamulehula ohuŋwa mu komera. Era singa gaaja, mangu nahaaje ni naye eyo ohubahyalira.

²⁴ Muheese abatangirisi benywe bosibosi ko n'abaatu ba Hatonda bosibosi. Abomu Yitale babahehiise.

²⁵ Hatonda abanambire ehisasabirisi mwesimwesi.

Ebbaluṅa ya Yakobbo Enyanjula

Ebbaluṅa yino, *Yakobbo* nj'owayinḁandiiha. Abahugu mu by'Ebbayibbuli bateberesa baati Yakobbo oyo gaali muganda wa Yesu. Era gaaliho mutangirisi w'ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito mu Yerusaalemu. Yakobbo omwene oyo gaali mulala hu hahiiho mu Yerusaalemu (Bik 15:13). Pawulo galoma ati Yakobbo gaali "hy'esiiro" mu bibbubbu by'abafugiirira Kurisito (Bag 2:9). Abahugu baloma baati ebbaluṅa yino bayinḁandiiha mu mwaha ogw'ataanu oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Hiboneha oti Yakobbo gaṅandiiha ebbaluṅa yino, n'ali mu Yerusaalemu.

Yakobbo gaṅandiihira "abaatu ba Hatonda abasimuha mu biha ehumi nabibiri abasalanihira mu mawanga" (1:1). Wayire ebi Yakobbo gaṅandiihaho biṅamba hu bafugiirira Kurisito bosibosi aye ohuloma hu "biha ehumi nabibiri," hiraga hiiti abo aba gaṅandiihira baali Bayudaaya. Ebbaluṅa yino yaali ya bibbubbu by'abafugiirira Kurisito bingi era yiroma hu biitu bingi. Yakobbo aloma ati ohufugiirira ohutuufu, hubonehera mu bikolwa by'omuutu (2:17). Era alabula abaatu hu biṅamba hu hwehubbira ṅagati w'abanḁinda n'abagadi (2:1-4). Ng'ahena alabula abaatu ohwegenderesanga ebi baloma (3:1-12).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Yakobbo aheesa abafugiirira Kurisito (1:1)
2. Abafugiirira Kurisito bali n'ohugumira ebigosi (1:2-27)
3. Ohufugiirira huli n'ohubonehera mu bikolwa (2:1-26)
4. Ebibono biri n'amaani (3:1-12)
5. Amagesi ga Hatonda ganjabulo hu g'abaatu (3:13-4:10)
6. Ohwehudumbasa (4:11-5:6)
7. Ohulaabbira (5:7-20)

¹ Kojeeyo, aboluganda. Ndiise Yakobbo omuṅeerese wa Hatonda era owa Musengwa Yesu Kurisito. Mbanḁandiiira enywe abaatu abasimuha mu biha ehumi nabibiri eby'abaatu ba Hatonda abasalanihira mu hyalo hyosihyosi, bafuuha babuli ṅano ni ṅala.

Amagesi n'obunywani mu hufugiirira

² Aboluganda, hiisi olu ebiṅeerineri n'ohuhemewa ohwa hiisi ngeri binabagwirenga, muhibalenga ng'ehiitu ehireeta amasaṅalyo,

³ ni mumanyire muuti ohuhemewa hy'ohwo hubatengesya ne hwabongera obugumu.

⁴ Era mweyongere ohuba abagumu ohwolera erala olu mulifuuha abaatu abolereeye abanḁuma ehiṅanga ohubahubbiraṅo.

⁵ Hanye ṅaliṅo mu nywe anḁuma amagesi n'ohutegeera engeri ey'ohuba omugumu mu hufugiirira, alombe Hatonda agabira abaatu bosibosi n'atabalilira amuṅe amagesi ago.

⁶ Aye n'aba n'amusunga, alombe n'anḁumamo ehi gemoota mu mwoyo gugwe. Olwohuba omuutu abaamo ah'ohwemoota, aba hy'ehiyungi hu maaji ehi embeṅo ehubba yaanira eno ni neera. Yeesi awaakawaaka mu mwoyo gugwe ndagumira hu hiitu hirala.

⁷ Omuutu hy'oyo atanḁeganga ati anḁanga ohusuna ehi asungire ohuṅwa eyiri Musengwa,

⁸ olwohuba omuutu ow'emyoyo ebiri, saagumira hu hiitu hirala.

Obugadi n'obunjinda

⁹ Afugiirira Kurisito oyu bahye babisyamo emoni olwohuba mugadi, gesiimenga mu mwoyo olw'ehyo. Olwohuba wayire abahye bamutala aye ali n'enono mu moni ja Hatonda era anahamudunde gamuta anajani.

¹⁰ Olwo n'omunjinda yeesi geesiime olwohuba ti niye Hatonda alimwisa edaala? Omunjinda niye ali hy'ehimuli ehiyotoha hyakukumuha esaawa yosiyosi.

¹¹ Olwohuba eryuba ni lijanga obubalire woohya ehirime, ehimuli ehibaho nga hiyotoha higwa n'obunoono waahyo nga bugota. Mu ngeri nj'enyene abanjinda boosi baatyopo batiina. Ohufa huboolaho ni batahyetegeheeye, ni befumbire hu gw'ohwendula bunjinda owohu hyalo huno.

Ebigezo n'ohuhemewa

¹² Omuntu agumiikiriza ohwola olu alibita mu huhemewa gesiimire, olwohuba n'alihena ohugumikiriza, alisuna ehirabo ehy'obulamu obutanwano, obu Hatonda gasuubisa abamwenda.

¹³ Omuntu n'agwiranga ebiyeerineri, atalomanga ati Hatonda nj'amunjihiiye ebiyeerineri olw'ohwenda ohumuhema. Olwohuba Hatonda saananga huhema omuntu yesiyesi era njabula ananga ohumudulinga oba gamuhema gaahola ehibi.

¹⁴ Ohutusaho ti hiisi muutu hu wuwe omwene n'ohwegomba huhwe nj'ohumuhema hwahena hwamusindigirisa, gaahola ebitoola.

¹⁵ Amayiru n'ohwegomba ebi muutu aba ni nabyo bitiina ni bisaala ni byala nga binwamo ehibi era ehibi ehyo ni hiyangala, nga himuletera ohufa.

¹⁶ Olw'ehyo balebe bange abahoda, batabadulinganga.

¹⁷ Hiisi hirabo ehirani era ehibulaho mbalo, hiywa mwigulu. Hiiha ni hiywa ewa Hatonda omwene hutonda ebi hubona ni byaduhira mwigulu, oyo atacuuhacuuha hy'ehisisigo.

¹⁸ Omwene gasalano hu lulwe, atusaale mu bulamu obunyaaha n'abita mu buhwenda ow'ehibono hiye ehituufu, ko hibe ti hunjira ehifo ehidaayi mu bitonde bibye.

Ohunjulira n'ohuhola ebi Hibono hiroma

¹⁹ Olw'ehyo balebe bange abahoda, hiisi muutu abenga mwangu ohunjulira aye atabugutananga huloma era atangunjirisanga husungujala.

²⁰ Olwohuba omuntu anaba n'asungujaaye, saananga huhola ebi Hatonda genda.

²¹ Olw'ehyo, mulehejo esambo josijosi ej'ohwehenamo, n'omwoyo ogw'egomba ohuhola ebibi ogubitiriiye mu baatu hatyane. Muganye mufugiirire ehibono hya Hatonda ehi baababuulira olwohuba hiri n'amaani ag'ohunonjola obulamu wenywe.

²² Ehibono ehyo mutahomanga hu huhunjulirisa bunjulirise mwagama ano olwohuba ano muba mwedulinga wedulinge. Aye muholenga ebi hibono hibaloma ohuhola.

²³ Olwohuba omuntu anahoma hu hunjulira bunjulire, aba ali hy'omuutu agebona mu ndabirwamu.

²⁴ Omuntu oyo aheja mu ndabirwamu gebona olu afaana aye ano ni naano n'anwano nga gebirira ng'olu afaana.

²⁵ Aye omuutu owetegeeresa amagambi ga Hatonda agatufuula ohuba ab'edembe, ndaahoma hu huñulira buñulire gebirira ebi añuliye aye gegumya ohuhola ebi gamuloma, Hatonda anamuñenga ekabi mubi ahola.

²⁶ Hiisi muutu oweranga ohuba omunadiini, cooka n'atananga huñuga lulimi lulwe, oyo aba gedulinga hwedulinga, obunadiini buwe buba ñabula ehi bumugasa.

²⁷ Obunadiini obutuufu era obuñumaho hamogo mu moni ja Hatonda Seefe, nj'ohuba n'omwoyo ogw'ohubbiita abafuubbi n'ohuyeeda abanamwandu mu bugadi waawe, n'ohwehumanga ndigeyonoona n'ebibi ebi abaatu abandi bahola.

2

Ohutaba baluboole

¹ Aboluganda, enywe ng'abafugiirira oweñono Musengwa weefe Yesu Kurisito, mutabanga n'oluboole.

² Niipa ng'ehyohuboneraho, singa mubaaye mu luhumbaano lwenywe ñaabaño omuutu owuuja gengira aña muhumbaniye ni gambaaye engoye ej'ebbeeyi, n'epeta ey'ezaabbu, nga n'omugadi awambaaye atyo atyo yeesi gaaja gengira,

³ munasangaalira owambaaye engoye ej'ebbeeyi mwamuña aña ohwihala añalaji, mwamuloma muuti, "Muhulu, ewe yihala ñano." Aye mwaloma omugadi muuti, "Ewe hola ni wemereraho año," oba muuti, "Yihala ñaasi año."

⁴ Munahola muutyö muba simuleetire oluboole ñagati wenywe era ni muloma muuti abaatu abandi bamugasö ohuhiraho abahyawe?

⁵ Aboluganda ale ni mwetege mbalomere. Abaatu aba mutala olwohuba bagadi, Hatonda niye mbabagatobola ohuba bañinda mu humufugiirira era gaabaña omugabo mu wahabaha wuwe ogu gasuubisa abamwenda.

⁶ Aye enywe abanyooma abagadi, leha nindi mbabuuse. Abañinda sinje ababayikiriza hu byenywe? Abeene abo sinje abañuuna ohubadyedyesa ni babahubba mu mbuga?

⁷ Era abeene abo sinje abaduula oyo oyu mwafugiirira nga Musengwa yenywe olu mwafugiirira?

⁸ Ale hanye mwoheresa egambi eri Kurisito gaatuña ng'olu liroma mu byañandiihiwa eri galoma ati, "Yendanga omuutu wahyo ng'olu weyenda wamwene," muba muhola bulaji.

⁹ Aye munaba baluboole, muba muhola hibi era muba mufuuhire babbwagi b'amagambi era ni guhenire ohubahira.

¹⁰ Olwohuba hiisi muutu añamba amagambi gosigosi cooka goola añaatu gabbwagaho erala, aba n'omusango oguñeranñerana n'ogwohubbwaga amagambi gosigosi.

¹¹ Hiri hiityo olwohuba owaloma ati, "Soholanga buhwedi," omwene oyo nj'owahena gaaloma ati, "Siwitanga muutu wahyo." Kale oñangire ohuba ti sohola buhwedi aye wiita abaatu bahyo, año oba oli mubbwagi w'amagambi.

¹² Olw'ehyo mulomenga era muholenga ebi muhola ni mumanyire muuti Hatonda alibasalira omusango ni geema hu magambi gage agatufuula ab'edembe.

¹³ Olwohuba hiisi muutu abula husaasira eri owahye ni Hatonda yeesi alimusalira omusango n'abula husaasira aye aliba n'ohusaasira eyiri oyo asaasira abahye.

Ohufugiirira ko n'ebikolwa ebiraga ohufugiirira ohwo

¹⁴ Aboluganda, singa omuutu aloma ati afugiirira Kurisito aye n'atahola bikolwa ebiraga ohufugiirira huhwe, ehyo hiri n'ehi hiyanga ohumuyeeda? Dala ohufugiirira hy'ohwo hujanga ohumunonola?

¹⁵ Ha hulome singa njabaŋo oboluganda omusinde oba omuhasi aŋuma ehi gedanya hu mubiri n'ehi anabisye enamunwa,

¹⁶ mulala hu nywe gamuloma ati, "Owoluganda, tiina werabirire; onahasune ehyohulya n'ehyohuwiiha amagumba" cooka ndabaho n'ehi amuŋaaye, ehyo hiba n'ehi hiyeeda omuutu oyo ali obubi?

¹⁷ Kale n'ohufugiirira hwosi huutyō. Singa huba hwoŋene ni huŋumaho bikolwa ebihunereheraho, huba huŋuma mahulu.

¹⁸ Aye hamunga ola aŋanga ohuloma ati, "Ewe yebeere aŋo n'ohufugiirira huhwo, ese naabe n'ebikolwa." Ese keesi ndoma ti ale ndage omuutu aŋanga ohufugiirira Kurisito aye n'aŋuma bikolwa.

¹⁹ Hituufu hyene ti ofugiirira oti Hatonda ali mulala. Ehyo hiraŋi. Aye hebulira oti n'emisambwa joosi jiityo pojifugiirira era ehyo hijireetera ohukaakana olw'obuti.

²⁰ Musirusiru ewe, wahendire kuŋe ehiraga ti ohufugiirira ohuhayaga ohuŋumaho bikolwa ebiraga, huŋuma mahulu?*

²¹ Hiina ehi Hatonda gemaho ko asiime sehulu yeefe Yibbulayimu? Sigeema hu hikorwa hihye ehy'ohuŋwa hu mwana wuwe Yisaka abe eŋongo eri Hatonda?*

²² Oweene otye? Ohufugiirira huhwe n'ebikolwa bibye byatiinira ŋalala era ebikorwa bibye nj'ebyejulirisa ohufugiirira huhwe.

²³ Ng'ehyaŋandiihiwa hyolerera ehiroma hiiti, "Hatonda gabala Yibbulayimu ohuba mugwalaafu olw'ohufugiirira ebi gamuloma era olw'ohufugiirira huhwe, gafuuha meeriwe."*

²⁴ Peega ti muweene muuti ebikorwa ebi muutu ahola nj'ebimuleetera ohumubala ohuba omugwalaafu sosi hufugiirira hyoŋene.

²⁵ Mu ngeri nj'enyene pohyali ni Rahabbu omuhasi owaali omuhwedi. Hatonda gamubala ohuba omugwalaafu olw'ehikorwa hihye ehy'ohusangaalira n'ohuhweha mu nyumba yiye abaatu abaali ni batiinire ohuheetera Abayisirayiri. Abaatu bano gahena gabayeeda ohweyiba n'ohuduluma ni babitira mu ngira eyindi.

²⁶ Mu butuufu ng'olu muhimanyire muuti omubiri gunaŋumamo mwoyo guba mufu, n'ohufugiirira hwosi huutyō. Ni hutabaho ebikorwa, huba hufu.

3

Ohwehuuma mu malomere

¹ Aboluganda, mutagesyaho mwesimwesi ohufuuha abasomesa b'ehibono hya Hatonda, olwohuba ng'olu mumanyire, efe abasomesa abahyefe, Hatonda n'aliba n'atulamula, saalituleheramo kadi naŋatotono.

² Abaatu hwesihwesi aŋabula hwabulira, hubbenga mu hino oba hira. Cooka ŋanabaŋo omuutu atabbenga mu malomere era n'aŋanga ohufuga omubiri gugwe gwoŋigwosi, oyo aba aŋangaaye mu hufugiirira huhwe.

³ Singa omuutu abaaye gendire esolo eyi balanga baati embalaasi emugondere n'ecuuhira hiisi eyi aba ni gendire, ayita ehyoma mu munwa ohumuyeeda ohuhola ehyo.

* 2:20 2:20 Oba huba hufu. * 2:21 2:21 Tand 22:9-10 * 2:23 2:23 Tand 15:6

⁴ Leha nindi huneege hu meeri ng'ehyohuboneraho ehindi. Wayire emeeri guutu gubbala era embeño ey'amaani nj'enjanga ohugugeesya, omuutu ayigimba atambisa ahaatu hatotono heene enyuma waayo ohuy-icuusa ohutiina hiisi eyi aba ni genda yitiine.

⁵ Mu ngeri nj'enyene, n'olulimi lw'omuutu lwosi luutyo. Wayire olulimi hamesu hadyagala hu mubiri gw'omuutu, omuutu alutambisa ohwepaaha mu biitu ebyene ebingi. Neega hu deño hasiigu eryahula lyasidiha ng'olu ahaliro ahatotono haliñambya lyanya lyaguhuliha.

⁶ Kale n'olulimi lwosi luli hy'omuliro. Lwijuuye obubi ow'ehyalo hyosi-hyosi era nj'ehimesu obumesu ehy'omubiri gw'omuutu aye lusaala ehibi ehimaamira obulamu w'omuutu wosiwosi. Ebibono ebi lulimi luloma bisaala obuyoga mu baatu obuli hy'omuliro ogwehereba ni gutasima ogusihirisa hiisi hiitu aña gubita.

⁷ Olwohuba ohwemera erala hu hutonda hw'ehyalo, omuutu ali n'obunangi ohunuga ebiha byosibyosi eby'esolo n'enyuni, n'ebyenjalula, n'ebiramu ebyomu maaji.

⁸ Aye ñañuma muutu hu wuwe añanga ohunuga olulimi. Olulimi nj'ehiitu ehigosi, ehitafulgiha ehiñanga ohuleeta amafa mu abaatu hy'obusagwa w'etemu.

⁹ Olulimi olwene olu muutu atambisa ohujumirya Musengwa era Seefe, nindi olwene olwo nj'olu atambisa mu hunwaba abaatu aba Hatonda gawumba mu hifaananyi hihye.

¹⁰ Mu munwa nj'omwene, pomunwa ebibono ebijumirya n'ebinwaba. Aboluganda, ehyo sihisaana huba hiityo.

¹¹ Esulo y'amaaji endala sesobola hunwamo amaaji amalaji n'amaaji agalimo ehiñomeresi ehya cumbi.

¹² Aboluganda, dala omusaala omutiini gunjanga ohwamaho ebibala eby'omusaala omuzayiti, oba omuzabbibbu gwamaho ebibala eby'omusaala omutiini? Mu ngeri nj'enyene, esulo ereeta amaaji ag'ehiñomeresi hya cumbi seenjanga hunwamo maaji agabulamo hiñomeresi ehyo.

Amagesi aganjwa eyiri Hatonda

¹³ Naliño mu nywe omuutu ali n'amagesi ag'ohwabula ehirani n'ehibi? Omuutu oyo alage amagesi ago mu sambo endani eyi gebisyamo, nomu bicolwa ebi ahola mu hwenomeha ohunwa mu magesi ago, aga ali ni nago.

¹⁴ Aye munaba n'emyooyo ej'ekirihindi n'ohutenda yabahyenywe ohusaala esodi, mutepaaha muuti muli bagesi olwohuba munahihola, muba mwedulinga.

¹⁵ Amagesi ag'engeri eyo siganjwa yiri Hatonda, wabula gaba g'abaatu abañeega hu by'ehyalo. Omwoyo wa Hatonda sinje agaba amagesi hy'ago wabula ganjwa yiri Sitaani.

¹⁶ Olwohuba hiisi añaba omwoyo ogw'ekirihindi n'ohutenda yawahyo husaala esodi, ñabaño nionionio n'ebibi ebya hiisi ngeri.

¹⁷ Aye abaatu ababa n'amagesi aganjwa eyiri Hatonda, ehidaayi nadaayi baba n'emyooyo migwalaafu. Ehindi baba baatu abenda emiyaaya ohubaño, abehaliiriha era abali n'ohwenda eri abahyawe. Olw'ohwenda ohu baba ni nahwo eri abahyawe, babaholera eby'ehisa ni batehubbira era ni bali b'amazima mu bibahola.

¹⁸ Bahola ehyo olwohuba baholerera emiyaaya jibeño era n'ebibono ebi balomera abaatu binwamo ebicolwa ebi Hatonda genda.

4

Ohuhola omuhumba n'ehyalo

¹ Hiina ehireeta obuyoga n'ohunirirana n̄agati wenywe? Ehyo sihinwa hu mwoyo ogw'omuhopo ogu muli ni nagwo?

² Mululuhanira bugali ebiitu ebi munjuma aye ndimubyolaho. Ehinwamo nga mwita abahyenywe. Oguhopo gubanira n'ohubi mutananga husuna, ehinwamo buyoga n'ohunirirana. Era simusuna ebi mwenda olwohuba simusaba Hatonda hubibanja.

³ Ate n'olu musaba Hatonda abanje ehi mwenda, saahibanja olwohuba musaba ni mugenderera hweruaha ni mubihenera mu hwesangaasa mwabeene.

⁴ Enywe abali hy'abafumbo abahwedi, simumanyire muuti onahola omuhago n'ehyalo obawesaalira bulabe eyiri Hatonda? Hiisi muutu asalano ohuhola omuhumba n'ehyalo, afuaha mulabe wa Hatonda.

⁵ Oba munjeega muuti ehyanandiihiwa ehiroma hiiti, "Hatonda abubira Omwoyo oyū gatuna ohuba mu bulamu weefe" hibula mahulu?

⁶ Aye Hatonda geyongera hutunambira hisasabirisi. Nj'ehigira ehyanandiihiwa ehindi ni hiroma hiiti, "Hatonda sigenda abehudumbasa aye anambira abo abenomeha ehiasabirisi."*

⁷ Olw'ehyo mwenjeeyo eyiri Hatonda. Muniriranienga Sitaani, yeesi gaaja hubatya abadulumenga.

⁸ Mute owesige mu Hatonda, yeesi aja hubeenja abenga ni nenywe. Mulongoose obulamu wenywe, enywe abali n'ebibi, enywe abali n'ekubbiro n'engaluliro.

⁹ Muwombonjale, muhubbe enduulu, mulire n'amasiga. Mugawiiheho, enjeho jenywe jifuuhe amaliro, n'esangaalo lyenywe lifuuhe mombo olw'ebibi ebyo ebi muhola.

¹⁰ Mwenomehenga mu moni ja Musengwa era Ye omwene aja hubadunda abate anajani.

Mutasaliranga bahyenywe musango

¹¹ Aboluganda, mutageyananga. Hiisi muutu ageya owahye n'aloma ati ehi aholo hibi, aba atala amagambi ga Hatonda n'aloma ati mabi. Onatala amagambi ga Hatonda waloma oti mabi oba soonanga huhola ebi galagira wabula oba wepatiihaho ogw'obulamuzi.

¹² Omwene hutaŋo magambi era nga nj'omusali w'emisango ali mulala, nje Hatonda. Oyo nj'ananga ohunonola era nj'ananga n'ohusihiirisa. Ne ewe weranga ndiwe ani ko osalire owahyo omusango?

Ohulabula eyiri abaatu abepaaha

¹³ Ale n̄aahani ni mwetege mbalomere enywe abebuuja muuti, "Olwa leero oba olwejo hunahatiine mu hibuga hirebe, huheneyo omwaha mulala ni huhola ebyamatano husune amagoba."

¹⁴ E! Enywe omutamanyire ng'olu bunahahye olwejo munjanga ohuloma muutyo? Mumanyire ehi obulamu wenywe buli? Simumanyire muuti enywe muli hy'ehisuusu ehibaho ahamanga hatotono nga hinwanjo?

¹⁵ Mwahali muloma muuti, "Musengwa n'anahaganye wahya buhaana, hunahahole hino oba hira."

¹⁶ Aye n̄aahani mundoma hy'eyenywe eyo muba mwepaaha, ni muhinjira muuti ebiitu biri mu bunjangi wenywe. Ohwepaaha hwosihwosi ohwengeri hy'eyo huba hubi.

* 4:6 4:6 Nge 3:34

17 Olw'ehyo, hiisi muutu amanyire ehiraŋi ehi gahali n'ahola aye ndaahihole, aba aholire hibi.

5

Ohulabula eyiri abaninda

¹ Ale ŋaahani abaninda ni betege, mbalomere. Bahole batagihireŋo ohubbologa ni berira olw'ehiseera ehigosi ehinahabooleho.

² Obuninda waawe obu babungire bubabulira mahulu, buli hy'ehiitu ehibolire ehiŋunya ehibulu. Ebyambalo byawe eby'ebbeeyi biri hy'ebi hayenje mulusi aliiye.

³ Hu ludaalo olu Hatonda anahasalireho omusango, eby'obuninda ebyo binahabule mahulu hy'ehyoma ehitalagire ng'olu hitaba n'omugaso eri omweneehyo. Eby'obuninda ebyo ebi bahuhuta ni nabyo mbebinahabe obujulizi obulaga ng'olu baluluhanira buninda era ng'olu bali bagumu era abatenda huyeeda abahyawe abali mu bugadi. Bahumbanisye era behuhuta n'ebyuninda, ne bamanye baati ekomerero y'ehyalo yiri huupi hwola babasalire omusango.

⁴ Ale nindi ni betege mbalomere! Abatambi abahola mu ndimiro jaawe beririgana olw'ohubakupania omuhemba gwawe era ohweririgana hwawe hwolire mu matwi ga Musengwa Omwene Bunangi.

⁵ Banyooye obulamu w'ehyalo era besangaasa ng'olu babona baati pohyola ohuba. Basangahiise emyoyo jaawe aye bebiriye baati Hatonda anaatere ohusihiirisa abahosi b'ebibi.

⁶ Baleeteeye abaatu ababulaho musango ohubasalira omusango ohubahira era babetisa owereere oweene olwohuba sibanja hwe-soolaho.

Ohugumikiriza n'ohusaba

⁷ Ne enywe aboluganda, mube bagumikiriza ohwola olu Musengwa anahagobole ohunwa mwigulu. Mubonere hu mulimi ng'olu ahuumiirira ohwola olu fula endayi ko n'erondaho yigwa eroba lyamesa, lyahusa era lyamya ebirime ebi aba n'ahomire mu ndimiro yiye.

⁸ Mwesi muutyo mube bagumikiriza era abagumu, olwohuba Musengwa ali huupi hugobola.

⁹ Aboluganda, mutenulunyunyanga hu bahyenywe, olwohuba bana-habasalire omusango ohubahira. Ale mubone Yesu omusali w'emisango omuhulu anaatere ohwola.

¹⁰ Aboluganda, mubonere hu banaabbi abalomanga mu siina lya Musengwa, ababonaabona aye bagumikiriza.

¹¹ Ng'olu mumanyire, besiimire abo abagumikiriza ohwola hu komerero y'obulamu waawe. Mwanulira ebyafa hu Yobbu omuhalehale ng'olu gagumikiriza era mumanyire ehi Musengwa gamuholera oluvanyuma. Mu butuufu Musengwa ali n'ehisasabirisi.

¹² Aye balebe bange, ehihulu mu byosi, mutamalanga galayira muuti "Mu mazima aga Hatonda ali mwigulu," oba ehyalo oba mu siina ly'ehiitu hyosihyosi aye mulomenga amazima. Ni mulomanga muuti, "Pohiri," dala hibenga ni hiri c'ehyo era ehi munagaanenga muuti "Bbe" hyosi hibenga nga c'ehyo. Anabula ehyo banahabasalire omusango ohubahira.

¹³ Hanye ŋaliŋo mu nywe ali n'ebigosi, asunge Hatonda amuyeede. Hanye ŋaliŋo asangaaye, gembe enyembo n'amujumirya.

¹⁴ Hanye naliŋo omulwaye mu nywe, alange abatangirisi b'ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito, bamusabire bamuŋahe n'amafuta, mu siina lya Musengwa.

¹⁵ Ohusaba ohu bamulombera n'ohufugiirira, hugema Musengwa gesu-usa omulwaye oyo era n'aba n'ali n'ebibi ebi gaahola, Hatonda abimusonija.

¹⁶ Olw'ehyo, hiisi muutu abbutulirenga owahye ebibi bibye era hiisi muutu asabirenga owahye ko muŋone mube n'obulamu. Singa omuutu omugwalaafu asaba, esaala yiye yiba n'amaani agaleetera ebiitu ebi asungire ohubaŋo.

¹⁷ Ale mubonere hu naabbi Eliya owaali omuutu hyefe. Ni gasaba n'omwoyo mulala, efula siyatonya ohuhena emyaha edatu n'emyesi mukaaga.

¹⁸ Nindi ni gasaba efula yigwe, Hatonda gatonyesa efula ng'eroba limesa ebyohulya.

¹⁹ Aboluganda, singa mulala hu nywe aŋaba, gaŋwa hu ngira ya Hatonda etuufu, ne nabaŋo mulala hunywe amugobosa,

²⁰ muhimanye muuti omuutu yesiyesi aba n'ayeedire omuhosi w'ebibi oyo, ohuŋwa mu hubbenga huhwe, aba aŋonisye omwoyo gw'omuutu oyo ohufa era aleetera Hatonda ohusonija ebibi ehipyeda ebi omuutu oyo aba ni gahola.

Ebbaluṅa endaayi eya Peetero Enyanjula

Owanḁandiiha ebbaluṅa ya *Peetero endaayi* gaali nje Peetero omuhwenda wa Yesu. Peetero gatandiha ebbaluṅa yino n'alomu ehi gaali n'eyi gaali n'anḁandiihira. Ebbaluṅa yino, gayinḁandiihira abafugiirira Kurisito bosibosi aba galanga ati "balugendwa" mu hyalo muno (1:1,17; 2:11). Engeri ebbaluṅa yino, yifaananaho n'ebbaluṅa eyi Pawulo gaṅandiihira Abefeeso, bangi baneega baati Peetero gayinḁandiiha mu mwaha ogw'enkaaga n'etaanu oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Peetero gaṅandiiha ebbaluṅa yino n'ali e Rooma, eyi galanga mu ndoma ey'ohubbumbirya ati Bbabbulooni (5:13).

Peetero gaṅandiiha ebbaluṅa yino ohubagobosamo amaani n'abaloma ati "...mu hubonaabona Hatonda abaneramo ekabi, olw'ehyo mutanwamo maani" (5:12). Naliṅo ohufaanana ṅagati wa 1 Peetero 2:11-3:7 n'Abefeeso 5:18-6:9 n'Abakolosaayi 3:18-4:6. Enyiriri ejo josijosi, jisomesa hu mago n'ohugondera abanugi. Era Peetero ahubbirisa abafugiirira Kurisito ohugumira ohubonaabona olwohuba ekomerero yiri huupi (4:1).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu huupi

1. Peetero geyanjula (1:1-2)
2. Ohweyaasa Hatonda olw'obunonosi (1:3-2:10)
3. Engeri ey'ohumenyamo (2:11-4:11)
4. Ohugumira ohubonaabona (4:12-5:11)
5. Engohoba (5:12-14)

Obuheese

¹ Ese Peetero omuhwenda wa Yesu Kurisito mbanḁandiihira enywe abaatu ba Hatonda, aba gatobola, abalugendwa mu hyalo hino era abasasaana mu byalo by'e Pooto, e Galatiya, e Kapadokiya, Asiya n'e Bbisiniya.

² Ohuṅwa ahale n'ahale Hatonda Seefe mu humanya huhwe gabatobola ohuba babe, n'abita mu Mwoyo Omutukuvu olu mwagondera Yesu Kurisito gabagwalaasa olw'amafugi gage. Hatonda geyongere ohubaṅa ehisasabirisi n'emiyaaaya.

Esuubi ly'obulamu obutanwanjo

³ Abaatu beyaase Hatonda era Semwana ya Musengwa weefe Yesu Kurisito. Olw'ehyere hihye ehingi, gaatunonola n'abita mu hulamuha hwa Yesu Kurisito. Hino hituleetera ohusubira obulamu obutanwanjo.

⁴ Era mulisuna omugabo ogwo ogutacuuhacuha era ogutanwanjo emirembe n'emirembe ogu Hatonda gaababihira mwigulu.

⁵ Olw'ohufugiirira hwenywe, Hatonda abahuuma n'obunangi wuwe ohwola olu alinunula ebiitu byosibyosi hu ludaalo olw'ekomerero.

⁶ Olw'ehyo musanalyenga bugali weene wayire muli hugada olw'ebigosi ebingi ebi muli ni nabyo eby'ehiseera obuseera.

⁷ Ebigosi ebyo biboolaho ohulaga ti ohufugiirira hwenywe hw'amazima. Ng'olu basanuusa ezaabbu olw'ohwenda ohutusamo obucaafu, mwesi ohufugiirira hwenywe ohuhiraho ezaabbu omunendo huli n'ohugezesewa

ko hunangale. Ebyo ni binooye ko musune enono era babapaahe hu ludaalo olw'ekomero olu Yesu aligoboleraho.

⁸ Wayire simumubonangaho, mumwenda era wayire simumubonaho esaawa yino muli n'esangaalo bitiriifu bugali eritalomeha olwohuba mumufugiirira.

⁹ Ehyo hibaleetera ohunonoha era nj'ehigendererwa hy'ohufugiirira hwenywe.

¹⁰ Abanaabbi babalomera ebinamba hu hisasabirisi hya Hatonda ehi gaali n'aja hubanambira ohubanonola era bendulirisa bugali n'obwegenderesa.

¹¹ Ni bagesyaho ohutegeera embeera n'ebiseera ebi Omwoyo wa Kurisito gaali n'abalengesa olu galoma hu hubonaabona hwa Kurisito n'enono eribalimuna.

¹² Hatonda galeetera abanaabbi abo ohutegeera baati ebi baali ni balomaho sibiyali ni bija hubano mu mulembe gwawe aye mu gwenywe. Naahani abo abababuulira Amanuliro Amalani, babuulira mu maani g'Omwoyo Omutukuvu. N'abamalayika boosi begomba ohumanya ebinamba hu bunonosi buno.

Hatonda genda hube bagwalaafu

¹³ Olw'ehyo mwetegehe, mumanye ehiraŋi ehyohuhola era muŋuge emitwe jenywe, n'esubi lyenywe lyosiryosi libe hu hisasabirisi ehi Yesu Kurisito alibanambira n'agobooye.

¹⁴ Ng'abaana abagondi, mutagenderanga mu hwegomba ohubi ohu mwalinga ni nahwo ni muhiiri humanya hituufu.

¹⁵ Aye ng'olu Hatonda ow'abalanga anjuma hibi, mwesi mubenga bagwalaafu mu hiisi hiitu ehi muhola.

¹⁶ Olwohuba hyanandiihiwa hiiti, "Mube bagwalaafu ng'olu ese ndi mwawufu."*

¹⁷ Ng'olu muli ni Hatonda oyu mulanga muuti Bbaabba, oyo asalira hiisi muutu omusango n'atehubbira, naahani mumenye hu hyalo huno hy'abalugendwa ni mumutya era ni mumanyire muuti sinje ewenywe.

¹⁸ Olwohuba mumanyire bulani weene muuti endini eyi basasula siyabitu ebinwanjo hy'efeeza oba ezaabbu aye gabanunula mu bulombolombo wabasehulu benywe.

¹⁹ Gabanunula olw'amafugi ga Kurisito ali mu hifo hy'etaama eyibulaho mbalo oba buleme wosiwosi. Era amafugi ago gabbeeyi.

²⁰ Hatonda ko atonde ehyalo gaatobola Kurisito ohuba enongo hu lwenywe aye ohumuhwehula hibaayeno mu ndaalo jino ej'ekomero.

²¹ Ohubita mu Kurisito, mwafugiirira Hatonda owamulamusa ng'ahena amuna obubbala era ohufugiirira n'esubi lyenywe biri mu Hatonda oyo.

²² Ng'olu mwanulira ehibono hya Hatonda ehy'amazima mwagonda mwafugiirira, Hatonda gabagwalaasa era mwasuna ohwenda ohw'amazima. Olw'ehyo mwendanenga n'omwoyo mulala.

²³ Olwohuba ni mwanonoha mwafuuha baana ba Hatonda atafa era mwasuna obulamu obutanwanjo ohubita mu hibono hihye.

²⁴ Hyanandiihiwa hiiti,
 "Abaatu bali hy'enyasi,
 era n'obunoono waawe
 buli hy'ehimuli ehinotoha ehiseera buseera.
 Enyasi linotoha,

* 1:16 1:16 Leev 11:44-45; 19:2

era n'ehimuli hyosi hiŋotoha nga higwa ŋaasi.*

²⁵ Aye ehibono hya Musengwa hiribaŋo emirembe n'emirembe.”

Era ehyo nj'ehibono ehi bababuulira mwafugiirira.

2

Yesu nj'ebaale ery'ebbeeyi

¹ Olw'ehyo mwefihuleho ebibi byosibyosi, ohuhotogerera abaatu, obudulingi, obunafuusi, ekirihindi n'ohuloma ebibi hu bahyenywe.

² Ng'olu baana abanere benda amabeere amatomwa ko bahule bu-
lanji, mwesi muŋembenga hu hibono hya Hatonda mwahanangala mu
bunoŋosi wenywe.

³ Hyaŋandiihiwa hiiti, “Mwalega hu Musengwa weefe era mumanyire
ng'olu ali mulani.”*

⁴ Mutiine eyiri Yesu Musengwa, ebaale ery'ebbeeyi eri baatu batala baati
siryamugaso aye Hatonda galitobola lyaba ly'ebbeeyi eyi ali.

⁵ Mwesi muli mabaale ag'ebbeeyi aga Hatonda alihutambisa ohutongola
enyumba* yiye. Mwesi muli basengi ba Hatonda abamuŋa enjongo
eyimusangaasa ohubita mu Yesu Kurisito.

⁶ Hyaŋandiihiwa hiiti,
“Bona taaye ebaale mu Sayuuni,
erinatobola era ery'ebbeeyi,
era hiisi amwesiga saanahaswale.”*

⁷ Ebaale lino lyamugaso bugali eyiri enywe abamufugiirira
aye eyiri abo abatafugiirira,
“ebaale eri abatongoli batala baati sirani,
nj'eryafuuha ery'omugaso mu gosigosi.”*

⁸ Era nindi hyaŋandiihiwa hiiti,
“Lino nj'ebaale egumu erireetera abaatu ohwegumula,
olwanda olu baleetera ohwetega baagwa.”

Begumula olwohuba sibafugiirira ehibono, nga ehi Hatonda gategeha
hyolerera.*

Abaatu abagwalaafu

⁹ Aye enywe babatobola, muli basengi ba Hatonda, egwanga eryawufu,
abaatu babe abagatobola ohulomera abaatu obuhwenda w'oyo owa-
balanga ohuŋwa mu hiirema† ohwingira mu njase yiye ey'amaani.*

¹⁰ Simwali baatu ba Hatonda aye ŋaahani muli baatu babe era egongo
eyo mwali muŋuma hisa hihye aye ŋaahani mwahisuna.*

Abeedu ba Hatonda

¹¹ Bameeri bange, ng'olu mumanyire muuti muli balugendwa era
abawuli mu hyalo muno, mbasunga mwenjalame ohuhola ebikolwa
eby'omubiri ebibanjirania.

¹² Esambo jenywe jibenga ndani ŋagati mu batafugiirira Hatonda aba-
mumenyiremo. Wayire banababenjerenga, ne ni banabonenga ebikolwa
byenywe ebirani, baja huŋa Hatonda enono‡ hu ludaalo olw'ekomero.

* **1:24 1:24** Yis 40:6-8 * **2:3 2:3** Zab 34:8 * **2:5 2:5** Ebyaŋandiihiwa ebindi biroma biiti “Yekaalu
ey'omwoyo.” * **2:6 2:6** Yis 28:16 * **2:7 2:7** Zab 118:22 * **2:8 2:8** Yis 8:14-15 † **2:9 2:9** Oba
ebibi. * **2:9 2:9** Hun 19:5-6; Yis 43:20-21; Mag 4:20; 7:6; 14:2 * **2:10 2:10** Kos 2:23 ‡ **2:12 2:12**
Oba hu ludaalo olu Hatonda anahatuhyalire.

¹³ Ng'olu muli baloobera ba Yesu Musengwa, mugonderenga abanugi benywe: munjulirenga habaha wenywe,

¹⁴ oba abanugi abandi abagatano ohugudya abo abahola ebibi era n'ohusiima abo abahola ebirani.

¹⁵ Hatonda genda ebikolwa byenywe ebirani bisimye ebibono by'abanubeebe abo ababaha esiro.

¹⁶ Wayire muli badembe aye muli beedu ba Hatonda era simutambisanga dembe lyenywe ohuhola ebibi.

¹⁷ Munjenga hiisi muutu enono, mwendanenga hy'abalebe, mutyenga Hatonda era munjenga habaha enono.

Kurisito nj'ehyohuboneraho hyefe

¹⁸ Abeedu, munjulirenga abasengwa benywe, si abo abababisa obulani bonene aye ni naabo abababisa obubi.

¹⁹ Hiri hiityo olwohuba Hatonda alibana ekabi olw'ohwehaliraha ebigu-udyo ebi baatu babahola anajuma songa.

²⁰ Omuutu asunamo hi singa bamuhubba olw'ebibi ebi ahola? Aye singa bamugudya olw'ebirani ebi ahola, ehyo hisangaasa Hatonda.

²¹ Hatonda gabalanga ohuhola ebirani wayire hibanweweyemo ohugada. Ni Kurisito yeesi gagada hu lwenywe. Muholenga ebi gaholanga olwohuba Ye nj'ehyohuboneraho hyenywe.

²² Enjuma hibi ehi Kurisito gaahola wayire ohuloma ehy'obundulingi.*

²³ Era ni bamufodogola, niye sigabagobolamo era ni bamugudya sigesasa muutu yesiyesi aye niye obulamu wuwe gabunjambya Hatonda asala emisango n'atehubira.*

²⁴ Kurisito omwene geetwiha ebibi byefe gabinjira hu musalabba, ko hube hy'abaatu abafuuye eyiri ehibi aye abagwalaafu mu moni jije. Ebihubbe ebi bamwosaho mbebibanonia.

²⁵ Mwali munjabire hy'etaama aye babagobosa eyiri Omwayi era Omuhumi w'obulamu wenywe.*

3

Abahasi n'abasinde abafumbo

¹ Abahasi munjulirenga abawamwenywe, ko abandi hu bo abatafugiirira Hatonda basobole ohufugiirira olw'esambo jenywe.

² Hino hinahabejo olw'ohubona enono eri mubana n'esambo jenywe endani.

³ Era obunoono wenywe butabanga wahu mugulu, hy'emisono jefiri oba ohwambala emihomyo ej'ezaabbu oba engoye ej'ebbeeyi.

⁴ Aye bubenga wamugati mula n'emoyo emibombeefu era abaatu abatanyiganyiga, ehyo nj'ehihira obulani mu moni ja Hatonda.

⁵ Era n'abahasi abahale abaali abagwalaafu po beebisyanga baaty ni bagondera abawamwawe.

⁶ Saala muha Yibbulayimu owaali mulala hu bahasi abo gebisyanga atyo, n'agonderanga wamwe era n'amulanga musengwawe. Munahola ebirani hya niye era ni munjuma hutya, muba bahaana babe.

⁷ Mu ngeri nj'enyene, abasinde mufaanie muuti abahasi benywe bibya binafu ohubahiraho. Mubanjenga enono ni mumayire muuti boosi balisuna ehirabo ehy'obulamu obutanwano olw'ehisa hya Hatonda. Munaholanga muuty, olwo sinjanabenganjo ehigitigania ohusaba hwenywe.

* 2:22 2:22 Yis 53:9 * 2:23 2:23 Yis 53:7 * 2:25 2:25 Yis 53:6

Ohugada olw'ohuhola ebirani

⁸ Ehisembayo, mwisenga hirala, mwendanenga hy'abalebe era hiisi muutu anambirenga owahye ehisa, ni genomehire.

⁹ Omuutu nahuholanga ehibi, omanya otegalulanga olw'ehibi ehi ahuholire aye omusabirenga ekabi olwohuba ehyo nj'ehi Hatonda abendaho ko mwahasuna ekabi.

¹⁰ Hyanandiihiwa hiiti;

"Owenda ohuba n'obulamu obulani
n'ohuwangaala,

ali n'ohuhuuma olulimi lulwe
ohutalimirira bahye n'ohuloma eby'obudulingi.

¹¹ Era alehere ayo ohuhola ebibi
ahole ebirani,

abe omuutu aleeta emiyaaya
era geyongere mu jo.

¹² Olwohuba Musengwa afaayo hu abo abahola ebirunamu,
era anulira ohusaba hwawe.

Aye sigenda abo abahola ebibi."

¹³ Nj'ani oyo aja hubalomaho olw'ohufuba ohuhola ebirani? Njanuma.

¹⁴ Aye wayire babagudya, muli n'ekabi olwohuba muhola ebirani.
Olw'ehyo simutyanga ebi batya era mutenendehereranga.*

¹⁵ Aye Kurisito anjire ehifo ehidaayi mu bulamu wenywe nga Musengwa. Mubenga butebute hiisi hiseera ohugobolamo omuutu yesiyesi ababuusa ebinamba hu ehyo ehi musuubira ohusuna. Aye hino muhohole n'ohwenenekerese n'ohubana enono

¹⁶ ni numa hibi ehi muhweha mu myoyo jenywe ko abo ababanaha esiro baswaale ni babona esambo jenywe endani ng'abaloobera ba Kurisito.

¹⁷ Hirani ohugada olw'ohuhola ebirani ni huba husiima hwa Hatonda, ohuhira olw'ohuhola ebibi.

¹⁸ Hiri hiityo olwohuba Kurisito ataholangaho hibi hyosihyosi era omwawufu gaafiiririra abatali bagwalaafu omulundi mulala gwojene, ohubaleeta eyiri Hatonda. Baamwita aye Hatonda gamulamusa hu lw'amaani g'Omwoyo* wuwe.

¹⁹ Yesu Kurisito gatiina e magombe mu komera gabuulira,†

²⁰ abo abagaana ohudembuhira Hatonda olu gabehaliiraha Nuwa n'abaaja eryato. Abaatu munaana bojeene nj'abanona amataba.

²¹ Era amataba ago gaaliyo ng'ahabonero ah'ohubatiziwa ohubanojola mwesi sosi hubogaho obudida hu mibiri jenywe aye ehisuubizo ehy'ohuba n'obulamu obulani mu moni ja Hatonda. Ohubatiziwa ohwo huhola olw'ohulamuha hwa Yesu Kurisito.

²² Yesu gatiina mwigulu era gehaaye hu lubega lw'omuhono omulungi ogwa Hatonda era anuga abamalayika n'ebiitu byosibyosi.

4

Obulamu obunyaaha

¹ Ng'olu Kurisito gabonaabona hu musalabba, mwesi mube n'epeega eyi gaali ni nayo ey'ohucaawa ehibi olwohuba singa omuutu yesiyesi bamugudya olwa Yesu, aba saahyenda huhola ebibi.

* **3:14 3:14** Mat 5:10; Yis 8:12-13
mubiri aye bamulamusa mu mwoyo.

* **3:18 3:18** Ebyanandiihiwa ebindi biroma biiti gafa mu
† **3:19 3:19** Ebyanandiihiwa ebindi biroma biiti galomera emisambwa.

² Olw'ehyo mutabanga mu hwegomba hw'omubiri aye muhole ebi Hatonda genda.

³ Nga mwahena ebiseera ebyene ebingi ni muhola ebiitu ebi baatu abatamanyire Hatonda bahola! Mu bibi ebyo pomuli obuhwedi, obumeesi, ebinyumyo n'ohusenga emisambwa. Mwesi ebyo mbebi mubaayemo ebbanga eryo lyosiryosi.

⁴ Era njaahani abatatyia Hatonda, hibeenjijisa ni babona ni mutahola ebibi ebi bahola era c'ehigira babalomaho ebibi.

⁵ Aye baliŋosya mu moni j'oyo owetegehire ohusalira abalamu n'abafu emisango.

⁶ Era nj'ehigira ni baalomera ni abo abaafa* Amanjuliro Amalanji bafugiirire wayire abaatu banangire ohuba ni baabasalira omusango ni baali ni bahiiri hu hyalo huno aye njaahani basobola ohumenya ni Hatonda.

⁷ Bahyange, ekomerero yiri huupi hwola, olw'ehyo mube butebute era abegenderesa ko muŋange ohusaba ng'olu hisaana.

⁸ Aye ehihulu mu byosibyosi, mwendanenga n'omwoyo mulala olwohuba ohwenda huja hubaletera ohusonjanga abaatu ebibi ebi baba-hola.*

⁹ Era musangaalirenga abafugiirira bahyenywe mu mago genywe ni muŋuma hwenjulumunya.

¹⁰ Hiisi muutu atambisenga ehirabo ehi ali ni nahyo ohuyeeda abandi mu hufugiirira hwawe era mube besigwa mu hutambisa ehirabo bya Hatonda mu ngeri yosiyosi.

¹¹ Oyo ali n'ehirabo ehy'ohubuulira, alomere abaatu ehibono hya Hatonda n'amaani gosigosi. Ni nooyo ali n'ehirabo ehy'ohuyeeda aye edenga olw'amaani ga Hatonda, ko abaatu banje Hatonda oyo ali n'amaani n'obunangi enono ohubita mu Yesu Kurisito emirembe n'emirembe. Amiina.

Ohubonaabona olw'ohufugiirira Yesu

¹² Bahyange abahoda, hitabenjijisa oti hani hinyaaha eyi muli ohubita mu hubonaabona ohubitiirifu.

¹³ Aye musanjalyenga olwohuba mugada hya Kurisito olu bamugudya ko mwesi muŋange ohusangaala ehibitiriye olu alihwehula enono lirye.

¹⁴ Muli n'ekabi banabahola ebisirisinye olwohuba baloobera ba Kurisito, ehyo hiraga hiiti Omwoyo ow'amaani owa Hatonda ali njalala ni nenywe.

¹⁵ Era hanye hubonaabona, mutabonaabonanga olwohuba abatemu oba abeebi oba olw'ehibi hyosihyosi oba abeyingisa mu songa ejitabanambaho.

¹⁶ Hitabanambyanga soni ohubonaabona olwohuba mufugiirira Kurisito aye mujumiryenga hujumirya Hatonda.

¹⁷ Nj'ehiseera ohusalira abaatu emisango ni batandiihira mu nyumba ya Hatonda, ne banatandihira hu fe, hinahabe hiitye eyiri abo abatafugiirira Amanjuliro Amalanji aga Hatonda?

¹⁸ "Era obanga higosi
omugwalaafu ohununuha,
ne baliba batye abo abatatyia Hatonda n'abahosi b'ebibi?"

* **4:6 4:6** Abandi baneeega baati abafu abo nj'aba Yesu gabuulira olu gatiina e magombe n'afuuye.

* **4:8 4:8** Nge 10:12

19 Olw'ehyo abo ababonaabona hu lw'ohugera hwa Hatonda waawe omwesigwa, baali n'ohwenjerayo erala ohumwesiga era beegumye ohuhola ebiraji.

5

Abatangirisi n'abavubuka

1 Eyiri abatangirisi babafugiirira Yesu, ese ng'omutangirisi wahyenywe, oneboneyeho Kurisito n'emoni jange n'abonaabona era ng'omulala hu balisuna omugabo mu bunugi wuwe hu ludaalo olw'ekomero,*

2 mbahubbirisa mube baayi abalabirira bulaji abaatu aba Hatonda gabanambya. Hino mutahiholanga olwohuba muli n'ohuhihola aye mube baheneerefu mu bujeeresa wenywe ng'olu Hatonda genda mube, ni mutaluluhanira bbeesa aye ni mwenda ohujeeresa.

3 Ni mutali mugugu eyiri abaatu ba Hatonda aye ni muli hy'ohuboneraho mu sambo jenywe eyi bali.

4 Omwayi Omuhulu n'aligobola, musune engule ey'enono ey'emirembe n'emirembe.

5 Enywe abavubuka, mu ngeri nj'enyene munjulirenga ababahiraho obuhulu. Mwesimwesi mwenomehenga eyiri abahyenywe, olwohuba "Hatonda sigenda abehudumbasa,

aye anambira abo abenomeha ehisasabirisi."*

6 Olw'ehyo, mwenomehenga mu moni ja Hatonda ali n'obunangi, aja hubadunda abate anajaji ehiseera ni hyolire.*

7 Munambyenga Hatonda ebigosi byenywe byosibyosi, olwohuba afaayo.

8 Mubenga butebute olwohuba Sitaani, omusigu wenywe anjirita hy'empologoma etiina njano ni najala ni yendula ehuhulya.

9 Mumunjiranienga ni mwemereeye mu hufugiirira n'amagulu gombi, olwohuba muhimanyire muuti n'abalebe benywe mu Kurisito abali mu byalo ebindi boosi babita mu hubonaabona.

10 Hatonda mu hisa hihye gabalanga ohusuna hu nono lirye ery'emirembe n'emirembe ni mubita mu Yesu Kurisito. Oluvanyuma lw'ohugada ahaseera, Yesu aja hubagobosa bunyaaha ahene abaje amaani era abagumye mu hufugiirira hwenywe ni mubula husagasana.

11 Hatonda oyo anjuge emirembe n'emirembe. Amiina.

Ohuseebula

12 Mbanandiihiye ebbaluna yino enyipinyipi ni neyeesa Siluvaano mulebe yange omwesigwa. Pandiihire ohubagobosamo amaani ti mu hubonaabona Hatonda abanjeramo ekabi, olw'ehyo mutanjwamo maani.

13 Abafugiirira bahyenywe ab'eno e Bbabbulooni,* aba Hatonda gatobola hyenywe, ni Mariko musaani yange, babaheehise.

14 Muheesanie mu keesa ey'abaatu abagwalaafu eraga ohwendana. Emiyaaya jibe ni nenywe mwesimwesi abafugiirira Kurisito.

* 5:1 5:1 Yow 21:15-17 * 5:5 5:5 Nge 3:34 * 5:6 5:6 Mat 23:12; Luk 14:11; 18:14 * 5:13 5:13
Huno hwali hububbirya ni bategeesa e Rooma.

Ebbaluŋa eyohubiri eya Peetero Enyanjula

Owanjandiiha ebbaluŋa ya *Peetero eyohubiri* gaali nje Peetero omuhwenda wa Yesu. Aye bangi hu bahugu mu by'Ebbayibbuli baneega baati sinje niye. Owanjandiiha aloma ati ebi ganjandiihaho, gabibona n'emoni jije (1:17-18). Ni hiba ti Peetero nj'owanjandiiha ebbaluŋa yino, gayinjandiihira e Rooma njagati w'omwaha gw'enkaaga n'etaanu n'enkaaga namwenda oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Peetero omwene aloma ati ebbaluŋa yino yaali yahubiri (3:1). Era gayinjandiihira abafugiirira Kurisito bosibosi.

Peetero ganjandiiha ebbaluŋa yino ohugobosa mu bafugiirira Kurisito amaani n'ohubahubbirisa ohugendera mu bulamu obusangaasa Hatonda era n'ohubalabula behuume abasomesa ab'obudulingi.

Ebiri mu bbaluŋa yino mu buupi

1. Peetero geyanjula (1:1-2)
2. Abahebulisa ohuba n'obulamu obusangaasa Hatonda (1:3-21)
3. Ohulabula behuume abasomesa ab'obudulingi (2:1-22)
4. Peetero agobosa mu bafugiirira Kurisito amaani babe n'obulamu obusangaasa Hatonda ko Yesu gahagobola mangu (3:1-17)

¹ Simooni Peetero omujjeeresa era omuhwenda wa Yesu Kurisito mbanjandiihira enywe abaasuna ohufugiirira ohw'omuŋendo hyefe olw'obulani wa Hatonda era Omunoŋosi weefe Yesu Kurisito.

² Ehisasabirisi n'emiyaaya byeyongere ohuba ni nenywe olw'ohumanya Hatonda ni Yesu Musengwa weefe.

Obulamu obulani era obusangaasa

³ Hatonda ni gatulanga, mu bujangi wuwe gaatuŋa byosibyosi ebi huli n'ohuba ni nabyo ko husobole ohumusangaasa n'ohugabana hu ŋono n'owawufu wuwe olw'ohumumanya.

⁴ Gaatuŋa ebisuubise bibye eby'amaani era eby'omuŋendo. Ebisuubise ebyo nj'ebituleetera ohuba n'obulamu hy'obuwe ni hutahola ebi batafugiirira bahola olw'ohwegomba hw'emibiri jaawe.

⁵ Olw'ehyo, mugesyengaho bugali hu hufugiirira hwenywe ohumeedaho ebikolwa ebirani, hu bikolwa ebirani ebyo mumeedeho ohumanya ebi genda.

⁶ Hu humanya ebi Hatonda genda, mumeedeho n'ohujuga emitwe jenywe, hu ehyo mumeedeho ohwehaliriha, hu hwehaliriha, mumeedeho ohusangaasa Hatonda.

⁷ Hu husangaasa Hatonda, mumeedeho ohwenda abalebe, hu hwenda abalebe, mumeedeho ohwenda abaatu bosibosi.

⁸ Singa obulamu wenywe weyongerera n'amaani ohuba butyo, ohumanya ohuhumanyire Musengwa weefe Yesu Kurisito huja hubabera hwamugaso.

⁹ Aye omuutu yesiyesi anuma ebiitu ebyo mu bulamu wuwe, saabona njaleeni, ali hy'omuŋofu anjooye emirimo era gebirira ati Hatonda gamwogaho ebibi bibye.

¹⁰ Olw'ehyo aboluganda, mufubenga bugali ohulaga muuti Hatonda gabatobola, gahena gabalanga ohuba baatu babe. Singa muhola muutyo, simuja huleheraŋo ohumufugiirira.

¹¹ Era baja hubasangaalira bugali weene mu buŋugi wa Musengwa Yesu Kurisito Omunoŋosi weefe ow'emirembe n'emirembe.

¹² Nja hubahebulisanga ebiitu ebyo habuhyabuhyu wayire nga mubimanyire era mumanyiye erala amazima agaŋamba hu Yesu.

¹³ Peega ti hiraŋi ni kiiri hu hyalo huno ohweyongera ohubahebulisanga ebiitu ebyo,

¹⁴ olwohuba manyire ti natere ohuŋwa mu hyalo hino, Musengwa weefe Yesu Kurisito ganjibiraho ehyama ehyo.

¹⁵ C'ehigira nja hugesyaho ohubahebulisa ebiitu ebyo ko mutebirira ni ndiba tiinire.

Ebyaŋandihwa by'amazima

¹⁶ Ebi hwabalomera hu buŋangi n'ohugobola hwa Musengwa weefe Yesu Kurisito, sibyali byamujengejo aye hwabalomera ebyenŋunjisa ebi hwabonaho n'emoni jeefe.

¹⁷ Hwaliŋo Hatonda seefe olu gamutwiha eŋono era galoma n'ejanjaasi ery'amaani ati, "Ono nj'Omwana wange omuhoda oyu nenda era owunesiimisa."*

¹⁸ Ni hwali hu lusozi olwawufu ni naye, efe hwabeene hwanŋulira ejanjaasi eryo n'amatwi geefe, Hatonda n'aloma ebibono ebyo.

¹⁹ Ehyo hituŋa obuhahafu w'ebibono by'abanaabbi era mwesi hibahola bulani ohubitaho omwoyo. Ebibono ebyo biri hy'enjase mu hiirema era bija husigala ni bibaŋa enjase mu myoyo jenywe ohwola olu bulihya Yesu ali hy'emunyeenye suulwe aligobola.

²⁰ Muli n'ohumanya muuti ebibono by'abanaabbi, sibyali byawe hu waawe,*

²¹ olwohuba eŋuma buhwenda obu naabbi galomera abaatu ni biri bibono bibye omwene. Aye Omwoyo Omutukuvu nj'owabalunŋamyanga ohuloma obuhwenda owanŋwanga eyiri Hatonda.

2

Abasomesa ab'obudulingi

¹ Ng'olu hyali ahale hale ni ŋaliŋo abanaabbi ab'obudulingi, ŋanahabeŋo abasomesa abaligunjaŋo era babanyerehesa esomesa yaawe ey'obudulingi. Era esomesa yaawe eriba yegaana Musengwa owabanunula mu bibi byawe, ehiitu ehiribanweramo ohubasihiirihisaŋo.

² Abaatu bangi balironderera esambo jaawe embi era baleetera abandi ohufodogola amazima.

³ Olw'ohululuhanira ebbeesa, abasomesa abo ab'obudulingi bana-haseege era babalomera ebibono eby'obudulingi, mubaŋe ebbeesa. Aye Hatonda gahena hale ohubasalira omusango era saaja hubasaasira.

⁴ Obanga Hatonda sigasaasira abamalayika abamujeemera aye gabadanya eyo mu komera mu hiirema ohwola olu banahabasalire emisango, ne abo?

* **1:17 1:17** Mat 17:1-5; Mar 9:2-7; Luk 9:28-35 * **1:20 1:20** Ebyaŋandihwa ebindi biroma biiti "...muhebulire muuti eŋuma aŋanga ohunyonyola obunaabbi hu buwe."

⁵ Hatonda era sigasaasira abaatu abaahale abaholanga ebibi aye gabasihiirisa n'amataba ohutusaho Nuwa owabuuliranga ebibono ebiruṅamu ko n'abaatu musanvu abomu mago gage.

⁶ Mu ngeri nj'enyene, Hatonda gasalira abaatu abaali mu bibuga Sodomani Gomora omusango, gahena gabasihiirisa n'omuliro era gabafuula hyahuboneraho ng'olu alihola abo abatamutya.*

⁷ Mu bo ganoniaho nj'e Luuti owaali n'ahola ebiruṅamu era n'adembire esambo embi ej'abaatu aba gaali n'amenyire ni nabo.*

⁸ Luuti niye gaali ahola ebiruṅamu mu moni ja Hatonda era hiisi ludaalo omwoyo ni gumuluma olw'ebibi ebi baatu baholanga era n'ebibalomanga.

⁹ Olw'ehyo Hatonda Musengwa amanyire ng'olu anonia ababe ebigosi era gagumikiriza abahola ebibi ohwola hu ludaalo olw'ohusaliraho omusango.

¹⁰ Hatonda anahagudye abahola ebibi ohuhirira erala abo abahola eby'obunemu ng'olu benda olwohuba bamutala.

Abasomesa abo ab'obudulingi enjuma oyu batya. Bafodogola ebiwumbe ebiramu eberi mwigulu.

¹¹ Ate nga abamalayika bali n'amaani n'obunangi ohuhiraho ebiwumbe ebyo ebyawufu, sijibifodogola wayire ohubilopa mu moni ja Hatonda Musengwa.

¹² Aye abasomesa abo bafodogola era bali hy'esolo ejinuma hutegeera ejihola ng'olu jiba ni jibona mu haseera aho. Era jiriṅo huṅa baatu nyama. Olwohuba bali hy'esolo, baloma ebi batafaania n'ohufaania.

¹³ Abasomesa abo ab'obudulingi, sibamanyire baati hadubi hedaala haja hahye. Hatonda yeesi anahabegalule olw'ebibi byawe. Omulimo gwabasomesa abo ab'obudulingi gwahulya biitu, simu wiire mwonene aye nomu muusi mwosi. Sihibaholaho ohuhola ebiitu hy'ebyo n'olu baba ni bali hu biinulo ni nenywe. Esambo jabasomesa abo, jigima abaatu babaṅaha esiro era jabaṅambya esoni.

¹⁴ Abaatu abo sibaṅeega hu hiitu ehindi wabula huhola obuhwedi era sibatamba huhola ebibi. Badulinga abo abemereeye n'ohugulu hulala mu hufugiirira. Bali n'omulungo ogw'amaani era basiraana.

¹⁵ Baṅwa hu ngira etuufu, baṅamba obulamu hy'owa naabbi Bbalamu omusaani wa Bbewori, owahola ebibi olw'ohwenda ohusuna ebbeesa mu ngeri embi.*

¹⁶ Olw'ehyo Hatonda galeetera nasugirya ohumwoloobya olw'ebibi bibye. Wayire nasugirya siyiroma, ni yaali ni mugegire n'atiina ewa habaha yatandiha ohuloma oti hani muutu ni yimugaana ebi gaali n'ahola.

¹⁷ Abasomesa abo ab'obudulingi, baṅuma mugaso hy'esobere ejinumamo maaji era bali hy'ebireri ebi punga ehubba yaṅira eyo. Olw'ehyo Hatonda gaabategehera ehifo omuli ehiirema ehigunyiiye hiiti ngu!

¹⁸ Wayire ebibaloma biboneha oti byamahulu aye byahweragalaga hweragalaga era paanaṅo. Basomesa baati abaatu badembe ohuhola obuhwedi era batambisa esomesa hy'eyo ohuhongerese abo abahiiri abanafu mu hufugiirira Yesu ohweyongera ohuhola ebibi.

¹⁹ Basomesa abaatu mbo banafugiirira esomesa yaawe, baaja husuna edembe. Aye abasomesa abeene abo, bali n'esambo ejibulamo era abeene beedu b'ebyo ebibahola olwohuba omutu aba mwidu w'ehiitu ehiba ni himuṅuga.

* 2:6 2:6 Tand 19:24 * 2:7 2:7 Tand 19:1-16 * 2:15 2:15 Hub 22:4-35

²⁰ Abasomesa abo baali banonohire ohunwa mu hibi olw'ohufugiirira Musengwa era Omunonosi weefe Yesu Kurisito. Aye bagamayo mu biitu ebi baali ni banonire, esambo jaawe njaahani mbi ohuhiraho ng'olu jaali.

²¹ Hyahali hiraŋi singa sibafugiirira Yesu ohusinga ohumanya engira etuufu nga ko baaleha ohugendera mu biragiro bibye ebyawufu ebi gabaŋa.

²² Ehyo ehi bahola sihiri yibulafu w'engero ejibagera baati, "Embwa egaluhira ebirusi byayo." Era baati, "Embiji eyi boogire, nindi yagamayo yegalangasa mu madosi."*

3

Ohugobola hwa Musengwa

¹ Aboluganda abahoda, yino bbaluŋa yange eyohubiri ohubanandiihira. Mu bbaluŋa jombi ngehisyehe ohubahebulisa amazima aga babasomesa ko munange ohuba n'engeri endani eyi mubinegaho.

² Nenda muhebulire ebi banaabbi abagwalaafu baaloma ko n'ebiragiro bya Musengwa era Omunonosi weefe gaabaŋa n'abita mu bahwenda aba gatuma eyi muli.

³ Mu byosibyosi, muli n'ohumanya muuti mu ndaalo ej'ekomero, ŋalibaŋo abaatu abendula ebyawe hu waawe abalibabisyamo emoni olw'ohufugiirira amazima.*

⁴ Baliroma baati, "Gasubisa ati aligobola aye lwahiina saagobola? Ohunwa mu mireme j'abalata beefe enuma ehicuhangaho, byosibyosi bihiiri ng'olu byali Hatonda n'atonda ehyalo!"

⁵ Aye ababatala benwitania hu biitu ebi bamanyire baati hale hale Hatonda galagira hulagira ng'egulu n'ehyalo bibaŋo. Era galagira amaaji ganwamo ehyalo hino era amaaji ago gasigala ni gahyeswanigirihiise.*

⁶ Amaaji ameene ago gabanda hiisi ŋaatu nga gasihiirisa ehyalo.*

⁷ Mu ngeri enyene eyi Hatonda gatondamo egulu n'ehyalo, nj'eyi aja hubisihiirisamo n'omuliro hu ludaalo olu alisalira abo abatamutya, omusango.

⁸ Aye bameeri simwibiriranga muuti eyiri Musengwa, oludaalo lulala luli hy'emyaha lukumi era emyaha lukumi jiri hy'oludaalo lulala. Byosibyosi byagagana mu moni jije.*

⁹ Abandi baneega baati mbo Yesu Musengwa aluyeeŋo ohugobola ng'olu gasubisa. Aye abagumikiriza olwohuba sigenda muutu yesiyesi asihirihe aye hiisi muutu gebbwage aleheraŋo ohuhola ebibi.

¹⁰ Cooka oludaalo olw'ohugobola hwa Musengwa, enuma alumanyire era alija hy'omwibi. Hu ludaalo olwo ŋalibaŋo ohuwatuha ohw'amaani era omuliro gulyohya era gwasanuusa ebiitu ebiri mu bbanga. Ehyalo n'ebiitu ebirimo byosibyosi birisihiiriha.

¹¹ Obanga ebiitu ebyo byosibyosi bija husihiiriha, obulamu wenywe buseene huba w'engeri hi? Mwegenderese engeri eyi mugendamo. Obulamu wenywe buseene ohuba bugwalaafu era obujeesa Hatonda enono.

¹² Mwebisyenga muutyo ni muhumirira ohugobola huhwe ng'olu gasubisa. Muholenga muutyo gahagobola mangu, hu ludaalo olwo olu muliro gulyohya gwaguhulisa ebiitu ebiri mu bbanga.*

* 2:22 2:22 Nge 26:11 * 3:3 3:3 Yud 18 * 3:5 3:5 Tand 1:6-9 * 3:6 3:6 Tand 7:11 * 3:8 3:8 Zab 90:4 * 3:12 3:12 Yis 65:17; 66:22; Hub 21:1

¹³ Aye huhuumiriiye egulu n'ehyalo ebinyaaaha ng'olu Hatonda gasuubisa era ehyo ni hihenire ohubaŋo, abaatu abalibamo balihola biruŋamu byereere.

¹⁴ Olw'ehyo, bahyange abahoda ng'olu muhuumiiriye ebyo ohubaŋo, mwefeho Musengwa abagaane ni muŋumaho mbalo oba ebala lyosiryosi mu bulamu wenywe era ni muli bulala ni naye.

¹⁵ Mufaanie muuti Musengwa aluuye ohugobola olwohuba genda abaatu bebbwage batasihiiriha. Ebiitu bino mbebi mulebe yeefe omuhoda oyu balanga baati Pawulo, yeesi gabaŋandiihira n'atambisa amagesi aga Hatonda gaamuŋa.

¹⁶ Mu bigaŋandiiha mulimo ebiitu ebindi ebigosi ohutegeera, ebi abaŋubeebe banyonyola mu ngeri yaawe, nga beletera abeene ohusihiiriha.

¹⁷ Olw'ehyo bahyange abahoda, ng'olu mumanyire ebiitu ebyo, mwehuume abaatu abo abatangondera Hatonda batababbaamya n'obudulingi waawe.

¹⁸ Aye mweyongere ohusangaasa Musengwa era Omunoŋosi weefe Yesu Kurisito gaheyongera ohubaŋambira ehisasabirisi. Era mweyongere ohuba n'ehinani ehy'ohwenda ohumumanya ohuhiraho aŋo. Abaatu baŋe Yesu Musengwa eŋono emirembe n'emirembe. Amiina.

Ebbaluṅa endaayi eya Yowaane Enyanjula

Ebbaluṅa ya *Yowaane* yino, Yowaane owaali omuhwenda wa Yesu nj'owayinjandiiha, ṅagati w'omwaha ogw'ataanu n'ecikumi oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Yowaane saalaga ati nj'owanandiiha ebbaluṅa yino aye esuula endaayi yiraga yiiti ebi gaṅandiiha gabye-boneraho n'emoni jije omwene (1:1-3). Abahugu mu by'Ebbayibbuli baneega baati Yowaane gaṅandiiha ebbaluṅa yino n'ali mu hibuga Efeeso. Yowaane omwene oyo nj'owanandiiha ebbaluṅa endaayi n'eyohubiri ko n'eyohudatu eja Yowaane.

Yowaane gaṅandiihira abafugiirira Kurisito bosibosi ebbaluṅa yino. Mu hiseera ehyo, abafugiirira Kurisito baali n'ebigosi ohuṅwa mu basomesa ab'obudulingi. Abasomesa abo baali bafugiirira baati Yesu gaali mu butuufu Hatonda aye sigaali muutu n'ali n'omubiri n'amafugi. C'ehifa Yowaane aloma ati geboneraho Yesu n'emoni jije era gamuṅambaho n'engalo jije (1:1-3).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Hirala hu bigendererwa by'ohuṅandiiha ebbaluṅa yino (1:1-4)
2. Hatonda nj'enjase era huli n'ohugenda ng'olu Yesu gagendanga (1:5-3:10)
3. Ehiragiyo hy'ohwendananga (3:11-5:12)
4. Engohoba (5:13-21)

Hibono aleeta obulamu obutanṅwaṅo

¹ Hubaṅandiihira ebifa hu Hibono aleeta obulamu obutanṅwaṅo era owaaliṅo ko batonde ehyalo. Hibono oyo, efe hwanṅulira ebibono ebi galoma, hwamubona era hwamwetegeeresa hwahena hwamuṅambaho n'engalo jeefe. Ehyo c'ehigira hubuulira Amaṅuliro Amalanji agamuṅambaho.

² Hatonda gahwehula Hibono aleeta obulamu obutanṅwaṅo, hwa-mubonaho era huli bajulizi. Hubalomera hu biṅamba hu bulamu obutanṅwaṅo, obu muutu oyo owanṅwa eyiri Semwana gatwehwehulira.

³ Hubalomera hu oyo oyu hweboneraho n'emoni jeefe era oyu hwanṅulira n'atulabbira omwene, ko mwesi musobole ohutwenjimbaho mu huba bulala ni Hatonda Seefe ko n'Omwana wuwe, Yesu Kurisito.

⁴ Hubaṅandiihira ebiitu bino mwaheega ko hwesihwesi* hube basangaafu bugali weene.

Hugenderenga mu njase

⁵ Buno nj'obuhwenda obuhwanṅulira ohuṅwa eyiri Yesu Kurisito era hubalomera huuti; Hatonda ali hy'enjase emulihira abaatu era mu ye muṅuma hiirema hyosihyosi.

⁶ Singa huloma huuti huli bulala ni Hatonda aye ni hugendera mu hiirema, aṅo huba hudulinga era huba sihugendera mu mazima.

⁷ Aye singa hugendera mu njase ng'olu niye ali hy'enjase, ehyo hituleetera ohuba bulala n'abahyefe era amafugi ga Yesu Omwana wuwe gatwogaaho ebibi byefe byosibyosi.

* **1:4 1:4** Ebyaṅandiihiwa ebindi biroma biiti "esangaalo lyenywe libe bitiirifu."

⁸ Singa huloma huuti hunjuma hibi, huba hwedulinga hwabeene era huba hunjuma mazima.

⁹ Aye hunafugiirira huuti huli n'ehibi, Hatonda asala emisango n'atehubbira era omwesigwa, aja hutusoniya ahene atugwalaase.

¹⁰ Singa huloma huuti sihuholangaho hibi hyosihyosi, humufuula ohuba mudulingi era ehibono hihye hiba sihinjuga bulamu weefe.

2

Kurisito nje Pulida weefe

¹ Baana bange abahoda, mbanandiihira hino ko mutabbenganga. Aye singa omuutu yesiyesi abbenga, huli n'atunoserehesa eyiri Seefe, oyo nje Yesu Kurisito Omwawufu wuwe.

² Yesu Kurisito nj'atusano ebibi byefe, saatusano by'efe byonene aye n'ebyaatu bosibosi hu hyalo.

³ Hunagondera ebiragiro bya Hatonda, hiba hiraga hiiti humumanyire.

⁴ Omuutu aloma ati amanyire Hatonda aye ndahole ng'olu biragiro bibye biroma, oyo aba mudulingi era n'anumamo mazima.

⁵ Aye omuutu yesiyesi agondera ehibono hya Hatonda, aba alaga ati amwenda* n'omwoyo mulala. Era ehyo nj'ehihutegeereraho huuti huli mu Hatonda.

⁶ Hiisi aloma ati ali bulala ni Hatonda, ali n'ohuba n'esambo hy'aja Kurisito.

Ehiragiro ehinyaaha

⁷ Bameeri bange abahoda, simbanandiihira hiragiro hinyaaha aye ehyene ehyo ehi baabalomera ohunjwera erala mu hutandiha. Era ehiragiro ehyo nj'obuhwenda obu mwanjulira.*

⁸ Aye mbanandiihira ehiragiro ehinyaaha era amazima gahyo gabonehera mu Kurisito ko n'obulamu wenywe olwohuba ebikolwa eby'ehiirema birihunjwano era enjase yimuliha mu bulamu wenywe olw'ohwendana.

⁹ Omuutu yesiyesi aloma ati agendera mu njase aye n'acaawa mulebeewe aba ahiiri mu hiirema.

¹⁰ Hiisi owenda mulebeewe aba agendera mu njase era njaba njabula ehimuleetera† ohubbenga.

¹¹ Aye hiisi acaawa mulebewe aba ahiiri mu hiirema era aba saamanyire eyi aba naali hutiina olwohuba hyamwigala emoni.

¹² Mbanandiihira enywe abaana bange abahoda, olwohuba hu lwa Yesu Kurisito, Hatonda gasoniya ebibi byenywe.

¹³ Mbanandiihira enywe ba Bbaabba, olwohuba mumanyire oyo owaalino ohunjwera erala mu hutandiha hw'ehyalo. Era pandiihira enywe abavubuka olwohuba mwanjangu Sitaani. Pandiihira enywe abaana abanjere olwohuba mumanyire Hatonda Seefe.

¹⁴ Pandiihira enywe abanjangafu mu hufugiirira, olwohuba mumanyire owaalino ohunjwera erala mu hutandiha hw'ehyalo. Era pandiihira enywe abavubuka, olwohuba muli banywani mu hufugiirira hwenywe era ehibono hya Hatonda hiri mu bulamu wenywe era mwanjangu Sitaani.

¹⁵ Olw'ehyo mbaloma ti simujembanga huhola ebibi n'ebiiitu by'ehyalo hino ebitali biranji. Singa omuutu yesiyesi anjembanga hu huhola ebibi, aba sigenda Hatonda.

* 2:5 2:5 Ebyanjandiihiwa ebindi biroma biiti, *Hatonda amwenda*. * 2:7 2:7 Yow 13:34 † 2:10 2:10 Ebyanjandiihiwa ebindi biroma biiti saaletera abandi ohubbenga.

¹⁶ Olwohuba ebiitu by'ehyalo hino omuli ohululuhanira ebiitu n'ohuba n'emoni enyangu n'ohwehudumbasa, sibiŋwa yiwa Hatonda Seefe. Ebyo byosibyosi by'ehyalo hino.

¹⁷ Ehyalo hino n'ebikolwa ebibi birinwaŋo aye ahola ebi Hatonda genda, alibaaŋo emirembe n'emirembe.

Abaŋahania Kurisito

¹⁸ Baana bange abahoda, bino nj'ebiseera eby'ekomero. Era ng'olu mwaŋulira muuti aŋahania Kurisito ali huupi huuja, n'esaawa yino abaŋahania Kurisito baliŋo bangi. Ehyo nj'ehi hutegeereraho huuti huli mu ndaalo ej'ekomero.

¹⁹ Abaatu abo abaŋahania Kurisito, batunwamo olwohuba sibaali bahyefe. Singa baali bafugiirira bahyefe hani sibatunwamo. Aye ohutiina hwawe hwalagira erala huuti ŋabula wayire mulala hu bo owaali owahyefe.

²⁰ Aye mwesimwesi mwasuna Omwoyo Omutukuvu ohunwa eyiri Kurisito era mumanyire amazima.

²¹ Simbaŋandiihira olwohuba ti simumanyire mazima; mugamanyire era ebula budulingi obunwa mu mazima.

²² Nj'ani omudulingi? Nj'oyo aloma ati Yesu sinje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu. Omuutu aloma atyo aba mulabe wa Kurisito era aba amuŋahania ohuba Mwana wa Hatonda.

²³ Ŋaŋuma owegaana Omwana wa Hatonda gaaba bulala ni Hatonda Seefe era hiisi afugiirira Omwana aba afugiirira ni Hatonda Seefe.

²⁴ Olw'ehyo musigale ni mufugiirira ebi babasomesa hu Kurisito mu hutandiha. Munahola muutyo, muja husigala ni muli bulala ni Hatonda Seefe n'Omwana wuwe.

²⁵ Era Yesu Kurisito gaatusubisa obulamu obutanwaŋo.

²⁶ Mbaŋandiihira bino byosibyosi olwohuba eriyo abo abenda ohubababamya.

²⁷ Aye enywe, Kurisito gabaŋa Omwoyo wuwe era simwetaga muutu obundi yesiyesi ohubasomesa. Omwoyo Omutukuvu oyo abasomesa hu hiisi hiitu era ng'olu ali w'amazima, mu niye mubula budulingi era mweyongere ni muli mu Kurisito oyo. Olw'ehyo musigale ni muhifugiirira Kurisito ng'olu Omwoyo wuwe abasomesa.

²⁸ Ale ŋaahani, baana bange abahoda, mweyongere ohuba bulala ni Kurisito, ko mube bagumu era esoni jitabaŋamba n'agobooye.

²⁹ Ni muba ni muhimanyire muuti Kurisito mwawufu, ale muhimanye muuti hiisi ahola ebirunamu mu moni ja Hatonda aba mwana wuwe.

3

Abaana ba Hatonda

¹ Ale mubone ng'olu hiri hy'amaani ohuba ti Hatonda Seefe gaatuŋwerehesaho ohwenda huhwe hwosihwosi, gaatuŋfuula baana babe. Mu butuufu ehyo nj'ehi huli! Hiri hiityo olwohuba abaatu sibamutegeera era hwesi nj'ehigima ni batatutegeera.

² Bameeri bange abahoda, ŋaahani huli baana ba Hatonda wayire hatyane ahiiri hutuhwehulira hiina ehi huliba. Aye humanyire huuti Kurisito n'aligobola, huliba hya niye olwohuba huliba humubona moni hu moni.

³ Era hiisi muutu asubira ehyo, ali n'ohwegwalaasa abe mwawufu ng'olu Kurisito ali.

⁴ Hiisi ahola ehibi aba abbwagire amagambi ga Hatonda era mu butuufu oweene, ehibi nj'ohujeema wabbwaga amagambi.

⁵ Aye enywe muhimanyire muuti Kurisito gaaja ohututusaho ebibi era enjuma hibi ehi gaahola.

⁶ Olw'ehyo omuutu yesiyesi anaba bulala ni Kurisito sigeyongera huhola ebibi. Era oyo atiina mu moni n'ahola ebibi aba saabonangaho hu Kurisito oba saamanyire ati Mwana wa Hatonda.

⁷ Baana bange abahoda, omuutu yesiyesi saababbaamyanga ohunjwa hu mazima. Olwohuba oyo ahola ebirunamu aba mulunamu ng'olu Kurisito ali mulunamu.

⁸ Era oyo ahola ebibi, aba wa Sitaani olwohuba ohunjwera erala mu hutandiha, Sitaani mubbengi. C'ehifa Omwana wa Hatonda gaaja ohusihiirisa ebikolwa bibye.

⁹ Enjuma muutu yesiyesi owafuuha omwana wa Hatonda oweyongera ohuhola ebibi olwohuba embeera ya Hatonda yiba yiri mu bulamu wuwe.

¹⁰ Hino nj'ehihumanyiraho abaana ba Hatonda n'aba Sitaani, hiisi muutu atahola ebirunamu oba atenda mulebewe, oyo saaba mwana wa Hatonda.

Mwendanenga

¹¹ Obuhwenda obu mwanjulira ohunjwa mu hutandiha buli buuti; hwendanenga.*

¹² Mutaba hya Kayini owaleha Sitaani ganuga obulamu wuwe, ng'amuleetera ohwita Abbiri mugandawe. Ehyo gahihola olwohuba ebikolwa bibye byali bibi aye ebya mugandawe ni biri birunamu.*

¹³ Aboluganda, hitabenunjisanga singa abaatu babacaawa.

¹⁴ Ni huba ni hwenda abahyefe, ehyo hituleetera ohumanya huuti hwanjwa mu hufa hwasuna obulamu obutanwanjo. Omuutu yesiyesi atenda wahye aba ahiiri mu hufa.

¹⁵ Hiisi acaawa mulebewe aba mwiiti. Era muhimanyire muuti enjuma mwiiti yesiyesi ali n'obulamu obutanwanjo.

¹⁶ Ahabonero ahatulaga haati Yesu Kurisito atwenda, genayo gaatufiirira. Era hwesi hwenjengayo ohwenda abahyefe n'omwoyo mulala.

¹⁷ Singa njabaano omulebe omuninda aye nga saafayo hu oyo anjuma haatu hosihosi aha genjambaho, asobola atye ohwebuuja ati mbo genda Hatonda?

¹⁸ Baana bange abahoda, hutendananga mu bibono bubono byonene aye mu bikolwa nomu mazima.

¹⁹ Humanyira hu c'ehyo huuti huli baana ba Hatonda era hituleetera emiyaaya ni huba mu moni jije ni husaba.

²⁰ Hiri hiityo olwohuba mula hunanjulira ni njalijo ehitulumiiirisa mu myoyo jeefe, humanya huuti Hatonda ahira byosibyosi obubbala era amanyire ebiri mu myoyo jeefe.

²¹ Bameeri bange abahoda, emyoyo jeefe jinaba ni jitatumirisa, huba bagumu mu moni ja Hatonda.

²² Aja hutunja hiisi ehi husaba olwohuba hunjamba ebiragiro bibye era huhola ebimusangaasa.

²³ Ehiragiro ehi Hatonda gaatunja c'ehino; ohufugiirira Yesu Kurisito Omwana wuwe n'ohwendananga ng'olu gaatulagira.*

* 3:11 3:11 Yow 13:34 * 3:12 3:12 Tand 4:8 * 3:23 3:23 Yow 13:34; 15:12,17

²⁴ Abo abanjamba ebiragiyo bya Hatonda baba bulala ni naye. Era Omwoyo wuwe oyu gatunja ohumenya mu myoyo jeefe atuleetera ohumanya huuti amenya mu bulamu weefe.

4

Omwoyo ow'amazima n'obwobudulingi

¹ Bameeri bange abahoda, simufugiiriranga hiisi somesa eyiba ni yibaluhireno aye mugesyengaho ohumanya oba yinwa yiwa Hatonda oba bbe, olwohuba njalino abanaabbi bangi ab'obudulingi abahwene ehyalo hyosihyosi.

² Engeri ey'ohumanya hanye omuutu ali n'Omwoyo wa Hatonda nje yino; anafugiirira ati Yesu Kurisito gasaaliwa hy'omuutu, oyo Omwoyo wa Hatonda aba nj'amulunyanya ohuloma atyo.

³ Aye hiisi aloma ati Yesu Kurisito ganuma mubiri hy'ogwomuutu, oyo Omwoyo wa Hatonda sinje aba n'amulomya atyo. Era omwoyo ogunahania Kurisito ugu mwanjulira muuti guja hubaluuhanjo era njahani gulinjo mu hyalo muno.

⁴ Aye baana bange abahoda, muli baatu ba Hatonda era mwanjangula abasomesa abo ab'obudulingi, olwohuba Hatonda ali mu nywe ahira oyo ali mu hyalo amaani.

⁵ Abasomesa abo sibamanyire Hatonda era ebi baloma bya hu hyalo huno c'ehigima abaatu babanjulirisa.

⁶ Aye efe huli baatu ba Hatonda era oyo amumanyire atunjulirisa. Abo abatamwenda, sibatunjulirisa. Hu ehyo nj'ehihutegeereraho Omwoyo ow'amazima n'omwoyo gwa Sitaani ogw'obudulingi.

Ohwenda hwa Hatonda

⁷ Bameeri bange abahoda, hwendanenga, olwohuba ohwendana hunjwa eri Hatonda era hiisi muutu hu nywe owenda owahye aba mwana wa Hatonda era aba amumanyire.

⁸ Oyo atenda bahye aba saamanyire Hatonda, olwohuba hiisi ehi Hatonda ahola, ahihola olwohuba genda abaatu.

⁹ Hatonda galaga ati atwenda olu gatuma Omwana wuwe omulala wogobbo hu hyalo, ko hwahasuna obulamu obutanwanjo.

¹⁰ Ohwo nj'ohwenda. Sihiri ti efe ndiife ohwasooka ohwenda Hatonda aye niye gatwenda, gatunja Omwana wuwe ohuba enjongo olw'ebibi byefe.

¹¹ Bameeri bange abahoda, ng'olu Hatonda gatwenda ohwaga anjo, hwesi hwendanenga.

¹² Nabula owaali n'aweene hu Hatonda aye ni huba ni hwendana, Hatonda aba ali mu efe era ohwendana ohwo huba huli huhulira erala mu efe.

¹³ Humanyire huuti huli bulala ni Hatonda era yeesi ali bulala ni neefe, olwohuba gatunja Omwoyo wuwe.

¹⁴ Era efe ehi hwabona c'ehi hulomera abandi huuti Hatonda seefe gatunja Omwana wuwe ohuba Omunonjosi w'abaatu bosibosi.

¹⁵ Hiisi afugiirira ati Yesu Mwana wa Hatonda, aba bulala ni Hatonda era Hatonda yeesi aba bulala ni naye.

¹⁶ Humanyire ng'olu Hatonda atwendamo era humwesiga olw'ohutwenda.

Hiisi ehi Hatonda ahola, ahihola olwohuba genda abaatu era owenda abahye aba bulala ni Hatonda, ni Hatonda yeesi aba bulala ni naye.

¹⁷ Mu ngeri eyo, ohwendana hwefe huli huhulira erala era ehyo hija hutuṅa obugumu hu ludaalo olu Hatonda alisaliraho omusango olwohuba hwebisya hya Yesu mu hyalo muno.

¹⁸ Omuutu amanyire ati Hatonda amwenda saaba n’ehi atya olwohuba ohutya n’ohwenda sibiṅambagana era omuutu oyo sigeralihirira ati baja humuboneresa. Singa geralihirira hiba hiraga hiiti ahiiri hweyiniha mu hwenda hwa Hatonda, olwohuba ohwenda hutusaṅo ohutya.

¹⁹ Hwenda abahyefe olwohuba Hatonda nj’owasooka ohutwenda.

²⁰ Singa omuutu aloma ati genda Hatonda aye n’atenda mulebewe, omuutu oyo aba mudulingi, olwohuba oyo aba n’atenda owahye oyu abonaho aṅanga atye ohwenda Hatonda oyu atabonangaho?

²¹ Yesu gatunṅa ehiragiyo ati hiisi owenda Hatonda, ali n’ohwenda omuutu wahye.

5

Obuṅangusi weefe

¹ Hiisi afugiirira ati Yesu nje Kurisito oyu bafuujaho amate ohunonola abaatu, oyo aba mwana wa Hatonda. Hiisi owenda omusaaye aba genda n’omwana wuwe yeesi.

² Olw’ehyo hunenda Hatonda era hwanṅamba ebiragiyo bibye, ehyo hiba hiraga hiiti hwenda abaana babe bosibosi.

³ Ohwenda Hatonda hitegeesa ohuṅamba ebiragiyo bibye era ebiragiyo bibye byangu,

⁴ olwohuba hiisi afuuha mwana wa Hatonda, aṅangula ebibi by’ehyalo hino. Huṅangula ebibi hu lw’ohumufugiirira.

⁵ Nj’ani aṅangula ebibi by’ehyalo hino? Nj’oyo afugiirira ati Yesu Mwana wa Hatonda.

⁶ Yesu Kurisito gaaja mu hyalo muno gabatiziwa mu maaji era gafa olw’ebibi byefe. Sigaja gabatiziwa hyonene aye gahena gaatufiirira. Era Omwoyo Omutukuvu mujulizi w’ebiiitu ebyo olwohuba nj’otuhwehulira amazima agaṅamba hu Hatonda.

⁷ Ebiitu biri bidatu ebiṅayo obujulizi,

⁸ Omwoyo Omutukuvu, ohubatiziwa mu maaji era n’amafugi gage agajjuha olu gafa hu musalabba. Era ebidatu ebyo bihasa ehiitu hirala biiti Yesu Mwana wa Hatonda.

⁹ Ng’olu hufugiirira ebi baatu baloma, ale hufugiirire ebi Hatonda aloma hu Mwana wuwe Yesu Kurisito.

¹⁰ Hiisi afugiirira Omwana wa Hatonda, amanyire ati ebiitu ebyo bituufu. Era abo abatafugiirira ebyo ebiṅamba hu Mwana wuwe, bafuula Hatonda ohuba mudulingi, olwohuba sibafugiirira ebi aloma hu Mwana wuwe oyo.

¹¹ Hatonda aloma ati gaatunṅa obulamu obutanṅaṅo era hubusuna ohubita mu Mwana wuwe oyo.

¹² Hiisi muutu afugiirira Omwana wa Hatonda ali n’obulamu obutanṅaṅo aye oyo atamufugiirira abunuma.

Ebibono ebighoba

¹³ Pandiihira enywe abafugiirira muuti Yesu Mwana wa Hatonda mwahamanya muuti muli n’obulamu obutanṅaṅo.

¹⁴ Huli n’obugumu hunatiina mu moni ja Hatonda olwohuba atunṅa hiisi ehi humusunga, kasita hinaba mu husiima huhwe.

¹⁵ Era hunaba ni humanyire huuti aṅulira ohusaba hwefe, aṅo hwehasa huuti aja hutuṅa ebyo ebi huba ni humusungire.

¹⁶ N'obonanga owahyo n'ahola ehibi ehitamuleetera hufa, omulomberanga Hatonda amuje obulamu obutanwano. Hino hijamba hu abo abahola ehibi ehitaleeta hufa. Nalino ehibi ehireeta ohufa. Sindoma hulomberanga ehiitu hyehyo.*

¹⁷ Hiisi hikorwa ehibi, hibi aye nalino ehibi ehitaweramo muutu hufa.

¹⁸ Humanyire huuti hiisi owafuaha omwana wa Hatonda sigeyongera ohuhola ehibi olwohuba Yesu Omwana wa Hatonda amuhuuma, Sitaani atamwosaho habi.

¹⁹ Humanyire huuti huli baana ba Hatonda wayire ehvalo hyosihyosi hiri njaasi w'obunugi wa Sitaani.

²⁰ Humanyire huuti Omwana wa Hatonda gaaja mu hvalo muno era gaatuleetera ohumanya Hatonda ow'amazima. Era huli bulala ni Hatonda oyo ow'amazima olwa Yesu Kurisito Omwana wuwe. Era Hatonda oyo ow'amazima, nj'agaba obulamu obutanwano.

²¹ Olw'ehyo baana bange abahoda, mwenalamenga ohujumirya ebiitu ebibbote.

* **5:16 5:16** Abaatu abahira obungi bajeega baati ehibi ehireeta ohufa, hy'ohutafugirira Kurisito.

Ebbaluṅa eyohubiri eya Yowaane Enyanjula

Ebbaluṅa ya *Yowaane* yino, Yowaane omuhwenda wa Yesu nj'owayinjandiiha, ṅagati w'omwaha ogw'ataanu n'ecikumi oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Yowaane saalaga ati nj'owanandiiha ebbaluṅa yino aye geranga ati gaali mutangirisi. Yowaane ganandiiha ebbaluṅa yino n'ali mu hibuga Efeeso.

Mundoma ey'ohubbumbirya, Yowaane aloma ati anandiihira omuhasi omutobole ko n'abaana babe. Hamunga gaali aloma hu hibbubbu hy'abafugiirira Kurisito. Ehigendererwa hya Yowaane ohuṅandiiha ebbaluṅa yino, hyali hugumya abafugiirira Kurisito n'ohubalabula ohwehuuma abasomesa ab'obudulingi.

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Obuheese (1:1-3)
2. Ehiragiyo hy'ohwendananga (1:4-6)
3. Ohulabula ohuṅamba hu basomesa ab'obudulingi (1:7-11)
4. Engohoba (1:12-13)

Enyanjula

¹ Ese omutangirisi, pandiihira ewe omuhasi* oyu Hatonda gatobola ko n'abaana babo aba nenda obugali. Sindiise seenene abenda aye ni naabo abamanyire amazima boosi babenda,

² olwohuba amazima aga hwafugiirira sihuja huleheraṅo ohugafugiirira emirembe n'emirembe.

³ Hatonda Seefe ni Yesu Kurisito Omwana wuwe batuṅambire ehias-abirisi era batuṅenga emiyaaya mu mazima nomu hwendana.

Amazima n'ohwenda

⁴ Hyasangaasa ni naṅulira ti balala hu baana babo bafugiirira amazima, ng'olu Hatonda Bbaabba gaatulagira.

⁵ Olw'ehyo, ewe omuhasi omuhoda, sikuṅandiihira hiragiyo hinyaaha aye ehyo ehi batuṅa hale n'atulagira hwendanenga.*

⁶ Ohwendana hitegeesa ohugondera amagambi ga Hatonda. Ng'olu mwanṅulira ehiragiyo ehyo ohuṅwera olu mwafugiirira Yesu, ehiragiyo hihye hiri ti mwendanenga.

⁷ Hiri hiityo olwohuba abasomesa ab'obudulingi bahwene ehyalo hyosi-hyosi. Basomesa baati Yesu Kurisito sigafuuha muutu era sigasaaliwa. Omuutu asomesa atyo, aba adulinga era aba mulabe wa Kurisito.

⁸ Olw'ehyo, mwehuume ko mutafiirwa ehi mwafululuhanira† ni muṅeeresā Hatonda aye musune omugabo mu wiijufu ogu gabasuubisa.

⁹ Hiisi muutu alehaṅo ohufugiirira ebiṅamba hu Kurisito ng'olu bamu-somesa, oyo saaba n'ahiiri bulala ni Hatonda.

¹⁰ Omuutu yesiyesi asomesa eby'obudulingi, simumusangaliranga nomu mago genywe.

¹¹ Oyo amusangalira aba ali bulala ni naye mu bikolwa bibye ebibi.

* **1:1 1:1** Bangi baṅeega baati hwali hubbumbirya mu hifo hy'ohuloma oti ehubbubbu hy'abafugiirira. * **1:5 1:5** Yow 13:34; 15:12,17 † **1:8 1:8** Oba ehi hwafululuhanira.

¹² Ndi n'ebingi eby'ohuhunandiihira aye olwohuba suubira ohuuja eyo kuboneho era hunaye hwahasangaalira njalala.

¹³ Abaana ba mugandawo aba Hatonda gaatobola, boosi bahuhehiseho.

Ebbaluṅa eyohudatu eya Yowaane Enyanjula

Ebbaluṅa ya *Yowaane* yino Yowaane owaali omuhwenda wa Yesu nj'ogayiṅandiiha ṅagati w'omwaha ogw'ataanu n'ecikumi oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito. Yowaane saalaga ati nj'owaṅandiiha ebbaluṅa yino aye geranga ati gaali mutangirisi. Yowaane gaṅandiiha ebbaluṅa yino n'ali mu hibuga Efeeso.

Ebbaluṅa yino gayiṅandiihira omusinde oyu baali ni balanga baati Gaayo. Yowaane aloma ati Gaayo gaali meriwe era gaali n'omwoyo mulani ni ganirisanga abageni.

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Ohwanjula (1:1)
2. Ahubbirisa Gaayo era amusunga ohweyongera ohwanirisanga abageni (1:2-8)
3. Yowaane aloma hu Diyotireefe ni Demetiriyo (1:9-12)
4. Engohoba (1:13-14)

Enyanjula

¹ Ese omutangirisi, kuṅandihira ewe Gaayo oyu nenda n'omwoyo gwange gwasigwosi.

² Meeri yange, kulombera ekabi ebiitu bihutiinire bulani era weyongere ohuba bulala ni Hatonda mu bulamu wuwo.

³ Nasangaala bugali abalebe mu Yesu ni baaja batuṅayira ng'olu ohigumiiye hu mazima agaṅamba hu Yesu.

⁴ Eṅuma ehisangaasa hy'ohuṅulira ti abaana bange bahigendera mu mazima.

Ebirani bya Gaayo

⁵ Wahyange, oholire bingi n'oyeeda aboluganda wayire abandi baba bageni n'otabamanyire. Ebikolwa bibyo biraga biiti oli mwesigwa.

⁶ Abalebe aba waṅa obuyeedi baatuṅayira engeri eyi wendamo abafugiirira Kurisito bahyo. Era neyongera ohuhusunga ti weyongere ohuyeeda abaatu hy'abo ohweyongera mu lugendo lwawe.

⁷ Abalebe abo bagenda ni baṅeeresa Yesu Kurisito era sibasuna buyeedi ohuṅwa mu batafugiirira Kurisito.

⁸ Olw'ehyo hiraṅi ohuhuma abaatu hy'abo mu mago geefe olwohuba huba hutambira ṅalala ni nabo mu hubuulira Amaṅuliro Amalaṅi.

Diyotireefe ni Demetiriyo

⁹ Naṅandiihira ehibbubbu hy'abafugiirira Kurisito hu hiitu c'ehyene aye Diyotireefe olw'ohwenda ohuba omutangirisi waawe siganulirisa byange.

¹⁰ Era atinire n'atulomaho bubi. Olw'ehyo, keesi ni nahaaje eyo nahalome mu lwijuuye hu ebi ahola. Saahoma hu hy'ohutuṅaha esiro hyonene cooka era sigenda n'ohusangaalira abageni ababahyalira. Nindi abo ababasangaalira ahena gababbinga baṅwe mu hibbubbu hy'abafugiirira.

¹¹ Wahyange omuhoda, otebisyanga hya niye aye weyongere ohuhola ebirani. Oyo ahola ebirani, ebikolwa bibye biraga biiti mwana wa Hatonda. Aye ahola ebibi, ebikolwa bibye biraga biiti saamanyire Hatonda.

¹² Abaatu bosibosi baloma biranji byereere hu Demetiriyo era ebi baloma by'amazima olwohuba ebyene byeraga. Hwesi humulomaho biranji era ng'olu omanyire efe ebi huloma biba by'amazima.

Engohoba

¹³ Ndi n'ebingi eby'ohuhunandiihira aye ebbaluja siyihena.

¹⁴ Suubira ohuuja eyo mangu kuboneho, hunaye moni hu moni.

¹⁵ Hatonda ahunje emiyaaya. Abameeri babo bahuheehiise. Keheeseho hiisi mulala hu bameeri beefe.

Ebbaluṅa ya Yuda Enyanjula

Ebbaluṅa ya *Yuda* owayiṅandiiha baali bamulanga baati Yuda. Yuda geromaho ati gaali muganda wa Yakobbo muganda ya Yesu. Sihimanyi-heene oba ebbaluṅa yino yaali ya hibbubbu hy'abafugiirira Kurisito. Aye hitegereheha hiiti mu bagayiṅandihira mwalimo Abayudaaya, olwohuba aloma hu biri mu Ndagaano Ekayire. Ne gayiṅandiihira "enywe mwes-imwesi abahoda ba Hatonda Seefe era aba galanga era aba ahuma olw'ohufugiirira Yesu Kurisito" (1). Era hiboneha oti gayiṅandiiha mu mwaha ogw'enkaaga oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito.

Ehigendererwa hy'ohuṅandiiha ebbaluṅa yino, gendire ohulabula abafugiirira Kurisito hu biṅamba hu basomesa ab'obudulingi (Yuda 4). Aloma hu byaliṅo mu Ndagaano Ekayire ng'ehyohuboneraho. Ebbaluṅa yino, efaananaho n'ebbaluṅa ya Peetero eyohubiri (Peet 2:1).

Ebiri mu bbaluṅa yino mu buupi

1. Yuda geyanjula (1-2)
2. Ohwehuuma abasomesa ab'obudulingi (3-4)
3. Ehy'ohuboneraho ohuṅwa mu Ndagaano Ekayire (5-16)
4. Ehyohuhola hu biṅamba hu hulabula (17-23)
5. Agohoba n'ajumirya Hatonda (24-25)

¹ Ndiise Yuda omuṅeeresa wa Yesu Kurisito era mulebe ya Yakobbo. Pandiihira enywe abahoda ba Hatonda Seefe era aba galanga era aba ahuma olw'ohufugiirira Yesu Kurisito.

² Ehisasabirisi n'emiyaaaya n'ohwenda ohuṅwa eyiri Hatonda, byeyongere ohuba ni nenywe.

Abasomesa ab'obudulingi

³ Abaatu ba Hatonda abahoda, wayire naali nendire ohubaṅandiihira hu hunoṅoha ohu hwasuna, mula pulira ti hiraṅi mbaṅandiihire ni mbagobosamo amaani mweyongere ohuṅirirania esomesa ey'obudulingi olw'ohufugiirira ohu Hatonda gaṅambya abaatu babe omulundi mulala gwoṅene nga biṅwa.

⁴ Hiri hiityo olwohuba eriyo abaatu abatatya Hatonda abaamomoka babengiramo mu hyama n'esomesa ebbaamya. Abaatu abo basomesa baati mbo ehisasabirisi hya Hatonda hibaṅa ehiyale ohweholera obuhwedi era sibafugiirira baati Yesu Kurisito nje Musengwa era aṅuga. Ebyaṅandiihiwa bibalomaho biiti abo baahena hale ohubasalira omusango.

⁵ Wayire ebiitu bino mubimanyire, nenda ohubahebulisa ti Musengwa* gatusa Abayisirayiri e Misiri ne oluvanyuma gasiirisa abo abatafugiirira bibye.*

⁶ N'abamalayika abajeema, Hatonda gabadanya mu komera eyo mu hiirema ni babasidiihire n'enjegere eyi bali ohwola hu ludaalo olw'ekomero olu alisaliraho omusango.

⁷ Mu ngeri nj'enyene, abaatu b'e Sodoma n'e Gomora ko n'ebibuga ebindi eby'ohumulirano, baahola obuhwedi owa hiisi ngeri. Hatonda

* **1:5 1:5** Ebyaṅandiihiwa ebindi biroma biiti Yesu Musengwa. * **1:5 1:5** Huṅ 12:51; Hub 14:29-30

gabasihiirisa era ehyo hiriṅo ng'ehyohuboneraho ti abo abajeemu balibadanya mu muliro eyi baligada emirembe n'emirembe.*

⁸ Abaatu abo abatatya Hatonda, mu ngeri nj'enyene eyo boosi bahola obuhwedi olwohuba mbo baasuna ohwolesewa Hatonda gaabafugiirira ohuhola ebiitu hy'ebyo. Abaatu abo bajeemera Hatonda era baloma ebibono ebibi hu bitonde ebyomwigulu.

⁹ Cooka ni Mikayiri omuhulu w'abamalayika ni gaali n'ahaabira ni Sitaani omulambo gwa Musa, malayika oyo sigamusalira musango aye gamuloma ti, "Hatonda ahugudye!"*

¹⁰ Aye abaatu abo, bafodogola ebyo ebi batamanyire era bali hy'esolo ejijuma hutegeera. Bahola ebiitu ebibaleetera ohusihiiriha olwohuba hiisi ehi epeega yaawe yibaloma ohuhola nj'ehi bahola.

¹¹ Jibageene, olwohuba banjambire esambo ja Kayini oweeta Abbiri mugandawe. Baluluhanira ebbeesa hya Bbalamu era hya Kooro owasihiiriha olw'obujeemu wuwe, mu ngeri nj'enyene boosi balibasihirisa.*

¹² Abaatu abo bali hy'ehiitu ehy'embihho hu hiinjulo hyenywe ehy'ohuhebuliriraho Yesu Musengwa, banjuma hwenjomeha mu bulamu waawe. Era banjuma n'esoni, bali hy'abaayi abafa hu bida byawe mu hifo hy'ebisolo ebibaaya. Bali hy'ebireri ebidumbadumbana aye sibitonyesa fula. Bali hy'emisaala ejitaama bibala mu biseera byajo era jooma ohunjwera erala nj'asi hu biholo.

¹³ Abaatu abo bali hy'ebimoto by'amaaji hu nyanja era hy'amaaji amadumbuhi n'esambo jaawe jinjamba esoni. Bali hy'emunyeenye eji otanjanga hwesiga ohuhulagirira eyi oja. Baja hubanjindiha mu hiirema babe eyo emirembe n'emirembe.

¹⁴ Enoka owaaliṅo mu mulembe ogwomusanvu ohunjwa hu Adamu, galoma hu baatu abo ati, "Musengwa aliija n'abamalayika babe eduuli,*

¹⁵ ohusalira abaatu bosibosi abatatya Hatonda omusango olw'ebibi ebi bahola mu ngeri ey'ohutatya Hatonda n'olwebibono byosibyosi ebi bamulomaho."

¹⁶ Abaatu abo, basiiba bemulugunya era ni bendula ebibi hu baatu. Benjira baati mbo nj'abahihenaho era bahiina abaatu abandi olw'ohwenda ohubasanaho ehi baba ni benda.

Ohulabula n'ohulaabbira

¹⁷ Aye balebe bange abahoda, muhebulire ebi bahwenda ba Musengwa weefe Yesu Kurisito baaloma.

¹⁸ Babalomera baati, "Mu ndaalo ej'ekomero, njalibaano abaatu abalibanyooma era abaligondera ohwegomba hwawe ohubi ohw'omubiri."

¹⁹ Era abaatu abo, nj'abali huleetanga ohwesalamo mu nywe olw'ohwegomba hwawe ohubi era banjuma Omwoyo Omutukuvu mu bulamu waawe.

²⁰ Aye enywe balebe bange abahoda, mweyongere ohuhula mu hufugiirira hwenywe era mulombenga Hatonda mu maani g'Omwoyo Omutukuvu.

²¹ Mugumire hu hugendera mu hwenda hwa Hatonda ni mulindirira Musengwa weefe Yesu Kurisito ohubana obulamu obutanwano.

²² Munjambirenga abafugiirira Yesu ehisa, abo ababa ni bali n'ohubuusabuusa mu bulamu waawe.

* **1:7 1:7** Tand 19:1-24 * **1:9 1:9** Mag 34:6; Dan 10:13,21; 12:1; Zak 3:2; Hub 21:7 * **1:11 1:11** Tand 4:3-8; Hub 22:1-35; 16:1-35 * **1:14 1:14** Tand 5:18,21-24

²³ Abandi mubaŋalulenga ohuŋwa mu muliro; n'abandi mubaŋambirenga ehisa era ehyo muhiholenga n'ohwegenderesa cooka mucaawenga esambo jaawe embi.

Ohuseebula

²⁴ Ale ŋaahani muŋenga Hatonda weefe eŋono, oyo asobola ohubahu-uma ndimugwa era gabengisa mu ŋono lirye ni muŋumaho mbalo era ni muli n'esangaalo.

²⁵ Era abaatu ni babita mu Yesu Kurisito Musengwa weefe baŋenga Hatonda era Omunoŋosi weefe eŋono olwohuba nj'omulala yeŋene. Ye nj'omwene buŋangi, nj'aŋuga, nj'owaaliŋo ohuŋwa ahale nahale, aliŋo hatyane era nj'aja huŋaŋo emirembe n'emirembe. Amiina.

Ebiitu ebi Yesu gahwehulira Yowaane Ohuhwehula Enyanjula

Ehitabo hino *Ohuhwehula* nj'ehisembayo mu Ndagaano Epyaha. Era nj'ehyasembayo nomu huṅandiiha. Yowaane owaali omuhwenda wa Yesu nj'owahiṅandiiha mu mwaha ogw'ecenda n'etaanu oluvanyuma lw'ohusaaliwa hwa Kurisito (1:1). Era Yowaane omwene oyo nj'owaṅandiiha Amanuliro Amalaṅi n'ebbaluṅa endaayi n'eyohubiri n'eyohudatu eja Yowaane. Oyo nj'owaali omwegi wa Yesu omuhoda (Yow 13:23). Gaṅandiiha ehitabo hino n'ali hu hizinga Patimo eyi bamusidihira olw'ohubuulira Amanuliro Amalaṅi aga Yesu Kurisito (1:9).

Yowaane gaṅandiiha ebbaluṅa yino ohugumya abafugiirira Kurisito basigale ni bali besigwa eyiri Yesu Kurisito olwohuba ali huupi hugobola (1:3; 22:7). Gayiṅandiihira abafugiirira Kurisito ohuhirira erala ebibbubbu by'abafugiirira Kurisito omusanvu (2-3). Yowaane omwene aloma ati ebi galoma byali bunaabbi (1:3). Ehitabo hino mu ngeri nyingi hifaananaho n'ebiri mu Ndagaano Ekayire (Zak 6:1-8; Huṅ 7-8). Ehitabo hino hiroma hu biṅamba hu komerero y'ehyalo, hu buṅangusi wa Yesu era abo abaja huṅangula baja huba ni Yesu emirembe n'emirembe. Leha ehitabo hino hihulabule era hihene hihuleetere ohusubira ti Yesu agobola mangu.

Ebiri mu hitabo hino mu buupi

1. Engeri eyi Yowaane gasuna obunaabbi buno (1:1-1:20)
2. Obuhwenda eyiri ebibbubbu omusanvu eby'abafugiirira Kurisito (1:1-3:22)
3. Obubonero musanvu (4:1-8:5) n'amagwala musanvu (8:6-11:19)
4. Olutalo ṅagati w'Omwana n'ogusota (12:1-14:20)
5. Ebibya omusanvu eby'obusungu wa Hatonda (15:1-16:18)
6. Hatonda aṅangula abalabe mwigulu (17:1-20:15)
7. Egulu n'ehyalo ehinyaaha (21:1-22:21)

Enyanjula

¹ Hino nj'Ehitabo hy'ebibono ebi Yesu Kurisito gahwehulira Yowaane. Hatonda gaṅa Yesu ebibono bino biṅange ohwola eri abaatu babe bamanye ebyali ni bija huṅaṅo mu hiseera ehitali hya ṅale era Yesu gaatuma malayika eri Yowaane omuṅeerese wuwe abimulomere.

² Yowaane yeesi abiroosa byosibyosi ng'olu gabibona era aṅandiiha obuhwenda buno obuṅwa eri Hatonda n'ebiiitu byosibyosi ebi Yesu Kurisito gaamuhwehulira.

³ Gesiimire oyo anasomerenga abaatu ebibono bino eby'obunaabbi era besiimire abanabiṅulirenga baahena baabiṅamba mu mwoyo! Hiri hiityo olwohuba ehiseera hy'ohwolerera hwabyo hinatere ohwola.

Obuheese eri ebibbubbu omusanvu eby'abafugiirira

⁴ Ndiise Yowaane abanadiihira enywe abomu bibbubbu omusanvu eby'abafugiirira Kurisito ebiri mu twale ly'Asiya. Hatonda owaaliṅo ohuṅwa ahale nahale, aliṅo hatyane era aja huṅaṅo emirembe n'emirembe, n'ali ṅalala n'emyooyo omusanvu* ejiri mu moni w'etebe yiye ey'obuṅugi,

* 1:4 1:4 emyooyo omusanvu hitegeesa: Omwoyo Omutukuvu.

⁵ ko ni Yesu Kurisito nasoswe mu hulamuha ohwa bosibosi, aloma ebituufu hu Hatonda era nga nj'omuñugi ali n'obuñangi hu baatu bosibosi hu hyalo, babañambire ehisasabirisi era babañe emiyaaya. Eñono n'obuñangi bibe eri Yesu Kurisito oyo atwenda obugali era owaatufiririra gatunonola mu bibi byefe,

⁶ gaahena gatufuula abaatu babe era abañeereses ba Semwana era Hatonda weefe, emirembe n'emirembe. Amiina.

⁷ Ale ni mwetege!

Kurisito oyu mbalamera

ali mu ngira gaajira hu bireri.

Abaatu bosibosi

ni mulimo ni naabo abamufumita

banahamubone.

Era abaatu bangi mu hyalo

banahalire amasiga olw'obuti.

Mu butuufu añabula hubadulinga

pohinahabe hiityo. Amiina.

⁸ Hatonda Musengwa aloma ati, "Ndiise Alufa n'Omega, Omwene Buñangi, owaaliño ohuñwa ahale nahale era aliño hatyane era aja hubañe emirembe n'emirembe."

Yesu Kurisito abonehera Yowaane

⁹ Ese Yowaane mulebe yenywe era owahyenywe mu hubonaabona n'ohugumira olunetehe olu banamaani batutaayeho olw'ohufugiirira Yesu, n'ali hu hizinga ehi balanga baati Patimo, eyi bandanya olw'ohulomera abaatu ehibono hya Hatonda ko n'ebiitu byosibyosi ebi Yesu Kurisito gaakwehulira.

¹⁰ Lulala ni nali eyo, hu ludaalo lwa Musengwa,† Omwoyo wa Hatonda ni gaamaamira, nanulira omuutu n'alomera egongo wange, n'ejanjaasi eribbuhulya hy'egwala.

¹¹ Omwene janjaasi eryo n'aloma ati, "Nandiiha mu hitabo ebi obona ohene obineerese ebibbubbu omusanvu eby'abafugiirira, ehy'Efeeso, ehy'e Simiruna, ehy'e Perugaamo, ehy'e Siyatira, ehy'e Sarudi, ehy'e Filadelufiya, n'ehye Lawodiikiya."

¹² Ng'ango cuuha mbone owaali n'aloma ni nange. Ni nacuuha, nga mbona ebihondo by'etaala musanvu ebi babbota mu zaabbu.

¹³ Era nga mbona n'omuutu owaali n'afaana hy'Omwana w'Omuutu. Omuutu oyo gaali gambaaye ehyaambalo ehylora erala ñaasi hu magulu gage era ni gewonjire omusibiro ogufaana hy'ezaabbu mu hifuba, n'ebihondo by'etaala omusanvu ni bimweswanigirihiise.

¹⁴ Omuutu oyo gaali n'efiiri eryene ehosa ni lipepya hupepya hy'amabaale g'efula, n'emoni jije ni jaaduha hy'enjase y'omuliro.

¹⁵ Amagulu gage gaali gamesya hy'ehyoma ehi omubboti ali hwohya mu muliro n'ejanjaasi lirye ni lifuga hy'omwoluumo gw'amaaji ag'omubando.

¹⁶ Mu muhono gugwe omulungi gaali añambire emunyeenye musanvu era mu munwa gugwe ni musobekereeyemo epiima eriho owoogi hu mbega jombi. Mu moni gaali gaduha hwaduha hy'enjase y'eryuba mu tungulwe.

¹⁷ Ni namubona nga ngwa mu moni jije, pola hy'omufu. Ng'ango niye gapambaho n'omuhono gugwe omulungi gandoma ati, "Otatya, ndiise Mudaayi era Nakoma.

† **1:10 1:10** Luno nj'oludaalo olu Yesu galamuhiraho era mu mbala yeefe nj'oludaalo olwa Sande.

¹⁸ Ndiise omwene bulamu. Naali fuuye aye bona n̄aahani ndi mulamu emirembe n'emirembe! Era ndiise ali n'obun̄angi obutusa omufu e magombe gaaba mulamu.

¹⁹ "Ale n̄aahani n̄andiiha ebi oweene, ebiriṅo hatyane n'ebiija ohubano oluvanyuma.

²⁰ Amahulu g'emunyeenye omusanvu eji oweene mu muhono gwange omulungi ko n'ebihondo by'etaala omusanvu ebi babbota mu zaabbu nga gano: Emunyeenye omusanvu nj'abatangirisi b'ebibbubbu omusanvu eby'abafugiirira, n'ebihondo eby'etaala omusanvu, nj'ebibbubbu omusanvu eby'abafugiirira."

2

Ebbaluṅa eri abafugiirira abomu Efeeso

¹ Ng'ano nindi gandoma ati, "N̄andiihira omutangirisi ow'ehibbubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga Efeeso n'obaloma oti,

'Bino nj'ebibono by'oyo an̄ambire emunyeenye omusanvu mu muhono gugwe omulungi era agendera n̄agati w'ebihondo by'etaala omusanvu ebi babbota mu zaabbu (ko nj'abatangirisi baabyo omusanvu n'ebibbubbu omusanvu eby'abaatu abamufugiirira).

² Manyire ebikolwa byenywe n'ohuhalabana ohu muhalabana ohubona muuti musigala ni mwemereeye ng'abaloobera bange, n'ohwehaliriha hwenywe mu huhiyaania ohu babahiyaania olwohuba mufugiirira ebi ndoma. Manyire ng'olu mutan̄anga hugumikiriza abo abahosi b'ebibi era ng'olu mwapima aberanga ohuba abahwenda bange mwabafaania ni bali badulingi.

³ Mugwiriye ebigosi bingi olwohuba baloobera bange aye ehyo ndihibahenamo maani cooka mwehaliiriha ohubonaabona ohu abanamaani baboohiseho.'

⁴ Aye wayire hiri hiityo, omulaṅi saahaya mbalo. Mbolooby olwohuba mwalehano ohwenda ohu mwali ni nahwo oludaayi ni mwahafuuha abaloobera bange.

⁵ Ale ni hiisi muutu ahebulire ohwenda ohu gaali ni nahwo gebbwage acuusemo ahole ebikolwa ebirani ebigaholanga mu hutagiha. Aye ni mutebbwage mwacuuha, nja huuja eyi muli mbabonerese ni tusano ehihondo hy'etaala yenywe mu hifo hyayo.

⁶ Cooka musangaahise mu hino. Mwesi mucaawa hy'ese ebikolwa by'abaloobera ba Nikolayiti.

⁷ Ale ni ali n'ohutwi, getege an̄ulire ehi Omwoyo wa Hatonda alomera ebibbubbu by'abafugiirira. Omuutu an̄angula amaani g'ebibi, ndimuṅa obun̄angi ohulya hu bibala by'omusaala oguleeta obulamu, oguli ewa Hatonda mu hifo ehy'ohwesiima."

Ebbaluṅa eri abafugiirira abomu Simiruna

⁸ Ng'ano nindi gandoma ati, "N̄andiihira omutangirisi ow'ehibbubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga hy'e Simiruna oti,

'Bino nj'ebibono by'oyo Omudaayi era Nakoma, oyu baali ni beetire aye galamuha.

⁹ Manyire ebiguudyo ebiboolaho n'obugadi obu mulimo cooka mu bulamu w'ohufugiirira muli ban̄inda. Manyire ng'olu aberanga abaatu ba Hatonda olwohuba mbo Bayudaaya ate nga mu butuufu hibbubbu hy'abaneeresa Sitaani, baban̄aha ehibi.

¹⁰ Muhimanye muuti abaatu ba Sitaani abo banahadaanye abandi hu nywe mu komera olw'ohwenda ohubaleba era banahabahiyaanie ohuhena ehimanga higeregere.* Bino n'olu binahabooleho, simuŋwangamo maani olw'ebiguudyo ebi banahabagudye. Mumanya mutadaanya wesige obu mwataayemo n'olu hiba ni hiboosa hu hubeeta. Olwohuba ni mulihena ohugumya owesige muutyo ese ndibanja ehirabo ehy'obulamu obutanwanjo.'

¹¹ Ale ni ali n'ohutwi, getege aŋulire ehi Omwoyo wa Hatonda alomera ebibubbu by'abafugiirira. Omuutu aŋangula amaani g'ebibi, ohufa ohwohubiri sihulimwolaho kadi n'aŋadidiri."

Ebbaluŋa eri abafugiirira abomu Perugaamo

¹² Ng'aŋo nindi gandoma ati, "Nandiihira omutangirisi w'ehibubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga hy'e Perugaamo n'obaloma oti, 'Bino nj'ebibono by'oyo ali n'epiima eriho owoogi hu mbega jombi.

¹³ Manyire ng'olu muli mu higosi ehy'ohumenya mu hifo omuli obunugi wa Sitaani aye wayire hiri hiityo mugumire mwasigala ni muli baloobera bange. Nomu biseera by'Atipa omuloobera wange owalom-eranga abaatu ebipambaho n'obugumu oyu banamaani beetira mu hibuga hyenywe omu Sitaani asisimbaaye, mwaguma nandi muneegaana.'

¹⁴ Aye wayire hiri hiityo, ŋaliŋo bidiidiri ebi mboloobya. Muli n'abaatu mu nywe abafugiirira esomesa ya Bbalamu, ow'abbaamyā Bbalaki n'amulagira atege Abayisirayiri, boonone mu moni ja Hatonda ni balya ebi baŋongire eyiri emisambwa era bahole n'obuhwedi.*

¹⁵ Mu ngeri nj'enyene muli n'abaatu mu nywe abafugiirira esomesa y'aba Nikolayiti eroma yiiti abaloobera ba Kurisito boosi bebiŋye ng'olu Bbalamu gabbaamyā Bbalaki habaha wa Mowaabbu atege Abayisirayiri.

¹⁶ Ale ni mwebbwage mucuuse emyoyo! Aye ni mutahihole, nahaaje eyo mu hiseera ehitali hyaŋale soose aba hiŋambaho n'epiima eriho owoogi hu mbega jombi eyiri mu munwa gwange.

¹⁷ Ale ni ali n'ohutwi, getege aŋulire ehi Omwoyo wa Hatonda alomera ebibubbu by'abafugiirira. Oyo aŋangula amaani ga Sitaani ndimuliisa hu maanu eyibahweha. Era ndimuŋa ebaale ehosa eri baŋandiihaho esiina enyaaha, eri ŋabula kadi mulala alimanyire ohutusaho omwen-eryo."

Ebbaluŋa eri abafugiirira abomu Siyatira

¹⁸ Ng'aŋo nindi gandoma ati, "Nandiihira omutangirisi w'ehibubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga hy'e Siyatira n'obaloma oti,

'Bino nj'ebibono by'Omwana wa Hatonda ali n'emoni ejaduha hy'enjase y'omuliro n'amagulu agamesya hy'ehyoma ehi omubboti ataaye mu muliro.

¹⁹ Manyire ebikolwa byenywe. Manyire ng'olu mwendana era ng'olu mwegumisye ohufugiirira. Manyire n'engeri eyi hiisi muutu ayeedamo owahye aba ni getaaga obuyeedi n'ohwehaliriha ohu muli ni nahwo mu bigosi ebi mwagaana era nga ebi muhola hatyane bingi ohuhiraho ebimwaholanga ni mwahafugiirira.'

²⁰ Aye wayire hiri hiityo, mboloobya olwa hino. Mulehire Yezebbeeli omuhasi oweranga naabbi, gaabbamyā abajeeresa bange n'abegirisa obuhwedi n'ohulya ebi baŋongire eyiri ebiitu ebibbote.

* 2:10 2:10 Oba endaalo ehumi. * 2:14 2:14 Hub 25:1

²¹ Omuhasi oyo mbaye muleheeyemo ni muḽaaye ehimanga gebbwage aye ehyo sahyenda.

²² Olw'ehyo nahamuteho endwaye eyi nahamute hu buliri gaaba ohwo n'aloona. Ni nabo abahwedesiani ni naye, ni batebbwage bacuuha baleha ebi bahola ni naye, boosi nahabateho ehiguudyo ehy'amaani.

²³ Era nahasihiirise abaloobera b'omuhasi oyo bosibosi, ko ebibbubbu by'abafugiirira byosibyosi bitegeere biiti ese ndiise afaania ebiḽeego n'emyoyo j'abaatu. Kena era nasasula hiisi muutu ehimusaaniye, ni neema hu bikolwa bibye.

²⁴ Ne ḽaahani enywe abasigaayeno mu Siyatira, enywe omutafugiirira somesa y'omuhasi oyo era abateeta hu ebyo ebi abandi balanga ebyama bya Sitaani eby'omugati, sinja hubatwiiha busito obundi.

²⁵ Ohutusaho mbahubbirisa mugumye ohufugiirira ohu muli ni nahwo ohwola olu ndigobola hu hyalo.

²⁶ Hiisi muutu aḽangula amaani g'ehibi, gahola ebi ndagira ohwola hu komerero, ndimuḽa obuḽangi ohuḽuga amawanga.

²⁷ Ng'olu Bbaabba gaapa obuḽangi ohuḽuga, ni nooyo aḽangula keesi ndimuḽa esimbo y'owaami ey'ehyoma, era aliyitambisa ohubulungula abamuḽahania ng'olu omuutu abulungula etamu.

²⁸ Era aliba n'enono hy'erya suulwe.

²⁹ Ale ali n'ohutwi, getege aḽulire ehi Omwoyo wa Hatonda alomera ebibbubbu by'abafugiirira."

3

Ebbaluḽa eri abafugiirira abomu Sarudi

¹ Ng'aḽo nindi gandoma ati ḽandiihira omutangirisi* w'ehibbubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga hy'e Sarudi oti,

"Bino nj'ebibono by'oyo ali n'emyoyo omusanvu ejiḽeereses Hatonda era aḽambire emunyeenye omusanvu mu ngalo yiye. Manyire ebibi ebi muhola. Mweranga ohuba balamu aye mu bulamu ow'omwoyo mwafa hale."

² Mu bikolwa byenywe simbonamo ehisangaasa Hatonda. Olw'ehyo muḽwe mwiro eri mulimo! Musisimuhe mugobose bunyaaha ebihiriho ebiramu mu hufugiirira hwenywe byosi ni bihiiri hufira erala.

³ Ale ni muhebulire ebipambaho ebi mwaḽulira ng'olu babibasomesa mwebbwage mucuuse emyoyo era muhole ebikolwa ebyolana. Aye ni mutaḽwe mwiro, nahaaje hy'omwibi ni talagire era simulimanya n'ehiseera ehi ndijiramo ohubaboneresa.

⁴ Aye wayire hiri hiityo, mu nywe abafugiirira mu Sarudi, mulimo abaatu badiidiri abahiiri hweyonoona, abahiigendera mu bulamu obusangaasa Hatonda. Abaatu abo baligenda ni neese ni bambaaye ebyambalo ebihosa, olwohuba bibasaanira.

⁵ Hiisi muutu aḽangula amaani g'ebibi, yeese balimwambasa ebyambalo ebihosa era sindisangula siina lirye mu hitabo ehy'obulamu.† Era ndirangirira mu moni ja Bbaabba n'abamalayika babe ti abaatu abo bange.

⁶ Ale ni ali n'ohutwi, getege aḽulire ehi Omwoyo wa Hatonda alomera ebibbubbu by'abafugiirira.

Ebbaluḽa eri abafugiirira abomu Filadelufiya

* **3:1 3:1** Oba Malayika. † **3:5 3:5** Hino nj'ehitabo ehirimo olwanji lw'amasiina g'abaatu abalisuna obulamu obutaḽwanjo.

⁷ Ng'ango nindi gandoma ati nandiihira omutangirisi w'ehibbubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga Filadelufiya oti,

“Bino nj'ebibono by'oyo Omwawufu era aloma ebituufu, ali n'ehisumuluzo ohulaga ng'olu ali n'obunangi.‡ Nanamba ehisumuluzo ehyo gegulano omulyango nabula ananga ohugwigala era anegalano nabula ananga ohwigulano.

⁸ Manyire ebikolwa byenywe era manyire ng'olu bababisyamo emoni olwohuba mbo mubula punga eyiita ehiswa. Cooka ehyo sihibahenamo maani aye mugumisye ehobono hyange ndimunegaana. Ale ni mubone! Ese kenire ohubegulirano omulyango era nabula ananga ohugwigala.

⁹ Abo abababisyamo emoni olwohuba beranga baati mbo Bayudaaya ate nga hibbubbu hy'abaneeresa Sitaani, nahabaleete mu moni jenywe babahubbira amafuha ko bafaanie baati mbenda.”

¹⁰ Ohunwa ng'olu mwenyaayeyo mwahola ng'olu nabalaabbira, mwehaliiriha ebigosi by'ohubahiyaania, keesi nahababayule ohuhemewa ohu nahalehe Sitaani goosa hu baatu bomu hyalo abagaana ohufugiirira ndibiboolaho.

¹¹ Ndi hugobola hu hyalo ohulamula n'ohutongosa obunugi wange mu hiseera ehitali hyanale. Olw'ehyo mbahubbirisa mugumye ohufugiirira ohu muli ni nahwo ohwola olu nahagobole, nahaye hubano muutu yesiyesi abanyagulaho ehirabo ehy'obulamu obutanwano.

¹² Hiisi muutu anangula amaani g'ehibi, ndimufuula ohuba esiiri mu Yekaalu ya Hatonda wange era saalinwamo kadi nanatoto. Ndihena namunandiihaho amasiina amanyaaha agaloma gaati muutu wange era muutu wa Hatonda wange, omwihasi ow'emirembe n'emirembe owomu hibuga Yerusalemu ehinyaaha ehinahehe hu hyalo ni hinwa mwigulu ewa Hatonda.

¹³ Ale ni ali n'ohutwi, getege anulire ehi Omwoyo wa Hatonda alomera ebibbubbu by'abafugiirira.

Ebbaluna eri abafugiirira abomu Lawodiikiya

¹⁴ Ng'ango nindi gandoma ati nandiihira omutangirisi w'ehibbubbu hy'abafugiirira ehiri mu hibuga hy'e Lawodiikiya oti,

“Bino nj'ebibono by'oyo oyu balanga baati Amiina, aloma ebituufu hu Hatonda era esimuhu y'ebiitu byosibyosi ebi Hatonda gawumba.

¹⁵ Manyire ebikolwa byenywe. Ohufugiirira hwenywe hwahamwoy-omwoyo. Muli hy'amaaji ag'ehinya pola agatagwisa nduno, olwohuba sigahutula ate simanolu. Kale mwandibaaye hirala hu bibiri!”

¹⁶ Ale ng'olu mufugiirira bya hamwoyomwoyo, nahabahaase ng'olu omuutu ahaasa amaaji agatagwisa nduno.

¹⁷ Mwepaaha muuti mbo muli n'obuninda obubahena era nabula hindi ehi mwetaaga. Cooka eihulu simumanyire muuti muli balimbiriri abali mu naku hy'omugadi oweyagira olujo abula n'ehya awiha amagumba.

¹⁸ Olw'ehyo muganye mbane hu magesi. Muuje eyi ndi mwegulire eby'obuninda eby'amahulu ko munange ohuba baninda mu moni ja Hatonda. Muuje mbaguse n'ebymbalo ebihosa, mwambale munone esoni ej'ohugenda amajula, ko n'obulesi ow'ohuta hu moni jenywe jirimbule mutagihe ohufania ebya Hatonda.

‡ 3:7 3:7 Ebbayibbuli ejindi jiri ni: Ehisumuluzo hya Dawudi.

¹⁹ Simbaduha aye mbalegera. Ese aba nenda mbahayula nahena nabanamo n'endabusi. Anjo panja ndomera ti mwebbwage n'ohufugiirira hwenywe muhwongeremo amaani.

²⁰ Ale mwetege mbalomere! Pano kookona hu lwigi. Omuutu yesiyesi anaanjulire ejanjaasi lyange ganjigulirano nengire nahena nalyaho mu wuwe.

²¹ "Hiisi muutu anangula amaani g'ehibi, ndimuja ekabi ey'ohwihalira njalala ni neese hu tebe ey'obunugi wange.

²² Ale ni ali n'ohutwi, getege anjulire ehi Omwoyo wa Hatonda alomera ebibbubbu by'abafugiirira."

4

Ohujumirya Hatonda mwigulu

¹ Ebyo ni byanwa, n'ali keja nga mbona oti hani mulyango omwigule mwigulu. Nga nindi oyo owaali n'ejanjaasi erifuga hy'egwala gandoma ati, "Nja eno namugulu eyi ndi kulage ebija hubano bino ni binooye."

² Ng'ano ni nana Omwoyo wa Hatonda gamaamira gapira mbona mwigulu etebe ey'obunugi ni huliho owaali n'ayihaayeho.

³ Oyo owaali ni gehaaye hu tebe eyo, gaali ameregenya hy'amabaale ag'ebbeeyi aga balanga baati Yasiperi ni sarudiyo aga obutangaafu buli huhubbaho, n'olufudu olw'ali ni lumesya hy'ebaale eri balanga baati sumaridi ni luyeswanigirihiise.

⁴ Njalinjo n'etebe ejindi ej'obunugi abiri n'ene ejaali ni jeswanigirihiise etebe y'obunugi ekulu era ni hwehaayeho abasaaja bahulu abiri nabane abaali ni bambaaye ebyambalo ebihosa era ni bambaaye n'engule ej'ezaabbu hu mitwe jaawe.

⁵ Ng'ohumesya n'ohuduma hy'ohwefula ko n'ohubbwabbwanuha hy'ekuba binwera mu tebe ey'obunugi ekulu. Era mu moni w'etebe eyo njalinjo etaala musanvu ejaali ni jaaduha. Etaala ejo nj'emyoyo omusanvu eja Hatonda.

⁶ Mu moni w'etebe eyo, njalinjo n'ehiitu ehyali ni hifaana hy'enyanya eyi babbota mu ndabirwamu, ni hipepya hupepya hy'amabaale g'efula. Ate hu mbega josijosi ej'etebe eyo ohuyeswanigirisa, hwaliho ebiwumbe ebiramu biine, ni bijuuyeho emoni mu moni n'egongo waabyo.

⁷ Ehiramu ehidaayi hyali hifaana oti hani pologoma, ehyohubiri ni hifaana oti hani bunwa y'enombe. Ehyohudatu mu moni ni hifaana oti mu w'omuutu, ehyohune ni hifaana oti hani hanjungi n'ali huguluha.

⁸ Buli hirala hu biramu ebyo ebine, hyali n'amabana mukaaga era ni bijuuye emoni hiisi njatu hu mubiri gwabyo wayire n'anjaasi w'amabana gaabyo binange ohubona hiisi ahyali ni hiriho. Ebiramu ebyo mu muusi n'owiire, ni bitalehera hwemba biiti;

"Mwabufu, Mwabufu, Mwabufu,

Hatonda Musengwa, Omwene Bunangi,
owaalino ohunwa ahale nahale,

alino hatyane era aja hubano emirembe n'emirembe!"

⁹ Hiisi olu ebiramu ebine byembanga ni bijumirya, ni byeyaasa era bina oyo owihaaye hu tebe ey'obunugi era omulamu emirembe n'emirembe enono,

¹⁰ abasaaja bahulu amahumi abiri n'abane nibo nga bahubba amafuha mu moni j'oyo owihaaye hu tebe ey'obunugi, omulamu oluberera, nga bamujumirya. Nga bamutuhisaho engule jaawe bajita mu moni w'etebe ni bamba baati,

11 Musengwa era Hatonda weefe, woolana abaatu
ohuhutya n'ohuhuna enono era n'ohuba n'obunangi,
olwohuba ndiwe owatonda ebiitu byosibyosi,
era ng'olagira bibejo ng'olu ewe omwene wendire.

5

Omufumbo gw'olupapula olufundihe

1 Nindi nali keja nga mbona omufumbo gw'olupapula mu muhono omulungi ogw'oyo owaali ni gehaaye hu tebe ey'obunugi. Hu lupapula ohwo hwaliho ebinandiiho mugati nohu mugulu era ni balufumbire omufumbo, baalubona n'ebifundwa musanvu ebi bawonjesa obulimbo.

2 Ng'ango mbona mulala hu bamalayika ba Hatonda owaali n'obunangi ow'amaani. Malayika oyo ng'abuusa n'ejanjaasi ery'amaani ati, "Nj'ani owoolana n'omulimo gw'ohuwonjolola ebifundwa hu mufumbo gw'olupapula olwo era galwanjulusa?"

3 Cooka nanumaño kadi mulala mwigulu oba hu hyalo, oba naasi w'eroba, owaali n'asobola ohwanjulusa omufumbo gw'olupapula n'ohusoma ebyalimo.

4 Hino hyandetera ohulira ebyembaha ebyene, olwohuba sinaaliño owaali n'obunangi ow'ohwanjulusa omufumbo gw'olupapula n'ohusoma ebyalimo.

5 Ng'ango mulala hu basaaja bahulu gandoma ati, "Otalira. Bona! Naliño Epologoma yomu hiha hya Yuda eyinwa mu tumbu ja Habaha Dawudi. Oyo ganangula hibooyi Sitaani era ali n'obunangi ow'ohubonjolola ebifundwa omusanvu, n'ohwanjulusa omufumbo gw'olupapula."

6 Ng'ango mbona Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaño Ebibi ni gemereeye ohuupi n'etebe ey'obunugi, ebiramu ebine n'abasaaja bahulu abiri n'abane ni bamweswanigirihiise. Mu faani yiye, gaali hy'oyu betire aye naahani n'alamuhire. Gaaliho ameege musanvu n'emoni musanvu ejiri mu hifo hy'emoyo omusanvu eja Hatonda Omwene Bunangi eji ganindiha hu hyalo.

7 Nga Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaño Ebibi anaana omufumbo gw'olupapula ohunwa mu muhono omulungi ogw'oyo owaali ni gehaaye hu tebe ey'obunugi.

8 Ni ganaana omufumbo gw'olupapula, ng'ebiramu ebine n'abasaaja bahulu amahumi abiri n'abane, bahubba amafuha mu moni j'oyo ali mu hifo hy'Etaama Etusaño Ebibi. Hiisi mulala hu bo gaali n'edungu ko n'enooja ery'ezaabbu eryejuuyemo obubbaani ni hali habonero ahalaga esaala eji baatu ba Hatonda baneeresa eyi ali.

9 Ng'ebiramu ebine n'abasaaja bahulu amahumi abiri n'abane bamba olwembo olu baali ni batembangaho baati,
"Woolana ohunaana omufumbo gw'olupapula,
n'ohubonjolola ebifundwa ebiruwonjire.

Olwohuba bahwiita era olw'ohufa huhwo,
amafugi gago ganunulira Hatonda abaatu ab'esibo n'esibo,
ohunwa mu hiisi hiha n'endimi n'amawanga gosigosi hu hyalo,

10 ng'obafuula egwanga ly'abasengi abaneeresa Hatonda weefe,
era abalinuga hu hyalo."

11 Naali keja pulira amajanjaasi g'ehinjindi hy'abamalayika abatabaliha. Abamalayika abo baali bemereeye ohweswanigirisa etebe ey'obunugi nalala n'ebiramu bira ebine ko n'abasaaja bahulu abiri n'abane.

12 Nga bamba n'ejanjaasi ery'amaani baati,
 "Ewe Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi,
 Ewe oyu banamaani beeta,
 obunangi n'obuninda n'amagesi n'amaani bihwola,
 era woolana abaatu ohuhuna eŋono n'ohuhujumirya!"

13 Era nga pulira hiisi hiitu ehramu ehiri mwigulu, hu hyalo, ŋaasi w'eroba nomu nyanja, hiisi hiitu anabula hubihisya ni byemba biiti;

"Abaatu bajumirye era baŋe eŋono
 oyo owihaaye hu tebe ey'obunugi
 ko ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi.
 Obunangi n'obuhulu bibe byawe
 emirembe n'emirembe!"

14 Ebiramu ebine nga bitaaho enjihiso biiti, "Amiina." Ng'abasaaja bahulu amahumi abiri nabane bahubba amafuha bajumirya.

6

Ohubonolola hw'ebifundwa

1 Ng'aŋo mbona Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi n'abonolola hirala hu bifundwa omusanvu era nga pulira hirala hu biramu ebine, ni hiroma ni hyana n'ejanjaasi hy'eryekuba hiiti, "Nja!"

2 Naali keja nga mbona embalaasi ekosa n'omuutu n'ayihaayeho. Oyo owaali n'ayihaayeho gaali anambire mu ngalo ehira obusaale ko n'obusaale waahwo. Nga bamuŋa obubbala ŋalala n'obunangi, ng'asimbuha atiina hu hyalo aje anjirinane n'anangula ate n'anangulira erala eby'amaani ameene.

3 Nga Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi abonolola ehifundwa ehuhubiri. Ni gahena nga pulira ehramu ehuhubiri ni hiroma hiiti, "Nja!"

4 Naali keja nga mbona embalaasi eyindi yoosi n'eriho omuutu ayihaayeho. Yino niyo yali nando. Nga baŋa owaali n'ayihaayeho epiima embala n'obunangi ow'ohuleeta etalo hu hyalo, abaatu beetane.

5 Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi olu gabonolola ehifundwa ehuhudatu, nga pulira ehramu ehuhudatu hyosi ni hiroma hiiti, "Nja!" Naali keja nga mbona embalaasi eyindi n'omuutu n'ayihaayeho. Yino yali mali bbetititi. Oyo owaali n'ayihaayeho gaali anambire emizaani mu ngalo.

6 Ng'aŋo pulira ejanjaasi ly'omuutu ni linwera ŋagati mu biramu ebine ni liroma liiti, "Ehipimo hy'obusyanu obulya abahombe obunwamo ehubbabba hirala, buheneŋo omuhemba ogu muutu aholerera oludaalo oluhwiye, n'ebipimo by'obusyanu obulya abagadi obunwamo ehubbabba bidatu woosi bube by'omuhemba ogw'oludaalo oluhwiye. Aye omanya otonoona ebyamacalacala ko n'omwenge."

7 Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi olu gabonolola ehifundwa ehuhune, nga pulira ehramu ehuhune hyosi ni hiroma ti, "Nja!"

8 Naali keja, nga mbona embalaasi ey'ehiyuusi n'omuutu n'ayihaayeho. Oyo owaali n'ayihaayeho baali bamulanga baati Lumbe n'owahye oyu balanga baati Magombe n'amwerapireho. Nga bano babana obunangi ow'ohuja ohwita ehimesu hirala ehuhune eh'abaatu abali hu hyalo mu ngeri ey'ohubatuuya banjirinane beetane, n'ohuleeta enjala ohugwa hu hyalo yibeete, n'endwaye ko n'esolo ekambwe byosi bibeete.

⁹ Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi ni gabonolola ehifundwa ehoyhutaanu, naali keja nga mbona ehituuti ehi baneeraho enjongo eyiri Hatonda. N̄aasi wahyo ŋaaliŋo emiigu j'abaatu aba baali ni beetire olw'ohufugiirira ehibono hya Hatonda, n'ohuhiromera abaatu mu bulunamu wahyo.

¹⁰ Ng'emiigu ejo jiro ma n'ejanjaasi ery'amaani jiiti, "I-i-i! Musengwa ewe Omwene Bunangi, omwawufu mu boosi ate oyu hwehahasa, onahasalire ŋaali abaatu b'ohuhyalo omusango era wabaŋa ehibonerezo hyawe ehibasaaniye olw'ohutwita ohu batwita?"

¹¹ Ng'aŋo mbona hiisi mwigu ni bagwambasa ebyambalo ebihosa era nga bahena bajiro ma ohulindaho ehiseera hidiidiri ohwola olu basigu baawe abo banaheete bahenayo omunendo gw'abalebe baawe ogu bali n'ohwita. Abalebe baawe abo nj'abahyawe abahiiri balamu, boosi abali hunjeeresa Hatonda mu hyalo ng'olu nibo bamunjeeresa nga.

¹² Naali keja nga mbona Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi n'abonolola ehifundwa ahyomukaaga. Ni gahena nga ŋabaŋo ohuteetema hw'ehyalo ohw'amaani, n'eryuba nga lisima nga mu hifo hy'ohuŋa enjase limaliŋa humaliŋa liiti bbetititi. Omwesi nigwo nga gucuuha gufaana hy'amafugi

¹³ n'emunyeenye nga jikukumuha ohuŋwa mwigulu jigwa hu hyalo hy'emizabbibbu ejirabire olu jikukumuha ohuŋwa hu musaala hibuyaga ow'amaani n'agutengesya.

¹⁴ Amaani agatengesya ehvalo galeetera n'ebbanga lyosi ohuŋwa mu hifo hyalyo lyaba oti hani lunambo olu omuutu afumbire hufumba gatusaŋo. Era nga hiisi lusozi n'ebizinga byosi babisiguhulula ohuŋwa mu bifo byabyo omu byabanga.

¹⁵ Ng'aŋo abaatu bosibosi hu hyalo ohuŋwa hu bahabaha, abaana b'abaami, abahombe, abahulu bamane, abaatu abali n'obunangi, n'ohwolera erala hu beedu baja behweha mu pungulu nomu gabaale gomu sozi.

¹⁶ Ng'aŋo begomba esozi ejo n'agabaale ago bibawiihe Hatonda owihaaye hu tebe ey'obunugi atababona bahaŋona ehiruŋi hihye n'ehya Yesu.

¹⁷ Ehyo hiriba hiityo olwohuba oludaalo olw'olusisimo luliba lwolire, olu Hatonda ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi balisaliraho abaatu omusango, ŋaliŋuma aliguma gemeerera mu moni jaawe.

7

Bata hu baatu 144,000 eraama ya Hatonda

¹ Ebyo ni byanwa, ehiitu ehindi ehi nabona baali bamalayika bane ni bemereeye hiisi mulala hu mbega ene ej'ehyalo. Abamalayika abo baali batigaliye hibuyaga ow'amaani anwera hu mbega ene ej'ehyalo atonoona biitu hu hyalo oba hu nyanja wayire ohubbwaga emisaala.

² Naali keja nga mbona malayika owundi n'aniinanina n'anwera ewunwalyuba. Malayika oyo gaali n'ehiitu ehirihho eraama ya Hatonda Omwene Bulamu. Ng'alangirira n'ejanjaasi ery'amaani n'aloma n'abamalayika bala abane aba baali ni baneaye obunangi ow'ohuleeta ebijerijeeri hu hyalo n'enyanja.

³ Ng'abaloma ati, "Mutalehula hibuyaga ohwonoona ebiitu hu hyalo oba hu nyanja wayire ohubbwaga emisaala, ohwola olu hunahahene ohuta eraama ya Hatonda weefe mu weeni w'abaneeresa babe."

⁴ Ng'ango pulira ni baloma baati omujendo gw'abo aba bataho eraama ya Hatonda baali abaatu emitwalo ehumi n'ene n'ekumi ene,* ohunwa mu biha by'abaana ba Yisirayiri byosibyosi.

⁵ Aba bataho eraama ohunwa mu hiha hya Yuda baali abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri.

Abomu hiha hya Lubbeeni abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri, abomu hiha hya Gaadi abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri.

⁶ Abomu hiha hy'Aseri abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri, abomu hiha hya Nafutaali abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri.

Abomu hiha hya Manase abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri.

⁷ Abomu hiha hya Simyoni abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri,

abomu hiha hya Leevi abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri.

Abomu hiha hya Yisikaali abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri,

⁸ abomu hiha hya Zebbulooni abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri.

Abomu hiha hya Yosefu abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri,

n'abomu hiha hya Bbenjamini abaatu omutwalo mulala n'ekumi ebiri.

Ehijindi hy'abaatu ba Hatonda mwigulu

⁹ Ebyo ni byanjwa, naali keja nga mbona ehijindi hy'abaatu aba omuutu atananga hubala gahena. Abaatu abo baali b'esibo josijosi ni banjwa mu hiisi hiha n'olulimi n'egwanga hu hyalo. Ng'abaatu abo bemeerera mu moni j'etebe ya Hatonda ey'obunugi, nomu moni ja Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusano Ebibi. Abaatu abo baali bambaaye ebyambalo ebihosa ohulaga ti bagwalaafu era hiisi muutu n'anjambire olusaga lw'omuhindu ng'ahabonero ahalaga esangaalo eri baali ni nalyo.

¹⁰ Nga bayaalira njalala ni baloma n'ejanjaasi ery'amaani baati, "O! Ewe Hatonda weefe,

ewe owihaaye hu tebe ey'obunugi,

ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusano Ebibi,

ndiinywe abeene hutunonola!"

¹¹ Mu hiseera ehyo abamalayika bosibosi baali bemereeye ohweswani-girisa etebe y'obunugi njalala n'abasaaja bahulu amahumi abiri n'abane ko n'ebiramu bira ebine. Nga bosibosi beyala njaaasi mu moni w'etebe y'obunugi ohujumirya Hatonda.

¹² Nga bayaalira njalala baati,

"Amiina.

Abaatu bajumirye, beyaase era baje

Hatonda weefe ow'amagesi era ali n'obunangi

enono emirembe n'emirembe Amiina!"

¹³ Ng'ango mulala hu basaaja bahulu abiri nabane gambuusa ati, "Bano abambaaye ebyambalo ebihosa mbaba ani era banjwereeye njena?"

¹⁴ Ng'ese mugobolamo ti, "Muhulu, ewe ndiwe omanyire." Nga niye gandoma ati, "Bano mb'abaatu abanjunuha baabita mu biseera ebigosi n'ohubonaabona ohw'amaani mu hyalo, aba Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusano Ebibi googa obulamu waawe n'amafugi gage gabatusaho ebibi gabagwalaasa.

¹⁵ Olw'ehyo,

"abaatu abo, banabenga mu moni ja Hatonda

ni bamunjeeresa mu Yekaalu yiye mu muusi n'owiire.

Era Oyo owihaaye hu tebe ey'obunugi

* **7:4 7:4** Omujendo gwa 144,000 ndoma yahubbumbirya aye bategeesa abaatu ba Hatonda, abatabaliha ni banjwa mu hiisi hiha n'egwanga n'olulimi ebiri hu hyalo.

anaabenga ni nabo n'abahuuma eri ebiñeerinēeri.

¹⁶ Olw'ehyo enjala n'endujo sabinabalumenga
n'omumwi sigunabohyenga

wayire ehiitu ehindi hyosihyosi ohubohya

¹⁷ olwohuba Yesu ali natebe y'obunugi
era ali mu hifo hy'Etaama Etusaño Ebibi
anabalabirirenga.

Anabatangirirenga gabañira añali amaaji amalañi
era Hatonda alibasabuusaho amasiga aga babaaye ni balira.”

8

Ehifundwa ehy'omusanvu

¹ Oyo ali mu hifo hy'Etaama Etusaño Ebibi ni gaboñolola ehifundwa ehy'omusanvu, nga nabaño ohuñolerehana mwigulu ni nabula aloma ohuhena ahateñama huupi ha himesu hy'esaawa.

² Naali keja nga mbona abamalayika musanvu. Abamalayika abo nj'ababa mu moni ja Hatonda hiisi hiseera ohulindiirira ehi anabatume ohuhola. Nga banambya hiisi mulala hu bamalayika abo egwala.

³ Ng'año mbona malayika owundi. Malayika oyo gaali añambire enooja eryohuniohesaho obubbaani eri babbota mu zaabbu. Nga malayika oyo atiina n'enooja eryo aja gemeerera mu moni w'ehituuti ehi baneeraho enongo eri Hatonda. Nga bamuñja obubbaani oweene obungi abuniohesa hu hituuti ehyo ehi babbota mu zaabbu, ehyali mu moni w'etebe ya Hatonda ey'obunugi. Obubbaani owo n'abuniosa bube enongo era bunerehere hu saala j'abaatu ba Hatonda eji bamuñjeeresa.

⁴ Malayika oyo ni ganiosa obubbaani ng'eriisi ery'ahawoowo linwamo liduunya, lyeñimba hu saala j'abaatu ba Hatonda byola eyiri Hatonda.

⁵ Malayika oyo ni gahena ogw'ohuniosa obubbaani ng'añamba enooja eri ganiohesamo obubbaani alijusa amanda agaliho omuliro ogwali ñaasi w'ehituuti, nga ko ahena aliholoña n'amaani gosigosi hu hyalo. Ni galiholoña nga nabaño ohubbwabbwanuha hy'ohweraadu, n'ohuduma ñalala n'ohumesya hy'ohwefula, ko n'ohuteetema hw'ehyalo.

Ohufuga hw'amagwala

⁶ Ng'año abamalayika bala omusanvu abaali ni banambire amagwala omusanvu, betegeha ohufuñja amagwala gaawe.

⁷ Malayika omudaayi ni gafuñja egwala lirye, nga mbona ebiitu ebyali oti mabaale g'efula ñalala n'amanda agaliho omuliro ni babitabuuyemo amafugi. Ng'ebiitu ebyo babiholoña n'amaani gosigosi hu hyalo. Ni byagwa hu hyalo ng'ehitundu hirala ehyohudatu ehy'ebiitu ebyali hu hyalo nga pomuli emisaala n'enyaaasi ebisi, binya biguhuuliha.

⁸ Ng'año malayika owohubiri yeesi afuñja egwala lirye. Ni galifuñja nga mbona ehiitu ehiri hy'olusozi olwene olubba ate ni hyaduha omuliro. Ehiitu ehyo nga bahiholoña n'amaani gosigosi mu nyanja. Ehiitu ehyo ni hyetubbya mu nyanja ng'ehitundu hirala ehyohudatu ehy'amaaji gacuuha gafaana hy'amafugi.

⁹ Era n'ehitundu hirala ehyohudatu ehy'ebitonde ebyomu nyanja nga bifa, n'ehitundu hirala ehyohudatu ehy'emeeri ejaali hu nyanja jisihiriha n'ebyalimo byosibyosi.

¹⁰ Malayika owohudatu ni gafuñja egwala lirye ng'ogumunyeenye ogwene ogubba ogwali ni gwehereba hy'omuliro hu hinywa hy'olumuli,

gwerehula ohunwa mwigulu gugwa n̄aasi hu hitundu hirala ehyohudatu ehy'enjabi n'esobere.

¹¹ Ogumunyeenye ogwo baali bagulanga baati Ndulundulu. Hino hyaleetera ehitundu ehyohudatu ehy'amaaji ohululuna ng'abaatu abeene abangi bafa olw'ohunywa amaaji ago agaali ni gafuuhire amalulu.

¹² Malayika owohune ni gafuuna egwala lirye nga basimya ehitundu hirala ehyohudatu ehy'eryuba, n'ehitundu hirala ehyohudatu ehy'omwesi, n'ehitundu hirala ehyohudatu ehy'emunyeenye. Hino hyaleetera eryuba ohutaduha, ndinabano njase hu hyalo ohuhena ehitundu hirala ehyohudatu ehy'oludaalo. N'omwesi ko n'emunyeenye byosi ndibyaduha ohuhena ehitundu hirala ehyohudatu ehy'obwire.

¹³ N'ali kiibona ebyo, nga pulira hanjangu owaali n'aguluha namugulu mu bbanga n'aloma hy'omuutu n'ejanjaasi ery'amaani ati, "Bona ebinerineri! Ebinerineri! Ebinerineri mbebyo biija. Biija ohugwira abaatu abali hu hyalo, abamalayika abadatu abasigaaye boosi ni bana-fuune amagwala gaawe!"

9

¹ Ng'ano malayika owohutaanu afuuna egwala lirye. Ni galifuuna nga mbona emunyeenye eyaali n'eguuye hu hyalo. Emunyeenye eyo yaali mu hifo hy'omuhwenda oyu baali ni batumire ohwigulano erono ereeni eritahoma era ni bamuna ehisumuluzo ohuligulano.

² Omuhwenda oyo ni gegulano erono eryo nga mwirono munwamo oguliisi ogwene ogungi hy'ogunwa mu gulombe ogwene ogubba. Oguliisi ogwo nga gubona guwiiha eryuba abaatu ndibalibona.

³ Nga mu guliisi ogwo munwamo esige jija jiwagala ehyalo.

⁴ Cooka nga bajigaana ohusiirisa enyaasi n'emisaala wayire ebimera ebindi hu hyalo aye baajina obunangi ow'ohuluma abaatu abanjumaho eraama ya Hatonda mu weeni ni jibananyaamo obusagwa hyowa Namaala.

⁵ Nga bajigaana ohwita abaatu aba jiruma ohutusaho jibane ebiguudyo ohuhena emyesi etaanu. Esige ejo ni jalumanga abaatu nga banjira obulumi oti hani namaala nj'abalumire gabananyamo obusagwa.

⁶ Era mu myesi ejo etaanu abaatu begomba olumbe lubeete cooka ni hitanangiha, beegomba amagombe gaasame gabamire aye gagaana ohwasama ohubamira.

⁷ Esige ejomu mboneha yaajo jaali jifaana oti hani mbalaasi eyi bategehire omuutu ohutiiniraho mu lutalo. Hu mitwe waajo hwaliho ebiitu ebifaana oti hani ngule eji babbota mu zaabbu, mu moni jaali jifaana oti hani baatu.

⁸ Jaaliho efiiri ereeni hy'eryabahasi, ameenno gaajo gaali masongohi oti hani g'epologoma.

⁹ Hu bifuba byajo baali bawiihiremo ebiitu ebiri hy'engabo ej'ehyoma. Ni jagululuhanga amabana gaajo ganuumanga hy'ebigaali eduuli ebi mbalaasi jiri hunalula ohutiina mu lutalo.

¹⁰ Jaali n'emihira ejiruma janyaanya mu muutu obusangwa hy'ejanamaala era ni jiri n'obusagwa mu mihira ejo obujihena ohuluma ni jibunanya mu baatu ohuhena emyesi etaanu.

¹¹ Esige ejo jaali ni habaha waajo era nga omwene oyo nje malayika anuga emisambwa ejimenya mwirono nago ereeni eritahoma. Esiina lya habaha oyo nj'Abbadoni mu Lubbebulaniya ate mu Luyonaani bamulanga baati Apoliyoni amahulu galyo ti, "Namuhomya."

¹² Ng'ango ehiguudyo ehidaayi hinwa. Cooka ehy'ahabi ni hiri ti ehyo ni hihenire ohunwa yaali ehisigaayeyo ebindi bibiri.

¹³ Ng'ango malayika owomukaaga afuuna egwala lirye. Ni galifuuna nga pulira ejanjaasi ni linwera mu sonda ene ej'ehituuti hira ehy'ezaabbu ehibanjeeraho enjongo, ehiri mu moni ja Hatonda.

¹⁴ Ejanjaasi eryo nga liroma malayika oyo owomukaaga liiti, "Lehula abamalayika abane aba bawonera hu lwabi olubbala olu balanga baati Yufuleeti."

¹⁵ Nga babonolola abamalayika abo abane aba baali ni bahena ohutegeha ohuhola omulimo gwawe mu mwaha ogwo, omwesi ogwo, oludaalo olwo era hu esaawa eyo. Omulimo ogwo ni guli gw'ohwita ehitundu hirala ehyohudatu ehy'abaatu abageene ohufugiirira Hatonda.

¹⁶ Nga pulira ni baloma omujendo gw'abo abaatiina ohuhola omulimo guno. Baali obuhayire ebihumi bibiri ow'abasooli abehaaye hu mbalaasi esooli.

¹⁷ Era mu hwolesewa hwange nabona nafaania bulani embalaasi n'abaali ni bajihaayeho. Hu bifuba by'embalasi n'ebyabo abaali ni bajehaayeho baali bawiihireho ebiiu ebiri hy'engabo ej'ehyoma ejaaliho erangi etwahaali, erya bbululu, n'erya namagi. Emitwe j'embalaasi ejo jaali jifaana hy'ejepologoma. Era jaali jihaasa omuliro n'eriisi n'obuganga owaduha omuliro ohunwa mu minwa jaajo.

¹⁸ Ebiiu ebyo ebidatu nga biita ehitundu hirala ehyohudatu ehy'abaatu abagaana ohufugiirira Hatonda.

¹⁹ Obunangi w'embalaasi ejo waali mu minwa nomu mihira jaajo. Emihira jaajo jaaliho emitwe hy'ejetemu era emitwe ejo nj'ejoosanga ebisago hu baatu.

²⁰ Cooka abaatu abasigalano abatafa mu biguudyo ebyo eby'omuliro, n'eriisi n'obuganga w'omuliro ebi embalaasi jahaasanga, sibebbwaga huleha ebibi ebi baholanga. Era sibalehera ano hujumirya emisambwa n'ebiiu obuutu ebitabona ate ebitanjulira era ebitagenda, ebi abeene bebboteranga ohunwa mu byoma n'amabaale n'ebindi ebi babaajanga ohunwa mu bisaala, byosibyosi ni babijumirya mu birolero byawe mu hifo hy'ohujumirya Hatonda.

²¹ Era sibaganya wayire n'ohwebbwaga ohuleha ebibi eby'ohwita abaatu, ohuloga, obuhwedi n'ohwiba.

10

Malayika owaali n'ahafumbo h'olupapula

¹ Ng'ango nindi nolesewa. Mu hwolesewa huno nabona malayika owundi ow'amaani ni geeha ohunwa mwigulu. Malayika oyo gaali gehira mu hireri ehyali ni himweswanigirihiise era ni njalino olufudu olwamuli namugulu w'omutwe gugwe. Mu moni wuwe gaali gaaduha hwaduha oti hani njase y'eryuba ate amagulu gage ni gafaana hy'endimi j'omuliro.

² Mu ngalo gaali anambire ahafumbo h'olupapula aha baali ni banju-luhiise. Ni goola njasi nga ohugulu huhwe ohulungi hwema hu nyanja, ng'ohugooda hwema hu woomu.

³ Ng'aba n'ebibono ebi galoma n'ejanjaasi eriboogoha era eritiisa hy'eryepologoma. Ni galoma atyo n'aboogoha, nga njabano ohubbwabb-wanuha hy'ohweradu emirundi musanvu cooka nanambya ebibono ebi gaali n'aloma.

⁴ Ni naali ni nenda hunjadiiha ebi nanjulira ejanjaasi ni bbwabbwanuha emirundi omusanvu, nga pulira ejanjaasi ni lijwa mwigulu ni njaliŋo owundoma ati, “Otanandiiha ebi onjuliye ejanjaasi eribbwabbwanuhire emirundi omusanvu ni liroma! Bihuume ng’ehyama bitatula!”

⁵ Ng’aŋo malayika ola oyu nabona ni gemereeye hu nyanja n’ohugulu hulala n’ohundi hu woomu, agolola omuhono omulungi agulengeresa mwigulu,

⁶ alayira mu siina lya Hatonda alibaŋo emirembe n’emirembe, omwene hutonda egulu n’ehyalo n’ebiiu byosibyosi ebirimo ko n’enyanya ni neebyo byosibyosi ebirimo, nahahasa ebi gaali n’aja huloma. Ng’aloma ati, “Naahani ebula hinumiraho!”

⁷ Ehisigaaye malayika owomusanvu hufuŋa gwala lirye etegeha ya Hatonda ebaaye ey’ehyama yeete aŋalafu ng’olu gasuubisa ohuŋwa ahale n’abita mu banaabbi abamunjeeresanga.”

⁸ Ng’aŋo nindi pulira ejanjaasi eri n’ali ni sookire ohuŋulira ni njwera mwigulu. Ng’ejanjaasi eryo lindoma liiti, “Tiina oje onaanje ahafumbo h’olupapula ahali mu ngalo j’amalayika owemereeye hu nyanja n’ohugulu hulala ohundi ni huli hu woomu, ohanjuluse.”

⁹ Ng’aŋo tiina eri malayika oyo nga musunga gaape ahafumbo h’olupapula aha gaali ni naho. Niye nga gandoma ati, “Hanambe ohene ohalye. Mu munwa hanahuŋomere hy’omudugere aye ni hanoole mu hida nga hahusuuhira.”

¹⁰ Ng’aŋo naanja ahafumbo h’olupapula aho ohuŋwa mu ngalo jije, nga kefunda kalya. Ni nahalya nga hapomera hy’omudugere aye olu nahamira hangwa mu hida, nga haasuuhira.

¹¹ Ng’omwene janjaasi eri n’ali ni puliye ni lijwera mwigulu gandoma ati, “Nindi lagula abaatu abamawanga gosigosi, n’endimi josijosi ko n’abanjugi bosibosi n’obalomera ebi Hatonda ateghire ohuhola.”

11

Abahwenda ba Hatonda ababiri

¹ Ng’aŋo bapa olusaala olupima, nga bandoma baati, “Tiina oje opime Yekaalu ya Hatonda, njalala n’ehituuti hyamwo ohene obale n’abaatu abali hulomberamo.

² Aye olunya nirwo lulehe otalupima, olwohuba nirwo baluŋa Abatali Bayudaaya abatafugiirira. Abaatu abo balyetaaya mu Yersaalemu ehibuga ehyaufu, ohuhena emyesi amahumi ane n’ebiri.

³ “Mu hiseera nj’ehyene ehyo ndyangala naahena naatuma abahwenda babiri ohulomera abaatu ehibono hyange ehituufu ohuhena endaalo lukumi mu bibiri mu nkaaga. Abahwenda bange abo balyeboŋa ebigwaali ohulaga ti sibasangaafu olw’ebibi ebi baatu bahola.”

⁴ Abahwenda abo ababiri bali mu hifaananyi hy’emisaala emizayiti* ebiri n’ebihondo by’etaala ebibiri ebiri mu moni ja Musengwa omunugi w’ehyalo.

⁵ Singa njabanjo agesyaho ohubaholaho ahabi, omuliro guuja huŋwanga mu minwa jaawe, gwasihirisa abasigu baawe abo.

⁶ Abaatu abo bali n’obunangi ow’ohusidiha efula ndiyigwa ehiseera hyosihyosi ehi balomera abaatu ehibono hya Hatonda. Era bali n’obunangi ow’ohulagira amaaji gacuuha gafaana hy’amafugi. Era bali n’obunangi

* **11:4 11:4** Bano nj’abanaabbi aba Zakaliya galomaho mu Zak 4:3,13-14.

ow'ohudanya hu baatu abamenya hu hyalo endwaye ejibuya abaatu eja hiisi ngeri. Hino ni bahihola hiisi olu baba ni bendire.

⁷ Ni baliba ni bahenire ohulomera abaatu ehibono hya Hatonda, ogunyana gulinwera mwirono nago ereeni eritahoma, gwasoola ni nabo nga gubanangula gubeeta.

⁸ Emirambo jaawe nga jisigala ni bajigandaahiise mu lulala hu ngira jomu hibuga ehibbala mu ndoma y'ohubbumbirya ehi balanga baati Sodoma ni Misiri olwohuba abaatu baamo bahosi b'ebibi. Mu hibuga ehyene ehyo pomu abaatu bahomereramo Musengwa y'abaatu abo ababiri hu musalabba.

⁹ Abaatu aba hiisi sibo ohunwa mu hiisi hiha, hiisi lulimi era ohunwa mu hiisi gwanga hu hyalo balihena endaalo edatu ni baheja huheja hu mirambo j'abaatu abo ni bataganya bajisihe.

¹⁰ Abaatu abatafugiirira Hatonda balisanalya balya n'ebyawo olw'ohufa hw'abaatu abo bombi. Baliheresania ebirabo ni besusania olwohuba mbo abahwenda ba Hatonda abo ababiri abagudyanga ehyalo bafuuye.

¹¹ Aye endaalo jira edatu n'ehitundu ni jihenire ohubitanjo, Hatonda alifuuna mu baatu abo ababiri omuuya ogw'obulamu benyoha baba balamu. Hino hirihambya abalihyebonera olusisimo.

¹² Era baliba bahiiri anjo nga banjulira ejanjaasi ery'amaani ni linwera mwigulu ni liranga abaatu abo ababiri liiti, "Muuje eno namugulu!" Era ng'ehireri hibadunda hibanjira mwigulu, n'abasigu baawe ni babataayeho emoni.

¹³ Mu hiseera ehyene ehyo, nalibanjo ohuteetema hw'ehyalo ohw'amaani. Ehitundu hirala ehy'ehumi ehy'amayumba gomu hibuga ehyo galitepuluha ganwera hwiroba. Abaatu kasanvu nga basihirihira mu huteetema hw'ehyalo ohwo. Ehyo ni hihenire ohubano, abaatu abasigaayeno obuti bulibanamba, nga batagiha ohujumirya Hatonda ali mwigulu.

¹⁴ Ng'ano ehiguudyo ehyohubiri hyosi hinwa. Cooka ehy'ahabi ni hiri ti ehyohudatu hyosi hyali hija hulondaho mu hiseera ehitali hya njale!

Ohufuuna hw'egwala eryomusanvu

¹⁵ Ng'ano malayika owomusanvu afuuna egwala lirye. Ni galifuuna nga nabanjo amajanjaasi ag'amaani aganjulirihana ni ganwera mwigulu ni njalino abaloma baati,

"Hatonda Musengwa n'Omunonosi oyu omwene geeyangalira bangaaye olunya!

Ohunwa naahani gaaja hunuga abaatu bosibosi mu hyalo emirembe n'emirembe."

¹⁶ Ng'abasaaja bahulu bala amahumi abiri n'abane ababa mu moni ja Hatonda, ni behaaye hu tebe jaawe ej'obunugi, nga bahubba amafuha, bajumirya Hatonda,

¹⁷ ni baloma baati,

"Huhweyaasa Hatonda Musengwa Omwene Bunangi,

owaalino ohunwa ahale nahale era aja hubano emirembe n'emirembe,

olwohuba wegoboheseeye obunangi era otandihire ohunuga ehyalo hyosi-hyosi."

¹⁸ "Abaatu abatahutya bahulunjira bugali; nga weesi ehiruni hihunamba.

Ng'osalano oti hino nj'ehiseera ehy'ohusalira abafu omusango, n'ohusasula abaneeresa babo omuli abanaabbi

n'abaatu babo bosibosi abahuja enono,
 abahulu n'abanjere ananjuma hwabulira omuhemba gwawe.
 Era wasalano oti hino nj'ehiseera ehy'ohusihirisa
 abo ababaaye ni boononire ehyalo."

¹⁹ Ng'ano begula Yekaalu ya Hatonda mwigulu. Ni bayiigula nga mbonamo esanduuku eyirimo endagaano eyi Hatonda gahola n'abaatu babe. Nga njabano n'ohumesya n'ohwoluuma hy'ohwefula, n'ohubbwabbwanuha hy'ohweraadu, n'ohuteetema hw'ehyalo, n'amabaale g'efula ameene amangi gamagaliha hu hyalo.

12

Omuhasi n'ogutemu

¹ Naali keja nga njabano ehyamaliholiho ehyaboneha namugulu mu bbanga. Mu hyamaliholiho ehyo nabona omuhasi owaali oti hani bamufihire eryuba era n'ali oti hani ataaye amagulu gage hu mwesi. Omuhasi oyo gaali gambaaye engule eriho amabaale ag'ebbeeyi ehumi nabiri agaali ni gaaduha hy'emunyeenye.

² Omuhasi oyo gaali nasito era ni gohiise ebiseera by'ohusaala. Ebise by'ohusaala ni byamwinyoha ng'alira olw'obulumi w'ohusaala obungi obu gaali ni nawo.

³ Naali keja nga nindi njabano ehyamaliholiho ehyaboneha namugulu mu bbanga. Mu hyamaliholiho ehyo, nabona ogutemu ogulando ogwali ogwene ogubba. Ogutemu ogwo gwaliho emitwe musanvu n'ameega ehumi. Hu hiisi mutwe gw'ogutemu guno hwaliho engule y'obunugi.

⁴ Ohumanya ogutemu guno ni gwali gwa hitalo, gwahwaya n'omuhira gwagwo ehirala ehyohudatu ehy'emunyeenye ejaali hwigulu nga guji-juguja hu hyalo. Ng'ogutemu ogwo guja gwemerera mu moni w'omuhasi ola owaali n'alumwa ohusaala gweteega, ni gwenda guuti olu mwana agwa ati bbepa gumulye.

⁵ Ng'omuhasi oyo asaala omwana omusinde. Omwana oyu gasaala gaali w'ohunuga abaatu bosibosi mu hyalo n'obunangi ow'amaani n'esimbo y'owaami ey'ehyoma. Nga Hatonda anyagulano omwana oyo mu moni w'ogutemu amunjira amwihasa hu tebe yiye ey'obunugi.

⁶ Ng'ano omuhasi oyo anyalagatano aja gehweha mu hifo ehi Hatonda omwene gaali n'amutegeheeye mu lulafu, eyi abamalayika bamunjeranga ebiryo ohuhena endaalo lukumi nabibiri nakaaga.

Olutalo hasiigu mwigulu

⁷ Ng'ano njabaluhanjo olutalo hasiigu mwigulu. Ng'omutangirisi w'abamalayika oyu balanga baati Mikayiri n'ene ly'abamalayika aba atangirira basoosa ogutemu gula ko n'abamalayika baagwo.

⁸ Aye ogutemu ogwo sigwananga hunangula lutalo luno era gwahaya n'ana gunenogome mwigulu.

⁹ Ehyanjwamo Mikayiri n'ene lirye huholona ogutemu ogwo ebulafu ohunwa mwigulu. Ogutemu ogwo nj'oguhalehale ugu balanga baati hi-booyi Sitaani adulingadulinga abaatu mu hyalo hyosihyosi. Nga wangewe baguholona hu hyalo, njalala n'abamalayika baagwo.

¹⁰ Ng'ano pulira ejanjaasi ery'amaani ni linjera mwigulu ni njalino aloma ati,

"Naahani Hatonda weefe atunonoooye,
 alagire amaani n'obunugi buwe era njahani anuga abaatu babe.

Naahani anjaaye Kurisito oyu gafuujahe amate ohunuga ehyalo n'obunangi.

Olwohuba oyo abaaye n'ajesa abalebe beefe eri Hatonda, omuusi n'owiire bamubbingire mwigulu."

¹¹ Abafugiirira bahyefe abo bamunangula

olw'amaani aga bali ni nago olw'ohwesiga enongo ey'amafugi aga Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusanjo Ebibi, gajuha hu musalabba

nomu bugumu ow'ohulomera abaatu ebimunambaho ni batatya ehinabooleho,

era banyaayo obulamu waawe hanye hu beeta babeete.

¹² Olw'ehyo mwehoye enywe abeehala mwigulu.

Aye jibageene enywe abamenyire hu hyalo nohu nyanja olwohuba Sitaani geehire njaasi eyi muli

n'ali n'ehiruji ehy'amaani

olwohuba amanyire ati asigahiseeyo ahamanga hadiidiri ahohwosa ebigosi hu baatu!

¹³ Ogutemu gula ni gwabona ni bagudanyire hu hyalo, nga gulonderera omuhasi ola owasaaye omwana omusinde.

¹⁴ Aye nga banya omuhasi oyo amabana abiri hy'aga hanjangu owahula genwaho. Bamuja amabana ago asobole ohuguluha atiine mu hifo ehi Hatonda gaali n'amutegeheeye, eyi gutemu gwali ni gutananga hu mwolaho, amuhumire eyo ohuhena emyaha edatu n'ehitundu.

¹⁵ Ogutemu ni gwabona guutyongwa nga guhaasa amaaji ohunwa mu munwa gwagwo nga gafuuhwa olwabi lulonda omuhasi luje lumumire.

¹⁶ Aye ng'eroba liyeeda omuhasi lyasama linywa amaaji aga ogutemu gwali ni guhahiise ohunwa mu munwa gwagwo.

¹⁷ Hino nga hireetera ogutemu obusungu ow'amaani, nga gutiina guje gusoose olusaaye lw'omuhasi olusigaayeyo era abo ni bali nj'abaatu bosibosi abanjamba amagambi ga Hatonda era abagendera mubi Yesu gabalaabbira.

¹⁸ Ng'ango ogutemu ogwo guja gwemerera hwigobo ly'enyanya.*

13

Ogusolo ogwanjera mu nyanja

¹ Naali keja nga mbona ogusolo ni gunjera mu nyanja. Ogusolo ogwo gwaliho emitwe musanvu n'ameega ehumi. Hu hiisi lwiga lw'ogusolo ogwo hwaliho engule ey'obunugi era hu hiisi mutwe ni huliho esiina erifodogola Hatonda.

² Ogusolo ogwo ugu nabona gwali gufaana oti hani ngwe aye ni guli n'amagulu ameene amabba ni galiho amooya n'amadete ameene amaleeni oti g'ehinyanja, ko n'omunwa ogufaana hy'ogwepologoma. Ng'ogutemu gula oguli mu hifaananyi hya Sitaani guja ogusolo ogwo obunangi wagwo ow'amaani ko n'obunugi, ogusolo ogwo gwihale hu tebe y'ogutemu ey'obunugi gunjuge abaatu.

³ Hu mulala hu mitwe j'ogusolo nago hwaliho ehisago ehy'ohugwita wiite aye nga gunjona. Hino hyaleetera abaatu hu hyalo ohusigala ni benjanja era nga banwerehereramo ohugwihirihisamo olw'ohusuna ehisago hyehyo aye gwanjona.

⁴ Ng'abaatu abatafugiirira Hatonda bajumirya ogutemu mu hifo hya Hatonda olwohuba gwanja ogusolo ogwo obunangi. Era nga bajumirya

* **12:18 12:18** Ebyanjandihiwa ebindi biroma biiti "ng'aja gemeerera hwigobo ly'enyanya."

n'ogusolo ni bebuusa baati, "Ale dala naliṅo aneraneranana n'ogusolo guno? Ale nj'ani dala ananga ohugusoosa gagunangula?"

⁵ Ng'ano Hatonda aleha ogusolo ogwo gwepaaha ng'olu guli n'obunangi n'ohumufodogola ni gumufodogola era ng'aguleha guba n'obunangi obo ohuhena emyesi amahumi ane n'ebiri.

⁶ Ng'ogusolo gutandiha ohufodogola Hatonda ni gumulomaho ebibi era nga gufodogola n'ehifo hiye omu gehala njalala ni naabo abamenya ni naye mwigulu.

⁷ Era nga Hatonda aguleha gunjirirania abaatu babe gubeehalaho aye baaguma. Era ng'aguleha guba n'obunangi ow'ohunuga abaatu ab'esibo n'esibo, ohunwa mu hiisi hiha n'endimi n'amawanga gosigosi hu hyalo.

⁸ Ng'abaatu bosibosi abaali mu hyalo ohutusaho abo aba bahena ohunandiiha amasiina gaawe mu hitabo hya Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusano Ebibi, oyu baatu beeta aye Hatonda gamulamusa nga bajumirya ogusolo ogwo. Abaatu abo abali mu hitabo hya Yesu mbaba Hatonda gasubisa obulamu obutanwanjo ehyalo ni hihiri n'ohubano.

⁹ Ale hiisi ali n'ohutwi ni getege anjire!

¹⁰ Hiisi muutu oyu bahitegehera baati balimuwoṅa mu komera, mu buli ngeri balimuwoṅa.

Hiisi oyu bahitegehera baati balimwitira piima, era alifa piima.

Olw'ehyo abagwalaafu bateehwa ohuba n'obugumiikiriza ow'amaani era babe besigwa eyi ali.

Ogusolo ogwahuhuduha ohunwa mwiroba

¹¹ Nindi nali keja nga mbona ogusolo ogundi ni guhuhuduha ohunwa mwiroba. Ogusolo ogwo gwaliho otwiga tubiri hy'otwetaama epere cooka ni guli n'amalomere agohudulinga abaatu n'ohubabbaamya hy'ogutemu.

¹² Ng'ogusolo ogwo gutambisa obunangi wosiwosi obu ogusolo ogudaayi ugu neherera ohubona gwali ni nawo. Nga gunjalirisa abaatu abamenyire hu hyalo ohujumirya ogusolo gula ogudaayi, ugu baali ni boohiseho ehisago ehy'ohugwita wiite aye gwanona.

¹³ Ogusolo guno ogwohubiri nga guhola ebyamaliholiho ebyenunjisa era gwananga n'ohulagira omuliro gwanwa namugulu mu bbanga gwamagalaha hu hyalo abaatu bosibosi ni babona.

¹⁴ Olw'ebyamaliholiho ebyo ebi gwaholanga ni gweyedesa obunangi w'ogusolo gula ogudaayi, ogusolo ogwo gwadulinga abaatu bohu hyalo abatafugirira Hatonda. Era nga gubalagira ohubbota ehifaananyi hy'ogusolo gula ugu bafumita epiima bagwosaho ehisago ehy'ohugwita wiite aye gwanona bahene bahijumirye.

¹⁵ Nga Hatonda aleha ogusolo ogwo ogwohubiri guba n'obunangi ow'ohufuṅa omuuya ogw'obulamu mu hifaananyi ehy'ogusolo ogudaayi ehi babbota hinange ohuloma era n'obunangi ow'ohulagira ohwita hiisi agaana ohujumirya.

¹⁶ Ng'ogusolo gunjalirisa abaatu bosibosi anabula hubihisya, ohunwa hu beginghiriri ohwola hu banjaasi, abahombe ohwola hu bagadi, abeedu n'abatali beedu babateho eraama hu muhono gwawe omulungi oba mu weeni.

¹⁷ Era omuutu abulaho laama yino batamufugiirira hutunda oba ohugula ehiitu hyosihyosi. Eraama eyo yaali siina ly'ogusolo oba enamba* y'esiina lyagwo.

¹⁸ Ale ni hino hyetagisa obulabuhi ko omuutu ahitegeere! Ale omuutu ali n'amagesi getegeerese amahulu g'enamba y'ogusolo ogwo, olwohuba nj'enamba etegeesa esiina ly'omuutu. Enamba yaagwo yiri lukaaga nkaaga namukaaga.

14

Olwembo lw'abanunule

¹ Ebyo ni byanwa, n'ali keja nga mbona Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaño Ebibi ni gemereeye hu lusozi Sayuuni oluli mu hibuga Yerusaaemu. Nabona n'abaatu emitwalo ehumi n'ene n'ekumi ene ni bemereeye njalala ni naye. Abaatu abo bali mu hifaananyi hy'abaatu ba Hatonda bosibosi aba bahena ohunandiihaho esiina lya Yesu n'erya Semwana mu byeni byawe.

² Ng'ano pulira ejanjaasi eryali ni lifuga hy'omwoluumo gw'amaaji ameene amangi ag'omubando era oti hani huduma hw'efula ni lijwera mwigulu. Ejanjaasi eryo lyafuga oti hani baatu bahubba madungu.

³ Ng'ano abaatu bala aba nabona bamba olwembo olunyaaha ni bemereeye mu moni j'etebe ya Hatonda ey'obunugi, n'ebiramu ebine n'abasaaja bahulu amahumi abiri n'abane. Njaali njanuma muutu yesiyesi owaali n'ananga ohwega ohwemba olwembo olwo ohutusaho abaatu emitwalo ehumi n'ene n'ekumi ene aba Yesu gaali n'anunuuye ohunwa mu bunugi wa Sitaani.

⁴ Obulamu w'abaatu abo bugwalaafu olwohuba sibagonesaniangaho n'omuhasi yesiyesi beyonoona. Abo nj'abaloobera ba Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaño Ebibi abagenda ni naye hiisi eyi atiina. Era abo mbaba ganunula ohunwa mu baatu bahyawe, babe hy'enongo eyinwa mu hijanyiro ehidaayi ehy'omulimi eri omwene n'eri Hatonda.

⁵ Abaatu abo sibalomangaho byabudulingi era sibabangaho n'ehi omuutu yeesi ananga ohubenamba.

Obuhwenda w'abamalayika abadatu

⁶ Nga nindi mbona malayika owundi. Malayika ono gaali aguluha njamugulu mu bbanga n'anjira Amanuliro Amalanji aganjwa eyiri Hatonda hu hyalo eri abaatu ab'esibo n'esibo ohunwa mu hiisi hiha n'olulimi n'egwanga.

⁷ Nga Malayika oyo aloma n'ejanjaasi ery'amaani ati, "Ehiseera hyolire Hatonda ohusalira abaatu abali hu hyalo omusango. Olw'ehyo mutye Hatonda era mumuje enono. Mumujumirye olwohuba nj'owahola egulu n'ehyalo n'enyanja n'esobere."

⁸ Malayika oyo ni gahena ogugwe, ng'owohubiri yeesi anwayo alangirira n'aloma ati, "Wowe! Ehibuga Bbabbulooni* gahinooye! Hisihiirihire, hisihiirihire! Ehibuga ehibbala ehyabahola ebisirisinye, hisihiirihire! Hatonda asihiirihise abaatu baamo olw'obuhwedi obu bahola bahena

* **13:17 13:17** Mu Bayonaani n'Ababbbulaniya hiisi njikuta yabanga n'enamba yayo. Olw'ehyo basunanga enamba y'esiina ly'omuutu oluvanyuma lw'ohugaata omujendo gw'enamba jenjikuta ly'esiina lirye. * **14:8 14:8** Bbabbulooni: Ehibuga hino ehikusomaho mu hitabo hya Daniyeri mu Ndagaano Ekayire batambisa esiina lyahyo, njano mu ndoma ey'ohubbimbirya omunandiihi n'aloma hu hibuga hindi mu mulembe gugwe.

babbaamyā abaatu abamawanga gosigosi hu hyalo ohun̄wa hu Hatonda baba oti bameesi abonoona mu ngeri nj'enyene."

⁹ Oyo ni gahena ogugwe nga Malayika owohudatu yeesi anwayo alangirira n'aloma ati, "Hiisi muutu ajumirya ogusolo n'ehifaananyi hyagwo era gafugiirira baamutaho eraama yaagwo mu weeni oba hu muhono,

¹⁰ Hatonda anahamubonerese n'obuhambwe ow'ehirun̄ji hihye obuli hy'olu omwenge omuhambwe guhola abagunywa. Era anahamuteho ehiguudyo ehy'ohumwohya muliro ogutasima, mu moni j'abamalayika abagwalaafu, neja Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusan̄o Ebibi.

¹¹ Ebiguudyo hy'abajumirya ogusolo ko n'ehifaananyi hyagwo era bafugiirira babataho eraama yaagwo sibiribaho hun̄uumula. Hatonda alibabonyaabonya ohutalehera omuusi n'owiire. Eriisi erin̄wa mu muliro ogunahaboohye liriduunya emirembe n'emirembe."

¹² Olw'ehyo abaatu ba Hatonda, bano ni bali nj'abaatu abagendera mu magambi gage era abataaye owesige mu Yesu, bateehwa ohuba n'obugumiikiriza ow'amaani era beyongere ohumwesiga.

¹³ Ng'an̄o pulira ejanjaasi ni lin̄wera mwigulu ni n̄alin̄o aloma ati, "Nandiiha oti, Ohun̄wa n̄aahani baaja huba n'ekabi abo abanafenga ni bafugiiriye Yesu Musengwa." Omwoyo wa Hatonda aloma ati, "C'ehyo ehyene n'ehyene, ni banabenga ni bahenire ohufa banaabenga sibahifaabiina aye banan̄uumulenga hun̄uumula, ni Hatonda gabaṅa omuhemba olw'ebikolwa byawe ebiran̄ji ebi babaayenga ni bahola."

Ohusala hw'emisango

¹⁴ Naali Keja nga mbona ehireri ehiosa ni hiriho omuutu owaali n'ahihaayeho. Oyo owaali ni gehaaye hu hireri ehyo gaali afaana hy'Omwana w'Omuntu owan̄wa mwigulu era gaali gambaaye engule eyi babbota mu zaabbu hu mutwe gugwe n'an̄ambire ahageso ahagesa mu ngalo.

¹⁵ Nga nindi mbona malayika owundi n'an̄wa mu Yekaalu. Nga Malayika oyo alangirira n'ejanjaasi ery'amaani n'aloma oyo owaali ni gehaaye hu hireri mu ngeri y'ohubbumbirya ati ehiseera hy'ohusala omusango hyolire. Ng'olu omulimi atambisa ahageso ahagesa ohwegesa ale weesi humbaania abaatu abali hu hyalo olwohuba ehiseera ehy'ohubasalira omusango hyolire.

¹⁶ Ng'an̄o oyo owaali ni gehaaye hu hireri an̄uuba ahageso hahe hu hyalo ng'olu omulimi ahola n'agesa. Ng'ahwaya abaatu bosibosi abaali hu hyalo abahumbaania.

¹⁷ Nga malayika owundi yeesi an̄wera mu Yekaalu eyomwigulu. Malayika ono yeesi gaali n'ahageso ahagesa ahene ahoogi.

¹⁸ Nga nindi mbona malayika owundi. Malayika ono gan̄wera n̄a hituuti ehi ban̄eeraho en̄ongo eyiri Hatonda era gaali n'obun̄angi hu muliro, ng'alangirira n'ejanjaasi ery'amaani n'aloma oyo ali n'ahageso ahogi ati ng'olu mulimi atambisa ahageso hahe ahogi ohusala ebisagaasa by'ebibala by'omuzabbibbu ni bin̄angaaye, weesi humbaania abaatu abali hu hyalo olwohuba ehiseera ehy'ohubasalira omusango hyolire.

¹⁹ Nga malayika an̄uuba ahageso hahe hu hyalo ng'ahwaya abaatu hu hyalo abahumbaania. Ng'olu omulimi asala ebisagaasa by'ebibala by'omuzabbibbu gabidaanya mwiron̄o ebbala eryohujungiramo, n'abaatu abo boosi nga babadaanya mwiron̄o ery'obusungu wa Hatonda.

²⁰ Ng'an̄o babanyuhira mwiron̄o ery'obusungu wa Hatonda ebulafu w'ehibuga Yersaalemu. Nga betuluhamo amafugi ameene amangi

gabanda omubando era nga singa embalaasi egeemamo gayoola hu munwa era n'omuhula ogu gaabbota ni gujesa obuleeni wa kilomita ebihumi bidatu.†

15

Ebibonyoobonyo omusanvu

¹ Ng'ango nindi mbona mwigulu ehyamaliholiho ehindi ehyenunjisa ate ehy'amahulu ameene amangi. Mu hyamaliholiho ehyo, nabona abamalayika musanvu aba baali ni banyaaye ebibonyoobonyo musanvu ebisembayo. Ebibonyoobonyo ebyo mbebyali ni bija hugohoba ehiruŋi hya Hatonda eri abaatu abamujeemera ekomerero ko ehene yoole.

² Era nga mbona ehiitu ehiri oti enyanja eyi babbota mu ndabirwamu ni batabuuyemo omuliro. Nga mbona ni naabo abageene ohujumirya ogusolo ŋalala n'ehifaananyi hyagwo wayire ohufugiirira babateho eraama ey'enamba y'esiina lyagwo. Abaatu abo baali bemeereeye hu tulo w'enyanya eyo ey'endabirwamu, ni banjambire amadungu aga Hatonda gaali n'abanyaaye.

³ Nga bamba olwembo olu Musa, owaali omuŋeeresa wa Hatonda gamba ŋalala n'olwa Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi baati, "Hatonda Musengwa, ewe Omwene Buŋangi, ebi ohola bihulu era byenunjisa ababibona! Ndiwe Habaha ow'olubererera, era ebi ohola byosibyosi bituufu era by'amazima.

⁴ O! Musengwa, hiisi muutu alihugondera era gaahuŋa eŋono. Olwohuba ndiwe wenene omwawufu mu bosibosi. Era abaatu abamawanga gosigosi baliija mu moni jijo bahujumirya olwohuba olagire hiisi muutu ng'olu otehubbira."

⁵ Ebyo ni byanwa, nali keja nga mbona oti hani baali beguye ehifo omu Hatonda gehala mwigulu.*

⁶ Mu Yekaalu eyo, po mwanwera abamalayika bala omusanvu abaali n'ebibonyoobonyo omusanvu. Abamalayika abo baali bambaaye engoye eja laasi ejituhula era ni jitemagana hutemagana ni besidihire emisibiro ejifaana hy'ezaabbu mu bifuba.

⁷ Ng'ango hirala hu biamu ebine bira hiŋa hiisi mulala hu bamalayika omusanvu eŋooja eri babbota mu zaabbu ni lijuuye ebiitu ebyali mu hifaananyi hy'obusungu wa Hatonda Omwene Bulamu emirembe n'emirembe.

⁸ Nga Yekaalu yijula eriisi ohulaga eŋono n'obuŋangi wa Hatonda. Eriisi eryo lyali liraga eŋono n'obuŋangi wa Hatonda era siŋaaliŋo omuutu kadi mulala owaali n'ananga ohwingira mu Yekaalu eyo ohwola olu abamalayika bala omusanvu baahena ohusindiha ebigudyo omusanvu hu hyalo.

16

Embya omusanvu ej'obusungu wa Hatonda

¹ Ng'ango pulira ejanjaasi ery'amaani ni liŋwera mu Yekaalu mwigulu ni ŋaliŋo aloma abamalayika bala omusanvu ati, "Mutiine mujuhe hu hyalo ebiitu ebiri mu mbya omusanvu ohulaga ehiruŋi hya Hatonda eri abaatu abamujeemera."

† 14:20 14:20 Ebyanandihiwa ebindi biri ni sitadiyo 1,600. * 15:5 15:5 Oba: ehifo ehiri hy'eweema ya Hatonda eyi Abayisirayiri babanga nayo mu lulafu.

² Malayika omudaayi ng'atiina ajuha ebyali mu lubya lulwe hu hyalo. Ni gajuha, ebyalimo nga bireetera abaatu abaaliho eraama y'ogusolo era ni bajumirya ehifaananyi hyagwo nabbwangata ohubanamba.

³ Oyo ni gahena nga malayika owohubiri yeesi ajuha ebyali mu lubya lulwe mu nyanja. Ni gajuha, ng'amaaji agaali mu nyanja gamaliŋa hy'amafugi g'omuutu afuuye. Hino hyaleetera hiisi hiitu ehiramu ehyali mu nyanja ohufa.

⁴ Malayika owohudatu yeesi ng'aja ajuha ebyali mu lubya lulwe mu njabi n'esobere josijosi ejiri hu hyalo. Ni gajuha, ng'amaaji agaalimo gaacuuha gafaana hy'amafugi.

⁵ Amaaji ni gahena ohucuuha gafaana hy'amafugi nga pulira malayika anjuga ebifo ebibamo amaaji n'aloma Hatonda ati,

“Ehi oholire hituufu era ogu obasaliye guboola,
ohunŋwa ahale nahale, n'ohwola hatyane ndiwe wenene Omwawufu,
olwohuba osala emisango n'otehubbira.

⁶ Abaatu abo ni beeta abaatu babo n'abanaabbi,
amafugi g'abaatu abo aba beeta gajjuha.

Naahani weesi obanjaaye amafugi g'abaatu aba beeta baganywe.
Ehyo hiboola!”

⁷ Nga pulira ejanjaasi ni linwera mu hifo aŋa banjeerayo enongo ni njaliŋo aloma ati,

“C'ehyo ehyene Hatonda Musengwa Omwene Buŋangi,
ehi oholire hituufu era ogu obasaliye guboola.”

⁸ Nga malayika owohune yeesi ajuha ebyali mu lubya olu bamuŋa hu lyuba. Ni gajuha, nga ebyalimo byongera eryuba ohuhanguha n'ohwohya abaatu oti hani muliro.

⁹ Obubalire owo ow'amaani ni woohya abaatu, wabaŋa ehabyo bafodogola Hatonda olwohuba nj'owaali n'obuŋangi hu bibonyoobonyo ebyo. Cooka bagaana ohucuuha ohunŋwa mu bibi byawe n'ohumuŋa enono.

¹⁰ Nga malayika owohutaanu yeesi ajuha ebyali mu lubya lulwe hu tebe y'obuŋugi ey'ogusolo nago gula. Ni gajuha, ng'ehiirema hisidiha hiiti ngu mu wa habaha waagwo. Hino nga hireetera abaatu bomu wa habaha owo ohwininala olw'obulumi,

¹¹ era nga bafodogola Hatonda owomwigulu. Hino hyanŋwa hu bulumi obungi obu baalimo ko n'obusondo obu baali ni nawo hu mibiri ni buŋwa hu nabbwangata oyu bali ni babasindihiye oludaayi. Cooka wayire byali bityo bageene ohwebbwaga olw'ebibi ebi baali ni baholire.

¹² Malayika owomukaaga yeesi ng'ajuha ebyali mu lubya lulwe mu lwabi olubbala olubalanga baati Yufuleeti. Ni gajuha, ng'olwabi olwo lwomeera luteerenjo abahabaha abanŋwa ewunŋwalyuba engira bambuhe n'amaŋe gaawe baje batabaale owahabaha w'ogusolo.

¹³ Ng'aŋo mbona emisambwa edatu ejaali mu hifaananyi hy'amahere. Mulala hu misambwa ejo gwanŋwera mu munwa gw'ogutemu, ogundi mu munwa gw'ogusolo n'ogundi mu munwa gwa naabbi alagula eby'obudulingi.

¹⁴ Emisambwa ejo jaali jinŋanga ohuhola ebyamaliholiho era jatiina eri abahabaha bosibosi mu hyalo jabahoonŋa hiisi mulala gahumbaania ene lirye bahubbagane hu ludaalo olwo olu Hatonda Omwene Buŋangi gaali n'ategeha ohuboneresha abatafugiirira.

¹⁵ Ng'aŋo pulira Yesu Musengwa n'aloma ati, “Ale ni mwetege! Ndi hugobola hy'omwibi ni talagire. Ali n'ekabi oyo abaanjo ni getegeheeye

ohuuja hwange, ataswala ni muguuyeho bugwe n'atambaaye bugwalaafu ng'olu omuutu aswala banamugwaho bugwe bamwagana n'ali majula."

¹⁶ Ng'ango emisambwa ejo jireetera abahabaha abo n'amane gaawe ohuhumbaanira mu hifo ehi balanga mu Lubbebbulaniya baati Arimagedoni.

¹⁷ Ng'ango malayika owomusanvu yeesi ajuha mu bbanga ebyali mu lubya lulwe. Ni gajuha nga pulira ejanjaasi ery'amaani ni linwera mu Yekaalu mu tebe ya Hatonda ey'obunugi ni naliho aloma ati, "Hiisi hiitu hiyooye!"

¹⁸ Ng'ango mbona ohumyasa era pulira n'ohunuma hy'ohwefula ko n'ohubbwabbwanuha hy'ohweraadu. Nga nabanjo n'ohuteetema hw'ehyalo ohw'amaani ohutabangahono hu hyalo ohunwa ahale nahale.

¹⁹ Ehyanjwamo ng'ehibuga ehimbala ehi balanga Bbabbulooni mu ndoma ey'ohubbimbirya hyegabulamo ebimesu bidatu. Mu ngeri nj'enyene ng'ehibuga byomu hyalo byosi bisihiriha. Hatonda sigibirira bibi ebi baatu bomu hibuga ehi balanga Bbabbulooni baaholanga. Olw'ehyo gababoneresa n'ehirunji hihye hyosihyosi bafaana hy'omuutu oyu baahahire omwenge omuhambwe gwamusisimula.

²⁰ Olw'ohuteetema hw'ehyalo ohwo ohwalingo, ebizinga byosibyosi mu nyanja nga binwano, n'esozi joosi nga jifulyunguha jifuuha museetwe.

²¹ Ng'efula y'amabaale ameene amasito hiisi erala ni lirimo obusito w'ekilo ng'amahumi ane n'etaanu gamagaliha hu hyalo gahubba abaatu abo. Ng'ango nibo ko betambagania ohufodogola Hatonda olw'ehibonyoobonyo hy'amabaale g'efula agaali ni gabahubba n'ohusiirisa ni gasiirisa ebiitu.

17

Omuhasi hanjunge mu buhwedi

¹ Ng'ango mulala hu bamalayika omusanvu abaali n'embya omusanvu, gaaja aja naali nga gandoma ati, "Nja nje kulage ng'olu Hatonda aja husihiirisamo ehibuga ehyo ehiri hy'omuhasi omuhwedi era ehibitamo enjabi enyene enyingi.

² Abahabaha bohu hyalo bahola obuhwedi n'abaatu abali mu hibuga ehyo ni bajumirya ebitali Hatonda era bahongerera abaatu hu hyalo baaba hy'abameesi boosi bajumirya ebitali Hatonda."

³ Ng'ango Omwoyo wa Hatonda gaamaamira nga malayika oyo gangega gapira mu lulafu. Ni hwola eyo nga mbona omuhasi ni gehaaye hu gusolo ogulando. Ogosolo ogwo gwaliho emitwe musanvu n'ameega ehumi era ni gwijuuyeho amasiina agafodogola Hatonda.

⁴ Omuhasi niye gaali gambaye olugoye olw'erangi erya namasyoma n'ebirando era yesiyesi nameregenya humeregenya olw'ezabbu n'amabaale ag'ebbeeyi aga gaali ni gesapire hu mubiri nohu byambalo ebi gaali ni gambaaye. Mu ngalo gaali anambire ehipopo ehi babbota mu zaabbu ni hijuuyemo obubi wosiwosi obunamba hu bikolwa bibye eby'obunemu n'obuhwedi obu ahola.

⁵ Baali bamunandiihireho n'esiina ery'amahulu ag'ehyama mu weeni eriroma liiti:

"ONO NJE BBABBULOONI
EHIBUGA EHIBBALA OMUSAAYE W'ABAHWEDI
ERA ALEEGERA ABAATU OHUHOLA EBY'OBUNEMU."

⁶ Nga mbona oti omuhasi oyo gaali ameeye cooka n'atameeye mwenge aye n'ameeye amafugi g'abaatu ba Hatonda aba beeta olw'ohufugiirira Yesu n'ohulomera abaatu ebimunambaho.

Ni nabona omuhasi oyo, ganjinyosa olusisimo era gandeetera ohwenjunja!

⁷ Nga malayika oyu naali ni naye gandoma ati, “Otejunja olwohuba nahunyonyole amahulu g’ehyamaliholiho ehinamba hu muhasi n’ogusolo ohu gehaaye oguliho emitwe musanvu n’ameega ehumi.

⁸ Ogosolo ogu oweene gwaliho gulamu aye gwafa cooka gunatere ohunwa mwironjo ereeni eritahoma omu guli baje bagusihiirise. Ohunwa hu hutandiha hw’ehyalo, abaatu aba batanandiiha masiina gaawe mu hitabo hy’olwanji lw’amasiina g’abaatu abalisuna obulamu obutanwanjo, ni balibona ogusolo ogwo ogwali ni gufuuye aye njaahani ni guli gulamu balyenjunja.

⁹ “Ale ni hino hyetagisa obulabuhi omuutu ko gaahifaania. Emitwe omusanvu ej’ogusolo ohu omuhasi gehaaye nj’esozi omusanvu ohu batongola ehibuga ehi baguliha esiina ly’omuhasi oyo. Mu ngeri eyindi era jiri mu hifaananyi hy’abahabaha musanvu.

¹⁰ Abataanu hu bahabaha bano omusanvu bafa, mulala ahirino mulamu ate owundi ataboneha. Aye n’aliba ni gehaaye hu tebe y’obunugi saaliniasaho lutu.

¹¹ Ogosolo nago ogwali ni gufuuye aye njaahani nindi ni guli gulamu gwosi gulinuga nga habaha owomunaana era ni guli mu luse lulala ni nabala omusanvu aye guliba gunjambire ngira egunjira mu husihiiraha.

¹² “Ameega ehumi aga oweene gali mu hifaananyi hy’abahabaha ehumi abahiiri hutandiha hunuga. Abaatu bano ehumi ogusolo guuja hubanjaaho owaami owomu dandi banuge ni nagwo ohuhena ahamanga oti hani ha saawa ndala yonyene.

¹³ Abahabaha abo baliromanga hirala n’ehirinwamo balisalaño ohunja ogusolo gula omugabo gwawe ogw’obunugi ko n’obunangi waawe.

¹⁴ Abanugi bano njalala n’ogusolo balisoosa Yesu ali mu hifo hy’Etaama Etusanjo Ebibi aye niye alibanangula olwohuba nje Musengwa y’abasengwa era Habaha w’abahabaha bosibosi. Abamufugirira era nga mbabo aba Hatonda galanga era gatobola baahena bamutammo owesige baliba ni naye mu hunjirijana huno.”

¹⁵ Ng’ano Malayika oyo geyongera ohundoma ati, “Amaaji aga oweene ana omuhasi abaaye ni gehaaye gali mu hifaananyi hy’abaatu ekwiro n’ekwiro ohunwa mu ndimi n’amawanga agenjabulo hu hyalo.

¹⁶ Ameega ehumi aga oweene agali mu hifaananyi hy’abahabaha ehumi ni bali njalala n’ogusolo, balicaawa abaatu bomu hibuga ehi baguliha esiina ly’omuhasi ola omuhwedi oyu oweene. Ehirinwamo abahabaha abo njalala n’ogusolo baliyaaya hiisi hiitu mu hibuga omwo baaleha abaatu baamo ni babambuuye babaleha ni bali beere hy’engeso era hy’omuutu alimajula abula ehi gedanyire hu mubiri. Balisihirisa abaatu baamo babahola ng’olu omuutu anyaanya era gaamira omunohi ogubulamo egumba era balyohyera erala ehibuga ehyo hyaguhuliha.

¹⁷ Hino balihihola olwohuba Hatonda aliba abatambisa ohwoheresa ehi niye genda. Olw’ehyo, balirehera ogusolo obunugi n’obunangi waawe gunuge ohwola olu ehi Hatonda galoma hiriyolerera.

¹⁸ Omuhasi omuhwedi oyu oweene, ali mu hifaananyi hy’ehibuga ehibala ehi omanyire era abanugi bomu hibuga hino nj’abanuga abahabaha abanuga mu mawanga gosigosi hu hyalo.”

18

Basihirisa ehibuga Bbabbulooni

¹ Ebyo ni byanjwa nga mbona malayika owundi n'anwera mwigulu. Malayika oyo gaali n'obunangi oweene obungi era n'amasaamasa eby'amaani ebyene era ohumasamasa ohwo hwahubba enjase hu hyalo hyosihyosi.

² Nga malayika oyo aloma n'ejanjaasi ery'amaani hu husihirisa hw'ehibuga hira ehibbala ehi balanga baati omuhasi omuhwedi, mu ndoma ey'ohubbimbirya n'aloma ati,

Wowe! Ehibuga Bbabbulooni gahinooye!

Abaatu babulunguhire banoooyemo,
nqaahani bibbwe n'emiyayyu nj'ebihyemberamo,
era hifuuhire hifo ehinyosa olugondo hu oyo atinamo.

³ Hatonda aja huboneresha abaatu baamo
olwohuba abatangirisi baahyo
baleeteeye amawanga gosigosi ohuhola obuhwedi
bafaanana hy'omuutu oyu omuhasi omuhwedi ameesa
gahola ni naye obuhwedi era bajumirya ebitali Hatonda.

Abanugi bohu hyalo boosi baholire obuhwedi ni nahyo
n'abasuubuzi hu hyalo boosi
bagaganjaliye mu hwejalabya ni nahyo.

⁴ Ng'ano nindi pulira ejanjaasi erindi ni linwera mwigulu ni njalino aloma ati,

"Ne enywe abaatu bange muhinwemo
mutahola bibi ebi bahola,
olwohuba singa mwesi mubihola nja hubaboneresha,
ng'olu nja huboneresha abaatu bomu hibuga ehyo."

⁵ Ebibi byawe bitiinire ni byebunga omwega ohwola olu byolire eyi ndi era bataneega baati simbona bibi ebi bahola.

⁶ Ng'olu hiri ti ahadubi hedaala haja hahye,
mwesi mubahole ebi babaaye ni babahola, muteho n'enyongesa
ebiguudyo ebi mubaqa bihireho ebyawe emirundi ebiri.

⁷ Muje abaatu baamo ebiguudyo era mubalisye amangi
ebiguudyo ebyo bineranerane n'ohwepaaha
nalala n'ohwejalabya hwawe.

Olwohuba mu myoyo jaawe babaayenga bepaaha baati,
Mutuweene? Hwihaaye hu tebe y'obunugi n'obunangi wosiwosi
era sihuli hy'omuhasi ali n'omusinde,
anahafe gaalira amangi n'afuuhire namwandu.

⁸ Olw'ohwepaaha hwawe ohwo,
mu himanga ehitali hyanjale
ebiguudyo omuli ohufiisa n'amaliro n'enjala binahabooleho.

Era omuliro gunahasihirise ehibuga hyawe
olwohuba Hatonda omwene bunangi ahenire ohusalano atyo.

⁹ Abanugi abandi hu hyalo abahwedesiania ni naye ni banahabone eriisi ni liduunya ohunwa mu hibuga omwo ni bahenire ohuhyohya, hina-habenyose olusisimo bahubba enduulu, baalira obutahi ni bubaqambire.

¹⁰ Ni banahabone ebigosi ebihyolireho, banahebaaye olw'ohutya batiina bema njaleeni olusiisimo ni lubaqambire nga ko balira baati,
"Wowe! Wowe! Sindiiwe Bbabbulooni abaaye n'ohihenaho?
O! Ewe abaaye n'obunangi owo wosiwosi

mu hamanga ahototono aho olwo ebiby ko binoooye?"

11 "Abasubuuzi hu hyalo boosi banahalire amangi ni njabula muutu ow'ohugula ebyamatano byawe.

12 Ebyamatano ebyo ni mulimo emihoby eji babbota mu byoma eby'ebbeeyi hy'ezaabbu n'efeeza, engoye ej'ebbeeyi eja laasi ni mafuta ni fulungu n'ejerangi erando eji abanjinda bonene bambala, n'ebiyomu nyumba eby'ebbeeyi ebi babbota mu mbaawo ej'ebbeeyi nomu masyaka nomu byoma n'amabaale ag'ebbeeyi.

13 N'ebyahaloosa eby'ebbeeyi omuli ebi balanga baati sinamona, n'ebizaali, n'obubbaani, miira, n'omwenge, n'amafuta agahalanga, n'engaano ey'ohunyiiya emigaati, enombe n'etaama n'embalaasi njalala n'ebigaali ebi njjalula, n'abaatu ni batabalehire yigongo boosi ni batatunda ohuhola owiidu."

14 "Abasubuuzi nga baloma abaatu bomu ehibuga ehyo baati, 'Ebiranji byosibyosi ebi myoyo jenywe janjembanga, omuli ebinofu n'ebyesapo ebi mwesapanga, simuhigobolayo hubibona.'

15 Abasubuuzi abatundanga ebiitu ebyo era babigaganjaliramo balyema njale ni bebaayire, olusisimo ni lubanjambire olw'ebiriba ni byolire hu hibuga Bbabbulooni.

16 Balihubba enduulu era baalira baati,
 " 'Wowe! Wowe! Enywe abaatu b'e Bbabbulooni,
 sindinywe ababaaye ni muhihenaho?
 Sindinywe ababaaye ni mwesapa engoye endani eja laasi,
 n'enando eji abanjinda bonene bambala?
 Sindinywe ababaaye ni mwambala emihoby
 ejimeregenya ej'ezaabbu n'amabaale ag'ebbeeyi?"

17 Olwo mu hamanga ahatotono hano
 eby'obunjinda bibyo byosibyosi ko bihenire ohususunguha?"

"Abeene maato amabbala, taho abagimbi baago ko n'abagasaabaliramo, n'abaatu bosibosi abeyemeresano olw'engendo eji bagenda ni basabaala hu nyanja boosi banahebaaye beema njaleeni.

18 Ni banahabone eriisi ko ni lidunya banahalome baati, 'Dala hu hyalo hwali hubaayeho ehibuga ehyeginghiriri hya Bbabbulooni?' "

19 Banaheyonjeho efuuhe mu mitwe ohulaga ti obutahi bubanjambire era bahubba enduulu ni balira baati,

"Wowe! Wowe! Sindinywe abaatu b'e Bbabbulooni ababaaye ni muhihenaho?
 Sindinywe ababaaye ni mugaganjahiise abaatu bosibosi abali n'amaato amabbala hu nyanja?"

Olwo mu hamanga ahatotono aho ebiby ko binoooye?"

20 Ale ni musanjalye enywe abomwigulu
 olwohuba Hatonda asihirihise Bbabbulooni.
 Musanjalye enywe abaatu ba Hatonda, abahwenda ba Yesu n'abanaabbi
 olwohuba Hatonda asaasuuye Bbabbulooni gaamubisya ng'olu gababisya enywe.

21 Ng'ano njabano malayika ow'amaani owaaja gaadunda ogubaale ogwaga hy'olubaale olubba olu baseeraho ng'agujuguja mu nyanja n'aloma ati,

"Engeri eyi njugujeremo ogubaale guno gwetubya mu nyanja gwagoteramo,
 n'ehibuga Bbabbulooni hyosi ni banahahiisihirise era sihirigobolamo hwinyoha nindi.

- 22 Mu hibuga hyenywe,
 ebinyumo eby'ebifuga omuli amadungu n'abagahubba,
 emirere n'abajifuunja ko n'amagwala n'abagafuunja
 sibirinjulirihanamo nindi.
 Ababboti boosi sibanahabeemo
 era simulinjulirihanamo janjaasi ly'embaale abahasi ni basa.
- 23 Omuutu salibonaho taala ni yaduha mu hibuga
 era sibalinjulira nindi ni bahubbira abeenja ebigalagala.
 Abasubuuzi ab'amaani mu hyalo hyosihyosi
 babaaye banjwa mu hibuga hyenywe
 aye olwohuba babaaye balyaha era ni begesa n'abaatu bosibosi obulyahi,
 nj'ehigema nahahusihiirise.
- 24 N'ehindi olwohuba abaatu b'ehibuga hyenywe beeta abanaabbi,
 n'abaatu abandi abalomeranga abahyawe ko n'abafugiiriranga bosibosi
 ehibono hya Hatonda."

19

Ohujumirya n'ohusanjalya mwigulu

- ¹ Ebyo ni byanjwa nga pulira oti hani majanjaasi g'ehinjindi hy'abaatu ni ganjera mwigulu. Abaatu abo baali bamba n'ejanjaasi ery'amaani baati,
 "Hujumirye Hatonda!
 Hatonda omwene bujangi era ow'enono atunonoooye,
² olwohuba asala emisango n'atehubbira.
 Olw'ehyo asaliye abaatu bomu mu hibuga ehyo ehibbala omusango,
 olw'ohubbaamya abaatu boosi hu hyalo bajumirya ebiitu ebitali
 Hatonda. Baaba
 hy'omuhasi omuhwedi
 owonoona abaatu mu hyalo n'ahola ni nabo obuhwedi.
 Abasasuuye olw'ohwita abanjeeresa babe."
³ Nga nindi bameedaho baati,
 "Hujumirye Hatonda!
 Eriisi ly'ohunya hwahyo ko liduunya emirembe n'emirembe."
⁴ Ng'ango abasaaja abahulu bala abiri nabane ko n'ebiramu bira ebine
 bihubba amafuha bijumirya Hatonda owaali ni gehaaye hu tebe yiye
 ey'obujugi ni bamba baati,
 "C'ehyo ehyene n'ehyene, Hujumirye Hatonda!"
⁵ Ng'ango ejanjaasi linjera mu tebe y'obujugi ni njalino aloma ati,
 "Mujumirye Hatonda,
 enywe mwesimwesi abanjeeresa babe,
 enywe mwesimwesi abamuja enono,
 abeginghiriri n'abajaasi!"
⁶ Ng'ango nindi pulira ejanjaasi eryali oti hani ly'ehinjindi hy'abaatu
 ni lifuga oti hani mwoluumo gw'amaaji ag'omubando anandi oti hani
 hubbwabbwanuha hw'eraadu abaatu abo ni bahayaana baati,
 "Hujumirye Hatonda!
 Olwohuba Hatonda weefe oyo omwene bujangi nj'anjuga.
⁷ Leha husanjalye era hwejage
 era humuje enono!
 Olwohuba ng'olu omusinde bamunimba n'omuhasi wuwe omwenja,
 hino nj'ehiseera ehya Yesu ali hy'Etaama Etusano Ebibi
 ohwenimba n'abaatu babe olwohuba bahenire ohwetegeha.

⁸ Hatonda ahenire ohubagwalaasa era bali hy'omugole oyu bambahiise ebyambalo ebiḱoono ebya laasi ebimeregenya." (Ebyambalo ebya laasi biri mu hifaananyi hy'ebikolwa ebigwalaafu ebi baatu abo baholanga.)

⁹ Ng'aḱo malayika oyu nali ni naye gandoma ati, "Ḽandiiha oti, 'Nga bali n'ekabi abo aba Hatonda anahalange hu mbaga ya Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaḱo Ebibi ni geḱimba n'abaatu babe eyiriba oti hani higole!' " Ng'ameedahō ati, "Ebibono bino ebindoma bya Hatonda era bituufu."

¹⁰ Ni naḱulira ebibono ebyo nga kubba amafuha ohumujumirya. Aye nga niye gandoma ati, "A-a! Leha otahola otyo! Ese keesi ndi muḱeeresa wa Hatonda hy'ewe n'abahyo abasigaayeyo abalomera abaatu ebiḱamba hu Yesu. Jumirya nje Hatonda olwohuba nj'agaba obunḱangi owohulomera abaatu ebiḱamba hu Yesu n'abita mu Mwoyo wuwe."

Embalaasi ekosa ko n'owaali n'ayihaayeho

¹¹ Naali keja nga mbona egulu ni liwihuhire era nga muḱwamo esolo eyi balanga baati embalaasi. Embalaasi eyo yali kosa n'erihō n'ayihaayeho ni bamulanga baati, "Omwesigwa era Owamazima." Oyo nj'asala emisango n'atehubbira era asoosa abalabe babe olw'esonga etuufu.

¹² Omuutu oyo gaali gambaaye engule enyene enyingi hu mutwe era emoni jije ni jimesya oti hani nimi j'omuliro. Baali bamunḱandiihireho esiina cooka nga ḱabula bundi alimanyire ohutusaho ye omwene.

¹³ Gaali gambaaye ekaaso eyaali oti hani bayinihire mu mafugi. Esiina lirye erindi gaali nje "Hibono hya Hatonda."

¹⁴ Eḱe ly'abasooli abomwigulu lyali limunḱwaho egongo ni limulonda. Abasooli abo baali bambaaye ebyambalo ebya laasi ebihosa era ebiḱoono era hiisi mulala hu bo yeesi ni gehaaye hu mbalaasi ekosa.

¹⁵ Ebibono ebi gaali ni nabyo mu munwa byali oti piima, n'aja hubitambisa ohusoosa n'ohunḱangula amawanga amajeemu. Era alibanḱugisa simbo y'owaami ey'ehyoma amahulu gahyo ti "ali n'obunḱangi ow'amaani." Hino alihihola mu siina lya Hatonda Omwene Bunḱangi abaliho ehirunji eh'y'amaani olw'ebibi ebi bahola.

¹⁶ Hu kaaso yiye ḱabisambi banḱandiihaho esiina baati,
HABAHA W'ABAHABAHA ERA MUSENGWA Y'ABASENGWA.

¹⁷ Ng'aḱo mbona malayika owundi. Malayika ono gaali gemereeye mu njase y'eryuba. Ng'alangirira n'ejanjaasi ery'amaani n'aloma enyuni ejaali ni jiri hugululuha mu bbaga ati, "Muuje muhumbaane mweriire ehiinulo ehi Hatonda genda hubenḱula.

¹⁸ Muuje mulye eminohi j'abahabaha n'abahulu bamaḱe n'abaatu ab'enono, ej'embalaasi n'abajihalaho n'eminohi j'abaatu bosibosi ohunḱirira ḱalala, abeedu n'abatali beedu, abegingihiriri n'abanjaasi."

¹⁹ Ng'aḱo mbona ogusolo nago gula n'abahabaha abomu hyalo n'amaje gaawe ni bahumbeene ohunḱirina ni nooyo owaali ni gehaaye hu mbalaasi ekosa n'eḱe lirye.

²⁰ Aye nga banḱamba ogusolo ni naabbi ola alagula eby'obudulingi, owaholanga ebyamaliholiho mu siina lyagwo gaadulinga abaatu babataho eraama y'ogusolo era bajumirya ehifaananyi hyagwo. Ni babanḱamba nga babadaanya balamu mu nyanja eyiri oti nameehere eyaduha omuliro ogutasima.

²¹ Abasooli ab'amane gaawe abasigaayeno nga bafa olw'ehibono ehyanwa mu munwa gw'oyo owaali hu mbalaasi ekosa ehyaali oti hani piima eyaali n'esobekereeye mu munwa gugwe. Era ng'enyuni jija jehyasa hu minohi j'emibiri jaawe.

20

Emyaha olukumi ej'obunugi wa Kurisito

¹ Ebyo ni byanwa nga mbona malayika owundi n'anwera mwigulu. Malayika ono gaali anambire ogujegere ogubba mu ngalo jije era n'ali n'ehisumuluzo ehifunga omulyango ogwingira mwirono ereeni eritahoma.

² Nga malayika oyo anamba ogutemu gula oguhalehale ko nje Sitaani, ng'aguhaada aguhadaasa emyaha lukumi.

³ Ng'agudanya mwirono nago eritahoma ahena agufungaho ohuhena emyaha lukumi. Ehyo gahihola ohugusibirisa ohudulinga abaatu ohwola olu myaha olukumi jirinwaho. Cooka oluvanyuma lw'emyaha ejo baligulehula ohuhena ahamanga hadiidiri.

⁴ Nga mbona etebe j'obunugi ni hwihaayeho abo aba baali ni banjaaye obunangi ow'ohusalira abaatu emisango. Era nga mbona emiigu j'abaatu aba baali ni betire ni babatemaho emitwe ni babahaabya ohulomera abaatu ebibono ebinamba hu Yesu n'obuhwenda wa Hatonda. Abaatu abo nj'abageene ohujumirya ogusolo oba ehifaananyi hyagwo oba ohufugiirira ohubataaho eraama jaagwo mu byeni oba hu mihono. Olw'ehyo Hatonda gaabalamusa banugire njalala ni Kurisito ohuhena emyaha lukumi.

⁵ Ohwo ko nj'ohulamuha ohudaayi. (Abaatu abandi sibaliramuha hu mugigi ogwo ohwola olu myaha ejo olukumi jirinwaho ko balamuha.)

⁶ Bali n'ekabi abo abanahabe mu hulamuha ohwo ohudaayi. Hatonda gaaja hubabalira mu bagwalaafu era sibalifa mulundi gw'ohubiri wabula balifuuha basengi babe ni bamunjeeresa niye ko ni Kurisito. Baaja hunuga ni Kurisito ohuhena emyaha lukumi.

Olutalo hasiigu olusembayo

⁷ Emyaha lukumi ni jihenire ohunwaho balirehula Sitaani ohunwa mu busibe omu bamubonera

⁸ era alitiina aje adulinge amawanga omunwa abaatu abanahania Hatonda ohunwa mu bunyomero wosiwosi hu hyalo, Gogi ni Magogi. Sitaani alibahumbaania banjirinane n'abaatu ba Hatonda. Abaatu abo baliba kwiro n'ekwiro ni nabula ananga ohubabala gabahena ni bali hy'omujehe hu gobo ly'enyanya ogu muutu atananga hubala gaahena.

⁹ Abaatu abo baligenda baatina baje beswanigirise abaatu ba Hatonda mu hibuga Yerusaalemu, ehibuga ehi Hatonda asinga ohwenda. Aye Hatonda alimagalisa omuliro ohunwa mwigulu gwaja gwabohya baaguhuliha.

¹⁰ Ni hibooyi Sitaani abaaye n'abahoona baamudaanya mu namehere ko nj'enyanya eyaduha omuliro ogutasima omu badanya ogusolo nago gula ko ni naabbi ola omudulingi. Omwo pomu baliba ni babonaabona omuusi n'owiire emirembe n'emirembe.

Ohusala hw'emisango

¹¹ Naali keja nga mbona etebe y'obunugi enyene embala ohu Hatonda gehala. Etebe eyo yaali kosa era oyo owaali n'ayihaayeho gaali anambya olusisimo. Ehyo hyaleetera ehyaalo n'ebbanga ko n'ebyalimo byosibyosi

ohuduluma ohunwa aya ali. Nga Hatonda abisihiirisa ndi nabanjo owagobolayo ohubibona.

¹² Nga mbona abaatu bosibosi abaali ni bafuuye ne njaahani ni balamuhire ni bemereeye mu moni j'oyo owaali ni gehaaye hu etebe y'obunugi. Abaatu abo baali b'esibo n'esibo ni mulimo abeginghiriri n'abajaasi. Ng'ango bawihula ebitabo bya Hatonda omu banandiiha hiisi hiitu ehi baatu baahola. Nga nabanjo n'ehitabo ehindi ehi bawihula. Hino nj'ehitabo omu banandiiha olwanji lw'amasiiina g'abaatu abohusuna ehirabo hy'obulamu obutanwano. Ng'ango Hatonda asalira abo abaali ni bahenire ohufa aye njaahani ni balamuhire omusango ni geema hu ebyo ebi baali ni banandiihire hu hiisi mulala hu bo mu bitabo.

¹³ Nga n'enyanya yoosi ehuhudulayo abo abaali ni bafuuye amaaji emirambo jaawe ni jisigaayemo. Ehyalo hya bamagombe hyosi nga hireeta abafu abalimo. Nga abo boosi babasalira omusango ni beema hubi hiisi mulala hu bo gaholanga.

¹⁴ Ng'ango banamba ohufa n'ehyalo hy'abamagombe babidaanya mu nyanja eri oti namehere eyaduha omuliro ogutasima. Enyanja eyo nj'ehifo omu baatu bafira mu hufa ohw'omulundi ogwohubiri.

¹⁵ Hiisi muutu oyu siina lirye litaali mu hitabo omu banandiiha olwanji lw'amasiiina g'abaatu abohusuna ehirabo hy'obulamu obutanwano nga bamudanya mu nyanja eyo eri oti namehere, eyaduha omuliro ogutasima.

21

Ehibuga Yerusaalemu ehinyaaha

¹ Ebyo ni byanwa, nga mbona egulu enyaaha n'ehyalo ehinyaaha. Bino nabibona olwohuba egulu n'ehyalo ebyalino oludaayi byali bigotireno n'agayanja goosi ni gabulano.

² Nga mbona ehibuga hya Hatonda eh yawufu, konje Yerusaalemu ehinyaaha. Ehibuga ehyo hyali hiiha hu hyalo ni hiwera mwigulu ewa Hatonda era mu faani yahyo hyali hifaana hy'omugole mu bunoono obu abamo wamwe ko n'amwambahiise ol'oweeja.

³ Nga pulira ejanjaasi ery'amaani ni hiwera mu tebe ya Hatonda ey'obunugi ni liroma liiti, "Ohunwa njaahani Hatonda anamenyenga njalala n'abaatu babe n'abeehayemo njagati. Abaatu abo baaja huba baana babe era ni Hatonda omwene yeesi anaabenga Hatonda waawe.

⁴ Olw'ehyo, anahabatuseho obulumi wosiwosi obu babaaye ni balimo era gabasabusaho amasiga aga babaaye ni balira. Ohufirwa n'ohulira ko n'obulumi owa hiisi ngeri sibiribano nindi olwohuba ebihale ebibaaye ni bireeta obulumi binahabe binoooyo."

⁵ Ng'ango Oyo owaali ni gehaaye hu tebe ekulu ey'obunugi aloma ati, "Ndi huhola ebiitu byosibyosi bunyaaha!" Nga gandoma ati, "Ale nandiiha ebiitu bino ebindomire olwohuba bituufu era nahabyohere ng'olu mbiromire."

⁶ Ng'ameedahogandoma ati, "Hiwooye! Ese ndiise Alufa n'Omega, etandiha n'ekomerero. Hiisi muutu ali n'enduno namune amaaji aganamuleetere ohuba n'obulamu obutanwano. Nagamune busa anabula hugasasulira.

⁷ Hiisi muutu anangula amaani g'ehibi nahamune ebindomahogandoma bino byosibyosi era naabenga Hatonda wuwe yeesi gaaba mwana wange.

⁸ Aye abati n'abaleherano ohufugiirira n'abeeti n'abahwedi n'abaneja n'abaloga abahyawe n'abajumirya emisambwa n'ebitali

Hatonda ko n'abadulingi, abo bosibosi omugabo gwawe guliba gwa hubadanya mu nyanja eyaduha omuliro eyiri oti namehere atasima. Huno nj'ohufa ohwohubiri."

⁹ Nga mulala hu bamalayika omusanvu abaali n'embya ejaalimo ebiitu ebiraga ehirunji hya Hatonda eri abaatu abamujeemera gaaja anja naali nga gandoma ati, "Nja nje kulage abaatu abahena ohugatiwa ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi. Abaatu bano baali mu hifaananyi hy'omugole oyu ahooye."

¹⁰ Ng'ano Omwoyo wa Hatonda gamaamira. Ni gamaamira nga malayika oyo gapira hu lusozi olwene olubba ate olwegingihiriri aja gandaga Yerusaaumu ehibuga ehyawufu ehyali ni hiiha njaasi ni hinwa mwigulu ewa Hatonda.

¹¹ Ehibuga ehyo hyali hitemagana hutemagana mu ŋono lya Hatonda era ni hihubba enjase hy'amabaale ag'ebbeeyi aga balanga baati Yasiperi aga obutangaafu w'eryuba buhubbireho era obutangaafu wahyo ni buli hy'owamabaale g'efula.

¹² Hu hibuga ohuhyeswanigirisa hwaliho ehiteepe ehyene ehireni ni huliho emiryango ehumi n'ebiri n'abamalayika ehumi n'ababiri hiisi mulala ni gemereeye hu mulala hu miryango ejo. Hu hiisi mulyango baali banandiihireho amasiina g'ebiha bya Yisirayiri ehumi nabibiri.

¹³ Hu lubega olw'ebunwalyuba hwaliho emiryango edatu, ebugwa lyuba edatu, mu mehiriro edatu n'oluyi olwamaniino lwosi emiryango edatu.

¹⁴ Ehiteepe ehi baali ni batongooye ohwetoolola ehibuga hyali hyemereeye hu musingi ogw'amabaale ehumi nabiri era hu hiisi baale ly'omusingi ni banandiihaho amasiina g'abahwenda ehumi n'ababiri aba Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi.

¹⁵ Malayika ola owaali n'aloma ni neese gaali anambire mu ngalo olusaala olupima olu babbota mu zaabbu apimire obuleeni n'obugalamu w'ehibuga, emiryango jaahyo ko n'obuleeni w'ehiteepe.

¹⁶ Ehibuga hyali hinjeranerana obuleeni n'obugalamu. Malayika oyo ni gahipima n'atambisa ehipimo ehi gaali ni nahyo gabona ati hyali hinjesa mu buleenji, obugalamu n'obugulumifu ekilomita ng'ekumi ebiri nabine* hiisi luuyi.

¹⁷ Era ng'apima n'obugalamu w'ehiteepe ng'abona ni hinjesa obugalamu w'emita nkaga n'etaanu.†

¹⁸ Ehiteepe hy'ehibuga baali baahitongolera amabaale ag'ebbeeyi aga balanga baati Yasiperi. Ehibuga ehyene baali baahitongolera ezaabbu ey'enjabulo eyaali ni bitamo obutangaafu oti hani giraasi.

¹⁹ Hu misingi j'ehiteepe ehyali ni hyetolooye ehibuga baali bataayeho amajolobera aga baali ni babbotire ohunwa mu hiisi baale ery'omunendo. Omusingi omudaayi gwaliho amajolobera ag'ebaale eri balanga Yasiperi, hu gw'ohubiri safiro, ogwohudatu kalukedoni, ogwohune nawandagala

²⁰ ogwohutaanu sadunukisi, ogwomukaaga sadiyo, ogwomusanvu keru-soliso, ogwomunaana bberulo, ogwomwenda topazi, ogw'ehumi kerusop-eraso, ogw'ehumi namulala kuwakiso n'ogwehumi n'ebiri amesusito.

²¹ Emiryango ehumi n'ebiri ejingira mu hibuga jaali ja luulu era oluguudo olubbala mu hibuga hino lwali lw'ezaabbu ey'enjabulo era lwosi ni lubitamo obutangaafu hy'egiraasi.

* 21:16 21:16 Oba sitadiya 12,000. † 21:17 21:17 Oba ecubbiti 144.

²² Mu hibuga omwo sinabonamo Yekaalu olwohuba Hatonda Musengwa omwene bunangi ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi baali bamenyire ŋalala n'abaatu bomu hibuga ehyo.

²³ Hyali sihyetagisa wayire eryuba oba omwesi ohwaduha mu hibuga ehyo olwohuba ohumasamasa ohw'eŋono Iya Hatonda hwali huhena ohuŋa enjase era ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi gaali mu hifo hy'etaala ohubananga enjase.

²⁴ Abaatu abamawanga gosigosi balyeyeedesa enjase eyo era abahabaha bomu hyalo balireeta eby'obuninda byawe eri Hatonda ohumuŋa eŋono.

²⁵ Siŋalibanjo oludaalo kadi lulala olu baligalaŋo emiryango ejingira mu hibuga omwo olwohuba ti owiire wiirire, olwohuba mu hibuga omwo owiire sibuliiranga aye gulibeerereranga muusi.

²⁶ Abaatu abomu hyalo balireeta eby'obuninda byawe mu hibuga ehyo baŋe Hatonda eŋono.

²⁷ Mu hibuga omwo simulingiramo ehiitu hyosihyosi ehibi oba omuutu owetolyonga oba aloma eby'obudulingi. Aye mulingiramo abo bonene aba baŋandiiha amasiina gaawe mu hitabo ehirimo olwanji lw'amasiina g'abaatu aba Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi aliŋa obulamu obutanwaŋo.

22

¹ Ng'aŋo malayika ola owapima obubbala w'ehibuga gandaga olwabi olw'amaaji agaleetera abaatu ohuba n'obulamu obutanwaŋo. Olwabi olwo lwali luhuluhuta ni luŋwera mu tebe ey'obunugi omu Hatonda ŋalala ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi beehala era amaaji gaamo gaali mayonjo era mahosa bbece.

² Olwabi luno lwali luhuluhuta ni lubita mu luguudo olubbala olwomu hibuga Yerusaalemu ehinyaaha. Hu mbega jombi ej'olwabi luno, hwali humerireho omusaala ogwamaho ebibala ebireetera abaatu ohuba n'obulamu obutanwaŋo. Emisaala jino jaali jaamaho ebibala ehumi nabibiri hiisi mwesi. Era abaatu abamawanga gosigosi ni batambisa amahoose gaaho basobole ohusuna obulamu.

³ Mu hibuga omwo simulibamo muutu oba ehiiti hyosihyosi ehirihohi ehiŋwabo hya Hatonda. Mu hibuga ehyo pomuli etebe y'obunugi ohu Hatonda ŋalala ni Yesu ali mu hifo hy'Etaama Etusaŋo Ebibi behaala era eyo peyi abaatu babe baaja ohuba ni bamujumirya.

⁴ Abaatu abo balimubona moni hu moni era aliŋandiiha esiina lirye hu byeni byawe.

⁵ Eyo seribayo hiirema era abalibayo sibiribetagisa huba n'etaala oba ohwetaaga enjase y'eryuba olwohuba Hatonda Musengwa omwene aja huba njase eyi bali era baliŋuga emirembe n'emirembe.

Ohugobola hwa Yesu

⁶ Nga malayika gandoma ati, "Ebibono ebi Hatonda ahuhwehuliye bitufu byene era anahabyohere. Hatonda Musengwa omwene alomera mu banaabbi nj'atumire malayika wuwe gaaje ahulomere weesi obinandiihe byolere abaatu babe bamanye ebiitu ebinaatere ohubaŋo."

⁷ Yesu aloma abaatu bosibosi ati, "Ale ni mwetege mbalomere! Ndi hugobola mu hiseera ehitali hya ŋale! Ali n'ekabi oyo aŋamba ebibono by'obunaabbi ebiri mu hitabo hino era gahola ehi biroma."

8 Ese Yowaane aloma ono nabona era nenjulirira ebiitu bino ebi mbalohesa era ni nahena ohubibona n'ohubijulira nahubba amafuha mu moni ja malayika oyo owandaga ebiitu bino mujumirye.

9 Aye niye nga gandoma ati, "Leha otanjumirya! Ese keesi ndi munjeeresa wahyo anjeeresa Hatonda hy'ewe n'abalebe babo abanaabbi ko n'abandi abagondera ebibono ebiri mu hitabo hino. Jumirya nje Hatonda!"

10 Ng'ango ko gandoma ati, "Otagisa baatu bibono eby'obunaabbi ebiri mu hitabo hino olwohuba ehiseera hyabyo ehy'ohubango hinatere ohwola."

11 Ale ehiseera ng'olu hinatere ohwola, hanye abahola ebibi benda ohweyongera ohuhola ebibi, ni begumye. Hanye abetolyonga bahyenda ohwetolyonga boosi ni begumye. Ni nooyo aholo ebituufu gegumye ohuhola ebituufu atadamba. N'omugwalaafu yeesi gegumye ohuba omugwalaafu.

12 Yesu aloma abaatu bosibosi ati, "Ale ni mwetege mbalomere! Ndi hugobola mu hiseera ehitali hya njale! Era ndi huuja ohusasula hiisi muutu omuhemba gugwe ogumusaaniye ni nema hubi abaaye n'ahola.

13 Ese ndiise Alifa n'Omega, nasoswe era nakoma, etandiha n'ekomerero.

14 "Ohufaanana hy'omuutu owoosa ebyambalo bibye anja ni nana byasigala ni biri biyonjo, ni naabo abegumya ohwenjala ohuhola ebibi basigala ni bali bagwalaafu. Hatonda alibanga ekabi ey'ohwingira mu hibuga Yerusalemu ehinyaaha ni njajuma abahubba hu muhono n'ohulya ebibala by'omusaala oguleetera abaatu ohuba n'obulamu obutanwango.

15 Aye ebulafu w'ehibuga periba abaatu abatali bagwalaafu. Mu baatu abo pomuli abalogo n'abahwedi n'abeeti n'abajumirya ebitali Hatonda ko ni nabo bosibosi abanyumirwa obudulingi.

16 "Ese Yesu owomu lulyo lwa Habaha Dawudi era owomu tumbu jije, tumire malayika wange eyi muli enywe abomu bibubbu byosibyosi eby'abafugiirira, abaleetere ebibono bino eby'amazima. Ndi hy'emunyeenye eyi balanga baati sulwe enwayo ni wanuuha."

17 Omwoyo wa Hatonda n'abaatu abali hy'omugole wa Yesu baloma hiisi ali n'ohutwi ohujulira baati, "Nja!" Era hiisi aba n'anjuliye gafugiirira yeesi alange owundi ati, "Nja!" Hiisi ali n'enduho gaaje Hatonda amuje amaaji aganamuleetere ohuba n'obulamu obutanwango.

18 Ese Yesu ndabula hiisi anjuliye ebibono bino eby'obunaabbi ti, "Singa omuutu yeesi ameeda ebibye hu bibono bino, ni Hatonda alimuleetera ohulwala hanjupuli oyu hitabo hino hiromaho.

19 Era singa omuutu yesiyesi ahendeesa hu bibono bino eby'obunaabbi ni Hatonda yeesi alimutusaho omugabo gugwe ogw'ohulya ebibala ebireetera abaatu ohuba n'obulamu obutanwango era Hatonda alimutusaho edembe ery'ohwingira mu hibuga ehyawufu ebindomireho mu hitabo hino."

20 Yesu omwene huloma bino era abihahasa ati bituufu, aloma ati, "C'ehyo ehyene n'ehyene, ndi hugobola mu hiseera ehitali hya njale!"

Amiina. Yesu Musengwa hola ogobole.

21 Ehisasabirisi hya Yesu Musengwa hibe eri abaatu ba Hatonda. Amiina!